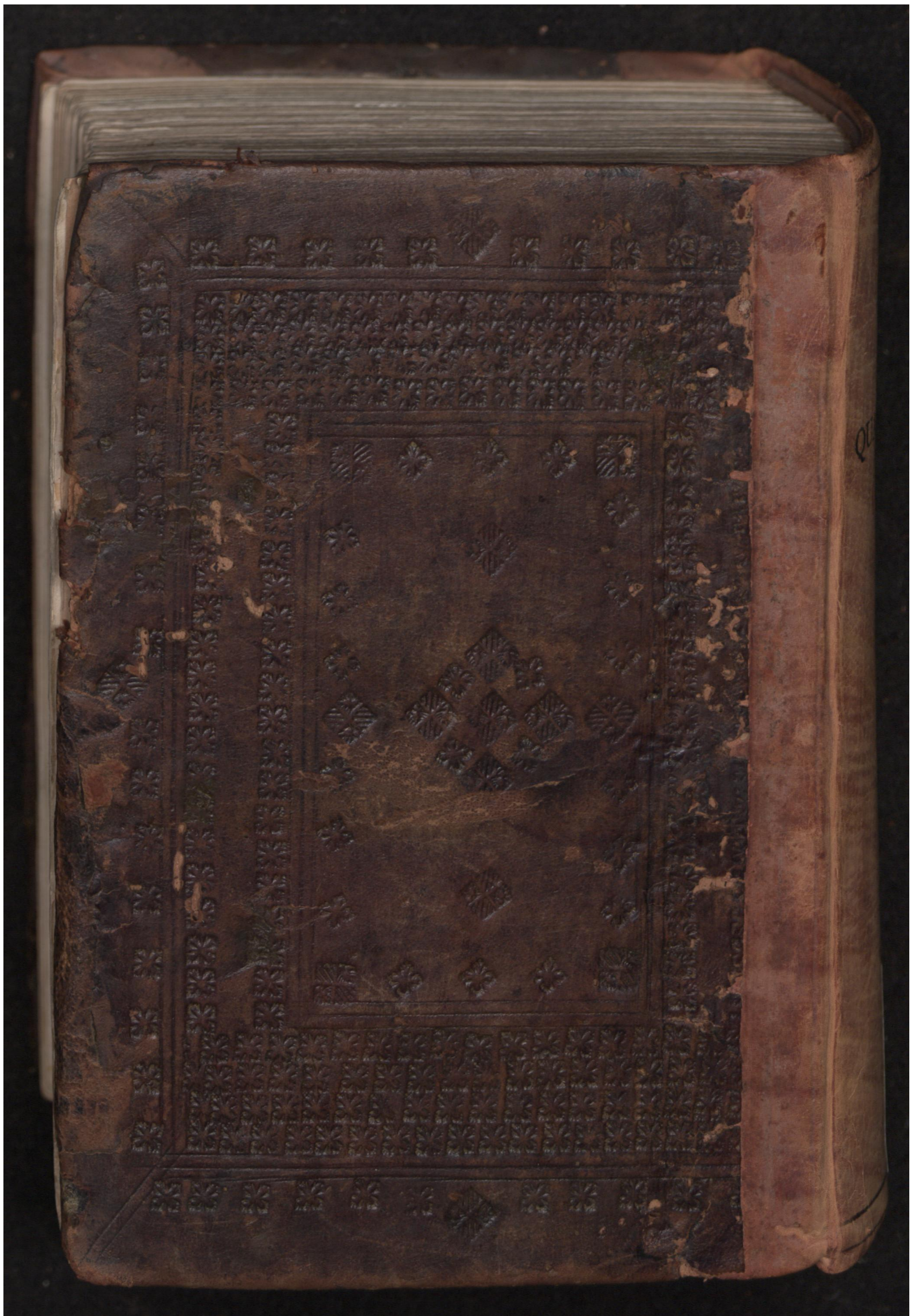

SPIERA
QUADRAGESIMALE

VENETIIS 1485

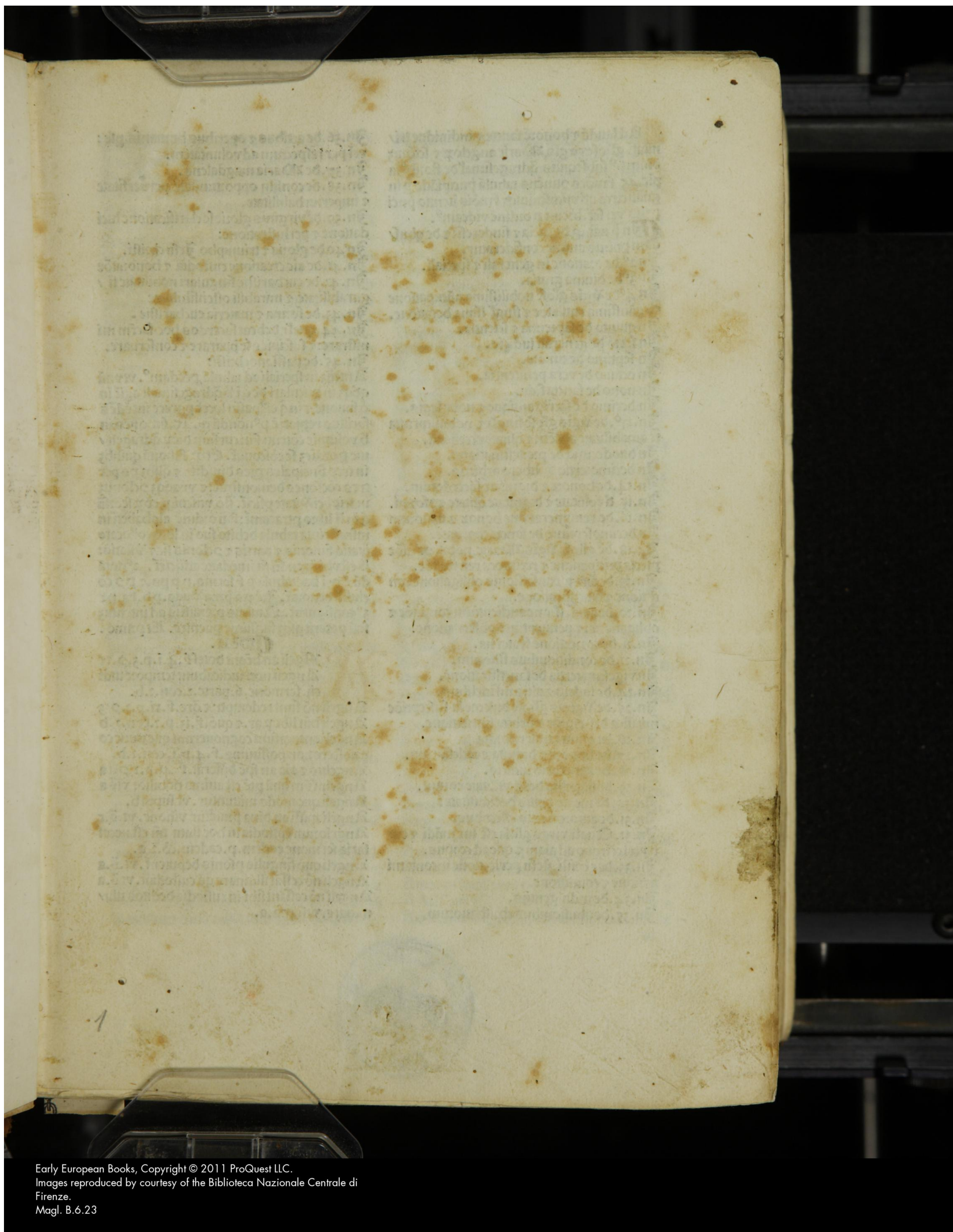

Mag. Ambrosii SPERA
Quadragesimale
ca. 1475

Ad laudē ꝛ honorē sancte ꝛ individue tri/
nitatꝭ gl'iose virgis Marie angeloꝝ ꝛ sctōꝝ
oium hꝰ subseqntis q̄dragesimal' de florib' sa
pie. 45 s̄mões ꝯtinētis tabulā pncipiādo p̄ in
gnāli circa qd' vniuscuiusq3 s̄mōis itentio pnci
palis versef. breuit p ordinē videamꝰ.

In p̄ nanq3 de ꝯsciā ꝛ sinderesi: ꝛ de qbus/
dam ptibus anime consideratur.

In 2° de oratione in generali ꝛ speciali.

In 3° de diuina gratia.

In 4° de Vgis gl'ose nobilissima nūcupatione
elegātissima rutilatōe ꝛ singl'issima dotatione.

In quinto de sapientia ꝛ scientia.

In sexto de generali iudicio.

In septimo de timore.

In octauo de vera penitentia.

In nono de sancta fide.

In decimo de sacris antique ꝛ noue legis.

In. xj°. de Vgis gl'ose singl'i ꝛ nobili mr̄nita
te amabilitate ardēti: ꝛ q̄litate excellenti.

In duodecimo de predestinatione.

In decimotertio d libero arbitrio.

In. 14. de honore ꝛ dignitate sacerdotum.

In. 15 d volūtate ꝛ dignitate q̄litate ꝛ ꝯformi.

In. 16. de remuneratione bonoꝝ ꝛ malorum

In decimoseptimo de sancta charitate.

In. 18. de gl'iose Vgis Marie nobili ꝯditiōe
ꝑfecta pticipatione ꝛ reciproca retributōe.

In. 19. de sancte confessionis obligatione con
ditione ꝛ fructificatione.

In. 20. de confessione audientium conditōe ꝛ
obligatione: ꝛ penitentium obseruatione.

In. 21. de correctione fraterna.

In. 22. de conditionibus filiorum.

In vigesimatertia de sanctificatione.

In. 24. de iudeis ꝛ alijs infidelibus.

In. 25. de Vginis gl'iose dulcorosa susceptiōe
mirifica descriptōe ꝛ debita similatione.

In. 26. de diuina misericordia

In. 27. de honore ꝛ dignitate ecclesiarum.

In. 28. de temerario iudicio.

In. 29. de flagellis dei ꝛ vtilitate eorum.

In. 30. de morte ꝛ eius horribilitate:

In. 31. de amore ꝛ eius effectibus.

In. 32. Qualr' virgo gl'osa est lux mūdi ꝛ em
pyrei celi quo ad aiam ꝛ quoad corpus.

In. 33. de christi Jesu perfectione incontami
natione ꝛ conditione.

In. 34. de indulgentijs.

In. 35. de abusionibus christianorum.

In. 36. de actibus ꝛ operibus humanis ꝑse:
vel per respectum ad voluntatem.

In. 37. de Maria magdalena.

In. 38. de consilij opportunitate peruersitate
ꝛ imperturbabilitate.

In. 39. de virginis gloriose clarificatione luci
datione ꝛ perlustratione:

In. 40 de gloria ꝛ triumpho Jesu christi.

In. 41. de aie creatione custodia ꝛ honoratōe

In. 42. de eucharistie singulari nobilitate fi/
gurabilitate ꝛ mirabili ostensibilitate

In. 43. de forma ꝛ materia eucharistie.

In. 44. qualr' debeat sacerdos hoc sacr̄m mi
nistrare: ꝛ suscipiēs se pparare ꝛ conseruare.

In. 45. de passione christi:

Anteq3 in speciali ad tabulā ꝓcedamꝰ. vt vnū
qd'q3 in pticulari de q̄ i h̄ q̄dragesimali agit' in
q̄ s̄mone ꝛ in q̄ eiꝰ passu locet' pgrere intēdēs
facilius repiat· ē p°nōndū q̄. 45. s̄mones in
h̄ volumie cōtenti s̄m cursum dieꝝ q̄dragesi/
me p ordie3 se cōsequūt'. Et q2 s̄monū quilib3
in tres pncipales ptes diuidit'· ꝛ q̄lib3 ps per
tres cōcl'ones demonstrat': ꝛ vnaq̄q3 ꝯcl'onu3
in triplici Vitate pficit'. Jdō vnicuiq3 eoꝝ seorsū
q̄ in h̄ libro ptractant': s̄m ordinē alphabeti in
infrascripta tabula debito suo in loco collocato
q̄tatio s̄monis ꝛ partis ꝛ ꝯcl'onis sic ꝛ Vitatis:
h̄ est vbi q̄rendū sit imediate adijciet'. 2° notā
dū ē q̄ i hac tabula p s̄ sermo. p p ps. ꝛ p ꝯ cō
clusio denotat'. Jtē p a pma Vitas. p b. s̄a. p c
3ª configurat'. Quibus premissis ad intentu3
suū poterit q̄sq3 facillime puenire. Et primo.

De A.

Angeli an hēant dotes s̄. 4. i. p. 3. ꝯ. 2. c
Angeli non iudicabunt tempore iudi
cij. sermone. 6. parte. 2. con. 2. b.
Angeli nō sunt redempti: ꝛ q̄re. s̄. xi. p. 2. ꝯ. 3
Angeli hnt liberꝝ ar. ꝛ quō. s̄. 13. p. 2. con. 2. b
Angeli ante casum cognouerunt que nunc co
gnoscere non possumus. s̄. 4. p. 1. con. 2. b.
Angelus ꝛ aia an spē differat. s̄. 41. p. 2. ꝯ. 1. a
Angelus s̄m quā ptē est anima nobilior vt s̄. a
Angeli quomodo mittuntur. vt supra b.
Angeli missi an dina pruētur visione. vt. s̄. c
Angelorum custodia in hoc statu tm̄ est neces
saria sermone eodem. p. eadem. cō. 2. a.
Angeli quō singulis ꝑsonis deputent'. vt. s̄. a
Angeli nō cessāt illūinare q̄s custodiūt. vt s̄. a
Angeli nō cessant sibi in custodia deditos illu/
minare. vt supra. a.

c

De E

c

Eucharistia an contineat tantum carnem xpi et non animam vt supra.b.c.
Eucharistie propria spēs an sit appente xpo: in spē carnis cruentate vel pueri. vt. s̄. ꝯ. 3. a
Eucharistiam an sacerdos cōmunicare volēs sumere debeat appente xpo in spē carnis cruē tate vel pueri. vt supra.con.3.b.
Eucharistiam in altari an oculos glorificatus videre possit. vt supra.c.
Eucharistia consecrata an substātia panis remaneat. vt supra.p.2.con.3.a
Eucharistiam quattuor continere credere debemus. vt supra.par.3.con.i.c.
Eucharistie.9.sūt mirabilia.ser.eo.p.3.ꝯ.2.b
Eucharistia lꝫ totum corpus xpi contineat: nō tñ ꝓpter hoc celum deserit. vt supra.b.
Eucharistia dictis verbis consecrationis statim conficitur. vt supra.b.
Eucharistia habet quattuor societates quando conficitur. vt supra.b.
Eucharistie administratio an possit beatis ad augmentum glorie. vt supra con.3.a.
Eucharistiam digne sumentes tria bona principaliter consequuntur. vt supra.b.
Eucharistia an pueris dēat administrari vt. s̄. c.
Eucharistia quadrupliciter māducatur. vt supra.b
Eucharistie virtute quomodo peccata mortalia delentur. vt supra.b.
Eucharistiam conficiens septem conditiones debet habere. sermone.43.p.i.con.i.a.
Eucharistiam: an plures sacerdotes possint conficere. vt supra.b
Euchari. an laicus possit dispēsare. vt. s̄. ꝯ. 2. a
Euch. an diaconus possit dispēsare. vt supra.b
Eucharistiam an mendicantes et alij religiosi possint dispensare. vt supra.c.
Eucharistie consecrande materia est panis triticeus. sermone eodem. p. 2. con. i. a
Eucharistie materie qualitas requisita ad cōficiendum. vt supra.c.
Eubaristie sacramentū quare sub duplici specie datur. vt supra.con.3.a.
Euch. sacrm quare potius sub spēbus panis et vini datur q̄ꝫ sub alijs speciebus. vt supra.b
Eucharistie sacramentum quare māducatur et bibitur. vt supra.c.
Eucharistie debet necessario assignari propria forma. ser. eodem. p.3. con.i.a.
Eucharistie forma an possit mutari. vt. s̄. b
Euch. forma in q̄ lingua tradita fuerit. vt. s̄

Eucharistie que sit forma tam corporis q̄ꝫ sanguinis. vt supra con.2.et.3.per totum.
Eucharistiā an sacerdos debeat dare: quē sit eē in pctō mortali. sermone.44.p.i.con.i.a.
Eucharistiam an sacerdos statim dare debeat petenti. vt supra.b.
Eucharistiā petenti an in aliq̄ casu dari d̄beat hostia non consecrata pro consecrata. vt. s̄. c.
Eucharistiā a quo sumi debet. vt supra.ꝯ.2.a
Eucharistia an in malo sacerdote accipienda sit. vt supra.c.
Eucharistie cōmunio an sit de necessitate salutis simpliciter. vt supra.ser.eo.p.2.con.i.a.
Euchᵃ quot temporibus sumenda est. vt. s̄. c
Eucharistia quo die accipienda sit. vt supra. c
Eucharistie cōmunionem que sunt impedientia. vt supra con.2.a.
Eucharistie communio quam preparationē prerequirit. vt supra.b
Eucharistiaꝫ qui in peccato mortali existit nō sumens in pascate an peccet. v. s̄. con.3.a.
Eucharistiam sumens non formata conscientia q̄ sit i peccato mortali an peccet. vt supra.b
Eucharistiam quis in peccato mortali vidēs an peccet. vt supra.c.
Eucharistiam sumens per recidiuationē principaliter tria mala icurrit. sermo.e.p.3.ꝯ.i.a
Eucharistiam an sumere debeat: qui dubitat se a peccato non posse abstinere. vt supra.b.
Et post hoc sequitur de communione.
Eucharistie sacramentum quere in littera s. vbi sacramentum corporis christi.
Epi d̄bent malos dños cōrigē. s̄.2i.p.2.ꝯ.i.a
Eps nō pōt subditū v̄berare. s̄.eo.p.3.ꝯ.i.c
Episcopatum d̄siderare quando bonum est et quando non. s̄mone.pº.p.3.con.2.b.
Episcopus tria debꝫ hr̄e. sermo.5.p.3.ꝯ.i.a
Ecclesia est locus congruus orationi. sermo.2 p.i.cō.3.in fine.c. Et sermo.27.p.i.con.2.c
Ecclesia dicitur stella. sermo.4.p.2.con.2.a.
Ecclesiastica dignitate illegittimi propter tria priuantur. sermone.22.parte.2.con..a
Ecclesia est domus dei. sermo.37.p.i.cō.i. c
Ecclesia dicitur domus dei, ꝓpter tria: vt. s̄. c
Eccl'ia est venerāda, ꝓpter tria. vt supra ꝯ.3.a
Ecclesie dignitas est triplex. vt supra con.3.a
Eccl'e triplex reuerētia ē exhibēda. s̄.e.ꝯ.3.b
Ecclesiam venerantes triplicem consequuntur vtilitatem. sermone eodem conclusio.3.c.
Ecclesia in veteri testamento fuit multipliciter

5

demonstrata ser.e.parte.2.con.i.a
Ecclia xpi est in ppetuũ duratura.vt.s.d.i.b
Eccle multiplex e priuilegiũ.s.eo.p.2.d.2.b
Ecclastica7 rex multiplex est puilegiu.vt.s.b
Ecclam deus triplr inbitat.s.e.p.2.con.3.b
Eccla e tribul spiritib triplici roe.vt.s.d.3.c
Eccla pphanat multipliciter.vt s.p.3.co.i.b
Ecclesia quando est consecranda.vt supra.b.
Ecclesia quando est reconciliianda vt supra.b
Ecclastica furari e maximũ pctm.vt.s.b.i fi.
Eccla ro.est pncipalior oib.vt.s.p.3.d.3.a
Ecclesie priuilegium.vt supra.b.
Exaudit deus malos.smo.2.p.2.con.3.a
Examinatio iudicij an fiet mentaliter vel vocaliter.smone.6.p.i.con.3.a.
Examiatio principaliter fiet de sex.vt supra.c
Excedit omnes sanctos virgo maria in septez sermone.4.p.2.con.i.c.
Excõmunicatio est dupler.s.9.p.2.con.2.c
Excommunicatio mior quõ 9hat.vt supra.c
Excommunicatio nulla est clericum tenere q furatur.smone.2i.p.3.con.2.c.
Ebriosus occidens hominem an peccet.smone.15.p.prima.con.3.b.Et s.36.p.2.d.i.b
Ebrietas triplr fit.smo.35.p.3.con.2.b
Exitus vite bonorum quomodo differt a malis.sermone.i6.p.2.con.3.in prin.
Elyna est triplex.smo.23.p.2.con.i.a.
Elyna est potior pars satisfactiois.vt supra.c
Elyne triplex cõsideratio.s.24.p.3.con.i.b.
Elyna considerat duplr.s.26.p.i.con.3.a.
Elyne mã habet.vt.s.s.eo.p.i.con.3.a.b.c
Eleuatmes triplict a sesibilib.s 3i.p.i.d.i.c
Excellentie appetu e duplex.s.35.p.i.d.i.a.
Euangelium solum a quattuor receptum est: quare.smone.37.p.2.con.3.c.

De F.

Facies est triplex.ser.i.p.i.con.2.a.
Fama est necessaria ad vitam eternaz sermone eodem.parte tertia.con.i.in fine.b.
Fama mala nõ e argm mali.s.37.p.2.d.3.b.
Fletus est multiplex.ser.4 p.3.con.3.a. Et sermone.30.p.3.con.i.a.
Fleuit christus quinquies.vt supra.a.
Flere mortuos possum absq3 peccato.vt.s.a
Flet ordinat tres 9ditiões debet hre.vt.s.a
Fletus ordinatus habet aliquam mercedem. sermone.30.p.3.con.i.c.
Fides diuersimode sumitur.ser.7.p.2.d.2.a
Fides an sit necessaria in dei timore.vt.s.a.
Fides est quadruplex.s.9.p.i.con.2.a.
Fidei aliquid e formale 7 aliqd male.ut.s.a.
Fidem infusaz est necesse ponere.vt supra eadem conclusione b.
Fides infusa 7 acquisita non sunt eiusdez speciei.vt supra.c.
Fides fuit eadem antiquorum 7 modernorũ. sermone.6.p.i.con.3.a.
Fides modernorum est melior.vt supra.b.
Fides simplicium qualis erat.vt supra c
Fides nostra dicitur testamentum nouum: 7 quare.sermone.9.p.2.con.i.a.
Fides antiquorum dicitur testamentũ vetus 7 quare vt supra a.
Fides christi magis est obseruanda q3 vetus testamentũ:7 quare.smo.eodez.p.2.con.2.a
Fides christi triplici scriptura: roboratur.vt supra parte secunda.con.3.a.
Fides nostra redditur vera mltiplici testimonio.vt supra b.
Fides christi multa promittit.vt supra.c.
Fidei multiplex vtilitas.s.9.p.3.cõ.i.2.7.3.
Fides quõ sit in reprobis 7 quõ non.smo.24 p.i.con.2.circa medium.
Fides quomodo fuit in homine ante casum 7 quomodo non.vt supra.
Fides quomodo possit dici maior vel minor. vt supra in fine.
Fides quomodo etiam muneribus possit ad iuuari.vt supra parte prima con.3.a.
Fides debet esse libera 7 non coacta.vt.s.b. Et smone.27.p.i.con.2.a.
Fidei disputatio an cum iudeis 7 infidelibus liceat.vt supra.c.
Fidem tenere omnes professi tenentur.smone.28.par.i.con.2 a.
Fides non debet esse ita facilis.vt supra.a
Fame false sunt tres modi.smo.28.p.2.d.2.b
Fama mundi est spernenda propter quinque. vt supra.b.circa finem.
Filium dei concipiendo quomodo se habuit virgo Maria.smone.xj.p.2.con.i.a.
Filius dei in instanti conceptus est.vt.s.b
Filia vel filius spiritualis dicitur dupliciter.smone.i4.p.3.con.3.a.
Filij primogeniti sex sunt conditiones.smone.i8.parte.3.con.3.
Filius quomõ possit sine peccato a patre verberari.smone.24.parte.3.con.i.a.
Filij quot modis carnaliter generãtur.smo/

¶ De G.

6

De H.

De J

De P

De S.

12

De X.

Finis Tabule.

Incipit quadragesimale de floribus sapientie peroptimum editum et compillatuz per egregium sacre theologie doctorem Magistrum Ambrosium spiera taruisinum ordis fratrum seruorum sancte Marie ad dei laudē et eius mr̄is: totiusq3 curie sup̄ne. Assit ꝙ principio virgo maria meo.

Regististis me o iuuenes haud mediocri charitate vestra: vt hoc quadragesimale conficiens: vestris amorosis affectibus satisfacerem. Sic enim me vestra singularis virtus: et studiorum solertia: ac incredibilis: vt ita dicam eloquentia vestra coegerunt: vt omne quidem grande onus: leuissimum pondus arbitrarer. Et tanto id garriēdo mente intrepida aggredior: quanto vt fertis gratius q̄3 dici possit existimatis. Neq3 is sum: qui velim apud ingenium vestrum ex qua admodum re: vel famam: vel nominis gloriam vendicare: quemadmodum multi in anis glorie cupidi: qui cum huiuscemodi rex quiq3 exigiuuz: ac prorsus nullius dignitatis in lucem ꝓduxerint: e vestigio laudāt et extollunt. Ego profecto ab scelestissimis his moribus semꝑ abhorrui: ne videar in his laudes exposcē: in q̄bus nulla virtus: nullus amplitudinis splendor elucescit: quo fit: vt huiusce nr̄i op̄is tenuitatē nō in propatulo: sed i tenebris s̄uari valuissem. Tn̄ vt ociū nr̄m in scribēdo aliqualit̄ cōpleret̄: hec nescio quo dicam nomine germula: q̄bus sertū satis exiguum strueret̄ vestris exq̄sitis ingenijs cernenda: ac non minus corrigenda reliqui. Hunc tamen ordinem s̄uans vobis: vt spero gratum Tres q̄dem omniū sermonum partes faciemus: et vnicuiq3 parti tres ꝯc̄lones per tria notanda: aut ꝑ tres veritates: aut per triplex ꝓbandi genus diligenter subiungemus. Et quandoq3 cōclusiones ꝓpter earū euidētiam simplici medio probatas relinquemus. Assit igitur principio virgo maria meo.

Feria quarta cinerū de cōscientia et sinderesi et partibus quibūsdam anime: sermo i ordine primus.

Faciem tuam laua. Math. 5. Saluberrimū q̄dem carissimi iuuenes theologorū princeps. Jesus amenus hodierno die consilium anteponit. Hoc nanq3 ne miserrimum corpus pluribus sceleribus irreptiuū aiam pauꝑculā sua mundana: ac infelici vita in barratrꝫ sempiternum perdat principio illā lauandaz edocuit: dicens: faciem tuam laua. i. ante oīa consciam anime tue purga: nec iniuria sane. Audi hugonem lib. suo. 2. de anima. Bona inquit conscientia titulus est religionis: tēplū salomonis: ager benedictionis: ortus aromatū: aureū reclinatoriū: angelorum gaudiū: armariū legis: archa federis: thesaurus regis: aula patris: camera filij: habitatio spiritus sācti: liber signatꝰ et clausus: et in die iudicij aperiendus. hec ille. Hic benedictus ille thesaurus quem hodie dux noster Jesus et magister in celo thesaurizandum ammouit: hoc illud infallibile humanorū operū testimoniū de quo tubicen ille Paulus. 2. corint. 2. ait. Gloria nr̄a hec est testimoniū conscientie nostre. Audi Bernardū super cantica. Nihil inquit hac luce clarius: nihil hac gloriosius: testimoniū ē cuz veritas i mente fulget: et cum mens in veritate se videt etc̄. Ergo bene ait dn̄s faciem tuā laua. In quibus sacratissimis verbis tres ꝯsiderationes videam videlicet

Humane conscientie notificationem.
Humane conscientie deturpationem.
Humane conscientie mundificationem.

De triplici humane conscientie notificatione s̄m quam tres ordinantur conclusiones.

Consideratio prima.

Hic noster vt a principio diximꝰ oīum cōsiderationū nostrarū s̄uabit̄ ordo et tres cōclusiones assignātes. Accipe igitur circa primam huius sermonis partem tres conclusiones videlicet. Pria cōclusio est ista. Humana conscientia dictamen quoddam est rationis ad opus fugiendū vel ꝓsequendum. Secūda ꝯclo est ista. Humana ꝯscia aie facies est: qua vnusquisq3 bonus vel malus discernitur vel iudicatur.

15

Tertia cõclusio ẽ ista. Humana cõscia co
rũ q̃ itelligũtur ẽ q̃dã cõcludẽs scia.
Q̃ꝺ ꝯscia ẽ hitus intellectꝰ practici: ⁊ q̃d sit itel
lectꝰ practicꝰ ⁊ speculatiuus. Conclusio pria.

Ecipe primã cõclusionem videlicet.
a Humana cõscia dictamen quoddaꝫ
est rationis ad opus fugiendũ vel ꝓ/
sequendũ. Ad cuius declarationem tria notã
da sunt. Primo notãdũ est ꝙ sicut prima
perfectio materie est forma substantialis: ⁊ o
patio illius ẽa ꝑfectio eius: ita scia ẽ prima ꝑ/
fectio aĩe: ⁊ actualis cõsideratio secũda perfec
tio eius. Hoc fũdamentum sumit̃ a cõmẽ
tatore. ij. de aia. c. ij. sup verbo illo phi. Est
aũt q̃dẽ materia potentia: forma vero endele
chia. i. actus. Et accipit ibidẽ sciam cõmẽ. lar
go mõ qm̃ scia ꝓprie accipitur ꝓ habitu cõple
xo ducente in cõclusionis noticiã. Quo qui/
dem mõ scia nõ est prima aĩe ꝑfectio: qm̃ talis
habitus ex frequentatis actibꝰ generatur: vt
vult phs. ij. ethicoꝝ. Secundo notanduꝫ
ꝙ duplex ẽ itellectus. s. practicus ⁊ speculati/
uus. Et hi duo intellectꝰ nõ realiter: sed for/
maliter vel rõe differunt: vt cõiter scotiʒãtes
ferunt. Intellectꝰ speculatiuus siue scienti
ficus circa necessaria speculat̃: ⁊ scia ꝑficitur.
Intellectꝰ practicꝰ ꝯtingentia: ⁊ ꝑficit̃ oꝑe.
Hoc notabile colligit̃ de mente Aristotelis.
vi. ethicoꝝ. Tertio notãdũ quasi ex his cor
relarie ꝙ sicut scia prima ẽ ꝑfectio itellectꝰ: ita
ignorantia ẽ ipꝑfectio eiꝰ. oppositoꝝ eni oppo
site sunt oꝑatões ⁊ actus. vñ ex hoc seq̃tur ꝙ
sicut scia i intellectu ẽ tãq̃ꝫ suum perficiẽs: ita
ignorantia que scie ẽ opposita sicut tenebra lu
mini ẽ i ipso eodẽq̃ꝫ itellectu sicut suũ iperfici
ens: nõ tñ simul: sed successiue respectu vniꝰ
⁊ eiusdẽ scibilis: sꝫ bñ respectu diuersoꝝ: quia
cũ scia vnius scibilis stat ignorãtia alteriꝰ sci/
bilis: vt oĩbus i phia expertis patet. Istis
sic ꝑnotatis nr̃am hanc cõclusionẽ triplici me
dio ꝓbemꝰ videlicet rõne: auctoritate: ⁊ exem
plo. Rõne sic. Quicũq̃ꝫ alteꝝ regere habꝫ
⁊ gubernare: dꝫ plurima sapientia ⁊ scia pol/
lere. Sed aia huic miserrimo corpori data est
vt illud gubernet: viuificet: atq̃ꝫ regat: g° ne/
cesse ẽ illã scia ⁊ sapia pollere. maior huiꝰ rõ/
nis satis nota. Audi Platonis sniam. Qui
eni inq̃t ad tuendã rẽpublicã euocantur: bi/
no se debẽt precepto munire. primũ ꝙ vtilita
tẽ publicã sic tueant̃: vt quecũq̃ꝫ agunt: ad eã
referant: suoꝝ cõmodoꝝ obliti. Alteꝝ huic ꝓ
ximũ ẽ: vt totũ corpꝰ reipublice curent: ne dum
ꝑtẽ aliquã tueant̃ reliquos deserant. Qui eniꝫ
ꝑti ciuiũ cõsulunt: ⁊ partẽ negligũt: rẽ ꝑnicio
sam i ciuitatẽ inducunt seditionẽ atq̃ꝫ discor/
diã. Sed queso quõ ista sine scia ⁊ sapia fient.
Si eni cecus ceco ducatũ prestet: ambo i fouẽ
am cadunt. ore saluatoris Math. xv. Minõ
autẽ huiꝰ rõnis clara ẽ ex snia Aristotelis. ij.
de aia. Aia inquit ẽ illud quo mouemur sci/
mus ⁊ intelligimus: qm̃ ipsa est actus corꝑis
phisici organici potentia vitã habentis. ergo
necesse ẽ ipsam scia fore redimitã: vt in eligẽ/
dis ⁊ recusandis corpꝰ perfecte regere noscat
ꝑfecta aũt scia aiam in agẽdis dirigens: ẽ ip
sa cõscia ortũ hñs ex recto iudicio rõnis. In/
de Hugo li. ij. de anima conscientiam diffi/
niens ait conscientia est cordis scientia. Vn/
de conscia dr̃ quasi cũ alio scia. qꝺ sonat illa ꝑ
positio con. qꝺ idẽ est qꝺ simul. Et ex hac rõe
seq̃tur ꝙ cõscia ẽ habitus itellectus practici ⁊
nõ speculatiui. Nã cũ cõ scia sit rõnis dictam̃
ad opus fugiendũ vel ꝓ sequendũ. Et sꝫ Cõ
mentatorẽ. iij. de aia. ⁊ phm. vi. ethi. tale dic/
tamen ad intellectũ practicũ spectet: sequit̃ in
tentũ. s. ꝙ cõscia est habitus itellectus practi/
ci ⁊ nõ speculatiui q̃re ⁊c̃. Secũdo hec con
clusio ꝓbatur auctoritate. Audi Greg. super
Ezechielẽ omel. nona. In oĩ inq̃t qꝺ dr̃ sem
ꝑ tacite recurrere debemꝰ ad mentẽ: ⁊ interio
rem testẽ ⁊ iudicẽ. Quid eni ꝓdest si oẽs nos
laudent: ⁊ cõscia accuset. Aut quid poterit
obesse si oẽs derogent: ⁊ sola cõscia defẽdat.
Audi ⁊ Aug. xi. q. iij. c. senti. Senti iquit q̃c
q̃d velis de Augustino sola me cõscia i ocu/
lis dei nõ accuset. hec ille. Ergo secũdũ legem
cõscie nos ipsos regemꝰ. Tertio h̃ conclu/
sio ꝓbatur exẽplo. pono aia mea ꝙ nunc tibi
aliqꝺ ponatur delectabile bonũ: ⁊ tu cũ rõne
polleas: tua rõne discernes: an sit iustũ vel in
iustũ. si iustũ: tunc cõscia de qua hic sermo est
illud ꝑfecto dictabit ꝓsequendũ. si iniustum:
⁊ illud fugiendũ ostendet. Et hoc itellige nisi
cõscia ignorantia obtenebret̃. Sed de hoc in
secunda ꝑte huius sermonis. Et hec dicta vo
lo sufficiant ꝓ presenti conclusione. quare ⁊c̃.

De triplici facie. s. diũa diabolica ⁊ hũana
⁊ rõnes quare humana conscia dr̃ facies. Et
quõ cõscia lauanda sit. Et de conscia hypocri
tarum. Conclusio secunda.

Ecipe secundā conclusionē videlicʒ.
a Humana ꝯscientia aie facies est: qua
vnꝰqsqʒ bonus vel sceleratꝰ discerni/
tur vel iudicatur. Ad cuius declarationē tres
inquiramus veritates. Prima veritas ē.
Que est facies hodie lauanda. Secunda q̄/
re cōscia humana dr̄ facies. Tertia quomō
hec facies sit lauanda. Accipe primā veri/
tatem videlicet: que ē facies hodie lauanda.
Ad huius declarationē nota ad p̄ns ꝙ triplex
est facies. s. facies diuina: facies diabolica: et
facies humana. Facies dei dr̄ multis mōis.
Quādoqʒ eni dei facies ē quicquid ante mū/
di exordiū fuit. ⁊ qcqd post mundi cōsumatio
neʒ erit. Audi pulcherrimā visionē Jsa. vi.
Vidit Jsa. duo seraphin sex ale vni: ⁊ sex al
teri: due tegebant faciē: ⁊ due pedes eoꝝ. dua
bus aūt alis medijs volitabant. Due ale fa/
ciē eoꝝ tegentes nihil aliud ostendunt: nisi
ꝙ quicqd ante mūdi exordiū fuit: nobis vela
tum ē ⁊ occultum: Similiter ⁊ quid post mun
di destructionē sequaꝶ. Sed tn̄ que sunt iter
media volitādo. i. discurrendo ⁊ legendo co
gnoscimus. Jnde de Paulo. ij. cori. xij. dr̄
ꝙ audiuit raptus vsqʒ ad tertiū celū archana
dei que nō licet homini loq. Qn̄qʒ facies dei
ꝓ cōsideratione dei accipiꝶ ps. quo a spiritu
tuo: ⁊ quo a facie tua fugiā. q. d. nl'ius ab ocu
lis dei se abscondere pōt. Hinc miserrimi
parentes primi post peccatum se abscondere
arbitrati sunt a facie dei. Gen̄. iij. Abscōdit
se Adam ⁊ vxor eius a facie domini medio li
gni pradisi: sed nequiuerunt: vt ibidem pa/
tet. 35. di. 6. die. Quandoqʒ dei facies dulce/
do contemplationis dicitur: quam interdum
a seruis suis abscondit deus Job. xiiij. Cur
faciem tuam abscondis: ⁊ arbitraris me ini/
micum tuum. q. d. tollis dulcedinem contem
plationis tue ac tuus essem acerrimus inimi
cus. Quandoqʒ facies dei dicitur. vita beata
prio corin. xiij. Videmus nunc per speculuʒ
in enigmate: tunc facie ad faciem. Quando/
qʒ dicitur dei ipsa benignitas. psal. Auerten
te autem te faciem tuam: omnia turbabūtur:
aperiēte autem te manum tuam: omnia im/
plebuntur bonitate. Quandoqʒ dicitur dei
facies ipsa diuinitas psal. Ostende faciem tu
am ⁊ salui erimus: hanc videre Moyses do
minum petijt. Exo. xxxiij. Ostende mihi fa/
ciem tuam. Et dominus ad eum. Non vide

bit me homo ⁊ viuet. Et sic de alijs. Se
cunda facies dicitur diaboli. Joelis. ij. A fa
cie eius scilicet diaboli cruciabuntur populi id
est peccatores. Tertia facies dicitur huma
na: ⁊ hec est duplex scilicet corporalis ⁊ spiri/
tualis. Corporalis est pars anterior capitis
de qua Jsaias loquitur. Faciem meam non
abscondi ab increpantibus ⁊ conspuentibus
in me. Facies spiritualis est conscientia no/
stra. Math. v. Faciem tuam laua ⁊c̄. Quan
tum ad secundam veritatem dico ꝙ triplici ra
tione conscientia humana dicitur facies: vi/
delicet ratione dissimilitudinis: ratione denū
ciationis: ⁊ ratione dispositionis. Primo
ratione dissimilitudinis. Nam sicut inter du
os homines non est dare duas facies omni/
no similes: ita nec duos homines idem omni
no sentientes. Quis enim conscientiarum di
uersitatem enumerare sufficit. Aliqui se con/
sciam bonā habere putāt: aliq dubitant. Qui
dā bonā: quidā malā: quidā ambiguā: quidā
cauteriosā illā habent. Audi Paulū. j. cor.
iiij. Nihil mihi cōscius sū: sʒ nō ī hoc iustifi/
catus sū. Et ad Roma. vij. d̓ ꝯscia ambigua
iteꝝ ait. Video aliā legē ī mēbris meis repu
gnātem legi mētis mee: ⁊ captiuū me ducētē
in lege pcti. Et sic de alijs. Secūdo cōscia
humana dr̄ facies rōne denudatōis: qm̄ sic
facies hois certa cognitio ē. i. vnusquisqʒ per
faciē cognosciꝶ: sic ꝑ cōsciaʒ vnusqsqʒ q̄lis sit
dinosciꝶ. ecclesiast. xix. Ab occursu faciei co
gnosciꝶ sēsatꝰ. ⁊ Hieronymꝰ ait. facies hois
simulachrū mētis ē ⁊c̄. Tertio cōscia dr̄
facies rōne dispositionis: qm̄ sicut facies totū
hominē pulchrificat: vel turpefacit: sic consci
entia vnūquēqʒ nobilitat: vel vilefacit. Audi
queso Augustinū ī sermone quodā ⁊ ī decre
tis. xi. q. iij. Quid inquit obest illi si de illa ta
bula eum vult delere humana ignorantia si
de libro viuentium nunq̄ʒ delet propria con/
scientia. Nam si bonū qđ de nobis dicitur
ī mente non inuenitur: magnaʒ debet nobis
tristitiam generare. Et econtra. Si malum
quod de nobis dicitur: in nobis non inueni/
tur: in magnā debemꝰ letitiā ꝓsilire. Audi ⁊
moralissimū Sen̄. Consciaʒ inqt magis q̄ʒ fa
mā atendo. Fallere. n. poteris fama: ꝯscia nū
q̄ʒ. Et idē ī epl'is. Si honesta sunt q̄ facis oēs
sciant. Si turpia: qd refert neminē scire cū tu
scias. Et sic pʒ pa veritas. Quātū ad tertiaʒ

16

veritatē dico q̄ qdam bñ qdam male ɔsciam
lauant. Male qdē vt hypocrite. Cum ieiu/
natis inqt dñs nolite fieri sicut hypocrite tri/
stes. Extermināt enim facies suas vt videāꝛ
hoibus ieiunantes. Audi Grego. 8. li. mo/
raliū. Quid inqt cūctis opibus suis hypocri
ta sperat nisi honorem reuerentiā gloriā lau/
dis a melioribus metū ſ. tūs ab oibus appel/
lari. hec ille. Et pulchra de huiuscemodi ho/
minū generꝫ ibidē dicit. Audi qso Aug. Hy
pocrite inquit volūt eē humiles sine despectu
pauperes sine defectu: bene vestiri sine sollici
tudine: delicate pasci sine labore: alijs adulā
tes: alijs detrahentes: mordaces vt canes do
losi vt vulpes: supbi vt leones: intrisecus āt
sūt lupi rapaces: volūt esse sine auctoritate iu/
dices: sine visu testes: postremo falsi accusato
res: ꝛ oi veritate carentes. hec ille. Hec mis
sa faciam⁹: hodiern⁹ viuendi modus cuncta i
lucē pandit. Quare recte ait dñs: nolite cum
ieiunatis fieri sicut hypocrite tristes. Secun
do loco qdam faciem. i. ɔsciam bene lauant.
Vbi aia nota q̄ sicut triplicit cōscia fedaꝛ. ſ.
peccādo in deū in seipm ꝛ in ꝓximū: ita trib⁹
modis lauaꝛ ꝛ purgaꝛ. Quantū ad deū ɔscia
purgaꝛ lachrymatiōe. ps. Qui seminant i la
chrymis i exultatōe metēt. Mathei. 5. Bea
ti q lugent: qm̄ ipsi consolabūꝛ. Quantū ad
seipsū purgaꝛ scisicatōe. Ita q̄ sic spōte aiam
tuā illaqueasti p delectationē ꝛ cōsensū: ita il/
lā soluas p pnie asperitatē. Apoc. 18. Quan
tū glorificauit se in delitijs tm̄ illi date tormen
tū ꝛ luctū. Quantū ad ꝓximū purgaꝛ beni/
gna cōpensatione vt si ꝓximū offendisti in fa
ma: in fama te expurges: si in moribus: i mo
rib⁹: si i reb⁹ tpalibus: i ipsis teipsū laua. Et
sic breuiꝛ quomō offendisti: eo mō te expurga
Isa. Lauami mundi estote: auferte malū co/
gitationū ab oculis vrīs: quiescite agere per/
uerse: discite benefacē ꝛc̄. ꝛ sic pꝫ cōclō. 2.

Quid sit ɔscia qd sinderesis qd rō supior
ꝛ iserior: ꝛ an ista sint i beatꝫ ꝛ dānatꝫ ɔclō. 3.

a Ccipe tertiā ɔclōnem vꝫ hūana con/
scia eoꝝ que intelligunꝛ: ē quedā cō/
cludēs scia. Fit enim in mēte nr̄a cre
bro disputatio quedā: cui⁹ maiorē faciet sinde
resis: ꝛ dicet. O ē malū est fugiendū. Mino/
rē vo faciet rō supior: ꝛ dicet. Adulterium ē
quoddū malū: qꝛ a deo ꝓhibitū. Vel ēt for/
te hanc ipsaꝫ minorē rō faciet inferior: ꝛ dicet
Adulteriū ē quoddā malū: qꝛ iniustū vel in/
honestū. Cōscia vo hoc audiēs vꝫ q̄ oē ma/
lū ē fugiendū: ꝛ q̄ adulteriū est quoddā ma/
lū: qꝛ a deo ꝓhibitū: vel qꝛ iniustum vel ibo/
nestū: concludet ğ adulterium est fugiendum
Hoc colligiꝛ de mente bti Tho. in. 2. sn̄iarū
di. 39. Ad quorū clariorem noticiā tres inqui
ramus veritates vꝫ. Prima veritas ē qd sit
sinderesis. Scda que sit rō superior ꝛ inferi/
or. Tertia est vtrum in beatis ꝛ damnatꝫ sit
conscientia sinderesis ꝛ ratio superior ꝛ infe/
rior. Quantum ad primam veritatē omis
sis plurium opinionibus dico q̄ sinderesis ē
quoddam rationis naturale lumen: cui⁹ act⁹
ꝛ officium ē hominē a malo retrahere: semꝑ
qꝫ ad bonum inclinare. Audi Aug. libro de
baptismo paruulorum. Sinderesis inquit est
lumen innatum: anime concreatū: quo diri/
gimur ꝛ mouemur ad faciēdū ea q̄ ꝑtinēt ad
vitationem culpe ꝛ pene: ꝛ adeptionē glorie.
Et hanc sinderesim Basilius ꝛ dñs Bona.
in. 2. sententiarū. Naturale iudicatorium ap
pellant. Et vt clarior horū habeaꝛ noticia:
ē notandum ſm beatum Tho. pte prima. q.
77. ꝛ in qōnibus de veritate. Qꝛ rō humana
tria facere in nobis habꝫ. ſ. cognoscere delibe
rare ꝛ iudicare. Primo hꝫ cognoscere. ſ. res
operabiles que operari debēt: ꝛ talis ratio vt
operabilium cognoscitiua nō est sinderesis:
qꝛ in cognitionē boni vel mali: vt sic nō ē me
ritum vel demeritū. In sinderesi autem sic.
Scdo rō humana hꝫ opabilia cognita deli
berare. Et talis etiā rō nō ē sinderesis: qꝛ ſm
deliberationem peccare ɔtingit: non autē ſm
sinderesim: quoniam sinderesis semper incli
nat ꝛ stimulat ad bonū: ꝛ non solū hoc ipsum
facit. sed etiam cōtra peccatum remurmurat:
ꝛ obsistit: ꝛ per consequēs ſm sinderesiꝫ pec/
care minime cōtingit. Tertio rō humana
habet operabilia deliberata iudicare. Et hoc
potest duobus modis facere: quia aut iudicat
operabilia que ad mores nō pertinent: et ta/
lis ratio non est sinderesis: aut que ad bonos
mores spectant: ꝛ tale naturale lumen dicitur
sinderesis. Et nota hāc regulā generalem
q̄ lꝫ sinderesis semꝑ inclinet ad bonum non
tamen in opus meritorum sine gratia dei. 1ª
Corint. 13. Si linguis hominum loquar ꝛc̄.
Et hec sufficiant quantum ad declarationem
sinderesis quantum ad propositum spectat.

Quãtuȝ ad secũdã veritatẽ dico ꝙ rõ supi
oꝛ ẽ actus itellect⁹ ꝑut cõplectiť supioꝛa ⁊
eterna. Et rõ inferioꝛ ẽ actus intellectus pꝛo
ut ista iferioꝛa ⁊ caduca cõsiderant. Sicut eiȝ
vna eadẽqȝ potẽtia visus ista supioꝛa: vt celũ:
⁊c. ⁊ ista inferioꝛa vt aqua ⁊c etera cernimuſ:
ita eadem potentia intellectiua superioꝛa ⁊ in/
ferioꝛa ista intelligimus. Sed inq̃ȝtuȝ supio
ra meditamur: diciť rõ superioꝛ. inquantũ in
ferioꝛa: rõ inferioꝛ noiatur. Audi Aug. xij.
de trini. Ratio superioꝛ iquit ẽ que tẽdit i re
bus eternis cõspiciẽdis vel cõsulẽdis. Et ip/
sis rebus eternis cõspiciẽdis intẽdit ẜm ꝙ in
seipsis rõ supioꝛ cõtemplatur. Sed eternis re
bus cõsulendis itendit tãq̃ȝ medio ẜm ꝙ exte
rius ratio superioꝛ accipit regulas agendoꝝ.
vel ẜm ꝙ eterna applicat ad dirigendã volun
tateȝ ⁊ actionẽ. Et vt hec intelligas aĩa mea
exẽplo declaremus. Ponam⁹ eim ꝙ ꝑ iudi/
ciũ rationis quis deliberet de agendis: eo ꝙ
illud ẽ deo gratuȝ: vel diuina lege ꝓhibituȝ:
vel pꝛeceptũ: tunc iudiciuȝ tale ratõni attribui
tur superioꝛi. Si vero per iudiciũ rationis qs
de agendis deliberet per cãs iferioꝛes: vt fur
tuȝ vel adulteriũ agendũ nõ esse: q꞉ turpe: dã
nosuȝ: ⁊ inhonestũ: vel ꝑꝑ aliud simile. tũc ta
le iudiciũ rõni ascribiť inferioꝛi. Et diligẽ
ter nota ꝙ pꝛima de agendis cõsideratio sapi
entia dicitur. secũda vero cõsideratio scientia
appellať. Contrariũ sapiẽtie ẽ stultitia. cõtra
riuȝ scientie ẽ ignoꝛãtia. Hinc oĩs ignoꝛãs
stultus ⁊ malus dicitur. quare ⁊c. Ad ter/
tiam veritatẽ dico vt colligiť de mente Alexã
dri de ales ẜa parte summe q. xvij. q. tã i bea
tis q̃ȝ in dãnatis nõ remoueť quicq̃ȝ qd̃ fit aĩe
cõsequens naturã. Ideo in eis aĩe remanẽte
natura: necesse ẽ in eis oẽm cõditionẽ natura
leȝ remanere. Cũ auteȝ sinderesis consciẽtia:
ratio superioꝛ ⁊ iferioꝛ sint animã naturaliter
cõsequẽtia ⁊ inata: sequiť ꝙ in eis talia erunt
Et pꝛimo declaremus de beatis. Nã in bea/
tis remoueť oĩs inclinatio ad malũ: q꞉ maluȝ
ẽ pꝛeter naturã. ⁊ iõ in eis extinguitur oĩs rõ
ad malũ inclinans. ſȝ ñ extinguiť in eis oĩs rõ
inclinans ad bonũ: q꞉ bonũ est de cõditiõe na
ture. Omnia eiȝ bonũ appetũt: ⁊ illius causa
agunt quecũqȝ agũt ẜm naturaȝ. De dam
natis vero dico ꝙ in eis ẽ oĩs iclinatio ad ma
luȝ: q꞉ ibi est oĩs iperfectio. ⁊ similiter i eis ẽ
oĩs inclinatio ad bonũ tamq̃ȝ cõditio natura/
lis. vnde dãnati semꝑ inclinanť ad bonũ ⁊ re
murmurant cõtra malũ. ſȝ hoc nõ est ex displi
centia mali inquãtuȝ dei offensiuuȝ: ſȝ inquã
tum ꝓ illo malo penis cruciãtur multis. Exẽ
pluȝ de diuite epulone. Luc. 16. Unde regu/
lam accipe generalẽ ꝙ dãnati oẽs vellẽt fecis
se bonũ: ⁊ semꝑ ratio naturalis eos ad bonũ
incliat. Isa li. 51. Vermis eoꝝ non moꝛieť. i.
remoꝛsus cõscientie: qui causať ex sinderesi q̃
remurmurat a malo rõe pene. vt dictũ ẽ. Et
hec sufficiant ꝓ pꝛesenti cõclusione. Et sic pȝ
pꝛima cõsideratio in nomine Iesu ⁊ sue dul/
cissime matris.

De cõtaminatione conscientie humane: ⁊
operationibus eiusdem cõsidera. 2

Ecundo loco.

Consciẽtie hũa/
ne deturpationẽ videamus. Ubi
tres conclusiones subiungamus videlicet.

Prima cõclusio est. Nõ semper omni cõ
scientie obtẽperandũ est. quoniã non vnifoꝛ/
mis omniũ hoium conscientia est. Secun
da conclusio est. Licet diuerse conscientie re/
periantur: vnus tamen modus in omnibus
rectitudinis est obseruandus. Tertia con/
clusio est ista. Sicut pluribus ꝯscientia diuer
sificatur modis: ita pluribus cõtingit modis
deturpari.

De multiplici diuersitate cõscientie: ⁊ q̃ sit
seruanda: ⁊ que respuenda. Cõclusio pꝛima.

Ecipe pꝛimã cõclusioneȝ ⁊c. Ad cui⁹
a declarationeȝ tres inquiramus veri
tates videlicet. Prima veritas ẽ quo
tuplex est conscientia humana. Secunda q
sunt actus conscientie humane siue operatio
nes. Tertia est cui conscientie est obtẽperã
dum: ⁊ cui non. Quantũ ad pꝛimã dico ꝙ
conscientia humana multiplex est videlicet.
Quedã conscientia diciť bona ⁊ non trãqlla.
Quedam tranquilla ⁊ non bona
Quedam nec tranquilla nec bona.
Quedam tranquilla ⁊ bona.
Quedam nimis angusta.
Quedam nimis lata.
Quedam perturbata.
Et quedam cauteriata.

Conscientia quidem bona ⁊ non tranquil
la est eoꝛum qui ad viam penitẽtie conuersi: ⁊
in gratia cõstituti: die noctuqȝ omnes annos
vite sue recogitare non sinunt. Isa. xxxviij.

Recogitabo tibi omnes annos meos i ama/
ritudine anime mee. Conscientia tranqlla
ꝛ nō bōa est eorū qui absqꝫ dei vllo tiore pec/
cant: ꝛ dicūt: deus non requiret hec. Sap. 5.
Dixerunt impij non recte cogitātes. Exigu/
um est tempus vite nostre: ꝛ non est agnitus
qui reuersus sit ab inferiſ. venite adornemus
nos floribus anteqꝫ marcescāt. Nullum sit
pratum quod non trāseat luxuria nostra ꝛc.

Conscientia nec bōa nec tranquilla est eo/
rum qui in peccatis inuoluti ꝛ obdurati de di/
uina misericordia desperātes: vt sunt armige
ri sacomāni: ꝛ huiusmodi hominum genus:
quorū copiosa multitudo: stimulati tamen a ꝯ
scientia a malis non desistentes: vitaꝫ misera
biliter finiunt. de quibus propheta ait. Domi
ne a paucis: idest ab electis tuis q dicūtur pau
ci in compatione maloꝝ. Mathei. 20. Mul/
ti sunt vocati ꝛc. De terra diuides eos in vi/
ta eorum: de absconditis tuis: idest de iudicijs
tuis illis occultis. ps. Obscurētur oculi eoꝝ
ne videāt: adimpletus ē venter eorū. Imple/
ti enim sunt tales iudiciorum dei quo ad ipos
quia vitam miserabiliter finiūt. sed adimpleti
quo ad exemplū aliorum. Hiere. 20. Per/
trāsibunt gentes multe per ciuitatem hanc: ꝛ
dicent. Quare fecit dominus sic huic ciuitati
tam grandi. et respondent: eo qꝛ dereliquerit
pactum domini dī sui. Et Isa. 23. ait domin⁹
Babilon. i. anima plena confusione pecca/
torum posita es mihi in miraculum. ꝛc. Cō/
scientia tranquilla et bona est eoꝝ qui carnem
spiritui subdiderunt: sicut aiebat Paulus.
Castigo corpus meum: ꝛ in seruitutem redi/
go. Hic est ille locus in quo anima requiem
capit: si orat deuota est: si legit attenta est: si lo
quitur moderata est. O qꝫ vere dici potest qꝛ
nihil aliud est hic qꝫ domus dei. sicut per op
positū mali sunt domus demonis. Luce. xi°.
Reuertar in domum meam vnde exiui. Cō
scientia nimis lata est tantum grossiora pecca
ta considerantium. Contra quos Aug. ait.
Nolite contemnere venialia eo qꝛ minuta sūt
sed timete eo qꝛ plura sunt. Plerumqꝫ enim
bestie minute nocent. Nunquid minutissima
sunt grana arene: sed si arena amplius in na
uim mittatur: mergit illam vt pereat. qꝫ minu
te sunt pluuie gutte. nonne flumina implent
ꝛ domos deijciūt. Timenda est ergo ruina
multitudinis: ꝛ si non magnitudinis. hec Au
gustinus de decem cordis. Conscientia ni
mis angusta est considerantium peccata mor
talia ꝛ venialia. sed venialia non vt oportet:
quoniaꝫ aut putant venialia mortalia esse: aut
quod omnino peccatum non est: peccatuꝫ ar/
bitrantur. Et hij discrimini se exponūt: quo/
niam ex illo eorum iudicio: quod peccatum ē
leue: aut nullum peccatum graue efficit: quo/
niam omne quod fit cōtra conscientiam edifi
cat ad gehennam. vt Augustinus ait. Cōsciē
tia perturbata est desperatorum tantum: sicut
Iude dicētis. peccaui. ꝛ tamē abiens laqueo
se suspendit. ꝛ sic de alijs. Cōscientia cau/
teriata ē tantū minuta peccata considerantiuꝫ
ꝛ proprie hij cribrāt peccata. psalmista. Il/
lic trepidauerunt vbi non erat timor. Et sic
patet prima veritas. Quantum ad se/
cundam veritatem dico qꝛ tres sunt actus:
siue operationes humane conscientie: vi/
delicet.

Testificari.

Accusare.

Soluere vel ligare.

Primus inqꝫ actus hūane cōscientie dicit
testificari. Audi augustinū. xi. q. iij. c. etsi ad
tempus circa finē. vbi sic dicit. Quādo deus
iudex erit ali⁹ testis qꝫ cōscientia nō erit inter
iustū iudicem ꝛ consciētiam tuam noli timere:
nisi cām tuam. Audi ꝛ Isidorū d summo bo
no. Quāuis inquit hūana iudicia subterfugi
at homo q male agit. Iudiciū tamē consciētie
fugere nō pōt. Naꝫ etsi aliqs celat quod agit:
sibi tamē celare nō pōt qui plene nouit gessit:
hec ille. Secūdus cōscientie actus dicit ac/
cusare. ad Ro. 2°. Cogitationum inter se ac
cusantium ꝛ defendētium. Audi Gregoriū
xi. q. iij. c. in cūctis. In cūctis inquit q in hac
vita aduersa proueniūt sola est sicut nostis oi/
potētis dei discretio pēsanda: atqꝫ ad cor pro/
prium semper incurrendū ē: vt nullius ligua
implicet: vbi consciētia nō accusat. Que eniꝫ
consciētia defendit liber ē inter accusatores. ꝛ
liber sine accusatiōe eē non posset: si sola que
intus adijcit conscientia accuset. hec ille.

Tertius actus dicitur soluere vel ligare.
Vbi nota qꝛ conscientia neminem ligat per
modum coactionis. xv. questione. j. Non ē
qꝛ cuiqꝫ nostram asscribamus erumnaꝫ: idest
culpam nisi nostre voluntati. nemo nostrum
tenet ad culpā: nisi propria volūtate deflexerit

⁊c. hec Ambro. Nec etiã cõsciẽtia ligat per
modũ principalis auctoris: quoniã deus ꝓn
cipalis auctor est: qui suis nos ꝑceptis ligat.
Math. xix. Si vis ad vitã ingredi ſua man
data. Sed ligat tantũ per modũ suppositiõis
vel cõditionis: idest ꝑ modum cõsecutiõis ali
cuius finis: vtputa nisi qs faciat quod cõscien
tia dictat finẽ non cõsequet optatũ. idest ꝓpriã
salutẽ. Põt etiam intelligi ꝙ cõscientia ligat
ꝑ modum instrumẽtalis agẽtis. exẽplo preco
nis qui precepta regis vel vnius domini pu/
blicat eẽ seruanda. sic ⁊ ratio humana ꝑcepta
dei vel ecclesie sciẽs esse seruãda per conscien
tiam dictat hoc esse fugiendum. quia a deo.
vel ab ecclesia preceptum vel prohibitum.
Hoc totum ponit in sententia dominus Bo
nauentura. Sed clarius beatus Thomas in
ꝯã ſe distin. xxxix. Et sic patet secunda veri/
tas. Quantum ad tertiam veritatem di
co ꝙ non semper conscientie obtemperandũ
est. Ad cuius declarationem notandum se
cundum beatum Thomam: vt supra: ꝙ con/
scientia non obligat in virtute propria: sed in
ꝟtute diuini ꝑcepti. vnde dicit beatus Tho.
sic. Non eoipso conscientia ligat ad aliquid
faciendum vel non faciendum: quia sic sibi
videatur vel non videatur: sed ideo ligat: qa
est a deo preceptum vel prohibitum. Et ra/
tio: quia cum conscientia nihil aliud sit q̃ȝ ap/
plicatio scientie: velꝰ notitie ad actum: idest
cum conscientia nihil aliud sit q̃ȝ scientia: vel
notitia illius operis: ⁊ actus fiendi: vel non fi
endi: manifestum est ꝙ conscientia non liga/
bit nisi in notitia precepti diuini vel legꝭ vel
nature. Et ideo si aliquid a dictamine ratiõis
apprehendatur: vt directe sub precepto cadẽs
obmittens illud mortaliter peccat: etiam si sit
veniale quod sub precepto cadit. Si vero qđ
sic a dictamine rationis apprehenditur: non
sit directe sub precepto vel prohibitiõe cadẽs
tunc obmittens non facit directe contra con
scientiam: sed preter conscientiam. Facere
enim contra conscientiam edificat ad gehen/
nam: sed preter conscientiam facere: vel est
veniale vel nullum. Sicut quod sub consi/
lio cadit fiendum conscientia dictaret. Quia
non apprehenditur a ratione: vt necessarium
ad salutem. Nam si tale dictamen obmittere
tur: idest non fieret quod sic conscientia fien/
dum dictaret non esset peccatum mortale: ni/
si id fieret in contemptum. Audi pulcherri/
mum textum. xiiij. q. j. c. quod nullum. Qđ
precipitur ⁊ imperatur: quod imperatur ne/
cesse est fieri: si non fiat penam habet: vbi cõ/
silium datur offerentis est arbitrium: vbi ꝑ/
ceptum necessitas seruientis. hec ille. Sed
dices: contentor inquies pater Ambrosi.
Ex his dictis mihi dubia quedam in men/
te veniunt. Pono ꝙ aliquid fiendũ vel nõ
fiendum conscientia dictaret: ⁊ tamen igno/
rem an illud sit preceptum. vel prohibitum/
a deo: nunquid contrafaciens mortaliter pec
co. Distinguo hic anima cara: quia aut ta
le preceptum vel prohibitionem scire obliga
ris: aut non. Si non: manifestum est ꝙ non
mortaliter peccas. Si sic: certe talis ignoran
tia non excusat: vt patet. i. q. iiij. §. vltimo in
textu ⁊ glosa. Contentor de hoc. Sed po/
no alium casum. Ponamus ꝙ conscientia
dictet aliquid erroneum: quid faciendum: di
co vt colligitur ex sententia beati Thome in
secundo distinctione trigesimanona: ꝙ q̃ȝdiu
conscientia erronea durat: ⁊ creditur recta:
obligat durante illa credulitate ad illud faciẽ/
dum vel non faciendum: sed ea deposita non
amplius obligat. Qui ergo fecit: quod
erronea conscientia dictauit non peccauit: sed
in hoc minus q̃ȝ recte fecit: quia peritos in du
bijs consulendum est. Hic pono regulam
generalem: ꝙ quandocunqȝ quis in dubijs
habens copiam consulendi ⁊ non facit. et
sic impremeditate errat: proculdubio gra/
uiter errat. Audi Augustinum. Illis inquit
omnino ignosci non poterit: qui a quo disce/
rent copiam habentes operam non dederunt
distinc. xxxvij. §. vltimo. Sed de hoc con/
clusione tertia sequenti. Quare ex his satis
patet veritas presentis conclusionis.

Qualiter humana conscientia rectificatur
Conclusio secunda.

Ecipe secundam conclusionem. vide
a licet. Licet diuerse conscientie reperi
antur. vnus tamẽ in omnibus ẽ mo
dus rectitudinis obseruandus. Ad cuiꝰ de
clarationeȝ tres inquiramus veritates: vide
licet. Prima veritas est ista. quomõ con/
scientia humana rectificatur. Secũda quo
modo rectificata conseruatur. Tertia quo
modo conseruata augeatur. Quantum ad

18

primam dico q̃ tria permaxime requiruntur
ad rectificationem humane conscientie. vide
licet diligens cõsideratio suiipsius. Secũ
do cauta speculatio culpe inficientis. Ter/
tio prudens acceptio medij punictis. Pri
mo inquantum ad conscientie rectificationez
requirit̃ diligens cõsideratio suiipsius. Tria
enim quisqz in seipso consideret. s. mortis diẽ
imminẽtẽ: sanguinem crucis recẽtẽ. ⁊ faciem
iudicis presentem. Primo diẽ mortis imi
nentem: determinatũ: ineuitabilẽ: ⁊ irreuoca
bilem. Et tunc immediate dicere incipies. O
miser ego infel x ad quid in hac iaceo fetenti
broda: qui icertus sũ de crastino. Audi Hie/
re. 3. c. Leua iqꝫt o paupercula anima in di/
rectum oculos tuos: ⁊ vide vbi nunc prostra
ta sis. Secundo considera sanguinem cru
cis recentẽ: quem pro humana mente excitan
da abluenda: ⁊ mollificãda pijssimus Jesus
tam dulciter effudit. Audi deuotissimũ Ber
nardum. Super omnia te mihi amabilẽ red/
dit o bone Jesu calix passiõis tue: opus redẽ/
ptionis nostre. Tertio considera faciẽ iudi
cis presentẽ: que est inflexibilis: infallibilis: ⁊
ineuitabilis. Audi sapientissimũ Salomonẽ
Ecclesiastes. 18. Ante lãgorem adhibe medi
cinam: ⁊ ante iudiciũ interroga teipsum: ⁊ in
conspectu dei inuenies propitiationẽ. Hec
tria cum primo considerasti: caute tuas consi
dera culpas. videlicet earũ negligentiã: earũ
concupiscentiaz: ⁊ earum multiplicem nequi
tiam. Primo considera culparꝫ tuaruz ne
gligentiam: quantũ. s. negligens fuisti i male
tempus expendendo: i penitentiaz procrasti/
nando: ⁊ in munditia seruando. Secundo
considera tuarꝫ culparũ concupiscentiã. vide
licet. si vixisti in cõcupiscentia voluptatis: vt
in cibis saporosis. Itẽ si in concupiscentia cu
riositatis: vt ire ad spectacula ⁊c̃. Itẽ si in con
cupiscentia vanitatis: vt in preciosis vestimẽ
tis: altis edificijs multis famlis ⁊c̃. Tertio
considera culparũ tuarũ multiplicẽ nequitiã.
vt scilicet si aliquando fuisti in ira: ita q̃ deuz
vel sanctos blasphemaueris: proximum ver
bo: facto: vel signo scandilizaueris. Item fui
sti aliquando in inuidia: que in tristitia boni:
⁊ delectatione mali alterius cõsistit. Et sic de
alijs vitijs capitalibus. Cuz hec anima cõ
siderasti tertio loco prudẽter accipe medij suf
ficientẽ punibilitatẽ. Apocalipsis. 18. Quan
tum glorif. cauit se in delitijs tãto illi date tor
mentum ⁊ luctũ. Unde contra tuarũ culparꝫ
negligẽtiam vigilanter expergiscere. Joelis
primo. Expgiscimini ebrij vsquequo bibitis
vinum in dulcedine. Itez contra concupiscẽ
tiam amaritudinis prebe confidentiaz. psal.
Poculum meum cum fletu miscebam. Itez
contra multiplicẽ nequitiam summe peniten
tie ⁊ castigatiõis prudentiã. vt dicebat Pau
lus ad Corin. 9. Ego sic curo non quasi i in
certum. sic pugno non quasi aerez verberãs
sed castigo corpus meũ ⁊ in seruitutez redigo
Si sic anima facies renouabitur vt aquile iu
uentus tua. Et sic patet pria veritas. Quã
tum ad secũdam veritatem dico q̃ septẽ mo/
dis conseruat̃ rectitudo conscientie. videlicet
Primo diligenti sensuum exteriorũ custo
dia. Ingreditur eniz diabolus per fenestras
has. Hiere. 9. Intrauit p fenestras has. In
de propheta ait. Auerte oculos tuos ne vide
ant vanitatẽ. Audi Job. 31. Pepigi iquit fe
dus cum oculis meis: vt non cogitarem qd
de virgine. Audi Augustinuz. 32. q. 5. c. nec
solo. Non dicatis vos hẽre animos pudicos
cum habetis oculos impudicos. quia impudi
cus oculus impudici cordis nuncius est. hec
ille. Secundo conseruatur Christi i cruce
pendentis meditatione. Audi Bernarduz.
Nihil inquit efficacius ad purgandum aciez
mentis: ⁊ sanãdũ consciẽtie vulnera. q̃z chri/
sti vulnerũ sedula meditatio. hec ille. Ter
tio cõseruatur audaci repulsione. Audi Pe
trum apostolũ. Fratres sobrij estote ⁊ vigila
te ⁊c̃ vsque ibi. cui resistite fortes in fide.
Quarto conseruat̃ vili detestatione. psal.
Iniquitatẽ odio habui ⁊ abhominatus sum:
legem autem tuam dilexi. Quinto conser
uatur discreta punitione. Augu. de pe. dis. 3
Penitẽtia iquit ẽ quedã dolentꝭ vindicta i se
puniẽs qđ dolet cõmisisse. Sexto cõseruat̃
sancta imolatiõe. i. Cor. 12. Emulamini caris
mata meliora. Est. n. tal' emulatio: qdã ardẽs
appetitꝰ hñdi quedã spũalia bona q̃ i primo
cernit: cũ dolore quodã qđ in se illa non inue
nit. Inde Martha hac emulatione de sorore
sua ꝯquesta ẽ q̃ eã laborãtem non adiuuaret
⁊c̃. Septio ⁊ vltimo ꝯseruat̃ celesti medita
tione. Paul. Que sursũ sũt sapite: nõ q̃ sup
terrã. Quãtũ ad tertiã veritatẽ audi mira
bilẽ ꝯseruatõis modũ. Apoc. 21. Vidit iquit

Joānes ciuitateꝫ sanctā Hierusalē nouā descendentem de celo: a deo paratam sicut sponsaꝫ ornatam viro suo. Audi quid ait. vidi inquit ciuitatem. psal. Gloriosa dicta sunt de ciuitate dei. Tria enim ciuitas habitantibus facit.

Primo habitantes defendit. Secundo hostes intrare non sinit. Tertio quid sit in ea exterius existentes hostes videre non possunt. Primo inqꝫ ciuitas materialis habitantes defendit. Circuit enim diabolus vt dictum est die noctuqꝫ querens suggestionibus suis vt tandem tedio vincat. Bernardus. Assidua tentatione diabolus tentat: vt saltem tedio vincat: cum resistitur: audaciam in primis perdit. Audi Crisostimum super Math. In primis inquit grauis ⁊ insufferibilis est impetus diaboli: quem siquis forti animo sustinuerit in secundo inueniet eum infirmiorem. Quanto enim plus percussus fuerit: magis refrigescit ⁊ deficit. hec ille. Scḋo ciuitas hostes intrare nō sinit. quia muroꝝ fortitudie vallata est. Muri conscie sunt scti. ps. Montes in circuitu eius. Montes. i. sancti. psal. Leuaui oculos meos ad montes. castellanus est christus. psal. dominus in circuitu populi sui: ⁊ sancti cum eo circuiūt ciuitatem. Isa. 62 Super muros tuos constitui custodes: q die noctuqꝫ nō tacebunt laudare nomen dn̄i ⁊c̄.

Aque circundātes sunt quattuor euangeliorum flumina. ps. flumen dei repletum ē aqs. Audi Hiero. Ama scientiā scripturaꝝ: ⁊ carnis vicia nō amabis. Audi Hugo. sup psal.

In sacris scripturis quicquid docet veritas quicquid precipitur bonitas: quicquid ꝓmittitur felicitas est. Nam deus veritas est sine fallacia: bonitas sine malicia: felicitas sine miseria. hec ille. Tertio ciuitas quid sit in ea exterius existentes hostes videre nō possunt: sic demones quid intra nos sit: quoad intētiōem ⁊ finē rei discernere non possunt. Unde theologi ponunt omnes ꝙ demones diligenti attētione humanos actus considerant: vt subtili artificio quid intus corde lateat intelligant.

Quod cum conceperint: inde tentamēta apponūt: vnde mentem conspiciunt inclinataꝫ. Audi Isido. de sūmo bono. Diabolus iquit qn̄ decipere quenqꝫ querit prius naturā vniuscuiusqꝫ intendit: ⁊ inde se applicat: vnde aptū hominem ad peccandū inspexerit. Et ex ea pte tentat qua eos per crescentē humorē facile ad vitia inclinare conspicit. hec ille. Ecce igitur ex his videt qualiter conscientia humana ciuitas dei sit. Vidi ergo Joannes ait ciuitateꝫ i. humanaꝫ consciaꝫ in qua deus habitat. De inde sequitur. vidi ciuitatem sanctam. Dicit āt conscia bona ciuitas sancta: quia semper cū timore dei opera sua metit: qḋ mistice scribit. Apoc. xi. vbi dicitur. datus est mihi calamus similis virge: ⁊ dictū est mihi surge: metire tēplum ⁊ altare. Est enim conscientia bona recte sicut calamus qui ē leuis ⁊ vacuus. Leuis quidem per despectum terrenoꝝ ad Phil. 3. Nostra conuersatio in celis est: vacua vero a propria voluntate. Math. 6. Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra. Et ē similis virge: quia virga solent insolentes castigari. ꝓuer. 3. qui parcit virge odit filium suū. 5. q. 5. Non osculatur semper filium pater: sed aliquādo castigat: ⁊ conscientia semper rodit ⁊ stimulat cuꝫ peccamus. ps. Scopebā spūm meū. Et seqt dictū ē mihi. s. per inspiratōes bonas: ꝑ ꝑdicationes ⁊ diuias illumiationes. Surge paupercula anima peccatis inuoluta: ⁊ metire tēplum. i. conscientiā tuā. Paulus. An nescitis ꝙ mēbra vestra templū sūt spūs sancti. Et metire. s. cū falce ꝯtritiōis ⁊ ꝯfessionis: ⁊ satisfactōis: multitudinē: turpitudinē: ⁊ magnitudinē culparū tuarū. Ecce quomodo ꝯscientia dicitur ciuitas sancta. E non solū sancta: sꝫ etiā noua per nouā inhabitantē grām spiritꝰ sancti. ps. Inflāmatū est cor meū ⁊ renes mei i. affectus mei cōmutati sunt. i. inouati. Et nō solū noua: sꝫ etiā Hierusalē. i. visio. pacis. i. dei per ꝯtemplationeꝫ. Et ꝙ ne a nobis ante dicta habere putaremus ait. descendentem de celo. Jaco. i. Omne datum optimum ⁊ omne donum perfectum ⁊cetera. Et sic patet tertia veritas. quare ⁊cetera.

De quattuor primis bone conscientie fructibus. Conclusio tertia.

a Ccipe tertiā conclusioneꝫ videlicꝫ. Sicut pluribus conscientie diuersificantur modis: ita plurimis ꝯtingit modis deturpari. Ad cuius declarōnem aīma cara nouē subiungamus humane ꝯsciētie fedandi modos in tribus ternarijs distinctos.

Primus modus dicitur inflata elatio.
Secundus dicitur ignorans excecatio.
Tertius dicitur asinina ambulatio.

Accipe primū modū videlꝫ inflata elatio.

19

Quidam eniꝫ aut nobilitate generis aut pul
chritudine corporis: vl' simili fastu: ⁊ pompa
suis agendis viros peritos cōsulere dedignā
tur. Et qđ ad eos ſm diuersitatem status per
tinet addiscere dedignatur. Audi Augu. in
quodam libello de conflictu vitiorū in talium
persona loquentem. Quis tu inquit: vt peio/
ribus obtemperes: magis te q̃ꝫ illos decent
imparare: qui tibi non possunt ingenio vel i/
dustria coequari. Inde Bernardus in quo
dam sermone ait. Que nanqꝫ maior super/
bia q̃ꝫ ꝙ vnus homo toti congregationi iudi
cium suū preferat tanq̃ꝫ ipse solus habeat spi/
ritum dei ⁊c̃. Secundus modus dicit̃ igno
rantia ceca: siue ignorans excecatio. Sūt eni
pleriqꝫ qui vt liberius peccent libenter igno/
rant vel infirmantur. Contra quos ait Au/
gustinus di. 37ᵃ. §. vltimo. Illis inquit om/
nino ignosci nō poterit qui habētes a quo dis
cerent operam non dederunt. psal'. Noluit i/
telligere vt bene ageret. Et allegatur etiā ab
Augu. in dicto. §. vlti. di. 37. Terti⁹ mo/
dus dicitur asinina ambulatio. Audi Augu/
stinum super psal'. Declina a malo ⁊ fac bo/
num. Due inquit sunt partes iustitie inuiceꝫ
colligate: quaruꝫ vna sine altera fructum deo
acceptabilem non reddit. Prima ē declina
re a malo: ⁊ quantum possibile est illud remo
uere. Alia facere bonum: ⁊ omni cum dili/
gentia illud adimplere. hec ille. Vnde accipe
regulā generalem ꝙ quanto bonū qđ negligi
tur prestantius est tanto negligentia grauior.
ꝓuer. 19. Qui custodit mādatū: custodit ani/
mam suam. qui aūt negligit vitam suam mor
tificabitur ⁊c̃. Et sic patent tres primi modi
humanam conscientiā inficiētes.

Subdantur tres alij modi maculantes cō
scientiam humanam videlicet.

Primus dicit̃ vitiosa inobedientia.

Secūdus dicitur ꝓpria dilectio.

Terti⁹ dicitur ꝓpria reputatio.

Prim⁹ dicitur vitiosa inobediētia. Audi
Greg. ii. q. 3. quid ergo. vbi dicitur. Quid
ergo mirum si peccator homo obedientie in
presentis vite breuitate se subijcit: quādo hāc
mediator dei ⁊ hominū: ⁊ cum obediētes re/
muneret nō relinquit ⁊c̃. hec ibi. Melior eni
est obedientia q̃ꝫ victime. Nota tamen ani/
ma mea has regulas generales. Prima
regula est ꝙ nunq̃ꝫ maioribus obediendum
est in his que videntur contra preceptum do/
mini. 25. q. j. quid culpatur. i fine. ⁊ extra de
tempori. ordi. c. ad aures. glo. ij. Secun/
da regula est ꝙ non est de necessitate obediē/
dum prelato precipienti id quod non ad eius
officium spectat. extra de tempo. ordi. c. ad au
res. in glosa. Tertia regula est ꝙ superio/
rib⁹ vltra modum precipientibus non est de
necessitate obediendum. 2. q. 7. c. admonen/
di. Vbi dicitur. Admonendi sunt subditi ne
plus q̃ꝫ expedit sint subiecti: vt cum student
plus q̃ꝫ necesse est hominibus subijci compel
lantur eorum vitia venerari. hec ibi. Et sunt
verba Gregorij. Quarta regula est ꝙ su/
perio rib⁹ discrete ⁊ rōnabiliter imperātibus
semp est obediendum. 8. q. j. c. sciendū. Vbi
dicit̃. Sciēdū sūmope est ꝙ obedientia aliq̃n
si de suo aliquid concupiscētie habuerit glo.
j. de propria voluntate: nulla est ⁊c̃. Et dicit
glo. ꝙ hic sumitur argumentū ꝙ remunerari
nō debemus de eo qđ inuiti facimus. 20. q. j.
illud. 32. q. v. c. ille. hec glo. Audi capitulum
illud. Illud statuendū esse censemus: vt si in
minore etate filij in monasterio oblati fuerint
⁊ sacram tonsurā vel velamina susceperit: di
gnū qdē ducim⁹: vt. 15. anno a p̄latis monuꝫ
verbis inquirant̃: vtrū in ipso habitu perma
nere cupiant: an nō. Si vo in monasterio ꝓ
fessi fuerint: vilū penitētie locū amplecti pos
sunt. Si aūt ad secularē habitū reuerti voluē
rint: redeūdi licētia nullo mō denegeт̃. Quia
satis inutile est: vt coacta seruitia deo presten
tur. hec ibi. ⁊ sunt verba Marcelli pape. Au
di. ⁊. c. ille. vbi dicit̃. Ille aūt famule dei que
integritatē pudoris oppressione barbarica p/
diderūt: laudabiliores erunt in humilitate ac
verecundia: si se incontaminatis nō audeant
cōparare virginibus. Quāuis enim oē pec/
catū ex volūtate nascat̃: ⁊ potuerit corruptio/
ne carnis mens inuita nō pollui: min⁹ tamen
i. nō hoc illis oberit: si qđ potuerūt animo nō
amittere doleant se vel corpore ꝑdidisse. Cuꝫ
ergo hec que violētia passa est: pudicitiā ami
sisse ꝓbari non pōt: nullo modo conuincit̃ for
nicationis vel adulterij crimen incurrisse ⁊c̃.
hec ibi. Capitulū ille. vsqꝫ ad. §. cū ergo. sūt
verba Leonis. Et. §. cū ergo sunt vba Gra
tiani. Hoc volui notare pro ampliori mate/
ria ista. Et hec sufficiāt quantū ad hūc moduꝫ

Secundus modus dicit̃ propria dilectio.

Audi moralissimuz Senecā. Perit inqt oē
iudiciū cū res transit in affectū. Inde auarus
quia inordinate pecuniā amat: nō sibi cōscien
tiā format de vsuris ⁊ de alijs iniustis lucris
Luxuriosus: q2 inordinate vxorē diligit: nō si
bi ꝯsciaȝ facit de ihonestis gestis de sodomia
⁊c̄. Silr ⁊ vane mulieres inordinato amore
vanitatū excecate nō sibi ꝯsciaȝ faciūt de bal/
tijs mitris: amplis manicis. Et sic de alijs.
Et de h̄ amore ꝓprio pōt itelligi illud Pau
li ad Thi. vj. Radix oiuȝ maloꝝ ē cupiditas
⁊c̄. Terti⁹ mod⁹ dr̄ ꝓpa reputatio: de qb⁹
hodie dr̄. Cū ieiunatis nolite fieri sic hypocri
te tristes. Audi Gregoriu. Sic inqt maneat
op⁹ in publico: ꝙ tñ intētio maneat i occulto.
Matthei. Cū facis elemosynā noli tuba canē
añ te. Luc. 18. duo hoies ascēderūt i tēplū ⁊c̄.

Subdanť alij tres modi fedandi conscien
tiam humanam videlicet.

Primus modus dicitur anxia perplexio.
Secūdus modus diciť fumosa laudatio.
Terti⁹ modus diciť nō vera humiliatio.

Prim⁹ modus dr̄ anxia perplexio. pono
casū. Iurauit qs hoiem occidere: ꝯsciaȝ for/
mat: ꝙ si occidit homicida est. Si non occidit
ꝑiurus est. Itē pono aliū casū. Quis alteruȝ
odit dies pasce appropinquat: format h̄ sibi cō
sciaȝ: nisi cōicet ꝙ trāsgressorē ꝑcepti. de pe.
⁊ re. c. ois. Si cōicat discrimini se ꝯmittit: q2
nō facit qd̄ dicit Aplus. Probet aūt seipsum
homo ⁊c̄. Et sic de alijs ꝑplexitatib⁹. Pro/
pterea audi aīa mea pulcherrimū tex. di. 13. c.
i. vbi sic diciť. Duo mala. s. que sūt de gene/
re malorum: lȝ oino cautissime sint precauen
da: tamē si periculi necessitas vnū ex his pa/
trare compulerit: id debemus resoluere. i. fa
cere qd̄ minori nexu. i. ligatione noscitur obli
gare. Quid aūt leuius ex his: quidue graui⁹
sit: pure rationis acumine inuestigemus ⁊c̄.
hec ibi. Ex quo textu accipiť illa cōis regula:
De duob⁹ malis minus ē eligendū. Vbi no
ta ꝙ ibidē Gratianus ꝓbare intendit ꝑ duo
capitula ꝙ de duobus malis min⁹ est eligen
dum. Et ponit exemplū de homicidio ⁊ ꝑiu/
rio: vt quis iurauit occidere hominē ⁊c̄. Sȝ
certe anima cara vt dicit ibidem glosa. Ne/
mo sic perplexus esse potest: vt peccatuȝ mor
tale vitare non possit. Nam si ex necessitate
id facere deberet ei peccatum non imputareť
23. q. 4. nabuchodonosor. Item inter venia
le ⁊ mortale: ⁊ inter duo venialia perplexitas
esse non potest: quia peccatum veniale nec li/
gat nec implicat aliquem. Nota tamen ꝙ pec
candi necessitatem error inducit: vt scilicet du
rante errore necesse habeat homo mortaliter
peccare: puta iurauit qs se interfecturū hoieȝ
credens ꝙ si nō interficiat: periuriū icurrat.
qd̄ nō est veꝝ. Durante tñ errore: vl̄ necesse
est interficere: vel periurij reus est: qm̄ fm̄
Augu. Omne qd̄ fit ꝯtra ꝯsciam edificat ad
gehennā. Sed si intelligit periuriū nō icurre
re: nō occidendo: soluiť peccādi necessitas: q2
nō occidēdo: oino nō peccat. 22. q. 4. c. si mu
lier. Similit̄ hoc ipsum error temerarie volū
tatis facit. puta aliquis eligit ꝙ homicidiū vl̄
adulteriū faciat. ⁊ reuocari a ꝓposito non pōt
qn alteꝝ faciat: tūc durāte h̄ errore necesse hȝ
peccare. Sed si error deseriť: oia sūt i toto po
stergāda. Si autem deseri nō pōt: min⁹ ma/
lū eligať. Et sic itelligiť dictū capl'm duo mala
Ego tñ h̄ cōsiliū tibi aīa saluberrimū ꝑsto: vt
cū aio quēq3 vacillare ꝯtingat: peritos iterro
get. Nā vt Aug. ait sup ꝑma epl'a ad corin.
Errare i reb⁹ ē mōtale peccatū: vt cū. s. qs pu
tat op⁹ esse bonū qd̄ est malū. xj. q. 3. si qs di/
xerit. s. firmiter iustū iniustū ⁊ iniustū iustū ab
hominabilis ē vterq3 apud deū ⁊c̄. Scd̄s
modus dr̄ fumosa laudatio. Et certe hic mo/
dus pessim⁹ est. ps. Letanť cū malefecerint: ⁊
exultant in reb⁹ pessimis. Et redarguēs eos
ait. Vt qd gl'aris in malitia q potēs es iniqui
tate. Audi Hiere. 9. Nō gloriet inqt sapiēs
in sapiētia sua: neq3 fortis in fortitudine sua:
neq3 diues i diuitijs suis: sȝ in h̄ gl'eť q gloria
tur scire ⁊ nosce me: q2 ego sū d̄eus q facio mi
sericordiā ⁊ iudiciū ⁊ iustitiā i terra ⁊c̄. Inde
ex̄ de excessib⁹ ꝑlatoꝝ poniť regula gnālis ꝙ
publice se de crimine gloriās ab officio ⁊ bn̄fi
cio suspēdiť. Vbi dicit sic text⁹. Quā sit gra/
ue. ⁊ infra. diacon⁹. q publice ꝯfessus ē se mu
lierē cognouisse: ꝓpt qd̄ marit⁹ ei⁹ eā remisit
ad propria: ab officio ⁊ bn̄ficio suspēdať. hec
ibi. Tertius ⁊ vltim⁹ cōtaminādi ⁊ inficiē
di ꝯsciaȝ modus dr̄ nō v̄a hūiliatio. Sūt. n.
quidā se recte facere arbitrātes: se oia peccata
fecisse dicere: maximiq3 eē meriti: si eā hūili/
tatis dicāt se oia peccata hr̄e. Contra qs bea/
tus Thomas 2a 2e. q. c. 13. sic ait. Si quis in
se vile aliqd asserit esse qd̄ nō est: aut negat qc
piā strenuū qd̄ in se v̄itate ꝑcipit eē: vterq3

pe:cat peccato qđ ironia dr̄. Est aūt ironia qñ
quis minora de se, dicit aut maiora q̄z sint i vi
ta:e. Et est semper peccatū vt dicit beat⁹ Tho/
mas ibidē. vñ ponit̄ regula gnālis ꝙ nulla cā
mentiendū est. 22. q. 2. cū humilitatis. vbi dr̄.
Cū humilitatis cā mentiris si nō eras pecca/
tor mētiendo efficeris. Sʒ ꝯtra. Audi Gre.
di. v. c. ad ci⁹ in fine. Bonaꝝ ingt mentiū est
culpas agnoscere: vbi culpa nō est. Dico ſm
glo. ibidē ꝙ talis tex. sic dʒ itelligi. Bonaꝝ
mentiū est culpas agnoscere. i. timere esse vbi
culpa nō ē. Et sic aīs ad p̄ñs nouē modos hēs
qbus conscia humana sordidari τ coingnari
pōt. q̄re τc̄. Et h̄ sufficiāt ꝓ s̄a pte hui⁹ s̄mōis

De duodecim fructibus bone conscie.

Consideratio tertia.

Ertio loco. Humane conscie fru
ctificationē videam⁹. Vbi vide
bimus. 12. fruct⁹ distictos p tres
ꝯclusiones. Iuxta igitur primos
q̄ttuor fructus sit h̄ prima ꝯclo vʒ. Pululat
ab ea charitas: fugit: stimulat: atqʒ simpl'r sctā
conscia viuit. 2ª ꝯclusio est ista. Laudes sp
nit: honores non curat: indulget: τ iniurian/
tes sancta conscia amat. 3ª ꝯclusio est ista.
Bona conscia distribuit: vilē facit: sustinet:
atqʒ habitatio est spiritus sancti.

De q̄ttuor primis bone conscie fructibus.

Conclusio prima.

Ecipe primam ꝯclusionē τc̄. In qui
a bus verbis quattuor ponūt̄ primi san
cte boneqʒ conscientie fructus.

Primus fructus dicitur charitatiuus.
Secundus dicitur fugitiuus.
Tertius dicitur stimulatiuus. Et
Quartus dicitur mundificatiuus.

Primus fructus dr̄ charitatiuus: q: a san
cta conscia pululat sancta charitas: q: arbor bo
na fructus bonos facit. 1. Thi. i. Finis pre/
cepti est charitas de corde puro τ conscia bo/
na ꝓcedens. s. Dr̄ aūt charitas finis: nō tāq̄ʒ
in quo vltimate quiescat̄: q: hic est deus glori
osus. Sʒ est finis quo. s. mediāte in deo quie
scitur. Hec aūt charitas pululat a corde puro
i. a vitijs purgato τ conscia bona. Conscia āt
bona ſm Bern̄. est quando ratio decepta est
nec voluntas pūersa nec memoria ingnata.

Hic querit̄ quare charitas dicatur finis:
quo mediāte acqrit̄ de⁹: τ nō sic fides τ spes:
cū sint eque necessarie ad salutē sicut charitas
vt oibus notum est. Dico ſm Boñ. in. 3. di.
27. ꝙ charitas dr̄ finis triplici rōne: vʒ. Rō
ne maioris assimilatiōis. 2° rōne perfecte as
trictionis. Et tertio ratione finalis quietati
onis. Primo rōne maioris assimilatio/
nis. Naʒ sicut deus ex amore tribuit oib⁹ sua
bona. Mathei. 5. Pluit sup iustos τ iiustos
sic charitas oia obsequia τ mandata exequi/
tur liberal'r. ps. Voluntarie sacrificabo tibi:
q: s̄uitia coacta deo nō placent. 20. q. i. c. illđ
statuendū esse censemus: vt oñsum est ꝯclusi
one precedenti. 2° charitas dicitur finis ra
tione perfecte astrictionis. Nam sicut pater
τ filius nexu amoris τ charitatis coniungun
tur siue vniunt̄: ꝑpter quod spūs sanctus di/
citur nexus patris τ filij: sic homo per chari/
tatem deo adherendo: vnus spiritus efficitur
per participationem cum ipso deo. Apocalip
sis. 3. Sto ad hostium τ pulso: si quis aperue
rit intrabo: τ cenabo cū illo. τ Io. 14. Siqs
s̄monem meum s̄uabit: pr̄ meus diliget euʒ:
τ ad eum veniemus: τ mansionem apud eum
faciemus. 3° charitas dicitur finis rōne fi/
nalis quietationis. Nā sola charitate in deuʒ
qetamur: τ sola charitate fruimur ipso deo: τ
nō fide τ spe: q: fides τ spes ꝑadisum nō in/
grediuntur: sed pro fide datur clara visio: pro
spe firma tētio: sola charitas celū igredit̄: pul
cherrimā auctoritatē ꝓspi. li. đ ꝯtēplatia vita
Et ponit̄ de pe. di. 2. c. Radicata est charitas
Vbi sic dr̄. Charitas vt mihi videtur est recta
voluntas ab oibus t̄renis ac p̄ñtibus prorsus
aduersa: iuncta vero deo inseꝑabiliter: τ igni
ta igne quodā spūs sci: a q̄ est τ ad quē refert̄ i
cēsa: ingnamenti ois extranea: corruptōis ne
scia: nulli vitio mutabilitati obnoxia sup oia q̄
carnaliter diligunt̄ excelsa: affectionum oium
potentissima: diuine ꝯtemplatōis auida: i om
nibus semꝑ inuicta: sūma actionū bonarum:
salus moꝝ: finis celestiū preceptoꝝ: mors cri
minū: vita virtutū: virtus pugnātiuʒ: palma
victoꝝ: aīa sctāꝝ mentiū: cā meritoꝝ bonoꝝ:
p̄mium ꝑfectoꝝ sine qua nullus deo placuit.
cū qua nec potuit aliqs peccare nec poterit fru
ctuosa in penitentibus: leta i proficientibus:
gloriosa i ꝑseuerantibus: victoriosa i marty/
ribus: operosa i omnibus oino fidelibus: ex qua
ꝗcquid ē boni opis viuet. Hec ib. ad l'raʒ. Et
paꝝ ifra dicit Bñn⁹. Sicut sine via nullus

peruenit q̊ tendit: ita sine charitate que dctā ē
via nō ambulare pn̄t hoies ſ3 errare. hec ibi.
Et sic p3 primus fruct⁹. Secūdus fructus dr̄
fugitiuus. Nam vbi bona ↄſcia est ibi chari
tas: vt dictum est: sed vbi charitas ibi fuga ↄ̄
rij ↄriū autē charitati ē mortale pctm̄: g° vbi
bona ↄſcientia: ibi fuga peccati mortalis. ps.
Dilexisti iusticiam ⁊ odisti iniquitatem: ꝓpte
rea vnxit te deus tuus oleo leticie. Hic que/
rit posſq̄3 bona ↄſcia peccatum fugit vt dicis
qd ergo est cā peccati. Nam peccata suos de/
bent hr̄e auctores. C. de penis. l. sancimus et
extra de his que fiūt a maiori pte capituli. c. q̊
finit. Dico directe nec deus nec diabol⁹ est cā
pcti. ſ3 aie ifirmitas ē cā pcti. Et hec oia tibi
ꝓbabo. Et ꝓbo pmo ꝙ de⁹ non ē cā pcti. Et
arguat̃ sic. Illi⁹ nō ē auctor de⁹ cui⁹ ē vltor: ſ3
deus ē vltor pcti: ergo nō auctor pcti: ↄn̄a est
nota cū maiori. Minor ē manifesta. Math.
25. Ite maledicti i ignē eternū g° ⁊c̄. Item
si deus eēt cā pcti: aut hoc eēt q2 peccaret ipse:
aut q2 alterū peccare faceret. Istud ē optimū
mediū: vt p3: sed neutrū istoꝝ deo conuenire
pōt: g̊ non erit deus cā pcti. Et ꝓbo ꝙ nō p̊/
mū v3 ꝙ deus peccare possit. Nam vbi sum
ma bonitas: ibi nulla impfectio: ſ3 de⁹ ē sum
ma bonitas: g̊ nulla ipfectio: oia ista patent:
Itē vbi pōt esse culpa ibi mors: sed deus est i
mortalis: g̊ ibi nulla culpa. Item vbi summa
charitas: ibi summū pctōꝝ odiū: deus est sū/
ma charitas: ergo sūme peccata odit: ⁊ p ↄn̄s
nō pcti cā. Secundo ꝓbo ꝙ deus nullū pec/
care facit: ⁊ solum facio hanc rōnē: pctm̄ est a
uersio ab vltimo fine: sed deus ē vltimus fi/
nis: g̊ si deus ē cā pcti: facit auertere peccantē
a seipso: hoc aūt est inconueniēs: q2 nihil fac̄
a seipso auertere: g̊ ⁊c̄. Quod autē hoc sit in
conueniens immo ipossibile ipsi deo probo
de natura summi boni ē oia ad se trahere ⁊ oi
bus cōicari p̊ ethi. sed deus ē summū bonū: g̊
oia ad se trahet ⁊ nō repellet: quare igit̃ ipossi
bile ē ꝙ de⁹ sit cā pcti. Scd̄o ꝓbo ꝙ diabolus
nō ē cā pcti hac sola rōne. Qis cā in se nō im
pedita delectata in ꝓductione alicuius affect⁹
semp ꝓducit effectū: sed diabolus est cā pec/
cati vt dicis: ⁊ non est impeditus: q2 vt dicit
Job non ē potestas que comparet̃ ei sup ter/
rā ⁊ delectat̃ semp in malo: ergo semp produ
ceret ⁊ illū effectū: ⁊ p ↄn̄s semp peccaremus
Sed manifestū ē ꝙ non semp peccam⁹: ⁊ nō
semp deo rebellamur: g̊ diabolus nō ē pecca
ti cā. Sed dices iste pr̄ Ambrosi sunt hec rō/
nes. Sed rn̄de parump mihi: ⁊ volo tibi ꝓ/
bare ꝙ deus ē cā pcti: ⁊ ꝓbo auctoritat̃ ⁊ rō/
ne. Auctoritate sic. Audi Paulū ad Ro. 1.
tradidit illos deus in reprobū sensū: vt faci/
ant que nō ↄueniūt. Audi ⁊ Job. 12. Immu
tat inquit cor principū populi terre: ⁊ decipit
eos vt frustra incedāt: palpitant enim i tene/
bris ⁊ nō in luce: ⁊ errare faciet eos q̄si ebri/
os. Ecce q̄3 clare dicūt he auctates. Secūdo
h̄ ꝓbo rōne sic. Quicunq3 iducit aliquem ad
peccandū ē cā pcti: ista est notissima: ſ3 de⁹ in/
ducit ad peccandū: g̊ deus est cā pcti. Minor
ꝓbat̃ p Augu. lib. de gratia ⁊ libero arbitrio
vbi sic ait. Manifestum ē deū operari i cor/
dibus hominū inclinādo eorū voluntatē ad
quodcūq3 voluerit siue bonum siue malum.
Sed inclinatio volūtatis ad malū est peccatū
ergo deus ē cā peccati. Qr̄ autem diabol⁹ sit
causa peccati probo. Audi Sap. 2. Inuidia
diaboli mors introiuit in orbem terraru3: sed
mors consequitur ex peccato. Gen̄. 2. Qua/
cunq3 hora comederitis moriemini: ergo di
abolus ē causa peccati. Bene vtiq3 aia mea
arguis: ſ3 tamē rōnes tue nō ↄcludūt. Ad
quorum declarationem est notandum ꝙ esse
causam peccati pōt triplicit̃ intelligi: vt indu/
cens: vt permittens: ⁊ vt efficiens. Mō dico
ꝙ diabolus est causa peccati: vt quoddam ex/
trinsecum inducens per suggestionem: ⁊ non
vt efficiens: propter rationem superius factā
Et deus est causa peccati vt permittens vel
gratiam suam subtrahens: ⁊ non vt efficiens
quia ex quo est summum bonum: nihil potest
a se repellere vt dictum est: quare ⁊c̄. Nunc
vero ad tertiā veritatē probandam veniem⁹
videlicet ꝙ infirmitas anime est causa pcti.

Ad cuius declarationē nota ꝙ triplex ē cā
peccati: vna principalis: ⁊ alie due secūdarie.

Cā principalis peccati est ipsa voluntas:
q2 ſm Augu. peccatū ideo pctm̄ q2 volūtariū
Et hoc idē oñdit mgr̄. 2. sniarū. di. 40. Cāe
secundarie sunt humana ignorātia ⁊ hūana i
firmitas. Et primo oñdam quō ignorantia ē
cā peccati. Secūdo quō infirmitas. Est g°
notandū ꝙ per sciam practicā hō dirigit̃ i opi
bus bonis: ⁊ retrahit̃ a malis. Cū g̊ ignoran
tia huiusmodi sciam tollat: erit ignorantia cā
peccati tanq̄3 remouēs prohibēs. Et ꝓbem⁹

21

hoc exẽplo. Scia grãmatice ad cõgrue loquẽ
dũ dirigit. igit̃ ꝛ ꝓhibꝫ locutõis incõgruitatẽ
ergo ignorãtia grãmatice est cã' incongrue lo
cutõis tanq̃ꝫ remouens ꝓhibens. Et similit̃
in artib⁹ moralibus scia practica dirigit. ergo
ignorãtia hui⁹ scia erit cã peccati mortalis: ꝟm
modũ predictũ. 2° notandũ ꝙ duplex scia i ac
tibus' moralibus dirigit: ꝛ ꝓhibere põt pecca/
tum. s. vniuersalis ꝛ ꝑticularis. Scia vniuer
salis per quã iudicamus aliquẽ actũ eẽ rectuꝫ
vel deformẽ: sicut scia qua iudicam⁹ fornicati
onẽ esse peccatũ. Et interdũ hac scia abstinet
se a peccato. Et si ꝑ ignorãtiã talis scia remo
ueatur: talis ignorãtia dicet̃ cã peccati. Scia
ꝑticularis dirigens in actibus humãis: ꝛ ꝓhi
bere potẽs peccatuꝫ dr̃ scia circunstantiarum
ipius actus moralis. Tertio notandum ꝙ
ꝑ sciam circunstãtie vnius actus põt qs remo
ueri a peccato dupl'r. s. simpl'r: ꝛ ꝟm qd. Sim
pliciter qñ total'r ꝓhibet. ꝟm qd qñ nõ simpl'r
retrahit: sꝫ tm̃ a tali gnẽ peccati. Ex^m. Si sa/
gittator simpl'r ꝛ clare cognosceret transeuntẽ
esse hoiem: nullo mõ sagittaret. ecce scia illius
circunstãtie eum simpl'r a sagittatiõe ꝓhibet.
Sꝫ si scit ipm' esse hoiem ꝛ illũ esse patrem: et
vult interficere hoiem: scientia huius: q2 scit
trãseuntẽ eẽ pr̃em ꝓhibet ipm sagitare. Ec/
ce ꝙ hec circunstantia ꝑticularis ꝓhibet ipꝫ a
sagittatione nõ simpl'r: q2 si scirꝫ aliũ fuisse ho
minẽ ꝑfecto sagittasset. Modo ad ꝓpositum
pono ꝙ ignoret transeuntẽ in primo casu esse
hoiem' sꝫ putet eẽ ferã: ꝛ sagittãdo hoiem in/
terfecit: : vides ꝙ ignorãtia illius circunstãtie
q2 ignorauit transeuntẽ hoiem fuisse homici/
dij cã fuit. Sil'r in scd̃o casu pono ꝙ ille sciat
transeuntẽ hoiem esse: sꝫ ignoret eẽ pr̃eꝫ: ꝛ sa
gittando pr̃em occidit: vides ꝙ ignorãtia hec
homicidij cã fuit. Quare igitur pꝫ quõ igno
rantia est cã peccati Scd̃o oñdamus quõ in
firmitas nr̃a sit cã peccati. Ad cui⁹ declaratio
nẽ est sciendum ꝙ infirmitas corporal' ꝯtigit
qñ aliqs humor virtuti actiue totius corporis
nõ subdit̃. vt qñ talis humor aut in caliditate
aut frigiditate excedit: vel in aliquo huiusmõi
Modo ad ꝓpositũ a sil'i qñ est aliqua affectio
nõ ꝟm rõnis regimen moderata: sed excedit:
aut deficit: tunc aia infirmat̃. Et hoc ꝑmaxie:
ꝟm affectiones appetitus sensitiui ꝯtingit: vt
timor: ira: ꝯcupiscẽtia. ꝛ huiusmõi: vñ antiq
huiusmõi aie passiones: egritudies aie appel
labant: sic pꝫ qual'r infirmitas aie est' cã pcti.
Põt etiã poni alia cã peccati q̃ dr̃ ex propria
malicia. : vt quãdo ex ꝓpria industria vl' ex cer
ta scia: ꝛ ex ꝓprio motu absq̃ꝫ aliqua passione
inclinãte: quis eligit peccare. Vñ peccans ex
industria siue ex malicia prius eligit illã dele/
ctationẽ pcti. deiñ tanq̃ꝫ illi delectatiõi ꝯiun/
ctã' eligit deformitateꝫ peccati. sicut infirmus
primo ꝛ ꝑse eligit sanitatẽ. ꝛ medicinã amarã
secũdario tanq̃ꝫ sanitati ꝯiunctã. Et h° oñdit
phs. 3. ethi. dicẽs ꝙ irrõnabil'r est dicere ꝙ a
liquis cõmittere adulteriũ velit: ꝛ nõ velit esse
iniustus. Vñ primo adulteriũ eligit: ꝛ postea
q2 adulterio deformitas iuncta est: eligit secũ
dario deformitatẽ. Vñ igitur concludamus
ꝙ siqs adulteriũ eligat: q2 ignorat adulterium
eẽ malũ ignorãtia est cã peccati. Si eligit adul
teriũ ex aliqua passione iclinãte: tũc infirmitas
est cã peccati. Si ex ꝓprio istinctu ꝛ idustria.
tunc malicia est cã peccati. Et ista sunt satis ꝑ
pulchra. Et si vis ista videre: vide btũꝫ Tho.
in qõnibus de potẽtia dei. q. 3. arti. i. ꝛ tertio.
Et ista sufficiãt pro isto ꝟo fructu. Tertius
fructus dr̃ stimulatiu⁹. Mira ꝑfecto est na/
tura hois: ꝛ mirabilior certe angeloꝝ natura
q̃tuꝫ ad ea q̃ dicem⁹. Si. n. angel⁹ peccat nõ ẽ
susceptibilis pnĩe. Si hõ aptus natus est pe
nitere. Ille ꝑ nature subtilitatẽ ad qd̃ se ꝯuer
tit totaliter se cõuertit ꝛ irreuocabiliter: ita vt
macula q̃ in ei⁹ itellectu cecidit: nulla possit pe
nitẽtia deleri. Homo q2 corporeus ẽ ꝛ fragil'
quãcunq̃ꝫ põt in se culpã ꝛ maculã pnĩa delẽ:
Audi Criso. lib. de reꝑatiõe lapsi. Nũq̃ꝫ sper
nit deus pniãꝫ si ei sincere ꝛ simpl'r offeratur:
etiã si ad sũmuꝫ qs ꝑueniat malorum: ꝛ inde
velit reuerti suscipit ꝛ libent' ãplectit̃ eũ deus
Audi pulcherrimũ tex. 26. q. 6. c. Si p̃sbyter
vbi sic dr̃. Si p̃sbyter pniãꝫ abnegauerit mo
rientibus: reus erit aiaꝝ: q2 dñs dicit: q̃cunq̃ꝫ
die peccator ꝯuersus fuerit ad pniam vita vi/
uet ꝛ nõ moriet̃ ꝛc̃. Profecto aia mea si õmo
nes hanc grãm hr̃e possent: vt coꝝ voluntas
rectificari posset ꝛ agere pniam: nullum esset
tam asperrimũ martyrij genus qd̃ patienter
nõ sufferent. O grãdis' grã. o grande donuꝫ
humane nature collatũ: que cẽties milies ca/
dere ꝛ resurgere põt: Math. 18. Non dico ti
bi vsq̃ꝫ septes: sed vsq̃ꝫ ad septuagesies septi/
es. Tbi ponitur numerus finitus pro nũero
isinito: vt dicit glo. Sꝫ querit̃ an aie post hãc

vitã de coꝝ peccatis ↄterant. Hanc qõnem
mouet btũs Tho. in. 4. di. 1. arti. 4. Et ap/
paret ꝙ aie post hãc vitã ↄterant triplici rõne
Arguat. n. sic. Ubicunqꝫ est charitas: ibi
cãtur displicẽtia de pctis. Sꝫ charitas rema/
net in aia post hanc vitã: ⁊ q̃ntuꝫ ad actũ: ⁊ q̃ꝫ
tuꝫ ad hituꝫ. 1. Cor. 13. Charitas nũq̃ꝫ excidit
ergo ⁊ ibi erit displicẽtia de pctis qḋ eẽntialit
idẽ est qḋ ipa ↄtritio. Itẽ magis dolenduꝫ
ẽ de culpa q̃ꝫ de pena: sꝫ aie in purgatorio do
lent de pena sensibili: ⁊ de dilatõe gl'ie. ergo
multomagis debẽt dolere de culpa cõmissa.
Itẽ tertio sic. pena purgatorij est satisfacto
ria pro pctõ: sꝫ satisfactio hꝫ efficaciã ex vi con
tritiõis. ergo ↄtritio manet post hanc vitam.
Aia mea istis nõ obstãtibus rõnibus: vo
lo pro ↄclone resꝑuere: ꝙ aie siue i celo siue in
purgatorio. siue i iferno nõ hñt nec hr̃e pñt ↄ
tritionẽ de coꝝ ↄmissis in hac vita pctis. Et
ꝓbo sic. Cõtritio est ps pnie inq̃ꝫtum ẽ sacrꝫ
sꝫ sacra nõ manẽt post hanc vitã. ergo nec con
tritio. Item ↄtritio potest cẽ tanta ꝙ delet
culpã ⁊ penã. ergo si aie in iferno vel purgato
rio ↄteri pñt: seq̃t ꝙ ex vi ↄtritõis eoꝝ pene rea
tus dimitti possent: ⁊ sic a pena sensibili libe/
rari: qḋ ẽ flm. Et ꝓpꝑea dico ad rõnes i op
positum ꝙ charitas nõ causat dolorẽ de pctis
nisi in his in qbus cãre põt: ⁊ qm̃ doloris sũt
capaces. sꝫ plenitudo gaudij in btis oẽꝫ ab eis
doloris capacitatẽ excludit. Et iõ q̃ꝫuis chari
tatẽ hẽant. tñ contritõe carẽt. Ad aliã rõeꝫ
dico: ꝙ aie in purgatorio dolẽt de pctis: sꝫ do
lor ille nõ est ↄtritio. q2 deest eis ↄtritõis effi/
cacia. vt declarabit in seq̃nti nõbili. Et per
ↄñs rñdet ad tertiã ꝙ illa pena quã hñt aie in
purgatorio nõ est ꝓprie satisfactio: q2 satisfac/
tio opus meritoriuꝫ req̃rit. Sꝫ accipiẽdo satis
factioneꝫ large pro solutõe debite pene. sic est
ibi satisfactio. sed nõ facit ad ꝓpositũ. Ad
declarõnem oium dictoꝝ est nõndum ꝑm be
atũ Tho. vbi sup̃. ꝙ tria sit in ↄtritiõe ꝑuãda.
Primũ est ↄtritionis genus qḋ dicitur do
lor de pctis. Scḋꝫ est ↄtritionis forma: qḋ
est actus ṽtutis gr̃a informat⁹. Tertiuꝫ est
ↄtritionis efficacia: q2 est meritorius ⁊ sacra/
mentalis: ⁊ quodãmodo satisfactori⁹. Aie
igitur post hanc vitã que in patria sunt contri
tionem habere non possunt: q2 ꝓpter gaudij
plenitudinẽ dolore carẽt. Ille ṽo que sunt in
inferno ⁊ si doleant de pctis: tñ q2 carent gr̃a
dolorem informans: contritionẽ non habẽt.
Ille ṽo que sunt in purgatorio: ⁊ si doloreꝫ ha
beant de peccatis gr̃a informatũ: tñ non ha/
bent contritionẽ: q2 non sunt in statu merẽdi
Sꝫ in hac vita oia ista iueniri possunt. iõ soluꝫ
in hac vita põt esse cõtritio. Hec oia ponit
beatus Tho. in. 4. di. 17. arti. 4. quare ⁊c̃.
Quart⁹ fruct⁹ dr̃ mundificatiuus. q2 con/
sciẽtia sancta simpl'r sancteqꝫ viuit. Audi Cri
so. sup illud Math. 22. Reddite q̃ sunt cesar'
cesari: ⁊ que sunt dei deo. Nũmisma inq̃t cesa
ris auꝝ est. Nũmisma dei homo est. In soli
dis cesar videt. In hoibus deus agnoscitur.
Iõ diuitias vr̃as cesari date. deo aũt conscie
vr̃e puritatẽ ⁊ innocentiã reꝑuate. hec ille
Sꝫ hic querit qḋ istoꝝ duoꝝ sit magis ne/
cessariũ ad vitã eternã conseq̃ndam: an bona
conscia: an bona fama. Dico aia mea lꝫ vtrũ
q̃ꝫ sit nobis necessariũ. puritas qdeꝫ conscie ꝓ
pter nos bona fama ꝑꝑ ꝓximũ. Audi Augu.
Crudelis qppe est q cõfidẽs de conscia negli
git bonã famã. Tñ vbi vtrũq̃ꝫ hẽri nõ põt me
lior est conscie puritas q̃ꝫ bone fame claritas.
Audi Greg. sup Ezech. omil'. 9. Quid pro/
dest inq̃t si oẽs nos laudẽt cũ conscia accuset.
Aut qd poterit obesse si oẽs nob derogẽt: ⁊ so
la ↄscia nos defendat. Audi pulcherrimũ
tex. xi. q. 3. c. Non sunt audiẽdi. Nõ sunt
inq̃t audiẽdi siue viri sancti siue femie: qui qñ
reprehẽdunt in aliq̃ negligẽtia. s. fame: ꝑ quã
fit vt in malã veniãt suspitioneꝫ. s. ppl'i: vñ suã
vitã longe. s. a pctõ abesse sciãt dicũt corã deo
sibi sufficere ↄsciam. Extimationẽ hoium nõ
solũ iprudenter. s. quoad alios: veꝝ ẽt crudẽ
lit ↄtẽnentes. cũ occidãt aias alioꝝ. s. ↄspiciẽ
tiũ eos. s. blasphemantiũ viam dei: qbus ꝑm
suã suspitioneꝫ quasi turpis que casta ẽ displi
cet vita sctõꝝ: vel etiã cũ excusatõe imitantiuꝫ
non qḋ vidẽt: sed qḋ putãt. ꝓinde q̃sq̃s a cri/
minibus flagitioꝝ aut facinoꝝ vitã suã custo
dit: sibi bñfacit. Quisq̃s aũt etiã famã: ⁊ i alijs
est mi꞉ꝑicors. Nobis. n. est necessaria vita no
stra: alijs fama nr̃a. hec ibi. Et glo. sup illo
ṽbo: vel cũ excusatiõe. sic ait. Ut si vidẽt ali/
quos soluẽ ieiuniũ iusta de cã ipi idẽ faciũt exẽ
plo ei⁹. cum tñ ignorent cãꝫ qua ille facit: ⁊ sic
se excusant. hec glo. Et eadẽ glo. in princi
pio adducit pro concordantia huius capituli:
alium textum Augustini de communi vita cle
ricoruꝫ. duodecima questione prima. c. nolo.

22

Ubi sic dicit textus. Nolo vt aliqs de vobis
inueniat male viuendi occasionē. ꝓuidemꝰ
enim bona: vt ait Apl's nō solū corā deo: sed
ēt corā hoībꝰ: ꝓpter nos ꝯscia nr̄a nobis ne/
cessaria ē: ꝑꝑ vos fama nr̄a nō pollui: sed pol
lere dꝫ i vobis due res sunt i vobis ꝯscia ⁊ fa
ma. Conscientia necessaria est tibi. Fama ꝓ
ximo tuo. Qui confidens conscīe negligit fa
mā suā crudelis ē ⁊c̄. hec ibi. Et h̄ volo ti/
bi sufficiant ꝓ p̄nti ꝯclone. quare ⁊c̄.

De q̄ttuor alijs bōe ꝯscie fructibꝰ ꝯclo. 2.

Ccipe ẜm ꝯclonē vꝫ. Laudes sp̄nit
a bonores nō curat: idulget: ⁊ iniuriā/
tes sctā ꝯscia amat. Ubi ponunt̄ alij
quattuor bone ꝯscie fructus vꝫ.
Primus dicitur sp̄ctiuus.
Secundus dicitur non curatiuus
Tertius dr̄ remissiuus
Et quartus dr̄ amatiuus.

Primus inq̄ꝫ scd'i q̄ternarij bōe ꝯscie fru
ctus dr̄ sp̄ctiuꝰ. i. bona ꝯscia laudes huma/
nas sp̄nit. Audi Bern. Qui ꝯscias suas i
alienis liguis posuerint: mō ꝑui: mō magni
mō nulli vident̄ ꝓut liguis hoiuꝫ eos laudar̄
vel vituꝑare placuerit. Audi tex. 83. di. c. nil
vbi sic dr̄. Nil illo pastore miserius q glorīat̄
luporū. i. malorū vel laicorū laudibus. Qui/
bus si placere voluerit: atqꝫ ab eis amari ele/
gerit: erit hic ouibus magna ꝑnicies. Nullꝰ
igit̄ pastor lupis placere. i. malis: ⁊ gregibus
ouiū potest. Perdit enim labiorū memoriaꝫ
s. p̄dicatiōis mēs terrenis obligata carceribꝰ
Sic āt artiū i suo q̊ꝫ ope inuenit̄ mr̄ instātia:
ita nouerca cruditiōis est negligentia. hec ibi
Et sunt v̄ba Anacleti pape. Hic querit̄ in q
bus magis consistit laus humana. Dico aīa
mea ꝙ in illo magis laus hūana ꝯsistit i quo
magis delectat̄ ⁊ qđ possidet: inde aliq glīam
⁊ laudē suā posuerūt i arte bellādi: vt Her/
cules Ulixes Aiax Hector ⁊c̄. Aliq in edifi
ciorū menibꝰ sic Arphasat q gloriabat̄ i sua
potentissima ciuitate Judith. Quidam i me
tris ⁊ carminibus vt poete. Unde ouidiꝰ in
f. ne methamorphoseos ait. Jamqꝫ opus exe
gi quod nec iouis ira nec ignis. Nec poterit
ferrū nec edax abolere vetustas. Cum volet
illa dies q nil nisi corꝑis huiꝰ. Jus hꝫ incer/
ti mihi spaciū finiat eui. Parte tamē meliore
mei suꝑ astra ꝑhēnis. Alta ferar nomēqꝫ erit
indelebile nostrum. Quaqꝫ pꝫ domit' roma
na potentia t̄ris. Ore legar ppl'i ꝑ que oīa se
cula fama. Si qd h̄nt v̄i vatū p̄sagia viuam
hec ille. ⁊ sic de alijs dđm ē. Scd's fructus
dr̄ nō curatiuus. i. bona ꝯscia nō curat hono
res. Audi ꝓphetā. Dn̄e inq̄t nō ē exaltatum
cor meū: neqꝫ elati sūt oculi mei. Neqꝫ ambu
laui i magnis: neqꝫ i mirabilibꝰ suꝑ me. Ex
pone sic. Dn̄e nō ē exaltatū cor meū excellen/
tiā. s. inordinate appetendo tanq̄ꝫ putās illaꝫ
me ꝓpria v̄tute habē posse. Neqꝫ elati sunt
oculi mei. i. vltra modū leuati. s. putās bona
mihi a deo ꝯcessa: sed tn̄ meis meritis. Neqꝫ
ambulaui i magnis. s. me extollēdo h̄re qđ n̄
habebā: aut plusq̄ꝫ hēbā. Neqꝫ i mirabilibꝰ
suꝑ me. s. me suꝑ alios exaltando alijs despe
ctis. Hic querit̄ an appetere ep̄atū sit lauda/
bile ⁊ licitū. Similit̄ ⁊ de alijs dignitatibus.
Dico ẜm beatū Tho. ẜa ẜe. q. 185. ꝙ i ep̄atu
tria dn̄t ꝯsiderari finis ⁊ intentio: dignitas ⁊
altitudo: gradus ⁊ honor siue reuerētia. Fi/
nis ⁊ itentio ē vtilitas pploꝝ Jo. vl. Petre
amas me: dn̄e tu scis quia amo te: pasce oues
meas extra de elec. c. significasti. Scd'o ꝯside
rat̄ dignitas ⁊ altitudo gradus. Math. 25.
Fidelis ẜuus ⁊ prudens quē cōstituit dn̄s su
ꝑ familiam suā. Tertio honor ⁊ reuerētia pri
ma ad Thi. 5. presbyteri sūt duplici honor̄ di
gni: ⁊ nomine presbyteri intellige episcopos
Sic eni frequent̄ accipit̄ i decretis vt pꝫ inue
ti. Mō ad ꝓpositū dico ꝙ appetere ep̄atum
ẜo ⁊ 3̄io mō ē illicitū: ⁊ ꝑtinens ad ambitionē
⁊ cupiditatē. Inde dn̄s ait de pharisęis: Ma
thei. 23. Amant p̄mos accubitꝰ: ⁊ ꝑmas cathe
dras in sinagogis. Et discipulos primatum
q̄rentes redarguit. d. Mathei. 20. p̄ncepſ gē
tiū dn̄ant̄ eoꝝ ⁊c̄. Sꝫ episcopatū appetē ꝓpt̄
ppl'i vtilitatē ⁊ dei laudē virtuosū ē ⁊ lauda/
bile. 8. q. i. c. q epatū vbi dr̄. Qui ep̄atum de/
siderat bonū opꝰ desiderat. Exponere voluit
qd sit ep̄atꝰ: q̄r nomē ē oꝑis nō honoris. gre
cū eni nomē ē: atqꝫ inde dictū vocabulū ꝙ il/
le q p̄ficit̄ illis q̄bus p̄ficit̄ suꝑintendit curam
eoꝝ. s. gerēs. scopos qdē intētio ē: g°ep̄os si
velimꝰ latine suꝑintēdētes possumꝰ dicē vt i
telligat nō se eē ep̄m q preesse dilexerit: nō ꝓ/
desse. Itaqꝫ a studio cognoscēde v̄itat' nēo
ꝓhibet̄ qđ ad laudabile pertinet ocium: locꝰ
v̄o supior sine q̊ regi ppl's nō pōt: ⁊ si ita reti
neat̄ atqꝫ administret̄ vt decet: tn̄ nō decent̄
appetitur ⁊c̄. hec ibi. Quasi dicat Auguꝰ in

ī dictis ꝟbis: ꝙ si ad dignitatē ꝯsequēdā opꝰ
bonū sub desiderio cadat: nō aūt ꝑmatꝰ digni
tatis: licitū ē dignitatē appetere. si aūt sub desi/
derio cadat ꝑmatus ⁊ honoꝛ ⁊c̄. nulli dubiū
ꝙ ē peccatū appetere ep̄atū ⁊ dignitatē. Inde
Criso. q inqt desiderauerit ꝑmatū. i. dignita/
tē: vel ꝑlaturā in terra: inueniet cōfusionem in
celo. Et quō pauci sūt pace prelatoꝝ dixerim q
zelo charitatis appetāt dignitates. Inde tpe
sctōꝝ pauci repiebātur q vellēt tales assūere di
gnitates. Nā Marcꝰ euāgelista vt indignus
sacerdotio breꝫ pollicē sibiipsi āputauit: vt be
atus Hiero. refert. Btūs Gregorius ab oī
populo ⁊ clero acclamatꝰ in papā occulte fu/
git. btūs Hiero. cardinalatū Rome dimisit.
⁊ vt sacris lr̄is operā daret: Betleem perexit.
Btūs Ambrosiꝰ ne a mediolanēsi ꝑplō in ar
chiep̄m eligereꝫ meretrices in domū suaꝫ ire
fecit vt populū ab electiōe reuocaret. Grego
rius nazāzenus ep̄atū dimisit vt sapie vacaret
Augustinū: scūs Valeriꝰ inuitū p̄sbyteꝝ ordi
nauit. btūs Martinꝰ diaconatum a scō Hyla
rio ep̄o noluit acceptare: idignū se clamās ⁊ di
cens. ⁊ sic de alijs: quoꝝ inūerosam legimus
multitudinē. Quare igiꝫ cōcludamꝰ ꝙ oēs tā
rōnes q̄ꝫ auctoritates dicētes dignitates n̄ eē
appetēdas: de hijs itelligūtur q appetūt vt ꝑ/
sint: ⁊ n̄ vt ꝓsint. Cōcordāt btūs Tho. Ray.
Hostiē. ⁊ Goffre q̄re ⁊c̄. Tertiꝰ fructus
dr̄ remissiuꝰ. Cū. n. bonos vl plurimuꝫ mali
ꝑsequātur. iij. q. j. nulli dubiū. bōa cōsc̄ia rēit
tere oēs iiurias facit. Math. v. Dimitte no/
bis debita nr̄a: sicut ⁊ nos dimittimꝰ debitori
bus nr̄is. Et rōnē huiꝰ ꝑsecutiōis assignat do
minꝰ Joānis. xv. Si de mūdo inqt eētis: mū/
dus qđ suū ē diligeret. ꝓpterea odit vos mū/
dus: q2 nō estis đ hoc mundo ⁊c̄. Sed q̄riꝫ
an de ꝑsecutiōibꝰ debeat ꝑ scōs aliq̄ fieri vin/
dicta. Licet hic multa dicēda essent s̄m dn̄m
Gratianū. xxiij. q. iiij. ꝑ totū. Tn̄ breuiꝫ di/
co ꝙ si iiuria cedit in cōtumeliā dei ⁊ dedecus
ecclesie sc̄e: nō solū a scis: sed ēt ab oībus pote
statē iudiciariā hn̄tibus. oīs talis iniuria pēa
plectēda ē. Sed iiuria que in nr̄am ꝑsonam:
aut cōiūctarū reꝝ ꝟgiꝫ: ꝑ nullū vīdicāda est:
sed rēittēda vel dissimulāda. Audi Ambrosi
um. xxiij. q. iiij. si is: vbi dr̄. Si is q prela/
tus ē dn̄ico debitori culpas īpune dimittit nō
mediocriꝫ ꝑfecto offendit q debita celestis re
gis ⁊ dn̄i sua ꝑsūptiōe resoluit. Ea nāqꝫ: que
in nobis ꝯmittūꝫ facile possumꝰ dittē. Ea ꝟo
q̄ i deū sūt ꝯmissa cū magna discretiōe: nec tn̄
sine pn̄ia possumꝰ relaxare. hec ibi. Et addu
cit glo. caplm̄ si ca. cadē. q. ⁊ cā vbi sic dr̄. Si
ca đ qbꝰ vehemēter deꝰ offēdiꝫ insequi vel vlci
sci differimꝰ ad irascēdū: vtriqꝫ diuinitatis pati
entiā ꝓuocamꝰ. Nōne Archorfiliꝰ Thare ꝑ
terijt mādatuꝫ dn̄i. ⁊ sup oēm ppl'm israel ira
eiꝰ icubuit: ⁊ ille erat vnꝰ hō: atqꝫ vtinaꝫ solus
ꝑijsset i scelē suo. h ibi. ⁊ sūt ꝟba Augusti. et
hēnꝫ i historia Josue: vij. Et eađ glo. sup il
lo ꝟbo Ambro. possumꝰ dittē dicit. imo iiu/
riā nobis factā tenēur rēittē. iiuriā. i. rācorē
sꝫ iiuriā. i. satisfactionē iiurie n̄ tenēur: sꝫ pos/
sumꝰ di. xc. c. siqs ꝯtristatꝰ: vbi dr̄. Si qs cō
tristatꝰ noluerit recōciliari fr̄i suo satisfaciēte eo
q ꝯtristauit acerrimis macereꝫ iedijs. i. pēis:
vꝫ dū gratāti aīo satisfactionē recipiat. h ibi.
Et dic̄ ꝑdc̄a glo. ꝙ bn̄ fac̄ q iiuriā sibi factā ꝓ
seqꝫ. xlv. di. c. ⁊ q emēdat. ⁊ sūt ꝟba Aug. ī
euchcridiō. Sn̄ia illiꝰ capl'i ē: ꝙ tā is q rēit
tit iiuriā ꝓrio: q̄ꝫ q corripit: vterqꝫ m iam fac̄
vn̄ pꝰ ꝑdc̄a ꝟba imediate Grānꝰ subdit. §.
vnū dicēs. Sūt. n. mlta gn̄ā elynaꝝ: đ qbus
Albinꝰ ait. Tria sī gn̄ā elynaꝝ: vna corꝑalis
egēti dare qcqd potis. alia sp̄ūal': dimē a qᵒ le
sus fueris. tertia deliquētes corrigē. ⁊ errātes
i viā ducē ꝟitatᷝ. h ibi. Sꝫ dubitaꝛ videꝫ
ex his dictis huiꝰ capl': Et q emdat: ꝙ ēt ꝓꝑa
iiuria i qbꝰ hētur potestas vlcisci pōt: qđ vide
tur ꝯ caplm̄ de occidēdis. xxiij. q. v. vbi dr̄ ꝙ
ꝓ sua iiuria iudex n̄ đbet reū occidē. Et ꝯ ca
pitulū. xxiii. q. iiij. iter q̄relas: vbi dr̄: ꝙ pro
sua iiuria n̄ đbet ep̄s aliquē excōicare. Re
spōdeꝫ vt ibidē pꝫ i glo. sup dc̄o. c. ⁊ q emdat
ꝙ ꝓ ꝓꝑa iiuria pōt qlibꝫ potestatē hn̄s aliquē
pūire: dūmō hᵒ n̄ faciat aīo vlciscēdi. xlv. di.
seditionarios: sꝫ aut vt magis ticeaꝫ. xlv. dis.
c. i. aut cā corrigēdi: vt i eodē. c. q emēdat. sa
tis pꝫ. E hᵒ itelligit dūmō nō corrigat ex indi
gnatiōe: q̄re ⁊c̄. Ex his igr̄ pꝫ ꝙ pōt ad du
biū sic foral'r rn̄deri. ꝙ aut iiuria ē in dei cōtu
meliā ⁊ dedecꝰ sācte eccl'ie: ⁊ sic vindicta que/
renda ⁊ fienda ē vt hic in. c. si is. ⁊. c. si ca: so
aut iiuria respicit ꝑsonā ꝓpriā: ⁊ hoc dēpl'r:
aut iniuriatꝰ hꝫ potestatē in iniuriantē: ⁊ tunc
pōt: vt hic in. c. q emēdat. ⁊ in rn̄sione ad du
biū in oppositū. Si āt non hꝫ potestatē: tunc
n̄ licꝫ: vt hic. c. cū i lege. xxiij. q. iiij. Quar
tus fructꝰ dr̄ amatiuꝰ. Bona enim ꝯsc̄ia non

solū iniuriātib⁹ pcit: sed amare cogit. Math.
v. Diligite iimicos vros: bnfacite his q ode
rūt vos. Sed querit̄ an inimicos diligē de
beam⁹ affectu: idest volūtate tm̄: an effectu et
affectu. Vide if a feria sexta secūde dn̄ice i ẜa
cōsideratiōe cōclusiōe pma ad secūdam veri ta
tem· qre rc̄. Et hec sufficiāt p presenti con
clusione: quare rc̄.

De. iiij. alijs fructib⁹ bōe ɔsc̄ie ɔcl'o tertia.

Ecipe triā ɔcl'onē: vʒ. Bōa ɔscia di
a stribuit: vilē facit: sustiet: atʒ hitatio ē
spūs sācti. Vbi qtuor alij subdūtur
bone conscientie fructus: videlicet.

Primus dicitur distributiuus.
Secundus dicitur vilificatiuus.
Tertius dicitur supportatiuus.
Quartus dicitur habitatiuus.

Prim⁹ dicit̄ distributiu⁹. Tob. iiij. c. Si mł
tū tibi fuerit abūdāter tribue. si vo modicuʒ:
ēt illud modicū impt̄iri stude. O tu incōside
rate vite: q bona paupib⁹ eroganda accipiuri
bus: volucrib⁹ canib⁹: histrionibus: meretri
cibus: ⁊ ceteris vilib⁹ psonis distribuis. O
miser auare qd ď vino in celario: grano i hor
reo: ⁊ filib⁹ supfluis facis. Clamāt paupes:
nostrū ē quod iutiliter expēditis: qďqʒ supa/
būdāter retietis. Audite barbatū Hiero. in
suo trāsitu. Si vestimentū vel aliqd vltra ne
cessitatē possides: ⁊ paupi nō subueis: fur es
⁊ latro. Ambro. di. xlv. c. sicut hij: circa finē
ce. Neqʒ eni iqt min⁹ ē crimis p crim hn̄/
ti tollē: qʒ cū possis ⁊. dare ⁊ abūdās fueris i
digētib⁹ denegare. Esuriētiū eni pāis quem
tu detics: nudoꝝ vestimētuʒ qď tu recludis:
miseroꝝ ē redēptio ⁊ absolutio pecuniā: quā
tu i terrā ďfodis. Tātoꝝ g° te scias inadere
bona: qʒtis: idest quot possis pstare qď velis
idest velle debeas: h° ibi. Sʒ qrit̄ an exn̄s
i pcc̄o mortali possit p elemosynā a pēis infer
ni liberari. Et videt̄ ꝙ sic. Prio qr dr̄ Tob.
iiij. Elemosyna ab oi peccato aiam liberat: ⁊
non patit̄ aias ire in tenebras. Sed i h° nul/
la cōmēdatio eleosyne cēt: si illos tm̄ a tene/
bris eripet: q tenebraꝝ nō erāt ďbitores. ergo
ēt in pcc̄o mortali decedentes q tenebrarum
erāt ďbitores: a tenebris iferni liberat. Se
cūdo Ambro. sup illo vbo pma ad Thi. iiij
pietas ad oia valʒ: sic ait. Pietatē sequēs silu
bricū patiat̄ carnis: vapulabit qdē: sed n̄ peri
bit: hec ille. Sʒ h° ď lubrico vēiali itelligi nō
potest: aut ď mortali ď quo aliqs conteritur:
qm̄ ēt sine eleosynis p illa nō piret. ergo itel/
ligit̄ ď decedētib⁹ i mortali: ita ꝙ p el'ynā a pe
nis liberant̄ iferni. Sed certe aia cara istď
quod pbat̄ ē falsissimū: qm̄ null⁹ a pc̄is iferni
liberat̄ nisi p gr̄aʒ di. gr̄a eni di vita etna: ad
Ro. vj. sed ďcedēs i mortali di gr̄a caret. g°
nec p elemosynaʒ a pena iferni liberari pōt.
Itē cā pene iferna'ł ē culpa mortal'. manente
āt cā manet effectus. vn̄ cū a decedēte i morta
li nō possit vlterius culpa mortal' tolli: sic nec
a demonibus. qa ait Damascenus: ꝙ hoib⁹
mors est· demonib⁹ ē casus. Manifestum est
ꝙ p elemo synā per existentē in mortali factā
i vita: nec p aliū factā i morte: a penis inferni
nō poterit liberari. Ad pmū aūt argumen
tū i oppositū dico: ꝙ eo mō quo aliquis a pc̄to
mortali liberat̄ p elemosynā a pēis iferni libe
rat̄. Liberat āt el'yna a pc̄to mortali adhuc in
vie statu exn̄tē dupl'r: l' ipediēdo futuꝝ pecca/
tū: sic ⁊ alia meritoria opa: que i gr̄a hoieʒ cō
firmāt: vel a pterito liberādo iquātū. ⁊. cū dis/
ponit: q in peccatū icidit ad grām recuperādā
sicut ⁊ alia opa ď genere bonoꝝ recta itentiōe
fc̄ā. Ad illud āt Ambro. dico: ꝙ illud non
pibit nō est ẜʒ necessitatē itelligēdū de lubrico
mortali: sed ẜm quādā dispōnē: qr p h° ꝙ ope
ribus pietatis aliqs vacat i mortali exn̄s ad dei
gratiā se disponit: vt nō facile permittatur in
pditionē ire. Vel si itelligat̄ de veniali effica
cia el'yne i hoc ostēditur ꝙ pēa vapulatiōis p
cā diminuit̄: vel ipsū veniale ipedit̄: ne i mor
tale trahē possit. Hec pōit btūs Tho. i. 4. di.
xv. ar. ij. qre rc̄. Scďs fruct⁹ dr̄ vilificati/
uus. i. bōa ɔscia se vilē reputari fac̄. Luc. v.
Cū h fecerit is dicite ẜui inutiles sum⁹: ad phi
lip. 3. O ia arbitror vt stercora: vt xp̄ʒ lucri fa
ciā. O qʒ bōa pmutatio: pdere trena breuit̄
duratura: ⁊ acqrē celestia semp permansura.

Sʒ querit̄ qre sci sic seipsos viluerūt. Aia
mea lʒ plures cāe assignari possent: ista tn̄ ē p
cipua. ⁊. ardētissim⁹ amor dei: Luc. xij. Ignē
dicebat de⁹ vēi mittē i terram: ⁊ qd volo: nisi
vt ardeat rc̄. Tertius fruct⁹ dicitur suppor
tatiuus. idest fc̄ā cōscia p di amore oia sufferr̄
fac̄ ⁊ supportare. i. Corin. xiij. Charitas pati
ens ē: benigna ē. Math. v. Bti eritis cū ma
ledixerit vobis hoies: ⁊ psecuti vos fuerit ⁊
dixerit oē maluʒ aduersus vos mētiētes ppt̄
me gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a copio

sa ē in celis. Actuū. v. Ibāt apl'i gaudētes a
ↄspectu cōcilij: qm̄ digni hiti sunt ꝑ noīe Je
su ↄtuēliā pati. Sȝ q̄rit' vtrū pcutiēti vnam
marillā: alta sit ꝑbēda. Dico fȝ augu. i ep'la
de pucro cēturionis: ꝙ precepta patientie ma
gis ad ꝑparationē cordis q̄ȝ ad op⁹ exteri⁹ re
ferunt'. Vn̄ sic distiguēdū arbitror: ꝙ si pcus
sio i vnā marillā cedit i vtilitatē fidei ⁊ laudē
xp̄i q̄ztū ad ꝑmptitudinē ai exhibēda ē altera
nec resistendū ē malo: q2 ꝑsecutōib⁹ reg^m luc
tur et nū. Sȝ si n̄ cedēt i vtilitatē fidei aut lau
dem dī: nec i vtilitatē aiaꝝ: tūc nec m̄te: nec
ope ꝑbenda ē alt'a. Vn̄ xp̄s se pcutienti dixit
qd me cedis. Et Paul⁹ pcussus i facieȝ dixit
pcutiat te de⁹ ⁊c̄. Actuū. xxiij. q̄re ⁊c̄. Quar
tus ⁊ vltim⁹ bōe cōscie fruct⁹ dicit' hitatiu⁹. i.
in bōa ↄscia habitat sp̄ūs scūs. i. ad Corin: 3°
Tēplū dei scm̄ est qd̄ estis vos. Et. i. ad Cori.
vj. Nescitis ꝙ corpa vr̄a tēplū sīt sp̄ūs sācti. Tol
lens g^a m̄bra xp̄i: facies m̄bra meretricis. ps.
Dn̄s in tēplo scō suo: dn̄s in celo sedes ei⁹.
Sȝ q̄rit' q⁹tuplex est dei templū. Dico aia
mea gnālit' loq̄ndo ꝙ triplex est templū: vȝ: i
simū: mediū ⁊ supmū. Infimuȝ est h° matia
le. Jo. x. Ambulabat Jes⁹ in templū in porti
cu Salomōis. Et 2° regū vij°. Cardines ho
stioꝝ dom⁹ interioris sācti scōꝝ ⁊ hostioꝝ dom⁹
tēpli ex auro erāt ⁊c̄. Templū mediū triplex
ē. s. scā eccl'ia. ps. Suscepim⁹ de⁹ mīsicordiaȝ
tuā in medio tēpli tui. Item corpa nr̄a vt di/
ctū est s. Itē ⁊ aia nr̄a. ps. Dn̄s in tēplo scō
suo ⁊c̄. Tēplū supmū ē sil'r triplex. s. celestis
patria: ps. In tēplo ei⁹ oēs dicent gloriā. Et
Isaie. vj. Ea q̄ sub ipso erāt: replebāt tēpluȝ
Itē tēplū summū corp⁹ xp̄i ē. Jo. Soluite tē
plū h°: ⁊ in trib⁹ dieb⁹ excitabo illud. Ipse āt
dicebat de tēplo corpis sui. Iteȝ templū sup/
mū est Vgo gl'iosa. Eze. xliij. Et tu fili hois
ōn̄de domui israel templū. Apoc. xij. Aptuȝ
est templū dei in celo: idest reuelata Vgo ma
ria celesti lucifero: ⁊c̄. Et hec volo tibi aia
sufficiāt ꝑ p̄nti cōclusiōe. Faciem igit' tuam la
ua hic in presenti per gratiaȝ: ⁊ in futuro per
gloriam. Amen.

Feria quinta cinerum de oratiōe in gene/
rali ⁊ in sp̄āli. Sermo in ordine secūdus.

Accessit ad eum Cen/
turio:
rogans eum ⁊ dicens. Domine:
puer meus iacet in domo paraliti/
cus: ⁊ male torquetur. Mathei. viij. Infir
mus nanq; hodie sp̄ūs humanus: ⁊ ad bona
celestia sua natura inualidus: volens hodie
iuxta materiam ꝑcedentis s̄monis: lauationis
sue ꝑncipiū inuenire: tot. paliticus. i. totus tre/
mulent⁹. i. diuina gr̄a ꝑ culpā ꝑcedentē desti
tut⁹: ⁊ male torquet'. i. acrit' torquet' stimulo re
mordentis ↄscie. Et iō cū Centuriōe. i. cū rōe
supiori: que semꝑ ad optima depcat': xp̄ȝ glo
riosum: a q° omnis gr̄a venit: fideliter orat:
vt euȝ curare per gratiā veiat. Quare d' orati
one tres hodie videam⁹ ↄclusiōes. vȝ.
Orationis cōgruā necessitatem.
Orationis condignam qualitatem.
Orationis vberrimā fructuositatem.
De q̄ddita te orōis ⁊ d' ei⁹ necītate: ↄside. ꝑ^a.
Ratiōis ꝑmo cōgruā necessitateȝ vi
deam⁹. Vbi tres ↄclusiōes more so/
lito faciam⁹. vȝ. Prima ↄclusio est
ista. Oratio ē q̄dā oris rō: ꝑ quā deo nr̄i cor/
dis intima māifestamus. Secunda cōcl'o
ē ista. Sol⁹ de⁹ cui ꝑꝓuȝ ē semꝑ miseri ⁊ pcer
est orād⁹. Celi Vo sācti. q ꝑ nob ad deū inter
pellāt tm̄mō sīt depcādi. Tertia cōclusio est
ista. Diuini lȝ oculi sole sint lucidiores: n riqȝ
cordis intima penetrēt: iusta tm̄ causa si ab eo
gratiā vllā volum⁹. opȝ nos illū orare.
Q oratio est actus rōnis. Cōclusio ꝑma.
Capē ꝑmā ↄclonē. Pro cui⁹ decla
ratiōe notanda sūt tria. vȝ. Primo
notādū est ꝙ oratio nō est act⁹ oris: ni
si instr'ālit': ꝓprie āt est act⁹ ipsius rōnis: vt di
cit btūs Tho. in. iiij. di. xv. Vn̄ dicit ipse: ora
tio ex vi sui nois exp̄ssionē: māifestatiōemq;
alicui⁹ act⁹ rōnis ꝑ officiuȝ nostri oris signifi/
cat. Vn̄ rō nostra dictat volūtati: qd petendū
sit. Et ꝑ officiū oris māifestam⁹: qd diuia vo
lūtas petendū impauit. Inde glo. sup illo V
bo ꝓphe. Exaudi de⁹ orōnē meā sic ait. Orō
ē qn̄ vota nostra deo pādim⁹. i. māifestamus
Secūdo nōndū s̄m btūm Tho. ibidem ꝙ
rō hȝ duos ꝑncipales act⁹. Vn⁹ dicit' ↄpōere
⁊ diuidē. aliud discurrē de vno in aliud note
scendi cā: idest māifestādi vel declarādi aliq̄d
Tūc q̄dē rō cōponit ⁊ diuidit qn̄ ex terminis
plurib⁹ aliquod totū facit: vt cognitis istis tri
bus terminis: sortes: plato: ⁊ lego: rō iuiceȝ
ↄpōere ista pōt: vt dicendo: sortes legit plato
nē. Vel diuidē dicēs: sortes nō legit platonē
Et iste actus rōnis exꝑmitur ꝑ orationem de

qua p° piarmenias Ar.dicit. Est āt qdez oīs
oro significatia nō sic instrm.i.nō est signifi
catiua sm nām: sed ad placitū. ꝛ de hac orone
nō est ad pñs smo. Scdus actus rōnis est
discurrere d' vno in aliud notescēdi cā. quēad
modū dicim⁹ silogisinū eē oronem. Et sic oro
practice loquēdo, p quadā dicaria siue narra/
tione accipit: q̄ per plures orones acceptas p
mo mō aliqua narrādo discurrim⁹: eo modo
quo apud rhetores in oronib⁹ ꝛ narrationib⁹
suis dici solet. Vos iudices critis. s. eoꝝ que
dicturi sum⁹. Et de hac oratione est ad presēs
sermo. Nam dum mente quedam nobis ne/
cessaria peruoluimus: ꝛ illa habere optam⁹
deo omnipotenti veluti iudici nostro: q nro/
rum actuū curā habet: petitionem ꝛ oronem
nostrā dirigimus cui postulam⁹ qd' volumus
Hinc recte sanct⁹ ille Damascen⁹ ait. Oro
est decentiū petitio a deo. Tertio notandū
ꝙ quandoqꝫ actus rōnis actum voluntatis p
cedit: aliquādo subsequit. Precedit qdē quā
do p cōsiliū rimat: qd per volūtatē elici opor/
teat. Electio eni sequtur iudiciū ratiōis in agē
dis. iij. ethi. Electio ē appetitus preconsiliati
Tunc vero subsequitur voluntatem quando
per imperium voluntatis vnicuiqꝫ instrumē
to corporis: ꝛ ipsa ratio ordinat quid agēduꝫ
sit. Ordinat autem sic: vt cuꝫ verba format vt
fac sic vel sic: ꝛ mēbra obtemperāt. Nec soluꝫ
hoc in corporalib⁹ mēbris veritatē habet: ve
rū in oibus viribus aie: q₂ regulat rō omnes
aie vires ad hoc fiendū vel nō fiendū. Et nō
soluꝫ aie vires: sed ꝛ hoīes ad alicuius opis i
tenti executionē ordinat ꝛ disponit. Vnd' hec
regula gñalis concludat. vꝫ qñ rō instrumen
ta que in nostra sunt potestate opi applicat: ta
lis applicatio impiuꝫ dicit. Si vero non sunt
in potestate nostra: tūc talis applicatio aliquā
do petitio: aliquādo deprecatio dicitur. Tunc
enim petitio ē quādo amicos q nec supra nos
sunt: nec maioris dignitatis q̄ꝫ nos quicquaꝫ
nobis fiendū vel non fiendū postulam⁹. De
precatio vero qñ aliquos supra nos ꝛ maiorꝭ
dignitatis q̄ꝫ nos: aliqd fiendū. vel nō fiēduꝫ
exoramus. Et tam petitio q̄ꝫ deprecatio est
ipsius rōnis actus. p ethicoꝝ. Rō ad optima
deprecat. Ex quo sequit ꝙ oro est qdā rōnis
actus applicātis desideriū volūtatis ad illum
qui nō est in potestate nostra ꝛ maioris digni
tatis q̄ꝫ nos: q ē ipse de⁹: quo fit: vt non recte
dicatur peti: sꝫ depcari. Et si qñqꝫ dixit vt pe
tamus: hoc pter carnis assūpte affinitatem
dixit: q₂ noster frater: ꝛ filiis nobis fact⁹ ē. hec
oia de intētiōe beati Tho. in. iiij. di. xv. Qui
bus sic notatis facio istas tres rōnes: videlꝫ.

Primo sic. Oro est quādo deo nra vota
pandim⁹: vt dicit glo. super illud. Exaudi de
us oronem meā. Sed pādere siue demōstra
re ē actus rōnis. g° oro ē rōnis act⁹. Se
cundo sic. Oratio est sm Damascenū. decen
tium petitio a deo. tūc sic. decētia iportat ordi/
nem alicui⁹ ad alteꝝ. ordinare aūt aliq̄ ē actus
rōnis. g° oratio ē act⁹ rōnis. Tertio sic: o/
ratio ē qdā pnūciatio. ps. Orationē meā an
te ipsū pnūcio. sed pnunciare ē act⁹ rōnis. g°
oratio est actus rōnis. Nec te moueat aia ca/
ra. Augusti. d. Oratio est pius mentis affe/
ctus in deū direct⁹: quoniā vt dicit btūs Tho
mas ibidē. Dirigere mētis affectū in deū po
test eē duob⁹ modis. vno mō vt in subiectum
ꝛ sic affect⁹ in deū est amor dei. Et sic non loq
tur Augusti. de oratione. Alio mō vt in illū:
quo affectus mētis desiderātis explendus est
Et hanc directionē affectus in deum facit ipa
rō applicando. s. ad ipsū id quod desiderat af
fectus. Et illa directio affectus in deum oro
est. hec beatus Tho. vbi supra. Et hec volo
sufficiant pro prima conclusione.

Qualit orones scis fieri debeāt ꝯclō scda.

Ecipe sam ꝯclonē. vꝫ. Sol⁹ de⁹ cui⁹
pprīū est miseri semp ꝛ pcere: oran
dus ē Ceteri vo sancti q₂ pro nobis
ad deū interpellāt: tm̄ mō sūt depcādi. Cir
ca quā cōclonē tres ingram⁹ vitates. vꝫ.
Pria ē ista: an orones sāctis sint dirigende.
Scda ē: an sci orēt p nobis i celo. Ter/
tia: an vna psōa diuia oret aliā. vt fili⁹ prem.
ꝛc. Has qōnes tāgit et btūs Tho. i. iiij. dis.
xv. ar. v. ꝛ. vj. Quātū ad pmaꝫ pono hāc
distinctionē ꝙ triplex ē oronis obiectū. vꝫ ob
iectū benigne exāuditiōis. Obiectū grate in
tercessiōis. ꝛ obiectū amorose impetrationis

Primū ē solus de⁹: pr filius ꝛ spūs scūs.
Nō vgo gl'iosa: pace tua dixeri vgo pciosa
Nec illā egre ferre putes. Filij. n. sui ppriuꝫ
ē: q nō rapinā arbitrat⁹ ē eē se equalem deo.
ad phil. ij. Nec aliquis scūs deo quantum li/
bet grat⁹: tale vnq̄ꝫ poterit esse obiectū. Om
vt ppha ait. Grām ꝛ gl'iaꝫ dabit dñs a q° oē
datū optimū ꝛ oē donū pfectū. Jacobi pmo.

Inde dulcissimus Jesus discipulis suis orādi
modū tradēs: Math. vj. dixit: dicite sic. pater
noster q es i celis. Nō q̄ his ṽbis seipsū ⁊ spi
ritū scūm excludē doceat: cū sint iste tres psone
vn⁹ deus: extra de sū. tri. ⁊ fi. catho. c. firmit
credim⁹. Sz solū patrē tunc orādū edocuit:
q̄r nōdū nisi creatiōis bñficiū appebat: quod
patri attribuit. Q̄uis ⁊ bñficiū redēptiōis in
illo ṽbo nr̄ clā ōnderet: quod attribuit filio.
Et bñficiū glificatiōis i illo ṽbo q es in celis
vt clari⁹ in tertia pte hui⁹ smōis ōndet. Et
p h° cōcludam⁹ q̄ pat ⁊ fili⁹: ⁊ spūs scūs vnū
sīt nostre orōnis obiectum. Inde eccl'ia patrē
sic orat. pat de celis de⁹ miserere nobis. Et filiū
sic. Fili redēptor mūdi de⁹ miserere nobis. Et
spiritū sāctuz sic. Spūs sc̄e de⁹ miserere nobis.
Ecce q̄ vnuz orādi gen⁹ singulis tribuit. Et
si aliqn̄ vni tm̄ psōe videat eccl'ia porrigē orō
nes: h° fit ex q̄dā ppetate psōali: q̄ vni tm̄ p/
sone ⁊ n̄ plurib⁹ cōpetit: sic pz cuz dicit. Nunc
sc̄e nobis sp̄s. Veni creator spirit⁹ ⁊c̄. H° dic
beat⁹ Tho. Et h° de p̄mo obiecto. Secun
dum obiectuz dicit grate itercessiōis. Et hoc
tota scōꝝ btā societas ē. Vbi nō: q̄ cum sci ni
hil nobis coꝝ tanq̄z ppꝑum largiri possint: et
dño semp assistant: vñ ois origo bonoꝝ il/
los tm̄ vt aicos exorabim⁹: vt petita p nobis
cōseq̄nt. O q̄z ifelix h Italia eēt: nisi scōrum
orōnib⁹ fulciret. Audi Hiero. sup Ezech.
Sic hosti inqt mur⁹ oppōit: sic ira dei scōꝝ
orōnib⁹ frāgit. Vide exo. xxij. c. Dimitte in/
qt me dic dñs ad Moysē: vt irascat furor me
us ꝯ eos: ⁊ delcā eos: faciāq̄z te i gētē magnā.
Audi qd ait. Dimitte me o igens fortisq̄z sā/
ctoruz feruor: q dñm furire nō finit. Moy/
ses āt orabat ad dñz dicēs. Cur dñe irascit fu
ror tu⁹ ꝯ istuz pplm. Et tādē obtinuit Moy/
ses quod petijt. vñ sequit: Et placat⁹ est dñs
ne facēt maluz quod locut⁹ fuerat aduers⁹ po/
puluz suuz. Hic ecclesia aliqd a scis petens
sic ait: a gl'iosa ṽgie initiuz sumēs ⁊ dicēs: sā
cta Maria ora p nobis. sc̄a dei gēitrix ora p
nobis. sc̄a ṽgo ṽginuz ora p nobis. Tripli
ci eni noie si pspicue cernis: eam sc̄a ecclesia
noiat: vt triplex decoratuz gratiaꝝ gen⁹ illi a
summa trinitate collatuz ōnderet. Illā nāq̄z
pat i spōsā elegit: fili⁹ i matrē: spūs scūs i gra
tiarū suaꝝ pciosissimū hitaculū. Ait igit sic ec
clesia scā. Scā ṽgo ṽginū q p ṽgitatē et no
patri placuisti: ora p nobis. Scā dei gēitrix q

p scām hūilitatē ṽbū etnū cōcepisti o a p no/
bis. scā Maria stella maris dcā que claritate
tua spūm sāctuz te obumbrātez suscepisti: ora
p nobis. Demuz ad alios scōs se cōuertens
incipit a capite ecclesie Petro: ⁊ dicit. sc̄e pe/
tre ora p nobis. Et q̄r Paul⁹ in ei⁹ passione
soci⁹ fuit. iō ait: sc̄e paule ora p nob. ⁊ sic suc/
cessiue. Et sic oibus dicit ora pro nobis. ⁊ nō
cōcedite: vel prestate: vel miserere ⁊c̄. Ter/
tiū obiectū dicit amorose ipetratiōis. Et hic ē
gloriosus Jesus. Cui sz duaꝝ nārū diuersi
tatē. s. diuine ⁊ hūane duplex pōt oratiōis ge
nus assignari. Si ad ipsū inq̄ztū deus est orō
nem fundim⁹ dicē debem⁹. Jesu fili dei mi/
serere mei. Si ad ipsum inq̄ztū hō tā sanctus
tā bonus ⁊c̄. dic sicut ⁊ alijs scis ora pro nobis
i. Jo. ij. Aduocatū habem⁹ apud patrē Jesū
Christuz. ⁊ ipse ē propiciatio pro pctis nr̄is:
⁊ nō p nostris tm̄: sed ēt p toti⁹ mūdi. Inde
Bernard⁹ gloriosus ait. Securꝫ habes o hō
accessuz apud patrez vbi stat fili⁹ ante patrem
mater āte filiū. Mater ōndit filio pect⁹ ⁊ vbe/
ra. fili⁹ ōndit patri latus ⁊ vulnera. Quis g°
dubitat de venia vbi sunt tot insignia charita
tis. q̄re ⁊c̄. Ex q̄bus satis appet q̄ ad sāctos:
ad nostros tanq̄z mediatores orōnes nr̄e di/
rigūtur: nō tanq̄z ad p̄ncipales: q̄r sic sol⁹ de⁹
est. Et sic pz p̄ma ṽitas. Q̄tū ad saz veri
tatē dicit btūs Tho. eadez di. vt supra ar. vj.
q̄ qdā heretici dixerūt q̄ sci nos iuuare n̄ pñt
orādo p nobis: q̄r vnusq̄sq̄z accipit sm q̄ facit
Sed h° dicit doctor ē ꝯ articulū fidei. s. scōruz
cōionē: que fit p charitatē. Cū āt ipsi sint in p
fectissima charitate in patria: ido eis p nobis
orare cōpetit: nō āt pro se: q̄r ei oia succedunt
ad vota. Vñ arguit sic dictus doctor sancti in
patria magis q̄z in via feruent charitate: sed
charitas facit in via: vt sācti pro nobis orent.
Math. xv. Dimitte illā: q̄r clamat post nos.
g° multo magis in via. Et si dicit q̄cunq̄z pro
alio oret meret: sed sci in patria nō sūt in statu
merēdi: vt cōiter cōcedit. g° nec in statu orā/
di. Ad hoc dicit btūs Tho. q̄ qdam dixerūt
q̄ nō sunt in statu merendi q̄ztū ad premiū es
sentiale: sed bñ quātū ad premiū accidentale.
⁊ ideo etiā alijs mereri possunt. Sed q̄r me
ritū tm̄ viatorum ē. i ō dicit q̄ aliud est mere/
ri: ⁊ aliud ipetrare. ⁊ ideo lz sancti aliqd me/
reri nō possunt: suis tamen oratiōibus aliqd
nobis ipetrare possunt. vñ accipe istā regulā

25

generalē: ꝙ nisi ira dei ꝑ orones aliq°ꝝ bo/
norū placaret: periret et totuꝫ gen⁹ hūanū. tot abū
dant scelera mortaliū. Expientia videt ꝙ ciui
tates que abūdant fuis dei magis pseruant a
tribulatioib⁹. Exēplū notabile hētur d̄ Abra
ham orāte ꝓ sodomitis. Gen̄. xviij. vide hi/
storiā q: pulchra ē. q̄re ꝛc̄. Quātuꝫ ad tertiaꝫ
veritatē dico fm eundē ibidē: ꝙ oro reqrit di
stinctionē orātis ad eū q orat: q: null⁹ a seipso
aliqd petit. Oro āt fit ad deū rōne eēntialium
tributoꝝ: in quib⁹ ꝑsōe nō distinguunt. ꝛ ideo
vni ꝑsōe nō cōpetit aliā orare. Iteꝫ orare im
portat defectū ꝟtutis in orāte: ſꝫ nulli ꝑsōe di
uine iest aliqs defectus. g° nec orare. Item
oro ē ꝓꝑe actus latrie: que fuit⁹ dr̄. nulli āt ꝑ
sone cōpetit alteri fuire. g° nec orare. Et sic
dicis: Io. xvj. dixit xp̄s. Ego rogabo patreꝫ
ꝛc̄. ꝛ illa sūt verba filij. g° filio incūbit orare.
Dico ꝙ fili⁹ talia ꝓtulit verba nō rōne ꝑsone
sed rōne nature assumpte. q̄re ꝛc̄. ꝛ ista suffi/
ciant pro presenti conclusione.

De necessitate oronis Conclusio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Diuini ocli
lꝫ sole sint lucidiores: nr̄iqꝫ cordis iti
ma peñtrēt iusta tñ d̄ cā si ab illo graꝫ
vilā volum⁹: oꝫ nos illū orare. Ubi tres in/
gram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria an oro cadat sub
ꝑcepto. Scd̄a q̄re oꝫ nos orare. Tertia q°
i loco debem⁹ orare. Quātuꝫ ad ꝑmā dico fꝫ
btūm Tho. in. iiij. dis. xv. ar. ꝑ. ꝙ oro duplr
cadit sub ꝑcepto. s. determinate ꝛ ideterminate
Determiate tenent ad aliqs orones: q ex offo
inter deū ꝛ populum medij cōstituti sūt. ꝛ hij
sūt mīstri eccl̄ie: qb⁹ in ꝑsōa toti⁹ ecclesie incū
bit ꝓ pplo q° ad deū ꝑces fūdē. ꝛ iō ex statuto
ecclesie tenent ad horas canōicas. ꝑs. Septi
es in die laudē dixi tibi. Audi statutū ecclesie
extra de cele. mis. c. i. ꝛ incipit. Presbit mā
matutiali offō expleto ꝛc̄. circa mediū. c. dicit
sic. septies in die laudē dixi tibi: q septenarius
nūer⁹ a nobis iplet: si matutini: ꝑme: tertie:
sexte: none: vesꝑe ꝛ cōpletorij tꝑe nostre fui/
tutis officia ꝑsoluam⁹. Nā d̄ nocturnis vigi
lijs ipse idē ꝓpheta ait. Media nocte surge/
bā ad cōfitēdū tibi. ergo his tꝑib⁹ laudes crea
tori nr̄o suꝑ iudicia iustitie sue referam⁹. hec
ibi de sacerdotib⁹. Et ita sūt septē hore ad q̄s
tenent sacerdotes. de alijs nihil dicit. vn̄ vi/
det ꝙ nō teneant: sed tenent: ar. extra d̄ ꝑbē.
cuꝫ fm aplm: ꝛ. xxj. di. c. i. ꝛ. ij. h glo. ibideꝫ
vnde gnālit oēs sacrū ordinē hētes: tenent
ad canōicas horas. q: eos ecclesia ordinādo
ad hoc misteriū itēdit obligare. Audi tex. cū
fm aplm. Cū fm aplꝫ q inqt. s. ꝑma Cor. ix
Qui altario fuit viuē dꝫ de altari. ꝛ q ad on⁹
glo. itelligit. s. officij dicēdi eligit: repelli nō
dꝫ a mercede. pꝫ a fili vt clerici viuē debeant
de pr̄imōio Iesu xp̄i: cui⁹ obseqo deputātur.
vt ipsa nois rō ꝑsuadet: cuꝫ eni ad cleros: qd̄
ē sors: vel hēditas: clerici appellent. Et q: in
sui ordiatiōe vel assumunt i hēditatē dn̄i: vel
assequunt hēditatē i ipso: vt vere psallē pos/
sint cū ꝓpha. Dn̄s ꝑs hēditatis mee. dignuꝫ
ē vt eccl̄ie stipēdijs sustētent. in q̄ ꝛ ꝓ q̄ diuis
officijs ascribunt ꝛc̄. h ibi Et sic pꝫ q deter/
minate ad certas horas obligant. Seculares
ꝟo obligant orare: nō āt determiate: ſꝫ inde/
terminate: q: pn̄t dicē orōnē dn̄icaꝫ: vel alias
orōnes ad libitū. qn̄ āt sint obligati: appet ꝙ i
dieb⁹ festiuis: de conse. dis. i. c. missas. Audi
tex. de cōse. di. iij. c. irreligiosa. Irreligiosa i
quit cōsuetu° ē: quā vulg⁹ ꝑ scōꝝ solēnitates
agē cōsueuit. populi. n. q debēt diuia officia
attēdē saltatioib⁹ turpib⁹ inuigilāt: cātica n̄ so
lū canētes: sed ꝛ religiosoꝝ officijs ꝑstrepunt
ꝛc̄. ꝛ dicit glo. ꝙ h° ē mortale. ꝛ de cōse. di. i. c
q die dicit sic. Qui die solēni ꝑtermisso ad spe
ctacula vadit: excōicet. h ibi. Inde btūs tho.
vt supra sic ait. Tenētur seculares dieb⁹ festi/
uis diuis officijs interesse: vt mīstris ꝓ pplo
orātib⁹ suā intētionē cōformēt. h ille. Quare
satis pꝫ ꝙ oro cadit sub ꝑcepto. Sꝫ dices: qd̄ ē
volūtatis nō ē necessitatis: sed oro ē volūtat
q: ē quedā volitoꝝ petitio. g° n̄ ē necessitatis
ꝛ ꝑ ꝯseqēs nō cadit sub ꝑcepto. Dico ꝙ ne/
cessitas absoluta vel ēt coactiōis tollit volūta
tē: sed nō necessitas ex suppositiōe finis: quia
amor q maxie volūtari⁹ ē: necessari⁹ ē: si qs ve
lit ad salutis finē ꝑueīre. ꝛ hoc mō oro neccīa
ē: ꝛ cadit sub ꝑcepto respectu coꝝ q°ꝝ volun
tas sub necessitate ꝑdicta cadit: q̄re ꝛc̄. Quātū
ad sam ꝟitatē dico ꝙ ꝑꝑ tria maxie orādus ē
ē de⁹: lꝫ qbus idigeam⁹ clarissime cernat.
Primo vt impleatur diuinus effectus.
Secundo vt accendatur humanus effect⁹.
Tertio vt suppleat ingratitudinis defectus.
P° vt ipleatur diuin⁹ effect⁹: lꝫ de⁹ necessi
tates nr̄as cernat: tñ ita decreuit: nisi petātur
necessaria nō ꝯcedē. Petite inqt ꝛ accipietis
Audi Aug. ij. d̄ ciui. dei. c. xj. Preces iquit

valēt ad ea ipetrāda que ſc ꝑcātibꝰ ꝯceſſuꝝ eē
ꝓuidit deꝰ. Audi btm̄ Tho. ſa ſe. q. lxxxiij.
Et diuia ingt ꝓuidētia diſpōit nō ſolū q ⁊ qua
les effectꝰ fiāt: ſed ēt ex qbꝰ cauſ: ⁊ qº ordie ꝓ
ueniant. Nō. n. ſolꝰ effectꝰ cāꝝ: ſꝫ ⁊ ipſe cāe il/
loꝝ diuie ſubdunt ꝓuidētie: vt ēt pōit i ꝑma
pte. q. xxiij. Nunc ex his bti Tho. dcis ſic ar
guamꝰ. Hūani actꝰ aliqºꝝ effectuū cāe ſūt. ij
phi. Sol ⁊ hō generāt hoiem. ſol vt cā vlis.
hō vt cā pticularis. ergo ex diuia ordiatōe ad
ipetrāda que ab etno ꝯceſſuꝝ ſe ꝓuidit deus:
neceſſe ē vt h hūanꝰ actꝰ: q dr̄ orare: ad hūc cō
currat effectū: q ē hr̄e qd affectamꝰ. Audi be
atū Tho. vt ſ. i ſa ſe. Nō. n. ingt deū oramꝰ
vt diuinā diſpōnē imutemꝰ: ſed vt ipetremuſ
qd deꝰ diſpoſuit ⁊ ordiauit ꝑ orōnes ſcōꝝ:
ſupple tanq̄ꝫ ꝑ cās ſarias eē iplēdū. Multi
ꝓfecto aia cara ſūt predeſtiati ad vitā: quā ni
ſi ſcōꝝ qºꝝ preces iteruēiſſent: mime fuiſſēt
aſſecuti. Audi Aureliū Aug. i ſmōe ſci Ste
phani. Niſi iquit eiꝰ orō q̄ ꝓ inimicis orauit
i eiꝰ lapidatiōe interuēiſſet eccl'ia dei Paulū
couerſuꝫ nō hr̄et. h ille: q̄re ⁊c̄. Scdo orāduſ
ē deꝰ: vt accendat hūanus affectꝰ. Grego.
ſup illo vbo. Dirigat orō mea. Frequēs in
quit orō ſi ignite i deū dirigat: mētē quā totā
apprehēdit: in ſupni amoris ardorē penitꝰ re
ſoluit. vbi aia nō ſm btūm Tho. ſa ſe: vt ſ.
ꝙ triplex ē orōis affectꝰ. vꝫ mereri: impetrar̄
⁊ i mēte reſici. Primꝰ effcūs ſi bōa fueit in
tētio: tā mētali q̄ꝫ vocali orōi cōiſ ē. Silr̄ qꝫ
ſe hꝫ ſecūdꝰ effectus. Sꝫ mētis refectio orōnis
mētalis ꝓpriū ē. vn̄ h regula ꝯcludat: ſi ore ⁊
mēte oraueris: ꝓfecto hꝰ orōnis ꝑfcm̄ ē genꝰ
Tho. ſa ſe. q. lxxxj. ar. j. Verbis inquit vti
mur qº ad deū: nō vt ei qui iſpector ē cordiuꝫ
nr̄os cōceptus māifeſtemus: ſꝫ vt nos ipſos ⁊ ce
terosqꝫ audiētes ad eiꝰ reuerētiaꝫ iducamus.
Sequētiqꝫ arti ſubiūgit. Quecūqꝫ ad effcm̄
hois ꝓuocādū ſīt vtilia: aſſumēda ſūt: vt cātuſ
ceteraqꝫ huiuſmōi. ꝑ diuē as nāqꝫ ſonoꝝ me
lodias ai diuerſimode diſponūtur: vt phs ait
viij. politicoꝝ. Jdēqꝫ ſentit Seuerinus i ꝓ/
logo ſue muſice. Audi Aug. ix. cōfeſſionum
Adducor iquit cātādi cōſuetudinē approbar̄
i eccl'ia dei: vt ꝑ oblectamēta auriū infirmior
aius i affectū pietatis aſſurgat. h ille. Sed ꝯ
iquies pr̄ Ambroſi. Granuſ. n. di. 92. oppo
ſitū dicit i. i. ⁊. 2. c. Audi Hiero. ſup epl'a ad
Eph. iiij. Cātātes ⁊ pſallētes i cordibuſ nr̄is
dn̄o: audiāt hº adoleſcētuli: audiāt hi: qbꝰ i ec
cleſia pſallēdi ē offm̄: do n̄ voce: ſed corde cā/
tādū. nec i tragediaꝝ moduꝫ guttur ⁊ fauces
medicamie. i. electuario liniēde ſūt: vt i eccl'ia
theatrales moduli audiant ⁊ cātica. h ibi. Au
di ſo loco. c. 2. ⁊ ſi vba Grego. Jn ſcā iquit
romana eccl'ia dudū ꝯſueº ē valde reprehēſi
bilis exorta: vt quidā ad ſacri altariſ miſteriū
cātores eligant: ⁊ i diacōatus ordie cōſtituti:
modulatiōi vocis inſuiāt: qºs ad ꝑdicatōis
offm̄ ⁊ el'ynaꝝ ſtudiū vacare ꝯgruebat. Vn̄
fit plerūqꝫ vt i ſacro myſterio: duꝫ blāda vox
querit cōgrua vox negligat: ⁊ cātor miniſter
deū māibus ſtimulat: cū populuꝫ vocibꝰ dele
ctat. Quare pn̄ti decreto conſtituto: vt i ſede
hac ſci altaris miſtri cātare nō debeāt: ſolūqꝫ
euāgelice lectiōis offm̄ iter miſſaꝝ ſolēnia e/
xoluāt. pſalmos vo ac reliq̄s lectiōes cēſeo ꝑ
ſubdiaconos: l' ſi necītas exegerit ꝑ miores or
dines exhiberi. Si quis āt ꝯ hº decretū meū
vēire tētauerit: anathēa ſit. h ibi. Aia mea: lꝫ
verba h videant aliq̄lit ātedcis oppugnare:
tn̄ nō ſic ē. vn̄ dic̄ btūs Tho. ſa ſe. q. xcj. ꝙ il
lis auctoritatibꝰ n̄ vitupat cātus: ſꝫ hi tm̄: qui
i eccleſia theatrico mō cātāt. i. hi qui cātāt ad
oſtētatiōeꝫ ſecularē: ⁊ vt mūdanā delectatōeꝫ
ꝓuocēt. Jſti eni ꝓfecto vētis ⁊ aeri vocē eoꝝ
accōmodāt. ps. Ppl's h labijs me honorat:
cor āt eoꝝ lōge ē a me. Etſi glo. ſup ātedcā ca
pitula leger' huic ſnie videb gl'. ꝯcordari. vn̄
glo ſup illo vbo liniēde i pº. c. ſupiꝰ allegato
ſic dic̄. Linir̄ āt vt meliuſ cātēt: ⁊ ꝓnūciēt: vel
vti electuario laudis pccm̄ n̄ eſt: ſi ad laudem
di: ⁊ n̄ gr̄a laudis ꝯſeq̄nde delcānt: ar. 22. q.
iiij. obijciunt. ꝓcurar̄. n. dbent vt clara voce
n̄ rauca ꝓnuncient. vt. xxj. di. c. i. vt populus
plāe: ideſt māifeſte itelligēs dicat: am̄: vt. 28
di. ſedulo. Et ſup vbo illo theatrales ſic dic̄:
Tragedi ſic faciebāt i theatro dcātādo trage
dias. Et dr̄ tragedia a tratbos: qd ē hircus:
⁊ oda qd ē laus: qr hirco remūerabant: ad d
notādū ꝙ n̄ erāt alia remūeratōe digni: ꝑꝑ fe
dā māꝫ laudis. h oīa i dcā glo. Et id iſinuati
ſn̄ia ſup. ij. c. Et ſic pꝫ rō ſa: q̄re orādus ē de
us. 3º orādus ē deus: vt ſupplcat nr̄e inḡ
tudinis dfectus: Audi Aug. ſr̄ illd Mat. vj
pr̄ nr̄ ⁊c̄. O rōe inquit ꝓfueri tua: qd accepis
n̄ ſupbia ē: ſꝫ duotio ſcā: ⁊ gr̄aꝝ actio. Tria
n hō hꝫ: dic̄ btūs tho. ſa ſe. q. 85. d quibꝰ do
tributū impēdere debet. ſ. bonū extius. ſ. bo/

na fortūe: bonū interiꝰ: vt bōa corpis bonuꝫ
intimiꝰ vt bōa aīe. Pro bōis fortūe ꝑ elemo
synas deo grās agimꝰ. ps. ⁊ ꝓuer. xxxj. Ma
nus suas apuit iopi: ⁊ palmas suas extēdit ad
paupes. Pro bōis corpis ꝑ mortificationeꝫ
satisfacimꝰ: ad col. iij. Mortificate mēbra vr̄a
q̄ sunt sup t̄rā. Pro bōis aīe ꝑ or̄ones deo
grās agimꝰ. Audi Criso. sup Math vj. de
or̄one iqt nobis s̄mo hn̄dꝰ ē: quā solā q̄si spā
le tributū: aīa affert deo de viscceribꝰ suis. Et
sic pꝫ s̄a v̄itas. Q̄tū ad tertiā v̄itateꝫ dico
ꝙ locꝰ ꝯgruētissimꝰ orādi ē ecclesia. xlj. dis. c.
ꝑ simōiam i si. vbi dr̄ sic. Et oīa q̄ ꝯuēiūt tra
ditiōibꝰ aplic̄: ⁊ scāꝝ scripturaꝝ p̄ceptis in
eccl'ia fieri exoptamꝰ. h ibi. Et glo. ibidē dic̄:
hic habet argumētū ꝯ illos q dicūt meliꝰ esse
orādū i p̄uato loco: ⁊ nō corā hoībꝰ q̄ꝫ i eccl'ia
ex illa auc̄te. Tu āt cū oraueris itra cubiculuꝫ
tuū: ⁊ clauso hostio ora patrē tuuꝫ: sꝫ de cubi/
culo mētis itelligit: h glo. Sed de hoc deo duce
dicemꝰ infra feria secūda q̄rte dn̄ice: q̄re ⁊c̄.
Et sic patet ista prima consideratio.

De qualitate or̄onis cōsideratio secūda.

Ecundo loco oratiōis ꝯdignaꝫ
q̄litatē videamꝰ. Et q̄m duplex est
or̄o vt dic̄ btūs Tho. i. 4. di. xv. s.
publica ⁊ p̄uata. publica vt illa sacē
dotū: ⁊ p̄uata quā vnusq̄sqꝫ ꝑ se facit: sic̄ dixi/
mus cōcl'one p̄cedēti p̄ma v̄itate. iō vt dn̄i re
ligiosi ⁊ sacerdotes: ⁊ seculares sciāt qd i or̄o
nibꝰ coꝝ s̄uare debeāt: duas p̄mas ꝯcl'ones d̄
hoc tm̄ faciemꝰ. t̄tiā v̄o cōem vtrisqꝫ subiūge/
mus. Sit igit p̄ma cōclusio ista. Tres su
mant quicūqꝫ facces ꝓ alijs orare tenent. ⁊ sic
dn̄m hūilit dep̄cent. hec qo ad dn̄os sacerdo/
tes ⁊ religiosos. Secūda ꝯcl'o ē ista. Non
attēdit deꝰ ad or̄ones q̄ ꝑticularit fiūt: q2 n̄ re
cte ab hoībꝰ porrigūtur: sꝫ sine regl'a dn̄ꝫ dep̄
cant. Et hoc ē qo ad seculares. Tertia ꝯcl'o
ē ista. Benignꝰ ille deꝰ q nob tātā dōauit: cū/
ctos qcūqꝫ sint orātes: attēdit ⁊ exaudit.

De ꝯditiōibꝰ q̄s hr̄e debēt sacerdotes i dicē/
dis horis canōicis: ⁊ diuinis officijs ꝯcl'o p̄a.

Ccipe p̄mā cōcl'onē ⁊c̄. Ad cuiꝰ de
a claratōeꝫ tres ingramꝰ v̄itates. vꝫ.
Pria v̄itas qo t cōditōes oēs mistri
xp̄i i suis dicēdis horis, ⁊ diuis officijs hr̄e d̄
bent. Scd'a an or̄ones sacerdotū possint d̄
fūctis eē ꝓficue. Tertia quā or̄onē dꝫ sacē
sacerdos q̄n cōsecratā hostiaꝫ vult leuare.
Ad p̄mā dico ꝙ tres ꝑmarie cōditiōes sūt.
Pria cōditio dr̄ imaculata. Scd'a dr̄ diligē
tia scā. Tertia dr̄ apparētia hōesta. Prio
inq̄ꝫ regrit vita imaculata. Aug. in rego. Cā
inqt ruine ppl'i sacerdotes mali. si qs. n. se ꝓ
ppl'o peccāte itercessor obijciet: si sacerdos q
ppl'o orare debuerat: g̃uiora cōmittat. Et id̄ i ome
lia. Nullum inqt ab alijs maiꝰ p̄iudim q̄ꝫ a sa
cerdotibꝰ tolerat deꝰ: q̄n eos qos ad alioꝝ cor
rectionē posuit deꝰ dare de se prauitat exem
pla cernit. ⁊ plerūqꝫ quod grauiꝰ ē sacerdotes
q ꝓp̄a dare debuerāt: ēt aliēa diripiūt. hec il/
le. Inde i suo pastorali sic ait. Talis regrēdꝰ
ē ad orādū q sit idoneꝰ ad placādū: q2 cuꝫ is q
displicet ad itercedēdum mittit: irati aīus ad
deteriora ꝓuocat. Sit igit icōtamiatꝰ: sit mū
dificatꝰ sacerdos scūs. ⁊ qcūqꝫ ꝓ ppl'o orat de
certāt luceant opa eoꝝ corā hoībꝰ vt ide glo
rificēt patrē q i celis ē. hec ille. Sꝫ q̄re sit i sa/
cerdotibꝰ ⁊ de mistris bōa vita necessaria: sa
tis ōn̄dēt feria. iij. s̄e dn̄ice ⁊c̄. Scd'a cōdio
dr̄ diligētia scā. nō eni sincopando. i. v̄sꝰ vel
lr̄as omittendo: o sacerdotes ⁊ vos religiosi
oēs hore dicēde sūt: extra de cele. mis. c. dolē/
tes referimꝰ. Exēplū illiꝰ sci p̄ris diabolū vi
dētis i choro: vbi decātabat offm̄ sepiꝰ i sacco
aliqd ponētis: q a scō p̄re interrogatꝰ qd esset
rn̄dit: syllabas ⁊ v̄sꝰ repono: qos fr̄es oittūt
Ubi nōte ꝙ qnqꝫ negligētie circa diuias ho
ras cōmitti solēt. Pria q̄n officiū fit de sācto
abbreuiatiōis cā. ⁊ omittit feria. ⁊ hoc credo i
telligi debē: quādo omittit feria: ⁊ fit de sācto
vt citius se expediat: ⁊ aliquibꝰ negocijs non
necessarijs se implicet. Secūda ē quando
ita velociter horas dicit ꝙ sensus verboꝝ nō
ꝑcipit. dicit tamen Inno. ꝙ dicens officia: si
v̄ba nō itelligat: duꝫ tm̄ deo i corde psallat: et
v̄ba que profert pro posse intelligat n̄ peccat
sed si mētis euagatiōe. que dicit nō intelligat
nō est sine peccato. Nō credo tm̄ ꝙ peccet mor
taliter: nisi hoc faciat in cōtēptū. Nam cū p̄ce
ptū de dicēdo horas sit de iure positiuo: nō re
fert nisi ad ea: q̄ sub iudicio hūano cadē p̄nt.
⁊ ista sit q̄ exercēt ꝑ actꝰ extiores: n̄ iteriores.
Tertia negligētia ē cū dimittit syllaba: vl ps.
Nō tamē ꝙ q̄n aliqd oittit: n̄ ꝑꝑ hoc cigit: vt
a p̄no offm̄ reassumat: sꝫ tm̄ qd̄ omisit dicat: si
ue sit ps. siue v̄sus: si tamē ex negligētia: et
nō rōnabili cā omittat: ꝓculdubio mortaliter

2

peccat: vt ĩ dicto.c.dolẽtes. satis p3. vñ in fi.
hui⁹.c.sic ad lr̃am dr̃. Hec ĝ ꝛ fil'ia sub pena
suspẽsiõis penit⁹ inhibem⁹: districte p̃cipiẽtes
in ꝟtute obediẽtie vt diuinũ officiũ nocturnũ
parit̃ ꝛ diurnũ: quãtũ eis dñs dederit: studio/
se celebrẽt p̃iter ꝛ deuote. hec ibi. Et glo. sup
ꝟbo pena dicit. ꝛ ita nõ est cañ. late snie s3 po
n⁹ ferẽde: vt ex̃ de iur. pat. c. relatũ. vbi de h̃.
ꝛ ex̃ de loca. ꝛ con. c. j. h̃ ibidẽ glo. Quarta
negligẽtia ẽ cũ his cãtat̃ ad oñtationẽ ꝛ dele/
ctationẽ mũdanã. di. xciij. c. cãtãtes. ꝛ. c. i scã
s3 de h̃ vide ꝯclone p̃cedẽti. Quita negligẽ
tia ẽ nõ stãdo cũ alijs ĩ choro: s3 sepati officiu3
dicẽ. vñ accipe hãc regulã gnãlẽ: ꝙ oẽs cleri/
ci eiusdẽ eccl'ie debẽt ad illã officiãdũ sil' ꝯue/
nire: ꝛ multomagis religiosi: nisi cã rõnabilis
excuset. Audi tex. 7. q. j. c. illud. Illud inqt di
uini oraculi. i. diuinũ oraculũ. mẽte singuli. s.
clerici p̃cauẽtes q̃ scribit̃: ve soli. q2 cũ ceciderit
nõ h3 subleuãtẽ: sũmope nob̃ verẽdũ ẽ ꝛ cauẽ
dũ: ne horis ill' atq3 t̃pib⁹ qb⁹ dño psallit̃ vl' sa
crificat̃ vnicuiq3 diuis officijs singul'r. i. soli
ĩsistẽti p̃niciosa passio vl' corpis q̃libet iualitu
do occurrat. q̃ aũt cõp⁹ subito obrui faciat: aut
mẽtis alienatõe vl' terrore ꝯfũdat. hmõi ĝ ca/
sib⁹ p̃cauẽtes necciu3 dixim⁹ ĩstituẽ vt vbi t̃pis
vel loci siue clericoꝝ copia suffragat̃. i. vbi lo
cus eẽt diues vel copia clericoꝝ: hẽat ille q̃sq3
ẽ canẽs deo atq3 sacrificãs post se. i. ꝓpe se vi
cini solamis adiutorẽ: vt si aliq̃ casu ille q̃ iple
ctur⁹ officia accedit turbat⁹ fuerit: vl' ad t̃rã eli
sus. i. cadat aliq̃ accñte a tergo sp̃ hẽat q̃ ei⁹ vi
cẽ exeq̃tur itrepid⁹. h̃ ibi. ex ꝯcilio toletano. xj
q̃re. Ex qb⁹ ẽt ꝟbis colligi põt quãtũ errẽt hi
q̃ ex negligẽtia ichoato offõ choꝝ itrãt: ꝛ mo/
dicũ ibi stãtes recedũt. Exẽplu3 illi⁹ monachi
quẽ scũs Bñdict⁹ alijs frib⁹ oñdit: p̃ diabolũ
ex̃ choꝝ trahi: s3 disciplina Bñdict⁹ illũ expu
lit. vt. 3. dialogoꝝ p3. Tertia ꝯditio dr̃ ap/
parẽtia honesta. heu heu t̃pib⁹ istis. Pl⁹ ho/
die inqt gl'osus Bern. calcaria q̃3 altaria ful/
gẽt. ministri xp̃i eẽ volũt: ꝛ s̃uiũt antixp̃o. hono
rati de bonis xp̃i icedũt: q̃ xp̃o honorẽ nõ defe
rũt. h̃ ille. De q̃ꝝ honestate dic̃ tex. xj. di. §. j.
ꝛ di. 25. c. nũc p̃ singulos. ꝛ. 81. di. i p'l'ib⁹ ca/
p'l'is. vñ q̃si circa me. dei. c. nũc p̃ singulos sic
dr̃. Res pene. i. q̃si ꝯ nãm ẽ: vt sine pctõ aliq̃s
fit: s3 tal' eligat̃ e⁹ ꝯ p̃atõe ceti grex dicant̃. i. sit
dign⁹ pastorali dignitate. h̃ ibi. Nõ tñ ꝙ sp̃ ho
nestate s̃uata clerici oẽs se cũ qb⁹ viuũt ꝯfor/

mẽt. ar. di. 4. erit aũt lex. Et bñ nõ. ĩ clemẽ. d'
vi. ꝛ ho. cle. c. qm̃. q̃re ꝛc̃. Quãtũ ad s̃a3 ꝟi
tatẽ dico ꝙ sacerdos aut ẽ in pctõ mortali: aut
nõ. Si nõ: dico ꝙ siue oret ꝓ defũctis vt p̃so/
na p̃uata: siue cõis: ꝛ i p̃sona eccl'ie: ꝙ orõnes
sue ꝓsũt defũctis: q̃ sũt in statu charitat̃ nõ cõ
sumate: vt ill' q̃ sũt in purgatorio. Si ꝟo ẽ in
pctõ mortali: distingue: aut orat ꝓ defũctis vt
p̃sona p̃uata: aut vt p̃sona cõis. Si vt p̃sona
cõis: nõ est dubiũ ꝙ valent. nõ eni itelligit̃ ꝙ
ipse oret: s3 eccl'ia in cui⁹ p̃sona orat. Iñ Dio
nysi⁹. i3. celestis hierarchie dic̃. Ille itelligit̃
aliqd facere cui⁹ noĩe vel vice fit. Si aũt vt p̃/
sona p̃uata orat: certũ est ꝙ ill' non ꝓsũt aut ad
exeũdũ de penis: aut ad gl'ia3 eternã capescẽ/
dã: sed forte ad aliqd aliud ꝛc̃. Vide beatum
Tho. i. 4. di. 45. de suffragijs mortuoꝝ. ar.
p̃. vñ accipe hãc regulã gnãlẽ. Prio ꝙ nul
lo mõ ẽ orãdũ nec a sacerdotib⁹ nec ab aliq̃ p̃/
sona p̃uata ꝓ aliq̃ scõ. Scd'o dico ꝙ a nul/
lo ẽ orãdum ꝓ aliquib⁹ obeuntib⁹ in peccato
mortali. Tertio dico ꝙ solũ est orandũ pro
illis q̃ sunt in purgatorio: aut i h̃ mũdo quãtũ
cũq3 sint pctõres. Pria p̃s hui⁹ regule nr̃e ꝓ
bat̃ ex̃ de cele. mis. c. cũ Marthe. vbi circa fi.
c. sic dicitur. Iniuriã facit martyri q̃ orat pro
martyre. Idẽ ẽ rõne cõsimili de alijs sanctis
sentiẽdũ: q2 orõnib⁹ nr̃is nõ indigẽt: ꝓ eo ꝙ
sint p̃fecte bti: oĩa eis ad vota succedunt. Sed
nos potius eoꝝ orõnib⁹ indigem⁹: quos cum
miser(t)simus: vndiq3 mala nr̃a p̃turbant. vñ
ꝙ in plerisq3 orõnib⁹ continet̃ ꝓsit vel ꝓficiat
huic scõ: vel illi tal' oblatio ad gl'iam ꝛ honorẽ
ita d3 intelligi: vt ad h̃ ꝓsit ꝙ magis a fidelib⁹
gl'ificet̃ in terris: l3 plerīq3 reputẽt nõ idignũ
scõꝝ gl'ia3 vsq3 ad iudiciũ argumẽtari. Et iõ
eccl'ia iter i sane possit argumñtũ coꝝ gl'ificatõis
optare. Verũ vt in h̃ articulo locũ habeat il/
la distinctio q̃ docet̃ ꝙ defũctoꝝ alij sunt val/
de boni: alij valde mali: alij mediocrit̃ boni:
alij mediocrit̃ mali: vñ suffragia q̃ fiũt a fideli
bus in eccl'ia ꝓ valde bonis: actiões sunt gr̃a
rũ. ꝓ valde malis: ꝯsolationes viuoꝝ. exp a
tiones ꝟo ꝓ mediocriter bonis: ꝛ ꝓpiciatões
ꝓ mediocrit̃ malis: tua discretio vestiget. hec
ibi ad lr̃am. vbi glo sup illo ꝟbo iuestiget: di
cit sic. Sed q̃rit̃ q̃re papa ponit hũc in hãc
dubitationẽ vtrũ locũ hẽat illa distictio vl' nõ
cũ Aug. dicat ꝙ nõ ꝓ valde mal' ꝓpiciatiões
sunt. i3. q. 2. tẽp⁹. Forte iõ q2 dubiũ ẽ qui me/

27

diocriter mali appellent. Si. n. illi mediocrit
mali appellant q nõ decesserũt in aliq̃ mortali
pctõ: sʒ tm̃ i venialibꝰ pctis. sʒ h idẽ ẽ qđ medi
ocrit boni. Si aũt illos appellas mediocriter
malos q decesserũt in aliqbꝰ mortalibꝰ pctis:
nõ tñ valde magnis: obstat. 13. q. 2. ꝓ obeũti/
bꝰ. vbi dr ꝙ ꝓ nullo ẽ orãdũ q decesserit i mor
tali pctõ. Itẽ si pces valẽt ꝓ illis q decesserũt
i mortali: pone ꝙ alique elemosyne vl oroes
valeant ad tollẽdã ptẽ illiꝰ penitẽtie: ſm h tot
põt eẽ orones ⁊ elemosyne fieri ꝙ pnia tollat
tota. Ad h posset dici ꝙ mediocrit mali dicũt
q multa hñt venialia. mediocrit boni q pauca
vel meliꝰ dicas ꝙ mediocrit mali dicũtur qui
mortalia ɔmiserũt pctã: lʒ leuia: ⁊ in qbꝰ nõ ẽ
neccia inscriptio. ff. de accu. leuia. ⁊ in qbꝰ ꝓcu
rator ɔstitui pt. ff. an p aliũ cau. ap. excr. pos.
l. i. Et ſm h dicas: ꝙ si vnꝰ denariꝰ aliquãtaʒ
ptẽ pene tollat siue quartã siue tertiã. Scđus
tollat tm̃. tm̃ dico in ꝓportiõe: sʒ nõ tm̃ i quãti
tate. ſm h etiã si totꝰ mũdꝰ effũderet dedicatio
nibꝰ ecc̃liaꝝ. h glo. ad lrãm. Ex qbꝰ vbis sa/
tis pʒ rñsio ad alias duas ptes pdcẽ regule.
Sʒ ⁊ vt clariꝰ itelligant: audi pdictũ tex. pro
obeũtibꝰ. 13. q. 2. ꝓ obeũtibꝰ qppe ɔsulaisse co
gnosceris si liceat ꝓ eis oblatiões offerri. scũ
sic tenet ecc̃lia vt quisqʒ ꝓ suis mortuis vere
xpianis: offerat oblatiões. atqʒ psbyt eoꝝ fa/
ciat memoriã. Et qʒuis pctis oẽs subiaceamꝰ
ɔgruit vt sacerdos ꝓ mortuis catholicis me/
moriã faciat ⁊ intcedat: nõ tñ ꝓ ipijs qʒuis xpi
ani fuerit: tale qd agẽ licebit. h ibi. ⁊ sũt vba
Grego. ad Bonifa. epm. ⁊ glo. ibidẽ sic ad
lraʒ dic. ꝙ si euidẽs ẽ aliquẽ decessisse i mor
tali: vt cũ qs se suspẽdit: vel pcipitat: vel alio
mõ intfic: ꝓ illo nõ ẽ orãdũ. 23. q. 5. c. placuit
⁊. q. 8. qcũqʒ clericꝰ. vñ si aliquis ẽ i ebrietate
occisus: nõ orat ꝓ illo. ex de religs. c. audiui/
mꝰ. ⁊. 23. q. 5. placuit. h glo. Et qm̃ h glo. alle
gat. c. placuit. 23. q. 5. iõ audi qd dicat. placuit
inqt: vt hi q sibiipsis volũtarie aut p ferrũ aut
p venenũ aut p pcipiciũ aut p suspẽdiũ vl qlʒ
mõ inferũt mortẽ. nulla prsus ꝓ illi i oblatiõe
ɔmemoratio fiat: neqʒ cũ. ps. ad sepulturã. s.
asinoꝝ eoꝝ cadauera deducãt. multi. n. sibi h
p igrãtiã vsurpãt. Silr ⁊ de his placuit fieri.
q ꝓ suis sceleribꝰ moriũt. h ibi. Et glo. dic sup
vbo volũtarie: ꝙ secꝰ eẽt si p furorẽ: qr tũc nõ
iputaret: vt. 15. q. j. si qs isaniẽs ⁊c̃. Ex qbus
oibꝰ ɔcludit itia ps añdẽe regule vt pʒ. Et h
sufficiãt q̃ntũ ad faʒ vitatẽ. Quãtũ ad itiã
vitatẽ dico vt no. gl. ex de cele. mis. c. sane. su
p vbo iclinet: ꝙ añ ɔsecratõeʒ sic dicẽ potes.
trãsubstãtiẽt res iste i corpꝰ ⁊ sãguinẽ tuũ dñe
ad honorẽ ⁊ laudẽ tui nois ad ɔfessiõʒ pctõꝝ
⁊ ad salutẽ aiaꝝ nraꝝ. pꝰ vo ɔsecratiõeʒ dicẽ
potes. salue lux mũdi: vbu pris: hostia va:
viua caro: deitas itegr̃: verꝰ hõ. h gl. illa ⁊c̃.

Quot ɔditões dʒ hre oro ꝓuata. ɔclo fa.
Ecipe faʒ ɔclonẽ vʒ. Nõ attẽdit deꝰ
a ad oroes q̃ pticularit fiunt: qr nõ recte
ad dñm porrigunt: sʒ sine regula ipʒ
depcãt. Ad cꝰ declaratõeʒ tres inqramꝰ vita
tates vʒ. Pria an attẽtio mẽtis i oroe sit ne
cessaria. 2ª an oro dẽat eẽ ɔtinua. 3ª an
sint aliq̃ ɔditões i oroe necessarie. Ad pmã
dico ſm btm̃ Tho. fa fe. q. 83. qr h i loco cla/
riꝰ dr q̃ʒ faciat i. iiij. vbi ẽt q̃rit hãc difficultatẽ
di. 15. Dic g sic: ꝙ necessariũ dr duobꝰ modis
Vno mõ p qđ meliꝰ puenit ad finẽ. ⁊ sic attẽ
tio absolute necessaria ẽ. Alio mõ dr necessa/
riũ illud sine q̃ res suũ effectũ ɔseq nõ pot. Et
tũc distiguẽdũ ẽ ꝙ orois triplex ẽ effectꝰ. Pri
mꝰ ẽ mereri. 2ꝰ ẽ ipetrare. 3ꝰ ẽ qdã mẽtis spũal
refectio. Quãtũ ad pmũ nõ reqrit ex neces
sitate ꝙ mẽtis attentio assit oroni p totũ. sʒ vis
pme intẽtiõis totã oronem meritoriã reddit.
Ad secũdũ effectuʒ silr sufficit intẽtio pma:
quã deꝰ pncipalit attendit. Sed ad tertiaʒ
de necessitate requirit attẽtio mẽtis p totuʒ. j.
Cor. 14. Si lingua orẽ. s. tm̃: mens mea sine
fructu ẽ. Est aũt triplex attẽtio q̃ oroni vo/
cali pot adhiberi. vna qua attẽdit ad vba ne
quis erret in eis. alia qua attendit ad sensum
voꝝ. alia q̃ attendit ad finẽ oronis. i. ad de
um qui orat: ⁊ ad rẽ ꝓ qua orat. Et h vltia sũ
mope necessaria ẽ: quã ⁊ idiote etiã hre põt. ⁊
qñqʒ etiã sic in qbusdã augmẽtari pot: ꝙ mẽs
oiuʒ rerũ obliuiscet: vt dicit Hugo de sancto
victore. Prima g attentio ⁊ tertia ẽ oibus
necessaria tam laicis q̃ʒ clericis: tam doctis q̃ʒ
idoctis. sed secũda solũ peritis ⁊ clericis i oro
nibꝰ quas ꝓ populo faciũt. sed duʒ vt ꝓuata p
sona orãt: ille due tm̃ attẽtiones reqruntur: h
colligit ex dictis suis. Vñ Augu. in regula.
psalmis: ⁊ hymnis: ⁊ orone dñica: cuʒ oratis
deũ h verset in corde qđ ꝓfertur i ore. Et de
clericis. c. dolẽtes. ex de cele. mis. dr ꝙ officiũ
diuinũ quãtũ in eis dñs dederit studiose cele/
brẽt parit ⁊ deuote. h ibi in fi. c. ⁊ sic pʒ pmis

veritas. Quãtũ ad secũdã dico ꝯm eũdem vbi. s. ꝙ orõ ꝯm se ꝯsiderata nõ pt eẽ ꝯtinua q̃ꝛ oꝫ etiã alijs opib⁹ occupari. vñ in. 4. di. 15 sic dicit: ꝙ duratio orõnis põt duplicit ꝯside/ rari: vel ꝯm eẽntiã actus: vl' ꝯm ꝟtutẽ. si quã tũ ad eẽntiam sic nõ dꝫ cõtinue durare: qm̃ vt dictũ est alijs oꝫ operã dare. si quãtũ ad ꝟtutẽ sic dicit ꝙ orõnis ꝟtus ꝑcipue quãtũ ad sui i/ ntũ in q̃buscũqꝫ opib⁹ nr̃is est: si ordinate fiat quoniam omnia opera nr̃a ad vitam eternaꝫ ordinare debemus. Et iõ desideriũ vite eter/ ne qđ est orõnis ꝑncipiũ: manet in oĩb⁹ operi bus bonis ꝯm virtutẽ. inde glo. j. Thesa. ait Nõ cessat orare q nõ cessat bñ agere. Sꝫ qm̃ vt Aug⁹ ait. a curis vite desideriũ q̃dãmõ fri gescit. iõ certis horis orõni insistim⁹ ne deside rium qđ tepescere incepat: oĩo frigescat. Et ꝓp pter h: dicit Aug. ꝙ sine intermissione orare nihil aliud ẽ nisi btãm vitã sine intmissiõe de siderare. q̃re ⁊c̃. Et sic pꝫ ꝯa ꝟitas. Quã/ tũ ad tertiã veritateꝫ audi aĩa mea dñm Joh. 16. dicẽtẽ. Si qd petieritis p̃reꝫ i noĩe meo da bit vobis. Inde q̃ꝫplures q̃ꝛ hũc ordinẽ non seruãt in petẽdo: in coꝝ petitiõib⁹ nõ exaudiũ tur. Ja. 4. Petitis ⁊ nõ accipitis eo ꝙ male petatꝭ. i. non debito modo. Signa igitur aĩa mea ꝑdicta saluatoris ꝟba. Si qd petieritis p̃rem i noĩe meo dabit vob. In q̃b⁹ ꝟb qnqꝫ ponuntur ꝯditõẽs i orõne seruãde. Pria cõ ditio dr̃ qd petis. Scđa a q̃ petis. Tertia q̃ ti/ tulo petis. Quarta q̃ tp̃e petis. Quita ꝓ quo petis. Pria est qd petas. q̃ꝛ ait. Si qd h est aliqd. ad hũc sensũ: ꝙ i orõne tua aliqd petas Et qs ille inq̃es tam insan⁹ q nihil petẽt. Cer te aĩa cara oĩa ista trãsitoria atqꝫ caduca ꝑ re/ spectũ ad etna atqꝫ celestia nihil sũt ⁊ q̃si nõ en tia. Audi Aug. sup Joh: Quicqd p̃t btãm vitã petit: nihil petit. Nõ q̃ꝛ oĩno nulla res ẽ sed q̃ꝛ in tãte rei ꝯparatõe quicquid aliud con cupiscit nihil est. Inde Hiere. 4. dr̃. Asperi terram ⁊ ecce vacua erat. Et sap. 7. Diuitias nihil eẽ dixi in ꝯpatiõe illi⁹. Si eni tp̃alia h a liqd dicãt: h certe est vt ordinant ad sp̃ũalia ⁊ eterna. Iuuant eni vt ãminicula q̃dã ad eter na ⁊ sp̃ũalia capescẽda. Et ꝯm h possum⁹ illa a p̃re etno petere: vt. s. nobis illa ꝯcedẽ digne tur: tanq̃ꝫ vite hũane necessaria: ⁊ q̃b⁹ tanq̃ꝫ ãminiculis mediãtib⁹ vitam eternaꝫ possim⁹ ꝓmereri. h dicit etiaꝫ btũs Tho. ꝯa ꝯe. q. 82 Audi pulcherrimũ dc̃m Criso. sup Mat. Si petis inq̃t a deo terrena: aut difficile ip̃etras: aut nõ impetras. q̃ũo eni tibi illa libent p̃stat nõ h̃nti: q̃ si hẽs ãmonet vt cõtẽnas. hec ille.

Scđa ꝯsideratio a quo petis: q̃ꝛ ait: patreꝫ vt innuat nõ ad sortilegos ⁊ idiuinos: ⁊ siles in necessitatib⁹ esse recurrendũ sicut in Italia misera fieri solet. Inde. 4. Reg. p̃. de ocho zia rege isrl' dr̃. ꝙ dum sup infirmitate sua de um Acharon cõsulendũ misisset: ait dñs ꝓpt hoc morietꝭ. Et p̃ Parali. x. dicitꝭ. Mortuus est Saul ꝓpter iniquitates suas: eo ꝙ Phi/ tonissã consulerit: nec sperauerit in dño: ꝓpt qđ interfecit eũ: ⁊ trãstulit regnũ ei⁹ ad Da/ uid filiũ Isai: ⁊ sic de alijs. Audi pulcherri/ mũ tex. 26. q. 7. c. ãmoneant. Ammoneãt in/ quit fideles sacerdotes: vt nouerint magicas artes icãtatõesqꝫ q̃buslibet ifirmitatib⁹ hoĩnũ nihil posse remedij ꝯferre. Sed h eẽ laqueos ⁊ insidias antiq hostis: quib⁹ ille ꝑfid⁹ genus humanũ decipere nititꝭ. hec si qs exercuerit si clericus ẽ degradetꝭ. si laicus anathematizetꝭ. hec ibi. Tertio ꝯsidera q̃ titulo petis: quia ait i noĩe meo. Si eni q̃cq̃ꝫ a p̃re petis: ⁊ i pec cato mortali: ꝟe in noĩe iesu nõ petꝭ. q̃uõ eni i noĩe ei⁹ petis cũ sis cõ nom̃ xp̃i. Joh. 9. Pec catores de⁹ nõ exaudit. Ambro. sup Bti ima culati. Volare facit inq̃t orõnem bona vita: ⁊ dat alas ꝑcib⁹ sp̃ũales: q̃b⁹ scõꝝ ad deũ vehatꝭ orõ. pctõ quidẽ grauescit: ⁊ lõge fit a deo orõ ipsa. hec ille. Et si qñqꝫ peccatores exauditos legam⁹: h iõ est: q̃ꝛ aut i futurũ illos ꝯuersu/ ros cernit de⁹: aut ad coꝝ dãnatõeꝫ sic Aug. ait. Cõcedit aliq̃ de⁹ irat⁹ q̃ negat placat⁹. ⁊ sic de alijs. Quarto ꝯsidera q̃ tẽpore petis: q̃ꝛ ait dabit qđ est futuri tẽporis: qđ tp̃s ẽ icertuꝫ vt innuatꝭ ꝙ id nobis dandum petam⁹ qñ sue placuerit volũtati. Audi Aug. sup Jo. Qui inq̃t i xp̃i noĩe petit: accipit qñ dꝫ accipe. Que dã eni nõ negant: sꝫ vt ꝯgruo deni tp̃e diffe/ runt. h ille. ps. Tu das escã ill' i tp̃e oportuno

Quinto ꝯsidera ꝓ q̃ petas: q̃ꝛ ait vobis vt innuitꝭ: ꝙ qñ sci serui dei sic orant ꝓ ipsis: sẽꝑ exaudiuntur: sed non sic semꝑ qñ ꝓ alij ⁊ ꝑces fundũt: qđ crebro ꝓpt indignitateꝫ illius ꝓ q̃ oratꝭ ꝯtigit. Audi Hiero. sup illo ꝟbo Hie re. Noli orare ꝓ pp̃lo isto: q̃ꝛ nõ exaudiã. Ex q̃b⁹ inq̃t ꝟbis discim⁹ frustra aliquẽ orare ꝓ a lio: cũ ille nõ mereatꝭ accipe: ꝓ q̃ rogatꝭ deus. hec ille. Et hec sufficiant ꝓ p̃nti conclusione.

Ꝙ deus oẽs exaudit tã iustos q̃ꝫ iniustos

28

tam fideles q̄z infideles. Conclusio tertia.
Ccipe tertiā ɔclōnē vz. Benign⁹ il
a le de⁹ qui nobis tāta donauit cunctos
quicūq̄z sint orātes: attēdit ꝛ exaudit.
vbi tres ingramus ꝟitates. Prima ē ista
quō deus tm̄ inclinari pōt vt pctōres attēdat
ꝛ auscultet. Scd̄a ꝟitas est ista: postq̄z dei
oēs pctōres sunt inimici. vnde ergo ē. ꝙ de⁹
illos ēt exaudit. Tertia ꝟitas ē ista: quō er
go intelligit̄ dictū Jo. 9. Scim⁹ qm̄ deus pec
catores nō exaudit. Quantū ad primaz di/
co aīa mea ꝙ amor dei ad nos nō ē: sic amor
nr̄i ad ꝓximū. Quis q̄so ille nr̄m tāto amore
feruens: q ꝓ susceptis iniurijs puniēdū sctra
deret: qd̓ tm̄ in nr̄e redēptionis mysterio pfe
ctissime factū cernim⁹. De⁹ nanq̄z qui sine vl
lo pctō sine vlla iniusticie negtia ctnitatē pos/
fidebat pctā nr̄a i sanguinē suū trāstulit. Ecce
feruens amor. Maluit eni in seipm seu⁹ pu/
tari q̄z in nos pax clemēs esse. Nō aurū de/
dit: nō argētū apphēdit: nō pecuniā numera
uit: sed semetipsū tradidit: sanguinē suū sudit
ꝛ ꝓ nobis aīaz suā posuit. Dico aīa q̄so est
ne talis nr̄ ad ꝓximū amor. nō sane. Igit̄ cle/
mētissim⁹ de⁹ oēs tā clericos q̄z laicos: si recte
orent: attendit. Audi beatū Hiero. de pe. di.
j. Importuna i euāgelio mulier: tādē meruit
exaudiri: ꝛ clauso cū ꝟuis hostio: media lz no
cte ab amico panes amic⁹ accepit. Deus qui
nulli int̄ se supari virib⁹ pōt: p̄cib⁹ vincit̄ pu
blicani. Niniue ciuitas q̄ pctō perijt: fletibus
stetit ꝛc̄. Vbi glo. sic ait. Casus ꝓbat i h̄ capi
tulo: ꝙ instant bona facienda sunt: lz q̄s sit in
mortali pctō: vt ipetret veniam sic cananea: et
amicus ab amico: ꝛ alijs exēplis ꝛc̄. h̄ glosa.
Audi textū de ɔse. di. 4. c. quō. vbi dr̄. Quō
exaudit de⁹ homicidā depcantē: vl̓ sup aquaz
baptismi: ꝛ sup oleū: et sup eucharistiaz: ꝛ su/
per capita eoꝝ: quib⁹ manus iponit. Que tm̄
oia valent: ꝛ fiūt etiā per homicidas: vl̓ ꝑ eos
q ēt oderūt fr̄es. Cū nemo possit dare qd̓ non
hz: quō dat homicida spm̄ sāctū: ꝛ tm̄ int⁹ etiaz
baptizat. Ecce solutio. Deus q̊ dat i baptizan
te spm̄ sanctū. Quapropt sacr̄m gr̄e dat deus
ēt ꝑ malos. ipsā ꝟo gr̄am: nō nisi ꝑ seipsū vl̓
ꝑ scōs suos ꝛc̄. h̄ ibi. quare ꝛc̄. Quō aūt vita
bona necessaria sit sacerdotib⁹. vide īfra feria
tertia ꝟe dn̄ice. q̄re ꝛc̄. Ad ꝟam ꝟitatē sat̄
pz ex dictis ꝙ de⁹ peccatores exaudit ꝓ meri
o sue bonitatis. Nā quos nouit idignos bn̄
ficio ꝓ sua benignitate dignos reddit. Aug.
sup Jo. Si pctōres inqt nō exaudit: frustra.
dixisset publican⁹: de⁹ ꝓpitius esto mihi pec/
catori: ꝛ tn̄ exaudit⁹ est. hec ille. q̄re ꝛc̄. Ad
tertiā dico ꝙ i peccatore duo ɔsiderāda sūt. s.
natura ꝛ culpa. Naturā diligit: culpā odit de
us. Si igit̄ peccator oret inquantū peccator. i.
ꝟm desideriū pcti: sic nō exaudit de⁹ pctōres.
Jo. 9. Scimus qm̄ peccatores de⁹ nō exaudit
Si oret peccator: nō ꝟm desideriū pcti: sz ea q̄
iusta ꝛ honesta sunt: exaudit de⁹: nō ex debito
sz sua misericordia. Inde Criso. sup Math.
ait. Ois q petit accipit: siue iustus siue pecca/
tor sit. Ista est vna responsio. Vel pōt dici ꝙ
in orōe tria sūt merita. Primū dr̄ ipetratiuū.
Secundū p̄miatiuū. Et tertiū testificatiuum.
Primū ꝛ tertiū cōe ē bōis ꝛ mal̓. sz secūdū
solū iustorū est. Impetrāt. n. oēs quicūq̄z sint
orātes: siue boni siue mali: dūmō in noie iesu
petant ꝛ orent. vn̄ ꝛ iudeo signū crucis ꝓfuit
vt Gregori⁹ in dialogo ait. Silr̄ ꝛ testificari
de fide xp̄i possunt tā boni q̄z mali: ꝛ miracula
facē. In noie meo demōia eijcient ꝛc̄: ait euā
gelista. Mar. c. vlti. Et de Dionysio paga/
no: postea Pauli carissimo discipulo legim⁹
an̄ ei⁹ cōuersionē Paulo p̄dicāte dixisse. Si
hūc cecū in fide quā p̄dicas illuminaueris: cre
dā. Et Paulus ad illū. Tu ipse inqt si credis
in christum: hoc facies: qd̓ ꝛ factū est: ꝛ ita ad
christi fidem conuersus: quare ꝛc̄. Et sic pa/
tet ista conclusio.

De fructib⁹ orōnis. Consideratio tertia.

Ertio loco. Orōnis vberri/
mā fructuositatē videam⁹ vbi
tres ɔclusiōes more solito sub
iūgam⁹ vz. Iste sequētes ɔclō
nes p̄cise de dn̄ica orōne sensuū hn̄t: qm̄ vt ait
beat⁹ Tho. ꝟa ꝟe. q. 83. Orō dn̄ica oēs alias
an̄cellit. Sit igitur hec p̄ma cōclō. Nulla i
toto oiuz orōnū genere orō dignior est: nobi/
lior: atq̄z p̄stantior orōne scā dn̄ica. Secū/
da ɔclō est ista. Nulla dici: cogitari: aut inue
niri pōt orō que sic nobis deum gratum beni
uoluz faciat ꝛ attentū: sic oratio sancta dn̄ica.
Tertia ɔclō est ista. Nulla taz ingens gr̄a
ore ꝛ corde pōt a deo ipetrari quin illā: ꝛ mul
to plura hec orō sancta contineat. Quāta
sit oratiōis dominice dignitas: ꝛ quare iesus
illā ꝓprio ore fecerit. Conclusio p̄ma.

2

a Ecipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. Ubi ad eius
declaratione tres ingram⁹ veritates
videlꝫ. Prima ē ista. Vn̄ h̄ est ꝙ
or̄o dn̄ica oēs alias or̄ones excellit. Scd̄a
ē ista q̄re dn̄s iesus sic eā breuē fecit. Ter/
tia ē ista q̄ ē isti⁹ or̄onis vtilitas: sine quā vtili
tatē ꝯsequunt̄ q illā dicūt. Quātū ad p̄mū
dico ꝙ or̄o dn̄ica oēs alias excellit: ꝓpt̄ h̄ ma
xime: q: dn̄s iesus ore eā ꝓ ꝓ fecit. Fecit aūt
eā dn̄s ore ꝓ ꝓ triplici rōne. p̄ vt illi maior re
uerētia debeat̄. s̄o vt maior cū diligētia dice
ret̄. tertio vt illi maior ꝯfidētia adhibeat̄. De
p̄. Si nanqꝫ vestimētū xp̄i: qđ corp⁹ exterius
tetigit: qđ aliq̄n mortuū fuit tāta fuit reuerētia
dignū: vt etiā mulier fluxū patiēs sāguis: il/
lud tāgē nō auderet: ſꝫ tm̄ in fimbriā ei⁹ se sa/
nādā speraret dicēs. Si tetigero fimbriā ve/
stimēti ei⁹ tm̄: salua ero. Math. 8. Quāto ma
gis h̄ scā or̄o q̄ ab ei⁹ bn̄dicta aīa q̄ viuit i eter
nū exiuit: digna erit reuerētia maiore. Audi
Paul̄. ad Heb. 9. Viu⁹ ē s̄mo dei ⁊ eff̄icax.
De s̄o. Audi Criso. sup Math. O inq̄t
q̄ꝫ fidel̄ ⁊ btā hec or̄o ē: cui⁹ ordinē doctor vi/
te ⁊ magr̄ celestl̄ istituit. Ergo maria cū dili/
gētia dicēda ē: ne dicēt: eā negligent̄ dicat̄ il/
lud. Pp̄l's h̄ labijs me honorat cor aūt eorꝫ
lōge ē a me. De tertio. Cū. n. ex petō p̄mo
rū parētū sim⁹ i hac miserie vallē deiecti: vt ex
oīb⁹ opib⁹ ꝟtutibusqꝫ nr̄is nō nisi ibecillitatē
colligam⁹. p̄s. Infix⁹ sū in limo ꝓfūdi: ⁊ non
est subā q̄. s. mihiipsi auxiliari queā. Jō op⁹ ē
vt oculos mētl̄ leuem⁹ ad celos: vn̄ veniat au
xiliū nobis. Qđ ne q̄spiā ibecillitate ꝓꝓa pē/
sata facē pauesceret: imo ꝯfidenter dn̄i auxi/
liū quereret. Fecit hāc or̄onē glo̾sus xp̄s di/
cens sic orabitis. pr̄ nr̄ ⁊c̄. Inde hui⁹ ꝯfiden/
tie forma describit̄ Judic. 4. c. vbi de scō mo
ysē dr̄. ꝙ ꝯ̄ amalech suis scis or̄oib⁹ miro q̄dā
mō p̄ualuit. Audi textū ibidē. Memores in/
quit estote moysi s̄ui dei: q amalech nō ferro
pugn̄do: ſꝫ p̄cib⁹ scis deiecit. Inde glo. sup li
bro numeri ait. Pl⁹ valet vn⁹ scūs orādo: q̄ꝫ
inumeri petōres p̄liādo. Si eni or̄o celū pene
trat: quō in terris hostes non vinceret. Et sic
pꝫ p̄ma ꝟitas. Quātū ad s̄aꝫ dico aīa mea
nō mireris cur dn̄s hāc dn̄icā or̄onē sic breuē
fecit. Solet. n. i multilogo nō deesse petm̄. Et
rhetores i narratōib⁹ ⁊ petitōib⁹: ꝓlixitatem
s̄monis fugiēdā edocēt: qm̄ s̄mo ꝓlix⁹ ꝓcul ē
a fauore. Inde Matth. 6. dn̄s ait. Orantes
nolite multū loqui. Audi q̄so Aug. Pauc̄
inq̄t ꝟbis multiplices res ꝯp̄hēdit: vt sic cito
simplicitas fidei sufficiētiā sue salutl̄ addisce/
ret: prudētiaqꝫ igeniosoꝝ ꝓfūditate mysterio
rū stupesceret. Et Ambro. sup h̄ ꝟbo pat̄ nr̄
Vide inquit q̄ꝫ breuis or̄o: ⁊ oiūꝫ plena ꝟtu
tū p̄m⁹ s̄mo quāte ē gr̄e. O hō facie tua nō au
debas ad celū attollē: oculos tuos ad t̄rā diri
gebas: ⁊ mox accepisti gr̄am xp̄i. oīa peccata
tibi dimissa sunt. Ex malo s̄uo bon⁹ fact⁹ es
filius. Jō presume: nō de operatiōe tua: ſꝫ de
gr̄a dei. Gr̄a. n. dei saluati estis ait apl̄s. Nō
q̊ hec arrogātia est. sed fides p̄dicare qđ acce/
peris nō est sup̄bia: sed scā deuotio. Ergo at/
tolle oculos ad p̄rem q te p lauacrū genuit. ad
patrē qui te p filiū redemit: ⁊ dic. pat̄ nr̄ bona
p̄sumptio. sed moderata. p̄rem dicis q̄si filius
sed noli tibi aliqd sp̄alit̄ vendicare. Solius
xp̄i pat̄ est special̄. Nobis oib⁹ cōis est pater:
q: illū solū genuit: nos ꝟo creauit. hec ille. q̄
re ⁊c̄. Ex quib⁹ p̄nt tres formari rōnes q̄re
dn̄s or̄onē breuē fecit. p̄ma vt a simplicib⁹ fa
cili⁹ d sceret̄. scd̄a vt prudētes in paucis ver/
bis tantā excellētiā mirarent̄. Et tertia vt pec
catū in multiloquio vitaret̄: q̄re pꝫ s̄a veritas
Ad tertiā dico ꝙ etsi de hoc satis i tertia se
quenti ꝯclusione dicat̄. tm̄ vnus inter ceteros
speciosissim⁹ fruct⁹ est animi dulcoratio. Au
di queso Bernardū. Orādo inquit bibit̄ vi
num sp̄ūale letificās cor hoīs. vinum spiritus
qđ inebriat: ⁊ carnaliū voluptatū infūdit obli
uionem: humectans interiora arētis ꝯsciētie
escas bonorū actuū digerit: ⁊ deducit per que
dam aie mēbra: fidem roborās: spem confor
tans: vegetans: ordinansqꝫ charitatē ⁊ ipin/
guens mores. hec ille. quare ⁊c̄.

Quō beniuolētia captatur ab oīpotēti deo
in oratione dominica. Conclusio scd̄a.

a Ecipe scd̄am vꝫ. Nulla dici: cogitari
aut inueniri pōt or̄o: q̄ sic nobis deuꝫ
gratū: beniuolū: ⁊ attentū faciat: sicut
hec or̄o sancta dn̄ica. Ubi tres ingram⁹ veri/
tates vꝫ. Prima ꝟitas ē hec: que beniuo
lentia est illa que captat̄ a deo in or̄one dn̄ica.
Scd̄a qualis est ista beniuolentia q̄ capta
tur a deo in or̄one dn̄ica. Tertia si ē neces/
sariū vt ista beniuolētia captet̄ a deo in or̄one
dn̄ica. Quantū ad p̄mam dico ꝙ Tullius
in sua rhetorica noua talē regulā ponit. Q̄ si
quicq̄ꝫ ab aliq̄ cupim⁹ obtinē illū p̄ nobis gra

29

tum ꝛ beniuolū faciamꝰ. Et modū ostēdit di/
cens. A nostra ꝑsona inqt beniuolētiaʒ ꝯbe/
mꝰ. i. i vnū ficmꝰ: si nr̄m officiū. i. qḋ feceri/
mꝰ sine arrogātia. i. sine supbia laudabimus
aut in rē publicā q̄les. i. vtiles fuerimꝰ: aut in
parētes: aut in amicos: aut i eos q audiūt ali/
qd referamꝰ. dū hec oīa ad eā ipsaʒ rē de qua
agit̄ sint accōmodata. i. ad ꝓpositū nr̄m como
de adaptata. Itē si nr̄a incōmoda referamus
inopiā: solitudinē: calamitatē. Et si orabimꝰ
vt nobis sit auxilio: ꝛ sic ōndemꝰ nos in alijs
spē noluisse ponē ꝛc̄. Exempla tuipse pone si
artē hanc nosti. His igit̄ v̄bis luculētissi
me ōnditur: ab auditore captāde beniuolētie
modus. Q̄m captabimꝰ: aut quāta in illū vel
amicos fecerimꝰ ōndētes: aut quāta ille i nos
gessit q̄ sit vt i ipso oēm spē nr̄am locauerimꝰ
Quāobrē aīa mea cū nos ipsi deo ꝗcq̄ʒ ꝓfi/
cui nō fecerimꝰ: q̄m vt Apostolꝰ ait: Cū hec
feceritis: dicite: Sui inutiles sumꝰ. Ab ipso ne
quaq̄ʒ beniuolentiā captare possumꝰ: q̄les in
eū fuerimꝰ recolētes. Oportet ḡ vt nō in alio
q̄ʒ ipso spē voluisse ponere ōndamꝰ. Quare
pʒ que sit beniuolētia a deo in orōne dn̄ica ca
ptanda. Et sic pʒ ꝑma v̄itas. Quātū ad se
cūdā ꝙ triplex beniuolētia captāda a deo ē in
ipsa orōne dn̄ica: q̄ i v̄bis dn̄icis ōndit̄ cū dr̄
Pr̄ nr̄ q es in celis. Pria beniuolētia dr̄
benigne creatōis. Scd̄a dr̄ amorose redē/
ptōis. Tertia dr̄ iocūde btificatōis. Pria
ibi. Pr̄. Scd̄a ibi nr̄. Tertia ibi. q es i celis.
Prio igit̄ a deo beniuolētiā captamꝰ: cuʒ
illi bn̄ficiū creatiōis referimꝰ: dicētes pr̄: q̄si
dicere velimꝰ. O etne deus in nullo ꝑter te
speʒ nr̄aʒ ponē volumꝰ: qꝛ tu es oīuʒ nr̄m pr̄
ꝑ creationē. Fecisti eni nos: ꝛ inqetuʒ est cor
nr̄m: donec qescat in te. Deut. 32. Nunquid
ipse nō est pr̄ tuꝰ q possedit: fecit: ꝛ creauit te.
Et Damascenꝰ ꝑncipalıꝰ inqt. deꝰ nr̄ est pr̄:
qui de nō entibꝰ nos ad eē ꝑduxit. Et. 12. q. 2.
qui abstulerit: dr̄: paī nr̄: sine dubio deus est:
qui nos creauit. mr̄ nr̄a ē eccl̄ia: q̄ nos baptis
mo regenerauit. Et vide rē memoria dignā
q̄m vt Aug. in ꝯmone dn̄i ait. Nūq̄ʒ in vete
ri legit̄ testamēto: deū se pr̄em: sʒ dn̄m tn̄ ora
ri voluisse. dn̄s enī ꝛ nō pr̄ israelitico ppl̄o in
sinuatꝰ ē. Exo. 26. Hec sunt ꝑcepta atq̄ʒ indi
cia ꝛ leges q̄s ddit dn̄s int̄ se ꝛ filios israel ꝛc̄
Et alibi. Obseruate ꝑcepta mea: ego dn̄s: ꝛ
stetis i cerimonijs meis ego dn̄s ꝛc̄. Sʒ o i/

credule xp̄iane deum pr̄em appellas dicēdo:
Pr̄ nr̄ q es i cel̄. Qual̄ nāq̄ʒ ē iste pr̄. Audi
aīa queso xp̄m. Jo. 17. Pr̄ scē ꝯua eos i noīe
tuo: q̄s dedisti mihi: vt sint vnum sicut ꝛ nos
Vide aīa quāta huiꝰ sit diligētia pr̄is. Math.
6. Respice volatilia celi: q̄m nō serūt neq̄ʒ me
tunt: neq̄ʒ ꝯgregant i horrea: ꝛ paī vester ce/
lestis pascit illa: nōne vos magis plures estis
illis ꝛc̄. Scd̄a beniuolētia dr̄ amorose redē
ptiōis: ꝛ h̄ cū dr̄ noster: q̄si dicē intendamus.
O pr̄ etne deꝰ: q oīa tuo v̄bo creasti: memo
rare ꝙ nr̄ ꝑ filij tui gl̄iosam icarnationē ꝛ pas
sionē effectꝰ es. Jo. 3. Sic deꝰ dilexit mundū
vt vnigenitū suū daret. Audi aurelium Au/
gust. nūq̄ʒ inqt in veteri testamēto ꝑceptū iue
nit̄ ꝙ orōni ꝑmitteret̄ pr̄ nr̄. Quia ꝑ sp̄m ado
ptiōis xp̄o mediāte suscepimꝰ. vt sic deꝰ pater
nr̄ est creatiōe: sic sit pr̄ nr̄ singulari dilectiōe
ꝛ ꝯsolatiōe. Criso. Pr̄em inqt se magis vo/
luit dici q̄ʒ dn̄m: vt fiduciā daret ipetrādi: qꝛ
serui nō sēꝑ ipetrant. Et Bern. O ro inqt q̄
pr̄no dulcescit noīe: oīuʒ petitionū meaꝝ ipe/
trādaꝝ fiduciā mihi ꝑstat. hec ille. Sʒ q̄re q̄so
nō dicimꝰ pr̄ meꝰ: sʒ pr̄ nr̄. Audi glosā qd di
cat. Nemo inqt dicat meus: qꝛ soli xp̄o cōpe/
tit: q filius ē per naturā. Inde nō imerito tpe
passionis dixit. pr̄ mi si possibile ē trāsfer cali
cē hūc a me. Ambro. de sacris. c. 6. Patrem
inqt dicis qꝛ filius. Sed noli tibi aliqd spālit̄
vēdicare. Soliꝰ eni ē xp̄i spālit̄ pr̄: nobis oī/
bus in cōi pr̄: qꝛ illū solū genuit. nos v̄o crea
uit atq̄ʒ redemit supple ꝛc̄. Tertia beniuo/
lentia dr̄ iocunde btificatiōis. ibi qui es in ce/
lis: ac si dicere intendamꝰ. O etne pr̄ nr̄: im/
mēseq̄ʒ deus i nullo alio q̄ʒ in te spē nr̄am po
nere intēdimꝰ: q̄m nō dubitamꝰ te illū ipsū eē
q in celis nō es glorificaturꝰ. vbi nobis tue es
sentie gloriose clarā visionē: firmā tētiōeʒ ꝛ ꝑ
fectā dilectioneʒ ꝑparasti. ps. Bti q hītant in
domo tua: in scl̄a scl̄oꝝ laudabūt te. Et Ansel
mus in ꝓsolodion. O inqt qui hoc bono frue
tur: qd illi erit: ꝛ qd illi nō erit. certe ꝗcqd vo/
let erit ꝛ ꝗcqd nolet nō erit. Aīa igit̄ si deum
gl̄osū tibi beniuolū facē cupis: vt hēas qḋ itē
dis: sic vel fil̄i mō dicas. pr̄ eterne deꝰ: q nos
in gignēdo creasti. ps. Genuit nos v̄bo ve
ritatis. Qui nos nutriēdo ꝯseruas. ps. Ja/
cta cogitatū tuū i dn̄o: ꝛ ipse te enutriet. Qui
nos docēdo instruis. ps. Lucerna pedibꝰ me
is v̄bū tuū ꝛ lumē pedibꝰ meis. Qui nos ꝓ/

t egendo defēdis.ps. O culi dñi sup iustos:et
aures ei⁹ in pces eoꝝ. Qui nos puniēdo cor
rigis.ps. Visitabo i vga iniqtates coꝝ:ꝛ in
vberib⁹ pctā eoꝝ. O pr̄ etne de⁹ q es nr̄ filiū
suū dādo.pma Pet.p̄. Qui ꝓpo filio nō pe
pcit:ſ ꝓ oib⁹ nobis tradidit illū. q es nr̄ nos
lauādo. Apoc.j. Lauit nos a pctis nr̄is i san
guine suo:q es nr̄ redimēdo.ad Col.j.Qui
eripuit nos de ptāte tenebraꝝ:ꝛ trāstulit i re/
gnū filij adoptōis sue. O etne pr̄ q es i cel'si/
ne tpe.ps. Tu aūt idē ipse es: ꝛ āni tui nō de
ficiēt. Qui es i cel' sine mutabilitate. Boe⁹.d
ꝯsola. O qui ppetua mūdū rōne gubernas.
Terraꝝ celiqꝫ sator:qui tēp⁹ ab euo. Ire iu/
bes: stabilisqꝫ manēs:das cūcta moueri ꝛc̄.
Qui es in celis cū oi simplicitate. Aug. li.de
trinitate. Intelligam⁹ deū quātū possum⁹ si/
ne qlitate bonū:sine quātitate magnū: sine in
digentia creatorē:sine situ pn̄tē : sine hitu oia
ꝯtinentē:sine loco vbiqꝫ totū:sine tēpore sēpi
ternū. Audi me famulū tuū: q2 nō est cōfusio
ꝯfidentib⁹ in te dñe.qre ꝛc̄. Et sic pꝫ ꝯclo ka.
Q̄ septē sunt orōnis dñice petitiōes : ꝛ q̄ i
ipsis bona ꝯtineant. ꝛ q̄ mala p ipsas ab aia
ꝛ corpe expellant: ꝛ qt sint dona spūs: ꝛ qt bti
tudines:qtqꝫ virtutes. Cōclusio tertia.
a Ecipe tertiā ꝯclōnē vꝫ. Nulla tā in/
gens grā corde ꝛ ore a deo impetrari
pōt:quin illā ꝛ multo plura h orō scā
ꝯtineat. Miro eni mō aia mea magister no/
ster christ⁹ hāc orōnē ordinauit. nihil.n.est a
deo petēti dare possibile qd i hac orōe nō ꝯti
neat: siue illud sit ꝓ mal' āmonēdis: siue ꝓ bo
nis adipiscēdis: siue ꝓ bonis ꝯseruādis. Isi.
de sū.bo. Fidei inqt simbolū ꝛ dñica orō ꝓ to
ta lege puulis ecc'lie ad celoꝝ regna suffic̄ ca/
pescēda.ois eni altitudo scpturaꝝ i eadē orōe
dñica ꝛ simboli breuitate ꝯcludit. Et h idem
dicit btūs Tho.ka ke.q.83.ar.9. Int oēs in
quit orōnes orō dñica pfectissima est. Vt ma
gis pn̄s ꝯclo lucidet tres inquiram⁹ vitates.
Prima ē ista: qt sūt petitiōes isti⁹ sacratissi
me dñice orōnis. Scda qt bona ꝯtinet ista
dñica orō sanctissima. Tertia qt mala tollit
hec bn̄dicta orō. Quantū ad pmum dico q̄
cōiter septē assignantur dñice orōnis petitio/
nes vꝫ. Prima dr̄ sanctificatiōis.ibi.san/
ctificet nom̄ tuū. Scda dr̄ saluatōis.ibi.ad
ueniat regnū tuū. Tertia dr̄ ꝯcordatiōis.
ibi.fiat volū.t.si.i ce.ꝛc̄. Quarta dr̄ refe/
ctiōis.ibi panē no.quo.da no.ho. Quita
dr̄ largitōis.ibi.dimitte no.de.no.ꝛc̄. Se
xta dr̄ auxiliatōis. ibi. ꝛ ne nos induc. i tē.
Septia dr̄ liberatōis.ibi. Sed li.nos a malo
Vbi aia nota q̄ sufficiētia haꝝ petitionū sic
hri pōt. Qm̄ ois ad deū prcm dirigēda peti/
tio:aut est respectu vite pn̄tis:aut vite future.
si respectu future:aut tal' petitio spm̄ solū respi
cit:aut corp⁹ solū.aut vtrūqꝫ. si respicit spm̄ so
lū: sic ē petitio pma.s. sāctificet nomē tuū: qd
nihil aliud dicē ē qꝫ sāctificet spūs nr̄ in noie
tuo si respicit solū corp⁹ : ꝛ sic ē ka petitio.s.ad
ueniat regnū tuū.i.aduēiat cōpoꝝ resurrectio
in q̄ marie xpi regnū glo'se appebit. Si respi
cit vtrūqꝫ: sic ē petitio tertia.s.fiat volūtas tua
sic i celo ꝛ i terra.p celū eni spūs.p trā vo cor
pus itelligit: vt inferi⁹ oñdet. Et sic hn̄t tres
petitiōes. Si vo petitio sit respectu vite pn̄tis
aut h est respectu necessitatū corpis:aut spūs.
si corporis.ꝛ tūc ē qrta petitio.s. panē nostrū
qtidianū da no.ho. panis eni h accipit pro q̄
cūqꝫ vite necessario. Si respectu necessitatuꝫ
spūs tūc aut h erit respectu pn̄tiū:aut pteritoꝝ
aut futuroꝝ. Si respectu pteritoꝝ sic ē remis/
sio peccatoꝝ: ꝛ ē qnta petitio.s. dimitte nobis
debita nr̄a ꝛc̄. Si respectu futuroꝝ sic petim⁹
a tēptatione nō vinci: ꝛ sic ē sexta petitio .s. et
ne nos inducas i tēptationē. Si respectu pn̄
tiū sic petim⁹ ab instāti malo liberari: ꝛ sic ē se
ptima petitio.s.ſ libe.nos a ma.qre ꝛc̄. Ac
cipe mō aia mea pmā petitiōeꝫ q ē petitio pro
grā spūs ipetrāda. Et dicas.o etne pr̄ creatio
ne: nr̄ redēptiōe: q es in celis glorificatiōe.sā
ctificet nomē tuū.i.sāctificet spūs nr̄ in noie
tuo: q2 tu potes facē mūdū de imūdo ꝯceptuꝫ
semie. Job.13. Quia tu es qui aiam scificas.
Hier.14. Tu aūt i nob es dñe: ꝛ nomē sāctū
tuū iuocatū ē sup nos : ne derelinqs nos dñe
de⁹ nr̄: q2 tu es q trahis oēs ad te Jo.6. Ne/
mo vēit ad me nisi pr̄ me⁹ traxēit cū. ꝛ ad Ro.
9. Nō volētis neqꝫ currētis: ſ dei miserētis: et
sic pꝫ pma petitio. Accipe kaꝫ.s.adueniat re
gnū.t.i.adueniat corpoꝝ resurrectio in q̄ xpi
regnū glo'sissime appebit: qm̄ sic stell a a stella
differt i claritate.j.Cor.15.sic corpa glo'sa.ad
ueniat igit eterne pr̄ regnū tuū : q2 sūme es a
me dilect⁹. Cāticoꝝ.5. Vēiat dilect⁹ me⁹ i or
tū suū ꝛ fluāt aromata illi⁹. veniat dilect⁹ me⁹
i ortū suū vt comedat fruct⁹ pomoꝝ suoꝝ. Ad
ueniat regnū tuū: q2 nō video in hoc mūdi re

no nisi miserias ⁊ vanitates. ad Col. i. De
us eripuit nos: ꝓ eripiat de ꝑtāte tenebrarū
⁊ trāstulit ꝓ trāsferret nos in regnū filij dile-
ctionis sue: in q̄ hēmus ꝓ hēbimꝰ redēptio-
nem ⁊ remissionē peccatoꝝ. Adueniat re-
gnū tuū: vt tecū sēꝑ regnemꝰ. Apoc. 19. Re
gnauit dn̄s deꝰ nr̄ oipotēs gaudeamꝰ: ⁊ exul
temus: ⁊ demꝰ glīam ei: q2 venerunt nuptie
agni: ⁊ vxor eiꝰ preꝑauit se. ⁊ datū ē illi: vt co
oꝑiat se bissino splēdente ⁊ cādido ⁊c̄. Ac
cipe tertiā petitionē. s. Fiat volūtas tua sic̄ in
celo ⁊ in terra. ꝑ terrā corpꝰ nostrū: ꝑ celū ani
mā nostrā intellige. Et est sensus precor vt
corpꝰ nr̄m. i. oēs vires corporis. ⁊ aīa nr̄a. i.
oēs vires aīe cōformenᷣ cum tua sancta volū
tate. Fiat igiᷣ volūtas tua sicut in celo. i. spi-
ritus meus cū tua volūtate semꝑ ꝯcordeᷣ. ps
Fiat cor meū imaculatū in iustificatōibꝰ tuis
vt nō ꝯfundar. fiat volūtas tua sicut in terra.
i. corpus nostrū cū tua volūtate cōformatū.
Math. 12. Quicūq3 fecerit voluntatē patris
mei q in celꝭ est: ipse meꝰ fraᷣ: soror: ⁊ maᷣ est.
Ad Eph. 6. Sitis serui xp̄i faciētes volūtatē
eiꝰ ex aīo: qm̄ vt dr̄ Jo. 9. Si qs dei cultor est
⁊ volūtatē eiꝰ facit hūc exaudit. Ne mire-
ris q celū aīam dixi. qm̄ sicut empireū celum
est sua quātitate capacissimū: sic aīa rōnalꝭ suo
desiderio imensissima. Augu. ꝑ ꝯfes. Fecisti
nos dn̄e ad te: ⁊ inq̄etū est cor nr̄3 donec quie
scat in te. Et sicut celū empireū est locus dei
Jsa. 66. Celū sedes mea: ⁊ terra scabellū pe-
dum meoꝝ: sic aīa rōnalis dei sedes ē ꝑ grām
Sap. 2. Sapiētia in aīas sanctas se trāsfert: ⁊
amicos dei ⁊ ꝓphas ꝯstituit Jo. 14. Si quis
diligit me sermonē meū seruabit: ⁊ pr̄ meꝰ di
liget eū: ⁊ ad eū veniemꝰ. ⁊ māsionē apud eū
faciemꝰ. Silꝭr nō temē ꝑ terrā corpꝰ hūanum
exposuimꝰ: tum q2 ex ꝑncipio eiꝰ ē: et in ipsā
reuerteᷣ. Gen̄. Cinis es ⁊ in cinerē reuer
teris. tū q2 ᷣrenis cibis aliᷣ. Gen̄. 2. Ecce de
di vobis oēm fructū ᷣre i cibū ⁊c̄. tū q2 ᷣra a te
ro teris triui tritū dr̄: ⁊ corpꝰ hūanū d3 terere
terrā. i. ᷣrenos affectꝰ. Quidiꝰ metha. i ꝑ lib.
Pronaq3 cū spectent aīalia cetā ᷣrā. Os hōi
sublime dedit. celūq3 videre. Jussit ⁊ erectos
ad sidera tollē vultꝰ. ps. Oia subiecisti sub pe
dibꝰ eiꝰ oues ⁊ boues ⁊c̄. Accipe quartā
petitionē. s. panē nr̄m quoti. da no. ho. Jn q̄
vite p̄ntis necc̄ia postulamꝰ. Panē igiᷣ nr̄m
da nobis hodie o deꝰ misericordissime: quia

oia te expectāt: vt des illis cibum in tꝑe. ps.
Dante te illꝭ colligent: aꝑiēte te aūt manū tuā
oia iplebūᷣ bonitate. Panē nr̄m ⁊c̄. da nob
bone pr̄: q2 oibꝰ indigemꝰ. Job. 2. Nudus
egressus sū de vtero mr̄is mee: ⁊ nudꝰ reuer-
tar illuc. Panē nr̄m ⁊c̄. q2 diuersis telꝭ circū-
damur. ad Eph. 6. Nō est nobis colluctatio
aduersus carnē ⁊ sanguinē. s. tm̄. s3 aduersus
ꝑncipes ⁊ ꝑtātes tenebraꝝ ꝯ spūalia neq̄tie i
celestibꝰ: ꝓpᷣ qd̄ accipite armaturam dei ⁊c̄.
Panē nr̄m ⁊c̄: vt te glꝭficemꝰ. Dan̄. 3. Fac
nob scd̄m iuᷣ māsuetudinē tuā: ⁊ ꝑm multitudi
nē mīe tue: ⁊ erue nos in mirabilibus tuis: ⁊
da glīam nomini tuo dn̄e. i. da grām vt glīfi
cemꝰ nomē tuū. ps. Da nobis dn̄e auxiliū de
tribulatiōe: q2 vana salus hois ⁊c̄. Accipe
quintā petitionē. s. dimitte nobis ⁊c̄. Dimit
te igiᷣ nobis debita nr̄a: q2 multū tibi peccaui
mus. ps. Iniq̄tates mee suꝑgresse sūt caput
meū: ⁊ sic̄ onus graue grauate sūt super me.
Dimitte nobis debita nr̄a. q2 tibi satisfacē nō
valemꝰ. ps. Cito anticipēt nos misericordie
tue. q2 paupes facti sumꝰ nimis. Dimitte no-
bis ⁊c̄. q2 tuis solis in manibꝰ posita sunt tpa
nr̄a. ps. In manibꝰ tuis opa mea. Jō delicta
iuuentutis mee ⁊ ignorātias meas ne memi-
neris. Dimitte nobis: q2 q̄tidie multiplicanᷣ
delicta nr̄a. Eccꝭ. 23. Dn̄e pater ⁊ dn̄ator vite
mee ne derelinq̄s me: ne accrescāt igrātie mee
⁊ multiplicenᷣ petā mea. ⁊ delicta mea abun-
dent. Dimitte nobis ⁊c̄: q2 tu sepiꝰ h̄ ꝓmisisti
Hiere. 33. Emūdabo eos ab oi iniq̄tate sua i
quo peccauerint mihi. ⁊ ꝓpicius ero cunctis
iniq̄tatibꝰ eoꝝ in q̄bus deliquerunt mihi. Et
Ezech. 37. c. Emūdabo eos ⁊ erunt mihi in
populū: ⁊ ego ero eis in deū. ps. Si iniq̄tates
obſuaueris dn̄e: dn̄e qs sustinebit ⁊c̄. Ac-
cipe sextā petitionē. s. ⁊ ne nos inducas i tēta
tionē. i. ne ꝑmittas nos vinci a tentatione: q2
inimici nr̄i semꝑ nos infestant. ꝑma Pet. ꝑ.
Diabolus circuit q̄rens quē deuoret. Et ne
nos inducas in tētationē: q2 tu solus oia po-
tes. Hest. 13. Nō ē q tue possit resistē volū-
tati: si decreueris saluare nos. ps. Deꝰ dn̄aᷣ
in ꝟtute sua in eternū. ⁊ ꝑmi pali. 29. Tu do
mine dn̄aris oiū. In manu tua ꝟtꝰ: magni
tudo: ⁊ iperiū oium. Et ne nos ⁊c̄. q2 ex nob
resistē nō valemꝰ. ꝑmi Machab. 3. Quō po
terimꝰ sustinere añ faciē illoꝝ: nisi tu adiuues
nos ⁊c̄. Accipe vltimā petitionē. s. S3 libe

ra nos a malo instāti. s. corꝑali: tꝑali: ⁊ spūali
vt tibi fidelit̃ ꝼuiamus. ps. Da mihi itellectū
⁊ scrutabor legē tuā: ⁊ custodiā illā in toto cor
de meo. Libera nos a malo: qꝛ liberare nos
ꝓmisisti. ps. Intellectū tibi dabo: ⁊ istruā te i
via hac q̄ gradieris: firmabo suꝑ te oculos me
os. Itē libera nos a malo: vt tecū regnar̃ pos
sim⁹. Jaco. i. Btūs vir q sufferT tētationem
qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit: accipiet coronā vite: quā
repromisit de⁹ diligentib⁹ se ⁊c̄. Et sic p3 pria
dubitatio. Quantū ad scd̄m dubiū. s. quot
bōa ꝯtinet hec ōro scā dn̄ica: breuit̃ dico ꝙ au
relius Aug⁹ i ꝼmone de qnq3 septenis que3
habui Taruisij p̄ manib⁹: ponit i hac ōroe se
ptē spūs sancti dona: septē btitudines: ⁊ septē
ꝟtutes: adeoq3 bene cōposite illa ꝯnexuit: vt
nulli ibi meli⁹ videri: ꝓpterea tria hic aīa bre
uit̃ nō. Prio eni scias aīa cara ꝙ septē sūt
spūs sancti dona. v3 donū timoris: donū pie
tatis: donū scie: donū fortitudis: donū cōsilij:
donū intellect⁹: ⁊ donū sapie: de qb⁹ Isa. xj.
ait. Requiescet suꝑ eū spūs dn̄i: sꝑ ūs sapie: ⁊ in
tellect⁹: spūs ꝯsilij ⁊ fortitudis: spūs scie ⁊ pie
tatis: ⁊ repleuit eū dn̄s spū timoris. Scd̄o
aīa nō ꝙ septē sūt beatitudines: v3 regnū ce
lorū: possessio t̄re viuentiū: ꝯsolatio: iusticie:
facietas: mīa: visio dei: ⁊ filiatio dei. Mathei
5. Beati pauꝑes spū. i. volūtarie: qm̄ ipsoru3
ē regnū celoꝝ: beati mites: qm̄ ipsi possidebūt
terrā: beati q lugēt. i. pniam faciunt: qm̄ ipsi
cōsolabunt̃: beati q esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā. i.
ministrāt ⁊ cupiūt: qm̄ ipsi saturabunt̃: beati
misericordes: qm̄ ipsi mīam consequent̃: bea
ti mundo corde: qm̄ ipsi deū videbūt: bti paci
fici: qm̄ ipsi deū videbūt: bti q ꝑsecutionē pa
tiunt̃ ꝑꝑ iusticiā: qm̄ ipsi filij dei vocabūtur:
gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a ē i cel' q̄re
⁊c̄. Tertio nota ꝙ septē sūt ꝟtutes: v3 pau
ꝑtas spūs. i. humilitas: māsuetudo siue beni
gnitas: cōpunctio siue dolor: ⁊ esuries iusticie
siue desideriū bonū: mīa: cordis mundicia: ⁊
par scā siue animorū vnitas. Quō āt ꝟtutes
differāt a btitudinib⁹: ⁊ a septē donis ad pn̄s
relinquam⁹. Sed q̄lit̃ ista in ōrone dn̄ica in
cludant̃: videbit̃ i dubitatiōe sequēti. Quā
tū ad tertiā dubitationē: v3 quot mala tollit h
ōro scā. Dico ꝼm Aug. vbi suꝑ ꝙ sic septē sūt
p̄ncipales hui⁹ bn̄dicte ōronis petitiōes: sic ꝑ
septē dona sci spūs: septē pctā mortalia pellūt̃
Et ad h⁰ ed̄ēdū. prio videam⁹ qd̄ malū i aī

mā ipa3 pctā mortalia inducūt. Et dicit beat⁹
Aug⁹ vbi suꝑ ꝙ tria pctā mortalia. s. suꝑbia: i
uidia: ⁊ ira hoiem spoliāt: q̄rtū. s. accidia ho
minē spoliatū flagellat: qntū. s. auaritia: ho
minē flagellatū eijcit. sextū. s. gula: hoiem eie
ctū oi ꝯsolatione p̄uat. sep^m. s. luxuria: aīa3 se
ducta seruā facit. Hec oīa sigillati3 videam⁹
p̄mo suꝑbia spoliat aīam: ⁊ ei aufert deū. scd̄o
iuidia aufert hoi ꝓximū: tertio ira aufert ho
mini seipm. Dico ꝙ suꝑbia aīam spoliādo au
fert ab ipsa deū. Est eni suꝑbia ꝓprie excellē
tie amor: q̄ mēs bonū qd̄ singularit̃ diligit. i.
sine eo a q̊ bonū accepit. Jn̄ Aug. vt. s̄. O
suꝑbia inqt qd agis: cur suades riuulo vt se a
fonte diuidat: cur suades radio: vt se a sole a
uertat. Quid aliū suades q̄rere: ⁊ iuentū sin
gularit̃ amare. Sicut eni oē bonū veraciter
a deo ē: ita nullū bonū extra deū vtilit̃ haberi
pōt: imo ꝑ hoc ipm qd̄ habet̃ amittit̃ q in eo:
⁊ cū eo: a q⁰ ē nō amat̃. hec ille. Inde Job.
xv. ait. Cōtra oipotētē armat⁹ ē: currit aduer
sus deū extēto collo. s. nō curās an de⁹ offen
dat̃: dū tantū honoret̃. O sec. xiij. Adimpleti
sūt ⁊ saturati: eleuauerūt cor suū: ⁊ obliti sunt
mei ⁊c̄. Scd̄o iuidia aufert hoi ꝓximū: cum
eni suꝑbia ꝓprie excellētie sit amor: vt dictū ē
necesse ē vt bonū qd̄ in alio ꝯspexerit: quanto
mai⁹ fuerit: tāto amari⁹ i eius aīo torquet̃: ex
q̊ sequit̃ ꝙ iuidia est pena superbie deputata.
Audi Augu. in quodā ꝼmōe. Inuidia inqt ē
aliene felicitatis odiū: respectu inferioꝝ: ne si
bi equent̃ respectu ꝑiū: qꝛ sibi equant̃ respe
ctu superiorū: qꝛ illis nō equat̃. Caim inuidit
Abel ꝓsꝑitati. Rachel Lie fecunditati. Saul
Dauid felicitati: ꝑ inuidiā ꝓcuratus ē mūdi
lapsus: ⁊ mors xp̄i. hec ille. Et idē lib. de do
ctrina xp̄iana. Auertat inqt de⁹ inuidie pestē
ab animis oiu3: nec dū xp̄ianoꝝ. Inuidia. n.
viciū diabolicū ē: q⁰ solo diabol⁹ re⁹ ē. i. dam
nat⁹ ē: ⁊ inexpiabilit̃. i. irreuocabilit̃ re⁹: non
eni dr̄ diabolo vt dānet̃: adulteriū cōmisisti:
furtū fecisti: villā alienā rapuisti: s3 hoi statim
iuidisti. hec ille. Tertio ira aufert hoi seip̄m:
mox eni vt de suꝑbia iuidia nata ē: iram de se
parit: qꝛ miser aīus: ꝓpterea iā sibiipsi d̄ sua i
iperfectiōe irascit̃: qꝛ de bono alteri⁹ ꝑ charita
tem nō letat̃. vno quoq3 ēt mimo deū sctōsq3
⁊ cūcta q̊ in ei⁹ aīum venerint blasphemat: at
q3 ꝑ impaciētie viciū agitat̃: vt malū qd̄ patit̃
se meruisse vel bonum quod h3 ꝑ grām acce

ꝑisse non cognoscat: q̄ꝛ nihil intꝰ hꝫ qđ non sit
adustū inuidia. Audi Grego. li. mor. Quā
ta inq̄t sit iracūdie pena ꝑēsare possumꝰ ꝑ quā
patientia ꝑdit̄: vt qđ quoue ordine sit agēdū
oīo nesciat̄: q̄ꝛ nimirū intelligētie lucē subtra/
hit: cū mentē ꝑmouendo ꝯfundit. Inde ꝗ poe/
ta. Ira ipedit aīum ne possit cernē verū ⁊ sic
hēs triplicit̄ aīam spoliatā. Quartū pctm̄
s. accidia aīam spoliatā flagellat. O missis. n.
illis tribꝰ. s. deo: seipso: ⁊ ꝓximo nihil supē: vñ
infelix ꝯscia gaudeat: ⁊ iō ꝑ tristiciā in semet/
ipa collidit̄: vt q̄ đ alieno bono letari noluit đ
suo malo iuste cruciet̄. Inde Ber. i s̄mone
Miror inq̄t ꝙ ad gustū dulcissimi cibi nause
as: si tñ gustasti q̄ꝫ dulcis ē dñs. Aut certe mū
dū gustasti: ⁊ nescis qđ sapiat xp̄s: iō ñ appe
tis in exꝑtū: aut si gustasti: ⁊ dulce nō sapit: sa
nū nō habes palatū. h̄ ille. Quito auari/
tia aīam flagellatā eijcit. nā dū aīa sic se ex ac/
cidia i felicē intꝰ ꝯspicit velut ipfecta foris cō
solationē ingrere studꝫ: mō domos mō agros
mō pecuniā cumulās: ⁊ veluti bibēs salsa: in
felix aīa semꝑ terrenoꝝ sitit: ⁊ ita dū foris cō
solationē querit: intꝰ āplius torq̄at̄. Audi gre
go. li. mor. Auaritia desideratis rebꝰ ñ extin
guit̄ sꝫ auget̄. nā more ignis cū ligna q̄ consu
mat excepit excrescit. Et Isi. đ sum. bo. Qui
bona mūdi diligit: velit vel nolit: timorꝭ ⁊ do
loris pene succūbit: timoris: in acq̄sitione: do
loris amissione: q̄re ⁊c̄. Sexto gula aīam
eiectā seducit. nā dū gule pctm̄ aīum in exteri
oribus bonis inhiantē ꝯspicit: i p̄mis q̄si e vi
cino tentās: nālē appetitū ad excessū illicit: et
ita deus coꝝ veñt ē. Audi Hiero. Qui ni/
miū cibis vtunt̄ q̄ꝫto ventrē pascūt: tanto āpli
us sensū mētis obtundūt. Nā greci dixerunt
ex crasso vētre: subtilē sensum gigni nō posse
⁊c̄. Septimo luxuria aīam seductā s̄uā fa
cit. Nā caro postq̄ꝫ ꝑ crapulā inflata ē: ardo
rē libidinis superuenientē emolitus atq̄ꝫ re/
solutus aīus vincē nō pōt: ⁊ sic s̄uit vilissime
dñationi: ⁊ nisi exorta subueniat saluatorꝭ pie
tas iam nō erit: vnde captiuo s̄uienti amissa
restituat̄ libertas. Audi Hiero. i s̄mōe q̄dā.
Sēꝑ saturati vicina lasciuia ē. vicina enim. s.
veñt ⁊ gēitalia: hec ille. Et idē i epl̄a. O ig/
nis infernal̄ luxuria: cuiꝰ mā gula: cuiꝰ flāma
suꝑbia: cuiꝰ sintilla ꝑua colloq̄a: cuiꝰ fumus i
famia: cuiꝰ cinis inopia: cuius finis gehēna.
h̄ ille. Ecce q̄ꝫ ex his claret q̄ꝫ imanissimis ꝑi

culis miserrima ⁊ infelix aīa hac i vita succū/
bat: quā obrē ille Paul. ad Ro. 7. clamabat
Quis me liberabit đ corꝑe mortis huius. Et
sic pꝫ qđ in aīa ipa pctā mortalia causet. Hij
eni sūt fontes abyssi tenebrose đ q̄bꝰ fluuia ba
bylonis exeūt i oēm t̄rā deducta stillicidia ini
q̄tatis diffundūt. Ista sūt septē vicia vastato/
ria: ⁊ vniuerse terre integritatē corrumpētia
filiq̄ꝫ maloꝝ oium germula ꝓducētia vt inq̄t
auris Aug. i ser. đ q̄nq̄ꝫ septenis. His sic
notatis videamꝰ quō ꝑdictis septē petitiōibꝰ
dñice orōnis ꝑ septē spūs sc̄ti dona vicia hec
mortifera expellant̄. Accipe igit̄ p̄mā peti
tionē. s. sanctificet̄ nomē tuū acsi dicē itenda/
mꝰ: O etne pr̄ da nob̄ ꝑ grām tuā tin̄ē ⁊ ve
nerari nomē tuū: q̄tenꝰ tibi ꝑ hūilitatē s̄biecti
simꝰ q̄ ꝑ suꝑbiā rebelles ⁊ ꝯtumaces extitimꝰ.
Ad quā petitionē donū p̄mū spūs sc̄i nob̄ dñs
ꝑstat. s. donū timoris: vt ille ad cor vēiēs p̄mā
ꝟtutē. s. hūilitatē erect. Que suꝑbie mēbruꝫ
sanet: q̄tenꝰ ad regnū celoꝝ ꝙ p̄ma ē btitudo
vt vñ diabolꝰ eccidit ꝑ suꝑbiā: hō ꝑ hūilitateꝫ
possit ꝑuenire. O q̄ꝫ ꝑclara ⁊ sc̄tā h̄ p̄ma vic/
toria: q̄ capitale viciū p̄mū extitit debellatum
vꝫ suꝑbia. Accipe mō s̄am petitionē. s. Ad
ueniat regnū tuū. i. te o etne pr̄ hortor te dep̄/
cor vt oibꝰ salutē aīaꝝ dones: q̄tenꝰ tibi ꝑ hūi
litatē subiecti tecū in etnū viuē valeamꝰ. Ad
quā petitionē donū pietatꝭ ad aīaꝫ celerit̄ mit/
tit: vt illud ad cor veniēs benignitatē seu mā
suetudinē q̄ s̄a virtꝰ ē: in illđ accēdat: q̄tenus
ad etne btitudinis possessionē ad quā alios ꝑ
uenire cupit: qđ iuidia nō finit: ⁊ ipsū ꝑueni/
re possit ⁊c̄. Accipe tertiaꝫ petitionē. s. fiat
volūtas tua. i. te dep̄cor o etne pr̄ da nob̄ gra
tiā tā in nobis q̄ꝫ in alijs: q̄cqđ diuina volun
tas s̄m sue dignatiōis arbitriū dispēsat adim
plere. Ad quā petitionē dñs donū sciē ꝑstat:
vt illđ ad cor veniēs erudiat illud: ⁊ salubrit̄
cōpugnat: vt sciat hō malū qđ patit̄: ex culpa
sua ꝓuenire. si qđ āt boni humilit̄ ex dei mise
ricordia ꝓcedere ac ꝑ hoc discat siue i bonis
q̄ nō hꝫ siue in malis q̄ sustinet: ꝯ creatorē nō
irasci vt cū cōpūctiōe cordis ꝑ oīa discat patiē
tiā hr̄e: vt inde ꝯsolatiōis p̄miū cōseq̄t̄: vt q̄ se
hic sponte corā deo ꝑ lamēta affligit illic verū
gaudiū ⁊ leticiā mercat̄. Accipe quartā pe
titionē. s. panē nr̄m quotidianū: da nobis ho
die. i. te dep̄cor etne pr̄ sollicita tua pietate: mi
hi langueti panē tuū admistra. Solet. n. aīa

tristis quodāmō tabefacta bona interna non
appetere: atqȝ oi vigore mortuo: nullo spūali
refectiōis desiderio hilarescē. Ad quā petitio
nē: donū fortitudinis dn̄s celerit̄ donat: vt il/
lud ad cor veniēs aiam fatiscentē erigat p̄sti/
ni vigoris ꝟtute recepta a defectu sui tedij ad
desideriū supni saporis ꝯualescat. ꝛ ide fames
iusticie oriat̄: vt dū hic p desideriū pietat̄ for
titer accendit̄: illic ꝓ p̄mio plenā iusticie satie
tatē ꝯsequat̄. Accipe qntā petitionē. s. ꝛ di
mitte nobis debita nr̄a sicut ꝛ nos dimittim⁹
debitorib⁹ nr̄is. q̄si dicat o etne pr̄ te quotidie
tm̄ offendim⁹: corde ore: ꝛ ope dimitte precā/
mur debita nr̄a: sic̄ ꝛ nos dimittim⁹ debitori/
bus nr̄is. Justū. n. qppe ē: vt i reddēdo alijs
debito anim⁹ anxi⁹ eē nō debeat: q in exigēdo
ꝓ se noluit eē auarus. Et iō q̄liter a nr̄o debi
to absolui debeam⁹: apposita ē salutis ꝯditio
vt alijs dimittam⁹. Ad quā petitionē infun/
dit dn̄s donū ꝯsilij: vt illō ad cor veniēs edo
ceat i hoc sc̄lo libēter in nos peccātib⁹: miseri
cordiā nō denegare. q̄ten⁹ cū petis nr̄is rōnē
reddituri sim⁹: mereamur misericordiā inue
nire. Se ne pigeat q̄so. dic p̄cor cur huic peti/
tioni tm̄ ꝯditio apposita ē. simpl̄r. n. si ꝯside
ras fieri nobis qd̄ volum⁹ in alijs petitiōib⁹
oram⁹: i hac aūt ꝯditionē apponim⁹. Breuit̄
ad hoc aia mea dico q̄ si alijs i petitiōib⁹ dn̄m
ꝓ ꝓximo orauerim⁹: charitas ad hoc ipsū mo/
uet: nec qcq̄ȝ calculi: vt ita loquar cū ꝓximo face
re obligamur: sed cū ab ipso ꝯtumelias pati/
mur: aliqd pticulariter cū illo nobis agenduȝ
ē. q̄re haud iiustū ē: vt tua de libro dei si dele
ri petā poscis: p̄us proximi e tuo libello petā
cācelles. Audi barbatū Hiero. sup hoc ꝟbo
dimitte nobis. o formidolosa inqt sn̄ia: si pua
frib⁹ nō dimittim⁹: magna ꝓculdubio nobis
a deo nō dimittūt̄. pua qdē in nos facta vocat
p respectū ad deū. si igit̄ inqt ille volum⁹ deū
ꝓpitiū effici fratrib⁹ nr̄is: debita dimittamus
q̄re ꝛc̄. Cōtentor inquies pr̄ Ambrosi: sed
dic queso: an in se peccāti nō dimittēs: in hāc
orōnē dicēdo peccet dū dic̄ dimitte nobis ꝛc̄.
Et videt̄ p̄mo q̄ sic. Nā cū dicit dimitte no/
bis sicut ꝛc̄. ꝛ nō facit qd̄ orat ꝯ se deū ꝓuoca
re videt̄: vt intuēti pȝ. Audi Aug. Si nō di
mittis inqt iniuriā q̄ tibi facta ē: nō orōnē pro
te facis. sȝ maledictionē sup te inducis: cū di
cis dimitte nobis debita nr̄a ꝛc̄. Dico aia ca/
ra q̄ h⁹ mōi ꝟba dimitte nobis ꝛc̄. tripliciter
itelligi p̄nt. s. ꝯcomitatiue causatiue: ꝛ satisfa
ctiue. Si cōcomitatiue: tūc dico q̄ sic orās pec
cat: nō q̄ dicere illa peccet: sȝ q̄ non recedit a
p̄ctō a quo exire tenet̄ ꝓ semp ꝛ ad semp: dū
sufficiētē ad exeūdū ad actū liberū arbitrium
noscat̄ hr̄e. Si causatiue: sic ēt peccat nō in
eo qd̄ dicit: sȝ ex circūstātia q̄dā. nā cum talia
dicit: occasio illi faciēdi dat̄ qd̄ negligit: qd̄ ne
gligendo peccat. Silr̄ peccat q̄ indign⁹ oran
tis officiū assumit: qd̄ facere nō deberet. Si
tertio mō vt. s. satisfaciat orōnis debitum ad
qd̄ tenet̄: sic ꝓculdubio nō peccat: sȝ poti⁹ me
retur: merito tm̄ nō sufficiēti ad vitā eternam
sȝ sic meret̄: vt bonū faciēs in mortali. Et tūc
ad argumētū in oppositū dico q̄ sic orans pe
tere nō intēdit vt sibi pleni⁹ dimittat̄. sic̄ alijs
ipse. sȝ solū ordinē orandi datū: a quo qcq̄ȝ sub
trahere non licet: insinuare intēdit. Et talis
maledictionē sup se iducit: vt dic̄ Augu. non
q̄ orat sȝ q̄ negligit facē qd̄ deberet. vel indi
gnus orātis officiū assumit. Meret̄ tm̄ si orō
nis debitū psoluere intendit: q̄re ꝛc̄. Quarta
rn̄sio est. Dimitte nobis ꝛc̄. Sicut ꝛ nos di/
mittim⁹. i. dimittere tenemur. Et vt mihi ap
paret ista ē satis bona rn̄sio. Accipe sextaȝ
petitionē. s. ꝛ ne nos iducas in tētationē. i. o
etne pr̄ ne inducas in tētationē. i. ne pmittas
nos vinci a tētatiōe. i. a p̄ctō gule. q̄m hec illa
tentatio ē qua nos illecebra carnis sue p nalē
appetitū ad excessū trahere nitit̄: ꝛ latēter vo
luptatē subijcit: dū manifeste nobis de neces/
sitate blandit̄. In hāc igit̄ pr̄ etne tentationē
oro te nō imergi. Ad quā petitionē infundit
de⁹ donū intellect⁹: vt illud ad cor veniēs in
terna ꝟbi dei refectiōe exteriorē appetitū co/
hibeat: ꝛ mētē spūali cibo roboratā: nec cor/
poralis egestas frāgere: nec carnis voluptas
supare valeat. ppterea dn̄s suo tētatori dum
esuriēti sibi fraudulētā de exterioris panis re
fectiōe suggestionē faceret: rn̄dit non in solo
pane viuit hō sȝ de oi qd̄ ꝓcedit de ore dei: vt
aperte demōstraret q̄ cū mēs illo interi⁹ pa/
ne reficit̄. nō magnope curat: si foris ad tps
famē carnis patiat̄ dat ergo dn̄s ꝯ gulā spūm
intelligētie vt ille ad cor veniēs emūdet illud
atqȝ purificet: ꝛ illū iteriorē oculū cognitiōe
ꝟbi dei q̄si collirio q̄dā sanās serenū ꝛ illuio
sū efficiat: vt ad ipsam diuinitatis claritatem
cōtēplandā pspicacē efficiat. q̄ beati mundo
corde: q̄m ipsi deū videbūt ꝛc̄. Accipe se/

ptimā petitionē. s. sed libera nos a malo. i. o
ctīne pr̄ libera nos a malo ꝯuitut̄ carnis: qm̄
dedec⁹ non paruū āncillā ⁊ ꝯuā dn̄e sue dn̄ari.
Ad quā petitionē īfūdit dn̄s spm̄ sapie: vt ipe
ad ꝯueniēs amissa captiuitate aīe: libertatē re
stituat: ⁊ iugū iniq dānatiōis: qd̓ suis virib⁹
fugere nō valuit: p grām adiuta euadat: ⁊ p
dulcedinē intrīsecā saciata: insemetipa pacifi/
cata: foris nihil appetēs: tota p amorē int⁹ qe
scat: ⁊ tandē ad intīnū gaudiū colligat̄: vbi p/
fecte ad imaginē dei reformet̄. Qd̓ nob ꝯce/
dat bn̄dict⁹ Jesus q nobis tāta donauit: q cū
p̄re ⁊ spū scō regnat ī secl̄a gloriosus. Amen.

Feria sexta cinerum de diuina gratia: ser/
mo in ordine tertius.

s Olem suum oriri facit sup bonos ⁊ malos. Math.
5. c. Legalis nanqz de⁹ nemīnē violentat: neminē benefacē co/
git: sed cupientibus ⁊ petentibus suaz miam
nō occultat: ⁊ qd̓ fortius est: ⁊ inimicis ꝓpri/
is: ne tantū vt humana audacia hortat̄: pecca
re sinat: sue gr̄e lumē anteponit: vt vita ꝯgni
ta veritat̄: bonū qd̓ peccādo pdiderūt: sectā/
do iusticiā inqrāt: ⁊ inqsitū iueniāt: ⁊ iuentuz
teneāt: ⁊ tentū possideāt. Hoc lumē hic ros
ē: quo sine aīa fructificare nō pōt testāte ꝓpha
Aīa mea sicut t̄ra sine aqua tibi. Sed q̄z mu/
nific⁹ ⁊ liberalis existat in illā grām dādo de
us audi Jesū Math. 5. Solē suū ⁊c̄. In qb⁹
sacratissimis verbis tres de diuina gratia ho
die faciamus ꝯsideratiōes videlz.
Diuine gratie pclarā notificationem.
Diuine gratie oportunā requisitionē.
Diuine gratie vberrimā fructificationem.

De triplici notificatiōe gr̄e ꝯsideratio. I.

p Rimo igr̄ dīne gr̄e pclarā notificati/
onē videamus. Licet eni aīa mea ca
ipsa diuina gr̄a q̄ztū ad eius effectiuū
pncipiū ineffabilis sit entitatis: qm̄ vt sic: idez
ē qd̓ ipse deus: tm̄ vt habit⁹ qdā ī nobis nouit
infusus: cū sit qd creatū: vt sic poterit aliq̄ztis/
per declarari. Ad cuius declarationē tres
ad p̄ns accipe aīa ꝯcl̄ones vz. Pria ꝯcl̄o ē
ista. Diuina gr̄a q̄dā ē mētis q̄litas: siue ha/
bitus qdā diuinit⁹ irrigat⁹: q° quisqz bn̄ ⁊ nō
male vti pōt. Scd̓a ꝯcl̄o ē ista. dīna gr̄a di
uini vultus q̄dā emanatio ē: qua tm̄ suos sin/
gulari quodā amore discernit. Tertia ꝯcl̄o
ē ista dīna gr̄a excellentissimū signū: donūqz
dei ē q̊ filij dī a filijs diaboli ꝓprie discernūt̄
Qd̓ dīna gr̄a qdā hitus ē supnālit̄ īfusus.
q° male vti nō possum⁹: ꝯclusio prima.

a Ccipe primā ꝯcl̄onem ⁊c̄. Ad cu/
ius declarationē tres inqram⁹ vita/
tes vz. Prima vtrū dīna gr̄a sit q
dā hitus. ⁊ h° ponit pria ps ꝯcl̄onis. Se/
cūda vtrū dīna gr̄a sit hitus ifusus: aut exerci
tio humanoꝝ actuū adept⁹: ⁊ h° inuit ꝯa pars
ꝯcl̄onis. Tertia vtrū qs gr̄a dīna male vti
possit: ⁊ h° oñdit tertia ps antedicte ꝯcl̄onis.
Quantū ad primā vi. dico ꝙ gr̄a ē duplex. s.
create ⁊ icreata. Increata ē ipse de⁹: qꝛ deus
charitas ē. Creata āt ē qdā hit⁹ mentis. i. aīe
create. Et hoc ꝓbat̄ dupl'r: ⁊ prio sic. oē qd̓ ē
ī aīa aut ē potētia: aut passio aut hit⁹. Sz di/
uina gr̄a ī aīa nō ē potētia neqz passio: g° est
hit⁹: patet ꝯn̄a ex sufficiēti diuisiōe. maior est
Ar. 2. ethi. sed minor p̄t sic declarari. Prio
sic: gr̄a nō ē potētia aīe: ꝓbo qm̄ ꝯm potēti/
as nullus bonus vel mal⁹ meritorie iudicat̄:
sed ꝯm grām sic: g° ꝓbat̄ minor ex sn̄ia apl'i.
1. ad Cor. 13. Si linguis hoiuz loq̄r ⁊ angelo
rū: charitatē aūt. i. grām nō hūero nihil mihi
ꝓdest. Sūt eni idē realit̄: formali tn̄ dr̄a distā
tes: vt scotizātes volūt. Scd̓o sic ꝓbat̄ gratia
nō ē passio aīe. g° ē hitus: ān̄s ꝓbat̄ passioni
bus nec laus nec vituperiū ascribit̄. grē aūt
probat̄. Audi ps. Beat⁹ quē elegisti ⁊ assū/
psisti: hitabit in atrijs tuis: maior est eiusdem
Ar. vt sup̄: g° mō si gr̄a nō ē aīe potētia: nec
passio seqt̄ ꝙ sit ipsius hit⁹: ⁊ sic pz pria vitas
Et si queris quō hūc habitū appellas pr̄. Di
co aīa mea ꝙ etsi multiplici possē illū vocabu
lo describere: tn̄ habitū aīe viuificatiuū appel
labis. i. aīam ipam viuificātē: qm̄ oppositoꝝ
opposite sūt opatiōes: gr̄a aūt ⁊ pcm̄ sūt oppo
sita ⁊ oppositas hn̄t opatiōes: pcm̄ aūt mors
aīe ē: ergo gr̄a erit illi⁹ vita. Inde Aurelius
ille Aug⁹. 13. d̓ trinitate ait. Mors aīe ē: cuz
eā deserit de⁹: sicut mors corpis ē: cū id deꝯit
aīa. Et ꝯfirmat̄ dicto Paul. Ad Corin. xv.
Gr̄a inquit dei sum: id qd̓ sum: sed ꝯm phm
Esse ⁊ viuere in viuētib⁹ idē sūt: iō que non
viuūt nō dicūt̄ eē. ⁊ sic patet dubiū. Quan
tū ad scd̓az veri. dico ꝙ gr̄a ē aīe hitus super
naturalit̄ dat⁹. Ad cuius declarationē ē notā
dū ꝯm beatū Tho. ꝯa ꝯe. q. c. ix. Quod cum
de⁹ oīa diligat: necesse est vt creaturis ado

supnãle bonũ ordinatis magis ꝓuideat q̈z ad bonũ tantũ naturale ordinatꝭ. Sꝫ creaturis ad bonũ nãle tm̃ ordinatꝭ sic dr̃ ꝓuidẽ vt nõ tm̃ eas ad suos nãles motꝰ sicut pm̃ꝰ motor earũ moueat: sed etiã virtutes formasq̈ꝫ q̈s dam suarũ operationũ: actiuũ principiũ prestat fm̃ quas formas hmõi creature ad suarũ actionũ motũ nãliť inclinenť: vñ ignis ad ignendum: aqua ad frigidandũ naturaliť inclinãť: sicqꝫ ꝺ alijs nãlibꝰ formis. Quare mľto magis rectũ videbitur: ꝙ illis ipsis creaturis ad supnaturale bonum ordinatis qꝺ vita eterna ẽ: sic ꝓuideat: vt quasdã supnãles formas siue supnãles q̃litates infũdat: fm̃ quas ab eo facilius moueanť ad bonũ etnũ adipiscendũ. Sed supmus habitꝰ ẽ ipa diuina gr̃a q̃ ꝛc̃. Inde Jo. 15. dr̃. Sine me nihil potestis facere: ſꝫ ꝺ h̃ ad plenũ i fa ꝯcľone fe ptꝭ

Quantũ ad tertiã vitatẽ dico breuiť ꝙ nõ qm̃ si gr̃a qs male vti possit: sequereť ꝙ gr̃a nõ eẽt gr̃a qꝺ est ꝯdictio. Nã dum gr̃a male vtiť gr̃a icľ pa mutať ad sanũ itellectũ q̃re ꝛc̃.

Ꝙ gr̃a ẽ diuinus q̃dam aspectus: ꝛ ꝺ multiplici diuino vultu. Conclusio. 2.

Ecipe fam ꝯcľon ẽ vꝫ. Dĩna gr̃a diuini vultus q̃dã emanatio ẽ: q̃ tantũ suos q̊dã singulari amore discernit.

Ad cuiꝰ declarationẽ tres inquiramꝰ vitates videlꝫ. Prima est q̃ res sit dinus ipe vultus. Scdã ẽ quõ p vultũ suũ cognitus ẽ deꝰ Tertia ẽ quõ deꝰ respicit tantũ suos. Ad p̃mã dico methaphorice ꝙ vultus dei ẽ ad presens triplex: vꝫ vultus simulatiõis: vultꝰ manifestatiõis: ꝛ vultus indignatiõis. Vultus simulatiõis ẽ filiꝰ etni pr̃is: sicut eni vultu vnusquisqꝫ cognosciť: sic ꝛ etnꝰ pr̃ p vbũ eternũ. ps. Dñe i lumine vultꝰ tui ãbulabunt Est eni eternũ vbũ forma: splẽdor: figura: ꝛ gloria sui etni pr̃is. Dico ꝙ ẽ forma eterni patris ad Phil. 2. Qui cũ i forma dei esset: nõ rapinã arbitratꝰ ẽ eẽ se equalẽ deo. Noie ãt forme dicit glorio sus Aug. nãm diuinam que tribus diuinis psonis cõis ẽ debere intelligi. Dico fo ꝙ ẽ splẽdor pr̃is. ad Hebr. 1. Qui cũ sit splendor glorie ꝛc̃. Tertio dico ꝙ est figura eterni pr̃is. ad Hebre. vt. s̃. Cũ sit figura sbe eius: sedet ad dexterã maiestatis in excelsis. Quarto est gloria eterni pr̃is ad phil. 2. Et oĩs lingua ꝯfiteať: quia dñs nr̃ Jesus xp̃s in gloria ẽ dei pr̃is. Secũdus vultus dei dr̃ manifestatiõis: ꝛ hic est benedicta humanitas Jesu xp̃i filij eiꝰ. Inde Jo. 14. dixit. Qui videt me videt ꝛ pr̃em meũ p hãc gloriosã humanitatẽ cognouimꝰ quantũ amaret: q̃ꝫtũqꝫ nos pẽderet deꝰ. Jo. 3. Sic deus dilexit mũdũ: vt vnigenitũ suum daret. Per hanc cognouimꝰ deũ nobis esse placatũ. ad Titũ. 2. Apparuit benignitas et hũanitas saluatoris nr̃i dei: nõ ex opibus iusticie: q̃ fecimus nos: ſꝫ fm̃ suã m̃iam saluos nos fecit. Per hanc gloriosã humanitatẽ habemus in celis gloriosũ aduocatũ. ad Ro. 3. Quem constituit propitiatiorẽ ꝓ pctis nr̃is.

Tertius vultus dr̃ indignatiõis. ps. Vultus ãt dei. i. indignatio dei sup facietes mala vt perdat de terra memoriã eorꝫ. Sed de h̃ diceť in tertia vitate. Et sic pꝫ p̃ma veritas Q̃tuꝫ ad fam dico ꝙ ex dictis satis apparet quõ cognitus p vultũ suũ ẽ ipse deus. Nã intelligentes memoriã eterni pr̃is infecundã nõ eẽ vbũ pr̃is etnũ diximus eẽ ꝓductũ: ꝛ sic p vbũ ꝓ pr̃is nãm cognouimus. Jo. 1. In p̃ncipio erat verbũ: ꝛ vbũ erat apud deũ: ꝛ deus erat vbũ. Et cũ hic videndi ꝛ ꝯgnoscẽdi modꝰ difficiľ eẽt: vultũ sue hũanitatꝭ ad tp̃s oñdit Jo. p̊. Et vbũ caro factũ ẽ. baruch. 3. Post hec i terris visus ẽ: ꝛ cũ hoibus ꝯuersatus ẽ. Hunc vultũ veteres antiq̃ legis videre nequerũt. Exo. 33. Videbis inquit dñs posteriora mea: faciẽ aũt meã videř nõ potis: posteriora aũt dei signa sũt: ꝛ mirabilia q̃ fecit ꝛ figure p posteriora eni qs confuse cognosciť: sic per illa tp̃e legis cognitus ẽ deus: q̃re ꝛc̃. Quãtũ ad tertiã dico ꝙ multis modis aspicit nos deꝰ vndeversus.

Aspicit ipse deus bona cũ spirat ex alto.
Acceptans: liberans: patriãqꝫ domans.
Solans: ꝛ eligens: i patriaqꝫ coronãs.
In his vbis aĩa cara septem ponunť diuersi diuini aspectus.
Primus aspectus dr̃ inspiratiuus.
Secundus dr̃ acceptatiuus.
Tertius dr̃ liberatiuus.
Quartus dr̃ flagellatiuus.
Quintus dr̃ consolatiuus.
Sextus dr̃ electiuus
Septimus dr̃ coronatiuus.

Primus dr̃ inspiratiuus. Quo q̃dẽ modo oẽs xp̃ianos pctõres respicit cũ peccauerĩt Eccle. 39. Opa omnis carnis corã deo: ꝛ nõ

est quicq̄ȝ abscodditū ab oculis eius. O pctō
res qs abscōdet vos ab ocul' dei: q mlto magl
sole sūt lucidiores: circunspicientes oēs vias
hoium: ꝛ ꝓfundū abyssi ꝛ hoiuȝ corda ituen/
tes i absconditas ptes: vt dr̄ Eccle. 24. Hic
Petrus miser cū Jesū negasset: ꝛ xp̄s eū re/
spexisset: recordatus est vbi Jesu qd̄ dixerat
ꝛc̄. Et exiuit foras ꝛ fleuit amare. Audi Au
gu. Nisi inqt dn̄s Petrū aspexisset: nūq̄ȝ pe
nitētia duct⁹ amare fleuisset. O mis̄a Italia q̄
sic i culpis p̄cipitādo rotaris: q̄re nō aspicis mi
s̄icordes diuinos oculos. Audi Aug. i solilo
gis de seipso dicentē. Ve inqt caligantib⁹ ocu
lis meis qs te videre nō p̄nt. Ve auertētib⁹
oculos vt nō videāt vitatē. Nequeunt. n. o/
culi in tenebris assueti: sūme vitatis radios in
tueri: nec sciūt aliqd de lumine existimare: q̄ꝝ
ē in tenebris hitatio tenebras vident: ꝛ tene/
bras diligūt: de tenebris eūtes in tenebras ne
sciūt vbi corruāt. Miseri nesciūt qd amittant
qm̄ cadent apertis oculis: ꝛ descendūt i infer
nū viuentes: hec ille. Scd̄s aspect⁹ dr̄ acce
ptatiuus. Gen̄. 4. Respexit dn̄s ad Abel: ꝛ
munera eius: vn̄ suborta ē p̄mū fratrū inudia:
ita vt alter alterum interficeret. O q̄ȝ felix aia
cuius opera oculis sunt grata diuinis. Audi
dn̄m iniquoꝝ opa spernētē. Amos. 5. O di i
qt ꝛ ꝓieci festiuitates vr̄as: ꝛ nō capiam odo
reȝ cetuū vr̄oꝝ. Qꝫ si obtuleris mihi holocau
stomata ꝛ munera vr̄a nō accipiā: ꝛ vota pin
guiū vr̄oꝝ nō recipiā. O dit autem deus: s̄ȝ n̄
solū odit: sed ꝓijcit festiuitates eorū: q nō ce/
lebrant festiuitates dei: s̄ȝ suas. Et post pau/
ca. O disse āt ꝛ non odorari ꝛ ꝓijcere: hūana
loquit̄ similitudie: vt nos affectū dei n̄ris ser
mōibus agscam⁹. Et ponūt h̄ vba. 24. q. 1.
c. odi ꝓieci. Et ꝓpterea oēs s̄ui dei oi mane
vt bonoꝝ opa respiciat dep̄cant̄: dicētes i pri
mis. Respice dn̄e i s̄uos tuos: ꝛ i opa tua di
rige filios eoꝝ ꝛc̄. Et tp̄e passiōis oram⁹ dicē
tes. Respice q̄sum⁹ dn̄e sup hāc familiā tuam
ꝓ q̄ dn̄s nr̄ Jesus xp̄s nō dubitauit manib⁹
tradi nocentū: ꝛ crucis subire tormentum ꝛc̄.
Terti⁹ aspectus dr̄ liberatiuus. Judith. 9.
Respice inqt castra assirioꝝ: nūc sicut castra
egyptiorū videre dignatus es: qm̄ post s̄uos
tuos armati currebāt. Sic respexit dn̄s ppl'ȝ
dei liberādo illū de manibus Pharaonis vt
pȝ Exo. i plurib⁹ ca. Jnde iubilātes dn̄o de/
cātabāt. dicētes. Cantem⁹ dn̄o: gl'ose. n. egit.
Equū ꝛ assessorē ꝓiecit in mare. Fortitudo ꝛ
laus mea dn̄s: ꝛ fctūs ē mihi i salutē. Iste de
us me⁹: ꝛ glorificabo eū: de⁹ p̄ris mei: ꝛ exal
tabo eū. dn̄s q̄si vir pugnator fortis: oipotēs
nomē ei⁹: currus Pharaōis ꝛ exercitū ei⁹ ꝓ
iecit i mare. Sȝ ppl's iste maledict⁹ vt ibidem
ꝓpħa ondit: nō credidit adhuc mirabilib⁹ ei⁹
ꝛ defecerūt i vanitate dies eoꝝ ꝛ anni eoꝝ cū
festinatiōe: cū occideret eos q̄rebāt eū: ꝛ reuer
tebant̄ ꝛ diluculo veniebāt ad eū: ꝛ rememo/
rati sūt: qꝛ deus adiutor ē eoꝝ. ꝛ de⁹ excelsus
redemptor ē eoꝝ: ꝛ dilexerūt eū i ore suo: ꝛ li
gua sua mētiti sūt ei. Cor aūt eoꝝ nō erat re/
ctū: nec fideles hiti sunt in testō eius ꝛc̄. hec
ꝓpħa. O Italia flagellata hec cā ruine tue qꝛ
nō es memor beneficioꝝ dei: ꝛ obaudis voci
ꝯtutis ei⁹. Audi ꝓħpam. Si ppl's inqt me⁹
audisset me: isrl' i vijs meis ambulasset: ꝓ ni
hilo forsitan inimicos eoꝝ hūiliassē: ꝛ sup tri/
bulātes eos misissē manū meā ꝛc̄. Quart⁹
aspect⁹ dr̄ flagellatiu⁹: heu heu tp̄ibus nostris
quot ānis n̄ris exigentib⁹ culpis: hoc mō mi/
serā Italiā respexit deus illā ferro: igne: ꝯtra
ge: peste ꝛc̄. castigādo. Audi Hiere. 22. Da
bo inqt te in manu querentiū aiam tuā. i. vitā
ꝛ in manu quoꝝ tu formidas facieȝ. Et infra
Pertransibūt gentes multe p ciuitatē hāc: et
dicent. Quare fecit dn̄s sic ciuitati huic gran
di: ꝛ r̄ndent. Eo ꝙ relinquerint pactū dn̄i dei
sui: q̄re ꝛc̄. Quintus aspect⁹ dr̄ cōsolatiuu
ps. Respice i me ꝛ miser ē mei: qꝛ vnic⁹ ꝛ pau
p sū ego. Sic respexit i orōnē Susanne quā/
do clamās ad dn̄m exaudita ē: liberās eam a
falso iudicio. Daniel'. 13. ps. Cū ipso sū i tribu
latiōe eripiā eū: ꝛ glorificabo eū ꝛc̄. Sext⁹
aspectus dr̄ electiuus. ad phil'. i. Predestina
uit nos in adoptionē filiorū dei i laudē glorie
ꝛ grē sue. Et ad Eph. 1. Elegit nos ante mū
di ꝯstitutionē. Et ad Ro. 9. Cū nōdū inquit
nati essent: aut aliq egissēt boni vel mali: dicit
Jacob dilexi. Esau vero odio habui. Sed de
hoc ad plenū dn̄ica scd̄a seq̄nti. Septimus et
vltim⁹ aspectus diuinus ē coronatiuus. Hic
nō opus ē vbis: cū hoc qs aspicit oculo: neces
se ē vt padisi menia tāgat. Sȝ animaduerte aia
mea ꝙ quattuor sūt signa hu⁹ diuini aspectus
Primū dr̄ donatiōis. Scd̄m dr̄ ꝯfirmatio/
nis. Tertiū dr̄ approbationis. Et quartuȝ dr̄
ꝯsumatiōis. Primū dr̄ cōis donatiōis: qꝛ
benign⁹ deus ꝑ tā bono q̄ȝ malo: tā iusto q̄ȝ i/

iusto suā grām gratis datā pparare disponit τ sic solē suum oriri facit sup bonos τ malos: vt dr̄ hic. Scōm dr̄ cōfirmatiōis: qm̄ cōicata vtrisq3 grā dei: tūc illa bn̄ recte sancteq3 vtētibus auget atq3 cōfirmat. Nō bene vtentib⁹ autem minuit τ eneruat. Ro. 8. Scimus qm̄ diligētib⁹ deū oia cooperāt i bonū τc̄. et econtra argumentum est in malis. Tertium dr̄ approbationis: quoniā videns de⁹ ipē hunc bn̄: hūc vo male: sua grā vtentib⁹: τ cernēs illos pseuerare velle: huic grām approbat ad vite etne premiū: τ ipm amat. Impiū vo reprobat τ odit suppliciūq3 pat. Sap. 12. O dio sūt deo impi⁹ τ ipietas ei⁹ τc̄. Quartū τ vltimū signū dr̄ ɔsumationis: qm̄ cernēs hunc bn̄ in grā pseuerantē sententiāt ad vitā etnā: abutentē vo grā ad mortē. Et tūc ipossibilis ē reuocatio: qr hūc in bono pseuerantē3 necesse est saluari: illum vero in malo necesse ē dānari. Intelligēdo semper proponens in sensu composito. ps. Deleant de libro viuentiu3 τ cū iustis nō scribant: quare τc̄.

Quomodo p diuinā grām distinguantur boni a malis. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ɔclōnē v3. Grā diuia excellentissimū signū donūq3 dei est: quo filij dei a filijs diaboli poptime discernūt. Ad cui⁹ declaratonē tres igram⁹ veritates videl3. Prima est ista. In qb⁹ boni τ mali in hac vita ɔueniūt. Scda veritas ē in qbus boni τ mali oio differūt. Tertia veritas ē qd ē maius desideriū qd possint hoies mali hēre i hac vita. Ad primā ve. dico q tam boni q3 mali oibus gratijs dei gratis datis i hac vita cōicant. Eccle. 9. Sunt iusti atq3 sapientes: τ opa corū in manu dei: τ tn̄ nescit hō vtrū amore vel odio dignus sit: s3 oia i futurū seruant icerta. Eo q vniuersa eque eueniāt bono τ malo: iusto τ ipio: imolanti victimas τ sacrificia ɔtēnenti. Sic bon⁹ ita τ peccator τ piur⁹ ita τ ille q verū dicat. Hoc ē pessimū int oia q sub celo fiūt: qr ea cūctis eueniāt hec ille. Inde Job ille vir scūs de h sumope mirabant. 21. c. dicens. Quare ḡ impij viuūt subleuati sūt: ɔfortatiq3 diuitijs: semen coru3 pmanet corā eis: ppinquorū turbe τ nepotu3 n ɔspectu eorū: domus eorū secure sūt. Nō ē virga sup illos. Bos corū ɔcepit τ nō abortiuit: vacca peperit: n̄ ē puata fetu suo. Egrediunt quasi greges puuli corū: τ infantes corū exultant lusibus. Tenēt timpanū τ citharam τ gaudent ad sonitū organi: ducunt in bonos dies suos: τ in pūcto ad inferna descendunt. O malus imo pessimus finis: o ifelix leticia: o mūdi cecitas q momētaneo: vt ita dicā ioco etnū tibi paras cruciatū: qre τc̄. Quantu3 ad 2am ve. dico q boni l3 in plurib⁹ a malis differāt: τ ecōuerso. tria tn̄ sunt principalis. Primo in malo modo viuendi. Secundo in malo mō tminādi. Tertio i malo fine cruciādi. Prio inq3 differūt in malo mō viuendi. Et p i viuēdo sine timore. Eccle. 9. Filij hoiu3 absq3 vllo timore ppetrāt mala. Secūdo i gl'iādo sine ɔsideratiōe. ps. Letant cū malefecerit: τ exultant i reb⁹ pessimis. Tertio i amādo trena cū iordinatiōe. ps. O clos suos statuūt declinari i terrā: ppterea dilect⁹ ille a xpo discipul⁹. i. eplā. c. 2. ad dei seruos vociferabat. Nolite diligere mundū: neq3 ea q sūt i mūdo: qm̄ mūdus ptransibit: τ cōcupiscentia ei⁹. Et Jesus dulcissimus Math. x. c. ait. Qui amat prē3 aut mrē3 plusq3 me nō ē me dignus. Scdo differunt i malo mō tminādi: qm̄ regula gnālis est. Qui male viuit: male finit. ps. Mors petōrū pessima. Vnde mali male viuētes d vicio i viciū ruūt: bōi de vtute in virtutē deducūt. Audi pphām dicentē de malis. Tu vo deus deduces eos in puteū interit⁹. Et Apoc. vl. Qui in sordib⁹ ē sordescat adhuc. Et Grego. Pctm̄ qd per pniam nō delet mox suo pondē i aliud trahit Et de bonis idē ppha ait. Ibūt d vtute i vtutē videbit deus deorū i syon. Differunt tertio i malo fine cruciādi. Math. 25. Ibunt hi i suppliciū eternū. Justi vo i vitā eterna3 Audi pulcherrimā auctoritatē Augu. de ciuitate dei. In his inqt distribuēdis agit qdē deus opatiōe sua. Nā si nūc oē pctm̄ manifesta plecteret pena: nil i vltio iudicio suar putaretur. Sicut etsi nullū pctm̄ puniret apta vindicta: nulla dina puidētia putaret. Et idē placuit inqt dine prudentie pparare qdē iustis bona i posterū: qb⁹ nō fruerēt iiusti. Mala āt ipijs qbus nō excruciabūt boni. Ista āt tpalia vtrisq3 voluit ēē cōia: vt ne bona auidius appetant: q mali q3 hre cernunt. Et ne mala turpiter euitent: qbus τ boni plerūq3 afficiūt hec ille. Qtū ad tertiā dico q sicut bonis h vita nauseā gnāt: ita mali hanc vitā durare p optant: exemplū illi⁹ diuitis. Luc. 12. Aia mea

34

habes bona reposita i ānos plurimos τc̄. Jn̄
bon⁹ ille Pau. ad phil. p̊. clamabat. Cupio
dissolui: τ esse cū xpo. Quis me liberabit de
corpore mortis hui⁹: q̄re τc̄. Et hec sufficiant
p prima cōsideratione hui⁹ ſmonis.
De necessitate diue gr̄e. Cōsideratio scd̄a

Ecundo loco. Di/uine

a gr̄e opportunā reqsitionē videa
mus. Vbi tres ɔclōnes more
solito subiūgam⁹ vʒ. Pria ɔclō
ē ista. Qm̄ hūana nā a volūtate diua rebella/
uit: q̄zuis i vita pniam fecisset: nūq̄z tm̄ sine dei
spāli gr̄a saluari potuisset. Scd̄a ɔclō est ista:
q̄zuis p xpi mortē hūana nā fuerit repata: nū/
q̄z tm̄ si diua gr̄a cū bonis opib⁹ n̄ ɔcurreret:
posset aia ad ctnā gloriā scandē. Tertia ɔclō
ē ista. Etsi deus cūcta q̄ fuit nō derogāt digni
tati p scipm̄ facere possit: tm̄ sine gr̄a spāli ni/
hil regit eorum que creauit.
Q sine gr̄a spāli humana natura saluari n̄
potuit. Conclusio pma.
Ccipe pmā ɔclonē τc̄. Ad cui⁹ de
a claratione tres ingram⁹ ꝟitates vʒ.
Prima ꝑpter q̄ pctā xps pati voluit
Scd̄a q̄re hūana nā p scipam saluari non po/
tuit. Tertia q fuerit mirabilius opus qd̄ fece
rit xps in vita ista. Qtū ad pmā dico breui
ter q xps pati voluit ꝑ pctis toti⁹ hūane nāe:
que in p pente fuit anihilata. Nec itelligas q
p ꝓpis pctis mortalibus: in qbus aliqs mor
tuus ē: satisfecerit xps: sed solū ꝑ pctis mor/
talibus pmor parentū: qb⁹ tota hūana natu/
ra erat ɔtaminata. Nō eni liberauit de⁹ mor/
te xpi mortuos in pctō mortali: q: in iferno nū
q̄z vlla fuit redēptio corꝝ q i inferno dedicati
sunt. Jnde Jsa. 53. ait. Vere langores nr̄os
ipe tulit: τ dolores nr̄os ip e portauit: τ nos re
putauimus eū q̄si leprosū pcussū τ hūiliatum
a deo. Jpse āt vulneratus ē ꝑpter iniqtates
nr̄as: attrit⁹ est ꝑpter scelera nr̄a: disciplia pa
cis sup eū τ liuore ei⁹ sanati sum⁹ τc̄. i. Pe. 2.
Qui peccata nr̄a ipse ptulit in corpore suo sup
lignū: vt pctis mortui iusticie viuam⁹. Et ad
Titū. 2. Apparuit benignitas τ hūanitas sal
uatoris nr̄i dei: nō ex opib⁹ iusticie q̄ fecimus
nos: sed ſm suam miām saluos nos fecit τc̄.
Quantū ad ſcdam dico q triplici rōne pnci
pali hūana nā p scipaʒ saluari nō potuit. Pri
mo rōne incōgruitatis. Scd̄o rōne ordinabi
litatis. Tertio ratione incompossibilitatis.
Primo rōe icōgruitatis. Nā si hūana nā
p scipam saluari potuisset: sequeret q xps gra
tis. i. frustra mortu⁹ eēt: ɔn̄s ē falsū τ absur/
dū: ḡ τ illd̄ ex q̄ sequit. Sequela ꝓbat. Quid
eni q̄so medicus ad nos venire voluit: vl cur
ad saluandū τ querendū qd̄ pierat venisse se
dixit xpus: si nihil perditū: nihilq̄z qd̄ sanaret
inuenit. Jnterroga nōdū Paulū: cur filius
dei i hūc mūdū venit: audi qd dicat. Fidel est
ſmo τ oi acceptatione dign⁹: q: xpc venit in
hunc mundū pctōres saluos facere: quorū p/
m⁹ ego sū. Maluit eni gloriosus de⁹ in scipsa
sceu⁹ putari q̄z i nos parū clemēs eē. O ma/
gnū charitatis indiciū: τ oi suauitate repletuʒ
O ingens ctni p̄ris ardor amoris: q vt nobis
pcceret, ꝓprio filio nō pepercit: q nō aurū dedit
nō argentū apprehēdit: nō pecuniā numera/
uit: sed semetipm tradidit: sanguinē suū fudit
τ ꝑ nobis oibus aiam suam posuit: q̄re τc̄.
Scd̄o rōne ordiabilitatis: sic eni sanxerat
de⁹ vt hō p scipm cadē posset: sʒ nō p scipʒ p⁹
casū reuelare: qd̄ τ p pulchre dn̄s ondit in fi/
gura illius hois ab hierusalē in iericho descē/
dētis: dic textū totū. Que ꝟba Aug. ɔ pela/
giū sic exponit: hō iste gen⁹ humanū ē ab hie/
rusalē descēdens i ierico. i. de padiso in hunc
mundū. Hierusaleʒ eni visio pacis intpreta
tur. Anteq̄z eni hō peccaret i visiōe pacis erat
i. i padiso: vbi qcqd intuebat pax erat atq̄z le/
ticia. Jnde āt descēdēs humiliat⁹. i. mis fact⁹
p pctm̄ venit i hierico. i. i hūc mundū. Hie/
rico eni luna intpretat: q: mūdus velut luna
mutat hic incidit in latrōes. i. diabolū τ ange
los ei⁹. i. p inobedientiā miserrimū gen⁹ hūa
nū demonibus se mācipauit: q dispoliauerūt
eū. i. diuinā gr̄am liberiq̄z arbitrij i bonū pos
sibilitatē pdidit: τ plagis eū totū affecerūt: q:
oēs posteri hac sūt plaga pcussi sicq̄z oēs i ini
qtatib⁹ ɔcepti. Et eo semiuiuo relicto abierūt
Semi nanq̄z viuus lʒ vitalē habeat motū: ex
se tm̄ ambulare nec surgē pōt: sic τ gen⁹ hūa/
nū p ꝓprias vires resurgē nō potat. Descē/
dēs āt sacerdos eadē via: eo viso ptransit: si/
milit τ leuita. Jn his sane duob⁹ duo tpa itel
ligūt. s. legis τ ꝓphaꝝ. Jn sacerdote legē p
quā sacerdotiā τ sacrificia st istituta. Et in le/
uita vaticiniū ꝓphaꝝ itellige: quoꝝ tpib⁹ totū
genus humanū sanari non potuit: qm̄ oēs ex
Adaʒ τ matre prima nascētes tāq̄z chirogra

ꝑho p̄rno ꝯstricti ſtipēdiū pcti moriēdo ſolue rūt. Stipēdiū.n.pcti mors eſt: vt apl'us ait. Sacerdote aūt ⁊ leuita ptrāſeūtib⁹: ſamaritanus qdē iter faciēs venit ſec⁹ eū. Samaritan⁹ aūt cuſtos interp̄tať. Et h̄ xp̄s fuit q nos ſua grā defenſauit. Venit aūt ſec⁹ eū in ſil'itudinē carnis pcti. ⁊ vidēs cū miſicordia mot⁹ ē ſup eū. qd nāqꝫ vidit. Vidit inq̄ꝫ gen⁹ hūanū ꝓſtratū. ⁊ miſicordia mot⁹ ē: q꞉ in eo q̂ curari dign⁹ eēt nullū meritū iuenit. ⁊ appropians alligauit vulnera ei⁹. i. dānauit pctm̄ in carne infūdēs oleū ⁊ vinū. i. cariſſima ſcm̄ ⁊ ſanguinē ſuū. Et impoſuit illū in iumētū ſuū in adiutoriū. vꝫ. grē incarnatiōis ſue. Et duxit in ſtabulū. i. i eccleſiā ſuā donās ei fidē ad credendū in eū. ⁊ alta dic. i. q̄ſi tpe alio. ſ. p⁹ aſcēſionē ꝓtulit duos denarios. vꝫ. nouū ⁊ vet⁹ teſtamētū i q̇ nūmiſſa dei ē ⁊ dedit ſtabulario. i. Paulo apl'o q ē vas electiōis cui ſ llicitudo ē oiuꝫ eccleſiaꝝ. Et ait curā illi⁹ habe. i. q̇ ad fidē meā ptinēt. ⁊ quō ad verā ſanitatē vēire debeat illū edoce. Et qd̄cūqꝫ ſupͣogaueris: dū rediero reddā tibi. i. qcqd ſup euāgelij doctrinā bonā docueris: cū rediero. ſ. ad iudiciū reddā tibi. Quid aūt ſit illd̄ qd̄ ſup̄ legē euangelij Paulus erogauerit: dic̄ Aug⁹ puto ꝙ ſit illd̄ qd̄ ad Corinthios ait. De ꝟginib⁹ āt pceptū dn̄i nō hēo. ꝯſiliū aūt do tāq̄ꝫ miſicordiā ꝯſecut⁹ a deo vt ſim fidelis ⁊c̄. Et ſic patꝫ ſcd̄a rō. Tertio rōe incōpoſſibilitatꝭ iſta. n. incōpoſſibilia ſūt. vt creatura creature magis q̄ꝫ deo ſit ſubiugata: ⁊ magꝭ obligata. ſꝫ hoc fuiſſet ſi creatura pſeipam ſe liberaſſet: vt pꝫ i tuentī qm̄ maius ē bn̄ficiū redēptiōis q̄ꝫ creatiōis. q̄re ne hūana nā in amore ⁊ obligatiōe ſūme diuidereť q creauit redemit vt dic̄ Anſel. li. cur de⁹ hō. q̄re ⁊c̄. Quātū ad tertiam dico aīa cara ꝙ multa mirabilia fecit xp̄us in hac mortali vita. Nōne mirabilia iſta opa fuerūt curare īfirmos: mortuos ſuſcitare cecos illuiare. demōes effugare ⁊c̄. Jo. 7. Si non veniſſeꝫ ⁊ locut⁹ eis nō fuiſſeꝫ pctm̄ nō hr̄ent Nōne ⁊ ꝟba mirabilia fuerūt. Math. 5. Diligite īimicos vr̄os: bn̄facite his q oderūt vos Math. xj. c. Nūq̄ꝫ ſic locut⁹ ē hō. Jnde dicebat ipſe Jo. 14. Opa q̇ ego facio ipa teſtimoniū phibēt de me. Propterea ecce Jo. 9. dixit. A ſeculo nō ē auditū ꝙ apiret qs oculos ceci nati. Quāuis g multis ꝟtutib⁹ i hac vita claruerit xp̄us: tn̄ i ſeptē ſpālir opib⁹ eīn⁹ pr̄ xp̄m filiū ei⁹ i ſeptē pmaxie mirificauit: q̄ ſeptē ſigillis Apoc. 5. deſignanť. dic textum.

Primo g eīn⁹ pr̄ clarificauit ⁊ mirificauit filiū ei⁹ Jeſū bn̄dictū i ſua cōceptiōe. Hiere. 31. Nouū faciet dn̄s ſup terrā: mulier circūdabit viꝝ gremio vti ſui. Jn q̇ gl'ioſa cōceptione duo mirabilia fuere. Primū q꞉ ſine oi ꝓrſus labe ꝯcept⁹. ps. Qui igrediť ſine macula. Scd̄m q꞉ ſine oi ꝓrſus alteri⁹ cōmixtiōe Luc̄. i. Qd̄ ex ea natū ē de ſpū ſcō ē. Scd̄o in p̄cioſa natiuitate. ps. Cātate dn̄o cāticū nouū q꞉ mirabilia fecit dn̄s. Ecce mirabile magnū ꝟgo parit filiū ⁊ ꝟgo ē i ptu ꝟgo p⁹ ptū ⁊ ꝟgo an̄ ptū. Jſa. 7. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊c̄.

Tertio i deuota baptizatiōe ⁊ i miraculoꝝ opatiōe. Luc̄. 3. Et ecce apti ſūt celi ⁊ vox patris itonuit. h̄ ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̇ mihi bn̄ cōplacui. Jn miraculoꝝ opatōe. Jo. xj. c. Nōne dixi tibi ſi credidérꝭ videbis gl'iaꝫ dei. Et Jo. 7. Si nō veniſſeꝫ ⁊ locut⁹ eis nō fuiſſent ⁊c̄. Quarto i tráſfiguratiōe Mat. 17. Reſplēduit facies ei⁹ ſic̄ ſol. veſtimn̄ta āt ei⁹ fcā ſūt alba ſic̄ nix. Quito in paſſiōe. Math. 27. Petre ſciſſe ſūt ⁊ monumn̄ta apta ſt ⁊c̄. ⁊ luc̄. 23. Vere fili⁹ dei erat iſte. Sexto i reſurrectiōe Math. 28. Angel⁹ aūt dn̄i deſcēdit d̄ celo: ⁊ accedēs reuoluit lapidē: ⁊ iteꝝ. Pre timore āt ei⁹ exterriti ſūt cuſtodes. ⁊ facti ſūt velut mortui. Septio ⁊ vltio eīn⁹ pr̄ glorioſum filiū ſuū hac in vita mirabilē fecit in glorioſa aſcenſione. Actuū p̄. Viri galilei qd admiramini aſpiciētes in celū ⁊c̄. Et ſic pꝫ iſta ꝯcl'o.

Qz ēt poſt reparationē hūane nāe p xp̄m, ſine alia dei ſpāli grā aīa ad vite meritū ſcādere nō pōt. Concluſio ſecūda.

Ecipe ſaꝫ ꝯl'onē. vꝫ. q̄ꝫuis p xp̄i mor
a tem hūana nā fuerit repata: nūq̄ꝫ tn̄ ſi
diuina grā cū bonis opib⁹ nō cōcurreret: poſſet aīa ad eternā vitā ſcādē. Ad cui⁹ d̄clarationē tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Prima q̄re hō ſine grā ad vitā reſurgē nō pōt: ſic ⁊ ſine ipa cadē. Scd̄a quō iſta grā diuina ad hoc ꝯcurrit quē nāqꝫ ordinē ſuat. Tertia an iſta dīna grā ad tētatiōib⁹ reſiſtēdū ſit neceſſaria. Quantū ad primā ꝙ triplex d̄ hoc rō aſſignari pōt. Prio q꞉ h° repugnat ſacre ſcripture. Scd̄o q꞉ repugnat recte rōni.

Tertio q꞉ h° repugnat māifeſte exēplificatiōi. Prio inq̄ꝫ hō ſine dei ſpāli grā reſurgē nō pōt: q꞉ repugnat ſacre ſcripture ⁊ ſacre le-

ctioni. Etsi de hoc multe sint auctes. ⁊ ꝑpulchre hꝯ tāgat Augꝰ ꝯ pelagiū: ⁊ mgr̄.2. sniaꝝ dis.28. Jstas tñ tres ad ꝓn̄s accipe auctes ꝑmo Augꝰ in ꝓsolidion. c.5. si ꝑsumat inquit pctōr mūdari nō pōt nec ex corde cōpungi: qꝛ nisi dn̄s Petꝝ aspexisset: nūq̄ꝫ pn̄ia ductus amare fleuisset: qd̓ de respectu spūali intelligi dꝫ: ⁊ nō corꝑali: qꝛ dicit textꝰ ꝙ Petrus erat foris stās in atrio sūmi sacerdotis: xp̄s vo in carmera tormēti. Jtē Jsidorꝰ de sūmo bono Postq̄ꝫ inqt nos pctō obligauerimꝰ ⁊ opibꝰ diaboli: iā nos nr̄a ꝟtute resurgē nō valemꝰ Et ꝓpha. Grām iqt ⁊ gloriā dabit dn̄s. Et idē. Nisi qꝛ dn̄s adiuuit me paulominꝰ hitasset i inferno aīa mea. Et idē mīīcordia dn̄i ꝑueniet me: q̄re ⁊c̄. Scd̓o sine dei spāli grā hō resurgē nō pōt. qꝛ h̓ repugnat recte rōni. Nā si hō sine grā iustificari posset: seq̄ret ꝙ tā ꝑmiū q̄ꝫ meritū eēt hoi: nō deo attribuēdū: et hoi grās reddēdū ꝯn̄s impijssimū. g̊ ⁊c̄. ꝯn̄a nō ⁊ sc̄q̄la clara. Quis q̇so negare cōtendet si gloriā sine dei grā adipisci possumus: ꝙ filr ⁊ iustificationē sine grā possimꝰ adipisci. Sꝫ quō ex nobis iustificari poterimꝰ: cū apl̄s dicat: Justificati sumꝰ ꝑ fidē. i. ꝑ grāꝫ. Grā āt vt dic̄ gl̄iosus Augꝰ. Donū dei ē sine merit̄ q̄re nec h̓ impiū seq̄t̄ necesse ē vt grā opponat̄ ⁊c̄. Jtē si hō seipsūꝫ erearī nō pōt. g̊ a fortiori nec seipsū recreari. pꝫ ꝯn̄a. qꝛ magis ē iustificatio ipij: q̄ꝫ creatio celi ⁊ terre: vt dicit Augꝰ Sꝫ ꝑmū hō nō pōt qꝛ nihil ē qd̓ seipsū gignat ꝑ Aug. de trini. g̊ nec ꝑm. Propterea Aug. de eccl̄iasticis dogmatibꝰ ait. Nullū credimꝰ ad salutē: nisi deo mediante venire. Plures alias poteris si placet formare rōnes. si distin. 28. secūdi sniaꝝ legeris: q̄s tibi cā breuitatis obmitto. Tertio nō pōt hō sine dei grā resurgē: qꝛ hoc repugnat māifeste exēplificatōi. Plura. n. de hoc ponit exēpla Aug. ꝯ pelagiū: sꝫ ad pn̄s tria colligamꝰ. Primū exemplū ē Abrahe. Scd̓ꝫ Moysi. Tertiū Hieremie. De ꝑmo sic dic̄ Aug. Dixit dn̄s ad Abrahā. Noli timē abrahā: ego ꝓtegā te: et merces tua erit magna nimis: ꝓtegā inqt te grā mea: qꝛ ꝑusq̄ꝫ vocares me: vocaui te vt exires de terra ⁊ cognatiōe tua: ⁊ inuocares me ⁊c̄. Jtē de eodē sic ait. Si inueni grām i oculis tuis: ne transeas puerū tuū. ꝑ grām g̊ que nō ē ex opibꝰ dcm̄ ē ei merces tua magna erit nimis: qꝛ nemo ꝑꝰus dedit deo: ⁊ retribuet̄ ei ⁊c̄. De ꝭo exēplo sic ait Augꝰ. dicit Moyses ad dn̄m. Ecce tu mihi dicis: deduc ppl̄m meū hūc: tu aūt nō demōstrasti mihi quem sit mittas mecū. Et dixisti mihi. Scio te ꝑ oibꝰ ⁊ grām habes apud me: nūc g̊ si inueni grām in ꝯspectu tuo: oñde mihi temetipsū māifeste vt videā te: ⁊ sim inueniēs grāꝫ añ te: vt sciā qꝛ gens tua ⁊ ppl̄s tuꝰ hꝫ grām apud deū. Sꝫ ex deo ñ ex se. Ecce ꝙ Moyses dicit se iuenisse grāꝫ in ꝯspectu dei: ⁊ nō habuisse ex se. Et cū dicit: oñde mihi temetipsū manifeste vt videam te: vt sim inueniēs grām ante te. Quid aliud indicat: nisi vt dū te video manifeste cognoscā nō mei fuisse meriti: sꝫ dono grē tue. Et paulopost ait. Nisi ipse exeas nobiscū: ne me educas hinc. ⁊ quō sciret̄: qꝛ iueni grāꝫ corā te: ego ⁊ ppl̄s tuꝰ ꝑ oibꝰ gentibꝰ que sunt sup terrā: q̄si dicat: gloriabimur: quō: nō i nobis: sꝫ in te a quo accepimus grām gloriandi hic Aug. De tertio exēplo sic ait Augu. vt s̄. de Hieremia dic̄ dn̄s. Priusq̄ꝫ te formarē in vtero noui te: ⁊ anteq̄ꝫ exires de ventrē sanctificaui te: ⁊ ꝓpham in gentibꝰ dedi te ⁊c̄.

Ex qbus ꝓfecto ꝟbis manifeste oñdit grē donū nō eē ex operibꝰ: que nā erant eius opa nundū nati. Jgit̄ nō ex operibꝰ: sꝫ ex vocatione dictū est ei: priusq̄ꝫ formarē in vtero noui te ⁊c̄. hec Aug. vt. s̄. quare patet. 1. ꝟitas.

Quātū ad ꝭam ꝟitatē dico ꝭm btm̄ Tho. ꝑma prime. q. c. ix. ꝙ duplex est ꝑparatio voluntatis. Vna ad bonū fruendū ⁊ meritorie operādū preparās. Alia ad hanc ꝑmā dispositionē habendā disponens primā inquit ipe dispōnē volūtas sine habituali grē dono habere nō potest: quia sicut anima ē corporis vita dans ei motū ⁊ sensum ex secūdo de aia sic gratia anime vita dans ei motū ⁊ sensum ad meritorie operandū: bonoq̄ꝫ eterne fruēdū. Nec ad hanc habendā grām: aliꝰ requirit̄ superadditꝰ habitꝰ: qꝛ ꝓcessus eēt in infinitum cū nō esset potior ratio de vna q̄ꝫ de altera: sed sufficit ad hanc preparationē habēdā aliqd̓ diuinū presidiū interiꝰ ad bonū voluntatē mouens: qm̄ nihil sine ꝟtute prime cause moueri pōt. Jo. 15. Sine me nihil potestis facere. Et motio hic ē dispositio aiam disponens ad grām gratū facientē ꝓmerendam. Apoc. 3. Sto ad hostiū ⁊ pulso ⁊c̄. Tripliciter autē mouet ⁊ pulsat aiam deus vt grām acceptet.

Primo pulsando ad rōnē illā. s. illuiando

vt ꝓpriam maliciã ⁊ dei bonitatem agnoscat.
Scđo pulsando ad voluntatẽ: vt ad deum diligẽdũ cõuertat. Tertio pulsando ad memoriam: ne ipsa volũtas frustra bonũ velit: Tua mõ aĩa mea interest apire. qm̃ deꝰ ab inicio cõstituit hoiem: ⁊ reliqt illũ in manu ꝯsilij sui. Eccl. 15. Si apueris intrabit Jesus ꝑ graciã: q̄re ⁊c. Quantũ ad tertiã dico breuiter ſm dñm Bona. in. 2. dis. 27. ꝙ aliud est resistere tẽtationi: ⁊ aliud vincẽ tentationẽ. Resistere tẽtatiõi ẽ nõ assentire diabolice suggestioni. Vincere aũt ẽ opposicũ illiꝰ inducere qđ diabolus suggerebat. Põt g̊ qs per gratiaꝫ gratis datã diabolice resistẽ suggestiõi: tamẽ absqꝫ dono ꝙ deo hoieꝫ gratũ reddat: diabolũ vincere nõ põt. vt. s. ꝯtra ciꝰ mentẽ ꝓficiat dignitate meruti: vł in merito ꝯdigni: q̄re ⁊c.

Q: diuina grã tanq̄ꝫ cõgruenti medio deꝰ hec inferiora regit Conclusio tertia.

Ecipe tertiã ꝯclõnẽ. vꝫ. Et si deꝰ cũcta q̄ sue nõ derogãt dignitati ꝑ seipsum facẽ possit: tñ sin: grã spãli nihil regit eoꝝ que creauit. Ad cuiꝰ declarationẽ tres ingramꝰ ꝟitates. vꝫ. Prima q̄lit hec mũdi machina dĩna grã gubernet. Secũda q̄lit hõ ꝑ diuinã grãm in suis opatiõibꝰ regat. Tertia quot mõis diuina grã in scriptura appellet. Quantũ ad pmam assumo sniam cõeꝫ bti Tho. pma scđe. q. c. xi. vꝫ. ꝙ i corporalibꝰ motibꝰ duo necio cõcurrũt. pnciptũ intrinsecũ. ⁊ pncipiũ extrinsecũ motꝰ. pncipiũ intrinsecum est forma subãlis mobilis. Vñ ignis ꝑ suã formã intrinsecã hꝫ ignire aq̄ frigefacẽ. ⁊ sic de alijs. Principiũ ꝟo extrisecũ est motio pmi mouentis. s. corporis supcelestis. Si. n. primi mobilis motꝰ cessaret: oẽs motus cassarent. i. oia quiescerẽt: vt tota tradit phisica disciplina. Vnde q̄ꝫuis ignis ꝑ suam formã itrinsecã ignire posset tñ si motio pmi mouẽtis nõ cõcurreret: neq̄qꝫ ignis aliqđ passũ alteraret. Est aũt alteratio vna spẽs motus. vt ponit phus i postpdicamẽt. Ergo ad hoc vt ignis possit in actũ exire nõ solũ requiritur forma intrinseca tãq̄ꝫ principiũ mouens intrinsecũ: sꝫ etiã motio pmi mouentis tanq̄ꝫ principiũ extrinsecũ. Sic ad ꝓpositum i regimine mũdi. si. n. deꝰ in oibꝰ rebꝰ tanq̄ꝫ primus motor nõ influeret: oia penitꝰ in nihiluꝫ tenderẽt. Aug. O is creatura vicissitudinaria mutabilis ẽ q̄ nisi bonitate sui cõditoris ser uaretur in nihilũ tenderet: Quis g̊ vnaqueqꝫ res ꝑ suã formã ꝯseruet ⁊ intrinsice moueatur vel cõseruet tñ extrinsece ꝑ dei generalẽ influentiã gubernat Apoc. ix. c. Qui hꝫ i vestimẽto ⁊ in femore suo scriptũ. Rex regũ: et dñs dñantiũ. Jnde Pau. i. Thi. p. Regi in gt seculoꝝ imortali iuisibili soli deo: honor et glĩa i secula seculoꝝ. Amẽ q̄re ⁊c. Quantũ ad secũdã ꝟitatẽ dico ex intẽtõe bti Tho. vbi s. ꝙ in hũanis opatiõibꝰ ⁊ corpalibꝰ motiõꝰ rõnis hũane: nõ solũ reqrit forma intrinseca vt aĩa q̄ opari debeat: sꝫ etiã reqrit ipse deꝰ vt principalis motor. Motꝰ aũt dei hꝰmõi nihil aliud ẽ q̄ꝫ volũtas dei. vñ si diuina voluntas in actibꝰ extrinsecis nõ ꝯcurrẽt: ꝓfecto nihil fieret. Dicamꝰ g̊ sic ꝙ aliqd ꝑ nos agendũ ẽ aut tale vires nr̃as excedit. aut nõ. Si nõ excedat sꝫ sit nr̃e nãe ꝯforme: aut tale ẽ puꝝ nãle: aut mortale. si puꝝ nãle tũc non oꝫ deũ alit ad tale opus cõcurrere q̄ꝫ vt pmꝰ motor sicut pꝫ in comestiõe dormitiõe: ⁊ alijs opatiõibus pure nãlibꝰ. Si aũt illud sit morale: tũc quia hũana nã ẽ fedata ex pctõ: multa operari sic ñ põt: sine dei auxilio spãli. Liberꝫ. n. arbitriũ ex pctõ pmoꝝ parentũ aliq̄liter offuscari hꝫ: ne sic simplr̃ in actũ virtuosũ ⁊ moraleꝫ exire possit vt vellet. Propter qđ pau. aiebat. Nõ qđ volo bonũ ago sꝫ qđ nolo malũ. Et ob hãc liberi arbitrij infirmitatẽ necesse est deum in operationibꝰ moralibꝰ hũanis nõ solũ vt primũ motorẽ cõcurrere. verũ etiã manatiue. i. ꝙ ꝟtus gratuita supaddat ꝟtuti nature. Et ponit idẽ doctor notabile exemplũ de infirmo q̄ licet de se possit habere motũ: nõ tñ motum silẽm hois sani nisi auxilio sanet siue iuuetur medicantꝰ sic. Sic in ꝓposito in nã hũana ex pmoꝝ parẽtũ peccato infirmata. ps. Nisi qr dñs adiuuit me paulominꝰ habitasset in inferno aĩa mea. Si ꝟo bonũ qđ operari intendimus: humane nãe facultatẽ. excedat. vt sunt fides: spes ⁊ charitas: q̄ sũt ꝟtutes infuse ⁊ ñ ex libero arbitrio causate: vt pꝫ in. 2. dis. 28. tũc necesse ẽ vt ad talia adipiscẽda deꝰ habitũ: quo ad illa disponamur infũdat. Et hic habitus dr̃ diuina grã. Jnde. i. Pe. 2. dr̃. Maxima ⁊ pciosa nobis ꝓmissa donauit vt ꝑ hec efficiamur diuine grẽ cõsortes. i. grãm tanq̄ꝫ quoddã supnãle donũ nobis ad diuinã percipiendã nãm: per glĩaꝫ deus ipse donauit q̄re satis pꝫ pdicta ꝟitas. Quantũ ad tertiam:

dico de cōi theologoꝝ intētiōe: ꝙ diuina grā
mutiplici solet vocabulo appellari. Aliqñ eni
dicit̃ grā gratū faciēs. aliqñ gratis data. aliqñ
operans. aliqñ cooperans. aliqñ ꝑueniēs. et
aliqñ subsequēs. Grā gratū faciēs ē habitus
supnal̃r i aia a deo ifusus hoiez ad deū ordi/
nās vt sibi iūgat̃ tāq̄ʒ vltimo fini. Et secundū
hanc meremur vitā eternā ⁊ sine ipsa null⁹ ad
vitam ē actus meritorius. de qua ꝑmo Co/
rin. iʒ. Si linguis hominū loquar ⁊ āgelorū
⁊c̃. ps. Anima mea sicut terra: sine aqua tibi.
Gratia gratis data ē habit⁹ qdā a deo ifusus
q supra nature facultatē ⁊ ꝑsone meritū cōce/
dit: ipsū hominē ad quedā ipsi⁹ vltimi finis ꝑ
paratoria ordinās. vt sūt ꝓphetia miracula ⁊
similia. ꝑ has. n. grās gratis datas ordinat̃
hō: vt vltimo fini iūgat̃. ꝑ. Corin. 12. Unicui
qʒ dat̃ māifestatō spūs ad vtilitatē alioꝝ. Ex q
bus apparet: q̄ differētia est inter grām gra/
tis datā: ⁊ gratū facientē: qm̄ gr̃a gratū faciēs
ad ꝓprie aie iustificationē: ⁊ nō alioꝝ hoi in/
fundit̃. Sʒ grā gratis data ad alioꝝ iustifica/
tionē ⁊ vtilitatē infūdit̃. Nā posito ꝙ tu aia
mea sis in dei gr̃a gratū faciēte cōstituta: nō ꝓ
pter hoc erit aia Petri iustificata. Sʒ posito
ꝙ infūderit tibi deus prophetiā spm̄ miracu/
la faciendi: ⁊ huiusmodi: manifestū ē hāc ip/
sam grām grandi multitudini xpianorū ꝓfu
isse. Luc. ꝑ. Ipse multos cōuertet ad dn̄m di
cnī ē de Joāne batista: qd̄ gl'iosus de⁹ q̄tidie
facit in suis ꝑdicatorib⁹: quos nisi dn̄s mitte/
ret: totus mūdus q̄si sodoma extitisset. Et nō
tm̄ ꝙ nō proprie grā gratis data ordinat̃ ad iu
stificationē alioꝝ: sʒ bn̄ ad aliorū vtilitatē. vn̄
licet ꝑ miracula ⁊ ꝑdicatiōes hoies disponāt̃
⁊ instruant̃ ad fidē spē ⁊ charitatē: sine qbus
hō vltimo fini iūgi non pōt: tm̄ ꝓpter hoc nō
iustificat̃: vt pʒ. Requirit eni gratiā iustifica/
tio gratū facientē ꝑuiā: hic in snia ponit btūs
Tho. ꝑma ꝑe. q. cix. Grās opans dr̃ diui
nus quidā motus: q̄ volūtas mouet̃ interius
vt bonū velit: qd̄ ꝑus recusabat. Quō illumi
natus fuit Paulus in dāmascū ꝯ xpm ꝑgens
vnde percussus ait Dn̄e quid me vis facere.
Gr̃a coopans est quidā diuin⁹ aspect⁹ quo
aia ad bonū mota iuuat̃: vt ad actū ꝑueniat.
Et ꝑ hāc grām aiam ipsam de⁹ in bono ꝓpo
sito meri⁹ firmat: ⁊ exterius ꝑbet facultatem
opandi. Au. de li. ar. vt aūt velim⁹ operatur
de⁹: vt ꝑficiamus nobis cooperare. Aliqñ tm̄
strictiori mō gr̃a operans dr̃ habit⁹ aie super
nāliter datus: ipsam sanans: iustificās: ⁊ deo
gratā faciēs. Cooperans vō est idē habitus
aie infusus: libeꝝ arbitriū adiuuans ad bonū
qd̄ est ꝑncipiū act⁹ meritorij. Et sic grā nō ac/
cipit̃ pro motu diuino seu auxilio ad bene vo/
lendū vel agendū: sʒ pro habitu aie a deo infu
so ⁊c̃. Grā ꝑueniēs pōt dici ois grā: siue
sit diuin⁹ motus: quo aia mouet̃ tm̄ siue sit ha
bitus infusus: dū tm̄ voluntatē antecedat siue
operationē eius. Et de hac ait Augu: de na/
tura ⁊ grā dicēs. Grā ꝑuenit vt sanemur. ps
Misericordia aūt dn̄i ꝑueniet me. Gratia
subsequens pōt similiter dici grā quolibet ac/
cepta: aut ꝓpositū voluntatis firmās aut opi
coadiuuans: dū tm̄ volūtatē vel opationē eius
sequat̃ ⁊ de hac Aug. vt. s. grā subsequit̃: vt
sanati vegetemur. Hec oia de intentione bti
Tho. vt. s. Nota vt ⁊ ipse dicit ꝙ licet pluri/
bus an̄dictis modis grā appellet̃: nō tm̄ essen
tialiter ad inuicē differūt: sʒ solū ꝑm diuersos
modos accipiēdi grām. Et bona. sup illo ver
bo mgr̄i. 2. sniarū. dis. 27. vʒ. Grā operans
est inquantū voluntatē hois liberat coopans
vō inquantū eandē adiuuat. dicit sic Grā cū
vna sit: multiplices tm̄ hʒ diuisiones. ꝑm ꝯsi/
derationes multas. Et facit idē doctor hāc di
uisionē: grā pōt cōsiderari quantū ad subiectū
in quo est: ⁊ quantū ad ꝑncipiū a quo ē: quan
tū a oppositū ꝯ qd̄ est. ⁊ quantū ad effectuʒ ad
quē est. Sed hoc ad p̄ns relinquam⁹ vide ibi
si placet. quare ⁊c̃.

De fructib⁹ diuine grē. Cōsideratio tr̄ia.

t Ertio loco diuine grē vberrimā
fructuositatē videam⁹ vbi tres a
lias ꝯclones subiūgam⁹ vʒ. Pri
ma illuminat in fide: mūdana di
scernere facit: cooperit delicta ⁊ gr̃a refrige/
rat estū. Scd̄a nudat ipse deus: ⁊ celestia cu
pere facit: restituit bona: ⁊ ipsa decerpere fac̃.
Tertia forma nobilissima est: ⁊ in neces/
sitatib⁹ clamat: aiam iuuat: ⁊ tandē gloria co/
ronat. In his trib⁹ cōcl'onib⁹ duodecim di
uie grē fruct⁹ ꝯtinet̃ d' qb⁹ ꝑticularit̃ videaʒ⁹.

De quattuor primis diuine grē fructib⁹.
Conclusio prima.

a Ccipe ꝑmā cōcl'onē ⁊c̃. In qua con
clone quattuor ponūt̃ diuie grē fru/
ctus. Prim⁹ dicit̃ illuminatiu⁹. Se

cundus dr̄ discernitiuus. Tertius dr̄ coopiti
uus. Et quartus dr̄ refrigeratiuus. Pri/
mus dr̄ illuminatiuus. Cū eni ingenij nr̄i sit
tminata facultas: ⁊ ꝑ ꝯñs op's tminari: si ad
quorūdā suarū viriū excedentiū cognitionē ꝑ
tingere cupit: necesse ē vt aliquo supnaturali
lumine ⁊ dono iuuet. Duo aūt sūt ad p̄ns h⁹
modi lumina. s. donū ītellect⁹ ⁊ fides: vtrūqȝ
eni istoꝶ aiam ī cognitionē dirigit: diuersi/
mode tñ. Nā fides ē circa alta mysteria: per
simplicē assensū. Sed donum intellect⁹ per
rationis amminiculū: vt dicit dñs Bona. i fo
disti. xxxv. Inde fit: vt quidam alta mysteria
tantū lumine naturali penetrari volētes: ī va
rios multiplicesqȝ damnabiles inciderūt er/
rores. i. Pe. fo. Melius inquā erat illis nō
cognoscere veritatem: q̄ȝ post cognitā verita
tem retrorsum verti. Et Hiero. Quicunqȝ
aliter scripturam intelligit: q̄ȝ spiritus sanct⁹
efflagitat: a quo scripta est: licet ab ecclesia nō
recessit: tamen hereticus appellari potest. Et
Augustinus. Nunq̄ȝ inuenio ꝙ chrystus aut
apostoli seminauerit: ꝙ xp̄s aiam nō hab ēt.
Immo ait. Tristis ē aia mea vsqȝ ad mortē
sed orta est hec zizania a fetido appoliari. Nū
q̄ȝ inuenio in canone seminatū: ꝙ xp̄s attulit
corp⁹ celeste: sed nata ē hec zizania a tosichato
Valētino. Nunq̄ȝ repio ꝙ xp̄s fuerit purus
hō: aut pur⁹ de⁹: ſȝ vtrūqȝ. Quia pus in for/
ma dei: postea i forma fui: ſȝ nata ē h zizania
a fetidis Endide ⁊ Nestorio maledict̄ h ille

Nec tñ aia mea his ꝟbis credas pcm̄ cē:
hēticas ingrere opiniōes ⁊ defensare: dū tm̄
rati sum⁹ semꝑ assentire ꝟitati. Audi Aug.
Si q sniam suam q̄ȝuis falsam atqȝ ꝑuersam
nulla ꝑtinaci aiositate defendūt: qrūt āt tanta
solicitudie veritatē: pati corrigi cū inuenerit
nequaq̄ȝ sūt int̄ hereticos ꝯputandi. hec ille.
Inde beat⁹ Tho. fa fe. q. c. lxvij. dicit ꝙ vi/
ciū curositatis nō ē circa cognitionē ꝟitatis
directe: ſȝ circa appetitū ⁊ desideriū cognoscē
de veritatis. Vñ curiositas pōt sic describi.
Curiositas ē circa rerū ꝯgnitionē qdā sciēdi
inordinat⁹ appetit⁹. ꝓpterea Eccl'. 3. dr̄. Al/
tiora te ne q̄sieris: ⁊ fortiora te ne scrutat⁹ fue/
ris: ⁊ in pl'ib⁹ opibus ei⁹ ne fueris curiosus:
⁊ ifra. Multos eni supplātauit supstitio illo/
rū: ⁊ in vanitate detinuit sēsus eoꝶ ⁊c̄. Inde
Aug. Cū qrūt ingt qdā: qd faciebat deus añ
mūdi ꝯstitutionē: r̄ñdendū ꝙ etiā gehennā

curiosis p̄parabat. Quare ꝯcludam⁹ ꝙ dina
gr̄a ꝑ donū intellect⁹ aut ꝑ fidē: vel alio mode
ītellectū illuminat ad verā salutis viā cogno
scendā. ps. Declaratio s̄monū tuorū illumi/
nat ⁊ ītellectū dat puul'. i. hūilib⁹ qre ⁊c̄. Se
cūdus fructus dr̄ discernitiuus: q: dina gr̄a
mūdana discernere fac̄. Vñ nota hāc regl'am
generalē ꝙ sicut solis lumē ē tenebre opposi
tū ⁊ sua p̄ntia mediū illuminat: q: ē actus ei⁹
vt dr̄. 2. de aia. Lumen ē act⁹ diaphāi s̄m qd̄
diaphanū: sic dina gr̄a tenebre spūali: que est
culpa ipsa mortalis ꝯ̄ria est: ⁊ sua p̄ntia totam
aiam illuminat: vt suū casū quē icurrit: penā
quā meruit: gl'iā quā amisit ꝯsideret: multaqȝ
alia ꝑ pctm̄ offuscata māifestat. Audi Greg.
lib. mor. Dū ingt nos gr̄a diuini respect⁹ il/
lūiat cūcta mētis nr̄e abscōdita māifestat: hoc
lumine illustrat⁹ filius ꝓdig⁹ sui peccati putre
dinē turpitudinē grauitatē ⁊ multitudinē re/
cognouit dicēs. Heu q̄ȝti mercenarij ī domo
p̄ris mei abundāt panib⁹: ego āt hic fame pe
reo. Sil'r ⁊ illuminatus latro i cruce pendēs
vociferabat. Memento mei dñe dū veneris
in regnū tuū: hoc luic̄ claruit. Magdalēa qñ
mūdanis abiectis: lachrymis suis pedes dñi
lauit. Luc̄. 7. Audi Aug. in solilogis d̄ seipo
dicentē. Conuersus sum: ⁊ vidi tenebras me
as i qb⁹ fuerā: abyssum tenebrosā ī q̄ iacuerā
⁊ dixi. Ve tenebris meis in qbus iacui: ve ce
citati mee in q̄ lumen celi videre nō poteram
ve p̄terite ignorātie q̄ nō te cognoscebam dñe
⁊c̄. Tertius fructus dr̄ cooperitiu⁹ vbi ac/
cipe regl'am generalē: ꝙ sicut vestimentū coo
perit corpis vituperiū: sic dina gr̄a aie fedita
tem. i. Pe. 4. Charitas cooperit multitudi/
nē peccatorū: Apoc̄. 9. Datū ē illi. s. aie vt co
operiat se bissino splēdenti ⁊ cādido: qd̄ ē gr̄a
dei. Inde miser nr̄ prim⁹ parens dum hanc
inocētie stolā ꝑdidit se nudū vidit: nō ꝙ ante
pcm̄ se nudū non aspiceret: sed illa nuditas cū
illa deformitate: sicut post peccatū visui nō oc
currit. Et sic intelligit Aug. xi. sup Gen̄. ad
l'ram vbi sic ait. Non permisit de⁹ primos pa
rentes suā nuditatē aduertere: eorū mentem
in dina sustollens. i. eleuans in quadā simpli
cissima ⁊ attenta diuinorū consideratione: nisi
post peccatū: q: mox vt peccatum consumaue
runt aperti sunt oculi eorum tā mētis q̄ȝ cor/
poris: vt se nudos aspicerēt. Mentis qdem
vt bonū qd̄ amiserant: ⁊ malū in q° ceciderāt

37

viderent. Corporis qdem vt sua vereda aspi
cerent: ⁊ rebellionē carnis ad spūm sentirēt:
nec iniuria sanc. Merito eni diuis iussiōib⁹
rebellanti: cuncta ei subdita rebellanť. quare
⁊c. Quartus fruct⁹ dr̄ refrigeratiu⁹. Vn̄
accipe regulā generalē: q̄ sicut aqua refrige/
rat ⁊ extinguit sitim: sic diuina gratia inordia
tū appetitū habendi. De quo appetitu Boe/
tiū de consolatione audi metrizantē. Si quā/
tas inqt rapidis incit⁹ pontus vsat arenas.
Aut qt stelliferis edita noctib⁹: celo sidera ful
gent. Tantas fundat opes: nec retrahit ma/
nuz pleno copia cornu. Huanū nisas haud
ideo genus cessct flere qrelas. hec ille. Quan
tis queso piculis nauigāt naute mare. Quā/
tis ⁊ mercatores in t̄ra piculis se exponnunt
vt habeant: ⁊ hanc mundi miserā sbam cumu
lent. Sz audi qd diuina gratia faciat. i. Thi.
vlti. Habentes alimenta qbus tegamur his
ɔtenti simus. Propterea Augustin⁹ aiebat.
Inqetum est cor nr̄m dn̄e: donec qescat in te.
Hanc spūalez aquā petebat bona illa mulier
samaritana. Domine da mihi hanc aquā ⁊c.
Joh. 4. c. ⁊ sic patet presens conclusio.

De quattuor alijs diuine gratie fructibus
conclusio secunda.

Ccipe secundam conclusionez vide/
a licet. Mudat ipse deus: ⁊ celestia cu/
pere facit: restituit bona: ⁊ ipa decer/
pe facit. In hac conclusione alij quattuor sub
dunť diuine grē fructus. videlicet. Primus
dicitur manifestatiuus. Secundus diciť de/
sideratiuus. Tertius dicitur restitutiu⁹. Et
quartus dicitur participatiuus. Primus
inqz fructus hui⁹ quatnarij diue gratie diciť
manifestatiuus. Unde accipe regulā genera
lem q̄ nūqz dn̄s fec̄ sup aliquē pplz iudiciū ali
qd̄ nisi pus reuelauerit suis suis. Amos. 3. c.
Non faciet inqt dn̄s vbū. i. opationē: nisi re
uelauerit secretū suum ad seruos suos pphe
tas. Prophetia enim dr̄ a p qd̄ est supra et
phanos apparitio: q2. s. viris huiusmōi qdaz
a nr̄a cognitione distantia diuinit⁹ reuellanť.
Inde dicit Isidor⁹ ethimo. q̄ pphete appel/
lati sunt videntes: q2. s. qd̄ ceteris erat occul/
tū videbant: vn̄ ⁊ gētiles eos vates appellāt
⁊. 6. ethi. phus nr̄ ait. Prophete dici pn̄t p/
phatores: eo q̄ pphanť. i. a remotꝭ phanť: ⁊
de futuris va pdicāt. Ubi nō q̄ ois pphetia
aut ē de preterito: aut de pn̄ti: aut de futuro p

phetauit de preterito Moyses Gen̄. i. In
pncipio creauit deus celū ⁊ terrā: de pn̄ti pro/
phetauit Elisabeth Luc̄. i. Vn̄ h̄ mihi vt ve
niat mr̄ dn̄i mei ad me: pphetauit de futuro
Isa. 7. Ecce vgo ɔcipiet ⁊c. sicqz de alijs: ⁊
hoc vltimo pphetandi mō intelligiť regl̄a no
stra. Hic tu ipse o lector declara qualit an̄ di/
luuij diē sui cordis secretum dn̄s suo scissimo
Noe reuelauit. Silr iudiciū Sodome Loth
⁊ excidiū Niniue Jone de⁹ patefec̄: heu infe
lix Italia anteqz tantis flagellis punireris: p
qt annoꝝ curricula pdicatores scti pclamart
dic vt patet. Scd̄s fruct⁹ dr̄ desideratiuus:
Unde accipe regulā generalē q̄ scti ⁊ qlibet i
grā exn̄tes: mori p xp̄o desiderant. Cupio
dissolui clamat Paulus ⁊ esse cū xp̄o. Quid
credis cor illud intrepidū Petri ppulsaue/
rit: vt xp̄o audact diceret patus sum: ⁊ in car
cerē ⁊ in mortē ire: nisi hec scā man⁹ spūs scti
Et Didimus ille vn̄ h̄ sibi vt diceret. Eam⁹
⁊ moriamur cū eo. Et vn̄ scti apostoli ibant:
gaudentes a conspectu concilij: certe non nisi
ab vbertate diuine gratie. Quis nō infinita
tolleraret p xp̄o: q infinita tollerauit p pplo
christiano. i. Pe. 2. Christ⁹ passus ē p nobis
nobis relinquens exemplū: vt sequami vesti
gia ei⁹: q pctā nr̄a ipse ptulit sup lignū vt pec
catis mortui iusticie viuam⁹: ⁊ q2 oia mēbra
nr̄a nō vocabant a culpa: iō oia mēbra xp̄i su
stinuerunt penā. Oculis eni fleuit ⁊ lacryma
tus ē: vt in suscitatione Lazari. Jo. ii. Auri
b⁹ blasphemias audiuit. Mathei. 27. Vach
q destruis ⁊c. Naribus spurcitias carnificuz
odoratus ē. Totā faciē dedit conspuentib⁹ et
velantib⁹. Isa. li. trenorū. 3. ore ⁊ gutture gu
stauit acetū. ps. Dederūt in escā meā fel: ⁊ in
siti meo potauerunt me aceto. Humeris por
tauit crucē: pectus pugnis fuit percussū: dor/
sū flagellis cesū: caput corona spinea corona/
tū: manus pedesqz cruci affixi: lancea latus p
forauit: oia ossa i cruce extensa. ps. Dinume
rauerūt oia ossa mea: p totū corpus cruor ⁊ sā
guis emanauit. Et hec oia ptulit p pctis tuis
aia mea: q2 ipse peccatū nō fecit: nec est inuen
tus dolus in ore eius: ⁊ princeps mūdi n̄ ha/
buit in eo qcq̄z. Jo. i2. dicamus ergo sic oēs
O dn̄e Jesu mea doles vulnera nō tua: pro
me doles: q p te nō habebas vn̄ doleres. Sz
proch dolor tu vita p me in ligno morieris: ⁊
ego morticiniū ꝰ te adhuc in delicijs viuo: tu

dolcs: ⁊ ego gaudeo: tu ploras: ⁊ ego rideo:
tu crucem portas: ⁊ ego equito: tu ꝓ inimicis
oras: ⁊ ego odia porto: tu nudaris vestimen
to: ⁊ ego nudor purpura: tu acetuȝ gustas: et
ego cibaria bona: qd retribuā dño ꝓ oibus q̄
retribuit mihi. Audi Greg. i mor. Si mens
forti intentiōe i deū dirigatᷣ: qcqd sibi i hac vi
ta amarū fit: dulce existimat. Audi Augusti.
de cathetiȝandis rudibus. Cōstans inqt ⁊ ꝑ/
fect⁹ dȝ esse amor nr̄: vt si necesse fuerit amo/
re illius moriamur: qui amore nr̄i placide: ac
benigne ꝓ nobis mori dignatus ē. Jn̄ Pau
lus ad Ro. 8. Quis inqt nos separabit a cha
ritate xp̄i tribulatio an angustia an fames ⁊c̄.
dic totam: ⁊ sic patet secundus fruct⁹. Ter
tius fructus dicitᷣ restitutiu⁹: vnde istam acci/
pe regulam generalē ꝙ sicut herba ⁊ flos sine
aqua palescit ⁊ flapescit: vt ita dicā: ⁊ rore aut
aq̄ suꝑueniēte virescit ⁊ reuiuit: sic bona fc̄tā:
⁊ postea ꝑ pc̄m̄ mortificata: ꝑ superuenienteȝ
grām reuiuiscunt: ⁊ hoc de bonis an̄ pc̄m̄ fa/
ctis intellige: nō āt i peccatis: qm̄ talia nūquā
vitā habuerūt ꝓpter grē̄ defectū: q̄ vita aie ē
vt diximus. s̄. vn̄ Vsus. Jlla reuiuiscunt que
mortificata fuerunt. Viuere nō pn̄t que mor/
tua nata fuerunt: hec ē cōis theolo. scola. q̄re
⁊c̄. ⁊ sic pȝ ista ꝯclō. Quartus fruct⁹ dr̄ ꝑti
cipatiu⁹ vn̄ hanc aliā accipe regulā generalē
ꝙ sicut hō ob pc̄m̄ mortale velut putridū ⁊ infe
ctum membrū quantū ad glorie meritū a cor/
pore abscinditᷣ ecclesie quo fit: vt beneficioruȝ
eius influxū nequaq̄ȝ suscipere possit: vt de fi
lio ꝓdigo pȝ Luc̄. 15. Ego aūt hic fame pereo
sic econuerso per vnionē ad ecclesie corp⁹ qd̄
fit per grām: necesse ē ꝙ homo ꝑticeps oīum
bonorū q̄ in ecclesia fiūt. Audi ꝓphetā. Par
ticeps ego sum oīum timentiū te. Oium dic̄
vt totum designet orbem. ps. Pro hac. s. aia
in grā exn̄te: orabit ad te ois sanct⁹ in tp̄e op
portuno. Nec mirū vt Augu. ait. Christiana
r̄ligio i xp̄o oīuȝ possessore oia possidȝ q̄re ⁊c̄.

De alijs vltimis quattuor diuine grē fru/
ctibus. conclusio tertia.

Accipe tertiā ꝯclōnē vȝ. Forma nobi
a lissima est: ⁊ in necessitatibus clamat
aiam iuuat: ⁊ tandē gloria coronat.
Jn q̄bus verbis q̄ttuor alij subdūtᷣ diuie grē
fructus. Primus dr̄ nobilitatiuus. Scd̄s dr̄
inuocatiuus. Terti⁹ dr̄ iuuatiuus. Et quart⁹
dr̄ coronatiuus. Primus inq̄ȝ dicitur no
bilitatiuus: vnde accipe regulā generalē ꝙ si
cut nobilissima forma in materialib⁹: nobilis
simā exigit i materia dispositionē: vt pȝ ꝑmo
physico. ⁊. 2. de aia. Sic nobilissima forma in
spiritualibus nobilissimā requirit in aia di/
spositionē. Nobilissima aūt spiritualiū forma
est beatitudo ipsa eterna. Juxta illud qd pro/
dest hoi si vniuersū mundū lucretᷣ: aie Vo sue
detrimentū patiatᷣ. g̊ ad hn̄dū hāc aie formaȝ
requiritᷣ nobilissima dispositio: nobilissima
aūt dispō ē ipsa diuina grā. 1. Corin. 13. Si li
guis hominū loq̄r ⁊ angeloꝝ ⁊c̄. Et subiūge
hanc maximā ꝙ tanta est diuine gratie Vtus
dignitas atq̄ȝ potentia: vt etsi de⁹ de sua abso
luta potētia: sine aliquo formato ꝑcedēte me/
rito pctā relaxare possit. Tn̄ de ei⁹ potentia or
dinata hoc facere nō pōt nisi aīa disposita re/
periatᷣ. Disponitᷣ aūt ipsa diuina grā. ps. A/
nima mea sicut terra sine aq̄ tibi: g̊ ⁊c̄. Se
cundus fructus dr̄ inuocatiuus: vnde accipe
regulā generalē ꝙ nullū in creatis reb⁹ ē ita i
orōnibus exauditionis singulare remediuȝ:
sicut est hec dīna grā. Vbi nota ꝙ tā boni
q̄ȝ mali deū inuocare dicuntᷣ: sed differunt in
mō inuocandi. Boni enī inuocāt q̄drupli
cit. Quidā inuocāt i necessitate. ps. Jn tribu
latione mea inuocaui dn̄m: ⁊ ad deū meū cla
maui. Et idē in ꝑsona dn̄i ait. Jnuoca me in
die tribulationis: ⁊ exaudiā te: ⁊ eripiā te. Et
Luc̄. 21. Cū steteritis an̄ reges ⁊ ꝑ̄sides noli
te cogitare ⁊c̄. vsq̄ȝ ibi: sȝ spūs patris vestri q
loquitᷣ i vobis. Et eccle. 18. Jnuocaui patreȝ
dn̄i mei: vt non derelinquat me in die tribu
lationis mee: ⁊ i tp̄e suꝑborū sine adiutorio.
Quidā inuocāt dn̄m in ꝓspe: itate. ps. Jn
uocate cū dum ꝓpe: ⁊ idē dixit cor meū quesi
ui vultum tuū: vultum tuum dn̄e requiram:
ne auertas faciē tuam a me. Quidā inuocāt
ex maxima fide ⁊ crudelitate ad Ro. x. Quō
inuocabūt in quē nō crediderūt. Jnde Jo. 16.
Quicqd petieritis pr̄em i noie meo dabit vo
bis. Et q̄rto loco oēs boni in oi coꝝ bōa
oꝑatione: dn̄m inuocāt ad Ro. x. Ois enī q
inuocauerit nomē dn̄i saluus erit. Et h̄ Pau/
lus in cōsiliū dedit dicēs. Oia q̄cūq̄ȝ facitis i
noie dn̄i nr̄i Jesu xp̄i facite. Mali aūt dn̄m i
uocāt ex iniq̄tate. Prouer. 1. Jnuocabūt ⁊ n̄
exaudiā. Et si qn̄q̄ȝ exaudit: h̄ facit ad coꝝ pe
nā. Quedam enī deus ꝯcedit iratus q̄ negat
placat⁹ Aug. Tertius fructus dr̄ iuuatiu⁹

Juuat eni gratia dei accelerare ad vitã illã in
dei amore inflãmanda. Luc. xij. Jgnē veni
mittē in trã: ⁊ qd volo nisi ꝙ ardeat. ad Ro.
xviij. Certꝰ sũ ꝙ neqꝫ mors neqꝫ vita poterit
vos separe a charitate dei: q̄ ē i xp̄o Jhu dño
nr̄o ⁊c̄. Quartꝰ ⁊ vltimꝰ fructus dr̄ coronati
uus. ps. Beatꝰ quē elegisti ⁊ assũpsisti hita/
bit i atrijs tuis. Et idē. Gl'ia ⁊ honore coro
nasti eũ ⁊c̄. Jnde apl's. 2. ad Thi. vl. ait. Re
posita ē mihi corona iusticie: quã reddet mi/
hi dñs i illa die iustus iudex: quã ⁊ nos felicit̃
expectãtes hac ip̄a diuina gr̄a: d' q̄ hᵒ in ſmōe
diximꝰ mediãte ꝯseq valcamꝰ: xp̄m i ētnũ vi
suri: q cũ pr̄e ⁊ sp̄ũ scō viuit gl'iosꝰ i scl'a. Amē

Sabbato ferie quarte cinerum de Ꝟgine
gloriosa: sermo in ordine quartus.

Rat nauis in me

e dio maris. Marci. vj. Ad lau
dē ⁊ gloriã itronizate ⁊ supscli/
cissime Ꝟgis marie: cuiꝰ hunc
gloriosissimũ habitũ fere: hᵒ i p̄rio q̄dragesi/
me sabbato: aliq̄ d' eiꝰ gl'ia ⁊ dignitate ꝓut sua
benignitate gr̄am dicēdi mistrabit: deuote vi
deamꝰ. Hũcqꝫ tractãdi ordinē: oibꝰ i seq̄uē/
tibus sabbatis ꝓ posse obseruabo. Respice
ad me queso o regina celi: ⁊ peccatorũ refugi/
um: an ego homuncio expauescã tua tãta dig/
nitate: an rerũ sublimitate cõfundar: an mul/
titudine obruar. O virgo Ꝟga sublimis: o
Ꝟgo sanctificata ꝑ stellas: qs mihi det: vt di/
gnus ipse sim p̄co tuarũ inumerabiliũ digni/
tatũ tu ipsa gressus meos diriges: lumē pan/
des. Tu spes: tu vita: tu mihi dux: tu mihi na
uis eris: q̄ hodie i medio huiꝰ mũdi amarissi
mi nobis q̄si naufragãtibꝰ portũ salutis dona
bis. Erat igiẗ nauis i medio maris. Jn qbꝰ
sacratissimis verbis tres de hac gloriosa Ꝟgi
nea naue videamus: videlꝫ.

Virginis gloriose nobilissimã nũcupationē.
Virginis gloriose elegantissimã rutilationē.
Virginis gloriose singularissimã dotationē.

De nobilissima nuncupatione virgis glo/
riose consideratio prima.

p Rimo virginis gloriose nobilissimã
nuncupationē videamꝰ. Vbi tres
more solito ꝯclusiones faciamus vꝫ.

Vt Christifideliũ cetꝰ virginē summope ve
nereẗ: dies sabbatinus illi ꝯgruentissime de
dicatur. Hanc conclusionē ꝓ tanto posui: ne
quis mireẗ: cur dies istos sabbatinos Ꝟgini
dedicare intendimꝰ. Scd'a ꝯclusio est ista.
Tot sunt tantiqꝫ vndiqꝫ huiꝰ mũdi insufflant
periculosi venti: ꝙ nisi nauis tutissima habe/
reẗ: vix vnꝰ de mille saluareẗ. Tertia ꝯclu
sio ē ista. Et si hoc mare qd' cernimꝰ materia/
le nauigãtibꝰ sit ꝑiculosũ: mare tñ sp̄ũale quod
fide intelligemꝰ: gustantibꝰ ē ꝑsaporosũ.

De die sabbati: ⁊ quare virgini dedicaẗ:
conclusio prima.

a Ecipe primam conclusionē: videlicet
Ad cuius declarationē tres inquira/
mus veritates: videlicet. Prima
veritas est ista: quõ dies sabbati accipiẗ i scri/
ptura. Secunda quid debeant christiani in
die sabbati facere. Tertia ē quare dies sab/
bati virgini dedicetur. Quantũ ad primã
dico ad presens ꝙ sabbatum tripliciter acci/
pitur in sacra scriptura. Quoddam enim di/
citur sabbatum temporis. Quoddã sabbatuꝫ
eternitatis: ⁊ quoddã sabbatum iniquitatis.
Sabbatũ tp̄is q̄tuor modis accipiẗ: aliquan
do eni sumiẗ ꝓ septio totiꝰ ebdomade die: ali
qñ ꝓ tota ebdomada: aliqñ ꝓ quolibꝫ die eb
domade: ⁊ aliqñ ꝓ quolibet festo: dico inq̄ꝫ:
ꝙ sabbatũ tp̄is ꝓ septio totius ebdomade die
accipi i scriptura solet. Et hᵒ mõ accipiẗ Exo.
xx. Memēto vt diē sabbati scifices. ⁊ ibidem
xxx. c. Septimꝰ dies erit vob scũs: sabbatum
⁊ reqes dñi. Et leui. xxiij. Sex diebus facies
opus: dies ãt septimus: q: sabbati requies ē:
vocabiẗ scũs: oē opus nõ facietis in eo: sabba
tũ dñi i cũctis hitatiõibꝰ vr̄is: aliqñ accipiẗ ꝓ
tota ebdomada. Luce. xviij. Jeiuno bis i sab
bato. i. i ebdomada: aliqñ ꝓ quolibet die eb/
domade. Marci vl. Valde mane vna sabba
torũ veniũt ad monumentũ orto iã sole. ⁊ Lu
ce. xxiij. Vna sabbati valde diluculo veniunt
ad monumētũ. Et accipiẗ. 4. loco ꝓ quolibꝫ
festo. Leui. 23. Sabbatũ reqetiõis ē: affligi/
tis aias vr̄as. Et ibidē. Mēse septio prima
die mēsis erit vob sabbatũ mēoriale clãgenti/
bꝰ tubis: ⁊ vocabiẗ scũs ⁊c̄. Scd'o accipitur i
sacra scriptura sabbatũ ꝓ sabbato etnitat. i.
ꝓ felicitate btitudis etne: qm̄ sicut i die sabba
ti qeuit deꝰ ab oi ope qd' patrarat. Sex diebꝰ
fecit dñs celũ ⁊ trã ⁊ mare: ⁊ seqiẗ. Quieuit
deus die septio. Jdcirco bñdixit deꝰ diē sab/
bati. Gen̄. vij. Sic nos i sabbato qd' interp/
taẗ requies eternitatis ab oibus corporalibꝰ

opibus qescemus: sola in diuina speculatione
sistentes. Apoc. 14. Amō eni iā dicit spūs vt
reqescant a laboribus suis. Et. 21. Absterget
inqt deus oēm maculā ab oculis sctōꝝ rc.
Tertio accipit sabbatū i scriptura ꝓ sabbato
iniqtatis. Math. 24. Orate ne fuga vr̄a fiat
ieme vel sabbato. i. orate ne ꝑsecutio vr̄a fiat
ieme. i. tpe incōpetēti ex aeris turbatione vel
sabbato. i. tpe cōpetenti ad fugā ex quacunqꝫ
alia cā. Judei eni i die sabbati vltra mille paſ
sus ābulare nō pn̄t: ꝛ tūc sabbatū tpis nō erit
obseruandū: ꝛ p ꝯn̄s dr̄ sabbatū iniqtatꝭ. Itē
sabbatū iniquitatis dr̄ oīs festiuitas in q̄ inho
nesta: ꝛ deo odiosa fiūt. Isaie p̄. Neomeniaꝫ
ꝛ sabbatū ꝛ festiuitates alias nō ferā: iniq eni
sūt cet⁹ vr̄i. Amos. i. Odi ꝛ ꝓieci festiuitates
vr̄as: ꝛ nō capiā odorē cetuū vr̄oꝝ: vide in p̄
cedenti ſmōe i p̄ma pte ꝛ ꝯcl̄one ꝗa: quare ex
his pꝫ p̄ma v̄itas. Q̄tū ad ꝗam breuit̄ pro
nūc dico q̄ loquēdo de sabbato tpis a duob⁹
ꝑmarie declinare debem⁹: ꝛ circa vnū sollici
te opam dare: p̄ inq̄ꝫ declinare debem⁹ ab oi/
bus opib⁹ corꝑalib⁹ nō necessarijs. Exo. 23.
Sex diebus opaberis rc. ꝛ Deutro. 5. Ob
serua diem sabbati vt sāctifices illud sicut pre
cepit tibi dn̄s de⁹ tu⁹. Scd̄o declinare debem⁹
ab opibus spūalibus malis. Isaie p̄. Quie/
scite agere cōuerse: discite bn̄facē rc. Inde de
sceleratꝭ dn̄s ait. Ezech. 22. Scūaria mea spre
uistis: ꝛ sabbata mea polluistis. Tertio hym
nis oīonibus ꝛ alijs bonis opib⁹ vacādū ē.
Ezech. 20. Sabbata mea scificate vt sit signū
iter me ꝛ vos. i. vt videat̄ qs sit ex ppl̄o meo
ſꝫ de hoc ad plenū infra dicet̄ feria t̄tia dn̄ice
de pāssiōe: q̄re rc. Q̄tū ad t̄tiā: vide queso
aia mea q̄ꝫ recte toti⁹ ebdomade dies: ecclesia
ip̄a dispēsēt. nā dies dn̄icus sctissime trinitati
dies lune defūctis: dies martis pctōrib⁹: dieſ
mercurij sctis angelis: dies iouis spūi scō: di
es veneris sctissime passiōi: dies sabbati dul
cissime v̄gini dedicauit. Sꝫ oīb⁹ alijs dieb⁹
ad pn̄s omissis: tres ad pn̄s aia accipe rōnes
q̄re dies sabbatin⁹ v̄gini d̄dicat̄. Pria rō dr̄
acerbe passiōis. Scd̄a rō dr̄ dine t̄minatiōis.
Tertia rō dr̄ ꝑsonalis d̄elictōis. Pria inq̄ꝫ
rō dr̄ acerbe passionis: sctōꝝ eni passio aia ca
ra eoipso die ꝯsecrari solet: q̄ morte ꝓ xp̄o su/
sceperūt: ꝛ p ꝯn̄s equissimū ē: vt ille dies v̄/
gini dedicet̄: q̄ ꝓ xp̄o ci⁹ dilecto filio passa est
Sꝫ die venerꝭ scā ꝛ sabbato scō: v̄gis passio

ꝑdurauit: q̄ illi duo dies deberēt v̄gini dedi/
cari: ſꝫ eccl̄a diē veneris xp̄o ei⁹ dulcissimo fi
lio dedicauit: q̄re sabbatū merito mr̄i dedica/
bit̄. o aia mea an credis v̄ginē solū mēte paſ
sam: certe ꝛ mēte ꝛ corpore. vt ānosi Simeo/
nis vaticiniū iplerēt̄: ꝛ tuā ipsius aiam ꝑtrā/
sibit gladi⁹. i. passio illius. s. xp̄i ꝑtrāsibit aiāꝫ
tuā. i. penetrabit. Et sane vt qdā scrūt: tanto
erat v̄go tacta dolore cordis: q̄ p̄ dolore peni
t⁹ iterijsset: nisi cā itus: ꝛ ex v̄t⁹ spūs scti soli/
dasset rc. Scd̄a rō dr̄ dine t̄minatiōis. Duo
eni sūt ꝑ marie dei opa. s. creatio ꝛ recreatio.
Creatiōis eni opus d̄ nihilo fuit: ꝛ sex dieb⁹
t̄minatū. i. cōpletū extitit: lꝫ d̄ h̄ varie sint opi
niones: vt pꝫ. 18. dis. 2. sniarū. Sꝫ op⁹ recre/
ationis adeo opus creatiōis excessit: vt h̄ i tē/
pore hō deus: ꝛ deus hō fieret. Jo. i. Verbū
caro fctm̄ ē: vn̄ sicut die sabbati summus opifex
opa nāc ꝯpleuit: idcirco diē sabbati bn̄dixit:
sic eadē ipsa die i v̄gine gloriosa opa recreati
onis ꝑfecit: vn̄ ꝛ die hoc quasi ab oībus ope/
ribus vacans: bn̄dictus Jesus in sepulchro q̄
euit: ꝛ ad ipsum locū v̄go gloriosa vsqꝫ socia
uit: ꝛ ibi qescentē reliqt rc. 3ª rō dr̄ ꝑsona
lis derelictionis. Nā sicut v̄go tpe passiōis
sola in vltimis dolorosa remansit: sic congrue
illi vltimus ebdomade dies cū gaudio solen/
niter dedicatur: quare rc. Inde Aurel̄. Au
gu. O btā inqt Maria quis tibi valeat iure
gratiarū ꝛ laudū: p̄conia impēdē: q̄ tuo singu
lari merito succurristi mūdo ꝑdito. Quas ti/
bi laudes fragilitas humani generis ꝑsoluet
que tuo singulari cōmertio recuperandi adi/
tum inuenit. hec ille. Et sic pꝫ pn̄s conclusio.
De tribulationibus ꝛ periculis mūdi: ꝛ q̄
v̄go gloriosa ē tutissima nauis. Cōcl̄o. 2.
Ecipe ꝗam ꝯcl̄onē. vꝫ. Tot sūt tanti/
a qꝫ vndiqꝫ huius mūdi insufflant pi/
culosi vēti: q̄ nisi nauis tutissima ha/
beret̄: vix vnus d̄ mille saluaret̄. Ad cui⁹
declarationē tres inq̄ram⁹ v̄itates vꝫ. Pria
q̄ ē ista maris tā grādis descripta turbatio.
Scd̄a q sunt hi venti tam vehement̄ ꝯtrarij.
Tertia in quā nauē ascendē debem⁹: ne in tā
tis ꝓcellosis vndis piclitemur. Q̄tum ad
p̄mam distinguo q̄ duplex ē principalis tur/
batio: vna mala: ꝛ alia bona. Turbatio bona
ad pn̄s habet septē gradus. Primus dr̄ ad/
miratiōis. Secūdus approbatiōis. Terti⁹ cō
passionis. Quart⁹ dr̄ correctiōis. Quit⁹ dicit̄

amarizationis. Sextus flagellationis. Et se/
ptimus oppressiois. Primus bone turba
tionis dr̃ admiratiois. Luc. p. Que cũ audis
set turbata ẽ in ſmõe eius ꝛc̃. Et Math. 14.
Videntes discipuli Jesũ ambulantẽ sup ma/
re turbati sũt dicẽtes: q2 fantasma ẽ. Et idem
24. Cõturbati sũt discipuli: ꝛ ꝯteriti existiabãt
spũ videre: ꝛ dixit eis qd turbati estis: ꝛ cogita
tiões ascẽdũt i corda vr̃a. ꝛ Luc. i. Et Zacha/
rias turbat9 ẽ vidẽs: ꝛ timor irruit sup eum.
Scd̃s grad9 dr̃ approbatiois: ꝛ h mõ xp̃us
turbat9 ẽ in passiõe: vt ṽitatẽ carnis approba
ret. Joh. 23. Et cũ h dixisset. Jesus turbat9 ẽ
spũ. Et dixit. Amen amẽ dico vobis: vn9 ex
vobis me tradet. Terti9 grad9 dr̃ cõpassio/
nis. Jo. xi. Jesus ḡ vt vidit eã plorantẽ ꝛ iu/
deos: q cũ ea venerãt plorãtes: ifremuit spũ: ꝛ
turbauit semetipm: ꝛ dixit: vbi posuistis eum
Quartus grad9 dr̃ correctiois: ꝛ h mõ tur
bant̃ ꝑdicatores. Jsa. 21. Horrui cũ audirez
turbat9 sũ cũ viderẽ. Que ãt st̃ illa q ꝑdicato/
res audiũt: ꝛ vidẽt. Audi Sap. 14. Oia cõ/
mixta sũt: sanguis: homicidiũ: furtũ: fictio: cor
ruptio: ifidelitas: turbatio: ꝑiuriũ: ꝛ tumult9
ꝛc̃. Quit9 grad9 dr̃ amarizatiois siue pnie.
p̃s. Sana me dñe: qm̃ ꝯturbata sunt oia ossa
mea. s. pre dolore pctõꝝ meoꝝ: ꝛ aia mea tur
bata ẽ valde: pre multitudine iniquitatũ mea
rũ. Sextus grad9 dr̃ flagellatiois. p̃s. Ful
gura multiplicabis ꝛ ꝯturbabis eos: ꝛ ꝑma/
xime in die iudicij. Hiere. 4. Sẽsus cordis
mei turbati sũt i me: nõ tacebo qm̃ vocẽ tube
audiuit: ꝓaudiet aia mea: tuba ãt illa erit d̃ q̄
dr̃. Surgite mortui venite ad iudiciũ. Se
ptim9 gradus ad honorẽ ṽginis glose dicit̃
oppressionis. p̃s. Auertisti faciẽ tuã a me: et
fctũs sũ ꝯturbatus. i. carnis mee ĩfirmitas cõ
turbata ẽ: q2 auertisti faciẽ tuã a me. s. q̄ztũ ad
auxiliũ in tribulationibus. Turbant̃ eni sci i
tribulationib9: sed nõ ꝑturbant̃. Turbari eni
opus ẽ sensualitatis: s3 ꝑturbari ẽ aialitatis ꝛ
bestialitatis. Nã ꝛ xp̃s turbat9 ẽ i passione: vt
dem̃ ẽ. Audi. Paul. 2. Cor. i. Sup̃ modum
grauati sum9: ita vt tedẽt ẽt nos viuẽ. Supra
modũ ingt q̄ztũ. s. ad iudiciũ sensualitat̃: s3 ñ
q̄ztũ ad iudiciũ rõnis. i. Cor. x. Fidelis ẽ de9
q nõ patiet̃ vos tentari sup̃ id qd̃ potestis: sed
faciet cũ tentatiõe ꝓuentũ vt possitis sustinere
qm̃ i eo in quo passus ẽ ipse ꝛ tentat9 potẽs ẽ
ꝛ eis q tẽtant̃ auxiliari: vt dr̃ ad hebreos. 2. c.

Inde Pau. 2. Cor. 4. ait. Apperiant̃: s3 nõ
destituimur. Propterea fugiẽti Helie a facie
ipie Jezabell. ꝛ dicẽti. Sufficit mihi dñe: tol
le queso aiam meã: neq3 eni melior sũ q̄3 p̃res
mei: vt dr̃. 3. Rñ. 18. Dñs auxiliũ vasis aque
ipso sub iunipo dormiẽte nõ negauit. S3 q̄re
dñs suos i hac vita tribulari ꝑmittat dicet̃ in/
fra feria. 5. scd̃e dñice i ꝑma ꝯsideratiõe: ꝛ con
clusiõe scd̃a. Et h d̃ bona turbatiõe dctã suffi/
ciãt. Scd̃a turbatio dr̃ mala: ꝛ l3 malũ plu/
rib9 modis q̄3 bonũ dicat̃: tñ ad pñs q̄nq3 acci
pe male turbatiõis grad9. Prim9 dr̃ maligna
tiõis. Scd̃s punitiõis. Terti9 simulationis.
Quart9 corruptiõis. Et qnt9 etne dãnatiõis
Prim9 inquã grad9 dr̃ malignatiõis: quõ
turbant̃ iniq cũ corripiunt̃. 4. Rñ. 18. Dixit
Acab Helie: tu ne es qui ꝯturbas isrl̃: at ille
ait. Nõ ego turbaui isrl̃. s3 tu ꝛ dom9 p̃ris tui
Heu aia cara prochdolor hodie ipse q̄s vidi
abusiones. Ni. eni hodie ꝑdicatores audien
tiũ aures pruriãt nõ audiunt̃. S3 si qd corru3
ꝯtagiosũ detexerit: mox ꝑdicatorẽ infamãt: et
expellũt: taceo insidias ꝛ rome ꝛ alibi illatas i
deuotissimũ Bernardinũ. taceo q̄ta ego ipse
q minim9 oium sum sustinueri iacula. Testi/
moniũ reddat q̄cunq3 officiũ ꝑdicatiõis exer/
cet: hec missa faciam9. Accipe scd̃3 gradu3
s. punitiõis: q̄ qdẽ mõ in tribulatiõib9 turbãt̃
iniq: deũ ꝛ scis suis maledictis ṽbis trucidã
tes. p̃s. Turbati sũt ꝛ moti sũt sicut ebrius: ꝛ
eis sapia eoꝝ deuorata ẽ: q2. s. ꝑdũt sensum ꝛ
intellectũ. Tertius gradus dr̃ simulatiõis
Math. 2. Audiens autẽ Herodes rex turba
tus ẽ: ꝛ ois hierosolima cũ illo ꝛc̃. vsq3 ibi: vt
come veniens adorẽ eũ. Quartus grad9
dr̃ ꝯtaminationis: q̄ mõ boni a maloꝝ iniqs
ſmonib9 corrũpunt̃ ꝛ ꝯtaminãt̃: qm̃ corrum/
pũt bonos mores colloq̄a mala. Ecc̃. 27. Hõ
iracũdus intẽdit litẽ: ꝛ vir pctõr turbat ami/
cos. s. dei ꝛ bonoꝝ. Quit9 gradus dr̃ etne
dãnatiõis. sap̃. 5. Vidẽtes turbabunt̃ timore
horribili: ꝛ mirabũt̃ i subitatiõe ĩsꝑate salutis
dicẽtes itra se pniam agẽtes: s3 infructuosam
supple: ꝛ ꝑ angustia spũs gemẽtes: hi sũt quos
aliqñ habuim9 i derisũ ꝛc̃. Que oia aia mea si
bñ notasti: p3 satis rñsio ad ꝑmã vc. Qtũ
ad scd̃am veritatẽ. Heu q̄so aia mea q̄s hiu9
mũdi vẽtos ingenio ꝯprehendẽ poterit: q̄s q̄
tidianos ꝯnumerabit insult9. Audi deuotiss.
mũ Bernardũ. Heu mihi dñe de9: vndiq3

mihi bella: vndiq; tela volãt: q̃cũq; denũ me v̄tã nulla securitas: esuries ⁊ refectio militãt ꝯ me. Propterea sapiẽs ille salomõ. Eccle. 2. ait. Fili accedẽs ad s̄uitutẽ dei: sta in iusticia ⁊ timore: ⁊ ꝑpara aiam tuã ad tẽtationem Licet igit̄ innumeri quodãmõ sint circa aie nauẽ periculosi vẽti: q̃tuor tñ ad p̃ns accipe fortissimos vẽtos i nauẽ aie misere insufflantes d' qbus Dani. 7. dr̄. Videbã in visione mea nocte: ⁊ ecce q̃tuor vẽti celi pugnabãt i mari magno. Et Zacharias. 6. Isti inqt sũt q̃tuor venti celi q egrediunt̄: vt stent corã dñatore vniuerse terre. Prim⁹ ventus dr̄ gaudiũ fatuũ. Scd's dr̄ dolor bestialis. Terti⁹ dr̄ spes insana. Et quartus ⁊ vltim⁹ dr̄ timor carnalis

Prim⁹ inq̃; vẽtus dr̄ gaudiũ fatuum: qd' vulgarit̄ dici solet alegreza desinemorati: et h̄ ventus nauẽ eorum qui hunc seculum sibi paradisum statuunt: die noctuq; exsufflat. Job 21. Gaudent ad sonitũ organi ducũt i bonis dies suos: ⁊ in puncto ad inferna descendũt. Et ex h̄ nimio terrenoꝝ gaudio: tẽpestas orit̄ itẽꝑantie. Inde. ps. clamat. Diuitie si affluãt nolite cor apponere. Scd's ventus dr̄ dolor bestialis: ⁊ hic ꝑmaxie mũdanos tribulatos uehit: q cũ quicq̃; nõ gratũ senserit despe rãt: ex q̃ sequit̄ tẽpestas ipatiẽtie. Quotquot ego ipse vidi: q cũ illis quicq̃; aduersi acciderit: cũ deo vllũ pactum volũt. ps. Collocauit me i obscuris sicut mortuos seculi: ⁊ anxiat⁹ ẽ sup̄ me spũs meus: in me turbatũ ẽ cor meũ; s. p̄re multitudine tribulationũ mearũ. Tertius vent⁹ dr̄ spes insana: ⁊ h̄ vẽto nauis p̄resũptuose in lõga vita: aut grandi⁹ mĩa dei sperantiũ sũmope quassat̄. Exemplũ p̄mi d' diuite epulone aie sue dicenti. Luc. 21. Aia mea habes multa bona reposita in annos plurios ⁊ nocte seq̃nti dictũ ẽ ei: stulte hac nocte morieris. Exemplũ secũdi d' origine oẽs aias i fine mundi saluante. Et ex h̄ vẽto tẽpestas insurgit p̄sumptiõis. vñ vt dicit mgr̄ in s̄o di. 26. Sperare aliqd sine meritis: nõ spes: s; p̄resũptio dici põt. Inde Eccle. 18. dr̄. Vidit inqt p̄sũptionẽ cordis eoꝝ: qm̃ mala ẽ ⁊ cognouit subinersionẽ q nεq; ẽ. Et sap. 17. dr̄. Semp̄ p̄resumit seua ꝑturbata ꝯsc̄ia. Mõne seuũ atq; ipiũ: vt qs credat semp̄ male viuere ⁊ tandẽ mĩa dei saluari: nã si misericors ẽ: ⁊ tãtũdẽ iust⁹ ẽ. ps. Justus dñs: ⁊ iusticias dilexit ⁊c̃.

Quart⁹ vent⁹ dr̄ timor carnalis: ⁊ hoꝝ nauis i mario periculo ẽ: ⁊ ex h̄ eni timore tẽpestas orit̄ desꝑatiõis. Sũt eni q̃dã diuinã iusticiã cũ eoꝝ culpis põderãtes: ⁊ de pctis trepidantes plusq; expediat: cũ Caym aiũt. Maior ẽ iniq̃tas mea q̃; vt veniã merear: ⁊ vna cũ Juda laq̃o se suspendũt. Audi Augu. de vtilitate agende pnie. Et loq̃t̄ d' Juda. Non tã inqt scel⁹ qd' cõmisit: q̃;q̃; idulgẽtie desꝑatio fecit penit⁹ interire. Et Leo papa. Scelerator inqt oib⁹ o Juda ⁊ infelitior extitisti quẽ nõ pnia duxit ad dñm: s; desꝑatio traxit ad laqueũ: h̄ ille: q̃re ⁊c̃: ⁊ sic p; s̄a vitas. Q̃tũ ad tertiã veritatẽ dico breui. ẽ aia cara q̄ his i ꝑcellosis fluctuatiõibus: tutissima salutis nauis ẽ v̄go gl'osa: ꝑuer. vl. F̄ca ẽ q̃si nauis institoris d' lõge portans panẽ suũ: hic est ille. panis qui de celo descendit. Jo. 6. Et ideo de longe: q: d' celo in terrã ⁊ valde longe: q: nl'lis nr̄is exigentib⁹ meritis: sed s̄m suã mĩam saluos nos fecit. vt dictum ẽ s̄. none precedẽti. Hanc igit̄ nauẽ hunc ferentem panẽ aia mea scande: h̄ te ad portam salutis adducet. Audi deuotissimũ Bernardũ. O hõ si ad cõspectũ p̄ris accedere times: ne liquescas quasi cera a facie ignis: sed vade ad mediatricẽ matrẽ mie: ⁊ oñde ei vulnus ⁊ vlcera: ⁊ ipa ꝓ te oñdet lac ⁊ vbera: filius oñdet patri lat⁹ ⁊ vulnera: pr̄ nõ negabit filio: nec filius matri: nec mr̄ tibi: hec ille. Et sic p; p̃ns ꝯclusio.

De multiplici acceptiõe maris: ⁊ quare v̄go dr̄ mare.

Conclusio tertia.

a Ecipe tertiã ꝯclõnẽ v;. Et si h̄ mare qd' cernim⁹ mãle nauigantib⁹ sit ꝑiculosũ: mare tñ spũale qd' fide intelligimus: gustantib⁹ est saporosum. Ad cuius declarationem tres more solito ingram⁹ veritates v;. Prima quot modis accipit̄ mare in dina scriptura. Scd'a q̃lit̄ h̄ mare mũdi nauigare debemus. Tertia q̃re v̄go gl'osa dici p̄t mare tã amarũ. Ad p̄mũ dubiũ dico ad p̄sens q̄ q̃druplex ẽ mare v; mare gr̄e: mare mundi: mare culpe: ⁊ mare pene. Mare gr̄e dr̄ sacramentũ baptismi: ⁊ rõ q̃re baptismũ i p̃ña mare dico ẽ: qm̃ sicut mare i sua nã. amaritudinẽ h;: ⁊ sic baptismus amaritudinem presupponit. s. penitentie. Et hoc i adultis: vt dicit dñs Bona. in. 4. dis. 16. Actuu; 2. Penitentiam agite: ⁊ baptizet̄ vnusquisq; vestrum: in nomine Jesu xp̄i in remissione; peccatorum vestrorum: ⁊ accipiet; donũ spi

40

ritus sancti. Et sũt verba bti Petri ⁊ Ma/
thei.6. Fuit Joannes in deẜto baptizans et
predicans baptismum penitentie in remissio/
nem peccatorum: propter hoc enim a peniten
tia baptismus Joannis incepit: q2 in adultis
penitentia baptismum precepit: vt dicit Bo/
na. vt. s̃. Secundum mare dicitur presen/
tis vite: siue mare mundi. Heu heu q̃z ama/
rus ẽ in oibus vijs suis hic miſ mund⁹. Job
tertio: añq̃z comedam suspiro: ⁊ tanq̃z iundã
tis aque sic rugitus meus. Et ad Roma. 7.
Semper inquit pugna est in corpore mortis
huiuſ: hinc ⁊ bona illa sunamit̃. 4. Rñ. 4. di
cebat. Anima mea in amaritudine ẽ. Inde ꝓ
pheta clamabat. Saluum me fac deus: qñ in
trauerunt aque vsq̃z ad animam meam. Nõ
ne amara turbatio mũdi: qñ surrexerũt qdam
de synagoga libertioꝝ ⁊ cirenẽsiũ ⁊ cõmouerũt
plebẽ ⁊ seniores ⁊ scribas ⁊ ꝯcurrentes Ste
phanũ rapuerũt in consiliũ ducẽtes ⁊c̃. Quid
dicam de tyrannis in ecclesiã dei sentiẽtibus ⁊
xpianoꝝ numeꝝ fere inumerabilẽ occidẽtib⁹
O Roma q̃ q̃zta fueris ipsa ruina docet testi
moniũ hic redde. Nõne vndiq̃z sctõꝝ sãgui
nẽ mades. Et qd multis moror: an hec parua
fuit mundi amara cõmotio: qñ vilis homũcio
suũ dñm crucifixit. Et vt oia cõprehendam.
Quid amari⁹: qd turpi⁹: qd inhonesti⁹: quid
nauseã magis generãs: q̃z q hodiernis tpib⁹
tot⁹ h miſ mũd⁹: i dei ⁊ sctõꝝ blasphemijs: ⁊
ipijs maledictionib⁹ vsq̃z ad celũ scãdẽtibus
sine vllo timore ꝓrũpit. Isa. p̊. Dereliquerũt
deũ: blasphemauerũt sctm̃ isrl̃: alienati sũt re/
trorsũ. Inde. ps. Inueniaſ man⁹ tua. s. vl/
trix oibus inimicis tuis: dextra tua ineniat oẽs
q te oderũt. Tertium mare dr̃ mare culpe.
Solẽt eni boni petõres cũ suaꝝ culpaꝝ multi
tudinẽ: turpitudinẽ: ⁊ grauitatẽ pensant volu
unt: ⁊ recogitãt: i grandẽ amaritudis vndaꝫ
mẽte ꝓrũpere. Audi. ps. Veni in altitudine
maris: ⁊ tẽpestas demersit me: q2. s. ex homi
cidij adulterijq̃z culpa a dei gr̃a excidi ⁊c̃.
Quartũ mare dr̃ mare pene: vbi oẽs sine dei
timore viuentes. vñ diuersis culpis ꝯ deum
eleuanſ: ⁊ tandẽ p dolorosã mortẽ i penaꝝ in
ferni ꝓfundissimo pelago submergũſ. Exo.
15. operuit eos mare. i. infern⁹ amaritudĩe ple/
n⁹: q2 ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiũ. Hiere. 9.
Ecce ego cibabo ppl̃m istũ absinthio: ⁊ da/
bo eis potũ aquã fellis. Et idẽ. 6. c. Ecce da/
bo i ppl̃m istũ ruinã: ⁊ ruẽt i eos fr̃es ⁊ filij si
mul: vicin⁹ ⁊ ꝓxim⁹ ꝑibũt. Et sic pꝫ ꝑma ꝟi
tas. Ad secũ ve. dico q bñtib⁹ nobis ꝟgi/
nẽ gloriosã ꝓ naui tutissima: q̃zuis ꝑiclosũ sit
h mũdi mare: nullũ tñ aliud singulare ꝑsidiũ
q̃z vela nr̃e volũtatis extẽdẽ diuinis bñplacit̃.
Vñ si es i ꝓsꝑitate: pone velũ tuũ ad diuinaꝫ
voluntatẽ. ps. Diuitie si affluãt nolite cor ap
ponere. Si i aduersitate pone velũ i volũtate
dñi: ⁊ cũ sãcto Job dic. Dñs dedit: dñs ab/
stulit: sicut deo placuit: ita factũ ẽ: sit nomẽ do
mini bñdictũ. Et si qñq̃z te mergi sentias: cũ
Petro clama mergẽti: ⁊ dextra dei erigiet te.
Math. 14. quare ⁊c̃. Ad tertiã ve. dico q
triplici rõe ꝟgo gl̃iosa pt dici mare. Prio rõ
ne redũdatiõis. Scd̃o rõne gustatiõis. Ter/
tio rõne nauigatiõis. Prio rõne redũdati
onis. Nã sic̃ flũia oia itrãt i mare: ⁊ d̃ mari re
dũdãt. Eccle. p̊. sic oium sctõꝝ charismata in
trãt i mariã. Nã flumẽ angeloꝝ: spirituumq̃z
oium beatorũ intrat in mariã. Flumẽ ꝓpha/
rũ intrat i mariã. Flumẽ patriarcharũ intrat
in mariã. Flumẽ aploꝝ intrat i mariã. Flu/
mẽ martyrũ itrat i mariã. Flumẽ ꝯfessoꝝ
intrat i mariã. Flumẽ virginũ intrat i mariã
Flumina oia intrãt i mare. Flumia oiuꝫ gra
tiarũ intrãt i mariã. Eccl. 24. In me ois grã
vite ⁊ ꝟitat̃: i me ois spes vite ⁊ ꝟtut̃: trã/
site ad me oẽs q ꝯcupiscit̃ me: ⁊ a gnãtiõib⁹
meis adimplemini: al's exponã ꝟba h. Inde
Augu. ait. Gr̃a plena es o maria: quã apud
dñm iuenisti: ⁊ hãc p totũ mundũ diffundere
meruisti: q2 ceťis p ptes in maria tota se infu/
dit gr̃e plenitudo. Scd̃o ꝟgo gl̃osa pt di/
ci mare rõne gustatiõis. Sic̃ eni h mãle mãe
qd̃ cernim⁹ gustãtib⁹ rõneꝫ dulcedis nescit: sic
ꝟgo oib⁹ cernẽtib⁹ amarissima i sui dulcissi/
mi filij passiõe amarissima fuit. Luc̃. 2. Et tu
am ipsi⁹ aiam ptransibit gladi⁹. Audi. Hie
ro. in ſmone. Maria ingt q2 mẽte passa est:
plusq̃z martyr fuit. Nimirũ ⁊ ei⁹ dilectio am
plius fortis q̃z mors: q2 mortẽ xpi suam fecit.
Scd̃ de hoc infra ſmone. 26. Tertio ꝟgo
dr̃ mare rõne nauigatiõis. Nam sicut mare
nauigantib⁹ terribile ẽ: sic virgo demonib⁹
mundũ nauigantibus horribilis est: vsq̃z eni
ad diẽ iudicij hunc aerẽ caliginosum volitãt
⁊ post iudiciũ in infernũ detrudenſ: vt cõiter
theologi ferunt: ⁊ mgr̃ ponit in. 2. sniarum.
Quod autem ꝟgo demonib⁹ sit tribilis audi

Audi gloriosū Bern. Nō sic igt timēt hostes visibiles quālibet castrorū multitudinē copiosam: sicut aeree potestates marie patrociniuȝ vocabulum ⁊ exemplū. Fluunt ⁊ pereūt sicut cera a facie ignis: vbicunqȝ inueniūt crebraȝ huius recordationem: deuotā inuocationem solitāqȝ imitationē: hec ille: nec iniuria. Nā si terribilis demonibus ē filius: an mat̄ illis placida erit. Audi. ps̄. Dicite deo q̄ȝ terribilia sūt opera tua dn̄e. Et idē tu terribilis es: ⁊ qs resistet tibi. Audi Ysaiā. c. 30. A uoce dn̄i pauebit asur vga ꝑcussus. i. diabolus ꝑcussus virga. i. sancta cruce pauebit. i. timebit: quar̄ ⁊c̄. Et hec volo sufficiant ꝓ p̄nti ꝯclusione: ⁊ sic patet p̄ma pars huius sermonis.

De elegāti rutilatōe vgis. Cōsideratō. 2.

s Ecundo gloriose

virginis elegantissimā rutilationē videam⁹. Ubi tres ꝯclōnes subiungam⁹ vȝ. Pria ꝯclō ē ista: lȝ scti oēs suis meritis ⁊ orōnib⁹ hāc pauꝑculā aiam: vt ad portū salutis veniat: cū maxima charitate dirigant Nullum tn̄ ē adeo rutilans sidus i hoc ꝑiculoso mari nauigantib⁹ lucens sicut virgo gloriosa p̄clarissima stella maris. Secūda conclusio ē ista. quāuis cūctis siderū splendoribus vgo gloriosa cōparet̄: singularit̄ tamē aurora fulgēs appellat̄. Tertia conclusio est ista: nisi fuisset hic portus virginis alme: vbi non nisi salus sperari potest: diuersis temporibus plures naues naufragassent.

De stellifera rutilātia vgis. Cōclu. i.

a Ecipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. Ad cui⁹ declarationē tres veritates ingramus vȝ. Prima ē ista. Quot modis scti orare ꝓ nobis possūt. Scd̄a quō sci i h̄ mari resplenduerunt. Tertia quō vgo sup oēs sctōs radios sue lucis ōn̄dit. Ad primam dico q̄ tripliciter sci ꝓ nobis orare p̄nt. s. mente ore et oꝑe. Primo mēte: ⁊ d̄ h̄ orādi genē ait domin⁹. Math. 6. Intra cubiculū tuū: ⁊ clauso hostio ora p̄rem tuū. Quadruplex ē eni cubile: exteri⁹: interi⁹: superi⁹: ⁊ inferius. Cubile exteri⁹ eccl'a scā est. Cant. p̄. Introduxit me rex i cubiculū suū. Cubile interi⁹ secretū ꝯscie ē: ⁊ de h̄ dr̄ hic. Math. 6. Intra cubiculū tuū ⁊c̄. Cubile supi⁹ celestis p̄ria ē. Luc. xi. Noli mihi molestus esse: iā pueri mei mecū sūt in cubili Cubile inferi⁹ mala ꝯscia ē. ps̄. In cubiculis suis collocabunt̄. In p̄mo cubili cubat ipe xp̄s ⁊ requiescit. cant. p̄. Indica mihi vbi pascas vbi cubes in meridie. Et ibidē dū esset rex in accubitu suo: nard⁹ mea dedit odorē suū. In cubili iteriori qescit iustus. ps̄. In pace in idip̄m dormiā ⁊ requiescā. In superiori qescit btūs. ps̄. Bti q habitāt i domo tua i scl'a scl'oꝝ laudabūt te. Apoc. 14. Amō enim iā dicit spūs: vt requiescat a laborib⁹ suis. In inferiori qescit diabol⁹. Luc. 12. Assumit alios spūs nequiores se: ⁊ ingressi h̄bitant ibi: et sic pȝ p̄m⁹ orādi modus. Scd̄o orare p̄nt ꝓ nobis sci ore. ps̄. Dirigat̄ orō mea sicut incēsum in ꝯspectu tuo: ⁊ sic paupercula Susanna falso a iudicib⁹ senib⁹ ꝯdēnata exclamauit voce magna ⁊ exaudita ē. Daniel. 13. Similiter ⁊ xp̄s in cruce pendēs. ad Hebreos. 5. c. Qui i dieb⁹ carnis sue preces supplicationes qȝ ad deū offerēs: q possit eū saluū facē a morte. Luc. 22. Factus i agonia ꝓlixi⁹ orabat. Tertio mō orāt sci oꝑe: ⁊ h̄ modo vltra oēs ꝓ nobis xp̄s orat. ad Ro. 8. Qui semꝑ interpellat ꝓ nobis ad p̄rem. Multa d̄ orōne habes. s̄. s̄mone s̄c ꝑ totū. Et sic pȝ p̄ma vitas

Ad s̄am ve. dico q̄ sci i septē donis spūs sācti p̄marie splēduerūt. ps̄. In splēdorib⁹ sctōrū. i. i donis spūs sci: q sctōs splēdidos faciūt Actuū. 2. Apparuerūt illis dispertite ligue tāq̄ȝ ignis: seditqȝ sup̄ singulos eoꝝ. Ubi nota q̄ sex sūt dona p̄ncipalit̄. s. dona nāe: dōa grē dona glīe: dona tp̄alia: dona pene: ⁊ dōa culpe. Dona nāe sūt nālia bona a deo facta: ⁊ nobis donata: vt rō ingeniū ⁊c̄. ps̄. Bn̄dict⁹ deus in donis suis: h̄ aūt dona concessit de⁹ ad viuendū. Gen̄. p̄. Formauit deus hoiem de limo terre: ⁊ inspirauit in eū spiraculum vite: ⁊ factus ē hō in aiam viuentē. Dona grē sūt in duplici gradu p̄mus ē ipse Jesus fili⁹ dei. Isa. 9. Paruulus datus ē nobis: ⁊ fili⁹ nat⁹ ē nobis. ⁊ Jo. 3. Sic deus dilexit mundū vt vnigenitum suum daret. Scd̄s gradus sūt dona spūs. Isaie. xi. Requiescit sup eū spūs dn̄i: spūs sapie ⁊ intellectus: spūs ꝯsilij ⁊ fortitudinis: spūs scie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eum spū timoris dn̄i. Et h̄ dona dant̄ ad merendū i. Cor. 9. Ego sic curro nō quasi in incertum sic pugno nō quasi aerē vberās. Et. 2. Thi. i. Scio cui credidi ⁊ certus sū: q2 potēs ē dn̄s depositū meū s̄uare vsqȝ in illū diē. Dōa glo

rie ē btitudo eťna. ps. Qui dat salutē regibꝰ
rc̄. ꝛ idē. Bti q habitant in domo tua in secula
seculoꝝ laudabūt te: ꝛ h dōa danꝛ ad premiā/
dū. Luc̄. 22. Ego dispono sicut disposuit mi/
hi pr̄ vobis regnū vt edatis ꝛ bibatis sup mē
sam meā in regno meo. Dona tpalia sūt vt a/
bundantia vini panis olei: ꝛ sic de alijs. ps.
Qui dat iumētis escā ꝛ herbā fuituti hoium.
Et hec bona pctōribꝰ tribuit ad alliciendū ad
seipm amandū: ꝫ vt plurimū pctōres abutun
tur illis. puer. p̊. Vocaui ꝛ renuistis: extēdi
manꝰ meas: ꝛ nō fuit q aspiceret rc̄. Sꝫ bōis
ꝛ iustis dat talia dona ad solatiū vel alio bono
respectu. ps. Nō vidi iustū derelictū: neqꝫ se
mē eiꝰ q̄rens panē. Dona pene sūt aduersita
tes. Et hec dona pctōribꝰ ad corrigendū bōis
ad purgandū tribuit: de pmis audi pphām.
Multiplicate sūt ifirmitates coꝝ postea et ac
celerauerūt: ď bonis eundē audi: Vga tua et
baculus tuus ipsa me ꝯsolata sūt. Dona cul/
pe sūt carnalia vicia: ꝛ hec solū dat diabolꝰ ad
dānationē. Mathei. 25. Ibūt hi in suppliciū
eternū. Mō ad ꝓpositū qn̄ q̄ris quō sci in hꝰ
mūdo splenduerūt. dico q pmaxie in septem
donis grē: q sūt septē dona spūs sci. Prio
claruerūt sci in dono timoris. Ecc̄. xi. Qui si/
ne timore dei ē: nō pōt iustificari. Et. c. 2. ait.
Qui timetis deū diligite illū: ꝛ illūiabit cor ve
strū. Scd̄o claruerūt in dono pietat̄. Ma
thei. 25. Tunc dicet eis q a dextris eiꝰ erūt esu
rivi rc̄. ꝛ. ps. Flauit spūs eiꝰ ꝛ fluxerūt aque
s. compassionis. Tertio claruerūt in dono
scie. audi dnm. Anime bone petenti da mihi
itellectū ꝛ scrutabor legem tuam qd dicat. In
tellectum tibi dabo ꝛ instruā te in via hac qua
gradieris: firmabo super te oculos meos.
Quarto claruerūt in dono sapie. Ecc̄. 51. In
sapia eius luxescit aia mea: ꝛ ignorātias meas
illuminauit. Quinto claruerūt in dono cō/
silij: vn̄ ꝛ xpo dicebāt: ecce nos reliqmus oia:
ꝛ secuti sumus te rc̄. Sexto claruerūt i do/
no intellectꝰ. ps. Intellectus bonus oibꝰ faci
entibꝰ eū. Septio ꝛ vltimo claruerūt i do/
no fortitudis. ad Hebre. xi. sci p fidē rc̄. vsqꝫ
fortes facti sūt in bello: q̄re rc̄. Et sic pꝫ fa Vi.
Quantū ad tertiā veri. dico q i septē pul/
cherrimis rebus sup oēs emicuit. Prio in p
ciosa nāli ꝯditione: q fuit tota ignita. Scd̄o i
sūma luciditate. Tertio in magna illuminatio
ne. Quarto in singulari directione. Quinto
in stupenda vnione. Sexto in firma duratōe
Et septimo in supma collocatiōe. Prio in
quā gloriosa Vgo sup ceteros emicuit in pre/
ciosa nāli ꝯditiōe: q tota fuit ignita ꝛ infocata
dino amore. vn̄ arguat sic: ď q minꝰ videt in
eē ꝛ inest g de quo magis. Ista ē vna regla
logice generalis: tūc sic. Si Paulꝰ ex grādi
charitate ausus ē dicere ad Ro. 8. Quis nos
sepabit a charitate dei: an angustia: an psecu/
tio rc̄. qꝫta credimꝰ charitate gloriosā Vginē
sup oēs caluisse pfecto vt nihil creatū mag̃.
Propterea vere dicē poťat illud Cant. ꝛ sūt
Vba aie i deo philocapte. Fulcite me floribꝰ
q amore langueo. Scd̄o Vgo sup omnes
emicuit i sūma luciditate. cant. 6. Que est ista
q pgredit pulchra vt luna: electa vt sol. Sꝫ ď
h in seq̄nti cōclusiōe. Tertio in magna illu
minatōe: q oibus suarū operationū ꝛ Vtutū
exēpla mōstrauit: vn̄ xps discipulis. Mathei
5. dixit. Sic luceat lumē vr̄m corā hoibus: vt
videāt rc̄. Quantū credis vt pr̄ filij eiꝰ dulcis
simi xpi glorificaret ceteros sctōs i bonis exem
plis aiasse. Inde Amb. i omelia. sup Lucaꝫ
Exurgens maria abijt i montana rc̄. dic̄. Di
scite vos o Vgines sedulitatē quā pregnātibꝰ
debeatis exhibē cognat̄ rc̄. Cū āt i oibꝰ V/
tutibꝰ ceteros separauerit: dicet ꝯ. rōne seq̄n/
ti. Quarto in singulari directōe. Solēt. n.
naute tpe noctis luie lucerne quodā ad portū
ciuitatis attingē. Sic nobis nauigantibꝰ p h
mare magnū ꝛ spaciosū in q reptilia quorū nō
ē numerꝰ. i. diuersa genera inimicoꝝ q cōpē
sato nobiscū agone luctant singularissimū lu/
men ad portū salutis dirigēs ē dulcissima V/
go: q ipsa genuit xpm: q illuminat oēm homi
nē venientē i hūc mūdū. Quinto claruit i
stupenda vnione. Quis eni deo tm̄ vniri po
tuit sicut glosa Vgo. Ecc̄. 23. Qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo. Et qꝫ miro mō q
euerit: audi angelū Luc̄. p̊. Spūs sctūs supue
niet i te rc̄. Sexto claruit i firma duratiōe:
q nūqꝫ ex ꝓspitate elata ē: ꝫ audi qd dicat an
gelo ipsā dei mrem diceti. Ecce ācilla dn̄i rc̄.
nec ex aduersitate turbata est. Luc̄. p̊. Stabat
s. i firmo ꝓposito iuxta crucē maria mr̄ Jesu
rc̄. Septio ꝛ vltio claruit i supma colloca/
catione: q ď nullo dr̄ sic exaltata ē scā dei ge/
nitrix sup choros angeloꝝ ad celestia regna:
q̄re rc̄. Et sic patet pn̄s conclusio.
De qbusdā alijs splēdoribꝰ Vgis. Cō. 2.

Ecipe nunc ꝯcł'oeꝫ vꝫ. Quis cũctis si
a derũ splẽdoribꝰ ꝟgo gloriosa cõpara
tur: singularit' tñ aurora fulgẽs appel
lat'. Ad cuiꝰ declarationẽ tres more solito
ꝟitates ingramꝰ vꝫ. Pria si aliud p̃ret' virgi
nẽ stella põt appellari. Scd'a quẽ splendorem
a ꝟgine acceperũt ceteri sancti. Tertia quare
super omnes stellas virgo aurora dicatur.
Quãtũ ad p̃mã dico aia mea q̃ nõ sola ꝟgo
gloriosa stella põt appellari. Nã ⁊ oẽs ange/
lici spũs stelle dicũt'. Apoc. 12. Et draco cau/
da sua trahebat tertiã p̃tẽ stellarũ. Itẽ ⁊ oẽs
sci. Gen. 22. ⁊ Exo. 32. Multiplicabo semẽ
tuũ sicut stellas celi. Et. i. corinth. 15. Stella a
stella differt in charitate. i. s̃cti. Itẽ ⁊ stella dr̃
ecclesia scã. Apoc. 2. Hec dicit q̃ tꝫ septẽ stel/
las i dextera sua. i. sanctã ecclesiã septiformis
grãe dei p̃lucẽtẽ. Itẽ ⁊ stella dr̃ antixp̃s. apoc.
8. Et cecidit de celo stella magna ardẽs tan/
q̃ꝫ facula ⁊c̃. Itẽ ⁊ oẽs scelerati stelle appella/
ri possunt. Math. 24. Stelle cadẽt de celo. i.
ipij tollent': ne videãt gloriã dei. Math. 25.
Ibũt hi in suppliciũ eternũ: Sꝫ ꝟgo glorio
sa singulari quodã mõ stella dr̃. Numeri. 3.
Orient' stella ex iacob: q: sicut stelle mãles facte
sunt in ornamentũ celi. Gen. p̃. Fecit deus
duo luminaria magna: maiꝰ vt p̃eẽt diei: ⁊ lu/
minare minus vt p̃eẽt nocti: ⁊ stellas q̃ luce
rent in firmament[illegible]li. Sic gloriosa ꝟgo fa
cta ẽ: vt luce sua decoraret totũ empireũ celuꝫ
p̃s. Astitit regina a dextris tuis in vestitu de
aurato circũdata varietate: q̃re ⁊c̃. Et sic patꝫ
p̃ma ꝟitas. Ad nunc ve. dico q̃ oẽs sc̃toꝝ
ꝟtutes tã noui q̃ꝫ veter' testi a ꝟgine pleni/
tudinẽ suscepũt: veteris q̃dem in ꝟgine futu
ra. Noue ꝟo legis sci i ꝟgine iã facta. Et vt
clariꝰ ista videãt' q̃dã sanctoꝝ noui ⁊ veteris
testi cõnumerari ꝟtutes p̃nt. Claruit nanq̃ꝫ
Abel i veteri testõ ꝟtute innocẽtie. vñ ⁊ dñs
respexit ad munera eiꝰ. Gen. 4. Claruit E/
noch ꝟtute mũditie: vñ ⁊ tulit illũ deus vide
Gen. 6. Claruit Noe ꝟtute spei: vñ ⁊ spãs
archa a diluuio liberari: ex dei spãli mandato
illa miro modo fabricauit. Gen. 5. Claruit
Abraã ꝟtute fidei. Gen. 22. Credidit abra/
am ⁊ reputatũ ẽ ei ad iusticiã: vñ ⁊ filiũ imola
re volut: vt ibidẽ dr̃. Claruit Isaac ꝟtute o
bedientie. vñ ⁊ p̃ri i sui imolatiõe non ꝯdixit.
gen. 22. Vbi sũt victima ⁊ holocaustũ p̃r mi:
⁊ r̃ndẽs p̃r ait: dñs p̃uidebit fili mi ⁊c̃. Claru
it Iacob ꝟtute amicitie: vñ ⁊ dñs ei multa se
creta reuelauit: vt d' scala ⁊c̃. gen. 22. Claruit
Iob ꝟtute paciẽtie vñ nec dñm locutꝰ ẽ. Iob
p̃. Claruit Moyses ꝟtute mãsuetudis: vñ ⁊
dño sp̃ mãsuete r̃ndit' iõ mãsuetissimꝰ dictꝰ ẽ.
Numeri. 12. c. Claruit Dauid ꝟtute hũilita
tis. vñ ⁊ iumentũ se eẽ dixit. p̃s. Vt iumẽtuꝫ
factꝰ sũ apud te. Claruit Salomõ ꝟtute sapie
vñ ⁊ sapient' d' duabꝰ meretricibꝰ iudiciũ d'dit
3. Reg. 3. Claruit Ezechias ꝟtute p̃nie: vñ
⁊ ꝟsa facie ad p̃ietem fleuit amore. Isa. 38. ⁊
4. Rñ. 20. Claruit ⁊ Daniel ꝟtute itelligẽ
tie: vñ ⁊ somniũ Nabuchodonosor exposuit
Dani. 4. c. Claruit Susãna ꝟtute castimo/
nie: vñ ⁊ potiꝰ mori elegit q̃ꝫ senibꝰ ꝯsentire.
Dani. 13. Et isti suffi. iãt ex veti lege. Nũc et
sc̃tõs quosdã noue legis cõnumeremꝰ. Cla/
ruit nãq̃ꝫ Iohes baptista ꝟtute p̃nie: vñ ⁊ a
teneris annis hẽmũ petijt. Añ desti teneris
sb ãnis ⁊c̃. d' ipso canit eccl'ia. Claruit Petrꝰ
ꝟtute ꝯstãtie pꝰ spũs scti missiõnẽ. vñ ⁊ letãt'
ibat ad crucẽ. Claruit ⁊ Paulꝰ ꝟtute fortitu
dis: vñ ⁊ dicebat: cũ infirmor tũc fortior sũ. 2.
Cori. 12. Claruit Andreas ꝟtute aiositatis:
vñ ⁊ crucẽ aiose salutauit: dicẽs. Salue crux
p̃ciosa ⁊c̃. Claruit Iohes euangelista ꝟtute
doctrine: vñ ⁊ cetis altiꝰ itonuit dicẽs. In p̃n
cipio erat ꝟbũ ⁊c̃. Io. p̃. Claruit Iacobꝰ fr
ioãnis euan. ꝟtute credulitat': vñ ipse ⁊ Io
nes relict' oibꝰ secuti st xp̃m. Mathei. 4. Al
ter Iacobꝰ ꝟtute claruit s̃citat': vñ ⁊ ab oibꝰ
iustꝰ ẽ appellatꝰ. Claruit Philippꝰ ꝟtute so
licitudis: vñ ⁊ frĩ suo natanahel dixit. Inue/
nimꝰ messiã veni ⁊ vide Io. p̃. Claruit Bar
tholomeꝰ ꝟtute p̃dicatiõis: vñ ⁊ m'tas pagra
nit regiões dei ꝟbũ seminãdo: vt pꝫ i legẽda
Claruit matheꝰ ꝟtute fidei: vñ ⁊ p̃mꝰ scripsit
euãgeliũ. Claruit simõ ꝟtute obediẽtie: vñ ⁊
Simõ obediẽs intp̃retat'. Claruit Thomas
ꝟtute hũilitat': vñ ⁊ dño hũilit' r̃ndit: dicens
dñs meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ. Io. 20. Claruit iudas tha
deꝰ ꝟtute aiositat' vñ ꝯ hẽticos ep̃l'aꝫ scripsit
dicẽs: hi st nubes sine aq̃. Iudas ãt scarioth
suã ꝟtutẽ p̃didit: vñ ⁊ laq̃o se suspẽdit: q̃d de
alijs dicã. O sci ⁊ scẽ dei: q̃t q̃ꝫtisq̃ꝫ ꝟtutibꝰ lõ
ge a nobis distantibꝰ claruistis. Heu q̃so aia
mea audi Isidoꝝ de sũmo bono. li. 2. c. xi. Si
ad boni inot incitamẽtũ: dĩna q̃bꝰ monemur
p̃cepta deessẽt: p̃ lege nobis sc̃toꝝ vita suffi/
ceret. At ꝯ dũ ⁊ deus p̃ceptis suis admoneat

42

ꝛ vita sctõꝝ boni opis exẽpla ꝑponat nulla ẽ
iã ꝺ reatu excusatio: qꝛ ꝛ lex dei aures nr̃as q̊
tidie ꝑpulsat: ꝛ sctõꝝ docmẽta nr̃i cordis in
tima ꝓuocãt. Et si prauoꝝ sepe secuti sumus
exẽpla: cur nõ imitamur sctõꝝ digna ꝛ lauda
bilia facta. Etsi apti sumus imitari inimicos
i malũ: cur pigri sumꝰ imitari iustos i bonuꝫ
Exẽplo igit̃ sctõꝝ varias sectare ꝟtutes: hũi
litatis ex xp̃o: deuotiõis ex Petro: charitat̃
ex Johãne: obediẽtie ꝺ Abraam: paciẽtie ꝺ
Jsaac: tollerãtie ꝺ Jacob: castimonie de Jo
seph: mãsuetudis ꝺ Moyse: ꝯstantie de Jo/
sue: benignitatis ꝺ Samuele: mĩe de Dauid
abstinentie ꝺ Daniele. Sic ꝛ cet̃a facta ꝓore
q̊ labore q̊ moderamine: q̃ue itẽtiõe vel com
punctiõe gerant̃: vir sctũs imitando ꝯsideret
hec ille. Quid igit̃ hic ꝺ ꝟgine dices: nisi ꝙ
cet̃is ꝑ ꝑtes: i Maria ãt tota se ifudit gr̃e ple
nitudo: q̃re ꝛc̃. Et iõ antiq i ꝟgie scã futura
suaꝝ ꝟtutũ: ꝛ moderni ab ea iã dei mr̃e facta
sũpserũt originẽ: q̃re ꝛc̃. Q̃tũ ad tertiã ve.
dico ꝙ triplici rõne ꝟgo spãlr̃ aurore cõpara
tur: videlicꝫ rõne in cõtaminate nascibilitatis
Scd̃o rõne añtis claritat̃. Et t̃tio rõne sũme
ꝑpingtatis. Dr̃ eni Cant. 6. Que ẽ ista q̃ ꝓ
gredit̃ tanq̃ꝫ aurora ꝯsurgẽs: dr̃ g̊ ꝓmo au/
rora rõne icõtaminate nascibilitatis. Respice
q̃so aurore ortũ: nõ eni noctis t̃pe: sꝫ añ cre/
pusculũ sue claritat̃ comas emittit. Sic o tu
aia cara ꝟgis gl̃ose ortũ attẽde nõ ꝑfecto in
nocte: sꝫ i crepusculo fulgẽtissima claruit: per
noctẽ originał culpe fuscedinẽ itellige. Cant.
4. Tota pulchra es amica mea: ꝛ macula nõ
ẽ i te. Et sap. 7. Cãdor lucis et̃ne ꝛ speculũ si
ne macula. Scd̃o rõne añtis claritat̃: ꝓce/
dit eni aurora solis ortum: sic ꝛ h̃ gl̃osa stella
xp̃m audi deuotissimũ Bernardũ. Recte igt
o maria aurore offm̃ iplesti: ip̃e eni sol iusticie
ꝺ te ꝑcessurus: ortũ suũ q̃dã matudinali irra
diatione ꝓueniẽs i te lucis sue radios copio/
se trãsfudit: h̃ ille. Tertio rõne sũme ꝑpin
gtatis vicinior eni aurora cet̃is ẽ sol siderib⁹
ꝛ ꝟgo gl̃osa oib⁹ sctis deo ꝑpingor. Propi
quãt̃ eni q̃dã deo ꝑ excellẽtiã cognitiõe tantũ
vt ꝓphe: q̃dã cognitõe ꝛ demostratiõe vt xp̃i
ꝓcursor: q̃dã ꝯgnitiõe oñsiõe ꝛ portatione: vt
ita loq̃r: ꝛ h̃ ẽ ꝟgo sola. Audi Bern. Nõ in
q̃t ꝺcebat deũ aliã mr̃eꝫ q̃ꝫ ꝟginẽ: nec ꝟginẽ
aliũ filiũ q̃ꝫ deum: qꝛ nec maior int̃ mr̃es: nec
maior int̃ filios nasci potuit. audi Ansel. dña
mr̃ ꝑ quam talẽ hẽmus fr̃em: qd gr̃aꝝ: qd lau
dis tibi r̃tribuemꝰ h̃ ille q̃re ꝛc̃. ꝛ sic ꝑꝫ ꝓñs cõ.
Q̃ meritis ꝟgis deustã in nouo q̃ꝫ i veti
testõ ꝑl̃ima bñficia ꝯtulit. Cõclusio tertia.
Ecipe t̃tiã ꝯcl̃onẽ vꝫ. Nisi fuisset hic
a portꝰ ꝟgis alme: vbi ñ nisi salꝰ sꝑari
põt: diuersis t̃pibꝰ plures naues nau
fragassent. Ad cꝰ declaratõeꝫ tres ingramus
ve. vꝫ. Pria vñ h̃ accidit ꝙ mox vt nã ãgeli
ca peccauit ꝓũita ẽ: ꝛ tñ nã hũana q̊ lõge iferi/
or ẽ: fuit a deo supportata. Scd̃a si tãta pom
it eẽ gr̃a ꝟgi collocata: vt ꝑ eã nã hũana fuis
set iustificata. Tertia q̊ sũt illi q̊ meritis ꝟgis
sũt scripti i lib. vite. Q̃tũ ad ꝓmã ve. dico
ꝙ nulli dubiũ ꝙ ꝓmi ꝑẽtes ex ꝓꝓa trãsgressi
one: nõ solũ mort̃ sꝫ ẽt anihilatiõis exterminiũ
meruert̃. Et diña vltio q̊ ꝑsonaꝝ acceptiõeꝫ
ig̊rat ꝑfecto sic̃ nec culpã ãgelicã: sic nec hũa
nã dimisisset ipunẽ. Sꝫ ꝑꝑ precipuã reuerẽti
am ꝛ singularẽ dilectõꝫ quã hẽbat ad ꝟginẽ:
ipsoꝝ nauẽ preꝟuauit: nec i et̃nũ ꝑiturã ꝑmi/
sit. Et rõ ẽ: qꝛ h̃ bñdcã puella i lũbis ade erat
ꝟm corpulẽtã s̃bam: ꝛ sic̃ nos scimꝰ: potẽtia ꝓ
ducẽde puelle i ꝓmis ꝑentibꝰ erat ipressa: do
nec reduceret̃ i actũ. Et ꝺ ipsa postea dei filiꝰ
xp̃s ih̃s i adã ꝟm corpulẽtã s̃bam ext̃ns erat e
ducẽdꝰ. Et ob hãc ẽt aia mea eadẽ cãm aq̃s
diluuij oẽm carnẽ ñ exterminauit: sꝫ i naui sacti
Noe in columen preꝟuauit. Silr̃ ꝛ successiue
ꝑpl̃m hebreũ q̃ꝫuis rebellẽ ꝛ ꝯtũacẽ ꝑterit: et
gubernauit: qꝛ ꝺ ipso h̃ bñdcã puella erat na/
scit̃a: ꝛ ꝺ ea filiꝰ dei. ꝓs. testãte. De fructu vẽ/
tris tui ponã sup sedẽ meã. Cũq̃ꝫ t̃ps appro/
pinq̃sset: vt h̃ bñdcã nauis i q̊ gener̃ hũani sal
uator trãsfretari debẽt: mũdo largiret̃. Joa/
chi ille vir deo gratꝰ: ꝛ ãna mr̃ illa sctissima
dño disponẽte ꝛ coopãte insil̃ coeuntes: hanc
bñdictã nauẽ ꝯstruxerũt: dicq̃ꝫ statuto q̊ dei fi
liꝰ hãc ipsã nauẽ itrare dẽbat: vt genꝰ hũanũ
naufragantẽ saluaret· angelico e celis nũcio
destinato: gubernatrice huiꝰ nauis humilit̃ sa
lutata: mox vt ꝯsensit salubrit̃ itrauit. Jo. ꝓ.
Verbũ caro factũ ẽ: ꝛ hitauit i nobis. Sicq̃ꝫ
hũani gener̃ obtẽta salute: ꝛ a demonis ꝟui/
tute liberato. Luc. 12. Nũc ꝓnceps hꝰ mundi
eijciet̃ foras: tãto h̃ bñdicta nauis fuit vigore
ac potẽtia firmata: vt q̃sq̃s naufragari extimãs
hãc ipsã nauẽ ascẽderit: ad portũ ꝑueniet opta
tũ: qꝛ nulla gr̃a descẽdit ꝺ cel̃ ad t̃ras nisi trã/
seat ꝑ manꝰ marie. Vñ o italia misera tot sce/

leribus irreptita: tāta tibi patiētia dei. vñ tanta supportatio. nisi qꝛ hec bñdicta nauis ꝓ nobis semꝑ ē añ filiū: illi oia salutis nr̄e oñdens instr̄a vt pecc⁹ ⁊ vbera. Et vt breuiter singula cōphēdā nihil ē tā in nouo q̄ȝ in veti testō humāo generi ꝯdonatū te qd̾ merito hui⁹ bñdicē nauis nō sit ꝯcessū. Quare ex his pȝ ꝙ meritis gl'iose ꝟginis de lūbis ade educēde pser/uata fuit illesa ⁊ ꝓseruat̾ in dies oīs hūana nā q̄re ⁊c̄. Quātū ad scd̾aȝ dico ꝙ hūana nā ꝑ merita ꝟginis nō potuit ꝓꝑe iustificari qꝛ iustificatio redēptionē ꝓsupponebat. Quō eni ꝑfecte iustificari potat si redēpta mūdū erat. Redimi aūt debebat ꝑ xp̄m. ḡ ⁊ iustificari ꝑ ipsū. Audi dñm Luc̄. 22. Hic inqt calix nouū testm̄ ē in meo sanguine q ꝓ multis effundet̾ in remissionē pctōꝝ. Ad Ro. 8. Qui ꝓprio filio nō pepcit: sȝ oīb⁹ nobis tradidit illū. Jo. 3. Sic de⁹ dilexit mūdū: vt vnigenitū suū daret. Apoc̄. ꝑ. Lauit nos a pctis nr̄is in sanguine suo. ⁊. i. Pe. ꝑ. Nō corruptibilibus auro vl' argento: sȝ ꝑcioso sanguine Jesu xp̄i redēpti estis. i. Cor vj. Empti. n. estis ꝑcio mag̃: q̄re pȝ quāobrē ꝑ merita ꝟgis hūanū gen⁹ nō potuit iustificari ⁊c̄. Q̄tū ad tertiaȝ ꝟi. dico ꝙ ꝓ declaratiōe ꝙ q̄druplex ē liber vȝ. liber vite: liber mort̾: liber lr̄e: ⁊ liber cordis. Liber vite ē duplex. vȝ. ip̄e xp̄s. Apoc̄. 5. Vidi i dextra sedēt̾ sup thronū libꝝ scriptū int⁹ ⁊ foris signatū sigill'. 7. Primū sigillū ⁊ secretū fuit xp̄i icarnatio. Hier. 31. Nouuȝ faciet dñs sup trā: mulier circūdabit viꝝ. Et Math. ꝑ. Q̄ d̾ in ea natū ē de spū scō ē. Secūdū sigillū fuit xp̄i natiuitas. Luc̄. 2. Virgo pepit filiū suū ꝓmogenitū. Jsa. 7. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ ꝑiet filiū. Tertiū sigillū fuit baptismus. Jo. ꝑ. Sup quē videris colūbā descēdētē hic ē q baptizat in spū scō. ⁊ Ezech. 37. Effundā sup vos aquā mūdā: ⁊ emūdabimi ab oīb⁹ inqnamēt̾ vr̄is. Quartū sigillū fuit ei⁹ gl'iosa passio. Math. 12. Sic fuit Jonas i vētre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ sic erit fili⁹ hoīs in corde t̄re. ⁊ Math. 26. Fili⁹ hoīs tradet̾ vt crucifigat̾. Et Dan̄. ix. Morietur filius me⁹ xp̄s. Quītū sigillū fuit resurrectō. Mathei. 26. Post tres dies resurgā. Et O sec. 6. Viuificabit nos p⁹ duos dies ⁊ in die tertio resurgem⁹. Sextū sigillū ē ascēsio. Actuū ꝑ. Cū intuerent̾ in celū eūtē illum: ecce duo viri astiterūt iuxta illos ⁊c̄. Et ps. Ascēdit sup celū celi ad oriētē. Septimū ⁊ vltimū sigillū spūs sc̄i missio. Jo. 16. Si āt abiero mittā euȝ ad vos. Joel. 3. Effūdā de spū meo sup oēm carnē. Hūc libꝝ nemo soluē potuit: nisi sol⁹ xp̄s. qꝛ de ipso solo h̾ in veti testō erāt ꝓnūciata ⁊ ꝓfigurata: Jnde dixit i cruce pēdēs Jo. xix. Cōsumatū ē. Script⁹ ē aūt h̾ liber int⁹ ⁊ foris. Jnt⁹ q̄ȝtū ad diuitatē. qꝛ erat ver⁹ deus Jo. x. Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹: foris q̄ȝtū ad hūanitatē: qꝛ erat ver⁹ hō. Jo. ꝑ. Verbū caro factū ē. Baruch. 3. c. Et p⁹ h̾ i t̄ris visus ē: ⁊ cū hoīb⁹ ꝯuersat⁹ ē. Jn hoc libro legit Jo. euangelista i cena: vbi mira ⁊ ꝓfūda mysteria q̄ ñ licȝ hoī loq̄ asperit sic pȝ qñ postea i isula pathmos Apoc̄. ꝯscripsit q̄re ⁊c̄. 2⁹ liber vite est ip̄a ꝓscia vl' ꝓdestiatio vl' mēoria dei. ps. Jn libro tuo oēs scribet̾. Dan̄. 12. Jn tp̄e illo saluabit̾ ppl's tu⁹ oīs q iuēt⁹ fuerit script⁹ i libro vite. Jn h̾ ñ scribūt̾ q obstinati sīt i malū ⁊ oēs desꝑati. ps. Deleāt̾ d̾ libro viuētiū ⁊ cū iustis ñ scribāt̾. Scribūt̾ āt i eo pl'es: sȝ diuersimode. Quidā f̾ȝ ꝓñtē ꝓdestiationē. Jo. x. Ego cog̃sco oues meas: ⁊ nēo pōt eas rap̄e d̾ māu mea. Quidā i eo scribūt̾ f̾ȝ ꝓñtē iusticiā ⁊ meritoꝝ formā. Math. 5. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ noia vr̄a scripta sīt in cel'. Et hi aliqñ delēt̾ vt iudas ⁊ sic d̾ alijs: sȝ ꝓmi nūq̄ȝ delēt̾. Quidā scribūt̾ f̾ȝ hoiuȝ reputatōȝ: vt oēs hipocrite de qb⁹ Aug⁹ ait. Multa scōꝝ corpa. s. f̾ȝ reputatōeȝ venerāt̾ i t̄ris: q̄ꝝ aīe cruciāt̾ i iferis d̾ q̄ꝝ nūero ille pharise⁹ fuit qui dicebat. Grās tibi ago: qꝛ nō sū sic ceti hoīes. Luc̄. 18. sȝ h̾ hēt̾ infra f̾a dñica. in f̾a ꝑte ad plenū.

Accipe mō f̾ȝ libꝝ ꝓncipalē diuisiōis nr̄e. s. libꝝ mort̾. liber mort̾ ē ꝯscia mala siue fomes pcti. ad Col'. 2. Delēs ꝙ aduersus nos erat cirog̃phū d̾creti: ⁊ illd̾ d̾ medio tulit affigēs illd̾ cruci. Jn h̾ libro legūt̾ iudas caiȝ ⁊ oēs iniq̄. Jsa. 17. Pctm̄ iude scriptū ē stilo ferreo vngue adamātino. 3⁹ liber dr̄ liber scripture. i. sac̄ scriptura. Apoc̄. x. Accepi librū d̾ māu āgeli ⁊ d̾uoraui eū ⁊ i ore meo tāq̄ȝ mel dulce. Cūq̄ȝ d̾uorassē eū amarizat⁹ ē venter me⁹. Facil' ē. n. ad legēdū scripta sac̄: sȝ ad adiplēdā amā. qꝛ arta ē via q̄ duc̄ ad vitā ⁊ pauci igrediūt̾ ꝑ eā. Jnde adolescēti īterogāti qd faciēdo vitā etnā possidebo. xp̄o rñdente. Si vis ꝑfect⁹ eē vade ⁊ vēde oia q̄ hēs ⁊ da pauꝑib⁹ iuuēis ille abijt trist̾ Mat. 18. qꝛ dur⁹ fuit illi h⁹ i f̾mo. Jn h⁹ li. diuina mādata scribūt̾.

Exo.20. Diliges dñz deũ tuũ ꝛc̃. honora pr̃ez ꝛc̃. ñ occides ꝛc̃. Scribũt̃ dĩna ꝯsilia. Mat. 18. Si vis pfectꝰ eẽ ꝛc̃. Et scriptꝰ ẽ intꝰ ꝛ foris Intꝰ q̃ztũ ad vetꝰ testm̃: foris q̃ztũ ad nouum.

Quartꝰ ꝛ vltimꝰ liber dr̃ liber cordis. i. se/cretũ ꝯscie. Dañ. vij. Judiciũ sedit ꝛ libri ap̃ti sũt. i. secreta ꝯscie. Jn hᵒ liᵒ scribũt̃ cogita/tiões bone vł male. Luc̃. vlt. Vt qd cogitatõnes ascẽdũt i corda vr̃a ꝛ ps. Jniq̃tatẽ medi/tatꝰ sũ i cubili meo: sic̃ facẽ solẽt iamorati. Jn hᵒ liᵒ solꝰ deꝰ legẽ põt: ꝛ nõ ãgeli boni: nec de/mões nec sci nec sc̃ẽ nec ipsa v̓go gł'iosa. Hic re. xi. Tu ãt dñe q ꝓbas renes ꝛ corda. ad He bre. 4. O ia nuda ꝛ aperta sũt oculis dei ꝛc̃. Quibꝰ sic notatis satis claret predicta veritas ꝛ hec sufficiant pro ħa parte huiꝰ sermonis.

De nobili dotatiõe v̓gis ꝯsideratio t̃tia.

Ertio loco Gł'iose v̓gis singu/larẽ dotatõz videamꝰ. Dr̃. n. in thẽate nr̃o ꝙ ħ gł'iosa nauis ẽ in medio mar̃. i. i medio iustoꝝ atq3 pctõꝝ iustos ꝯſuãs ꝛ ꝓtegẽs pctõres ãt ad iuuãs ꝛ ad pniaz iuiãs. Ad cꝰ d̓claratõz tres subdamꝰ more solito ꝯcł'ones. vz. Pria ꝯcł'o ẽ ista. Etsi i signũ ꝓsũde hũilitat̃ v̓go gł'iosa se appellauerit ãgelo nũciãte: sũmi dei ifimaz ãcillã: ipsã tñ oẽs fideles venerãt̃ vt singł'arẽ dñaz. Scd̓a ꝯcł'o ẽ ista. lz v̓go bñdcã ob di uinaꝝ grãꝝ vberrimã capacitatẽ noibꝰ p'libꝰ nũcupet̃ ꝑcipue tñ mr̃ miĉ ab oibus appellari debet̃. Tertia ꝯcł'o ẽ ista: sic v̓go gł'iosa in oiuz hoiuz medio statuit̃: vt nõ nisi nõ peten tibus sue gratie munera denegẽtur.

De singł'ari dñio v̓ginis gł'iose: ꝯcł'o ꝑma.

Ecipe ꝑmã ꝯcł'onẽ ꝛc̃. Ad cꝰ d̓clarationẽ tres igramꝰ vi. vz. Pria ẽ ista q̊t loca ꝛ sedes sũt i qbꝰ aliqs põt honorari. Scd̓a q̊t mõis sci sedez celest̃ p̃ric acq rere pñt. Tertia i q̊ loco v̓go gł'iosa ꝑncipalit regñt. Q̃tũ ad ꝑmã dico ꝙ lz noia q̃dã vi/deãt̃ sił'ia ꝛ penitꝰ idẽ significare. dr̃ia tñ maxia ẽ int̃ illa. Primꝰ. n. locꝰ honor̃ dr̃ sedes. Et gnãłr ħ locꝰ oibꝰ accõmodari põt. vñ ꝛ male dicũt volẽtes diuitẽ honorare: tu sede ħ: ꝛ paupi dicũt: tu v̓o sta illic: põt. n. taz diuiti q̃z paupi dici sede ħ ꝛ bñ. Scd̓s locꝰ dr̃ cathe/dra. Est ãt cathedra locꝰ ꝓꝑe doctoꝝ. Mat. 23. Sup cathedrã moysi sederũt scribe ꝛ pharisei: q̃cũq3 dixerit. i. docẽt facite ꝛc̃. Jnde ps. Jn cathedra inq̃t pestilẽtie nõ sedi. i. falsaz ꝛ erroneã doctrinã nõ tenui. Tertiꝰ locus dr̃ tribunal. Est ãt tribunal locꝰ iudicũ. Act. 25. Adduxerũt Paulũ ad tribũal Cesaris ꝛc̃. vñ ꝛ d̓ iudicio dic̃ Paulꝰ ꝙ oẽs nos oz stare añ tribũal et̃ni iudic̃. Quartꝰ locꝰ dr̃ thro/nus. Est ãt thronꝰ ꝓꝑe sedes regũ. ꝑ. ꝑali. vl. Sedit. Salomõ sup thronũ pr̃is sui cũ. s. ce/pit regẽ ppł'm. ꝛ ꝓuer. 25. Mia ꝛ vitas custodiũt regẽ ꝛ roborat̃ clemẽtia thronꝰ eiꝰ. Et Hiere. 33. ħ dic̃ dñs. Nõ intrabit de Dauid vir q sedeat sup thronũ domꝰ isrł' ꝛc̃. Quintꝰ locꝰ dr̃ soliũ. Est ãt soliũ sedes dñe maiestat̃. Jsa. 6. Vidi dñz sedentẽ sup soliũ excelsum.

Sextꝰ locꝰ dr̃ ferculũ. Est ãt ferculũ sedes in q̊ aliqs fert̃. Cãt. 3: Ferculũ fecit sibi rex Salomõ d̓ lignis libani colũnas cꝰ fec̃ argẽteas: recliatoriũ aureũ ascẽsũ purpureũ media charitate ꝯstrauit pp filias hierł'z. Jn oibꝰ his locis xp̃s pp duplicẽ eiꝰ nãz sedit. Prio eni sedit i sede tãq3 vnus ex iudeis. Et hᵒ qñ semel i synagoga libꝝ Jsaie legit sup v̓bo illo. sp̃us dñi sup me eo ꝙ vnxit me ꝛ cũ legisſz ait: q2 hodie ħ scriptura iplcta ẽ i auribꝰ vr̃is. ꝛ cũ libꝝ plicuisſz sedit int̃ illos tãq3 vnꝰ ex ill̃. Scd̓o sedit i cathedra: qñ tãq3 doctor apperiẽs os suũ docebat eos dicẽs. Bti paupes spũ ꝛc̃. Mat. 5. Tertio tãq3 iudex sedit i tribũali: qñ adduxerũt ei mulierẽ d̓ꝑhẽsã i adultio: ꝛ eã ñ ꝯdẽnauit. Jo. 8. c. Quarto sedit i throno tanq3 rex qñ magi venert̃ cũ mũeribꝰ adorare eum. Apoc̃. 18. q h3 scriptũ i vestimẽto ꝛ femore suo rex regũ ꝛ dñs dñãtiũ. Quito sedit i solio tã q3 deꝰ qñ discipł'i ceciderũt i facies suas cũ eis i trãsfiguratiõe dinã gł'iã oñdit. Mat. 17. Sexto sedit i fercł'a qñ i eccł'ia dei regnãs ꝑ discipuloꝝ ora. Jn oẽz trã exiuit sonꝰ eoꝝ. Cõstructa ẽ ãt eccł'ia ex lignis libani. i. ex scis cãdidis ꝑ inocẽtiã. Libanꝰ eni cãdidatio int̃ptat̃. Colũne hꝰ eccł'ie sũt ꝑdicatores qdã ipsa eccł'ia fulcit̃ ꝛ sustẽtat̃ q̊ colũne argẽtee sũt pp dulciso/nũ ꝛ puritatẽ dini v̓bi. ps. Eloqa dñi eloqa casta ꝛc̃. hꝰ recliatoriũ. i. ps postrẽa i q̊ q̃escit̃ ẽ vita et̃na. ꝛ ẽ aureũ pp splẽdorẽ claritat̃ et̃ne i q̊ sci pꝰ hãc vitã q̃escũt. Apoc̃. 21. Absterget deꝰ oẽz lachrymã ab ocuł' scõꝝ. Ascẽsus purpureꝰ ẽ passio xp̃i purpurata. Et media charitate ꝯstrauit. i. coit̃ oibꝰ ꝓposuit charitatem. Mat. 5. Solẽ suũ oriri fac̃ sup bonos ꝛ malos. q̃re ex his p3 ꝑma vi. ꝛc̃. Q̃tũ ad sam

Vi. dico q̄ diuersimode regnū acqrit̄ eternū.
Quidā eni illō mercāt̄ qdā rapiūt qdā furāt̄
qdā lucrāt̄ qdā cōmutāt. ꝛ qdā ḡtis hñt ꝛ qdā
ad illō cōpellūt̄. Quidā dico illō mercātur.
Mat. 13. Silr̄ ē regnū celoꝝ hoi q̄rēti bonas
margaritas iuēta āt vna p̄ciosa margarita va
dit ꝛ vēdit vniuersa q̄ hꝫ ꝛ emit eā. Et ibidē.
silr̄ ē regnū celoꝝ thesauro abscōdito in agro
quē q̄ iuēit hō abscōdit: ꝛ p̄ gaudio illi⁹ vadit
ꝛ vēdit vniuersa q̄ hꝫ ꝛ emit illū. Super q̄ ait
Greg. i oɫia. Celoꝝ regnū frēs carissimi id/
circo t̄renis reb⁹ silr̄ dr̄ vt ex his q̄ aius nouit
surgat ad icognita q̄ n̄ nouit q̄ten⁹ exēplo visi
biliū se ad iuisibilia rapiat ꝛ p ea q̄ vsu didicit
q̄si ꝯfricat⁹ in ꝛlescat: vt p h° q̄ scit notū dili/
gere discat ꝛ icognita amare. Celoꝝ. n. r̄gnū
thesauro abscōdito i agro ꝯpat̄: quē q̄ iuenit
hō abscōdit ꝛ p̄ gaudio illi⁹ vadit ꝛ vēdit vni
uersa q̄ hꝫ ꝛ emit eū: q̄ i re h° q̄ꝫ nōndū ē q̄ in
uent⁹ thesaur⁹ abscōdit̄ vt Greḡ. q̄ꝛ stadiū cele/
stis desiderij a malignis spiritib⁹ custodire nō
sufficit q̄ ab hūanis laudib⁹ non abscōdit ꝛc̄.

Scd̄o qdā rapiūt. Math. xi. Regnū celoꝝ
vim patit̄ ꝛ violēti rapiūt illō. Violēti sūt q̄ p
seuerāter i bonis opib⁹ elaborāt. Hoc qdem
mō q̄ ab amico tres panes petijt: sua iportuni
tate qd̄ volebat obtinuit. H̄ mō paupcula illa
chananea filie sanitatē accepit. Mat. 15. Di/
mitte illam: q̄ꝛ clamat post nos. sicq̄ꝫ de alijs.

Tertio qdā furāt̄: vt latro in cruce pēdens
totā. n. ꝯsūpserat in scelerib⁹ vitā: ꝛ vno vbo
padisū rapuit. Luc. 23. Memēto mei dū ve/
neris in regnū tuū. Quarto qdā lucrāt̄. s. p
labores: dolores: psecutiōes: ꝛc̄. Act. 14. c.
Per mł̄tas tribulatōes oꝫ nos itroire i regnū
dei. p̄. Cor. xi. In labore ꝛ erūna i frigiditate
ꝛ nuditate: i plagis sup̄ modū: i mortib⁹ freq̄n
ter in carcerib⁹ ꝛc̄. Quinto qdā cōmutat.
Mat. xix. O ēs q̄ reliq̄rit domū: aut agꝝ ꝑp̄
nomē meū cētuplū accipiet ꝛ vitā etnā posside
bit. Inde dn̄s Math. 6. clamat thesaurizate
vobis thesauros i celo: vbi neq̄ꝫ erugo neq̄ꝫ
tiea demolit̄ ꝛ vbi fures nō effodiūt nec furā
tur. Sexto qdā ḡtis accipiūt: vt pueri bapti/
zati moriētes ꝛ sc̄i inocētes. Isa. lv. Qui nō
hētis argētū vēite ꝑpate ꝛ emite absꝫ argēto
ꝛ absꝫ vlla ꝯmutatōe. Septio ꝛ vltio qdā cō
pellūt̄: vt Paul⁹ q̄n ꝯ xp̄ꝫ damas ū festiabat
vt oēs xp̄ianos victos pduceret in hierlm cui
dn̄s ait. Saule saule qd me p̄seq̄ris: durꝝ ē tibi
ꝯ stiulū calcitrare ꝛc̄. Act. 9. Luc. 14. Cōpel/
le itroire vt ipleat̄ dom⁹ mea. Et gnālit̄ pono
vnā regulā gnālē q̄ regnū celoꝝ tm̄ vnicuiq̄ꝫ
valꝫ q̄ꝫtū expēdē pōt. Paupcule mł̄ieri valu
it duo minuta. Luc. 25. Zacheo dimidiū bo/
noꝝ suoꝝ. Luc. xix. Ecce dimidiū bonoꝝ me
oꝝ do paupib⁹ ꝛc̄. Jacobo ꝛ Johi frib⁹ valuit
mr̄: pr̄ ꝛ nauis. Mat. 4. At ille relict̄ retib⁹
naui ꝛ pr̄e: secuti sūt eū. Matheo valuit lucrū
tholonei. Mat. 9. Cū trāsisset in̄ Jesus vidit
hoiēꝫ sedētē in tholoneo ꝛ ait illi. Seq̄rē me
ꝛ surgēs secut⁹ ē eū. Magdalene valuit vn/
guētū effusū super caput dn̄i. silr̄ ꝛ lachryme.
Luc. 7. Cetis vo ap̄lis q̄cq̄d hēbāt valuit.
Mat. xix. Ecce nos reliq̄m⁹ oia: ꝛ secuti su/
mus te. Alijs valuit ps pāis. Mat. 25. Ve/
nite bn̄dci pr̄is mei esuriui ꝛ d̄distis mihi mā
ducare. Alijs valuit vestimtū. Mat. ibideꝫ.
Nud⁹ erā ꝛc̄. ꝛ d̄ alijs silr̄ seq̄re. exēplū d̄ bt̄o
martino de q̄ dn̄s ait. Martin⁹ adhuc cathecu
min⁹ hac me veste ꝯtexit. Valꝫ ḡ vnicuiq̄ꝫ re
gnū celoꝝ tm̄ q̄ꝫtū expone potuit. In̄ Mar.
14. qd̄ hūit h̄. s. magdalēa h° ꝛ fecit. ꝛ si nihil
hēs valebit tibi sola volūtas. i. Cor. 9. Vnus
q̄sq̄ꝫ ꝑut destiauit ex corde suo ꝛc̄. Et sic pꝫ. 2.
Vi. Q̄tū ad. 3. Vi. dico breuit̄ q̄ vgo tripli
ci p̄ncipali i loco regt̄. s. i celo: i iferno: ꝛ i mū
do. Pmo i celo. ps. Astitit regina a dextris
tuis in vestitu de aurato circūdata varietate.
Tres eni pulcherrias dignitates ꝑpha d̄ vgie
dic̄. Pmo eni pōit vginē diuersis gratijs
corōatā ibi astitit regia. Scd̄o pōit ipaꝫ i gl'ia
exaltatā ibi a dextris tuis i vestitu d̄ e aurato.
Tertio ab oib⁹ honoratā ibi circūdata varie
tate. Sꝫ de h° alias. In̄ Aug. ait ad vginem
Michael dux ꝛ p̄nceps militie celestis cū oib⁹
spiritib⁹ administratorijs tuis vgo pet pcepti:i
d̄fēdēdis cōpe ꝛ suscipiēdis d̄ cōpe aiab⁹ fidliū
spālr̄ tibi o dn̄a die ac nocte se ꝯmēdātiū ꝛc̄.
Scd̄o regt̄ i iferno q̄ꝛ ipa ꝯtriuit capt̄ p̄ncipis
iferni: Gen̄. i. Ipa ꝯtēt caput tuū. i. p̄ncipatū
neq̄tie tue ꝯstriget ꝛ oēꝫ malitiā tuā ꝯfutabit
p̄s. Reges eos. s. dmōes i vga ferrea. ferrea
vga fuit vgis hūilitas q̄ supbiā diaboli leta/
lit̄ pcussit. audi Ber. duotis. O vgo iqt vgo
sblimis ad q̄ꝫtā celsitudinē vtice sc̄m erigis vsꝫ
ad sedētē i throno vsq̄ꝫ ad thronū maiestatis
q̄m i altū mittis radices hūilitatis. h̄ ille. Ter/
tio regt̄ i mundo q̄m oiuꝫ graꝝ q̄ i mundo dari
pn̄t ipa dispēsatrix ꝛ dn̄a ē. Audi p̄satū Ber.

Nihil i nqt nos deꝰ hr̄e voluit: q̄ in eis i māciꝰ
bꝰ nō trāsiret: ꝛ silr nihil ex opibꝰ nr̄is dō fore
g̃tū nisi offeraꝛ ꝑ manꝰ marie. h̄ ille. Et id mo
dicū illd qd offerre desideras: g̃tissimis marie
manibꝰ cura tradere: si nō vis hr̄e repulsam
hec ille. q̄re ꝛc̄. Et sic p₃ ista conclusio.

De diuersa v̓ginis appellatōe cōcl'o scd̄a.

Ecipe scd̄a₃ ɔcl'onē. v₃. L₃ v̓go bn̄/
a dcā ob diuaꝝ grāꝝ vberrimā capaci
tatē hoibꝰ plibꝰ nūcupeꝛ: ꝑcipue tam̄
mr̄ mīe ab oibꝰ appellari debeꝛ. Ad cuiꝰ de
clarationē tres iq̄ramꝰ v̓itates. v₃. Prima
q̄t mōis v̓go gl'iosa i sac̄ scripꝛa appellaꝛ. Se
cūda qd ē illd nom̄ q̄ magꝭ v̓gini gl'iose ɔue
nit. Tertia q̄ ē illd nom̄ qd magꝭ et̄no pr̄i
placuit. Ad p̄mā dico q̄ l₃ ex v̓tutū ꝛ diuaꝝ
grāꝝ imēsitate v̓go gl'iosa mltꝭ ꝛ q̄si isinitis
noibꝰ possit appellari tn̄ vltra ea q̄ dcā st̄ atq₃
diceꝛ septē st̄ noia v̓gi gl'iose magꝭ ꝑp̄e accō
modata. v₃. Primū eiꝰ gl'iosū nom̄ i ordine
isto ē stella marꝭ. Scd̄m ē scala hūilitatꝭ.
Tertiū nom̄ ē rosa castitatꝭ. Quartū nom̄
ē thalamꝰ pudicitie. Quītū nom̄ tēplū scitatꝭ
Sextū nom̄ plēa grā. Septimū nom̄ ē mr̄
mīe ꝛ gl'iosissimi dei. Primū igiꝛ nom̄ v̓gi
accōmodatū dr̄ stella marꝭ. vn̄ eccl'ia cātat. A
ue ma. stel. ꝛ hᵒ triplici rōe. v₃. Prio rōne
luciditatꝭ. Scd̄o rōe vtilitatꝭ. Tertio rōne
imobilitatꝭ. Prio rōe luciditatꝭ. Luce₃ nāq₃
stella marꝭ nauigātibꝰ ꝛ v̓go gl'iosa sua luce
vniuersū orbē ꝑlustrauit. nec miꝝ. q̄ꝛ ex ip̄a lu
mē idesiciēs q̄ oia illuiāꝛ: diua v̓tute ꝓcessit.
Inde Bernar. ait Ip̄a p̄clara ē. ꝛ eximia stel
la ex Iacob orta cꝰ radiꝰ vniuersū orbē illuiat
cꝰ splēdor i supnis p̄fulget: ꝛ iferos penetrat.
Scd̄o rōe vtilitatꝭ. Stella nāq₃ marꝭ iter sa
lutꝭ nauigātibꝰ ōn̄dit ꝛ v̓go gl'iosa: ne dū ōn̄/
dit s₃ iuitat. Vn̄ Ber. Ne auertas inq̄t ocl'os
tuos a fulgore siderꝭ si n̄ vis obrui a ꝓcellis.
Si isurgūt vēti tētationū: si icurris scopulos
tribulationū respice stellā voca mariā. Nō re
cedat ab ore nō recedat a corde ip̄sā seq̄ns nō
deuias: ip̄sā rogās nō despas: ip̄sā cogitās n̄
erras: ip̄sa tenēte nō corruis: ip̄sa ꝓtegēte nō
metuis: ip̄sa duce nō fatigaris: ip̄sa ꝓpitia ad
portū ꝑuenis ꝛc̄. h̄ ille. Tertio rōe imobilita
tis. Nā stella marꝭ nauigātibꝰ imobilis ꝛ fir
ma sēꝑ ē: qm̄ si mobil' eēt: recte ad salutꝭ portū
dirigē nō posset. v̓go āt gl'iosa tā hic i via q̄₃
in pr̄ia sēꝑ firma fuit. In via q̄dē q̄ꝛ nunq̄₃
susceptū v̓bū venialiꝛ aut mortaliꝛ potuit
decliare. Cōcipe. n. ꝛ parē meruit quē cōstat
nullū habuisse pctm̄. Cāt. 4. Tota pulchra es
amica mea: ꝛ macula n̄ ē in te. In pr̄ia v̓o q̄ꝛ
aic scōꝝ oiu₃ vsq₃ ad gnālē resurrectō₃ coru₃
corpa appetētes inq̄etāꝛ: vt cois ē theologoꝝ
sn̄ia: s₃ v̓go gl'iosa tā mēte q̄₃ corpe in celesti
sede q̄escēs veluti fulgētissimū sidꝰ emicat. Au
di barbatū Hiero. De nullo inq̄t alioꝝ scōꝝ
credimꝰ q̄ vltra āgeloꝝ: aut archāgeloꝝ meri
ta trāscēderit: sic̄ de v̓gine indubitāter canit
eccl'ia. Exaltata ē scā dei genitrix sup choros
angeloꝝ ad celestia regna: h̄ ille in s'mōe assū
ptiōis. Et sic p₃ p̄mū nomē. Scd̄₃ nome dr̄
scala hūilitatis: qm̄ sic̄ ꝑ scalā descēdimꝰ ꝛ ascē
dimus: sic ꝑ hūilitatē v̓ginis filꝰ dei descen/
dit in vteꝝ eiꝰ. Respexit ait ip̄sa dn̄s hūilitatē
ancille sue. ecce eni ex hᵒ btām me dicent oēs
gnātiōes. Luc. p̄: Audi Ber. O v̓a inquit
hūilitas q̄ deū hoibꝰ ꝑpit: vitā mortalibꝰ edi/
dit: celos inouauit: mūdū purificauit. ꝛ hoiu₃
aias a morte liberauit. scā est Marie hūilitas
scala celestis: ꝑ quā deꝰ descēdit ad tras. v̓go
q̄dē v̓ginitate placuit: s₃ hūilitate ɔcepit. h̄ il/
le. Tertiū nomē dr̄ rosa castitatis. Sic̄. n.
rosa de spinis ꝓdijt: sic v̓go ex spinis iudaice
prauitatis. Isa. 34. Orieꝛ in domibꝰ spine. i.
carnis iudaice plene spinis iniq̄tatis. Stipes
nāq₃ rose viridis ē: ꝛ v̓go gl'iosa virore vire
bat diue grē. Luc. p̄. Sp̄ūs scūs supueniet i te
ꝛc̄. Eccl'. 24. Quasi palma exaltata sū in ca/
des. ꝛ q̄si plātatio rose in hierico. Folia siue
frondes sūt septē. i. septē sp̄ūs sci dona. odor
istius rose sunt refrangantia castitatis. Audi
Ambro. de officijs. Quāta ē v̓ginitatis grā
q̄ meruit a xp̄o elegi: vt eēt corpale dei tēplu₃
in q̄ corpaliter habitauit plenitudo diuinitatis
Virgo genuit mundi salutē: v̓go ꝑpit vni/
uersorū vitam. h̄ ille. Quartū nomē dr̄ tha
lamus pudicitie. volens. n. deꝰ. imo ab et̄no
deliberans ex nr̄a massa suscipere carnē: vt
tandē intus ꝛ extra felicitatē inueniret hō tha
lamū mirabilē sibi oi pudicitia plenū: sibi ad
tēpꝰ debitū: voluit sibi eē dedicatū. ꝛ hoc fuit
gl'iosa v̓go. Hiere. 31. Nouū faciet dn̄s su
per terrā: mulier circūdabit virū. Isa. 7. Ec
ce v̓go ɔcipiet ꝛc̄: Luc. p̄. Cōcipies ꝛ pies fi
liū ꝛc̄. Quītū tēplū dr̄ tēplū scitatꝭ. Ezech.
xliij. Conuerti me ad viā porte. s. templi de q̄
paulo ante dixerat. Et tu fili israel ostende

4

domui isrl' tēplū: ꝛ ꝯfūdant ab iniqtatib⁹ suis ꝛc̄. Cōuerti ğ me ad portā. s. tēpli q̄ respicie/bat ad oriētē: ꝛ clausa erat ꝛ dixit dn̄s ad me: porta hic clausa erit nō appieť ꝛ vir nō trāsiet ꝑ eā: qꝛ de⁹ isrl' ingressus ē ꝑ eā: eritqꝫ clausa ꝓn ipi. s. ioseph: qꝛ nūqꝫ cog̊uit eā: qꝛ ꝟgo ē in ꝑtu ꝟgo an̄ ꝑtū: ꝛ ꝟgo p⁹ ꝑtū ꝛc̄. Sextū nomē dr̄ plena grā. Luc̄. p̊. Aue grā plena. Hiero⁹. Ceťis ꝑ ꝑtes i maria tota se ifūdit grē plenitudo. plena qdē fuit nō tm̄ q̄ ad se et ad sufficiētiā: sꝫ ēt q̊ ad alios ꝛ ad suꝑabūdantiā. Bernar. ď plēitudie ei⁹ oēs accepim⁹ ꝛc̄.

Septimū ꝛ vltimū nomē dr̄ mr̄ mīe: ꝛ gloriosissimi dei. vn̄ canit eccl'ia. Maria mr̄ grē mr̄ mīe ꝛc̄. Et de ħo Math. ꝑ̊. dr̄. Peperit filiū suū ꝑmogenitū: q̄re ꝛc̄. Quātū ad ħm dico ꝙ noia q̄ adaptāť ꝟgini: aut ꝯsiderāť q̊ ad deū: aut q̊ ad ipsā: aut q̊ ad nos. Quo ad nos dico sic: ꝙ nullū ē ꝓclari⁹ nomē q̄ꝫ mater mīe. Nā si illā iꝑatricē noies: nōne hoc rigoris atqꝫ timoris ē: h̄ āt puella mitissima ē ꝛ oibus grā. Si reginā dicas: ꝛ ipsa se ancillā humilē vocat. Euolue ꝛ reuolue oiuꝫ noiuꝫ se/riē: nullū ita repies oib⁹ cōe nomē q̄ꝫ mr̄ mi/sericordie. Misericordia nāqꝫ ei⁹ fulget i celo i inferno: ꝛ in mūdo. In celo qdē ꝓ pctōrib⁹ aduocādo. In inferno ab ipso iustos ꝓseruādo. In mūdo in necitatib⁹ succurrēdo. Quare eccl'ia bn̄ cātat qď diximus. Maria mr̄ grē: mr̄ mīe: tu nos ab hoste ꝓtege: ꝛ in hora mortis suscipe. Sꝫ de hoc in ħmonib⁹ sequētib⁹. Et sic pꝫ ħm dubiū siue ħa ꝟitas. Q̄tū ad tciā ꝟitatē satis ex ꝓcedentib⁹ pꝫ: q̄ꝫ hūilitas ꝟgis fuit int̄ cēta grata deo prī: qꝛ hūilitate ꝯcepit ꝛ ē effecta mr̄ dei. Inde Cassiodor⁹ suꝑ. ps. Erubescāt elati vbi credūt locū hr̄e sup bīā cū celū ꝛ trā ab hūilitate videāt occupatos hec ille. q̄re ꝛc̄. Et sic pꝫ ħa cōclusio.

Quō ꝟgo ē oib⁹ grata: ꝛ compatiť cuili/bet peccatori. Conclusio tertia.

Ccipe tr̄iā ꝯcl'onē. vꝫ. Sic gl'iosa vir
a go i medio oiuꝫ hoiuꝫ statuit: vt non
nisi nō petētib⁹ sue grē mūera dene/
genť. Ad cui⁹ declarationē tres ingramus. veri. vꝫ. Pria ꝟitas ē ista. si hō debeat fle/re i suis aduersitatib⁹. Scďa ꝟi. ē ista. vn̄ ē ꝙ dn̄s Jesus plerūqꝫ clamātib⁹ simulat ꝛ dormire videť. Tertia ꝟi. ē: ad quē ħoꝝ poti⁹ in necitatib⁹ clamare ďbem⁹. Q̄tū ad ꝑmaꝫ dico ꝙ multiplex ē flet⁹. ħꝫ ꝓncipali sui diuisione duplex ē. vꝫ. flet⁹ bon⁹ ꝛ flet⁹ mal⁹. Fletus bon⁹ q̄druplex ē. vꝫ. flet⁹ cōuersiōis: cōpassionis: dilectiōis: ꝛ ꝑegrinatiōis. Fletus malus ē duplex. s. tribulatiōis: ꝛ ďspatiōis. Primus inqꝫ flet⁹ dr̄ ꝯuersiōis. ps. Quia cinerē tāq̄ꝫ panē mādu cabā. ꝛ poculū meū cum fletu miscebā. ꝛ Joel'a. Scindite corda vr̄a in ie/iunio: fletu ꝛ planctu ꝛc̄. Inde apl's ad Ro. 6. c. ait. Sic̄ exhibuistis mēbra vr̄a ħuire iniqtati ad iniqtatē: ita exhibeatis ħuire iusticie i sanctificationē. O magdalena ꝑhibe testimoniū oculis vagis mille hoiuꝫ aias infecisti. ꝛ eiusdē pniam fecisti ꝛc̄. Dic ď pnia ei⁹. Luc̄. 7. Stās retro sec⁹ pedes dn̄i lachrymis cepit rigare pedes ei⁹ ꝛc̄. Scďs flet⁹ dr̄ ꝯpassiōis Luc̄. 29. Vidēs Jesus ciuitatē fleuit suꝑ illā dicēs. Si cognouisses ꝛ tu ꝛc̄. Vide maximā xp̄i humilitatē. ꝛ cōpassionē. Nā mox vt nat⁹ est plorauit miserie nr̄e cōpatiēs. Sap. 7. Similē vocē hoib⁹ emisi plorās. Plorauit ꝛ in Lazari morte. Jo. xi. Vt āt vidit mariā plo/rantē: silr̄ ꝛ alios plorātes lachrymat⁹ ē ꝛ ait. Vbi posuistis eū. Plorauit ꝛ scel⁹ Jude sue cōpatiēdo dānatiōi. Jo. i3. Turbat⁹ ē Jesus spū. ꝛ ꝓtestatus est: ꝛ dixit. Amen amē dico vobis: vn⁹ ex vobis me tradet. Plorauit suꝑ ruiturā ciuitatē vt dcm̄ ē. Cōsidera magnū cōpassionis interiorē affectū. Considera q̄ꝫto dolore cordis affligebať: qꝛ cātātib⁹ turbis ipse medi⁹ coꝝ plāgebat. Fleuit deniqꝫ i mor/te ꝛ in passiōe ingratitudini cōpatiēs iudeoꝝ Ad Hebre. 5. Preces ꝛ supplicatiōes cum clamore valido: ꝛ lachrymis offerēs ad deuꝫ exaudit⁹ est ꝓ sua reuerētia: q̄re ꝛc̄. Flet⁹ di/lectiōis est triplex sicut triplex est dilectionis obiectū. s. dei: suiipsi⁹: ꝛ ꝓximi. Flet⁹ dilectionis dei. est pre magnitudine dulcedinis dei ꝛ glorie ei⁹: ꝛ gaudij spūalis qs prorūpit in la/chrymis. Audi Aug. li. de ciui. dei. Quāto inqt qsqꝫ sanctior ē: ꝛ desiderijs sanctis plenior: tanto ei⁹ in orando flet⁹ vberior. Flet⁹ di/lectionis ꝓximi est qn̄ qs ex charitate ꝓximi pctā deflet. Hier. ix. Quis dabit capiti meo aquā: ꝛ oculis meis fontē lachrimaꝝ ꝛ plorabo die ac nocte infectos ppl'i mei. s. ꝓpt pec/catū. Silr̄ cū de amici aduersitate ex charitate dolem⁹ sicut diciť de amicis Job. Cū eleuas/sent amici Job. s. oculos suos ꝓcul. non co/gnouerūt eū: ꝛ exclamātes plorauerūt. Job 2. c. Plorat⁹ dilectiōis suiipsi⁹ ē qn̄ qs ex cha

45

ꝛitate defectū aliquē ſuſcepiſtꝰ deflet. ps. Exitꝰ
aquaꝝ deduxerūt oculi mei: qꝛ nō cuſtodierūt
legē tuā. Et Ezech. cōuerſa facie ad parietem
fleuit fletu magno. Iſa. 38. ⁊c. 7. Fletus per
egrinatiōis ē qñ qs ꝓ incolatu pñtis miſeric
in lachrymas ꝓrūpit. ps. Heu mihi qꝛ inco/
latus meꝰ ꝓlongatus eſt: habitaui cū habitā/
tibus cedar: multū incola fuit aīa mea. Inco/
latus. i. habitatio mea. prolōgatꝰ ē. ſ. a patria
habitaui cū habitātibꝰ cedar. i. cū tenebroſis.
Cedar. n. fuit Iſmahel filiꝰ ⁊ interpretaṫ cedar
tenebra. Iſmahelite. n. in tabernaculis habi
tare ſolebāt. qꝛ nō habebāt domos. ⁊ vult di/
cere hitaui cū pſecutoribꝰ eccl'ie infidelitate ni
gros ⁊c. Inde paul'. ad Ro. 7. Infelix ego
qs me liberabit de corpe mortis hꝰ. Fletꝰ tri/
bulatiōis ē qñ qs impatiēter tribulatiōes ſu/
ſtinēs prolat vñ dici ſolet. Prolatꝰ lachrymis
amiſſa pecunia. Fletꝰ deſpatiōis ē oiuꝫ peſſi/
mus vt Iude Mat. 26. Peccaui tradēs ſan
guinē ⁊ abiēs laqo ſe ſuſpēdit. hic erit ⁊ deſpe
ratoꝝ dānatoꝝ planctus. Math. 13. Ibi erit
fletꝰ ⁊ ſtridor dentiū. His ſic notatis appa/
ret rñſio ad ꝟitatē. qm̄ in tribulatiōibꝰ plora
re ex charitate ⁊ hūana cōditiōe nō ē peccatuꝫ
ſed ex deſperatiōe ⁊ ipatientia: tūc ē illicituꝫ ⁊
pctm̄. q̄re ⁊c. Quantū ad ſcd'am veritatem
dico q ex alia cā tacet deus: alia cā xps. alia cā
hō. ⁊ alia cauſa diabolus. Tacet deus qnqꝫ
modis. vꝫ. diſſiᷝlando: nō reſpondēdo: nō pu
niendo: nō vlciſcēdo ⁊ cōpatiēdo. Primo
inquā tacet deꝰ diſſimulādo. Iſa. xlij. Tacui
ſemꝑ ſcilui patiēs fui: ſicut ꝑturiēs loq̄r ſup/
ple ſi nō emēdaueritis vos. ps. Hec feciſti et
tacui. i. diſſiᷝlaui. Et Iſa. lvij. O aīa ſupple
mei non es recordata: neqꝫ cogitaſti in corde
tuo qꝛ ego tacēs ⁊ q̄ſi nō vidēs. ⁊ mei oblita
es ⁊c. Scd'o tacet deꝰ nō rñdēdo. ſ. oranti.
Iſa. p̊. Noli orare ꝓ pplo iſto: qꝛ nō exaudiā
manus. n. eius plene ſanguine ſunt. Et. ps.
Ne ſileas a me dñe deꝰ meus. Tertio ta/
cet nō puniēdo. i. penā cōdignā pro peccatis
in hoc mūdo nō dādo. Io. v. Pater nō iudi
cat quēq̄ꝫ. ſꝫ oē iudiciū dedit filio. ſ. i extremo
iudicio. Math. 25. Cū venerit filiꝰ hoīs in ſe
de maieſtatis ſue ⁊c. Quarto tacet deꝰ nō vl
ciſcendo. ſ. etiā tēporaliter: vt eternaliṫ duriꝰ
cruciet. iſa. lxiiij. Nūqd ſuꝑ his. ſ. miſerijs cō
tinebis te dñe: tacebis ⁊ affliget nos vehemē
ter ⁊c. Abachuc. p̊. Quare reſpicis ꝯtēptores
⁊ taces cōculcāte impio iuſtiorē ſe. Quinto
tacet deꝰ cōpatiēdo. Iſa. 37. ꝑpter temetipſū
deꝰ inclina aurē tuā ⁊ audi: aperi oculos tuos
⁊ vide deſolationē nr̄am. Scd'o videamꝰ
quot modis tacet xps. dico q in hoc mundo
tacuit xps tribus modis. primo tacuit volun/
tate. Iſa. liij. Oblatꝰ ē quia voluit. Secūdo
tacuit voce. Iſa. ibidē. Tanq̄ꝫ ouis ad occiſio
nē ductꝰ eſt: ⁊ quaſi agnꝰ corā tondente ſe ſine
voce ſic nō aperuit os ſuū. Tertio tacuit opꝫ
Math. 26. An putas qꝛ nō poſſū rogare pa/
trē meū ⁊ exhibebit mihi pluſq̄ꝫ. 12. legiones
angeloꝝ. Nūc ꝟo quātū ad nos dr̄ tacē xps:
qñ ſua iudicia nobis occultat. Iſa. ix. Veniet
ſuper te malum ⁊ neſcies ortū eius: irruet ſuꝑ
per te calamitas quā nō poteris expiare. Hō
ꝟo qñqꝫ bñ: qñqꝫ male tacet. Male. n. ⁊ peri
culoſe tacuit Adā: qñ hūiliter pctm̄ ſuū nō eſt
ꝯfeſſus: ſꝫ in mulierē retorſit. dicēs: mulier
quā dediſti mihi ē ⁊c. Gen̄. 3. Periculoſe ta
cent iudices ⁊ miſtrātes iuſtitiā: ne maioribꝰ
aut amicis diſpliceāt: aut vt pecuniā cumulēt
Iſa. p̊. Principes tui infideles ſocij furum:
oēs diligūt mūera. xi. q. 3. Quattuor modis
oē iudiciū peruertiṫ timore: odio: dilectiōe ⁊
cenſu. Periculoſe tacēt oēs p̄dicatores timē
tes pplm increpare. Audi dñm Ezech. 3. Si
dicēte me ad ipiū morte morieris: ⁊ nō annū
ciaueris ei: ipſe in pctō ſuo morieṫ: ſanguineꝫ
aūt eius de manu tua requirā. Inde Iſa. xl.
Dicit dñs ſuꝑ montē excelſū aſcēde tu q euan
gelizas ſyon: ⁊ exalta in fortitudine vocē tuaꝫ
q euāgelizas Hieruſalē exalta ⁊ noli timere
⁊ Math. x. dicit ihs. Qd' in aure auditis p̄di
cate ſuꝑ tecta ⁊c. Et ſic de alijs. Bñ aūt tacet
hō ex diſcretiōe. Eccl'. 37. Audi tacens ſil'e q̄
rens ⁊ loqui in medio magnatoꝝ ne p̄ſumas
⁊ vbi ſūt ſenes: nō multū loquaris. Tacet qñ
qꝫ ex ꝯſcia peccati. ps. pctōri autē dicit deus.
Quare tu enarras iuſtitias meas: ⁊ aſſumis
teſtm̄ meū ꝑ os tuū. Et ad Ro. 2. Qui p̄dicaſ
nō furādū furaris: q p̄dicas nō mechandum
mecharis ⁊c. Tacet qñqꝫ ex inſufficiētia audi
toꝝ. Io. 16. Multa hēo vobis dicere: que nō
poteſtis portare mō. ⁊ Pau. p̊. Corin. 3. Nō
potui vobis loqui q̄ſi ſpūalibꝰ: ſed q̄ſi carna/
libꝰ ⁊c. Tacet ēt ex ſacroꝝ veneratōe. p̊. Cor.
14. Mulieres in eccl'ia taceant. ⁊ ſic de alijs
Diabolꝰ ꝟo tacet qñ diuerſos tētādi mōs ex
cogitat. Job. Dormit in ſecreto thalami i lo/

cis hūmētib⁹ ⁊c̄. Et sic p3 ſa ỽi. Tertia ỽi.
dico ꝙ triplex ē refugiū i trib⁹ latōib⁹. Pri
mū ē iesus crucifix⁹. Scd̄m est ỽgo gl'iosa.
Tertiū ē scūs ille quē q̄ſq3 h3 i deuotione.
Primū iq3 refugiū ē ih̄s crucifix⁹. Mat.
xi. Venite ad me oēs q laborat̄ ⁊ onerati est̄
⁊ ego reficiā vos. ps. Misericordia eius sub
sequat̄ me oib⁹ dieb⁹ vite mee. Et idē. Fact⁹
est dn̄s refugiū in opportunitatib⁹ in tribula
tione. Isa. xlv. Cū trāsieris p ignē flāma nō
nocebit tibi: ⁊ odor ignis nō erit in te: q2 ego
dn̄s de⁹ tu⁹ scūs isrl' saluator tui. Scd̄m re/
fugiū est ỽgo gl'iosa. Audi gl'iosū Bernar.
Ille sol⁹ ingt o ỽgo btā tuas laudes sileat: p
te fidelit̄ inuocatā senserit vnq̄3 in suis neces/
sitatib⁹ sibi defuisse. Et qd mirū si iuocata ad
est: q̄ ēt nō vocata p̄sto ē. Et idē. Maria oi/
bus sinū mīe sue appernit: vt de plenitudine
ei⁹ accipiant vniuersi. Captiui redēptionem
egri curationē: tristes ꝯsolationē: peccatores
veniā. iusti gr̄am: angeli leticiā: ⁊ deniq3 tota
trinitas gloriam: ⁊ filij p̄sona carnis humane
subā̄m: Quid multis moror. O nūciata florē
tina: q in eccl'ia seruoꝝ tuoꝝ tot miraculis ful
ges: nr̄am hanc ꝯcl'onē ꝓba ⁊c̄. Tertiū re
fugiū ē ille scūs quē quisq3 in deuotiōe susce/
pit. Job. Ad aliquē scōꝝ ꝯuertere. ⁊. p̄s. Le
uaui oculos meos in montes. i. ad scōs mon
tes altos altitudine ꝯtēplatiōis: vn̄ veniet au
xiliū mihi. Tu ḡ gl'iose de⁹: tuq3 gloriosa mat
vosq3 ceteri sci oēs: tātis in p̄iculis h⁹ mundi
cōstitutos defendite: iuuate: ⁊ subsidiū oppor
tunū accomodate: vt cū xp̄o ⁊ vobiscū in eter
num regnare possimus. Amen.

Dominica prima quadragesime de sapien
tia ⁊ scientia sermo in ordine quintus.

n On in solo pane viuit homo: sed
in oī ỽbo qd̄ ꝓcedit de ore dei
Math. 4. c. Certātis xp̄i ih̄u in
deserto cū p̄ncipe tenebraꝝ verba
sūt ista. Quid. n. faciet infelix pctōr: si diabo/
lus quē nullū sciebat hr̄e pctm̄: tētare ausus ē
esurientē aggredit̄: ⁊ in iacula qb⁹ gen⁹ huma
nū deuicit: hodie in saluatorē ꝓ endere molli
tus est. s3 qd mirū vt btūs Greg. in olia ait.
An nō iniquoꝝ oiu3 diaboi⁹ caput ē: ⁊ huius
capitis mēbra sūt iniqui. An nō mēbrū dia/
boli fuit pilat⁹: an nō mēbra diaboli iudei per
sequētes iesū: ⁊ milites crucifigētes eū. Quid
ergo mirū si se p̄misit ab illo tētari q se p̄misit
a mēbris etiā illi⁹ crucifigi. Nō ē ḡ incōgruū
redēptori nr̄o ꝙ tētari voluit: q venerat occi/
di. hec ille. Vbi ⁊ nos documētū accipiamus
ꝙ diabolus nō tētat quos nouit quieto iure
possidere: vt Criso. ait. Quō. n. libidine tē
tatur: q tota die noctuq3 ē cū vxore. Quid. n.
opus haberet ad certamina exire: q nō deside
rat vincere. Subtilia. n. ⁊ periculosissima sūt
eius tētamēta: ⁊ nerui testiculoꝝ eius p̄plexi
sunt: vt ait ille expertissimus Job. Sed debi
lis est hostis qui nō vincit nisi volentē. Sū/
ma igit̄ ad certandū cū tanto hoste sapientia
opus ē: sūma scia ⁊ ars: vt qui malitia astutia
q3 insidiat̄ prudenti doctrina ⁊ scia vincatur.
Ecce. n. nr̄ dux belli xp̄s hodie diabolo sug/
gerēti die vt lapides isti panes fiāt sacre scri:
pture: ỽba rn̄dit dicēs. Non i solo pane vi/
uit hō: s3 i oi eo qd̄ ꝓcedit de ore dei. In qb⁹
sacratissimis verbis tres hodie de ỽa sapien
tia ⁊ falsa ꝯsiderationes faciamus. v3.
Diuine sapientie necessariā requisitionem.
Diuine sapientie diuersam perfectionem.
Diuine sapientie opportunā conditionem.
De diuina sapia quo ad necessariā requisitio
nem. Consideratio prima.

p Rimo diuine sapie necessariā requi/
sitionē videam⁹ vbi tres more solito
conclōnes faciamus. v3. Prima
ꝯcl'o ē ista. A solo deo ỽa scia dat̄ q̄ sine ois
iselix aia a diabolo acerrimo pugnatore ener
uat̄. Scd̄a ꝯcl'o ē ista. Sicut monocul⁹ in pu/
gna cū timore semp̄ certat de facili vincit̄: sic
qui oculos mētis vera sciētia non habuerit il
luminatos pauidus est ⁊ a diabolo de facili su
peratur. Tertia ꝯcl'o est ista. Tanta est di
uine sapiētie virtus ⁊ magnitudo: ꝙ animaz
totam rutilantem ⁊ splendidam facit.
De vera sapientia dei. Conclusio prima.

a Ccipe primā ꝯcl'onē ⁊c̄. Ad cui⁹
declarationē tres ingram⁹ ỽitates.
v3. Prima que differētia est inter
sapiam dei ⁊ sapiam mūdi. Scd̄a quis mo
dus tenēdus ē ad habēdū veraz sapiam dei.
Tertia ỽitas ē quā ỽtutē h3 ỽa sapia dei.
Quantū ad primā veritatē dico ꝙ tres sūt
sapie ad se inuicē differētes nō par. Pria
sapia dicit̄ mūdana. Scd̄a dicit̄ diabolica.
Et tertia dicit̄ diuina. Prima mūdana
dicit̄. Greg. Sapia inquit huius mūdi ē cor

46

machinatióibꝰ tegere: sensū Vbis valare que
falsa sūt vera ōndere: que vera sūt falsa demō
strare ⁊c. O mercatores vbi sapia vestra vbi
studiū vr̄m. Audite ,pp̄ham. Mendaces filij
hoiuʒ in stateris: vt decipiāt vanitate in idip
sum. O doctores ⁊ scholares mūdi q̄ ē sapia
vr̄a: qđ studiū vr̄m. Audite Ysa. x. c. Ve qui
cōdūt leges iniquas ⁊ scribentes iniusticias
scripserūt. vt opprimerent in iudicio paupes
⁊ vim facerēt humiliū ppl'i mei. Audi qd di
cāt. Sap. 2. Opprimamꝰ pauperē iustum: ⁊
nō parcamus vidue nec veterano. Job. 34.
O ēs vias dei intelligē nolūt: vt pueniret ad
eū facerēt clamorē egeni: ⁊ audirēt vocē pau
perū. Inde idē ait. c. 24. Anima vulneratoꝝ
clamauit ⁊ dn̄s inultū abire nō patr. Et tan
dem vt breuibꝰ vtar Vbis hec vera ē sapien
tia mūdi: aliū pro vtilitate ,ppria Vbis factis
q; decipe. Hier. 9. Vnusquisq; a ,prio suo
se custodiat. qm̄ ois hō supplantor ē ⁊ ois fra
ter fradulēter incedit Ysa. 5. dicit Ve qui sa
pientes estis in oculis vr̄is: ⁊ corā vobismet
ipsis prudētes. Scd̄a dicit sapiētia diabo
lica. Quis. n. diabolicos poterit excogitare
modos: quos in fallaci prudētia tētādo diabo
lus seruat. Quādoq;. n. in angelum lucis se
trāsfigurat vt supire faciat. vt exemplū patuit
de duobꝰ sanctis patribꝰ: q vni coꝝ in psona
angeli deseruiuit: ⁊ tandē cū in puteū pcipita
ri psuasit. vt martyrij palmā adipisceretur.
Q̄nq; in forma viri vl' mulieris se trāsformat
⁊ cubat cū hoibꝰ. vel alio mō tentat quādoq;
vno: quādoq; alio mō maledicte sue sapiētie
tela parat: vt aiam paupercula deprędet. In
de Eccl'. xi. dicit. Attende tibi a pestifero. i. a
diabolo venenosissimo. Fabricat enim mala
ne forte inducat sup te subsanationē. i. risionē

Tertia sapia dicit diuina. Sap. 7. O pta
ui ⁊ datꝰ est mihi sensus: ⁊ inuocaui ⁊ datꝰ est
mihi spūs sapie. Et Eccl'. 6. Cogitatū habe i
pceptis dei: ⁊ seqt: ⁊ ipse dabit tibi cor ⁊ cōcu
piscētia sapie dabit. Et. c. 15. dicit. Cibabit il
lū pane vite ⁊ intellectꝰ: ⁊ aqua sapie potabit il
lū dn̄s deꝰ nr̄. Que āt ista sapia sit audi Gre
go. Sapia inqt iustoꝝ est falsa deuitare: bona
gratis exhibē: mala libentiꝰ tollerare q̄ face
re: nullā vltionē iniurie qrere: ,p Vitate con
tumeliā sustinē ⁊c. Hanc sapientiā mundus
stultitiā vocat: ⁊ deꝰ mūdi sapiam reprobat.
Perdā inqt sapiam sapiētū: ⁊ prudentiā pru
dentū reprobabo. Ysa. 29. Peribit sapientia
a sapiētibꝰ eiꝰ: ⁊ intellectꝰ prudētū eiꝰ abscon
dēt. Et iō Baruch. 3. dr̄. Dereliqsti fontem
sapie. Nā si in via dei ābulasses hitasses vti
q; in pace. Et ibidē. qm̄ inqt nō habuerūt sa
piētiā interierūt ,ppr suā insipiētiā: q̄re ⁊c. Et
sic pʒ pma Vitas. Ad sam Vi. dico q pro
pheta verā sapiaʒ hn̄dā ōndit. Audi qd dicat
Illuia oculos meos: ne vnq; obdormiā i mor
te ne qn̄ dicat inimicꝰ meꝰ pualui aduersus eū
Tres. n. hic grās ,pp̄ha petit. Prima gra
dr̄ illuminatiōis. Scd̄a dr̄ expgefactiōis.

Tertia dicit supationis. Prima gratia
dr̄ illuiatiōis. q illuia oculos meos. duo nā
q; sit humane mētis oculi. s. intellectꝰ ⁊ affe
ctus: vt dicet cōcl'one sequēti quos qs illumi
natos diuina sapia nō habuerit: prorsus cor
ruet. ps. Nescierūt neq; intellexerūt. i. intelli
gere noluerūt. In tenebris ambulāt: moue
bunt oia fūdamēta terre. i. terrenaꝝ mentiuʒ
sentimēta. Illumina ergo o dn̄e deus oculos
meos. vt. s. mūdi vanitatē intelligā: inferno
rū horriblitatē: ⁊ eternoꝝ iocunditatē. Item
illuia oculos meos: vt meipsuʒ cognoscā pctā
mea cōsiderē: ⁊ tēpus amissū excogitē. Item
illuia oculos meos: ne te vnq; corde ore. aut
ope mortalit offendā. Audi qd benignus deꝰ
rn̄deat. Intellectū tibi dabo ⁊ instruam te in
via hac qua gradieris: firmabo sup te oculos
meos. Tribꝰ. n. principalibus modis instruit
deus: ⁊ oculos nostre mentis illuiat. Pri
mo inspirationibꝰ. Scd̄o predicationibꝰ.

Et tertio cōminatiōibꝰ. Primo inspira
tionibus. Osee. 2. Ecce ego lactabo eā. s. aiaʒ
⁊ inducā eā in sollicitudine. s. cōtēplationis. ⁊
loquar ad cor eiꝰ. s. inspirādo. Apoc. 3. Sto
ad hostiū ⁊ pulso ⁊c. Scd̄o instruit predica
tionibꝰ. ps. Lucerna pedibꝰ meis verbū tuū
⁊ lumē semitis meis. Tertio instruit ⁊ illu
minat cōminatiōibus. Naum. 3. c. Ve ciui
tas sanguinum vniuersa dilaceratiōe plena.
Nō recedit a te rapina: vox flagelli ⁊ vox im
petus rote: ⁊ sequit. Ecce ego ad te dicit dn̄s
exercituū: ⁊ reuelabo pudēda tua in facie tua
⁊ ostēdā gentibꝰ nuditatē tuaʒ: ⁊ regnis igno
miniā tuā: ⁊ ,pijciam sup te abhominationes
⁊ cōtumelijs te afficiā: ⁊ ponā te in exempluʒ
⁊ prodigiū cūctoꝝ. Inde Ysa. 38. Sola vexa
tio intellectū dabit. Et Grego. Oculos q̄s
culpa claudit: pena aperit. Et sic patet prima

grā quā aīa petit ad verā sapiam habendam.
Scd̄a grā dr̄ expergefactiōis ibi. Ne vn/
q̄ȝ obdormiā in morte. Differūt nāqȝ isti t̄mi
ni ab inuicē: dormitare: dormire: ⁊ obdormi/
re: dormitare vbū frequentatiuū ē: ⁊ idē ē qd̄
frequent̄ dormire: leui tn̄ motu expergiscitur.
Dormire āt ē qd̄ cōpetent̄ quiescē. Sed ob/
dormire ē imago mortis: q̄r mors cū dormiti
one hos insequit̄. Ex quibus tres collige pec
candi modos. Primus dr̄ fragilitatis. Se/
cundus dr̄ infirmitatis. Et tertius dr̄ iniqui/
tatis. Primus dicitur fragilitatꝭ: ⁊ hi fre/
quenter dormiūt. i. peccant: sȝ leui bone īspira
tionis pulsu expergiscunt̄. i. ↄfitent̄ ⁊ dolent.
Et horū bona est conditio. ps̄. Dixi ↄfitebor
aduersū me iniusticiā dn̄o: ⁊ tu misisti impie/
tatē peccati mei. Scd̄s modus dr̄ infirmi/
tatis: ⁊ hi dormiūt. i. competent̄ i culpis morā
tur ⁊ qescūt: q̄r vt doleant ⁊ confiteant̄: tps q̄/
dragesimale expectāt: ⁊ horꝝ ē t ē bona ↄditio
Tertius modus dr̄ iniquitatis: ⁊ hi obdor
miūt. i. a deo in peccatis obtenebrant̄ ⁊ infir/
mantur: vt dormiendo pereant: ⁊ hi pessimi
sūt. De his tribus peccātiū generib⁹ dr̄. Ec
cle. 43. F lauit vētus aqlo: ⁊ gelauit cristallus
ab aqua. Tria dicit. s. gelu. cristallus ⁊ aqua.
Per aquā p̄mū peccantiū genus intellige: q
veluti aqua fluxibiles sūt in culpis. Nec tn̄ in
durant̄: q̄r crebro confitent̄. Per gelu scd̄os
peccantes intellige: q̄r lȝ hi tpe quadragesime
confiteant̄: tn̄ in primis sunt duriores. Per
cristallū vero qd̄ aqua indurata ē. Longa eni
cōgelatiōe aque cristallus efficit̄: vt dic̄ phus
tertiū peccantium genus intellige. Job. 44.
Ipsi rebelles fuerūt lumini: nescierunt vias
eius: neqȝ reuersi sūt per semitas illius. Et i
fine capituli dr̄. Dedit illi deus locuȝ pnie: ⁊
ipse abutit̄ eo: ⁊ in supbia oculi ei⁹ st̄. Tertia
grā dr̄ supatiōis ibi. Ne qn̄ dicat inimic⁹ me⁹
pualui aduersus eū. In q̄bus vbis nō q̄ se/
ptē insultus ↄ aīam paupculā facit: ⁊ nūq̄ȝ ↄ
eā nisi in septimo preualet. Primus insultus
dr̄ suggestionis. Scd̄s delectatiōis. Tertius
ↄsensionis. Quart⁹ operatiōis. Quint⁹ plō
gationis. Sextus gloriationis. Et septim⁹ ex
tinctionis. Primus inq̄ȝ dr̄ suggestionis
vbi p maxima teneam⁹ q̄ diabol⁹ malā cogi
tationē i nobis generare nō pōt: sȝ illa ex no/
bis ē: sed diabolus pabulū ⁊ māam admistrat
tn̄: vt male cogitem⁹; sicut de occursu ornate
mulieris pȝ: que occasionē cōcupiscentie pa/
rat. Qui viderit eni ait dn̄s mulierē ad cōcu
piscendū eā iā mechatus ē in corde suo. Q̄r āt
diabolus i nobis cogitationes malas genera
re non possit: pȝ q̄r si posset: manifestū ē est q̄
semp male cogitarem⁹: cū semp hominē pec⁹
care poptet. Suggerit g̃ diabol⁹: vt male co/
gitare disponat. Scd̄s insult⁹ dr̄ delectatio
nis. Si eni aia mea suggestioni nō resistis iā
parate: insurget vtiqȝ delectatio: sȝ ve tibi: q̄r
si scires que mala superuenient tibi: cū dn̄o sup
hierl̄m. i. sup teipam aiam fleres. Luc. 19. fle
uit super illū dicens. Si cognouisses ⁊ tu ⁊c̄.
Tertius insultus dr̄ ↄsensionis. vbi p re/
gula tene q̄ p̄me delectationi p⁹ suggestionē
secute nec meritū neq̄ȝ demeritū ē assignatuȝ:
q̄r p̄mi motus nō sunt in ptāte nr̄a. Secunda
aūt delectatio que primā imediate subsequit̄ ē
pctm̄ veniale: sȝ si vlterius pdurauit: erit mor
tale peccatū. Rō āt p̄mi ē: q̄r p̄mus motus n̄
sunt in potestate nostra ⁊c̄. Quartus insul
tus dr̄ operationis: ⁊ in hoc insultu diabolus
consentientē aīam male suggestioni grā gra/
tū facienteȝ spoliat. Mathei. 22. Amice quō
huc intrasti nō hn̄s vestē nuptialem. Sȝ grā
gratis data per illud peccatū mortale paulatie
cōsumit̄: q̄r hodie libros: cras mercantias: et
sic de alijs a pctōre tollit de⁹. Amen dicit xp̄s
hn̄ti dabit̄: ⁊ nō hn̄ti. s. grām ēt qd̄ hȝ auferet̄
ab eo. Quitus insult⁹ dr̄ plongatiōis: ⁊ h̄
diabolicū ē: q̄r humanū ē peccare: diabolicum
vo pseuerare. Sext⁹ insult⁹ dr̄ gl'iatiōis: ⁊
hoc pessimū ē. ps̄. Quid gloriaris i malitia q
potēs es iniqtate: gloriant̄ eni cū malefecerit
⁊ exultant in reb⁹ pessimis: ⁊ oculis ad celum
eleuatis ait. Vsqueq̊ pctōres gloriabūt̄ dn̄e:
effabunt̄ ⁊ loquent̄ iniqtatē. Redde illos in
iniqtate eorꝝ: ⁊ in malitia eorꝝ dispde eos dn̄e
deus nr̄. Septim⁹ ⁊ vltimus insult⁹ dr̄ exti
ctiōis: ⁊ hic p̄ualet inimic⁹: q̄r sic cū istis scele/
ratis suggerendo: delectādo: ↄsētiēdo: opan
do: pseuerādo: ⁊ gloriādo preliat⁹ ē: q̄ tandē
illis i culpa indurat̄ sine pnia moriunt̄: ⁊ ita
victor istius pugne diabol⁹ remanet: d̄ q̄ pu/
gna mistice. Ecc̄. 15. dr̄. Persequr. s. ait diabo
l⁹ suggerēdo: cōprehēdā. s. delectādo: diuidā
spolia. s. ↄsentiēdo replebit̄ aia mea. s. opādo
euaginabo gladiū meū. s. pseuerādo: iterfec
eos manus mea. s. gl'iādo: ⁊ finalit̄ ipenitēdo
q̄re ⁊c̄. Et sic pȝ scd̄a veritas. Q̄tū ad t̄tiā

47

veritatē dico ꝙ etsi plures sint vere sapie vir
tutes: istas tñ accipe q̄s Salomō sap. 8.c.po
nit. Habeo inquit ipse ꝓpter sapiam clarita/
tē ꝛ honorē apud seniores ꝛ turbas: iuuenis
ꝛ acutus inueniar in iudicio: ꝛ in cōspectu po
tentiū amabilis ero ꝛ facies pncipū mirabun
tur me tacēte subticebūt: et loquente me respi
cient et sermocinante me plura ori suo manus
imponēt ꝛc̄. Inde paralipomenon.9. dicitur
Magnificatus ē Salomō super omnes re/
ges terre: in iudicijs: sapientia ꝛ gloria ꝛ vni
uersa terra desiderabat videre sapientiam sa/
lomonis. Inde de eo dicitur. Timuerūt re/
gez audientes sapientiam dei esse in eo ad fa
ciendū iudiciū ꝛc̄. Et sic pȝ pa ꝯclo: q̄re ꝛc̄.

De sapientia magis in spāli: ꝛ de duobus
oculis anime. Conclusio ꝫa.

Accipe ꝫam ꝯclusionē vȝ. Sicut mo/
noculus in pugna cū timore semꝑ cer
tat: ꝛ de facili vincit̄: sic q oculos mē/
tis vera sapia non habuerit illuminatos: pa/
uidꝰ sꝑ ē: ꝛ a diabolo de facili superat̄. Ad cu
ius declarationē tres inquiramus veritates.
vȝ. Prima qui sunt hi oculi q̄s vt vere sapi/
at panꝑcula aia dȝ hr̄e illuminatos. Scd̄a q/
bus luminibꝰ dȝ oculos aia hr̄e illuminatos.
Tertia qd debet homo considerare: cum fue/
rit diuina sapientia irradiatꝰ. Ad primam
igit̄ dico ꝙ duplex ē aīe oculus. s. intellectus
ꝛ appetitus. Intellectus āt est duplex. s. pra/
cticus ꝛ speculatiuus. Oculꝰ dext̄ ē intellectꝰ
speculatiuꝰ. oculꝰ sinister ē intellectꝰ practicꝰ

Unde accipe regulā ꝙ sicut oculus dexter
sinistro perfectior est: ita speculatio perfectior
actione: que est i intellectu practico. Ubi nota
ꝙ duplex est speculatio ꝫm Tho. suꝑ cantica.
vna intuitiua tm̄ res ꝯsiderans: ꝛ pcipue di/
uinas ꝛ spūales tm̄. Et h̄ mō phi deū cogno/
uerūt: ſȝ cognitū nō amarūt. Ad Ro.p̄. Qui
cū cognouissent deū: nō sicut deū glorificaue/
rūt: aut gratias egerūt: ſȝ euanuerūt i cogita/
tionibus suis. Quedā vero ē speculatio gu/
statiua. s. cū hō diligit quē intelligit: dulcedi/
nē diuinoꝝ ꝛ saporē spūaliū gustādo. Et hec
speculatio tm̄ bonoꝝ fideliū ē. Inde. i. Cori.
2.c. ait Paulꝰ. Nihil iudicaui me scire inter
vos nisi Iesū xp̄m: ꝛ hūc crucifixū. Oculus
ꝯo sinister ē intellectꝰ practicꝰ. Intellectꝰ eni
practicꝰ nō solū vt sciat: sed ēt vt operet̄ inqui
rit. ps. Intellectꝰ bonus oībus facientibꝰ euȝ
i. bonꝰ ē in illis: q nō solū vt sciāt intelligere
q̄rūt: ſȝ ēt vt faciāt qd̄ sciūt. Scd̄s aīe oculꝰ
pncipalis ē affectus. Mathei. 5. Beati mundo
corde. i. affectu: qm̄ ipsi deū videbūt. Et ibidē
Si oculus tuꝰ. i. intētio tua simplex fuerit: to
tū corpus lucidū erit: q̄re ꝛc̄. Et sic pȝ pa veri
tas. Quantū ad ꝫam ve. dico ꝙ intellectꝰ
illuminat̄ sapia ꝛ scientia: ꝛ appetitus dilectio
ne ꝛ amore. Primo inq̄ȝ intellectus illumiat̄
sapia ꝛ scientia. Pro q̄ notanduȝ ꝙ sapia ꝫm
dñm Bona. in. 3. sniarū di. 35. pōt conside/
rari tribus modis: ponit tm̄ ipse. 4. modos.
sed hi tres ad ꝓpositū sufficiūt. Quedā enim
sapia dr̄ generalis ꝛ cōis: quedā spālis: ꝛ que
dā specialissima. Sapia generalis est rerū
q̄dā generalis cognitio. Et sic dicit phs ꝙ sa
piens ē q oia nouit. Et Augꝰ. Sapia inqt̄ ē
humanorū diuinarūq̄ȝ rerū cognitio. Et ꝫm
hunc modū scientia ꝛ sapia nō differūt. Sa/
pientia spālis ē rerū eternarū tm̄ quedam co/
gnitio. Et sic ait phs. Sapia ē causarū altissi/
marum cognitio: de qua aplus. i. Corint. 13.
dicit. Alij āt dat̄ ꝑ spūm ꝫmo sapie. i. cognitō
rerū eternarū: q̄ qdem modo tam boni q̄ȝ ma
li sapientes effici ꝛ appellari possūt: cum talis
sapia sit gr̄a gratis data q̄ cū peccato mortali
ēt stare pōt. Sapia spālissima ē diuinorum
ꝛ eternoꝝ cognitio q̄dam cum quadam spūs
dulcedine speciali: ꝛ sic est vnū de septem do
nis. Isa. xi. Requiescet suꝑ eū spūs sapientie
Sapia eni sic sumpta idē sonat qd̄ sapida scia
q: cognitis rebus eternis aia delectatur in il/
lis. ps. Gustate ꝛ videte: qm̄ suauis est dñs
Et dicit prefatus doctor ꝙ sapia sic sumpta est
q̄dā actus mixtus: ꝑtim ꝑtinens ad intellectū
ꝛ ꝑtim ad affectum. Inchoatiue suppl̄e ē ex ꝑ
te intellectꝰ: ꝛ cōpletiue ex p̄te affectꝰ. Eo mō
quo dicere solemꝰ ꝙ actus fruitiōis inchoatie
ē in intellectu: vt dicit phs. 4. ethicorū: ꝙ feli/
citas in speculatione consistit: sed completiue
est in voluntate. Similit̄ notandū ꝫm eundē
ꝙ scia est quadruplex. Quedam eni scia est q̄
in intellectu pure speculatiuo ꝯsistit: ꝛ funda
tur super pncipia rōnis. s. de quolibet ē vel n̄
ē: ꝛ d̄ nullo ambo simul: ꝛ h̄ scia ē hitus hūa/
nꝰ acq̄situs : vt scia phie: logice ꝛc̄. Inde ait
phus p̄. posterio. Ois doctrina ꝛ ois discipli
na ex preexistenti fit cognitione. Quedā scia ē
q̄ consistit in intellectu inclinato ab affectu: et
hec fundat̄ suꝑ pncipia fidei; q̄ est diuine scri/

ꝑture: quam nullus hr̃e pōt: nisi saltē habeat
fidem infoꝛmē. Quedā scia ē q̃ cōsistit in in/
tellectu siue rōne inquantū inclinat affectū ad
operationē: ⁊ hec fundaꝛ sup ꝑncipia iurꝭ nā
lis: que ad vite rectitudinē ⁊ honestatē oꝛdia/
tur ⁊ hꝰmōi ē scia virtutis pꝛudētie. Quedā
autē ē scia que cōsistit in intellectu ſm ꝙ est in
clinatus ⁊ inclnans. Inclinatus inq̃z a fide ⁊
inclinans ad bonā operationē: ⁊ fundaꝛ sup
ꝑncipia fidei: ⁊ habet oꝛtū a dono gr̃e: ⁊ talis
ē scia que ē donū spūs sancti: hec ponit pꝛefa/
tus doctoꝛ. Sed btūs Tho. ſa ſe. q. 9. dicit ꝙ
scia dupliciꝛ hr̃i pōt. Uno mō vt sciaꝛ qd opoꝛ
teat credere: ⁊ distinguere credenda a nō cre/
dēdiſ. Et sic scia est vnū de septē donis. Alio
mō vt nō solū sciaꝛ quid opoꝛteat credere ⁊ di
stinguere credenda a nō credēdis: ⁊ ēt ⁊ quō
pijs opituleꝛ: ⁊ ꝯ impios defendaꝛ: ⁊ sic scia
ē q̃dā gr̃a gratis data nō oībꝰ sed ꝗbusdam.
Inde Auguꝰ. i3. ꝺ trini. ait. Scia nō pollent
plurimi: q̃zuis pollcāt ipsa fide. Aliud ē eniz
scire tm̄mō qd hō credē debeat aliud scire quē
admodū ⁊ pijs opituleꝛ: ⁊ ꝯ ipios defendaꝛ.
hec ille. Ego ꝟo bꝛeuiꝰ dico sic ꝙ oīs nr̃a co/
gnitio: aut ē de superioꝛibꝰ. i. diuinis: aut de
inferioꝛibus. i. ꝺ humanis. Cognitio dīnoꝝ̄
sapia cognitio humanoꝝ scia vocaꝛ. Q ꝺ sic i
telligo. Cognitio diuinoꝝ ſm quā iudicamꝰ
de rebus creatis dr̃ sapientia cognitio huma
noꝝ: vt in cognitionē diuinoꝝ vehit scia dr̃.
Sap. i3. A magnitudine speciei ⁊ creatuꝛ po
terit ⁊ hoꝝ creatoꝛ videri. Quare ꝯcludamꝰ
ꝙ intellectus sapia ⁊ scia illuminatur: q̃re ⁊c̃.
Appetitus āt dilectione ⁊ amoꝛe illuminatur
duplex aūt est iste amoꝛ. s. dei ⁊ pꝛoximi. In
his eniz duobꝰ tota pendet lex ⁊ ꝓphe. Audi
Aug. li. ꝯfes. Btūs q amat te: ⁊ inimicū ꝓpt
te. O ꝑditoꝛ mundus q̇t hodie cernimꝰ: qui
nec deū supꝛa se: nec ꝓximū sicut se vt decet:
amant: dic de crudelitatibꝰ q̃s ad se inuicē si/
bi faciūt hoīes ⁊c̃. ⁊ sic pꝫ ſa ꝟitas q̇re ⁊c̃.
Quantū ad tertiā ve. dico ꝙ octo dꝫ vnusq̄s/
q3 cōsiderare: q recte cū diabolo pugnare cuz
victoꝛia intendit. Primo aīa mea ꝯsidera te
ipsam. Scd̓o circa teipsam. Tertio supꝛa te/
ipsam. Quarto infra teipam. Quinto retro
teipsam. Sexto añ teipsam. Septimo a dex/
tris tuis. Octauo a sinistris tuis. Primo
inq̇z dico te opoꝛtet ꝯsiderare teipsā: si cleri/
cus sis considera an nomen sit cōsequēs rei.

Clericus eni ē poꝛtio dei: vñ cleros grece: la
tine dr̃ soꝛs quasi in soꝛtē deo datus. di. xi. cle
ros vbi dr̃. Cleros ⁊ ꝓ. i. clericos hinc ap/
pellatos credimus: qꝛ Mathias soꝛte dei ele/
ctus ē: quē ꝑmū ꝑ apl̃os legimus oꝛdinatum
Cleros eni grece: latine soꝛs vel hēditas dr̃.
Propterea q̇ dicti clerici: qꝛ de soꝛte. i. de ꝑte
dñi sūt· vel qꝛ partē hñt deū. i. ꝑticeps dei: ge
neraliꝛ aūt oēs clerici nuncupanꝛ: q in ecclesia
xp̃i deſuiūt. hec ibi. Si religiosus es: cōside/
ra ꝙ duplici funiculo ligatus es. s. funiculo ꝓ
ceptoꝝ3 in baptismo: ⁊ funiculo regule tue.
Audi Aug. 47. dist. c. quantūlibꝫ. circa finez
Simpliciꝛ ingꝛfateoꝛ charitati vestre corā do
mino nostro: q testis mihi est super aīam me
am: ex quo deo ſuire cepi: sicut difficile sū ex/
ꝑtus melioꝛes q̃3 qui in monasterijs ꝓfecerīt
nō sum peioꝛes exꝑtus q̃3 q in monasterio de
fecerūt. Oēs eni religiosi moꝛtui sūt mundo
vt pꝫ. i6. q. i. c. placuit. Audi Paulu3 Moꝛ/
tui eni estis mundo: ⁊ vita vr̃a abscondita est
cū xp̃o. Si es pꝛelatus cōsidera teipm̄. In iu
dicio eni sedes· vt dicit Criso. di. 40. c. multi
Si bene vixeris: ⁊ bene docueris: ppl̃m in/
struis quō debeat viuere. Si āt bene docueris
⁊ male vixeris: deu3 instruis qualiꝛ te debeat
ꝯdemnare. Audi Augu. ⁊. q. 7. Qui nec re/
giminis i se rōnē hꝫ: nec sua delicta detersit:
nec filioꝝ crimē coꝛrexit canis impudicꝰ ma/
gis dicendꝰ ē q̃3 ep̄us. Si es laicus cōsidera
teip3: qꝛ dñs dedit tibi ista bona tꝑalia ad vsū
⁊ nō ad abusū. i2. q. i. c. duo. circa finē. vbi sic
dr̃. Aliud ē xp̄ianoꝝ genꝰ vt sunt laici laicos
eni grece latie ppl̃os: his lic3 tꝑalia possidē:
sed nō nisi ad vsū. Nihil eni miseriꝰ ē q̃3 ꝓ/
pter nūmū deū cōtemnē· his cōcessū est vxo/
rē ducere: terrā fodere: inter virū ⁊ virum iu
dicare: causas agere: oblationes super altaria
ponere: decimas reddere: ⁊ ita saluari poterīt
si vicia tñ benefaciendo deuitauerint. h ibi: ⁊
sunt verba Hiero. discurrere potes de statu
ꝟginali: viduali: maritali· notarijs iudicibꝰ
stipendarijs: aromatarijs ⁊c̃. ⁊ eoꝝ dicere in
honestā vitā ⁊c̃. Audi Bern. in quodā ſmo
ne. Ad se humiliandū nihil aīa inuenire pōt
viuaciꝰ: q̃3 si se in veritate cognouerit. Nam
quō nō humiliaret se i vera cognitiōe sui: cu3
se ꝑciperet peccatis onceratā: male moꝛtalꝭ coꝛ
poꝛis aggrauatā: terenis curis circundatā car
naliū desiderioꝝ fece infectā cecā obliquā in/

48

firmam: vniuersis erroribus expositā: īfinitꝭ
periculis ⁊ timoribus trepidā: d ffficultatibus
anxiā: ⁊ suspitionib⁹ obnoxiā: mille necessitati
bus erūnosā: ꝓcliuā ad vicia: ⁊ inualidā ad
ꝟtutes. Et ideo dicit idē Bern. i eodē ꝟmo
ne. Quādiu meipm considero: in amaritudi
ne moratur anima mea: q̄re ⁊c̄. Secundo aīa
mea considera circa teipsam. Jsa. 40. Leua i
circuitu oculos tuos: ⁊ vide. s. circūquaq̄: et
vndiq̄ creaturas te alloq̄ntes inuenies. Re
spice o anima angeli dicunt ad nos: vide q̄
grata esse debes creatori: qui nos natura te no
biliores ad tui seruitium assignauit. ps. An
gelis suis de⁹ mandauit de te: vt custodiāt te
in oibus vijs tuis. Piero. Magna est dig
nitas animaꝝ: vt vnaqueq̄ ab ortu sue natiui
tatis habeat sibi angelū deputatū ⁊ ponuntur
etiam hec verba ꝟo sniarum. dis. xi. Respice
ad me ait terra o homo corpus habes ex me:
⁊ in me reuerteris: ex me diuitias habes: ar
gentum ⁊ cetera metalla in tui seruitiū i meis
visceribus porto. Animalia plura ꝓ te pasco
⁊c̄. sicq̄ de alijs elimentis suo modo discurre
re potes. Jnde Bernardus in quodā sermo
ne ait. Considera ergo o homo q̄ta tibi largi
tus est dn̄s ad sustentationem quanta ad eru
ditionem: quanta ad consolationē: quanta ad
correctionē: quanta ad delectationē: quid in
de gratias ages ⁊c̄. Tertio considera ani
ma supra te. ps. Leuaui oculos meos ad mō
tes vn̄ veniet auxilium mihi: ꝑ montes sctōs
intelligimus sublimes: ⁊ altos ꝑ altitudinem
contemplationis: dicit ergo. Leuaui oculos
meos ad montes. i. ad sctōs: q̄ diuersimode
sancti gratias a deo impetrant: vnā enim gra
tiam ab vno sancto obtinebis: quā ab alio sā
cto habere non poteris: sicut in nauigantib⁹ ꝫ
patet: plerūq̄ enim plures sanctos inuocabūt
⁊ nō exaudient: ⁊ postea ad aliquem sanctum
ēt minimū recurrent: ⁊ mox fulgentia super
arborē nauis apparebunt lumina: qd̄ iō facit
deus: vt etiā scōs minimos faciat venerari: ⁊
iō ait. ps. Vnde veniet auxiliū mihi. Quō āt
hoc indulgendū sit: satis btūs Tho. ꝟa ꝟe. q.
83. ostendit dicens. Sāctis porrigit oro non
tanq̄ ꝑ ipsos implenda sit: sed vt eius meritꝭ
orones nr̄e sortiant effectum. Quarto ani
ma considera infra te. Jsa. 51. Leuate oculos
vestros in celū: ⁊ videte sub terra deorsum. i.
nō solū celestia: sꝫ ēt inferna cōsideretꝭ. Tria

hominū genera sūt infra nos. i. in inferno.
Primū genus ē coꝝ q post euangelij diuul
gatā doctrinam sine baptismo vel alio ꝯ pctm̄
originale remedio morientes: in tenebris ifer
ni sepeliunt in penā perpetuā diuine visiōis ca
rentiam hn̄tes sine omni pena sensus. Audi
Aug. li. de fide ad petrū ꝑte. 2. c. 24. Firmis
sime tene: ⁊ nullaten⁹ dubites: nō solū hoies
rōne vtētes verū ēt puulos: siue i vteris ma
trū q viuere incipiūt: ⁊ ibi moriunt: siue d ma
tris vtero nati: sine sacro baptismatis sci qd
dat i noie pr̄is ⁊ filij ⁊ spūs sci: de h seculo trā
sierint ignis etni supplicio puniēdos: q̄ etsi
pctm̄ ꝓpe actiōis nullū habuerint originalꝭ tm̄
pcti damnationē carnali ꝯceptiōe traxerunt:
hec ille. Et intellige penā illā ignis iꝓpe ac
cipi: ꝓ carentia eni visionis diuine itelligi dꝫ:
vt pꝫ de ꝯse. di. 4. c. nullā pter. Scdm ho
minū genus infra nos exn̄s ē coꝝ: q pctis co
rū ꝯtritis: nō tm̄ satisfactis. d h seculo transierit
q̄ delictū oio deus sine vltiōe nō patit. de pe.
di. i. iō ibi recluduntur vt purgent. Audi bo
nū tex. di. 25. c. q̄lis. parū post p̄ncipiū. De q
busdā inqt culpis an̄ iudiciū. s. extremū pur
gatiōis credend⁹ ē ignis: ꝓ eo q̄ ꝟitas dicit.
Si qs in spm̄ scm̄ blasphemiā dixerit: neq̄ i
hoc seculo: neq̄ i futuro remittet ei. Jn qua
snia dat intelligi. s. a ꝯrio sensu: q̄sdā culpas
in h seculo: q̄sdā i futuro posse relaxari. Qd
eni de vno negat: ꝯn̄s intellect⁹ pꝫ: q̄ d q̄bus
dā ꝯcedit. h ibi. Tertiū hoiū genus infra
nos ē oium dānatoꝝ. Exēplū de diuite epu
lōe. Luc. 16. Audi qd dicēt tpe iudicij d pau
perib⁹: q̄s i mūdo ꝯtēpserūt. Sap. 5. Hi sūt
q̄s aliqn̄ habuim⁹ in derisū: ⁊ in similitudinē
i properij nos insensati vitā illoꝝ existimaba
m⁹ isaniā: ⁊ finē illoꝝ sine honore. Ecce quō
cōputati sūt inter filios dei: ⁊ int scōs sors il
loꝝ ē. Apoc. 15. Turbati sūt ꝯ cosmetipsos a
deo vt desiderarēt mortē. i. anihilationē sui
ꝯsiderātes q̄ meli⁹ illis eēt nō eē q̄ male eē.
Audi Jsa. 14. Subt te sternet tinea ⁊ opimē
tū erūt ꝟmes: tinea ē sinderesis: ⁊ murmu
ratio a malo: ꝟmes erunt stimul⁹ ꝯsciē ꝑꝑ pe
nā quā nō ꝓpter deū sentiunt. Ecce scda pe
na. Jsa. 33. Quis poterit hitare h nob cū igne
deuorāte: q̄s de nobis poterit hitare cū ardo
rib⁹ sempitnis: quare ⁊c̄. Quito r̄spice aīa
mea post te. i. ad pctā ꝯmissa: ⁊ doleas ⁊ satis
facias. Marci. 9. Nemo mittēs manū suā ad

aratrum ⁊ aſpiciens retro: aptus ē regno dei
Ponere manū ad aratrū ⁊ reſpicere retro eſt
poſt aſſumptā religionē vel pniam: ad pctm̄
vel ad ſeculū redire. Hic inq̄ȝ talis nō ē aptꝰ
i. dignus regno dei. ps. Odiſti oēs q operāꝛ
iniquitatē. ſ. verbo: mente: ⁊ facto. Verbo q
deȝ. i. Corin. 15. Corrūpūt bonos mores col
loqa mala. Mente qdem. Sap. p. In cogita
tionibus impij intergatio erit. ſ. in die iudicij
Et Hiere. 4. Vſquequo morabunꝛ in te co
gitationes noxie. Facto vero a fortiori: quoni
am ſi de verbis ⁊ malis cogitationibꝰ rōnē ſu
mus reddituri: a fortiori de malis ⁊ pniciosis
operibꝰ ⁊ factis: quare ⁊c. Sexto cōſidera
aīa mea ante te. ſ. futura picula: q̄ tanto magꝭ
precauenda ſunt: quanto digniori quiſq̄ȝ fun/
giꝛ dignitate. Audi Iſido. de ſummo bono.
Quāto quiſq̄ȝ in loco preeminētiori ē: tanto i
maiori periculo ē: tam aīe. ſ. q̄ȝ corpis. Ecc.
3. Qui amat periculū peribit i illo. Audi Am
broſium in ſuo paſtorali. Magna inqt ſubli/
mitas magnā debet hr̄e cautelam. Grādis
honor: grandi debȝ ſollicitudine circūuallari:
cui eni plus crediꝛ plus ab eo exigiꝛ: ſicut ſcri
ptū ē. Scienti legē ⁊ nō facienti: grāde pctm̄
ē ⁊c. Lex eni obſeruanda ē. 6. q. 3. c. ſcriptū.
Et extra de voto. c. magne. quaſi circa mediū
capituli dr̄ de prelatis ſic ad litterā. Qd̄ enim
agiꝛ a prelatis facile trahiꝛ a ſubdtis in exem
plū. Iuxta qd̄ dn̄s inqt ad Moyſem in Leui
tico. ſ. 4. c. Si ſacerdos qui ē vnctus peccaue
rit: faciet delinquere populū. hec ibi. Et glo.
ſuper verbo illo a prelatis dicit ſic. Prelati ſꝫ
tanq̄ȝ ſignū poſiti ad ſagittā: vnde inferiores
vitam eoꝝ reſpiciūt: infra de accuſationibus
qualiꝛ ⁊ qn̄. hec glo. Quod capitulū poſt oñ/
dit ꝙ inferiores dn̄t corrigi a ſuperioribꝰ: ⁊ di
ligenter facta inferiorum perſcrutari ꝓbans
illud per euangeliū de vilico diffamato. Luce
16. Et per textū Gen̄. 18. vbi dr̄. Deſcendaȝ
ait dominus: ⁊ videbo vtrum clamorem qui
venit ad me ope adimpleuerit: imediate poſt
18. lineas dicitur ſic ad lr̄am in textu. Licet āt
hoc ſit obſeruandum in ſubditis diligentius
tamen obſeruandū eſt in prelatis: qm̄ quaſi ſi
gnū poſiti ſunt ad ſagittā ⁊c. Et alia pulcher
rima ibidē ponunꝛ de correctione fienda cir/
ca inferiores: q̄re ⁊c. Septimo anima mea cō
ſideraa dextris tuis. ſ. exempla ſanctorū: ⁊ p
maxime reſpice caput ſanctorum omnium. ſ.

ad xp̄m. ſ. ad eius humilitatem / pacientiā ⁊c.
Audi Iſidorū de ſummo bono. Si ad boni
incitamentū ⁊c. vide ſupra ſermone precedē/
ti conſideratione ſecunda: ⁊ concluſione ſecū
da ⁊c. Octauo ⁊ vltimo aīa conſidero a ſi/
niſtris tuis. ſ. punitiones q̄s ꝓ culpis noſtriſ
mittit deꝰ: vide qualiꝛ mundū p diluuiū flagel
lauit ſodomā gomorrā p cinerē: pplꝫ iſrl̄ per
captiuitatē iudeos p diſperſionē: patrias per
deſolationes hoies p diuerſas infirmitates.
⁊c. Audi ad te clamātē dn̄m. O pple ſtulte
Hiere. 23. Dabo vos in opprobriū ſempiter
nū ⁊ ignominiā ſempitnā: q nūq̄ȝ poterit ob/
liuione peleri. Et. c. 6. ait. Ecce dabo i pplm
iſtū ruinā: ⁊ ruenti i eos fr̄es ⁊ filij: ſimul vi/
cinꝰ ⁊ ꝓximus peribūt ⁊c. Hec igiꝛ aīa octo
ꝯſidera: ⁊ ꝯ diabolū preualebis. Audi Cri/
ſo. ſup Math. In pmis inqt grauis ⁊ iſuffe
ribil' ē ipetꝰ diaboli: quē ſi qs forti aīo ſuſtinu
erit: in ħo cū infirmiorē inueniet: q̄ȝto eni plꝰ
pcuſſus fuerit: magꝭ refrigeſcit ⁊ deficit. Et
idē ſup illo vbo mitte te deorſum ait. Nō im
pulit: nō tetigit: ſȝ tm̄ dixit: mitte te deorſū: vt
intelligamus ꝙ q obedit diabolo ipſe ſe depo
nit: diabolꝰ eni ſuggē pōt / cogē āt nō pt ħ ille.
Et iſta ſufficiant pro iſta ħa concluſione.

Q vera ſapia decem ſplendores in aīa ger
minat ⁊ oriri facit. Concluſio tertia.

a Ecipe tertiā ꝯcluſionē vȝ. Tāta ē di/
uine ſapie vtꝰ ⁊ magnitudo: ꝙ aīam
totā rutilantē ⁊ ſplendidā reddit: ⁊ fa
cit. Ad cuiꝰ declarationē tres iqramꝰ vi. q̄rū
Prima ē iſta quō ⁊ q̄liꝛ dēat hō diſponi:
vt va dei ſapia poſſit illūiari. Scd̄a poſtq̄ȝ
aīa va ſapia fuerit adornata: quā vtilitatē ide
ſeqꝛ ſic irradiata. Tertia qd diaboluſ ꝯ ani
mā: ſic dina ſapia pluſtratā facit. Quantuȝ
ad pmā dico ꝙ ſicut ad pfectā viſionē tria pn
cipaliꝛ requiruntꝛ ħm phos: vȝ ſubiectū recte
diſpoſitū: mediū ſufficient illuminatū: obiec/
tū ꝯgrue coloratū: ſic iſta tria quaſi neceſſaria
ſunt ad vere ſapie illuminationē. Inde bonꝰ
ille Simeō. Luc. 2. clamabat. Nunc dimittis
ħuū tuū dn̄e ħm vbū tuū in pace: q2 viderunt
oculi mei ſalutare tuū. Primo inq̄ȝ reqriꝛ
ſubiectū recte diſpoſitū. i. oculi debita diſpoſi
tio. Vbi aīa nō ꝙ q̄ttuor diſpōnes requiruntꝛ
in oculo māli: ad ħ vt bn̄ videat. Prio req
riꝛ cōcauitas ⁊ nō tumoſitas ocl'i: timētes eni
⁊ groſſos hn̄tes oculos male certe vident ex/

49

perientia teste. Nō ātē: q̄ꝛ i ꝓportionata lux
fuscat: ꝑꝑ qd̄ impropa sꝑa solē aspicē nō vale
mus. Oculus aūt canus lucē ꝑus recipit i cō
cauitate: ꝛ oculus absq̄ȝ lesione aliqua in obie
ctū visibile mouet̄: vn̄ ꝑspectiui fuerūt ꝙ si q̄s
in meridie tp̄e clarissimo in fundo ꝓfundi pu
tei esset: clarissime stellas in celo cernēt: quas
tñ extra nullaten⁹ aspicere: aut videre posset.
Scd̄o requirit̄ integritas: hȝ eni oculos tu
nicas vel velamina septē: q̄ꝝ aliq̄ lesa ipedit̄
visio: vt dicūt ꝑspectiui. Tertio requiritur
nigribilitas: hn̄tes eni oculos albos vel pal/
pebras nō bn̄ vidēt ēt exꝑientia teste. Et re/
cte q̄dē: q̄m albedo illa visū hȝ disgregare ꝛ d̄
bilitare: q̄ꝛ ꝟtus disgregata debilior est ipsa
vnita: iō aīalia pupillā hn̄tia vel nigrā vel ad
nigredinē tendētia meli⁹ vidēt. Quarto re
q̄rit̄ oculi siccitas lachryma. n. visū nimiū tur
bat. Jn̄ Magdalēa ꝑ lachrymaꝝ m̄ltitudine
xp̄m ei apparentē discernē nō potuit: sȝ hortola
nū putauit. Pleriq̄ȝ eni visū lachrymis amise
rūt. Sic spūalit̄ adaptantes ista q̄ttuor oculis
aīe req̄rūt̄: si ꝟo sapie lumē dȝ irradiari. Pri
mo inq̄ȝ requirit̄ oculi ꝯcauitas: ꝛ nō tumidi
tas. Tumiditas eni supbie sapientissimū stul/
tū reddit. ad Ro. p̊. Dicentes se eē sapientes
stulti facti sūt. Et Jo. xi. Cōfiteor tibi pr̄ celi
ꝛ t̄re: q̄ꝛ abscondisti h̄ a sapiētib⁹ ꝛ prudētibus
ꝛ reuelasti ea ꝑuulis. Scd̄o requirit̄ oculi
i͂tegritas: septē eni tunice q̄s glorios⁹ de⁹ suꝑ
oculū nr̄e mentꝭ apposuit: sūt septē dona spūs
q̄bus ꝯseruat d̄cus spūalē visionē. ps. Custo
di me vt pupillā oculi: q̄ꝛ. s. sine donis gr̄e tue
videri tāta mūdi discrimina neq̄o. Jsa. xi. Re
quiescet suꝑ eū spūs dn̄i ꝛc̄. Apparuit nanq̄ȝ i
xp̄o spūs sapie: q̄n mysteriū sue preciose incar
natiōis diabolo occultauit: ꝛ hoc q̄n matrem
sponsā hr̄e voluit: vt dicit beatus Amb. Re/
geuit spūs intellect⁹ suꝑ xp̄m cū brutis in sua
natiuitate quandā cognitionē dedit. Jsa. p̊.
Cognouit bos possessorē suū: ꝛ asinus p̄sepe
dn̄i sui. isr̄l āt me nō cognouit: ꝛ pp̄ls meus n̄
i͂tellexit. Similit̄ ꝛ pastorib⁹ rudib⁹. Luc. 2
Cognouerūt d̄ ꝟbo qd̄ dc̄m erāt illis d̄ puero
h̄. Similit̄ ꝛ Simeoni ānoso cū dixit. Nūc di
mittis s̄uū tuū dn̄e s̄m ꝟbū tuū in pace. Lu.
2. vn̄ cātat ecclesia. Rn̄sū accepat Simeō ꝛc̄.
Apparuit in eo spūs ꝯsilij: q̄n adolescenti di/
xit si vis ꝑfectus eē vade ꝛ vende vniuersa q̄
habes: ꝛ da pauꝑib⁹. Apparuit spūs fortitud/

nis: cū diabolū expulit d̄ regno mūdi. Jo. 12.
Nūc ꝑnceps hui⁹ mūdi eijciet̄ foras. Appa
ruit spūs scie: cū eēt annoꝝ. 12. ꝛ in medio do
ctoꝝ disputaret. Luc. 2. Apparuit spūs pieta
tis in cōpassione ruiture ciuitatꝭ ꝛ q̄n ꝓ ꝑsecu
toribus exorauit. Mathei. 26: Apparuit vlti
mo spiritus timorꝭ in ipsa die passionis. Ma
thei. 26. Cepit Jesus pauere ꝛ terere ꝛc̄. Jn
Aug. Hec sūt testimonia tua dn̄e ihū anteq̄ȝ
tibi sternerent̄ fluctus maris: ꝛ cāpi cederent
impāti: anteq̄ȝ vēti te iubēte siluissent mortui
te vocante surrexissent: sol te moriente paluis
set: t̄ra te surgēte tremuisset: : celū te ascēdēte
patuisset: adhuc mr̄is manibus portabaris: ꝛ
dn̄s orbis agnoscebaris. ꝛc̄. Tertio ad di/
spositionē oculi spūalis req̄rit̄ nigribilitas. i.
suiipsi⁹ abiectio: q̄zto enim q̄s mūdo albior ē:
tāto deo abiectio: ꝛ ꝑ oppositū: q̄zto q̄s sibiip̄i
vilior tanto deo p̄ciosior. Bern. i q̄dā episto.
Mēs ingr̄a assueta delitijs nec exculta discipli/
ne sarculo: multas ꝯbit sordes. Et grē. i ome
lia. Tāto inq̄t hūilior atq̄ȝ ad s̄uiendū deo ꝓm
ptior dȝ eē q̄sq̄ȝ ex munere: q̄zto se obligatio/
rē eē cōspicit i reddēdā rōnē. Quarto req
rit̄ oculi siccitas: hūiditas eni mūdanoꝝ ab o/
culis mētꝭ abstergēda ē. Jn̄ i Leuiti. p̄cipie/
bat̄: ne q̄s oculos lippos hn̄s ad dei altar̄ ac/
cedēt: nec panē offerret. Jn lippis q̄ppe ocul̄
pupille sane sūt: hūorib⁹ āt defluētib⁹ i͂firmate
palebre i͂grossant̄: ꝛ sic eoꝝ crebra ꝑfusiōe etiā
pupilla oculi viciat̄. Nō eni oculos carnali
tatib⁹ plenos hn̄s idone⁹ ad sacr̄a mi͂strāda
erit. Jnde grē. di. 49. c. hinc eteni dicit. Lip
pus q̄ppe ē cui⁹ sensū nā acuit: sȝ ꝯuersatiōis
ꝑuitas ꝯfudit: ꝛ sic p⁹ dispō ex ꝑte oculi. Se/
cūdo ꝓncipalit̄ requirit̄ mediū sufficient̄ illūia
tū. Quattuor similit̄ ex ꝑte medij requirūt̄ cō
ditiones i oī recta mali visiōe. Primo subti/
litas. Scd̄o luciditas. Tertio puritas. Et q̄r
to ꝯtinuitas. Primo inq̄ȝ requirit̄ subtili/
tas. s. medij: h̄ ē aeris. Grosso eni exn̄te me/
dio: ꝛ visio grossa erit. Exemplū d̄ re in aqua
exn̄te: q̄ grossior q̄ȝ fit in seipsa appȝ. Silr̄ et
aer q̄nq̄ȝ sic ingrossat̄: vt vix sol videat̄. Se
cūdo req̄rit̄ luciditas: q̄m si mediū tenebrosū
erit: nō videm⁹ exꝑiētia teste. Nota tñ ꝙ q̄dā
media sūt t̄sa ꝛ opaca: vt speculū ꝛ calibs. q̄daȝ
trāsꝑentia ꝛ solida vt vitrū: q̄dā transparētia
ꝛ subtilia: vt ignis vel aer. Prima tamen in
suꝑficie illuminant̄: ꝛ reꝑn̄tant: sȝ nō recipiūt

Scđa illuminanť ſm ſe tota: ſʒ clare nō oñ
dunt. Tertia clare oñdūt: ꝛ clare illumināť
ſed diuerſimode: qꝛ quanto mediū vicini⁹ eſt
loco vbi radij terminanť: tāto lucidi⁹ ē. Pro
ꝑterea aer lucidioꝛ ē circa terrā q̄ʒ ſit ſuperius
ꝛ'iō media regio dř tenebroſa: vt pʒ ex noſtra
pħia. Tertio requiriť puritas. i. ꝙ mediuʒ
ab oī accidente ſit alienū: ita ꝙ nō ſit coloratuʒ
nec aliquo repleať hūoꝛe. Qñ enī mediū ē co
loratū oīa videnť eē illi⁹ coloꝛis. vt pʒ trāſeun
te luīe ꝑ vitrū rubeū. Et ſimiliť ſi mediū eſſet
hūoꝛib⁹ aut vapoꝛib⁹ repletū: ꝛ inde ē ꝙ ſol ali
qñ ſanguine⁹: aliqñ rube⁹ appꝫ: qꝛ. ſ. aer nō ē
i ſua puritate vt expediat. Quarto reqritur
ꝯtinuitas: vt. ſ. ꝯtinueť ſpēs viſibilis ꝑ medi
um vſq̄ ad oculū: ꝛ inde ē ꝙ ſi aliqd ponať in
foꝛti igne nō videbiť: qꝛ. ſ. mediū nō ē ꝯtinua
tū. Sic ſpūaliť iſta quattuoꝛ ad viſionē aīe re/
quirūť. Subtilitas nanqʒ medij q̄ aīa dīna e
hūana ad ſalutē neċia ſūt ꝑdicatoꝛes: ꝛ ſci doꝯ
ctoꝛes: qꝛ i oēm terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ: ꝛ i fines
oꝛbis tre vba eoꝝ. Luciditas medij ē fides:
qꝛ ſi i fide ipoſſibile ē placē deo. Puritaſ me
dij ē mundicia a pctō moꝛtali: qm̄ bti mundo
coꝛde. Mathei. 5. Cōtinuitas medij ē ꝑſeue
rātia: qm̄ q ꝑſeuerauēit vſqʒ i finē h ſalu⁹ erit
Math. 10. Et ſic patʒ ſa diſpō ex ꝑte medij.
Tertia ꝑncipalis diſpō ē ex ꝑte ſubiecti: vt
ſ. obiectū. ſ. ꝯgrue coloratū: qđ enī nullo ē co/
loꝛe coloratū non videť: ꝛ iō aīam nec ſpūm o
culis coꝛꝑeis cernim⁹. Et accipiť hic coloꝛ lar
ge vt exponit ingť Paul⁹ venet⁹ ſuꝑ. 2. đ aīa
Et foꝛte iſta fuit vna rō: q̄re vbū caro factū ē
Nā cū de⁹ eſſet ꝛ ꝑ ꝯñs inuiſibiľ in ꝓꝑa natu
ra carnē aſſūpſit: vt viſibilis appēret: ꝛ h inu
it Aug⁹ dicēs. Propťea de⁹ fact⁹ ē hō: vt int⁹
ꝛ ex paſcua iueniret hūana nā. Intus in diui
nitate creatoꝛis: extra in hūanitate ſaluatoꝛis
Et ſic patet pᵃ ve. Q̄tū ad ſam ve. dico ꝙ
ex vera ſapia decē in anima ſplendoꝛes gene
ranť. Prim⁹ ſplēdoꝛ dř accelerattōis. Scđs
dř maifeſtatiōis. Terti⁹ dř iubilatiōis. Quar
t⁹ dř icōtaminatiōis. Quit⁹ dř multiplicatiōis
Sext⁹ dř expulſiōis. Septim⁹ dř reflexionis.
Octauus dř ſubtiliatiōis. Non⁹ dř iocunda/
tiōis. Et decim⁹ dř penetratiōis. Hos enim
ſplēdoꝛes ad ſimilitudinē. x. ꝓꝑetatū luc̄ mā
lis collegi. Accipe primū ſplēdoꝛē q dř ac/
celeratiōis. Eſt enī luc is mālis hec pᵃ condi
tio: vt pħs ꝯ̄ Empedoclē. 2. đ aīa oñdit: ꝙ ſb
to ꝛ nō ſucceſſiue multiplicať: neqʒ ipceptibili
ter vt voluit Empedocles. Sic enī ad lrāʒ di
cit Aꝝ. Et nō recte Empedocles. ſ. dixit ne/
qʒ ſi qs ali⁹ ſic dixit ꝙ ferať lumē ꝛ extēdať in
medio tre: ꝛ ꝯtinentis. i. celi: nos aūt lateat. i.
nobis nō appareat ſucceſſiue ꝓduci. h enī eſt
ex cā q̄ i rōne ſūdata ē vitatē: ꝛ ex ·ca q̄ videť
i. apparēt ad ſenſum. In ꝑuo enī ſpacio latet
nos. Ab oꝛiēte āt i occidēs la. ē mag̃ qđ ē: ꝛ ī
poſſibilis imaginatio h ille. In qb⁹ vbis oñ
dit: ꝙ etſi dici poſſit ꝙ lumē multiplicatū in ꝑ
uo tpe ipceptibile diceret: tñ ab oꝛiēte in occi/
dēs multiplicatū nō dēret dici ipceptibiliť: ſʒ
hec miſſa aīa faciam⁹. Suffič enī tibi h ex nrā
pħia colligē: ꝙ lumē ſubito ꝛ nō ſucceſſiue mľ
tiplicať i medio. A filī h ipm agit de⁹ in teipm
dū idoneā inuenerit aīa mea. Jo. 3. c. Spūs
vbi vult ſpirat: ꝛ vocē eius audiſ: ꝛ neſcis vñ
veniat: aut q̄ vadat. Et Aug. in ſoliloqſ. Nō
ē inqt abbreuiata man⁹ dñi vt ſaluare nequeat
neqʒ aggrauata auris eius vt non audiat: ſʒ
ſꝑ te o bone Jeſu paratuʒ exhibes ſemper te
paratum offers: ſi me paratū inueneris. Inde
diſcipul⁹ dat⁹ ē řpēte ſpūs ſcūs. Act. 2. Quia
neſcit tarda molimina ſpūs ſci gřa: ut Amb.
ait. Scđs ſplēdoꝛ dř manifeſtatiōiſ: qm̄ ſič
lumē māle abſcōdita pādit. 2. đ aīa. Lumē po
tētia coloꝛes facit actu coloꝛes. i. actu ſēſibiles
Sic ꝛ de⁹ ꝑ gřam aduenīētē pctā latētia pan/
dit: vide i cruce latronē: miam poſtulātē: vi
det Petrū flētē: vide Magdalenā lachrimā
tē: ſicqʒ đ alijs. Audi Damaſcenū. Auſer in
qt lucē: oīa i tenebꝛis erūt ꝛ ignota. Jñ pau/
lus h luīe ꝑuat⁹ ꝯ̄ xpm militabat: ſed vt lux đ
celo circūfulſit illū: mox ſuū cognouit erroꝛeʒ
ꝛ ad vocē Jeſu dicētis. Ego ſum Jeſus quē
tu perſeqris: illico rñdit. Dñe qd me vis fa/
cere. Abſcōdita enī ꝓduxit in lucē. Job. 28.
gre. li. moꝝ. Dū nos gřa diuini reſpect⁹ illūi
nat cūcta mēt̄ nře nob abſcondita māifeſtat.
Terti⁹ ſplēdoꝛ dř iubilatiōis: ſič enim luīe
ſolis oꝛto aues i diuerſos cātus moduloſqʒ ꝓ
rūpūt: ſic ꝛ luīe ſoľ xpi in aīa oꝛto dulces dño
laudeſ ꝑſoluit. Inde bon⁹ ille ſimeō. Luč. 2.
decātabat. Nūc dimitt̄ ſuū tuū i pace ꝛč. ꝑs.
Bñdicā dñʒ i oī tpe: ſꝑ laus ei⁹ i oꝛe meo: et
idē. Cātabo dño q bōa tribuit mihi: pſallam
noī dñi altiſſimi. Quart⁹ ſplēdoꝛ dř icōtami
natiōis. Sicut enī lumē ꝑ coꝛrupta trāſiēs ñ
maculať. Sic dīna gřa pctā ab aīa tollēs nō

50

coinquinat. ps. Lex dñi imaculata: ꝯuertens aias: testimoniũ dñi fideles sapiam pstãs par uulis. Et dr̃ imaculata. i. imaculatos hoies faciens qꝛ nihil coinquinatũ intrabit in regnũ dei. Math. 12. De oi verbo qd̾ locuti fuerint hoies sup terrã: in die iudicij reddẽt rõnẽ: ⁊ si d̾ vbo a fortiori de facto ⁊c. Quintꝰ splendor dr̃ multiplicatiõis. Lux eni i medio. i. in aere multiplicat̃: ⁊ ẽ subiectiue in illo: ⁊ lꝫ t̃ra videat̃: nõ tñ ẽ subiectiue i t̃ra: sꝫ i aere: qꝛ in terra ẽ solũ pñtialit̃ ⁊ indistant̃: ⁊ si t̃ra vr̃: nõ credas h̃ eẽ rõe lumis in ipa exñte tanq̃ꝫ actꝰ: ⁊ forma eiꝰ: videt̃ ãt colore ꝓpo tm̃: vt cõiter nr̃a edocet phia. Etsi diceres: elemẽta sũt simplicia: ⁊ p ꝯñs nõ sũt colorata: dico ꝙ nõ ẽ inconueniẽs elemẽta ex̃ suã nãlẽ dispõnẽ eẽ colorata: sicut ẽt sũt odorabilia ⁊ gustabilia. Ex q̊ sequit̃ ꝙ t̃ra nãlit̃ disposita nõ vr̃: qꝛ nõ p colorẽ ꝓpriũ: ex q̊ nõ ẽ colorata: nec p lumen: qꝛ nõ reciperet̃ in ea: cũ nõ sit corpus diaphanũ i. transparẽs: sic ⁊ i ꝓposito. Subiectũ lumis diuine gr̃e aia ẽ: q̊ spũalis ẽ: ⁊ nõ corpꝰ: quod mãle ẽ: põt t ñ dici i corpꝰ p q̃ndã redũdantiã: sꝫ aia ꝓp̃e ẽ eiꝰ subiectũ. Audi Aug. in li. de spũ ⁊ aia. Vita inqt corpis aia ẽ: vita aie deꝰ q̃re ⁊c. Sꝫ d̾ h̃ satis diffuse in dñicali nr̃o sermone p̊. Sextꝰ splẽdor dr̃ expulsionis. Sicut eni lumẽ mãle tenebras pellit: qꝛ ꝯ̃ria inuicẽ se expellũt: ⁊ tenebra lumi opposita ẽ. Sic lumẽ gr̃e tenebras pctõꝝ destruit: ⁊ penitꝰ tollit. Tre. 3. Quõ denigrata ẽ facies tua super carbones ⁊c. Audi pulcherrimũ tex. 32. q. i. cũ renunciat̃: vbi sic dr̃. Cũ renũciat̃ iprobitati. i. vicio stati asistit̃ vtus. Egressus eni malicie vtutꝭ opat̃ ingressũ. Eodẽqꝫ studio quo crimẽ excludit̃: inocẽtia copulat̃. h̃ ibi. Septimꝰ splẽdor dr̃ reflexiõis mãlis nãqꝫ lux in seipam reflectit̃. Exm̃ speculũ vnũ ꝯcauũ accipe: ⁊ illud directe vsus solis radios teneas ⁊ ex opposito speculi vsus solẽ stupa teneat̃: ꝓfecto stupa ex pte illa q̊ speculũ respicit: ⁊ nõ solẽ cõburet̃. Et h̃ ꝯtingit ex radioꝝ solis fractiõe i speculo. A fili ⁊ deꝰ oẽm aie gr̃aꝫ i corpꝰ refrãgit: vt simul gaudeãt i iocis: ⁊ tristent̃ i angustijs. Jñ Aug. i s̃mõe q̊dã. Si vexatꝰ ẽ aius. i. si spũs d̾ pctis dolet: lugeat ⁊ corpus qm̃ corpis vicia sine ai cõpassiõe eẽ ñ pñt: pit ꝯtristent̃: vt pit veniã ꝯsequãt̃: qm̃ vtrosq; simul aut bñficio foueri: aut iniuria vexari necesse ẽ ⁊c. h̃ ille. Octauꝰ splẽdor dr̃ subtilitionis: sic eni lumẽ mãle expiẽtia teste valde subtile ẽ: qm̃ nõ ẽ corpꝰ nec defluxꝰ corpis: vt dr̃. 2. d̾ aia. Si eni lumẽ corpꝰ eẽt: cũ corpa diaphana trãseat: vt stati oñdet̃: tunc duo corpa eẽnt i eodẽ loco: qd̾ oio phisice ipossibile est. Sic ⁊ deꝰ aiam sua gr̃a iustificãs: adeo subtilit opat̃: vt magꝭ arduũ ⁊ difficile sit ad sanuꝫ intellectũ iustificare ipiũ: q̃ꝫ creare celũ ⁊ t̃raꝫ vt vult gl̾osus Aug. Jn creatõe nãqꝫ celi dixit ⁊ facta sũt: i iustificatõe ãt ipij q fecit te sine te: nõ saluabit te sine te: vt idẽ ait. Audi grego. i dialogo. Si iuisibilia inqt pẽsamꝰ i mirꝯstat: qꝛ maiꝰ ẽ miraculũ p̊dicatiõis vbo: atqꝫ orõnis solatio pctõrẽ ꝯuertẽ: q̃ꝫ carne mortuum suscitare. h̃ ille. Nonꝰ splẽdor dr̃ iocũdatiõis. Lumẽ eni mãle sua pñtia cũcta iocũda reddit Thobie. Quale mihi gaudiũ ẽ q i tenebris iaceo: ⁊ lumẽ celi nõ video. Et deꝰ gl̾osus luie sue gr̃e aiam totã pulchrã ⁊ speciosam reddit. Cant. 4. Tota pulchra es amica mea: ⁊ macula nõ ẽ in te. Decimꝰ splẽdor dr̃ penetratiõis. Sic eni lumẽ nãle corpa diaphana transit. 2. d̾ aia. Lumẽ ẽ actꝰ diaphani s̃ꝫ ꝙ diaphanũ: sic lumẽ spũale corpa diaphana. i. spũ viuẽtia: ⁊ nõ carne: tã i nouo q̃ꝫ i veti testõ multiplici splẽdore penetrauit. ps. Jnflãmatũ ẽ cor meũ deꝰ: ⁊ renes mei. i. affectus ꝯmutati sũt: q̃re ⁊c. ⁊ si ⁊c p ꝫ s̃a ve. Q̊tũ ad t̃tiã ve. dico ꝙ int̃ ceta tria diabolꝰ ꝯ̃ quẽlibet vᵃ sapia pollẽtẽ opat̃. Prio nãꝫ vniuscuiusqꝫ ꝯsiderat. Scd̾o viciũ vtutẽ paliat. Tertio ꝯtinue se fortificat ⁊ armat. Prio inq̃ꝫ nãꝫ vniuscuiusqꝫ ꝯsiderat. Audi Jsi. d̾ sũ. bono Diabolꝰ inqt qñ decipe q̃uẽq̃ꝫ q̃rit: p̃ꝰ nãꝫ vniuscuiusqꝫ itẽdit: ⁊ iñ se applicat vñ aptũ hoiẽꝫ ad peccãdũ i spexerit. Et gre. li. moꝝ. Jntuet̃ igt hũani generꝭ vniuscuiusqꝫ mores cui vicio sint ꝓping: ⁊ illa oppõit añ faciẽ: ad q̊ facilíꝰ nouit iclinare mẽtẽ. ⁊ Leo papa i q̊dã ser. Nõ desinit inqt ãtiquꝰ hostis: vbiqꝫ tẽtationũ laq̃os p̃tendẽ: vt quõ sidẽ credẽtiũ valeat corrũpere. Nouit eni cui illecebras carnis ingerat: cui vtus inuidie infundat: cui incitamenta luxurie apponat: nouit quẽ merore ꝯturbꝫ quẽ gaudio fallat: quẽ metu opp̃mat: quẽ admiratõe seducat: oiuꝫ discutit mores: oiuꝫ vẽtillat cãs: oiuꝫ scrutat̃ affectus: ⁊ ingrit cãs nocẽdi: vbi viderit queq̃ꝫ diligẽtiꝰ occupari h̃ ille. Scd̾o viciũ vtutẽ paliat ⁊ c̃ꝯ̃. Audi gregor. li. mo. Hostis igt nr̃i malicia tãta arte se

paliat: vt plerūqȝ aū decepte mētꝭ oculos culpas ꝟtutes fingat vt inde qſqȝ q̄ſi expectet p̄mia: vñ etna dign⁹ ē iuenire tormēta hec ille. Et hoc mō ſe in āgelū lucis ſepe trāſformat. 29.q.i.c.p̊.circa mediū. Sȝ ſtatiȝ mouebiꝛ vna difficultas ſatiſ bōa. Tertio cōtinue ſe fortificat ⁊ armat. Audi Greg.li.mor. Hoſtis inqt nr̄ q̄ȝto magis nos ſibi rebellare cōſpicit tā to āpli⁹ expugnare ꝯtēdit. Eos enim pulſare negligit q̊s q̄eto iur̄ ſe poſſidē ſentit. Et Beda ſup Lucā. Sepe inqt ātiqu⁹ hoſtꝭ p⁹q̄ȝ mētꝭ nr̄e tētationē cer tamē iflixerit: ab ip̄o ſuo certamie ad tp̄s recedit. Nō vt illate malitie finē p̄beat: ſȝ vt corda q̇ p q̄etē ſecura reddiderit repēte rediēs facili⁹ iopinat⁹ irrūpat. h ille. Sȝ h q̄riꝛ an diabolo ſe i āgelū lucꝭ trāſfigurāti fidē p̄ſtās mortaliꝛ peccet. dico ſi nō leuiꝛ credidit: ⁊ nihil ꝯ̄ dei legē diabol⁹ pſuaſit: ꝙ credēs in illū vt bonū angelū: n̄ peccat. 29.q.i.c.i.circa mediū. vbi dr̄ ſic Diabolus nōnūq̄ȝ ſe in angelū lucis tranſformat: nec eſt piculoſus error: ſi tūc crediꝛ eē bonus cū bonū ſimulat ſe. Si g̊ ab aliquo ſimplici q̄rereꝛ: an ſui btitudinis vellet eē pticeps ⁊ ille rn̄deret ſe in ei⁹ ꝯſortiū velle trāſire: nūq̄d dicendus ē ꝯſenſiſſe diabolice dānatiōi: an nō poti⁹ i pticipatiōe etne claritatis ⁊c̄. Et h volo ſufficiāt p̄ p̄ma cōſideratione. q̄re ⁊c̄.

De pfectiōe vere ſapie ꝯſideratio ſecūda.

ſEcundo loco Sapientie vere diuerſā pfectōeȝ videam⁹. Vbi tres ꝯclōnes ſubiūgam⁹. Pria ꝯclō ē iſta. Etſi i dei grā qſqȝ ſit ⁊ puriſſime viuat n̄ tn̄ a ſtudio ꝟe ſapie abſtineat neqȝ declinet. Scd̄a ꝯclō eſt iſta. Etſi ſuos ſuos de⁹ imēſiſſimi diligat: tn̄ illos crebro ſi ꝟe ſa piētes ſūt diuerſimode p̄bat. Tertia ꝯclō ē iſta. Nihil tn̄ dei ſuū p̄bat: q̄ȝ qn̄ toto poſſe pctm̄ mortale declinat.

De ſolertia habenda circa veram ſapiam concluſio prima.

aCcipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. Vbi tres ingram⁹ ꝟitates. vȝ. Pria q̄ ē p̄prie ꝟa ſapia. Scd̄a quō ꝯtaminaꝛ ꝟa ſapia. Tertia an pure viuētes atqȝ ſcē: debeant ſciētijs opam dare. Quātū ad p̄mā dico ꝙ ꝟa ſapia capiꝛ decē modis. Primo p̄ ipſo ſilio dei: ē ſapia p̄ris. i. Cor. p̊. Nos aūt p̄dicam⁹ xp̄m dei ꝟtutē ⁊ dei ſapiam. Et ad Col. 2. In ipſo ſūt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcientie. dei abſcōditi. Scd̄o accipiꝛ p̄ ꝟitate fidei. vñ oēs q i fide xp̄i nō dubitat ſapiēs ē. Greg. 2. mor. Sapia inqt nr̄a fides ē p̄pha teſtāte. niſi credideritꝭ nō itelligetꝭ. Tertio p̄ ipſa cognitiōe rer: vt ſuū creatorē repn̄tāt ⁊ ſic ſapia dr̄ q̄ſi ſapor entiū: q2 oīs nr̄a cognitio aut ē p̄ ſupiorib⁹: aut inferiorib⁹ ⁊c̄. vide ꝯclōne ſa i ſa ꝟitate h⁹ p̄me ptiꝭ. Quarto p̄ vita in deo ordiata: ⁊ totalr̄ a mūdo ſepata: ⁊ ſic oēs ſui dei ꝟe ſūt ſapientes. i. Cor. iȝ. Si qs videꝛ int̄ vos ſapiēs eē: in h° ſeculo ſtult⁹ fiat vt ſit ſapiēs. ſ. ver⁹. Et. i. Cor. 3. Nōne inqt fecit de⁹ ſtultā ſapiam h⁹ mūdi. Greg⁹ in libro mor. Ad verā inqt ſciaȝ vēire nō pn̄t q falſe ſue ſapie fidutia decipiūꝛ ⁊c̄. Quito p̄ charitate inflammata. Hugo li. 3. de archa Noe. Charitas inquit ſapia ē, q2 p ipſā guſtamus deū. ⁊ guſtādo cognoſcim⁹ p̄s. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s. Sexto accipiꝛ p̄ ipſo dino cultu. Lactanti⁹ li. inſtitutionum c. 3: Sapia inqt nihil aliud ē: niſi deū veris ac pijs cultib⁹ honorare. Et idē diċ Aug⁹ li. 9. ꝺ ci. dei. c. 22. Septio accipiꝛ p̄ ordinato timore. Job. 24. Timor dn̄i ipſa ſapia ē ⁊ recedere a malo intelligētia. Et Eccꝭ. 2. Plenitudo ſapie ē timere deū. p̄s. Initiū ſapie tior dn̄i. Et nō intelligiꝛ de timore ſuili. q2 pfecta charitas foras mittit timorē: ſȝ ē timor ſidejis de q̊ iſra feria. 3. Octauo p̄ ꝟa obſuatione mādatoꝝ. Deuꝛ. x. Hec ē ꝟa ſapia ⁊ intelligētia corā pplꝭs vt audiētes p̄cepta hec dicent hem pplꝭ ſapiēs ⁊ intelligēs. Et Apoc. xiiij. Sapia ē ſcōꝝ ꝙ cuſtodiūt mādata dei: ⁊ fidē Jeſu. p̄s. Via mādatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dilataſti cor meū. Nono p̄ p̄funda hūilitate q̄ ſui ꝯſideratōe cātur. Aug. in p̄hemio q̄rti de tri. Laudabilior inquit ē aius cui nota ē infirmitas p̄p̄a q̄ȝ q ea nō reſpecta menia mūdi vias ſideꝝ: fūdamēta trāꝝ: ⁊ faſtigia celorum ſcrutatur. hec ille. Decimo accipiꝛ p̄ ſacra ſcriptura. ꝺ q̄ iſra dicem⁹. Audi Greg. libro mor. Scriptura inqt ſaċ oculis mētis q̄ſi ſpeculū q̊ddā opponiꝛ: vt i terna facies nr̄a. i. cōſcia videaꝛ. Ibi. n. feda. i. pcā ibi pulchra nr̄a. i. ꝟtutes ꝯſpicim⁹. Et Hiero⁹ ſup ep̄laȝ ad galathas. Sūt inqt dine ſcripture in manib⁹ ſemp h̄n̄de: ⁊ iugiter mēte reuoluāꝛ: nec ſuffi cere tibi puteſ mādata dei memorie tradere et opibus obliuiſci: ſȝ iō illa cognoſce: vt facias

qd didiceris. Nō.n. auditores leges iusti sūt
sz factores. h illc. Et sic pz pma vi. Qtū ad
2am vi. dico q accipiēdo sapiaz vltio mō añ
dicto gnqz mōis ɔtaminari pōt. Silr dico de
oib⁹ sciētijs. Prim⁹ mod⁹ dr elatiōis. Se
cūdus dr obmissiōis. Terti⁹ dr ꝓhibitionis
Quart⁹ dr exupatiōis. Et qnt⁹ dr indebite
relatōis. Et hi mōi colligūt ex dcis bti Tho.
2ª 2ᵉ. q. clxviij. vbi de curiositate mōi sciēdi lo
quēs dic. q qnqz mōis ɔtingit inordinate ap
petē scire. Accipe igit pmū modū. Prim⁹
dr elatōis vt pz qñ qs sacre scripte filr ꝛ alijs
sciētijs dat opā vt supbiat. Aug. de morib⁹ ec
clesie. Sūt igt q desrtis vtutib⁹ ꝛ nesciētes qd
sit de⁹ ꝛ q̄ta sit ei⁹ maiestas sēp eodē mō ma
nētis nāe. magnū aliqd se agē putāt si vniuer
sam istā corpis molē: quā mūdū nūcupamus
curiose intēsissimeqz pgrāt. vñ ꝛ tāta supbia
gignit vt i ipso celo de q̄ scpi⁹ disputāt sibimet
bitare videāt. h ille. Inde Paul⁹. i. Cor. 2.
dicebat. Predicatō mea ñ ē i psuasibilib⁹ hu
mane sapie vbis: sz in ostēsiōe spūs ꝛ vtutꝫ
vt fides nr̄a nō sit in sapia hoiuz: sz in vtute
dei. hec ille. Perdā inquit dñs sapiam sapiē
tū: ꝛ prudētiā prudētū reprobo. i. Cor. i. Se
cūd⁹ mod⁹ dr obmissiōis. vt cū qs qd ad ipsuz
spectat scire negligit alijs nō opportunis insu
dādo. di. 37. p totū. Audi Hiero. Sacerdo
tes inquit dimissis euāgelijs ꝛ ꝓphetijs vide
m⁹ comedias legē ꝛ amatoria bucolicoꝝ vsu
um vba cātare ꝛc. Sz de hᵒ ifra vide ɔclone
3ª 3ᵉ ptis. ibi eni sūt pulcherrie auctēs. Ter
tius mod⁹ dr ꝓhibitōis vt cū qs sciētijs ꝓhibi
tis opā pbet sic dīnatōib⁹ icātatōib⁹: ꝛ arte no
toria. d q̄ btūs Tho. 2a 2e. q. xcvj. cetisqz sili
b⁹: q̄ oīno ñ licēt. 26. q. 5. c. nō liceat. vbi dicit
text⁹. Nō liceat xpianis tenē traditōes gētiliū
ꝛ obsuare vl colē elemēta aut lune aut stellaꝝ
cursus aut ianē signoꝝ fallaciā ꝓ domo faciē
da: vl pp segetes vl arbores plātandas vl cō
iugia faciēda scriptū ē. n. Oia q̄ facitꝫ: aut in
vbo aut i ope oia i noie dñi nr̄i iesu xpi facite
grās agētes deo h ibi. Et. 27. q. 7. c. nō obs
uetis dr ñ obsuetis dies q dicūt egyptiaci aut
calēdas ianuarij i qb⁹ cātilene qdā: ꝛ comēsa
tiōes fiūt ꝛ adinuicē dona donāt: q̄si in pnci
pio āni bōi fiat augurio: aut aliqs mēses: aut
tēpora: aut dies: aut ānos: aut lune ꝛ mensis
solisqz cursus. Quia qui ꝛ has. ꝛ q̄scūqz diui
natiōes: aut auguria obsuat: aut attēdit: aut

cōsentit obseruātib⁹: iutilit ꝛ sine cā: ꝛ magis
ad sui dānationē q̄z ad suā salutē tēdit. h ibi.
Et sūt vba Aug. Et sequētiū taliū oiuz pena
27. q. 5. c. qcūqz. pōit ad plenū. vide ibi si pla
cet. Quart⁹ mod⁹ dr exupatiōis: vt cū quis
ingenij sui facultatē excedit: quō ꝛ hētici pie
rūt: vt Aug. ait. Eccl. 3. Altiora te ne q̄sieris
ꝛ in plurib⁹ opib⁹ ei⁹ ne fueris curiosus: ꝛ se
quat. Multos eni supplātauit supstitio eoꝝ:
ꝛ i vanitate detinuit sēsus illoꝝ. Et Aug. cū
q̄rūt iquit aliq qd faciebat de⁹ añ mūdi creatōz
rñdēdū ē q etnā gehēnā curiosis pabat. Jō
dicit btūs Tho. 2a 2e. q. clxvj. q vtus studio
sitatis oib⁹ studentib⁹ p necīa ē: q appetitū sci
endi tēpet ne. s. s. suā facultatē ingrat. aut mi
n⁹ rectū. Cognitio. n. vitatis sēp bona ē: pōt
aūt eē mala p accidēs. s. rōe alic⁹ ɔñtis. h de i
tentiōe eiusdē. q̄re ꝛc. Quintus mod⁹ dicit
indebite relatōis: vt cū quis de sui ingenij sub
tilitate siue pspicacitate ɔfidit: graꝝ actiones
nō deo referēs vt oz ꝓuer. 3. Ne sis sapiens
apud temetipsū: time deū ꝛ recede a malo. Et
ad Hebre. xi. c. Nolite eē prudētes apd vos
metipsos. ꝛ Aug. de vera religiōe. Nō ē ingt
vana ꝛ pitura curiositas exercēda: sz gradus
ad imortalia ꝛ sēp manēda fiendus. hec ille.
Vis aia mea pulchrā q̄si oiuz añdictoꝝ horū
hre ɔclonē. audi gliosū Bernar. Sūt inquit
q scire volūt eo fine tm̄ vt sciant: ꝛ turpis cu
riositas ē. ꝛ sūt qui scire volūt vt sciant ipsi: ꝛ
turpis vanitas ē. Et sūt itē qui scire volūt vt
sciam suā vendāt vt sūt. s. aduocati ꝓcurato
res ꝛc. ꝛ turpis quest⁹ ē: ꝛ sūt qdā q scire vo
lūt vt edificēt: ꝛ hoc charitas ē. ꝛ itē sūt q scire
volūt vt edificēt: ꝛ sūma prudētia ē: hec ille.
Facit h distinctio multū ꝓ vltia ɔclone h⁹ ser
monis. q̄re pz 2a vitas. Qtū ad tiā vi. ar
guūt quidā sciam abhorrētes: ꝛ scā rusticita
te pollētes: q sancti⁹ ꝛ vtili⁹ ē viuē simplr: q̄z
sciētijs operā dare nō ɔsiderātes q scm̄ viuē
cū scia ē pciosa corona. Et hᵒ oñdē trib⁹ me
dijs moliūt. Primo sic. oē illud q occasio
nē peccādi pstat: ē fugiēdū. sz scia ē h⁹i. g ɔña
nota cū maiori: minor vo ꝓbat: qm̄ q plura
scit. ad plura obligat: q̄ si nesciret: nō sic eēt g
scia fugiēda ē. Jo. 15. Si nō venissem ꝛ locu
tus eis nō fuissē pctm̄ nō haberēt. Et Gre
go. in pastorali. Quo qsqz meli⁹ sapit: eo de
terius delinquit. Et idcirco inexcusabilit me
ret supplicium: q prudenter si voluisset: potuit

vitare pctm̄. h̄ ille. Quare mīoꝛ ꝟa ꝛ ꝑ ꝯn̄s
ꝯclo. Et ꝯfirmaꝛ ait. n. dn̄s pilato dū examia
reꝛ ꝓpīca q tradidit me tibi mai⁹ pctm̄ h̄ꝫ. Sa
piētes āt illū tradiderūt: ꝛ igrātes occiderūt.
Et sic min⁹ q occiderūt: q̄ꝫ q tradiderūt horri
biliꝛ peccauerūt. Et nō alia de cā: nisi qꝛ tra/
dētes ꝛ accusātes scient: ꝛ occidētes igranter
peccauerūt. g̊ ꝛc̄. Scd̄o arguūt sic. oē qd̄ ab
icōmutabili bona distrahit ē postergādū dare
operā scie ē h⁹i. g̊ ꝯn̄a nō cū maioꝛi. minoꝛꝫ
āt ꝓbat Hugo suꝑ eccl'iastes omelia. xij. vbi
sic in expositiōe ait. vt scires prudētiā atqꝫ do
ctrinā ꝑ̄us vita ꝓꝑ̄a corrigēda erat ꝑ circun/
spectionē moꝝ: atqꝫ deinde cetis q̄ extra ꝓꝑ̄aꝫ
nāin fuerūt studiū adhibēdū: vt ꝑ̄mū interioꝝ
coꝛdis oculi mūdenꝛ a vitijs ꝛ p⁹ apperirenꝛ i
ꝯtēplationē ꝟitatꝭ. h̄ ille. Sꝫ null⁹ a deo mū/
dari pōt: qn adhuc maculā aliquā nō iueniat
qꝛ septies i die cadit iust⁹. g̊ nūq̄ꝫ a tali purga
tiōe cessandū ē ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝯsciē tm̄: ꝛ nō lr̄is va
candū ē. Jn̄ Jsi. de sūmo bono. Lectoꝛ stre
nuus poti⁹ adiplēdū q̄ legit q̄ꝫ ad sciendū erit
ꝓmptissim⁹. Minoꝛ. n. pena ē nescire ad ap
petas q̄ꝫ ca q̄ nouerꝭ n̄ iplē. h̄ ille. Tertio ar
guūt sic. oē suꝑbiēdi occasionē ꝑ̄stās ē fugien
dū qꝛ suꝑbis de⁹ resistit. sꝫ scia ē h⁹i. g̊ ꝯn̄a nō
cū maioꝛi. i. Coꝛ. is. Scia inflat. i. extollit et
suꝑbū facit. g̊ ꝛc̄. Jn̄ Ambꝛo. ille inqt ꝟe sa/
piens. cui⁹ anim⁹ in xp̄o ē ꝛ cui⁹ interioꝛ ocul⁹
erigiꝛ ad suꝑna. h̄ ille. Quare aūt meli⁹ faci⁹
q̄ꝫ eē simpliciter viuere q̄ꝫ scientijs opā dare.

Et adeo i q̄busdā religiosis h̄ ignorātia in
ualuit vt iuuenes pl'imū ad scire capacissimos
i oꝛtis ꝛ vineis ꝛ pera occupātes n̄ nisi cū coꝝ
aiaꝝ discrimie vitā ꝯsumē faciūt ꝛ ne studeāt
sub obediētia mādāt suꝑioꝛes coꝝ: cū tn̄ nl'la
lex: nulla ꝯsuetudo. nullū mādatū ꝯ̄ legē nāe
teneat. Nā aūt oēs hoīes scire desideraꝛ ꝑ̄mo
metha. Q̄ aūt tales coꝝ cōsuetudines: nec cō
stitutiōes nō sint seruāde. pꝫ. 22. q. 7. c. flagi/
tia. vbi habeꝛ ꝙ si oēs hoīes aliqd facerēt qd̄
ꝯ̄ ius nāle militaret illud poti⁹ quedā corrupte
la q̄ꝫ cosuetudo cēt ꝛ extra de cōsue. c. vlt. vbi
dicit sic text⁹. Cū tanto sint grauioꝛa pctō q̄ꝫto
diuti⁹ infelicē aiam detinēt alligatā: nemo sa/
ne mentis intelligit nāli iuri: cui⁹ trāsgressio
periculū salutis inducit q̄cūq̄ꝫ cē suetudine di
cenda ē in hac pte ꝟi⁹ corruptela posse aliqte/
nus derogari. hec ibi. Et sūt ꝟba Greg. no
ni. Pro[…]t…rea ad aiandū frēs oēs: vt etiam
senes discē nō desistant adducā rōnes regine
scie q̄b⁹ ꝓbabiꝛ solerti studio lr̄is: ꝛ ꝑ maxime
diuinis laboꝛādū eē. Et arguiꝛ ꝑ̄ sic. Illud eli
gibili⁹ ē: qd̄ fini intēto ꝓpinqui⁹ e. sꝫ scia ē h⁹
mōi. g̊ ꝯn̄a nota. ꝛ maioꝛ declaraꝛ exēplo. nā
si qs dux venetiaꝝ effici intēdēt: mediū huic
fini intēto ingrē debēt vt ꝙ eēt ꝓcuratoꝛ sci
Marci. qm̄ hoc officiū ꝓpinqui⁹ est: ꝭm ve/
netoꝝ ꝯsuetudines. sicqꝫ de alijs. Minoꝛ āt
ꝓbaꝛ qm̄ finis nr̄ dei ꝛ diuoꝝ cōtēplatio ē. i.
vita cōtēplatiua: quā Maria veluti optimaꝫ
ꝑtē elegit. vita aūt studij ꝛ scie ꝯtēplatiua ē. g̊
fini nr̄o cōfoꝛmioꝛ ꝛ ꝑ ꝯn̄s eligibilioꝛ. Scd̄o
arguiꝛ sic. Illud ē eligibili⁹ qd̄ maioꝛi bono
sil'tus ē. scia ē h⁹i. g̊ ꝯn̄a nota. ꝛ maioꝛ sil'iter
declaraꝛ exemplo. Si auꝝ. 30. characteꝝ emē
velles ꝛ hr̄e nō posses illud saltē ipsi ꝓping⁹
oē recta rōne emere debēs vt pꝫ. Minoꝛ aūt
ꝓbaꝛ. Nam illud ē optimū qd̄ oia nouit. Sci
entia āt est h⁹ mōi siue sapientia: qm̄ sic ꝟtuti
bus moꝛalib⁹ ꝟtuosi dicimur. ita ꝟtutib⁹ spe
culatiuis sciētes appellamur. Jnde ph̄s prio
meth. recte ait. Oēs hoīes nā scire desiderūt
s. tāq̄ꝫ qd ꝑfectissimū ei⁹: ꝛ ꝑ ꝯn̄s eligendum

Tertio arguiꝛ sic. illud eligibili⁹ ē qd̄ vtili⁹
est. sed scia ꝛ sapia ē h⁹i. g̊ ꝯn̄a notata cū ma/
ioꝛi. Minoꝛ aūt ꝓbaꝛ. qm̄ illud vtilius est qd̄
recti⁹ in agendis dirigit. scia est h⁹ mōi. Qui
eni nudus oi ꝓlus scia eēt: belua poti⁹ q̄ꝫ hō
iudicādus esset ꝓpter qd̄ ph̄s oēm ignoran/
tē malū appellabat. g̊ ꝛc̄. Audi Aug. de li
bero arbi. Nemo inqt sine sapia btūs ē nemo
eni btūs ē nisi sūmo bono: qd̄ i ea ꝟitate quā
sapiam vocam⁹: cerniꝛ ꝛ teneꝛ. Sꝫ pulchra ēt
in tertia ꝑte diceꝛ. Et ne argumēta ignoran
tie: que mr̄ oiuꝫ erroꝝ ē: ꝯ̄ studētes militare
videanꝛ. rn̄dcam⁹ ad argumēta fcā. Et ad
ꝑ̄mū dico ꝙ ignorātia eoꝝ que qsq̄ꝫ scire obli
gatur nō excusat. Audi Aug. 37. §. vl. Jllis
inquit oino ignosci nō poterit: qui a q̄ disce/
rent copiaꝫ hn̄tes opā nō dederūt. Propter
h° ꝑiti ꝛ i lege docti magꝭ i xp̄i moꝛte q̄ꝫ igno
rātes peccauerūt. qꝛ ad eos simpl'r discernē nō
spectabat: an xp̄s eēt ver⁹ messias in lege ꝓ/
missus. Nec tn̄ imunes sūt a culpa: qꝛ eos mi
raculis ꝛ doctrina de omnib⁹ xp̄s luculentis/
sime ꝑdocuit. ideo ait. Si nō venissem ꝛ locu
tus eis nō fuissem pcm̄ nō hr̄ent. qꝛ. s. ad eos
s. ista discernē nō spectabat. Vn̄ accipe istā re
gulā gnālē: ꝙ qui peccat, ꝛ qui pctō cōsentit,

vterqꝫ reꝰ ē. xi. q. 3. ita corpis. Et. 2. q. i. c. sce
lus. In qbꝰ duobꝰ capl'is ponit idē casus: q̄
liter. s. Nicolaꝰ papa excōicauit oēs q desēde
rent malū siue delictū Lotharij regis. Et ibi
ponit hoc sūmariū: q̄ q peccat: ⁊ q pctō ꝯsen/
tit: vterqꝫ dānat. q̄re ⁊c. Ad ꝑmar^m cōce/
dimꝰ ꝯñam cū maiori: sꝫ minorē negamꝰ. Et
ad auctoritatē dico q̄ illiꝰ auctoritatis sensꝰ est
q̄ vitijs vacare nō dꝫ qspiā vt studeat. sꝫ ꝑus
corrigat ⁊ regulet vitā: ⁊ postea studeat. Nō
negamꝰ bonā vitā: imo dicimꝰ q̄ ad verā sciē
tiam ⁊ verū studiū necīa ē bona vita. Sap. i.
In maliuolā aiam nō introibit sapia: neqꝫ ha
bitabit in corpe subdito pctis. Et Bernar. de
cōsideratiōe. qd inqt ꝓdest: si vniuersū mun/
dū lucreris: te vnū ꝑdēs. Et si alijs sapiēs sis
deest tibi sapia si tibi nō fueris. Et cum dicis
nūq̄ꝫ sine culpa sumꝰ. Dico q̄ verꝫ ē de veni
ali: nō aūt de mortali: de peñ. di. 3. septies. Se
ptíes inqt in die cadit iustꝰ ⁊ resurgit. si cadit
quō iustus. si iustus quō cadit. Sꝫ iusti voca
bulū nō amittit q ꝑ pniam semp resurgit ⁊ nō
solū septies: sꝫ etiā septuagies septies. ⁊ delin
quēti si conuertat ad pniam pctā donāt. Cui
eni minꝰ dimittit: minus diligit: hec ille. Ne
mo eni sine crimine viuit. xxv. di. §. criminis
q̄re ⁊c. Ad tertiū dico q̄ arguis de falsa ⁊
mala scia: nos X̄po de bona ac X̄pa scia intelligi
mus. q̄re ⁊c. Ex qbꝰ oibꝰ hō documētū suma
mus: q̄ lꝫ meliꝰ sit studē ⁊ bñ viuē q̄ꝫ bñ vi/
uere tm̄ ⁊ ꝑ ꝯñs eligibiliꝰ nihilominꝰ hō ō ido
neis ⁊ capacibꝰ intelligēdū ē. Inde phus in
ethicis. Phari inqt meliꝰ ē q̄ꝫ ditari: sꝫ nō ma
gis eligēdū indigēti. Animemini igit o scho
lares mei indies: ⁊ studio operā date. Et hec
sufficiant pro presenti conclusione.

Quomodo veri sapiētes ꝓbāt ꝯclō scda.

Cipe scdaꝫ ꝯclonē. vꝫ. Et si seruos
q suos deus imēsissime diligat: tm̄ illos
crebro si vere sapiētes sint diuersimo
de ꝓbat. Vbi tres veritates ingramus. vꝫ.
Prima quō cognoscit qui sūt vere sapien
tes. Scda quis est liber in quo vere sapiē/
tes studēt. Tertia ē. qui sūt hi qui verā sa/
pientiā docēt. Quantū ad ꝑmā dico q̄ tri/
bus spāliter modis dñs iesus suos scholares
an veri sapiētes sint ꝓbat. Videlicet in vera
hūilitate. in scā patiētia. ⁊ in sancta charitate.
Dico ꝑmo q̄ dñs iesus suos studētes pro
bat in scā humilitate. Qui eni ex sua sapiē
tia intraslās: nō sūt de numero sapientū xp̄i.
Audi Isi. de sūmo bono. Pleriqꝫ inqt acce
pta scia litteraꝝ nō ad dei gloriam: sed ad suaꝫ
laudem vtuntur: dum de ipsa extollūt. Et ibi
peccāt vbi pctā emēdare debuerūt. Et Hie/
ro. sup illud ꝓuer. 4. Nā ego sum filiꝰ sui
pr̄is ⁊c. Qui inqt thesauros effodit. terram
eijcit: foueā in altū facit: sedulus insistit donec
inueniat qd̄ q̄rit. Sic q thesauros sapie inuenire
desiderat: oē pondꝰ terrenū a se deijciat: in se
foue humilitatis faciat nec qescat donec inue/
niat. h ille. Et Eccl. 30. Melior ē q minuitur
sapia ⁊ indiget sensu in timore dñi: q̄ꝫ q abun
dat sensu ⁊ trāsgredit legē altissimi. h ille ⁊c.
Scdo ꝓbat in scā patia: veni tuo tribulate
qui deū suis in opibꝰ inculpas: ⁊ dicis te ne/
minē ledere: neminē affligere iiuria: ⁊ prece
pta ꝑuare ⁊ tm̄ q̄ttidie tribularis. Quid ais.
veni ad me: ⁊ te q̄ꝫlibēter audiā. Perdo in/
qnies fr̄ Ambrosi oēs facultates meas. quid
inde: si cū deo recte viuis vl' sentis: hō nō di/
ces lesionē q dedit vl' pstitit abstulit. nūqd le/
dit te q repetit debitū: ⁊ mutuatā argentum.
Tu ipse q turbaris: ledis te. O pr̄ Ambrosi
nō hēo vñ viuā dices. falsū ē. si sic existimas
false sentis: ⁊ de deo ⁊ de ꝓxio: q̂t sūt pauper
rimi qui nihil hñt ⁊ tm̄ viuūt. Sꝫ dices hei mi
hi. Me ḡ mēdicare oꝫ vt viuā. nōne hic mag̃
miseria ē certe nō. Quid eni magꝭ facit ad rē
vt panē lucratū a me cū furore māducē: q̄ꝫ vt
petā ab alio. Negabit forsitan. ibo ad aliū· di
ces erubesco. Certe dico q̄ tota tue pauper/
tatis rō in erubescētia cōsistit. Et certe hō tui
hic defectꝰ ē: sic eni existimas: ⁊ sic teipsū ledis
⁊ nō ꝑuas ꝓceptū: vt te vilissimū reputes sicuti
es. Nō erubuit filiꝰ dei mēdicare nō discipu
li eius. nō Bartholomeꝰ nobilis: nō Mat/
theus diues. nō Petrꝰ papa nō eni hoc ipsū
malū expti sunt: qd̄ tu malū arbitraris: q2 ipsi
malū mēdicare nō extimabāt. Cōtētor inqes
vincis me pr̄ Ambrosi sꝫ paulisper adhuc me
audi. dic. nō tm̄ h q̄ dixi idies expior: sꝫ ꝓfe/
cto mala oia cū his mihi piter acciderūt. quor
infirmitatibus multis: heu qd deo feci. dic q̄/
so: an deo oia licent. Et nescis te dignū passio
nibꝰ multis: ēt maioribꝰ q̄ꝫ dicas: q2 nō fuisti
sollicitus erga creatorem tuū. Si de deo recte
sentires ⁊ cū X̄po adamares amore: nihil vl/
tra q̄ꝫ deū sentires. Etsi quouis mō corporeas
sentires passiones exultares in eis: Ille. n. q

ardebat i xp̃o.ꝛ hᵒ pceptũ ſuauit poſtq̃ꝫ.n.2.
Corin.x.ꝛ.xi.c.laboꝛes numerauit:ꝛ carce/
res:plagas:moꝛtes:flagella:cẽſiones: lapi/
datiões:naufragia:itinera:picula fluminum
latronũ ꝛc̃.tãdẽ cõcludẽs ait.Libẽter igit̃ glo
riaboꝛ in infirmitatibꝰ meiſ vt inhabitet in me
ꝟtus xp̃i.Et ad Ro.8.pluribꝰ enumeratis
flagellis ait.Quis nos ſepabit a charitate xp̃i
tribulatio an anguſtia:an fames an pſecutio:
an nuditas:an piculũ an gladius.Certꝰ eni
ſum ꝙ neqꝫ moꝛs:neqꝫ vita:neqꝫ angeli neqꝫ
pncipatꝰ.neqꝫ poteſtates ꝛc̃.poterit nos ſepa
re a charitate dei q̃ ẽ in xp̃o Jeſu dño nr̃o.O
Laurẽti nõne deus te igne ꝓbauit.O Ste/
phane nonne lapidibꝰ es obꝛutꝰ.O Paule
ſcẽ nõne capite es trũcatꝰ.O Petre apl̃oꝝ
pnceps:nõne es crucifixꝰ.Et ſic oiuꝫ ſcõꝝ ag
mina diſcurre aia mea ꝛ clariſſime cernes qđ
nihil tibi accidit qđ multo acriꝰ ſcis ipſis non
acciderit.q̃re ꝛc̃.Ad Hebꝛe.xi.Sci pfidẽ vi
cerũt regna ꝛc̃.Audi Hiero.il đ eccl̃ie fulgẽ
tiſſimũ lumẽ ſup epl̃a ad phil̃.Si quicq̃ꝫ ingt
ẽ qđ in hac vita ſapiẽtẽ teneat:ꝛ int pſſuras ꝛ
turbines mũdi equo aio manẽ pſuadeat:illđ
eſſe pmũ reoꝛ meditationẽ ꝛ ſciam ſcriptura/
rũ.ħ ille. Tertio gl̃ioſus Jeſus ſuos ſcho/
lares ꝓbat in ſcã charitate.Audi Aug.li.cõ/
feſ.Cõſtãs ingt ꝛ pfectꝰ dꝫ eſſe amoꝛ nr̃:vt ſi
neceſſe fuerit amoꝛe illius moꝛiamur q amoꝛe
nr̃i placide ac benigne moꝛi dignatꝰ ẽ.ħ ille.
Propterea ibãt apl̃i gaudẽtes a conſpectu
cõcilij:qm̃ digni habiti ſũt ꝓ noĩe Jeſu cõtu/
meliã pati.q̃re ꝛc̃. Quãtũ ad faꝫ ꝟitatẽ di
co ꝙ liber in q̂ ſci doctrinãt̃ ẽ Jeſus bñdictꝰ
crucifixꝰ.Apoc.5.Uide in dextera ſedentis
ſup thꝛonũ libꝝ ſcriptũ intꝰ ꝛ foꝛis eſt aũt xp̃s
intus ꝛ foꝛis ſcriptꝰ:ꝛ qꝛ intꝰ ꝛ foꝛis p te totꝰ
ſanciatꝰ aia mea.Ubi nota ꝙ ſeptẽ in hoc li/
bꝛo legũt̃ ſaluberrima documẽta. Primũ
ẽ exhoꝛtatiõis ꝛ iuitatiõis.Math.26.pr̃ igno
ſce illis qꝛ neſciũt qđ faciũt. Scđꝫ cõfoꝛtatio
nis ibi hodie mecũ eris i padiſo. Tertiũ ẽ cõ
firmatiõis.ibi mulier ecce filiꝰ tuꝰ.deinde dic̃
diſcipulo ꝛc̃.Jo.19. Quartũ ẽ appꝛobatio
nis ibi ꝯſumatũ ẽ. Quintũ ẽ cõpaſſiõis ibi
heli heli. Sextũ ẽ iocũdationis.ibi ſitio.ſ.
videre ſalutẽ aiaꝝ meaꝝ. Et ſeptimũ ẽ pa/
cificatiõis.ibi pr̃ in manꝰ tuas cõmẽdo ſpiritũ
meũ.i.aiam paupculã meã p amarã paſſionẽ
In pmo documẽto peccatoꝛes ad peniten/
tiã exhoꝛtat̃. In ſo tribulatos ꝯfoꝛtat. In
tertio iuſtos ꝯfirmat̃. In q̃rto ꝓphetas ap/
pꝛobat. In q̃nto iuſtis compatit̃. In ſexto
ſcõs pr̃es letificat. In ſeptimo hũanũ genꝰ
pacificat.Inde clamat Augu.Inſpice vulne
ra pendẽtis:ſanguinẽ moꝛiẽtis:pciũ reſurgẽ
tis.Caput hꝫ inclinatũ ad oſculãdũ:pedes af
fixos ad te expectãdũ.manꝰ ap̃tas ad te ãplex
andũ:coꝛ apertũ ad te diligendũ totũ coꝛpꝰ ex
poſitũ ad redimendũ.hic fideles mei quanta
ſint cogitate hic i ſtatera coꝛdis vr̃i appendite
vt totus pꝛo vobis figatur in coꝛde qui totus
pꝛo vobis fixus eſt in cruce.ħ ille.Et idem
in ſmõe. Exinaniuit ingt xp̃s ſemetipſũ foꝛ
mã ſui accipiẽs:filiꝰ erat ꝛ factꝰ ẽ tanq̃ꝫ ſuus
Nec ſolam foꝛmã ſerui accepit vt ſubeſſet:ſed
mali ſui vt vapularet ꝛ ſui pc̃i vt penã ſolue
ret cũ culpã nõ hr̃et.ħ ille.Et idẽ in paſſiõe in
qt dñi tria ſpãl̃r ꝯuẽit itueri opꝰ modũ ꝛ cãm.
In ope quidẽ patiẽtia:in mõ hũilitas:in cau
ſa charitas cõmẽdat̃.q̃re ꝛc̃. Q̃tũ ad tertiã
ꝟi.dico ꝙ doctoꝛes pncipales q xp̃i legẽ gen
tes docuerũt:fuerũt apl̃i ſci.qꝛ in oẽm terram
exiuit ſonus coꝝ.ꝛ i fines oꝛbis terre ꝟba eo
rũ.Tria eteni aia cara habuerũt luia apl̃i ſci:
vñ totũ oꝛbẽ illuminauerũt.ſ.lumẽ fidei:lum̃
ſcie.ꝛ lumen eloquentie. Primo inq̃ꝫ apl̃i
ſci habuerũt lumẽ fidei:qꝛ pfecte in xp̃m credi
derũt.Sꝫ ꝯ fides vt ait Augu.ſup Joannẽ
ẽ credere qđ nõ fides:ſꝫ diſcipuli viderunt:ꝛ
manibꝰ ſuis xp̃m tractauerũt.g̊ nõ habuerũt
fidẽ.Dico ꝙ dũe erãt in xp̃o nature:vt dicit
mgr̃.3.ſniaꝝ.di.2.vſqꝫ ad diſtinctionẽ.9.p
totũ.ſ.nã diuina:ꝛ nã hũana.Audi nãm diuaꝫ
In pncipio erat ꝟbũ.Audi nãm humanã ꝛ
ꝟbũ caro factũ ẽ.Itẽ audi nãꝫ diuã ego ꝛ pr̃
vnũ ſumꝰ.Audi nãꝫ humanã:pr̃ maioꝛ me ẽ
Licet g̊ oculis coꝛpoꝛis xp̃i humanitatẽ cerne
rẽt:nõ tñ diuinitatẽ.videbãt.n.hoieꝫ ꝛ credi
derũt deũ.vñ introgãti xp̃o:quẽ dicũt hoies
eſſe filiũ hois. Petrus rñdit tu es xp̃s filiꝰ
dei viui ꝛc̃. Scđm lumẽ fuit ſcientie. Cõ
tra diſcipuli fuerũt rudes ꝛ perſone idiote qđ
ꝓbo.p auctoꝛitate Aug.22.de ciui.dei.c.22.
vbi dicit ſic. Ineruditos liberalibꝰ diſcipli
nis:ꝛ oino quãtũ ad phoꝝ attinet doctrinas i
politos:nõ peritos grãmatica:non armatos
dialetica:non inflatos rhetoꝛica:piſcatoꝛes cũ
retibus fidei:ad mare huiꝰ ſeculi pauciſſimos
miſit.atqꝫ ita ex omni genere tã m̃ltos piſces

⁊ tanto mirabiliores: q̃zto rariores: etiã ipsos
phos cepit. Et idē in quadã ep̄la. Ex paucis/
simis inq̄t: ⁊ ip̄itissimis: ⁊ abiectissimis: mul/
tiplicãt: nobilitãt: sublimãt: copiosissima ag/
mina: clarissima ingenia cultissima eloq̄a: do
ctoꝝ auctoꝝ ac facũdoꝝ. h̄ ille. Et idē. 22. de
ci. dei. c. 5. ait. Si qd q̄ꝺ credim⁹ dicat̃ incre/
dibile esse: nō min⁹ ncredibile ē hoies igno
biles ifirmos paucissimos ip̄itosq̄z: rē tã icre
dibilē tã efficacit̃ mũdo: ⁊ in illo doctis p̄sua/
dere potuisse vt mũd⁹ illud credat sic̃ credidis
se videt̃. Et ibidē qd incredibili⁹ q̄z ad legem
ꝯriã carni ⁊ sanguini doctores pauci ⁊ rudes
⁊ paupes possent pl̄imos potētes ⁊ sapientes
ꝯuertere. q̄ꝺ q̄dē p̄z de mult̃ sapiētib⁹ primo
fidei rebellib⁹: postea aduersũ ꝯuersis: vt de
Paulo p̄us p̄secutore. ⁊ Aug. p̄us p̄ maui/
cꝰos seducto: ⁊ postea doctore clarissimo. ⁊ de
Dionisio ariopagita p⁹ pagano postea Pau
li s̄crenissimo discipulo: ⁊ de Crispiano p̄us
scelestissimo mago: postea martyre doctore ⁊
ep̄o. Quare ex his oib⁹ apparet ꝙ ap̄l̄i scie lu
mine caruerũt. Absit hoc aia mea: vt tantos
eccl̄ie doctores ignaros p̄dicem⁹. Vñ arguat̃
sic. Illud q̄ꝺ abhoiabile ⁊ horrēdũ ē in nobis
p̄dicatorib⁹: ⁊ in oib⁹ sacerdotibus a scis apo
stolis oino tollēdũ: cassandũ: ⁊ remouēdũ est
s̄z ignorãtia ē p̄iculosissima: ⁊ abhominabilis
⁊ horribilis in p̄dicatorib⁹ ⁊ sacerdotib⁹ ergo
a scis ap̄l̄is tolēdũ oino: cassandũ ⁊ remouen
dũ. ꝯña nota cũ maiori. minor aũt ꝓbatur sic
Audi Aug. de pe. di. 6. Caueat inq̄t sp̄ũalis
iudex: vt sic nō cōmisit crimē neq̄tie: ita nō ca
reat lumine scie. Judiciaria nãq̄z p̄tãs hoc ex
postulat: vt q̄ꝺ iudicare intēdit hoc discernat
⁊c̃. Et quãtũ ignorãtia nociua sit: habet̃ dis.
38. in pl̄ib⁹ cap̄l̄is. vide illa si placet. ⁊ q̃re ⁊c̃.
Propterea aia distinguēdũ ē de duplici scia
s. infusa: ⁊ acq̄sita. Scia acq̄sita vt pl̄imũ oēs
discipuli ignorãtes fuerũt: sed nō sciētia infu
sa. Dixerat illis eni de⁹ bñdict⁹ Jesus. Ego
dabo vobis os ⁊ sapiam: cui nō poterũt resi/
stere ꝯrij vestri. Luc. 21. c. ⁊ Math. x. Cum
steteritis añ reges ⁊ presides nolite cogitare
quō aut qd loq̃mini. dabitur eni vobis in illa
hora quid loq̃mi. nō eni estis vos qd loq̃mi:
s̄z sp̄ũs p̄r̄is vestri qui loquitur in vobis. ps.
Aperi os tuuz ⁊ adimplebo illud. Nec tñ ex
his arguēdũ ē ecclesiã ⁊ xp̄i fidē nullos habu
isse valētes: p̄itosq̄z viros. Audi qd Hiero/
nym⁹ in fine ꝓlogi viroꝝ illustriũ dicat. Di/
scant inq̄t Celsus: Porphiri⁹. ⁊ Julian⁹ ra
bidi aduersũ xp̄m carnes. discãt sectatores eo
rũ q ecclesiã putãt nullos habuisse phos ⁊ elo
q̄ntes nullos habuisse doctores: quãti ⁊ q̃les
viri eã fũdauerũt extruxerũt ⁊ ornauerũt ⁊ di
scant fidē nr̄am rustice tm̄ simplicitatis arguē
suãq̄z poti⁹ imperitiã recog̊scãt. h̄ ille. Jn illo
eni libro multos eccl̄ie scē doctores enũerat.
Propterea ad hanc scōꝝ p̄dicatoꝝ inspiratã
⁊ in quibusdã simul acquisitã sciam atq̄z do/
ctrinã festinēt oēs: qm̄ audiēs sapiēs sapien/
tior erit: ⁊ intelligēs gubernacula possidebit
Prouer. p̊. Et idiote simul suam salutē ad/
discent. Jsa. xlviij. Ego dñs deus tuus do/
cens te vtilia: gubernãs te in via q̃ ambules
vtinã attēdisses mãdata mea. Ecce vtilia in
quit ⁊ nō subtilia: qm̄ talia pp̄lo rudi predicã
da nō sunt. Jnde domin⁹ multitudini vt plu
rimũ in parabolis loquebat̃. Tertiũ lumē
fuit eloq̄ntia. Act̃. ij. Loquebantur varijs
linguis apostoli: dum cōplerētur dies pēthe
costes ⁊c̃. dic totum. q̃re ⁊c̃.

Quomō veri sapientes deum offendere ti
ment Conclusio tertia.

Ecipe tertiã ꝯcl̄onē. vz. Nihil ta\z
a dei seruũ ꝓbat: q̄z qñ toto posse bñdi
ctum Jesũ offendere timet. Ad cui⁹
declarationē tres iq̄ram⁹ v̄itates. vz. Pria
si vna rōne tã boni q̄z mali deũ offendē timēt
an alia ⁊ alia. Scda q̄ ē illa rō q̃re peccatuz
adeo graue extimat̃: vt ꝓ ipso hō eternaliter
cruciet̃. Tertia ē ista. q̃re finit. i. p̄mittit de⁹
suos fuos in pctm̄ mortale cadere. Qnãtũ
ad p̄mã dico ꝙ alia de cã pctm̄ boni fugiunt ⁊
alia de cã mali. Mali nãq̄z timore pene q̄ est
amor sui ⁊ mercenari⁹ amor nō peccãt. ꝺ quo
etiã loquit̃ mḡr in. 3. di. 35. 23. q. 6. §. ex his
oibus. dicit textus. Bona faciēs timore pe/
ne sp̄ũ scō nō ducit̃. Et Aug. Js re⁹ sue volũ
tatis est: q timore pene nō peccat. S̄z de h° in
fra ad plenũ feria tertia sequēti. Sci v̊o p̄nci
paliter ex grãdi amore quē hñt ad deũ ⁊ xp̄m
iesũ: diuinã maiestatē nō offendũt. Na etsi ēt
⁊ ipsi secũdario pp̄ vitãdã inferni penã pctm̄
euitent: in hoc tñ differũt: qm̄ mali si pena nō
esset peccare: nō sisterēt. boni v̊o etiã si nulla
pena eēt: solũ hac de cã: vt tantã dei bonitatē
nō offenderēt: oino peccare recusarēt: immo
poti⁹ mortē eligerēt. Nōne ⁊ illa paupcula.

Suſanna ne deū offēderet mortē elegit. Da/
niel.13. Anguſtie ſūt mihi vndiq̃ꝫ: ſꝫ meliꝰ ē
me incidere in manꝰ hoīuꝫ q̃ꝫ derelinqre legē
dei mei. Mone ⁊ paupcula illa mr̄ ſeptē fratꝝ
machabeoꝝ filios ⁊ ſeipſam neci expoſuit ne
legē iudeoꝝ de eſu carnium porcoꝝ trāſgre/
dere᷑: quā Antiochus malꝰ ille tyrānus trāſ
grediendā ꝑſuadebat ⁊ minaba᷑.2.machabe
orū.7.c. Mōne Petrꝰ eccl'ie ꝑnceps ⁊ Pau
lus doctor gentiū ꝑncipibꝰ ſacerdotū ꝑcipien/
tibꝰ: ne de ieſu loquerent᷑: audacter rn̄derūt.
Si iuſtū ē vos potiꝰ audire q̃ꝫ deū iudicate.
Act.4.c.5. Iterū dixerūt obedire oꝫ deo ma
gis q̃ꝫ hoībus: ſic de alijs glīoſis ſcīs. Audi
Ioānē Criſo. in ſmone. Quicqd inq̄t terro
ris hꝫ mūdus ↄtēno: qcqd delectabile irrideo
diuitias nō cupio: paupertateꝫ nō horreſco: ⁊
mortē nō timeo ⁊c̄. ⁊ Hiero. in ep̄la Vtinā
inq̄t ob dei mei nomē atq̃ꝫ iuſticiam vniuerſa
me fideliū turba ꝑſequa᷑ ⁊ tribulet: vtinaꝫ in
obprobriū meū ſolidꝰ exurgat hic mūdus tm̄
vt a xp̄o merear laudari: ⁊ ſue policitatōiſſpe
rare mercedē. Et idē ꝑ bonā ⁊ malā famam:
a dextris ⁊ a ſiniſtris xp̄i miles gradi᷑: nec lau
de extolli᷑: nec vitupatiōe frāgi᷑: nō diuitijs
tumet: nō cōtundi᷑ paupꝑtate: ⁊ leta cōtemnit
⁊ triſtia ⁊c̄. Quātū ad ſ'aꝫ Vi. dico ad pn̄s
ꝙ pctm̄ duo includit. vꝫ. dcm̄ factū· vl' cocu/
pitū ↄ legē dei: ⁊ ſo loco ꝙ id ꝙ fit dr̄: vl' con
cupiſcit᷑ fiat dica᷑: vel ↄcupiſca᷑ ad hᵒ vt fiat
vl' ſic ↄ lege dei. Poſſet eni qs agē aliqd vel
cogitare vl' dicē qđ eēt a deo ꝓhibitū: ⁊ tm̄ q̄ꝛ
faciens id ad hūc finē nō intēderet. nō eēt pec
catū: vt pꝫ in pueris qbꝰ defectu etatis nō im/
puta᷑ pctm̄.. dr̄ āt puer a ſeptēnio vſq̃ꝫ ad.14.
ānū ꝺ etate ⁊ q̄litate.c.2.glo.i.⁊ i ꝓemio ſexti
libri ad finē magne glo. i ꝑncipio.⁊.22.q.1.c.
ſ.⁊.22.q.2.c.pueri.⁊.1.q.1.c.pueri.⁊.c.eſtote
Propt͠ea ſi religionē an̄ iſtꝺ tps itraret ad li/
bitū exire pōt: ⁊ vxorari. extra de regularibus
trāſeūtibꝰ ad religionē.c. ad nr̄am: vbi dic̄ te
xtus. Ad nr̄am noueris audientiā ꝑueniſſe:
ꝙ heremite de mōte ſol'. q̊ſdā pueros ſeduxe/
rūt: in tm̄ ꝙ quidā ſuaſionibꝰ coꝝ aſſenſū pre
bētes: ſtatim religionis habitū in̄ ipſoꝝ mōa
ſterijs ſuſceperūt: quoꝝ vnꝰ ſtatim penituit
ꝙ habitū induiſſet. Quo circa mādamꝰ q̄tenꝰ
ſi ↄſtiterit ꝙ ꝑfatus puer an̄ ↄſumationeꝫ.14.
āni habitū ſuſceptū depoſuerit: aut ſi pᵒ.14.
ānū habitū ſine ꝓbatiōe ſuſcepit. ⁊ infra tri/
duū depoſuerit eū ad īpetitiōꝫ ꝑdictoꝝ here/
mitarū denūcies abſolutū: ⁊ eā quā pꝰſq̃ꝫ exi
uit iurauit accipe vxoreꝫ libē poſſe traducē ſi
alia cā rōnabilis nō exiſtat. h ibi. Et dic̄ ibi/
dē gloſa int'linearis ſup illo vbo heremite ꝙ
iſti erāt religioſi ꝓfeſſi. Et glo. ſup illo vbo ī
fra triduū: aſſignās rōꝫ illiꝰ abſolutiōis quā
quidā dixerūt diſpenſationē: qđ nō ē veꝝ: dīc̄
ꝙ apud deū ꝗ ↄſiderat cor ⁊ nō opꝰ.14.q.5.
c. ſic qd inueniſti.⁊.15.q.6.c.1. talis puer nō
fuit obligatꝰ: ⁊ iō nec apud eccleſiā: cū habeat
certa iudicia de tali voto ſcō ipetuoſe: ex eo
ꝙ ſine ꝓbatiōe habitū ſuſcepit. ⁊ q̄ꝛ infra tri/
duū penituit ⁊ q̄ꝛ ꝓpe pueritiā fuit iure cōi cū
eccl'ia abſoluere debuit. ⁊ ita nō fuit obligatꝰ
quātū ad deū ⁊ ciꝰ eccleſiā. ar.22.q.4.c. vnuſ
quiſq̃ꝫ. ex.15.q.1. ſane arg.17.q.3. ſūt q opes
⁊ extra co.c. ſtatuimus.⁊.c. ad apoſtolicā ſe/
dem. h oīa in glo. ꝑdicta. Relinqui᷑ ergo ꝙ i
pctō ↄſidera᷑ intentio peccātis. Et ꝑꝑ hᵒ vi/
de᷑ quibuſdā dicendū ꝙ filie Loth qn̄ cū pr̄e
cōcubuerūt excuſant᷑ a pctō putarūt enim oēs
ciuitates deſtructas eſſe: ⁊ neminē niſi ipſas
⁊ pr̄em remāſiſſe.. ⁊ lꝫ lex nālis dictaret pr̄eꝫ
cū filia cōmiſceri nō debere. alia tm̄ ex ꝑte: lex
ipſa nālis dictabat ꝙ mūduſ ſine ſpē humana
remanē nō deberet: dū aliq mō poſſet cōſerua
ri. Et hoc ipſum dictamē filias cū pr̄e cōmiſce
ri coegit: quo etiā dictamine legis: an̄q̃ꝫ mun
dus multiplicatus eēt: fr̄es ꝓprias ſorores in
vxores legimuſ accepiſſe. Et re vera mihi ita
vide᷑ ꝙ poſito caſu ꝙ Eua poſt ſuaꝝ filiaruꝫ
gnātionē mortua eēt: licuiſſet Ade proprias
filias accipere in vxorē. Infra tm̄ ꝓpter ali/
quos textus aliť dicemꝰ: tu tm̄ tene qđ tibi pla
cet. Ad ꝓpoſitū ğ cū quęri᷑: quę ē rō ꝙ pctm̄
ita graue extime᷑: vt ꝓ ipſo hō eternaliter cru
cietur. dico ꝙ iō ē. q̄ꝛ deꝰ hoīuꝫ peccātiū malā
⁊ peſſimā cernit intentionē: ⁊ videt ꝙ ſi ſem/
per viuerēt. ſemꝑ offenderēt. ideo euaneſcūt
in cogitationibꝰ ſuis: ⁊ morientes in tali malo:
imo peſſimo ꝓpoſito: ſm̄ illā eoꝝ deprauatā
intētionē iudicat illos deus: ⁊ in ſempiternū
puniendos tradit. Math.xxv. Ibunt hi in
ſupplicium eternū: iuſti aūt in vitā etnā. q̄re
⁊c̄. Quantū ad tertiā vitatē: ⁊ ſi curioſuꝫ
ſit iſta diſcutere: q̄ꝛ iudicia de abyſſus multa:
tm̄ dico ꝙ deus ſuos ſcōs qn̄q̃ꝫ errare ⁊ labi i
mortalē culpā ꝑmittit tribus rōnibꝰ. Prio
vt alijs cōpatia᷑. Scđo vt firment᷑. Ter/

tio vt exemplū oīb⁹ fiant. Primo vt alijs
cōpatiāt. O petre cui dixit dn̄s: tu es Petr⁹
τ sup hāc petrā edificabo ecclesiā meā: q̄re p
misit de⁹ te in tm̄ ruere pctm̄: vt tuū negares
mgr̄m. Audi pulchꝝ textū. di. l. c. ꝯsiderādū
Cōsiderunduȝ inqt nobis'ē: cur oīpotēs de⁹
euȝ quē ecclesie pferre disposuerat: ancile vo/
cē pumesceret: τ seipsū negare pmisit. i. nō p
hibuit qd' nimiꝝ. i. certe magne actū pic atis
dispēsatiōe coguim⁹: vt is q futur⁹ erat pastor
ecclesie. in sua culpa. i. infirmitate disceret q̄li
ter alijs miseri debuisset. hec ibi τ sunt vba
Greg. in omelia dn̄ice resurrectiōis. Jō sole
bant antiq dare torturā suis ciuib⁹ quos mit/
tebāt rectores vt scirēt cōpati reis: τ nō ita de
facili torturā dare. Scdo vt magis firmenť
Audi aliū pulcherrimū textū eadē di. Fideli
or inqt. i. magꝭ ꝯstās in fide fact⁹ ē Petrus:
postq̄ȝ fidē se pdidisse defleuit: atqȝ iō maiorē
i. digniorē grāȝ recepit q̄ȝ amiȝat: vt q sibi añ
infirm⁹ fuerat. s. peccādū fieret oīb⁹ firmamē
tum. Et q se interrogatiōis tētatiōe mutaue/
rat: ceteros fidei stabilitate fundaret. Deniqȝ
p soliditate deuotiōis. i. fidei: ecclesiaꝝ petra
dicit: sicut ait dn̄s. s. Math. 16. Tu es Petr⁹
τ sup hanc petrā edificabo ecclesiā meā. Pe
tra eni dr̄ eo q pm⁹ in natōib⁹. i. gentibus fi
dei fundamēta ppoiuerit: τ tāq̄ȝ saxum imo
bile toti⁹ opis. i. eccl'ie xp̄ianitatis cōpagem. i.
soliditatē: molēqȝ. i. fortitudinē cōtineat. hec
ibi. Et sunt vba Amb. Tertio seruos suos
de⁹ errare pmittit: vt sint alijs exemplū: vt. s.
coꝝ exēpla discam⁹ pniam facē de pecatis. de
pe. di. 3. ille rex. vbi dr̄. Jlle rex. s. Dauid tā
tus ac potēs: nec exiguo quidē momēto ma/
nere penes se delicti passus est ꝯsciam. i. re/
morsum ꝯscie de pctō: sȝ prematura. i. tēpesti
na cōfessiōe atqȝ imēso dolore reddit peccatuȝ
suū dn̄o. s. dicēdo peccaui. τ ifra. Maturitas
itaqȝ venie pfūdā regis fuisse pniaȝ ḋclarauit
que tanti erroris effensam traduxerit. i. dele/
uerit. hec ibi. Et sunt etiā verba Ambrosij.

De ꝯditōe debita ve sapie ꝯsideratio tt̄ia.

Ertio loco

Sapientie vere con/
t grua conditionē videam⁹. Vbi
more solito tres ꝯclones subiū/
gam⁹. vȝ. Tā supiores q̄ȝ infe
riores: si dmonū cupiūt supare insult⁹: vera
sapia oȝ eē ornatos. Scda ꝯclo ē ista. Jn or
dine oīuȝ scripturaꝝ dīna scriptura oīb⁹ pre/
stātior ē τ oīuȝ dignissima. Tertia ꝯclo ē ista
Nihil tam hoiem in vita ornat: sicut scia τ sa/
crarū literaꝝ summa intelligentia.

Que sapia τ scia tam in supiorib⁹ q̄ȝ infe
riorib⁹ requiratur. Cōclusio prima.

Capie primā ꝯclonē τc̄. Vbi tres ve
a ritates ingram⁹. vȝ. Prima ē ista:
Que scia ad subditos regēdos regra
tur in supiorib⁹. Scda que scia τ sapia regra
tur in inferiorib⁹. Tertia an supiores pter
scādaluȝ debeāt verā sciam τ sapie veritatem
obmittere. Ad pmā dimissis ad pn̄s supio
ribus tēporalib⁹: vt sūt dn̄i terraꝝ: τ corpali/
bus: vt sūt pr̄es carnales: q2 de his fiet iferi⁹
satis mentio feria sexta dn̄ice de passiōe. τ se/
ria tertia tertie dn̄ice. solū de supiorib⁹ spūali/
bus: vt sūt epi τ oēs curā aiaꝝ hn̄tes dicam⁹
Et pono hanc regulā generalem q in q̄libet
prelato dȝ eē scia sufficiēs etsi nō possit eē scia
excellens. Hec regula pbať. extra de renun.
c. nisi. §. pro defectu. vbi dr̄ sic. Pro defectu
q̄ȝ scientie plerūqȝ pōt quis petere cessionem
q2 cū ipsa. s. sciētia circa spūaliū administratio
nē sit potissime necc̄ia: τ circa curā tpaliū opor
tuna: psul q dȝ cōmissā sibi ecclesiā regere: in
vtrisqȝ. s. tpalibus τ spūalib⁹ salubriter ei. s.
ecclesie renūciat si sciam in q̄ ipaȝ regat igrat.
Tu eni inqt dn̄s. s. O see. 4. sciam repulisti:
τ ego te repellā: ne sacerdotio fungaris mihi.
Mq̄ȝ etsi desiderāda sit eminēs scia i pastore
in eo tn̄ sit cōpetēs tolerāda. q2. s. pma scia sȝ
apl'm inflat. i. supire facit. 9. q. 3. si aūt Chari
tas aūt edificat: τ iō impfecte scie supple pōt p
fectio charitatis. hec ibi vsqȝ ad. §. pter ma
litiā aūt plebis τc̄. Tria eni in epo τ in oi/
bus ad sacros ordines pmouēdos requirūť
s. etatis maturitas: moꝝ grauitas τ lr̄aꝝ scia
ingrēda. extra de elect. c. cū in cunctis. vbi dr̄
sic ad lr̄am. Cū in cūctis sacris ordinibus. i.
pmouendis ad sacros ordines τ eccl'iasticis
sint etatis maturitas: moꝝ grauitas. τ lr̄arū
sit scia inquirēda multo forti⁹ in epo: hec opȝ i
quiri qui ad curā positus aliorum in seipso dȝ
ostendere q̄liter alios in domo dei oporteat cō
uersari. Ea pter ne qd' de qbusdā pro neces/
sitate tēporis fcm̄ ē: trahať a posteris in exem
plū presenti decreto statuimus: vt null⁹ in epi
scopum eligať: nisi iam triginta annos etatis
exegerit: τ de legitimo matrimonio sit nat⁹.

Qui etiã vita ⁊ scia cõmendabilis demõstre/
tur: hec ibi: vsq3 ad. §. Cum vero electus fue
rit ⁊c. Cõcordat huic tex. de eta. ⁊ qua. c. quã
uis: vbi glo. sup ꝟbo defectũ dicit sic. Tria
ꝑcipue requirunt in epo lrarũ scia: etatis ma/
turitas: ⁊ grauitas moꝝ. Adde quartu3. s. ꝙ
natus sit de legittimo matrimonio. s̃. de elec.
cũ in cũctis. ⁊. c. eã te ⁊c. hec glo. In dcõ eni3
c. q̃3uis. ponit de quodam epo q nũq3 audiuit
grãmaticã: ⁊ iõ decretũ ẽ postea: vt defect⁹ lrã
rũ impediat electionẽ epi: ⁊ si iã ꝓmot⁹ fuerit
ab pontificalis officij executione ⁊ administra
tione ecclesie in qua promotus ẽ ãmoueat: vt
in. d. c. q̃3uis in fine. Si autẽ querat q̃ sit ista
scia sufficiẽs necessaria: dico ꝙ illa ẽ q̃ scit mo
dus ⁊ ritus ⁊ executio cuiuslibet sacramenti ⁊
ordinis. Exemplũ sacerdos inquantũ deputa
tus est ad celebrandũ diuinũ officiũ tenet sci/
re tm̃ de grãmatica ꝙ sciat verba recte forma
re ⁊ accentuare ⁊ intelligere: ⁊ ꝙ intelligat sal
tẽ ca q̃ legit. Et ꝓpter h̃ statutũ ẽ: vt in eccle/
sijs certis habeat doctor theologie ⁊ liberaliũ
artiũ: ꝑsertim grãmatice logice ⁊ rethorice
q̃ ꝑncipalit erudiunt hõies ad sciam pietatis.
extra de mgr̃is. c. i. ⁊ de ꝓuisione fienda tam
mgr̃is q̃3 scholarib⁹ habet ibidẽ ꝑ totũ. Inq̃3
tũ vero ẽ minister sacroꝝ: scire tenet q̃ sit cu/
iuslibet sacri debita mã: ⁊ rite dispensandi mo
dus. Inquantũ ꝟo ẽ doctor: tenet scire saltẽ
articulos fidei pr̃ nr̃ ⁊c. Inquantũ ꝟo pater
ↄscie tenet scire discernere int̃ leprã ⁊ lepram
ꝭ btũs Tho. in. 4. di. 24. Et dicit ꝙ epi scire
tenent: q i lege dei faciũt vel facere pñt q̃re ⁊c.
Et hec sufficiãt pro ꝑma ve. Quantum ad
ꝭam veri. dimissis ẽt tꝑalibus ⁊ corporalibus
subditis: de spũalibus tantũ ꝭmo hñdus ẽ v3
qua scia predit̃ ẽ debẽt q cultui dino dedican
tur: vel dedicari debẽt. Et dico ꝙ anteq̃3 quis
ꝑ alicuius ordinis sacri assumptionẽ dino cul
tui dedicet: de tribus ꝑmaxime examinand⁹
ẽ: extra de purgatione canonica: ↄstitut⁹ glo.
3. v3 de natione: de natiuitate: ⁊ de fama. De
natione qdem. s. an sint de illa diocesi: extra ꝺ
clericis peregrinis. c. vlti. Scdõ de natiuita/
te. i. an sit legitime natus: extra ꝺ filijs p̃sbyte
roꝝ. ca. ꝑ. Tertio de fama. s. an sit bone fame
q: in nullo d3 eius opinio vacillare. 33. dist. c.
laici: ⁊ an sit criminosus. 24. di. c. vl. h̃ glosa.
Q: aũt requirat examinatio natiõis dicit sic
c. superius allegatũ. Te nobis ꝓponẽte didi
cimus: ꝙ quidã ꝑlati ecclesiarũ tue iurisdictio
nis in ecclesiis sibi commissis sine licentia tua
clericos de alienis epãtibus instituere nõ ve/
rent añcedentes: igitur id cis nulla rõne licẽ
cũ sit honestati ↄriũ: ⁊ a sanctoꝝ patrũ institu
tionib⁹ alienũ: ⁊ infra. Inquisitiõi tue taliter
rñdem⁹ ꝙ tibi l3 eos exinde remouere: nisi ali
quos ex dispensatione in eisdẽ ecclesijs duxe/
ris dimittendos: hec ibi. Cõcordat decretum
71. di. ꝑ totã distinctionẽ: ⁊. 72. di. ꝑ totã. Q:
ãt illegitime nati ordinari nõ pñt: p3 ex̃ de fili
js p̃sby. c. i. vbi sic dicit. vt filij ꝑsbyteroꝝ: et
ceteri ex fornicatione nati ad sacros grad⁹ ꝓ/
moueant: supple statuimus vt dicit glo. Nisi
aut monachi fiant vel in congregatiõe cano/
nica regularit̃ viuẽtes. Prelationes ꝟo nul
laten⁹ hẽant: sed neq3 ꝭui nisi adñis suis liber
tati donent: hec ibi. Hec sufficiãt ꝓ pñti ve.
q̃re ⁊c. Quantũ ad tertiã ve. dico ꝭm btm̃
Tho. in. 4. di. 14. ꝙ circa sciam duo conside/
randa sunt. s. veritas que docet: ⁊ ipse act⁹ do
cendi: veritas que docet nunq̃3 ꝓpter scãda
lũ obmittenda ẽ: vt ↄ. s. veritatẽ quis doceat
s3 actus docendi moderandus ẽ: ⁊ obmitten/
dus ad tꝑs: nisi ꝟgeret in detrimẽtum fidei
aut bonũ reipublice. Nã oĩa dicẽda sũt cũ mõ
⁊ mensura. Nõ eni sufficit verã sciam docere
s3 vt ⁊ recto ⁊ debito modo doceat. Glosa tñ
de regulis iuris. c. 3. sic dicit veritas ẽ triplex
s. bone vite: ⁊ h̃ nũq̃3 obmittenda ẽ ꝑꝑ scãda
lũ. Et hec ad quẽlibet ꝑtinet. Alia est veritas
iusticie: h̃ ad iudicẽ ꝑtinet: ⁊ alia veritas disci
pline: ⁊ hec ꝑtinet ad prelatũ. In his duab⁹
qñq3 aliqua obmittunt ꝑꝑ scandalũ. di. 50. vt
ↄstituerct h̃ glo. ad lrã3. Et glo. ꝺ tem. ordi.
c. 2. sic dicit. Veritas ẽ triplex. s. iusticie ꝺ re/
gulis iuris: q scandalizauerũ: ꝟitas doctrĩe
siue discipline. xi. q. 3. qñ ergo. ⁊ ꝟitas bone
vite. 22. q. 2. ꝑmũ in ꝑncipio. 32. q. 5. c. ita ne.
hec nũq̃3 dimittẽda ẽ ꝑꝑ scandalũ. xi. q. 3. int̃
ꝟba. nec ꝟitas iusticie: nec ꝟitas doctrine:
siue discipline qñq3 obmittunt ꝑꝑ scandalum
ꝟitas iusticie quo ad iudicẽ: doctrine siue di/
cipline quo ad prelatũ: bone vite ad quẽlibet
ꝑtinet. Qñ ãt doctrine vel iusticie ꝟitas ꝓpt̃
scãdalũ obmittẽda ẽ: allegat ꝑdicta glo. c. nisi
§. ꝓ graui. extra ꝺ renũciatiõe. vbi dicit sic te
xtus. Pro graui quoq3 scandalo euitãdo: cũ
aliter sedari ñ põt: lic3 epo petere cessionẽ: ne
plus tꝑalẽ honorẽ q̃3 eternã videat affectare

55

salutē. Memor illius qđ dicit apl's. Si esca
s. carniū scandalizauerit frēm meū. non man
ducabo ineternū. Sed inter scandalū ⁊ scan/
dalum est subtiliter distinguendū. sicut dn̄s ⁊
ipse distinxit. s. Mathei. 15. Cui. s. dn̄o cū di/
xissent apostoli. Scis qꝛ pharisei audito h̄ v̄/
bo scandalizanť rn̄dit: finite: ceci sunt: ⁊ du/
ces cecoꝝ. Alibi v̄o dixit. s. Math̄. 18. Qui
scandalizauerit vnū de pusillis istis. i. puulis
qui in me credunt: expedit vt suspendať mō/
la asinaria in collo eius: ⁊ demergať in ꝓfun
dū maris: hec ibi vsq3 ad. §. ꝑsone v̄o ⁊c̄. Et
dicit abbas ꝙ hoc de mola asinaria itelligi đ3
de intrusione in monasteriū. Nota ꝙ glo. su
ꝑ illo verbo distinguenduz dicit: ꝙ scandalo
distinguendū est: sicut distinguit Greg. suꝑ
Ezec. omelia. 7. Utrū scandalū sine pc̄tō eui
tare possumꝰ: an nō. Nā inquantū possumꝰ
sine peccato scandalū vitare debemꝰ. Aliogn
vtilius scandalū nasci ꝑmittiť: q3 v̄itas relin
quať đ regu. iur. q scandalizauerit: v̄itas bo
ne vite ⁊ iusticie nunq̄3 deferenda ē: discipli/
ne āt qn̄q3 ⁊c̄. h̄ glo. Etsi bn̄ has glosas aiad
uertimꝰ: videnť i hac ꝑte đ v̄itate iusticie dis/
cordare: sed dicamus vt dicit glo. nouissima:
ꝙ glo. ꝯscipam corrigit glo. pᵃ đ regu. iur. c. q
scandalizauerit: quā hic ad lr̄am notauimus.
Et hec sufficiant ꝓ pn̄ti conclusione.

De dignitate sacre scripture. Coclu. 2.

Ecipe ħam conclusionē v3. In ordi
a ne oīum scripturarū: dīna scriptura
oībus ꝑstantior ē: ⁊ oīum dignissima
Ad cuius declarationē tres ingramꝰ v̄itates
v3. Prima est ista: quot modis exponiť dīna
scriptura. Scđa veritas est ista: an sacra scri/
ptura sit oībus alijs scientijs ꝑferenda. Ter/
tia veritas est ista: an sit de sacra scriptura di/
sputandū. Quantū ad ꝑmam pono hāc re
gulā generalē ꝙ nullius đ3 ꝓꝑo sensu sacram
scripturā exponere: s3 tn̄ sicut eā sacri doctores
exponūt di. 37. c. relatū. vbi sic diciť circa me
dietatē capituli. Sunt enim multa v̄ba i scri
pturis diuinis q̄ possunt retrahi ad eū sensu3
quē sibi vnusquisq3 sponte ꝑsumpsit: s3 nō o3
Non eni sensu3 extrinsecū alienū. s. a lr̄a ⁊ ex
neū debitis querere: vt quō ipm ex scriptura/
rū auctoritate ꝯfirmetis: s3 ex ipsis scripturis
sensū capere veritatis. Et ideo o3 ab eo sciam
discere scripturarū: q eā a maioribus ꝑm ve/
ritatē sibi traditā seruat: vt ipse posset eā quā3
recte suscepit cōpetenť asserere ⁊c̄. h̄ ibi. Hoc
ꝓ regula ꝑsupposito dico ad v̄itatē ꝙ q̄dru/
plicit sacra scriptura exponiť. s. historice: ana
gogice: allegorice: ⁊ thopologice: vide. s. fe/
ria. 5. ꝑme dn̄ice in ꝑncipio. Quantum ad
ħam v̄i. dico ꝙ nulla scriptura tā digna: tāq3
sublimis sicut dīna scriptura: ⁊ h̄ p3 ex tribus
v3. Ex subtilitate obiecti: qm̄ h3 deū ꝓ obie/
cto: vt cōis est theologoꝝ disciplina. Scđo ex
sublimitate actus: qꝛ docet acqrere vitā eternā
⁊ hec ē eius ꝑncipalis intentio. Tertio ex sub
limitate scriptoꝝ: qꝛ supmi ⁊ solennes sūt: fue
rūt: ⁊ erūt sacre scripture doctores. Audi gre
go. li. moꝝ. O ēm ingt sciam atq3 doctrinam
sacra scriptura transcēdit: vt taceā ꝙ me ꝑdi/
cat: ꝙ ad celestē patriā inuitat: ꝙ a terenis desi
derijs cor legentis reuocat: ꝙ dictis obscurio
ribus fortes exercet: ⁊ puulis humili ꝑmone
blandiť: nō ē sic clausa vt pauesci debeat: nec
sic p3 vt vilescat: sed vsu fastidiū tollit: ⁊ tanto
plus diligiť: q̄3to amplıꝰ meditať: hec ibi. Itē
⁊ Hugo sup. ꝑs. In sacra ingt scriptura qc/
qd docet veritas: qcquid ꝑcipiť bonitas: quic
qd ꝓmittiť felicitas ē. Nā deus v̄itas ē sine
fallacia: bonitas sine malicia: felicitas sine mi
seria: hec ille. Ubi nq̄ ꝙ dn̄s Gratianꝰ di.
20. hanc qōnem mouet v3. Utrū sacra scrip/
tura sit canonice ⁊ decretaliste ꝑferēda. Et sol
uit dicēs: ꝙ q̄3tū ad sacrā scripturā exponēdā
theologia ꝑferť: s3 q̄ntū ad cās diffiniendas ꝑ
ualet auctoritas romanoꝝ pōtificū di. i. c. vbi
sic ad lr̄am dicit. Decretales itaq3 epl'e cano/
nibus ꝯciliorꝝ pari iure exequanť. Nunc aūt
queriť de expositoribꝰ sacre scripture: an exe/
quenť: an eijcianť eis. s. canonibus epl'is de/
cretalibꝰ. Quo eni quisq3 magis nitiť: eo ma
ioribus eē auctoritatis v̄ba videnť. Pluri/
mi aūt tractatorꝝ. i. expositorꝝ sacre scripture si
cut pleniori gr̄a spūs sci: ita ampliori scia alijs
⁊ ꝑcellētes rōni magis adhesisse ꝓbanť: sup
ple q̄3 alij. Un̄ nōnullorꝝ pōtificū ꝯstitut' Au
gustini Hiero. atq3 aliorꝝ tractatorꝝ dicta vi/
denť eē ꝑferēda. S3 aliud ē causis tminū im
ponē: aliud scripturas diligent exponē. In
negocijs diffiniendis n̄ solū ē necia. s. scia: s3
ēt ptās. Un̄ xp̄s dicturꝰ Petro. Qđcūq3 li/
gaueris sup trā ⁊c̄. ꝑus dedit sibi claues re/
gni celorꝝ. In alta dās ei sciam discernēdi inť
leprā ⁊ leprā. In alta dās ei ptātē eijciēdi ali/
q̄s ab ecclesia vel recipiēdi. Cū g̊ q̄libȝ nego/

cia finē accipiāt: vel in absolutione innocētiū vel in cōdēnatione deliquentiū: absolutio vo vel cōdemnatio nō sciam tm̄: sed ēt ptātē pre sidentiū desiderat: apparet q̄ diuinaꝝ scripturarū tractatores: etsi scientia pontificibus preemineant. tamē q2 dignitatis eorum apicē nō sunt adepti: in sacrarū literarū expositionib9 eis. s. pontificibus preponunt̄. In causis vo decidendis secundū post eos locum merent̄: hec ad lrām ibi. Quare concludamus sacraʒ scripturam omnibus alijs scripturis ꝛ scientijs anteponi. O infideles: o phi: o Italie mūdani doctores: q sacrā theologiā impugnatis ꝛ dicitis illā non habere fundamentū bonuʒ Audite Hieronymū barbatū viroꝝ illustriū in fine prologi. Discant igit̄ Celsus Porphiri9 Julian9 rabidi aduersus xp̄m canes Discant sectatores coꝝ q putant ecclesiā nullos phos: ꝛ eloquētes nullos habuisse doctores quāti ꝛ q̄les viri eā fundauerint: extruxerint ꝛ ornauerint: ꝛ desinant fidem nr̄am rustice tantū simplicitatis arguere: suāqʒ potius imperitiā recognoscant: h ille. Quantū ad tertiā ve. dico tria. Prima q̄ de sacra scriptura disputandum est: vt veritas elucescat. Secūdo dico q̄ de sacra scriptura non ē disputandū: ita vt reuocetur indubiū. Tertio dico q̄ sacra scriptura defendenda ꝛ tenenda est vsqʒ ad sanguinis effusionē. Primū satis intelligenti pʒ: ꝛ concludit̄ clare ex conclusione sequenti. Scd'm vero pbat̄. 26. disti. c. quis nesciat: vbi dicitur sic. Quis nesciat sacram scripturam canonicā tā veteris q̄ʒ noui testamenti terminis suis cōtineri: eamqʒ posterioribus omniū episcopoꝝ litteris ita p̄poni: vt de illa dubitari oino: ꝛ disceptari non possit: vtrū verū vel vtrū rectū sit: quicquid i ea scriptū constiterit eē. Episcopoꝝ aūt litteras q̄ p9 confirmatū canonē scripte sūt vel scribentur: ꝛ per sermonē forte sapientiorē cuiuslibet in ea re peritioris: ꝛ p alioꝝ episcopoꝝ grauiorē auctoritatē doctioremqʒ prudentiā: ꝛ p concilia licere reprehendi: si quid in eis forte a veritate deuiatum ē: hec ibi. Et glo. sup illo vbo disceptari dicit q̄ disceptari de sacra scriptura ita q̄ in dubiū ea que ibi ponunt̄ reuocentur: non debemus: sed disputari licet de eis ad maiorē intelligentiā: hec glo. Tertiū aūt pbatur. 25. q. i. c. sunt qdaʒ. vbi sic dicitur. Sunt quidam dicentes Romano pontifici semper licuisse nouas condere leges. Qd̄ ꝛ nos nō solū nō negamus: sʒ ēt affirmam9. Sciendū vero summope ē: q2 inde nouas leges condere pōt: vnde euangeliste aliquid nequaq̄ʒ dixerīt vbi vero apte dn̄s vel ei9 apl'i ꝛ eos seq̄ntes sci patres sententialit̄ aliqd diffinierūt: ibi nō nouā legē roman9 pontifex dare: sʒ poti9 qd̄ p̄dicatū ē vsqʒ ad aiam. i. ad vitā ꝛ sanguinē ɔfirmare debet. Si eniʒ qd̄ docuerūt apl'i et pphe destruere qd̄ absit: niteret̄: nō sniaʒ dare: sed magis errare conuinceret̄: sed h pcul dubio ab eis: q semper ɔ̄ lupoꝝ insidias dn̄i ecclesiā optime custodierūt: h ibi. Et sūt vba Urbani pape. Et dicit glo. Ber. q̄ papa nō pōt dispensare circa ea q̄ spectant ad articulos fidei: circa āt alia sic: excepto voto ɔtinentie: q2 forte dicit ipse illud dispensare nō pōt: quis vix inuenit̄ aliquid meli9 in qd̄ posset cōmutari: ꝛ ex̄ de statu monachoꝝ. c. cū ad monasteriū. hec glo. Et hec sufficiant p s. d'a conclu.

De ornatu sapientie. Conclusio tertia.

a Ccipe tertiā ɔclusionē vʒ. Nihil tam in hac vita hoiem ornat: sicut scia: et sacraꝝ lr̄arum sūma intelligētia: vbi tres ingram9 vi. Prima vitas est ista q̄ʒ sit grāde ornamentū hois scient̄. Scd'a est ista q̄ʒtū sit vituperiū hois ignorant̄. Tertia est ista an fui dei possint vltra studiū sacrarū lr̄arū libris poeticis operā dare. Quantuʒ ad p̄mā vi. aia nota ẜm Alex. phm li. de naturis rerū: q̄ sicut septē planete celū ornant: sic septē liberales artes aiam. Sunt āt liberales artes hec: grāmatica: rethorica: dialetica: arismetrica: geometria: musica: ꝛ astrologia. septē planete sunt Luna: mercurius: sol: venus mars: iupit̄: ꝛ saturnus. Grāmatica lune: rethorica mercurio: dialetica soli arismetrica veneri: geometria ioui: musica marti: astrologia saturno operat̄. Et sic de singulis aliqua breuit̄ discurram9. Grāmatica inq̄ʒ lune cōparat̄: q2 sicut luna ceteris planetis ē terre vicinior: sic grāmatica p̄ma ē: ꝛ vicinior intellectui rudi ꝛ indocto. Est eni grāmatica vt hugo p̄mo didascalon ait: scia recte loq̄ndi ꝛ cauendi incōgruitatē in loquendo. Et dr̄ grammatica q̄si lr̄alis scia: grāmatica eni grece: latīe scia dr̄. Inde Quintilian9 p̄ de oratoria institutiōe. Nō sūt inq̄t ferendi: q artē grāmaticā vt tenuē atqʒ ieiunā cauillant̄: q̄ nisi fidelit̄ fūdamēta iecerit: q qd struxeris corruit: ne

cessaria pueris: iocūda senib⁹ dulcis secretorū
comes: ⁊ que vel sola oī studiorꝝ genere plus
hꝫ operis minus hꝫ ostentationis. hec ille: et
Alanus qdam maxim⁹ phs roman⁹ i suo ma
iori anteclaudiano ait. Hec. s. grāmatica ad/
huc lactantē ad vbera mr̄is infantē cibat: do/
cet illa loqui liguasqꝫ ligatas soluit ⁊c. Et di.
37. ē: dr̄ in. c. si qs. ꝙ grāmatica docet recte lo
qui. Si qs grāmaticā artē nouerit: vel dialecti
cā: vt recte loqndi rōnē hēat: vt int̄ vera ⁊ fal
sa diiudicet non improbam⁹: h ibi. Etsi forte
qs dicat ꝙ in. c. turbat acumē in fine: ꝙ eps q
ꝑpl'o grāmaticam exponebat acrit̄ rephendit
rn̄dendū ē: vt notat Jo. 86. di. cū multa. vbi
sup verbo grāmaticā glo. dicit sic. Sꝫ quō ex
ponebat iste grāmaticā ꝑpl'o: qꝛ forte dicebat
cū ego dico hō: intelligas tā de mare qꝫ de fe
mina: qꝛ cōis generis ē. ff. de verb. signi. ho
minis appellatione. Sed meli⁹ dic ꝙ grāmati
cā hic appellat sciam auctorꝝ. Recitabat enim
in ecclesia fabulas Jouis: ⁊ eas moralit̄ expo
nebat in ꝑdicatione sua h glo. ibi ad lr̄am: q̄re
⁊c. Quare relinquit̄ ꝙ grāmatica ꝑma scia ē
animū ornans. Accipe 2am sciam. s. retho
ricā. Et hec mercurio cōparat̄: q deus eloquē
tie antiqtus dicebat̄. Est aūt oratoris officium
vt Tuli⁹ in rethorica noua ait: de his reb⁹ pos
se dicere. i. hr̄e sciam dicendi: q̄ res ad vsū ci/
uilē. i. vtilitatē ciuiū moribus ⁊ legibus cōsti/
tute sunt. i. ordinate cum assensione auditorꝫ
quo ad eius fieri poterit. i. q̄ꝫtū in se est. Tria
autē sunt genera causarum que recipere debꝫ
orator: demonstratiuum: deliberatiuū: ⁊ iudi
ciale. Demonstratiuū ē qđ tribuit̄ in alicui⁹
certe ꝑsone laudē: supple si sit honestū: vel vi
tuperatione: supple si sit inhonestū. Delibe/
ratiuum ē qđ i ꝯsultatione. i. deliberatiōe po/
situ. s. ē: ⁊ hꝫ in se. i. expectat suasionē: supple
si sit vtile: ⁊ dissuasionē: supple si sit inutile.
Judiciale ē qđ positū in controuersia hꝫ accu
sationē: supple si sit iniustū: aut petitionē. cum
defensiōe: supple si sit iustū ⁊c. h Tuli⁹. Pro
pterea Alan⁹ rethoricā pingit induraꝫ veste:
varios hn̄te colores: ⁊ dextera tuba tenentem
cornuqꝫ sinistra. Et sic de ea int̄ cetera scribit.
Nūc verbis luce coruscat: nūc pluit illa ꝑces:
nūc laudibus ībuit aures: nūc vario fluctu. i.
inundatione lachrymarū vultus iundat: nūc
vultū variat risus: nunc faciē aurora serenat.
⁊c. Tertia scia hoiem ornans: dr̄ dialetica
⁊ hec soli cōparat̄: qm̄ sicut sol lumine suo te/
nebras pellit: ⁊ nr̄m emisperiū illuminat: sic di
aletica scia ē verꝝ a falso discernere faciēs: nō
ꝙ certe scie verū a falso nō discernant: sed qꝛ
h sola methodus ē atqꝫ via scientijs cunctis:
hanc ꝑmitus Parmenides adinuenit: quaꝫ
postea Plato ꝓ grecis dedit. ⁊ Aristote. suis
discipulis ampliauit. Nec te moueat o canoni
sta ꝙ Gratianus dialecticā spernit. dist. 37. c.
nonne. ⁊. c. vino. ⁊ tribus capitulis sequenti/
bus: qm̄ vt bene nosti cā: etiā ibidē plurimū
cōmendat: vt patet in. c. si quis. Sed de hoc
inferius in tertia veritate ⁊c. Quarta scia ho
minē ornans: arismetrica dr̄. Et hec veneri
cōparat̄: qm̄ sicut venus carnalis cōiūctiōis
influentiā hꝫ: sic arismetrica artē de numeris
coniungendis ⁊ ꝓportionandis tradit: de q̄
Alanus: vt supra ait. Ligat oia nexu: singu/
la cōponit: mundū regit: ⁊ ordinat orbem ⁊c.
Quita scia hoiem ornans dr̄ geometria: et
hec Joui cōparat̄. de qua Seneca ad Lucillū
ait. Me geometer docet ⁊c. vide ibi ⁊ Alan⁹
vt supra sic de ipsa scribit. Hec virgo virgam
gerit: q̄ totū circinat orbē: qua terre spaciū me/
tit̄: qua mare claudit limitib⁹ certis: qua circi/
nat ardua celi: ⁊ docet quid sit punctus que li/
nea curua recta vel equalis: cur centrū in me/
dio sedet: cur angel⁹ ois: aut obtusus hꝫ: aut
sursū tendit acutus ⁊c. Et bene nota ꝙ sicut a
rismetrica circa quantitatē discretam: sic ma/
thematica circa quantitatē ꝯtinuam versatur
Est autē quantitas discreta vt numer⁹ et oro
vt docet Arꝫ. in. c. de quantitate: q̄re ⁊c. Se
xta scia hoiem ornans: musica dr̄: ⁊ h Marti
cōparat̄: tum qꝛ a fabro ad ignē sedente repta
ē: tū qꝛ instr̄alis musica: vt sunt tube ⁊ alia h⁹
modi: homines equosqꝫ ad bellū excitare so/
lent: vt dicit Jsido. li. suo ethimol. Dicit tn̄
ipse ꝙ musica sic repta est ꝰm veritatē. Nam
post diluuiū qdā testitudinē mortuā repit: cu
ius tota carne ꝯsūpta: soli remanserāt nerui:
q ꝓpter solis desiccatione valde extensi erant
⁊ amotis digitis paulisꝑ super neruos aliq̄lē
sensit melodiā. Et sic ad eius similitudinē li/
ra q̄dā facta ē: ⁊ Lino tradita ē: ⁊ tandē Or/
pheo: vide Senecā vbi. s. ⁊ Alanū. Et d his
trib⁹ et scientijs Grānus loquit̄ dist. 37. c. si
qs. vbi dr̄ sic. Geometria āt ⁊ arismetrica et
musica hn̄t in sua scia veritatē ⁊c. Septia
⁊ vltima scia dicit̄ astrologia: ⁊ hec Saturno

comparaꝛ: qm̄ ſicut Saturnus ceteris plane/
tis altioꝛ ē: ſic ꝛ ſcia hec de altioꝛib⁹ q̄ꝫ ceteris
ſpeculaꝛ. Tradit eni noticiā de ꝯnexione celi
regionib⁹ circulis: oꝛtu ꝛ caſu ſignoꝝ: de na
tiuitate: ꝛ moꝛte: de foꝛtuitis ꝛ alijſ euētib⁹ ꝛc̄.
De his oībus Seneca vbi. s̄. in pꝛincipio ſic
ait. Meritoꝛia artificia ſūt liberales artes ha
ctenus vtilia ſi ꝑparant ingeniū: nec detinent
Tādiu enī iſtis imoꝛandū ē: q̄ꝫdiu aīus nihil
maius agere pōt. Rudimenta ſunt noſtra nō
opera: quare liberalia ſtudia dicta ſunt: vides
qꝛ hoīe digno digna ſunt ꝛc̄. Et ſic pꝫ pꝛima
veritas. Quantū ad ſām veritateꝫ dico ꝙ
ſatis ex dictis apparet: ꝙ ſi tanta ē ſciarū· ſcie/
tiſqꝫ dignitas decus: ꝛ excellentia: ꝙ a contra
rio ſenſu ſatis indignitas: dedecus· ꝛ ꝯfuſio
hominis ignoꝛantis: ipſiuſqꝫ ignoꝛantie de/
duci poteſt. Eſt aūt duplex ignoꝛātia ſꝫ phm
ꝑ poſterioꝝ. ſ. ignoꝛantia negatiōis: ꝛ igno/
rantia diſpoſitionis. Ignoꝛantia diſpoſitiōis
eſt erroꝛ ꝯrius ſcie. Et ſit dupliciť. ſ. ſimplici
ter ꝛ ſine ſilogiſmo: aut per ſilogiſmū: que ſit
ſine ſilogiſmo: ſimplex ē. i. vnica· qꝛ ibi tantū
ſimpliciter crediꝛ aliquid qꝺ non ē: aut ecōuer
ſo. Sed que ſit per ſilogiſmū eſt plures. i. mľ
tipliciter ſit: vt poſtea in lr̄a oſtendit: ſed iſta di
mittamus. Scd̄m autem dominos decre/
tiſtas duplex eſt ignoꝛantia impediens oē bo
nū. ſ. ignoꝛantia iuris ꝛ ignoꝛantia facti. i. q.
4. c. vlti. §. notandū: vbi dicit ſic textus. Eſt
eniꝫ ignoꝛantia alia iuris: alia facti: alia quod
opoꝛtuit eū ſcire· alia qꝺ opoꝛtuit eū non ſcire
ſicut ait apľs. Si quis infideliū vocauerit voſ
ad cenā: qcqd vobis appoſitū fuerit: comedite
nihil interrogantes: ſi quis vobis dixerit hoc
idolis imolatū ē: nolite comedere. Ecce ꝙ vo
catū ad cenam non opoꝛtebat ſcire carnes ſibi
appoſitas idolis fuiſſe imolatas: qꝺ opoꝛtuit
eū ſcire: ſicut ignoꝛantia iudeoꝝ ꝛ reliquoꝛū i
fideliū: q ea que a ꝓphis de xp̄o fuerant ꝓnū
ciata adhuc ignoꝛant eē cōpleta. Vnde a iude
is adhuc expectatur venturus: hec neminem
excuſat. Item ignoꝛantia iuris: alia naturaliſ
alia ciuilis. Naturalis oībus adultis damna
bilis eſt. Jus vero ciuile alijs ꝑmittit ignoꝛa
re: alijs vero nō. Juris ciuilis ignoꝛantia ne
mini obeſt in damno vitando ſi negatiuuꝫ in
de contingat ꝛc̄. Et ſunt verba Ambꝛo. Et
ꝑpulchꝛe de hoc notat in gloſa. Ad quoꝛuꝫ
clarioꝛem notitiā eſt ſciendū ꝙ ignoꝛantia iu/
ris eſt ſeptuplex. ſ. diſcreta: inuincibilis: ſim/
plex: difficilis: ſupia: affectata: ꝛ ꝑuerſa. Ig/
noꝛantia diſcreta ē qñ qs ſcire nō curat q̄ ſibi
ad ſalutē neceſſaria nō ſūt. Audi Augu. ꝺ v
bis Pauli. Melioꝛ inqꝛ ē fidelis ignoꝛantia
q̄ꝫ temeraria ſcia. Inuicibilis duplex ē. ſ. in/
troducta ꝑ cl̄pā: ꝛ ꝑter culpā Introducta ꝑter
culpā ē i puerꝭ: ſimplr̄ in eis iuris cognitionē
ꝑuat ꝛ ſilr̄ i ſurioſiſ q oīo vſu carēt rōnis. Et i
decrepito: ꝛ in eo qui naſcitur amens. Et h̄ ſꝫ
Bona. in. 2. ſniarum. excuſat a toto: qꝛ caret
rationis vſu. Alia eſt ignoꝛantia inuincibilis
que introducta eſt per culpam: ſicut in ebꝛio:
q ſe pꝛecipitauit: hec autem nō excuſat a toto:
ſed a tanto. vnde minus peccat q̄ꝫ ſi nō fuiſſꝫ
ebꝛius: ar. di. 50. c. ſepe. Quidam tñ dicūt ꝙ
excuſat a toto: vnde ſi qs ex culpa ſua: vt pꝛo/
pter nimiū coitum mulierū cadat in amentiā
ꝛ hominē interficiat· dicūt iſti ꝙ ſi omni pꝛoꝛ/
ſus vſu rationis caruit excuſatur a toto. Fa/
cit ad hec. 15. q. i. aliquos. ꝛ. c. ſequens: ꝛ hoc
ꝓbabilius eſt. Eſt tamen talibus ſi ſanantur
pnia aliqua imponenda. 15. q. i. c. ſi quis inſa
niens. Vbi dicit textus. Si quis inſaniēs ali
quē occiderit: ſi ad ſanā mentē ꝑuenerit: leni/
oꝛ ei pnia imponenda ē: vñ q̄ꝫuis nō peccaue
rit pꝛoter defectū rationis vſus· pnia: ei tamē
ad cautelam imponenda ē: vt dicit ibidē glo.
di. 50. pꝛeſbyteros. 34. q. 2. in lectum: ꝛ etiaꝫ
ne diſciplina eccleſie deſeratur. 32. q. 5. c. excō
municatoꝝ. Tertia ignoꝛātia dicitur ſimplex
vt cum quis neſcit qꝺ ſcire tenetur. Laboꝛat
tñ quantū poteſt vt ſciat: ꝛ tunc ſi plene operā
dedit vt ſciret quod pertinebat ad ipſum pꝛo/
culdubio ſi erat excuſaꝛ a toto. fecit eniꝫ quod
potuit: ſi vero ſemiplene operā dedit: tūc excu
ſatur a tanto ꝛ non a toto ſm̄ Bona. in centi
loquio. Quarta ignoꝛantia diciꝛ difficilis: ꝛ h̄
eſt que non tollit totaliter vſum rōnis: ſꝫ ali/
qñ tm̄: vt patet in furioſis: qui tamē qñqꝫ ali/
qua hn̄t lucida interualla: hec excuſat a tāto: et
nō a toto. Simile eſt de pueris qui ſunt doli
capaces: ſed nō plene: facit ad hec. 32. q. 7. c.
quemadmodū. Quinta ignoꝛantia diciꝛ ſup
pina: vt cum quis negligit ſcire qꝺ ad ipſum
ſpectat: ꝛ talis excuſationis rationem non hꝫ
di. 37. §. vlti. Illis inquit Augu. oīno igno/
ſci non poterit. qui a quo diſcerēt copiā habē/
tes operam nō dederūt. ps. Noluit intellige
re vt bene ageret: ſi allegatur etiam ab Aug.

57

in dicto. §. vlti. di. 37. Sexta ignorantia dr̄
affectata. i. desiderata: vt cum quis desiderat
nescire quod scire tenetur: non tamē determi
nat apud se q̄ teneatur illud scire. Et hec fm
Bona. Ricardū ꝛ Alexan. di. 22. secūdi snia
rum: sic ex vna parte excusat: q̄ ex alia parte
aggrauat: inquantū affectata est. Audi Bern.
de duodecim gradibus humilitatis. Frustra
sibi inquit de infirmitate vel ignorantia blan
diunt̄: q vt liberius peccent: libenter ignorāt
vel infirmantur. Et Grego. 25. moꝝ. Ne/
scire inquit ignorantia est: scire noluisse super
bia est. Et Isidorus de summo bono. Nesci
re simpliciter ad ignorantiam ptinet: scire no
luisse ad contumacē superbiā: voluntatē qp/
pe dn̄i sui velle non scire: qd aliud est q̄ꝫ dn̄m
velle superbiendo cōtemnere. Septia ꝛ vl
tima ignorantia dr̄ peruersa: vt cum quis nō
tantū nescit: ꝛ vult nescire: sed etiam dispōnē
vel habitum ignorantie induit: qua veritateꝫ
non tantū fugit: sed etiā persequitur ꝛ impu/
gnat: qd̄ qdem proprie est peccare in spiritum
sanctum. Job. 24. Ipsi fuerunt rebelles lu/
mini: nescierūt vias eius: ꝛ hi i eoꝝ mala vo
luntate indurant̄: ꝛ penitus excecant̄. Isa. 6.
Exceca cor populi huius: ꝛ oculos ei⁹ claude
ꝛ aures eius aggraua ꝛc̄. Sap. 2. Excecauit
eos malicia eoꝝ: ꝛ hec nullam excusationem
habet. Accipe modo scd̄am pncipalem ig/
norantiā que dicitur ignorantia facti. Et hec
est duplex fm Alexan. vbi. s. pma est igran/
tia facti: qd̄ oportuit eum scire. scd̄a est ignorā
tia facti qd̄ non oportuit eum scire. Quātū
ad pmam dicit q̄ si fuit necesse scire factum: ꝛ
fecit qd̄ potuit: vt factum sciret: talis ignoran
tia excusat: ꝛ si non a toto: tn̄ a tanto. Si āt ne/
glexerit scire: cū sit ignorantia supina nō solū
nō excusatur: sꝫ etiā ex ignorantia tali aggra/
uatur culpa: ꝛ hoc modo peccant iudei nolen
tes hoc factū scire. s. xpm verum messiam iaꝫ
venisse: cū ex opibus xpi ꝛ discipuloꝝ ꝛ alijs
signis iā plenissime id discernē possint. Quā
tū vo ad fam ignorantiā facti. s. qd̄ non opor
tuit eum scire: dicit q̄ hec excusat: ꝛ de hoc in
telligitur illud quod dictum est. s̄. q. 5. §. notā
dum. c. vlti. Si quis infideliū vocauerit vos
ad cenam ꝛc̄. Et sunt verba apostoli. i. Cor.
x. vbi sic dicit. Si quis ifideliū vocauerit vos
ad cenam: ꝛ ire vultis quicquid appositū fue
rit vobis comedite: nihil inde interrogantes

ppter conscientiā. Alij autem sic dicūt q̄ ig/
norantia facti est duplex: q2 vel talis ignoran
tia est causa agendi illud factum: vel non est
causa facti: sed cōcomitās factū. Si est cā facti
ꝛ adhibita fuit omnis diligentia excusat a to/
to: sed si nō ois: sed aliqualis excusat a tanto:
ꝛ nō a toto: verbi grā. Petrus si sciret illud
factū fuisse peccatū: nūq̄ꝫ fecisset: ꝛ postq̄ꝫ sci/
uit doluit non paꝝ: dico si adhibuit omneꝫ di
ligentiā excusat̄ a toto: si aliqualem a tāto. Si
autem ignorantia nō fuit cā facti: sed cōcomi/
tans ipsuꝫ: vt verbi gratia. Petrus fecit hoc
factuꝫ qd̄ ē peccatū mortale: ꝛ nesciuit: tamē si
adhuc sciuisset: nō ppter hoc destitisset de fa
cto: ista ignorantia nullo pacto excusat. Ꝺ ib⁹
his concordāt btūs Tho. 1. fe. q. 76. Petrus
de tarantasio in fo. di. 22. Bona. ꝛ Ricar. ꝛ
multi alij famosissimi doctores: quare ꝛc̄. Et
sic patet scd̄a veritas. Quātū ad tertiā ve/
ritatem dico q̄ multi diuinarū lrarū ignari sic
absolute sine distinctione dicere solent religio
sis ꝛ diuino cultui dedicatis: omnino vltra di
uinarum scripturarum intelligentiaꝫ alijs sci
entijs: ꝛ permaxime phie ꝛ poesi operam da
re esse phibitum. Et q2 forte quibusdam hoc
verū fuisse credimus. Ideo vt huius rei veri
tas clarefiat: ex sententijs sancti Tho. fa fe.
q. 167. ꝛ Gratiani di. 37. Argumenta in op
positū pro vtraqꝫ parte adducam: ꝛ postea ar
gumenta ad parteꝫ negatiuā clarissime soluā
Volo igitur oino pbare poetis ꝛ phie deo d̄
dicatis nō esse operam dandum. Et arguo p̄
sic. Audi Grā. eadē di. c. p̄. Eps inquit gēti
liū libros nō legat. hereticoꝝ āt p necessitate
ꝛ tpe: vt. s. sciat improbare heresim. Secūdo
audi eundē. c. 2. Sacerdotes iquit dei obmis
sis euangelijs ꝛ pphetijs: comedias legere:
amatoria buccolicoꝝ versuū verba cantare:
tenere Virgiliū. s. in manibus: ꝛ id quod in
pueris ē cā necessitatis: vt. s. erudiant̄ crimē
i se facere voluptat̄. Et sūt vba Hiero. ad
Damasū papā ꝛ filio pdigo. Tertio audi eū
dē. c. 3. Nōne inqt vobis videt̄ in vanitate sē
sus ꝛ obscuritate mentis ingredi illū qui i die
bus ꝛ noctibus in dialetica torquet̄. Et sūt v
ba eiusdem. Item audi eundem. c. 4. Vino
inqt inebriant: qui sacras scripturas male in
telligūt atqꝫ puertūt: vt sūt heretici. Cicera q
abutunt̄ seculari sapia. Et dialeticoꝝ tēdicul̄
que nō tam tendicula appellāda q̄ꝫ fantasma

i. vmbre q̇dam ⁊ imagines: q̇ cito pereunt et dissoluunt̄. Et sunt verba Hiero. in Jsa. ⁊ i 5. c. redarguit ep̄os: q̄ tales doctrinas cor̄ filios instruebant. Jn sexto vo. c. adducit exē plū b̄ti Hiero. sic dicēs. Legim⁹ de b̄tō Hiero. qm̄ librū cū legeret Ciceronis: ab angelo correctus ē. i. vberatus eo q̄ vir xp̄ian⁹ paganor̄ figmentis intendēt. Et añdicta p. §. huic. c. imediate sequentē clare ↄfirmat. Jtez audi b̄tm̄ Hiero. ad Paulinū. Nūq̇d ait iā nō aiaduertitis o l̄rar̄ auidi ⁊ vitatis inscij: an vos ↄuertere deceat ad artiū tenebrosos inuētores ⁊c̄. lege ibi q̄r pulchra dicit. Quar̄ ex his oib⁹ satis p3: talib⁹ sciētijs ꝑ dei s̄uos nō eē operā dandū. Jn oppositū aūt ⁊ pro ꝑte affirmatiua idē Gratianus. §. s3 obijcit̄. alia plura. c. adducit. vbi sex rōnib⁹ ōn̄dit q̄ clerici sciētijs secularib⁹ dn̄t operā dare. Et in. c. turbat sic ait. Turbat acumē legentiū. i. subtilitatē ingenij: ⁊ deficere cogit q̄ eos a legēdis secularib⁹ libris oibus modis existimāt ꝓhibendos. Jn q̄bus si qua inuenta sūt vtilia q̄si sua sumere licet: ⁊ nō q̄si gētilia supple. Alioq̇n Moyses ⁊ Daniel sapia ⁊ l̄ris egyptior̄ caldeorūq3 nō paterent̄ erudiri. Quor̄. s. gētiliū tm̄ supstitiones simul ⁊ delicias horrebāt Nec etiā ip̄e mgr̄ gentiū. s. sc̄tūs Paulus aliq̇t vsus poetar̄ suis scriptis indidisset: ⁊ suis dictis: ⁊ sūt vba Bede in li. reg. Et sup h̄ vbo nec mgr̄ gētiū. glo. sic dicit. Legit̄ q̄ cū Paul⁹ venisset athenas vidit arā ignoti dei. Jn q̇ viuim⁹ ⁊ morimur ⁊ sum⁹: A q̇ scripta Paul⁹ suā p̄dicationē incepit ⁊ apperuit illis athenienstib⁹ sensū illi⁹ scripture ꝓsequens de deo n̄ro: ⁊ dicēs. Quē vos dicitis ignotum ego p̄dico: ⁊ iō tūc Dionysi⁹ ariopagita videt̄ quendā cecū transeuntez dixit. Si illūiaueris hūc cecū credā: stati inuocato noie crucifixi ꝑ Paulū illuminat⁹ ē: ⁊ ille credidit: h̄ ad l̄ram in dicta glo. Jtē in. c. q̄ de mensa sic ait. Qui d̄ mēsa ⁊ vino reg̃. s. Nabuchodonosor nolunt comedē: ne poluant̄: vtiq3 si sapiam atq3 doctrinā babilonior̄ sciret eē pctm̄ nūq̄3 acq̇escerēt discere q̄d nō licebat. Et sunt vba beati Hiero. ad Titū. ⁊. §. cur g̃ dicit sic. Grān⁹ Cur g̃ legi ꝓhibent̄: q̇ tā rōnabilit̄ legēda ꝓbāt̄ hec Grān⁹. Audi peritū Hugo. ad ꝓpositū n̄rm q̄d dicat. Quicūq3 inq̇t ad sciam pertingere cupit: si relicta veritate artiū: reliquis se implicare voluerit materiaz laboris: vt nō dicā infinitā: plurimā inueniet ⁊ fructū exiguum. Qua ꝓpter mihi vr̄ p̄mū dandā eē operā artib⁹: vbi fūdamēta sūt oiu3 ⁊ pura simplaq3 vitas aperiat̄. Et idē. Quis eni vmbrā vtutū iduit q̄b⁹ videm⁹ floruisse gētiles. Quis eni Themistodis diligentiā Frōtonis grauitatē. Socratis ↄtinentiā. Fabricij fidē. Pudicitiā Scipiōis. Lōganimitatē Vlyxi Catonis pietatē imitat̄: q̄ q̄si q̄dā suor̄ seculorū sidera splēduerūt: tēꝑa sua illustrantes ⁊c̄. Quid hic dices aia mea. Reuera Grān⁹ in p̄dicta dis. §. cur g̃. ꝑoptime hāc q̄ōnē. dissoluit. Audi q̄d dicat. G3 seculares inquit l̄ras q̄dā legūt ad voluptatē: poetar̄ figmentis: ⁊ vbor̄ ornamēt̄ delectati: ⁊ hi supple s̄t mali Quidā vo ad eruditionē eas addiscūt: vt errores gentiliū detestent̄: ⁊ vtilia q̇ i eis iueniunt̄ ad vsū sacre eruditiōis deuoti iuertāt. s. in bonā ꝑtē. Tales laudabilit̄ seculares l̄ras addiscūt. Vn̄ b̄tūs Grego. quendā ep̄m nō rep̄hendit: q̄r eas didicerat: sed quia ↄ episcopale officiū ꝓ euangelica lectiōe grammaticā populo exponebat: hec ille. Quib⁹ sane vbis satis claret quō argumenta in oppositu3 solui possunt. Sic eni capitulu3 primū intelligit̄ q̄ ep̄s libros gentiliū nō legat. s. cā delectatiōis Quo quidē mō ⁊ capl̄m s̄m tertiū ⁊ quartu3 exponi pōt. Qua ex re ēt Hiero. ab angelo correctus ē: q̄r nimia. s. delectatiōe Ciceronē legebat: sicq3 de alijs. Quidam aūt ad hanc q̄ōnē distinctionē istam apponūt: dicētes. Aliqui addiscūt vt sciam tm̄: ⁊ hor̄ finis sup̄bia ē. Aliqui vt sciant̄: ⁊ hor̄ finis vana gloria ē Aliqui vt lucrēt̄: ⁊ hor̄ finis auaricia ē. Aliq̇ vt edificent̄: ⁊ hor̄ finis prudentia ē. Aliq̇ vt edificent. i. instruant: vt sūt p̄dicatores: et hor̄ finis charitas ē. Certe ista ē bona distinctio. ⁊ ꝑoptime difficultatē enucleat. Et vt latissime hec mā habeat̄: notāda sūt q̇dā dcā b̄ti Tho. s̄a s̄e. q. 167. in prima. q. ad vl. ar. vbi sic ad l̄ram ait. Studiū p̄hie s̄m se licitum est ⁊ laudabile ꝓpter veritatē: quā p̄hi ꝑceperūt deo illis reuelante. sed q̄r p̄hi q̄dam abutunt̄ ad fidei impugnationem: ideo apostolus ad Col. 2. c. ait. Videte ne q̄s vos seducat per p̄hiam ⁊ inanē sciam s̄m traditionē hoiu3: ⁊ nō s̄m xp̄m. Hoc ēt voluit ⁊ Hugo sic dicēs Phi q̄r xp̄m non cognouerūt in cogitationibus suis sup̄bia tumescentes: vera humilitate carentes: hūanā glorīā appetētes ⁊ seipos

sapientes existimātes ⁊ dicentes: stulti facti sūt hec ille. Et Lactā. li. ď falsa p̄nia. c. i. Nō potuerūt illi ph̄i v̄itatē cognoscere: q꞉ cū nō accepunt q̄ potēs esset. Jō Gran⁹ cad ď i. 3. c. siqs sic ait. Siqs grāmaticā artē nouit vł dialecticā vet recte loq̄ndi. i. ꝯposite rōem h̄eat: vt inter vera ⁊ falsa diiudicet: nō iprobam⁹. Geometria āt ⁊ arismetrica ⁊ musica h̄ent in sua scia v̄itatem: sȝ nō est illa scia pietatis. Scia pietatis est noscere legē: scripturas sacras: ⁊ itelligere ꝓphas: in euāgelio credere: ap̄los nō ignorare. Grāmaticoꝝ āt doctria pōt ēt ꝓficer̄ ad vitā: dū fuerit in meliores vsus assūpta ⁊c̄. h̄ ille. Et nota ꝙ lȝ geometria ⁊ arismetrica et musica vt dicit hic gran⁹ nō sint scie pietatis vt exponit: deƥuiunt tñ ⁊ famulant̄ scie pietatis. ꝑ illas. n. clari⁹ in diuīoꝝ venim⁹ cognitiōȝ: vt pȝ oib⁹ itelligētib⁹. Et ista sufficiāt ꝓ p̄nti mā Studijs igr̄ sacrarū lr̄arū opam dem⁹: vt en se doctric diaboli laq̄os ꝑcidere valeam⁹: exēplo militis nr̄i xp̄i diabolo tentāti v̄ba sacr̄ scripture r̄ndentis: nō in solo pane viuit homo ⁊c̄. cū quo per grāȝ h̄: ⁊ in futuro per gl̄iaȝ regnare possimus q̄ ē bn̄dictus in secula. Amen.

Feria s̄a p̄ie dñice q̄dragesime de generali iudicio sermo in ordie sextus.

Enite benedicti

v p̄ris mei ꝑcipite regnū: qď paratū ē vob̄ ab origine mūdi. Mathei. 25. Mellifluū hoc sanc: iocūdūqȝ v̄bū Jhesu xp̄i nr̄i capitanei ē: ad oēs v̄e sapiētes: q̄ sic hac i vita: dei sibi sapia ⁊ scientia ꝯcessa cū carne: mūdo vicijs: diaboloqȝ pugnarūt: vt nō iiuria gl̄ie coronā mereant̄: qď ⁊ Math. 5. oñdit dicēs. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces v̄ra copiosa ē i celis. Et Apoc̄. 3. Esto fidelis vsqȝ ad mortē: ⁊ dabo tibi coronā vite: ⁊ Jsa. 32. Sedebit pp̄ls me⁹ i pulchritudie pac̄ ⁊ i tabernacul̄ fiducie ⁊ i requie opulēta: ⁊. ps. Exultabū: sci in gl̄ia: letabū̄ i cubilib⁹ suis. Ac ꝑ locū ꝯ̄rijs ispiciētib⁹ dicit idē dñs. Jte maledicti in ignem eternū. Math. 25. ps. Pluet sr̄ pctōres laq̄os ignis sulphur: ⁊ sp̄ūs ꝓcellaꝝ q̄ faciūt v̄bū ei⁹: ⁊ idē Lōge a pctōrib⁹ sal⁹: q꞉ iustificatiōes suas nō exquisierūt. Jsa. vl. Vermis coꝝ nō morieſ ⁊ ignis corū nō extingueſ. Venite igiſ o veri sapiētes ꝑcipite regnū ⁊c̄. Jn q̄bus sacratissimis verbis tres de extremo ⁊ generali iudicio consideratiōes faciamus vȝ

Judicij extremi necessariā entitatē.
Judicij extremi stupendam qualitatē.
Et iudicij extremi vltimā terminabilitatē.

De nec̄citate iudicij extremi: ꝯsideratio pª

p Rimo iudicij extremi necessariā entitatē videam⁹: vbi more solito tres cōclusiones faciam⁹: vȝ. Prima ꝯcl̄o ē ista vt dei gubernatio oñdaſ: ⁊ irremuneratū nihil relinquaſ: necesse ē vt aliq̄ tp̄e aīa ⁊ corpus simul añ tribunal xp̄i p̄n̄teſ: ⁊ finalit̄ iudicenſ. Scďa ꝯcl̄o ē ista. Lȝ iudiciū extremum sit hoīuȝ cōitati occultissimū: nō tñ ab oib⁹ erit ꝑ̄sus ignoratū. Tertia ꝯcl̄o ē ista. Si iusti ⁊ bn̄ sctēqȝ viuētes iudiciū pauēt extremū: quid facere dn̄t miseri peccatores: q̄ eternas penas debent pati interum.

Quibus modis probari pōt iudiciū extremū futuꝝ eē. Conclusio p̄ma.

a Ccipe p̄mā ꝯcl̄onē ⁊c̄. ut. s̄. vbi tres ingram⁹ ve. vȝ. Pria v̄i. ē ista: q̄t et q̄ s̄t illa pctā q̄ marie irasciſ de⁹. 2ª ve. ē ista. An possit aliq̄ mō ꝓbari ꝙ de⁹ iratus dēat oēs vl̄r iudicare. 3ª veri. ē ista An vltimū iudiciū inter oia sit horribilius ⁊ pauendissimū. Quantū ad p̄mā veri. dico ꝙ tria sūt pctā p̄ncipalia: ꝑꝑ q̄ ꝑmarie irasciſ deus p̄. Jo. 2. Oē qď ē i mūdo: aut est cōcupia carnis: aut cōcupia oculoꝝ aut supbia vite. i. oē pcm̄: aut ē luxuria: ⁊ spes luxurie: aut auaricia: ⁊ ei⁹ nā: aut supbia ⁊ ei⁹ ꝯditio. Scďȝ h̄ tria pctā tria sūt horribilia iudicia dei. Pm̄ iudiciū iā factū ē ꝯ̄ angelos in coꝝ creatiōe rebelles. Apoc̄. 12. Factū ē pliū magnū in celo ⁊ sequiſ. Et ꝓiectus ē ille draco serpens antiquus q̄ vocaſ diabolus: ⁊ sathanas q̄ seducit vniuersū orbē: ⁊ ꝓiect⁹ ē in terrā: ⁊ āgeli ei⁹ cū eo missi sūt ⁊c̄. Sed ď h̄ satis i nr̄o dñicali Et h̄ iudiciū pm̄ factū ē ꝯ̄ pctm̄ supbie: omnes eni cōiter theologici tractatores ꝯcedūt: vt dicit ēt dn̄s Bo. di. 5. secūdi sniarū. ꝙ oēs angeli apostatantes supbia ⁊ elatione apostataret Sed i mō supbiēdi fuit opinionū diuersitas: vt ibi p̄fatus doctor oñdit. Quidā eni dicunt ꝙ Lucifer p̄mo ⁊ p̄ncipaliter supbiuit: diuine nō volēs subdi ptāti. Jnferiores v̄o sic supbierū: q꞉ volūtati luciferi ꝯsenserūt: sic̄ Adaȝ dr̄ supbisse: q꞉ mulieri supbienti ꝯ̄sensit. Sȝ hic mod⁹ nō placet dño Bona. ⁊ rō: q꞉ nemo iordinate appetit aliqď bonū p⁹ alti q̄ȝ sibi: et

ꝑ ꝯn̄s ꝑus debuerūt īferiores libertatē suā ap
petē q̄z luciferi. Quid āt dicūt ꝙ ēt inferiores
āgeli ꝓpā excellētiā ⁊ libertatē supbiēdo cō/
cupierūt sꝫ intuētes ad illā ꝑuenire nō posse si
ne supbia luciferi q erat coꝝ oib⁹ excellēti ꝛ.
Ysa.14. Tu signaculū silitudinis plen⁹ sapiā
ꝑfecte pulchritudis ī padisi delitijs fuisti. luci
fero adheserūt ⁊ sic ꝓpa supbia peccauerūt. qꝛ ex
ꝓpa volūtate aliene supbie adheserūt. Et h°
placet dn̄o Bona. Jō nō ꝙ ꝑnceps spirituū
reproboꝝ suoꝝ naliū attēdēs strenuitatē ⁊ ex
cellētiā: sine meritis alijs voluit spiritib⁹ dn̄a/
ri: nec cupiā subiect⁹ eē. Inferiores vo spūs
tm̄ appetē mime ausi sūt: sꝫ ēt ipsi suoꝝ naliū
strenuitatē ꝯsiderātes ꝯtētati sūt supbie lucife
ri ꝯsentire: ita ꝙ sub vmbra illi⁹ nō cupiā mi
nistrarēt: sꝫ q̊dāmō sub illo potirenꝭ volūta/
ria libertate q̄ sub diuino dn̄io se ꝯseq nō posse
videbāt. Et sic ꝓpa volūtate supbierūt: qꝛ sine
meritis voluerūt btificari. Et q̄zuis nō appe
terēt ꝑesse sic lucifer tn̄ indebito mō appetierūt
subesse q̄ fu vt nō tm̄ appeterēt deo parificari
sic lucifer ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō tm̄ peccauerūt sic̄ ⁊ luci/
fer. q̄re ⁊c̄. Scd̄m iudiciū fcm̄ ē. Ben̄. vj.
vbi dr̄. Vidēs āt ꝙ mlta malitia hoiuꝫ eēt in
tra ⁊ cūcta cogitatio hois itēta eēt ad malū oi
tpe penituit cū fecisse hoiēꝫ: ⁊ ait. Delebo ho/
minē quē creaui a facie tre ⁊c̄. ⁊ itroduxit dilu
uiū ad delēdā oēꝫ carnē. Sꝫ quō penituit deū
cū sine tristitia qs penitere nō possit: dico ꝙ
iō dr̄ deū penituisse: qꝛ opa penitudis on̄dit:
sic̄ ⁊ hoies penitē solēt qn̄ vidēt opa coꝝ fini
coꝝ ⁊ intētiōi agētis oino ꝯ̄riari: ⁊ aliq̄ signa
illi⁹ penitudis on̄dūt. Sic ⁊ silr de⁹ hūanū ge
nus ꝯ̄ debitū ei⁹ finē ⁊ intētiōi ipsi⁹ agētis qd̄
ē ipsemet: cernēs oppugnari: signa penitudi
nis on̄dit. qꝛ irati morē gerēs Hoc iudicium
futuꝝ ꝑdicēs diluuiū sup vniuersā trā misit.
⁊ oia viuētia dleuit q̄ extra archā erant. Sꝫ q̄
culpa dices pr̄ Ambr. paupeꝝ aialiū vt silr di
luuio ꝑderēꝭ. Ne mireris aia mea. Fecit. n.
de⁹ hoc ipsū in maiorē pctoꝝ mūdi detestatio
nē. Nā cū aialia nō ꝑꝑ se: sꝫ ꝑꝑ hoiēꝫ fcā sint
nō solū hoies: sꝫ ⁊ cūcta illi dsuientia voluit i
ꝑpetuū terrorē ⁊ detestationē sempitnā dilu/
uio ꝯsumē: ⁊ piter fumē. Et hoc ipsū iudiciū
aia mea factū ē ꝯ̄ pctm̄ luxurie. O maledicta
luxuria: nō tm̄ ꝓpter te mūd⁹ diluuio perijt sꝫ
alia quodāmō īfinita sꝫ subsecuta mala. Pro
pter te Sanson fortissim⁹ a Dalida meretri/
ce decept⁹ ē. ⁊ morte finiuit. Judicū. 6. Pro
pter te Dauid scissim⁹ in Bersabē se tanātē
exardescēs: adulteriū ⁊ homicidiū cōmisit. 2.
Rn̄. xj. Propt te Salomō sapiētissim⁹ insa/
niuit ⁊ idolatrauit. 3. Rn̄. Propt te strenuus
capitane⁹ Holofernes a Judith capite ē trū
cat⁹. Judith. 12. Propt te duo ꝓbissimi iudi
ces senes Susannā falso calūniantes: gladio
ꝑierūt. Daniel. 12. Propt te Thamar regia
qꝛ ex adultio cōcepit igni est iudicata. Ben̄.
38. Propter te Sodoma ⁊ Bomorra igne
cōsūpte sūt. Ben̄. xix. Quid multis moror.
O greci vbi Troia mag̃. Jā seges vbi troia
fuit resecādaqꝫ falce ꝑꝑ pctm̄ luxurie. O ita/
lia tot ānis flagellata peste testioniū maꝝ lu/
xuriaꝝ ꝑbe. O hōicidia ⁊ ifamatiōes ⁊ ꝑicu/
la innūera religiosoꝝ ⁊ seculariū q̄re nō cla/
matis. Nōne hodie mūd⁹ vndiqꝫ luxuria fe/
tet. O nares dei quō tātā feditatē sufferre po
testis Miserē nobis eine de⁹ cog̃uisti. n. fig/
mētū nr̄m recordat⁹ es qm̄ puluis sum⁹. Jnd̄
Breg. i dialogo ait. Carnal dlectatio mentē
quā ificit obscurat vt vidē veri luis claritateꝫ
nō valeat. sꝫ vn̄ inferi⁹ delectaꝭ inde caligineꝫ
ad supna patiaꝭ. Et idē i libro moꝝ. Hodie
ingt filiū hoiuꝫ aie curā neglīgūt curā āt car/
nis ꝑficiūt i oī dsiderio. Neqꝫ. n. peccare me
tuūt sꝫ puniri. Nec vtuti cordis daꝭ opa: sed
valitudini corpis: imo ⁊ voluptati. h ille. In
de Innocēti⁹ de vilitate ꝯditōis hūane sic in
clamorē ꝓrūpit O extrema libidinis turpitu
do: que nō solū mētē effeminat sꝫ ⁊ corp⁹ ener
uat. nō solū maculat aiam: sꝫ fedat personam
O ē nāqꝫ pctm̄ qd̄cūqꝫ fecerit hō: extra corp⁹
suū ē. q aūt fornicaꝭ in corp⁹ suū peccat: semꝑ
illā ꝑcedūt ardor ⁊ petulātia: semꝑ cōcomitaꝭ
fetor ⁊ imūditia: semꝑ sequūꝭ dolor ⁊ peniten
tia. Tertiū iudiciū generale mudū fcm̄ est.
Expectatur aūt maximo cuꝫ timore apud dei
seruos. ⁊ hoc ꝯ̄ auaritiā fiet. Math. 25. Ite
maledicti in ignē eternū. ps. Tunc loquiꝭ ad
eos in ira sua ⁊ in furore suo cōturbabit eos.
Et idē. Quis nouit ptātē ire tue: aut ꝑtimo/
re irā tuā dinūerare. Jō Apoc. 6. Dicēt re/
probi mōtib⁹ cadite sup nos ⁊ rupibus opite
nos ⁊ Jaco. 5. agite nūc diuites plorate vlulā
tes in miserijs vr̄is q̄ aduenient vobis. Diui
tie vr̄e putrefacte sūt aurū vr̄m eruginauit: ⁊
erugo coꝝ erit vobis in testimōiū: ⁊ māduca
bit carnes vr̄as sic̄ ignis ⁊c̄. Et de hoc iudi/

tio futuro ē ad p̄ns sermo. q̄re p̄z satis prima
veritas. Quātū ad secūdā ỽitatem dico ꝙ
q̄zuis simplici fide iudiciū extremū fieri debē
assentire deberem⁹: tū vt recti⁹ q̄rūdā rabiem
mūdū hūc sibi ꝑadisū ꝯstituētiū: ꝙ extremuz
iudiciuz futuꝝ sit triplici medio declarabo. s.
auctoritate: rōne ⁊ exēplo. Auctoritate quidē
ꝑ̊ veteris: deinde noui testi. Et clari⁹ q̄ ad po
stero declarabo. Accipe ꝑmā veteris testi au/
ctoritatē. Audi Job. c. 9. Scio inq̄t ꝙ redem
ptor me⁹ viuit: ⁊ in nouissimo die de tra sur/
rectur⁹ sum: ⁊ rursū circūdabor pelle ⁊ carne
mea: ⁊ videbo deū saluatorē meū. Et idez. c.
24. Cūctis inq̄t dieb⁹· q̄b⁹ nūc milito expecto
donec vēiat immutatio mea. vocabis me ⁊ ego
r̄ndebo tibi ⁊c̄. Scd̄o loco audi Ezech. 27.
c. Hec dicit dn̄s ossib⁹ his. Ecce ego intro/
mittā in vos spm̄ ⁊ viuetis: ⁊ dabo suꝑ vos
neruos: ⁊ succrescē faciā suꝑ vos carnes: ⁊ su
perextēdā in vobis cutē ⁊ dabo vobis spm̄ ⁊
viuetis ⁊ scietis q2 ego dn̄s. ⁊ ingress⁹ ē i ossa
spūs ⁊ vixerūt ⁊ steterūt suꝑ pedes suos exer
cit⁹ grādis ⁊c̄. Tertio loco audi Malach. c.
3. Ecce dies venie succēsa quasi caminus: ⁊
erūt oēs suꝑbi ⁊ faciētes iniq̄tatē vt stipula ⁊
inflāmabit eos dicit dn̄s exercituū. ⁊ nō dere
linquet eis radicē neq3 germē. h ille. Audi
q̄rto loco Jsa. c. lxv. Ecce inq̄t ꝟui mei come
dēt. ⁊ vos esurietis. Ecce ꝟui mei bibēt ⁊ vos
sitietis. ecce serui mei letabūt: ⁊ vos cōfunde
mini. Ecce serui mei laudabūt ꝑ exultatōe cor
dis ⁊ vos clamabitis ꝑ dolore cordis. ⁊ ꝑ ꝯtri
tiōe spūs vlulabitꝭ. Hec sufficiāt q̄m clarissi/
me sūt. Accipe mō auctoritates noui testamē
ti. ꝑ̊. Math. c. 12. Viri niniuite surgēt i iudi/
cio cū generatiōe ista ⁊ ꝯdēnabūt eā ⁊c̄. Se
cūdo Jo. c. 5. Et ꝓcedēt q̄ bona fecerūt in re
surrectiōe vite q̄ ỽo mala egerūt in resurre/
ctionē iudicij. ⁊ c. xj. Resurget fr̄ tuus. dic̄ ei
Martha scio. q2 resurget i resurrectōe i nouis
simo die. Tertio audi aplꝫ. i. Cor. 15. Ecce
mysteriū vobis dico: oēs q̄dē resurgem⁹: sed
nō oēs imutabimur: ⁊ cetera q̄ sequūt. Et idez
ad phil. 3. vn̄ expectam⁹ saluatorē nr̄m q̄ refor
mabit corp⁹ hūanitatis nr̄e ꝯfiguratū corpori
claritatis sue. Quarto loco audi euāgeliuz
hodiernū. Cōgregabūt an̄ eū oēs gētes ⁊c̄.
q̄ oi declarabim⁹ īfra. Quare ỽitas satꝭ cla
ra ꝑ locū ab auctoritate. Scd̄o hec ỽi. ꝓbat
rōne. Sz ꝓ fūdamēto rōnū ē notādū ꝟz btm̄

Tho. in. 4. di. xlvij. ad r̄nsionē ꝑme q̄ōnis ꝙ
sicut oꝑatio ꝑtinet ad reꝝ ꝑncipiū q̄ ꝓducunt
i eē: ita iudiciū ꝑtinet ad terminū q̊ res ad suū
perducūt finē. Oꝑatio āt dei ē duplex. Vna
q̄ res ꝑmit⁹ ꝓduxit in eē. Gen̄. i. Jn ꝑncipio
creauit de⁹ celū ⁊ terrā. Alia q̄ res creatas ⁊ ꝓ
ductas gubernat. ꝑma oꝑatio septio cessauit
die. Gen̄. i. Quieuit aūt deus die septimo ab
oi oꝑe qd̊ patrarat. Scd̄a aūt oꝑatio nūq3 va
cat. Jo. 5. Pr̄ me⁹ oꝑat vs3 mō ⁊ ego operor
His dei duob⁹ oꝑib⁹ duo iudicia corr̄ndent.
Nā si de⁹ oia gubernat: necesse ē vt ꝟm vni/
uscuiusq3 opus ⁊ ꝟm ꝙ respicit ꝑfectionē vni
uersi vnicuiq3 tribuat. ps. Scd̄z oꝑa manuū
meaꝝ tribuet mihi. Et iō huic recte guberna
tioni q̄ gubernat cūcta ꝟz oꝑa sua: ⁊ ꝟz ꝙ ipsa
creata respiciūt ꝑfectionē vniuersi. necesse est
vt corr̄ndeat iudiciū: ꝟz qd̊ tribuat vnicuiq3 ꝟz
ꝙ ꝯuenit vniuerso. Et ꝑꝑ hāc cām cū sit gn̄a
lis prouisor ꝑmiationē vni⁹ defert ꝓ alterius
vtilitate. silr̄ ⁊ punitionē: vt ēt dic̄ ꝑfat⁹ doctor
in ꝑma parte sūme. Et hoc iudiciū qd̊ respicit
gubernationē nō respicit res quantū ad eē to
tale ⁊ simpliciter: sed solū quantū ad bene eē.
Judicat. n. solū deus quantū ad gubernatio/
nē ꝟm qd̊ est vtile vniuerso. Sz cum hoc nō
sufficiat: iō o3 vt sicut gubernationi iudicium
qd̊ bn̄ esse respicit creaturaꝝ corr̄ndet: ita o3
ꝙ oꝑe creationis qd̊ respicit res ꝟm totale eē
⁊ simpliciter corr̄ndeat aliqd̊ iudiciū generale
qd̊ respiciat totale ⁊ simpliciter eē creaturaꝝ.
Jta qd̊ mūdo vltima cōplexio deť: vno quo/
q3 finalit̄ accipiēte qd̊ ei debeť ꝟm seipsum: ⁊
nō ꝟm ordinē vniuersi. Et qd̊ nūc occultatur
ad alterius vtilitatē: tūc ad penā ꝓpriā vel
ꝓpriū ꝑmiū patefiet. Hoc sic notabili ꝑsup/
posito ꝙ iudiciū sit futurū. tres formo rōnes
Prima dr̄ diuine iusticie clara notificatio.
Scd̄a dr̄ iniq̄tatis maloꝝ totalis ꝯsumatio.
Tertia dr̄ bonitatis iustoꝝ finalis ⁊ ꝑfecta
iocūdatio. Prima inq̄3 rō dr̄ diuine iusticie
clara notificatio. Cū. n. de⁹ cā prima sit: ⁊ gu/
bernator reꝝ optim⁹: necesse ē vt ⁊ potentissi
mus sapiētissim⁹ ⁊ iustissimus existat. Sz in
creatiōe reꝝ satis eis potētia claruit. Gen̄. ꝑ
dixit ⁊ facta sūt. Silr̄ ⁊ ei⁹ sapiētia in reruz
gubernatione: iuxta illud Boetij. O qui ꝑꝑ
petua mundū rōne gubernas ⁊c̄. q̄ necesse ē
vt ei⁹ ꝯsumata ⁊ perfecta iusticia ondat. sed h
ondi nō posset nisi aliq̄ statuto tp̄e bonos eter

naliter premiaret: ꝛ iniustos eternalit̃ puniret:
cū aliq̄ iusti sine totali premio. ꝛ peccõres sine
plena punitiõe de hac vita discedat: vt vide/
bitur in scḋa rõne. Scḋa rõ dr̃ iniquitatis
maloꝝ totalis ꝯsumatio. O clemētissime deꝰ
audi queso vocē serui tui: nõne tu iustꝰ in oi/
bus operibꝰ tuis. Justus dñs ꝛ iusticiā dile/
xit: equitatē vidit vultꝰ eius ꝓpha clamat. Tu
blasphematoribꝰ: luxuriosis: homicidis vsu/
rarijs ceterisq; inimicis tuis innumera ꝯtinue
bona largiris. Nullꝰ in hoc mūdo vt plurimū
felix: nisi q tibi in oībꝰ debellat̃. Nūqd ꝛ hi
sine pena q̄so trãsibūt. Nūqd cū tot tantisq;
scelcribꝰ ad paradisū venient. Rñde queso do
mine vt audiāt s̄ui tui. Nõ turberis fili pcõr
ait mihi in spū dñs q̄m q̄ seminauerit hõ hec ꝛ
metet. Seminauit hic sceleratꝰ in vita sua sēp
mala: ecce veniet dies q̄ mala semꝑ colligit in
vita sua. silr̃ ꝛ boni colligent bona. ps. Re/
tribuet mihi dns s̃z iusticiā meā. i. oꝑa iusta:
ꝛ s̃m puritatē manuū meaꝝ retribuet mihi.
Et Hiere. 15. Ego dñs scrutās corda: ꝛ pro
bās renes: q do vni cuiq; s̃m viam suā ꝛ iu/
xta fructū adinuētionū suaꝝ. Tertia rõ dr̃
bonitatis iustoꝝ finalis ꝛ ꝑfecta iocūdatio. o
scissimi athlete martyres dei. o dei amici pau
lisꝑ ad me erigite aures. Quare tot innūeris
tātisq; tormētis ꝑsecutõibꝰ ꝛ austeritatibꝰ vos
exposuistis dicite nobis pcor. Amore iesu cla
māt oēs: id pr̃ Ambro. egimꝰ. S; queso qd
vobis i hac vita ex his ꝯtribuit dñs. Famez
inqūt: siti ꝑsecutõcs tribulatiõesq; multas iu
xta illḋ. Propt̃ te mortificamur tota die extia
ti sumꝰ vt oues occisiõis. Et tu bone Jesu an
tu igratꝰ es: vt mala ꝓ bõis reddas. Absit a
te iusto retributore: imo iustissimo. Sap. 3.
Bonoꝝ dicite iusto q̄m bñ: ꝛ de fructu adin/
uētionū suaꝝ comedet. ꝛ ꝓuer. x. O pꝰ iusti
ad vitā: fructꝰ āt ipij ad pctm̄. Et põt addi rõ
q̄rta. s. ꝯgruētis necitatis approbatio: vt ar/
guat̃ sic q̄ñcūq; reꝑit̃ aliqḋ extremū: ꝛ mediū
de necitate reꝑit̃ alteꝝ extremū s; reꝑit̃ sūma
felicitas: vt h in mūdo. g̊ de necitate dabit̃ al/
terū extremū. s. sūma. ꝛ extrema miseria s; hº
nõ eēt si corꝑa silr̃ cū aiabꝰ nõ cruciarēt̃: vt p;
g̊ ꝛc̃. Et ē rõ sūpta ex dictis. Bona. in. 4. di.
xliiij. q̄re satis vitas rõe ē clara ꝛc̃. Tertio
ꝓbat̃ pñs vitas exēplo. Legit̃. n. i vitis pa/
trū: q̄ cū qdā scūs pr̃ iuuenē quēdā dissolute
viuētē vidisset dixit corā celo ꝛ t̃ra reddituri
sumꝰ rõnē totiꝰ vite nr̃e: ꝛ tu rides. Nūc. n. ē
locꝰ fiēdi: lecꝰ ē nūc pctā luēdi: postea gaude/
būt q nūc sua cria flebūt. Jñ Greg. i oı̃lia aīt
Pñtis tp̄is ita ē agēda leticia: vt nūq; amari
tudo seqnt̃ iudicij a mēoria recedat: Et sic p;
s̃a vi. Q̃tū ad t̃tiā vi. dico vt colligit̃ de in
tentiõe. Ber. in q̄dā s̃mõe q̄ tria sūt i nūero
maxie t̃ribilia. v;. mors iudiciū ꝛ gehēna qd
n. ē horribiliꝰ morte qd t̃ribiliꝰ iudicio qd itol
lerabiliꝰ gehēna. Primū iq; t̃ibile s; potius
horribile ē mors. s. corꝑal̃. Audi Ber. i spe
culo mõachoꝝ. Sūma phia ē meditatõ mort̃
assidua hāc vbicūq; hõ prexerit: secū portz: ꝛ
in eternū nõ peccabit. Et Aug. in li. exhorta
tionuz. Nihil inqtꝰ sic reuocat a pctis: sic fre/
quēs meditatio mort̃. hec ē. n. illa que hoīez
hūiliari facit: oia ꝯtēnere. ꝛ pniaz agē. Mors
n. vt dr̃ in libello de ꝯtēptu mūdi resecat: oia
necat. qḋ carne creat̃. Magnificos premit ꝛ
mēdicos: cūctis dñat̃. Nobiliū tenet imperiū
nullūq; veret̃: tam ducibꝰ q; ꝑncipibus coīs
habet̃. Mors iuuenes raꝑit atq; senes: nulli
miseret̃. Jlla fremit: genus oē tremit. qḋ in
orbe mouet̃. Jlla ferit: caro tota ꝑit dū sub pe
de mortis ꝯterit̃ nec excipit̃ vir robore fortis
Nil redimit dū mors ꝑunit. q; federa nūq;
nec ꝑciū: nec seruitiū mors accipit vnq̄;. S;
qd plura loq̄r. nulli mors ipia parcit: nec eua
dit inops nec q̄ marsupia farcit. hec ibi. Scḋ
ḋ hº sat̃ ifra feria q̄nta q̄rte dñice ꝑ totū. S;
ad pñs hec tria declaremꝰ. Dico. n q̄ mors
hoīez humiliare facit oia ꝯtēnē: ꝛ pniaz facē.
Prio inq; hoīez hūiliat. Acab. n. 3. Rñ.
21. audita cōminatiõe mortis ab Helia hūilia
tus ē: ita q̄ dñs Helie diceret. Nõne vides
Achab hūiliatū corā me. Silr̃ ꝛ Ezechias au
dito ab Jsaia morieris tu ꝛ nõ viues ꝯuersa
facie ad parietē fleuit amare. Jnde ps. Sci/
ant inqt gētes q̄m hoīes sūt: hoc ē ḋ limo t̃re
ꝓcreati ꝛ iõ necio morituri. Eccl̃. xli. O ēs q
de t̃ra sūt in terrā ꝯuertent̃ ꝛc̃. Scḋo mors
oia ꝯtēnere facit Hiero. Facile inqt cõtēnit
oia q se semꝑ cogitat morituꝝ. Esau qdē mor
tē sibi iminē cernēs. terrena ꝯtēpsit. Geñ.
25. dicēs. An maior: qd mihi ꝓderūt primo
genitura. Et sapiētissimꝰ Salomõ mortē ꝯsi
derans: oīa mūdana vanitatē asseruit. Audi
qd dicat Eccl̃. 2. c. Magnificaui igt oꝑa mea
edificaui mihi domꝰ plātaui vineas feci ortos
ꝛ pomeria ꝛ ꝯseui ea cūcti gnīs arboribus ꝛ

60

extruxi piſcinas aquaꝝ: vt irrigarẽ ſiluas lig
nũ germinãtiũ: poſſedi ſuos ⁊ ancillas: mul/
tãq3 familiã habui: armenta q̃3 ⁊ mag̃s ouiu3
greges: vltra oẽs q fuerũt añ me in Hierl'm
Coaceruaui inde argẽtũ ⁊ auꝝ ⁊ ſubſtantias
regũ ⁊ ꝓuinciaꝝ. Feci m̃ cantatores ⁊ canta/
trices: ⁊ delitias filioꝝ habui ciphos ⁊ vrceos
in miſterio ad vina fũdenda. ⁊ ſupergreſſus
ſũ opibꝰ oẽs q fuerũt añ me in Hierl'm. Sa/
piẽtia q̃3 pſeuerauit mecũ: ⁊ oĩa q̃ deſiderauc/
runt oculi mei nõ negaui eis: nec ꝓhibui cor
meũ q̃n oĩ voluptate frueref. ⁊ oblectaret ſe i
his que parauerã: Cũq3 me vertiſſẽ ad vniuer
ſa opa que fecerãt manꝰ mee: ⁊ ad labores in
qbꝰ fruſtra ſudauerã vidi in oĩbꝰ operibꝰ va/
nitatẽ: ⁊ afflictionẽ aĩ: ⁊ nihil pmanere ſub ſo
le. hec ille. O gl'ia mũdi fallax. O gl'ia mũdi
vana. O gl'ia mũdi trãſitoria. O fragil' mun
dus. O inanis mũdꝰ. O ꝓditor mũdꝰ quot
tuis blãdimentis pdis. O ſtultiſſima aĩa cur
nõ cito ſpnis que ptereũtia cernis ⁊c̃. Ter
tio dico q̃ mors pniam agẽ facit. Audi Am/
bro. ſup Lucã. Ve inq̃3 mihi ſi pctã nõ defle/
uero. ve mihi ſi media nocte nõ ſurrexero ad
ↄfitendũ tibi dñe. ve mihi ſi dolũ ꝓximo meo
fecero. ve mihi ſi veritatẽ nõ dixero: ad radicẽ
arboris ſecuris poſita eſt. h ille. Et Job. x.
Paucitas dieꝝ meoꝝ finief breui. dimitte ẽ
me vt plãgã paululũ dolorẽ meũ añq̃3 vada3
⁊ nõ reuertar ad terrã tenebroſam: ⁊ opertã
mortis caligine. Et Aug. li. de decẽ cordiſ ſic
ait. Melior ẽ modica amaritudo in faucibus
q̃3 eternũ tormẽtũ in viſceribꝰ. Inde Jobes
bap. in deſerto ſqualidus Luc. 3. clamabat. Fa
cite fructꝰ dignos pnie. Et ſubdit: ſecuris ad
radicẽ poſita ẽ. i. mors. Audi notabile exem
plũ. Legif apud clarauallẽ accidiſſe: q̃ qdam
vir ſcũs cũ in orone eẽt: audiuit quãda voce3
miſerabilr lametãtẽ: ⁊ cũ qd hoc eẽt inquireret
rñdit. Ego ſũ aĩa cuiuſdã dãnati meã infeli/
cẽ deplorãs perditionẽ. Et cũ de pena eiꝰ que
reret: ait q̃ grãdis damnatoꝝ pena erit tpis
amiſſio. i cuiꝰ puula mora pniam facẽ potuiſ/
ſent que eos a tãta infernali pena liberaſſet.
q̃re ⁊c̃. Scdm terribile ẽ iudiciũ extremum
in q̃ oĩa examinãda ſũt. Sap. 5. Turbabunf
timore horribili: p anguſtia ſpũs gemẽtes ⁊c̃.
Et de hoc ẽ ad pñs nr̃a ↄ̃ſideratio. Legitur
eñi i vitis patꝝ q̃ abbas Agaton cũ moritu/
rus erat p tres horas ocul' aptis imobilis ſte
tit. Et frẽs cũ pulſarẽt clamantes. abbas vbi
es. rñdit. In ↄſpectu iudicis oĩu3 aſſiſto. ⁊ fra
tres ad eũ. O pr̃ ⁊ tu times. ⁊ ipe ad eos: In
tima inq̃t virtute q̃ potui dei mãdata ſeruaui.
ſ3 hõ ſũ. ⁊ neſcio vtrũ opa mea corã deo acce/
pta fuerint. q: aliter ſũt dei. aliter hoĩu3 iudi/
cia. Jõ timeo: nec ↄfido niſi venero añ deu3.
Eccl'. 9. Sũt iuſti atq3 ſapientes ⁊ opa eoꝝ in
manu dei. ⁊ nemo ſit vtrũ odio vl' amore di/
gnus ſit: ſ3 oĩa i futuꝝ ſeruãf icerta ⁊c̃. Ter
tiũ horribile ẽ gehẽna. i. infernꝰ. Job. 7. qui
deſcẽderit ad infernũ nõ aſcẽdet: nec reuertef
vltra in domũ ſuã. p̃s. Poſuert me in lacu
inferiori: i tenebroſis ⁊ vmbra mort'. Legif
n. in vitis patꝝ q̃ cũ qdã pr̃ ſcũs aſprimã vitã
in heremo ducẽt. introgaꝰ cur ſic faceret. re
ſpõdit. Totꝰ labor vite mee nõ ẽ idoneꝰ com/
parari ad vnũ diẽ tormẽtoꝝ que pctõribus in
futuro ſecl'o ↄſeruãf. S3 de his pẽis ẽt ifra i hꝰ
ſmõe dicemꝰ. q̃re ⁊c̃. Et ſic p3 nr̃a pria ↄcl'o.
Quibus diuinũ ⁊ extremũ iudiciu3 erit oc
cultatũ. ⁊ quibus non. Concluſio ſecũda.
Capite ſecũdã ↄcl'onẽ. v3. L3 iudi/
a ciũ extremũ ſit hoĩu3 cõitati occultiſſi
mũ: nõ tñ ab oĩbꝰ eſt ꝓrſus ignoratũ.
Ad cuiꝰ declarationẽ tres inquiramꝰ veri
tates. v3. Prima veri. eſt iſta. An extremũ
iudiciũ q̃3tũ ad tẽpꝰ ſit oĩbꝰ ꝓrſus ignoratum.
Scd'a veri. eſt iſta. Si q̃ñ erit ꝓpinquũ tẽpꝰ
iudicij erũt aliq̃ ſigna in celo: vt cometa ⁊ alia
ſigna generalẽ mortẽ oñdẽtia. Tertia veri
tas eſt iſta. Quõ debet intelligi illud dictum
ſaluatoris q̃ tpe iudicij virtutes celoꝝ moue/
bunf. Quantũ ad pmã veritatẽ dico q̃ bea
tus Tho. in. 4'. diſ. xlvij. q. 3. dicit q̃ deus l3
ſit cã reꝝ p ſciam ſuã: cũ ſcia dei ſit cã reru3: ⁊
ſcia nr̃a cauſaf a rebus: ⁊ l3 tam modũ cau/
ſandi q̃3 ſcia creaturis ſuis cõicet. tñ ⁊ aliquos
effectꝰ ſibi retinuit ad quos cõcurrere nõ po/
teſt creatura aliqua ſicut ẽ creatio reꝝ. cuiꝰ de
us ſolũ eſt ꝓpria cã. Sil'r ⁊ in ſcia aliq̃ ſibi
retinuit que noſcere creatura aliqua non põt
⁊ hoc ẽ dies iudicij: ita q̃ ſm ipſũ erit creatu/
re oĩ totalif ignotũ. Et ↄfirmat illud p Aug.
in epl'a de die iudicij ad Eſitiũ: ⁊ hº i ↄñſione
ad ſm argumẽtũ. Ego aũt dico ſaluo ſemper
iudicio meliori q̃ tria erũt hoĩu3 genera i illis
diebus. Primũ genꝰ erit quorũdã qbꝰ tẽ/
pus ⁊ dies iudicij erit oĩno ignotũ. Scdm
genꝰ erit quorũdã qbus gnerali quodãmõ c/

rit aliqualiter notū. Tertiū genꝰ erit quorū/
dā quibus particulariter poterit esse notum.
Primū inqȝ genꝰ erit quorūdā quibꝰ tēpꝰ
ꝛ dies iudicij erit oīno ignotū. ꝛ hoc genꝰ erit
cōitas hoīuȝ. Et hᵒ multiplici rōne. Prio
vt semꝑ timeāt. Scdō vt semꝑ tāqȝ de ꝓxi/
mo se pparent. Tertio qꝛ nō erūt digni vt
illis secreta dīna reuelent. Quarto ne mali
aut demones dīnū iudiciū impediāt. Multa
eni eueniūt: ꝛ ventura sūt quoꝝ euentū demo
nes ꝛ hoīes impedirēt. Possent alie rōnes
adduci: ſȝ iste sufficiāt ad pn̄s. Scdm hoīuȝ
genꝰ erit quorūdā quibꝰ erit gnāle quodā mō
aliq̄liter notū. Et qd̓ de iudicio nūc dico ge/
nerali: pōt de oībꝰ alijs dīnis futuris iudicijs
exponi. Nā a qbusdā illuīatis mentibus pn̄t
aliq̄ signa cē nota qn̄ dīna iudicia suꝑ aliquē
pplm vl̓ patriā vētura sūt. Signa aūt talia q
bus ista dīna iudicia cōprehēdi pn̄t: sunt hec.
Primū signū ē horribilitas pctōꝝ. Scdȝ
signū ē multitudo pctōꝝ. Tertiū signum ē
inuerecūdia ꝛ ipunibilitas pctōꝝ. Quartū
signū ē iocūditas pctōꝝ. Quītū signū ē stu
diū pctōꝝ. Sextū signū ē gl̓iatō pctōꝝ. Se
ptimū signū ē pseuerātia pctōꝝ. Cū ista septē
cernis signa in aliq̄ pplo ꝓuincia vl̓ regno, p
culdubio illis de ꝓxio aliqd̓ diuinū flagelluȝ
erit. Qn̄. n. in toto terraꝝ orbe: vt de iudicio ex
tremo dicamꝰ horribilia pctā pullulabūt: tunc
erit pmū signū future messis. Sȝ hᵒ nō suffic̄
si h̄ horrēda pctā eēnt in paucis suffert deus:
Sȝ cū multitudo pctōꝝ supuenerit: fm signū
erit future messis: Sȝ q̄ȝuis pctā horribilia ꝛ
infinita eēnt si tn̄ fierēt occulte patiētiam h̄ret
deꝰ. Etsi pueri māifeste fierēt: punirēt ad mi
nus: adhuc patiētiā h̄ret deꝰ: ſȝ cū ipune trāſ/
eunt ad irascēdū: deū ꝓuocamꝰ. 23. q. 4. si ea
vbi dr̄. Si ea quibꝰ deꝰ offendit: inseq vl̓ vlci
scī differimꝰ: vtiqȝ dīnitatis patientiā ad ira/
cūdiā ꝓuocamꝰ. Multū eni deꝰ delectatur in
punitione maloꝝ: vt dr̄ in. c. si quis. cadē cā
ꝛ qōne. Et q̄ȝuis pctā ista tā horrenda impu/
nita trāsirēt: si tn̄ fierent cū aliquali timore pa
tientiā haberet deꝰ: ſȝ cū sine timore ꝛ iocūda
tione fiūt: magis dīno iudicio ꝓpinquamus.
Et q̄ȝuis etiā sine timore fierēt: si tn̄ oē nostꝝ
studiū nō eēt in illis: patiētiā h̄ret deus: ſȝ qn̄
oē studiū in illis erit: etiā appropinquamꝰ ma
gis. Sȝ si pur oē studiū nr̄m eēt in male viuē
ēdo: ꝛ hoīes tn̄ ē ed: co pctis nō gloriares

patientiā h̄ret deꝰ. Sȝ cū cernimꝰ pctōres in
malitia gloriari: aliud clarū ē signū diuini iu/
dicij. Vn̄ ꝓpha clamat. Quid gl̓iaris in mali
tia qui potēs es iīquitate. Sȝ si pur ista signa
eēnt: ꝛ pctōres nō pseuerarēt in illis: adhuc
patientiā haberet deꝰ. Sȝ qn̄ benedictꝰ ihūs
cernet ī toto orbe ista horribilia ꝛ infinita pec
cata fieri sine timore dei: publice ꝛ impune: oī
attentiōe ꝛ studio gl̓iando se: ꝛ ita seꝑ pseue/
rare: nō poterit āpliꝰ h̄re patiētiā deus. Tunc
qdē matura erit messis ꝛ nllo alio opꝰ erit nisi
vt falcē diuini iudicij super totū orbē mittat.
Apoc. 14. Et aliꝰ angelus exiuit de templo. ꝛ
exclamauit voce magna ad sedentē suꝑ nubē
mitte falcē ꝛ mete: qꝛ vēit hora vt metat: qm̄
messis arida ē. Angelꝰ qdē iste: angelꝰ ē ma/
gni ꝯsilij xp̄s q de tēplo exiuit: qn̄ p euidētiaȝ
facti iudiciū extremū qd̓ ē in tēplo. i. ī archano
mētis eterni pr̄is: mūdo nūciabit: ꝛ clamabit
voce mag̃ ad sedētē suꝑ nubē. p nubē hūani/
tatē intellige leuē ab oī culpa. Clamabit inq̄ȝ
voce magna. qn̄qȝ eni xp̄s tacet: qn̄qȝ clamat
Tacet quidē qn̄ nr̄is exigētibꝰ culpis sua no/
bis iudicia occultat. Clamat vo: cū signis. ꝛ
alijs suis opibꝰ sua iudicia manifestat: Et dic̄
mitte falcē ꝛ mete. Tūc qdē xp̄s falcē in mān
tenet: qn̄ indies supportat pctōres: quia nolo
mortē pctōres: ſȝ vt magis conuertat ꝛ viuat
Ezech. 18. Tūc aūt falcē mittit: qn̄ pplm pe/
ste: fame: guerris: ꝛ alijs hꝰi. modis flagellat
Et in die iudicij extremi nūc falcē mittet qn̄ re/
cte rōnis iudicio opa hoīum iuste discutiet: ꝛ
vnicuiqȝ ꝓut qsqȝ gesserit bonū vl̓ malū tri/
buet. Et ne me leuitate accuses q tibi an̄dicta
signa nō ꝓbauerim ea in oī iudicio fcō vl̓ futu
ro pcedē: vl̓ pcessisse testō sacre scripture ꝓba
bo: qm̄ vt tubicen ille Paulꝰ clamat ad Ro.
15. Quecūqȝ scripta sūt ad nr̄aȝ doctrinā: scri
pta sūt vt p patiētiā ꝛ ꝯsolationē scripturaruȝ
spē hēamꝰ. Ex scriptur̄. n. sacr̄ h̄ēt: deū nū
q̄ȝ dedisse mūdo aliqd̓ extminiū gnāle vl̓ pti/
culare: nisi pdcā signa pcesserint. de extminio
gnāli lege Gen̄. 6. audi textū. Vidēs āt deꝰ
q multa malitia hoīuȝ esset in terra: ac cuncta
cogitatio cordis intenta esset ad malū: oī tpe
penituit cū fecisse hoīem. Demūqȝ subdit q
deꝰ p vniuersale diluuiū mūdū extminauit. h̄
vba si diligenter examinent: pdicta oīa repe
rirent signa. Tūc eni tpis multa ꝛ horrēda
pctā regnabāt: ꝛ pmaxime circa scelus ꝯ na/

61

turā ⁊ fetosam luxuriā. Ait. .n. Methodius
historiagraphꝰ ꝙ mulieres supgresse viris ab
utebāt. Et dr̄ in textu. Vidēs aūt deꝰ ꝙ mlˈta
malitia hoīuʒ. vbi duo ꝓma signa ponūt. Et
qꝛ ipune fiebāt: iō subdit in terra .i. manifeste
⁊ ipune. ⁊ qꝛ fiebāt iocūde ⁊ sine aliq̄ dei timo
re: iō seqt̄: ⁊ cūcta cogitatio .i. nō ꝑtim neqȝ di
uisim. Et qꝛ fiebant oī attentiōe ⁊ studio: dr̄
intenta esset ad malū. Nā malū ē pctā cōmitte
re: sȝ peius de illis gloriari. Et qꝛ fiebāt talia
pctā ꝑseuerāter: iō subdit̄. oī tpe. Et qꝛ in hᵒ
septimo signo messis matura fuit: iō falcē ge/
neralis diluuij misit sup terrā: ⁊ vniuersam
carnē deleuit. Silr̄ ⁊ q̄cūqȝ alia ꝑticularia iu
dicia diligēter cerne ⁊ videbis ꝓdicta clarescē
signa. Vide Gen̄. 9. Sodome ⁊ Gomorre
iudiciū: si diligēt̄ inspexeris ꝓdita signa repe/
ries. sicqȝ de alijs. q̄re ⁊c̄. Tertio dixi ꝙ erit
quorūdā hoīuȝ genꝰ qbꝰ tēpus extremi iudicij
poterit ꝑticulariter eē notū. hoc aūt ex scriptu
ris sacris arguere certitudinaliter neq̄q̄ȝ pos/
sumus. vȝ. ꝙ nullꝰ tēpus iudicij sciat: aut sci/
re debeat. imo incōueniēs etiā videt̄ ꝙ nulli
ꝑsone spāliter reuelaret̄: ⁊ ꝓcipue alicui scē ꝑ/
sone vel etiā ꝟgini. Aliud .n. ē de nobis aliđ
de btis q in nullo a dei pn̄t deuiare voluntate
Itē aliud ē de cōicate hoīuȝ: aliud de singula
ribꝰ scīs: q vnus spūs cū deo sūt. Nā repro/
bi lȝ nescirēt horā aduentꝰ diluuij tn̄ Noe illđ
ꝓsciuit ⁊ familia eiꝰ. Gen̄. 7. dixit dominꝰ ad
Noe. Ingredere tu ⁊ filij tui archam. adhuc
eni pꝰ dies septē ego pluā sup terrā. xl. diebꝰ
⁊. xl. noctibꝰ. Silr̄ Abrahe ⁊ Loth hora sub
mersiōis Sodome ⁊ Gomorre ꝓdicta fuit.
Gen̄. 18. ⁊. 19. lȝ cōitati hoīum esset ignota.
Silr̄ ⁊ in ꝓposito: lȝ tēpꝰ ⁊ hora iudicij gnā/
lis: sit hoīuȝ cōitati ignota: tn̄ poterit esse aliq̄
scā ꝑsona: cui totū erit reuelatū. Sȝ dices: du/
rus ē hic sermo pr̄ Ambrosi. ⁊ a sacris elogijs
alienꝰ. Dicit̄ .n. Math. 24. De die autem ⁊
hora nemo scit: neqȝ angeli celoꝝ: sȝ pr̄ solus
Itē ⁊ ibidē. Vigilate inqt: qꝛ nescitis q̄ hora
dn̄s vester venturꝰ sit. Itē ⁊. 25. c. dr̄. Me/
dia nocte clamor factꝰ ē. vbi Augꝰ exponit me
dia nocte .i. nemine sciēte vel sperante Item
⁊ Act. .i. Nō ē inqt vr̄m noscē tp̄a vl̄ momē
ta q̄ pr̄ posuit in sua ptāte. Itē ⁊ Math. 24.
Iō inqt ⁊ vos estote pati: qꝛ q̄ hora nō puta
tis filiꝰ hoīs veīet. Et .i. ad Thessal. 5. Dies
dn̄i veniet sicut fur. Plures etiā alie sūt au/

ctoritates hoc ꝯformātes: vt experto pȝ. Et oēs
pr̄ Ambro. sūt ꝯ te. q̄re doctrina ista tua a no
bis imittāda nō ē. Patientiā q̄so habe aīa
mea paulisꝑ. vn̄ qdcȝ arguis: sȝ tibi rn̄debo.
Et ad ꝓmū dico ꝙ nec xp̄s nec angeloꝝ q̄spiā
scit diē ⁊ horā iudicij. s. nnobis reuelādū: qꝛ
hoc est in simplici dei volūtate. Ad 2m dr̄
ꝙ intelligit̄ de cōitate hominū: quibꝰ merito ꝓ
pter rōnes supius adductas talis occultatio
fienda erit. Silr̄ ⁊ media nocte ꝙ sit vētu/
rus de coitate hoīuȝ intelligit̄. Ad quartū
dr̄ ꝙ discipulis loquit̄ xp̄s adhuc carnalibus.
sicut ⁊ qn̄ ait Io. 16. Multa habeo vobis di/
cere: que nō potestis portare mō. Et Math.
20. Nescitis qđ petatis: ⁊ seqt̄. Sedē ad dex
terā meā vel sinistrā nō ē meū dare vobis. s.
sic dispositis: sȝ accipietis ꝟtutē spūs sancti i
vobis ⁊c̄. Itē Pau. i. Cor. 5. ait. Vos āt fra
tres nō estis i tenebris: vt vos dies illa tanq̄ȝ
fur cōphēdat. oēs .n. vos estis filij lucis: ⁊ fi
lij dei. nō sumꝰ noctis atqȝ tenebraꝝ. Quibꝰ
ꝟbis satis claret illā occultationē iudicij non
eē apud scōs ⁊ dei deuotos. Si que aūt alie au
ctoritates oppositū sonantes inueniant̄ oēs
exponant̄: vt. s̄. q̄re ⁊c̄. Et sic pȝ ꝓma ꝟi/
tas. Quantū ad scđam ꝟitatē dico ꝙ tem/
pore extremi iudicij fient maxima signa in so
le: luna ⁊ stellis. Et hoc qꝛ quibusdā videtur
impossibile. ꝓpterea qꝛ 2m astrologos luna
⁊ sol simul eclipsari nō pn̄t. ergo dicūt ꝙ tēpo
re iudicij nō poterit esse obscuratio solis ⁊ lu/
ne. volo ostendere rōne: auctoritate: ⁊ exem/
plo: ꝙ tempore iudicij s realiter erit in sole lu
nꝰ maxima obscuratō: ⁊ in stellis maxima fu
turi iudicij significatio siue ostensio. Ratiōe
arguit̄ sic. ⁊ē rō scī Tho. in. 4. dis. xlvij. ar.
vlti. q. 2. ⁊ arguit̄ sic. Lux corpoꝝ celestiū or/
dinat̄ ad generationē inferioꝝ corpoꝝ. 2. phi
sicoꝝ. Sol ⁊ hō generant hoīem. Sol quidē
supple vt causa vniuersalis: homo vt cā parti
cularis. ⁊ per istam lucem corpora supcelestia
influunt in ista corpora inferiora: ⁊ non soluȝ
per motū: vt dicit Auerrois de substantia or
bis. Sed tunc generatio cessabit. s. tempore
iudicij extremi. ḡ ⁊ lux in corporibꝰ supcele/
stibus remanebit. ⁊ fiet ꝑ ꝯn̄s maxima in toto
mūdo obscuritas. Auctoritate ꝓbat̄. ꝓmo
veteris testamenti. Audi Ioel ꝓpham. c. 3.
Sol ⁊ luna obtenebrati sunt ꝓ erūt. accipitur
eni preteritū ꝓ futuro ꝓphaꝝ more: ⁊ stelle tra

xerunt splendorē suum: ⁊ dn̄s de syon rugiet
⁊ de Hierusalē. i. de celo dabit vocē suam. s.
surgite mortui veīte ad iudiū. Et mouebūtur
celi ⁊ terra ⁊ dn̄s spes ppl'i sui ⁊ fortitudo fili/
orū isrl': ⁊ scietis q: ego dn̄s deꝰ vester ⁊c̄. Itē
audi Isa. 54. Audite gentes ⁊ audite populi
⁊ attendite: audiat terra ⁊ plenitudo eiꝰ orbis
⁊ omne germen eius: q: indignatio dn̄i super
omnes gentes: ⁊ furor meus super omnē ma
litiam eorum. Interfecit pro interficiet eos ⁊
dedit ꝓ dabit eos in occasioē. Interfecti eoꝝ
ꝓijcient: ⁊ de cadaueribꝰ eoꝝ ascendit fetor.
Tabescent mōtes a sanguine eoꝝ ⁊ tabescet
oīs malitia celoꝝ. i. demones. q vt malitia et
spurcitia celoꝝ expulsi sūt. Et cōplicabūt sicut
liber celi ⁊ oīs militia eoꝝ defluet sic̄ defluit fo
liū de vinea ⁊ de ficu. qm̄ ebriatus est in celo
gladius meꝰ. Ecce sup idumeā descēdet ⁊ su
per ppl'm interfectiōis mee ad iudiciū: gladiꝰ
eni meꝰ repletus est sanguine ⁊c̄. Scd̄o ꝓ
bat hoc auc̄tate noui testi. Audi Apoc. vj. c.
Et cū apparuisset sigillū sextū. i. manifestasset
diē iudicij fiēdū in fine sexte etatis: ⁊ ecce terre
motus factus ē magnꝰ: ⁊ sol factꝰ ē niger tan
q̄ȝ saccus cilicinꝰ: ⁊ luna tota facta est sic̄ san/
guis ⁊ stelle celi ceciderūt sup terrā: sicut ficꝰ
mittit grossos suos cū a vento magno mouet.
⁊ celū recessit sicut liber inuolutꝰ. ⁊ oīs mons
⁊ insule de locis suis mote sunt: ⁊ oēs reges
terre ⁊ ꝑncipes ⁊ tribuni: ⁊ diuites: ⁊ fortes
⁊ oīs seruus ⁊ liber abscōderunt se in speluncis
⁊ petris montiū: ⁊ dicent mōtibꝰ ⁊ petris ca/
dite sup nos ⁊ abscōdite nos a facie sedētis su
per thronū: ⁊ ab ira agni. qm̄ venit dies ire
magnꝰ ipsoꝝ ⁊ qs poterit stare. h̄ ille. Itē au
di. Luc. 21. Erūt inqt signa in sole luna ⁊ stel
lis. ⁊c̄. Tertio h̄ vitas ꝓbat exēplo. Nā si
tpe mortis alicuius magni ꝑncipis celo signa
fulgent vt cometa ⁊ hꝰi. sicut egoipse vidi tē
pore mortis pape Martini eclipsim solis. Si
milit ⁊ in alijs. qd facient sidera cūcta i morte
totius vniuersi certe stelle ⁊ planete plangent
oēs ⁊ signa lamētationis ostendent. Et ꝓpter
hoc qn̄ mortuꝰ ē rex regū xps iesus: fcē sūt te
nebre gnāles ab hora sexta vsqȝ ad horā nonā
Et tn̄ notādū fm btm̄ Tho. vbi. s̄. ꝙ ista ob/
scuratio nō erit in ipso momēto aduētꝰ xpi ad
iudiciū: qm̄ credibile ē ꝙ cū maxima claritate
veniet: sȝ erit an̄ iudiciū fm tps ꝓpinquū: ita
ꝙ ꝑus erit ista obscuritas ⁊ post hoc aduētus

mirabilis xpi ad iudiciū vt infra videbit. q̄re
⁊c̄. Quantū ad tertiā vitatē dico fm btm̄
Tho. vbi. s̄. ꝙ sic pōt intelligi vtutes celorū
mouebūtur. i. ageli mouētes celos ab effectu
suo cessabunt: vlterius. s. corpa nō mouentes.
Sicut nec angeli qui sunt ad custodiā hoīum
deputati vlteriꝰ custodie officio nō vacabunt
nec mutatio illa variat aliquid qd̄ ad eoꝝ sta/
tū pertineat: sed refert ad effectꝰ eoꝝ: cum eo/
rū effectus mutari possint sine ipsoꝝ aliq̄ mu
tatione. Itē ⁊ vtutes celoꝝ. i. angeli dicunt
moueri ꝓpter admirationē nouitatis q in mū
do erit quā quidē nouitatē quā fm spēs ꝑus
cōcreatas videre nō poterāt: ⁊ h̄ mutatio nō
tollit eoꝝ btitudinē. dicit. n. Augu. ꝙ deꝰ mo
uet creaturā p tpa. hec btūs Tho. Et ista suf
ficiant pro secunda cōclusione.

Qualis debet esse examinatio in die iudi/
cij. Conclusio tertia.

Ccipe tertiā ɔclōnē. vȝ. Si iusti bn̄
a scēqȝ viuētes iudiciū pauēt extremūȝ
qd facē debēt miseri pctōres q etnas
penas dbēt pati i etnū. Quantū. n. sci vētuꝝ
iudiciū ptimescant satis suff. cit habē. Hiero.
audi quid dicat. Siue comedā: siue bibā: siue
qdcūqȝ aliud opꝰ faciaȝ: semp insonare videt
in auribꝰ meis illa terribilis tuba: surgite mor
tui: veīte ad iudiciū. Hiero. sup Math. Sȝ
audi ⁊ Greg. in omelia. Quid faciet inquit
vga deserti vbi cōcutiet cedrus padisi qd fa
ciet agnꝰ vbi aries tremet. Si iustus vir sal/
uabit impius vbi apparebit. Inde Ber. in
epla ait. Veniet veniet inqt dies iudicij: vbi
plus valebūt pura corda: q̄ȝ astuta vba: ⁊ cō
scia bona q̄ȝ marsupia plena: qn̄ qdē iudex il/
le nec fallet vbis. nec flectet donis. hec ille.
Ad hoꝝ declarationē tres inqramꝰ vita/
tes. vȝ. Prima vitas ē ista. An examina
tio fiēda i extremo iudicio debeat eē vocalis.
Scd̄a vitas ē. q̄re in euāgelio hodierno
fit tm̄ mētio de opibꝰ misericordie. Tertia
vitas ē: an sola opa misericordie discutient ⁊
nō alia opa mala. Quantū ad ꝑmā vitatē
dico fm btm̄ Aug. 20. de ci. dei. ⁊ fȝ beatum
Tho. i. 4. di. xlvij. ꝙ ꝓ certo hri nō pōt: an
exāiatio in die iudicij fiēda mētaliter vl' voca
lit fiet. qm̄ si vocalit fieret ꝓlixū exquirit tps
Si mētaliter nihil obstat qn in momento fieri
possit. Sȝ dicit btūs Tho. Probabilius tn̄
videat ꝙ mētaliter q̄ȝ vocalit fienda sit tam

l accusationẽ τ discussionẽ maloꝝ: τ quo ad
comendationẽ bonoꝝ: τ q̊ ad sniam vtriusq̃
Si. n. vocaliter sigillati singuloꝝ fcã narra
rentur: inextimabilis magnitudo tp̃is ad hoc
exigeref. Nõ eni min⁹ tẽporis in legẽdo q̃ in
dicẽdo reqrif. Etsi fcã nr̃a scripta sũt in libro
dei: vt dr̃ Apoc. 20. τ dicef infra in scd̃a p̃te d̃
facto diuturnitas tp̃is, plixitasq̃ grãdis esset
opportuna. q̃re que in hoc dicũtur euangelio
poti⁹ mentaliter q̃ vocaliter intelligenda sũt.
Etsi diceref ꝯtra xp̃s in forma hoĩs iudicabit
vt ab oĩb⁹ videri possit. ergo eadẽ rõne in cor
porali voce loquef: vt ab oĩb⁹ similiter audiri
possit. Dico q̃ similitudo nõ valet: qm̃ appa/
ritio corporalis τ visio subito fieri poterit. nõ
aũt locutio que mensuraf tempore. τ ideo ni/
miã prolixitatẽ exquireret temporis: si vocali
locutione iudiciũ finale perficeref. Audi Au
gu. 20. de ciui. dei. Vis inquit quedã intelli/
gẽda ẽ diuina. q̃ fiet vt cui opa sua vel bona
vel mala in memoriã reuocenf: τ mẽtis intui
tu mira celeritate cernentur. hec ille. Et sic pa
tet prima veritas. Quantũ ad secũdã veri/
tatem breuiter dico q̃ ideo p̃ncipaliter fit mẽ/
tio de operibus misericordie. vt ostendatur
hoc iudiciũ fieri contra auaritiam. Audi Ber.
Si tanta inq̃t pena punif q̃ sua nõ dedisse cõ/
uincif: qua pena puniẽd⁹ q̃ aliena redarguif
abstulisse. O pa aũt mĩe sunt: que cõtinenf in
hoc vsu. Visito: poto cibo: redimo: tego col/
ligo: cõdo. Et põt sufficiẽtia ipsoꝝ hoc mõ ac
cipi. Indiget. n. hõ hac in vita ex p̃te corpori
p̃mo alimẽto: sine quo viuere non põt. calor
eni nãlis humidũ radicale cõsumẽs: nisi p̃ hu
midũ cibale restauraref τ couerteref in nãm
aliti periret hõ. vt p3. 2. de aĩa. c. de alimento
h⁹ aũt alimẽtũ ẽ duplex. vnũ ẽ calidũ τ siccũ:
τ h⁹ vocaf cib⁹. aliud ẽ frigidũ τ humidũ: τ
h⁹ vocaf pot⁹. p̃ corñdet p̃mũ mĩe op⁹. s. pa/
scere esurientẽ. ait. n. ph̃s. 2. de aĩa. q̃ esuries
est appetitus calidi τ sicci. s̃o alimẽto corñdet
s̃m opus mĩe. s. potare sitientes. Ait. n. ph̃s
ibidẽ. Sitis ẽ appetit⁹ frigidi τ humidi τ sic
hẽs duo opa misericordie. Scd̃o p̃ncipalit̃
indiget hõ: non q̃tũ ad eẽ: sed quantũ ad bñ
eẽ indumẽto τ domicilio in quo quiescere pos
sit τ a nociuis tueri. ꝑpter hoc. n. fit domus
vt dicit ph̃s: vt nos a caumatib⁹: frigorib⁹ ni
uibus: τ h⁹mõi tueatur. Et huic duplici indi
gentie alia duo corñdent opa mĩe. s. vestire
nudum τ colligere hospitẽ. Tertio indiget
hõ vt cõseruetur a fortuitis τ accidentib⁹ p̃ter
intentũ. Accidũt aũt aduersa dupliciter aut ab
intrinseco: aut ab extrinseco. si ab intrinseco
τ sic infirmitas. si ab extrinseco. τ sic capi in/
carcerari τc̃. Et q̃tũ ad hec duo etiã sũt opera
mĩe. s. visitare infirmũ: τ visitare captiuũ siue
incarceratũ. Quarto cum homo mortalis
sit indiget post mortẽ sepeliri: τ sic corñdet ei
vltimũ op⁹ misericordie. s. sepelire mortuum.
His sic notatis accipe mõ istã regulã gnã
lem. vz. q̃ tanta ẽ istoꝝ operũ dignitas q̃ qui
cũq̃ illa amore Iesu, primo impẽdit: sibiipsi
hoc fieri arbitref. Ait. n. in euangelio hodier
no. Quicq̃d vni ex minimis meis fecistis mihi
fecistis τc̃. De opib⁹ autẽ mĩe spũalib⁹ nihil
ad p̃ns. p3 ergo s̃a v̄itas. Quantũ ad ter/
tiã v̄itatẽ dico q̃ non solũ de operib⁹ miseri/
cordie: s3 de oĩ quocũq̃ minimo sum⁹ rationem
reddituri: ore saluatoris. Math. 12. De oĩ v̄
bo q̃d locuti fuerint hoĩes sup̃ terrã: in die iu
dicij reddẽt rõnẽ. Vbi aĩa nota q̃ de sex reb⁹
fiet in die iudicij accerrima examinatio. Pri/
mo de aĩa. Scd̃o de corpore. Tertio de
p̃ximis. Quarto de bonis opib⁹ obmissis
Quĩto de malis fcĩs. Sexto de oĩb⁹ bo/
nis a deo receptis. Primo inq̃ reddẽda
ẽ rõ τ examinatio fiet de aĩa nr̃a. qm̃ ipsa pre
ter deũ τ angelos s̃m naturã nobilior ceteris
est. Audi Bernar. in libro meditationũ. To
tus inq̃t iste mũdus ad vni⁹ aĩe preciũ extima
ri nõ põt. Et vt Aug⁹ ait. Maius dãnũ ẽ in
amissiõe vni⁹ aĩe q̃ mille corporꝝ. Audi Hu
gonẽ li. de aĩa. Anima inquit ẽ insignita dei
imagine: decorata similitudine. despõsata in
fide: dotata spiritu: redempta sanguine: depu
tata cũ angelis: capax beatitudinis heres bo/
nitatis. ratiõisq̃ particeps. Quid igif o aĩa
tibi cũ carne: nũq̃ vilius sterquiliniũ inueni/
sti. Et ideo si aĩa tanta nobilitate τ dignitate
decoraf: nõne maxima pena digni: maiorem
de caliga q̃ de aĩa facientes extimationem.
Audi deuotũ Ber. vbi. s̃. Cur carnẽ inquit
tuã p̃ciosis reb⁹, impinguas τ adornas: quã
post paucos dies vermes sũt in sepulchro cõ
mesturi: τ aĩam tuã bonis opib⁹ nõ decoras
que deo τ angelis ei⁹ in iudicio est presentan
da. Cur ergo aĩam vilipendis: τ ei carnẽ an
ponis. dominã ancillari τ ancillã dñari: ma/
gna abusio ẽ. h̃ ille. Et Criso⁹ li. de reparatio

63

6

ne lapsi. Si aiam negligimus: nec corp⁹ salua re poterimus: nõ enim aia ꝓpter corpus fctã ẽ: sed corpus ꝓ aia factum est. Qui ergo qd̃ primũ ẽ negligit: ꝛ qd̃ inferius ẽ extollit: vtrũ q₃ corrumpit. Qui vero ordinẽ ſuat: ꝛ quod primũ ẽ colit: ẽt si negligat quod scd̃m est: per primi salutẽ saluabit ꝛ secundum: hec ille. Inde Job ille vir a deo probatus: pellem inquit ꝓ pelle: ꝛ vniuersa que homo h₃ dabit. i. dare d₃ ꝓ aia sua. s. saluanda. Inde de pe. ꝛ remis. cũ infirmitas circa finẽ: precipit medicis corpoꝝ. Ne quid qd̃ fit ꝯ animarũ salutẽ gppiã consulãt. Et dicit sic ad lr̃am. Ceterũ cum aia multo sit preciosior corpore: sub intermiatione anathematis ꝓhibemus: ne quis medicoꝝ ꝓ corporali salute aliqd egro suadeat: qd̃ in periculũ aie cõuertat: hec ibi. de conse. di. 5. c. contraria. cõcordat q̄re ꝛc̃. Scd̃o reddẽda ẽ de corpore. Est eni nobis in castrum aie a deo datũ: ꝛ ideo qualit̃ custodierim⁹ assignabimus rõnẽ Bern. Qui custodit corp⁹ bonũ opus custodit. Triplici eni via custodit̃ v₃. Cũ discreta sustentatione nãe. Cũ dulci ꝟga discipline. Et cũ ꝟtuosa operatiõe.

Prio inq₃ custodiendũ ẽ corp⁹ cũ discreta sustẽtatiõe nãe. Qui eni ſuũ suũ delicate nutrit postea illũ sentiet ꝯtumacẽ. Prouer. 29. Sic ꝛ corpatũ istud delicate nutritũ spũi rebellat. Deutro. 32. Incrassatus ẽ dilect⁹ ꝛ recalcitrauit. ꝛ Hiere. 5. Magnificati sũt ꝛ ditati icrassati sũt ꝛ ipiguati: ꝛ pterierũt ſmões meos pessime. Similit̃ ne nimis attenuandũ ẽ vt excoriet̃. Audi Bern. ad frẽs d̃ mõte dei. Sũt inqt ꝛ alia corpis exercitia: i qb⁹ necẽ ẽ laborare sicst vigilie ieiunia ꝛ hmõi: q̃ spũalia ñ ipediunt: s₃ adiuuãt si cũ rõne ꝛ discretiõe fiãt: q̃ si ex idiscretiõis vicio sic agant̃ vt vel deficiẽte spũ vel lãguẽte corpe spũalia ipediãt̃: q sic est corpi suo abstulit boni opis effectũ: spũi affectũ: ꝓrio exẽplũ: ꝛ honorẽ deo: sacrileg⁹ ẽ: ꝛ hoꝝ oiu₃ i deũ re⁹ hec ille. Et greg. 30. moꝝ. Per abstinẽtiã iqt carnis vicia extiguẽda st nõ caro: s₃ necesse ẽ vt artẽ ꝯtinẽtie qsq₃ teneat: q nõ carnẽ: s₃ vicia occiderit. Sepe enim dũ in illa hostẽ iseqmur: ẽt tũc quã diligimus trucidam⁹. hec ille. Discretio eni ẽ mr̃ oium ꝟtutu₃. i. q. 5. c. si. ꝛ de officio custodis. c. ꝑ. circa mediũ oia inqt cũ discretiõe agant̃: q̃ no scit̃ oium ꝟtutũ mr̃ ꝛc̃. Scd̃o custodit̃ corpus cũ dulci ꝟga discipline. Audi Ber. sup cant. Jugo inqt discipliẽ isolẽtia moꝝ domãda ẽ. O q₃ cõpositũ dicit ipse i epl̃a reddit disciplina oẽm corpis statũ: necnõ ꝛ mẽtis hitũ ceruicẽ submittit: deponit supcilia: componit vultũ: ligat oculos: cachinos ꝓhibet: moderat: linguã· frenat gulã: sedat iram: ꝛ format morsũ: hec ille. Tertio custodit̃ corp⁹ cũ ꝟtuosa opatiõe. Audi Criso. Si mutuo inquit accepis bouẽ aut equũ: oparis instant: ꝛ dicis forte cras a me tollet̃. Quare g̊ h̄ ẽt ñ facis corpe qd̃ facis cũ eq̊ aut boue: h̄ ille. Sic igit̃ aia corp⁹ tuũ nutrias: vt nã sustentet̃: ꝛ vicia domẽtur: sic ꝟga discipline corrigas: vt i obediẽtia maneat: sic ad laborẽ istruas: vt faciat digna pnie opa: ꝛ finalit̃ possis dñ̃o bonã ꝛ perfectã in die iudicij reddere rõnẽ: quare ꝛc̃. Et sic p₃ pñ̃s veritas: quare ꝛc̃.

De stupẽda q̄litate iudicij. Cõsideratio. 2.

SEcundo loco Iudicij extremi stupendã q̄litatẽ videam⁹. Vbi tres ꝯcl̃ones subiũgamus v₃. Pria ꝯcl̃o ẽ ista. Cũ plagis cicatricib⁹ suis veniet xp̃s Jh̃s dulcissimus bonis bona: malisq₃ mala finalit̃ tributurus. Scd̃a ꝯcl̃o ẽ ista. Mira cũ societate stupẽdo q₃ mõ veniet ih̃s bñ̃dict⁹ oium ꝯscias discussur⁹. Tertia ꝯcl̃o ẽ ista. Mirãda cũ resonãti tuba veniet iesus gloriosus cũ voluerit cũctis iuxta merita dispensare.

Qr̃ cũ plagis in forma humanal mundum iudicabit. Conclusio prima.

ACcipe pmã ꝯcl̃oe₃ ꝛc̃. ut. s̃. vbi tres ingram⁹ veri. v₃. Pria ve. ẽ ista. an in forma humana xp̃s ad iudicandu₃ venire debeat. Scd̃a ve. ẽ ista an forma i qua veniet erit gl̃osa: an infirma: ut fuit ipse mũdo iudicat⁹. Tertia ve. an veniet cũ plagis ꝛ cicatricib⁹: cũ qb⁹ ẽt resurrexit. Qr̃tũ ad primam dico ꝙ qbusdam visum ẽ ꝙ xp̃s debeat in forma diuinitatis ꝛ nõ humanitatis apparere. Et rõ ẽ ista. In ea eni forma d₃ xp̃s in iudicio apparer̃: in q̃ ip̃e auctoritatẽ sup viuos ꝛ mortuos h₃: sed hãc auctoritatẽ h₃ inquantũ de⁹: sic eni ẽ creator ꝛ oium dñ̃s: g̊ i forma dinitatis iudicabit. Itẽ sic deus pr̃ oẽ iudiciũ dedit filio: vt oẽs honorificent filiũ: sicut honorificat⁹ ẽ pr̃em: sed honor equal̃ patri ñ debet̃ filio ſm humanitate₃: g̊ nec iudicabit ſm formã hũanitatis. Aia mea theologi opposituũ

63

sentiūt. Et rō: q2 Jo. 5. dr̄: Dedit ei ptātem
iudiciū facere: q2 filius hois ē: g̊ dȝ in forma
humana iudicare. Itē eius ē iudicare cui⁹ ē
ɔdere legē: sȝ xp̄s in humana natura appēs
nobis legē d dit: g̊ ꝛ ſm eādē nām iudicabit
Ad huius v̄itatis declaratonē ē sciendū
ſȝ btm̄ Tho. i. 4. di. 48. art. p̊. ꝙ qn̄cūqȝ quē
piā qs iudicare intendit: necesse ē vt sup̄ iudi
candū ptātem habeat. Snia eni que a suo iu/
dice nō dat̄: auctoritate rei iudicate nō obti/
net: de pe. ꝛ remis̄. qd̓ aūt cōsuluisti: ꝛ extra d̓
iudi. atsi clerici cū glo. ipsa: ꝛ extra de cōsuc.
cū ad nr̄am audientiā: cū glo. vbi circa medi
um capituli dr̄ sic. Snia a nō suo iudice lata:
nullā obtinet firmitatē. Et idē. C. si a nō cō/
petenti iudi. l. 2. ꝛ. 3. Sed xp̄s gl'iosus cū i to
tā nām hūanā duplici rōne hēat ptātē. s. rōne
creatiōis. ps̄. Ipse fecit nos: ꝛ nō ipsi nos: ꝛ
rōne redēptiōis. ad Ro. 14. Xps mortu⁹ ē ꝑ
nobis ꝛ r̄surrexit. Apoc̄. i. Lauit nos a pctis
nr̄is i sāguine suo: ɔn̄s ē vt xp̄s bn̄dict⁹ i hoc
ipso iudicio generali: vbi aliq ad regnū celoꝝ
admitti: aliq excludi hn̄t i eaipsa nā ꝛ forma
appareat i q̄ crucifix⁹ ē. Math. vl. c. Data ē
mihi ois ptās i celo ꝛ in terra. Et ꝓpt̄ h̓ pȝ
rn̄sio ad argumentū primū in oppositum: qm̄
xp̄s ſm diuinā nām hȝ auctoritatē dn̄ij respe
ctu vniuersalis creature d̓ iure creatiōis. ſm
āt humanā nām hȝ auctoritatē dn̄ij sup̄ eādē
creaturā rōne passiōis: p̄ma auct̄as ē nālis ꝛ
eterna. ſa acq̄sita ꝛ t̄palis ꝓpter vnionem ad
nām humanā. Ad ſm dr̄ ſm eundē ꝙ nō
sufficeret ad humani generis redemptiōēȝ si
xp̄s pur⁹ hō fuisset: ꝛ iō ꝑꝑ h̓ ꝙ xp̄s ſȝ hūanā
nām genus humanū redemit: ꝛ ꝑ hoc i ipam
iudiciariā ptātem consecutus ē: manifeste ap
paret ꝙ xp̄s ipse ē deus: ꝛ ita equaliter hono
randus cū patre: nō inquantū hō sȝ inquan/
tum deus: quare ꝛc̄. Et sic patet prima veri/
tas. Quantū ad ſam veri. dico ſm beatuȝ
Tho. vbi supra arti. ſo ꝙ filius dei i p̄mo ad
uentu hac de causa in mundū venit: vt ꝑ no
bis apud patrem satisfaceret. ad Gal. 4. Cū
venit plenitudo t̄pis misit deus filiū suū na/
tū. i. nascendū sub lege: vt eos q sub lege erāt
redimeret. Satisfactio aūt penā importat: de
us aūt ſm diuinā nām pati nō pot: iō oportu
it: vt in ipso p̄mo aduentu in forma passibili ꝛ
infirma appareret. In aduentu āt ad iudiciū
hac de cā veniet: vt iusticiā patris in hoies ex
equat̄: ꝛ iō in forma gloriosa apparebit: nō tū
simpliciter se habēte: qm̄ apparebit maxio cū
terore ꝛ stupore. Et confirmatur: qm̄ sicut iu
dicari ab alio est infirmitatis: ita iudicare est
auctoritatis ꝛ glorie: sed in p̄mo aduentu est
iudicatus: in secundo iudicare veniet: g̊ me/
rito in p̄mo aduentu in formā infirma ꝛ pas/
sibili: in secundo aduentu in forma gloriosa ꝛ
impassibili debuit ꝛ debebit cōparere. Luc.
21. Tunc videbunt filiū hois venientē i nube
cū ptāte magna ꝛ maiestate: q̄ oia ad gloriosā
formam ꝑtinent: g̊ in forma gloriosa appare/
bit: sed dices ɔ̄ dicit enim glo. super illo v̄bo
Jo. 19. Uidebunt in quē crucifixerunt: xp̄s
in ea carne venturus ē in q̄ crucifixus ē: sed
crucifixus ēst in forma infirma ꝛ passibili: g̊ i
tali forma: ꝛ nō in forma gl'osa dȝ ad iudican
dū venire. Parcas mihi pr̄ Ambrosi si pre
sumo nimis: cupio clari⁹ informari. Dic aia
mea: dic audaci aio: ne paueas. Faciā pr̄. Ar
guo igit̄ scd̓o sic. In ea forma dȝ xp̄s ad iudi
ciū venire: ſm quā ab hoibus possit intueri: sȝ
pctōres gloriā xp̄i videri nō poterūt: ꝓpt̄ im
proportionē quā ocul⁹ non glorificatus hȝ ad
gloriā: siue ad vidēdū claritatē corꝑis gl'osi: g̊
ꝛc̄. Et cōfirmat̄: q2 videre gloriā hūanitat̄ ꝑ
mittit̄ iustis in premiū: g̊ illā pctōres nō vide
bunt: ꝛ ꝑ ɔn̄s oȝ ꝙ appareat in forma ſȝ quā
ab oibus videri possit. Et h̓ idē dicit glo. sup̄
illo v̄bo Jo. 5. Sicut ꝛ fili⁹ quos vult iustifi
cat. In q̄ inq̄t forma iniuste iudicat⁹ ē iuste iu
dicabit: vt possit ab ipijs videri: sed iudicat⁹
ē in forma infirmitatis ꝛ passibilitatis: g̊ ꝛ in
eadē iudicabit. Itē ꝛ Criso. sup̄ illud math.
24. Apparebit signū filij hois i celo dicit sic.
Ueniet in iudiciū xp̄s nō solū vulneꝝ cicatri
ces: sed ēt ipsā mortē exprobatissimā ondens
Ex qbus v̄bis appare ꝙ nō apparebit i for
ma gl'osa. Dulcissime pr declara mihi ista: ꝛ
ero ɔtent⁹. Faciā aia mea qd̓ dicis. Et nota
istā regulā ꝙ vbicūqȝ aut in textu aut in glo.
ista veritas ponit̄. s. ꝙ xp̄s i ea forma iudica/
bit qua iudicatus ē: noie forme intelligi dȝ nā
hūana. Sed nō sequit̄ ꝙ in eadē qualitate ap
parebit: q2 in carne apparuit infirma cū iudi/
cari venit: sed i forma gl'osa. i. i q̄litate gl'osa
iudicare veniet. Et ex hoc pȝ solutio ad p̄mū
Ad ſm dico ꝙ corp⁹ gl'osū hȝ i sua ptāte: vt
se ondat oculo nō gl'oso: vt dicit btūs Tho. i
4. di. 44. Et iō christ⁹ i forma gl'osa potit ab

oibus videri. Et qñ dicis nõ sic pr̃ Ambrosi
qm̃ visio hũanitat̃ glorificate dat̃ i premium
bonis. Dico ꝙ sicut erit hũanitas xp̃i glõsa ĩ
premiũ bonis: ita ⁊ in suppliciũ malis. Exem
plũ d' amico. Nã ei q diligit amici glia sũma d'
lectatio ẽ: ⁊ ꝑ oppositũ ei q odit: sũma displicẽ
tia ⁊ dolor: sic ⁊ in ꝓposito. Et qd' adduxisti
de glo. sup̱ Jo. pꝫ rñsio ꝑ regulã ad primum
argumentũ positã. Et ad illud Criso. dico ꝙ
xp̃s oñdet mortẽ exprobatissimã: nõ sensibili
ter eã oculis ingerens: acsi illã pateret̃: sed ex
iudicijs que apparebũt preterite passionis ho
mines in recordationẽ preterite mortis indu
cet. Et ꝑmaxime iudeos: ⁊ eos q cũ tpe passio
nis ꝑsecuti sunt: q̃re ⁊c̃. Quantũ ad tertiã
veritatẽ dico ꝙ xp̃s cũ plagis siue suis sãctis
cicatricibus mundũ veniet iudicare. Simili
ter cũ signo crucis: sed erũt cicatrices in glo/
riã Christi ⁊ ostensionẽ sue maxime ṽtut̃ q̃
ꝑ passionis infirmitatẽ de hostibus triũpha/
uit. Signum ãt crucis nõ erit in signũ infir/
mitatis: quã tũc habuit xp̃s. sed quam habuit
tpe passionis. Et hoc vt iustior eorum dãna
tio appareat: q tantã miam contempserũt: et
eoꝝ precipue q christum iniuste persecuti sũt:
Venite o ingrati inquiet Christus vbi meri/
tum passionis mee. O paupercula aia nuda
eras: ⁊ ego ꝓprijs exutus vestiment̃ coope
rui te: per siluas ⁊ mõtes herbas: q̃siui te hu
meris meis apposui te: laboraui sudaui: esu/
riui: sitiui: caput meũ spinis obieci: latus lan/
cea ꝑforauit. Videte manꝰ meas ⁊ pedes me
os ⁊c̃. O iudei qd rñdebit̃ dulcissimo christo
quẽ samaritanu: diabolicũ: ⁊ hypocritã noia/
stis: quẽ ita neglexistis. o Juda qd dices ma
gistro tuo: quẽ ita vilissimũ extimasti: ⁊ vilit̃
vendisti. O Pilate qd dices nũc christo tuo
iudici: quẽ tu ita iniuste sñiasti. O iudei mihi
qd dicetis regi regũ: quẽ ita ihoneste derisist̃
faciẽ velãtes ⁊ cõspuẽtes dulcissimã: alaphis
⁊ pugnis illã cedẽtes: illud preciosũ caput spi
nis coronantes: ⁊ corpus illud sanctissimum
flagellãtes. O crucifixores q dñm celi ⁊ terre
nudũ ⁊ vituperatum in cruce affixistis felle ⁊
aceto potastis. O mihi qd tũc dicetis iudican
di iuste ab iudicato a vobis iniuste. Audi aia
mea Criso. super Math. Plangẽt ingt se iu
dei videntes viuentẽ ⁊ viuificantẽ: quẽ qua
si hoiem mortuã extimabant. Et conuicto se
corpore vulnerato scelus suum negare nõ po/
terunt. Plangent ⁊ gentiles: q vanis dispu
tationibꝰ phoꝝ decepti: irrationabilẽ stulti/
ciã putauerũt deũ colere crucifixũ. Plãgẽt se
xp̃iani pctõres q magis dilexerunt mundũ q̃ꝫ
xp̃m: hec ille: q̃re ⁊c̃. Et sic pꝫ ꝑma conclusio.

Cu m qua societate veniet christus ad iu/
dicium. Conclusio secunda.

Ecipe hanc conclusionẽ vꝫ. Mira cũ
a societate: stupendoqꝫ modo veniet ie
sus benedictus oiuꝫ consciam discus
surus. Ad cuius declarationẽ tres ingramꝰ
veri. vꝫ. Prima veritas est ista. Si in h iu/
dicio erunt alij iudices q̃ꝫ Christus. Secun/
da veritas est ista: si angeli erunt etiã iudices
in hoc iudicio. Tertia veritas est ista: quõ in/
telligit̃ illud ꝓphe dictũ. nõ resurgent impij ĩ
iudicio. Quantum ad ꝑmam ve. dico ħm
beatũ Tho. in. 4. di. 47. ꝙ iudicare ꝓprie dr̃
q sñiam loquendo fert in alterũ. Ferre autem
sñiam in alterũ duobus modis est. Vno mõ
ex auctoritate propria: ⁊ hoc solũmodo cõpetit
illi: q in alios hꝫ dominiũ ⁊ ptãtem: cuiꝰ regi/
mini subdunt̃ q iudicant̃: ⁊ sic iudicare ẽ soli
us dei. Et cũ xp̃s sit verꝰ deꝰ ⁊ hõ: q̃ꝫuis tota
trinitas iudicabit: tñ soli xp̃o attribuit̃: q: solũ
ṽbũ in humana carne iudicaturꝫ apparebit:
sicut solũ carnẽ hũanã induit. Alio mõ iudi
care ẽ sñiam alteriꝰ auctoritate latã ꝓnuncia/
re: ⁊ hoc mõ sci iudicabũt impios ⁊ pctõres:
q: alios ducẽt in cognitionẽ diuine iusticie vt
sciãt qd eis ꝓ meritis iuste debeat̃: ita vt ista
reuelatio iusticie iudiciũ dicat̃. Vñ facias ta
lẽ distinctionẽ. Aliq iudicare pñt ꝑ modũ au
ctoritatis. Et sic xp̃s solꝰ erit iudex: q: solꝰ au
ctoritatẽ cõsecutꝰ ẽ. vnã a nã inquantũ deus.
hãꝫ a merito passiõis iq̃ꝫtũ hõ. Jo. 5. Dedit
ei ptãtem iudiciũ facere: q: filius hois ẽ. Ali/
q iudicabunt vt iudices assessores: ⁊ sic oẽs
apl̃i: ⁊ christũ sectãtes iudices erunt. Math.
19. Vos q reliquistis oia. ⁊ secuti estis me: se
debitis ⁊ vos sup̱ sedes duodecim: iudicãtes
duodecim tribus isrl̃. Et si diceres solũ hic fit
mentio d' apl̃is. Dico ꝙ de eis fit mentio i ꝑ/
sona oium. vñ Aug. 20. de ciui. dei dicit. Si
solũ d' aplis ṽba illa intelligunt̃: q fuer̃t duo
decim: cũ in locũ inde traditor̃ Mathiã legi
mꝰ ordinatũ. Paulꝰ q plꝰ alijs laborauit vbi
ad iudicandũ sedeat nõ habebit. pꝫ igit̃ ꝙ in
eoꝝ ꝑsona: h oibꝰ suis sectatoribꝰ ꝓmittebat.
Sap. 3. Judicabũt sci natiões ⁊ dñabuntur

64

pplis ꝛc̃. Aliq iudicabũt opis demõstratione
i. opatione sua oñdent iudiciũ dei: qm̃ opa ma
loꝝ oñdent bonos debere pmiari. ꝛ opa bono
rũ oñdẽt malos debere puniri. Et ꝫ hũc mo
dũ dicere possum⁹ ifideles iudices eẽ iudeoꝝ
ꝛ maloꝝ xpianoꝝ. Math. ii. Viri niniuite
surgẽt i iudicio cũ gnãtiõe ista ꝛc̃. Et sic pꝫ pª
ꝛc. Q̃tũ ad ꝫam ve. dico ꝫm eundẽ ꝙ ãge
li nõ erũt iudices assessores: sed tm̃ sniam dei
approbãtes: ꝛ vt nostri accusatores: ꝛ nõ iudi
ces: siue vt iudicij erũt executores ꝛ nõ vt iu/
dices assessores. Et rõ ꝫm btm̃ Tho. est ista:
qm̃ iudices assessores dñt eẽ iudici ꝓportiona
biles ꝛ ꝯformes. Judex ãt xps nõ i nã spũali
sed in nã corpali apparebit ꝫm quã ab oib⁹ vi
deri possit: vt dictũ ẽ in pcedenti ꝯclone: iõ oꝫ
vt iudices assessores nãm habeãt humanã: in
q̃ possint ab oibus malis itueri: qd̾ angel̾ nõ
cõpetit: q̃re ꝛc̃. Q̃tũ ad tertiã ve. dico bre/
uiter ꝫm eundẽ ꝙ sicut xps ꝓ oibus mortu⁹ ẽ
lꝫ nõ oẽs effectũ sue passionis ꝓpter impedi/
mentũ in illis inuentũ accepint: sic ꝛ cõgruũ
ꝛ debitũ atqꝫ equissimũ ẽ: vt ꝛ oẽs i tali iudi/
cio cõgregent̾ ad iudicandũ humanã naturaꝫ
ꝫm quã ꝯstitutus ẽ xps iudex viuoꝝ ꝛ mortu
oꝝ miro quodãmõ exaltatã. Jllud vo ꝓphe
dcm̃: nõ resurgent ipij in iudicio sic exponit.
Nõ resurgẽt ipij in iudicio. s. alios iudicãtes
Surgẽt igit̾ oẽs mali vt iudicent̾ ꝛ puniant̾
boni vt iudicent malos ꝛ premient̾. Et nõ ꝙ
ista assistẽtia scõꝝ ad iudiciũ nõ erit ad ꝯsulen
dũ xpo: qꝛ ꝯsilio ñ idiget ipe: cũ i ipso siue oẽs
thesauri sapie ꝛ scie dei abscõditi: lꝫ poti⁹ erit
ad decorẽ in retributionẽ super erogationis
bonoꝝ opeꝝ ipsoꝝ: q̃re ꝛc̃. ꝛ sic pꝫ ista ꝯclo.

Quanto cũ stupore ꝛ terore apparebit xps
ad iudicium. Conclusio tertia.

Ecipe tertiã ꝯcloeꝫ vꝫ. Miranda cũ
a resonanti tuba veniet Jhs gloriosus
cũ voluerit cũctis iuxta merita dispen
sare. Ad cui⁹ declarationẽ tres ingram⁹ vita
tes. Prima vitas est ista. Quãtũ terribil̾
erit dies extremi iudicij. Scda vi. ẽ quali
ter vocabunt̾ oẽs ad iudiciũ. Tertia vi. ẽ
ista q̃lit̾ fiet ꝓcessus diuini iudicij. Q̃tum
ad pmã ve. dico ꝙ anteq̃ꝫ ille vltim⁹ seculi di
es adueniat: aliq terribiles dies pire dñt: vt o
stendit btũs Hiero. quos dicit se in annalib⁹
hebreoꝝ inuenisse. Prio nãqꝫ die anteq̃ꝫ
mũdus finiat̾ p generalẽ sniam iudicantl̾ xpi
eriget se mare. i5. cubitis supra oẽs mõtes: su
oqꝫ in loco imobile stabit: ex q̃ altitudie ꝓspe
cta hoies fugient a facie maris. Luc. 21. Erit
i terris pssura gentiuꝫ. s. ꝓpter fugã. ps. Jn
spũ furoris tui cõgregate sũt aque. Scdo die
adeo mare descendet: ꝙ vix poterit intueri. ꝛ
hoc cũ maximo strepitu. Luc. 21. Pre cõfusi
one sonit⁹ maris arescentib⁹ hoibus p timore
ꝛ expectatione q̃ supueniet vniuerso orbi.
Tertio die marine belue vsqꝫ ad celũ rugituꝫ
dabũt. Sap. 17. Mugientiũ belue valida be
stiaꝝ vox: aut resonans de altissimis echon d̾
ficiẽtes faciebãt ꝓ facient illos pre timore.
Quarto die ardebit mare atqꝫ aqua. ps. Jg/
nis succensus est in furore meo: ꝛ ardebit vs
qꝫ ad inferni nouissima. Quinto die arbo
res ꝛ herbe stillabũt sanguineũ rorẽ. Jsa. 27.
Reuelabit t̃ra sanguinẽ suũ. Sexto die ru
ent edificia mundi. Hiere. 3. Egyptus i de/
solatione erit: ꝛ idumea i desertũ pditioĩs ꝓ co
ꝙ inique egerũt. Septio die lapides ad inui
cẽ collident̾. Jsa. 24. c. Cõmouentur ꝓ com
mouebunt̾ fundamenta t̃re: ꝯfractione ꝯfrin
get̾ t̃ra: ꝯtritione ꝯteret̾ t̃ra: cõmotiõe cõmo/
uet̾, p cõmouebit̾ t̃ra. Octauo die tremot⁹
ingẽs fiet p vniuersũ. ps. Terra tremuit ꝛ ge
uit dũ resurgeret i iudiciũ deus. Nono die
exibũt hoies de cauernis: q̃siqꝫ amẽtes ibunt
vix ad inuicẽ p timore loqui valẽtes. Jsa. 13.
Cõteriti snnt i syõ pctõres possidebit error hy
pocritas. Decimo die adequabũt̾ vniuer/
sa. Jsa. 3. Ois vallis implebit̾: ꝛ ois mõs et
collis humiliabit̾: ꝛ. ps. Mõtes sicut cera flu
xerũt a facie dñi. Vndecio die stelle cadent
de celo. i. igneas comas emittẽt ꝛ sintillabunt
ita vt cadere videant̾. Luc. xi. Erũt signa
i sole: luna: ꝛ stellis. Et Apoc. 6. Stelle celi
ceciderunt sup terrã: sicut ficus mittit grossos
suos cũ a vento magno mouet̾. Et Luc. 20.
Sol ꝯuertet̾ in tenebras: ꝛ lunã in sanguinẽ
Duodecimo die de sepulchris ossa mortuo
rũ egredient̾ ꝛ accedet vnũqdqꝫ ad iuncturam
suã. Decimoꝫ° die oẽs deficiẽt: vt cũ mor
tuis resurgãt: ꝛ h̾ igne fiet: qꝛ nullũ elm̃ velo
ci⁹ agit. ps. Jgnis añ ipm̃ cedet. Jgnis. s. q ẽ
i spera sua: ꝛ ignis iferni ꝛ purgatorij sil̾ dina
vtute iũgent̾: ꝛ vnũqdqꝫ suũ exercebit offm̃
vt dicit dñs Bona. i. 4. Jgnis qdẽ t̃restris
purgabit iustos: cruciabit malos: corpaqꝫ in
cinerabit: ꝛ cũcta t̃re nascẽtia ꝯsũabit. Jgnis

clemētaris elemēta ſbtiliabit: atqꝫ ad innouationem diſponet. Ignis purgatorij purgabit electos: : illos qdē dico q̄s purgari neceſſe eſt Et ignis iſerni iā icipiet ipios cruciarꝰ. De cioquarto die ardebit ſupꝰficies aeris ⁊ t̄re: vt ſic oia cl'is purgatis eoꝝ ceſſet motꝰ. Decimoquinto die fiet celū nouū ⁊ t̄ra noua: ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. An tibi aia mea iſta tremebūda videꝰ. in̄ Jo. apoc̄. 20. Vidi igt thronū magnū ⁊ candidū· a cꝰ cōſpectu fugiet t̄ra ⁊ celū. Thronꝰ cādidꝰ erit xp̄i imaculata caro: i q̄ cū ad iudicādū venerit: fugiet celū ⁊ t̄ra. i. oīs creatura pauebit. Iſa. 13. Vlulate qꝛ ꝓpe eſt dies dn̄i: q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ pᵃ vi. Q̄tū ad ſecūdā vi. audi Paul. ad Theſſal'. c. 4. Ipſe dn̄s i iuſſu ⁊ i voce archāgeli: ⁊ i tuba dei deſcēdit de celo: ⁊ mortui q in xp̄o ſūt reſurgent p̄mi. Veniet qdē xp̄s i iuſſu: ⁊ ait hic Nic. ď lir. qꝛ ſpūali voce impꝰās mortuis dicet. Surgite mortui venite ad iudiciū: ⁊ nō ſolū mētali iuſſu dei: ſꝫ realiꝰ ꝑ myſteriū angeloꝝ iuſſu dei general' citatio fiet: vt dic̄ Nic. ď lir. ⁊ Ricar. in. 4. ⁊ Math. 24. Mittet angelos ſuos ⁊ cōgregabūt electos eiꝰ a q̄ttuor vēt̄. i. a q̄ttuor mūdi ꝑtibꝰ: ⁊ voce mag̃ clamabūt. Surgite mortui venite ad iudiciū. Audi Hiero. barbatū. Siue comedo ſiue bibo: ſiue qdcunqꝫ aliud opꝰ facio: ſp̄ auribꝰ meis inſonaꝰ vꝰ illa terribil' tuba. Surgite mortui venite ad iudiciū. Et ſequiꝰ apl's. Et in tuba dei deſcēdet de celo. Noīe tube ſm̄ Remigiū intelligitur manifeſtatio clara: iuxta illud Math. 5. Cūꝫ facis elemoſynā: noli tuba canē añ. i. alicui demōſtrare. In tuba g̊ dei veniet xp̄s. i. māifeſte vt ab oībus videri poſſit. p̄s. Videbit oīs caro ⁊c̄. Et Micheas. 7. Videbūt gētes et cōfundebunꝰ ſup̄ oī fortitudie ſua ⁊c̄. ⁊ Job. 21. Videbūt oculi eiꝰ interfectionē ſuā: ⁊ ď furore oipotētis bibēt. Et loqꝰ ď mal': ⁊ ď bōis dꝰ. c. 22. Videbūt iuſti ⁊ letabūꝰ: ⁊ inocēs ſubſanabit eos. Nōne ſucciſa ē correctio eoꝝ: et reliqas coꝝ deuorabit ignis ⁊c̄. Inde Iſa. 18. Cū eleuatū inqt fuerit ſignū i mōtibꝰ videbitis: ⁊ clāgorē tube audiet̄. Et. 27. c. dꝰ. Et erit in die illa· clāgeꝰ i tuba magna: ⁊ veniēt q ꝑditi fuerāt ď terra aſſyrioꝝ: ⁊ q eiecti erāt de t̄ra egypti: ⁊ adorabūt dn̄m i mōte ſcō i hierl'ꝫ Et ſeqꝰ Pau. vt ſup̄ dicēs. Mortui q in xp̄o ſūt reſurgēt p̄mi. Sꝫ ꝯ idē paul. i. Cor. 15. ait In momēto in ictu oculi i nouiſſima tuba: g̊

ibi nō erit p̄oritas: qꝛ aīt reſurgēt p̄mi. Dicit Nic. ď lir. ꝙ qdā dixerūt ꝙ iſta p̄oritas ſit dignitatis ⁊ nō tp̄is: vn̄ ſenſus ē iſte. Mortui q in xp̄o ſūt reſurgēt p̄mi. i. digniores: ⁊ hi ſunt apl'i oēs: q xp̄o iudici erūt aſſeſſores: vt dc̄m ē s̄. Et nō aliqs veťis teſti: q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ q̄liꝰ oēs vocabūꝰ ad iudiciū: q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā ve. dico ꝙ tria ꝑmaxime in proceſſu fient. Primo veniet xp̄s. Scd̄o ꝯ oēs cōparebunt. Tertio oium facta: ⁊ libri diſcucienꝰ. Prio inq̄ꝫ veniet xp̄s. Math. 25. Cū venerit filius hois in ſede maieſtatis ſue. Sedes h̄ dupl'r intelligi pōt: aut ꝓ hūanitate: i q̄ ſic̄ dc̄m ē gl'oſe apparebit: aut ꝓ vtute diuitatis: ſic̄ dꝰ Mathei. 24. Videbūt filiū hois veniētē i nubibꝰ celi cū vtute multa ⁊ maieſtate. Et ſeqꝰ: et oēs angeli eiꝰ cū eo. ſ. ꝑꝑ honorē iudicisꝰ: ⁊ ꝑꝑ executionē iudicij: qꝛ mali ꝑ malos angelos trahenꝰ: ⁊ boni ꝑ bonos ad iudiciū deducenꝰ Et tūc ſedebit ſup̄ ſedē maieſtat̄ ſue: h̄ ſedes iudiciariā ſignificat ꝑtātē q̄ data ē hoi xp̄o l'ēt ſua iocūda hūanitas itelligi pōt: i q̄ eiꝰ diuitas ſic̄ i gl'oſo throno ſedet. Scd̄o erit oiuꝫ conuocatio. Math. 25. Et ꝯgregabūꝰ añ eū oēs gētes. i. oīs caro ⁊ oīs ſexus: vt dic̄ glo. Et ſeꝑabit eos ab inuiceꝫ: ſic̄ paſtor ſeꝑat oues ab hedis. Seꝑabit inq̄ꝫ eos loco: merito: ⁊ vocabulo. Merito qdē: qꝛ oiuꝫ merita diſcutiet vt ſtati videbiꝰ. Loco vo: qꝛ diuerſa loca bonis ⁊ mal' aſſignabunꝰ: vt diceꝰ. Vocabulo āt: qꝛ hos hedos: illos oues appellabit: ꝑ oues bonos intelligēs ꝑꝑ eoꝝ fecūditatē: ſimplicitatē ⁊ trucidationē: iuxta illď: ꝑꝑ te mortificamur tota die: extiati ſumꝰ vt oues occiſiōis. Et ꝑꝑ feditatē: ſterilitatēqꝫ: ꝑ hedos malos deſignāſ Et ſtatuet qdē oues a dextris: hedos āt a ſiniſtris: ꝑ dexterā ſtatꝰ gl'ie: ꝑ ſiniſtrā ſtatꝰ eterne pene deſignaꝰ. Tertio loco oium facta ⁊ libri diſcuciēꝰ. Math. 25. Tūc dicet rex his q a dextris eiꝰ erūt. Sup̄ āt xp̄s dꝰ filiꝰ hois: h̄ anteꝫ rex: vt oñdaꝰ ꝙ iura ⁊ leges ꝯdē ꝑtātē hꝫ: ⁊ legis preuaricatores punire: ⁊ obſuatores p̄miare. Lex eni nō ē poſita iuſto: ex̄ ď regl'aribꝰ c. lꝫ. circa p̄nci. vbi dꝰ ſic. Quia vbi ſpūs dei ē: ibi libertas: ⁊ q ſpū dei agunꝰ: ñ ſt ſub lege: qꝛ lex nō ē impoſita iuſto ⁊c̄. h̄ ibi. Et idē. 19. q. 2. due ſt ⁊c̄. Et qꝛ iudex ſniare nō pōt: niſi ſm̄ allegata ⁊ ꝓbata. 2. q. i. nos āt. Nos āt inquit lex. i quēpiā ſniam ferre nō poſſumꝰ: niſi ꝯuictū aut ſpōte ꝯfeſſū. Idē i. c. iudex. ⁊ i. c. nihil

ꝛ.c.ꝑmates. Jō xp̄s examinare īcipiet: ꝛ p̄
approbare bonos.d. Ʋēite bn̄dicti p̄ris mei
ꝑcipite regnū qḋ vobis patū ē ab origine mū
di. Quattuor eni facit. p̄ inuitat.d. venite.
2° bn̄dic̄.d.benedicti. 3° suos instituit hē
des.d.possidete vobis. Et 4° hereditatē oñ/
dit.d.patū a ꝯstitutiōe mūdi. O dulcissima
allocutio: o vox oī suauitate ꝛ iocūditate plēa
Inuitari ad āplexū toti⁹ felicissime trinitatis
Audi glo̾sū Ansel. O q̄ h̄ bono fruet̄: qd illi
erit: ꝛ qd illi nō erit: certe qcqd volet erit: ꝛ qc
qd nolet nō erit. Dein̄ seqt̄ rō p̄dictoꝝ. Esuri
ui ꝛ dedistis mihi māducare ꝛc̄. q̄ sequunt̄ de
opib⁹ pietatꝭ. Et tc̄ rn̄debūt iusti n̄ q̄si ignora
tes: sȝ poti⁹ admirātes. Dn̄e qn̄ te vidim⁹ ꝛc̄.
dic totū. Et rn̄dēs illꝰ rex dicet. Amē dico vo
bis qḋ vni ex mimis meis fecistis mihi fecistꝭ
Heu q̄so audi qd h̄ dicat petr⁹ rauēnas i q̄dā
ꝟmone. In regno inqt celoꝝ corā āgelꝰ dei in
ꝯspectu resurgētiū ꝗ Abel passus ē ꝗ fidē cu
stodiuit Abraam ꝗ mundū saluauit Noe: et
Moyses legē dedit: ꝗ Petr⁹ resupin⁹ crucē
ascēdit: xp̄s tacet: ꝛ clamat: esuriui: ꝛ n̄ dedistꝭ
mihi māducare. Posito exaīe iustoꝝ: tūc seq
tur examē ipioꝝ. Math.25. Tūc dicet illꝭ q̄ a
sinistris ei⁹ erūt. Discedite a me maledici ꝛc̄.
dic totū. O pauidū tremūdūqȝ ꝟbū. Repellit
nāqȝ p̄ dn̄s suos oēs a se rebelles.d. Discedi
te a me: maledicūqȝ eos.d. maledicti hēdes ꝑe
naꝝ facit.d. In ignē etnū: ꝛ vile illis ꝯsortiū
tribuit: d. q̄ pat⁹ ē diabolo ꝛ angelꝰ ei⁹. Si eni
reprobi dicerēt: dn̄e si nō sum⁹ digni possidē
regnū: tua tn̄ ex benigna pietate ꝯcede: ꝗ ad
pedes tue scissime maiestatꝭ stare possum⁹: ꝛ
ipse tūc dicet: discedite a me. O de⁹ me⁹ qs no
uit ꝑtātē ire tue: ꝛ p̄ timore irā tuā dinumerar̄
Itē si reprobi dicerēt: si nos īsejices a te repel
lis: tn̄ tua bn̄dictiōe effice dignos: ꝛ ipse dicet
illis: discedite a me maledicti. Itē si reprobi
dicerēt. O clemētissime de⁹: si nos cū tua ma
ledictiōe repellis: saltē i aliq̄ refrigerij colloca
re loco dignerꝭ: Et ipse subiūget. In igne q̄ȝ
to si dicerēt si tali ac tāto acerbo igne precipis
cruciari: breue ꝑcamur assigna ips: ꝛ ip̄e dicet
i ignē etnū. 5° si lachrymabilit̄ subdāt clemē
tissime ihu xp̄e ad min⁹ ꝑlatū nob̄ tribue gra/
tū: ꝛ ipse dicet q̄ pat⁹ ē diabolo. 6° si tādē mi
seri dicerēt pctōres ꝑcamur: clamam⁹ orantes
ꝯsortiū tribue iocūdū. Et ipse dicet q̄ patus est
diabolo ꝛ angelꝰ ei⁹: ecce horribile ꝯsortiū: h̄

facto icipiet eos exaīare.d. Esuriui ꝛc̄. vt i. s.
Sup q̄ ꝟbo glo̾sus Bern. ait. Si tanta pēa
punit̄: q̄ sua nō dedisse couincit̄ q̄ pena puniē
dus q̄ aliena redarguit̄ abstulisse. Si eniȝ ita
cōdēnabit̄: q̄ esurientē nō pauit: q̄ȝnto graui
ori supplicio puniend⁹ ē: q̄ vsura rapina ꝛ fur
to abundātē diuitijs fame ꝛ siti cruciat: ꝛ ꝑire
facit: aut q̄ ḋ ꝓp̄a domo eijcit ꝑegrinū ꝛ adue
nā h̄ ille. Ḟcā exāīatōe imediate seqt̄ Math.
25. Snia bonoꝝ ꝛ maloꝝ: qm̄.2.q.i.c. sic dr̄
sic. Sicut sine iudicio. s. ꝑtermisso ordiarij iu
dicis queq̄ȝ nolum⁹ cōdēnari: ita iuste q̄ diffi/
nita sūt. s. p̄ allegatiōeȝ ꝛ ꝓbationē: nulla pa/
timur executiōe. s. illegitia differri: h̄ ibi. Et i
tellige vt dicit glo. nisi sit lata p̄ falsa instr̄a: ex
de crie falsi: sup eo. in glo. Propt̄ca ꝛ snia ꝛ
executio snie oñdit̄ cū dr̄. Ibūt hi in suppliciū
etnū: iusti āt in vitā etnā. In Innocē. ḋ vtili
tate ꝯditōis hūane clamat. Quis n̄ timeat istḋ
examē: in q̄ idē ē accusator aduocat⁹ ꝛ iudex.
Accusabit.n. cū dicet: esuriui: ꝛ nō dedistꝭ mi
hi māducare. Aduocabit cū dicet qcqd vni ex
mimis meis fecistis: mihi fecistis. Iudicabit
cū dicet. ite maledicti in ignē etnū. h̄ ille. Et h̄
sufficiā. ꝓ p̄nti ꝯclōne. De accusatorib⁹ āt q̄
erūt in die iudicij: dicā ꝯclōne se. Nimia enim
ꝓlixitate q̄ȝtū ad vnā cōclōnē spectat vsꝫ cēȝ:
si illos accusatores i hac ꝯclōe potuissē q̄re ꝛc̄.
De imiabilitate diui iudicij: ꝯsideratō.3.

Ertio iudicij extrēi vl
timā imina
t bilitatē videam⁹: vbi tres alias
cōclōnes subiūgem⁹ vȝ. pª cō
clusio ē ista. Lugubris mis̾abilꝭ
qȝ oiuȝ dānatoꝝ loc⁹: null⁹ reci⁹ assignād⁹ ē
q̄ȝ tartaroꝝ spirituūq̄ȝ reproboꝝ iselix hitatio
2ª ꝯclō ē ista: felicissim⁹ amenissimusq̄ȝ oiuȝ
btōꝝ loc⁹ null⁹ couenictior atq̄ȝ dignior q̄ȝ sū/
mi dei ꝛ xp̄i ei⁹ triūphalꝭ ēpirrei celi iocūdatio
3ª ꝯclō ē ista vltio extrēi iudicij fine dato sic
cūctoꝝ fuit creatoꝝ scā ꝑfecta purgatio: ita p⁹
iudiciū erit omniū congrue facta innouatio.
De loco iudicij ꝛ dānatoꝝ. Cōclusio. i.
Ecipe ꝑmā cōclōnē ꝛc̄. ut. s. Ad c⁹ ḋ
a claratiōnē tres ingram⁹ ve. vȝ. pª
ve. ē ista: q̄t ꝛ q̄ erūt voces tp̄e iudicij
pctōres ad mortē. ad mortē vociferātes. 2ª
ve. ē ista: in q̄ loco fiet iudicij extremi ista rigo
rosa exaiatio. 3ª ve. ē ista qs erit post iudici
um omniuȝ damnatoꝝ locus ꝛ ꝓp̄a hitatio.

Q̄tū ad ꝑmū dico ꝙ .xii. erūt tpe iudicij vo
ces clamātes oēs ad morte͂: ad morte͂ miseros
pctōres. pª vox erit ꝓꝑe cōſcie. 2ª vox erit
oium ſcōꝝ. 3ª vox erit omniū ſpūuꝫ reprobo
rū. 4ª vox erit omniuꝫ oppreſſoꝝ. 5ª vox
erit omniū infideliū. 6ª vox erit omniū āge/
loꝝ. 7ª vox erit omnium eł̄oꝝ. 8ª vox erit
omniū creaturaꝝ. 9ª vox erit omniū ſcriptu
rarū. xª vox erit omniū diuinoꝝ ſecretorum
xiª vox erit ꝓꝑioꝝ pctōꝝ. xii. vox erit oiuꝫ
myſterioꝝ. Prima inq̄ꝫ vox erit ꝓꝑe cō/
ſcie. ad Ro. 2. Teſtimoniū illis reddēte ꝯſcia
ipſoꝝ cogitationū accuſantiū ⁊ defendentiuꝫ
in die iudicij cū iudicabit dñs occulta hoium.
Et rō ſm btm̄ Tho. in. 4. di. 43. ē. qꝛ cū ď oi
ỽbo ⁊ fcō reddēda ſit i die iudicij rō Math.
12: Amē dico vobis ꝙ ď oi ỽbo ꝙ locuti fue/
rint hoies ſuꝑ trā in die iudicij reddēt rōneꝫ
Etſi ď ỽbo a fortiori ď fcō: qꝛ voces ſ͞t carū: q̄
ſ͞t in aia paſſionū note. ꝑ ꝑiarmenias nec̄e eſt
vt oia ſcripta ſint i cordib⁹ nr̄is. Sꝫ h̄ q̀ro
an mali videbūt oꝑa bona q̄ fecer͞t. 2° an bo
ni videbūt pctā q̄ aliq̄n cōmiſerūt. 3° an vn⁹
poterit vide͂ q̄ erūt in ꝯſcia alteri⁹. Ad pᵐ
dico ſm btm̄ Tho. vbi. ſ. ꝙ oia bona q̄ vnq̄ꝫ
dānati fecerūt: erūt i ꝓpa ꝯſcia relucētia nec
tm̄ ex h̄ eoꝝ minuet͞ dolor: ſꝫ mag̃ ex illoꝝ bo
noꝝ ītuitiōe augmētabit͞ eoꝝ pena: cū cernēt
oia illa bona ꝑdidiſſe: q̄ꝫtū ſuꝑple ad meritū
vite et͞ne. Sūmū. n. īfortunij gen⁹ ē: vt Boe
ti⁹ ait fuiſſe felice͂. Ad ſm dico ꝙ mgr̄ ſniaꝝ
fuit iſti⁹ opiniōis: ꝙ pctā ꝑ pniaꝫ deleta: i iudi
cio nō apparebūt. Si. n. ad meōriā pctā dele/
ta reducerent͞: maxie i ſcis videret͞ ꝙ maxim⁹
debēt ſuccreſce͂ dolor: qď ē falſū. apoc̄. 21. Nō
erit ampli⁹ nꝫ luct⁹ nꝫ clamor ⁊c̄. Q̄ ãt debeat
ſuccreſce͂ dolor: pꝫ qm̄ cā mouēs ad flēda pcā
ē charitas: g q̄ꝫtū mag̃ creſcet: ⁊ ei⁹ effect⁹ cre
ſcet: ſꝫ charitas in btis erit ꝑfectior tc̄ tpis q̄ꝫ
fuerit in via: g ſi ex ꝯſideratōe pctōꝝ ſuoꝝ h̄ i
via charitas ad lachrymas eoꝝ corda ꝓuoca
uit: ſeq̄t͞ ꝙ mag̃ tpe iudicij ſua pctā deflebunt
Preterita ſi ſ͞t deleta quō pñt videri: a ꝑuatiōe
n. ad habitū ipoſſibil' ē regreſſio: vt dic̄ phus
in poſtp̄nt̃. Sane aia mea mgr̄ i hoc pte ñ te
n͞: qm̄ ſi id ỽm eēt: ſeq̄ret͞ ꝙ nec ēt pnia de illiſ
pctis ꝑfecta ab eis cognoſcet͞: qď certe multū
glē ſcōꝝ: ⁊ diue laudi derogaret: q tā m̄aliter
ſuos electos liberauit. Seq̄la ſat̃ nō: qm̄ ſint
glē augmētatiōe pnie ſcōꝝ tpe iudicij cla: er͞

debe͂ nec̄e eēt vt id ď q̄ pniaꝫ egerūt: qď ñ niſi
pcm̄ ē clareſceret: nec tm̄ ꝑꝑ h̄ ſeq̄t͞ ꝙ taliū cul
paꝝ recordatio ſiue manifeſtatio in dedec⁹ ſcō
rū reſultaret: ſic̄ nec magdalene nec i cel'ꝙ in
eccl'a peccatrix appellet͞: nec eni vt fac̃ notū ē
Magdalene pcā publicāt͞: vt illā ꝯfūdam⁹: ſꝫ
vt audita cl'pa ſit ⁊ pena: gl'oſa dña iudicet͞: ⁊
fcā clariſſima: vñ pono hāc regl'aꝫ gnāle͂ ꝙ ſic̄
in ſcōꝝ corꝑib⁹ ad eoꝝ gl'iaꝫ cicatrices corꝑa/
les remanebūt: ſic in aiaꝝ gl'aꝫ cicatrices ſpū
ales q̄ ſ͞t ipſa pcā: iuſte dñt remane͂. Et ñ ſolū
i eoꝝ gl'iaꝫ tales cicatrices ſpūales r͞manebū͞t
ſꝫ ēt i dānatoꝝ dolor̃ augmētū. Quiſ. n. ābi
ge͂ pōt reprobos ſcōꝝ pctā cernentes: ⁊ illoꝝ
pniaꝫ: ⁊ ſuoꝝ tm̄ criminū ſine pnia m̄l'titudi/
ne͂ turpitudine͂ ⁊ horribilitatem intuētes ma
xio dolore ñ cruciari. audi Sap. 5. Vidētes
turbabūt͞ timore horribili ⁊c̄. h̄ in ſnia ēt btūs
Tho. vbi. ſ. ponit. Ad 3ᵐ dico ſm cōeꝫ the
ologiā ꝙ ſic. audi Greg. ſuꝑ illo ỽbo Job.
27. Nō adeq̄bit͞ inq̄t et auꝝ l' vitꝝ. Ibi q̄ppe
vnuſq̄ſq̄ꝫ iq :ab alti⁹ ocul' mēbꝛoꝝ corpulētiā
nō abſcōdet: ſꝫ patebit aius patebit etiā corꝑa
lib⁹ oculis ipſa etiā corꝑis aromonia. h̄ ibi.
Ex qb⁹ qde͂ ỽbis vt dicit dñs Bona. in. 4.
di. 49. ñ ſeq̄t͞ tm̄ ꝙ corꝑa gl'ioſa ſint ꝑuia. i. corꝑa
trāſparētia ⁊ ñ t͞miātia viſu ita vt poſſit vi
de͂ q̄cq̄d erit i te qꝛ ñ mag̃ videbit͞ mēs alti⁹
ꝑ corp⁹ ꝑuiū q̄ꝫ ꝑ cōp⁹ ſolidū. ſꝫ ſic dꝫ intelligi
ꝙ ita cogitatōes ⁊ affectōes hēbūt lucidas in
corde vt ēt ex͞ ſint patētes. Et modū iſta vide͂
di pōit ꝑdict⁹ doctor dicēs. Corꝑa gl'ioſa erūt
ſolida ⁊ lucida ſicut cryſtallus: ⁊ erūt i ꝑdictis
corporibus pori minores etiam quammodo
ꝑ q̊s qde͂ poroſ ꝑꝑ limpiditate͂ potit vn⁹ vide͂
in mēte alti⁹: acſi illď corp⁹ eēt ꝑuū: h̄ ille. Et
ide͂ ſētit Scot⁹. ꝓlixe. n. ď hac mā dic̄ i. 4. di.
49. ide͂ ⁊ ricar. ⁊ btūſ tho. i. 4. di. 43. ar. 5. q.
1. dic̄ ſic: vñ ꝯſcie nr̄e erūt q̄ſi qdā libri. res ge
ſtas ꝯtinētes ex qbus iudiciū ꝓcedet: ſic̄ ēt in
iudicio hūano regiſtris vtūt͞. Apoc̄. 20. Et li
bri nq̄t apti ſ͞t: ⁊ alius liber aptus ē liber vite
⁊ iudicati ſ͞t mortui ex his q̄ ſcripta ſ͞t in libris
Libri apti vt expōit Aug. 20. ď ciui. dei. ſigni
ficāt libros noui ⁊ vetis teſti: in qbus de⁹ oñ
det q̄ mādata fieri iuſiſſet. Vñ ⁊ ricar. ď ſctō
victore dicit. Eoꝝ corda erūt q̄ſi quedā cano/
nū decreta. Per libꝝ ỽo vite intelligit͞ ꝯſcie
ſingl'oꝝ q̄ dñr ſingl'arit͞ lib̄ vnus: qꝛ vna ỽtu
te diua fiet: vt cūct̃ ad memoriam ſua fcā reuo

cenk: ꝛ h̄ vis inq̄ztū ad memoriā hoi reducz fa
cta ci⁹ liber vite dr̄. Vel p pmos libros ꝯscie
singuloꝝ intelligūk: p hm ꝟo sn̄ia iudicis i ci⁹
ꝓuidētia descripta. Et pp h̄ dic̄ idē. q. sc. ne/
cesse ē si sn̄ia dz cē iusta· vt oib⁹ nota sit: ꝛ oi/
b⁹ si iusta sn̄ia erit: nō oib⁹ cē nō potit: si me/
rita vel demerita oib⁹ nō nō cēnt: ꝛ merita vł
demerita oib⁹ nō cē ñ pñt: si oia bona ł mala
opa cēnt igta. Quare nec̄e ē vt vnusqsqz ne/
dū fcā ꝓpa ad mēoriā reuocet: sz ēt aliena ei⁹
cognitiōi subiaceāt: si iusta sn̄ia oib⁹ dz cē nō.
Et h̄ idē dic̄ doctor: fiet dina ꝟtute: vt sn̄ia iu
dicis oib⁹ iuste appeat· sz ad h̄ dic̄ ipse ꝟt⁹ in
ellect⁹ creati ñ suffic̄. Et iō si i seipsis appeant
prefti pctā p ꝯtritiōez deleta· h̄ nō nisi ꝟtute
dina: pp cāz assignatā: ꝛ ñ ꝟtute hūana: qꝛ a
puatiōe ad hitū ipossibilł ē rgressio nāłr loqn
do: ꝛ si dicēs. si pctōres pctā scōꝝ ituenk mag
erit ꝯfusio scōꝝ: ꝛ ꝯfusio ipioꝝ minuek: dico
qꝫ ñ seqk. Nā i s. tis ipij vidētes scōꝝ pctā i a
liēo vitupio: suū vituperiū magł attēdētes: au
gmētabik coꝝ ꝯfusio: ꝛ i magnam redūdabit
gloriā scōꝝ: q suis merits ꝛ grā dei illa pctā in
terfecert. Et h̄ sufficiāt q̄ztū ad pma vocem ꝯ̄
pctōres clamātē tpe vidicte. 2ª vox i die iu/
dicij clamās ꝯ̄ pctōres iusticia: iusticia a la mō
te a la morte: vt ita loq̄r crt sci oēs a thyrānis
oppressi ꝛ laniati: apoc. 6. Clamabūt sci dicē/
tes vsqzq̄ dn̄e ver⁹ ꝛ inocēs: scūs ñ iudicas: ꝛ
ñ vidicas sāguinē nr̄m: ꝛ ð his q bitāt i tra ꝛ
date st ill' singule stole albe: ꝛ dcm̄ ē ill': adhuc
sustiete modicū tp̄s dōec ipleak numer⁹ fratꝝ
vr̄oꝝ: h̄ ille. O sci martyres: o curia celestis
q̄tidie iiuriata: si nūc iusticiā vno ore clamats
qd iudicij tpe faciets qñ oiuz pctā cernets. sap.
5. Stabūt iusti i magna ꝯstātia aduers⁹ eos q
se āgūstiauert ꝛ q abstulert labōes illoꝝ ꝛc̄. dic
totū q̄re ꝛc̄. 3ª vox vindictā clamās erit oiuz
demonū. audi aug. kissimū. Astabūt igt oēs
añ tribūal xp̄i: ꝛ p̄sto erit diabol⁹ ꝛ rcitabit ꝟ
ba ꝓfessiōis nr̄e. s. fcē i baptismo. Et obiciet
nob i faciē qeqd ꝛ i q̄ peccauim⁹: ꝛ i q̄ loco: et
qd facē dēam⁹: dictur⁹ ē eni ille aduersari⁹ nr̄
eqssime iudex iudica istū eē meū ob cłpā q no
luit eē tu⁹ p grāz tu⁹ p nāz me⁹ p mīaz tu⁹ ob
passionē: me⁹ p suasionē: tibi iobediēs: mihi
āt ꝯsentiēs: atc accepit imortalitats stolā a me
hāc pānosā: q̄ idut⁹ ē tunicā: tuā vestē dimisit
ꝛ cū mea huc vēit. Eqssime iudex iudica q̄ istū
eē meū: ꝛ mecū fore ꝯdēnādū: h̄ ille ꝛc̄. 4ª

vox erit oiuz oppressoꝝ. O iudices o aduoca
ti o notari: vosqz oēs ceti: q iusticiā mistrak ð
bets: aures erigite: oēs false aduocatiōes, ꝓcu
ratiōes: tp̄m dilatiōes: istroꝝ falsificatiōes: ꝛ
occultatōes: oēs extorsiōes: false sn̄iatōes ois
sāguis paupeꝝ p vo deuorat⁹ i die districti iu
dicij clamabūt ꝯ̄ vos. Justicia iusticia. deut.
22. Vidue inqt dn̄s: ꝛ pupillo nō nocebits. Si
leserits eos vociferabūt ad me: ꝛ ego audiā cla
morē eoꝝ: ꝛ idignabik furor me⁹: ꝑcutiamqz
vos gladio ꝛ erūt vxores vr̄e vidue ꝛ filij vr̄i
pupilli. ꝛ Job. 24. c. Agꝝ ñ suū demetūt ꝛ vi
neā ei⁹ quē oppressert v idemiāt: nudo s dimit
tūt hoies: idumēta tollētis: qb⁹ ñ ē opimētū i
frigore: q̄s ibres mōtiū irrigāt: ꝛ ñ hñtes ve/
lamē āplexāk lapides: vi fecert depredātes pu
pillos ꝛ nudū pauperē spoliauert. Nudis ice
dētib⁹ absqz vestitu tulert spicas. Et paꝝ ifra
Aia vulneratoꝝ clamabit: ꝛ de⁹ iultū abire ñ
patik. Ipsi fuert rebelles numini: nescierit. i.
nescire voluert vias ei⁹ ꝛc̄. Hec q̄ntū q̄tidie
i paupes fieri cernam⁹ aiaduertite: ꝛ p singła
discurrite. Et cū his ꝯcordat glos⁹ Bern. Ve
niet inqt añ tribunal xp̄i allegatio dura ꝛ cla/
mor pupilloꝝ ꝛ orphanoꝝ ꝛ viduaꝝ: q̄ꝝ virē
ꝓ vixerūt stipēdijs: nec dilnē pctā h̄ ille. In
deut. c. i. ait dn̄s. Audite illos. s. vos sapiētes
Et qđ iustū ē iudicate siue ciuis sit ille: siue pe
grin⁹ Nulla ē distātia psōaꝝ: ita puū audiets
vt magnū: nec accipiets cuiusq̄z psonā: qꝛ dei
iudiciū ē ꝛc̄. 5ª vox dr̄ oiuz isidcliū. Math.
12. Viri niniuite surgēt i iudio cū gnātōe ista
qꝛ pniaz egert i p̄dicatiōe Jone: ꝛ ecce plusq̄z
ionas h̄. Heu nob miseris q̄tidie glos⁹ de⁹ au
res nr̄as dinis smōib⁹ ꝓpulsat: ꝛ nos tanq̄z
aspides surde: aures mēts corpisqz obturam⁹
audi hiere. 8. c. Attēdi ꝛ auscultaui: nēo qđ
bonū ē logk nuli⁹ ē q agat pniaz sup pctō suo
dicēs qd feci oēs ꝯuersi st ad cursū suū q̄i equ⁹
ad ipctū vadēs ad pliū exēplū in legēda Ma
charij qꝫ xp̄iani st inferiores i pc̄is q̄z iudei: ꝛ
iudei inferiores pagāi q̄re ꝛc̄. 6ª vox ē oiuz
angeloꝝ: q̄ꝝ. s. cōsilia ꝛ inspiratiōes ꝯtēpsert
Audi origenē. Vnusqsqz inqt āgeloꝝ in ex
trēo iudicio aderit: ꝑdurēs illos qb⁹ p̄fuit: q̄s
adiuit q̄s instruxit ꝓ qb⁹ sp faciē pris vidi.
Credibile ē. n. qꝫ q tradidit āgels aias custodiē
das ab eis ð h⁹moi custodia rōnē rqret: ꝛ cū
illi culpā ð petis nr̄is haud hēant oportebit in
grēti dn̄o, eps a s nr̄as accusar· q noluimus coꝝ

c

inspiratōib⁹ ⁊ ꝯsilijs obedire. sic nulla ē culpa medici q de ꝑtinētib⁹ ad se circa ifirmi curā nihil obmittit si nō saluat lāguidū sibi iobediētē. Hier. lj. c. Curauim⁹ cā: igrūt āgeli loqntes de babilone ⁊ ñ ē sanata. i. q̃ztū ex nobis ē feci m⁹ vt curaret̃ sȝ culpa sua fuit q̄ nō ē curata de relinq̄m⁹ eā: ⁊ eam⁹ vnusqsqȝ i trā suā. qm̄ ꝑuenit vsqȝ ad celos iudiciū ei⁹ ⁊ eleuatū ē vsqȝ ad nubes. i. vsqȝ ad scōs ⁊c̄. dn̄s āt. bōa. in ꝯ sniaꝝ. di. xi. d̃clarat quō āgeli ꝑp obstinatōez bois custodie subtrahāt bn̄ficiū. Et dic̄ q̄ duplex ē āgeloꝝ custodia: vna ex ꝑte corꝑis q̄ ꝯsistit i hostis repulsiōe. ne corꝑa opp̄mat. alia ē respcū maligni spūs ne. s. malign⁹ spūs aias opp̄mat ⁊ ꝑuertat. Q̄tū ad ꝑmā custodiā angel⁹ hoiez vsqȝ ad diē mort̃ nō d̃relinqt qꝛ cū opp̄mi vl' occidi a demone mīme sinit nisi alit̃ dini iudicij snia d̃poscat sic patuit i vir̃. sare ⁊ sic d̃ alijs. Sȝ q̃ztū ad ꝯa. dic̄ ipe. qꝛ talis act⁹ custodie ꝯsistit ꝑti i nob ⁊ ꝑti i āgelo q̃ztū ex sui ꝑte vidēs hois obstinatōez subtrahit h° custodie bn̄ficiū. Sȝ h ñ vr̃ ꝓbabile q̄ āgel⁹ oino subtrahat tale custodie bn̄ficiū. Sēꝑ. n. trahit hoiez a pctō q̃ztūcūqȝ sit obstinat⁹ homo Jō iste mod⁹ nō placuit dn̄o Bona. ⁊ ponēs suā opionē dic̄ q̄ āgeli custodia aut ē respectu bōi ꝯsuādi vl' aggrēdi vl' agēdi. aut respectu mali d̃serēdi vl' euitādi vl' minuēdi: dic̄. ḡ sic angel⁹ ꝑfecto hoiez obstiatū d̃serit q̃ztū ad actū bonū qꝛ frustra eēt tal' act⁹ sȝ nō q̃ztū ad actū malū. qm̄ sꝑ hoiez retrahit ne labit̃ i pci⁹. q̄nto. n. qs pcioꝛ tāto ad malum ꝓnioꝛ. ⁊ q̃zto ad malū ꝓnioꝛ ⁊ ꝓcliuioꝛ tāto mag̃ idiget retrahēte. ⁊ rō ē. q: q̄ȝ diu hō viuit. sꝑ ꝯuerti pōt. Nō. n. medic⁹ relīqt egrotū nisi d̃ q̄ total'r desperat. audi' Leonē papā d̃ pe. di. 7. c. nemo. Nēo igt desperād⁹ ē dū i h° corꝑe ꝯstitut⁹ est qꝛ nōnūqȝ qd̃ diffidētia etat̃ differt̃ ꝯsilio maturioꝛi ꝑficit̃. h ille. Et. 26. q. 6. c. si psbꝛ. ⁊. c. cogūim⁹ acr̃. i rep̄hēdūt̃ sacerdotes: q pctōribus⁹ p̄niaȝ vltimā denegāt. sȝ his vidē obstinatorū malignitatē. adeo. n. sarei ⁊ petrei vt ita dicā efficiūt̃ vt v̄bis nec dulcib⁹ nec acerb̃ emolliāt̃. signis ñ mouēt̃ ⁊ si rep̄hēdūt̃ peiores fiūt dulcib⁹ nāqȝ v̄bis: heli sacēdos filios su. s monēs nihil ꝓfecit. d̃ iō mortui fuert̃ i bello. i. rn̄. 2. Samuel nūq̄ȝ ꝑpl'ȝ ab ei⁹ mala potuit mutare volūtate. i. rn̄. 18. Coꝛ dux Saul'. nec Jonathe v̄bis nec dei bn̄ficij s emoluit. i. rn̄. 18. Naabal dulcib⁹ v̄bis nūcioꝝ Dauid flecti ñ potuit. i. rn̄. 25. Viri Jude nūcios Ezech. illis ꝑdicātib⁹ s d̃sanabāt. 2. pal'. 30. Coꝛ. pharaonis tātis signis ꝑ Moysen f̄cis nūqȝ emolluit. Exo. 7. vsqȝ ad. x. c. inclusiue. Judei tātis signis f̄cis ꝑ xp̄ȝ durioꝛes fiebāt. Luc. x. ⁊. 18. Caim ꝑ āmōitōez dn̄i idurauit ⁊ frēȝ occidit. Gen̄. 4. Judei Azariā eos icrepāntē crudelit̃ occidert̃. 2. pal'. 25. Stephanū āmonētē ⁊ eos docētē lapidauert̃. Act. 7. Et xp̄ȝ final'r occidert̃. o italia. o italia. o italia, qr̃ documēt̃ tātoꝝ ꝯuoꝝ dei tot tātisqȝ signis tāt̃ icrepatōib⁹ nō mole fieri d̃creuisti ñ ꝑces nō mine ñ guerre: nō pestilētie. ñ miracula nō ispiratōis bōe nō āgeli te emolire pn̄t. de oib⁹ i die iudicij audies ꝯ te āgelos vociferātes. Curauim⁹ sȝ ñ sanata ē ⁊c̄. Septia vox erit oiuȝ eloꝝ. Job. 20 Releuabūt celi iiqtatē ipij. ⁊ tra aduers⁹ eum ꝯsurget audi Criso. sup Mat. Jn illo igt die nihil ē qd̃ rn̄deam⁹ vbi celū: ⁊ tra: sol: ⁊ luna dies ⁊ noctes stabūt aduers⁹ nos i testimoniū pctōꝝ nr̄oꝝ. h ille. Octaua vox ē dēiqȝ oiuȝ creaturaꝝ. sap. 5. c. Pugnabit cū illo orb trarū ꝯ isensatos. ibūt directe emissiōes fulguꝝ ⁊ tāq̄ȝ habene curuato arcu nubiū aduersarij ext̃miabūt̃ ⁊ ad certū locū trāsiliēt ⁊ a petrosa ira plene grādies mittēt̃ ⁊ cādes. ēt i illos aq mar̃ ⁊ flūia ꝯcurrēt durit̃. ꝯ illos stabit spūs v̄tutis: ⁊ tāq̄ȝ turbo vēti diuidet eos ⁊ ad hēmuȝ ꝑducet oēȝ trā iiqtat̃ coꝝ. h ille. Et. 16. c. dr̃. Creatura tua tibi fcōri d̃ꝯuiēs excādescit ꝓ excādescet i tormētū aduers⁹ iiustos. ⁊ Greg. Si q̄ris igt qs te accusabit. dico tot⁹ mūd⁹. Nona vox erit oiuȝ dinaꝝ scriptaꝝ: q̄s ipsi itelligere noluert̃. ps. 9. Dixit. n. i cōde suo oblit⁹ ē auertit faciē suā ne videāt i finē. ⁊ Daniel. 13. Auertert̃ sensū suū: ⁊ d̃cliuauert̃ oc'los suos vt ñ viderēt celū: nȝ recōdarēt̃ iudicioꝝ iustorū. ⁊ loqt̃ d̃ falsis iudicib⁹ q ꝑuertūt sēsū scriptarū vt suis vacēt voluptatib⁹ ⁊c̄. Dicē h potes d̃ hētic̃: falsis doctorib⁹ ⁊c̄. Decia vox erit dinoꝝ secretoꝝ. dina. n. secreta: q̄ i malū conuertim⁹ dine ispiratōis q̄s ñ attēdim⁹ ⁊ silia ꝯ pctōres istabūt. Reddet rōnē ꝯsilij Caiphas qn̄ dixit. Expedit vt vn⁹ hō moriat̃ ꝓ ꝑplo: ne tota gēs ꝑeat. reddat rōnē Judas ispiratōis bōe peccaui tradēs sāguinē iustū. Reddet rōnē Pilat⁹ bōi ⁊ sani itellect⁹. Ecce nullā cām mort̃ inuenio i hoie isto. reddēt rōnē falsi ꝑdicatores donoꝝ spūs s. i ⁊c̄. Hier. 23. Si stetissent ingt i ꝯsilio meo: ⁊ nō fecissent v̄ba mea

67

ꝑplo meo auertissē vtiq₃ eos a via sua mala ⁊
a pessimis cogitatōibꝰ suis ⁊c̄. Undecia vox
erūt ꝓpa pctā. Hiē.2. arguet te malitia tua: ⁊
aduersio tua icrepabit te scito ⁊ vide qm̄ malū
ē ⁊ amaꝝ reliq̄sse dn̄z deū tuū: ⁊ nō eē timorē
dei apd̓ te. Et ꝓuer.5.c. Iniq̄tates sue capiēt
ipiū: ⁊ funibꝰ pctōꝝ suoꝝ vnusq̄sq₃ ꝯstringeť
ipse morieť. q2 nō hūit disciplinā ⁊ i mlťitudie
stultitie sue d̓cipieť h ibi. ⁊ ps̄. In oꝑibꝰ māuū
suaꝝ ꝯphēsꝰ ē pctōr. ⁊ Crisoꝰ sup Mat. Ipe
cogitatōes ⁊ oꝑa spālr stabūt añ ocl̓os nr̄os ac
cusātes nos añ deū. ⁊ Ber. Tūc igt oꝑa nr̄a
silr loq̄ntia: dicēt ad miseꝝ pctōꝝ: tu nos egisti
oꝑa tua sumꝰ. Nō te deserimꝰ tecū erimꝰ tecū
ad iudiciū ꝑgemꝰ. Et Ezechl.18. Sic̄ iustitia
iusti sup eū erit: sic ipietas ipij erit sup eū q̄re
⁊c̄. Duodecia ⁊ vltia vox erūt mysteria passio
nis ihu xpi. clamabūt cicatrices clamabūt cla-
ui lācea corōa spica clamabūtq₃ misteria cūcta
audi. Aug. i tractatu d̓ symbolo. Fortassis in
qt dn̄s i corꝑe suo cicatrices obſuauit vt i iu
dicio pctōribꝰ exprobraret ⁊ ꝯuicēs eos dicat
Ecce hoiez quē crucifixistis. ecce deū ⁊ hoiez i
quē credē noluistis. videte vulnera q̄ ifixistis
Agn̄scite latꝰ qd̓ ipugnastis: q pp vos apťū ē: ⁊
itrar noluistis. h ille. o miſi pctōres q̄d facietis q̊
fugietis quē aduocatū hēbitis īra vos n̄ capiet
s₃ appiēs os suū d̓glutiet vos. infernꝰ vos ex
pectat mūdꝰ totꝰ vos accusat scōꝝ collegiū vos
recusat. audi q̄so aīa mea qd dicat prosp d̓ vita
ꝯtēplatia quē vidi ⁊ legi i ꝯuētu nr̄o Arimi.
cū ad illd̓ igt iudiciū venerimꝰ ab eo iudice iu
dicādi q nec occultatōe criminū falli pt: nec ad
pūitatē ꝓuidēdā munē alicꝰ corrūpi cū ceꝑint
oia secreta reuelari ⁊ n̄ actꝰ vl̓ v̓ba s₃ ⁊ ip̄e co-
gitatōes oñdi. qd faciemꝰ sb̓ tāti iudicis maie-
state qd excusatōis hr̄e potizꝰ q̄ nos d̓scēsura sī
oꝑa q̄ i hac vita n̄ fecimꝰ ad q̄s ꝑpl̓os ibimus
ad q̊s alios scōs ꝯfigituri sumꝰ q̊ꝝ exēpla silr ⁊
v̓ba ꝯtēpsizꝰ. an fōte aliq̊s fragilitas nr̄a cor
ꝑalr excusabit s₃ ⁊ excusatōes coꝝ reclamabūt
oia scōꝝ exēpla q fragilitatē cārnis i carne vin
cētes. qd̓ fecerīt vtiq₃ posse fieri docuerīt ⁊ paꝝ
ifra: qd g̊ rn̄suri sīt ipij si eis dn̄s dicat. si potui
stis q̄r n̄ restistis pctōꝝ d̓siderijs si n̄ potuistis
q̄re meū ꝯ pctā n̄ q̄siuistis auxiliū aut vulnera-
ti: q̄re n̄ adhibuistis vulneri vr̄o remediū. nū-
qd ad h obmutescētibꝰ ⁊ qd excusatōis referāt
n̄ hn̄tibꝰ dicet ligatis pedibꝰ ⁊ māibꝰ mittite eos
i tenebras exťiores. h ille. Et h sufficiāt q̄₃tuz
ad ꝑmā v̓i. Q̄tū ad s̄az v̓i. dico s̄m beatū
Tho. i.4. di.68. q lz ex diuinis scripturis d̓ loco
iudicij n̄ clarescat ꝓbabilr tn̄ colligi pōt: q cir
ca locū mōtis. oliueti. Act. i. q̄uēadmodū vidi
stis eūtē i celū ita vēiet: s₃ ip̄e ascēdit d̓ mōte o
liueti q ꝑemiet valli Iosaphat. g̊ ⁊ circa locū
illū ad iudicādū vēiet. Et si dicis Ioel.3. dr̄ sic
Cōgregabo oēs gētes: ⁊ deducā illas i valle
Iosaphat ⁊ disceptabo ibi. ecce q dic̄ locū ex-
p̄sse dico q accipit vallē ꝓ oi loco circūstāti. ⁊
ꝯueniēti ad vidēdū xp₃ i aera. ita altusq₃ erit
vt possit ab oibꝰ videri vt dic̄ btūs Tho. ibid̓
q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ťtiā v̓i. q pꝰ iudiciū ꝓprius
locꝰ dānatoꝝ erit isernꝰ. Et qm̄ aliq̄ arbitrāť
isernū: aut nō eē aut leuissimū. iō isernū eē. ⁊
horrēdissimū eē locū triplici medio ꝓbemꝰ.
v₃. auc̄te rōe. Et exēplo. Auc̄te duplr. s. vete
ris ⁊ noui testi. ex veťi accipe q̄da₃. ⁊ ꝑ audi.
Eccl̓.39.c. Ignis igt grādo fames ⁊ mors oia
hec ad vidictā sīt bestiaꝝ dētes ⁊ scorpiōes. ⁊
s̄pētes. ⁊ rōphea iudicās i exťminiū ipijs. So
audi Isa. c.5. Ue q ꝯsurgitis māe ad ebrieta-
tē sectādā ⁊ potādū vsq₃ ad vespā vt vino estu
etis cithara ⁊ lira timpanū. ⁊ tibia ⁊ vinū i cō
uiuijs vr̄is ⁊ opꝰ dn̄i nō respicitis nec oꝑa ma
nuū eiꝰ ꝯsideratis ꝓpťea captiuꝰ ductꝰ ē ꝑplus
meꝰ q n̄ hūit sciaz ⁊ nobiles eiꝰ interierūt fame ⁊
mlťitudo eꝰ exaruit ꝓpťea dilatauit isernꝰ aiaz
suā ⁊ aꝑuit os suū absq₃ vllo tmio: ⁊ d̓scēdēt
fortes eꝰ ⁊ ꝑpl̓s eiꝰ ⁊ sblimes ⁊ gl̓iosi eiꝰ ad eū
⁊ ifra paꝝ. ve q dicitis malū bonū ⁊ bonū ma-
lū ponētes tenebras lucē ⁊ lucē tenebras. po-
nētes dulce amaꝝ ⁊ amaꝝ dulce ve q sapiētes
estis i ocul̓ vr̄is ⁊ corā vobisimetipsis prudētes
ve q potētes estis ad bibēdū vinū ⁊ viri fōtes
ad miscēdā ebrietatē q iustificatis ipiū ꝓ mūeri
bꝰ ⁊ iustitiā iuste aufertis ab eo pp h sic̄ d̓uorat
stipulā flāma ligna ignis ⁊ calor flāme exurit
sic ⁊ radix coꝝ q̄si fauilla erit ⁊ germē coꝝ vt
puluis ascēdet. abiecerīt. n. legē dn̄i exercituū.
⁊ elogū sci isrl̓ blasphemauerīt. iō iratꝰ ē furor
dn̄i i ꝑpl̓o suo ⁊ extēdit manū suā sup eū ⁊ ꝑ-
cussit eū ⁊c̄. Tertio audi. ps̄. Cōuertāť pctō
res in infer. om. gē. q̄ obliui. deū. Et idē ca-
dēt igt sup eos carbōes. in ignē d̓ijciēs eos. In
miſijs n̄ sbsistēt. ⁊ idē. deꝰ i ira sua ꝯturbabit
eos. ⁊ d̓uorabit eos ignis. Et idē pluet sup pec
catores laq̄os ignis sulphur ⁊ sp̄s ꝓcellaꝝ ps
calicis coꝝ. ⁊ iteꝝ Isa.65. Et vos q der eliq̄stis
dn̄z q obliti estis nomē scm̄ suū q pōitis fortūe

6

mēsā ⁊ libatis sup eā nūerabo vos ī gladio ⁊
oēs i cede corruēt͛ ꝓ eo q̄ vocaui ⁊ n̄ rn̄distis
⁊ locut⁹ sū ⁊ n̄ audist͛ ⁊ fecist͛ malū i ocul' meis
⁊ q̄ nolui elegist͛ pp̄ h̄ h̄ dic̄ dn̄s exercituū. ec
ce serui mei comedēt ⁊ vos esurriet͛. ecce serui
mei bibēt ⁊ vos sitiet͛. ecce serui mei letabūt ⁊
vos ꝯfūdemi. ecce serui mei laudabūt p̄ exulta/
tiōe cordis ⁊ vos clamabit͛ p̄ dolor̄ cōdis ⁊ p̄
ꝯtritōe sp̄s vlulabit͛ ⁊ dimittet͛ nom̄ vr̄z i iu
ramētū elect͛ meis. inficiet te dn̄s de⁹ ⁊ seruos
suos vocabit noīe suo alio in q̄ bn̄dict⁹ ē super
trā bn̄dicet a deo. am̄. q: obliuiōi date sr̄ angu
stie priores q: abscōdite sr̄ ab ocul' nr̄is. ecce ego
creo celū nouū ⁊ trā nouā ⁊ n̄ erūt i mēoria p̄
ora q̄ n̄ ascēdet sup cor s͛ʒ gaudebit͛ ⁊ exultabi
tis vsqʒ i sēpitnū in his q̄ ego creo ⁊ m̄lta alia
pulcherria dic̄ ⁊c̄. Et idē. c. 13. Vlulate igr̄ q:
ꝓpe ē dies dn̄i q: vastitas a dn̄o vēiet pp̄ hoc
oēs man⁹ dissoluēt ⁊ oē cor hoīs tabescet ⁊ de
ficiet ⁊ ꝯtēr torsiōes ⁊ dolores tenebūt q̄si per
turiētes dolebūt vnusq̄sqʒ ad ꝓximū suū stu/
pebit facies ꝯbuste vult⁹ eoꝝ. ecce dies dn̄i ve
niet crudel' ⁊ idignatōis plen⁹ ⁊ ire furorisqʒ ad
ponēdā trā i solitudiēʒ ⁊ petōres ei⁹ ꝯterēdus
d̄ ea qm̄ stelle celi ⁊ splēdor eaꝝ n̄ expādēt lu/
mē suū obtenebrat⁹ ē sol ⁊ lūa n̄ splēdebit i luīe
suo. ⁊ visitabo sup orb̄ maliciā ⁊ ipios ⁊ iiqta
tes eoꝝ ⁊ requiescē faciā supbiā ifideliū ⁊ arro/
gātiā fortiū hūiliabo ⁊c̄. Et id̄. 59. Rugiem⁹ ī
qr̄ q̄si vrsi oēs. ⁊ idē. 14. c. Detracta ē ad infe
ros supbia tua. ⁊ idē. 33: qs hitabit ex nob̄ cuʒ
ardorib⁹ sēpitnis q̄s potit d̄ vob̄ hitare cū igne
duorāte. ⁊ id̄. c. vl. Vmis eoꝝ n̄ moriet ⁊ ignis
eoꝝ n̄ extinguet. O Jsa. dimittas horror ⁊ p̄
tē alijs. sū ꝯtēt⁹. audi mō Hier. 9. Ego inqt
cibabo ppl'ʒ istū absinthio ⁊ potū dabo ei aquā
fell'. ⁊ dispgā eos i gētib⁹ qs n̄ nouerūt ipi ⁊ pa
tres eoꝝ ⁊ mittā p⁹ eos gladiū donec ꝯsūmāt
⁊c̄. ⁊ idē. 15. c. Jgnis succēs⁹ i furore meo sup
vos ardebit. ⁊ idē. c. 3. Jn tenebr͛ collocauit
me q̄si mortuos sēpitnos hec sufficiāt ꝓ auctē
h⁹ vetis testi. noui āt testi hēs euāgeliū hodier
nū. ⁊ Mat. 22. Mittite eū i tenebras exteriores
ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dētiū. ⁊ Apoc. 19. Missi
si sūt i stagnū ignis ⁊ ardēt͛ sulphuris. ⁊. 16.
c. Estuabūt igr̄ hoīes estu mag̃ ⁊ merito q: it⁹
⁊ ex̄ i corpe ⁊ i aīa dānati icēsi erūt sic ferrum
succēdit i igne. q̄r ⁊c̄. Scd̄o loco hāc vitatē
ꝓbo rōe. triplici āt rōe ꝓbat īfernū ⁊ penas
dānatoꝝ eē. Pria rō sumit ab eēntia ⁊ q̄litate d̄

monū. Scd̄a sumit a varietate tormētoꝝ. Tertia
rō sumit ex ordie toti⁹ vniuersi. Pria inqʒ rō
sumit ab eēntia ⁊ q̄litate demonū. Et arguit sic
si ifern⁹ ⁊ loc⁹ dānatoꝝ n̄ eēt dēmōes nihil eēnt
s͛ʒ dēmōes i reꝝ nā st̄. ḡ ifern⁹ ē: pʒ ꝯnā q: dēmo
nes assignāt ꝓ societate ⁊ afflictōe reprobōꝝ Mat.
25. Jte i ignē etnū q̄ pat⁹ ē diabolo ⁊ āgel' ei⁹
Q: āt dēmōes sint ꝓbat tripl'r. s. ex eoꝝ horri/
bilitate ex eoꝝ crudelitate ⁊ ex eoꝝ potestate.
Primo q̄ dēmōes sint ꝓbat ex eoꝝ horribilitate
⁊ p̄ auctē veris testi ⁊ noui. Audi Job. 20.
Vadēt ⁊ veniēt igr̄ sup eā horribiles duorabit
eū ignis q̄ n̄ succēdit affliget relict⁹ i tabberna
culo suo. ⁊ idē. 16. c. Hostis inqt me⁹ terribilis
ocul' me ituit⁹ ē appuerūt sup me ora sua expro
brātes ⁊c̄. ⁊. c. xli. describit ei⁹ formā ⁊ figurā
dicēs. Sternutatō ei⁹ splēdor ignis ⁊ oculi e⁹ vt
palpebre diluculi d̄ ore ei⁹ lāpades ꝓcedūt sic
tede ignis succēse d̄ narib⁹ ei⁹ ꝓcedit fum⁹ sic
olle succēsi atqʒ feruēt͛. anhelit⁹ e⁹ prunas ar/
dē fac̄ ⁊ flāma d̄ ore e⁹ egredit i collo ei⁹ mora
bit fortitudo ⁊ faciē e⁹ egestas mēbra cāniū ei⁹
coherētia sibi. Mittet ꝯ eū fulmia ⁊ ad locum
aliū n̄ ferēt͛ cor e⁹ idurabit q̄i lapis ⁊ stringet q̄i
malleatoris i c⁹ ⁊c̄. ⁊ sap. xi. ꝓ eo igr̄ q̄ errātes
colebāt mutos serpētes ⁊ bestias supuacuas i/
misisti eis m̄ltitudinē brutoꝝ aliū i vidictā vt
sciret q̄ p q̄ peccat qs p h̄ ⁊ torqt̄. Nō. n. ipos
sibil' erat oīpotēs man⁹ tua q̄ creauit orbē traꝝ
ex mā iuisa imittē ill' m̄ltitudinē vrsoꝝ: aut au
daces leōes seu noui gn̄is bestias ira plenas
aut vaporē ignis spirātes aut odorē fumi ꝓ/
ferētes aut horrēdas ab ocul' scintillas emittētes
q̄ꝝ n̄ solū lesura poterat illos extermiare s͛ʒ p aspe
ct⁹ tiorē occidē. h̄ ibi. Jn his qdē vbis appet
horribilitas dēmonū tā ex eoꝝ horribili forma
q̄ʒ ex diuersa eoꝝ appētia. q: appēt i diuersis
formis aīaliū sic pʒ legēda bti Anto. lege ibi.
Scd̄o h̄ idē ꝓbo auctē noui testi. audi Ber.
deuotissimū. O igr̄ aīa mea qs erit tibi pauor
cū dimissis oīb⁹ q̄ꝝ tibi p̄ntia tā iocūda tā gra
tus aspect⁹ cohitatio tā familiaris. Sola pa/
uēs igredieris igtā regionē cū tibi catuati de/
terētia illa mōstra tetrima occurrēt. h̄ ille. ps.
Cōturbati sūt oēs q̄ vide. eo. ⁊ timu. oīs hō.
hic d̄ qdā religioso legit q̄ nocte q̄dā i dormito
rio iacēs terribil'r clamare cepit accurrūt fratres
hūc fixe i picte aspicē cēnūt sicqʒ tota nocte mi
rabili horror ꝯcuss⁹ ē. mā e sc̄ō itrogabāt eū
frēs dic̄ ille se vidisse diabolū. ⁊ introgātib⁹

68

cui⁹ figure eēt: rñdit nō posse describi ⁊ adeo
horribil' erat q̄ si ex alia pte furn⁹ ardēs esset:
⁊ ex alia diabol⁹: q̄ poti⁹ furn⁹ ꝯburēd⁹ intras
set: q̄z diabolū vidisset q̄re ⁊c̄. Scd̄o q̄ diabo
li sint ꝓbaꝛ ex coꝝ crudelitate. Q̄ āt demōes
sint crudeles sil'r pz auc̄te noui ⁊ veterꝭ testi ⁊
exēplo. Auc̄te vetis testi audi Job. 16. Col
ligit igt furorē suū i me: ⁊ ꝯminās mihi infre
muit ꝯ me dētib⁹ suis. Itē audi ꝓpha3. Ape
ruerūt sup me os suū: sic leo rapiēs ⁊ rugiēs ⁊
idē. Tēptauerūt ait me subsanauerūt me subsa/
natōe: frēduerūt sup me dētib⁹ suis. ⁊ Hiere.
lj. Comedit igt me absorbuit me sicut draco.
Scd̄o auc̄te noui testi. audi Petꝝ. 1. pe. p̄.
diabol⁹ tāq̄3 leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuoꝛ3
Audi ⁊ Jo. Apoc. 12. ve t̄re ⁊ mari: q2 d̄scen
dit diabol⁹ ad vos hn̄s irā magnā sciēs q2 mo
dicū tp̄s h3. audi ⁊ Ber. i metro cā ātē. O q̄3
ipij tortores tūc torq̄būt pctōres ⁊ t̄ribiles vlto
res vindicabūt malos mores. Tertio h̄ etiā
exēplo d̄clarat. refert. n. btūs Greg. i li. dia/
logoꝝ. q̄ q̄dā Theodor⁹ noie q̄dē nō re mōa
ch⁹ nedū bonā vitā ducē s3 nec audire sue salu
tis q̄cq̄3 volebat vēit tādē cū i extremis labo/
raret ⁊ frēs circūstātes d̄uote ꝓ ei⁹ aia orarēt
ille t̄ribili voce clamare cepit ⁊ orōnes coru3
turbare. itaq̄3 dicebat. Recedite recedite rece
dite. ecce dat⁹ sū dracōi deuorād⁹: q ob vr̄i pre
sentiā me deglutire nō pōt. Caput meū iā ore
suo absorbuit, date locū ne āpli crucier: ipi su3
dat⁹. finite me ⁊c̄. tūc ad eū frēs. Quid loq̄ris
paup te sig̊ crucis sig̃. Et ille alta voce ñ pos/
sū igt. q2 sq̄mis h⁹ dracōis stimulor ⁊ premor.
Audiētes h̄ frēs i t̄ra ꝓstrati orōnib⁹ istāt. ⁊
ꝓ aia ei⁹ miā3 poscūt. Tāc ille valida voce
clamauit. Grās ago deo. ecce draco q ad me
d̄uorādū venerat orōnib⁹ vr̄is expuls⁹ ē ⁊ oio
recessit. q̄r ⁊c̄. Tertio q̄ diaboli sint ꝓbaꝛ ex
coꝝ ptāte. ptās āt demonis sil'r auc̄te vetis ex
noui testi ⁊ exēplo ꝓbaꝛ. auc̄te q̄dē vetis testi
audi Job. 14. Nō ē igt ptās q̄ ꝯpeꝛ ei sup t̄rā
q scūs ē vt nullū timēt. audi. Eccl'. 39. Sūt in
q̄t spūs q ad vīdictā creati sūt. ⁊ i furore suo cō
firmauerūt tormīta sua ⁊ i tpe ꝯsūmatōis effun
dēt v̄tutē ⁊ furorē e⁹ q fecē illos. itē audi ꝓpha3
Irruerūt i me fortes. itē fortes q̄sierūt aia3 meā
Itē vi faciebāt q q̄rebāt aia3 meam. Scd̄o
auc̄te noui testi. ad Eph. 6. Nō ē vobis col/
luctatō aduers⁹ carnē ⁊ sāguinē. s. tm̄ s3 aduer
sus p̄ncipes. ⁊ potestates tenebraꝝ harū. Et

Apoc. 14. nō hebūt ingt reqē die ac nocte qui
adorauerūt bestiā ⁊ imaginē ei⁹. Tertio h̄ exē
plo pz d̄ demōiolo q totā vnā ciuitatē regebat
⁊ custodiebat. q̄re ⁊c̄. Scd̄a rō q̄: ꝓbari pōt in
fernū eē sūiꝛ a varietate tormītoꝝ. ⁊ arguiꝛ sic
vbicūq̄3 ē sūma penalitas: ibi ē loc⁹ dānatoꝝ
s3 i iferno ē sūma penalitas. g̊ ifern⁹ ē loc⁹ dā/
natoꝝ tūc sic. Infern⁹ ē loc⁹ dānatoꝝ. g̊ ifer/
nus ē. pz ꝯña a ꝓpōe d̄ t̄rio adiacēte ad h̄3 ad
iacēs: vt hō ē alb⁹ g̊ hō ē. fortes currit. g̊ for.
ē. maior p̄me rōnis nō q̄m loc⁹ dānatoꝝ ñ d̄ꝛ
aliō q̄3 sūma penalitas: sic loc⁹ btōꝝ ē sūma fe
licitas. Mior āt ꝓbaꝛ ex m'tiplicitate penaꝝ
ex acerbitate. ⁊ et̄nitate. Prio iq̄3 h̄ ꝓbaꝛ ex
m'tiplicitate penaꝝ. Et arguiꝛ sic. vbicūq̄3 sūt
m'ta sig̃ doloris ibi ē signū m'tiplicis pene. s3
in iferno sūt sig̃ m'ta doloris. g̊. ibi signū mul
tiplicis pene. maior nō dē se. minor ꝓbaꝛ mul
tiplici auc̄te: ⁊ exēplo. Audi p̄ dn̄3 Deut. 32.
Cōgregabo ingt sup eos mala: ⁊ sagittas me
as ꝯplebo in eis. ps. Sagitte potētis acute cū
carbonib⁹ desolatorijs. Et ibidē. Inebriabo
sagittas meas sāguie: ⁊ gladi⁹ me⁹ deuorabit
carnes foris vastabit eos gladi⁹ ⁊ int⁹ pauor.
Cōsumēꝛ fome ⁊ deuorabūt eos aues morsu
amarissimo dētes bestiaꝝ mittā i eos cū furo
re trahētiū sup t̄rā atq̄3 serpentiū. ⁊ Eccl'. 20.
ois dolor irruet i eū. Et. 15. c. Tenebit eū tri/
bulatio ⁊ āgustia vallabit eū. audi Soph. 1. c.
vox ingt clamorꝭ a porta pisciū ⁊ vllulat⁹ a sc̄a
⁊ ꝯtritio mag̃ a collib⁹. Sūt. n. i hūano corpe
q̄nq̄3 porte. i. q̄nq̄3 sēs⁹ p q̄s igrediꝛ pcti mors
hie. 9. Intrauit mōrs p fenestras vr̄as. ⁊ tre.
3i. Ocul⁹ me⁹ dep̄dat⁹ ē aia3 meā. p̄mo g̊ iter
has ē vis⁹. sc̄a audit⁹. t̄ria odorat⁹. q̄rta gust⁹ ⁊
q̄nta tact⁹. Erit g̊ dānatꝭ i die iudicij vox cla/
moris a p̄ria porta. s. vidētes int fectō3 sua3 ⁊
vlulātes a sc̄a. s. audiētes voces horribiles ꝯ
pctōres isultātes ⁊ ꝯtritio mag̃ s3 nō v̄a supple
a collib⁹. Apoc. 6. dicēt mōtib⁹ cadite sup nos
⁊ rupib⁹ vl' collib⁹ opite nos. Nec tm̄ isti duo
sensus patiēꝛ: s3 oēs. Oculi. n. puniēꝛ i fletu
Mat. 22. ibi erit flet⁹. audit⁹ i clamore. Isa.
59. Rugiem⁹ q̄si vrsi oēs. Odorat⁹ in fetore
Apoc. 29. Missi sūt i stagnū ignis ardētis ⁊
sulphurꝭ. Gust⁹ i amaritudie. hie. 9. Ego ci
babo ppl'3 istū absinthio ⁊ potū dabo eis aq̄3
fellis. tact⁹ i ardore. ps. Deuorabit eos ignis
Propi h̄ ⁊ m'to maiora paupes dānati stride
būt, dētib⁹ ex itollerabili frigore. Job. 24. ad

nimiū calorē trāsibūt ab aqs niuiū. Mādūca
būt liguas suas ex itollerabili fame. Apoč. 16.
Comederūt liguas suas p̄ dolore. Blaphema
būt deū cū tota curia celesti. Apoč. ibidē. blas
phemauerūt deū celi p̄ dolorib⁹ ꝛ vulnerib⁹ suis
Hoc q̄ʒ d̄clarat exēplo. Legit̄. n. i vitꝭ patꝝ
d̄ q̄dā hēmita q asp̄rimā pniaꝫ faciebat a q̄ cū
q̄rēt cur se tm̄ affligēt. rn̄dit. Tot⁹ vite mee la
bor ad vnū diē tormētoꝝ i alia vita q̄ pctōrib⁹
reƀuāt minime ꝓportōari pt. Itē ꝛ beda i gestꝭ
āgeloꝝ narrat ꝙ tp̄e cōstātini iuniorꝭ qdā mi
les defūct⁹ āno dn̄i. 86. diuina gr̄a ad mūdū re
suscitat⁹ rediit q memor penaꝝ q̄s viderat ad
hēmū fugit cellulāq̄ʒ iux̄ fluuiū q̄ndā struxit i
q̄ vestib⁹ idut⁹ crebro igrediebat̄ ꝛ vestimēta
ita balneata ad cānē ꝯgelari sinebat. p⁹ea Ꝟo
balneū caldissimū itrabat: q introgat⁹ cāʒ fci.
rn̄dit. Si vidissetꝭ q̄ ego vidi eādē vł maiorē
mecū facētis pniaꝫ. Scd̄o eadē mior: s. ꝙ in
īferno sit sūma penalitas ꝓbat̄ ex p̄eaꝝ ipsaꝝ
acerbitate. Et arguat̄ sic vbicūq̄ʒ clamore ma
gno desiderat̄ mors: ibi ē signū alic⁹ ḡuissimi
pene. sʒ a dānatꝭ vocib⁹ clamoribusq̄ʒ validis
d̄siderat̄ mors ḡ ibi ē signū alic⁹ ḡuissime pen̄
ꝯn̄a nō cū maiori. mior Ꝟo ꝓbat̄ auc̄te ꝛ exē/
plo. Auc̄te qdē audi Isa. 45. Vos clamabatꝭ
p̄ dolorē cōdis ꝛ p̄ ꝯtritōe spūs vlulabitꝭ. o di
ues epulo. Luc. 16. Veni qd dicꝭ de pēis ifer
ni. Pr̄ Abrahā igt̄ ip̄e mitte Lazaꝝ vt itigat
extremū digiti sui i aq̄ vt refrigēt liguā meā q̄r
crucior i hac flāma. Apoč. 16. Estuabūt hoies
estu mag̃. p̄s. Ignis sulphur ꝛ spūs ꝓcellarū
p̄s calicis coꝝ. Apoč. 8. In dieb⁹ illis q̄rent
hoies mortē ꝛ n̄ iueniēt eā: ꝛ d̄siderabūt mori
ꝛ fugiet mors ab eis. In̄ legit̄ de q̄dā iuuene
delicate nutrito q cū igress⁹ eēt religionē an̄q̄ʒ
ꝯfiterei̇̄ a p̄ctib⁹ molestabat̄: ꝛ i p̄ n̄tia fratruꝫ
dū ꝯfiteri debēt dixerūt ei. Attēde qd facias: d̄
licate nutrit⁹ es rigorē religiōis sustinē nō po
teris. q rn̄dit pp̄ h̄ ordinē itraui: q̄r sciui me d̄
licatū ꝛ nihil aspiratꝭ sustinē posse i ꝯp̄atōe pe
naꝝ iferni. ꝛ iō hāc ꝓpoti⁹ ordis penā elegi: q̄ʒ
iferni penas sustinē. q̄re ꝛc̄. Tertio eadē mi
nor ꝓbat̄ ex eīnitate penaꝝ. Et arguit̄ sic vbi
ē mł̄taꝝ ꝛ diuersaꝝ acerbarūq̄ʒ p̄eaꝝ eīnitas
ibi ē sūma penalitas: sʒ i dānatꝭ ē multarū di/
uersaꝝ acerbarūq̄ʒ penaꝝ eīnitas. ḡ ibi sūma
penalitas. Maior nō. mior Ꝟo p̄ʒ. vʒ. ꝙ pe/
na dānatoꝝ sit eīna ꝓbat̄ auc̄tib⁹ ꝛ multꝭ exē/
plis. Audi. p̄. dn̄ʒ. Deut. 32. Ignis igt̄ succē

sus ē ꝓ succēdet̄ ifurore meo: ꝛ ardebit vsq̄ʒ
ad inferni nouissima. h̄ ē i ꝑpetuū ꝛ sine sine.
It ꝛ Judith. 16. c. Dn̄s igt̄ dabit ignē ꝛ Ꝟmē
i carnē coꝝ vt vrāt̄ ꝛ viuāt: ꝛ setiāt vsq̄ʒ in sē
pitnū. Audi Isa. vl. c. Vermis coꝝ n̄ morieẗ
ꝛ ignis coꝝ nō extiguet̄. Et idē. c. 33. Quis
potit stare cū igne deuorante aut q̄s hitabit ex
vob cū ardorib⁹ sēpitnis. Et idē ibidē. Erit
t̄ra ei⁹ i picē ardētē nocte ꝛ die nō extinguet̄ i
sēpitnū. Audi Job. x. c. vbi vmbra mōtis: ꝛ
null⁹ ordo: sʒ sempitn⁹ horror inhitat. Audi ꝛ
Apoč. 20. Diabol⁹ miss⁹ ē i stagnū ignis ꝛ sul
phurꝭ vbi ꝛ bestie. i. hoies bestiales q adorauē
rūt bestiā. i. pctm̄ hoieꝫ bestialē faciēs ꝛ pseu
do cruciabūt̄ die ac nocte i sc̄ła sc̄łoꝝ. Audi ꝛ
dn̄ʒ Mat. 25. Ite maledci i ignē eīnū. Quid
mł̄tꝭ moror qd mł̄ta coaceruare mō op⁹ ē ois
scripẗa clamat dānatos cruciari i eīnū. Exem
plū vnū q̄ʒ accipiam⁹. i vitꝭ patꝝ legit̄ ꝙ qdā
fr̄ dixit cuidā seni ex scis p̄rib⁹. p̄r mi. Nimiū
accidior sic ꝯtinue i hac cella stādo. Cui senex
Nō vidisti inqt futura tormīa ꝑpetue duratu
ra. nā si illa i tuo corde posuisses: si cella vsq̄ʒ
ad collū Ꝟmib⁹ plena eēt patiēt sustineres. O
amatores mūdi. o paup̄es pctōres. Quid ꝓ
fuit vob sup̄bia qd diuitiaꝝ pōpa ꝛ iactātia qd
p̄ciosa corp̄is idumēta qd cōmēsatōes ꝛ crapu
le qd risus ꝛ leticie qd oia ꝛ singła nobis ꝓfue
rūt: i qb⁹ vane ꝛ iutilit̄: imo poti⁹ dānabilit̄ tē
pus nr̄ʒ expēdim⁹ ꝓchodolor sine fructu trāsi
erūt h̄ oia tāq̄ʒ fum⁹ sʒ heu heu remāsit qd̄ cru
ciabit i eīnū. q̄r momētaneū ē qd̄ delectat eīnū
Ꝟo qd̄ cruciat. sʒ dic mihi cū ignis int̄ ceta ele
mēta sit maxie actiuitatꝭ ꝛ dānati ad min⁹ q̄n/
tū ad corp̄a igne ifernali cruciēt̄: vt h̄ p̄ totum
audiuiꝫ⁹. mirꝝ ē ꝙ talia corp̄a durēt. Dico ꝙ
dn̄s q nāʒ cūctꝭ reb⁹ d̄dit: sic salamādrā i igne
viuē fac̄ ƀʒ nāʒ: vt pōit Aug. 21. d̄ ci. dei. Sic
ꝛ dānatos q̄ntū ad iustā penā. Justū q̄ppe est
vt pena culpe corn̄deat. Apoč. 18. Q̄tū glifi/
cauit se: ꝛ i delitijs fuit: tāto illi dato tormētū ꝛ
luctū. Cū āt mortalr̄ peccās ꝛ i illo moriēs eter
nalit̄ peccet: ꝛ deū eīnū ꝛ ifinitū offēdat: iustis
simū ē vt ꝛ pena puniat̄ eīna. Sʒ ꝓ certo pater
Ambr. ap̄p̄nie miror ꝙ cū mł̄tos legam⁹ pie
scēq̄ʒ viuētes i fine tm̄ vite fuisse dānatos mirꝝ
ē vn̄ tāta rigorosa oriat̄ dei iusticia. legim⁹. n.
de q̄dā hēmita q cū mł̄tꝭ vixisset ānis: sup̄ ar/
borē q̄ndā cibo illi⁹ ab auib⁹ mīstrato pniaꝫ fa
ciēs: accidit vt die q̄dā latronē nouissime cō/

uersū a socijs occidi videt: ⁊ ei⁹ aiam euolasse clarissime vidit. Et itra se mox cogitare cepit. Quid mihi āpli⁹ hōi potit ꝯferre de⁹ ꝑ tātoꝝ annoꝝ meoꝝ austēa pnia q huic scelestissimo hoi ꝑ vni⁹ medie hore spacio ꝺdit vitā eternā vadā: ⁊ ego ⁊ gaudebo mūdo ⁊ dū senescero pniam faciā. Sicq3 ꝺliberās descēdēs cecidit ⁊ mortu⁹ ē atq3 dānat⁹. Aia cara l3 iudicia dei abyssus mlta ⁊ ꝺ hac mā tāgāt pulcherrie au ctoritates i dñica seqnti tñ ad pñs pt h mltipli cit rñderi. Prio dici pōt q dū cecidit ꝯtrit⁹ ē ⁊ q de⁹ pctm̄ ē ci⁹ tali dura ⁊ crudeli morte pūiuit. vl pt dici q iusto dei iudicio dānat⁹ est ne qs ꝺ seipo ꝯfidat. vl pt dici q dina ꝓuidē tia illū i futuꝝ pessimū fiēi ꝺbē cernebat ⁊ per ꝯñs i iferno mltā mereri penā mia mot⁹: ne tāta pūiret pena illū ꝑcipitari pmisit vt ꝑ illo tm̄ pctō pūiret. quicqd tñ ꝺ h fit: noscat ille cui cūcta clarescūt. q re ⁊c. Tertia rō ꝓbās infer nū eē sūit ex ordie toti⁹ vniuersi. Nlla. n. cōi/ tas nulli⁹ dñatio tpalis sine aliq iusticie loco ē qꝺ maxie ꝑfectōis ē. qm̄ ait dñs maleficos ne finas viuē sup trā. Ergo ⁊ i toto mūdi regno de q̊ null⁹ ali⁹ nisi de⁹ dñs qm̄ dñi ē tra ⁊ plēitu do ei⁹ d3 iust e assigri aliqs loc⁹ tormētoꝝ: vbi dina iusticia i reprobos oñdat. ⁊ h dr infern⁹ ⁊ ꝯfirmat posita vna dra ꝯrictat ꝺbem⁹ ponē alterā. ꝑ ꝺ celo ⁊ mūdo. s3 pōit sūme felicitat loc⁹ vn⁹. vt celū ēpirreū. g̊ d3 sūme calamitat loc⁹ assigri. h āt ē isern⁹. O hētici: o falsi xpia ni g: vt vris voluptatib⁹ obtēpet dicit infer nū nō eē: qd his tātis auctib⁹ rōnib⁹ ⁊ exēplis rñdebit. O pr Ambr. audi ēt nos. Lege Tu liū iuectiuaꝝ i cathelinā. li. 3. Audi qd dicat. Itaq3 vt aliq i vita formido iprobis eēt posita apud iferos h⁹i. qdā illi antiq supplicia ipijs ꝯstituta eē voluert. Idē Seneca traicedia se/ xta metro qnto. vob rñdeat doctor ecclie egre gius Greg⁹ i li. dialogoꝝ. si falsū ē igt qꝺ mi nat⁹ ē: vt ab iiusticia corrigēt ēt falsa pollicit⁹ ē: vt ad iustitiā ꝓuocaret. S3 qs h dicē vt isa/ nus ꝑsumat. Etsi minat⁹ ē qꝺ ñ erat ipletur⁹ dū asserē cū misicordē volum⁹ fallacē qꝺ dici nephas ē ꝑdicare ꝯpellimur. Vobis h oia cō firmēt stridor hūan⁹: vlulat⁹ ⁊ gemit⁹: cetaq3 mestitie sig vt pōit Stati⁹ li. 2. Thebaidos de hitātib⁹ in achaia vbi ē mōs altissim⁹ adeo vt neq3 vēti n3 pluuie ibi aliqd possint. vbi talia sepe audiūt. Et Greg. li. 4. dialogoꝝ adduc mōtē ethne i Cicilia. vbi crebro audiūt penā iū voces. q̄re ⁊c. Et h sufficiāt ꝑ pñti ꝯclone.

De loco saluandoꝝ. Conclusio secūda.

Ecipe scdā3 ꝯclonē. v3. Felicissim⁹ a ameīssimusq3 cīu3 locoꝝ loc⁹ null⁹ cō ueniētior atq3 dignior: q3 sūmi dei ⁊ xpi ei⁹ triūphal ēpirei celi iocūdatio. Ad c⁹ ꝺ claratōe3 tres igram⁹ Ri. v3. An aliq via ꝓba ri q btitudo etna q ē vidē clare deū: ⁊ illo sem pitnalr frui d3 bñfaciētib⁹ i xpi fide ꝑ retribu tōe meritoꝝ dari. Scda Ri. ē ista. An aie suis p⁹ iudiciū vnite corpib⁹ maiorē q3 aña hūerint felicitatē ⁊ glīā suscipiāt. Tertia Ri. ē An i reg̊ celoꝝ sint diuersi btitudinis gd⁹. Qtu3 ad pmā Ri. dico q sat clare oñdi pōt ad ꝺspe ctū nō credētiū q bñ viuētib⁹ in gra xpi sūma ēpirei celi: vbi ē oiu3 bonoꝝ aggregatō ꝑ re tributōe meritoꝝ det felicitas. Hoc āt tibi ꝓ/ bo aucte rōe: ⁊ exēplo. S3 h ē distinguēdū q btitudo mltis mōis accipit i scripta. Bti. n. dici pñt qb⁹ de⁹ pctā dimittit: ⁊ ñ labit āpli⁹ in illis de mortalib⁹ itelligēdo. q2 sine venialib⁹ viuē nō possu3⁹ pria Io. i. ps. Bti q̊ꝝ rmissi st iiqtat: ⁊ q̊ꝝ tec a sūt pctā. Btūs vir cui nō iputauit dñs pctm̄ suū nec ē i spū ei⁹ dol⁹. Et idē Btūs vir q ñ abijt i ꝯsilio ipioꝝ. ⁊ in via pctōꝝ ñ stetit ⁊ i cathedra pestilētie nō sedit s3 i lege dñi fuit volūtas ei⁹: ⁊ i lege ei⁹ medita/ bit die ac nocte. Itē bti dici pñt q oē3 spē suā i deo ponūt. ps. Btūs vir c⁹ ē nomē dñi spes ei⁹. ⁊ nō respexit i vanitates. ⁊ isanias falsas. Et idē. Btūs c⁹ de⁹ Iacob adiutor ⁊ ꝓtector ei⁹ ē. Et ad Titū. 2. c. Sobrie ⁊ pie ⁊ iuste vi/ uam⁹ i h sclo expectātes btā3 spē ⁊ aduētū glo rie magni dei. Itē bti dici pñt q viderit xpm i h mūdo ꝑegrinū ⁊ viatorē Luc. x. Couersus Iesus ad discplos suos dixit. Bti oculi q vi dēt q vos videt. dico. n. vob q mlti ꝓphe ⁊ reges voluert. i. appetiert vidē q vos videt ⁊ nō vidert ⁊ audire q vos audist ⁊ nō audi erūt. itē ⁊ Bti dici pñt q bñ. i. i grā Iesu vitā finiert. Apoc. 23. Bti mortui q i dño moriūt āmō. n. iā dic spūs vt regescāt a laborib⁹ suis Itē ⁊ mlta alia btōꝝ gnā ꝺscribūt Math. 5. Bti paupes spū qm̄ ipsoꝝ ē reg^m celoꝝ. beati mittes qm̄ ipi possidebūt trā: bti q lugēt qm̄ cō solabūt bti q esuriūt ⁊ sitiūti ustitiā qm̄ ipsi sa/ turabūt bti misicordes qm̄ ipsi miām ꝯseqnt bti mūdo corde qm̄ ipsi deū videbūt bti pacifi ce qm̄ filij dei vocabūt bti q ꝑsecutōs patiunt ꝑꝑ iustitiā: qm̄ ipsoꝝ ē reg^m celoꝝ. bti est cū maledixerit vob hoies: ⁊ ꝑsecuti vos fuerint ⁊ dixerint oē malū aduersus vos mētiētes ꝑꝑ

me gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a copio-
sa ē in celis. Et mūdꝰ miser btōs appellat q in
dlitijs pōpis honoribꝰ ⁊ cetis trāsitorijs spez
hn̄t ⁊ possidēt. ps. Btm̄ dixerūt pplm cui sūt
Et Eccl'.l. Btūs q in istis vsat bonis q po:
nit illā in corde suo sapiēs erit. ⁊ Malach. 3.
Inferte oēm decimā in horreū meū: vt sit ci-
bus in domo mea ⁊ infra paꝝ. ⁊ btōs vos di
cent oēs gētes. Sȝ Isa. 3. ondit istiꝰ btitudis
fatuitas dicēs. Pplē meꝰ q btm̄ te dicūt: ipsi
te decipiūt ⁊ viā gressuū tuoꝝ dissipāt. Ecce
falsa btitudo sap. 2. Dixerūt ipij nō recte co-
gitātes exiguū ⁊ cū tedio ē tps vite nr̄e: ⁊ nō
ē refrigeriū i fine hois ⁊ nō ē q agnitꝰ sit re-
uersus ab iferis. q: ex nihilo nati sumꝰ ⁊ pꝰ h
erimꝰ tāq̄ȝ nō fuerimꝰ qm̄ fumꝰ ⁊ flatꝰ ē in na
ribꝰ nr̄is ⁊c. ifra. Vēite igiť ⁊ fruamur bōis
q̄ sūt ⁊ vtamur creatura tāq̄ȝ i iuuētute celeriť
vino pcioso ⁊ vnguētꝫ pciosis nos ipleamꝰ ⁊
nō ptereat nos flos tpis. Coronemꝰ nos flori-
bꝰ añq̄ȝ marcescāt nullū pratū sit qđ n̄ ptrāscat
luxuria nr̄a. Nēo vr̄ȝ sit exsors luxurie nr̄e:
vbiq̄ȝ relinq̄mꝰ siḡ leticie qm̄ h ē ps nr̄a ⁊ sors
nr̄a. Opprimamꝰ paupē iustū ⁊ nō pcamꝰ vi-
due nec vetano nec reuereamur cāos multi
tpis. sit āt fortitudo nr̄a lex iustitie qđ. n. ifirmū
ē iutile iuenit. Circūueniamꝰ g iustū q: iutil
ē nobis ⁊ ɔriꝰ ē opibꝰ nr̄is ⁊ i ppat nob pctā
legis ⁊ diffamat i nos pctā discipline nr̄e ⁊c.
vide. c. qm̄ pulcherrimū ē. Et i fine sic ɔclu-
dit. hec cogitauerūt ⁊ errauerūt excecauit. n. eos
malitia coꝝ ⁊c. Vera igiť btitudo ē oiuȝ bo-
noꝝ statꝰ aggregatōe pfectꝰ sine tīmio. Et de
hac itelligit nr̄a ɔclō. Q: āt tibi aie paupcle ex
dei grā ⁊ meritꝫ pcedētibꝰ btitudo debeť: pbo
aucte: rōne ⁊ exēplo. Aucte qdē noui ⁊ vetis
testi. vetis qdē p. sic. audi Isa. lx. Nō erit ti-
bi iqt āplꝰ sol ad lucēdū p diē nec splēdor lūe
illuiabit te: sȝ erit tibi dn̄s i lucē sēpitnā ⁊ ds
tuꝰ i glīā tuā. Nō decidit vltra sol tuꝰ ⁊ luna
tua n̄ minueť q: dn̄s erit tibi i lucē sēpitnā: ⁊
ɔplebūť dies luctꝰ tui ⁊c. ⁊ iteꝝ. O ēs iqt iu
sti i ppetuū hēditabūt trā. ⁊ c. 32. Sedebit po
pulꝰ meꝰ i mltitudie pacꝫ ⁊ i tabnacul' fiducie
⁊ reqe opulēta. Et. lv. In leticia egrediemi ⁊
i pace dducemi. mōtes ⁊ colles cātabūt coraȝ
vob laudē ⁊ oia lig̃ regionis plaudēt māu ⁊c
Et idē. 59. c. Oculꝰ n̄ vidit deꝰ absȝ te q̄ ppa-
sti expectātibꝰ te ⁊ idē. lvi. c. gaudēs gaudebo
i dn̄o ⁊ exultabit aia m̄a i dō meo, q: iduit me
vestimtꝫ salutꝫ ⁊ tegim̄to letitie circūdedit me:
q̄i spōsū dcoratū corōa ⁊ q̄si spōsā ornatā mōili
bꝰ suis. Audi hō loco Abacuh. c. 3. Ego āt i
dn̄o gaudebo ⁊ exultabo i deo iesu meo. dn̄s
meꝰ ⁊ fortitudo mea ⁊ pōet pedes meos q̄si cer
uoꝝ ⁊ sup excelsa mea dducet me victor i ps.
canētē audi ⁊ Ezech. 34. hec dicit dn̄s. Ecce
ego ipse reqram oues meas ⁊ visitabo eas sic
visitat pastor gregē suū i die qn̄ fuerit i die nu
bis ⁊ caligis ⁊ educā eas d ppl'is ⁊ ɔgregabo
eas d tris ⁊ iducā eas i trā suā ⁊ pascā eas in
mōtibꝰ isrl' i riuis ⁊ i cūctis sedibꝰ trē. In pa-
scuis vberrimis pascā eas ⁊ i mōtibꝰ excelsis
isrl' erūt pascua eaꝝ ibi reqescēt i herbis virē
tibꝰ ⁊ i pascuis piguibꝰ pasceť sup mōtes isrl'
⁊c. Ipsi. n. sci psceť i cognitōe sūme vitatꝫ
⁊ illa erūt pascua vberria vt siue igrediant ad
ɔtēplādū diuitatē siue egrediāť ad ɔsiderādū
hūanitatē vtrobiq̄ȝ iuēiēt plenā satietatē Job
x. Egredieť ⁊ igredieť ⁊ pascua iueniet. Iteȝ
pasceť i dlicata fruitōe sūme bonitatꝫ. Et illa
erūt pascua piguia. ps. Ex adipe frumēti satia
te. Adeps hꝰ frumēti ē dlectatio ⁊ suauitas q̄
causat ex amore dei. ps. Ex h adipe ⁊ pigue-
dine repleať aia mea. Itē pasceť i etnitate sū-
me suauitatꝫ ⁊ h erūt pascua virētia qm̄ nūq̄ȝ
talia bōa arescūt sȝ sp virescūt. audi. ps. Re-
plebimur i bōis domꝰ tue. Et iō ait ɔcludēs.
Btūs quē elegisti ⁊ assūpsisti. hitabit i atrijs
tuis. Et q̄ sit ista electio dclarať. Eccl'. xlv. ele
git eū ex oi cāne ddit illi cor ad pcepta ⁊ legeȝ
vite ⁊ disciplie vbi tria sig̃ electōis ondūtur
Primū ē sepatio a mūdāi cogitatiōibꝰ. ibi.
Elegit eu ex oi cāne. Scdȝ obsuatio diuoꝝ
pceptoꝝ. ibi. Et ddit illi cor ad pcepta. Mat.
19. Si vis ad vitā igredi suа mādata. Ter
tiū pdicationū freqntatō. ibi. Et legē vite ⁊ di
sciplīne. ps. Lex dn̄i imacula. ɔuer. ani. q. n.
ex deo ē: vba dei audit. Jo. 8. Et he aucte
sufficiāt ex pte veteris testi. Ex nouo vo ali-
q̄s colligamꝰ. Audi tubicinē Paulū. i. Cor.
2. Oculꝰ nō vidit: nec auris audiuit: q̄ panit
deꝰ diligētibꝰ se. Et Jacob. p. Btūs vir qui
suffert tētatōȝ qm̄ cū pbatꝰ fuerit accipiet coro
nā vite quā repromisit deꝰ diligētibus se. Et
Luc. 6. ⁊ Mat. 5. c. Gaudete ⁊ exultate qm̄
merces vr̄a copiosa ē i celis. ⁊ Mat. 55. ionī
bi in suppliciū etnū iusti āti vitā eternam. Et
Jo. 3. Exaltari oȝ filiū hois vt ois q credit in
illū nō peat sed hēat vitā eternā. Et ibidem q

crediti filiū hẽat vitā eťnā. Et.c.4. Aq̃ quā ego dabo ei fiet i eo fons aq̃ salientꝭ i vitā eťnā Et p̃ma Jo.5. Hec scribo vob̄ vt sciatꝭ: q̄m vitā hẽtis eternā: q creditꝭ i noīe filij dei. Et Apoc.2.c. Esto fidelis vsq̄ʒ ad morťē: ⁊ dabo tibi coronā vite. Et h̄ sufficiāt ꝑ auctibꝰ noui testi. Nūc p̄dcā v̄itas rōe ꝓbeť. Et h̄ triplicit

Pria rō sumiť ex bonoꝝ eťnaliū pulchritudīe ⁊ claritate. Scđa rō sumiť ex bonoꝝ eťnalium mľtitudīe ⁊ copiositate. Tertia rō sumiť ex bonoꝝ glorie duratōe ⁊ eťnitate. Pria inq̄ʒ rō sumiť ex bonoꝝ eťnaliū pulchritudīe ⁊ claritate. Et arguať sic vbicūq̄ʒ repiť sūma pulchritudo ⁊ claritas ibi sūma felicitas ⁊ btitudo. s̄ʒ in celo ēpireo repiť sūma pulchritudo ⁊ claritas g̊ ⁊c̄. ꝯñā nō cū maiori. ps. Dñe dilexi decorē domꝰ tue ⁊ locū hītatōis glíe tue. Maior ꝓbať Tobie.13. Btūs iḡt ero si fuerit relīq̄e seminis mei ad vidēdā claritatē Hierlꝫ. Et Sap.3. Fulgebūt iusti ⁊ tanq̄ʒ scintille i arūdineto discurrēt. Mat.13. Fulgebūt iusti sic̄ sol in regno celoꝝ. Jn Aug. i li. de li. arbi. Tāta iḡt ē pulchritudo iusticie: tāta ē iocūditas lucꝭ eterne: vt ēt si nō liceret āpliꝰ i ea dlectari q̄ʒ vniꝰ diei hora: ꝑꝑ h̄ solū inūerabiles hꝰ vite dies plene delitijs ⁊ affluētia bonoꝝ tꝑaliū recte ⁊ merito despicereť. Nō. n. falso aut ꝑuo affectu dc̄m̄ ē. Q̄m melior ē dies vna i atrijs tuis sup milia. q̄re ⁊c̄. h̄ ille. Scđa rō sumiť ex bonoꝝ eťnaliū mľtitudīe ⁊ copiositate. Nō. n. aīa cara sūma vniꝰ boni, possessio btm̄ fac̄: sed oīuʒ bonoꝝ possibiliū aggregatio. vñ arguiť sic vbicūq̄ʒ ē oīuʒ bonoꝝ copiositas: ibi sūma felicitas: s̄ʒ i glía btōꝝ ē oīuʒ bonoꝝ copiositas. g̊ ibi sūma felicitas ꝯñā nō cū maiori. eterna. n. btitudo i duobꝰ ꝯsistit: vt ait Aug. s. in necc̄ia abñtia oīs mali. ⁊ i necc̄ia p̄ñtia oīs bōi. Si. n. q̄ris q̄d ibi ē aliť rñderi ñ pōt. q̄cq̄d bōi ē ibi ē: ⁊ q̄cq̄d mali ē ibi nusq̄ʒ ē. mior ꝓbať. Audi Jo. Apoc. vl. O ñdit inq̄t mihi flumē aq̃ vite: q sitit vēiat: q vult accipiat aquā vite ḡtis. ps. Replebimur i bōis domꝰ tue. Audi Aug. de ci. dei. Q̄ð deꝰ ꝑpauit diligētibꝰ se: spe nō attingiť ur charitate nō ꝯphēdiť: desideria ⁊ vota trāsgrediť. Acqri pōt. s. ꝑ grām nō ꝑ nāʒ extiari ñ pōt. h̄ ille. Et Ber. Merces iḡt scōꝝ tā mag̃ ē q̄ ꝑ mēsurari nō pōt: tā mľta q̄ nūerari nō pōt. tā copiosa q̄ finiri nō pōt. tā p̄ciosa q̄ extimari nō pōt. h̄ ille. q̄re ⁊c̄.

Tertia rō sumiť ex bonoꝝ glíe: duratōe ⁊ eternitate. vñ aīa cara regulam accipe ḡnālē: q̄ si oīa bōa possideres: ⁊ illa eťna nō eēnt: s̄ʒ finita certe nō eēs ꝑfecte btā. illa. n. ē ꝑfecta btitudo: q̄ ē statꝰ oīuʒ bonoꝝ aggregatōe eťna ꝑfectꝰ: vñ arguiť sic vbicūq̄ʒ ē oīuʒ bonoꝝ aggregatio sēpiťna ibi sūma felicitas. s̄ʒ glía q̄ datur bōis ꝓ recōpēsatiōe suoꝝ meritoꝝ ē aggregatio oīuʒ bonoꝝ sempiťna. g̊ ibi sūma felicitas ꝯñā nō cū maiori. Mior ꝓbať. Jsa.lx. Tūc inq̄t videbis ⁊ afflues delitijs: ⁊ gaudijs sempiťnis ⁊ mirabiť ⁊ dilatabiť cor tuū. Et.c.32. Securitas inq̄t erit i sēpiťnū. Et ꝓpha. Bti inq̄t q āmbulāt i domo tua i scl'a scl'oꝝ laudabūt te. Et Greg. i oľia matyꝝ. Que āt inq̄t lingua dicē: vľ q̄s itellectꝰ capē sufficit illa sup̄ne ciuitatꝭ q̄nta sint gaudia. Angeloꝝ choris inť eē: cū btissimis spiritibꝰ glíe ꝯditoris assistē: p̄ñtē dei vultū cernē: i circūscriptū lumē vidē nllo mortꝭ metu affici icorruptōis ꝑpetue munere letari. h̄ ille. Tertio hec v̄itas ꝓbať exemplo. legiť. n. de q̊dā viro dei q cū grādi instātia supplicaret: vt dñs ei glíā ꝑadisi oñdere dignareť: venit ad euʒ auicula q̊dā miro q̊dā mō decātās: quā in extasi mētis secutꝰ. ccc. annis pꝰ illā ꝑrexit: q ad abbatiū postmodū rediens vix vt icognitꝰ receptꝰ ē. O miser mūdꝰ q ista nō capis. o cece mūde: q ista nō intelligꝭ o bone Jesu oēs tecū vellēt regnare: s̄ʒ n nllꝰ vellet tecū laborare. tu elegisti pauꝑtates ⁊ miserias nos voluptates ⁊ dlitias. audi Ber. nasciť dei filiꝰ cꝰ arbitrio erat q̄ð cūq̄ʒ vellʒ eligē. Tēpꝰ elegit q̄ð molestiꝰ ē: ꝑserti ꝑuulꝰ ⁊ pauꝑis m̄ris filiꝰ q̄ vix pānos hr̄et ad reuolēdū ⁊ i ꝑsepe reclinādū ⁊ cum tāta eēt necc̄itas nullā audeo facē pelliū mētionē ⁊c̄. O nos stulti ⁊ tardi corde ad credēdū volumꝰ h̄ gaudē cū seculo. ⁊ pꝰea regnare cū xp̄o. Audi Hiero. in ep̄la ad Julianū difficile inq̄t imo ipossibile ē vt q̄s ⁊ p̄ñtibꝰ ⁊ futurꝭ fruať bōis vt ⁊ h̄ vētre illic mētē ipleat vt de dlitijs ad delitias trāsferať ⁊ i vtroq̄ʒ scl'o p̄mꝰ sit: vt in celo ⁊ in ťra appeat gl'iosus. nā. n. negat: vt ꝯria ꝯrijs misceāť. Nō possumꝰ deo ꝑuire ⁊ māmōe. Aut ego fallor aut ipsi i fine decipieť: q mihi nō credūt cū diuitie sue trāsierit i egestatē. diues epulabať q̄tidie: h̄ splēdide idutꝰ purpura ⁊ bisso s̄ʒ mortuꝰ q̄ð Moysi noluit credē. postmodū sensit i tormētꝭ. Abrahā. n. ait diuiti epuloni. tu recepisti bōa i vita tua: ⁊ Lazarꝰ siľr mala nc̄ āt h̄ ꝯsolať: tu v̄o cruciarꝭ: quid dicemꝰ ad

h. Si talis erit finis ꝛ tale iudiciū: vbi extrēa gaudij lucꝰ occupat: nūqd pscrēda sūt in h̄ se culo mala bonis. Audi Gre. i oł'ia. Sꝫ nos volumꝰ gaudere cū scis: ꝛ tribulatiōes mūdi nolumꝰ sustinere cū ill'. Qui enim sctōs mar tyres vel inq̄ʒtū potuerit: noluerit imitari: ad coꝝ btitudinē n̄ potit pueīre. Sic eni ꝛ aplius Paulꝰ pdicat. d. Nō coronabit̄ nisi q legitie certauerit: h̄ ille. O pr̄ ambro. ꝛ qs ē q possit btōꝝ martyrū vestigia seq: q inq̄ʒ tā fort': taʒ aiosus: tā sollers. Audi Hiero. i epl'a. Nulꝰ labor durꝰ: nullū tp̄s lōgū videri dʒ: q gl'ia einitat' acqrit̄. Audi Criso. sup Math. Si qs viā laboriosā existimat sue desidie ē accusa tor. Si eniʒ pelagi fluctꝰ naut': si tēpestates: hiemes: agricol': si vulnera cedesq̄ʒ militibꝰ si grauissimi ictꝰ: plageq̄ʒ pugilibꝰ leues videt̄ ꝛ tollerabiles st: pp spē tpaliū ac pcūtiū cōmo doꝝ: mltomag' cū celū pparat̄ i pmiū nihil ex psētib' aspitatibꝰ dēat sentire. Marie labo/ res mitigat: i benignū venire finē: ne aspiciat q via aspa ē: sʒ q ducit: nec aliā q: lata: sʒ vbi desinit ꝛc̄. Et h̄ sufficiāt q̄ʒtū ad pmā veritatē

Q̄tū ad 3ᵃʒ ve. vbi querit̄ an aie suis post iudiciū reunite corpibꝰ: maiorē q̄ʒ an̄ gl'iaʒ hē ant. Dico sm dn̄m Bona. i. 4. di. 49. q cuʒ btiīudo aiarū q̄ddā sit gaudiū p cētiā q qua drupl'r pōt itelligi i btis tūc tpis gaudiū aug/ mētari p: q: aut de maiori bono gaudebūt aut q: ex maiori hitu ꝛ effectu: aut q: d' pl'ibꝰ gau/ debūt: aut q: intēsiori actu ꝛ eodē hitu. Dicit sic. Sci pp eoꝝ vnionē ad corpꝰ nō mag' gau debūt. p mō q: maiori non pn̄t gaudere bono bti tā in aia solū qʒ i aia ꝛ corpe sil': q: vtroq̄ʒ mō ifinito bono gaudēt: ꝛ vnū infinitū nō ē maiꝰ alto. sil'r nec 2ᵒ mō: nā gr̄a hitꝰ ē aie. Et cū idē sit hitus aie sepate ꝛ corpi vnite sʒ taleʒ hitū nō ē gaudiū maiꝰ. Si vo gaudiū maiust 3ᵒ mō itelligat̄ sic mag' gaudebit: q: de pl'ibꝰ q: de gl'ia ppi corpis ꝛ oiuʒ btōꝝ corpoꝝ: sil'r ꝛ 4ᵒ mō mag' gaudebit. Nā cū aia sepata sp appetat suo vniri corpi: vt dic̄ Aug. Q appe titu ingt corpis retardat̄: ne tota itentōe ferat̄ i sūmū bonū: ꝛ tal' retardatio sit ipfectior que dā: ꝛ oē iperfectū ad suū pfectū reducat̄: nece ē vt cū fuerit vnita corpi itensiꝰ gaudeat eodē hitu manēte q̄ pꝰ. Et huiꝰ snīe ēt ē btūs Tho. i. 4. di. 49. Nō eni hitus gr̄e auget̄: sʒ i vni/ one aie ad corpꝰ oē ipediēs aiam remouet̄: ꝛ ita intensiori actu gaudēt eodē hitu manēte q̄

pus. Sʒ dic queso vn̄ hʒ ortū gl'ia corpoꝝ btō rū an aˢ seipsis: an ab aia. Dicit dn̄s Bona. vbi. s. q gl'ia btōꝝ corpoꝝ in suis dotibꝰ cō/ sistit q̄s dn̄s ill' largit̄. Vn̄ si p possibile aia a corpe separaret̄ adhuc corpꝰ illud lucidū: agi le ipassibile ꝛ imortale eēt. Perficiunt̄ tn̄ ille dotes p aiam in ipm corpꝰ: vn̄ sicut in pn̄ti vi ta aia in corpꝰ influit: p quā influentiā corpꝰ coloratiꝰ ē durabilius vtuosiꝰ ꝛ agilius q̄ʒ sit cū ab eo aia separat̄: sic ꝛ in ppositē aia gl'osa influēs in corpꝰ: oēs illas dotes pficiet. Et p ꝯn̄s si p possibile corpꝰ eēt separatū: suas ha beret dotes: sed nō ita pfecte cū aia illi vnita ē q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad tertiā veritatē dico q si ha bet̄ respectus ad obiectū beatificū: sic nō sunt diuersi beatitudinis gradꝰ. Acceperūt enim oēs in via laborātes singulos denarios. ma/ thei. 20. Sed q̄ʒtū ad subiecta btitudinis: bn̄ sunt diuersi gradꝰ. Vnāq̄d'q̄ʒ eni sm q per gr̄aʒ ꝛ lumē gl'e ē mag' dispositū: tāto pfectiꝰ gl'iaʒ suscipit. ꝛ h̄ i nuit dn̄s cuʒ ait. In domo pr̄is. m. m. m. s. Et h̄ sufficiāt ad pn̄tē ꝯcl'oeʒ

De innouatiōe oium creaturaꝝ. Cōclu. 3.

a Eccipe triā ꝯcl'onē vʒ. Vltimo extre mi iudicij fine dato: sicut cunctoꝝ fuit creatoꝝ facta pfecta purgatio: ita post iudicium erit oium congrua facta innouatio vbi tres inquiramus ve. vʒ. Prima veritas Si est aliqua rō ꝯn̄siua q mundꝰ pꝰ iudiciū d' beat innouari. Scd'a veritas ē ista: an in tali innouatione corpoꝝ supercelestiū motꝰ cessa/ bit. Tertia veritas ē ista: an plāte ꝛ aialia bru ta debeant innouari. Q̄tū ad pmam veri. q mundi debeat post iudiciū fieri inouatio pt pbari auctoritate rōe ꝛ exēplo. Auc̄tate sic Audi Isa. 65. c. Ecce ego creo celos nouos: ꝛ nouā terrā ꝛ nō erunt in memoriā priora ꝛc̄. Audi ꝛ Io. apoc̄. 21. Vidi celum nouum: et t̄rā nouā. pmū eni celū: ꝛ t̄ra pma abijt: ꝛ ma re iā nō est ꝛc̄. Scd'o rōne breuit̄ sic. Nā cū p pter hoiem fc̄ā sūt. vt. s. hoi famularent̄ con/ gruū est: vt hoie innocato: oia similit̄ ei famu lantia innouent̄. Sed hoc vt dicit btūs Tho. in. 4. di. 49. non intelligit̄ q̄ʒtum ad sb̄am sʒ q̄ʒtum ad q̄litatē ꝛ operationē: qm̄ terra erit si cut cristallus: aer clarior: ignis ꝛ aq̄ puriores ꝛc̄. Et hoc tn̄ sm beneplacitum diuine volun/ tat' que oia innouabit ad cuiusdā hois glorie pfectionē. Tertio pʒ hec ve. exēplo: hn̄ si ut dn̄i terrraꝝ q̄ʒto fiunt in maiori statu tāto

pulchriora edificāt: sic ꝛ dcꝰ pꝰ iudiciū erit in
pulchriori statu: nō q̊ ad se: sed q̊ ad creaturaȝ
sic ꝛ q̊ ad creaturā oīa innouabūt: q̄re ꝛc̄.
Q̄tū ad s̄am ve. dico s̄m btm̄ Tho. ꝛ cōit lo
q̄ntes in hac mā ꝙ corpa celestia innouabūt:
q̄ȝtū ad mutatiōes ꝛ gnātiōes aiaꝝ ꝛ plātaꝝ
Silr̄ ꝛ elā q̊ ad actionē ꝛ passionē ad inuiceȝ
cessabūt. Nō eni opꝰ erit tūc motu celi: cū sit
fcūs pp ꝯfuationē reꝝ s̄ȝ cursū nālē: nec erit
opꝰ gnātiōe ꝛ corruptiōe. audi Jo. Apoc. x.
Et angelꝰ iurauit p viuentē i scl̄a scl̄oꝝ: ꝙ tp̄s
ampliꝰ nō erit: sȝ si tp̄s nō erit: nec motꝰ: quia
tp̄s ē mensura motꝰ s̄ȝ nām phiā. Et ꝯfirma
tur sic. Motꝰ celi ē pp ꝯtinuā gnātōeȝ: vt pȝ
s̄o d̄ gene. Sȝ ipleto nūero electoꝝ gnātō ces
sabit: g̊ ꝛ motꝰ celi· q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad tⁱiā ve.
dico s̄m eundē ꝙ cū inouatio mūdi pp hoīeȝ
fiat: oȝ inouatiōi hoīs ꝯfirmet: hoīe āt inoua
to de statu corruptiōis ad icorruptionē trāsict
ꝛ pfectā qetē. i. Cor. i5. oȝ corruptibile h̄ idu
ere incorruptionē: ꝛ mortale h̄ inducre mor/
talitatē: ꝛ iō h̄ mō innouabit mūdꝰ: vt abiecta
oī corruptione ꝛ trāsmutatiōe: ppetuo rema/
neat in qete. Et pp h̄ dīc ipe ad istā inouatiōȝ
nihil ordinari potūt: nisi qd̄ ordinē ad icorru/
ptionē hȝ: vt sīt corpa celestia elā ꝛ hoīes. cor/
pa eni celestia s̄m sui nām icorruptibilia sīt: et
s̄m totū ꝛ s̄m ptes. Elā āt sīt corruptiblīia s̄m
ptes: ꝛ incorruptibilia s̄m totū: hō āt ē corru/
ptibilis s̄ȝ ptē. s. ex pte māe nō aīe: aīalia v̄o
bruta sīt corruptibilia: silr̄ ꝛ plāte nō soluȝ s̄m
mām: sȝ ēt s̄m formā: ꝛ silr̄ oīa mineralia ꝛ iō
nullo mō hn̄t ordinē ad corruptionē: ꝛ iō per
ignē ꝯsumata nō inouabūt aliq̊ mō. Et si di
cet: si elā ꝛ corpa celestia inouabūt pp quādā
maiorē glīaȝ ꝛ ꝯsolatiōȝ btōꝝ: vr̄ ēt seq ꝙ plū
te aīalia ꝛ ecīa mineralia deberēt hac d̄ cā ino
uari. pulcherrimū eni qd eē talia vidē inoua/
ta. Dico ꝙ nō seqt̄. Et rō: qꝛ talia vt visū est
nullo mō s̄m se pn̄t ppetuari: ppetuāt aūt s̄m
spēm p gnātiōeȝ ꝛ corruptiōȝ: ꝛ iō qꝛ cessabit
gnātio ꝛ corruptio: iō cessabit eoꝝ ppetuatio
ꝛ p ꝯn̄s nō potuerīt inouari. Etsi dicēs ista sīt
d̄ pfectiōe vniuersi: g̊ dn̄t inouari. Dico ꝙ sīt
d̄ pfectiōe vniuersi s̄m statū ista: q̄ subiacet ge
neratiōi ꝛ corruptiōi: ꝛ n̄ simplr̄. Et h̄ volo
sufficiā ꝓ pn̄ti mā. Talit̄ igr̄ bn̄facere studea
mꝰ: vt nos xp̄s ih̄s possit vocare: vēite bn̄di/
cti pris mei: q cū ipo glosꝰ regnat in se. se. A.
Feria tertia post primā dn̄icam q̄dragesi/
me de timore s̄mo in ordine septimus.

Commota est vniuersa ciuitas Math. xi. Si an̄dicta attēdimus pr̄es optimi: nēo ē nisi minꝰ hoīs sit: q iure nō ꝯtremiscat
Si eni barbatꝰ ille Hiero. oī suo i ope indicium extremū an̄ sue mētis oculos apponebat:
qd facere dȝ mis̄ homūcio. Jn̄ s̄m sēsū tropo
logicū in pn̄ti euāgelio dr̄ ꝙ igrediēte ih̄u ci/
uitatē. i. aīam fidelē p grām cōmota ē. s. p ti/
morē diui ꝛ extrēi iudicij. Ne mireris qm̄ di
xi s̄m sensū tropologicū. Solet eni scriptura
q̄ttuor mōis exponi. s. historice. alegorice: tro
pologi ce ꝛ anagogice. Historia ē narratio
geste rei p quā q̄ i pterito acta sūt iudicamꝰ. i.
cognoscimꝰ. historia eni dr̄ ab historē an gre/
ce: qd̄ latīe vidē l' ꝯg̊scere dr̄. Apud eni veteres
nēo ꝯscribebat historiā nisi q fcō intuenisset:
ꝛ scribēda vidisset. Alegoria ē tropꝰ q̄ aliud
dr̄ q̄ȝ significat̄: ꝛ dr̄ ab aleon qd̄ ē alienū ꝛ lo
gos qd̄ ē s̄mo· l' qd̄ ē dicē q̄si alienū ab eo qd̄
dr̄. Tropologia ē s̄mo ꝯuersꝰ ad edificatōȝ
aīe: ꝛ iformatiōȝ bonoꝝ moꝝ docēs. s. qd sit a
gendū. Et dr̄ a tropos qd̄ ē ꝯuersio: ꝛ logos
s̄mo: q̄si s̄mo ꝯuersus. s. ad edificatōȝ: l' ꝯuer
tēs lectorē ad ea q̄ faciūt ad aīe edificationem
. Anagogia ē spēs alegorie vt cōit sētit̄. Dif
ferūt tm̄ sic alegoria ꝛ anagogia: qꝛ alegoria ē
mysticꝰ sensus ptinēs ad militantē eccl'iā: sed
anagogia ad triūphātē. ꝛ sic pt describi. Ana
gogia ē locutio d̄ trenis q̄ p trena dat itelligē
celestia: ꝛ dr̄ ab ana qd̄ ē sursū: ꝛ goge qd̄ est
ductio q̄si sursū ductio. Exēplū d̄ his oībꝰ i h̄
noīe hierlin. Historice nāqȝ nomē ē ciuitatꝭ
Tropologice tipꝰ ē aīe fidel': alegorice nomē ē
militantꝭ eccl'e. Anagogice tipū gerit ecclesie
triūphātꝭ. Merito g̊ dixi s̄m sensū tropologi
cū. Sensꝰ g̊ pdictoꝝ v̄boꝝ ē cōmota ē tō ciui
tas. i. spūalis āia tota ꝯtremuit ex ꝯsideratiōe
pdctoꝝ de extremo iudicio. Jn qbꝰ sacratissi
mis v̄bis tres d̄ tiore faciamꝰ ꝯsideratōes vȝ
Timoris cōgruā necessitatē. Timorꝭ ꝯgru
am q̄litatē. Timoris congruā vtilitatē.
De necessitate dn̄i timoris. Consideratio. i.
Primo timoris cōgruā necessitatē vi/
deamus vbi tres more solito ꝯcl'ones
ponamꝰ vȝ. Prima ꝯcl'o ē ista. Tm̄
ꝓfecto ad aīe salutē tiōr dei necessariꝰ ē: ꝙ si/
ne eo deū nec ꝓximū vt oȝ diligere n̄ valemꝰ

Scḋa cōclō ē ista: septēplici pungit̄ aīa cal/carib⁹ spūalib⁹: vt deū tieat toto posse: ⁊ ad celestē hierl'm cū xp̄o ih̄u itroducat̄. 3ª cōclō ē ista: gradib⁹ qbusdā: ⁊ nō repētine diuinus timor in aīa gnātur: vt de⁹ ipse sūmope diligat̄ Q̄ ad aīe salutē neccariuſ ē diu⁹ tior. Cō. i.

a Ecipe pmā cōclōnē ⁊c̄. ut. ſ. Ad c⁹ declaratiōnē tres ingram⁹ ve. vȝ. pª ve. ē istaq̄ ē diu⁹ tior. 2ª q̄ȝtū ē necessari⁹ diuin⁹ timor 3ª q̄ȝtū ē nobil' diu⁹ timor

Q̄tū ad pmā ve. dico q̄ tior in genē sic pt describi ſm aug. Tior ē q̄dā spālis fuga mali ne qs perdat bonū, qd̄ amat. Hec eni duo i uicē colligāt̄: amor ⁊ tior vn̄ seqt̄ q amat tiet: ⁊ p ōn̄s q parū amat parꝫ timet: ⁊ cō°. Ex q̄ sequit̄ q̄ nihil amat: nihil timet: ⁊ q nihil tiet: nihil amat. Magꝫ aūt spālit̄ timor dei pōt sic describi. Tior dei ē q̄dā spālis fuga mali: q2 displicibile deo: ne pdat ipm sūmū bonū qd̄ amat. Tiet. n. ouis malū· vt lupū venientē ne pdat vitā quā iclinatiōe nāli amat: vt dic̄ Tuli⁹ p̄ d̄ offi. Principio generi aiantiū oi a nā tributū: vt se corp⁹ vitāqȝ tueat̄: : declinet que nocitura videt̄: ⁊ q̄ ad viuēdū nccia sit ingrat ⁊ pet. Sȝ nō tiet ouis malū q2 displicibile deo ſȝ q2 ꝓp̄e nāe nociuū. Sol⁹ āt timor dei v̄us malū timere fac̄: q2 ē displicibile deo: ⁊ ex ōn̄ti ne pdat̄ bonū qd̄ amat aut possidet̄. Jn̄ audi deuotissimū Bern. Nouerꝫ inqt te: vt deū timeas: noueris ipm: vt ⁊ ipȝ diligas. Jn vno initiaris a sapia: i alt̄o ōsūmarꝫ: q2 iitiū sapie timō dn̄i ⁊ plenitudo legꝫ ē charitas. Quēadmodū ex noticia tui vēit i te timor dei: atqȝ ex dei noticia venit in te amor dei: sic e⁹° d̄ igrātia tui supbia venit. ⁊ de dei ignorātia despatō h Bern. sup cant̄. ⁊ idē in ep̄la. Fngit inquit ouis tremebūda veniēte lupo abscōdit se co/lūba tremēs ācipitre viso: ⁊ d̄ cāera mus esuriens: exire nō audet: ābiēte catto: ⁊ tu vidēs furē currebas cū eo. h ille. Currit nāqȝ cū fure q cū fure furat̄ ⁊ furāti ōsentit. ex̄ d̄ fur. c. q cū fu re. vbi dr̄. q cuȝ fure ptit̄ p ōsēsū supple: vt dic̄ glo. l' accipiēdo l' occultādo occidit aiāȝ suā n̄ fur solū ſȝ ille re⁹ tenet̄ q furti ōsci⁹ q̄rēte possessore n̄ idicat. h ibi. diabol⁹. n. fur. ē qm̄ die noctuqȝ q̄lr aiāȝ furari possit attēdit ille furāti diabolo ōsētit q suggerenti n̄ obstat. Jlle cū ip̄o furtū accipit q suggestiōi ōsētit ⁊ peccat ille occultat q pctā sacerdoti nō accusat: Et rō oiuȝ istoꝝ ē testāte ꝓp̄ha q2 n̄ ē tior dei añ oculos eoꝝ vlā iqt pacis nō cogueīt nō ē tior dei añ oculos eoꝝ. ⁊ Eccl'. 8. Filij hoium absqȝ vllo tiore ppetrāt mala. ⁊ Eccl'. p̄. Qui sine timore est n̄ pt iustificari. qm̄ nihil meli⁹ q̄ȝ tior dn̄i ⁊ nihil dulci⁹ q̄ȝ respicē i mādatꝫ dei. vt dr̄ Eccl'. 23. c. Et sic pȝ pma v̄i. Quātū ad ſaȝ v̄i. dico q̄ tm̄ ē nccius diu⁹ timor q̄ȝtū est necessaria sal⁹ aie nr̄e. qm̄ sine timore dei nō est sal⁹. Eccl'. 25. Timor dn̄i initiū dilectiōis ei⁹. ⁊. c. 27. Si nō in tiore dn̄i tenueris te instant cito subuertet̄ dom⁹ tua. Ad c⁹ declaratōeȝ nō q̄ tior in cōi hȝ sub se mltas spēs. vȝ. Quidā. n. tior dr̄ criminalis qdā mūdial' qdā ſuil'. qdā nālis: qdā inicial': qdā v̄tual': qdā fil'alis qdā timor admiratiōis. qdā exultatiōis: qdā pturbatiōis: qdā cōfusiōis: qdā coactiōis.

Prim⁹ inq̄ȝ timor, dr̄ crialis. i. a crie cāt⁹ Lege Gen̄. 3. c. d̄ pmis pētib⁹ nr̄is. dr̄ eni ibidē Erat āt nud⁹ adā: silr ⁊ vxor ei⁹ nec erubescebāt. ⁊. c. se. dr̄. Abscōdit se Adā ⁊ vxor ei⁹ a facie dn̄i in medio ligni padisi: vocauitqȝ dn̄s Adā ⁊ dixit ei adā vbi es: q ait. Vocē tuā audiui: ſȝ timui eo q̄ nud⁹ eēȝ: cui dn̄s: qs idicauit tibi q̄ nud⁹ eēs: nisi q2 d̄ lig̊ d̄ q̄ p̄cepā tibi ne comedēs: cōedisti. Ex q̄ pȝ q̄ h tior ex inobia cāt⁹ ē. Silr ⁊ Caim Gen̄. 4. occiso frē vocauit eū dn̄s. Caim ecce vox sanguis fr̄is tui clamat vindictā ad me. ⁊ Caim tremebūd⁹ ait ad dn̄ȝ. Ecce eijcies me hodie a facie t̄re ⁊ a facie tua abscōdar ⁊ ero vag⁹ ⁊ ꝓfug⁹ i tra Ois igr̄ q me iuenerit occidet me qd̄ ⁊ fcm̄ . ē qm̄ Lamech eū occidit credēs eū ferā eē: pilosus nāqȝ tot⁹ fctus fuerat: vt in. c. codē dr̄. Ecce q̄ pp crimē hōicidij fugit Caim a facie dn̄i Silr qn̄ v̄go v̄gitatē pdidit: sp timet ne sciatur. Nupta ēt mr̄imonij fracta fide: sp timet ne marit⁹ illud sētiat. Fur oēm aurā tiet sicqȝ alij pctōres occlti. vn̄ pt darital' regl'a gnālis q peccauit nihil timet. xi. q. 3. custodi. Custodit inqt it⁹ innocētiā tuā: vbi nēo opp̄met cāȝ tuā Preualebit ite. i. ōte falsū testimoniū· ſȝ apd̄ hoies supple n̄ q̄ ad deū: Nūqd apud deū valebit: vbi cā tua dicēda sit. Dn̄ de⁹ erit iudex al⁹ testis q̄ȝ cōscia tua nō erit. Jnt̄ iustū iudicē ⁊ ōsciam tuā noli timē nisi cām tuā. i. pctm̄ tuū h ibi. Audi ⁊ barbatū Hiero. ad Demetriadē. Jnnocens inqt int̄ ipa tormēta fruit̄ cōscie bono. Et cū penā metuet. s. tālit̄ de innocētia gloriat̄: h ille. Et Cato poeta. Cū recte viuas ne cures v̄ba maloꝝ. exēplū d̄ Su

72

sanna. Daniel. 13. &c. vide ibi historiam & bñ
Scd's timor dr mundial: & ē quo qs timet
casum mundialiū rez & perditionē & peccat.
Sicut illi miseri iudei dicentes. Luc. xi. Si
dimittimus eum sic: veniēt romani & tollēt lo
cū nrm & gentē. Similit & miser Pilat⁹ audi
to. Si hūc dimittis nō eris amic⁹ cesaris: ma
gis timuit: & vitā cōdēnauit ad mortē: & h ti/
more plen⁹ ē hic miser mūdus. Quidā eni ne
alicui displiceāt: iusticiam puertūt. Quidam
ne aliqd pdāt piurāt. xi. q. 3. si qs metu. & 22.
q. 2. q periurare patus ē: piurus ē anteq̄ȝ piu
ret: q: deus n ē ex opibus iudicat: sȝ ex cogita
tionib⁹ & ex corde. glosa. De⁹ potius ɔsiderat
animū q̄ȝ factū. 15. q. 6. c. i. & deus interrogat
cor & nō manū. 14. q. 5. si qd inuenisti: h glo.
ibi. Audi Criso. in smone Jo. baptiste. Fa
cile inqt deuiat a iusticia: q in causis nō deum
sed hoies ptimescit. Et. c. si quis metu dic sic
Si qs metu cuilibet potestatis vitatē occultat
irā dei sup se ꝓuocat: q: magis timet hoieȝ q̄ȝ
deū. Et sūt vba Aug. ad Casulanū. dilates
te vt placet. Terti⁹ timor dr suilis: h a pctis
aiam retrahit cōsideratione pene tm̄. Sicut &
timuerūt Niniuite audiētes Jonā vrbis mi
nantē ruinā Jone. 3. Vn̄ oēs vestiti sūt sacc͡ꝭ
a maiore vsqȝ ad minorē: & ieiunauerūt oēs
& iumēta ēt vt pȝ ibidē. Jnde Aug. & allegat
a mgr̄o in. 3. sniaꝝ. di. 35. Timor inqt suilis
ē cū p timorē gehenne continet se homo a pec
cato. Quo pn̄tiam iudicis & penā metuit & tūc
re facit quicquid boni facit. Non timore amit
tendi bonū quod non amat: sed timore patien
di malū q̄d formidat. Super quo vbo eadeȝ
di. in suo tertio hanc distinctionē facit: & dicit
sic. Timere malū facere ꝓpter penā intelligi
dupliciť pōt: aut q: deū timet ɔsideratiōe pene
& timet peccare: aut q: nec dū timeret: nec pec
care desisteret si pena nō eēt: pmus timor nō
ē mal⁹: sȝ dei donū ē. Sicut eni futuras pēas
credere dei donū ē: q: ibi ē quedā cordis illu/
minatio p quaȝ futuras penas credit: sic tiere
penas illas q̄s credo: dei donū ē: q: ex tali do
no ē q̄dā cordis illūiatio: & eiusdē emollitio: &
fruct⁹ ɔcupiscential restrictio: & sic q̄dā rectifi
catio: & p ɔn̄s seqť q talis timor nō ē mal⁹: sȝ
scd's timor mal⁹: hic eni actu peccare cōcupi/
scit: & scō peccaret: nisi puniri timeret: & p ɔn̄s
malus. h ille. Jnde ponit regula gnālis. 23.
q. 6. §. ex his oibus. vbi dr. Bona faciēs ti/
more pene spū scō nō duciť: si āt spū scō nō du
ciť: cōplacere deo minime valet: h ibi. Et aliaȝ
regulā ponit Aug. d. Jlle re⁹ ē volūtat͡ꝭ: q ti
more pene nō peccat. Jnde. i. Jo. 3. dr. Ti/
mor nō ē i charitate: sȝ pfecta charitat͡ꝭ foras
mittit timorē. s. suilē. Quart⁹ timor: dr nā
lis: & dr nālis: q: oi viuenti datū ē a nā vt vi/
tā tueať: & nociua decliner: vt dixim⁹ i pª vc.
Sic & tpe passiōis apl̄i timuerūt: q: scriptum
erat Zach. 13. & ponit Math. 26. Percutiaȝ
pastorē & dispergent oues gregis: tūc discipu
li eo relicto oēs fugierūt. Sic timuit Petrus
qn̄ vnius voce ancille pcussus vitā celestē ne
gauit i terris: cū latro ɔsiteť i cruce. Math.
26. Tūc cepit detestari & iurare: q: nō nouisset
hoiem. Sed & xps ihs sepius h timore expa/
uit. Vix eni adhuc nat⁹ vt ita loquar: dū eum
Herodes ad pdendū quereret: ipe cū mr̄e in
egyptū fugit Math. 2. Et iudeis illū d' super
cilio mōtis pcipitare volētib⁹ se inuisibile fec.
Luc. 4. A lapidatoribus fugit & abscōdit se.
Jo. 8. Et nolebat palā i gallilcā ābulare: q: q̄
rebāt eū iudei interficē. Jo. x. Fugit i Effrē ɔ̄
cū data snia mortis. Jo. xi. Et sic. 33. annis.
vel circa mortē fugiēdo prerit. Sȝ tādē dina
vtus amoris quē eū icarnari fecit: xpm fugiē
tē apphēdit. Jn iudeā reuerti facit: & disuadē
tes reditū discipulis icrepat: dicere nōne. 12.
hore sūt diei. Et spōte i die palmaꝝ ꝓcessit ad
victimā. Math. 21. Sed affuit psto timor mor
tis ipmqȝ māduxit ad ortū: & p̄reȝ orare cō/
pellit: vt trāsiret ab eo calix. Adest vt⁹ amo/
ris: & xpm aiauit: vt ad p̄rem voce dulcissima
diceret: nō mea volūtas: sȝ tua fiat. Sȝ super
astat tior: & iterū orare xpm fac. pr̄ si possibile
ē. Astat charitas & ɔfortauit & dicē facit: non
mea volūtas sȝ tua fiat. Jteꝝ itio xpm aggre
diť tior: & clamaŕ facit abba pr̄ &c. Et scā ima
gine mortis cepit pauē & tedē. d. Tristis ē aia
mea vsqȝ ad mortē: & fact⁹ ē sudor ei⁹: sic gut
te sanguis decurrētis i t̄rā. Sȝ sctā charitas
mox affuit. d. O paup ihu q facis: ne timeas
nōne & tu pplos doctrinasti. Nolite timē eos
q occidūt corp⁹: aiam aūt nō pn̄t occidē. Ma
thei. x. c. Cōfortare & esto robust⁹ & accersito
āgelo ɔfortauit eū. Et eo ɔfortato cepit xpȝ cū
manu sua: & ait: veni mecū & duxit euȝ vsus
Judā q venerat vt traderet eū i mānib⁹ iudeo
rū. Et ait xps charitate mot⁹ ad ꝓditorē. Ami
ce ad qd venisti. Et vsus iudeos pgēs: q ve

nerãt vt eũ capet: ꝛ dicẽ cepit quẽ q̃rit̾. Cui cũ rñdisset: amorẽ discipuloꝝ suc ꝑposuit vite: ꝛ ait. Si ğ me q̃rit̾ finite hos abire. Tanta fuit voꝝ ꝟtus ꝛ charitate plena: ꝙ mox iudei abierũt retrorsũ ꝛ ceciderũt i t̃rã qđ ꝛ ter xp̃s fec̃. Et tandẽ dña charitas xp̃m i mãib⁹ inimicoꝝ tradidit. Currit tior mort̾ ad Petꝝ vt xp̃m defendat: ꝑcutit Malchũ gladio põtificis s̃uũ cõuerte inquit charitas gladiũ in locũ suum. Ne ɔtentaṝ ad Pilatũ currit: suadet vt xp̃m dimittat: vñ ait: qd eni mali fec̃. charitas instigat iudeos vt clamẽt: crucifige: crucifige eũ. Currit ad Pilatũ: suadet vt cũ morti tradat Sniat xp̃z Pilat⁹. Capiṝ ligat⁹ duciṝ ad crucẽ. Amor associat ꝛ flẽtib⁹ mr̾ierib⁹ rñdit. Filie hierl̾m nolite flere sup me: ſʒ sup vosmetipsas flete: q̃ ecce veniẽt dies ꝛc̃. Pertingit xp̃s ad crucẽ. Charitas sinistrã manũ apphẽdit: ꝛ crucifixã tʒ. Judei illũ crucifigũt. Astat charitat̾ soror paciẽtia scã ꝛ dextaʒ xp̃i tʒ. Judei illã crucifigũt: venit alt̾a soror hũilitas scã ꝛ xp̃i pedes tʒ. Judei illos amarissime crucifigũt. Crucẽ siṝ capiũt: ꝛ crucifixũ leuãt i altuʒ Clamãt ꝑdicte sorores. O vos q̃ trãsit̾ ꝑ viã attẽdite ꝛ videte si ẽ dolor simil̾: sic̃ dolor isti⁹ Sʒ tior mort̾ currit ad xp̃m ait. O paup xp̃e qd facis: q̃re p̃ris tui auxiliũ ñ poscis. Clamat xp̃s heli· heli: heli lamasabatãi: ꝛ se dẽlictũ ab oib⁹ clamat. Astat charitas: ɔfortatq̃ʒ illũ: venit tior: ꝛ dic̃. O celi q̃re ñ iuuat̾ filiũ dei ꝛ celi lacrymare ceperũt. ꝛ obscurati sũt: dic̃ timor o Jhu paup qd vis tibi faciã: clamat Jhs: sitio: cui ferṝ acetũ: ɔfortat eũ paciẽtia scã: venit ex alt̾a ꝑte charitas: ꝛ suadet vt sp̃m cõmẽdet p̃ri. clamat Jhs. P̃r i man⁹. t. c. s. m. Accurrit hũilitas ꝛ hũiliat xp̃m. Et ipse iclinato capite emisit sp̃m. Ecce q̃ʒtũ tior mort̾ xp̃m ira sit: nec tñ ꝑualuit: ſʒ charitas ꝓ nob ipʒ morti tradidit. Jñ Aug. li. cõfes. ait. Cõstãs ꝛ ꝑfect⁹ dʒ eẽ amor nr̃: vt si nec̃e fuerit amore illius moriamur: qui amore nr̃i placide ac benigne mori dignat⁹ ẽ: h̾ ille. Quit⁹ tior dr̃ inicial̾: ꝛ ẽ q̃ qs abstiñt a mali ꝑti amore iusticie ꝛ ꝑti tiore pene. Et dr̃ inicial̾: q̃ ꝑcipiat scẽ charitati ꝑare locũ. ꝓ V. i. Jnitiũ sapie tior dñi: ꝛ intrãte charitate pelliṝ iste tior ꝛ q̃ʒtuʒ charitas crescit: tãto ille decrescit. h̾ mgr̃. Tior nõ ẽ cũ charitate: ſʒ ꝑfecta charitas foras mittit timorẽ i. Jo. 4. s. q̃ʒtũ ẽ ex ea ꝑte q̃ abstiñt a malo ꝑp penã imo nullã penã existiat ſʒ dei amore ꝛ iustitie aggrediṝ qđcũq̃ʒ difficile. Tres eñi sunt pulcherrie q̃ scẽ charitati i aĩa peccatrice locũ ꝑparant. s. tior pene fuṝe: pudor cõmisse culpe ꝛ amor iusticie: tior mẽtẽ a mala retrahit: pudor veniaʒ impetrat: amor iusticie ad supna trãsducit. Exm̃ đ Thaida meretrice i vit̾ patrũ: quã abbas panuti⁹ i cella vna đs̃ti solã reclusit ei q̃tidie mistrãs paꝝ panis ꝛ aque ꝛ illa trib⁹ ãn associata ꝑucil̾: nec oc̾os ad celũ leuaṝ audebat: ſʒ i suo corde dicebat: dñe q̃ me plasmasti miserẽ mei. Et trib⁹ elapsis annis: r̃uelatũ ẽ paulo maiori mõacho Anthõij discipulo ꝙ lcũs quẽ videbat i celo: nõ erat Anthõij ſʒ Thaidis meretric̾. Et ita đ cellula ex compassiõe extcta. 15. trãsact̾ dieb⁹ qeuit i pace. Sext⁹ tior⁹ dr̃ ꝟtual̾ ꝟt⁹ eni ꝛ viciũ s̃t opposita Et ꝟtutes s̃t ṡm nãʒ: q̃ sum⁹ ad illas nã apti i. dispositi: vicia ãt ifesta s̃t ꝛ inimica nãe: ꝛ iõ h̾ ꝟtual̾ tior sꝑ pauidã aiaʒ tʒ: ne a vicijs corrũpaṝ: cũ mũd⁹ tot⁹ laq̃is plen⁹ sit: vt vidit antoni⁹. Nec solũ tiere mũdi laqos fac̃: ſʒ ꝛ astutos diaboli decipiẽdi mõs: cũ sepe noscam⁹ illũ i angelũ luc̾ se trãsfigurare. 29. q. i. c. i. circa mediũ. Quo tiore ꝛ discipuli p⁹ resurrectionẽ xp̃m fantasma eẽ putauerũt. Qui eni ꝟtuosus ẽ sꝑ timet ꝛ cũcta ꝑicula ꝑcauet aie ꝓposse. ꝓuer. 15. dr̃. Timor dñi fõs vite vt đclinet a ruina mort̾. Jñ ꝓuer. i. dr̃. Timẽti deũ bñ erit i extrẽis: ꝛ i die defũctiõis sue bñdiceṝ: ꝛ ibidẽ Timẽti deũ bñ erit: ꝛ i dieb⁹ cõsũmatiõis sue bñdiceṝ. Radix sapie tiere deũ Rami ei⁹ lõgeui ꝛc̃. Septim⁹ tior dr̃ filialis ꝛ ẽ q̃ qs tñ se abstinet a pcõ amore iusticie: ita ꝙ si nulla pena ẽt seq̃reṝ ex c̾pa: ꝑp diñã iusticiã abstiñret: h̾ hʒ duos vsus. s. cauere a pctõ ꝛ h̾re reuerẽtiã: ṡʒ ꝑmũ actũ ẽ h̾ i via: ſʒ ṡʒ aliũ ẽtm̃ i p̃ria: ꝛ vt ẽ i p̃ria: dr̃ tior reuerẽtial̾. ps. Timor dñi scũs ꝑmãet i se. s. Et h̾ timor non excludit charitatẽ: imo charitate roboraṝ ꝛ crescit. Vñ ponit btũs Tho. ṡa ṡe. q. 19. hãc regulã gnãlẽ ꝙ nec̃e est vt crescẽte charitate crescat timor: sic̃ effect⁹ crescit: crescẽte cã. Et iõ i p̃ria vbi ẽ ꝑfecta ꝛ cõsũmata charitas ẽ ꝑfect⁹ ꝛ cõsũmat⁹ timor. Nõ ꝙ sci i p̃ria deũ ꝑdẽ tñeant. aut aliqđ icurrẽ qđ vis malũ: ſʒ sic itell̾r vt exponit Gre. sup illo ꝟbo Job. Colũne celi cõtremiscũṝ ꝛ pauẽt ad nutũ dei. Dic̃. n. sic. Jpse ꝟtutes celestiũ: q̃ sine cessatiõe cõspiciũt i ipa ɔtẽplatiõe ɔtremiscũt. Sʒ idẽ tior neeis penal̾ sit: nõ tioris ſʒ admiratiõis: q̃. s. ad

miranť deū: vt sup̄ se exn̄te: ⁊ eis icōp̄chēsibi
lē. Et h̄ et mō aug. s̄b dubio lʒ reliq̄t pōit tio
rē i scis. vn̄ sic ait. Tior ille cast⁹ p̄manēs in
seclʒ s. li: si erit i futo sclo: n̄ erit timor exiēs a
malo: qd̄ accidē p̄t: sʒ tenēs i bono qd̄ amitti
n̄ p̄t: vbi. n. boi adepti amor imutabilť p̄fecto
n̄ dici p̄nt mali cauēdi tior secur⁹ ē: h̄ ille. ⁊ be
at⁹ Tho. vbi s̄. dic q̄ hʒ poti⁹ rōnē reuerētie
q̄ʒ tioris: q̄ e ⁊c. 8⁹ tior dr̄ admiratōis. Ab
acuch. 3. Cōsideraui opa tua ⁊ expaui. Tiuit
h̄ tiore Maria. Luc. 1. Ne ticas maria: iuēi
sti. e. g. a. d. ⁊c. Timuerūt apl'i p⁹ resurrectiōʒ
stāte xp̄o i medio eoꝝ ianuis clauſ. Luc. vlt.
Stetit ih̄s in ⁊c. 9⁹ tior dr̄ exultatiōis. gen̄.
28. Q̄ tribilť ē loc⁹ iste: vē n̄ ē h̄ aliđ nisi do/
m⁹ dei: ⁊ porta celi. p̄s. Seruite dn̄o i tiore:
⁊ exultate ei cū tremore. x⁹ tior dr̄ p̄turbatiōis
math. vl. Pretior āt ⁊c. xi⁹ tior ē ꝯfusiōis ⁊
iste ē tm̄ dānatoꝝ: q tior nihil aliud ē nisi tor/
mentū ꝯsciē de pēa ignis. sap. 5. Videtes tur
babūť tiore horribili: ⁊ mirabūť i subitatione
insp̄ate salutiſ ⁊c. 12⁹ ⁊ vltim⁹ dr̄ coactiōis: ⁊
ē iste tior oīuʒ dēonū. iac. 2. Demōes crdūt ⁊
ꝯtremisci: ⁊ sic pʒ ṗa ve. Q̄tū ad tītiā dico q̄
tāta ē nobilitas diui tioris q̄ʒt⁹ ē de⁹ quē timē
debem⁹: ⁊ de⁹ ē infinit⁹: ḡ ⁊ iste tior erit ifini
t⁹ obiectiue. Eccť. 1. Qui timēt dn̄m p̄pabunt
corda sua: ⁊ i cōspectu illi⁹ scificabūt aias suas
⁊ ibidē. Qui timēt dn̄m ingrēt q̄ bn̄placita st
ei. ⁊ ps. Btūs vir q tiet dn̄m: in. m. e. v. n.
i. valde. ⁊ idē. Bti oēs q timēt dn̄m: q. a. i. v.
e. Vn̄ sic p̄t argui ex dictiſ auctatib⁹: q̄ʒta ē be
atitudo quā ꝯsequimur ex tiore: ⁊ q̄ʒt⁹ ē de⁹ quē
timem⁹: tāt⁹ ē tior: sʒ btitudo ē etna: ⁊ de⁹ e. et
n⁹: igr̄ tior etn⁹: q̄re ⁊c. ⁊ sic pʒ ista p̄ᵃ ꝯclusio

De septē spūalib⁹ calcarib⁹ q̄bus aia pun/
giť: vt deum timeat. Conclusio ṗa.

Ecipe ṗam ꝯclōnē vʒ. Septē pūgiť
a aia calcarib⁹ spūalib⁹ vt deuʒ timeat
toto posse: ⁊ ad celestē hierl'm cū xp̄o
ih̄u introducať. vbi tres ingram⁹ ve. vʒ. pᵃ
ve. ē ista. Que sunt q̄ inducūt aiam ⁊ stimulāt:
vt deū totis virib⁹ timeat. 2ᵃ ve. ē ista. Que
sūt illa q̄ magis timenda st. 3ᵃ ve. ē: q̄ mala
p̄itanť tiūe euenūt nō timētib⁹ deū. Q̄tu
ad p̄mā dico q̄ septē sūt stimuli qb⁹ aia pūgiť
induciť ⁊ molestať. vt deū ticat toto posse vʒ
Prim⁹ stimul⁹ dr̄ ꝯsideratio miṡabilť stat⁹
Scđs stimul⁹ dr̄ ꝯsideratio clemētissime bo
nitatiſ. Terti⁹ dr̄ ꝯsideratio punitiue austeri
tatiſ. Quart⁹ dr̄ ꝯsideratio p̄xime calamitatiſ.
Quint⁹ dr̄ ꝯsideratio ardue rigorositatis.
Sext⁹ dr̄ ꝯsideratio p̄funde hūilitatiſ. 7⁹
⁊ vlti⁹ dr̄ ꝯsideratio scē erudibilitatiſ. Pri
m⁹ inq̄ʒ stimul⁹ dr̄ ꝯsideratio miṡabilť status
d̄ q̄ Hiere. 3. Leua inq̄t indirectū oclos tuos
⁊ vide vbi nūc p̄strata sis. Grandis p̄fecto
miṡia n̄ra: vt nec cōcipi: nec nasci: nec viuere
possum⁹ sine culpa. Heu infelix status. Ecce
eni inq̄t p̄pha. Iniq̄tatib⁹ ꝯcept⁹ sū: ⁊ in. p.
cō. me m. m. Vbi nota q̄ triplex ē miṡia n̄ri
stat⁹. vʒ cōceptiōis: subiugatiōis: ⁊ lacryma
tiōis. Cōceptiōis: q̄r oēs ex semine concepti:
nisi sint de spāli gr̄a p̄ṡuati: nec ē ꝯcipi i pcō
Sic eni statuit de⁹ in penā pcti p̄moꝝ p̄entuʒ
vt dicit dn̄s Petrus de candia in suo ṡo. de
ꝯsc. di. 4. c. firmissime. vbi dr̄. Firmissime te
ne ⁊ nullaten⁹ dubites oēm hoiem q p̄ ꝯcubi
tū viri ⁊ mulieris concipiť: cū pctō originali
nasci: ipietati subditū: morti q̄ʒ subiectū ⁊c. vi
de ibi. Et sunt vba Augu. li. de fide ad Pe
trū. Et tanta fuit hui⁹ vulneris plaga grādis
q̄ nō nisi p̄ xp̄m sanari potuit: ⁊ p⁹ xp̄m null⁹
sine baptismate eis. Ad h̄ st plures tex. Pri
mus tex. ē de consc. di. 4. filius dei: ⁊. c. per
aquā baptizari. ⁊. c. nulla preter baptismum
salus. ⁊ eodem. c. firmissime. Et n̄ solū a pcō
originali. sʒ ⁊ mortali fit remissio. de cōsc. di.
4. c. regnante: ⁊ nō solū lauat a mortali: sed ēt
p̄ṡuat de cōsc. di. 4. ad h̄. Primū caplm̄ dic
sic. Filius dei q carnē pci suscepit: ⁊ penā sine
culpa: vt i carne pcti ⁊ culpa solueret ⁊ pēa: p̄
fidē ḡ baptismi e⁹: hō ⁊ a pctō p̄ iustificationē
⁊ a morte liberať p̄ resurrectiōʒ: p̄uuli ēt bap
tizati int̄ fideles credētes reputanť p̄ sacri vir
tutē. ⁊ offerētiū r̄nsionē. Qui vo nō st bapti
zati int̄ n̄ credētes iudicāť ex euāgelio Ioan.
Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū scō nō pōt in
troire i regnū dei. ⁊ st vba Aug. li. de baptis
mo p̄uuloꝝ. Et in. c. nulla dr̄ sic. Nulla p̄ter
baptismū sal⁹ p̄mittiť ifātibus: q̄r ifātes si per
sacrʒ qd̄ ad h̄ diuinitus ē istitutū i credētiū nūe
rū n̄ trāseāt i tenebris manēt. h̄ ibi. Et st vba
aug. c. firmissime vide ifra sabbato seq̄nti i s̄a
ꝯclone p̄me ꝯsideratiōis: ⁊ aliđ caplm̄. vide
dn̄ica sc. ꝯclone pᵃ. caplʒ vo regnāte dic sic.
Regnāte āt carne: tm̄ nō trahiť pcm̄ origiale
Regnāte āt spū n̄ solū origialiū sʒ ēt actualiū
it remissio pcoꝝ. h̄ ibi. ⁊ st vba aug. ⁊ caplm̄
ad h̄ dic sic. Ad h̄ baptismus valʒ vt baptiza

ti xp̄o icorporet̃ vt mēbra eius: ⁊ ꝯsepeliāt̃ ⁊
oblati ꝑ sacr̄ȝ charitatēq; fideliū recōciliāt̃ d̄o
⁊ sī v̄ba eiusdē: ⁊ sic pȝ pᵃ miſia. Scd̄a mi
ſia hūana dr̄ subiugatiōis. vide q̄so calamita
tē nr̄aȝ. Nūq̄ȝ eni h̄ i via p̄t h̄ tm̄ miſa caro
castigari: ⁊ tm̄ sbiugari: ꝙ sine culpa viuē va
leamus. d̄ pe. di. 5. septies i die cadit iustus. ⁊
i. Jo. i. Si dixerimus qm̄ pcm̄ n̄ hēmus: nos
ip̄os seducimus: ⁊ v̄itas i nob n̄ ē: ⁊ h̄ itell'r
d̄ vēialibus. Sȝ qd dicā ꝙ ēt i pctā mortalia
horrēdissima: legimus q̊sdā probissimos vi/
ros cecidisse. Nā lȝ ꝑētes ꝑmi eēnt inocētia
sci i loco tā eminēti deo tāq; ꝓpiq: nihilomi/
nus ceciderūt. geñ. 3. Loth vir ille bonꝰ egres
sus a sodomit̄: cū duabꝰ filijs suis cecidit in
pcm̄. geñ. 19. Dauid deo gratꝰ i pcm̄ adult̄ij
⁊ hōicidij crimē icurrit. 2. rn̄. xi. Salomō sapi
ētissiꝰ cōruit a d̄o vt qd̄ eiꝰ salute plimi dubita
rūt. 3. rn̄. 2. Sāsō d̄ sterili miraclose ꝯceptus.
Dalide deceptiōe cecidit: ⁊ tādē excecatus obi
it. Judi. 16. Hieroboā sup decē tribus a dn̄o
ꝯstitutus: ppl'ȝ ad idolatriā ꝯcitauit. 3. rn̄. 12.
Jhs. rex isrl' q magno celo ꝑsecutus ē Baal
ab idolatria Hieroboā n̄ recessit. 4. rn̄. x. Jo
sias rex iuda scissimā vitā duxit ⁊ postea ꝯ dei
volūtatē cū rege egypti pugnauit ⁊ ꝑdidit. 2.
ꝑal'. 35. Judas ⁊ Pe. discipl'i dn̄i ceciderunt
Math. 26. O miſa hūana ꝯditio: qd faciēus
nos q nec tāta scitate ⁊ dei familiaritate: nec tā
ta scia ⁊ fortudie pollēus: q̄re ⁊c. 3ᵃ miſia dr̄
lacrymatiōis. ps. Fuerūt mihi. l. m. p. d. ac
n. Et idē poculū meū cū fletu miscebā. s: ex cō
sideratōe mei iselic̄ status: vn̄ accipe istā re/
gulā gnālē. Malū ē i cl'pa ꝯcipi· peiꝰ ē viuē
n̄ posse sine vēiali: sȝ pessimū viuē cū mortali
Nō tm̄ ꝙ d̄ lege cōi sine vēiali viuē n̄ possumꝰ
sȝ bn̄ sine mortali. Qm̄ si n̄ sequēt̃ ꝙ nūq̄ȝ ali
qd̄ bonū meritoriū q̊ ad vitā etnā fieri posset:
qm̄ ſm cōeȝ theologoꝝ scolā bōa scā i pcō mō
tali: n̄ valēt ad vitā etnā. q̊ ⁊c. Itē sequerēt̃ ꝙ
frustra qs bn̄ agēt ꝓ capescēda etna vita. itē
cōit tenēt̃ ꝙ apl'i pꝰ missiōȝ sp̄s sci nūq̄ȝ mor
talit̃ peccauerunt. Sȝ q̄ȝuis h̄ sit possiᵉ tm̄ tāta
ē vis miſie nr̄e ꝙ vix aut ꝑuo ꝑe viuimꝰ sin̄
mortali. ps̄. Pcm̄ meū ꝯ. m. e. sp. i. ci hora ꝯ
me ē pugnās. Sȝ nihil illd̄ tā potēt expellit si
cut tior dei. Eccl'. i· Tior dn̄i expellit pcm̄ q̄re
⁊c. 2ꝰ stiulus aiam vt ticat deū pūgēs ē ꝯsi
deratio clemn̄tissime bonitat̄. Cōsidera queso
q̊t mēsibꝰ ⁊ ānis te paciēt dn̄s ad viā vt red

res iusticie expectauit: q̊tidie cor tuū hōis ꝓ/
pulsās īspiratiōibꝰ. ad Ro. 2. An ig̊ras ꝙ pa
tiētia dei ad pniaȝ te adduc̄. i. iuitat ⁊ vocat: tu
āt ſm duriciā tuā: ⁊ ipenitēs cor tuū thesauri
ȝas tibi irā i die ire ⁊ reuelatiōis iusti iudicij d̄i
q reddet vnicuiq; ſȝ oꝑa sua. Cōsidera q̄ȝ t̄
tub aures nr̄as q̊tidie excitat clamātibꝰ. apoc.
14. Tiete deū: tiete deū: q2 vēit hora iudicij eꝰ
tu āt Italia miſa obaudis. Isa. 28. Erit eis
v̄bū dn̄i. Māda remāda expecta r̄specta mo
dicū ibi. s. i lōga patia dei: modicū ibi. s. in fru
ctu tubaꝝ: vt vadāt ⁊ cadāt retrorsū: ⁊ ꝯterāt̃
⁊ illaquēt̃ ⁊ capiāt̃. proptea ait dn̄s. Isa. 20.
Si reuertami ⁊ qescat̄. s. a via mala salui eri
t̄. sȝ via maledictōȝ Italie d̄s patiēs ē: ⁊ nos
credimꝰ ꝙ d̄s n̄ videat. Eccl'. 7. Eteniȝ q2 nō
ꝓfert̃ cito ꝯ malos snia: absq; tiore vllo filij
hoiuȝ ꝑpetrāt mala. audi Gre. 25. morꝝ. Ex
tiabat̃ d̄s iiusta acta n̄ cernē: q2 differebat iuste
dānare. Et magna eiꝰ patia q̄si quedā negli/
gētia putabat̃. Iniquꝰ ipe totiēs se i pcis suis
n̄ videri a d̄o credit: q̄tiēs iulte peccauit: emē
dat̃ n vult negtiā ꝓ q̄ dignā n̄ ꝑtulit penā q̄ pie
expectatꝰ ē: eo ꝙ ad peccādū neqt̃ istigatꝰ. Et
patiaȝ supne lōgamitat̄ d̄spiciēs: vn̄ cōrigē
suā cl'pā debuit: in̄ cumlauit: h̄ ille. Sȝ attēdi
te ppl'i dure ceruic̄: q̄ȝto eni dina patia expe
ctat vt emēdemꝰ: tāto duriꝰ pūiet. audi Vale
riuȝ li. ꝑ. Lēto eni gradu ad vīdictā sui dina
ꝓcedit ira: tarditatēq; supplicij grauitatē cō
pēsat. O fui dei hāc sūmā v̄i. eccl'. 8. Pctōr
eo ꝙ cēties fac̄ malū: ⁊ ꝑ patiaȝ sustētat̃: cog/
ui ꝙ bn̄ erit timētibꝰ deū q̄re ⁊c. 3ꝰ stiulꝰ aiaȝ
vt deū ticat pūgēs: ē ꝯsideratio pūitiue auste
ritat̄. audi Pe. ap. 2. c. 2. Si d̄s āgel' peccāti
bꝰ n̄ peꝑcit: sȝ i baratꝝ tradidit illos i iudiciū
reſuādos cruciari. sil'r mūdo n̄ peꝑcit: sȝ dilu
uiū misit: sodomitas i cinerē ꝯuertit. Quō q̊
supple tibi ꝑcet: q peccare n̄ cessas. O misera
Italia: q̊t ānis peste: gladio: strage q̄ssati est̄
nec adhuc finis. ps̄. Misi ꝯuersi fuerit̄: ⁊ i eo
pauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus
effecit. Et Hiere. 6. Ecce inqt dn̄s dabo in
populū istū ruinā: ⁊ ruentin eos frēs: ⁊ filij
sil'r vicinꝰ ⁊ ꝓximꝰ ꝑibūt. ⁊. c. 19. Dabo inqt
cadauera coꝝ escā volatilibꝰ celi ⁊ bestijs tre
Et. 22. c. ait. Dabo te i māibus q̄rēt ū aiam
tuā: ⁊ i manu q̊ꝝ tu formidas facie. Et. 23. c.
ait Dabo vos i obprobriū sēpitnā ⁊ igīminiā
sēpitnā quē nūq̄ȝ obliuiōe delebit̃. Et. 27. c.

74

Ego dabo oēs ꝉras in manu regis babylōis
ſui mei. ꝛ. 46. c. Dabo eos i mãu ꝗrētiũ aiaꝫ
eoꝝ: ꝛ i manu Nabuchodonoſoꝛ regis baby
lōis. Mlꝉte ãt ſt ꝛ alie auctates qbꝰ oñdiꝉ qꝉr
ꝑꝑ pcā iudicia mlꝉta fec̃: ꝛ minatꝰ ē deꝰ: q̃s cã
bꝛeuitatꝭ obmitto. Quartꝰ ſtimulꝰ ē ꝯſidera
tio pl'ime calamitatꝭ. Cõſidera aia paupcula
ꝑicula mũdi: ꝗt ſuffocãꝉ i mari: ꝗt necãꝉ in ꝉra
ꝗt trucidãꝉ i pꝉlio· ꝗt pocuꝉ venenãꝉ proch mixꝝ
tãta ē mlꝉtitudo. ps. Inuenerūt nos mala. q. n.
c. n. Exemplũ ꝺ illis tribꝰ ſocijs cũtibꝰ ꝑ deſꝉ
tũ q iuenerũt maſſã auri: quã pꝰ ab heremita i
uēta ꝛ fugiētē eo ꝙ mors cēt: ꝛ illꝉ ſic dicēt: q
garriētes illã acceperũt: ꝛ tãdē vno abeũte vt
victualia emēt duobꝰ rmanētibꝰ ꝛ cogitatõibꝰ
ſociũ reuertētē occidē: vt int ipos diuiderent
auꝝ ꝛ alꝉ poculũ venenãs ſic oēs mortui ſt. o
ſtultitia mũdi: o cecitas mũdi: o peſſia ꝯditio
mũdi. Audi aug. ꝺ ſinglaritate clicoꝝ. nimis
inqt ꝑceps ē: q trãſiꝉ ꝯtēdit: vbi ꝯſpexerit aliũ
cecidiſſe. Et vehemēt iſrenis ē: cui nõ incutiꝉ
timoꝛ alio pcũte. Amatoꝛ ē ãt ſalutꝭ ſue q ꝛ vi
tat aliene mortis incurſũ: ꝛ ipſe ē pauidꝰ q ſol
licitꝰ ſit cladibꝰ ceᴛoꝝ h ille. Quītꝰ ſtimulus
dr̄ cõſideratio ardue rigoroſitatꝭ. cõſidera igt
ꝙ ꝺ oi idebito vbo facte cogitatõ ſ ſtrictã co
rã iudice ei nob hēmꝰ reddere rõeꝫ: ꝺ q̃ ſatꝭ di/
ximꝰ añrioꝛi ſmõe: q̃re ꝛc̃. Sextꝰ ſtimulꝰ eſt
ꝯſideratio ꝓfũde hũilitatꝭ. Cõſidera q̃ſo q̃ꝫtũ
dēat eē ꝑiculoſus ſtatꝰ coꝝ: ſup q̊s lacrymaꝉ
xp̄s. Ipſe plãgit ꝛ pctõꝛes cãtãt ꝛ ridēt. Cre
de mihi ꝙ ñ ſiñ grãdi myſterio xp̄s q añ oclos
ciuitatꝭ hierl'm exterminiũ hēbat: fleuit ſup illã
d. Si cog̃uiſſes ꝛ tu. ſ. ſic̃ ego cog̃noſco fuꝉa
certe mecũ fleſ. Sꝫ q̃ſo faciamꝰ argᵐ a maioꝛi
Si eni xp̄s gloſ. ſup vnã ciuitate tm̃ fleuit qd
credis nc̃ ſup totã Italiã faceret cũ oēs ſint tã
ta iniqtate repleti: vt p̄dicatiões ꝛ myſtia dei
itelligere nolit: q̊tidie ſtudēt i pctis iuoluunꝉ
i tenebris: ꝛ ꝺ tenebris eũtes in tenebras mi/
ſi neſciũt vbi corruãt· ꝓfecto ſine fictõe credo
ꝙ filiꝰ ſlet añ prēꝫ: mr̃ cũ lachrymis añ filiũ ſci
o ēs añ filiũ: nr̃m infelicē ſtatũ deploꝛãtes: ſꝫ
heu dicite ſci mei q cã tãti vr̄i ploratꝰ: an pctõ
res vob gcq̃ꝫ mali ingerꝉt aut dãni. Certe nõ
audi Criſo. ſup Math. Sic inq: bñfacietes ñ
deo p̄ſtamꝰ ſꝫ nob: dr̄ ãt nõ triſtaꝉ ꝺ ſuo dãno
ſꝫ ꝺ nr̃a pditiõe: h ille: ſilr dr̄ de ſcis. Septimꝰ
ꝛ vltius ꝛ ſtimulus dr̄ ꝯſideratio ſcē erudibili
tatꝭ. Et q̃ꝫuis mlꝉte ſint auctates tã noui q̃ꝫ ve
terꝭ teſti ad h faciētes: ſolũ iſtã audiamꝰ. Le
ui. 26. Si timētes me ait dñs i ꝑceptis meis
ãbulaueritꝭ: ꝛ mãdata mea cuſtodieritꝭ ꝛ fece
ritis ea dabo vob pluuiã tpibꝰ ſuis: ꝛ ꝉra gig/
net germē ſuũ ꝛ pomis arboꝛes replebuꝉ: co
medetis panē vr̄ꝫ i ſaꝉitate: ꝛ abſqꝫ pauoꝛ ha
bitabitis i ꝉra vr̄a dabo pacē i ſinibꝰ vr̄is doꝛ
mietis ꝛ ñ erit q exꝉreat. Q ſi ñ timueritꝭ deũ
ꝛ ñ audietis me nec ſeceritis mãdata mea: ſi
ſpꝛeueritis leges meas ꝛ iudicia mea ꝯtēpſi
tis: ꝛ ñ facietis ea q a me ꝯſtituta ſt: vt ad irri
tũ reducatis pactũ: ego q̊ꝫ h faciã vob: viſita/
bo vos audaciꝉ i egeſtate: frigoꝛe ꝛ ardoꝛe q
ꝯficiat oclos vr̄os: ꝛ ꝯſũat aiaſ vr̄as: ponã fa
ciē meã ꝯ vos corruetis corã oculꝉ vr̄is ꝛ ſubij
ciemi his q oderꝉ vos. Fugietꝭ nẽie pſeq̄nte
h ibi. vide tex. qꝛ pulcher ē. Tiete igr̄ deũ: qꝛ
vēit ꝓ vēiet hoꝛa iudicij eiꝰ: ꝛ ſic pꝫ pᵃ ve.
Qr̄tũ ad ſam ve. dico ꝙ tria ꝑmarie timēda
ſt vꝫ pcã p̄terita p̄ñtia ꝛ fuꝉa. Pꝛetita qdē ne
ad iudiciũ puniēda reſuēꝉ: qm̃ hõꝛēdũ ē inci
dē i manꝰ dei viuētꝭ. ad Heb. x. c. Pñtia ãt
tim̃da ſt: ne lateãt igrãtibꝰ nob. ps. Ab occꝉ/
tꝭ meis. m. m. d. Ecc̃. 9. Neõ ſit vtꝝ odio vꝉ
amoꝛe dignꝰ ſit. ꝛ ꝓuer. 2. Quis glabr̄ ſe mũ
dũ hr̄e coꝛ: q̄s p̄t dicē mũdũ ē coꝛ meũ: puruſ
ſũ a pcõ. Fuꝉa vo pcã timēda ſt: ne icidamꝰ i
illa. i. Coꝛ. x. Qui ſe exiſtiat ſtare videat ne
cadat ꝓuer. 28. Btũs vir q ſp ē pauidꝰ. p̄s.
In me trãſierꝉ. i. i mētē venerꝉ ire tue: ꝛ furo
res tui ꝯturbauerꝉ me. i. plenũ tioꝛe reddide
rũt. In̄. 2. palꝉ. 19. dr̄. Sit tioꝛ dñi vobiſcũ ꝛ cũ
diligētia cũcta facietꝭ: q̃re ꝛc̃. Qr̄tũ ad tertiã
ve. dico ꝙ ſatis appꝫēt mala q̊ eueniũt ñ timēti
bꝰ deũ i ſeptio ſtiulo p̄ ve. h. vñ p̄t ſic argui.
Si mlꝉta bõa eueniũt timētibꝰ deũ: g̊ a ꝯrio ſē
ſu multa mala eueniēt nõ timentibus ipſum.
Et ſic patet iſta concluſio: quare ꝛc̃.

De gnãtiõe diuini tioꝛis. Cõcluſio. 3.

Ecipe ꝉtiã cõclõnē. vꝫ. Gradibꝰ qui
a buſdã: ꝛ ñ repētine tioꝛ i aia gnãꝉ vt
poſtea deꝰ ipe ſũmope diligaꝉ. Ad cꝰ
clarationē tres ingramꝰ ve. vꝫ. Pꝛia ve.
ē iſta: quõ gnãꝉ in aia diuinus tioꝛ. 2ᵃ ve. ē
iſta que ſt iſta que ipediũt diuinũ tioꝛē. vñ ēt oꝛi
tur ꝙ ppꝉi ñ timēt deũ. 3ᵃ ve. ē iſta: vñ oꝛiꝉ
ꝙ ppꝉ. ñ timētes deũ iudicia dei ñ vidēt.
Qr̄tũ ad p̄mã dico ꝙ oꝛdie ñ ſuato: h ē ꝓceſ
ſus nr̄: vt ab ipſectioꝛibꝰ ad pſectioꝛa ꝓcedmꝰ
p̄ phiſi. Innata ē nc̃ h via ab incertioꝛibꝰ ad

certioꝛa ꝓcedē. ⁊ pp hꝰ multū interest int̄ scire
nr̄m ⁊ itelligētiaꝝ qm̄ sine discursu itelligūt ⁊
pfectioꝛa pꝰ nos ꝟo cū discursu ⁊ ipfectioꝛa
pꝰ. 2. meth. sic se hꝫ oculꝰ nr̄ ad lumē solis ita
itellectꝰ nr̄ ad ea q̄ sūt māifestissima i nā. Mō
ad ꝓpositū cū ꝟtutes i nobis successiue gene
rent̄. pſ. Ibūt de ꝟtu. in ꝟtu. ⁊ timoꝛ sit vna
maria ꝟtꝰ imo fūdnmētū oiuꝫ ꝟtutū. Eccl̄. i.
Initiū sapie tioꝛ dn̄i hic ē ꝙ tioꝛ gdā ipfectꝰ. ꝓ
gnāt̄ dein̄ pfectꝰ exēpli grā. audistꝭ stimul̄ pū
gētibꝰ aiaꝫ ad dei tioꝛē gnāt̄ i ea fuit̄ tioꝛ: q̄ ca
uet a pctō ⁊ bn̄ agē curat. ps. Declina a ma.
⁊ fac bo. Et subseqt̄ tioꝛ initialis. ⁊ h ad grāꝫ
dei viā ppat. Et supueniēte charitate ois tioꝛ
ipfectꝰ expellit̄ ⁊ adest tioꝛ filial̄ q cū charitate
fruet ⁊ crescit vt visū ē i alia ɔclone. qr ⁊c. Qr
tū ad faꝫ ꝟi. dico ꝙ tres sīt male radices. vn̄ i
ppl̄is oꝛit̄ n̄ timē deū. vꝫ lōga pax bonoꝝ fru
galitas ⁊ exn̄s iigtas. Prio lōga pax qn̄ eni
vna ciuitas lōgo tpe hūit pacē nunqꝫ se credit
hr̄e guerrā. Et sic pctā mltiplicāt̄ ⁊ crescūt ⁊ si
ne tioꝛe dei viuūt. Sicqꝫ paulatiue iudicia dei
pant̄. mittit deꝰ pdicatoꝛes ⁊ ipsi subsanāt eos
Añqꝫ. n. mittēt deꝰ diluuiū indiciū ⁊ irā dei p
dicauit Noe. ⁊ ipsi lōga pace fruētes n̄ credi/
derūt. Añ iudiciū ignis Sodome ⁊ Gomoꝛe
pdicauit Loth. ⁊ ebriū ⁊ sōnātē eū dicebāt. nū
qd subuertēt deꝰ hāc ciuitatē tā diuitijs opulē/
tā lōga pace fruētē bn̄ populatā. ⁊ n̄ crediderūt
sermōibꝰ eiꝰ. ⁊ tādē igne ɔsūpti sunt. Gen̄. 19.
Ob hāc cāꝫ fleuit deꝰ sup hier̄l̄ꝫ ⁊c. Añqꝫ ita
lia gladio: peste strage feriret̄: pdicauit sanctꝰ
Bernardinꝰ: ⁊ tādē Rome fuit vt idolatra ⁊
magꝰ accusatꝰ. ⁊ mltis in ciuitatibꝰ subsanatꝰ.
O soldati. o armigeri. o sacomāi: q̄t ciuitates
oppida villas loca igne extimiastꝭ. o puelle nu
biles: pꝰ qꝫ italia data ē in stipēdiarioꝝ manꝰ
q̄t ex vobis vitupate sūt o maritate. o vidue q̄t
subsanate. o mōasteria. o eccl̄ie q̄t estis i stabu
la ɔuerse ⁊ eqs deputate. o spūs tartaroꝝ. q̄t
aias capitāeoꝝ stipēdiarioꝝ ⁊ armigeroꝝ pp
talia nephādissima possidetꝭ. o iudicia dei q̄re
a ppl̄is nō estꝭ itellecta audi Hiere. 22. ptrāsi
būt iqt gētes mlte p ciuitatē hāc ⁊ dicꝫ vnusqs
qꝫ ꝓximo suo. q̄re fec̄ dn̄s: sic huic ciuitati tā grā
di. ⁊ rn̄debūt. Eo ꝙ derelīqrūt pactū dn̄i dei
sui: ⁊ adoꝛauerūt deos alienos: ⁊ fuierunt eis.
Et. c. 5. ait sic dereliqstꝭ me ait dn̄s: ⁊ fuiuistꝭ
deo alieno i t̄ra vr̄a: sic fuietis dijs alienis in
t̄ra nō vr̄a. O q̄ꝫti q̄ꝫti vagabūdi pgūt p vni
uersū expulsi ab coꝝ sede: ⁊ fuiūt vbi fuiri de
berēt̄. Hiere. 17. Seruire iqt te faciā iimicis
tuis in t̄ra quā igras. Sꝫ dic q̄so pr̄ Ambꝛ.
qd reqrit̄ ad h vt bellū sit licitū. Scd̄o an fi/
lio liceat pugnare ɔ̄ prēꝫ. Tertio an clerici ⁊
religiosi iusto in bello bellare possint. Propē
paupculos stipēdiarios ⁊ ifelices q̄sdā religio
sos q hitu dimisso p̄liāt̄ dicā tibi aia q̄ circa hec
sentiūt theologi ⁊ decretiste. Qr tū ad p̄mum
dico sꝫ btm̄ Tho. sa se. q. xl. ꝙ tria reqrūt̄ ad
bellū iustū. s. p̄ncipis auctas. cā iusta ⁊ itētio re
cta. Prio iqꝫ reqrit̄ p̄ncipis auctas. Et h si
ue p̄nceps sit eccl̄iasticꝰ siue sclaris. pōt. n. p̄n
ceps eccl̄iasticꝰ pugn̄re p ɔfuatōe statꝰ eccl̄ie et
p̄nceps sclarꝭ p ɔfuatiōe sui statꝰ. 23. q. i. qd
culpat̄. ⁊ q. 2. c. i. ⁊. 8. q. c. igit̄. Persōa āt p̄/
uata bellare n̄ pōt q2 hꝫ i iudicio ius suū vbi p̄t
infidiātē ɔuēire. Sꝫ pono p casū ꝙ qs i via i/
sidiet̄ aut sue res p violētiā auferāt̄ ⁊ d̄robent̄
nūqd erit ei licitū accipē arma ⁊ bellare ɔ̄ ipsū
Dico ꝙ iure nāli glibꝫ p̄t vi vi repellē. et per
ɔn̄s dico ꝙ si tal̄ icōtinētiꝛ cū moderamie icul
pate tutele. i. ꝙ moderata illa tutela sine culpa
sit potit tal̄ cū armis se ⁊ suas res d̄sēdē. Sed
si ītuallū fuit tūc n̄ licꝫ: sꝫ dꝫ iudicē raptorꝭ adi
re. ⁊ accusare. ex̄ d̄ ho. c. signif. casti. ꝟsꝰ finē.
vbi dr̄. sic Quis vi vi repellē icōtinēti oēs le
ges ⁊ oia iura pmittūt q2 tm̄ id fieri dꝫ cū modꝛa
mie iculpate tutele: n̄ ad sumēdū vidictā sꝫ ad
iiuriā ꝓpulsādā vbi dic̄ gl. circa finē fuat̄. n.
moderamē. si illd̄ tm̄ fiat. q̄ obmisso violētia
r̄pelle n̄ possit. Si ꝟo sic violētū sit vt sine pi
culo mortꝭ vuare n̄ possis cū sine pēa inificis
ff. ad legē acqliā. l. 4. ⁊. C. ad. l. coꝛnelia d̄ sic
carijs. l. 2. ⁊. 3. ar. ex̄ d̄ ho. c. n2. h gl. Et h itelli
git̄ qn̄ ifert̄ vis i psōa. Si āt iferret̄ vis i rebꝰ
tūc potes res d̄sedē credo ꝙ occidē nō dꝫ sꝫ d̄
sensare. Et nō ꝙ ēt ꝓ d̄fensiōe psone licꝫ occi
dē iuasoꝛē añqꝫ ēt sit illata i iuria: qū alit̄ cerne
ret se euadē nō posse: vt i dcā. l. 4. ff. ad. l. acq
liā. silr̄ ⁊ i. l. 5. nō tm̄ ꝙ lꝫ tal̄ d̄fēsio sit ɔcessa n̄
tm̄ ē pcepta imo pfectiꝰ cēt se nō defēdē vt di/
cūt cōit doctoꝛes iur̄ ɔsiliū xpi. Mat. 5. c. Ego
āt dico vob nō r̄sistē malo. Et h mltiplici rōe
Prio q2 bonꝰ ide fiuctꝰ patie pdit̄. Luc. 23.
In patiētia vr̄a possidebitꝭ aias vr̄as. Jaco
bi. i. Patia pfectū opꝰ hꝫ. Scd̄o q2 deo vin
dicta relinqnda ē. Deut. 32. Da mihi vidictā
⁊ ego retribuā. Tertio q2 cōsilio recto ɔdicit̄
ad Ro. i2. c. Noli vinci a malo. sed vince in

75

bono malū rc̄.ego āt dico q̄ ista ardua sī vt ꝺ
īmicī. Credo.n.q̄ si p̄t euadē vitā absꝫ muti
latiōe ꝛ dāno ꝓri faciat sin āt deꝰ ipē illuiet qd
faciēdū fit.q̄re rc̄. Scd̄o ad bellū iustū req̄/
rit̄ iusta vt.s.mouēs bellū p̄ fit offensꝰ ꝛ q̄sie
rit iustitiā ꝛ nō iuenerit. vñ Aug. iusta inq̄t
bella diffiniri deb̄ ēt q̄ vlciscūt̄ iiurias gēs vł
ciuitas plectēda ē.i.puniēda: q̄ł vidicare ne
glexerit qđ a suis iprobe fc̄m ē ł reddē qđ p i
iuriā ablatū ē h̄ ille.23.q.2.dn̄s nr̄. hic ēt pꝫ
q̄ repsalie ꝯcedūt vt tractat dn̄s Ber.in suo
tractatu. Tertō req̄rit̄ itētio rc̄ā h̄.s.itēdit̄ vł
vt bonū ꝓmoueat̄ ł vt malū euitet̄ vñ ex odio
ł vidcā bellū fiēi n̄ lꝫ sꝫ pp iustitiā ꝛ charitatē
23.q.i.qd culp at̄ ꝛ in.c.militare.vbi pax pꝰ
p̄ncipiū dr̄ sic. nocēdi cupiditas vlciscēdi cru
delitas iplicatꝰ atqꝫ iplicabił aius feritas re/
bellādi libido dn̄andi etsi q̄ silia h̄ sūt q̄ i bel/
lis iure culpāt̄ rc̄.h̄ ibi.Aug.ꝯ Mānicheos
ꝛ iđ ꝺ v̄bis dn̄i sup v̄bo militare dic̄ sic mi/
litare n̄ ē pctm̄ sꝫ pp p̄dā militare pctm̄ ē. nec
rē publicā gerere crimiosū ē: sꝫ iō agē rēpu/
blicā vt diuitias augeas vr̄ eē dānabile.pro
pica.n.q̄dā ꝓuidētia militātibꝰ sī stipēdia cō/
stituta ne dū sumptꝰ q̄rit̄ p̄do crasset̄ rc̄.h̄ ille.
his sic nōtł pono hāc rłam gnālē q̄ q̄ iustū hꝫ
bellū q̄cq̄d capit ab hoste ł a fautoribꝰ suis siue
subditł illiꝰ iuste retinē p̄ōt vsqꝫ dū illi ꝺ oi dā
no ꝛ labore tā sui q̄ꝫ suox̄ fuēit ei plene satisfa
ctū ł dōec hostł se ad ius offerat ꝛ velit satisfa
cere di.i. Jus gētiū.23.q.7.si de rebꝰ vltra h̄
āt n̄ dꝫ rape nisi forte eēt tał hostł cꝰ bōa pp he
resiꝫ vł aliq̄d hꝰ i forēt p edictū publicata. Et
tota p̄da q̄ vēit ꝺ bello iusto dn̄i ē ꝛ ipse tenet̄
diuidē s̄ꝫ portionē ꝛ q̄litatē psonax̄.di.3.ius
militare vbi circa finē capł. dr̄ sic.itē p̄de de/
cisio ꝛ ꝓ psonax̄ q̄litatibꝰ ꝛ laboribꝰ iusta diui
sio ac p̄ncipis portio,supple ē ius militare vbi
glo.sup v̄bo p̄ncipis dic̄ sic. Nō g̃ oia q̄ ca/
piūt̄ i bello sūt p̄ncipis ꝛ sic ē ꝯ.23.q.5.c. di/
cat vbi dic̄: q̄ regł sī oia.sꝫ dic̄ q̄ p̄ncipis sunt
oia sꝫ ipe tenet̄ ea diuidē s̄ꝫ merita psonax̄ h̄
ibi. Jdē dr̄ i tex.ꝛ i glo.23.q.5.dicat aliq̄s.sꝫ
ista relinq̄mꝰ. Ad s̄aꝫ dubitatōꝫ dico q̄ ꝓ de
fensiōe p̄ric vł fidei ē licitū ēt ꝯ p̄rēꝫ vł vxorē
vł filiū bellare ꝺ ꝯuersiōe ifidelīū.c.i.glo.3.
Dic̄ n.p̄dcā glo.sic Pugnātes ꝓ p̄ria ꝛ fi/
de ob quā p̄r i filiū ꝛ filiꝰ i p̄rēꝫ ꝯsurgē dꝫ. ff.
ꝺ religio ꝛ sūptł funex̄.l.mine. Et maritꝰ in
vxorē.33.q.i.vxor.i fi.ꝛ.23.q.vł.i.c.legi si/
romastē rc̄.h̄ glo.illa.q̄re rc̄. Ad tertiū dubi
um dico q̄ cł'icis bellare n̄ licꝫ nisi i casu neci/
tatis.23.q.8.ꝑ totū. Nā ad aliox̄ terrorē p̄nt
arma portare ꝛ ēt si trāsirēt p loca piculosa ad
latronē terrorē nō vt pcutiāt sꝫ vt se defendāt
23.q.3.c.Maximianꝰ ex̄ de vi.ꝛ ho.cle.c.cle
rici. Arma nāqꝫ cłicox̄ sūt orōnes ꝛ lachry/
me.36.di.c.si.ꝛ extra de voto.c. ex mł'ta glo.
pe.vñ licitū ē ēt eis ꝛ alios pcutē q̄n vi vi opor
teret repellē q̄r ē lex nālis q̄ cois oibꝰ ē ar.ex̄.
de ho.c.significasti. Sꝫ ad ꝓpositū redeamꝰ
q̄t q̄so credis eē dānatos ꝓ istis maledictł gu
erris q̄ fiūt i paupcula Jtalia.sꝫ h̄ nō ob aliā
cām fiūt nisi q̄r nō ē timor dei an̄ oculos eorū.
Et sic pꝫ p̄ma cā q̄re nō h̄nt ppł'i timorem dei
rc̄. Scd̄a cā vñ orit̄ modicꝰ timor dei: ē bo/
nox̄ frugalitas. Filij nāqꝫ isrł cū bōis terestri
bꝰ abūdabāt ad idola se ꝯuertebāt ꝛ cū flagel
labāt̄ diluculo veniebāt ad eū p̄s. Cū occidēt
eos q̄rebat eū ꝛ diluculo vēiebāt ad eū.ꝛ Eze
ch.18.hec fuit iniq̄tas Sodome sororis tue.ꝛ
filiax̄ eiꝰ saturitas ꝛ abūdātia panis ꝛ ocium.
Deut.32. Jncrassatꝰ ē dilectꝰ ꝛ recalcitrauit:
ipinguatꝰ dilatatꝰ. Et O see.13. Adipleti sūt ꝛ
saturati ꝛ eleuauerūt cor suum ꝛ obliti sī mei.ꝛ
Job.15. Cōtra oipotētē roboratꝰ ē currit ad/
uersꝰ deū extēto collo ꝛ pingui ceruice armatꝰ
ē.ꝛ Hiere.22.ait dn̄s. Locutꝰ sū ad te i abū/
dātia tua dixisti nō audiā q̄re rc̄. Tertia cā ē
exn̄s iiq̄tas. Multiplicata.n.pctā excecāt ppł'i
intellectū vt v̄itatē itelligē neq̄ant.sap.ij. Ex
cauerūt ꝛ excecauit eos malitia eox̄. Sopho.i.
Ambulabūt vt ceci q̄r dn̄o peccauerūt Deut.
28. Percutiat te deꝰ amētia ꝛ cecitate ac furo
re mētis ꝛ palpes in meridie sic palpare solet
cecꝰ i tenebris. Tāte.n.i h̄.c.maledictiones
dant̄ nō timētibꝰ deū q̄ legē illas expauit. Di
cit.n.sic. Si audire nolueris vocē dn̄i dei tui
vt custodias ꝛ facias oia mādata eiꝰ ꝛ cerimōi
as q̄s ego p̄cipio tibi hodie vēiēt sup te oēs ma
ledictōes iste ꝛ apphēdēt te.maledictꝰ eris in
ciuitate ꝛ maledictꝰ i agro.maledictū horreuꝫ
tuū ꝛ maledcē reliq̄e tue. Maledictꝰ fructꝰ vē
tris tui: ꝛ fructꝰ t̄re tue armēta boū tuorum ꝛ
greges ouiū tuax̄. Maledictꝰ eris igrediēs ꝛ
maledictꝰ egrediēs.mittet sup te dn̄s famē ꝛ
esuriē ꝛ icrepatōꝫ i oia opa tua q̄ facies dōec
ꝯterat te ꝛ p̄dat velocit̄ te sub celo: pp adiuē/
tiōes tuas pessimas in q̄bꝰ reliq̄sti me. Adiū
gat tibi dn̄s pestilētiā donec ꝯsumat te de tra

7

ad quã igredieris possidedã. Percutiat te dñs
egestate febre: ⁊ frigore a rdore: ⁊ estu ⁊ aere
corrupto ac rubigie ⁊ ꝑseqꝫ te donec ꝑeas. Sit
celũ qđ sup te ẽ eneũ: ⁊ tra quã calcas ferrea.
Det dñs imbrẽ tre tue puluerẽ: ⁊ de celo de/
scẽdat sup te cinis donec ↄteraris. Tradat te
dñs corruẽtẽ añ hostes tuos. p vnã viã egre/
dieris ↄ eos: ⁊ p septem fugias ⁊ dispgaris p
oĩa regꝰ tre. sitqꝫ cadauer tuũ i escã cũcti volati
libꝰ celi ꝑcutiat te dñs vlcẽ egypti ⁊ ꝑte corpis
p quã stercora digerũt scabie qꝫ ⁊ prurigie ita
vt curari neqas. Sustineas oĩ ꝑe calũniã: ⁊
oppmaris violẽtia nec hẽas q liberet te. Vxo
rẽ accipias ⁊ aliꝰ dormiat cũ ea domũ edifices
⁊ nõ hites i ea plãtes vineã: ⁊ nõ vindemies
eã. Bos tuꝰ imolet corã te ⁊ comedes ex eo.
Asinꝰ tuꝰ rapiat i ↄspcũ tuo ⁊ nõ reddat tibi.
oues tue dent inimicis tuis ⁊ ñ sit q te adiuuet filij
tui ⁊ filie tue tradãt alti pplo vidẽtibꝰ oculis
tuis: ⁊ dficiẽtibꝰ ad ↄspectũ eoꝝ tota die: ⁊ nõ
sit fortitudo i mãu tua fructꝰ tre tue ⁊ oẽs labo
res tuos comedat ppls quẽ igras. Et sis sẽp
calũniã sustinẽs ⁊ oppssꝰ cũctis diebꝰ ⁊ stupẽs
ad terrorẽ eoꝝ q videbũt oculi tui. ꝑcutiat te deꝰ
vlcẽ pessimo i gẽtibꝰ sanariqꝫ ñ possis a plãta
pedis vsqꝫ ad vticẽ tuũ. ducet te dñs in regẽ
tuũ quẽ ↄstitueris sup te i gẽtẽ quã igras: tu ⁊
pres tui ⁊ seruies ibi dijs alienis lig ⁊ lapidi. ⁊
eris ꝑditꝰ i ꝓuerbiũ ac fabulã oĩbꝰ pplis ad
qs te itroduxerit dñs. Semẽtẽ mltũ iacies i
trã ⁊ modicũ ↄgregabis. qꝛ locuste oĩa cõgre
gabũt ⁊ deuorabũt vineã plãtabis ⁊ fodies. ⁊
vinũ ñ bibes nec colliges ex ea qppiã: qm va
stabit vmibꝰ. Oliuas hẽbis i oĩbꝰ tminis tuis
⁊ ñ vngeris oleo: qꝛ dfluẽt ⁊ ꝑibũt. Filios ge
nerabis ⁊ filias ⁊ nõ frueris eis. qm ducẽt i ca
ptiuitatẽ. Oẽs arbores tuas ⁊ oẽs fruges tre
tue rubigo ↄsumet. Aduena q tecũ vsat i tra
ascẽdet sup te eritqꝫ sublimior. ipe fenerabit ti
bi: ⁊ tu nõ fenerabei. ipe erit i caput: ⁊ tu eris
in caudã. Et veniẽt sup te oẽs maledictiones
iste ⁊ ꝑsequẽtes apphẽdẽt te: donec intereas.
qꝛ nõ audisti vocẽ dñi dei tui nec seruasti man
data eiꝰ. Et mlte alie sequũt ibidẽ maledictio
nes: qs scribẽdo stupendã. sufficit has ad nři
terrorẽ adduxisse ⁊c̃. Ergo oẽs timeamꝰ deũ
ne his maledictiõibꝰ succũbamꝰ. q̃re ⁊c̃. Q̃
tũ ad tertiã vi. dico q tres sũt radices. vñ ꝓ/
uenit q nõ timẽtes deu iudicia dei nõ videãt.
Prima dr iustũ iudiciũ dei. Scda iusta ꝑ

missio dei. Tertia iusta subtractio dei. Pri/
ma inqꝫ cã dr iustũ iudiciũ dei. Iustũ qppe est
vt nõ timẽtibꝰ deũ iudicia dei nõ reueleñt. qꝛ
indigni sũt. Isa. xlvij. Veniet sup te malum
⁊ nescies ortũ eiꝰ. Irruet sup te calamitas quã
nõ poteris expiare. veniet sup te repẽte mise/
ria quã nescis: Et ꝓuer i. ait dñs. Ego in in
teritu vřo ridebo ⁊ subsanabo: cũ vobis qđ ti
mebatis aduenerit: cũ irruerit repẽtina calami
tas ⁊ interitꝰ q̃si tẽpestas ingruerit: qñ veniet
sup vos tribulatio ⁊ angustia tunc iuocabunt
me ⁊ nõ exaudiã mãe cõsurgẽt ⁊ nõ iuenient
me eo q exosaꝫ habuerint disciplinã ⁊ timorẽ
dñi nõ susceperint: nec acqeuerint ↄsilio meo.
⁊ detraxerint vniuerse correctiõe mee ⁊c̃. inde
Hiere. 5. dr Audi pple stulte q nõ hẽs cor: q
hñtes oculos nõ videtis. Me q nõ timebitis.
ait dñs. A facie mea nõ dolebitis q posui are/
nã tminũ mari pceptũ sempitnũ qđ nõ pteri/
bit. Et seqt pplo aũt huic fcm ẽ cor i credulũ
⁊ exasperãs recesserũt ⁊ abierũt ⁊ nõ dixerũt i
corde suo. Metuanꝰ dñm deũ nřm q dat plu/
uiã tẽporaneã ⁊ serotinã i tpe suo. Propterea
Isa. 6. dñs clamat. Exceca cor ppli hꝰ ⁊ aures
eiꝰ aggraua: ⁊ oculos eiꝰ claude: ne forte vide
at oculis suis ⁊ auribꝰ suis audiat ⁊ corde suo
intelligat ⁊ ↄuertat: vt sanẽ eũ. qꝛ supple iste
ppls nõ ẽ dignꝰ ista videre nec audire nec itelli/
gẽ ⁊c̃. Scda cã q̃re nõ timentes deũ iudicia
dei põ videt dr iusta ꝑmissio dei. Iuste. n. ꝑ/
mittit deꝰ: vt adipleãt desideria cordis eoꝝ ⁊
postea sic gaudẽtibꝰ irruãt mala iopinata. ps.
Dimisi eos fm desideria cordis eoꝝ ibunt in
adinuẽtiõibꝰ suis. ⁊ Job. 21. Gaudẽt ad soni
tũ organi: ducũt in bonis dies suos: ⁊ i pũcto
ad inferna descẽdũt. Et iteꝝ. ps. Desideriũ
eoꝝ attulit eis ⁊ non sũt fraudati ad desideriũ
adhuc esce ipsoꝝ erãt in ore ipsoꝝ. ⁊ ira dei ce
cidit sup eos. Et ad Ro. i. Propt qđ tradidit
eos deꝰ i passiões igñinie. nã feie eoꝝ ⁊ ma/
sculi eoꝝ relicto vsu nãli feie exarserũt i deside
rijs suis ⁊c̃. Tertia cã dr iusta dei subtractio
subtrabit deꝰ pp demerita ppli grãꝫ suã ab eis
⁊ fiũt sic nauis in maris medio amisso clauo:
velo ancora: ⁊ remis: ⁊ ad oẽm ventũ iuoluit
Leuit. 26. Ponã faciẽ meã ↄ vos: ⁊ fugietis
nemie ꝑsequẽte. Subtrabit ⁊ bona ↄsilia: vt
dici solet. a chi dio vole male: a colui tole el se/
no: Subtrabit vnitatẽ. ⁊ pacẽ ⁊ occiduũt ad in
uicẽ. vt belue. Job. 21. Immutãt cor pncipũ

76

ppkĩfre:ꝛ decipit eos vt frustra incedãt palpi
tantes eni in tenebris:ꝛ nõ i luce:ꝛ errare faciet
eos q̃si ebrios. Decipit ãt eos deꝰ qñ pter coꝝ
intẽtũ ꝛ iopinatũ euentũ mittit sup eos flagel
la sua. sap̃.5. Subito veniet ira illiꝰ:ꝛ i tpe vi
dicte dispdet te. Si g̊ ñ euigilauerꝭ o pple stul
te ait dñs. Apoc.3. Veniã ad te tanq̃ȝ fur:ꝛ
nescies q̃ hora veniã:q̃re ꝛc̃. Et sic pȝ pͣ ꝯsi.

De q̃litate diui timoris. Consideratõ.2.

s Ecundo loco Diui
tioris

ꝯgruũ q̃litatẽ videamꝰ vbi tres
cõclõnes subiungamꝰ vȝ. Pria
ꝯclõ ẽ ista: ꝛ si tioꝛ dei sit marie
Ꝟtutꝭ:tñ sine spe ꝛ miẽ dei intuitu ianis ẽ:ꝛ
diabolice Fuitutꝭ. Scda ꝯclõ ẽ ista: nõ põt ve
rus in aia timoꝛ generari:si aia i fide xp̃i nolu
erit illũiari. Tertia ꝯclõ ẽ ista in tota aia ti-
mendus ẽ deꝰ vt reuera ꝛ pfecte possit ꝛ debe
at a nobis esse gloꝛificatus.

Mensurari debet timoꝛ cum spe misericoꝛ
die dei. Conclusio prima.

s Ecipe pmã cõclõnẽ vȝ ꝛ si tioꝛ dei sit
marime Ꝟtutis:tñ sine spe ꝛ misicoꝛ
die dei intuitu ianis ẽ:ꝛ diabolice Fui
tutis. Ad cuiꝰ declarationẽ tres igramꝰ ve. vȝ
Pria ve. ẽ ista: quẽ modũ obFuare dẽmꝰ
vt deũ fructuose tiere possimꝰ. Scda ve. est
ista si sci vnq̃ȝ sic timuerĩt vt moꝛi p xp̃o r̃cusa
rẽt. Tertia Ꝟi. ẽ ista. vñ accidit ꝙ qdã sicti-
muerũt ꝙ vt legimꝰ seipsos occiderũt. Ad
pmã Ꝟi. dico ꝙ due sũt puisiões sic̃de: vt re-
cte sceq̃ȝ viuaȝꝰ ne i barathꝝ pclitemur. s. pui
sio timoris dei ꝛ puisio spei miẽ dei Nam qꝛ
Judas timore tñ vite sue puidit. iõ laq̃o abi
ens se suspendit. Caim occiso frẽ itidẽ faciẽs.
Geñ.4.c. ait. Maioꝛ ẽ iniq̃tas mea q̃ȝ vt ve
niã merear. Et Origenes qꝛ tñ de dei miã p
uidit: falsã doctrinã seminauit dicẽs In fine
seculi oẽs saluari debẽ. sȝ iustꝰ dñs ꝛ iustitiam
dilexit eq̃tatẽ vidit vultꝰ eiꝰ. Tu Ꝟo aia mea
timore nõ tñ: nec spe miẽ tñ tibi puideas sȝ
vtroq̃ȝ. Nã alteꝝ sine altero rẽ pniciosã facit
sȝ vtrũq̃ȝ simul: rẽ fructuosissimã parit. Audi
Greg.33.moꝝ.c.13. Pius inq̃t ac iustꝰ ẽ cõ
ditoꝛ nr̃ sȝ nemo dicat: qꝛ piꝰ ẽ vẽialit peccoꝛ:ꝛ
nẽo q: peccauerit: dicat: qꝛ iustꝰ ẽ: d̃ pcti remis
sione despo. Relaxat. n. deꝰ facinꝰ qd̃ deflet.
sȝ ppetrare qs timeat: qꝛ si digne deflere pos-
sit ignorat. Añ culpã igit̃ iustitiã metuat post
culpã tñ de pietate p̃sumat neq̃ȝ iustitiã timeat
vt nulla spei ꝯsolatõe ꝯualescat neq̃ȝ ita ꝯfidat
de miã vt adhibere vulneribꝰ suis digne pe-
nitẽtie negligat medicinã. sȝ queȝ p̃sumat sibi
pie pcere sp ẽt cogitet districte iudicare. Sub
pietate itaq̃ȝ spes gaudeat pctõris: sȝ sub di-
strictiõe illiꝰ penitẽtis correctio cõtremiscat. H
ille. Totã me ꝯsolatõe refocilasti ait aia pater
Ambꝛ. Nũq̃ȝ pfecto tñ cõtremiscã d̃ iustitia
qn miam dei mihi añ mẽtis oculos añpo naȝ
nec ecõuerso. Sȝ dic q̃so mihi q̃nta ẽ miã dei
an exhauriri aut minui põt. Aia mea accipe
hãc regulã gnãlẽ. ꝙ tãta ẽ miã dei: q̃ntũ ẽ esse
ipsiꝰ dei. Ezech.2. Scdm inq̃t magnitudineȝ
ipsiꝰ sic ꝛ miã illius cũ ipso. In hoc tñ differt
eẽ dei ꝛ miã eiꝰ. qm̃ ab eterno fuit eẽ dei. ꝛ ab
eterno fuit cõicatũ. qꝛ cui cõicaret habebat. H
aũt fuit tribꝰ psonis eternꝰ. n. pr̃ eternꝰ filius
eternꝰ spũs scũs. Sȝ miã dei ab eterno nõ fuit
cõicate. qꝛ ab eterno cui coicaret nõ adinue-
nit. Miã. n. miseriã p̃supponit. sed añ mũdi
exoꝛdiũ nulla miseria erat. g̊ cui coicaret non
erat. Jr cõ ãt mũdi eẽ i oi etate diua miã fulsit
Ab Adã. n. vsq̃ȝ ad diluuiũ duomilia. ccxlij.
fluxerũt ãni. A diluuio vsq̃ȝ ad Abrahã. m.
c.lxxiiij. ãni ab Abrahã vsȝ ad Moysẽ. cccc.
xlij. ãni a Moyse vsȝ ad xp̃ȝ. m. cc. ꝛ. 38. an
ni. Et sũma istoꝝ ãnoꝝ ẽ q̃nq̃ȝ milia q̃ngenti
tribꝰ ãnis minꝰ. Adã legimꝰ. 30. filios ꝛ toti-
dẽ filias gnãsse. Et i tria etate plimi fuerĩt re-
ges vt pȝ i Geñ. ꝛ tñ audi mirabile Ꝟbũ. nũ
q̃ȝ fuit aliq̃etas i q̃ clemẽtissimꝰ deꝰ suã miam
occultauerit. Nã ꝛ pmi pentes se pctõ totalit̃
ãnihilari mererẽt. grãdẽ miam susceperũt qm̃
illos in hũc mũdũ pniam acturos misit:ꝛ nõ
pꝛsus destruxit. Jtẽ ꝛ tpe diluuij i Fa etate cũ
gigãtes eẽnt i tra:ꝛ multiplicata hoiuȝ mali-
tia eẽt magnã miam oñdit: dũ p archã hũanũ
genꝰ saluauit. Jtẽ ꝛ tertiã etatẽ a caldeis depᵭ
sam: verã fidẽ distruẽ volẽtibꝰ ꝛ ignẽ odora
re miã sua nõ desperit: sȝ Abrahã de igne cal
deoꝝ extraxit:ꝛ illesum p̃seruauit. Geñ.15.
Jtẽ ꝛ quartã etatẽ nõ dereliquit miã dei: sed
multis signis pplm suuȝ de manibꝰ liberauit
Pharaonis ꝛ illũ afflictũ p desertũ celesti mã
napauit ꝛ aq̃ȝ d̃ petra dedit. Exo. p totũ. In
q̃nta etate mltiplicauit pphas q vnũ deũ ado
rãdũ istãtꝭ p̃dicarẽt. Erant. n. idolatre effecti
hoies mũdi vt i librꝭ regũ ꝛ pphis legimꝰ. itẽ
ꝛ sextã etatẽ gementẽ vt filiũ suũ mitteret deus:

mĩe ocul⁹ nõ desperit: ſʒ vt ait apl' s ad Gal.
4. Miſit de⁹ filiũ tuũ natũ. i. naſcẽdũ ſub lege
vt eos q ſub lege erãt rediměr. Jo. i. Vbũ ca/
ro factũ ẽ. Et ↄſumatis redẽptõis nr̃e myſtijs
⁊ ad celos aſcẽdẽte xp̃o ñ pp̃ h̃ illi⁹ oblit⁹ ẽ. ſed
ſup̃ enietib⁹ ĩpatorib⁹ fidẽ xp̃i extiguẽ volẽti
b⁹ miracl'a mlt̃is inuit ⁊ tãdẽ ãpliauit ⁊ magni
ficauit. Et idieſ vt cernim⁹ ĩfinita ſcõꝝ miracl'a
clareſcũt. Et tãdẽ tp̃e antixp̃i cũ i ſũmo h̃ etas
q̃ſſata erit: nõ deſpiciet illã de⁹ nec ↄticbit in fi
nu mĩas ſuas. ſʒ Enoch ⁊ Heliã vitarꝭ p̃di
catores: ⁊ Joãnẽ euãgeliſtã ſʒ q̊ſdã: vt ſic de
lege nãe ſit Enoch: de lege ſcripta ſit Helias
de lege euãgelica ſit acqlin⁹ Jo. publice xp̃i fi
dẽ p̃dicaturos mittet. Et finalit' extīcto ãtixp̃o
p̃ ãgelũ ⁊ igne mũdo purgato electos in gl'ia
collocabit. Ecce q̃ʒ mirꝭ mõis diffuſa ẽ p̃ tp̃a
diuerſa clemẽtiſſima mĩa dei. ita vt vere dicere
poſſim⁹ illͫ Deut. 4. Nõ ẽ alia natio q̃ hẽat
deos appropiquãtes ſibi ſic adeſt nobis de⁹ nr̃
Nõ g̊ aia mea de dei mĩa diffidam⁹. nec ſine
tiore p̃ſumam⁹. ſʒ territi de iuſticia de dei mĩa
ↄfidam⁹ vt dr̃ ͩ pe. di. i. c. null⁹ debite. cũ glo.
Jnde apl's ad Eph. 4. hoc igit̃ dico ⁊ teſtifi/
cor in dñ̃o: vt iã nõ ãbuletis ſic̃ ⁊ gẽtes ãbulãt
in vanitate ſẽſus ſui tenebris obſcuratũ hñtes
intel ectũ alienati a via dei p̃ igrãtiã q ẽ i illis
p̃p̃ cecitatẽ cordis ipſoꝝ. Qui deſp̃ãtes ſemet
ipſos tradidert̃ ipudicitie i op̃ationẽ oĩs imũ/
dicitie i auaritiã vos aũt nõ ita didiciſtis xp̃m
⁊c̃. q̃re pʒ p̃ma vi. Q̃tũ ad ſaʒ dubitatõʒ ſi
ue vi. dico. ꝙ oẽs ſci qcũqʒ ſint illi q hoies fu
erint mortẽ nãl'r fugiert̃ ⁊ tiore nãli nũq̃ʒ mor
tẽ elegert̃ ſic̃ patuit i p̃ma ↄſideratõe. ⁊ p̃ſertĩʒ
de xp̃o ⁊ diſcipul' ei⁹. Sʒ dices ↄ̃. oñdã tibi tã
i veti q̃ʒ i nouo teſtõ tã bonos q̃ʒ malos mor/
tẽ ⁊ q̊ſiſſe ⁊ ſũmop̃e affectaſſe. in teſtõ veti de
bõis hr̃ de Thobia dicẽte Thobie. 3. Et nũc
dñ̃e ſʒ volũtatẽ tuã fac mecũ mĩam ⁊ p̃cipe in
pace reſpice ſp̃m meum expedit. n. mihi mori
magis q̃ʒ viuẽ. h̃ ille Bon⁹ ille ſcũs p̃pha he
lias fugiẽs a facie ipijſſime Hiezabell' cũ ſub
iunip̃o eẽt petiuit aie ſue vt moreret̃ dicens.
Tolle q̊ſo dñ̃e ſp̃m meũ. neqʒ. n. ego melior
ſũ q̃ʒ frẽs mei ⁊ ſic de alijs. 3. rñ̃. 29. Et ſara
bona illa matrona ait Thobie. 3. Peto dñ̃e
vt ͩ vincl'o ip̃rop̃rij h⁹ abſoluas me. ⁊ ͩ malis
app̃et de Baalã. Nũeri. 23. q ait. Moriatur
aia mea ⁊c̃. De nouo teſtõ vt eccõſtaccã nõne
Paul⁹ vas electõis. Act. 21. dicebat. nõ ſolũ
ligari: ſʒ mori cup̃io. Et crebro dicebat: cupio
diſſolui ⁊ eẽ cũ xp̃o. q̊r ⁊c̃. Jñ Boe. p̊. ͩ ↄſo.
ait. mors hoiuʒ felix q nec ſe nec dulcib⁹ ãnis.
Jnſerit ⁊ meſtꝭ ſep̃e vocata venit. Heu heu
q̃ʒ ſurda miſ'os auertit̃ aure. ⁊ flentes oculos
claudẽ ſeua negat. q̊b⁹ vbiſſatꝭ app̃ʒ ꝙ mlt'i
mortẽ ͩſiderãt. dico aia mea ꝙ veꝝ de oĩbus
dicꝭ. ſʒ nec boni nec mali vnq̃ʒ mortẽ nãl'r ele
gerũt nec vnq̃ʒ eligẽt motu nãli qm̃ vltimũ eſt
oiuʒ t'ribiliũ ſʒ iuſti morẽ eligũt p̃ grãm nõ p̃
nãʒ: vt gl'iã nõ p̃ nãʒ ſʒ p̃ grãʒ i et'nũ poſſideãt
⁊ ſic mors hʒ rõnẽ q̃ndã boni tãq̃ʒ q̊ddã t'mo
nẽs p̃hibẽs. ſ. corp⁹ qͦ agg̃uat aiaʒ ne eti⁹ ad
gl'ia et'nã volitet poſſidẽdã. mali ẽt i coꝝ tri/
bulatõib⁹ m̃ mortẽ appetũt ſʒ ñ p̃ nãʒ: ſʒ p̃p̃ pe
nã quã morte ip̃a fugẽ arbitrãt̃. ſic̃ tp̃ib⁹ nr̃is
de mg'ro q̊dã i ſacra theologia ordis nr̃e. heu
aie ſue miſ'abl'r accidit. qui q̊buſdã tribulatõi
b⁹ ſui cã iundãtib⁹. Jnͩ exẽplo vitã miſ'rime
finiuit oib⁹ poſterꝭ dat⁹ i exẽplũ q̃re ⁊c̃. Q̃tũ
ad t'tiã vi. ſatis claret i ñſto ꝙ ſi legim⁹ q̊ſdaʒ
ſic tiore ↄcuſſos vt ſeipſos occiderẽt h̃ nll'a de
cã p̃ncipaliori ⁊ vl'iori ẽ: niſi q̊r ſp̃e caruert̃. vñ
poeta canit. Sp̃et q metuit morituros viuẽ vi
di. ſp̃e duce victuros ſp̃e moriẽte mori. 2. rñ̃.
2. An igras ꝙ deſp̃atio p̃iculoſiſſima ẽ. Jnde
bon⁹ ille Job. 13. c. Poſtq̃ʒ corp̃e afflict⁹ erat
filijs orbat⁹ reb⁹ oib⁹ ſpoliat⁹ dixit. Etiã ſi me
occiderit i ip̃o ſp̃abo. Et vn⁹ ex ſeptẽ frib⁹ a ty
rãno cruciat⁹ ait. E celo iſta mẽbra poſſideo ſʒ
p̃p̃ dei leges illa deſpicio. q̊r ip̃a me recepturũ
ſp̃o. audi Greg. li° moꝝ. Spes igr̃ i et'nitate
aiuʒ erigit. Et idcirco nll'a mala q̃ exti⁹ tollẽat
ſẽtit. tãtoqʒ ip̃eſi ͩo ſolidior ſurgit: q̃ʒto p̃ illo
q̊ſqs g̃uiora p̃tulerit q̊r neq̃q̃ʒ retributõis gau
diũ ͩ et'nitate coll'r. qͦ nõ h̃ p⁹ p̃ia tribulatiõe
ſemiat̃. h̃ ille. ⁊ Ber. i ſ'mõe. ſpes triplex eſt.
Nã de fide p̃ceptoꝝ orit̃ ſpes venie: ͩ fide ſig̊
rũ ſpes grẽ: ͩ fide p̃miſſoꝝ ſpes gl'ie. hec ille
Et ſi dicꝭ ↄ̃. Spes futuri lucri nõ venit i exti
mationẽ dãni. ff. ad. l. acqliã. l. queãdmodũ.
§. idẽ ẽ i arbitris. g̊ falſũ ẽ ꝙ ex ſp̃e gl'ie q̃ ẽ lu
crũ futuꝝ nõ dʒ extimari p̃ dãnis illatis. Di
co ꝙ nõ ẽ ſimilitudo in lucro tp̃ali ⁊ et'no ſpes
n. lucri boni tp̃alis ẽ incerta. ⁊ iõ nõ extiman
da. Sʒ ſpes lucri vite et'ne eſt certa. ⁊ iõ debʒ
extimari. Et iõ q̊r extimat̃: iõ ſci oĩa tormenta
paſſi ſũt cũ tormẽta finita ſint: ⁊ gloria infinita
Ad Ro. 8. Quis nos ſep̃abit ⁊c̃. Et idẽ. 2.
ad Thimo. vl. Bonũ certamẽ certaui curſuʒ

ꝯsumaui: fide ſuaui. In reliq̄ reposita ē mihi
corona iusticie: quā reddet mihi i illa die iuſtꝰ
iudex. Nō solū āt mihi: ſ3 ⁊ hiſq diligūt aduē
tū eiꝰ: q̄re p3 quō lex intelligenda ē. Et addo
iſtud dc̄m ſm dños legiſtas: ꝙ q̄3uis ſpes fu
turi lucri nō extimeť q̄3tū ad illatū dānū: tñ rō
lucri ſp hñda ē. ff. de eo q certo loco. l. iij. §. fi.
cū glo. ⁊ lege ſequenti. q̄re ⁊c̄.

Q: verꝰ timor in fide roborať. Cōclō 2ª.

Ecipe ſam ꝯclōnē v3. Nō pt verꝰ in
a aīa timor gnārī: ſi aīa i fide xp̄i nolue
rit illuiari. Ad cꝰ ꝟitatē tres igramꝰ
dubitatōes. Pria dubitatō ē iſta: An ſine fi
de poſſit i aīa verꝰ eē timor. Scd̄a ē iſta. An
infideles p timorē pene ⁊ ſupplicij ſint ad fidē
cōuertēdi. Tertia ꝟi. ē iſta. vtꝝ p timorem
pene ſint cogēdi mali xp̄ani vt bñ viuāt. Q:
tū ad p̄mā dico ꝙ cū timor dei ad dilectōz dei
ordineť ⁊ diligē vl̓ timē nō poſſumꝰ quē igra
mus ſi fides ſit illa q̄ ignorantiā pellimꝰ: ne-
ceſſe ē vt fide oculos illuminatos hēamꝰ Iō
ꝺ fide aliq̄ videamꝰ. Notandū ꝗ ſm mgr̄m
ſniaꝝ in. 3. di. 20. ꝙ credere ñ ē fides: ſ3 actuſ
fidei l̓ ps eius. vñ. c. 2. hāc diſtinctōez ponit.
Q: aliꝺ ē credē deo aliud credē deū: ⁊ aliꝺ cre
dere in deū: qꝺ poptime Aug. i gl̓. ſup illud
ad Ro. 4. Credēti i cū q iuſtificat ipiū. ſic ex
ponit dicēs. Attēde qd dicat. ait. n. credēti in
cū ⁊ nō ei. Nā aliꝺ ē credē ei ⁊ aliud credē cū
⁊ aliꝺ credē i cū. ſm quē modū loquēdi. Alex
an. de Ales in. 3. fidē diſtinguit dicens: ꝙ fi-
des aut ſūit ꝓ hitu acq̄ſito aut ꝓ hitu infuſo.
Si ꝓ hitu acq̄ſito ſic fides ē hitꝰ ex rōe vl̓ teſti
monio acq̄ſitꝰ. Et ſic pōt eiici p̄mꝰ fidei actꝰ: q
ē credē deo. i. dcis eiꝰ ⁊ teſtimōijs fidē adhi-
bere. ſo pōt ſumi fides ꝓ hitu gratuite ifuſo.
Et h̓ duobꝰ mōis. vno mō q: p talē hitū intel
lectꝰ eleuať ſup̄ ſe ad aſſentiēdū p̄me ꝟitati ꝓ
pter ſe ⁊ talis hitꝰ intellectū tm̄ mouēdo ⁊ nō
affectu3 p amorē erit informis. Et eliciť ſcd̄s
actꝰ h̓ ē credere deū. ſ. creatorē: redēptorē tri-
nū ⁊ vnū ⁊c̄. q̄ oīa nō pñt elici ab hitu acq̄ſito
ſic p3 in phis. Cōcedūt. n. logici hāc ꝓpōnē.
deū trinū ⁊ vnū cognouit Ariſtoteles: ⁊ tamē
Arꝭ. nō cog̃uit deū trinū ⁊ vnū: q: illud p̄dica
tū trinū ⁊ vnū appellat formā ⁊ ē ſenſuſ. Arꝭ.
nō cog̃uit deū trinu3 ⁊ vnū ſub rōe q̄ trinus ⁊
vnꝰ. In p̄ma aūt ꝓpōe illud trinu3 ⁊ vnū nō
appellat formā. ⁊ ē ſenſus deū trinū ⁊ vnū co
gnouit Arꝭ. i. qꝺ ē trinū ⁊ vnū cog̃uit Arꝭ. ñ
tñ vt trinū ⁊ vnū ſ3 vt p̄mū motorē vl̓ p̄mam
cā3 vl̓ p̄mū p̄ncipē. 12. methaphice i fine. En
tia nolūt mali diſponi vnꝰ ꝗ p̄nceps. Et rō hꝰ
diuerſitatis ē ꝓpter quādā logice regulā dicē
tē: ꝙ appellatio forme ē acceptio ťmini i ꝓpō-
ne limitati p ťminū p̄cedentē cōcernentē actū
mentis: vt intelligo roſa. i. intelligo aliq̄d ſub
rōne q̄ ē roſa. S3 h̓ miſſa faciamꝰ. Qñcunq3
igiť intellectꝰ ſup̄ ſe eleuať p hitū infuſū ad aſ-
ſentiendū p̄me ꝟitati pp ſe abſq3 h̓ ꝙ affectꝰ
p amorē eleueť talis fides dr̄ informis. ⁊ hāc
fidē ēt pctōres hñt ſilr̄ ⁊ demones. Jacobi ſo
Demones credūt ⁊ ꝯtremeſcuut. ⁊ h̓ ēt ponit
mgr̄ vbi. s̄. Si ꝟo per hitū fidei eleuať itel-
lectꝰ ad aſſentiēdū p̄me ꝟitati pp ſe: ⁊ cū h̓ ēt
affectꝰ p amorē eleuať ad amādū ſumā bonita
tē ꝓpter ſe: tūc erit fides formata. ⁊ h̓ ꝓprie ē
ꝟa ꝟtus a q̄ ſumiť tertiꝰ actꝰ. ſ. credere i deū
h̓ ē credēdo deū amare credēdo in eum ire: ⁊
credēdo ei adherē: ⁊ credēdo eiꝰ mēbris icor-
porari. Et h̓ amor reqriť ad timorē. hic amor
ad verā fidē h̓ fides ad veꝝ amorē ⁊ timore3
Et ſic p3 p̄ma ꝟi. Quātū ad ſam ꝟi. vide
infra feria. 6. tertie dñice in tertia ꝯclōne prīe
ꝯſideratōis ad ſam veritatē. Ibidē. n. h̓ mā
ppulchre ventilať. vide ibi. Quātū ad ťtia3
dico ꝙ dñs Grānꝰ. 23. q. 6. mouet hāc q̄ōnē
vtru3 mali ſint ad bonū cogēdi: Et arguit ad
vtrāq3 ptē: ⁊ tādē ſoluit ſic. Et nō intelligit ꝺ
infidelibꝰ q̄m iā in ſa ꝟitate deťminať ꝙ non
ſūt cogēdi. S3 de malis xp̄ianis intelligiť rñ-
ſio Grāni ex q̄ ſolutōe ⁊ alijs dictis eis po-
nūť iſte regl̓e gnāles. Prima regula ē iſta
Oēs hētici ſūt cogēdi ad fidē quā ſuſceperūt
23. q. 6. p totū. Scd̄a regl̓a gnālis ē iſta oēs
ſolēniter vouētes ſt ad ꝯtinētiā cogēdi. 27. q.
i. ſi quis ſacro. ⁊. c. ſi cuſtos reliogioſi. Sed
ad ſuſcipiēdū nō ſūt cogendi. 32. q. i. integri-
tas. Vbi dr̄ integritaſ corpis expetēda ē a no
bis: quā ego ꝓ ꝯſilio ſuadeo nō iperio p̄cipio
Sola ē. n. itegritaſ q̄ pſuaderi pōt ipari ñ pōt
Et nō vt dic̄ glo. ꝙ h̓ dictio ſola deťminat il-
lud ꝟbū ſuaderi. ⁊ ē ſēſus. i. ſolūmō ſuaderi.
h̓ glo. Et in. c. pñs. 20 q. 3. dr̄ ꝙ mōaſteriali-
bꝰ diſciplinis nullꝰ ſubijciať iuitꝰ. Et gnāliter
poniť alia regl̓a ꝙ oēs fideles ad bona neceſ-
ſaria ad ſalutē cogēdi ſūt ⁊ marie p excoicatio
nē. 24. q. 3. tā ſacerdotes. vbi dr̄ ſic. Tā ſacer
dotes q̄3 reliq̄ fideles oēs ſūmā debēt hr̄e cu
rāde his q pcunt q̄tenꝰ coꝝ redargutiōe: aut

coꝛrigant a pctis aut si incoꝛrigibiles apparuerint ab eccl'ia sepent. Et sunt ꝟba Anacleti pape. Et sic pȝ ista secūda ꝯclusio.

De subiecto diuini timoris. Cōclusio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯclōnē. vȝ. In tota aīa timēdꝰ ē deꝰ vt reuera ⁊ ꝑfecte possit. ⁊ debeat a nob̄ eē gl'ificatꝰ. Ad cꝰ declaratōȝ tres īgramꝰ ꝟi. vȝ. Pria ꝟi. ē ista. vtꝝ diuinꝰ timoꝛ sit ī vna potētia aīe: an in tota aīa. Scd̄a ꝟi. vtꝝ aīa ꝑ diuinū timoꝛē possit totaliter h̄ in via trāsfoꝛmari ī diuinū timoꝛē. Tertia ꝟi. ē ista q̄ sūt illa q̄ magis īpediūt diuinum amoꝛē. Q̄ntū ad p̄mā ꝟi. dico ꝙ ista a sensu remotissima clare intelligē p̄ma intellectiōe ñ valemꝰ. sȝ oȝ vt ad sensibiliū munuscula ꝯuertamꝰ. Et iō diligēter nōndū est ꝙ sicut artifex in mālibꝰ istis nunq̄ȝ recte statuā ꝯponet: nisi ei tota mā cedāt: vt cera vl' lapis vl' metallūȝ. Sic sūmꝰ opifex deꝰ nūq̄ȝ poterit sue charitat' ⁊ grē foꝛmā ī aīam īpmē: nisi aīa ꝯm se totā disponat diuine parē volūtati. Nā lȝ aīa ꝯȝ sui substantiam indiuisibil' sit: q2 simplex q̄dā foꝛma ē: simplici ⁊ inuariabili eēntia ꝯsistēs: vt de foꝛma dic̄ auctoꝛ sex p̄ncipioꝝ. hȝ tñ ipa ptes potestatiuas. i. ꝯm potētias: q̄ sūt memoꝛia: volūtas: ⁊ itellectꝰ. Et iō dico ꝙ si in ipsa dēat isūdi diuine charitat' foꝛma: cū timoꝛ sit via ad eā oȝ vt ipsa ꝯm oēs sui ptes disposita sit ꝑ diuinū tioꝛē. Ita ꝙ aīa ꝯȝ itellectū timeat cū assidua meditatōe: ꝯȝ volūtatē cū feruēti delectatione ⁊ ꝯm memoꝛiā cū cōtinua recoꝛdatiōe ⁊ ꝯm se totā cū sūma coꝛdis attētiōe. Eccl'. 7. In tota aīa time duȝ ⁊ sacerdotes illiꝰ honoꝛifica. q̄re ⁊c̄. Q̄ntū ad ꝯaȝ ꝟi. dico ꝯȝ btm̄ Tho. ꝯa ꝯe q. clxxxij. ꝙ tripl'r pōt intelligi aīam in deum trāsfoꝛmari ⁊ ꝑfectā eē. vno mō ꝯȝ totū eē sui ipsiꝰ aīe ⁊ ꝯȝ totū eē ipsiꝰ dei vt sit sensus. aīa in deū trāsfoꝛmat. i. ꝯȝ totū eē suū ⁊ ꝯȝ oēs vires suas aīa ꝯtēplat deū: ⁊ amat q̄ȝtū deꝰ contēplari pōt ⁊ amari ꝯȝ seipsū. Et sic hec transfoꝛmatio ⁊ ꝑfectio nec ꝯȝ p̄ntē statū nec futuꝝ vlli creature cōcessa ē. qm̄ nulla creatura ꝯm oēȝ viȝ ⁊ potentiā suā ipsū deū q̄ȝtū in se ꝯp̄hēsibilis ē cōp̄hēdē pōt hitat. n. lucē inaccessibilē: vt ait apl's. Solꝰ. n. deꝰ ꝯȝ se totū seipȝ cōp̄hēdit ⁊ ꝑ ꝯñs ista ꝑfectio soliꝰ dei ē. Alio mō pōt intellige aīaȝ ꝑfici ⁊ ī deū trāsfoꝛmari vt ꝯȝ oēs vires suas ⁊ posse suū oi ope deum amet ⁊ ꝯtēplet q̄ȝtū deꝰ se ꝯtēplādū ⁊ amādū cōicat. Et sic hec ꝑfectio bñ aīe ē possibilis: sȝ nō ꝑ statu vie. Est. n. scīs oibꝰ cōis ꝑfectio talis. vñ ait apl's. Cū videbimꝰ eū sicuti ē ī eandē gl'iā trāsfoꝛmamur. Tertio mō pōt itelligi vt sic ī deū trāsfoꝛmet: vt q̄ȝtū in se est ꝓposse oia īpedimēta q̄ diuinā p̄nt īpedire dilectōȝ tollat ⁊ remoueat. Et sic aīa ī hac vita pōt ꝑfecta dici ⁊ ī deū trāsfoꝛmari. sȝ ꝯgruētissimꝰ modꝰ tollēdi oia q̄ īpediūt diuinū amoꝛē vl' impedire p̄nt: ē diuinus timoꝛ. Ita ꝙ q̄ȝtū in se ē timoꝛe dei tollat hº vl' illud īpediēs disiūctim ⁊ nō cōiūctim. Q̄m̄ sil' oē īpediens remouē nō pōt ⁊ iō dixi disiūctim vt hº vl' illud ꝓuer. 19. Timoꝛ dñi ad vitā ⁊ in plenitudie cōmoꝛabitur absq̄ȝ visitatōe pessimi. i. diaboli: q2 timētem deū visitare nō pōt. q̄re ⁊c̄. Q̄ntū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ duplex ē īpediēs diuinū amoꝛē ꝯm btm̄ Tho. vbi. s̄. vnū īpediēs diuinū amoꝛē ꝯȝ substātiā. aliud īpediēs diuinū amoꝛē ꝯm feruoꝛē. Primū ē moꝛtale pctm̄: q2 cū sint opposita sil' stare nō p̄nt. 22. q. i. cū renūciat. vbi dr̄. cū renūtiat īpꝛobitati. i. vitio stati assistit ꝟtus. Egressus. n. malitie ꝟtutis opat ingressum. Eodēq̄ȝ studio q̄ crimē excludit inocētia copulat. hec ibi q̄re ⁊c̄. Impediēs ꝟo feruoꝛē charitat' ē pctm̄ veniale. di. 25. c. vnū oꝛariū vbi pctā venialia nūcrant. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiant pꝛo secūda consideratione.

De vtilitate timoris cōsideratio tertia.

t Ertio loco Timor' cōgruā vtilitatē videamꝰ vbi tres ꝯclōnes subiūgamꝰ. vȝ. Prima ꝯclō ē ista Int oia saberrima remedia fugātia pctm̄ nihil ꝟtuosiꝰ q̄ȝ dei timoꝛ ⁊ suoꝝ mādatoꝝ obꝯuatio. Scd̄a ꝯclō ē ista. Nihil sic in ꝟitate ꝓbat: sic̄ q timet deū qñ diuersimode flagellat. Tertia cōclusio est ista. Nihil ē tante virtuositatis: sicut timoꝛ dei ad capascēdam vitam eternā felicitatis.

Q̄ p̄ntia diuini timoris pctm̄ fugat ꝯcl'o pria.

a Ccipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. Ad cꝰ declarationē tres ingramꝰ ꝟi. vȝ. Prima ꝟi. ē ista. Quot sūt remedia ꝯ pctā. Scd̄a ꝟi. ē. Quō timoꝛ dei expellit pctm̄. Tertia ꝟi. ē. quo tpe magis ē timoꝛ dei de necessitate. Quātū ad p̄mā ꝟitatem dico ꝙ possumꝰ loq̄ d̄ remedijs circa pctā aut vēialia aut moꝛtalia. Remedia pctōꝝ venialiū in spē sūt. 6. vȝ. Cōfessio quā sacerdos in missa facit Aqua bñdicta. Inclinatio capit' ī noīe Iesu

78

Reuerētia eucharistie. orō dñica. Et bñdcō
sacerdotꝭ. vt pꝫ in. 4. sniaꝝ. di. 16. Ad d̄ decla
rās. btūs Tho. i eadē di. ad rñsionē pmi' argi
i qōne ista dic̄ ꝙ ista q̄ nūerata sī dicūt pctā ve
nialia remittē inq̄ꝫtū i actu nr̄o feruorē excitāt
Nam ꝓpe vēialia ex actib⁹ nr̄is. ꝛ ñ alienis
remittūt. q2 ex eisdē cāis aliqd fit ꝛ corrūpitur
vt pꝫ. 2. ethicoꝝ. ꝛ ex̄ de reg. iur. oīs res. Sꝫ
pctm̄ vēiale causat ex actu nr̄o. ḡ ꝛ ꝑ aliqd qđ
i nob erit remittet missa aq̄ bñdcā ꝛc̄ sī opa a
liena. ḡ illa ꝓpe nō remittūt nisi vt dcm̄ ē. q̄re
ꝛc̄. Si loq̄mur d̄ remedijs pctōꝝ mortalium
aut loqmur d̄ pctis mortalib⁹ q̄ isūt aut q̄ isue-
rūt ꝛ deleta sī aut q̄ pñt ineē. si d̄ eis q̄ isūt ɔtri
tio ꝛ ɔfessio sī coꝝ remedia. ps. Cor cōtritum
ꝛ hūi. de⁹ nō despi. ꝛ idē. Dixi ɔfitebor aduer
sū me iniustitiā meā dño ꝛ tu remisisti ipietatē
pcti mei. si loq̄mur d̄ pctis q̄ isuerūt. sic singla
rissimū coꝝ remediū ē disciplia ꝛ scā pnia. ps.
Disciplia tua correxit me i finē ꝛ disciplia tua
ipa me docebit. Si āt loq̄mur de pctis q̄ pos-
sent ineē. tūc dico ꝙ ꝑfectissima remedia sūt ti
mor dei: ꝛ obſuatio mādatoꝝ ei⁹ ꝛ p̄ceptoꝝ
eccl'ie. Q2 aūt timor dei ꝑseruet a pctō videbit
i v̄itate seq̄nti. Q2 aūt obſuatio mādatoꝝ dei
ꝛ p̄ceptoꝝ eccl'ie: h̄ idē faciat: pꝫ plurib⁹ aucti-
b⁹. audi Aug. de li. arbi. ꝛ ponit de ɔse. di. 4
grā. Grā inq̄t q̄ ꝑ xp̄m dat nō solū remissio-
nē pctōꝝ facit sꝫ ēt vt lex ipleat: vt nā liberet:
nec pctm̄ dñet. Mat. 19. Si vis ad vitā igre-
di ſua mādata. De p̄ceptis eccl'ie. Audi textū
di. 17. c. nulli. Nulli inq̄t fas ē velle vel posse
trāsgredi apl'ice sedis p̄cepta: nec nr̄e disposi-
tiōis misteriū: qđ v̄raꝫ oꝫ sequi charitatē. i. so
cietatē. Sup q̄. c. dicit Hugolin⁹ ꝙ mortalit
peccat q facit ɔ̄ iuris p̄ceptū. Et extra de ɔsti-
tutiōib⁹. c. canonū. Canonū inq̄t statuta ab oi
bus custodiāt: ꝛ nēo in actōib⁹ vl' iudicijs suo
sensu ducat. hec ibi. Et glo. sup illo v̄bo ca-
nonū dic̄ gnāliū. s. qm̄ qdā canōes sūt ꝑsōales
ꝛ qdā locales. 29. di. scd̄ū. Nō ꝙ canones
ꝑsonales sī statuta vl' leges q̄ fiūt ꝑ respectuꝫ
ad vnā ꝑsonā vl' plēs sꝫ nō ad oēs. ꝛ canōes
locales q respiciūt aliquē locū: ꝛ nō gnālit oīa
loca. tales. n. canōes nō ab oib⁹ sꝫ ab illis tm̄
ꝓ qb⁹ facti sūt: ſuādi sūt. ꝛ pono hº ꝑꝑ glosaꝫ
Et sup v̄bo. statuta. dic̄ glosa. nō abrogata il
la. n. ſuāda nō sūt: qualia sūt. 26. di. c. i. ꝛ. 26.
q. vi. c. vi. Et dic. Statuta ɔtinētia p̄cepta vl'
ꝓhibitiōes. alias si de ɔsilio loqueret nō obli
garēt. 14. q. i. qđ p̄cipit. Et sup illo v̄bo. ab
oib⁹. dicit glosa. s. subditis: q2 papa ꝛ impa-
tor legib⁹ nō ɔstringūt. ff. de legib⁹. l. p̄nceps
ꝛ. 9. q. 3. cūcta. Jñ legib⁹ se velle viuere ꝓfi-
tent. C. de legib⁹. digna vox ē. ꝛ. C. de testis
ex impfecto. ꝛ. ff. de legatis. 3. l. ex impfecto.
Et instituta. quib⁹ modis testā ifirmāt. §. vl.
ꝛ. 2. q. 7. c. nos si cōpetēter. Nō ꝙ papa nō
subdit legib⁹ vl' ipator quas ipsi faciūt: sed bñ
subdūt legi dine: ꝛ nāli: q2 si peccāt ɔ̄ ista pu-
niūt a deo sicut ꝛ nos: imo ꝛ graui⁹ ꝑꝑ digni
tatē. ꝛ ita intelligit ista glo. ab oib⁹. Et super
illo v̄bo suo sensu. dicit glo. s. malo: ꝛ est sile.
3. q. 9. pura ꝛ de ɔstitutiōib⁹. ne innitaris pru
dētie tue. Et dicit sic text⁹ prudētie sue innitit
q ea q̄ sibi agēda vl' dicēda vident patꝝ decre
tis ꝓponit. h̄ textus. Propterea dat ista regu
la gnālis ꝙ q̄libet subdit⁹ tenet ex supradictis
obedire legib⁹. ꝛ pꝫ etiā h̄ regula. C. de legi-
bus leges. ꝛ vt. C. d̄ vir. ꝛ se. igno. ɔstōnes.
Et has ēt leges adduc̄ glo. sup p̄dcō v̄bo ab
oib⁹. vbi. s̄. Sub hac regula ponit alia ꝙ nō
solū legib⁹. sꝫ ēt mādato epi sui subditi debent
obedire pꝫ h̄ regl'a de maio. ꝛ obe. c. 2. vbi dr̄
sic. Si q̄s venerit ɔ̄ decretū epi: ab eccl'ia abij
ciatur. Jn liº. rñ. legit. s. 2. rñ. 3. Qui nō obe
dierit p̄ncipi morte moriat. h̄ ibi. Et sūt v̄ba
Greg. noui. Et glo. i. dicit decretū. s. iustum
ex q̄ hēs ꝙ eps i suo diocesi pōt facē decretuꝫ
siue ɔstōnē. de con. di. 3. c. i. Et glo. sup illo
v̄bo. morte dicit nūqd eccl'ia morte punit de-
linquētes. Et dicit certe nō. Sꝫ ondit qđ iu-
dex scl'aris facē debeat vl' morte. s. etna q2 per
ibit ꝑꝑ delictū ɔtumacie nisi penituerit. Dic
ḡ. sic. Quicūq3 nō obedierit iusto p̄cepto epi.
mortalit peccat. Sꝫ si p̄ceptū eēt iiustū ꝛ sit ma
nifestū nō ē obediēdū. xi. q. 3. si de⁹. ꝛ. c. Ju-
lian⁹. Si v̄o sit dubiū ꝑꝑ bonū obediētie tūc
inferior faciat qđ p̄cipit. 23. q. i. qd culpat. hec
oīa ponit eadē glo. sup illo v̄bo morte qr̄ ꝛc̄.
Quare satis pꝫ ꝙ obſuatio mandatoꝝ dei ꝛ
eccl'ie p̄ſuat a pctis. q̄re ꝛc̄. Quātū ad ſam
v̄i. dico ꝙ tior dei tripl'r ab aīa pctm̄ expellit
vꝫ. Pctm̄ qđ nō ē inest: sꝫ ineē pōt. Scđo
pctm̄ qđ insuit. ne ampli⁹ insit. Et t̄rio pctm̄
qđ iā induratū in aīa est. Primo inq̄ꝫ expel
lit pctm̄ qđ nō inest sꝫ ineē pōt. Et nō solū hº
hꝫ v̄i. de timore filiali: q stat cū charitate sꝫ ēt
de tiore ſuili q nō stat cū charitate. Nā. 23. q.
6. §. fi. q incipit. Jtē Joānes. dr̄ ꝙ abstinē a

pctō timore gehēne bonū ē· qr postea tior ca/
stus succedit. Et de vita ꝛ ho. cle. c. vt cl'icoꝝ
dr̄ ꝙ q nō timet pp amorē: timeat pp penam:
vbi ꝑprie dicit' sic tex. Ut clericoꝝ mores ꝛ a
ctus in meli⁹ reformenꝫ: ꝯtinenꝫ: ꝛ caste viuē
studeāt vniuersi ꝑsertim. i. maxie i sacris ordi
bus ꝯstituti: ab oi libidis vicio ꝑcauētes: ma
xie illo pp qd' venit ira dei in filios diffidētie
i. de quoꝝ salute diffidiꝫ: qten⁹ i ꝯspectu oipo
tētis dei: puro corde ac mūdo corpe valeāt mi
strare. Ne ꝓo facilitas venie incendiū. i. ap/
petitū tribuat delinq̄ndi: statuim⁹: vt q de ꝑ/
hensi fuerint in incōtinentie vicio laborare: ꝓ
ut magis aut minus peccauerit: punianꝫ ꝭm
canonicas sāctiones. Quas efficati⁹ ꝛ distri/
ctius ꝑcipimus obseruari: vt q̂s dinus tior a
malo non reuocat: tpalis saltē pena cohibeat
a pctō ꝛc. hec ibi. O Italia pctoꝝ plena: si ñ
eēt tior pene: o q̄3ta inumeralia fcā ꝯ deū: ꝑri
mū: ꝛ teipam facceres. Si nō eēt iusticia i vni
uerso: qd q̄so mūd⁹ eēt. audi Aug. in co. d' ci/
ui. dei. Sublata inqt iusticia: qd sūt regna nisi
latrocinia. Tolle a ciuitate iusticiā mala mul
tiplicanꝫ. Fures trāseūt ipunes: furanꝫ oēs:
iuicē se hoies intficiūt: depdāꝫ pupilli: orpha
ni vidue clamāt: mr̄imonia violāꝫ: stupra cō
mittunꝫ: ꝛ relicto nāli vsu gomorreāꝫ. O Ita
lia sentina pcōꝝ: receptacula oium maloꝝ: si
i hac ciuitate ad quā nūc ꝭmonē ꝓto: leo aut
lup⁹ ferox intrasset. q q̄tq̄t hr̄e posset: intimēt
ꝯ illū tō ciuitas armareꝫ: ꝛ erit vn⁹ sceleratissi
m⁹: q totū corrūpet ouile: ꝛ ad man⁹ vr̄as ꝑ/
ueniet o rectores ciuitatis: ꝛ ipune relinq̄tis.
Castigate illū: castigate inq̄3 illū· qr vulgarit'
dici solet. chi spicha limpicato: lipicato picha
lui. Exodi. 20. Maleficos ne sinas viuē sup
terrā. O de⁹ gl'ose fecisti tu vnq̄3 iusticiā puni
tiuā pp aliq̄t pcm̄ volue reuolue totā bibliam
ꝛ quantā iusticiā fecerit de⁹ pp pctā inuenies.
Nā ꝛ vt a ꝑmis incipiā pentes ꝑmi pp inobe
dientiā grauit' a deo puniti sūt. Geñ. 3. Ma
ledicta tra in ope tuo ꝛc. Itē qdē colligens li
gna in die sabbati ꝯ pceptū Moysi: iussu dei
fuit a ppl'o lapidatus. nūeri. 15. Itē qr Saul i
cede Amalech deo inobediēs fuit: a regina ē
reprobatus. 1. rꝰ. 14. Itē qdā vir scūs ꝯ pce/
ptū dñi in domo ꝑphe comedēs panē: fuit a
leone strangulatus. 3. rꝰ. 13. Nō tñ fuit dam/
natus: qr de⁹ i cor ei⁹ tali iudicio pcm̄ suū cor
rexit: dādo illi ꝑus sue grē lumē: vt d' pcō fcō
suā culpā dicēt. Itē pp pcm̄ luxurie totū mū/
dū exceptis octo aiabus aquis diluuij destru/
xit. Geñ. 9. Sodomā ꝛ gomorrā in cinerem
ꝯuertit. Geñ. 16. Ex pctō cōmisso in vxorē le
uite q̄si tota trib⁹ Bēiami fuit destructa. Iu/
di. 20. ꝛ sic de alijs. Itē ꝑpt pcm̄ supbie tciaꝫ
ps angeloꝝ corruit. Apoc. 12. Pharao cū su
is eqtib⁹ i mari submersus ē. Exo. 14. Pro
pt' superbiā Dauid septuagitaduo milia ho/
minū mortuist. 2. rꝰ. 24. Itē supb⁹ Antioch⁹
fuit graui plaga pcussus: ita vt ꝓmib⁹ scaturi
ret. 2. Mach. 9. Itē holofernes militie prin/
ceps a Iudith mr̄ier occis⁹ ē. Iudith. 4. ꝛ. 11.
vid' historiā. Itē Nichāo ꝛ supbissim⁹ a Ma
chabeo occis⁹ ē. 2. Mach. vl. Itē Nabucho
donosor rex in beluā ꝯuersus ē: ꝛ septēnem
pniam fec: vt belua comedēs fenū: ꝛ sic d' ali
is. Propt' pcm̄ ꝓo idolatrie filij isrl' vna die
23. millia ceciderūt. Exo. 32. Itē Nadab ꝛ abiu
qr ignē alienū obtulerūt: egressus ē ignis ꝛ d'
uorauit eos. Leui. x. c. Quid mltu moror. Si
bibliā legeris stupēda colliges. Lōgū eni sin
gula enarrare nimiū eēt: ꝛ tediosū. Quid di/
cā d' blasphemātib⁹ deū: q̊s oēs pplus lapida
bat. Leui. 24. Et Datan ꝛ Abirō viui in in/
fernū descēderūt. Nu. 16. Propter pcm̄ mur
muris soror Moysi lepra pcussa ē. nu. 12. Et
in ppl'm murmurantē de⁹ ignitos ꝭpētes mi/
sit. Num. 21. Propt' pcm̄ auaritie. O auari
Achior cum supellectili sua pijt. Iosue. 7. Et
Giezi munera. Naamā accipiēs lep̄ pcussus
ē. 4. rꝰ. 5. Et Heliodor⁹ tēplū spoliēs: o sol
dati occisus ē. 2. Mach. 5. Propt' irreuerēti
am Oza q archā dñi irreuerēt' tetigit: volens
illā iuuare a dño pcussus ē. 2. rꝰ. 6. Et. 42. pu
eri Heliseū subsanantes: ab vrsis sūt lacerati.
4. rꝰ. 2. Et Ozias q more sacerdotū sacrifici
um voluit adolē: lep̄ pcussus ē. 2. pal'. 26. quid
plura. Si cūctas veterū etates voluerim⁹ vn
diq̄3 iusticiā dñi ꝯ pcā sentirem⁹. Sed o Ita
lia scelerib us plena: qd facis: gaudes ad soni
tū organi: dulcis in bonis dies tuos. Nunqd
ꝛ tu ipune trāsibis. O Italia o italia: o italia
nunqd ē aliqd' pcm̄ in te: ex quo nulla de te sit
sꝑanda salus. O italia qui sunt hi filij diffi/
dētie quos sup̄ allegatū capl'm: vt clericorum
de vita ꝛ honestate clericoꝝ nominauit. Cuꝫ
dixit. Et maxie illo: pp qd' venit ira dei in fili
os diffidentie. Qui sūt hi filij diffidētie. Audi
c. clerici. d' excessibus platoꝝ. Quicunq̄3 inqt

i

tua incontinentia q̊ ꝯ nāꝫ est: ꝓpt̃ quā ira dei
venit i filios diffidētie: ⁊ qnqꝫ ciuitates igne
ꝯsumpsit: deprehensi fuerint laborare: si cleri
ci fuerit deijciant̃ a clero: vel ad agēdā ꝓniaꝫ
in monasterio detrudant̃. Si laici excōmuni
cationi subdant̃: ⁊ a cetu fideliū fiāt penit⁹ ali
eni: ħ ibi ex cōsilio lateranensi. Et glo. adduc̄
ad sui ꝓpositum. 32. q. 7. flagitia. Et glo. vt
clericoꝝ glo. ꝑma idē adducit. Et addit auten
ticā: vt non luxuriēt ꝯ nām. Col̃. 6. ⁊ dn̄t vlti
mo supplicio puniri. i. capite: vt dicit ēt gl̃. Fa
sup. c. clerici allegans eandē autenticā vt nō
luxurient ꝯ nām: circa finē coll̃. 6. in qua col/
latione in fine dr̃ de ciuitatibus igne cremat̃
vt. s̃. in. c. clerici. Et hoc intelligit̃ ꝭm leges ci
uiles. C. de adulterijs. l. cum vir. vt allegant
dicte glo. Ex qbus oibus colligat̃ regl̃a gnāl̃
vt sup̃ diximus: ꝙ timor pene mltos retrabit
a pctis q̊ patrarent̃ si ipune relinq̃rent̃. Faci
litas eni venie incendiū tribuit delinq̄ndi: vt
dicto. c. vt clericoꝝ. Et idē. 23. q. 4. ē iniusta i
fine. Et sic via alijs aperit̃ vt malefaciāt. 23.
q. 8. c. loci. ⁊. 83. di. c. ꝓuenit. q̄re satis patꝫ ꝙ
timor ēt ꝭuilis retrabit a pcō: ⁊ expellit qd̓ in/
esset si ipunitas speraret̃: q̄re ⁊c̃. Scd̓o ex/
pellit dīnus timor pcm̄ qd̓ iā actū ē: ne in aia
amplius insit. Prouer. 15. Timor dn̄i disci/
plina sapie. Et ꝓuer. 1. Timor dn̄i iniciū sapie
Tertio expellit pcm̄ qd̓ iā induratū in aia ē
ne. s. aia in ipso moriat̃. Ecc̃. 1. Timēti deum
bn̄ erit: ⁊ in dieb⁹ ꝯsūationis illius bn̄dicetur
qm̄ vt ait aug. li. de doctrina xp̄iana. Nō pōt
male mori q bn̄ vixerit. Et intell̃r d̓ morte et/
nali: q2 illa ꝓp̃e mala mors ē. p̄s. Mors pcō
rū pessima: q̄re ⁊c̃. Quantū ad ꝭtiā ve. di/
co ꝙ sp in tiore dei videndū ē: sꝫ mag̃ diebus
festiuis: ⁊ dieb⁹ pnie: sed d̓ ħ satis inferi⁹ colli
get̃ Vi. clarior: ⁊ ħ volo sufficiāt ꝓ pn̄ti ꝯclu.
Quō verus timor dei in patientia probat̃.
Conclusio secunda.
Eccipe ꝭaꝫ ꝯcl̃onē vꝫ. Nihil sic i Vi
s tate ꝓbat̃: sicut q timet deuꝫ qn̄ diuer
simode flagellat̃. Ad cui⁹ declaratio/
nē tres ingramus ve. vꝫ. Prima ve. est ista
Quare Jesus tā ꝓ se q̄ꝫ ꝓ suis elegit viā ad
uersitatis. Scd̓a ve. Que arma nec̄ia sūt ꝑn
cipalit̃ tpe aduersitatis. Tertia ve. ē. Que si
ꝯsideranda tpe ꝓsꝑitatis. Qn̄tū ad ꝑmā ve
ri. dico ꝙ ⁊ſi multe ad ħ sint rōnes: q̄re ꝓ se ⁊
ꝓ suis viā aduersitatis elegit ad pn̄s tm̄ sit tres

Prima ē rōne ꝓsꝑitatis. Scd̓a rōe Ve
charitat̃. Et 3ª rōne maioris felicitatis.
Prio inq̄ꝫ elegit xp̄s ꝓ se ⁊ ꝓ suis mag̃ viā
aduersitatis q̄ꝫ ꝓsꝑitas rōne ipsius ꝓsperita
tis. Nā status ꝓsꝑitatis ē occasio multorum
pctōꝝ. Scd̓o ē occasio mali finis. Et tertio ē
occasio falsē dilectiōis. Prio inq̄ꝫ ꝓsperi
tas ē occasio multoꝝ pctōꝝ. Osee. 2. Ego de/
di eis frumentū vinum ⁊ oleū: ⁊ multiplicaui
eis argentū: ⁊ ipsi fecerūt baal. Jccirco ꝯuer
tat ⁊ sumā fructū meū in tp̃e suo: ⁊ librabo la
nā meā: ⁊ linuꝫ meū q̊ operiebant̃ igminiā eius
⁊ nūc reuelabo stultitiā ei⁹ i oculis amatoruꝫ
eius: ⁊ vir nō eruet eā d̓ manu mea: ⁊ cessare
faciā oē gaudiū eius: ⁊ solennitatē: ei⁹. memo
riā eius: ⁊ sabba'ū eius: ⁊ oia festa ⁊ tp̃a eius
⁊ corrūpā vineā ei⁹: ⁊ ficū ei⁹ ⁊c̃. Saul enim
anteq̄ꝫ i regia eēt dignitate ꝯstitu⁹: sūme bo
nus erat: sꝫ accepto regno cūcta q̄si dei māda
ta cōtēpsit. 1. rn̄. 15. Hieroboā an̄ regiā digni
tatē bone indolis puer fuisse legit̃: sꝫ accepto
r̃gno vitulos adorauit. 3. rn̄. 12. Manasses rex
iuda pessim⁹ fuit accepto r̃gno sꝫ flageliat⁹ i ba
bylone pniam egit: ⁊ bon⁹ effect⁹ ē. 2. pal̃. 32.
Dauid ꝑ̊ sctūs adept̃ victorijs multis adulte
riū ⁊ hōicidiū ꝯmisit. 2. rn̄. 11. ⁊ sic d̓ alijs: sed
ēt ꝑ ħ superi⁹ dcm̄ ē. Scd̓o ꝓsꝑitas ē occa/
sio mali fini. Job. 21. Gaudēt ad sonitū orga
ni: ducūt in bonis dies suos: ⁊ i pūcto ad infer
na descendūt. Et Neemie. 9. Mādauerūt igt̃
⁊ saturati sūt: habūdauerūt delitijs te ad irā ꝓuo
cātes. Exēplū de diuite epulone. Luc̃. 16. Et
de alio diuite. Luc̃. 12. q dicebat. Aia mea ha
bes multa bona reposita i annos plimos gau
de: epulare: ⁊ bibe. Et nocte seq̄nti dcm̄ ē ei.
Stulte hac nocte morieris. p̄s. Dormierūt so
nū suū: ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiarū i
manibus suis. Nihil. i. pcm̄ qd̓ eos in oēꝫ mi
bilitatem: vt ita loq̄r. i. in oēm penuriā ⁊ misi
am finalit̃ ꝯduxit. Tertio ꝓsperitas ē occa
sio falsē dilectiōis. Nihil eni sic falsos amicos
ondit: sicut ꝓsperitas. Nā descendēte ea: oia
bona tp̃alia ⁊ cōpalia cū ea ꝑit ꝑgūt: vt ait bo
eti⁹ de cōso. Famule dn̄atnqꝫ sequūt̃. Job nā
qꝫ cū in ꝓsꝑitate eēt: ab oibus venerabat̃: sed
tactus a manu diue ꝓbatiōis: oēs amici ⁊ cō
sanguinei recesserūt ab eo: ⁊ vxor deridebat
eū: ⁊ postq̄ꝫ dedit dn̄s ei duplicia: oēs ad eum
venerūt: munera diuersa portātes. Job. 42.
Sed d̓ ħ nihil ad pn̄s. statis enim ħ expictia

docet: ⁊ mlta diximꝯ i ħ q̃dragesimali hicide:
vide i tabl'a ⁊ oia sūmati colliges. Et sic pȝ pᵃ
rō: q̄re deꝯ ꝓspitatē nō elegit: nec ꝓ se nec ꝓ
suis. Scd̄a rō q̄re xp̄s ꝓsperitatē nō elegit: ē
rōne v̄e charitatꝭ. Si eni deus solū suis bo/
na tp̄alia largiret̃: potiꝰ amore cōcupiscētie q̄ȝ
amicitie diligeret̃: ⁊ mādata eiꝰ ꝯuaren̄t. ps.
Cōfitebit̃ tibi cū bn̄feceris ei. Sȝ noluit deꝰ:
vt ħ sine amaret̃: sȝ voluit vt v̄o amore dilige
ret̃: q̄ i tp̄e ꝓsperitatis nō ꝓbat̃: sȝ aduersitatꝭ
Audi Isido. 3. de sūmo bono. In ꝓspitate i
incerta ē amicitia. Nescit̃ eni vtrū ꝑsona aut
ꝓsperitas diligat̃. Et ibidē. Nō sūt inq̄t fide
deles in amicitia: q̄s munꝰ: nō gr̄a copulat.
Nā cito deserūt: nisi semꝑ acceperit: dilectio
eni q̄ munē glutinat̃: eo suspēso dissoluit̃: hec
ille. Et Cassiodorꝰ in ep̄la. Qui v̄e inq̄t ami
cꝰ ē: oi tp̄e diligit ⁊c̄. Tertia rō ē rōne ma/
ioris felicitatis. audi Hiero. in q̄dā ep̄la: dif
ficile ē: imo ipossibile: vt ⁊ p̄n̄tibus ⁊ futuris
q̄s fruat̃ bonis: vt ⁊ hic ventrē: illic mentē i/
pleat: vt d' delitijs ad delicias trāseat: ⁊ i vtro
q̄ȝ sc̄l'o p̄mꝰ sit: ⁊ i celo ⁊ in t̃ra appareat glori
sus: ħ ille. Q̄tū ad ꝯam ve. dico q̄ nil fortiꝰ
oia aduersa vicēs: q̄ȝ v̄tus patie scē: ⁊ regra
tiatio dei. Ex vna ꝑte exēpla hēs veteris testi:
⁊ ex alia noui: cuiꝰ capitaneꝰ Ih̄s ē. Exceca/
tus eni Thobias stercore irundinū patienti su
stinuit. Thobie. 3. Job oibꝰ ꝓuatꝰ: dn̄o gra
tias agebat: dn̄s dedit dn̄s abstulit: sicut deo
placuit ita factū ē. Sit nomē dn̄i bn̄dictū: tres
pueri in fornace ignis laudes dn̄o decātabāt
Daniel. 3. Et d' xp̄o nr̄o q̄d dicā: q̄ q̄si agnus
ductus ē ad victimā siue paupcula ouis. dic
vt placēt. Inde Greg. sup Ezechielē modū
pulcherrimū bn̄di patiam ponit. Tribꝰ inq̄t
modis v̄tus patie exerceri solet: sicut a tribꝰ
possumꝰ aduersari. Alia eni sūt q̄ a deo: alia q̄
ab antiq̄ aduersario. alia q̄ a ꝓximo sustinemꝰ.
A ꝓximo nanq̄ȝ ꝑsecutiones: dāna ⁊ ꝯtūelias
sustinemꝰ. Ab antiq̄ aduersario tētamēta. A
deo āt flagella tolleramꝰ. Sȝ in his oibꝰ vigi
lāti oculo semetipam dȝ mēs circūspicē: ne ꝯ̄
mala ꝓximi ad retributionē mali ꝓtrahat̃:
ne ꝯ̄ aduersarij tētamēta seducat̃ ad delectati
onē vl' ꝯsensū delicti: ne ꝯ̄ flagella opificis ad
excessū murmuratiōis ꝓrūpat: ħ ille. Inde
Cassio. sup. ps. Patiētia inq̄t ē q̄ oia vincit
aduersa: nō colluctādo: sȝ sufferēdo: nō mur
murādo: sȝ gr̄as agēdo: ħ ille. Et ꝑ locū a ꝯ̄

rijs q̄ sine tiore dei ē: murmurat irascit̃: bla
sphemat: ⁊ ipatiēs ē. ps. Acuerūt linguas su/
as sic s̄pētes: ⁊ venenū aspidū sub labijs eo/
rū: q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad t̃tiā ve. ad p̄n̄s suffic̄ di
cere q̄ tp̄e ꝓsperitatis regratiet̃ deus: ⁊ ꝓxi/
mus subueniat̃ Thobie. 4. Si multū tibi fue
rit abundāt: tribue: si v̄o modicū: ⁊ illud mo
dicū ipartiri stude. ⁊ ħ volo sufficiāt ꝓ p̄n̄ti cō
clusione.

Q̄ timor dei aiam coronat. Cōclusio. 5.

Ccipe tertiā ꝯcl'onē vȝ. Nihil ē tāte
a v̄tuositatis sicut timor dei ad capescē
dā vitā eterne felicitatis. Ad cuiꝰ decla
rationē tres inq̄ramꝰ ve vȝ. P̄ria ve. ē ista.
An timor dei sit cā nr̄e iustificatiōis. Scd̄a ve
ri. ē ista. Q̄d ē p̄miū veri ⁊ bōi tioris. Ter
tia ve. quō faciemꝰ: vt illud p̄miū habeamus
Q̄tū ad p̄mā ve. pono hāc distinctionē q̄
aliud ē iustificari: ⁊ aliud iustū eē. Iustū eniȝ
eē i plus se hȝ q̄ȝ iustificari: ois eni iustificatꝰ
iustus ē: sȝ non eꝯᵒ. Iustificat̃ eni ille q̄ q̄n̄q̄ȝ
iustus nō fuit sicut dr̄ d' publicāo descēdit hic
iustificatus i domū suā: q̄ nūq̄ȝ v̄o pcō subdi
tus fuit: iustificari nō pōt: sȝ iustus dr̄: sicut de
Jesu cēturio dixit. V̄e ħ hō iustꝰ erat. Et idō
solꝰ pctōr iustificari dr̄: ⁊ n̄ iustꝰ appellari dȝ.
solꝰ āt Ih̄s ⁊ eius mr̄ bn̄dicta iustissimi sunt
Jesus ꝑ nām: v̄go Maria ꝑ gr̄aȝ. Et si i sa
cra scriptura aliq̄ dicāt̃ iusti: sicut d' Job dr̄ q̄
erat vir iustꝰ ⁊ rectꝰ ac timēs deū: ⁊ de Simo
ne sil'r: ⁊ sic de alijs: dr̄ q̄ improprie dicūt̃ iusti
Vel pōt dici q̄ dicunt̃ iusti ꝑticipatione: non
nā: sic ēt dicūt̃ filij dei ꝑticipatiōe n̄ nā. Hoc
sic notato: dico q̄ timor nō ē iustificatiōis cā:
nisi dispositiue tanq̄ȝ q̄ iā remouēs ꝓhibēs:
sicut aperiēs fenestrā ē cā illūiatiōis domus.
Sed de ista mā satis dicet̃ s̄mone se. in ꝯa cō
sideratōe. Inde Eccl'. i. dr̄. Qui sine timore
dei ē nō pōt iustificari. Iñ dn̄s volēs legem
ppl'o dare cū igne ⁊ tonitruo eos ꝑterruit: ⁊ ti
more icussit. Exo. 20. c. vt ex ħ ondēt q̄ ad le
gē dei adimplendā p̄uiꝰ si necariꝰ tior dei: q̄re
⁊c̄. Q̄tū ad ꝯam ve. dico q̄ p̄miū veri tiorꝭ
ē corona glorie. 2. ad Thimo. vl. Reposita ē
mihi corona iusticie: quā reddet mihi i illa die
iustus iudex. Et ꝓuer. 9. Tior dn̄i ad vitā. s.
etnā. Sȝ ħ q̄ro tres ve. vȝ. P̄ria ve. ē: an
timētes deū in p̄ria ꝓ p̄mio hēant candē bti
tudinē ⁊ equalē an sicut fuit i eis i vita ma/
gis ⁊ minus tior dei: sit magꝭ ⁊ minꝰ ꝯpēsata

80

btitudo.. Scd̃a ve. ē. Que sunt mansiões
iste q̄ timentibus deũ in p̄miũ ꝓmittũt. Ter
tia ve. ē: vñ oriꝛ in patria scis diuersitas mã/
sionũ. Q̃tũ ad p̄mã ve. dico ꝙ sicut ignis
subtilissimus oium corpoꝝ vnus ē specie: et
tñ vnus ignis altior subtiliorq̃ʒ ē alio igne. sic
ꝛ btitudo vna ē ƀm spẽm: tñ nihil ꝓhibet bti
tudinẽ vnius eẽ pfectiorẽ beatitudine alteri⁹
Ista tñ pfectio diuersa nõ erit ex pte obiecti:
q̄ꝛ vnũ ē oium obiectũ beatificũ. s. deus. Ma
thei. 20. Acceperũt oẽs singulos denarios: p
denarios enim nihil significaꝛ q̄ʒ vnũ aliqd̃ p̄
miũ cõe oib⁹· qd̃ ē ipsa btitudo. Sed ista pfe/
ctio diuersa sumiꝛ penes diuersitatẽ subiecto
rũ. s. ƀm qd̃ subiecta erunt magis disposita p
lumẽ grẽ: tãto maior erit delectatio ꝛ gaudiũ
in vno q̄ʒ i alio· Q̃uis ĝ vnusq̃sq̄ʒ ƀm suã ca
pacitatẽ erit sũme btũs: nõ tñ ƀm oẽm btitudi
nis gradũ ƀm se: lʒ ƀm ipsos sic. Et sic intelli/
git Pau. i. Cor. 15. c. Stella differt a stella i
claritate. sic erit resurrectio mortuoꝝ. Et con
firmaꝛ sic: premiũ corrñdet merito· sʒ q̄dã sũt
excellẽtioris meriti alijs: ĝ ꝛ excellẽtioris pre
mij. Sed cũ btitudo sit v̈tutis p̄miũ: seq̄ꝛ ꝙ
excellẽtior erit in vno q̄ʒ i alio. Sʒ dices ꝯ̃ si
vn⁹ ē beatior alio: cũ illa pfectior btitudo ha/
beat rõnẽ maioris boni: vr̃ ꝙ hẽat rõnẽ ma/
ioris appetibilitatis: ꝛ p ꝯñs vnus scũs mior
vr̃ ꝙ debeat pfectioris sci btitudinẽ appetere:
q̄ꝛ vnusq̃sq̄ʒ p̄us ꝛ magis appetit bonum sibi
q̄ʒ alteri: sʒ talis appetit⁹ dicit ipfectionẽ: q̄ꝛ ē
rõne carẽtie: vt dr̃ ƀo de aia: ꝛ p ꝯñs ille san/
ctus nõ ē sctũs. i. btũs: qd̃ ē iplicatio ꝯ̃dictio
nis: pʒ ꝯña: q̄ꝛ pfecta btitudo ē status omniũ
bonoꝝ aggregatiõe pfectus p Boetiũ d̃ ꝯso.
Dico aia mea ꝙ ibi nõ erit talis appetit⁹. Et
ro: q̄ꝛ i scis erit pfectissima charitas: ꝛ iõ qui/
libet plus deũ diligit q̄ʒ seipm̃. Et iõ magꝭ di
liget: qd̃ de ꝯueniẽti⁹ ē: q̄ʒ id qd̃ erit meli⁹ sibi
Et ideirco q̄ʒuis eẽt meli⁹ sibi simlr̃ eẽ beati
orẽ: tñ q̄ꝛ sic eẽ: in tali statu: q̄ꝛ ãplius nõ me/
ruit: ē dĩne iusticie cõforme: ꝛ magis ꝯueniẽ
tius deo: cõtentabiꝛ vnusq̃sq̄ʒ de statu suo: et
vlteri⁹ nõ appetet pp cõformitatẽ: vt diximus
dĩne iusticie: ꝛ dĩne volũtatꝭ: q̄ꝛ amplius se ñ
meruisse cognoscet: q̄re ꝛc̃. Inde btũs Tho.
in. 4. di. 49. Ad ƀam dubitationẽ dico ꝙ
p mãsiones nõ intelligim⁹ nisi statũ ꝛ pfectã
q̄etẽ: q̄ꝛ ãpli⁹ nõ esurient neq̄ʒ sitiẽt ꝛc̃. Ad
cuius declarationẽ ē notandũ ƀm btm̃ Tho.
vbi. s̃. ꝙ motus localis ē p̄or oib⁹ motib⁹: ẽt
ƀm phos: ꝛ iõ alij motus sumũt dilucidatiõꝫ
a motu locali. Finis aũt motus localꝭ ē locus:
ad quẽ cũ venerit aliq̄s in eo q̄escit ꝛ manet: ꝛ
in eo cõƀuaꝛ: ꝛ talis loc⁹ vocaꝛ mãsio illi⁹ qd̃
mouebaꝛ ad locũ. Nos igiꝛ cuʒ in hac vita sp
pegrinemur. si sp appetam⁹ felicitatẽ iuꝛ̃ illd̃
Boetij. O is mortaliũ cura: quã multipliciũ
studioꝝ labor exercet: diuerso quidẽ calle ad
vnũ tñ finẽ btitudinẽ nitiꝛ puenire. Assecu/
tio talꝭ finis appetitiui mot⁹ ꝓpe diceꝛ mansio
ꝛ collocatio. Ista ãt mãsio respectu obiecti bti
fici vna ē. Sʒ multiplex ē ex pte dr̃e q̄ recipiꝛ i
btitudine ex pte ipsoꝝ btõꝝ. Et h̃ ē qd̃ dr̃ io.
9. In domo patris mei mãsiones mlt̃e sunt.
Et aug. exponit de varijs dignitatib⁹ p̄mio/
rũ. Et cõfirmaꝛ ois ciuitas pluralitate mãsio
nũ ꝛ distinctiõe ordinaꝛ: sʒ celestis p̃ria ciuita
ti cõpaꝛ. Apoc. 21. Vidi ciuitatẽ scãm hierlm̃
nouã descẽdẽtẽ d̃ celo: a deo patã sicut spõsã
ornatã viro suo: ĝ oʒ ibi diuersas mãsiões. i.
diuersos btitudis gradus assignare· q̄re ꝛc̃.
Q̃tũ ad tertiã ve. dico ƀm btm̃ Tho. vbi
s̃. ꝙ p̄ncipiũ distinctiuũ mãsionũ ē duplex. s.
ꝓpinquũ ꝛ remotũ. Propinquum ē diuersa
dispõ q̄ ē i btis. ex q̄ resultat diuersitas pfecti
onis in ope btitudinis apud eos. Principi
um ãt remotũ ē ipm̃ meritũ q̄ ipam btitudinẽ
cõsecuti sũt. Q̃tũ igiꝛ ad p̄mũ p̄ncipiũ disti
ctiõis dico sic: ꝙ q̄ʒto in aliq̄ charitas fuerit p
fectior: tãto erit dĩne charitatꝭ capatior: ꝛ sic ƀʒ
eius augmentũ augmẽtabiꝛ pfectio dĩne mã
siõis. Q̃tũ ãt ad p̄ncipiũ remotũ dico sic ꝙ
distictio mãsionũ distingueꝛ ƀm charitatẽ vie
vñ q̄ʒto maior erit charitas in via· tãto opus
magis meritoriũ: ꝛ q̄ʒto magis meritoriũ: tã
to magis p̄pabiꝛ maior ꝛ pfectior mãsio. Nã
nulla v̈tus de se ē meritoria ad vitã eternam
sʒ rõ merẽdi ē ex charitate. Et iõ tota ratio in
merendo accipiꝛ ƀm diuersitatẽ charitatꝭ in
via: ꝛ p ꝯñs charitas vie distinguit mãsiões
p modũ meriti. Et iõ ƀm diuersos charitatꝭ
grad⁹ erit diuersitas graduũ i glĩa. Ex q̄ cor
relarie seq̄ꝛ ꝙ opa bõa nr̃a sĩ mẽlia i rõe me/
rẽdi vitã etnã. Math. 25. Dedit vnicuiq̄ʒ ƀʒ
opa sua. ꝛ aplũs. Vnusq̃sq̄ʒ accipiet ꝓut i cor
pe suo gessit siue bonũ siue malũ. Charitas ãt
ē formalis rõ merendi. i. Cor. 13. Si linguis
hoium loq̄r ꝛ angeloꝝ: charitatẽ ãt nõ hũero
ꝛc̃. Et confirmaꝛ. Quãto q̄s erit magis deo

ꝯiũctus tãto beatior: ſʒ ẜm modũ charitat̃ eſt
modus ꝯiũctiõis ad deũ: ğ ẜm dr̃am charita
tis erit diuerſitas graduũ btĩtudinis ⁊ mãſio
nũ. Sed dices ꝯ̃ arguo ſic. Premiũ debetur
actui ⁊ nõ hitui: ſʒ btĩtudo ẽ pmiũ: ğ daꝛ actui
⁊ nõ hitui. Charitas ãt ẽ hitus · ⁊ ꝑ ꝯñs di/
uerſitas btĩtudinis erit ẜm diuerſitatẽ actuũ:
ꝯña nota cũ maiori: ꝑ Ar. ṗ. ethicoꝝ. Et per
aplm. 2. Thimot. 2. Nõ coronabiꝛ niſi q legi
time certauerit. Minor eſt nõ ğ ⁊c̃. Dico aĩa
mea ꝙ veꝝ dicis. Vñ pono iſtã regulã ꝙ da
to ꝙ charitas nõ poſſit meritũ: cui debeaꝛ pre
miũ · ẽ tñ ꝑncipiũ ⁊ rõ merendi: i ope ⁊ actu.
Et iõ ẜm ei⁹ diuerſitatẽ pmia diſtinguunꝛ: ⁊
dicit btũs Tho. ꝙ q̃zuis ex ĩpo genẽ act⁹ poſ
ſit aliqs gradus in merẽdo ꝯſiderari: nõ tñ re
ſpectu pmij ẽentialis: qḋ ẽ gaudiũ de deo: ſed
bñ reſpectu alicui⁹ pmij accñtalis: qḋ ẽ gaudi
um de aliquo bono creato: ſicut pʒ ḋ Aureola
q̃ daꝛ actui pugne: nõ hitui: vt dicit ẽt domin⁹
Ricar. in. 4. di. 49. q̃re ⁊c̃. Ad tertiã ve.
ꝑncipalẽ ſatis pʒ ex dictis: q̃re ⁊c̃. Intrante
igiꝛ Jhu ꝑ gr̃am i aĩam fidelẽ cõmota ẽ tota
ciuitas. i. aĩa ipſa ꝑ filialẽ timorẽ: vt cũ Jheſu
bñdicto regnare poſſit: q ẽ bñdict⁹ in. ſ. ſ. A.

Feria quarta ṗme dñice quadrageſime de
vera pnia. Sermo in ordine octauus.

P Enitentiam Egerũt i ṗdicati
one Jõe. 12. Math. Mira ꝓfe
cto hodierne lectiõis dñice ſnia
Judeis eni iã ſignis ⁊ miracu/
lis in xp̃m credẽ nolẽtib⁹ quodãmõ iã ꝑ̃ſcitis
⁊ reprobatis niniuitaꝝ pniam ad memoriã re
ducit: vt tandẽ de eis verificeꝛ: qḋ Hier c. 5.
dr̃. Pplo huic ſcm̃ ẽ cor incredulũ ⁊ exaſpe/
rans: receſſerũt ⁊ abierũt retrorſũ. Nos vo
dilectiſſimi iã dino tiore diſpoſiti pniam facẽ
de culpis nr̃is viriliꝛ diſponam⁹: qm̃ ⁊ niniui
te egerũt pniam i ṗdicatiõe Jone. Circa q̃ v
ba hodie ḋ ſcã ac vã pnia tractaturi tres ꝯſi
derationes faciam⁹ vʒ.
Sanctiſſime pnie ſubtilem inquiſitionem.
Sanctiſſime pnie adequatam conditionem.
Sanctiſſime pnie condignam retributioneʒ

De ſubtili inq̃ſitione pnie. Cõſideratio. i.
P Rimo ſcĩſſime pnie ſubtilẽ inq̃ſitiõʒ
videam⁹ vbi tres ꝯcl̃ones more ſoli
to faciam⁹. pᵃ ꝯcl̃o ẽ iſta: ſicut ꝓ cor
ꝑalib⁹ maculis abſtergẽdis aq̃ aut alio lauã
di mõ plurimũ idigemus: ſic ꝓ abluẽdis ſpũ
alib⁹ cl̃pis ſcã pnia ꝑmarie op⁹ hẽm⁹. 2ᵃ cõ
cluſio ẽ iſta. Tãta fortitudie ſcã pnia roboraꝛ
vt a nl̃lo q̃ʒtũcũqʒ grãdi pcõ vincaꝛ. 3ᵃ con
cluſio ẽ iſta. Non tm̃ pcã ꝓpa ꝑ ñt pnia laua/
ri: ſed etiã charitate aliena purgari.

De quidditate ſcẽ pnie. Concluſio ṗma
A Ccipe pmã ꝯcl̃onẽ ⁊c̃. ut. ṡ. Ad cui⁹
declaratione tres igram⁹ ve. vʒ. pᵃ
ve. ẽ iſta. Quid ſit pnia an. ſ. ſacrʒ an
vt⁹. 2ᵃ ve. ẽ iſta. Que ſit incitãtia ad pniaʒ
3ᵃ ve. Quõ ꝓbaꝛ vã pnia. Q̃tũ ad pri/
mã ve. dico ꝙ h tres iportata ꝑ h nomẽ pnia
q̃drupliciꝛ pt ꝯſiderari: Prio ꝓ q̃dã cordis
ꝯfeſſiõe: q̃ diabolo p̃ õ mũdo ⁊ põpis ei⁹ re/
nunciam⁹. Et h mõ pnia vtus ẽ: ⁊ nõ ſacr̃m
vt dicit dñs Bona. in. 4. diſt. 16. Que qdem
pnia añ baptiſmũ i oĩbus adultis neceſſaria ẽ
oʒ eni vt qlibʒ baptizand⁹ adult⁹ corde cõfite/
atur oĩbus ṗdict̃ libere ⁊ ſpõte renũciaꝛ. In
pueris ãt ſuffic̃ ſpõſio tenentiũ ad baptiſmuʒ
qḋ poſtea dũ fuerit i adulta etate ope teneꝛ ad
iplere. ḋ ꝯſe. di. 4. c. ꝑuuli. ⁊. c. mr̃ eccl̃ia. Et
ꝑꝑ h Joãnis ṗdicatio a pnia ⁊ nõ a baptiſmo
incepit. Et talẽ. rõnẽ aſſignat btũs Tho. in
4. di. 16. d. ꝙ cum i baptiſmo gr̃a infundaꝛ: ⁊
gr̃a vbi ẽ pcm̃ mortale: vel fixa volũtas ad il
lud introduci nõ poſſit: cũ ſint ꝯ̃ria. 22. q. i. cũ
renunciaꝛ: hic neċe ẽ vt añ baptiſmũ deteſta/
tio cõmiſſi ſceleris ⁊ ꝓpoſitũ deſtructiõis ei⁹
añcedat. Hec ãt deteſtatio pcti pnia dr̃: q̃ eſt
vtus vel act⁹ vtut̃ ẜm quoſdã. Scdo mõ
pnia ſũmi pt ꝓ q̃dã doloratiõe vite pñtis mo
mẽtanee ⁊ caduce ꝓueniẽte ex deſiderio vite
btẽ quõ pniam faciebat Pau. d. ad Ro. 7.
Infelix ego qs me liberabit de corpe mortis
hui⁹. Et hec ſilr̃ nõ ẽ ſacr̃m ſʒ vtus vel actuſ
vtut̃. Tertio pt pnia accipi ꝓ aliq̃ penali i
flictiõe ab aliq̃ ſupiore ptãtẽ hñte alicui ꝓ pcis
inflicta ſiue aſſignata. Et hec diuidiꝛ i duos
grad⁹: q̃dã eni dr̃ pnia ſolẽnis: q̃dã priuata.
Pnia ſolẽnis ẽ q̃ datur ꝓ publico ⁊ enormi
pcõ cũ ſolẽnitate illa de q̃ in decretis di. l. i ca
pite. Que iuuenib⁹ imponẽda nõ ẽ. eadẽ di.
c. penitẽten. in fine. vbi dr̃ ſic. Juuenib⁹ etiã
pnia ꝑꝑ etatis fragilitatẽ nõ facile cõmittẽda
ẽ h ibi. Que ẽt cleric̃ iponẽda nõ ẽ. di. 82. c.
ſi. qḋ incipit breſbyꝛ ſi fornicationem fecerit.
Et h iõ vt dr̃ ibi: ne grex fideꝛ in eos ſcãdalũ
patiaꝛ. Et de hac pnia plura capl̃a notantur

81

e adē di.l. Et nota hāc regulā gnālē. Q̄uicū/
q3 solennē pniam fecerit: nec clericus nec mi
les fieri pōt. p3 hec regula. di.l.c. si qs p⁹ re/
missione pctōꝝ. ꝛ.33.q.2.c. latorē. Et h̄ de p̄
mo gradu. Scd̄s grad⁹ dr̄ pnīa p̄uata. Pe
nitētia āt p̄uata ē q̄ cuilibet pēitentia sacerdo
te p̄uate imponit̄ ad quā cuilibet doli capax te
net̄ singulis annis. de pe. ꝛ re. c. ois vtriusq3
sexus. Et hec pnia nulli neganda ē: ēt si insir
m⁹ log posset: si tn̄ illā signis q̄rat. de pe. di.i.
c. multiplex: q̄re ꝛc̄. Q̄uarto pōt pnia sūmi
ꝑ quadā volūtate a seipo assūpta punitiōe ꝑ
suis pctis. de qua Ambro. in q̄dā s̄mone: pe
nitentia inq̄t ē q̄dam dolentis vindicta: semꝑ
puniēs in se qd̄ dolet cōmisisse: d̄ qua habet̄ i
4. di.14. per totū. Et de hac theologia diuersi
mode loquunt̄. Q̄uidā eni illā describūt ꝑ a/
ctū p̄mū ꝛ pncipalē: q̄dā ꝑ actū p̄ncipali anne/
xū: q̄dā ꝑ effectū: vt p3 intuenti mgr̄i i littera.
Ego vo in hac ꝑte ꝛ in singulis diuo p̄sidio i
nuocato ex multis q̄dā colligā: ꝛ hui⁹ pnie q̄r/
to mō ꝯsiderate: qm̄ de ea ꝑp̄c s̄mo ē in hac
p̄ma ꝑte: ꝑ posse completā ponā descriptiōe3
Et dico sic pnia ē tristitia q̄dam voluntat̄ de
pcō cōmisso: q2 deforme ꝛ displicibile deo: cū
ꝑposito ꝯfitendi ꝛ satisfaciendi: ꝛ in posteru3
abstinendi. In hac pnie descriptione aliquid
ponit̄ loco generis: ꝛ aliq̄d loco dr̄e. Loco ge
neris tristitia ponit̄: q2 ois pnia tristitia quedā
ē: ꝛ nō ecꝯ°. Loco dr̄e ponūt̄ cet̄a in diffinitio
ne posita. Ponit̄ eni volūtas ad dr̄a3 tristitie
que ē in appetitu sensitiuo: q ē i brutis sic mu
lus q̄n de mr̄e abn̄te dolet. Ponit̄ s̄o de pcō
cōmisso: ad dr̄am tristitie viciose vel vane: si
cut tristicia mechi: q2 mechari nō potuit. Ter
tio ponit̄: q2 displicibile deo ad dr̄a3 tristitie: q̄
ē de pcō cōmisso: nō q2 displicibile deo: sed q2
nociuu3 sibi vel amico sicut tristicia furis: q2
suspēdit̄: ꝛ homicide. q2 decapitat̄. Q̄uarto
addit̄ cū ꝑposito satisfaciendi ꝛc̄. ad dr̄a3 tristi
tie que oia p̄cedentia h3: ꝛ sibi solā ꝯtritione3
sufficere credit: qd̄ nō est veꝝ vt in s̄mone de
cōfessione dicem⁹ dn̄ica i̇t ia ꝛ feria p̄ma eius/
dē: q̄re satis p3 p̄ma ve. q̄re ꝛc̄. Q̄tum ad
s̄am ve. dico q̄ incitantia ad pniam sūt plu/
res voces que oē̄s clamāt ad pniam ad pnia3
ad pniam. Pria vox ē sacra scriptura: ꝛ p̄
audi Job. 21.c. Audite queso s̄mones meos
ꝛ agite pniam ꝛc̄. ꝛ Ezech. 18. Cōuertimini
ꝛ agite pniam: ꝛ nō erit vobis in ruinā iniq/
tas: ꝑijcite a vobis oēs p̄uaricatiōes vr̄as in
qb⁹ p̄uaricati estis: ꝛ facite vobis coꝛ nouū et
ꝛ spū m nouū. Et quare moriemi domus isr̄l
q2 nolo mortē innocent̄ dicit dn̄s. Et idē pa
rū an̄ h̄ vba sic ait. Si aūt ipsius egerit pnia3
ab oibus pctis suis que opatus ē: ꝛ custodie/
rit vniuersa p̄cepta mea: ꝛ fecerit iudiciū ꝛ iu/
sticiā: vita viuet ꝛ nō moriet̄: oium iniq̄tatu3
ei⁹ q̄s opatus ē n̄ recordabor. In iustitia sua
quā opatus ē viuet. Nūq̄d voluntat̄ mee est
mors ipij dicit dn̄s: ꝛ nō vt cōuertat̄ a vijs su
is: ꝛ viuat ꝛc̄. Itē audi ꝛ eundē. 33.c. Si aūt
dixero impio ait dn̄s morte morieris: ꝛ egerit
pniam a pcō suo: feceritq3 iudiciū ꝛ iusticiam
vita viuet ꝛ nō moriet̄ ꝛc̄. Itē Ecc̄. 2. Si pe/
nitentiā nō egerim⁹: incidem⁹ i man⁹ dei: et
nō in man⁹ hoium. Et. c. xi. ait. Altissim⁹ h3
odio pctōres ꝛ mis̄t⁹ ē penitentib⁹. Et. c. 17.
Penitentib⁹ inq̄t dedit de⁹ viā iusticie. i. vite
eterne. Et pulcherrimam auctē. audi. 2. paꝛ. 7.
Si clauso celū ait dn̄s: ꝛ pluuia nō fluxerit:
mādauero ꝛ p̄cepo locuste: vt deuoret t̄rā: mi
s̄o pestilentiā in pplm: ꝛ ꝯuersus ppl̄s me⁹ ꝛ
clamauerit ad me ꝛ egerit pniam a vijs suis
pessimis: ꝑpiti⁹ ero pctis coꝝ. Inde Isa. 58.
ait. Dissolue colligationes ipietat̄: solue fa/
sciculos depmētes dimitte eos q cōfracti sunt
liberos: ꝛ oē on⁹ dirūpe. Frāge esurienti panē
tuu3: egenos vagosq3 induc in domū tuā: cū
videris nudū opi cū: ꝛ carnē tuā ne despexer̄
Tūc erūpet q̄si mane lumē tuū: ꝛ sanitas tua
citi⁹ orieť: ꝛ an̄ ibit faciē tuā iusticia tua: ꝛ gl̄ia
dn̄i colliget te: tunc iuocabis ꝛ dn̄s exaudiet:
clamabis ꝛ dicet assū: q2 mis̄icors dn̄s sū de⁹
tu⁹ ꝛc̄. Et non solū scriptura antiq̄: s3 ēt noua
clamat. audi Math. c. 3. Pniam agite: ap/
propinq̄bit vobis regnū celoꝝ. Et. c. 4. ait.
Facite fruct⁹ dignos pnie. Et mar. 6. Eūtes
discipl̄i p̄dicabāt vt pniam agerēt. Luc̄. 5. c.
nō veni vocare iustos: sed pcōres ad pniam.
Et. 15. Gaudiū inq̄t ē angel̄ dei suꝑ vno pcō
re pniam agēte. Et tu o pauꝑ ꝛ nud⁹ in des̄/
to: q clamas: qs es tu. Ego vox inq̄t claman/
tis in des̄to: dirigite viā dn̄i: rectas facite se/
mitas dei nostri. Math. 3. Ego vos bapti/
zo in aquā in pniam. ꝛ Mar. i. Fuit Johes
in deserto p̄dicās pnie baptismū: ꝛ p̄dicās in
remissione pctōꝝ. Et Luc̄. 3. Venit Johes i
oēm regionē Jordanis: p̄dicās baptismū pe
nitentie in remissionē pctōꝝ. Hec sufficiant

ꝑ ꝑma voce. Scđa vox ad pniam clamās
ē pdicatoꝝ. Isa. 58. Clama ne cesses: qsi tu/
ba exalta vocē tuā: ⁊ annūcia pplo meo scele
ra eoꝝ. Tubis eni ad tria pmarie vtebāt āti/
q. s. ad cōuocandū pplm. Nu. x. Qñ ingt cō
gregandus erit ppls: simplex tubaꝝ clangor
erit. Itē ⁊ ad mouēda castra. nu. x. c. Si exie
ritis ad bella đ tra vra: ꝯ hostes clāget: vlu/
lantes tub: ⁊ erit recordatio vra corā dño deo
vro. Itē tubis vtebāt in ꝯuiuijs festis ⁊ calē
dis. Nu. x. Si qñ hēbit epulū: ⁊ dies festos
⁊ calēdas: canct tub sup holocaustis ⁊ paci/
ficis: vt sint vob in recordationē dei vri. Sic
⁊ h offiñ huāt pdicatores xpi: pplm clamādo
vniūt: qm fides ex auditu: auditus autem per
vbū xpi ad Ro. x. O tuba magna Paule o
sctissimi buccinatores xpi: apli sci qt ad fidem
xpi adunastis. Vna eni die apli pdicando in
hierlm tria milia: ⁊ alia die qnqȝ milia ad fidē
ꝯuerterūt. Act. 4. c. ⁊. ps. In oēm trā exiuit
son⁹ eoꝝ. Mar. vl. Ipsi aūt ꝑfecti vbiqȝ pre
dicauerīt dño coopāte ⁊ hmonē ꝯfirmāte seqn
tib⁹ signis. Ad vocē pdicatoꝝ mouēt castra
nra vsus trā sctām: ⁊ clamāt oēs. A vita et/
na: a vita etna: a vita eterna. Et hec tuba aiat
oēs ꝯ fidei hostes. ps. Benedictus dñs qui
docet manus meas ad preliū. Et idē. Si con
sistant aduersū me castra: nō timebit cor meū
Inde đ aplis dr. Act. 4. Ibāt apli gaudētes
⁊c. Conuocāt fideles in conuiuijs spūalibus
⁊ festis: vbi xps est panis viuus: q de celo de
scendit. Jo. 6. vt sit in voce exultatiōis ⁊ con
fessiōis sonus epulant. Nā sicut qđ trenū ē:
treno cibo alit. Gen. i. Ecce vob dedi ⁊c: sic
qđ spūale ē spūali cibo reficit. Ex quo sit ꝙ si
cut corp⁹ humanū absqȝ corpali cibo viuē nō
pōt: vt pȝ ho đ aia. c. đ alimento: sic aia que
spūs ē sine spūali cibo viuere nō pōt. Math.
4. Nō in solo pane viuit hō: sed in oi verbo
qđ ꝑcedit de ore dei. Figura habet Ezech.
37. de cāpo plēo ossib⁹ mortuoꝝ. Exēplū illo
rū duoꝝ sctoꝝ patrū q in sero simul cenātes:
intea đ cibo spūali inuicē ꝯferētes: cibo obliti
corpali: in dulci tali eloquio: vsqȝ mane inad
uertent pdurarūt. ps. Q dulcia faucib⁹ meis
eloq tua ⁊c. Inde Hiere. 3. ait dñs. Vade
⁊ clama hmones istos ꝯ aquilonē: ⁊ dices re
uertere aduersatrix isrl ait dñs. Et dicite con
gregamini ⁊ ingrediamur ciuitates munitas
Vñ pono hāc regulā gnālē: o pdicatores: ꝙ
si vra negligētia pierit aie: in die iudicij dño
reddet rōnē. Audi dñm Ezech. 3. c. Si dicē
te me ad impiū: morte morieris ⁊ nō annun
ciaueris ei: neqȝ locutus fueris: vt auertat a
via sua impia: ⁊ uiuat: ⁊ ipse ipius in inigta/
te sua moriat: sanguinē āt eius đ manu tua re
qram. Si aūt tu annūciaueris ipio: ⁊ ille non
fuerit auersus ab inigtate sua: ⁊ a via sua ipia
ipe qdē in inigtate sua moriet: tu aūt aiam tu
am liberasti ⁊c. hec ibi. Qui aūt sint illi q pdi
care pñt notat de statu monachoꝝ. c. qđ dei.
glo. fi. vbi dicit sic glo. Nemo dȝ pdicare nisi
sit ei cōmissū ab epo loci: vel aplica sede: isra
de hereticis: excōicamus. §. qr vo. ⁊. c. cum
ex iniuncto. Et illi q ad h p electionē eligunt
h glo. §. āt qr vo. q hic allegat dicit sic. Quia
vo nōnulli sub spē pietatis vtutē ei⁹ ꝙ apls
ait: abnegātes auctē sibi vendicāt pdicandi.
Cū idē apls dicat: quō pdicabūt: nisi mittant
ad Ro. x. Oēs q ꝓhibiti vel nō missi preter
auctatē ab aplica sede. vel catholico epo loci
susceptā publice vel ꝑuatim pdicationis offi/
ciū vsurpare psūpserint: excōmunicatiōis vi
culo inodet: h ibi. Et melius đ hoc dr: de re/
ligiosis domib⁹. c. i. sup vbo pdicent. i glo.
i clemē. Accipe tñ hāc regulā gnālē: ꝙ null⁹
audere dȝ pdicationis officiū exercere: nisi sit
sacerdos: pȝ hec regula in eodē. c. cū ex iniun
cto: ⁊. c. excōicamus: extra đ here. ⁊. c. sicut i
vno corpe. ⁊. 16. q. i. adijcimus per Jo. Et rō
qre laici pdicare non possunt: vt dr in pdicto
c. excōicamus. §. qr vo. ⁊ in. d. c. sicut est: ne
sub specie vtutū occulte vicia subintrēt. vbi
glo. dicit. Sub ptextu pietatis: nō ē impietas
cōmittenda. 3. q. i. nosce: ⁊ ita nullus pōt pdi/
care: nisi imitat. Vñ dñs discipulis suis dixit
eūtes pdicate euangeliū oi creature: ⁊ iubēte
dño in toto orbe dispersi sūt. xi. di. i nouo. vñ
Isa. l. c. 6. ait. Ecce ego mitto me. 8. q. i. c. in
scripturis. ⁊. i. 6. q. i. §. h. idē. h in dicta gl. et
glo. sup ha vbo aplos in fine ait. Laici q cu
iuiuscūqȝ ordis vel meriti sint pdicādi offiñ n
dñt assumere: h ibi: ⁊ glo. Ber. qre ⁊c. Et h
sufficiāt ꝑ ha voce. Tertia vox ad pniam
uitans est nature hūane ꝯditio: vide mirabi
lem dei ordinē: aliqua eni creauit: qb⁹ de⁹ de
dit tm eē: vt inaiata: qbusdā eē ⁊ viuē vt plā
tas: qbusdam esse viuere ⁊ sentire: vt aialia
bruta: qbusdā eē viuere sentire ⁊ intelligē cū
fantasmate: vt hoiem: qbusdā eē viuē senti/

82

re ⁊ intelligē sine fantasmate ⁊ sine discursu:
vt angelos. Et solū hoīes rōne dotauit: vt. s.
agerēt ꝑ rōnē· silr̄ ⁊ angelos. Et talis ē inter
ista ordo: q̄ztū ad bene vel male opandū: qm̄
nec res hn̄tes eē tm̄: nec hn̄tes eē ⁊ viuē: nec
hn̄tes eē viuere ⁊ sentire pn̄t peccare l' nō pec
care. Solis aūt hoībus ⁊ angelis posse dedit
peccare ⁊ non peccare. Sed hec fuit inter eos
dr̄a. q: angelis in pma sua creatione: h̄ dedit
vt peccare ⁊ nō peccare possent· sz q peccarēt
ampliꝰ ꝯuerti non possent. Et q nō peccarent
ita i gr̄a firmarent̄: vt nūq̄z ampliꝰ peccar̄ pos
sent: Hoi āt hāc nām dedit: vt peccare posset
⁊ ꝑ pniam ⁊ conuersionē ad sūmū bonū resur
gere posset. Math. is. Quotiens peccabit in
me fr̄ meus: dimittā ei vsq̄z septies: ⁊ ego di/
co tibi nō vsq̄z septies: sz vsq̄z septuagesies se
pties. Quare igit̄ aīa dormis. Jobel p. Ex/
ꝑgiscimini ebrij. Nobilitas nāc tue te ad pe/
nitentiā inuitat. Nō eni es in statu: sicut an/
geli reprobi: q ita pctō adheserūt: vt resurger̄
nequaq̄z pn̄t. Cadit eni septies in die iustus:
⁊ septies resurgit: de pe. di. 3. septies. Sz dic
pr̄ Ambro. q̄re angeli pniam facē nō possunt
Videt̄ eni q possint penitē. Nā in eis ē ma/
gnus tior dei. Jacobi. i. Demones credūt ⁊
ꝯtremiscūt: g̊ pn̄t penitē: pz ꝯn̄a: q: timor est
iniciū pnie: vt dicūt doctores oēs circa. 4. snia
rū. di. 14. Itē vnūq̄dq̄z faciliꝰ mutat̄: in id qd'
ē ƀm ciꝰ nām q̄z in id qd' ē ꝯ suā nām: sic pz d'
aqua ꝑ violentiā calefacta: q̄ per seipam ad nā
lem dispōnē reddit: sed angelꝰ pōt mutari in
pctm̄: qd' est ꝯ oēm nām coꝝ: g̊ multo fortius
possunt reuocari in id qd' est ƀm nām. Sed h̄
facit pnia: g̊ poterūt penitere. Itē si hoc fieret
h̄ eēt diue miē magna laus: g̊ vr̄ q debuerit
posse penitere. Anima cara si hoc verū esset
cū per pniam homo reparet̄ ad vitā: sequere
tur q demones aliq̄n saluarent̄ cōtra catholi/
cā disciplinā. Et beatus Damascenus dic̄: q
homo pnia fungit̄ ꝓpter corporis infirmita/
ēt: angeli vo cū sint incorporei· vt determina
tur in scd'o sniarū. sequit̄ q penitere nō pn̄t: ⁊
timor ille quē habēt: nō ē timor ꝟtuosus: sed
ꝓpter penā tm̄: ⁊ ideo infructuosus. Et coꝝ
liberꝝ arbitriū· adeo est in malitia obstinatum
vt nullo modo possint retrouerti. Et ideo q̄z
uis motus coꝝ naturalis sit semꝑ bonus: tm̄
q: actus ꝟtutis ⁊ vicij nō cōsequūt̄ inclinatio
nē nāc: sed magis liberi arbitrij: ideo non oz
q q̄zuis naturalit̄ inclinent̄ ad bonū q motus
ꝟtutis i eis sit vel esse possit. Ad quorum de
clarationem est notandum ƀm beatū Tho. in
4. di. 14. q penitentia dupliciter in nobis ac/
cipi pōt. Vno modo ƀm qd' est passio quedaz
si sic nihil aliud est q̄z tristitia de malo cōmis/
so: ⁊ sic est in concupiscibili: sicut amor ⁊ alie
passiones que sunt in appetitu intellectiuo. A
lio modo pōt accipi vt est virtus: ⁊ hoc modo
eius actus ē detestari malū commissum cum
emendationis proposito: ⁊ intentione expian
di vel deū placandi. Mō dico sic q detesta
tio mali ⁊ habere inclinationem ad bonū est
conditio naturalis: ⁊ nulli creature totalit̄ tol
lit̄: ⁊ ideo talis detestatio ꝯ inclinatio est ēt in
demonibus: ⁊ etiam in damnatis. Et per ꝯse
quens remanet i eis pura passio vel similis.
Sap. 5. c. Intra se pniam agētes. Nō āt est i
eis pnia: q̄ ē ꝟtus: ꝓpter defectū liberi arbi/
trij obstinati in malū. Ex quo sequit̄ q in bo
nis angelis non ē talis passio: q: in eis nulla
pcā ꝑcesserūt de qbus tristari debeāt: q̄re ⁊c.
Sed dices q̄re coꝝ liberū arbitrium ē ita ob
stinatū. Dico obmissis multis modis dicēdi
q̄s tangit dn̄s Bona. i. 2. sniaꝝ. di. 7. de coꝝ
irremediabilitate: q rō ē ista: q: status merē/
di ⁊ tps meriti angelis ꝑfixus erat vsq̄z ad ꝑ/
mā opationē bonā vel malā. Et iō q: tps me
rēdi ꝑtransit: ampliꝰ in bonū ꝟtuosū ⁊ meri/
toriū transire nō pn̄t. Audi augu. de fide ad
Petrū. Sic inqt creauit deus āgelos: vt qui
vellēt ꝑpetuo boni eēnt: ⁊ q noluerint: nūq̄z
diuo munere repent̄: h̄ ille. Et si iterū q̄ris q̄
re ꝑfixit deus ita modicū tps merēdi: vt n̄ ha
berēt spaciū redeūdi. Dico q diua sapia facē
decreuit duplicē nām rōnalē vt vniuersū pfe
cte cōpleret̄ vnā corpi vnitā vt aīam rōnalez
⁊ aliā absolutā: ⁊ pure spūalem. Quia g̊ nā
spūalis oio ignābilis ⁊ corruptibilis ē: nō po
tuit vnꝰ angelꝰ ex alio ꝓduci: iō sil' ꝓducti sūt
⁊ ita sil' dispositi ad sil' glorificari: ⁊ ita d' ꝓrio
ad gl'iam dispositi: ⁊ ꝑ ꝯn̄s tp̄us merēdi eis
breue ꝑfixum. Hō vero q: conditꝰ ē in corꝑe
aiali ad ꝓcreandū ꝓlem ad cultū dei: ⁊ ita in
dispōne remotiori ad glorificari: datū ē ei tps
diurnū ad merendū. In quoꝝ signū deꝰ ange
los in empireo celo creauit: vt inueret qd' de
ꝓrio dispositi erāt ad gl'iam eternā ꝓmerēdā
hoīez vero in ꝑadiso terrestri tanq̄z innuēt q
rēotiro erat ad gl'iā ꝓmerēdā dispositꝰ q̄r ⁊c.

8

Et sic pꝫ tertia vox. Quarta vox ē diuīe grē
frequēs visitatio. Frequēter hōīs īspiratōīb⁹
nos visitat de⁹. ꝛ vt ꝯuertamur illuiat. Apoc.
3. Sto ad hostiū ꝛ pulso ꝛ cū hō ab initio sit in
libero arbitrio ꝯstitut⁹. Eccl'.15. De⁹ ab iītio
cōstituit hoīeꝫ ꝛ reliq̄t illū ī manu ꝯsilij sui ꝛc̄.
ad ipsū ꝑtinet iuitātis ꝛ vocātis dei grām ac/
ceptare. nihil. n. aliđ ē penitē: nisi visitāti grē
ꝯsentire. O luxuriose q̄re nō intrat ad te grē
dei q2 firmasti hostiū cordis tui vectib⁹ ꝛ feris
cathenis: ꝛ pessulis. i. malis ꝓpositis ꝛ oble/
ctamētis. ꝛ posuisti o hostiariā pessimā vitioꝝ
voluptatē dn̄am luxuriā cū tota sua legiōe car
naliū voluptatū. Et tu auare dn̄am auaritiaꝫ
cū oī turba mūdanaꝝ cupiditatū. Et tu ambi
tiose dn̄am mōstruosā suꝑbiā cū oī turba mē/
taliū suꝑstitionū. ꝛ sic đ alijs. ꝛ hec de q̄rta vo
ce. Et breuit' ne nimia ꝓlixitate vtamur. oīa
clamāt ad pn̄iaꝫ. ad pn̄iaꝫ. Clamat gl'ia eťna
ad quā creat⁹ ē hō vt accelerct. clamat culpa ꝓ
pter quā ꝓuat⁹ ē hō gl'ia dei. Clamat de⁹ q tan
ta dixit ꝛ fecit vt ad gl'iā ex q̄ hō exciderat reuo
caret. Clamat angel⁹ q ad nr̄i custodiā est de
putat⁹. Clamāt creature oēs mūdi: q̄ obediūt
suo creatori. Clamat purgatoriū: qđ ē locus
marie pene. Clamat infern⁹ q in sempiternū
durat. pn̄ia: pn̄ia: pn̄ia q2 nō coronabiť nisi q
legitime certauerit. q̄re ꝛc̄. ꝛ sic pꝫ 2ª v̄itas.
Quātū ad 3ᵃᵐ v̄itatē dico q pn̄ia v̄a ꝛ bo
na ꝓbať tentatione. Eccl'. 2. Fili accedēs ad
ſuitutē dei: sta in iustitia ꝛ timore ꝛ aiaꝫ tuam
ꝑepa ad tētationē. Jacobi. i. Btūs vir q suf
fert tētationē. qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit accipiet coro
nā vite. Sꝫ ad declarationē mãe de tētatione
ē sciēdū q q̄tuor sūt tētatiōes. Tētat. n. homo
tentat caro. tentat de⁹. ꝛ tentat diabol⁹. Ten/
tat quideꝫ hō: vt experiať. i. Corin. 13. Vos
ipsas tētate si estis ī fide xp̄i. ꝛ Act. 9. Cū ve
nisset Saul⁹ ĩ Hierl'm: tētauit se iūgē cū disci
pulis: ꝛ oēs timebāt cū credētes q nō eēt di/
scipulus. Et Dãiel'. x. ait Tēta nos obsecro
dieb⁹ decē ꝛc̄. Talis ğ tētatio ñ ē nisi expimē
tatio quedā alicui⁹ rei de q̄ hō certior fieri cu/
pit. Et hãc dimittamus. Scđo tentat caro
vt delectet ꝛ alliciat. Jacob ī p̊. Vnusq̄sq3 tē/
tatur a cōcupiscētia sua. de qua etiā Paulus.
ait. Caro cōcupiscit aduers⁹ spūm ꝛ spūs ad/
uersus carnē. Tertō tētat de⁹ vt ꝓbet. Exo.
9. Tētat vos de⁹ vr̄ vt sciat si diligit' eū. i. vt
euidēter appareat alijs qb⁹ dati estis in exem
plū si diligit' eū. O ia. n. nuda ꝛ apta sūt ocul'
dei: nō q̄ ad se: sꝫ q̄ ad nos vtiť expiētia. Jō đ
Thobia excecato dr̄. Thobie. 2. Hãc aūt ten
tationē iō ꝑmisit de⁹: vt posteris dareť exēplū
patie ei⁹. Quarto tētat diabol⁹ vt decipiat.
Geñ. 3. Serpēs decepit me. ꝛ. i. Cor. 4. nō
eni ignoram⁹ astutias ei⁹. Et ꝓp̄e ꝛ per anto
nomasiā diabol⁹ dr̄ tētator. Math. 4. Acce/
dens tētator dixit ei. Et. i. ad Thesal'. 3. Mi/
simus ad vos Thimotheū frēm nr̄m ꝛ mini
strū dei in euãgelio xp̄i ad ꝯfirmādos vos ꝛ
exhortādos: ꝓ fide nr̄a. vt nēo moueať in tri
bulatiōib⁹ istis. Ipsi. n. scitis q in h̄ positi
sum⁹. nã ꝛ cū apud vos essem⁹ ꝑdicabam⁹ vo
bis passuros vos passiōes ꝛ tribulatōes sic̄ ꝛ
factū ē ꝛ scitis ꝓpterea ꝛ ego ampli⁹ nō susti/
nēs nisi ad cognoscendā fidē vr̄am: ne forte
tētauerit vos is q tentat: vt inanis fiat labor
vr̄. Et qm̄ nūq3 bn̄facientes tētare finit pono
aliq̄s regulas de hac pessima tentatōe. Pri
ma regula ē ista. Q2 diabol⁹ hos tētat q̊s no/
uit eē meliores in fideq3 xp̄i feruētiores. Jsta
regula patet. 2. ad Thimo. 3. O ēs q pie viuē
volūt in xp̄o Jesu: ꝑsecutiōes patiūť. Et ibi/
dē enūerat passiōes q̄s ipse ꝓ xp̄i amore pas/
sus ē. Et. 3. q. i. c. Nulli dubiū. vbi sic dr̄. nul
li dubiū q bōi a malis ꝑsequūť ꝛ tribulāť grā/
matica antiq̄ ē. ꝑꝑ q oꝫ nos hūiliari sub potē
ti mãu dei: vt liberet nos in tꝑe tribulationis.
Nā ꝛ diabol⁹ nō cessat circuire q̄rēs quē de/
uoret: ꝛ q̄rē q̊s ex fidelib⁹ ꝑdat: ꝛ marie illos
q̊s ardētiores ī ſuitio dei eiq3 familiares inue
nerit. hec ibi. Et sūt v̄ba Alex. pape veniat
de testō veteri scūs Job cui nō erat sil'is ī tra.
ꝛ sollicitudinē tētandi demōis dicat. Tētauit
n. illū ꝑmo in reb⁹ mobilib⁹. Job. i. Boues
arabant: ꝛ asine pascebanť iuxť eos: ꝛ irruerūt
sabbei tulerūtq3 oīa ꝛ euasi ego sol⁹ vt nūciarē
tibi. Et ibideꝫ. Ignis cecidit de celo ꝛ tactas
oues puerosq3 ꝯsūpsit. ꝛ ibidē caldei fecerunt
tres turmas: ꝛ īuaserūt cãelos ꝛ tulerūt eos ꝛc̄. 2°
tētauit eū ī reb⁹ īmobilib⁹. Job. i. Repēte vē
tus vehemēs irruit a regiōe deserti ꝛ ꝯcussit q̄t
tuor ãgulos dom⁹ ꝛc̄. Tertō tētauit ī familia.
Job. i. Necnō ꝛ pueros ꝑcusserūt gladio. ꝛ ef
fugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. 4° tētauit ī filios
suos Job. i. Filijs tuis ꝛ filiab⁹ vescētib⁹ ī do
mo fr̄is tui ꝑmogeniti dom⁹ corruēs oppssit
filios tuos ꝛ mortui sūt. ꝛ tādē tētauit eū in ꝓ
ꝑrio corꝑe. Job. 2. Egress⁹ igiť Sathan a fa/

83

cie dñi pcussit Job vlcē pessimo: a planta pe/
dis vsq3 ad vticē totū. s. corp9. ita vt nec aliq̄
ps corpis itegra remanē. Sexto tētauit eū in
vxore Job. 2. dixit aūt illi vxor sua: adhuc tu
pmāes i simplicitate tua. bñdic dño ꝛ morere
cū ēt pellē ꝓ pelle: ꝛ cūcta q̄ habuit hō dedit ꝓ
aīa sua. i. vita ꝑuāda ꝛ rñdit Job. quasi vna
de stultis mulierib9 locuta es. Si bona suscepi
m9 de māu dñi: mala aūt q̄re nō sustineam9.
dñs dedit: dñs abstulit sic dño placuit ita fcm̄
ē sit nomē dñi bñdictū. Et in oib9 his nō pec
cauit Job labijs suis neq3 stultū qd ꝯ dñm lo
cut9 ē ꝛc̄. Pro testō nouo veniāt oēs sci. ve
niat Antonius baro: ꝛ testimoniū reddat. dic
vt i legēda ei9 hēt. Et qd mirꝫ si nos assidue
tētare audet cū mgr̄m nr̄iq3 exercit9 capitaneū
xp̄m Jesū tētare ausus ē. Mat. 4. ꝛ accedēs
tētator ꝛc̄. Scḋa regula ē ista: ꝙ nō solu3 in
vno loco: s3 vbiq3 tētat: vis grādē demonis
videre audaciā. Angelos. n. in celo tentauit:
ꝛ cauda sua tertiā ptem coꝝ traxit. Apoc̄. 12.
Primos parētes in paradiso de superbia:
gula: ꝛ auaritia. Gen̄. 3. Cur p̄cepit vob de9
ne de ligno qḋ ē in medio padisi comederetis
ꝛc̄. Cai tētauit i agro. Gen̄. 3. Cūq3 egressi
fuissent i agro: cōsurrexit aduers9 Abel: ꝛ ini
fecit eū. Cam tētauit i antro: qn̄ iebriato Noe
derisit venerāda pr̄is. Gen̄. 9. Loth i mōte:
qn̄ inebriat9 cū duab9 filijs cōmisit icestū. S3
q̄liter hoc intelligit̄ declarauī3 9. s. Gen̄. 19.
Jacob in ciuitate: qn̄ exiuit vt videret mulie
res regiōis illi9. Gen̄. 34. Judā in itinē: qn̄
īuenit Thamar ꝛ cognouit eā. Gen̄. 38. Et
sic de alijs veteris testi. In nouo āt testō dñm
nr̄m tētauit in deserto. Mat. 4. Zacheū i pn/
cipatu publico: qꝛ erat p̄nceps publicanoꝝ3.
Luc̄. c. 19. Matheū in tholoneo: vbi multos
decepat. Mat. 9. Magdalenā in ciuitate: qꝛ
erat mulier i ciuitate peccatrix. Luc̄. 7. Pe/
trū in atrio Cayphe: vbi xp̄3 negauit. Jo. 18.
Latronē in cruce cū ait saluū fac temetipsum.
Luc̄. 23. Et sic de alijs. Tertia regula ꝛ vlti
ma est ista. L3 oēs tentent̄ q sūt doli capaces
nō tn̄ vincūt̄ oēs. Vbi nota istā distinctionē.
Q2 quidā nec tentāt̄: nec mouēt̄: nec inducūt̄
in tentationem: vt paruuli baptizati. Apoc̄.
Ambulabūt mecū in albis: qꝛ digni sūt. Qui
dā tentāt̄: s3 nec mouent̄: nec inducūt̄ in ten/
tationē. Et hi sūt qui cū tentāt̄: statim resistūt
ꝛ repellūt. i. Pe. 5. Cui resistite fortes in fide

ps. Man9 pctōris nō moueat me. Tales. n.
nullo motu mouēt̄. ꝛ hoꝝ p̄ncipalis fuit xp̄s
q cū a diabolo tētaret̄ mox resistebat: vt pat3
Mat. 4. Quidā tentant̄: vt aliq̄ mō mouent̄
i. veniali motu: s3 nō inducūt in tētationē. ps.
Si dicebā motus ē pes me9: mīa aūt tua ad/
iuuabit me. i. Jo. i. Si dixerim9 qm̄ pctm̄ nō
habem9: nos ipsos seducim9 ꝛc̄. Quidā tētat̄
mouēt̄ ꝛ inducūt̄ in tētationē vt reprobi mor
taliter peccātes. ps. Noluit intelligere vt bñ
ageret. Prouer. 2. delectāt̄ cū malefecerint ꝛ
exultāt in rebus pessimus ꝛc̄. Et hec volo suf
ficiant ꝓ prima ista cōclusione.

De potentia scē pnie. Cōclusio secūda.

Ecipe ꝯam cōclōnē. v3. tāta fortitudi
a ne scā penitentia roborat̄: vt a nullo
quātūcūq3 grādi peccato vincat̄. vbi
tres vitates ingram9. v3. Prima vi. ē ista
Vtrū sine pnia possit esse peccatoꝝ remissio.
Scḋa vi. ē ista. An penitētia sit secūda ta/
bula p9 naufragiū. Tertia vi. ē ista. An sit
aliqḋ tā grāde pctm̄: qḋ pnia deleri nō possit.
Quātū ad p̄mā vi. dico aīa mea ꝙ sine pe/
nitētia salus eē nō pōt in pctōre. Salus enim
aīe ē iustificatio ꝛ pacificatio ei9 cū deo: quem
peccādo offendit. Justificatio āt ꝛ pacificatio
sine grē infusione eē nō possūt. Infusio grē si
ne expulsiōe culpe expulsio āt culpe fit p dolo
rē ꝛ ceteris reqsitis dolor aūt nō ē nisi pnia. g̊
salus eē nō pōt sine pnia. S3 ꝯ dices arguo
sic. Sicut se h3 auersio a deo ad dānationē: ita
cōuersio ad deū ad salutē. s3 auersio a deo sine
oī delectatiōe pōt eē cā dānatiōis: vt patet in
blasphemante. g̊ cōuersio ad deū sine oī dolo
re peccati poterit eē cā salutis. ꝯña nota cū mi
nori. qm̄ in blasphemia nulla delectatio ē: s3
tm̄ iniquitas: vt alias ē ostensum ꝛ expictia no/
tū ē. q̄re ꝛc̄. Scḋo arguo sic. Mot9 fidei qui
precedit pniam tm̄ intendi posset: ꝙ sufficiēter
disponeret ad grām. S3 grā sufficit ad salutē
g̊ sine pnia poterit eē salus. Preterea pos
sibile ē i ꝙ vltimo instanti vite peccatori infū/
datur grā post qḋ instans nō remanebit ali/
qḋ instans in q̊ possit fieri salubris pnia. g̊ oī
actu pnie cessante poterit eē sal9. Declara mi
hi pr̄ ista tria pūcta ꝛ ero cōtēta. Contētor aīa
mea. Et dico nō obstantib9 istis rōnibus ꝙ
conclusio nr̄a vera ē. Et eam tibi rōne ꝛ au/
ctoritate ꝛ exēplo ꝓbabo. Rōne quidē sic. si
cut baptismus ordinat̄ ad peccatu3 originale:

ſic penitētia ad peccatū mortale. iſtud cōcedūt
oēs: ⁊ eſt expreſſa ſnīa magiſtri in 4. ſniaꝝ.
di. 14. Sed nemo poteſt ab originali mūdari
ſine baptiſmo vel equiualente. Jo. 3. Niſi qſ
renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu ſcō: nō poteſt
ītrare ī regnū dei. ergo nec peccatū mortale ſi
ne penitentia. Et cōſirmať. quia omnes po/
nunt penitentiā eſſe ſacramentū neceſſitatis.
qđ nō eſſet: ſi ſine ea poſſit eſſe ſalus. Scđo
ꝓbať auctoritate. Audi Aug. li. de pnia. Ne
mo inquit ſue volūtatis arbiter cōſtitut⁹: pōt
inchoare nouam vitam: niſi peniteat eum ve
teris vite. vetus vita eſt vita vitiorum. ğ ⁊c̄.
Jſidor⁹ de ſūmo bono: Pnia inqt ē medica/
mētū vulneris ſpes ſalutis ꝑ quā pctōres ſal
uāť ꝑ quā de⁹ ad miam ꝓuocať. que non tpe
pēſať: ſ; ꝓfunditate luct⁹ ⁊ lachrymaꝝ q̄re ⁊c̄.
Tertio ħ exēplo p; q: nec ī nouo nec in vete
ri teſtō legiť q̄ qs ſaluat⁹ fuerit ſine pnia. Jn̄
ī decret. de pe. di. i. c. mēſurā ꝑ Jo. pōiť pul
chra regula q̄ pnia q̄ʒtūcūq; modica a ſacē do
te iniūcta ſufficit ad ſalutē. Jō q: Ezechias fle/
uit trāſtulit dn̄s pctm̄ ſuū Jſa. 38. Quia nini
uite fecerūt pniam ⁊ ieiunauerūt: pepcit illis
de⁹ Jone. 2. Quia Dauit doluit de pctō di/
cēs. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac
nocte iō remiſit dn̄s īpietatē pctī ſui. Quia ca
nāca defleuit iō ſanata ē filia ei⁹. Mat. 15. q:
mulier depħēſa in adulterio doluit de pctō: di
xit illi dn̄s. vade ⁊ noli āpli⁹ peccare. Quia
Magdalena paupcula lachrymauit. iō dixit
dn̄s remittūť tibi pctā tua. Quia ſūm⁹ aploꝝ
Petr⁹ fleuit amare iō dn̄s eū p⁹ reſurrectōe;
viſitauit. ⁊ ſic de alijs. Hec igiť medicina aia
mea ē necīa ad ſalutē. Et ad tuā pmā rōnem
dico ẜ; btm̄ Tho. ī. 4. di. 14. arti. vl. q̄ ī auer
ſione a deo ſemꝑ ē ɔuerſio ad bonū cōmuta/
bile ⁊ q̄ʒuis ibi nō ſit delectatio ſenſibiľ eſt tn̄
ſemꝑ q̄dā placētia volūtatis ⁊ ꝑ ɔn̄s in blaſ/
phematore ē delectatio volūtatis niſi. n. place
ret volūtati nō aſſentiret pctō. Et ꝑꝑ ħ q: ſꝑ
in auēſione ē ad min⁹ placentia volūtatis. o;
vt in cōuerſione ſit ad min⁹ diſplicētia volūta
tis. talis aūt diſplicētia nō pōt eē ſine pena ⁊
dolore. talis aūt dolor ſine pena ē pnia. ğ o;
q̄ ſemꝑ ſit in curatiōe pctī mortalis medicina
pnie. q̄re ⁊c̄. Ad ẜam rōnē tuā dico ẜ; eun/
dē: q̄ nūq; mot⁹ fidei pōt tn̄ intēdi q̄ grē ɔti
nuet: niſi pnia ſubſequať. Et ideo illa tua ma
ior aia mea eſt falſa. Ad tertiā rōnē dico ẜ;

eundē q̄ poſſet negari q̄ datur vltimū īſtans
vite: ſ; bene dať primū inſtans mortis. alias
inter penultimū inſtās vite: ⁊ primū inſtans
mortis cū ſint aliud ⁊ aliud inſtās ēēt tps me/
diū: vt p; in phia exptis. Vel dicať q̄ poſito
q̄ ſit vltimū inſtās vite. dico q̄ ī illo eodē in/
ſtāti ⁊ grā infūdiť ⁊ mouēs motū pnie hēbit
⁊ taľ pnia ſufficit ad ſalutē vt dic̄ Aug. in li. đ
eccľiaſticis dogmatib⁹. vn̄ ſic ex mera volun
tate dei pōt grā ī aia īfūdi: ſic ex eadē pctōri da
biť grā mot⁹ ad pniam: q̄ nihil aliud erit niſi
diſplicētia đ pctis ⁊ đ ħ ēt diceť ī Ⱳitate tria ſe
quēti. q̄re ⁊c̄. Q̄rtū ad ẜa; Ⱳitatē dico q̄. b.
Hiero. vt poniť in. 4. ſniaꝝ. di. 14. determi
nat q̄ pnia ſit ẜa tabula p⁹ naufragiū. Nau/
fragiū. n. aie tūc fcm̄ ē: cū parentes pmi pecca/
uerūt q ne totaľr piclitareť pmā illiſ tabula da
ta ē. ſ. baptiſm⁹ ſcūs. S; q: poſtmodū ꝑ culpā
a dei grā ꝑ baptiſmū adepta decidim⁹ indiges
ne totaľr ſubmergamur ẜa nobis tabula data
ē q ē pnia ſac̄. Et ħ pnia vt dic̄. b. Tho. cū ſit
vnū de ſeptē ſacr̄is in diſpēſatiōe miſtroꝝ ec
cleſie conſiſtit: q: ſacr̄a nō niſi illis q de eccľie
gremio ſunt: nec niſi ꝑ illos qb⁹ datū ē diſpen
ſari pn̄t. Et nō q̄ l; alia ſacr̄a ſubueniāt nau/
fragiū paſſis ꝑ pctm̄ mortale nō tn̄ ſine pnia:
vt ēt dic̄ btūs Tho. vt. ŝ. Et ſi dicis. ɔ̄ beat⁹
Petr⁹ Act. 2. dic̄ pniaʒ agite ⁊ baptizeť vn⁹
qſq; vr̄m ex q̄ ſeqť q̄ pnia nō ē ẜa tabula p⁹
baptiſmū ſ; poti⁹ ecōuerſo. dic̄ btūs Tho. q̄
Petr⁹ ibidē loquiť de pnia que reqriť ī adul
tis ad baptiſmū ſuſcipiēdū ⁊ hec pnia ē virt⁹
vt dixim⁹ ī pma Ⱳitate pme ɔclōnis. S; pe/
nitētia que ē ẜa tabula ē pnia que ē ſacr̄m que
de neceſſitate requiriť ad ſalutē aie facto: vel
ꝓpoſito vt dixim⁹ dn̄ica tertia ſequēti. q̄r ⁊c̄.
Et ſic p; ẜa Ⱳi. Quantū ad tertiā Ⱳitate; 3
dico q̄ nullū ē tā grāde ſcel⁹ per pnia mūda
ri nō pōt. Et hoc ꝓbo tripľr. ſ. aucte: rōne: ⁊
exēplo. Aucte quidē ꝑ ſaluatoris. Math. 18
Jnterrogāte nāq; Petro. Quotiēs pecca/
bit in me frať me⁹ dimittā ei. vſq; ſepties. di/
xit ei Jeſus. Nō dico tibi vſq; ſepties ſ; vſq;
ſeptuageſies ſepties. vbi poniť numer⁹ finit⁹
ꝓ nūero infinito ẜm glo. Scđo audi Criſo.
de repatione lapſi. Nūq; inquit ſpernit deus
pniam ſi ei ſincere ⁊ ſimpľr offerať. etiā ſi qs
ad ſūmū ꝑueniat maloꝝ ⁊ inde velit reuerti ſu
ſcipit eū ⁊ amplectiť libēter de⁹. Tertō audi
Aug. li. đ eccľiaſticis dogmatib⁹. Pnia igr a

boleri pctã indubitãter credim⁹ etiã in vltimo
vite spũ: si admissoꝝ pẽitcat. Quarto audi
Pe. rauẽnas i qdã ſmõe. Quis iqt i sclo pec
cauit enormi⁹ Paulo qs i religiõe gui⁹ Pe
tro illi tñ p pniaꝫ meruerũt asseq nõ solũ mini
steriũ sꝫ ⁊ magisteriũ scitatis ⁊c̃. Quito audi
⁊ Criso. vbi. s. Latro inqt ille: q pẽdebat in
cruce nõ eguit plixitate tpis: vt igressũ padisi
mereꝛ. Sꝫ tñ ei suffecit q̃ztũ expẽdi potuit. do
nec vnũ posset pferre ſmonẽ. Ita vt itra mo
mẽtũ tpis toti⁹ vite scelerib⁹ absolut⁹ pcedẽ ad
padisũ etiã aplos mereret. Propter h̃ decre
ta sanxerũt. 26. q. 6. c. si pſbr. vt nũq̃ꝫ pctõri pe
nitẽtia denegeꝛ. Vbi dic̃ sic text⁹. Si pſbyter
pniam abnegauerit moriẽtib⁹ re⁹ erit aiarum
qꝛ de⁹ ait. Quacũqꝫ dic pctõr ꝯuersus fuerit
ad pniam vita viuet ⁊ nõ morieꝛ. Vera. n. cõ
ꝯfessio i vltio tpe põt eẽ. qꝛ nõ solũ tpis: sꝫ ẽt
cordis inspector ẽ de⁹. sic̃ latro vni⁹ momẽti
pnia meruit eẽ in padiso in hora vltima cõfes
sionis ⁊ sũt vba Iuliani pape. ⁊. c. cognuim⁹.
dicit sic. Cognuim⁹ pnia moriẽtib⁹ denegari:
nec illoꝝ desiderijs ãnui: q obitus sui tpe hoc
aie sue cupiũt remedio subueniri: Horrem⁹
fateor tante ipietatis aliquẽ repiri vt de dei pi
etate desperet · q̃si nõ possit ad se q̃ vis tpe cõ
currẽtib⁹ subuenire: ⁊ periclitantẽ sub onere
peccatoꝝ hominẽ redimere: qui se velle expe
riri desiderat ⁊ liberari hec ibi. Et multa alia
pulchra sequunꝛ in eodẽ. c. vide si placet. In
de Hieremias. 26. c. ait. Bona facite vias ve
stras ⁊ studia vr̃a ⁊ audite vocẽ dei vr̃i. ⁊ pe/
nitebit dominũ mali qd locut⁹ ẽ facẽ aduersus
vos. Nouit. n. dñs mutare sniam si tu no
ueris mutare ꝓpositũ. Et idẽ. c. 18. Si pniaꝫ
egerit gens illa a malo suo qd locut⁹ est aduer
sus eã: agã ⁊ ego pniaꝫ sup malo qd cogitaui
vt facerẽ ei. q̃re ⁊c̃. Scdo hec vitas pbatur
rõne. Et breuiter arguo sic. Q̃ñcũqꝫ ẽ aliqd
agẽs nõ ipeditũ: ⁊ aliqd passũ ꝓportionatũ il/
li agẽti ꝓpotione vitalis imutatiõis q̃ nihil ali
ud est q̃ꝫ illud passũ ab illo agẽte pati: tunc de
ñecessitate sequiꝛ actio. Sed de⁹ est agẽs non
impedit: ⁊ potẽs ex grã sua remittere qdcũqꝫ
pctm̃: ⁊ hõ q̃ñcũqꝫ vult: ẽ sufficiẽs passuꝫ va/
lens se disponẽ ad i lã remissionẽ. g̃ de neces/
sitate põt sequi talis remissio. ꝯña ẽ satis intel
ligenti nota. Et exẽplũ pꝫ in igne ⁊ stupa de/
bite dispositis ⁊ ꝓportionatis ⁊ approximatꝭ
vbi seqꝛ cõbustio. Minor ẽ nõ q̃ztum ad pri/
mã ptẽ. s. q de⁹ sit sufficiẽs agẽs potens cau/
sare talẽ remissionẽ. Nulli. n. dubiũ q h̃ pos/
sit. Et ƀa ps pbaꝛ. Quia si hõ nõ posset se di/
sponere adiut⁹ dĩna grã ad posse suscipe oiuꝫ
suoꝝ pctõꝝ remissionẽ. seqreꝛ q dcm̃ dñi eẽt
falsũ. q̃cũqꝫ hora ingemuerit pctõr ⁊c̃. sꝫ hoc ẽ
incõueniẽs. g̃ põt se hõ disponẽ ad suoꝝ pec/
catoꝝ remissionẽ. Et si hõ se disponit ⁊ fac̃ qd
in se ẽ. ⁊ de⁹ illũ donare nõ vellet: h̃ nihil alid
esset q̃ꝫ ei⁹ miam denegare vt in dcõ. c. cogno
uim⁹. 26. q. 6. q̃re ⁊c̃. Tertio hoc idẽ pꝫ ex
emplo tã noui q̃ꝫ vetis testi. Nã de Manas/
sen legim⁹ · q cũ pp sua pctã in babilonẽ du/
ctus esset qm̃ petituit dñs illũ benigne recepti.
⁊ in gradu pristino collocauit. 2. paꝛ. 33. Silr
⁊ de niniuitis: qd dñs in hodierno euangelio
in exẽplũ adducit. Quid dicã de Magdale/
na peccatrice: quã dñs tã benigne gratifica/
uit. Et suo ore xps dixit gaudiũ ẽ angelis dei
sup vno pctõre pniam agẽte. Luc̃. 15. ⁊ audi
mirabile vbũ. Dicunt. n. sci q dñs benigne
pniam Iude acceptasset: cũ dixit peccaui tra/
dens sanguinẽ iustũ: seipsũ laqueo nõ suspen
disset. ps. Mĩa dñi plena ẽ terra. Sed dicẽs
pr̃ Amb. ista pulcherrima sũt: sꝫ hẽo multas
auc̃tes in cõtrariũ. Habeꝛ eni p̊. Macha. 9.
de Antiocho scelestissimo viro q dũ flagellis
dñi torquereꝛ. orabat dñm vt cõpateꝛ illi. ⁊ di
cit ibi text⁹. Orabat scelest⁹ deũ a quo nõ erat
miaꝫ cõsecutur⁹. Itẽ Sap̃. 5. de reprobis dr̃
dicent intra se pniam agẽtes ⁊ p̃ angustiis spi
ritus gemẽtes ⁊ tñ pnia illa erit infructuosa
ſm oẽs. g̃ ⁊c̃. Itẽ Isidor⁹ de ordie creatura/
rũ dicit. Angeli mali nõ penituerũt. ⁊ si peni/
tuissent. veniã minime inuenissent. Et fortissi
ma auc̃tas poniꝛ. Mat. 12. vbi ait dñs. ẽ pec
catũ i spm̃ scm̃ qd nõ remittiꝛ neqꝫ in h̃ seculo
neqꝫ i futuro. Ex qb⁹ oib⁹ apparet q ẽ aliqd
pctm̃ qd p pniam deleri nõ põt. Hilarescas
aia cara: ⁊ nihil dubites. Regula gnãlis ⁊ in
fallibilis ẽ. quacũqꝫ hora ingemuerit pctõr nõ
recordabuꝛ iniqtates illius. Ezechielis. 28. ⁊
btũs Tho. pte tertia. q. 86. arti. i. dicit. Non
ẽ tã graue pctm̃ in hac vita: qd per pniam de
leri nõ possit. Sꝫ pp argumẽta in oppositum
facta ẽ. sciẽdũ q si pctã per pniam ab aia dele
ri debẽt: tria ista necessaria sunt. s. firma fides
ꝯstãs spes: ⁊ ardẽs amor. Firma fides vt. s.
peccator firmiter credat deũ posse sibi quantã
cũqꝫ culpã remittẽ duꝫ ipse ex parte sua fuerit

8

qꝺ potuit: ⁊ diſpoſuerit quãtũ valuit: qꝛ ſine fi de ĩpoſſibile ē placere deo. Sc̃ꝺo reqrit̃ fir/ ma ſpes: vt. ſ. ſpet ꝙ nullũ ſit adeo graue pec/ catũ qꝺ mĩa dei deleri nõ poſſit. Augu. Qui gaudet ĩqt in ſpe tenebit ⁊ rē. q aũt ſpem nõ habet ad rē ꝑuenire nõ p̃ot. Tertio requirit̃ ardens amoꝛ. vt. ſ. peniteat amoꝛe dei: ⁊ non timoꝛe pene aut afflictiõis. Ex qbꝰ poſtea aĩa hãc ꝯcl'onē collige ꝙ ſi oĩum nr̃m mēbꝛa ꝟte rent̃ in culpis: ſil'r ⁊ maris arena ⁊ ſtelle celi ⁊ arboꝝ frõdes: ⁊ lapilli terre: ⁊ oĩa ſil'r mi/ neralia: ⁊ tu aĩa tribꝰ illis ꝯditiõibꝰ humiliter dño mĩam ⁊ veniã poſtules: tm̃ gratioſus ⁊ benignꝰ ē: ꝙ oĩa ſolo illo actu pctã relaxabit. nec vltra illoꝝ memoꝛabit̃: vt notant auc̃tes. Ezech. 18. ſ. in p̃ma ꝟitate p̃me ꝯſideratõis O gratioſus ⁊ exuiſceratꝰ amõ ⁊c̃. Ad argu menta aũt in oppoſitũ dico ꝙ dolere de pctis dupliciter cõtingit. vno mõ: qꝛ inde ſeqt̃ pe/ nalis leſio: ⁊ ꝓpꝛie nature detrimētũ alio mõ qꝛ ꝯſiderat̃ offenſa dei: ⁊ diuine iuſtitie rectitu/ do. Pꝛimo intelligũt̃ argumēta in oppoſi/ tũ facta. Nã dolēt iniqui: dolentqꝫ dãnati de pctis. nõ ꝓpter dei offenſam: ſꝫ ꝓpter penas coꝝ. De pctõ ãt in ſpm̃ ſcm̃ dico ꝙ ꝓpꝛie tale pctm̃ finalis ĩpenitētia ē. Et hoc veꝝ ē nõ di mitti: nec facit ad ꝓpoſitũ. qꝛ final'r ĩpeniten/ tes nõ dicũt ſuã culpã: qꝺ ad mĩam cõſequen dã de neceſſitate requirit̃. Sꝫ ſi quis de pctis dolet. qꝛ. ſ. incurrit diuinã offenſam ꝓculdubio nulla eſt tã grauis culpa que per pniam ⁊ dei mĩam nõ deleat̃ quare ⁊c̃. Et h̃ ſufficiant pꝛo pꝛeſenti concluſione.

Ecipe tertiã ꝯcl'onē. vꝫ. Nõ tm̃ pctã
a ꝓp̃a pñt pnia lauari. ſꝫ ex charitate ēt
aliēa purgari. Ad cꝰ declaratõeꝫ tres ĩngramꝰ ꝟitates. Pꝛia ꝟi. ē iſta. vtꝝ pnia ſit p̃ma ꝟtutũ. Sc̃ꝺa ꝟi. ē vtꝝ pnia ſit fun damētũ eiuꝫ ꝟtutũ. Tertia ꝟi. ē vtꝝ ex cha ritate vnꝰ ꝓ alio poſſit pniaꝫ facē. Q̃tũ ad p̃ mã ꝟi. dico ſm btm̃ Tho. in. 4. di. 14. ꝙ vir tutes oēs ſil' infũdit̃ qñtũ ad habitus. Sed ꝙ vna dicat̃ pꝛioꝛ alia h̃ ē ſꝫ oꝛdinē ꝯſideratũ in earuꝫ actibꝰ cũ ãt ꝑ actꝰ ipſaꝝ ꝟtutũ nõ tendat in deũ oꝫ oꝛdinē ꝯſiderari ſm oꝛdinē coꝝ q̃ i motu ſit. Motũ aũ volũtatis cuiuſmõi ē mo tus ꝟtutũ moꝛaliũ p̃cedit motꝰ cognitiõis. qꝛ appetibile imaginatũ vl' ĩtellectũ mouet appe titũ: vt dr̃ in tertio de aĩa. Et iterum extima/ tio eſt poſſibilitatis: qꝛ electio que eſt p̃ncipa/ lis motus virtutis non ſit de impoſſibili exti/ matio. Motus autem appetitus in duobꝰ cõ/ ſiſtit. ſ. in fuga mali: ⁊ ꝓſecutione boni. Hec aũt duo diuerſimode oꝛdinant̃. qñqꝫ eni quis fugit malũ ꝓpter deſideriũ boni. qñqꝫ autem ecõtra. Et hic motus ē vt plurimũ in reuerſio ne pctõꝛis ad deũ ꝑ pniam. Et ꝑꝑ hoc motus fidei p̃cedit motũ pnie: qꝛ accedētē ad deũ oꝫ credere. ad Hebꝛe. xi. Et iteꝝ motꝰ ſpei cõiũ ctus motui timoꝛis ꝑ quē ſit extimatio ꝺ poſſi bilitate venie cõſequēde. Et iõ dicit Greg. ꝙ penitēs mouet̃ inter ſpeꝫ ⁊ timoꝛē: deinde vt in pluribꝰ ſeqt̃ motꝰ pnie: ⁊ deinde motꝰ cha/ ritatis ⁊ aliaꝝ ꝟtutũ ꝑ oꝛdinē. Qñqꝫ ēt mo/ tus amoꝛis motũ pnie p̃cedit: ſꝫ ille amoꝛ non ē charitatis. qꝛ charitas nõ recuperat̃ niſi per ꝯtritionē de pctis p̃cedētibꝰ: q ē motꝰ pnie ꝟ tutis. Et ſm hoc dicendũ ꝙ pnia p̃oꝛ eſt qui/ buſdã. ſ. charitate ⁊ ſequētibꝰ ipſã ⁊ poſterioꝛ alijs. ſ. fide ⁊ ſpe. hec beatus Tho. ad lrãm.

Q̃tũ ad ſaꝫ ꝟitatē dico ꝙ fũdamētũ in ſpi/ ritualibꝰ dr̃ ad ſimilitudinē in tēpoꝛalibꝰ ſiue in coꝛpoꝛalibꝰ. Coꝛꝑale aũt fundamētũ duas hꝫ ꝓpꝛietates. p̃ma ē ꝙ ipſũ ē p̃ma ꝑs edificij alia ē ꝙ per fundamētũ totũ edificiũ ſuſtentat̃ Sil'r dicit̃ in ſpũalibꝰ: ꝙ aliquid p̃ot dici fun/ damētũ: aut rõne p̃oꝛitatis: aut rõne ſuſtenta tionis vel cõſecutionis alioꝝ aut rõne vtriuſ/ qꝫ. Si rõne p̃oꝛitatis. ⁊ hͦ dupliciť: aut q̃ꝫtũ ad diſciplinã ſpũaliũ: aut q̃ꝫtũ ad vitam ſpũalē Si q̃ꝫtũ ad diſciplinã ſpũaliũ: ſic illa que p̃mo occurrũt docenda in fide xp̃iana dicũt̃ funda/ mentũ. Quãtũ vero ad vitam ſpũalē: ſic fi des dr̃ ſimpliciter fũdamentũ pꝛimũ: ⁊ pnia ⁊ timoꝛ in genere coꝝ q ad fugã mali ꝑtinēt. Et charitas q̃ꝫtũ ad ꝓfectionē boni ē p̃mũ fũda/ mētũ. ad Eph. 4. In charitate radicati ⁊ fun dati. Si autem cõſiderat̃ fundamētũ q̃ꝫtũ ad rationē ſuſtētatiõis: tũc in ꝓſperis humilitas erit fundamētũ. in aduerſis ꝟo foꝛtitudo. In recedendo a malo dixi ꝙ timoꝛ ⁊ pnia ſũt fun damentũ: ſꝫ diuerſimode. qm̃ timoꝛ eſt pꝛimũ fundamentũ in iſto genere: qꝺ ē recedē a ma/ lo. Sꝫ pnia ē p̃mũ fundamentũ q̃ꝫtũ ad hanc ſpēm que ē recedere a malo. Et iõ timoꝛ pꝛe/ cedit etiã penitentiã: ſicut p̃ncipia generis pꝛe cedũt pꝛincipia ſpeciei. q̃re ⁊c̃. Hec ſm btm̃ Tho. vbi. ſ. Quantũ ad tertiã ꝟitatē dico ꝙ tanta eſt benignitas dei ꝙ qñ vnꝰ nõ poteſt pniam facere de ſuis pctis: ſi erit aliquis qui

85

velit in bona charitate iuuare illū: ꝛ pniam ꝓ
ipso facere acceptabit de⁹ ꝓ illo pniam. Et ca
su possibili posito ꝙ ille oēʒ ďbitā pniaʒ facēt
pctōꝛ illi ꝓ q̄ satisfactū ē euolaret ad patriaʒ si
ne aliq̄ pena. Et hanc pulcherrimā ꝟitatē ꝓ
bo tibi auctē. rōne: ꝛ exēplo. Auctē qdē audi
ꝑ aplm ad Gal. 6. Alit ingt alteri⁹ onera poꝛ
tate ꝛ sic adiplebit legē xpi. S ʒ q̄ ḡuioꝛa one
ra q̄ʒ pnia ad quā qs obligat p⁹ culpe dimissi
onē. ps. Iniqtates mee supgresse sunt caput
meū: ꝛ sic on⁹ ḡue ḡuate sūt sup me. s. pp pene
obligationē. Et q̄ ē lex xpi nisi h. hoc ē pceptū
meū vt diligatis inuicē sic dilexi vos. Dilexit
āt nos xps. qꝛ pctā nr̄a. i. penā pctōꝝ nr̄oꝝ in
corpe suo ipe ptulit. i. sustinuit sup lignū. pꝛia
Pe. 2. c. Et. c. pn̄s ɔcludit sic ipse ex charita
penā nr̄oꝝ pctōꝝ sustinuit: ita ꝛ nos pniam ꝓ
pctis ꝓximoꝝ faciētes: legē xpi adiplebim⁹.
Scd̄o audi Cassiodoꝝ i q̄dā epla. Necces/
sitas ingt amicū ꝓbat: ꝛ intime charitatis ar/
doꝛē splendoꝛ exhibite subuentiōis elucidat.
hec ille. Sʒ q̄ maioꝛ necessitas q̄ʒ stat⁹ pnie. ꝓ
fecto nulla. Ergo ibi subuētio maxie nccia ē.
Et pp hāc cām btūs Aug⁹ in Encheridion.
c. 12. Et dn̄s Vran⁹. 13. q. 2. Et mgr̄ sniaꝝ i
4. di. 17. c. 2. sic cōcoꝛditer aiunt. Nō est ne/
gandū defunctoꝝ aias pietate suoꝝ viuentiū
reuelare posse: cū ꝓ ipsis mediatoꝛi sacrificiū
offerť. hec ibi. Et si charitate id efficiť vt aie ď
functoꝝ in eaꝝ pnia iuuari possint: ita vt euo
lent ad patriā: q̄re nō aie viuētiū: q̄re videtur
magis cōsonuʒ ꝙ hic in via inuicē cōicamus
possim⁹ nos inuicē in nostris pn̄ijs adiuuare
Tertio audi aplm. Sum⁹ oēs ingt inuiceʒ
mēbꝛa. ḡ si vnū mēbꝝ alteri cōpatiť sic ꝛ nos
alter alteri compati debem⁹. q̄re ꝛc̄. Scd̄o h
ꝟitas ꝓbať rōne. Magis ꝑualere dʒ chari/
tas apud deū q̄ʒ apud hoīes. Sʒ apud hoīes
vn⁹ pōt alti⁹ ďbita satisfacē. ḡ a foꝛtioꝛi apud
deū ɔn̄a nō cū maioꝛi ꝛ mioꝛ silr̄ nō ē. q̄re ꝛc̄.
Tertio ꝓbať exēplo. Legiť. n. in q̄dā lib°
q Panteon dr̄. ꝙ mulier q̄dā defūcto marito
meretrix effecta ē: q̄ cū senuisset: ab oib⁹ ama
toꝛib⁹ spꝛeta est. Cui diabol⁹ apparuit dicēs.
Si meis ingt obtēpabis mādatis: ditaberis:
teq̄ʒ venerabūť oēs. contentať vetula. ꝓpo/
nit diabol⁹ qď intēdit. Volo ingt vt ista mihi
obserues. Primo vt q̄scūq̄ʒ potes religio
sos hospitio itroducas ꝛ tecū foꝛnicari facias
Scd̄o vt paupes veros nō accepies. Ter/
tio vt in eccl̄ia oꝛantes disturbes. Quarto
vt nūq̄ʒ de talib⁹ nec pniam nec cōfessionē fa
cias. Qď ꝛ ꝓmittit ꝛ fecit. accidit vt egrota/
ret ad moꝛtē fili⁹ quē hēbat clericū matrē ď cō
fessiōe hoꝛtatur. Nihil ē facturā posse. ait. qm̄
diabolo se ita tradidit vt cōfessionē nūq̄ʒ facēt
Instat fili⁹ ꝛ matrē lachꝛymis hoꝛtať. ꝛ ꝓmit
tit ꝓ ipsa pniam se facturꝝ. Cōtētať ꝛ ait voca
sacerdotē. Audiui. n. dici ꝙ grandis est mīa
dei: ꝛ maioꝛ culpa mea. Inīca dū accersitū fi
lius sacerdotē accelerare: astant illi vetule de
mōes hoꝛribilib⁹ aspectib⁹ ꝛ vlulatib⁹ ꝛ minis
infestātes illā ꝛ ꝑ tātoꝝ timoꝛe obijt. reuertiť
fili⁹: ꝛ cū fcm̄ cōperit mox ad pedes sacerdotis
ꝓnus cū lachꝛymis pctm̄ ɔfessus ē mr̄is. Et
septennē ꝓ ipsa pniaʒ acceptās ꝛ ꝑficiens p⁹
decursū tp̄is mr̄em vidit lucidissimā: ď sui sa
lute sibi grās referētē. Et sic pʒ ɔcl̄o nr̄a au/
ctoꝛitate rōe ꝛ exēplo. sʒ dicet ɔ̄ pr̄ Ambꝛ. diē
n. b. Amb. ꝛ pōiť i. 4. sniaꝝ. di. 14. ꝙ pnia ē
ꝑtita mala plāgē ꝛ plāgēda iteꝝ n̄ ɔmittē qm̄
vt ait. b. Aug. Inānis ē pnia quē seq̄ns culpa
coinquinat. Et mgr̄ in. 4. 15. di. diē ꝙ h duo pn̄iā
itegrāt. s. emēdatō pterite cl̄pe ꝛ ꝓpositū euitā
de suťe. sʒ ɔstat ꝙ alit ꝓ alio ista iplere nō pōt
ḡ tua ɔcl̄o nō bn̄ posita. Ad h tibi aia rn̄deo
ꝑʒ doctrinā bti Tho. i. 4. di. Et dico ꝙ pnia
duplr̄ pōt ɔsiderari· aut q̄ʒtū ad absolutōʒ de
biti tm̄ aut q̄ʒtū ad remediū sequētis culpe. Q̄
tū ad pmā alt alti⁹ dū mō sit in charitate pniaʒ
facē pōt. qm̄ si nō eēt in charitate: nō satisface
ret ꝓ debito alteri⁹ ꝑm opinionē ei⁹. Tn̄ foꝛ
te aliter diceret ꝑm Scotum in 4. di. 15. vbi
vult ꝙ pnia ēt i pctō moꝛtali fcā q̄ʒtū ad solu/
tionē debiti satisfaciat: licʒ nō q̄ʒtū amicitiam
dei: sʒ de hac alias. Sufficit ad pn̄s ꝙ si quis
est in charitate pōt alteri⁹ iniūctā pniam facē
ꝛ explere quantū ad debiti solutōʒ. Et addit
btūs Tho. ꝙ nō expedit ꝙ maioꝛ pnia impo
nať: illi q ꝓ altero facit q̄ʒ ꝑncipali: vt quidaʒ
dixerūt. hac rōne moti. qꝛ ꝓpꝛia pnia magis
satisfacit q̄ʒ aliena. Dicit btūs Tho. ꝙ rō sa/
tisfaciēdi in pnia ē charitas. ꝛ qꝛ maioꝛ appet
charitas in satisfaciente ꝓ alio q̄ʒ ꝓ seipso: iō
illi maioꝛ nō ē iponēda pnia. Si aūt sumatur
pnia quantū ad remediū culpe sequētis: cla/
rū ē ꝙ vn⁹ ꝓ alio satisfacere nō pōt. Qm̄ ex
ieiunio vni⁹ caro alteri⁹ nō domatur. Nec ex
actib⁹ vni⁹ alt bn̄ agē ɔsueuit nisi foꝛte ꝑ acci
dēs inquātū. s. aliqs ꝑ opa bona pōt effectuʒ

grẽ alteri ꝓmereri que ẽ efficacissimũ reme-
diũ ad culpã mortalẽ euitandã. Sꝫ h̄ ẽ ꝑ mo-
dũ meriti magis q̃ꝫ ꝑ modũ satisfactiõis. Ac
cipe tñ ꝓ regula gnãli ꝙ nũq̃ꝫ ꝑmittendũ est
vt aliter ꝓ altero pniam faciat: nisi in penitẽ-
te defect⁹ appareat siue sit corꝑalis siue spũal'
vꝫ qꝛ ĩpotẽs vl' qꝛ nõ ẽ ita ꝓmpt⁹ ad illã pniaꝫ
exequendã. Hec ẽt ſuaꝛ in penitẽtijs ⁊ debi
tis mundi. qm̄ vnus nõ soluit alterius debi-
ta nisi ille ĩpotẽs sit ⁊c̄. Et hec sufficiant ꝓ p̄-
ma parte huius sermonis.

De integritate vere pnie cõsideratio ſa.

Secundo loco vere pnie
adequatã ꝯditionẽ videam⁹ vbi
tres ꝯclõnes subiũgamus. vꝫ.
Pria ꝯclõ ẽ ista. vꝫ. Quicũq̃ꝫ
aĩaꝫ suã pctĩs sauciatã sanare cupit: op⁹ ẽ: vt
corde sũmopere cõteraꝛ ⁊ amare lachrymetur.
Scd̄a ꝯclõ ẽ ista. Dolore pcti aĩa disposita ad
dei vicariũ ꝓperet ⁊ illa mãifestet. Tertia cõ-
clõ ẽ ista. Vulnere patefacto disciplinã sumat
⁊ carnẽ ꝓposse discreto castiget.

Qꝛ in vã pnia de omnib⁹ peccatis dolere
oportet. Conclusio p̄ma.

Ecipe p̄mã ꝯclõnẽ ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres
igram⁹ ṽitates. vꝫ. Pria ṽi. ẽ ista
An ad pctõꝝ delectionẽ sit nec̃ia con
tritio. Scd̄a ṽi. ẽ. An reqraꝛ ꝯtritõ de pctõ
originali. Tertia ṽi. ẽ. An requiraꝛ con-
tritio tã de pctĩs oblitis q̃ꝫ de alijs. Quãtuꝫ
ad p̄mã dico ꝙ nũq̃ꝫ poterit aĩa sanari nisi de
pctĩs suis vl' quoꝝ fuit cã siue occasio amaris-
sime doleat ⁊ ꝯteraꝛ. Et hãc ṽitatẽ oñdo tibi
auctoritate: rõne ⁊ exẽplo. Auctẽ p̄mo sic au-
di ꝓpham. Sacrificiũ deo spũs cõtribulatus
cor cõtritũ ⁊ humiliatũ deus nõ despicies. vbi
glo. sic aıt. Spũs cõtribulat⁹ ⁊ cõtrit⁹ ẽ sacri-
ficiũ in q̊ pctã soluũꝛ. Scd̄o audi Ezechielẽ
18. c. Conuertimini inqt ⁊ agite pniam ab oĩ-
bus iniqtatib⁹ vr̄is. ⁊ nõ erit in ruinã vobis
iniqtas ꝓijcite a vobis oẽs p̄uaricatiões ve-
stras in qb⁹ p̄uaricati estis ⁊ facite vobis cor
nouũ ⁊ spm̄ nouũ. Et idẽ paꝝ añ. si auerterit
se iust⁹ a iustitia sua ⁊ fecerit iniqtatẽ ſꝫ ab ho
minatiões q̃s opari solet impi⁹ nunqd viuet.
Oẽs iustitie ei⁹ q̃s fecerit nõ recordabũꝛ. In
p̄uaricatiõe q̃ p̄uaricat⁹ ẽ: ⁊ in pctõ suo q̃d pec
cauit in ipso morieꝛ. Ergo per locũ a ꝯrijs si
deplorabit pctã sua: vita viuet ⁊ nõ morieꝛ vt

ẽt ibidẽ idẽ ꝓpha oñdit. Itẽ audi pulcherri-
mã auc̃tẽ decretoꝝ. 33. q. 3. sic̄ Achab. Sicut
inqt Achab rex iniquus a ꝓpha rep̄hẽsus cũ
ꝯ se diuinã sñiam audisset: ꝑtimuit ⁊ magno
merore dep̄hẽsus ẽ. ita vt ꝓphe suo dñs dice
ret nõne vidisti Achab hũiliatũ corã me. quia
humiliatus ẽ. g̊ cã mei nõ inducã malũ in die
bus ei⁹. In qb⁹ dei ṽbis pensandũ ẽ: quõ ei
in electis suis meror amaritudinis placeat q
amittere timet deũ. i. offendẽ. si sic ei ⁊ ĩ repro
bo pnia placuit q timebat ꝑdere pñs seculũ h̄
oĩa ibi. Et sũt ṽba Grego. ol'ia. x. suꝑ Eze-
chielẽ. Hic pone illos text⁹ infra nõtos dñica
tertia in ſa ꝯsideratõe ⁊ in p̄ma conclõne ad
ſaꝫ ṽitatẽ. Text⁹ incipit. dolẽdũ ⁊c̄. Scd̄o
h̄ nr̄a ꝯclõ ꝓbaꝛ rõne: ⁊ arguo sic. Sic potẽ-
tie nãles sũt ad ipsũ agẽ: sic ṽtutes sũt ad ipm̄
bñ agere ⁊ vitia ad male agẽ. g̊ sicut per vitia
dicũtur mali ⁊ iniqui: ita per ṽtutes dicemur
boni ⁊ iusti. Sꝫ nũq̃ꝫ ꝑ vitia dicimur mali ni
si cũ delectamur in malo. g̊ nũq̃ꝫ dicemur bo
ni nisi cũ tristamur de malo. sꝫ h̄ tristitia nõ ẽ
aliud nisi cõtritio. g̊ ⁊c̄. ⁊ ꝯfirmaꝛ sic. opposi-
ta oppositiõis curanꝛ. sꝫ delectatione pcti aĩa
sauciaꝛ ⁊ vulneraꝛ. g̊ ⁊ tristitia eiusdẽ aĩa sa-
naꝛ ⁊ in grã restituiꝛ. Itẽ sic q̃ꝫto. n. aliqd pla
cet: tãto ei⁹ ꝯriũ displicet vt ẽt dic̄ btũs Tho. ĩ
4. di. 17. de⁹ autem q ẽ vltim⁹ finis super oĩa
placet. cũ oĩa ꝓpter ipsuꝫ desiderenꝛ. g̊ pctm̄
q̃d ab vltimo fine auertit debet sũme displice
re. Hec aũt displicentia volũtatis essentialiꝛ
vt idẽ doctor dic̄ nõ ẽ nisi ꝯtritio. ergo ad salu
tem aĩe est necessaria contritio. q̃re ⁊c̄. Ter
tio hec cõclusio ꝓbaꝛ exemplo. lege Isa. 38.
c. vbi ad litterã sic diciꝛ. In dieb⁹ illis egro
tauit. Ezechias vsq̃ꝫ ad mortẽ. ⁊ introiuit ad
eũ Isaias filius Amos ꝓpha: ⁊ dixit ei. hec
dicit dñs: dispone domui tue qꝛ morieris tu ⁊
non viues. Et conuertit Ezechias facieꝫ suã
ad parietem ⁊ orauit ad dñm: ⁊ dixit Obse-
cro dñe memento, queso quomodo ambulaue
rim coram te in veritate ⁊ corde perfecto ⁊ q̃d
bonũ est in oculis tuis fecerim. ⁊ fleuit. Eze
chias fletu magno. Et factum ẽ ṽbuꝫ dñi ad
Isaiã dicẽs. Vade ⁊ dic Ezechie. Hec dicit
dñs Dauid pr̄is tui. audiui orõnẽ tuã ⁊ vidi
lachrymas tuas. ecce ego adijciã suꝑ dies. 25.
ãnos ⁊ de mãu regis assyrioꝝ eruã te. ⁊ ciui-
tatẽ istã ꝓtegã ⁊c̄. q̃re ista ṽi. satis nõ. Qꝛtũ
ad ſaꝫ dico ſꝫ btm̄ Tho. in. 4. di. 14. ꝙ pnia

vt est ꝟitꝰ pōt dupľr ꝯsiderari. s. ꝓpͤe ⁊ impro
prie. Proprie pnīe dolorē iportat de p̄teritis
culpis a nobis cōmissis: ⁊ sic n̄ ē necīa ꝯtritio
de originali: q2 a nobis cōmissū nō ē: ſꝫ in no
bis ē ex pctō pmoꝝ parentū. de ꝯse. di. 4. fir/
missime. vbi dr̄ sic. Firmissime tene ⁊ nľlate
nus dubites: oēm hoiem q ꝑ ꝯcubitum viri ⁊
mulieris ꝯcipiť cū pctō originali nasci. h̄ ille.
Et sūt ꝟba Aug. ad petꝝ diaconū. Si autez
accipiať pnīa iproprie: tūc ois displicētia pcti
cōmissi aut a nobis aut nā nobis cōiūctis dici
pōt pnīa. Et sic de originali pōt esse ꝯtritio ⁊
pnīa tāq̄ꝫ de obstaculo ipediēte vitā eternam
Nec tn̄ de ipso pnīa iponi dꝫ. q2 originale pec
catū respicit penā dānī ⁊ satisfactio penā sensꝰ
q̄re ⁊c̄. Quātū ad tertiā ꝟitatē dico sꝫ cū/
dē in. 4. di. xvij. ꝙ obliuio pōt eē dupľr. vꝫ.
aut q2 illa totaľr a mēte excidit aut pti tm̄. q2. s.
aliqd illiꝰ mēorie trado. Recolo. n. h̄ sic fuisse
in gnāli ſꝫ in spāli ꝓrsus ignoro. Si totaliter
a memoria recessit tūc agēdū ꝓ viribꝰ ē vt ad
memoriā reducať si fecit qđ potuit nec ad mē
tē reduxit eo mō de ipo doleat sic illiꝰ noticiaꝫ
hꝫ. Et q2 in gnāli nouit: in genāli doleat. Si
aūt ꝑ im a memoria excidit: ⁊ fecit qđ potuit:
vt residuū ad memoriā reduceret: nec potuit:
tūc illiꝰ cuiꝰ recordať doleat: ⁊ de oblito sufficit
generalis cōtritio. Sꝫ si post tpis interuallūꝫ
residui memoreť: tunc de toto spāliter cōterať
Exemplū de paupe q soluere nō potuit q excu
satur. ⁊ tn̄ q̄ꝫ pmū soluē potit: obligať soluere
Sꝫ amore dei dic mihi pr̄. an oporteat me de
singulis pctīs spāliter dolē. ⁊ ꝑ se de vnoq̄ꝫ.
Dico ꝙ sicut in q̄libet pctō mortali ē actualis
auersio volūtatis a bono incōmutabili: ⁊ actu
alis ꝯuersio ad bonū cōmutabile: sic oꝫ vt i oī
remissione pcti sit spālis auersio a cōmutabili
bono ⁊ spālis ꝯuersio ad icōmutabile bonū qđ
ē ipse deꝰ. Hoc āt auerti ⁊ couerti nihil aliud
ē q̄ꝫ cōteri de malo. Dic tn̄ btūs Tho. in. 4.
dis. 17. ꝙ dolor siue ꝯtritio pōt dupľr ꝯsidera
ri. aut q̄ꝫtū ad pncipiū aut q̄ꝫtū ad tminū. Si
q̄ꝫtū ad pncipiū. s. cū qs de pctīs suis cogitať.
sic oꝫ vt de singulis doleat siue ꝑ ꝯtritionē: si/
ue ꝑ attritionē. Si āt ꝯsiderať q̄ꝫtū ad tminū
q nihil aliđ ē nisi dolor grā iformatus: sufficit
vna cōis ꝯtritio de oibꝰ. Et ille motꝰ agit i ꝟ
tute oiūꝫ pcedētiū dispōnū. h̄ ille. Cōtētor in/
ges. ſꝫ adhuc dic mihi pr̄. An iste dolor đbeat
eē maior de vno pctō q̄ꝫ de alio. Aia nolome

āpliꝰ de h̄ ingras. dicemꝰ. n. tibi ēt i dn̄ica tn̄a
sequēti aliq̄ pulcherria. Ad h̄ āt qđ q̄ris dico
tibi s̄m Petꝝ de tarātasio i suo. 4. di. 17. Qꝫ
sicut maior ē delectatio de vno pctō q̄ꝫ de alio
sic dꝫ eē maior dolor đ vno q̄ꝫ de alio. ⁊ nō sit
tm̄ dolor iterior q ē displicētia volūtatis đ pctō
ſꝫ ēt extior. s. penaľ ⁊ sensibiľ. Et h̄ siue sit i ge
nerali siue in spāli. Nā đ pctīs in cōi i q̄ꝫtū sūt
offensa dei dꝫ eē ꝯtritio đ maiori pctō hītualr
nō actualr. Et i spāli siľr eo ꝙ hꝫ maiorē rōeꝫ
dolēdi i maiōi pcō q̄ꝫ i miōi ⁊ maiōi offēse ma
ior pēa deť q̄r ⁊c̄. ⁊ h̄ sufficiāt ꝓ pn̄ti ꝯclone.
Qꝫ in vera penitentia que est sacramētū re
quiritur confessio. Conclusio secūda.
Ecipe h̄aꝫ ꝯclonē. vꝫ. dolore pcti aīa
a disposita: ad dei vicariū ꝓperet ⁊ illa
manifestet. vbi tres ingramꝰ ꝟitates
vꝫ. Pria ꝟi. ē ista vtꝝ ad verā pnīaꝫ reqrať
cōfessio. Scđa ꝟi. ē ista. vtꝝ veniale possit
sine ꝯfessiōe ⁊ grē ifusiōe lauari. Tertia ꝟi
tas. vtꝝ ad verā pnīa m requirať ꝓpositum
cauēdi in futuꝝ. Qꝛtuꝫ ad pmā ꝟi. dico ꝙ
ad verā pnīam requiriť de necessitate cōfessio
Et hoc tripliciter ꝓbo. s. auctē rōne: ⁊ exem/
plo. Auctoritate quidē. audi p̊ ꝓph̄aꝫ. Dixit
ingt cōfitebor aduersū me iniustitiā meā dn̄o
⁊ tu remisisti impietatē pcti mei. Vbi nō sup
illo ꝟbo. dn̄o ꝙ in veteri lege nō tenebāť ho
mines ad cōfessionē spālē suoꝝ pctōꝝ ⁊ disti/
ctam: ſꝫ solū ad generalē ⁊ indistinctā: quam
oñdebāt ꝑ determinatā sacrificioꝝ institutio/
nem. Nam offerētes sacrificia ꝓ peccatis eo
rum: deo sua pctā ꝓfitebāť. Sꝫ in lege noua
q2 deꝰ visibilis apparuit: visibilis ē deo. ⁊ di
stincte fienda cōfessio. Sꝫ cum ipsi visibiliter
loqui nō possimꝰ: vicario eiꝰ oia cōfitēda sūt.
Math. 18. Quodcūq̄ꝫ ligaueris sup terram
⁊c̄. 24. q. i. quocūq̄ꝫ. Est eni papa vicariꝰ xpi
in terris. ⁊ quicqd facit. facit auctē dei. extra đ
trāslationē epi. c. corporalia. cū glo. sup ꝟbo
dina. ⁊. c. q̄ꝫto. vbi in glo. dr̄ de ptāte pape.
Vnde textus parū post principiū dicit sic. Cū
ḡ fortiꝰ sit spūale vinculū q̄ꝫ carnale dubitari
nō dꝫ gn oipotēs deꝰ spūale cōiugiū qđ ē inť
epm ⁊ ecclesiā suo tm̄ iudicio reſuauerit dis/
soluēdū. Qui. s. deꝰ dissolutionē etiā carnalis
cōiugij qđ ē iter viꝝ ⁊ feminā: suo tm̄ iudicio
reseruauerit precipiēs: vt quos deꝰ coniunxit
hō nō separet. Nō. n. hoc humana ſꝫ potius
diuina potestate cōiugiū spūale dissoluiť cum

ꝑ translationē: depositionē: aut cessionē auctē
Romani pontificis quē cōstat eē vicariū ihu
xpi eps ab ecclesia remoueat̃ ⁊c̃. longū caplm
ē. Et gl. super v̈bo diuina dic̃ sic. Q̄d fit auctē
pape fit auctē dei. Et hoc ē verū si iusta causa fi
at. 24. q. 1. qd̄cūq3. q. 3. si qs nō recto. Et capi
tulū q3to parū añ medietatē capl'i sic dicit. Nō
eni hō s3 deus sepat: q̊s Roman⁹ pontifex q
non puniri hoīs: sed vicē veri dei gerit in ter
ris ecclesiarū necessitate vel vtilitate pensata:
non humana: sed diuina potius auctē dissoluit
⁊c̃. hec ibi. Et sunt v̈ba Innocentij tertij. et
glo. sup v̈bo illo puri hoīs: dicit ꝙ xp̃s l3 nō
sit purus hō. ē tñ v̈us hō: ⁊ nō solū ver⁹ hō: s3
ēt verus de⁹: ex̃ de here. c. cū xp̃s. vbi dr̃. Cū
xp̃s ꝑfectus de⁹: ⁊ ꝑfectus hō sit: mandamus
q̈tenus sub anathe intdicas: ne qs de ceto au/
deat dicē xp̃m nō eē aliqd ẜm ꝙ hō: q2 sic̃ xp̃s
verus de⁹ ē: ita ver⁹ hō ē: ex aīa rōnali ⁊ hūa
na carne subsistēs. h̃ ibi. Et sī v̈ba Alex. 3. ⁊
glo. sup h̃ verbo anathe. dicit. Quicunq3 ĝ ꝯ
riū dicit: excōicatus ē: q2 hoc dicere ē hereticū
⁊ heretici oēs sūt excōicati: vt in. c. ad abolen/
dā. de here. ⁊. c. excōicamus. Et ꝙ ēt xp̃s ve
rus sit hō ex humana carne subsistens habet̃
extra d' sum. tri. c. i. ⁊ ē articulus fidei nr̃e: h̃ i
glo. Cū igit̃ ex his oībus satis clareat vicariū
xp̃i eē in terris: cui oēs vices suas cōmisit ne
cesse ē vt ei ꝯfiteamur. Alij aūt epi ⁊ sacerdo/
tes a btō Petro sumpserūt auctē. di. 21. cleros
⁊. c. q3uis ⁊c̃. Cōcordant btūs Tho. in. 4. ⁊
Petr⁹ de tarātasio. di. 17. ⁊c̃. Scd̄o h̃ nr̃a
ve. ꝓbat̃ auctē bti Gre. i li. moꝝ. Qui inqt
ꝓmereri vult qd' expedit. i. desiderat: d3 ma/
lū cōfiteri qd̄ fecit. Inde nō temē mūdatis le/
prosis xp̃s ait: Ite ostēdite vos sacerdotibus.
Luc. 17. Tertio audi ambro. Non pōt inqt
qs iustificari a pctō: nisi fuerit pcm̃ añ ꝯfessum
Et intelligit̃ fcō l' ꝓposito; fcō dū pōt ꝓposito
dū facultas nō ē: qre ⁊c̃. Scd̄o ꝓbat̃ h̃ v̈i.
rōne sic: vno tñ prius dicto p̃supposito ẜm mē
tē Petri d' tarantasio. di. 17. in. 4. Notādū
igit̃ ꝙ passio gloriosa xp̃i ē tā pctī originalis
q3 actualis singulare remediū: v̈tus āt passi
onis in sacr̃is ipressa ē: q̄ fit vt nō possimus a
pcō: aut originali: aut actuali purgari sine sa
cramentoꝝ sumptione: vel in facto: qñ facul/
tas adest: vel i ꝓposito qñ articulus necitatis
sacr̃m excludit: ⁊ nō ꝯtēptus religionis. Sa/
cramentū baptismi ē institutū ꝯ pcm̃ origina/
le. de cōse. di. 4. c. firmissimē tene, in fi. ⁊ Jo.
3. Nisi qs renatus fuerit ⁊c̃. Cōfessio āt insti/
tuta ē ꝯ pcm̃ actuale. de pe. di. 5. ĝ sicut sīn ba
ptismo ab originali nō possum⁹ iustificari: dū
illo h̃re possum⁹: sic sine sacro ꝯfessiōis a pcō
actuali: si facultas aderit: nō possum⁹ iustifica
ri. Et accipe regulā gnālē: quā ponit beatus
Tho. in. 4. di. 17. ꝙ l3 qs possit iustificari sine
sacr̃is. null⁹ tñ pōt iustificari ꝯtēnēs sacr̃a: s3
de hoc infra. His sic notatis pōt sic formari
rō. Sicut se h3 baptismus ad originale: sic cō
fessio ad actuale ꝑ notabile. Sed sine baptis/
mo dū facultas adest: nō possum⁹ ab origina/
li mundari: ĝ sine ꝯfessione dū facultas adest
nō possum⁹ ab actuali mundificari. Q̄ ia ista i
intelligenti nota sūt. Tertio hec v̈itas ꝓba
tur exēplo. Nā sicut in egritudinib⁹ corpali/
bus si qs sanari cupit: o3 vt vulnus detegat:
vt dicit Boeti⁹ de cōsola. Si opam medicāis
expectas: o3 vt vuln⁹ detegas. Sic in spūali/
bus egritudinib⁹ necesse ē ꝯfessio. Inde ꝓmi
pentes: q2 suā culpā nō accusarūt: sed alter in
alterū culpam retorsit: grauit' st a dn̄o puniti.
Gen̄. 3. Et sic p3 ista ve. Q̄tū ad ẜa3 ve.
dico ꝙ duas h3 ptes. Pria ē vtrū pcm̃ venia
le sine ꝯfessione dimittat̃. Scd̄a ē vtrū pctm̃
veniale sine gr̃a dimitti possit. Q̄tū ad pri/
mā dico ꝙ ꝯfessio ad h̃ necīa ē: vt penitēs sa/
tisfactionē accipiat ẜm modū delicti. Nō pcō
veniali nō debet̃ pena satisfactoria taxata: q2
pena illa eēt ꝓportionata pcō mortali a q̄ ipm
pcm̃ veniale in infinitū distat: vt ꝑ solā ꝯtriti
onē interiorē3 veniale pōt remitti. Et si aliq̄
satisfactio exterius iniūgat̃: h̃ magis ad deuo
tionē excitādū vl' ꝯtritionē q3 ad satisfactionē
Et iō ad ꝯfessionē venialiū nō tenet̃ ēt de ne
cessitate absoluta. Quia si nec de eis penitere
nec ea euitare tenemur. Nec ēt ex necessitate
q̄ ē ex suppositione finis. s. remissiōis eoꝝ: q2
ēt sine ꝯfessione vel actu vel ꝓposito possunt
venialia remitti hec ẜm btm̃ Tho. in. 4. dist.
16. Ex qbus v̈bis apparet ꝙ venialia sine cō
fessione dimittūt̃. Nota tñ ꝙ si qs eēt in pctō
mortali: ⁊ remedia circa pctā venialia faceret
de qbus dcm̃ ē. s. añcedenti ẜmone: de qbus
ēt i. 4. sniaꝝ. di. 16. dr̃. Et tñ nō cōfiteret̃ qñ
adesset facultas: nō ꝑꝑ h̃ remittit̃ vēiale. Nō
eni pōt veniale ab aīa remitti durāte mortali
Et rō ē: q2 ẜm Greg. hec ē dr̃a vna int' pcm̃
mortale ⁊ veniale: qm̃ veniale mentē offuscat

lz mortale totalit̃ tenebrosã facit. Nõ sic: ob/
scuritas siue offuscatio pc̃ti venialis: nõ tollit̃
nisi p̱ lucẽ spualẽ. Lux ãt spũalis ẽ gr̃a. Sed
gr̃a ĩ mẽtẽ ingredi ñ põt nisi pc̃m mortale tol
lat̃. ḡ q̃zdiu hõ ẽ ĩ mortali. nõ põt fieri remis/
sio de veniali. Et btũs Tho. in. 4. di. 16. dicit
sic. Remoto p̃ori remouet̃ ꝛ posterius. Nec
posteri⁹ restituit̃ nisi p̃ori restituto. Feruor ãt
charitat̃ cui veniale opponit̃: ẽ posterior ĩpa
charitate. vñ q̃zdiu charitas nõ restituit̃: nec
feruor charitatis repari põt. In q̃ repatiõe cõ
sistit pc̃i venialis dimissio. Sicut ẽt repatiõe
charitatis fit dimissio pc̃i mortalis. Et iõ pec
catũ veniale nõ dimittit̃ durante mortali: h̃ il
le. Sed dices amore dei dic mihi: posito q̃ qs
viueret sine pc̃õ mortali ꝛ veniali: sic̃ credit̃ d̃
btã v̾gine: eẽt ne ille obligat⁹ ↄfessiõi sacr̃ali
de qua d̃ pe. ꝛ re. c. oĩs vtriusq3 sex⁹ dr̃. Hic
aĩa ẽ duplex rñsio doctoꝝ: qdã di cũt q̃ sic p̱p̱
p̃ceptũ eccl̃e. Alij dicũt q̃ sufficit se repñtare:
ꝛ se inuicẽ a pc̃õ oñdat: vt ad cõmunionẽ ad/
mitti possit. Et dicũt q̃ p̃ceptũ ecclesie obligat
illos q̱ hñt q̃ cõfiteri debeãt. Et hanc vitã inse
quit̃ btũs Tho. Et h̃ sufficiãt q̃tũ ad istam p̱/
tẽ istius veritatis. Q̃tũ ad t̃ciam vtrũ. s. ve
niale dimitti possit sine gr̃a: apparet rñsio q̃
nõ imo p̱ ipam gr̃am expellit̃ q̃dcũq3 peccatũ
Nã dũ hõ ↄterit̃ ꝛ confitet̃ gr̃a infundit̃ p̱di/
ta. Luc. 15. Afferte illi stolã p̃mã: ꝛ p̱ ↄñs oĩs
tenebra ꝛ offuscatio ab aĩa pellit̃, tenebra ãt dr̃
mõtale pc̃m: offuscatio pc̃m vẽiale vt ex dict̃
app̱et: q̃re ꝛc̃. Et sic p3 h̃ ve. ꝛc̃. Q̃tũ ad q̃rtã
ve. añtis ↄcl̃onis: v3. An ad verã pniã3 req
rat̃ ꝓpositum cauendi in futuꝝ: ꝛ dico q̃ sic:
ꝛ h̃ ꝓbat̃ auc̃te: rõne ꝛ exẽplo. Auc̃te sic. au
di pulcherrimã auc̃tẽ decretoꝝ de pe. di. 3. c.
irrisor. Et sunt v̾ba Isi. de sum. bono. Irri
sor inq̃t nõ penitens est: q̱ adhuc agit q̃d peni
tet. Nec vr̃ deũ poscere subditus: s3 subsana
re superbus. Canis reuersus ad vomitũ: est
penitẽs ad pc̃m. Multi eñi idesinent̃ lachry
mas fundũt: ꝛ peccat̃ nõ desinũt. Quosdã ac
cipe lachrymas. i. fundere ad p̱niã3 cerno: ꝛ ef
fectũ pnĩe nõ hr̃e: q̃ incõstantia mentis: nunc
recordatione pc̃ti lachrymas fundũt: nũc v̾o
reuiuiscente vsu ea que fleuerũt iterando cõ/
mittunt. s. in volũtate vel in actu: vt dicit glo.
interlinearis. Et ibidẽ alie etiã ponũt̃ auc̃tes
ad hoc faciẽtes. Hec sufficiãt ad p̃ñs: q̃ ẽt in
tertia sequenti dñica de istis dicemus. Scd̃o
ista v̾itas ꝓbat̃ rõne. Recidiuũ eñi peius ẽ
q̃3 casus p̃mus in egritudinibus corporalib⁹
ꝛ sũme fugiendũ vt dicũt medici. Similit̃ in
egritudinibus spũalibus intelligendũ ẽ: vt di
cit dñs Bona. in. 4. di. 22. q̃re ꝛc̃. Tertio hec
ve. ꝓbat̃ exẽplo. Nã pharaõi flagellato a do
mino p̱p̱ pp̱l̃m dei quẽ captiuũ tenebat: ñihil
profuit eius confessio: cum dixit peccaui: quia
peccato desistere non intendebat: nec derelin
quere sui cordis duritiã. Dauid autẽ dicens
peccaui cũ intentione cauẽdi in futurũ: indul/
gentiã ꝓmeruit delictoꝝ: vñ dñs p̱ Nathan
ꝓpham dixit. Ttranstulit dñs pc̃m tuũ. 2. rñ.
12. Sed dicẽs p̃r Amb. grãdis mihi dubitatõ
in mentẽ venit. Pono p̱ casũ q̃ qs confiteat̃
cũ ꝓposito nõ cauẽdi in futurũ: ẽ ne talis con
fessio acceptanda. Itẽ dico de ficte accedente
ad ↄfessionẽ. Dico aĩa mea q̃ doctores no/
stri sanxerũt q̃ talis cõfessio acceptanda ẽ. Et
ẽt canoniste cõfirmãt. Sanct⁹ Tho. in. 4. di.
17. dicit sic. Q̃uis talit̃ cõfitẽs fructũ absoluti
onis nõ recipiat: tñ recedẽte tali ꝓposito vel
fictiõe p̱cipere incipiet. Sicut ẽt dr̃ de alijs sa
cramẽtis: vñ cõfessionẽ iterare nõ tenet̃ q̱ ad
cõfessionẽ fictus accedit: s3 illa recedẽte eã cõ
fiteri tenet̃. Hoc ẽt p3 de pe. di. i. c. mensurã
§. nõ ita. Dñi v̾o canoniste ponũt pulcherri
mũ tex. de pe. ꝛ re. c. q̃d qdã. vbi dicit tex. sic
Q̃ qdã ad cõfessionẽ de criminibus veniunt
Et q̃3uis confiteri velint: se tñ asserunt absti
nere nõ posse. con. tue talit̃ rñdemus q̃ eorũ
cõfessionẽ recipere debes: ꝛ eis cõsiliũ de cri/
minib⁹ exhibere. Et nõ bñ dicit glo. inter q̃ ñ
dicit absoluere. Quia l3 nõ sit v̾a h⁹mõi pnĩa
admittẽda tñ ẽ eoꝝ cõfessio. Et crebris ꝛ salu
brib⁹ monitis ẽ pnĩa inducẽda: h̃ ibi. Et glo.
int̃linearis sup̱ v̾bo inducẽda dicit sic. Non
dicit q̃ fiat absolutio: s3 ĩ penã criminũ q̃ cõ/
misit: ne det̃ sibi mã despandi: h̃ ibi. Et rõ q̃/
re sic statuit eccl̃a ẽ: q̃ l3 talis cõfessio ñ sit v̾a
ẽ tñ bona vt dispõ qdã ad verã pniam. Po
terit eñi dei gr̃a penitẽ. 32. q. 2. c. ancillã ĩ fine
vbi sic dr̃. Nemo desp̱and⁹ ẽ dũ in corp̱e con
stitut⁹ ẽ: q̃ nõnũq3 q̃d d̾ra etatis differt̃ cõsi/
lio maturiori p̱ficit̃. Et sũt v̾ba Leõis pape
Nã q̃ñq3 pnĩa differt̃ ad tp̃s: donec deuerue
scat cl̃pa luxurie de pe di. 3. c. sunt q̱ arbitrãt̃
Quare cõcludam⁹ vt ẽt ponit glo. sup̱ dicto
c. q̃ qdã. vbi dicit sic. Talis pnĩa non est v̾a
i. fructuosa quo ad vitã eternã: tñ valet ei: q̃

sentiet fructū eius: cū de alio crimine pniam egerit de pe. di. 3. §. vl. in fi. Et ideo tal' cōfessio admitti dʒ, put hic dicit hec glo. Et pōit dicta glo. hanc dubitationē. Sed pone ꝙ nō peniteat de alijs valebit ei pnia: vtiqʒ. Nã ʒ oia bona q̄ quisqʒ facit in vita ista: ꝓsūt ei ad vitã eternã ꝓmerendã: vel saltē ad min⁹ suppliciū subeundū. de pe. di. 3. c. vl. ꝛ incipit: si qs aūt aut ad bonū tpale obtinendū. ꝺ peñ. di. 3. c. canēdū. ꝛ. 22. q. 2. c. si q̄libet clpa aut ad h̄ vt de⁹ citi⁹ illustret cor ei⁹ ad vera pniaʒ. de pe. dist. 5. c. falsas. h̄ glo. t. Quã ob rē ad min⁹ tal' cōfessio valet vt dispō sic dcm̄ ē. Sʒ ego circa dicta bti Tho. dubito. Dicit eni ꝙ talis ꝯfessio ñ ē reiterãda: ſʒ recedēte tali fictiōe ꝛ ꝓposito dʒ ꝺ fictiōe ꝛ de ꝓposito malo qꝺ habuit ꝯfiteri vr̄ h̄ stare nō posse: qꝛ lʒ talis ꝯfessio acceptet: ꝛ pnia ei aliq̄ imponat: nō tñ dʒ absolui vt patet ex dictis. Et iō Raymūd⁹ ꝛ Hosti. dicūt talē ꝯfessionē reiterandã: qꝛ pma ñ fuit in charitate: iō nō valuit. Sed ego dico ꝙ beat⁹ Tho. intelligit qñ ille q ꝯfitet vadit cū ꝓposito nō abstinendi: nec de hoc dicit culpam suã: ſʒ tñ oia alia pcã sua dicit: manifestū ē ꝙ sacerdos dʒ eū absoluere: cum nō sit inspector cordis: ꝛ tal' talit absolutus veniēs postea ad verã cōfessionē: nō dʒ pmã cōfessionē reiterare: ſʒ sufficit, ꝙ de malo ꝓposito se accuset. Et ita intelligit de fictiōe. Qꝺ ãt dcm̄ ē. s. ex gl. ꝙ tal' absoluend⁹ nō ē: sed cōsulendū ei: vt dicit tex. ꝙ qdã. Intelligit qñ cōfitēs libere sua pcã dicit: ꝛ ēt cōfitet: ꝛ expresse dicit se nō posse abstinere: nec intendere se velle abstinere. manifestū ē ꝙ talis absoluendus nō est: ſʒ cōsulendus ꝛ acceptari dʒ talis confessio: qꝛ postea ꝑ dei grãm poterit ad verã pniam illuminari: ad quã forte illuminationē nō ꝑuenisset si illã confessionē non fecisset. Esset tamē sanū consiliū: vt ēt pmã confessionē reiteraret. Nã vt dicit aug. Laudandus ē q de pctis cōfessis ꝑꝑ spē venie denuo cōfitet: de pe. disti. Quãto inqt plurib⁹ qs cōfitet sub spe veñie tanto facili⁹ consequit grãm remissionis: hec ille. Et hec sufficiant ꝓ ista conclusione.

Q ad verã pniam reqrit satisfactio Cō. 3.

Ecipe tertiaʒ ꝯclōnē vʒ. Vulnē pcti
a patefacto: aia disciplinã sumat: ꝛ car
neʒ ꝓposse discrete castiget: vbi tres

ĩ ngram⁹ ve. vʒ. Pria ve. ē ista. Vtrū satisfactio sit ad verã pniam necia. Scd'a ve. est Vtrū satisfactio possit iponi ꝺm q̄ʒtitatē clpe in hac vita. Tertia ve. ē. An peccator sit debitor maioris pene q̄ʒ in confessione acceperint

Qtū ad pmã ve. dico ꝙ cū satisfactio sit ꝑs pnie: vt pʒ in. 4 di. 16. Et totū nō sit ꝑfectum sine suis ꝑtibus sequit ꝙ pnia ṽa reqrit post cōfessionē satisfactioʒ. Nã lʒ ꝑ ꝯtritionē ꝛ cōfessionē nobis culpa dimittat: tñ ꝑꝑ dei iusticiã q̄ nil inultū abire ꝑmittit: adhuc ꝙ pctō ad aliquantã penã obligamur. Et h̄ obligatio ꝺʒ doctores reat⁹ pcti dr̄. Iñ ps. Apprehēdite inqt disciplinã: ne qñ irascat dñs: ꝛ pereatis ꝺ via iusta. s. quã ꝯsecuti estis ꝑ ꝯtritiōʒ ꝛ ꝯfessionē. ꝛ si dr̄ ꝯ. Nullū simplex hʒ ꝑtē ꝺʒ Ambro. O ē sacrʒ ē simplex: g̊ nō hʒ ꝑtes: ſʒ pnia ē sacrm̄: g̊ ñ hʒ ꝑtes. Dicit btūs Tho. i. 4. di. 16. ꝙ dubitat an illa auctas sit Ambro. ſʒ posito ꝙ sic. dicat ꝙ sacrm̄ ē simplex rōne effectus ꝑncipalis ꝛ ṽtutis simplicis q̄ opat: ſʒ ĩnãle ē sacro ꝑt eē cōpositū: sic pʒ i cōfirmatiōe ꝛ eucharistia: vñ i pnia ãt act⁹ hūani sit mã: q actus ꝑ q̄ndã recōpēsationē tollūt offēsã clpe pcedētis. Et cū i actib⁹ hūanis sit grad⁹ qdã ad ꝑfectionē ꝑtingendi ꝑꝑ diuersas hois ꝑtes: q̄rū vna aliã mouet oʒ ꝙ diuersa ꝺm ordinē ad ꝑfectionē pnie ꝯsiderēt: h̄ ãt diuersa dicūt ꝑtes pnie. Et sic pʒ ꝙ ꝑtes pnie assignant ꝺʒ mãʒ pnie: q̄re ꝛc.

Qtū ad ꝺam ve. dicūt qdã ꝙ nō ē possibile ꝙ det sufficiēs pnia ꝑ respectuʒ ad q̄ʒtitatē culpe. Et rō: qꝛ culpa nr̄a infinita ois nr̄a oꝑatio finita: sed finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio: g̊ nō vr̄ aliq̄ nr̄a satisfactio sufficiēs. Ego ãt dico sic ꝙ duplex ē ꝓportio sicut duplex ē eq̄litas. Nã q̄dã dr̄ eq̄litas q̄ntitatis ꝛ q̄dã ē eq̄litas ꝓportiōis. Eq̄litas q̄ntitatis ē sicut int̄ duas lineas pedales: q̄ adequant ad inuicē ꝺm q̄ʒtitatē: ꝛ isto mō vna magna q̄ʒtitas minori adeq̄ri nō pōt. Eq̄litas ꝓportiōis ē octo ad q̄ttuor: ꝛ ad q̄ttuor duo: q̄ adequant i ꝓportiōe dupla: ꝛ sic maxia q̄ntitas mīme cōꝑari pōt: sic octo ad q̄ttuor: ꝛ eꝯ°: qm̄ vtrobiqʒ ē ꝓportio dupla. Mō ad ꝓpositū dico ꝙ lʒ oꝑa nr̄a adequari dĩne offense nō possint eq̄litate ꝺm q̄ntitatē: bñ tñ ꝺm equalitatē ꝓportiōis. vñ lʒ h̄ elemosyna l' orō sit finita ꝛ offensa ifinita ꝺm q̄ntitatē: pōt tñ esse infinita ꝺʒ ꝓportionē qm̄ tñ erit valor illi⁹ rōne alicui⁹ adiuncti ꝙ ipsa erit infinita: h̄ ãt adiunctū charitas ē: rōe cu⁹ ois nr̄a oꝑatio meritoria ē. Dic tñ beat⁹ tho. ꝙ sic offēsa hʒ q̄ndã ifinitatē ex ꝑte di

uine maiestatis: ita opa nr̃a hn̄t quādā infini
tatē ex pte dīne mīe: q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā
ve. dico ꝙ difficile ē posse assignare debitā pe
nā ꝓ pc̄is: tn̄ si sacerdos debitā diligentiā ad
adhibuit: ⁊ penitens patus ē facere totū: ⁊ ex
rōnabili cā: vt debilitate vel simili sacerdos n̄
ipōnit debitā penā illa q̄ hic nō sufficit: supple
bit̄ in purgatorio: ⁊ forte illud modicū in tan
ta charitate fiet ꝙ stati euolabit. Magis pēsa
tur cū q̄ꝫta charitate aliqd fiat q̄ꝫ ꝙ fiat quare
⁊c̄. Sed volo notare hic vnū dc̄m ꝑꝑ supradi
cta in pͥma ve. ꝙ ꝯtritio: ꝯfessio: ⁊ satisfactio:
sūt ptes pnīe sacri ⁊ nō ꝟtutis. Et sic in satis/
factione actꝰ nr̄i q se hn̄t ꝑ modū māe: sūt par
tes satisfactionis pnīe sacri ⁊ non ꝟtutis. Et
hanc rōnem assignat btūs Tho. in. 4. di. 16.
Qm̄ illud qd sequit̄ rem nō cōponit illā. qm̄
ptes sūt pͥores toto. vn̄ cū actꝰ nr̄i sint posterio
res ꝟtutibꝰ: a qbꝰ eliciūt̄ diuersi actꝰ q s̄m or/
dinē a ꝟtute aliq̄ ꝓgrediūt̄ nō faciūt cōpōnē
aliquā in ꝟtute. ⁊ iō p̄dicta tria nō sūt partes
pnīe ꝟtutis: ſꝫ pnīe sacri: q2 ipsi actꝰ sūt quasi
mā sacri. ⁊ penes mām: seu penes diuisionē
mē ptes resumūt qnqꝫ. Et sic dr̄ ꝯ. Justitia
exigit vt ꝑ q̄ qs peccat: ꝑ illa puniat̄. Sed hec
tria q̄ assignāt̄ ptes pnīe: sūt q̄dā pene corrn̄/
dentes illis qbꝰ peccamꝰ. ḡ ad ꝑfectōꝫ iustitie
exigūt: ſꝫ nō nisi ad ptē illam: q̄ pnīa dr̄. ḡ illa
tria sunt ptes pnīe ꝟtutis. Dic̄ btūs Tho. ꝙ
verū ē: ꝙ ista tria requirūt̄ ad pnīam ꝟtutem
nō tn̄ vt ptes eius: ſꝫ hn̄ vt actus pnīe ꝟtutis
q2 in oībꝰ illis tribꝰ actibꝰ. s. ꝯtritōe: ꝯfessiōe
⁊ satisfactione inueniunt̄ oēs circūstātie qbꝰ
integrat̄ medium ꝟtutis. Et hec sufficiant ꝓ
secūda parte huius sermonis.

De iustificatōe aīe peccatric̄. Consi. 3.

Merito quidem ꝑꝰ verā
pnīaꝫ aīe paupcule qd seq̄t̄ vidē
dū ē: ⁊ q̄ ē cōdig̃ retributō. iustū
qppe ⁊ eq̄ssimū ē vt remoto luc̄
obstaculo lux ī aīaꝫ igrediat̄ ⁊ alio mō hituata
⁊ vestita reperiat̄. Jō h̄ pͦ p̄dc̄ā d̄ iustificatōe
aīe peccatricis videamꝰ. Ad cꝰ declarationē
tres ꝯclōnes subiūgamꝰ. vꝫ. Pͥa ꝯclo est
ista. Sic̄ ꝑ mortalē culpā efficit̄ aīa deo rebel
lis ⁊ inimica: sic ꝑ verā pnīaꝫ iustificat̄: ⁊ dei
fit amicissima. Scd̄a ꝯclo ē ista. maior ⁊ mira
bilior res ē aīe peccatricis iustistificatio q̄ꝫ mū
di creatō ⁊ Lazari alioꝝ qꝫ mortuoꝝ suscitatō

Tertia ꝯclo est ista. Lꝫ q̄ꝫdiu aīa est in hac
vita corpi vnita possit penitere: nō tn̄ tutū est
vite terminum expectare.

Quō aīa iustificatur. Conclusio pͥma.

Ecipe pͥmā ꝯclōē ⁊c̄. Satis. n. aīa ca
ra ex dc̄is apparꝫ ꝙ ex pc̄tō amicitia
dei ꝑdat̄. iō illud tanq̄ꝫ ꝑ se notū reli/
quamꝰ. Q̄ āt ꝑ pnīaꝫ amicitiā dīnā ꝯhamꝰ as
sidue meditandū duximꝰ ⁊ ꝓbandū. Ad cuiꝰ
declarationē tres more solito ꝟi. ingramꝰ vꝫ
Pͥa ve. ē ista. Quid ē aīe iustificatio. Se/
cūda ꝟi. ē. Quot reqrunt̄ ad aīe iustificatōꝫ
Tertia ve. ē. Quot impediūt aīe iustificatiōꝫ
Q̄tū ad pͥmā ve. dico ꝙ iustificatio ē pc̄ōꝝ
remissio ⁊ bonoꝝ operꝝ ꝯsumatio hec diffini
tio siue descriptio tollit̄ ex glo. sup eplām ad
Ro. 8. Et ponit btūs Tho. in. 4. di. 17. Ad
cuiꝰ declarationē notandū s̄m btm̄ Tho. ibi/
dē ꝙ iustificatio d̄ sui rōne iportat motum ad
iusticiā. Justitia āt vt ponit phūs. 5. ethico.
tribꝰ modis dr̄. Vno mō inq̄ꝫtū ē q̄dā spālis
ꝟtus eq̄litatē ꝯstituēs ⁊ s̄uans i cōmutatiōi/
bus fiēdis vel distributiōibꝰ fiēdis bonoꝝ
cōicabiliū q̄ sūt nec̄cia in vita. Nā qn̄ qs bona
que deberēt cōmunicabilit̄ distribui: vel com
mutari idebite. i. nō s̄uata eq̄litate ꝑsonarum
distribueret vl̄ cōmutaret: ꝑfecto iniustꝰ dice
ret̄. Et iste ē vnꝰ modꝰ accipiēdi iusticiā. A/
lio mō capit̄ iusticia inq̄ꝫtū ē quoddā nomen
gnāle ad oēs ꝟtutes: inq̄ꝫtū. s. actus eaꝝ ad
bonū cōe ordinat s̄m directionē leg̃. Et hec
iustitia legal̄ dr̄: s̄m quā oēs leges iuste q̊dā/
mō dicūt̄: vt dicit phūs in lr̄a. Tertio mō ca/
pit̄ iusticia methaphorice: inq̄ꝫtū. s. dic̄ quēdā
statū rectitudis ī hoīe q̄ꝫtū ad ptes ipsiꝰ vt qn̄
aliq̄ ps aīe subdit̄ supiori pti: vl̄ ipsi deo: ⁊ dr̄
h̄ iustitia methaphorica: eo ꝙ diuerse ptes ho
minis ꝯcipiūt̄ sicut diuerse ꝑsone. Ista āt re/
ctitudo ⁊ iusticia q̄ iferiores vires subdūt̄ su/
piorībꝰ: vel ipsi deo: tollit̄ ꝑ mortale pc̄m: ⁊ ꝑ
grām recuperat̄. Iste ḡ motꝰ q aīa a pc̄ō rece/
dit: ⁊ adheret icōmutabili bono dr̄ iustificatio
Nā i q̄libet motu ē recessus a tmino a q̄ ⁊ ac/
cessus ad terminū ad quē: ⁊ iō in iustificatōis
diffinitiōe dr̄ remissio pc̄tōꝝ tanq̄ꝫ recessus a
termino a quo. Et bonoꝝ opeꝝ ꝯsūmatio: tā
q̄ꝫ accessus ad tminū ad quē. Et nō ꝙ lꝫ ista
rectitudo originalit̄ sit a volūtate: q̄ ē pͥn^m me
rendi ⁊ demerēdi: ē tn̄ i oibus ptibꝰ aīe q̄si re
ctificans sicut in subō. Sꝫ dubitat̄. Nō eni

vr̄ mihi ꝙ iuſtificatio ſit remiſſio pctōꝝ: qꝛ re
miſſio pctōꝝ ē effect⁹ dīne grē ⁊ nō iuſtificati
onis. Dico ꝙ iuſtificatio pōt dupl'r ſumi: aut
vt reſpicit ad iuſtificari: aut vt reſpicit ad iuſti
ficatū eē. Si vt reſpicit ad iuſtificari: ſic iuſtifi
catō nihil aliđ ē niſi mot⁹ ad iuſticiā p̄dictā. ſ.
ordinatio ⁊ diſpō viriū aīe inferioꝝ ad obedi
ēdū virib⁹ ſupiorib⁹ ⁊ ipſi đō. Si āt reſpicit ad
iuſtificatū eē: ſic ē effect⁹ p̄dicte iuſticie. Nā p
talē iuſticiā aīa dr̄ iuſtificata: ſic albedīe aliqđ
dr̄ albatū. Talis aūt rectitudo ⁊ iuſtitia fluit a
dīna grā: qm̄ grā dei ē illa q̄ dirigit ⁊ illūiat in
feriores vires vt ſubdant̄ ſupiorib⁹: vel ipſi
deo. Nā ſicut ab eēntia aīe fluūt potētie aīe:
ita rectitudo potentiaꝝ ab ipa grā q̄ ē pfectio
eēntie ipſius aīe: ⁊ int̄ potentias ipſi⁹ aīe: dña
volūtas q̄ alias v̄tutes ad opatōnē mouet: p̄
dictā rectitudinē alijs potētijs largit̄. Ex q
bus apparet ꝙ p̄dicte iuſticie ⁊ rectitudis cau
ſa pͣ ē grā dei: ⁊ ꝯñter charitas q̄ volūtatē ad
finē pducit: a q̄ ē rectitudo p̄dicta. Et pp̄ hoc
ipſa iuſtificatio ē effectus p̄dicte iuſticie: ſilr ⁊
pctōꝝ remiſſio: ſicut cāe formalis ꝓrie ⁊ ēt ef
fectus grē ⁊ charitatis: ſicut cāe q̄ ꝓria ē cāe ꝓ
xime. ſ. ipſi iuſtitie. Et qꝛ a ꝓximis cauſis vl̄
t̄minis dꝫ fieri denoīatio: iō p̄dict⁹ mot⁹ vl̄ de
t̄miatio mot⁹: qđ ē ipſa iuſtificatio: magꝭ de-
noīat̄ a iuſticia: ⁊ dr̄ iuſtificatio: q̄ꝫ a charita-
te vel grā: qꝛ nō dr̄ gratificatio. Et ſic ex his
pꝫ ꝙ pctōꝝ remiſſio ⁊ iuſtificatio qđ idē ē: eſt
effectus iuſticie ⁊ grē ⁊ charitatis: ſꝫ iuſticie vt
cāe ꝓrie ⁊ charitatis ⁊ grē: vt cāe ꝓxime: ipſi
cāe ꝓrie. ſ. ipſi iuſticie. Hec poſui đ itētione
btī Tho. in. 4. di. 17. ar. 1. Et h̄ ſufficiāt ꝓ pͣ
ve. Q̄tū ad ſcđam ve. dico ꝙ ad pn̄s ſex req
runt̄ ad iuſtificationē aīe vꝫ. Pº grata ⁊ be-
nigna volūtas dei amoroſa. 2º dulciſſima xp̄i
ieſu itercēſſio ſpecioſa. 3º expulſio pcti ⁊ grē
infuſio vigoroſa. 4º motio liberi arbitrij aīo
ſa. 5º fides ſcā illūinoſa. 6º ꝯtritio v̄a ⁊ o-
poſa. Nō cures ſi i declarādo aliq̄ p̄ponat̄ vl̄
poſtponat̄. Accipe p̄mā ꝯditionē q̄ reqrit̄
ad aīe iuſtificationē: ⁊ dr̄ grata ⁊ benigna vo
lūtas dei amoroſa. Cū eni đs ſit cā pͣ ⁊ vl'is
q̄rūcūqꝫ effectuū: nec̄e ē vt ⁊ ad cū effectū cō-
currat Jo. 1. O ia p ipm ſcā ſi ⁊c̄. Audi aug.
in ꝓſolodion. c. 5. Si volūtate inqt ſua p̄ſu-
mat pctōr: mūdari n̄ pōt: nec ex corđ ꝯpūgi qꝛ
petr⁹ niſi eū xp̄s aſpexiſſet: nūq̄ꝫ pnīa duct⁹
amare fleuiſſet. Et intell'r đ reſpectu ſpūali ⁊

nō corꝑali vt ſepe oñdim⁹: qꝛ xp̄s erat ī cāere
tormēti: ⁊ Petr⁹ foris i atrio ſtās. Itē audi
⁊ eundē i li. de p̄deſtinatōe ſcōꝝ. c. 3. De⁹ iqt
ē q iuſtificat ipiū: n̄ p̄uenit⁹ hūana volūtate: ſꝫ
ipe p̄ueniēs hūanā volūtatē ſua mīa: ⁊ mgr̄ i
i. 4. di. 18. Sol⁹ inqt de⁹ mūdat hoiem iteri⁹ ⁊
a debito etne mortis abſoluit: q ꝑ ꝓpham aīt
Ego ſol⁹ deleo iniqtates ⁊ pcā ppl'i. Et nota
hanc regulā gnālē q̄ꝫtū ex p̄te dei: ꝙ nulla rō
bonitatis hūana deū mouet ad pctōrē iuſtificā
dū: nec vlla malicia mouet ad eūdē reproban
dū: ſꝫ ſola dīna mīa mouet deū ad diligendūꝫ
pctōrē ad vitaꝫ. Et ſola iuſticia dei mouet ad
pctōrē r̄probādū ad mōtē. Et ita intell'r ꝙ de⁹
ſine meritꝭ iuſtificat ⁊ dānat ad Ro. 9. Nō ē
volētꝭ neqꝫ currētꝭ: ſꝫ dei miſerentꝭ: vt illđ ſi
ne meritis det̄minet v̄bū a p̄te ſuppoſiti. Si
āt det̄minaret v̄bū a p̄te appoſiti: tūc de⁹ nul-
lū eligit ad vitā: vl̄ reprobat ad mortē ſiñ me
ritis. Iſta expoſitio ē Nicolai đ lir. ſup ep'laſ
Pauli ſup illo v̄bo nō volētis neqꝫ currētꝭ
ad Ro. 9. Et ſic pꝫ pͣ ꝯditio. 2ª ꝯditio eſt
dulciſſima Ihu xp̄i intceſſio ſpecioſa. Sic̄. n.
paſſio xp̄i nos iuſtificauit a pcō p̄rū' ꝑentum.
Apoc̄. 1. Lauit nos a pctis nr̄is i ſāguine ſuo
ſic ꝑ ei⁹ intceſſionē a pctis liberamur ⁊ iuſtifi
camur. ad Ro. 3. O ēs peccauerūt ⁊ egēt gl'ia
dei. iuſtificati gratis ꝑ grām ipſi⁹ ꝑ redēptio-
nē q̄ ē in xp̄o Jeſu quē de⁹ poſuit ꝓpitiatorē
ꝑ fidē i ſāguine ei⁹: ad oñſionē iuſticie ſue pp̄
remiſſionē p̄cedētiū delictoꝝ. Ubi nō ſcđm ni
co. đ lir. ꝙ xp̄s ih̄s multiplici mō ſtat ꝓ nobiſ
añ p̄rem. Prīo vt nr̄ redemptor. Job. 9.
Scio ꝙ redēptor me⁹ viuit ⁊c̄. Et. p̄s. Redē
ptionē miſit dn̄s in ppl'o ſuo ⁊c̄. 2º vt media
tor. 1. Thimo. 1. Mediator dei ⁊ hoīuꝫ homo
xp̄s Ih̄s. 3º vt doctor ⁊ mgr̄. Johe. 2. Leta
mi in dn̄o deo v̄ro: qꝛ dedit nob̄ doctorē iuſti-
cie. Et ipſe dicebat diſcipulis ſuis: vos voca
tis me mgr̄ ⁊ dn̄e: ⁊ bn̄ dicitis ſuꝫ eteni. 4º
vt aduocat⁹ nr̄. 1. Jo. 2. Aduocatū hēm⁹ apud
p̄rem ihm xp̄ꝫ iuſtū: ⁊ ipe ē ꝓpitiator ꝓ pctis no
ſtris: ⁊ nō ꝓ nr̄is tm̄: ſꝫ ēt toti⁹ mundi. 5º vt
defēſor. Iſa. 19. In illa die erit altare dn̄i i me
dio egypti: ⁊ paꝝ infra. Clamabūt eni ad do
minū a facie tribulātꝭ: ⁊ mittet eis ſaluatorē ⁊
ꝓpugnatorē q liberet eos. p̄s. Dn̄s defenſor
vite mee a q̄ trepidabo. 6º vt teſtis nr̄. apoc̄.
3. Hec dic̄ q ē teſtis fidel'ꝭ: ⁊ ver⁹ q ē p̄ncipiuꝫ
creature: ⁊ Malachie. 3. Accedā ad vos i iu

89

dicio: ⁊ ero testis velox maleficis: adulteris: p/
iuris: ⁊ q calūniāt mercedē mercenarij: vidu
as: ⁊ pupillos: ⁊ opp̄mūt pegrinū: nec timue
rūt me dicit. d. e. ⁊c. 7° stat vt iudex nr̄. Ac
tu. x. Ipse ē q ꝯstitut⁹ ē a deo iudex viuorū ⁊
mortuoꝝ. 8° stat vt ꝓpitiator: vt dixit supra
apl̄s ad Ro. 3. c. 9° cū bn̄dictiōe dei stat ih̄s
an̄ prem: vt nr̄ saluator. ad Phil. 3. Salua/
torē expectam⁹ dn̄m nr̄m ih̄m xp̄m: q refor/
mabit corp⁹ nr̄m cōfiguratū corpi claritatis sue
h̄ Nic. d lir. sup eplam ad Ro. 3. Et nō q̄ tā
tus ē amor dei quē ad pctōres h̄z: dū sūt i hac
vita: tātaq; ei⁹ mīa ⁊ charitas q̄ nūq̄z pōt pcō
rū obliuisci: sz eoꝝ crebro memorat̄. ps. Nū/
qd obliuiscet̄ miseri de⁹: aut continebit in ira
mīas suas: q̄si dicat n̄. Et adeo grādis ē mīa
ista: q̄ nulli tā graui pctōri tolli possit. Aba/
chuch. 3. Cū irat⁹ fueris mīe recordaberis. Itē
nec tpe mēsurat̄. ps. Mīa dn̄i inetnū. m. ⁊c.
Itē nec tminis claudit̄. ps. Mīa dn̄i plēa est
tra: qm̄ ꝓpriū dei ē miseri sp ⁊ pcere: q̄re ⁊c.
3° ad aie iustificationē fides lūinosa. Iaco.
i. Sine fide ipossibile ē placē deo. ⁊ ad Ro.
3. Iustificati estis p fidē. Cū eni volūtas nō
ferat̄ i incognitū nec̄e ē vt moueat̄ ab obiecto
pcognito: ⁊ a potēcia cognoscēte. Nā obiectū
cognitū l' imaginatū vel intellectū dr̄ obiectuz
volūtatis vt sepe diximus: ⁊ ē doctrina Ar. 3. d
aia. Mot⁹ āt in deū amādū ē fides. ad Ro. x.
Corde eni credit̄ ad iusticiā: ore āt ꝯfessio fit
ad salutē. Dicit eni scriptura. O is q credit in
illū nō cōfundet̄. Et notant̄ dicit i illū: ⁊ non
illi vel illū: cū sint diuersi act⁹ credēdi. vt dciñ
ē. s. smone septio. Reqrit̄ g̃ fides tanq̄z qd/
dā dirigēs i deū amādū. Io. xi. Si qs ābula
uerit i die nō offendit: q2 lucē hui⁹ mūdi vidz
q̄re ⁊c. 4° reqrit̄ mot⁹ liberi arbitrij: qm̄ q/
fecit te sine te: nō saluabit te sine te. vt Augu.
ait. Null⁹ eni inuite fit bon⁹ aut mal⁹. 15. q. i.
nō ē. Nō ē inqt q̄ cuiq̄z nr̄az asscribam⁹ crū/
nā. i. culpā: nisi ꝓp̄e volūtati. Nēo nr̄z tenet̄
ad culpā nisi ꝓp̄a volūtate deflexerit: volūta/
riū eni militē sibi elegit de⁹: volūtariū suū di
abol⁹ actionat̄: h̄ ibi. Et sī vba bti Amb. sup
ps. volūtarie sacrificabo tibi. 5° reqrit̄ ꝯtri
tionis mot⁹ liberi arbitrij i pcm̄. i. displicētia
pci. ps. Sacrificiū. d. s. c. sz d h̄ diximus i sa cō
sideratiōe pcedēti. 6° reqrit̄ culpe expulsio et
grē isusio. ista ē ꝓpinq̄ cā. Et ꝓbat sic beatus
Tho. i. 4. disti. 17. Actus hūani q ad vitā be

atā capescendā sī necessarij cū sint finite vtutis
nec̄e ē vt ad infinitā glīā adipiscēdā q̄dā nō i
finitē: ⁊ sup eoꝝ nām vigorēt: h̄ āt fac diuina
grā: q̄ idē ē realit̄ cū charitate lz differāt fōma
lr̄ fm scotistas. vel rōne fm alios. vbi aūt ē
charitas ibi pcm̄ mortale eē nō pōt: q̄ expellit
suo aduētu pcm̄ mortale: sic lumē tenebram.
Ex his g̃ infero tres ve. Pria ve. ē ista. q̄
sic i gnātionib⁹ nālibus duplex reqrit̄ dispō:
vbi vna forma dz itroduci: ⁊ alia corrūpi. vna
dispō p quā pexīs corrūpat̄: alia dispō p quā
forma generāda introducat̄: vt pz expte i phia
sic i iustificatōe ipij vbi dei amicitia ꝯhit̄: ⁊ ꝯ
hēdo culpa mortalis expellit̄: ⁊ dei grā intro
ducit̄: oz eē dispōnē fm ꝓp̄uz actū ad vtrūq̄z
Et iō sicut ē motū liberi arbitrij i deū amādū
ad gratiā obtinendā disponit̄ aīa iustificāda:
sic p motū liberi arbitrij i pcm̄: q nihil aliud ē
nisi ꝯtritio: oz ad culpe deletionē aīa dispona
tur: q̄re ⁊c. 2° seq̄t̄ ista ve. q̄ nō eodē mō est
iustificatio innocētis ⁊ pcōris: qm̄ ad iustificati
onē inocētis vna sola dispō reqrit̄. s. dispō ad
dei grām itroducēdā: q̄ ē motio liberi arbitrij
i deū. Sz ad iustificationē pcōris reqrit̄ du/
plex dispō: vna p quā disponat̄ ad culpe dele
tionē: ⁊ h̄ ē ꝯtritio: ⁊ alia p quaz disponat̄ ad
grām suscipiendā: ⁊ h̄ dr̄ mot⁹ liberi arbitrij
in deū amādū. Has duas ve. collegi ex dictis
bti Tho. in. 4. di. 17. 3ª ve. q̄ sequit̄ ex dictis
ē q̄ q̄ztūcūq̄z qs se dei suū sentiat: nequaq̄z tn̄
sine pnia viuē dz. nā lz Iob i dei grā eēt: cre
bro tn̄ dicebat: ego ago pniam i fauilla ⁊ cinē
Iob. 42. Et Io. bapti. i vtō scisicat⁹: speculū
illud pnie a pmeua etate i desto asprimā vitā
duxit. Math. 3. Et saluator nr̄ q pcm̄ n̄ fecit:
nec iuent⁹ ē dolus i ore ei⁹. 40. dieb⁹ ⁊. n. t. i.
Math. 4. nec talis sit pnia vt qcq̄z i suis dei
purget̄: sz vt in grā ꝯsuēt: ne cadāt: q eni pu
tat se stare: videat ne cadat ait apl̄s: q̄re ⁊c.
Qtū ad tertiā ve. dico q̄ multa ipediūt iustifi
cationē aie. Prio eni difficultas viuēdi in
h̄ mūdo multū aie iustificatōz ipedire h̄z: qm̄
bn̄ viuē certe ē valde difficile. Quid eni i mū
do nisi vanitas. Ecc. i. Vanitas. v. ⁊. o. v.
Quid i mundo nisi malignitas. i. Io. 2. O ē
qd ē i mūdo: aut ē ꝯcupiscia carnis: aut ꝯcu/
pi. oculoꝝ: aut supbia vite. Quid i h̄ mundo
nisi istabilitas. i. Io. 2. Nolite diligere mun
dū: neq̄z ea q sūt i mūdo: qm̄. m. t. ⁊. ꝯ. c. ⁊ sic
d alijs. Quare nec̄e ē istis aduersari mūdanis

iustificari optam⁹: ad Titū. 2. Abnegātes ipi
etatē sobrie iuste ꝛ pie. v. i h̄ sclo expectātes be
atā spē ꝛ aduētū magni dei: ꝛ saluatoris nr̄i Je
su xp̄i q dedit semetipm ꝓ nob: vt .n.r.ab.o.
i.ꝛ.m.si.p.a.se.bo.o.ꝛc̄. Impedit secundo
loco mūdi fauor: ad Gal. i. Si hoib⁹ igr pla/
cerē xp̄i s̄uus nō eēm. Jaco. 4. Adultri nesci
tis ꝙ amicicia h⁹ scl'i inimica ē deo. qcūqꝫ er/
go voluerit eē amic⁹ hui⁹ scl'i: inimic⁹ dei con
stituet ꝛc̄. ꝛ Math. 6. Nō cnī.p.s̄.d.ꝛ ma.
ꝛ Math. 4. Dn̄m deū tuū adorab ꝛc̄. Impe
dit 3ᵃ mūdi error. Malachie. 3. Dixistis, va
n⁹ ē q s̄uit deo: ꝛ qd̄ emolumētū: q: custodiui
m⁹ mādata ei⁹: q̄si dicat q s̄uiūt deo abiecti sūt
ab oibusqꝫ subsanati. ps. Extiati sum⁹ ꝛc̄. sed
nō ē sic. Sꝫ ꝯuertimi dicit ibidē. Malach. ꝛ
videbitis qd sit int̄ iustū ꝛ ipiū: ꝛ int̄ s̄uientem
deo ꝛ nō s̄uiētē: h̄ ille. Impedit q̄rto iselicitas
ps. nec fideles. b. s. i. t. e. vide italicā iselicitatē
qm̄ i qbuscūqꝫ nr̄is necessitatib⁹ ad auriolos
ꝛ icātatrices currim⁹: qd̄ ē ꝓhibitū ab oī lege
Audi apo. Jac. c. 5. Helias ingt erat sil'is vo
bis passibil': ꝛ orone orauit: vt nō pluēt super
t̄rā: ꝛ nō pluit annos tres: ꝛ mēses sex: ꝛ rur
sū orauit: ꝛ celū dedit pluuiā: ꝛ t̄ra dedit fru/
ctū suū: q̄si dicē velit. Sic facite vos i tribula
tiōib⁹ ꝛ necessitatib⁹ vr̄is. Hic rephēde ml'ie
res: q: oia faciūt cū histriōib⁹ ꝛ vetul' ꝛ spōsa/
litia: ꝛ oia opa eoꝝ. Impedit q̄nto despatiōis
tior. s. ne possit saluare, ꝯ q̄s audi apl'm ad ro
5. c. Commendat ingt de⁹ suā charitatē i nob
qm̄ adhuc cū eēm⁹ pctōres xp̄s ꝓ nob mortu⁹
ē: ml'to magis igit̄ iustificati nūc i sāguine ipi⁹
salui erim⁹ ab ira p ipm. ps. Illic trepidaue/
rūt ꝛc̄. Impedit sexto iuidie liuor. Ja. 4. Vn̄
bella ꝛ lites i vob: nōne hic ex cōcupiscentijs
vr̄is: q militāt i mēbris. Cōcupiscitis ꝛ n̄ ha
betis: occiditis ꝛ zelatis: ꝛ nō potestis adipisci:
litigatis ꝛ belligeratis: ꝛ nō hētis pp qd̄ n̄ po
stulatis: petitis ꝛ nō accipitis eo ꝙ male pecca
tis: h̄ ille. Impedit pugna carnis ad Gal. 5.
Caro cōcupiscit aduers⁹ spm̄: ꝛ spūs aduers⁹
carnē. i. pe. 2. Obsecro vos tāq̄ꝫ aduēas ꝛ pe
grinos: abstinete vos a carnalib⁹ desiderijs:
q̄ militāt aduersus aiam. Itē ipedit diabolus
Ber. Assidua tētatiōe diabol⁹ tētat vt saltez
tedio vincat: ad Eph. 6. Induite vos arma/
turā dei ꝛc̄. Itē ipedit obauditio vbi dei. ps.
Obturauerūt. a. s. ꝛc̄. ꝛ idē. Noluit intelligē
vt bn̄ agēt. Multa alia sūt ipedimēta q cā bre/

uitatis relinquo: q̄re ꝛc̄.

Q mirabilior ē pctōris iustificatio q̄ꝫ mor
tuorum suscitatio. Conclusio secunda.

Ecipe s̄am ꝯclōnē vꝫ. Maior ꝛ mi/
a rabilior res ē aie peccatricis iustificatō
q̄ꝫ mūdi creatio., ꝛ Lazari mortuorū
qꝫ, oium suscitatio· vbi tres ingram⁹ ve. vꝫ.
Pria ve. ē ista. Utrū sit maior res iustifica.
tio pcōris q̄ꝫ mūdi creatio. 2ᵃ ve. ē. Utrū sit
mirabilior ꝛ stupore dignior pctōris iustifica
tio q̄ꝫ mortuoꝝ suscitatio. 3ᵃ ve. ē. Utrū iu
stificatio pcōris sit in istāti l' successiue. Q/
tū ad p̄mā ve. dico ꝙ maior ē res vni⁹ aie pec
catricis iustificatio q̄ꝫ creatio toti⁹ mūdi Ad
c⁹ decla. nō. ē s̄m btm̄ Tho. pte. 2. q. iiꝫ. arg.
x. ꝙ duob⁹ modis aliqd̄ opus dicit̄, magnum
Uno° ex pte modi agēdi: alio° ex pte rei q̄ fit.
Si ex pte modi agēdi: tūc ista ꝓpō ē falsa ma
ior res ē iustificatio pcōris: q̄ꝫ creatio mundi
qm̄ ex nihilo mūd⁹ creal⁹ ē: vt illud de nihilo:
ēt dicit ordinē duratiōis· q: oia inceperūt per
simplicē dei volūtatē: ꝛ nihil ē etn̄ū pter p̄mā
cāꝫ: vt theologoꝝ schola tꝫ. Pcōris āt iustifi
catio· ex aliq̊ fcō ē: vt ex gratia: ad Ro. 3. Ju
stificati estis p fidē. Fides āt ex dei gr̄a ē: vt
dic̄ mgr̄ in. 2. sniaꝝ. Si aūt magnū ꝯsiderat̄
ex pte rei q fit: tūc iustificatio ē maxīmū opuꝫ
dei: q: iustificatio ipij t̄minat̄ ad bonū eternū
ꝛ ad pticipationē dine bōitatis: alia āt q̄ fi i mū
do ad bonū cōmutabile termināt̄. Un̄ ista ꝓ
positio maior ē iustificatio ꝛc̄. q̄ꝫtū ex ē pte rei
pt habē plēs sensus. Prim⁹ sensus est iste
Maior ē iustificatio pctōris q̄ꝫ creatio mūdi
q: ad mai⁹ bonū t̄minat̄ vt dcm̄ ē. Scd̄s sēsus
ē iste. Maior ē iustificatio: q: ē mai⁹ bonū qd̄
de⁹ facere posset: nihil eni v, ili⁹ facē pōt q̄ꝫ im/
pios facē: ꝛ iniustos iustos. Terti⁹ sensus est
Maior est iustificatio. i. iocundior. Luc. 15.
Gaudiū mai⁹ ē āgel' ꝛc̄. Jn̄ aug. ait. Judicꝫ
q pt vtrū mai⁹ sit iustos āgelos creare q̄ꝫ ipi/
os iustificare. Certe si eq̄l' ē vtrūqꝫ potētie h̄
maioris ē mie. O Dauid magne rex testi^{ne}
d̄ dei mia p̄be: q: dixisti peccaui: mox dn̄s na
thā ꝓpham ad te mittēs dixit. Trāstulit dn̄s
pcm̄ tuū. 2. rn̄. 12. Quid tibi ait o Ezechias grā
dissimo pctōri misicors de⁹. p Isa. Vidi in/
gt lachrymā tuā: ꝛ audiui orōnē tuā ꝛc̄. Isa.
O magdalena misa ꝛc̄. Remittūt̄ tibi pctā
tua Luc. 7. O magna mia dei. Audi criso.
sup Math. Quattuor mirabiles mutatiōes

90

frē de⁹. De piscatore p̄mū eccl'e pastorē: d̄ p/
secutore mgr̄m gētiū ⁊ doctorē: de publicano
p̄m euangelistā. Et de latrōe p̄m celicolā h̄ ille
⁊ glo'sus Ber. tāte refragātie sētiēs odorē ex
clamat. O bōe ih̄u i odorē vnguentoꝝ tuoꝝ
currim⁹: audiētes q2 nō spnas pauperē pcōrē
ñ abhoreas. Nō eni horruisti lacrymātē pec
catricē: ñ supplicātē publicam: ñ sedētē i tho/
loneo: ñ negātē discipl'm: ñ psecutorē discipl'o
rū: ñ ipos crucifixores. In odorē oiuz horuz
tuoꝝ currim⁹: h̄ ille: ⁊ sic pz p̄a ve. Q̄ntū ad
scam ve. dico ꝓculdubio mirabilior res ē pcō
ris iustificatio q̄z oiuz mortuoꝝ suscitatō. Ad
c⁹ decla. ē nō. s̄m btm̄ Tho. pte. 2. q. iij. ar. x.
Et s̄m eūdē i. 4. di. 17 q̄ aliqd dr̄ mirabili⁹ ⁊
stupēdi⁹ ⁊ mag' miracl'osū trib⁹ mōis. Vno°
qn̄ forma itroducit i mā vl' i po° nāli sup̄ nām
ipsi⁹ · sic si in corpe mortuo: qd̄ s̄m nālē dispō
nē aiam ñbi ɔferētē vitā suscipe ñ p̄t: nisi aīa
itēꝝ reuniret: ⁊ illā vitā daret. 2o° p̄t dici mi
rabili⁹ ⁊ mag' miraculosū: q2 p̄ter ɔsuetū mo
dū nāe · sic cū ifirm⁹ a medicis dēlict⁹ i puo tpe
sanat: l' sic aq̄ si ɔuertet i vinū: vt i mira° xp̄i p̄
scō corā discipul' suis. 3° p̄t mirabili⁹ dici: et
mag' miraculosū q̄ p nullā creaturā po'm fie
ri p̄t: nec ad illud sua v̄tute attingē: vt ē gl'ia
scōꝝ i resurrectiōe l' sil'e. Ad ꝓpositū dico q̄
iustificatio ipij ñ ē mirabilior: l' mag' miracl'o
sa: p̄° mō q2 gr̄a dei q̄ ē formal'r iustificās: ñ ē
sup̄ nām aīe recipientis: q̄zuis mod⁹ recipiēdi
sit sup̄ nām ei⁹. Aīa eni exn̄s i pcō mortali nō
ē apta nata ad gl'iā ꝓmerendā nec recipiēdā
⁊ sic s̄m modū recipiēdi posset iustificatio dici
mirabil' ⁊ miracl'osa. Sil'r ñ ē mirabilior aut
miraculosior 2o mō. s. q̄ fit p̄ter ɔsuetū modū
nāe: q2 iustificatio icōsueta ñ ē s3 cōis. Erit g°
mirabilior ⁊ miraculosior 3o°: q2 nulla poten
tia creata ad talē actū ɔcurrē p̄t. i. ad tm̄ meri
tū: vt d̄ ɔdigno possit iustificari. Que eni po
tētia creata potīt v̄tute ꝓpria pcm̄ expellere ⁊
gr̄am i aiam itroducē: l3 eni soli⁹ dei ē: d̄ pe.
di. i. v̄bū vbi dr̄. v̄bum dei dimittit pcā. vbi
gl'. sic dic̄. v̄bū. i. fili⁹ dei q̄ dr̄ v̄bū: q2 sic per
v̄bū māifestat volūtas alicui⁹ · ita p filiū vo/
lūtas p̄ris. ar. 22. q. 2. is āt. Et nō dicit ista gl'.
q̄ l3 dicat v̄bū: ñ tn̄ pp h̄ excludit sp̄us scūs p
quē ēt dicūt pcā dimitti. i. q. i. remissionē. nec
pr̄: q2 iseparabilia sīt opa trinitatis. d̄ ɔse. di. 3.
oēs. Qn̄q3 ēt charitas dr̄ dimittē pcā: d̄ ɔse.
di. 4. eccl'e charitas: h̄ glo. S3 itellige q̄ chari
tas dimittit pcā: vt cā formal' · i. delet: ⁊ d̄s vt
cā efficiēs. S3 dubitat vr̄ eni h̄ ɔdicē s̄c ve.
añtis ɔcl'onis: vbi ɔtritio liberi arbitriū ɔfes
sio ⁊c. ɔcurrūt ad iustificationē: s3 iustificatio
ñ ē aliud q̄z pcōꝝ remissio: vt dic̄ p̄a ve. dicte
ɔcl'onis: g° liberi arbitriū: ⁊ ɔtritio remittunt
pcā: ⁊ p̄nt attigē ad gr̄e ifusionē: qd̄ ē ɔ̄ dicta
Aīa mea dico q̄ ⁊ si añdcā ad iustificationē cō
currāt: h̄ d̄ ɔgruo ē vt mereāt ipij iustificati
onē: ñ āt d̄ ɔdigno: vel dicat q̄ ɔtritio ⁊ mo/
t⁹ liberi arbitrij i deū amandū ɔcurrūt ex pte
hois: vt. s. faciat q̄ dīna sapia i ordie reꝝ di/
sposuit q̄ determiauit cās s̄as cōcurrere ad ali/
q̄s effect⁹ cū ipa dīna volūtate. Culpe āt remis
missio: ⁊ gr̄e ifusio ex pte dei ɔcurrunt. Ad q̄
duo nl'la creata potētia attingē p̄t. Istd̄ ēt col
ligit ex dictis bti Tho. in. 4. di. 17. Mirabi/
lissima g° ⁊ miracl'osissima res ē pcōris iustifi
catio: q2 nulla ad ipam creata potētia ɔcurrē
p̄t l' illā attigē. Iñ aug. sup Io. Pl⁹ ingt ad
salutē nr̄az ē q̄ d̄s fctūs est hō pp hoies: q̄z q̄
miracl'a fecerit int̄ hoies. Et pl⁹ ē q̄ vicia sana
uerit nr̄aꝝ aiaꝝ: q̄z q̄ sananit lāguores cor/
poꝝ morituroꝝ: h̄ ille. Q̄r āt mirabilior ⁊ mi
raculosior fit iustificatio q̄z mortuoꝝ suscitatio
hac tm̄ rōe ꝓbat. Nā i mortuoꝝ suscitatione
nihil dīne potētie oppugnare p̄t. Iñ Io. xi.
voce mag̃ ipādo clamauit. Lazare vēi foras
⁊ i suscitatiōe filij vidue iterū ñ miori voce cla
mauit. Adolescēs tibi surge. In pctōris āt iu
stificatiōe d̄ potētia ordiata loq̄r: ñ p̄t sua volū
tate ⁊ ipio vti: nisi ⁊ hūana volūtas velit cōsē
tire. Ecc. 15. De⁹ ab iitio cōstituit hoiez: ⁊ re
liqt illū i māu cōsilij sui ⁊c. 15. q. i. c. nō ē i. fi.
volūtariū militē elegit sibi d̄s. ⁊ Aug. Qui
fec igt te sin̄ te ñ saluabit te sine te. q̄r ⁊c. Sed
care pr̄ dic mihi aīa att. Audio ex dictis q̄ per
pniaz dīna gr̄a mediāte ⁊ amicitia dei: p pcm̄
amissa recupat: s3 nūqd recupant oia merita
p pcm̄ pdita. Dico aīa mea q̄ ñ. Nā v̄go cō
rupta l3 amici iā dei p pniaz rehre possit: ñ tn̄
certe p̄miū qd̄ pdidit v̄gitatis. s. aureolā q̄ v̄
gib⁹ martyrib⁹ ⁊ scis pdicatorib⁹ dat i p̄miuz
potīt rehre. Sic nec p pniaz itegritatē carnis
potīt recupare: Iñ hiero. ad eustochiū auda/
cter loq̄r: cū oia possit de⁹ suscitar e v̄ginē nō
p̄t p⁹ ruinā. Valet. i. p̄t liberare d̄ pcā: sed ñ
vult coronar corruptā: h̄ ille. Cōcordāt Ri/
car. i. 4. di. 49. ⁊ cōit alij doc. thē. sa. Cōtēta
ris inq̄z aīa. Cōtētor igt: s3 vnū mihi ex dictis

grãde dubiũ vẽit i mẽtẽ. Dixisti. n. crebro q̃
grã p pctm̃ pdit. Ħ salua reuerẽtia nõ vr̃ vez.
Ait. n. apl's p.ª Cor. 13. charitas nũq̃z excidit.
g̊ seqr̃ q̃ n̄ nũq̃z amitti pt. itẽ ⁊ Aug. ad Julia
nũ comitte. charitas iqt q̃ deseri pt nũq̃z va fu
it g̊ ppo. Itẽ ⁊ idẽ sup eplãz Jo. Radicata
ẽ inqt charitas secur⁹ esto nihil mali pdẽ põt.
Itẽ Greg. li. moz. x. valida ẽ vt mors dile/
ctio tua vtuti. n. mortĩ dilectõ ɔpar. q̃r nimiz
mẽtẽ quã semel cepit a dilectiõe mũdi fũdit. i.
totalr̃ occidit. itẽ ⁊ Aug. sup eplãz Jo. vnctio
iuisibil' charitas ẽ. Que i q̃cũq̃z fuẽit radix illi
erit q̃ ardẽte sole arescẽ nõ põt. Nutrit calore
solis nõ arescit. Ħ ille. Et mlt̃i ẽt auctib⁹ alijs
Ħ ɔfirmari põt. itẽ pbar̃ de pe. di. 2. §. itẽ sine
charitate. qd̃ ẽ dcm̃ bti Aug. s̃. allegatũ. Ra/
dicata ẽ charitas ⁊c̃. Et ibi imediate seqr̃ illud
dcm̃ Greg. i moz. Valida ẽ vt mors ⁊c̃. Et
plres auctes ponũr̃ i eodẽ. §. itẽ siue charitate.
Crede mihi pr̃ Amb. mlte sũt auctes ɔ̃ te p/
bãtes q̃ charitas sel' hita nũq̃z amitti põt. Alia
cara ista fuit opio q̊rũdã ãtiq̊z q̃ charitas sel'
hita amitti nõ põt: q̃ põir̃ a mgro sniaz di. 31.
ẽtij. ⁊ iprobar̃ ab eodẽ ibidẽ aucte ⁊ rõc. Et ẽ
snia cõis oĩuz theologoz. Et vt mihi crdas Ħ
tibi pbare itẽdo aucte rõc ⁊ ex°. s̃z añq̃z Ħ tibi
pbẽ volo p̊ vt diligent notes: q̃ charitas põt
dupl'r ɔsiderari aut put ẽ i pr̃ia aut put i via
si put ẽ i pr̃ia: sic illa nũq̃z pdit eo q̃r sum⁹ i ter
mino vite nr̃e ɔstituti. Et p ɔñs vacillare am
pli⁹ nõ possum⁹ nec ruere a dei grã aliq̊ mõ
valem⁹. Dotata ẽ. n. ibi aia q̃ztũ ad oẽs potẽ
tias suas q̃r itellect⁹ clare diuã ẽẽntiã ituer̃ vo
lũtas pfecte diuã pfruir̃ bõitate ⁊ mẽoria firma
tentõe iocũdar̃ q̃r iustitia iuste mãet i sel'z sel'i. si
vo charitas ɔsiderar̃ put ẽ i nob i via tũc põt
ɔsiderari tripl'r aut q̃ztũ ad sufficiẽtiã aut q̃ztũ
ad effectũ aut q̃ztũ ad pseuerantiã. si ɔsiderar̃
q̃ntũ ad sufficiẽtiã sic dico q̃ q̃ztũcula charitas
suffic̃ ad aie iustificatõz. ar. d̃ pe. di. 2. c. talib⁹
Si cõsiderar̃ q̊ ad effectum tũc dico q̃ q̃ ip̃a ẽ
q̃ disponit hoĩez ad velle mori p xp̃o d̃ pe. di.
2. si q̃s tãtã vbi dr̃. Si q̃s tãtã hũerit charitatẽ
vt pat⁹ sit ẽt p fr̃ib⁹ mori pfecta ẽ i illo charitas
⁊c̃. Si ɔsiderar̃ q̊ ad pseuerãtiã tũc dico q̃ ip̃a
ẽ q̃ pseuerare facit in via dei. Mat. x. q̃ pseue
rauerit vsq̃z in finẽ hic salu⁹ erit. Hoc sic no/
tato dico q̃ quocũq̃z accipiar̃ charitas Ħ in via
p pctm̃ mortale pdi põt. Et Ħ vt dixi pbo au/
ctoritate rõc ⁊ ex°. Aucte qdẽ audi Pau. p.ª
Cor. 9. Qui se putat stare videat ne cadat sed
nõ loqr̃ nisi de statu pr̃e g̊ ab ea q̃s cadẽ pt. itẽ
audi Aug. mors inqt aie ẽ: cũ eã d̃serit de⁹ sic
mors corpis ẽ: cũ id deserit aia: Et Luc. 15. d̃
filio pdigo dr̃ q̃ abijt i regionẽ lõginquã ⁊ cõ
sũmauit oẽm subaz suã. Quo mãifeste pz qd̃
pdidit grãz dei. hoc idẽ detmiar̃ i decretis de
pe. di. 2. §. nõ ẽ mixz. Rõe pbar̃ sic vbicunq̃z
ẽ vtibilitas ibi põt eẽ pctm̃ s̃z q̃zdiu hõ ẽ i vi/
ta in eo ẽ vtibilitas. g̊ in eo põt eẽ pctm̃. Sed
vbi ẽ pctm̃ mortale ibi grã ⁊ charitas eẽ n̄ pñt
cũ sint opp.ª 32. q. i. cũ renũciar̃ g̊ ⁊c̃. itẽ fru/
stra nos tẽtaret iimic⁹ hũane nãe si a charitate
excidẽ n̄ possem⁹ s̃z ip̃e assidue tẽtat vt tota scri
ptura ⁊ expiẽtia clamat. g̊. Tertio pbar̃ ex°.
nã Petr⁹ disposit⁹ erat p xp̃o mori parat⁹ sũ
inqt ⁊ in carcerẽ ⁊ i mortẽ tecũ ire. Et tñ xp̃m
trina negatõe negauit ⁊ grãz pdidit Nicola⁹
aduena discipl's Petri sil' cũ alijs spm̃ scm̃ re
cepit ⁊ i fine apostatauit ⁊ xp̃i grãz pdidit ⁊ mi
sabl'r vitã finiuit. sil'r ⁊ plres i li° vite sculpti ⁊
scripti fuerũt q̃ dãnati postea sũt. audi Ambr.
sup eplãz ad Cor. ⁊ Ħ ẽt põit mgr̃ i lrã. q̃busr̃/
dã iqt grã data ẽ ad vsũ vt Sauli Jude ⁊ ill'
discipul' q̃b⁹ dñs dixit Luc. x. Ecce noia vr̃a
scripta st̃ i celis ⁊ p⁹ abierũt retr°. Ħ ille. ⁊ mgr̃
vt. s̃. d̃clarat quõ erãt scripti ex itẽtõe eiusdez
bti Amb. dicẽs sic. s̃z Ħ dixit. Ħ. s. ecce nomia
vr̃a scripta st̃ i celis supple pp iustitiã cui d̃suie
bãt q̃r bõi erãt. Freq̃nter. n. añ st̃ mali q̃ futu/
ri sũt bõi. ⁊ aliq̊tiẽs p⁹ sũt boni q̃ futuri st̃: ⁊ p
mãsuri mali s̃z q̃ dñr scribi i li° vite ⁊ d̃leri. Ħ
ille. Q̃tũ ad t̃tiã vi. dico s̃m btm̃ Tho. i. 4
di. 17. q̃ forme st̃ i triplici g̃du. Quedã. n. sũt
q̃ recipiũt magĩ ⁊ min⁹ s̃m elõgationẽ a ɔ̃rio
⁊ s̃m accessũ ad cãm pp̃ã ⁊ tales forme succes
siue recipiũr̃ in subõ ⁊ postq̃z suscepte sũt: ad/
huc pñt intẽdi ⁊ remitti sic albedo ⁊ nigredo ⁊
h⁹i. Nã albedo q̃zto magis distat a nigredie
qd̃ ẽ suũ ɔ̃riũ tãto ẽ intẽsior albedo ⁊ p ɔñs Ħ
successiue suscipit in subõ. ⁊ postq̃z adhuc su/
scepta ẽ: põt successiue intẽdi ⁊ remitti. Que/
dã sũt forẽ q̃ nec i subõ recepte pñt successiue i
tẽdi nec remitti nec ẽt dũ i subõ suscipiũr̃ suc/
cessiue suscipiũr̃ sic forẽ subales. Nõ. n. forẽ
subales successiue suscipiũr̃ i subõ. q̃r i idiuisi
bili sũt i eo nec postq̃z suscepte st̃ intẽdi l'r remit
ti pñt. Quedã sũt forẽ q̃ medio mõ se hñt. vz.
q̃ nũq̃z r̃cipiũt magĩ ⁊ min⁹ s̃z elõgatõz a suo
ɔ̃rio eo q̃ nũq̃z suo ɔ̃rio ɔmisceri pñt ⁊ i hoc

ꝯueniūt cū forā ſubali. ſꝫ tñ ſuſcipiūt magis ⁊
min⁹ q̄ʒtū ad acceſſū ad ſuā cāʒ. ſicͭ pꝫ de luce.
Et iſta forā ñ recipiꝭ ſucceſſiue in ſubō: ſicͭ nec
forā ſubālis ſꝫ poſtq̄ʒ ſuſcepta ē itēdi ⁊ remitti
pōt ⁊ i h̄ ꝯuēit cū forā accn̄tali hn̄te ꝯriū. dina
ḡ grā cū ſit qdā forā aliq̄ iſtoꝝ mōꝝ erit ſꝫ ñ p̊
q: nullā ꝯmirtōʒ patiꝭ cum ſuo ꝯrio: eo ꝙ ſitͭ
ꝯpata grā ad ſuū ꝯriū qꝺ ē pctm̄ mortale: ipſa
hꝫ magꝭ rōe ꝓuatōis q̄ʒ poſitōis ⁊ eꝯ ſiē tene
bra lui. ⁊ cōuēit i h̄ cu forā ſubāli. ⁊ p ꝯn̄s oꝫ
vt ſubito recipiaꝭ i ſubō ſicͭ forma ſbālis. Nec
etiā grā ē forā ſubālis. q: grā pōt intendi ⁊ re
mitti ꝭꝫ acceſſū ad ſuā cāʒ. iō ſapit nāʒ formaꝝ
3ᵒ mō ſe hn̄tiū. q̄re ꝯcludam⁹ ſic ꝙ ſicͭ i inſtāti ē
intro° forē ſubālis i mā· ⁊ i eodē inſtāti expul
ſio alti⁹ forē: ⁊ i eodē iſtāti cōpleta diſpō que ē
nec̄itas ad formā ⁊ p ſe īmin⁹ altatiōis. ita in/
fuſio grē ē i inſtāti: ⁊ in eodē inſtāti ē remiſſio
clpe ⁊ remot⁹ liberi arbitrij q ē q̄ diſpō ꝯpleta
ad ſuſcipiēdā grāʒ. ⁊ p ꝯn̄s totū qꝺ ad iuſtifi/
cationē regriꝭ ē i inſtāti. Quare iuſtificatio ñ
ē ſucceſſiua: ſꝫ ſubita. Iſta nō oīb⁹ ſunt predi
canda: ſꝫ ꝭm auditoꝝ audientiā. Mouerem
hic aliqua dubia: ſꝫ ne tediū inferam: volo ꝙ
iſta ſufficiant pro p̄ſenti concluſione.

De ſerotina pnia. Concluſio tertia.

Ecipe itiā ꝯclōnē. vꝫ. Lꝫ q̄ʒdiu aīa ē
a corpi vnita poſſit penitē nō tñ tutū eſt
vite īminū expectare vbi tres igram⁹
Vi. vꝫ. Pria Vi. ē iſta. vtꝝ pnia fcā i vltio fi
ne vite: ſit Va ⁊ bōa ⁊ ſignū ſalutꝭ. 2ᵃ Vi. ē iᵃ
vtꝝ ſacerdos i fine vite poſſit abſoluē penitētē
a q̊cūqꝫ caſu papali ⁊ epali: ⁊ ab oīb⁹ caſib⁹ reſ
uatꝭ. 3ᵃ Vi. ē. An finalr penitēs i alio mūdo
vt i purgatorio ſoluat ꝺbitū ſuoꝝ pctōꝝ. Q̄
tū ad p̄ᵃᵐ Vi. dico ꝙ q̄ʒdiu hō pōt liᵒ arbitrio
vti nōdū ē obſtiat⁹ i malū. Et q̄ʒdiu pōt vti liᵒ
arbitrio pōt ſe diſponē ad grāʒ dolēdo ꝺ pctis
⁊ p ꝯn̄s cū i fine vite hō poſſit adhuc liᵒ arbi/
trio vti pꝫ ꝙ pōt ſe diſponē ad vitaʒ ⁊ p ꝯn̄s
ſuſcipe remiſſionē ſuoꝝ pctōꝝ. Faciat. n. hō
tūc tpis qꝺ pt. q: mīa dn̄i arcēda nō ē neqꝫ re
ſtrigēda. audi pulcherrimū textū. 26. q. 6. c. ſi
p̄ſbr. vbi dꝛ ſic. ſi p̄ſbr abnegauerit pniaʒ mo/
riētib⁹ re⁹ erit aīaꝝ. Quia dn̄s dicͭ. Quacūqꝫ
hora ꝯuerſ⁹ fuerit pctōr ad pniaʒ vita viuet et
nō moriꝭ. vera. n. ꝯfeſſio i vltio tpe pōt eē q:
nō ſolū tpis ſꝫ ⁊ cordis iſpector ē de⁹. Sicͭ la/
tro vni⁹ momēti pnia meruit eē i padiſo· i ho
ra vltie ꝯfeſſiōis. h ibi. Idē. c. coguim⁹ vide

dn̄ica 3ᵃ ſeq̄nti ꝯclōne vltia. ſꝫ accipe hācͭ regu
lā gnālē. Oēs q i pnia ꝓcraſtiatꝭ ⁊ more cor/
ui viuitꝭ ad cadauera volitātis ⁊ dicētis cras
bn̄ faciem⁹. Q̄ lꝫ pnia i vltio fine hri poſſit ⁊
acceptare dēat nō tñ ē certū vtꝝ bōa ſit ⁊ deo
ḡta. Et creb° n. hri nō pōt. Et ꝙ ſit valde du
bia ⁊ icerta ego auc̄te rōe ⁊ exēplo ꝓbabo. au
ctoritate qdē audi p̊ tex. de pe. di. 7. qꝺ q̄ʒuis
Timēdū igt ē ꝺ pnie ſero quē. n. morb⁹ vrget
⁊ pena terret vix ad verā ſatiſfactōʒ vēiet. 2°
audi aliū tex. ꝺ pe. di. 7. c. null⁹ vbi ſic dꝛ nul
lus expectet qn̄ peccare ñ pōt. Arbitrij. n. ſui
q̊rat libertatē vt ꝺlē poſſit cōmiſſa ñ nec̄itate.
Qui p̄⁹ itaqꝫ a pctis reliqꝭ q̄ʒ ipſa relinq̄t: nō
ea libē: ſꝫ q̄ſi nec̄itate relinqt. h ibi. 3° audi
aliū textū pulcherrimū .. de pe. di. 7. §. q̄ʒq̄ʒ. ⁊
poniꝭ etiā a mgr̄o ſniaꝝ. di. 20. q̄rti. vbi dꝛ ſic
Si qs poſit⁹ in vltia nec̄itate: voluerit accipe
pniam ⁊ accipit ⁊ mox recōciliabiꝭ ⁊ hic vadit
fateor vobis nō illi negam⁹ qꝺ petit. ſ. ſacrā ec
cleſie: vt euchariſtiā ⁊c̄. ſupple ſꝫ nō p̄ſumim⁹
ꝙ bn̄ hic exit. Si ſecur⁹ hinc exierit neſcio pe/
nitētiā dare poſſum⁹: ſecuritatē Vo nō nūqd
dico dānabiꝭ: ſꝫ nec dico liberabiꝭ. vis ḡ a du
bio liberari. Age pniaʒ dū ſan⁹ es. Si ſic agiſ
dico ꝙ ſecur⁹ es: q: pniam egiſti tpe q̊ peccare
potuiſti. Si vis agē pniaʒ qn̄ iā peccare ñ po/
tes pctā te dimiſerūt nō tu illa. h ibi. Et mgr̄ i
lrā ſequiꝭ ſic. Sū tñ Vba Augu. in li. de pnia
Et oīa ēt ſup̄dicta ſūt Vba eiuſdē Aug. Sed
mgr̄ in lrā aliqn̄ intꝭponit aliq̄ Vba intꝭ verba
Aug. vt pꝫ i lrā. Dicͭ ḡ ſic mgr̄ ſequēs p̄di/
cta Vba Aug. Et ponūꝭ ēt i decretꝭ p⁹ ſup̄di/
cta Vba paꝝ p⁹. due res ſūt aut ignoſciꝭ tibi:
aut nō ignoſciꝭ. Quid hoꝝ tibi futuꝝ ſit ne/
ſcio: Ergo tene certū ⁊ dimitte icertū. h ibi. ſꝫ
noli vlteri⁹ ꝓgredi pr̄ Ambr. Ego h app̄me
dubito. Arguo ſic nec̄itas nō hꝫ legē. de regu
lis iuꝛ. qꝺ nō ē. vbi dꝛ qꝺ nō ē lege licitū nec̄i
tas licitū facit. Sꝫ ex iſtis auc̄tib⁹ hēꝭ ꝙ peni/
tēs in fine ex nec̄itate pctā relinqt: ſi ex neceſ
ſitate ḡ de eo nō ē ſperāda ſal⁹ aut dꝫ excuſari.
volūtariū. n. militē eligit ſibi de⁹ ⁊ nō coactuꝫ
. 15. q. i. nō ē ꝙ cuiq̄ʒ nr̄am aſſcribam⁹ erūnā.
i. culpā. Dico ꝙ illa nec̄itas nō ē ex pte liberi
arbitrij. imo libeꝝ arbitriū ſponte illa relinqt
q: ſi cogereꝭ nō eēt meritū. ſꝫ nec̄itas illa intel
ligiꝭ ex pte finis vite vt ſit ſenſus de nec̄itate
cū moriꝭ pctā relinqt: ſꝫ tñ volūtarie ꝺ illis do
let adiut⁹ luie dine grē. Et ſic ēt intelligūꝭ V/

ba eiusdē. Aug. sic dicētis. Illi q cū potuerūt
nūq̄ȝ auerti voluerūt ꝯsitētes cū iā peccare ne
queūt. nō sic facile acgrūt qd volūt. h ille. Pa
tet. ḡ q Aug⁹ nō negat pniam: ſȝ an cert⁹ ſit
dicit ſe neſcire ꝛ dat ꝯſiliū: vt qn̄ peccare poſſu
mus pniam facē ſtudeam⁹. Et ſic pȝ iſta Ṽi.
auctē noui teſti. Scd̄o ꝓbaꝛ auctib⁹ veteris
teſti. Audi Eccl. 5. c. Ne tardes conuerti ad
dn̄m ꝛ ne differas de die in diē. ſubito. n. ve/
niet ira eius. ꝛ in tp̄e vidicte diſperdet te. Et
Eccl. 8. Nō ē i hoīs dictiōe ꝓhibere ſpm̄ ſuū
nec hȝ ptātē in die mortis ſue. Et Job. 14. de
dit eis dn̄s locū pnie: ꝛ ipſe abutiꝛ eo i ſupbiā
q̄re ꝛc̄. Scd̄o ꝓbo hāc Ṽitatē rōe. ꝛ arguo
ſic. Vbicūq̄ȝ iminēt plura ꝑicula: ibi valde fa
tuū ē ſperare ſalutē. Sȝ in pūcto mortis imi/
nēt plura ꝑicula. ḡ eſt valde fatuū tūc ſperare
ſalutē. ꝯñā nō ꝛ maior pȝ. Eccl. 3. Cor durū
male hēbit in nouiſſimo. ꝛ h amat periculum
illo ꝑibit. Minor aūt ꝓbaꝛ mltiplicit. Prio
n. in penitēte ſero ē ꝑiculū maloꝝ habituū. ge
neraꝛ. n. hit⁹ ex frequētatis actib⁹ ꝛ ē hit⁹ q̄li/
tas de difficili mobilis ꝓpterea habit⁹ pctōꝝ
ꝛ vitioꝝ in corde firmata radix ꝑ aſſuefactōeȝ
ꝛ ꝯſuetudinē liguā pctōris ligatā tenet itelle/
ctū ſuffocatū: memoriā obnubilatā: volūtateȝ
excecatā vt nec ore pniam petē aut ligua poſ/
ſit: Suffocat⁹ intellect⁹ in cōtēplationē exire n̄
pōt memoria obnubilata bn̄ſicia dei: ꝛ ſuam
ingratitudinē ꝛ pctōꝝ multitudinē ad mentē
reducē nō pōt: aut recordari. volūtas exceca/
ta in amorē dei reſurgē nō pōt. Sȝ in qb⁹ Ṽ/
ſaꝛ paupcula illa aīa: Nā ꝓfecto experientia
teſte ea que Ṽſata ſūt in mente viuentis: ver/
ſanꝛ in mēte morientis. Exᵐ illi⁹ qui dum a ſa
cerdote querebaꝛ de ſalute aīe ſue: ꝛ ipſe dice
bat. quantū valet granū in platea ꝛc̄. Et vide
grandē boiuȝ ſtultitiā. q: qn̄ aliqs iſtoꝝ pin/
guiū infirmaꝛ vix iueniꝛ aliqs q de ſalute aīe
ſue loq audeat. Executores ſollicitāt circa di/
uitias. Cōtra corꝑis infirmitatē medici parāt
medicinas. Amici vxor filij ſpē illi ponūt ſa/
lutis. tp̄s currit: ꝛ ſic intricat⁹ miſer pctōr ad
mortē feſtinat. Aliud periculū ē in repſenta
tionib⁹ mūdanoꝝ. Videt. n. miſer pctōr aff u
entiā tpaliū natos peritos: familiā pulchram
horrea plena opothecas hitare ꝛc̄. Cōſpicit in
felix ſe derelinq̄re orbatos filios: q̄s tm̄ dile/
xit ꝛ q ꝑꝑ ipſos aīaȝ ſuā dānauit: videt lachry
mantē vxorē: familiā meſtā. Conſpicit breui
pūcto ſe his oīb⁹ in eternū priuari debere. O
quāt⁹ dolor. o quāt⁹ horror. o quātus meror.
Audi Job. 20. c. Si aſcēderit vſq̄ȝ in celū ſu
perbia ei⁹: ꝛ caput ei⁹ nubes tetigerit: q̄ſi ſter
gliniū in fine pdeꝛ. Tertiū ꝑiculū ē demonū
inſidiatio. ſm. u. Greg. diabol⁹ tētationes in
gerit acriores: q̄nto magis pctōrē fini cōſpicit
appropinq̄re. Inſidiaꝛ. n. i abſcōdito q̄ſi leo i
ſpelunca ſua. vt ꝓpha ait. Inſidiaꝛ vt rapiat
pauperē rapere pauperē dꝛ dū attrahit eū. in
laqueo ſuo humiliabit eū. vn̄ ſicͭ muri leg⁹ in
ſidiaꝛ muri ad foramen: ita diabol⁹ ꝓpe exitū
aīe inſidiaꝛ infelici. Vn̄ arguiꝛ ſic. Si miſer
pctōr nō potuit tollerare impias tētatiōes niſi
caderet qn̄ erat ſan⁹: quō grauiores tollerabit
cū erit infirm⁹. grandis ꝓfecto inſania velle
expectare pugnare cū diabolo tā acerrimo pu
gnatore qn̄ nec te e igere potes: nec vnuȝ vix
ꝓferre ſmonē. ad Ephe. 6. Nō ē vobis col/
luctatio aduerſus carnē ꝛ ſanguinē ſupple tm̄
ſȝ aduerſus pncipes ꝛ poteſtates: ꝛ aduerſus
mundi rectores tenebraꝝ haꝝ pͣ. Petri. 5.
Vigilate q: aduerſari⁹ vꝛ diabol⁹ tāq̄ȝ leo ru/
gens circuit: querēs quē deuoret. Cui reſiſti/
te fortes in fide. Quare igiꝛ cōcludam⁹ q hic
aīa ē in ꝑiculoſo ſtatu. Ab vno. n. latere mū
dus: vt vxor filij: familia diuitie. Ab alio ma
la diſpō ſuiipſi⁹ ab intra. Ab alio latere diabo
lus impugnās infelicē aīam: ꝛ ipſa ꝑ cogitatō
ne ſuiipſi⁹ diſtrahiꝛ. ꝛ de ſalute ſua nō recorda
tur. Qm̄ hac aīaduerſiōe ꝑcutiꝛ pctōr vt mo
riens obliuiſcaꝛ q dū viueret oblit⁹ ē dei. quid
ḡ cogitabat infelix peccator moriens: qd penſa
bit quid diſponet. vulgariter. n. dꝛ. Laua la
lingua doue el dente dole. Cogitabit ergo mū
dana ꝛ vana que in vita dilexit. Mat. 12. ma
lus hō de malo cordis ſui profert mala: quia
vbi ē theſaurus tuus: ibi ꝛ cor tuū erit. Mat.
6. c. Inde dn̄s clamat. Math. 6. Theſauriza
te vobis theſauros in celo ꝛc̄. Tertio h veri
tas ꝓbaꝛ exēplo ponam⁹ q ſit aliqs ꝓcurator
oīum bonoruȝ mobiliū ꝛ imobiliū cuiuſdam
potētiſſimi dn̄i per quadraginta ānos labitur
ann⁹ vn⁹ labūꝛ duodecim. viginti q dn̄s nul
lā de ſuis reb⁹ adminiſtratis per illū petit fieri
rationē. Qd videns ꝓcurator de cetero non
curauit aliqd ſcribē d̄ cōmiſſis labūꝛ anni alij
decē ꝛ nulla petiꝛ rō. Cūq̄ȝ ſit tot āni ſ oīa ſine
rōe trāſiſſent: vno ſtatuto die vocat dn̄s ꝓcu
ratorē: ꝛ ait. Fac q ꝑ totū diē hodiernū tuos

adoptaueris libros q꞉ cras volo vidē rōnem
redditu᷒ meoꝝ quos tot ānis mistrasti. cogit
a dn̄o vt die statuto rōnē reddat. nūqd q̄s po
terit talis oiu᷒ recordari. sic ad ꝓpositū o in-
sensate. 30. vł. 40. vł. 60. ānis sine calculo tue vi
te ⁊ sine ꝯfessiōe viues ⁊ vno extreᵒ pūcto tuo
rū oiu᷒ pctōꝝ crederis recordari. In Eccl̄. 12
dr̄. Memēto creatoris tui in tpe iuuētutꝭ an-
q̄᷒ obtenebrescat sol. i. intellectꝰ ⁊ luna. i. cor-
pus ⁊ stelle. i. sensus corpis. Et reuertāt nu-
bes pꝰ pluuiā. i. cecitas oiu᷒ dinaꝝ grāꝝ. ps.
Viuēs viuēs inqt cōfitebit tibi. Et noli expe
ctare tps qn̄ nihil aliud dicē lingua poterit. ni
si babla. beble. ach och. hey. hey. hen ⁊c̄. Au
di pulcherrimū dcm̄ Ber. deuotissimi. Nō ē
tēpꝰ vite ipensū qd nō exigat qlr sit expēsum.
q̄re ⁊c̄. Et sic p᷒ ista vitas. Scotꝰ de hac mā
bn̄ dic in. 4. sniaꝝ. di. 20. q̄re ⁊c̄. Q̄ tū ad faz
vi. rn̄det s̄m btm̄ Tho. in. 4. di. 20. ꝙ quili-
bet sacerdos q̄᷒tū ē de vtute clauiū h᷒ ptātē in
differēter in oēs ⁊ q̄᷒tū ad oia pctā. S᷒ ꝙ nō
possit oē᷒ ab oibꝰ absoluē. h̄ ē q꞉ ꝑ ordinatōe᷒
eccl̄ie h᷒ iurisditionē limitatā vł oino nullā s᷒
q꞉ necessitas legē nō h᷒ de reg. iur. qd nō est
⁊ de ꝯse. di. 5. discipulos. iō iminēte necītatis
arᵒ ꝑ eccl̄ie ordinationē nō ipedit qd dn̄s oi-
bꝰ gnālr ꝯcessit. Audi ter. d̄ pe. di. i. c. deus.
Deꝰ inqt diffinitō᷒ nō facit. i. distictionē ꝑso-
naꝝ. q miām suā. i. remissionē pctōꝝ a se per
miām ꝯferēdā oibꝰ ꝓmisit. s. vere penitētibꝰ
⁊ relaxādi lniaz. i. penā pctā dimittēdi sacēdo
tibꝰ suis sine vlla exceptōe ꝯcessit. s. Mat. 16.
Q̄dcūq᷒ ligaueris sup trā ⁊c̄. vn̄ accipe istas
regulas. Pria ē ꝙ ois absolō q̄ reſuat pa-
pe intelligit ꝑiculo mortꝭ nō obstāte. p᷒ ista re
gula d̄ imuni. eccl̄ia. c. clericis: li. 6. ⁊ de snia
excōi. q̄᷒uis. Et qs dicat i mortꝭ arᵒ nōt glo.
q̄ casu de offi. ordi. pastoral̄. ⁊ ibi Innocētiꝰ
Verba glo. nūc iseriꝰ ponā. Scd̄a regula ē
ista. Absolutꝰ pp imminēs ꝑiculū ab eo a q̄ alit
absolui nō poterat cessante ipedimēto si se nō
p̄ntat ei a q̄ absolui debebat icidit i eādē sniaz
p᷒ hec rł̄a. de sen. excōi. eos q liᵒ. 6. Tertia
rł̄a ē ista ꝙ l᷒ in mortꝭ arᵒ qs possit laico ꝯfite
ri: tn̄ i illo casu non pōt a laico absolui. p᷒ hec
rł̄a de offi. ordi. pastoral̄. in glo. q̄ casu. d̄ pe.
di. i. quē penitet. vsi. tāta itaq᷒ ⁊ di. 6. q vult.
in p̄n. glo. ḡ q̄ casu sup vbo p̄terq̄᷒ in mortis
arᵒ. dic sic ad lrā᷒. Quo casu de q̄l᷒ gnē ⁊ de
excōicatōe ⁊ a q̄l᷒ etiā laico pōt absolui. ar. 17.

q. 4. c. si qs suadēte ⁊ de sen. exco. qd de his.
ar. ad hoc. de ꝯse. di. 4. c. scm̄ ē baptismū: sed
nūqd in obsidiōe positū vł trāsfretare volentē
l᷒ absoluē. Vincēti dic ꝙ sic. q꞉ iā iminet pe
riculū mortis. S᷒ hic vidēdū ē an immineat pe
riculū mortis vel naufragiū. Nō. n. intrādo
mare: sp iminet naufragiū qd si eēt nullꝰ trās-
fretaret. S᷒ cū sūt in naufragio vł ꝑiculo mor
tis tūc satis pōt dici ꝙ liceat. vel si intret bellū
campestre ꝯ saracenos vel alias iustū mani-
festū apparet periculū mortis: l᷒ absoluere ē
laico. argumēto ꝑdicti capituli scm̄ ē. Q̄tidā
dicūt ꝯriū ꝙ nūq᷒ laico lic᷒ absoluē a tali excōi
catione. q꞉ potest ei succurri post mortē cū cō-
stet per aliquē de cōfessione per euidentia sig̃
infra de sen. excōica nobis. Sed hoc nō pos-
set ita h̄re locū in naufragio. si oēs submerge
rent. q꞉ tūc cōe ē periculū oiu᷒ d̄ naui. Et si p̄
ma opinio benignior est ⁊ securior. Et sic pōt
laicus in necessitate iniūgere pniam vel absol
uere ab alijs pctis mortalibꝰ dū recipit cōfes-
sionē illꝰ: q̄re nō eodē mō ab excōicatōe. Nō
videt rō q̄re potiꝰ in vno q̄᷒ in alio. Vel dic
ꝙ laico pōt qs ꝯfiteri in necessitate: s᷒ laicꝰ nō
pōt ipsū absoluere vel ligare. q꞉ nō h᷒ claues
hec oia ad lrām in predicta glo. Ex vsi. tāta
de pe. di. i. c. quē penitet. supra allegatū dicit
sic. Tanta itaq᷒ est vis cōfessionis: vt si deest
sacerdos confitet ꝓximo. i. cuicūq᷒ fideli. Se
pe. n. cōtingit ꝙ penitēs nō pōt verecūdari.
i. pctā sua cū verecūdia corā sacerdote dicere.
Quē. s. sacerdotē nec locus: nec tempus pōt
offerre. Et si ille cui confitet potestatē soluen
di nō habet. s. ex officio: fit tn̄ dignꝰ venia ex
desiderio sacerdotis: qui cōfitet socio turpitu
dinē criminis ⁊c̄. hec ibi. Et hec sufficiāt quā
tū ad istā veritatē. Quantū ad tertiā dico s᷒
btm̄ Tho. in. 4. di. 20. ꝙ rō q̄re potest remis-
sionē culpe exigit pena ē. vt ineq̄litas in iusti
tie cōmisse per peccatorē ad qualitatē reducat
Equalitas aūt quantitatē cōsequit vnde sicut
ad ordinationē culpa exigit ꝙ pena ꝓ culpa
inferat: sic exigitur ꝙ ꝓ tāta culpa tāta pena
inferatur. Et iō cū pctm̄ inordinatū remane-
re nō possit: q̄᷒uis reatus pene ꝑ contritione᷒
cōfessionē ⁊ absolutionē sit diminutꝰ: necesse
adhuc ē vt penitens q in hac vita satisfactio-
nē nō implet post hanc vitā puniatur nisi tan
ta fuit cōtritio ꝙ ab omni pena purget. quod
quādoq᷒ cōtingere pōt vt in. 13. di. expsse idē

btũs Tho. declarauit. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt
ꝓ p̄nti sermone. Penitētiā igr̄ agite ⁊ culpe
vr̄e dimittēt̄: hic ꝑ grā̄ ⁊ in futuro ꝑ gloriaꝫ.

Feria quinta prime dominice de sancta fi/
de sermo in ordine nonus.

Magna est fides

tua. Math. xv. Vtinā dilectissi/
mi de qlibꝫ fideli dicē in ỽitate
possem⁹: qđ hodie huic mulieri
mgr̄ dixit ỽitatꝭ. Mag̃ ē fides tua. marie ho
die ps xpianoꝝ vt iudeos relinq̄m⁹: qꝛ satis
nob̄ erit reducē xp̄ianos nec timorē hꝫ nec sig̃
pn̄ie ostēdit. Et si q tn̄ aliquātulā pn̄iam agūt
sine sapore ⁊ gusto illā faciūt. Et qđ peı⁹ est fi
des xpianoꝝ decrescit ⁊ indies ad nihilū tendē
videm⁹. ita vt nō dicā ꝙ magna sit fides nr̄a:
ſꝫ nec quidē vncia vere fidei apparet in nob̄.
Etsi q illā se hr̄e ośdāt: tn̄ cū ad ꝓbationē due
nerint: vt in bello tribulationū illā ꝓmāt leui
tentationis vento mouent̄: ⁊ velut pallea tol
lunt̄ ex arca. hi credūt ad tēp⁹: ⁊ in tp̄e tētatio
nis recedūt. Quidā fidē tenent: ſꝫ ſm fidem
viuē nolūt: ꝑsequūt̄ morib⁹ qđ confitent̄ ore.
Quare vt eos ad verā fidē reducam⁹ ⁊ ea il/
luminati pn̄iaꝫ faciāt laude dignā: q̄ mediāte
iustificari possint fide hodie ſmonē faciam⁹.
vbi tres more solito ꝯsideratões faciam⁹ vꝫ.
Sanctissime fidei suam ꝓclarā entitatem.
Sanctissime fidei suam perfectam stabilitatē.
Sanctissime fidei suā fructuosam vtilitatē.

De entitate fidei. Consideratio prima.

Primo scissime fidei suā preclarā en/
titatē videamus: vbi tres more solito
ꝯclones faciam⁹. vꝫ. Pria ꝯclo ē ista
Inter oēs ỽtutes regulātes aīaꝫ ī via dei er
rantē: est scā fides: que pfecte dirigit oēm pe
nitere volētē. Scđa ꝯclo ē ista. Tanta ē vir
tutis scē fidei ꝓclara entitas: ꝙ tā in bonis q̄ꝫ
in malis ſm se nulla ē diuersitas. Tertia cō
clo ē ista. Quis duplex testm̄ ī fide xp̄i appro
bet̄ vna tn̄ fiđ saluāt nos: ⁊ ātiq p̄res saluabāt̄.

Quō fides ē ỽtus. Cōclusio pma.

Ecipe pmā ꝯclonē ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres
ingram⁹ ỽitates. vꝫ. Prima ỽi. ē
Quid sit ỽtus. Scđa ỽi. est. Quō
scā fides sit ỽt⁹. Tertia ỽi. ē. Quō fides sit
prima ỽtus. Quantū ad pmam ỽi. dico ꝙ
ỽtus est que bonū facit habētē. vt dicit phus
in ethica sua. Ad cui⁹ declarationē ē nōndū
ꝙ duplex ē bonitas. s. bonitas nāl̄is: ⁊ bōitas
moralis. In bonitate nāli nō ē distinctio lati/
ni ⁊ greci: iudei ⁊ xpiani: ⁊ sic de alijs. Nā bo
nitas nālis respicit ordinē nāe: ꝓut a deo cō
dita ē. Et qꝛ cūcta a deo bona creata sūt. iō vt
sic oia bōa sūt. Gen̄. p̄. Vidit cūcta q̄ fecerat:
⁊ erāt valde bona. Alia dr̄ bonitas moralis ⁊
h̄ respicit ordinē liberi arbitrij. ſm. n. motū li
beri arbitrij ỽtutes ꝯsiderāt̄: ⁊ nō ſm mot⁹
nāles vt dic̄ phs in ethicis. ⁊. b. Tho. in. 4. ⁊
in plurib⁹ alijs locis. Et sic ois ỽtuosus dicit̄
bon⁹ ⁊ ois vitiosus dr̄ mal⁹: ⁊ ois bon⁹ dr̄ iu/
stus ⁊ ois mal⁹ dr̄ iiust⁹. 5. ethicoꝝ. Virt⁹ aūt
moralis diuidit̄. qm̄ aliq̄ dr̄ ỽt⁹ theologica: ⁊
aliq̄ cardialis. Virt⁹ theologica dicit̄ a theos
grece: qđ ē de⁹ latie: ⁊ logos ſmo: q̄si d in⁹ ser
mo. qꝛ habet deū ꝓ obiecto: ꝓut ē vltim⁹ finis
Et hec ē triplex. s. fides: spes: ⁊ charitas. ob/
iectū fidei ē vltim⁹ finis increate ỽitatis. ob/
iectū spei ē vltim⁹ finis in rōne increate maie
statis. obiectū charitatis ē vltim⁹ finis increa
te bonitatis. Virtutes cardinales sūt q̄tuor
s. prudentia: iustitia: fortitudo. ⁊ tempantia.
Et dicūt̄ cardinales a cardine. qm̄ sicut cardo
hostiū vehit. i. hicinde cōducit: sic he ỽtutes
aīam vehunt. i. regulant in operationib⁹ suis
Vn̄ nō hāc regulā gnālē q eadē est mā decē
p̄ceptoꝝ ⁊ virtutū. Sꝫ pcepta respiciūt ad qđ
agendū ē: ỽtutes vero qualiter agendū ē. vn̄
virtutes sunt admonendas difficultates circa
bonū. Quia vnū bonū multa mala circūstant
Vn̄ tertio ethicoꝝ exempla ponunt̄ de centro
⁊ circūferētia. qꝛ bonū est in indiuisibili malū
vero omnifariā. Ordo aūt istaꝝ ỽtutū sic est
qm̄ prudentia in agendis cōsiliū prestat. Sa/
lustius. Priusq̄ꝫ incipias consulto: ⁊ postq̄ꝫ
saluberius cōsuleris mature opus facito. Iu
stitia in agēdis dirigit: vt recte qđ cōsulimus
agamus ne. s. turpiter in op⁹ nr̄m nos ingera
mus: vel alienū vsurpem⁹. Fortitudo dirigit
ne bene agere ꝓpter impetū aduerse fortune
desistam⁹. Tempantia dirigit ne in prosperis
extollamur. q̄re ⁊c̄. Nec solū in cōi de ỽtuti/
bus dixim⁹: qꝛ longū eēt de vnaquaqꝫ dicere
in spāli. Et sic pꝫ prima ỽitas. Quātū ad
ſam ỽitatē in qua querit̄ vtrū fides sit ỽtus
dico ꝙ ad hui⁹ declaratione tria notanda sūt.

Primo notādū ē ꝙ fides ſm ꝙ multiplici
ter cōsideratur: sic multipliciter notificari ⁊ de/
clarari potest. Qn̄qꝫ eni consideratur quantum

93

ad ꝓpriū genus. Et tūc describūť sic ab Aug.
Fides ē ꝟtꝰ qua credūť q̄ nō videť. Et nō de
oibꝰ q̄ nō videnť: vt dic̄ mgr̄ in lr̄a: ſʒ de his
q̄ necc̄ia sūt ad salutē. Et idem Augꝰ sup̄ Jo.
Quid ē inq̄t fides nisi credē qđ nō sides. Qñ
qʒ ꝯsiderať fides q̄ʒtū ad finē. Et sic ab aplo
ad Hebre. xi. describiť. Fides ē suba rerum
sperandaꝝ argumētū nō apparentiū. i. fides
est habitꝰ sustentās nos ad possidendū beatā
vitam: quam in hoc mūdo sperantes credimꝰ
in futuro possidere argumentū nō apparētiū.
Quia vt dicit hic. Nicolaus de lira: fide tātū
intelligimꝰ Jsa. 3. c. Nisi credideritis nō in/
telligetis. Tertio q̄ñqʒ fides ꝯsiderať q̄ʒtum
ad obiectuʒ siue ad p̄ncipiū motiuū. Et sic ab
Aug. ad Crescētiū describitur. Fides est pri
ma illuminatio mētis ad sūmā veritatē. Quo
modo autem fides sit p̄ma mentis illumiatio
declarabiť in tertia sequēti ꝟitate. Quarto
q̄ñqʒ cōsideratur fides quātū ad actū ꝓpriū
Et sic a Damasceno li. 4. c. 3. describiť. fides
est nō inquisitꝰ cōsensus circa p̄mā veritateʒ.
Quinto qñ cōsiderať fides quātū ad subie
ctū. ⁊ sic a Dionysio li. đ dinis noibꝰ. c. 7. de
scribiť. Fides est vnicū credentiū fūdamentū
eōs collocans ꝟitati. Sexto cōsideratur fi
des quantū ad hītū dispatū. Et sic ab Hugo
ne li. de sacris describiť. Fides ē certitudo q̄/
daʒ de rebꝰ abñtibꝰ sup̄ opinionē ⁊ infra sciam
ꝯstituta. Opinio. n. scia ⁊ fides sūt habitꝰ di/
sperati: vt pʒ intelligēti. q̄re ⁊c̄. Scđo notā
dū q̄ fides vltra p̄dictos modos pōt ꝯsidera/
ri ēt triplr̄: vt pʒ p̄ mgr̄m i. 3. di. 23. Vno mō
ꝯsiderať ꝓ hītu fidei p̄ quā credimꝰ. Scđo ꝓ
actu credēdi q̄ dr̄ credē. Tertio mō ꝓ obie/
cto credito. i. ꝓ re q̄ crediť sic̄ sūt articuli fidei.
q̄re ⁊c̄. Tertio nōndū q̄ ex his sic nōtis quō
fides sit ꝟtꝰ māifestū ē. qm̄ fides nec vt capiť
ꝓ actu nec ꝓ obō ē virtꝰ: ſʒ tm̄ vt capiť ꝓ ha/
bitu q̄ assentimꝰ p̄me ꝟitati pp̄ se. Et nōnter
dr̄ ꝓpter se. qm̄ demones etiā credūt ⁊ assen/
tiūt p̄me ꝟitati: ſʒ nō ꝓpter se: ſʒ p̄ aliq̄s expiē
tias vl̄ rōnes: vl̄ miracula. Et ꝓpterea eoꝝ
fides nō ē ꝟtꝰ. Et sic pʒ 2ª ꝟitas. Ꝗtū ad
tertiā ꝟi. vʒ. quō fides sit p̄ma ꝟtꝰ. Ad de/
clarationē huiꝰ tria nōnda sūt. Pmo nōndū ē
ſm dn̄m Bona. in. 3. di. 23. q̄ sicut nullꝰ vo/
lūtatis affectꝰ dr̄ regulatꝰ nisi adhereat prime
bonitati ꝓpter se. Jta nullꝰ intellectꝰ dr̄ regu/
latus ⁊ iustꝰ nisi adhereat p̄me ꝟitati ꝓpť se

qm̄ vt dic̄ btūs Tho. ſa ſe. q. i. ꝟitas p̄ma ē
formalis rō oiuʒ ꝟitatū. He aūt potētie. s. in
tellectꝰ ⁊ volūtas ita ordināť: q̄ rectitudo vo/
lūtatis inseq̄ť rectitudinē intellectꝰ. Nūq̄ʒ. n.
volūtas assentit sūme bonitati ꝓpter se: nisi in
tellectꝰ adhereat sūme ꝟitati ꝓpter se: Augu.
Jnuisa dilige p̄ possumꝰ incognita neq̄q̄ʒ. Sʒ
intellectꝰ nō pōt in cognitionē p̄me ꝟitatꝭ ten
dere: nisi aliq̄ luie diri gať cū sit tāq̄ʒ tabula ra
sa ex. 3. de aia. Jnter cetera aūt luia potissimū
ē fides. ḡ necessariū ē vt fide illuieť. Jō dixit
sup̄ Aug. q̄ fides ē p̄ma illuiatio mētis ad sū
mā veritatē. Et Jsa. 3. Nisi credideritis nō
intelligetis. Scđo notādū q̄ fides dr̄ lumē
intellectꝰ ꝓpter tria p̄ncipaliter. vʒ. Primo
q̄ a sūmo sole oriť. 2° q2 tenebras pellit. 3° q2
abscōdita manifestat. Primo inq̄ʒ dr̄ lumē
intellectꝰ. q2 a sūmo sole oriť. qm̄ sicut mālis
lux a sole māli est principaliter sic fides a solo
deo vt ꝓbat mgr̄ in 3° Et p̄ma Cor. 12. Vni/
cuiqʒ dať manifestatio spūs ad vtilitatē. alij q̄
dē p̄ spm̄ datur sermo sapiētie: alij sermo scie
ſm eundem spm̄. alij fides in eodem spū ⁊c̄.
Et. i. Cor. 2. Sermo inquit meꝰ: ⁊ p̄dicatio
mea nō ē in p̄suasione humane sapie ⁊ ꝟbis
ſʒ in ostēsione spūs ⁊ ꝟtutis: vt fides nr̄a nō
sit in sapia hoiuʒ: ſʒ in ꝟtute dei. Scđo fi/
des ē lumē intellectꝰ. q2 tenebras pellit. qm̄ si
cut lumē māle ē tenebre fugatiuū: aerēq̄ʒ pu/
rificās. sic ⁊ scā fides. ꝓuer. 15. Per fidem ⁊
pn̄iaʒ purganť pctā. ⁊. ij. Cor. 4. ⁊ deꝰ q̄ dixit
de tenebris lumē splēdescē illuxit. in cordibꝰ
nr̄is ad illuiationē scie claritatꝭ dei. Tertio
dr̄ lumē itellectꝰ. q2 abscōdita māifestat. qm̄ si
cut lux mālis abscōdita denudat. 3. R. 3. de il
lis duabꝰ mētricibꝰ dr̄ q̄ vna eaꝝ dixit Salo/
moni. diligētiꝰ intuēs clare luce ꝯp̄hēdi nō eē
meū quē genuerā. Sic ⁊ scā fides ad Hebr.
xi. Fides ē suba sperādaꝝ reꝝ ⁊c̄. Tertio ⁊
vltio nōndū ſʒ btm̄ Tho. ſa ſe. q. 4. q̄ theo/
logice ꝟtutes sūt p̄ores alijs ꝟtutibꝰ qm̄ ipsi
hn̄t deū ꝓ obiecto: qđ ē ꝓ͏ᵐ simplr̄. Alie aūt ꝟ
tutes nō: vt pʒ. qm̄ prudētia ē in p̄cauēdis iu/
sidijs: vt dic̄ Boe. de ꝯso. Rex eritꝰ pruden
tia metiť. Fortitudo in sufferēdis molestijs.
Tpātia i cohercēdis delectatōibꝰ p̄uiſ. Justi/
tia i reddēdo vnicuiq̄ʒ qđ suū ē. Et hec oia sūt
creata. ꝟtutes aūt theologice habens deū ꝓ
obiecto: vt pʒ in p̄ma ꝟitati. ḡ ipse sūt p̄ores
alijs. Jnter ꝟtutes autem theologicas fides

oīuȝ prīma. Nā postq̄ȝ finis vltim⁹ est ipsa𝔯
obiectū necesse ē: vt sit p̄ in itellectu ipe finis
q̄ȝ i volūtate: q: vt dcm̄ ē volūtas nō ferꝫ i ali
qd· nisi sit ab intellectu apprehensū: ſȝ tale ob
iectū ñ ē in itellectu nisi ꝑ fidē q: nō pōt ꝑ nālē
cognitionē attingē deū: ꝓut tendit in ipȝ spes
⁊ charitas: ḡ fides ē p̄ma ꝟtutū. Et iō ꝭmōe
p̄cedēti dixim⁹ i pte ꝭa ꝙ ad iustificationē pcō
ris reqrit act⁹ fidei: vt dicebat ēt Paulus ad
Ro.5. Iustificati sum⁹ ꝑ fidē: nō ꝙ fides sit
forma iustificatiōis ꝓp̄e: q: h̄ ē charitas que ē
forma oīum ꝟtutū: sed iō fides dr̄ iustificare:
q: mot⁹ liberi arbitrij reqrit ad iustificationeȝ
qm̄ donū grē absq̄ȝ ꝯsensu recipiēt̄ eē nō pt
vt dic̄ glosus Bern. ⁊ Augu. Qui fecit te si
ne te: nō saluabit te sine te. Et q: hūc motū li
beri arbitrij in deū seqꝫ iustificatio: ⁊ p̄m⁹ mo
tus i ista iustificatione sit mot⁹ itellect⁹: postea
mot⁹ affect⁹: q: bonū imaginatū ꝑ itellectū mo
uet affectū vt dixim⁹: ⁊ pȝ ex 3° ꝺ aīa. Et mo/
t⁹ itellect⁹ i deū fit ꝑ fidē: iō dr̄ ꝙ iustificati su/
m⁹ ꝑ fidē tāq̄ȝ ꝑ ꝟtutē p̄mā mouētē itellectū
Hoc ēt ponit btūs Tho. in. 4. q. 16. dic̄ tamē
idē doctor ꝭa ꝭe. q. 4. ꝙ ꝑ accn̄s aliq ꝟtutes
pn̄t dici p̄ores ipsa fide. Inq̄ȝtū. ſ. remouēt i/
pedimēta credēdi. Sicut fortitudo remouet i
ordinatū tiorē ipedictē fidē: ⁊ sic ꝺ alijs. Re/
mouere aūt ꝓhibens ptinet ad cām ꝑ accn̄s:
vt pȝ. 8. phisi. Et h̄ sufficiāt ꝓ p̄ma ꝯclone.
Q̄ fides ē vna tā i bonis q̄ȝ i mal̄. Cōclu. 2.
Ecipe ꝭam ꝯclonē vȝ. Tāta ē ꝟtus
a scē fidei: ⁊ p̄clara entitas ꝙ tā in bōis
q̄ȝ i malis ꝭȝ se nulla ē diuersitas vbi
tres ingramus ve. vȝ. Pria ve. ē. Vtrū vna
sit fides tā bonis q̄ȝ malis cōis. 2ª ve. ē ista
Vtrū sit ꝺ necitate ponē fidē infusā. 3ª ꝟi. ē
Vtrū fides ifusa differat a fide acqsita. Q̄tū
ad p̄imā ꝟi. dico ꝙ vna ē fides cōis tā bōis q̄ȝ
mal̄. Ad c⁹ declaratiōeȝ tria nōnda sī. p̄°
nōndū ē ꝙ q̄druplex ē fides. vȝ: fides exorta
fides mortua: fides modica: ⁊ fides magna: h̄
pōit Nic. ꝺ lir. sup ep̄las pau. ad Heb. 3. Fi
des exorta ē fides demonū. Iaco. 3. Demōes
cr dūt ⁊ ꝯtremiscūt. Fides mōtua ē pcō𝔯 ad
Titū p̄. Cōfitenꝫ se nosse deū: fcis āt negāt. ⁊
Iaco. 2. c. Fides sine opib⁹ mortua ē. Fides
modica ē fides iꝑfecto𝔯. Mat. 13. Modice fi
dei q̄re dubitasti. Fides mag̃ ē fides pfecto𝔯
Mat. 15. Mulier mag̃ ē fides tua. Scd̄o
nōndū ꝙ oīs fides reducit ad ista duo mēbra
qm̄ aut fides ē informis: aut formata. Fides
informis ē sine charitate. fides formata est fi/
des cū charitate. 1. Cor. 13. Si habuero oēm
fidē charitatē aūt nō habeā ⁊c̄. Tertio notā
dū ꝙ ꝟtus duplex ē. ſ. cōis ⁊ ꝓpria. h̄ ponit
dn̄s Bona. in. 3. dis. 13. Virt⁹ ꝓp̄e dcā ē ha
bitus dirigēs in finē ꝑꝑ se. Et sic fides infor/
mis nō ē ꝟtus vt dic̄ btūs Tho. ꝭa ꝭe. q. 4.
qm̄ fides informis nō credit p̄me ꝟitati ꝓpi
se: ſȝ ꝓpter aliq̄s expientias ⁊ rōnes ⁊ mira/
cula. ꝟt⁹ cōiter dicta ē hit⁹ rectificās aliquam
potētiā: aliq̄ rectitudine iustitie: ⁊ vigorās eaȝ
circa opus difficile: q̄ȝuis nō ꝑducat cā i finē.
Et h̄ mō fides informis dr̄ ꝟt⁹. q: ꝑ habituȝ
fidei q̂dāmō rectificaꝫ intellect⁹: dū captaꝫ in
obsequiū xp̄i ad assentiēdū p̄me ꝟitati ꝑꝑ se:
⁊ sup oīa. Et ꝑ ipsū hitū ēt vigoraꝫ: vt credat
ꝟa nō expiētia ⁊ vitet erronea: sic̄ expiētia pȝ
in mult̄ xp̄ianis carētib⁹ charitate: q libenter
attēteq̄ȝ audiūt ꝟba spectātia ad doctrinā fi/
dei ⁊ ꝯstāt firmitq̄ȝ abhorrēt hēticā p̄nitatem.
Ex his ḡ tria correlaria inferūt: q sūt ēt ꝺ mē/
te bti Tho. ꝭa ꝭe. q. 7. Primū correlariū ē
istud ꝙ fides formata ⁊ iformis ñ differūt spē
sic̄ albedo ⁊ nigredo: ſȝ sic̄ ꝑfectū ⁊ im ꝑfectū.
Scd̄ȝ correlariū ē ꝙ fides bono𝔯 ⁊ malo𝔯
nō ē vna nūero: ſȝ vna gnē vl̄ spē. Nā cū fi/
des sit habit⁹: ⁊ habit⁹ plurificeꝫ ꝭm subiectū
pȝ q: ali⁹ ē habit⁹ fidei in me ⁊ ali⁹ in te: ꝙ nō
ē vna fides nūero i me ⁊ in te. 3ᵐ correlariū
ē. ꝙ lȝ vn⁹ sit habit⁹ fidei bono𝔯 ⁊ malo𝔯 nō
tn̄ eodē mō. qm̄ boni illā hn̄t charitate ꝯfirma
tā ⁊ ꝑ ꝯn̄s meritoriā. nō sic aūt mali. Nec tn̄ i
telligas ꝙ charitas sit fidei forma tāq̄ȝ subie/
cti vel māe: ſȝ q: ꝑ illā fit de nouo meritoria q̄
añ nō erat. In malis āt fides ē iformis ⁊ per
ꝯn̄s ñ meritoria. nō. n. dr̄ iformis eo ꝙ careat
forma ſȝ q: caret forma ḡtū faciēte. Nōndū tn̄
hic ⁊ bn̄ ꝙ i fide aliqd ē māle. ⁊ aliqd ē forma
le. Māle fidei ē illud qꝺ credē debem⁹. ⁊ hoc
hrē nō possum⁹ sine auditu vl̄ iqsitōe ꝭm legē
cōeȝ. iō dicebat Paul⁹ ad Ro. x. Fides ē ex
auditu audit⁹ āt ꝑ ꝟbū xp̄i. Et h̄ repiꝫ tā in fi
de iformi q̄ȝ formata. Formale fidei ē illud q̄
qs inclinaꝫ ad assentiēdū illis de qb⁹ cogitauit
vl̄ doct⁹ ē. ⁊ h̄ pōt duplr̄ eē: aut ꝑ acqsitionē:
aut ꝑ infusionē ⁊ sic q̄dā diceꝫ fides acqsita: q̄
dā ifusa. Fides acqsita ē qn̄ assentiȝ⁹ p̄me ꝟi
tati: aut ꝑ amorē ⁊ reuerētiā dicētis: aut ꝓpi
miracula: aut ꝓpter rōnes ⁊ argumēta ⁊ sil̄ia

ꝛ tal' fides vt sic ñ hꝫ meritū: q̃ꝛ vt dic̃ Greg.
Fides nō hꝫ meritū: vbi hūana rō pbet expi/
mētū. Fides īfusa ē q̄n assētim⁹ ꝟitati p dinā
illustratōꝫ. Et h̃ duob⁹ mōis. q̃ꝛ aut assētim⁹
ꝑme ꝟitati pp se ꝛ sup oia: ꝛ sum⁹ i charitate
ꝛ ista ē ꝟa fides q̄ soli hōi xpiani credūt. Aut
assentim⁹ ꝑme ꝟitati pp se ꝛ sup oia: ꝛ ñ sum⁹
in charitate: ꝛ sic fides ē donū dei: q̄ꝫuis sit in
formis. q̃ꝛ ꝛ i mal' dei dona sūt vt dic̃ mgr̃ di.
25. c. 4. in fi. c. ꝛ h̃ ibidē dic̃ Bona. i. 3. ea. di.
q̄re ꝛc̃. ꝛ sic pꝫ ꝑ^a ꝟi. Q̄tū ad s̃aꝫ ꝟi. dixe/
rūt q̄dā nō eē de nečitate ponē fidē infusā. Et
rō q̃ꝛ pluralitas nō ē ponēda sine nečitate. sed
posita fide acq̄sita nō videt̃ nečitas ponēdi fi/
dē infusā· q̄m hit⁹ ponit̃ pp actū: sꝫ act⁹ fidei ē
credē: possū aūt ita credē p fidē acq̄sitā sic̃ p in
fusā. sic̃ de hoīe q nūq̄ꝫ vidit Romā. ꝛ ex au/
ditu tñ credit Romā eē. Sed dilectissima aīa
ista opinio nō ē sana. Et q̄ sit de nečitate po/
nere fidē īfusā: ꝓbo tibi auc̃te rōe· ꝛ ex^o. auc̃te
q̄dē sic. Sine fide inq̄t apl's īpossibile ē placē
deo. q̄ro de q̄ fide ītelligat nō de fide acq̄sita q̃ꝛ
puuli baptizati deo placēt. ꝛ nō p fidē acq̄sitā
ḡ loq̄t̃ de infusa. Scd'o audi aplm. i· Corin.
13. Nūc manēt fides: spes: ꝛ charitas. sꝫ ē po
nere charitatē infusā. ḡ ꝛ fidē īfusā. Scd'o ꝓ
bo rōne sic. Sic̃ volūtas eleuat̃ ad bonitatem
supnālē sic̃ ad finē: ita ītellect⁹ ad obiectū suuꝫ
supnāle vt ad finē. sꝫ volūtas eleuat̃ p charita
tē infusā ḡ ꝛ intellect⁹ p fidē infusā. Et cōfir/
mat̃. sic̃ volūtas feruēti⁹ eleuat̃ ī dilectōꝫ dei p
charitatē infusā· sic ītellect⁹ cū maiori assensu ī
credulitatē diuoꝝ p fidē infusā. 3° h̃ ꝓbat̃
ex^o. Nā Adā ī statu inocētie habuit fidē infu
sam ꝛ nō acq̄sitā ḡ dat̃ fides īfusa. Sꝫ ī ꝟitate
ista īdigēt altiori speculatōe: iō aīa mea sic te/
neam⁹. q̃ꝛ cōit̃ doctores tenēt q̄ dat̃ fides īfu/
sa. Et ar^m in opp^m soluit̃ sic negādo minorē.
Et q̄n dr̃ hit⁹ pōit̃ pp actū. Dico q̄ fidei acq̄si
te pōt subeē aliq̄d falsū: sic̃ pꝫ de h̃etico: q hꝫ fi
dē acq̄sitā circa vnū arg^m tñ fidei. fidei āt īfu
se nō pōt subeē aliq̄d falsū: cū det̃ a deo ḡ nō ē
verꝝ q̄ ita tu potes credē p fidē acq̄sitā: sic̃ p ī/
fusā. Ista pōit Scotell⁹ in. 3. di. 21. Et h̃ volo
tibi sufficiāt ꝓ s̃a ꝟitate. Q̄tū ad t̃tiā ꝟi. di/
co q̄ fides īfusa ꝛ acq̄sita nō sunt eiusdē spēi ꝛ
rōis. q̃ꝛ si essent eiusdē rōis vna supflueēt q̄d ē
incōueniēs. q̄m frustra fit p plura q̄d eq̄ bene
pōt fieri p pauciora ꝑ ꝓbicoꝝ. dico tibi tñ q̄ ista
relīq̄rē potes q̄ꝫtū ad actū p̄dicatōis. Sꝫ vt or/
do s̃uaret̃ ista nōui. ꝛ ista sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯ^one

De fide antiquoꝝ. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Q̄uis du/
a plex testm̄ in fide xp̄i approbet̃ vna tñ
fide saluamur nos ꝛ antiq̄ p̄res salua
bāt̃. vbi tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Prima
ꝟi. ē ista. Vtrū vna eēt fides antiq̄ꝝ ꝛ mo/
dernoꝝ. Scd'a ꝟi. ē. Quare fides moder/
noꝝ ē pfectior fide antiquoꝝ. Tertia ꝟi. ē
Quomodo simplices quibus nō erant reue/
lata mysteria de xp̄o in testō veteri saluabāt̃.

Q̄uātū ad ꝑmā ꝟitatē dico s̃m mgr̃m sen
tentiaꝝ in. 3. di. 35. q̄ sicut nunc nullus salua
ri potest nisi in fide xp̄i: sic nec ī veteri testō.
vnde ait sic mgr̃. Sine fide mediatoris nullū
hominē vel ante vel post fuisse saluū auctori/
tates scōꝝ nō testant̃: vñ Aug⁹. ad optatum.
Illa fides sana est: qua credim⁹ nullū hōiem
siue maioris siue minoris etatis liberari a cō
tagio mortis ꝛ obligatione pcti. q̄d ꝑma nati/
uitate contraxit: nisi per vnū mediatorē dei ꝛ
hoīuꝫ Iesū ꝛ xp̄m. Cui⁹ hōis eiusdemq̄ꝫ dei
saluberrima fide etiā illi iusti salui facti sunt q
ꝑusq̄ꝫ veniret in carnē: crediderunt in carne
venturꝝ. Eadē. n. ē fides nr̃a ꝛ illoꝝ. ꝛ infra
Et sūt ꝟba etiā Aug. Nēo inq̄t liberat̃ a dā
natiōe q facta ē p Adā nisi p fidē Iesu xp̄i. ꝛ
idē. l. de nuptijs ꝛ ꝯcupia. Eadē inquit fides
mediatoris q̄ nos saluat saluos iustos facie/
bat antiq̄s pusillos cū magnis. q̃ꝛ sic̃ credim⁹
xp̄m in carne venisse: ita ꝛ illi vēturꝝ. ꝛ sic̃ nos
mortuū: ita illi moriturꝝ. ꝛ sic̃ nos resurrexisse
ita illi resurrecturꝝ ꝛ nos ꝛ illi ad iudiciū viuo
rū ꝛ mortuoꝝ vēturꝝ. ꝛ Greg. sup Ezech. ꝛ
q p̄ibāt ꝛ q subseq̄bāt̃ clamabāt dicētes. O san
na filii dauid ꝛc̃. q̃ꝛ oēs electi q ī iudea eē potue
rūt siue q nūc ī eccl'ia st̃ ī mediatorē dī ꝛ hoīuꝫ
crediderūt ꝛ credūt h̃ mgr̃ ad lr̃aꝫ. Et ita ex his
ꝟbis sat' appꝫ q̄ ī vna fide saluabāt̃ antiq̄ ꝛ
saluamur nos. sꝫ fides āntiq̄ꝝ q̄ꝫtū ad ea q̄ spe
ctāt ad redēptōꝫ erat de futuro: nr̃a ꝟo d̃ pte/
rito. q̄d. n. illi credebāt futurꝝ nos credim⁹ fuis
se ꝛ ea q̄ nōdū fuerūt credim⁹ d̃ futo sic̃ ꝛ ipi vt
d̃ iudicio extre^o. Iob. 9. Credo q̄ redēptor
me⁹ viuit ꝛ ī nouissimo die de t̃ra surrectur⁹
sū ꝛc̃. ꝛ sic pꝫ ꝟi. ꝑ^a. Q̄tū ad s̃aꝫ ꝟi. dico q̄
q̄ꝫto hūana nā appropinquit mi̅serijs xp̄i tāto
fides erat pfectior: sꝫ fides nr̃a pfecte appro/
pinq̄uit mysterijs xp̄i ḡ ē pfectior. ad c⁹ d̃clara
tionē ē nōndū s̃m btm̄ Tho. s̃a s̃e. q. i. q̄ ali⁹

e ordo i causis malib⁹: ⁊ ali⁹ i caus efficiētib⁹ In caus eni agentib⁹ nalr ꝑus e qd ꝑfecti⁹ e ⁊ ꝑ ɔñs na vt dic Boe. de ɔso. Na sꝑ a ꝑfectis initiū sumit. In caus āt malib⁹ e ꝑ oppoᵐ illud ꝑ⁹ e qd iꝑfecti⁹ e: ⁊ sm h na ꝑcedit ab iꝑfecto ad ꝑfectū: vt pꝫ et i artificialib⁹. Ad ꝑpositū g q̄ꝫtū ad manifestatione fidei: de⁹ e sic cā ages: hō āt sic cā malis ⁊ pacies. i. recipiēs influxū dei agēt. Et ꝑ ɔñs q̄ꝫtuꝫ ex ꝑte hois oportuit q̄ꝫtū ad manifestationē fidei ab iꝑfectis ꝑcedere ad ꝑfecta. Magis āt ꝑficiebāt i fide: q̄ꝫtomagis ad veꝝ lumē qd e ipe xps appropinq̄bant: ⁊ q̄ fides nra multū ꝑpinq̄ fuit iō ꝑfectissima. Inde Gre. ait. Q̄to aduētui xpi hoies viciniores erāt: tāto sacra salut plenius recepūt. Sꝫ d h infra in sa ꝑte ad plenum

Q̄tū ad tertiā ve. dic mgr di. 25. in. 3. c. 4. q̄ simplices qb⁹ mysteria xpi nota nō erāt siue reuelata: in fide iplicita saluabāt: sic ⁊ xpiani simplices distingue nesciētes: an iste articulus ꝑtineat ad diuitatē: an ad hūanitatē: credētes tn̄ vᵃ ee oia q̄ i symbolo ɔtinēt: ⁊ q̄ eis a maioribus predicāt i fide hac iplicita saluāt: ⁊ illa qbus mysteria reuelata erāt in fide explicita saluabāt. Quattuor āt explicite credebāt sc ilꝫ natiuitatē: mortē: resurrectionē: ⁊ aduētuꝫ ad iudiciū. Alia āt iplicite credebāt: veruꝫ est q̄ mgr in. c. dicto duas adduc opiniōes: sꝫ q̄ dicta e sanior e iudicio meo: vn̄ dic sic tex. Sꝫ q̄rit cū sine fide mediatoris antiqs nō fuerit salus: sic nec modernis: veꝝ oportuēit illos credē oia de mediatore que nūc credim⁹. Quibusdā vr̄ q̄ suffecerit ill q̄ttuor tm̄ credē. s. natiuitatē: mortē resurrectionē ⁊ iudiciū. Qd ex premissis vbis aug. colligūt: supple i. c. 3. auctoritate 3ᵃ qd. c. p⁹ h notat: ⁊ seqt. Alijs autē vr̄ bita fide trinitat id de mysterio icarnationis suffecisse: vt dei fili⁹ credēt nascitur⁹ d homie ⁊ iudicatur⁹. Qui d Jo. bap. documētū assumūt h⁹ rei: q de xpi morte ⁊ descēsu ad iferos i euāgelio dubitasse vr̄ sm expōem grego. qn̄ iterrogabat ꝑ discipl'os: tu es q venturus es: an aliū expectam⁹: q̄si es tu ꝑ teipm descēsur⁹ ad infernū: ad aliū ad h sacra missur⁹ es. Quidā tn̄ dicūt cū n̄ dubitasse d igrātia: sꝫ de pietate idest dubitare se oñdisse: nō q̄ igrauerit: sꝫ pietat affectu cōpassū ee xpo: ⁊ ei⁹ hūanitate admirādo isinuasse: h ille. Ex qb⁹ vbs appꝫ mgrꝫ tacite magis approbare ꝑmā opinionē: q̄re ⁊c. ⁊ h sufficiāt ꝑ ꝑma ꝑte hui⁹ sermonis. Et nō q̄ ois ista ꝑs ꝑma n̄ e sat predicabil nisi vbi vna mag audiētia eēt q̄re ⁊c.

De stabilitate ⁊ ꝑmanentia fidei christiane Consideratio secunda.

SEcundo loco Sanctissime fidei ꝑfectā stabilitatē videam⁹: vbi tres ɔclōnes sbiūgam⁹ vꝫ. pᵃ ɔclo e ista. Nō credant xpiani veteꝫ legem esse reprobatā: sꝫ tāq̄ꝫ vmbra precedens nūc est determinata. 2ᵃ ɔclo est ista. Xpianoꝝ fide nulla est magis obsuāda ⁊ q̄ i eccl'ia catholica c⁹ xps caput e n̄ iuenict: ꝑculdubio in baratro sempitno sepeliet. 3ᵃ ɔclo e ista. Tātis ꝑ optimis fūdamētis fides xpi e roborata: ⁊ i dies roborat: q̄ oio nō credo: q credūt in eam oēs filij dei efficiant.

De veti lege ⁊ noua. Conclusio prima

Ecipe ꝑmā ɔclōꝫ vꝫ. Nō credāt xpiani veteꝫ legē eē r̄probatā: sꝫ tāq̄ꝫ vmbra ꝑcedēs nūc e determiata. vbi tres iq̄ram⁹ ve. vꝫ. Pria ve. est ista. Quare fides nra dr̄ testm̄ nouū: ⁊ antiq̄ testm̄ vet⁹. 2ᵃ ve e ista. Quō dr̄nt testm̄ nouū ⁊ testm̄ vet⁹ 3ᵃ ve. Quare dicūt he due fides duo testā. Q̄tū ad ꝑmā ve. dico q̄ antiq̄ꝝ fides dr̄ testm̄ vetus triplici rōne vꝫ. Rōne ꝑcedent significatiōis. 2° rōne ꝑcedent figuratiōis. 3° rōe antiq̄ cōcessiōis. Prio inq̄ꝫ dr̄ fides antiq̄rū vetus testm̄: rōne ꝑcedentis significatiōis Nā cū antiq̄ fides ⁊ precepti sacrificioꝝ prībus data eēt vt vmbra ⁊ nubes. i. Cor. x. Pres nri sub nube fuerūt: ⁊ iteꝝ. Oia in figura cōtingebāt illis: ⁊ figura significabat figuratū ⁊ vmbra sit signū noctis ⁊ futuri diei. Iō testm̄ vet⁹ tanq̄ꝫ nouū ꝑcedēs: dr̄ antiquū ⁊ vetus. Vbi nō q̄ Nic. de lir. suꝑ ꝑma epl'a ad Thimo. c. i. dicit q̄ triplici rōne lex vetus dr̄ vmbra noue legis vꝫ. Propt instabilitatē: ꝑpt occultabilitatē: ⁊ ꝑꝑ infructuositatē. Prio ꝑꝑ instabilitatē· qm̄ sicut vmbra adueniēte sole euanescit: sic nata xpo sole: nebl'a legis euanuit. Hiere. 31. Ecce dies veniūt dic dñs ⁊ cōsūmabo suꝑ domū isrl': ⁊ suꝑ domū Iuda testimoniū nouū· nō sm testm̄ qd feci prīb⁹ coꝝ i die q̄ apprehēdi manū coꝝ vt educerē illos d tra egypti. Dani. 9. Cū venerit scūs scōꝝ cessabit vnctio vra. Trāslato eni sacerdotio necesse e vt legis trāslatio fiat: vt dicit Nico. d li. ⁊ ad Heb. x. c. ⁊ extra de ɔstitutiōib⁹. c. trās

95

lato. Scd'o pp occultabilitatē: nā sicut vm
bra diminute repn̄tat rē cui⁹ ē vmbra sic ꝛ lex
antiq̄ verā xpi fidez sub figuris occultabat: ꝛ
diminute ondebat. ad Ro. 13. Nox pcessit di
es āt appropinquit: p noctē fm vnū sensū legē
ātiquā: ꝛ p diē legē nouā itellige. Isa. 9. Po
pulus q ābulat i tenebris vidit lucē magnam
ps. Exortū ē lumen rectis corde ꝛc̄. Isa. 60.
Surge illūiare hierl'm: q2 venit lumē tuum ꝛ
gl'a dn̄i sup te orta ē: ꝛ ambulabūt reges i lu
mine tuo ꝛc̄. Luc. 2. Claritas dei circūfulsit il
los. Jo. i. Erat lux vera q̄ illūiat ꝛc̄. Tertio
pp infructuositatē: qm̄ sic vmbre loc⁹ modice
ē fructificatiōis: sic tpe antiq̄ legis hoīes paꝝ
fructificabāt. Nā mō ad idola puertebāt: mō
de deo murmurabāt: mō blasphemabāt. ps.
In oībus peccauerūt adhuc: ꝛ nō crediderūt i
mirabilib⁹ ei⁹: ꝛ defecerūt i vanitate dies coꝝ
ꝛ anni coꝝ cū festinatiōe: cū occideret eos q̄
rebāt eū ꝛ reuertebāt: ꝛ diluculo veniebāt ad
eū: ꝛ rememorati sūt q2 deus adiutor coꝝ ē: ꝛ
de⁹ excelsus redēptor coꝝ ē: ꝛ dilexerūt eū in
ore suo: ꝛ lingua sua mētiti sūt ei. Cor aūt ipo
rū nō erat rectum: nec fideles hītī sunt in testō
ei⁹: h̄ ille: q̄re p3 pᵃ rō: q̄re lex vet⁹ dr̄ testm̄ ve
tus. s. rōne pcedētis significatiōis. 2° fides
ꝛ lex antiq̄ꝝ dr̄ testm̄ vet⁹ rōne pcedētis figu
ratiōis. Vbi nō q̄ Nic. d' lira sup ep'las pau
li ad Heb. x. ꝛ. i. Thimo. i. sex ponit pncipa
les rōnes: q̄re sacrificia i veti lege istituta sūt
v3: pp idolatrie deletionem. Propt veri sa
crificij nouā figurationē: pp viroꝝ spūaliū cō
solationē: pp iudeoꝝ distinctiōez: pp xpiano
rū eruditionē: ꝛ pp supboꝝ domatiōz. p° p
pter idolatrie deletionē. Leui. 16. Adolebūt
adipē suauitat' dn̄o ꝛ nequaq̄3 imolabūt vltra
sacrificia demonib⁹. ps Holocausta medulla
ta offerā tibi cū icēso arietū ꝛc̄. S3 d' h̄ fmōe
se. 2° pp veri sacrificij nouā figurationē. i.
Cor. x. oīa i figura ptingebāt illis. s. oblatio. n.
agni pascal': xpi significabat oblationē futurā
vt dicet ibidē: ꝛ sic de alijs. 3° pp vicioꝝ spū
aliū psolationē: viri nāq3 spūales expectātes
beatā spē: ꝛ aduentū magni dei illoꝝ signorū
pn̄tia. interi d' abn̄tia signati ꝛ figurati psola
bant. Macha. 4. Obtulerūt holocausta cum
leticia. Has tres rōnes ponit sup ep'lam. ad
Heb. x. Tres alias rōnes ponit. i. ad Thi.
i. 4° sacrificia instituta sūt pp iudeoꝝ distin
ctionē. ps. Nō fecit talit oi natiōi: supple sic

fecit pp'lo iudeoꝝ: ꝛ iō pp'ls dei dictus ē. 5°
ppter xpianoꝝ eruditionē ad Gal. 3. Lex. s.
vet⁹ pedagog⁹ fuit i xpo: pedagog⁹ dr̄ a pedos
qd' ē puer: ꝛ gogos qd' ē ductio. Inde peda
gog⁹ dr̄ q̄si ductor pueroꝝ. Iudeos eni pue
ros appellabat: q2 more pueroꝝ illos ab illici
tis tiore pene legis: p viā verā dirigebat. Lex
g̊ vet⁹ pedagog⁹ fuit: ꝛ nō solū iudeoꝝ: s3 ē nr̄
i xpo. i. in exeq̄ndis mādatis xpi. At vbi ve
nit fides: dicit ap'ls: iā nō sum⁹ sub pedagogo
i. postq̄3 fides q̄ occulta prib⁹ erat: iā. i. in pn̄ti
vita habem⁹ a fide q̄ n̄ sum⁹ sub pedagogo. i.
sub actiōe ꝛ fuitute legis: s3 sub euāgelij liber
tate. Mat. xi. Lex ꝛ pphe vsq3 ad Joannē ꝛ
Jo. 8. Si fili⁹ vos liberauerit: vere liberi erit'
h̄ oia dicit Nic. d' lir. ad Gal. 3. 6° ꝛ vltimo
sacrificia instituta sūt pp supboꝝ domationez
ps. Tūc acceptab' sacriᵐ iusticie: q̄re ꝛc̄. 3° fi
des antiq̄ꝝ dr̄ testm̄ vet⁹: rōne antiq̄ cōcessio
nis. nā in ipsa q̄dā antiq̄ mādata data sūt: vt o
culū p oculo: dētē p dēte ꝛc̄. q̄ mō cessauerūt
Leui. 26. Superueniētib⁹ nouis: vetera abicietis q̄
re ꝛc̄. Viso q̄re fides antiq̄ꝝ dr̄ vet⁹ testm̄
nūc videam⁹ q̄re fides xpi dicat nouu3 testm̄.
Dr̄ aūt nouū testm̄. 8. d' causis. Prio q2 no
uus rex factus ē. Gen̄. 49. Nō auferet se
ptrū d' Juda: nec dux d' femore ei⁹: donec ve
niat q̄ mittend⁹ ē. Mat. 2. Vbi ē q̄ nat⁹ est rex
iudeoꝝ. 2° q2 noua gr̄a spūs sci data ē. Eze.
25. Dabo vob' cor nouū ꝛ spm̄ nouū. 3° q2 de
dit nouū pceptū. Jo. 14. Mādaᵐ nouū do vo
bis: vt diligatis inuicē sic dilexi vos. 4° q2
nou⁹ viuēdi mod⁹ ondit. ad Ro. 6. In noui
tate vite ambulem⁹. 5° q2 noua pmittuntur
Apoc. 2. Vicēti dabo māna abscōditūm. Et
Mat. 19. Centuplū accipiet' ꝛ vitā ꝛc̄. 6° q2
res noua facta est imo nouissima. Hiere. 33.
Nouū faciet dn̄s sup trā: mlr circūdabit viꝝ
7° q2 noua pax facta ē. ad Col'. i. Pacificās
q̄ i cel' ꝛ q̄ i tris. Luc. 2. Gl'ia in excelsis deo:
ꝛ in tra pax. 8° q2 ad celū ascēdēs nouū testm̄
fecit. Mat. 5. Bti paupes spū: qm̄ ipoꝝ ē re
gnū celoꝝ: bti mites ꝛc̄. dic totū vsq3 ibi: gau
dete ꝛ exultate: qm̄ merces vr̄a copiosa ē i cel'
Q̄tū ad fām dico q̄ dato q̄ ex dict' i prima
ve. satis patere possit q̄uo testm̄ nouū ꝛ vetus
differāt: dico tn̄ q̄ plures alie sūt dr̄e int' ipsa.
P̄ dr̄a ē q2 p̄mū datū fuit scriptū i duab⁹ ta
bul' lapideis. Deut. x. In illo tpe dixit domi
nus ad me: dabo tibi duas tabulas lapideas

ficut pōres fuerūt ⁊c̄. Teſtm̄ āt nouū ſcriptuꝫ ē in cordib⁹ nr̄is. 2. Cor. 3. Dabo leges meas in corda eoꝝ: ⁊ i mētes eoꝝ ſcribā eos: nec ſine grādi myſterio ſcripſit deus legē vetis teſtamēti i lapideis tabul. Ex hoc eni iſinuabat ꝙ ppl's ille dure ceruicis erat. Exo. 32. Cerno ꝙ iſte ppl's, dure ceruic ſit: dimitte me vt deleā eos: faciā te in gentē magnā. Sꝫ ppl's xpianus i auditu auris obediuit dn̄o. ps. Ppl's quē nō cognoui ſuiuit mihi ⁊c̄. 2° teſtm̄ vetus datū ē i monte ſynai: ⁊ teſtm̄ nouū i mōte ſyon: ad Gal. 4. Scriptū ē qm̄ Abraam duos filios habuit: vnū d' ancilla ⁊ alterū d' libera: q̄ ſūt p allegoriā dicta: h eni ſūt duo teſtā. vnū qdē i monte ſynai ⁊c̄. 2m i mōte ſyō. Iſa. 2. q2 d' ſyon exibit lex: ⁊ vbū dn̄i de hierl'ꝫ ⁊c̄.

3° teſtm̄ vet⁹ datū fuit ſub velāie. i. ad Cor. 1. Pr̄es vr̄i ſub nube fuerūt ⁊c̄. Teſtm̄ nouū ſine velāie q̄ꝫtū ad ea q̄ figurabant i veti. Luc. 8. Vobis datū ē noſcere myſteriū dei ceteris āt in pabol. Iñ in h⁹ rei ſignū qñ Moyſes d' mōte deſcendit: poſuit velamē ſup faciē ſuā: q2 filij iſrl' nō poterāt intēdere i gl'iaꝫ vultus ei⁹: q2 velamē lr̄e vet⁹ opit teſtm̄: ne carnatis ppl's gloriā ei⁹. i. ſpūalē intelligentiā poſſit aſpicere. 4° teſtm̄ vet⁹ bonū ⁊ iuſtū ⁊ ſcm̄ ē ad Ro. 7. Lex qdē ſcā: ⁊ mandatū bonum ſcm̄ ⁊ iuſtū. Sed teſtm̄ nouū ē meli⁹. ad Hebre. 9. Nūc āt meli⁹ ſortitus ē myſteriū q̄ꝫto ⁊ melioris teſti mediator ē. 5° ⁊ vltio ad pn̄s teſtm̄ vetus ꝑmittit tpalia: vt ponit glo. ſuper vbo ſpōſione. i. c. trāſlato: de ꝯſtitutōib⁹ ⁊ allegat tex. deut. 6. Audi iſrl' mādata vite ⁊ ſua ea i corde tuo: ⁊ dabo tibi trā fluentē lac ⁊ mel. Nouū āt teſtm̄ celeſtia. ad Heb. 9. Et iō noui teſti mediator ē vt morte iteruenietē repromiſſionē accipiāt q vocati ſūt etne hereditat' i xp̄o ih̄u dn̄o nr̄o.

Q̄tū ad tertiā dico ꝙ iō iſte due leges dicunt duo teſtā: q2 i ipſis ꝯdendis repiunt oēs ꝯditiōes q̄ ad teſtā regrunt. Nā charta vbi ſcripta ſūt i teſtō veti fuerūt tabule due: d' qb⁹ dixim⁹: ſcripta fuit ipſa lex obſuanda. Exo. 32. Reuerſus ē Moyſes d' mōte portās duas tabulas teſtimonij manu ſcriptas ex vtraqꝫ pte. Notari⁹ fuit ſcūs Moyſes q pdictis oib⁹ intfuit. Exo. 19. Deſcendit Moyſes ſup montē ſynai i ipſo mōtis vtice ⁊ vocauit Moyſen i cacumē ei⁹. Et. c. 20. dr̄ Stetit ppl's d' longe. Moyſes acceſſit ad caliginē: i q̄ erat dn̄s. Calam⁹ ſcribēs h teſtm̄ fuit digitus dei. Exo. 31. Dedit dn̄s duas tabulas ſcriptas digito dei. Teſtis h⁹ teſti fuit obligatio illa ⁊ ꝑmiſſio ppl'i: q̄ ſe illa que ſcripta erāt: ſuare ꝑmiſit. Exo. 24. Venit ḡ Moyſes. ⁊ narrauit plebi oīa vba dn̄i atqꝫ iudicia Rn̄dit cūctus ppl's vna voce: oīa vba q̄ locut⁹ ē faciem⁹. Et ſic gl'oſus de⁹ lꝫ tūc nō moretur: q2 ſm̄ nām diuinā mori nō potat: moriebat tm̄ figura: qm̄ oñdebat ſe aliqñ moriturū: ſm̄ nām humanaꝫ quā aſſumē debebat. Et h figuratū ē p agnū imolatū. Exo. 12. Decima die mēſis h⁹ tollat vnuſqſqꝫ agnū ⁊c̄. Et ſic i alijs figuris oñdebat imolatio xp̄i. Sed iſtud teſtm̄ nō erat pmanſurū: q2 aduenienté vitate: ceſſit figura. vt dr̄ in. 4. ſn̄iarū. Iō adueniente xp̄o q ve moriturus erat: nec̄e fuit vt aliud ꝯderet teſtm̄: ⁊ h diceret teſtm̄ nouū: in q̄ ei⁹ vltia volūtas poneret. Tabule ſiue charta vbi ſcriptū ē: corda oīum fideliū ſt: ⁊ pmaxime illoꝝ qbus xp̄s pdicauit. 2. Cor. 3. Non in tabulis ingt lapideis: ſꝫ in tabulis cordis carnalib⁹ ipreſſio figurarū ſcripta ē: ⁊ figure q̄s ſpūs ſcūs ipreſſit cordib⁹ diſcipuloꝝ quando apuit illis ſenſū vt intelligerēt ſcripturas. Ei ibidē. Lr̄a nr̄a vos eſtis: ſcripta nō atramēto ſꝫ ſpū dei viui. Et vt iſtd' teſtm̄ magi' eēt autenticū: nō vn⁹ tm̄ intfuit notari⁹: ſꝫ q̄tuor elegantiſſimi. ſ. 4 euāgeliſte. Zach. 6. Vidi ⁊ ecce q̄tuor q̄drige egrediebāt de medio duorū montiū. ſ. diuitatis ⁊ hūanitatis xp̄i. alti certe mōtes p ꝯtēplationē: hi q̄tuor notarij pſētes fuerūt. Act. 4. Nō poſſum⁹ nō loq q̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹. ⁊ Io. 20. Mlta qdē ⁊ alia ſigna fecit Ieſus: q̄ nō ſt ſcripta in li. h. h autē ſcripta ſūt: vt credētes vitā hēatis i noīe eius. Teſtes aūt fuerūt oēs diſcipl'i. Luc. 9. c. Erit mihi teſtis in hierl'm: ⁊ i oī iudea: ⁊ ſamaria ⁊ vſqꝫ ad vltimū tre. Multa legata ſpālia i h teſtō fecit xp̄s. Prio religt Petro pncipatuꝫ ⁊ magiſteriū. Math. 18. Tu es Petrus: ⁊ ſup hāc petrā ⁊c̄. diſti. 21. i nouo teſtō. ⁊. 24. q. 1. qdcūqꝫ. Et Io. vlti. ⁊ Luc. 22. Paſce oues meas. Ioāni religt ſpālē amoris indicationē Io. vl. Hic ē diſcipul⁹ ille quē diligebat ih̄s. Itē religt oib⁹ diſcipul' gnālit palmā martyrij. Io. 15. Si me pſecuti ſūt: ⁊ vos pſequent ⁊ poſtea fecit ipos hēdes vite etne. Luc. 22. Vos eſtis q pmāſiſtiſ ⁊c̄. Quāt ex his pꝫ q̄re iſta duo teſtā dicāt. ſ. lex noua ⁊ lex vet⁹ q̄r ⁊c̄.

Q̄ fides xp̄i ē magi' imitanda. Cōclu. 2.

Ecipe fam ꝯclōnē vꝫ. Xp̄ianoꝝ fide
nulla ē magꝭ obſuāda: ⁊ q̄ i xp̄i eccl'a
cuiꝰ ip̄e caput ē n̄ iuenicꝰ ꝓculdubio
i baratro ſēpitno ſepelicꝰ: vbi tres igramꝰ ve
ri. vꝫ. Pria ve. ē iſta. Quare fides xp̄i magꝭ
obſuāda ē. 2ª ve. ē iſta. Quis i eccl'ia dei ē
capitaneꝰ ⁊ caput. 3ª ve. ē. Qui ſī illi q̄ nō ſī
ſub capitaneo crucifixi. Qn̄tū ad p̄ᵃᵐ ve. lꝫ
pl'es ſint rōnes q̄re fides xp̄iana ſit magꝭ imi
tāda: tn̄ aliq̄s ad p̄n̄s videamꝰ. Pria igitur
rō: qꝛ magꝭ approbata ē: vt dicꝰ ꝯclōne ſc. ꝓ
pter qd̄ ꝓp̄e via dei dici pōt. Ecc̄. 20. Qui ti/
mēt dn̄m ingrēt q̄ bn̄placita ſī ei: ⁊ q̄ diligunt
eū replebūꝰ lege ip̄ꝰ. p̄s. Viā mādatoꝝ tuoꝝ
cucurri ⁊c̄. Ecc̄. 23. Nihil dulciꝰ q̄ꝫ reſpicere
i mādata dn̄i gl'a magna ē ſeq dn̄ꝫ. O anima
mea qd dulciꝰ v̄bis iſtis. Diliges dn̄m tuuꝫ
ex toto corde tuo: ⁊ ꝓximū tuū ſic teip̄m. To
ta fides iſta xp̄i i charitate fūdata ē dicēte dn̄o
Jo. 12. Jgnē veni mittē in t̄rā: ⁊ qd volo niſi
vt ardeat. Per hāc fidē cognoſcimꝰ deū nos
velle h̄re cōſortes: qꝛ ipſe n̄re miſie ꝯſortium
inijt: ⁊ qd̄ maiꝰ ē tā acerbiſſimā morē ſuſtinu
it. Quid inſup mētes n̄ras ad ſpē venie ma/
gis allicē potuit: ⁊ deū mīc cog̊ſcē largitorem
q̄ꝫ ꝑ h̄ ꝙ p̄r miaꝝ ꝓpoſitio vt nob̄ ꝑcēt nō pe
ꝑcit ⁊c̄. 2º ē magꝭ imitāda rōe maiorꝭ hone/
ſtatꝭ. Nulla eni ſecta alia ab iſta hōeſtior eſt.
Quid q̄ſo hōeſtiꝰ q̄ꝫ dicēr illd̄ Math. 5. Que
cūqꝫ vultꝭ faciāt vob̄ hoies: h̄ facite ill'. Quid
honeſtatꝭ o deceptiſſimi ſarracēi adducē pote
ſtis. Quid ille viliſſimꝰ porcꝰ Machumetꝰ ꝓ
ſecta ſua approbāda adducē pot̄it honeſtatis.
Quid eni ihoneſtiꝰ turpiꝰ ⁊ vituꝑoſiꝰ q̄ꝫ gulā
coitū ⁊ oēm laſciuiā ꝓ vltia felicitate ſuis ſecta
toribꝰ ꝓmittē. O porciſſimi ⁊ carnalaci Ma
chumetani vtinā ad vos ſmo n̄r euolaret. O
pauꝑcule v̄re aie excecate. O iſania magna.
nam ⁊ Auicēna v̄r qui illiꝰ fuit ſecte: hāc feli/
citatē condēnauit. Ait enī ꝫ. 5. ſue metha. ſic.
Lex n̄ra quā dedit Machumetꝰ: oñdit ꝑfecti
onē felicitatꝭ ⁊ miſie que ē ſm corpꝰ. Eſt āt ꝓ
miſſio que app̄hēdiꝰ itellectū. Quid dicemꝰ d̄
m'ltis varijſqꝫ phoꝝ doctrinis m'lta irratiōna
bilia ꝯtinētibꝰ. Et p̄ſti de politicꝭ diuerſ vari
is mōis ordinatꝭ. Aꝛ. eni phoꝝ p̄es: mira cū
ai attēſiōe logicā phiaꝫ rōnalē moralēqꝫ ꝯpo
ſuit. Et cū ad mores politicos deueniſſet: ali
qd ihoneſti in ſua politica ꝯſtruxit: iqt eni ſic
Expedit qdē ad tꝑantiā coitū h̄re i ſemꝰ: et
horrēdā iſaniā ſuꝑaddit. Si q̄s inq̄t gnāuerit
filios vltra ſufficiētiā diuitiarū: añteq̄ꝫ ſētiaꝰ fi
at aborꝰ. Et m'lta d̄ hac mā ponit Scotꝰ i ꝓlo
go p̄mi li. ſuꝑ ſnias. N'la igiꝰ ſecta vt al's cā
bre. taceanꝰ hōeſtior ē q̄ꝫ ſecta xp̄iana. ḡ ma/
gꝭ imitāda. Mat. 19. Si vis ad vitā igredi ſ
ua manꝰ. ſ. ihu xp̄i. 3ª rō ē rōne ꝑfecte iſtru
ctiōis. Quecūqꝫ eni que ſcripta ſī i euāgelijs
ep'lis: actibꝰ apl'oꝝ: ⁊ i alijs oibꝰ ſcē ſcripꝰe lo
cis: ad n̄ram eruditionē ſcripta ſī. ad Ro. 15.
Quecūqꝫ ſcripta ſꝑ ad n̄raꝫ doctnā ſcripta ſī
vt ꝑ oatiam ⁊ ꝯſolatiōꝫ ſcripturarū ſpē habea
mꝰ. Et Jo. 20. Hec āt ſcripta ſūt vt credatꝭ ⁊
vitā hēatꝭ i noie eiꝰ. Que āt ſint illa que ſcri/
pta ſī i lege xp̄i. Nico. d̄ lir. ſuꝑ ep'las Pauli
ad Ro. 15. plura ponit. Scripta eni p̄ ſī ſciſſi
ma p̄cepta dei vt bonū faciamꝰ. Deut. 6. Erūt
v̄ba h̄ que ego p̄cipio tibi i corde tuo: ⁊ narra
bis ea filijs tuis ⁊ meditaberis i domo tua ſe
dēs ⁊ āmbulās i itinere dormiēs atq̄ꝫ ꝯſurgens
⁊c̄. Et Joſue. i. Nō recedat volumē legꝭ hꝰ
ab ore tuo: ſꝫ meditaberis i eo diebꝰ ac nocti/
bꝰ. Et ecc̄. 3. Altiora te ne queſieris: ⁊ fortio
ra te ne ſcrutatꝰ fueris: ſꝫ que precipit deꝰ tibi:
h̄ cogita ſꝑ. Et ezech. 20. ait dn̄s. Dedit eis p̄
cepta mea: oñdi eis q̄ faciat hō: ⁊ viuat in eis
⁊c̄. ⁊ Et ibidē i. c. xi. Auferā cor lapideum d̄
carne eoꝝ: ⁊ dabo eis cor carneū. vt i p̄ceptis
meis āmbulēt ⁊c̄. Jtē ſcripta ſūt ibi bn̄ficia dei
vt deū laudemꝰ. Neemie. 9. Surgite bn̄dici
te dn̄o deo. ⁊. p̄s. Bn̄dicā dn̄m q. t. m. i. Et
idē. Bn̄dicā dn̄m i oi tp̄e ⁊c̄. Et oēs creatu/
ras iuitat: vt dn̄m deū laudēt. Bn̄dicite inq̄t
omēs āgeli eiꝰ potētes v̄tute q̄ facitꝭ v̄bū eꝰ
ad audiēdā vocē ſmonū eiꝰ. Jtē dn̄o bn̄dici
te oēs v̄tutes eiꝰ miſtri eiꝰ q̄ facitꝭ volūtatē eꝰ
Jtē bn̄dicite oia oꝑa eiꝰ in oi loco dn̄atiōis eiꝰ
Et ad aiaꝫ ſuā ait. Bn̄dic aia mea dn̄m ⁊ no
li obliuiſci oēs retributōes eiꝰ. O blaſphēa/
tores q̄ acuiſtꝭ liguas v̄ras ſicut ſꝑētes: ⁊ i ce
lū poſuiſtis os v̄rm. Bn̄dicite inq̄t ꝓpha: ⁊
nolite maledicē. Jtē ſcripta ſī ibi ex ep'la ſcōꝝ
vt ſil'r faciamus: qꝛ ait xp̄s. exᵐ eni dedi vob.
Jtē ſcripta ſūt p̄mia eťna: vt illa appetamus.
apoc̄. 14. Bti mortui q̄ i dn̄o moriūꝰ. O ia ḡ
q̄ i ea ſcripta ſī ad n̄ram doctrinā ſcripta ſī: ḡ
iſta fides ſuꝑ oēs ſuāda ē: q̄re ⁊c̄. Qn̄tū ad
ſam dubi. dico ꝙ capi aneus totius eccl'e ſcē
⁊ caput ē xp̄s Jh̄s rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiuꝫ ⁊
vexillū ē lignū ſcē crucis rubicūdatū ſanguie

xpi. Hec vitas qm̄ fidei vnū ē fundamētū ꝓbat̃ rōne auc̄te ⁊ exº. Auc̄te qdē vetis ⁊ noui testi. Vetis qdem ꝑ sic. Audi ꝓpham. ps. 9. Dn̄s inqt regnabit ietnū. Et ne dicas h̃ d̃ diuinitate tm̄ itelligi debere i psal. 95. Ondit h̃ ēt ꝭm hūanitatē debē itelligi dicēs. Dicite in gētibꝰ: q̃ dn̄s regnabit: h̃ āt itelligi ñ pt ꝭz diuinā nām: q̃ ꝭm illā sp̄ regnat: g̊ si regnabit i futurū: dz itelligi d̃ aliq̊ nouo respectu adueniente: sz h̃ nō ē nisi ꝭm hūanitatē ꝭm quā reg/re incepit: g̊ ⁊c̃. Et idē. ps. 92. Dn̄s regnauit ⁊ decorē iduit ꝓ iduet. decor iste hūanitas est q̄ ē decor ⁊ sublimitas totiꝰ regni celestis. Jñ i figura hꝰ. i. Macha. 3. dr̃ q cū Jh̄s naue i/plēt ꝭmonē scūs ē rex isrl̃. Vbi nō q tres fuerūt in veti testō qbꝰ ipositū fuit h̃ nomē Jh̄s: q ex vtutibꝰ eoꝝ figurabāt xp̄z. pꝰ fuit Jh̄s naue fortꝭ i plio. Ecc̃. 46. Fortis i bello Jh̄s naue. 2ꝰ fuit Jesus filiꝰ Jodech sacerdos sacratissimꝰ: d̃ q̊ Agei. 2. c. 3ꝰ fuit Jh̄s Sirach doctor sapientissimꝰ. Hi oēs xp̄i Jesū figura fuerūt. Fuit eni ih̄s vir fortissimꝰ: q̃ brachio forti ⁊ manu ierml debellauit aereas ptātes: vt dic̃ Aug. fuit sacerdos sacratissimꝰ. ps. Tu es sacerdos ietnū ⁊c̃. fuit vir sapientissimus q̃ astutia sua debellauit sup̄bū. i. diabolū: q ꝑ āthonomasiā dr̃ caput sup̄bie. Job. 26. Pru/dētia eiꝰ ꝑcussit sup̄bū: g̊ dn̄s nr̃ rex ē: ⁊ dn̄s dn̄antiū. Gen̄. 49. Nō auferet̃ septrū de Juda: ⁊ dux d̃ femore eiꝰ: dōec veniat q mittēdꝰ ē. Nūc vo ꝓbemꝰ ꝑ auc̄tates noui testi. Et pº audi. Apoc̃. xi. Scm̄ inqt ē regnū mūdi huiꝰ dn̄i nr̃i ih̄u xp̄i. ⁊ regnabit i scl̃a. s. Sz quō hec stant sil̃ q regnū hꝰ mūdi sit dn̄i nr̃i ih̄u xp̄i: et alio i loco Pilato tp̄e passiōis dicēte: g̊ rex es es tu. Rn̄dit ih̄s: regnū meū nō ē d̃ h̃ mūdo: si regnū meū eēt d̃ h̃ mūdo: mistri mei vtiqz d̃certarēt: vt nō traderer iudeis. Dico aīa mea q dn̄i nr̃i ih̄u fuit ē: ⁊ sp̄ erit regnū totiꝰ mūdi q̃ dn̄i ē tr̄a ⁊ plenitudo eiꝰ: sz h̃ i mūdo exp̄s/se nō oñdit ꝑ plenariā possessionē: sz ꝑ suorū oꝑationū clarā oñsionē. An nō oñdit se dn̄m marꝭ ⁊ aq̄: qñ sup̄ aq̄s ābulauit: ⁊ illas ꝯuer/tit i vinū. An nō aerꝭ: qñ vētꝭ iꝑabat. An nō tr̄e qñ maledixit ficulnee: ⁊ stati aruit. An nō oium hoium: qñ sola voce hoies pꝰ se vēir̃ faciebat. An nō oium isirmitatū qñ oēs lāguo/res curabat. An nō oium spirituū maloꝝ qñ suo iꝑio d̃ hoium corꝑibꝰ eribāt. An nō inferni: qñ filiū vidue ⁊ Lazaꝝ suscitauit. An ñ oium bonoꝝ angeloꝝ: qñ ei i d̃ ꝭto mistrabant ⁊ tp̄e passiōis ꝯfortabāt. An nō oium plane/tarū ⁊ stellarū: qñ i morte sua lucꝭ sue claritatē abscōderūt: ⁊ sintillas fulguraqz inumera emiserūt. An nō dn̄m celi: qñ latroni etnū regnū ꝓmittebat. Dn̄s g̊ vr̃ Jh̄s xp̄us rex ⁊ iꝑator fuit ē: ⁊ sp̄ erit vniuersi orbis: sz ñ sp̄ isto dn̄io vsus ē. Qui eni venerat ad celestia regna vocare: mūdana voluit possidē. Impossibile est eni purpura fulgē: ⁊ nō sup̄bire. Jñ idē Jo. aglinꝰ Apoc̃. 19. clamat. Regnauit dn̄s deus nr̃ oiꝑotēs: gaudeamꝰ ⁊ exultemꝰ: ⁊ demꝰ gloriā ei. Et. 12. c. ait. Nūc āt fc̄a ē salꝰ ⁊ vtus: ⁊ regnū xp̄i eiꝰ: q̃ ꝓiectꝰ ē draco accusator fr̄um nr̄oꝝ. Quare ꝯcludamꝰ q regnū dn̄i nr̃i ih̄u xp̄i est regnū oium scl̃oꝝ: vt dicit. ps. 144. Et q̄zuis oiuz sit rex ⁊ dn̄s: ꝑ āthonomasiā ē dn̄s ⁊ rex xp̄ianoꝝ. Que eni natio tā grādis: q̄ habeat deꝰ appropinquātes sibi sicut adest nob dn̄s deꝰ nr̃. Exo. 15. Dux fuisti i mīa tua ppl̃o tuo quē redemisti: q̄re ⁊c̃. Et nō solū ē dux nr̃ ⁊ dn̄s: sz ēt mgr̃. Jo. 3. Rabbi scimꝰ: q̃ a d̃o venisti mgr̃. Et Mat. 24. Vnꝰ ē eni mgr̃ vr̃. iō vt plurimū eū discipuli rabbi vocabant: qd̃ idē ē qd̃ mgr̃. Jo. 9. c. Rabbi qs peccauit hic an ꝑentes eiꝰ ⁊c̃. ⁊. c. 4. Rogabāt eū discipuli eiꝰ dicētes. Rabbi māduca. ⁊. c. x. Rabbi nc̃ q̄rebāt te iudei lapidare. Et xp̄s dicebat. Vos vocatꝭ me mgr̃ ⁊ dn̄e: ⁊ bn̄ dicitis: sū eteni: q̄/re pz ista veritas auc̄tatibꝰ. Item ad Ephe. i. Ip̄m dedit caput sup̄ oēm eccl̃iā. Et. i. Pe. 5. dr̃. Cū appuerit ꝑnceps pastoꝝ ꝑcipietis i/marcessibilē gl̃e coronā. Et Apoc̃. i. Ego sū alpha ⁊ o: ꝑncipiū ⁊ finis. Et Jo. x. Ego suz hostiū ꝑ me si qs introierit saluabit̃: ⁊ pas. inue. itus ⁊ foris. Et nō solū caput ē hoium sed angeloꝝ. Math. 4. Et ecce angeli accesserūt ⁊ ministrabāt ei. Scd̃o ista ve. ꝓbat̃ rōne ⁊c̃.

Scd̃o ista ve. ꝓbat̃ rōne. Triplici eni rōe ꝓbat̃ q xp̄s dn̄s rex ⁊ capitaneꝰ ē: p̄ꝭti xp̄ia/noꝝ. pª rō dr̃ rōnabil̃ honestas. 2ª dr̃ vl̃is charitas. 3ª dr̃ singularis ꝑncipalitas. pª inq̄z rō dr̃ rōnabilis honestas. Et arguit̃ sic. Maior honestas ē rōnabilior res ē eligē ca/pitaneū: q nūq̄z fuit ab inimicꝭ supatꝰ: sz sp̄ ab eis victoriosꝰ exiuit: q̄z eligē q sp̄ ꝑdit: aut aliqñ fuit ab inimicꝭ supatꝰ: sz nūq̄z fuit nec i veteri nec i nouo testō q̄spiā: q nō fuerit aut a mūdo aut a carne: aut a diabolo supatꝰ: ⁊ xp̄s ie/sus nūq̄z ab aliq̊ istoꝝ fuit ꝯtaminatꝰ: g̊ rōna/

97

bsliorres ē: ꝛ ꝯgruētior honestas q̄ ipē eliga
tur ꝛ sit xp̄ianoꝝ: turchoꝝ: sarracenoꝝ: iude/
oꝝ: ꝛ oium viuentiū: ꝛ nō viuētiū dux dn̄s ꝛ
capitane⁹: q̄z aliquē ḋ secta iudeoꝝ: sarraceno
rū: ꝛ sic ḋ alijs sectꝭ: ꝯn̄a nota cū maiori. Mi/
nor āt p̄ singl'os tā noui q̄z vetis testi scōs dis
currat: null⁹ vnq̄z potit repiri q totalit imunis
fuerit a culpa. O scē Job an fuisti tu sine cl'pa
Sū pr̄ Amb. vbi h̄ dicꝭ. Dico. 43. c. mei di
cti. Mund⁹ inqt sū: ꝛ sine pcō: ꝛ nō ē i me ini
qtas. De q̊ pcō itelligꝭ te eē mūdū. Dico ḋ pcō
mortali ꝛ nō ḋ veniali: q2 ḋ his plen⁹ sū. Job
14. Q̄tas hēo iiqtates ꝛ pcā ꝛ scelera ōn̄de mi
hi. Et tu Dauid fuisti tu mūd⁹ a pcō. Nō pr̄
Ambro. Audi qd ipse dicat. ps. 23. Propter
nomē tuū ꝓpitiaberꝭ pcō meo: mltū ē eni. Et
idē. ps. 50. Ampli⁹ laua me ab iniqtate mea
ꝛc̄. Et ibidē. Ecce eni iniqtatib⁹ ꝯceptus sum
ꝛc̄. Et tu Salomō fuisti sine pcō. Audi qd rn̄
deat. Ecc̄. 5. Nō ē eni hō iust⁹ in t̄ra q faciat
bonū: ꝛ nō peccet. Et tu Ysa qd ais. Audi qd
dicat ad dn̄m. c. 38. Tu aūt eruisti aiam meaz
vt nō piret: ꝓiecisti p⁹ tergū tuū oia pcā mea.
Et breuit nullū iuenies aliq̇ mō nō fuisse sine
pcō in veti testō. Quid dicā ḋ scis noui testi.
audi Aug. Si oēs inqt scōs ꝛ scās ꝯgregam⁹
i vnū: ꝛ introgare possem⁹: an eēnt sine pctō:
vtiq̄z rn̄derēt illud Jo. Si dixerim⁹ qm̄ pcm̄
nō hēm⁹ nosipsos seducim⁹: ꝛ v̄itas i nob̄ nō
ē. Quis ḡ ali⁹ hō a cl'pa imunis repiet: qs ali
q̊ mō aut mūdo aut carni aut diabolo nō suc/
cubuit: qs i pugna sp̄ illesus exiuit: ꝛ nūq̄z ꝑdi
dit nisi ih̄s gl'osus. Jo. 8. Quis arguet me ḋ
pcō: q̄si dicat null⁹. i. Pe. i. Qui pcm̄ nō fec̄:
nec iuent⁹ ē dol⁹ i ore ei⁹. ꝛ ad Gal. 6. Nūqd
xp̄s pci minster ē: q̄si dicat nō. Quare merito
oium tā vetis q̄z noui testi xp̄s Jesus dux: ca
pitane⁹: ꝛ dn̄s ē. Sz tn̄ non oēs illū sequūt: et
peccādo faciē suā auertūt. audi dn̄z Hierc. 2.
c. Verterūt inqt ad me tergūz ꝛ nō faciē. In
tp̄e tribulatiōis sue dicēt: Surge libera nos:
Vbi st̄ dij tui q̊s fecisti tibi: surgāt ꝛ liberēt te
in tp̄e afflictiōis tue ꝛc̄. Et sic pz p̄ª rō. 2ª rō
q̄re xp̄s oium ꝑmarie xp̄ianoꝝ dz merito esse
dux: capitaneus: ꝛ dn̄s: dr̄ v̄lis charitas. Ille
eni merito dz coronari ꝛ p̄nceps vni⁹ ppl'icē
q se spōte ꝓ ppl'i liberatiōe ad mortē poneret:
Sz xp̄s spōte se ad mortē obtulit ꝓ liberatiōe
toti⁹ ppl'i: ḡ ipē dz poti⁹ coronari ꝛ p̄nceps po
pulicē: ꝯn̄a pz cū maiori. nā ꝛ Romani maxi
mis extollebāt triūphis: q̊s ꝓ p̄ric liberatione
pugnasse cernebāt: vt pz Rome i edificijs ad
huc i coꝝ memoria erectꝭ. vide Val'. ḋ amoꝛ
p̄ric. mior āt pz Ysa. 53. Nō ē ei spēs neq̄z ḋ
cor. ꝛ vidim⁹ eū: ꝛ nō erat aspect⁹. Et deside/
rauim⁹ eū despectū ꝛ nouissimū viroꝝ viꝝ do
loꝝ: ꝛ sciētē ifirmitatē: ꝛ q̄si abscōdit⁹ vultus
ei⁹ ꝛ despect⁹: vn̄ nec reputauim⁹ eū v̄e lan/
guores nr̄os ipse tulit: ꝛ dolores nr̄os ip̄e por
tauit. Et nos putauim⁹ eū q̄si leprosū: ꝛ ꝑcus/
sū a deo: ꝛ hūiliatū. Ipse vulnerat⁹ ē ꝑꝑ iniq/
tates nr̄as: attrit⁹ ē ꝑꝑ scelera nr̄a· disciplia pa
cꝭ sup eū: ꝛ liuore ei⁹ sanati sum⁹. O ēs nos q̄
si oues errātes errauim⁹ ꝛ vnusq̄sq̄z i viā suā
declinauit. Et dn̄s apposuit i eo iniqtates oi/
um nr̄m oblat⁹ ē: q2 ipē voluit: ꝛ nō ap̄puit os
suū. Sic ouis ad occisionē ducet ꝛ q̄si agn⁹ co
rā tōdēte se obmutescet: ꝛ nō apiet os suū: de
angustia ꝛ ḋ iudicio sublat⁹ ē: gn̄ationē ei⁹ qs
enarrabit: q2 absciś⁹ ē ḋ t̄ra viuētiū: ꝑꝑ scelus
ppl'i mei ꝑcussi eū. ꝛ. d. i. ꝓ. s. ꝛ. d. ꝓ. m. s. c.
q̄. i. n. s. n. d. s. i. o. c. h̄ille. Et q̄ztū huic nr̄o
ꝓposito h̄ v̄ba faciāt tuip̄e pēsa. Sz ꝛ h̄ etiaz
Gratian⁹ oñdit ḋ ꝯse. di. 2. c. sel'. vbi sic dicit
Semel imolat⁹ ē i semetip̄o. i. i ꝓp̄a p̄ª xp̄us.
Et tn̄ q̊tidie imo at i sacr°. Q ḋ ita itellige̅ᵐ ē
q2 i manifestatiōe suoꝝ oium v̄us ḋs ꝛ ver⁹
hō sel'tm̄ i cruce pepēdit: offerēs p̄ri scip̄m ho
stiā viuā ꝛ passibilē mortalē viuoꝝ ac mortu
orū redēptiōis efficacē. Eoꝝ. s. q̊s altitudo di
uini ꝯsilij redimēdos iudicauit: p̄sciuit: p̄desti
nauit vocauit modis atq̄z tp̄ib⁹ qb⁹ id fieri cō
gruebat: h̄ ibi. Vbi gl'. sup illo v̄bo altitudo
dic̄ sic q̄ xp̄s ꝓ oib⁹ mortu⁹ ē: q̊ ad sufficiētiaz
nō q̊ ad effectū. i. xp̄i mors sufficiēs erat ꝓ oi/
b⁹: sz nō oēs illi⁹ effectū suscipe apti nati fuerit
sic pz ḋ dānatꝭ. Idē dr̄. 8. q. i. i scripturis iuꝝ
p̄nᵐ. 3ª rō q̄re xp̄s dz eē oiuz: ꝛ ꝑmarie xp̄i
anoꝝ caput: dux: ꝛ dn̄s dr̄ p̄ncipalitas. vn̄
arguat sic. Ille merito dz eē oium caput: ꝛ ꝑ/
marie xp̄ianoꝝ q ē p̄ncipalis oium. Sz Jh̄s
bn̄dict⁹ ē oium p̄ncipal': ḡ dz eē merito oium
caput: ꝯn̄a pz cū maiori. Nā sp̄ maior ꝛ p̄nci/
pal'i domo si sensat⁹ ꝛ bn̄ morat⁹ sit: rector do
m⁹ ē ꝛ caput. Minor āt ꝓbat. audi ap̄lm ad
Col. i. O ia inqt ꝑ ip̄m ꝛ i ip̄o creata st̄: ꝛ ipse
ē an̄ oēs: ꝛ oia i ip̄o ꝯsistūt: ꝛ ip̄e ē caput corꝑis
eccl'e: q ē p̄nᵐ p̊genit⁹ ex mortuis: vt sit ip̄e in
oib⁹ p̄matū tenēs: q2 i ip̄o cōplacuit oēm plei/
tudinē diuinitatꝭ h̄itare corꝑal'r: ꝛ ꝑ eū recōcilia

re oīa. In ipo pacificās p ſāguinē cruc̄ ei⁹ ſi
ue q̄ i cel̄: ſiue q̄ i trˀ ſt: h ille. Et gl̄. dic̄ q̄ xp̄s
ih̄s caput eccl̄e ē ſm hūanā nāz: q2 ſʒ diuā oī
um ē caput. τ Nic. d̄ li. ſup ep̄las pau. expo/
nēs añdcā v̄ba dic̄ ſic. Diuitas viuendo ſibi
hoiem. i. hūanā nāz illā tāq̄ʒ caput regēs: τ in
ea iſluēs p modū meriti oēs ſēſus ſpūales in
xp̄o eē voluit. i. oēm pfectiōʒ ſēſuū ſpūaliuʒ p
modū capit̄: ad Ephe. i. Ip̄m dedit caput ſu
p oēm eccl̄iā. Et dr̄ p̄genit⁹ ex mortuis. i. p̄m⁹
ex mortuis ad imortalitatē reſurgēs. apoc̄. i.
P̄genit⁹ mortuoꝝ vt ſit ip̄e i oib⁹ tā pcedētibus
q̄ʒ ſe. p̄matū tenēs. q2 caput ip̄e ē tā antiq̄ꝝ q̄ʒ
modernoꝝ p ſidē icarnatiōis p̄miſſe τ exhi/
bite. Et merito h ē. q2 i ip̄o ꝯplacuit. i. toti tri
nitati ſil̄ placuit: oēʒ pleītudinem. ſ. nāe grē τ
glīe hitare. Nāe qdē: q2 d̄s grē. i. oium v̄tu/
tū inq̄ʒtū viator glīe inq̄ʒtuʒ cōp̄hēſor: h ille.
Nō^m q̄ xp̄s dr̄ caput eccl̄ie ad ſilitudinē hūa
ni capit̄. In q̄ tria poſſum⁹ ꝯſiderare. ſ. ordi
nē pfectionē τ v̄tutē. Ordinē q2 ē p̄^a ps cor
pis icipiēdo a ſupiori: τ iñ ē q̄ oē p̄n^m ſolʒ vo
cari caput. ſm illd̄. Hiere. 2. Ad oē caput vie
poſuiſti me lupanar tibi. Perfectionē: q2 i ca
pite vigēt oēs ſēſ⁹ intiores τ extiores. Cū in
cetiſ ſit ſol⁹ tact⁹. Iñ dr̄ Iſa. 9. Senex τ hono
rabil̄ ip̄e ē caput. Virtutē q2 v̄t⁹ τ mot⁹ cetoꝝ
mēbroꝝ τ coꝝ gubernatio: coꝝ actuū ē a capi
te pp vi ſenſitiuā τ motiuā ibi dn̄antē: vñ re/
ctor dr̄ caput ppl̄i. i. rñ. 15. Cū eēs puul⁹ i ocul̄
tuis caput in tribub⁹ iſrl̄ fcūs es. Hec āt tria
cōpetūt xp̄o. p̄ ſm p̄pigtatē ad deū: q2 ei⁹ grā
cetis altior fuit. Ro. 8. vide tex. ibi. ſo pfecti/
onē pp pleītudinē oiuʒ grāꝝ. Io. i. Vidim⁹
eū plenū grā τ ve. 3° v̄tutē hʒ iſluēdi i oia mē
bra. Io. i. De pleītudine ei⁹ oēs accepim⁹: τ
ſic pʒ veri. rōne p̄bata τc̄. Eſt igit̄ caput: nō
ois iſluit grām: auc̄ e vt de⁹ inſtrumental̄r vt
vt hō τc̄. 3° p̄bat̄ h ve. cr°. Nō eni ſiñ grā
di myſterio a d̄o iſpirat⁹ Pilat⁹ cū ih̄m ſnīaſ/
ſet ad mortē: voluit vt ſup caput xp̄i tabl̄a ap/
poneret̄ vbi ſcriptū lr̄is grec̄ eēt latinis τ he
braic̄. Ih̄s. n. r. i. Vbi nō q̄ int̄ gnā liguaꝝ
q̄ i nūero ſt̄. 72. tria gnā p̄ncipalia erāt. ſ. La/
tina pp nobilitatē Romāi ipij. Luc̄. 2. Exijt
edictū a Ceſare auguſto. vt deſcriberet̄ vniuer
ſus orb. Greca pp ſapiam. i. Cor. i. Iudei ſi
gna petūt: τ greci ſapiam q̄rūt. Hebrea pp p̄
matū: qm̄ h p̄^a ligua fuit: q̄ſi oium aliaꝝ ligua
ruʒ mr̄. Nā vſq̄ʒ ad edificationē turr̄ gabel
ſola ligua hebrea fuit: qd̄ pʒ: q2 noīa q̄ legun-
vſq̄ʒ ad diuiſionē liguaꝝ: hebrea ſt. Gen. xi.
Ecce vn⁹ ē ppl̄s: τ vnū labiū oib⁹ τc̄. Venite
g̊ deſcēdam⁹ τ ꝯfūdam⁹ ibi liguā coꝝ: vt non
audiat vnuſq̄ſq̄ʒ vocē p̄ximi ſui. i. ñ itelligat
Iccirco vocatū ē nomē ei⁹ gabel: q2 ibi ꝯfuſū
ē labiū vniuerſe trē: h ibi. Titul⁹ g̊ xp̄i ſcript⁹
erat his trib⁹ liguis: vt haꝝ triū p̄ncipaliū lin
guaꝝ hoies q ꝯuenerāt ad feſtū illd̄ legē poſ/
ſent τ itelligē. Vtrū āt p̄n^m tituli ill̄ trib⁹ lin/
guis ſcriptū eēt icertū ē. Sʒ ſinis iſte rex iude
oꝝ: bñ ſic ſcript⁹ ē: hebraice qdē ſic. malc⁹ iud̄
oꝝ grece ſic. baſilios exomoleō: latine ſic: rex
cōſitētiū. Crux eni xp̄i deſup p̄ lignū trāſuer/
ſū nō hēbat: ſʒ tm̄ hēbat formā Thau. Sed
Pilat⁹ tabulā affixā deſup poſuit: τ ſup illam
alia tabula i trāſuerſo erat ꝯfecta i hāc formā:
τ i ip̄a trāſuerſa ſcript⁹ erat titul⁹ ill̄ trib⁹ lin/
guis ſcript⁹. Io. 19. Scripſit āt τ titulū Pila
t⁹ τ poſuit ſup crucē. Erat āt ſcriptū. Ih̄s. n.
r. i. hūc g̊ titulū mlti iudeoꝝ legeꝛt: q2 p̄pe ci/
uitatē erat loc⁹ vbi crucifix⁹ ē ih̄s. Et erat ſcri
pt⁹ hebraice grece τ latie. Dicebant g̊ Pilato
pōtifices iudeoꝝ. Noli ſcribē rex iudeoꝝ: q2
ip̄e dixit rex ſū iudeoꝝ. Rn̄dit Pilatus quod
ſcripſi ſcripſi. Et Luc̄. 23. Erat āt τ ſupſcrip/
tio ſcripta ſup eū lr̄is grec̄ latinis τ hebraic̄
h ē rex iudeoꝝ. Et Mat. 27. Et ipoſueꝛt ſup
caput eiūs cām ipſius ſcriptā: h ē ih̄s rex iu.
i. iō crucifixus ē: q2 erat rex iu. τ Marci. 15.
Et erat titulus cāe eius iſcriptus: h ē rex iu.
ecce q̄ oēs euangeliſte d̄ h titulo teſtāt̄. Quia
igit̄ h trib⁹ liguis ſcriptū erat: i h⁹ rei mēoriā
eccl̄a ſtatuit: vt i miſſa d̄ trib⁹ iſtis liguis aliq̄
v̄ba ponāt̄. Grece eni ponūt̄. kyrieleyſon:
xp̄eleyſō: kyrie. triplicāt̄ āt p̄dicta v̄ba: quia
miam ſcē tritat̄ iuocāt celebrātes añq̄ʒ p pp̄lo
fūdāt. Intp̄retat̄ eni kyriel̄. dñe miſere. Nā
kyrie ſonat dñe: eleyſō miſerē: τ xp̄eleyſō. i.
xp̄e miſerē. Et dr̄ nonies ſʒ vnū modū expo
nēdi ꝯ nouē gnā pcōꝝ p̄mū gen⁹ ē original̄
pcī: ſm venial̄: 3^m mortal̄. Itē pcm̄ cogitatio
nis locutiōis τ opatiōis. Itē pcm̄ fragilitat̄
ſimplicitat̄ τ malignitat̄. vñ nonies dicim⁹ q̄
ſi d̄ oib⁹ iſtis gnībus pcōꝝ miām poſtulem⁹
Sʒ h trāſeam⁹. Hebraice v̄o i miſſa ponit̄
alleluia. Eſt aūt alleluia angelica laus: ſnīa q
dē breuis magnū ꝯtinēs iubilū: τ vt dixi alle
luia hebraicū nomē ē potius qdeʒ ſignificās
q̄ʒ exp̄mēs ieffabile gaudiū ab hac vita pegri

nū. gaudiū. s. angeloꝝ ⁊ hoīuꝫ i etna felicitate
l etantiū pp merita passiōis xp̄i. ad Col. i. Pa
cificās q̄ i cel' ⁊ q̄ in t̄ris. Aug. āt scūs alleluia
sic expōit. al. i. saluū. le. i. me. lu. i. fac. ia. i. ad
dn̄m Hiero. sic. Alle. i. cātate. lu. i. laudē. ia.
i. ad dn̄m Greg. aūt sic. alle. i. pr̄. lu. i. filius
ia. i. sp̄us scūs. Vel alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i.
salus. Mgr̄ Petrꝰ altisiodorēsis sic exponit
al. i. altissimꝰ. le. i. leuatus i cruce. lu. i. luge/
bāt apl'i. ia. iā resurrexit. Et dicit btūs Aug.
i glo. psalt'ij q̄ alleluia ē v̄bū impatiui modi:
⁊ sonat allelu. i. laudate. ia. i. v̄l'em. s. deū. vel
i. v̄l'r: q̄si dicat' v̄l'r laudate deū. Trāseamus
ista: q2 i ꝯmonibꝰ d' sacris q̄s deo duce pꝰ hoc
opꝰ cōponē intēdo ista mā diffusiꝰ declarabit'.
Ceta v̄o q̄ i missa dicūt': i latia ligua exp̄mūt'
vt pꝫ. Quare ex his sat' euidēt ꝯcludē possu
mꝰ: q̄ ibus glo'sus dux ⁊ dn̄s ⁊ caput ē totius
xp̄iani exercitꝰ. Q̄tū ad tertiā ve. dico q̄ sex
sūt genera hoīuꝫ q̄ꝝ xp̄s n̄ ē caput: sꝫ diabolꝰ
ifernal' vꝫ. Pagani iudei hētici excōicati pec
cātes mortalit' ⁊ n̄ penitētes: ⁊ finalit' oēs dā/
nati. Pr̄imū inq̄ꝫ genꝰ cuiꝰ dux ⁊ caput diabo
lus ē: s̄t oēs pagani. Audi Paulū. i. Cor. 6.
Quid ad nos d' his q̄ foris s̄t ⁊ ifra. Nescitis
q̄m corpa v̄ra mēbra s̄t xp̄i. Tollēs ḡ mēbra
xp̄i faciā mēbra meritricis: absit. An nescitis
q̄m q̄ adhēt meretrici vnū corpꝰ efficit'. Erunt
inq̄t duo i carne vna: q̄ āt adhēt deo vnꝰ sp̄us
ē: h̄ ille. Ex q̄bꝰ v̄bis arguo sic. Quicūq̄ꝫ nō
vnit' ꝓpo capiti: n̄ p̄t verā vitā h̄re· sꝫ xp̄s est
verꝝ caput oīum: vt ē ostēsū i alia ve. ḡ q̄ n̄ vnit'
ei: n̄ p̄t verā vitā h̄re. Tūc vltra pagani n̄ vni
unt' xp̄o: ḡ vitā veram nō h̄nt. Itē arguit' sic.
Quicūq̄ꝫ nō ē despōsatꝰ v̄o spōso ē i adulterio
sꝫ verꝰ spōsꝰ ē xp̄s Ih̄s. Osee. 2. Et spōsaui te
mihi i fide: ḡ q̄ n̄ ē ei despōsatꝰ ē in adulterio.
Tūc vltra pagani nō despōsat' xp̄o· ḡ s̄t i adul
terio. Sūt i adulterio: ḡ i mortali pc̄ō: ⁊ p̄ ꝯn̄s
dānati. Sꝫ q̄rit' an pagani ad q̄s apl'oꝝ p̄dica
tio nō p̄uenit: aut vbi nō p̄dicat' alia fides pp
igrātiā fidei xp̄i excusari possint. Certe dico q̄
apl'i i oībꝰ ptibꝰ p̄ncipalibꝰ mūdi fidē xp̄i p̄di/
cauert: vbi oēs vicine ciuitates ꝯueire pote/
rāt: q2 i oēm t̄rā exiuit sonꝰ eoꝝ ⁊c̄. ⁊ iō nullꝰ
tūc t̄pis excusatꝰ ē. Silr̄ nec nūc: q2 vbiq̄ꝫ fides
xp̄i noiat'. Pōt ḡ pagani illā iq̄rere ⁊ sectari
si vellēt. Audi pulcherrimū tex. dist. 37. §. vt
itaq̄ꝫ. ⁊. c. si. i fi. dr̄ sic. Nō eni oīs igrātia ē i
munis a cl'pa. Sꝫ igrās p̄t excusari. s. a pena
etna: q̄ q̄ disceret nō iuenit. Illis āt oīo igsci n̄
potit q̄ a q̄ discerēt copiā h̄ntes: opā nō dede/
rūt. Et s̄t v̄ba bti Aug. q̄re ⁊c̄. Scd'ꝫ genꝰ
cꝰ diabolꝰ caput ē: s̄t oēs hētici. audi ꝓpham
Qui videbāt me. s. i lege ⁊ euāgelio foras fu
gierūt a me. s. p̄ eoꝝ male itellecta. A male in
tellect' iīp̄retatisq̄ꝫ scriptur' tāta hēticoꝝ mlt'
titudo iniciū sūpsit: vt dic̄ aug. d' ci. dei. Inde
Pau. ad Ro. 16. Obsecro igt' vos fr̄es: vt
obs'uet' eos: q̄ dissēsiones ⁊ offēdicl'a p̄t' do
ctrinā quā didicistis faciūt: ⁊ declinate ab illis
Hꝰ mōi eni xp̄o nō s'uiūt: sꝫ suo vētri. Et per
dulces ꝯmōes ⁊ blāditiōes seducūt corda ino
cētiū. i. simpliciū. Hi s̄t falsi ꝓphe: d' q̄bꝰ dn̄s
ait. Mat. 7. Attēdite a falsis ꝓphis. Plus
eni ait Ber. sup Cant'. lōge nocet falsꝰ catho
licꝰ: q̄ꝫ si verꝰ appeat hēticꝰ. Mat. 7. Veniūt
ad vos i vestimēt' ouiū: itriseꝰ āt s̄t lupi rapa/
ces. Multa dici possent circa istā mām: tn̄ ali/
bi ēt istā mām tangimꝰ. Accipiamꝰ ꝓ oībꝰ hē
tic' istā regulā gnālē q̄ ponit'. 23. q. 3. c. q. vbi
dr̄ sic. Qui i eccl'a xp̄i morbidū aliq̄d p̄uūq̄ꝫ sa
piūt si correcti vt sanū rectūq̄ꝫ sapiūt: resistunt
ꝯtūacit': ⁊ sua pestifera ⁊ mortifera dogmata
emēdare nolūt: sꝫ defēdē p̄sistūt: hētici s̄t: hec
ibi. Et s̄t v̄ba augu. ꝯ̄ māicheos. Et ita sup/
ple vt hētici puniēdi s̄t: q̄re ⁊c̄. Tertiū genꝰ
cꝰ caput ⁊ capitaneꝰ diabolꝰ ē: s̄t oēs excōicati
Vbi notandū q̄ duplex ē excōicatio. s. maior
⁊ minor. Maior ē sepatio a cōione fidelium.
Minor a cōione sacroꝝ. Maior a canone di
uersis modis ifligit'. P̄ oēs q̄ iiecerit manus
violētas i clericū: s̄t maiori excōicatiōe p̄cussi
17. q. 4. si q̄s suadēte. Et d' sen. excō. nō dubi
um. Itē oēs icēdarij ex̄ de sen. excō. ex tua. ⁊
sic d' alijs: q̄ vidē i P. sanella potis si placet.
Excōicatio mior pluribꝰ mōis ꝯtigit. P̄ hac
excōicatiōe excōicatus ē oīs mortalit' peccans
xi. q. 3. audi vbi dr̄. Audi deniq̄ꝫ apl'm dicētē
d' eo q̄ peccauerat. Tradidi inq̄t hꝰ mōi hoīeꝫ
sathane i intitu carnis: vt sp̄us saluus fiat in
die dn̄i: h̄ ibi. Et h̄ excōicatio ꝓ pc̄ō mortali i/
fligit' a deo ipo. Itē oēs p̄ticipātes cū excōica
to i comedēdo bibēdo loq̄ndo: ⁊ hꝰ mōi: dū/
mō nō sit p̄ticeps c̄ris p̄ ꝯsensū auxiliū ꝯsiliū
l' fauorē. xi. q. 3. cū excōicato: vbi dr̄ sic. Cū ex
cōicato neq̄ꝫ orar̄ neq̄ꝫ loq̄ nisi q̄ ad eādē excō.
p̄tinēt: nec vesci licꝫ. Si q̄s eni cū eo aut palā
aut abscōse locutꝰ fuerit: stati cōeꝫ excō. penaꝫ
ꝯhat: h̄ ibi. Pōt tn̄ tales a siplici sacēdote ab

solui. ex de sen. exco. nup. itē hac excōicatōe feriūt oēs notorij simōiaci. i. qꝰ i. repiūt q̄ꝫplurimi vbi de ordinat simōiace dr̄ sic de alijs. Po namꝰ ḡ istā regulā gnālē. Q̄ qn̄cūqꝫ qs publice excōicatꝰ itrarēt ecc̄iaꝫ vbi dīna officia celebrarēt oēs q ibi sūt tā laici q̄ꝫ clerici in testiᵐ ꝙ sūt mēbra diaboli dn̄t sine mora offm̄ dimittē ⁊ fugē de ecc̄ia aut ipm expellē sic fecerūt iudei cecū natū ꝯfitētē xp̄m. Jo. 9. Hec regula declarat. 24. q. i. oīs q. ⁊. xi. q. 3. sic apl'i. i gl. vbi dr̄ sic. sic apl'i statuerūt dicētes. cū excōicat nō ē cōicādū. Et siqs cū excōicato auertēdo regulas. s. ecc̄iasticas. i. canōes sciēter i domo sil' locutꝰ fuerit vl' orauerit ille cōione p̄uet. hic ibi. vbi gl. sic att. si ḡ excōicatꝰ itrat ecc̄iaꝫ oēs exibūt. 24. q. i. oīs q Et notāt dixi. si qs publice excōicatꝰ itrauerit ecc̄iaꝫ. q2 si eēt occultꝰ ⁊ nō publicꝰ solū illi exiri dn̄t qbꝰ h̄ notū fuerit: ⁊ honeste ne alios scādalizēt. Facit ad h̄. c. si tm̄. 6. q. 2. vbi dr̄. si tm̄ ep̄s alieni sceleris ꝯsciū nouit q̄ꝫdiu ꝓbare nō pōt nihil ꝓferat: sed cū ipo secret ad ꝯpūctōꝫ eiꝰ correctōibꝰ elaboret hec ibi. idē cū p̄ma glo. hꝰ. c. ⁊. 2. q. i. si peccauerit. ⁊. xl. vj. di. c. clericus. q s̄m Archi. ⁊ in Clem. fa d' sē. excō. i gl. sup v̄bo. publice cū glo. se. Sꝫ hic q̄ro tria. Primū pono p casuꝫ ꝙ p̄sb̄r incepit missā ⁊ dixit orōnes ⁊ ep̄lam ⁊ euāgeliū: ⁊ publice excōicatꝰ ecc̄iaꝫ intrat oēs astātes fugiūt: qd faciet p̄sb̄r: dic glo. sup dcō c. sic ꝙ apl'i. ꝙ si sacerdos missā incepat: non exibit ipse. q2 nō dꝫ relinq̄re offm̄ incōpletuꝫ. hec glo. Dn̄s Inno. de sen. exco. c. nup exponit istā glo. ⁊ dic ꝙ hoc dꝫ intelligi si cauonē incepat. alit' nō. Scd'o q̄ro an excoicatus possit intrare ecc̄iā ad dicēdū suas orōnes: ⁊ faciēdū suas deuotōes. Dico ꝙ sic. dūmō tali hora intret ꝙ dīna officia nō celebrāt. pꝫ hec rn̄sio. i. q. i. q studet i glo. Tertio q̄ro an excōicatꝰ qn̄ p̄dicat ⁊ intrās ecc̄iā ⁊ audit p̄dicatorē debeat expelli. ⁊ p̄dicator nō p̄dicare: dico ꝙ nec expelli: nec p̄dicator a sua p̄dicatione desistē dꝫ. pꝫ ista rn̄sio de cō. di. i. c. ep̄us. vbi dr̄. Ep̄s nullū ꝓhibet ingredi ecc̄iā ⁊ audire v̄bū dei siue gētilē: siue h̄eticū: siue iudeū ⁊c̄. Et extra de sen. excō. c. rn̄so. ⁊. c. cū volūtate. Caplin rn̄so dic sic. Rn̄so nr̄o postulas edoceri: an cū ferrariēses ciues excōicatōis ⁊ interdicti sentētijs sint ligati: liceat tibi viros ⁊ mulieres semel i ebdomoda vl' mēse apud aliquā ecc̄iā cōuocare: qbꝰ p̄dices v̄bū dei: vt eosdē ad correctōꝫ inducas. Sup q̄ rn̄demus ꝙ sine scrupulo ꝯscie h̄ facē poteris cū videris expedire: dūmō circa formā interdicti nullū eis dīnū offm̄ celebret ⁊c̄. ⁊ gl. sup v̄bo cū videris expedire. adducit. xi. q. 3. anteessor. ⁊. s̄. dcm̄. c. cū volūtate. qd' dic sic: ⁊ facit multū ꝓ sup̄dcis Cū volūtate inq̄t ac ꝓposito maleficia distinguant excōicatiōis sn̄iam nō incurrit: q excōicatio. s. maiori excōicatione supple in his q̄ ad absolutōꝫ vl' alias ad salutē aīe ptinēt i locutōne pticipat: lꝫ ēt alia v̄ba incidēt vt apud euꝫ magꝭ ꝓficiat interponat. Predicatores q̄ꝫ q penes excōicatos vl' alios alienaꝝ reꝝ dētētores in p̄dicatōibꝰ ⁊ ꝯfessiōibꝰ q̄si gerūt cāꝫ eoꝝ ad q̄s res p̄dicte spectare noscūt: elemosynas pn̄t ab illis licite recipe p̄serti si alias nō valcāt in illo loco sustētatōꝫ hr̄e ⁊c̄. ⁊ gl. sup v̄bo ad salutē. dic ꝙ oībꝰ mōis qbꝰ ꝓficē possumꝰ ad salutē aīe: licꝫ cū excōicato ꝯuersari ⁊ ptipare: alias nō ē gl. Ber. Et hec sufficiāt ꝓ p̄nti mā.

Quintū genꝰ hoīuꝫ: q̄ꝝ diabolꝰ caput ē: sūt oēs in pct̄is mortalibꝰ p̄seuerātes. i. ad Cor. 6 An nescitis ꝙ iniq regnū dei nō possidebunt nolite errare: neqꝫ fornicari: neqꝫ idolis s̄uiētes: neqꝫ adulti: neqꝫ molles neqꝫ auare neqꝫ ebriosi neqꝫ maledici neqꝫ rapaces regnū dei possidebūt. h' ille. Et ad Gal'. 5. Mā̄ifesta sūt opa carnis q̄ sūt fornicatio imūditia ⁊c̄. ⁊ seq̄t Qui talia agūt regᵐ dei nō ꝯn̄t. ⁊ ad Ephe. 5 Scitote itelligētes ꝙ oīs fornicator aut imundus aut auarꝰ qd' ē idoloꝝ s̄uitꝰ: nō hꝫ h̄editatē in regno xp̄i ⁊ dei. h' ille ⁊c̄. Sextū ⁊ vltiᵐ genꝰ sūt oēs dānati. Mat. i3. Bonos elegerūt in vasa sua malos āt foras miserūt. ⁊ Greg. sup Mat. Caput oīuꝫ maloꝝ ē diabolꝰ: ⁊ hꝰ mēbra sūt iniq ꝓpe tm̄ iniq sūt oēs dānati qui nūq̄ꝫ bn̄ faciūt. quare ⁊c̄. Et ista sufficiant tibi aīa mea ꝓ presenti cōclusione ⁊c̄.

De fūdamēt ⁊ roboratōe fidei. Cōcl'o 3ᵃ

a Ecipe t'tiā ꝯcl'onē. vꝫ. Tāt poptimis fūdamēt fides xp̄i ē roborata ⁊ roborat' indies ꝙ oīo credo q cūq̄ꝫ illā credūt filij dei efficiēt: vbi tres inq̄ramꝰ v̄i. vꝫ. Pria v̄i. ē. Quō fides xp̄i est roborata. 2ᵃ v̄i. Quō fides xp̄i ē sublimata. 3ᵃ v̄i. ē quō fides xp̄i credētibꝰ sit accōmodata. Quātū ad p̄mā dico ꝙ fides triplici roborat' fūdamēto. vꝫ. fūdamēto sacre scripture fūdamēto imitationis scōꝝ ⁊ fūdamēto mlt'iplicatōis signoꝝ Primᵐ inq̄ꝫ fūdamēᵐ ē sacre scripture Triplex

ſcriptura corroborat ⁊ fortificat fidē gl'ioſi ihū
vȝ. ſcriptura euāgelica: ſcripſa canōica ⁊ ſcri/
ptura ciuil'. Pͦ ſcripſa euāgelica. audi Jo.
ix. ⁊ fuerit vba xpi. Ambulate dū lucē habet'ſ:
vt nō vos tenebre ꝯphēdāt q ābulat i tenebr'ſ
neſcit q̄ vadat. dū lucē hētis credite i lucē vt fi
lij lucis ſitis. Ego lux veni in mūdū: vt oīs q
credit i me i tenebris nō maneat. O doctores
ad quē ſenſū trahi debēt iſta vba an ad ſenſū
ꝓprij cerebri. an ad ꝓpꝛū ſenſū. audi pulchꝛuȝ
texͫ di. 34. c. relatū. vbi ſic circa medietatē ca/
pituli dr̄. ſūt eni mlt̄a vba q̄ i ſcripturis diuis
pn̄t retrahi ad eū ſenſū quē ſibi vnꝰqſqȝ ſpōte
ꝑſūpſit: ſȝ nō oȝ. nō. n. ſenſꝰ extriſecꝰ alienū. ſ.
a lr̄a ⁊ extrāeū debet'ſ q̄rē: vt quō ipſū ex ſcriptu
raꝝ aucte ꝯfirmetis: ſȝ ex ipſis ſcripturis ſēſū
cape vitat'ſ. Et iō oȝ ab eo ſciaȝ diſcē ſcriptu/
raꝝ q cū a maiorībꝰ ſȝ vitatē ſibi traditā ſuat
vt ⁊ ipſe poſſet eā quā recte ſuſcepit cōpetēt' aſ
ſerere ⁊c̄. facit. c. ne initeris prudētie tue ex̄ de
ꝯſti. Ex his vbis apparet ꝙ nullꝰ ſacras ſcri
pturas ꝓꝓo ſēſu audeat expone̅. ſ. malo ſȝ ſm
qd̄ a ſcīs doctoribꝰ ē d̄claratū. quō ḡ debeȝꝰ ex
ponē xp̄m eē lumē veꝝ illuiās oēȝ hoieȝ veni
entē in hūc mūdū: ⁊ q ipſū ſeqt̄ in tenebris nō
maneat. Certe xp̄s nr̄ȝ lumē ē ꝑ fidē q̄ꝛ fides
hitꝰ ē illuiās intellectū ad aſſentiēdū pme vi/
tati pp ſe. ḡ q ſidē xp̄i nō hȝ in tenebris ē ⁊ q i
tenebris ē: neſcit q̄ vadat vt dic̄ h textꝰ Jo. Et
ꝯfirmat̄ ſic. Leges gnāles ab oībꝰ ſubdit'ſ de
bēt ſuari: ſȝ xp̄i lex ſup̄ poſita ē lex vl'is. ſ. or/
dināns vt oēs credē debeāt i eū. ḡ dȝ ab oibus
obſuāri ꝯn̄a nō. ⁊ maior ſat'ſ nō. ex̄ de ꝯſti. c.
i. cū glo. minoꝛ pȝ: q̄ꝛ dic̄. oīs q credit in me in
tenebris nō maneat. Jtē ⁊ Jo. 3. dr̄. Niſi qs
renatꝰ fuerit denuo nō pōt itrare i regnū dei ḡ
q i xp̄i fide nō ē ſaluari nō pōt. itē Mar. vltio
dr̄. Eūtes ꝑ vniuerſū mūdū p̄dicate euāgeliū
oi creature: baptizātes eos i noie p̄ris ⁊ filij ⁊
ſpūs ſci q crediderit ⁊ baptizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit
q vo nō crediderit ꝯdēnabit̄. Quid ḡ obſta/
culi ē: ex q̄ gnāl'r dr̄ q nō crediderit ꝯdēnabit̄
Plures ſūt alie euāgelice auc̄tes: ſȝ iſte ſuffi/
ciāt. Scd̄o fides nr̄a corroborat̄ auc̄te cano/
nica. audi tex. pulcherriͫ. 24. q. 3. c. oīs. vbi
dr̄ ſic. Oīs q recedit ⁊ nō ꝑmanet in doctrina
xp̄i: deū nō hȝ. Qui ꝑmanet i doctria xp̄i hic
⁊ filiū ⁊ p̄rem hȝ. Si qs venerit ad vos ⁊ hāc
doctrinā nō affert nolite eū recipe in doͦ glo.
interli. ſi dixerit ſe eē p̄dicatoꝛē nec aue ei dixe
ritis: q̄ꝛ ſupple ē excōicatꝰ: q̄ꝛ q dic̄ illi aue: cōi
cat opibꝰ eiꝰ. h ibi. audi aliū tex. 93. di. c. q ca/
thedrā. vbi dic̄ textꝰ. Qui cathedrā Petri ſu
ꝑ quā fūdata ē eccl'ia deſerit: i eccl'ia ſe eē n̄ cō/
fidat. Et ſūt vba Cypriani. Jdē in. c. tenea/
mus fratꝝ vnitatē. i. q. i. Jtē audi aliū tex. di.
21. c. i nouo teſtō. vbi ſic dr̄. Jn nouo teſtō pꝰ
xp̄m dn̄m a Petra ſacerdotalis cepit ordo. q̄ꝛ
ipſi ꝑmū ꝑmꝰ pōtificatꝰ in eccl'ia xp̄i datꝰ ē dicē
te dn̄o ad eū. Tu es Petrꝰ ⁊ ſup̄ hāc petrā edi
ficabo eccl'iā meā. ⁊ porte inferi nō p̄ualebunt
aduerſus eā. ⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ.
hic ḡ ligādi ſoluēdiqȝ ptātē ꝑmꝰ accepit a dn̄o
ꝑmuſqȝ ad fidē ppl'm vtute ſue p̄dicatōis ad/
duxit. Ceteri vo apl'icū eo pari ꝯſortio ho/
nore ⁊ ptāte nō tn̄ i/diſpēſatōe: dic̄ gl. interli.
acceperūt ipſū ꝑncipēqȝ eoꝝ eē voluerūt. q ⁊ iu
bente dn̄o: in toto orbe itraꝝ diſpſi: euāgelia p̄
dicauerūt. Jpſis q̄ȝ decedētibꝰ in eoꝝ loco ſur
rexerūt ep̄i q̄ꝝ ordiatio ꝑtarato. i. p̄dcō ordine
⁊ mō fieri dȝ q̄s q recipit: ⁊ vba eoꝝ deū reci
pit. Qui aūt ſp̄nit eos eū a q̄ miſſi ſūt ⁊ cꝰ fun/
gūt̄ legatōe ſp̄nit ⁊ ipſe idubitāt ſp̄net̄ a dn̄o.
Videntes aūt ⁊ ipſi apl'i meſſē multā ⁊ opꝛarios
paucos rogauerūt dn̄ȝ meſſis vt mittēt opꝛarios
i meſſē ſuā. vt ab eis electi ſt̄. 72. diſcipuli q̄rū
tipū gerūt p̄ſbri atqȝ i eoꝝ loco ſt̄ ꝯſtituti in ec/
cleſia. h ibi ⁊ ſt̄ vba Anacleti pape. Jdē i. c.
ſe. qd̄ icipit. q̄ȝuis. itē. c. oīs. ē. c. ſe. ⁊ ꝯfirmāt̄
oīa ꝑ tex. trāſlato ſacerdotio. ex̄ d̄ ꝯſti. vbi ſic
dr̄. Trāſlato ſacerdotio neceſſe ē vt ⁊ leg'ſ trāſ
latio fiat: q̄ꝛ ſil'r ⁊ ab eodē ⁊ ſub eadē ſponſione
vtraqȝ data ſūt. qd̄ d̄ vno dr̄ necē ē qd̄ de alio
intelligat̄. h ibi. Et ē ſenſus iſtoꝝ vboꝝ. qd̄
ex q̄ ſacerdotiū a iudeis trāſiuit i Petꝝ: necē
ē vt ⁊ lex trāſeat i Petꝝ ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſȝ legē Pe
tri viuē ⁊ rō. q̄ꝛ ab eodē ⁊ eodē tpe ⁊ eadē ſpō
ſiōe: ābo data ſūt ⁊ d̄ ſil'ibꝰ ad ſil'e valȝ argͫ iō
necē ē: qd̄ de vno dr̄ de alio intelligat̄. Glo.
aūt ſa ſup̄ vbo trāſlata declarat qn̄ fuit trāſla
tū ſacerdotiū in Petꝝ. Et ponit duas expōes
Pꝛia expō dic̄ ꝙ tūc trāſlatū ē: qn̄ xp̄s dixit
Petro paſce oues meas d̄ electōe ſignificaſti
Scd̄a expō dic̄ ꝙ tūc trāſlatū ē: qn̄ xp̄s dixit.
Jte docete oēs gētes. de ꝯſe. di. 4. c. ꝓꝓe. Et
cōcludit glo. Nō ē ḡ lex apud iudeos: ſȝ apd̄
Petꝝ ⁊ ſuos. Et ꝙ fuerit trāſlatū pȝ di. 21. in
nouo teſtō qd̄ ego adduxi paulo an̄. Hec dic̄
iſta glo. Et glo. ſup̄ vbo ſacerdotio declarat
qd̄ fuit illud ſacerdotiū trāſlatū. ⁊ dic̄ ꝙ nō fu

ſt illud Melchiſedech. qꝛ Melchiſedech bñ
ꝑ qngētos ānos fuit añ legē. Si.n.de iſto in
telligeretꝛ textꝰ eſſet falſus: cū dicat ꝙ eodē tpe
vtraqꝫ data ſūt. Intelligitꝛ ergo de ſacerdotio
leuitico qđ cum lege ſilꝛ Moyſi a dño datū eſt
in mōte: ⁊ eadē ſponſiōe. qm̄ data lege dixit fi
lius iſrl' ꝑ Moyſen. Audi iſrl' mandata mea
⁊ ea ſerua in corde tuo. dabo tibi terrā fluētez
lac ⁊ mel ⁊c̄. ⁊ tūc ibi ꝓmiſerūt ſeruare legem
⁊ ſacerdotiū. ⁊ iō dixit ſuꝑ eadē ſpōſiōe. Hec
ponit glo. ſuꝑ v̄bo ſpōſiōe. ⁊ hec ſufficiāt q̄n
tū ad legē canonicā. Tertio roboratꝛ fides
xpiana ꝑ ſcripturā ciuilē ſiue ꝑ leges ciuiles.
Tot.n. potētiſſimi imꝑatores ꝑcedētes i ſuis
legibꝰ ſꝑ ꝓfitentꝛ fidē xpianā. Audi qđ dicat i
perator in decretis notatū. di. xix. in. c. in me/
moria vbi dr̄ ſic. In mēoria bti Petri ho
noremꝰ ſcām Romanā eccl'iā ⁊ apl'icā ſedem
vt que nobis ſacerdotalis mr̄ ē dignitatis de
beat eē eccleſiaſtice magiſtra inſtitutōis. qua d̄
re ſeruāda eſt cū māſuetudine humilitas. ⁊ lꝫ
vix ferendū ab ipſa ſancta ſede imponatꝛ iugū
tm̄ feramus: ⁊ pia deuotiōe tolleremꝰ. hec ibi.
Et vide maximā ꝑtātē ꝙ imꝑatores non pñt
facere de iure leges: que eſſent ꝯ iuſ diuinum
vel eccleſiaſticū. Audi tex. di. x. leges impera
toꝝ. vbi parū poſt ꝑncipiū dr̄ ſic. Lex impera
torū nō eſt ſupra legē dei. ſꝫ ſubtus. Imꝑiali
iudicio non poſſūt iura eccleſiaſtica diſſolui ⁊c̄
Et. c. non licet dicitꝛ ſic. Nō licꝫ imꝑatori nec
cuiq̄ꝫ pietatem cuſtodienti. i. fidei religionem
aliquid cōtra diuīa mandata ꝑſumere. nec ge/
q̄ꝫ de euangelicis ꝓphcticis: aut apoſtolicis re
gulis ob vim agere. hec ibi. Aduertenduꝫ
tm̄ ꝙ leges imꝑatoꝝ non ꝓpter hoc legibꝰ ec/
cleſiaſticis credas contradicere. qm̄ vtrumqꝫ
ius rōnabiliter conſtitutū eſt. ar. capl'i. certū ē
di. x. Sed intelligūtꝛ verba predicta quo ad
cauſas ſpūales: ⁊ ſalutem aīe cōcernētia. quia
alia eſt rō ſeculariū: ⁊ alia diuinarū cauſaruꝫ vt
patet de cōſe. di. 4. c. celebritatē. in fine. Naꝫ
⁊ canon leges ciuiles vocat leges venerādas
vt pꝫ. 30. q. 3. c. i. Sꝫ an papa poſſit tollere le/
ges imꝑiales. notatꝛ de regulis iuris. c. 2. gl.
i. li. 6. Vnde igitꝛ accipiamꝰ iſtā regulā gnālē
ꝙ ſicͣ leges nō dedignātꝛ ſacros imitari canōes
ex de iudicijs. c. clerici. ⁊ de noue operis icho
atione. c. i. ⁊ in autentica. vt clerici apud pro/
prios epos. §. penl'. col'. 6. Ita ⁊ ſacroꝝ ſtatu/
ta canonū: ꝑncipū cōſtitutiōibꝰ adiuuātꝛ. vt pꝫ
in eodē. c. i. de noui operis inchoatione: vbi
dicit ſic textꝰ. Quia v̄o leges nō dedignātꝛ ſa
cros canones imitari: ita ⁊ ſacroꝝ ſtatuta ca/
nonū: ꝑncipū cōſtitutionibꝰ adiuuātꝛ. Et glo.
ſuper hoc v̄bo adiuuantꝛ. dicit ꝙ ex hoc in cā
eccleſiaſtica leges poſſumꝰ allegari. ⁊ ſi cano/
nes deficerēt in cā iudicāda: poſſumꝰ iudica/
re ſm̄ leges: ⁊ allegat ꝑdcā glo. c. lege. x. di. ⁊
c. ſi in adiutoriū. 33. q. 2. hiſtoria. ⁊. 54. di. ex
antiqs. Et ſic ſatis pꝫ quō ſanctiſſima xpiana
fides roboratꝛ per triplicē ſcripturā. De an
tiqua ſcriptura ad pñs nō facimꝰ mētionē qm̄
illa vmbra fuit noue: vt antea in ꝑma pte hꝰ
ſmonis diximꝰ quare ⁊c̄. Scđo ſciſſima fi/
des roboratꝛ ſcōꝝ imitatiōe. Nōne hoc ē ma/
ximū nr̄e fidei fūdamētū ꝙ tot ⁊ tanti viri tan
teqꝫ generoſe mulieres: ⁊ antiquo ⁊ preſenti
tpe pro xpiana fide tot ſpernant: ⁊ ſpreuerint
vniuerſa q̄ laute poſſidebāt: ⁊ xpm paupculū
ſint imitati. Et nō tm̄ mūdana. ſꝫ ⁊ ꝓpriā vi/
taꝫ ſpreuerint ⁊ pro xpi amore interierint ad
Hebre. xi. Sci ꝑ fidē vicerūt regna ⁊c̄. dic to
tū textū. Hic veniat Paulꝰ ꝑus xpiane fidei
acerrimꝰ ꝑſecutor: q poſtea ꝓ xpi noīe capite
trūcari maluit: q̄ꝫ ſine eiꝰ fide viuere. Veniat
Petrꝰ crucifixꝰ. Veniāt tot reges: tot princi
pes: q ꝓ xpi noīe corona martyrij coronati ſt.
Veniat ille clariſſimꝰ eccleſie lumē ⁊ ſplēdor
Aug. q ꝑus fuerat ꝑ manicheos ſeductꝰ: ⁊ po
ſtea xpi doctiſſimꝰ doctor. Veniat ⁊ Dionyſiꝰ
ꝑus paganꝰ ⁊ ph'us maximꝰ ⁊ poſtea Pauli
ſecretiſſimus diſcipulus. veniat Cyprianus
ꝑus ſceleratiſſimꝰ magnꝰ ⁊ poſtea ſanctiſſimꝰ
martyr doctor ⁊ epꝯ. qđ multis moror. Acci/
pe aīa mea barbatū Hiero. ⁊ lege libellū vi/
roꝝ illuſtriū quātā nobilē multitudinē ⁊ cetū
ſcōꝝ fidei xpiane cōuēnerit. inde Aug. ꝯ epi/
ſtolā fūdamēti. Quis inq̄t tātā multitudineꝫ
pronā ad legē ꝯriā carni ⁊ ſanguini ꝑſuādā in
duceret niſi ſolꝰ deꝰ. q̄re ⁊c̄. Tertio ſciſſima
fides roboratꝛ ſignoꝝ multiplicatōe. Dicite q̄
ſo q̄ nā illa ſecta q̄ miracula hēat: ſicͣ fides xpia
na. nā ab ipo Abel vſqꝫ ad legē datā ꝑ Moy
ſen. ⁊ in gēte hebreoꝝ ab exitu egypti vſqꝫ ad
ingreſſū terre ꝓmiſſiōis in fide xpi vēturi mi
racula inumera claruerunt. Nec vnq̄ꝫ ppl'm
hebreū: donec ipſi in fide ꝑmāſerūt miracula
derelinq̄rūt. Et cū fides in apl'is ⁊ alijs credē
tibꝰ in xpm trāſlata eſt: ita per dei grām mira
cula ſubſecuta ſūt: ꝙ poſita fide videantꝛ mi/

racula apponi ⁊ ea remota remoueāť. Neqꝫ
n. idolatre q̊s paganos vocaꝫꝰ neqꝫ gēs Ma
chumeti quā dicimꝰ sarracenos: neqꝫ iudei mi
seri neqꝫ hētici legū aut sectaꝝ suaꝝ miraculū
aliq̊t hn̄t. Mirāda tn̄ fidei nr̄e p̄ter oēꝫ nature
cursū miracula clarescūt: vt suscitatiōes mortu
orū: illuīatiōes cecoꝝ: liberatiōes demoniaco
rū: ⁊ sil'ia: que nō nisi ꝟtute dīna fieri possent
Et qđ mirabiliꝰ apparet nō solū in viuis: sed
ēt i mortuis in hac nr̄e fide miracula fulgent.
Infideles āt oēs sic̄ nec viui aliqd possunt sic
nec mortui. nec possūť se nec alios iuuare gau
deant g̊ in sectis suis. ego aūt gaudebo in deo
Jesu meo. Quid dicā de miseris iudeis. Si
n. dn̄s Jesꝰ xp̄s ex ꝟo ⁊ recto celo fuit ab eis
reprobatꝰ: tūc ꝭm legē ⁊ ꝓphaꝝ promissa de/
buerūt taꝫ spūaliter q̄ꝫ corꝑaliter a deo foueri
⁊ plusq̄ꝫ an̄. Quō g̊ ⁊ ex q̄ cā a tpe illo ⁊ citrā
sūt captiuati ⁊ spiritualiter a grā dei destituti:
⁊ a spirituali intellectu dīnoꝝ: ⁊ a dei regimi
ne destituti: q̄ꝫdiu in fide xp̄i vēturi steterunt
exaltauit illos deus: postq̄ꝫ aūt filiū dei nega/
uerūt: nulla gens fuit a deo depressa: ⁊ obie/
cta oppressionibꝰ tyrānoꝝ ꝑsecutiōibꝰ: gla/
dio fame captiuitate: strage nece seruitute: vē
ditione derisione despectiōe sicut legiť euenis
se super eos. Nam tēpore Titi ⁊ Vespasiani
capta Hierl'm: oēs fuerūt capti: xxx. ꝓ vno
denario dati sunt. In captiuitate illa libros le
gis hr̄e non poterant; ⁊ filios non circūcidere
cogebanť. Qn̄ etiā ꝯhebāt. an̄q̄ꝫ corū vxores
cognoscerēt: sub pena capitalis sententie eas
ad gentiles iudices adducebāt: vt eas violen
tando cognoscerent: ⁊ alijs traderent vel ipsi
haberēt quantū vellent. Hec oīa cernere po/
teris: si finē ⁊ libros legeris egipsipi. Et si oīs
scriptura deficeret: h̄ oibꝰ saltē clarissime pꝫ ꝙ
gens iudaica q̄ clarissima fuit: pulcherrima at
qꝫ decora· mō est vilissima ⁊ abiectissima: tur
pissima: debilis ⁊ meretricula vltra oēs alias
natiōes. O igiť fides ꝑclarissima xp̄ianoꝝ: q̄
scripturis miraculis ⁊ signis innumerꝭ coru/
scas idies. Erigite o xp̄iane aures audite. Ri
char. li. de trini. c. xl. Vtinā inqt attēderēt iu/
dei vtinā aduerterēt pagani cū quāta ꝯscie se/
curitate ꝓ hac ꝑte ad dīnū iudiciū poterimus
accedē. Nōnc cū oī ꝯfidētia deo dicē poterīꝰ
dn̄e si error ē i nobis a teipso decepti sumꝰ nā
ista tātis signis ⁊ ꝓdigijs ꝯfirmata sūt ⁊ tali/
bus ꝙ nō nisi ꝑ te fieri possent. Et certe a sum
me scitatis viris nobis tradita sunt cū sūma ⁊
autētica testatiōe ꝓbata: teipso coopante ⁊ ser
monē ꝯfirmāte seq̄ntibꝰ signis. h̄ ille. Et hec
volo sufficiāt ꝓ p̄ma ꝟitate. Quātū ad ꝭaꝫ
ꝟi. intēdētes de sublimitate fidei xp̄iane scri/
bere te hortor aīa mea diligēter aures ꝭmōibꝰ
nr̄is accōmodes. vbi nō ꝙ tria reddūt xp̄ianā
fidē sublimissimā ⁊ altissimā. vꝫ. fidei xp̄iane
testificatio. Scđo fidei xp̄iane ꝑduratio: ⁊ fi/
dei xp̄iane coronatio. Reddit igiť p̄mo fidem
xp̄ianā sublimissimā ⁊ altissimā clara veraqꝫ
fidei nr̄e testificatio. Vbi accipe istā regulā ge
neralē ꝙ oīs res tā creata q̄ꝫ increata tā corꝑa
lis q̄ꝫ spūalis vt sublimitatē fidei xp̄iane on̄de
rent de ipsa testimoniū reddiderūt. Et ipa oīa
cōnumeremꝰ ⁊ ꝓbemꝰ. Primo nāqꝫ fidei
xp̄iane testimoniuꝫ reddit tota scissima trini/
tas. 2° ml'ti° āgeloꝝ. 3° ml'ti° hoīuꝫ. Quar
to multi° ml'ieꝝ. Quito ꝑuuloꝝ. Sexto vi
roꝝ. Septio senū. 8° ꝟginū. 9° ꝯiugatoꝝ
x° cōtinentiū. xj° lasciuoꝝ. xij. seruorum.
xiij° liberoꝝ. xiiij° regū. xv° ppl'oꝝ. xvj.
militū. xvij° rusticoꝝ. xviij° oium ppl'orū.
xix° nautaꝝ. xx° mercatorū. xxj° antiq̊rū.
xxij° modernoꝝ. xxiij° gētiliū. xxiiij. iude
oꝝ. xxv°. grecoꝝ. xxvi°. p̄triarcharū. xxvij
apl'oꝝ. xxviij° maloꝝ. xxix° bonoꝝ. xxx°
auiū. xxxi° pisciū. xxxij° brutoꝝ. xxxiij° in
sēsatoꝝ. xxxiiij° elemētoꝝ. xxxv° sacerdotū
xxxvi° leuitaꝝ. xxxvii° ꝑcursoꝝ. xxxviii° di
scipuloꝝ. xxxix° euāgelistarū. xl° sol'. xli°
stellaꝝ. xlii° lucif. xliii° tenebrarū. xliiii° vi
uoꝝ. xlv° mortuoꝝ. xlvi° oiuꝫ ꝓphaꝝ. Et
xlvii° totꝰ mūdꝰ. Ista oīa numera ꝓbemꝰ: et
erubescāt postea q i xp̄m iesuꝫ crucifixū credē
nolūt. Prio inq̄ꝫ dico ꝙ testi^{m} reddit fidei
xp̄iane tota scissima trinitas. j. Joh. v. Tres
sⁱ q testi^{m} dāt in celo pať ꝟbū ⁊ spūs sanctus
Et tres sūt q testi^{m} dant in ťra spūs aqua ⁊ sā
guis. Expone sic. Tres sunt q testi^{m} dant in
celo. i. de celo. i. de dīnitate xp̄i iesu. s. pr̄ ꝟbū
⁊ spūs sanctꝰ. Quō aūt testi^{m} reddiderint sta
tim dicā. Et tres sūt q testi^{m} dāt i ťra. i. de ter
ra. i. de hūanitate. s. spūs. i. aīa. In manꝰ tu/
as ꝯmēdo spm̄ meū. Et aq̄ ⁊ sāguis. Jo. xix.
Vnꝰ militū lancea latꝰ eiꝰ ꝑforauit: ⁊ ꝯtinuo
exiuit sāguis ⁊ aq̄. Videamꝰ quō pr̄ testi^{m} ꝑ
hibuit đ xp̄o. Jo. viij. Qui misit me pr̄ ipe te
stioniū ꝑhibꝫ đ me. j. Jo. 5. Hoc testi^{m} qđ ma
ius ē: qm̄ testificatꝰ ē de filio suo. Tripl'r autē

testificatꝰ ē pr̄ de Jesu filio eiꝰ q̄ztū ad p̄ns. vz In baptizatiōe. In trāsfiguratiōe. Et in passiōe. Primo in baptizatōe. Nā dū a Joāne in iordane baptizaret vox d̄ nube vēit dicēs. Hic ē filiꝰ meus dilectꝰ i q̄ mihi bn̄ cōplacui.

Scd̄o in trāsfiguratiōe, Math. 17. Adhuc eo loquēte: ecce nubes lucida obūbrauit eos ⁊ ecce vox patris intonuit dicēs. Hic ē filius meꝰ dilectꝰ in quo mihi bene cōplacui. ps Filius meꝰ es tu: ego hodie. i. sp genui te. Tertio appropinquāte passiōe. Jo. 17. Ipe eleuatis oculis in celū dixit. Pr̄ venit hora clarifica filiū tuū: vt ⁊ filiꝰ tuus clarificet te. Et post pauca. Pater ego te clarificaui sup terrā opꝰ ꝯsūmaui qd̄ dedisti mihi vt faciā. Et nūc clarifica me tu pr̄ apud temetipsū claritate: quā habui p̄usq̄z mūdus fieret apud te. Et Jo. 12. dr̄ q̄ vox patris in celo audita ē. Et clarificaui. ⁊ iterū clarificabo. Ecce quō pr̄ testi^m reddidit xp̄o. qm̄ filiꝰ eiꝰ erat ab eo generatꝰ. Nūc videamꝰ quō ip̄emet filiꝰ reddidit testi^m fidei sue Nec mirerꝛs qm̄ sic tota trinitas testificat̄ qm̄ opa trinitatis ab ex̄ sūt indiuisa: vt dic̄. Aug. de trini. ⁊ de ꝯsc. di. 3. c. oēs q̄s legere potui. Et sūt v̄ba Aug. li. de trini. Tripliciter autē reddidit filiꝰ testi^m de fide sua. s. In diuitatis ꝯnsione. In miraculoꝝ opatōe. Et in hūanitatis v̄a p̄batiōe. Primo in diuitatis ꝯnsione. Jo. x. Pr̄ meꝰ qd̄ dedit mihi maiꝰ oibus est ⁊ nem pōt rapē de manu patris mei ego ⁊ pater vnū sumꝰ. s. in diuitate. Dicit enī vnū ⁊ nō vnꝰ: q̄ adiectiuū in neutro genere dicit nām ⁊ in masculino vl' feminino dic p̄sonā. ⁊ iō dr̄ aliꝰ pr̄. alius filiꝰ. aliꝰ spūs scūs. ⁊ nō aliud. q̄ distincte sūt p̄sone: nō nāe. iō dic̄ vnū ⁊ nō vnꝰ. Et Jo. 8. dicebat. Est pr̄ meꝰ q glorificauit me: quē dicitis. qd̄ deꝰ vr̄ ē ⁊ nō cognouistis eū. ego aūt noui eū. ⁊ si dixero q̄ nō noui eū: ero sil'is vobis mēdax: sz scio euz ⁊ sermonē eiꝰ seruo ⁊c̄. Scd̄o i miracularū opatōe Jo. x. Opera que ego facio ipsa testimoniū perhibēt de me: sz vos nō creditis. q̄ nō estis ex ouibꝰ meis. Si mihi nō vultis credere operibꝰ credite: vt sciatis ⁊ credatis: q̄ ego in patre: ⁊ pr̄ in me ē. Sz que nā sūt opa ista. Audi Isa. 35. Tūc aperient̄ oculi cecoꝝ ⁊ aures surdoꝝ patebūt: tūc saliet sic̄ ceruꝰ in montibꝰ claudus ⁊ apta erit lingua mutorum ⁊c̄. Et vbi repit̄ ista xp̄m fecisse. lege Math. xi. Ite renūciate Joāni q̄ audistis ⁊ vidistis dixit Jesus discipulis Joānis. Ceci vident claudi ambulāt. leprosi mūdāt̄. mortui resurgūt paupes euāgelizāt̄. i. euāgelio istruūt̄ ⁊c̄. Et iō Jo. 15. dicebat. Si nō venissem ⁊ locutus eis nō fuissē pctm̄ n̄ hr̄ent. Et iterū. Si nō fecissem eis q̄ opa nūq̄z aliꝰ fec̄ pctm̄ nō hr̄ent nūc aūt excusationē nō hn̄t super pctō suo ⁊c̄.

Tertio reddidit testi^m fidei sue in humanitatis vera p̄batiōe. Nā crescebat etate. Luc̄. 2. Proficiebat Jesus sapia ⁊ etate apud deū ⁊ hoies. esuriit. Math. 4. Et cū ieiunasset. xl. diebꝰ. ⁊. xl. noctibꝰ postea esuriit lassus fuit. exēplū d̄ samaritana. ⁊ sic d̄ aliis passiōibꝰ nālibus hūane nāe ꝯuenientibꝰ. Nō. n. eēt verus hō si ea q̄ sūt hōis nō hr̄et. Tertio videamꝰ quō spūs scūs reddidit testi. fidei xp̄i. Triplicit̄ etiā ⁊ ipse testificatꝰ ē. In xp̄i ꝯceptione. In xp̄i baptizatiōe. Et in suoꝝ donoꝝ repletiōe.

Primo in xp̄i ꝯceptōe: qm̄ ipse nām p̄ introducēda forma in carne v̄gis p̄fecte disposuit. Luc̄. 1. Spūs scūs supueniet in te: ⁊ v̄tus altissimi obūbrabit. Scd̄o in baptizatione. Jo. i. Sup quē videris spm̄ scm̄ d̄scēdētē hic ē q baptizat in spū scō. Tertio in donoꝝ suoꝝ repletiōe. Isa. xi. Requiescet sup eū spūs dn̄i spūs sapie ⁊ itellectꝰ spūs scie ⁊ pietatis. spūs ꝯsilii ⁊ fortitudinis ⁊ repleuit eum dn̄s spū timoris. Jo. i. plenū grē ⁊ v̄itat̄. Et sic pz p̄mū testi^m fidei xp̄iane. Scd̄z testi^m ē angeloꝝ. Multiplr̄ āt āgeli d̄ xp̄o testi^m reddiderūt

Primo i sua ꝯceptōe. qm̄ qn̄ cōcipi d̄ebat oiuz saluator missus ē angelꝰ Gabriel a deo in ciuitatē galilee ad v̄ginē desp̄ōsatā viro: cui nomē erat Joseph ⁊c̄. vsq̄z ibi. ip̄e eni saluū faciet pp̄lz suū a pc̄is eoꝝ. Luc̄. i. itē i sua natiuitate. Luc̄. 2. Gl'ia i excelsis deo ⁊c̄. Itē in sua māifestatōe. Luc̄. 2. Annūcio vob gaudiū magnū: q̄ natus est vobis hodie saluator mūdi. Itē in sua p̄ma Herodis p̄secutione. Mat. 2. Apparuit angelꝰ dn̄i i sōnis Joseph dicēs. surge ⁊ accipe pueꝝ ⁊ matrē eiꝰ ⁊ fuge i egyptū: ⁊ esto ibi vsq̄z dū dicā tibi. Itē i sua ab egypto reuersiōe. Mat. 2. App̄uit angelꝰ Joseph dicens. Surge ⁊ vade in terram isrl' defūcti. n. sūt qui querebāt aiam pueri. Nec sine grādi mysterio iste paup senex datꝰ i spōsū puelle v̄gini nā solā vagar̄ d̄ isrl' i egyptū ⁊ eē̄ ho nesctū minime fuisset. Et ne illā Joseph q̄ v̄go grauida erat i vxorem timeret accipe mox app̄uit illi angelꝰ in sōnis dicēs. Noli ti

incre accipe Mariã vxorẽ.i.in vxorẽ tuã.qd̕
n.in ea natũ ẽ de spũ scõ ẽ.in sua acerba pnia
Mat.4. Cũ ieiunasset.xl.dieb⁹ ⁊c̃. ⁊ in fine
diabolice pugne dr̃:ꝙ angeli tãq̃ȝ gaudentes
accesserũt ⁊ mĩstrabãt ei.qꝛ ꝓpha ait. Ange/
lis suis de⁹ mãdauit de te: vt custodiãt te oib⁹
vijs tuis. Itẽ in sua deuota or̃one.pr̃ nisi pos
sibile ẽ ⁊c̃.dic totũ.⁊ scã or̃one fcũs ẽ sudor ei⁹
sicut gutte sanguinis decurrẽtis in terrã appa
ruit aũt illi angel⁹ ꝯfortãs cũ. Luc̃. 22.iteȝ in
sua passione. Piere. Angeli pacis amare
flebũt.itẽ in sua resurrectiõe.⁊ hoc plurib⁹ vi
cib⁹: vt pȝ Mar.vl. Viderũt iuuenẽ sedẽtẽ
in dextris coopertu stola candida ⁊ dixit illis.
Nolite expauescẽ. Iesũ q̃ritis nazarenũ sur/
rexit.nõ ẽ h.idẽ Luc̃. vl.itẽ i sua ascẽsiõe.qꝛ
letantib⁹ angelis ascẽdit ⁊c̃. Quid plura sem/
per angeli xp̃m comitati sũt tãq̃ȝ coꝝ dñm ⁊ re
gem ⁊c̃. Tertiũ testi^m ẽ multitudo hoiuȝ
nã hoies illi qb⁹ miracula fecerat:cũ vidissent
qd̕ fecerat signũ voluerũt eũ facere regẽ Io.
6. Quartũ testi.ẽ multi⁹ mulieꝝ. Et hoc ꝓ⁹
in sua passiõe. qñ p⁹ eũ plorantib⁹ dixit. Filie
Pierl̃m nolite flere sup me ⁊c̃. ⁊ ħo in sua re
surrectiõe. Math.16. Maria Magdalene:⁊
Maria Iacobi ⁊ Salome emerunt aromata
⁊c̃. Quintũ testimoniũ ẽ multitudo puulo
rũ inocẽtũ:quoꝝ adhuc corpa videm⁹ sup trã
vox.n.in rama audita ẽ:plorat⁹ ⁊ vlulat⁹ mł
tus ploratũ ad filios referas vlulatũ ad mr̃es
Item illi sci pueri in die palmaꝝ: laudẽ dño
decantãtes. O sanna filio Dauid ⁊c̃.claꝝ xp̃o
testi^m reddiderũt.ps. Ex ore infantiũ ⁊ lactẽ
tiũ pfecisti laudẽ. Et increpãtib⁹ xp̃m iudeis
ait ipse. Amẽ dico vobis si tacebunt: lapides
clamabũt. Sextũ testi^m ẽ multitudo viroꝝ
q̃ ꝯuertebaꝝ tpe xp̃i ⁊ tpe p̃dicatõis discipuloꝝ
vna.n.die tria milia ⁊ alia die.5.milia. Pe/
trus ⁊ Paul⁹ in suis predicatõib⁹ ꝯuerterũt
Act.2.⁊ ẽt mł̃titudo q̃ nũc ẽ xp̃ianoꝝ testi^m p
hibet q̃ q̃ȝuis minor sit infideliũ tñ pulchrior ⁊
ꝟtuosior honestiorq̃ȝ ẽ: vt ex p̃cedentib⁹ pȝ.
Septimũ testi^m ẽ multitudo senũ.ex q̃bus
duos clare scim⁹ veniat Zacharias qd dixisti
d̕ xp̃o qñ angelo nõ credidisti. Luc̃.i. Apertũ
ẽ aũt illico os Zacharie ⁊ ꝓphauit dicẽs. Bñ
dict⁹ dñs de⁹ isrł̃:qꝛ visitauit ⁊ fecit redẽptõeȝ
plebis sue. Et tu pr̃ scẽ Simeon qd dixisti qñ
xp̃m paruulũ in vlnas tuas accepisti. Audi.
Luc̃.2. Nũc dimittis dñe ħuũ tuũ in pace ⁊c̃.

Octauũ testi.ẽ multitudo ꝟginũ q̃ꝝ caput
ẽ gloriosa Maria ⁊ Ursula vexilũ portat ⁊c̃.
Nonũ testi.ẽ multitudo cõiugatoꝝ. Nã ⁊
socrus Simonis tenebaꝝ magnis febribus ⁊
stãs sup illã iꝑauit febri:⁊ dimisit illã. Luc̃.4
⁊ Petr⁹ apł̃s cõiugat⁹ firmissimũ dedit d̕ xp̃o
testi. Mat.15.dicẽs. Tu es xp̃s fili⁹ dei viui.
Decimũ testi.ẽ multitudo cõtinẽtiũ.⁊ inter
oẽs ẽ illa scissima Anna q̃ ꝯfitebaꝝ dño ⁊ loq̃
baꝝ de illo oib⁹ q̃ expectabãt redẽptionẽ isrł̃.
Luc.2. Nã septẽ ãnis ħ cũ viro vixit.⁊ a ꝟ/
ginitate sua vidua erat vsq̃ȝ ad ãnos.84.q̃re
⁊c̃. Undecimũ testi.ẽ multitudo lasciuoꝝ:
q̃ꝝ caput est Magdalena. Luc̃.7. Erat mu/
lier i ciuitate peccatrix ⁊c̃.dic modũ quẽ tenuit
⁊c̃. Duodecimũ testi.ẽ mł̃titudo ħuoꝝ. vẽiat
Malchus ħu⁹ pontificis cui dñs ꝑ Petrum
abscisam auriculã bñdictiõe restituit. Io.18.
Et vẽiat illa filia.i.ħua Archisina gogi a xp̃o
suscitata:⁊ testi.reddat. Mar.5.c. Decimũ
tertiũ testi.ẽ mł̃titudo liberoꝝ. Io.4. Cogno
uit ĝ pr̃ qꝛ illa hora eẽt q̃ dixit ei Iesus. filius
tu⁹ viuit ⁊ credidit ipse ⁊ dom⁹ ei⁹ tota. Deci
mũq̃rtũ testi.ẽ mł̃titudo regũ ⁊ p̃serti illi tres
scissimi magi reges. Mat.2. vbi ẽ q̃ nat⁹ ẽ rx
iudeoꝝ. Itẽ ⁊ rex Perodes q̃ turbat⁹ est: et
oĩs Pierosolia cũ illo ⁊c̃. Decimũq̃ntũ testi:
est mł̃titudo pplł̃oꝝ. Io.12. Testi. q̃ ꝑhibuit.
turba:qñ Lazarum vocauit a monumento.⁊
Mat.21. Timuerũt turbã qm̃ sic ꝓpham eum
hẽbãt.⁊ Mar.xi. Turbe aũt dicebãt.h ẽ ihs
a nazareth ⁊c̃. Decimũsextũ testi.ẽ mł̃titudo
militũ.⁊ p̃serti ille scũs Lõgin⁹. Io.19.vnus
ãt militũ lãcea lat⁹ ei⁹ pforauit ⁊ ꝯtinuo exiuit
sãguis ⁊ aq̃. Et ille magn⁹ centurio. Luc̃.23.
Audiẽs ãt cẽturio ⁊ q̃ cũ eo erãt.ait vere fili⁹
dei erat iste.⁊c̃. Decimũsepti^m ẽ mł̃titudo ru
sticoꝝ. Luc̃.2. Pastores q̃ erãt in regiõe coꝝ
custodiẽtes vigilias noctis sup̃ gregẽ suũ. ve
nerũt ⁊ iuenerũt sic dcm̃ erat illis de puero hoc
⁊c̃. Decimũocta^m testi.ẽ mł̃titudo oiuȝ po/
puloꝝ. Luc̃.vl. Erat potẽs corã deo ⁊ oi pplł̃o
vñ nõ solũ sui sȝ ẽt extnei cupiebãt xp̃m videre
vñ ⁊ extnei venerũt ad philippũ dicẽtes voluȝ⁹
Iesũ videẽ. Io.xi. Decimũno^m testi.ẽ mł̃titu
do nãꝝ. vñ videntes naute ꝙ xp̃s iꝑabat vẽtis
⁊ mari:⁊ trãq̃litatẽ faciebat ad libitũ dicebãt.
qualis ẽ ħ qꝛ vẽti ⁊ mare obediũt ei.⁊ Petr⁹
magn⁹ nauta ⁊ piscator ⁊ alij q̃ȝplures relictis na
uib⁹ ⁊ rhetie dñȝ seq̃bãt. Mat.4. xx.testi.est

mltitudo mercatoꝝ: ⁊ ꝑmarie Mathꝰ Mat. 19. Vidit hoiez sedētē in tholoneo: ⁊ ait. seq͂re me: ⁊ secutꝰ est eū. ⁊ Zacheꝰ. Luc. 19. ⁊ Zacheus erat p̄nceps publicanoꝝ ⁊ ip̄e diues: ⁊ ait. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do paupibus: etsi quē defraudaui reddo q̄druplū ⁊c̄.

xxi. testi. ē mltitudo antiq̄ꝝ. Jo. 8. Abrahā exultauit vt videret diē meū: vidit ⁊ gauisꝰ est ⁊c̄. xxii. testi. ē mltitudo modernoꝝ. Luc. x. Bt̄i oculi vidēt q̄ vos videt̄. ātiqs. n. oia cōtigebāt i figur̄. i. Cor. x. oia i figura ꝯtigebāt illis. xxiii. testi. ē mltitudo gētiū. Jo. 4. multi samaritanoꝝ crediderūt i eū pp̄ v̄bū mlieris testīm ꝑhibētis. q: dixit mihi oia q̄cūq3 feci. ⁊ mulieri dicebāt. q: iā nō pp̄ tuā loq̄lā credimꝰ tibi. Ipsi. n. audiuimꝰ ⁊ scimꝰ: q: h̄ ē saluator mūdi. ⁊ Mat. 21. Auferet a vobis regnū dei ⁊ dabit gēti facienti fructꝰ eiꝰ. ⁊ Act. 13. Quia repulistis v̄bū dei: ⁊ indignos vos iudicastis Ecce ꝯuertimur ad gētes. Quid dicā d̄ tātis sibyllis de q̄bꝰ Lactātiꝰ tāta dic̄. q̄ de xp̄o venturo tāta dixerūt. Sibylla nāq3 tiburtina multa cū Romāis vētura dixisset int̄ alia sic reꝑit ꝓphasse. Judicij signū telꝰ sudore madescet: E celo rex aduēiet p̄ secula futurꝰ. Scil3 i carne p̄ñs: vt iudicet orbē: vn̄ deū cernēt icredulus atq3 fidel̄ ⁊c̄. Fecit. n. ibi d̄ xp̄o vēturo ad iudiciū v̄sus. 27. decē. n. reꝑio fuisse sibyllas

P̄ria de p̄sis. 2ᵃ libica. 3ᵃ delphica: q̄ añ troiana bella vaticinata ē. 4ᵃ chimera: ⁊ hec fuit in italia. 5ᵃ herithea i babilonia orta. dcā ē herithea ab insula in q̄ eiꝰ dcā sūt carmina.

6ᵃ sammia. a samo insula sic vocata. 7ᵃ cumea. 8ᵃ hellespontica. 9ᵃ frigia. xᵃ tiburtina grece. abulena latine vocat̄. ex cuiꝰ carminibꝰ multa de xp̄o h̄nt̄. Hec circuens multas ꝓuincias ⁊ p̄tes orbis: assiriā p̄dicauit macedoniā vsq3 tādē palermū. Sexdeci mūdi reg̃ siue ꝓuintias ꝓphando ⁊ p̄dicādo discurrit. Audiētes āt famā eiꝰ Romani p̄ncipes. Trajano iꝑatori nūciauerūt. Quā cū mag̃ honore legatōe missa Romā veniri fecit. ⁊ cētū viris Romanis vna nocte sil̄ vnū sōniātes. v3. nouē se vidē soles in celo: q̄ sigillati diuisi diuersas in se figuras hēbāt. p̄mꝰ valde lucēs. 2ꝰ lucidor. 3ꝰ sāguineꝰ igneꝰ ac tribilis ⁊ splēdidꝰ sat̄ ⁊c̄. ⁊ tādē oia explanauit ⁊c̄. xxiiij. testi. ē multiᵒ iudeoꝝ. Et xxv. testi. ē mltitudo grecoꝝ. de q̄bꝰ Act. 14. d̄r. Factū ē aūt iconij: vt sil̄ introirēt sinagogā iudeoꝝ ⁊ loq̄rent̄. Ita vt crederet iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ copiosa mltitudo. ad Ro. x. Nō. n. ē distinctio iudei ⁊ greci ⁊c̄. xxvi. testi. ē mltitudo p̄ri archaꝝ. Mat. 22. Ego sū deꝰ Abrahā. deꝰ Isaac deꝰ Jacob Exo. 3. Hoc nomē ē mihi i et. q: hi tres testes viuūt in etn̄ū ⁊c̄. xxvij. testi. ē mltitudo ap̄loꝝ. Luc. vl. Vos eritis ing̃t dn̄e testes horū Jo. 19. Qui vidit testi. perhibuit ⁊c̄. Et alibi Eritis mihi testes in oi iudea ⁊ samaria ⁊c̄.

xxviij. testi. ē multitudo maloꝝ. Math. 22. Mg̃r scimꝰ q: verax es: ⁊ viā dei i v̄itate doces. Jō ⁊ cū illis mādūcabat ⁊ bibebat. Mat. 9. Quare cū publicanis ⁊ pctōribꝰ manducat mg̃r v̄r ⁊c̄. xxix. testi. ē multitudo bonoꝝ. p̄s. Innocētes ⁊ recti adheserunt mihi. Luc.

Qui ex deo ē v̄ba dei audit. ꝓpterea nō auditis q: ex deo nō estis. xxx. testi. ē mltitudo auiū: ⁊ p̄sertim columbe in baptismo. Luc. 3.

xxxi. testi. ē multitudo pisciū. Luc. 5. Duc i altū rhete. ⁊ infra. Rūpebat̄ aūt rhete p̄ multitudine pisciū ⁊c̄. xxxij. testi. ē mltitudo brutorū. ⁊ p̄sertim bouis ⁊ asini Isa. i. Cog̃uit bos possessorē suū ⁊ asinꝰ p̄sepe dn̄i sui. isr̄l āt me nō cog̃uit. xxxiij. testi. ē mltitudo insensatoꝝ Mat. 27. Petre scisse sūt ⁊ monumēta aꝑta sūt. xxxiiij. testi. ē oiu3 eloꝝ. testimoniū ꝑhibuit aq̄: qñ siccis pedibꝰ sup̄ ipsa3 ambulauit. Math. 14. Et qñ ipsā ꝯuertit in vinū. Jo. 2. Terra ꝑhibuit qñ i morte eiꝰ ꝯtremuit: ⁊ in resurrectōe. p̄s. Terra tre. ⁊ q̄e. Aer qñ obscuratus ē. A tertia. n. hora vsq3 ad horā nonā fcē sūt tenebre sup̄ vniuersā trā. Ignis qñ sp̄us scūs i forma ignis in die pēthecosten descēdit Act. Ignis a facie eiꝰ exarsit. i. exardēdo descēdit ⁊ carbones. i. discipuli dispositi sic carbones succēsi sūt ab eo. xxxv. testi. ē mltiᵒ sacerdotū. Qēs. n sacerdotes magni i testō veti vt Aaron melchisedech ⁊ alij figura fuerūt xp̄i summi sacerdot̄. p̄s. Tu es sacer. in eter. ⁊c̄.

xxxvj. testi. ē multiᵒ leuitaꝝ ⁊ p̄serti ille Laurentiꝰ scūs dicebat. Accusatꝰ nō negaui ⁊ assatus grās ago ⁊c̄. xxxvij. testi. ē multiᵒ p̄cursoꝝ s3 nō clariꝰ q̄3 Jo. baptista q̄sq3 ꝓphauit dixit. n. Ecce agnꝰ dei ecce q̄ tollit pc̄ta mūdi h̄ ē de q̄ dicebā vobis q̄ pꝰ me venit añ me fc̄us ē: cuiꝰ nō sū ego dignꝰ eiꝰ corrigiā calciamenti soluere. Jō merito a dn̄o plusq̄3 ꝓpha vocatꝰ ē. xxxviij. testi. ē multiᵒ discipuloꝝ. Act. 4. Nō possumꝰ non loq̄ q̄ vidimꝰ ⁊ audiuimꝰ o3 deo mag̃ obedire q̄3 hominibꝰ ⁊c̄. xxxviiij.

102

testi.ē multi⁹ euãgelistaꝝ. Mathꝰ ꝺ̄scribit hu
manitatē. liber igt gnãtõis Jesu xp̄i ꝛc̄. Jõ i
forã hũana dep ingit̃. Marc⁹ resurrectõez: iõ
i forã leõis ē. Lucas singularissime scribit pas
sionē. iõ in forma bouis pingit̃ qꝺ̄ ad sacrificiũ
erat ordiatũ. Johs ei⁹ diuinitatē alte volãs: iõ i
forã aqle desigt̃ ꝛc̄. xl. testi. ē sol. q² i passiõe
dñi obscurat⁹ ē. Et. xli testi. ē stellaꝝ. q² no/
ua stella i natiuitate dñi appuit. Mat. 2. xlii.
testi. ē lucis. q² qñ pastorib⁹ ãgel⁹ appuit clari
tas circũfulsit illos. Mat. 2. Et i trãsfiguratõe
resplẽduit facies ei⁹ sic̃ sol. Mat. 17. xliij. te/
sti. ē tenebraꝝ. vt dcm̃ ē. Tenebre facte sũt sũ/
per vniuersam t̃rã in xp̄i passiõe. Math. 27.
xliiij. testi. ē oiuz viuoꝝ. Luc. 4. O ēs testi^m
illi dabant ꝛ mirabãt̃ de v̄bis q̄ pcedebãt de
ore ei⁹. xlv. testi. ē mortuoꝝ vt fili⁹ vidue La
zar⁹ ꝛc̄. xlvi. testi. ē oiuz pphaꝝ. Null⁹. n. fuit
ppha q nõ dixerit aliq̄ de xp̄o. Et volo ꝙ au/
dias aliq̄ coꝝ dcã. Et icipiam⁹ a Dauid q fuit
rex magn⁹ in isrl̃ ꝛ ppha eximi⁹ q p quãdã an
tonomasiã ppha dr̃. audi q̃zto de xp̄o pphaue
rit. audi p̄ qd dicat. De⁹ inqt nr̃ añ scl̃a opat⁹ ē
i. ab eterno disposuit opari salutē i medio terre.
Itē foderũt man⁹ meas ꝛ pedes meos ꝛ totũ
illũ psalmũ. De⁹ de⁹ me⁹ respice i me. dic quia
pulcherrim⁹ ē. Itē t̃ra nr̃a. i. v̄go gl̃osa ꝺ̄ t̃ra
i. pgenie nr̃a dedit fructũ suũ. Itē ascẽdit de⁹
i iubilatõe. Et dñs i voce tube. s. descẽdet. itez
Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Itē
ↄfregit portas ereas ꝛ vectes ferreos ↄfregit
itē attollite portas pncipes v̄ras. itē Exortũ ē
in tenebris lumē rectis. i. scis p̄rib⁹. ꝛc̄. mlt̃a.
Vides aia mea ꝙ plura h̄ ppha dixit: ꝛ tñ cla
rissime int̃ cet̃a ꝺ̄ xp̄i passiõe locut⁹ ē. Etsi ego
auctes ꝛ ei⁹ dcã s̄m acta ꝛ ordinē gestoꝝ non
posueri: ordina tñ tu vt placet. nũc v̄o videa/
mus Isa. dcã. hic sane ppha int̃ cet̃a de v̄gie
gl̃iosa pl̃a dixit. Audi ipm. c. xi. Egredief igt
v̄ga de radice iesse ꝛ flos ꝺ̄ radice ei⁹ ascẽdet
ꝛ requiescet sup eũ spũs dñi ꝛc̄. per v̄gã v̄ginē
p florē itellige xp̄z. Et. c. 7. sic ait. ecce alma. i.
v̄go ↄcipiet ꝛ piet filiũ: ꝛ vocabit̃ nomē eius
emanuel qꝺ̄ interp̄tat̃ nobiscũ de⁹ hebrei alma
dñt qꝺ̄ latie dr̃ femia. qꝺ̄ si intelligēt̃ de corru/
pta: cũ ibi ppha de Messia loq̃t̃ vt ꝛ ipi fatēt̃
nullũ miraculũ eēt si de corrupta Messias na
sceret̃. q² Hiere. ifra dicet. Nouũ faciet dñs
sup t̃rã qꝺ̄ miraculũ exp̄mit̃ p illud aduerbiũ
admirãdi. ecce. ppterea Hiero⁹ poti⁹ sensum

q̃z v̄ba ↄsiderãs latine p̄dcã v̄ba exponens:
dixit. ecce v̄go ↄcipiet ꝛc̄. Et de xp̄o ait. c. 9.
Paruul⁹ nat⁹ ē nob. ꝛ fili⁹ dat⁹ ē nobis ꝛ fcũs
ē pncipat⁹ sup humeꝝ ei⁹ ꝛ vocabit̃ nomē ei⁹
admirabilis ↄsiliari⁹ de⁹ fortis pr̃ futuri scl̃i:
pnceps pacis ꝛ mlt̃iplicabit̃ ei⁹ ipiũ ꝛ pacis ei⁹
nõ erit finis. q̄ oia v̄ficata sũt in puulo. i. hũili
xp̄o. Et ꝙ pacis tp̄e nasci debebat ait. c. i. Cõ
flabũt gladios suos in vomeres. ꝛ lãceas su/
as i falces. ꝛ nõ leuabit gẽs ↄ gẽtē gladiũ nec
exercebũt̃ vlteri⁹ ad p̄liũ. Et. c. xi. ait. habitabit
lup⁹ cũ agno ꝛ pard⁹ cũ hedo accubabit. vitul⁹
leo ꝛ ouis sil̃ morabũt̃. ꝛ puer puus minabit
eos ꝛc̄. Et ꝺ̄ miraculis xp̄i sic dixit. c. 35. Tũc
aperient̃ oculi cecoꝝ ꝛ aures surdoꝝ patebũt
tũc saliet sic̃ ceru⁹ in mõtib⁹ claud⁹ ꝛ apta erit
lingua mutoꝝ ꝛc̄. ꝛ de passiõe xp̄i q̃nta dixit.
Nõui. n. supi⁹ ei⁹ dcã. c. liij. in h̄a ↄclõne scd̄e
ptis in h̄a rõe. vide ibi ꝛc̄. Itē veniat Hiere
mias. audi p̄ qd dicat de incarnatõe xp̄i Hie/
re. 31. Nouũ faciet dñs sup t̃rã: mulier circũ/
dabit viꝝ. duo noua hic st̃. s. ꝙ v̄go ↄcipiat ꝛ
hõ ↄcept⁹ sit vir. i. pfect⁹ oi v̄tute qꝺ̄ denotat̃
p viꝝ. Et idē. c. 31. Ecce dies veniẽt dic̃ dñs
ꝛ suscitabo Dauid germē iustũ: ꝛ regñbit rex ꝛ
sapiẽs erit: ꝛ faciet iusticiã ꝛ iudiciũ i t̃ra. Itē
dic̃. 33. c. q̄ oia exponũt̃ ꝺ̄ xp̄o. Et de passione
xp̄i q̃zta dixit i trenis. i. i lamẽtatõe sua. Tre
no. p̄. O vos q trãsit͛ p viã attẽdite ꝛ videte si
ē dolor silis sic̃ dolor me⁹. ꝛ. c. 3. Recordare
pauptat͛ mee: ꝛ trãsgressiõis mee absinthij ꝛ
fellis ꝛ mlt̃a pulchra ponũt̃ ibi. Et ꝺ̄ gl̃osa ei⁹
resurrectõe ait. c. 4. Ascẽdit leo ꝺ̄ cubili suo ꝛ
p̄do gẽtiũ leuauit. veiat Ezechias. Ipe ppĩe
de v̄ginitate. Marie gl̃iose locut⁹ ē. c. xliiij.
Cõuerti me ad vnã portã scũarij exterioris q̄
respicit ad oriẽtē: ꝛ clausa erat. ꝛ dixit dñs ad
me. h̄ clausa erit ꝛ ñ apiet̃: ꝛ vir nõ igrediet̃ p
eã q² dñs de⁹ isrl̃ ingress⁹ ē ꝛ p igrediet̃ p eaz
põta tẽpli. i. eccl̃ie v̄go ē q̄ clausa fuit. q² v̄go
fuit añ ptũ p⁹ ptũ ꝛ in ptu. ꝛ a spũ scõ concepit
ꝛc̄. Veiat Daniel. audi. c. 9. Cũ venerit scũs
scõꝝ cessabit vnctio v̄ra. Et mlt̃a ꝺ̄ destructõe
regni iudeoꝝ ibidē dixit. vt exposuim⁹ in nr̃o
dñicali ꝛc̄. Veiat Oseas. c. 13. De mãu mort͛
liberabo eos: ꝛ ꝺ̄ morte redimã eos. ero mors
tua o mors ero morosus tuus iferne. q̄ oia ve
rificata sũt in xp̄o ꝛc̄. Veiat Johel. c. 2. Filij
Sion exultate ꝛ letamini in dño deo nr̃o. q² ꝺ̄
dit p dabit vobis doctorē iustitie. Iõ dicebat

Jesus vos vocatis me mgr̄ ⁊ dñe: ⁊ bñdicit̄ſ
ſu eteni ⁊c̄. Veniat amoſ. c. i. Sup tribꝰ ſcele
ribꝰ iſrl̄: ⁊ ſup q̈ttuoꝛ nõ ꝯuertã cũ: ꝓ eo ꝙ vẽ
diderit argẽto iuſtũ ⁊c̄. i. xp̄m iuſtũ: q ꝑ anto/
nomaſiã dr̄ iuſtꝰ. pᵐ ſcelꝰ ſm vnã expoſitio
nẽ fuit: qñ veniẽtes i t̃rã ꝓmiſſiõis ⁊ comedẽ
tes mãna: ꝯ dñz murmurabãt recolẽtes ollas
carniũ: ⁊ dicẽtes: vtinã eẽmꝰ i egypto ⁊c̄. 2ᵐ
ſcelꝰ fuit: qñ vitulũ fecer̃t ⁊ adoꝛauerũt dicẽtes
hiſt̃ dij tui iſrl̄ ⁊c̄. 3ᵐ ſcelꝰ fuit occiſio tot ꝓ/
phaꝝ hũc lapidãtes: hũc ſectãtes ⁊c̄. l' ſm Ni
co. d' lir. ſup. i2. ꝓphaſ. alij ſic exponunt. pᵐ
ſcelꝰ fuit vẽditio Joſeph. 2ᵐ adoꝛatio vituli.
3ᵐ negatio domꝰ Dauid: qꝛ qñ Hieroboaz
ſcũs ẽ rex: oẽs tribꝰ receſſer̃t excepta tribu Ju
da. 3. rñ. i2. Et quartũ ſcelus fuit moꝛs xp̄i ⁊
circa h̄ nõ ꝯuertet ãpliꝰ eũ. Jn oibus eni ſcele
ribꝰ tribꝰ fec̄ pacẽ d's: aut ꝑ inceſſionẽ Moy
ſi aut alteriꝰ ꝓphe: vñ dicebat Moyſes aut ꝑ
ce pplo tuo: aut dele me de lib. vite. Et Johel
alta voce. c. 2. clamabat. Parce dñe: ꝑce pplo
tuo: ⁊ ne des hereditatẽ tuã i obpꝛobꝛiũ ⁊c̄. ⁊
pꝰ pauca rñdit dñs: ⁊ dixit pplo ſuo: ecce ego
mittã vob frumẽtũ: vinũ: ⁊ oleũ: ⁊ replebimi:
⁊ nõ dabo vltra vos i obpꝛobꝛiũ i gentibꝰ ⁊c̄.
Sz adeo ꝑꝑ q̈rtũ ſcelꝰ iratꝰ ẽ dñs: vt nũq̃z fe/
cerit pacẽ: ſz eos ꝓfugos ⁊ errãtes diſpſit per
oꝛbẽ. vt ſup oñdimꝰ: q̃re ⁊c̄. Vẽiat abdiaſ. c.
i. Jn mõte Syõ erit ſaluatio: ⁊ erit ſcũs. Nõ
eni intelligẽdũ ẽ ꝙ i mõte ſyon fuerit ſaluatio
nr̃a: qꝛ h̄ fuit i mõte Caluarie: ſz i mõte ſyõ fu
it ꝑfecta ꝯſumatio ſalut̄ nr̃e: qꝛ ibi celos aſcen
dit ⁊c̄. Veniat Jonas: q i figura ſepulr̃e xp̄i
tribꝰ dieb ꝰ ⁊ tribꝰ noctibus fuit i vẽtre ceti ⁊c̄.
Veniat Micheas. c. 5. Et tu Bethleẽ terra
effrata nequaq̃z es minima i p̄ncipalibus Juda
Ex te mihi egrediet̃ q ſit dñatoꝛ i iſrl̄: ⁊ egre/
diet̃ ab inicio a diebꝰ etnitat̄. ꝑꝑ h̄ dabit dñs
eos vſq̃z ꝑturiẽs ꝑiet ⁊c̄. Jn Bethleẽ eni na
tus ẽ xp̄s. Mat. 2. Cũ natꝰ eẽt Jh̄s i bethleẽ
⁊c̄. Veniat Nauz ꝓpha. c. i. Et nũc ꝯterã v̄
gã eiꝰ d' doꝛſo ſuo: ⁊ vicula tua dirũpã v̄ga q̃
erat i doꝛſo hũane nãe: ꝑtãs erat diaboli: vicu
la v̄o reatꝰ ꝑci p̄moꝝ ꝑentũ. ad Ro. 3. Oẽs
i Adam peccauer̃t: ⁊ egent gl'ia dei ⁊c̄. Vẽiat
Abacuch. c. 3. Ego inq̄t i dño gaudebo: ⁊ ex
ultabo i deo ih̄u meo. Veniat Sophõias. c.
3. Hec dic̄ dñs. Lauda filia ſyon: iubila iſrl̄:
letare ⁊ exulta i oi coꝛde tuo filia Hierl̄z. Ab
ſtulit dñs iudiciũ tuũ: auertit ꝓ auertet inimi/
cos tuos: rex iſrl' dñs i medio tui: ñ timeb̄ malũ
vltra. Jn die illa diceẽ hierl̄m. Noli timẽ ſy/
on: nõ diſſoluant̃ manꝰ tue: dñs deꝰ tuꝰ i me/
dio tui foꝛt̄: ip̄e ſaluabit te. Et d' reſurrectiõe
xp̄i: ⁊ iudicio fil' ibidẽ ẽt locutꝰ ẽ: dicẽs. Expe
cta me dicit dñs i die reſurrectõis mee i futuꝝ
qꝛ iudiciũ. meũ ẽ: vt ꝯgregẽ gẽtes ⁊ colligã
reg̃ ⁊c̄. Veniat aggeꝰ. c. 2. Adhuc vnũ modi
cũ ego cõmouebo celũ ⁊ t̃rã ⁊ mare ⁊ aridã: ⁊
mouebo oẽs gẽtes: ⁊ veniet deſideratꝰ cũctis
gẽtibꝰ: ⁊ iplebo domũ iſtã gl'ia dic̄ dñs exerci
tuũ ⁊c̄. Vẽiat Zacha. Jſte ꝑl'a dixit ⁊. c. 9. ait
ſic. Exulta ſatis filia ſyon: iubila filia hierl̄m.
Ecce rex tuꝰ venit tibi iuſtus ⁊ ſaluatoꝛ: ⁊ ipſe
pauꝑ ⁊ aſcẽdẽs ſuꝑ aſinũ: ⁊ ſuꝑ pullũ filiũ aſi
ne. Et ibidẽ. Tu q̊z i ſãguine teſti tui emiſiſti
victos d' latu i q̃ nõ erat aq̃: ⁊. c. xi. dic̄ ſic. Si
bonũ ẽ i ocul' vr̃is auferte mercedẽ meã: ⁊ ſi
nõ q̄eſcite: ⁊ appenderũt mercedẽ meã. 30. ar
genteos: ⁊ dixit dñs ad me. Pꝛoijce eos in
ſcũariũ decoꝝ p̄ciũ: q̂ appꝛeciatꝰ ſũ ab eis: ⁊ tu
li. 30. argenteos: ⁊ ꝓieci illos i domũ dñi ad
ſcũariũ ⁊c̄. Que oia v̄ificata ſt̄ i xp̄i vẽditiõe
⁊. c. i2. ait. Et aſpiciẽt i me quẽ ꝯfixerũt ⁊ plan
gent cũ plãctu: q̃ſi ſuꝑ vnigenitũ. ⁊ dolebũt ſu
ꝑ eũ: vt doleri ſolet i moꝛte p̄geniti ⁊c̄. Veni
at Malach. c. 3. ⁊ loq̄t̃ de p̄curſoꝛe. Ecce ego
mitto angelũ meũ: ⁊ p̄parabit viã añ faciẽ me
am: ⁊ ſtatim veniet ad templũ ſcm̃ ſuũ dñatoꝛ
quẽ vos q̃ritis: ⁊ angelꝰ teſti quẽ vos vultis.
ecce veniet dic̄. d. e. Et qs potit̃ cogitare diez
aduentꝰ eiꝰ: ⁊ qs ſtabit ad videndũ eũ: ip̄e eni
q̃ſi ignis ꝯflãs: ⁊ q̃ſi herba fullonũ: ⁊ purga/
bit filios leui: ⁊ colabit eos q̃ſi auꝝ ⁊ q̃ſi argẽ
tũ: ⁊ erũt offerẽtes ſacrificiũ in iuſticia ⁊c̄. ⁊ h̄
ẽ finis ꝓphaꝝ. Et Job ille vir ſcũs q̃z bñ de
xp̄o aliq̃ ſentit. Ait. n. c. 2o. Vulnerauer̃t me
lãcea: ꝯcidit me vulnẽ ſuꝑ vulnꝰ faciati ſt̄ pe/
nis meis. ⁊. c. 9. d' gl'ia redemptiõis nr̃e ait.
Scio ꝙ redẽptoꝛ meꝰ viuit: ⁊ d' t̃ra ſurrecturꝰ
ſũ: ⁊ in carne mea videbo deũ ſaluatoꝛẽ meũ
⁊c̄. Vltimũ teſtm̃ xp̄iane fidei ẽ totꝰ mundꝰ
ẽ eni ꝑ totũ mundũ ſꝑſa xp̄iana fides: ⁊ ſci il/
lã in manibꝰ nr̃is i bono ſtatu relinq̃rũt. Noſ
ãt illã ſuare neſciuimꝰ. Jn oẽz eni t̃rã exiuit
ſonus eoꝝ ⁊c̄. vt ait p̄s. vñ v̄e ꝯcludẽ poſſu/
mꝰ. Dñe dñs nr̄ ⁊c̄. Et ſic ſatis ex his appꝫ
quõ fides xp̄i ſit ſublimata: q̃re ⁊c̄. Q̃tũ ad
vltimã ve. pono iſtã regulã gnãlẽ ꝙ nulla fi/
des ꝓmittit vitã etnã niſi fides xp̄iana. Nã

m

103

vt machumeti sectã q̃ nõ nisi carnis volupta/
tē ꝓ vltia felicitate statuit: relinq̃mus: ⁊ ꝺ he
brea ⁊ xp̃iana videamꝰ. Nã i lege veti bona
tñ tp̃alia ꝓ obſuatione leg̃ ꝓmittebãt: ſꝫ in
xp̃iana fide bona ſpũalia ⁊ etna. h̄ pꝫ i glo. de
ꝯstitutionibꝰ. c. trãſlato ſacerdotio: ſup ꝟbo
ſpõſione: ⁊ ꝓ ꝯcordãtia adducit. c. cũ marthe
ꝺ ce. miſ. Scꝺo pono iſtã regulã gnalē ꝙ
oēs credētes in xp̃ꝫ filij dei efficiũt. Jo. i. De
dit eis ptãtē filios dei fieri. Ubi nõ ꝙ triplicit
qs pt dici filiũ dei. ſ. ꝑ nãlē gnationē ꝑ tp̃alem
adoptionē: ⁊ ꝑ etnalē p̃destinationē. P̊ ꝑ nã
lē gnationē: ⁊ ſic ſolꝰ xp̃s filiꝰ dei ē. p̃s. Dñs
dixit ad me filiꝰ meꝰ es tu ⁊c̄. vñ ſic̄ ꝑ carnē eſt
verꝰ filiꝰ virginis. Mat. i. Pepit filiũ ſuũ p̃ge
nitũ ſic ⁊ ꝑ etnã gnationē ē filiꝰ etni p̃ris ⁊c̄.
Scꝺo dr̄ filiꝰ dei ꝑ tp̃alē adoptionē. ad gal.
3. Oēs filij dei eſtis ꝑ fidē in xp̄o ihu: ⁊ ſic ca
pit̄ i ꝓpoſito. Jtē ꝑ charitatē dr̄ h̄ mõ ēt filiꝰ
dei. ad Eph. 5. Eſtote imitatores dei ſic̄ filij
chariſſimi ⁊ ãbulate in dilectione ſicut ⁊ xp̄us
dilexit vos: ⁊ tradidit ſemetip̃m oblationē ꝓ
nobis: ⁊ hoſtiã deo i odorē ſuauitat̄. Jtem ꝑ
pacē in ꝯuerſãdo. Mat. 5. Bti pacifici: qm̃
filij dei vocabũt̄. Jtē ꝑ patiam i ſufferēdo ad
Heb. 12. Fili mi noli negligē diſciplinã dñi:
neqꝫ fatigeris cũ ab eo corripieris: quē eni di
ligit deꝰ caſtigat flagellat eni oēꝫ filiũ quē reci
pit ⁊c̄. 3° filiꝰ dei dr̄ ꝑ etnalē p̃deſtinationem
⁊ iſti pauci ſt. Mat. 20. Multi ſt vocati ⁊c̄. h̄
ponit Nic. ꝺ lir. ad Ro. 9.

De fructibus fidei. Conſideratio. 3.

Ertio Virtut̄ ſcē fidei fru
ctuoſã vtilitatē vide
amꝰ. Et lꝫ innumeri ſint fidi fru
ctus duodeci tñ ꝑ tres ꝯclões
diſtinguamꝰ vꝫ. P̊ᵃ ꝯclõ. Fi/
des nr̄e ē ſalut̄ iniciũ clara lucēs: nec̄iaqꝫ cũ
cũctis: ⁊ oia credēti poſſibilia fac̄. 2ᵃ ꝯclõ eſt
iſta. Martyres fides roborat: aduerſa vincit
deũ q̃rere: ⁊ i ipſo gloriari facit. 3ᵃ ꝯclõ ē: ꝓ
piciat deũ fides rapit ſtabilitat ⁊ arbitrari facit
vt ſtercora cuncta.

De q̃tuor p̃mis fructibꝰ fidei. Cõclu. i.

Ecipe p̃mã ꝯclõnē vꝫ. Fides noſtre
⁊c̄. Jn hac ꝯclõne ponũt̄ p̃mi q̃ttuor
fidei fructꝰ vꝫ. P̊ꝰ dr̄ iniciatiuꝰ 2ꝰ dr̄
directiuꝰ. 3ꝰ dr̄ obligatiuꝰ. 4ꝰ. dr̄ ꝓbatiuus
Accipe p̃mũ vꝫ. Jniciatiuũ. i. fides ē nr̄e ſa/
lut̄ initiũ. Act̄. 15. Fide purificãs. c. eo. ad

Ro. 5. Juſtificati igit̄ ex fide: pacē hēamꝰ ad
deũ ꝑ dñm nr̄m ihm xp̃m: ꝑ quē acceſſũ habe
mꝰ ꝑ fidē i grãm iſtã. Ubi aia p̊ nõ ſm Ni
co. ꝺ li. ad Ro. x. ꝙ qdã nec ore nec corde deũ
ꝯfitent̄. Jo. 3. Qui aũt nõ crediderit iã iudi/
catꝰ ē. p̃s. Nõ crediderũt in deo ⁊c̄. Quidam
fatent̄ ore: nec tñ corde credũt. ad Titũ. i. Cõ
fitent̄ ãt ſe noſcere deũ: fcis aũt negãt de pe. di
ſti. 2. ſcienti. vbi dr̄ pax pꝰ p̊nᵐ Scienti bonuꝫ
⁊ nõ facienti illud pc̄m ē hec ibi. Hiero. Qui
dã corde credũt: ſꝫ nõ ꝯfitent̄ ore de qbꝰ infra
Quidã vtroqꝫ mõ ſe hñt: vt boni xp̃iani. ad
Ro. x. Corde eni credit̄ ad iuſticiã: ore ãt cõ/
feſſio fit ad ſalutē. 2° nõ. ſꝫ btm̃ Tho. ſa ſe
q. 44. ꝙ cõfeſſio fidei cũ p̄ceptũ affirmatiuuꝫ
ſit: nõ obligat ꝓ ſp̃: ſꝫ loco ⁊ tp̃e. Accidē nãqꝫ
poſſet: vt ſi qs deũ nõ ꝯfiteret̄ ore q̃ꝫuis cor/
de crederet mortalit̄ peccaret. vt ꝺ capto inter
infideles. vñ Aug. i glo. ſup Mat. 26. de ne
gatione petri ſic ait. nihil ꝓdeſt h̄ eē i corꝺ qꝺ
verꝫ ē ſi hoc dr̄ ore qꝺ falſũ ē. Et. xi. q. 3. nõ ſo
lũ dr̄: nõ ſolũ ille abnegat xp̃m. ſꝫ ēt ille q cum
ſit ſe negat eē xp̃ianũ: h̄ ibi Aug. Et ibidē. Ti
mēdo mortē carnis tue dabis mortē aīe tue:
q̃ꝫta eni vita ē ꝯfiteri xp̃m: tãta ē mors negar̄
ip̃m. An apl̃s Pe. ſic̄ cũ qdaꝫ fauore ꝑuerſo
excuſare nitũt̄: xp̃m nõ negauit: qꝛ introgatuſ
ad ancillã: hoiem ſeſe nõ neſcire r̄ndit. Et. c.
ſe. dr̄. Nolite timē eos q occidũt corpꝰ ne libē
dicat̄ qꝺ audiſtis. ſ. ab alijs ⁊ fiducialr̄ p̃dice
tis oibꝰ qꝺ i aure audiſtis. ſ. ꝑ reuelationem.
Si g̊ ex his ꝟbis oñdit̄ ꝙ nõ ſolũ ille ꝓditor
ē veritat̄: q trãſgrediēs ꝟitatē ꝓ ꝟitate palã
mendaciũ loq̄t̄: ſꝫ ēt ille q nõ libē ꝟi. ꝓnũciat
quã libē ꝓnũciare oꝫ: aut nõ libē ve. defēdit
quã libē defendē ꝯuenit ꝓditor ē veri. hec ibi
Criſo. Et nõ h̄ ꝙ ſeq̄t̄. Nã ſicut ſacerdos de
bitor eſt vt ꝟi. quã audiuit a deo: libē p̃dicet:
ſic laicꝰ debitor ē: vt ꝟi. quã audiuit a ſacēdo
te ꝓbatã qdē ſcripturis defēdat fiducialit̄: qꝺ
ſi nõ fecerit: ꝓdit ꝟi. Corde eni credit̄ ad iu
ſticiã: ore ãt fit ꝯfeſſio ad ſalutem: h̄ oia i. d. c.
nolite. Nõ tñ ꝙ tal̄ ꝟi. trãſgrediēs nõ ē di/
cēdꝰ apoſtota: nec hēticꝰ vt dicit glo. allegans
Hugolim. Sꝫ ſup. c. nõ ſolũ dubitat glo. ꝺs
eni cor ⁊ nõ manũ reſpicit. 14. q. 5. ſi qd iueni
ſti. i ſi. g̊ q deũ cõfitet̄ corde ⁊ nõ ore nõ peccat
Et r̄ndet glo. dicēs ꝙ nulla ꝯditiõe dꝫ qs de/
duci ad negandũ xp̃m. 22. q. 2. p̃mũ. vbi dicit̄
Primũ ⁊ capitale mēdaciũ ⁊ lõge fugienduꝫ

ꝙ sit i doctrina religiōis: i his. s. q̃ ꝑtinēt ad
articulos fidei: vt dic̄ glo. in li. Ad qđ mēda
ciū nulla ꝯditiōe: ēt. s. mortis: qs deb3 adduci
⁊c̄. h ibi. Ex qb⁹ oib⁹ ꝯcludiť ista ve. ꝙ nul o
tiore xpi fidē occultare debem⁹: ꝑdicatores il/
lā publice ꝑdicēt: sclares ⁊ potētes illā armis
fiducialiť defendāt. O ꝯfusio o ignomia xpi
anoꝝ: ꝙ meliores reliqꝫ xpianoꝝ tenēt sarra
ceni: vtinā o glōse đs: tot annis bellis armis
strage nece depopulatiōib⁹ ⁊c̄. ꝓ tua scā fide
fecissent cumulassēt ⁊ expēdissent xpiani: q̃t ⁊
q̃3ta fecerūt ꝓ rabiata caninaq3 suꝑbia. O in
ferne si sic xpiani bellassēt: hēres ne ro t milia
armigeroꝝ peditū militū scopetoꝝ balistario
rū capitaneoꝝ ⁊c̄. Rn̄de mihi: dic alti⁹: ꝓfun
d⁹ ē loc⁹ tu⁹: nō te itelligo. Nō nō nō. Et q̄re
dic vt te singuli suꝑbi itelligāt: q2 oēs eoꝝ aie
euolassent ad celū: q2 lex dicit. 23. q. 5. nosce oi
um ingt vr̄m volum⁹ scire charitatē: ꝙ q̄sq3 i
h belli certamie fidelr̄ mortu⁹ fuerit: regꝰ illi ce
lestia mime negabūť: h ibi. Certe h ē grande
dcm̄. Sed dic q̄so: eēnt ne hōicide xpiāi si oēs
ifideles occidissēt. Nō nō. Et q̄re: q2 lex dicit
23. q. 5. excōicatoꝝ. paꝝ p⁹ ꝑnᵐ. Nec eni eos
hōicidas arbitramur: q̊s aduers⁹ excōicatos ce
lo catholice mr̄is ardētes aliq̊s coꝝ trucidas/
se ꝯtigerit h ibi: ⁊ sic p3 ꝑ⁹ fruct⁹. 2⁹ fruct⁹ dr̄
directiu⁹. i. fides xpi dirigit. ⁊ i manu duc̄ i vi
tā etnā. Isa. 7. Nisi credideritis n̄ itelligetis
s. viā salutꝭ. Vbi no. ꝭm hug. pte. i. q. 3. arti.
34. ꝙ oia credēda Quedā si ex rōnē: vt necīa
ꝙ eni ignis calid⁹ sit: ⁊ ꝙ currēs moueať: cre
dē nō o3: q̄dā si ex rōe: vt ꝓbabilia. i. q̊ ꝓbari
pn̄t: q̄dā suꝑ rōnē vt mirabilia: vt đ Moyse
tpe Pharaōis. Exo. i ꝑlib⁹. c. q̄dā si ꝯ rōnē
i. q̄ nullā hn̄t credibilitatꝭ rōnē: vt icredibilia.
Duo ista extrēa. s. necīa: ⁊ q̄ ꝯ rōnē sūt credē
nō o3: vt ꝙ nix alba sit: q2 p3 ad sēsū: aut ꝙ hō
sit lapis l' asin⁹ ⁊ sil'ia q̄ nullā hn̄t rōnē credibi
litatꝭ credē n̄ o3. Solū āt illa duo media. s. q̄ si
ex rōne. ⁊ suꝑ rōnē fidē capiūt: nā fides rōne
iuuať. Etsi aliqd asserēt qđ rōne iuuari n̄ pos
set: s3 suꝑ rōnē existēt suffic̄ ad illud credē ꝙ
ipm rōi n̄ oppugnet: q̄3uis ꝑ rōnē hr̄i n̄ possit
ex debilitate capacitatꝭ nr̄e. vn̄ accipe regula3
gnālē. Q̄ q̄ rōe hūana iuēiri n̄ pn̄t nec iuuari
ex dina reuelatōe noscūť: vt incarnatio passio
resurrectio ꝙ Vgo sit pgnās: ⁊ gnēt itacta: et
his sil'ia. 2⁹ nō. ꝙ sic ois creaťa rōnalis ex đ
bito ⁊ ordiato motu tā nāe q̄3 grē sūmā d3 dili
gē bonitatē. Et ex debito morali tā spūalr̄ q̄3
tpalr̄ sūmā d3 reueriri maiestatē. Sic ex debi
to ⁊ ordinato motu itellect⁹ tā nālr̄ q̄3 suꝑnālr̄
eleuati d3 ꝑbē assensū ad cogscēdā sūmā ⁊ pri
mā Vi. q̄ ē đs. Ista ꝯꝑatio optia ē ꝑꝑ ꝓporti
onē quā ad se iuicē hn̄t añdcē potētie. Nō ad
ꝓpositū itellect⁹ ꝯiūct⁹. i. h i via n̄ pt ꝑmā ⁊ sū
mā Vi. acq̄rē ex ꝑncipiis ⁊ cāis qb⁹ acq̄riť scia
ꝓꝑe dcā: đ qb⁹ Aꝝ. i. post. c. đ scire. nec silr̄
ꝑ sillo^m alio mō discursiuū: l' ꝑ aliā hūanā iue
stigationē: g̊ vt cogitationē talē ꝑme Vi. acq
rat: req̄riť fides: q̄ nihil aliud ē nisi apphēsio
firma: ⁊ assens⁹ firm⁹ circa ꝑmā Vi. vt dic̄ da/
mascen⁹ li. 4. c. 3. Et duas rōes assignat hu/
go đ scō victore: q̄re itellect⁹ ꝯiūctus ꝑ ꝑncpia
nālia n̄ pt assentire ꝑme Vita. ꝓꝑ se v3. ꝓpt
ꝑ͠ Vi. maximā excellētiā. qm̄ itellect⁹ nr̄ ad il
lā se h3: vt ocul⁹ nocticoracis ad lumē solꝭ vt ēt
oñdit phs. 2. metha. 2⁹ ꝑꝑ ibecillitatē nr̄i itel
lect⁹ q̄ ē ifimū itelligibiliū ꝭm phm. 3. đ aia. ⁊
sic p3 quō fides ē lumē lucēs ad vitā nr̄e salu
tis oñdēdā. Mar. 16. Qui crediderit ⁊. b. f.
s. e. ⁊c̄. 3⁹ fidei fruct⁹ dr̄ nr̄e salutꝭ obligatiu⁹
vbi accipe hāc re. gnāiē: ꝙ ⁊ si fides necīa sit
ad salutē: n̄ tm̄ eq̄lit oēs credē obligāť. Quā3
rl'a3 btūs Tho. ꝭa ꝭe. q. 2. sic declarat. d. Ma
iores ad q̊s alios erudire ꝯuēit vt epi i sua di
ocesi: eccl'iarū rectores ⁊ publice ad ppl'3 ꝑdi/
cātes ⁊ sil'es plenā notitiā hr̄e teneť đ credibi
lib⁹ reuelatꝭ ⁊ đ oib⁹ articul' fidei. Et rō qm̄ ta
les n̄ solū ppl'os istruē: s3 ēt oib⁹ fidē ipugnā
tib⁹: scire rn̄dē teneť vt ponit barbat⁹ Hiero.
exꝑsse suꝑ Exo. Inferiores Vo mystia xpi q̄
ꝑſti i eccl'a solēnizāť explicite sciť teneť vt si ar
ticl'i đ icarnatōe passione resurrectiōe ascēsio/
ne: ⁊ die iudicij: ⁊ q2 oia explicite credi n̄ pn̄t si
ne fide trinitatꝭ: dic idē doctō ꝙ o3 ēt eos fidē
tritatꝭ explicite credē: nā cū icarnatōe dicať ꝙ
Vbū carnē assūpsit. Jo. i. Vbū caro. f. ē. iō V
bi etni notitia necīa ē. Q̄đ eccl'a rudib⁹ atq3
siplicib⁹ cūctꝭ ꝓsitēdū signo crucꝭ oñdit: doc3
atq3 declarat: cū dic̄. In noīe. p. ⁊. f. ⁊. l. s. a.
Alia Vo q̄ sbtilia ⁊ altissia si circa fidē: ⁊ q̄ se/
quūť notitiā tritatꝭ explicite credē ⁊ iuestigaŕ
n̄ o3: s3 suffic̄ illa tm̄ siplicitate credē. h đ itētō
ne sci tho. ut. s. ꝯcōdāt oēs theo. 4⁹ scē fidei
fru. dr̄ salutꝭ nr̄e ꝓbatiu⁹. vbi accipe hāc reg.
ge. ꝙ nihil ē tā diffi possi ardnū ꝙ crēdēti n̄ sit
facile. Certe hāc rl'a3 saluator edocuit cū dixit
Si hūeritis tantā fidē q̄3tū ē granū sinapis: ⁊

dixeritis huic monti trãsfer te ad talẽ locũ ⁊c̃.
Credit cẽturio: ⁊ sanat⁹ ẽ fu⁹ eius. Math. 8.
Credidit leprosus dicens. Dñe si vis potes
me mũdare ⁊ curat⁹ ẽ. Luc. 5. Credidit cana
nea: ⁊ filia ei⁹ liberata ẽ. Mat. 15. ⁊ sic ď alijs
Mar. vl. Signa eos q crediderũt h̃ me seqnt
In noie meo demonia eijciẽt: linguis loqnt
nouis: spentes tollẽt: ⁊ si qd mortifex biberit
nõ eis nocebit: sup egros man⁹ iponẽt: ⁊ bñ
hẽbũt: h oia i actib⁹ aplox: ⁊ vita scõx legenti
h⁹ patẽt. Et sic fidei nr̃e pmi sanctissimi fruct⁹
patent: q̃re ⁊c̃.

De alijs q̃ttuor fidei scẽ fructib⁹. Cõcl. 2.

Odant alij q̃ttuor scẽ fidei fructus in
a hac 2ª ɔclõne ɔtẽti vz. Martyres fi/
des roborat: aduersa vincit: deũ q̃rẽ:
⁊ i ipso gloriari facit. p⁹ fructus dr̃ roborati/
uus: 2⁹ dr̃ supatiuus. 3⁹ dr̃ ingsitiu⁹. 4⁹
dr̃ gloriatiuus. Prim⁹ inq̃z fidei fructus dr̃
roboratiuus. ps. Verbo dñi celi. i. hoies ce/
lestes. i. sci firmati sũt: ⁊ spũ oris eius ois vt⁹
eox. ad Ephe. 3. Det vobis sm diuitias glr̃ie
sue vtutẽ corroborari p spm̃ eius: in interio/
ri hoie hitare xp̃m p fidẽ i cordib⁹ vr̃is. Que
vba sic Nico. ď li. exponit. Det vobis sm di
uitias glr̃ie sue. i. sm qď ipm diuitẽ ⁊ glosum
decet: q2 sic nõ ɔuenit ei modicũ ⁊ ipfectũ: sed
pfectũ ⁊ grãde donũ ɔcedere. Jaco. i. O ẽ da
tũ optimũ: ⁊ oẽ donũ pfectũ ẽ descendẽs a pr̃e
luminũ. Det inq̃z vobis vtutẽ: q p spm̃ eius
corroborari possitis ad modũ ignis i interior
hoie nõ exteriore: qm̃ roboratio exterioris quã
doq3 ẽ interioris roboris impedimentu3: sic ex
opposito ifirmitas ẽ iuuamẽtũ. 2. Cor. 12. Cũ
infirmor tũc fortior sũ. s. i interiori hoie. i. i spũ.
caro eni ⁊ spũs inuicẽ aduersant: ⁊ roboratio
vni⁹ alteri⁹ debilitatio ẽ. Et det ẽt xp̃m hitare
i cordib⁹ eius p fidẽ q. s. purificat habitaculu3
cordis. Act. 15. Purificess fide corda eox. Sic
igit fideles corroborati a nullo tribili, p xp̃i no
mine pterreri potert. ad Ro. 8. Quis nos se
pabit a charitate xp̃i an psecutio an nuditas an
piculũ an gladius ⁊c̃. Certus eteni sũ q neq3
mors neq3 vita ⁊c̃. poterũt nos separe a chari
tate dei q est in xp̃o ihu dño nr̃o. i. p xp̃m nob
accõmodata. Inde barbat⁹ ille Hiero. i epl̃a
ait. Per bonã ⁊ malã famã a dextris ⁊ a sini
stris xp̃i miles gradit. h ille. Et. i. Pe. i. Vt
pbatio fidei vr̃e multo preciosior sit auro qď
p ignẽ pbat. Et Ja. i. Probatio fidei nr̃e pa

tientiam opat. Inde dñs Luc. 21. ait. In pa/
tientia vr̃a possidebitis aias vr̃as: qm̃ beati q
psecutionẽ patiunt pp iusticiã: qm̃ ipsox ẽ re
gnũ celox. Mat. 5. Dic ď ɔstantia martyru3
si placet. Et sic p3 pmus fructus. Scd̃s fru
ctus dr̃ supatiuus. audi apl̃m Pau. Hec est
victoria q vincit mundũ fides nr̃a. Inde cu3
mag̃ fide Jonathas armigero suo dixit. Nõ
est deo difficile saluare in multis vel in paucis
⁊ sic postea victoriosius fuit. i. rñ. 14. In hac
causa fide audaci aio dixit David ad Goli/
ath. Cur venis ad me cũ gladio hasta ⁊ clipe
ego ãt venio ad te in noie dñi ⁊ sic triũphauit
in pugna. i. rñ. 17. In hac fide pl̃es victorias
Judas machabe⁹ cum socijs suis obtinuit. i.
Macha. 3. c. In hac fide Josaphat exercitui
suo dixit. Credite in dño deo ⁊ securi eritis. 2.
Paral. 2. Itẽ Esdras p piculosã viã hierl̃m
venturus a nullo subsidiũ petẽs oronib⁹ tm̃
⁊ ieiunijs auxilium a dño petijt. Esdre. 8. c.
Magna cũ audacia i hac fide dixerũt pueri re
gi. Deus potest nos eripe ď mãib⁹ tuis. dañ.
3. O ẽs istas historias in locis suis lege. Sed
qd dicã ď fidelibus xp̃i. audi apl̃m ad Heb.
xi. Sci p fidẽ vicerũt regna opati sũt iusticia3
adepti sũt repromissiões ⁊c̃. Singulis glosa/
tor Nic. ď lira h vba Pau. ď antiqs ẽt, pbat
⁊ sic exponit. Sci p fidẽ vicerũt regna: vt ge/
deõ q q̃ttuor reges deuicit. Judic. 7. Josue
3i. ⁊. 12. O pati sũt iusticiã. i. equũ iudiciũ rspe
ctu subditox vt David ⁊ iudices. Adepti sũt
repromissiones: ⁊ h q̂ ad deũ. i. ea q eis, pmit
tebãt: vt victorie ⁊ h⁹ mõi: ⁊ David, pmissi/
onem ď successiõe regni: vel repromissiones
i. freqnt factas, pmissiões ď tra lacte ⁊ melle
manãte: q, pmissiões facte fuerũt prib⁹ ãtiqs
s. Abraã ⁊c̃. Nec tñ implete: ad Hebre. xi.
Defuncti st omnes ñ acceptis repromissioni
b⁹. O bturauerũt ora leonũ: q2 nõ tm̃ ɔ homi
nes s3 etiã ɔ bestias pugnauerũt ⁊ preualuert
Et sm glo. ponit plurale, p singulari: q2 nõ
legit nisi ď Daniele q clausit ora leonũ. Da
ni. 6. ⁊. 14. Extinxerũt ipetũ ignis: vt tres pu
eri. Dañ. 3. Effugauerũt aciem gladij. i. exer
citũ accinctũ gladijs: vt p3 in lib. reg. alijsq3
plurib⁹ i locis. Cõualuerũt ď infirmitate: vt
Ezech. Isa. 38. Fortes sci st in bello Jh̃s na
ue: ⁊ Judas machabeus. i. Mach. 3. Simil̃
scũs est leõi i opibus suis ⁊ alij pl̃es. Castra
vterũt in fugã extiorrũ. i. inimicox vt Judi.

8. ⁊ Macha. 12. Acceperũt mulieres ꝺ̓ resurrectiõe mortuos suos. i. resuscitatos. sic factũ ē p Heliã. 3. rñ. 17. ⁊ p heliseũ. 4. rñ. 3. Alij ãt distenti sṫ. s. i eculeo ⁊ alijs tormentꝭ: vt de mulieribꝰ circũcidẽtibꝰ filios suos. i. Mach. i. ⁊ ꝺ̓ septẽ frĩbꝰ. 2. Macha. 8. Nõ suscipiẽtes s. ipsi redẽptionẽ. i. pñtẽ ꝺ̓ manu inimicoꝝ euasionẽ vt meliorẽ iuenirẽt resurrectionem meliorẽ. s. illa liberatiõe. i. vitã etnã. Alij aũt ludibria expti sũt. s. q̃ztũ ad ꝯfusionẽ ⁊ vbera q̃ztũ ad dolorẽ. Insup. s. eisdẽ psonis vincula ⁊ carcẽs qbꝰ detinebãť: vt pz de Hiere. 38. ⁊ ꝺ̓ Micha. 4. rñ. vl. Lapidati sṫ vt hiere. q cũ lapides sub porta domꝰ Pharaõis supposuisset: i signũ ꝙ res babylõis ibi thronũ suũ ponẽt: ⁊ iudeos q ibi trãsfligerent captiuaret: a iudeis eisdẽ lapidibꝰ obrutus ē. Silr Zach. filiꝰ Joiade: q arguẽs regẽ iohas lapidatꝰ ē. 2. par. 24. Silr Stephanꝰ nũc tpis lapidatꝰ erat. Act. 8. Secti sũt vt Isaias quez manasses eiꝰ nepos serra lignea secari fec. Tẽtati sũt. s. ꝓmissiõibꝰ anteq̃z occiderenť: vt septẽ frẽs. 2. Macha. 7. Et q2 ꝓmissiõibꝰ ñ acqeuerũt: tandẽ i occisione gladij mortui sṫ. vt Josias. 4. Reg. 24. Circuierunt. s. diuersas mũdi ptes i melotis. i. in veste ꝺ̓ pil camelorũ facta: cuiusmodi erat vestis Jo. bap. Mathei. 3. Vel i melotis. i. i vestibꝰ factis ꝺ̓ melo i. tasso. In pellibꝰ caprnis. i. factis ꝺ̓ hꝰ mõi pellibꝰ: vt Helias. 4. rñ. i. Egẽtes. s. necijs quo ad victũ Angustiati. s. cura ai: afflicti laboribꝰ corpis. Quibꝰ dignꝰ nõ erat mũdꝰ: ⁊ duobus modis exponiť: vt li qbꝰ psit ablatiui casus: ⁊ sit sensꝰ: qbꝰ. i. q̃ꝝ ꝯuersatiõe dignꝰ ñ erat mũdꝰ: l' sic: vt li qbus sit datiui casus ⁊ ē sensꝰ qbꝰ. i. quoꝝ ꝯuersatiõi dignꝰ nõ erat mũdꝰ. i. digni nõ erãt mũdũ inhitare: qm̃ ita a mundo viles reputabãť: vt nõ eẽt eis ad hitandũ dignꝰ. In solitudibꝰ errãtes. s. p deuia ãbulãdo vt Dauid cũ socijs. i. rñ. 23. ⁊ Judas machabeꝰ. 2. Macha. 5. In mõtibus sic Dauid quẽ Saul pseq̃bať i mõtibꝰ ⁊ collibꝰ. i. rñ. 23. Et i spelũcis. s. cõmorãtes. Spelũca ē locus a nã fcũs: vt Helias. 4. rñ. 19. Et filij ꝓpharũ sub Jezabel. 3. rñ. 18. ⁊ Dauid cũ socijs. i. rñ. 24. Et in cauernis tre: cauerna ē locꝰ a casu factus: vt inundatiõe aquaꝝ l' hmõi. Et hi oẽs testimonio fidei. i. testimonio qꝺ̓ fides ꝺ̓ eis phibuit: q̃si dicat mlta opati sũt p fidẽ. ꝓbati p approbati a deo i xpo Jhu dño nr̃o ⁊c̃. Ecce aĩa cara q̃zlũ ex his vbis claret antiq̃ tpe dei s nos mlta ppessos. Sz certe ñ minoribꝰ signis fulget eccl'ia: qs enarrare sufficit scõꝝ psecutiones tormẽta: subsanatiões: mortꝭ gnã ⁊ huiusmõi. Lapidatꝰ ē Stephanꝰ: assatꝰ Laurẽtius: excoriatꝰ Bartholomeꝰ: crucifixꝰ Petrꝰ decapitatꝰ Paulꝰ: ⁊ sic ꝺ̓ alijs. O gl'iosi victores q̃ztũ distatꝭ a mõ nr̃o viuẽdi. Iñ aug. ait Solẽnitates eni martyꝝ exhortatões martyrioꝝ sṫ: vt imitari nõ pigeat: qꝺ̓ celebraŕ delectat: sz nos volumꝰ gaudẽ cũ scis: ⁊ tribulationes mũdi nolumꝰ sustinẽ cũ ill'. Qui eni scõs martyres inq̃ztũ potuerit noluerit imitari ad coꝝ btitudinẽ nõ potit puenire: ⁊ ifra. Sz dicet aliqs: ⁊ qs ē q btõꝝ martyꝝ possit vestigia seq. Huic ego rñdeo: q2 nõ solũ martyres: sz ipm dñm cũ ipsiꝰ adiutorio si volumꝰ: possumꝰ imitari ⁊c̃. Vide i smõe plimoꝝ martyꝝ q̃re ⁊c̃. 3ꝰ fructꝰ dŕ inqsitiuꝰ. Inde Cant. i. Aia fidelis ad xpm ardoris fide plena ait. Indica mihi quẽ diligit aĩa mea vbi pascas: vbi cubes i meridie: ne vagari incipiã pꝰ greges sodaliũ tuoꝝ. Tria ad deũ q̃rẽdũ iueniẽduz q3 sũt oportuna: vz locꝰ modꝰ ⁊ tps. Aia mea vis dilectũ iuenire spõsũ: nõ illũ i lecto q̃ras: q2 nõ iuenies. Cant. 3. In lectulo meo. i. i cõcupiscẽtia carnis q̃siui quẽ diligit aia mea q̃siui illũ ⁊ ñ iuẽi. Nõ illũ q̃ras i foro. i. i ꝯcupiscẽtia oculoꝝ. Cant. 3. Per plateas q̃siui illũ ⁊ nõ iueni. Osee. 5. In gregibꝰ suis ibũt ad q̃rẽdũ dñm ⁊ nõ iueniẽt. Nõ q̃ras illũ i pompis: q2 nõ iuenies: q2 pauprimꝰ ē. Math. 12. Vulpes foueas hñt. ⁊ volucres celi nidos: filiꝰ ãt hois nõ hz vbi caput suũ reclinet. Hem q̃so aia mea dulcissimi ihu diuitias. p famili am pauprimã tãq̃z minꝰ occupatã elegit. Isa. 48. In camino pauptatꝭ elegi te: nẽo eni põt duobꝰ dñis suire. Mat. 6. Scꝺ̓o paupes ad custodiendũ suscepit. ps. Tibi derelicꝰ ē pauper ⁊c̃. et idẽ. Oculi eiꝰ i paupẽ respiciũt. Isa. vl. Ad quẽ respiciã: sup quẽ requiescet spũs meus: nisi sup paupẽ ⁊ hũilẽ. Quid dicã ꝺ̓ pauprima mr̃e: q natũ filiũ pãnicell' capitꝭ iuoluit. Math. i. Pãnis cũ iuoluit: ⁊ reclinauit in psepio. O paup xp̃e paupẽ mr̃em hẽs: paupimũ locũ: vile ꝯsortiũ: paupẽ turbã: paupẽ crucẽ: q2 nudꝰ i illa pẽdes. O amor meus: o vita mea. Tre. 3. Recordare pauptatꝭ mee absinthij ⁊ fellis: ⁊ tu aia peccatrix: aia deuiata xpz iuenire credis: i iocꝭ cãtis tripudijs epul' luxu

rijs ꝯctibꝰ falsis rapinis ⁊ hꝰ mōi: ſꝫ nō sic im
pij nō sic. Job. xi. Gaudēt ad sonitū organi:
ducūt i bonis dies suos: ⁊ in pūcto ad inferna
descendūt. 2º ad deū q̄rendū iueniēdūq̄ꝫ re/
grit modꝰ: ⁊ h̄ ē vt illū toto tēpo q̄ras: ligua
tua illū ingrat ꝑ deuotā orōnē. Cant. 3. Nū/
qd quē diligit aīa mea vidistis. O culꝰ tuꝰ per
rectā mētionē. Sap. i. In simplicitate cordis
vr̄i q̄rite illū: ⁊ pes tuꝰ ꝑ feruētē affectionem
Exm̄ ď Magdalena cui xp̄s. Jo. 20. Mulier
qd ploras: manꝰ tue ꝑ bonā opationē. ps. Ex
q̄siui dn̄m manibꝰ meis ⁊c̄. ps. Querite faciē
eiꝰ sꝑ. 3º regrit tp̄s q̄ras illū i die: q̄ vix i no
cte iueniri pōt. Cāt. 3. Per noctes q̄siui quē
diligit aīa mea: q̄siui ⁊ nō iueni. Et bn̄ dicit ꝑ
noctes. s. tā mortis q̄ꝫ culpe. Isa. xi. Si q̄rit̄
i. querē disponitis: querite i mane. Nūc eniꝫ
aīa mea ē tp̄s misendi. Nūc ois q petit acci/
pit. Jo. 8. Sꝫ o misa Italia: quo deū queris
Attendi ⁊ auscultaui ingt. Hiere. 8. c. Nēo
qď bonū ē logt nullꝰ ē: q agat pniam sup pcō
suo. d. qd feci: oēs declinauerūt ad cursū suuꝫ
sicut equꝰ ad ipetū vadēs ad pliū. ps. Oēs ď
clinauerūt sil̄ iutiles fci st̄. Nō ē q faciat bonū
nō ē vsq̄ꝫ ad vnū. Quidā eni i pcis iacēt: q̄
exire nō curāt. Johel. i. Cōputruert iumēta
i. hoies bestiales i stercore suo. i. i delicijs suis
q̄s sci arbitrāt vt stercora. ad Phil. 3. c. Qui
dā sedēt: q̄ aliq̄n surgūt ꝑ grām ⁊ ꝯtritionēꝫ
ps. Illūinare his q i tenebris ⁊ vm. mort̄. i.
pcoꝝ sedēt. sic filij isrl̄ i egypto sedebāt sup ol
las carniū. Exo. 13. Quidā stāt: q̄ a futuris
pcis cauēt: sꝫ ď pterit̄ non dolēt. Math. 20.
Quid statis h̄ tota die ociosi sic stabāt Datā ⁊
Abirō. Nū. 6. Quidā ambulāt: q̄ paulati i
pcis ꝓficiūt. ps. Cōfringet deꝰ capita inimi/
coꝝ suoꝝ ⁊c̄. Quidā currit: q̄ sꝑ peccāt. Job
15. Currit aduersus deū erecto collo. ps. Pe
des coꝝ ad malū currūt ⁊c̄. Heu heu igit: q̄
oēs declinauerūt sil̄ iutiles fci sūt ⁊c̄. vt dic̄ su
pra ꝓpha. Quartꝰ fructꝰ dr̄ gl̄atiuꝰ: q̄ gl̄i/
ant fideles i Jesu saluatore suo: tu dn̄e inquit
ps. Susceptor meꝰ es ⁊c̄. Hiere. 9. c. Nō gl̄i
et sapiēs i īsapia sua ⁊c̄. sꝫ i hoc gl̄iet: q gl̄iat
scire ⁊ nosse me. s. ꝑ fidē vbi nō ꝙ veri fideles
i octo p̄cipue gl̄iant. Et p̄ i ꝓfectu alioꝝ cū
s. alios ꝓficere i dei fide ꝯspiciūt. Audi apl̄ꝫ
thessalōicēsibꝰ scribēs. i. Thessal. 2. Que in/
gt ē nr̄a spes ⁊ gaudiū aut corona gl̄ie: nonne
vos añ dn̄m nr̄m ihm xp̄m estis i aduētu eiꝰ
vos eni estis gl̄a nr̄a ⁊ gaudiū. Et ad Phil.
4. Itaq̄ꝫ fr̄es mei charissimi ⁊ desideratissi/
mi: gaudiū meū ⁊ corona mea. 2º gl̄iant fide
les siue fide scā gl̄iari facit i ꝯuersiōe pctoꝝ: si
cut p̄inceps i subiugatiōe hostiū. Isa. 9. c. Le
tabūt igt corā te: sicut q letāt i messe: sicut exul
tāt victores capta p̄da: q̄n diuidūt spolia. 3º
gl̄iant i futura gl̄ia btōꝝ tāq̄ꝫ ď bono ꝓp̄o ad
Ro. 5. Gl̄iamur i spe filioꝝ dei. 4º gl̄iant
i coꝝ bona itentiōe: ⁊ bonoꝝ opeꝝ fructificati
one. ps. Letami in dn̄o ⁊ exultate iusti ⁊c̄. Et
Sap. 3. Bonoꝝ labioꝝ gl̄iosus ē fructꝰ. 5º
in coꝝ tribulatiōe. 2. Cor. xi. Libēt gl̄iabor i
infirmitatibꝰ meis. vt inhitet i me v̄tus xp̄i.
Inde glo. sup Jo. 15. ait. Felix illa iniuria cꝰ
deꝰ ē cā. 6º gl̄iant i pcōꝝ supatiōe. ps. Aia
nr̄a sic passerer. ē. ď. l. v. Laq̄us ꝯtritꝰ ē. s.
ꝑ dei grām: ⁊ nos liberati sumꝰ. In cꝰ figurā
ppl̄s hebreꝰ trāsfacto mari: ⁊ a Pharaōis s̄ui
tute liberati: cātare ceperūt. Cātemꝰ dn̄o glo/
riose eni egit ⁊c̄. Exo. 15. Et ueꝝ iudei Ari/
stobolo scripserūt. 2. Macha. i. De magnis
ꝑicul̄a deo liberati: ipsi grās agimꝰ. Et ite
Judas machabeꝰ hita victoria ⁊ mūdato tem
plo: bn̄dixerūt oēs deū celi. i. Macha. 4. Si
mile hēt. 2. Macha. x. ď victoria Jude aduer
sus Thimo. 7º gl̄iant i multaꝝ grāꝝ largi/
tione: ⁊ sic bn̄dixit ⁊ laudauit dn̄m Anna pro
sublato sterilitatis obprobrio. i. Reg. 2. Tres
pueri liberati ď camino ignis bn̄dixerūt dn̄m
Dani. 3. c. Daniel ď multis bn̄ficijs a deo si/
bi collat̄: dicebat. Sit nomē dn̄i bn̄dictū. Da/
ni. 2. Sil̄r ⁊ Paulꝰ. i. ad Thi. i. Grās ingt
ago ei q me ꝯfortauit. i. roborauit in xp̄o Ihu
dn̄o nr̄o: q̄ fidelē me existimauit ponēs i mi
sterio: q p̄us fui blasphemꝰ: ⁊ psecutor ⁊ ꝯtu/
meliosus: sꝫ m̄iam ꝯsecutꝰ sū: q̄ igrās feci in i
credulitate: supabūdauit āt grā dn̄i nr̄i cū fide
⁊ dilectione: q ē in xp̄o ihu. Et vt ꝯcludamus
accipe v̄ginē gloriosā q̄ꝫ magnifice deū lau/
dauerit ď gratijs collatis. Magnificat inquit
aīa mea dn̄m ⁊c̄. 8º ⁊ vltiº gl̄iant sci i cruc̄
ihu saporatiōe. ad Gal. 6. Mihi absit gl̄iari
nisi i. c. d. n. i. x. Et rō q̄ i ea pependit gl̄ia dei
s. filiꝰ eiꝰ. ad Heb. i. Qui cū sit splēdor ⁊ fi
gura sb̄e eius: portās oia v̄bo v̄tutis sue ⁊c̄.
2º q̄ crux fuit gl̄ia celi. Isa. 22. Dabo clauē
domꝰ Dauid sup hūeꝝ eiꝰ: ⁊ apiet: ⁊ nō erit q
claudat ⁊ claudet: ⁊ nō erit q apiat: ⁊ figā illuꝫ
paxillū i loco fideli: ⁊ erit i soliū gl̄ie domui p̄s

tris fui: ⁊ suspēdā sup eū oēm gl'iam domꝯ patris eiꝯ. Et pax infra. In illa die dicit dñs exercituū auferet paxillꝯ q fixus fuerat in loco fideli: ⁊ franget ⁊ cadet: ⁊ pibit qḋ pependerat i eo: q₂ dñs locutꝯ ē: al's diffusiꝯ exponā. 3° q₂ crux ē mysteriū nr̄e redēptiōis. ad Phil. 2. Hūiliauit semetipꝫ factꝯ obediēs vsq₃ ad mō. m. a. c. Iō eccl'a eiꝯ iuentionē statuit celebrari ꝺ ꝯsc. di. 4. c. crucis dñi nr̄i ihu xpi. Sup h̄ vbo crucis q̄rit glo. q̄re festū crucis celebrat: cū i ea fuerit dehonestatꝯ: ⁊ nō festū asine: i q̄ dñs fuit honoratꝯ. Et dicit ꝙ laus q̄ in asina dño ipensa ē: fuit mūdana laus ꝺ q̄ curādū nō est: ſ₃ dehoneratio xpi i cruce: nr̄a fuit redēptio: q̄re ⁊c̄. Et ita ex his octo hēs aīa mea scē fidei gloriosissimos fructus. q̄re ⁊c̄.

De q̄ttuor alijs scē fidei fructibꝯ. Con. 3.

Ecipe tertiā ꝯcl'onē₃ v₃. Propiciat deū fides: rapit: stabilitatq₃: ⁊ arbitrari facit vt stercora cūcta. In qua ponūtur q̄ttuor vltimi scē fidei fructꝯ v₃. pꝯ fructꝯ dr̄ ꝓpitiatiuus. 2ꝯ dr̄ eleuatiuꝯ. 3ꝯ dr̄ firmatiuus. 4ꝯ dr̄ despectiuꝯ. Primꝯ inq₃ huiꝯ tertij q̄ternarij fructus dr̄ ꝓpitiatiuus. i. ꝙ fides deū sibi ꝓpitiū facit. ps. Oculi dñi sup iustos ⁊c̄. Vbi nō sm̄ Nico. ꝺ lir. sup ep'la ad Heb. 8. ꝙ ad deū sibi ꝓpitiandū: q̄ttuor cāe req̄rūt. s. efficiēs finis forma ⁊ mā. p̄ req̄rit cā efficiēs: ⁊ hic ē filiꝯ dei: q iō i hūc mūdū vēit vt ꝓ nobis apud prē₃ ꝓpitiaret. i. Io. 4. In h̄ apparuit charitas dei: nō q. dilexerimꝯ eu₃ ſ₃ q₂ ipse p̄or dilexit nos: ⁊ misit filiū suū ꝓpitiatorē ꝓ pcīs nr̄is. Et ad Ro. 4. Quē ꝓposuit nobis ꝓpitiatorē ꝑ fidē i sanguine eiꝯ. ⁊ i. Io. 2. Aduocatū hēmꝯ apud prēm Iesum xp₃: ipe ē ꝓpitiatio ꝓ pctīs nr̄is. Et. ps. Propt nomē tuū dñe ꝓpitiaberis pcō meo: multū ē eni. 2° req̄rit cā finalis ⁊ hec ē vtilitas hoīs. nā xp̄s ꝓpitiando ꝓ nob̄ apud patrē: sanat iniq̄tates nr̄as. ps. Qui ꝓpitiat oībꝯ iniq̄tatibꝯ tuis ⁊c̄. Itē remittit debitū gehenne. ps. Ipse ē misericors ⁊ ꝓpitius pctīs eorum ⁊c̄. Itē nō derelinq̄t fideles suos. Neemie. 9. Tu aūt dñe ꝓpitiꝯ ⁊ clemēs nō dereliq̄sti nos. 3° req̄rit cā formal' ⁊ hec ē ex pte hoīs aliqua dispō: q₂ actꝯ actiuoꝝ sī i patiente bñ disposito. i. ꝺ aīa. Triplex ē aūt in nobis dispō necc̄ia. s. ꝯ pcm̄ vba indignatio. Iere. 36. Reuertat vnusq̄sq₃ a via sua pessima: q̄m magnꝯ furor ⁊ idignatio ē: quā locutꝯ ē dñs aduersus ppl'z

huīc. 1° vba cōuersio ad deū. Exm̄ ꝺ publicāo Luc. 18. Deus ꝓpitius esto mihi pcōri. ps. Quia apud te ꝓpitiatio ē. 3° deuota fuoꝝ dei supplicatio. Leui. 4. Rogante ꝓ eis sacerdote: ꝓpitius erit ei dñs ⁊c̄. 4° requirit cā malis: ⁊ hec est defectus hoīs: q maxime idiget ꝓpitiatione. Triplex ē aūt hoīs defectꝯ s. culpe lapsus. Prouer. Septies in die cadit iustus. Scd's defectus: reatus ad penā₃ tpalē. ps. Qm̄ ad flagella paratus sū ⁊c̄. Tertius defectꝯ infirmitas ad bonū: ⁊ ꝓnitas ad malum. ps. Infixus sum in limo ꝓfundi: et non est substantia. Scd's fructus dr̄ eleuatiuus. Ezech. Eleuauit me dñs int celū ⁊ terrā. Audi Pau. 2. Cor. 12. Veniam inq̄t ad visiones ⁊ reuelationes dñi. Scio hoīem in xp̄o ante annos. 14. siue in corꝑe nescio: siue extra corpus nescio: deus scit raptū hꝯmōi vsq₃ ad tertiū celū. Et scio huiusmodi hoīe₃ siue i corpus nescio siue extra corpus nescio: deus scit: q̄m raptus est in ꝑadisū: ⁊ audiuit archana vba q̄ nō lic₃ homini loqui. In q̄bꝯ sacratissimis vbis tres notant ꝯsiderationes. Prima Pauli eleuatio vsq₃ ad tertiū celū. Secūda Pauli eleuatio vsq₃ ad ꝑadisum. Tertia Pauli eleuatio vsq₃ in archana vba dei.

Prima eleuatio ꝑtinet ad ꝯtemplatiōe₃ intellectus. Scd'a ad delectationē affectus.

Tertia ad vtranq₃. Expone ergo sic l'ram: scio hoīem. s. scip̄m: nec nomē sui exprimunt vt iactantiā euitare demōstret. Aug. Nihil inq̄t deperit vtutis q̄n res ipsa dr̄: ⁊ dicenda iactātia q̄dāmō euitat. Dicit ḡ scio hoīem in xp̄o. s. manentē ꝑ grām. alit eni ad gl'iosā visionē ascēdē nō potuisset. si i xp̄o ꝑ grām nō māsisset. Añ ānos. 14. i. 14. annis añ p̄ntem reuelationē: tot eni fluxerūt āni int visionē ⁊ narrationē: ex q̄ satis p₃ ꝙ ad narrationē ñ iactātia ſ₃ necītate cōpulsus ē. Ecc̄. 21. Sapiēs tacebit vsq₃ ad tp̄s. Credit āt ꝙ iste raptꝯ fuerit in ꝯuersione sua: q̄n tribꝯ diebꝯ ⁊ tribꝯ noctibꝯ nō fuit comedēs neq₃ bibēs. Act. 9. c. siue in corꝑe. s. manente aīa: nō tñ corꝑis organis vtēte: siue ex̄ corpꝯ. s. assūpta: ⁊ postea corꝑi restituta: nescio: deꝯ scit. s. vtrūq₃ facē pōt. Raptū hmōi. i. eleuatū vltra legem nāe quasi violent ꝑ grām. Et l₃ Paulus dicat se nescire: an fuerit in corꝑe an ex̄ corpꝯ: ꝓbabilit tñ credimꝯ ꝙ aīa in corꝑe manente: eiꝯ spūs fuerit sup se eleuatus. Triplex eni ē potētia aīe. s.

vegitatia q̄ corp⁹ viuificat: sēsitia q̄ corp⁹ mo/
uet: itellectiua q̄ ipa aia itelligit ⁊ ꝯsiderat. Quis
ğ aia Pauli i raptu corp⁹ viuificaret: ab
opib⁹ tñ sēsitiue. s. sens⁹ ⁊ mot⁹ oio erat abstra
cta. In q̄ abstractōe ei⁹ itellect⁹ ad vltimū gra
dū possibilitatꝭ itellect⁹ hūani erat absort⁹. tria
eni itelligē pōt itellect⁹ hūan⁹. s. illa q̄ ifra se st
vt oia corpalia q̄ itelligit ꝑ suas formas. 2°
illa q̄ st iux̄ se. i. sibi silr̄ia vt āgelos ⁊ alias aias
Et ttio illa q̄ st sup̄ se: vt diuā eēntiā ⁊ ꝑsonas
Et h̄ ēt hñt triplicē cognitiōis gradū. s. nālē:
q̄ oib⁹ ſm Boetiū dei cognitio ē nālr̄ insta:
⁊ sic deū phi coḡuerūt. ait eni pħs. 12. metha. i
fi. Entia nolūt male disponi: vn⁹ ğ princeps.
2° q̄ sūt sup̄ nos: pñt ab itellectu coḡsci ꝑ fidē
⁊ h̄ mō coḡscim⁹ nos. 3° ꝑ simplicē visionē3
ītuitiuā dispositi ꝑ lumē glie: ⁊ h̄ mō bti cog/
nitionē hñt ꝺ deo. Hic vltimus ē i via iposſi
bilr̄ nisi diua ꝟtute mirabili q̄dāmō itellectus
absorbat̄ eleuet̄ ⁊ rapiat̄. Dicit ğ Paul⁹ ꝙ
rapt⁹ ē vsq3 ad tertiū celum in qua Pauli ele
uatio vsq3 ad tertiū celum denotat̄. Ad cui⁹
decla. ē nō. ꝙ celū capit̄ q̄ttuor modis. p̄ ca/
pit̄ ſm distinctionē locoꝝ. 2° ſm distinctiō3
modi vidēdi. 3° ſm distinctionē videntium
4° ſm distinctionē reꝝ visaꝝ. p̄ igit̄ celum
capit̄ ſm distinctionē locoꝝ: ⁊ sic intelligit̄ ce
lū corpale: ⁊ h̄ ē triplex. s. celū aereū in q̄ stant
aues. Mat. 13. Volucres celi comederūt illꝺ
2^m ē sidereū qꝺ dr̄ firmamentū: i q̄ sūt stelle.
Beñ. i. Vocauit ꝺs firmamentū celū. 3^m ē
empireū: i quo sūt bti: ⁊ dr̄ empireū nōa colo
re: s3 a splēdore: dr̄ ēt spūale: q̄ loc⁹ spiritun3
cū tñ reuera sit corpale. Beñ. i. In p̄n° crea/
uit de⁹ celū ⁊ trā. 2° mō capit̄ celū ſm diuer/
sitatē modi videndi. Triplex āt ē visio ſ3 au
gu. ⁊ q̄libet dr̄ celū. s. visio corpalis· visio ima
ginaria: ⁊ visio itellectiua. Visio corpalis est
qñ aliq̄ corpalr̄ videt̄ ex spāli munere dei: q̄
aliq̄ p̄ntes videre non pñt. sic Baltasar vidit
manū scribentē i piete. Dani. 5. Et iō hec vi
sio dr̄ celū: q̄ aliq̄ sic videt̄ q̄ ēt p̄ntib⁹ occultā
tur. Visio imaginaria ē q̄ in extasi vel somno
nō corpa: sed imagines corpoꝝ diua reuelati
one vident̄: sic Petrus vigilās discū plenū
ſpentibus vidit. Act. x. ⁊ Pharao dormiēs
vaccas ⁊ spicas septē vidit. Beñ. 40. Visio
itellectualr̄ ē qñ nec corp⁹ nec imagines corpo
rū vident̄: s3 mētis ituitus in incorporeis sub
stantijs figit̄: ⁊ h̄ mō vident̄ res q̄ imagines

vel silr̄itudines sui nō hñt ⁊c̄. 3° mō capit̄ ce/
lū ſm distinctionē videntiū. Et h̄ ē triplex. s.
infima hierarchia: vbi st angeli archangeli et
ꝟtutes media hierāchia vbi st p̄ncipat⁹ ptātes
⁊ dñationes. Sup̄ma hierachia: vbi st thro/
ni cherubin ⁊ seraphin. Et limpidiores dicūt̄
celi illi q̄ st supreme hierarchie: q̄3 alij. Illumi
nat eni illos medie hierarchie ⁊ medij illos i
fime ſm doctrinā bti Dionysij ꝺ angelica hie
rarchia. 4° capit̄ celū ſm diuersitatē reꝝ vi
sarū. Et h̄ silr̄ ē triplex. p̄^m dr̄ cognitio cele/
stiū corpoꝝ. 2^m cognitio celestiū spirituum.
3^m cognitio supcelestiū ꝑsonaꝝ. His igit̄
sic notatis dr̄ ꝙ vsq3 ad tertiū celū raptus est
Paulus. p̄ q̄ vsq3 ad celū empireū vbi est
sedes dei. 2° vsq3 ad celū intellectuale: quia
nō corpalr̄ vl̄ imaginarie: s3 intellectualit̄ fu/
it eleuatus. 3° vsq3 ad celū sup̄me hierarchie
Et quarto vsq3 ad celum cognitiōis diue eēn
tie ⁊ personarum: q̄ deum vidit in intellectu:
non in aliqua figura corporali sicut vidit moy
ses. Exo. 33. Vidi dñm ⁊c̄. sed vidit essentiā
diuinam sicut ⁊ beati: excepto h̄: q̄ in tali visi
one non cōcurrit lumē glorie: qꝺ concurrit in
btis ſm btm̄ Tho. in. 4. qm̄ si tale lumē fuis
set tūc in Paulo: ipse fuisset btūs: qꝺ nl̄li vn
q̄3 viatori ꝯcessū ē: excepto xp̄o. Et sic p3 p̄ria
cōtemplatio h⁹ bñdicti raptus. 2ª ꝯtempla/
tio ē: quō Paulus rapt⁹ fuit vsq3 ad ꝑadisū3
Dico breuit̄ ſm glo. ꝙ raptus ē in ꝑadisum
i. in ea tranq̄litate qua fruunt̄ illi i ꝺ ꝑadiso. A
poc̄. 2. Vincenti dabo edē ꝺ ligno vite: qꝺ est
in medio ꝑadisi dei mei ⁊c̄. 3ª ꝯtēplatio est:
quō Paul⁹ fuit raptus ad archana dei. Et di
co ꝙ Paul⁹ audiuit archana ꝟba. i. ꝑcepit di
uinā essentiā q̄si ꝑ archana ꝟba. i. ꝑ secretam
⁊ altā reuelationē. S3 dubitat̄ dic q̄so an pau
lus p⁹ talē visionem qꝺ viderat retinuerit: an
nō vt postq̄3 in se reuersus ē: oblit⁹ fuerit que
viderat. Dicit Nic. ꝺ lir. h̄ i loco ꝙ paul⁹ post
visionē retinuit qꝺ viderat q̄3tū ad rē visā vl̄
scitā: nō tñ q̄3tū ad modū sciendi: nec eā nar
rare poterat. q̄ multi scire pñt: que ñ pñt nar
rari sicut st: sicut p3 in iubilo. Et si queratur:
quō retinuit ista: aut ꝑ eēntiā: aut ꝑ silr̄itudinē
si ꝑ eēntiā: ğ post visionē adhuc deum vide/
qꝺ ē falsū: q̄ illū nō vidit nisi in raptu: ⁊ ñ sꝑ
fuit raptus: ğ nō sꝑ deū ꝑ eēntiā vidit. Nec
ēt ꝑ silr̄itudinē: q̄ vt dcm̄ ē sup̄ deū ꝑ silr̄itudi/
nē i raptu ñ videat: ğ nec discedēte raptu reti

nuit qđ viderat p silitudinē. Rñdit, ideз do
ctor q retinuit i mēoria qđ i raptu viderat: nō
p spēm habitā: q: vt dcm̄ ē, nude cēntiā dinaз
vidit: sз p spēm nouiter in recessu visiōis infu
sam ꝛ derelictā. Et si me lector in hac pte ob/
iurges. qm̄ alibi dixerim Paulū nō nude: sз
alio mō dinā cēntiā vidisse. Nūc istud teneas
q̄ztū ad rem: ibi tūc illi⁹ fui opinionis. Et ista
sufficiāt q̄ztū ad sз fructū scē fidei fruct⁹ h⁹ tꝛij
q̄ternarij. Terti⁹ ꝛ penultim⁹ scē fidei fruct⁹
dr̄ firmatiu⁹. Firmat. n. de⁹ suos fideles: ne
crebris tentatōib⁹ succūbāt. i. Cor. x. Fidelis
de⁹ q nō patit̄ vos tētari sup̄ id qđ potestꝭ · sed
faciet cū tētatiōe pṽētū. i. ꝟtutis augmentum
Isa. xl. Dat lasso ꝟtutē: vt possitꝭ sustinere:
ne. s. deficiatꝭ in pug̃. Vide q̄so si cāз hēs tē/
tatiōib⁹ succūbē o aia mea: ꝛ tuū dulcissimum
Jesū offēdē. nā vēit dulcissim⁹ Jesus i mūdū
vt pctōres saluos facēt. i. Thi. i. ꝛ Jo. 3. Sci/
tis q: iste apparuit vt tolleret pctā. Et tu ingr̃a
iteꝝ ad vomitū redire intēdis. Cecū xp̄s con
uersat⁹ est. Math. 9. Quare cū publicanis ꝛ
pctōrib⁹ mādVcauit mgr̄ vester. Te vocar̄ ad
pniam venit. Math. 9. Nō eni veni vocare
iustos: sз pctōres. Et Jo. 15. Si nō venissem
ꝛ locut⁹ eis nō fuissē: pctm̄ nō haberēt. Et tu
ingr̃a ad pctm̄ velud pusillanimis redibis. Et
si aia mea fragilitate peccasti: nōne cōsideras
q̄zta benignitate Jesus lent gdu tuā pniam
expectauit. Exēplū filij pdigi. Vide q̄so qd i
cruce pendēs ille bñdict⁹ sanguinolent⁹ xp̄us
clamet. Nōne audis: miam volo ꝛ nō sacrifi/
ciū. ad Hebre. 12. Accessistis ad sanguis asp/
sionē meli⁹ loquētē q̄з Abel. Nā ille aia mea
vindictā: iste miam clamauit. Ecce xp̄s caput
inclinat in signū offensiōis pcēde. Exiuit san
guis ꝛ aq̄ de latere in signū pene abstergēde.
O aia mea: hic bñdict⁹ sanguis pro te fusus:
dirigit oculos tuos ad tāti amici amorē cōsuз
meditandū. ad Ro. 5. Cōmēdat aūt suā cha/
ritatē de⁹ in nobis. qm̄ cū adhuc pctōres esse/
mus xp̄s p nobis mortu⁹ ē. Clamor in cruce
fact⁹ allicit ad diligendū. ad Hebre. 5. Cum
clamore valido ꝛ lachrymis offerēs exaudit⁹
ē p sua reuerētia. Lamētatio ei⁹ dū dicit. de⁹
de⁹ me⁹ ꝛc̄. allicit ad ꝯpatiēdū. Trenoꝝ. i. au
dierūt q: ingemisco ego · ꝛ nō ē q cōsolet̄ me.
oēs inimici mei audierīt malū meū: ꝛ letati sūt
qm̄ tu fecisti. i. me istis penis tradidisti. Et sic
d actib⁹ discurrē aia mea potes. Que oia te aia
psuadēt vt fortis in tētatōib⁹ pmaneas: ne tuū
amorosū xp̄m offendas. Exēplū de Susanna
Daniel. 13. Angustie inqt mihi sūt vndiqз: sз
meli⁹. i. min⁹ malū ē incidē in man⁹ vr̄as q̄з
derelinquē legē dei mei. q̄re ꝛc̄. Quart⁹ ꝛ vl
tim⁹ fruct⁹ i noīe dei dr̄ despectiu⁹. Tāta eni
est fidei scē virtus: vt p amore Jesu cūcta vt
stercora faciat arbitrari. ad Phil. 3. Propt
quē. s. xp̄m oia detrimētū feci: ꝛ arbitrator vt
stercora: vt xp̄з lucrifaciā. s. i futuro: ꝛ in pn̄ti
ueniar in illo. O ia eni mūdi oblectamēta sūt
paradisi sterc⁹. Mal. 2: Disperdā super vos
sterc⁹ solēnitatū vr̄aꝝ. Inde ad Phil. 2. idē
apl's dicebat. mihi viuē xp̄s est ꝛ mori lucruз
q̄re ꝛc̄. Et sic hēs aia mea duodecim scē fidei
fruct⁹ collige illos: q: dulces sūt gutturi meo.
Tu ꝟo gl'iose xp̄e q es via veritas ꝛ vita: sic
nos dirige: sic illuia: sic robur sanitatis p̄sta:
vt nos tua scā fides sic tua grā sanctificet vt te
tanq̄з fideles tui videre ꝛ possidere possimus
cū spiritib⁹ ꝛ corpib⁹ illis. scis: q cū patre ꝛ spi
ritu sancto viuis in secula gloriosus. Amen.

Feria sexta pme dñice de sacramentis anti
que ꝛ noue legis sermo in ordine decimus.

Iacebat multitu

do mag̃ lāguētiū cecoꝝ claudoꝝ
aridoꝝ: expectātiū aq̄ motū Jo.
5. c. q̄з fidei catholice dignitas ꝛ
claritas fulgeat ex añdcis aia cara cēnis. vñ b
euidē collr q secte alie q̄ ab ipa discōdāt nihil
aliđ q̄з laqi sathāe sūt ꝛ semite pditōis eterne.
Audi Greg. sup Mat. ꝛ. 34. q. i. c. quicūqз.
Quicūqз iqt ab vnitate fidei vl' societatꝭ Pe
tri apl'i. quōlз seipsos seggregauerit tales nec
vinculis pctōꝝ absolui nec pñt ianuā celestis
regni igredi. cōcordat. c. q cathedrā. xciij. di.
qđ hodie mystice i pisci oñr. p quā sacra no/
ue legꝭ figurātꝛ vetis. qd. n. dicē volūt b euā
gelica ꝟba vз. Angel⁹ dñi ad tp̄s dscēdebat i
piscinā ꝛ mouebat̄ aq̄ ꝛ vn⁹ salu⁹ fiebat a q̄cū/
qз detinebat̄ ifirmitate: nisi q ꝟbū etnū ma/
gni ꝯsilij āgel⁹ verā cū vēit plenitudo tpis in
piscinā. i. i fidē catholicā verā piscinā venit: ꝛ
turbata est aq̄. i. Herodes ꝛ oīs hierosolima
cū illo. ꝛ iacebat ibidē mltitudo lāguētiū. i. scō
rum patꝝ clamātiū ꝛ expectantiū aque motuз.
ei xp̄i aduētū in carnē. ꝛ tandē vn⁹ sol⁹ piscinā
ingressus est. s: ppl's gentilis hebreoꝝ popu/
lo reprobato: q sanat⁹ ē a q̄cūqз detinebat̄ in/

107

irmitate. Apoc. p. Lauit nos a peccatis nr̃is in sanguine suo. Jacebat ergo multitudo. s. patrũ scõꝝ languẽtiũ ꝓpter longã morã incarnationis cecoꝝ: ꝓpter carẽtiã veri luminis aridoꝝ ꝓpter defectũ veri amoris expectantiũ aq̃ motũ. i. missionẽ eterni Vbi in carnẽ. In quib⁹ sacratissimis verbis tres de noua ⁊ veteri lege cõsiderationes faciamus. vz.

Antique ⁊ noue legis necessitatẽ.

Antique ⁊ noue legis vtilitatem.

Antique ⁊ noue legis terminabilitatẽ.

De necessitate noue ⁊ antique legis Cõsideratio prima.

P Rimo antique ⁊ noue legis necessitatẽ videam⁹. vbi tres cõclões subiũgam⁹. vz. Pria ɔclo ẽ ista. Rõnabili de cã glo͛iosus deus qui frustra nihil agit: sacr͛a antique legis ɔstituit ⁊ ordiauit. Scd̃a cõclo est ista. Lz sacramenta antique legis ex rõnabili cã fuerunt instituta: nõ tñ oi tempore fuerunt necessaria. Tertia cõclo est ista. Et si lex scripta fuerit noue legis fuguratiua non tñ omnia noua sacramenta in veteri lege fuerunt demonstrata.

Quare sacra fuerũt istituta. Cõclo pma.

Ecipe pmã ɔclonẽ ⁊c̃. vt. s̃. vbi tres ingram⁹ Vitates. vz. Prima Vi. ẽ ista. Quare de⁹ sacr͛a antiq̃ legis instituit. Scd̃a ẽ ista. Quare sacr͛a noue legis superadiũxit. Tertia Vi. ẽ ista. An sacr͛a antiq̃ legis ad totũ ppl͛m se extẽderẽt an ad aliq̃s psonas spãles tm̃. Quãtũ ad pmã Vitatem dico fm btm̃ Tho. pª sc. q. cij. q͛ institutõis cã sacr͛oꝝ antique legis fuit duplex. s. ordiatio populi in dinũ cultũ: ⁊ remotio ab idolatria pma rõ ẽ moralis. scd̃a lr͛alis. Et addat͛ tertia rõ. s. vt essent figura mysterioꝝ xpi. ⁊ dr͛ rõ figuralis. Tres ergo sunt rõnes quare sacr͛a antiq̃ legis instituta sũt. s. rõ moralis. rõ litteralis: ⁊ tertia dr͛ rõ figuralis. Prima rõ dr͛ moralis: vt. s. ppl͛s in dinũ cultũ ordinaret͛. Nam cũ ois hõ in vita de cõi lege sit ad malũ magis q̃z ad bonuz maxime inclinat⁹: vt in ꝓhemio decretoꝝ. ⁊. 2i. q. i. c. ois etas. ⁊ in autẽtica de monachis. §. si quis igit͛. col. i. Necesse erat vt homo per aliquid iuuaret͛: ⁊ ad deũ amandũ ⁊ colendũ induceret͛: hoc aũt recte fcm̃ fuit per illa sensibilia signa ⁊ sacr͛a. qm̃ excitabant͛ per illa ad seruorẽ ⁊ deuotionẽ. ⁊ per ɔ̃ns ad dinã dilectionẽ. quare ⁊c̃. Scd̃a rõ ẽ litteralis. Instituta eni sũt talia sacramẽta: vt ppl͛s hebreus ab alijs tanq̃z fidelissimus distinguer͛etur. Ideo Abraham pm⁹ patriarcha. ⁊ primus ab infidelib⁹ a dñõ vocatus ⁊ separat⁹: de cognatione sua exiens pmus a dñõ circũcisionis signũ accepit. Ad Ro. 4. Signũ accepit circũcisionẽ: signaculũ iusticie fidei: qd̕ ⁊ tradidit iudeis omnib⁹ in signũ vere fidei. Et Geñ. i7. Erit pactũ in carne vestra in fedus eternũ. Fiebat aũt circũcisio die octaua: q͛ añ temp⁹ hoc puer valde tenellus erat: nec quasi bene solidat⁹ arbitrabat͛: imo nec aialia ante pdictũ diẽ offerebant͛. Nec vltra octauũ diem differebat͛: ne dolore aliq̃ signũ circũcisionis effugerẽt. Viri aũt nõ mulieres circũcidebãt͛ quia pctm̃ originale quantũ ad culpã ⁊ reatum vt dicit prefat⁹ doctor: a viro ⁊ nõ a muliere descendit. quia vir est cã efficiens in generatiõe ⁊ mulier solũ materiã ministrat. Sz qualiter hoc fiat: latissime notaui in scripto nr̃o sup 4o sniaꝝ. Circũcisio aũt data ẽ in remediũ peccati originalis fm Augu. ⁊ per ɔ̃ns ille a q̃ ortũ habuit tale peccatũ debuit circũcidi. ⁊ hic fuit vir. Mulieres aũt per alia sacrificia purgabant͛. vt patet in. 4. di. i. Offerebant͛ eni. i4. die in templũ. Leuit. i2. Sil͛r ⁊ alia sacr͛a suaz litteralẽ rationẽ habent. quare ⁊c̃. 3ª ratio est figuralis. Instituta eni sũt talia sacramẽta vt mysteria dñi nr̃i iesu xpi pfigurarẽt. Nam circũcisio de qua nũc dixim⁹: ablutionẽ corruptionis humane nature fiendã per xp̃m figurabat. ꝓpter qd̕ Paulus dicit xp̃m ministrũ fuisse circũcisionis. Et iõ cũ terminata iam sit ampli⁹ fieri nõ licet. extra de baptis. c. 3. §. ad id. vbi dicit text⁹. Ad id aũt taliter rñdemus q͛ baptisma circũcisioni successit. Absit eni vt in illã dãnatã heresim incidam⁹. que perperã affirmabat legẽ cũ euãgelio: ⁊ circũcisionẽ cũ baptismo seruandã. qm̃ fz apostolũ dicẽtẽ ad Gal͛. s. 5. c. Si circũcidimi xp̃s: nihil vobis ꝓdest ⁊c̃. Cõcordat glosa pma i caplo. trãslato de cõstitutõib⁹. vbi dic̃ sic glo. Quidã hebrei licet facti sint xpiani: legẽ tñ seruare volebant que dicebat sabbatũ custodiri: ⁊ circũcisionem esse seruãdã. que hodie ad litterã seruari non dz. hec illa glo. Similiter de alijs sacr͛is vnũquoq̃z eni aliquid xpi figurabat: vt esus agni de quo in ebdomada scã clare dicem⁹. Et sic patet pma Vitas. Quantũ ad 2am Vitatez dico q͛ mgr͛ sniaꝝ. in. 4. di. i. in. c. triplici aũt

ex cā. tres causas ponit: quare sacra noue leg̃
fuerunt instituta. vȝ. ꝓpter verā humiliatio/
nē: ꝓpter verā eruditionē. ⁊ ꝓpter verā ex/
ercitationē. Primo ꝓpter verā hūiliationē:
vt dū hō rebus sensibilibꝰ que natura infra ip
sum sūt: ex p̄cepto creatoris se reuerēdo subij/
cit: ex hac humilitate ⁊ obediētia deo mag̃ pla
ceat: ⁊ apud eū mereat̃: cuiꝰ imperiū salutem q̄
rit i inferioribꝰ se. ⁊ si nō ab illis. sȝ ꝑ illa a deo
Ista sunt ꝟba magistri. Scd̓o ꝓpter ve/
ram eruditionē. vt. s. mēs per id qd̓ sensibilit̃
cernit: ad inuisibilē virtutem erudiat̃. hec sūt
verba magistri. Et ponit ibidē magister d̓ vi
sione quā habuit hō in statu innocētie: ⁊ dicit
ꝙ diuinā essentiā vidit sine medio. Sȝ hoc qua
liter intelligat̃ ad plenū diximus in nr̄o rescri
pto super scd̓o sniarū. di. 23. Tertio ꝓpter
veram ⁊ vtilē exercitationē. Utilis nāqȝ ⁊ sa
lubris in sacris noue legis ꝓponit̃ exercitatio
q꞉ variā noxiamqȝ declinamꝰ occupationē: ⁊
qd̓ inter cetera optimū est: vt Hieroꝰ in epl̄a
ad rusticū monachū q̄si in p̄ncipio ait. ē ꝙ nō
ita a tēptatore faciliter capit̃ q bono vacat exer/
citio. audi Hiero. Semꝑ aliqd facito: vt dia/
bolꝰ te occupatū ueniat. Habes igit̃ aia mea
tres rōnes q̄re sacra noue legis instituta sunt.
Sȝ paulisꝑ me audias ait aia pr̄ Amb. Aliq̄
eni ꝑ mētē vagāt̃ q indigēt apud me declara/
tiōe. Et volo tibi ꝓbare ꝙ ista sacra noue leg̃
nō fuerūt necīa. Scd̓o ꝙ nulla illaꝝ cāꝝ suffi
ciēs ē ad ostēdēdā hoꝝ sacroꝝ necītatē. Arguo
g̊ sic q̊ ad p̄mū. ⁊ suppono mihi aliq̄. Primo
suppono ꝙ sacra sūt q̄dā sig̃ futuroꝝ sacrorū.
hec patēt ex lr̄a mgr̄i dū ait. Sacr̄m ē sacri rei
signū. 2° suppono ꝙ statꝰ legis scripte differt
a statu legis grē. hoc satis pȝ. 3° suppono ꝙ
sacra istituta sūt in remediū sanitat̃. ħ etiā pȝ
ex snia mgr̄i in lr̄a. in. 4. vt. s̄. His p̄suppositis
arguo sic. sacra sūt sig̃ sacroꝝ futuroꝝ. sed
veniēte ꝟitate cessat figura ⁊ tp̄e leg̃ grē vēi
et ꝟitas g̊ d̓buit cessare figura ꝯª nō cū maiori
⁊ minor pȝ ꝑ p̄ª pte. ⁊ 2ª ꝓbat̃. Jo. p̄. c. Lex i
qt ꝑ Moysen data ē grā ⁊ ꝟitas ꝑ Iesū xp̄m
facta. q̄re ⁊c̄. 2° arguo sic. Statꝰ grē differt
a statu legis scripte: sȝ tp̄e legis scripte viuebat̃
sub figuris. g̊ tp̄e legis grē nō sic. ꝯn̄a nō cuȝ
maiori ex p̄supposito. minor pȝ. ad Gal̃. 4.
vbi sic ait. Dico aūt q̄ȝdo tp̄e heres puulꝰ est:
nihil differt a seruo cū sit dn̄s oiuȝ. sȝ sub tuto
ribꝰ est vsqȝ ad p̄finitū tp̄s a p̄re. Itaqȝ ⁊ nos

cū essemꝰ p̄uuli sub elemētis mūdi eramꝰ ser/
uiētes. At vbi venit plenitudo tp̄is misit filiū
suū factū ex muliere fcm̄ sub lege: vt eos q sub
lege erāt redimeret vt adoptōȝ filioꝝ dei reci/
ꝑemꝰ ⁊c̄. 3° arguo sic. sacra instituta sūt in re
mediū sanitatis: sȝ hō sanari pōt ꝑ alia q̄ȝ per
sacra. g̊ ip̄a frustra sūt. ꝯn̄a nō. q꞉ frustra fit ꝑ
plura qd̓ p̄t fieri ꝑ pauciora: maior pȝ ex p̄sup
posito. mior pȝ. q꞉ hō pōt sanari ꝑ ꝟtutes. cō
pat. n. 2° ethicoꝝ Ar. ꝟtutē sanitati corpora
li. g̊ ꝟtꝰ sanitas q̄dā ē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vbicūqȝ erit sa
nū reddet. 4° arguo sic. Cōtraria ꝯrijs cu
rant̃: ista ē regula gn̄alis. sȝ hō peccādo sub/
iugauerat se rebꝰ mālibꝰ. g̊ nō videt̃ sanari ꝑ
subiugationē reꝝ māliū: imo in q̄onibꝰ d̓ aia
q̄oē vltia ait. b. Tho. ꝙ maxia pena ē aia post
hāc vitā ꝯstringi. ⁊ sub reꝝ māliū s̄uitute te/
neri. g̊ nō videt̃ ꝑfecta curatio: ꝙ ēt sub s̄uitu
te istoꝝ sacroꝝ hō subiuget̃. cum ista sacra sint
sensibiliū. q̄rē ⁊c̄. ⁊ sic pȝ ꝙ sacra noue leg̃ su
ꝑflua sūt. 2° arguo ꝙ nō ꝑꝑ aliquā istarum
cāꝝ q̄s supiꝰ assig̃sti pr̄ Amb. sacra noue leg̃
debuerūt institui. Et p̊ arguo ꝙ nō ꝑꝑ hu/
miliatione sic. vnū ⁊ idē respectu vniꝰ ⁊ eius/
dem nō pōt inducē diuersos ⁊ varios effectꝰ
sȝ hō subdēdo se rebꝰ sensibilibꝰ dei grām per
didit. g̊ eisdē se iteꝝ subdēdo qd̓ fit in sacramē
tis. grāȝ dei nō ueniet. sȝ ꝯn̄s ē falsū: vt pȝ ꝑ
mgr̄m in. 4. di. i. ⁊ declarabit̃ inferiꝰ. g̊ ⁊c̄. 2°
arguo ꝙ nō ꝑꝑ eruditionē sic. Qd̓ ē cā erro/
ris nō ꝓdest ad eruditionē. sȝ ordiare ⁊ tradit
sp̄ūalia sub signis corꝑalibꝰ ē cā erroris. g̊ ⁊c̄.
maior pȝ mior pȝ illis q deū credebāt ꝑ linea/
mēta corꝑalia distigui ꝑ modū loquēdi symbo
li mōi i scripturis. q̄re ⁊c̄. 3° arguo ꝙ nō ꝑꝑ
exercitationē ꝑ Paulū. i. ad Thi. 6. Corꝑa/
lis inqt exercitatio ad modicū vtilis ē. Sȝ ex/
ercitatio in sacris ē corꝑal̃: vt pȝ. g̊ ⁊c̄. his du
bitatioībꝰ mihi rn̄deas pr̄ Amb. ⁊ ero cōtenta
inqt aia. Faciā aia mea qd̓ hortaris. Sȝ ꝑ de
claratōe dictoꝝ ē notādū ꝙ sacra nō sūt necīa
ad salutē aie necessitate absoluta sic̄ ista deus
est patet. qm̄ instituta sūt ordinatione diuina:
sȝ sunt necessaria necessitate finis: ad hūc sen/
sum. s. ꝙ his sacris facilius fit hois reparatio
⁊ sanitas: sicut equs dicit̃ necessarius ad iter.
quia. s. facilius homo itinerat. Infirmatꝰ eni
erat hō ex peccato p̄mi parētis quo ad tria p̄n
cipaliter. s. q̊ ad cognitionē: quo ad effectū ⁊ q̄
ad operationem. Cognitio eni. ita ista sensibi

lia cernebat vt qdã sic cecarent̃: q̃ extra sensi/
bilia nihil cẽ crederẽt: ⁊ si q ad itelligibiliũ co
gnitionẽ ꝑuenirẽt ea tñ ꝭm modũ reꝝ sen sibi
liũ iudicabant. Silr̃ affectus adeo circa sensi/
bilia erat occupat⁹: vt de spũalib⁹ paruicura/
ret. Ex quib⁹ sequit̃ q̃ ⁊ ipsis reb⁹ sensibilib⁹
abuterent̃: quare opus erat q̃ tpe legis gratie
qd̃ erat temp⁹ cõficiẽdi perfectã medicinã: hõ
per aliqua sensibilia sic ordinaret̃ vt intellect⁹
vere illuminaret̃: effectus vere inflãmaret̃: ⁊
circa operabilia optime regularet̃: Hoc autẽ
perfectissime factũ est per viam sacramentoꝝ.
⁊ hoc voluit ostendere magister cũ dixit. Tri/
plici aũt ex causa instituta sũt sacr̃a quas sup̃i⁹
adduxim⁹. Pono ergo istã regulã generalẽ
q̃ sacramẽta noue legis fuerũt necessaria ne/
cessitate finis. i. nõ q̃ de⁹ sine sacr̃is hoĩez sana
re nõ potuisset, sꝫ q̈ cõgruenti⁹ fuit hoĩs fcã sa
natio. sicut dicim⁹. Passio xp̃i fuit necessaria
nõ q̃ de⁹ aliter hoĩez saluare nõ potuisset: sed
q̈ congruẽtius id factũ ẽ. Et ꝓbo hanc regu
lam hac ratione. Sicut se habebant sacramen
ta antique legis ad noua: ita noua sacr̃a ad sta
tum glorie. sed sacramẽta antique legis fuerũt
instituta vt sacramẽta noue legis figurarẽt: g̊
tẽpore legis gratie fuit necesse vt sacramenta
aliqua instituerent̃: statũ patrie figurãtia: ꝯñ̃a
nota cũ maiori p Dionysiũ d̃ ecclesiastica hie
rarchia. vbi ostendit q̃ status legis gratie est
stat⁹ medius inter statũ legis scripte: ⁊ statum
glorie minor aũt pꝫ per mgr̃m in. 4. di. i. ⁊ di
ctuꝫ fuit in ꝑma veritate. q̈re ⁊c̃. Inde Pau
lus ꝑma ad Cor. iꝫ. Videm⁹ nũc p speculum
in enigmate. tũc aũt facie ad faciem. Vbi Ni
colaus de lira in his ꝟbis ait. Tria apostol⁹
ostẽdit. s. statũ viatoris: cum ait videm⁹ nunc
hoc enĩ aduerbiũ nũc dicit statũ vie ⁊ nõ p̃rie.
ꝭo ponit cognitiõi ipsius stat⁹ impfectionẽ cũ
ait per speculũ in enigmate. i. nõ clare. 3° po/
nit statũ perfectoꝝ. cũ ait facie ad faciẽ. q̃m vt
ibidẽ apl̃s subiũgit. Tũc lingue cessabũt: tunc
scia destruet̃: tunc ꝓphetie euacuabũt̃ ⁊c̃. Et
elegans ꝟbũ ponit Dionysius vt sup̃ dicẽs
q̃ triplex est status. s. status vmbre sine veri/
tate: ⁊ status vmbre cũ ꝟitate. ⁊ status ꝟitatꝭ
nude ⁊ aperte. prim⁹ fuit synagoge: secũdus
est ecclesie ⁊ terti⁹ erit patrie. Et accipe exem^m
Cirotece sine manu que ẽ figura man⁹ ⁊ non
in ꝟitate man⁹: ⁊ postea cirotece cum manu:
que ẽ figura man⁹ cũ veritate man⁹. ⁊ tertio
loco manũ sine cirotecа que ẽ in ꝟitate man⁹
sine aliq̃ vmbra: sꝫ nuda ⁊ aperta man⁹. Sic
ad ꝓpositũ: q̈re satis pꝫ q̃ sacr̃a noue legis fu
erũt necessaria. His sic declaratis r̃ñdeo ad ꝑ
mã rõnẽ ꝑme ꝓposite q̃õnis. Et dico q̃ sacr̃a
noue legis sũt ꝟitas respectu sacr̃oꝝ antique
legis: sꝫ sũt figura status patrie. Ad ꝭꝫ dico
q̃ sacr̃a antique legis grãm nõ ꝯtinebant: vt
oñdet̃: ⁊ ideo vacua erant ⁊ egena. ⁊ p ꝯñ̃s q
eis subdebant̃ erãt sub elemẽtis pure corpali
bus: sꝫ nõ sic in sacr̃is noue legis: q̃ grãm cõ/
tinẽt. vt oñdet̃. Ad 3^m dico q̃ ꝟtutes for/
maliter sonãt sic̃ sanitas: sꝫ sacr̃a noue legis q̊
dãmõ effectiue: sic̃ medicine q̊dã. vñ sic̃ nõ se/
quit̃ sanitas sanat. g̊ medicine non sũt nec̃cie:
ita in ꝓposito grã sanat. g̊ sacr̃a nõ sũt nec̃ia.
ꝯñ̃a nõ valet. Ad 4^m dico q̃ p eadem ꝯ̃rio
mõ accepta fit ꝟt⁹ ⁊ ꝟtutis corruptio. vt patꝫ
ꝭo ethicoꝝ. Ex q̊ seq̃t̃ q̃ sic̃ in hoĩe ꝟtutꝭ cor/
ruptio fcã ẽ: reb⁹ sensibilib⁹ viril̃r̃ se subden
do: ita eisdẽ pp dei reuerẽtiã se subdẽdo ⁊ hu/
miliãdo cõueniẽter fit repatio ꝟtutis. Quare
ꝑme tue dubitatõi aĩa mea videt̃ sactisfactum.
Et hec ẽt in s̃nia ponit btũs Tho. in. 4. di. i.
ar. 2. Q̃tũ ad ꝭm dubiũ ad ꝑmã rõnẽ dico si
cut dixi ĩ q̈rta r̃ñsiõe h vꝫ. q̃ p eadẽ ꝯ̃rio mõ
hita fit ꝟt⁹ ⁊ corrũpit̃ ⁊c̃. Illa r̃ñsio ẽt huic
arg° satisfaciat. Ad ꝭam rõnẽ dico q̃ insensi
bilib⁹ tñ remanẽtib⁹ ⁊ sensibilia tm̃ speculan/
tib⁹ veꝝ ẽ q̃ sensibilia sũt eis cã erroris. ⁊ ab
h⁹ ĩ diña occultare ꝑfectissimũ ẽ cõgruũ. vt dic̃
Dionysi⁹ p̊ eccl̃iastice hierarchie. Sꝫ his qui
sensibilia ꝯsiderãt: nec in ipsis cognitionẽ fi/
gũt: sꝫ ex illis vlteri⁹ spũalia meditãtur. mod⁹
cognoscẽdi p sensibilia cõgru⁹ valde ẽ ⁊ opti/
mus. Inde ꝓph̃a delectasti ing̃t me ĩ fatura
manuũ tuaꝝ. Ad rõnẽ tertiã dico q̃ corpalis
exercitatio ꝭm se accepta in cõpatõe ad pietatẽ
modicũ vtilis ẽ. ⁊ sic apl̃s itelligit: sꝫ si ei pie/
tas adiungat̃ sicut fit in sacr̃is que ad religiõis
pietatẽ pertinẽt exercitatio talis valde vtilis ẽ
q̈re ⁊c̃. Hec sufficiant tibi aĩa cara ꝓ presenti
ꝟitate. Quãtũ ad tertiã ꝟi. dico ꝭm beatũ
Tho. p̊ ^a ꝭe. q. cij. q̃ sacr̃a antiq̃ legis q̊dã erãt
gñ̃alia: ⁊ quedã spãlia. gñ̃alia dicebant̃ que se
ad totũ ppl̃m extẽdebãt: spãlia q̊ ad aliq̃s per/
sonas tm̃. Et h silis distinctio in sacr̃is repit̃
noue legis. Gñ̃alia sũt vt baptism⁹ ꝯfirmatõ
⁊ extrema vnctio. Spãlia sunt vt eucharistia
ordo. m̃rimoniũ potestas ligãdi atqꝫ soluẽdi.

10

Unalia antiq legis erant circūcisio: sine q̄ ad aliqd legaliū nullꝰ admittebaꝛ̄ esus agni pascalis ad quē nulꝰ ad circūc sus accedebat nec ꝑmittebaꝛ̄. Spālia sūt q̄ spālibꝰ ꝑsonis deputabanꝛ̄: vt sacerdotibꝰ ⁊ leuitꝭ victimaꝝ oblatio esus panū ꝓpōnis. ⁊ alia q̄ erāt vsibꝰ sacerdotū deputata. Et q2 nullꝰ imūdꝰ ad dinū cultuꝫ accedē dꝫ. iō quātū ad pplm q̄dā exterioꝛes purificatōes erāt institute: vt mūditiā oñderēt interiorē. s. a pctis. quātū vo ad ministros ablutio manuū ⁊ pedū ⁊ rasio pilloꝝ instituta erāt ħ oia idē doctor. Et hec sufficiāt qntū ad p̄ntē primam conclusionem.

De duratōe sacrōꝝ antiq legꝭ. Cōclo ħa.

Ecipe ħaꝫ ɔclonē. vꝫ. Lꝫ sacra antiq legis rōnabili cā fuerint istituta non tñ oi tpe tpe fuerūt necessaria. vbi tres igramꝰ Vi. vꝫ. Prima Vi. ē ista. An añ peccatū hō sacris indiguisset. Scda Vi. ē. An in statu legis nāe erāt necessaria sacra. Tertia Vi. ē. An tpe legis scripte erāt neccia sacra.

Q̄tū ad pmā Vi. dico q̄ nō. Et rō. q2 sacra data sūt in medicinā pctōꝝ. sꝫ sanis nō ē opus medicina: ore saluatoris. g̊ sanis nō sūt necessaria sacra. ɔña bona. ⁊ maior ē Hugonis d̓ scō Victore in liº de sacris. 9. c. 4. Minor est xpi Iesu. Mat. 9. c. Nō ē opus valētibꝰ medicus: sꝫ male habētibꝰ. tūc vltra. Sanis non est necessaria medicina: sꝫ humana nā añ peccatū erat sana: vt manifestū ē. g̊ sacra ei ñ erāt necessaria. Sed ɔ̄ inquit aia pr̄ Ambro. arguo sic. homo in statu inocētie indigebat grā dei: vt expresse determinat mgr̄ in. 2. sniarum di. 26. Utrū Adam indiguerit grā operāte ⁊ coopante. dicit q̄ oino indiguit oi grā ⁊c̄. sed sacramēta ad grām acqrendā sūt instituta. vt ponit idē mgr̄ in. 4. dis. i. ergo ⁊c̄. Item matrimoniū est vnū de sacramētis ⁊ fuit institutū in statu innocētie. Geñ. 2. Crescite ⁊c̄. g̊ matrimoniū ex quo a deo institutū: fuit in statu inocētie necessariū. Anima rñdeo breuiter. ⁊ dico ad pmū q̄ gratia pōt dupliciter ɔsiderari pmo vt sanās ⁊ iustificās: alio mō vt rō ⁊ causa meriti. tunc dico q̄ homo in statu inocentie nō indigebat grā: vt sanāte ⁊ iustificante quia nulla adhuc erat infirmitas q̄ sanari deberet: aut impiū qd̓ iustificare oporteret. Sed bñ indiguit gratia secūdo mō. q2 sine gratia vitam eternā mereri nō poterat. huiꝰ snie ē Bonaven. in. 2. ⁊ btūs Tho. in. 4. di. i. arti. 2. q. 4 rñdens ad hoc argumētū. Ad secūdū dico q̄ matrimoniū in statu innocētie fuit institutū in offm̄ nature ⁊ nō ē in eiꝰ remediū. Et q2 sacramēta remedia sūt: iō ꝓpͤ mr̄imoniū tūc ñ fuisset sacrm̄ nisi forte inq̄ꝫtū rē sacrā significabat. s. vnionē xpi ⁊ eccl̓ie. Nō tñ intelligas q̄ hō ex mr̄imonio illā sacrā rē cognouisset: sꝫ potius ex illa sacra vnione scitatē ⁊ couenientiā mr̄imonij accepisset q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ħaꝫ Vi. dico q̄ tpe legis nāe fuerūt neccia sacra. Et rō qñ qñ fuit morbꝰ fuit neccia medicia sꝫ tpe legis nāe fuit morbꝰ. g̊ fuit neccia medicia sacra aūt in remediū instituta sūt. vt ait mgr̄ in lrā i 4. di. i. aīt. n. sic. Sacroꝝ remedia deꝰ istituit ⁊ btūs Tho. in. 4. di. i. ait. q̄ legꝭ nāe tpe nō solū opa q̄ de dictamie legis nālis eēnt: neccia erāt: sꝫ etiā aliq̄ q̄ ꝓtestatiōes eēnt ⁊ signa coꝝ q̄ ad repationē ptinebāt. cū etiā i ipso statu nā hūana infirma repireꝛ̄. Et si q̄ris q̄ erāt illis tpibꝰ sacra: dico q̄ erāt sacrificia decime oblatiōes ⁊ hꝰi. q̄ oia erāt signa reparōis. Et si dicis. quō ē veꝝ pr̄: q2 tpe legis nāe nō sūt data alia p̄cepta sup̄ p̄cepta nāe g̊ videꝛ̄ q̄ etiā sacra nō debuerūt supaddi ad bñ viuēdū in statu legis nāe: pꝫ ɔña. q2 nō nunꝰ ad bñ viuendū vr̄ fuisse neccia eruditio p̄ceptoꝝ q̄ꝫ eruditō sacrorū sꝫ p̄cepta alia nō supaddita sūt: sꝫ ħm rōnis dictamē viuebaꝛ̄. g̊ a siti d̓ sacris. dico aia mea q̄ silitudo ⁊ ɔña nō valet ad bñ viuēdū rō nālis sufficiebat q2 nōdū p ɔ̄riā ɔsuetudinē hūana cognitio erat obtenebrata: ⁊ iō ñ fuerīt alia supaddita p̄cepta sꝫ q̄ꝫtū ad dinoꝝ cognitionē bñ hūana itelligētia erat obtenebrata. ⁊ ideo sacra q̄ ad dinoꝝ intelligētiā assuefacerēt ⁊ disponerēt fuerūt neccia. Ista ē snia oiuꝫ theologoꝝ. sꝫ iteꝝ ɔ̄ arguo sic si sacra erāt neccia i statu legis nāe g̊ talia debebāt dici sacra nālia: sꝫ qd̓ nāle ē alicui spēi oibꝰ inest illiꝰ spēi. sacra aūt nō erāt cōia oibꝰ: vt pꝫ g̊ ⁊c̄. Ad hoc dico q̄ añ legē scriptā aliq̄ sacra fuerūt necessitatis ⁊ q̄dā volūtatis: necessitatis tria erāt. Unū in remediū pcti originalis ⁊ ħ erat sacrm̄ fidei: q̄ p latrie religionē deo subdebāꝛ̄. Scdm erat i remediū pcti actualr̄ ⁊ hº erat pnia. Tertiū in remediū multiplicatiōis ꝓlis vt mr̄imonium Volūtatis sacramēta erāt vt sacrificia oblatōnes ⁊ hꝰi. q̄ erāt necitatis in cōi sꝫ volūtatis i pticulari. Uñ in cōi necesse erat vt aliqd fieret in ꝓtestationē fidei sue q̄ p latrie religionē deo subijciebanꝛ̄. Sed in pticulari ⁊ in spāli

109

gd cēt illud qđ facē deberēt. s. an oblatōes an
sacrificia. vl' aliqd h⁹ i. idipm volūtat' erat po
terāt. n. ad libitū facē q velłēt. dū tñ id facerēt
in sue fidei ꝓtestationē. ⁊ h oia erāt ill'i sacra
Et p hec pꝫ rñsio ad argᵐ tuū. Cōcludam⁹. ḡ
q i statu leg' nāe erāt neccia sacra. ⁊ audi vnā
bonā rōnē quā facit btūs Tho. in. 4. di. i. ar.
2. q. 3. dic̄. n. sic. Ea q̄ ab hoie fiūt a cognitiōe
ortū hñt. alr nō dicerēt hūana opa. ⁊ p ɔñs oꝫ
q opatō cognitōni rñdeat sic effect⁹ cē. In sta
tu aūt leg' nāe nō sufficiebat ad salutē solū co/
gnitio nālis: sꝫ exigebat fides aliq̄ꝝ q̄ sup rō/
nē sūt. ⁊ p⁹ lapsū exigebat fides de repatōe p
quā erat medicina morbi. ⁊ iō in statu illo nō
solū erāt neccia opa q̄ sūt de dictamie leg' nālis
sꝫ etiā aliq̄ q̄ eēnt ꝓtestatōes ⁊ sig̃ eoꝝ: que ad
repationē ptinebāt ⁊ hec erāt illo tpe sacra: si
cut sūt sacrificia: decime oblatōes. ⁊ h⁹ i. quare
⁊c̄. Q̄rtū ad tertiā Vi. dico fm. b. Tho. vt. s̄
q. 4. q cū sacrōꝝ vs⁹ fidei ꝓportiōabilr rñde
at oꝫ vt fꝫ diuersū statū fidei sacra traderent.
Fides āt q̄ztū ad articłoꝝ explicatōꝫ sp magis
ac mag' creuit fꝫ q magis appropinq̄bat tpi
legis grē: vt dict⁹ doctor declarat in. 4. di. 25.
Et fm hāc appropinq̄tionē oportuit vt mag'
ac magis determinarēt. ⁊ iō q̄ in Abraham
fides q̄dāmō habuit q̄ztitatē: vt ꝓpter fidei re
ligionē ab alijs separet. vñ ⁊ pr̄ fidei dr̄ q̄ fi/
dei sig̃culū siue sacrm sibi detminatū fuit. s. cir
cūcisio. ⁊ q̄ Moysi iā fides ad totā q̄ztitatē de
uenerat: vt nō solū in vno hoie vl' i vna fami
lia. veꝝ ēt in vna gēte ⁊ pplo refulgeret data
fuit tali pplo lex in q̄ necesse fuit sacrificia de/
terminari. silr oblatōes ⁊ decimas q̄ztū ad oēs
singulares circūstātias ⁊ mrīmōia ordinari:
⁊ pnie satisfactiōes distingui. hec btūs Tho.
Sꝫ ɔ pr̄ Amb. Tu dicis q q̄zto mag' appro
pinq̄bam⁹ statui grē. tāto magis sacra detmi/
nabant. ⁊ clariora erāt. mō sic. In lege natu/
re fuit vnū ad min⁹ sacrm clarissimū: vt obla/
tio Melchisedech que pfecte oñdebat sacrifi/
ciū eucharistie. ⁊ nullū tale tpe leg' fuit q̄ztum
ad hoc ita clarissimū. ḡ nō oportuit ad minus
q̄ztū ad hoc aliud sacrm tpe legis scripte sup/
addi. Dico aīa mea mea q q̄zuis q̄ztū ad ma
teriā oblatio Melchisedech pfectissime nrm
sacrificiū repñtaret. tñ q̄ alie circūstātie ⁊ mo
dus sumēdi i nr̄o sacrificio nō erant: iō aliqd
ordiari oportuit i lege scripta qđ has circūstā
tias repñtaret. ⁊ h fuit ei⁹ agni pascalis qr̄ ⁊c̄.

Et h sufficiāt anima ꝓ pñti cōclusione.

De concordantia sacramentorū antique ⁊
noue legis. Conclusio tertia.

a Ecipe tertiā cōclōnē. vꝫ. Etsi lex scri
pta fuerit legis noue figuratiua: nō tñ
oia noua sacra i veteri lege fuerūt de
monstrata. vbi tres ingramus veritates. vꝫ.
Prima Vi. ē ista. Quot sūt sacra noue le/
gis. Scđa Vi. ē. An sacra ɔsistāt in Vbis
⁊ reb⁹ mālib⁹ tm̄. Tertia Vi. est. An oia sa
cramenta noue legis. fuerint figurata in lege
scripta. Quātū ad pmā Vi. dico q sacra no
ue legis sūt septē. Vñ dat iste Vsus. Abluo:
firmo cibo dolet vngit ordino iūgo. i. baptis/
mus: cōfirmatio eucharistia pnia extrema vn
ctio: ordo. ⁊ mrīmoniū. Sufficiētia aūt istorū
sic ostendi pōt. Nā postq̄ꝫ hō p xpi passionem
repat⁹ ē ad spūalē vitā ɔgruū erat vt mod⁹ q̄
in dicta vita cōseruaret hō: ordinaret. Et q̄
hō in penā mortem accepit. ita q mori necesse
fit. ad Hebre. 9. Statutū ē hoi semel mori. ⁊
vita spūalis sine corpali in hac vita nō fit gl'io
sus de⁹ mrīmoniū instituit: vt vita nālis ɔser
uaret: ⁊ sic hēm⁹ vnū sacrm. Vlteri⁹ q̄ gnāti
a parentib⁹ mrīmoniū in penā pcti pmoꝝ pa/
rentū: sub pctō originali nascimur oēs. iō ne
illud vitā spūalē ipediret baptiᵐ ordiauit. qui
aīaꝫ a tali pena lauat. ⁊ q̄ sic lauati ⁊ purgati
roborari indigem⁹: ne i pctis iuoluamur. iō
ɔfirmatōꝫ ordiauit. Et q̄ sic roborati in hoc
mūdo itram⁹ vt opemur: ne in mūdi laqueis
icidam⁹. ⁊ ab ei⁹ fatigatōib⁹ ipediamur: ⁊ pse
uerem⁹. iō eucharistie sacrm istituit. qđ ē vite
spūalis nutrimētū. ⁊ q̄ a vita spūali p pctm̄ di
scedē possum⁹. si forteh accidēt: vt nos recu/
pem⁹ pniam istituit: q̄ ē fa tabula p⁹ naufra/
giū. vt dic̄ mgr̄ in. 4. di. 14. Et cū p⁹ pniaꝫ re
maneāt adhuc aliq̄ reliq̄e pcti pcedēt' ordina/
uit de⁹ extremā vnctōꝫ que ē vite spūal' medi/
camētū. itē q̄ hō dū peccat a spūali officio ca/
dit qđ deo assistē ⁊ ipm laudare: vt oñdim⁹ fe
ria fa pme dñice: iō sacrm ordis istituit: qđ est
sublimatio ad dinū mysteriū i vita spūali. Sꝫ
vt h clari⁹ itelligam⁹ aliq̄ de vnoq̄qꝫ dicamus.
Prio ḡ dixim⁹ q de⁹ vt hō i vita corpali si
ue nāli viuē posset: mrīmōiū instituit. de hoc
pōit. 27. q. 2. c. i. p totū. In q̄ cā Grān⁹ duas
qōnes ponit. In pma q̄rit an ɔiugiū eē possit
īnt vouētes. Et soluit q nō si votū fuerit solē
ne sec⁹ si fuerit simplex. In fa qōe q̄rit an lice

at ſpōſe a ſpōſo recedē· ⁊ alij nubē: ⁊ ſoluit ꝙ nō: ſi deſpōſatio fuerit de p̄ſnti. Sꝫ h̄ mā̄ pero ptime dilucidaꝶ in.4.ſnīaꝝ a btō Tho.in di. 27.vſqꝫ ad.36.incluſiue. Scd̄o iſtituit deus baptiſmū. Jo.3. Niſi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpū ſcō: nō pōt introire in regnū dei. ⁊ habeꝶ textꝰ.de ꝯſe.di.4.c.q̄ꝫuis. vbi dr̄ ſic. Quis vnū baptiſma ſit hẽticoꝝ eoꝝ.ſ.q i noīe p̄rīſ ⁊ filij ⁊ ſpūs ſci baptiſant: ⁊ eccl'ie catholice.tñ q foris.i.q ex̄ eccl'iā baptiꝫāꝶ ſumūt baptiſmum ad ſalutē: ſꝫ ad pniciē hn̄tes nimiꝝ formaꝫ.i. ſubām ſacri: vtutē āt eiꝰ abnegātes.i.effectū Et iō eccl'ia eos nō rebaptiꝫat: q: in noīe ſācte trinitatꝭ baptiꝫati ſūt. ⁊ ipſo ꝓfecto ē forma baptiſmi. Jō cū reuerſi fuerint: accipiūt vtutem ſpūs ſci: quā hi q foris eccl'iā baptiꝫāꝶ nondūꝫ hn̄t h̄ ibi. Et ſūt vba Aug. ad Oroſiū. ⁊ glo. ſup vbo. ad ſalutē. ſic dic̄. h̄ dr̄ de illis q ſciēt ab hẽticis baptiꝫāꝶ. ⁊ coꝝ errores imitantur. Sꝫ in nec̄citate mortis meliꝰ eſt a tali baptiſmū accipe: q̄ꝫ ſine tāti ſacri ſuſceptiōe decedere. h̄ glo. Et tā a ē dignitas hꝰ ſacri: vt ianua oiuꝫ ſacroꝝ ſit. vt pꝫ ex̄ de p̄ſbytero nō baptiꝫato.c. i.cū gl. ⁊.c.2. ⁊ qd ſit baptiſmꝰ q̄ ciꝰ forma qn̄ fuit inſtitutꝰ: ⁊ q̊t ſint eiꝰ gnā. ⁊ q ſi aliꝰ liq̄r aq̄ miſceaꝶ ꝑoptime nōꝶ. de ꝯſe.di.4.c.i.⁊.c.baptiſmi. Et de p̄ſby. nō bap.c.2.gl.i.poniꝶ ꝙ triplex ē baptiſmꝰ. Et qd ꝯferat ꝑuuliſ. notaꝶ in clementina ꝑma de ſūma tri. §. ſi.cū glo. ⁊ de ꝯſe.di.4.c.baptiſmi. Et qd ſi dubitaꝶ an ꝑuulus ſit baptiꝫatꝰ. nōꝶ ca.di.c.ꝑuuloſ. ⁊ duo hꝰ capl'is ſequētibꝰ. ⁊ ex̄ de bap.c.2. Multa de hac mā̄ nōnꝶ ꝑ theologos. ⁊ ꝑ mgr̄m i.4.di. 5. vſqꝫ ad diſtinctōꝫ.6.incluſiue. Tertio inſtituit deꝰ ꝯfirmatōꝫ. de q̄ habeꝶ textꝰ. de ꝯſe. di.5.c.oēs fideleſ. vbi dr̄. oēs fideleſ ꝑ manꝰ epōꝝ ipōnē: ſpm̄ ſcm̄ pꝰ bapti accipe debent vt pleni xp̄iani iueniāꝶ.ſ.q̊ ad oia ſacra. q: cū ſpūs ſcūs infūdiꝶ: cor fidele ad prudētiā ⁊ conſtātiā dilataꝶ. h̄ ibi. Et ſūt vba Vrbani pape oibꝰ xp̄ianis. Ex qbꝰ vbis appet ꝙ in baptiſmo daꝶ vtꝰ ſpūs ſci regtiua ⁊ ſcificatiua. ſꝫ in ꝯfirmatōe daꝶ vtꝰ ſpūs ſci roboratiua ꝯ̄ diaboli iſidias: a q̊ q̄ꝫdiu viuimꝰ moleſtamur. hº dic̄ capl'm ſequēs qd̄ icipit ſpūs ſcūſ q ſup aq̄s baptiꝫati ⁊c̄. Jn dcā diſtin.5.c.d̄ ꝯſe. Vrbānꝰ tractat de hac mā̄. ⁊ d̄ ieiunio. Et btūs Tho. i 4.di.7.plures qōnes facit. Quarto in auxiliū ꝯfirmate hūane nāe inſtituit deꝰ eucbariſtie ſacr̄m. de q̄ hr̄ textꝰ. de ꝯſe.di.2.c.an̄ bn̄di

ct'onē. vbi dr̄ ſic. an̄ bn̄dictōꝫ alia ſpēs. i. res noiaꝶ. pꝰ bn̄dictōꝫ xp̄i corpꝰ ſignificaꝶ. itē i illo ſacr̄o xp̄s ē.i. ſub illo. q mādūcauerit.ſ. digne h̄ corpꝰ fiet ei remiſſio pctōꝝ. h̄ ibi. ⁊ ſūt vba bti Amb.li. de offi. De hac mā̄ mlt'a notant doctores nr̄i ſup.4.ſniaꝝ.di.8.vſqꝫ ad.13.incluſiue. Et pulchra quedā notabiꝫꝰ i ebdomada ſcā in.4.ꝶmōibꝰ ſatis diffuſe. Quinto inſtituit pniam. Mat.3.pniam agite ⁊c̄. ⁊ d̄ hac tractaꝶ de pe.di 3. ⁊ a mgr̄o in.4.ſniaꝝ. diſ. 14. Et ſup̄ plura notauimꝰ feria.4.ꝑme dn̄ice. Sexto iſtituit extremā vnctionē d̄ q̄ hēꝶ textꝰ.26.q.7.ab infirmis. vbi dr̄ ſic. Ab infirmis in ꝑiculo mortis poſitis pura ē ingrenda ꝯfeſſio pctōꝝ. Nō tñ illis iponēda eſt pnie q̄ꝫtitas: ſꝫ inoteſcēda. Et cū amicoꝝ oronibꝰ ⁊ elemoſynaꝝ ſtudijs pondꝰ pnie ſubleuādū ſi forte migrauerit ne obligati.ſ. ad ꝯfeſſionē a cōione ⁊ ꝯſortio venie ſiāt alieni. A q̊ ꝑiculo ſi diuitꝰ ereptꝰ ꝯualuerit pnie modū a ſacerdote ſibi ipoſitū diligēter obſuet. ⁊ ꝶm dignitatē canonicā: ne illis ianua pietatis clauſa videaꝶ oronibꝰ cōſolatiōibus eccl'iaſticis. ſacra vnctiōe olei iniūcti ꝶm ſtatuta canonū. ſcōꝝ patrū cōione viatici reficiāꝶ. h̄ ibi. ad lrām. De hac mā̄ tractaꝶ.i.4.di.23. ⁊ pulcherrimas qōnes mouet ibidē btūs Tho. qre ⁊c̄. Septio ⁊ vltio iſtituit ſacr̄m ordis. de q̊ di.76.ꝑ totū ⁊ ſūt circa.4.c. de q̄ mā̄ tractaꝶ. in.4.di.24. ⁊ 25. ⁊ aliq̄. s̄. dixīmꝰ feria 3ª ꝶe dn̄ice. Et hec ſufficiāt q̄ꝫtū ad ꝑmam vitatē. Q̄tū ad ꝶam vi. dico ꝙ mgr̄ ſniaꝝ. in.4.di.i.in.c. duo āt ſūt. mouet hanc ipſam qōnē.i. in qbꝰ cōſiſtat ſacr̄m. Et rn̄det ꝙ in duobꝰ.ſ. i vbis ⁊ i rebꝰ Jn vbis: vt inuocatio trinitatis. Jn rebꝰ vt in aq̄ ⁊ oleo. Jn vbis qdē foraliter. Jn rebꝰ mal'r. Ad quoꝝ intelligentiā ē notādū ꝙ hoc ē cōe in oibꝰ ſacris. vt.ſ. oia ſacra cōſiſtant in viſibilibꝰ rebꝰ inuiſibilē grām ſignificātibus. Sꝫ ꝙ rebꝰ vba addāꝶ: h̄ ē ſpāle ſacris noue legꝭ: vt ait Aug. Accedit igt vbū ad elemētū ⁊ fit ſacr̄m. ⁊.i.q.i. detrahe vbū qd ē aq̄ niſi aq̄. addūꝶ āt vba ſacr̄is noue legꝭ triplici rōe vꝫ. rōe emanatōis roe ſignis. ⁊ rōe ſcificatōis

Primo rōe emanatiōis. Jn hoc eni ſacra antiq ⁊ noue legꝭ ꝯuenieбāt.ſ. gignē nr̄e redēptōis opꝰ q̄ ꝑ xp̄ꝫ fcā ē. Sꝫ i hº differebant: q: noua ex xp̄i late fluxert̄ ātiq āt n̄. Q̄obrē ſacra noue legis tāq̄ꝫ effectꝰ ꝓximi hn̄t ſui cāe imaginē ⁊ ſil'tudinē q̄ꝫtū pn̄t. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſic xp̄us ex

ꝟbo ⁊ carne fuit vnꝰ deꝰ ⁊ hõ sic ex duobꝰ.s.
ꝟbo ⁊ rebꝰ ꝯsisterēt sua sacr̃a. Et ꝯfirmat̃ ex
snia.n. Hug.li.de sacris pte.9.c.2. sacr̃a ex
sil'itudie repn̄tāt.cū g̊ sacr̃a noue leg' repn̄tēt
q̄ ꝑ xp̄m gesta sūt ⁊ ī ip̄o fuerit ꝟbū rei sensibi
li ad iūctū seqt̃ ꝙ sic oportuit sacr̃a ordiari.bn̄
g̊ dixit Augꝰ accedit ꝟbū ad elemētū ⁊ fit sa/
cramētū. 2° addūt̃ ꝟba rōe signis.sacr̃a.n.
ātiq̇.leg' sukā solū significabāt: sacr̃a āt noue le
gis pn̄tia ⁊ p̄terita ⁊ futura. Tria.n. p̄ncipal'r
significāt.s.cāȝ p̄mā scificātē sic baptismꝰ mor
tē xp̄i. 2° effectū scificatōis quē faciūt ⁊ hic si/
gnificatio ē p̄ncipalis.nec obstat si qs scitatē n̄
recipit.qꝛ h̊ nō ē ex d̄fectu sacr̃i q̄ȝtū ē i se: sȝ ex
defectu recipiēt' vt i 2ª ꝯsideratōe ōn̄det̃. 3°
significāt finē scificatōis.s.cīnā gl'iā ⁊ has si/
gnificatiōes pōit.b.Tho.i.4.di.i.ar.i.q.i.
Mō sic pn̄tia ⁊ p̄terita expssiꝰ ⁊ certiꝰ significa
ri pn̄t q̄ȝ futura tm̄ ⁊ iō significatio ꝟboꝝ q̄ ē
expssiua adiūgit̃ signi reꝝ.3° addūt̃ ꝟba rōe
scificatōis.sacr̃a.n.noue leg' grāȝ ꝯtinent ex
scificatōe ⁊ creatura scificat̃ ꝑ ꝟbū dei.2.thi°
3° g̊ i eis nō oportuit res tm̄ eē sȝ ēt ꝟba dei.
Has rōnes pōit.b.Tho.i.4.di.i.ar.3. Et
pōt addi ista q̄rta rō. medicia dȝ ꝓportionari
morbo sȝ morbꝰ pcti hoīcȝ q̄ȝtū ad aiaȝ ⁊ cor/
pus ifecerat g̊ i sacr̃is oportuit ꝟba eē q̄ aīe ⁊
res q̄ corpi rn̄deāt. Sȝ ꝯ̄ igt aia pr̃ Ambrosi.
Ex duobꝰ.n.q̄ coiūcta n̄ sūt nō pōt fieri aliqd̕
vnū nec vnū pōt eē forma alteriꝰ qꝛ rō cōponē
di ē ꝙ vnū se hēat vt mā ⁊ reliquū vt forã ꝭm
oēȝ phiam. Verba āt ⁊ res sūt oino sepata.g̊
ex eis nō pōt fieri aliqd̕ vnū.sacr̃m aūt suā hȝ
vnitatē.q̄re ⁊c̃. Itē arguit̃ sic. sic in sacr̃is re
qrūt̃ ꝟba ita ⁊ aliq̄ facta.vt dic̃ Hug. de scō
Victorē sȝ fcā nō ponūt̃ de integritate sacr̃i.g̊
nec ꝟba. Itē sic.pnia ⁊ mr̃imōiū sūt sacr̃a.vt
dixisti i pria ꝟitate sȝ d̕ itegritate coꝝ nō sunt
aliq̄ ꝟba g̊ ⁊c̃. Pretea sacr̃a ātiq̄ leg' nō ha/
bebāt aliq̄ ꝟba g̊ nec sacr̃a noue leg' q̄ figura
bāt̃ ꝑ illa. Bn̄ aia arguis ⁊ ad p̄mū dico ꝙ
sacr̃m ē vnū i gnē signi vl' cāe q̄ꝝ vtrūqȝ rela
tionē iportat.nō ē aūt incōueniēs ꝙ ea q̄ sunt
in se d̕stīcta in relatōe vniāt̃ ad aliqd̕ vnū. si
cut accidit de ml'tis trahētibꝰ naui.q̄ lȝ sint di/
uersi tm̄ sūt vna cā tractꝰ nauis. Et sil'r pr̃ ⁊ mr̃
sūt vnū in gnātōe sic ēt ad ꝓpositū ꝟba ⁊ res
sūt vnū in significādo ⁊ ꝑ ꝯn̄s efficiūt vnum
sacr̃m. Et qꝛ ꝟtꝰ cāndi i rebꝰ ē ex ꝟbis signi/
ficātibꝰ.vt dixit Augꝰ d̕trahe ꝟbū ⁊c̃.iō ꝟba

sūt forãlia ⁊ res māles ꝑ modū q̊ eē ꝯpletū for
ma dr̃. Ad ꝭȝ dr̃ ꝭȝ Hug. de scō Victore
ꝙ ad sacr̃a tria ꝯcurrūt.s.res ꝟba ⁊ fcā: sȝ fcā
ad vsū vl' dispēsationē ptinēt ꝟba aūt ⁊ res sī
de eēntia sacr̃i ⁊ iō mgr̃ dic̃ in his duobꝰ ⁊ nō
in factis sacr̃a ꝯstare. Vl' posset dici ꝙ fcā ad
res reducūt̃. Ad tertiū dico ꝙ matrimoniū
ꝭm qd̕ ē in offm̄ nāe ⁊ pnia ꝭm qd̕ ē ꝟtus nō
hn̄t aliquā ꝟboꝝ formā.sed ꝭm ꝙ vtrūqȝ est
sacr̃m i dispēsatōe mistroꝝ eccl'ie ꝯsistēs. vtꝝ
qȝ aliq̄ ꝟba hȝ: In mr̃imōio erūt illa verba
exp̄mētia ꝯsensū ⁊ bn̄dictōes ab eccl'ia istitute
In pnia āt ē absolutio sacerdotis ꝟbotenus
fcā. Ad vltimū dico ꝙ nō ē sil'is rō de sacr̃is
ātiq̄ ⁊ noue leg' vt pȝ ex dict'.q̄re ⁊c̃. Ftuȝ
ad tertiā ꝟi.dico ꝭm.b.Tho.pª ꝭe.q.c2. ꝙ
nō oia sacr̃a noue leg' in veteri lege figuram
habuerūt q̄re videamꝰ q̄ fint hn̄tia figurā.⁊ q̄
nō. Accipiat̃ g̊ p̊ baptismꝰ ⁊ dico ꝙ figura eiꝰ
fuit circūcisio ad Col'.2.c.circūcisi estis circūsi
one dn̄i nostri Iesu xp̄i cōsepul i in baptismo
⁊ textꝰ.de ꝯsc.di.4. qd̕ apud nos. ⁊ sūt ꝟba
Greg.li°.4.moꝝ. Et eadē ꝟba ponit mgr̃
in.4.di.i.c.querit̃ aūt.vbi dr̃ sic. Quod ap̄s
nos valet aqua baptismi apud veteres valet
circūcisio ⁊c̃. Eucharistie figura fuit esus
agni pascalis.precepat.n. Moyses i mēoriā
liberatōnis ꝙ oēs agnū acciperēt ⁊ linirēt su
ꝑ liminaria domoꝝ de sāguine eiꝰ in h̊ ꝓtestā
tes se a ritibꝰ egyptioꝝ q̄ arietē colebāt rece/
dere velle. In comestiōe ꝟo istiꝰ agni duo fu
erūt.s.festināntia.⁊ piculū. Festināntia quidem
qꝛ egyptij eos ad egrediēdū ocius ipellebant.
Exo.12.periculū aūt ne si remunerēt ab egy/
ptijs occiderēt̃ ꝓpter q̄ Moyses sic p̄cepit vt
agnū comederēt. Primo vt illū assuȝ igni
facerēt.qꝛ citius prepara͛t. ⁊ nō cōminuerent
eū.qꝛ sil'r spatiū nō hēbant cōminuēda ossa.
Et ꝙ panes azimos sil' comederēt.qꝛ spatiuȝ
fermētādi panē nō hēbant. Scd̕o precepit
modū comedēdi ōn̄dēs. Renes v̄r̄os accige
tis calciamēta hēbitis in pedibꝰ v̄r̄is tenētes
baculos in manibꝰ: ⁊ comedetis festināt.ista
oia itinerantiū signa sūt. Item p̄cepit dicens.
In vna domo comedetis neqȝ feretis de car
nibꝰ eiꝰ foras.qꝛ.s.ꝓpter festinantiā ensenia/
ri inuicē nō poterāt. Et comedetis cū lactucis
agrestibꝰ qd̕ amaritudinē quā in egypto pas/
si fuerāt significabat.declaremꝰ figurā hāc ꝙ
ꝑ agnū sic paratū xp̄i imolatio figurat̃.prima

Coꝛ.v. Pasca nr̄z imolatus ē xp̄s. Sāguis ſup lumiaria domoꝝ ſuſ⁹ ſāguinē xp̄i i coꝛdi bus filiū fundēdū p fidē figurabat. i. Pe.i. Redēpti eni eſtis pcioſo ſāguie agni icōtami nati ꝛ imaculati xp̄i Jeſu. Eſus agni: eſum coꝛpis xp̄i figurabat. Jo.vj. Caro mea vē ē cib⁹. Et q̄ aſſat⁹ erat agn⁹ xp̄i carnē igne cha ritatis i verū crucis aſſatā figurabat. Renes accincti caſtitatē ꝛ puritatē ad tātū ſacr̄m req̄ſitā ꝛ calciamēta pedū: exēpla ſcōꝝ i tali ſacr̄o mēti fidelū tradēda. baculi i manib⁹ curam paſtoꝛalē quā i miſtrādo tale ſacr̄m curati ha bere debēt: vt dignis illud tribuāt: indignis dare recuſēt: figurabāt. Eſus pāis azimi iciu niū ꝛ pn̄iaz ad h⁹ ſumendū ſacr̄m requiſita fi gurabat. i. Coꝛi.v.c. Jtaq3 epulēur i azimiſ ſinceritatꝭ ꝛ vitatꝭ. Lactuce agreſtes amari tudinē coꝛdiſ ꝛ ɔtritiōez oñdebāt. Cōedebat agn⁹ i domo vna: q2 vna debebat eē fidelium eccl'ia: i q̄ coꝛp⁹ xp̄i miſtrari deberet. Figura pn̄ie erāt oēs purificatōes vetis teſti: Jſa.i. Lauamini: mūdi eſtote: auferte maluz cogita tionū vr̄aꝝ ab oculis vr̄is: diſcite bn̄facē ꝛc̄. Mr̄imōio āt i veti teſtō aliquid coꝛr̄debat. ꝓut erat in offin̄ nē: ſ3 n̄ ꝓut erat ſacrm ɔiun ctiōis xp̄i ꝛ eccl'ie: q̄ nondū ſcā erat. vn̄ in veti lege dabat libell⁹ repudij: qd̄ ē ɔ̄ rōez ſacr̄i. Figura ſacr̄i oꝛdiſ erat ɔſecratio pōtificū ꝛ ſa cerdotu3. Nā ſacerdotes in veti teſtō p⁹ p di uinaz volūtatē eligebāt. Exo.28. Applica te ad aarō cū filijs ſuiſ in medio filioꝝ iſrl' vt ſa cerdotio fūgāt mihi. ꝛ ſic in nouo teſtō fiebat ꝑe ſcō ꝛ bono: vt p3 i electōe Mathie: Act.i Tu dn̄e qui noſti coꝛda hoiu3 ꝛc̄. 2° vngebā tur: Exo.30. Aarō ꝛ filios ei⁹ vnges ſcifica biſq3 eos vt ſacerdotio fūgāt mihi ait dn̄ſ ad moyſen: ꝛ h⁹ i figura: vt ſic exteri⁹ vngebant oleo viſibili: ita nr̄i ſacerdotes oleo ſpūs ſci vngerēt. vn̄ qn̄ dn̄s diſcipl'oſ oꝛdiauit i ſacriſ dixit Jo.20. Accipite ſpū3 ſcm̄ q°ꝝ remiſitꝭ pc̄ta remittūt eis ꝛc̄. Tertio debebāt ſcē vi uer̄. exo.19. Sacerdotes q accedūt ad dn̄3 ſci ficētur: dixit dn̄ſ ad moyſē. i. ſcē viuāt. pſ. Sa cerdoteſ tui iduāt iuſtitiā: i ſignū qd̄ nr̄i ſacer dotes i maria cōtinētia viuē debebāt. luc.12 Sint lūbi vr̄i p̄cincti ꝛc̄. ſr q° vbo Grego. ait. Lūbos.n. p̄cigim⁹ cū carnis luxuriam p cōtinētiā coartam⁹. 4° p̄mitias ꝛ ptes ſecl'a riū bonoꝝ ꝛ decias hēbāt: vt p̄dicatiōib⁹ ꝛ a lijs diuis opib⁹ itēdē poſſēt: malach.2.c. La bia ſacerdotis cuſtodiāt ſciā3: i ſignū q̄ ſicut ipſi ppl'o obſcura ꝛ trrena p̄dicabant. ſic nr̄i ſa cerdotes lucida clara ꝛ celeſtia p̄dicarēt. 2. co rin.3. Nō ſic moyſes pōebat velamē ſup fa ciē ſuā: vt n̄ itendēnt filij iſrl' in faciē e⁹: qd̄ e uacuat ꝛc̄. 5° ſacrificia ppl'o miſtrabāt. ij. pal'.29. Surrexerūt ſacerdotes at3 leuite bn̄ dicētes ppl'o: i ſignu3 q̄ ſacr̄a xp̄i fidelib⁹ per ſacerdotes diſpēſari debebāt. Math. xviij. Q̄cūq3 ligaueritis ſup trā ꝛc̄. Et h̄ tibi aia mea ꝑ p̄ſenti conſideratōe dicta ſufficiāt.

De vtilitate ātique ꝛ noue legꝭ ɔſiderō p^a

Ecundo loco

s antique: ꝛ noue le gis vtilitatē videam⁹. vbi tres cō cluſiōes ſubiūgam⁹. v3. Pr̄ia ɔ cluſio ē iſta. Sacr̄a ātiq̄ legis veriſ ſima fig^a fuer̄t legꝭ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Sc̄da ɔ cluſio ē iſta. Ex q° ſigna erāt claꝝ ē q̄ nō pa rū differebāt. 3^a cōcl'o ē iſta. Q̄uis talia ſa cramēta differ ēt: ɔgruū tamē ē vt vnūqd̄que ipſoꝛum effcm̄ ꝓpꝛium haberet.

Qualiter ſacr̄a ātique legis ſigna fuer̄t no ue legis Concluſio pꝛima.

a Ecipe p̄mā ɔcl'oe3: v3 ātiq̄ legꝭ ſacra menta legis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i fuer̄t ve riſſima ſigna. vbi tres ingram⁹ vita tes. v3. Pr̄ia vitas ē iſta. Quid ē fig^m. 2^a ē. Q°t ſt gnā ſig°ꝝ. 3^a. Quo ſacr̄a ātiq̄ legiſ erāt fig^a noue legꝭ. Q̄tū ad p̄ma3 dico ſm magr̄m ſn̄iaꝝ i.4.di.i. ſignū: q̄ vba ēt ponū tur d̄ ɔſe. di.ij.c. ſignū: q̄ ſignū ē res p̄t ſpē3 quā igerit ſſib⁹ aliqd aliud extra ſe faciēſ i co gnitionē veīr: quā deſcriptionē declarās bea tus tho.i.4.di.i.arti.i.q.2. dic̄ ſic. Sig^m igt ipoꝛtat aliqd notū q° ad nos: q° māduciur i alteri⁹ cognitōe3. Res āt p° nob̄ note ſūt res cadētes ſub ſſu a q° ois nr̄a cognitio oꝛtū h3 vt i li. de ſſu ꝛ ſen. ꝛ.iij. de aia pōit aꝝ. Et iō fig^m q̄3^m ad p̄mā ſui iſtitutōe3 ſignificat rem aliquā ſſibilē: ꝓut p eā māduciur i ɔgnitōe3 alic⁹ occulti: ꝛ ſic accipit h̄ magr̄ fig^m. Cōtigit tn̄ aliqn̄ q̄ aliqd magis notū q° ad nos: ēt ſi n̄ ſit res cadēs ſub ſſu: q̄ſi ſaria ſignificatione fig^m dicat: ſic dic̄ ph̄us i 2° ethi. q̄ fig^m gnāti hit⁹ i nobis ē hr̄e i ope delcātōe3 q̄ n̄ ē d̄lcātio ſſibilis: cū ſit rōis. Jſta ſt vba e⁹. Si bn̄ aia mea his vbis attēta ſis: clare ɔcludes diffi ci lē mā3 tāgē hūc ſcm̄ doctoꝛē. Quid .n. ſit p̄ notū nobis grādem faciūt doctoꝛes ꝑhi diffi

cultatē sr liᵒ phisicoꝝ i ꝓemio: quā ad p̄ns re
liq̄mᵒ. Sed ꝟba bti tho. reliq̄mᵒ: ꝛ ꝟba ma
gr̄i accipiamᵒ. dic̄ eni ꝙ sigᵐ ē res. Ist ud vr̄
male dcm̄: qm̄ res ꝛ sigᵐ maxīe a se distāt. gᵒ
vnū n̄ dꝫ notificari ꝑ aliud. Itē sigᵐ duc̄ i no
titiā rei: q̄uo gᵒ ē res. Q̄ āt sigᵐ ꝛ res sint op
poita pꝫ ꝛ expsse colligit̄ ex dcis ꝑ btūm tho.
i ꝥᵒ sn̄iaꝝ. Itē multi effcūs spūales cogᵒscūt̄
a nob̄: ꝛ ois effcūs ē sigᵐ sue cāe: qꝛ ꝑ illuꝫ in
notitiā cāe deuenimᵒ: vt ꝥᵒ ꝓoꝝ posterioꝛuꝫ
ꝛ ꝥᵒ phicoꝝ pꝫ: ꝛ tn̄ illi effectᵒ nullā spēꝫ ige/
rūt ꝭsibᵒ: gᵒ nō oē sigᵐ aliquā spēꝫ igerit ꝭsi/
bᵒ. Itē locuᵒ ē q̄dā signū cōceptᵒ mētis: ꝥᵃ
ꝑiai me. sꝫ āgeli loquūt̄ adiuicem: vt oēs theo
logi determināt i ꝭo sn̄iaꝝ: ꝛ Dionysiᵒ de an
gelica hierarchia: ꝛ tn̄ talis locuᵒ n̄ igēit aliq̄ꝫ
spēꝫ ꝭsibᵒ: cū ipsi sint icōꝑei: vt theologi tenēt
gᵒ ꝛc̄. Ista tria argum̄ta declaremᵒ: ꝛ suffici
at. Breuit̄ dico ꝙ res ꝛ signū n̄ distingnūt̄: l
n̄ dr̄nt: sic̄ opposite dr̄ntie: qm̄ si sic eēt: qcq̄d
cadēt sub vno n̄ cadēt sub reliqᵒ: sic̄ pꝫ de rō/
nali ꝛ irrōnali. Sꝫ distiguūt̄ tāq̄ꝫ oppoite rō
nes. vn̄ eadē res pōt eē signuꝫ ꝛ res diuēꝭ re
spectibᵒ ꝛ rōibᵒ: sic̄ pꝫ de fumo: q ē i se q̄dā res
ꝛ ē signū ignis. Ista ē bōa rn̄ᵒ. Ad ꝭm di
co ꝙ aliud iudiciū ē de rebᵒ itelligilibibᵒ: ꝛ ali
ud de ꝭsibilibᵒ. In rebᵒ itelligibilibᵒ fit ꝓces/
sus ab his q̄ sūt notioꝛa simpl̄r. i. qᵒ ad nos: ꝛ
qᵒ ad nām: sic̄ pꝫ i matheāticis. ꝛ i tali ꝓcessu
appet ꝙ effcūs n̄ sūt sigᵃ cāꝝ: sꝫ potiᵒ eꝯ cāe sr̄
effectuū sigᵃ: qꝛ ꝑ illas deuēimᵒ i notitiaꝫ effe
ctuū: ꝛ sic cā ꝛ signū sūt idē realit̄: vt pꝫ ituēti:
ꝛ exꝑto i phia. In cognitiōibᵒ āt ꝭsibilibᵒ effe
ctus sūt cārū sigᵃ: qꝛ i ꝓmo ꝓcessu itelligēdi ꝑ
effectᵒ i cāꝝ ꝯgnitōeꝫ deuēimᵒ. Et hᵒ ē gnāl̄r
veꝝ i oibᵒ cognitiōibᵒ reꝝ ꝭsibiliū. ꝛ hᵒ mō i/
telligit ꝑhs: ꝙ effectᵒ sūt sigᵃ cāꝝ. q̄re pꝫ ꝙ il/
la ꝓpō n̄ ē gnāl̄r vera. Accipit gᵒ magr̄ sigᵐ
ꝓ re ꝭsibili ꝛ nō itelligibili tm̄. Ad tertiuꝫ
dico ꝙ nō ē gnāl̄r veꝝ ꝙ ois locutio sit signū
vn̄ locutio āgeloꝝ ē ꝑ ea q̄ sūt notioꝛa simpl̄r:
ꝛ nō ꝓcedit ab effectu ad cāꝫ: iō nō oꝫ ꝙ vtāt̄
aliq̄ spē ꝭsibili. vn̄ ea qbᵒ ad inuicē loquūt̄: n̄
ꝓꝑe dicunt̄ signa: sꝫ solū largoᵒ: vt. s. signum
accipit̄ ꝓ oi eo qd̄ duc̄ i alicuiᵒ notitiā ꝓꝑe. gᵒ
signū ē i re ꝭsibili. Et h̄ sufficiāt ꝓ ꝓma ꝟita.

Q̄tū ad scd̄aꝫ ꝟi. ē nōndū ꝭm magr̄ꝫ sn̄ia
rū i. iiij. di. i. i dcō. c. sigᵐ: ꝙ sigᵒꝝ aliq̄ sr̄ nā/
lia: aliq̄ ad placitū. Nālia vt fumᵒ q nāl̄r ē si/
gnū ignis. ad placitū. i. ꝙ ita placuit istituēti
vt res talis talit̄ significaret. q̄ꝫuis hᵒ a nā nō
hr̄et: vt circulᵒ āte tabernā. Et hoc mō sacr̄a
dicūt̄ sgᵃ. vn̄ nō oia sigᵃ sūt sacr̄a: sꝫ i plᵒ se hꝫ
sigᵐ q̄ꝫ sacr̄m. nec et̄ oia signa ad placitū sunt
sacr̄a sꝫ solū illa que sil̄itudinē reꝝ hn̄t: q̄ruꝫ
sūt signa. vn̄ dicit sic magr̄ ibidē. Si eniꝫ sa
cramēta nō hr̄ent sil̄itudinē reꝝ q̄ꝝ sūt sacr̄a:
n̄ ꝓꝑe sacr̄a dicēnt̄. vn̄ pt̄ eē aliqd̄ sigᵐ ad pla
citū: qd̄ tn̄ sil̄itudinē nō hēbit cū eo qd̄ signifi
cat vel signat: sic̄ pꝫ de circulo āte tabernā. nā
lꝫ vinū signet: n̄ tn̄ sil̄itudinē vini gerit. Sa/
cramētū āt nō solū signat: sꝫ et̄ ex sil̄itudie re/
p̄ntat. Sēꝑ eni ad hᵒ vt aliqd̄ sigᵐ dicat̄ sac̄/
mētū: oꝫ vt sil̄itudinē rei hēat cuiᵒ ē sacr̄ꝫ. hec
oia colligūt̄ ex sn̄ia magr̄i. His sic nōtis vt i
telligat̄ q̄uo sacr̄a signa sint. vnā mō distictōeꝫ
signoꝝ magis gnālē subiūgamᵒ. ꝛ h̄ mag̃ ad
ꝑdicationē ꝑtīet. Dicamᵒ gᵒ sic. Signa aliq̄
dicūt̄ miraculosa. aliq̄ tiorosa: aliq̄ vitiosa. ali
qua gl̄iosa. Sigᵃ miraculosa sūt alique res q̄
ꝓꝑe ꝯ nām fiūt: vt tpe moisi ad pharaonem.
exo. iiij. c. Virgaꝫ qᵒꝫ hāc sūe i mānu tua in q̄
facturᵒ es sigᵃ. Itē ꝛ tpe xp̄i ꝛ discipuloꝝ mi
racula dcā sūt sigᵃ. Jo. 3. Nēo pōt hec sigᵃ fa
cere que tu facis: nisi fuēit deᵒ cū eo: ait Nico
demᵒ ad iesū. Et Mar. vl. Sigᵃ āt eos q cre
diderit h̄ sequēt̄: i noie meo demōia eiicient.
ꝛc̄. Sig̃ tiorosa sūt sig̃ iudicij extrēi: de qbᵒ di
ximᵒ feria ꝭa ꝥᵉ dn̄ice. lu. 21. Erūt sig̃ in sole ꝛ
lūa ꝛ stellis ꝛc̄. Et gen̄. 9. Hᵒ ē sigᵐ federis
qd̄ do iter me ꝛ vos. Arcū meū ponā i nubi/
bᵒ celi: ꝛ erit sigᵐ federis iter me ꝛ terrā. De
arcu hoc diuēse sūt opiones. qdā ad l̄rām di/
cūt arcū refulgētie solaris i nubibᵒ gnātū: de/
disse deū ꝓ sigᵒ diluuij vēturi. Aiūt. n. ꝙ an̄
diluuiū nō fuerūt nubes nec pluuie. ꝛ ꝑ ꝯn̄s
nec talis arcᵒ. Q̄ncūq̄ꝫ āt arcᵒ appꝫ sigᵐ est n̄
magne sꝫ ꝑue irroꝛatiōis: qꝛ arcᵒ iste nō gnāt̄
i nube: nisi qn̄ ex ea emanat subtile ꝛ ꝑuū stil/
licidiū: qd̄ fieri nō pōt qn̄ totᵒ aer ē nubibᵒ dē
sis ꝛ pluuijs magnis optᵒ. Et dicūt et̄ ꝙ arcᵒ
h̄ sigᵐ ē nō cito vēturi iudicij ꝑ vl̄cꝫ ꝯflagītio
nē igniū fiēdi. Qꝛ dispō oium ignitaꝝ imp̄s
sionū ꝛ mā ē exaltatio cal̄a ꝛ sicca: cuiᵒ opposi
tū arcᵒ iste dsigt̄: qꝛ nō fit i nube sicca: nec i tpe
sicco: sꝫ i nube aqᵒsa: ꝛ in tpe aliq̄ꝫtulū pluuio
so. Sꝫ lꝫ ista appeāt phice bn̄ dcā: arguo tam̄
ꝯ eos sic. Nō eni certū nec ꝟisl̄e ē ꝙ ante di
luuiū nō fuerūt nubes nec pluuia: nec talis ar
cus. Nunqd terra ꝓmissiōis: ꝛ multe alie tūc

pluuia indigebāt irrigari: ⁊ fecūdari: ⁊ cōtra
nimiū plurimūqꝫ estū refrigerari. Nunqd ēt
ꝑ calorē solis tūc vapores de terra ⁊ aq̄ eleua
banť sic nunc: qđ si sic erat nubes vtiqꝫ tūc fi
ebant sic ⁊ nūc. Preterea lꝫ iste arcꝰ pluuiaꝫ
exigat tp̄a rā: nō tn̄ ꝑꝑ hoc sufficiēs sigm ē aut
argumētuꝫ ꝙ deꝰ nō deleat mūduꝫ ꝑ diluuiū
aque vel ignis: cū dei potētia vel actio n̄ depē
deat ab aeris dispōne vel nubiū: qꝛ potiꝰ talia
iudia facit ⁊ facturꝰ ē tp̄e dubio ⁊ icerto. Nec
obstat ꝙ deꝰ illū arcuꝫ Noe i sigm federis de
derit: qm̄ tale sigm potiꝰ ē nāle q̄ꝫ spālis grē:
siue alicuiꝰ pacti. Pōit āt illū deꝰ ꝓ sig° quo
dā spālis federis sui ad noe: ⁊ stirpē eiꝰ. dico
g° saluo sēper iudi° melior: ꝙ ex siltitudie ar
cus aeris tēperiē nālr exigētis voluit clā for/
male ⁊ ꝑncipale exēplar ⁊ sigm iuiolabilis fir
mitatis federis sui ad genꝰ hūanuꝫ saltē q°ad
electos significarī. Et hec firmitas ex. iiij. or/
tuꝫ sumit. Fūdamītalr ab imēsa dei pietate ad
genꝰ hūanuꝫ. 2° ex ifallibili ỽitate suaꝝ pro
missionū tā scriptaꝝ q̄ꝫ īspirataꝝ: ⁊ voce pro/
mulgataꝝ. 3° ex imēsa charitate xp̄i i passiōe
oñdēda. 4° ex magna charitate scōꝝ patrū: ⁊
electoꝝ: q°s merito xp̄i saluari cernebat ipse
deꝰ. vñ lꝫ deꝰ a nullo obiecto cālit moueať ni
bilominꝰ i supdcārū reꝝ visiōe quā habuit nō
de nouo: sꝫ ab eterno recordatꝰ ē federis: qđ
ex mera grā cuꝫ elcis pepigit. ⁊ sic cū vēit ple
nitudo tp̄is: visꝰ ē arcꝰ. s. cuꝫ diuitas ad infi/
ma nr̄a arcualiter. i. hūanādo descēdit: ⁊ bra
chia i moduꝫ arcꝰ in cruce extēdit: vnā manū
iustis: aliā pc̄torībꝰ porrigēs: q̄re ⁊c̄. Aliqua
signa dicunť vitiosa. Mat. vij. c. A fructibꝰ
eoꝝ ꝯgnoscetis eos: qꝛ nō pōt arbor mala fru
ctus bonos facē. Aliq̄ sig̃ sūt glosa: Apoc̄. 12
Sigm magnuꝫ apparuit i celo: mulier amicta
sole ⁊ luna sub pedibꝰ eiꝰ ⁊c̄. ⁊ expōiť de ỽgi
ne gloriosa: vt alias oñdeť: q̄re ⁊c̄. Et h̄ suffi
ciāt ꝓ ista ỽitate. Q̄tuꝫ ad tertiaꝫ ỽi. dico
ꝙ quāuis i sequētibꝰ drām sacroꝝ noue ⁊ ve/
teris legis cōcludamus. hec tamē: vt pōit ma
gister vbi s̄: potissima ē: qꝛ sacra ātique legis
figura erāt sacroꝝ noue legis. Propterea dic̄
magr̄ ꝙ sacr̄ i noue legis significāt ⁊ scificāt.
vetā āt significāt tm̄. Sꝫ de h° ifra. q̄re ⁊c̄.

De drā sacrorum — Conclusio secunda.

Ecipe secundā cōclusionē vꝫ. Ex q°
a sacra ātique legis signa erāt clarū est
ꝙ nō paruꝫ differebāt: vbi tres ing/
ramꝰ ỽitates. vꝫ. Prīa ỽitas ē ista. Qua
re sacra ordiata sūt: vt ꝑ sſibilia fierēt. Se
cūda ỽi. ē. Quid sacra ex sua rōne significēt
⁊ repr̄esentēt. Tertia ỽi. ē. Q̄uo sacra a se
inuicē differāt. Q̄tuꝫ ad pmā dico ꝙ ideo
sacra sub rebꝰ sſibilibꝰ danť: vt ꝑ sſibilia i di
uinoꝝ cognitionē vēiremꝰ. Rōnales eni su
mus. ⁊ iō s̄m moduꝫ intelligēdi rōnis itelligē
debemꝰ. modꝰ āt intelligēdi cōsequtur moduꝫ
eēndi. modꝰ āt nr̄ eēndi quo ad aiaꝫ ē vt sit iū
cta cuꝫ re sſibili. s. cuꝫ corꝑe: qđ ē sſibile: qꝛ ē
actꝰ eiꝰ vt dr̄. ij. de aia. iō modꝰ intelligēdi nr̄
dꝫ eē ꝑ rē sſibilē. ⁊ hoc oñdit ph̄s nr̄. 3. đ aia
Necesse ē itelligētē fantasmata speculari. ⁊ i
li. đ sſu ⁊ sen. Nihil igt ē i itellectu qn ꝑus fu
erit i sſu. Quare g° oꝫ ꝑ sſibilia ad isſibiliuꝫ
ꝯgnitionē deueīr. Jn Jsido. de sū. bo. Qui
busdā igt gdibꝰ itelligētie ꝓgrediť hō ad itel
ligēdū deuꝫ creatorē: qđ ⁊ Pau. nr̄ ꝯfirmať
ad Ro. i. Jnuisibilia igr dei ꝑ ea que fcā sūt
itellcā ꝯspiciunť: qđ vt faciliꝰ fiēt: sacra ordia
ta st: vt ꝑ sſibia fiēnt. Et iō s̄ꝫ diuēsa sſibilia
diuēsa ē acceptio sacri. aliqñ. n. sacr̄m iportat
rē q̄i ꝯsecrātē: ⁊ sic pas° xp̄i dr̄ sacr̄m: qꝛ lauit
nos a pctis nr̄is i sāguie suo: Apoc̄ i. c. Ali
qñ dr̄ sacr̄m soluꝫ sacꝝ sigificās ⁊ nō efficiēs
⁊ h° mō sacra ātique legis dicunť sacra. signi
ficāt. n. que i xp̄o gesta st: ⁊ ēt significāt sacra
noue legis. Aliqñ. n. sacr̄m fac̄ qđ significat:
⁊ h° mō ꝓ ꝑe sacra noue legis sacra dicūť: vt
dic̄ magr̄ i. iiij. di. i. c. sigm i st. Sacr̄m. n. igt
ꝓꝑe dr̄ ꝙ ita signū est grē dei ⁊ iuisibilis grē
forā: vt ipsiꝰ imaginē gerat: ⁊ cā existat. Pri
mū moduꝫ accipiēdi sacra nō cōsiderat magr̄
i. 4. qñ de sacris loqtur: sed tm̄ s̄m ⁊ tertium
modū. Tā. n. scđs q̄ꝫ triꝰ modꝰ accipiēdi sac̄/
mēta sit ꝑ res sſibiles: qm̄ vnūqđqꝫ suā māꝫ
⁊ forāꝫ hꝫ: vt pꝫ ꝑ singula discurrē°. Et h° re
cte: vt dcm̄ ē: qm̄ ꝑ illa sſibilia i cognitioneꝫ
diuioꝝ mysterioꝝ deueīmꝰ. Nec tn̄ credas
oia sſibia posse dici sacra: q̄ꝫuis illa repn̄tēt
diuia: vtputa deū creatorē suū: vt ꝑs ait. De
lectasti me i factura manuū tuaꝝ: qm̄ de rōne
sacri ē nō tn̄ rē sacrā ⁊ diuinā repn̄tare: sꝫ rē
sacrā ⁊ sacrantē. vnde vis vocabuli sonat. sa
cramentū est sacrans mentem. Res āt sſibi/
les que nō sunt sacramenta: rem sacrā tm̄ rep
sentāt: ⁊ nō sacrantē. iō ꝓꝑe nō sunt sacra. Et
hāc distinctione fac̄ btūs tho. i. iiij. di. i. arti.
i. q. i. ad r̄nsionē scđi argumēti: q̄r ⁊c̄. Q̄tū

ad ꝭaʒ ꝟi. dico ꝙ cōis significatio sacroꝝ ē ꝙ
sint visibiles forme iuisibil' grē: vt pōit magr̄
i. iiij. ꝛ sc̄ꝫ ꝟba aug. Pōit ut ꜳt visꝰ ꝓ ꝭsibili
i cōi: qm̄ sicut res sūt visibiles: ita ꝛ verba sūt
audibilia. Cū ăt tā res q̄ʒ ꝟba sint ꝺ essentia
sacr̄i vt dcm̄ ē s̄: videt̄ ꝙ sacr̄a nō solū sint vi/
sibiles fore: sʒ ēt audibiles. Et iō dic̄ btūs tho.
ꝙ visꝰ poit̄ ꝓ sensibili in cōi. Sʒ poiꝰ dr̄ sor̄a
visibil': q̄ʒ audibilis: qꝛ visus ē ꝑfectior cūctis
alijs ꝭsibꝰ: vt dr̄ ꝑ° methaphi. ꝛ p° posterio.
q̄re ꝛc̄. Q̄rtū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ sacr̄a ātiq̄
legis sūt sacr̄a ꝭm qd. sacr̄a ăt noue legis sim/
plicit̄ ꝛ ꝓꝑe. De rōne eni ꝓꝑe sacr̄i ē quod fi
gurat ꝛ significat etiā sacē ꝛ cāre: qꝺ ꝓꝑum ē
sacroꝝ noue legis. Et ꝑꝑ h° dicit btūs Tho.
ꝙ diuisio sacr̄i i sacr̄a noue ꝛ ātique legis nō ē
sicut diuisio generis in spēs: sʒ sicut anologi i
suas ptes: vt ē diuisio sani in significās sāita
tem ꝛ hn̄s eā. Magr̄ ăt in. iiij. dis. 14. dr̄ias
pōit iter sacr̄a noue ꝛ ātique legis. P^a dr̄a
ē qꝛ noua significāt ꝛ scificāt. vetā ăt signifi/
cāt tm̄. Et ꝑꝑ h° dicimꝰ ꝙ noua efficiūt quod
significāt: vetā ăt n̄. noua aiaʒ iustificāt: vetā
ăt carnē mūdāt. 2^a dr̄a est: qꝛ noua spūalia
sūt: vetera carnalia tm̄: qꝛ ꝭm aliq°s soluʒ car
ni cōferūt: vl' qꝛ carnalr ꝭm nudā carnē itelli
gunt̄. 3^a dr̄a ē: qꝛ noua posita ꝛ instituta sūt
in libertatē vetera in onꝰ ꝛ ꝭuitutē. 4^a dr̄a
ē: qꝛ noua sūt ꝓꝑe sacr̄a: vetera ăt ꝭm qd. hec
oia pōit magister in littera: q̄re ꝛc̄. Et clarius
patebunt in cōclusione sequenti.

De effectibꝰ sacroꝝ ātiq̄ legis ꝯclō tertia.

Ecipe tertiā ꝯclonē. vʒ. Q̄uis sacr̄a ā
tiq̄ ꝛ noue leg̃ dr̄ant: cōgruū tn̄ ē: vt
vnūqꝺqʒ suū ꝓꝑuʒ effcm̄ habeat: vbi
tres ingramꝰ ꝟi. vʒ. P̄ia ꝟi. ē ista. An vsꝰ
sacroꝝ veteris legis eēt meritoriꝰ. 2^a ꝟi. ē
An sacr̄a veteris legis aiaʒ aliq̄lr purgarēt:
an corpꝰ tm̄. 3^a ē an talia sacr̄a grām cōferr̄
possent. Q̄m ad ꝑmā ꝟi. dico ꝙ de h° fuit
duplex opio. P̄ria dicit ꝙ q̄ʒtūcūqʒ in chari/
tate fierēt: tn̄ nullo° erāt meritoria. ꝛ h° ꝑꝑ a
liq̄s rōnes. P°: qꝛ nihil ē meritoriuʒ: nisi sit
deo gratū. i. cori. iʒ. Si linguis hoium loq̄r.
ꝛc̄. sed sacr̄a ātique legis nō erāt deo accepta.
g° nō erāt meritoria. ꝯn̄a nō cū maiori: ꝛ mi/
nor pʒ Ysa. i. sāguinē hircoꝝ nolui: vbi glo.
sic ait. P̄reterito vrēs tpe ondit se nūq̄ʒ sacri
ficia iudeoꝝ amasse. 2° sic. nullū opꝰ i vtile ē
meritoriū. sed sacr̄a ātiq̄ legis erāt inutilia. g°
nō erāt meritoria. ꝯn̄a nō cum maiori: minor
pʒ ꝑ dcā i alia cōclusiōe. nō eniʒ efficiebāt qꝺ
figurabāt: vt dicit ēt magr̄ in lr̄a. 2° sic: ait
eni Orige. ꝙ ea rōne q̄ libellū repudij ꝑmisit
deꝰ: ēt sacrificia fieri ꝑmisit. Sʒ notuʒ ē ꝙ li/
bellꝰ repudij fuit semꝑ malꝰ: ꝛ nūq̄ʒ meritori
us: g° sil'r talia sacr̄a. Iste rōnes sufficiāt ad
pn̄s. Et certe aia cara istiꝰ opionis videt̄ fuis/
se magr̄ sn̄iaꝝ i. iiij. di. i. Alia opio dicit: ꝙ si
fiebāt a ꝑsōis i charitate cōstitutis ꝙ vsus eoꝝ
erat meritoriꝰ. Absurdū eni ē: dicit btūs tho.
i h° passu ꝙ labores scōꝝ patrū i hmōi sacr̄is
deo accepti nō eēnt. Quidaʒ tn̄ magr̄m excu
sant dicētes ꝙ ipse intellexit ipsa opa operata
nō iustificar̄: q̄ʒtūcūqʒ i charitate ꝛ ex charita
te fierēt: q̄ʒuis ipsa opatio ex charitate fcā pos
sit eē meritoria i eo q ē i statu merēdi. Et cer
te istud pōt sustētari. Ad ꝑmuʒ g° alterius
opionis: qm̄ ꝭa a doctoribꝰ sustētat̄: rn̄deamꝰ
Et dico ꝙ grā pōt dupl'r considerari: aut ꝑ re
spectū ad opꝰ opatū. i. ad sacr̄m: aut ad opan/
tē. ꝑmo mō nō erat meritoria: qꝛ grām nō cō
ferebāt: vt videbit̄ i ttia ꝟitate. Sʒ ꝭo mō: et
h° ꝓpter charitatē q erat i opantibꝰ. Sic g°
telligamꝰ illud dcm̄. sacr̄a ātiq̄ nūq̄ʒ fuer̄t deo
igrata: idest nūq̄ʒ grām habuerūt: nec cōfere/
bāt: ꝑ quā aliqd ē deo gratū. Erāt autē grata
ꝛ accepta ꝑ accn̄s. s. ꝑꝑ charitatē ꝛ deuotionē
offerētiū. Ad ꝭʒ dico ꝙ cū deꝰ sit ꝑfectissi^m
agens: necesse ē vt res q̄s ordiat ad ꝑfectū fi/
nē i suo gn̄e ordiet. De nā ăt bōi agētis ē: vt
agat ꝑꝑ finē. Deꝰ aūt ꝑ p̄res veteris testi illa
sacr̄a istituit: g° necesse fuit vt ꝑꝑ aliquē debi
tū finē illa instituet. Ordiauit g° illa p° supb:
ꝛ duris in flagellū ꝛ onꝰ vt. s. diuis sacrificijs
onerati n̄ placeret eis ad idola declinar̄. 2^a
data sūt bōis ꝛ ꝑfectis i sig^m mysterioꝝ futu/
roꝝ. Et 3° data sūt ꝑuul' in pedagogū. ꝛ qꝛ
finis iste bonꝰ ē: sacr̄a illa fuer̄t vtilia. Inuti/
lia ăt dcā sī ꝑꝑ defectū grē quā n̄ cōferebāt.
Ad 3^m dico ꝙ Orige. loq̄t de sacrificijs illis
q̄ hēbāt aliquā rōeʒ displicētie: ex hoc. s. ꝙ i/
dol' imolabant̄: ꝛ q̄ʒtū ad h° nō hēbāt rōnem
meriti. Q̄m ad ꝭam ꝟita. dico ꝙ intentio
dei i veti lege erat hoieʒ ad tiorē ꝛ reuērentiam
dinoꝝ iducē: ꝛ a carnalibꝰ ad spūalia trahere
paulatiʒ. ꝛ vt h° cōgruēter facē posset: sacr̄a
istituit: ꝛ ad illa mistrāda mlta impe imta ap
posuit: q̄ immūditie carnis dicebant̄: vt q illas
hr̄et ad illa mistrāda nō eēt idoneꝰ. vnde iste

erāt que sacerdotib⁹ dabanť in pceptis. P°
v: sacerdotes nl'la debilitate segnes sint.i.pi
gri.nec ceci:nec claudi:nec puo vľ grādi.nec
torto naso.nec fracto pede aut manu. nec gib
bosi:nec lippi:nec albuginē hñtes i ocľo:nec
ingētē scabiē:nec ipetiginē in corpe:nec pon
derosi. Ista oia patēt Leui.21.c. Ex q° p3 ꝙ
ille imūditie carnis nō erāt aliq̄ spūales ma/
cule i aia ex carne derelicte:sed erāt q̄dā ꝓhi/
bitiōes a sacris reb⁹ ꝓhibētes. Nec tñ vaca/
bāt hec a mysterio.nā cec⁹ sacēdos ē q scriptu
rā nō intelligit. Et q° gressus doctrie vľ opis
dirigat ꝛ porrigat p segnitie3.i. p ignorātia3
nescit. Claud⁹ ē q qđ decet itelligit: s3 tñ id nō
ope īplet. Paruo naso:q ad discretiōis msu
rā idone⁹ nō ē.grādi ꝛ torto naso q furibūd⁹
ꝛ cū supbia ꝛ arrogātia:ľ imoderata discretio
ne ē. Fracto pede vel māu ē:q viā dei quam
docet ñ seqť. Gibbos⁹ est q trene cupiditatis
pōdē pmiť:ꝛ tard⁹ ad supna ē. Lipp⁹ ē:q ige
nij acuitate doctria scā pollet: s3 carnalit viuē
do obscurat. Albuginē h3 in oculo q arrogā
tia sapie vel alteri⁹ excecať. Ingētē scabiē h3
cui carnis petulātia sine cessatiōe dñať. Impe
tiginē q°3 h3 i pectore q auaritia cōtamiatur i
mēte. Pōderos⁹ ē q ꝛ si turpitudinē corpore
nō exerceat:ab hac tñ ꝯtagiōe cōtiua sine mo
deratōe grauať i mēte. Talis g° nec scā igre/
di:nec nom̄ ātistitis poterit possidē:q2 i terre
nis grauať desiderijs:tēps ē scie ꝟitatis.
Ad ꝓpositū g° redeūtes dico ꝙ sacra ātiq le/
gis solū carnē purgabāt ꝛ lauabāt. nō ā mtē
pp grē defectū: vt dictū ē:ꝛ diceť ꝟitate seq̄uē
ti. S3 tñ lotio talis figura erat purgatiōis cul/
pe fiēde p xpm ꝛ ei⁹ sacra. Multa ig̃ ceri mo
nialia tūc xpis obꝟuabanť p sacerdotes vt oñ
dereť q3ra cū nitiditate noue legis sacerdotes
ad xpi sacra mistrāda accedē deberēt: q̄re ꝛc̄.
Quātū ad tertiā ꝟitatē p° pono quādā cōe3
distictionē:quā ēt pōit btūs tho.i.iiij.di.i.ar
ti.i. q.i.ꝙ in sacris duo ꝯsiderāda sūt.s.sac/
mētū ipsū ꝛ vs⁹ sacri. Ipsū sacrm cōiter appel
lať ꝑsū op⁹ opatū. vsus āt sacri ipsa opatio.
Qñ ergo querim⁹ an sacra ātique legis grā3
cōferrēt:referēdū ē ad op⁹ opatū.i.ad sacrm
in se:ꝛ nō ad vsū.i.ad ipsā opatione3. Et tūc
dico ꝙ de hac mā sūt due opiones. Pria ait
ꝙ ex quo sacra ātique legis fiēda p xpm ꝛ eius
passionē significabāt ꝛ ex passiōe xpi sacra no
ua efficaciā ꝛ ꝟtutē hēant:nō icōueniens est
dicē ipsa sacra ātique legis idirecte ꝛ q̄si p ac/
cidēs grā3 cōferre ꝛ aia3 iustificare. vñ ñ i ꝟ
tute ꝓpa:sed nroꝝ sacroꝝ ꝛ christi passiōe sā
ctificabāt. nra āt sacra directe sāctificabant:q2
ad hoc istituta sūt: vt oñdetur cōsideratiōe se/
quēti. ꝛ iō illa ātiq̄ q̄si mediātib⁹ nris iustifica
bāt ꝛ grām cōferebant. Et ista opio fuit Hu
gonis de scō victore. Sed ista opio cōiter nō
teneť:q2 scōꝝ dcis nō cōcordat. Qm̄ si sic es/
set pua aut modica dr̄ia eēt inter sacra noue ꝛ
veteris legis:q2 ēt sacra noue legis a fide Je
su christi efficaciā hñt. Vñ dicit btūs Tho.ꝙ
meli⁹ dicūt asserētes sacra ātique legis grām
nō cōferre:sed solū ad illū dispōebāt sic baptis
mus ioānis dispōebat ad baptismū xpi. Quo
etiā itellectu dici poterāt medicie:nō q2 grām
ꝯferrēt directe vel idirecte: sed q2 dispōebāt
ad verā medicina3:ꝛ illā figurabāt. Et ad de
hoc ꝙ qñ dic̄ ꝙ sacra ātique legis nō iustifica
bāt.nec purgabāt aiam a culpa.dic hoc eē ve
rū in oib⁹:circūcisiōe excepta.qm̄ circuncisio
aiam a culpa origiali purgabat.ꝛ per ꝯñs ex
ꝯñti grām cōferebat. Nec tñ dicas baptismū
supfluū eē.qm̄ circuncisio l3 a culpa purgat ex
origiali:nō tñ liberabit a pēa.sed baptismus
vtrūq3 facit.quare ꝛc̄. Et ista sufficiāt q̄3tum
ad secundam considerationē.

De t'miatiōe ātiq̄ ꝛ noue legis ꝯsiderō 3ª.

Nunc tertio loco ātiq̄: ꝛ noue legis t'miabilitatē videam⁹. vbi tres cōclusiōes subiūgam⁹ v3.

Pª ꝯclo est ista. Sacra ꝛ legalia
cūcta ātiq̄ legis: xpi euāgelio diuulgato meri
to debuerīt eē finita ꝛ t'miata. 2ª ꝯclo est ista
L3 ātiq̄ sacra sint termiata:noua tñ sūt firm o
ra:ꝛ q°tidie p mūdū publicata. 3ª ꝯclo est
ista. L3 finis mūdi sit nob ignot⁹.tamē noua
sacra sunt tm̄ duratura q̄3tum mundus ñ erit
exterminatus.

Q. ātiq̄ sacra sūt termiata. Cōclusio pª.

Accipe pmā ꝯclōnē ꝛc̄. Vbi tres ing
ram⁹ ꝟitates.v3. Pria ꝟitas est
ista. Qñ sacra ātiq̄ legis termiata fue
rūt. 2ª ꝟitas ē. Quare nō ita sūt mutata p
cepta legis sic sūt mutata sacra. 3ª ꝟitas ē
ista. Quare legalia fuerīt t'miata. Quātū ad
pmā ꝟi.dico ꝙ sacra ātiq̄ legis ꝛ legalia qñ3
fuerīt viua:salutifera ꝛ nec̄ria qñ3 fuerīt mor/
tua s3 ñ mortifera.qñ3 mortua morifera ꝛ ve

113

nenosa. Tūc.n. viua salutifera ⁊ necc̃ria fuer̃
qñ de⁹ illa istituit: ⁊ illa duratura eē vsq̨ ad di
lectissimi filij sui passionē. S3 xp̃o crucifixo:
mortuo tādiu illa congruit durar̃ debē: q̄3 diu
xp̃i euāgeliū nō erat ꝓmulgatū: qm̃ lex añ suā
ꝓhibitionē ñ ligat: ď cōsti. c. ꝯg̊scētes: vbi di
cit sic tex. Cog̊scētes ⁊ īfra. Rē que culpa ca
ret ī dānū vocari nō cōueīt. Quotiēs ꝟo qd
nouū statuim⁹. Ita solet futuris formā īpōer̃
vt dispēdijs ⁊ dānis ꝑterita nō cōmēdet: ne
detrimētū añ ꝓhibitionē possint ignorātes in
currē: q̄ꝑ eos postmodū dignū ē vetitos susti
nere: hec ibi. Et sūt verba Grego. ī registro
Quare seq̄t q̄ꝑ āte ꝓmulgationē euāgelij lex
noua nō oēs ligabat: q̄z nō ignorātes. Et ꝑ
ꝯñs a iudeis noui cōuers̃ ad fidē poterāt ob
s̃uari. Nō tā̄q̄3 spē suā in illis ponētes: q̄i ali
cui⁹ ꝟtutis eēnt: aut q̄i sine eis grā xp̃i ñ suffi
ceret ad salutē. S3 nec āti q̄ lex mox videt̄ur re
probāda: si stati q̄si idolatria fugeretur. Erat
eni scā synagoga ducēda ad tumulū ⁊ sepeliē
da cū honore. Ex qb⁹ seq̄tur alia diuisio tp̄is
sacrox̄. s. qñ fuerūt mortua: sed ñ mortifera ⁊
h° a morte xp̃i vsq̨ ad euāgelij ꝓmulgatōem
Mortua qdē: q̄z xp̃s illa morte sua scissima i
terfecerat: q̄z moriēdo ea adimpleuerat: ita vt
diceret ī cruce pēdēs cōsumatū ē. Mortifera
āt nō erāt: q̄z ex q̄dā adhuc cōgruitate licebāt
ne. s. ita repētine tā̄q̄3 erronea reprobarētur.
Iō Paul⁹ voluit circūcidē Thimoteum: q̄a
ex mr̃e iudea genit⁹ erat. Titū āt nō: q̄z ex gē
tilib⁹ parētib⁹ erat. Nā gētilitatis ri⁹ oīo erat
illicit⁹: ⁊ a deo semꝑ ꝓhibit⁹. Rit⁹ āt leg; āti
que nō semꝑ vsq̨ ad tp̃s qď dixim⁹. Tūc autē
⁊ mortua mortifera ⁊ venēosa fuer̃t: qñ ī oēz
terrā exiuit son⁹ discipulox̄ ad Gal. v. Si cir
cūcidimini: christ⁹ nihil vobis ꝓdest. De h°
ē bon⁹ tex. 35. di. c. ab exordio vbi dr̃ sic. Ab
exordio cōditiōis hūane. i. a ꝑn° mūdi nec cā
nib⁹ vescebamur: nec dabam⁹ repudiū: nec ꝑ
putia nob̄ eripiebant̃ ī sig̃m. Et h° cursu ad di
luuiū vsq̨ ꝑuēim⁹. P⁹ diluuiū āt de datione
legis. s. mosaice: quā iplē null⁹ potuit q° ad sa
lutē eternā: carnes igeste. i. ꝯcesse ad vescēdū
sūt: ⁊ repudij cōcessa diuortia: ⁊ cultell⁹ circun
cisiōis apposit⁹. Postq̄3 āt christ⁹ vēit in fine
tēpox̄. s. antiq̄ legis reuolat: ad. A. i. extrēita
tē retraxit ad ꝑnci̇m: h° ē reduxit xp̃s ad mo
dū viuēdi sic in ꝑ° statu. ⁊ h° ē dicer̃ reuolat
ad. a. qm̃. a. ē ꝑa ꝯra nr̃a. nec r̃pudiū nob̄ dar̃
ꝑmittit̃: nec circūcidimur: nec comedim⁹ car
nes. i. suadem⁹ nō comedē dicēte ap̄lo. Bo
nū ē vinū nō bibē: ⁊ carnes nō comedē. i. ab
stinē a vio ⁊ carnib⁹: q̄z h° ē de cōsi°: ⁊ ñ de ꝑ
cepto. Nec tñ aīa credas Grãnū hūc textum
ad propositū hoc ad quod adduximus non ad
duxisse: quoniā ibi de sacramētis non tractat̃
Sed propter illud vltimū apostoli verbū ap
posuit. s. nō comedim⁹ carnes. tractat eni ibi.
Gratian⁹: q̄ꝑ potatiōibus vacare christianis
nō lic3: vt patet. c. se. vbi sic dicitur. Luxurio
sa res est vinum ⁊ cōtumeliosa ebrietas. Ois
autem qui cū his miscetur: scilicet cōsuete sapi
ens nō est: hec ibi. Et tā primum q̄3 secundū
capitulum hic allegata sunt beati Hierony
mi verba. Patet ergo quod dixim⁹: q̄ꝑ sacra
menta ātique legis vsq̨ ad christi passionem
mortua fuerūt: sed nō mortifera. S3 post euā
gelij diuulgationē tā mortua q̄3 mortifera fu
erūt. Et ista ē exposi° bti Aug. L3 Hiero.
alit̃ expōat. S3 btūs Tho. in. 4. ait: q̄ꝑ exposi
tio Aug. meliorē. Ei hoc idē dic̃ Tho. s̃a s̃e
q. iiij. Sed dices ꝯ pr̃ Ambro. Semel Pau
lus Petrū redarguit: eo q̄ꝑ ritū iudeox̄ obs̃
uabat. Dico nō iō redarguit: q̄z obs̃uabat: s
q̄z nimiā circa illā diligētiam adhibebat. vide
bat eni ex illa obs̃uatiōe gētiliū: ad quos xp̃i
fides ꝑuenerat scādalū suboriri. Et sic pōt cō
cedi petrū aliqua leui culpa peccasse. q̄re ⁊c̃.
Sic etiā rñdet btūs Tho. in. iiij. dicto argu.

Qtū ad s̃am ꝟi. ē notādū s̃3 btūm tho. ꝑa
s̃e. q. ciiij. Q̄ꝑ precepta quedā sunt moralia:
quedā cerimonialia: ⁊ quedam iudicialia.
Precepta moralia sūt illa que hñt vim obli
gādi hoiem ex dictamine rōnis quoniam rō
naturalis dictat hoc eē debitū fieri ⁊ imitari
Et dicūtur moralia: quia informāt mores q°
rum ꝑncipiū est ratio ipsa. Precepta cere
monialia sunt illa: ꝑ que homo ordinatur in
deū: siue per que deū colit: que habēt vim ex
institutione diuina. Et sunt huiusmodi pre
cepta q̄si quedā determiatōes moraliū ꝑceptox̄
Precepta iudicialia sūt ꝑ que homo ordinat̃
ad proximū: ⁊ habent vim obligādi ex institu
tione diuina vel hūana. Dico g° q̄ꝑ cum ceri
monialia ⁊ iudicialia ātique legis postq̄3 chri
stus natus ē ⁊ mortu⁹: nullius sint significa
tiua ⁊ figuratiua: nec similiter aliqd de gesti
bus eox̄: quoniā statim cessauit iudaici popu
li status eē propheticus ⁊ figuralis. ⁊ ꝑ ꝯñs

cessauerit ceremõie oẽs: τ cop̄ sacr̄a. Precepta āt mõalia cū nihil fig̃ ɔtīcrēt: ſ; tm̄ hoieſ ad bñ viuēdū ordiarēt: rõq; nāľ ad ea ꝑuāda dictet ñ fuit op⁹ ip̄a cessar̄ aut mutar̄. Etsi q̄rſ q̄r ḡ a⁽ᵃ⁾ p̄cepta supaddidit xp̄s. Dico ꝙ p̄cepta τ ɔsi⁽ᵃ⁾ xp̄i appoita ſt ñ ad oñdēdā dimutionē: ľ ipfectõeʒ dc̄op̄ p̄ceptop̄: ſ; poti⁹ ad eorū dilucidatõnē. Etsi iꝛeꝝ q̄ris: istc due legeſ ſīt diuẽſe: Dico ꝑ;.b.tho. vbi ſ̄. ꝙ due leges pñt dici diuẽſe duob⁹ modis: aut q: ordinant ad diuẽsos fies: τ sic ſt diuẽſe: q: mot⁹ diuẽsificanr̄ ꝑ; diuersos fies. alio⁰ ñ: qa ordinãt ad diuersos fies. ſ; q: vna ẽ magꝭ ꝓpiq̄ ipsi fini τ sic mot⁹ capit drãʒ ꝑ; magis pfcm̄ τ min⁹ pfectū. Mõ ad ꝓpo⁽ᵐ⁾ dico: ꝙ lex ātiq̄ τ noua ñ dicũt diuerse eo ꝙ ordinẽt ad diuẽsos fies: q: ābe ordinãt i dcū τ ꝓxi⁽ᵐ⁾. ſ; ſt diuerse ꝑm magis pfcm̄ τ min⁹ pfcm̄: q: noua lex ꝓpinqui⁹: τ ātiq̄ distāti⁹ hoieʒ ordiat i deū τ ꝓxi⁽ᵐ⁾. τ ꝑm h⁰ oẽs drn̄ᵉ ātique τ noue legis accipiũr̄. τ ꝑ ɔñs lex ātiq̄ noue legiſ pedagog⁹ ẽ. lex noua pfectõis ẽ ad gal̄.3. Lex noua viculū pfectõiſ ẽ. Et rõ ẽ: q: oia que i euãge⁰ scripta ſt: aut ſt vt dispositia ad grãʒ: aut vt ordiatia ad vsuʒ grẽ. dispositia ad grāʒ ſt docum̄ta fidei: τ que ꝑtinẽt ad cõtẽptū mūdi. ꝑ fidẽ eni τ mūdi cõtẽptū fit hõ capax grẽ dei. Ordiaria vo ad vsū grẽ sũt opa vtutū: ad q̄ scriptura noui testi excitat hoies mľtipľr: τ hortar̄. h⁰ ponit btūs tho. vt ſ̄.q.vj.q̄r τc̄. Q̃ꝫ⁽ᵐ⁾ ad 3⁽ᵐ⁾ vi. dico: ꝙ q̄ʒuis ex nunc dcis rñ⁰ pateat: tñ tres pono rõnes ꝑm.b.tho.i.4. q̄re legalia cessauerũt.

P⁽ᵃ⁾ rõ dr̄ significatõis: qm̄ lex istituta fuit ad significãdū grãm noui testi: que ꝑ Jesū xp̄m fcã ẽ: vt dic̄ apľs. Et iõ adueĩẽte xp̄o cessare debuerit: sic̄ veĩẽte corpe cessat vmbra. Et hãc rõnẽ tãgit apľs ad heb.x.c. ibi: Vmbrã hñs lex futurop̄ τc̄. 2⁽ᵃ⁾ dr̄ imꝑfectiõis qm̄ talꝭ lex grãʒ ñ cõferebat quãtã oportebat: i veri testõ dari Mã sic̄ vt⁹ nãlis rei nãli proportiõar̄: ita virt⁹ sacr̄alis sacr̄o. Vñ oportuit a sacr̄a istitui: i qb⁹ āplior grã cõferrer̄. τ hãc rõnẽ tãgit apľs ad heb.vij.c. ibi: Reproba⁰ qdẽ fit ꝑoris mãdati ꝑp ifirmitatẽ τ iutilitatẽ. 3⁽ᵃ⁾ rõ dr̄ mãuductiõis: qm̄ hũanū gen⁹ qñ data fuit ei lex: erat puulū: τ ñ adhuc i pfcã etate ɔstitutū. τ iõ debuit ꝑ aliq̄ legalia paulati a cultu idolatrie r̄trahi. ſ; cū ad pfectã peruẽit etatẽ: que fuit tpe xp̄i debuit a talib⁹ obꝑuãtijſ liberari. Et hãc rõnẽ tãgit apľs ad gal̄.3.τ.4 τ btūs Petr⁹ Act.xv. vbi oñdir̄ illa legalia i nõ iudaico pplõ data ẽẽ. τ ẽt oñdim⁹ i sup̄iorib⁹. q̄re ista sufficiãt pro ꝑma conclusiõe.

De manifestatione sacramentorum noue legis Conclusio secunda.

Ecipe ꝑaʒ ɔcľoneʒ: vʒ. Lʒ ātiq̄ sacr̄a sint tmiata. noua tñ sũt firmiora τ q⁰tidie ꝑ mūdū publicata: vbi tres ing̃ram⁹ vi. vʒ. P⁽ᵃ⁾ vi. ẽ ista. Utꝝ si hõ nõ peccasset: τ fili⁹ dei carnẽ assũpsisset: vt tenent Scotiste: xp̄s istituisset aliq̄ sacr̄a. 2⁽ᵃ⁾ vi. ẽ ista. Postq̄ʒ istituta ſt ista. 7 sacr̄a noue legiſ qd̃ ipsop̄ ẽ magis nec̃riū. 3⁽ᵃ⁾ ẽ. Qd̃ ipsorū ẽ magis dig⁽ᵐ⁾ τ nõbile. Q̃ꝫ⁽ᵐ⁾ ad ꝑmã vi. dico ꝙ de h⁰ sũt due opi. P⁽ᵃ⁾ dic̄ ꝙ sic̄ ꝑp hominis pfcãʒ felicitatẽ ɔsumãdaʒ hõ q̄ʒnis nõ peccassʒ vbū oio icãnatū ẽẽt: vt. s. hõ siue igᵉdẽr̄: siue egᵉdẽr̄ pascua iuẽiret. Jngᵉdẽri ɔtẽplatiõe diuitatꝭ: egᵉdẽri ɔtẽplatõe hũanitatꝭ vt aug. ait. Sic Jes⁹ glos⁹ ẽt si hõ ñ peccasset: aliq̄ sacr̄a ɔdissʒ: ñ ad curãdū vuln⁹: ſ; ad inuãdnicū ad gľiaʒ: nã lʒ ñ neccassʒ hõ: vt sic in statu grẽ fuissʒ: tñ ex meritis ꝓprijs: τ ipsa diuia grã ei op⁹ erat vt gľiaʒ adipiscẽ. vñ ꝑ illa sacr̄a τ ꝑsibi⁽ᵃ⁾ edoct⁹ ad bñ opãdū τ spũa⁽ᵃ⁾ ɔtẽplã⁽ᵃ⁾ iuuãer̄. τ⁽ᵃ⁾ opi. q̄ʒ isequũr̄ cõit oẽſ dic̄ ꝙ si hõ ñ peccassʒ: τ poito ꝑ possibile ꝙ de⁹ icarnat⁹ ẽẽt: nľla sacr̄a data ẽẽnt: nã sacr̄a data ſt: vt ꝑ ꝑsibi⁽ᵃ⁾ hõ i ɔgnitõeʒ spũaliū dueĩret: vt oẽſ ɔcedũt ſ; si ñ peccassʒ nľlã ɔgnitõeʒ accepissʒ a ꝑsibilib⁹: ſ; magꝭ ex iflue⁽ᵃ⁾ diui lũis: vt dic̄ b.tho.i.iiij.di.i.ar.q.4. τ ꝑ ɔñs ñ fuissʒ necessaria sacr̄a. vñ i statu inocẽ: lʒ hõ i ꝑadiso ad opandū opreret̄: h⁰ tñ ñ vt disc̄ẽt: ſ; vt qd̃ sciebat expireꝛ̄ ꝑm̄ ẽ. Sʒ si qs ꝑmã opi. tener̄ vellet appʒ ꝙ ex dcis ꝑe opi. iserr̄ ꝓpo⁽ᵐ⁾. Mã poito ꝙ a ꝑsibilib⁹ ɔgnitõem ñ accipet: tñ ex experiẽ⁽ᵃ⁾ ꝑsibi⁽ᵐ⁾ aliquã nouã ɔgnitõeʒ hr̄et: sicut dici⁹ d̃ xp̄o: ꝙ ꝓficiebat sapia apd̃ deum τ hoies. s. ꝙ simpľr sciebat: expiẽ⁽ᵃ⁾ disc̄ẽt: vnde dñs Bõa.i.3.di.xiij. glosã⁰ auc̄reʒ Amb⁰. dicẽtis xp̄ʒ ꝓfecisse ꝑ; hũanū ꝑsū: dic̄ ꝙ ꝑsus xp̄i extior: vacit ꝓfec̃ q̄ʒ⁽ᵐ⁾ ad ɔgnitõeʒ expiẽᵉ vt ꝑ h⁰ i ipso ꝓbaret̄ vitas hũane nẽ. Quaꝑ ɔcludẽ possum⁹ ꝙ sic̄ xp̄s ñ ꝓfec̃ q̄ʒtuʒ ad cognitõeʒ siplicꝭ noti⁽ᵉ⁾. tñ q: ꝑs⁹ extior ad aliqd̃ d̃ nouo ɔuẽtebar̄: ad qd̃. s. ꝑus ɔuers⁹ ñ fueãt. iõ q̄⁽ᵐ⁾ ad ɔgnitõeʒ expiẽᵉ dicer̄ ꝓfecisse. Sic τ hõ si ñ peccassʒ: lʒ ex ꝑsibilib⁹ ɔgnitiõeʒ nõ accepissʒ: simpľr ex illiſ eis plura experiẽtia di

114

dici.ſſet: ex q̄ expiētia ferūētꝰ i bonū meritori
um cū gr̄a dei ꝓfeciſſet. Tn̄ q2 dr̄ in hiſtorijs
ſcolaſticis ꝑ magr̄m. Melꝰ ē pie dubitar̄ q̄ȝ
temere diffinire ad p̄ns tibi aīa relinque hāc
difficultatē trutinādā. q̄re ꝛc. Q^{m} ad ſaȝ
ꝟitatē dico q̄ lȝ i p^{a} ꝯcluſiōe p̄nte conſiderō
nis de necitate ſcōꝝ abſolute dixerimꝰ: tn̄ q2
h̄ q̄rit̄ ꝯpādo ea iter ſe qd̄ ipſoꝝ eſt magis ne
ceſſarium r̄ndebo dupl̄r. p^{o} ſm̄ decretales.
2° ſm̄ theologos q^{o}ſdā. Quo ad p^{m} r̄ndȝ
glo. i. de trāſlactiōibꝰ. c. veniēs: vbi ſic dicit.
Quedā ſacr̄a ſunt nec̄ria: ꝛ q̄dā volūtaria. h̄
diſtictio pōit̄. i. q. i. §. ſi g^{o} ꝟſi. ſȝ nōndūȝ eſt.
Sacr̄a neceſſ tatis ſt̄ iſta. baptiſmꝰ: cōfirma^{o}
pn̄ia: vltia vnctio ꝛ corpꝰ xp̄i. Et iō dicūt̄ ne-
ceſſitatis: q2 ſine iſtis hō ſaluari n̄ pōt: ſi ex cō
tēptu obmittātur ꝛ hr̄i poſſint. Sacr̄m ꝟo
baptiſmi a q^{o}cūqȝ pōt recipi: dūmō in forā ec
cleſie cōferat̄: de ſū. tri. ꝛ fi. ca. c. i. i fi. ꝛ d̄ ꝯſe.
di. iiij. a q^{o}dā. Et pn̄ia. Et cōfiteri poſſū cui
libet ex neceſſitate iuxta ꝟbū illd̄. Confitemi
alterutꝝ pctā vr̄a. Sacr̄a ꝟo volūtates ſunt q̄
obmittē nō ē pccm̄ q̄ dicūtur ſacr̄a dignitatis
vt i. d. §. ſi g^{o}: ꝟſi. ſed nōndū ē: vt ſūt ordies
q2 a dignioribꝰ cōſcrūt̄. i. ep̄is: vl̄ q2 nō niſi di
gni ad ordies aſſumēdi ſūt. Itē mr̄imonium
ſine hmōi ſacr̄o bn̄ poſſumꝰ ſaluari. 22. q. iiij.
§. vl. ad fi. hec dcā glo. ad lr̄am. Et huic glo.
cōcordat glo. ij. de cōiugio ſuoꝝ. c. i. Et hoc
q̄ȝtū ad decretales ſm̄ iſtas duas glo. Se-
cūdū ꝟo theologos q^{o}ſdā dat̄ vna diſtictio
de ipā neceſſitate: dicētes q̄ neceſſitas q̄daȝ eſt
abſoluta. q̄dam determiata. q̄dam cōditionata
ꝛ q̄daȝ circūſtantionata. Tunc dicunt q̄ neceſ
ſitate abſoluta ſolum ſacr̄m baptiſmū eſt neceſ
ſariū: q2 ſine ipō n̄ ſaluat̄. Jo. 3. Niſi qs rena
tus fuerit ex aq̄ ꝛ ſpū ſcō ꝛc. Neceſſitate deter-
miata ſt̄ duo. ſ. pn̄ia ꝛ euchariſtia: q2 ad ea ſu-
ſcipiēda q̄libȝ fidel̄ i ānis diſcretiōis determiat̄
vt i. c. oīs de pe. ꝛ re. De necitate ꝯditiōa
ta ſic ēt ſūt duo. ſ. mr̄imo^{m} ꝛ ordo: vt ꝑ votuȝ
aut iuramn̄tū: qn̄. n. cū illis cōditōibꝰ fiūt: obli
gāt: vt pȝ i. 4. ſn̄iaꝝ i locis ſuis. De necita
te circūſtātiōata ſic ētſt̄ duo. ſ. ꝯfir̄atio ꝛ extre
ma vnctio: qm̄ ſi qs tp̄s hūit: nec necitas ipe
diuit iunctꝰ n̄ fit: i piculū aīe cedit: vt dic̄ ꝯmē
tator de regul̄ thelo: regula. cxiiij. q̄re ꝛc.
Q^{m} ad tr̄ā ꝟi. dico q̄ diuer̄ reſpectibꝰ ſacr̄a
ſe iuicē excedūt. nā reſpectu efficacie ſacr̄ȝ ba
ptiſmi oīa alia ſupat: de cōſe. di. iiij. ꝑ baptiſ
mū. nā oīa i eꝰ ꝟtute pctā dimittūt̄: de cō. di.
iiij. q. c. regnāte. Reſpcū digitat̄ ꝛ ſcitatis
euchariſtia ē p̄ſtātiꝰ ſacrȝ. de cō. di. ij. c. nihil
Reſpectu ꝟo cōferētis ꝯfirma^{o} ē p̄ſtāt or: q2
ꝯfert̄ a ſolo ep̄o: de cō. di. v. mānus q^{o}ȝ ipōniſ
Reſpectu vero ſignificatiōis mr̄imo^{m} ē p̄ſtā
tiꝰ. ſigificāt eni vnionē xp̄i ad eccl̄iaȝ ꝑ vnio
nē diuie ꝛ hūane nē: ex̄ de biga. c. debitum
Debitū igt paſtōal̄ officij: ꝛ ifr̄a: ſ ſr̄nitati tue
duximꝰ r̄ndēdū. q̄ cū duo ſint i cōiugio. vȝ ꝯ
ſſꝰ aīoꝝ: ꝛ ꝯmix^{o} corpoꝝ: q^{o}ꝝ alteꝝ ſigific̄
charitatē que cōſiſtit i ſpū int̄ deū ꝛ iuſtā aīaȝ:
ad qd̄ ꝑtiet illd̄ qd̄ dic̄ apl̄s. Qui adhēt deo:
vnꝰ ē ſpūſ cū eo. Reliquū vero deſig̃t ꝯformi
tatē que ꝯſiſtit i carne iter xp̄ȝ ꝛ eccl̄iaȝ. ad qd̄
ꝑtiet illd̄ qd̄ euāgl̄a teſtat̄. Verbū caro fcm̄ ē
ꝛ hītauit i nob. ꝓfecto cōiugiū illd̄ qd̄ n̄ ē i cō
mixtiōe corpoꝝ ꝯſumatū n̄ ꝑtiet ad illd̄ ꝯiugi
um deſig̃ndū: qd̄ it xp̄ȝ ꝛ eccl̄iaȝ ꝑ icarnatiōs
myſteriū ē ꝯctū. Juxta qd̄ Pau. exponēs il
lud qd̄ dixerat ꝓthoplauſtꝰ: h^{o} nūc os ē ex oſſi
bꝰ meis: caro de carne mea. ꝛ pp̄ h^{o} reliquet
hō pr̄ēȝ et mr̄ēȝ ꝛ adhēbit vxori ſue: ꝛ erīt duo
i carne vna. Stati ſubiūgit. H^{o} āt dico ma-
gnū ſacr̄m i xp̄ō ꝛ eccl̄ia ꝛc. ibi. Et ſūt verba
Inno. iiij. Et glo. expōit qd ſit ꝓthoplauſtꝰ:
ideſt adā p^{o} plaſmatꝰ. Et iteꝝ gl. ſup verbo
ſacri: qd̄ pōit̄ pꝰ illa verba que adduximꝰ: q2
totū capl̄m n̄ poſuimꝰ. pōit bonā doctrinā ſic
dicēſ. Triplex ſacr̄m deſig̃t i mr̄imōio carna
li copula ꝯſumato. Primū ē vnio fidelis aīe
ad deū ꝑ dilectionē ꝛ charitatē. ꝛ h^{o} deſig̃t ꝑ
ꝯiūctionē aīaꝝ i ipſa p^{a} deſpōſatiōe: cū alter
ꝑ mutuū cōſſū ꝯſtī i alteꝝ. d̄ h^{o} ſacr̄o ſit mē
tio ibi. Alteꝝ ſignificat charitatē ꝛc. Secū
dū ē hūane nē ad deū: que fcā ē i vtero virgi
nali ꝑ icarnatōēȝ verbi dei. ꝛ h^{o} deſig̃t ꝑ car
nalē cōiūctionē viri ꝛ vxoris. ꝛ de hoc ſit ibi
mētio. Reliquū deſignat cōformitatē que cō
ſiſtit in carne inter chriſtū ꝛ ſanctam eccleſiaȝ
Primū eſt vnio voluntatis. Secūdū ē nē ꝯ
formitas: vt. 26. di. acutiꝰ: ꝛ de cō. di. ij. i xp̄o
vbi hēs de ꝯformitate nāe diuie ꝛ hūane. Et
nō intelligas q̄ iſte actus corpal̄ d̄ſignet hoc
ſacramētū: ſed ꝓpter actū conſumatuȝ ſacram
tū ſignificat̄. Tertiū ſacramētū ē vnitas eccle
ſie ex omibus generibus collecta: ꝛ vni viro
chriſto ſubiecta hoc ſacramentū ſignificatur ꝑ
illū cōiugatū q vnicū tm̄ mr̄imo^{m} ſuauit. Sȝ
vbi 2^{m} mr̄imo^{m} ꝯhitur. i. q bigamꝰ fie. hoc

10

sacr̄m tertiū nō h̄z locū: q₂ recedit ab illa vnita
te q̄ p̄mo significabat̄ p̱ vnicū mr̄imoniū: q₂ i
h̄o mr̄imonio diuisit carnē₃ suā in plures: vn̄
vnitatē significare nō pōt ₇c̄. Multa alia dic̄
h̄ glo. de h̄ tertio mr̄imonio. ₇ h̄ solū vt ondē
ret itētionē text⁹. s. bigamū nō cēt ordinādū.
Et in fine ɔcludit q̄ l₃ vnigam⁹ possit ordiari
tn̄ q̄ nūq₃ vxorē h̄uit libenti⁹ ꝓmouet̄: q₂ ab
vnitate nō recessit: sed in vnitate p̱mansit. hec
glo. Et sic patet ista veritas.

De duratōe sacroꝝ noue leg̃. Cōcl'o 3ª.

Ecipe tertiā ɔclōnē v₃. L₃ finis mū
a di sit nobis ignot⁹: noua tn̄ sacr̄a sūt
tn̄ duratura q̄₃tū mūdus nō erit exter
minat⁹: vbi tres ingram⁹ v̄itates v₃. P̄ria
v̄i. ē ista: an sacr̄a noue legis sint aliq̄ mō cāe
vt i aīa dīna gr̄a gnēt̄. 2ª v̄i. ē vn̄ sacr̄a noue
legis tātā v̄tutē ₇ efficaciā h̄eant. 3ª v̄i. ē ista
quātū durabūt sacr̄a ista. Quātū ad p̄mam
v̄i. dico s̄m btm̄ Tho. i. 4. di. j. q̄ cē cām gr̄e
pōt itelligi duob⁹ modis: aut vt p̄ncipale agēs
aut vt instr̄m. Sacr̄a sūt cā gr̄e: nō vt p̄ncipa
le agēs: q₂ gr̄a₃ ₇ gl'ia₃ dabit dn̄s. s₃ sūt sic in/
str̄a sic dicim⁹ q̄ vas aq̄ plenū ē cā purgatōis
sordiū qn̄ man⁹ lauant̄. Nec tn̄ vtit̄ de⁹ sacr̄is
in gr̄a₃ ɔferēdā ₇ aīa₃ iustificādā tāq̄₃ idigeat
medio: s₃ h̄ est ex p̱te nr̄a tāq̄₃ ɔgruentior mo
dus nobis vt dixim⁹. s̄. Ex q̄ seqtur q̄ sacr̄a
duos effect⁹ h̄nt. vnū inquātū sūt entia q̄dā nā
lia vt aq̄ corp⁹ abluit. Aliū inquātū₃ sūt instr̄a
dīne gr̄e. i. qb⁹ de⁹ vtit̄ tanq̄₃ ɔgruētissimis i
strumētis nobis ad infūdēdā dīnā gr̄a₃ i aīa
nr̄a ₇ illā iustificādā. Nō tn̄ dic̄ b. ūs Tho. q̄
sacr̄a noue legis nec instr̄alit̄ ɔcurrunt: vt cāe
efficiētes: sed solū vt disponētia q̄dā. Et h̄ in
nuere v̄r mgr̄ in lr̄a cū ait. hō nō q̄rit salute₃ a
sacr̄i ₇ q̄si ab eis: s₃ p̱ illa a deo: qd̄ exponēs p̄
dict⁹ doctor sic ait. Ista p̄positio a denotat p̄n
cipale agēs qd̄ ē ipse de⁹. s₃ hec p̄positio p̱ cā₃
denotat instr̄alē: nō. s. q̄ efficiāt aliq̄ mō gr̄a₃
sed sūt ei⁹ optime dispōnes. Posset tn̄ sine er
rore dici q̄ l₃ sacr̄a nō sint cāe gr̄e vt sic: tn̄ sūt
cāe gr̄e: vt ipsa gr̄a insit. s. in aīa. Et hec suffi
ciāt q̄uātū ad p̄mā v̄itatē. Quātū ad scd̄a₃
v̄i. dico s̄m btm̄ Tho. vbi. s̄. q̄ efficacia sac̄/
mētoꝝ a trib⁹ ortū capit v₃ ex istitutōe dīna ex
passiōe xp̄i: ₇ fide eccl'e. P̄rio inquā ex di
uina institutione tanq̄₃ ex p̄ncipali cā agente.
Ois. n. tā p̄hoꝝ q̄₃ theologoꝝ schola clamat:
q̄ ois cā s̄a agit in v̄tute p̄me cāe: ₇ q̄ pl⁹ in/
fluit i effectū p̄ma q̄₃ s̄a: vt p₃ ex p̄ma ꝓpōne
d̄ causis. Qd̄ ₇ xp̄s ꝓp̄o v̄bo declarat. Jo. j.
Sine me inqt nihil potestis facē. ₇ btūs Ja/
cob⁹ i sua ep̄l'a canonica ait. O ē datū optimū
₇ oē donū p̱fectū ₇c̄. Quare sat̃ p₃ q̄ si sacr̄a
vim ₇ efficaciā h̄nt: h̄ a p̄ma cā q̄ ē ipse de⁹ tol
lūt. 2° efficaciā h̄nt a passiōe dulcissimi iesu
xp̄i. h̄ p₃ p̱ glo. ad Ro. v. c. sup̱ illo v̄bo. silti/
tudinē p̄uaricatōis ade. vbi sic ait. Ex latē xp̄i
ꝓfluxerūt sacr̄a: p̱ q̄ saluata ē eccl'ia. h̄ āt factū
fuit in passiōe: ḡ ex passiōe efficaciā h̄nt. Et p̄t
fieri rō tal'. sacr̄a sūt q̄dā medicine ɔ̄ p̱ctā: s₃ p̱
xp̄i passionem p̱ctā sūt ablata. Apoc̄. j. Lauit
nos a p̱ctis nr̄is i sāguine suo. Et ad Ro. v.
Mortu⁹ ē ꝓpt̄ delicta nr̄a. q̄re ₇c̄. 3° effica/
ciā h̄nt a fide eccl'ie sic̄ ex q̄dā ɔtinuāte instr̄m
cū p̄ncipali agēte: qm̄ p̱ fidē eccl'ie ad p̄ncipa/
lē cām q̄ ē ipse de⁹ ɔtinuant̄ sacr̄a: p̱ q̄ hoīs ad
ad dīnā gr̄am disponūt̄: ₇ oēs illa sacr̄a susci/
piēdo gr̄am illā suscipiūt: nisi sit defect⁹ ex p̱te
suscipiēt̃: q̄re ₇c̄. S₃ p̄r Ambro. valde mihi
ābiguū ē q̄ sacr̄a ex passiōe xp̄i efficaciā h̄eant
P̄rio q₂ xp̄s inquantū₃ hō nō dat sp̄m nec
gr̄am cāt: vt clare oñdit̄: p̄ sniaꝝ. di. 14. Sed
passio ɔuenit xp̄o s̄m q̄ hō: vt p₃: ḡ nō pōt da
re ex passiōe sp̄m neq₃ gr̄a₃ ipsis sacr̄is. 2° sic
sacr̄a dn̄t h̄re efficaciā ab eo p̱ qd̄ iustificati su/
m⁹. s₃ iustificati sum⁹ p̱ xp̄i resurrectōe₃: ḡ ma
gis efficaciā h̄re debuerūt a xp̄i passiōe. Et cō
firmat̄: q₂ sacr̄a h̄nt efficaciā a fide vt tu ipse di
cis: ḡ nō a passiōe. p₃ ɔn̄a. q₂ fides nō respicit
tn̄ passionē. Bn̄ aīa arguis: s₃ breuit̄ tibi rn̄
deo. Et dico ad p̄mū q̄ xp̄s iquātū hō ē cā me
ritoria nr̄e iustificatōis. Meruit. n. p̱ passio/
nē suā iustificatōe₃ aīe nr̄e: vt p₃ i. 4. sniarū.
di. 18. S₃ inquātū de⁹ ē cā ifluēs gr̄a₃ ₇ illā ef
ficiēs. vēꝝ ḡ ē q̄ xp̄s inq̄₃tū hō nō cāt gr̄a₃: si
cut p̄ncipale agēs effic ēs: s₃ sic̄ p̄ncipale agēs
meritoriū: q₂. s. meruit suo p̱ciosissimo sāguie
sacr̄ā h̄rent hāc v̄tutē: vt ad gr̄a₃ quā cāt ipse
inquātū de⁹ disponerēt. Ad secūdū dico q̄
resurrectio ē cā iustificatōis tāq̄₃ ad t̄minū ad
quē: ₇ passio tanq̄₃ t̄min⁹ a q̄. mō sacr̄a respi/
ciūt t̄minū a q̄: ₇ iō direct⁹ respiciūt passione₃
q̄ ad p̱cti delectionē q̄si satisfactio ordiat̄. Ad
t̄tiū dico q̄ fides dat efficaciā sacr̄is: sic̄ q̄dā cō
tinuatiuū p̄ncipali agēti qd̄ ē ipse de⁹. Et iō fi
des passiōis a q̄ imediate ₇ directe sacr̄a effica
ciā h̄nt: eisdē sacr̄is efficaciā largit̄: quare ₇c̄.
Ista ē snia bti Tho. vt. s̄. q̄re ₇c̄. Qn̄tū ad t̄tiā

115

ỽitatē dico ꝙ sacr̄a noue legis vſqꝫ ad finem̄
mūdi duratura sūt. audi xp̄m Math.24. Ce
lū ⁊ t̄ra trāsibūt ỽba āt mea nō ꝑteribūt. ỽba
aūt xp̄i sūt i sacr̄is: vt pꝫ: ğ ⁊c̄. Et ibidem ait.
Amē dico vobis non ꝑteribit gnātio h̄ donec
oīa fiāt. Et ꝑ hāc gnātionē Criso. gnātōnē fi
deliū exponit. Nō tn̄ h̄ ꝙ btūs Tho. ꝑ̄ᵃ ſc.q.
dr̄ ꝑdcā ỽba. Celū. ſ. ⁊ t̄ra trāsibūt dupl̄r ex
pōit. Uno mō q̄ztū ad variationē statꝰ. Alio
mō q̄ztū ad variationē ip̄ꝰ modi viuēdi. Q̄
tū ad variationē statꝰ mūdꝰ i fine scl̄i nō erit:
qꝛ i fine scl̄i nullꝰ aliꝰ statꝰ succedet statui fidi fi
ne legis noue. ⁊ rō: qm̄ nullꝰ ē status ꝑfectioꝛ
statu noue legis. Cū nihil possit eē ꝓpinquiꝰ
vltimo fini q̄z illud qḋ i finē vltimū imediate
itroducit. h̄ aūt lex xp̄i ē. ad Heb.x. Hn̄tes
itaqꝫ fr̄es fiduciā in introitu scōꝝ i sāguie xp̄i
quā initiauit nobis viā nouā: qꝛ. ſ. nullꝰ ascē-
dit añ eū. Michee.2. Ascēdit iter pādēs ante
eos. ⁊ seqr̄. Paulꝰ ꝑ viā nouā ⁊ viuētē. i. nō
deficiētē: ſꝫ ꝑmanētē: qꝛ de cetero ñ claudeṙ.
Apoc̄.5. Aperit ⁊ nemo claudit. Luc̄.22. ait
dn̄s petro. Ego ꝓ te rogaui Petre vt ñ defici
at fides tua. Et ſm̄ hūc sēsū itelligiṙ ꝙ lex xp̄i
duratura ē i eṫnū. Alioᵒ pōt itelligi mūdū va
riari ſm̄ variationē modi viuendi: vt. ſ. ꝙ ho
die meliꝰ: cras ꝑfectiꝰ hoīes viuāt: ⁊ h̄ mō q̊ti
die mutaṙ hūanꝰ nāc statꝰ cū q̊tidie hoīes ipfe
etiꝰ se habeāt ad dei obſuāda mādata ꝓuer.
x.c. Uia petōꝝ tenebrosa. nesciunt miseri vbi
corruāt. q̄re ⁊c̄. Tu clemētissime iesu xp̄e q h̄
ordinasti sacr̄a ⁊ tua scissima passiōe corrobo-
rasti illūīna corda nr̄a vt tua valeamꝰ iplere ꝑ
cepta: h̄ ꝑ grām: ⁊ in futuro ꝑ gl̄iaꝫ. Amē.

Sabbato ꝑme dn̄ice q̄dragesime de ỽgine
gl̄iosa ſmo in ordine vndecimus.

b Hic est filius meus
dilectꝰ i q̊ mihi bn̄ ꝯplacui. Ma
th.17. Uerba h̄ aīa mea i trāsfi-
guratōe clemētissimi filij altissi-
mi dei pr̄is dc̄a sūt. Nec h̄ pr̄is eṫni ỽba itel
ligēda sūt de gnātōe tꝑali: ſꝫ eṫnali. de q̄ Io. ꝑ̊
In ꝑnᵒ inq̄t erat ỽbū: ⁊ ỽbū erat apud deū.
Nā cū nihil fit apud seipm subtili mysterio pa
tris ⁊ filij ꝑsonalē distictionē ondit cū ait: ⁊ ỽ
bū erat apud deū. Sꝫ cū hūanādo filiꝰ ēt fit fa
ctꝰ gl̄ose ỽgis ſm̄ carnē Io. j. ỽbū caro fcm̄
ē. poterit ⁊ eadē mr̄ gl̄osa ỽgo dicē: aīa fideł
atēde: qm̄ h̄ ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ i q̊ mihi bn̄ ꝯpla

cui. In qbꝰ sacratissimis ỽbis tres de gl̄iosa
ỽgine faciamꝰ ꝯsideratōes vꝫ. Gl̄iose ỽgis
singularē ⁊ nobilē mr̄nitatē. Gl̄ose mr̄nita-
tis ardētē amabilitatē. Gl̄ose mr̄nitatis ex-
cellentem qualitatem.

De singl̄ari mr̄nitate ỽgis gl̄ose ꝯsideᵒ ꝑᵃ.

Loriose ỽgis ꝑ singularē ⁊ nobilem
g mr̄nitatē videamꝰ. vbi tres more so
lito ꝯclōes faciamꝰ vꝫ. Pria ꝯᵒ ē ista
virgo maria ꝑciosissima nō solū fuit mr̄ hoīs
xp̄i: ſꝫ etiā mr̄ gl̄osissimi dei. Scd̄a ꝯᵒ est ista
Q̄uis ỽe ⁊ real̄r filiꝰ dei hō natꝰ de ỽgine fu
erit tn̄ illa scā ỽgitas ex tāta ⁊ tali fecūditate ñ
fuit aliq̊ mō ꝯtamiata. Tertia ꝯclō ē ista. Nō
solū ỽgo gl̄osa nō fuit ex fecūditate in sua pu-
ritate carnis ꝯtaminata: sed nec ante: nec post
fuit aliq̊ mō quātula macula polluta.

Q̄ ỽgo gl̄osa ỽe fuit mr̄ dei ꝯclō ꝑma.

Ecipe ꝑmā ꝯclonē ⁊c̄. vbi tres ingre
a mꝰ ỽitates vꝫ. Pria ỽitas est ista.
An possit aliq̊ mō ꝓbari ỽginē gl̄osā
fuisse ỽe mr̄ēꝫ dei: ⁊ nō denoiatiue tm̄. 2ᵃ ỽi
tas ē ista. Qui sūt illi h̄ētici q negāt gl̄osā ỽgi
nē eē mr̄ēꝫ dei. 3ᵃ ỽitas ē quō ỽgo gl̄osa scā
ē mr̄ dei. Q̄tū ad ꝑmaꝫ ỽitatem dico ꝙ de
hac mā pulchra dicemꝰ sabbato dn̄ice sequētꝭ
tn̄ quantū ad pn̄s spectat: dico ꝙ ꝑdc̄a veritas
pōt ꝓbari auc̄tibꝰ ⁊ rōne. Auc̄tibꝰ arguiṙ sic:
Audi ꝑ̊ Aug. i vigilia ep̄hie. Qui natꝰ inq̄t ē
sine mr̄e i cel̄: hodie natꝰ est sine pr̄e in terris.
O ꝓdigia o miracula pr̄es carissimi nāe iura
mutanṫ. In hoīe deꝰ nasciṫ: ỽgo mr̄ fc̄a: ſꝫ i-
corrupta. Uirgo hn̄s filiū: nesciēs viꝝ: semꝑ
clausa: ſꝫ nō sꝑ ifecūda. hec ille ⁊c̄. 2ᵒ audi ori
genē in omel̄. natitatꝭ dn̄i. Mat inq̄t intacta
mr̄ imaculata: mr̄ eiꝰ. Cuiꝰ eiꝰ. mr̄ dei vnige
niti dn̄i ⁊ regni oīuꝫ plasmatoris: ⁊ creatoris
cūctoꝝ. Illꝰ q i cel̄ est sine mr̄e: ⁊ i t̄ris ē sine
pr̄e. Ipsꝰ q in cel̄ ſm̄ diuinitatē: i sinu ē pr̄is
⁊ in t̄ris ſm̄ corꝑis susceptōem: i sinu ē mr̄is
O magne admiratōis gr̄a: o ienarrabil̄ sua-
uitas o ineffabile magnūqꝫ sacr̄m. Ipsa ea-
dēqꝫ ỽgo: ip̄a eadēqꝫ mr̄: ip̄a ⁊ genitrix: ipsa
eiꝰ ancilla: plasmatio eiꝰ. i. creatura eiꝰ: ip̄aqꝫ
genuit: qs inq̄ꝫ ista audiuit: qs vidit talia. qs
h̄ excogitaṙ potuit vt mr̄ ỽgo eēt ⁊ itacta gnā
ret: q̊ ⁊ ỽgo ꝑmāsit ⁊ genuit. h̄ ille. 3ᵒ audi
Damas. li.3.c.12. Theototon inq̄t. i. dei geni
tricē ꝑncipal̄r ⁊ ỽe scāꝫ mariā ꝑdicamꝰ ỽgi-
nē. sic̄. n. verꝰ deꝰ ē q ex ip̄a natꝰ ē: ita ỽe theo

totos.i.dei genitrix est q̃ verꝫ deū ex ip̃a icar/
natū genuit. h ille. Hāc sniam ꝑoptime dilu/
cidāt dn̄s Bona.sup.3.sniaꝝ di.4.ꝛ Cirill⁹
doctor ille grec⁹ marim⁹: vt videbiꝶ ifra. 2°
h v̄itas ꝓbaꝶ rōe. Arguo.n.sic: Actiōes sūt
suppositoꝝ ex ꝓo de aia. ſ3 hois xp̄i ꝛ xp̄i dei ē
vnicū suppositū3: siue vnica ꝑsona.s.diuīa: g̊
oꝑatio istaꝛ act⁹ gn̄atiōis erit ꝑsone diuie: ꝛ ꝑ
ↄn̄s v̄go genuit ꝑsonā v̄bi: ꝛ ꝑsona v̄bi est
de⁹: g̊ genuit deū: g̊ ē mr̄ dei. ↄn̄a nō cū maio
ri: q2 ē ꝓpō. Aristo.2.de aia. minor p3 ex cōi
snia theologoꝝ dicētiū i xp̄o vnā ꝑsonā cē du
as nās suppositāte.s.nā3 diuīā ꝛ hūanā: vt p3
3.sniaꝝ.di.5.q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ꝯa3 v̄i. dico
ꝙ ipiꝭssim⁹ hētic⁹ verā dei mr̄nitatē i v̄gine
negās est Eluidi⁹ heretic⁹: q suis qbusdā rō/
nib⁹ sophisticis ꝛ erroneis nitiꝶ ꝓbare ꝑfidū
mentis sue venenū ꝛ iniquū ꝓpositū. Arguit
ei sic. Pr̄ ē q de sub̄a sua genuit sibi silē3 i sp̄ē
sil'r dicaꝶ de mr̄e: sed fili⁹ dei nūq̄3 accepit sub
stātiā diuīā a v̄gine: ſ3 ab etno pr̄e: g̊ v̄go nō
pōt dici mr̄ dei: sed solūmō hoīs q2 hoīem a
v̄gine accepit. ↄn̄a nō. ꝛ maior ē de cōi snia
phoꝝ: ꝛ colligiꝶ ab Aristo.2.de aia. Nālissi/
mū.n.opeꝝ viuētiū qcūq3 nō sūt orbata: neq3
gn̄ationē spōtaneā hn̄tia: ē gn̄āre sibi alteru3
q̄le ipsū ē: vt hō hoīe3: ꝛ plāta plātā. minor eti
am ē clara: g̊ ꝛc̄. Itē arguo sic: mr̄ ē ꝑncipiu3
filij: mr̄ nō ē ꝑncipiū dei: g̊ nō est mr̄ dei: ↄn̄a
nō cū maiori: ꝛ minor p3 Jo.ꝑ̊. In p̄n° erat
verbū.i.ab etno.q̄re ꝛc̄. Itē mr̄ ē ꝑor filio v̄
go nō ē ꝑor deo: g̊ v̄go nō ē mr̄ dei. alias rō/
nes relinq̄mus. O dulcissima mr̄ dei adiuua
credulitatē nr̄a3 porrige lumen vt te verā dei
mr̄e3 ōn̄dā. Ne timeas inq̄t fili mi: ego tecu3
sū ꝛ tecū laboro. lege Cirillū doctorē meū quē
sup̄i⁹ noīasti: h tibi oia me iuuāt ne pādet. In
q̄t.n.sic: mr̄es ꝑrenoꝝ filioꝝ mīstrāt paulati3
carnē ꝑficiēda sp̄ē hūana: imittit āt aialē sp̄m
de⁹.ſ3 l3 ille sint ꝑrenoꝝ corporum mr̄es: attn̄
ꝑiētes: totū aial: ꝛ nō ꝑtē ꝑepisse dicunꝶ. Ta
le te aliq̄d gestū ꝑcipim⁹ i gn̄atiōe Emanuel.
Natū.n.ē ex dei sub̄a dei v̄bū: q2 v̄o carne3
assūpsit ꝓpriā eā faciēs: necessariū est cōfiteri
q2 nat⁹ est ꝯm carnē ꝑ mulierē: q2 igiꝶ ꝛ deus
vere ē: quō dubitabit quispiā v̄ginē dei di/
cere genitricē. h ille. Ex qb⁹ sane v̄bis appꝫet
quō dei etni pr̄is filius sit: hn̄s mr̄em i terris
sine pr̄e: sic in celis h3 pr̄em sine mr̄e: q gdem
mō ꝛ catholice credim⁹ v̄bū assūpsisse cē quā

uis eēt eternū. Sil'r ꝯm hūc ipsū sensū: ꝙ po/
sterior fuit q añ oia creata fuit ꝯm diuersas na
turas.s.diuinitat' ꝛ hūanitatis q̇ in ipso erant.
ꝛc̄. vt p3 intuenti. Et sic p3 ꝯa v̄itas. Q̄tū
ad tertiā v̄itatē dico ꝙ non sufficit aliq̄d fieri
nisi fiat t̄pe ↄpetēti vt p3 de electiōe in.c.cū in
veteri: io fuit necesse. vt v̄go glosa t̄pe ↄpetē
ti fieret mr̄ dei. Tēp⁹ aūt ↄpetēs fuit qn̄ t̄pis
plenitudo fcā est de q̄ Paul⁹ ad Gal.4. ait
Cū venit plenitudo t̄pis misit de⁹ filiū suū ꝛc̄
Dr̄ āt t̄ps icarnatōis plenitudo t̄pis ꝓpt̄ sex
rōes ꝯm dn̄3 Bona.i.3.di.j. Prio rōe etne
p̄uisiōis. 2° rōe iplete ꝓmissiōis. 3° rōe finite fi
guratiōis. 4° rōe plene ꝑfectionis. 5° rōne ꝑ
fecte gn̄ationis. Et sexto rōne omniū etatum
ꝑfecte terminatiōis. Prio dr̄ plenitudo t̄pis
rōe etne p̄uisionis. Nā de⁹ ipse cui⁹ oculi oia
cernut añq̄3 fiāt: debito ordine t̄pe: ꝛ mēsura
ꝑficit quecūq3 fienda p̄uidit. Cū g̊ h magnu3
op⁹ ꝛ nouū int̄ oia fieri decreuiss3.s.carnē hu
manā assumē. Hiere.31. Nouū faciet dn̄s su
ꝑ terrā: mulier circūdabit viru3. Necesse fuit
vt ꝑfectū tēp⁹ ordinē ꝛ mensuram ↄsideraret
que oia qn̄ in pūcto fuerūt ipsi soli nota erant
Queris ergo quare tēp⁹ incarnationis tēp⁹
plenitudinis dicaꝶ. R̄n̄deo q2 t̄ps aduenerat
qd̊ ꝑfinierat deus. Et hec ē rō colligiꝶ ex glo.
sup ꝑ̇dcā apl'i v̄ba. Cu3 venit plenitudo ꝛc̄.
vbi sic ait. Cōpletū ē tēp⁹ qd̊ finierat pater qn̄
mitteret filiū suū. Scd̊o rōne implete ꝓmi
missionis.q2.s.nobis ille datus ē: q fuerat re
promissus. Hec rō colligiꝶ ex glo. super illud
Jo.ꝑ̊. Plenū gr̄e ꝛ v̄itatis. glo. quo ad ple
nitudinē promissoꝝ. 3° rōne finite figura/
tiōis.q2.s.in xp̄i.aduētu figure ille veteris te
stamēti implete sūt v̄itate. Et hec rō colligiꝶ
ex dicto xp̄i. Mat.5. Nō veni soluere legem
sed adimplere. Qd̊ exponēs btūs Tho.i.4.
dis.i.ait in r̄n̄sione cuiusdā argumēti. In h°
xp̄us legem impleuit: quia moralib⁹ p̄ceptis
consilia apposuit: ꝛ precepta magis elucida/
uit. Sed figuris ceremonialium v̄itatē ap/
posuit: ꝛ ea i seipso suscepit. hec ille. Quar/
ta rō ē plene perfectionis. quia.s.in aduentū
xp̄i fuit tēpus gr̄e: que fuit oium plenitudinū
ꝑ̇ncipiū. E hec rō colligitur ex snia Apl'i ad
Col.2.c. vbi sic ait. Videte ne qs vos seducat
ꝑ phia3 ꝛ inanē fallaciā: ꝯ3 traditō3 hoiu3: ꝯ3
elemēta mūdi: ꝛ nō ꝯm xp̄m q2 in ipso inhitat
ois plenido diuinitatis corꝑal'r. ꝛ estis i illo re/

pleti: q̄ ē apud oēs p̄ncipat⁹ ꝛ ptātes: in q̄ cir/
cūcisi estis: circūcisione nō manufacta in expo
liatione corpis carnis: sed i circūcisiōe xp̄i ꝛc̄.
Quita rō dr̄ pfecte gnātōis: qr. s. i tali gnā
tione ubi dat⁹ ē vltim⁹ modus gnāndi. s. de
muliere sine viro: q modi sūt q̄ttuor. Prim⁹
n. mod⁹ hoiez deducendi i ēē fuit sine viro ꝛ
muliere vt adā: qr format⁹ ē de limo t̄re. Se/
cūd⁹ de viro sine muliere vt eua: qr de costa vi
ri formata ē. Terti⁹ de muliere ꝛ viro vt gnā
mur nos oēs. Quart⁹ de muliere sine vi/
ro vt gnāt⁹ ē xp̄s: pz q̄ nō p̄t recte ali⁹ modus
assignari: q̄ bn̄ dr̄ plenitudo ꝛ finis oiuz mōꝝ
gnāndi. Sexta ꝛ vltima rō dr̄ pfcē t̄minati
onis. Nā sic mūd⁹ in sexto die extitit ꝯsumat⁹
ita ꝯgruū fuit vt i sexta etate ēēt repat⁹. Pria
eni etas fuit ab adā vsqz ad noe. Scd̄a a noe
vsqz ad abrahā. Tertia ab abraham vsqz ad
moysen. Quarta a moyse vsqz ad dauid.
Quinta a dauid vsqz ad xp̄m. Sexta a christo
vsqz ad finē mūdi. Et istas sex mūdi etates: ꝛ
silr̄ hois: vide i p̄hemio sexti. c. sacre scē. i gl.
Et Archi. de resc̄p. in. c. si eo. li. vj. i glo. Eta
tes hois sūt: vt infantia: pueritia: adolescētia:
iuuētus: virilis etas: ꝛ senect⁹: siue seenect⁹:
pro quinta etate: ꝛ decrepita etas p sexta. Sz
de his satis dicta sufficiant. quare ꝛc̄.
De singulari fecūditatate ꝛ incōtaminatōe
virginis. Conclusio secunda.
Ecipe secūdā ꝯclōnē vz. Quis vē ꝛ
a realit̄ dei fili⁹ hō nat⁹ de vgine fuerit
tn̄ illa scā vginitas extāta ꝛ tali fecūdi
tate: nō fuit aliq mō ꝯtaminata vbi tres ingra
mus vitates. Pria quō sit possibile q̄ vgo
pariat ꝛ corruptōis sit ignara. 2ª an vginitas
sit opposita mr̄imonio. 3ª ē an virginis ꝛ io
sephfuerit verꝫ mr̄imoniū. Qntū ad p̄mū di
co q̄ tal' introgatio nō pue ē difficultatis. Ad
cui⁹ declaratōnez p̄nōndū ē q̄ p̄uatio multis
modis capit̄: vt pz p phm. 5. metha. Prio
mō p̄uatio dr̄ carētia alic⁹ forme i aliq̄ subie/
cto in q̄ nec s̄m spēz nec s̄m gen⁹ ppinquū na
ta ē ēē illa forma. Et sic plāta dr̄ p̄uari visu: qr
nec s̄m spēz plāte: nec s̄m gen⁹ ppiquū ei⁹ na
ta illi plāte forma visibilitatis inesse. 2° mō
dr̄ carētia forme i subō in q̄ nō ē nata ineē s̄m
spēm: s; bn̄ s̄m gen⁹ ppinquū: ꝛ sic talpa dr̄ p̄
uari visu. Tertio mō dr̄ p̄uatio carētia forme
in subō in q̄ nō ē nata inesse s̄m idiuiduū ꝛ sic
hō cec⁹ dr̄ p̄uari visu. Et h̄ s̄m nāz itellige q̄
nō p̄ōt tali subō idiuiduali forma visibilitatis
ineē: nā lz h̄ cec⁹ s̄m q̄ hō: aut s̄m q̄ aial pos/
sit forma visibilitat' iformari: nō tn̄ s̄m q̄ tale
idiuiduū cecū: ꝛ h̄ s̄m nāz vt dictū ē: qr a p̄ua/
tione ad habitū ipossibil' ē regressio. 4° mō
dr̄ p̄uatio carētia alic⁹ forme i subō i q̄ nō ē ap
ta nata inesse actu: s; i potētia tm̄: q̄ potētia ali
qn̄ reducet̄ ad actū: ꝛ sic catul⁹ an̄ nouū diē dr̄
p̄uari visu. Ista oia patēt in phia doctis ꝛc̄.
Scd̄o notādū est q̄ difficili⁹ ē alicui subō p̄
uato aliq̄ forma actu ꝛ habitu introducē talez
formā que p̄uatū est q̄z introducē illā formam
vt sibi silez i subō p̄uato actu ꝛ habitu. i. potē/
tia ad illā. Declaro h̄ tibi p exm. Sit h̄ sor. ce/
cus: ꝛ ex alia pte catul⁹ an̄ nouū diē ābo h̄ sub
iecta visu seu forma visibilitat' p̄uari dicūt̄: s;
different: qm̄ sor. p̄uat⁹ ē actu ꝛ hītu s̄m nām
ꝛ catul⁹ actu tm̄: dic q̄so qd̄ difficili⁹ eēt: an in/
troducē formā visibilitat' i sorte: an i catulo.
Nimirū q̄ i sorte. sic ad ppositū i sac̄ sc̄ptura
legim⁹ aliq̄ subiecta forma gnātōis: ꝛ potētia
gnāndi p̄uata: qb⁹ tn̄ de potētia sua absoluta
magn⁹ de⁹ vim ꝛ potētiā dedit gnāndi sic Sa
re Elisabeth ꝛ multis alijs: q iā nālit̄ gnāre n̄
poterāt qm̄ pcesserāt in dieb⁹ antiqs: q̄ a forti
ori poterit de⁹ vim ꝛ potētiā gnāndi siue for/
mā de sua potētia absoluta dare alicui subō il
la forma p̄uato s̄m actū tm̄: ꝛ nō s̄z potētiā: s;
h̄ glosus de⁹ fecit i vgine bn̄dcā quā potētiaz
voluit reducē ad actū sine viro p̄p i dignitatē
cōcipiēdi etni vbi. Ezech. 44. c. Porta hec
clausa erit i etnū: ꝛ vir nō igredief p eā: quia
dn̄s deus ingressus ē p eam. Et accipit prete
ritū p futuro, pphetico more. Ex quib⁹ satis i
te ligere potes p̄mā veritatē. Perpulchre de
h̄ tractat exími⁹ doctor sacre theologie magr̄
Fracisc⁹ de marchia ordis minoꝝ in. q. sup
Math. qre ꝛc̄. Qntū ad secūdā vitatē dico
q̄ vgitas n̄ ē opposita mr̄imonio: qm̄ carnal'
copula n̄ ē de eētia mr̄imonij s; solū motiu⁹
ꝯsēsus p vba de p̄nti: vl' p aliqd equalēs vb
vt pz i. 4. sniaꝝ di. 28. vn̄ btūs Tho. i. 4. ca/
dē dis. ponit istud vbū dicēs. Mr̄imoniū nō ē
eētialit̄ ipa copula carnal': sed q̄dā associatio
viri ꝛ vxoris i ordie ad carnalē copulā: ꝛ alia
q̄ ex cōsequēti ad virū ꝛ vxorē ptinēt: s̄m qd̄
dat̄ eis ptās i inicez respectu carnal' copule: ꝛ
associatio ꝯiugal' copula dr̄: vn̄ pz q̄ bn̄ dixe/
runt illi qui dixerūt q̄ consentire in mr̄imoni
um: est cōsentire in carnalē copulā iplicite: nō

11

explicite. Nec dʒ intelligi sic implicite ꝯtinerꝫ
effectꝰ i sua cā: qꝛ ptās carnalis copule i quam
ꝯsentitꝫ ē cā carnalis copule: sic ptās vtēdi re
sua ē cā vsus. Sʒ de hac mā satꝭ dicemꝰ feria
sexta dñice. 4. ⁊ sabbato eiusdē dñice i 2ª ꝯsi/
deratōe. q̄re ꝯcluditꝫ ꝙ solū consensus ꝑ vba
de pñti vel equalētie ē de eētia mrīmonij. sʒ
ꝑ talē ꝯsensū datꝫ ptās legitima carnalitꝫ cōmi/
sceri: ita ꝙ carnalis copula actualꝫ est ꝯñs ad
cōsensū q mrīmoniū facit. Pōt g̊ vir carnali
ter ꝯmisceri si vult. ⁊ si nō vult: nō ꝓpt̄ h̄ dis/
soluitꝫ mrīmoniū. Ex qbꝰ seqtꝫ ꝙ lʒ carnalꝫ co/
pula int̄ virginē ⁊ ioseph nō intuenerit. tñ qꝛ
vtqʒ ꝑ vba de pñti ꝯsēsit verꝫ intꝫ eos fuit mrī
moniū. vide plene i sabbato. 4. dñice: q̄re ⁊c̄.
Audi Ambro. li. de marie ꝑpetua vginitate
suāda. Nō te inqt moueat ꝙ Joseph accepit
mariā ꝯiugē suā: ⁊ ꝓfectꝰ ē i egyptū. Desposa
ta. n. viro cōiugis nomē accepit. nō. n. deflo/
ratio vginitatꝭ ꝯiugiū fac̄: sʒ pactū ꝯiugale. h̄
ille. q̄re ⁊c̄. Quātū ad tertiā vitatē dico: ꝙ
pʒ satis rñsio ꝑ p̄cedētē vitatē. sʒ vt ista clariꝰ
itelligantꝫ: volo ꝓbare ꝙ int̄ vginē ⁊ ioseph
nō fuit verꝫ mrīmoniū. Arguo. n. sic: votum
ꝯtinētie ipedit mrīmoniū: vt pʒ. 27. q. j. ꝑ to/
tū. Jñ Hiero. Douētibꝰ iqt vginitatē: ñ so
lū nubē: sʒ velle nubere dānabile ē. Sʒ vgo
gl'osa vouerat castitatē. Luc̄. j. Qrꝫ nō cog̊/
sco. i. ñ cogniturā ꝓpono. votū. n. nihil aliud
ē nisi alicꝰ boni cū deliberatōe fcā ꝓmissio. 28
q. j. de viduis. cl 2º. g̊ vginis ⁊ ioseph ñ fuit
verꝫ mrīmoniū. Hic qdā rñdēt ꝙ votū solen
ne ipedit mrīmoniū: ⁊ dirimit iam ꝯctū: vt pʒ
27. q. j. ⁊ di. 27. c. vouētibꝰ. Douētibꝰ inqt ꝑ
vba de pñti. s. solēnitꝫ: nō solū nubē. s. de fcō:
sʒ ēt velle dānabile ē ⁊c̄. Et dicūt ꝙ vgis vo
tū nō fuit solēne: sʒ ꝑuatū. Et lʒ votū ꝑuatuʒ i
pediat mrīmoniū: nō tñ dirimit iā ꝯctū. Non
peccauit āt vgo ꝯhēdo ꝓpt̄ dispēsatōeʒ dinā
Luc̄. 2. Noli timē accipe mariā ꝯiugē tuā. et
sic h̄ expositio qbusdā satisfaciat: iudicio saluo
sꝑ meliori. Ego tñ dicerē sic. Q: vgis votuʒ
ñ tñ fuit ꝑuatū: sʒ ēt solēne nō ꝙ i ꝯspectu sy/
nagoge castitatē vouerit: sic nūc solēnitꝫ voue
mꝰ qñ in ꝯspectu ecclie ꝯtinētiā ꝓfitemur: sed
qꝛ sic firmitꝫ ꝑuare castitatē vouit: acsi i ꝯspēu
synagoge vouisset. Del forte ⁊ meliꝰ dicas ꝙ
iō solēne eiꝰ dr̄ votū: qꝛ i ꝯspectu scīssime ꝑso
ne Gabrielꝫ votū suū sic firmitꝫ ꝯfirmauit acsi
i pñtia oiuʒ sacerdotū ⁊ religionū vouissʒ. nā
ꝑm doctores ē ēt solēne votū: qñ i ꝯspēu alicꝰ
ꝑsone religiōis approbate aliqd vouemꝰ. Re
ligiosissima aūt ꝑsona fuit Gabriel g̊ ⁊c̄. Jñ
Bern. Mittitꝫ inqt āgelꝰ ad mariā vgineʒ:
vginē corꝑe: vginē mēte: ⁊ vginē ꝓfessiōe
h̄ ille. Etsi dicas si fuit solēne: g̊ nō fuit veruʒ
mrīmoniū eiꝰ. Dico ꝙ nisi dispēsatio dina in
teruenisset de fcō: dubiū eēt: sʒ deꝰ h̄ dispēsa/
uit. Et h̄ triplici rōe vʒ. Rōe maioris digni/
tatis maioris singularitatꝭ ⁊ maioris cōgrui/
tatis. Prio rōe maioris dignitatꝭ. Nulli. n.
dubiū ē ꝙ vgitas viduitate: ⁊ q̂libet alio sta/
tu p̄stātior ē. sic p̄stātiꝰ ē purꝫ q̄ʒ impurꝫ: icorru
ptū q̄ʒ corruptū: simplex q̄ʒ mixtū: ⁊ ꝑ ꝯñs sta
tus vgitatis fuit ꝯceptōi filij dei ꝯgruētissimꝰ
Jsa. 7. Ecce vgo concipiet ⁊ ꝑiet filium ⁊c̄.
2º rōe maioris singularitatꝭ. Ecce p̄cipua
singularitas. nā sic vbū i gnātōe etna ē filiꝰ
sine mr̄e: ita debuit i gnātiōe tpali eē filiꝰ sine
pr̄e. ⁊ sic i gnātiōe etna nullꝰ filiꝰ p̄stātior repi
ri pōt: nisi p̄stātior pr̄: ita i gnātōe tpali decuit
vt nullꝰ eēt p̄stātior filiꝰ: nec vlla eēt p̄stantior
mr̄. p̄stātior aūt mr̄ est: vt vgo ⁊ mr̄ dicatꝫ: q̄ʒ
mr̄ solū: cū plures ꝯueniāt i h̄ noie mr̄: ⁊ nō i
h̄ vgo mr̄. q̄re ⁊c̄. 3º rōe maioris ꝯgruita
tis. nō. n. fas ē vt ꝑ eiꝰ aduētū violaretꝫ itegri
tas q venerat sanare corrupta: vt ait aurelius
Aug. i ꝯmōe. Et h̄ sufficiāt ꝓ pñti ꝯclōne.

De puritate virginis. Conclusio tertia.

Ecipe t'tiā ꝯclōnē vʒ. Nō solū vgo
a gl'osa nō fuit ex sua scā fecūditate i sua
puritate carnis cōtamiata: sʒ nec ante
nec post fuit aliq̊ mō quātula macula polluta:
vbi tres ingramꝰ vitates. Pria ē ista: q̄t mo
dis aia rōnalꝫ in hac vita ꝯtaminari pōt. 2ª vi
tas ē: si ꝓbari pt̄ vginē nūq̄ʒ fuisse ꝯtaminatā
3ª vitas qd̄ ꝑuilegiū hūit vgo gl'osa: qꝛ sic
fuit ꝑseruata. Quātū ad ꝑmā vitatē dico ꝙ
tripl'r aia ꝯtamiari pt̄ vʒ: culpa origiali: cl'pa
veniali: culpa mortali: ⁊ malo penali. Prio
inq̄ʒ ꝯtamiatꝫ culpa originali. solꝰ. n. hō nasci
tur i pctis: nō bos: nō lupꝰ: nō asinꝰ: ⁊ sic de
alijs. Organizato. n. hūano corꝑe: ⁊ aia rōna
li introducta mox i penā pcti ꝑmorꝫ ꝑentū: cul
pā ꝯhit originalē vt oñdit btūs Aug. li. de fi
de ad Petꝫ ꝑte ꝑa. q. 24. ⁊ canonizatꝫ i decre
tis: de ꝯse. di. 4. c. firmissime. vbi dic̄ tex. Fir
missime tene ⁊ nullatenꝰ dubites oēʒ hoieʒ q
ꝑ ꝯcubitū viri ⁊ mulierꝭ ꝯcipitꝫ cū pctō origia
li nasci: ipietati subditū mortiq̄ʒ subiectū. ⁊ ob

117

h̄re nasci filiū. de q̄ dicit Ap̄ls. Eramꝰ .n. ā-
filij ire: sicꝫ ⁊ ceteri. A q̄ ira nullꝰ liberat̃ nisi ꝑ
fidē mediatoris hoīs iesu xp̄i: q sine pctō ꝯce-
ptꝰ: sine pctō natꝰ: sacrificiū deo factꝰ ꝓ pctis
nr̄is ⁊c̃. Firmissime tene nō solū hoīes rōne
vtētes: vez̃ ēt puulos: q siue i vteris matruꝫ
viuē incipiūt: ⁊ ibi moriunt̃: siue iā de mr̄ibꝰ
nati sine baptismi sacr̄o qd̕ dat̃ i noīe pr̄is ⁊ fi
lij: de h̄ sclo trāseūt sempit̃no igne puniēdos
q: etsi pctm̄ ꝓp̄e actiōis nullū hn̄t: originalꝭ tn̄
pcti dānatiōe carnali ꝯceptiōe ex ntitate trate
rūt. h̄ ibi. Quē certe lachrymabilē statū deplo
rās q̄libet hō nascēs ait. ha. ha. he. q̄si dicē ve
lit: o quāti quai: q̊tq̊t nascunt̃ ab eua. 2° cō-
tamiari pōt aīa culpa veniali: ⁊ itez̃ i penam
nobis datū est: vt sine veniali culpa viuē non
possimꝰ. j. Jo. j. Si diximꝰ qm̄ pctm̄ nō ha
bemꝰ nosipsos seducimꝰ: ⁊ ꝟitas i nobis nō
ē. 3° ꝯtamiat̃ culpa mortali ⁊ hāc fugē pos-
sumꝰ si volumꝰ cū i nr̄a reliq̄rit ptāte nos deꝰ
ipse. 4° ꝯtamiat̃ malo penali. s. i inferno:
q: pꝰ culpā r̃manet reatꝰ ad penā. De oībꝰ istꝭ
plene dicemꝰ feria sexta. 4. dn̄ice. ꝯsideratiōe
p̄ª. Breuit̃ h̄ diximꝰ quātm̄ tn̄ suffic̃ ad ꝓposi
tū. Quātū ad secūdā ꝟi. dico ꝙ sic. sed ad
p̄n̄s breuit̃ trāseamꝰ. Sabbato. n. 4. dn̄ice ad
plenū ista mā vētilabit̃. Dico ḡ ꝙ ꝟgo gl̕osa
ab oībꝰ ꝓdictꝭ fuit icōtamiata qd̕ gl̕osꝰ Aug.
ōn̄dēs ait. Cū de pctis agit̃ nullā ꝓrsus volo
de maria facē mētionē. Et cāticoz̃. 4. c. Tota
pulchra es amica mea ⁊ macula nō ē in te. Et
sap. 7. c. Cādor lucꝭ et̃ne. ⁊ speculū sine macu
la: q oīa vt intuēti pꝫ magꝭ de ꝟgine gl̕osa q̄ꝫ
aliq̊ alio scō ꝟitatē hn̄t. Et ea duabꝰ rōnibꝰ cō
firmo. Pria rō ē ista. si. n. ꝟginē gl̕osā tali-
bꝰ maculꝭ ꝯtaminatā aliq̊ mō dicēmꝰ seq̄t̃ ꝙ in
iuriā facimꝰ filio dei. sꝫ h̄ est incōgruūꝫ: ḡ ⁊c̃.
Seq̄la ꝓbat̃. qm̄ dei filiꝰ sibi mr̄em incōtamia
tā elegit: ⁊ tu ponis eā ꝯtaminatā. ḡ male. p̄ª
ps añcedētꝭ pꝫ cātic. 2. c. Sicut inq̄t liliū int̃ spi
nas: sic aīca mea int̃ filias. Spine aūt ē sūt oīa
pctōz̃ gnā q̄ aīaꝫ pungūt. vt dic̃ btūs Greg.
sup illud Math. Aliud semē cecidit inter spi
nas. q̄re ⁊c̃. Et ꝯfirmat̃. maioris. n. ꝯgruita
tis ⁊ dignitatꝭ erat filio dei mr̄eꝫ eligē sp incō
taminatā q̄ꝫ ꝯtamiatā ⁊ postea scificatā: sed h̄
nō fuisset si ponimꝰ eā ꝯtamiatā. ḡ ⁊c̃. 2ª rō
est ista. ponamꝰ vt qdā aiūt ꝙ ꝟgo fuerit i pec
cato originali ꝯcepta: sꝫ scificata: dic q̄so q̄ꝫ ꝓ-
rogatiuā mr̄i ꝯtulisset: quā ēt nō ꝯtulissꝫ alijs
scis. Nā sic in terris nulla nobilior ē ꝟginis
mr̄nitate: ita decuit nobilē ꝯcedē mr̄i ꝓrogati
uā añq̄ꝫ i illa q̄esc̄eēt. nō pt aūt dici ꝙ fuerit scifi
catio a pctō originali. q: ēt Sāson. Hieremi
as Jo. baptista. h̄ a deo in munē acceperūt: ḡ
debuit ꝑseruari ex ꝓuilegio spāli ne ꝯtamiata
fuisset. Eccl̕. 24. Qui creauit me. s. talē rege
uit i tabernaculo meo. Nec ēt h̄ sufficiebat ad
dignitatē mr̄nā dei: sꝫ oportuit vt illesā a pctō
veniali ⁊ mortali ēt ꝑseruaret. nā si scōs suos
a mortali ꝑseruauit: quāto magꝭ decuit mr̄em
Etsi a mortali ⁊ nō veniali: qd̕ magis mr̄i cō
tulissꝫ q̄ꝫ militibꝰ suis: q̄re ꝯcludamꝰ fuisse ne
cessariū mr̄em dei oīo ab oī culpa eē icōtamia
tā: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab oī reatu: ⁊ sic ab oī pena iferna
li. q̄re ⁊c̃. Quātū ad t̃tiā ꝟi. dico ꝙ tria ma
xime ꝓuilegia ex ꝓdcā ꝑseruatōe ꝟgini ꝯcessa
sūt vꝫ. audacia intpellādi. grā ipetrādi. ⁊ grā
dispēsādi. Prio ei ꝯcessa ē audacia intpel
lādi. Audacꝰ. n. corā iudice loq̄t̃ q nūq̄ꝫ i cri
mie dep̄hēsus ē q̄ꝫ q aliq̄n corruit: ista satꝭ nō
ē. Sꝫ ꝟgo nūq̄ꝫ fuit i aliq̊ crimie dep̄hēsa: vt
pꝫ ex p̄cedēti ꝟitate: ḡ ⁊c̃. Jn̄ gl̕osus Bern.
ait. In ccl̕ securos nos aduocatos hr̄e dicēs.
Secuz̃ aduocatū o hō hēs apud pr̄eꝫ vbi filiꝰ
stat añ pr̄eꝫ: mr̄ añ filiū ⁊c̃. 2° ei ꝯcessa ē grā
ipetrādi: qm̄ nullꝰ ciuiꝰ ꝓ pctōribꝰ apd̕ deū gr̄iā
ipetrat q̄ꝫ gl̕osa ꝟgo: ⁊ magꝭ ꝑ orbē eiꝰ mira
cula clarescūt q̄ꝫ aliꝰ sci vt pꝫ expt̕. 3° ei ꝯces
sa ē grā dispēsādi. Facta ē. n. grāz̃ dispēsatrix:
vt barbatꝰ Hiero. ōn̄dit. Nulla igt̃ grā d̕scē
dit d̕ ccl̕ ad t̃ras nisi trāseat ꝑ manꝰ marie. q̄re
⁊c̃. Et ista sufficiant ꝓ p̄ma consideratione.

De dulcissimo amore ꝟginis ꝯsideratio 2ª

Ecundo loco. De ardentis amore ꝟginis videamꝰ. vbi tres cō

S

clōes subiūgamꝰ vꝫ. Pria ꝯclō ē
ista. Nūq̄ꝫ fuit: aut nūq̄ꝫ erit aliqd̕ idiuiduūꝫ
matnū qd̕ adeo intēse amaret filiū vl̕ filiā: sic
gl̕osa ꝟgo toto corde dilexit suū dilectissimuꝫ
filiū. 2ª ꝯclō ē ista. Nūq̄ꝫ fuit aut nūq̄ꝫ erit a
liqd̕ idiuiduū qd̕ sic gnīs hūani redēptōꝫ ama
ret sic totꝭ viribꝰ amauit gl̕osa ꝟgo ⁊ singula
rit̃ expectauit. 3ª ꝯclō ē ista. Nūq̄ꝫ fuit: aut
nūq̄ꝫ erit mr̄ q̄ tātā ꝯsolatōꝫ ⁊ leticiā hūerit de
filio sic gl̕osa ꝟgo hūit de dulcissimo iesu xp̄o
De dulcissimo amōe ꝟgis ad xp̄m. ꝯ° p̄ª.
Ccipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̃. vbi tres ingra
A
mꝰ ꝟitates vꝫ. Pria ꝟitas ē: quō ꝟ

11

go se hūit in ꝯcipiēdo filiū dei. 2ª an successi/ ue vel suāito conceptꝰ fuerit filiꝰ dei. 3ª quātꝰ fuit amoꝛ ꝟgis ⁊ xpi filij eius. Quantū ad pͥmā dico breuit̄ ꝙ de h̄ ē apud doctores nr̄os nō modica diuersitas vt dclarat dn̄s Bona. in.3.di.4. Prio.n.btūs Tho.pte.3.q.3. ar ti.4.dic̄ ꝙ ꝟgo i dei filiū cōcipiendo passiue tm̄ se hūit in mām mistrādo: ⁊ nō actiue: qm̄ mr̄ in gnātiōe ꝓlis se hꝫ sicut pͥncipiū māle: ⁊ semē viri sicut actiuū ⁊ coopatiuū vn̄ coopera tur tale viri semē ad semē mulieris sic̄ artifex ad suā māꝫ. Mulier ꝟo nō facit aliud q̄ꝫ māꝫ ministrare: ⁊ exteriꝰ fouē. Et h̄ fuit i virgine ꝓptea ꝟa dr̄ mr̄: qm̄ ꝑ rōnem illā mulier dr̄ mr̄ sic̄ ꝓpt effectiuū pͥncipiū semis viri ipe vir dr̄ pr̄. Dn̄s aūt Bona. Scotꝰ ⁊ oēs illū seqn tes dicūt ꝙ nō solū mām mistrauit: sꝫ ꝟtutem quādā ēt actiuā a spū scō accepit: vt etiā actiue ꝯcurrēt: vn̄ dicit ipse potētia gnātiua i ꝟgine a spū scō excitata fuit ⁊ eleuata sup̄ posse suuꝫ. Excitata qdē vt posset ꝯceptui mām preꝑare ſm qd̄ cōpetit sexui muliebri. sꝫ sup̄ nām fuit eleuata: dū ei ptās data ē sine potētia vt mām preꝑaret ſm ꝙ ꝯpetebat tā nobili ⁊ ꝑfectissi/ me ꝯceptioni ⁊ iō habuit potētiā sup̄ nāꝫ ⁊ ſm nām. Erat.n.sup̄ nām ꝙ ꝟgo ꝑ se solā māꝫ ministraret quātā ministrat mulier ꝯiūcta vi ro: ſm nāꝫ ꝟo potētiā hēbat: qꝛ cōsonū erat: vt hūoꝛē sufficiētē ad ꝯceptū q̄ꝫtū.s. mistrat se xus mulier̄ ꝟgo ipsa mistraret. Et meo iudi cio ista ē ꝟioꝛ opi. Ipsa tn̄ clare oia nouit ipa nobis sensū apiat. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ſm̄ di/ co ſm Aug. mgr̄ꝫ sen.i.3.di.3. ⁊ Bona. ibi dē. ⁊ cōit doctores oēs ꝙ ꝯceptio xpi facta i in stāti: ita ꝙ subito ꝯceptꝰ est: ⁊ ꝑfecta distinctio mēbroꝝ facta ē. Et assigāt dn̄s Bona. tres rō nes. Pria ex ꝑte assumētꝭ. Nō decebat ei deū ꝑtem hūane nāe accipe vt eēt aliqn̄ hō ſꝫ qd. Tota aūt hūana nā i carne ⁊ aia sil̄ vnita ꝯsistit: ⁊ qꝛ aia nō vnit̄ corpi: nisi ꝑfecte orga/ nizato: oportuit vt i ipsa filij dei ꝯceptiōe cor/ pus esset ꝑfecte organizatū. 2ª rō est ex ꝑte ꝟtutis opantis: q̄ erat virtꝰ spūs sci: q̄ tarda molimina nescit. Inaudita.n. res ē vt virgo ꝯcipiat sine virili semie: ⁊ iō vt maiꝰ apparet miraculū subito ē organizatū corpꝰ. 3ª ē ex ꝑ te ꝟginis: qm̄ mox dū ꝯsensit ꝟgo: repleta ē spū scō ⁊ mox ꝯcepit. Deo aūt non ꝯgruebat vniri carni nisi eēt organizaᵃ. q̄re ⁊c̄. Nō tn̄ ꝙ nō subito innotuit ꝓpt quātitatꝭ puitatē: sꝫ pꝰ.xl. dies ita ad ꝑfectā quantitatē creuit vt a spectibꝰ hoīuꝫ patē posset. sic.n. magr̄ i lr̄a ex ponit auctoritatē Aug. li.3. de trini. sup ꝟbo illo. soluite tēplū h̄. Ex qbꝰ pꝫ ꝙ lꝫ ꝯcepᵒ ⁊ or ganizatio fcā fuerit i instāti. ꝑfectio tn̄ quātita tis successiua fuit: ⁊ h̄ vt ꝟitatē carnis ondēt vt dic̄ dn̄s Bona. vt.s. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tiā dico ꝙ amoꝛ ꝟginis fuit itēsioꝛ oi amore mū/ di. Et h̄ ꝓbo triplici rōne. Prio rōe ꝑfecte silitudinis. Nā sic̄ in gnātiōe etna nulla pt re ꝑiri ꝑfectioꝛ aut eq̄lis ipa gnātiōe ꝟbi qd̄ idē ē ēentialit̄ q̄ ēgd ē pr̄: lꝫ sit a p̄re ꝑsonalit̄ disti/ ctꝰ. Isa.j. Gnationē eiꝰ qs enarrabit. ita in gnātiōe tpali nulla reꝑit̄ potioꝛ hac q̄ ꝟbū ca ro fcm̄ ē. Io.j. Ex q̄ seqt̄ ꝙ sic̄ i gnātiōe etna nullꝰ reꝑit̄ pr̄ filiū itēsiꝰ diligēs: sic̄ pr̄ etnus ꝟbū. Mat.17. Hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ: in quo mihi bn̄ ꝯplacui. Sic in gnātione tpali: nulla pōt reꝑiri mr̄: q̄ sic intēse diligēt filiū: sic̄ glo/ sa ꝟgo dulcissimū xpm. 2ᵒ rōe ꝯplete gnā tiōis. Nā sic̄ i possibile ē ꝑsonā ꝟbi aut spūs sci gnāre deū: qꝛ i eis nō ē nā cū pͥmitate fecū ditatis ⁊ itellectꝰ cū actu dicē: sic̄ est in p̄re: ⁊ si cut i possibile ē pr̄i etno aliud ꝓducē ꝟbū: qa ꝟbū di ē ꝑfectissimū: ⁊ totā potētiā gnāndi ex hausit i p̄re: vt dic̄ petrꝰ aurcolꝰ: vel qꝛ in filio est terminꝰ adeq̄tus illiꝰ gnātiōis vt dic̄ Sco tus: sic i possibile est aliquā mulierē parere de um: nisi ꝑ nouā potentiā collatā a deo: qd̄ cer tū ē deū nūq̄ꝫ facturū: qꝛ potētia ꝯcipiēdi ⁊ pa riēdi deū: q̄ hūane nature copulata fuit ſm ꝙ xpm dicimꝰ i lūbis fuisse adē ſꝫ corpulētā sub stātiā ⁊ descēdisse ab adā vsqꝫ ad ꝟginē ⁊ su it i possibile illā potētiā deduci ad actum i aliq̄ muliere: nisi i maria ꝟgine: q̄ potētia i natiui te xpi ita exhausta ē: ꝙ q̄cūqꝫ dicēt aliquā ꝑso/ nā eē hūanādā i aliq̄ ſm corpulētā subāꝫ eēt i ꝑijssimꝰ hēticꝰ: ꝰ sic̄ pr̄ etnꝰ ꝓpt dictā potētiā gnāndi i filio sic exhaustā sūme diligit filiū: vt nihil magꝭ. sic ⁊ glo̾sa ꝟgo: qꝛ in gnātiōe filij sui exhausta ē potētia tal̄.s. posse gnāre talē fi liū: sūme diligit illū: ita vt nihil magꝭ. 3ᵒ rōe ꝑfcē plenitudinis. vn̄ arguat̄ sic. Quātom a/ gis voluntas ꝑfectiori mō mouet̄ ab obō sub rōe bōi tāto ardētiori mō si nō ē ipedita figit̄ i illud: sꝫ volūtas ꝟgis ꝑfcē mouebat̄ a diuo ꝟbo ⁊ n̄ erat ipedita ꝰ ꝑfectissiō mō figebat̄ i illō: ꝯna nō: ⁊ maiorē declaro ꝑ exᵐ. si.n. obꝫ sb duplici gdu bōitatꝭ cognitū trahit volūtatē ad amādū: a fortiori magis trahet sub triplici

118

ꝛ ita sub q̄druplici. minoꝛ ꝓbaꝛ: q: voluntas
virginis ꝓpt grāx spūs sci i carisinatū plenitu
dinē: nō erat ipedita: ꝛ diuinū ꝟbū cū pfectis
sime mouē poterat: ꝛ de scō mouebat: q2 n̄ vr̄
alia volūtas creata q̄3 pfectiori mō mouē dr̄et
q̄3 ipsa ꝟginis. ḡ pfectissime illā trahebat ad
cū diligēdū. Et adeo grādis talis amoꝛ erat:
vt nūq̄3 potuisset n̄ amare. Sic ēt btūs Tho.
dic in p̄ sniaꝝ. de btis. s. ꝙ eoꝝ volūtas adeo
ē imersa i ꝯsideratōe isiniti boni: vt ēt stāte li
bertate volūtatis: ipa nō possit deū nō amare
Sic ad ꝓpositū. Et nō curem⁹ ad pn̄s ingre/
re: vtrū volūtas possit suspēdē actū suū: vt mi
noꝛ iste ingrūt. q̄re ꝛc̄. Et cōfirmaꝛ p̄dc̄a ꝟi.
auctoritate. Audi Bern. sup cātica. Est ingt
sagitta amoꝛ xp̄i: q̄ marie ꝟginis aia3 nō mō
ꝯfixit: s3 ēt ptrāsiuit: vt nullā i pectoꝛe ꝟgina
li pticulā vacua3 amoꝛe relinq̄ret. Item audi
Aug. Tāt⁹ ingt vnusq̄sq3 ē q̄3tū amat si parū
diligit: pu⁹ ē si marie amat: magn⁹ ꝛ maxim⁹
ē: ex q̄ sequiꝛ cū ꝟgo maria sit testāte Greg.
Quib⁹ te laudib⁹ referaz nescio ꝙ amoꝛ ci⁹ ēt
maxim⁹ fuit. Itē audi Greg. 3j. li. moꝝ. Si
ne ingt doloꝛe amittiꝛ: qd̄ sine amoꝛe possideꝛ
q̄ ꝟo ardent diligim⁹ ḡuiꝛ suspiram⁹ ablata.
S3 gl'iosa ꝟgo i amissiōe filij marie doluit.
Luc. 2. Ego ꝛ pr̄ tu⁹ dolētes q̄rebam⁹ te: ḡ su
me ꝛ marie dilexit illū. Et ꝯfirmaꝛ ex°. si. n.
mr̄es terrenoꝝ filioꝝ q̄ modicā sue carnis pti
culā p̄bēt: sil'r cū viris tā itēsissime filios diligūt
q̄d facē debuit ꝟgo gl'osa erga xp̄m i quē ꝯci/
piēdo null⁹ hūit ptē: nisi ipsa sola. Luc. j. Ec/
ce ꝯcipies ꝛ paries filiū: ꝛ tā dulciꝛ de suo la/
ctanit lacte. Luc. xj. Btūs vēter q te poꝛtauit
ꝛ vbera q̄ suxisti. certe nulla ligua exp̄mē suf
fic̄ q̄3 tenera dilectōe ꝟgo amaret dulcissimū
xp̄m. q̄re ꝛc̄.

De ꝺsiderio ꝟgīs circa xp̄i aduētū. ꝯclō 2ª

Ecipe secūdā ꝯclōe3 v3. Nunq̄3 fuit:
a aut nūq̄3 erit aliqd̄ idiuiduū qd̄ sic a/
maret gn̄is hūani redēptionē sic totis
virib⁹ amauit gl'osa ꝟgo: ꝛ singulariꝛ affecta
uit. Has ꝯclōes sequētes hui⁹ s̄mōis tm̄ ꝓbe
m⁹. Probaꝛ ḡ h̄ ꝯclō tripl'r. . s. rōne auc̄te: ꝛ
ex°. Rōne tripl'r. Prio rōe ꝯsecutōis. Nā
h̄ gl'osa ꝟgo hūanā redēptōe3 tāto āpli⁹ q̄3 ali
qs scōꝝ patꝝ affectabat: quāto qd̄ illi lōgo tpe
expectarūt: ipa de ꝓpinq̄ sētiebat. Audi de eni3
hāc redēptōe3 abꝛahā p̄riarcha affectabat di/
cēs. Mihi q̄3 filiū nō dedisti: supple: ꝛ quō in
semie meo bn̄dicēꝛ oēs gētes sic ꝓmisisti. Aui
di⁹ moyses dicēs. Mitte quē v. sur⁹ es. Aui/
dissime sci ꝓphe. Isa. 64. Vtiꝝ dirūpes celos
ꝛc̄. ꝛ sic de alijs ꝓphis. ꝛ h̄ solū: q2 i spū hūane
nāe liberatōe3 itelligebāt. Quid ḡ ꝟgo gl'osa
facē debebat q̄ ꝛ itelligebat: ꝛ ab āgelo i scipa
eē h̄ iplēdū audiebat ꝛc̄. Ecce igēs desideriū
Fiat ingt mihi s̄m ꝟbū tuū. Crebro. n. credo
illā sic an̄ ei⁹ filij aduētū apud semet p̄sa sic vul
gariꝛ eē locutā. Nō e hūana creatura degnae
dauere grā da te o alto segnoꝛe. De nō resguā
dare al nr̄o grāde erroꝛe. Ma volzi a noi la
tua pieta benigna. 2° h̄ ꝯclō ꝓbaꝛ rōe t̄mia/
tionis. Est. n. apud p̄hos pitosq̄3 oēs regula
gnālis ꝙ oīs mot⁹ velocioꝛ ē i fine q̄3 i p̄n°: s3
ꝟgo gl'osa oib⁹ indiuiduis mūdi aduētui xp̄i
erat vicinioꝛ: ḡ nēc ē ꝯcedē illud veloci⁹ affe/
ctasse. ꝛ multo āpli⁹ q̄3 Zacharias q scā scōꝝ i
gressus nihil aliud postulabat. sic̄ ꝟba euāge
lij ibidē isinuāt. Exaudita ē orō tua cū ceteris q̄
sequūꝛ. Luc. j. ꝛc̄. 3° rōe mutue dilectōis. sic̄
n. xp̄i ꝛ ꝟginis erat vna caro s̄m Aug. ita vir
ginis ꝛ xp̄i erat vn⁹ amoꝛ: s3 xp̄s sup oēs dile/
xit suā mr̄e3: vt p3 i passiōe: ḡ ꝛ ꝟgo sūme di
lexit xp̄m: s3 xp̄s sūme amauit ꝛ affectauit hūa
ni gn̄is redēptō3: q2 spōte se obtulit. ad phil'.
2. Hūiliauit semetip̄m fact⁹ obediēs vsq3 ad
moꝛtē. ḡ ꝛ ꝟgo sūme debuit idē affectare ꝛ a/
mare. q̄re ꝛc̄. 2° p̄ncipl'r h̄ ꝯclō ꝓbaꝛ auc̄te
Audi Bern. i q̄dā s̄mōe. Hec ē ingt q̄ toti⁹
mūdi salutē obtinuit: repatōe3 oiu3 ipetrauit.
Cōstat. n. ipa3 ꝓ hūano gn̄e fuisse sollicitam
cui dc̄m fuit. Inuenisti grā3 apud dn̄m: grā3
vtiq3 quā q̄rebas. h̄ ille. 3° h̄ ꝯclō ꝓbaꝛ ex°
Si. n. xp̄s adhuc i vētre exn̄s mr̄is ioāni ba/
ptiste tm̄ ꝯtulit lumē: vt i vtero mr̄is exultar3
scōꝝ patꝝ desideriū p xp̄m sētiēs adipleri quā
to magis i virgine debebat eē cū xp̄o cōio aio
rū. O b h̄. n. ꝟbū eternū hūanauit ꝓpt nimiā
charitatē: quā erga nām hūanā h̄ebat. nec ho
rā videbat vt hūanaret: qd̄ cū hūanass3 quātū
credis i ꝟgie desideriū illud p̄ficiēdi fuisse au
gmētatū: certe nihil mag': vn̄ q̄3 recte h̄ excla
rare libet. illd̄ Luc. xj. Btūs vent q te poꝛta/
uit: ꝛ vbera q̄ suxisti. Et h̄ sufficiāt ꝓ 2ª ꝯclōe.

De gaudijs virginis. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōe3 v3. Nūq̄3 fuit aut
a nūq̄3 erit mr̄ q̄ tātā ꝯsolatōe3 ꝛ leticiā
h̄ret de filio sic̄ gloꝛiosa virgo de suo
dulcissimo iesu xp̄o. Septē solēt i gnāli vir

ginis assignari gaudii. Pm gaudiū dr̄ sa
lutatiōis. 2m dr̄ visitatiōis. 3m dr̄ exulta/
tiōis. 4m dr̄ adoratiōis. 5m dr̄ p̄ntatiōis.
Sextū dr̄ inuētiōis. Septimū dr̄ glorificati
onis. Pm dr̄ salutatiōis qn̄. s. āgel9 ad eaz
vēit dicēs. Aue grā plēa Luc. p°. 2m dicit
visitatōis: qn̄. s. pregaudio sue grauidationis
visitauit Elisabeth. Luc p°. Exurgēs Ma
ria rc̄. 3m dr̄ exultatiōis qn̄. s. filiū parens
cātantes audiuit āgelos. Gloria i excels deo
Luc. ij. Quartū dr̄ adorationis: qn̄ tres
reges. s. venerūt cū munerib9 adorare dn̄m.
Mat. ij. Quītū dr̄ p̄ntatiōis: qn̄. s. xp̄m in
tēplo p̄ntās: Simeonē ānosū cātātē audiuit.
rc̄. Sextū dr̄ intētiōis: qn̄. s. christū in me
dio doctoꝝ sedentē inuēit: Luc. ij. Septi/
mū dr̄ glorificatiōis: qn̄. s. gloriosa in corpore
r aia i celis fuit exaltata: r cum filio suo glose
sublimata: vt tenz fides nr̄a. Hec sūt cōit. 7.
gaudia: q̄ d' xp̄o iesu hūit hec dulcissima Vgo
An credis aia mea plura q̄z septē gaudia fuis
se. Vbi gaudiū qn̄ xp̄s resurrexit. Hic enim
credim9 xp̄m ipsaz p̄ oib9 visitasse: vt do duce
dicet. Vbi gaudiū qn̄ illū sit cū discipulis vi
dit celos glose ascēdē. Propterea int oia vir
ginis gaudia de xp̄o tria singularia volo aia
mea notes: mētiqz tradas. Pm fuit sācte
electiōis. Scdm fuit scē liberatiōis. Terti
um fuit scē repatiōis. Pm inq̄z singulare
gaudiū: qd̄ Vgo glosa hūit fuit scē electionis.
Quale queso putas fuisse gaudiū qn̄ se in ma
trē dei: lz se reputaret indignā electā audiuit.
vēit nāqz āgel9 ad eā facie rutilāti: s̄mōe terri
bili. i. cōsueto: ad Vginē hūilimā cōtēplantez
r ait. Aue grā plēa. Et nō dixit aue Maria
Et hoc triplici rōne. vz. Prio pp virgis ex
cellētiā. 2° ppter virgis dignitatē. Et 3°
pp virgis singularitatē. P° pp virginis
excellētiā. Excellētes eni p̄sonas cū salutam9
nomē tacem9: r coꝝ excellētiā noiam9: vt a/
ue rex: salue p̄r. Excellētia aūt virginis erat
grē plēitudo: que tota se ifudit: r ceteris per p
tes: vt dicūt sācti doēs. iō ait Aue grā plena.
Scdo nomē tacuit ppter Vgis dignitatez
Cū eni qs ad dignitatē pmouet: vsitatū nom
relinqtur: r nomē dignitatis pmotū vocam9
vt hic ē por: hic ē abbas: h ē eps rc̄. Excellēa
āt Vgis erat grē plēitudo. iō merito ait. Aue
grā plēa. Tertio nomē tacuit ppter virgis
singularitatē. Nō eni ad Vginē missus ē an

gel9: sicut ad Mariā: sed ad grā plenā. ideo
ait. Aue grā plēa. Sed eccl̄ia i hac salutatiōe
nomē addit: q2 mariā p suo singulari sidere
tz. Maria eni idē sonat qd̄ illumiata. Tu igr̄
h aia cōsidera q̄zto gaudio: qd̄ explicar̄ n̄ pos
sum spūs Vgis exultare debebat. Audi mi
rā exultationē. Magnificat aia mea dn̄z. Et
exultauit spūs me9 i deo salutari meo. O felix
exultatio. Hāc Adā cuz ceteris suis posteris
flagitabāt: expectabant: r sūmope cupiebant.
Credo pfecto aia cara: si sci p̄res disputatōez
Vgis cū āgelo audisset vno ore clamassēt: O
Vgo glosa rn̄d Vbū: r suscip̄ Vbū p̄ ter Vbū
trāsitoriū: r suscipe etnū: tuū cōruptibl'e r istd̄
eternū. Qd̄ ē istd̄ tā expectatū Vbū. Ecce an
cilla dn̄i fiat mihi s̄z verbū tuū: q° i instāti vt
dicūt sci forātū fuit xp̄i corp9 r aia: simulqz co/
dē i istāti Vbo vnita r corpi isusa: ita q nō p
us tpe fuit caro facta q̄z verbū vnitū. nec p̄us
aia creata r ifusa: q̄z caro assumētur: sed simul
gnāto corpe: r aia creata: r Vbo vnita r assū
pta: vt docet Aureli9 Aug. in lib°. de fide ād
Petrū: r pōitur in. iij. sn̄iaꝝ di. v. q̄re rc̄.
Et sic hēs p̄mū gaudiū. 2m p̄ncipale gaudi
um gloriose Vgis fuit scē liberatiōis. Quā/
tā credis letitiā i corde Vgis subortā: qn̄ cōse
rens i corde suo ɔsiderabat ex fructu ventris
ei9 totū gen9 hūanū liberari. Nā si magm gau
diū ē āgelis dei sup vno pctōre p̄niam agēte
Luc. xv. Quāto mai9 resultare debebat sup
nām hūanā recōciliatā. Quid eni Luc. xv. p
ouē pditā dn̄s isinuare voluit: r inētam: nisi
hūanū gen9: qd̄ ad vnitatez suppositi assum/
pserat: r saluauit qd̄ perierat. O ingratū huma
nū gen9. Audi Augu. cōtra qnqz hēses. Cū
cēs inimic9 patri: ait Jesus: reconciliaui te per
me: cū iter mōtes r siluas errares quesiui te:
humeris meis apposui te. p̄ri meo reddidi te
laboraui: sudaui: caput meū spinis opposui.
māus meas clauis obieci. Lācea pect9 meum
aperuit. tot nedū iiurijs: sed aspitatib9 lacera/
tus sū. Sāguinē meū fudi: aiam meā. i. vitā
meā posui: vt cōiūgerē te mihi: r tu diuidēs
a me o paupcula aia rc̄. Tertiū gaudium
virgis gloriose fuit scē repatiōis. Ingēti nā/
q̄z gaudio spūs virgis exultabat qn̄ se matrez
dei electā audiuit: q fructu ei9 hūanū gen9 ca/
ptiuū liberaret. sed sūmope exultauit, q eius
fructu angeloꝝ ruina restaurari debebat. ad
col. ij. Pacificās p sāguinē suū: q in celis: et

que līris. Que i t̄ris .i. hūanū genꝰ .pᵃ. Jo.
iiij. In hᵒ cognoscimꝰ charitatē dei: qm̄ ipse
ꝑꝛ dilexit: ⁊ misit filiū suū ꝓpiciatorē pro pec
catis nr̄is. Et āte hoc sic ait. In hoc apparuit
charitas dei in nobis: qm̄ filiū suū vnigenitū
misit deꝰ i mūdū: vt viuamꝰ ꝑ eū. Scd̄o pa
cificauit q̄ i cel̄. i. ruinā āgelicā: ad heb. ix. per
ꝓpriū sāguinē itroiuit. Et nō ꝙ lꝫ ꝑ sāguinē
suū āgelicā ruinā repauerit: n̄ tm̄ āgelicā nām
liberauit: ad heb. ij. c. Nusq̄z. n. āgelos app̄
hēdit: sꝫ semē abꝛahe: qd̄ Nicolaꝰ d̄ lira sic ex
pōit. nusq̄z eni āgelos app̄hēdit. i. i nulla scri
ptura legit̄ āgelicā nām app̄hēdisse. vn̄ nec ēt
nām āgelicā liberauit. Et huiꝰ rei assigāt ime/
diate p̄les rōnes dicēs. Pᵃ rō q̄re āgelicam
nām nō liberauit: fuit: qꝛ āgelꝰ ꝑ se sine alio in
stigāte cecidit: iō nō debuit ꝑ aliū releuari.
Scd̄a rō: qꝛ tota nā hūana ceciderat: ⁊ ita fru
strarent̄ hō totalr̄ suo fine: nisi hūana nā repa/
retur. nō sic tota āgelica nā cecidit: sꝫ in ꝑte.
3ᵃ rō: qꝛ repatio āgelice nē nō ꝓficēt vniuersi
tati: sic̄ reparatō hūane nē. In hᵒ. n. ꝙ nā hu
mana repat̄: q̄i tota vniuersitas repat̄: qꝛ hō
ē oīs creatura i gn̄e: nō sic āgelꝰ. 4ᵃ rō: qa
āgelꝰ nō pōt eē sine ꝓpa ꝑsōalitate. Ex duabꝰ
āt ꝑsōis nihil fit. hō āt pōt eē sine ꝓpa ꝑsōali/
tate. ⁊ iō pōt nā hūana subsist̄ē i ꝑsōa diuia et
ex ipsꝭ fieri i vnū. Istis. n. rōnibꝰ nusq̄z āgelos
app̄hēdit: sꝫ semē Abꝛahe. i. carnē de abꝛahā
app̄hēdit: q̄si. s. lōge fugiētē. Isa. xlj. Semē
abꝛahe aici mei i q̄ appꝛehēdi te. Et dic̄ abra
he potiꝰ q̄z alteriꝰ: qꝛ ei ꝑꝰ fcā ē ꝓmissio: gen̄.
xv. In seie tuo bn̄dicent̄ oēs gētes. h ad lit/
terā pōit Nicolaꝰ. Ex qbꝰ oibꝰ pꝫ ꝙ nām an
gelicā lꝫ repauerit: nō tamē liberauit. Sꝫ
q̄rit̄ an nūerꝰ saluādoꝝ ꝭm nūeꝝ ruētiū ange
loꝝ eē debeat: an maioꝛ. Et hāc. q. mouet ma
gister i. iij. di. ix. Et vere si Augu. i encheri/
dion itueoꝛ: mihi appet hāc n̄ determiare. q.
Ait. n. sic. Supna hierusalē mr̄ nr̄a ciuitas d̄i
nulla ciuiū suoꝝ nūerositate frustrabat̄ aut v/
beriore ēt copia fortassis regnabit. Neq̄z. n.
nūeꝝ aut scōꝝ hoiuꝫ aut imūdoꝝ d̄monū no
uimꝰ: i qᵒꝝ locū succedētes filij catholice mr̄is
q̄ sterilꝭ appebat i t̄ris i ea pace de q̄ illi cecide/
rūt sine vllo tp̄is t̄mino pmāebūt. Sed illoꝝ
ciuiū nūerꝰ: siue q ē: siue q fuit: siue q futurꝰ ē
i cōtēplatiōe eiꝰ artificis ē: q vocat. i. q nōiat
ea q̄ sūt tāq̄z ea q̄ nō sūt. h ille. Sup quā ꝑtē
dn̄s Bona. dic̄ ꝙ nūerꝰ saluādoꝝ excedit nū
merū spirtuū repꝛoboꝝ. Et hoc ꝓbat alia rōe
cū i hac moꝛtali vita qdā ad tātā meritoꝝ ex/
cellētiā nō ꝑueuerint: vt exaltent̄ ad āgeloꝝ
choꝛos: sed meritis xp̄i saluati decimū gradū
tenēt: ꝯn̄s ē vt vltra āgeloꝝ choros decimus
assignet̄ choꝛꝰ. Alij vero q meritis ꝓpꝛijs di
uina gr̄a suffulti coꝛonā regni adepti sūt: ꝭm
ꝙ maioꝛa gratuita dona suscipiūt in vita: sic ⁊
in gl̄ia scōꝝ āgeloꝝ vacuas sedes replēt. vn̄
sicut de singulis oꝛdibꝰ aliq̄ ceciderūt: sic ⁊ sin
guli oꝛdies ꝑ hoies restaurabūtur. q̄re ⁊c̄.
Et sic hēs tres iocūdatiōes ⁊ exultatiōes vir
ginis glorioſe: q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiant pꝛo se
cunda ꝑte huius sermonis.

De sublimi conditione ⁊ qualitate virgis
glorioſe Consideratio tertia.

Ertio loco glorioſe ma/
ternitatꝭ ex/
cellētē qualitatē videamꝰ vbi etiā
tres faciamꝰ moꝛe solito cōclōnes.
vꝫ. Pᵃ cōclusio ē ista. Ex hac
singulari mr̄nitate glorioſa Vgo tātaꝫ suscep̄
gr̄am: q̄zta ē possibilis hūane creature susci/
pere: ⁊ deo gl̄oso infūdē. 2ᵃ cōclusio ē. Et
lꝫ gradꝰ dignitatis faciat supbiā: tm̄ Vgo glo/
riosa tm̄ ex hac mr̄nitate se hūiliauit. q̄ztū hūa
ne nē ē possibile imagiari. 3ᵃ cōcluᵒ. Et lꝫ
Vgo glorioſa regē oiuꝫ genuerit: ⁊ eiꝰ fit mr̄
ꝑciosa: tamen nunq̄z fuit: aut nunq̄z erit indi
uiduū humanū pauperius.

De plēitudie gr̄e Vginis Cōcluᵒ p̄ma.
Ecipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. vt s̄. Hec cō
a cluᵒ ꝓbat̄ rōe: auc̄te ⁊ exēplo. Rōe
sic. Q̄ńcūq̄z ē aliqd̄ agēs: potēs agē
in aliqd̄ subiectū: tāto ꝑfectiꝰ agit. si nō ē ipe/
ditū: q̄zto subiectū ꝑfectiꝰ erit dispositū ad il/
lud agē. sed deꝰ ē ꝑfectissimū agēs: potēs oē:
qd̄ nō iplicat ei cōtradictionē. ⁊ virgo gl̄osa ē
subiectū sufficiēter dispositū ad posse recipere
oēm diuie gr̄e ifluxū: ⁊ nō ē impedita. gᵒ om
nē gr̄am possibilē deo creature infūdere vir/
go gl̄osa suscepit. ⁊ nō videt̄ ꝙ in alio actu q̄z
hoc ē fcā mr̄ dei. gᵒ ⁊c̄. ꝯn̄a nō. ⁊ an̄s declara
tur exēplo solis. quāto eni subiectū ē dispoſi
tū: tāto magis foꝛmaꝫ lumis ⁊ lucis imp̄mit.
iō aqla altissime volitās in lūie solis cōfoꝛtat̄
⁊ vesptilio illud hoꝛret. Sic ⁊ bn̄dictꝰ deꝰ ꝭm
creatāꝝ reꝝ dispōnē sue lucis gr̄arū cōicat cla
ritatē: qm̄ nihil aliud diuia gr̄a ē q̄z qdā diui
ne bōitatis radiꝰ diuersimode creaturis cōi/

11

cat⁹. Quibusdā eni creaturis grē sue copiaꝫ
cōicat: illis dādo eē: ꝛ cōseruādo. qbusdā dā/
do eē ꝛ viuere. qbusdā eē viuē ꝛ sentire. qui/
busdā eē: viuere: sentire ꝛ intelligē: nō tn̄ sic
cōicat: vt ea vsqꝫ ad intima trāscat cognitiōis
lucē largiēdo: qꝛ nō ē eis capacitas nē data si
cut ꝛ sol q̄zuis lapidē illuminet: non tamē sic
vt cognoscat. qꝛ oculos non habet. Soli autē
homini lucē sue claritatis oñdit ꝛ tribuit co/
gnitiuā: ꝛ ꝯm hoc homo dicit̄ oīs creatura in
genere: vt dcm̄ ē in cōclusione pcedēti. Nam
cū lapidibus cōicat̄ hō in pticipatiōe eēndi cū
plātis in viuē: cū aīalib⁹ ꝛ bestijs in sentire:
sed cū seipsa ꝛ angelis pticipeꝫ facit in intelli/
gere. vn̄ qlibet hō natura ē intelligēs. i. ad in
telligendū aptus. ꝛ nisi homo obicē pōat: tā/
ta pōt intelligētia irradiari: vt supra hūanum
ꝯsū ꝛ nāe capacitatē plura cognoscet. Ꝗ ob/
rē peccatores parū aut nihil de diuinis intelli
gūt: qꝛ sue mētis oculis obicē ponūt: sicut et
hō oculos obstrusos tenēs nō videt: quia vi/
dere nō placet: ꝛ obicē pōit. Propterea dicit̄
i. Corin. xiiij. Qui ignorat ignorabit̄. s. ātē
iudicē ꝛ ps. Noluit itelligē vt bn̄ agēt. Qua
re māifestū ē q̄ benedictus de⁹ ꝯm subiectoꝝ
diuersoꝝ capacitatē: grārū suaꝝ lucē non oc
cultat. Et postea accipiat̄ tioꝛ. s. q̄ virgo fuit
subiectū sufficiēter dispositū ad posse recipere
oēm diuie grē influxū. s. creature possibilem
Nūq̄ꝫ hec pfecto bn̄dicta āncilla diuis lumib⁹
obicē posuit. nec deū aliquo vnq̄ꝫ peccatoruꝫ
genere q°uis mō offendit: vt dictū ē in 3ª cō
clusione pme ptis hui⁹ ꝯmōis. ergo necesse ē
cōcedē: vt sup oēs grā diuini lumis ei⁹ aīam
perlustrauerit. ido Maria illuminata dr̄.
Secūdo hec cōclusio pbat̄ auc̄te. Audi Hie
ro. in sermōe de assūptiōe. Ceteris ingt per
ptes grā. Marie vero se totā infudit grē plēi
tudo. Audi Ber. in ꝯmōe. Per te ingt vir/
go scā celū impletū ē infern⁹ euacuatus ē: re/
staurare ruine celestis hierusalē expectātibus
miꝯis vita pdita data ē. Ex qbus correla/
rie inferūtur tres ṽitates. Prima est ista.
Q̄ oēs ob hoc fulgēti sidere lumē suscipiunt
Nā per illā tubaꝫ Joānis baptiste dicentem
Ecce agnus dei. Andreas credidit. per An/
dreā Petrus. per Petrū Roma. per Ro
mā credidit vniuersus mūdus. g° a primo ad
vltimū p Joannē credidit vniuersus mūdus
Sed q̄ q° Joānes lum̄ accepit: nisi a virgie
i vētre portāteꝫ solē: dū Elisabet ei⁹ infeꝫ ṽ
go gl'osa visitauit. vn̄ ꝛ i vētre exltauit. luc. p
O gloriosa illustratio: nōdū erat nat⁹ ꝛ iaꝫ sā
ctificatus: ꝛ propheta ꝛ plusq̄ꝫ propheta fact⁹
ꝛc̄. Secūda veritas est q̄ virgo per grām
deo fuit magis vnita q̄ꝫ aliquis sanct⁹. Naꝫ
solus christus deo vnitus ē per vnionem hi
postaticam: alij vero oēs per grām alio ꝛ a/
lio mō. Quidā cognitione tm̄: vt Hiere.
qui clarissime de deo prophetauit. ꝛ ideo in v
tero meruit sanctificari. Quidā cognitione
ꝛ demonstratione: vt Joānes baptista q christ
stū in vtero cognouit: ꝛ ad Jordanē christuꝫ
digito demōstrauit. ꝛ iō in vētre matris scifi
catus ē: ꝛ plusq̄ꝫ propheta appellatus est. Et
sic de alijs. Virgo aūt gloriosa ꝛ fide cogno/
uit: ꝛ digito ꝛ manu tetigit: ꝛ deum verū suo
immaculato vtero portauit. ideo nō fuit in vē
tre scificata: quia nulla erat sanctificationis cā
sed ab omni peccato preseruata: vt differret a
primis. ꝛ postea plena grā facta: vt semp sta/
ret imaculata. O q̄ꝫ bene igitur dicitur. grā
plena. Tertia veritas est q̄ in xp̄o ꝛ i Ma
ria: ꝛ in multis sanctis fuit grē plenitudo: sꝫ
alio ꝛ alio mō. In xp̄o per excellētiā tanq̄ꝫ in
capite. In Stephano ꝛ alijs sāctis p sufficiē
tiā tāq̄ꝫ i mēbris: sꝫ i virgie p superabūdātiā
tāq̄ꝫ i collo trā scūte. Et hāc ṽitatem ēt oñdit
barbat⁹ Hiero. i ꝯmōe assumptōis. Et sic ve
ritas isti⁹ ꝯclōnis pꝫ auc̄te ꝛ rōe. Tertio eā
dē cōfirmem⁹ exēplo. Legit̄. n. de btō Dio/
nysio: cū semel vt ṽginē videt a dn̄o supplici
ter petissꝫ: vt ipse i q̄dā epl'a sua Joāni euāge
liste directa oñdit. ꝛ tādē obtēta grā sic dixit.
Si diuis lr̄is erudit⁹ nō eēm: ꝛ fide illumina
tos ocl'os n̄ hrēm: aliud lumē sub dō eē n̄ cre
derē. h ille. q̄r ꝛc̄. Et h sufficiāt p p̄nti ꝯclō.

De maria ṽgis hūilitate. Cōclo 2ª.

Ecce ꝯam cōclōnē. vꝫ. Etsi gdus di
a gnitatis faciat supbir̄. tamē ex hac glo
riosa maternitate virgo bn̄dcā se tan
tum hūiliauit q̄ꝫ n̄ ē possibile humane menti
imagiari. Primā hui⁹ ꝯclōnis partē tāq̄ꝫ
p se notā nr̄is tēporibus relinquamus. Job.
xv. Ambulauerūt extēto collo. Sꝫ scdam
phemus. Et h° tripl'r. s. rōne: auctoritate: et
exemplo. Sed āteq̄ꝫ ad hec veniam⁹ pmo
distictionē quādā hūilitat' videam⁹. Est. n.
quedam humilitas mala falsa ꝛ deo iimica ꝛ
quedā bōa vera. ꝛ deo aicissima: ꝛ aliq̄ prim

120

falsa ⁊ pti mala ⁊ pti deo inimica. Humili
tas tota mala ⁊ deo iimica ē triplex. s. deiectio
nis: pusillanimitatis ⁊ mal gnitatis. Deie
ctiōis: vt cū flagellis deus sṗbiā mundi ster
nit. Jsa. xxv. Hūiliabit gloriā Moab cū alli
sione manuū eiꝰ: ⁊ munimēta sublimiū mu/
roꝝ tuoꝝ cōcidēt: ⁊ hūiliabūtur ⁊ detrahenť
ad terrā vſ3 ad puluerē ⁊ O see. vij. Hūili
abitur isrľi facie eiꝰ. nec reuersi sūt ad dñ3 de
um suū: ⁊ nō quesierūt cū ⁊c̄. Secūda diciť
pusillanimitatis: vt cū qs verita ē diceŕ perti
mescit. vel cōtra illā impugnātibꝰ resistere nō
audet. Ecclesiasť. xiiij. Noli eē hūilis in sapi
entia tua: ne hūiliatꝰ in stultitiā seducaris. Jn
de. xi. q. iij. c. nolite: parū post ṗncipiū dicitur
Nō solū ille ꝑditoꝛ ē veritatis: q trāsgrediēs
veritatē ꝓ veritate pala3 mēdaciū loquiť: sed
ēt ille q nō libere veritatē ꝓnūciat: quā libere
ꝓnūciare o3. aut nō libere veritatē defendit:
quā libere defendē cōuenit: ꝑditoꝛ ē veritatis
h. ibi. Et sūt verba beati Criso. Tertia ma
la hūilitas diciť malignitatis: Eccľ. xix. Est:
q neqter se hūiliat. ⁊ iterioꝛa eiꝰ plēa sūt dolo.
ṗs. Pacē loqtur cū ꝓximo: ⁊ occulte pōit insi
dias. Hūilitas tota bōa ē virtꝰ quedā: qua
passio tēdēs ad magna recta rōne regulatur:
ne passio irruat sine rōne in magna: sicut ma
gnanimitas ē qua regulať passio: ne despatio
ne retrahať: sed recta rōne ꝓsequať magna.
Magnanimitas ergo ipellit: ⁊ hūilitas retra
hit. Et de hoc Audi Ambro. sup ṗs. Qui
pauꝑtate inqt cōtētus ē: nō ē cōtētus iniuria
⁊ q pōt ꝑferre verboꝝ penas: exagitať verbo
ꝯtūelie. ⁊ q pōt administratiōes cōtēnere: dolet
sibi aliquē honorificētia eē ṗlatū. grāde ē i oi
bus tenē hūilitatis mēsas bōa hūilitas: q ni/
hil appetēdo totū qꝺ contēnit adipisciť. Et qa
desideriū tēdēs ad magna: inq̄3tū ē: iordiatū
ē origo oium maloꝝ ꝑ̄ᵃ Thi. iiij. Radix oi/
um maloꝝ ē cupiditas: iō hūilitas diciť retra
ctiua oium vitioꝝ: ſm quā qdē rōnē hūilitatis
oium ꝟtutū dr̄ fūdamētū. Audi Rabanū su
per Mat. Cogitas inqt magnā fabricā ꝯstru
ere celsitudis: de fūdamēto ṗus cogita hūili
tatis. ⁊ q̄3to maiꝰ erit edificiu3: tāto altiꝰ fodiť
fūdamētū. ⁊ Grego. oꝛne. vij. Qui sine hu/
militate ꝟtutes cōgregat: i vētū puluerē poꝛ
tat. Radix āt huiꝰ ꝟtutis ṗncipalis int oēs ē
suipisiꝰ cognitio: ⁊ opatio illi cognitiōi corrñ/
dens: vñ satis hūilis ē q scipsū hoie3 esse co/
gnoscit ⁊ viuit vt hō. Quis q̄so vt Criso. ait
Bestialioꝛ hoie rōnē hñs ⁊ rōnē nō vtens:
ṗs. Hō cū i honoꝛe eēt nō itellexit: compatꝰ
ē iumētis isipientibꝰ. ⁊ silis factꝰ ē illis ⁊c̄.
Hūilitas mixta ē qdā coꝛpalis demrātio que
qs exteriꝰ: nō iteriꝰ hūil ať: vt hoibꝰ placeat:
vt ē hūilitas hypocritaꝝ: de q̄ dñs ait. Atten
dite a falsꝭ ꝓphis q veniūt ad vos i vestimen
tis ouiū: itrīsecus āt sūt lupi rapaces. ⁊ dr̄ mi
xta: q2 nō totaliter ē mala: nec totaliť deo ini/
mica. Minꝰ. n. malū ē hūilitatē ondē cū ma
litia: q̄3 iiqtatē publice ondē. Propterea ꝓ oc
cultis erīibus pnia arbitraria ē. xxvj. q. vij. c
tpa penitudis: ⁊ de pe. ⁊ re. c. iij. glo. ij. Jn
māifestis āt ſuātur statuta iuris de pe. ⁊ re. c
i. ⁊. ij. Dicit. n. ṗmu sic. Māifesta pccā nō st
occulta coꝛrectiōe purgāda. Sed ista missa fa
ciamus. His sic notatis hūilitate3 virgis
ꝓbemꝰ. s. rōne: auc̄te ⁊ exēplo. Rōne ṗmo
sic. q̄3to qs virtuosioꝛ ē: tāto dr̄ xp̄o eē simili/
oꝛ. s3 virgo gloriosa fuit virtuosissima: vt pa
tuit i cōclusiōe p̄cedēti. gᵒ xp̄o debuit eē simi/
lioꝛ. sed iter ceteras xp̄i virtutes hūilitas scā
potissima ē. Math. xj. Tollite iugū sup vos
⁊ discite a me: q2 mitis su3 ⁊ hūilis coꝛde: vbi
btūs Augusti. ait. Nō dixit: discite a me mō
tuos suscitare: siccis pedibꝰ sup aq̄s ābulare:
sed qd ait. Quia mitis sū ⁊ hūiľ coꝛde. gᵒ in
hoc virgo ꝺbuit filiū imitari. ⁊ sic i ceteris ꝟ
tutibꝰ excellētioꝛ est: sic i ista excellat. 2ᵒ ar
guiť sic. q̄3to qsq3 ꝑ grām deo ꝓpiqoꝛ ē tanto
sibiipsi abiectioꝛ ⁊ hūilioꝛ. s3 virgo glōsa oi/
bus puris creaturis erat deo ꝓpinqoꝛ. gᵒ oi
bus hūilioꝛ. ꝯñᵃ nō cū maioꝛi ꝑ btū3 Greg.
i li. moꝝ. Tāto inqt fit qsq3 vilioꝛ deo: q̄3to p̄
ciosioꝛ sibi ⁊ tāto p̄ciosioꝛ deo. q̄3to ꝑꝑ eu3 vi
lioꝛ sibi. Maioꝛ āt huiꝰ rōnis p3 ex ꝯclōne pce
dēti. Audi Jsido. de sū. bono. Paruulꝰ iqt
i ocľis tuis esto vt sis magnꝰ i oculis dei. Tā
to eni eris apud deū p̄ciosioꝛ: q̄3to fueris āte
ocľos tuos ꝺspectioꝛ gᵒ ⁊c̄. 3ᵒ arguiť sic. Sū
ma vitia sūme sūt detestāda. gᵒ ꝑ locū a ꝯ̄rijs
sūma virtꝰ ē āplectēda. Sūmū āt vitiū ē sup/
bia: q2 supbis deꝰ resistit. gᵒ hūilitas q̄ illi op
pōiť maxia ē virtutū. maxie āt virtutes ma/
ximū vix decēt. s3 virgo fuit oium maxia. gᵒ
illi maxime hūilitas scā decuit. Audi Cassio.
sup ṗs. Erubescāt inqt elati vbi credūt locu3
hře supbiā cū celū ⁊ trā videāt ab hūilitate oc
cupatū. Et idē. Supbia inqt de āgelo diabo

lū fecit: ⁊ hoīuz morte ītulit: ⁊ ꝯcessa btitudine vacuauit ⁊c̄. 2º ꝓncipalr̄ hec ꝯclo ꝓbatur auc̄te. Audi bernar. Virgo v̄ginitate placuit sed hūilitate ꝯcepit. Fc̄a ē marie hūilitas scala celestis ꝑ quā deꝰ descēdit ad t̄ras. Itē audi Bedā in omē. Decebat īnqͥt vt sic̄ ꝑ supbiam Eue mors ītrauit. ita ꝑ hūilitatē Marie vite itroitꝰ pādereꝶ. Audi ⁊ btūz Hiero. ī trāsitu suo. Maluit īnqͥt deꝰ de btā maria īcarnari ꝑꝑ hūilitatē q̄z ob aliā q̄zcūq̄z v̄tutē. Sic̄ eni ex sola supbie radice oīa oriunꝶ mala. sic ex sola radice hūilitatis oīa gn̄anꝶ bōa. Audi ⁊ ipsā de seipsa testātē: Luc̄. j. Respexit hūilitatē ācille sue. i. approbauit. 3º hec ꝯclo pz exēplo. nā cū visitās āgelꝰ: mr̄em dn̄i vocat ⁊ ipsa se hūilē dn̄i ācillā ꝓfiteꝶ. Luc̄. i. c. Ecce ācilla dn̄i fiat mihi fm̄ verbū tuū. Idō dicit poeta vulgaris. Quādo desti risposta al messo santo. Ecco lācilla dl signor dicēdo. La terrena verita suo carnalimēto. Fece del sangue del tuo cor prēdēdo. Sopra di te tāta gratia isondēdo. Che ciascun āgel della sōma altura Ti fe subgetto come bon fameglio ⁊c̄. Et ista sufficiāt pro presenti conclusione.

De magna v̄ginis paupertate Cōcluꝰ 3ª.

Ecipe itiā ꝯclōnē. vz. Et lz v̄go gloriosa regē ⁊ oium dn̄m genuerit ⁊ eꝰ sit mr̄ p̄ciosa: tn̄ nūq̄z fuit: aut nūq̄z erit īdiuiduū ipsa paupiꝰ. Hec ꝯclo sīlr̄ triplr̄ ꝓbaꝶ. s. rōne: auc̄te ⁊ exēplo. Rōc breuiꝶ sic. Christꝰ fuit filꝰ paupriꝰ: ⁊ sūme diligēs paupratē. Math. viij. Vulpes foueas hn̄t ⁊ volucres celi nidos. Filiꝰ āt hoīs non hz vbi caput suū reclīet. gº ⁊ mr̄ pauprima eē debuit. Itē arguiꝶ sic. Bōi discipuli bonā debēt disciplinā imitari magr̄i virgo maria bōa: imo optīa fuit dn̄i discipula. gº magr̄i debuit imitari doctrinā: ꝯn̄ nō cū ma ori ⁊ minori ⁊c̄ sic. Hec āt fuit xp̄i optīa disciplia: nisi qs renūciauerit oībꝰ q̄ possidet: nō pōt eē meꝰ discipulꝰ gº ⁊c̄. Audi Aug. de cathecizādis rudibus. Esuriuit xp̄s q̄ oēs pascit. sitiuit: ꝑ quē causaꝶ oīs potꝰ. ⁊ q̄ spūalr̄ ē pāis esuriētiū: fonsq̄z sitiētiū. ab itiere terrestri fatigatꝰ ē q̄ seipsū nobis viā fec̄ in celū: velut ouis obmutuit: ⁊ obsurduit corā cōuiciantibꝰ: ꝑ quē mutꝰ locutꝰ ē ⁊ surdꝰ audiuit. vic̄tꝰ ē q̄ de vīcul' ifirmitatum nos soluit. flagellatꝰ ē q̄ oiuz flagella dolorū ab hoīum corpibꝰ expulit: mortuꝰ ē q̄ mortuos suscitauit: ⁊ resurrexit: nūq̄z moritꝰ ⁊c̄. hille. Et ex hoc tertia rō formatur sic. Ois vere xp̄ianꝰ xp̄m imitari dz. sed virgo fuit ꝑfecta xp̄iana. gº christū debuit imitari. Christꝰ āt fuit pauprimꝰ vt dcm̄ ē: g̊ ⁊c̄. oia ista de se patēt. Itē Aug. sic ait in li. de vita christiana. Nomē ī qͥt ille frustra xp̄iani sortiꝶ: q̄ xp̄m mīme imitatur. Quid eni ꝓdest tibi vocari q̄ nō es ⁊ nomen vsurpare alienū. sed si te xp̄ianū eē delectat q̄ xp̄ianitatis sūt gere: ⁊ merito tibi nomē xp̄iani ē ⁊c̄. 2º ꝓncipalr̄ hec ꝯclo auc̄te ꝓbatur. Obtulerūt ꝓ dn̄o par turturū: aut duos pullos colūbarū: qd̓ pauperū erat sacrifim. 3º ꝓbaꝶ exēplo. Nā ex bōitate fructꝰ ⁊ q̄litate: q̄litas arboris ⁊ bōitas arguiꝶ. Mat. vij. Bōa arbor fructꝰ bonos fac̄. sed xp̄ūs fuit fructus vētris Marie. Luc̄. j. Et bn̄dictꝰ fructꝰ vētris tui: ⁊ fuit pauprimꝰ. gº ⁊ arbor dz esse pauprima. ⁊ sic pz ꝯclo pn̄s. Bn̄ igiꝶ dicē p̄t hec glosa v̄go. Hic ē filꝰ meꝰ dilectꝰ ī qº mihi bn̄ cōplacui: q̄ bn̄dictꝰ cū pr̄e ⁊ spū scō regn̄t in secula seculorum Amen.

Dn̄ica 2ª. xl. d̓ ꝓdestiatōe s̄mo ī ordīe. xij.

Assumpsit Iesꝰ Petruz Jacobū ⁊ Joannē: ⁊ duxit illos in mōtē excelsū ⁊ trāsfiguratꝰ ē āte eos. Math. xvij. Mira ē dilectissimi hodierni euāgelij doctrina. Plures eni christꝰ hēbat discipulos. ⁊ tn̄ ad sue trāsfiguratiōis pādēdū secretū nō nisi tres: ⁊ nō qºs libet tres: sed petrū: iacobū ⁊ ioānē āssūpsit. Petrꝰ ꝯgnoscēs interp̄taꝶ. Jacobꝰ supplātator. Joānes in qº ē gr̄a dei vt mystice ad supnā patriā scādēdū īsinuet illa tria sūmopꝑe eē nec̄cria: quos cū sic viderit: eligit: ⁊ gr̄am p̄stās predestiat ad vitaz. Inde Aug. liº de predestiatiōe. scōrū ait. Predestinatio ē diuie volūtatis ꝑ gr̄am electio. Audi Pau. ad Ro. viij. Scimꝰ igr̄ q̄m diligētibus deū oia coopanꝶ i bonū his q̄ s̄m ꝓpom vocati sūt sci. nā qºs p̄sciuit ⁊ ꝓdestiauit ꝯformes fieri imagini filij sui: vt sit ipse p̄mogenitꝰ ī mltis fribꝰ. Qºs āt ꝓdestiauit hos ⁊ vocauit: ⁊ qºs vocauit: hos ⁊ iustificauit. qºs āt iustificauit illos ⁊ glorificauit. Et ad Eph. j. Elegit nos an̄ mūdi cōstōnē: ⁊ Jo. xv. ait dn̄s. Nō vos me elegistis: sz ego vos elegi. Altissim. n. est hº negom aia cara: ⁊ n̄ ꝑua idigēs inq̄sitiōe De hac igr̄ p̄clara ⁊ sublimi ꝓdestiatiōis mā tres hodie faciamꝰ pulcherrimas ꝯsiderōnes. vz. Scē ꝓdestiatiōs ātecedētē p̄uisionē. Scē

p̄destiatōis subtilē inuestigationē: Scē p/
destinationis possibilem ruinationē.

De diuia puidētia Cōsideratio p̄ma.

Ancte p̄destiatōis p° añcedētē puisio
s nē videam⁹. Ubi tres ɔclo. faciam⁹
Pᵃ ɔclo ē ista. Tāta ē cūctoꝝ crea/
toꝝ sūmi dei diligēs cura: vt nihil dari possit:
aut iuēiri q̄ sua puidēᵃ n̄ regat ꝛ gubernet.
2ᵃ ɔ° ē ista Oia mala: vt guerre: pestilēᶜ
ꝛc. dina puidē cueiūt. Etsi ill' p̄ticlarit nō p
uidet: n̄ m̄ dicēd⁹ ē male seculū gubernar. 3ᵃ
ɔclo ē ista. Etsi ɔcta dina puidēᵃ gubnēt n̄ ē
tñ icōsonū si aliq̄ dicāt a cāu ꝛ a fortūa ɔtigē.
Q̄ cūcta dina puidēᵃ gubernant: ɔclo p̄ᵃ
Ccipe p̄maȝ ɔclu. ꝛc: vt s̄. Pro c⁹
a ɔclonis dclarōe tres figram⁹ vi. Pᵃ
ē. Quidē puidēᵃ dei. 2ᵃ. Quō d⁹
cūct' reb⁹ puidē itelligat. 3ᵃ vi. Quō dina
puidēᵃ dr̄ adipleri. Accipe p̄mā. s. qd ē p
uidēᵃ dei. Dico ƀȝ Boe. i. 4. de ɔso. Pro/
uidēᵃ ē illa ipsa dina rō i sūmo oiuȝ p̄ncipe ɔ
stituta: q̄ cūcta dispōit. Quā diffinitiōeȝ btūs
Tho. i sū. ɔ̄ gētiles declarā° diffinitionē fati
a Boetio datā: sic expōit dicēs. Ordia° reꝝ
i finē ƀȝ q̄ ē i mēte dina nōdū reb⁹ ipssa pui/
dēᵃ ē. ƀm vo q̄ ē explicata i reb⁹ fatū dr̄. Et
Dama. li. ij. c. xliij. Prouidēᵃ igr ē volūtas
dei pp quā oia q̄ s̄t ɔuēiētē dductionē suscipi
unt. Et aug. lxxxiij. q. 4. ait. Prouidēᵃ ē lex
eīna icōmutabilit manēs: q̄ tñ oia mutabilia
pulcherria gubnatiōe moderāt. Et Boc. vt
s̄. De⁹ igr ex alta puidē speclatōe r̄spic: ꝛ qc
qd vnicuiqȝ ɔuēiat coḡscit. ꝛ q̄ couēire nouit
accōmodat. Quō h̄ siāt: ꝛ quō dina rō ꝛc.
Quō dina rō res ordiet i finē: ondit Greg.
li. xij. moꝝ sr̄ illo vbo Job. xiij. Cōstituisti
t̄mios ei⁹: q̄ p̄teriri nō poterīt dicēs. Nulla q̄
i h° mūdo hoib⁹ fiūt absqȝ oipotētis dei occul
to iudi° cuēiūt. Nā cūcta de⁹ secutura p̄sciens
añ secla; decreuit q̄lit p secla dispōant. Statu
tū q̄ppe q̄ȝᵐ hūc mūdi p̄spitas seq̄t: l' q̄ȝᵐ ad/
uersitas feriat: ne elcōs ei⁹: aut imoderata p/
spitas eleuet: aut nimia aduēsitas ḡuet. Sta
tutū q°ȝ ē q̄ȝᵐ i ipsa vita mortali ipalr viuat.
ꝛc. h̄ ille: Jñ dñs ait Mat. vj. Ne solliciti si
tis aie vr̄e qd māducetis: aut corpi vr̄o qd idu
amini. Nōne pl⁹ corp⁹ q̄ȝ esca ꝛ istra. Respici
te volatilia celi: q̄m n̄ serūt neqȝ nent. ꝛ tñ d⁹
pascit illa. Ex qb⁹ appet q̄ oia dina puidētia
gubernēt: siue sit necēᵃ siue ɔtigēᵃ: siue nālia
siue libera: siue bōa siue mala: siue casualia si
ue fortuita. Sap. xiiij. Tu āt p̄r oia gubnas
prudēᵃ. ꝛ Hier. x. Qui fec̄ igr terrā i fortitu
dine sua p̄epat orbē in sapia sua: ꝛ extēdit ce
los prudēᵃ sua. Ad vocē suā dat mltitudinē
aq̄ꝝ i celo ꝛ eleuat nebulas ab extrēitatib⁹ tre
fulgura i pluuiā fec̄: ꝛ educ̄ vētos de thesauri
suis. h̄ ibi. Jñ aug. li. 8. 3. q. ait. Sūmo d̄o cū
cta bñ admistrāte: q̄ fec̄ nil iordiatū i vniuer
so: nil iiustū ē: siue sciētib⁹ nob siue nesciētib⁹
q̄r ꝛc. E sic p₃ p̄ᵃ vi. 2ᵃ vi. ē quō de⁹ oib⁹
reb⁹ puidē itelligat. Pro c⁹ declarōe nōndū
p̄° ƀm. b. tho. i. p̄te sūᵉ. q. xxij. q̄ oē bonū qd
i reb⁹ creatis ē creatū ꝛ finitū ē. Tale āt ē du
plex. s. bonū ƀm subāȝ: ꝛ bonū ordis. Bonū
ƀȝ subāȝ ē q̄ de⁹ creatis bōitatē ip̄ssit: Gen.
p̄°. Uidit cūcta q̄ fecerat ꝛ erāt valde bōa. s.
ƀȝ subām. Bonū ordis ē q̄ oia creata ad bo
nū finē ordiauit. nō. n. sufficēt vt bōa oia cre
asset ƀm subāȝ nisi ēt ad boᵐ finē ordiassȝ.
2° nōndū ƀm eūdē ibidē: ꝛ vt ēt pbat. xiiij. q.
ar. v. q̄ de⁹ ē cā reꝝ p itellectū. vñ i h° dr̄t no
strū scir a scia di: q̄m scia nr̄a cāt a reb⁹: ꝛ scia
dei ē cā reꝝ. Si ḡ de⁹ res p itellectū cāt necē ē
vt ordo reꝝ i sic sit itellcm̄ dei p̄exn̄s. h̄ āt or/
do reꝝ i finē vt ē itellcm̄ dño p̄exn̄s puidētia
dr̄. ꝛ sic puidēᵃ ē ps prudēᶜ: c⁹ ē p̄p̄uȝ ordiar
aliq̄ i finē: vt ēt dic̄ phs. vj. ethi. 3° nōndū
ƀm eūdē q̄ ordiare aliq̄ i finē cōtigit duplicit
vno° q̄r talia ordināt in finē suiip̄si⁹. ꝛ h° mō
hō dr̄ prudēs q suos act⁹ recte ordiat ad finē
vite sue. ꝛ hoc mō nulla ē i deo puidēᵃ l' pru/
dētia: q̄r nihil ē i deo ordiabile i finē: imo oia
ordiant i ipsū: cū sit vltim⁹ oiuȝ finis. Alio°
dicūt ordiari i finē respcū sibi subditoꝝ: vt fa
milia: reḡ l' ciuitates. ꝛ sic p̄r filios ꝛ fāiliā ca
stigādo: docēdo monēdo dirigēs i finē boᵐ
dr̄ prudēs. Silr dñi iuste ꝛ sce i tiore dñi ppl̄i
gubernātes prudētes dicūt. Mat. 24. Q̄s idel'
ƀu⁹ ꝛ prudēs quē ɔstituit dñs sr̄ fāiliā suā. Et
h° mō dr̄ eē i deo puidēᵃ: q̄r p̄dicatiōib⁹ lectō
nib⁹: ispiratōib⁹: castigatiōib⁹ ꝛ silib⁹ hoies
dirigit i finē. Et sic p₃ ƀa vi. 3ᵃ vi. ē quō
dina puidēᵃ dr̄ adipleri. Ad h° dico ƀȝ eūdē
q̄ lȝ dispō reꝝ i finē sit a deo: tñ execu° illius
dispōnis ꝛ ordis ē a r̄b⁹ creatis. nā lȝ de⁹ qbus
dā caus ƀm vtutē pducēdi q°sdā efft⁹ dde
rit. tñ cū i suo itellcū hēat rōnē ēt mīmoꝝ q̄ fi
unt: necē ē q̄ ordinē illoꝝ effectuū i sua rōe
hūerit. ꝛ sic n̄ solū res; sȝ ēt ordo ispaꝝ i fine

ē sub dina ꝓuidē. vñ qcqd fiet: ⁊ q° ordie fi et: ⁊ q̄uo fiet oia sūt i itellcū dino: ⁊ sic itelligr ꝯib⁹ ꝓuidē. Qm̄ āt ad executōez illi⁹ ordis sic ñ imediate ꝓuidē dr. ſʒ ſt aliq̄ media dinc ꝓui dētie: q: iferiora ꝑ ſupiora gubernat: ñ ꝑꝑ de fectū ſue ꝟtutꝭ: ſʒ ꝑꝑ abūdātiā ſue bōitatꝭ: vt .ſ. dignitatē cāſitatiſ ēt ſuis creaturꝭ cōicet. et vide mirabilē ordinē. qbuſdā .n. reb⁹ cāſ aſ ſiguit necītas vt necrio eueiāt qbuſdā cāſ cō tigētes: vt ꝯtigēter eueiāt. ⁊ ſic qd̄ de⁹ ordia uit necrio eueīr necrio eueiet ⁊ qd̄ ꝯtigēt ſilr cōtigēter eueiet. Hois āt libe. arbi. cōtigens ſec. Eccl̄. xv. De⁹ ab itio ꝯſtituit hoiez ⁊ re liqt illū i māu ꝯſilij ſui ⁊c̄. ḡ ⁊ e⁹ effcūſ erit cō tigēs. vñ nō iſtā reglaz gn̄alē. de⁹ ſic hoiez or diauit i finē vt glā ꝑfruaꝛ etna: vt dīc aug. E xecu° ꝟo iſti° ordis a nob ē. ⁊ do tibi h° ex m. Accipe vnū q ꝑ cōitatē aſſigt⁹ ſit ſup vnā tur rim ciuitatis vt it⁹ ⁊ ex̄ ciuitatē videat: ⁊ picl'a futura ꝯſidēt. h ꝓſpiciēs ecce ab vna pte ciui tatis igēs bellū erga ciuitatē vēiꝛ cōſpic̄. cam panā pulſat ⁊ clamat. alarme alarme. Jtez ſi viderit accēſū i aliq̄ domo ignē. imediate cur rit ad cāpanā ⁊ ſonat: clamatq; fuoco fuocho Sicq; de alijs caſib⁹ poſſibilib⁹. h hō pulſā°: ⁊ vociferādo ſaluti ꝓuidʒ ciuitatꝭ. Sʒ execu° iſti° ciuitatis icūbit ꝑplo. Sic ad ꝓpoſitū; ſtat glorioſ⁹: ſūmuſq; cūcta ꝓſpiciēs ex alto ⁊ die noctuq; ad ꝯſcie hoſtiū clamat: vociſeat: pul ſat. Apoc̄. 3. Sto ad hoſtiū ⁊ pulſo: ⁊ qd ait re uertē ruertē ſunamitis. i. aia deſuiata. reuētē iq; a pccō cogitatōis: ruētē a pccō locutōiſ: re uertē a pccō opiſ. ruertē a pccō ꝑue ꝯſuctudiſ ⁊ iueamur te. ꝑ. O cl' dn̄i ſr iuſtos. ⁊ aures e⁹ i pces eoꝝ. ⁊ dic̄ reuertē: qm̄ pccm̄ ē auēſio ab icōmutabili bono: ⁊ adheſio ad ꝯmutable bonū ſʒ aug. Ecce aia cara ꝙ ds tue ꝓuidet ſaluti. tua mō iteſt iſtā ꝓuidētiā executiōi mā dar. ⁊ ſic ds clamat: ⁊ obaudis: ⁊ ꝑ ꝯuia ꝑgiſ ⁊ dānarꝭ e⁹ qſo cl'pa. ꝓuē. j. Vocauit igt d⁹ ⁊ renuiſtis: extēdi māus meas: ⁊ ñ ſūt q aſpice ret: oē ꝯſi m meū deſperiſtis ⁊ icrepatōeſ mas noluiſtis. Ego qq; i iteritu vr̄o ridebo ⁊ ſub ſanabo vos. Cū vob qd̄ tiebatiſ aduenēiſ cū venerit repētia calamitas ⁊ intit⁹ qſi tēpeſtas ingruēit. qn̄ venēit ſr vos tribula° ⁊ āguſtia. Tūc iuocabūt me: ⁊ ñ exaudiā. mā e ꝯſgēt: ñ iuēiēt me: eo ꝙ exoſā hūerit diſciplinā ⁊ tiorē dn̄i ñ ſuſceperīt: nec acqeuerīt ꝯſi° meo: ⁊ dtra xerūt vniuēſe cogitatōi mee. Cōcdēt igr fru

ct⁹ vie ſue ſuiſq; ꝯſilijs ſaturabūtꝛ ⁊c̄. Et cui⁹ erat defect⁹ nōne tu⁹ q obaudiſti vocē dn̄i ꝑſ. Nō audiuit ppl's vocē meā: iſrl' ñ itēdit mibi Jn̄ ꝓpha dn̄z exorabat dicēs. Da mihi itelle ctū ⁊ ſcrutabor legē tuā: ⁊ cuſtodiā illā in toto corde meo. Et dn̄s rn̄dʒ. Jntellectū tibi dabo ⁊ iſtruā te: firmabo ſr te ocl'os meos. Sed ſi hodie hoies icōſiderate viuūt: nec ꝑdicatiōeſ frequētāt: nec ſidelia ꝯſi a q̄rūt: ſʒ ocl'is clauſiſ dinā ꝓuidētiā executōi mādar ꝑuicurāt. ⁊ po ſtea i baratrū mergūꝛ dānati. E⁹ q̄ſo cl'pa: an di: vult. n. d⁹ oēſ hoieſ ſaluari. i. Thi. ij. ⁊ ne minē violētat: nēinē bn̄face cogit: ſʒ oib⁹ vo lētib⁹ m e ſue lum̄ ñ occl'tat. Ex° ſol q lʒ oēs illūinaꝛ ſit apt⁹. tm̄ q ocl'ʒ claudit lum̄ ñ rcipit ſol' Sic de⁹ inq̄ʒ m i ſe ē: ꝑat⁹ eſt ſaluaꝛ oēs. ⁊ gn̄ālr oib⁹ de mō ſaluādi ꝓuidet. tm̄ hoies: q obſtaculū ponūt neq̄q; ſaluat. Quaꝛ ex his ſa tis claret q̄lr oia dine ꝓuidē ſubdāꝛ. Et ſic patet cōcl'o prima in nomine dei.

Qualr de⁹ tribulatiōes ⁊ flagella currēꝛ ſi nit nec tm̄ ꝑꝑ hoc dicitur reb⁹ non ꝓuidere.

Concluſio ſecunda.

a Ccipe ſaz ꝯcl'onē. vʒ. Oia mala: vt guerꝛ peſtilē ⁊c̄. dina ꝓuidē a eueni unt. ⁊ ſi ill' ꝑticl'arit ñ ꝓuidet: ñ m̄ dicē d⁹ ē male ſcl'm gubernaꝛ. Miraꝛ .n. plimi di cētes: Si de⁹ cūcta q̄ futura ſt. añq; ſint ꝓuidʒ q̄r ill' nc ſiāt ñ ꝓuidʒ. Mcli⁹. n. ē āte tps oc currē q̄; p⁹ vuln⁹ datū rmē m adhibē: vt dicit Senc. de morib⁹. ⁊ Boe. iiij. d ꝯſo. ait. Nō qd̄ añ ocl'oſ ē ſuffic̄ itueri. rex exit⁹ prudentia metiꝛ. Et Ar. de ſecretis ſecretoꝝ ad Alexā. ait. Siſ ꝓuid⁹ i ꝓuidēdo q̄ pn̄t ꝯtigē. Nā cū e uenerit tūc ſciēt hoies ꝙ ocl'i tui ꝓcul videāt ⁊ ꝑꝑ h° uā laudabūt ſapiaʒ: ⁊ cauebūt tuā oſ ſedē maieſtatē. Cur igr oia mala excidia: de populatiōeʒ ⁊ h⁹ i mala cernat ēt clari⁹ q̄; in ſe ipſ ſint. q̄re ds ñ adhibet reb⁹ his vt poſſʒ re ctū ipedim̄tū Si. n. q̄ſdā ocl'is cernēs aia m̄a depopulatas italie ciuitates vix lachrymaſ cō tinēs. Nōne de⁹ me⁹ añ ipſoꝝ euētū cēnebas illa. An ocl'i tui caligioſi ſūt. non enim bono ⁊ recto ſufficit prouiſori vtilitatē querēꝛ rerū ſed etiā oportet ⁊ que poteſt impedimēta cun cta nociua ſubmoueat: ⁊ ne ſiāt alia obicē po nere: vt pʒ conſiderāti. Quare cū deus bon⁹ ſit ſeculi rector videtur illum non tm̄ ſuarum creaturarū ſalutem querere debere: ſed etiaʒ nociuam tollerꝛ: ⁊ cōtra poſſibilia icōmoda re

mediū adhibē: ꝗ aut n̄ videt icōmoda ista an̄
ꝗ̄ꝫ fiāt: aut malc ill' dicit̄ ꝓuidet̄. Sꝫ absit aīa
alteꝝ aut vtrūqꝫ istoꝝ ꝺ deo affirari. Respi
cit. n. deꝰ vias hoīs: ⁊ oēs gressꝰ illiꝰ ꝯsiderat
Prouer. v. Q̄m ocłi eiꝰ multo plꝰ sit lucidio
res sole: ⁊ circūspiciētes oēs vias hoīuꝫ: ⁊ ꝓfū
dū abyssi: ⁊ hoīuꝫ corda ītuētes i abscōditas ꝑ
tes. Ecclīastes. xxiij. Propterea nō aīa ꝭm
b. Tho. i. pte sūme q. xxij. ꝙ aliꝺ ē iudicādū
ꝺ ꝓuisore vli: aliud ꝺ pticulari. Particularis
n. ꝓuisor qͦ ad pt: p̄cauet ne hiꝭ qͦꝝ curā gērit
qcq̄ꝫ accidat icōmodi aut qcq̄ꝫ sinistꝝ subrēpat
Prouisor āt vl'is qͦsdā defectꝰ i aliqͦ pticlari
currē: aut accidē sinit: nc ipediat̄ bonū totius
vniuersi: vn̄ aͣ ⁊ alia ē rō vtriusqꝫ: ⁊ aliꝰ ꝓ/
uidēdi modꝰ. Quar̄ hāc accipe regulā gnālē
Q̄ꝫ lꝫ mala q̄ fiūt ꝯ nām pticulareꝫ sinit: nō t̄m
ꝯ nāꝫ vl'eꝫ totiꝰ vniuersi. defectꝰ. n. vniꝰ i bo
nū cedit alteriꝰ: ⁊ ēt vniuersi. Nā gnāͦ vniꝰ ē
corrupͦ alteriꝰ. ⁊ sic spēs reꝝ ꝯsuat̄ in eē. O
pple scelerate: qd guerre: qd pestilēt hꝰ vl' hꝰ
ciuitat̄ s. Quid stipēdiarij ⁊ silia cūcta. Certe
mala oīa st. ⁊ heu qbꝰ illa accidūt. Sꝫ optīa et
scā bōa sūt ꝑ respectū ad aͣ loca: q2 ill' flagellis
āmōiti ppl'i vicini exͦ discūt: ⁊ cauēt a diuinis of
fenꝭ: quibꝰ erigētibꝰ tot mala accidē sinit. O
pple stl'te. o gēs ceca audite quid n̄ timētibꝰ deū
ꝑ Hiere. c. v. dn̄s cōminet̄. Ecce igr ego ad
ducā sup̱ vos gētē de lōgiqͦ domꝰ isrl'. gentē
robustā. gētē cꝰ ignorabitis liguā. nec itelligetꝭ
qd loquat̄. Faretra eꝰ q̄i sepulchꝝ patēs: vni
uersi fortes ⁊ cōedet segetes tuas: ⁊ panē tuū
ꝺuorabit. filios tuos ⁊ filias tuas cōedet: gre
gē tuū ⁊ armēta tua cōedet vineā tuā ⁊ ficum
tuū. ⁊ ꝯteret vrbes mūitas tuas i qbꝰ tu hēs
fiduciā gladio. Q̄ꝫ si dixeritis q̄re fec̄ dn̄s deꝰ
nr̄ h oīa. dicetis ad eos. Sic̄ dereliq̄stis me ⁊
ꝭuistis ꝺo alieō i tra vr̄a: sic ꝭuietꝭ alienis i tra
n̄ vr̄a. Annūciate hͦ domui iacob: ⁊ audituꝫ
facite i iuda dicētes. Audite pple stulte: qui n̄
hēs cor q hn̄tes ocłos n̄ videtis: ⁊ aures: ⁊ n̄
auditis. Me ꝗ n̄ timebitis: ait dn̄s: ⁊ a facie m̄a
n̄ dolebitꝭ: q posui arenā t̄minū mari: p̄ceptū
sēpitnū: qꝺ n̄ p̄teribit ⁊ ꝯmouebūtur: ⁊ n̄ po/
terūt: ⁊ intumescēt fluctꝰ eꝰ: ⁊ trāsibūt illꝺ. Pplo
āt huic fcm̄ ē cor icredulū ⁊ exaspās recesserūt:
⁊ abierūt: ⁊ n̄ dixerūt i corde suo: metuamꝰ dn̄ꝫ
deū nr̄ꝫ: q dat nobis pluuiā tēporaneā ⁊ sero/
tinā i tpe suo: plenitudinē messis custodienteꝫ
nobis. Iniquitates nr̄e declinauerūt h: ⁊ pccā nr̄a

ꝓhibuerūt bonū a nobis. h ibi. Ex q̄ e satꝭ ex
his vbis ostēdit̄: q deꝰ gl'osꝰ multa mala euēi
re sinit: pp bonū vniuersi: lꝫ nociua ⁊ dānosa
sint qbꝰ ꝯtigūt. Vn̄ Aug. i euchiridio ait. O i
potēs deꝰ nulloͦ aliqꝺ malū sinēt i opibꝰ suis
nisi vt bn̄facēt ēt ꝺ malo. Et lꝫ hec satis clare
ant exͦ. t̄n hͦ ēt declaremꝰ. Quidaꝫ ciuitatis
dn̄s ꝓuidet ꝙ si vnū ciuē sue ciuitatis gladio
exponat. i. illū iterficē sinat: tota saluabit respu
blica: ⁊ regni statꝰ. qꝺ si ipedierit cūcta fūditꝰ
euertent̄. Manifestū ē ꝙ huic dn̄o lꝫ illꝺ homi
cidiū n̄ turbat̄ vt ppl's saluꝰ fiat statꝰ. Debuit
eni vt gnāl' sui regni ꝓuisor defectū illū nō im
pedire vt i bonuꝫ cedet cōitatis. Sic ⁊ deus
multa mala i pticulari euēire sinit: nc bonū i/
pediat vniuersi. Ob quā ēt cāꝫ parentes p̄mos
lꝫ casuros ꝓuiderit: vt bonū icarnatiōis vbi
eini gnāle eēt: nō ipediuit. Silr ⁊ iude ꝓdim
tū: iudeoꝝ ꝯsiliū: xp̄i cōphēsionē: ligationeꝫ:
⁊ tādē mortē cōturbauit: vt cōe bonū redem
ptiōis hēret̄. Sicqꝫ de martyribꝰ scis alijsqꝫ
hmōi dicat̄. Et sic pꝫ hec p̄ns ꝯcl'o. q̄re ⁊c.

Q̄ꝫ aliq̄ a casu ⁊ fortūa eueniāt: ⁊ quid sit
casus ⁊ fortuna. Conclusio tertia.

Ecipe tītiā ꝯcl'onē. vꝫ. Etsi ꝯcta diui
a na ꝓuidēͣ gubernēt̄. n̄ ē t̄n icōsonuꝫ
si aliq̄ dicātur a cāu ⁊ a fortūa ꝯtingē
Et hāc ꝯcl'onē itellige qͦ ad nos: ⁊ nō qͦ ad
deū: q̄m nihil i deo cadit a cāu. Circa hāc cō/
clusionē tres iquiramꝰ vitates. Pͣ vi. est
ista. Quid sit cāus ⁊ fortūa. 2ͣ vi. An sint
idē casꝰ ⁊ fortūa. 3ͣ vi. Qui sint illi effectus
q ꝓueniūt a cāu ⁊ a fortuna. Pͣ igr̄ vi.
ē ista. Quid sit cāus ⁊ fortūa. Ad cuiꝰ decla
rationē nō ꝭm phm 2ͦ phi. ꝙ ꝺ cāu ⁊ fortūa
tres fuerūt opi. Pͣ ē negātiū simplr fortu
nā ⁊ cāuꝫ: dicētes nihil a cāu ⁊ fortūa ꝯtiget̄
Et hēbāt duo motia: vt pōit phs ibidē. Pm̄
motiuū erat. O ē qꝺ fit: a cā determiata fit. gͦ
nihil fit a cāu ⁊ fortūa. ⁊ sic an̄s ꝓbat̄ iuēdebāt
Si. n. aliqd a cāu ⁊ a fortūa fiēt: maxie eēt in
iuētio debitoris: sꝫ hͦ nō: imo ē a cā determiata
ꝓbat̄: q̄m si ad foꝝ pgo emēdi vl' vēdēdi gr
q̄ꝫ cā: ⁊ i foro ꝺbitorē iueniā. hmōi iuētio cāꝫ
hꝫ determiatā. s. me ad foꝝ iuisse emēdi vl' ven
dēdi cā. Si eni nō iuissē ad foꝝ debitorē nō
iuēissem. gͦ nihil fit a cāu vel fortūa. Se/
cundū motiuū coꝝ tale erat. Quia sapientes
antiqui nihil de cāu ⁊ fortuna dixerunt. ergo
non sunt ponēda. Phs āt ibidem hāc de

struit opi. ꝛ negat ꝯñaꝫ ꝑmi motiui. ꝛ ꝯcedit
añs. Et cã q̄re ꝯñaꝫ negat ē h̄. q̄m oꝫ dicē q illa
cā deꝉminata sit sp̄ vl' freq̄nt: ꝛ q posita tali
cā sp̄ deꝉminato mōseq̄t tal' effect⁹: qd̄ deficit i
ꝓposito sui argumēti. Nec valet si antiq de h̄
tacuerūt: q̄m i h̄ ostdit illos fuisse diminutos.
Et subdit q ex dcis Empedoclis antiq puta/
uerūt fortunā eē. Dixit. n. Empedocles aerē
q̄nq̄ꝫ multū ꝯdēsari: ꝛ h̄ marie i p̄n° gnātōis
mūdi: ꝛ h̄ dixit eē a fortūa. Scd̄a opi. pho
rū fuit: q casus ꝛ forma marie ponēda erāt in
celo: ꝛ dicebāt casū ꝛ fortunā eē cāꝫ mot⁹ celi: q̄
re. s. mot⁹ celi magꝭ mouet ab oriēte q̄ꝫ ab oc
cidēte vl' ecōuerso. Et dic̄ ph̄s h̄ eē f'lm: q̄m si
in istꝭ iferiorib⁹ i multꝭ nō repit casus nec for
ma a fortiori nec i celo. añs ꝓbat. q̄m aial n̄ ge
nerat ex q̄cūq̄ꝫ semine: nec a q̄cūq̄ꝫ agēte: sꝫ ex
deꝉminato semie ꝛ determinato agēte. sil'r de
oliua: ꝛ sic ꝺ alijs. ꝛ ꝯñaꝫ ꝓbat: q: cōpa celestia
sūt diuturniora ꝛ nobiliora his iferiorib⁹: g̊ si
nō ē casus i ill' nec i istis. 2° arguit ph̄s sic:
mot⁹ celi ꝭm istos ē a casu ꝛ a fortuna. g̊ a forti
ori erit i istis inferiorib⁹ cas⁹ ꝛ fortūa. 3ª opi.
dixit q casus ꝛ fortūa sūt entia diua occulta no
bis: ꝛ nihil felici⁹ ē q̄ꝫ casus ꝛ fortuna. Et hāc
opinionē ibi nō iprobat ph̄s: sꝫ tm̄ iferi⁹ vt pꝫ
dicta ei⁹ ꝯsiderāti. 2° nōndū ꝭm eūdē q co
rū q̄ fiūt q̄dā fiūt sic sp̄ vel frequent ꝛ codē mō
q̄dā raro ꝛ nō sp̄ vel frequent. exᵐ. sp̄ sic ē q
hō gnāt hoieꝫ: ꝛ equ⁹ equū. ꝭo phi. Sol ꝛ hō
gnant hoieꝫ: ꝛ ꝭo de aīa. Nālissimū. n. opeꝝ
viuētiū q̄cūq̄ꝫ nō sūt orbata neq̄ꝫ gnātionē spō
tancā hn̄tia. est gnāre sibi alterū q̄le ipsū ē: vt
hō hoiem. plāta plātā. Et fiūt ista sp̄. i. sp̄ duꝫ
hō gnāt. hoieꝫ gnābit. Exᵐ de his q̄ frequent
fiūt. Nā ita ē q magna caliditas viget diebus
canicularib⁹. Exᵐ de his q̄ fiūt raro. Nā ra/
ro h̄ accidit vt fodiēs thesauꝝ iueniat. 3° no
tādū q coꝝ q̄ fiūt aut sūt ꝭm ꝓpositū. aut non
i. coꝝ q̄ fiūt. q̄dā sūt ab agēte hn̄te itellectū. q̄/
dā a nō hn̄te itellectū: vl' nō intelligēte. 4°
nōndū q coꝝ q̄ fiūt: aliq̄ fiūt ꝓpt h̄: ꝛ aliq̄ nō.
Et nō expono h̄ illud ꝓpt h̄. i. ꝓpt finē. sꝫ sic:
aliq̄ fiūt ꝓpt h̄. i. sūt notabil' bonitatis vl' mali
cie. Aliq̄ nō. i. nō sūt nōbilis bonitatis vl' ma
licie. 5° est nōndū q coꝝ q̄ fiūt: q̄dam fiūt a
cā ꝑ se. q̄dam a cā ꝑ accidēs vt dom⁹ ꝑ se fit a
domificatore per accidens ab hoc albo. Ista
notabilia sunt de mente phi. ꝭo phisicorum in
l'ra. His sic habitis dico de intentione Arist.
ibidē. Q fortuna ē cā ꝑ accidēs in agētibus a
ꝓposito. i. ꝭm intellectū. ex semp ꝛ frequēter i
his q̄ ꝓpter h̄ fiūt. In q̄ diffinitiōe ponuntur
q̄ttuor ꝯditiones fortune. Pria ꝯditio ē q
fortuna ē cā ꝑ accn̄s: ꝛ ꝑ h̄ excludit cā ꝑ se: q̄m
cā ꝑ se ꝓducit suū effictuꝫ ꝑ se: ꝛ nō pōt ab alia
cā ꝑ se ꝓduci in eodē gnē cāe. effect⁹ aūt cāe ꝑ
accn̄s pt ab infinitis causis ꝑ accn̄s ꝓduci. vt
edificatio pt fieri a musico albo: ꝛ sic ꝺ alijs. i.
pōt edificator q est cā ꝑ se dom⁹ esse musicus:
albus: niger: ꝛ tunc albū ꝛ musicū sūt cāe per
accn̄s edificatiōis: q: accidit q domificator sit
albus vel music⁹. 2ª ꝯditio ē i agētib⁹ a ꝓ
posito. i. ꝭm itellectū: ꝛ ꝑ h̄ appet q agētia q̄ n̄
hn̄t itellectū nō ꝓducūt effectū a fortuna vel a
casu. vn̄ dicit Aristo. q fortuna aut ē ipse itel
lect⁹: aut nō ē sine intellectu. agēs. n. a ꝓposi
to ē ipse itellect⁹ hūan⁹. 2° appet q nō qli/
bet itellect⁹ est fortuna: sed itellect⁹ opans: ꝛ ꝓ
pter h̄ dicit ph̄s ibidē q pueri nō sūt fortunati
q: nō agūt a ꝓposito. 3ª ꝯditio ē. fortuna ē
coꝝ q̄ fiūt ex semp ꝛ frequent. i. raro: q: si fre/
quent vel sp̄ fierēt: non eēnt a fortuna. oꝫ g̊ q
raro fiāt. Quarta ꝯditio ē. q fortuna ē eo/
rū q̄ fiūt ꝓpt h̄. i. coꝝ q̄ sūt notabil' bonitatꝭ vl'
malicie: q̄m si nō eēt tale non eēt a fortuna: vt
ꝯburere illud stramē. vel leuare illā festucā: ꝛ
ꝓpt h̄ nō dicim⁹ illū eē fortunatū: ob h̄ q pter
intētionē frāgat vnū stramē. sꝫ si accidat illi ꝑ
ter itētionē aliqd̄ notabile bonū dicet fortuna
tus vel aliqd̄ notabile dān̄ū dicet ifortunat⁹: h̄
ego heu ifelix expt⁹ sū: āno dn̄i. M. cccc. li. sit
bn̄dict⁹ de⁹. Et dic̄ ph̄s q ista diffinitio cois ē
fortune ꝛ casui. Et sic pꝫ ꝑma v̄itas hui⁹ ꝯclo
nis. 2ª v̄i. ē. an casus ꝛ fortuna sint idē. ꝛ
dico breuit q nō. Prio q: fortuna ē solū in
hn̄tib⁹ intellectū. vn̄ solū hoies dicūtur fortu/
nati. Casus āt repit tā in hn̄tib⁹ itellectū q̄ꝫ n̄
hn̄tib⁹: ꝛ iō casus i plus se hꝫ q̄ꝫ fortuna: ꝛ nō
in q̄buscūq̄ꝫ hn̄tib⁹ itellectū repit fortuna: sꝫ in
hn̄tib⁹ intellectū practicū q: infans nō hꝫ itel
lectū practicū: ꝛ iō nec fortunat⁹ vt ēt dictū est
pri⁹. Et si dicat h̄ erit metaphorice: Casus āt
repit tā in reb⁹ aīatis q̄ꝫ inaīatis. vn̄ deridet
phus ꝭo phi. p̄hm quēdā dicētē q̊sdā lapides
eē fortūatos: vt sūt lapides altariū: vl' lapides
sup q̊s vetes imolabāt: q osculabant vl' vene
rabant. Alios v̄o lapides ꝑ viā reptos: q: cō
culcāt dixit ifortunatos. Nō ē g̊ fortūat⁹ vl' in
fortunat⁹ nisi hō. Alia āt q̄ agūt a casu agē di/

cūr. Et nō ꝙ sup̄ añdcā₃ diffinitō₃ ꝯ₃ itelligē
q; agēs a casu vel a fortuna agat pter itētū: vt
fodiēs trā thesaur̄ qs iuenit: q nō ꝓpt̄ h̄ fodit
vt thesaur̄ iueniret. h̄ ēt ponit phs i textu vn̄
q̄ncūq₃ aliqd euenit a ꝓposito pter itētōe₃ illi⁹
tū itellect⁹ ē fortuna. s₃ qn̄ euenit cū itētiōe tūc
respectu illi⁹ effect⁹ nūq₃ itellect⁹ dicet̄ fortūa.
Sil'r dico de casu. cū. n. a nā nāl'r opante: nō
vt agēs volūtariū ē: euenit aliqd s̄m itētōem
nāe: tūc nā illa nūq₃ dr̄ casus: vt si plāta itēdēt
ꝓducē plātā ꝛ sic ꝓducēt vt itēdit: tal' nā plāte
nō ē casus respectu plāte ꝓducte. s₃ qn̄ i actiōe
nāe aliqd euenit pter iclinatōe₃ nāe: nō intētū
a nā: acsi nā cogīcēt: sicꝫ qn̄ gnāt̄ mōstrū: tunc
nā dr̄ casus respectu tal' effect⁹: ꝛ ꝓpt̄ h̄ appet
ꝙ casus h₃ p̄n^m interi⁹: ꝛ fortuna h₃ p̄n^m ex/
teri⁹: q2 intellect⁹ practic⁹ refert̄ ad artē: ꝛ arti
ficialia dicunt̄ hr̄e p̄n^m ex̄. hic ē ꝙ fortuna dr̄
intellect⁹: ꝛ h₃ p̄n^m ex̄. S₃ aia mea ista sūt al/
te ꝯsideratōis: ꝛ p̄serti popul' pdicāda. tu vo
vt prudēs accipies ꝓut auditorib⁹ videris eē
oportunū. Et h̄ sufficiāt ꝓ secūda v̄itate. 3ª
v̄i. ē ista. q sint illi effect⁹ q a casu ꝛ a fortūa ꝓ/
ueniāt. Dico breuit̄ ꝙ effect⁹ casual' vl' fortui
tus dr̄ eē oīs ille effect⁹ q ē alic⁹ notabilis boni
tātis vl' malicie: nō itēt⁹ ab agēte ex̄ sp ꝛ freqn
ter. i. raro: ꝛ nō de necessitate sequēs talē cā₃
q2 si de nc̄citate seq̄ret̄ talē cām: tal' cā diceret̄
p̄se ꝛ detīminata: ꝛ nō a casu. ꝛ ꝙ fiat ab agē/
te a ꝓposito: ita ꝙ tale agēs nō dicat̄ mere nā
le in q̊ dr̄ eē p̄n^m sui' mot⁹ ꝛ quietis: sed dicat̄
agēs volūtariū. Has oēs ꝯditōes ponit phs
s̄o phi. in lr̄a. Et sic hēs aia tres phisicales v̄i
tates. Ex qb⁹ inferūtur quedā ꝯclōnes corre
larie. Pria ꝯclō ē ꝙ dicētes fortunā eē fe
licitatē: nō bn̄ dixerūt, nisi h̄ itelligāt more vul
gariū dicētiū ꝙ cū aliqd bonū alicui inopinate
acciderit illū talē eē felicē. felicitate₃ in bonis
exteriorib⁹ vt diuitijs ꝛc̄: ꝯsistere arbitrātes
qd̄ tn̄ nō est ver̄: vt p₃ ex p̊ ethi. Felicitas. n.
s̄m phos in speculatōe ꝯsistit. 2ª ꝯclō ē ista
ꝙ marie erant credētes fortunā eē illa₃ q̄ tri/
buit hōib⁹ bona vel mala. ꝛ fingētes fortune
statuā fabricāt ꝛ int̄ deas ꝯnumerāt: vt ponit
gl'osus Aug. 4. de ciui. dei de q̄ Boe⁹. 2. de
ꝯsol'. ꝓsa p̄ma sic ait. O pes honores cetaq₃
taliū nr̄i iuris sūt. dn̄am famule cog̊scūt. Me
cū veniūt. me abeūte discedūt. audacter affir
mē si tua forēt q̄ amissa ꝯq̄reris: nullo mō p/
didisses. An ego sola meū ius exercē, ꝓhibeor
l₃ celo ꝓferre lucidos dies: eosdē de tenebro
sis noctib⁹ ꝯdere. Et ifra pa₹. Nūc ꝯtinuu₃
ludū ludim⁹. sūma ifimis: ifima sūmis muta/
re gaudem⁹. Ascēde si plac₃: s₃ ea lege ne vti
ꝓ postq₃ cū ludicri mei rō poss₃ descēdē. iniu
riā putes. h̄ ille. Et qb⁹ v̄bis sat' appet ꝙ loq
tur mora antiq₹: q fortunā reginā quādā figu
rabāt i medio rote: ꝛ circa rotā q̄ttuor hoies
depigētes. Unū ex pte supiori ꝛ ridētē. Aliū
ex pte iseriori miserū: nudū ꝛ egētē. Aliū a la
tere vno sursū manib⁹ pedibusq₃ raptātē. Ali
um alio ex latē depssum pedib⁹ eleuat' ad ima
corruētē. Et h̄ carmē scripserūt. Regno: re/
gnaui: regnabo: sū sine regno. q̄ tn̄ l₃ sūt ap/
pentia. tn̄ oia q̊ eueniūt bona vl' mala sūt a do
bona effectiue. mala vo pmissiue: q̄re ꝛc̄. 3ª
ꝯ° ē ista ꝙ l₃ ea q̄ fiūt a casu ꝛ fortūa fiāt pter i
tētionē agētis pticular' cāe: n̄ tn̄ pter itētiōe₃
cāe vl's q̄ ē ipe de⁹. Si. n. tales effect⁹ itellige
rent̄ fieri pter itētionē cuiuscūq₃ cāe. tales ef
fect⁹ oino nihil eēnt. Q. n. ex null' causis orit̄
oino nihil ē: vt dicit Boet. 5. de ꝯso. q̄re g̊ p₃
ꝙ effect⁹ fortuiti fiūt pret̄ intētiōe₃ agētis pti/
cular' ꝛ n̄ vl'is. In̄ Lactāti⁹: q de hac mā bn̄
tāgit li. 3. ait. Q fortuna ē accidētiū re₹ subi/
t⁹ ꝛ iopinat⁹ euēt⁹: Et h̄ tibi aia cara sufficiāt
ꝓ p̄nti ꝯclōe: ꝛ sic p̄ma ꝯsideratio p₃. q̄re ꝛc̄.

De p̄destinatiōe ꝯsideratio secūda.

Secundo loco Sācte p̄/destinatō
nis subtilē inestigationē videam⁹
vbi tres ꝯclōnes subiūgamus v₃.
Prima ꝯclō est ista. Nūq₃ qs poterit eē sal/
uat⁹: nisi sit a deo p̄destinat⁹: ꝛ ecōuerso. nū/
q₃ qs poterit eē dānat⁹ nisi sit a deo reproba/
tus. 2ª ꝯclō. Tāta ē diue p̄destinationis rō:
vt q saluādi aut reprobādi solū apud gl'osum
deū sit clara noticia. 3ª ꝯclō est ista: quicūq₃ a
deo fuerit p̄destinat⁹: mox gl'osus deus cui ꝓ
priū ē oia humana facta approbare ꝛ reproba
re: illū facit in libro vite describē atq₃ notari.

Quid sit p̄destinatio ꝛ q̄lis. Cōclō p̄ma:

Accipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc̄. Ad cui⁹ decla
ratō₃ videam⁹ tres pulcherrias v̄ita
tes v₃. Quid ē p̄destiatō. Qual'r sit p̄
destinatio. Qual' sit p̄destinatio. Pria v̄i. ē
qd sit p̄destinatio. Si tibi aia mea dicā ꝙ p̄de
stinatio ē illa ipsa p̄scia dei respectu saluādorū
in gloria finali: nō me itelligis. Mor. n. a me
q̄res. Et qd ē p̄scia dei si dixero. Prescia dei

12—

est certa cognitio dei: dūtaxat futuroꝝ bono/
rū ꝛ maloꝝ. Iteꝝ nō te itelligo in qes. dic mi
hi qd ē scia dei. dico tibi aia cara. Qꝛ scia dei ē
certa cognitio dei pteritoꝝ: pñtiū: ꝛ futuroꝝ ꝛ
fieri possibiliū bonoꝝ ꝛ maloꝝ. Ecce aia cara
qꝛ ista res q̄ pdestinatio dr̄: oia ista includit: ꝛ
oia h in deo idē realr̄ sūt: lȝ formalr̄: vel rōne
differāt. Alia.n.rōne respicit res q̄lr̄ euenire
pñt: sūt vel fuerūt. ꝛ alia rōne respicit res q̄lr̄
solū euenire pñt. ꝛ alia rōne respicit res futu/
ras inq̄ȝtū ordinanṫ ad vitā eternā. ꝛ aliter in
q̄ȝtū ordinanṫ ad ignē eternū. Inq̄ȝtū.n.re/
spicit res vt ordinanṫ ad vitā eternā: dr̄ pde/
stinatio. Inq̄ȝtū respicit vt ordinanṫ ad ignez
eternū. dr̄ reprobatio: Huic snie ɔcordat Ri
car. in. 4. ꝛ cōiter oēs. Et vt hꝰ rei clarā q̄ȝtū
possumꝰ sciam capiamꝰ: oēs ceteras doctoruȝ
alioꝝ snias ad pñs ɔglutinātes. glo̾sū docto/
rē scm̄ Tho. in sua pma pte. q. 23. p duce nro
hoc in loco accipiamꝰ: nec smones eiꝰ qm̄ du
ri sūt. sed snia vtar clariorib9 q̄ȝ potero vbis
Quid igr̄ aia mea scire intēdis. Pr̄ Ambr.
qd sit pdestinatio: q̊quo tibi possibili mō scire
peropto. Libēti aio faciā. Dico igr̄ de mente
pfati doctoris. Qꝛ pdestinatio nihil aliud ē: ni
si alicuiꝰ psone: vel aliq̄rū psonaꝝ ad vitā eter
nā q̄dā trāsmissio certa. Cū.n. rōnalr̄ creatura
sit vite eterne capax: ꝛ vtute sua ad h signū p
uenire nō possit: necē ē vt a deo sibi dāte vir/
tutē trāsmittaṫ: sicut sagitta a sagittāte mittitur
ad signū: ad qd̄ sua vtute nunq̄ȝ deuenisset ꝛ
ppie vulgari smone trāsmissio talr̄ dici pōt.
Uno balzare de dio de q̄sto: ꝛ de costui a vita
eterna. Et nō: dic̄ idē doctor qꝛ sic rō ordinis
oiuȝ rerū in finē dr̄ puidētia vt dictū ē i pma
pte huiꝰ smonis. sic rō huiꝰ trāsmissiōis ad vi
tā eternā dicit pdestinatio. Ex q sequr qꝛ pde
stinatio q̄ȝtū ad obiecta erit ps puidētie vt ma
nifestū est. Et sic habes qd sit pdestinatio. 2°
videamꝰ q̄lr̄ sit ista pdestinatio. i. q sit eiꝰ or/
do. Dico aia mea qꝛ mirabilr̄ est eiꝰ ordo. Au
di Paul. ad Ro. 8. vt etiā dixim9 i pncipio.
Quos inquit pdestinaui. i. ab eīno ad grām
elegit. hos ꝛ vocauit. s. ad fidē adducēdo: ꝛ h
duobꝰ modis. aut exteriꝰ. aut interiꝰ. Exteriꝰ
p pdicatiōeȝ vel sile. Interius p inspiratiōeȝ.
Et qs vocauit: hos ꝛ iustificauit. s. peccatorū
remissione: ꝛ bona opatione. Quos aūt iusti
ficauit. s. pctā remittēdo: illos ꝛ magnificauit
s. vtutibꝰ ampliādo: vel i glia exaltādo. Ex q

hꝰ vbis satis pȝ: qꝛ deꝰ nunq̄ȝ dr̄ ad vitā eter
nā pdestinare nisi illū prius eligat int ceteros
ꝛ nō eligit nisi pus diligat: ꝛ nūq̄ȝ diligit nisi
prius diligere velit: ꝛ q̊s vult diligere vocat.
ꝛ q̊s vocat iustificat: ꝛ q̊s iustificat hos ꝛ ma/
gnificat. Audi Pau. ad Gal. j. de seipo scri
bēte. Cū aūt placuit ei q me segregauit ex vie
ro mrīs mee: ꝛ vocauit p grām suā: vt reuela
ret filiū suū i me: vt euāgelizarē eū in gētibus
ɔtinuo nō acqeui carni ꝛ sanguini. Vñ seqr
h regula gnālis: qꝛ deꝰ volēs hūanā creaturā
ad finē eīnū beatū pducere: aliq̊s ab h fine er
rare pmittit: ꝛ hos dr̄ reprobare: ꝛ aliq̊s ordi
nat ad illū finē: ꝛ hos dicit pdestinare. 2ª re/
gula ē ista vȝ. Oēs pdestinati sunt a deo electi
ꝛ dilecti: ꝛ oēs psciti sūt a deo reprobati ꝛ odi
ti. 3ª regula ē ista: lȝ deꝰ oia diligat: non tm̄
oēs sic diligit: vt oibꝰ h bonū velit: qd̄ ē dare
vitā eīnā: qm̄ inq̄ȝtū h bonū qd̄ ē dare vitam
eīnā aliqbꝰ vult: illos dr̄ pdestinare. Inq̄ȝtū
vo aliqbꝰ non vult: illos dr̄ reprobare. Et lȝ
glo̾sus deꝰ suā bonitatē oibꝰ absolute cōicet:
nō tm̄ absolute cōicat oibꝰ h bonū: qd̄ ē dare vi
tā eternā: sȝ solū illr̄ qs eligit. Vñ btūs Dama
scenꝰ sup illud aplī. j. Thi. 2. Deus vult oēs
hoies saluos fieri. duplicē dei distinguit volū
tatē. s. añcedētē ꝛ ɔñtē siue absolutā ꝛ ɔditio/
nalē. Volūtate absoluta ꝛ añcedēti respic̄ deꝰ
ordinē nāe put ab ipso ɔdita ē. Et qꝛ oē bo/
nū est a deo volitū: ꝛ hoies salutē eīnā obtine
re: est q̄ddā singulare bonū: iō inq̄ȝtū in se est
vult oēs hoies saluos fieri. Volūtate aūt re/
spectiua ꝛ ɔditionali respicit deꝰ ordinē psone
ex pte liberi arbitrij. ꝛ qꝛ nō ē bonū oēs hoies
saluari: nisi sub ɔditōe ista. s. q saluari ɔsētiūt
ꝛ volūt: iō hi tm̄ saluanṫ q volūt ꝛ execution
mādāt: ꝛ sic nō oēs hoies vult deꝰ saluos fieri
vt renitētes sue grē: ꝛ auertentes a lege sua.
sic in pte pma huiꝰ smonis exēplificatū est de
sole: q oēs illuminare ē aptꝰ: sȝ nō illos q ra/
dios eiꝰ nolūt intueri: qd̄ nō culpa solr̄: sȝ recipe
re nolētiū ē. Et sic pȝ scd̄a vitas. 3ª vi. est
q̄lis sit pdestinatio: vtꝝ. s. sit necia: aut ɔtigēs
i. an iponat necitatē: ita qꝛ pdestinatꝰ nō pos/
sit dānari: aut nō. i. qꝛ pdestinatꝰ possit repro/
bāi. Et breuit aia scias qꝛ oīs theologoꝝ scho
la ptē negatiuā tȝ. s. qꝛ n̄ ponat necitatē: qd̄ p
bari posset rōnibꝰ multis. sȝ aliq̊s adducamꝰ
ad pñs. Et pmo arguit sic. Sic puidētia dei
rebꝰ oib nō iponit necessitatē: sic ordo pdesti

12h

nationis nō tollit libertatē: g̊ ɔᵒ ꝟba. Nā no/
tū̃ ē ex dict̄ i ꝑma ꝑte hui⁹ ꝭmonis ꝙ nō oia q̄
dine subdūtur ꝓuidētie necessaria sūt: ſ ēt q/
dā ɔtingētia .i. qdā neccio: qdā ɔtingenī eue/
niūt ſm ɔditōeꝫ cāꝝ ꝓriaꝝ: q̈s ad talē effectū
dina ordinauit ꝓuidētia. Q̄ āt ordo ꝑ̄destina
tiōis nō tollat libertatē .i. ꝙ effect⁹ predestina
tionis ɔtingenī eueniat: ꝓbo fortissimo argu
mēto sic. Qñcūqꝫ aliqs effect⁹ ꝓuenit a dua/
b⁹ causis q̄rū vna ē neccia: ⁊ alia ɔtigēs. ſp ille
effect⁹ erit ɔtingēs: ſ ꝑ̄destinatio ē effect⁹ ꝓ/
ueniēs a duab⁹ causis: q̄rū vna ē neccia: ⁊ alia
ɔtingēs. g̊ ſp ꝑ̄destinatio erit ɔtigēs. ɔña nō
cū maiori apud oēs. Et pꝫ exᵐ de ɔclone ꝓue
niēte ex ꝑmissa neccia ⁊ ɔtingenti: q̄ ſemꝑ erit
ɔtingēs: qm̄ ɔclo ſp debiliorē ꝑtē ſeqtur. mi/
norꝟo ꝓbat: qm̄ ad ꝑ̄destinatōeꝫ ɔcurrit diui
na volūtas tanq̄ꝫ cā vl'is ⁊ neccia ad ꝑ̄destina/
tōem ⁊ liberꝝ arbitriū qd̓ ē cā ɔtingēs: g̊ effe/
ctus erit ɔtingēs. Sic. n. dina ꝓuidētia ordi
nauit vt ɔcurram⁹ ad ꝑ̄destinatōeꝫ tāq̄ꝫ cā ꝑti
cularis. Eccl'. 15. De⁹ ab initio ɔstituit hoīeꝫ
⁊ reliqt illū in manu ɔsilij sui. Apposuit añ cū
ignē ⁊ aquā: vitā ⁊ mortē: vt ad qd̓cūqꝫ volu
erit manū extēdat: de q̊ ēt dicem⁹ ſmōe ſeqnti.
2ᵃ rō ē ista. si ꝑ̄destinatio iponat neccitatē: ſe
qtur ꝙ hō de neccitate saluabiť. ⁊ ɔñs nūqꝫ po
terit a gr̄a dei excidē. ɔñs ē fl'm. expiētia: qm̄
multi ſci viri peccauerīt mortal'r. g̊ ⁊c̄. Itē nul
lus peccat i eo qd̓ vitare ñ pt ꝑ Aug. ſ si ꝑ̄de
stinatio neccitatē iponit: g̊ ⁊ reprobatio neccita
tē iponet. ⁊ ꝑ ɔñs sic̄ ꝑ̄destinatū necē ē ſp bñ/
facē: ita ⁊ reprobatū necē erit ſp malefacē. ɔñſ
ē incōsonū ⁊ absurdū: vt qs vi saluet: ⁊ vi dā
neť: q̄ alit̄ facē nō potuit: g̊ sibi nō ē iputāduꝫ
si dāneť: aut saluet. Oia āt iura clamant: vt
volūtati pctm̄ iputet. 15. q. j. ꝑ totū: g̊ ⁊c̄. An/
di Aug. ad Petrū diaconū: ibi i decret̄ nōtū
Firmissime inqt tene ⁊ nullaten⁹ dubites ex
ceptis ill' q ꝓ noīe xp̄i suo sāguie baptizanť. ſ.
si sunt i charitate. alit̄ nō: vt dic̄ glo. nullū ho/
minē accepturū vitā etnā: q non h a mal' suis
fuerit ꝑ pniaꝫ. ſ. iteriorē. fidēqꝫ ɔuersus: ⁊ ꝑ
sacr̄m fidei .i. ꝑ baptismū liberat⁹. Et maiori
b⁹ qdē .i. adult̄ necariū eē: ⁊ pniam de malis
suis agē: ⁊ fidē catholicā ſm regulā ꝟitat̄ te
nē ⁊ sacr̄m baptismat̄ accipe. Paruul' ꝟo q
nec dū ꝓꝑa volūtate credē: nec pniam ꝓ pctō
qd̓ originalit̄ trahūt agē pñt sacr̄m fidei: qd̓ ē
scm̄ baptisma: cui⁹ duratōis etas ꝯoꝝ capax eē

nō pōt: sufficit credim⁹ ad salutēꝫ. h ibi. Audi
⁊ Ambro. in exameron. ibidē i decret̄ allega
tū. Illa inqt cauēda sunt q̄ ex volūtate nr̄a ꝓ/
deunt delicta iuuentutis: ⁊ irrōnabiles corpis
passiones: q̄ iuuenes magis q̄ꝫ senes delinq̄
re ɔsueuerūt. dicit glo. interlinear̄. Quoꝝ igr̄
nos sum⁹ dñi .i. actores coꝝ ꝑ̄ncipia .i. cās ex
trisecas ñ reqram⁹. ſ. i alteꝝ. Nec deriuem⁹
i alios .i. nō ascribam⁹ alijs: vt Adā fec̄. dicit
glo. interli. Sꝫ agnoscam⁹ q̄ ꝓꝑa nr̄a sūt .i. nr̄a
volūtate ɔmissa: q possum⁹ nō facē si volum⁹.
Qui⁹ electionē mali nobis poti⁹ debem⁹ ascri
bere q̄ꝫ alijs. iō ⁊ in vitijs isti⁹ modi volūtari
os reos nō ex neccitate. ſ. absoluta ɔpulsos cul
pa ɔstriget: ꝑena dānat. Neqꝫ. n. si ꝑ furorē
aliqs inocētē ꝑimat: obnoxi⁹ ē morti: quin ēt
ipsi⁹ dinc legis oraculo .i. rñso. Si qs ꝑ violē
tiā intulit: necē accipit ipunitatis spem ⁊ refu
gij facultatē vt possit euadere. Mala. n. ñ sūt
q̄ nec crimine mētē iplicāt: nec ɔsciam ligant
hec ibi. Itē si ꝑ̄destinatio neccitatē iponit. silr̄
⁊ reprobatio. ſeqtur ꝙ non ē necaria lex. neqꝫ
ɔsiliū: neqꝫ eruditio: neqꝫ ꝑ̄dicaᵒ ⁊c̄. q̄ si iste
ē ꝑ̄destiat⁹ saluabiť: velit vl' nolit. si iste ē repro
bat⁹ dānabiť: velit vel nolit: ſ q̄ꝫ ista icōsona
sint. cuilibet discreto pensāda relinq̄m⁹. ſ lex
ꝓpt̄ trāsgressores posita ē. 19. q. 2. due sūt. due
sūt inquit leges. vna publica: ⁊ altera ꝑ̄uata.
Pblica lex ē q̄ a scis prib⁹ scripta ē ⁊ ɔfirma
ta vt lex canonū: q̄ qdē ꝓpt̄ trāsgressores tra/
dita ē. h ibi. Silr̄ dicēdū de correctōib⁹ ꝑ̄dica
tionib⁹: ⁊ silib⁹. Isa. 58. Clama ne cesses et
q̄si tuba exalta vocē tuā: ⁊ āñūcia ppl'o scelera
coꝝ ⁊c̄. ſ ista ñ reqrerēt si necessitate qsqꝫ dā
nareť ⁊ saluareť vt pꝫ intuenti: g̊ ꝑ̄destinatio
nec reprobatio non iponūt neccitatē. Et ita ex
his relinq̄mus notū ꝑtē ꝟitatis negatiuaꝫ ve
rā. Ex his correlarie vnā regulā gnālē cōclu
dam⁹ vꝫ. ꝙ ꝑ̄destinatio nūq̄ꝫ pōt ipediri: ſed
bñ effect⁹ ꝑ̄destinatōis. Et hanc regulā ponit
btūs Tho. vbi. s̄. Nā effect⁹ siue executio ꝑ̄de
stinatōis est a nobis ⁊ i nobis passiue. ſ rō ꝑ̄
destinatōis est in dina volūtate. dina volūtas
nunq̄ꝫ falliť: lꝫ alr̄ eueniat q̄ꝫtū ad ordinē cāꝝ
secūdaꝝ: qm̄ dina volūtas sic̄ dicit idē doctor
q. 19. cū oiuꝫ rerū sit cā vl'is: ipossibile ē ꝙ suū
effectū non ɔseq̄tur. vnde qd̓ recedit a diuina
volūtate ſm vnū ordinē: relabiť i ipaꝫ ſm aliū
ordinē. Nā peccator inq̄ꝫtū i se ē: peccādo: sic̄
a dina volūtate recedit: sic ꝑ iusticiā i ordinē

12

diuine icidit volũtatꝭ: dũ. s. ꝑ eiꝰ iusticiã pũiꝛ.
Quare ad ꝓpositũ nr̃m dico ꝙ diuina volũtas
cũ sit cã vl̃is vult te saluari: hec tñ salus tua ꝑ
cãs secũdas ipediri põt. nec tñ seqꝛ ꝙ scia dei
sit fallibilꝭ: qꝛ sic ordinauit deꝰ ad tuã salutẽ cõ
sequẽdã ꝙ liberũ arbitriũ tuũ ꝯcurrat: qḋ ẽ cã
ꝯtigẽs. iõ ꝯtigent euenit p̄destinatio. ꝛ necẽ ẽ
ꝙ ꝯtingent eueniat. Franciscꝰ tñ maronis i cõ
flatili. di. xli. dicit ꝙ ista ꝓpositio p̄destinatus
põt dãnari: ꝛ pscitꝰ põt saluari. in sensu ꝯposi
to ẽ falsa: qꝛ adeq̃te significat ꝙ p̄destinatꝰ põt
dãnari vt sic: qḋ ẽ ipossibile. In sensu ãt diui
so ẽ vera: qꝛ significat ꝙ ille q ẽ vl̃ eẽ põt p̄de
stinatꝰ põt dãnari ꝛ h̃ est verũ: vt oibꝰ logicꝭ
pꝫ. Et h̃ tibi sufficiãt ꝓ p̃nti ꝯclone.
Ꝙ q sint p̄destinãdi q reprobãdi soli deo pꝫ
qḋ ñ a nob̃ ꝯiecturari ꝑ sig̃ q̃dã põt. ꝯo 2a.

Ccipe secũdã ꝯclonẽ vꝫ. Tãta ẽ diuine
a p̄destinatõis rõ: vt q saluãdi aut re-
probãdi sint solũ apud deũ gl̃osum sit
huiꝰ rei clara noticia. Ad cuiꝰ declaratõeꝫ tres i
grãmꝰ v̄itates. Pria v̄itas ẽ ista: q̃re hũc de
us dr̃ p̄destinare ꝛ nõ illũ vel illũ ꝛc̃. 2a v̄itas
ãn possimꝰ ꝑ signa q dãnãdi aut q saluãdi sint
facẽ ꝯiecturã ꝛ certã hr̃e noticiã. 3a v̄i. an ꝑ h̃
ꝙ hũc ad vitã eligit: hũc reprobat: sit apud euꝫ
ꝑsonarũ acceptio. Ad p̄mũ breuiꝛ dr̃ ꝙ rõ q̃
re hũc eligat: hũc reprobet: diuini ẽ secreti cõ
silij: ꝛ apud aliũ certa noticia hr̃i nõ põt. Di-
uine eni sic ẽ placitũ volũtati: vl̃ placet: nulla
alia rõ reddẽda ẽ. multũ ad h̃ fac̃ qḋ notabiꝛ i
fra feria q̃rta dñice de passiõe. in 2a ꝯclone p̄
me ꝑtis i 3a v̄itate: ꝛ lꝫ h̃ qḋ ad p̃ns notamꝰ
pluribꝰ possit modis ꝓbari: tñ tripl̃r volo ꝓba
re nũc. p̄ auc̃te. 2o rõne. 3o exo. Audi g̃ p̄mo
Aug. doctorẽ eximiũ ꝯ̃ Pelagiũ. Inscruta-
bilia inq̃t ꝛ icõphẽsibilia nolo vt itelliges: qꝛ
qḋ lego credo ꝛ veneror. nõ aũt discutio. qs ẽ
aũt hõ q r̃ndeat deo. Nũqd dicit figmẽtũ ei q
se finxit: q̃re me sic fecisti. Hẽt. n. ꝑtãtẽ figulꝰ
luti ex eadẽ massa: aliud qdẽ vas facẽ i hono-
rẽ: aliud i ꝯtumeliã: sꝫ introga eũ q dixit. Ne
mo venit ad me nisi pr̃ meꝰ traxerit illũ: ꝛ nõ
oẽs capiũt v̄bũ: nisi cui datũ ẽ: ꝛ vob̃ datũ est
noscẽ mysteriũ regni celorũ. ceteris ãt nõ ẽ da
tũ. ꝛ iterũ. Nemo nouit filiũ nisi pr̃: ꝛ prẽꝫ qs
nouit nisi filiꝰ: ꝛ cui voluerit filiꝰ reuelare: ꝛ si
cut pr̃ suscitat mortuos ꝛ viuificat ita filius q̊s
vult viuificat: ꝛ qꝛ sp̃us vbi vult spirat: ꝛ qꝛ ñ
põt hõ a se facẽ qcq̃ꝫ: nisi illi datũ fuerit desuꝑ

Et iterũ introga illũ q dixit. Vob̃ datũ ẽ ꝓ xp̃o
nõ solũ vt i eũ credatis: sꝫ etiã ꝓ illo patiamur
ꝛ nõ volẽtis neqꝫ currẽtꝭ: sꝫ miserẽtꝭ ẽ dei: ꝛ
cuiꝰ vult miserẽꝛ: ꝛ quẽ vult idurat. Et sp̃us sã
ctꝰ dõa carisinatũ suorũ diuidit singulꝭ ꝓut vult
nõ ꝓut volũt: ꝛ qbꝰ voluit: ꝛ nõ q voluerunt:
hec Augu. vbi. s̃. Et in Encheridion sic ait:
Nullꝰ inq̃t fit saluꝰ: nisi quẽ vult deꝰ saluari: ꝛ
iõ rogãdꝰ ẽ vt velit: qꝛ necesse ẽ fieri si volue-
rit. h̃ ille. 2o loco audi gl̃osũ Greg. 29. li. mo
ra. c. 12. Multos inq̃t videmꝰ q̃tidie q iustitie
luce resplendẽt: ꝛ tñ ad finẽ suũ neq̃tie obscu-
ritate tenebranꝛ: ꝛ multos cernimꝰ pctõrũ tene
bris obuolutos: ꝛ tñ iuxta vite sue ꝛminũ repẽ
te reddi iusticie sue liberos. Multos eni no-
uimꝰ semel iuenta via iusticie illibate vsqꝫ ad
obitũ tẽuisse ꝛ plerosqꝫ ꝯspeximꝰ vsqꝫ ad obi
tũ cepta silꝛ crimĩa sine cessatiõe cumulasse. qs
g̊ int̃ ista occultorũ iudiciorũ nubila: mẽtis sue
radiũ mittat: vt aliq̃ ꝯsideratõe discernat: vel
qs ꝑduret i malo: vl̃ qs ꝑseueret i bono: vl̃ qꝛ
ab ifirmis ꝯuertaꝛ ad sũma: vl̃ qs reuertaꝛ a
sũmis ad ifima. Latẽt h̃ sensus hoiuꝫ: nec q̃c
q̃ꝫ de cuiuslibet sine cognoscitꝛ: qꝛ diuiorũ iudi-
ciorũ abissus hũane mẽtis oculo nullatenꝰ pe
netraꝛ. Videmꝰ nãqꝫ ꝙ dei aduersa gẽtilitas
iustitie luce ꝑfusa ẽ. ꝛ Judea dudũ dilecta ꝑfi
die ẽ nocte cecata. Scimꝰ ẽt ꝙ latro de patibu
lo trãsit ad regnũ. Judas de apl̃atꝰ gl̃ia ẽ la-
psus i tartarũ: ꝛ seq̃tur. Quis g̊ discutiat in q̃
via habitat lux: ꝛ tenebrarũ qs locꝰ sit vt ducat
vnũqḋqꝫ ad ꝛminos suos ꝛ itelligat semitas
domꝰ eiꝰ: ꝛ ifra video Pau. ex illa ꝑsecutõis
seuicia ad grãm apl̃atꝰ vocatũ: ꝛ tñ sic int̃ iudi
cia occulta formidat: vt reprobari se ẽt postq̃ꝫ
vocatꝰ ẽticat. ait. n. s. j. Cor. xi. Castigo corpꝰ
meũ ꝛ seruituti subijcio ne forte alijs p̄dicans
ipse reprobus efficiat: ꝛ infra: ve miseris no-
bis q de electione nr̃a nullam adhuc dei vocẽ
cognoscimꝰ: ꝛ ideo in ocio q̃si de securitate tor
pemus. dꝫ ꝓfecto i spe esse securitas: sed etiaꝫ
amor in ꝯuersatione. vt ꝛ illa certãtes foueat
ꝛ ista torpens pũgat. hec ille. Audi tẽrtio lo-
co vas electiõis Paulꝰ ad Ro. 9. c. Volens
inq̃t deꝰ oñdere irã. i. vindictã iustitie ꝛ notãꝫ
facẽ potẽtiã suã. i. misericordiã sustinuit. i. ꝑ-
misit i multa paciẽtia: vasa ire apta i iteritũ vt
oñdẽt diuicias gl̃e i vasa mĩsicordie q̃ p̄ꝑauit i
gl̃aꝫ ꝛ multa de h̃ narrat Pau. ibidẽ: vidẽ si
placꝫ. 2a h̃ v̄i. ꝓbaꝛ rõe. ꝛ p̊ sic: agẽs ñ limita

125

tū: neqȝ lignū: pōt cui placet sue bonitatis do/
na ꝯcedē: sed deꝰ ē agēs illuminatū: nec liga/
tū: ğ cui placet pōt sue bonitatꝭ ꝛ glie dona cō
cedē, maiorē nō. Mat. 20. Amice nō facio ti
bi iniuriā: tolle qđ tuū ē ꝛ vade: minor ē ma/
nifesta: qm̄ deꝰ nec limatꝰ ē. imo īfinitꝰ: nec li
gatꝰ: imo nulli obligatꝰ ē: ꝛ ꝑ ꝯñs pōt gl'iam
suā dare cui placet: q̄re ſi paulū apl'm fecit: ꝛ ñ
aliū: vocauit magdalenā: ꝛ nō te qd inde: suf/
ficiat tibi: ꝙ plus q̄ȝ mercaris accepisti. gran
dis ğ dicētiuȝ sic ingtitudo: q̄re me nō fecit sic
ꝛ sic: tot diuitias dedit huic ꝛ nō mihi ꝛc̄. Co
gita paulisꝑ q̄re te fecit aial ꝛ nō lapidem: q̄re
hoiem ꝛ nō asinū ꝛ sil'ia. cui. n. deꝰ obligatus
erat vt sic vel sic facēt. 2º, pbaꝛ sic: qđ ex gr̄a
daꝛ ad libitū dari ꝛ donari pōt: ſȝ vita etna da
tur ex gr̄a: ğ ad libitū dari pōt: maior est nota
Mat. 20. An nō licȝ mihi facē qđ volo: mior
pȝ ꝑ Aug. ꝯ̄ Pelagiū: ğ ꝛc̄. Et ꝯfirmaꝛ testi
monio Pauli ad Ro. 8. Existimo ingt ꝙ ñ
fuit ꝯdigne passiōes huiꝰ scl'i ad futurā gl'iam
q̄ reuelabiꝛ in nobis: ğ gl'ia daꝛ gr̄is. si datur
gratꝭ: ğ ad dantis stat arbitriū: ğ ꝛc̄. 3º hec
eadē Vitas, pbaꝛ exº: ꝛ ꝑ exº phi. Sic̄. n. mā
cū sit vna in oibꝰ gn̄abilibꝰ ꝛ corruptibilibꝰ ex
ꝑ phi. nō pōt assignari rō: q̄re vna eius ꝑs sit
sub forma hois. alia sub forma eq: nisi diuina
volūtas. Sil'r q̄re deꝰ hūc eligat: hūc reprobet
nō ē alia rō nisi dina volūtas. Audi Paul.
loquētē de Esau ꝛ Jacob: ad Ro. 9. Cū. n. i
gt nondū nati fuissent: aut aliqd egissent boni
aut mali: sed ſm electionē, ꝑpositū dei manēt
nō ex opibꝰ: ſȝ ex volūtate dictū ē ei. s. Isaac:
q2 maior fuiet minori sic scriptū ē. Jacob qdē
dilexit. Esau Vo odio hūit. ħ ille. 2º, pbaꝛ exº
artificiali: ꝛ ħ ponit btūs Tho. ꝑte pma. q. 23
dicēs. Sic̄ ad ꝯplemētū vniuersi rex diuersi
gradꝰ regruꝛ: q̄rū aliq̄ altū: aliq̄ īfimū tenēt ğ/
dū i vniuerso: ꝛ ob ħ multa mala ꝑmittit deꝰ i
vniuerso: vt dictū ē in pma ꝑte huiꝰ ſmōis sic
ī toto hūano gnē voluit deꝰ aliqbꝰ suā bonita
tē oñdē seu repn̄tare ꝑ modū misericordie ꝑ/
cēdo: ꝛ hos dr̄ pdestinare. aliqbꝰ illā repn̄tare
ꝑ modū iusticie puniēdo: ꝛ hos dr̄ reprobare
Sil'r pōt dici ꝙ non pōt alia assignari rō: q̄re
iste lapis sit i ꝑte illa pietis: ꝛ ille i alia: nisi vo
lūtas artificis sit: ꝛ q̄re ħ sit pdestinatꝰ: ille nō
nulla ē alia rō nisi diuina volūtas. ad Ro. 9.
Nō ē volētis neqȝ currētis: ſȝ dei miserētis.
3º ħ pōt, pbari exº vitri. Sic̄. n. nō pōt alia
rō assignari: q̄re artifex ex eadē massa vitri ħ
vas fecit, ꝑ crismate scō: vl' ad tenēdū vinū in
mēsa regis. aliud Vo vas fecit i ꝯtumeliā: ꝛ i
honorē: vt vrinale vel sil'e nisi volūtas mgr̄i.
Sic nec i ꝑposito q̄re deꝰ hūc eligat: hūc repro
bet. nulla ē alia rō nisi dina volūtas. q̄re ꝛc̄. ꝛ
sic pȝ pma hꝰ ꝯclonis Vitas. 2a Vi. ē si ali
q̄ pn̄t eē euidētia signa pdestinatōis ꝛ repro/
batōis. Breuit dico ꝙ sic̄ de ꝯdigno nulla est
alia cā pdestinatiōis aut reprobationis nisi di
uina volūtas: sic nec de ꝯdigno sūt aliq̄ hmōi
signa. Nullū. n. ē ꝯdignū oñsiuū signū pde/
stinatōis aut reprobatiōis. ſȝ de ꝯgruo dico ꝙ
pn̄t eē signa, pbabilia quedā. Quattuor. n. si
gna Alex de ales de pdestinatōe scōx int̄ cet'a
ponit. Primū sigm dr̄ preꝑantis. 2m signū dr̄
ꝯfirmātis. 3m signū dr̄ approbātꝭ. 4m signuȝ
dr̄ stabiliētis. Accipe pmū signū qđ dr̄ pre
ꝑantꝭ. nā gl'osus deꝰ cū oia vl'r diligat. ps. Ni
hil odisti eox q̄ fecisti. hic ē ꝙ pmo ꝛ pncipali
ter gr̄am suā oibꝰ cōicādum ꝑat: tā bono q̄ȝ
malo: tā iusto q̄ȝ ipio. Mat. 5. Solē suū oriri
facit suꝑ bonos ꝛ malos. 2m signū dr̄ cōfir
mātꝭ: qm̄ cōicata gr̄a gr̄tis data vl'iter oibꝰ tūc
bn̄ illa vtētibꝰ ꝯfirmat illaȝ ꝛ auget. Male āt
vtentibꝰ nec ꝯfirmat nec auget: imo paulatiȝ
decrescit. Sap. 12. c. Odio sūt deo ipiꝰ ꝛ ipie/
tas eiꝰ. 3m signū dr̄ approbātis: qm̄ cernēs
deus hunc gr̄a gratis data ꝛ aucta ꝑseuerant
bn̄ vti illā bn̄ approbat ad vite etn̄e meritū: ꝛ
sūme hunc talē amat. altex Vo male vtētē ea
ipsa gr̄a ꝛ ꝑseuerant ñ approbat eā: nec amat
Sap. 12. vt. s̄. Quartū sigm dr̄ stabiliētis:
qm̄ deꝰ videns hūc ꝑseuerātē i mente sua fir/
mat illi dare vitā eternā. Huic Vo in malo ꝑ
seueranti, ꝑponit firmit dare penā eternā. ps
Retribuet mihi dn̄s ſm iusticiā meā ꝛ ſȝ pu
ritatē manuū meax retribuet mihi. Et, puer.
x. Opꝰ iusti ad vitā: fructꝰ āt ipij ad pctm̄. q̄re
ꝛc̄. ꝛ sic pȝ 2a Vitas. 3a Vi. ē an ꝑ ħ ꝙ deus
hūc eligit. illū Vo reprobat. sit apđ deū ꝑsona/
rū acceptio. ꝛ certe apparet ꝙ sic. Audi apl'in
ad ro. 9. Cui vult iqt miseꝛ: ꝛ quē vult iduāt
sn̄ia ista clara ē. Absit ħ aia vt ꝑtialē deū di/
camꝰ. Nō. n. itelligēdū ē vt deꝰ ita quēqȝ idu
ret q̄si peccare cogat. ſȝ tm̄ q2 qbusdā pctōribꝰ
misericordiā iustificatōis sue nō largiꝛ: idurare
dr̄. nō q2 cōpellat vt peccent: ꝛ cox miseꝛ qbꝰ
gr̄aȝ nō eē pbēdā eqtate occultissima: ꝛ ab hu
māis sēsibꝰ remotissima iudicat. Propt'ea ē

nõdū ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. 63. ꝙ acceptio p/
ſonaꝝ ē qñ diſtribuit᷑ aliq̄ dignitas nõ iſpecto
pſone merito. i. an tal' dign⁹ ſit: ſ; tm̄ q2 ē Pe
tr⁹ vl' Martin⁹. exᵐ. ſi q̄s ꝓmoueat᷑ ad magi
ſteriū ꝓpt ſcie ſufficiētiā: h̄ attēdit᷑ cā debita ñ
pſona. ſ; ſi ad dignitatē talē nõ attēto merito
ꝓmoueret᷑: h̄ attēdit᷑ acceptio pſone. Mõ ad
ꝓpoſitū cū in nobis nõ ſit aliqd meriti vt di/
gni efficiamur pdeſtinari nõ o; ꝙ de⁹ cõſidēt
hic meret᷑ vl' nõ meret᷑. vñ ſi i te merita cēnt p
deſtinatõis ⁊ nõ pdeſtinaret te de⁹: ſ; aliū lo/
co tui: certe h̄ eēt acceptio pſoaꝝ. ſ; cū oia nr̄a
ſua ſint. qd. n. hēs qd̄ nõ accepiſti. nullū i no/
bis erit meritū q̄ illū nobis obligatū faciam⁹ ğ
qcqd boni in nobis ipēdit nõ ex nr̄is meritis
ſ; ex ſua gr̄a ⁊ benignitate donat: q̄re i eo nul
la põt eē acceptio pſonaꝝ. Gaudete tñ oēs et
exultate: qm̄ ⁊ ſi nihil i nob̄ ſit qd̄ illi ñ dēam⁹
tñ h̄ pactū nobiſcū fecit. Quicūq; bñ egerit in
charitate ⁊ pſeuerarit gl'iā; etnā illi dabit. ſi āt
male penā aſſigībit eternā: ⁊ h̄ mõ dicē poſſu/
mus ꝙ in deo cām hēm⁹ vt nos pdeſtinet vl'
reprobet. Jñ Gen̄. 4. c. dixit dñs ad Caim.
Mõne ſi bñ egeris recipies. ſin aūt male ſtati
pctm̄ tuū i forib⁹ ē. Nr̄m igr̄ bñ agē i deo: dic̄
cā; nr̄e pdeſtinatõis. ⁊ nr̄m male agē i deo di
cit cām nr̄e reprobatiõis ⁊ dānatõis ⁊c̄. Et h̄
mõ exponit glo. illud apl'i ad Eph. 6. Nõ ē ac
ceptio pſonaꝝ apud deū: q2 iudex dic̄ glo. re/
ſpicit cās nõ pſonas ⁊ h̄ ſm ordinē oblatū: q2
l; i deo nullā hēam⁹ cām nr̄e ſalutis de ꝯdigñ:
vt declaratū ē. tñ de ꝯgruo ꝓpt ordinē ſtatutū
a deo: vt. ſ. ad nr̄am ſalutē vl' reprobatõe; cõ
curram⁹ p liberꝝ arbitriū cām i deo nr̄e ſalut;
vl' reprobatõis hēm⁹. Propt̄ea apl's petr⁹ p̄
ma ſua ep̄la. c. 2. ait. Satagite vt p vr̄a bona
opa certā vr̄a; vocationē faciat;. Et h̄ tibi ſuf/
ficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl'one. Q̄ oēs pdēſtinati ſcri
bunt᷑ in libro vite ⁊ reprobati nõ ꝯcl'o tertia.

Ccipe tertiā ꝯcl'onē v;. Quicunq; a
a deo fuerit pdeſtinat⁹ mox gl'oſus de⁹
cai ꝓp̄ū ē oia hūana fc̄ā approbare vl'
reprobare illū fac̄ deſcribē atq; notari. Audi
ꝓpha;. Et i libro tuo oēs ſcribāt᷑. ſ. iuſti. Et
de reprob̄ ait. Deleant᷑ de libro viuētiū ⁊ cū iu
ſtis nõ ſcribāt᷑. ⁊ Dani. 12. Jn tp̄e illo ſalua/
bit᷑ ois q̄ iuēt⁹ fuerit ſcript⁹ i libro vite i hierl';
Ad c⁹ declaratõ; tres ingram⁹ v̄itates. Pria
v̄i. ē. qd ſit liber vite. 2ᵃ q̄ ſūt hi q̄ ſcribūt᷑ i liᵒ
vite. 3ᵃ an ſcript⁹ liᵒ vite poſſit ð ipſo deleri

Accipe p̄mā v̄i. ſ. qd ſit liber vite: ⁊ breuit̄ di
co ſm btm̄ Tho. p̄te pᵃ. q. 24. metaphorice dr̄
ſm ſilitudinē a reb⁹ hūanis acceptā. Eſt āutē
apud hoies ꝯſuetū: vt hi q̄ ad aliqd agēdū eli
gūt᷑: ⁊ pſerti ad pliādū ſcribāt᷑ i liᵒ vt ſtipēdia
rij vl' ēt ad ꝯſulēdū: ⁊ ſm h̄ dicebāt᷑ antiquitus
p̄res ꝯſcripti: ſic ⁊ i ꝓpoſito oēs a d̄o electi ad
vitā etnā: ⁊ ad pugnādū cū hoſtib⁹ ei⁹ ſcribūt᷑
i liᵒ vite. Liber āt vite nihil aliud ē niſi illa bo
noꝝ electio: ⁊ ꝯſcriptio eoꝝ i mēte dei. ſic̄. n.
id metaphorice ſcriptū dr̄ qd̄ q̄ſq; in memoria
firmit᷑ tenet. ꝓuer. 3. Ne obliuiſcar; leg; mee
⁊ p̄cepta mea cor tuū cuſtodiat: ⁊ p⁹ pauca. ſcri
be ea i tabul' cordis tui. i. firma i memoria te/
neas: ſic ⁊ in ꝓpoſito illa ſimplex noticia dei q̄
nouit pdeſtiatos dr̄ ꝯſcriptio iuſtoꝝ i mēte d̄i
Quare ex his p; ꝙ lib̄ vite nihil aliud ē q̄; cõ
ſcriptio q̄dā i mēte dei eoꝝ q̄ eligūt᷑ ad vitā. ⁊
ſic p; pᵃ v̄i. 2ᵃ v̄i. ē. q̄ ſūt hi q̄ ſcribūt᷑ i liᵒ vite
Dico breuit̄ ꝙ ſic̄ apud nos nõ ē certa noticia
pdeſtiatõis: nec alia cā niſi diña volūtas abſo
lute loq̄ndo vt oñſū ē i p̄cedēti ꝯᵒᵉ ſic nec apð
nos ē noticia certa q̄ ſint ſcribēdi i liᵒ vite: nec
alia cā niſi diña volūtas. Jo. 15. Nõ vos me
elegiſtis: ſed ego elegi vos. ⁊ Eccl'. 9. Nemo
ſit vtꝝ odio vl' amore dign⁹ ſit: ſ; oia i futurū
ſuant᷑ icerta. ⁊ ſic̄ pdeſtiatõis nr̄e poſſum⁹ rõ
nē p ſiḡ ꝓbabilia cogſcē: ſic ⁊ p ꝓbalia ſiḡ q̄
ſcribēdi ſint i liᵒ vite p ſiḡ poſſum⁹ ꝯiectari. ⁊
h̄ ēt ponit btūs Tho. i. q. de v̄itate. q. 27. ſūt
āt plura ſiḡ p q̄ ꝯiecturari p̄t q̄ ſut i liᵒ vite ſcri
bēdi v;. Pᵐ ſigᵐ dr̄ deſideriū mort; ꝓ xp̄o.
2ᵐ dr̄ d̄ſideriū viuēdi cū xp̄o: 3ᵐ ſigᵐ dr̄ mūdi
neglectio ꝓpt xp̄m. 4ᵐ ſigᵐ dr̄ cordis mūdiᵃ
i xp̄o: 5ᵐ ſigᵐ dr̄ ſcia vigilaᵒ ꝓpt xp̄;. 6ᵐ ſigᵐ
dr̄ opatõis pfecᵒ i xp̄o. 7ᵐ ſigᵐ dr̄ oiu; ſenſu
um ſenſatio i xp̄o. Mec. 7. ſiḡ videam⁹ ad lau
dē v̄gis gl'oſe: l; nullā eoꝝ dicat certitudinē:
vt videbit;: neq; ncitatē ipoitāt. Pᵐ igr̄ ſi/
gnū dr̄ deſideriū mort; ꝓ xp̄o. audi apl'm ad
Phil'. j. Mihi viuē xp̄s ē: ⁊ mori lucrū. duo
dic̄ v;. ꝙ xp̄us ē ei⁹ vita: ⁊ ꝙ mori ꝓ xp̄o ē ſibi
lucꝝ. ꝙ āt xp̄s vita ſit iuſti: audi pau. ad Col.
3. Mortui. n. eſt;. ſ. mūdo: ⁊ vita nr̄a abſcõ. ē
cū xp̄o. Et dic̄ abſcõdita: q2 ñ hr̄ certitudo rei
vt dc̄m ē. Eccl'. 9. Nemo ſcit vtꝝ odio l' amo
re dign⁹ ſit. ꝙ āt iuſti ⁊ ſcribēdi i liᵒ vite d eſi/
derēt mori ꝓ xp̄o. audi apl'os tp̄e paſſiõis xp̄i
Jo. xi. Eam⁹ ⁊ moriāur cū eo. Et petr⁹ auda
citer dixit Tecū ſū parat⁹ i mortē ⁊ i carcerem

ſre. Jñ Greg. i ſmone att. Quales nāqȝ do
ctores ſc̄e eccl'ie añ aduētū huiꝰ ſpūs fuerit: ſci
mꝰ ⁊ pꝰ aduētū illiꝰ cuiꝰ fortitudis ſint ſci ꝯſpi
cimꝰ. Certe ipſe eccl'ie paſtor Petrꝰ quāte de
bilitatꝭ qnteqȝ formidis añ aduētū hꝰ ſpūs fue
rit ancilla hoſtiaria reqſita dicat. Vna. n. mu
lieris voce ꝑcuſſus dū mori timuit: vitāqȝ ne
gauit. Et tūc Petrꝰ negauit i tra cū latro ꝯfi
tebat̄ in cruce. Sȝ vir iſte tāte fortitudis: q̄lis
pꝰ aduētū hꝰ ſpūs extiterit audiamꝰ. Fit cōuē
tꝰ ingr̄atuū ⁊ ſeniorꝫ. Ceſis denūciat̄ apl'is ne
i noīe ieſu loq dēant. Petrꝰ mag̈ auctē r̄ndit.
Obedire oȝ deo magꝭ q̄ȝ hoibꝰ. Et rurſum
Si i ꝯſpectu dei iuſtū ē vos potiꝰ audire q̄ȝ de
um iudicare. h ille. Et ponit̄ ēt ibi ex^m de btō
Andrea ⁊c̄. Et vt h̄ ſignū iſufficiēs .i. icertū
oñderet̄ oēs tpe paſſiōis eo relicto fugierūt ⁊
Petrꝰ vna mulierꝭ voce ꝑcuſſus dū mori ti/
muit xp̄ȝ negauit. ⁊ Dauid ꝓpha poſtq̄ȝ dixit
Ego āt i abūdātia m̄a ñ moucbor i etnū: mox
i pctm̄ adulterij ⁊ hōicidij irruit ⁊ dei aicitiā ꝑ
didit: iō ait apl's. Qui ſe putat ſtare videat ne
cadat. ⁊. p̄s. Niſi q: dñs audiuit me paulomi
nꝰ hitaſſet i iſernō aīa mea ⁊c̄. Scd̄m ſignū
dr̄ deſideriū viuēdi cū xp̄o. Audi apl'm. 2. ad
Cor. 5. Scimꝰ. n. qm̄ ſi treſtris domꝰ nr̄a hꝰ
bitatōis diſſoluat̄ q edificatōeȝ ex deo hēamꝰ
domū nō manufactā etnā i cel' nā ⁊ i h̄ igemi
ſcimꝰ hitatōȝ nr̄aȝ q̇ de celo ē ſuꝑidui cupiētes
ſi tñ veſtiti ⁊ ñ nudi iueniamur. Nā ⁊ q ſumꝰ
i h̄ tabernaculo igemiſcimꝰ g̃uati: eo q nolu/
mꝰ expoliari: ſȝ ſuꝑueſtiri vt abſorbeat̄ qd̄ mō
tale ē ē vita. Quis āt efficit nos i h̄ ipm. deꝰ q
dedit nob pignꝰ ſpūs. Audētes igr̄ ſp ⁊ ſciē/
tes: qm̄ dū ſumꝰ i corꝑe ꝑegrinamur a dño ⁊c̄
Expone h̄ v̄ba ſic ſz Nicolaū de lira. Scimꝰ
ſ. ꝑ certitudinē ſpei: q ſi treſtris domꝰ nr̄a hꝰ
bitatōis diſſoluat̄. i. corpꝰ nr̄m i q̇ hitat aīa mo
riat̄ q edificatōeȝ. i. hitatōeȝ hēamꝰ ex deo opi
fice: domū nō manufactā. i. ñ hūane gnātiōis
ope ꝑductā ⁊ formatā. etnā. i. ab etno p̄deſti/
natā i cel'. Nā ⁊ i h̄ igemiſcimꝰ. i. intꝰ i corde
gemimꝰ. hitatōeȝ nr̄am. i. corpꝰ nr̄m i q̇ hitat
aīa q̇ de celo ē. i. celeſtibꝰ ſileȝ. ſ. ipaſſibilē: cla
rā: ſubtilē: agibilē. Math. 13. Fulgebūt iuſti
ſic ſol. ſuꝑindui cupiētes. i. ſuꝑ veſtimētū aīe
qd̄ ē idumētū v̄tutū idui cupiētes: qd̄ ſupple
ſict. ſi tñ veſtiti. ſ. charitate: ⁊ alijs v̄tutibus:
⁊ nō nudi iueniamur. Apocalip. 16. Btūs qui
cuſtodit veſtimēta ſua ſua: ne nudus appeat.

Mat. 22. Quō huc itraſti ñ hñs veſtē nuptia
lē. Nā ⁊ nos q ſumꝰ. i. eē adhuc volumꝰ in h̄
tabernaculo. ſ. corꝑis. ⁊ loqt̄ Pau. i ꝑſona i
ꝑſectorꝫ: vt faciliꝰ alios ad bonū ꝓuocet. inge
miſcimꝰ. ſ. celeſtꝭ hitatōis deſiderio g̃uati eo
corꝑe. q: corpꝰ qd̄ corrūpit̄ aggūat aīaȝ. ſap̄. 9.
Qd̄ corpꝰ lȝ eo g̃uati ſimꝰ: nolumꝰ expoliari. ſ
q̇ ad nāȝ. lȝ q̇ ad corruꝑtionē bñ vellemꝰ. ſȝ ſu
ꝑueſtiri. i. ſuꝑ veſtē nāe corꝑis: ſtola gl'ie ⁊ i/
mortalitatꝭ indui. Eccl'. 15. Stola gl'ie induit
eū. ita tñ ſupple vt abſorbeat̄ qd̄ mortale ē e vi
ta: vt. ſ. nō fiat iniuria veſtimēto celeſti. Quiſ
āt efficit nos i h̄ ipſū. i. qs h̄ efficit: vt expolia/
ti corꝑe imortalitate veſtiamur. deꝰ eſt q dedit
nob pignꝰ ſpūs. i. ſpm̄ ſcm̄ i pignꝰ qd̄ ē ſignū
q nos ſaluare itēdit: ſi tā grāde pignꝰ dedit.
Audētes igit̄. i. fiduciā magnā hñtes: ⁊ cuȝ fi
ducia oꝑantes ⁊ ſciētes: qm̄ dū ſumꝰ i h̄ corꝑe
mortali ꝑegrinamur. i. remoti ſumꝰ a dño: et
ſꝑ tēdētes i eū vt ꝑegrini ad p̄riā. Hebre. xi
Peregrini ⁊ hoſpites ſūt ſuꝑ trā. q̄re ⁊c̄. 3^m
ſignū dr̄ mūdi neglexio ꝓpt xp̄m. ad Phil'. 3.
ꝓpt quē. ſ. xp̄m oīa detrimētū feci: ⁊ arbitror
vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciā. ſ. i futuro: ⁊ i pn̄
ti iueniar i illo. ex^m apl'orꝫ ⁊ ſcōrꝫ oīa relinq̄n
tiū ꝓpt xp̄ȝ. 4^m ſignū dr̄ cordis mūdicia i xp̄o
Math. 5. Bti mūdo corde: qm̄ ipſi deū vide
būt. Multiplicit̄ aūt maculat̄ cor ſm Nicolaū
de lira ſuꝑ epl'a ꝑa ad Thi. 3. c. Primo mō per
falſā doctrinā. j. Cor. 15. Corrumpūt bonos
mores colloq̄a p̄ua. 2° ꝑ p̄uā itētionē. ad gal'.
5. Modicū fermēti corrūpit totā maſſā. i. mo
dica mala intētio totū bonū opꝰ corrūpit. 3° ꝑ
ſenſuū incautā ꝯſideratōeȝ. 2. Cor. xi. Timeo
ne ſic̄ ſerpētes ſeduxit euā a ſtucia ſua: ita cor/
rūpāt̄ ſenſus nr̄i: ⁊ excidāt a ſimplicitate: q̇ eſt
in xp̄o ieſu. Et h̄ ſufficiāt ad pn̄s de h̄. Quin
tū ſignū dr̄ ſcā vigilatio ꝓpt̄ xp̄m. j. Pet. 5.
Vigilate q: aduerſariꝰ vr̄ diabolꝰ tāqȝ leo ru
gēs circuit q̄rēs quē deuoret. ⁊ Mat. 25. Vi
gilate ⁊ orate ne intretis in tētationē. Eccleſi.
22. Juſtꝰ cor ſuū tradet ad vigilandū dilucu/
lo. Luc. 12. Hoc aūt ſcitote: qm̄ ſi pr̄ familias
ſciret q̇ hora fur vēturꝰ eēt: vigilaret vtiqȝ ⁊c̄.
Sextū ſignū dr̄ oꝑatōis ꝑfectio in xp̄o. j. Pe
tri. 1: Succincti lūbos mētis vr̄e: ſobrij ⁊ ꝑfe/
cti ſperate in eā: q offert̄ vobis gr̄aȝ. Si qs ei
in ſeipſo experiat̄ q v̄ba inhoneſta ſibi diſpli
ceāt: q libent̄ p̄dicatōes audiat: ⁊ in ipſis dele
ctat̄: ſentit q eiꝰ volūtas i h̄ fundata eſt: q po/

rius vellet eternalr dānari q̄3 deū offendē: vi
det se dolē de cōmisso erga, pri^m se hr̄e chari
tatē. ⁊ sic de aliis cōiecturis ⁊ bōis operꝫ fru/
ctib⁹ poterit, pbabilit arguē de se nūero eē il/
lorꝫ q sunt in lib° vite. Septimū ⁊ vltimū3
signū dr̄ oiu3 ꝑsuū in xp̄o dulcis sensatio. Sē
sus.n. audit⁹ sci ibēdorꝫ in lib. vite d3 spūalit
meditari xp̄i glo͛sū clamorē. Jo. penl. ies⁹ cla
mās voce magna emisit spm̄. Hier. 3. Sēs⁹
cordis mei turbati sūt i me: qm̄ vocē tube. i.
xp̄i audiuit aia mea. Sēsus vis⁹ cōtēpletur li
uidū xp̄i colorē. Isa. liij Nō ē ei spēs neq3 ď
cor: ⁊ vidim⁹ eū: ⁊ nō erat ei aspect⁹ ⁊ deside/
rauim⁹ eū despectū. Sēsus olfact⁹ suauitatem
passiōis imolati xp̄i odoret. Eph. v. c. Tra/
didit semetipsū, p nobis hostiā deo in odore3
suauitatis. Sēsus gust⁹ suauē xp̄i gustet amo
rē: qm̄ dilexit nos: ⁊ lauit nos a pccis nr̄is i
sāguine suo. Sēsus tact⁹ xp̄i dolorē sētiat asp
rimū. Tre. i. O vos q trāsitis p viā attēdite
⁊ videte si ē dolor similis sicut dolor meus.
Sētiat ḡ audit⁹ credēdo p fidē. sentiat visus:
ītuēdo p meditationē. sentiat olfactus attrahē
do p deuotionē. sentiat gust⁹ cōdolēdo p amo
rē. sentiat tact⁹ imitādo p sufferentiā: ⁊ suppō
tationē. His igr̄ signis aia argue: si illa in te
sentis: q̄ de nūero eris exn̄tiū i li. vite Apo
ca. xxi. i fi. Nec itrabit in eā. s. scā3 hierl'm, ali
qd cōgnatū: ⁊ faciēs abhominationē ⁊ mēda
ciū: nisi q scripti sūt in libro vite agni: q̄re ⁊c̄.
Et sic p3 ꝟa vi. hui⁹ tertie ɔclonis. 3ª vi. ē
si hi q scripti sūt i li° vite possint deleri ⁊ radi
siue cācellari. Et breuit dico q̄ n̄ i rei vitate.
Jo. x. Ego ɔgnosco oues meas: ⁊ nēo pōt e
as rape de manibus meis. ij. Thi. ij. Nouit
dn̄s q sūt ei⁹. sed dicūt deleri solū ꝟm opi. ho/
minū: vt dic btūs Tho. pte. i. q. xxiiij. vn̄ scri
bi ꝟm opi. hoium i lib. vite ē: qn̄ pn̄tē iustitiā
i aliquo vel aliqb⁹ vidēt: ⁊ deleri de libro vi/
te ꝟm opionē hoiu3 ē: qn̄ i eis ɔriū iusti^e ap/
paret. Nō tn̄ q̄ inq̄3tū cōscriptio in li° vite, p/
uēit ex ordine dine pdestiatiōis: sic nunq̄3 ali
qs deleri pōt de libro vite. Inq̄3tū vo dicit, p
uēire ex grā q̄ dign⁹ ē: vt scribat in li° vite: qa
ista ordiatio interdū deficit. ⁊ h° p pccm̄ mor/
tale. iō ꝟ3 ordiationē dine grē a q̄ excidert ali
q p pccm̄ mortale: solū dr̄ deleri de li° vite: nō
q̄ deletio ad dinā notitiā referat: q̄s aliqd ď s
pſciat: ⁊ postea nesciat: s3 referat ad rē scitam
vt q̄ de⁹ ad etnā vitā scit aliquē ordiari: ⁊ po/
stea nō ordiari cū defic a grā. Et dicit idē do/
ctor q̄ hi q sic ex grā scribūt i lib° vite dicūtur
scripti ꝟm qd vo scribunt ex ordie pdestiatōis
hi simplr scribūt i li° vite. Et sic hēs aia cara
tres huius cōclusiōis vitates. Et hec, p ꝑa p
te huius ꝟmonis dcā sufficiant ⁊c̄.

De ruina ⁊ auxi° pdestiatiōis ɔsiderō 3ª.

Ertio loco Sc̄ē pdestia/
tiōis possibi/
lē ruiationē videam⁹: vbi tres sub
t iūgam⁹ ɔclusiōes. v3. Pª ɔclo
ē ista. Et si hō a scā pdestiatiōe: et
libri vite scriptiōe cadē possit: n̄. m̄ de necitate
dānabit: s3 p pn̄iā3 rekgē pt: ⁊ sic p grā3 ⁊ dei
miam liberabit. 2ª ɔclo ē ista. Etsi ifideles
sint a deo reprobati: tn̄ i suis bōis opib⁹ apud
misicordissimū iesū aliqd meret. 3ª ɔclu°
ē ista. Etsi exn̄tes i pccō mortali semp vt sic a
deo reprobent: tn̄ bene agentes de corꝫ bene
agere semper aliquid reportant.

Q̄ prescit⁹ ⁊ reprobatus per pn̄iam fructu
osam resurgere pōt Conclusio prima.

Ccipe pmā ɔclonē. v3. Etsi hō a
a scā dei pdestiatiōe ⁊ libri vite scriptio
ne cadē possit: n̄ m̄ de necitate dānabi
tur: s3 p pn̄iam rekgē pōt: ⁊ sic p grā3 ⁊ dī mi
ꝟicordiā liberabit. Et itellige h⁹ ɔclonis sn̄ia3
i ꝟsu diuiso: ⁊ nō i ꝟsu cōpoito: qm̄ pdestiatus
⁊ i li° vite script⁹ in ꝟsu cōposito nō pōt mōta
lit peccare: nec p ɔn̄s a dei grā cadē: s3 de ne/
cessitate saluabit: vt pōit Fracisc9 maronis
i ɔflatili di. xlj. vt ɔsū ē ŝ i ꝑa pte h⁹ ꝟmōis.
Hēt ḡ vitatē i ꝟsu diuiso. Audi, pphā3. Di/
xi cōfitebor aduet sū me iiustitiā meā dn̄o: ⁊ tu
remisisti ipietatē pcti mei. Exēplū magdale
ne Luc. vij. remittūt tibi pccā tua. Ex^m pe/
tri apl'i: ⁊ sic de aliis pccōrib⁹ reuert discurre.
Audi dn̄3 Ezech. xviij. Si ipi⁹ inqt egerit pe
nitēniā ab oib⁹ pccis suis q̄ opat⁹ e: ⁊ custodie
rit vniuersa pcepta mea: ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iu
stitiā vita viuet: ⁊ nō moriet: oium inīqtatu3
ei⁹ q̄s opat⁹ ē n̄ recordabor. In iusti^a sua quā
opat⁹ ē viuet. Nūqd volūtatis mee est mors
ipij: dicit dn̄s. ⁊ nō vt cōuertat a vijs suis: ⁊
viuat. Si āt auertit se iust⁹ a iusti^a sua: ⁊ fece
rit iniqtatē ꝟm oēs abominatōes q̄s opari so
let ipi⁹: nūqd viuet. Oēs iusti^e ei⁹ q̄s fecerit n̄
recōdabūtur: ⁊ i pccō suo q̄ peccauit i ipo mo
riet. ⁊ dixistis nō ē eq̄ via dn̄i. Audite dom⁹
isrl'. Nūqd via mea nō ē eq̄: ⁊ magi n̄ vie vr̄e

p̃uc sũt ⁊c̃. Ad cuiꝰ ꝯclusiõis declarõnez tres i
gramꝰ verita. Pª veri. ē ista. Q̃uo intelligi
giť ꝙ p̃destiatꝰ in ꝓ̃su ꝯposito nõ põt a dei grã
cadẽ: ⁊ i ꝓ̃su diuiso põt cadẽ: ⁊ ꝑ pñiam resur
gere. 2ª Vi. An predestiatꝰ a grã cadẽs: et
postea ꝑ pñiam reꝓ̃gẽs: sciuñꝰ ẽt bona ꝑ pccm̃
amissa reꝓ̃gãt. 3ª Vi. ē An opa fcã i pccõ
mõtali possint ꝑ sequẽtẽ pñiaȝ viuificari. Ac
cipe p̃mã veritatẽ. vȝ. Q̃uo itelligiť ꝙ p̃desti
natꝰ i ꝓ̃su ꝯposito ñ põt a dei grã cadẽ: ⁊ i ꝓ̃su
diuiso põt cadẽ: ⁊ ꝑ pñiaȝ reꝓ̃gẽ. Dico breuit
ꝙ ꝓ̃sꝰ hꝰ veritatis ē taľ: Predestinatꝰ inq̃ȝ ͫ p̃
destiatus nõ põt cadẽ a dei grã. Et pono hoc
exͫ. Sortes vel plato absolute q̃ȝ ͫ in se põt
stare vel currẽ: tñ dũ soꝛ. vel plato currit: nccẽ
ē ipsũ moueri. Sic q̃ȝuis hõ põt cẽ predestina
tus ľ nõ predestiatus: absolute tñ qñ est prede
stinatꝰ vt stat: predestinatꝰ nõ põt reprobari.
Q̃ñ gº ē predestiatꝰ: ⁊ postea ñ ꝑseuerat i bo
nis opibꝰ: tũc a diua grã cadit: ad quã si reꝓ̃/
gere tẽdit: nccria ē pnia. Ad cꝰ declarationẽ
ē notãdũ ꝓ̃m. b. tho. in. iiij. di. xiiij. Q̃ ex in/
fluẽª diui lumis cãť in aia nr̃a dei grã: ⁊ q̃/
cũqȝ virtutes. ps. Grãm ⁊ glãm dabit dñs.
2º notãdũ ꝓ̃m eũdẽ ꝙ sic̃ nubes interponi
tur iter nos ⁊ ifluẽtiã lumis soľ: sic pccm̃ mor
tale interpõitur int̃ aiam ⁊ influẽtiã diui lũis
Isa. lix. Peccã vr̃a diuiserũt inter vos ⁊ deũ
vr̃m. ⁊ peccã vr̃a abscõderũt faciẽ eiꝰ a vobis:
ne exaudiret. Manꝰ. n. vr̃e pollute sᷓ sãguie
⁊ digiti vr̃i iniqtate. Labia vr̃a locuti sũt mẽ/
daciũ: ⁊ ligua vr̃a iniqtatẽ fateť. Nõ est q vo
cet iustitiã: neqȝ q iudicet vere: sȝ ꝯfidũt in ni
hilo. i. in pccõ: qđ vere nihil sac̃. ⁊ loquuť va
nitates: ⁊ parũ infra. Opa coꝝ opa inutilia:
⁊ opꝰ iniqtatis in mãibꝰ coꝝ: pedes eorum ad
malũ currũt: ⁊ festinãt vt effundãt sanguinẽ
inocẽtẽ. Cogitatiões coꝝ cogitatiões inutiles
Et ifra. Propť hoc elõgatũ ē iudiciũ a vob:
⁊ nõ apprehẽdet vos iustitia. Expectauimꝰ lu
cẽ: ⁊ ecce tenebre splẽdorẽ: ⁊ in tenebris ãbu/
lauimꝰ. Palpauimꝰ sic̃ ceci pietẽ: ⁊ q̃si absqȝ
oculis attractauimꝰ. Impegimꝰ i meridie q̃si
i tenebris: ⁊ i caligioꝓ̃ q̃si mortui ⁊c̃. Tertio
notãdũ ꝙ sicut vẽtꝰ tenebras pellit: ⁊ radij so
lis ad nos fluũt: sic pñia pctm̃ pellit: ⁊ diuine
grẽ ad aiam veniũt. Ex quo seqtur sic̃ i codẽ
istãti ꝑ vẽtũ rẽouẽtur nubes: ⁊ lumẽ ꝯsequiť
sic i eodẽ istãti i qº ē actꝰ pñie pccm̃ rẽouetur:
⁊ dei grã restituiť. ⁊ sic pnia ē cã per accñs: qa

tanq̃ȝ remouẽs ꝓhibẽs. Inde Ambro. ait/
Penitẽtia res optia ē: que oẽs defectꝰ reuo/
cat ad ꝑfcm̃. Et sic pȝ p̃ma veritas. 2ª veri/
tas ē ista. An siľ bõa predestiati ꝑ pctm̃ amis
sa ꝑ pñiaȝ cũ grã reꝓ̃gãt. Dico aia breuiť ꝓ̃m
be. tho. vt s̃: ꝙ aliud ē eẽ mortificatũ: aliđ eẽ
mortuũ. Illud. n. mortuũ ē: qđ oi proꝛsꝰ opa
tione p̃uať: vt sentire: intelligẽ ⁊c̃. Illud aũ t
ē mortificãdũ qđ aliqñ fuit viuũ: sed postea V
tutẽ operãdi aisit vt opari nõ possit. Mõ ad
ꝓpositũ dico ꝙ illa opa nr̃a que facilitatẽ hñt
nos ꝑducẽdi ad vitã viua dñtur cẽ. que autẽ
hoc facẽ no pñt mortua sũt. Opa aũt illa hãc
facultatẽ hñt que fcã sũt in charitate: qm̃ chari
tas oium bonoꝝ operũ vita ē. i. Corin. xiij.
Si liguis hoium loq̃r ⁊ ãgeloꝝ: chritatez ãt
nõ habeã nihil mihi ꝓdest. Et aug. sup Io.
ꝓ̃mõe. ix. Tãta igt ē Vtꝰ charitatis: qm̃ si ipsa
deest frustra hñtur cetera: si adsit recte hñtur
oia. Que vero ex̃ charitatẽ fcã sᷓ: nũq̃ȝ hũert
vitã. ⁊ ꝑ ꝯñs nũq̃ȝ pñt vel poterũt ꝑducẽ ad
vitã. Si queraſ ex̃ charitatẽ que bõa fiãt. Di
co ꝙ illa sũt que fiũt i pccõ mortali: ⁊ hec mor
tua sũt: vt dcm̃ ē. Sed bõa que fiũt in grã vi/
ua sũt: sed ꝑ pccm̃ mortale mortificari dicuť
nõ mori: qꝛ hũerũt vitaȝ. sed postea ñ dicuť
totaliter extingui per pccm̃: sed extinguũtur:
ne virtutẽ hẽant ꝑducẽdi ad vitã. Et hec hꝰ i
bõa anima cara adueniẽte grã ꝑ pñiaȝ viuasi
unt. Et hoc ꝑpulchre pȝ de peni. di. iiij c. in
terimẽtes. ⁊. c. si auerterit se iustꝰ. ⁊. c. hº no
bis. ⁊. n. đ saccľo ꝑtuso. Dic̃. n. sic. c. iterimẽ
tes. Interimẽtes ꝓ̃monẽ ichoatiõis xp̃i. i. in
quo xp̃us ichoat cẽ i nob̃ ꝑ fidez. feramur ad
eius ꝑfectionẽ nõ rursꝰ iaciẽtes fũdamtũ pñie
ab opibꝰ mortuis dicẽs opa mortua p̃ora bõa
significat. Apľs q̃ ꝑsequẽs pccm̃ erãt mõtua
idest mortificata: qꝛ hiꝰq peccãdo irrita bõa po
ra fecerť. Nec sic̃ i peccãº fuerť irrita ꝑ pñiaȝ
reuiuiscũt: ⁊ ad meritũ eterne btitudis singľa
ꝓdesse icipiũt. h ibi. Ex qbꝰ verbis hãc regu
lã nõ ꝙ opa i charitate fcã semꝑ apđ deũ effi
caciã hñt. ⁊ sic q̃ȝtũ i ipꝓ̃ ē semꝑ viua sunt. Si
Vo in faciẽte ꝑꝑ sequẽs pccm̃ efficaciã nõ ha
beãt ꝑducẽdi ad vitã. hº ꝑ accñs ē ꝑꝑ pccm̃:
ꝙ ipsũ faciẽtẽ idispositũ facit ad ꝑcipiẽdũ ipo
rũ meritũ. Nõ ãt ꝑꝑ h ꝙ aliqđ ab ipsis opibꝰ
diminuať. Nã cũ semel a charitate fuerit eli/
cita nõ pñt ab eis ꝑ pccm̃ tolli quod suũ ē. ⁊ iõ
indispositiõe a pccõre rẽota: quod fit ꝑ pñiaȝ

dcā opa suū sortiūtur effcm̄: ⁊ fm hᵒ viuifica/
ri dñtur. Opa āt q̄ i mortali fcā st sic nūq̄z vi
ua fuerīt. nec effícaciā ꝑducēdi ad vitā hūerūt
sic nec ꝑ sequētē pn̄iam viuificari pñt: q̄ꝛ pnia
nō ē cā ꝑ se viuificatiōis opeꝝ: ſʒ ꝑ accñs: si/
cut remouēs ꝓhibēs: vt dcm̄ ē. grā āt vl' cha
ritas ē cā ꝑ se. ⁊ ꝑ ꝯñs opa bōa i mortali pec/
cato fcā: cuʒ n̄ hūerit aliqñ cām per se: vt uiua
cēnt: n̄ poterīt uiuificari ꝑ cām per accñs: sic ē
ipsa pnia. Ex hac declaratiōe pʒ rñᵒ ad tertiā
ꝟitatē: vʒ ꝙ opa in mortali pccō ꝑ sequentēʒ
pn̄iam nō ref'gūt: cū nūq̄z fuerint a charitate
elicita l' impata: ⁊ ꝑ ꝯsequēs semꝑ mortua
⁊ nullo modo postea viuificanda. quare ⁊c̄.

Quod infideles bene operando apud deuʒ a/
liquid merentur Conclusio secunda.

Ecipe hanc ꝯclōnē. vʒ. Etsi ifideles
sint a deo reprobati: tñ in suis bonis
opibꝰ apd̕ misericordissimū Jesuʒ
aliq̄d merenf: vbi aiaduēte ꝙ circa fcm̄ merē
di diuerse fuerīt opi. Pᵃ opi. fuit Pelagij
monaci: ⁊ multoꝝ sequētiū ꝙ ex puris nālibꝰ
sine grā alia dei superaddita: hō vitā eternaʒ
mereri possit. Et hec ē vna inter alias potissi
ma rō. vnūquodq̄ʒ inq̄t ipse pōt finē ad queʒ
ē ordinatū adipisci. Finis āt hoīs ad quē or/
dinatꝰ est: uita etña ē: ḡ poterit illud adipisci.
ꝯñᵃ nō cū maiori: qm̄ si nō possʒ ex se illd̕ adi
pisci: frustra tale fcm̄ vidētur ad finē: queʒ ex
se adipisci n̄ posset. Maior āt pʒ ꝑ magr̄m liᵒ
ij. di. i. c. vj. Jñ aug. ait. Fecit deꝰ rōnalē cre
aturā: vt sūmū bonū itelligēt: ⁊ itelligēᵒ ama
rct: ⁊ amādo frueref. Sʒ certe aia cara si hec
opi. recte ꝓcedēt oīo reprobabil' n̄ eēt. verum
nāq̄ʒ ē: ꝙ si hō suis nālibꝰ viribꝰ sūmū bonuʒ
qd̕ ē ipse deꝰ: studeat inuēire: deꝰ q presto oi/
bus bonū agē cupiētibꝰ: ne labor ille sit in va
nū: mox grām ifūdet: q̄ mediate ꝯsequef vi
tā eternā. Sed Pelagiꝰ sic nō itellexit. volu
it. n. hoiem puris ex nālibꝰ vitā eternā mere
ri posse: qd̕ oīo falsū dixerūt oēs catholici tra
ctatores. Et ad rōnē eiꝰ dico: ꝙ quelibʒ crea/
tura ex puris nālibꝰ pōt finē nāleʒ adipisci. ſʒ
supnālē nō pōt sine grā dei. vñ Linconienſ
ſᵒ poste. c. xvij. dic̄. ꝙ illa nā ꝑfectior ē: q̄ ꝑ/
fectiꝰ i suū finē pōt. Finis āt hoīs est duplex.
s. nāl' ⁊ supnālis. Ex puris ergo nālibꝰ pt hō
adipisci finē suuʒ nālē: sicut ē scir̄ vel aliquid
aliud. nō āt finē supnālem: nisi supnālit̄ fuerit
adiutꝰ ꝑ grām. ⁊ q̄ꝛ de quolibet fine Pelagiꝰ

intelligit. ideo tanq̄ʒ erronea ab ecclia eius o
pinio reprobaf. xxiiij. q. iij. pelagiāi. Pelagi
ani inq̄t a Pelagio mōaco exorti. hi liberum
arbitriū diuīe grē apponūt: dicētes sufficē vo
lūtatē ad iplēda diuina iussa. hibi. Et hoc ideʒ
confirmat magr̄ sñiaꝝ di. xxviij. secūdi. 2ᵃ
opi. ē ꝙ sine grā dei nō pōt hō mereri vitam
eternā: sed bñ pōt mereri aliud a vita eterna:
sic pʒ de ifideli ⁊ exñte i pccō mortali: q qñ ali
q̄d bōi agūt: ꝙ nec fidei: nec bōis moribus re
pugnat: nō videf rō quare nō debeāt apd̕ deū
aliq̄d mereri: q̄ꝛ si n̄: frustra coꝝ eēt bōa ope/
ratio: sed ꝑ Aug. nullū bonū irremuneratuʒ
ḡ ⁊c̄. Huiꝰ opi. ē dñs Bona. sup ho sñiaruʒ
di. xlj. Et q̄ʒplures alij: ⁊ silr̄ ego. vt pʒ ex cō
clusione posita. 3ᵃ opi. dicit ꝙ nulloᵃ cōtin
tingit apd̕ deū aliq̄d mēri sine grā dei. Et hᵒ
fundāt dicto quodā magr̄i in lr̄a vt s̄. vbi ait:
ꝙ oīs vita infideliū est pccm̄. i. sine meritis.
Sed certe ista opi. crudel' ē. nec magr̄ hᵒ ibid̕
itēdit: sed sic expōitur. Oīs vita infideliū est
pccm̄. i. nō ē sine pccō. q̄ꝛ q̄ʒdiu i ifidelitate ꝑ
sistūt ꝑ coꝝ opationeʒ a culpa nō liberātur. et
hoc ēt intelligit Aug. dicēs Non sūt bōa opa
supple ad merēdū vitā eternā que ꝑ fidē ⁊ di
lectionē nō fiūt. q̄ꝛ alterū sine altero nulliꝰ vir
tutis fructū parit. s. ad vitā eternā effciue. Au
di Cassio. i eplis suis. Valde inq̄t iiustum: ⁊
maloꝝ oiuʒ ꝓbaf extremū: vt ide qs cogatur
detrimēta suscipe. vñ credebat auxilia ꝓueni
re molestiam pati sine causa: penam sine cul/
pa. damna sine debitis. hec ille. His tribꝰ sic
recitatis opionibꝰ tres inquiramus veritates
vʒ. Prima veritas est ista. Que est ratio ꝙ
sine gratia nō possit homo mereri vitaʒ eter
nam. 2ᵃ ꝟitas est: an aliud vltra gratiam
gratum facienteʒ requiratur ad vitam eternā
Tertia veritas an propter charitatis defe/
ctum infideles alias virtutes habentes pos/
sint virtuosi appellari. Ad primam dico ꝙ
ideo anima non potest vitam eternam mere/
ri sine gratia gratuʒ faciente triplici rōe. Pᵒ
ꝑꝑ eēntie bonitatē. 2ᵒ ꝑꝑ bonorū iproporꝛ/
tionabilitatē. 3ᵒ ꝑꝑ diuinaʒ ordinabilitatem.
Pᵒ ꝓpter essentie bonitatē. Nā nihil pōt
eē sine eo qd̕ ē de eēntia eiꝰ: sic hō nō pōt eē
sine sua diffinitōe: q̄ꝛ diffiniᵒ ⁊ diffinitū ꝯuer
tunf. grā āt dei ē d̕ eēnᵃ bōitatis hūane: quia
bōitas hūana nulla eē sine grā dei. i. Cor. xv
Grā dei sum id quod sū: ⁊ grā eiꝰ i me vacua

nō fuit. Propter hoc aīa nō q̄ duplicē hītuȝ
in gn̄e hēmꝰ. Primꝰ ē de eēntia bōitatis
hūane: ⁊ h reddit hoiem simplr bonū meritorie
loquēdo. ⁊ h hītꝰ dr charitas sine gr̄a gtuȝ
faciēs. Alꝰ hitus ē q nō ē de eēnª a bōitatis
hūane. Et h ē triplex. Quidaȝ p̄supposítꝰ
a charitate de lege cōi: vt fides ⁊ spes. Quidā
p̄supponēs charitatē: sic ē ille. htūs p quēȝ
aureolaȝ qs pmeꝛ. Est āt aureola gl̄a quedā
accn̄tal̄ de opibꝰ a se fcis rōe hite excellētis vi
ctorie: vt dic̄ Ricar. i. iiij. di. xlix. Quidā ē h
hitꝰ: nec ncc̄rio p̄suppositꝰ a charitate. nec necessario
illā p̄supponēs: sic gr̄a, pphie: reuelatiōes:
visiōes: ⁊ ꝯsilia mlta: q̄ pn̄t ēt exn̄tibꝰ
i culpa mortali cōicari. Cuȝ igiꝛ charitas ex
dcis sit de eēnª. bōitatis humane meritorie lo
quēdo. iō bōa meritoria sine charitate eē non
pn̄t. Jn̄ aug. sup pª canōica Johis omel. 8.
ait. Quicqd hēs charitatē solū nō hēas: nihil
tibi, pdest. hāc habe: ipleuisti legē: puto istam
margaritā eē illā quā hō negociator q̄sisse i euāgeº,
describiꝛ. Qui iueīt vnā p̄ciosam mar
garitā: ⁊ vēdidit oia q̄ hēbat: ⁊ emit eā. Hec
p̄ciosa margarita charitas ē: sine q̄ nihil tibi, p
dest q̄cūqȝ laboraueris: quā si solam hēas tibi
sufficit. s. ad meritū vite etne. h ille. 2º hoc
mereri n̄ pt sine gr̄a vitā etnā pp bonoꝝ nr̄orū
iproportiōabilitatē. Nō. n. tāti sūt p̄cij actꝰ
nr̄i: tātequȝ ꝟtutis: vt ad vitā capescēdā sufficiāt:
ad Ro. 8. Nō sūt cōdigne passiōes hꝰ se
culi ad futurā gl̄am q̄ reuelabiꝛ i nob. Nā he
sūt pue. j. Pe. vl. Jn xp̄o iesu modicū passio
nis: vita āt etna mag̃ ē. ps. Mag̃ ē g. eiꝰ i sa.
nio. he finite: illa ifinita ⁊c̄. 3º n̄ pōt hō me
reri vitā etnā sine dei gr̄a pp dinā ordiabilitatē:
q2 sic. s. deꝰ ordiauit: vt illā adipisci sine eiꝰ
gr̄a nō possemꝰ. vt illi solū gr̄as psolueīmus.
Sic ille bonꝰ ex̄pīꝰ Laurētiꝰ dicebat. Gr̄as
tibi ago dn̄e: q2 ianuas tuas igredi merui. q̄r
⁊c̄. 2ª Vi. ē. An aliud vltra charitatē ad vitā
etnā capescēdā regraꝛ. Et dico breuiꝛ q̄ de
lege cōi ēt regriꝛ fides: q2 sine fide iposs.bile ē
placē deo. Jaco. i. Nā fides inchoatiue ē pnᵐ
actꝰ meritorij: sȝ charitas ꝯpletiue. Jteȝ regriꝛ
āt spes: q2 q sperāt i dn̄o n̄ erīt icredibiles ꝟbo
illiꝰ. ⁊ si oppositū q n̄ sperāt i dn̄o erīt icredibiles:
Hec. n. ꝟtutes de necitate regrūꝛ fȝ tres
aie vires. Nā fides isormat itellcm̄. spes memoriā.
⁊ charitas scāȝ volūtateȝ. q̄re ⁊c̄. 3ª
Vi. ē. An pp charitatis defectū ifidele salias

ꝟtutes hn̄tes possint ꝟtuosi nūcupari. Ad h
aia duas tibi famosas opi. adducā: ipꝛ n̄ alr i
iprobatis: qd mihi videaꝛ. postea subiūgā.
Pª opi. ē q̄ lȝ ifideles charitate carcāt: alias
tn̄ ꝟtutes hr̄e pn̄t ⁊ moralr viuē valēt. q̄ opi.
sumi pt ex dcis glosi aug. ꝯ Julianū hēticuȝ
li. 3. c. 4. ⁊ i li. d̄ ꝟa inocēª: siue de sn̄ijs, p̄spi
qd idē ē, ppōne septia vbi sic ait. Dilectio dei
⁊, primi, ppa ⁊ spālis ꝟtꝰ ē pioꝝ atȝ scōꝝ: cuȝ
cetere ꝟtutes bōis ⁊ malis possint eē cōes: et
Hiero. ait. Virtutibꝰ romāi meruert iperiū
Et possī mltiplr ꝯfirari: sȝ ad pn̄s trāscamꝰ.
2ª opi. quā mlti isecuti st: ⁊ hactenꝰ gta ē ta
lis ē: q̄ ifideles nullā ꝟtutē hn̄t: sȝ ois coꝝ vi
ta ē pecm̄. Et pōt hec opi. ex Aug. dcis vt s.
roborari: vbi de itētōe sua loqꝛ. Et pōt sic ar
gui. Quicqd n̄ ē fcm̄ fȝ rectā itētionē ē pecm̄
O is actꝰ ifideliū ē faciꝰ ꝯ rectā intētionē. gº
ois actꝰ infideliū ē pecm̄. Voco āt h rcām itē
tionē: q̄ fm legitimū agiꝛ ⁊ debitū finē. Finis
āt dbitꝰ fȝ oēs ē: cꝰ gr̄a oia fiūt: vel fiēi debēt:
ad quē singula referūꝛ: vt dic̄ Auic. jº sue suf
ficiētie. c. xv. ⁊. ij. metha. ph̄s ait. Finis ē qd
n̄ ē alicꝰ cā: sȝ aª illiꝰ. Et Cōm̄. ibidē ꝯmē. 8.
dic̄ descripº cāe final̄ ē vt n̄ sit pp aliā cāȝ. Cū
āt ois opaº infideliū n̄ fit pp hūc finē. fcā ergo
ipsoꝝ opaº fm rectā intētioēm minime ē. ⁊ per
ꝯn̄s nulla coꝝ opaº ē ꝟtꝰ. ⁊ p ꝯn̄s ē pecm̄.
⁊ hº voluit magr̄ in lr̄a oūdē: cū s dixit. O is
vita infideliū ē pecm̄. Audi aug. ꝯ Julia. liº
iiij. c. xiij. Noueris ingt n̄ officijs: sȝ finibus
a vitijs discernēdas eē ꝟtutes. O fficijs āt ē
qd faciēdū ē. finis ꝟo ad qd faciēdū ē. Cum
igr̄ hō aliqd fac̄ vbi peccar̄ n̄ videꝛ si n̄ pp hº
fac̄: pp qd facē dȝ: peccar̄ cōuinciꝛ. ⁊ paulopꝰ
ait. Quicqd bōi fit ab hoie: ⁊ n̄ pp hº fit. ppꝛ
qd fieri ꝟa sapia p̄cipit. ⁊ si offo videaꝛ bonū
ipso n̄ recto fine pecm̄ ē. Et in eo. liº ꝯ Jul.
mltiplr Brictiū cōmēdāteȝ dic̄ Brictiū nō
fuisse virtuosū: q̄r ⁊c̄. Vides q̄ȝ optimis inni
tātur he opiones fūdamn̄tis aīa cara: nō aliter
de ipꝛ ad pn̄s exponens vnā tn̄ regulā pono
vȝ. Q dato q̄ iufideles virtuosi moralr̄ sint:
vt ait opi. pª: siue nō: vt dic̄ fa opi. suffic̄ fm
oēs theologicos tractatores omnes infideles
mortuos esse q̄ȝtū ad vite etne meritūȝ. ⁊ sic
credo aug. intellexisse omnes infideles virtu
osos n̄ esse. s. q̄ȝᵐ ad meritū vite etne. Jn̄ au
gu. xij. de tri. i fi. ait. Justꝰ ex fide viuit: q̄ fi
des p dilectionem opaꝛ: ita vt virtutes queqȝ

ipſe ꝗbuſ prudēter: fortiter: tēperāter: iuſteqꝫ
viuit: oēs ad eādē referātur fidē. nō eniꝫ alit
poterit eē ꝟtutes. ⁊ ſic pt ꝯcludi ꝙ ñ ſi ꝟe ꝟ
tutes: ſꝫ ꝟtutū imagīes. nā ſic imago os ñ hꝫ
ſꝫ oris ſilitudinē hꝫ: ſilitudinē ocloꝝ. nec tam̄
oculos hꝫ: ⁊ ſic de aliis mēbris: ſic infidelium
virtutes. virtutes nō ſūt: ſꝫ imagīes virtutuꝫ
vñ ſicut ſequitur: iſte ē hō mortuꝰ gͦ non ē hō
ſic iſta: eſt virtꝰ infidelis: gͦ nō ē virtus: quia
infidelitas mors iuſti ē: qm̄ iuſtus ex fide vi/
uit. Tunc vltra: ꝟtus iſidel' non eſt virtꝰ: gͦ
ē pccm̄. Vñ glo. ſup Math. c. viij. ait. Quic
qd facis: aut dei amore aut diaboli ſuir facis
diabolo ē pccm̄: ꝗ ⁊c̄. Et aug. ꝺ ꝟa inocēa ꝓ
poſitiōe. cvj. O is ꝟtꝰ iſideliū ē pccm̄: ⁊ nihil
ē bonū ſine ſūmo bono: vbi deeſt cognitio in
cōmutabil' veritatis: falſa virtꝰ ē: etiaꝫ in opti
mis moribꝰ. Et Pau. ad Ro. xiiij. ait. O ē
qꝺ nō ē ex fide pccm̄ eſt. Intelligunt tñ oia h
q̄ꝫtū ad meritū vite etne: vt ſic. O is vita infi
deliū ē pccm̄. i. nō ē ſine pccō· vt exponit dñs
Bōa. ſr ſo ſñiaꝝ di. xlj. vñ ſic ait. Nō ē ſic i
telligēdū ꝙ ois opatio quā agūt infideles in
tota vita ſua ſit culpabilis ⁊ demeritoria: ſꝫ iō
dr̄ oēꝫ vitā. eoꝝ eē pccm̄: qꝛ ꝑ nullā opatiōnē
quā agūt liberant a culpa: q̄diu in infidelitate
ꝑſiſtūt. Et ſic ex his cōcludit: ꝙ q̄ꝫuis iſi/
deliū opa ſint ſine fide ⁊ charitate: tñ coꝝ ope
ra fidei nec bōis moribꝰ repugnātia ſecū por/
tāt remūeratiōis cā: nō q̄ꝫtū ad vitā eternam:
ſed q̄ꝫtū ad aliud: ſicut de exñtibꝰ in pccō mor
tali dicetur cōcluſiōe ſequēti. Et hec ſufficiāt
pro preſenti concluſione.

Q exñtes in pccō mortali bñfaciētes tñ al
qd apud deū merentur Concluſio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Etſi exñtes
a in pccō mortali ſemper vt ſic a deo re
probent: tñ bñ agētes de ſuo bñ agere
aliqd reportāt. Vbi aia nō ſm btm̄ Tho. pa
ſe. q. vl. argu. vl. ⁊ pte tertia. q. penul. Et. 4
ſñiarū di iiij. multiſqꝫ aliis in locis: ⁊ oēs fi/
deles tractatores in hͦ vnanimes ſūt: ꝙ glo/
ſus deꝰ q nihil irremūeratū relinqt: bñfactum
bonū in pccō mortali copioſiſſime remūerat
ſed qm̄ ſic i culpa iacēs mortuꝰ ē quo ad deuꝫ
⁊ ſpūalia bōa: pmiat tm̄ in bōis tpalibꝰ: ⁊ nō
eternis. ⁊ declaro ꝑ exm. Joānes ē i pccō mō
tali: ⁊ amore di. vnā elꝭnā tribuit pauperi: ie
iunat in. xl. ⁊c̄. qd hec ſibi bona ꝓſunt. Dico
aia mea ꝙ ill' tribuit ds mlta tpalia bōa. red
dit nāqꝫ illi deꝰ ꝓ elꝭna diuitiaꝝ augmenta/
tionē: ꝯſuationē ⁊ hꝰi: ꝓ ieiunio corpis ſani
tatē: piculoꝝ euitationē ⁊c̄. O ciuitas opulē/
ta. N. qd te ab ira dei tāto tpe pſuauit. certe e
lemoſyne: eccliaꝝ edifia ⁊c̄. Dicit. n. bar baꝰ
Hiero. ꝙ Sibyllis: ēt paganis mēito ꝟgi/
nitatis ds ſpm̄ ꝓphic ꝯtulit. Itē crebꝰ ꝯtigit
ꝙ ꝑꝑ bōa i pccō mortali fcā qs ad tps di grā il
lūinat: ⁊ de pccō exit: ſic legit ꝺ Corne. Act.
x. Vir āt qdā erat in Ceſarea noie Corneliꝰ
religioſus ac timēs deū cū oi domo ſua: faci/
ens elꝭnas mltas plebi. ⁊ depcāſ deū ſemper
vidit in uiſu māiſeſte q̄ſi vna hora dici āgelū
dei introeūtē ad ſe: ⁊ dicētem ſibi. Corneli.
At ille intuēs eū tiore correptꝰ dixit. Quiſ es
dñe. Dixit āt illi. O rōnes tue ⁊ elꝭne tue a/
ſcēderūt in mēoriā in ꝯſpcū dei. ⁊ nunc mitte
viros i Jopē: ⁊ accerſe Simonē: q cognoiat
Petrꝰ: ⁊ ille dicet tibi quid te oporteat facere
Cūqꝫ diſcedifſet āgelꝰ vocauit duos domeſti
cos ſibi: ⁊ militē metuētēꝫ deū ex his: q illi pa
rebāt. i. obediebāt. Quibꝰ cū narraſſꝫ oia mi
ſit illos in Jopē. Poſtera āt die iter ill' faciē
tibꝰ ⁊ appropiquātibꝰ ciuitati: aſcēdit Petruſ
in ſupiora: vt oraret circa horā ſextā ⁊c̄. Et in
fra in ſnia dr̄: ꝙ accedētibꝰ illiſ ad domū Pe
tri iterrogātes vbi petrꝰ moraret. ⁊ cōpto ipꝫ
eē quē q̄rebāt: narrāt fcm̄: hoſpitant illa die ſi
mul. altera die veniūt i Jopē. occurrit corne.
cū aicis ſuis ⁊ ſalutāt ſe iuicē. cām accerſioniſ
q̄rit petrꝰ. narrat ſeriatī corneliꝰ qꝺ acciderat
Tūc Petrꝰ ait. In veritate cōperi qm̄ nō eſt
ꝑſonaꝝ acceptator deꝰ: ſꝫ in oi gēte q tiet euꝫ
⁊ opat iuſtitiā acceptꝰ ē illi. Et ſic petrꝰ de fide
xpi cornelio iſormato: baptizauit eū cū copio/
ſa multitudie. lege textū ſi placet. Ecce ex his
verbis appet corneliū cēturionē ſuis bōis o/
peribꝰ ſanitatē aie ſuſcepiſſe: qꝺ nō fuiſſet aſſe
cutꝰ ſi ſemp male egiſſet. Quid de Traiano
impatore dicā q ꝑꝑ iuſtitiā ⁊ pietatē quā erga
mulierē viduā exercuit orōnibꝰ Gregorij a
pēis iſerni in qbꝰ erat liberatꝰ ē: vt hētur i le
gēda bti grego. viꝺ ibi: qꝛ pulchra ē. Quid ꝺ
Cōſtātino impatore: q ituitu pietatis infanti
bꝰ occidēdis pepcit: graꝫ viſiōis vt ad beatuꝫ
Silueſtrū ꝑgēt: q ei piſcinā in q̄ mūdādꝰ erat
oñdēt hr̄e meruit ⁊c̄. O igr̄ felices iuſti bene
opantes: q nō ſolū pmia tpalia: ſꝫ ēt etna dei
grā merent. de hͦ plixius nō dicā. Habes. n.
de hac mā ad plenū in dñicali nr̄o ſmōe. 7. ar

ti.i.c.iij.ibi.n.ppulchra inuēies. Qr dilecissimi bñ agē studeam⁹. ꝛ sic tādē pseuerātib⁹ dei grā mediāte: mōtē excelsū padisi xp̄m ie sū mirabiliter trāsfiguratū .i. glosū clare ꝯspiciemus gloriose regnāte cū patre ꝛ scō spiritu in secula seculorum. Amen.

Feria secunda secunde dominice quadragesime de libero arbitrio sermo in ordie. xiiij.

In peccatis vr̄is moriemi. Jo. ix. Quā felix sit pdestiatoꝝ status q̄zq̄z iocūdus hesterno satis i s̄mōe ꝯprehēdē valeam⁹. nec a misterio vacat q̄ xp̄s hodie iudeis audiř nolētib⁹: ꝛ oculos auertētib⁹: ne viderēt ꝛ intelligēnt vitatē: iteratis vicib⁹ dixit. In pccis vr̄is moriemini: ñ mei d̄fectu. sed vr̄a malignitate: qm̄ aīa q̄ peccauerit ipsa moriet. Ezech. 18. Sic eni istituit de⁹ vt q spōte bñ agēnt pdestiarēt q vo male i coꝝ pccis morirēt. Eccl. xv. Deus ab iitio ꝯstituit hoiē: ꝛ rliqt illū i māu ꝯsilij sui. apposuit āte cū ignē ꝛ aquā: vitā ꝛ mortē vt ad q̄dcūq̄z voluerit manū extēdat. De libero igit arbitrio hodie dilectissimi tractař intēdo. de q̄ tres ꝯsideratiōes faciam⁹. vz. Liberi arbi. nobilē ētitatē. Liberi arbi. pclarā q̄litatē. Liberi arbi. fructuosā vtilitatē.

De nobili ētitate liberi arbi. Cōsi° p̄ª.

Liberi arbi. nobilē entitatē videam⁹ vbi tres ꝯclones moř solito ponam⁹ Pª ꝯ° ē ista. Tāta ē liberi arbi. p̄clarissima dignitas: vt nihil p̄clari⁹ hūane nē ab ipso oipotēti deo dari potuisset. 2ª ꝯ° ē ē ista. Tāta ē liberi arbi. nobilissima entitas: q̄ alijs aialib⁹ de⁹ bñdict⁹ cōcedē dedignasset.

Tertia ꝯclo ē ista. Tāta ē liberi arbi. preclara bōitas vt nō pti ꝛ pti: aut successiue anime concedatur. sed ea creata ꝛ corpori vnita i eodē instanti ipsi cōicatur.

De triplici spāli nobilitate libe. arbi. ꝯ° p̄ª

Ecipe p̄mā ꝯclu. ꝛc. Tres. n. pcipue sī liberi arbi. dignitates. vz. Pª dignitas dř libertatis. 2ª dř pticipationis. 3ª dř electiōis. Pª inq̄z dř libertatis. Si tibi o aīa mea ter q̄terq̄z milia talēta largirent: ꝛ i ꝯpedib⁹ durissio i carcē asprio victu viuēs: qd q̄so dignitatis opū illaꝝ āplitudo p̄staret: sicq̄z d̄ alijs dignitatib⁹ ñ libtati datis discurrē potes certe paꝝ aut nihil. Nō eni bñ p toto: vt poeta ait. libtas vēdit auro.

Hoc celeste bonū p̄terit orbis opes. Iñ magistē i 2° sñiaꝝ di. 25. triplicē libtatē poīt i.c. ē āt libertas. Quedā. n. libtas dř a necitate. q̄dā a pccō: ꝛ q̄dā a mi̇ia. Libertas a necitate ē qñ aliqd a nullo simplr cogi pōt. ꝛ hoc mō liberꝝ arbi. dř liberꝝ tā añ pccm̄ q̄z p⁹: ita i bonis sic i mal. Sic. n. volūtas añ pccm̄ cogi ñ potuit: sic nec p⁹ pccm̄. ē. n. libera libtate ꝯdictiōis: vt pz 3° de aia. 2ª libtas dř a pccō. s. mortali: qm̄ a veniali liberari nequaq̄z possum⁹: nisi grādi spāli dono: sic fuit in virgie. i. Jo. i. Si dixerim⁹: qm̄ pccm̄ nō hēm⁹. g° d̄ mortali itelligit. ij. ad Cor. iij. Vbi spūs dñi ibi libtas: ex̄ d̄ regula. c. lz circa pn. ꝛ. xi. q. ij. due sī. s. c. n. pccm̄ mortale s̄uitutē iduc. Jo. 8. Qui fac pccm̄ s̄u⁹ ē pcti. ita grā libtatez. 3ª libertas dř a mi̇ia. ꝛ h° solū ē i pr̄ia. qm̄ i mūdo ñ nisi mi̇ia ē: ad Ro. viij. Ipsa ingt creatura liberabit a s̄uitute corruptiōis in libertatē filioꝝ dei. Et dic magr̄ vt s̄. hāc libertatē hūit hō ante pccm̄: q̄r oi carebat mi̇ia: ꝛ nlla tāgebat molestia: ꝛ pleni⁹ hēbit i futura btitudie vbi miser eē ñ potit. sz i hac vita: q̄ ē int p̄mū pccm̄ ꝛ vltimā ꝯfirmationē: nemo a mi̇ia liber ē: q̄r pēa pcti ñ caret. h ibi. Et sic pz p̄ma liberi arbi. dignitas. vide ibi magrm̄ de dignitatib⁹ p̄mi hois añ pccm̄. q̄re optie loqtur. Scd̄a dignitas liberi arbi. dř pticipatiōis. Q̄to. n. aliquid vberi⁹ ipsū bonū pticipat: tāto psecti⁹ ē. h clarissia ppō ē. sz iste due potētie hois. s. itellect⁹ ꝛ volūtas vberi⁹ pticipāt ipsū bonū. g° erūt potē pfectissime: qm̄ intellect⁹ pticipat sūmū bonū i rōe ifallibil vitatis. volūtas i rōne ifastidibil bōitatis. g° sūt psciffime. Tc vltra. Intellect⁹ ꝛ volūtas vbērime ipi sūmo bono pticipāt. sz liberꝝ arbi. de istis duab⁹ potētijs pticipat. g° liberꝝ arbi. q̄dā erit res psciffima. Maior pz p magrm̄ in lra dñtē. Liberꝝ arbi. ē facultas rōnis. i. itellect⁹ ꝛ volūtatis. sz de hac clari⁹ i vitate p̄ª hui⁹ cōclusiōis declarabit. 3ª dignitas dř electōis Lz. n. de⁹ vt p̄ma cā p grāz suā moueat volūtatē: vt ipsa bonū eligat. nō tñ tollit qn libere ipsa illud bonū eligē possit. vñ sic de⁹ mouē° cās nāles ñ tollit qn act⁹ caꝝ sint nāles sic mouēdo cās volūtarias ꝛ liberas ñ tollit qn act⁹ caꝝ sint liberi ꝛ volūtarij. O pat. n. d̄s i vno quoq̄z s̄m ci⁹ ppetatē: ad Phil. vij. Deus opatur in nobis ꝛ velle ꝛ pficē. Et puer. 21. Cor regis i māu dei quocūq̄z voluerit vter

illud. Et btūs tho. pte pͣ. q. lxxxj. ar. i. decla
rās illō Apl'i s̄. dicit. Operatur deꝰ i nob velle
vt illud velle ē qdā actꝰ nālis: ⁊ deꝰ sic mouet
vt cā vl'is oiū motuū: q2 suo ifluxu oia mouz
sed inq̄ztū deꝰ opatur in nobis velle. n̄ solum
vt ē actꝰ nāl': s3 vt ē actꝰ meritoriꝰ. tūc deus nō
solū opat illud velle meritoriū tāq̄3 primꝰ mo
tor: sed ēt hoc spāl'r p ifluxu3 sue grē agit. qm̄
volūtas ad actū meritoriū: vel velle meritoriū
sine spāli diue grē ifluxu moueri nō poss3. pͣ
Cor. xv. Grā dei sū id qd sū. Et sic hēs tres
liberi arbi. dignitates. Pro clariori notiͣ
hic tres ingramꝰ dubitates. Pͣ ē qd liberū
arbi. 2ͣ an liberū arbitriū sit vna potētia: l'
plures. 3 ē que dr̄ia est inter eē liberum ⁊
eē liberalē. Quātū ad primā dico q̄ de qddi/
tate liberi arbi. diuersi modi dicendi fuerunt
Aliq. n. sic dixerūt q̄ liberū arbitriū ē facl'tas
rōnis ⁊ volūtatis. q̄ volūtario ⁊ spōtāeo appe
titu ferri qs pōt ad ea q̄ bōa vl' mala iudicat: l'
iudicat vals. Hāc diffinitionē tāgit magr̄ di.
xxv. scdi. c. iā dō i prinͦ capl'i. Et arguit ma
gister istā nō eē bonā triplici medio. Et pͦ sic
Ista diffinitioͦ nō cōpetit deo q ē sūme liber. gͦ n̄
ē bōa. Cn̄ͣ p3: ⁊ ans pbat: qm̄ deꝰ q̄zuis sit
sūme liber: nō tn̄ ad malū flecti pt. Audi aug.
xxij. de ci. dei. Certe ipse ds nūqd qm̄ peccar
nō pōt. iō liberū arbi. hr̄e negādꝰ ē: q̄si dicat
nō. Scdo magr̄ arguit sic. Ista diffiniͦ n̄
cōpetit āgel'q liberi sūt. gͦ nō ē bōa. Cn̄ͣ nō ⁊
ans pbat: qm̄ āgeli i grā stabiliti nequaq̄3 ad
malū flecti pn̄t. Audi aug. vt s̄. Sic pͣ imor
talitas quā peccādo Adā pdidit fuisse posse n̄
mori: sic pmū liberū arbi. posse nō peccar. no
uissimū dō n̄ posse peccare. gͦ ⁊c. 3ͦ argu
it sic. Quāto liberū arbi. magis imuste est a ser
uitute creata: tāto ē liberꝰ. sed liberū arbi. q̄3
to minꝰ pōt flecti ad malū: tāto ē mag' imune
a fuitute. gͦ ē magis liberꝰ. Et miorē ⁊ ma
iorē pbat magr̄ i illo. c. mlto qppe libaliꝰ ⁊c.
Aliq dixerūt vt phi: sic idē magr̄ ibidē dicit.
Liberū arbi. ē liberū de voluntate iudiciū: qa
ptās ipsa ⁊ habilitas volūtatis ⁊ rōnis q̄ ide3
ē fm rē q̄ liberū arbitriū libera ē ad vtrūlib3
qa libere pōt moueri ad hoc vel ad illud. Am
bro. dō dic. Liberū arbi. ē potās cōseruandi
rectitudinē pp se. ⁊ q̄zto qs magis vtit in bo
nū suo libero arbitrio: tāto magis est liberior
Audi aug. Tanto ē liberū arbi. magis liber
q̄zto qs magis vtit bono. sicq3 multi mlta di

xerūt. Nos vero accipiamꝰ diffinitionē cōple
tiorē. Audi aug. ⁊ p3 et infra magr̄i. Liberū
arbi. ē facultas rōnis ⁊ volūtatis: qua bonu3
eligit grā assistente: ⁊ malū gratia desinente:
In hac diffinitiōe ponūtur tres pticule. Pͣ
enī dicit: q̄ liberū arbi. ē facultas. i. potentia
expedita ⁊ libera rōnis ⁊ volūtatis. Per hͦ:
q̄ dic potētia declarat q̄ liberū arbi. nō ē actꝰ
rōnis ⁊ volūtatis: q2 actus nō semp manet in
hoie: s3 trāsit. Liberū arbi. āt semp māet. Itē
p hoc q̄ dicit potētia ēt innuit q̄ libe. arbi. nō
ē habitus rōnis ⁊ volūtatis: quia hitus dicūt
fm quos dicimur bōi vel mali circa actꝰ l' pas/
siones. ij. ethi. vt p3: qm̄ p hitū tēperātie nos
bn̄ hēmus circa cōcupiscētias. p intēperātia3
āt male. p hitū scie nos bn̄ hēmus ad actū in
tellectꝰ: dū p sciam cognoscimꝰ verū: q2 scire ē
adeq̄tio rei itellecte ad intellectū. p hitum aūt
cōtrariū q ē ignorātia nos male habemꝰ ad actu3
intellectꝰ: ⁊ sic de alijs. Liberū āt arbi. indif/
ferēter se h3 ad vtrūq3. s. bn̄ vel male. ⁊ loq2
h i via. gͦ liberū arbi. nō ē hitus volūtatis ⁊
rōnis. Si igr̄ n̄ ē actꝰ nec hitꝰ. gͦ ē potentia.
2ͣ pticula diffinitiōis ē rōis ⁊ volūtat' ex
q̄ dat itelligi q̄ nō ē vna simplex poteͣ: s3 qd
cōpositū ex rōne ⁊ volūtate. Et rō hꝰ ē: qm̄ iō
dicimur liberi: q2 de duobꝰ vnum eligē possu
mꝰ alio recusato. Mō ad verā electionē duo
necrio cōcurrūt. Pͦ vt cognoscamꝰ qd recte
debemꝰ eligē: ⁊ q̄ appetamꝰ qd eligē itēdimꝰ
Et ad hoc vt cognoscamꝰ qd recte eligēdū sit
cōsiliū reqritur in pte intellectia p qd diiudica
tur qd sit i electiōe pferēdū. Ex pte āt effectus
reqrit q̄ acceptet qd p rōnis iudiciū diiudica
tū ē. Nullꝰ. n. bn̄ eligit: nisi eligēdū cōgscat: ⁊
q2 liberū arbi. ex electiōe ē: ⁊ in electiōe requi
ritur intellectus ⁊ appetitꝰ. iō dic q̄ liberū ar
bitriū ē facultas rōis ⁊ volūtatis. 3ͣ pticl'a
ē ista q̄ bonū eligit grā assistēte: ⁊ malu3 grā
desinente. Nā liberū arbi. si compatur ad a/
ctū suū: vt actꝰ nālis ē: sic mouet a deo: vt ge/
nerali motore: nullo alio habitu sup infuso im
psso. S3 si cōsiderat ad actū suū vt dr̄ merito/
riū sic mouet a deo p spālē hitū supinfusū. ⁊
h ē grā q̄re cōcludit q̄ actū meritoriū nō eli/
git liber arbi. sine spāli grā: q̄re ⁊c. Et sic p3
pma veritas. 2ͣ dubi. est ista an liberū arbi.
sit vna potētia vel pl'es. Et dico breuit q̄ nō:
vt dcm̄ ē in hac pticula diffinitiōis. Pro cꝰ
declaratōe notādū fm btm̄ Thō. pte pma. q.

viij.arti.iiij.ꝙ potētie appetitiue ꝓportionan
tur potētijs appꝛhēſiuis.⁊ ꝑ ɔñs ſic ex ꝑte ap
pꝛhēſiōis ſe hꝫ itellectꝰ ⁊ rō: ita ex ꝑte appetitꝰ
itellectiui ſe hꝫ volūtas ⁊ liberꝫ arbitriū qđ ni/
hil aliud ē q̄ꝫ virtꝰ electiua. ⁊ ſic itelligē impoꝛ
tat ſimplicē appꝛhēſionē rei: ꝑꝑ qđ dicimꝰ ꝙ ꝓ
ma ꝓncipia ſūt intellectꝰ: q̄ꝛ illis imediate no/
tis terminis aſſentimꝰ. rōcinari āt iportat v/
nius ɔgnitionē: vt duc̄ in ɔgnitionē alterius.
ita ex ꝑte appetitꝰ velle iportat ſimplicē appeti
tū alicꝰ rei: vt finē: q̄ꝛ volūtas ē reſpectu finiſ
ꝗ ꝑꝑ ſe appetit̄. Eligē āt ē appetē aliqd ꝑꝑ ali
qd cōſeqndū: q̄ꝛ ꝓꝓe eligē ē eoꝝ que ſūt ad fi
nē. Vñ breuiter arguat̄ ſic. ſicut ſe hꝫ intelle/
ctꝰ ad rōnē: ita volūtas ad vim electiuā ſiue li
berū arbitriū. ſed intelligē ſiue intellectus: et
rōcinari ſūt eiuſdē potētie: vt probat .b.tho.
ꝑte pᵃ.q.lxxix. ğ ſic velle ⁊ eligē erūt vnius po
tētie. ſ. volūtatis: ſicut itelligē ⁊ rōcinari ſunt
vniꝰ potētie. ſ. itellectꝰ. ſed qm̄ tale eliger̄ ſine
cognitiōe fieri nō pōt: necc̄e ē ꝓcognoſci qđ re
cte ſit eligēdū. Ad recte āt eligēdū reqrit̄ ɔſi/
liū: qđ ē in rōne. iō ad liberꝫ arbi. ɔcurrit rō:
⁊ volūtas. Ex q̄ſequit̄ ꝙ liberꝫ arbi. nō ē vna
poteᵃ ſimplex: ſꝫ q̄dā ɔpoſita ex rōne ⁊ volun
tate. Jñ phs. vj. ethi. An electio ꝑtiēat ad vi
ɔgnitiuā vel appetitiuā ſub duo relinqt. Di
cit.n. ꝙ electio ē l̄ intellectꝰ appetitiuꝰ: l̄ appe/
titꝰ itellectiuꝰ. Sꝫ i.iij.ethi. magis decliar̄ vi
detur ꝙ ſit appetitꝰ itellectiuꝰ noīans electōis
deſideriū ɔſiliabile. ⁊ rō: q̄ꝛ obiectū electiōis
ē id qđ ē ad finē. ⁊ hᵒ inq̄ꝫtū tale hꝫ rōnē bōi
qđ dr̄ vtile. Et cū bonū iq̄ꝫtū bonū ſit obiectū
appetitꝰ: ſeqt̄ ꝙ electio ſit ꝓncipalr̄ appetitiue
Ꝟtutis ⁊ ꝑ ɔñs liberꝫ arbi. ē poteᵃ appetitiua
⁊ hᵒ ꝓncipalr̄. Ex q̊ tm̄ nō ſeqt̄ ꝙ nō ſit ēt rō
nis: lꝫ ſit ꝓncipalr̄ volūtatis. Et ſic pꝫ ꝟa Ꝟi.

3ᵃ Ꝟi. ē q̄ dr̄ia ē iter eē liberū ⁊ eē liberalē
Dico ꝙ eē liberꝫ nihil aliud ē q̄ꝫ nō eē coactū
ſed eē liberalē ſpectat ad Ꝟtutē magnanimi/
tatis. vñ ille dr̄ liberal̄ qui liberalr̄ ⁊ modeſte
ſua cōicat: q̄ꝛ ſi modeſte ⁊ regulate ñ fiēt: trā/
ſcēdēt i vitiū ꝓdigalitatis. vñ ꝓ regl̄a accipe
aīa cara: ꝙ liberal̄ dꝫ eē i ſubuēiēdo aīcis ſie
moꝛa: q̄ꝛ q̄ cito dat bis dat. Jñ qdē viri bōi đ
iſrl̄ captios veſtierūt iudeos. ⁊ q̄ āmbulare nō
poterāt ex nimia liberalitate iumentis iposue
rūt: ꝟo pali.xxviij. Et Dauid rex ꝓcepit: vt
Meſiboſeth q̄ fuerat regis nepos vna ſemp
i ſua mēſa coedēt. ij. regū. xix. Et idē Dauid
multū gratū hūit: q̄ñ Berzelai exercitus eius
necc̄ria detulerit. i. Reg. xviij. Et ad nr̄a ve
niamꝰ magi dño liberalr̄ dona obtulerūt. Ma
th. ij. Liberalr̄ pauit dñs turbā. Mat. xv. Et
qđ oclis nr̄is vidimꝰ liberaliſſime philippus
maria regē aragonū: ⁊ regē Nauarre. alioſ
qꝫ dños iſinitos ēt milites ꝑ ianuēſes cū coꝝ
claſſibꝰ debellatos ꝓſtie reſtituit libertati. ⁊ ſic
đ alijs. Et h̄ volo tibi aīa ſufficiāt ꝓ pñti ɔᵉ.

Q lꝫ aīalia irrōnabiᵃ qđ eis ꝓficuū ⁊ noci
uum ſit diſcēnāt ⁊ eligāt: ñ tm̄ i eis ē liberꝫ ar
bi. ſꝫ ſolū rōe vtētibꝰ ē ɔceſſū. Cōclō ꝟa.

Ccipe ꝟaꝫ ɔclu. vꝫ. Tāta ē liberi ar
a bi. nobiliſſima ētitas ꝙ alijs aīalibꝰ
bñdcūs đs ɔcedē đdigſſꝫ: vbi aīa nō
ꝙ lꝫ aīalia bruta bonū eligē ⁊ malū refugē vi
deāt̄. hꝰ i eis ꝓ rāto ñ ē: vt libero fugāt̄ arbi.
ſꝫ ſolū nāli q̄dā incliatiōe abſqꝫ oī rōe diſcur/
ſiua hᵒ eligūt: illđ Ꝟo r̄euſāt. ouiſ.n. extiaria
lupū vēiētē videt ⁊ fugit. videt paſcua ſne nē
ɔformia: ⁊ illa ꝓſeqt̄ ñ diſcurſiua rōe vt dicat
hᵒ mihi ē nociuū. ğ illud fugiā: aut hᵒ ē mihi
ꝓficuū. ergo illud ꝓſeq̄r. ſed hoc tm̄ quadam
nāli icliatōe ɔtigit. Jnde magiſter in ſecūdo
di. xxv. c. iā vero ait. Liberꝫ arbitriū ab arbi
trādo nomē accepit. Arbitrari āt ad iudiciū ꝑ
tinet rōis: ad cuiꝰ nutū ⁊ regulaꝫ oēs alie mo
uētur Ꝟtutes ⁊ obediūt. Judicar̄ āt ſm̄ rēaꝫ
rōeꝫ ꝑtīet ad illud qđ iter iuſtū ⁊ iiuſtū iter ꝓ
ꝓpum ⁊ alienū diſcernē nouit. Nulla āt ē alia
poteᵃ q̄ hꝰ i diſcernē noſcat niſi poteᵃ rōniſ. i.
itellectꝰ. Poteᵃ āt rōnis brutis nō conuenit
Et hoc ꝓbat triplr̄. ſ. ex ꝑte di. ex ꝑte nr̄i ⁊ ex
ꝑte vniuerſi. Ex ꝑte dei pᵒ. Jllud.n. qđ ē
ſūme trinitati nobiliſſimū nō đbuit viliſſimis
creatur̄ cōicari. ſꝫ itellectꝰ. volūtas ⁊ mēoꝛia
ſūt i deo nobiliſſie Ꝟtutes: Nā mēoꝛia ſecūda
cū actu dicēdi ꝓducit verbū. Diua volūtas ē
ꝓnᵐ ꝓductiuū ſpūs ſancti: q̄ ſūt nobiliſſia iter
oīa diuina. Aīalia āt bruta ignobiliſſima ſūt
paſtūqꝫ de terra querētia. ergo indecētiſſimū
fuiſſet rōnem ⁊ intellectū illis cōicari. 2ᵒ ex
ꝑte nr̄i ſic. Jndecētiſſiᵐ fuiſſꝫ brutis cōicari
id i q̄ ſil̄es deo ſumꝰ. ſed ꝟꝫ itellectū oēs ſumꝰ
ſil̄es deo. Faciamꝰ dixit deus hoīeꝫ ad imagi
nē ⁊ ſil̄itudinē nr̄aꝫ: qđ ñ itelligit̄ niſi ꝟꝫ tres
virtutes aīe ſm̄ Aug. in li. de trini. Nā i itel
lectu relucet foꝛma ⁊ ſil̄itudo filij in volūtate
imago ſil̄itudo ſpūs ſci. in mēoꝛia imago. ⁊ ſi
militudo prīs eterni. ğ tā nobile talentuꝫ inde/

centissimũ fuisset brutis fuisse cõicatũ. 3º hͦ
ꝓbaẗ ex pte vniuersi. Dec⁹. n. ꝛ pulchritudo
ordinis vniuersi expostulat rõnē brutis non
esse cõicandã. Attende ordinē vniuersi. q̃daʒ
n. sic fecit de⁹ vt agãt sine iudicio: sic̃ lapis dũ
deorsũ tendit: sicq̃ʒ de alijs cognitõe carētib⁹
Aliq̃ agũt iudicio: sed nõ libero vt bruta. Ju
dicat. n. ouis lupũ fugiēdũ eē nãli inclinatiõe
ꝛ iudicio: ſʒ nõ libero: vt dcm̃ ē. Quedã agũt
iudicio libero vt hoies: q꞉ ꝑ vim cog͠scitiuam
iudicam⁹ aliq̃d fugiēdũ ꝛ ꝓsequēdũ esse. Sed
q꞉ hoc ipsũ iudiciũ nõ est ex nãli instictu in pti
culari opabili: imo ex collatõne q̃dã rõnis: iõ
agim⁹ libero iudicio: potētes i obiecta diuer/
sa. Rõ. n. circa ꝯtingētia ad opposita viã hʒ:
vt pʒ in dialecticis silogisinis. ꝛ ꝑsuasiõib⁹ rhe
toricis. Particularia ãt opabilia sũt q̃dã ꝯtin
gētia: iõ iudiciũ rõnis se hʒ ad diuersa. Et q̃a
volũtas seq̃tur iudiciũ rõnis: necc̃ ē volũtatē
esse liberã libertate ꝯ̃dictõis. alias frustrarēẗ
ꝯsilia: exhortatiões ꝛ ꝯ̃silia. Sol⁹ igiẗ hõ i suis
agendis reb⁹ vtiẗ rõne. Jnde phs i ꝓhemio
phic ꝑme sic ait. Aialia imaginatõib⁹ ꝛ mēo/
rijs viuũt. expimēti aũt paꝝ pticipãt. hoiuʒ ãt
gen⁹ arte ꝛ rõnib⁹ viuit. Ad h̃ etiaʒ facit illud
qđ dicit Tulli⁹ ꝑͦ de officijs. Jn ꝑmis inquit
hõi est ꝓpa veri inq̃sitio: atq̃ʒ iuestigatio. Jta
q̃ʒ cũ sum⁹ necc̃ijs negotijs: curisq̃ʒ vacui: tũc
amam⁹ aliq̃d vidē: audire: addiscē: cognitõeʒ
q̃ʒ reꝝ: aut occultaꝝ: aut mirabiliuʒ ad beate
viuēdũ necc̃iam ducim⁹. Ex q̃ intelligiẗ ꝙ ve
rũ simplex sincerũq̃ʒ illud eē nãe hois aptissi/
mũ. h̃ ille. Et O uidi⁹ ꝑͦ metamor. Pronaq̃ʒ
cũ spectēt aialia cetã trã. O s hõi sublime de/
dit: celũq̃ʒ vidē Jussit ꝛ erectos ad sidera tol/
lē vult⁹. h̃ ille. Et h̃ tibi sufficiãt ꝓ p̃nti ꝯc̃loe.

Ꝙ i eodē istãti creatõis aie libeꝝ arbitriũ i
ē ei: ꝛ i eodē istãti i q̃ creaẗ corpi vniaẗ. ꝯº 3ª.

Ecipe tertiã ꝯc̃lonē vʒ. Tãta ē liberi
arbitrij ꝑclara bonitas: vt nõ ptim ꝛ ꝑ
tim siue successiue aie ꝯ̃cedaẗ: ſʒ ea cre
ata ꝛ corpi vnita in eodē instãti ipsi cõicatur.
Ad c⁹ ꝯc̃lois declarationē tres inq̃ram⁹ ꝟi.
Pria est: q̃t in dieb⁹ organizeẗ corp⁹ hũanuʒ
in vētre mr̃is. 2ª ꝟitas: q̃ñ infũdiẗ aia in ven
tre mr̃is. 3ª ꝟitas: an aia sit libera libtate ꝯ̃di
ctionis in vētre matris. Ad primam dico
breuiter: q̃m mã ista nimia nõ indiget specu/
latione ꝓpẗ mulieꝝ honestatē: ꝙ mã ex q̃ for/
maẗ hõ: ꝑ sex dies stat sub forma lactis. nouē

sub forma sanguis: duodecī sub forma carnis
ꝛ. 18. dieb⁹ mēbra figuranẗ. vñ ꝟsus. Sex in
lacte dies: tres manēt in sãguine terni. Bis
seni carne: ter seni mēbra figurant. q̃re ꝛc̃.
Ad ꝫam ꝟi. dico ꝙ originizato corpe ꝛ debi
te disposito ꝓ introductõe aie itellectiue: creat
deus bñdictus vnã singularē ꝛ pticularē ani
mã in celis: ad imaginē ꝛ silitudinē suã: ꝛ in
eodē instãti creatõis illã corpe infũdit. ita ꝙ i
eodē instãti creãdo infũdit: ꝛ infũdēdo creat.
O heretice comētator pace dixeri phoꝝ: qui
vnicũ mendaciũ assig͠sti in hõib⁹ cũctis itelle/
ctũ. Et tu o miser Johes de giandũno: q tuo
in ope in q̃one de vnitate intellect⁹ in fine: ita
dicis. Sed lʒ ista sit positio Aristo. ꝛ comēta
toris: ꝛ lʒ nõ possit remoueri rõnib⁹ demõstra
tiuis: tñ ego dico aliẗ: ꝙ intellect⁹ nõ est vnus
numero in oib⁹ hõib⁹: imo est numerat⁹ i di
uersis ƀm numeratõem corpoꝝ hũanoꝝ: ꝛ ꝑ
fectio dans eē simplr̃. hoc aũt non ꝓbo aliqua
rõne demõstratiua: q꞉ nõ scio h̃ eē possibile:
q꞉ si q̃s h̃ sciat gaudeat. Hec sũt ꝟba ei⁹. O
miserrimi scholares hui⁹ opiniõis sectatores:
an h̃ potissima rõ. Quõ q̃so viri sancti de eorũ
bonis opib⁹ premiarenẗ: aut scelerati sp̃ ma/
le viuentes punirenẗ: nõ i aia cogitatiua quã
ponit comētator ꝑfectissimã in gnē formaruʒ
abstractaꝝ de potētia mãe: q̃m illa cũ sit de po
tētia mãe eẋducta: corrumpiẗ ad corruptiõem
mãe: nõ in corpe premianẗ: nec puniunẗ: q̃m
boni mala plima ꝓpẗ deũ paciunẗ: ꝛ ipij letãẗ
cũ malefecerint ꝛ gaudēt in h̃ mũdo. Similiẗ
nec in isto intellectu vnico: q꞉ sic siẗ tristaretur
ꝛ gauderet. Quõ ḡ saluabis iusticiã dei: que
dat vnicuiq̃ʒ ƀm opera sua. An deũ dices in/
iustũ: an nõ ꝯsiderantē ista: qui cuncta guber
nat. O q ꝑpetua mundũ rõne gubernas. in/
quit Boet. de ꝯso. Terraꝝ celi sator q tēpus
ab euo. Jre iubes: stabilisq̃ʒ manēs dat cũcta
moueri. Audite phi oēs. Job. xxj. de maẗ lo
quentē. Gaudent inq̃t ad sonitũ organi. du/
cũt in bonis dies suos: ꝛ in pũcto ad inferna
descēdũt. Et ps. 36. Pones inq̃t eos vt cli/
banũ ignis i tpe vult⁹ tui. s. ad iudiciũ. dñs in
ira sua. i. i modũ irati: ꝯturbabit eos ꝛ deuo/
rabit eos ignis. ꝛ Jsa. 5. Propẗea iq̃t dilata
uit ifern⁹ aiaʒ suã: ꝛ apuit os suũ absq̃ʒ vllo t/
mino: ꝛ descēderũt fortes ei⁹ ꝛ ppl̃s ei⁹: ꝛ subli
mes: glosiq̃ʒ ei⁹ ad eũ. Audite q̃d de bõis di
caẗ Jsa. 61. Nõ esurient: neq̃ʒ sitiēt ãpli⁹: neq̃ʒ

cadet sup eos sol: neqz vllꝰ estꝰ: qꝛ miŕatoꝛ eo
rū reget eos: ⁊ ad fōtes aq̄rū potabit eos. Et
c.62. ait. Induit ꝑ induxit me vestimēto salu/
tis: ⁊ idumēto iusticie circūdedit me: q̄si spōsū
decoratū corona: ⁊ q̄si spōsā ornatā monilibꝰ
suis. ⁊ vn̄ ista p̄miādi diuersitas. Audi dn̄m
Ezech. 7. Scđm viā coꝝ facies eis: ⁊ ꝑm iu/
dicia coꝝ iudicabis eos. ꝗ iudicātes aiaz vnā
eē intellectiuā i oībꝰ hoīb male iudicarūt: igiť
⁊ i malo iudicabūť. Ego inq̄t deꝰ Hiere. 15.
sū dn̄s scrutās corda ⁊ ꝓbās renes: q do vni/
cuiqz iuxͣ viā suā. s. bonis bona: ⁊ malꝭ mala:
q̄re ⁊c̄. Accipe tͣciā Vi. vz. An aia sit liba li
bertate ꝯdictōis i vētrē mr̄is. Dico ꝙ de libo
arbitrio possumꝰ dupl'r loq: aut ꝓut dic̄ potē/
tiā: aut ꝓut dic̄ actū: ⁊ vsuz liberi arbitrij. Si
dic̄ potētiā. dico ꝙ i eodē instāti in q̊ infūdiť ⁊
creať aia ē sp̄ libera: qꝛ cū libeꝝ arbitriū sit fa
cultas rōis ⁊ volūtatis: vt ōn̄sū ē: ⁊ intellectꝰ
⁊ volūtas nō sint due aie: sed due potētie vni
us aie. ⁊ eēntialiť ⁊ realiť vna aia ꝑm Augu.
sequiť ꝙ qn̄cūqz ⁊ vbicūqz repiť aia sp̄ libera
sit ⁊ inueniať. Si aūt libeꝝ arbitriū dicit actū
⁊ vsū liberi arbitrij: sic dico ꝙ libeꝝ arbitriuz
nō inest hoī nisi discretōis tp̄e. Jn̄ puulꝭ nō ē
datū meritū vel demeritū: nisi cū ad etatē pu/
bertatꝭ. i. discretōis ꝑuenerit. Pubertas āt i
masculꝭ est infra. 14. ānū. ⁊ mulieribꝰ infra. 12
ex̄ de despōsatōe ipubeꝝ. c. ex lr̄is tuis. ex̄ de
regularibꝰ ⁊ trāseūtibꝰ ad religionē. c. signifi
catū. vbi dr̄. significatū. ⁊ ifra. Qui isra ānos
a parentibꝰ ablatꝰ in monasterio vsqz ad an/
nos pubertatis dz ibi expectare: sed postea p̄t
egredi: si nō oblatꝰ infra. 14. ānū pōt exire nō
obstāte ꝓfessione a se fcā. Idē. c. cū sumꝰ. Cū
sumꝰ inq̄t: ⁊ infra. Si qs intrās monasteriū
fecerit filiū suū infra ānos habitā suscipe puer
pōt cū venerit ad etatē exire: ⁊ bona q̄ ei ex suc
cessione ꝑueniūt postulare. h ibi. Quibꝰ sane
Vbis cōcludiť ꝙ puer liber nō est: nisi dū ad
discretiōis ꝑuenerit annos. q̄re ⁊c̄. Et h suf/
ficiāt ꝓ p̄ma p̄te huius sermonis.

De qualitate ⁊ conditione liberi arbitrij cō
sideratio secunda.

Ecundo loco Libēi ar
bitrij pre
f clarā q̄litatē. i. ꝯditionē videamus
vbi tres ꝯclōnes more solito subiū
gamꝰ. Pria ꝯclō ē ista. Nulla est
potētia: nullaqz tā ingens Vtus: nihilqz tā ar
duū: qđ libeꝝ arbitriū cogē possit. 2ª ꝯclō ē
ista. Et si multū intersit. i. multa dr̄ia sit inter
creatorē ⁊ creaturā: tn̄ h liberi arbitrij ꝑclara
virtꝰ ē in deo ⁊ in creatura eq̄liť cōicata. 3ª
ꝯclō est ista. Et si vnusqsqz libero fugať arbi/
trio: tn̄ i pcti p̄mi penā i hac hac vita ꝑegrinā
tes: setimꝰ carnē ⁊ sp̄m inuicē altercātes.
Q lz libeꝝ arbitriū cogi simpl'r n̄ possit: tn̄
a multis ipediť: ne libē exire possit. ꝯclō p̄ª.
Ccipe p̄mā ꝯclōnē vz. Nulla ē potē
a tia nullaqz ingēs. i. potēs Vtꝰ: nihil/
qz tā arduū qđ libeꝝ arbitriuz cogere
possit. ⁊ itellige simpl'r: qm̄ ꝑm qd nō icōuēit
Cogi. n. simpl'r ē: qn̄ qs ab actu sub nulloº re
silire pōt. i. nō p̄t aliť facē: ⁊ sic qn̄ qs cogeť ali
qđ malū facē n̄ illi iputareť i pctm̄: vt Aug. ait
Et h mō nūq̄z libeꝝ arbitriuz pōt adeo cogi:
vt pctm̄ vitare nō possit. Jn̄ mgr̄ i ꝑo. di. 25.
ait. Jō volūtas sp̄ a dn̄o merito iudicať: qꝛ sp̄
a nccītate libera ē: ⁊ cogi nō pōt. Vbi. n. nccī
tas ē: ibi libertas nō ē. ⁊ vbi libertas nō ē nec
volūtas ē: ⁊ iō nec meritū. h ille. Cogi Vo ꝑz
qd ē: qn̄ qs ad actū ita moueť ⁊ ipelliť: vt cum
difficultate resistat: ⁊ h mō libeꝝ arbitriū cogi
pōt: qꝛ multipl'r inclinari pōt ⁊ induci: vt cuz
difficultate resistet: ⁊ aliqn̄ ad aliqd agēdū vl'
nolēdū determinabiť. Circa istā ꝯclōz tres inq
ramꝰ Vitates. Pria ē ista. an possit sufficiēti
rōe ꝓbari libeꝝ arbitriū simpl'r cogi nō posse
2ª Vi. q̄ sūt illa tā ingētis. i. magne Vtutis q/
bus libeꝝ arbitriū ꝑm qd cogi possit. 3ª Vi. ē
ista: an libeꝝ arbitriū coacte malū eligēdo pec
cet. Q̄tū ad p̄mā Vi. dico ꝙ multipl'r ꝓba
ri p̄t libeꝝ arbitriū cogi simpl'r n̄ posse. Et ad
p̄n̄s tripl'r ꝓbať. s. rōe: auc̄te: ⁊ exº. Et p̊ rōne
sic. Actibꝰ hūanis vnā cāz ꝓp̄ā ⁊ imediatā as
sig̃re oz. Cā āt imediate nō p̄t eē ipse deꝰ: qm̄
q̄ sūt a deo imediate: nisi bona eē nō p̄n̄t. actꝰ
aūt hūani aliqn̄ boni sūt: aliqn̄ mali: ꝗ deꝰ n̄ est
ipsoꝝ imediata cā. Itē nec nccītas p̄t eē ime/
diata coꝝ cā: qm̄ q̄ ex nccītate eueniūt: sp̄ eodē
mō se hn̄t: vt ortꝰ solꝭ ⁊ hmōi. Sz actꝰ hūani in
numerabiliť variant: ꝗ nccītas nō ē coꝝ ime
diata cā. Itē nec dicē possumꝰ ꝙ fatū vl' dispō
stellaꝝ sit coꝝ imediata cā: qꝛ q̄ ex ꝯstellatōne
eueniūt de nccītate fiūt: ⁊ sic ꝑiret tota moral'
phia ⁊ ordo politicꝰ: vt clare pz: ꝗ nō ē coꝝ i/
mediata cā: ⁊ expsse reprobať. 26. q. 4. c. Igr̄
genꝰ dinationis. q̄si in fine capl'i. vbi sic diciť
Astrologi dicti sūt eo ꝙ in astris auguriātur

13

Benethliaci appellati sūt ꝓpter natalicioꝝ cōsiderationes dierū. Geneses.n.hōiuz.i.natalicia hoium ꝑ duodecim signa celi describūt siderꝝ cursus: nascētiū mores: act⁹: ⁊ euentus pdicere conant̄.i.qs quali signo fuerit natus aut quē effectū habeat vite q nascit̄: interptantur. hi sunt qui vulgo mathematici dicuntur: cuius supstitionis genus cōstellationes latini vocant.i.nationes siderꝝ quō se habeant cum quis nascit̄. Primū aūt gen⁹.i.stellaꝝ intpretes magni nūcupant̄: sic de his legit̄ i euāgelio. Natū xp̄m ānūciauerūt: postea h̄ noīe soli mathematici dicti sūt: cuius artis sciētia vsqꝫ ad xp̄m fuit ꝯcessa: vt xp̄o edito.i.nato: nemo exinde natiuitatē alic⁹ de celo iterptet̄. Horoscopi dicti ꝙ horas natiuitatis hōiuz speculant̄ dissili ⁊ diuerso fato.h.ibi. Ad ꝓpositū ḡ fm̄ aut sidera nō erūt hūanoꝝ actuū imediata cā. Itē nec fortuna vl̄ casus erūt imediata cā: qꝛ eoꝝ q̄ raro eueniūt tm̄ cāe sūt: vt pꝫ.2.phi. vt declarauim⁹ añcedēti ſmōe pma pte.ꝯclōe 3ª Act⁹ aūt hūani nō raro eueniūt: nec pter itētionē agētis: ḡ nō sūt eoꝝ imediata cā. Quare relingtur ꝙ nulla alia erit hūanoꝝ actuū imediata cā: nisi ipsemet hō. Sꝫ hō ad actū suū ꝓcedit vbi ē discretio. ⁊ vbi ē discretio ibi ⁊ electio: qꝛ q̄ discernit eligit: ⁊ electio nihil aliud ē q̄ꝫ duoꝝ alteri⁹ acceptatio: altero recusato. Eligere aūt vnū ⁊ omittē aliud ad liberꝝ arbitriū ptinet: ḡ hō in suis opib⁹ ē liber q̄ꝫtū in se est. Sed si simpl̄r cogsci posset: nō eēt a nā liber: qꝛ qd̄ a nā est: sꝑ est. ḡ cogi simpl̄r nō pōt. 2° h̄ ꝯclō ꝓbat̄ anc̄te. Et p̄ Aristo.3.de aia.i fi. vbi dicit volūtatē esse appetitū deliberatiuū: qꝛ ꝑ electionē deliberat h̄ eē ꝓsequendū. illud vō fugiendū. 2° ꝓbat̄ auctoritate. Eccl̄.15. Deus ab initio cōstituit hoīeꝫ ⁊c̄. vt dictū est in pncipio hui⁹ sermonis.3° ꝓbat̄ auctoritate barbati Hiero.ꝯ Iouinianū: vbi sic ait. Liberi arbitrij nos ꝯdidit de⁹: nec ad vitia: nec ad virtutes de necessitate trahimur: alioquin vbi necessitas: ibi nec corona.⁊.15.q.j.c.ñ ē. Nō est cuiqꝫ ꝙ nr̄am ascribam⁹ erūnam.i. culpā: nisi nr̄e volūtati. Nemo nr̄m tenet̄ ad culpā: nisi ꝓpa volūtate deflexerit. Nō habēt crimē q̄ inferūtur reluctantib⁹.i. ex toto dissētientib⁹. Volūtaria tm̄ ꝯmissa.i. peccata sequtur inuidia.i. pena delictoꝝ quā in alios deriuamus.i. dam⁹ alijs exᵐ. Volūtarium enim militē elegit xp̄s. volūtariū seruū sibi diabol⁹ actionat̄.i. emit vl̄ ꝑ actionē petit. Neminem sibi iugo ſuitutis astrictū possidet: nisi se p̄us pctōꝝ ere.i. delectationib⁹ vendiderit. h̄ ibi. facit capitulū. Illa cauēda sunt.15.q.j. notatū infra. Et v̄ba beati Ambrosij de btā vita. Et Arist.5.ethi.c.7.ait. Iustū opari oē volūtariū ē. Et.3.li.c.3. Virt⁹ volūtariū ē: ⁊ nihilomin⁹ ⁊ malitia volūtariū ē. Et Seneca libro d̄e moribus. Oē pctm̄ actio volūtaria ē. Et Salusti⁹ in Iugurtino ait. Dux atqꝫ ipator vite mortaliū anim⁹ ē. Et.5.de ci.dei.c.x. Sūt nr̄e volūtates in nobis ⁊ ipse faciūt qcqd volēdo facim⁹: siue bonū: siue malū. Tullius in.2.rheto. Volūtatē in oīb⁹ reb⁹ spectare cōuenit. Gratian⁹ de pe.di.ij.c. si eni.§. liberi arbitrij. Nec ad virtuteꝫ nec ad vitia nec̄itate trahimur: sꝫ volūtate. Sen̄.ad Lucillū. Valētior oi fortuna anim⁹ ē: ⁊ i vtrāqꝫ ptem ipse res suas duc̄. beateqꝫ ac misere vite sibi cā est Itē habet̄ de sn̄ia excōi.c. cū volūtate. Et i ciuili lege.ff.de furtis.l.q in iure.in p̄n. Et sic pꝫ auctoritate ꝙ liberꝝ arbitriū cogi nō pt. 3° hec eadē veritas ꝓbat̄ exemplo notabili.23. q.4.c.nabuchodonosor. vbi dic̄ t̄. Nabuchodonosor penitentiam meruit fructuosā. nōne post inumeras ipietates flagellat⁹ penituit: ⁊ regnuꝫ qd̄ ꝑdiderat rursus accepit. Pharao aūt i illis ē flagellis duuior effect⁹ ⁊ perijt. hic mihi rōem reddat q diuinū cōsiliū nimiū alto sapiētiqꝫ corde iudicat. cur medicamentū vnius medici confectū: alij ad interitū. alij valuit ad salutem nisi qꝛ xp̄i bon⁹ odor: alijs ē odor vite in vitā: alijs ē mortis i mortē. Quātū ad nām ambo hoīes erāt. quātū ad dignitatē ambo reges. quātū ad cām ambo captiuū dei populū possederāt. quātū ad penā ambo clementer flagell' āmoniti. Quid ḡ fines coꝝ fecit eē diuersos: nisi ꝙ vn⁹ dei manū sentiēs i recordatōe ꝓpe inigtatis ingemuit. alt̄ libero ꝯtra dei misericordissimā veritatē pugnauit arbitrio. h̄ ibi. Et sunt v̄ba beati Aug. Exempla plurima vide i Valerio li.6.d̄ mutatōe moꝝ ⁊ fortune Lucius sylla ⁊c̄. Et ibideꝫ legit̄ de Themistode q adolescēs ifamia pollut⁹ orat. vide ibi. Accipe Raꝫ v̄itatē vꝫ. Que sunt illa tā ingēt̄s.i. magne v̄tutis: qb⁹ liberꝝ arbitriū fm̄ quid cogi possit. Etlꝫ multa eē possint liberꝝ arbitriū ipellētia ad aliqd determiate volendū: vel nolendū. sex tm̄ ad p̄ns ponamus.

Primū ligās liberꝝ arbitriū est aliq̄ passio

132

vel habit⁹. sic cuȝ p habitū timoris gehēne ho mo se abstinet a mal' opib⁹ ⁊ peccatis .23. q. 6. §. fi. vbi dicit. Cū p timorē gehenne conti/ net se hō a pctō fit cōsuetudo iusticie: ⁊ incipit qd̄ duruȝ erat amari: ⁊ incipit excludi timor a charitate: ⁊ succedit timor castus. h ibi: Et sic de alijs habitib⁹ ⁊ passionib⁹. Scd̄m ligāt liberū arbitriū est obiectū. Qñ. n. repit aliqd̄ obiectū in q̄ nulla ē rō mali: tūc volūtas p bonitatē illius obiecti inclinatur: ⁊ quodāmodo tenet vt illud obiectū determinate velit: quō dicit de beatis: qui rōne bonitatis sūmi boni quodāmō vinculant ⁊ ↄstringuntur: vt illud sūmū bonū velint: q̄ȝuis ex nā sue potentie liberi sint: nō q possint odire: aut nō amare: sȝ fm Scotū posset actū suspēdē nō amādo nec odiēdo obm tale. Vel dicēdū q q̄ȝuis ex bo/ nitate illi⁹ obiecti liberū arbitriū totalit iclinet ad illud obm velle: nō tñ ita detminat qn non possit vt liberū ē ex nā sue potētie ab actu resilire: q̄ȝuis nūq̄ȝ resiliet, ppt ordinatōeȝ factaȝ inter talē potētiā ⁊ obiectū: q2 si resiliret eēt deordinata. Dicit tñ btūs Tho. q volūtas nec resilire nec suspēdē actū quoq̄mō pōt. sȝ dīc q de ncc̄itate potētia fert in illud obm: ita q ñ posset nō velle illud: nec, ppt h dicit ipse tolli t volūtatis nr̄e libertas. Cū. n. p lumē glie volū/ tatē nr̄am imutat: nō cogit eē: sȝ facit vt pcedēti inclinatōe alia inclinatio succedat: ⁊ ita pma expellit: ⁊ sa introducit ⁊ manet. Vbi grā. lapidi rōne sue g̃uitatis inest inclinatio ad locuȝ deorsū. hac aūt iclinatiōe manēte si lapis sursū ꝓijciat mot⁹ ille violēt⁹ erit. Si aūt de⁹ aufe/ ret lapidi iclinatōeȝ g̃uitatis: ⁊ iclinatōeȝ da/ ret leuitatis tūc ferri sursū nō erit ei violētuȝ. Et p hūc modū itelligē debem⁹ q de⁹ imutat volūtatē absq̄ȝ h q cogat eā: q2 pt in oēm nāȝ opari de⁹ vt vult. Hoc de intētiōe bti Tho. i q̄stionib⁹ de Vitate. q. 22. Et sic dixi de obie/ cto in q̄ nulla repit malicie rō: q volūtas det/ minat ad volēdū sic: ita ꝓportionabilit dico d̄ obiecto: in q̄ nulla repit rō bonitatis q volū/ tas detminat ad fugiēdū vl' nolēdum ipsū vñ cōit dicim⁹ q null⁹ pōt velle nō eē felix: nec vllus pōt velle eē miser: q2 in felicitate includit rō ōis boni. in miseria aūt rō ōis mali. Et loquor de felicitate ⁊ misia ↄstimata. Sed circa dicta ego dubito. Si. n. de⁹ sic volūtateȝ imutat: q2 tollit pmā inclinatōneȝ: ⁊ aliā impmit. Jā nō vr mihi q volūtas remaneat in sua nāli inclinatōe: nec ꝓpe eēt volūtas: sed poti⁹ potētia nālis: q̄ nālit ⁊ nō libere agē posset: nec silitudo de lapide valet: q2 facit illud de potentia absoluta: cui nihil ē impossibile: qd̄ nō iplicat ↄ̄dictionē: qd̄ ↄcedo ⁊ fieri posse in voluntate. sed manētib⁹ ↄditiōib⁹ nālib⁹ ⁊ dei potentia ordinata: appet q de⁹ h nō faciat: iō videt mihi q ali⁹ modus dicēdi sit rōnabilior. Tū vo tene exponeq̄ȝ vt placet: ⁊ ē tibi gratum.

3m ipediēs liberū arbitriū ne ita facilit agat i opposita: est ipse de⁹. Et h duplicit. Vno mō qñ sine impssione alic⁹ habit⁹ mouet ipsum ad aliqd volēdū ⁊ eligēdū qd̄ pus noluit: vl' non elegit. ꝓuer. xxj. Cor reg' i manu dei: ad qd̄ cūq̄ȝ voluerit vtet illud. Et h modo mutauit paulū aplm i ei⁹ ↄuersiōe dū dixit. Dñe quid me vis facē. Act. 9. c. ⁊ Gal. j. 2oo pt deus mouē volūtatē iprimēdo aliquā formā i ipsa: q̄ ipsa volūtas inclinat in h vel h obiectū, ⁊c̄. Et h duob⁹ modis fieri pōt: aut pfecte: aut i/ pfecte. Impfecte cū dat grām viatorib⁹ de nouo q̄ volūtas inclinat ad aliqd volēdū: ⁊ hoc mō mouet volūtatē oiuȝ penitētiū. Perfecte vo tūc impmēdo formā. i. grāȝ suā volūtatē mouet qñ ↄfert aie glām: ⁊ h mō mouet volūtatē in btis in qb⁹ volūtas sp inclinat p charitatē pfectā in ipsū sūmū bonū: nō solū vt vltimū finē: sed ēt q̄ȝtū ad ea q̄ sūt ad fineȝ. Hec de intētōe bti Tho. vt. s̄. Quartū ipediēs li/ berū arbitriuȝ: ne ita libere eligat sic debēt: est demon ifernal': ⁊ h ꝓpt instigatōem alic⁹ appentis boni ꝓpt qd̄ ducit volūtas ad detminate volēdū h vel illud ⁊c̄. 5m impediēs ē angelus q p inspiratōem bonā mouet volūtatem: vt detminate h vel illud velit ps. ⁊ Mat. 4. Angel' suis de⁹ mādauit de te: vt custodiāt te in oib⁹ vijs tuis. 6m impediēs ē ↄsciā: q̄ p ↄtinuū st mulū volūtatē mouet ad detminate volēdū h vel illud. Et ista sufficiāt ad pñs: lȝ plura alia sint qb⁹ mouet volūtas ad detminate volēdū h vel illud. Ad ētiā Vi. dico breuit q cū volūtas simplr ligari nō possit: iō sp illi dū ē in statu vie iputat meritū vel demeritū. 15. q. 6. c. si a sacerdotib⁹: i fine. vbi dicit. Nō tm̄ attēdēda sūt q̄ fiūt quāto q̄ue aio. i. volūtate fiant. Ampli⁹. n. de⁹ respicit ad cogitationes ⁊ spōtaneas volūtates q̄ȝ act⁹ q p simplicitatē aut ncc̄itate fiūt. Hoc tñ itellige nisi obliget hō ad ondēdū actū simul cū voluntate. vt de capto ab infidelib⁹. sicut declaratū est supra

ꝑmone nono. ꝯclone ꝑma: ꝯsideratois itie. q̃
re ⁊c̃. Et h̄ sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯclone. q̃re ⁊c̃.
Qꝫ liberꝝ arbitriū est eq̄lit in deo ⁊ i creatu
ra rōnali. Conclusio secunda.
Cꝫipe secūdā ꝯclonē vz. Etsi multuz
a inisit. i. mlt̄a dr̄a sit int̄ creatorē ⁊ crea
turā: tn̄ hec p̄clara liberi arbitrij v̄tus
est in deo ⁊ in cretura eq̄lit̄ cōicata. Ad cu⁹ de/
claratōes tres ingram⁹ v̄itates. P̄ria si i de/
monib⁹ sit liberꝝ arbitriū. 2ª v̄i. si in angel̄ est
liberꝝ arbitriū. 3ª si in deo ē liberꝝ arbitrium.
Qꝫtū ad ꝑmā dico q̄ in demonib⁹ ē liberū
arbitriū: sed illud ē obstinatū in malū. vñ nō
q̄ obstinatio iportat quādā ai firmitatē pc̄i a
q̄ reuerti nō pōt. Nō posse aūt reuerti a pc̄tō ē
duplicit̄: aut q̄ꝛ de h̄ vires nō sufficiūt: vt. s. a
pc̄tō totalit̄ liberet̄. ⁊ h̄ mō oēs exn̄tes i morta
li pc̄tō reuerti nō p̄nt. vñ Isidor⁹. Cū iā nos
pc̄tis obligauerim⁹ ⁊ opib⁹ diaboli: iā nr̄a vir
tute resurgē nō valem⁹: ⁊ h̄ mō nō dr̄ qs ob
stinat⁹. 2° mō accipit̄ ifirmitas in pc̄tō: qñ qs
coopari nō pōt: vt a pc̄tō resurgat. Et h̄ duo/
b⁹ modis. vno mō: q̄ꝛ nō p̄t coopari. i. nō de
facili p̄t coopari vt a pc̄tō resurgat: ⁊ ista obsti
natio ip̄fecta ē: ⁊ pōt in vita p̄nti repiri sic̄ pa
tuit de Pharaone ⁊ alijs adeo assuet̄ i pc̄tis
q̄ cū magna difficultate possēt resilire. 2° itel
ligit̄ nō posse coopari vt a pc̄tō resurgat sim/
pl̄r itelligēdo: ita q̄ nullo mō possit coopari:
vt a pc̄tō resurgat: ⁊ h̄ mō demōes ꝓp̄e dicūt̄
obstiati: q̄ꝛ nullo mō a malo p̄nt reuerti: adeo
in malo sūt imersi. vt pꝫ p̄ mg̅rꝫ i. 4. di. vl. c.
hic aūt orit̄ q̄ō ex p̄missis h̄ns origineꝫ: vide si
placet. ⁊ hac obstinatōe null⁹ i vita p̄nti dr̄ ob
stinari. audi Aug. sup̄ illud ad Ro. ij. Tu āt
ꝑm duriciā tuā: ⁊ ip̄enitēs cor tuū ⁊c̃. De nul
lo i q̄t desperādū ē q̄ꝫdiu patiētia dei ad p̄niaꝫ
adduc̄. ⁊ subdit. Pagan⁹ ē hodie: ifidel̄ ē ho
die. iude⁹ ē hodie: h̄etic⁹ ē hodie: scismatic⁹ est
hodie. Quid si cras āplectat̄ catholicā fidē: ⁊
seq̄tur catholicā v̄itatē. Quid si isti q̄s i q̄cūqꝫ
gnē erroris dānas tanq̄ꝫ desp̄atissimos añq̄ꝫ
vitā istā finiāt agāt p̄niaꝫ ⁊ i futuro iueniāt ve
rā vitā. audi ⁊ Leonē papā. Nemo inq̄t ē de
sperād⁹: dū i h̄ corp̄e ꝯstitut⁹ ē: q̄ꝛ nōnūq̄ꝫ q̄ꝺ
diffidētia etat̄ differt̄: ꝯsilio maturiori p̄ficit̄
de pe. di. 7. c. nemo. Et sic pꝫ p̄ª v̄itas. Ad s̄c
ꝺam dico sil̄r q̄ i angel̄ ē liberꝝ arbitriū: sil̄r et
in h̄tis. s̄ꝫ ē ꝯfirmatū i bono p̄ grāꝫ dei. Ubi
nō q̄ eē ꝯfirmatū i grā pōt dupl̄r itelligi. vno
mō cū liberꝝ arbitriū nullo modo pōt flecti ad
malū sine lumine glie: ⁊ h̄ mō v̄go glo̅sa ꝓ/
pter m̄r̄nitatis priuilegiū fuit i grā ꝯfirmata:
vt nullo mō peccare posset: vt Aug. ait. Cū d̄
pc̄tis agit̄ nullā volo ꝓrsus de maria facē mē
tionē. Apl̄i v̄o post sp̄ūs sc̄i missionē in grā
tm̄ ꝯfirmati sūt: vt mortalit̄ peccare nō possēt
s̄ꝫ nō vt vēialit̄. j. Jo. j. Si dixerim⁹ q̄m pc̄tm̄
nō h̄em⁹ ⁊c̃. Alio mō liberū arbitriū ē firma/
tū i grā cū sequēti lumie glie: ⁊ h̄ mō solū āge
li ⁊ b̄ti liberꝝ arbitriū h̄n̄t i grā ꝯfirmatū. ps.
Timor dn̄i scūs p̄manet i sc̄lm sc̄li. q̄ q̄dē mō
null⁹ i hac vita fuit i grā ꝯfirmat⁹: excepto xp̄o
q̄ ꝓp̄t duplicē nāꝫ i vnā p̄sonā suppositatā erat
p̄fect⁹ viator ⁊ ꝯp̄hensor. ⁊ sic dr̄. Si grā i b̄tis
facit vt peccare nō possint. vr̄ q̄ eis tollat̄ rō li
beri arbitrij. Dico q̄ flecti ad malū ē defectus
liberi arbitrij: q̄ tollit̄ p̄ grām. vñ grā nō tol/
lit aut corrūpit nām: sed p̄ficit. vnde cū liber/
tate liberi arbitrij stat inflexibilitas ad maluꝫ
ꝓp̄t grām p̄ficiētē liberꝝ arbitriū. Et sic pꝫ s̄ca
v̄itas. Qꝫtū ad t̄tiā v̄i. dico q̄ i deo ē liberꝝ
arbitriū. s̄ꝫ nō est i grā cōfirmatū: q̄ꝛ nūq̄ꝫ fuit
instās in q̄ de⁹ fuerit vertibil̄ aut possibilis ad
posse v̄e ad malū: iō nō idiguit ꝯfirmatōe ali
q̄. Et ponam⁹ q̄ eēt ꝯfirmatū dei liberꝝ arbi/
triū i grā q̄ro a q̄. Confirmari. n. dicit ab aliq̄
firmari. nō ē g̃firmatū aut ꝯfirmatū i grā s̄ꝫ ē
ip̄a grā: ⁊ a q̄ ois grā. Et sic pꝫ 3ª v̄itas. Nō
ad ꝓpositū ꝯclonis: vt itelligam⁹ q̄ mō liberꝝ
arbitriū sit i deo ⁊ i nob̄ eq̄lit̄. Nōndū q̄ libe/
rū arbitriū tria icludit vz imunitatē coactiōis
dignitatē sublimatōis: ⁊ 3° facultatē electōis.
Qꝫtū ad imunitatē coactōis sic liberꝝ arbitriū
ē in oib⁹ eq̄lit̄: tā in creaturis q̄ꝫ in creatore.
Unaqueqꝫ. n. volūtas libera ē: ⁊ cogi nō p̄t.
Hoc. n. a nā sic vnaqueqꝫ hꝫ. Qꝫtū ad digni
tatē sublimatiōis sic nō ē in deo ⁊ creatura eq̄
lit̄. Nemo. n. ē q̄ nesciat q̄ digniori mō ē i cre
atore q̄ꝫ in creatura: ⁊ in creaturis ꝑm digni/
tatē est in oib⁹ eq̄lit̄. q̄m oē liberꝝ arbitriū sub
deo ē ꝯstitutū: ⁊ i h̄ nō differūt. Qꝫtū v̄o ad fa
cultatē electōis ⁊ p̄tātē iusticie ꝑuāde nō soluꝫ
est i deo ⁊ in creaturis ineq̄lit̄. s̄ꝫ etiā in creatu
ris ad se inuicē ꝯpatit̄. Una. n. creatura mul
to potētior ē alia i rectitudine ꝑuāda: sic̄ beata
q̄ꝫ misera. Audi Anselmū li° de libero arbi
trio. Libertas inq̄t liberi arbitrij alia q̄dē a se
q̄ nec ē f̄cā: nec ab alia accepta q̄ ē soli⁹ dei alia
ē a deo f̄cā ⁊ accepta: q̄ ē angeloꝝ ⁊ hoiuꝫ. Et

h quidē: alia hñs rectitudinē quā sentiret: alia
carēs. hñs rectitudinē: alia tn̄ sepabilit̄: alia i
sepabilit̄. carēs rectitudine: alia caret recupa/
bilit̄: alia irrecupabilit̄. h ille. auctas illa clara
est. Et hec tibi sufficiāt p secūda pclōne.

De pugna carnis cōtra liberum arbitriū
τ bene. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā pclōnē vz. Et si vnusqs
a qz libero fungat̄ arbitrio: tn̄ in pcti p
mi penā in hac vita pegrinātes: caro
īpugt liber̄ arbitriū vt nō qcūqz velim⁹ illa fa
ciam⁹. Audi aplm ad Gal.5. Caro pcupis/
cit aduersus spm̄: τ spūs aduersus carnem.
Hec. n. sibi iuicē aduersant̄ vt nō qcūqz vul
tis illa faciat̄. Pro declaratōe h⁹ tres ingra
m⁹ Vitates. Pria ē: q ē illa pugna carnis ad
uersus spm̄. 2a ē: q sūt hi q cū carne pugnant.
3a ē: qd reqrit̄ ad virilit̄ pugnandū cū carne.

Qn̄tū ad pmā breuit̄ tibi aīa rñdeo q glo/
sus Aug. i libro de pflictu vitior̄ τ Vtutū illā
poptime declarat. audi Aug. Si aliqn̄ ingt di
cat spūs carni. Memēto qr cinis es τ ad hūi/
litatē inducat. stati obstat caro τ ait. Multis i/
mo pene oib⁹ melior es: verbo: scia: diuitijs:
honorib⁹: τ hmōi: g te cogsce: τ nō te despici/
as plus q̄z oz. despice cūctos: τ pemine oib⁹.
Si rñdeat spūs: cūcta h sūt a deo: τ vana sūt.
Querēda sūt celestia solū. i occulto ē opandū
vt de⁹ i occlto pmiū reddat. Stati caro rñdet.
Nō sic: sz ondc qd agis. Laudet̄ de⁹ in opib⁹
tuis videāt oēs τ addiscāt: τ q̄re occultare de
bes bona q facis. Si dicat spūs: pcēdum ē ini
micis. Obuiat caro: reputabit̄ pusillanimitas
dabis cām ceteris te iniuriādi: qr vindictas n̄
sūmis: τ sic cā eris peccati. Si spūs dicat opa
re qr nascit̄ hō ad laborē. Obstat caro. Quid
pdest se nimis affligē. Quare ad mortē añ tē
pus vis currē: labor nimi⁹ facit hoiez suiipsi⁹
homicidā: g qesce. Si spūs ait. Largire bona
q hēs pauberib⁹ vt habeas vitā etnā. Prudē
tia carnis ad h: q̄z malū ē h. nā si null⁹ daret
elemosynas ois hō conaret̄ lucrari. Nūc aūt
qr dam⁹ multi sūt ociosi. debes pl⁹ te diligē q̄z
primū. Custodi g p te. nescis futuros casus
Si dicit spūs. Nō loq̄ris malū de aliq: dicas
sp bonū. ois murmuratio mala ē. Ait prudē
tia carnis. Nūq̄z malū ē loq̄ ꝯ vitia: nō ē mur
muratio: sed peccati rephensio. Quid si oēs
laudabis: nōne falsū dices: τ hoc ē peccatum.
Quid pdest de alijs bona dicere: τ sic i vanā
glam surgāt. Si dicat spūs. Abstinēduz est a
cibis τ a potu. Ait prudentia carnis. Quare
de⁹ creauit delitiosa nisi vt comedamus. Nō
creasset si noluisset eis nos vti: deo suiēdū est
in hilaritate. Abstinētia facit hoiem melācoli
cū τ pigrū. Et deinū si seq̄ret̄ isirmitas: nōne
magnū eēt pctm̄ nō posse deo suire. Si dicat
spūs. Caste viuēdū ē: vel i Vginitate. Pru/
dētia carnis rñdet. Si oēs Vgines eēnt mū/
dus destrueret̄: τ q̄re dz deo displicē qd nāle
ē. Et sic multa alia sapia carnis his qb⁹ dñat̄:
rñdet: τ ad mortē duc̄. Et sepenūero h prudē
tia carnis de altissimis rebus disputat dicēs.
Quare fec̄ de⁹ hoiez quē sciebat eē peccaturū
q̄re n̄ fecit eū ipeccabilē: q̄re sinit tot mala fieri
q̄re iniqtas psp̄at̄: τ iusticia dānat̄. Quare h
τ q̄re illud. O stolida hoiuz iuestigaº. Quis
vrz ait: xps pt ad staturā suā cubitū vnū addē
τ multa alia adduc̄ q pulchre sūt meditatiōis.
Lege ibi τ videb mlta tibi gtissima τc̄. Et sic
pz pa Vi. Accipe saz Vi. vz q sūt hi q cū car/
ne pugnāt. Dico q tria sūt pnciplr hoiuz gnā
q cū carne pugnt. Quidā. n. sic pugnt vt car/
nē vicāt: τ nullo mō setim carnis hñt. qdā pu
gnāt τ vicūt τ maxie carnis setim hñt. Quidā
pugnt nec vincūt: sz carnē spūi dñam faciunt.

Accipe pmū gen⁹. τ dico q qdā sic cū carne
pugnt vt carnē vicāt: τ nullo mō setimētū car
nis hñt: τ hor̄ paucor̄ ē numer⁹. Et ad xpia
nor̄ cōfusionē nō exm cuiusdā phi: vt recitat
valeri⁹ maxim⁹ lib.4.c.3. de xenocrate pho.
Fecerūt nāqz iuuenes qdā tūc tpis cū mētrice
q̄dā pactū vt phz illū ad peccādū iducēt i pctō
carnis. Accessit meretrix smonib⁹ blādis et
dormire dixit secū se velle: psētit phs: blādis
vtit̄ Vbis τ factis magis: imobil' τ pstās phs
pdurat: τ victa tādē phi castitatē: pfusa abijt
meretrix: dicūt iuuenes meretrici: pdidisti: nō
potuisti op⁹ qd pmisisti pficē. Cui illa. Pa/
ctū ingt de hoie feci: h āt nō hō: sz imobile li/
gnū. Silē q̄z exm de btā agata i legēda legit̄:
vñ de ea dictū ē. Facili⁹ possūt saxa molliri: τ
plūbi duricies i mollicie pverti: q̄z cor ei⁹ ali/
qb⁹ inhonestis deturpari: τ sic de alijs. 2º a
liq cū carne pugnāt τ vincūt: τ tn̄ maximū se/
timētū carnis hñt: τ hi incipiētes oēs sūt: qm̄
in pncipio caro fortior est q̄z spūs. τ nondum
spū feruētes: caro eos acrit̄ in spū molestat a/
deo vt crebro spūs dbilitet̄ τ pigrior fiat ad di
mandata: nec tn̄ ob h q carnis sūt sectant̄. Et

13

certe ħ est maxĩa pugna incipiẽtiũ oĩuz. Jn q̃rũ ꝑsona glo͛sus Anselmꝰ in suis meditatio/nibꝰ dicebat. Aia sterilis ꝗd agis. Quid tor/pes aia peccatrix. Aia tepida ⁊ digna euomiꝗd dormitas. Arbor infructuosa: vbi sũt fructꝰ tui. Arbor digna securi: ⁊ igne digna succidi ⁊ succẽdi: q sũt fructꝰ tui: vtiq͡z spine pũgentes ⁊ amara pctã. ħ ille. S͡z hãc regulã nõ: ꝙquãto lõgiꝰ spũs pugnat ⁊ vincit: sit tãdẽ vt ĩtalibꝰ cãnis ꝟtus debilitet̃: nec tñ totalit̃ liberant̃: s͡z q̇tidiana illa pugna ꝑdurat: nõ tñ sentimẽtũ carnis hñt. Exᵐ de btõ Hieronymoq in epl̃a. 83. se plurimas abstinentias fecissenarrat: ⁊ tñ in mortua carne adhuc libido vi/uebat. Sil̃e habet̃ de Pau. ad Ro. 7. Egoaũt carnalis ingt hõ sũ venũdatꝰ sub pctõ. qđn. operor nõ itelligo. nõ. n. qđ volo bonũ ħ ago ⁊c̃. 3º aliq sũt q pugnãt nec tñ vincũt: s͡zcarnẽ spũi dñam faciũt: ⁊ hoꝝ mala ẽ ꝯditio.ad Ro. 8. Qui i carne sũt. s. submersi đo placẽ nõ pñt. Ex quo seqtur ꝙ q deo placẽ volũtcarne͡z subdere spũi conent̃. ad Gal. 5. Quixpi sũt carnẽ suã crucifixerũt cũ vitijs ⁊ ꝯcu/piscẽtijs: ⁊ ad Ro. 8. Qui. n. ꝟm carnẽ sũt: q̃carnis sũt sapiũt. q ꝟo ꝟm spm̃ q̇ spũs sũt sentiũt. nã prudẽtia carnis mors ẽ: prudẽtia spiritus vita ⁊ pax: qm̃ sapiẽtia carnis inimica estdeo ⁊c̃. Et sic p͡z ꝟa ꝟitas. Ad tertiã ꝟitate͡zdico ꝙ tria ꝑmaxime reqrũt̃ v͡z. cogitatio vir/tuosa: castigaº vigorosa: ⁊ attẽtio aiosa. Priõ inqua͡z reqritur cogitatio ꝟtuosa. Tria. n. đ͡z cogitare qcũq͡z deo militare intẽdẽs. s. tpaliaeterna: ⁊ infernalia. Tpalia ⁊ sic inueniet illamẽdacijs ꝑiurijs luxurijs: ⁊ oibꝰ pctis plenaNaũ. 3. Ve ciuitas sanguinũ vniuersa dila/ceratione plena. Nõ recedet a te rapina: voxflagelli: ⁊ vox ipetꝰ rote. ⁊ sequitur. Ecce egoad te dic̃ dñs exercituum: ⁊ reuelabo pudẽdatua i facie tua: ⁊ oñdã gẽtibꝰ nuditatẽ tuã: ⁊ regnis ignominiã tuã: ⁊ ꝓijciã suꝑ te abhomiationes ⁊ ꝯtumelijs te afficiã: ⁊ ponã te i exᵐ ⁊eni oisq viderit te resiliet a te. Et ita đ scõ ẽ ꝙqñ alicui dñs tm̃ lumẽ cognitiõis ꝑstat: vt mũdi cogscat calamitates ⁊ iniqtates a se cunctossic cogitãtes resilire facit ⁊ fugere: qm̃ ꝗd prodest hõi si vniuersũ mũdũ lucret̃: aie ꝟo sue đtrimẽtũ patiat̃. 2º đ͡z cogitare eterna ⁊ illaamare. ꝓs. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri: cumdilatasti cor meũ: ⁊ dicit cucurri: vt sollicitudobñfaciẽdi oñdat̃. Tertio isernalia ⁊ ĩlla time/re. ꝓs. Timor ⁊ tremor venerũt suꝑ me timorin aia: tremor ĩ corꝑe. 2º reqrit̃ in hac pugnacastigatio vigorosa. Castigo ingt Paulꝰ corpus meũ: ⁊ in ꝟuitutẽ redigo: cũ discretiõe tñAudi Hiero. in q̃dã epl̃a. Corpis ingt debilitas nimia: ⁊ vires aie frãgit: mẽtis q͡z ĩnge/niũ marcescẽ facit. Quicqd cũ mõ ⁊ tꝑamẽtosit salutare ẽ. Optimꝰ in oĩ re modꝰ laudabil̃vbiq͡z mẽsura. ħ ille. S͡z heu nobis tal̃ discretio nõ est opꝰ: s͡z carnẽ moriturã ĩnpiguamꝰ:⁊ aiam in eĩnũ victurã ꝑdimꝰ. Audi Hug.de claustro aie. Cur ingt carnẽ tuã ꝑciosis rebꝰ ipinguas ⁊ adornas: quã post paucos dies ꝟmes deuoraturi sũt in sepulchro: ⁊ aia͡z tuãnõ adornas bonis opibꝰ q̃ deo ⁊ ãngel̃ eiꝰ pñtanda ẽ in iudicio. Cur g̊ aia͡z tuã vilipendis⁊ ei carnẽ ꝑponis. Dñam ancillari: ⁊ famulãdñari magna absusio ẽ. ħ ille. 3º reqritur attẽtio aiosa: vñ vulgarit̃ dici solet: mala guardasa chi dõme. Jñ Petrꝰ apl̃s ait. Fr̃es sobrijestote ⁊ vigilate ⁊c̃. Nã si blãdimẽt̃ ⁊ suggestiõibꝰ nõ resistit̃. suggestio delectatiõe͡z paritdelectatio ꝯsensũ. ꝯsensus opꝰ. opꝰ ꝯsuetudinẽ. ꝯsuetudo necẽitatẽ. necẽitas despationem.⁊ despatio mortẽ. Pricipijs g̊ obsta: sero medicia pat̃. Et ħ sufficiãt tibi ꝓ 2ª pte hꝰ ꝟmõis

De fructuosa vtilitate liberi arbitrij consideratio tertia.

Ertio loco Liberi arbi/trij fructuosã

ı vtilitatẽ videamꝰ: vbi tres ꝯcl̃oes more solito subiũgamꝰ v͡z. Prima ꝯcl̃o est ista. Solo libero arbitrio ⁊ absq͡z dei noua suꝑueniente gr̃a põt aia hac in vita tentationibꝰ resistere: ⁊ illis viriliter repugnare 2ª ꝯcl̃o ẽ ista. Solo libero arbitrio ⁊ sine alio diuine gr̃e nouo adueniente subsidio: põt aia ꝑegrina đi mãdata iplere. 3ª ꝯcl̃o ẽ ista. Ne q̃q͡z sine diue gr̃e nouo aduenĩete respectu poterit aia cũ ceciderit solo libo arbitrio sbleuari

Q solo libero arbitrio possumꝰ tẽtatiõibꝰ resistere. Conclusio prima.

Ecipe primã ꝯcl̃onẽ ⁊c̃. vt. ŝ. Et ne
a aia cara me i pelagianũ errorẽ incidẽ arbitrer̃: hãc accipe distictõ͡z quã ponit Bona. eximiꝰ cardinal̃ suꝑ 2º s̃niaꝝ di. 28 Aliud est resistere tẽtatiõi. ⁊ aliud vincẽ tẽtationẽ. Plus. n. iportat victoria q͡z resistẽtia. Resistere nãq͡z ꝯsistit in ħ ꝙ qs suggestiõi diabolice nõ ꝯsẽtiat. s͡z eẽ victorẽ ꝯsistit i oppo

13h

tiā ei⁹ ꝯsēndo qđ diabolus suggerebat vł in
tēdebat. Intētio diaboli ē hoīez a bono retra
here: ⁊ illū deo inimicari: ⁊ eīno dignū facere
supplicio. Tūc igr̄ vicit̄ qñ sic ei resistit̄: vt ei⁹
oppositū qđ itēdebat facim⁹. ⁊ amicabiliores
deo efficimr: ⁊ ꝑmio eīno appropiqm⁹ merito
ꝯgrui: ⁊ qm̄ h̄ sine spāli dei grē dono gratū fa
cientis ꝑmiū eīnū mereri ñ possum⁹. i. cor. xiiij
Si linguis hoīuz. ⁊c̄. Que tñ nō reqrit̄ ad h̄ vt
resistat. Eccl̄. xv. Apposuit añ eū ignē ⁊ aquā
vitā ⁊ mortē vt ad qđcūqz voluerit manū extē
dat. Jdō ꝯcedendū ē ꝙ solo libero arbitrio cū
grā gratis data sine alia grā gratū faciēte de no
uo sꝰueniente poterit hō tentationib⁹ resistere:
vt illis nō ꝯsentiat: ꝙ tñ facere nō poterit vt vi
cat. Nota tñ ꝙ si solo libero arbitrio cū diabo
lo pugnarem⁹: nec alio subsidio diuine grē iuua
remur, ꝑfecto succūberem⁹. Vñ glo. sup illud
tre. 3. Mie dñi multe: qꝛ nō sum⁹ ꝯsumpti qꝛ
nō defecerūt miŕatōes ei⁹. Ait sic. Nō pōt hō
diu stare ꝯ̄ diaboli isult⁹: nisi mia dñi adiuuet̄
Exēplū de pugilatore: ꝙ cū ex vna se pte scuto
operit: alia ex parte remanet discopertus ⁊ a
magis experto pugilatore vl̄nerat̄: q̄re ⁊c̄.

Q libero arbitrio solo mandata dei imple
re possumus Conclusio secunda

Ceipe scdaz ꝯclōez: vz. Solo lib. ar.
⁊ sine alio diuine grē nouo adueniente
subsidio pōt aīa ꝑegria dei mādata adiplere.
Ad c⁹ declarōz notandū fm. d. Boñ. ꝙ dei
mādata iplere pōt dupl'r itelligi. s. q̄ztuz aut ad
genus opis: aut q̄ztuz ad intentionē mandan
tis. Implet̄ mādata q̄ntū ad genus operis ē
facere: nō facere: qđ ꝑcipit̄ vel ꝓhibet̄ nō ꝯsi
derata precipiētis itentōe. s. q̄re precepit sic: vł
ꝓhibuit. Implere q̄ntū ad itentiōem mandā
tis est nō preceptū adiplere: sed ēt attendere ꝑ
cipientis itetiōem. Precepit. n. deus Nō ado
rabis deos alienos: ⁊c. ad h̄ vt ꝯseq̄mur vitaz
eīnā. Nō ad ꝓpositū dico ꝙ ex naturali q̄dā
incliatione possumus dei mādata adimplere
q̄ntū ad genus opis: vñ nālis incliatio dictat:
vt pentes honoremus homicidia vitemus. et
hmōi. Sed sine grā ratū faciente nō possumus
dei mādata iplere q̄ntum ad itentiōem mādā
tis. Cum deus illa ꝑcipiat vt diuine ꝯformemur
voluntati ⁊ sic glām eīnā ꝯseq̄mur qđ sine ca
ritate fieri nequaquā pōt. vñ. b. tho. 1. 2. q. cix
c. ix. dicit. Q homo si ad dei mādata iplenda
quātum ad genus opis diuina idigeat grā. hoc
nō ē ex nāe defectu: sz ex defectu pcti. An. n.
pctm̄ poterat hō dei mādata per nālia dona iple
re. Aliogn vt dicit ipe: nō potuiss; hō i illo sta
tu nō peccare. Cū nihil aliud sit peccare q̄z trā
sgredi diuina mādata. Sz in statu nāe corrupte
grat a gratis data idiget hō vt dei mādata pos
sit implē. Ex qbus verbis appet ꝙ alr̄ cōue
niebat hōi librū ar. in statu inocētie: ⁊ alr̄ nūc
Ponit. n. magr̄ sen. in. 2. di. xxv. q̄drupli
cem hois statū. Prim⁹ añ pctm̄. 2⁹ post pctm̄.
⁊ añ repationez grē. 3⁹ post repationez grē: et
añ cōsumationez. iiij⁹. post cōfirmationē ⁊ as
sumptā gl'iaz. In ꝑmo statu sic liber erat hō
vt nihil ad bonū faciendū haberet quo ipedi
ret: nec ad faciendū malū quo impelleret̄. Et
sic sine errore poterat iudicare: ⁊ volūtas sine
difficultate bonū appetē. In 2o statu quo i
pelleret̄ ad peccandū hūit⁹ hō. qñ rō a ꝯcupi
scia ꝑmebat̄ ⁊ vincebat̄. Et iō i tali statu nō po
terat nō peccare. In 3tio statu hūit ad peccā
dum impellent: sed rōnez non vincens: ita ꝙ
pōt hō mortalr̄ nō peccare sed nō pōt venialr̄
nō peccare propter infirmitatez carnis nōduz
per grām absorptā ⁊ ꝑfecte ꝯsumatā. In q̄r
to statu habebit homo liberū ar. ꝯfirmatū i bo
no: ita vt per grām ꝯsumatā oīno peccare nō
possit. ⁊ hoc nō hz per nām: sed per grāz: qꝛ ꝑ
nām semꝑ hz homo vt possit peccare ⁊ nō pec
care sed ꝑ grām hz vt nō possit peccare. Ex^m
corpus humanū dr̄ corruptibile per nām ⁊ fit
incorruptibile per grām. i. Cor. xv. Semiat̄
corpus corruptibile surget incorruptibile. ⁊c.
Et tamen ex eo ꝙ incorruptibile per gratiam
fiat non sequitur ꝙ non sit humanuz. Sic ⁊ li
berū arbi. hois flexibile est in malū ꝑ nām: et
tñ per grām poterit confirmari vt bonuz sem
per velit: ⁊ malū nunq̄z possit velle. q̄re ⁊ cetera

Q sine gratia a peccatis resurgere nō pos
sumus. Conclusio tertia.

Ceipe tertiam ꝯclōnem. vz. Nequa
q̄z sine diuine grē nouo adueniēte respe
ctu aīa cum ceciderit solo libero ar. poterit sub
leuari. Audi Isido. de sūmo bono. Cum nos
inquit peccato obligauerimus: ⁊ opibus dia
boli iam nostra virtute surgere non valemus
Audi ꝓphetam. Nisi qꝛ dñs adiuuit me pau
lominus hitasset in in inferno oīa mea. Qm̄
qui facit peccatum seruus ē peccati. Ad cuius
declarōnem est sciendū ꝙ resurgere a pctō ni
hil aliud est q̄z ad ea restitui que per peccatuz

19

unitat· Tria ãt aitrit pncipalr hõ p pccm·
P° quãdã diui lumis similitudinez: sic pz p
p aug. sr Jo. tractans illud vbũ. Et tenebre
e. n. c. 2° irruit i ãnihilationẽ grẽ. 3° ait-
tit idoneitatẽ ad vitã etnã. Nullũ ãt istoꝝ sie
grã restitui pt: q2 ait ppha. Est sps vadẽs τ ñ
rediẽs. iõ ad h° vt libeꝝ arbi. a pccõ resgat:
ñ solũ ẽ necẽria grã sm q dr gtuita volũtas di
nec sm q dr gtuita passio xpi. Sz ẽt sz q grã
dr hitꝰ ai. Gratuita. n. Volũtas dei ↄcurrit
ad h° vt fiat offẽse remissio: q2 volũtarie ↄdo
nat offensã. Liberalr τ gtuita passio xpi ↄcur-
rit ad h° vt fiat morbi curatio: τ imagis refor
matio. Hitꝰ ãt grẽ ad h° ↄcurrit vt idoneum
ad glãm faciat. Qr oio ad culpe deletionem
necẽria ẽ dei grã gtũ faciẽs. Audi aug. de pde
stinatiõe scõꝝ. Deꝰ iqt ẽ q iustificat ipiũ: nõ p
uẽtꝰ hũana volũtate: sz ĩpe pueniẽs hũanã vo
luntatẽ sua mĩa. Et ps. Misicordia dñi pue
niet me. Et hec tibi aia sufficiãt p pñti ad dei
laudẽ τ sue glõse mr̃is: que sic p nobis filium
exoret: vt ab ipso ad bñ agẽ moueamur i pñti
p gratiam: τ in futuro per gloriam. Amẽ.

Feria tertia secũde dñice quadragesime de
honore sacerdotum sermo. xiiij.

Omnia quecũqz vobis di-
xerit facite τ s-
o uate. opa ãt eoꝝ nolite facẽ. Mat.
xxiij. Grãdẽ nr̃is tpibꝰ occurrẽtẽ
errorẽ i pretactis vbis soluit magr
nr. Plimi. n. vitã clicoꝝ ac religiosoꝝ nõ sa
tis hõestã ituẽtes: crebro pdicatoribꝰ ñ credũt
τ que predicãt: somniasse illos arbitrant. Hi
p marie fallũtur iter gdũ τ fragilitatẽ distiguẽ
nesciẽtes. Gradꝰ. n. scissimꝰ ẽ: lz plerũqz vi-
li in psõa collocet. Et sm gdũ τ nõ psõaz sacẽ
dotis appellãtur. Sacerdos n. idẽ sonat qd
sacrũ dans. xxj. di. c. cleros. Jõ merito hono
rãdi. Eccl. vij. In oi subã tua time deũ: τ sa
cerdotes illiꝰ scifica. i. vt scõs reuerearis: τ vt
de scis loquere. Et ne tibi vitã eoꝝ tuis oclis
añponas: τ eoꝝ exẽplo malefacias: ait dñs.
O ia quecũqz dixerint vob facite τ suate. opa
ãt eoꝝ nolite facẽ. In qbꝰ sacratissimis vbis
tres ↄsideratiões faciamꝰ. vz. Oium cle-
ricoꝝ τ religiosoꝝ nobilẽ dignitatẽ. Oium
clicoꝝ τ religiosoꝝ ↄgruã hõestatẽ. Oiuz
clericorum τ religiosorum dignissimam fa-
miliaritatem.

De dignitate sacerdotũ Cõsderaº pma.

Rimo oiuz clicoꝝ τ religiosoꝝ nobi
p lẽ dignitatẽ videamꝰ: vbi tres ↄclõ
nes more solito faciamꝰ. vz. Pª cõ
cluºẽ. Tãta ẽ dignitas: tãtaqz pclara i terris
oium sacerdotũ nobilitas vt i ecclia dei xpi ie
su possideãt vicẽ: ac teneãt locũ. 2ª ↄclõ est
ista. In sigm marie dignitatis sacerdotes oẽs
caput rasũ in corõe modũ sine rubore portare
debẽt atqz tenent. 3ª ↄclõ ẽ ista. Et lz sacer
dotũ nobilissimꝰ sit gradꝰ τ dignitas: nõ tamẽ
oẽs illũ pñt suscipe: τ sacerdotes esse.
Q sacẽdotes vicẽ xpi tenẽt i tris ↄ° pma.
Ccipe pmã ↄclõnẽ τc. vt s. Ad cꝰ d
a clarationẽ tres ingramꝰ vita. vz.
Pª vi. ẽ. Qũo τ qr istituit bñdcũs
iesꝰ sacerdotes sui vt eẽnt vicarij i tris. 2ª ẽ
an vita τ hois iniqtas dignitati piudicet τ ↄ-
riet. 3ª vi. ẽ ista an sacerdos qdcũqz soluit
l ligat i tris sit ligatũ l solutũ i cel. Qtũ ad
pmã dico q xps iesꝰ sue passiõis cõsũato my
sterio: τ resurrectiõis [illegible] itate declarata celum
ascẽdẽ volẽs: vt nobis sacra mistrarẽtur: τ i
fide docẽmur: uicarios suos sup h° istituit: τ
eis Mar. vl. precipiẽº mãdauit dicẽs. Eũtes
p vniuẽsũ mũdũ pdicate euãm oi creature. et
sũmũ oium sacerdotũ Petrũ istituit. Jo. xxj
Simõ ioãnes amas me. Dicit ei petrꝰ. Dñe
tu scis q2 amo te. Dic ei iesꝰ. Pasce oues me
as. Et postea dedit ei potãtẽ ligãdi τ soluẽdi
i cel τ i terris. Mat. xviij. Qdcũqz ligaueris
sup trã erit ligatũ τ i cel: τ qdcũqz solueris sr
terrã erit solutũ τ i cel. Silr τ alijs. xxiiij. q. j
c. qdcũqz. Ex qbꝰ vbis dubitari põt qñ petrꝰ
vicariatũ accepit. glo: sup. c. trãslato de ↄsti.
sup vbo trãslato i glo. sa declarãs qñ aucto-
ritatẽ suã dedit ecclie: dic q tũc accepit aucto-
ritatẽ qñ xps ait. Pasce oues meas ex de e-
lectione. c. significasti: vl qñ dixit. Ite docete
oẽs gẽtes: de cõ. di. 4. c. ppe. Et alij doc. in
ea. glo. sup vbo Petꝝ: dic q tũc accepit qñ
dixit: Tu es petrꝰ. vl p illa vba: Qdcũqz τc.
Tãta eqdẽ aia mea ẽ ista sacerdotal dignitas
vt nedũ tpibꝰ nr̃is: sz ẽt tpe Romãoꝝ τ ma-
gnoꝝ magratuũ nulli imperatores aut reges si
erent nisi sacerdotes. vñ i. c. cleros di. xxj. cir
ca pmã colũnã: q2 magnꝰ textꝰ ẽ: dr sic ad lraz
Ante ãt q põtifices erãt τ reges erãt. Nã ma
ioꝝ hec erat ↄsuetuº. vt rex eẽt τ sacerdos põ
tifex vñ τ romani imperatores τ põtifices dice
bãtur. h ibi. Sz an istã auctoritatez habuerit

135

ãte passionẽ vel post: vide ĩfra ĩ ꝗa ꝯsiderõe
ꝗe ptis in ꝓma veritate: Ibi nõ tñ ꝙ ꝑ illa ꝟ
ba ⁊c. Põe ħ illos decretoꝝ textꝰ q ponũt s.
ĩ ꝗmõe.ix.ꝯsiderõne ꝗa ꝯclone tertia. Ibi: ĩ
nouo testõ ⁊c. O ptic eni adꝫ ꝓpositũ facit. Et
hec de ꝓma veritate. Q̃tũ ad ꝗam veri. di/
co ponẽdo hãc regulã gñalẽ ꝙ glosꝰ decꝰ q so/
lẽ suuꝫ oriri fac̃ sup bonos ⁊ malos puicurat
an hõ sit bonꝰ vel malꝰ: hereticꝰ vel scismati/
cus vel excõicatꝰ. si tñ hõ sit sacerdos: ⁊ sacer
dotij caracterẽ hẽat: poterit qlibꝫ sacr̃ꝫ corpis
christi ⁊ sãguis in rei veritate cõficẽ. O pre/
clara dignitas: ⁊ nõ minꝰ stupẽda dei magni
tãta bõitas. Hãc regulã põit btũs tho. i. iiij.
di. xiij. Cui cõcordat Petrꝰ de Tarãtasio in
iiij. ⁊ cõiter oẽs. Et rõ bti Tho. ẽ. Quia sicut
baptismꝰ q ꝑ ꝯsecrationẽ dat nũqꝫ aĩttit q̃ꝫtũ
cũqꝫ in heresim labat: ł scisma ł excõicatione
sic nec sacerdotal ordo aliquo mõ aĩtti põt. et
iõ q: ptãs ꝯficiẽdi sacra ordinẽ ꝯseqtur sacer
dotalẽ: a quocunqꝫ ꝯficiat sacerdote: erit ĩ ve
ritate ꝯfectũ. Et dicit idẽ doctor di. xxiiij. ꝙ
ĩ quolꝫ ordie spãlis ꝯfert ptãs vt sacerdoti po
testas ꝯficiẽdi corpꝰ ⁊ sãguinẽ dñi. Diacono
euangem legẽdi: sacra dispẽsãdi in cãu neccita
tis ⁊ ho ď mãdato epi. Subdiacono cõfertur
ptãs sacra tãgẽdi ⁊ preparandi. Et sic dat singu
lis spãl ptãs: ita singul spãlis caracter imꝓmi
tur. Et nõ ꝙ caracter vniꝰ ordis ñ presuppõit
caracterẽ alteriꝰ ordis. Vñ si qs suscepto or/
die posteriori ꝑtermittẽt ordinẽ ꝓrẽ: nõ pp
hꝰ ĩ ꝓri ordiari debẽt: pꝫ ho ĩ decretali de cle
ricis ꝑ saltũ ordiat satis clare. Et sic pꝫ 2a ve
ritas. Q̃tũ ad t̃ciã dic̃ dñs Raimũ. i sũma
sua: q: auctas illa: Quecũqꝫ ligaueritis sup ter
rã ⁊c. nõ simplr itelligẽda ẽ: sꝫ cũ ꝯditiõe. s. si
sacerdos iuste soluit vł ligat: ita ꝙ clauis ñ er
ret. Q ďcũqꝫ igit̃ solueritis sr trã: claue nõ er
rãte: erit solutũ ⁊ ĩ cel i. approbatũ xxiiij. q. j
c. mãet. Mãet ingt petri ꝓuilem. i. ligat: vbi
cũqꝫ ex ipsiꝰ eqtate fert iudim. i. sñiam: q: sñia
ĩiuste lata nõ tꝫ, vt dic̃ glo. ⁊ hic arguit ď sñia
q̃ ad deũ: nõ q̃ ad ecclĩam: sꝫ illa qñqꝫ ñ tꝫ: cx
de sen. ex. ꝑ tuas. ħ ĩ glo. Põt. n. papa errar
vt pꝫ di. xl. c. si papa. Si papa sue ⁊ frẽe salu
tis negligẽs ďprehẽdit inutil ⁊ remissꝰ ĩ opibꝰ
suis ⁊c. Et nõ istũ tex: q: ẽt fac̃ ad ꝓpositum
xxxj: di. c. Inferior: vbi dr̃: Inferior sedes ꝑ
orẽ soluẽ ñ põt: Sola eni potior: idest iupior
ĩferiorẽ ꝯueniẽt: idest de iure absoluit Hic

liq̃do ꝓuidet: q: quẽ ñ põt absolueri: ñ põt iu/
dicio. s. suo inferior potiorẽ ligar. Vñ ꝓpha
ait. s. Isa. Nũqd glã bit securis. i. seca ꝯ cũ q
secat i ca: aut exalt bit sera ꝯ cũ q trahit eam.
His ita ex diuis scripturis. s. ꝓphicis ꝯmẽo
ratis sole clariꝰ exhibuimꝰ queq̃ꝫ q mioris au
ctoritatis ẽ cũ q maioris ptãtis sẽ iudicijs addi
cere. i. adiudicari: aut ꝓprijs diffõnibꝰ subiuga
re. s. ꝯdẽnãdo vel absoluẽdo. ħ ibi. Ex qbus
ꝟb pꝫ ꝙ illa auctas sacerdotibꝰ cõcessa. Q ď
cũqꝫ ligaueritis ñ ẽ absoluta: sꝫ ꝯditiõe itellcã.
Ita ꝙ sit ꝗsꝰ. Q ďcũqꝫ liga. ⁊c. supple claue ñ
errãte: ł hñtes ptãtẽ: q̃r ⁊c. Et sic pꝫ ꝓa ꝯclo.
Q sacerdotes aptã. i. mãifestã debent por
tare tõsurã: ⁊ q̃re Conclusio ꝗa.

Ecipe ꝗaꝫ ꝯclonẽ. vꝫ. In sigm mari
a me digitatis sacẽdotes oẽs caput rasũ ĩ
corõe modũ sine rubor põtar ďbẽt: at
qꝫ tenent. Ad cꝰ declarationẽ tres iqramꝰ
ꝟita. Pa ẽ. Quẽ ẽ rõ ꝙ ĩstitutũ ẽ vt ista
tõsura capitis portet. 2a an portãtes istã tõ
surã ꝓuent hẽditate primõiali. 3a ꝟi. ẽ an
suscipiẽs tãtã dignitatẽ in mortali pccõ morta
liter peccet. Q̃tũ ad ꝓm dico ď mte. b. tho.
i. iiij. di. xix. ꝙ tres sĩt rõnes q̃re sacerdotes: ⁊
ordiati in sacris deferr tõsurã debẽt. Po ĩ si
gnũ regie dignitatis. 2o in sigm tpal vtilita/
tis. 3o in sigm approbate ꝟita. Pa rõ est
ĩ sigm regie dignitatis. nã sacerdotes ad diua
mysteria ⁊ regis eťni sacra mistrãda electi ac
ordinati deputati sũt. Iõ sigm regis eterni de
ferre debẽt: qď ẽ ipsa capitis corõa. Iõ dij tã
ĩ nouo q̃: ĩ veteri testõ sepiꝰ appellãtur Exo.
xxiij. Dijs ñ detrahes. Et ps. Mõne dixi dij
estis ⁊ filij excelsi oẽs. s. ad quos ꝗmo dei fa/
ctꝰ ẽ. Luc. xi. c. 2o tõsurã deferre debẽt in si
gnuꝫ tpal vilitatis. Quid. n. piloꝝ rasio cir
cũcirca tpa ⁊ sup caput capilloꝝ abrasio aliud
significat: q̃ꝫ ꝙ diuis dedicati inferiꝰ radãtur
circa tpa. i. inferioribꝰ negocijs nõ ĩplicẽtur:
⁊ ĩ ꝟtice capitis capillũ nullũ deportẽt vt toti
ꝯtẽplatiõi deducent. ij. ad Thimo. ij. Nemo
militãs deo ĩplicet se negocijs seclaribꝰ: q: ne
mo põt duobꝰ dñis ꝗuir. Mat. Audi barba/
tũ Hiero. ĩ decretis. lxxxviij. di. Negociato
torẽ clicũ ex iope diuitẽ: ex ignobili glosũ tan
q̃ꝫ pestẽ fuge. In qbꝰ verbis tria hoium gnã
fugiẽda describit. Po clicus negociator. 2o
paup factꝰ repentine diues. Et rusticꝰ in dñio
⁊ statu exaltatꝰ. Audi pulcherrimũ textũ in ď

cretali: ne clerici vel monaci secularib⁹ negocijs se
imisceāt. c. i. vbi sic dr̄. Multa nego^a. et infra
Secularia ad que ptiet oīs carnal' ꝯcupiscētia
gcūqꝫ pl⁹ iusto appetit hō: turpe lucrū ē. Mu
nera iniuste accipe: vel ēt dare ꝓ aliquo secula
ri questu. precio aliquo ꝯducē cōtētiones vel
lites amare: i placitis secularib⁹ disputar̄: exce
pta defēsiōe pupilloꝝ vel viduaꝝ: cōductores
vel ꝓcuratores seculariū reꝝ. turpis verbi: vel
facti ioculatores: vel iocū seculare diligē. aleas
amare. pōdera iniusta vel mēsuras hr̄e. nego-
ciū iniustū exercē. canes vel aues ad venandū
seq; ornamētū incōueniēs ꝓposito suo q̄rere.
i delitijs viuē. gulas et ebrietates seq. Ecce ta
lia et his similia mistris altaris dn̄i et monacis
oio iterdicim⁹. hec ibi. Uis tu aīa tā de p^a q̄ꝫ
de 2^a rōne pulcherrimū audire textū. xij. q. i.
c. duo. Duo igt sūt gnā xp̄ianoꝝ. Est āt vnūꝫ
gen⁹ qd̄ mācipiū ē: dino offō et debitū ꝯtepla-
tioni et orōni ab oī strepitu tp̄aliū cessar̄ cōue-
nit: vt sūt clerici et deo deuoti: vꝫ cōuersi. Cle
ros. n. grece latine sors. Inde hmōi hoies vo
cātur clerici. i. sorte electi. s. spūalr. Oēs eniꝫ
de⁹ i suos elegit. Hi nāqꝫ sūt reges. glo. i. eē
debēt. i. se et alios i vtutib⁹ regētes. et ita i deo
idest i eccl'ia reg^m habēt. et hoc designat coro
na i capite: hāc coronā hn̄t ab institutiōe Ro
mane eclesie: et in signū regni qd̄ in xp̄o expe
ctatur. Rasio vo capitis ē tp̄aliū oium depo
sitio illi, victu et vestitu ꝯtēti nullā inter se ꝓꝓe
tatē hn̄tes. s. in reb⁹ eccl'iasticis debent oia ha
bere cōia. sꝫ h° veritatē hn̄t in ꝑmitia eccl'ia
Aliud vero ē gen⁹ christiāoꝝ: vt sūt laici. lai-
cos enim grece latie populos. his licet tp̄alia
possidē: sed nō nisi ad vsū. Nihil eni miseri⁹
ē q̄ꝫ ꝓꝓ nūmū deū ꝯtēnē. his ꝯcessū ē vxoreꝫ
ducere: terrā fodere: iter viꝝ et viꝝ iudicare:
cās ager̄: oblationes sup altaria ponere: deci
mas redder̄. et ita saluari poterīt: si vitia tñ bn̄
faciēdo declinauerint. h ibi. Et sūt verba beati
Hiero. 3ª ratio dr̄ i fig^m approbate vitat'
Veteꝝ eni rit⁹: cū noui testi vmbre cēnt: vt o
stēsū ē ꝑmōe. x. Hinc ē ꝙ que i veteri fiebāt
testō impfecte i nouo pfecte fieri opꝫ. In ve
teri nāqꝫ lege nazarei lꝫ dputati nō eēnt ad di
uina mysteria: sic leuite. tñ in ostētatiōe tp̄ali-
um ꝯtempt⁹ comas non deferebāt: sed oio ca
put sibi radebāt: sic et apud regulares ꝯuersi
caput rasū ferūt vel ferr̄ debēt: et nō coronam
qa ipsi diuis mysterijs nō sunt deputati: in q-

b⁹ dina eos cōtēplare oporteat. Sꝫ clerici or-
dinati et maxie sacerdotes qa ad dina myste-
ria dedicātur coronā portare debēt: in signuꝫ
ꝙ dinis sunt ordiati mysterijs. Et dicit btūs
Tho: in. iiij. di. xiiij. ꝙ nazarei coronā nō de
ferebāt: qa nondū tēpus erat regalis et ꝑfe
cti sacerdotij. Sed quero an laici peccēt coro-
nā portātes. Dico ꝙ sic: vt pꝫ de cleri. conin
ga. c. Joānes in fi. vbi sic dr̄ in sn̄ia in fi. ca-
pituli. Accolitus si contraxerit nō tenet̄ defer
re tonsurā: dū non habeat bn̄ficiū ecclesiasticū
quia si exercēs secularia negocia tonsurā defer
ret in vituperiū nr̄i misterij redūdaret. Et sūt
verba Alexandri pape. iij. Et hec sufficiāt q̄ꝫ
tum ad primā veritatem. Dic de faciētibus
clericulas bestijs et fatuis: quod quantum sit
fidei dedecus tuipse pensa. Quantum ad
secundā veritatem. An scilicet coronas ferē
tes hereditate priuentur patrimoniali: ita ꝙ
nec possessiones proprias vel domos habere
possint. Et videtur ꝙ nihil proprij habē pos
sint. Et hoc probatur rōne et auctoritate et exē
plo. Ratione sic. Ministrorum noui testa-
mēti iustitia abundare debet iustitiam mini-
strorū veteris testamēti. sed leuite non accepe
runt hereditatem cum fratribus suis. g° nec
ministri noui testamenti debent hereditare.
Itē Hugo ait. Q. postq̄ꝫ qs cl'ic⁹ effect⁹ ē: dꝫ de
stipēdijs eccl'ie sustētari. sꝫ h° n̄ eēt: si primo^m
suū retineret. g° videtur ꝙ abrenunciet in eo
ꝙ clericus est. Secundo hoc patet auctori
tate superius hic allegata in ꝑma veritate. ibi
duo sunt genera xp̄ianoꝝ in fine capituli.
Tertio exemplo: quoniam tempus nihil pro
prium retinuit. g° pariformiter suis officijs de
dicati nihil debēt haber e ꝓꝓrij. Un̄ dicebat
eis. Nolite cogitare de crastino. Ad hāc ve
ritatem: lꝫ sint plures alij modi respondendi
tamen hic mihi gratior est. ꝙ q̄ꝫuis clerici co
ronā accipient: silr̄ et sacerdotes. nō tñ patri-
monio renūciāt. neqꝫ alijs tp̄alib⁹ reb⁹: qr ter
renoꝝ possessio nō contrariatur diuino cultui
ad quē clerici deputant̄: sed bene nimia coꝝ
sollicitudo: quia vt dicit Greg. Affect⁹ in cri
mine ē. Et ad illud qd̄ dr̄ de leuitis. Dico ꝙ
leuite hēbāt ius i hereditate p̄rna. sed iō non
acceperūt partē cū alijs tribubus: qr ipsi erāt
p oēs trib⁹ dispergendi: qd̄ fieri n̄ potuisset si
tm̄ vnā ptē terre accepissent: sicut alie tribus
Ad illud Hugo. dico ꝙ sic itelligit̄. ꝙ si cleri

ci sũt indigẽtes: ⁊ ad sacros ordines ꝓmoti:
eps q eos ꝓmouit eis ꝓuidẽ tenet: alr̃ nõ. Ipsi
ãt ꝓmoti ex ordie suscepto tenent eccl'ie ministra
re. Si eni clrici nõ possent hr̃e possessiões i par/
culari: nõ videt dr̃ia iter eos ⁊ religiosos. hec
btũs tho. i. iiij. di. xxiiij. Ad declaronẽ tñ cla
riorẽ: qm̃ sũt plrimi decretoꝝ text⁹: q ꝑ vtraqꝫ
pte sonare vident. Quandã regulã pono: ꝙ
clrici oẽs q ꝓpꝛijs nõ renũciauerũt: hr̃e possunt
ꝓprias domos: possessiões: ⁊ sic alia bõa tpa
lia ꝓpa: vt pꝫ. xij. q. i. c. epi ⁊ duob⁹ seqntibus
capl'is. Eis ãt q ꝓpꝛijs renũciauerit solẽniter
l'ẽt volũtati sue: ⁊ i ipso se suaqꝫ mõasterio tr̃
diderit: ꝓpꝛiũ hr̃e nõ licꝫ: vt i. c. nõ dicatis. xij.
q. i. vbi dr̃. Nõ dicatis nos hr̃e aliqd ꝓpꝛiuꝫ
sꝫ i nobis oia cõia. Qui vo nõ solẽnit: sꝫ sim/
plicit ꝓpꝛijs renũciauerit: ꝓpꝛiũ qdẽ hr̃e põt
sꝫ nõ sine pccõ mortali: nisi cũ ipso fuẽit dis/
pẽsatũ. Jñ clrici i signũ ꝙ tpalia ꝓpa hr̃e pñt:
puã tõsurã portãt. Religiosi vo ⁊ mõaci mo
dicũ hñt de capill': ⁊ tõsuraꝫ maiorẽ portãt: qa
oib⁹ ꝓpꝛijs renũciarũt: ⁊ qcqd eis ꝯcedit: dat
ad coꝝ vsũ: ⁊ p⁹ eoꝝ mortẽ fiũt oia mõasterij:
nõ sic ãt clrici: qꝛ solũ bõa eccl'ie eccl'ie remanẽt
q ãt sũt de pr̃imõio aut idustria pñt cui placet
largiri ⁊ legar. hꝰ de tõsura maiori ⁊ minori
colligit ex glo. c. duo sũt. xij. q. i. sup illo vbo
oium depositio. Qr ãt possint ꝓpa legar ⁊ do
nare ⁊c. pꝫ ead. q. c. epi ⁊. c. mãifesta: ⁊. c. se/
quẽti. Audi. c. epi. Epi inqt de reb⁹ ꝓpꝛijs l'
acqsitis: vl' qcqd de ꝓpo hñt heredib⁹ suis: si
voluerit: derelinquãt. Quicqd vo de ꝓuisiõe
eccl'ie sue: siue de agris siue de frugib⁹: siue d'
oblatiõib⁹: oia i iura eccl'ie reseruar cẽsuim⁹
Et sic pꝫ pa vi. Qr̃tũ ad tertiã vi. dico: ꝙ
pccm̃: siue fuerit occultũ: siue mãifestũ: qcũqꝫ
i illo ordinẽ suscipiũt mortal'r peccãt vt pꝫ. xj.
q. iij. Audi aplꝫ. Idẽ sentit btũs Tho. i. 4. di.
xxiiij. Et dic ibidẽ btũs tho. ꝙ nõ põt tal' ordie
suscepto vti sine mortali pccõ. Indigne. n. sa
crũ ptractat. neqꝫ i hꝰ aliqs dispẽsar põt: qꝛ d'
iure nãli ẽ: vt hõ scã scẽ ptractet. Deut⁰. xvj.
Iuste qd' iustũ ẽ exeqris. Ex q seqtur ꝙ totiẽs
peccat quotiẽs sac tãgit: aut ministrat. Et hꝰ in
tellige si necitate nõ cogẽt: vt sacra tãgẽt: vel
exequẽtur: q ẽt cãu laicis licẽt: vt si necitate
baptizaret vel corp⁹ christi de terra colligeret
Cõcordãt Alanus ⁊ Raymũdus qre ⁊c.
Et hec tibi aia sufficiãt ꝓ pñti cõclusione.

Qui pñt legitime ordiari ⁊ q nõ. ꝯcl'o 3ª.

Ecipe tertiã ꝯcl'onẽ. vꝫ. Et lꝫ sacẽdo
a tũ nobilissim⁹ sit grad⁹ ⁊ dignitas: nõ
tñ illũ oẽs suscipe pñt ⁊ sacerdotes ẽ
Pro declaratiõe hui⁹ septẽ ingram⁹ vita.
vꝫ. Pª vi. ẽ ista an mulier possit ad ordi/
nes ꝓmoueri. 2ª veri. an carẽtes rõis vsu
possint ad ordines ꝓmoueri. 3ª veri. an ser
uus possit ad ordies ꝓmoueri. 4ª veritas ẽ
an homicida possit ad ordinẽ ꝓmoueri. 5ª
veritas ẽ an illegitime nati possint ad ordies
ꝓmoueri. 6ª veri. ẽ an defectũ mẽbrorum
hẽntes possint ad ordies ꝓmoueri. 7ª vi
tas ẽ ⁊ vltia ad laudẽ virgis glose ẽ an simo
niac⁹ ad ordies possit ꝓmoueri. Qr̃tũ ad ꝑ
mã verita. arguũt dñe mulieres dñtes: Qua
re ⁊ nos episcopisse: ⁊ sacerdotisse ⁊ diaconis
se ⁊c. ꝓmoueri nõ possum⁹. Nã ptãs ordinis
nõ ꝯsistit i sexu: sed in aia. ergo diuersitas se/
xuũ nõ fac ad ordinũ susceptionẽ. Itẽ multe
ex nr̃is sũt abbatisse q ẽ qdã prelatio. g⁰ sic ex
nr̃is cẽ potuert episcopisse ⁊ sacẽdotisse. Itẽ
offm̃ ꝓphe ẽ mai⁹ offõ sacerdotis. qꝛ ꝓpha est
mediũ iter deũ ⁊ sacerdotẽ: sic sacerdos inter
deũ ⁊ ppl'ꝫ: sꝫ mlt'e ex nr̃is fuert ꝓphisse: vt pꝫ
de sibyll' de qb⁹ aug. ⁊ Lactã. mẽtionẽ faciũt
g⁰ ⁊ poterũt cẽ sacerdotisse. Sꝫ dñi viri rñdẽ
tes dñt. Nõ sic dñe mulieres. nã i ordinãdis
preexigit corõa qꝫuis nõ de necitate sacri. Cõ
siderate qd i ꝯspectib⁹ hoiuꝫ eẽt vos tõsatas es
se: nec vos moueat ꝙ multi cl'icoꝝ comas nu
triunt: ⁊ clericulaꝫ vix apparẽtẽ ferũt: qd' fieri
nõ dꝫ: vt oñdet pte sequẽti hui⁹ smõis. Pro
pterea doctrinã bti Tho. in. iiij. di. xxv. acci/
piam⁹: vbi sic ait. Quedã sũt que reqrũt d' ne
cessitate sacri i suscipiẽte: qb⁹ carẽtib⁹ nec sac/
mẽtũ: nec res sacri suscipit. Quedã reqrũt nõ
de necitate sacri: sꝫ de necitate precepti pp cõ
gruitatẽ ad suscipiẽdũ sacrm̃. ⁊ sine his susci/
pit sacrm̃: sꝫ nõ res sacri. Illa que de necitate
sacri reqrũt sũt qttuor. s. debita mã: debita ꝑ
sona. debita fora verboꝝ: ⁊ d'bita itẽtio. psõa
ãt suscipiẽs ordis caracterẽ ẽ vir ⁊ nõ mulier
qpropter si oia q in ordib⁹ fiunt: in mulierem
fierẽt ordinẽ illa nõ susciperet. vñ non tm̃ ordi
nẽ sacerdotalẽ suscipe nõ pñt: imo etiã si sac
te sũt: tãte paucissime sũt dignitatis mulieres
oẽs: pace vr̃a dixerim o dñe ꝙ nec vasa sacra
ꝯtigẽ pñt: vt pꝫ. xxiij. di. c. sacratas. Sacras
deo feminas l' mõacas sacra vasa l' sacras pa
las. i. corpalia penes vos ꝯtigẽ: ⁊ incẽsũ cir/

sa altaria deferri: platū ē ad ap̄licā sedē: q̄ oia
rep̄hēsiōe ꝛ vitupatiōe plēa eē nulli recte sa/
pientū ē dubiū. Quapp̄ hui⁹ scē sedis auctori
tate: hec oia vobis resecare fūdit⁹ q̄zto citius
poteritis cēsem⁹. ꝛ ne pestis hec latius diuul
getur: p̄ oēs ꝓuincias abstergi cit ssime man
damus. h̄ ibi. Sed ↄtra inqt dn̄e mulieres
in decretis. xxvij. q. i. c. diaconissa. fit mētio
de muliere ordinata in offō diaconat⁹: vbi di
cit tex. Diaconissaꝫ āte ānos. xl. nō debē ordi
nari statuim⁹: ꝛ in. c. siqs rapuerit vel sollici/
tauerit diaconissam: ēt ibi mentio fit de diaco
nissa. ꝛ in. c. presbyterā di. xxij. fit mētio de p̄
sbytera. Q̄r ex his videt̄ mulieres ad sacros
ordines ꝓmoueri posse. Dico h̄ fm̄ dn̄ꝫ Bo
na. in. iiij. dis. xxv. ꝙ diaconisse vocabant̄: q̄
cū diacono i aliquo actu p̄ticipabāt. sic ille que
in eccl'ia omeliā legebāt: qđ offm̄ diaconi est.
Quib⁹ fiebat aliq̄ bn̄dictio. Presbytere vo
dicebātur vidue ꝛ seniores ꝛ matrone vt etiā
colligit̄ ex dcō. c. presbyterā vt pꝫ intuēti. Di
cit. n. ibi text⁹. Presbyterā vo quā obeam⁹
accip̄e. Lugdunēse ↄciliū ondit. Mulieres
q̄ apud grecos presbytere appellant̄: apđ nos
vidue: seniores ꝛ mr̄ curie. i. hn̄tes curā đ re
bus eccl'ie appellant̄. h̄ ibi. Presbytera etiaꝫ
pōt dici vxor presbyteri: vt. c. presbyter qdam
Q̄r ex his pꝫ ꝙ n̄ solū de iure: ſꝫ nec de facto
mulieres ad ordies ꝓmoueri pn̄t. Et hoc hac
rōe ↄfirmo. Sacerdos ꝛ q ordiat̄ i sacris xp̄ꝫ
mediatorē rep̄ntat: vt visū ē in p̄ma cōclusiōe
Mediator āt solū hō ꝛ nō mulier fuit. s. xp̄us
glosus. q̄re ꝛc̄. Et iō dn̄e mulieres ad rōnes
vr̄as r̄ndem⁹. Et p̄° ad p̄mā dicim⁹ ꝙ or/
do nō respicit aiam absolute: ſꝫ aiam vt corpi
cōiūctā. Corp⁹ āt virile vnituꝫ aie ē p̄sona ad
ordinum susceptionē idonea ꝛ reqsita: vt vi/
sū ē. q̄re rō vr̄a nihil valet. Ad illud de ab
batissis dicim⁹ ꝙ abbatisse locū p̄latiōis ordi
narie n̄ hn̄t: sed q̄si loco abbatis sūt substitute
p̄p p̄iculū cohabitādi cū viris. vn̄ eis pōt cō
petē regim̄ ſꝫ nō ordo. ꝛ iō nec ligar̄ nec soluē
pn̄t. Ad illud de ꝓphia dr̄: ꝙ ꝓphetia dei
donū ē ꝛ n̄ sacr̄m. ꝛ qa in susceptione ordinis
caracter imp̄mit̄: n̄ āt in ꝓphetie dono. iō nō
ē silr̄itudo. Cōtētemi igit̄ dn̄e mulieres. volo
ꝙ hec sufficiāt ꝓ p̄ma ↄitate. Q̄tū ad sam
veri. breuiter dico ꝙ ad ordis susceptionē nō
reqrit̄ rōnis vsus: nisi p̄p sacri dignitatē. et
iō n̄ expedit de necitate sacri vel p̄cepti. Nōn

dū tn̄ ꝙ ad susceptioneꝫ ordis req̄rit̄ professio
castitatis: vt pꝫ extra de eta. ꝛ q̄lita. ꝛ a multis
ꝛ nō de grecis: ſꝫ de latinis. vndē glo. in. c. đ
his di. xxviij. sup̄ illo v̄bo. octauū decimū di
cit ꝙ in cl'ico seculari reqrit̄ votū cōtinentie in
decimooctauo āno: vt pꝫ dcō. c. de his ꝛ. lxxv
ij. di. in singul': sed i monaco in. xv. anno: vt
pꝫ. xx. q. i. c. illud qđ iō fit ne monacal' h̄itus
p̄p nuptias deseratur: nisi vbi dura est cōuer
satio: vt in insulis: ex̄ de regula. c. quia in in/
sulis. hec in glo. Sed de hoc aliq̄ nūc imedia
te subiungam⁹. Dico ergo ꝙ cuꝫ ad ordinis
susceptionē reqratur ꝓfessio castitatis: q̄ ser/
uanda est. iō doctores decretorum ꝛ theologi
sanxerūt ꝙ ad ordies minores possit ꝓmoue
ri qs āte tp̄s pubertatis ꝛ dū. s. necitas adsit:
ꝛ ꝓfect⁹ bonus sperer̄: q̄r q̄zuis tunc idonei n̄
sint ad officia que eis cōmittūtur: tn̄ ꝓpter as
suefactionē idonei reddētur. Ad ordinū aūt
maiorū susceptionē reqrit̄ rōnis vsus de hōe
state sacri: ꝛ de necitate p̄cepti: ꝛ hoc ꝓpter cō
tinētie votū qđ hn̄t annexū: vt dictū ē: ꝛ etiaꝫ
q̄r eis sacr̄a tractāda cōmittuntur. Hec etiā i
snia ponit btūs tho. in. 4. di. xxv. Vn̄ a septi
mo āno vsqꝫ ad. xij. pōt qs p̄mā tonsurā acci
pere: ꝛ ad miores ordies ꝓmoueri p̄ter accoli
tatū: quē p⁹. xij. tm̄ ānū recipiet: vt pꝫ. lxxvij.
dis. c. in singulis. Subdiaconatū vero recipe
p̄t i. 18. āno. Diaconatū in. xx. āno. Presby
teratū i. xxv. āno: ꝛ sufficit attigisse illud tp̄s.
argu. extra de elec. c. cū in cūctis. Sꝫ ep̄atū n̄
nisi post cōpletū. xxx. ānū: vt in dcō. c. cū in
cūctis in p̄n. vbi sic dr̄. Cū in cūctis ꝛc̄. Nul
lus in ep̄m eligat̄: nisi prius. xxx. ānū exegerit
ꝛ legitimo mr̄imōio sit nat⁹: vita ꝛ scia ↄmē/
dabilis. p⁹ cui⁹ ↄfirmationē bn̄ficia q̄ habitat
is ad quē spectāt: potit ↄseruare alij. Inferi
ora vero misteria q̄ curā hn̄t aiaꝝ ānexā nul/
lus accipiat ifra. xxv. ānū: scia ꝛ morib⁹ ↄmē
dabilis: ꝛ tp̄e cōgruo archidiacon⁹: decan⁹ ꝛ
relīq in sacerdotes ordinet̄. aliogn ab ip̄is of/
ficijs āmouecātur. Qui cōtra formā istā elege
rint: eligēdi p̄tāte p̄uent̄. ꝛ a bn̄ficijs eccl'iasti
cis triēnio sint suspēsi. h̄ ibi. Et sūt verba ale
xādri. iij. Sꝫ qm̄ ābiguū ē relīq de voto ↄti/
nētie ad declarationē capitulorū: que. xxviij.
di. nōntur: glo. ibidē sic dicit. Notabis ꝙ in
orictali eccl'ia ꝛ occidētal licite ↄhit̄ i minori
bus ordibus: vt. xxxij. dis. si qs eoꝝ ꝛ. c. lecto
res: ꝛ. c. placuit. sed ↄstituti in sup̄iori ordie

137

a subdiacono ē nec apud nos: nec apud gre
cos p̄ut cōtrahē. nec poterāt a tpibus aploꝝ
ꝛ si ꝯ̄hant nō ē mr̄imoniū. hoc pꝫ ex. vj. sino
do que in oriēte fuit celebrata: ꝛ regulā statuit
eis: vt xxxij. di. siqs eoꝝ: ꝛ. xxxi. di. in cena
ꝛ. lxxxiiij. di. cū in p̄terito. In hoc āt ē distin/
ctū inter eos ꝛ nos. Ipsi eni siue sint cōiuga/
ti siue nō: ꝑmouent ad sacros ordines nō ꝑ
missa cōtinētia: vt. xxj. dis. c. qm̄. sed occidēta
les nunq̄ꝫ ꝑmouētur nisi cōtinētia promissa:
vt pꝫ. xxviij. di. c. nullū: ꝛ. c. assumi aliquem
A tpe aūt Firmi ꝛ Innocētij nō licuit occidē
talib⁹ ad diaconatū. vel supra. i. p̄sbyteratum
ꝑmoueri: nisi ꝑmissa ꝯtinentia: vt pꝫ. lxxxij.
di. c. ꝑposuisti ꝛ. c. plurios. sed subdiaconi/
bus vsq̄ꝫ ad tp̄s Greg. licuit: vt xxxj. dis. c.
āte trieniū. Occidētales gᵒ licite vtūtur mr̄i
monio ꝯ̄cto āte ordies sacros: postea i sacris
ordibus: vt pꝫ. xxxj. di. c. qm̄: ꝛ. c. aliter: ꝛ ex̄
de cleri. cōiuga. c. cū oim. sed p⁹ receptū sac̄/
tū ordinē nō p̄nt ꝯtrahē: vt ibidē dr̄. hec oia
i glo. ad lr̄am q̄re ꝛc̄. Et hᵒ volui dicē pp cla
riorē notitiā. ꝛ vidi dcā oia allegata capl̄a in
locis suis. ne pho rrescas illa p̄dicare. Et hec
tibi sufficiāt ꝑ p̄a veritate. Q̄ꝛᵐ ad tertiam
Vita. dico ꝓm btūm Tho. i. iiij. di. xxv. ꝙ nr̄/
lus alteri obligat⁹: ꝛ'g sui p̄tātē non hꝫ ad sa/
cros ordies ꝑmoueri pōt: si tm̄ ꝑmoueant or/
dinē suscipiūt: qm̄ libertas nō ē de neccitate sa
cramēti: lꝫ sit de rōne precepti. Hoc ꝯfirmaṫ
di. liiij. c. nullʸ. Nullus inqt epoꝝ seruū alte/
rius ad clericatus officiū ꝑmouē presūat: nisi
forte eoꝝ petitio aut volūtas accesserit: supple
ꝛsi tacita: vt dicit glo. eadē di. c. si seru⁹. Qui
aliqd sibi i eo. s. ꝓuo vēdicāt potestatis. debet
eni eē imunis ab alijs q diuine militie est cō/
gregādus ut a castris dn̄icis. i. ecclesijs qbus
nomē eius ascribiṫ nulli⁹ neccitatis vinculꝭ ab
strahaṫ. Et sūt vba Leōis pape. Itē dr̄ i ca/
p̄itulo null vbi dr̄. Nulli de seruili ꝯditōe ad
sacros: ide ecclesiasticos ordies ꝑmoueantur
nisi prius a dn̄is ꝑprijs: idest p̄uatis legitimā
libertatē ꝯsequātur. Cui⁹ libertatis charta an̄
ordinationē i albone. i. pulpito publice legaṫ
Etsi nullus ꝯ̄dixerit: rite cōscribūtur. i. ordi/
nātur. De hac materia vide i pisanella. ꝓuus
ꝓo: p totū. Et hoc q̄ꝫtū ad tertiā veri. Q̄ꝛᵐ
ad quartā veri. dico ꝓm btūm Tho. vbi sup̄.
ꝙ null⁹ homicida vel reus sanguis ad ordies
ecclesiasticos ꝑmoueri pōt. Et rō eius est taꝭ

Q̄m̄ oēs ordies ad eucharistie sacr̄m referun
tur: ꝙ pacis nobis facte per christū ē sacramē
tū. Et cū homicidiu paci ꝯ̄rieṫ: ꝛ tales occidē
tibus xp̄m ꝯformētur: ꝛ nō christo cui ꝑmaxi
me oēs eccl'ie mistri debēt ꝯforari. iō d̄ neccita
te p̄cepti ē ꝙ hoicida lꝭ re⁹ sāguis n̄ ordieṫ: q̄ꝫ
uis n̄ sit de neccitate sacr̄i. vn̄ reglarit tenēduꝫ
ē ꝙ oēs p̄ticipes i cā sāguis ad sacros ordies
ꝑmoueri n̄ p̄nt: vt iudex: aduocat⁹: siue ꝑ a/
ctore siue ꝑ reo. Itē assessor: officiaꝭ testis nō
ri⁹ sn̄iam scribēs lꝭ ꝑferēs: lꝭ q scribit attestatio
nes vel legit eas dū publicātur. Itē q scribit
lꝭ dictauēit lr̄as ꝑ tali mā sāguis: oēs ibi irre/
gulares efficiuntṫ: ꝛ n̄ p̄nt ꝑmoueri. Hec oia
ꝯfir̄anṫ di. l. c. siqs p⁹ remissionē. ꝛ di. lj. c. ali
q̄ꝫtos ex his: ꝛ extra ne cle. vel mōaci. c. sn̄iaꝫ
vbi dr̄. Sn̄iaꝫ sāguis null⁹ cleric⁹ dictet vlꝭ ꝑ/
ferat: nec lr̄as scribat: lꝭ dictet ꝑ vindcā sāguis
destinādos: sꝫ nec vindcām sāguis exerceat:
vlꝭ vbi exerceṫ itersit. h ibi. Et sic pꝫ q̄rta veri
tas. Q̄tū ad qntā veri. breuit dico ꝙ de ne
cessitate precepti ē ꝙ ordinād⁹ sit legitie nat⁹
pōt tm̄ per papā dispēsari: ꝛ tāto facilior ē dis
pēsatio q̄ꝫto eoꝝ origo ē turpior. Nō tm̄ ꝙ si
tales religionē ingrediantṫ: de iure cōi ad sa/
cros ordies ꝑmoueri p̄nt ꝓm Raimū. Et de
hoc ꝑpulchre dr̄ dis. lvj. c. i. ꝛ. §. i. vbi sic ad
lr̄am dr̄. Presbyteroꝝ filios glo. interli. su/
sceptos. s. ex illicito coitu: lꝭ p⁹ susceptū sacerdo
tiū a sacris ordibus reuocem⁹. i. ab eccl'iasti/
cis officijs: nisi aut mōaci s: aut i canōici. i. re
gularib⁹ religiose ꝑbati fuerit ꝯuersari. Sed
h itelligēdū ē iste. §. ad p̄nciᵐ capl'i rferṫ: dic̄
glo. de illꝭ q p̄rne icōtinētie imitatores fuerint
Deꝫ si moꝫ hōestas eoꝝ cōmendabilꝭ fuerit
exēplis ꝛ aucte: nō solū sacerdotes: sꝫ sūmi sa
cerdotes fieri possunt. s. ex dispēsatiōe. Felix
eni terti⁹ natiōe romāus ex p̄re Felice presby
tero fuit. Itē Gelasi⁹ natōe affer ex p̄re Va
lerio ep̄o nat⁹ ē. Itē Agapit⁹ natiōe roman⁹
ex p̄re gordiano presbytero originē duxit.
Q̄pl'es ēt alij inciunṫ: qui de sacerdotib⁹ nati
apl'ice sedi p̄fuerit. Et capᵒ seqnti rōnē assigt
p aug. dicēte. Vn̄cūq̄ꝫ. i. ex quocunq̄ꝫ p̄re ho
mines nascunṫ: si parētū vitia n̄ sectanṫ: hone
sti ꝛ salui erūt i vita eterna. Semē. n. hoīs ex
q̄licūq̄ꝫ hoie dei creatura. i. factura ē ꝛ eo ma
le vtētibus male erit: nō ipsū aliqn̄ malū erit.
hec ibi. Et hoc cōfirmat plurib⁹ capl'is seqn/
tibus vsq̄ꝫ ad caplm ꝓm quosdam. Sed acci/

pe documētū correlariū ex his q̄ null⁹ illegi/
time nat⁹ manēs in sec̄lo: nec ad ordinez: nec
ad p̄laturā possit sine dispēsatiōe ꝓmoueri. h̄
satis claret ex dc̄is. De hac mā vide i. Pisa/
nella Illegitīe nat⁹. ꝑ totū. Ad sextā ve/
rita. silr̄ breuit̄ dico q̄ si sit defect⁹ q i corꝑe nō
bilē maculā iferat: vt abscisio nasi vel silē nō
possūt h⁹i ad ordines ꝓmoueri. Exigit̄. n. de
necessitate p̄cepti mēbrorū̄ integritas. Jn̄ di.
lv. dr̄. Si qs ꝑ egritudinez nālia. i. virilia sic
dc̄a ꝑꝑ vsū in ꝓpagādo a medicis secta habue
rīt. silr̄ ēt q a barbaris: aut a dn̄is suis castra/
ti fuerit ⁊ morib⁹ digni inuēiunt̄: hos canon
admittit ꝓmoueri. Si qs aūt san⁹ nō ꝓpter di
sciplinaz religiōis ⁊ abstinētie: sed supple ꝑꝑ
hipocrisim: vt. s. videātur ab hoib⁹ vt dic̄ gl̄.
sed ꝑꝑ abscisionē a deo plasmati corꝑis existi
mat posse a se carnales ꝯcupiscētias āputare.
⁊ iō se castrauerit nō eū admitti decreuim⁹ ad
aliqd̄ cl̄icat⁹ offm̄. Q si iā fuerit ꝓmot⁹ ad cle/
rū ꝓhibit⁹ a suo misterio dpōat̄. h̄ ibi. De hac
mā vide in Pisanella. c. vitiat⁹ corꝑe ꝑ totuz.

Ad septimā veri. dico s̄m. b. Tho. vbi s̄.
q̄ efficacia sacrorū̄ nō ē ex hūano merito. ⁊ iō
ꝑ pccm̄ hois nōipedit̄. ⁊ ꝑ ꝯn̄s pccm̄ simonie
nōipedit ꝓmouēdū. nec iā ꝓmotū. Distigue
tn̄ sic: q̄ si dicat̄ simōiac⁹ ex hoc q̄ recipiat or/
dinē ꝑ simoniā tūc tal̄ n̄ recipit executionē or
dinis: s̄z ē ipso iure suspēs⁹ ⁊ quo ad se ⁊ q̄ ad
alios. ⁊ pūiri dz ꝑ depositionē qn̄ cōstiterit d̄
erie iudici. Si āt dicat̄ simōiac⁹: q2 ꝯtulit ordi
nē simōiace: l̄ q2 mediator fuit simonie. Si sit
occultū suspēsus ē ipso iure q̄ ad se. Si āt ma
nifestū tūc ē suspēs⁹ quo ad se ⁊ q° ad alios.
Et iterū̄ ille q recipit bn̄fi^m ꝑ simoniā tenetur
ad restitutionē oium fructuū ꝑceptorū̄: ⁊ bn̄fi
cio renunciare. h̄ btūs Tho. vt s̄. Et sic patēt
p̄dcē vita. Et vide de hac mā i pisanella. or/
dinādus. Et ista sufficiāt ꝓ p̄^a pte h⁹ s̄mōis.

De hōestate sacerdotū ꝯsideratio s̄a.

Ecundo loco

Oium clerico/
rū ⁊ religiosorū̄ ꝯgruā hōestatem
videam⁹. vbi tres more soluto con
clusiones faciam⁹. vz. Prima
ꝯcl̄o ē ista. Malitia ⁊ pccm̄ ꝑsone: ēt si ad cu
mulū malorū̄ ꝑuenerit: vtuti nō nocet sacra/
mēti. nec eēntiā eius nec efficaciā hz disturba
re. Scd̄a ꝯclusio ē ista. Magna cū sancti
tate diuina sacra fuerūt istituta: ⁊ magna cuz
s̄ctitate sūt exercēda ⁊ ppl̄is mistrāda. 3^a ꝯcl̄o
ē ista. Et si pl̄es reꝑiant̄ clerici: religiosi poti
us āti xp̄i q̄z Jhu xp̄i mistri: tn̄ q̄zdiu ab eccl̄ia
tollerantur non sunt in corū̄ officijs euitandis

Q vita ihonesta cl̄icorū̄ sacris nō nocz. ꝯ. i.

Ccipe p̄maz ꝯcl̄onez: vz. Malitia et
pccm ꝑsone: ēt si ad cumulū malorū̄ ꝑ
uenerit vtuti nō nocet sacr̄i: nec eēnti
am ei⁹ nec efficaciā hz disturbar̄. Et vt dilectis
simi errorē quorūdaz eneruem⁹: sacra nō esse
credentiū q̄ a sceleratis cl̄icis mistrant̄: ad fun
damētuz dicendorū̄: h° st̄m eē: ⁊ p̄tice auctibus
ꝯfirmem⁹. Mūd⁹. n. cec⁹ int̄ ꝑsonā ⁊ graduz
distiguē nescit. O mei mercatores nōne cari
pēderetis edoceri i oibus mercib⁹ vr̄is lucrū̄ si
ne dāno cumulandū. Tāto igr̄ magis sit gra/
tū in sp̄ualib⁹ lucrandū āmoneri. Grad⁹ igit̄
sp̄uales distigue. ⁊ accipe papā: cardiales: ep̄os
presbitos s̄res: ⁊ cl̄icos: deniq3 ⁊ sp̄uales oēs
Et i his oibus ex vna pte ꝑsonā: ⁊ ex alia gra
dū ꝯsidera. Qtuz ad p^m clarū̄ ē: q̄ hi oēs ita
peccare possunt sicut tu imo magis: qm̄ i altio
ri ⁊ ꝑiculosiori sūt statu. xj. q. iij. nulli dubiuz.
vbi dr̄. Nulli dubiū q̄ diabo⁹ tētat quos no
uit eē meliores. Si gradū ꝯsideras eos pecca
re ipossibile ē. qm̄ null⁹ peccare pōt: vt papa:
nec vt epūs ⁊c̄. s̄z bn̄ vt hō: iō discas. hoc vl̄gar̄
ꝓuerbiū. Piglia el bono del hō e el catiuo las
sa andare: sic de spia colligis rosa ⁊c̄. H° psup
posito vitas h⁹ nr̄e ꝯcl̄ois pz. Virtus. n. sacro
rū nō ē a tali sac̄dote vt h̄ hō sacris vtutē darz
glibz hō hoc ipm̄ facē possz: s̄z hoc fieri nō pōt
qm̄ sol̄ p̄sbytis ⁊ i sacris ordiatis s̄m corū̄ gra
dus id ꝯgruit. g̃ vtus sacrorū̄ ⁊ efficaciā nō est
ab hoc hoie: vt h̄ hō: s̄z ab hoc hoie sacerdote.
vel alio hoie mistrante in sacris vtute xp̄i. Et
hoc ꝯfirmat̄ auctibus plimis. decretorū̄. i. q.
i. c. sacra. ⁊. c. neq3. ⁊. c. n̄ne sodomite. ⁊. c. ve
rū pricipia. §. porro. ad hec. 22. di. Audi istud
c. verū p̄ncipia. Verū inqt pricipia harū aucto
ritatū. s. duorū precedentiū capl̄orū dicit gl. cō
tra ire vident̄. Augu. Hieron. ⁊ cetis glo. vt
greg. i. q. i. mltī ⁊ nicolao. xv. q. vi. c. vi. q xp̄i
sacra nz in bono nz in malo hoie fugiēda de/
monstrat: sicut subsequē cā simoniacorū pleni
us ondit: sed Vrban⁹ 2⁹ in ep̄la destinata pre/
posito sc̄ti Vincentij hanc ꝯrietatem determi/
nat dicens Ad hoc vo qd̄ subiungitur in eadē
epistola. s. missa tibi. ⁊ a te mihi dicit glosa.
utrum sit utendum ordinatiomb⁹ ⁊ religs sac̄/

mētis a crīmiosꝭ exhibitis vt ab adultis ꝛ sci/
monialiū violatoribꝰ: lꝫ ab hꝰ i glo. vt hēticis.
scismaticis simoniacis ꝛ fornicatoribꝰ. Ad ho
inqꝫ rn̄demꝰ si scismate lꝫ hēsi ab eccl'ia n̄ sepā
tur: sꝫ supple tolerāt eorūdē ordiatiōes: ꝛ reli
q̄ sacra scā ꝛ venerāda n̄ negamꝰ seq̄ntes. b.
aug. q sup Joānē de hꝰ i. s. mā tā copiose tāqꝫ
ꝟaciter asserit. Ait. n. Baptizat huꝰ bonꝰ: si
ue malꝰ. nesciat se ille q baptizatꝭ baptizari: ni
si ab eo q dedit sibi potātē baptizādi. qr. s. deꝰ
dedit. Et paulopꝰ. Nō horreat gl. adhuc ista
sūt ꝟba aug columba. glo. Quilibet bonꝰ: vl
eccl'ia misterio ꝑ maloꝝ. i. offm̄ r̄spic at dn̄i ptā
tē. Attamē āteccessores nr̄i Greg. ꝛ Nicolaꝰ
a missis sacerdotū: quos tales reuera eē cōsti
terit: fideles abstinē decreuert vt ꝛ peccādi li/
centia ceterris auferrēt. ꝛ hꝰ i ad digne pnie
lamēta reuocarētꝭ. s. pp verecūdiā. Scribit e/
nim pdecessor Grego. Radolfo ꝛ Betulfo
ducibꝰ int cetera. Omium simoniacoꝝ ꝛ i forni
catiōe iacētiū. s. pꝰ āmonitionē nullo. s. mō re
cipiatis ꝛ q̄ꝫtū potestis tales a scis misteriis
vt oportēt ꝓhibeatis. h ibi. Et ꝯfiratꝭ d ꝯsec.
di. iiij. c. qūo. Qūo igt exaudiet deꝰ homicidā
. s. sacerdotē dep̄cātē: l sup aquā vapoꝝ q: vl
sup oleū l s'r eucharistiā: l sup capita et filibus
māus iponit: i. recōciliatoꝝ. q tn̄ oia sumit: et
valēt: ēt p homicidas. i. p eos q dederūt fres:
ēt i ipsa itus ecclia. cū nēo datꝭ possit qd n̄ hēt
qūo dat homicida spm̄ scm̄. ꝛ tn̄ itꝰ ēt baptizat
. s. malꝰ. Deꝰ g dat: ista ē solo i ipso baptizāte
spm̄ scm̄. Quapp sacrꝫ grē dat deꝰ ēt p malos
ipsā ꝟo grāꝫ n̄ nisi p seipsū l p scōs suos. et
iō remissionē pccōꝝ l p seipsū fac. vl illiꝰ colū
be m̄bra qbꝰ ait. Etiā si cui dimiseritis dimit/
tentꝭ. gl. s'r ho ꝟbo dici i si. Solꝰ xp̄s dat r̄mis
sionē pccōꝝ p auc̄tē. bonꝰ dat p mistrationis
meritū. malꝰ ꝟo dat p misteriū. h gl. Quibꝰ
oibꝰ ex ꝟb hēs q vita scelerata n̄ ipedit eēnti
am sacri: nec ꝟtutē. Ad cꝰ declarōnē tres iq
ramꝰ ꝟita. vꝫ. Pa ꝟi. ē ista. Si mala vita n̄
ē sacroꝝ efficaciā ꝛ eēntiā ꝑturbatia. ad qd go
ē nccria bōa vita in sacris. 2a ꝟi. Postq̄ꝫ
ꝟtꝰ ꝛ efficacia sacro tā bōis q̄ꝫ malis cōicatꝭ: q
g dr̄ia ē iter sacra bonoꝝ ꝛ maloꝝ. 3a ꝟi. si
oēs q sit sacerdotes possint h sacra mistrare.
Qꝫm ad p̄mā veri. dico q bōitas vite pōt
dupl'r ꝯsiderari: aut qꝫm ad necitatē sacri: aut
q̄ꝫtū ad neci atē p̄cepti. Si qꝫm ad necitatē p
cepti sic dico q vite bōitas oibꝰ tā ꝯstitutis qꝫ

ꝯstituēdis i sacris nccria. Mat. v. Luceat lu.
ve. co. ho. ꝛc̄. ꝛ po ad Thi. iij. Oꝫ igt ep̄ꝫ eē
irrephēsibilē: sobriū castū pudicū: ornatū ꝛc̄.
Et eadē verba ponūtꝭ di. xxv. c. nūc p singlos
circa mediū capl'i. Et ibidē adducūtꝭ ēt verba
ad Titū: vꝫ. Oꝫ ep̄ꝫ ee sine crimie. i. sine pec
cato q possit accusari: vt ad adulteriū: vl sile:
vt dic gl. iterlical. Et ꝯfirat dcā verba p bar
batū hiero. ad Oceanū scribēte. Res pene
. i. q̄si ꝯ nām ē vt sine pccō alis sit. s. vēali:
sꝫ tal eligatꝭ: cuiꝰ ꝯꝑatiōe ceteri grex dicātꝭ vbi
glo. sic dic. Granꝰ volēs expōer auc̄teꝫ apl'i
oꝫ ep̄. eē. si. cri. assig h pl'es significatōes hꝰ
nois crim̄. Et h qdā. v. significatōes assignt
sꝫ ego n̄ assig nisi. 4. dr̄. n. qn̄ꝫ crim̄ oē deli/
ctū siue vēiale siue mortale siue ex deliberōne
ꝓcedat: siue ex ig'rāa fm q dr̄. Nēo sine cri.
vi. ꝛ hāc sigōnē inuit ibi. noie āt cris ꝛc̄. qn̄ꝫ
dr̄ crim̄ ifamia ꝓcedēs ex crie ꝓut ibi sumitꭓ. i
ep'la vero ad Titū dr̄ crim̄ id qd ex deliberōe
ꝓcedit. siue veniale siue mortale: ꝓut ibi sūitꝭ
cris appellatio ꝛc̄. Et q̄rto mō dr̄ crim̄ soluꝫ
illd qd ē digm depositiōe ꝓut ibi sūitꝭ. al h ead
h vidē potis q̄l'r dixi i carmibꝰ h oia i dcā gl.
ꝛ carmina dic notasse sūt ista. vꝫ. Crim̄ ipsa
isamia crial pcci vt ibi i ep'la ꝟo ad Thimo.
Qlibꝫ pccm̄ ex ig'rātia l deliberatiōe ꝯmis/
sū: vt ibi nom̄ āt cris. Qlibꝫ pccm̄ qd semel
ꝯmissū suffic dānatōnē: ibi cris appellat. qd/
libꝫ pccm̄ ex deliberōne ꝯmissū vt ibi. als ca
demū. Qlibꝫ pccm̄ criale qd ifamat. vt ibi:
als mea tn̄. His. v. noibꝰ accipitꭓ a Grano
sic pōt facile distigui h glo. De ho ēt hētꭓ. 81.
di. p totū: vbi agit q̄ꝫta scitate dn̄t eē epi: sacer
dotes ꝛc̄. Quarꭓ ex his satis pꝫ q vita hōesta
multū nccia ē cuilꝫ i sacris ordibꝰ ꝯstituto de
necitate p̄cepti. Si āt vita bōa ꝛ hōesta ꝯside
ratꭓ qꝫm ad necitatē sacri: māifestū ē ex dcis s
q n̄ ē nccia: qm̄ sacra nō suscipiūt efficaciā ex
merito hois vt ōn̄sū ē. Et sic pꝫ p̄ma veri.
Qꝫm ad 2am veri. dico q ista ē ex potissimis
drn̄tijs: vna vꝫ q bōi ꝯficiūt ꝛ mistrāt sacra i
charitate ꝛ cū charitate. sꝫ non sic mali. Audi
aug. i. q. i. c. multe. Multe āt oꝑatiōes spūs
sci sūt. i. multa sūt dona q̄ spūs sctūs oꝑatꭓ: q̄s
cū quodā loco. s. i. ep'la ad Cor. apl's cōmēo/
rasset: ita cōclusit. Oia aūt h oꝑatur vnꝰ atqꝫ
idē sp̄s: diuidēs ꝓꝓa vnicuiqꝫ ꝓut vult. Cū
g aliud sit sacrꝫ: qd hr̄e ēt Simō magꝰ potuit
Aliud ꝓphia q̄ i malis hoibꝰ fieri solet: vt i

ĩn Saul.glo.ꝛ in Cayphã. Expedit vt vnus
hõ moriat̃.j.q.j.c. ꝓphetauit. Aliud ỏpatio
eiusdẽ spũs quã nisi boĩ hr̃e ñ pñt.i.charitas.
Cũ qđlibet boꝝ h̃etici ꝛ scismatici accipiãt cħa
ritas tñ q̃ opit mlẗitudinẽ pctõꝝ ꝓp̃ũ donũ est
catholice vnitat̃ ꝛ pacis: nec ei⁹ donũ ĩ oĩb⁹ ẽ.
q̃re nec oẽs sũt ei⁹. h ibi.ꝛ sic p3 2ᵃ ꝟi. Quan/
tũ ad tĩã ꝟi.dico ſm btũ Tho. in.4.di.24.
q: sacerdos duos act⁹ h3.s.ꝑmariũ: ꝛ sc̃dari
um. Priari⁹ ẽ respectu corpis xp̃i ꝟi. Sc̃dari
us ẽ respectu corpis xp̃i mistici.2⁹ depẽdet a
ꝑmo. Et corp⁹ xp̃i misticũ oẽs xp̃i fideles sũt.
Mõ ad ꝓpositũ dico q̄ sacerdotũ qdã q̃3tum
ad actũ ꝑmũ tñ:qdã ad vtrũq3 ꝓmouẽt̃. Re
ligiosi.n. solũ ad sacerdotũ ꝓmouent̃ q̃3tũ ad
ꝑmũ actũ sacerdotes ꝟo sc̃lares q̃3tũ ad sc̃d3
actũ: siue q̃3tũ ad vtrũq3. Mis ei sacr̃a de iure
mĩstrare incũbit ꝛ nõ religiosis sine licẽtia ꝓ
pꝛij sacerdotis.i.pꝛochial̃ aut pape. Hº p3 cẽ
de ꝑuilegijs ĩ clemẽtinis.c.religiosi. vbi dr̃.
Religiosi q clericis aut laicis sacr̃m vnctiõis
extreme l̃ eucharistie mĩstrare: mr̃imonia ve
solẽnizare ñ hita sup his pꝛochial̃ pꝛesbyteri
licẽ ia spãli: aut q excõicatos a canone ꝑterq̃3
in casib⁹ a iure exp̃ssis: vl̃ p ꝑuilegia sedis apl̃i
ce ꝯcessis eisdẽ: vl̃ a sñij s p statuta ꝓuincialia
aut sindalia ꝓmulgatis: seu vt ꝟbis coꝝ vta/
mur a pena ꝛ a culpa absoluẽ queq̃3 ꝑsumpse
rint: excõicatõis sñiam icurrãt ipso fc̃o p sedẽ
dũtaxat apl̃icã absoluẽdi: q̃s ẽt locoꝝ oꝛdiarij
postq̃3 eis de h ꝯstiterit excõicatos faciãt pbli
ce nũciari donec de absolutiõe ipoꝝ fuerit fc̃ã
fides. h ibi. Et h sufficiãt ꝓ pñti ꝯcl̃oe.q̃re ꝛc̃

De origine oꝛdinũ ꝛ sacroꝝ. Cõcl̃o 2ᵃ.

a Ecipe ſam ꝯcl̃onẽ v3. Mag̃ cũ scita
te diña sacr̃a fuerũt istituta: ꝛ magna
cũ scitate sũt exercẽda: ꝛ ppl̃is mĩstrã
da. Pro declaratõe h⁹ tres ingram⁹ ꝟi. Pri
ma ꝟi.ẽ ista: vñ sacri oꝛdines sũpsert originẽ
2ᵃ ꝟi.ẽ.q̃t sũt officia vl̃ q̃ cuiuslibet oꝛdis. 3ᵃ
ꝟi.est: q̃ fuit cã q̄ sacr̃a fuerũt istituta. Quan/
tũ ad ꝑmã dico q̄ oꝛdies sacri a nulla pura cre
atura sũpsert origin : s3 a xp̃o iesu: h p3 cũ pe/
tro ꝑ sacerdotẽ oꝛdinauit: ꝛ caput eccl̃e istituit
dicens. Tu es petrus: ꝛ sup hãc petrã edifica
bo eccl̃am meã: ꝛ tibi dabo claues regni celo/
rũ. Et postea alios silr̃ apl̃os oꝛdinauit. Ma
th.18. Q̃decũq3 ligaueritis sup terrã ꝛc̃.ꝛ hoc
clare ꝓbat̃ di.xxj.p totũ. Jñ oẽs q ĩ xp̃i eccl̃ia
ſuiũt clerici appellant̃: eadẽ di.c. cleros. vbi
dr̃. Cleros ꝛ clericos hic appellatos credim⁹
q: Mathias soꝛte dĩ elect⁹ ẽ: quẽ ꝑmũ p apl̃os
legim⁹ oꝛdinatũ. Cleros ei grece latine soꝛs l̃
hẽditas dr̃. Propt̃ea g̃ dicti clerici: q: d̃ soꝛte
i.de pte sũt dñi: l̃ q: ptẽ hñt dẽũ.i.pticipes dei
gnãliter aũt clerici nũcupant̃ omnes q ĩ eccl̃a
xp̃i deſuiũt. hec ibi.ꝛ.c.q̃3uis. dicit Pelagi⁹
papa. Quãuis vniuerse p oꝛbẽ eccl̃e cathali/
ce vnus thalam⁹.i.vna eccl̃a xp̃i sint.tñ sãcta
romana eccl̃ia catholica ꝛ apl̃ica nullis.s.a ꝑn
cipio sinodicis ꝯstitutis: ceteris ecclesijs p̃la
ta est. sed euãgelica voce dñi ꝛ saluatoꝛis nr̃i
ꝑmatum obtinuit. Tu es eni ingens dñs pe/
trus: ꝛ sup hãc petrã edificabo eccl̃am meam
Cui data ẽ etiã societas beatissimi pauli q fuit
vas electõis: q non diuerso sc3 tpe sic heretici
garriũt: s3 vno tpe: vno eodẽ die gl̃osa moꝛte
cũ petro in vꝛbe romana sub cesare Nerone
agonizãs.i.pugnãs coꝛonat⁹ ẽ. Et sup̃dictaꝝ
romanã p̃iter eccl̃am xp̃o dño ꝯsecrarũt.glo.
sic: eccl̃a ꝯsecrat̃ sanguine alicui⁹: sic aliq̃s in
sãguie baptizat̃ suo. de ꝯse.di.4. baptismi vi
ce3. Eãq3 vꝛbib⁹ oĩb⁹ sc3 vniuerso mũdo sua
pñtia atq3 venerãdo triũpho ꝑtulerunt. Est g̃
ꝑma sc3 dignitate apl̃i Petri sedes: romana
eccl̃a nõ hñs maculã neq3 rugã.i.neq3 moꝛta
le neq3 veniale pctñ neq3 aliq̃d hmõi. h ibi.
Et dixi ꝑᵃ sc3 dignitate: q̃m tpe antiochena ꝑ/
cessit eã.24.q.j.rogam⁹: vt põit glo. Ex q̃b⁹
ꝟbis sat̃ appet q̄ oꝛdines a xp̃o originẽ sum
pserũt: q ꝑ Petrũ oꝛdinauit: ꝛ postea alios: ꝛ
Mathias ꝑm⁹ fuit ab apl̃is oꝛdinat⁹: vt dc̃m
est. Nõ tñ ꝓpt̃ illa ꝟba. Tu es Petrus ꝛc̃.
q̄ btũs Petr⁹ nõ fuit pastoꝛ eccl̃e ante passio
nẽ: sed post passionẽ tñ. Añ eni passionẽ fuit
apl̃s tñ: sed post passionẽ fuit pastoꝛ creat⁹ p
illa ꝟba. Si diligis me pasce oues meas. Et
q̄ añ nõ fuerit pastoꝛ clare p3 di.50.c.ꝯsiderã
dũ.ꝛ.c.fidelioꝛ. vbi dr̃. Cõsiderãdũ nobis ẽ
cur omĩps de⁹ cũ quẽ cũcte eccl̃e ꝑferre dispo/
suerat: ancille voce ꝑtimescẽt: ꝛ seipm negar̃
ꝑmisit.i.ñ ꝓhibuit. Q̃d nimiꝝ.i. ẽte magne
actũ pietat̃ dispẽsatõe cog̃uim⁹ vt his q futur⁹
erat pastoꝛ eccl̃ie: in sua culpa.i.infirmitate di
s.ẽt q̃lit̃ alijs misereri debuisset. h ibi. Et sũt
ꝟba bti Greg. in home. dñice resurrectõis.
Et.c.fidelioꝛ. dr̃ sic. Fidelioꝛ fact⁹ ẽ Petrus
postq̃3 fidẽ se ꝑdidisse defleuit: atq3 iõ maio/
rẽ grãm receperit q̃3 amiserit: vt q sibi añ in/
firmus fuerat.s.ad peccãdũ: fieret oĩb⁹ firma

uentū: ꝛ q ſe introgatōis tētatōe mutauerat
ceteros fidei ſtabilitatē ſudaret. Deniqȝ ꝓ ſo/
liditate deuotōis.i.fidei eccl'aꝝ petra dicit̄: ſic̄
ait dn̄s.ſ.Math.16. Tu es petrus: ꝛ ſup hāc
petrā edificabo eccl'am meam. Petra eni dr̄
eo q̄ ꝑmus in nationib⁹.i.gentilib⁹ fidei fun
damēta ꝑpoſuerit: ꝛ tanq̄ȝ ſaxū imobileȝ toti⁹
opis.i.eccl'e xpianitatis ꝯpagē.i. ſoliditatem
moleq̄ȝ.i.fortitudinē ꝯtineat.h ibi. Et ſūt ṽ
ba Ambroſij. Ex qb⁹ ṽbis appet q̄ btūs pe/
trus p⁹ negatōeȝ paſtor eccl'e a dn̄o ſit inſtitut⁹
Et iſta ſūt etiā ṽba Gratiani: di.50. an̄ dc̄m
c.ꝯſiderādū. qd̓ etiā plene inſinuare ē vr̄ xps
cū ait Petro. Tibi dabo claues: qd̓ nihil alid̓
ē q̄ȝ ſibi ꝑmittē: dic̄ glo. q̄re ꝛc̄. Et ſic pȝ ꝑma
ṽitas. Q̄tū ad ſcam ṽitateȝ tria ingram⁹.
Prīo q̄ ſint noia ordinū. 2° q̄ ſint ſignificatio
nes eorūdē noiuȝ. 3° q̄ ſint officia ſingulorūȝ.

Q̄tū ad ꝑmū dico q̄ oiuȝ clericoꝝ dino cul
tui delicatoꝝ noia ſūt hec vȝ. Hoſtiari⁹. Pſ̄
Lector. Exorciſta. Accolit⁹. Subdiaconus.
Diacon⁹. Preſbit̄. Ep̄s. Et hic ē q̄drnplex
vȝ. Pr̄iarca. Archiep̄s. Metropolitanus. ꝛ
Ep̄s. Hec oia di.xxj.c.cleroſ. Et dic̄ ibi tex.
q̄ oēs ſupi⁹ deſigti ordies.ſ. Patriarcha ꝛc̄.
vno codēq̄ȝ vocabulo. Epi noiant̄: ſȝ iō ꝑua
ro.i.approꝑato noie qdā vtūt̄: ꝑpt diſtictōeȝ
ptātū.i.dignitatū vl' plationū: quā ſingularit̄
acceperūt. Pr̄iarcha patrū ꝑnceps dicit̄. Ar
chos eni ꝑnceps interp̄tat̄: q2 ꝑmū p⁹ apl'icū
tenet locū: ꝛ iō q2 ſūmo honore fungit̄: tali no
mine cenſet̄. Sicut Cōſtātinopolitan⁹. Anti
ochen⁹. Alexādrin⁹. Archiep̄s ꝑnceps ep̄oꝝ
dr̄: ꝛ ꝑm⁹ archiep̄s ē papa: q2 ē ſūmus ep̄oꝝ.
Tenet ei vicē apl'icā: ꝛ p̄ſidet tā metropolita/
nis q̄ȝ ep̄is ceteris. Metropolitan⁹ a mēſura
ciuitatū dr̄. Metros ei idē ē qd̓ mr̄: ꝛ pol' ciui
tas ē: q2 alijs ciuitatib⁹ ē vti mr̄: vt dicit glo. in
terli. Nā metropolitani ſingul' ꝑuincijs pre
eminēt: q̄rū auctē ꝛ doctrine ceteri ep̄i ſubie/
cti ſūt: ſine qb⁹ reliqs ep̄is nihil agē licȝ .ſ. qd̓
ſpectet ad totā ꝑuiciā. Sollicitudo eni toti⁹ ꝑ
uintie ipſis ꝯmiſſa ē. Ep̄s aūt grece latine ſpe
culator interp̄tat̄: eo q̄ ſpeculet̄ atq̄ȝ ꝑſpiciat
ppl'oꝝ infra ſe poſitorū mores ꝛ vitam. Hec
Grān⁹ ſic ꝑ declarauit in dicto.c.cleroſ. ꝛ po
ſtea ṽſus finē capl'i declarat alios ordines p̄/
cedētes. Illos ṽo ordine recto illos ſic decla
rem⁹. Et ꝑ dico q̄ hoſtiarij ſiue ianitores ſūt
q in veteri teſtō electi ſūt ad cuſtodiā tēpli: vt n̄

ingrederet̄ imūd⁹ in oī re.i. ab oī re q̄cūq̄ȝ ſit
illa. Hoc ponit i fine capl'i Grān⁹. Pſalmi
ſte a ſpallendo ſūt vocati. Ipſi ei canūt vt ad
deuotionē excitēt oēs audiētes. Lectores a le
gēdo dci ſūt. Ipſi ei p̄dicāt.i.legūt: r̄citādo n̄
exponēdo vl' p̄dicādo ppl'is q ſequant̄: vt pȝ i
legēda Geruaſij ꝛ Protaſij. Hec i tex. ꝛ gl.
Exorciſte ex greco in latinū adiurātes ſiue in
crepātes vocant̄. Inuocant.n. ſup cathecu/
minos: vl' ſup eos q h̄nt ſpm̄ imūdū nomē do
mini adiurātes cū p̄ ieſū vt egrediat̄ ab eis.ſ.
ſpūs imūd⁹. Hoc ponit Gratian⁹ ꝑpe fi.c.
Accolit⁹ grece latine cirophonarij dicunt̄ eo
q̄ ordinant̄ ad portandū cereos qn̄ legit̄ euan
geliū: aut offert̄ ſacrificiū vt ſub tipo.i.figura
luminis corpal' illa lux oñdat̄: de q̄ in euange
lio legit̄. Erat lux ṽa que illuminat oēm ho/
minē veniētē in hunc mūdū. Hec pōit Gra
tianus ante declarationē exorciſtaꝝ. Subdia
conus ſiue hipodiacon⁹ dr̄: quia ſubiacet offi
cijs ꝛ p̄ceptis diaconi. Ipſi ei oblatōes.i.ho
ſtias nō ꝯſecr̄tas i tēplo dn̄i a fidelib⁹ ſuſcipiūt
ꝛ leuitis.i.diaconib⁹ ſupponēdas altarib⁹ de
ferūt. Hi apud hebreos nathim.i. miſtri mi
niſtroꝝ vocant̄. Hoc ponit Grān⁹ retrog̃de
ſic ꝑcedēdo. Diacon⁹ leuita grece dr̄: qm̄ leui
te i tēplo dei myſtici ſacr̄i miniſteria explebāt
q2 ſic̄ in ſacerdote ē ꝯſecratio: ita i diacone mi
niſterij diſpēſatio.i.diſpoſitio. Hec Grān⁹
ſic ſucceſſiue. Preſbyter grece latine ſenior i/
terp̄tat̄. non mō.i.nō ſolū ꝑ etate vl' decrepi/
ta ſenectute: ſed ꝑpt honorē ꝛ dignitatē quaȝ
acceperūt: pſbyteri vocant̄. Iō pſbyteri ꝛ ſa/
cerdotes vocant̄: q2 ſacꝝ dāt ſic̄ ep̄i.q.ſ. p̄ſby
teri lȝ ſint ſacerdotes tn̄ pontificatus apicem
non h̄nt: q2 nec criſmate frōtem ſignt: nec pa
raclitū dāt ſpm̄: qd̓ ſol' ep̄is deberi lectio actuū
apl'oꝝ demōſtrat. Vn̄ apud veteres idē ep̄i ꝛ
p̄ſbyteri fuerūt: q2 illud nomē.ſ. p̄ſbyteri di/
gnitatis ē: ꝛ nō etatis. Hec Grān⁹ circa me
diū capl'i. Et an̄ h ponit q̄ papa ē ſūm⁹ ſacdoſ
ꝛ ſūm⁹ pōtifex. Pōtifex ei vt ibidē dic̄ ē ꝑn/
ceps ſacerdotū. glo.ſ.minoꝝ. Sȝ papa dr̄ ſū
mus pōtifex ꝛ ſūmus ſacerdos: q2 ipſe effic̄ ſa
cerdotes atq̄ȝ leuitas: ipe oēs eccl'aſticos ordi
nes.i.dignitates diſponit.ſ.ꝯferēdo. Ipſe ei
qd vnuſq̄ſq̄ȝ facē debeat oñdit. An̄ aūt.i.anti
quo tpe pōtifices ꝛ reges erāt.i.dicebant̄. vt
di.x. de capl'is. Nā maioꝝ h eāt ꝯſuetudo vt
rex eēt ꝛ ſacerdos ꝛ pōtifex. Vn̄ ꝛ romani i/

19

peratores põtifices dicebanť. Aliqñ papa dr antistes eo q añ stat. Prim⁹ ei in ordie eccl'e est: vt supra se nullũ habeat. Aliqñ ẽt dr sacer dux ⁊c. Hec oia ad lr̃a3 ponit Gran⁹ i dicto c. cleros. Quãtũ ad tertiũ qḋ qriť huius p̃ncipalis s. de Ṽitatis: breuiter dico q̄ satis ex his nũc positis apparẽ põt q̃ sint officia singulorũ tñ adhuc vt clari⁹ hec materia clareat: dc̃a gratiani ponem⁹ notata di. 25. c. plectis. vbi sigillatim officia singuloꝝ conumerat. Ait eni sic Ad hostiariũ nãq3 ptinẽt claues eccl'ie vt claudat ⁊ aperiat tẽplũ dei: ⁊ oia q̃ sunt intra eã q3 custodiat: fideles recipiat: excõicatos ⁊ infideles excipiat. Ad exorcistas ptinet exorcismos memoriis retinere: manusq3 sup mergumi/nos ⁊ cathecuminos i exorcizãdo ponẽ. glo. hic interlinearis dicit q̄ ex hac lr̃a habeť q̄ adiurationes q̃ fiũt baptizãdis i exorcismo ptineant ad exorcistã: l3 i aliqb⁹ locis tñ p psbyteꝝ fiant. h glo. Ad accolitũ ptinet p̃paratio luminarioꝝ insecrario. Ipse cereũ portat. ipse suggesta p eu haristia parat. i. q̃ ordinata sunt p hostia p̃paranda: vt dicit glo. intli. Ad psalmistã ptinet officiũ canẽdi: dicẽ bñdictiões. i. bñdicam⁹ dño. laudẽ. s. sãctus sãct⁹. sacrificiũ i. offertoriũ: ⁊ agn⁹ dei: ⁊ cõionẽ: ⁊ rñsoria: ⁊ qcqd ad cãtãdi peritiã ptinet. Et hos vocam⁹ nos cãtores: q2 faciũt cãtoriã. Ad lectorẽ ptinet lectiones pnunciare: ⁊ ea q̃ pphete vaticinauerũt ppl'is p̃dicare: non exponẽdo: s3 recitando intellige: q2 exponere est officiũ sacerdotis. dic̃ glo. intli. sicut etiã exposuim⁹ hic ante hanc Ṽitatẽ. Ad subdiaconũ ptinet calicem ⁊ patenã ad altaria xp̄i deferre: ⁊ leuitis tradere eisq3 ministraŕ: vrceolũ quoq3 aquã ⁊ manutegiũ tenere: ep̄o ⁊ presbyteris ⁊ leuitis p lauãdis ante altare manib⁹ aqua3 p̃bere. Ad diaconũ ptinet assistere sacerdotib⁹: ⁊ ministrare in oib⁹ q̃ aguntť in sacro xp̄i: in baptismate: in crismate: in patena: in calice. i. i sacris altaris oblatiões quoq3 inferre. i. oblatas hostias cõponere. i. ornare ⁊ disponere. Cõponẽ. i. ornare ẽt mẽsã dñi atq3 vestire. i. altare crucem ferre. s. in pcessionib⁹. hoc in paucis loc' obseruať. dic̃ glo. intli. ⁊ euãgeliũ p̃dicare. Nã sic lectori. i. subdiacono vet⁹ testm̃: ita diaconib⁹ nouũ p̃dicare preceptũ est. Ad ipsum q3 pertinet officium precũ. i. dicẽdi letanias: sc3 xp̄e audi nos. ⁊ recitatio noim. i. ordinandoꝝ baptizãdoꝝ ⁊ mortuoꝝ ⁊ excõicatoꝝ. Ipse p̄monet aures hr̃e ad deũ. s. cũ dic̃ it. flectamus genua. Ipse hortať clamare. s. Kyrieleison i rogatiõib⁹. Pacẽ ipse donat. s. cũ dic̃ dñs vobiscũ. Et ãnũciat. s. festiuitates. Ad psbyterũ ptinet sacrm̃ corpis ⁊ sanguinis dñi i altario dñi conficere: orones dicere: ⁊ dei dona bñdicere. Ad ep̄m ptinet basilicaꝝ ꝯsecratio: vnctio altaris: ⁊ confectio crismatis. glo. alia plura spectant ad ep̄m: vt p3. 68. di. c. q3uis. Ipse predicta officia ⁊ ordines ecclesiasticos distribuit: ipse sacras Ṽgines bñdicit. Multa alia omittam⁹: q̃ si legere velles: vide di. 25. c. plectis. Hmõi eni officia ibidem ponũtur ad lr̃am. Et hec volo tibi sufficiãt p scd̃a Ṽitate p̃ncipali huius ꝯclusionis. Quantũ ad tertiam p̃ncipalẽ veritate3 hui⁹ ꝯcl'onis. s. q̃ fuit causa q̄ sacra fuerunt instituta: dico vt colligitur de ꝯse. di. 2. Institutio: vt glo. satis clare ponit q̄ triplici fuerũt de cã instituta sc3 ppter hũiliationem: eruditionẽ: ⁊ ppter exercitationem. Primo ppter humiliationem. Nam dum homo ex dei precepto se reb⁹ insensibilibus ⁊ se inferioribus reuerenť subijcit. ex hac obedientia apud deu3 magis meretur. 2° ppter eruditionem vt p id qḋ foris in specie visibili creditur ad inuisibilẽ virtutẽ que int⁹ est agnoscenda mens erudiatur. Hoc p3 de ꝯse. di. 2. c. q2 corp⁹. 3° ppter exercitationem: q2 cum homo ociosus eẽ non debeat: pponiť ei vtilis ⁊ salubris exercitatio in sacris: q̃ vana3 ⁊ noxiam declinet occupationẽ. Hoc patet de cõse. di. 5. c. nunq̃3. vbi notabilia hũana exercitia declaranť. Hec sufficiant p p̃ñti ꝯcl'one. Tu collige ex hac ꝯcl'one qḋ placet: multa posui bono respectu ⁊ i ntentione recta.

Qr mali religiosi ⁊ inhonest. clerici nõ sũt i eoꝝ officijs euitãdi q̃3diu a b ecclesia tolleraãť

Conclusio tertia.

a

Ecipe tertiã conclusionẽ v3. Etsi plures reperianť clerici: ⁊ religiosi poti⁹ antixp̄i q3 xp̄i ministri: tamẽ q̃3diu ab ecclesia tollerantur: non sunt in eoru3 officijs euitanda. Primam huius cõclusionis ptẽ pro manifesta relinq̃mus. Audi Bernardũ. Ministri inqt xp̄i sunt ⁊ seruiũt antixp̄o. honorati de xp̄i bonis incedũt: q̃ xp̄o honorẽ nõ deferũt. histrionic⁹ eoꝝ est habitus: ⁊ regi⁹ apparat⁹. plus calcaria q3 altaria fulgẽt. Miror ḋ clericis q̃ aliud sũt aliud videri volũt. Hitu milites: questu rustici: ⁊ actu neutrũ exhibẽt.

140

q̄ nec vt milites pugn̄t: nec vt rustici laborāt. h ille. Sʒ ista relinq̄m⁹. Q̄tum ad t̄am p̄tē q̄ro tres v̄itates. P̄ria ē: an sacr̄a sint recipiēda a p̄blico pctōre sacerdote vl' religioso. 2ª est: an sacerdotes ⁊ religiosi scelerati sint ī coꝝ officijs euitādi. 3ª v̄itas ē: an missa boni sacerdotis sit melior q̄ʒ missa mali sacerdotis.

Q̄tū ad p̄mā pono casuʒ in t̄minis. Instat nūc q̄dragesime tp̄s. ⁊ veniet dies sāct⁹ pasce. ⁊ cuilibet fideli ī etate discretōis p̄cipit̄ vt cōfiteat̄: ⁊ eucharistiā sumat: d' pe. ⁊ re. c. oīs vtriusq̄ʒ sex⁹. Et scis q̄ tu⁹ p̄pri⁹ sacerdos ē p̄blicus peccator: tunc animo p̄plexus es: si huic non ꝯfiteris: ⁊ ab eo cōionem non accipias: eccl'ie te noscis ꝯ̄ire p̄cepto. si aūt facias: oīno id indeuote facies. Quid h agendū. Hic tria facē intēdo. Primo quandā distinctionē ponere. 2° quādā opinionē nō bonā recitare. 3° ad v̄itatē r̄ndere. Primo distictionē inq̄ʒ istā ponere intēdo: q̄ sacr̄a possunt dupliciter ꝯsiderari. Vno mō q̄ʒtū ad ea q̄ sūt de necessitate. Alio mō quantū ad ea q̄ sūt de idoneitate. Q̄tū ad ea q̄ sunt de necessitate sic dico q̄ sac̄mentis sufficit donū sp̄us sancti s̄m gr̄aʒ gratis datam: qd' q̄dem donū ex diuina institutione dat̄ taʒ bonis q̄ʒ malis. Et rō q̄ tale donū iniq̄tati nō repugnat: ita q̄ cū ea stare nō possit: sic p̄ʒ in scia: potestate ligādi vel soluēdi: ⁊ sic de alijs sp̄us sācti donis. Et rō est: q̄ talia dona ad vtilitatē alioꝝ ordinant̄: p̄pt qd' ⁊ dn̄s iesus p̄hibere cū noluit: q̄ in noīe eius demonia eijciebat q̄ʒuis eū nō seq̄ret̄. Si v̄o sacramēta ꝯsiderant̄ q̄ʒtū ad ea q̄ sūt de idoneitate tūc dico q̄ ad debitū vsū sacroꝝ cōcurrit meritū: ita q̄ p̄latōis auctoritas dʒ eē in sāctitate iō ministrās dʒ eē sanctus ⁊ bonus. Nam cū sit mediator pctōris ad deū nullus in culpa mortali existens: vt sic poterit bon⁹ mediator esse cū ipse sit inimicus dei: ⁊ quomodo poterit amicitiā int̄ deū ⁊ peccatorē p̄curar̄: de ꝯse. di. 4. c. quō. Ex q̄ distinctōe apparet q̄ etiā mali p̄nt ministrare sacr̄a. Q̄tū ad t̄am v̄itatē dico q̄ q̄rūdā fuit opinio: q̄ q̄ʒtūcūq̄ʒ mal⁹ et scelerat⁹ pōt sacr̄a mīstrare: ⁊ p̄ ꝯn̄s licitū erit ab eo illa suscipe. Et h p̄bant multiplici medio. Prīo q̄ vita bona nō est necessaria sac̄mentis q̄ʒtū ad necessitatē: lʒ quātū ad idoneitatē: ḡ a q̄cunq̄ʒ ministrent̄ sacr̄a v̄a sūt. 2° q̄ sacr̄a non h̄nt efficaciaʒ ex merito hoīs: sed in virtute dei ⁊ xp̄i filij eius. 3° h ꝯfirmatur per illa capl'a supius allegata in p̄ma ꝯcl'one hui⁹ secūde p̄tis. Quare oēs sācti clamāt q̄ neq̄ʒ ī hoīe bono: neq̄ʒ in hoīe malo q̄s sacr̄a dei fugiat. Sed vere charissimi non sic. Aliud est n. dicē: malus minister pōt sacr̄a ꝯficere sicut ⁊ bon⁹. Et aliud est an a malo ministro sacr̄a suscipiēda sint. Verū. n. dicūt sācti q̄ a q̄cūq̄ʒ h̄ntē p̄tātē siue bono siue malo sacr̄a ꝯfici p̄nt nec q̄s q̄ʒ sacr̄a mali fugiat tanq̄ʒ credēs illa n̄ esse v̄a sacr̄a. Nō tn̄ ex h ꝯcludere possumus q̄ si alit̄ fieri pōt: oīno ab eis sacr̄a recipiam⁹. Propt̄ea dico q̄ a publico pctōre sacr̄a nō sūt recipiēda. Publico dico q̄ nulla pōt occultatione celari: vt nūc declarabit̄ in t̄a veritate. Et h etiam ponit btūs Tho. in. 4. di. 13. Et clare ponit̄: ex̄ de coha. cle. ⁊ muli. c. q̄situʒ. ⁊ capl'is ēt p̄cedētib⁹. s. c. sic ad extirpādā. ⁊. c. si āt clerici. ⁊. c. tua nos. vidi oīa ista capl'a ad l'ram. Ab alijs aūt pctōrib⁹ occultis p̄nt sacr̄a recipi. Potuit. n. in instāti diuina gr̄a mediāte emēdari. Difficile ē. n. cōscias hoīuʒ p̄uatas iudicare. xj. q. j. c. sacerdotib⁹. in fi. vt p̄ʒ in ꝯclusione seq̄nti. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad t̄aʒ v̄itatē q̄ īmediate ad istā p̄cedētē subseq̄tur. s. an tales publici pctōres debeāt ī coꝝ officijs euitari. Dico ad h breuit̄ aut tales sūt publici et notorij aut p̄uati. Si p̄uati tūc q̄ʒdiu ab eccl'ia sustentant̄ non debent ī officijs euitari: q̄ sic nō sūt suspēsi nisi quo ad se: sic ⁊ q̄libet xp̄n̄s ī pctō mortali. Si aūt sūt notorij: tūc in tali casu cū nō sint tm̄ suspēsi q̄ ad se: sʒ ēt q̄ ad alios: dico q̄ sic sunt ī coꝝ officijs euitādi. Hāc r̄nsionem ad l'ram habes. ex̄ de coha. cle. ⁊ muli. c. q̄sitū. Quesitū ē inq̄t d' clericis ī fornicatōe p̄lapsis si coꝝ sit offm̄ p̄usq̄ʒ penituerit audiēdū. Veꝝ etsi q̄libet p̄ mortali pctō q̄ ad sep̄ʒ cōstet eē suspēsuʒ. nō dʒ tn̄ in officijs euitari: q̄a q̄ʒtū ad alios in casu p̄posito suspēsus n̄ ē: nisi pctm̄ h⁹ sit notoriū p̄ sn̄iaʒ seu ꝯfessionē f̄cām ī iure: aut euidētiā rei q̄ tergiuersatōe aliq̄ celāri n̄ possit. h ibi. ⁊ sūt v̄ba bt̄i Greg. De h etiā tex. 32. di. c. null⁹. vbi dr̄ sic. Nullus missam audiat p̄sbyteri quē scit indubitant̄ ꝯcubinam h̄re: aut subintroductā mulierē. Vnde ēt ipsa sancta sinod⁹ hoc capl'm sub excōicatiōe statuit dicēs. Quicūq̄ʒ sacerdotū diaconoꝝ ⁊c̄. hec ibi. Nicola⁹ papa oībus ep̄is: glo. ibi expōit sicut hic dictū est. Hoc ideʒ ponit beat⁹ Tho. in. 4. di. 13. Et est omnium Theologorum generalis doctrina. quare ⁊c̄. Et ista sufficiant

ꝑ sc̄da ꝟitate. Q̄tũ ad tertiã dico fm btm̄ Tho. in. 4. di. 13. ꝙ de missa possum⁹ dupl'r loqui. Uno mō quãtũ ad id qđ eēntiale in ea est. s. corp⁹ xp̄i. Et sic a quocũqʒ dicat̃ equalit̃ bona est. q2 opus operatuʒ equalit̃ bonũ est ⁊ virtuosũ. Sc̄do modo pōt ꝯsiderari quãtũ ad illud qđ est annexũ sacramēto: ⁊ q̄si secũdariũ Et sic missa boni melioꝛ ē q̄ʒ mali sacerdotis: q2 nō solũ ex ope opato efficaciã hʒ: sed etiã ex operante. s. ex eius deuotiōe vel virtute. ⁊ iō ceteris parib⁹ melioꝛ ē audire missã boni sacerdotis. Idē dicit petr⁹ de tarantasio addēs ꝙ iō dr̃ ceteris parib⁹: q2 obediētia cogē posset audire missam mali sacerdotis. Et sic ꝓpt̄ obediētiã meli⁹ esset audire eius missam. qm̄ obediētia melioꝛ ē q̄ʒ victima. Ista sũt bene dicta ⁊ sane. Sed qd faciēt parochiani vnuʒ tm̄ p̄resbyteꝝ hn̄tes: ⁊ ille scelestissim⁹ sit. Puto h̄ rñdendum sicut dictũ est in. c. q̄situʒ. vʒ ꝙ si pctm̄ ei⁹ sic p̄uatũ ⁊ occultũ: tunc ē p̄uat⁹ q̄ ad se: ⁊ sic non dʒ in ei⁹ missa euitari. Si aũt notoriũ sit eo mōquo notoriũ in p̄dicto. c. q̄situʒ. accipit̃ vt q2 dãnat⁹ ē de illo: aut in spōte in iure ꝯfessus ē: vl' ē euidētia facti q̄ nulla possit t̃giuersatiōe celari. vtputa q2 mulierē valde suspectã tʒ: aut q2 inde apparēt argumēta g̃diētia sup terrã: cũ tal'tã quo ad se q̄ʒ q̄ ad alios suspēsus sit: ei⁹ missa audiri nō dʒ: sed dēnt p̄rochiani ad aliã eccl'am auditũ missaʒ accedere. Iñ di. 32. c. nullus. dr̃. Nullus missã audiat p̄sbyteri quē scit ꝯcubinã idubitant̃ hr̃e. Sanũ ego h̄ ꝯsiliũ darē ꝙ poti⁹ vadãt ad eccl'am cathedralē: q2 ibi oēs gnãlit̃ illi⁹ ep̄at⁹ possũt sacr̃a recipe. ex̃ de officio archip̄sbyter. c. officium. in glo. Ergo a fortiori ibi missã audire vl'ēt ad eccl'as religiosoꝝ ire. Nec h̄ ꝯdic̄ decretali. ex̃ de p̄rochijs. c. 2. vbi dr̃. ꝙ q ꝯtēpto ꝓpo sacerdote audit missam i alia eccl'a dʒ expelli ⁊ remitti ad eccl'am ꝓpam: qm̄ h̄ non fit in ꝯtēptũ: sed q2 eccl'a ⁊ sacri canones ita statuerũt publicũ pctōrē in officijs euitari debē: cũ suspensus sit q̄ ad se ⁊ q̄ ad alios. q̄re ⁊c̄. Et h̄ sufficiãt ꝓ ꝑa pte hui⁹ ꝟmonis. q̄re ⁊c̄.

De hōesta ꝯuersatiōe cl'icoꝝ ꝯsidera° 3ª.

Tertio loco Q̄uiʒ clericorũ ⁊ religiosorũ dignissimã familiaritatē videamus. vbi tres moꝛe soluto ꝯcl'ones ꝟbiũgam⁹ vʒ. Pria ꝯcl'o ē ista. clerici ⁊ religiosi oēsqʒ dīno cultui dedicati sũma cũ honestate cũ sc̄l'arib⁹ ꝯuersent̃: vt iesus dulcissim⁹ in ipsis gloꝛificet̃. 2ª ꝯcl'o ē ista. Summa cũ reuerētia sc̄l'ares oēs: ⁊ q ad dīna mysteria nō sũt electi: clericos: religiosos: oēsqʒ ad dīna officia deditos fm p̄sonaꝝ diuersos grad⁹ venerent̃ ⁊ defēdãt. 3ª ꝯcl'o ē ista. benigne se habeãt sacerdotes oēs si qs deligrit ex sc̄l'arib⁹ vt possint facili⁹ eis assigñã p̄sīcē pniaʒ

Quō clerici ⁊ religiosi debēt cũ sc̄l'arib⁹ cōuersari. Cōclusio p̄ma.

a Ecipe p̄mã ꝯcl'onē ⁊c̄. vt. s̄. Ubi nō̃ ꝙ oēs añdc̄i ⁊ p̄maxime clerici sc̄l'ares qm̄ religiosi stricti⁹ viuunt: nec ita ad eoꝝ libitũ discurrē p̄nt o[ē]s infrascriptas honestates h̄re ⁊ obꝟuare tenēt̃. Pria honestas ē cũ mulierib⁹: qm̄ mulier sagitta diaboli est: oia fere scãdala q̄ in clericis ⁊ religiosis accidũt: a sceleratissimis mulierib⁹ ortũ hñt. Heu heu qb⁹ accidũt inopinata. Debēt igit̃ cōuersationē mulieꝝ ꝓ posse fugere: ⁊ caꝝ cohitationē declinare. 33. di. hospitiolũ. ⁊. 81. di. c. legit̃. vbi dr̃. Legit̃. s. i regula btī Aug. ꝙ beat⁹ Aug. nec cũ soroꝛe hitare ꝯsēserit dicēs: q̄ cũ soroꝛe mea sũt: soroꝛes mee nō sũt. gl. q2 socij socij mei: soci⁹ me⁹ nō ē. Nã cohitatio q̄ñqʒ est adulterij occasio: vt pʒ. 18. q. 2. c. diffinim⁹ vbi circa mediũ capl'i sic dr̃. Adulteriũ. n. incipit. i. inuadit cohitatiōnē si hēat. Ibi. n. mlta đ monialib⁹ ⁊ monachis ponũt̃: vide si placet. Excipiũt̃ oēs iste: vt mr̃ soroꝛ amita matertera: ⁊ gnãlit̃ ꝑ lineã trãsuersalē oēs ꝯsãguinee q̄ sũt ifra fm g̃dũ. ar. 81. di. cũ oib⁹. Cũ oib⁹ ingt clericis ex̃ nec femine nō cohitēt: s; sole mr̃es auie matrere amite soroꝛes ⁊ filie fr̃m ⁊ soroꝝ: ⁊ q̄cũqʒ ex familia domestica nc̄citate i. ꝯsãguinitate vl' affinitate ⁊c̄. h̄ ibi. Sʒ ꝑ lineã ascēdētiũ ⁊ descēdētiũ vsqʒ ad quartũ g̃dũ ar. ex̃ de ꝯsã. ⁊ affi. c. nō dʒ. ⁊ codē. c. cũ oib⁹. 81. di. ⁊. 32. di. c. Inter oia dixit. vbi dr̃. Int̃ oia dixit. i. statuit sinod⁹ sc̄ã: nō ep̄o: nō diacono: nō subdiacono: nō alicui oīno: qui i clero ē: licē subītroductã hr̃e mulierē: nisi forte aut mr̃em aut soroꝛē aut amitã aut ēt idoneas p̄sonas q̄ fugiũt suspitiōes. h̄ ibi. Sʒ certe si qs posset oēs gnãlit̃ declinare deberet: q2 mũd⁹ tot⁹ in malo ligno posit⁹ ē. Audi. Hiero. di. 33. c. hospitiolũ. vbi dr̃. Hospitiolũ tuum aut raro aut nũq̄ʒ mulieꝝ pedes tãgãt vl' terãt. q2 nō pōt toto corde hitare cũ deo q feminaꝝ accessib⁹ copulat̃. Et paꝝ ifra. Nũq̄ʒ de mulie-

ris formis disputes: femie nomē tuū nesciāt.
feminā quā bñ videris ꝯuersāte: mēte dilige
nō corꝑali frequētatōe. Si bonū ē mulierē nō
tāgē malū ē ꝗ tāgē. h ibi. Et sic habes ꝑmiam
honestatē clericoꝝ ⁊ oiuȝ religiosoꝝ. 2ᵃ coꝝ
honestas ē in capitl.23.di.c.ꝓhibete. vbi dr̄.
Prohibete fr̄es ꝑ vniuersas regionū vr̄arū
eccl̄as vt clerici iux̄ Apl̄m comā nō nutriant:
sed desuꝑ caput in modū spere radāt. Et de h
12.q.1.duo sūt.qd̄ notatū ē.s. in ꝑma ꝯcl̄one
ꝑme ptis hui⁹ ſmonis.⁊.c.clerici.eadē di.23
dr̄. Clerici q comā nutriūt: ab archidiacono
ēt si noluerit: iuiti detōdeant̄. h ibi. Hoc idē
ꝯfirmat̄ de vi.⁊ ho.cle.c.cleric⁹.⁊.c.clericis.
Clericis inqt.⁊ infra. clerici q comaȝ nutriūt
ēt iuitis a suis archidiaconis tōdeant̄.q̄re ⁊c̄.
Et i.c.cleric⁹.dr̄ ēt de barba. 3ᵃ honestas
ē in vestimētis: vt.s. vestimēt honesta portēt
sil̄r ⁊ calciamēta.di.23.c.clerici.vbi post ver
bū detondeant̄ imediate subiūgit̄. Vestimen
ta eis vel calciamēta nisi que religionē deceāt
vti aut hr̄e nō liceat.s.ad vtēdū. Et cōfirmat̄
xxi.q.4.i snia. Dicit.n.ꝑmū capl̄m sic. Ois
iactātia ⁊ ornatura corꝑalis aliena est.i.aliena
esse dȝ a sacto ordine.s. clericoruȝ. Et ibi alia
plura ponunt̄. Idē in.c.null⁹.vbi dr̄. Nul-
lus eoꝝ qui numerat̄ in clero vestimentū in-
decens habeat: siue sit in ciuitate degens siue
in itinere ambulās: nisi fuerit.dicit glo. iusta
causa timoris: vt pȝ extra de vi.⁊ honest.cle.
c.clerici.⁊.c.epi.xxj.q.4.dr̄. Clerici: p̄sbyte-
ri: diaconi: ⁊ clerici oēs vt dicit glo. interline
aris cōfirmās per supradictū.c. omnis. secu
laribus indumentis nō vtant̄: nisi vt decet tu
nica sacerdotali: sed neqȝ dū ambulauerit i ci-
uitate: aut in via: aut in plateis sine opimento
s.capa vel pallio: vt dicit glo. interlinearis p̄su-
mat ābulare pterq̄ȝ si i itinē lōgo ābulauerit.
q: sicut mulier orās in ecclesijs nō velato capi
te deturpat caput suū iuxta apl̄icā vocē.s.j.ad
Cor.xj. Ita sacerdos sine opimēto deturpat
sacerdotiū suū. Ex his pono tres regulas gnā
les. Pria ē ꝙ si cleric̄ ex cā pegrinatōis vl̄ ti
moris: vel alia sil̄i de cā licitū ē hitū trāsforma
re: h pȝ ex dicto.c.clerici.de vi.⁊ ho.cle. ⁊ ex
dcō.c.epi.xxj.q.4. 2ᵃ regula est ista. ꝙ cl̄ici
q̄ȝtū pn̄t i vestimēt̄ ⁊ alijs morē p̄rie ſuēt: dū
mō nō excedat̄: nec pt̄ i talib⁹ forma certa dari
marie cū scl̄ariū cult⁹ q̄tidie variet̄ quē seq oȝ
vn̄ Hiero. Cult⁹ ipse p̄rie morē sequēs: nul
la sit diuersitate variabil̄: ne ꝑtereūtiū digitis
demōstret̄. 3ᵃ regula ē ꝙ si qs ex suꝑbia ha
bitū pciosū ferret: q̄ȝtūcūqȝ i dignitate eēt ⁊ ꝗ
dui suo ꝯueīret: nec suā facultatē excedēt: mō
talit peccaret. Audi Greg. Si cult⁹ inqt pcio
saꝝ vestiū culpabil̄ nō eēt: ſmo dei nō tā vigi
lāter di. ēt ꝙ diues purpura ⁊ bisso idut⁹ irre
mediabilit torqret̄. Quare seqt̄ ꝙ si sit i digni
tate ꝯstitut⁹ ⁊ vestimēta portat pciosa ſm ꝯsue
tudinē cū qb⁹ viuit vt honorabilior habeat̄: ⁊
mag̃ timeat̄: n̄ erit mortale pctm̄ ⁊ marie ho
diernis tꝑib⁹: qm̄ vestes poti⁹ q̄ȝ vt⁹ hoieȝ cla
rū faciūt.ar.16.q.j.c.pcipim⁹.vbi dr̄. ꝙ mul
titudo fideliū ex vigore apl̄ice sedis ordinet̄ i
epos: pia tn̄ moderatōne ne vilescat dignitas
epat⁹. sic a sil̄i tāta ē hodiernis tꝑib⁹ eccl̄astico
rū ꝑua aut nulla reuerētia ꝙ si plati more āntiq
in talari veste icederēt: sic pȝ di.23.c.nō liceat
vbi paꝝ p⁹ ꝑn dr̄ sic. Nec oȝ cl̄icos comaȝ
nutrire ⁊ sic mīstrare: sȝ a tōso capite patētib⁹
aurib⁹: ⁊ ſm Aaron talarē vestē iduē vt sint
i hitu ordinato.h.ibi.ex ꝯcilio Martini pape
ꝓfecto dignitat̄ ꝗd⁹ vilescēt.q̄re sic dn̄i mei p
lati vestib⁹ ⁊ alijs ornamēt̄ vtāt̄: vt ꝓpt̄ eorū
vanitatē dignitas n̄ ꝯtēnat̄: ⁊ nimia sūptuosi-
tate ppl̄s fidel̄ nō scādalizet̄: qm̄ vt dr̄.xxj.q.
4.c.ois.circa fi. O ē qd̄ n̄ pp necītatē.i.ꝯmo
ditatē ⁊ hōestatē suā: sȝ pp venustatē accipit̄:
elatōis.i.suꝑbie calūniā hȝ: vn̄ gnāl̄r ꝯcluda
m⁹ ꝙ null⁹ q̄ȝtūcūqȝ sit i dignitate cl̄icali ꝯsti-
tut⁹ vestes icisas ⁊ frābadas neqȝ varij colo-
ris neqȝ virides neqȝ rubeas neqȝ nimis lō
gas vl̄ nimis breues ꝺferat: sil̄r nec de serico
sic de btō Basilico dic̄ tex.xxj.q.4.c.ois.i fi.
vbi dr̄. Sȝ neqȝ ex seric̄ texur̄ vestē variatā
qs iduebat neqȝ apponebāt coloꝝ varioꝝ or-
namēta i sūmitate vestimtoꝝ. Audierāt.n.s.
Math.xj. ꝙ q mollib⁹ vestiūt̄ i domib⁹ regū
sūt.h.ibi. Et sic pȝ 3ᵃ cl̄icoꝝ honestas. Sūt āt
⁊ alie plures hōestates q̄s tuipse vidē poteris
i pisanella.c.cl̄ic⁹.2.ꝑ totū. Que i snia ponūt̄
ex̄ de vi.⁊ ho.cle.c.cl̄ici vbi sic ad l̄raȝ dr̄. Cle
rici officia ⁊ ꝯmertia scl̄aria: ⁊ marie ihonesta
nō exerceāt; ioculatores euitēt ⁊ tabnas nisi i
itinē.ad aleas ⁊ taxillos nō ludāt: nec hmoi lu
dis intsint: tōsurā ⁊ coronā hēant ꝯgruentē:
clausa desuꝑ deferāt idumēta: nȝ nimia breuita
te l̄ lōgitudie nōnda pānis rubeis viridib⁹ ma
nic̄ ꝯsut̄ sotelarib⁹ l̄ fi. eis sell̄ pectoralib⁹ cal
carijs deaurat̄ capis māicat̄ n̄ vtāt̄ marie se

cerdotes l' psonat⁹ hñtes nisi cã tioris iur. fibu
las l' corrigias auri l' argẽti ornatũ hñtes ñ fe
rãt nec ãnulos nisi qb⁹ ex dignitate ↄpetit. epi
i publico ꝛ i eccl'a lineis vtãt' iduĩt' nisi mona
ci sint qs oꝫ ferr' hitũ mõacalẽ pallijs vtãt' i pb
lico fibulat' p⁹ collũ l' añ dect⁹ hiciñ ↄnexis. h
ibi ad l'raꝫ. Et h tibi suff ciãt ꝑ pma pñti ↄ^oe.

De honore sacerdotũ. Cõcl'o secũda.

Ccipe ƀam ↄcl'oeꝫ vꝫ. Sũma cũ reue
a rẽtia scl'ares oẽs: ꝛ q ad dina nõ sunt
electi clericos religiosos oẽsqꝫ ad diui
na officia deditos ƀm psonaꝝ d uersos gd⁹ ve
nerent' ꝛ defẽdãt. Septẽ aũt rõib⁹ aia nota ꝙ
scl'ares oẽs clericos ꝛ p̃sertim sacros sacerdo
tes sũme venerari debẽt vꝫ. Rõne istitutiõis
Rõne mediatõis. Rõne filiatõis. Rõne fru
ctificatõis. Rõne signignificatõis. Rõe exẽ/
plificatõis. Rõe vigoratõis. Prio inqꝫ sa/
cerdotes oẽs sũt honorãdi rõe istitutõis. Q is
n. ptãs ꝛ dignitas a dño deo ẽ: siue sit i bõis si
ue i mal': g oẽs siue boni siue mali sint sũt bono
rãdi. j. Pe. 2. Serui igt subditi estote i timõe
dñis ñ tm̃ bonis ꝛ modestis: sꝫ ẽt discol'. xj. q
3. Qui resistit ptãti dine ordiatiõi resistit. Sꝫ
de q min⁹ vr' incẽ ꝛ in est. g de q magis. Et ꝑ
ↄñs cũ p̃sbyteri ꝛ clerici sint ipsis d ñis scl'ari/
b⁹ digniores: qm̃ dñi scl'ares corpib⁹ subditoꝝ
p̃sbyteri ꝛ qcũqꝫ claues eccl'e hñt: aialib⁹ ꝛ nõ
corpib⁹ tm̃ dñant'. ad Ro. 13. Dei minister ẽ.
Jñ Remigi⁹ sup̃dc'a ꝟba ↄfirmãs ait. Jtaqꝫ
q r'sistit ptãti: dei ordiatõi resistit: siue bona sit
illa ptãs siue mala: qcũqꝫ ei resistit: subtrahen
do ab ea ƀuitiũ: denegãdo tributũ: ꝛ honoreꝫ
ñ p̃bẽdo quẽ dꝫ ei p̃bẽ dei ordiatõi resistit ꝛ di
spositõi. Cui⁹ dispositõe ille pncipat'. i. ẽ i ptã
te ↄstitut⁹. h ille. Per me. n. igt dñs reges re
gnãt ꝛ pncipes decernũt iusticiã. q̃re igit' reli
gtur cuꝫ sacerdotes oẽs dei ministri sint: ꝛ ei⁹
locũ tenẽtes i terris: vt dictũ ẽ in p^a ↄcl'oe p/
me ptis siue sint boni siue mali sũme sũt bono
rãdi. Scd'o sũme honorãdi sũt rõe mediati
onis. Sũt. n. mediũ int' nos ꝛ deũ: vt etiã dic
btũs Tho. in. 4. di. 13. ꝛ. 25. Et orãt ꝑ nobis
vt de⁹ nr̃i misereat': ꝛ nobiscũ pacificet'. de ce/
le. mis. c. p̃sbyter. ꝛ. xxj. di. c. j. ꝛ. 2. Et vt pra
ctice loqr. Sũt. n. sacerdotes toti⁹ ppl'i q̃si os
q̊ddã: ꝛ iõ semp in oronib⁹ suis publicis di/
cũt q̃sum⁹: ꝛ nunq̃ꝫ q̃so. Jnde magister i. 4.
di. 19. c. 3. adducit Aug. vbi sic inqt. Dictũ ẽ
a dño in numer' ad Moysen ꝛ Aaron sacer

dotes. Vos ponite nomẽ meũ sup filios isr'
ego dñs bñdicã eos. ergo sũme sũt honorãdi.
3° sũt honorãdi rõne filiatõis. Honora in
qt dñs prẽm tuũ: sꝫ sacerdotes sũt oiuꝫ fideliũ
prẽs. g sũme honorãdi. ↄñia nõ. ꝛ maiõ. qꝛ di
p̃cep ũ ẽ. minor ꝑbat'. xcvj. di. c. qs dubitet.
vbi dr'. Quis dubitet sacerdotes xp̃i: reguꝫ ꝛ
pncipũ oiuꝫqꝫ f deliuni prẽs ꝛ mgr̃os cẽseri.
Nõne mi ƀabil' isãic eẽ cog̃scit' si fili⁹ prẽꝫ si di
scipul⁹ mgr̃ꝫ sibi conat' s biugare ꝛ iniqs obli/
gatõib⁹ subiacẽ illũ sue ptãti a q̊ credit ñ solũ i
tra' sꝫ ẽt i cel' ligari posse ꝛ solui. Et sũt ꝟba bti
Greg. 4° sũt honorãdi rõe fructif catõis.
O vos discole ꝛ vane ligue q̊ die noctuqꝫ nil
aliud cogitatis nisi quõ possit' dilacerare pau
perẽ sacerdotẽ. Quis. n. q̃so vr̃m i sua necces
sitate ꝛ mortis tp̃e cãdelã bñdictã accensã cru
cẽ sãctã: aquã bñdictã eucharistiã extremã vn
ctionẽ spernit. Hec tñ oia ꝛ silia nõ nisi ꝑ ma
nus sacerdotis fieri pñt. Despicitis eos: sine
qb⁹ viuere nõ potestis. audi tex. 6. q. j. c. sacer
dotes. Sacerdotes q ꝑpo ore supple lꝫ nõ ꝑ
pria ꝟtute corp⁹ dñi ↄficiũt ab oib⁹ sunt obe/
diẽdi ꝛ timẽdi nõ dilacerãdi aut detrahẽdi qꝛ
a qb⁹ se dñi ppl's bñdicti saluari ꝛ instruit cu/
pit nullaten⁹ eos dꝫ arguẽ nec vulg⁹ i eoꝝ ac/
cusatõeꝫ suscipi. Pp'lus. n. ab eis doced⁹ ẽ: ñ
ipsi ab eo: qꝛ ñ ẽ discipul⁹ sup mgr̃ꝫ. Dei g or
diatõeꝫ accusat q eos q ab eo ↄstituũt' sacerdo
tes accusare l' dãnare cupit. h ibi. Et i. c. oues
dr' sic. O ues pastorẽ suũ nõ rep̃hẽdãt: plebs
ep̃m ñ accuset nec vulg⁹ eũ arguat: qꝛ ñ ẽ disci/
pul⁹ sup mgr̃ꝫ. Epi. n. a dõ sũt iudicãdi: qꝛ eos
sibi oculos elegit. Nã a subditis aut p̃ue vite
hõib⁹ ñ sũt accusãdi l' arguẽdi l' lacerãdi. Ne
mo bonũ faciẽs: alteri ꝟbo aut fcõ necẽ vult.
i. velle dꝫ. Et paꝝ isra. O is suspitio poti⁹ est
repellẽda q̃ꝫ approbãda l' recipiẽda. h ibi. 5°
sũt honorãdi rõe significatõis. Nã si i veteri
testõ sacerdotes i tãta sũma veneratõe erãt ꝑ/
pter figurã sacrificioꝝ quã mãibus tractabãt.
Quid obstat ꝙ ꝛ nũc ñ sũme venerẽt' pp ꝟita
tẽ sacri quã tãgũt ꝛ mistrãt. Propt'ea dñs ie/
sus cũ decẽ curauit leprosos dixit. Jte oñdite
vos sac̃dotib⁹ Luc. 16. audi tex. xciij. di. c. dñs
nr̃. Dñs nr̃ iesus xp̃s rex iudex ꝛ de⁹ nr̃ vsqꝫ
ad passiõis diẽ ƀuauit honorẽ põtificib⁹ ꝛ sac/
dotib⁹ q̃ꝫuis illi nec timorẽ dei nec agnitõꝫ xp̃i
ƀuassẽt. Nã cũ leprosũ mũdassꝫ: dixit illi. va/
de ꝛ mõstra te sac̃doti: ꝛ offer donũ. Hũilita

162

ẽ nos hũilis docuit. Sacerdotẽ adhuc appel
lat quẽ sciebat ee͂ sacrilegũ. Itẽ subditꝰ passio
ni cũ alaphaꝫ accepisset: ⁊ ei diceret sic rñdes
põtifici. Nihil ille ꝯtumeliose locutꝰ ẽ in pso
nã põtificis: ſꝫ sic magis tutꝰ ẽ. i. defẽsauit in
nocẽtiã suã. Si male locutꝰ sũ exproba me de
malo: si ãt bñ: cur me cedis. Que oia iõ ab eo
fcã sũt hũilit atqꝫ patient: vt nos hũilitat atqꝫ
patiẽtie hẽamꝰ exm. Decuit. n. sacdotes ꝟos
legitīe ⁊ plene honorari. dũ circa falsos sacer
dotes ipe tal' extitit. h ibi. 6° sũt sũme honorã
di rõe exẽplificatõis. Sumãt obsecro miores
exẽpla maioꝝ: sic poeta canit. A boue maiori
discat arare mior. Legit. n. de Alexãdro ma
cedone: ꝙ dũ hierlm pgẽt: ⁊ sũmũ sacerdoteꝫ
põtificalibꝰ idutũ ornatũqꝫ vidisset: mox de eq
descẽdẽs: illũ ꝓtinꝰ adorauit. Qui cũ sup h a
suis militibꝰ argueret dixit. Nũc mihi vt deũ
nocte hac sũma pietas dmõstrauit. Vis tu aia
mea plura exa. audi tex. xcvj. di. c. duo st. vbi
sic dr. ⁊ sũt ꝟba Gelasij pape Anastasio ipa
tori. Duo ingt st ipator Auguste: qbꝰ pncipa
lit h mũdꝰ regit. auctas sac põtificũ ⁊ regalis
ptãs. In qbꝰ tãto grauiꝰ ẽ põdꝰ sacerdotũ quã
to ꝓ ipsis regibꝰ hõiuꝫ i diuo sũt reddituri exa
mine rõꝫ. Nos itaqꝫ int h ex illoꝝ. s. sacerdo
tũ pẽdẽ iudicio. s. q̃ ad spũalia: nõ illos ad tuã
posse redigi volũtatẽ. Talibꝰ igit istitutis tali
busqꝫ fulti auctibꝰ: pleriqꝫ põtificũ: alij reges
alij ipatores excõicauerũt. Nã si aliqd spãle d
psonis pncipũ exqrat: Exm btũs Innocẽtiꝰ
papa Archadiũ ipatorẽ: q ꝯsẽsit vt scũs Ioã
nes crisostomꝰ a sua sede pelleret: excõicauit.
Btũs ẽt Ambrosiꝰ lꝫ scũs: nõ tñ vl'is eps ec
clesie ꝓ culpa q̃ alijs sacdotibꝰ. i. epis ñ adeo
ꝯuis videbat. Theodosiũ magm ipatorẽ excõi
cãs ab eccl'a exclusit: q ẽt i suis script oñdit ꝙ
auꝝ ñ tã pciosiꝰ sit plũbo q̃ꝫ regia ptãte sit alti
or ordo sacerdotal: h mõ circa pnm sui pastora
lis scribẽs. Honor fres ⁊ sublimitas epal nul
lis poterit ꝯpatiõibꝰ adeq̃ri. Si regũ fulgori
ꝯpes ⁊ pnm diademati. i. regie ptãti: lõgo erit
iferiꝰ: q̃si plũbi metallũ ad auri fulgorẽ ꝯpes.
Quippe cũ videas regũ colla ⁊ pncipũ sbmit
ti genibꝰ sacerdotũ: ⁊ oscula coꝝ dextra orõni
bꝰ coꝝ credãt se excõicari. h ibi. Sꝫ q̃rit glo.
quõ potuit Ambr. ipatorẽ excõicare cũ nõ ee͂t
papa. qdã dicũt ꝙ auctte ꝯcilij h fec. Nos ꝟo
dicimꝰ ꝙ glibet eps põt excõicare regẽ vl' ipa
torẽ si ee͂t prochianꝰ eiꝰ rõe domicilij vl' rõe ⁊ d

licti. 6. q. i. c. placuit. h gl. Et sup oia aia mea
nõ illũ tex. cadẽ di. xcvi. c. in scriptur. vbi sic
dr. In scripturis narrat Cõstãtinũ ipatoreꝫ
dixisse: ꝟe si ꝓpis ocul' vidissẽ sacerdotẽ dei:
aut aliquẽ coꝝ q monastico hitu circũamicti st
peccãtẽ: clamidẽ meã expoliarẽ: ⁊ coopirẽ eũ
ne ab aliq̃ videret. vbi glo. dic ꝙ h intelligit
de occult. 2. q. i. c. si peccauerit i te fr tuꝰ. De
mãifestis ãt tenet accusare. i. denũciare: pmis
sa tñ ãmõitiõe. 3. q. 7. q̃propi. q̃re ⁊c. 7° ⁊
vltio st honorãdi rõe vigoratõis. Si vnq̃ꝫ aia
mea aliqd notasti. h ad pñs aiaduerte. Tãta ẽ
n. ptãs sacerdotũ ⁊ ꝟtꝰ ꝙ oẽs isernales demo
nes superãt ⁊ tñ vnꝰ ex coꝝ minimis maiorẽ hꝫ
ptãtẽ q̃ꝫ oẽs hoies mũdi ⁊ vnꝰ minimꝰ sacerdos
maiorẽ hꝫ ꝟtutẽ oibꝰ ill'. Si. n. vnꝰ pctõr ee͂t a
sacerdote absolutꝰ totꝰ isernꝰ illi pctõri padisũ
clausũ tenẽ ñ possꝫ. qd inuit dñs petro. cũ dixit
Tibi dabo claues regni celoꝝ: ⁊ porte iferi ñ
pualebũt aduersus eã. It maior ẽ vniꝰ minimi
sacerdot ptãs q̃ꝫ oiuꝫ spũuꝫ btõꝝ. ꝓbo. Nũ
q̃ꝫ. n. aliqs btõꝝ spũuꝫ xpm i tris descẽdẽ facẽ
posset. ⁊ glibet minimꝰ sacerdos dũ rite celebrat
xpm glosũ de cel' suis tractãdo mãibꝰ descẽdẽ
facit. Et ponit i. 4. sen. di. xj. Et sunt ꝟba bti
Greg. vbi sic dic. Quis fideliũ igraret valꝫ i
ipsa imolatõis hora celos apiri: ⁊ ãgeloꝝ cho
ros adeẽ: sũma imisqꝫ sociari. h ille. Itẽ ma
ior ẽ ptãs vniꝰ minimi sacdot q̃ꝫ sit ptãs ꝟgis
glose. O ꝟgo glosa egre aut moleste nõ feras
dico ego. Rñde mr: dic ingt fili mi. Scio te
oia bñ dictuꝝ. Maior certe q̃si incõpabilit est
ptãs vniꝰ minimi ⁊ paupculi sacerdot q̃ꝫ ptãs
ꝟgis glose. O o o qd h est: qd audio hodie.
Nũq̃ꝫ huiuscemodi smo pdicatꝰ ẽ. Certe aia
mea, sic ẽ: nec mirer ⁊ exo declaremꝰ. Pono
p casũ. h ẽ vna sera: vna clauis qnqꝫ illã reuo
lutionibꝰ apit. alia ꝟo septẽ: ⁊ nõ paucioribꝰ
nõne q̃so pa potẽtior ẽ q̃ꝫ scda. Sic ⁊ i ꝓposi
to. añ icarnatõꝫ filij dei celi porta clausa erat.
Ast cũ plẽitudo tpis venisset: vt dic Apl's ad
Gal. 4. vt deꝰ filiũ suũ mittẽ debẽt i tris. ⁊ an
gelꝰ ad ꝟginẽ mittẽt q de ea ꝟbũ incarnãdũ
nũciaret dic q̃so quõ illa bñdicta ãcilla celi por
tã apuit. Certe ligua suã. Quõ q̃so. Septẽ ꝟ
bis q̃i reuolutõibꝰ septẽ vꝫ. Ecce ancilla dñi fi
at mihi sm ꝟbũ tuũ. Sacerdos ãt ẽt minimꝰ dũ
corpꝰ xpi ꝯfic. q̃nqꝫ tm reuolutõibꝰ celos apit.
⁊ suis i mãibꝰ veꝝ deũ descẽdẽ facit. Et mira
biliori mõ venit i manibꝰ sacerdot q̃ꝫ fecerit i

vteꝝ virgis. Venit nāqꝫ in ꝟgīe passibil᷑ ꝛ i
mortal᷑. i manib⁹ sacdotis ipassibil᷑ ꝛ imortal᷑.
In ꝟgie sel᷑tm̄ nec ampli⁹ venire pōt: in māi
bus sacdot̄ quotidie ꝛ sp̄ dū celebrat. Iñ ex/
clamare libꝫ cū deuoto illo Ber. O ꝑclara et
venerāda ptās vr̄a o sacdotes. cui nihil in celo
vl᷑ in terra compari pōt. vos potestis cōsecrare
corpus ꝛ sanguinem domini nr̄i Jesu xp̄i su/
ꝑ ptāte ꝛ ꝓuilegio oīs creature. Stupꝫ cor: mi
ratur terra: cōtremiscit hō ꝛ reuere᷑: vt p᷑rimū
angelica celsitudo h̄ ille. O igi᷑ maledicte lin/
gue. vos nō dicā de paupcul᷑ frib⁹ ꝛ cl᷑icis mur
murare de vi᷑. imo vt eos quottidie deuoret̄
nephādissima sōniat̄. Heu. heu. heu. aiabus
vr̄is. Hic. n. in scōꝝ legim⁹ gestis q̄ sci āge
lo ꝛ sacerdoti obuiantes: poti⁹ sacdoti qꝫ ange
lo reuerētia exhibuerūt. Audi pulcher. tex. xi
q. i. c. sacerdotibus. vbi sic dr̄. Sacerdotib⁹ āt
nō ex t᷑rena ptāte dn̄s nr̄. i. ipator citi⁹ idigne᷑
ſꝫ excellēti ꝯsiderōe pp eū c⁹ t᷑ui sūt. s. di. ita eis
dn̄ce᷑. s. i tpal bus vt ꝛ debitā reuerētiā ipēdat
s. i spūalib⁹. Nā in diuis eloqijs sacdotes aliñ
dij aliñ āgeli voca᷑. Nā ꝛ ad Moysen de eo q̄
ad iuramtuꝫ deducēd⁹ ē. s. Exo. ij. dr̄. Appli/
ca illū ad deos: vꝫ ad sacdotes. Et rursus scrip
tū ē. s. Exo. ibid. Dijs ñ d̄trahes. i. sacdotib⁹
Et ꝓpha. s. Malach: 2. ait Labia sacdotis cus.
sci. ꝛ iu. ꝛ. le. re. ex ore e⁹: q: an. d. ex. ē Quid
igr̄ mirū si pietas nr̄a illos digne᷑ honorare.
qb⁹ i suo elogo honorē tribuēs: vt eos āgelos
aut deos ēt appellat de⁹. Eccl̄iastica q̄qꝫ testa᷑
histo. dicēs: q: cū pie memorie Cōstantio ꝓn/
cipi i scripto oblate accusatōes ꝯtra ep̄os iuis/
set. libellos qdē accusationis accepit: ꝛ eosdē q̄
accusati fuerāt ep̄os ꝯuocās in eoꝝ cōspectu li
bellos quos accepat icedit: dicēs. Ite ꝛ inter
vos cās vr̄as disponite: q: dignū nō ē vt nos
iudicem⁹ deos. i. ep̄os. In q̄ snīa sibi magis ex
hūilitate qꝫ ill᷑ aliq̄d p̄stitit ex reuerētia ipensa
añ cū. Istō ē aliō ex^m qppe pagani in repub.
ꝓncipes fuer̄t. q verū deū nesciētes: dōs ligne
os ꝛ lapideos colebāt: ꝛ tm̄ coꝝ sacerdotibus
honorē maxi^m tribuebāt. Quid g° mirū si xp̄i
an⁹ ipator veri de sacerdotes honore᷑. dū pa/
gan vt pdixim⁹ ꝓncipes honorē impenderēt
eoꝝ sacerdotib⁹: q̄ diis ligneis ꝛ lapideis t᷑ui
ebāt. Hoc ergo nō tm̄ spāl᷑r. s. ꝓ bonis q̄ꝫtū
gnāl᷑r. ꝓ oibus as t᷑im⁹ sacerdotib⁹: qm̄ adhuc
nescim⁹ qs in t᷑ribili dei iudicio q̄lis sit futur⁹
Eteniꝫ Paulus egregi⁹ ꝑdicator dicit. s. i. ad

Cor. iiij. Nolite āte tp̄s iudicare: q̄adusqꝫ ve
niat dn̄s. ꝛ reliq̄. s. q̄ h̄n̄tur. xxx. q. vl. c. Incē
ta. Nā sūt multa q̄ de iudi° illi⁹ hois ig̃rāt: qs
fortasse que uos laudatis: ille reprehēdit: ꝛ q̄
uos reprehēdit ille laudabit. hec oīa ibi ad lit
terā. O pr̄ Amb. iā nos his tuis ꝟb̄ obtūde
ris. Si nos ita ascendē pulpitū possem⁹ d̄ vo
bis mirāda dicēm⁹. Patiaris paulisp audir̄
pr̄. Contētor. Quid dicitis. An ne uides pr̄
Amb°. sacerdotes: religiosos clericos ꝛ h⁹i
xp̄iane religiōi aduersari: ꝛ pei⁹ aliq̄ xp̄o in se
rūt qꝫ iudei. Q: illi semel xp̄ꝫ crucifixer̄t: isti
quotidie dū i pccō mortali celebrāt. Illi xp̄m
xxx. argēteis emerūt: isti duob⁹ denarijs euꝫ
vēdūt: ꝛ sepe ñ celebrarēt nisi ꝑciū sāguis ex
pectarēt. Illi ad pedes crucis reuertētes pcu
tiebāt pectora sua isti nūq̄ꝫ oñdūt pēiter̄: ꝛ vix
sel᷑ i āno ꝯfite᷑. Illi christū passū de cruce de
positū i monumēto nouo posuer̄t: isti christuꝫ
gl᷑osū ꝓijciūt i latrias suoꝝ pccōꝝ. O ꝯfusio
babylonis. o abhoiatio i tēplo dei. vide᷑ xp̄s
ꝛ s̄t diabol⁹. vidētur de⁹ ꝛ s̄t iudas. vn̄r xp̄iāi
ꝛ sūt iudei. Heu dico cuꝫ uenerabili Hugōe
de folcto li. de. xij. abusiōib⁹ claustri circa fi. ꝓ
mi li. Corā dn̄o ꝯsisto ad altare: exte᷑ māib⁹
q̄i cru. i affix⁹: crucē sig̃ans: cui⁹ crucē forsitan
latrōis. Sꝫ vtinā illi⁹ cui dictū ē. Hodie me
cū eris i padiso. ſꝫ mali latrōis crux: crux ē di
aboli. h̄ ille. Audi Ber. li. iiij. d̄ ꝯsiderōe ad
Euge. i fi. Miror inq̄t c⁹ ordis sint nr̄i cl᷑ici.
Nā i cōgregatiōe tpaliū se h̄n̄t vt laici i appa
ratu nobiliū vt milites in acq̄sitione redditu
um vt cl᷑ici: ſꝫ ñ vt laici laborāt: nec vt mili/
tes pugnāt: nec euāgelizāt ut cl᷑ici. Et cū utri
usqꝫ ordis eē cupiūt: utrūqꝫ confūdūt. h̄. ille.
Cōcedo carissimi qō fertis: ſꝫ rōnib⁹ assigna
tis illos honorate: qm̄ xp̄m i eoꝝ ꝑsōas hono
ratis. vt dcm̄ ē in ꝓn°. c. sacerdotib⁹ āt. xi. q. i
honora᷑. n. oꝫ t᷑uū pp dn̄m dr̄ in ꝓn° illi⁹. c.
Ecce dn̄s hodierna i lectōe docet. Quecunqꝫ
vero dixerit vobis facite ꝛ seruate: opa autē
eoꝝ nolite facere. Et hec sufficiant ꝓ pn̄ti ꝯ^e.

Q: sacerdotib⁹ secl᷑arib⁹ ꝛ frātib⁹ ꝯpati de/
bent suā ifirmitatē ꝯgnoscētes Cōc᷑lo ꝓ^a.

Ecipe tīā ꝛ vlti. h⁹ t᷑mōis ꝯcl᷑oꝫ. vꝫ.

a Benigne se h̄eant sacerdotes oēs si
qs deliquerit ex secl᷑arib⁹: ut possit fa
cilius eis assigtā ꝑficē pn̄iaꝫ. Nū dilectissimi
cū oēs in hac uita pccis subdamur ꝛ sacēdo/
tes ꝛ cl᷑ici: religiosiqꝫ ñnulli g̃uiter delinquāt

vt ex p̄cedēti patuit cōclusione necesse ē cōce
dere: vt cū qdam laicoꝝ ad coꝝ mānus ꝓ abso
lutiōe suoꝝ pccōꝝ accesserint: erga illos mi
sericorditer se habeāt: ⁊ q̄ztū pn̄t in seipsis hu/
manā fragilitatē cernāt. Nullꝰ. n. q̄ztūcunq̀
bonꝰ de sua stabilitate cōfidat. qm̄ qui se putat
stare uideat ne cadat. Audi notabile ꝓpositū
vi. q. i. c. imitare circa mediū capl'i. Nam ⁊ si
Petrus lapsus ē: iqt tex. q dixit. Etsi oēs scā
dali. f. i te: s̄z n̄ ego. Quis aliꝰ iure de se presu
mat: q̄. d. nullꝰ. Deniq̀ ⁊ Dauid q̄ dixerat.
Ego dixi i abū. m. n̄ moue. ie. Eā sibi iactan
tiā offuisse cōfitet̄ dicēs. Auertisti fa. t. a me ⁊
fa. sū cō. h ibi. Q̄r o cōfessores miaz i pccōres
sclares dispēsate cū moderata iustiᵃ. Indecēs
eni ē p̄rēz piū filiuz hr̄e crudelē. Piꝰ. n. ē d̄s
tibi alijs esto clemēs. Vn̄ apl's ait. Fr̄es sigs
p̄occupatꝰ fuerit i aliqᵒ delicto: vos q spūales e
stis hꝰi istruite i spū lenitatis: ꝯsiderās teip̄z:
ne ⁊ tu tēteris ⁊c̄. S̄z h unū dubiū tm̄ igramꝰ
vz. An ꝯfessorib ꝰ ⁊ iponētibꝰ pn̄ias graues:
sit ꝑ oia obediēduz. Dico q aut ipōit pn̄iam
a iure taxatā: aut arbitrariā. Si a iure taxatā
debes: ⁊ si grauis sit illā pficē. Mlt'e. n. sunt
pn̄ie a iure taxate f̄m q̄litatē cris ⁊ ꝑsōe. Epo
eni fornicario. s. cū illa spūali pēa. xv. ānoꝝ
ipōit̄: p̄sbytero vo. xij. ānoꝝ. xxx. q. i. c. Si
qs: ⁊. c. n̄ dz: vbi dic̄ tex. Si qs sacerdos cū fi
lia spūali fornicatꝰ fuerit sciat se graue adulte/
riū cōmisisse. s. si feia cōiugata ē. Jō feia si lai
ca ē: oia derelinq̄t: ⁊ res suas paupibꝰ tradat
⁊ ꝯuersa i mōasterio deo vsq̀ ad mortē s̄uiat
gl'. dic̄: n̄ tm̄ erit mōaca: q̄ hᵒ ē volūtatis: sed
tenebit̄ ibi rōne delicti. xx. q. i. sic̄. Et sequit̄
tex. Sacerdos āt q malū exᵐ dedit hoibꝰ ab
oi offō deponat̄: ⁊ ꝑegrināndo. xij. ānis peni/
teat. postea vero ad mōasteriū vadat. ibiq̀ cū
ctis diebꝰ uite sue deo s̄uiat. Et. c. n̄ dz. dr̄ sic
Nō dz ep̄s aut p̄sbyter ꝯmisceri mlierib ꝰ que
ei sua fuert̄ cōfessa pccā Si forte hᵒ qd̄ absit
cōtingēt: sic pēiteat qūo de filia spūali ep̄s. xv
ānis p̄sbyt. xij. ⁊ deponat̄ tm̄ si i sn̄iam ppl'i d̄
uenerit. glo. q̄ nō ē deponēdꝰ nisi ꝓ publico
cric. Et dic̄ gl'. q magis peccat sacerdos coḡ
scēdo filiā spūalē q̄z uxorē altiꝰ q ꝓ vxore ipo
nit̄ pn̄ia. x. ānoꝝ tm̄. lxxxij. di. c. p̄sbyter. Est
āt filia spūal' p̄mo que baptizat̄. xxx. q. i. c. filia
s̄o q̄ i ꝯfessiōe audit̄ ⁊ absoluit̄. xxx. q. i. c. sigs
sacerdos ⁊. c. oēs ⁊c̄. Alias āt pn̄ias a iure ta
xatas q̄ re i nr̄o dn̄icali sermōe. viij. arti. iij. ꝑ
totuz: q̄s ēt magr̄ Marcꝰ d̄ ripa i suo q̄drage
simali i hac feria i suis dubijs breuit̄ pōit. vid̄
ibi si placet. Si āt hꝰ i pn̄ia arbitraria fuerit: vt
st cōit̄ oēs: q̄ cōit̄ oēs arbitrio reliquūt̄ sacer
dotis. tūc dico q ꝯfessor diligent̄ caueat: ne in
discretā pn̄iaz assignet cōfitēti: cū illa mag' ob
sit q̄z ꝓficiat. xxvj. q. vij. c. alligāt vbi c̄ca me
diū capl'i sic dr̄. Sic̄. n. fascē sup hūeros ado
lescētis quē n̄ pōt baiulare posuer' necē ē vt aut
fascē reiiciat: aut sub pōdē cōfrigat̄. Sic ⁊ hō
cui g̃ue pōdꝰ pnie iponis: aut pn̄iam reiiciat
aut suscipiēs dū sufferr̄ n̄ pōt scādalizatꝰ āpliꝰ
peccat. Deide ⁊ si erramꝰ modicā penā iponē
tes: nōne meliꝰ ē pp miam rōnē dar̄ q̄z pp cru
delitatē. Vbi. n. pr̄ filijs largꝰ ē dispesator nō
dz eē tenax. Si d̄s benignꝰ ad qd sacerdos eꝰ
austerꝰ ult' apper̄. h ibi. Etsi verba bti Joā.
Criso. gl'. h sic dic̄. Hic argumtū ē q iudex
potiꝰ s̄uabit miam q̄z rigorē di. l. pōdēt i fi. et
⁊. lxxxvj. c. n̄ sat'. xj. q. iij. nēo pitoꝝ ⁊ ex̄ d̄ sō
tilegijs. c. ij. Q̄n̄z āt potiꝰ s̄uat̄ rigor q̄z mia.
Et h ibi ē ubi spes corectiōis n̄ ē. xxiij. q. iij. ē
ēt alia cā ubi dr̄. Est aūt aᵃ cā q̄ correctio ver
boꝝ l' uerbeꝝ videt̄. i. appet eē inutil' l' supflua
Predestiati. n. ad uitā sine correctōe vēborū
mutāt̄. i. d̄ malo i bonū ꝯuertūt̄: sic̄ petrꝰ quē
dn̄s respiciēs nemie corripiēte ꝯmouit ad la
chrymas. s. Mat. xxvj. Presciti ad mortē it̄
flagella detiores fiūt. Sic̄ pharao. s. Exo. vij
cū sequē. capl'is. Bōis gᵒ supflua: dānat' h
eē inutilia inueniunt̄. h ibi. S̄z d̄ hᵒ dicemꝰ s̄/
mōe. 21 Q̄r igr̄ ꝯcludāꝰ q qcūq̀ tales pn̄ias
importabiles acceptauerit ad eūdē l' sriorē cō/
fessorē ꝓ mutatōe aut mitigatōe festinet. O ia
g̊ q̄cūq̀ dixerint vob portabiᵃ iusta ⁊ hōesta
facite ⁊ s̄uate: opa āt coꝝ nolite facē: s. q̄ mala
sūt. S̄z eos dei ⁊ xp̄i amore honoremꝰ h in p̄
senti ꝑ grām: ⁊ in futuro ꝑ gloriā. Amen.

Feria q̄rta s̄c dn̄ice de voluntate s̄mo. xv.

Potestis bibē calicez quem ego bibiturꝰ sum.
ꝑ Mat. xx. Q̄m dilectissimi uolūta
te ꝓpa vnusq̀sq̀ mis̄ efficit̄: vt ait
Aure. aug. li. d̄ tri. et ea vnusq̀sq̀
bonus ē: ut id̄ ait d̄ vera reli. Bōa ingt uolū
tas ē q̄ rcē hōesteq̀ appetimus viuē: ⁊ ad sū/
mā pn̄iaz pueīr̄. Que nisi rcā sit: nihil qd̄ ap
petimus aut postulamus: obtinemus. Hinc
hodierno in euāᵒ: paupcula mr̄ filioꝝ zebedi
describit̄: q christū audiēs se post passionē re

furrectuꝝ simplicit q̊dã mr̃no affcũ ad chr̃istũ
accessit di. Dic,ut hi duo.f.m. vnus sc.ad de
xte.t.ꝛ a.ad si.t.in.r.t. Sꝫ qꝛ ĩpmeditate pe/
tijt.iõ xp̃s ait. Ne.q.p.p.b.c.q.e.b.s.i.pas.
ut inuẽ uellet ꝗ ñ dat gl'ia,ꝓ uolũtate bõa tm̃
sꝫ,ꝓ volũtate ꝛ opc. Igr̃ ut ꝛ nos rcẽ appetẽ
ꝛ velle discam⁹:hodie de hũana uolũtate tra/
ctabim⁹: vbi tres ꝯsi.faciam⁹.vꝫ. Hũane
uolũtatꝭ sũmã dignitatẽ. Hũane volũ.nobi
lẽ q̃litatẽ. Hũane uo.oportunã ꝯfõmitatẽ.
De dignitate uolũtatis hũane ꝯsiderõ ꝑ^a.
V olũtatis hũane ꝑ° sũmã dignitatem
uideam⁹.vbi mor̃ solito.3.ꝯclu.sub
iũgam⁹.vꝫ. P^a ꝯ° ẽ. Lꝫ pl'es sit aie
ꝟtu.nl'la tñ ipsa volũtate dignioꝛ ẽ aut nobi/
lioꝛ repit̃. 2^a ꝯ° ẽ. Tãta ẽ hũane volũ. no
bil'ꝛ singl'aris rcitu° ut nã sua sp̃ i bonũ tẽdat
ꝛ illd̃ sp̃ q̃rat. 3^a ꝯ° ẽ ista. Tãta ẽ hũane vo
luntatis pꝛecipua egregiaqꝫ dignitas ut nul/
la alia anime uirtus sit domina sui actus.
Q: uolũtas oium virium anime nobilissi/
ma virtus ꝛ potẽtia est Conclusio ꝑma.
Accipe ꝑmã ꝯclu. vꝫ. Lꝫ pl'es sint aie
ꝟtu.nulla tñ ipa uolũtate digniõ aut
nobilioꝛ repit̃. Circa istã ꝯcl'o:tres
ĩngram⁹ ꝟita.qb⁹ dcã ꝯ°:patef̃ et. P^a ꝟi.
ẽ. Vñ oꝛiat̃ bõitas volũ. 2^a ꝟi.ẽ. Que sit
ꝑoꝛ virt⁹ aie an itellcũs an uolũtas. 3ª veri.ẽ
Que sit nobilioꝛ ꝛ dignioꝛ potẽ^a i toto reg°
aie. Q:^m ad ꝑmã dico ad pñs ꝗ bõitas uo
lũtatis a trib⁹ oꝛtũ hꝫ.vꝫ.ex obiecto :ex rõe.et
ex lege etña. P° iqꝫ bõitas volũ.oꝛit̃ ex ob
iecto. Vbi nõ ꝭm phm̃.vij.ethi.ꝗ sic iusti^a ẽ
ꝭꝫ quã aliq iusta uolũt.sic ꝛ ꝟt⁹ q̃ aliq bõa vo
lũt.g° si volũtas uult bõa ipsa de necitate erit
bõa. Bonũ ãt duplex ẽ.s.bonũ veꝝ ꝛ bonũ
appens. In q̂cũqꝫ eoꝝ uolũtas ferat̃:ipsa bo
na erit sꝫ d'nter:qm̃ sic bonũ i qd̃ fert̃ erit:ita
ꝛ ipsa bõa ẽ. Propterea nõ ꝗ ad h° ut uolũ.
bõa sit ex obo:oꝫ ut i bonũ ferat̃ ꝭm rõnem ꝛ
i appetẽdo debitas circũstãtias ꝭuet. Sigs.n.
uult bonũ qd̃ ñ dꝫ:aut mala itẽtione l'fine illa
malã reddũt volũ.lꝫ ipsa ferat̃ i bonũ. In bo
nũ.n.fert̃ sꝫ ñ bñ:q̃re appet quõ bõitas uolũ.
fit ex obo. 2° bõitas uolũ.ẽ ex rõe. Bonũ
eni intellcm̃ ẽ obm̃ uoluntatis sibi,ꝓportiona
tũ. Vñ hãc accipe regulã gñalẽ ꝗ uolũtas,ꝓ/
portionabil'r se hñs ad itellcm̃ ueꝝ ẽ bõa ꝛ,ꝓ
portionabilit̃ se hñs ad itellectuꝫ falsũ ẽ mala.
Vñ illd̃ qd̃ i itellcũ ẽ ueꝝ:i uolũtate ẽ bonuꝫ
ꝛ qd̃ i intellcũ ẽ falsũ i uolũ.ẽ malũ:ꝛ qd̃ i in/
tellectu ẽ affirmatõ l'negatio i uolũtate ẽ fuga
l',ꝑsecutio. Hec oia in sñia põit btũs Tho.s^a
s^e.q.20. Et phs vj.lib.ethi. 2° accipe altaꝫ
regulã.vꝫ:ꝗ obm̃ ꝭsibile siue imaginatũ ñ ẽ
,ꝓportionatũ volũtati:qm̃ oẽ ꝭsibile ẽ ꝑticular̃
ꝛ ꝑ ꝯñs determinatũ. volũtas ãt idet̃minata
ẽ ꝛ potẽs i opposita ut iferi⁹ declarabit̃. Sed
tale obm̃ ꝭsibile est obm̃ appetit⁹ ꝭsitiui:q hec
singl'aria ꝯgnoscit vt pꝫ ꝑ phm̃.iij.de aia. Et
h regl'a multũ fac,ꝓ eis q̃ dixi d' ꝯformitate ob
iecti. 3° bõitas uolũtatis oꝛit̃ ex lege eterna.
Bõitas eni etña a nulla alia bõitate depẽdet
sꝫ oẽs alie ab ipa. Iõ qcqd bonitatis ẽ i volũ
tate a bonitate dina ẽ.ps. Signatũ est sup̃ n.
lu.vl'.t.d. Signauit.n.deus in aia nr̃a rõem
vt illa bonũ vel malũ discernere possum⁹. Si
gnauit voluntatẽ: vt bonũ vel malũ eligẽ pos
semus:g° seqt̃ ꝗ bonitas rõnis ꝛ bonitas vo
luntatis est ex bonitate dina ꝑncipal'r itellige.
Q is.n.cã p^a plus ifluit i effectũ q̃ꝫ ꝭa.ex p^a
,ꝓpõne de cãis. Et ob hoc oꝫ vt qñ rõ d'ficit na
tural' siue hũana ad rõnem etñã recurrat̃:que
lꝫ sit nobis ignota ꝭm ꝗ est in mẽte dina: ino
tescit tñ nobis per nãlez rõnez:q̃ ab ipa vt pꝛo
pꝛia imago deriuat̃: vel ꝑ aliquã reuelationeꝫ
sup̃additã:l'aliud sil'e. Et sic pꝫ p^a ꝟi. Q:tũ
ad scd̃aꝫ ꝟi.dico ꝗ ꝟtutes aie q̃ꝫtũ ad eẽntiaꝫ
ai e sunt equales : qm̃ equal'r fũdant̃ in aia.q̃ꝫ
tũ ꝟo ad ꝯpationẽ int̃ se:sic rõ est pꝛioꝛ volũ
tate aspcu recto. Mouet.n.rõ volũtatẽ q̊ fit,vt
appetẽ ñ possit icognitũ: vt ait Aug. Inuisa
diligẽ possum⁹ icognita neq̃q̃ꝫ. Mouẽs ãt ẽ
ꝑ⁹moto.q̃l'r ãt rõ voluntatẽ moueat:oñdit.b.
Tho.ꝑ.i.q.80.ar.4.d. Aliqd ab alio moue
ri dupl'r dr̃.aut ꝑ modũ finis:aut ꝑ modũ agẽ
tis. Si ꝑ modũ finis tũc itellect⁹ mouet volũta
tẽ:qꝛ bonũ itellcm ẽ obcm volũtatꝭ:ꝛ ipaꝫ mo
uet vt finis. Si ꝑ moduꝫ agẽtis sicut altãs mo
uet alt̃atuꝫ ꝛ ipellẽs ipulsuꝫ.ꝛ hoc mõ volun/
tas itellcm mouet:sil'r ꝛ oẽs alias aie vires:vt
dicit.b. Ansel.li.de sil'itudie. Et rõ q̃re sic vo
luntas oẽs anie vires mouet est.qm̃ in oĩbus
potẽtijs oꝛdinatis actiuis:potẽtia illa,q̃ finem
vl'em respicit oẽs alias potẽtias mouet q̃ res/
piciunt finẽ ꝑticularẽ : ꝛ hoc tã in nãlib⁹ q̃ꝫ in
politicis pꝫ. Celuꝫ.n.qd̃ agit ad ꝯseruatiõem
gñabiliuꝫ ꝛ cõꝛuptibilium oĩa coꝛpa inferioꝛa
mouꝫ:qm̃ vnũqd̃qꝫ agit ad ꝯꭍuatõeꝫ,ꝓꝑe spẽi
ĩdiuidui. Sil'r i politicꝭ.rex.n.q cõe bo^m toti⁹

regni intēdit singłos ꝑpositos ciuitatꝭ ꝑ ipiuȝ
mouet ꝗ singulꝭ illis ciuitatibus regni curā im
pēdūt. Nō ad ꝓpositū obiectū volūtatꝭ cū sit
bonū: vt declarabiꝶ ꝯclōne seq̄nti. ꝛ tale bom
n̄ sit aliq̄d ꝑticulare bonū: ſȝ vl'e in rōne finis
ꝛ q̄lībȝ aa potēa si ꝯpeꝶ ad aliq̄d bonū ꝑtclꝛ
sibi ꝯueniēs: sicut visꝰ ad ꝑfectionē coloris in
tellectus ad ꝯgnitionē rei. Jō volūtas ꝑ mo
dū agētis oēs aīe potētias mouet ad suos actꝰ
ꝑter vires vegetatiue ꝑtis q̄ nr̄o ipio nō sub
dunꝶ ex ordiatiōe dīna: q̄ sic statuit vt vita et
mors sit in māu eiꝰ ꝛ nō nr̄a. h̄ ille doctor: vt
s̄. Et hec q̄ztū ad ꝶam ꝟita. Ad 2m ad t̄tiam
dico ꝙ n̄ ꝑua ē apud itelligētes difficultas: q̄
istaꝝ duaꝝ potētiarū aīe sit nobilior. s. an itel
lectꝰ volūtate an volūtas ipo itellectu. Quidā
n. volūt ꝙ itellectꝰ altior potēa sit i toto aīe re
gno. ꝛ arduis moueꝶ rōnibꝰ. aiūt. n. sic. Jlla
potēa altior ꝛ nobilior ē: cuiꝰ obm̄ ē abstractiꝰ
ista ꝓpō notissia ē: ſȝ obm̄ itellectꝰ ē abstractiꝰ
obō volūtatis. ꝓbo. Obm̄ itellectꝰ ꝶm cōem
modū loquēdi ē veꝝ: obm̄ volūtatis ē bonū
ſȝ bonū in oībꝰ rebꝰ repiꝶ. veꝝ āt solū in aīa.
ḡo obiectū itellectꝰ ē abstractiꝰ. Jō. vj. metha.
phs ait. Bonū ꝛ malū sūt i rebꝰ. veꝝ ꝛ falsū
st i aīa. Jtē mouēs ē nobiliꝰ moto: ꝛ agēs ꝑstā
tiꝰ passo. iij. de aīa: sed itellectꝰ mouet volūta/
tē: q2 nō pōt ferri i bonū nisi ꝯgnitū ꝑ intelle
ctū: vt dcm̄ ē: ḡo itellectꝰ erit nobilior: ꝛ altior
aīe ꝟtus ꝛ potētia. Alias rōnes relinq̄mus
Quidā ꝟo alteriꝰ sūt opionis: ꝛ dicūt ꝙ vo/
lūtas nobilior ē potēa. Qm̄ illa potēa nobiliō
ē q̄ nobiliori isormaꝶ hītu. volūtas nobiliori i
formaꝶ hītu q̄ȝ itellectꝰ. ḡo nobilior est. Naȝ
volūtas charitate: itellectꝰ fide informaꝶ. mō
charitas nobilior ē fide: q2 ipsa ē forma oīuȝ
ꝟtutū. i. Cor. xiij. Si liguis hoīum lo. ꝛ an.
ꝛc̄. ḡo ipsa ē nobilior itellectu. Nolo aīa mea
vt hāc māᷓm disputemꝰ. has tibi rōnes addu
xi vt altitudinē huiꝰ mē ꝯsid eres Et vt ꝟa
fatear phisice siq̄s has duas potētias cōsidēt
itellectꝰ erit prestātior ꝛ nobilior volūtate. Et
phs ethi. intellectum ponit altissimam poten
tiā vt pȝ ituēti. Theologice ꝟo loquēdo vbi
merita ꝛ dmerita ꝯsideranꝶ: certe volūtas no
bilior ꝛ altior erit: qm̄ ꝶȝ volūtatē iputaꝶ pccm̄
ꝛ ꝑ ꝯn̄s meritū vel demeritū: vt i vltia huiꝰ ꝶ
monis ꝯclōne on̄deꝶ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ipa erit dignior
vn̄ ad cꝰ iperiū itellectꝰ ꝛ oēs aīe vires: ꝛ ipa
ēt aīa tota saluātur ꝛ dānanꝶ. Nō. n. dānatur

qs ob hō: q2 malū itelligit: aut saluaꝶ: q2 bom
discernit. ſȝ eo dānaꝶ: q2 voluit malū ꝛ saluaꝶ
q2 voluit bonū. Audi Aureliū aug. de ci. dei
Cū inq̄t volūtas relicto sup̄iore ad iferiora ꝯ
uertūꝶ: efficiꝶ mala. no q2 malū ē quo se ꝯuer
tit. ſȝ q2 ꝑuersa ē ipsa ꝯuersio. Nō tn̄ ꝙ nū
q̄ȝ vellet id q̄d sue dānatiōs ē: nisi id p2ꝰ itelli
gēt. ꝛ silr nec q̄d sue saluatōis ē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s dāna
tio ꝛ saluatio ꝑtinēt ad itellcm̄ sic̄ ꝛ ad volun
tatē. Sȝ h̄ dr̄ia ē: q2 ichoatiue ꝑtinet ad itellcm̄
cōpletiue ꝟo ad volūtatē. Et ex hō appet q̄uo
phi itelligāꝶ dn̄tes felicitatē i speculatiōe cōsi/
stere: vt pȝ. iiij. ethi. Et illud Pau. Visio ē
tota merces: vt ēt deducit Aug. in eo de trini
tate. ꝛ Jo. xviij. Hec ē vita eterna vt cogno
scāt: ꝛc̄. qm̄ initiatiue in intellcū: ꝯpletiue ꝟo
in volūtate felicitas ꝯsistit. Et ē vna r̄nō Sco
telli. Sanctꝰ uero Tho. ꝑma ꝑte sūme dicit ꝙ
absolute intellectꝰ ꝑfectior ē ꝛ altior potentia:
volūtate: sed voluntas ꝶm q̄d: eo ꝙ obm̄ vo/
lūtatis i altiori re ꝛ epiꝶ. E ponit exēplū de au
ditu ꝛ visu. Nā possumꝰ dicē auditū nobilio
rē eē uisu ꝶm q̄d. i. q̄ztū. s. res aliq̄ cꝰ ē sonꝰ no
bilior ē aliq̄ re cꝰ ē color: q̄ȝuis color sit simpl'r
nobilior sono. Silr ad ꝓpositūȝ actio itellectꝰ
cōsistit i hoc ꝙ rō rei itellecte ē i itelligēte actō
uolūtatꝭ ꝑficiꝶ i hō ꝙ uolūtas inclinaꝶ ad ipsā
rē ꝓut i se ē. Jn̄ phs. vj. metha. dic̄ ꝙ bonuȝ
ꝛ malū q̄ sūt obiecta volūtatis sūt i rebꝰ. verū
ꝛ falsū q̄ sūt obiecta itellectꝰ sūt i aīa. Cū ḡo ob
iectū volūtatis ꝑfcissime sit i deo: ꝛ volūtas
illo fruaꝶ. iō ꝶȝ hoc uolūtas erit nobilior. sed
ego nolo vt diri disputaꝶ. sufficit tibi aīa cara
ꝙ bōa volūtas ꝑadisū: mala volūtas infernū
adipisci facit. Et hec sufficiāt ꝓ ꝑma cōclōne.

Q2 volūtas q̄cq̄d appetit ē rōne boni. ꝛ ꝙ
n̄ra ipsā stimulāt ut semꝑ bonū velit ꝯō ꝶa.
Ecipe ꝶaȝ. vȝ. Tāta ē hūane volūta/
a tis nobil' ꝛ singularis rcitudo: vt nā
sua semꝑ i bonū tēdat: ꝛ illō semꝑ q̄
rat. Pro cꝰ declarōne tres iq̄ramꝰ ꝟi. Pa
ꝟi. ē ista. Qui sūt ꝑncipales actꝰ ipsiꝰ volūta
tis. 2a ꝟi. ē. Si volūtas appetit sēꝑ bom. 3a
ꝟi. ē. Que sit illa q̄ volūtatē adiuuat vt velut
bom. Ad 1m ad ꝑmā dico ꝙ ꝑncipales actꝰ vo
lūtatis sūt velle l' nolle frui l' vti: ꝛ itēdeꝶ siue
eligē l' recusare. Et rō ē: qm̄ cū actus volunta
tis sit respcū finis: ut cōitēr ꝯcedimꝰ: uolūtas
respcū finis potit se hrē tripl'r. Qm̄ aut est re
spectu finis absolute. ꝛ sic actꝰ eꝰ erit velle siue

15

volitio. Aut volũtas ẽ respcũ finis ñ absolu/
te: ꝫ ut i fine qescit: ꝛ tũc ẽ secũdꝰ actꝰ q dr̃ frui
tio. Aut ẽ respc̃u finis ꝭm ꝙ ẽ tminꝰ alicuius
qȯ i ipsũ ordiat̃: ꝛ tũc tal' actꝰ dr̃ itẽtio siue ele/
ctio. nõ. n. dicimur itẽdẽ sanitatẽ: qa volumꝰ
eã: ꝫ q2 uolumꝰ ꝑ aliqd aliud ad eã ꝑueĩre: vt
ꝑ medicinã. Hec de sñia sci Tho. ꝑª ꝭe. q. 12
arti. pº. De singul' ãt ist' lõgũ eẽt enarrar̃. q̃r
ista sufficiãt ꝓ ꝑma Vi. Q̃tũ ad ꝭam Vi. ꝙ
semꝑ uolũtas fert̃ i bonũ ꝛ nũq̃ꝫ in malũ: imo
malũ refugit. Et dĩc btũs Diony. iiij. ȯ diuis
noibꝰ: ꝙ malũ p̃ter uolũtatẽ ẽ. vñ sic ait. Nul
lus aspiciẽs ad malũ facit qȯ facit: q2 malũ ꝭꝫ
ꝙ tale ẽ p̃ter volũtatẽ. Nec tñ oẽ bonũ volun
tatẽ mouet: sed bonũ possibile ꝛ oꝑabile: vt di
cit phs. iij. de aia. Nã lꝫ deitas sit qȯdã bonũ
nõ tñ mouet uolũtatẽ: q2 ipossibile ẽ illã adipi
sci. ꝫ bonũ possibile tñ ipsã mouet. q̃re ꝛc̃.
Qȯ ãt sit illud bonũ: dicũt oẽs ꝙ ẽ bonũ veꝝ
l' appens bonũ. Hoc. n. oñdit Diony. vt s̃.
ꝛ Egidiꝰ bñ circa h̃ ꝓcedit ip̃mo· sñiaꝝ di. xl
vij. Et Arꝭ. 3º ȯ aia id expõit. vñ sic ait. Qȯ
ẽ motiuũ appetitꝰ nõ refert utꝝ sit bonũ vl' ap
parẽs bonũ. Qȯ declarãs btũs Tho. ꝭa ꝭe.
q. viij. ar. i. sic iqt. Volũtas cũ sit qdã rõnalis
appetitꝰ: nõ poterit appetẽ nisi cõueniẽs. bo^m
ãt ẽ ꝯueniẽs oi rei. i. ethi. Oia bonũ appetũt
g̊ ipsa erit circa bonũ: nec aliud appetẽ potit.
Vñ duo sũt gnã appetitꝰ. vnꝰ nãlis: ꝛ aliꝰ rõ/
nalis. Appetitꝰ nãlis tñ ꝯseqtur formã in nã
exñtẽ. Appetitꝰ ãt rõnal' q ẽ ipsa uolũtas cõse
qtur formã apphẽsã. ꝭm. n. ꝙ uolũtas per in/
tellectũ apphẽdit: ita appetit. Et qa aliqñ app̃
hẽdit appens bonũ ꝛ nõ bonũ i re. iȯ bo^m qȯ
appetit aliqñ ẽ bonũ appens: aliqñ bonũ veꝝ
Jñ phs 2º phisi. dĩc: ꝙ finis ẽ bonũ l' appens
bonũ. Q̃tũ gº ad nãm absolutaꝫ volũtatis sic
semꝑ ipsa bonũ appetit absolute: siue sit bonũ
siue appens bo^m. Maluꝫ ãt semꝑ fugit. Vñ
dĩc phs. v. ethi. Caret̃ malo hꝫ rõnẽ bõi. iȯo
illud fugit. Quare igr̃ cõcludit̃ ꝙ qcqd appe/
tit uolũtas hꝫ rõnẽ bõi. Sed Vgo dei vnde g̊
ẽ ꝙ peccat: cũ pccm̃ tã graue sit malũ: ꝛ nulloº
hẽat rõnẽ bõi: imo dr̃ nihil: q2 nihil aiam red
dit. Certe aia cara vt dixi: volũtas nõ appetit
nisi cognitũ. Et q2 intellectꝰ pccm̃ oñdit vt ap
parẽs deceptꝰ a ꝭsualitate: sĩc mercatores deci
piunt̃ supꝭficie reꝝ: ꝛ illud uolũtati oñdit. ideo
uolũtas illȯ uoluit ut bonũ: nõ ut malũ. Nec
tñ seqtur ꝙ ei iputari nõ dꝫ: ex quo decepta est

qm̃ cũ ipsa i toto aĩe regno dña sit: vt oñdetur
ipsa itellectui mãdare debebat vt rimaret̃: an
illud eẽt verũ bonũ: sĩc ꝭsual.tas uel demõ ꝑ/
sentauit: ꝛ nõ fecit. ideo sibi imputãdũ. Dam
num. n. qȯ qs sua culpa sentit sibi iputet. dñt
eni iura. De hº ẽ bonꝰ tex. xv. q. i. c. merito.
Et sic pꝫ 2ª Vitas. Q̃tum ad tertiã dico ꝙ
tria nos maxie stimulãt ut bonũ velimꝰ. s. dȯs
supra nos. ãgelꝰ nr̃ bonꝰ in custodiã deputãs
iuxta nos: ꝛ cõscia nr̃a intra nos. P^m ẽ gr̃a
diuini luminis supra nos. ps. Legẽ po: mi. do.
vi. iu. tu. ꝛ exqrã eã semꝑ. Da mihi itellectũ.
Et dñs rñdet. Intellectũ tibi. d. ꝛ in. te. i via
hac q̃ gra. fir. suꝑ te. o. m. Ad cuiꝰ declaratio
nẽ nõ ꝭm btm̃ Tho. ꝑª ꝭe. q. x. ar. iiij. Q2 cuꝫ
deꝰ sit oium vl'is cã: eo mõ res mouet quo mõ
eas cõdidit. qm̃ ad ipsuꝫ ꝑtiet res suas ꝯꝭuar̃
nõ corrũꝑer̃. Cõdidit ãt deꝰ q̃dã i vniuerso q
bus cãs nc̃crias dedit vt earũ effectus nc̃crio
euẽirẽt. Quedã qbꝰ cãs cõtingẽtes dedit: vt
cõtingẽter euuẽirẽt: hoc dicit iȯ doctor ꝑte ꝑª
q. xxij. Quare ex his seqtur ꝙ deꝰ cãs nc̃cias
nc̃cio mouet: vt ex illis seqnt̃ effectꝰ necessarij
Et cãs ꝯtingẽtes contigẽter mouet ut ex illis
contingẽtes seq̃ntur effectus. Volũtas ãt cuꝫ
nõ sit determiata ad unũ: sed se hẽãt indr̃nter
ad pl'a ut dcm̃ ẽ feria ꝭa precedẽtis dñice. seq/
tur ꝙ deꝰ i mouẽdo volũtatẽ ad bonũ ñ ita cã
determiat qn illȯ recusar̃ nõ possit: qm̃ libera
ẽ. igit̃ eã libere mouet. Eccl'. xv. Deꝰ ab iitio
ꝯstituit hoiem ꝛc̃. 2º mouet uolũtatẽ in bo
nũ ãgelꝰ iuxta nos. Si. n. quilibet ab ortu sue
natiuitatis hꝫ sibi ãgelũ deput tũ in custodiã
ꝯñs ẽ ut ãgelꝰ ille bonus in bonũ sꝑ stimulet
Hãc rõnẽ ponit magr̃ i lr̃a di. xj. scȯi: quam
ex dcis bti Greg. collegit vt pꝫ intuẽti. Jnȯ
Ber. in ꝭmõe q̃dragesime suꝑ illo Vbo. An
gelis suis. d. mã. d. t. ait. Bñdictꝰ es dñe q ñ
es ꝯtẽtus nr̃a fragilitate muroꝝ: ꝫ ipsis ho/
minũ custodibus ãgelicã custodiã supponis.
Et Orige. suꝑ libꝝ numeroꝝ ait. Adest cui/
libꝫ nr̃m ẽt minimis q sũt in eccl'ia dei ãgelꝰ bo
nus ãgelus dñi q regit· q mouet q gubernat:
q ꝓ actibus nr̃is corrigẽdis ꝛ misꝭatiõibus e/
xpascendis q̊tidie uidet faciẽ pr̃is qui in cel' est
Et idẽ Ber. vbi s̃ cõcludẽs ait. Caute g̊ am
bula ubi sũt ãgeli in quouis diuersorio: i quo
uis ãgulo ãgelo tuo semꝑ reuerentiã habe. et
ne audeas illo p̃ñte facẽ: qȯ me presente facẽ
non auderes. h̃ ille. Tertiũ quod nr̃am uo

145

luntatē ad bonū stimulat est cōscia ipsa. Quā do aliquod maluȝ sibi repn̄tari uides aia mea nōne q̄so vocē quādā itcipsa audis. noli. noli noli. s. hᵒ l'illud facē. Cuiꝰ q̄so vox illa aia ca ra. certe ꝯscie tue. 2. Cor. j. Glā nr̄a hec ē te stimoᵐ ꝯscie nr̄e. Audi moralissiᵐ Senc. Cō sciaȝ inqt magꝭ q̄ȝ famā attēde. fallē nāqȝ po/ teris fama. ꝯscia nūq̄ȝ: vide s̄ feria. iiij. cinerꝫ ꝯᵉ 2ª p̄mc p̄tis. Et h̄ tibi sufficiāt ꝓ 2ª ꝯclᵒᵉ.

De libertate volūtatis Cōcluᵒ tertia.

Ccipe t'tiā ꝯclusio. vȝ. Tāta ē hūane a volūtatꝭ p̄cipua egregiaqȝ dignitas vt nulla aª aie v'tus aut poteª sit suiipsi us actꝰ dn̄a. Nā lȝ plᵉs sint uolūtatꝭ ꝓprij actꝰ vt dcm̄ ē ꝯclōne p̄cedenti in pª v'ita. tn̄ isti. s. velle ⁊ nolle sunt actꝰ ciꝰ ꝓprijssimi. ⁊ hoꝝ po tissime dn̄a ē. q: cogi nō pōt. Pro cuiꝰ decla ratiōe tres ingramꝰ v'ita. Pª ē ista. An v' go v'ginitatē p̄dēs corꝑalē uioleª p̄dat sue vir ginitatis meritū. 6ª an furiosꝰ hoiēȝ occidēs mortal'r peccet. 3ª v'i. an vi thura dijs imo lās sit idolatra. Qᵐ ad p̄mā dico q̄ dupl'x ē coactio. s. itrīseca aut extrīseca. Extrīseca est qn̄ sic extrīsece cogimur ut aliud facē n̄ possu/ mꝰ. vt siqs ligatis māibꝰ ⁊ pedibꝰ: l'sit mō v' ginē carnal'r cognoscēt. Intrīseca vero uiolē tia ē qn̄ sta nolūtas captiuat' ut nulloᵒ possit re sistē. Prioᵒ pȝ q̄ hō cogi pōt: sȝ s'o mō non. Nihil. n. adeo uoluntatē cogē pōt ut sui actus dn̄a nō sit. vt ōn̄sū ē s̄ s'mōe. xiij. ꝯclōne p̄ma Mō ad ꝓpoᵐ dico q̄ virgo uiolata exteriꝰ: i teriꝰ nō ꝯsentiēs sue uirginitatis meritū n̄ p̄dit Vn̄ scā Lucia Pascasio dicebat. Si me inui tā feceris uiolari. castitas mihi duplicabit' ad coronā. Nō. n. corrūpit' corpꝰ. s. q̄ȝtū ad me/ ritū nisi de cōs'su mētis. Vn̄ accipe hāc regu lā gn̄alē: q̄ si itegritas m̄tis remāet: q̄ȝuis ite gritas corpis uiolet': meritū uirginitatis n̄ p̄dit' xxxij. q. v. magis timeamꝰ ⁊. c. nō pōt corpꝰ. Magis inqt timeamꝰ ne s'su interiore corrupto p̄cat castitas fidei: q̄ȝ ne feie cōstupret' uiolē ter in carne: q: uioleª non uiolat' pudicitia: si mēte s'uat'. qm̄ nec qs in carne uiolat' qn̄ uolū tas patiētis turpit' carne n̄ utit': sed sine cōsēsi one tolerat' qd aliꝰ opat'. Et sūt v'ba b̄ti aug. ad Honoratū ep̄m. Et. c. nō pōt dr̄. Nō pōt corpꝰ corrūpi nisi corruptꝰ aius fuerit. Mūda nāqȝ a ꝯtagiōe aia caro n̄ peccat. Et sūt v'ba b̄ti Isi. Et ecōuerso accipe aliā regulā gn̄alē Si itegritas m̄tis p̄dit' q̄ȝuis i corpe māeat:

p̄miū uirginitatis n̄ acqrit. eadē. q. c. Si paulus vbi pꝰ p̄nᵐ paucis intiectis dr̄. Cū oia possit deꝰ: suscitar' uirginē nō pōt pꝰ ruinā. Valet q dē liberar' de pēa: sȝ n̄ ualet coronar' cōruptaȝ Timeamꝰ illā ꝓphiam ne i nob ēt ꝯpleatur. s. Isa. liij. Et uirgies bōe deficiēt. O b'sua qd dicat. Et uirgies bōe deficiēt: q: sūt ⁊ uirgies male. Qui viderit inqt mulierē ad ꝯcupiscē. eā: iā. m. ē i. c. s. Mat. vj. Perit gᵒ ⁊ m̄te v' ginitas. Iste sūt virgies male: virgies carne nō sp̄ū: virgies stulte: q̄ oleū n̄ h̄n̄tes excludū tur a spōso. Si āt ⁊ ille que virgies sūt ob ali as tn̄ cl'pas uirginitate corpoꝝ nō saluant': qd si et ill' que ꝓstituerīt m̄bra xp̄i: ⁊ mutauerīt tēplū sci sp̄ūs i lupanar ⁊c̄. Et sūt v'ba b̄ti Hiero. ad Eustochiū. Et m'lta aª pulchra ibi ponūt': q̄ cā breuitatis omittamꝰ. Et sic pȝ p̄ma v'i. Qᵐ ad s'am veri. dico q̄ duplex ē h̄ doctoruȝ opi. Quidā dn̄t q̄ n̄ peccat: sȝ tn̄ dȝ illi ad cau telā quedā leuis pn̄ia assigri. xv. q. i. c. siqs in saniēs vbi dr̄. Siqs insaniēs aliquē occidēit: si ad sanā mētē p̄uenerit: leuior ei pnia iponē da ē. s. ad cautelā. Quidaȝ dn̄t distiguētes: q̄ aut tal' ex sua culpa incidit i furiā l' amētiā: aut n̄. Si ex sua cl'pa dicūt illi iputari pccm̄: quia cām dedit: qa vt dcm̄ ē. dānū qd' qs sua culpa sentit sibi iputet. Si āt nō ex sua culpa: māife stū ē q̄ sibi iputari n̄ dȝ. Et ponit' ista opi. xv. q. i. §. Sȝ hᵒ imediate pꝰ. c. siqs insaniēs vbi sic dr̄. Sȝ hᵒ forte itelligit' d' eo q ꝓp̄a cl'pa ad furorē ducit': vbi gl'. dic̄ q̄ hec opi. n̄ ē appro bāda: q: satis ipso furor' p̄nit'. iij. q. ix. idicas. Ergo pª opi. verior ē. Idē dico de ebrioso ⁊ si. Et pono hāc regu. gn̄alē. Q̄d m̄te alieātū sit: n̄ iputat' faciēti ad pccm̄. sȝ solū ad ꝓmotio nē: vt. xv. q. i. c. vl. Et pōit' ibi pulcher casus vn̄ sic dr̄. Siqs n̄ iratꝰ: sȝ p̄p disciplinā palmā alicui dederit ⁊ cāu occidēit ut fieri solet: q̄ȝtuȝ ad grāȝ. s. dei inocēs ē: q: uolūtatē: nō opꝰ re grit. q̄ȝᵐ āt ad legeȝ. s. ꝓmotiōis reꝰ ē. q: opa q̄rit lex. Itē si i p̄secutiōe uirgo fuēit opp̄ssa le ge repellit': glo. s. canōica: q: n̄ pōt int virgies ꝯscēri. xxij. q. v. c. ille: q: opꝰ inspic̄: n̄ volūta tē. In grā āt q̄si virgo suscipit'. gl'. qa nō pec/ cauit. qa nō opa querit: sȝ volūtatē. Si g̊ q p̄p disciplinā cāu hoicidiū fac̄ q̄ȝtū ad legē. s. pro motiōis reꝰ ē. q̄ȝtum ad grām. s. dei inocens. Sic iste sacerdos q furor' hoicidiū fec̄ q̄ȝtū ad culpā inocēs ē. q̄ȝtū ad suscepti m̄ueris execu tionē reꝰ ꝓbat'. h ibi. Et sic pȝ s'a veri. Qᵐ

ad iriã. vz. An vi dijs thura imolãs mortalr peccet: τ idolatra efficiat. Dico distinguẽ⁹ de coactiõe sic de uirgine dcm̃ ẽ. qm̃ de ꝓsib⁹. i. i tẽtionibus τ volũtatibus iudicat de⁹. xxxij. q v. §. i. in fine. Et hec sufficiãt pro ista ꝯclone Et sic pz prima pars huius ꝓmonis.

De ꝯditõe volũtatis hũane ꝯsideratio 2ª.

s Ecundo loco Volũtatis huma ne nobilẽ q̃litatẽ videam⁹: vbi tres ꝯclõnes subiũgam⁹. vz. Pria ꝯclõ ẽ ista. Lz bonã q̃ztũ in se ẽ de us: rectãqz fecerit uolũtatẽ: tñ ad hoc vt i acti bus suis meritũ reportet: τ bõa meritorie sit: oz vt p̃les respect⁹ hẽat τ ꝯditiões. 2ª ꝯ° ẽ ista. Etsi volũtas oib⁹ iferiorib⁹ aie potentijs dñet: tñ si cauta nõ fuerit: ꝓua diaboli multis modis efficiet. 3ª ꝯ° ẽ ista. Si volũtas hu mana quãdoqz ceciderit τ fuerit diabolo sub iugata. tñ deus gl̃osus illumiat festinãter: vt de peccato exeat τ saluetur.

Qũo rectificat volũtas Cõclu° ꝑma.

a Ccipe ꝑmã ꝯclõnẽ τc̃. vt s̃. Vbi nõ q sex, sũt gẽme bõe volũtatis merito rie. vz. Arrogatiõis sepatio. Dece ptiõis segregatio. Infectionis purificatio. Retributiõis alienatio. Afflictiõis impmedi tatio. Glorie irretributio. Pria inq̃z gem ma bone uolũtatis meritorie dr̃ arrogationis sepatio. Nõ. n. te credas aia cara volũtate bo na aut ope bono, tãq̃z merito tuo gl̃am apud deum posse mereri. ad Ro. viij. Nõ sũt cõdi gne passiones hui⁹ seculi ad futurã gl̃am: qm̃ finiti ad ifinitũ nulla ẽ ꝓportio. Sic̃. n. creatu ra cẽ finiti ẽ: ita τ q̃libet ei⁹ opatio. premiũ ãt eternũ ẽ infinitũ. q̃re τc̃. De h° ꝓoptime dcm̃ ẽ s̃ ꝓmõe. xij. i te 3ª cõclõne ꝓa in ꝑª veritate querere ibi si placet. 2ª gẽma est deceptionis segregatio. Nõ. n. credas aia te deũ decipere posse. qcq̃d agis rcã intẽtõe age. nõ cupit de⁹ vnũ altare vt discoperias: alterum ut ornes. Noli fenerari vt capellas edifices. Noli fu rari ut pauperibus largiaris. i. q. i. Non est putanda elemosyna. s. que valeat ad vitã eter nã. Etiã si paupibus dispẽsetur: quod ex illi citis rebus acqritur. Quia qui hac intentio ne male accipit vt bene dispenset: grauatur potius q̃z iuuatur. Et parum infra. Ne er go, sub obtentu elemosyne cum peccato stu deamus aliquid accipere: prohibet sacra scri plura dicens. Hostie impiorum abhomi nabiles sunt que ex scelere offerunt. Quicq̃d i sacrificio dei offert: oipotentꝭ dĩ nõ placat ira cundiã: sz irritat. Hic rursus scriptũ est. Ho nora dñm de tuis iustis laborib⁹. Qui g° md le tollit vt q̃si bñ ꝓbeat: ꝯstat sine dubio q dñz nõ honorat. Hic q̃z p Salomonẽ dr̃. Qui of fert sacrificiũ de sba paupis q̃si victimat filium in ꝯspectu pr̃is. Quant⁹ sit ãt pr̃is dolor ꝓpẽ damus: si in ei⁹ ꝯspectu fili⁹ victimet. τ multa alia dic̃. h ibi. 3ª gẽma dr̃ ifectõis purificatio Caueas ne sis aia in opibus tuis bonis i pctõ mortali. i. ad Cor. xiij. Si distribuero oẽs fa cultates meas in ci. pau.: τ ha. tã. fi. vt. mon. trãs. cha. ãt. nõ ha. ni. m. ꝓ. xxij. q. ij. c. faciat Faciat hõ pro tpali salute hoiu3 qcq̃d põt. Cũ ãt ad h ventũ fuerit: vt tali saluti nisi peccando ꝯsulere nõ possit: iã re existiet hõ nõ hr̃e qd fa ciat. Quarta gẽma est retributõis alienatio Nõ. n. te oz aia cara bñ agẽ vt tpalez a deo vti litatẽ ꝯsequarꝭ. Jo. vj. Queritꝭ me nõ q2 vi distꝭ signa: sz q2 manducastis ex panib⁹ τ satu rati estis. Et Math. O pa faciunt vt videant ab hoibus. amẽ dico vobis receperunt mer. su. Quinta gẽma est afflictiõis impmeditatio. nõ. n. bñ agẽ τ voluntatẽ bonã hr̃e oz: hoc iõ vt penas aut tribulatões effugias: sicut Agab fecit. 3. R. 21. Aug. Is reus ẽ sue voluntatis q timore pene nõ peccat. Et. 23. q. 6. §. Ex his oibus dicit. Bona faciẽs timore pene spũ scõ nõ ducit. si ãt spũ sctõ nõ ducit cõplacere deo minime valet. hec ibi. Et plura ibi dicunt de h.

Sexta gẽma est glorie irretributio. Ma gna certe dei ordiatio, τ admirãda. vide rem grandẽ. nõ vult. n. deus vt bñ opandi volun tatẽ hẽas h respectu ꝑncipali: vt gloriã etnaz cõsequaris: qm̃ talis voluntas mercenaria eẽt Audi Isi. iij. de sũmo bo. nõ sũt fideles in a micitia: quos mun⁹ nõ gr̃a copulauit. Dile ctio. n. que mũere cõglutinat eo suspenso dis soluit. Qr̃ ex his cõcludit q nullo alio ꝑnci pali respcũ sz solũ dei simplici τ charitatio a more bonã volũtatẽ hr̃e studeam⁹. qm̃ deus pp se ẽ diligẽdus. Dico ꝑmo τ ꝑncipalr rõe sue bõitatis τ deitatis. tñ secũdario τ accesso rie põt diligi pp acqrẽdã uitã etnã: cũ ipsa sit finis hũane mẽtis τc̃. Cum sit status omniuz bonorum: τ quies anime rationalis: vt dedu cit ipse Augusti. dicẽs. Dñe fecisti eniz nos ad te: τ inqetum est cor nostrũ donec in te re

qescat. Et iō Dauid dicebat. Satiabor cū ap
paruerit glā tua. Jō dicebat Boe. ꝙ btitudo
ē finis satiās appetitū nrm̄. Vide dn̄z Bōa.
i.iiij.ꝛc̄. Et n̄ solū i bōa uolūtate: sꝫ in oibꝰ tu
is bōis operibus. Hec supradicta seruabis
quantum ad glorie meritum. Et ista suffici
ant pro prima conclusione.

Q̄ qttuor modis diaboli volūtas humana
efficitur serua Conclusio secunda.

Ecipe 3am cōclōnē. vꝫ. Etsi uolūtas
a oibꝰ iferioribꝰ aie potētijs dn̄ctur: tn̄
si cauta nō fuerit serua diaboli multis
modis efficiet̄. Vbi aia nō ꝙ q̄ttuor modis
uolūtas captiat̄. vꝫ. Primꝰ modꝰ dr̄ iustitie
derelictio. 2ꝰ modꝰ dr̄ icauta ꝯsiderō. Ter
tius modꝰ dr̄ acerria pugn̄tio. 4ꝰ modꝰ dr̄ du
ra obsessio. Pº inq̄ꝫ aia captiuat̄ cū iustitiaꝫ
derelingt. Vbi diligēter aiaduerte ꝙ in nob
q̄dā ꝟtutes sūt itellectuales ƀm q̄s āgel̄ assil̄a
mur: ꝛ q̄dā aiales ƀm q̄s brutis ꝯpamur. Et
int̄ istas occurrēte aliqº delcābili bono quedā
orit̄ discordia. qm̄ ꝟtutes aiales illud ꝓsequi
cupiūt: eo qa corpi expediēs uideat̄. Virtutes
itellectuales illđ fugiēdū suadēt: eo ꝙ a sūmo
bono retrahat. qm̄ ipossibile ē pn̄tibꝰ ꝛ futuris
frui delitijs vt h̄ uētrē: ꝛ illic mētē ipleamus:
ut dic̄ aug. Volūtas āt cū dn̄a ꝛ regia sit in to
to aie regº: vt pꝫ. iij. de aia. ꝛ s̄ on̄sū ē: coram
ipsa ista q̄ō uētilat̄. ꝛ ut ipsa statuet ita fiet. ꝓ
ꝑte āt uiriū aialiū aduocata est prudēª carnis
Pro ꝑte uiriū itellectualiū aduocata ē prudē
tia spūs. Prudēª carnis allegat ꝙ bōa dele
ctabilia sua ꝓsequēda: qꝛ ad hº fcā sunt. Pru
dētia spūs nō sic ē ingt: sꝫ ad suā gl̄iaꝫ on̄dēdā
ꝛ vt ordiate appetātur creauit illa deꝰ. Tūc re
gina dn̄a uolūtas h̄ determiare hꝫ qd eligēdū
sit. Et qm̄ crebro iudices ꝯtigit corrūpi mūe
ribꝰ. xj. q. iij. q̄ttuor modis. Jta ꝛ dn̄aꝫ uolū
tatē corrūpi ꝯtigit q̄busdā alterōnibꝰ a ƀsuali
tate oblatis. Et sic iudex corruptꝰ mūeribus i
iustus efficit̄: sic ꝛ dn̄a uolūtas corrupta delcā
tione ƀsuali: aut alio appetitu aial̄ iiusta efficit̄
Quare si delcātiōe ƀsuali corrupta ꝓ viribus
aialibꝰ ꝛ ƀsualitatis sn̄iam ꝓfert: vt. s. tale dl̄e
ctabile bonū ꝓsequēdū sit: māifestū ē ꝙ iiusta
ē. Ob hº pccōres iiustos: ꝛ bonos iustos sac̄
scriptura appellat. i. Thimo. i. Justis n̄ ē po
sita lex sꝫ iiustis. i. pccōribꝰ. Et sic pꝫ ꝑmꝰ mo
dus. 2ꝰ modꝰ quo aia sub diabolo captiuat̄
dr̄ icauta ꝯsiderō. Nā sicut mercatores i sup
ficie rex decipi solēt: vt sepe uilia ꝓ preciosis
emāt. qꝛ tm̄ merces in supficie coloratas ꝯside
rarūt: sic cōtingit i uolūtate. Nā ꝟtus imagi
natiua itellectui offert ƀsibiª bōa desup colora
ta dulcedie ꝛ delectatiōe: ꝛ silibus. nec sub ill̄
diuinā trāsgressionē occultatā on̄dit: ꝛ alia: q̄
inde sequātur innūerabiª mala. Et tūc intelle
ctus illa ƀsibiª sic ordiata sibi repn̄tata al̄r nō
discernēs uolūtati repn̄tat. ꝛ illa incaute acce
ptat: ꝛ ad illa cōuertit̄: ꝛ sic pessimas merces
emit. Nec obstat si dicas: ex hº seqtur ꝙ sibi i
putādū nō ē cū ignorāter id fecerit. Nā ut di
ctū ē: cū ipsa oibꝰ aie viribꝰ dn̄ct̄: itellectui im
ꝑare debebat ut illa delcābilia bōa discerneret
ꝛ medulliꝰ scrutaret̄. sꝫ qꝛ nō fecit merito ipsi i
putet̄. q̄re ꝛc̄. 3ꝰ modus dr̄ acerria pugn̄tio.
Fit. n. crebro ut i hº castro aie vires ƀsualita
tis ꝯ̄ rōnē insurgāt: ꝛ adeo acerrie pugnent:
ꝙ plerūqꝫ rō pusillanimitate deuicta ƀsualita
ti subiacet: ꝛ total̄r succūbit. ꝙ si disciplia ꝛ ie
iunijs carnē fatigasset mime ꝯtigisset. Et ac
cipe exm. Si ppl̄s ꝯ̄ dn̄m isurgat: ꝛ mox tre
mebūdꝰ dn̄s latebras petit. hacqꝫ illac discur
rēs expauescit: ꝑfecto statū ꝑdet. sꝫ si armis ꝛ
aicis ꝯuocatis obstitisset statū ꝑfecto ꝯƀuasset
illesū. hº. n. expiēª idies nouimꝰ accider̄. Sic
a sil̄i q ƀsualitati ꝯ̄ rōnē inƀgēti nō obstat: sed
tiet uigilar̄: ieiunar̄ l̄ sil̄e facē posse. q̄ ignorat
aie ꝑdē statū. Audi apl̄ꝫ ad Ro. vij. Video
aliā legē i mēbris meis repugnātē legi mētis
mee: ꝛ captiuū me ducētē in lege peccati. Su
ꝑ q̄ ꝟbo Remigiꝰ ait. Duas leges mēorās: ex
q̄bꝰ unā in mēbris suis vidē flagitat. i. i extio
re hoie q ē caro l̄ corpus. Hec ē lex aduersa
ꝛ repugnās animo trahēs illū captiuū i ꝯditio
ne peccati. Alia ē lex mētis q̄ ē lex Moysi vl̄
nālis q̄ ē i aio. h̄ pressa ē violētia peccati negli
gētia ꝗdē sua: qꝛ dūꝫ vitia diligit subiec̄ se pec
cato vt ipsa cōsuetudo teneret̄ captiua. Dn̄at̄
eni hoi cōsuetudo. h̄ ille. Et nō ꝙ iste passio
nes ꝯ̄ spm̄ insurgētes qn̄qꝫ nullā hn̄t resisten
tiā: sic in hoibus sceleratis ꝛ feralibus siue be
stialibus. Qn̄qꝫ ꝑuā sicut in hoibus nō toia
liter intēperatis. Quādoqꝫ magnā: sed tādeꝫ
vincē nō valentes succūbit. sicut in continen
tibus quorū ꝑsonā assumit apl̄us vbi supra
dicens. Non quod volo hoc facio bonum.
sꝫ qđ nolo malū hoc ago. q̄si di. vt Remi. ait
Placet mihi facē qđ a lege iubet̄ ꝛ volūtas ē
faciēdi sꝫ vt ipleat̄ dēst ꝟtꝰ atꝫ ptās. qꝛ sic hō

p̄ſſus ē ptāte p cci. ſ. p̄mi pentis: vt quo vult ir
n̄ poſſit: nec ɔtradicē valeat: qa ptātis eius al
ter ē dn̄s: qm̄ ɔſuetudic peccādi ḡuat: ⁊ facili
us pccō q̄z legi ſuccūbit: quā ſit bōa docē: ⁊ ſi
velit bōa facē p̄mitillū ɔſuetudo adiutor ini/
mico. Qn̄ igr̄ hō pſſus ē pccō: n̄ ſuā ſed illi⁹ p
ſicit volūtatē. Et mouet Remigi⁹ hāc qōnē
dicēs. Nūqd qa iuitū hoiez dic̄ peccar̄: imūis
dz vidēi a crimic: qa h̄ agit qd̄ n̄ vult pſſus vi
ptāt̄ . Et rn̄det dicēs. Nō vtiq̄z ē. ſ. imunis
Ipſius. n. vicio ⁊ deſidia excepta ſinit: qa. n.
mācipauit ſe p aſſenſū pccō: iur̄ pccm̄ fili⁹ dn̄a
tur: h̄ ille. Quart⁹ modus dr̄ dura obſeſſio.
Duob⁹. n. mōis ab inimicis citati obſeſſā dn̄i
pdē ſolēt. Aut qa cuſtodiētes dormiūt: ⁊ ab
iimic̄ p muros ſit igreſſus: ⁊ capt̄ guardijs
q̊tq̊t ſibi oppoſitos iuenerit pimūt. Aut ɔ̄ dn̄z
ɔſpirat̄ ꝓditorib⁹ cib⁹ dn̄o mēbrati occiſo aut
icarcerato: citatē dāt i māib⁹ inimicoꝝ. Sic a
fil'i huic aie iſelici i hoc corpis caſtro poſito fie
ri ɔtigit. Cuſtodes caſtri qn̄q̄z ſenſus corpis
ſt: ſiue iteriores: ſiue extiores: hi aliqn̄ dormi
unt dū icauti tentatiōib⁹ n̄ euigelāt. Iobel' p̄.
Expgiſcimini ebrij q bibitis vinū i dulcedine
qm̄ pijt. i. pibit de ore vr̄o. Qn̄q̄z vo ꝓditōes
ſiūt: tūc. ſ. qn̄ vāitatib⁹ ſe ɔuertūt. p̄s. Auerte
oculos tuos ne videāt vanitatē. Ciues ciuita
tis h⁹ aic ſt rō ⁊ ɔſcia. q ꝓditiōib⁹ ɔſentiūt. i. ſi
mul cū ſenſib⁹: delectatiōib⁹ ſenſualib⁹ ſe ɔuer
tūt: nihil obſtat ꝙ dn̄a volūtas i malo pūcto ē
q̄ ſi negligens fuerit ſuos corrigē ciues: ad bar
bā ei⁹ capiet̄: ligabit̄: ⁊ inimicis. i. pccis igreſ
ſus illā ex dn̄a ſuam facient. Io. 8. Qui facit
peccatum ſuus eſt peccati. Et ſic patet iª ɔᵒ

Q̄ de⁹ cuilibet volūtati exn̄ti i pccis q̄ttuor
porrigit lumina vt exeat. ɔcluſio tertia.

Ccipe ītiā ɔcluſionē. vz. ſi volūtas hu
mana qn̄q̄z ceciderit ⁊ fuerit diabolo
ſubiugata: tn̄ eā gl'ioſus de⁹ illūinat
feſtināter vt de pccō exeat ⁊ ſaluet̄. Vbi nō ꝙ
q̄ttuor ſūt p̄clara lūina qb⁹ ds̄ aiaz cuiuſlibet
pccōris vt ſaluet̄ illūinat: ⁊ de pccōꝝ fece exeat
vz. Lumē aſpectiōis. Lumē ɔmotiōis. Lu
mē abraſatiōis. Et lumen aiatiōis. Pri/
mū inq̄z lumē quo peccatrix iuuat̄ aia vt reſur
gat: dr̄ aſpectiōis. Poſtq̄z. n. aia miſa i fece
pccōꝝ cecidit: nunq̄z iter vitatis ⁊ ſalutis iue
niret: niſi dn̄s ieſus lumē accomodaret. p̄s.
Illūina faciē ſuā ſup ſuū tuū ⁊ ſaluū fac filiū
āncille tue. Ecce miſ petrus: qūo viā vitatis
quā negauerat iuēit. Reſpexit igt dn̄s petruz
. i. lumē gr̄e porrexit vt pccm̄ ſuū agnoſceret.
Et ſeqt̄. Et recordatus ē petr⁹ vbi ieſu qd̄ di
xerat ⁊c̄. Audi Aug. in ꝓſolodion. c. v. Si
volūtate ſua p̄ſūmat pccōr mūdari nō p̄ōt: nec
ex corde cōpūgi qa niſi dn̄s petrū aſpexiſſet:
nunq̄z pnia ductus amare fleuiſſz. Inde am
bro. vi. q. i. c. imitare ait. Imitare inqt petrū
zᵒ dicentē. Dn̄e tu ſcis qa amo te. ſ. Io. vlt.
Et. n. qa zᵒ negauerat. z. cōfitet̄. Sz negauit
i nocte: ɔfitet̄ in die. h̄ ille. 2ᵐ lumē dr̄ com
motiōis. Preuēta. n. aia dina gr̄a ſuū mox
pccm̄ ⁊ iſelicē ſtatū agnoſcit: ⁊ ɔturbātur oīa
viſcera eius. Iob. xxiij. Emoliuit ds̄ cor meū
. ſ. ſingulari dūotiōe ⁊ dulcedic: ⁊ oipotēs cō/
turbauit me. ſ. cōpūctiōe pccōꝝ. Hic teſtimo
niū reddat petr⁹ q exiuit ⁊ fleuit amare. Veni
at meretrix maria egyptiaca: veniat peccatrix
magdalena: ⁊ ſuis lachrymis ⁊ pnia teſtimo/
niū reddat: ⁊ ſic de alijs: p̄s. Fuerūt mihi la/
chryme mee panes die ac nocte: ⁊ idem. Po
culū meuz cū fletu miſcebā. Peccaſti aia mea
his te adiūge: his te aſſocia: h̄ fac ⁊ viues ⁊c̄.
3ᵐ lumē dr̄ abraſatiōis p̄s. Cōcaluit cor me
uz itra me. ſ. ex bono ꝓpoſito pſeuerādi: ⁊ in
meditatione mea exardeſcet: ignis ⁊ non tm̄
dicit ardeſcet: ſed exardeſcet vt iteri⁹ ⁊ extra
illud bonū ꝓpoſitū oſ̄dat: int⁹. ſ. firmit ꝓpo/
nēdo: extra ad effectū mandando. Luce. xv.
Scio qd faciā: ibo ⁊ dicā pr̄: peccaui i celū ⁊
corā te ⁊c̄. Quartū lumē dr̄ aiatiōis. Eccl'.
xxiiij. Illūinabo iqt oēs ſperātes i dn̄o. i. illu
minatiōe mea faciā: vt ſperēt i dn̄o oēs ⁊ ui/
gorēt ad ꝓpoſitū pficiēdū ope. Qm̄ vt ait au
gu. Qui dedit certādi audaciā: dabit ⁊ certan
di victoriā. In̄ Dauit cū Nathā ꝓphetā ex p
te dn̄i ſibi minātē audiſſet: mox ait. Peccaui
. ij. R. xij. Et ſic trāſtulit dn̄s pccm̄ ſuū. Audi
Remigiū ſup epl'as pauli ad Ro. vij. Hō
igt cū fragil' ſit ⁊ pr̄no ſubiugat⁹ d'licto vt ptā
te ſui vti n̄ poſſit circa obediētiā legis. ſ. ſpūs
Iō ad di miſicordiā ɔfugiēdū ē: vt ſeucritatē
legis. ſ. carnis effugiat. Et exonerat̄ delictis
d'ceto do fauēte iimico reſiſtat: h̄ ille. E h̄ ſuffi
ciāt ꝓ pn̄ti ɔcl'one: ⁊ ſic pz ſa ps h⁹ ſmōis.

De cōformitate volūtatis hūane ɔſiderātō zª

Ertio loco voluntatis hu
mane oportu
nā ɔformitatē uideam⁹: vbi tres ɔ
cluſiōes ſubiungam⁹. vz. Prima

cõclusio ẽ ista. Nõ tenet hõ i volito dine vo/
luntati conformari: sed bñ i rõne volẽdi dbe
mus diuinã voluntatẽ imitari. 2ª 9º est ista
Si attẽd erem⁹ dinã volũtatẽ ⁊ illã vt expedit
inob iplerem⁹: tot i misa hac italia tribulatio
nib⁹ nõ molestarem ur. 3ª 9º ẽ ista. Din⁹ i/
tuit⁹ hũanã volũtatẽ tãq̃ʒ speculũ nr̃oꝝ opeꝝ
9siderat: ⁊ sic vt in ea relucet opus approbat
uel' damnat.

Quomõ tenet hũana volũtas dine volun
tati 9formari Conclusio prima.

Ecipe p̃mã 9clusiõeʒ: vʒ. Non tenet
hõ i volito dine volũtati 9formari: sʒ
bñ i rõe volẽdi oino dem⁹ dinã volũ
tatẽ imitari. Declaro aia mea qd sit i volito cõ
formari: qcqʒ i rõe volẽdi. Tũc.n. cõformãt
volũtates i volito: qñ idẽ oino volũt: siue ea/
dẽ rõne: siue diuersis. Tũc cõformat i rõe vo
lẽdi: qñ eadẽ rõe aliqd volũt. Silr̃ dicat d' i/
9formitate. Tũc.n. volũtates diuẽse sũt i voli
to qñ nõ idẽ sʒ diuersa volũt. Tũc sũt diuerse i
rõe volẽdi qñ diuersis rõnib⁹ aliqd volũt. Et
vt clari⁹ sẽsũ cõclusiõis intelligas duas gene/
rales regulas nõ. Pª regl'a ẽ q̃ volũtas
cuiuslibet p̃ncipis ⁊ oiuʒ subditos gubernãti
uʒ: sẽp bonũ cõe itẽdere dʒ ⁊ ñ pticulare. Nõ
.n. dʒ iudex ⁊ citatl' rector homicidas ⁊ fures
reliquere ipunitos: qa illis mq̃rs ⁊ punitio sit
in detrimẽtũ: qa ait dñs. Maleficos ne sinas
viuẽ sup terrã: qa i vtilitatẽ et cõe bonũ ɔgit
2ª regula ẽ ista. Glosus d's cũ sit general' p
uisor ut dicit btũs Tho. pte pª. q. xxij. Bõuʒ
cõe ⁊ ñ ptic'lare attẽdẽ dʒ: ⁊ ob hãc cãʒ q̃sdã si/
nit defcũs i vniuerso 9tigẽ: q lʒ sit 9 ptic'larẽ
nãʒ: nõ tñ 9 nãʒ vl'eʒ: vt plene oñdim⁹ dñica
p̃cedẽti i pª pte: 9clone 2ª. His sic nõtl' pñs
9º claret: ⁊ d'claro p exᵐ. Vult.n. d's i mõtali
pccõ exñtẽ etnal'r dãnari. Tn ɔo aia mea si
sic es: qd absit te i h̃ volito dine volũtati cõ/
formari ñ ẽ necesse: qm̃ qd p̃pe nãe nociuũ ẽ:
nemine optare expedit. Siẽ fil'i arguim⁹ exẽ
plo d' mĺier viꝝ suũ furẽ captũ ⁊ carceratũ ha
bẽte q̃ cũ volũtate iudicis i volito 9formari ñ
dʒ: qd ẽ p̃prij viri suspẽsio. Sic a fil'i tu es in
mõtali pccõ d's vult vt dãneris: nõ expedit aia
mea vt ⁊ tuipsa idẽ vel'. Sʒ i mõ volẽdi ne/
cesse ẽ: cũ d's qcqd velit: recte velit. Propt h̃
ait btũs. Tho. pª se. q. xix. Volũtas nr̃a diui
ne volũtati formal'r nõ mãl'r tenet 9formari:
q̃re ⁊c. Quia neo tenet q̃rere dãnũ sui vl' p̃xi
mi: sʒ in mõ volẽdi tenet: qa d's qd vult iuste
vult ⁊ ex iustitia. Jõ tenemur ex rõe iustitie
ei 9firmari cũ dõ. Hic tres igram⁹ ɔitates
Pª ɔitas ẽ ista. Vtrũ i xp̃o fuerũt pl'es vo/
lũtates. 2ª vtꝝ volũtas xp̃i iquãtũ hõ dine
volũtati i oib⁹ 9formis cẽt. 2ª ɔitas. An in
xp̃o fuerit rebellio carnis ad spũʒ. Q̃tũ ad p̃/
mã dico q̃ volũtas triplicit' considerari põt.
Vno mõ sʒ se: vt. s. ẽ nã q̃dã. Alio mõ vt po
tẽtia q̃dã q̃ aliqd volum⁹. Alio mõ vt mõus
q̃dã volẽdi sʒ quẽ volum⁹. Si 9sideret volũ
tas i se ⁊ vt nã q̃dã: sic dico q̃ i xp̃o duplex nã
ẽ: vt oñdit Damascen⁹ li. iij. Quoꝝ igt suba
.i. nã ẽ eadẽ: volũ tas ẽ eadẽ: q̊ꝝ ɔo diuersa
volũtas: hoꝝ diuersa suba. Sʒ i ipso due fuer
sube. s. nã dina: ⁊ nã hũana: g̊ ⁊ due volũtates
dina. s. ⁊ hũana. Et h̃ ipsũ oñdit magr̃ sniaꝝ
in. iij. di. xvij. Si ɔo volũtas 9sidẽtur ut po
tẽtia q̃dã q̃ aliqd volum⁹ sic i xp̃o triplex vo/
lũtas fuit. s. volũtas dina: volũtas rõnis. i. se
quẽs rõnẽ: ⁊ volũtas sensualitatis. i. sequẽs
sẽsualitatẽ. Pª erat xp̃i tm̃ iquãtũ d's. 2ª ɔo
⁊ 3ª iquãtũ hõ. Et h̃ clare pʒ p magr̃ʒ i lr̃a. Et
Bona. i. iij. di. xvij. sic oñdit dicẽs. O is vo
lũtas xp̃i p̃maria sui disiõe fuit: aut volũtas di
uina aut hũ ana. Et hũana aut ẽ seq̃ns rõem
⁊ sic ẽ sa: aut seq̃ns sẽsualitatẽ: ⁊ sic ẽ 3ª. Si
ɔo volũtas 9sideret p respcũʒ ad mõʒ volẽ
di sic dic̃ Hugo q̃ q̃ttuor fuerũt i xp̃o volũta
tes. vʒ dinitatis: rõis: pietatis: ⁊ carnis. Vo
lũtas dina p iustitiã xp̃ debere mori dictabat.
Volũtas rõis p obediẽtia: sniaʒ approbabat
Volũtas pietatis p cõ passionẽ i' malo alieno
suspirabat. Volũtas carnis p passionẽ malo
p̃prio murmurabat. Et sumit iste mõus di/
uersaꝝ volũtatũ i xp̃o. i. diuersoꝝ mõꝝ volẽ
di: sʒ diuersũ mõuʒ itelligẽdi i xp̃o. Nã sicut
i xp̃o q̃druplex fuit cognoscẽdi mõus: vʒ sen/
sus exterioris: sẽsus iterioris. itellect⁹ dini: ⁊ i/
tellect⁹ hũani. Cog̊scebat.n. sẽsus extior ⁊ sẽ/
sus iterior cognoscebat itellect⁹ din⁹: ⁊ itelle/
ct⁹ hũan⁹. Sic a fil'i istis diuersis cognoscẽdi
mo dis q̃ttuor corñdẽt añdicti mõi volẽdi: ⁊
sic pʒ pª ɔitas. Q̃tũ ad saʒ ɔitatẽ. Vr̃.n. q̃
discordes cẽnt: qa aut rõ assẽtiebat sẽsualitati
refutãti mortẽ: aut refutabat ⁊ repugnabat. si
assẽtiebat: ⁊ h̃ erat 9 dinã volũtatẽ q̃ iõ carnẽ
illã ɔbũ assumẽ fecit vt moriret: ⁊ p 9ñs mõ
tal'r peccasset. Si rõ repugnabat: g̊ erãt discõ
des: ⁊ p 9ñs iordiatio ⁊ culpa: quar ⁊c. Sed

15

ꝯ si rō nō erat cōcors cū sēsualitate: seqꝛ ꝙ in xpo erat repugnātia aduersus spm̄. Sꝫ non/nullū vitiū ē cum caro concupiscit aduersus spm̄: vt dicit Aug. li. xix. de ci. di. c. iiij. Et al legatur a magro i iij. di. xvij. c. i. ḡ i xpo fuit aliqđ vitiū ⁊ pccm̄. Ad ista rn̄det dn̄s Bōa. vbi s̄. ꝙ oēs volūtates i xpo i mō volēdi ꝯfōmes erāt: sꝫ n̄ i volito. Voleb at. n. appetitꝰ sēsitiuꝰ sic rō volebat cū velle: ⁊ appetitꝰ rōis sic volebat sicut dina volūtas volebat eū velle. Sic. n. tria hec ordinātur. s. sēsualitas rō ⁊ dina volūtas: qm̄ sēsualitas ad rōeꝫ iferior ē rō ad dinā volūtatē. Sicut igiꝛ dina volun/tas rōeꝫ velle volebat: sic ⁊ rō voluit: ⁊ sicut rō voluit: sic ⁊ sensualitas volebat. Et h̄ ē di/cere ꝯformari i mō volēdi. Sꝫ i volito lōge difformes erāt. Nā vt ait Hugo de scō victore. Volūtas dina qđ iustū ē voluit: volūtas rationis cōsēsit: ⁊ qđ iustū fuit approbauit: volū/tas pietatis misꝛie ꝯdoluit: volūtas carnis lꝫ iustitiā nō accusaret: tn̄ penā recusabat. Ecce pulcherrimꝰ ordo. Nā volūtas dina iustitiam seqbat: volūtas rōis obediētiā: volūtas pietatis misꝛicordiā: ⁊ volūtas carnis nālē cōditionē: nec ex h̄ seqꝛ ꝙ lꝫ he volūtates aliđ ⁊ aliđ vellēt: opposite eēnt: qm̄ i mō volēdi oino cōformes erāt. Sꝫ iqes dic q̄so. Cū xps i orto petijt p̄reꝫ vt calix ab eo tollereꝛ: cuius queso illa vox fuit: an sensualitatis an rōis. Dicit dn̄s Bona. ꝙ sēsualitatis: qm̄ rō dine volūtati cōformis erat. Et h̄ ēt dic̄ magr̄ i lr̄a. Proposuit. n. sic rō sēsualitati vt sic peteret: ⁊ sēsualitas fuit vt mouēs: ⁊ p ꝯn̄s rō aduocatꝰ sensualitatꝭ fuit. Sꝫ amore dei: si rō sciebat sensualitatem i ipsa oratiōe exaudiēdā nō eē: nec exaudiri di gnā: q̄re ḡ ꝓ ipsa ꝓposuit: ⁊ pro ipsa allegauit Dico aīa cara ꝙ h̄ factum est triplici rōe: vꝫ. Propꝛ hūanitatis assūpte ṽitatē. Propꝛ nostre ibecillitatis ꝯfirmatiōeꝫ. Et ꝑꝑ nr̄e volūtatis ꝯformitateꝫ. Pº inq̄ꝫ rō sēsualitati xp̄i orare dictauit: ꝑꝑ hūanitatis assūpte veritatē Mālr̄. n. hō refugit mōtē: vt patuit supra ser/mone. vij. ꝑte pª ꝯclōe pª timore q̄rto. Et iō vt ṽaꝫ carnē assūpsisse oñdēt: ⁊ n̄ fātasticā ut qdā hētici mēdacitꝛ dixerūt. Dictauit rō sēsualitatis xp̄i: vt oraret p̄reꝫ calicꝭ remotiōeꝫ. Secūdo h̄ scūꝫ ē ꝑꝑ nr̄e ibecillitatis ꝯfirmatiōeꝫ vt. s. n̄ diffidamꝰ i nr̄is tribulatiōibꝰ recurrē ad deū. ps. Ad dn̄ꝫ cū tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me. Tertio h̄ factū ē ꝑꝑ nr̄e volūtatis ꝯformitatē: vt. s. oñderet volūtatē nr̄aꝫ i cunctis dine eē subijciēdā volūtati: ꝓpea dixit. Fiat volūtas tua ⁊c̄. Et sic pꝫ ṽa ṽitas. Q̄tum ad tˀtiā breuiꝛ dico ꝙ i xpo n̄ fuit ꝛbellio carnis vt i nob: qm̄ i nobis. nō solū caro concupiscit aduersus spm̄ in uolito: sed ēt in mō volēdi. In. xpo āt q₂ ꝭsualitas totaliꝛ rōni erat subiugata nulloº potat ꝯ rōnē calcitraꝛ. Tres eniꝫ respectꝰ siue cōditiōes hꝫ rebellio carnis i nobis. Prio q₂ caro oppositū appetit qđ spūs. Secūdo qa alioº vult caro aliqd: ⁊ alio mō spūs i. diuersꝭ respectibꝰ. 3º q₂ n̄ subiicitꝛ totaliter spūi: sꝫ recalcitrat. ad Ro. vij. Nō qđ volo boᵐ ago: sꝫ qđ nolo malū. In xpo āt lꝫ ꝭsualitas isequēs nām aliud q̄ꝫ rō uellet: n̄ tn̄ aº mō uoluit q̄ꝫ rō dictaret. nec eidē rebellabat: q̄re ⁊c̄. Ista ēt Bōa. pōit vbi s̄. Et ista sufficiāt ꝓ p̄nti cōclusione pma.

Q̄ volūtas dei nō semꝑ impleꝛ cōcluº 2ª.

a Ccipe ṽaꝫ cōclōnē. vꝫ. Si attēdēmꝰ dinā uolūtatē: ⁊ illā ut expedit i nobis implerēmꝰ: tot i hac misꝛa italia tribulatiōibꝰ nō q̄tiremur. Probaꝛ aīa cara h̄ cōcluº tripl'r. s. aucte: rōne ⁊ exº. Diffusiꝰ ⁊ subtiliꝰ đ hac mā dicēꝰ se. 3ª dn̄ice đ passiōe i 3ª ꝯcluºᵉ pᵉ ptꝭ. Sꝫ q̄ꝫᵐ ad p̄ns hº triplici medio hāc nr̄aꝫ vt diximꝰ ꝓbemꝰ cōclōnē. Aucte qđ pº. Audi dn̄ꝫ Leui. 26. Si timētes igt me: i p̄ceptis meis ābulaueritꝭ: ⁊ mādata mea custodieritꝭ: ⁊ feceritis ea: dabo vob̄ pluuiā tꝑibꝰ suis: ⁊ t̄ra gignet germē suū: ⁊ pomis ābores replebūꝛ. Comedetꝭ panē vr̄m i saturitate ⁊ absq̄ꝫ pauore hitabitis in t̄ra vr̄a. Dabo pa/cē i finibꝰ vr̄is. dormietꝭ ⁊ n̄ erit q exterreat. ꝙ si nō timueritis deū ⁊ nō audieritꝭ me: nec feceritis mādata mea: sꝫ spreueritis leges meas: ⁊ iudiª mea cōtēpseritis: ut n̄ faciatis ea: q̄ a me cōstituta sūt: ⁊ ad irritū ꝑducatis pactum meū. Ego q̄q̄ꝫ h̄ faciā vob̄. Visitabo vos velocitꝛ in egestate: frigoꝛ ⁊ ardoꝛ q cōficiat oculos vr̄os: ⁊ cōsūat aīas vr̄as. Ponā faciē meam ꝯ uos. corruetꝭ corā ocl'is vr̄is: ⁊ subijcie/mini his q oderꝛ uos. fugietꝭ nēie ꝑsequēte. h̄ ibi. Audi ṽo loco Moysen deutono. dicentē Si āt audierꝭ uoceꝫ dn̄i dei tui: vt facias atq̄ꝫ custodias oīa mādata eius: que ego precipio tibi hodie: faciet te dn̄s deꝰ tuꝰ excelsiorē cūctꝭ gētibꝰ q̄ versātur in t̄ra. Venientq̄ꝫ suꝑ te oēs bn̄dictiōes iste: ⁊ apphēdēt te: si tn̄ p̄cepta eꝰ audieris. Benedictꝰ tu in ciuitate. bn̄dictus

148

i agro: bñdictus fructꝰ uẽtris tui: ⁊ fructꝰ irre tue: fructusqꝫ iumẽtoꝝ tuoꝝ: bñdicta horrea tua: ⁊ bñdicte reliqe tue: bñdictꝰ eris igrediẽs ⁊ egrediẽs. Dabit dñs inimicos tuos q con/ surgẽt aduersus te corruẽtes i ꝯspectu tuo: ꝑ unã uiã ueniẽt ad te ⁊ ꝑ septẽ fugiẽt a facie tua Et mittet deꝰ bñdictionẽ suꝑ cellaria tua: ⁊ su per oĩa oꝑa manuũ tuaꝝ: bñdicetqꝫ tibi i ter/ ra quã accepis. Suscitabit te sibi dñs i ppl'm scm̃ sicut iurauit tibi: si custodieris mãdata do mini dei tui: ⁊ ãbulaueris i uijs eius. Vide/ bũtqꝫ oẽs t̃raꝝ ppl'i ꝙ nomẽ dñi iuocatũ sit su per te: ⁊ timebũt te. Abundare te faciet oĩbus bonis fructꝰ uteri tui. ⁊ fructu iumẽtoꝝ tuoꝝ fructu terre tue: quã itrauit dñs p̃ribꝰ tuis vt daret tibi. Aꝑiet dñs thesauꝝ suũ optimũ celũ ut tribuat pluuiã terre sue i tꝑe suo: bñdicetqꝫ cũctis oꝑibꝰ manuũ tuaꝝ. Et fenerabis gẽti/ bꝰ multꝭ: ⁊ ipse a nullo fenꝰ accipies. Cõstitu/ et te ds̃ i caput: ⁊ nõ i caudã: ⁊ eris sẽꝑ supra ⁊ nõ subt̃: si tñ audieris mãdata dei tui q̃ ego p̃cipio tibi hodie: custodieris ⁊ fecerꝭ: ac non declinaueris ab eis: nec ad dexterã nec ad sini strã nec secutꝰ fueris ds̃os alienos: neqꝫ colue/ ris eos. Q si voluerꝭ audire vocẽ dñi di tui: vt custodias ⁊ facias oĩa mãdata eiꝰ: ⁊ cerimo nias q̃s ego p̃cipio tibi hodie: venient suꝑ te oẽs maledictiões iste ⁊ apprehẽdẽt te. Male dictꝰ eris i ciuitate: maledictꝰ i agro: maledictũ horreũ tuũ: ⁊ maledicte reliqe tue: maledictus fructꝰ vẽtris tui: ⁊ fructꝰ terre tue: armẽta bo/ uũ tuoꝝ ⁊ greges ouiũ tuaꝝ. Maledictꝰ eris igrediẽs ⁊ egrediẽs. Mittet dñs suꝑ te famẽ ⁊ esuriẽ: ⁊ icrepationem i oĩa oꝑa tua q̃ facies donec cõterat te: ⁊ ꝑdat te velocit̃ ꝑꝑ adiuẽtio nes tuas pessimas: i qbꝰ reliq̃sti me. Adiũgat tibi dñs pestilẽtiã donec ꝯsumat te de terra ad quã igredieris possidẽdã. Percutiat te dñs egestate febri ⁊ frigore: ardore ⁊ estu: ⁊ aere corrupto: ac rubigine: ⁊ ꝑseq̃ris donec pereas ⁊c̃. Vide ibi qm̃ tot ibi legi maledictiões ꝙ ꝑ/ territꝰ lõgiꝰ notare nequi. In p̃s. ait. Oculi dñi suꝑ iustos: ⁊ aures eiꝰ i p̃ces eoꝝ. Vultꝰ ãt dñi suꝑ faciẽtes mala: ut ꝑdat de t̃ra memo riã eoꝝ: q̃r ⁊c̃. 2° h̃ cadẽ ꝯ° ꝓbaꝛ rõe. Propt̃ pccã veniũt aduersa: ğ ꝑ locum a ꝯtrarijs: ꝑꝑ bõa oꝑa veniũt ꝓspa. Ecc̃. xxxiij. Timẽti deũ nõ eueniẽt mala: sꝫ i tẽtatiõe dñs illũ ꝯseruabit 3° h̃ ꝯ° ꝓbaꝛ ex°. Nã filij isr'l i egypto afflicti: audiẽtes ꝙ dñs eoꝝ tribulationũ aspexissꝫ ꝓ/

ni adorauerũt i t̃ra. Exo. iiij. Itẽ offerẽte sa/ muele sacrificiũ: a tribulatione philistinoꝝ po pulus israel libatꝰ ẽ. i. R. viij. Itẽ filij isr'l ab Holoferne tribulati: orãtes clamauerunt ad dñz Iudith. iiij. Et dñs ꝑ Iudith scãz libauit eos. Itẽ Azarias ⁊ socij eius in tribulatione fornacis dñz orauerũt ut eos adiuuaret: qd̾ ⁊ fe cit. Dañ. iij. Itẽ Ionas afflictꝰ i vẽtre ceti do minũ orauit: ⁊ icolumis euomuit illũ. Ione. ij. Itẽ vt ad nr̃os veniã. Saulus ꝯtra dñm Damascũ veniẽs: exceccatus clamauit: ⁊ dolu it de cõmissis: ⁊ libatꝰ ẽ. Act. ix. ⁊ sic de alijs Tu q̊ꝫ ppl'e stulte fac sil'it̃ ⁊ viues. Vides in/ q̃t aĩa clara oĩa eẽ expiẽtia teste. Sed q̃so tria mihi dubia declara. Et p̃. app̃me. n. miror ꝙ dñi volũtas nõ semꝑ iplcaꝛ. Audi Salomo/ nẽ. Dñe i dictiõe tua cũcta sũt posita: ⁊ non ẽ q̃ tue possit resistẽ volũtati: q̃uo ğ ñ sꝑ iplcꝛ di na volũtas. 2° q̃ro an pccã mortalia vel venia lia sint de volũtate dei. 3° qd req̃riꝛ vt volũtas hũana diue volũtati ꝯformeꝛ. Aĩa mea atten/ de. Ad p̃m dico de di volũtate distiguẽdo qm̃ duplex ẽ dei volũtas. s. volũtas signi: ⁊ volũ/ tas bñplaciti. Volũtas signi sũt p̃cepta ⁊ ꝯca/ logi ꝓhibitiões: q̃r ꝑ illã diuã cognoscimꝰ vo lũtatẽ: sic̃ fumꝰ ẽ signũ ignis i camio. Volũtas bñplaciti dic̃ Fr̃ãciscus marõis. di. xlv. p̃mi sẽ tẽtiaꝝ ẽ di volũtas efficax respectu cuiuscũqꝫ ꝓ ducibil' vl' ꝓducti. Et accipe exm. Dñs citatꝭ statuta q̃dã s̃uãda a ppl'is ordiat statuta illa oñ dũt dñi volũtatẽ: ⁊ volũtas signi dicũꝛ: q̃a si/ gna. s. st̃ q̃dã: qbꝰ suã cognoscimꝰ volũtatẽ: sꝫ qñ ait: sic volo: sic iubeo: totꝭ viribꝰ aliq̃d adi plẽ conaꝛ: h̃ dr̃ volũtas bñplaciti. Mõ ad ꝓ/ positũ dico ꝙ di volũtas signi ñ sẽꝑ iplcꝛ: sed volũtas bñplaciti sic: ⁊ de hac itelligit sapiens Rõ ãt ꝙ volũtas signi ñ sẽꝑ iplcꝛ ẽ. q̃r libi ar bitrij nos ꝯdidit ds̃ vt dic̃ gl'iosus Hieroꝰ. q̃re ⁊c. Ad s̃ꝫ dico ꝙ nullũ pccm̃ ẽ de volũtate di qm̃ pccm̃ ñ alia de cã pccm̃ ẽ: nisi q̃a a deo ꝓhibitũ. Quiq̃d. n. fiẽdũ p̃cipit deꝰ ñ ẽ pccm̃. Et accipe exm. Dicit deꝰ casu possibili posito. Aufer bõa illiꝰ asporta illa tua sint: si id facis ñ ẽ pccm̃. Sic. n. p̃cipit filijs isr'l: vt vasa egyptio rũ argẽtea ⁊ aurea asportẽt: vt hẽꝛ exo. xij. c. Sil'r si dicẽt ds̃. Occide filiũ tuũ ⁊ imola eũ mihi: sic̃ dixit abrahã. Geñ. xxij. si id facis nõ peccas: ⁊ sic d̾ alijs: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯcludiꝛ ꝙ nullũ pcc̃z ẽ d̾ di volũtate. si ãt pcã ⁊ mala fieri sinat h̃ ñ iõ ẽ vt malũ itẽdat l' velit: sꝫ bom ꝙ ex illo

malo intuet̄ supuenire. Sap. 12. O dio ē dn̄o ipius ꝛ ipietas ei⁹. q̄re ꝛc̄. Si vis ad plenū d̄ hac informari mā: vide ifra feria. 4. dn̄ice de passiōe ꝯͦᵉ 2ᵃ ꝑ̄me ꝑtis. Ad 3ᵐ dico ꝙ sēꝑ volūtas rectā seq̄tur intētōez: q̄ꝛ intētio modū operi iponit vn̄ dici solet. Quicqd agāt hoies intētio iudicat oēs. Dicit ei btūs Tho. ꝑᵃ ꝑe. q. 12. arti. 1. ꝙ intētio ē ꝓꝑe act⁹ volūtatis. Et intēdere siue intētio ipsi⁹ volūtatis nihil aliud ē q̄ȝ ordinare motū alteri⁹ vl' alic⁹ i finē. Et vt idē dicit arti. 4. Lȝ intentio sit respectu finis: non tn̄ respectu finis vltimi sꝑ: qm̄ plures res intēdē sil' possum⁹. Vbi gr̄a. Intēdē possū sanitatē tanq̄ȝ finē: ꝛ medicinā tāq̄ȝ ordinatū ad finē. Jn̄ aia accipe hanc regulā gnālē: ꝙ si qs credēt ꝙ ire ad plateā eēt mōtale pctm̄: si h̄ ad iplēt mōtalr peccaret. Sȝ pl'a de hac mā dcȝ ē s. ꝑmōe ꝑ. q̄re ꝛc̄. Et h̄ sufficiāt ꝓ pn̄ti ꝯclōe.

Q: de⁹ in actib⁹ hūanis suꝑ oia volūtatē cōsiderat. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnē vȝ. Diuin⁹ ituit⁹ hūanā volūtatē tāq̄ȝ speculū nr̄orum opeꝝ ꝯsiderat: ꝛ sic vt i ea relucet op⁹ approbat vl' dānat. Hec ꝯͦ silr tripl'r ꝓbat̄. s. aucte rōe ꝛ exͦ. Aucte sic. Audi Grānū. 15. q. 6. c. si a sacerdotib⁹. in fine. Nō tm̄ ingt attendēda sūt q̄ fiūt: q̄ȝto q̄ue aio fiāt. Amplius eni de⁹ respic̄ ad cogitatōes ꝛ spōtaneas hōiuȝ volūtates: q̄ȝ ad act⁹ q ꝑ simplicitatē aut nccitatē fiūt. ꝛ sūt vba Alexādri pape. Audi eundē. 14. q. 5. c. si qd iuenisti. i fi. vbi dr̄. De⁹ interrogat cor ꝛ n̄ manū. s. tm̄. Et sl' vba Aug. i home. Audi eūdē. 32. q. 5. c. sic̄. vbi dr̄. Sic̄ n. pctm̄ op⁹ sine volūtate n̄ fac̄: ita ꝛ iusticia ex oꝑe n̄ ꝯsumat̄ nisi ꝛ volūtas affuerit. Mlti. n. corꝑe castitati studēt: ꝛ adulteriū volūtate cōmittūt: cū dn̄s dicat. Qui viderit mulierez ad ꝯcupiscēdū eā: iā mechat⁹ ē i corde suo. g̊ ꝛ volūtas sine oꝑe frequent̄ peccat. h̄ ille. Et sl' vbauba bīi Jo. criso. suꝑ Math. Idē i. c. q vide/rit. Et sl' vba Aug. q̄re ꝛc̄. 2ͦ h̄ eadē ꝯͦ rōe ꝓbat̄. Illi nāq̄ȝ iputādū ē pctm̄ q auctō ꝛ motor ꝑncipal'r ē ad mouēdū ad culpā: sȝ volūtas ē hmōi. g̊ illi ē iputādū. ꝯn̄a nō cū maiori. minor āt pȝ ꝑ btm̄ Tho. ꝑᵃ ꝑe. q. 16. vbi ait. Volūtas ē respectu finis: ꝛ oia mēbra ꝛ vires corꝑis ꝛ res ext̄iores ad op⁹ applicat ꝑꝑ finē. vn̄ itellectū ad itelligēdū: oculū ad vidēdū ꝓpt volūtatē applicam⁹. i. cū volum⁹. Silr ꝛ res exteriores vt aquā cemētū ꝛ arenā ad edificatōȝ dom⁹: ꝛ sic de alijs. Et dic̄ idē doctor: ꝙ si rō añdicta applicauerit ad op⁹: h̄ erit vt dirigēs nō vt ꝑncipale mouēs. Silr si añdc̄e alie vires ꝛ aie potētie applicāt ad op⁹. h̄ faciūt vt iꝑiū exeq̄nt̄ volūtatꝭ: ad quā ꝯꝑant̄ sic̄ istr'a ad ꝑncipale agēs. Et iō q̄ꝛ actio attribuit̄ ꝑncipali agēti ꝛ nō istr'is: iō oꝑa nr̄a dicūt̄ bona l' mala ꝑꝑ volūtatē. q̄re ꝛc̄. 3ͦ h̄ ipsa ꝯͦ ꝓbat̄ exͦ. Nā xp̄s crebro iudeoꝝ ꝯdēnauit volūtatem. Mat. 22. Vt āt iesus vidit cogitatōes eoꝝ ꝛc̄. Et sic pȝ ꝯͦ pn̄s. Dulcissim⁹ iesus nob̄ rectā ꝛ validā ꝯtribuat volūtatē: vt qn̄ nob̄ ꝑ bonam spiratōȝ dicet. Potestꝭ bibē calicē. i. passiōes ꝛ āgustias mei amore portare. hilarit̄ rn̄dē valeam: possum⁹ h̄ i pn̄ti ꝑ gr̄am. Amen.

Feria quinta scd̄e dn̄ice quadragesime de remuneratiōe bonoꝝ ꝛ maloꝝ. sermo. 16.

Actum est ut moriret̄ mēdic⁹ noie Lazar⁹ ꝛ portaret̄ ab āgelis i sinu Abrahe.

Mortu⁹ ē āt diues ꝛ sepult⁹ ē in inferno. Luc. 16. Mira hodie dilectissimi i h̄ mūdo viuētiū retributio. Ecce ꝙ h̄ miser diues q purpura ꝛ bisso iducbat̄: ꝛ epulabat̄ q̄tidie splēdide: mortu⁹ ē. Et h̄ pauꝑcul⁹ Lazarus vlcerib⁹ plen⁹ cupiēs saturari de micꝭ q̄ cadebāt de mēsa diuitꝭ ꝛ nemo illi dabat mortu⁹. Heu heu heu qd seq̄t̄ audi Mortu⁹ ē diues: ꝛ sepult⁹ ē i iferno: mortu⁹ ē ꝛ Lazar⁹: ꝛ ab angel' i sinu Abrahe felicit̄ ē collocat⁹. Et mēito vt vite dispitas fini diuerso corn̄dēt. qm̄ nō ē putāda bona mors cui⁹ mala vita ꝑcessit. ps. Mors pctōꝝ pessima. Et redimet dn̄s aias ꝑuoꝝ suoꝝ: ꝛ nō derelinq̄t oēs q sperāt i eo. In qb⁹ sāctissimis vbis tres ponūt̄ ꝯsideratiōes vȝ. Bonoꝝ ꝛ maloꝝ i hac vita diuersa remuneratio. Bonoꝝ ꝛ maloꝝ eq̄l' i hac vita ꝑmina⁰: Bonoꝝ ꝛ maloꝝ diuersa post hācvitam premiatio: De diuersa remūeratōe in hac vita bonoꝝ ꝛ moloꝝ. Cōsidera⁰ ꝑᵃ

Rimo bonoꝝ ꝛ maloꝝ diuersā remuneratōez videam⁹. vbi tres more solito ꝯclōes faciam⁹ vȝ. Pr'ia ꝯͦ ē ista Nō sine magna cā vult de⁹ tam bonis q̄ȝ mal' ista tꝑalia cōia esse ꝛ ipartiri. 2ᵃ ꝯͦ ē ista: non sine cā vult deus bonos ꝛ iustos i hac vita sepissime flagellari. 3ᵃ ꝯͦ est ista. Lȝ ista tꝑalia in hac vita velit de⁹ tā bonis q̄ȝ malis eē coia radiū tn̄ diuine gr̄e gratū faciētis nullo pacto

ipsis malis patitur de⁹ cōicari.
Quare de⁹ sceleratis in vita ista magis q̄z
bonis tp̄alia bona donat. Cōclo prima.
Ecipe p̄mā ɔclonē τc̄. vt. s̄. Et vt de
a bonoꝝ ꝓspitate taccam⁹: de maloꝝ so
lū aliq̄ trāscam⁹. Multi plerūq3 aīa
cara sceleratos ꝓspari intuentes: in dei cultu
tepefiūt: τ bn̄ agere retardant: τ q̄si de dei gu
bernatiōe in coꝝ mētib⁹ dubitant: τ murmu
rare vident. In q̄rum psona Iob. xxj. c. ait.
Quare ḡ ipij viuūt: subleuati sunt: ɔfortatiq3
diuitijs. Semē coꝝ pmanet corā eis. ꝓpinq̄/
rū turbe τ nepotū in ɔspectu eoꝝ: dom⁹ eorū
secure sūt. nō ē v̄ga. i. tribulatio sup illo. bos
eoꝝ ɔcepit τ nō abortiuit: vacca pepit τ nō est
p̄uata fetu suo: egrediūt q̄si greges puuli coꝝ
τ infātes eoꝝ exultāt lusib⁹. Tenent tipanū τ
citharā: τ gaudēt ad sonitū organi. Ducūt in
bonis dies suos: τ i pūcto ad iferna descēdūt
O malū gaudiū: peiorq3 son⁹ τ cāt⁹ τ oiu3 pes
sim⁹ exit⁹: q̄rū finis mors eīna ē. Nec mirer
aīa cara si hec tp̄alia affluent tribuat sceleratis
de⁹. Vis tu aīa mea hoꝝ oiu3 itelligē rōnem
Tribuit. n. vt plurimū de⁹ in hac vita sceleratis
ꝓspitatē. 12. rōib⁹ siue de causis v3. Prio ꝓ
pter maloꝝ excitatōe3. 2° ꝓpt maloꝝ duriorē
flagellatōem. 3° ꝓpt maloꝝ p̄miatōe3. 4° ꝓpt
maloꝝ excecatōe3. 5° ꝓpter maloꝝ reprobati
onē. 6° ꝓpt bonoꝝ cōfortatōem. 7° ꝓpter bo
noꝝ exercitationem. 8° ꝓpter bonorū aīatio/
nem. 9° ꝓpter bonorū p̄miationem. x° ꝓpter
mūdanoꝝ reprobationem. xi° ꝓpter dei boni
tatis ostēsionem. 12° ꝓpter maloꝝ durā castiga
tionē. Iste sūt. 12. rōnes q̄re de⁹ in h̄ mūdo vt
plurimū sceleratos exaltat τ vberior diuitiaꝝ
copia ditat. Accipe p̄mā rōne3. Et an̄ omnia
vos in xp̄o oēs hortor: si nūq3 aures adhibui
stis beniuolas τ attētas ad p̄n̄s accōmodate.
Multos eni circa h̄ legi describētes: s3 iudi/
cio meo iste sūt pulcherrime rōnes. si vob̄ gra
te erūt: vna mecū gr̄as oipotēti deo referam⁹
Dico ḡ q̄ de⁹ mal' in h̄ mundo tribuit vberri
me tp̄alia bona. p̄ ꝓpt malorum ex itationē.
Vult. n. gl'osus de⁹ his cū tp̄alib⁹ bōis iniq̄s
τ sceleratos domesticos facē vt ad dinā voca
tōe3 cū spirāt: i bono festinēt τ accelerēt. Nō
ne τ aues illo pauco cibo illis a nobis mistra
to ad nos volitāt. Et tu o miser ingr̄e q̄tidie
tibi a dn̄o plurima bona donant τ surdescis.
ꝓuer. j. Vocaui τ renuistis: extēdi man⁹ me
as: τ nō fuit q̄ aspicēt. Vide. s̄. i hac dn̄ica cō
clone p̄ma in fine. Vis tu aīa mea imēsā dei
cog̊scē bonitatē. ɔsidera q̄so q̄t τ quāta inume
rabilia fere bona ppl'o iudeoꝝ ɔtribuit: vt eo
rū ceruices durissimas ab idolatria reuocaret
Amore. n. ipsoꝝ dure pharaonē flagellauit:
illūq3 tādē cū suis oib⁹ i mari rubro submer/
sit. Māna ill' de celo dedit: aquā de petra ru/
pit: τ alia innumerabilia bn̄ficia ɔtulit: τ ipsi
duriores efficiebāt indies. p̄s. Obliti sūt bn̄/
ficioꝝ ei⁹ τ inumerabiliū c⁹ que ostēdit eis. S3
nec h̄ suffecit: voluit τ āpli⁹ eos domesticos fa
cē. Venit nāq3 eīni p̄ris fili⁹ i mūdū: τ carnē
nr̄a3 iduit. Infirmos curauit: cecos illūinauit
mortuos resuscitauit: τ ml'ta alia bn̄ficia cōtu
lit: τ ipsi siluestriores efficiebāt: τ pilato dice/
bāt. Nolum⁹ hūc regr̄e sup nos. s3 tolle: tolle
crucifige eū. Nec adhuc ɔtinuit de⁹ mīas su/
as: s3 apl'os suos scōs p orbe3 vt eos reducēt
destinauit: at ipsi occiderūt eos. S3 nec adhuc
ɔtētat de⁹: s3 eos p⁹ suā gl'osā passiōe3. 40. an
nis vt ɔuerterēt expectauit τ ipi duriores effe
cti sūt. Vidēs h̄ pi⁹ clemēsq3 de⁹ flagell' vt p̄at
benign⁹ i filios solet eos āmonē cepit. Et titū
τ vespasianū misit q̄ citatē eoꝝ depopularūt τ
vsq3 ad filioꝝ cōestionē eos idurerūt: τ ml'tis
tādē eoꝝ cesis q̄ remāserāt. 30. ꝓ denario vno
vēdiderūt τ p mūdū veluti ꝓfugi dispsi sūt. O
iudei ceci: o idurati: o smemorati: q̄re n̄ ad dei
voces accelerat' q̄d obdormitat'. Iudeos ca
rissimi omittam⁹. q̄d dicā de miseris xp̄ianis q̄
b⁹ regm̄ ꝓmittit eīnū q̄ peiores iudeis hodier
nis tp̄ib⁹ efficiūt. q̄s bn̄ficia: q̄s sig̃ iā diu ml'ti
plicāe narrabit. q̄d q̄so guerre: q̄d pestilētie tā
te: nisi dei voces clamātes. reuertē reuertē su
namit': reuertē reuertē τ ituamur te. Reuer
tē inq3 a pctō cogitatōis: reuertē a pctō locuti
ōis. reuertē a pctō opis. reuertē a pctō iniq̄ cō
suetudis. Nōne o miseri p̄dicatoꝝ cernit' ml'ti
tudinē copiosā q̄ vno ore dina iudicia ostēdūt.
Isa. 58. Clama ne cesses τ q̄si tuba exalta vo
cē tuā τ ānūcia ppl'o scelēa eoꝝ. Et nouissime
tp̄ib⁹ ist' tubā illā fulgētissimā suscitauit scm̄ b
nardinū ordis frm̄ mioꝝ cū q̊ dō laudes sepe
locut⁹ sū: τ pluries cōedi i isulā pusini laci' quē
papa Nicola⁹ qnt⁹ in festo penth̄. solēnit āno
iubilei cāonizauit. āno dn̄i. M. cccc. li. De⁹
nob̄ gr̄a3 largiat vt eū i bōis opib⁹ imitemur
amē. O misera italia obcecata: vna ex p̄te p̄di/
catores hēs: alia ex p̄te pestilētias τ guerras:

⁊ dormiſ Johe.j. Expgiſcimĭ ebꝛij ⁊ flete oẽſ
q bibitꝭ vinū i dulcedīe: qm̄ perijt. i. ꝓibit ab
oꝛe vr̄o. Gēs ei aſcēdet ſupꝰ trā meā fortꝭ ⁊ i
numerabilꝭ. dētes coꝝ dētes leonis. Jſta eſt
gēs eqſtris. ⁊ molares eꝰ vt catuli leōiſ. iſta ē
gēs pedeſtris. poſuit vineā meā i deſtū ⁊ ficū
meā decorticauit ⁊c̄. Et vis tu grāde iudiciuꝫ
audirꝭ dei. Jā ei a milleſimo añdc̄o hāc miſaꝫ
italiā tribꝰ elapſ ānis peſtei acerra flagellauit
⁊ miſrima italia adhuc ſupba i veſtibꝰ iocꝭ et
pōpis dinas voces obaudit. O cōfuſio mag̃
xpianoꝝ. Bos iqt dn̄s coḡuit poſſeſſoꝛē ſuū
⁊ aſinꝰ pſepe dn̄i ſui Jſrl āt. i. ppl̄s iudaicꝰ me
n̄ coḡuit. ⁊ ppl̄s meꝰ. ſ. xpianꝰ n̄ itellexit. i. itel
ligē n̄ vult. ꝑs. Tenuit eos ſupbia. O pti ſūt
iniqtate ⁊ ipietate ſua. Prodijt q̄i ex adipe ini
qtas eoꝝ trāſierti affectū coꝛdiſ. Cogitauerūt ⁊
locuti ſt̄ neqtiā: iiqtatē i excelſo locuti ſt̄. poſu
erūt i tenebraſ os ſuū. ſ. deū ⁊ ſcōs blaſphemā
do: ⁊ ligua eoꝝ trāſiuit i tra ⁊c̄. ⁊ iō idē ꝓpha
clamat i ꝑs. A tēdite celi q̄ loqr dicēs. Gnāo
ꝑua atqꝫ ꝑuerſa heccie reddis dn̄o ppl̄e ſtulte
⁊ iſipiēſ. Nūqd n̄ ipſe ē pr̄ tuꝰ q poſſedit ⁊ fec
⁊ creauit te. Memēto dieꝝ ātiqꝝ: cogita gnā/
tōes ſingulas ⁊c̄. vide aliqs vſus eca finē q̄lr
deꝰ miatꝭ illꝭ. quā q̄ſo excuſatōeꝫ hr̄e o italia po
terꝭ. vna ex pte dei tubas. i. ꝑdicatoꝛes alia ex
pte flagella pl̄ima hēſ. alia ex pte abūdātiā fru
mēti vini ⁊ alioꝝ tpaliū bonoꝝ. ⁊ tu ſupbe mi
ſer ſi bō a dn̄o accipis itūeſcꝭ. Job. 15. Currit
ad. de. ex. col. Et tu miſerrime auare ſi a dn̄o
pl̄ima bona largiūtꝭ recalcitras ⁊ paupes ſper
nis. Deut. 32. Jncraſſatꝰ ē di. me. ⁊ re. ipi. ⁊ di
latatꝰ. ⁊ O ſee. 13. Adipleti ſt̄ ⁊ ſa. ele. coꝛ ſuū:
⁊ obliti ſūt mei. Et tu luxurioſe ſi ſanitate ⁊ cō
pis valitudine potiris ibꝛodiaris: vt qꝛ loq̄r i
luxurioſa fece. Ezech. 16. Hec fuit iniqtas ſo
dome ſoꝛoꝛis tue ſupbia ſaturitas pāis ⁊ otiū
Mira certe igratitudo hoium ⁊ igrātia ceca
cūcta aīalia bn̄ficio domeſticātꝭ. ſola hūana coꝛ
da ꝑ dei bn̄ficia iduranꝭ. Jn̄ Hiere. 5. dicitꝭ.
Pplo huic factū ē coꝛ icredulū ⁊ exaſpans re
ceſſerūt ⁊ abierūt ⁊ n̄ dixerūt i coꝛde ſuo: metu
amꝰ dn̄m deū nr̄m q dat nob pluuiā tpaneā ⁊
ſerotinā i tpe ſuo. ⁊ ſeqꝭ. Jniqtates nr̄e decli
nauerūt h ⁊ pctā nr̄a ꝓhibuerūt bonū a nob.
Quare ex his ſatis pꝫ q deꝰ malꝭ tpalia bona
tribuit vt eos dōeſticos ⁊ ſibi grōs faciat. Si
vo nolūt ipſis iputeꝭ. q̄re ⁊c̄. 2º tribuit deꝰ
malꝭ tpalia bona ꝑpt maloꝝ durioꝛē flagellati

onē. Cū. n. ſcelerati in hac vita nec digni ſūt
pane q̄ veſcūtꝭ ⁊ aq̄ quā bibūt: ſi illos i h mūdo
exaltat: h iō fac̄ vt acerbioꝛe i futurū pena feri
at. Jn̄ criſo. ſup Math. Q̄to inqt maioꝛa ſūt
bn̄ficia hoībꝰ ꝯſtituta tāto ſūt g̃uioꝛa peccātibꝰ
iudicia. ⁊ Sap. 7. Potētes potēt toꝛm̄ta pa/
ciunꝭ. Quelibet. n. maioꝛitas i tpabilibꝰ bo/
nis pctm̄ agḡuat: vt dic̄ btūs Tho ꝑª ſe. q. 73
ar. x. Et rō ē: qm̄ q̄ꝫto maioꝛ ē i ḡtitudo: tāto
pctm̄ grauiꝰ: ⁊ ꝑ ꝯn̄s pena maioꝛ. ꝑs. Perijt
memoꝛia eoꝝ cū ſonitu: ⁊ dn̄s i etnū ꝑmanet
Sic̄. n. perit turpioꝛ ſonꝰ q de vētre hois egre
ditꝭ fetēs ſic huiuſcemodi pctōꝛes moꝛte repēti
na ⁊ fetēti iſania ſubito ab oculꝭ hoiuꝫ eleuātꝭ.
exm Amon Heſter. 5. q aicis ꝯuocatis ſuaꝝ
diuitiaꝝ magnitudinē ⁊ filioꝝ turbā expoſuit
⁊ q̄ꝫta cū gl̄ia ſupꝰ oēs ꝑncipes ⁊ ſuos eiꝰ rex
eleuaſſet eū ⁊c̄. Et tādē ꝯcluditꝭ q ſuſpēſꝰ ē a
mon i ligno. vide ibi. Jn̄ Petrꝰ rauēnas ait
i q̊dā ſmōe. Sepiꝰ i alto qs tollitꝭ: vt reues fō
tiꝰ ꝯq̄ſſetꝭ. h. ille. audi Grego. i homelꝭ. ſuper
Math. Lectio iqt ſci euāgelij fr̄es cariſſimi:
nos ſollicite ꝯſiderare āmōet ne nos q plꝰ i h
mūdo accepiſſe aliqd cnimur: ab aucte mūdi
g̃uiꝰ idc iudicemur. Cū. n. augētꝭ dona rōes
ēt creſcūt donoꝝ. q̄re ⁊c̄. 3º tribuit deꝰ ſcele/
ratis tpalia bona ꝑpt maloꝝ ꝑmiatōꝫ. Cū. n.
pctōꝛes aliqn̄ q̊dā bōa opa exerceāt de gnē bo
noꝝ: ⁊ nullū bonū irremūeratū reliquatꝭ teſte
Aug. Et q̊ ad ꝑmiū etnū ob charitatꝭ defectū
remūerari n̄ poſſint: vt dicetꝭ ꝯclōe 3ª ſequēti
ꝯn̄s ⁊ rectū equūqꝫ ē vt tpalitꝭ remūerentꝭ. vn̄
ſic̄ fuerūt ⁊ eoꝝ bona opa: ſic recōpēſat deꝰ. ſi
elemoſynas faciūt eccl̄as ⁊ pauprima loca viſi
tāt diuitias poſſeſſiōes ſalutē nauiū ⁊ ſil̄ia rtri
buit eis deꝰ. Si ieiunāt diſciplināt ⁊ alia bōa
coꝛpalia exercēt: coꝛpalitꝭ retribuit deus vt dā
do bonā vxoꝛeꝫ: pulcherrimos filios: coꝛpis
ſāitatē ⁊ ſil̄ia. Si bn̄ ꝯſulūt docēt caſtigāt mo
nēt: ⁊ alia bona ſpūalia exercēt: ſpūalitꝭ retri/
buit deꝰ. dādo ſanū itellectū. diſcretā atqꝫ ꝯpo
ſitā locutōꝫ: ⁊ his ſil̄ia: vt d̄ eis viſicetꝭ qd dn̄s
Math. 6. ait. Amē dico vob receperūt merce/
dē ſuā. q̄re ⁊c̄. Jtē. 22. q. j. ſi q̄libet. i glo. ſupꝰ
vbo i etno. dr̄. q ꝓſpitatē hn̄s i hac vita ſpeꝫ
ꝑdit i etna vita. Et capl̄m illud loqꝭ de obſte
tricibꝰ Pharaōis q̄ metite ſt̄ illi. ⁊ dic̄ q deꝰ
de pietate earū retribuit eis meritū i tpalibus
bonis. Nā dicit ibi tex. ſic. Nā benignitatꝭ ea
rū merces q̄ eis i etna potuit vita retribui. cul

150

ra pmiſſa mẽdacij in ƙrena ẽ recõpẽſatõe de/
clinata. hec ibi. Et glo. ibi dicit ꝙ duab⁹ vici/
b⁹ mẽrite ſũt. Prio pharaoni pmiſerũt ꝙ oẽs
maſculos iniſicẽnt: ⁊ h̃ fuit veniale. 2° cũ dixe
rũt mulieres hebꝛeoꝝ hrẽ ſciaꝫ obſtetrizãdi ⁊ c̃
⁊ h̃ fuit moꝛtale: qꝛ h̃ dixerũt ne ipſe iniſicẽnƙ
Et p h̃ mẽdacio itelligiƙ iſte tex. ꝙ pdiderunt
mercedẽ etnã: ſed eaꝝ pietas mercedẽ accepit
tpalẽ. h̃ dic̃ glo. Jñ ẽ bon⁹ tex. ad ppoſitũ: de
pe. di. 3. gd ğ turbamur. vbi dr̃. Qñ itaqꝫ vi
dem⁹ malignũ diteſcẽ nõ ſubꝛuamur: ⁊ qñ vi/
dem⁹ bonũ mala pati nõ turbemur. Jllic co/
rona illic ſupplicia. Eſt ⁊ alia rõ: qꝛ nõ pt ma/
lus i oĩb⁹ mal⁹ eẽ: ſꝫ aliq̃ bona hꝫ: neqꝫ bon⁹ i
oĩb⁹ bon⁹ eẽ: ſꝫ hꝫ aliq̃ pctã. Qñ ğ pſpitatẽ hꝫ
mal⁹: malũ capiti ſuo ẽ. Cũ. n. p illƙ paucꝰ bo
nis retributio ẽ: h̃ accipit: vt illic plenı⁹ pũiaƙ.
h̃ ibi. 4° tribuit de⁹ ſceleratis tpalia bona p
pter maloꝝ excecatõꝫ. Jſa. 6. Excecа coꝛ ppl̃i
hui⁹: ⁊ aures ei⁹ aggũa: ⁊ oculos ei⁹ claude ne
foꝛte videat ocul̃ ſuis: ⁊ aurib⁹ ſuis audiat: ⁊
cõde ſuo itelligat ⁊ ꝯuertaƙ: ⁊ ſanẽ eũ. ⁊ Luc.
12. Aia mea hẽs multa bona: dixit diues qdã
repoſita i ãnos plꝛimos. Requieſce: comede: ⁊
bibe: ⁊ epulare. Sꝫ audi qd ſeq̃ƙ. Dixit ãt illi
de⁹. Stulte hac nocte moꝛieris: ⁊ q̃ paſti cui⁹
erũt. audi Greg. 6. moꝝ. Quaſi ingt p ame/
na pta ad carcerẽ venit q p pñtis vite pſpa ad
ĩteritũ currit. Et pũer. 5. Proſpitas ipioꝝ p
det eos. 5° tribuit de⁹ pſpa mal̃ pp maloꝛũ
reprobatõꝫ. audi Hiero. i ſuo trãſitu. Sig^m
ingt mãifeſte dãnatõis ẽ qñ malo oĩa pſpa ac
cidũt. audi Greg. 6. moꝝ. Succeſſio ingt bo
noꝝ tpaliũ ſignũ eterne reprobatiõis ẽ. Audi ⁊
dñm Mat. 17. Quid pdeſt hõi ſi vniuerſum
mũdũ lucreƙ: aĩe vo ſue detrimẽtũ patiaƙ. ſu/
p q̃ vbo Hiero. ait. Si hr̃es ſapiam ſalomo
nis: pulchꝛitudinẽ Abſalõis: foꝛtitudinẽ Sã
pſon: lõgeuitatẽ Enoch: diuitias Creſſi: po
tẽtias Octauiani: qd tãdẽ pdeſſet ſi caro dare
tur vmib⁹. aĩa vo demõib⁹ cruciãda ſine fi/
ne ⁊c̃. Ex^m hr̃ bti Ambroſij q ãbulãs verſus
tuſciã inenit hoſpitẽ diuitẽ. piguẽ cũ pulchꝛa
familia: ⁊ cũ interogaſſet qd boni facẽt: rñdit.
Jo me do bel tẽpo. Stati Ambroſi⁹ eq̃s pare
fec̃ ⁊ receſſit. Miraƙ oẽs: ſtati totũ hoſpiciũ cõ
buriƙ: ⁊ oĩa ei⁹ bona ⁊ familia igne pierut. 6°
tribuit de⁹ pſpa mal̃ pp bonoꝝ cõfoꝛtatõem.
Nã iuſti i hac vita: vt diceƙ ꝯ^{ce} ſeq̃nti de coꝝ
opib⁹ nõ pmianƙ: ſꝫ i plagꝭ: i carcerib⁹: i tri/
bulatõib⁹ multis i mũdo viuũt: ⁊ ne crederẽt
ſuoꝝ laboꝝ mercedẽ nõ eẽ recepturos: bona
iſta caduca ⁊ trãſitoꝛia mal̃ cõcedit i hac vita.
vñ ipſi arguere poſſint. Si benign⁹ adeo ẽ de
us vt ſceleratis ⁊ ſuis pꝛſus inimicis tot h̃ bo
na tribuit: qd nob̃ mercedis erit: niſi pmium
etnũ q ei⁹ mãdata ƙuam⁹. Nec miꝝ aĩa cara
Lõgo. n. tpe ſuũ ppl̃ꝫ de⁹ añq̃ꝫ ad terrã pmiſ
ſiõis adducẽt flagellari pmiſit Exo. ⁊ Nume
ri p totũ. Jñ. 2. Macha. 7. Vn⁹ ex ſeptẽ frı/
b⁹ a tyrãno cruciat⁹ ait. De celo mbꝛa iſta poſ
ſideo: ſed pp dei leges h̃ ipſa deſpicio: qꝛ ipſa
me receptuꝝ ſpero. Et ſcũs ille Thobias pen
tib⁹ irridẽb⁹ ⁊ dicẽtib⁹. vbi ſpes tua. rñdit. Fi
lij ſcõꝝ ſum⁹: ⁊ vitã illoꝝ expectam⁹ quã da/
tur⁹ ẽ his q ñ mutauerũt fidẽ ei⁹. ſ. dei. Tho.
2. Et ille paciẽtiſſimı⁹ Job filijs oꝛbat⁹: ſpolia
tuſqꝫ cũctꝭ dicebat. Si occiderit me i ipſo ſpe
rabo. Job. 13. Jñ bon⁹ ille tubicẽ. Paul⁹ aie
bat. Bonũ certamẽ certaui: curſũ ꝯſumaui fi
dẽ ƙuaui. in reliq̊ poſita ẽ mihi coꝛona iuſticie
quã reddet mihi i illa die iuſt⁹ iudex. Nõ ſolũ
ãt mihi: ſꝫ ⁊ his q diligũt aduẽtũ e⁹. Qd ⁊ mi
ſtice xp̃us oñdit. Mat. 6. dicẽs. Si fenũ agri
qd hodie ẽ ⁊ cras i libanũ mittiƙ. de⁹ ſic veſtit
q̃ꝫto magis vos modice ſidei. Per fenũ pctõ
res itelligẽs: qꝛũ glĩa ẽ ſic fenũ agri. ps. Ma
ne ſic̃ h̃ba trãſeat: mãe floꝛeat ⁊ trãſeat: veſpe
decidat iduret ⁊ areſcat ⁊c̃. 7° tribuit ſcelera
tis pſpa deus pp bonoꝝ exercitationẽ. Audi
Aug. i li. de ciui. dei. Paciẽtia dei ad pniãꝫ i
uitat malos ſic̃ ⁊ flagellũ erudit bonoſ. Et dic
q̃ſo. Quõ ſci alios i tribulatõib⁹ ⁊ tẽtatõibus
poſſent erudire: ſi ipſi talia nũq̃ꝫ fuiſſẽt exꝑti.
Nõ. n. pſecutio bonoꝝ argumẽtũ reprobatio
nis ẽ: ſꝫ vtutꝭ. Audi pulcherrimũ tex. 7. q. 1.
c. aduerſitas. vbi dr̃. Aduerſitas q̃ hõis votꝭ
i. hñtib⁹ bona vota obijciƙ: pbatio vtutꝭ ẽ: ñ
iudiciũ. i. ſignũ reprobatõis. Quis. n. neſciat
q̃ꝫ pſpuꝫ fuit ꝙ btũs apl̃s paul⁹ cã pdicatiõis
italiã veniebat: ⁊ tñ veniẽs naufragiũ ptulit. ſꝫ
tñ nauiſ coꝛdis i marꝭ fluctib⁹ iteğ ſtetit. h̃ ibi
Glo. allegat. c. cũ pcuſſio. eadẽ cã ⁊ q̃ ibi. vbi
dr̃ ſic. Cũ pcuſſio coꝛpis iminet vtꝝ p purga
tõe aut p iudicio ꝯtigat dei iudiciũ i h̃ igraƙ: ⁊
iõ nõ dꝫ a nob̃ addi flagellatꝭ afflictio. ne nos
elĩpe qd abſit offẽſa recipiat. h̃ ibi. Aug. i epl̃a
ad Cãdidũ. audi ⁊ Greg. li. moꝝ. Pñtꝭ vi
te pſpitas inocẽtie teſtꝭ ñ ẽ: qꝛ mlti ad phẽnẽ
vitã p flagella redeũt ⁊ plũi rõe iſinita ſup/

plicia ꝓducēdi ſine flagello moriūtur. Job.21
Gaudēt ad ſonitū organi. ducūt in bōis dies
ſuos: ⁊ in puncto ad iferna deſcēdūt ⁊c. 8ª
tribuit ſceleratis pſpa deꝰ pp bonoꝝ aiatiōe3
Si.n. deꝰ tm̄ bōis iſta tpalia daret: iā pfecto
potiꝰ amaret vt bōa iſta recipent q̄3 dino bito
intuitu: ⁊ ſic amor iſte mercenariꝰ eēt ⁊ impfe
ctꝰ. Et iō bōi iſta tpalia ſceleratis dari intuen
tes ardentiꝰ in dei amore ſurgūt: ſpantes i fu
tuꝝ meliꝰ ſuſcepturos. Audi Aug. Placuit
igt dine ꝓuidē ppare gdē iuſt bōa in poſteꝝ
gbꝰ n̄ fruēt iniuſti. mala āt impijs gbꝰ nō ex
cruciabūtur bōi. Iſta āt tpalia vtriſq3 voluit
eē cōia vt ne bōa auidiꝰ appetāt q̄ mali q̄3 hr̄e
cernūt. ⁊ ne mala turpit euitent gbꝰ ⁊ bōi ple
rūq3 afficiunt. h ille. 9º tribuit ſcelerat p/
ſpa deꝰ pp bonoꝝ p̄miatiōe3. Audi aug. In
his ingt diſtribuēdis bōis agit qd̄ ds opatōe
ſua. Nā ſi nūc oē pecm̄ māifeſta plectēt pena
nil n vltio iudiº ſuari putaret. Sic ⁊ ſi nullū
pecm̄ pūiret apta vindcā nl'la ꝓuidēª putaret
dina. Ex q̄ ſeqt q ſi nūc pecā ſceleratoꝝ nō
pūit: illa i iudiº extrēo acerrie puniēª reſuat.
Silr ⁊ ſi nūc bōa iuſtoꝝ n̄ p̄miat: illa i eodem
iudiº ſūme p̄mianda retardat. qr ⁊c. xº tri
tribuit pſpa impijs ds pp mūdanoꝝ reprobatione.
Viri nāq3 dei picla i pſpitatibꝰ latēti a
ꝯſiderātes p poſſe fugiūt ⁊ illa ſpnūt. Exm̄ he
remite fugiētis p deſtū q a q̊dā ſiccario ꝯphē
ſꝰ: iterrogatꝰ cur fugēt. ait. A facie mortis fu/
gio. Vbi igt ille mors h. At ille iux ſepē auri
illi oñdit mltitudinē copioſā. Tres nāq3 ſocij
erāt. Bōa inquint mors h. heremitā licētiāt.
Auꝝ p deſtū aſportāt. Intea fame cruciātur
ducūt adiuicē. vnꝰ nr̄3 ad caſtꝝ pgat: victualia
emat ne fame mōiamur. Sortē mittūt: cadit v
ni ſors. mittit ille ⁊ ꝑpat. Intea duo: q remā
ſerāt vt ipi tm̄ theſauꝝ remāeret ſociū occidē
decreuerit i reditu. Alt ſolꝰ itinerās q̄lit ſolꝰ au
rū hr̄e poſſ3 meditat. Cibaria ⁊ vinū emit. ve
nenū peſtifeꝝ imiſcuit. Ad ſocioſ uēit. occidit
Sumūt illi cibū. Et moriūt. O indim̄ dei. O
peſſimū theſauꝝ. Audi Grego. li. moꝝ. Sci
viri cū ſibi ſuppetē pſpa mūdi ꝯſpiciūt: paui
da ſuſpitiōe turbat. Timēt. n. ne h laboꝝ ſuo
rū fructꝰ pcipiāt. Timēt ne dina iuſtiª latēſ in
eis vulnꝰ aſpiciat: ⁊ extioribꝰ eos mūeribꝰ cu/
mulās ab intimis repellat. h ille. xjº tribuit
ſceleratis pſpa deꝰ pp dei bōitat oñſionē. nō
pt. n. ſūme bonꝰ ds ſe cōtinē gn opibꝰ ſuis cōi

cēt bōitatē. nā ſi ipi ēt dānatis ſue bōitatis co
piā p̄ſtat infra cōdigm̄ eos puniēº: q̄3to magis
hº ipſū miſis pecōribꝰ nōdū tolr reprobat mi
ſicordit d3 ipēdē. Mat. v. Solē ſuū oriri ſac
ſr bonos ⁊ malos. Et qd mix ſi pecōribꝰ tpa
lia p̄ſtat q i cruce pēdēſ p pecōribꝰ corpꝰ ⁊ aia3
dedit. Audi aug. Pro pplo igt a q̊ crucifixuſ
ē: a q̊ lācea vulneratꝰ ē: a q̊ aceto ⁊ felle potatꝰ
ē dixit. Pr igſce ill q: ne. qd fa. Et qd gº aia
mix ſi ill bōa mūdi tribuit qr ⁊c. xijº tribu
it deꝰ pſpa mal pp maloꝝ durā caſtigationē.
Pūit. n. ds pecōres minꝰ potētes p potentio
res ſic ſilij iſrl pūiti ſt p chaldeos. Iſa. x. Vi
dicabo ingt dn̄s me de iimicis meis cū inimi
cis meis. Sic. n. n̄ l3 q rex p ꝓpu3 filiū male
factores pūiat ⁊ ſuſpēdat: gn potiꝰ ⁊ ꝯueniēti
us ē q ad hº viles q̄ſdā ⁊ abiectas deputet p
ſōas. Sic ⁊ i ꝓpoſito nō decet q deꝰ viroſ bo
nos ⁊ timētes cū q debēt ſūme pietat ⁊ hūili
tatis ſig oñdē facē ꝯ ipios iſeuir. Et iō iferio
res ⁊ impfectiores ill ſūt ad hº deputādi: ⁊ ſi/
unt tales q̊dāmō manegoldi de dio. In dn̄s
p Eze. ait. Cōfortabo brachia regis babylōiſ
daboq3 ei gladiū meū i māu. Et uid grādē iu
ſtitiā dei. Sic. n. pecōres i hac uita tribꝰ di bn̄
ficijs abutunt. ſ. tpalibꝰ: corpalibꝰ ⁊ ſpūalibº.
Sic triplr p alios malos ⁊ peiores ill potētio
res fac flagellari. Nā pp abuſu3 tpaliū mittit
armigeros ⁊ ſacomānos. An cū lapidibuſ lo
q̊r. Nōne aiaduertit q pluſ q̄3. xxx. āniſ tota
italia ſtetit i ſtipēdiarioꝝ ptāte: ⁊ denarij quoſ
gdā auari cupiditate rapaci uarios p ꝯctꝰ cu/
mulart ſtipēdiarijs effūdunt. veſtes ſupflue
⁊ vane que in capſ tineis ⁊ herugini ſuabāt
vēdunt p ſoluēdis ſtipēdiarijs arua uinee: ⁊
viridaria ſpecioſa deſtruunt: i vindictā corū
ipij vſº. domꝰ de rapis ⁊ ſāguie paupeꝝ vſ3
ad celū erecte corruūt. deſtruunt ⁊ ꝯburūtur.
O italia miſa tot ⁊ tātis calamitatibꝰ ꝯſterna
ta. In Iſa. i. dr. Dereliqrt deu3: blaſphema
uerūt ſcm̄ iſrl: aliēati ſt retrorſū. Et ſeqt. Ter
ra vr̄a deſta: ciuitates vr̄e ſuccēſe igni regio
nē vr̄a3 corā vob deuorāt aliēi: ⁊ deſolabit ſic
i vaſtitate hoſtili: ⁊ derelinqt filia ſyon vt vm
braculū i vinea: ⁊ ſic tuguriū i cucumerario ⁊
ſic ciuitas q̄ vaſtat. Et ſic cū bn̄dictōe dei hēs
aia cara duodecim pulcherrimas rōnes q̄re
deus tpalia bona tribuit ſceleratis. Et ſic p3
concluſio prima.

Quare vt plurimū bōi tribulant cōclo ſcda.

f

Ecipe faz 9clonē vz. Nō sine cā vult
de⁹ bonos ꝛ malos in hac vita sepissi
me flagellari. Et lz h̄ 9clo sat̄ ex pce
dēti elucescat: tñ flagellis idioꝝ obmissis qm̄
id raro 9tigit. xij. h̄ subiūgam⁹ rōes qr̄ deus
bonos i h̄ mūdo flagellari pmittit. Tribulāt̄
ḡ bōi i hac vita p̄ pp purgatione delictoꝝ. 2°
pp acqsitiōz meritoꝝ. 3° pp castigationē iniq̊
rū. 4° pp pseruationē pctoꝝ. 5°. pp fortificati
onē aioꝝ. 6° pp laudationē electoꝝ. 7° pp bel
lationē demonioꝝ. 8° pp hūiliationē iustoꝝ
9° pp exemplū electoꝝ. x° pp numerationez
filioꝝ. xj° pp imitationē xpianoꝝ. xij° ppt
iocūditatē oium bonorū. Primo inquā tribu
lāt̄ boni pp purgationē delictoꝝ. Quis ille
q̄so tā iust⁹: tā deo ḡtus: q dicē possit. mūdus
ꝛ purus sū a pctō: nōne septies cadit i die iu/
stus. i. Jo. i. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ nō hēmus
nosipsos seducim⁹: ꝛ vitas i nobis nō ē. Et
Aug. Si oēs scōs ꝛ scās 9gregare possem⁹ ꝛ
illos iterrogarem⁹: an sine pctō eēnt: vtiqz rñ
derēt illud. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ ñ hēm⁹ ꝛc̄.
Cū āt cuilibz pctō aliquāta corrñdeat pēa: ne
cesse ē ut p talib⁹ eoꝝ pctis in hac vita: aut in
purgatorio aliquāta puniāt̄ pena. Purgato
rij āt pena oēs h⁹ vite penas supḡdit̄. Jō glo
sus de⁹ c⁹ misericordie ñ ē numer⁹: ut miti⁹ i su
os dilectos amicos penā exerceat: eos aliquā
ta i hac vita tribulatōe flagellat. Audi Gre.
Qd lima igt ferro. fornax auro. flagella grāo
h̄ facit tribulatio iusto. Audi Hier. Rubigo
igt pcti sine igne tormēti 9sumi ñ pōt. Hinc
bon⁹ ille Aug. aiebat. h̄ vre. h̄ seca dñe: ut in
eternū parcas. Et btūs Greg. āgelo sibi di/
cēti. Ex duob⁹ tibi vnū elige: aut p duos dies
i purgatorio manē: aut p totā vitā cruciari rñ
dit. volo poti⁹ p totā vitā cruciari. Q̄ta aūt sit
purgatorij pena vide feria 2ª p̄ᶜ dñice. qr̄ ꝛc̄.
Secūdo tribulāt̄ bōi i vita pp acqsitionē me/
ritoꝝ. Tāto. n. āpli⁹ meret̄ i h̄ mūdo q̄spiam:
q̄zto i bello āpli⁹ victoriosus extiterit. qm̄ ut dr̄
Job. v. Militia ē vita hōis sup terrā. Igit̄
h̄ tribulāt̄ ut āpli⁹ mereāt̄. Mat. v. Gaude
te ꝛ exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē in cel̄. ꝛ
dicit copiosa. qꝛ maior erit q̄z exigat numerus
meritoꝝ. Audi Ber. i q̄dā epl'a: Nūq̄z inqt
iust⁹ arbitrat̄ se 9phēdisse. nūq̄z dicit sat̄ ē sed
semp esurijt sititqz iusticiā: ut si semp viueret
quātū i se ē iustior eē 9tendet. h̄ ille. Et tñ aīa
cara nec tñ velle ꝛ facē pñt ut tm̄ cumulat̄ nu
meꝝ meritoꝝ possint: q̄ d 9digno vitā eternā
valeant pmereri. Qm̄ ut ait Paul⁹ ad Ro.
viij. Nō sūt 9digne passiōes h⁹ seculi ad futu
rā glāz. Et rōes assignat ibidē. Nicola⁹ de li
ra dicēs. Nō sūt 9digne passiōes p̊ qꝛ pue sūt
i. Petri vlti. In xp̄m modicū passus: gl'a āt
magna ē. ps. Magna ē gl'a ei⁹ i salutari tuo
Scd̄o passiōes ñ sūt 9digne: qꝛ sūt gaudio mi
xte. ij. Cor. ij. Sicut abundāt passiōes xpi in
nob̄ ita abūdāt 9solatōes vr̄e. gl'a āt sine oi tri
stitia ē. Apoc. xxi. Abstergz de⁹ oēz lachrimā
ab ocul' scōꝝ. Et ad Ro. viij. Ipsa creatura
i. hō liberabit̄ a huitute corruptionis. i. a cura
corruptibil' corpis i libertatē filioꝝ dī: ps. La
q̄us 9trit⁹ ē ꝛ nos liberati sum⁹. Tertio passi
ones ñ sūt 9digne. qꝛ passiōib⁹ nec meremur
nec demeremur: ut dicit phus. Gl'a āt merēª
ē ad Ro. viij. Gl'a ꝛ pax ꝛ honō oi opāti bo
nū qr̄ bñ dixit deus. Gaudete ꝛ exultate: qm̄
merces vr̄a copiosa ē i cel̄. qm̄ vltra nūcꝝ me
ritoꝝ: ut dictū ē. qr̄ ꝛc̄. Tertio tribulant̄ boni
pp castigationē iniq̊rū. Crebro aia mea fusti
gat canis i p̄ñtia leonis: ut' leoni icuciat̄ timō
Sepe pr̄ filiū i p̄ñtia faml'i castigat: ut famul⁹
corrigat̄. Sic ꝛ pr̄ pi⁹ de⁹ crebro huos suos i
h̄ mūdo flagellat: ut pctōres q mūdū possidēt
castigēt̄. Vñ eis mā dat̄ arguēdi si huos suos
q die noctuqz bñ agere studēt: ꝛ in penitētijs
viuūt: de⁹ h̄ dure flagellat. nobis q mundum
possidem⁹ male agere studētib⁹ semp ꝛ nunq̄z
9terrētib⁹: in futurū qd reddet̄. Audi Gre.
gloriosū. Cū inqt video Job in sterglinio ia
centē: Joānē in heremo esurientē: Jacobuz
Herodis gladio interēptū. Petrū suspēsuz
in patibulo: cogito qualit de⁹ cruciabit quos
reprobat: qñ hic ita dire flagellat: quos amat.
hec ille. Quarto tribulāt̄ boni ppt preserua
tionē pctōꝝ. Sicut. n. medicus infirmū p ab
stinētiā ꝛ dietā a multis egritudinib⁹ ex indi
gestiōib⁹ pcedētib⁹ preseruat: ut dicit Hypo
cras i secūda pte amphorismorū. Et 9firmat
Galienus in cōmēto quarti amphorismi par
te pma āphorismoꝝ Hypocratis dicēs. Q is
dieta in singulis mēbris ut humana corpora
purgēt̄: ordināda ē: ꝛ ut augmentet̄ ꝛ virtus
fortior fiat. Sic ꝛ gloriosus deus mundanis
istis flagellis iustos ab aduersis preseruat egri
tudinib⁹ q̄ ex abundātia mūdanorū humoruz
gnāri solēt: sicut ex abundātia magnificētiaꝝ
ꝛ honorū supbie ꝛ elatiōis infirmitas oritur.

ex abūdātia dlitiaꝝ būor luxurie: ex abūdātia
diuitiaꝝ būor ⁊ ifirmitas auaritie. Et iō flagel
lis corrīdētibꝰ iustos flagellat deꝰ. ñ q2 i cul/
pis ill' fint: ſ3 i qbꝰ cēnt nisi flagell' preſuarēt
Audi Paulū.ij.ad Colo.xij. Et ne magni/
tudo reuelationū extollat me.s. occasionalit in
ſupbiā: datꝰ est mihi.s. a deo stimulus carnis
mee.i. tētatio libidinis.s.d' Theca vgie. vel
ſ3 aliqs stimulꝰ carnis fuit dolor capit': l'ēt ili
aca passio: ut dicit Nicolaꝰ d' lira. ſ3 pria expo
sitio verior ē. ãgelꝰ sathane.i. missus a satha/
na ad meā submersionē: ſ3 a deo ad hūilitatis
ꝯseruationē q me colophizet.i. affliget pp qd'
ter dñz rogaui: ⁊ ponit nūerū finitū ꝓ isinito:
ut discederet a me. ⁊ dixit mihi supplesic bonꝰ
medicꝰ. sufficit tibi Paule grā mea quā.s. de
di tibi i abūdātia rāta: ut possis ⁊ visiones vi
dere: ⁊ tribulanōes tollerare. nā vtꝰ in infir/
mitate pficit.i. roborat ⁊ augetur. Et ē glo.
Nicolai. qr ⁊c. Quito tribulāt boni ꝓpter
fortificationē animorū. Nā sic ignis cōpetēti
vēto pulsatꝰ: in maiorē erigit flāmā fortiusq3
vigorat ⁊ icalescit: sic mēs iustoꝝ cū vēto tri
bulationū ꝓpulsat: ⁊ fortiꝰ in dei amore cōstri
git. Audi Greg. Electoꝝ desideria dū pmū
tur aduersitate: crescūt: sicut ignis flatu premi
tur ut cōualescat: ⁊ vñ extingui credit: robora
tur. Audi ⁊ Bernardū de ꝓuidētia dei loqn
tē. Nō ē ingt arbor tā grandis neq3 ita fortis
q3 frequēs vētus nō incuruat. ipsa.n. vexati
one cōstringit: ⁊ radices celsius figit. hec ille
⁊c. Ideo vexatio dabit itellectum: ut Isaias
ait. Propterea. Chi hs bel tēpo nō cognosce
dio. S3 cū tribulat amādo i se reuertit: ⁊ deū
forte cognoscit. Exᵐ filij ꝓdigi ⁊c. Sexto
tribulāt boni ꝓpi laudationē electoꝝ. Audi
pulcherrimū tex. vi.q.i.c. sūt plurimi. vbi dr
Sunt plurimi q vitā bonoꝝ fortasse amplius
q3 debent laudāt. Et ne q elatio de laude sub
repat: pmittit oipotēs deꝰ malos in obtractio
nē. ⁊ obiurgationē.s. bonoꝝ operū ꝓrūpere
ut si q culpa.i. supbia ab ore laudātiū in corde
nascit ab ore vituperātiū suffocet. Hinc est q
doctor gētiū.s. Paulus se in predicatiōe cur/
rere testat int infamiā ⁊ bonam famā. hec ibi
Et sūt vba beati Grego. Septimo tribu/
lant boni ꝓpter bellationē demoniorū. vnde
ponit vna regula gnālis iij.q.i.c. nulli dubi
um. vbi sic dr. Nulli dubiū ē: q2 boni a malis
semp ꝓsequūt: passiue ponit h verbum: ⁊ tri
bulāt: passiue ēt ponit. ꝓpter qd' nos oportet
humiliari sub potēti manu dei: ut nos exaltet
in spe tribulatiōis. Nā diabolus nō cessat cir
cuire queres quē deuoret: ⁊ querere quos ex
fidelibꝰ pdat. Et maxie illos quos ardētiores
in seruitio saluatoris: eiq3 familiares inuene
rit. hec ibi. Et sunt vba Alexandri. Audi ⁊
Greg. xiiij. moꝝ. Hostis ingt nr quāto nos
rebellare sibi cōspicit. tāto āpliꝰ expugnare cō
tēdit. Eos.n. pulsare negligit: quos qeto iur
possidē se cernit. hec ille. Legit q3 in vit' pa
trū de quodā mūdano iuuene: qui crebris in/
spiratiōibꝰ a deo vocatꝰ ut mūdana relinqret:
⁊ lasciuijs ut fieri solet implicatꝰ ꝓcrastinaret
tandē dū die quodā p desertū: vbi quoddā re
ligiosoꝝ scē vite monasteriū erat sic solus per
ambularet supra dormitoriū demonū infinitā
vidit multitudinē ⁊ territus mirās infra se di
xit. Putabā hos viros scōs eē: sed ut cerno
pessimi sūt eo q cū demōibꝰ hitāt. Et ciuitatē
vsus veniēs vnicū tm̄ demoniolū cū baculo
i puluere pingentē inuenit: ⁊ mox infra se ait
Tutior locꝰ ē ciuitas q3 heremꝰ. Dūq3 sic ista
mēte reuolueret quidā illiꝰ monasterij here/
mita obuiā venit. Turbati mēte iuuenis. rē
qrit heremita. Factūq3 narrat iuuenis. Cui
vir ille scūs rñdit. Fili nō itelligis visiōis tue
grāde mysteriū. S3 audi. scis qre demonio/
lū vnū tm̄ i porta repcristi ciuitatis. Nā q2 fe
re hꝰ ciuitatis oēs amici sūt demonū: eos tēta
re nō expedit. ſ3 vnꝰ tm̄ demoniolus q eos i
tētationū exercitio cōseruet: sufficit. Nri vero
religiosi: q2 sūt oēs demonū inimici: acies su
as ibidē acerrime parāt: ut aliq mō dei suos
valeāt superare. Sicq3 iuuenis abijt edifica
tus. qr ⁊c. Octauo tribulātur boni ꝓpt hu
miliationē iustorū. Ecce sanctus ille. Thobi
as a dño excecatꝰ hūiliter ⁊ patiente. sustinuit
Thobi.ij.⁊.iij. Iob filios ⁊ substātiā pdens
⁊ grauiter infirmatꝰ: hūiliter vxoris ⁊ amico
rū derisiōes sustinuit. Iob p totū Eleazarus
duros humiliter sustinuit cruciatus.ij. Ma
chabe.vj. Quid dicā de sāctis nris: q tam hu
militer omnia aduersa dei amore portabant:
Veniat aplus Thomas: veniāt ceteri p orbē
nomē Iesu pdicātes ⁊ testioniū reddāt. Tho
mas.n. capite ē trūcatꝰ in minore india. Bar
tholomeꝰ excoriatꝰ ē i maiori idia. Iohes euā
gelista i feruētis olei doliū missus Rome in
ephesū obijt. Et h quantū ad partis orientis

Quantū ad occidēs Petrus apl's mulla est
in Antiochia passus: ⁊ tandē Rome crucifix⁹
est. Jacob⁹ gladio capite trūcat⁹ ē in Hispāia
Philipp⁹ crucifix⁹ i Bithinia. Quantuʒ ad
Septentrionem Simō crucifix⁹ ē in Edissa.
Thadeus truncatus in Armenia. Mathias
macellat⁹ in iudea: Qrtuʒ ad meridiē Mathe
us capite ē truncat⁹ in ethiopia. Jacob⁹ macel
lat⁹ in hierl'm. Andreas crucifixus i Achaia.
Ecce oēs isti humilit' pro noīe xp̄i passi sunt.
Quid de alijs dicā. certe aīa ann⁹ nō sufficēt.
Audi apl'm ad Heb. xi. Scti p̄ fidē vi. re. ⁊c̄
Dic illā auctoritatē si placet. Si expōnem hr̄e
velles vide ſmo. ix. pte. iij. ꝯclone ſa. in. 2° si
dei fructu. q̄re ⁊c̄. Nono tribulant' boni ꝑꝑ
exem^m electoꝝ. Nō. n. Thobias de quo dixi
mus ꝑꝑ pctm̄ suū visum ꝑdidit: ⁊ in tātas tri-
bulatiōes incurrit: sed vt exēpluʒ fieret oibus
futur' electis. Semp. n. ab infantia deū timuit
⁊ eius mādata ſuauit. Ei⁹ igit' exēplo discim⁹
in tribulatiōibus ꝯstantes esse. Sil'r ⁊ de alijs
Audi pulcherrimū tex. Isido. lib. ij. de sum-
mo bono. c. xi. Si ad boni incitamentū: diuia
q̄bus admonemur p̄cepta deessent pro lege no
bis sctōꝝ vita sufficeret: at pro sʒ dū dn̄s p̄cep-
tis suis āmoneat: ⁊ vita sctōꝝ boni opis nobis
exēpla proponat: nulla est iam de reatu excusa
tio. q2 ⁊ lex dei aures nr̄as quottidie ꝓpulsat.
⁊ sctōꝝ documenta bonoruʒ nr̄i cordis intima
ꝓuocant. Et si prauoꝝ sepe sumus secuti exē
pla cur nō imitamur sctōꝝ digna ⁊ deo placi-
da facta.. Et si apti sumus imitari inimicos in
malū: cur pigri sumus imitari iustos in bonū
Exemplo igit' sctōꝝ varias sectare virtutes.
Humilitatis ex xp̄o. deuotiōis ex Petro. cha
ritatis ex Joāne. obedientie de Abraham. pa
tientie de Jsaac. tollerātie de Jacob: castimo-
nie de Joseph. māsuetudinis de moysi: cōstan
tie de Josue. benignitatis de Daniele. miseri
cordie de Dauid. abstinētie de Daniele. Sic
⁊ ecclīa facta priora: quo labore: quo moderami
ne: que intentione vel ꝯpunctione gerantur.
vir sctūs imitando ꝯsideret. h̄ ille. Decimo
tribulant' boni in mundo ꝑꝑ numerationeʒ fi
lioꝝ dei. Nōne patꝝ bonoꝝ mos est filios qn̄
q3 castigare. v. q. v. nō osculat' dicit tex. Non
osculat' semp pr̄ filiū: sʒ aliqn̄ castigat. Et dn̄s
deus pius nr̄ pr̄. Math. vj. Pr̄ nr̄ q es i cel'
In suos idē facit electos. ad hebre. xij. Flagel
lat deus oēm filiū queʒ recipit. Quis. n. est fi
lius quē nō corrigat pater. Jnde Salamon
Prouer. 3. Disciplinā inq̄t dn̄i fili mi ne abij
cias: nec despicias cū ab eo corripieris. Queʒ
n. d̄s diligit corripit. ⁊ q̄si pr̄ i filio ꝯplacʒ sibi
q̄re ⁊c̄. Undecimo tribulant' boni ꝑꝑ imi-
tationē xp̄ianoꝝ. Dic q̄so si mēbra corpis im
ꝓportionata eēnt: nōne monstꝝ fieret in nā.
Certe sic. Sʒ sum⁹ ne oēs inuicē mēbra ⁊ vnū
corp⁹ in xp̄o. certe sic. Sed cōsidera nr̄m caput
i. xp̄m Ecce vt natus ē ꝑsecutus ab Herode:
⁊ fugit in egyptū: Math. 2. Discurre ꝑsecuti
ones ⁊ tribulationes xp̄i vsq3 ad crucifixionē.
O fideles: o xp̄iani audite Greg. Nō. n. de
cet q̄ sub capite spinoso sit mēbꝝ delicatum.
Luc. vi. Nō est discipulus sup mgr̄m. Audi
Aug. de chathezizādis rudib⁹. Esuriuit inq̄t
xp̄s qui oēs pascit: sitiuit per quē cātur ois po
tus. ⁊ qui spūal'r panis est esurientiū: fonsq3 si
tientiū: ab itinē trestri fatigat⁹ est. Qui seipsuʒ
nobis viā fecit in celū: velut ouis obmutuit: ⁊
obsurduit corā ꝯuitiantib⁹: per quē mutus lo
cutus est: ⁊ surdus audiuit. Vinctus est q de
infirmitatū vincul' nos soluit. Flagellat⁹ est q
oium flagella doloꝝ ab hoium corporib⁹ expu
lit. Crucifixus est qui cruciat⁹ nr̄os finiuit.
Mortuus est q mortuos suscitauit. sʒ ⁊ resur
rexit nunq̄ʒ moritur⁹: ne ab illo q̄sq̄ʒ sic disce-
deret mortē ꝯdēnaret q̄si nusq̄ʒ futur⁹. h̄ ille.
q̄re ⁊c̄. Duodecio tribulāt' bōi ꝑꝑ bonorū
iocūditatē. ps. Scd̄ʒ ml'titudinē doloꝝ meoꝝ
c. t. l. a. m. Dupl'r eni viri sci ꝯsolant'. s. i hoc
mūdo ⁊ i vita btā. In vita. qm̄ ml'tipl'r eos in
tribulatiōib⁹ ꝯsolat' d̄s. Nā iacob a facie fris
fugiēs: a dn̄o i somno ml'tipl'r ꝯsolat⁹ ē Gen̄.
xxviij. Moysi exulāti apparuit dn̄s i deſto ꝯ
solāseū. Exo. iij. Judeoꝝ luctū i gaudiū ꝯuē
tit dn̄s: cū p Hester fuerit a tāto picl'o libera-
ti. Hester. ix. ⁊ sic de alijs. Sil'r discurrē po
tes de petro i carcē posito visitato p āgeluʒ: et
a carcere liberato. de paulo i raptu cōfortato.
de Catherina Lucia ⁊ alijs scis q̊ꝝ cōsolatio
nes fuerit inumere vt pʒ. In morte āt ⁊ Ste-
phan⁹ lapidatus ꝯsolabat' a dn̄o. Vn̄ exclama
bat. Ecce video celos aptos ⁊ iesū stātē. Lu
ce. xvj. Tristi^a vr̄a couertet' in gaudiū: ⁊ gau
diū vr̄m nēo tollet a vob. ij. Cor. i. Sic̄ socij
passionē estis ita ⁊ resurrectiōis eritis. Quar̄
o tribulati mei gaudete ⁊ exultate: qm̄ nō sine
cā flagellat vos de⁹. Merces eni vr̄a multa
ē in celis. Et ita cū dei benedictione habetis

qr bōi tribulāt̄ i hac vita. Et sic p3 ꝯclō scđa.
Qđ gratia, gratum faciēs in mūdo nō nisi
bonis ⁊ dei seruis cōicatur. Cōclusio tertia.
Ccipe tertiā ꝯclōnē v3. Licet ista tpa
lia velut de⁹ tā bonis q̄3 malis eē cōia
radiū tñ diuine grē gratū faciētis nul
lo pacto ipsis malis patit̄ de⁹ cōicari. Pro c⁹
declaratiōe volo tria nōbilia declarare. Prio
notādū q̄ charitas ē qdā hit⁹ siue q̄dā disposi
tio aia3 habituās ⁊ disponēs ad vitā eternam
q̄ sine oēs vtutes dicūt̄ iformes. Vide s̄. ser
mōe 3° ⁊ smōe seqnti. Scđo notādū ut colli
git̄ a Cōmēdatore so de aia cōmēto. lij. q̄ tri
plexē dispositio. s. ppinq̄: remota ⁊ remotissi
ma. Et declaro p exēplū. Si qs scribēdi artē
h3 ⁊ modū nec tñ scribit. h dr̄ i ppinq̄ potētia.
q2 ad libitū scribē pōt. Si vo nec actu scribit:
nec artē h3: lr̄as tñ ⁊ ccta reglita cog̊scit hic in
potētia remota ē. Si vo neutrū illoꝝ h3 bōi
tñ ē igenij ad h scēdū: h i potētia remotissima
ē. Hoc idē pōit Auicēna. vi. nāliū. Tertio
notādū ex his q̄ tripl'r aia dispōi pōt ad vita3
etnā. s. ppinq. remote. ⁊ remotissime. Remo
tissime dispōit̄ p q̄dcūq3 supadditū nālib⁹ bōis
adiuuās ⁊ p̄parās volūtatē ad hitū siue vsum
grē siue hit⁹ sit suilis timor: siue sit sic pietas
aliquoꝝ viscerib⁹ inserta ab īfantia: siue ēt sit
aliqs act⁹. sicut aliq̄ locutio vel vocatio q̄ dñs
aia3 excitat: ut se p̄paret ad grā3 gratū facientē
Remote vo dispōit̄ aia p aliqs grās ḡtis da
tas supinfusas: ut ē scie ⁊ pphetie donū ptās
ꝯsuēdi ligādi atq3 soluēdi. i. Cor. xij. Alij da
tur p spm̄ smo sapiētie: alij gnā liguarū: alij i
terptatio smonū ⁊c̄. Hec āt opat̄ vn⁹ atq3 idē
spūs: diuidēs singulis put vult. Propinq̄ āt
disponi ad vitā eternā ē qñ hō qcqd boni opa
tur ad honorē dei: deo sp ē gratū ⁊ asscribit̄
sibi ad meritū vite eterne. Et h non facit nisi
vt⁹ scē charitatis: q̄ bonū reddit meritorie qn
q3 hñtē. i. Cor. xiij. Si liguis hoiu3 loq̄r ⁊c̄.
Quib⁹ sic nōtis p3 q̄ l3 p̄mis duob⁹ mōis ad
vitā eternā pccōres disponāt̄. nō tñ aliq̄ mō p
charitatē. q2 cā sic stātes i mortali pccō hr̄e nō
pñt ad Ro. vi. Stipēdia pcci mors: glo. i. di
gna retributio p pccis mortalib⁹ ē mors etna
grā āt dei vita etna. glo. i. vita etna hñtibus
charitatē dat̄. Jo. xiiij. Si qs diliget me: dili
get̄ a pr̄e meo: ⁊ māifestabo ei meipsu3. In q̄
māifestatōe ꝯsistit vita etna. Jo. xvij. hec ē vi
ta etna ut ꝯḡscāt te veꝝ deū: ⁊ quē misisti. Je

sū xp̄m. Si ḡ diligēti deū vita etna pmittit̄: se
qt̄ a ꝯrio sēsu q̄ nō diligēti deū mors pmittit̄
etna. Nō diligētes āt st oēs i mortali pccō ex
istētes. Jo. xiiij. si qs diligit me smonē meū s
uabit. qr ⁊c̄. d hac mā ad plenū dicet̄ smōe se
q̄nti. qr ⁊c̄. Et hec sufficiāt p p̄a h⁹ smōis pte
De fine ⁊ mōte bonoꝝ ⁊ maloꝝ ꝯsideratō 2ª

Ecundo bonorū ⁊ malorū eq̄le3
i hac vita t̄minationē videam⁹
vbi tres ponam⁹ conclōnes v3.
Pª ꝯclō ē ista. Licet de⁹ de grā
spāli possit cuilibet diē extremū sue vite notifi
care: de cōi tñ lege pūctū ⁊ hora mortis voluit
ab oib⁹ ignorari. 2ª ꝯ° ē ista. Licet de potētia
absoluta possit de⁹ ad libitū cuilibet vitā plon
gare: de cōi tñ lege statuit: ut cū venerit mōtis
hora vita ñ possit āpliari. 3ª ꝯ° ē ista. Lic3 vite
t̄min⁹ cuilibet sit assignat⁹: tñ bonorū ⁊ malo-
rū longe diuersus ⁊ alienus est vite exitus.
Qđ de cōmuni lege tā boni q̄3 mali sue vi
te terminū ignorāt. Conclusio prima.
Ccipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. ut. s̄. Pª ps
p3 d btō Martino epo ⁊ ꝯfessore i le
gēda sua: sil'r ⁊ de alijs scīs. qb⁹ ex spā
li p̄uilegio horā mortis dñs reuelauit. 2ª aūt
ps h⁹ ꝯclōnis tripl'r pbat̄. v3 auctē rōe: ⁊ ex-
emplo. Auctē qdē sic. Audi dñm iesū. Estote
parati. q2 q̄ hora nō putatis fili⁹ hois veniet.
Et l3 de aduētu ad iudiciū itel'igat̄: tñ de ad-
uētu mortis ēt itelligi h3. Hoc sufficiat qm in
rōib⁹ pulcherrias nōbim⁹ auctes. 2ª hic ꝯ° p
bat̄ rōe: ⁊ h triplicit̄. Prio rōe maioris puri
tatis. 2° rōe cōioris vtilitatis. 3° rōe hūanioris
ꝯuersabilitatis. Prio rōe maioris puritatis
Ignorātis. n. diē ⁊ mortis nr̄e horā puri⁹ vi
uim⁹. Ponit. n. btūs Cyprian⁹ hāc regulam
gnālē: q̄ ēt ponit̄ i decret' de pe. di. i. c. nūqd.
Qualē te iuenerit dñs talē te iudicabit. Et di.
xxv. c. q̄lis. dic btūs. Greg. Qual' hic quisq3
egredit̄: tal' i iudicio pñtat̄. hec ille. S3 cū de-
momēto i momētū mori possim⁹ expientia te
ste: rō ꝯuicit ut hō viuat puri⁹ ut puri⁹ iudice
tur. Audi Gre: i li. mor. Ad h igt ꝯditor nr̄
latere nos voluit finē nr̄m: diēq3 nr̄e mort' eē
icertū: ut dū sp igrat̄: sp pxim⁹ eē credat̄. Et
tātoq̄sq3 sit seruētior i opatiōe quāto ⁊ incert⁹
ē de vocatiōe: ut dū incerti sumus qñ moria-
mur: sp ad mortē pati venire debeamus. h il
le. 2° rōe cōioris vtilitatis. Vtili⁹. n. omniu3

sniāꝫ ē bonū cōe q̄z ꝑticulare. Sꝫ hō si sciret in breui se moriturꝝ: a hōis plurimis q̄ ī vtilitatē alioꝝ cederēt: dīsistēt: sibi soliq̄z vacarꝫ. Et vt de meipo loq̄r: si mihi hora finis vite mee claresceēt: ꝓculdubio h̄ opꝰ nō ꝑficerē: sꝫ aīe mee ꝛ pnīe ardētiꝰ solito vacarē. Vñ btūs Grē. in li. dialogoꝝ de quodā scō viro pōit exm. Cui cū per angelū mortis terminꝰ nunciaret. ꝛ ille plura bona reliquisset q̄ cepat: solū pnīe vacās dixit illi angelꝰ. Age qd̄ agis: opare qd̄ oparis. Similr exm d̄ Joseph adducē potes: qñ tubicinatores mortꝭ misit añ palatiū suū ꝛc̄. Istas duas rōes ponit btūs Tho. ī sūma sua. 3o h̄ idē ꝓbat rōe hūanioris ꝯuersabilitatꝭ. Si. n. homini vite sue terminꝰ inotesceret. aut diu viuē: aut ī breui se moriturꝝ sciret. Si diu: tūc illi daret peccādi mā. dicere. n. posset. tot ꝛ tot annis triūphabo: ꝛ cū terminꝰ aduenerit me ad pniam disponā. Sic etiam quidā mundo cecati adhuc dicere solēt. si in breui se moriturꝫ sciret: a peccatis nō dei amore: sed mortis d̄sisteret: ꝛ eēt timor seruilis ꝛ amor. Quare vtrꝫ q̄z inconueniēs sit: tuipsa aīa mea considera. Ergo bene viuamꝰ. qm̄ si adhuc mille viueremus annis ī cōparatione inferni vel paradisi oīs vita hec momentū ē. Audi Aug. in q̄daꝫ sermōe. Vita inq̄t hūana tota breuis ē ab īfātia vsq̄z ad d̄crepitā senectutē. Adā si adhuc viueret ꝛ hodie mōireē: qd ill̄ q̄so vite lōgitudo ꝓfuissꝫ: h̄ ille. 3o hec ꝯclō ꝓbat exēplo tā d̄ bonis q̄z d̄ malꝭ. Pharao pessimꝰ suā submersionē ignorauit. Vir dei q̄ strāgulatꝰ ē a leōe domū reuiēs. iij. R. xiij. hoc ipm nesciuit. sicq̄z d̄ alijs. Vñ dici solet. Nihil certiꝰ mōte: q̄r statutū ē hōi semel mori: ꝛ nihil icertiꝰ hora mōtis. Nescīsꝰ. n. an dñs cū falce mōtꝭ pma aut scd̄a aut t̄tia vigilia sit vēturꝰ. Pria vigilia etas iuuētutꝭ ē. 2a etas virilis. 3a senectutꝭ. p̄s. Mane sic herba trāseat. mane floreat ꝛ trāseat. vespe ꝯcidat iduret: ꝛ arescat. Sꝫ h̄ tres igramꝰ vitates. Pria vitas ē. An mors timēda sit. 2a An ꝑꝑ tribulatiōes d̄beat hō appetē mortē. 3a An d̄siderio vite beate licitū sit appetē mōtē.

Ad pmā dico q̄ nālr a q̄cūq̄z mors timenda ē. Jō Loth. timuit mōte ascēdē: ne forte appheēēt cū malū ꝛ mōireē. Gen. xix. Itē Ezechias bonꝰ ꝛ instꝰ audita mortꝭ snīa p Isaiā: orōne lachrymabili ꝓ vite ꝓlogatiōe dñꝫ exōrauit. Isa. xxxviij. Et sic d̄ alijs. Et añ spūs sci missionē oēs aplī timore mortꝭ fugierūt. Math xxvj. Et qd̄ plura. Mōte ꝛ xp̄s tpe passiōis pauit ꝛ timuit. Est. n. vltimū tribiliū mors. Hoc āt nāle ē vt vnūquodq̄z mortē euitet ꝛ fugiat: cū simplr ꝛ absolute mors sit cōruptō nāe. ꝛ ꝑ ꝯñs nō hꝫ ī se rōnē appetibilitatꝭ. Jō ait Tul liꝰ p̄ d̄ officijs. Pricipio generi aīantiū oī ē a nā tributū: vt se vitāq̄z ꝛ corpꝰ tueat: ꝛ d̄clinet q̄ nocitura videt: ꝛ q̄ ad viuēdū nēcia sūt iq̄rat ꝛ paret. q̄re ꝛc̄. Ad s̄am vitatem dico q̄ tꝑe tribulatiōis appetē mortē ꝑꝑ vitare aīe ꝑiculū ꝛ fugē calamitates secłi aliq̄ñ licꝫ. Jō vir ille scūs Helias sedēs s̄b iunipo: petijt vt moriret. iij. R. xix. Et scā illa Sara pꝰ ab ācilla susceptā iniuriā: orauit ad dñꝫ dicēs. Obsecro dñe vt a viculo ip̄ropij hꝰ absoluas me. Thob. iij. Si āt q̄s mortē appetēt: q̄si d̄ auxilio dei d̄spatꝰ vt cōit mūdani ī coꝝ tribulatiōibꝰ facē solēt sic ē pcm̄ mortale. Vñ poeta canit. Speret qui metuit: morituros viuē vidi. Spe duce victuros spe moriētē mori. Si q̄s vo mortē appetēt ꝑꝑ amorē passiōis xpi: sic d̄ plibꝰ scis legit h̄ sāctissimū ē. Vñ xps ait. Nolite timere eos q̄ occidūt corpꝰ: aīaꝫ vo ñ pñt occidē. Et Paulꝰ aplūs dicebat. Mihi viuē xps ē: ꝛ mori lucrꝫ. Potest igitur ad hoc dubiū sic formaliter r̄nderi. vꝫ Appetere mortē pōt eē triplr. Aut ꝓpter vitare aīe piculū ꝛ mūdi calamitates ne deꝰ offendat. aut ꝓpter fugere tribulationes tm̄. aut amore passiōis xpi. Primū lꝫ. s̄m est ipiū. 3m est eq̄ssimū. patēt h̄ oīa ex declaratis.

Ad tertiā vitatē dico q̄ si hō est in gr̄a dei: appetere mortē ꝓpter gloriā btām est sanctissimū: dū semꝑ sit volūtatis dei. Inde Paulus ille dei tuba vociferabat. Cupio dissolui ꝛ eē cū chrysto. Et lachrymabilr orās ad Ro. vij. dicebat. Infelix ego: q̄s liberabit me d̄ corpore mortis hꝰ. i. de hac pug̃ carnis que est mihi mors. q̄re ꝛc̄. Et sic pꝫ ꝯclō prima. De q̄ Dauid. Heu mihi quia incolatus meus ꝛc̄.

Ꝫ tā bonis q̄z malꝭ p̄fixit deus vite t̄minū.

a Ecipe scd̄aꝫ ꝯclōneꝫ. vꝫ. Lꝫ d̄ Cō. 2 potentia absoluta posset deus ad libitū cuilibet vitam prolongare. de communi tamē lege statuit: vt cum venerit mortis hora vita ñ possit ampliari. Pa huius conclusionis pars satis nō est. lꝫ 2a probatur. Ad cuius declarationē nōndū q̄ t̄minꝰ vite nr̄e pōt triplr ꝯsiderari. Vno mō q̄ztū ad ordinē diuie dispōis 2o q̄ztū ad scd̄aꝝ cāꝝ ꝯpatōeꝫ. 3o q̄ztū ad hūaꝫ regulatiōeꝫ. Si ꝯsiderat p̄o sic dico q̄ tam bo

nis q̄ȝ malis glıosus deus vite tininū statuit: vt nullo° possit p̄teriri. Jn̄ dicebat Job. Breues dies hoīs sūt: nūerus m̄siuȝ apd̄ te ē. Et cō stituisti tinīos ei⁹ q̄ p̄teriri nō potunt: ⁊c̄. Jteȝ Gre. in mor̄. ait. Prefixi sūt dies seculi singulis ab eīna dei p̄scia nec augeri p̄nt nec minui: nisi ꝯtingat vt p̄sciāt: aut optimis opib⁹ lōgiores fiāt: aut cū pessimis breuiores. Cū. n. de⁹ noscat rex̄ fines: sic ꝓlongat ⁊ abbreuiat vitā ꝓ ut viderit opportunū. Hic iustos ⁊ bonos sepe an̄ vite tininū f̄m ordinē cāx̄ e vita tollit: ne si vlteri⁹ viuerent dānarent: sic̄ i filios sodomorū ⁊ gomorreox̄ an̄ tp̄s mortē itulit igne ⁊ sulphur̄. Et silr̄ dici pōt de illo viro dei a leōe strāgulato: de q̄ supi⁹ diximꝰ. Jn̄ Sap̄. dr̄. Raptus. s. ab imatura morte ne malitia imutaret intellectū illi⁹: aut ne fictio deciperet aiam illi⁹. Et ita placēs deo erat aīa ei⁹. Et loqr̄ de morte iusti. Silr̄ ⁊ qn̄: ꝓlōgat vita alicui dato q̄ f̄m ordinē cāx̄ f̄ax̄ mori debē: sic patuit d̄ Ezechia. Nā ⁊ si pp̄ malā corpis dispōcm: ⁊ pp̄ sui pc̄ti demeritū mori d̄bēt: tn̄ q2 ordiatuȝ erat i mēte dei: sicq̄ȝ dispositū vt. xv. ānis adhuc supuiueret: tot supuixit. Nec tn̄ aia mea Jsa. nunciās illi mortē falsū ꝓtulit. q2 locut⁹ ē de ordie quem ei⁹ vita hēbat ad cās scd̄as. Et h̄ qdā mō: ⁊ b° bn̄ nō: crebro d̄s sua secreta reuellat. Et iō si qn̄ȝ alr̄ q̄ȝ ꝓphe dicāt eueīat nō tn̄ m̄tiunt. Et h̄ pp̄ respect⁹ diuersos ad cāȝ vl̄em q̄ est ip̄e d̄s ⁊ ad alias cās f̄as qb⁹ ordinē cāndi d̄dit: nō q̄ dē pp̄ sui ip̄fectionē tāq̄ȝ. s. sine cāis scd̄is cāre nō possȝ: s; vt bōitate cālitatꝭ suis creaturꝭ coīcȝ vt dc̄m ē d̄n̄ica p̄cedēti. Et do exm̄. Medic⁹ qdā f̄m oīa medicie signa mōtē alicui p̄dic̄: q tn̄ p̄ diꝯ vtutē ⁊ scōx̄ miracl'a sanāi dȝ: n̄ pp̄ h̄ seqr̄ q̄ m̄dic⁹ ille m̄edatiū dixerit. qm̄ s; ōdinē quē illa ip̄a hēbat egri° ad cās f̄as: ⁊ n̄ ad cāȝ vl'eȝ ⁊ p̄°ȝ mō. illi p̄dix̄. silr̄ r̄uellabit d̄⁹ qcq̄ȝ f̄uo suo f̄ȝ q̄ ōdinē ad cās f̄as hēbit: ⁊ n̄ f̄ȝ dispōeȝ m̄tꝭ sue: ⁊ iō si nō eueniat sic̄ p̄dixit: n̄ tn̄ erit ille dei f̄u⁹ m̄dax. Et h̄ distictio aia cara p̄lib⁹ occultis vi. satisfac̄. ⁊ h̄ d̄ p° respc̄u. Si āt vite tmin⁹ q̄ȝtū ad f̄ax̄ cāx̄ ordinē ꝯpec̄: nulli dubiū q̄ vita f̄ȝ ordinē talē ꝓlongari nō pōt: nec breuiari Sic̄. n. d̄s ordinē cāndi reb⁹ i didit: ita cānt. Cāe āt nāles sūt iflūetie celestes. dispō aeris: cō p̄lo corpis: regim̄ vite: ⁊b⁹i. Ho. n. exp̄ie̅ satis claret. Meliores. fruct⁹ ⁊ saporosiores f̄m dispōem aeris ⁊ t̄re ⁊ aspectū celi ad eas i vno nascūt̄ loco q̄ȝ i alio. Et a silī diuturni⁹ f̄ȝ istu

etiā celi viuūt qdā i vno loco q̄ȝ i alio. Vn̄ ⁊ d̄ quadā insula circa terre extrema dicit̄ q̄ hoīes illius ita suauissime viuunt: vt multū senescāt ⁊ vix mori p̄nt: nisi ad aliā insulā transferātur Jtē expiētia docet q̄ i t̄ra ifecta peste morient̄ centū in die: ⁊ in alia illi ꝓpinq̄ nō moriēt̄ d̄cē ꝓpterea laudo ad loca fugē sana. Et bestialr̄ loquūt̄ qdā illud dissuadētes. Ordinē. n. d̄dit causis secūdis: vt suos effect⁹ agāt. Jnfectō aeris effectū mortꝭ t̄alti⁹ corruptōis i res disposi tas iduc̄. Sȝ d̄ h̄ infra f̄mōe. xxix. Si aūt vite tmin⁹ ꝯsiderat̄ q̄ȝtū ad hūanā r̄gulatōeȝ: sic c̄t idubitant vita allōgari ⁊ breuiari pōt. Nā sic̄ bn̄ficio bn̄ vtēs meret̄ augeri: ita ⁊ abutēs meret̄ diminui. Jō regulā accipe gnālē. q̄ qcūq̄ȝ sua abutit̄ vita: illa p̄uari m̄ret̄. Lu. xiij. Succide illā vt q̄ ēt t̄rā occupat. Vbi nō q̄ duplici i qs abutit̄ vita sua. s. mālr̄: ⁊ sp̄ūalr̄. Mālr̄ cū qs cibos idebite sumit. Sp̄ūalr̄ cū vitā pccis i numeris iplicat. Ex q̄ sequūt̄ iste due vitates

Pª q̄ regim̄ vite iordinatū merito vitā ip̄aȝ abbreuiat. Jn̄ Seneca ait. Plures occidit voluptas q̄ȝ gladi⁹. Audi pulcherimū tex. d̄ ꝯse. di. v. c. Nectales. vbi dr̄. Nec tales accipiam⁹ cibos q̊s aut diff cult̄ digerē: aut comestos magno p̄tos. i. acq̄sitos ⁊ p̄ditos labore dolea m⁹. Olex̄ ⁊ pomox̄ ac leguminum: ⁊ facilior appa⁹ ē: ⁊ arte ipēdijs. i. expēsis coq̊x̄ n̄ indiget. Et sine cura sustētat hūanū gen⁹ modēate sūpt⁹. Q2 nec auide d̄uorāt qd̄ irritam̄ta gule n̄ hȝ: ⁊ liuiore digestiōe d̄cogr̄ ⁊c̄. Et sūt vba Joānis Crisostomi. Et adducit Galienū et Hypocratē i estes sui dicti: vt ibidē pȝ. Nec tn̄ his vbis credas: diuites ⁊ q altiorꝭ sūt dignitatꝭ ad cibos paupex̄ vescēdos d̄bē cogi. vt pȝ di. xlij. c. Nō cogāt̄. vbi dr̄. Nō cogāt̄ diuites paupex̄ cibis vesci. vtāt̄ ꝯsuetudie ifirmitatꝭ i. fragilitatꝭ sue. Sȝ dolcāt alit se n̄ posse sustētare. s. q̄ȝ viuē d̄liciose. Si ꝯsuetudinē mutāt egrotāt. Vtāt̄ supfluis. i. p̄ciosis. dēt iop̄ibus nc̄cia. i. paup̄ib⁹. Et sūt vba Aug. i. li. d̄ vbis dn̄i. Et idē sup ep̄l'aȝ Joānis ait. Delicie q̄li bȝ. i. d̄liciosi cibi: si absq̄ȝ d̄siderio p̄cipiāt̄: nō officiūt. i. n̄ obsūt. Et viles cibi appetēt̄. i. ardē t accepti: ip̄ediūt ꝑfectū abstinētie. Dauid. n. aquā ꝯcupitaȝ effudit. s. ij. R. xxiij. supple ⁊ peccauit. Helias cānē cōedit. s. iij. R. xix. supple ⁊ n̄ peccauit. Jsta vba ponūt̄ an̄ dictū cap. n̄ cogāt̄ Et sic pª v. pȝ. vȝ. q̄ iordinatū vite r̄gim̄ m̄rito vitā ip̄aȝ abbr̄uiat ex q̄ seq̄t̄ aª hᵉ cp

posita. vȝ ꝙ moderatū vite regim̄ vitā ꝓlōgat de ꝯſc. di. v. c. nihil. vbi dr̄. Nihil ſic iocūdū ē ſicͤ cibꝰ bn̄ digeſtꝰ ⁊ bn̄ ꝺcoctꝰ. nihil ſic ſalutē nihil ſic ſēſuū acumē opat: nihil ſic egritudi/nē fugat ſicͤ moderata refectio. Suff cictia ꝗp pe nutrimētū ⁊ ſoſpitatē ſil', ꝑcreat voluptateȝ i. hilaritatē. Ex abūdātia ꝟo morbū fac ⁊ mo leſtꝰ igerit ⁊ egritudies gnānᷣ ⁊ facit. Qḋ ēt facit fames: h̄ ēt i plēitudo ciboꝝ. Magis āt mſto peiora. Fames ꝗppe i paucis dieb9 au/fert hoieȝ. ⁊ liberat ex hac vita pēali. Exceſſꝰ ꝟo ciboꝝ ꝯſumit ⁊ putreſcē fac corpꝰ hūanū: ⁊ macerat egritudie diuturna: ⁊ tūc cū morte crudeli ꝯſumit. h̄ ibi. Et sūt ꝟba Joānis cri ſoſtomi. qr̄ ⁊c̄. 2ᵃ ꝟi. eſt iſta. ꝙ qcūqȝ mo/derate ꝗȝtū ad cibos: imoderate tn̄ ꝗȝtū ad vi tia viuūt merito vita abbreuiari dn̄t. Jn̄ ꝓpt pccōꝝ mltitudinē. Gen̄. v. dixit dn̄s ad Noe Erūt dies eiꝰ cētū viginti ānoꝝ. Cūqȝ hoies adhuc abuterēt vita: a dcā ꝗȝtitate. xx: ſubtra xit ānos. Nā cētū trāſactis ānis diluuiū iun/dauit eximinās. Et ſic expōit barbatꝰ iᷣ Hic roꝰ. Et pōit i decretis di. i. c. ꝑdixerat. Vide hiſtoriā quādā Hier. xxviij. ⁊. ij. rn̄. xij. aliā legē. Jllas. n. breuitatꝭ cā rliq. ⁊ ſic pȝ 2 ꝟi. Ex ꝗ ſeqᷣ alia huic oppoſita. vȝ ꝙ vita ſcā me rito ꝓlōgari i ſcis dȝ. Ecc̄. iij. Qui honora t prēȝ vita viuet lōgiore: ⁊ ſic de alijs. His oi bꝰ ꝯcordat ſcūs Tho. pte pᵃ. q. xxiij. Et h̄ vo lo tibi ſufficiāt ꝑ pn̄ti ꝯcl'one. ūa eꝯrio. ꝙ ma ledixerit prī ⁊ mrī mōte moriaᷣ. i. breuiꝰ viuet

De diuerſitate finis vite bonoꝝ ⁊ maloꝝ: ⁊ de prelijs anime in fine vite. Cōcl'o tertia.

Ecipe tertiā ꝯcl'onē. vȝ. Licȝ vite tmi/nꝰ cuilibet ſit affigtꝰ: tn̄ bonoꝝ ⁊ malo rū lōge diuerſus ⁊ alienꝰ ē vite exitus Pᵃ hꝰ ꝯcl'onis ps ſatꝭ nō ē: tn̄ ex pte diue or diatōis qȝ ex pte ordīſcāꝝ ſcl'ariū ⁊ regulatōe hūana. diua. n. ordiatio ſic ſtatuit: ut mors a nemie creato euitari poſſit. ps. Quis eſt hō q viuit ⁊ nō videbit mortē: ꝗſi dicat nullꝰ. ⁊ ad hebre. ix. Statutū ē hōi ſel' mori. Sil'r ⁊ ordo cauſarum ſeculariū h̄ oſ̄dit. Neceſſe ē. n. ut oē ꝯpoſitū ex ꝗttuor elemtꝭ aliqn̄ corrūpaᷣ: ut dicͤ phs 2ᵒ ḋ gnatōe. dicͤ. n. Auicēna ꝯria ſp appetūt ire i regiōes ꝯrias. Sil'r ⁊ regulatio hūana imortalē hoieȝ facē n̄ pt pꝰ pccm̄ ꝑmoꝝ pentū. Dixit. n. dn̄s Ade. Gen̄. iij. Quia au diſti vocē vxoris tue ⁊ comediſti ex ligno ex ꝗ ꝓceperā tibi ne comedēs: maledcā tra in ope tuo. Et pauliſꝑ pꝰ. Jn ſudorᷣ vultꝰ tui veſcerꝭ pane tuo: dōec reuertaris i trā ḋ ꝗ ſūptꝰ es pul uis es: ⁊ i puluerē reuerteris. Jn̄ origenes ſup Leuiticū ait. Si hō ab initio factꝰ elegiſſȝ vitā nūꝗȝ genꝰ hūanū mōtalē ꝯditōȝ tenēt. Qr̄ pᵃ ps hꝰ ꝯcl'onis ſatꝭ clara. 2ᵃ āt vȝ. ꝙ exitꝰ bono rū lōge diuerſus ē ab exitu maloꝝ. Hec āt ꝓſ rōe. auctē. ⁊ exᵒ ꝓbaᷣ auctē ſic. Audi Aug. ḋ doctria xpiana. No pt igt mali mori q bn̄ vixe rit. ⁊ vix bn̄ moriᷣ q male vixerit. Et idē i li. ḋ ci. di. Mala igt mors putāda ē: vbi n̄ bona vita pceſſit. neqȝ ēt facit malā mortē: niſi ꝙ ſe gᷣ ipſā mortē. hec ille. Hic qȝpluries errant: putātes illā malā eē mortē: quā qs toruiſ ocul' ⁊ māibꝰ alijſqȝ pauēdiſ ſignis facit. Et illā bo nā eē quā qs leui emiſſio flatu ꝯſeqᷣ. Sȝ n̄ ſic ē qm̄ ⁊ plures legimꝰ bonos i morte penaſſe: ⁊ ſceleratos ut puerulos obijſſe. Audi Gre. i li. moꝝ. Juſtoꝝ aie leuibꝰ qbuſcūqȝ cōtagijſ i. culpis: ipſo ſepe mortis pauore purgāᷣ: ⁊ et ne retributiōis gaudia iā ab ipſa carnis ſoluti one ꝑcipiūt. Plerūqȝ ꝟo ꝯtēplatiōis in eterne ēt pusqȝ carne ſpolieᷣ: hilareſcūt. Dū vetuſta tis debitū ſoluūt: noui iā muneris leticia ꝑfru unᷣ. h̄ ille. Mortē ꝗ facē ſine pnie iudicijs: h̄ peſſima mors ē. ps. Mors pccōꝝ peſſima. ⁊ mori i grā di morſ iuſtoꝝ ē. Apoc. vl. bti mō tui q i dn̄o moriūᷣ. Jn̄ Jſidorꝰ de ſūmo bono ait. Jlli ſt ōſtēdi i morte ꝗs miſeros iſernꝰ ex hac vita recipit. n̄ ꝗs letificādos celeſtis aula i cludit h̄ ille qr̄ ⁊c̄. Scḋo h̄ idē ꝓbaᷣ rōe. ꝗlis vnuſqſqȝ ē. tal' finis debeᷣ ei. ꝗ iuſtis ⁊ peni/tētibꝰ: qr hōi ſt bonꝰ finis debeᷣ: Jniuſtis āt ⁊ ipenitētibꝰ malꝰ finis debeᷣ: qr̄ ⁊c̄. Tertio h̄ ꝓbaᷣ exēplo. Et ad trorē pccōꝝ ⁊ gaudiū iu/ſtoꝝ: de qbuſdā pccōribꝰ ⁊ iuſtis exēpla ꝗdaȝ vetis teſti ponamꝰ ut ꝑ veteſſutura arguamꝰ Vbi nō ꝙ hos oēs i veti teſtō legimꝰ horrēᵈ morte abijſſe. Nā ꝑꝑ pccm̄ homicidij ꝑ male obijt. Cayn q frēȝ ſuū occidit: ⁊ ipſe ab Ame lech fuit interfectꝰ. Gen̄. iiij. c. 2ᵒ Pharao q ſi lios hebreoꝝ oēs vocari iuſſerat ipſe pꝰ h̄ in mari rubro ſuffocatꝰ iterijt. Exo. xiiij. 3ᵒ Ado nibezech q māuū ⁊ pedū ſūmitates alijs ꝑcide rat ipſe ſil'r ē pciſus. Judicͤ. i. vbi dr̄. ſic. Pꝰ mōtē Joſue ꝯſuleret viri iſrl' dn̄m dicētes. qs aſcēdet an̄ nos ꝯ Cananeū. ⁊ erit dux belli: di xitqȝ dn̄s Judas aſcēdet. Et ecce tradeᷣ tra i manꝰ eiꝰ. Et ait Judas ſymōi frī ſuo. Aſcēde mecū i ſorte mea: ⁊ pugꝰ ꝯ Cananeū: ut ⁊ ego

ꝑgā tecū i sorte mea. Et abijt cū eo Simeō. As
cēdītq; Judas: ⁊ tradidit dn̄s cananeū ⁊ phe
rezeū i man⁹ eoꝝ. Et ꝑcusserūt i Bezech decē
milia viroꝝ. Inueneruntq; adonibezech in Be
zech. ⁊ pugnauerūt ꝯ eū. ⁊ ꝑcusserūt cananeū ⁊ phe
rezeū. Fugit aūt adonibezech quē ꝑsecuti ꝯpre
hēderūt cesis sūmitatib⁹ manuū ei⁹ ac pedū. di/
xitq; adonibezech. Septuaginta reges āputatis
manuū ac pedū sūmitatib⁹ colligebāt sub mēsa
mea ciboꝝ reliqas. sicut feci ita reddidit mihi dn̄s
Adduxeruntq; eū i hierl'm: ⁊ ibi mortu⁹ ē. Quā
to zebee ⁊ salmana q₂ occiderāt fr̄es. Gedeō s
filr a gedeōe interfecti sūt. Judic. viij. vbi sic dr̄
Fugeruntq; zebee ⁊ salmana: q̊s ꝑseqns Gede
on ꝯphēdit. Et ifra dixit gedeō ad zebee ⁊ sal
mana. Quales fuerūt viri q̄s occidistis i tabō
Qui dixerūt: siles tui: ⁊ vn⁹ ex eis q̄si filius regis
Quib⁹ ille ait. Frēs mei fuerūt filij m̄ris mee.
Viuit dn̄s si ꝑuasseetis eos n̄ vos occidē. dixit
q; Jether ꝑ̊genito suo. Surge ⁊ interfice eos.
q n̄ eduxit gladiū. timebat. n. q₂ puer erat. Di
xeruntq; zebee ⁊ salmana: Tu surge ⁊ irrue i nos
q₂ iux etatē robur ē hois. Surrexit gedeō ⁊ i
terfecit eos h ibi. Quīto Abimelech qui mille
hoīuz fame ⁊ fumo interfic. ab vna femia fragmi
ne mole ꝑcussus obijt. Judic. ix. vbi i fi. c. dr̄
ꝙ Abimelech veniēs ad oppidū Tebes circū
dedit cū cū exercitu suo. Et ifra accn̄s Abime
lech iux turri pugnabat fortit. ⁊ appropiq̄ns ho
stio ignē supponē nitebat. Et ecce vna mulier
fragm̄ mole desup iaciēs: illisit capiti. Abime
lech: ⁊ ꝯfregit cēbꝝ ei⁹. Qui vocauit cito ar/
migeꝝ suū: ⁊ ait ad eū. Euagina gladiū tuū ⁊
ꝑcute me: ne forte dicat ꝙ a femia interfect⁹ sim.
Qui iussa ꝑficiēs interfic eū ⁊c̄. Sexto adolescēs
q dixerat Saul occidisse dauid iussiōib⁹ ē interfe
ct⁹. ij. rn̄. p̊. s; qm̄ oēs ad l'ra; historias ponē g̈
ue mihi ē tuipse si plac; i locis suis histōias ple
gis. Septīo latrōes q hisboseth occiderāt a da
uid interfecti sūt. ij. rn̄. iiij. Octauo Joab q duos
viros ꝓditiose occidit. Salomōis ipio interfe/
ct⁹ ē. iij. rn̄. ij. Nono Zāber q belō occiderat
regē suū p⁹ dies. viij. i ꝓprio pala°se ꝯbussit.
iij. rn̄. xvi. Decīo Achab q iiuste fecerat Na
both lapidari. canes ei⁹ sāguinē potauerūt. iij.
rn̄. xxij. Vndecīo Jezebel hōicida ichu ꝑcipi
tari mādauit: ⁊ eqꝝ pedib⁹ ꝯculcari. 4. rn̄. ix.
Duodecīo Andronich⁹ i eodē loco occubuit
occisus i q̊ Oniā fecerat trucidari. ecce ex pecō
hōicidij q̄t mala mōte finierūt. 2° pp pecm̄ luxu
ric ꝑ̊ fere totū ꝑijt hūanū gen⁹. Gen̄. vij. vbi
dr̄ ꝙ oīs caro corrupat viā suā. s. i fece luxurie
⁊c̄. 2° pp luxuriā sodomā ⁊ gomōrā igne ⁊ sul
phure: ⁊ alias vicinas citates extmiauit Gen̄.
xix. 3° filij beniamī q vxorē leuite turpit defu
derūt icredibilr extmiati sūt. Judic. xx. Quarto
duo senes susānā oppmē volētes: a ppl'o ꝯuit
pūiti sūt. Dan̄. xiij. ⁊c̄. 3° pp pecm̄ mali ꝯsilij ꝑ̊
Achitophel. q ꝯ dauid male ꝯsuluit laqo se su
spēdit. ij. rn̄. xvij. 2° falsi accusatores Dan̄. a
leōib⁹ deuorati sūt sine remissiōe. dan̄. xiiij. ⁊ sic d̄
alijs: Quarto pp pecm̄ crudelitatis ꝑ̊ sysara ty
rān⁹ crudel'r ꝑ manū femie clauo ⁊ malleo interfe
ct⁹ ē. Judic. iiij. 2° saul crudel'r ꝑsequēs dauid
seipsū ꝓprio gladio interfec. i. rn̄. xxxi. 3° ipi⁹ Be
nadab a ꝑuo suo dei iudicio fuit iugl'atus. iiij.
rn̄. viij: Quarto Jonas tyrān⁹ q₂ zachariā la
pidari fecit. a suis ꝓpriis fuit interfect⁹. 4. rn̄. xij.
Quīto holofernes crudel'r ꝑ manū femie ē ca
pite trūcat⁹. Judith. xiij. Sexto sup'b⁹ ⁊ crud'
lis Amā q se adorari fecit: i patibl'o ꝙ Mardo
cheo pauerat suspēs⁹ ē hester. vij. ⁊ sic de alijs
Et ne tedio tibi molest⁹ sim. ista sufficiāt d' ma
la morte ipioꝝ i veti testō. In nouo aūt testō le
gēdas scōꝝ cerne: ⁊ pulcherrima iuenies. s;
qd dicā de gl'osa morte iustoꝝ: tā vetis q̄; no
ui testi. O martires sci: vr̄a; gl'osā mortē nar
rate. Veniat Abel iustus a Chaim frē suo i/
nocēt occisus. Gen̄. iiij. Vēiat zacharias fili
us Joiade: ab ipijs inocēt lapidat⁹. ij. paral.
ij. Vēiat eleazar⁹ vir ille fortissim⁹ ⁊ scūs ꝓ fi
de mortu⁹. ij. macha. vij. Vēiat Johēs bap.
ꝓ Veritate decollat⁹. Marci. vi. Veniat Ste/
phan⁹ lapidat⁹. Actuū. vi. ⁊ sic de alijs. Vēi
ant cūcti bn̄ viuētes i timore dn̄i. Vēiat sāct⁹
patriarca Abrahā: q i senectute bona mortu⁹
ē. Gen̄. xxv. Vēiat scūs Isaac: q. 180. ānos
habēs fidelit mortu⁹ ē. Gen̄. xxxv. Veniat
Aarō pijssim⁹. Veniat Moyses scissimus
Dauid dulcissim⁹. Veniāt ceteri patriarce et
ꝓphete oēs. veniāt singuli sci ⁊ scē noui testa
mēti: ⁊ testimoniū reddāt sui felicis exit⁹. O
felix mors. o felicissim⁹ finis. bti mortui q in
dn̄o moriūt. Et sic p; ista ꝯcl'o. Ad oiu; dicto
rū maiorē declarationē tres Veritates ingram⁹
v;. Pª Veritas ē ista. an aliq̄ casu mortē liceat
anticipare. 2ª. Quō d; se hō an̄ mortē ꝓpara
re. 3ª Veritas. Que sūt illa q̄ morientib⁹ accidē
solent. Quātū ad p̄mā breuit dico ꝙ nullo mō
cuipiam licet mortem anticipare per seipsum.

Inde Aug. i. de ciui. dei. c. xxvi. narrat de q
busdã v̄ginib⁹ Rome: q̄ ne a paganis viola
rent; i flumie se pciecerũt. de q̄rũ salute dubitat
Qui eni sibi mortẽ inferunt: sibi attribuũt qḋ
dei est. ⁊ p ꝯñs diuinũ sibi vsurpãt honorẽ: ⁊
sic mortalit̄ peccãt. q̄r ⁊c̄. Audi pulcherrimuz
tex. xxiij. q. v. c. si ñ licz vbi dicit tex. Si nõ lz
p̄uata ptãte alicui hoiez occidẽ inocẽtẽ: c⁹ occi
dẽdi licẽtiã nulla lex cõcedit, pfecto q seipsum
occidit homicida ẽ. Et tãto fit nocẽtior cum se
occiderit: q̄zto inocẽtior fuit cã q̄ se occidendũ
putauit. Et infra. Iudas eni cũ se occidit: sce
leratũ hoiez occidit: ⁊ tñ nõ solũ xp̄i: vez ẽt sue
mortis re⁹ finiuit hãc vitã: q: lz pp scelus tra/
ditiõis. s. xp̄i: alio tñ suo scelere occisus est q̄si
dicat dupl̄r peccauit. s: tradẽdo: ⁊ occidẽdo se
Cur ãt hõ q nihil mali fecit sibi malefaciat: ⁊
seipsũ infic̄iẽdo inficit hominẽ inocentẽ: ne
aliũ patiat nocẽtẽ. s. psequẽdo. atqz i se perpe
tret pccm̄ ppriũ: ne i eo ppetret alienũ: longus
tex. ẽ hec ibi. Et sũt v̄ba Aug. p̄ de ciui. dei.
Itẽ ẽt ali⁹ nõbilis text⁹ ibidẽ: vbi dr̄. Placuit
ut hi q sibiipsis volũtariã: aut p ferrum: aut p
venenũ: aut p precipitiũ: aut p suspẽdiũ: l' quõ
libet mõ inferũt mortẽ: nulla psus p illis in
or̄one cõmemoratio fiat: neqz cuz psalmis ad
sepulturã coꝝ cadauera ducãt. Multi n. sibi
h̄ p ignorãtiã vsurpant. Silr̄ ⁊ de his placuit
fieri q i suis scelerib⁹ moriũt. hec ibi. Et glo.
sup v̄bo ad sepulturã dicit ꝙ pp hoc nõ dz in
telligi ꝙ tales debeant sepeliri in locis sacris:
sz itelligit de sepultura asinima vl' canina ⁊c̄.
De h̄ ẽt dixim⁹. s̄. feria. v. cinez i pᵃ ꝯclone
ke ptis. Iõ v̄ranus i fine dicti capl'i. si nõ lz
sic ait. Itẽ h̄ dicim⁹ h̄ asserim⁹ h̄ modis oib⁹
affirmam⁹ neminẽ sibi spõtaneã mortẽ infer/
re debẽ: ut fugiat molestias tpales ne incidat
i ppetuas. Neminẽ supple dicim⁹ sibi mortez
iferre debẽ pp aliena pccã: nec h̄ ipso incipiat
habet grauissimũ ppriũ. Neminẽ. s. dicimus
⁊c̄. pp sua preterita pccã que magis i hac vita
op⁹ ẽ ut possint penitẽdo sanari. Neminẽ. s.
dicim⁹ ⁊c̄. ex desiderio melioris vite q̄ p⁹ mor
tẽ sperat: q: reos sue mortis melior p⁹ mortez
vita ñ suscipit. hec ibi. Et immediate subiũgit
tria capl'a ad h̄ ppositũ vz. c. tu dixisti: ⁊. c. nõ
ẽ nr̄m. ⁊ supradictũ capl'z. placuit. q̄r ⁊c̄. Qrtũ
ad fam vi. dico breuit̄ ꝙ sp vigilare debem⁹
Audi Aug. Nescis igr̄ q̄ hora vẽiat. sp ḡ vi/
gila. Et q: nescis qñ veniat: paratũ te iueni/
at cũ venerit. ⁊ adhuc q: nescis qñ veniat sp
pat⁹ sis. q̄r ⁊c̄. Qrtũ ad ẽtiã dico ꝙ moriẽtibus
oib⁹: ⁊ maxie pccõrib⁹ tria horrẽda p̄lia acci/
dũt. Primũ preliũ est demonum molestatio.
2ᵐ preliũ ẽ ppinq̄rũ ifestatio. 3ᵐ preliũ ẽ ci
um sensuũ cruciatio. Primũ inqz preliũ ẽ de
monũ infestatio. triplicẽ molestiã ut plurimũ
conat diabol⁹ oib⁹ moriẽtib⁹ iferre. Pᵃ mo
lestia ẽ de ifidelitate. 2ᵃ de taciturnitate. 3ᵃ
de desperatõe. Pᵃ molestia ẽ de infidelitate.
Sciũt eni demones oẽs ꝙ sine fide ipossibi/
le ẽ placẽ deo. Ad Hebre. xi. Et ꝙ dubius i
fide ẽ infidel'. ex̄ de hereticis. c. dubi⁹. Dubi⁹
inqt i fide infidelis ẽ. Neqz eis oio credendũ
ẽ q fidẽ v̄itatis ignorãt. h̄ ibi. Iõ ad dubitan
dũ de fide plurinũ infestãt. Et nõ solũ i morte
sed etiã i vita. Apoc. iij. Esto fidelis vsqz ad
mortẽ ⁊ dabo tibi coronã vite. Vñ legit de q̄
dã antiq̄ doctore: q cũ extremis ꝯstitut⁹ eẽt: ad
ẽ diabol⁹: ⁊ suggẽ cepit p q̄onis modũ: qd ipe
credẽt. Et sibiipsi mẽte r̄ndit. Talit̄ se credet
q̄lit̄ credit scã mr̄ eccl'a. Et diabol⁹ qd inqt cre
dit scã mr̄ eccl'a. Et ille articulos q i simbulo
ꝯtinent. Et diabolus ait. Nõne phia q̄ vera
scia ẽ: ⁊ pcedit p veras rões: docet h̄ ipossibi
lia eẽ. Et sic paulatiue mentẽ illi⁹ intricãdo in
infidelitatẽ incidit: ⁊ sic mortuus ẽ. Post vo
paululũ tp̄is spaciũ: ali⁹ doctor nõ minore do/
ctrina fulgẽs infirmat⁹ ẽ ad mortẽ. Cui appa
rẽs ali⁹ mortu⁹: qm̄ illi familiaris erat: intro/
gauit cũ ḋ fide qd credẽt. ⁊ ille qḋ credit eccl'a
r̄ndit. Cui ille: ⁊ qd credit eccl'a: ⁊ ille ipsa cre
dit qḋ ego credo: ⁊ ille qd tu credis: ⁊ ille qḋ
credit eccl'a.: ⁊ ille qd credit ecclesia: ⁊ ille qḋ
ego: ⁊ sic nunq̄z eius sermonẽ potuit ab illis
ṫminis reuocare. Qḋ vidẽs ille mortuus vo
ce magna clamauit. Heu mihi q: sic non feci
volui eni in infirmitate mea vltia i meipso de
fide cũ diabolo disputare ⁊ succubui: iõ etna/
lit̄ sũ dãnat⁹. q̄r ⁊c̄. Scḋm preliũ demonũ ẽ ḋ
taciturnitate. s. ꝯfessiõis. Sciũt eni spũs imũ
di ꝙ ꝯfessio scã a pccis aiaz purgat. ps. Dixi
ꝯfitebor aduersũ me iniustitiã meã dño: ⁊ tu
remisisti ipietatẽ pcci mei: iõ i infirmitate quã
tũ pñt illã plõgare studẽt. vñ i vitis patrũ ḋ q̄
dã pbo religioso legit: ꝙ illi appueriñt duo de
mões i forma ãgeloꝝ: q dicũt se a dño missos
ut ei⁹ aiaz põtarẽt i celũ: sz ita ḡue cũ r̄picbant
ꝙ ñ possẽt eã ferr̄. Nihilomin⁹ darẽt ei ad sua
pccã leuiãda modũ poptimũ. vz ut exiñ firmis

fimū tenēt silētiū. Quib⁹ recedētib⁹ nulli loquē
bat nec rñdebat. Q̄ð qdā ali⁹ vir dei ꝯsiderās
illū visitās: cū monē cepit: ne a demōe se ðcipi
ꝑmitteēt: q̄r aliqñ se trāsfiguāt i āgelū luc: ⁊ sic
edoct⁹ locut⁹ ē: ⁊ sem̄ reuelauit. ⁊ p⁹ paucos dies
cuiusdā pcci qð i sclo fecerat: de q̄ nūq̄z ꝯfess⁹
fuerat recordat⁹ ē. ꝙ mox ꝯfess⁹ ē. ⁊ postea obi
it i dño. 3ᵐ pliū demonū ē de despatōe. Et h̄
pugna ꝑiculosissima. ē. ij. R. ij. c. iduc. n. di
abol⁹ turpitudinē mltitudinē: ⁊ horribilitatez
peccōꝝ i mētib⁹ peccōꝝ: ⁊ disputādo i desperati
onē q̄rere iducit. vñ de scō Bernardo legit̄ i
ei⁹ legēda: ꝙ cū ifirmitate ḡuaret despatōis si
bi tētatio supuenit de ꝓꝑa salute ꝯsiderans ꝙ
cū mlta negligē deo seruissꝫ: ⁊ se nihil bōi fe/
cisse. vñ tātū ꝑmiū recipē debēt. Qua cū intēta
tōe vagaret. gr̄a dei ad se rēdiēs tētatōi rñdit.
Fateor igt nil bōi fecisse dignū tāto ꝑmio: sed
xp̄s duplici rōe illud obtiebit. Tū q̄r dei filius
q̄ benign⁹ ē ⁊ pi⁹ cū p̄re. Tū q̄r pp me passus
ē. ⁊ iō sue passiōis meritis spero illud obtinē.
Et sic diabol⁹ ꝯfusus recessit. qr̄ ⁊c̄. Scðm p̄n
cipale pliū ꝙ moriētib⁹ p̄serti peccōrib⁹ accidit:
dr̄ ꝓpinq̄rū ifestatio. Occurrēt nāq̄z filij: ꝯiūx
⁊ alij q̄s iordinate dilexit. ⁊ durū atq̄z asperuꝫ
videt̄ illos derelinq̄re. Videt vna ex p̄te vxorē
affinē querē sibi legari tm̄ alterū tm̄. Tota co
rū sollicitudo ē de lana ⁊ non de aia. Filij vel
vxor accipiūt capsarū claues: ⁊ icipiūt euacua
re. Nō ꝑmittūt ad eū itrare deuotū religiosuꝫ
ne forte sibi ꝯsciaꝫ faciat de restitutiōib⁹: ⁊ de
elemosynis paupib⁹ dādis. Decipiūt illuꝫ di
cētes cito sanādu. Medic⁹ vēit. ⁊ dicūt le spa
ꝫato. oy. oy. hey. Abbreuiationes diaboli. O
medici. o medici nōte. si quēpiā ifirmū visita/
tis ñ p̄us accersito ꝯfessore oia bona q̄ facitis
nihil vob ad vitā etnā ꝓsunt. Jñ nōte tex. de
pe. ⁊ re. c. cū ifirmitas. vbi dr̄. Cū infirmitas
corpal̄ nōnūq̄z ex peccō ꝓueniat: dicēte dño lan
guido. Vade ⁊ āpli⁹ noli peccare: ne deterius
tibi ꝯtigat: p̄nti decreto statuim⁹: ⁊ districte ꝑ
cipim⁹ medicis corpoꝝ. cū eos ad ifirmos vo/
cari ꝯtigerit ipsos añ oia moneāt ⁊ iducāt. ut
medicos aduocēt aiaꝝ ut postq̄z fuerit ifirmo
de spūali salute ꝓꝑiū: ad corpal̄ medicie reme/
diū salubri⁹ ꝓcedat̄: ut cā cessāte cesset effectus
hec ibi glo. host. dic̄. Ex q̄ dic̄ pcipim⁹ necessi
tatē iponit: ⁊ trāsgressor mortal̄r peccat: nec h̄
statutū p̄scribi pōt. nec aliq̄ ꝯsuetudie tolli: cū
ꝓ salute aiaꝝ itroductū sit. hec host. Q̄tis igr̄

molestijs credis paupculos peccōres i fine vite
eoꝝ ꝑturbari. Q̄tū credis vndiq̄z vexet̄. Q̄to
credis i ꝑiculo aiaꝝ curāt. heu heu heu finē ta
lē h̄ntib⁹. Audi Aug. de pe. di. vij. c. nullus.
Quē igt morb⁹ vrget: ⁊ pēa iret ad veniā vix
vēiet. ⁊ marie ut dictū ē qñ vxor cū filijs lachri
mādo se p̄ntat. q̄ fit ut tali amore iordiato op
p̄ssi aliena restituē ñ velit: ne paupiatē icurrāt
⁊ sic filijs aut alijs ut restituatur testāt̄: ꝙ nec
ipsi faciūt: ⁊ sic oēs ad tartara ruunt. Erigite
oēs aures ⁊ nōte ꝙ oēs q̄ i vita restituē potue
rūt ⁊ ñ fecerēt: sꝫ alijs legārut restituāt noscant
se oēs i etnū baratrū demersuros. Legit̄: n. ð
q̄dā vsurario. ꝙ cū q̄dā grāui ifirmitate deti/
nēt: filij ꝑsuadebāt ut aliena restitueret. qbus
ille. si h̄ fecero ibitis ad hospitale: ⁊ sic obijt p⁹
mortē vo ei⁹ vn⁹ ex ei⁹ filijs totā suā p̄tē pau/
pib⁹ errogauit. ⁊ ad dei ꝑuitiū se mācipauit.
Alius āt suā p̄tē suā tenēs mūdane viuēs in
breui mortu⁹ ē. Quadā āt die ille dei ꝑuus cū
semel oraret vidit terrā aptā: ⁊ ifundo iferni
vidit filiū supra p̄reꝫ: ⁊ se inuicē maledicentes
⁊c̄. Et sic pꝫ h̄m preliū. Tertiū p̄ncipale preli
um ē omniū sensuū cruciatō. Nā cū infirmus
in extremis laborat. ora pallent fastidit spūs
arescūt mēbra. oculi cōcauāt̄. ligua palato ad
heret. ossaq̄z omnia uident̄. torq̄t corp⁹. vlu/
lat lamentat̄. hem. hei. Et qð int̄ oia stultissi/
mū est dū morit̄ adhuc euadere se sperat. q̄r ꝙ
optat sperat. qð abhorret nō expectat. cupit vi
uere: credit viuē: ⁊ viuere vellet: nō vellꝫ mo
ri: ⁊ mirat̄ mori. q̄r oio nollet mori. Sanitatē
optat: sanitatē expectat. Simul viso q̄ tēpore
hyemis. dū nullū signū pomoꝝ apparet: ele/
uato capite ad arbores ait. Hoc āno erūt mlt̄/
ta poma. h̄ ideo dicit q̄r sic vellet. Sic infelix
peccator diabolo ꝑsuadente ne animā suā dis/
ponat.: sperat adhuc viuere. sicut dicebat ille
diues. Luce. xij. Aia mea hēs multa bona re
posita i ānos plurimos ⁊c̄. Audi Job. xxvij.
Diues ingt cū dormierit nihil secum affert: ⁊
aperiet oculos suos ⁊ nihil iueniet. id ē peccm̄
Audi aug. li. de aia i ꝑsona peccōꝝ loquētem
Quid ꝓfuit ingt nobis inanis gloria. breuis
leticia. carnis voluptas: false diuitie: magna
familia: ⁊ magna cōcupiscentia. vbi risus vbi
iocus: vbi iactantia. vbi arrogantia de tanta
leticia. Jn quāta tristitia ⁊ dolore ⁊ ruina ma
xima hec deuenerūt. qr̄ ⁊c̄. Et hec tibi anima
cara sufficiant ꝓ p̄senti conclusione.

Et sic pz secunda pars huius sermonis.

Quod boni ꝛ mali post hanc vitā diuersimo de premiantur Cōsideratio tertia.

Ertio loco Bonorū ꝛ malorū di/
uersā premiationē videam⁹ vbi
tres ɔclōnes subiungamus. vz
Pᵃ ɔclō ē ista. H⁹ miserimi di
uitis: oīumqz dānatoꝝ loc⁹ infern⁹ ē: loc⁹ cer/
te oīuz miseriarū ꝛ angustiarū plen⁹. Scḋa
ɔclō. Etsi miser hic diues i tormētis abrahaz
ꝓ fratrib⁹ supplicaret. nullū tñ credam⁹ in dā
natis regulatū amorē eē: sed rabiatā: ut ita lo
quar inuidiā in eis sūme malignare. Tertia
ɔclusio ē ista. In signū acerrimi cruciatus dā
natorū. h miser diues epulo guttā aq̄ postula/
bat: qua lingue incendiū posset refrigerari.

De loco damnatorum: ꝛ eorum mala volū
tate. Conclusio prima.

Ecipe ṗmā ɔclōnē vz. Hui⁹ miserri
mi diuitis oīumqz dānatoꝝ loc⁹ infer
nus ē. loc⁹ certe miseriarū ꝛ angustia
rū plenus. Pro declaratiōe hui⁹ est sciendū
q̄ infernus multipliciṫ accipi in sacra scriptu/
ra solet. Aliqñ. n. accipiṫ ꝓ pena inferni. Et
ꝭm hoc dicit beatus Hieronim⁹ q̄ diabolus
quocūqz vadat: semꝑ in inferno est. ꝛ exem/
plū adducit de febricitāte: qui vbicūqz sit: fe/
bribus cruciatur. Aliquando accipitur ꝓ lo/
co inferni. Apocal. xx. Infernus ꝛ mors de
derūt mortuos suos. ꝛ hic locus est i cētro ter
re. ꝛ de hoc intelligiṫ presens ɔclusio. Hoc ṗ
supposito hec ɔclusio ꝓbari pōt tripl'r. s. auc̄te
rōe. ꝛ exemplo. Vide supra feria secunda ṗͤ
dñice i ꝭa p. e ɔclōne ṗma. Circa hāc questio/
nem tres inquiramus veritatee: Prima an
voluntas dānatorū sit semꝑ mala. Secunda
an dānatos aliquādo suorū peniteat peccatoꝝ
Tertia an volūtate deliberatiua mallent non
esse q̄z esse in tormētis. Ad primā dico ꝭm be
atū Tho. in. iiij. di. l. q̄ volūtas in damnatis
pōt dupliciṫ cōsiderari. vno mō ut deliberati/
ua. alio mō ut nālis. Et dico q̄ volūtas nālis
nō ē ex ipsis dānatis: sz ex deo q̄ auctor cuiusli
bet nāe ē. ꝛ ista nālis volūtas nō est aliud nisi
q̄dā nā in q̄ nālem quandā inclinationē posu
it ad bonū. ꝛ cū hec nālis iclinatio in eis post
corpis vitam remaneat. hinc ē q̄ i eis poterit
bona volūtas reperiri. Volūtas āt deliberati
ua ex ipsis ē. q2 i eorū ē potestate ad h̄ ṫ ad il/
lud inclinari. Et talis volūtas in eis est semꝑ
mala. ꝛ rō q2 tenacissime ab vltio fine aduersi
sūt. ꝛ cū nulla volūtas recta dicaṫ. nisi ꝑ respe
ctū ad ipsū. iō eorū voluntas semꝑ obliq̄ est. ꝛ
ꝑ ɔñs mala. Vñ dato q̄ volūtati nāli: q̄ i bo/
nū nālit ferṫ ipsi bonū velint: tñ volūtas deli
beratiua illud bonū nō bñ vult. ꝛ iō coꝝ volū
tas ē semꝑ mala. Sz ɔdices obiectū volūtatꝭ
ē bonū ꝛ nō malū: q̄uo ḡ pñt velle malū. Di/
cit idē doctor q̄ malū nō mouet volūtatē iq̄nā
tū est malū. sz inquantū est extimatū bonum. ꝛ
ideo in h̄ volūtas coꝝ semꝑ mala. q2 oē malū
ꝛ oē pccm̄ estimāt bonū. vñ sicut in vita ñ esti
mabāt q̄ luxuriari esset pccm̄: dicētes. deus il
lud ordinauit. nō fecisset instrā nisi voluisset
illis opari. ꝛ sic volūtate deliberatiua malū, ut
bonū eligebāt ita in inferna: cū coꝝ volūtas
sit a deo totaliter auersa: quodcūqz malū esti/
māt bonū. ꝛ oē bonū nō bñ volūt ꝛc̄. Vñ nō
pulcherrimū textū. xxxij. q. i. c. cū renūciatur.
vbi dṙ. Cū renūciaṫ iprobitati. i. vitio ṫ pccō:
statim assistiṫ v̓t⁹. i. gr̄a. Egressus. n. malitie
v̓tutis opaṫ ingressū. i. egrediēte vitio intrat
gr̄a. Eodēqz studio quo crimē excludiṫ: inno
cētia copulaṫ. i. innocēs ꝛ bon⁹ efficiṫ. hec ibi
Et sūt v̓ba bti Ambrosij. Ex quo seq̄ṫ q̄ vo
lūtas dānatoꝝ iprobitati nūq̄z renūcians: nū
q̄z bona ꝛ v̓tuosa erit. Et sic pz pria v̓i. Ad
secūdā dico ꝭm eūdē q̄ penitere de peccato est
dupl'r. vno mō ꝑ se. alio mō ꝑ accñs. ꝑ se q̄dē
illū peccati penitet: qui abhominaṫ pccm̄ i eo
q̄ pccm̄ utputa q2 displicibile deo. Et hoc mō
dānatos nūq̄z penitet. q2 volūtas malitie pcci
semꝑ remanet in eis. Illū āt ꝑ accñs penitet
quē nō penitet de peccatis inquātū deo displi/
ciabilia: sz inquātū iūcta est eis pena q̄ in eorū
v̓giṫ itollerabile dānū. Et hoc mō semꝑ dā/
natos penitet. q2 semꝑ ꝓ coꝝ culpis cruciaṅṫ
Et ꝭm h̄ dicit dñs. Bōa. di. eadē i. iiij. q̄ vo
lūtas coꝝ semꝑ est ad pccm̄ inquātū pccm̄: sed
nō inquātū pccōr iūcta est pena: quā acerrime
patiūṫ. Et pōit istā pulcherrimā rōz dict⁹ do/
ctor. qm̄ ꝭuilis timor nō aufert hītū male vo/
lūtatꝭ: sz actū v̓bi gr̄a. Iste ñ vlt luxuriari q2
timet puniri. ecce q̄ iste timor aufert actū: sz ñ
hītū. pz qm̄ si spareṫ ipunitas: vellet vtiqz lu/
xuriari. Sic de scō i dānatꝭ. nā dolor ꝛ pēa q̄z
ꝓ coꝝ culpis tollerāt: aufert ab eis actū volē
di peccare. q2 de scō nō appetūt luxuriari: suꝑ
bire ꝛc̄. ꝛ h̄ ꝓpter penas quas tollerant ut di

xi. Remanet tñ hitus male voluntatis p quē
peccare appeteret: si nō puniri se crederet. Si
g qreres. pr̃ Ambrosi credis ꝙ dānati vellēt
peccasse. Dico certe ꝙ nō. nō pp hoc ꝙ pccm̄
cis displiceat iquātū iniustū ⁊ dco ꝯriū: sed q̄
ꝓ pccō penas acerrimas gustāt. qr̃ ⁊c̄. Ad
tertiā dico ƀz btm̄ Tho. vbi. s̄. ꝙ nō ee̅ pt du/
plicit ꝯsiderari: vno mō ƀm se: ⁊ sic n̄ ee̅ nullo
mō pōt ee̅ appetibile cū nō habeat aliquā rōez
boni: imo ut sic ē priuatio boni. Alio mō pōt
ꝯsiderari inquātū illud nō ee̅ aliqđ ꝓprie nāc
lesiuū remouet ⁊ malū tollit. Et sic nō esse ac/
cipit rōnē boni. Carere. n. malo ē quoddam
bonū: ut dicit phus. v. ethi. Et ƀz h̄ sācti⁹ dā/
natis ee̅t nō ee̅ q̄z ee̅ miseros. Jn̄ glo. sup illđ
Hiere. xx. maledicta dies i q̄ nat⁹ sū. meli⁹ in
gt ē nō ee̅ q̄z male ee̅. Et ƀm h̄ dānati eligere
possūt ƀm deliberatiuā rōnē nō ee̅. Sz dic in
qcs quō intelligit̃ illud de Juda dictū. bonū
erat ei si nat⁹ nō fuisset. Dico ꝙ mltiplicit̃ ex/
ponit̃. Quidā. n. dicūt. meli⁹ ē nō offendē de
um ⁊ nō ee̅: q̄z offendē ⁊ ee̅. ⁊ p ꝯn̄s qlibz po
tius eligē dz nō ee̅ q̄z offendē creatorē ⁊ esse.
Et sic intelligit̃ illud Job. vtinā ꝯsūpt⁹ essem
ne oculus me videret. i. potius velle nō nasci
q̄z deū offendere. Quidā dicūt ꝙ nō ee̅ simpli
citer nō ē malū: sed malū ē post ee̅ annihilari.
q̄ ibi sūma priuatio ē que ē sūma impfectio. n̄
esse aūt anteq̄z hō sit: nō ē aliqua priuatio. Nā
Antixp̄s eo ꝙ nōdū ē: nullo priuat̃ bono. ⁊ p
ꝯn̄s nihil mali hz. Quare dicunt ꝙ si Judas
nunq̄z fuisset nullū pateret̃ malū: s3 postq̄z fuit
⁊ dānatus est: malū est illi fuisse. Sed h̄ mihi
nō placet. q̄ qn̄ aliqua duo cōparant̃ ad inui/
cē: oz ꝙ in aliquo cōparent̃: sed nō esse simpli
citer sicut p ipsos nō dicit aliquod malum: ita
nec aliquod bonū: ⁊ p ꝯn̄s nō potest fieri cō/
paratio a nō ee̅ simpl'r ad ee̅ in penis: q̄ ee̅ in
penis aliqd de bonitate participat. nō ee̅ autē
simpl'r nō participat aliq̊ mō. cū sit simpliciter
nō ens. ⁊ ens ⁊ bonū conuertūt̃. g̊ ꝙ simpl'r ē
nō ens. simpl'r non ē bonū nec malū. ⁊ p ꝯn̄s
non potest fieri cōparatio ut dictū ē. Jdeo di/
co saluo semp iudicio meliori. ꝙ sensus predi
ctoꝝ verboꝝ est iste. Melius illi erat si natus
non fuisset. q̄ si natus nō fuisset: s3 i vtero ex
tinctus. aia ad limbū ⁊ nō ad ifernū fuisset. ⁊
ideo nō dixit xp̄s. melius illli erat non fuisse:
sed si natus nō fuisset. qr̃ ⁊c̄. Et sic pz pria ꝯo
De ꝯditiōe ⁊ statu dānatoꝝ conclō secūda.

Ccipe scđā ꝯclusionē vz. Et si mit
hit diues in tormētis Abrahā ꝓ fra/
tribus supplicaret: nullū tñ credam⁹ i
damnatis regulatū amorē esse: sed rabiatum
ut ita loquar inuidiā in eis sūme malignare.
Ad cui⁹ declarationē nō ƀm Bona. i. iiij. di.
l. ꝙ et si in dānatis affectiōes iordinate remit
tāt̃ pp penaꝝ acerbitatē. ⁊ loquor de affectiō i
b⁹ q̄ hn̄t annexā delectationē. Alie tñ affectio
nes in qb⁹ nō ē penalitas vigētāt̃. Vn̄ ei si ces
set actualit̃ effect⁹ luxuriādi: itēdit̃ tñ affect⁹ si/
ue furor ipatiētie ⁊ liuor iuidie. vn̄ tūc dētibus
fremēt ⁊ tabescēt. Et ob hoc ꝙ in eis semper
odiū crescit ⁊ liuor iuidie: oēs vellēt ee̅ dāna/
tos. ⁊ qn̄ videt aliq̊s saluari dētib⁹ suis stridēt
Sed tñ ut dicit beat⁹ Tho. vbi. s̄. minus iui/
dēt ꝓpinquis q̄z extraneis. qm̄ maior idest i
tēsior eēt eoꝝ pena si oēs ꝓpinqui dānarent̃.
⁊ aliq extranci saluarēt̃. Et inde fuit dicit iste
doctor ꝙ hic miser diues fratres suos a dāna
tiōe petijt eripi. Sciebat. n. ꝙ aliq saluarent̃.
ideo ip̄os saluari q̄z alios potꝰ affectabat: l3 ex
ei⁹ pessima volūtate vellet oēs dānari. Et ut
clari⁹ ista itelligāt̃ tres ingram⁹ v̄itates. Pri
ma v̄itas ē an dānati pp coꝝ malā voluntatē
dmerēt̃. Scđa an dānati aliqn̄ de deo cogitēt
Tertia an dānati gl'am videāt beatoꝝ. Quā
tū ad primam dico ƀm btm̄ Tho. ut. s̄. ꝙ oēs
cōiter ꝓcedūt ꝙ post diē iudicij nō erit in dam
natis aliqđ meritū vel demeritū. q̄ meritū vl'
demeritū ordinat̃ ad bonū vel malū vlterius
ꝯsequēdū post diē āt iudicij erit ꝯsūmatio vlti
ma oium bonoꝝ vel maloꝝ. ita ꝙ nihil vlteri
us erit addēdū đ bono l' malo. vn̄ ⁊ bona vo
lūtas in beatis non erit meritū: s3 pmiū. Sil'r
mala volūtas in dānatis nō erit demeritū: s3
supplitiū. Nā ut dicit phus p̄ ethi. Operatiōes
v̄tutis sūt p̄cise in ifelicitate: ⁊ eoꝝ ꝯrie sunt p̄
cise i mis̄ia. Sz an̄ diē iudicij dicit btūs Tho.
ꝙ ē quorūdā opinio ꝙ beati merent̃ ⁊ dānati
demerēt̃. Sz h̄ qlit̃ intelligat̃ exponit dicens
Qꝛ nō pōt itelligi beatos mereri quātū ad pre
miū essentiale: nec dānatos demereri quantū
ad penā p̄ncipalē. q̄ quātū ad h̄ vterq3 ad ter
minū deuenit: s3 beati merēt̃ quātū ad p̄miū
accidētale: sicut etiā i angel' accrescit gaudium
đ saluatiōe bonoꝝ. Luce. xv. Gaudiū ē āgel'
dei sup vno pectore pniam agēte. Sil'r ⁊ dā
nati dmerēt̃ q̄ztū ad penā scđariā. ⁊ h̄ pmarie
ē veꝝ i demonib⁹. Jn r̄n̄siōib⁹ tñ q̄s beatus

Thõ. facit ad p̄dictã qõez apparet q̄ teneat dã
natos aliq̃ mõ nõ posse demereri. Et rõ q̄ ad
maloꝝ finẽ puenerũt: nec ẽ sile de demõib⁹ q̄
demões si vsq₃ ad diẽ iudicij demerent̃ quãtũ
ad penã secũdariã. hẽ q̄ hñt offm̃ alios ad dã
nationẽ ptrahẽ sʒ dãnati nõ sic. Silr̃ etiaʒ dr̄
de ãgelis. si vsq₃ ad diẽ iudicij merent̃ h̃ est q̄
officiũ hñt alios ad vitã eternaʒ inducere. Et
iõ qñ aliquẽ inducũt: gaudẽt ⁊ merent̃ acciden
tale premiũ qr̃ ⁊c̃. Qr̃tũ ad secũdã ṽitatẽ dico
ƒm btm̃ Thõ. vbi s̃. q̄ cogitere de deo ẽ du/
plr̃. s. ƒm se. ⁊ ƒm id qd̃ ẽ ei ̷ppriũ. s. eẽ totius
hũani generis p̄ncipiũ. ⁊ vltim⁹ finis oium: ⁊
sũmũ bonũ ⁊c̃. Alio mõ ƒm gd. h̃ est ƒm aligd
qd̃ ẽ q̃si accidẽtale deo i suis effectib⁹: utpote
pũire ⁊ hmõi. Prio mõ cogitatio d̃ deo nũq̃₃
hr̃i põt sine aliq̃ delectatõe d̃ deo.. Et q̄ dãna
ti ab oi sũt p̄uati delectatiõe: ⁊ sũt in cõsũmata
tristitia: iõ de deo sic cogitare nõ pñt. Sʒ scd̃o
mõ bñ pñt dãnati d̃ deo cogitare. dũ. s. se p̱ di
uinã iustitiã pũiri sẽtiũt. Et tal̃ cogitatio est in
eoꝝ tristitiã afflectiua ⁊ ñ gaudiũ. Vñ accipe
istas ṽitates. vʒ. Dãnati de suis pctis qb⁹ dã
nati sũt cogitãt. Itẽ de gr̃ijs q̃s spreuerũt. Itẽ
de tp̃e male expẽso ⁊c̃. Et oia gnãbũt tristi tiã
singularẽ. Nã sic in btis dicit btũs Thõ. ois
eoꝝ cognitio ẽ mã gaudij. ita i dãnatꝭ mã tri/
stitie: Quare igr̃ reliqt̃ q̄ ois dãnatoꝝ cogita
tio d̃ dõ: ẽ ut de⁹ ẽ pũitor eoꝝ. qd̃ eorũ volũtati
ñ ɔsonat ⁊ p̱ ɔñs deũ sʒ odio hẽbũt. qr̃ ⁊c̃. Qr̃
tũ ad tiã ṽi. breuit̃ dico q̄ gl̃am beatorũ vsq₃
ad diẽ iudicij dãnati videt: nõ tñ q̃lis sit intuẽ
tur. Verbi grã. Si vn⁹ i carcerib⁹ cẽt ⁊ supi⁹
i sala choree ducerent̃ ⁊ festizarent̃: ille icarcera
t⁹ cogitãᵒ videt q̄ sup̃ eũ ẽ gl̃a: sʒ q̃lis sit igno
rat. Sic ⁊ i dãnatis vsq₃ ad diẽ iudicij rema/
nẽt tales discursus: ut de gl̃a cogitẽt beatoruʒ
sʒ post iudiciũ ad penas diuertẽt: ⁊ d̃ gl̃a btõꝝ
nõ cogitabũt. Et ƒʒ Bona. ⁊ Thõ. Diffusi⁹
tñ hãc mãʒ tetigi i ƒmõe sci Stephani i dñica
li nr̃o: qr̃ ibi si placet. Et sic pʒ 2ᵃ ɔcl̃o qr̃ ⁊c̃.

De pena dãnatorũ magis in sp̃ali ɔcl̃o 3ᵃ.

Ecipe tertiã ɔcl̃onẽ vʒ. In finũ acer
rimi cruciat⁹ oiuʒ dãnatoꝝ: h̃ mis̃ epu
lo guttã aq̃ postulabat: q̃ ligue icẽdiũ
posset refrigerari. Audistis. hodiernũ. Dic
ut Lazar⁹ intingat extremũ digiti sui in aq̃: ut
refrigeret ligua mea q̄ crucior i hac flamma.
In qb⁹ sacratissimis ṽbis tres ingrẽde sunt
pulcherrime ṽitates. Pria ṽitas. Si dãna
ti sola pena ignis cruciet̃. q̄ ait crucior in hac
flãma. Scd̃a ṽitas ẽ. Si sci aliq̃ mõ cõpatiãt̃
dãnatis. q̄ dicit Recordare q̄ recepisti bona
i vita tua. vbi sibi subsidiũ negat: ut pʒ. Ter
tia ṽitas ẽ. An sci letent̃ de afflictiõe dãnatorũ
q̄ ait. Hic letat̃: tu ṽo cruciaris. Qr̃tũ ad pri
maʒ breuit̃ dico q̄ sicut dãnati in eorũ vita de
sũmo bono p̃ceto: reb⁹ corruptibilib⁹ adhese/
rũt: sic in cõplemẽtum diuine iustitie. ois res
creata dãnatos cruciabit. Et adducit beatus
Thõ. in. iiij. positionẽ quandã beati Basilij
vbi sic ait. In vltia mũdi purgatiõe fiet sepa/
ratio quedã in elemẽtis: ut qcq̃d ẽ purũ ⁊ no/
bile superi⁹ remaneat ad gloriã beatorũ: qcq̃d
vero ignobile ẽ ⁊ fetulẽtũ inferius ̷pijciat̃ ad
penã dãnatorũ. Et sic omnis creatura dei est
beatis materia gaudij: ita damnatis materia
tristie ⁊ pene. Sap̃. v. Pugnabit orbis terra
rũ ɔtra insensatos. i. peccatores. Et quare di
cet fecit mẽtionẽ diues de solo igne. Dico q̄
ideo de solo igne mentionẽ fecit: nõ q̄ alijs ñ
torquerent̃ penis: sed q̄ ignis maxie actiuitatꝭ
ẽ: ⁊ maxie afflictiuis: ideo illũ nominãs tanq̃₃
acerbius dat intelligere alia ɔsequẽtia. Vn/
de sicut gl̃osus deus in mõte Thabor tribus
discipulis i forma claritatis apparuit: ut alias
dotes exp̄meret i ipsa forma lucis: ut dic̃ Ale
xãder de ales: ita h̃ miser diues graui⁹ sensibi
le tormẽtũ exteriorũ qd̃ patiebat̃ expressit: ut ⁊
alia intelligerent̃. Fac igit̃ aia mea hãc ɔcl̃onẽ
q̄ sicut q̃libet res quantũcũq₃ minima pura ⁊
bona ipsis beatis cedit i gl̃aʒ. ita ois res quan
tũcũq₃ mĩma ipura ⁊ mala: i penã dãnatoruʒ
ṽget̃. O de⁹ me⁹ adiuua me ne de illorũ sim
numero dãnatorũ. O virgo gl̃osa aduocata
mea dulcissima nõ me derelinq̃s. Etsi diceret̃
q̃ mõ mãlia tot pñt sil̃ agẽ. Dico q̄ h̃ erit iussu
dei iustitia exigẽte. ⁊ oia talia erũt instr̃a diui
ne iustitie. qr̃. ⁊c̃. Qr̃tũ ad ƒam ṽi. dico q̄ cõ
pati alicui nihil aliud ẽ q̃₃ bona q̃dã voluntas
tollẽdi si possem⁹ malũ qd̃ i eo ɔspicim⁹ vl̃ au
dim⁹. Cũ ãt oẽ malũ qd̃ patiunt̃ dãnati sit ƒm
diuie iustitie ordinẽ datum: ⁊ irreuocabile: ne
cesse ẽ ɔcedẽ q̄ bti i nullo ɔpatiũt̃ dãnatis: ne
dũ ne sint volũtati rebelles. Et iõ Abrahã per
quẽ scõs oẽs itelligim⁹: diuiti aq̃ guttã nega/
uit. nobis ãt q̃₃diu sum⁹ i vita: quãtũcũq₃ pec
catores sim⁹ ɔpatiũt̃. q̄ nõ sum⁹ a sũmo bono
adeo aduersi: qn possum⁹ p̱ pniaʒ ɔuerti. Ezc.
xviij. Quacũq₃ hora igemuerit peccator. ⁊c̃.

⁊ Math. is. Nõ dico tibi vſqʒ ſepties: ſʒ vſqʒ
ſeptuagies ſepties. ponẽs numeꝝ finitũ pro i/
finito. q̃re ⁊c̃. Quantum ad tertiam ꝟi. dico ꝙ
letari de aliquo põt duplr̃ itelligi: aut ſm ſe. i.
inq̃ʒtum tale: aut ſm aliqd ill ꝯiunctum. Le/
tari de malo alterius inq̃ʒtũ tale h̃ ptinet ad o/
dium. Sed letari de malo alteriꝰ q2 tibi noci/
uũ hoc nõ ptinet ad odiũ: ſed ad charitatẽ que
incipit a ſeipſo. Sic ad ꝓpoſitũ dico ꝙ bti nõ le
tantur de penis damnatorum inquantum ma
la quedam ſunt. quoniam nullus de malo al
terius letari debet. inquantum huiuſmodi.
Sʒ bñ letãť de pẽis coꝝ iq̃ʒtũ illr̃ ẽ ꝯiũcta dia
iuſtᵃ. iuxͣ illď ꝓphe. letabiť iuſtꝰ ⁊c̃. ⁊ ſic pʒ ʒ ꝟ
q̃ bñ ſcm̃ ẽ. ſ. a dina iuſtiᵃ vt moriretť ĩndicꝰ: ⁊
portaretť ab an. mortuꝰ ẽ ãt ⁊ di. ⁊ ſe. ẽ i iſẽ. a q̃
nos ꝑ grãʒ libet bñ. ibſ: q ẽ bñ. in ſe. Amen.

Aufferetur a vobis re/
gnum dei: ⁊
dabitur generationi facienti fru
ctus eius. Mathei. xxj. Jam
enim dilectiſſimi reprobationes
miſeroꝝ iudeorum ⁊ chriſtianorum glorioſaʒ
electionem clare oſtendere his verbis p2eta/
ctis poſſumus. Jam concors eſt ſententia no
ſtra cum dicto ſpiritus ſancti. Geneſis. xlix.
Non auferetť ſceptrũ de Juda: ⁊ dux de fe/
more eius: donec veniat qui mittendus eſt: ⁊ ip
ſe erit expectatio gentiũ. Qď non ſolum de re
gno mundi: ſʒ de regno celi itelligere debemꝰ
Verus. n. ppl's xpianus vincam dñi dei ſa/
baoth ingreſſus eſt. ſolꝰ fructuʒ reddit bonoꝝ
operum. ſolus gloriam celi triumphat. O
felix populus in quem dominus deus ſibi cõ/
placuit: ⁊ dedit ſingulis poteſtatem filios dei
fieri: gratiam domini poſſidemus. lui ſumus
Teneamus cuſtodiamus: ſeruemus: quod
dedit: ⁊ mortale peccatum fugiamus: qui mor
taliter deũ offendit: eiꝰ charitatẽ ꝑdit: ⁊ eiꝰ ini
micus ẽ. q illi obedit eiꝰ amicꝰ ẽ: ⁊ eius chari/
tatẽ hʒ: quã qui hʒ totũ hʒ. vt Aug. ait: Unde
oibꝰ charitatẽ nõ hñtibus dicere poſſumꝰ auſe
retť a vobis regnũ: ⁊ dabitť oibꝰ facientibꝰ fructꝰ
eiꝰ. Jn qbꝰ ſactiſſimis ꝟbis tres de ſãcta cha/
ritate conſiderationes faciamus: videlʒ.
Sanctiſſime charitatis nobilem entitatem.
Sanctiſſime charitatis diſcretiſſimã q̃litatẽ
Sanctiſſime charitatis iocundã vtilitatem.

De nobili entitate bonitatiſ. Cõ. pᵃ
Sanctiſſime charitatiſ nobilẽ entitatem
faciamus. vbi tres more ſolito concluſiones
videamꝰ: videlicʒ. Pᵃ ꝯclõ eſt iſta. Tan/
ta eſt ſcrẽ charitatiſ nobiliſſima claritas: tãtaqʒ
luciditas: vt inter ꝟtutes oẽs ſicut ſol inter ce
tera ſidera luceat rutilet ⁊ ſplendeat. 2ᵃ ꝯclõ
eſt iſta. Et ſi ꝟtutes oẽs q̃ʒtuʒ in ſe ẽ charitas
ſctã ſuper: tñ q̃ʒtum ſbm̃ in quo eſt nitidus ⁊
magis depuratũ fuerit: tm̃ radios ſue claritatiſ
diffundet: ⁊ ſubiectũ illud erit limpidiꝰ. 3ᵃ
ꝯclõ eſt iſta. Uno tãto nimo mortali pcc̃o dei
charitas ab aia expellitť: ⁊ oio vna hitať ñ pñt.
Q charitas oẽs ꝟtutes ſuo ſplẽdore ãncellit
Ecipe primã ꝯclõnem ⁊c̃. vt Cõ. i.
ñ. Ad cꝰ decla. notandũ eſt ꝙ duplicẽ
hituʒ in gnẽ hẽmꝰ. Unũ qui eſt de ne
ceſſitate ſalutis. Aliũ qui nõ eſt de neceſſitate
ſalutis. Primꝰ reddit hoiem ſimplr̃ bonuʒ
⁊ eſt de eſſentia bonitatis humane. ⁊ hitus dr̃
charitas. q2 charitas hoiem deo gratũ facit: ⁊
ſimplr̃ hoiem bonũ reddit: nec hõ bonꝰ eẽ põt
ſine charitate meritorie loq̃ndo. Nõ. n. hic lo
q̊2 ď hõi. nãli q̃ vnaq̃qʒ res in ſe bona ẽ. Gẽn.
i. vidit cũcta q̃ fecerat ⁊ erant valde bona. Lo
quor ĝ de bõitate meritoria ⁊ deo grata ad me
ritũ vltimi finis. Alius eſt hitus q nõ eſt de eſ
ſentia bonitatis humane: Et hic eſt triplex.
Quidã eſt quã bonitas humana de cõi lege p̃
ſuppõit ⁊ hi ſt duo. ſ. fi. ⁊ ſpes q̇s grã g̃tũ fa. p̃
ſupponit. Quidã econuerſo. ſ. qui grãm gra/
tũ facientẽ p̃ſupponit. Et hic eſt hitus grẽ per
quẽ qs aureolã ꝓmeretť. ſ. ꝟginitatiſ: marty/
rij atqʒ doctrie: q2 his tribus gnĩbus hoium:
aureola datť. vt dicit Ric. in. iiij. di. xlix. ⁊ be.
Tho. ibidẽ. Quidã eſt hitus qui nec p̃ſuppo
nit nec p̃ſupponitť: ⁊ hec ſunt ſicut donũ ꝓphie
extaſis: raptus: reuelationes: viſiones: ⁊ hꝰi.
Cũ igitť charitas ſit de eẽntia bonitatiſ hũane:
alie ãt ꝟtutes nõ: ipa erit oium ꝟtutũ p̃clariſſi
ma. Hoc p̃ſuppoſito ꝓbatť h̃ ꝯclõ auc̃te: rõne
⁊ exº. Auc̃te p̊ ſic. Audi aplm̃. i. Cor. xiij. Si
linguis ingt oium loq̃r ⁊ an. cha. ãt nõ ha. fa.
ſũ velut aes ſo. aut cim. ti. Et ſi hũero oẽm ꝓ.
⁊ no. my. oia. Et ſi ha. oẽm fi. ita vt mõ. trãſ.
cha. ãt nõ ha. ni. ſũ. Et ſi diſtrib uero oẽs fa
cul. me. i ci. pa. cha. ãt ñ h̃. n. m. ꝓ. ſup qbꝰ ꝟ h̃
Remi. ſic ait. Siqdẽ angeli nec linguã nec pa
latũ: nec dẽtes hñt: vtpote ſpũs qbus ꝟba for/
mẽt. Qñ ꝟo hoibꝰ appent: ſũptis corꝑibꝰ aeriſ
ſm coꝝ linguã loquuntť ⁊ appent hoibꝰ. Naʒ
loq coꝝ ad deũ nihil aliď ẽ qʒ in pñtia eẽ. Et

deũ loq ad illos nihil aliud ẽ q̃z p̄ñtia vult⁹ sui q̃ fruũt illis manifestare. Et ipoꝝ vox i laudẽ ꝯditoris ipsa ẽ animi rõ itime ꝯtẽplatõis. In ter se q̃z ãgeli loquũt nobis effabilr. Sz coꝛũ ad iuicẽ collocutio: bone volũtatis est ꝯcoꝛda tio. Necesse nec ẽ ut ibi sonẽt ꝟba vbi i dĩ cõ tẽplatiõe oium angeloꝝ ꝯcoꝛs ẽ volũtas bo/ na. Id ḡ q̄ dicit ap̄lus. si liguis hoiuz loq̃r ⁊ ãgeloꝝ intelligi p angelos p̄ñt scolasticissime i. retoꝛice ⁊ limate loquẽtes q liberalib⁹ arti b⁹ istructi polit̃ differt ꝟbis p hoies ꝟo sim pliciter loquẽtes. Et post pauca ait. Reuera sic̃ sonat aes: ⁊ sibi nihil ꝯfert: delectat ãt audiẽ tes ita ligua charitate p̄uata. Aes q̃z ⁊ cimba/ lũ nõ a se sonãt nisi ab aliq̊ tãgãt: aut alic⁹ rei i pulsiõe ꝯmoueãt. sic ⁊ q liguis loq̄t nõ a se lo q̄t: sz potẽtia spũs sãcti p eũ loq̄t. Qui ꝟo cha ritatis p̄ceptũ exercet iuuãte dño opat hic ille Nicola⁹ ãt d̾ lira sup ep̄l'as Pauli eodẽ i lo/ co sic exp̄õit. Si liguis hoiuz. s. min⁹ pfectoꝛũ ⁊ min⁹ sciẽtiũ. ⁊ ãgeloꝝ: i. hoiuz magis pfecto rũ ⁊ sapiẽtiũ q dicũt ãgeli. Malachie p̄ Ange l⁹. n. dñi exercituũ ẽ: ⁊ loq̄t d̾ sacerdote. Cha ritatẽ ãt ñ hũero siue q̃ ligue hri p̄ñt. f act⁹ sũ velut aes sonãs. s. alijs vtile ⁊ delectãs: ⁊ se d̾ struẽs. aut cimbalũ tiniẽs alios. s. delectãs ⁊ scip̄m ꝯsumens. Luce. x. Ex oꝛe tuo te iudico ꝟuc neq̃z. Ergo ⁊ tal' etsi alios istruat q̃ ad spi ritũ: si alios mulceat: quo ad effectũ scip̄m de/ struit pp charitatis defectũ. Ista ẽ vna exposi tio ꝟm eũ. Secũdo mõ exponit sic ꝟm eũ. Si liguis hoiuz oiuz. s. loq̃r ⁊ ãgeloꝝ. i. nutibus ãgeloꝝ: qbus angeli loq dicunt ad angelos. Charitatẽ ãt ⁊c̃. ut sup̄. Tertio mõ p̄t exponi sic ꝟm eũ. Si loq̃r liguis hoiuni qb⁹. s. hoies loquũt ad hoies. Et liguis ãgeloꝝ. i. reuela tiõib⁹ qb⁹ angeli loquũt ad hoies. Charitatẽ ãt non habuero ⁊c̃. sicut pri⁹. Et si hũero oẽz ꝓphetiã. i. futuroꝝ cognitiõz quã ⁊ habuerũt mali. ut Balaã Nũeri. xxiij. ⁊ Caiphas Io. xi. Et nouerim mysteria oia. i. occulta noui ⁊ veteris testi. ut scribe qb⁹ dr̃ Math. xxiij. Ve vobis scribe ⁊ pharisei: q tulistis clauẽ scie: et oẽz sciaz dinã. s. hũanã: q̃ p̄t hri sine charitate ut pz i demõib⁹: q2 a scia demones expellãt. Et si hũero oẽz fidẽ. i. fidẽ de oi re credẽda. q̈ rũ q̊dã sũt p̄terita. q̊dã p̄ñtia. q̊dã futura. Fi/ dẽ inq̃z ita pfectã ut mõtes trãsferã. Q d̾ du/ plr itelligi p̄t. l' mõtes coꝛpales ad l̾raz iux̄ illd̾ Math. xviij. Si hũeritis fidẽ sic ḡnũ sinapis ⁊ dixeritis mõti huic. trãsi hinc trãsibit. l' mõ tes spũales. i. demões trãsferã. i. ab obsessis expellã. Charitatẽ ãt ñ habeã nihil sũ. s. quã tũ ad eẽ moꝛis: ⁊ nihil mihi ꝓdest quãtũ ad vi tã eternã: lz ꝓsit ad alia. Et si distribuero i ci/ bos paupeꝝ: ⁊ ñ i ꝯuiuia diuitũ: oẽs facultates meas: ⁊ ñ alienas. Et si tradidero coꝛpus meũ. s. ad martiriũ. ita ut ardeã. i. ꝯburar sic̃ btũs Laurẽti⁹. q̄ sine charitate ẽt fieri p̄õt ut pz i heretic̃. Charitatẽ ãt ñ hũero: sine q̃ oia ãñdicta fieri p̄ñt: nihil mihi ꝓdest. s. ad vitaz eternã. Ecce ex his oib⁹ clare oñdit scẽ chari tat̃ excellẽtia. qr̃ ⁊c̃. Scd̾o audi aureliũ aug. sup p2ia ep̄l'a canonica. Ioãnis homelia. v. Puto igt istã margaritã eẽ illã quã hõ nego ciatoꝛ q̊sisse i euãgelio describit. q iuenit vnã preciosã margaritã: ⁊ vendidit oia q̃ hẽbat ⁊ emit eã. hec p̄ciosa margarita charitas ẽ: sine q̃ nihil tibi ꝓdest qd̾cũq̃z laboꝛaueris: quã si so lã hẽas tibi sufficit h̄ ille. Tertio audi eũdez sup Io. ꝟmõe. ix. Tãta igt ẽ charitas: q̃ si de est frustra hñtur cetera. si adsit recte hñt oia. Et sic remanet ꝯcl'o nr̃a ꝓbata triplici auc̃te. Scd̾o h̄ ꝯcl'o ꝓbat rõne. Et ẽ rõ bti Tho. ꝟa ꝟe. q. xxiij. ar. vi. Hũani act⁹ eo mõ dicũt bõi q̊ mõ regulãt. Et p ꝯñs illi actus q pfectioꝛi mõ attigũt regulã illos regulãtẽ pfectoꝛes sũt his q nõ ita pfecte illã attingũt. Due ãt dicit ip se sũt regule regulãtes humanos act⁹. s. de us ⁊ rõ. De⁹ tãq̃z cã vl' s. rõ tãq̃z cã p̄ticula/ ris. Ergo illi act⁹ q pfectioꝛi mõ attigũt deuz pfectioꝛes sũt his q ñ attigũt. Et ꝓpt h̄ virtu tes theologice cardinib⁹ pfectioꝛes sũt ⁊ excel lẽtioꝛes. Quia ꝟtutes theologice hñt deũ ꝓ obiecto. ꝟtutes ãt moꝛales ñ: sz ꝯsistũt in atti gẽdo regulã. i. deũ ꝟm humanã rõez. ꝟtutes ãt theologice sũt tres. s. fides spes ⁊ charitas Ergo istarũ triũ illa erit pfectissima ⁊ excellẽ tissima. q̃ excellẽtioꝛi mõ attiget p̄mã regulaz q̃ ẽ ipse de⁹. Sz fides attigit ipsũ deũ ut ipsuz cognoscat veꝝ spes ut ipsũ affectet: sed chari/ tas attigit ipsũ deũ ut i ipso sistat ⁊ pmaneat. q2 de⁹ charitas ẽ: ⁊ q manet i charitate i deo manet: ⁊ de⁹ in eo. Iñ Paulus p̄a Coꝛ. xiij. Nũc inq̄t manẽt fides. spes. ⁊ charitas. Ma ioꝛ ãt hoꝝ ẽ charitas. Sz scũs Tho. mouet tale dubiũ dicẽs. Nobilissima ꝟt⁹ dz hre no/ bilissimã potẽtiã. sz itellect⁹ ẽ nobilioꝛ volũta te ex. x. ethicoꝝ. Charitas ãt ñ ẽ hitus intel/ lectus. sz volũtatis. ḡ charitas ñ est nobilissi/

ma ꝟtutū. Dato q̄ h⁹ argumēti minoꝛ nega
ri posset: ut diximꝰ s̄. feria. 4. precedēti tm̄ ꝑpi
dictū phi notemꝰ r̄n̄sionē doctoris āndicti. Et
dic̄ sic i snia. q̄ cū opatio intellectꝰ attēdat̄ pe
nes rē intellectā. ⁊ opatio volūtatis penes rē
optatā ut ad t̄minū. Et res itellecta sit i intelle
ctu: ⁊ res optata ñ sit i volūtate. vi. methaphi
sice. verū ⁊ falsū sunt in aia. bonū ⁊ malū sūt
i rebꝰ. Et qd̄ ē in intellectu ꝑfectioꝛi mō se ha
beat q̄z i seipso: qꝛ oē qd̄ r̄cipit̄ i aliq̄ recipit̄ s̄z
modū recipiētis ex. iij. de aia. Et bonū qd̄ vo
lūtas optat l' diligit ē i rebꝰ ⁊ ñ i volūtate. seqt̄
q̄ intellectꝰ ē nobilioꝛ volūtate s̄m hoc. Dicit
ḡ btūs Tho. q̄ illa q̄ sūt ifra aiaz qñ sūt in aia
nobilioꝛi mō sūt in aia q̄z i seipsis ꝑ rōz assig/
tā: nā in seipsis sūt mālia. in intellectu spūalia.
Et ideo coꝝ q̄ sūt infra nos: nobilioꝛ ē cogni
tio q̄z dilectō. ꝑꝑ q̄ phus. vi. ethicoꝝ ꝟtutes
intellectuales moꝛalibꝰ ꝑtulit. S̄z illa q̄ sūt sup̄
nos nobilioꝛi mō sūt in seipsis q̄z in aia. ⁊ per
ꝯn̄s dilectio dei q̄ ē supꝛa nos ꝑfectioꝛ ē q̄z co
gnitio. Ad dilectionem ꝑtinet charitas ad co/
gnitionē ipsa fides. ḡ charitas ē ꝑfectioꝛ fide.
Ista ē satis bona r̄n̄sio. S̄z qd de h̄ dicēdū sit
feria. 4. ꝑcedēti satis diximꝰ. Et sic p̄z ista ꝯᵒ
ꝓbata rōe. Tertia ꝯclō ꝓbat̄ exēplo. Tal̄. n.
ē scā charitas respectu aliaꝝ ꝟtutuz: sicut sol
respectu oiuz stellarū. s̄z sol oēs stellas i clari/
tate supat. ḡ charitas oēs ꝟtutes excellit. Itē
sic̄ solis claritas q̄cūq̄z speciosa r̄ddit: sic ⁊ cha
ritas oēs ꝟtutes. Itē sic̄ auꝝ oiuz metallorū
ꝑciosiꝰ ē ⁊ cūcta vilissima oꝛnat: ut p̄z sic ⁊ cha
ritas. Itē illa ꝟtus ē nobilioꝛ q̄ ē ꝑmanētioꝛ
charitas i patria remanet iuxt̄ dicta apl̄i. Cha/
ritas nūq̄z excedit cetē ꝟtutes ut fides ⁊ spes
euacuat̄ ⁊ desinūt. ḡ ⁊c̄. Silr̄itudo optia ē ꝑpt̄
iam dicta. qr̄ ⁊c̄. ⁊ sic patet p̄sēs cōclusio.

De subiecto charitatis ⁊ mō hn̄di cā ꝯᵒ 2ᵃ.
Ecipe s̄am ꝯclōnē v̄z. Etsi virtutes
oēs q̄ztū i se ē charitas scā supet: tm̄ q̄z
tū subiectū i q̄ ē nitidius ⁊ magis de/
puratū fuerit: tm̄ radios sue claritatis diffūdet
⁊ subiectuz illud erit limpidius. Ad cᵒ decla.
rationē ē nōndū s̄z btm̄ Tho s̄a s̄c. q. xxiiij.
arti. i. q̄ duo sūt i hoīe appetitꝰ. s. sensitiuꝰ ⁊ in
tellectiuꝰ. Obiectū appetitꝰ sensitiui ē bonum
apphēsū ꝑ sensū. Obiectū appetitꝰ itellectiui ē
bonū apphēsū ꝑ itellectū. Charitas āt ñ ē ob/
iectū sensibile: s̄z diuinū quod solo itellectu co
gnoscit̄. ⁊ ꝑ ꝯn̄s charitas ñ erit obiectū appeti
tus sensitiui: s̄z intellectui. i. volūtatis. 2ᵒ no
tādū q̄ l̄z volūtas ⁊ liberū arbitrium sint vna
potētia: ut oñsū ē feria. 4. ꝑcedēti. tm̄ charitas
nō ē in volūtate s̄m rōez liberi arbitrij: sed in
rōe voluntatis tm̄. Qm̄ actꝰ liberi arbitrij est
eligere. ⁊ electio ē coꝝ q̄ sūt ad finē. ⁊ volūtas
est respectu finis. iij. ethicoꝝ. Cuz āt charitas
hēat ꝓ obiecto vltimū finē: ⁊ volūtas sit r̄spe
ctu finis seqt̄ q̄ charitas magis ē i voluntate
q̄z i libero arbitrio. 3ᵒ nōndū q̄ charitas nō
dat̄ hōi s̄m quātitatē nāliū bonoꝝ. l' s̄m capa/
citatē nālis ꝟtutis: qm̄ charitas cū excedat oēz
hūanā ꝟtutē: ñ pōt depēdē ab aliq̄ hūana ca/
pacitate: ut dicit idē doctoꝛ arti. ij. ⁊. iij. S̄z so
lū dependet ex volūtate spūs sci. dona sua di
stribuētis ꝓut vult apl̄us ad Ephe. iiij. Vni
cuiq̄z vr̄m data ē grā s̄m mēsurā donationis
xpi: verū tm̄ ē q̄ quāto hō magis disponit̄ me
diāte dina grā: tāto vberiꝰ deꝰ charitatē ifun/
dit disponit̄ āt hō magis: dū limpidꝰ ⁊ purius
viuit: ⁊ ꝑ ꝯn̄s sic̄ puriꝰ viuit̄: ita vberiꝰ chari/
tas ꝑ grāz dei ifūdit̄. Et h̄ ē qd̄ nr̄a itelligit ꝯᵒ
Et formo hāc solā rōz. Nā cū viatores simus
⁊ i deū tēdē debeamꝰ q̄ ē vltimꝰ finis btitudi/
nis nr̄e. tūc quāto magis ꝟsus ipsū incedimꝰ
tāto magis illi appꝛopinq̄mꝰ. Appꝛopinq̄mꝰ
āt illi ñ passibꝰ coꝛpis: sed affectibus mētis s̄z
nihil ē qd̄ ita affectꝰ nr̄os deo appꝛopinquet si
cut charitas: qꝛ ꝑ ipsā mēs nr̄a deo vnit̄. ḡ s̄z
q̄ qs magis ⁊ minꝰ diligit: ita magis ⁊ minꝰ
charitas i eo ē. Et s̄m q̄ magis ⁊ minꝰ i eo ē:
ita magis: ⁊ minꝰ i eo relucet. Hec oia tāgit i
snia btūs Tho. s̄a. s̄e. q. xxiiij. arti. iiij. in coꝛ
poꝛe q̄ōnis. Et sic p̄z ꝯᵒ nr̄a. h̄ tres in gramꝰ
ꝟitates. Pᵃ vi. ē quō acqrit̄ scā charitas. 2ᵃ
an possimꝰ h̄ ꝑfectā hr̄e charitatē: ita q̄ ñ maio
rē. 3ᵃ ē quō dr̄ ꝑfecta charitas h̄ in mūdo. Q̄
tū ad ꝑmā dico q̄ charitas successiue in aia ge
nerat̄. Sicut. n. i coꝛpibus expientia teste au
gmētatio fit successiue: ita i spūalibꝰ augmēta
tio successiue ut charitas i aia gnāt̄. Ecce nūc
coꝛpꝰ hūanū ifantili etate ē: ⁊ h̄ añ vsū rōis po
stea succedit aliꝰ statꝰ: ⁊ icipit rōe vti post hoc
succedit tertiꝰ: ⁊ dr̄ pubertas: Et h̄ ē qñ icipit
gnāre: ⁊ vlterius ꝓcedit̄ vsq̄z ꝑueniat̄ ad ꝑfe
ctū hoīs statū. Asilr̄ i charitate assignāt̄ diuer/
si statꝰ ꝑ diuersa studia ⁊ exercitia q̄bꝰ mediātī
hꝰ ꝑuenit̄ ad charitatis augmētū. Nā ꝑ ad ha/
bēdū chāitatē o꞉z q̄ ꝑncipale studiū hēat hō ad
recedēdū a pccō: ⁊ ad resistēdū ꝯcupiscētijs q̄

inꝯrium charitatis mouet̃. Et h̃ ptinet ad ĩci
piẽtes. Et isti cũ hñt charitatẽ studeãt ꝛ diligẽ
ter aduertãt: vt cã ita foueãt ꝛ nutriãt ne corrũ
pat̃. 2° sollicitudinẽ dꝫ hr̃e hõ: vt ď bono ĩ me
li⁹ pficiat. Et h̃ ptinet ad pficiẽtes: qm̃ ipi ma
xie iuigilare dñt: vt chari. quã hñt q̃ttidie aug/
mẽtet̃ ꝛ roboret̃. 3° dꝫ hõ diligẽt opam dar̃: vt
p chari. quẽ hꝫ: ꝛ sentit ĩ eo augm̃tari deo ĩhe/
ret ꝛ ipo fruat̃. Et h̃ ptinet ad statũ pfectoꝝ: q
cupiũt dissolui ꝛ eẽ cũ xpo. Et sic triplex ẽ gd⁹
charitatis: s. icipientiũ: pficientiũ: ꝛ pfectoꝝ.
Hec oia in snia ponit. b. Tho. 2. 2. q. xxiiij. ar
9. Et sic pꝫ pª v: Q̃ztũ ad. 2. dico fm̃. b. Th.
2ª. 2. q. 7. ꝙ in hac vita nõ põt dari t̃min⁹ cha
ritat̃: imo q̃zto ampli⁹ ĩ hac vita hẽt̃: tãto hẽm
ad vlteriorẽ pficit̃. Et rõ fm̃ ipm̃ ẽ: q2 qñ t̃mi/
n⁹ augm̃tatiõis assignat̃ alicui forme. aut h̃ cõ
tingit: q2 forma hꝫ dt̃minatã mẽsura: ad quaꝫ
cũ puentũ fuerit nõ põt vlteri⁹ pcedi in forma
illa. ꝛ si pcederet̃ puenire t̃ ad formã aliã: sic si
eẽt vnũ sbm pallidũ: ꝛ ꝯtinuo alteraret̃: patꝫ ꝙ
veniret ad albedinẽ vl̃ nigredinẽ. Aut h̃ ꝯtin
git q2 v̓tus agentis nõ vlteri⁹ se extẽdit: nec po
test vlteri⁹ augere formã ĩ sbo. Aut q2 sbm nõ
est capax ãplioris forme. Isti sunt tres modi q̃
re dant̃ t̃minus ꝛ finis alic⁹ augm̃tatiõis respe
ctu alic⁹ forme. Sed nullo istoꝝ modoꝝ ĩ statu
vie põt assignari charitati t̃min⁹ augm̃tatiõis
Ita ꝙ q̃cunqꝫ signata in via est dabilis itẽsior
Nõ pº: q2 chari. fm̃ rõeꝫ pprie spẽi t̃minũ aug
m̃tationis nõ hꝫ: q2 ẽ q̃dã pticipatio spũs sc̃i q̃
ĩfinita ẽ. Sil'r nec 2°°: q2 agens ꝛ infundens
charitatẽ in nobis est deus qui est infinite vir
tutis. Nec 3°°. qm̃ q̃zto magis h̃ ĩ via excrescit
cha. tãto mag' hõ ad ãpliorẽ dispõit̃. ex gb⁹ se
q̓t̃ ꝙ nunq̃ꝫ chari. h̃ ĩ via finẽ hꝫ: q2 ꝯtinue ãpli
us ꝛ augeri põt fm̃ dinam grãm infundentẽ.
Solũmõ ãt finis ei⁹ est in pr̃ia vbi ẽ ꝯsumatio
ꝛ oium bonoꝝ t̃minatio ꝛ finis. Hec mã dile
ctissimi alte ꝯsiderõnis est. Et ppulchre nota
ui cã in nr̃o 2° sniaꝝ di. xxvij. q. ij. lege ibi erit
tibi sp gratũ. Sꝫ q̃ztũ ad pñs h̃ sc̃i Tho. doctri
na sufficiat. Q̃rtum ad itiã v̓i. dico fm̃ bea.
Tho. 2ª. 2. q. xxiiij. ar. viij. ꝙ pfectio charitat̃
pt dupl'r itelligi. Aut ex pte diligibil' aut ex pte
diligentis. Si ex pte diligibil' tũc cha. pfecta ẽ.
qñ aliqd diligit̃ q̃ztum diligibile ẽ. Et cũ deus
tm̃ diligibil' sit q̃ztuꝫ bon⁹ ẽ: q2 boᵐ ẽ obꝫ cha.
vt dictũ est in pª ꝯcl'one. Bonitas ãt dei cũ sit
infinita ei⁹ diligibilitas erit per ꝯñs infinita.

Nulla ãt creatura põt eũ infinite diligere: q2 q̃
libꝫ creatura finita est. Et sic nec in via nec ĩ pa
tria chari. potit eẽ pfecta. Si ãt pfectio charita
tis attẽdat̃ ex pte diligẽtis: h̃ ꝯtingit duob⁹ mo
dis. Uno° qñ diligẽs fm̃ se totũ in dilectũ fer
tur Et h̃ mod⁹ nõ est possibil' in via pp huma
ne carnis ĩfirmitatẽ. Nõ. n. totis viscerib⁹ ꝛ to
to corde illũ diligim⁹: sed vtinã itiã tpis ptem
in deũ ꝯtemplãdo expenderem⁹. 2° mõ est pfe
cta chari. ex pte diligẽtis: qñ oibus cetis pter/
missis q̃ztũ humane ĩfirmitati possibibile ẽ cor
nr̃m in deũ ꝛ in his q̃ in dei sũt mãcipam⁹. Et h̃
modus satis ẽ possibil' ĩ via. Nõ tm̃ est oib⁹ hñ
tibus chari. cõis: sed tãtuꝫ pfectis. Sed si q̃ hi
tual'r totũ cor suũ in deo ponat: ita ꝙ nihil cogi
tet vel cogitare itendat: q̃ dĩnc sit dilectiõi ꝯtrũ
Hic modus cois erit oib⁹ chari. hñtibus. vt
pꝫ ituenti. Et h̃ volo tibi sufficiãt p pñti ꝯcl'oe

Qual'r chari. p pc̃tm corrũpit̃. Cõ. 1ªa.

Ecipe itiã ꝯcl'oneꝫ vꝫ. Uno tm̃ mini
mo mortali pc̃tõ dei chari. ab aia expel
lit̃: ꝛ oio vna hitare ñ pñt. Hec ꝯcl'o p
bat̃ auc̃te rõne ꝛ ex⁹. Auc̃te qdẽ. Audi Au.
xiij. ď ci. di Mors igr aie est cũ cã desit ďs: sic
mors corpis ẽ cũ id desit aia: h̃ ille. Nũq̃ꝫ aũt
desit aiam ďs, nisi p pc̃cm mortale. ergo nũq̃ꝫ
est cũ ipo nisi cũ est sine pc̃co mortali. De⁹. n.
cha. ẽ ꝛ q ma. ĩ cha. ĩ dõ ma. ꝛ ďs ĩ eo. Iñ Au
gu. in solilogis de seipo dicebat: ꝯuersus sum
ꝛ vidi tenebras meas in gbus fuerã: abyssum
tenebrosã ĩ qua iacuerã. Et dix̃. ve. ve. tene/
bris meis ĩ gb⁹ iacui: ve cecitati mee ĩ q̃ videre
lum̃ celi nõ poraꝫ: ve p̃tite ignorãtie ĩ q̃ ñ cog
scebã te dñe: ꝛc̃. Ei idẽ ĩ li. ꝯfes. Tiore igt mo
sepabar a te.: ꝛ mõ ĩflata facies mea ñ sinebat
apire oc'los meos. 2° h̃ ꝯcl'o pbat̃ rõe. Impos
sibile. n. ẽ duo ꝯtria sil' stare: q2 lex ꝯtrioꝝ est vt
mutuo se expellãt. Impole. n. ẽ ꝙ aliqd sit sil'
calidũ ꝛ frigidũ. Sꝫ mors ꝛ vita st̃ ꝯtria. g ĩpos
sibile ẽ illa sil' repiri. Sꝫ p vnoq̃ꝫ pc̃tõ mõtali
ďbet̃ mors. ad Ro. vj. Stipẽdia pc̃ti mors:
Charitati ãt ďbet̃ vita. Jo. xiiij. Si qs diligit
m̃ diliget̃ a pr̃e mõ. ꝛ diligã eũ ꝛ mãifestabo ei
m̃ipꝫ tal' ãt mãifestatõ nihil aliď ẽ nisi vita btã
Jo. 17. Hec ẽ vita eťna vt cog̊scãt te veꝝ deuꝫ
ꝛ quẽ misisti Jhm xpm. Sꝫ null⁹ sil' ꝛ sel' põt
eẽ dign⁹ vita ꝛ morte. g ĩpossibile ẽ ꝙ aliqs sil'
cũ mõtali pc̃tõ hẽat chari. Sic igr̃ vnũ pc̃cꝫ tol
lit p aliď: sic gr̃a p pc̃cꝫ ꝛ eꝯ. Et ꝯfirmat ď pe
di. v. c. fr̃es. vbi ďr ꝙ q ĩ vno offẽdit fc̃t⁹ ẽ oiuꝫ

reꝰ .i. ꝑ vnū mōtale pctm̄ ita charitatē ꝑdit: ac si i oia peccasset. Tertio h̄ ꝯclo pȝ exᵒ. Nā ꝓꝑ mortale pctm̄ Lucifer ď celo corruit. ꝓmi pētes ď ꝑadiso trestri expl'si sᷓt. diluuiū iūdauit. igne sodomā ꝯbussit. ꝛ sic ď alijs. Ex qbꝰ oibꝰ pȝ ꝙ vbi pctm̄ mortale ē: ibi charitas n̄ ē. ꝛ eꝯᵒ. Jn̄ i vitis patꝝ legit ꝙ qdā scūs pr̄ ꝑ desertū ābu/lās duobꝰ comitatꝰ āgel': cū ad cadauer hois ꝑ ueīssēt: obturatꝭ nālibꝰ ꝛ secessit a loco: fetorez sufferre nō valēs. Angeli āt diuertērīt n̄ obtu ratꝭ naribꝰ. Jntēa ill' sic icedētibꝰ obuiū quē/dā iuuenē plcherrimū habuerīt. obturāt āgeli nares. miratꝛ senex. cām ingrit. Rn̄derīt āgeli Tu inqūt qꝛ caro es carnē fetētē sētꝭ. nos aūt qꝛ spūales sumꝰ spūalē solū fetorē peti sētimꝰ. q̄re ꝛc̄. Et lȝ h̄ sint bn̄ dicta: tn̄ igt aia sūmoꝑe dubito. ꝛ volo ꝓbare ꝙ ꝑ pctm̄ mortale n̄ ex/pellit deꝰ. Sic. n. obiectu charitatꝭ est deꝰ: ita obiectū fidei ꝛ spei ē deꝰ. Sȝ ꝑ vnūqďqȝ mōta le pctm̄ nō ꝑdit fides aut spes g̊ nec charitas. Jtē charitas ē hitꝰ: vt ōn̄sū ē. sȝ ex supueniēte actu ꝯ̄rio n̄ corrūpit hitꝰ acq̄sitꝰ imediate: vt pȝ expiētia. g̊ ex supueniēte mortali pctō n̄ dȝ sta ti corrūpi hitꝰ charitatꝭ. Tertio arguo pulcher rima auctē Leōis pape i s̄mōe ď passiōe dn̄i. vbi ipse Petro negāti xp̄m sic alloq̄t. Vidit i te dn̄s nō fidē victā: n̄ dilectiōez aduci sā: sȝ cō stātiā fuisse turbatā. abūdauit fletꝰ vbi n̄ ďfecit effcāꝰ. Effectꝰ charitatꝭ lauit v̄ba formidis. Ex qbꝰ v̄bis dicit scūs Ber. coll'r i Petᵒ cha ritatē n̄ fuisse extinctā: sȝ ꝯsopitā. Tunc vltra. Charitas i petro n̄ fuit extīcta: sȝ sopita. ꝛ ipse negādo xp̄m peccauit mortal'r v. oēs ꝯcedūt. g̊ ꝑ vnū pctm̄ mortale n̄ corrūpit charitas. qď ē ꝯ̄ dcā. Aia mea ꝑpulchrā moues qōez: tn̄ ď mēte bti Tho. s̄a s̄e. q. xxiiij. ar. vlti. ad singu la rn̄debo. Et ad ꝓmū argᵐ dico ꝙ n̄ ē sil'e ď fi de ꝛ spe. qꝛ fides ꝛ spes ꝑ pctm̄ mōtale r̄manēt i formes. qm̄ absēte charitate q̄ ē forma v̄tutū vt dictū ē ꝯclusiōe ꝓᵃ: v̄tutes ille iformes sᷓt. sȝ charitas iformis r̄manē n̄ pōt. qꝛ ip̄a ē forma ꝛ n̄ iformat alia forā. Et iō ꝑ pctm̄ mōtale sim pl'r tollit q̄re ꝛc̄. Ad s̄aȝ rōez dico ꝙ qn̄ hitꝰ ē acq̄sitꝰ a nob tūc ďpēdet ex v̄tute subi. ꝛ ꝑ ꝯn̄s tc̄ n̄ oȝ ꝙ stati ex vno actu ꝯ̄rio tollat. qꝛ ꝯs̄ua/tio hitꝰ n̄ regrit ꝯtinuationē actuuȝ. Charitas aūt nō ē hitꝰ acq̄sitꝰ: sȝ a ďo aīc ifusus. ꝛ ꝑ ꝯn̄s depēdet a deo in cē ꝛ ꝯs̄uari. Sȝ deꝰ ifūdēdo charitatē: ꝛ cā ꝯs̄uādo se hȝ sic sol i illūinatiōe aeris. Et iō sic lum̄ stati cessaret i aere si aliqď

obstaculū ponēṫur: ita ꝛ charitas stati deficeq aīa qn̄ ē iterpositū obstaculū peti mortalis. ꝛ pctm̄ mortale vt dictū ē ꝯ̄riat charitati. Jnde Au. viij. sup Gen̄. ad l̄raȝ ait. Deo sibi p̄nte illuminant: absente aūt ꝯtinue tenebrat: a q̊ n̄ locoꝝ interuall': sȝ volūtatꝭ auersiōe discedit h̄ ille. q̄re ꝛc̄. Ad t̄tiā rōez dico breuit ꝙ charitas dupl'r amittit. s. directe ꝛ idirecte. Directe per actualē ꝯtēptū. Et h̄ mō Petrꝰ charitatē nō amisit. Jndirecte qn̄ ꝯmittit aliqd ꝯ̄riū charita ti ꝑ aliq̄ȝ passiōez ꝯcupiscie l' timorꝭ. Et h̄ mō Petrꝰ charitatē amisit: sȝ eā cito r̄cuꝑauit. q̄re apparet quō dicta auctoritas itelligat. q̄re ꝛc̄. Et hec sufficiant ꝓ ꝓma ꝑte hꝰ s̄monis.

De discreta charitatis q̄litate ꝯsideratio 2ᵃ.

s Ecundo loco Scissi/me cha/ritatis discretissimā qualitatē vide amꝰ. vbi tres ꝯcl'ones subiūgamꝰ vȝ. Pᵃ ꝯᵒ ē ista. Licet vna oium sit eēntial'r charitas: n̄ eq̄liter tn̄ oia sūt diligē/da. 2ᵃ ꝯᵒ ē ista. O ia q̄ fecit ďs siue in celo siue in inferno: siue i t̄ra ip̄sius gl'iosi dei respectu ꝛ amore sunt diligenda. 3ᵃ ꝯᵒ est ista. Nō ve rā charitatē hȝ q dī mādata negligit obs̄uare.

De ordine charitatis Concl'o prima.

a Ecipe ꝓmā ꝯcl'onē ꝛc̄. vt. s̄. Pro ď claratione p̄ie hꝰ ꝯcl'onis, ꝑtis ē sciē dū ꝙ amor vt sic r̄spicit bonū i cōi. ꝛ iō nō diuersificat sp̄ē ꝓꝑ pluralitatē bōitatꝭ di uersoꝝ obiectoꝝ: dūmō ad vnū bonū cōe qď ē ďs referāt. vno igit amore vnaqȝ charitate a mant oia ꝓꝑ se: ꝛ oia alia ꝓꝑ deū. Jn̄ Greg. i r̄gistro. Per amorē inqt dei amor ꝓximi gi gnit ꝛ ꝑ amorē ꝓximi amor dei nutrit. h̄ ille. Et vt clariꝰ ista ꝑ ꝑs hꝰ ꝯcl'onis itelligat: nō aia mea s̄ȝ Bona. dis. xxvij. tertij ꝙ charitas pōt triplicit. ꝯsiderari. Prio mō q̄ȝtū i se. Se cūdo mō q̄ȝtū ad obiecta. Et 3ᵒ mō q̄ȝtū ad mo dū. Si charitas ꝯsiderat q̄ȝtū i se ē: sic vna est q̄ oia diligūt. s. creator ꝛ creata. sic vnꝰ ē effe/ctuū ꝓncipiū a q̄ ē: qď ē ipse spūs scūs. Si āt ꝯsi ďrat q̄ȝtū ad obiecta. s. q̄ȝtū ad deū: ꝛ creaturā tc̄ s̄ȝ istā diuersitatē obiectoꝝ ordināt duo mā data. ꝛ sic sᷓt duo motꝰ dilectōis. vnꝰ i deū. aliꝰ i ꝓximū. Jsti āt duo motꝰ dic̄ Bōa. dupl'r p̄nt ꝯsiderari cū sint ordinati ad iuicē. vno mō ꝯsi derari p̄nt s̄ȝ ꝓmā iclinatiōez. alio mō s̄ȝ exer citij ꝑfectionē. si s̄ȝ ꝓmā iclinationē: dic̄ ꝙ mo tus dilectiōis in deū prior ē motu dilectiōis in

160

ꝓximū.qm̄ charitas prius inclinat̃ i deū q̄z in
ꝓximū: cū d's sit p̄ncipaliꝰ obiectū: ⁊ incliñatō
dei sit cā iclinatōis respectu ꝓximi.qm̄ chari/
tas fecit diligē deū ꝑꝑ se: proximū āt ꝑꝑ deuz.
Ita ꝙ li ꝑꝑ dicit hītudinē cāc finalis ⁊ cāc mo
uētis ⁊ inducētis. Scd'm igit̃ primā iclinatio
nē charitas in deū: nō solū est prior charitate ꝓ
ximi dignitate: s: ēt origine. Si āt ꝯsideret̃ cir
ca exercitij ꝑfectionē: cū exercitiū circa dilectio
nē in ꝓximū vitā actiuā respiciat: ⁊ exercitiuz
circa dilectionē i deū vitā respiciat ꝯtēplatiaz.
⁊ vita actiua sit inferior ⁊ iꝑfectior ꝯtēplatiua:
in patria prior erit dilectio ꝓximi q̄z dei. Qui
n. vult ꝑfectus eē amator dei: p̄us se exercē dz
in amore ꝓximi. Sicut q vult esse ꝑfectus ꝯtē
platiuus prius dz eē ꝑfectꝰ actiuꝰ. sicut docet
btūs Grego. Et i hꝰ rei signū bis datꝰ fuit spi
ritꝰ scūs. d' p̄mo Io. xx. dixit ġ eis itez par vo
bis: sic͂ misit me pr̃ ⁊ ego mitto vos. h cū dixis
set isuflauit ⁊ dixit eis. Accipite spm̄ scm̄. q̊ꝝ re
miseritis pccā remittūt̃ eis. ⁊ q̊ꝝ rtinueritis re
tēta sūt. De s̃o hēt̃ Actuū. ij. Dū ꝯplerent̃ di
es pē: hec stes ⁊c̃. Priꝰ. n. charitatem exercē
oz i his q̄ videmꝰ: vt ꝑ amorē visibiliū rapia/
mur ad amorē iuisibiliū. 3° pōt ꝯsiderari cha/
ritas q̄ztū ad diuersos modos. Et sic ēt chari
tas ñ ē vna. qr modi sūt diuersi. Modꝰ amādi
deū ē ex toto corde ⁊ ex tota aīa ⁊c̃. Modꝰ amā
di ꝓximū ē sicut nosipsos. Itē deū ꝑꝑ se: ⁊ ꝓ/
ximū ꝑꝑ deū. Isti āt modi sūt diuersi. ⁊ ꝑ ꝯñs
charitas erit diuersa. Q̄r ex his apparet ꝙ cha
ritas ē vna q̄ztū i se ē: ⁊ diuersa q̄ztū ad obiecta
ꝑticularia: ñ q̄ztū ad obiectū i cōi ad qd' obiecta
ꝑticularia referūt̃. Et ēt diuersa q̄ztū ad mo/
dos diligēdi. Et sic pz p̄ma ps huiꝰ ꝯclōnis.
Q̄tū ad s̃az ꝑtē. s. ꝙ nō eq̄lit̃ oīa sint diligēda
Ista. n. de se pz. Alia. n. dic̃ dñs Bona. i. iij.
di. 28. Dilectiōe diligēda sunt irrōnalia: alia
rōalia: alia corꝑa: alia spūs ⁊ aīa: ⁊ sic d' alijs.
Irrōnalia. n. q̄qz charitate ipāte diligē d'bezꝰ
Sic͂. n. charitas ipat ⁊ mouet ad faciēdū: dicē
dū: cogitādūqz oīa spectātia ad salutē nr̃am et
laudē dinā: sic ēt ipat ⁊ mouet ad amādū crea
turas irrōnales: qm̄ facte sūt i laudē dei ⁊ nr̄i
adiutoriū. Et ñ solū charitate ipante illa diligi
mꝰ: sz ēt nāli q̄dā pietate: vt pz ad sēsū. cōpati
mur. n. illis i mactatōe illaꝝ. Sz charitate eli/
ciēte ñ debemꝰ illa diligē. Charitas. n. eliciēs
est qñ hitꝰ charitatis respicit formalr̃. ⁊ directe
dilectū. i. formalr̃ illd' eligit. ⁊ tale elicibile ñ ē

nisi sūmū bonū. l'cui sūmū bonū natū ē vniri
ꝑ cognitionē ⁊ amorē. Et qr irrōnales creatu
re h mō ñ sūt dei capaces. qr ñ sūt ad imaginē
eiꝰ create: iō ꝑ charitatē ñ pōt eis exoptari sum
mū bonū. Sz ne tedio dicēdi aīa m̄a te afficiā
accipe istā distictiōez. vz aliqd diligi pōt tripli
cit̃ Vno mō totū effectū ⁊ spē ⁊ finē nr̄z i dile
ctū ponēdo q̄ztū possumꝰ. ⁊ h mō solꝰ deꝰ dili
gēdꝰ ē. Alio mō affectū ponēdo i dilectū: sz ñ
finē. ⁊ sic ꝓximꝰ diligēdꝰ ē. optare. n. debemꝰ
cuilibet ꝓximo sūmū bonū ꝑꝑ deū ⁊ nō ꝑꝑ se.
Alio mō affectū ñ ponēdo in dilectū rōe sui: sz
rōe illiꝰ ꝑꝑ qd' diligit. Et h mō diligit̃ canis. ñ
ꝑꝑ spālē affectionē quā ponazꝰ circa canē: sed
circa amicū. Sic cūcte irrōnales create diligē
de sūt. qr d's i illis relucet. ⁊ deꝰ iō i illis diliga
tur. q̄r ⁊c̃. Et sic vt arbitror satis h ꝯ° nō est.
Hic tres ingramꝰ v̄itates. Pria ē si p̄us di/
ligēdꝰ ē vnꝰ ꝓximꝰ q̄z aliꝰ. 2ª V̄i. si bonū ꝓxi/
mi p̄ponēdū sit bono ꝓprio. 3ª V̄i. huic correla
ria ē. si pro salute ꝓximi ꝓpriā vitā debeamꝰ
exponē. Q̄tū ad p̄mā. lz sint plures modi rn̄
dēdi. ⁊ dñs Bona. in. iij. di. xxix. satis clar̃ rn̄
d'at: ad p̄ñs cū expositōez magr̄i sniaꝝ di. xxix.
tertij videamꝰ. Duas. n. opiniones adducit
optimis roboratas auc̄tibꝰ. Pria. n. opinio
distiguit de duplici dilectōe. s. affectꝰ ⁊ effectus
Et dicit ꝙ eq̄lr̃ ⁊ ñ ſm priꝰ ⁊ posteriꝰ diligēdi
sūt oēs affectu: sz effectu nō. Quid aūt sit dili/
ger̃ affectu oēs: ⁊ nō effectu. Audi Aug. p̄ de
doctria xp̄iana pꝰ mediū. Oēs igt hoies eq̄ di
ligēdi sūt: sz cū oibꝰ ꝓdesse ñ possis: his potis/
simū cōsulēdū: q ꝓ locoꝝ ⁊ tēpoꝝ vl' q̄rūlibet
reꝝ opportunitatibꝰ tibi q̄dā sorte ꝯstrictius iū
gūt̃. hec ille. Audi ⁊ eundez sup illud Pauli
ad Gal'. opemur bonū ad oēs. Opemur igt
bonū ad oēs: maxie ad dōesticos fidei. i. xp̄ia
nos. oibꝰ. n. pari dilectōe vita eīna optāda ē.
Et si nō oibꝰ possint eadē exhiberi dilectōis of
ficia: q̄ sup frībus maxie sūt exhibēda: qr sr̄ iui
cē mēbra: q hñt eūdē prēz. h ille. Et sic his sil'i
busqz auc̄tibus ꝯcludit oēs ꝑiter diligēdos eē
charitatis affectu: sz in opeꝝ exhibitōe differē
tiā esse debē ⁊c̃. Alia opinio dicit ꝙ nō solum
effect: usz etiā affectu ꝑ prius vnꝰ diligēdus ē
q̄z alter. Et h exp̄sse oñdit ex snia bti Hiero.
sup Ezech. ⁊ bti Ambrosij sup illd' canticoꝝ.
Ordinauit i me charitatē. vbi exp̄sse oñdit̃ ꝙ
p̄us diligēdꝰ ē deꝰ q̄z ꝓximꝰ. ⁊ int̃ ꝓximos p̄ꝰ
mat ⁊ pr̃ q̄z filius: ⁊ filius magis q̄z affinis: et

xpianus magis q̃z iude⁹: ⁊ sic ordinate ꝓcedẽdo Et hec opinio ỽioꝝ ẽ. Et auctes q̃ eq̃lr oẽs diligẽdos dicũt: itelligi debẽt ad hũc sensum. Equalr.i.cõiter oẽs diligẽ debem⁹ affectu.i. oib⁹ optare sũmũ bonũ: q idonei sũt illð adipisci. Nõ tñ ꝓpt hoc tollit ordo: qn p̃ pꝰs illud mihiĩpsi veli: postea pr̃ı ⁊ mr̃i: ⁊ sic successiue. Et si h̃ mõ p̃ma opinio itelligẽ voluit: ỽa est nec ꝯ̃riũ dicẽdũ ẽ. Et hoc etiã clari⁹ in sequẽti ỽitate cog̃scet ⁊c̃. Q̃tũ ad s̃am dico q̃ sẽp bonũ ꝓpriũ: est bono ꝓximi ꝑticulari ꝑponẽdũ. bonũ bono equalr siue ꝓportiõabilr referẽdo. Triplex.n.ẽ bonũ.s.bonũ spũale.bonũ cõporale.⁊ bonũ tẽpale. Vñ accipe regulã gn̄ãlez q̃ bonũ spũale: vt sal⁹ aie: bono spũali ꝓximi.i.saluti aie ꝓximi ꝑponẽdũ ẽ. Silr bonũ corꝑale ꝓpriũ bono cõꝑali ꝓximi. Et bonũ tꝑale ꝓprium bono tꝑali ꝓximi. Ecc̃.xxiiij. Qui sibi neq̃z ẽ qui bon⁹ erit. Audi Aug.li° de ỽbis dñi sermõe.ij. Facẽ inqt elymã ẽ facẽ misericordiã. Si itelligis: a te incipe. Quõ .n. eris mĩicors alteri si crudelis es tibi. Charitas.n.ordiata icipit a seipso.xxiij.q.iij.si nõ lz.⁊ ð pe.di.iij.q vult.⁊.xix.q.ij.c.due.⁊.14 di.c.qð ait.⁊ notãtur iste ꝯcõdãtie i.c.lz.ð regularib⁹ i glo.sup ỽbo.vti itas.vide ibi. Et nullũ istoꝝ textuũ facit ita ad ꝓpositũ sic caplz. qð ait.xiiij.di.vbi i sũma dicit: q̃ nõ sũt a nobis aliq̃ ꝯmittẽda delicta ne alij ĝuiora ꝯmittãt.⁊ si ỽba Aug.sup Gñ.i li°.qõnũ.⁊ h̃ idẽ cõcludit glo.ibi ⁊c̃. Sz de h̃ etiã dicet p̃ma ꝯclõne itie ꝑtis q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad itiã ỽitatẽ dico q̃ si vitã ꝓ ꝓximo exponer oportẽt ne iustitia deserat: lr ne morte eterna ꝑiret: necesse ẽ exponẽ vitã. Sz si ꝑiculũ aie nõ iminerent ñ tenent vitã ꝓ ipso exponẽ. si ỽo id faceret signũ esset infiniti amoris. Et ob hãc cãz Jesu xpo imẽse sum⁹ obligati. q vt nos a morte etña liberaret: se morti turpissime exposuit. Apoc.p̃. Lauit nos a pctis nr̃is i sãguie suo. Audi Aug. Miser iqt ego q̃ztũ deberẽ diligẽ deũ meũz q me fec̃ cũ ñ erã. Redemit cũ ꝑierã. Nõ erã ⁊ de nihilo m̃ fec̃: ñ lapidẽ: ñ arborẽ: ñ auẽ: sz voluit me hoiez cẽ. Dedit mihi viuẽ.sẽtire.⁊ discẽnẽ. Perierã ⁊ ad mõtalẽ ðscẽdit.mõtalitatẽ suscepit.mõtẽ sustiuit.⁊ sic m̃ r̃staurauit h̃ ille q̃re ⁊c̃. Et hec tibi sufficiãt ꝓ p̃scti ꝯclõne.

Q̃ oia sit ði amore diligẽda ꝯ° scða.

Ecipe s̃az ꝯclõnẽ.vz. Q ia q̃ fec̃ de⁹ siue i celo. siue in iferno. siue in terra ipsi⁹ gloriosi dei respectu ⁊ amore sũt diligẽda Hec ꝯclõ ꝓbat breuit auctte.rõne.⁊ exẽplo. Auctte qdẽ. audi ꝓpham. Delectasti me in factura manuũ tuaꝝ.i.in creatura. sz delectatio nõ ẽ sine dilectõe.g ⁊c̃. Rõne arguit sic. Q is xpi actio ẽ nr̃a instructio p̃ Grc. sz xp̃s oia dilexit. p̃s. Nihil odisti coꝝ q̃ fecisti.g ⁊c̃. Tertio pz exẽplo. Lõgũ qdẽ de rebus oib⁹ exẽpla ponẽ ⁊ tediosũ eẽt. sz lege i vitis patꝝ: ⁊ videbis q̃z tenerrime oia dilexerit. Hiero⁹ pedẽ curauit leõis. Alr lupe circa horã nonã de cẽliquijs mẽse sue cibũ mĩstrabat: ⁊ ipsa ei⁹ man⁹ lingebat ⁊c̃. Hic tres pulcherrias veritates. Pria ẽ. An ego tenear diligẽ sceleratos: q̊s dictim video scõs blasphemare. luxuriari ⁊c̃. Scða ẽ. An de necessitate salutis tenear inimicos diligere: ⁊ eis signa dilectiõis ostẽdere Tertia: An tenear diligẽ demões: quoꝝ occasione sepe mortalr deũ meũ offẽdo. Q̃tum ad p̃mã dico s̃z btm̃ Tho.s̃a s̃e.q.xxv.ar.vj i corꝑe.q. q̃ in pctõre duo ꝯsiderãda sũt.nã.s. ⁊ culpa. Scðm nãm qdez btitudinis capaces sũt ⁊ iõ sũt ex charitate diligẽdi. sz q̃r s̃z culpaz deo aduersant: ⁊ ipsa ẽ btitudinis ipedimẽtũ iõ vt sic oẽs odio hñdi sũt.siue pat.siue mr̃ ⁊c̃. p̃s. Iniquos odio habui. Audi Aug.ð ciui. dei Perfectũ inqt odiũ hz de malis q s̃m deũ viuit vt nec ꝑp vitiũ oderit hoiez: nec amet vitiũ ꝑp hoiem. sz oderit vitiũ amet hoiem. Et Prosꝑ ait. Sic diligẽdi sũt homines vt eoꝝ nõ diligãt errores. Dñs aũt Bona.i.iij.di. xxviij.dicit q̃ pctõres iq̃ztũ viatores sũt: duas hñt rõnes ðiligibilitatis.s. relucẽtiã imaginis dei ⁊ capacitatẽ btitudinis: qm̃ adhuc saluari pñt. Ex^m pz de Dauid. Audi Ambro. Peccauit iqt Dauid qð solẽt reges. sz pñiaz gessit fleuit: ⁊ igẽuit: qð ñ solẽt reges. cõfessus ẽ culpã ⁊ obsecrauit idulgẽtiã. Exẽplũ latrõis. Audi ⁊ Criso.li.de repatõe lapsi. Latro inqt iste q pẽdebat i cruce ñ eguit ꝓlixitate tꝑis vt igressũ ꝑadisi mereret. sz tm̃ ei spacij suffecit q̃ztum expẽdi potuit: donec posset vnũ ꝓferr s̃monẽ Ita vt intra momẽtũ tꝑis toti⁹ vite sceleribus liberari ⁊ ꝑcedẽ ad ꝑadisũ etiã aplos mereret hec ille. Et sic habes q̃ duplici de cã tenemur diligẽ pctõres. Sed dubito inqes. dic q̃so an ista dilectõ dz cẽ effectu tm̃: optãdo.s.ei sũmũ bonũ. an ẽt effectu: vt tenear.s.eis necessaria vite mĩstrare. Dico s̃z cõez theologoꝝ scholã qð ẽt põit phus.ix.ethi. q̃ amicitie bñficia ab

amicis peccātib⁹ subtrahēda ñ sunt: dūmō sa/
lutis eoꝝ spes habeat. Sed magis eis auxiliā
dū ē ad ꝟtutis recuperatioēꝫ q̄ꝫ pecunie. cum
amicis magis debeam⁹ esse ꝟtutis q̄ꝫ pecūie.
Et h̄ fit ꝑ correctionē fraternā. d̄ q̄ infra dn̄ica
seqūti feria tertia diceť. Audi pulcherrimū te
xtū. xxiij. q. iiij. c. dꝫ hō. vbi sic dr̄. Debet hō
diligere ꝓximū tāq̄ꝫ seipꝫ. i. ad id qd̄ seipsū. i.
ad vitā eternā. vt quē potuerit hoīeꝫ bn̄ficio:
ꝯsolatiōe: l' informatōe doctrine: vl' discipline
correctiōe adducat ad colēdū deū. Et sūt ꝟba
Aug. ad Macedonum. vbi glo. sup ꝟbo. dꝫ
hō. sic aīt. Hic ē argumētū ꝙ pecunia aliquē
possum⁹ allicē ad fidē. vi. xxiij. q. vii. c. qd̄ aūt
ꝛ. xlv. di. q sincera. Sub tali ꝯditiōe possu/
m⁹ aliquā duceř i vxorē vt fiat xp̄iana. xxviij.
q. i. caue. ꝛ possum⁹ eos ğuiorib⁹ pēsiōib⁹ one
rare vt ꝯuertant. xxiij. q. vj. iā ꝟo. qd̄ satꝭ ad
mitti pōt. Et sic i talib⁹ sp̄ūalib⁹ licite fit pactio
vbi agiť de ꝯuersiōe alicui⁹ ad fidē. Et sic nō
obstat. i. q. ij. q̄ꝫ pio. hec glo. ibi. Si ꝟo spes
salutꝭ eoꝝ nō ē: ñ sūt ei⁹ amicitie familiaritates
exhibēde. Et ꝑmaxime qñ eoꝝ vita ē potius
alioꝝ nocumētū ꝛ subuersio: aut reipublice: a
ut eccl'ie: aut fidei detrimētū: q̄ꝫ fit eoꝝ emēda
tio. Similit̄ dico d̄ ꝯuersatiōe. Nā q̄ꝫdiu eoꝝ
salute speram⁹: cū eis ꝯuersādū ē: alias ñ. Ca
ueāt tñ fragiles. Jñ Salomō suo filio Robo
aꝫ dicebat. fili si te lactauerit pctōres: ne acqui
escas eis. aut si dixerit cōmisce te nobiscū vnū
sit marsupiū nr̄m: ne ambules cuꝫ eis ꝛc̄. Et
iō vulgarit̄ dici solet. La mala cōpagnia fa fia
char el collo. Qualit̄ soci⁹: collega: comes: cō
sors: sodalis differāt. Et qualit̄ qs dicať soci⁹
criminis: ꝯsiliari⁹: fautor: seu defensor: notat
glo. magna in clemē. ꝑma de penis. vide ibi
si placꝫ. Et sic pꝫ ꝑma ꝟi. Quātū ad ꝭam
ꝟi. dico ꝙ dubiū duas ꝑtes hꝫ. Prima an d̄
salutꝭ necessitate tenear diligeř inimicos. Se
cundā an tenear illis signa dilectiōis oñdere
Quātū ad ꝑmā cōiter doctores oēs dicūt ꝙ h̄
ꝑceptū de diligēdis inimicis. Math. v. Dili
gite inimicos vr̄os ꝛc̄. ē necessario distinguē
dū. Et ad p̄ns accipiam⁹ dn̄ꝫ Bona. i. iij. di.
xxx. vbi sic ait. Diligeř inimicū ꝯtingit duob⁹
modis. aut affectu. aut effectu. Affectu dupli/
cit̄ aut affectu inocētie. i. ñ appeteř ei aliqd̄ ma
lū: vt necē: l' vindictā. l' affectu beniuolētie. i.
sibi bonū optādo. Prio mō qlibet inimi/
cū diligē teneť, nullus. n. alicui necē q̄rer dꝫ.

Scd̄o mō: s. affectu beniuolētie. h̄ pōt esse
dupliciť: aut optādo ei bonū sp̄ūale: aut tp̄ale.
Sp̄ūale: vt optare ei grām in p̄nti: ꝛ gloriā in
futuro. Et sic qlibet de necessitate salutꝭ teneť
diligere inimicū. Crudelitas āt magna eēt nō
optare cuilibet hoi grām ꝛ gloriā: ꝑ quaꝫ ꝛ vt
quā acciperet mereret hō: xp̄s Jesus i ara ama
riss̄ime crucis sanguinē suū copiosissime fudit
Scd̄o mō affectu beniuolētie: optādo ei tp̄ale
bonū. Et h̄ duob⁹ modis aut ē inimicus ꝑso
nalis. aut inimicus cōis: vt reipublice: aut ec/
clesie. Si ē inimic⁹ ꝑsonalis. aut inimic⁹ cōis.
vt reipublice. nō teneť hō de necessitate salutꝭ
illi bonū tp̄ale optare. sed si optat h̄ ē ꝑfectiōis
ñ necessitatis. Si ꝟo ē inimic⁹ eccl'ie: nll'o mō
teneť illi optare: nisi speraret emēdatō. Et sic
pꝫ q̄liter inimicos diligē debeam⁹ q̄ ad affectū
Accipe ꝭm mēbrū hui⁹ distinctiōis vꝫ. ꝙ di
ligē inimicos debeam⁹ effectu. Et dico ꝙ dili
gere inimicos effectu pōt intelligi dupl'r vꝫ ef
fectu inocētie. aut effectu beniuolētie. Effectu
inocētie tūc inimicos diligim⁹ qñ eis nō noce
m⁹ n ec ꝑ aliuꝫ nocē ꝓcuram⁹. Et sic qlibet de
necessitate salutis inimicos diligeř dꝫ. qm̄ dn̄s
h̄ gen⁹ nocēdi sibi reseruat vt dicit ap'lus. Mi
hi vindictā ꝛ ego retribuā dicit dn̄s. ꝛ Apoc.
vij. c. Nolite nocere tre ꝛ mari neqꝫ arborib⁹
q̊adusqꝫ ꝛc̄. s. i p̄nti vita. Expone. qr nemini
ēt brutꝭ rōe odij ē nocēdū. ml'tomagis hoib⁹.
De effectu āt beniuolētie distinguēdū est. aut
ille est inimic⁹ ꝑsonalis. aut cōis: vt ꝛ̄publice
aut eccl'ie. Si ꝑsonalis nō teneť cū diligeř nisi
in casu necessitatis. si āt ñ eēt i casu necessitatꝭ:
h̄ eēt ꝑfectiōis. Si āt sit inimic⁹ fidei aut eccl'ie
tunc nullo mō ei teneť subuenire: nisi speraret
ei⁹ salus. Nā minus malū ē ipsuꝫ mori ꝑmit
tere q̄ꝫ ꝙ malū igerat fidei ꝛ ecclesie xp̄i Jesu.
Similit̄ est dicēdū si sit inimicus reipublice ꝛ
hoīcōis. Jō Greg. xxij. mor. dicit. Eueniť
plerūqꝫ solet: vt non amissa charitate. delectet
nos ruina xp̄i: ꝛ rursus eoꝝ ꝓsꝑitas sine inui
dia culpa nos ꝯtristet. Cū ruere eo quosdam:
bn̄ erigi credim⁹: ꝛ ꝓficiēte illo quosdā iniuste
oppmi formidam⁹. Jō filij d̄i vt habeť Exo.
xv. letati sūt in mari mortuo Pharaone cum
exercitu. Cantabant. n. dicētes. Cātem⁹ dn̄o.
vide ibi historiā si vis. Uis. Et sic pꝫ qualit̄ ꝑ
ceptū d̄ diligēdis inimicis itelligať. Hec oia
i s̄nia dn̄s Bona. vt. s. Accipe mō ꝭaꝫ ꝑteꝫ
antedicte ꝟitatis. vꝫ. An de necessitate salu/

tis teneamur inimicis signa ostendere charitatis. Et dico secundum beatum Tho. 2ª 2ᵉ. q. xxv. ar. ix. quod quedam sunt signa dilectionis que exhibentur primis in communi: vt orare pro toto populo. aut cum beneficium impendimus toti comunitati. Et huiusmodi beneficia et dilectionis signa de necessitate salutis etiam inimicis communicare et dare debemus. Quod si non fieret: inuidie liuoris et vindicte signum esset. Unde Leui. xix. dicitur. Non queras vltionem nec memor eris iniurie ciuium tuorum. Quedam sunt beneficia et charitatis signa que etiam quis alicui particulariter impendit. Et talia non tenetur de necessitate salutis impendere: nisi secundum preparationem animi. i. vt proponat: quod quandoque necessitas occurreret: illi liberaliter subueniret. Et hec intellige si sit inimicus personalis. Si vero communis inimicus esset vel ecclesie: nullo modo teneretur nisi speraretur emendatio. Et sic intelligitur illud Prouer. xxv. Si esurierit inimicus tuus: ciba illum. si sitit: potum da illi. Hec de intentione beati Tho. vbi supra. Ego autem vt clarior de signis charitatis inimicos ostendendis noticia habeatur: pono regulam hanc generalem: quod cuilibet inimico iniuria parcenda est: sed non damnum: Unde si quis tibi patrem: vel matrem: vel fratrem occiderit: vel aliquam grauem iniuriam intulerit: sine aliqua glo. de necessitate salutis oportet vt illi parcas. Math. v. Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos. Audi pulcherrimum tex. xxiij. q. iiij. c. cum in lege. Cum in lege igitur scriptum sit. Diliges amicum et odio habebis inimicum tuum. acceptam tunc licentiam iustum fuerat: vt dei suosque aduersarios quanta possent virtute opprimeret: eosque iure gladij feriret. Quod in nouo testamento procul dubio compescitur: cum per semetipsum veritas predicat: dicens. Diligite inimicos vestros etc. Et sunt verba beati Gre. in expositione euangelij. Simile factum est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Quare ex his patet quod qui odium portat mortaliter peccat. di. xxv. c. crimis. Et omnis qui fratrem odit homicida est. Jo. iij. Et de pe. di. i. c. omnis iniquitas. Quam ob rem oportet vt cuilibet iniuria relaxetur. damnum autem dimittere perfectionis est et non necessitatis. vt dicit Nicolaus de lira. Sed quia ego qui iniuriam feci: tui mentem scire non possum. quia hoc dei proprium est. qualiter ego hoc scire potero quod mihi scilicet iniuriam condonaueris: ignoro inquies: nisi tu mihi signa aliqua remissionis ostenderis. Propterea aia non quod octo signa sunt inimicis specialiter ostendenda. Primum est in verbo. 2m est in aspectu 3m in gestu. 4m in oratione. 5m in generali. 6m in particulari 7m in dispositione. 8m in operatione. Primum inquam signum inimicis specialiter ostendendum est in verbo. Signa enim charitatis ex interiori dilectione procedunt: vt dicit beatus Tho. 2ª. se. q. xxv. ar. ix. Si enim mente mihi parceres: et mihi non loquereris; signum potius esset rancoris et odij quam amoris. Nontamen quod si ex loquela periculum incurreret: aut verisimiliter crederetur incurri: iam inimico loquendum non est. quoniam non sunt facienda bona vt eueniant mala. 2m signum consistit in aspectu. Simulacrum enim mentis facies est. ait be. Hiero. et ideo amor in vultu relucet. Et. 32. q. v. c. nec solo Au. ait. Impudicus oculus impudici cordis nuncius est. 3m signum est in gestu. vt scilicet non recedas aut alia declines via cum videris inimicum. quoniam oppositum facere odij signum est. Quartum signum est in oratione. vt scilicet inimicum ab oratione communi non excludas. quia aliter mortaliter peccares. 5m est in generali. vt scilicet tempore famis etiam inimico frumentum vendas. si omnibus vendas. 6m est in speciali. i. si ex speciali gratia elemosynam pauperibus facias: et inimicus accedat: vt similiter cum alijs illum non repellas. Septimum est in dispositione. i. vt semper animo firmes. si inimicus tuus in extrema necessitate veniret: illi subuenires: et hoc intellige vt supra est declaratum. Octauum signum est in operatione. i. cum inimicus tuus de facto est in extrema necessitate: illi subuenias proposse ad intellectum supius datum. his octo signis ostenditur quis sit verus amor. Unde Aug. in sermone sancti Stephani ait. Nemo se seducat. qui enim vnum hominem in hoc mundo odio habet: quicquid deo in operibus boni obtulit totum perit: hec ille. Et sic patet ad primam veritatem. Quantum ad tertiam ve. breuiter dico quod illos tanquam amicos amare non debemus: quia amicis de necessitate tenemur optare vitam eternam: quam illis omnino appetere non debemus. quia charitate dei repugnaret: per quam eius iustitiam approbamus. Sed debemus eos tamen diligere: quia glorie dei sunt, rectissimum exemplar. Et hoc etiam modo illis optare debemus eorum conseruationem ad gloriam dei. Hoc in sententia b. Tho. 2ª 2ᵉ. q. xxv. ar. xi. in corpore questionis. Et hec sufficiant pro presenti collatione. quare etc.

De obseruantia mandatorum. Co. lo tertia.

Ecipe tertiam collationem videlicet. Non veram diligit charitatem qui ipsius mandata negligit obseruare. Ad cuius declarationem nota quod charitas omnia legis et christi mandata in se virtualiter continet: et ad eam velut ad finem ordinantur omnia precepta. Thi. i. Finis precepti est charitas. de corde puro. conscientia bona et fide ficta. de corde puro. i. nihil cum dei amore equaliter misceatur. i. tantum quantum ipse diligatur: sed ipse super omnia. conscientia bona. i. sine peccato mortali

162

tali: q̄a tūc bona ꝯſcia ē. ⁊ fide ñ ficta. i. mobili ⁊ fragili: ſꝫ i aduerſis forti ⁊ ꝯſtāti. Hoc ꝑſup poſito hec ꝯclō tripliciť ꝓbať. ſ. auctē. rōne. et exēplo. Auctē q̄dē audi dñm Jo. xiiij. Si q̄s diligit me ſmonē meū ſuabit. Audi. ⁊ Aug. de laude charitatis. Totā inq̄t magnitudinē ⁊ latitudinē diuinoꝝ eloq̄oꝝ poſſidet charitas q̄ deū ꝓximūq̧ diligim⁹ Docet. n. eā magr̄ noſter celeſtis: ⁊ dicit. Diliges dñꝫ deū tuū ex toto cōde tuo: ⁊ ex tota mēte tua: ⁊ ex tota aīa tua ⁊ ꝓximū tuū ſic teipm. Jn his. n. duob⁹ mādatis tota lex pēdet ⁊ ꝓphe. Si ḡ ñ vacas oēs ſacras paginas ꝑſcrutari: oīa volumina ſmonē euoluere. oīum ſcripturaꝝ ſecreta apire ⁊ penetrare: tene charitatē vbi pendēt oīa. hec ille. Audi et Paulū aplm ad Ro. xiij. Nemini i q̄t q̄c q̄ꝫ debeat̄ niſi vt iuicē diligat̄. Nec d̄i excludiť dilectō. q̄m ꝓximū diligim⁹ pp deū. ⁊ iō i dilectiōe ꝓximi dei icludiť amor. Et ob h̄ ibi idē ſubiūgit Paul⁹. Qui diligit ꝓximū legē ipleuit. q̄re ⁊c̄. Scd̄o hec ꝯclō ꝓbať ratiōe. Quicūq̧ recte ⁊ ſancte i deū ⁊ ꝓximū regulatur ꝑfectā charitatē hꝫ. Sꝫ d̄cē ꝑceptis hō recte ſancteq̧ i deū ⁊ ꝓximū regulať. ḡ ipſe ꝑfectam charitatē hꝫ. Maior ē ſat̄ nota. ſꝫ minor ꝓbatur. Trib⁹. n. ꝑmis mādatis ſufficient ſceq̧ regulať hō i deū: ⁊ alijs ſeptē i ꝓximū. ḡ ⁊c̄. Et ꝓbo ꝑmā ptē iſti⁹ añtis. Nā cū de⁹ ſe hēat ad creaturā i triplici genere cāe. ſ. vt creator. gubnator. ⁊ glorificator. Jnq̄ꝫtū ē hoīs creator debeť ei ſuit⁹ ⁊ reuerētie ſubiectō. Mathei. iiij. Dñm deū tuū adorabis: ⁊ illi ſoli ſuies. ⁊ vt h̄ facēt hō vt debēt: ꝑmū ꝑceptū ipoſuit: dicēs Nō hēbis deo alieos corā me. Jnq̄ꝫtū ē hoiſ gubernator debeť ei noīs ſcificatio. q̄ꝛ nomen ſcm̄ e⁹. Et vt h̄ faceret: addidit ſm̄ ꝑceptū dicēs. Nō aſſumes nom̄ dei tui fruſtra. Jnquātū vō ē hoīs glorificator: d̄beť ei q̄dā alic⁹ operis ſcā d̄dicatio. ⁊ iō addicit ꝑtiū ꝑceptū dicēs. Memēto vt diē ſabbati ſcifices. Et ſic fuit ordinat⁹ hō q̄ ad deū. Scd̄a ps añtis ꝓbať. ſ. q̄ alijs ſeptē ꝑceptis ordiať hō quo ad ꝓximū ꝓbat. vñ nō q̄ h̄ ſeptem ꝑcepta ſup duo ꝑcepta nāc ſūdamētū. vꝫ Qd̄ tibi vis fieri: alijs facito. Et qd̄ tibi fieri nō vis alijs ne feceris. Sic igiť ordiať ꝑmo hō i ꝓximū. Jngratitudo. n. vitiū grāde ē. Et q̄m iter ꝓximos ꝑncipaliores ſunt pr̄ ⁊ mr̄: q̄ cū deo pticipāt i nobis eſſe dādo. q̄m de⁹ aīam: parētes corpus preſtant. Jō in ſa tabula vbi hec ſeptem ꝑcepta digito ſuo ſcripſit d̄s: ne igrati perent h⁹ tanti bñficij cēm⁹. p^m ⁊ ꝑncipale mādātū fuit honora prēꝫ ⁊ mrēm tuā. Alia āt ſex gnālr̄ circa quēlibꝫ ꝓximū hoīem regulāt. Ne. ſ. ꝓximo aliq̄ modo noceam⁹. Et q̄m ꝓximū triplr̄ offendē poſſumus. ſ. corde: ore: ⁊ ope. Et ope triplr̄. ſ. in ꝓpria ꝑſona: in ꝯiūcta ⁊ in reb⁹ ſuis. Jō vt iſtis trib⁹ moīs ope ꝓximū offendē caueam⁹: tria ꝑcepta dedit. P^m nō occides. Et h^o reſpicit ꝑſonā ꝓpriā. 2^m nō mechaberis. Et h̄ reſpicit ꝑſonā ꝯiunctā. 3^m nō furtū facies. ⁊ h̄ reſpicit res exteriores ꝓprias. Et ſic remanet hō regulatus ne ꝓximū ope offendat. Sꝫ q̄ꝛ nō ſolū ope: ſed etiā maledicta ligua ꝓximū offendē poſſum⁹: ps. Lingua tua ſicut nouacula acuta ⁊c̄. Jō vt caueat ſbiunxit nō falſuꝫ teſtimoniū dices. vbi oīs lingue offenſa ꝓhibetur: vt dicit Alex. de ales. Et q̄ꝛ non ſoluꝫ lingua: ſed etiā corde offendere poſſumus: iō ſubiunxi talia duo. non ꝯcupiſces vxorem ꝓximi tui. nō bouē: nō aſinum: non ſuum: non ancillā ⁊c̄. Et ſic remanet regulatus quoq̧ in ꝓximū. ⁊ ꝑ ꝯñs ibi ꝑfecta chari. 3° h̄ conclō ꝓbatur exēplo. Nam Moyſes pplō dixit. quid petit deus a te. niſi vt ambules in vijs eius ⁊ diligas eū. Deut. x. Jñ dñs legē Moyſi datur⁹ dixit ei. Ego dñs faciā miam his qui diligunt me: ⁊ cuſtodiunt precepta mea. Exo. xx. c. Quare bñ concludiť q̄ finis ꝑcepti eſt charitas. ⁊ per ꝯñs q̄ ꝑcepta nō ſeruat: charitatē nō habet. Et ſic pꝫ iſta cō⁹ Et ſufficiant hec pro ſecunda pte h⁹ ſermonis

De vtilitate ſctē charitatis. Cōſide. ītia.

Nunc tertio loco.

n Sācte charitat̄ iocundā vtilitatē videam⁹: vbi tres ꝯclōnes ſubiungamus. Jn q̄bus duodecim fruct⁹ colligem⁹. P^a ꝯ^o ē iſta. Veꝝ a falſo iuſtū ab iniuſto: feruentē a tepido: gaudioſum a meſto amorē diſcernit ⁊ cognoſcē facit. 2^a ꝯ^o ē iſta. Patiēs: benigna ꝑſeuerās ē ſctā chari tas: atq̧ regulās cūcta. 3^a ꝯclō ē iſta. Diſtiguit ꝯcomitit: ꝑficit ſancta charitas atq̧ triumphat

De q̄ttuor ꝑmis fructib⁹ cha. Con. i.

Ccipe ꝑmā cōclōneꝫ ⁊c̄. vt. ē. Jn hac cōclōne q̄ttuor ponūť ſctē charitatis fruct⁹. Primus dr̄ chari. vera. 2° dr̄ chari. iuſta. 3° dr̄ chari. opoſa. iiij: dr̄ chari: gaudioſa. Prim⁹ inq̧ ſctē chari. fruct⁹ dr̄ chari. vera. vbi nō q̄ charitas que

dā ē vera. quedā falsa. Charitas vera ē qn̄ amamꝰ nō spe ꝯmodi: aūt alicꝰ vtilitatis: sꝫ amore amicitie tm̄. Charitas falsa ꝑ oppositū ē qn̄. s. amamꝰ spe alicꝰ vtilitatis. q̄ cessante illud non amaremꝰ: ⁊ h̄ dr̄ amor ꝯcupiscētie. Ad cuiꝰ declaratione notādū f̄m phm̄. viij. ethi. ꝙ nō qlibet amor h̄z rōnē amicitie: sꝫ amor q ē cum beniuolētia h̄ rōnē amicitie h̄z. Vbi gr̄a si aliquē sic amamꝰ ut ei bonū velimꝰ: tūc est amor cū beniuolētia. Si āt rebꝰ amatis nō bonū velimꝰ: sed eoꝝ bonū volumꝰ nobis: sicut amare vīnū: ⁊ equū: ⁊ huiusmōi: q2 nobis vtilia sunt certe h̄ amor nō ē beniuolētie: sꝫ cuiusdā ꝯcupiscētie: qm̄ si talis vtilitas tolleretur nō esset amor. Audi ex. ꝺ pe. di. i. c. ꝓximos. vbi dicitur. Proximos āt tūc diligimꝰ sicut nos: si n̄ ꝑꝑ aliq̄s vtilitates nr̄as: nō ꝑꝑ sperāda bn̄ficia l' accepta: nō ꝑꝑ affinitates l' ꝯsāguinitates: sed ꝑꝑ h̄ tm̄. h̄ isūt nr̄e nāe participes diligamus hec ibi. Audi Isido. ꝺ sūmo bono li. iij. Nō sūt igt fideles i amicitia: q̄s munꝰ nō gr̄a copulat. nā cito deserūt: nisi semꝑ acceperint. di. lectio. n. q̄ munere glutinaē. eo suspēso dissoluitur. hec ille. Audi ⁊ Cassiodoꝝ i quadā epl'a Necessitas ingt amicū ꝓbat: ⁊ intime charitatis arbore splēdor exhibite subuētionis elucidat. Et idē q verus amicꝰ est oi tꝑe diligit: nō tormētū separat: labor nō lassat: thesaurꝰ n̄ superat: alienus amor nō occupat. hec ille. Pēsent h̄ ꝯiuges ⁊ ꝯsanguinee ⁊ qcūqꝫ parētes ꝙ si se inuicē amāt ꝑꝑ cognationē ⁊ vtilitateꝫ nō illos sic̄ seipsos amāt. Sꝫ a fortiori si tales nō diligūt vero amore sicut ipsos. quō ḡ diligēt inimicos. Si propriā vxorē quis diligit ꝓpter suā pulchritudinē. ⁊ ea leprosa effecta vl' senectute: vl' q̄cūqꝫ alia infirmitate turpiter deformata eā nō diligit: pelleus erit ille amor. i. amor de pelle. Sic igiē eā amabat: sicut gluto ꝓcellū assatū. Simili si quis famulū amat eo ꝙ diligenter ⁊ cū multa sollicitudine ꝑuiat ei. demū infirmatū: l' senē effectū cū derelingt. vl' mittit ad hospitale: quō talis diliget inimicum suū sic̄ seipsū: q ei vbis ⁊ factis iniuriatus est Ex qbus sequiē ꝙ si amor inter hoies ex vtili ⁊ delectabili causaē: ⁊ nō ē ibi honestū: n̄ ē ibi amor verꝰ: sꝫ fallax ⁊ mercenariꝰ. Audi apostolū. i. Cor. xiij. Charitas ingt nō q̄rit q̄ sua sūt. i. ꝓpriā vtilitatē. nūq̄ꝫ. n. legimꝰ sanctum Moysen suis filijs aliquod officiū dedisse. ⁊ cū de hac vita migraturus esset. dn̄ꝫ rogās ut

ꝑꝑl'o suo de idoneo ꝓuideret duce: nullā de filijs aut ꝯsanguineis mētionē fecit. Numeri xvij. Et Iosue terrā distribuēs filijs isr'l: minorē ꝑtē tribui sue dedit. Iosue. xvij. Et dn̄s Iesus nō Ioannē: nec vtrūqꝫ Iacobū: sed solū Petrū pastorē ecclesie instituit. Io. xxi. Vera igitur charitas nō querit q̄ sua sūt. id est ꝓpriū vtilitatē. Sed heu infelicitati nr̄e: oēs eni nūc querūt que sua sūt: nō que Iesu christi ut apl'us ait. Nō tn̄ ex his ꝯcludimꝰ ꝙ homo sibi ⁊ suis necessaria ꝓcurare nō debeat. imo ut stati ostendeē ꝓbatio charitatis exhibitio ē operis: ut dicit Greg. Nā ⁊ xp̄s in cruce pēdens curam matris habuit: ⁊ illam discipulo ꝯmēdauit. Et dum in horto a iudeis quereretur. dixit. si ergo me queritis sinite hos abire ⁊c̄. Sed ideo dicimus inordinatum amorem qui. s. oia ꝓ se ⁊ suis appetere ⁊ deuorare facit quare ⁊c̄. Et sic patet primus fructus. Secundus fructus dicitur charitas iusta. Iustitia nāqꝫ exigit ut maius bonū minori: ⁊ maximum maiori anteponaē. Sūt autē in bonis tria bona gratis data. s. anima corpꝰ. ⁊ substantia hꝰ mūdi. Et ꝑꝫ hunc gradatū ordinem nā docet ꝑ amorē vnū alteri esse anteponēdum: quod vtiqꝫ experiētia patet. cū mallit hō ꝑuari ocl'o corporali: q̄ꝫ oculo sp̄uali: q ratio ē. q deficiēte fit hō amēs. Rursus ꝓ corpali tuēda vita nālit hō cūcta postponit. Iob. ij. Pellē ꝓ pelle. i. alterꝰ vitā ꝓ sua seruāda: ⁊ cūcta. idest tꝑalia q̄ habet hō: dabit ꝓ sua aīa. i. ꝓ vita sua. Sūt tn̄ plurimi qui q̄ꝫtū ad predicta ordinem nature peruenerūt. cū ꝓpter corporis sui salutē virtutis bona postponūt. Alij vero ꝓpter temporalia bona grauissimis laboribꝰ ⁊ manifestissimis periculis se exponūt. Vi eni manifestuꝫ ē ꝙ i amore suo ordinationē n̄ seruāt ꝓpterea nō se amēt: sed potius nāliter se odiunt semet ipsos. ps. Qui diligit iniquitatē odit animaꝫ suā. Sed ⁊ parētes qui per vsuras rapinas ⁊ alia iniusta lucra filijs ꝯgregāt temporalia bona in preiudiciū animarū suarū: quō amabūt filios ordine recto. Et si proprios filios ꝓprio ⁊ recto amore nō amāt: quō recto amore amabunt inimicos. Similiter ⁊ matres quomodo iusto ⁊ recto amore diligēt paganos ⁊ infideles: que pro sanādis liberandisqꝫ filijs: oia demonū: atqꝫ demoniacarū mulierū: seu virorum ludibria incātatiōesqꝫ sequūtur: sanitateꝫ corporis saluti animarū anteponētes. Ex qbꝰ

sequiť ꝙ quicūqȝ ꝓximo suo contra salutē ani
me sue bona tēporalia ꝓcurat: vel optat: aut tē
poralia in detrementū anime querit: nō diligit
eum amore iusto sicut ipsum. Audi textū no/
tabilē. xxij. q. ij. c. faciat: vbi dr̄. Faciat homo
ꝓ tēporali salute hoium qd̄ potest. Cū āt ad h̄
vētū fuerit: ut tali salute nisi peccādo cōsulere
nō possit. iā se existimet hō nō haberet qd faci
at hec ibi. Tertius fructus diciť charitas opo
sa. Jo. iij. Filioli nō diligamꝰ ligua ꝛ verbo
tm̄ sȝ ope ꝛ ỽitate. idest veraci oꝑatiōe. Ex q̊
sequiť ꝙ q parētibꝰ cognatis ꝛ amicis i necessi
tatibꝰ ꝯstitutis denegāt opera pietatis: ñ illos
amore recto diligūt. Et si eos amore recto nō
diligūt: quō sicut seipsos diligēt inimicos. vñ
oibꝰ hāc regulā pono ꝙ in quolibet casu neces
sitatis qlibet iuxta posse tenet amico ꝛ inimi/
co ꝓprio ñ tm̄ corde: sȝ ēt ope subuenire. Qui
eni habet vñ subueniat sub peccato mortali te
neť subuenire ope. Jo. iij. Qui habuerit sub
stātiā huius mūdi: ꝛ viderit fratrē suū necessi
tatē hr̄e: ꝛ clauserit viscera sua ab eo: quomō
charitas dei manet i illo. Et i decretis. lxxxvi.
di. c. pasce. Pasce inqt fame moriētē. si ñ pa/
ueris occidisti. Et sunt ỽba Ambro. i liᵒ de
officijs. Et. c. se. dr̄: Qui clemētia nō hȝ. neci
durus est viscera misericordie ꝛ lachrimarum
q̄ȝuis spūalis sit ñ ipleuit legē christi. s. Mar
ci. xi. Qui ỽo nō hȝ vñ opere possit subuēire
mēte saltē subueniat. Jñ btūs Tho. ꝭa ꝭe. q.
xxxi. ar. ij. ait. Cū. n. simpliciť loquēdo oibus
bñfacere nō possimus: hec exqrit charitas: ut
animū subueniēdi si vñ eēt hēamus. Sȝ heu
auaritie nr̄e: nō ope cū possumus egenis: nec
mēte cū nō possumꝰ subuenimus. Audi tex.
xlvii. di. c. sicē hi. vbi dr̄ pax pꝰ ꝑncipiū. Mēs
auari semel. i. pfecte viculꝭ cupiditatis astricta
semp aurū: semp argētū videt. s. in aio sp red
ditꝰ cōputat. gratius aurū q̄ȝ solū intueť. idest
deū. Jpsa. n. eiᵒ oro ꝛ supplicatio ad deū dn̄m
s. directa. qrit aurū. Et post pauca. Interduȝ
ꝛ vsure arte neqssima ex ipso aurꝭ nasciť. i. ac/
quirit. Sȝ nec sacietas nec finis vn̄qȝ aderit
cupiditati: qr. s. auarus semp eget. Et ifra q̄si
in fine capľi. Neqȝ. n. minus ē criminis hn̄ti
tollē: q̄ȝ cū possis. s. dare: ꝛ habūdas in diligē
hꝰ denegare. Esurientiū. n. panis quē tu dēti
nes nudorꝭ vestimētū qd̄ tu recludis. misero
rū ē redēptio ꝛ absolutio: pecunia quā tu i ter
ra defodis. Tātorꝭ ğ te scias iuadē bona: quā

tis. i. qt possis prestare qd̄ velis. i. velle debe/
res. hec ibi. Et sūt ỽba btī Ambrosij. Et. xij.
q. ij. c. ꝛ illi. vbi dr̄. Et si illi q nulla ex rebus
suis pauperibꝰ xpi distribuūt. s. necessitatis tpe
eterna iudicis voce ꝯdemnabūť in futuro. s.
Math. xxv. Esuriui ꝛc̄. Quanto magis hi q
auferūt pauperibꝰ qd̄ ñ dederīt. hec ibi. Et sūt
ỽba ex cōcilio Toletano q̄rto. qr̄ ꝛc̄. Quartꝰ
fructꝰ dr̄ charitas gaudiosa: vbi nō ꝙ sicut pfe
cta charitas ex respectu dei ꝛ ꝓximi est: ita pfe
cta charitas duplex gaudiū gnāt: vnū respectu
dei. alterū respectu ꝓximi. Respectu dei: ꝛ h̄
duobꝰ modis. vȝ in se ꝛ in suis creaturis. Jn
se qñ eiꝰ is nitā bonitatē. clemētiā. ꝛ alia eiꝰ at/
tributa: ꝛ pfectissimā entitatē mediātes gaude
mꝰ ꝛ intꝭ nos ipsos iubilamus. ad Philꝭ. iiij.
Gaudetete i dño sp: iterꝭ dico gaudete. Bis
dicit gaudete ut gaudiū interiꝰ ꝛ exteriꝰ oñdat
interiꝰ i corde: ꝛ exteriꝰ i facie. ps. Letamini i
dño ꝛ exultate iusti. ꝛ sic exponit Nicolaꝰ de li
ra. Jn suis autē creaturis: ut cū dei bonitateȝ
tam diuersimode a creaturis ꝑticipari gaude
mꝰ. ps. Delectasti me i facturā manuū tuarū
ꝛc̄. Scd̄m gaudiū est respectu ꝓximi: ut cū de
felicitate ꝓximi ac d̄ nr̄a ꝯtētamur ꝛ leti sumꝰ
ꝛ de malo tristamur. vñ btūs Tho. ꝭa ꝭe. q.
28. ar. p̊. dicit ꝙ tristitia de malo ꝓximi etiā ex
charitate sic ꝛ leticia de bono gnāť. Jnde tres
amici Job venerīt ꝯsolari eū. Job. ij. c. Audi
Cassianū i q̄dā eplā. Justū qppe ē ut q amicꝰ
erat i ꝓsperis: amicitias ꝓfiteať i aduersis: ꝛ
Gre. i morꝭ. Qui inqt ex aduersitate ꝓximū
despicit apte ꝯuinciť ꝙ hūc in ꝓsperis nō ama
uit. Et idē i registro ut aliqd inqt secularis au
ctoritatis loquar. Cū amicis oia tractāda sr̄: sȝ
ꝑus de ipsis. qr̄ ꝛc̄. Et hec volo tibi aia mea
sufficiat ꝓ ꝑma ꝯclusione hꝰ tertie partis.

De q̄ttuor alijs fructibꝰ scē charitatꝭ ꝯᵒ 2ᵃ

Ecipe ꝭam ꝯclonem. vȝ. Patiēs be
nigna pseuerās ē scā charitas atqȝ re
gulās cūcta. Jn hac cōclone alij quat
tuor ponūť scē charitatis fructus: vȝ. Primꝰ
dr̄ charitas patiētifica. 2ꝰ dr̄ charitas benignis
sima. 3ꝰ dr̄ charitas pseuerātissima. 4ꝰ dr̄ cha/
ritas ordinatissima. Primus inq̄ȝ fructꝰ dr̄
charitas patiētifica. i. ad Cor. xiij. Charitas
patiēs ē. Audi btm̄ Tho. ꝭa ꝭe. q. xxxviij. ar.
p̊. Cū bella iqt nos vndiqȝ ꝑmāt: ne rō tristi/
tie succūbat: necesse ē ỽtutē aliquā hr̄e p quaȝ
bonū rōnis ꝯ tristitiā ꝯseruet. hec āt ē patien

tia.hec ille. Uirtus aũt patiẽtie nũq̃z perfecta
erit sine charitate: qm̃ ut ait Petrus rauẽnas
Nil durũ: nil amarũ: nil graue: nil letale ↄpu
tat verꝰ amor. Q̃d ferꝝ: q̃ vulnera: q̃ pena: q̃
mors amorẽ pfectũ preualẽt superare. Amor
ĩpenetralibilis ẽ lorica. Respuit iacula gladiũ
excutit: piculis insultat: morẽ irridet: si amor
ẽ vincit oĩa. Audi Jacobũ i ep̃la sua canoni/
ca. Btũs igr vir q̃ suffert tẽtatiõnẽ: qm̃ cũ p/
batꝰ fuerit: accipiet coronã vite: quã repromi/
sit deꝰ diligẽtibꝰ se. Audi ꝛ Gre. sup Ezech.
Tribꝰ igr modis ṽtus patiẽtie exerceri solet.
Alia nãq̃z sũt q̃ a deo: alia q̃ ab antiq̃ aduersa
rio: alia q̃ a primo sustinemꝰ. A primo nãq̃z
psecutiões: dãna: ꝛ ↄtumelias sustinemꝰ. ab
antiq̃ aduersario tẽtamẽta. A deo ãt flagella
tolleramꝰ. Sz i his oĩbꝰ vigilãti oculo semel
ipsũ dz mẽs circũspicẽ: ne ↄ̃ mala primi ptra
hat ad retributionẽ mali. Ne ↄ̃ tẽtamẽta ad/
uersarij seducat ad delectationẽ l' ↄsẽsũ d'licti.
Ne ↄ̃ flacella opificis prũpat ad excessũ mur
muris. hec ille. Jñ ille feruẽtissimꝰ Paulꝰ ad
Ro. viij. vociferabat. Qui nos sepabit a cha
ritate xp̃i tribulatõ an angustia: an fames: an
nuditas: an piculũ: an psecutio: an gladiꝰ sicut
scriptũ ẽ pp te mortificamur. tota die extimati
sumꝰ ut oues occisiõis. Sup q̃ ṽba Nicolaꝰ
d' lira sic ait. Oĩs. n. passio penal' aut ẽ mors
aut pparatio ad morẽ. si mors sic dr̃ h gladiꝰ
si pparatio ad morẽ aut ẽ ppinq̃ aut remota.
si ppinq̃ sic dr̃ piculũ. glo. i. apparatꝰ mortis.
Si remota aut ↄtigit tm̃ interiꝰ aut tm̃ exteriꝰ
aut interius ꝛ exterius. passio penalis ad mõ
tẽ: q̃ ↄtigit interiꝰ ꝛ exteriꝰ dr̃ tribulatio. si inte
riꝰ: aut hoc erit ex parte aĩe: ꝛ sic erit angustia
aut ex parte corpis: ꝛ sic erit fames. si exterius
ꝛ tũc aut hoc erit ppter defectum necessarie rei
ꝛ sic erit nuditas: aut per illationẽ rei nociue. ꝛ
sic erit persecutio. hec ille. Nihil ergo horum
dicit Paulus separabit nos a charitate dei: q̃
ẽ in xp̃o iesu dño nr̃o ꝛc̃. Secundus fructus
dicitur charitas benignissima. i. ad Cor. xiij.
Charitas benigna ẽ. i. larga egenis. Chari/
tas nõ emulat. i. nõ inuidet. vel tristatur. s. su
per aliena facultate: non agit perperam. s. per
uerse impediendo, ne bona fiant: nõ inflat. s.
superbiẽdo de bonis: vel non inflatur. s. con/
tra primum: ꝛ si prospere cedat sibi nõ ẽ am/
biriosa. i. nõ vult alijs preponi. Nõ querit que
sua sũt tantum. s. sed etiam que aliorũ sunt pro

curat. Nõ irritatur. i. nõ puocat ad iram vel
vindictam pro iniuria sibi facta. Non cogitat
malũ. s. alteri facere: nec facit etiam si puocet
Non gaudet super iniquitate: sed potius. s.
dolet si viderit aliquem peccatorem. Cõgau
det autem veritati. i. verbis veritatis: vel ve
ritati. s. in operibus iustitie. Hec glo. ẽ Nico
lai de lira ut supra. quare ꝛc̃. Tertiꝰ fructꝰ dici
tur charitas perseruantissima. Audi Basiliũ
in exameron. Thesaurus inqt indeficiens est
amor diuinus: quẽ qui habet diues est: quo q̃
cũq̃z caret pauper ẽ. Audi Aug. sup. p̃s. Cõ
stans inquit ꝛ pfectus debet esse amor noster:
ut si necesse fuerit amore illius moriamur. qui
amore nostro placide ac benigne mori digna
tus ẽ: hec ille. Audi Hugonẽ de sancto Vi/
ctore de laude charitatis. Nescio inqt si maiꝰ
in laude tua dicere possũ: q̃z ut deũ de celo tra
heres: ꝛ hominẽ de terra ad celum eleuares
Magna virtus tua ut per te vsq̃z ad hoc hu/
miliaretur deus ꝛ vsq̃z ad hoc exaltaretur ho
mo. hec ille. O perfecta charitas tantum ante
xp̃i aduentum clamare perseuerasti. veni ve/
ni ꝛ noli tardare: q̃ filiũ suum eternus pater
de celis in terram humanãdum misit. i. Jo. ij.
Jn hoc cognoscimus charitatem dei: quoniã
ipse pro nobis animam suam posuit. E. c. iiij.
ait. Jn hoc apparuit charitas dei in nobis. q̊/
niam suũ vnigenitũ misit deus in mundũ: ut
viuamꝰ per eũ. Et ibidem in hoc est charitas.
Non quasi nos dilexerimus deum: sed quo/
niã ipse prior dilexit nos. quare ꝛc̃. Quartus
fructus dicitur charitas ordinatissima. Audi
Augustinũ libro primo de doctrina christiana
Quattuor inquit sũt diligẽda: vnum sup̃ nos
s. deus. alterum quod nos sumus. tertiũ qd̃
iuxta nos est. s. primus. quartum quod est in
fra nos. s. proprium corpus. hec ille. Que ṽ
ba sic exponamus. Quod supra nos est: deus
est: qui causa efficiens nostre beatitudinis est:
ꝛ obiectum in quem omnia tanquam in finẽ
ordinantur. Et per ↄsequẽs merito super oĩa
diligendus. Si. n. cũcta que fecit deus ppter
ipsum amamus: ipsum a fortiori magis ama/
re debemus. p̃mo posteriorum. ppter quod
vnũquodq̃z tale ꝛ illud magis Secũdũ ẽ nos
ipsi: quoniã post deũ nosmetipsos diligẽ debe
mꝰ. Pria. n. charitas incipit a seipso. xxiij. q.
v: si nõ licet: q̃si circa mediũ capli. Tertium
est primus ꝛ inter proximos est ordo. prima

ad Thi. v. Si qs maxime suoꝝ domesticorū
curā nō habet: fidem negauit. s. ope. ad Thi
tum primo. Confitent̄ se nosse deū factis antē
negāt: ⁊ ē infideli deterior 2ᵃ. Pe. ij. Meliꝰ
erat eis viam veritatis nō agnoscere. q̄ȝ post
agnitā retrorsū verti. Et ita ꝓm magis vl' mi
nus affinitatis ⁊ parētele gradū prior ⁊ potior
⁊ potior fit propinquoꝝ amor. Et non loquor
de alijs respectibꝰ. quoniā accedere posset ali/
qua rō diligibilitatis in ꝓrio extraneo: q̄ ma
gis diligeret̄ q̄ȝ pr̄. Prouer. xviij. Vir ami/
cabilis ad societatē: magis erit amicꝰ q̄ȝ frater
attēdo igit̄ lineā consanguinitatis ⁊ affinita/
tis. Sed ad declarationē dictorum: tres volo
inquirere veritates. vȝ. Pria veritas est an
quis magis teneat̄ diligere filium q̄ȝ patrem
Secunda an filius teneatur magis diligē pa/
trem q̄ȝ matrem. Tertia an filius magis tene
atur diligere vxorem q̄ȝ patrē ⁊ matrē. Quā
tū ad primā dico ꝙ dilectio inter affines ⁊ pa
rentes ⁊ filios potest attendi: aut penes coiū/
ctionem ad seipsum: aut penes rōem notabili
oris beneficij. Si primo modo: tunc tenemur
magis filios diligere q̄ȝ patreȝ: qm̄ nobis ma
gis coniuncti sunt. Si secundo modo. tunc ē
ecōuerso. qm̄ eminētiꝰ beneficiū a parētibꝰ q̄ȝ
a filijs suscipimus. Ad cuius declarationem
notandū ꝓm beatū Tho. ꝑa ꝑe. q. xxvi. ar. ix.
in corpore q̄ōnis. Q gradus dilectiōis ex du
obus pensari pōt. vno modo ex parte obiecti
alio mō ex p̄te subiecti. Ex p̄te obiecti illdꝰ ma
gis diligitur quod habet maiorē ⁊ nobilioreȝ
rationem boni: q: bonum est obiectum amo/
ris: ut diximus in secunda conclusione prime
partis. Et ꝓm hanc rōnē pater magis diligē
dus est q̄ȝ filius. q: rationē habet eminentio
ris boni ⁊ similioris cum deo. quoniam deus
animam: pater corpus prestat. ⁊ ideo magis
diligēdꝰ. Ex p̄te vero subiecti. i. illiꝰ q diligit
illud magis diligit̄ quod est diligenti coniun
ctius. Et ꝓm hoc dicit philosophus. viij. ethi
coꝝ. ꝙ est magis diligēdus filius q̄ȝ pater. ⁊
hoc quadruplici ratione: ut patet ibidē in tex.
Prima q: filius est aliquid patris. pr̄ autem
non est aliquid filij. ideo magis hō filiuȝ dili
git tanq̄ȝ aliqd sui: q̄ȝ patrē qui nō est aliquid
sui. Vnde dicit phus ibidem ꝙ filius ē q̄dam
pars generantis separata. totum autem conti
net in se partes: ⁊ nō ecōuerso. ⁊ ideo magnā
ꝓpinquitatem habēt ad ipsum totum. Pars
eni licet sit aliquid totius: non tamen est idem
ipsi toti: sicut pars tota cōcludit̄ in toto q: ma
gis rōnabile ē ꝙ p̄entes magis diligāt filios
q̄ȝ parētes. Scdo q: hō magis scit hē suū filiū
q̄ȝ hūc esse suum patrem. ⁊ ideo magis diligit
filiū q̄ȝ patrem. Vnde arguatur sic de intenti
one phi ut sup̄. Tanto rationabiliꝰ ē ꝙ aliqs
amet: quanto magis nouit dilectionis causaȝ
Sȝ cā quare pater amat filiū est q: est aliquid
substātie eiꝰ: ⁊ hec est magis sibi nota q̄ȝ filio
q: magis noscit pr̄ hūc eē suū filiū q̄ȝ ecōuerso
q̄ magis pater diligit filium: q̄ȝ filius patrem.
Tertio q: maiorē ꝯiunctionē habet cū filio q̄ȝ
cū patre: ut pȝ quarto q: diuturnus amat filiū
q̄ȝ patrē. Nā pr̄ statim icipit diligere filiū: pa
trē aūt post aliqd̄ tempꝰ. Dilectio aūt quanto
diuturnior ē: tanto feruētiō ⁊ fortior. Eccl'. ix.
Nō derelinquas amicū antiquū: nouus autē
nō erit sil'is illi. Et sic pȝ pria v̄itas. Quantū
ad ꝑaȝ dico ꝓm btū Tho. vbi sup̄ ⁊ ꝓm phm
vbi sup̄: ꝙ ꝑ se loquēdo pater magis amādus
ē q̄ȝ mater. cōparādo eos ad inuicē ut ꝑncipia
quedā naturalis originis. q: pater ē ꝑncipiuȝ
ꝑ modū agentis. mater vero per modū patiē
tis ⁊ materiā ministrātis. Ministrat eni mr̄
materiā corporis informē. virtus aūt formati
ua q̄ ē in semine patris: illā materiā informat
⁊ disponit illā ad forme intellectiue susceptio/
nē. Et iō pr̄ inquātū pater magis diligēdꝰ est
q̄ȝ mr̄. Et pōt cōparari pater vni qui domum
formatā largiret̄. Et mr̄ vni q tibi daret mate
riā: ut lapides cemētū ⁊c̄. Nō virtus genera
tiua in semine patris corpus humanū format
cū oibus organis ⁊ mēbris de materia illa sā
guinis quā ministrat mr̄. ⁊ ideo pr̄ dat domū
i. corpus formatū: mr̄ aūt materiā tm̄. iō ma/
gis diligēdus est pater q̄ȝ mater. Pōt tamē
q̄nq̄ȝ quedā ex quedā ex cōsequēti ratio diuer
sitatis inter eos suboriri: ut bonitatis vel mali
tie: ꝙ q̄nq̄ȝ mater magis diligat̄: ⁊ q̄nq̄ȝ pater
⁊ q̄nq̄ȝ neuter: ut dicit phus. viij. ethicoꝝ. Ad
quē intellectū beatus Ambrosius ait. ꝙ boni
domestice sunt malis filijs preponēdi. Vnde
formalit̄ ita dicamꝰ. Si qs patrē sceleratum ⁊
pessimū haberet: matrē vero timētē deum tūc
in dilectione preponēda ē mater patri. Si āt
pater bonus esset: mater vero inhonesta: nul
li dubiū ꝙ pr̄ preponēdus esset duplici ratiōe
tum ratiōe ꝑncipij naturalis originis: tū rōe
bonitatis ⁊ virtutis. Si autē ambo mali eēnt

ratione principij antedicti pater esset magis di
ligendus. Si aūt ambo boni filij dicendum est,
Et sic p3 secunda veritas. Quantum ad ter
tiam veri. dico sicut ad primā: v3 q parentes
ratione obiecti sunt magis diligendi q3 vxores
quoniā parentes rōnem habent eminentioris
boni ꝛ similioris cum deo: q2 similantur in ra/
tione principij vt dictum est. Sed ratione con/
iunctionis vxores sunt potius diligende. quo
niam vxor vna caro cum viro efficitur. ꝛ ideo
illā magis diligim⁹: ꝛ dimittim⁹ prem ꝛ mrem
ꝛ vxori adherem⁹. Vide in li. Gen̄. in princi
pio. s. q3tum ad cohitationē: nō q3tum ad reue
rētiā. qm̄ maior d̄bet reuerētia prī ꝛ mrī q3 vxo
ri. Et h̄ tibi sufficiant pro secunda ɔclone.

De alijs q̄tuor fructib⁹ charitatis. Cō. 3ᵃ

Ccipe terciā ɔclonem. v3. Distinguit
ɔcomitat: pficit sctā charitas: atq3 triū
phat. In hac ɔclone alij ponunt q̄tu
or sctē charitatis fruct⁹ Prim⁹ dr̄ charitas di
stinctiua 2⁹ dr̄ chari. ɔcomitatiua. 3⁹ dr̄ cha.
pfectiua. iiij. dr̄ triūphatiua. Prim⁹ inq̄3
fructus dr̄ cha. distinctiua. Sicut. n. gen⁹ vni⁹
exercitus a gente alterius exercitus per aliqd̄
distinguit signu3: sic ꝛ gens ꝛ ppl's dei p cha/
ritatē a gente ꝛ pplo diaboli distinguit ꝛ discer
nitur. i. Jo. 3. In hoc manifesti sunt filij dei ꝛ
filij diaboli antiq: ois q nō est iust⁹ nō est ex d̄o
ꝛ q nō diligit frēm suum: qm̄ hec est annuncia
tio qua3 audistis ab initio: vt diligatis alteru/
trū. Et. c. iiij. ait. Frēs charissimi diligamus
inuicem: qm̄ charitas ex deo est. ꝛ ois q diligit
frēm suu3 ex deo natus est: ꝛ cognoscit deum:
qui nō diligit non nouit deū. qm̄ deus charitas
est. Et Aug. li. 3. de tri. c. x. ait. Charitas est
quo nullū excellentius est: qd̄ diuidit inter fili
os regni ꝛ filios pditionis eterne. ꝛc̄. Se/
cundus fructus dr̄ charitas ɔcomitatiua. Cō
comitatur. n. charitas spūs sctūs tanq3 suū sin
gulare donū: ita q vbi charitas ibi spūs sctūs
per vinculu3 amoris. O dulcis societas o dul
cis amicitia. o dulcissima fraternitas. i. Joā.
iiij. Si diligamus inuicē d̄s in nobis manet.
ꝛ charitas eius in nobis pfecta est. In h° co/
gnoscimus qm̄ in eo manemus. ꝛ ipse in no/
bis: quoniam de spū sancto suo dedit nobis.
Audi Aug. super ps. cxlix. Quisqs inqt cha
ritatē h3 ad quid illū mittimus longe vt videat
deū. Consciam suam attendat: ꝛ ibi videt deū
per charitatem nanq3 venit d̄s ad homines. ꝛ
homines eligunt et diligunt deum: ꝛ ad eum
currūt: ꝛ ad deū perueniūt. Si familiaris est
d̄o charitas: vt ipse māsionē habere nolit vbi
charitas nō fuerit. Sic ḡ charitatem habem⁹:
deū habem⁹. q2 deus charitas est. Qd̄ itelligi
tur sic. deus charitas est. s. essentia iter. qm̄ de
us n̄ diligit amore accidētali addito: sicut nos
diligim⁹. q2 illa essentia simplicissima ē. quare
ꝛc̄. Tertius fruct⁹ dr̄ charitas pfectiua. Nā
virtutes siq̄ sint in aīa: vl' acq̄site p exercitiū hu
manoꝝ actuū: vt tēperātia: fortitudo: ꝛ similia
vel infuse: vt fides ꝛ spes: ꝛ sique huiusmodi
ponant: sine charitate dicunt informes ꝛ va/
cue ꝛ mortue. ꝛ cū charitate dicunt formate et
cū dn̄o feliciter viuunt. Audi Augu. sup Jo
ānē smone non. Tanta inquit est charitas:
vt si deest: frustra habeāt cetera. si adsit: recte
habeātur oia. i. Cor. xiij. Si linguis hominū
loq̄r ꝛc̄. vt i pricipio smonis. qr̄ ꝛc̄. Quar
tus fruct⁹ dr̄ charitas triūphatiua. Triūphat
. n. charitas in terra vincens oia pecā. Triū/
phat in celis. q2 nūq3 pditur. i. Pe. iiij. Cha
ritas operit multitudinē pecoꝝ quātū ad pmū
triūphū. Expellit. n. charitas inuidiā a corde
. i. Cor. xiij. Charitas nō emulat. expellit su/
perbiā. ibidem. Charitas nō inflatur. expellit
auaritiā. ibidē. Charitas n̄ querit que sua sūt.
Et breuit expellit scelera cuncta ibidē. Cha/
ritas nō gaudet super iniquitate ꝛc̄. Prouer.
iij. Abbominatō dei vita impij. ꝛ. ps. Iniq̊s
odio habui. qr̄ ꝛc̄. Quantū vero ad s'm tri
ūphū. Audi Aplm. j. Cor. xiij. Charitas nū
q3 excidit. i. nūq3 anihilatur in pria. Cessabit
nāq3 in patria fides. i. Corin. xiij. Videmus
nunc per speculum in enigmate: tunc autem
facie ad facie3. Cessabit spes. quia ibi erit per
fecta tentio ꝛ firma possessio. S3 dn̄a charitas
nūq3 excidet: sed pficietur quantum in nobis
erit. Et huius rei potest triplex assignari ratio
Primo ratione diuersitatis habituū. q2 dile/
ctio est respectu presentis ꝛ absentis: spes vero
ꝛ credulitas respectu habiti ꝛ absētis. ꝛ p ɔn̄s
charitas vie magis conformis ē charitati pa/
trie q3 habitus credendi habitui videndi: vel
q3 expectatio firme tentioni. Secūdo rōne
dignitatis potentiaꝝ. qm̄ volūtas est dignior
potentia q3 intellectus. ꝛ sic ei⁹ habitus ꝛ act⁹
ē pfectior. Inde Dionysius. vij. de diuinis
noib⁹. Multo inquit altius ascendit effectus
nr̄: q3 vis cognitiua. ꝛ ideo statui glorie magis

cõformior. Tertia ratio ẽ ratione largitat̃ ꝺ i/
uinoꝝ donoꝝ. Cũ.n. diuina benignitas m̃l'ta
largiatur dona gratuita sanctis: ⁊ quodammõ
hic dat gustare eternã beatitudinẽ: ut tribula
tionibus nõ succũbat. ⁊ ecclesia gustare nõ pos
sunt nisi ſm dispositionẽ illi statui cõuenientez
disponant. ideo diuina largitas cum in patria
se cõmunicet in omnibus bonis: vult ut etiã
dispositio cõueniẽs illi glorie statui detur ſm
quã tanta possint gustare dona. hoc autem est
charitas. qm̃ ſm Hugonem charitas est ha/
bitus per quẽ dispositi sum⁹ ad spiritualia de
gustãda: quam si nõ habuerimus: auferetur a
nobis regnũ dei: ut diximus in ꝑncipio. Q̃d
auertat a nobis benedictus Jesus meritis sue
dulcissime matris: cum qua regnat in celis in
gloria sempiterna. Ad quam nos per gratiaz
peruenire possimus. Amen.

Sabbato secunde dominice quadragesime
de gloriosa virgine sermo in ordine. xviij.

Fili tu semper mecum es: ⁊ omnia mea tua sũt. Virginis gloriose ad suũ dilectissimũ filiũ Jesum predicta verba mystice esse pñt: q̃ tanto verius affirmãtur quanto ipsa in mul tis cum suo filio participat. Si enim terrene mres filios sibi maximo cum labore nutriunt ⁊ quicquid faciunt filijs impendũt sternunt. ⁊ cumulant: quãto magis hec benedicta virgo q̃ filiũ cũ tanta puritate genuit: nutriuit: ⁊ alu it cuncta ad christi vtilitatem exercere debebat Jnde merito dicere poterat. fili tu mecũ sem/ per es: ⁊ omnia mea tua sunt. Jn quibus sa/ cratissimis verbis tres de gloriosa virgĩe mo re solito considerationes faciamus: vz.

Virginis gloriose nobilem conditionem.
Virginis gloriose ꝑfectam participationem.
Virginis gloriose reciprocam retributionẽ.

De nobili cõditiõe virginis cõsideratiõ ꝓ^a^

Primo ỽginis gloriose nobilẽ ꝯditi/ onẽ videamus. Ecce nobilis cõditio qm̃ eũ q dei pr̃is in eternitate ẽ fili⁹ tẽ poralit̃ suũ filiũ vocat. dicẽs. fili. vbi tres po/ nam⁹ ꝯcl'ones. Pria ꝯcl'o ẽ ista. Maiori cuz excellẽtia ⁊ dignitate creauit de⁹ ỽginẽ glori/ osam. q̃z creauerit angelos ⁊ totũ orbẽ. Se/ cũda ꝯcl'o ẽ ista. Maiorẽ suiipsius potentiam in creando ỽginẽ oñdit deus: q̃z in creando angelo ⁊ totũ orbem. Tertia cõclusio est ista Maiorẽ admirationẽ humanis mẽtib⁹ reliq̃t de⁹ i ỽgie creãdo: q̃z reliquerit in creando an gelos ⁊ totũ orbẽ. Jste sũt pulcherrime cõclu siones. Queso aĩa mea illas diligẽter attẽde.

De mirabili cum excellentia creauit de⁹ vir ginem gloriosam. Conclusio ꝑma.

Ecipe ꝑmã ꝯcl'onẽ ⁊c̃. hec ꝯcl'o ꝓba tur tripl'r. s. auc̃te. rõe. ⁊ ex^o^. auc̃te sic Audi ꝓpham. Elegit dñs syon. i. vir ginẽ: ⁊ ꝑelegit. s. ꝑ ꝑdestinationẽ eã i hitatiõz sibi. Sz nec ãgelos nec totũ orbẽ hac rõe crea uit. g̊ maiori dignitate ⁊ excellẽtia ipsã creauit Scd̃o audi Eccl'. xxiiij. Qui creauit ingt me requieuit in tabernaculo meo. q̃si dicat virgo Creator me⁹ q creauit me fili⁹ me⁹ reqeuit in me. s. ꝑ carnis assũptionẽ: sz ñ sic creauit ãge/ los: nec totũ orbem. qr̃ ⁊c̃. Audi ⁊ ipsã Eccl'. xxiiij. Ego ingt sicut nebula texi oẽm carnẽ. i. xp̃m ꝑ quẽ oĩs caro. i. tota hũana nã saluata ẽ sed nõ sic angelos texit nec totũ orbem. quare ⁊c̃. Scd̃o hec ꝯclusio ꝓbatur rõne. Audi q̃so discursũ nr̃m. Cum. n. deus aĩa cara hec q cõ spicimus creare vellet: dixit ⁊ facta sũt: manda uit ⁊ creata sũt. Fiat ingt lux ⁊ facta ẽ lux: quo nomine ut Aug. exponit angeli et ã intelligũ tur. Cũ ỽo ad hoĩs creationẽ deuenisset: nõ dixit: sz mirabil'r accessit pr̃ ⁊ fili⁹ ⁊ spũs scũs: ⁊ ad inuicẽ dixerũt. Faciamus hoiez ad yma ginẽ ⁊ sil'itudinem nostrã. Ad ymaginẽ qui dẽ quãtũ ad aĩaz. qr sic de⁹ ẽ in essentia vnus ⁊ trinus in ꝑsonis. ita aĩaz trinã fecit in poten tijs: ⁊ vnã in essentia. Tres. n. iste potẽtie. s. i tellectus: memoria: ⁊ volũtas: sunt distincte realit̃ ſm cõiter loquẽtes. dimittamus difficul tatẽ Scoti ⁊ suoꝝ ad pñs. s. quõ potẽtie distin guãt̃: ⁊ teneamus nũc q̄ realiter distinguunt̃ sic docet btũs Tho: ⁊ q̃z plures alij. Magis n. hic ad ostẽdẽdum ꝓpositum facit tenere q̄ iste realiter distinguãt̃. Vna ergo istaꝝ potẽ tiaꝝ realit̃ nõ ẽ altera: tñ essentialit̃ sũt idẽ. qr vna aĩa ⁊ nõ plures: ut dicit Aug. in plurib⁹ locis. ⁊ ꝑsertim in li^o^ de spiritu ⁊ anima. vbi sic ait. Quis maior honor potuit eẽ hoĩ: q̃z ut ad ymaginẽ sui conditoris conderet̃: ⁊ eiusdẽ ỽ tutibus ⁊ ornamẽtis ornaret̃ ⁊ vestiret̃ qb⁹ et cõditor. Quare igit̃ sic de⁹ trin⁹ in ꝑsonis ẽ et vn⁹ i essentia: sic hoiem quãtũ ad aĩam ad hãc ymaginẽ fecit trinũ in potentijs: ⁊ vnũ i esse n tia. Jn potentia memorie impressa ẽ ymago patris: qr memoria secunda est ꝑncipium pro

dũctiuũ filij. ẜm Aug. In intellectu ē impſſa
ymago filij: qꝛ ꝑ intellectum ꝓducit̃. In volũ
tate ymago ſpũs ſancti. q ꝑ voluntatē ſpirat̃.
Et nõ ſolũ ſũma trinitas dixit. faciam⁹ hoīem
ad ymaginē: ſed addidit. ⁊ ſimilitudinē nr̃az:
quã. ſ. habiturus eſt filius eternus aliqñ in/
carnãdus. Et hoc quãtũ ad cõpus. Nõ enim
talis creatus ē hõ ꝓpter hominē· ſꝫ ꝓpter ver
bũ. ⁊ hõ creatus fuit hõ: qꝛ verbũ fut rũ erat
homo. Et ſic expõ t Bruno. ſup Gñ. expo
nēs hũc pſſũ. Nũc vera aĩa mea conſidera ſi
deus tam excellēti mõ venit ad hominē crea/
re: quē caſuꝝ preuidebat: quantũ miro credis
mõ qñ venit tempus ut maſſa illa fieret q̃ in/
carnãdũ erat verbũ: materiã illã carneã cõci/
pi ⁊ gnãri faceret. Et quãta cum excellētia cre
dis ad ꝟginis aīaz creandã attēderet. Certe
nec aliqs angeloꝝ aut ſpirituũ beatoꝝ gſpiaz
in animã ꝟginis creãdo ſe īmiſcuit. Sed ſo
la trinitas animã creauit: ⁊ materiã illã omni
labe ⁊ infectiõe ſublata miro mõ concipi fecit
adeo ut nihil pulchrius dici ⁊ fieri poſſet. Au
di glorioſũ Anſelmũ. Decuit inquit ut ea pu
ritate q̃ maior ſub celo nequit itelligi: virgo il
la niteret. hec ille. Et ps. Sãctificauit dñs ta/
bernaculũ ſuum. i. omni ſanctitate decorauit.
Et ſic pꝫ h̃ cõcluſio rõe q̃r ⁊c̃. Tertio proba/
tur exemplo. Si eni domini terreni domos ſi
bi mira excellētia ornãt ⁊ faciũt ſpecioſas: quã
to magis domus illa in qua reguꝫ rex magn⁹
⁊ dominus dominantium habitare debebat:
mira debuit dignitate excellētia fabricari. ⁊c̃.
Inde de Aman dicitur Heſter. v. ꝙ voca/
tis ad ſe amicis expoſuit eis magnitudinē di
uitiarũ ⁊ filiorum turbam ⁊c̃. Et Arphaſat
gloriabatur in potentiſſima ſua ciuitate. Iu/
dith primo. Et ſic patet prima concluſio.

Q̃ mirabili potentia creauit deus virginē
glorioſam. Concluſio ſecunda.

Ccipe ẜam ꝯcl'onē. vꝫ. Maioreꝫ ſui
ipſius potentiã in creando virginem
oñdit deus: q̃ꝫ in creando angelos ⁊
totũ orbē. Hec ꝯcl'o ut itelligat̃ notãdũ ꝙ po
tētia dei poteſt dupliciter cõſiderari. vno mõ
abſolute. alio mõ reſpectiue. Si abſolute: tũc
dico ꝙ potētia dei cũ ſit infinita ut ſic nõ mag̃
relucet ī vna creatura q̃ꝫ in alia. Si cõſiderat̃
reſpectiue. ut. ſ. exit ad actũ ad creaturã. Tũc
in tali potentia duo ſũt termini. Vnus termi
nus dicitur a quo. Secundus dr̃ ad quē. ſiue
terminus ex quo: ⁊ terminus ad qd̃. Termi
n⁹ a quo creationis cuiuſlibet creature ē ex ni/
hilo. Termin⁹ ad quē ē ipſa aĩa itellectiua in
creatiõe hoīs. vel ipſa tota creatura qñ fuit cre
ata ī ꝓncipio mũdi. nã ꝓpe creatio ē de nihilo
aliqd fieri. Si ꝯſiderat̃ potētia dei ī q̃ꝫtũ exit, ī
actũ creãdo creatur⁹ q̃ꝫtũ ad t̃minũ a q̊: ſic ñ ma
gis relucet potētia dei ī vna creatura q̃ꝫ ī alia
qm̃ tãta ē ſic potētia ī creãdo granũ milij q̃ꝫta
ī creãdo celũ ⁊ terrã: qꝛ ſic oēs creature ex ni/
hilo create ſũt. Si ꝟo ꝯſideret̃ potētia dei q̃ꝫ
tũ ad t̃minũ ad queꝫ: ſic ſine dubio magis dei
potētia ī vna creatura relucet q̃ꝫ ī alia: qꝛ ma/
gis vna a nihilo recedit q̃ꝫ alia: ⁊ ad gradũ ꝑ
fectiõis ſimpl'r magis accedit vna q̃ꝫ alia. Nõ
tñ ẜm lineã acceſſus ⁊ receſſus: cũ q̃libet ſit in
finita: ſꝫ ẜm cõtinētiã graduũ ꝑfectionũ ex qui
b⁹ ꝯſtare dicũt̃. Et do ex^m. Nã lꝫ lapis ⁊ an/
gelus quo ad quidditatiuas ꝑfectiones a deo
diſtent ꝑ infinita: tñ angel⁹ dr̃ propinquior vl̃
ſimilior deo q̃ꝫ lapis. Cũ g̃ vna ⁊ eadē poten
tia ꝓducat lapidē ⁊ angelũ: qꝛ tñ ꝟt⁹ potentie
in angelo ꝓducto magis relucet q̃ꝫ in lapide
dicimus maiorē eē potētiã qua creauit angelũ
q̃ꝫ lapidē. Hoc ſic notato hic aliqualiter ſiſta/
mus. dic mihi pr̃ Ambroſi inquies. Que ſũt
ille creature in quib⁹ magis potētia dei reluce
at. Etſi aĩa mea multoꝝ fuerit opinio ꝙ huiuſ
modi fuerit ãgelus. dico tñ ego ſaluo ſemp iu
dicio meliori ꝙ ē aĩa rõnalis. Nã lꝫ ẜm eſſen
tialē nãm ãgelus aĩa ipſa ſit ꝑfectior ⁊ nobili/
or: ut volũt Aug. Diony. ⁊ cõiter omneſ. In
aĩa tñ multa mirãda relucēt: que in angelo nõ
credũt̃. Nõne mirũ ꝙ aĩa tã ſpecioſa cũ corpe
tã viliſſimo vnibilis ſit amore tã intēſo. Non
ne miruꝫ ꝙ aĩa poſſit deo vniri ipoſtatice: qd̃
factũ fuit in xp̃o. ⁊ tñ aĩa xp̃i nõ fuit alteri⁹ ſpe/
ciei ab aĩab⁹ ceteroꝝ. Nõne mirũ ꝙ aĩe ſit cõ
donatũ ꝙ ñ ſolũ poſſit ſupremo ſpũi coequari:
ſed ēt trãſcendere in grã ⁊ gloria: ſicut de ani
mabus ꝟginis ⁊ xp̃i firmiter credim⁹ ⁊ ꝯfite
mur. N, ne mirũ ꝙ in creatiõē rerũ deus ma
gis delectat⁹ ē in creatiõe animarũ q̃ꝫ angelo/
rũ ⁊ aliaꝝ reꝝ. Quattuor. n. ꝓncipalit creauit
deus. ſ. nãm primã celos: nãm ãgelicã: ⁊ ani
mã rõnalē. de primis tribus in exordio mũdi
ſe expediuit deus victus neceſſitate ꝯditionali
⁊ ad id de cetero nũq̃ꝫ manus poſuit. At vbi
deuenit ad aĩe rõnal' creationē: ita in ope illo
delectatus eſt ꝙ nũq̃ꝫ ceſſauit: nec vnq̃ꝫ ceſſa

dit vsq̃ʒ ad diē indicij ī oī hora: ⁊ forte ī oī no
tabili pte hore aliquā aiaʒ rōnalē creare. Sed
forte h̄ diues dato q̄ de creatōe āgelorum se ex
pediēit: tñ q̄ adeo nobilis est illa nā: ⁊ adeo in
creatiōe illoꝝ delectatꝰ. iō inumerā illoꝝ crea
uit multitudinē. In ꝟitate ita credo q̄ nō ī so
lū in decuplo: sʒ ēt in cētuplo crecet numeꝝ aia
rū q̄ʒ angeloꝝ. Nā ponamꝰ q̄ tāte debeāt eē
aie saluate quāti sūt angelici spūs beati multo
plures sūt aie dānatoꝝ q̄ʒ spirituū maloꝝ. ḡ
multo plures sunt aie q̄ʒ angeli. Quare pono
hāc ꝯclōnē. Sicut pr̄ oīpotens nūq̄ʒ desistit a
generatione sui dilecti filij. ps. Ego hodie. i.
semper genui te: q̄ in ipso ꝯplacet sibi. Mat.
xvij. Hic est filius meus dilectus in quo mi/
hi bene cōplacui. Sic celoꝝ reuelatōe durāte
nūq̄ʒ cessabit a creatione hūanarū animaruʒ.
q̄ delitie mee eē cū filijs hominuʒ: ita deus p
ꝓpham. Et ita relinquimꝰ q̄ illud qđ diuinā
potētiā manifestat magis ē aia rōnalis. 2°
nō dato q̄ oēs aie specif. ce eq̄les credāt: tamē
q̄ ad suaꝝ potentiaꝝ pfectionē: vna creat̄ alia
pstātior: sicut poptime magr̄ oñdit. ij. li. snia/
rū di. Et sine pari due excellentissime aie sunt
create. s. aia xpi ⁊ aia ꝟginis gloriose. Et per
cōsequēs cōcludit̄ q̄ nulla alia pura creatura
sic dei potētiā oñdit: sic aia ꝟginis glōse. Et
ꝓbat̄ auc̄te: rōe ⁊ exº. Auc̄te audi quid ipsa
Eccl̄. xxiiij. de se ipsa dicat. Ab initio ⁊ añ se/
cula creata sū: ⁊ vsq̄ʒ ad futurū sc̄lm ñ desinaʒ
⁊ ī hitatiōe scā corā ipso ministraui. In qbꝰ sa
cratissimis ꝟbis tres exp̄mūt̄ de glōsa ꝟgine
dignitates. Pª dignitas dr̄ singularis creati
onis. 2ª singularis purificatiōis siue incōta/
minatiōis. 3ª singularis opatiōis. Pª inq̄ʒ
ꝟgis dignitas dr̄ singularis creatiōis. Quia
ab initio ⁊ añ sc̄la creata sū. Si h̄ itelligat̄. ab
initio. i. ī etnitate sū puisa creari: ut qdē expo/
nūt: nulla erit ꝟgis gl̄a. nulla ī ea progatiua
qm̄ sic oīs creatura puisa ē creari ī tpe. Pro/
pterea ut aliqd admiratiōe dignū ⁊ singulare
puilegiū ī ipsa itelligat̄: dico q̄ p initiū itelligi
tur p̄ncipiū ut sit sensus. ab initio. i. a p̄ncipio
i. ab eo q ē p̄ncipiū. Jo. iiij. Ego p̄ncipiuʒ q
⁊ lōqr vob. ⁊ Apoc. iij. Ego sū alpha ⁊ o. p̄n
cipiū ⁊ finis. ab initio isto creata sū. i. a filio dī
puisa sū creari: q eēt creatorº meꝰ ⁊ filiꝰ meus.
Eccl̄. xxiiij. Qui creauit me requieuit ī taberna
culo meo. i. ad h̄ creauit me ut q̄sceret ī taber
naculo meo. i. ī vtero meo. Deinde subdit. ⁊

añ sc̄la. h̄ ñ dicit aliꝰ tpis duratiōnē: ut de ꝟ/
gi e expoīt: qm̄ mlte creature añ ipsā create sūt
sʒ dicit plātiōis dignitatē. p̄m illđ Jo. xi. Qui
post me venit añ me factꝰ ē. i. platꝰ ē mihi. est
ḡ sensus. añ sc̄la creatus sū. i. preordinatū fuit
ut eēm p̄elata seculis: ⁊ his q̄ secul̄ mēsurāt̄.
i. oībus creaturis. Eccl̄. xxiiij. Ego ex ore al
tissimi ꝓdij p̄mogenita añ oēʒ creaturam. Et
ibidē. Girū celi circuiui sola: ⁊ ꝓfūdū abyssi
penetraui: ⁊ ī oī pp̄lo ⁊ gēte primatum tenui.
Quibꝰ ꝟbis oñdit q̄ oībꝰ creaturis p̄efert̄
s. angelicis ibi gyrū celi circuiui sola. Secun
do infernalibus ibi. ⁊ ꝓfundū abyssi penetra
ui. Tertio omnibus terrestribus. ibi. ⁊ in oī
pp̄lo ⁊ gente primatū tenui: q̄ nec p̄mā simi/
lē visa ē nec habere sequentē. Et sic pʒ prima
virginis dignitas. Secunda dicitur singula/
ris incōtaminationis: q̄ subiungit. Et vsq̄ʒ
ad futurū seculū nō desinam. i. nūq̄ʒ peccabo
nec venialiter: nec mortaliter. Nūq̄ʒ enim ꝟ
go desinit. i. deficit: nec ex parte dei: nec ex p/
te proximi: nec ex pte sui. Ex parte quideʒ sui
nō deficit ut aliquam cōmitteret culpam pecca
re enim quoddam deficere est. Audi Augu.
Cū de peccatis agit̄. nullā volo prsus đ Ma
ria facē mētionē. Cōcipe. n. ⁊ parere meruit
quē ꝯstat nullū habuisse pecm̄. Nec ex pte dī.
qm̄ sp deus patus ē grāʒ infūdē: ⁊ ipsa semp
parata erat ipsā recipe: cū nihil habēt ipediēs
ut oñdet̄ in sequentibꝰ: nec ex pte primi: q̄ sp
fuit in primū clemētissima. exēplū de visitati/
one Elisabeth. Quare bñ de ipsa dici potest.
Maria optimā ptē elegit q ñ auferet̄ ab ea in
eternū. Tertia dignitas dicit̄ singularis opa
tiōis. ibi. Et in habitatiōe sancta coram ipso
ministraui. Ministrare. n. hūilitatis ē. Corā
ipso ministrare pure intētiōis ē: sʒ in hitatiōe
sancta ministrare marie dignitatis ē. Tripli/
ci. n. in loco ꝟgo glōsa hūilit̄ mistrauit. Pº
in tēplo in q̄ fuit puella oblata. Scđo in habi
tatiōe sācti habitaculi: in quo fuit ab āgelo sa/
lutata. Tertio in habitatiōe celi: in quo ⁊ sup
qđ fuit singularit̄ exaltata. In pª habitatione
s. tēpli deo mistrauit bñficia laudis. ps. In tē
plo eiꝰ oēs dicēt gloriaʒ. Itē bñficia oronis:
q̄ domꝰ mea domꝰ oronis vocabit̄. Itē bñfi
cia bñdictiōis. ps. In ecclesijs bñdicite dñm
q̄ ꝟgo pfecte ipleuit. Cāticoꝝ vl. Que habi/
tas in hortis. i. ī clausura tēpli: amici. i. āgeli
q fuerūt semp familiares illi: auscultāt te orā/

tem. fac me audire vocē tuā. f. laudantē deum Hec sunt vba philocapte in amore virginis.

In hac aūt habitatione mistrauit magnā honestatē: q2 eā angelus in domo clausaz iuenit. vt vginē decet. Itē magnā pudicitiā: q2 turbata est. i. verecūdata. Itē magnā prudentiā: q2 cogitabat q̄lis eēt ista salutatio. Itē magnaz castitatē: q2 dixit. Quō fiet istud qm̄ virū nō cognosco. i. nō cogniturā p2epono. Itē 7 obedientiā pfectā sil' cū humilitate: q2 dixit. Ecce ancilla dn̄i: 7c̄. In ista vo habitatione mistrauit pro nobis pias allegatōes. Iā illi cātam⁹. Eia ergo aduocata: 7c̄. Audi Ber. Securuz hēs o hō accessuz apō prēm: vbi stat mr̄ ante filiū 7c̄. Et ita hēs pbatā aucte predictā ɔcl'onē

2° pbatur eadez ɔcl'o rōne. In vno q̄q3 genere est dare vnū p2imū. Sed in o2dic aiaruz est pfectio q̄dam: vt patuit in nōbili p̄cedenti. g̊ in illo dabitur vnū p^m: s3 nulla videf alia q̄3 aia virgis. qm̄ aia xpi erat vnita hipotastice. :n̄ loquo2 de illa. 3° h ɔcl'o pbatur ex° qm̄ deus tam miro mō vt visum est suam potentiā in virgine on̄dit. Iō in eaipsa die qua nata est. angeli sūmaz letitiā fa iunt. Vn̄ legif de q̊dam viro sancte vite q singulis ānis p2eter solitā armoniam quandā in nocte natiuitat' vginis audiebat in celis: qui cū sup facto miraref q nō nisi tali nocte id sentiret: deū o2auit vt qd hec significaret illi on̄deret. Appuit illi angelus: 7 dixit Virgo gl'iosa que dn̄m deuz genuit hac nocte nata est: 7 hoies illā igno2āt. F actū nudat pontifici: 7 exinde celeb2is festiuitas fuit in ecclesia dei facta: q̄re 7c̄. Et sic p3 pn̄s ɔcl'o.

Q singl'i admiratōe creauit deus vginē gl'iosam mag' q̄3 angelos 7 totū o2bē. Cō° p^a.

Ecipe itiā ɔcl'onem: v3. Maio2ē admirationē humanis mētib⁹ reliqt dn̄s in vginē creando: q̄3 reliq̄rit in creando angelos 7 totū o2bē. Hec ɔcl'o sil' pbaf aucte: rōne: 7 ex°. Et p̊ rōne: qm̄ facilius aucto2itates itelligenf. In creatione angelo2 et totius o2bis nihil deo tā de potētia ei⁹ absoluta q̄3 o2diata repugnās fuit. qm̄ vt dictuz est an3e dixit 7 facta sunt. Sed in creatione vginis deo fm potentiē o2dinatā multa repugnantia fuerunt. Ergo maio2ē admiratōem reliqt de⁹ in vginis creatōe q̄3 angelo2 7 totius o2bis. Maio2 h⁹ rōnis sat' nō: s3 mio2 pbatur. Naz in creatiōe vginis ab et̄no decreuerat q semp vgo esset: nec tn̄ remaneret isecunda. Remaneret q̄de3 vgo ante ptum: in ptu: 7 post ptum: qō de potētia o2dinata fieri nō poterat. Itē ab et̄no decreuerat: q h bn̄dicta vgo sine virili semie ɔciperet: nō hoiem: s3 deū 7 hoiem. Et h de potētia dei o2diata erāt impossibilia. Nā. n. nō patif q vgo ɔcipiat sine virili semine: cū in semie virili ɔsistat virtus fo2matiua. vt dictum est p̄cedenti fmone. Item nō patif q gnētur deus: 7 tn̄ gl'iosus deus de potentia sua absoluta oia predicta in gl'iosa vgie pfecit: qm̄ 7 vgo deū genuit 7 vgo semp fuit atq3 permansit. Q aūt de potētia sua absoluta id deus fecerit: p3. si nō fecit: aut hoc q2 nō potuit. aut q2 illud repugnās hūit. nō ē dicendū q2 nō potuit. q2 que voluit dominus fecit in celo 7 in terra. Eccl'. xliiij. Terribil' dn̄s 7 magn⁹: 7 vehementer mirabilis potētia ipsi⁹. Et. 2. Paral'. ix. In manu inqt tua vtus 7 potētia: nec q̄sq̄3 resistere pōt. Nec ē dn̄dum q hūerit aliqō repugnans: q2 aut erit nihil. aut aliqd. nō est dicendum q nihil. g̊ aliqd. Si aliqd aut illō erit creatū. aut increatū: si creatū ergo pōt illō deus annihilare: sicut potuit facere illud de nihilo. Si increatū manifestū est q illud ē deus. Et si deus ē i se diuisus: quō stabit regnū ei⁹. O m̄e. n. regnū in seipm diuisuz desolabif. Luce. xj c. Quare cū nihil creatū vel increatū potentie dei absolute resistere possit: manifestū est q illō facere potuit: q̄re 7c̄. 2° h' ɔcl'o pbatur aucte Audi Ezech. xliiij. c. sui vaticinij. Cōuerti in qt me ad vnā po2tā sctūarij exterio2is: que respicit ad o2ientē: 7 clausa erat. Et dixit dn̄s ad me. Hec po2ta clausa erit in eternū: 7 nō apietur: 7 vir nō trāsiet p eam. qm̄ dn̄s deus israel igressus est per eam. i. igredief: accipiēs p̄teritū pro futuro. pphaz mo2e. Sup hoc verbo sanctuarij exterioris notanduz fm btm Tho. pa fe. q. .c. 2. q iudei non hūerunt nisi vnuz tabernaculū vel vnum templum ad excludendum idolatriam: quoniā gentiles plurib⁹ vtebantur. fm deo2 diuersitatē. Ideo vt in animis hoium vnitas vni⁹ dei firmaref vnū tabernaculū 7 vnū templū hēbant. Synagogas m̄ plures habebant que loca quedam erant ad q̄ vt deū o2arent pphe ɔueniebant. 7 legē docebant. Templum aūt erat locus sacrificij 7 synagoga doctrine. Templum ergo ipso2 in duas partes distinguebatur. vna pars dicebatur sancta sancto2um. 7 ista erat occidentalis. Et alia dicebatur sancta. et ista erat o2ientalis.

Et diuidebatur pars ista per quoddam ve/
lum. In scã sanctorum solꝰ summꝰ sacerdos
⁊ semel i anno itroibat. In alia pte. s. i scã in
troibãt sacerdotes q̃tidie: nõ ãt ppl's. Sed so
lũ qñ sacrificare volebãt in atrio vbi sacrificia
offerebant itroibãt. O ibꝰ igit alijs dimissis
q̃ si vidẽ poptas btm̃ Tho. vbi s. l. hoc solũ ꝓ
nostro ꝓposito notare debemꝰ. ꝙ scã scõrum
significabat seculũ alterũ: q2 sicut occidentalis
plaga finis ẽ mundi: ita scã scõꝝ. i. sclm alte/
rũ finis ẽ ꝑfectiõis nr̃e. In scã ⱱo q̃ dicebat
tabernaculũ exteriꝰ pñs seculũ significabatur
⁊ erat a pte oriẽtali. q2 a pte oriẽtali in h mun
do lumẽ gentiũ qđ ẽ xp̃us apparere debebat.
Iñ ꝓpheta ille zacharias cecinit suo in canti/
co. Per viscera misericordie dei nr̃i in qbꝰ vi/
sitauit nos oriẽs ex alto. Illũinare his q in te
nebris ⁊ vmbra mortis sedẽt ad dirigẽdos pe
des nr̃os i viã pacis. His sic notatis accipe mõ
auctoritatẽ Ezech. allegatã. Vidi inqt portaz
sanctuarij q̃ respicit ad oriẽtẽ. hec porta virgo
glo͛sa est. porta gdẽ huius seculi ꝑ quã ingres
sus ẽ deꝰ in hũc mũdũ vt omnes illuminaret
Et clausa erat i eternũ: q2 virgo añ ptũ: ⱱgo
in ptu: ⁊ virgo post ptuz. O ⱱgo bñdicta: o
virgo scã: o ⱱgo ⱱga sublimis: o ⱱe celestis
plãta: p̃ciosior cũctis: sãctior vniuersis: ꝑ te ac
cessũ habemꝰ ad filiũ: vt ait glo͛sus bernardꝰ.
Sz ista nõ pñt verificari de angelis nec toto
orbe: g̊ ꝯclo nr̃a vera. 3° h ꝯ° ꝓbat exº. nã
sancti angeli tantã virginis dignitatẽ mirant
⁊ ꝯtẽplant. Cãticoꝝ. vj. Viderũt eã filie syõ
i. angeli. syon. n. speculatio iterptat. ⁊ angeli
sp speculant faciẽ pr̃is q in celo ẽ. Ergo a forti
ori humana nã debet illã admiratiõe summa
ꝯtẽplari. Iñ ipsa ait Luc. j. Btãm me dicẽt
oẽs generationes. Et iõ loquẽte iesu ad tur/
bas extollẽs vocẽ quedã mulier de turba dixit
illi. btũs vẽter q te portauit: ⁊ vbera q̃ suxisti.
Luce. xj. Quare ⁊c̃. Et sic patet prima pars
huius sermonis.

De ꝑfecta pticipatõe ⱱgis glo͛se ꝯsideraº 2ª.

Ecundo loco Virgis glo͛se ꝑ/
f fectã pticipationẽ videamꝰ: q2 di/
xit oĩa mea tua sũt· q̃si dicat omnez
dignitatẽ excellẽtiã ⁊ nobilitatem a
te accepi: a quo oẽ datũ optimũ: ⁊ oẽ donũ ꝑ/
fectũ: q2 oĩa tua sũt diuidisq3 singul' ad libituz
vbi tres subiungamꝰ ꝯclõnes vz. Pria con

clusio ẽ ista. Etsi deꝰ miris modis aĩam vir/
ginis crearit: ⁊ corpꝰ purissimuz fecerit gnãri
nõ minꝰ miris modis corꝑis ⁊ aĩam ⱱgis in
esse ꝯseruauit. 2ª ꝯclõ est ista. Tm̃ ac tale si/
gnũ dignitatis i virgine õñdit deꝰ vt salua re
uerẽtia dei: nec maiꝰ: nec excellẽtius q̃3 fece/
rit in virgine facere põt aut vnq̃3 fecit. 3ª cõ
clõ ẽ ista. Etsi deus cũcta q̃ sue maiestati non
derogauit possit facẽ ad libitũ: tamẽ nũq̃3 fecit
aut nunq̃3 faciet indiuiduũ hũanũ sic ad gr̃az
dinã sic ⱱginẽ glo͛sã tã miro mõ dispositũ.

De ꝯuersatiõe ⱱginis. Cõclõ pma.

Ccipe pmã ꝯclõnẽ ⁊c̃. vt. s. Pro
a declaratiõe huiꝰ ꝯclõnis est notandũ
ꝙ nõ solũ deus res creat: sed etiam ꝑ
ficit ⁊ cõseruat. nullus. n. artifex sui opis de/
structionẽ querit. Audi q̃so aĩa mea pulcher/
rimũ reꝝ ꝯseruationis diuinũ ordinẽ. Prio
nanq3 deus mãm creauit informẽ: postea illã
debitis perfecit formis lineamẽtis: mẽsuris:
⁊ ceteris q̃litatibus quidditatiuis ⁊ qualitati/
uis: que ad ꝑfectionẽ vniuscuiusq3 nõ tm̃ spe
ciei: sed ẽt idiuidui ptinebãt: ⁊ ad ornatũ cu/
iuslibet rei. Ornauit nanq3 terrã terrenis: aq̃
ticis aquas: aerẽ volucribꝰ: sideribus celos:
empireũ angel': ⁊ eos mira decorauit pulchri/
tudine ⁊ diuersitate: sicut stella a stella differt
in claritate. aĩam ⱱo hũanã cũ in creatiõe sua
fiat tanq̃3 tabula rasa in qua nihil ẽ depictum.
o3 vt illã ꝑficiat virtutibus supinfusis. Et iõ
qui virtutes adeo nõ habẽt veras nõ habent
virtutes: s3 virtutũ imagies: vt dicit Hiero.
barbatꝰ ꝯ iniquũ Iulianũ. Et iõ deus Ade
virtutes q̃s inuenire nõ poterat ex gr̃a dona/
uit. vñ in marie ꝑfectõis signũ noĩa singulis
rebꝰ Adã posuit: quas tandiu conseruauit q̃3
diu sub obediẽtia stetit. sed cũ inobediẽtiã ceci
dit: cõparatus ẽ iumentis insipientibus: ⁊ si/
milis factus ẽ illis. Et ita glo͛sus deus sic cun
ctas res ſm suas naturas creauit sic conserua
uit ⁊ cõseruat. Et vnaqueq3 res que nãlit ope
ratur sue ꝯditionis obediẽtiam seruat. Ecce
terra nunq̃3 per cõtinuas generationes ⁊ cor
ruptiones inumerabiliũ reꝝ producere cessat
copiosam multitudinez: vt vermes: arbores
lapides: metalla ⁊c̃. Et ipa i eternuz imobilit
quiescit. In aqua similit fiunt alteratiões plu
rime: nõ tñ tot sic in terra: sed plures q̃3 sint i
aere. Quis. n. sufficit numeꝝ existiare pisci/
um qui trahũtur ex aqua. Ignis ⱱo etsi pau

tiſſima nutriat gnabilia ⁊ corruptibilia. ſic ſa/
lemādra: ⁊ forte alia q̄dā: tn̄ in ſpera ſua mul/
taſ patitur alterationes: ⁊ noua generat. vt co
metam ⁊ ſimilia. celi vero peregrinas ipreſſi/
ones nō ſuſcipiūt. nō. n. alterari poſſunt niſi
viſu diuino. O deus meus quāta immutatione
felici ſpiritus angelici cōſeruādi erant atq̄ʒ no
biles anime prime: ſi peccato nephādo etiā in
feriores brutis facta nō eſſent. Et conſeruanť
de facto qui brutales conditiones in ſe nō ad
mitūt: ſicut teſtatur propheta. Non dedit in/
quit ꝯmoueri pedes meoſ. Hoc ſic notato q̄ʒ
miro modo virginē deus cōſeruauerit in eſſe
ratione: auctoritate: ⁊ exemplo monſtratur.
Ratione ſic. Si deꝰ cuncta que creauit ſm
coꝝ naturas miro mō cōſeruat: vt dictum eſt
i notabili: q̄ʒ miro mō ꝟginē glorioſā: quā cū
tāta excellētia. potētia ⁊ miratōe creauit: dbu/
it ſm aiam ⁊ corpꝰ conſuare: ꝓ tāto vt nihil
magis. Decuit. n. deū vt illā quā ſibi i mrem
elegerat: filiali ꝓtectiōe ſuaret. q̄re ⁊c̄. Scd̓o
auc̄te ꝓbať ſic. Audi ꝓpham. Scificauit igr
dn̄s tabernaculū ſuū. i. oi plenitudine ſcitatis
d̓corauit: deꝰ i medio eiꝰ nō ꝯmouebiť tāq̄ʒ. ſ.
columna firma i medio domꝰ. Quattuor. n. an
gulis firmať ſpūalis domꝰ. ſ. gaudio. dolore
ſpe. ⁊ timore. Deꝰ aūt i medio ſue domꝰ. i. in
medio ꝟginis i q. ix. mēſibꝰ hitauit: ſic eā fir/
mauit vt nūq̄ʒ inaniť letata ſit. Thob. p̊. Nū
q̄ʒ cū ludētibꝰ me miſcui. ⁊ h̄ ꝟginis tēperā/
tiā manifeſtat. Itē ſic firmauit vt nūq̄ʒ vane
ꝯtriſtata ſit. ꝓuer. xxj. Nō ꝯtriſtabit iuſtū qc
qd ei acciderit: g̊ multo magis mrē iuſticie: ⁊
h̄ ꝟgis iuſticiā oñdit. Itē ſic eaʒ firmauit vt
nūq̄ʒ de ſe p̄ſūpſerit: q2 dixit. Ecce ancilla dn̄i
Luc. j. ⁊ h̄ oñdit ꝟgis prudētiā. Itē ſic eam
ꝯfirmauit vt nūq̄ʒ vāo tiore trepidarit ꝓuer.
vlti. c. ſ̊ortitudo ⁊ decor idumētū eiꝰ. ⁊ h̄ oñ
dit ꝟgis fortitudinē. Et nō ſolū ꝟginē in q̄t
tuor anguľ cū q̄tuor ꝟtutibꝰ cardinalibꝰ fir/
mauit: veꝝ ēt ex tribꝰ ꝟtutibꝰ theologicis to/
tā circūdedit: vñ rōnalē ꝟtutē fide. ꝯcupiſci/
bilē charitate: ⁊ iraſcibilē ipſa ſpe roborauit.
O igiť q̄ʒ felix maria ſic ſāctificata: o q̄ʒ btā ſic
ꝟtutū ifuſiōe firmata. Bn̄ igr dcm̄ ē. Deꝰ in
medio eiꝰ nō ꝯmouebiť. Hiere. xxxj. c. No/
uū faciet dn̄s ſup trā: mulier circūdabit virū.
Math. j. Qd̓ i ea natū ē de ſpū ſcō ē. q̄re ⁊c̄.
Tertio h̄ ꝯclō ꝓbať exº. Refert. n. barbatꝰ
Hiero. in hiſtoria Ioachim ⁊ Anne: ꝙ ꝑ an
nos. xx. Anna ⁊ Ioachim vitā ſciſſimaʒ ſine
liberis duxerūt. Cū aūt Ioachim in enſenijs
Hieroſolimā aſcēdiſſet: Iſacar pōtifex vidēſ
eū int ciues ſuos cū oblatōe aſtātē illū cū ſuis
muneribꝰ ſpreuit dicēs eū cū ſuis mūeribꝰ dō
gratū nō eē quē tāq̄ʒ indignū ꝓle iudicauerat
At ille pudore ⁊ rubore ꝯfuſus ad paſtores q
cū pecoribꝰ ſuis i paſcuis erāt: ſeceſſit. Nō. n.
domū reuertē voluit ne forte a ꝯtribubꝰ q hoc
a ſacerdote audierāt i eodē obprobrio voca/
reť. Cūq̄ʒ aliq̄ʒdiu ibi moraret die q̄dā cū ſolꝰ
eēt imēſo cū lumie affuit angelꝰ ⁊ ait. Noli ti
mere Ioachim: angelus dei ſū: vt q̄dā nūciē
tibi. Ecce. n. vxor tua pariet tibi filiā ⁊ vocab
nomē eiꝰ mariā. hec eni erit vt voluiſti ab in
fantia ſua deo conſecrata ⁊ ſpū ſcō replebiť ex
vtero mr̄is ſue. Et i mūdū non comedet neq̄ʒ
bibet int ꝑpľos forinſecꝰ: ſed in tēplo dn̄i erit
ꝯuerſatio eiꝰ. Vouerūt. n. Ioachim ⁊ Anna
ſi deꝰ eis ſobolē daret: eā ſe ipſiꝰ ſuitio manci
paturos. Et cū venerit plenitudo tpis ipſa fi
liū altiſſimi gnābit ſaluatorē oiuʒ gentiū. Et
ſic ab eo diſceſſit angelꝰ: ⁊ apparēs Anne ea
dē nūciauit. Itaq̄ʒ iuxta p̄ceptū āgelicū de lo/
cis i qbꝰ erāt diſcedētes Hieroſolimā aſcen/
derūt ⁊ ad portā aureā ſiľ obuiātes de mutua
viſiōe letanť ⁊ ſecuri dn̄o debitas grās reddi
derūt. Cōcepit g̊ Anna ⁊ pepit filiā ⁊ vocauit
eā mariā. Et cū triū eēt ānoꝝ eā ad tēplū du
xerūt: ⁊ ſeruitio dei māciparūt. ⁊ ita eaʒ cum
alijs in tēplo nutriendā relinquētes domū re
dierūt. Et vt refert Iacobꝰ filiꝰ Ioſeph in li.
de iſātia ſaluatoris: ꝟgo glōſa illa i etate. xiiij.
ānoꝝ ita ꝯpoſito greſſu ābulabat ⁊ diſerte lo
quebať ⁊ diuinis orōnibꝰ iſiſtebat vt in etate
iuuenili auctoritatē ſenū obtineret. Sed hoc
fieri nō potuiſſet niſi oipotēs deꝰ de q̄ ꝯcipi
⁊ naſci debebat ſūma cū ꝟtute i ſeruitio eius
ꝯſeruaſſet. q̄re ⁊c̄. Et ſic patet iſta ꝯclō:

De mirabili magnitudine ꝟgis. ꝯº 2ª.

a Ccipe ſam cōcľ eʒ vʒ. Tale ac tātuʒ
ſignū dignitatis oñdit deꝰ i ꝟgine vt
ſalua reuerētia dei nec maiꝰ nec excel
lentiꝰ q̄ʒ fecerit i ꝟgine facē pōt: aut nūq̄ʒ fec̄
Pro declaratiōe huiꝰ ꝯclōnis nōndū ē ꝙ
magnū ⁊ pūū ſūt paſſiōes quātitatꝭ ſm ſe: ſʒ
ꝓut ſūt i aliq̊: ſūt tmini p̄dicamti relatōis. hic
ē ꝙ vnū ⁊ idē ꝓ eodē tpe dr̄ magnū ⁊ pūum
ꝑ cōꝑatione ad diuerſa. Magna q̄ppe ē po/
tētia pape ꝑ reſpectū ad epos. minima ꝟo ꝑ

respectū ad diuinā. Magne ſſ diuitie pusino
rū ſʒ minime ꝑ respectū ad diuitias venetorū.
Magna ē ciuitas Bononie: ſʒ minima ꝑ re
ſpectū ad Romā. ⁊ ſic de alijs. Et vt magni/
tudinē ꝟginis oñdamus plura i ſeculo mag̃
diſcurramus. Magnū certe ē orbis lune ꝑ re
ſpectū ad q̃ttuor elemēta: ſʒ mai⁹ celū mercurij
Magnū ē celū mercurij: ſed mai⁹ celū veneris
⁊ ſic diſcurras vſqʒ ad celū empireū. Deſcen
dam⁹ ad opa mag̃ dei in h̄ mūdo iferiori. Ma
gnū qppe fuit ꝙ ſignis multis ⁊ portētis iſoli
tis i manu forti frequēter pplm hebreoꝝ libe
rauit. Magnū ꝙ. xl. ānis eūdē pplm ſolo mā
napauit Magnū ꝙ mel eduxit ꝺ̓ petra: ⁊ ole
uʒ ꝺ̓ ſaxo duriſſimo. Et ſic de alijs magnis in
veteri factis teſtō. Sʒ i nouo qs nō ſtupeſcat i
enarratiōe ſinguloꝝ. pauca tñ ad pñs colliga
m⁹. Magnū certe fuit mortuos ſuſcitare. ce/
cos illūinare dmōes effugarꝰ. ꝺ̓ paucis panib⁹
magnā turbā ſatiarꝰ. ſuꝑ aq̃s ſiccis pedib⁹ ābu
larꝰ. ⁊ ſic ꝺ̓ alijs. Hec qdē aia cara mag̃ ꝑ ꝯpa
tōnē ad minora: ſʒ minia ad maiora q̃ facta fu
erūt i ꝟgine. Alti⁹ aſcēdam⁹. Magnū qppe
eſt vt cuilibet aie āgelū vnum bonū deputari.
Magnū ꝙ tātoꝝ angeloꝝ mltitudinē ad nr̃i
ſuitiū fecerit. Mittunꝰ. n. ad nos: ⁊ orōnes
nr̃as in celis ferūt. Magnū ꝙ tāta ſit btōꝝ ſpū
um mltitudo: ⁊ ſpecifica differētia differāt oēs
vt qdā aiūt. vel plures ſint in vna ſpē: ſic alij
dicūt Magnū ē ꝙ ſupiōes iferiores illūiant et
ſic de alijs. Hec qdē magna ſūt ꝑ cōpationeʒ
ad minora. minima ꝟo ꝑ reſpectū ad ea q̃ fcā
ſunt in ꝟgine. Et h̄ ꝓbo rōe. auctoritate. ⁊ ex
ēplo. Rōe ſic. Accipe pᵃ mag̃ q̃ nūerauim⁹.
Et pmo celū. magnū certe ipſuʒ fecit. ſimiliter
⁊ terrā: ſed nō adeo magnā vt ſui capacia fec̃.
Corp⁹ ꝟo ꝟginis minimū formauit: i quo eſ
ſentialr tot⁹ ē de⁹ ꝯten⁹. vñ cātat ecclia. ſancta
⁊ imaculata ꝟginitas: qbus te laudib⁹ referā
neſcio. q̄ quē celi capē ñ poterāt: tuo gremio
ꝯtuliſti. Magnū pterea fuit populū hebreū li
berare Pharaone cū ſuis i mari rubro ſub/
merſo. In ꝟgine ꝟo ñ vnū pplm: ſʒ totū hu
manū ſaluauit gen⁹ diabolo infernali deuicto.
Luce. xij. Nūc princeps h⁹ mūdi eijcieꝰ foras
Magnū fuit grāde mltitudinē paucis ſatiare
panib⁹: ſʒ mai⁹ eſt ꝙ i ꝟginē panē hominū ⁊
angeloꝝ fecit. Magnū fuit ꝙ māna deſcēdit
de celo: ſed mai⁹ ꝙ de⁹ in ꝟginis vteꝝ tot⁹ de
ſcēdit de celo. Et vt breuit oia magna i crea/
turꝰ fcā cōprehēdā: nihil i eis tā magnificū di
ctu: qn vno ſolo actu ꝟgo glo̓ſa oēs exſupet.
Ecce magnū: imo maximū oiuʒ. Illū. n. quē
genitū ex pr̃e etnalit dicim⁹ ⁊ ñ factū: q cuʒ pr̃e
cōſubſtātialis ē ⁊ eq̄lis: in ꝟgine factuʒ: ⁊ mi
noratū dicim⁹. ps. Minuiſti eū paulominus
ab āgelis. ⁊ ad Philꝰ. ij. Qui cū in forma dei
eēt nō rapinā arbitrat⁹ ē eſſe ſe equalē deo: ſed
ſemetipſū exinaniuit formā ſerui accipiēs in ſi
militudinē hominū fact⁹ ⁊ hit⁹ iuētuſqʒ vt hō.
Btūs Augu. li. de trini. dicit ꝙ noie forme
dei intelligiꝰ nā diua. noie forme ſui itelligiꝰ
natura hūana. Nicolauſ āt ꝺ̓ lira dicit ꝙ q̄dru
plici rōe nā diua appellaꝰ forma dei. Primo
ꝑꝑ ſui imortalitatē. q̄ ſolus ꝺ̓s oino ē imorta
lis. 2° ꝑꝑ ſui formoſitatē. q̄ ois pulchritudo i
ea ē. 3° ꝑꝑ ſui diffuſionē ſiue cōicabilitateʒ. q̄a
oē eſſe ē a forma. Quarto ꝑꝑ ſui exēplaritatē
q̄ ē oiuʒ idea ⁊ exēplar. q̄ nō habuit aliꝺ̓ exē
plar ꝺ̓s: ad c⁹ ſilitudinē cūcta crearet q̄ʒ ſeipſū
Vñ exclamare libet o magna ⁊ mirāda o ſtu/
penda ⁊ incōſueta bñignitas. ꝺ̓s fit hō ⁊ hō ꝺ̓
us. qꝺ̓ erat hois accepit ꝺ̓s: ⁊ qꝺ̓ erat dei acce/
pit hō Infinit⁹ fit finit⁹. Etern⁹ ex tpe. Im/
mortalꝰ fit mortalꝰ. ditiſſim⁹ pauꝑ ⁊ egen⁹. vñ
xp̄s ait. Math. xij. Vulpes foueas hñt: ⁊ vo
lucres celi nidos fili⁹ āt hois ñ hʒ vbi caput ſu
uʒ r̄clinet. O glo̓ſa puella ꝯcipis deū: generas
deū. lactas deū. Quis vnq̄ʒ iſta audiuit pr̃es
nā ñ capit: vs⁹ neſcit: rō hūana ñ ꝯphēdit: cali
gāꝰ oculi ſtupeſcūt aures turbāꝰ oēs ſens⁹: nec
nō āgeli ñ ꝯphēdūt: mūd⁹ pugillo ꝯtineꝰ: ſpe/
ra cētro claudiꝰ: i cētro iacet circul⁹ de vaſe ꝓ/
dijt figul⁹: fōtē excedit riuuluſ: ps excedit totū
lux mōſtraꝰ ꝑ ignotū: ſtella gignit ſoleʒ: ꝟgo
ſācta nutrit ꝓlē. Hec āt oia ⁊ ſingula huiuſ/
mōi ꝺ̓ nlla creatura alia ꝟſificari poſſūt. q̊ ⁊c̃.
Scđo h̄ ꝯ° ꝓbaꝰ auc̃te. Audi ipſā. Ecc̃. xxiiij
de ſe loquētē. Ego iqt feci i celis: vt orireꝰ lu
mē ideficiēs: ⁊ ſic nebula texi oēm carnē: Ex
pone ſic. Ego ſupple mām in ꝯceptione ꝟbi
miſtrādo feci ⁊ ſpūs ſcūs formādo. Dimitta/
m⁹ difficultatē ſcotizātiū. an ꝟgo aliq̄mō ꝯcur
rerit effectiue: aut ſolū paſſiue. vt volūt pluꝛ ſ.
Feci i celꝰ. i. op⁹ attigēs vſqʒ ad celos: ⁊ p̊ ce/
los ſupiores mālis. q̄ ꝺ̓ ꝯceptiōe ⁊ ntitate xp̄i
⁊ ꝟginis tota celeſtis curia iubilauit: ⁊ gaudꝫ
⁊ collaudat filiū dei. Scđo attigēs celos ſpūa/
les ⁊ iſeriores. q̄ letificauit totā eccliaʒ. ꝟgis
. n. ntitas gaudiū ānunciauit i vniuerſo mū/

do. 3° celos inferiores ꝛ corꝑales ꝛ ſpūales ſi
mul: q꜄ hūana nã ad diuinã viſionẽ eleuatur
Ego igiť feci i cel̃.i.op⁹ altũ vſq3 ad celos: vt
oriret lumẽ indeficiẽs.i.xp̃s ieſus q ẽ lumen
illũinãs oẽm hoie3 veniẽtẽ in hũc mũdu3. Et
Ꝟe indeficiẽs: q꜄ nũq̃3 eclipſať: nec diminuiť
nec vnq̃3 in ſe decreſcit: q꜄ h̃ eſt ipſectiõis: qd̃
diuine derogat dignitati. Et ſic nubecula texi
i.coopui oẽm carnẽ.i.oẽ3 ppl̃m ꝛ gentẽ. O
q̃tiens h̃ ſancta nubecula refrigerat eſtũ dine
indignatiõis exortũ. ꝛ h̃ cũ impet⁹ areſcẽtis ſo
lis.i.dei irati ꝛ ſeuiẽtis i nos i ſe recipit: oſtẽ
dẽs filio pect⁹ ꝛ vbera: vt ait gl̃oſus Bernar
dus. ꝛ Gen̄.9. Arcũ meũ inqt dñs ponã i nu
bib⁹ celi. Nubes celi caro ꝟginis: ꝛ caro xp̃i
ex ꝟgine ẽ: in qb⁹ arc⁹.i.fili⁹ dei poſit⁹ ẽ in ſi
gnu3 dine recõciliatiõis: ꝛ h̃ mediãte nube.i.
ꝟgine: q꜄ arc⁹ ñ gnãť niſi ex nube aq̃ſa vt vult
nr̃a phia. q̃re ꝛc̃. Hec ãt ꝟificari nõ pñt niſi
de ꝟgine gl̃oſa. g̊ ꝯ° nr̃a ꝟa. 3° h̃ ꝯ° ꝓbať
ex°. Nã ſi Salomõ ſũme mr̃e3 ſuã magnifica
uit.3.Reg.2. Nõne h̃ q pl⁹ q̃3 Salomõ ẽ ſuã
debuit mr̃e3 ſuꝑ oia creata ꝛ creabilia magni
ficare. Certe ſic. q̃re ꝯcl̃o clara ꝛc̃.

De ſingulari diſpoſitõe ꝟgis ad gr̃a3 di ꝯ° 3ª

a Ecipe itiã ꝯcl̃onẽ v3. Etſi de⁹ cuncta
q̃ ſue maieſtati nõ derogãt poſſit facẽ
ad libitũ: tñ nũq̃3 fecit aut nũq̃3 faciet i
diuiduũ ſic ad gr̃am dinã ſicut ꝟginẽ gl̃oſa3
tã miro mõ diſpoſitũ. Hec ꝯcl̃o ꝓbať rõe au/
ctoritate ꝛ ex°. Rõne qdẽ ſic. cã actiua taliť ef
fectũ in paſſũ ꝓducit q̃liter paſſũ eſt diſpoſitu3
ſo de aia. act⁹ actiuoꝝ ſũt in paciẽte bñ diſpoſi
to: ſicut exẽpli gr̃a ignis maiorẽ effectũ ꝓducĩ
in ligno q̃3 in lapide in eodẽ tp̃e ꝛ eq̃li diſtãtia
ꝛ ceteris ꝑibus. Itẽ3 maiorem effectũ i ligno
arido q̃3 viridi ꝓducit. Et maiorẽ in ꝓpiquũ
q̃3 in diſtãs. S3 glorioſa ꝟgo ex ſuꝑiorib⁹ fu
it deo vicinior ꝛ ꝓpinquior oibus creaturis:
vt ẽt ex effectib⁹ p3 virgini cõicatis: alijs crea
turis nõ: g̊ in ea fuit maxima diſpoſitio ad om
nes illas ꝑfectiões q̃3 aliqua alia creatura. Si
eni no fuiſſet magis diſpoſita cũctis creaturiſ
in ea tãta non feciſſet q̃ nunq̃3 fecit aut faciet i
aliqua creatura. Et cõfirmať. Nã ſi de⁹ mira
bilis eſt in ſanctis ſuis ꝛ in cunctis rebus ꝑm
coꝝ nãm qualis eſſe debet in ſancta ſanctoru3
que ẽ ſibi ſingulariſſima mr̃. Certe mirabili/
or q̃3 in cũctis creaturis. q̃re ꝛc̃. 2° hec con/
cluſio ꝓbať auc̃te. Audi qd ipſa dicat Eccle.

24. In me inqt ois gr̃a vie ꝛ ꝟitatis. In me
ois ſpes vite ꝛ ꝟtutis. Trãſitis ad me oẽs q
cõcupiſcitis me: ꝛ a gnãtõib⁹ meis adiplemi/
ni. In qb⁹ dulciſſimis ꝟbis audi ꝑ hũilẽ cõ/
mẽdatõ3. 2° benignã iuitatõe3. ꝛ 3° ſufficiẽtẽ
ipletõe3. Audi ꝑ hũilẽ cõmẽdatõe3. In me i
qt ois gr̃a vie.ſ.ihs q ẽ ſũma via. Jo.6. Ego
ſũ via ꝟitas ꝛ vita. Et h̃ reſpicit affectũ. In
me ois gr̃a ꝟitatis.i.ieſus q eſt ſũma ꝟitas.
Jo.6. vt ſ. Et h̃ reſpic̃ intellectũ. In me ois
ſpes vite.i.xp̃i ieſu q ẽ vita bti. Jo.17. Hec
ẽ vita eterna vt cog̊ſcãt te ſolũ deũ veꝝ ꝛ quẽ
miſiſti ieſũ xp̃m. Et h̃ reſpicit memoriam. In
me ois gr̃a ꝟtutis.i. xp̃i ieſu q ẽ ſũma virt⁹.
Jo.3. Ego veni vt vitã habeãt. iõ dr̃ Jo.j.
De plenitudine ei⁹ oẽs recipim⁹ gr̃am. Et h̃
q̃3tũ ad oẽs vires aie. 2° audi benignã iuita
tionẽ. Trãſite inqt ad me oẽs q ꝯcupiſcitꝭ me
q̃ſi dicat. ſi nõ me habetis vobis iputetis q nõ
ꝯcupiſcitis me. audi Bern̄. i ſmone. Ille ſo
lus inqt o ꝟgo btã tuas laudes ſileat: q te fi/
deliť iuocatã: ſẽſerit i ſuis neceſſitatib⁹ ſibi de
fuiſſe. Et qd mirũ ſi vocata adeſt: q̃ etiã nõ vo
cata ꝑſto ẽ. h̃ ille. Qui g̊ vult vitã corꝑalẽ trã
ſeat ad me. q꜄ q ẽ vita.i.cã vite oium eſt apud
me: ꝛ ipſũ inuenietis vt filiũ apud mr̃em. Jo.
j. vita erat lux hoiu3. Qui vult vitã ſpũalem
trãſeat ad me: q꜄ i me ẽ ſpes vite ſpũalis. Jo.
14. Ad eũ veniem⁹ ꝛ mãſionẽ apud eũ facie/
mus. Qui vult vitã ꝟitatis: q̃ ad pñs nõ ẽ in
mũdo. Oſee.4. Nõ ẽ veritas nõ ẽ ſcia dei i
terra: nõ ẽ miſericordia: veniat ad me: q꜄ i me
ois vita ꝟitatis: ꝛ iuenietis illã: q꜄ caro mea
ẽ vt dicit Aug. ſuꝑ. ps. Adorate ſcabellũ pedũ
ei⁹. Caro inqt xp̃i de carne marie ẽ. Qui vult
vitã ꝟtutꝭ veniat ad me: q꜄ genui oẽm ꝟtutẽ
i. q ꝑſtat oẽ3 ꝟtutẽ. Jaco.j. O ẽ datũ optimũ
ꝛ oẽ donũ ꝑfectũ deſurſũ ẽ deſcẽdens a pr̃e lu
minũ.i. a xp̃o q ẽ origo oiu3 gr̃aꝝ. Jo.j. q̃re
ꝛc̃. 3° audi ſufficiẽtẽ ipletionẽ: quia a gnãti
onibus meis adimplemini. Et dicit i plurali
a gnãtionib⁹ meis: q̃m tot ſunt ꝑfectiões gen i
te ꝟginis ꝙ ab vno itellectu ꝯcipi nõ pñt: nec
vno gnãtiõis mõ impmi. iõ ſci ꝟginẽ diuerſi
mode i ſpũ appellarũt. Balaa3 ſub metapho
ra ſtelle. Numeri.24. Oriet ſtella ex Jacob:
Salomon ſub metaphora aurore: ſol. ꝛ lune.
Canticoꝝ.6. Que ẽ iſta q̃ ꝓgrediť q̃ſi aurora
ꝯſurgẽs: pulchra vt luna: electa vt ſol: ꝛ ſic d̃
alijs: vt deo duce i ſequẽti oñdem⁹. q̃re ꝯcl̃o

169

nr̄a satis claret ex auctē. 3ᵒ. ꝓbatur exemplo. Nā si Sem ⁊ iaphet p̄rem denudatū honorauerūt: ⁊ ꝓpt̄ h̄ benedictionē patris susceperūt Gen̄.9. q̄zto magis deꝰ ꝟginē cuiꝰ filiꝰ esse debebat: m̄rem suā aliq̄ ex p̄te tā corꝑis q̄z aīe nudā gr̄e sue vestimēto relinq̄re nō debebat. q̄re ⁊c̄. Et iō ait btūs Hiero. i ꝟmōe assūptōnis. Ceteris ꝑ ꝑtes p̄stat̄ in maria tota se ifudit gr̄e plenitudo. Et sic p̄z ꝯclusio p̄n̄s.

De reciproca retributōe ꝟgis. Cōsideraᵒ 3ᵃ

Ertio loco Virginis gl'ose reciprocam
t retributōnē videamꝰ: q̄r ait. Tu sp̄ mecū es. vbi tres ꝯcl'oes faciamꝰ.
vz. Prima ꝯclusio ē ista. Mirabiliori mō fuit xp̄s in vētre ꝟginis: q̄z q̄ttidie mistratꝰ i altari. 2ᵃ cōclusio est ista. Perfectiori modo suscepit xp̄m iesū virgo in eiꝰ vtero q̄z sūmant illū fideles in pasca: aut alio tp̄e cōicando. 3ᵃ conclusio est ista. Quia virgo gl'osa magꝭ q̄z aliqua creatura fuit sp̄ cum xp̄o. merito constituitur heres xp̄i in toto regno celesti.

¶ Qualit̄ xp̄s fuit. ix. mensibꝰ in vtero ꝟginis mirabiliori modo q̄z i hostia ⁊ calice i altari. Conclusio prima.

Cape p̄mā ꝯcl'onē ⁊c̄. Pro declara
a tione huiꝰ nōndū est ꝙ corpꝰ xp̄i in altari ꝯsecratū est idē corpꝰ qd̓ fuit i vtero ꝟginis: sed differenī. q̄m in altari ē glorificatū sub alijs sp̄ebꝰ abscōditū. In ꝟgine aūt mortale passibile. ⁊ cū ꝓprijs q̄litatibꝰ sociatū. Nā s̄m theologiā nr̄am christꝰ iesus in instāti sue ꝯceptionis fuit ꝑfectꝰ hō: vt etiam dicit glo. i clemētina p̄ma. de sūma trini. sup ꝟbo vnitas. Et ꝑ ꝯn̄s oēs defectꝰ nr̄os assumpsit p̄ret ignorātiā ⁊ peccatū: q̄m sue dignitati derogabāt. Et iō pati potuit calorē frigꝰ famem ⁊ sitim: vt etiā ibi notat glo. sup verbo passibile. Et plura pulcherrima notant̄ ibidē in gl. super ꝟbo virginali. ⁊ sup ꝟbo cruci. i glo. sup verbo virginali. ponit̄ q̄re potiꝰ natꝰ ē ex maria magis q̄z ex alia. ⁊ sup ꝟbo cruci. notat̄ q̄re xp̄s elegit sibi mortē crucis. ⁊ q̄re crux xp̄i ē de quattuor lignis. ⁊ q̄re magis adoramus crucē q̄z asinā quā xp̄s eq̄tauit: nōtur ꝑfecte de cōse. di. 3. c. crucis. sed ista dimittamꝰ. Sufficit g̃ notare ꝙ xp̄s in instāti cōceptionis fuit ꝑfectꝰ hō quātū ad organizationē mēbrorū: ⁊ cū oibꝰ ꝑ ꝯn̄s cōditionibꝰ hūanis: sed in calice ⁊ hostia nō ē cū ꝯditionibꝰ hūanis. Hoc supposito ꝓbat̄ hec ꝯclusio auctē rōne ⁊ exēplo. Rōne q̄dē sic. Qñcūq̄z aliq̄d est in altero s̄m aliquā cōditionē nō sibi cōuenientē s̄m suam nām: ⁊ dicat ꝑfectionē ꝑfectissimā in illo. in altero aūt sit s̄m ꝯditionē ꝓpriā: ⁊ dicat etiam ꝑfectionē ꝑfectissimaz: mirabiliori mō est in p̄mo q̄z i s̄cdo. Sed deꝰ fuit in vtero ꝟgis s̄m ꝯditionē nō sibi ꝯueniētē. i. cū humanis ꝯditionibꝰ. in hostia aūt nō: sed s̄m ꝯditionē ꝓpriā. Nā ꝙ deꝰ sit in hac hostia ⁊ in illa: ⁊ in illa: h̄ ē ꝓpriū dei ꝙ sit vbiq̄z. sed in vtero virginali eo mō quo ibi erat nullibi erat qd̓ nō ē ita ꝓpriū dei: nec eo mō quo ibi erat poterat i pluribus vteris esse. Et ꝑ ꝯn̄s in hostia tenet modū deitatis in eēndo vbiq̄z: ⁊ idē ē in pluribꝰ hostijs. Non sic aūt in vtero ꝟginali: q̄r sic ibi clausus erat ꝙ nō poterat in alio vtero eē eodē mō. Ergo mirabiliori mō fuit i vtero ꝟginis q̄z in hostia. Nec itelligas mirabiliori mō. i. ꝑfectiori mō. q̄m ꝑfectiori mō ē in hostia: q̄r imortal' ⁊ incorruptibil'. in vtero autez mortal' ⁊ corruptibilis: sed intellige mirabiliori. i. cū maiori admiratiōe: q̄m valde mirū fuit vt deꝰ essendi rationes suas nō obtineret: sed tam vilis ⁊ pauꝑ in mundo appareret. Inde Hiere. xxxj. dr̄. Nouū faciet dn̄s sup t̄rā. mulier circūdabit virū. Nouū q̄dē ⁊ a miratōe dignū eēt si iꝑator vl' papa i forma s̄ui igredēt̄ ciuitatē: sic nouū atq̄z mirādū ꝙ totꝰ deꝰ velatꝰ hūana carne in vtero vniꝰ mulieris eēt: ⁊ mūdo vt pauꝑ appꝑeret atq̄z despectus. Isa. 53. Nos reputamꝰ eū q̄si leprosū ⁊ ꝑcussū a deo ⁊ hūiliatū ⁊c̄. 2ᵒ h̄ ꝯᵒ ꝓbat̄ auctē. audi q̄d ipsa dicat. Cāticor̄. 3. Inueni quē diligit aīa mea tenui illū nec dimittā. Felix q̄ iuenit: felicior q̄ tenuit. ⁊ felicissima q̄ nūq̄z dimisit. Tripl'r. n. ꝟgo deū iuenit ⁊ tenuit. s. i corde ꝑ fidē: i vētre ꝑ ꝯceptū: i tēplo ꝑ ꝯtēplatōz. Prio ꝟgo gl'osa deū iuenit ⁊ tenuit ꝑ fidē i corde. ꝑ fidē n. deꝰ i cordibꝰ hoiuz h̄itat. ad Ephe. 3. Hitare xp̄m ꝑ fidē i cordibꝰ v̄ris. ⁊ ad Ro. x. Corde inq̄t credit̄ ad iusticiā ⁊c̄. ex q̄ seq̄tur ꝙ vbi maior fides: ibi maior h̄itatio dei. fides āt virgis oiuz credentiū fuit maior: g̃ ⁊ i ipsiꝰ corde maior dei h̄itaᵒ. audi gl'osū Bern̄. Tria inq̄t marie mirabilia fc̄ā i ꝯceptōe xp̄i itueor. deuz hoiez: m̄rez ꝟginē: ⁊ cor ꝟgis fidele: vt. s. tā firmit̄ credēt ꝙ oīa q̄ i se fieri āgelꝰ nūciabat n̄ dubitaret. Iñ dū Elisabet visitasset: illā Elisabeth de fide plurimū ꝯmēdauit dicēs. ⁊ btā

ꝙ credidisti: q: ꝑficieꝛ i te ea q̄ dcā sūt tibi a dn̄o Luc. 2. Maria aūt ꝯfuabat oia ꝟba h̄ ꝯferēs i corde suo ⁊c. 2° iuenit ⁊ tenuit ꝟgo glo̓sa deū i vētre ꝑ ꝯceptū: q: veꝝ deū ꝯcepit. Luc. j qd̓. n. ex te nasceꝛ scm̄ vocabiꝛ. s. i ꝟitate fili⁹ dei. ps. Elegit dn̄s sp̄ō. i. ꝟginē. elegit eā i bi tacōꝫ sibi. bis dicit elegit: q: ꝟgo ꝟgitate pla cuit: sꝫ hūilitate ⁊ scā fide ꝯcepit: vt dic̄ Ber. 3° iuenit ⁊ tenuit deū i tēplo ꝑ ꝯtēplatōem. Cāticoꝝ. 2. Leua ei⁹ sub capite meo: ⁊ dextra illi⁹ āplexabiꝛ me. leua. i. vita actiua: dextra vi ta ꝯtēplatiua: q: his duob⁹ brachijs ꝟgo xp̄m āplexata ē. Jn̄ xp̄m cū q̄sisset i tēplo disputātē eū iuenit. q̄re ⁊c̄. Jsta aūt mirabilia i hostia n̄ fi unt. ꝰ mag̓ admirari debem⁹ xp̄m i vētre vir gis q̄ꝫ in hostia i altari. 3° h̄ ꝯ° ꝓbaꝛ exēplo Jllā xp̄s in vētre ꝟginis ꝓ salute toti⁹ mundi fouebaꝛ. Jn hostia aūt solū ꝓ exn̄trib⁹ in xp̄i gr̄a ad salutē imolaꝛ. Egresso xp̄o de ꝟgis vētre tota hierosolima turbaꝛ: ⁊ magi ab extremis finib⁹ cū mūerib⁹ adorare ꝑ stellā ducūꝛ. xp̄o i altari ministrato nullū nouitatis sigm̄ demōstra tur. xp̄o nato pastores angeloꝝ sētierūt iubi latiōes. xp̄o imolato nulla sentiꝛ armonia. q̄ re ⁊c̄. Et sic patet p̄n̄s conclusio.

Qualit̓ ꝑfectiori mō xp̄s i vētre ꝟgis fuit q̄ꝫ sit in aia q̄rūcūqꝫ illū digne i eucharistia su mentiū. Conclusio secūda.

Ecipe tertiam cōclōnē vꝫ. Perfectiori
a mō suscepit xp̄m iesū ꝟgo i ei⁹ vtero
q̄ꝫ sumāt illum fideles i pasca aut alio cōicādo tp̄e. Pro declaratōe hui⁹ p̄mo vidē dū est quō xp̄s sacr̄alit̓ sūptus a fidelib⁹ sit i cō pore mētibusqꝫ coꝝ. quo viso patebit cōclusio p̄n̄s. Nō ꝰ ꝙ in sacro tria sūt. s. caro: aia: ⁊ diuinitas. Et vnūqdqꝫ istoꝝ suo mō aliquid opaꝛ idigne suscipiētib⁹ illa. Nā caro xp̄i vnit sibi cōicātis corp⁹. Aia vnit sibi cōicātis volū tatē. Et diuinitas vnit sibi cōicātis intellectū. Et vt nosipsos intelligam⁹ rē ponam⁹ in ter minis. Accedit qdā ad sacr̄m corpis xp̄i susci piendū cū pctō mortali sciēter. Jste capit sac̄ mētū ⁊ nō rē sacri. Et ꝑ ꝯn̄s corp⁹ illud dinū nō vnit sibi corp⁹ illud nephādū: sꝫ rapit ⁊ tol lit ab illo corꝑe qcqd hꝫ in se vestigij corporis glorificati vt sanitatē fortitudinē vitaꝫ ⁊ qcqd boni repiꝛ in illo corꝑe mortali infr̄ū fm̄ nalē inclinationē: lꝫ nobis nō ita appeat. Ex q̄ seq tur ꝙ illud corp⁹ derelictū a xp̄o: minus solito hꝫ de vita: min⁹ roboris: min⁹ sanitat̓: ⁊ sic d̓ aliis. Hinc ē ꝙ post cōionē indignā dormi unt multi: ⁊ ibecilles mutti sūt ⁊ ifirmi vt testa tur ap̄ls. ⁊ fit vnusqsqꝫ taꝛ cū iuda peior p̄ore. Silr̄ aia xp̄i ad aiam peccatricē nō trāsit: sed sicut dcm̄ est de corꝑe: dicenduꝫ est de aia qm̄ siquā bonā inclinationē repit in se illā trahit. ꝓpt̓ qd̓ fit longe deterior aia illa misera p⁹ cōi onē q̄ꝫ ante: ⁊ ad odiū bonoꝝ turpi⁹ iclinatur volūtas illa misera cōicātis indigne: ⁊ tenaci⁹ malꝛ adheret. Similit̓ ⁊ xp̄i dinitas ad intelle ctū indigne cōicātis nō accedit: sed recedit vt sic loq̄r cū deitate lumē fidei siqd ibi iuenıaꝛ. Et h̄ ꝟe expiētia docet ꝙ indigne sepi⁹ cōicā tes cernun⁹ indies i deteri⁹ ire: ⁊ ꝙ q̄ttidie ad malū sūt ꝓcliuiores. Ecōtra ꝟo accipiam⁹ di gne cōicātē. Tūc corp⁹ illud xp̄i bn̄dictū corp⁹ digne sumētis sibi vnit ⁊ ꝟtutes q̄s ibi repit roborat: ēt ꝯsūptis accn̄tib⁹ in stomacho: ⁊ ꝑ ꝯn̄s desinēti ibi eē corꝑe xp̄i ꝟtutes corꝑis ⁊ aie nō recedūt: sꝫ aucte remanēt. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vitā corꝑis auget sanitatē fortitudinē ⁊ q̄cūqꝫ sunt bona corꝑis. Jtē auget fidē spē ⁊ charitatē: ⁊ oēs ipsi⁹ aie ꝟtutes. O magne de⁹ mihi gr̄aꝫ p̄be vt cū celebro te digne sumā. Hoc sic nōto ꝯclōnē ꝓbem⁹ aucte rōne ⁊ ex°. Rōe sic. cōsi dereꝛ xp̄s i vtero ꝟgis: ⁊ ex alia p̄te digne sū pt⁹ in sacro. Tūc arguo sic. quāto mag̓ q̄s di sposit⁹ ē ꝑ gr̄am ad xp̄m suscipiēdū: tāto digni us illuꝫ suscipit. sed ꝟgo glo̓sa magis fuit di sposita ad xp̄m in ei⁹ vtero suscipiēdū q̄ꝫ vnq̄ꝫ q̄sqꝫ digne cōicās: ꝰ ꝑfectiori mō fuit xp̄us in vtero ꝟginis q̄ꝫ in q̄cūqꝫ digne cōicante. oia nō sūt intelligenti. ꝰ ⁊c̄. Et ꝯfirmaꝛ. q̄ꝫtūcūqꝫ q̄s digne cōicet: nō pōt euitare veniale pctm̄: vt sepe ꝓbauim⁹. j. Jo. j. Si dixerim⁹ qm̄ pec catū nō habem⁹ ⁊c̄. Sꝫ ꝟgo nūq̄ꝫ aliq̄ modo peccauit. Cāticoꝝ. 4. Tota pulchra es amica mea: ⁊ macula nō ē in te. ⁊ Sap̄. 7. Cādor lu cis eterne ⁊ speculū sine macula. ⁊ Aug. Cū de peccatis agiꝛ: nullā volo de maria facere mē tionē. ꝰ ⁊c̄. Tertio hec ꝯ° ꝓbaꝛ aucte. audi Ec cle. 43. Vas inquit admirabile opus excelsi. Vas. n. h̄ excisū manu sapiētie dei: ꝟgo glo sa ē. Hoc. n. vas triplici gr̄a fuit plenū. s. gr̄a infusa diffusa ⁊ effusa. Jnfusa i carnaliū mo tuū repssiōe. Diffusa mūdi recōciliatōe. Effu sa in donoꝝ ⁊ gr̄aꝝ suaꝝ largitiōe. Primo h̄ inq̄ꝫ vas plenū fuit gr̄a ifusa i carnaliū motuū repressiōe. Eccꝛ. 24. Jn me ois gr̄a vite ⁊ vir tutis ⁊c̄. 2° fuit plena gratia diffusa in mun

di recōciliatōe. ps. Diffusa ē grā i labijs tuis ꝓpterea bn̄dixit te de⁹ in eternū. Diffusa tunc ē grā in labijs v̄ginis: qn̄ ea ꝓferēte ⁊ dicente Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ſm v̄bū tuū. mū/dus sue discordie cū deo recōciliatōez accepit. Luc. j. Ipse. n. saluū faciet ppl'm suū a pctis eoꝝ. 3° plena fuit grā effusa in donoꝝ ⁊ grāṙū suaꝝ largitione. Bernard⁹. Maria misericordie sinuz oib⁹ apuit: vt de plenitudine ei⁹ accipiāt vniuersi. Captiu⁹ redēptōez. eger curatōem. tristis cōsolatione. peccator veniā iust⁹ grām. angelus leticiā. fili⁹ dei carnis humane substātiā. deniq₃ tota trinitas gloriam. hec ille. 3° hec cōclo ꝓbaṫ exēplo. Nam si corpus x̄pi mirabilia operaṫ in digne sumēte ⁊ est sub accidētib⁹ velatū: quāto magis debebat i ꝓpria forma in vtero v̄gis existēs opari ꝑfecto nulli dubiū q si cuipiā x̄ps ē vnit⁹ per grāz: q p̄stātissime vnit⁹ fuerit i v̄gie. Et sic p₃ cōclo p̄ n̄s. Dic qd opabaṫ x̄ps i vtō m̄ris.

Q summope v̄go x̄pi heres ē cōclo 3ª.

a Ecipe tn̄ā ꝯclōnē v₃. Quia v̄go gl'osa magis q₃ aliq creatura fuit sp cum x̄po: merito ꝯstituiṫ heres x̄pi i toto regno celesti. Pro v̄itate hui⁹ ꝯclōis nōndu₃ q tota ꝑncipal' rō q̄re creat⁹ ē hō est vt regnu₃ eternū ad tēp⁹ possideret. audi Greg. in li. moral'. Ad hec ingt erat posit⁹ hō in padiso: vt se ad ꝯditoris sui obuiā vincul' caritatis astringeret: ⁊ ad celestē āgeloꝝ p̄riā₃ sine carnis morte trāsiret. h ille. Scis aūt aia mea illū iobediētia corruisse: ḡ merito ꝑuaṫ hereditate. Sic. n iura volūt q q̄cūq₃ aut pentib⁹ suis man⁹ iniecerit: aut ḡuē aut ihonestā iniuriā eis igesserit merito exheredteṫ: ⁊ possit ali⁹ heres istitui. S₃ ꝑm⁹ hō quātā deo iniuriā itulerit peccādo noscis. ps. Hō cū in honore eēt nō intellexit. ḡ merito ꝑuaṫ hereditate: q₂ cōpat⁹ est iumentis insipientib⁹: ⁊ silis fact⁹ est ill': ḡ merito d₃ ali⁹ heres istitui. Hoc p̄supposito ꝓbo auctē rōne ⁊ exēplo ꝯclōnē n̄ram. Et p̄ rōne sic. Ille merito regni celestis d₃ heres instituī: in q̄ nulla fuit cā exheredatiōis. S₃ i virgie nulla fuit cā exheredatōis: ḡ merito illa d₃ heres istitui. ꝯn̄a nota cū maiori apud oēs iuristas. mi nor p₃. Nūq₃. n. fuit: aut nunq₃ erit creatura sic suo obediēs creatori sic reſuās honorē: sic q₃ volūtati diuine ꝯformis sic gl'osa v̄go: ḡ ipa nullo pacto debuit exhedari. p₃ ꝯn̄a. qm̄ nulla alia de cā ꝑuat⁹ fuit ꝑm⁹ hō hereditate: nisi q₂ illa nō seruauit. añs p₃. audi Ambro. li. de v̄bis dn̄i. Quid ingt nobili⁹ dei m̄re: qd splēdidi⁹ ea: quā splēdor elegit: qd casti⁹ ea: q corp⁹ sine corpis ꝯtagiōe gn̄auit. Et vt de ceteis ei⁹ v̄tutib⁹ taceā: v̄go erat nō solū corpe: s₃ ⁊ mēte. Corde hūil': v̄bis ḡuis: aio prudēs: loquēdi parcior: legēdi studiosior. Et multis ꝯnūeratis ei⁹ ibidē virtutib⁹ ifra ait. Talē hāc euāgelista mōstrauit. talē angel⁹ repit. talē spūs sanct⁹ elegit. Quid. n. in singul' moror. q dig̃ fuit ex q̄ fili⁹ dei nasceretṫ. h ille. Et ꝯfirmaṫ ista rō sic. Null⁹ ꝑmogenit⁹ d₃ iure suo ꝑuari cā legitima nō obstāte. s₃ v̄go ē oiu₃ ꝑgenita: ḡ iure suo ꝑuari nō d₃. Priogeniti aūt iure fiunt heredes. Gen̄. 25. ḡ ⁊c̄. Pro declaratione hui⁹ rōnis ē nōndū q cōiter iste sunt ꝯditiōes ꝑgenitoꝝ. Sūt. n. ꝑores i sede. Gen̄. 43. Sederūt corā Ioseph ꝑgenit⁹ iuxta ꝑgenita ⁊ minim⁹ iuxta etatē suā₃: ⁊ loqṫ de frīb⁹ Ioseph.

Scd̄o ꝑgeniti sūt i dignitate successores. vñ ꝑgenitus regis rex ē. Gen̄. 49. Ruben ꝑmogenit⁹ me⁹ maior iperio. 3° mō ꝑmogenit⁹ potior ē in hereditate. Gen̄. 25. dixit Iacob s. ad Esau. Vēde mihi ꝑgenita tua. ille rn̄dit En morior fame. Quid mihi ꝓderūt primo/genita. Orta. n. erat tūc tpis igēs fames. Et ſm vnā glo. Iacob illa ꝓtulit verba solatiose tn̄ tact⁹ a spū sancto: q₂ ad ipsū instituerat deus rōnem ꝑmogeniture: vt p₃ Gen̄. 27. illa verba dixit. 4° ꝑmogenit⁹ ē in veneratione nobilior. Gen̄. 27. Tu es Esau ꝑgenitus me⁹ q rn̄dit. Ego sū: ⁊ pat ad eū. Incurueṅṫ ante te filij m̄ris tue. 5° ꝑmogenitus est in bene/dictione maior. Gen̄. 27. Qui benedixerit tibi sit ipse benedictus. 6° in veste delicatior: Gen̄. 27. Vt sensit odorē vestimētoꝝ ⁊c̄. Et loqtur de vestib⁹ Esau. He sunt ꝯditiōes primogenitoꝝ ꝑncipales. In his oib⁹ ſm spūalia carismata ⁊ spūales ꝑrogatiuas v̄go gl'osa ꝑmogenita fuit. Et breuit singulas trāseam⁹

Primo nāq₃ fuit ꝑmogenita i sede: q₂ sup oēs creaturas i celesti throno ē exaltata: vt cātat ecclesia. 3. Reg. 2. Et posit⁹ ē thron⁹ m̄ris regis iuxta thronū regis. ps. Astitit regina a dextris tuis. 2° ipsa ē ꝑmogenita in dignitate. j. Hester. 2. Adamauit eā rex sup oēs mulieres: ⁊ posuit diadema regni i capite ei⁹. 3° ipsa est primogenita in hereditate. Eccl'. 24. Et in hereditate dn̄i. s. iesu f. lij mei q ē dn̄s dominātiū morabor. Prouer. x. Mecū sunt di

nitie τ gloria. Quarto ipsa ē pmogenita ī ve
neratione. Et merito: qꝛ mr̄ dei. τ ideo sic bo
nꝰ filius honorat eā. Eccl. xxv. Obuiabit illi
q̄si mr̄ honorificata. Quito mō ē pmogenita
in benedictione. Luce. Beatā me dicent oēs
generatiōes. τ Judith. xiij. Nō recedet laus
tua de ore hoīuʒ. Sexto ex primogenita in ve
ste delicata. qm̄ iaʒ duplici glīa. s. corpis τ aīe
ē ornata. Apoc. xij. Mulier amicta sole τ lūa
sub pedibꝰ eius τc̄. Quare hec cōclō ē satꝭ nō
rōe. Scd̄o hec cōclō pbaṫ auc̄te: vno p̄suppo
sito. s. q̄ vginis τ xp̄i ē vna caro. Tunc audi
ap̄lm ad Col. p̄. In xp̄o iqt ɔdita sṫ vniuersa
i celꝭ τ in t̄ra visibilia τ inuisibilia: siue throni
siue dn̄atiōes: siue p̄ncipatus: siue ptātes τc̄.
g̊ sub vgine glosa oia i filio suo cōdita erūt tā
qʒ in singulari dn̄a. Audi Aug. i s̄mone assū
ptiōis. Si xp̄s inqt secū eē vult: eos q hic sua
fide iūcti vnū cū eo eē iudicāt. qd existimāduʒ
ē de m̄re. vbi digna sit eē collocata nisi i p̄ntia
filij. Et infra. Maria fide τ opere xp̄i ministra
trix. si ibi nō fuerit vbi xp̄s ministros suos vult
eē. vbi g̊ erit. Et si ibi fuerit nūqd in eq̄li gr̄a
Et si in equali gr̄a: vbi eq̄ dei cēsura: q reddit
vnicuiqʒ s̄ʒ merita. Si merito p̄e oibꝰ. Ma
rie viuenti donata ē gr̄a: mortue erit minuen
da: absit. Si. n. oium s̄ctoꝝ mors ē preciosa
Marie sane ē p̄ciosissima. Si Jonā s̄uare in
vēre ceti icorruptū voluit sola misericordia.
Mariā icorruptā nōne s̄uabit. Si gr̄a xp̄i ser
uatꝰ ē Daniel in intēp̄atissima fame leonū: nō
ne s̄uāda est Maria tantis dotata meritis di
gnitatū. Et paꝝ post. xp̄s g̊ letari fac̄ Mariā
aīa τ corpe: nec vllā seq corruptionis erūnā: q
nullā secuta ē tm̄ piendo filiū integritatis cor/
ruptionē. h̄ ille. vide i h̄ s̄mōe: qꝛ pulcherria
dic̄. q̄r τc̄. 3ᵒ h̄ ɔᵒ pbaṫ exᵒ. Pre nimia enim
claritate τ hereditate celi auc̄te angeli dicebāt
ad se inuicē. q ē ista q̄ ascendit sic̄ vgula fumi
ex aromatibꝰ myrrhe τ thuris. Et dicūt sic̄ v
gula fumi. Sicut sumꝰ in modū vge formatꝰ
in terra orit: leuit exalans sursū vsus celū tē
dit: sic glosa vgo in terra orta s̄m carnē leuit
exalās. i. sine pc̄ō viuēs celos ascendit. ppte/
rea dr̄ q̄ vgula fumi generata est ex aromati
bꝰ myrrhe τ thuris: n̄ ex vaporibꝰ terrestribus
qꝛ vgo lasciua n̄ fuit: neqʒ ex vaporibꝰ ignis
resolutis: qꝛ vgo supba nō fuit: s̄ʒ ex aromati
bꝰ myrrhe τ thuris. myrrhe. i. integritatꝭ car
nis: qꝛ myrrha a putrefactiōe p̄seruat. τ thurꝭ
. deuotiōis mētis: qꝛ thus in sacrificijs offer
tur. p̄s. Ascēdat orō mea sicut incēsū in cōspe
ctu tuo. Et sic pʒ cōclō p̄ma. Bene igiṫ vgo i
p̄ncipio s̄mōis dixit. fili tu sem mecū es: τ oia
mea tua sūt per gr̄am qua mediāte glām asseq̄
mur per infinita secula seculoꝝ. Amen.

Dominica tertia quadragesime de s̄cta cō
fessione sermo in ordine decimusnonus.

Rat iesus eiciens
demoniū: τ illud erat mutū. Luc.
xi. Flebilem heu hodie dilectissimi
humane fragilitatis conditioneʒ in demonia
co cernimꝰ. Qui. n. ideo creatꝰ ē ut sedes. vn̄
diabolus per superbiā corruere: repleret cul/
pa mortali a diabolo. opprimiṫ. qm̄ Jo. viij.
Qui facit pcc̄m s̄uus ē pc̄ti. τ. p̄s. Iniqtates
mee supergresse sūt caput meū. i. rōnē meaʒ τ
sicut onus graue p cōtinuā indurationē: gra
uate sūt super me. s. tenentes me oppressum τ
suffocatū. Cui nisi dn̄s p gr̄am succurrat: infe/
lix ille status. p̄s. Infixus sū in limo p̄fūdi: τ
n̄ ē substātia. Qui si preuentus gr̄a dei pcc̄m
euomerit: diabolo fugato q mutā τ surdā ani
mā possiderat: libertas prima atqʒ sanitas re/
uerteṫ. Inde p̄s. Dixi cōfitebor aduersū me i
iustitiā meā dn̄o: τ tu remisisti i pietatē pecca
ti mei. Erat igiṫ. Jesus p gr̄aʒ eijciēs demo/
niū: τ illud erat mutū quātū ad ɔfessionē: s̄ʒ p
gr̄aʒ τ ɔfessionē cū eiectꝰ ē demō: locutꝰ ē mu
tꝰ. s. bn̄dicens deū q illū a manibꝰ diaboli libe
rauit. In q̄bus sacratissimis vbis de s̄cā ɔfes
sione tres more solito faciamus ɔsideratiōes
vʒ. Scē ac salutifere ɔfessiōis nec̄cīaʒ obligatō
nē. Scē ac salutifere ɔfessiōis ɔgruā ɔditiōʒ.
Scē ac salutifere ɔfessiōis optimā fructificatōʒ

De necessitate confessionis ɔsideratio pria

Vnc primo loco s̄cte ac salutifere cō
fessionis necessariā obligationē vide
amꝰ vbi tres cōclusiōes more iā cepto
faciamꝰ. vʒ. Prima ɔᵒ est ista: sic̄ carnis sani
tas recuperari nō pōt: nisi medico vulnꝰ denu
deṫ. sic τ aīe sanitas recupari n̄ pōt: nisi sp̄ūali
medico vulnꝰ ostdaṫ. 2ᵃ ɔᵒ est ista. Lʒ plures
medici sp̄ūales inueniāṫ: nō oēs tm̄ equaliṫ me
deri possūt. 3ᵃ ɔᵒ est ista. Licet nō oēs mederi
possint: tm̄ cū ad infirmos vocanṫ: o ia videāt
nocumēta: τ q̄ possūt adhibeant medicamēta

Quomodo confessio oris sit de necessitate
salutis. Conclusio prima.

Ecipe ꝑmā ꝯclusionē ⁊c̄. ut. s̄. Audi
Boetiū. Si operā ingt medicātis ex
pectas: oꝫ ut vulnus detegas. Circa
istā ꝯclōnē tres ingram⁹ ꝟitates: qb⁹ declara
tis ꝟitas patebit ꝯclonis. Pᵃ ꝟi. ē ista. qd
ē cōfessio. 2ᵃ an confessio ad peccati deletionē
fit de necessitate salutis. 3ᵃ an confessio sit de iu
re diuino vl' naturali. Quantū ad primā: lꝫ h
multi multa descripserint. ad pn̄s tamē dicta
Petri de tarantasio in scripturis suis super.
iiij. sniaꝝ. di. xvij. colligam⁹. vbi ait. Cōfes/
sio ē oris fassio. i. māifestatio: ꝑ quā morb⁹ la
tēs apperit̄ spe venie. Tris. n. hic dicit: ut pꝫ
Propterea nō ꝙ triplex ē foꝝ. s. foꝝ interius
corā deo: foꝝ exteri⁹ corā dei vicario. ⁊ foꝝ cō
tētiosū corā iudice seculari. In quolibet istoꝝ
pōt fieri cōfessio. In foro interiori coram deo
tūc confitemur pccā: dū vitā nr̄am pn̄tem atqꝫ
preteritā inhonestā ad mētē reducim⁹: ⁊ solo
corde lachrimabili diuinis attētis offēsiōibus
clamam⁹ peccaui. dn̄e miserē mei. dico meam
culpā ⁊c̄. hic ē vn⁹ modus cōfitēdi pccā. Sed
ꝑfecto in hac cōfessione pccm̄ latēs nō apperi
tur. qm̄ deo iā appertū erat: cui nuda ⁊ apꝑta
sūt oia anteq̄ꝫ fiāt. xxxij. di. c. erubescāt in fine
vbi dr̄ sic. de manifestis quidē loquimur. Se
cretoꝝ āt cognitor ⁊ iudex ē deus. ibi glo. ex h
ingt pꝫ ꝙ eccl'a nō iudicat de occultis. De foro
āt cōtētioso. s. corā iudice seculari: ēt si cōfessio
pccōꝝ: sꝫ nō spe venie: imo quibet criminosus
inuite suū facinus manifestat. In tertia vero
cōfessione q̄. s. fit corā dei vicario: fit peccatoꝝ
ꝯfessio spe venie. Nisi. n. venia speraret̄: nul
l⁹ ꝑfecto ꝯfiteret̄. Audi Isidoꝝ i sinodis: cō
fessio ingt sanat. cōfessio iustificat. ꝯfessio pcci
veniā donat. ois spes i cōfessiōe ꝯsistit i ꝯfes/
siōe loc⁹ misericordie ē. h ille. Et idē. Uitia in
gt cordis tui reuela. prauas cogitationes tuas
illico māifesta. pccm̄ tuū ꝑditū cito curat̄. crim̄
āt tacēdo āpliat̄. hec ille. Audi ⁊ Gre. in pa/
storali. Uulnera ingt clausa plus cruciat̄. naꝫ
cū putredo q̄ interi⁹ seruet eijcit̄ ad salutē dolō
apit̄. hec ille. Et sic pꝫ ꝟitas pᵃ. Q̄tū ad scaꝫ
ꝟitatē dico ꝙ ē doctoꝝ vari⁹ dicendi modus
Quidā. n. dicūt ꝙ pccōꝝ ꝯfessio nō ē necessa
ria q̄ ad deletionē macule. q2 illa i ꝯtritiōe de
let̄. Et hec ꝓprie ē opinio Hugolini decreto/
rū doctoris. Et dic̄ ꝙ si q̄ auctes iueniāt̄ q̄ pec
cata sine cōfessione ⁊ satisfactione dicāt deleri
non posse: illas dicit intelligi debere de cōfes/
sione interiori: q̄ ē recognitio peccati: vl' ꝓpo
sitū ꝯfitēdi: vel gr̄a q̄ sic hō disponit̄ ut doleat
de pccō: ⁊ velit ꝯfiteri si loc⁹ ⁊ tēpus affuerit.
Et idē dicit itelligi debē de satisfactōe intiori.
q̄ ē dolor interior ⁊ amaritudo q̄dā aie de pe.
di. iiij. satisfactio. ⁊. c. ⁊ si aplus. ⁊ de pe. di. i.
§. his ꝟbis. Et si ab eo q̄reret̄. Si g̊ pccm̄ in
sola ꝯtritiōe dimittit̄ qr̄ peccat hō mortal'r si n̄
ꝯfiteat̄ ⁊ nō satisfaciat. Dicebat ipse ꝙ h non
erat ꝑꝑ peccati deletionē: q2 illud iā erat i cō/
tritōne dimissū: sꝫ h iō fiebat ut q̄dā hūilitas ⁊
iusticia exorcēde demōstraret̄. de pe. di. iij. ꝓ
ductior. ⁊ ut satisfactio quedā fieret eccl'ie que
offensa erat. Si dn̄s Hugolin⁹ carissimi mei
simplicit̄ itelligat cōtritionē sufficē ad macule
d'letiōꝫ cū tali ꝓposito: nec illō iplet cū facl'tas
aderit de scō ꝑcipe n̄ possū qm̄ aut tal' scī aut si
cte ꝯfiteri ꝓpō it. si ꝟc appꝫt ꝙ macl'a n̄ d'leat̄
nisi dū facl'tas adsit: adipleat̄ ꝓpositū. Est. n.
i tali ꝓposito q̄dā latēs ꝯditio. s. dn̄e suꝫ male
ꝯtent⁹ te offendisse: ⁊ ꝓpono i posterū quo ad
potero te nō offendē. ⁊ certe ꝯfitebor ⁊ satisfa
ciā. s. dū aderit cōmoditas. Pono ꝙ ꝓmissa
nō serues: q̊ iure pccm̄ tibi relaxari dꝫ. Si aūt
ficte ꝓponit appꝫt ꝙ iā nō ē alic⁹ macule dele/
tio. Propterea ē alia opinio. s. ꝙ ad verā aie
sanitatē reqrūt̄ tria. s. ꝯtritio. ꝯfessio ⁊ satisfa
ctio. de pe. di. i. ꝑfecta pnia. vbi dr̄. Perfecta
pnia cogit pctōrē oia libenter sufferre. Et ifra
In corde ci⁹ ꝯtritio. i ore ꝯfessio. i ope tota hu
militas. i. satisfactio. hec ē fructuosa pnia. h ibi
Et sūt ꝟba Ioānis os aurei. Pro c⁹ opinio
nis declaratōe nō ꝙ sic deū tripl'r offendim⁹.
s. d'lctōe cogitatōis iprudētia locutiōis. ⁊ suꝑ
bia opis sic ecōuerso oꝫ ꝙ tripl'r deo recōcilie
mur. q2 ois res ꝑ q̄scūqꝫ cās orit̄ ꝑ easdē dissol
uit̄. ex̄ de re. iu. c. ois res. Sic̄ g̊ aia deū ꝑ d'le
ctationē cogitatiōis offēdisti: sic delectationē i
amaritudinē ꝯuertas. ⁊ h dr̄ ꝯtritio. Et sic i
prudētia locutiōis peccasti: sic illā iprudētiā i
verā prudētiā locutiōis ꝯuertas. s. ꝯfitēdo ore
te male fecisse. ⁊ h dr̄ ꝯfessio. Item sic suꝑbia
opis a deo d'clinasti: sic illā suꝑbiā i verā hūili
tatē ꝯuertas. ⁊ h dr̄ satisfactō. Et h ꝑfecta pnia
ē: ut dic̄ tex. Audi barbatū Hiero. exponens
ꝟba Amos ꝓphe. c. i. cōminant̄. Ezechieli
r̄gi damasci: ⁊ dicēti sup trib⁹ scelerib⁹ damas
ci: ⁊ suꝑ q̄rtū n̄ ꝯuertā. Primū igt scel⁹ ē cogi
tasse mala. Scd̄m acqeuisse cogitatiōib⁹ ꝑuer
sis. Tertiū qd̄ mēte decreueris ope ꝯplesse ꝑ

cōpleuisse. Quartū sup qd̄ n̄ ꝯuertet cū dn̄s: ē
pꝰ pccm̄ n̄ agē pniaȝ. Tria. n. p̄dicta scelera ꝑ
cit deꝰ: ſȝ q̄rtū penitꝰ abhorret. ⁊ sic ista opinio
vult ꝙ ad deletionē pcci reqrat̄ ēt ꝯfessio duȝ
facultas adest. Et dic̄ ꝙ si q̄ auctēs sonare vi
deāt̄ ꝙ pccā sola ꝯtritōe deleāt̄: dicūt h̄re itel/
ligi: cū oris ꝯfessionē articulꝰ nc̄citatis exclu/
dit ut si qs vere cōterāt̄: ⁊ p̄ueniēte morte cōfi
teri nō pōt. tūc ad salutē sufficit ei mera cōtritō
Multe alie opiniones sūt: tn̄ iste due sūt p̄nci
pales. Illas. n. poṗtic Goffredꝰ eximiꝰ dc̄re
toꝝ doctor in sūma sua. titulo d̄ pnia ⁊ re. pōit
vide ibi si placet. Ego āt dico sic. ꝙ ad pcci de
letionē aliq̄d ꝯcurrit ut cā effectiua. aliq̄d ut cā
formalis. aliq̄d ut disponēs ad cām formalem
Cōcurrēs ut cā effectiua ē ipse deꝰ. Et sic itel
ligit Aug. de cōse. di. iij. c. nemo. vbi dr̄. Nē
mo tollit pccā mūdi nisi solꝰ xp̄s q̄ ē agnus tol
lēs pccā mūdi. h̄ ille. Cōcurrēs ut cā formalis
ē ipsa diuina gr̄a. de cōse. di. iiij. c. gr̄a. Gr̄a
igt̄ q̄ ꝑ xp̄m dat̄: nō solū remissionē pccōꝝ fac̄
ſȝ ēt ut lex ipleat̄: ut nā liberet̄: nec peccatū do
minet̄. s. facit. Spūs ēt gr̄e dat fidē q̄ ēt nō pe
tita. i. nō merēti a deo ꝯcedit̄ ut omni. petēti ⁊
alia cōcedāt̄. Nā fides nō ē liberi arbitrij tm̄
ſȝ donū dei. h̄ ibi. Et sūt v̄ba Aug. de libero
arbitrio. Qd̄ dr̄ i p̄ncipio capl̄i facit ad ꝓposi
tū. Cōcurrēs āt ut disponēs ad cāȝ ex q̄ inseq
tur macule deletio ē v̄a ꝯtritio. In nullo. n.
ē gr̄e infusio ⁊ culpe remissio nisi v̄a ibi fuēit
ꝯtritio. ṗs. Cor ꝯtritū ⁊ hūiliatū. i. satisfaciēs
deꝰ nō despicies. Uera āt ꝯtritio nō ē dolor d̄
peccatis tm̄: ſȝ v̄a ꝯtritio ē ſm theologos: ut
pȝ i. iiij. di. xvi. dolor q̄dā volūtarie assūptꝰ ꝓ
peccatis: cū ꝓposito ꝯfitēdi ⁊ satisfaciēdi: sup/
ple dū facultas nō adest: ſȝ in facto cū facultas
adest. di. xiij. Nō satis inq̄t ē bn̄ velle: ſȝ ēt bn̄
facē. i. nō sufficit voluntas dū adest facultas. ⁊
glo. sup illud ad Ro. iiij. Ei etiā q̄ opat̄ mer
ces nō imputat̄ ſm gr̄aȝ: ſȝ ſm debitū: sic ait.
Et q̄ h̄ȝ facultatē nō sufficit sola voluntas. Iā
audi q̄d dicat Petrus de tarātasio in. iiij. di.
xvii. Passio igt̄ xp̄i oium pccōꝝ. s. originalis
venial̄. ⁊ mortalis remediū ē. Illiꝰ āt passiōis
v̄tus i sacr̄is ē. quo fit ut no possumꝰ a pecca/
to: siue actuali: siue originali: siue eccl̄ie sacr̄is
sanari: i facto vel i ꝓposito. In facto cū oppor
tunitas suscipiēdi ē. In ꝓposito cū articulꝰ ne
cessitatis sacr̄m excludit: ⁊ nō ꝯtēptꝰ religiōis
hec ille. Et cōfirmat̄. audi Aug. sup ṗs. q̄r in

quit. Deus cor querit: cor inspicit: intus testis
est. iudex: approbator: adiutor: coronator: suf
ficit ut offeras voluntatem. Sed cum potes
ore conficere ad salutem. Cum autem nō po
tes: corde crede ad iustitiā: corde laudas. cor/
de benedicis: corde in ara cōscientie victimas
sacras imponis. h̄ ille. Inde ad sacerdotes lo
quor ponendo regulam generalē. ꝙ ois sacer
dos qui cōfitēdi copiā nō h̄ȝ. cū aio tn̄ cōtrito
cōfitēdi: pōt sine pccō missaȝ celebrare. Hec
pulcherrima regula coll̄r ex̄ de cele. mi. de ho
mine gl. fi. Quar̄ ex his clar̄ pȝ ꝙ ꝯtritio v̄a
ꝯfessionē ⁊ satisfactionē icludit i facto vl̄ in ꝓ
posito. Et ꝑ ꝯn̄s reqrit̄ de necessitate salutis.
Et h̄ volui dixisse saluo sp̄ iudicio meliori. ⁊
sic pȝ ſa v̄itas. Ad opiniōȝ āt Hugolini dicē
possumꝰ ꝙ itelligit q̄ ad cāȝ efficiētē: ſȝ nō quo
ad cāȝ formalē: l̄ dispositionē ad illā. Quis tn̄
illa tria vnū sine altero n̄ agat expellēdo pecca
tū de potētia dei ordiata. In codē. n. istanti ē
ꝯtritio v̄a: gr̄e infusio: ⁊ pcci repulsio. Intel
lexit. n. ꝯtritiōȝ solū eē dolorē intrīsecū d̄ pccis
q̄ q̄ ad deū sufficit: ſȝ q̄r ordiauit deꝰ ipse ad pec
cati deletionē n̄ cōcurrē sine ꝯfessiōe fcō vl̄ ꝓ
posito. i. n̄ delet̄ culpa sine illa: q̄ȝuis q̄ ad deū
sufficiat illa pcci displicētia. Si sic itelligē vo
lumꝰ v̄a erit opinio. si āt alio mō ut expositū
ē: nescio quō saluari sat̄ possit. Tu v̄o si me
liꝰ scis exponē: deū lauda. q̄r ⁊c̄. Q̄rtū ad terti
am v̄i. dico ſm btm̄ Tho. i. iiij. di. xvij. ꝙ cō
fessio sacr̄alis nō ē de iure nāli: ſȝ solū de iure
diuino. De iure nāq̄ȝ nāli ꝯfessio mētalis tm̄
necessaria erat: q̄ soli deo fit. ſȝ de iure diuino
nō sufficit mētal̄. ſȝ ēt reqrit̄ vocal̄ sacramētal̄
Et rō ſm Petrū de tarantasio ē. qm̄ cū pnia
sit iudiciū quoddā: ⁊ oi i iudicio reqrāt̄ ad mi
nꝰ iudex ⁊ reꝰ i pnia reqrēt̄ iudex ⁊ reꝰ. Re/
us āt peccator ē. Iudex āt p̄ncipal̄ nō pōt esse
nisi q̄ absoluere ⁊ ꝯdēnare pōt. hic aūt ē solus
deꝰ. iō soli deo tale iudiciū relinquit̄. Cū autē
deꝰ añ carnatiōȝ eēt simpl̄r deꝰ ⁊ nō hō: suffici
ebat ei solū mētalis pccōris cōfessio. Sed dū
factꝰ ē hō: statuit ut ē vocal̄ cōfessio ab oi hoīe
fieret. Et q̄r ipse in forma hūana vbiq̄ȝ eē p̄ns
nō pōt. iō vicarios hoīes instituit: q̄bꝰ ꝯfessio
nē facē debemꝰ. In h̄. n. iudiciariā ligādi at/
q̄ȝ soluēdi apl̄is dedit ptātē. xxiiij. q. i. q̄dcun
q̄ȝ. Et ꝑ ꝯn̄s illis tāq̄ȝ iudicibꝰ ꝯfessiōes debē
fieri insinuauit. Qd̄ postea sci apl̄i diuulga/
uerūt. Iaco. vl. Cōfitemī alterutrū pccā v̄ra

Et sic pz q oib⁹ necc̄ia ē ↄfessio. Quā necc̄ita/
tē attēdēs eccl'ia illud exp̄sse sub multiplici pe
na oib⁹ fidelib⁹ rōe vtētib⁹ mādauit ex̄ de pe.
ꝛ re.c.oi s. Ubi sic dicit tex. O is vtriusqȝ se
xus fidelis postq̄ȝ ad ānos discretiōis ꝑuene/
rit oia sua pctā saltē semel i āno ↄfiteat̄ ꝓprio
sacerdoti: ꝛ iniūctā pniam ꝓprijs virib⁹ stude
at adiplē: suscipiēs in pasca eucharistie sacra/
mētū: nisi forte de ꝓprij sacerdotis arbitrio du
xerit abstinēdū. alioquin ꝛ viuēs ab ingressu
coherceat̄ eccl'ie: ꝛ moriēs ecclesiastica careat
sepultura. hec ibi. Et pulchra ibi notāt̄ in gl.
qr̄ ꝛc̄. Et sic pz 3ª ꝟitas. Quibus oib⁹ sic de
claratꝭ pz ↄcl'o pn̄s. Sȝ vnū tm̄ dubiū peto dic
q̄so. Papa pōt ne dispēsare ne hō cōfiteatur
Dico ſm btm̄ Tho. q nō: q: sacr̄a sūt ex insti
tutiōe diuina: nec pōt ēt noua sacr̄a inchoare.
Sȝ bn̄ pōt d' tp̄e dispēsare: ut. s. vltra differat
Tp̄s. n. ↄfessiōis de iure ecclesie ē: sȝ cōfessio
de iure diuino. Itē papa ea q̄ sui statuerūt: de
struē nō dȝ. xxv. q. ij. si ea. vbi dr̄. Si ea de/
struere q̄ añcessores nr̄i statuerīt: n̄ ↄstructor sȝ
euersor cē iuste ↄp̄robaret: testāte ꝟitatꝭ voce
q̄ ait. O ē regnū i seipsū diuisū desolabit̄. Et
ois scia ꝛ lex aduersus se diuisa destruet̄. hec
ibi. Et sūt ꝟba Gre. felici ep̄o. Idē ꝑ totam
qōnē: ꝛ qōne pª ꝑ totā. ꝛ. q. ij. c. postea. §. si.
qr̄ ꝛc̄. Et hec sufficiant pro prima conclusiōe.

Q ↄfitēdū est proprio sacerdoti cōcl'o ſa.
Ecipe ſaȝ conclonem. vȝ. Lȝ plures
medici sp̄ūales inueniant̄: nō oēs tm̄
eq̄lit̄ mederi pn̄t. Sensus h⁹ cōcl'onis
ē q licet oēs sacerdotes in eoꝝ ordinatiōe re/
cipiāt ptātē ligādi atqȝ soluēdi. Io. xx. Quo
rūcūqȝ remiseritis pctā remittūtur eis: ꝛ illis
solis sit ↄfitēdū necessitate nō obstāte. In qui
busdā tn̄ hec auctas ligata ē: ita q cā exeq nō
pn̄t nisi sibi auctē cōcessa ab ep̄o diocesano. vl'
papa: vel ab alio hn̄ti ptātē. Audi tex. de pe.
di. i. c. ꝟbū. vbi dr̄. Uerbuȝ dei dimittit pccā
ꝛ sacerdos ē iudex. Et infra. Dn̄s pariius ꝛ
soluēdi eē voluit ꝛ ligādi: q vtrūqȝ. s. ptātē li/
gādi ꝛ soluēdi pari cōditiōe ꝑmisit: q̄ q. soluē
di ius nō hȝ: nec ligādi hȝ. hec ibi. Et sūt ver
ba Ambro. gl. sic exponit. ꝟbū. i. fili⁹ dei qui
dr̄ ꝟbū: q: sic ꝑ ꝟbū manifestat̄ volūtas ali/
cui⁹: ita ꝑ filiū volūtās p̄ris. arti. xxij. q. ij. is
āt: vel ꝟbū. i. ꝑdicatio q̄ q̄nqȝ ē cā cōtritiōis.
Et ꝑ ↄn̄s remissiōis. Et nō q licet dicat ꝟbū
nōtn̄ ꝓpter h̄ excludit sp̄ūs scūs ꝑ quē etiam

dicūt̄ pccā dimitti. i. q. i. remissionē: nec p̄r: q:
iseparabilia sūt opa trinitatis. de cōsc. di. iij.
oēs. Qnqȝ etiā charitas dr̄ dimittere pccā de
cōsc. di. iiij. eccl'ie charitas. hec gl. Deinde il
lud ꝟbū iudex sic exponit. Iudex. i. minister
misterio. n. nō auctē pccā dimittit. d' cōse. di.
iiij. aliud. hec gl. Quō āt hec ptās absoluēdi
ꝛ ligādi in quibusdā sit ligata. vide in Pisa/
nella absolutio ꝑmo. ꝑ totū sicut ibi notatū ē:
ꝛ pone qđ tibi erit gratū. Pis sic notatis tres
ingram⁹ ꝟitates. Pª ē. qs ē ꝓprius sacerdos
cui cōfitēdū ē. 2ª ē an frēs mendicantes sine
licētia diocesani possint cōfessiōes audire. 3ª
ꝟi. ē an in casu necessitatis possit laico confi/
teri. Quātū ad ꝑmā q prius sacerdos quō ad
cōfessiōes audiendas intelligit̄ ois q aiarum
ordinariā curā hȝ. sic papa: legat⁹: ep̄s: ꝛ pa/
rochialis sacerdos. Sȝ nec parochialis ab oi
b⁹ absoluere pōt. excipiūt̄. n. casus ep̄ales. ois
q̄ ꝓprius sacerdos ligare ꝛ absoluere pōt: ꝛ
huic regularit̄ ↄfitēdū ē: ut pz d' pe. ꝛ re. c. ois
ꝛ idē ponit ēt btūs Tho. i. iiij. di. xvij. Alie/
n⁹ āt nec absoluē nec ligare pōt. ex̄ eo. c. ois.
vbi q̄si in fine text⁹ sic dr̄. Si qs aut aliena sa/
cerdoti iusta de cā voluerit sua pccā cōfiteri: li
cētiā ꝑus petat ꝛ obtineat a ꝓprio sacerdote:
cū al'r ipse illū nec soluē pōt nec ligare. h̄ ibi. ꝛ
de pe. di. vi. c. placuit. Placuit deinceps nul/
li⁹ sacerdotū liceat quēlibet cōmissū alteri sacer
doti ad penitētiā suscipe sine ei⁹ ↄsēsu: cui se ꝓ
pri⁹ ↄmisit nisi ꝑ igrātiā illi⁹ cui penitēs ꝑus
ↄfessus ē. h̄ ibi. Et sūt ꝟba Urbani. Ubi gl.
placuit ꝛc̄. cui se ꝑus. xvi. q. i. §. ecce in hoc.
vbi dr̄. Nulli sacerdoti lȝ alteri⁹ ꝑochianū li/
gar̄ vl' soluē. Et sup ꝟbo ꝑus dicit gl. Nō q
prius debet ↄfiteri suo sacerdoti lȝ alteri post:
modū ↄfiteat̄. Cui se ꝑus. i. c⁹ ꝑochian⁹ ē ab
alio n̄ pōt ligari l' absolui. ex̄ d' pe. ꝛ re. qđ āt ꝛ
c. ois. Per igrātiā vbi gl. q̄ ꝑ igrātiā ꝓprij sa
cerdotis auctē h⁹ capl'i poteris ire ad aliū sine
licētia illi⁹ impiti. sufficit h̄ iure cōcedi. Et mo
uet gl. hāc qōnē imediate subiūgēs. Sȝ nūqd
credit ille extrane⁹ sacerdos simplici ꝟbo ei⁹
petētis: q dicit suū sacerdotē impitū. Dic q sic
q: nō ē verisil'e q cū mēdacio veniat ad pniaȝ
hec gl. Et an tal' ↄfessio facta suo n̄ iudici vale
at. dicit eadē glo. q nō. qr̄ ꝛc̄. Ad declaratio/
nē eoꝝ que dicta sūt ē notandum q non cuili/
bet sacerdoti est cōfitendū: sed fideli. ꝛ nō cuili
bet fideli: sȝ discreto. ꝛ nō cuilibet discreto: sed

ppo. Dico ergo primo q̄ nō cuilibet sacerdoti ɔfitēdū
ē: sʒ fideli de pe. di. i. c. Vbum dei. i fi. vbi dr̄
Heresis vtrūqʒ. s. ptātē ligādi ⁊ soluēdi non
hʒ. hec ibi. Vbi accipe istā regulā gnālē q̄ in
nulla necessitate qs ɔfiteri dʒ sacerdoti hērico
scismatico excōicato: vel alia de cā ab eccl'a p̄ciso
pʒ hec regl'a de pe. di. vi. c. i. sʒ doleat de pccis
⁊ q̄ tm̄ distulit ɔfessionē: ⁊ sufficit. Cōcordāt
Ray. ⁊ Hosti. Vbi nō q̄ inter sacerdotes sy/
moniacos fornicarios hēticos vel scismaticos: h̄
ē dr̄ia. Quoniam a sacerdote fornicario ⁊ symonia
co tpe necessitatis pn̄t accipi sacra: sʒ ab hētico
⁊ scismatico nō sūt recipiēda sacra preter baptis
ma. Est. n. alia ɔsideratio i baptismo: ⁊ i alijs
sacris: q2 morituro p̄us cōsulit de sacro baptis
mi q̄ʒ de alijs sacris: q2 meli⁹ ē a talib⁹ sacram
tū baptismi accipe: q̄ʒ i eternū perire. Baptis
mus eni oīuʒ sacroꝝ ianua ē. i. q. i. si qs ɔfu/
gerit: ⁊ ex de psbytero nō bapti. c. p̄. A nullo ergo
hērico vel scismatico pnia accipiēda ē: ne i dspa
tionē iducāt sic iudei fecerūt Iudā dicētes. Tu
videris de pe. di. vi. c. i. vbi Aug. ait. Ideoqʒ
nemo penitē digne pōt: quē nō sustineat vnitas
eccl'ie. Ideoqʒ nō petat sacerdotes p aliquā culpā
ab vnitate eccl'ie diuisos. Iudas. n. q penitēs
iuit ad phariseos: reliquēs apl'os nihil iuenit
auxilij. nisi augmētū desperatiōis. dixerūt ei.
Quid ad nos: tu videris. Si peccasti: tibi sit
nō tibi succurrim⁹ ⁊c̄. hec ibi. Scd'o ɔfitēdū ē
nō solū sacerdoti fideli: sʒ ēt discreto: de pe. di.
vi. c. i. vbi Aug. ait. Qui vult ɔfiteri pccā: ut
iueniat grāʒ: q̄rat sacerdotē sciētē ligare ⁊ sol
uere: ne cū negligēs circa setextiterit: negliga
tur ab eo q eū misericordit monet ne ābo i fo
ueā cadāt: quā stultus euitare noluit. hec ibi.
Tertio dico q̄ ɔfitēdū ē ppo sacēdoti: ut dictū
ē sup̄. Sūt tn̄ octo casus i qbus qs pōt audire
ɔfessionē alteri⁹ pochialis s̄m Host. Quere
i Pisanella cōfessio. 3°. §. vtrū i aliq̄ casu qs
poterit cōfiteri alteri q̄ʒ ppzio sacerdoti ⁊c̄. p
lixe. n. ibi ista mā tāgit ⁊ bn̄. Et h̄ sufficiāt q̄ʒ/
tū ad p̄mā Ṽitatē. qr ⁊c̄. Q̄tum ad s̄aʒ dico q̄
frēs p̄dicatores ⁊ minores ex quodā p̄uilegio
Bn̄dicti. xi. poterāt olim libē ɔfessiones au/
dire. qd' p̄uilegiū icipit. Inter cūctas: sed hodie
vacat. Sʒ ad hoc q̄ possint ɔfessiones audire
oʒ q̄ p̄uinciales vel mīstri eoꝝ: vel eoꝝ vicarij acce
dāt ad p̄ntiam ordinarioꝝ p se vel p alios frēs
⁊ petāt q̄ frēs q electi fuerint i eoꝝ diocesi cō/
fessiones audire valeāt: ⁊ penitētias iponē ⁊

absoluē. Post h̄ dicti ordinum prelati eligāt
ydoneas psonas: ⁊ p̄ntent vel faciāt p̄ntari dictis
eccl'iaꝝ prelatis. ⁊ de ipsoꝝ licētia ⁊ grā pn̄t cō
fessiōes audire. Qui tn̄ p̄ntati poterūt audire
ɔfessiōes i alio epatu. Et debēt ipsi electi eē i
numero, put vniuersitas cleri ⁊ ppl'i h̄ exigit.
Et si plati licētiā cōcesserit illi officiū exerceāt
Si āt illi nō placerēt: loco eoꝝ alij presentētur
Si āt absolute licētiā dare recusauerit: ut q̄ di
cerēt epi. Nolum⁹ aliquē vr̄m ɔfessiōes audi
re debē: cū p̄ntati ydonei cēnt: tūc ɔcedit eis li
cētia aucte apl'ica. Tales tn̄ nō pn̄t āpli⁹ absol
uere q̄ʒ sacerdotes pochiales: nisi eccl'iaꝝ pre
lati vlteri⁹ dare vellēt: Hāc ɔstitutionē ordi/
nauit papa Clemēs in clem̄. de sepul. dudum
Nec pp h̄ fit p̄iudiciū sacerdotib⁹ pochianis.
Eo q̄ iurisdictiōis ptās nō ē alicui ɔmissa in fa
uorē sacerdotū: sʒ i plebis vtilitatē ⁊ ad dei ho
norē. Sʒ h̄ volo pulcherrimā Ṽitatē ingrere
Dictū ē s̄ q̄ ext'ne⁹ sacerdos absoluē ⁊ ligare nō
pōt sine licētia sacerdotis pochialis: ita q̄ q al
teri vult q̄ʒ ppzio sacerdoti ɔfiteri p̄us oʒ ut li
cētia petat a ppzio sacerdote: ut satis declaratū
ē i p̄cedēti Ṽitate. Sʒ nūqd silr erit i religiosis
p̄uilegiatis. Ita q̄ si vni eoꝝ ɔfiteri velim: li
cētiā me oporteat a ppzio sacerdote obtinere.
Alia caraqd' tibi dicā nō erit certe i respectu pb
rū meoꝝ pochialiū: sʒ pfecto dicam ut Ṽitas
elucescat. Dico ergo q̄ glo. Bernardi sup dicto
c. ois. dicit q̄ sic. Sʒ p clemētē q̄rtū tanq̄ʒ oio
s'la dānata ē i q̄dā p̄uilegio idulto frib⁹ p̄dica
torib⁹ ⁊ minorib⁹ qd' icipit. qdā tim̄ē. In q̄ de
terminatū fuit: q̄ illi qb⁹ cōmittit talis licētia
audiēdi ɔfessiōes: pn̄t audire ēt sacerdotibus
pochialib⁹ ɔdicētib⁹ ⁊ iuitis. Et h̄ tʒ Io. an/
dreas de pnia. c. si epis. li. vi. Et nō q̄ ɔfess⁹
tali sacerdoti hn̄ti ptātē: nō tenet eadē pctā cō
fiteri ppzio sacerdoti: cū iā dimissa sint: ut pʒ i
extuagāti Io. xxij. q̄ icipit. Vas electiōis. Sʒ
pp statutū eccl'ie de ɔfessiōe semel i āno facien
do ppzio sacerdoti: sufficit q̄ peccator eo mō se
hēat sic ille q solū venialia hʒ. Et dʒ se a pctō
mortali imunē eē pfiteri. qr ⁊c̄. Si vis circa r
ligiosos plura vidē. vide i clem̄. dudū. §. statu
im⁹. vsq̄ʒ i finē capl'i. Et h̄ sufficiāt p s̄a Ṽi.
Q̄tū ad tertiā Ṽitatē dico q̄ est duplex r̄nsio.
Quidā. n. dicūt q̄ sic i articl'o necessitatis ut si i
articulo mortis sacerdotē hr̄e nō posset laico ɔfi
teat. de pe. di. i. c. quē penitet Ṽsus finē plirū
n. apl'm ē. vbi sic dr̄. Tantaqʒ ē vis ɔfessio/

nis: ut si deest sacerdos ꝯfiteaꝛ ꝓxio. i. cuicūqꝫ
fideli. Sepe. n. ꝯtigit ꝙ penitēs nō pt verecun
dari. i. pcā sua cū verecūdia dicē corā sacerdo
te. quē desiderātī nec loc⁹ nec tps pōt offerre. ꝛ
si illi cui ꝯfitebiꝛ ptātē soluēdi nō hꝫ. s. ex officio
fit tñ dign⁹ venia ex desiderio sacerdotꝭ q̄ cōfi
teꝛ socio turpitudinē crīs. mūdati. n. sūt leprosi
dū irēt ōndē ora sacerdotib⁹ añq̄ȝ ad eos ꝑue/
nirēt. vñ pꝫ dñs ad corꝫ īspicē. dū ex necessitate
ꝓhibeꝛ ad sacerdotes ꝑuenire. hec ibi. h̄ ēt cō
firmaꝛ ꝑ gl. §. si q̄ v͂ si. ꝫ nōndū. i. q. i. vbi dr̄
sic. Nā ꝯfiteri possū cuicūqꝫ in necessitate ꝛc̄
ꝫ d̄ h̄ vide gl. i. c. pastoral̄. d̄ offi. ordi. i v͂bo
i q̄ casu quā s̄ notaui. Quidā dicunt veri⁹ ꝛ ꝓ
babili⁹ ꝙ nullo mō ꝯfitēdū ē laico: ꝫ de tali iu
dicādū ē: sicut de illo q̄n nō hꝫ copiā sacerdo/
tis. Et qd̄ dictū ē de pe. di. i. c. quē penitet in
telligaꝛ de ꝯsilio ꝛ nō precepto. Ego tñ dice/
rē ꝙ laic⁹ pōt cōfessionē audire: nō tñ absolue
re ꝓpter defectū clauiū. Et ꝭm hoc dicit btūs
Tho. in. iiij. di. xvij. ꝙ cōfessio facta laico: lꝫ
nō sit sacrm̄: est tñ quid sacrale. Quare regu/
lariꝛ tenendū ē ꝛ ꝭm btm̄ Tho. ꝛ ꝭm decreta
ꝙ de ꝑcepto solis sacerdotib⁹ hñtib⁹ auctorita/
tē cōfitēdū ē: q̄ꝛ solū ipsis deus auctoritatē li/
gādi ꝛ soluēdi ꝯcessit. de pe. di. i. v͂bu. ꝛ Jo.
xx. Quoꝝ remiseritis pccā ꝛc̄. Et de pe. di. i.
c. quē penitet ꝓpe medietatē finis. Que ēt v͂
ba ponūꝛ d̄ pe. di. vi. c. i. vbi dr̄. Qui vult cō
fiteri pccā ut iueniat grāꝫ: querat sacerdotem
sciētē ligarē ꝛ soluē ꝛc̄. ꝛ h̄ sufficiāt ꝓ pñti ꝯ°e.
Ꝙꝛ lꝫ sacerdotes absoluere non possint ab
oībus peccatis: tñ nō debēt partem peccatoꝝ
tm̄ audire: sed totum. Conclusio tertia.

Ccipe tertiā cōclusionem vꝫ. Lꝫ non
oēs cōfessores eq̄liꝛ mederi possint:
tñ cū ad īfirmos vocāꝛ oia videāt do
cumēta: ꝛ q̄ pñs adhibeāt medicamēta. Sen/
sus istius cōclusionis ē ꝙ lꝫ executio ptātꝭ ab
soluēdi ꝛ ligādi in aliquib⁹ ligata sit: ut. s. non
possint ab oīb⁹ peccatis absoluere: tñ quicūqꝫ
confiteꝛ dꝫ oia pccā audire: ꝛ d̄ illis quib⁹ pōt
absoluat: ꝛ q̄ nō pōt remedia adhibeat. Ad c⁹
declarationē tres formo casus. Prim⁹ casus
ē Ponam⁹ ꝙ articul⁹ necessitatis: nō inueni
at. Accedat peccōꝛ vn⁹: ꝛ huic pr̄sbytero se pñ
tat. ut ꝯfiteaꝛ. h̄ culpabilis ē i culpa a qua hic
pr̄sbyter eū absoluere nō pōt. qd hic agēdū est
Secūdus casus ē. hic accedit ꝛ ꝯfiteꝛ huic sa
cerdoti q̄ auctoritatē nō hꝫ: ꝛ absoluit illū. q̄riꝛ

an iste sit i statu salutis. Tertius casus ē. Duo
sunt hic sacerdotes vn⁹ auctoritatē hꝫ. pōt ne
illi q̄ auctoritatē nō hꝫ peccatorē audire: alter
aūt auctē hñs absoluē. Ꝙtum ad ꝑmum dī
co ꝙ sacerdos absoluē nō pōt: nisi quē credit
a deo absolutū. sed postq̄ȝ a deo absolut⁹ ē per
ꝯtritionē teneꝛ adhuc cōfiteri eccl̄ie. Et q̄ꝛ dis
pēsatio absolutiōis nō ē inferiori sacerdoti to
ta credita: teneꝛ oia sua pccā inferiori sacerdo
ti integre ꝯfiteri. qb⁹ auditis dꝫ ipsū absoluere
ab oīb⁹ peccatis quib⁹ pōt. deinde remittat su
periori absoluēdū de residuo. Hec ē rñsio bti
Tho. in quadā q̄one de q̄libet. Et Alani i sup
i. ij. sniaꝝ. di. xviij. Fundamētū h⁹ rñsionis ē
ꝙ cū in pccō duplex sit pena corrñdēs. vna ete
na quā remittit deus de ꝯse. di. iiij. nēo. ꝛ h̄ i
ꝯtritiōe interiori. alia tpalis ad quaꝫ remanet
peccator obligat⁹. de pe. di. i. In actione q̄m
remissa pena eťna: non tñ remittiꝛ tpalis quo
ad deū: nec q̄ ad eccl̄aꝫ. de pe. di. i. si pccm̄ da
uid: ꝛ talis pnīa sit i arbitrio sacerdotis: xxiij.
q. iiij. c. si is q. ꝛ cū hec ptās in aliqb⁹ ligata sit
ut patuit ā cōclusione ꝑcedēti. seq̄ꝛ imediate rñ
sio dicti casus ꝙ si ad sacerdotē accedat quis ut
cōfiteaꝛ: ꝛ hēat casus in qb⁹ absoluē nō pōt tūc
si viderit illū cōtritū: ꝛ verisimiliꝛ credit ꝙ ve
ra sit ei⁹ cōtritio. ꝛ ꝑ ꝯñs putat illi a deo penaꝫ
eternā eē dimissa: tūc quo ad penā tpalem ad
ecclesiā spectātē in quibus pōt liget ꝛ absoluat
In reliquo aūt ad superiorē mittat absoluēdū
Ꝙꝛ āt de⁹ i cōtritiōe culpā dimittat. pꝫ ꝑ. c. ne/
mo. de cōse. di. iiij. vide in ꝑma cōcl̄one. Ꝙꝛ
āt dimissa pena eťna: non tñ remittaꝛ tpalis q̄
ad deū nec ēt quo ad eccl̄iaꝫ: adduxi tex. d̄ pe.
di. i. c. si pccm̄ dauid. Audi tex. Si pccm̄ da/
uid dñs trāstulit tā detestabile. qd ē h̄ ꝙ p⁹ oia
q̄ de eodē pccō. i. de remissiōe eiusdē pcci per
ꝓphām ei a dño dicta sūt: postmodū tanta tol
lerauit. Sꝫ ꝓculdubio dñs delictū sine vltiōe
nō deserit. Aut eni ipse hō in se hic penit⁹ pu
nit. s. sufficiēter. Aut deus cū hoie vindicans
ꝑcutit. i. ꝑ hoieꝫ tāq̄ȝ ꝑ mistrū: ut ꝑ hostē. Ne
q̄q̄ȝ igiꝛ pccō parcit. s. ex toto. q̄ꝛ nullaten⁹ sine
vindicta laxaꝛ. Sic. n. dauid audire p⁹ ꝯfessi/
onē meruit: dñs trāstulit pcm̄ tuū. Et tñ mľtis
post cruciatib⁹ afflictis ac fugiens: reatū culpe
quā ꝑpetrauēat exoluit. i. sustinuit penā ꝓ cul
pa: sicut nos salutis vnda. i. sacro baptismi a
culpa ꝑmi hoīs absoluimur. s. q̄ ad reatū pene
eťne ꝛ nō tpalis. ꝫ tñ reatū eiusdē culpe dillu

entes: absoluti q̄z adhuc carnalit̄ .i. carnali pe
nalitate obim⁹: q̄ delicta nr̄a siue p nos. s. in
pnia siue p semetipsū. s. i baptismo resecat etiā
cū laxat ab electis. n. sui iniqtatū maculas stu
det tpali afflictiōi tergere: q̄s i eis i ppetuū nō
vult videre. hec ibi. Et sūt v̄ba bt̄i Gre. Q̄
āt pena tpalis q̄ ad eccl̄ie offensā sit i arbitrio
sacerdotis. p3 xxiij. q. iiij. c. si is qui. vbi dicit̄
Si is q prelat⁹ est debitori dñico: culpā ip̄e nūc
dimittit. i. ei q in deū deliqt: nō mediocriter ꝑ
fecto ostēdit: q debita celestis regis ꝛ dñi sua
presūptione resoluit. Ea nāq3 in nobis com/
mittunt̄ facile possumus dimittere. ea v̄o q̄ in
deū cōmissa sūt cū magna discretōe: nec tñ sine
pnia possum⁹ relaxare. h ibi. Et glo. sup v̄bo
nō mediocrit̄ offēdit. adducit tex. xxiij. q. iiij.
c. si ea. vbi sic dr. Si ea qb⁹ de⁹ vehemēt̄ offen
dit̄ inseq vl̄ vlcisci differim⁹. ad irascēdū viri/
q3 diuinā paciam ꝓuocam⁹. Nōne Achan fili⁹
Sare. i. nepos: q̄ vnū sepe ꝑ alio i sac̄ scriptu
ra ponit̄: ut dic̄ gl. p̄terijt mādatū dñi. s. furās
v̄gā aurcam ꝛ alia. Josue. vij. c. Et sup oēs
ppl̄m isr̄ahel ira ei⁹ icubuit. Et ille erat vn⁹ hō
atq3 vtinā sol⁹. tenet̄ negatie dic̄ glo. i. n̄ plu/
res perisset i scelē suo. h ibi. Et sūt v̄ba Aug. ꝛ
addit gl. s̄ q culpa ē qñq3 relaxare vīdictā. xx
viij. dis. q̄ sit culpe. vbi dic̄ tex. Quia sit culpe
i qb⁹ culpa ē relaxare vīdictā: q̄rēda ē sp veri
tas ꝛ d3 inqri: vtꝝ accusatū noxa. i. culpa con
dēnet: an a pena inocētia patefcā subducat. i.
liberet ꝛc̄. h ibi. Hoc. n. sic posui ut alibi etiā
valeat. qr̄ ꝛc̄. ꝛ sic p3 pᵃ v̄itas. Q̄tū ad 2ᵃ v̄i
ta. dic̄ btūs Tho. in eadē q̄ōne de q̄libet. q lz
aliq al̄r senserit: nō tñ ille ē absolut⁹. Excusat̄
tñ ille q absoluit̄ p ignorātiā iuris: nō āt sacer
dos cui ius circa h ignorare n̄ lic3: ꝛ p 9n̄s cū
tal̄ ignorātia nō excusat. i. q. iiij. §. vl. qd̄ inci
pit: nōndū ꝛc̄. vn̄ ex 9silio toletāo di. xxxviij.
pulcherria capl̄a subdūt. Audi. c. pᵐ. Igno
rātia. i. negligētia adiscēdi mat̄ cūctoꝝ erroꝝ
maxie i sacerdotib⁹ deuitāda ē: q docēdi. i. pre
dicādi offm̄ i ppl̄o susceperīt. Sacerdotes. n. le
gē scās scripturas admonēt̄. i. iubēt̄. Paulo
apl̄o dicēte ad Thimo. Attēde lectiōi ꝛ exhoꝛ
tatiōi doctrine sp mane i his. Sciāt g̊ sacerdo
tes scās scripturas ꝛ canones. s. pniales: ꝛ oē
op⁹ eoꝝ i p̄dicatōe ꝛ doctria 9sistat: atq3 edifi
cēt. i. istruāt cūctos tā v̄bis q̄3 operū disciplia
hec ibi. Et. c. iij. ait Leo papa epō 9stātiopoli
tano. Si i laicis videt̄ itollerabil̄ scia q̄3to ma
gis i his q p̄sūt nec excusatōe digna ē nec v̄eīa
Et. c. iiij. Celestin⁹ papa sic ait. Nulli sacerdo
ti liceat canones ignorare: saltē ut dic̄ gl. peni
tētiales: neq3 q̄cq̄3 facē. qd̄ paꝝ possit regulis
obuiare. Que. n. a nobis res digna seruabit̄
si decretaliū normā. i. regulā 9stitutoꝝ ꝑ alio
rū libitu. i. volūtate licētia ppl̄is p̄missa frāgit̄
q̄si dicat nulla. Et. c. ix. zepherin⁹ papa sic ait
Sic̄ stellas celi nō extiguit vox: sic mētes fide
liū inherētes firmamēto scē scripture n̄obscu
rat mūdana iniqtas. hec ibi. Et. c. se. ait Gre
go. i mox. Qui ea q̄ dei sūt sapiūt a dño sapi
unt̄. i. approbāt̄. Et ea q̄ dei sūt nesciūt a dño
nesciūt̄. i. reprobāt̄. Paulo attestāte: q ait. si
qs ig̊rat. s. necc̄ia ad salutē: ig̊rabit̄. i. reproba
bit̄. Idē q̄cūq3 stult⁹ ē i culpa. s. euitāda: sciēs
erit i pēa. s. sustinēda. h ibi. Et q̄m m̄ltiplex
ig̊rātia ē: iō gl: sup p̄. c. supi⁹ allato. s. ig̊rātia.
ꝛc̄. sic ait. Ignorātia alia iuris nālis: alia ciui
lis vl̄ canonici. Ignorātia iuris nāl̄ neminē
excusat si ē adult⁹ ꝛ discret⁹: q̄ i his paꝝ ē de/
cipe ꝛ decipi posse: ut. xvi. q. i. si cupis. de hac
dr̄. Ignorās ig̊rabit̄. Ig̊rātia iuris ciuil̄ vl̄ ca
nonici neminē excusat. ꝛ de hac dr̄ i. c. supius
nōto. si i laicis. qd̄ itelligit̄ de his ad q̊s ptinet
talia scire. ꝛ seqt̄ gl. Aliq̄s excusat: ut mulieres
milites: rusticos: ꝛ minores. In dāno tñ vitā
do nulli nocet. ut. ff. de iuris ꝛ facti ignorātia
Error i si. nisi i his q̄ itroducta sit ad rigorē iu
ris 9fuādū: ut i 9stitutōe. si qs i tāta: ꝛ i psc i
ptiōib⁹. Ig̊norātia facti: alia ꝓbabil̄: ꝛ h excu
sat: q̄ ēt peritissimus fallit. i. q. i. si qs a simonia
cis: ꝛ. ix. q. i. ordinatiōes. Alia ē crassa ꝛ supi
na: ut cū aliq̄s ig̊rat qd̄ publice factū ē i ciuitate
hec neminē3 excusat: ut. xvi. di. qd̄ dicit̄. xij.
q. ij. q ꝛ hūanis. Hec iuenies. i. q. iiij. §. vl.
hec oīa i p̄dicta gl. ꝛ q̄m forte qs petēt. q̄ sit illa
q̄ sacerdotes scir̄ obligāt̄: iō volo adducē tex.
q nōt̄ eadē di. xxxviij. ꝛ sūt v̄ba Aug. q̄ inqt
ipsis sacerdotib⁹ necessaria sūt ad discēdū sup
ple h sūt. Prio sacroꝝ liber. i. missale. l̄ sacro
rū lib. i. lectionari⁹: antiphonari⁹. s. nocturn⁹
ꝛ diurn⁹ baptisteriu3. i. ordo. 9put⁹ d̄ luna s.
q̊ ad dies ꝛ mēses. Canōes pniales. psalteriū
homilie p circulū āni dñic̄ dieb⁹ ꝛ singul̄ festi
uitatib⁹ apte: ex qb⁹ oib⁹ si vnū defuerit: sacēdo
tis nom̄ vix. i. nūq3 i eo 9stabit: q̄ valde picu
lose euāgelice mine sūt qb⁹ dr̄. Si cec⁹ ceco du
catū prestet ābo in foueā cadūt. hec ibi. Et gl.
sup verbo. vix. dicit: Ubi res deest ꝛ nomen

vt. xviij. di. cor epi. i fi. vbi dr. Si nomē nō
hāt qlit offm̄ hebūt. Et. vij. q. i. fact⁹ ē. xxxv.
q. vij. qd est. h glo. Aia mea ne mireris h tibi
sic notasse. Mlre. n. sūt. vtilitatē ad futura di
cēda. tu vo pdicar itēdēs lege totū. ⁊ qd tibi
gratū ē collige. Sicq3 h toto i h ope hues nec
mā3 tñ trāscēdim⁹: l3 text⁹ allegati plura alia i
cludāt cū suis glo. Et hec sufficiāt q3tū ad ha3
vitatē. qr ⁊c. Qtū ad tertiā vit. v3. Posito
q duo sint sacerdotes. vn⁹ absoluēdi plenariā
hēat ptātē. ali⁹ vo nō. querit an ille q plenari
am ptāte3 nō h3 possit peccatorē audire: ⁊ ali⁹
absoluē. s. q h3 plenariā ptātē. vbi grā. h dic
ego audiui hūc peccatorē i 9fessiōe: ⁊ bñ 9tri/
t⁹ ē: absoluite cū: quero an iste possit eā absol
uere. Dico breuit q nō. q2 sacrm̄ pnie diuidē
dū nō ē. sicut dr de epo q manū ponebat in i
ordinatōe: ⁊ ali⁹ sacerdos vba pferebat. ut p3
di. xxiij. c. quorūdā. Pōt tñ qs p intpretē 9fi
teri: si ligua ei⁹ ñ itelligat a sacerdote: ita tñ q
pñs sacerdos existat: q2 nō qrit de⁹ ab hoie ni
si possibile. Hoc ēt dicit btūs Tho. in. iiij. di.
xvij. Et 9cordat Inno. titulo de pe. sup. c. oīs
Idē dr de muto q2 pōt 9fiteri p scriptū. Nec
his obstat. c. de pe. di. i. c. quē penitet. vbi pa/
rū post pncipiū dr. Precepit eni dñs mādan
dis ut ostēderēt ora sacerdotib⁹. i. oris 9fessio
nē docēs corpali pñtia eē 9fitēda pctā: ñ p nū
ciū ñ p scriptū manifestāda. Dixit. n. dñs: ora
mōstrare. ⁊ oēs. nō vn⁹ p oib⁹ nō aliū statua
tis nūciū q p vobis offerat mun⁹ a Moyse sta
tutū. S3 q2 p vos peccastis: p vos erubescatis
Erubescētia eni ipsa partē h3 remissiōis. Ex
mīa eni deus hoc precipit: ut neminē penitēt
in occulto. In hoc. n. q p seipsū dicit sacerdo
ti: ⁊ erubescētiā vincit timore. s. filiali offensi.
s. dei. fit venia crīs. Fit. n. veniale p 9fessiō3
qd crimiale erat i opatōe. Et si ñ stati purgat
sit tñ veniale qd cōmiserat mōtale. Multū. n.
satisfactiōi: obtulit erubescētie dñans. i. pecca
ti verecūdiā expellēs: nihil eoz q cōmisit nun
cio dei. i. sacerdoti: q est nūci⁹ dei. Malachie.
ij. denegās. hec ibi. Et plura alia ibi ponunt
Q: g hic dicitur nō cōfitendū esse per nunciu3
aut per scriptū intelligitur in valentibus ore
⁊ habētibus modū 9fitēdi. qr ⁊c. Et hec suffi
ciant quantum ad primam partē huius smo/
nis.

De conditionibus vere confessionis consi
deratio sa.

Secundo loco Sācte 9fessi/
onis 9gruā 9ditionē videam⁹.
vbi tres cōcl'ones subiūgam⁹.

Pᵃ 9cl'o ē ista. Ois bōa sacralis cōfessio plu
res circustantias ⁊ 9ditiones hre d3 ⁊ retine
re. 2ᵃ 9° est ista. Cū anim⁹ ē in dubio an sit bñ
9fessus: d3 hō 9fessionē preteritā iterare ⁊ in
tegre pccā pristina 9fiteri. 3ᵃ 9° est ista. Licet
hūilitas sit maxima vtus: non ea tñ de causa
quēpiam licet dicere mala que non fecit.

De cōfessione modificata. i. que querūtur
ad hoc ut confessio bona sit. Conclusio pma.

Ecipe pmā 9cl'onē v3. Ois bona sa
cramētalis 9fessio plures circūstātias
⁊ 9ditiōes hre d3 ⁊ retinē. Ad c⁹ de/
clarationē tres ingram⁹ vi. Pᵃ vi. ē si tene
mur 9fiteri circūstātias pccōz. 2ᵃ q sūt circun
stātie pccōz. 3ᵃ si p obliuionē illas dimisimus
an teneamur postea illas 9fiteri. Quātū ad p
mā dico sm btm̄ Tho. in. iiij. di. xvi. q ñ sūt
de necessitate 9fitēde: nisi ille circūstātie q ad
aliqd genus pcci mortalis trahūt. qm̄ venia/
lia nō sūt de necessitate 9fessiōis. s3 tm̄ morta
lia. Tñ alias circūstātias 9fiteri pfectiōis est:
sicut ēt 9fiteri venialia pfectiōis ē ⁊ nō necessi
tatis. S3 h orit vnū dubiū. Petr⁹ nō h3 pec
catū mortale: s3 tm̄ veniale: q2 sine eis viuere
nō possum⁹. i. Io. i. statutū ē ecclesie semel in
āno 9fiteri: ut declaratu ē i. c. ois. de pe. ⁊ re.
qd d3 h facere Petr⁹ si nō 9fitet peccat mor
talit: ⁊ nō h3 qd 9fiteat de mortalib⁹ ad venia
lia āt 9fitēda nō tenet: ut dicis. qd g agēdum
Hic diuersus ē mod⁹ rñdēdi. qdā dicēdū pu
tāt q pp decretū ecclesie ñ pretermittēdū. Pe
tr⁹ d3 peccata venialia 9fiteri. Alij dicūt q ad
pceptū eccl'ie suādū sufficit q sacerdoti se rep
sentet: ⁊ se imunē a pccō mortali oñdat prece/
ptū. n. illud ñ obligat: nisi q h3 qd 9fiteat: vñ
si alicui ex grā spāli 9cedat q nō mortalit pec
cet: ñ tenet ad illud pceptū. Ego āt dico sic sal
uo iudicio meliori q necessitas ē duplex. s. ab
soluta: ⁊ ex supposi ōe: ista ē vna cōis distictō
apud oēs itelligētes. sm necessitatē absoluta3
tenet hō facē ea sine qb⁹ ñ ē sal⁹. Et sic ñ tene
tur Petr⁹ ad venialiū 9fessionē: q2 vēialib⁹
nō ē taxata pena: s3 mortalib⁹ tm̄: nisi h facer3
in cōtēptū. pp. n. cōtēptum Petr⁹ incurreret
mortem. Necessitas ex suppositione est respe
ctu alterius finis: sicut dicimus aliquid esse

necessariū sine q̄ sinē itētū ꝯseq ñ valemꝰ. Et qꝛ vēialia ipediūt glāꝫ etnā ꝯsequēdā: iō hac necessitate sic̄ tenet̃ de pctis venialibꝰ cōteri si saluari dꝫ: sic ēt ñ hñs aliud qd̓ ꝯfiteat̃ p̃ter venialia pctā: venialia ꝯfiteat̃. Tene qd̓ placet. q̄re ꝛc̄. ꝛ sic pꝫ ꝑma ꝟi. Q̄rtū ad t̃ciam dico: ꝙ ꝑpulchre Aug. istas circūstātias ponit. de pe. di. 5. c. j. Tñ alij catholici tractatores aliq̄ supaddētes: clariꝰ qd ad verā ꝯfessionē oportea oñdūt. Propterea aia mea vt tibi vtilē tradā disciplinā singula colligēs. i4. tibi noto cōditiōes vꝫ. Pria ꝯditio dr̃ amaritudis. 2ª dr̃ discretiōis. 3ª dr̃ festinatiōis. 4ª dr̃ freq̄ntationis. 5ª dr̃ accusatiōis. 6ª dr̃ ꝟitat̃. 7ª dr̃ volūtatis. 8ª dr̃ idiuisiōis. 9ª dr̃ cōditiōis. decia dr̃ loci. vndecia dr̃ tp̄is. duodecia dr̃ ꝑseuerātie. deciat̃tia dr̃ purgatōis. Et deciaq̄rta dr̃ oblationis. Iste. n. sūt clariores ꝛ vtiliores circūstātie. Accipe ꝑmā. Pria inq̄ꝫ circūstantia dr̃ amaritudinis. au di Miere. xxxj. Statue inqt tibi spelūcā. s. pctōꝝ tuoꝝ. i. pone añ oculos mētis tue pctōꝝ multitudinē tenebrosā. In spelūc̄. n. morant̃ latrūculi ꝛ in mente pctā aiam dānātia. Statue igr̃ tibi spelūcā. pone tibi amaritudies dirige cor tuū i viā rectā. h ille. audi Aug. de pe. di. j. quē penitet. quē penitet inqt oino pēiteat. i. iteglīt. Et dolorē lachrymis oñdat. repñtet vitā suā deo p sacerdotē. ꝑueniat iudiciū dei p ꝯfessionē ꝛc̄. h ibi De tribꝰ āt marie dolēdū ē: vt exponit gl. de pe. di. 5. c. cōsidēt. ꝟsi. dolēdū. Prio de mal̃ cōmissis. 2° de bonis amissis. 3° de malo ex°

Prio inq̄ꝫ doleat infelix peccator de malis cōmissis. audi ꝓphām. Fuerūt inqt mihi lachryme mee panes die ac nocte. audi Aug. de pe. di. 5. c. j. ꝟsi. dolēdū. Dolēdū inqt ē ꝛ dolore purgādū ē: nō solū qꝛ peccauit: ſꝫ ꝙ se virtute ꝑuauit. nā lꝫ se speret cōsecutuꝝ veniaꝫ: dolore tñ pōt: qꝛ nō ꝓmeruit vnde remunerari confidat ꝛc̄. 2° doleat de bonis amissis. audi Aug. ibidē. Defleat inqt ēt qm̄ offēdēs in vno factꝰ ē oium reꝰ. Ingtus eni extitit q plenꝰ ꝟtutibꝰ deū nō oino timuit. In h enim qsq̄ꝫ peccator sit culpabilior: quo ē deo acceptior. In h eni Adam plus peccauit: qꝛ oī bono abundauit. Et alio mō offendens in vno reus ē oium: qꝛ ois ꝟtus detrimētū patit̃ in vno vitio ꝛc̄. In qbꝰ ꝟbis ſm glo. ibidem. Aug. exponit quō intelligat̃ auctoritas illa: q in vno offēdit ꝛc̄. Primꝰ sēsus ē q in vno offendit factꝰ est oiuꝫ reus: q̄ ad vitā eternaꝫ ita eni ꝓ illo dānabit̃: sic̄ si esset oibus inuolutus. 2ꝰ sensus ē q in vno offendit. ꝛc̄. i. per vnuꝫ pctm̄ mortale mortificat in se oēs ꝟtutes. Tertiꝰ sensus est. Qui in vno offendit. s. peccator: vel i vno. i. in charitate factus est oiuꝫ reꝰ. i. ingtus oiuꝫ bonoꝝ acceptoruꝫ. Has duas expōnes inuit h. h oia dicit glo. Et cadē glo. sup ꝟbo isto. In h. n. qsq̄ꝫ ꝛc̄. dic̄ ꝙ h ē argumētū q ꝑfectꝰ i eodē gnē delicti plus peccat q̄ꝫ iꝑfectꝰ. h tñ attēdenduꝫ est ſm cōtēptū. 32. q. j. cū renūciat̃. h glo. 3° dolēdum est de malo exēplo. audi Aug. ibidem. Aiaduertere inqt etiā oꝫ: ꝛ aiaduertendo deflere aiam, ꝓximi quā fornicator deo eripuit: ꝛ ereptā i malo ꝯfirmauit. etiā ꝙ exᵐ extitit mali in oꝑatiōe sui criminis: cui magis ꝓfuisse t cā couersiōis. ꝛ paꝝ pꝰ. De tristicia doleat quaꝫ bonis peccādo itulit: ꝛ de leticia quā cis nō exhibuit ꝛc̄. h ille. His igit̃ tribꝰ ꝯsiderat̃ itrisece dolēdū sume ē: ꝛ cū ꝓpha dicēduꝫ. Miserē mei deꝰ ꝛc̄. Qm̄ vt dic̄ Aug. vbi s̄. piū ē credē vt recepta grā dei q̄ i eo destruit oia mala ꝑora: ēt remūeret bona vt cū destruit qd̓ suū ñ iuenēit: amet ꝛ diligat bonū qd̓ ēt i peccāte plātauit. h ille. Et sic pꝫ ꝑª ꝯdi°. 2ª ꝯditio dr̃ discretōis. Plura. n. reqrit discreta ꝯfessio. ꝑ° eni reqrit discretū ꝯfessorē. de pe. di. j. quē penitet. vt. s̄. 2° vt alienū pctm̄ taceat si alit̃ facē possit. h ꝓ tāto dico. qꝛ si qs peccasset cū sorore vel mr̃e ꝛc̄. oꝫ illas noiari. Iñ glo. sup illud. Dixi ꝯfitebor aduersū me iniusticiā meā dño dic̄ pctā mea: nō aliene. Et Petrꝰ de tarātasio dic̄ in. 4. di. xxj. ꝙ h itelligit̃ qñ ꝑiculū imminēt: aut alit̃ pctā ꝓpa specificari posset q̄ꝫ aliena specificādo. 3° reqrit̃ vt fiat sine supbia vl̃ hypocrisi. audi pulcherrimū. §. de pe. di. j. et ponit̃ imediate post. c. quē penitet. Dicit eni sic. §. ilie. Taciturnitas pcti ex supbia nascit̃ cordis. iō. n. pctm̄ suū qsq̄ꝫ celare desiderat ne iniqtas sua alijs manifesta fiat: ne tal̃ reputet̃ apud hoīes foris: q̄lē se iādudū exhibuit diuino ꝯspectui. s. quē latē nō pōt. Qd̓ ex fōte supbie nasci nulli dubiū ē. Spēs eteni supbie ē se velle iustū videri q pctōr ē: atq̄ꝫ hypocrita ꝯuicit̃ ꝙ ad imitatōꝫ parentū ꝑmoꝝ vl̃ tergiuersatiōe ꝟboꝝ. i. friuola excusatiōe pctā sua leuigat̃. i. leuia oñdē ꝯtēdit. vl̃ sic̄ Cayn pctm̄ suū reticēdo. i. negādo pēitꝰ supꝑmē q̄rit. vbi āt supbia regt̃ vl̃ hypocris̃: hūilitas locū hr̄e ñ vꝫ. Sine

humilitate alicui veniā sperare nō lz: Nō ḡ
vbi taciturnitas ē cōfessionis: venia sperāda
est criminis. hec ibi. Idē pz codē. c. quē peni
tet. ⁊. c. q̄zuis. ⁊c̄. Quarto regrif verecun
dia. de pe. di. .quē penitet. vbi dr̄ parū ante
mediū capl'i. Laboret. n. mens patiēdo eru/
bescētiam. Et qm̄ verecūdia mag̃ ē pena: q eru
bescit, p xp̄o fit dign⁹ mīe. s. vt nō pūiaf etnali
ter. vn̄ pz q̄ quāto plurib⁹ cōfitebif in spe ve/
nie turpitudinē criminis tāto facili⁹ ɔsequif gra
tiā remissiōis. h ibi. Sed btūs Tho. in. 4. di.
19. Et cōiter oēs decretiste mouēt sup predi/
cto verbo laboret. hanc difficultatē. Vtrū sacer
dos possit absoluere eā cū qua peccauit. ⁊ silr
dicēdū de oib⁹ cū quib⁹ ē pticeps in crimine.
Et breuit oēs vnanimit dicūt q̄ nō debet eaz
absoluē: qr tollif ei erubescētia q̄ est magna ps
pnie vt dictū est. Vnde dz eā ad aliū sacerdo/
tem mittere: ⁊ h honesti⁹ est. Et hoc ondit p/
optime Hugolin⁹ sup. c. oēs q̂s. 30. q. j. ⁊ fa
cit ad h. c. placuit. q̄so audi qd dicat dictum. c.

oēs. O ēs ingt q̂s in pnia suscipimus: ita nr̄i
spūales sūt filij: vt q̂s vel nobis suscipiētib⁹ vl'
sub trine mersionis vocabulo mergētib⁹: vn
da sacri baptismatis regnāuit. Siluester q̂z am
monet vnūquēqz sacerdotē: vt null⁹ cā forni/
catiōis ad suā penitētē accedat: qr scriptū est.
O ēs q̂s i pnīa accipim⁹ ita nr̄i filij sūt vt ba/
tismate suscepti. Qua, ppt si qs h scel⁹ ppetra/
uerit: nō solū dignitatis honorē amittat: verū
etiā vsqz ad exitū vite iugi pnie se subdat h il
le. Et. c. se. dr̄. Si qs sacerdos cuz filia, spūali
fornicat⁹ fuerit: sciat se ḡuc adulteriū cōmisisse
⁊c̄. h ibi. Si tn̄ illā absoluerit: soluta ē dic btūs
Tho. vt. s. Et h sufficiāt, p scd'a cōditione con
fessionis. 3ª conditio dr̄ festinatiōis. Eccl'.
5. Ne tardes ɔuerti ad dn̄m: ⁊ ne differas de
die i diē. subito. n. venit, p vēiet ira illi⁹: ⁊ ipe
tpe vindicte dispdet te. Et rō fm Greg. ē: qr
pctm̄ qd p pniam nō delef mox i aliud trahit.
Et iō q̄zto citius possibile est exoneref. Nō tn̄
fm glo. de pe. di. 5. c. j. q̄ q peccat stati cū pōt
pniam faciat ⁊ ɔfiteaf. ⁊ h cū peccatū manife/
stum ē. de pe. di. 3. c. ille rex. vbi dr̄. ille rex. s.
Dauid tātus ac potēs: nec exiguo qdē momē
to manere penes se delicti passus ē consciam
i. remorsū cōscie de peccato: sed pmatura. i. tē
pestina cōfessione atqz immēso dolore reddit
pctm̄ suū dn̄o. s. dicēdo. Peccaui. ⁊ ifra. Ma
turitas itaqz venie, pfundā regis fuisse pniaz

declarauit: quē tanti erroris offensā traduxit.
i. deleuit. h ibi. Et sūt verba Ambrosij. Si āt
pctm̄ sit occultum ⁊ pterif: nō credo cum pec/
care si differat oris cōfessionē vsqz ad pnie tē
pus deputatū. h glo. Tamē saluberrimū ē ci
to cōfiteri. q̄re ⁊c̄. 4ª conditio dr̄ frequenta
tionis: qd duob⁹ modis pōt itelligi. Primo
vt sit frequēs. i. sic frequent in peccatū incidi/
mus: ita p pniam resurgam⁹. de pe. di. 3. se/
pties. Septies ingt i die cadit iust⁹ ⁊ resurgit
Si cadit. quō iust⁹: si iust⁹: quō cadit. Sz iusti
vocabulū nō amittit q p pniam semp resurgit
Et nō solū septies: sz etiā septuagesies septies
delinquenti si ɔuertaf ad pniam pctā donanf
h ibi. Cui. n. min⁹ dimittif minus diligit. hec
ibi. Aliud audi. c. eadē di. adhuc istāt. vbi sic
dr̄. Adhuc istāt pfidi: qm̄ sapiūt pl⁹ q̄z oporte
at. nō sobrij: sz excedētes mēsurā. s. sapiēdi da
tā ab apl'o. ad Ro. 12. c. Nō pl⁹ sape q̄z opor/
teat sape. dicūt. n. etsi semel peccātib⁹ post ba/
ptismū valeat pnia: nō tn̄ sepe vel sp peccanti/
bus, pderit iterata. Aliogn remissio. s. pcti ad
pctm̄ eēt incitatio. Dicūt. n. Quis non semp
peccaret si redire semp posse. Dicūt eni dn̄m
incitatorē mali si semp penitentib⁹ subuenit.
etiā ei pctā placē qbus semp presto est gratia.
errāt aūt: imo cōstat ei pctm̄ multū displicere:
qui sp presto est ea destruere. Si. n. amaret ea
nō sp destrueret: sz cōseruaret atqz vt sua mu
nera sp foueret. Semp destruit pctā q̄ inuenit
ne soluaf qd creauit: ne corrūpaf qd amauit.
Et infra videm⁹ adhuc quotidie in ecclesia:
sepe febricitantes: sepe languidos: sepe passio
nib⁹ captos liberari s. in corpe vt appareat to
tiēs opus miserentis: quotiēs cōfessio fit peni
tētis. Quō. n. corp⁹ qd vili⁹ ē: ⁊ ab ipso dissi/
mili⁹. s. q̄z aia sepe sanaret: ⁊ aiaz digniorē et
redēptā nō totiēs liberaret: medicū se vocat. s
Luc. 5. ⁊ non sanis: sed male hn̄tib⁹ oportu/
nū. Sed q̄lis hic medic⁹ qui malū iteratū ne/
sciret curare. Et infra. Quapropt eliminād⁹
est ab eccl'ia q vnq̄z peccātib⁹ neget indulgen
tiā ⁊c̄. Et sunt verba Aug. Et sic pma expositi/
tio pz. Alio mō pōt exponi q̄ confessio sit fre
quēs. i. q̄ pctā q̄ semel ɔfessus ē frequent ɔfi/
teaf. Hoc tn̄ nō ē de necessitate nisi i casib⁹ q
busdā: vt docef ɔclone sequenti. Est tn̄ popti
mū ɔsiliū. Valet nāqz reiteratio tal' ad remis/
sionē pene ⁊ grē augmētatōnē: vt de pe. di. j.
quē penitet. circa mediū capl'i. vbi dr̄. quanto

pluribꝰ ꝯfitef i ſpe venie turpitudinē criminis: tāto facilius ꝯſeqtur grāꝫ remiſſiōis. Quibꝰ ei remittūt. ſ. ſacerdotes: remittit deꝰ. Lazaꝝ ei iā ſuſcitatū obtulit diſcipul' ſoluēdū: ꝑ h̄ oñdēſ ꝑtātē ſoluēdi ꝯceſſā ſacerdoti. dixit. n. qd̄cūqꝫ ſolueritis ſuꝑ terrā erit ſolutū ⁊ i cel'. h̄ ē. Ergo deus ⁊ oēs celeſtis milicie ordines ⁊ oēs ſci in gloria mea laudāt vobiſcū: ⁊ ꝯfirmāt q̄s ligatis ⁊ ſoluitis. Nō dixit: quos putatis ligare ⁊ ſoluere: ſꝫ in q̊s exercetis opꝰ iuſticie ⁊ miſericordie. h̄ ibi. q̄re ⁊c̄. Quinta cōditio dr̄ accuſationis. i. vt accuſet ⁊ nō excuſet. exēplo Cayn. Ben̄. 4. audi Criſoſt. de pe. di. j. Si obliuiſcaris pctōꝝ tuoꝝ. ſ. ea ꝯfiteri: vt dicit glo. interlinearis. tūc eoꝝ recordaberis nolens qn̄ i toto publicabūf: ⁊ i ꝯſpectu ꝓferenf oiuꝫ tā amicoꝝ tuoꝝ q̄ꝫ inimicoꝝ ⁊ ſcōꝝ angeloꝝ celeſtiūqꝫ vtutū. Nō. n. ad David ſolū dicebat. tu ſecreto feciſti. ego h̄ cūctis manifeſtabo ſed ad oēs nos h̄ dr̄. h̄ ibi. Qꝛ āt ſit neceſſaria denudatio pctōꝝ ⁊ n̄ excuſatio. Audi pulcherrimū tex. de pe. di. j. §. deniqꝫ. Ubi ſic dr̄. deniqꝫ vt ꝑſpicue appeat: neminē ſine ꝯfeſſ'oꝛa pctō mundari: ab ipſiꝰ humani generis principio ſūmamus exordiū pctō ingreſſiōis ꝓmi parētes corrupti a deo ſunt ingſiti de culpa vt pctm̄ qd̄ tranſgrediendo cōmiſerāt: cōfitendo delerēt. Serpēs aūt de culpa reqſitꝰ non eſt: qꝛ ꝑ confeſſionē nō reuocabif ad viā. Cayn q̄ꝫ cū ꝓme puaricationi. i. ꝓmoꝝ parentū peccato fratricidiū addidiſſet: ſimilit a dn̄o de culpa reqſitus ē: dū dr̄ ei. ſ. Ben̄. 4. vbi ē Abel frat tuꝰ. ſed quia ſuꝑbus pctm̄ ſuū cōfiteri noluit potiꝰ mēdacii negando: dominū conatus eſt fallere dicens. Nunqd cuſtos fr̄is mei ſū ego. Indignus venia iudicatus ē. vn̄ in deſperationis ꝓfundū eſt merſus dū ait. maior eſt iniqtas mea q̄ꝫ vt veniā merear. vagus et ꝓfugus exijt a facie dn̄i: ſignificāſ eos q pctm̄ ſuū confiteri diſſimulant. i. differūt reſpectu diuine grē miſerationis indignos h̄ri. Reges quoqꝫ. ſ. Ben̄. xxj. qui ignorātia ducti i abraham deliquerant non niſi eo. ſ. abrahaam orantem ſanari meruerunt. In quo figuraf qꝫ paſſiones moꝝ. i. peccata non ſananf niſi oronibus eccleſie. Moyſi quoqꝫ precepit dominus ſ. Leuitici. iꝫ. ⁊. 14. capitulis. vt lepra ſiue in cute ſiue in domo ſiue in veſte appareret ſacerdoti oſtenderetur: ⁊ iuxta eius arbitrium ſeparata eius iudicio contaminaretur vel mundaretur. Saul quoqꝫ cum a ſpiritu maligno vexaretur. ſ. j. Reg. 16. non poterat ad ſane mētis officium redire: niſi ꝓus David pſalteriū arriperet ⁊ coram eo pulſaret: ⁊ ita ab eiꝰ vexatione diabolus ceſſaret. In quo myſtice oñditur: qꝫ quicūqꝫ per peccatum diabolo mancipaf ab eiꝰ dn̄o recipi n̄ valet: niſi David. i. eccleſia pſalteriū accipiat: ⁊ corā eo pſallat. i. ſpūal' grē ipm ꝑticipē faciat: ⁊ ſalubriť admonēdo ⁊ pie ꝓ eo oꝑando: ⁊ exª boni opis ſibi pbēdo diabolū ab eiꝰ iuiſibili vexatiōe ꝯpeſcat. David q̄ꝫ cū adulteriū cōmiſiſſet ⁊ homicidiū nō añ audiuit a ꝓpħa. ſ. 2. Re. 12. Trāſtulit dn̄s pctm̄ tuū: añq̄ꝫ pctm̄ ꝯfiteref. ꝓuſ. n. ꝓpħe. ſ. Nathā redarguenti pctm̄ ꝯfeſſus ē. ⁊ poſtea audiuit. trāſtulit dn̄s pctm̄ tuū. Acab q̄ꝫ q innocētis ſāguis. ſ. nabutte q ei noluit vēdē vineā. 3. Reg. xxj. effuſiōe ſniam ꝯminātis dei audiret ſeipſū cilicio ſatiſfaciēs deo iduit ꝑ penitētiā. vn̄ dn̄s ad Heliā ait: qm̄ Acab reuerituꝰ ē faciē meā: nō inducāt malū i diebꝰ eiꝰ. Niniuite cū audirēt adhuc. xl. dies. ſ. ſuꝑſūt ⁊ niniue ſubuertef. Jone. x. Ex edicto reg' ⁊ ꝓncipū pniam egerūt dicētes. Quis ſcit ſi cōuertaf ⁊ ignoſcat deus: ⁊ relinqt poſt ſe bn̄dictiōeꝫ. Et hac hūilitate ſatiſfactiōis iminētē ſubuerſionē euadē meruerūt. Quoꝝ exēplis euident oñdif qꝫ nullꝰ a deo ꝯſeqf veniā niſi primū ſibi ſatiſfecerit ꝑ pniaꝫ. Nabuchodonoſor ꝑ ſuꝑbiā ſuā a rōnali mēte i beſtialē aiuꝫ cōmutatꝰ atqꝫ a regno ſuo ꝓfugꝰ recedēs nō añ regnū recepit q̄ꝫ ꝯuerſus deū ꝓdicauit. ſ. Dani. 5. vſus fi. Deiqꝫ plebs iſrahelitica ob culpā ſue trāſgreſſiōiſ captiuitati tradita nō añ liberari meruit q̄ꝫ pctā ſua ꝯfitēs. Exo. 12. Daniel ⁊ alioꝝ ſcōꝝ pcibꝰ veniā accepit. ſ. Exo. x. In euāgelio q̄ꝫ ⁊c̄. Relinq̄mꝰ ſequētia vbi Branꝰ poſtea adducit exm noui teſti incipiens a baptiſmo Jo. ⁊ ſic ſucceſſiue ꝓcedēdo. Et ita ab iſto. c. vſqꝫ ad. c. quā ob rē ⁊c̄. xxij. auc̄tibꝰ ꝓbat pctā nō dimitti ſine oris ꝯfeſſiōe Quare igif aīa ſi grāꝫ dei cupis culpā tuā ne palies: ſꝫ accuſes. q̄re ⁊c̄. 6ª ꝯditio dr̄ veritas. i. qꝫ ꝯfeſſio tua vera ſit ⁊ n̄ falſa. Que āt ſit falſa pnia oñdif. de pe. di. 5. c. falſas. ⁊. c. ſe. Falſas inqt pnias dicimꝰ: q̄ nō ſm auctoritatem ſanctoꝝ patrum pro qualitate criminū' inponunf. Ideoqꝫ miles vel negociator vl' alicui officio deditꝰ: qd̄ ſine pcō exerceri nō poſſit: ſi culpis grauioribꝰ irretitus ad penitētiaꝫ

venerit: vel q bona iniuste detinet: vl' q odiuꝫ
in corde gerit: recognoscat se veram peniten/
tiam non posse peragere ꝑ quam ad eternam
vitā ꝑuenire valeat: nisi negociū relinquat vl'
officiū deserat: ⁊ odiū ex corde dimittat. Bo/
na quidē q̄ iniuste abstulit restituat: arma de/
ponat: vlteriꝰ vsqꝫ nō ferat: nisi ꝯsilio religio
soꝝ epoꝝ ꝓ defēdēda iusticia. nō tn̄ desperet:
qcqd boni fecerit vel facere poterit: hortamur
vt faciat vt deus oipotens cor illius ad pniaꝫ
illustret. ⁊. c. se. dicit̄ sic. Negociū qd̓ ante cō/
uersionem sine peccato exercuit: h̄ etiam post
conuersionem repetere culpa nō fuit. Sūt au
tem plura negocia q̄ sine peccatis exhiberi aut
vix aut nullateNꝰ possunt. Que ḡ ad peccatuꝫ
implicant̄: ad hec necesse est vt post cōuersio/
nem animꝰ non recurrat. h ibi. ⁊. c. se. Fr̄es
inqt nostros epōs ⁊ presbyteros āmonemꝰ ne
falsis penitētijs laicoꝝ animas decipi: ⁊ i iser
num ꝓtrahi patiant̄. Falsam aūt pniam esse
cōstat: cū spretis pluribꝰ de vno solo penitētia
agit̄: aut cū sic agit̄ de vno vt non discedat̄ ab
alio. vnde scriptū est. s. Jacobi. 2. Qui totam
legem obseruauerit. offendat aūt in vno: factꝰ
est oiuꝫ reus. s. q̄ꝫtū ad vitam eternam. Sicut
eni si ꝑctis oibus esset inuolutus: ita si in vno
tm̄ maneat: etne vite ianuā non intrabit. Fal
sa eni est penitētia cū penitēs ab officio vel cu
riali vel negociali non recedit: qd̓ sine pctis
agi nullatenus ꝑualet. Aut si odium in corde
gesserit. aut si offēso cuilibet nō satisfaciat: aut
si offendenti offensus nō indulgeat. aut si ar/
ma'qs gerat ꝯ iusticiā. Hec oia tibi. Primū
⁊ secūdū. c. ē Georgij. Et tertiū Innocētij se
cundi. Ex qbus pōt colligi quibꝰ modis falsa
penitentia dicat̄. Tu ipsos collige modos: et
declara. qre ⁊c̄. Septima conditio dr̄ volū
tatis ⁊ non coactionis: sicut confessio Achor
fuit. Josue. 7. c. audi ꝓphām. Volūtarie sa/
crificabo tibi. audi Hiero. ꝯ Jouinianuꝫ. de
pe. di. 2. c. si eni. circa mediū capl'i. Liberi in
gt arbitrij nos ꝯdidit deꝰ: nec ad virtutē: nec
ad vitia de necessitate trahimur. alioqn vbi ne
cessitas ibi nec corona. h ibi. qre ⁊c̄. de volū/
tate satis dictū est supra. Octaua ꝯditio di/
citur indiuisionis: quia vni sacerdoti ⁊ nō plu
ribꝰ oia peccata confiteri debemꝰ. de pe. di. 5.
c. j. circa finem vbi dicitur. Cautus sit ne ve/
recūdia ductus diuidat apud se confessionem
vt diuersa diuersis velit sacerdotibꝰ manife/
stare. Quedā eni vni celat: q̄ alij manifestāda
conseruat. Quod ē se laudare: ⁊ ad hypocri/
sim tendē: ⁊ semꝑ venia carere: ad quā ꝑ fru/
stra putat ꝑuēire. h ibi. Et glo. sup illo verbo
diuersa diuersis. dicit. Secus si quis omnia
pluribꝰ confitet̄: quia veniam citius meretur
de pe. di. j. quē penitet. Et ratio quare veniaꝫ
de vno ⁊ non de alio consequi nō possumꝰ est
qm̄ summus deus summe bonus: opꝰ imper
fectum nō nouit. aut enim totum hoieꝫ sanat.
aut nihil. Audi pulcherrimū textū. d̓ pe. di. 3.
sunt plures. vbi dicit̄. Sunt plures quos pe/
nitet peccasse: sed nō omnino: reseruātes sibi
quedam in qbus delectant̄. Nō aiaduertētes
dn̄m simt̄ mutū ⁊ surdum a demonio liberas/
se ꝑ hoc docēs nos nūq̄ꝫ nisi de oibꝰ sanari.
Si eni vellet pctā ex ꝑte reseruari: septē hn̄tē
demonia ꝑficere potuit sex expulsis. Expulit
aūt septē vt oia crimina sil' eijciēda docēt. legi
onē aūt ab alio eijciēs: neminē reliqt de oibꝰ.
s. Luc. 8. ⁊ Mar. 5. Qui liberatū possideret
ostendens q̄ si peccata sint mille: oportere de
omnibꝰ penitere. Laudatꝰ ē eni dn̄s. qm̄ eie/
cto demonio locutus est mutꝰ. Nūq̄ꝫ aliqueꝫ
sanauit quē nō oino sanauerit. Totū. n. hoieꝫ
sanauit in sabbato. Jo. 12. q2 ⁊ corpꝰ ab ifirmi
tate ⁊ aiam ab omni cogitatione iudicās peni
tentē oportere simul dolere de omni crimie or
to ⁊ in aia ⁊ in corpe. Scio. n. dn̄m inimicum
oi crimi inoso. Quō ergo q crimē reseruat: de
alio recipiet veniā: sine amore dei cōseq̄tur in
dulgentiam vel veniam: sine q̄ nemo vnq̄ꝫ in
uenit grām. Hostis. n. dei ē dum offendit ꝑ
seuerant. Quedā. n. impietas infidelitatis est
dimidiā sperare veniam. Nam sine vera pe/
nitētia iueniret grām. Pnia. n. vera ad ba/
ptismi puritatē confitentē conat̄ ducē. Recte
n. penitēs qcqd sordis pꝰ purificationē. s. ba
ptismi contraxit: oportet vt abluat saltē lachry
mis mētis. Sed satis durus ē cuius mentis
dolorē oculi carnis nequeūt declinare. Sꝫ sci
at culpabilit̄ se durū q deflet dāna tpis: vl' mor
tem amici: ⁊ dolorē pcti nō ostendit i lachry/
mis. Nō itaqꝫ est vt quis excuset se nō hr̄e fō
tē lachrymaꝝ q nunq̄ꝫ lachrymis oñdit tēpo/
raliū dolorē. Quē ergo penitet oino peniteat.
hec ibi. Et sūt v̄ba Aug. Nona ꝯditio dr̄
conditiōis: q2 vnusquisqꝫ s'm statū suū ⁊ statū
ꝑsone cum qua peccauit ꝓbat ⁊ confiteat̄. de
pe. di. 5. c. j. post principium paruꝫ. Oportet

enī penitere fornicātē ꝯm excellentiā sui stat⁹ aut officij: aut ꝯm modū meretricis: ⁊ in modo opis sui: ⁊ q̄lit turpitudinē suā pegit. hec ibi. Et glo. sup ꝟbo status. adducit tex. xj. q. 3. excellentissim⁹. vbi de pnia danda cū participātibus cum excōicato agitur. vbi circa finē capl'i dicit. Hi q ex necessitate aut ignorantia delinqnūt: auctē nr̄a p te absoluant. si tn̄ ipsa coꝝ igrātia vl' necessitas ꝟa fuerit nō simulata: vl' nō ꝓcesserit ex volūtate: q2 vt bn̄ nosti sic pleriq3 g pn̄t: s3 nolūt recte noscē: vt. s. etiā p3 di. 3. §. si. vt dicit glo. vn̄. p̄s. de hmōi. noluit inqt itelligē vt bn̄ agēt. Qui āt studio suo obligant ⁊ ꝯtēpta intdcā nr̄a postponūt: nō nisi digna satisfactione ꝑueniēte: nolum⁹ a te, pr̄s⁹ absolui. h ibi. Et allegat ēt dcā glo. c. ep̄m. ex̄ de clerico venator. vbi dr̄. Ep̄m p̄sbyteꝝ: diaconū canē aut aues ad venādū h̄re n̄ licet. Si qs coꝝ i hac voluptate sepi⁹ detēt⁹ fuerit. si est ep̄s trib⁹ mēsib⁹ a cōione: p̄sbyt duob⁹: diaconus ab oi offō suspēdat. h ibi. ⁊. c. sc. dr̄. Oib⁹ ꝯuis dei venatiōes ⁊ siluatiales negociationes cū canib⁹ ⁊ accipitres aut falcones intdicim⁹. h ibi. Hic nō q2 nūc fit eccl'e. i. pla⁹oꝝ status. Et eadē gl. adducit tex. 34. q. j. c. q̄ ꝯ pacē. vbi ponit q ꝓpo spolient honore: q ꝯ pacē eccl'e nitūt. dimitto tex. ꝓ nūc. q̄re ⁊c̄. Decima ꝯditio dr̄ loci. de pe. di. 5. c. j. vbi p⁹ an̄dicta ꝟba de statu ait. Si i loco scō aut cui d3 excellētiā fidei vt sit dom⁹ dn̄oꝝ ⁊ alioꝝ multorū. h ibi. Et glo. adducit tex. de pe. di. j. c. aut scā. vbi circa mediū capl'i dr̄. Loc⁹ facit vt idē vl' furtū vl' sacrilegiū sit: ⁊ capite luēdū. i. pūiēdū vl' minori supplicio. i. pena. h ibi. Undecima ꝯditio dr̄ tpis. de pe. di. 5. c. j. p⁹. s̄. dc3 de loco dr̄. Si i tpe orōni ꝯstituto vt sūt festiuitates scōꝝ: ⁊ tpa ieiunij. h ibi. ꝺ pe. di. j. c. aut scā. Tēp⁹ inqt discernit emāsorē vl' furtiuum i. fugitiuū effractorē vl' furē diurnū ac nocturnū. h ibi. Duodecia ꝯditio dr̄ ꝑseuerātie: ꝺ pe. di. 5. c. j. p⁹ illud de tpe dr̄. Cōsidēt q̄3tū ꝑseuerauerit: ⁊ q defleat qꝺ ꝑseuerant peccauit h ibi. ꝑseuerātia. n. multū agḡuat pctm̄. 24. q j. scisma. Deciatia ꝯditio dr̄ pugnatiōis. de pe. di. 5. c. j. imediate p⁹ ꝟba ante dcā. Et q̄3ta inqt vict⁹ fuerit i pugn̄tiōe. Quartadecima dr̄ oblatiōis. Postq̄3. n. pctōr sic diligent oia ꝯfessus fuerit ponat se oino i ptāte iudicis i iudicio sacerdotis nihil sibi reꝯuās sui vt oia eo iubēte. pat⁹ sit facē ꝓ recipienda vita aie: q̄cūq3 faceret ꝓ euitāda corpis morte. Et h cū desiderio: q2 vitā recupat infinitā vt de⁹. Cū gaudio. n. d3 facere imortal' futurus q̄ faceret ꝓ differenda morte moritur⁹. Sēp deprecet deū cert⁹ de venia: qui oibus modis et sine tedio dubius rogaret ptātē trenā. Et parū post. Deniq3 ⁊ qꝺ pōt de possessiōe tūc qꝺ offerat secur⁹ offerat. glo. postq̄3. s. obtulit mētē. Et seqt text⁹ paꝝ post. In iudicio itaq3 cordis ꝯferēda ē elꝯna tribuētis. Nec tā ꝯsiderandū ē quātū: sed q̄ mente q̄ affectiōe dat qꝺ pōt. vidua. n. duob⁹ q̄ habuerat minutis larga plus oib⁹ posuit vt. s. p3 Marci. 12 Qui igit sua pctā redimere vult tpaliū oblatione prius offerat mētē. hec oia ponunt ad lr̄am. de pe. di. 5. c. ꝯsideret. circa finem capl'i. q̄re ⁊c̄. Tu igit aia mea ne q̄so obstupescas nec nauseam hac tāta allegatiōe sūmas: n̄ tn̄ i p̄dicatiōib⁹ si placuerit poteris allegare loca decretoꝝ assig̃ta ⁊ rē ita fructuosā3 accipe. Hec ꝓlixa posui vt alijs i materijs valeāt. Vides. n. ... capl'a cū glosis ad plura satisfacē. Et ita h volo tibi sufficiāt ꝓ pn̄ti ꝯ°ᶜ. Q̄tū ad tiā ꝟi. dic̄ gl. sup. e. c. de pe. di. 5. q nō. nisi eēnt tales circūstantie q̄ in aliqꝺ gen⁹ peccati induceret vt dictū est in p̄ma ꝟitate. q̄re ⁊c̄.

In qb⁹ casibus reiteranda ē ꝯfessio. ꝯ° 2ᵃ.

a Ecipe ꝯam ꝯcl'onem v3. Cū anim⁹ ē in dubio an sit bn̄ cōfessus: ꝑteritā d3 hō ꝯfessionē iterare ⁊ itegre pctā p̄stina cōfiteri. Ad declaratōe3 hui⁹ ꝯcl'ois tres iquiram⁹ ꝟitates. Pria ꝟi. ē. In qb⁹ casib⁹ teneat qs ꝯfessionē iterare. 2° ꝟi. an recidiuādo teneamur p̄ora pctā cōfiteri. 3ᵃ ꝟi. que vtilitas ē eadē pluries cōfitēdo. Q̄tū ad p̄mā dico q in quattuor casib⁹ ꝯm cōiter loquētes cōfessio reiteranda ē. Prim⁹ est vbi defectus scie eēt. Scꝺs vbi defectus ptātis. Terti⁹ casus vbi eēt defect⁹ taciturnitatis. Quartus vbi eēt defect⁹ satisfactiōis. Prio inq̄3 tenet reiterari ꝯfessio vbi defect⁹ scie eēt. de pe. di. j. quē penitet. Qui vult ꝯfiteri inqt pctā vt iueniat grām: sacerdotē q̄rat sciētē ligare ⁊ soluere. Et ꝯm alexādꝝ de ales in. 4. Scire soluē est scire q̄ reqrūt ad absolutōe3 a pctō: ⁊ ligare eū pnia ꝯpetēti. Est. n. multū sacerdotib⁹ igrātia piculosa: vt di. 38. c. igrātia. Un̄ si nō h̄nt scia3 eminētē: h̄eant tn̄ scia3 ꝯpetentē. S3 de h satis dcm̄ ē. s̄. In̄ Greg. p̄mo pastoraliū ait. Nulla inqt ars doceri ꝑsūit: nisi p̄us

intẽta meditatõe discat. Ab iperitis ꝗ̃ q̃ teme
ritate officiũ docẽdi aias sũmit: qñ ipsi i cecita
te vsq3 ad labia sũt imersi ⁊c̃. Qui igit ig̊rãtẽ
habuit sacerdotẽ cõfiteat denuo añdcã pctã.
Si. n. cec⁹ ceco ducatũ p̃stet ãbo i foueã cadũt
Mat. 15. c.   Scd̉s casus ẽ defect⁹ ptãtis. i.
q nõ hȝ auctẽ soluẽdi: ꝯfessionẽ tñ audit. est tñ
absolut⁹ si ig̊rant cõfessus ẽ. sacerdos m̃gu it
peccat: vt dcm̃ ẽ. s̃. ꝯc̉loe itia: p̃me ptis huius
s̃monis.   Terti⁹ casus ẽ defect⁹ taciturnita
tis: vt qñ ꝯfitẽs scient pctm̃ mortale tacet vel
dimidiat: tũc ñ valet ꝯfessio. de pe. di. j. c. quẽ
penitet. circa p̃n. capl̉i. Et ꝑ h̃ facit. §. tacitur
nitas. allegat⁹ ꝯc̉loe p̃cedẽti i scd̉a ꝯditiõe cõ/
fessionis.   Quart⁹ casus ẽ defect⁹ satisfactio
nis: vt qñ pniaȝ iniũctã nõ satisfecit: aut obli/
tus ẽ illã. Si tñ eã sciret ⁊ eã iplere vellet: nõ
oporteret ꝑpt h̃ ꝯfessionẽ reiterare: vel etiã si
sacerdos de iniũcta pnia recordaret nõ reite/
rabit ꝯfessio. His vl̉ silib⁹ casib⁹ exceptis po
no tũc regulã gnãlẽ: ꝙ si peccator ꝯfessorẽ di
ligẽti cura q̃siuit idoneũ: ⁊ pctõr ipse q̃ȝtuȝ i se
fuit oia pctã cũ ꝯditionib⁹ debitis ꝯfessus sit:
⁊ tñ ꝯscia stimulet de ꝯfessione more mulierũ
trepidãs vbi nõ erat timor: ꝯfessionẽ illã non
tenet reiterare: qm̃ cõfessio bona ẽ ⁊ scã. Nec
vr̃ inuere capl̉m cũ mẽsurã. de pe. di. j. §. his
auctib⁹. Et aliq hñt nõ ita. q̃re ⁊c̃. Et sic pȝ p̃
ma v̉i.   Q̃tũ ad s̃am dico s̃m btm̃ Tho. in
4. di. 22. ꝙ h̃ dubitatio põt itelligi directe ⁊ in
directe. Vñ dicit ꝙ directe loquẽdo nec i gnã
li nec i spãli tenet recidiuãs p̃ma pctã cõfessa
iteꝝ ꝯfiteri. Sȝ idirecte tãq̃ȝ illud sine q̊ debi
tus satisfactõis mod⁹ sciri nõ põt: tenet recidi
uãs dimissa pctã q̃ȝtũ suffic vt sciat q satisfactõ
illi ꝯiũgi dȝ notificare. vñ si lapsũ carnis ex ali
q̃ occasiõe frequent passus ẽ illa occasio ꝑ satis
factõem p̃scidat. silr ⁊ de alijs pctis. In gnãli
tñ qñq3 ad aliq̃ spãlia oȝ descẽdẽ s̃m qd̉ ꝯfitẽs
viderit oportunũ. Nõ põt. n. i his certa mẽsu
ra p̃figi. Hec de itẽtiõe bti Tho. vt. s̃. Q̃tũ
ad tertiã v̉itatẽ dico ꝙ ꝯseqtur ãpliorẽ grãm
dei ⁊ pene diminutõȝ. de pe. di. quẽ penitet.
vide. s̃. ꝯoc p̃cedẽti i q̃rta ꝯditiõe. circa si. dic
tex. ibidẽ allegatũ. Et h̃ sufficiãt ꝑ p̃nti ꝯc̉loe.
Q nõ licȝ hũilitatis cã mẽtiri. ꝯc̉lo itia.
Ecipe tertiã ꝯc̉lonē vȝ. Lȝ humili/
a   tas sit maxia v̉t⁹: nõ ca tñ de cã licet
quẽpiã dicẽ mala q̃ ñ fecit. Ad ͛clara
tionẽ h⁹ tres ingram⁹ v̉itates. Pria v̉i. est
An qs peccet dicẽdo se fecisse pctm̃ qd̉ nõ fec
hũilitatȝ cã. 2° v̉i. est. Quid faciẽdũ ẽ qñ du
bitat vl̉ ig̊rat an fecerim⁹ h̃ pctm̃ vl̉ illud. 3ª
v̉i. ẽ. An teneamur pctã sacerdoti alio mõ q̃ȝ
ꝑ ꝯfessionẽ nota ꝯfiteri.   Q̃tũ ad p̃mã dico
s̃m btm̃ Tho. ⁊ Petrũ de tarãtasio in. 4. di.
xxj. ꝙ nullo mõ. i. nec bono nec malo respctũ
licet ꝯfiteri pctã que qs nõ fecit. Et de hoc est
pulcherrim⁹ tex. 22. q. 2. cũ hũilitatis. vbi dr̃.
Cũ hũilitatis cã mẽtiris si nõ eras pctõr añq̃ȝ
mẽtireris: mẽtiendo efficieris qd̉ euitaras. ve
ritas aũt ipsa in te nõ est nisi ita te dixeris pctõ
rem vt etiã eẽ cog̊scas. Veritas aũt ipsa ẽ vt
qd̉ es dicas. Nã quõ est hũilitas vbi reg̃t falsi
tas. q. d. nullo mõ. h̃ ibi. Et sũt v̉ba Aug. de
v̉bis apl̉i. Sȝ ꝯ inges di. 5. c. ad ei⁹ q̃si i fi. c.
dr̃. Et sũt v̉ba bti Greg. Bonaꝝ ingt mẽtiũ
ẽ ibi culpã agnoscẽ: vbi culpa ñ ẽ. Ergo falsũ
ẽ qd̉ doces. Vere aia mea pulchra ẽ auctas: sȝ
dicã tibi modũ rñdẽdi sci Tho. deinde qd di
cat glo. decretoꝝ sup dicto. c. cuȝ hũilitatis cã.
Sãct⁹ Tho. vbi. s̃. ita rñdet: dicẽs ꝙ illud di
ctũ nõ intelligit de substãtia act⁹ vt. s. credat se
ꝯmisisse qd̉ nõ ꝯmisit: q2 h̃ eẽt errare. Sȝ itel
ligit de ꝯditiõe act⁹ vtputa q2 ꝯfitẽs dȝ sp eẽ i
formidie act⁹: ne aliqs. s. sit defect⁹ ex pte sui:
vt supbia vl̉ vana gl̉ia vl̉ hypocrisis vl̉ aliqd̉
taliũ. Et s̃m hũc sẽsũ aiebat ille scũs Job. Ve
rebar. i. tiebã oia opa mea. c. ix. h̃ btũs Tho.
i snia. glo. aũt vt s̃ sic rñdet dicẽs. In gnẽ pt
qs dicẽ se eẽ pctõrem: q2 nemo sine crimie vi
uit: vt. 25. di. §. crimis. Et recognoscẽdo i se
cl̉pã eẽ nõ peccat. dũ° h̃ credat ueꝝ eẽ qd̉ dicat
ut. xl. di. añ oia. ⁊. 2. q. 7. q̃ȝq̃ȝ. Sȝ spãlit dicẽ°
aliqd̉ pctm̃ d̉ se c⁹ꝯtrariũ scit: mõtalit peccat.
Sȝ obijcit d̉ sacẽdote q oia d̉ se eria ꝯfitet. Dic
h̃ fac i ꝑsona eccl̉ie. Nullũ. n. vitiũ ẽ qd̉ nõ re
ꝑiatur i aliq̊ mẽbro ecclie. Vel dic ut dicit Au
gu. ꝙ in uno peccato multa peccata possunt no
tari: Cũ ciȝ qs peccat mõtalit homicidiuȝ ꝯmit
tit: occidẽdo aiaȝ. Cõmittit furtuȝ q2 se subtra
hit d̉o. Adulteriuȝ: q2 recedit a deo ⁊ fornica/
tur cuȝ diabolo. Periuriuȝ q2 fidẽ ꝑmissã in
baptismo nõ s̃uat. Et ꝙ dicit in oibus vitijs in
qbus cadit miser homo ibi cõp2chendũtur ge
nera singuloꝝ: ⁊ non singula geneꝝ. i. non ẽ
aliquod genus mali qd̉ non possit intelligi in
mortali. Tres enim sunt modi peccãdi. s. dele
ctatiõe: cõsensu ⁊ ope. h̃ oia in glo. illa ad lr̃aȝ
q̃re ⁊c̃.   Q̃tũ ad s̃aȝ v̉itatẽ dico breuit ꝙ oȝ

vt illud dubiū ꝯfiteať. ⁊ rō. q꞉ i ꝯfessiōe reqri
tur vt os cordi ꝯcordet. Si āt dubito an illud
qđ feci sit mortale vl' veniale. Illud. n. dubiū
ꝯfitēdū ē ꝓpť dubiū: aľr discrimini me expo/
no: nō tñ debeo illud asserē mortale: sȝ fcm̄ de
beo na· . are ⁊ iudiciū sacerdoti relinqre. qr̄ ⁊c̄
Q̄tū ad tertiā ꝟi. dicūt btūs Tho. ⁊ P̄e. in
4. di. 17. ꝙ nō sufficit aliqd eē notū iudici nisi
fit ei notū i forma iudicij. Et iō q̄ȝtūcūqȝ pctā
manifesta nota sint sacerdoti: q꞉ tñ in forma iu
dicij nō nō sť: iō illa oȝ ꝯfiteri qr̄ ⁊c̄. Et h̄ volo
tibi aīa sufficiāt ꝓ p̄nti pte 2ª hui⁹ ſmonis.

De. 12. fructib⁹ scē ꝯfessiōis ꝯsidera° 3ª.

Ertio loco Salutifere cō/
fessionis opti/
mā fructificatōȝ videam⁹. Duode
cim. n. fruct⁹ aīa cara int̄ ceťos scē
fructifereqȝ ꝯfessiōis ꝑ tres ꝯcl'oes
more solito colligem⁹. Quaꝝ p̄ma ē ista. De
um placat: pctā delet: nauseā reddit: desꝑatio
nēqȝ scā ꝯfessio tollit. 2ª ꝯcl'o ē ista. Audaciā
gnāt: silētiū facit: germiat ⁊ cūcta speciosa scā
ꝯfessio reddit. 3ª ꝯcl'o ē ista. Fallit: liberat: sꝑ
bona ē: ⁊ ad gl'am scā cōfessio ducit etnā.

De q̄ttuor p̄mis sancte cōfessionis fructib⁹
Conclusio p̄ma.

Ecipe p̄mā cōcl'onē vȝ. Deū placat:
pctā delȝ: nauseā reddit: desꝑatōēniqȝ
scā ꝯfessio tollit. In q̄ ꝯcl'oe q̄ttuor po
nunť p̄mi scē ꝯfessionis fruct⁹ vȝ. Prim⁹ dr̄
placatiu⁹. 2⁹ dr̄ ānulatiu⁹. 3⁹ dr̄ abhomiatiu⁹.
4⁹ dr̄ remotiu⁹. Prim⁹ inq̄ȝ fruct⁹ dr̄ pla/
catiu⁹. Nihil. n. sic deū placat sic̄ scā cōfessio.
Amb. de pe. di. j. Nouit inqt dn̄s mutare sen
tētiā si tu noueris mutare ꝓpositū. audi ⁊ bar
batū Hiero. sup Amos. c. 2. ⁊. 3. Si agimus
pniāȝ: ipsū q̄ȝ sue penitebit snie. i. ꝯmiatiōis.
Rursus iuř eundē. s. Amos ꝓmittit ꝓspa. s.
de⁹ si pniāȝ eger m⁹. Qđ si negligētia. s. pnie
dissoluamur: ⁊ illū penitebit sponsiōis sue: ꝓ/
missaqȝ mutabit. Cui⁹ rei exᵐ samariā. s. osee
j. ⁊ vl. c. ⁊ hierl'm h̄re possum⁹. Quoꝝ alij de
inumeris supplicijs. i. ꝑicul' liberati sūt. ⁊ alij
s. ꝯtēptores q̄ ꝓmissa p̄rib⁹ fuerāt possiderūt.
H̄ ad l'ram. de pe. di. j. c. si agim⁹. Et. c. se. sic
dr̄. Quā ob rē ꝯsiliū meū placeat tibi: ⁊ pctā
tua el'ynis redime. Et poniť istud ꝟbū redi/
me p̄uatiue: q꞉ ꝓp̄e nō ē h̄ redēptio vt dic̄ gl.
Sic forte igſcet de⁹ delictis tuis. Si pdixit sen
tētiā q̄ mutari nō p̄ot quō hortať ad miāȝ ⁊ ad
el'ynas pauꝑū vt dei snīa ꝑmuteť. qđ facile sol
uiť ex° regis Ezechie: quē Isaias dixit eē mo
rituꝝ. s. Isa. 38. i p̄n. ⁊. 4. Reg. 20. Et nini/
uitaꝝ qb⁹ dcm̄ fuerat. s. Ione. 3. Adhuc. 40.
dies ⁊ niniue subuerteť. Et idē ad p̄ces eze
chie ⁊ niniue dei snīa ꝯmutata ē. Rursū bona
agēti se asserit polliceri ⁊ idulgētiā. Alioquin
⁊ irreuerētiā loq̄ť de⁹ se mala minari sup gētē
s. Hiere. 18. Etsi bona fecerit minas clemētie
ꝯmutare rursū asserit polliceri. ⁊ si mala fecēit
dic suā mutare snīaȝ nō i hoies: sȝ i opa q̄ mu
tata sūt. Neqȝ de⁹ hoīb⁹ irasciť: sȝ vitijs. q꞉. s.
nō odit de⁹ hoies sȝ pctm̄. 36. di. odio. vt dicit
glo. h̄ ibi. Mutať. n. snīa dei q̄ ad cās scđas:
vt declaratū ē. s̄. ſmone. 16. pte 2ª. ꝯcl'oe 2ª.
Pn̄cipiū hui⁹ capl'i gl. sic declarat dicēs. quā
ob rē ⁊c̄. Illud tāgit qđ nabuchodonosor i sō
no vidit arborē i medio t̄re ꝑtingētē vsqȝ ad
celū. Et sub ea hitabāt aīalia bestie: ⁊ i ramis
volucres: ⁊ ex ea vescebať ois caro. Et ecce vi
gil ⁊ scūs de celo descēdit: ⁊ ait. succidite arbo
rē ⁊ ramos: ⁊ fruct⁹ ei⁹: ⁊ fugiāt ex ea volucres
⁊ bestie. sȝ germē ei⁹ i t̄rā finite: ⁊ cuȝ feris sit
ꝑs ei⁹. ⁊ ab hūano ꝯmuteť cor ei⁹: ⁊. vij. tꝑa
muteńť sup ea. Qđ sōniū Daniel int̄p̄retatus
ē: ⁊ ait. Tu es rex arbor ea q̄ iualuisti: ⁊ ptās
tua i t̄mis t̄re: ⁊ audisti ꝑuigilē altissimi snīaȝ
sup te: ⁊ ab hoīb⁹ ejiciēt te: ⁊ cū feris erit hita/
tio tua. fenū vt bos comedes. septē tꝑa. i. vij.
āni mutabūť sup te. ⁊ relinq̄ť tibi semē vl' ger
mē radicis: q꞉ regnū tuū restitueť tibi. Quaȝ
ob rē audi ꝯsiliū meū. pctā tua el'ynis redime
forsā igſcet tibi de⁹. Post ānū āt deābulabat
rex in aula sua: ⁊ supbe loq̄bať dicēs. nōne h̄
est babilon quā edificaui in robore regni mei
adhuc erat ſmo i ore ei⁹: ⁊ ecce vox de celo di
cens: tibi dr̄ nabuchodonosor. regnū trāsibit
a te ⁊ cū feris hitabis. vij. tꝑib⁹. i. septē ānis.
donec scias ꝙ dn̄eť altissim⁹ i vniuersis regnis
hoiuȝ. Et stati ex hoīb⁹ abiect⁹ ē: ⁊ vt bos fe/
nū comedit ⁊ rore celi caput ei⁹ isectū ē donec
capilli ei⁹ i similitudinē aqlaꝝ crescerēt ⁊ vn/
gues ei⁹ q̄si vngues auiū. Hec oia i dcā glo.
Ab illo igiť capl'o. si agam⁹. vsqȝ h̄ ondiť ꝙ si
cut dn̄s ꝑ pniāȝ reuocat snīaȝ in ꝯtūaces latā:
sic ꝓp penitēdi negligētiā bona reuocat q̄ ꝓ/
misit. Et h̄ ꝓbat Gran⁹ exēplis. Hieř. ⁊ sa
marie nabuchodonosor ⁊ ezech. q̄re aīa cara
si vis placare deū ꝯfitearis pctā tua: ⁊ cū pro/
pha dicas. Ego āt iniusticiā meā nō abscōdi:

nibi. n. dixi cãz meã ꝛc. 2ᵘ fruct⁹ dr̃ annulla/
tiu⁹. i. ꝙ fcã ꝯfessio pctã delet. audi Augu. de
pe. di. i. c. de⁹. De⁹ igi diffinitõꝫ nõ fac. i. di/
stinctõeꝫ ꝑsonaꝝ. q miam suã. i. remissionem
pctõꝝ a se ꝑ miãꝫ ꝯferẽdã oib⁹ ꝓmisit. s. vere
penitẽtib⁹. s. Ezech. 18. ꝛ relaxãdi licẽtiã. i. pe
nã pcti dimittẽdi sacerdotib⁹ suis: sine vlla ac
ceptiõe cõmisit. Math. s. 16. Sꝫ q culpã exag
gerauerit: exaggeret pniam. i. si grandis fuit
culpa grãdis sit dolor ꝺ culpa vł satisfactio ma
iora. n. cria maiorib⁹ abluũť fletib⁹. h ibi. Jñ
ꝓpha ingt. Nõ obsorbeat me ꝓfũdũ neqꝫ vr
geat sup me pute⁹ os suũ. Qꝺ sic Aug. expõit
dicẽs. Pute⁹ ẽ ꝓfũditas hũane ĩfirmitatꝭ: in
quã si ccideris nõ claudit sup te pute⁹ os suuꝫ
si tu nõ claudis os tuũ. Cõfitẽ ğ: ꝛ dic de pro/
fũdis clamaui ad te dñe. ꝛ euadiś. Claudit sup
illũ q in ꝓfũdũ ꝯtẽnit: aq̃ mortuo. s. i pctis ve
lut ab eo q nõ ẽ perit ꝯfessio h ille. inde ꝛ btũs
Jo. bapti. ꝛ saluator nr̃ exordiũ sue ṗdicatõis
a pnia sũpsert dicẽtes pniaꝫ agite appropinq̃
bit. n. regnũ dei oñdẽtes neminẽ ad regnũ ce
loꝝ posse ꝑtingẽ nisi ṗ⁹ ꝑ pniaꝫ dei curauerit
satisfacẽ. ꝛ sĩ vba Grãni ꝺ pe. di. i. §. deniqꝫ
vt ꝑspicue. i fine. Jñ ꝛ Criso. sup Jo. Non
põt igt qs grãꝫ dei celestꝭ accipe: nisi purgat⁹
fuerit ab oi sorde pcti ꝑ pnie ꝯfessionẽ vł ꝑ do
nũ baptismi salutarꝭ. s. ipsũ regnãtis. ꝛ sic pꝫ
secũd⁹ fruct⁹. 3ᵘ fruct⁹ dr̃ abhomiatõis. s. pec
catoꝝ. ver⁹. n. penitẽs ꝓ posse pctm̃ i posterũ
fugit: ꝛ velut inimicũ euitat. Audi Jsidoꝝ de
sũmo bo. de pe. di. 3. Jrrisor ingt ẽ: nõ peni/
tẽs q adhuc agit qꝺ penitet: nec vr̃ deũ poscẽ
subdit⁹: sꝫ subsanare supb⁹. Canis reuersus
ad vomitũ ẽ penitẽs ad pctm̃. s. rediẽs. multi
n. lachrymas idesinent fũdũt ꝛ peccare ñ defi
nũt. Quosdã accipe lachrymas ad pniaꝫ cer/
no ꝛ effectũ pnie ñ hr̃e. qꝛ icõstãtia mẽtꝭ nunc
recordatõe pcti lachrymas fũdũt. nũc vo reui
uiscẽte vsu ea q̃ fleuerũt iterãdo ꝯmittũt. audi
ꝛ Grego. i moꝝ. Jncassũ qppe bonũ agiť si
añ vite ťminũ deserať: qꝛ ꝛ frustra velociť cur
rit q ṗusqꝫ ad metas venit: deficit. h ille. Nec
tñ his vbis aia mea itelligas ꝙ si ꝯtrit⁹ ꝛ ꝯfes
sus es de pctis cũ cauẽdi ꝓposito. ꝛ tñ postea
iteꝝ ruas: qꝛ illa pnia nihil valeat: qm̃ vt Grã
nus oñdit de pe. di. 3. q ꝑ pniaꝫ ñ seł tm̃: sꝫ se/
pissime pc m̃ dimittiť: ꝛ plurib⁹ illud caplis ꝓ
bat: vt. c. septies. c. ille rex ꝛc. Sed dẽnt ṗdcã
vba itelligi ꝙ illa ṗma pnia p⁹ sequẽs pctm̃ ef
fectũ pnie vltiatũ ñ hꝫ q ẽ vita etna. q̃ ẽt mõ i/
telligiť Aug. i soliqis dicẽs. Jnanis ẽ pnia:
quã sequẽs culpa coingnat. Jnanisqꝺẽ ẽ q̃ ad
vitã etnã. audi pulcherrimũ tex. Aug. i enche
ridion quẽ adduc Grã⁹ vt. s. Sane ingt ca
uẽdũ ẽ ne qsq̃ꝫ existiet ifãda illa cria q̃lia q a/
gũt regnũ dei ñ possidebũt q̃ttidie ꝑpetrãda ꝛ
q̃ttidie elẏnis ṙdimẽda. Jn meli⁹ qppe ẽ vita
mutãda: ꝛ ꝑ elẏnas de ṗteritꝭ pctis ꝓpiciãd⁹.
i. placãd⁹ ẽ de⁹: ñ ad h emẽdãd⁹. i. placãd⁹ q̃
dãmõ: vt ea sp liceat ipune ꝯmittẽ. Nemi. n.
dedit laxamẽtũ peccãdi. i. licẽtiã q̃ꝫuis mifen
do deleat iã fcã pctã: si ñ satisfactio ꝯgrua ne/
gligať. q. d. ꝑpť h ꝙ de⁹ benign⁹ ẽ sepi⁹ mifen
do: ñ tñ licẽtia peccãdi ꝯcediť. Quisqs igr̃ ve
pẽitẽs ẽ i futuꝝ pctã cauet ꝛ odit. ṗs. Jniqta/
tẽ odio hũi ꝛ abhõiat⁹ sũ ꝛc. 4ᵘ fruct⁹ dr̃ re/
motiu⁹. i. oẽm desꝑatõꝫ tollit. Legiť. n. ꝙ mi
les qdã cũ ꝓṗa filia carnalr̃ se imiscuit. videt
fcm̃ mr̃ filie. ṗ vecũdia. s. obiurgat filiã mr̃. fi
lia ipatiẽs: vetule cuiusdã ꝯsilio mr̃em vene/
no necat. Rẽ ꝯperiẽł pr̃: odio illã hꝫ ꝛ ꝯtẽnit
Egre fert filia: ꝛ pr̃eꝫ silr̃ veneno ꝑemit. ridet
diabol⁹. Jn desꝑatõe puella viuit: ꝛ qd faciat
igñrat. Accedit ad ṗdicatõꝫ: ꝛ vbũ dei attẽte au
dit nullũ adeo itelligit ğue eẽ pctm̃ qꝺ misicor
dia dei nõ deleať i pnia. Suspirat ꝛ ꝯfiteri ꝓ
põit finita ṗdicatõe ꝯfessorẽ adijt ꝛ ṗ doloř lo
q ñ põt. Cõfortať a pr̃e spũali: ꝛ tãdẽ cłpã suã
ꝯtrita narrauit. facta ꝯfessiõe ꝛ absolutõe i q̃/
dã eccłe ãgulo ꝓstrata: adeo suã culpã ꝯtriuit
vt ṗ dolore spm̃ emittẽt. orat ꝓ ea ꝯfessor: assi
duat: ꝛ idies ꝓ ea bõa cumulat. dũqꝫ sic oraꝛ
vox fcã ẽ dicẽs: ꝙ poti⁹ ipse mulierꝭ orõnib⁹ i
digebat: q̃ lachriaꝝ iundatõe q̃i iteꝝ baptiza/
ta sine oi purgatõij pẽa ad pr̃eꝫ euolauit. qr̃ ꝛc

De q̃ttuõ alijs scẽ ꝯfessiõis fructib⁹. ꝯᵒ 2ᵃ.

a Ecipe haꝫ ꝯcłoeꝫ vꝫ. Audaciã gnãt: si
lẽtiũ facit: germinat: ꝛ cuncta speciosa
fcã ꝯfessio reddit. Jn q̃ ꝯcłoe alij sub
dunť scẽ ꝯfessiõis fruct⁹ vꝫ. Prim⁹ fruct⁹ dr̃
aiatõis. Scꝺs dr̃ taciturnitatis. Terti⁹ diciť
germiatõis. Et q̃rtus diciť speciositatis. Pri
mus inq̃ꝫ scẽ ꝯfessiõis fruct⁹ h⁹ scꝺi q̃ternarij
dr̃ aiatiõis. Tria. n. remedia ꝯ̃ ipedimẽtũ cõ
fessiõis hꝫ pctõr. Primũ dr̃ rõ nãlis. Scꝺm
dr̃ rõ diuinał. Tertiũ dr̃ rõ cõfusiõis. Priᵐ
dr̃ rõ nãlis. audi Aug. Si non erubuisti facẽ
qꝺ malũ ẽ: nõ erubescas facẽ qꝺ bonũ ẽ. malũ
vtiqꝫ ꝛ inhonestuꝫ est peccare. erubescẽ vo. ꝛ

ꝯfiteri honestū ⁊ vtile ē. Scōm remediū dr̄ rō diuinal'. Quid. n. celare credis illi cui oīa nuda ⁊ apta sūt anteq̄ʒ fiāt. Qui. n. pccā tua nouit: nudare te vult illa ꝯfessori: cui ligādi ⁊ soluēdi ꝯcessit ptātē: de pe. di. c. i. Qui vult cōfiteri ut iueniat grāʒ: q̄rat sacerdotē sciētē ligar̄ ⁊ soluē. Tertiū remediū dr̄ rō ꝯfusiōis. Naū iij. c. Reuelabit igt pudēda tua: ⁊ ostēdā gētibꝰ nuditatē tuā: ⁊ regnis ignominiā tuā. s. in extremo iudicio. Quisq̄s igit̄ ꝯfitet̄ pccā sua corā dei vicario: audaciā ꝯ diabolum sūmit: ⁊ tandē illū vicit. Dicit. n. mgr̄ i historijs scholasticis cū filij isrl' ad terrā ꝓmissiōis Moysi ductu ducerēt̄. ⁊ mare rubrū i. xij. ptes sic ⁊. xij. tribꝰ erant. diuisū eēt: nulla tribꝰ mare intrare audebat. ſʒ tribu Juda intrāte audaci aīo sumptis viribꝰ. alie filr̄ tribꝰ intrarūt. ⁊ sic a pharaonis fuituteliberati sūt illo cū exercitu suo ꝓrsus suffocato. Sic ⁊. xij. aīe tribꝰ q̄ sūt quiq̄ʒ sēsus iteriores: ⁊ quiq̄ʒ exteriores: ⁊ ipsa rō ⁊ volūtas itrare mar̄ pnīa ñ audēt sēsualitas cū sēsibꝰ iterioribꝰ ⁊ exterioribꝰ erubescit. rō illis mediātibꝰ refrigescit. Sʒ volūtas dei grā vigorata igredit̄: ⁊ ait cū ꝓpha: Dixi cōfitebor aduersū me iniusticiā meā dño. ⁊ tu remisi. ⁊c̄. Et sic pedes ad ꝯfessiōʒ: ligua: oculi manꝰ: ⁊ breuit̄ oēs aīe vires currūt atq̄ʒ festināt. Jsa. p̊. Lauamini: mūdi estote: auferte malū cogitationū vr̄aꝝ ab ocul' vr̄is. qesc͠ite agē puerse discite bn̄facē ⁊c̄. Scd̄s fructꝰ dr̄ taciturnitatis Audi Originē sup leuiticū. expōnēs illud ꝓphe. Dixi ꝯfitebor. ⁊c̄. Vides ingt q̄ ꝓnūciare pcm̄ remissionē pcti meret̄. Preuētꝰ. n. diabolꝰ i accusatōe vltra nos accusare ñ poterit Et si ipsi nr̄i accusatores sumꝰ nobis ꝓficit ad salutē. Si ꝟo expectemꝰ ut a diabolo accusemur accusatio nobis cedet ad penaʒ: ⁊ socios hēbit i gehēna q̄s ꝯuicerit criminū socios habuisse. h illc. Tertiꝰ fructꝰ dr̄ germinatiōis fac̄ n. scā ꝯfessio bona q̄ ꝑ pcm̄ mortificata erāt reuiuiscē ad vitā. Audi. Ezech. ꝓpham. xviij. Si ipiꝰ egerit pniam ab oibꝰ pctis q̄ opatꝰ est. ⁊ custodierit vniuersa p̄cepta mea. ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iustitiā: vita viuet ⁊ ñ moriet̄. omniuʒ iniqtatū suaꝝ q̄s opatꝰ ē nō recordabor: i iustitia sua q̄ʒ opatꝰ ē viuet ⁊ nō morie̅t ait dn̄s oipotēs. h illc. Jn̄ i hꝰ figura Geñ. p̊ dr̄ q̄ cum tra aq̄s coopta eēt. ianis erat ⁊ vacua. i. nihil germinabat. Cōgregatis āt aq̄s i vnū locum ⁊ arida apparēte: luce calefacta solis germinare cepit: ⁊ fructuum diuersa ꝓducē gnā. Sic ⁊ aq̄s criminū sup aīaʒ inundātibꝰ steril' vtiq̄ʒ ē q̄ ad vitā etnā: ſʒ aq̄s i vnū locū ꝑ verā ꝯfessiōʒ collocatis: germinat: fructūq̄ʒ diuersū ad vitā etnā ꝓducit. Audi Ambro. Egressus igt malitie: ꝟtutis opat̄ ingressū. Eodē. n. studeo q̄ crimē expellit̄: inocētia copulat̄. h illc. Quartꝰ fructꝰ dr̄ speciositatis. Audi Greg. i mor. xij. sup illud Job. Si celaui i sinu meo inigtatē meā. Miret̄ ingt i bono Job q̄ volūt castitatis cōtinētiā: mirēt̄ itegritatē iustitie: mirēt̄ viscera pietatis. Ego i eo ñ minꝰ āmiror ꝯfessionē hūilimā pccōꝝ q̄ʒ tot sblimia ꝟtutū. h ille

De alijs quattuor vltimis sancte confessionis fructibus. Conclusio tertia.

Ecipe tertia conclōnē. vʒ. Fallit: liberat sp̄ bona ē: ⁊ ad glām scā ꝯfessio ꝑducit etnā. Jn hac ꝯclōne alij. iiij. suꝑaddūt scē ꝯfessiōis fructꝰ. vʒ. Primꝰ dr̄ deceptiuꝰ. Scd̄s dr̄ liberatiuꝰ. Tertiꝰ dr̄ ꝑseueratiuꝰ. Quartꝰ dr̄ coronatiuꝰ. Primꝰ inq̄ʒ dr̄ deceptiuꝰ. Nihil ꝓfecto sic diabolū decipit: nihilq̄ʒ sic flagellat sicut pccōꝝ ꝟa ꝯfessio. Audi. Grc. i mor. Neq̄ʒ ingt facillꝰ ab inimico deijcimur q̄ʒ cū eū supbiendo imitamur. Nec cū vehemētiꝰ ꝓsternimꝰ q̄ʒ cū hūilitate dn̄ʒ segmur. nec acriores ei dolores ifligimꝰ q̄ʒ cum plagas pctōꝝ nr̄oꝝ ꝯfitēdo ⁊ penitēdo sanamꝰ. h ille. Jdeo aīa cara malignꝰ spūs: vt ait idē Greg. i dialogo cogitatiōi: locutiōi: atq̄ʒ operi nr̄o sp̄ isistit. si fortasse aliq̄d iueniat. vn̄ apud examen etni iudicis accusator existat. h ille. Audi ⁊ Bernar. i smōe. Ledit ingt nos iniquitas diaboli atq̄ʒ versutia. Sʒ multo amplius cū nr̄a simplicitas ⁊ mīa torquet. hūilitatē nr̄am ñ sustinet. vrit̄ charitate nr̄a mā suetudine ⁊ obediētia cruciat̄. h ille. Secūdus fructꝰ dr̄ liberatiuꝰ. nihil. n. aīa cara sic ab infamia liberat. nihilq̄ʒ sic pccā celat. sicut scā ꝯfessio. Si vnq̄ʒ exm̄ notasti. hipsū nō. Fuit. n. Rome quedā matrona nobilibꝰ orta natalibꝰ: ⁊ ñ minus ꝟtutibꝰ fulgens: vxor nō indignioris viri. Sola. n. eiꝰ ꝓles deerat deū suppl'r exorat: ut eis filiū vnū prestet. exaudit deus. concepit mulier ⁊ peperit filiū quē sūptuose aiunt diuini bn̄ficij obliuiscūt̄. ⁊ pigriores ad diuina efficiunt̄ solito. Jn se tn̄ reuersus vir eiꝰ ad sepulchrū dn̄i in remissionē pccoꝝ ire decreuit discedit. ⁊ mulier iā q̄ dn̄i erant liberiꝰ cogitabat. liberalitatē in pauperes exercebat. Jnte

reaparuulũ suũ a lacte suspẽsũ a cunisq₃ subla
tũ in ꝓpriũlectũ collocauit. h ãt puerulus aut
matris herebat gremio· aut pẽdebat e collo.
noctibusq₃ singul'int' m̃ris vbera morabatur
Sic succedẽtibꝰ etatibꝰ adolescentẽ mr̃ ãplexu
nõ arcebat nõ ab oculo repellebat: non ẽt a le
cto. morit' interea vir eiꝰ: ⁊ dolori mariti post
annũ mitigato interiori amore ad se inuicẽ di
ligũt: ⁊ ita grãdi i etate inuicẽ dormiebant. qd
plura. Filialis amor i carnalẽ cõmutat' filius
ꝓ marito admittit': cõcepto fetu: mulier mise/
ra corde ⁊ corꝑe angustiat': spe ãt venie ducta
ab ieiunijs: or̃onibꝰ: ceterisq₃ cõsuetis bonis
nõ discedebat. Intera veste vẽtris celato tũo
re: ꝑuenit ad diẽ partꝰ. Nascit' ĩfãs: s₃ seua ti
gris. i. mr̃ ꝓp̃a vix bñ natũ arripiens suffoca
uit. ⁊ ipsũ i latrinã ꝓijciens nll'o sentiẽte cela/
uit. Mũdi ꝑnceps i. diabolꝰ cũ i aia mulierẽ
captiuã teneret: cogitauit secuire. sũpto igit' de
mone secularis clerici scemate. Romã vẽit cu
ria intrauit: ꝓceres salutauit. Nul lũ sibi silẽz
i soluẽdis q̃õnibꝰ: ⁊ secret' edicẽdis fore dixit
Et ut pericie sue certã expientiã hẽret mlt'a eis
reuelauit. Placẽt cũcta regi: ⁊ amor regis cre
scit ad illũ. Tũc spũs ille malignꝰ sic vice q̃dã
alloq̃t' rẽgẽ. Miror certe mlt'ũ ꝙ oẽs ꝯsñpti
ñ estis Romaq₃ nõ corruit: funditusq₃ non sit
euersa. Facinꝰ i ea quoddã execrabilꝰ cũctis i
ea ẽ perpetratũ. Illa quã dicitis mulierẽ sãctis
simã feminaꝝ oĩu₃ scelestissima atq₃ crudelis/
sima ẽ de ꝓprio. n. filio cõceptũ filiũ manibus
ꝓprijs interemit. ac ne videret' ꝓiecit. in latri
nã. stupet rex: cũctiq₃ mirãtur astantes. Noli
inquiunt oẽs mũditie ⁊ pietatis blasphema
re tẽplũ. difficult' inq̃t spẽ: q̃ dixi credẽ poteri/
tis: sed aduocet': ⁊ examinet': factũ cõpiet' ⁊ ut
credatis: ignis in medio platee paretur. si cõ/
uincat'. in ipso cõcremet'. si inocẽs sit iuẽta pso
na mea in ipso sine cõpassione ꝓijciat'. placet
sanctũ cũctis. honeste mulier regi p̃ntat'. nõ te
inquit lateat o mulier notã fama vatis: quẽ de
us i salutẽ romanoꝝ suscitauit. accusaris i mlt'
tis. Respõde: ⁊ glãz redde deo. aut te inocen
tia ꝓbet. Ac illa deo ĩspirãte r̃ndit q₃ grauis ẽ
cã. tñ ꝯsilio idiget sapiẽtũ: nec tutũ fore credo
corã regi satrapisq₃ suis: absq₃ cõsilio h facere
velle: Accept' ĝ indicijs egit' cessa ẽ: ⁊ ñ in ho
mine: s₃ in xp̃o ꝯsisa: sũmo mane ꝑ pn̄iam cõ
fugit ad xp̃m. Vir ãt Luciꝰ dei famus tũc dei r̃
gebat eccl'am. Illum presto adijt. pedijsq₃ ad

uolui' suis. plorat: veniã petit: peccatũ fatet':
confiderat vir dei lachrimas facinusq₃ ⁊ alia
ꝑte misericordiã dei maiorẽ cernit oi ꝯtrito. tũc
ait illi. Quietior filia tu aĩo esto. maior est dei
pietas q̃₃ sit iniq̃tas hoĩs. Mariã gl'osaz i tui
auxiliũ voca. q̃ neminẽ iuocata deserit vnq̃₃.
Breue tibi ẽ tp̃s. pn̄iaz ꝯdignã tibi assignare
nõ possũ. dñica sit tibi or̃o ꝓ tui absolutiõe pec
cati. ꝑgit illa domũ ⁊ facit qδ docuit Lucius.
Statuta dei mulier acce rsit'. ꝓtoriũ itrat: spe/
ctaculũ cũcti expectãt ut loq̃t'. Vgo gl'osa asso/
ciat iuisibilit' illã. dũq₃ sic astaret: fari nec inci/
ꝑet q̃sq₃ ait rex clero. hem quam accusasti dña
p̃ns ẽ. aduersus illã si qd hẽs: narra mutescit
ille. mulierẽq₃ mirat'. ñ iq̃t hec illa ẽ scelerata
atq₃ dira scissima hec mulier ẽ ⁊ veneranda:
Turbat' rex: oẽsq₃ cũ illo. cremari mĩat' illum
nisi qδ dixerit ꝓbet. Dicẽ inq̃t demõ me Vita
tẽ o₃. h adest Vgo xp̃i gl'osa mr̃. signo se cruc'
muniũt' oẽs. terriꝰq₃ demõ. nec crucis Vtutẽ
sentir' potẽs: fictionẽ suã ꝓdit. ⁊ fetori horribi
li relicto euanuit. mulier innocẽs iudicat'. deo
laudes ꝑsoluũt'. gl'osa Vgo magnificat'. pn̄iaz
q₃ faciẽs mulier tandẽ q̃euit i pace. Tertiꝰ fru
ctꝰ dr̃ ꝑseueratiuꝰ. l₃. n. ꝯfessio Vaq₃ pn̄ia sit
difficil' i extremis: tñ q̃cũq₃ ẽt i extremis ꝯfite
tur: i bonoq₃ ꝓposito ꝑseuerat: a demonijs s̃
uitute liberat'. audi btm̃ tho. i. iiij. di. xx diuina i
q̃t gr̃a nulli se subtrahit qδ i se ẽ. vñ hõ q̃₃diu
i se vsũ liberi arbitrij h₃· ad diuinã gr̃az ꝑpara
re se põt: dolẽdo de ꝑterito: ⁊ hñdo ꝓpositũ ca
uẽdi δ futuro. Audi δ pe. di. iij. c. nẽo. Nẽo
iq̃t desperãdꝰ ẽ dũ i h corꝑe ẽ ꝯstitutꝰ. Qr nõ
nũq̃₃ qδ diffidẽtia etatis differt': ꝯsilio maturi
ori ꝑficit'. Audi pulcherrimũ aliũ tex. xxvi. q.
vi. c. si p̃sbyt. si p̃sbyt pn̄iaz abnegauerit mori
entibꝰ reꝰ erit aiaꝝ. q̃r dñs dicit. q̃cũq₃ die pec
cator ꝯuersus fuerit ad pn̄iaz. vita viuet ⁊ nõ
morietur. Vera. n. cõfessio i vltĩo tp̃e põt eẽ: q̃r
ñ solũ tp̃is· s₃ ẽt ⁊ cordis ĩspector ẽ deꝰ. Sic la
tro vniꝰ momẽti. pn̄ia meruit eẽ i ꝑadiso i hora
vltĩe ꝯfessiõis. h ibi. Et idẽ dr̃. c. cognouimꝰ
post medietatẽ capl'i dr̃. Quisq₃ mortis tp̃e
pn̄iaz sibi denegauerit: ⁊ desperauerit de mi/
sericordia dñi q cũ ad subuẽdũ moriẽti suffice/
re vel in momento posse nõ credidit. Perdi
disset latro in cruce premiũ ad dexterã pẽdẽs
si illũ vniꝰ hore pn̄ia non inuenisset: cum esset
in pena penituit: ⁊ pro vnius cõfessiõe sermo
nis habitaculũ in ꝑadiso eo ꝓmittẽte ꝓmeruit

Vera ḡ ad dñm' ꝯfessio i vltimis positoꝝ mē
te ē poti⁹ estimāda q̄z tpe. ꝓpha ħ talit afferen
te. Cū ingemueris tūc salu⁹ eris. Cū ḡ dñs sit
cordis inspector quouis tpe nō eē deneganda
pnia postulāti: cū ille se obliget iudici cui occl'
ta nouit reuelari. ħ ibi. Et ď pe. di. i. c. mēsu/
rā. dr̄ q̄ ñ ē ꝯsiderāda mēsura tpis: ſʒ doloris
ꝛc̄. Sʒ itellige tñ q̄ illud qď dicit. c. si p̄sbyter
negauerit pniam morīēti: re⁹ erit aiaꝝ. intelli
git q̄ztū i se ē. Nō. n. seqr̄ q̄ ille moriēs dam
nat⁹ sit si. s. cōtritus ve ē: ꝛ fecit qď potuit: ut
ꝯfiteret̄: nec valuit: excusat̄ ꝓfecto talis. ħ dic̄
Hosti. sup dicto. c. si p̄sbyter. Sʒ pono casuʒ
Infirm⁹ accersiri iubet sacerdotē: dūqʒ veni/
ret ifirm⁹ loq̄lā ꝑdidit: vl' amēs: l' frenetic⁹: vl'
aliqd hmōi: qď rōnis vsū ipediat: sibi accidit.
qd faciet sacerdos. Dico q̄ sacerdos veniens
accepta va fide ꝛ credulitate ab his q̄ ifirmū
pniaʒ petētē audierūt. dʒ ei q̄cqd hʒ hūanitas
ipēdē absoluēdo ꝛ recōciliādo: ꝛ si sine ꝑicu/
lo fieri pōt ei eucharistiā mīstrādo. Et coll'r ħ
rñsio. xxvi. q. vi. c. si q̄s ď corpe eriēs ꝛc̄. Aut
di tex. ibidē ꝛ vbi sic dr̄. Si q̄s i ifirmitate peti
pniaʒ si casu dū ad eū inuitat⁹ sacerdos venit
oppssus ifirmitate obmutuit: l' i freneſiʒ ꝯuer
sus fuerit: dent testiomiū q̄ eū audierūt: ꝛ acci
piat pniaʒ. i. absolutiōʒ: Et si ꝯt nuo creditur
moritur⁹ recōciliet̄ p man⁹ ipositiōʒ: ꝛ ifūdat
ori ei⁹ eucharistiā. si supuixerit āmoneat̄ a su
pradictis testib⁹ petōi siue satisfactū: ꝛ subdat̄
statutis pnie legib⁹: q̄zdiu sacerdos q̄ pniam
dedit ꝓbauerit. ħ ibi. Forma absolutiōis ha/
bet̄ cr̄ ď sen. exco. a nob. Et dic̄ hosti. q̄ si tal'
mut⁹ signa ꝯtritiōis oñdit: ut q2 man⁹ ad celū
leuat: l' pect⁹ tūdit: l' silr̄ sufficit ei in ħ casu. ꝛ si
añq̄z sacerdos aduenisset obijsset talib⁹ p̄cedē
tib⁹ signis. dico q̄ i eccl'ia sepeliat̄. Facit ad ħ
tex. ibidē. Si aliq̄s iḡt mortu⁹ fuerit: q̄ iā con
fessus. s. velle accipe pniaʒ testioniū hʒ bonū.
ꝛ ñ potūt venire ad sacerdotē: ſʒ p̄occupauerit
eū mors i via. faciāt ꝓ eo oblatiōʒ ad altare: ꝛ
dēt redēptiōʒ ꝓ captiuis. ħ ibi. Nec sufficiāt
ꝓ fructu pñti. Quart⁹ fruct⁹ dr̄ ad dei laudem
ꝯceptiōisq̄ꝫ vgis gl'ose dr̄ coronatiu⁹. Audi
Ambro. i li. de ꝑadiso. ꝛ ponit̄ de pe. di. i. nō
pōt iḡt q̄sq̄z iustificari a pccō nisi fuerit pcm̄ añ
ꝯfessus. Et idē i s̄moē. xl. Ecce nūc tp̄s acce/
ptabile adest. i q̄ ꝯfessio a morte. s. etna aiaʒ li
berat. ꝛ ꝯfessio appit ꝑadisū spēq̄ꝫ saluādi tri/
buit. Vñ scriptura dic̄. Dic tu iniq̄tates tuas
vt iustificeris. ħ ille. Et Bñn⁹ imediate post
p̄dicta vba d. c. His vbis ostēdit̄ q̄ ñ mere
tur iustificari q̄ i vita sua pccā ñ vult ꝯfiteri. ħ
ille. Audi ħ exm. Quidā scelestiss. m⁹ cuidam
sco hēmite ꝯfessus ē: quē cū ad ꝯdignā pniaʒ
iducē ñ posset: illi iniūxit ut sōtē iueniret c⁹ aq̄
sursū ascēderet: ꝛ plenū vrceolū quē sibi dede
rat sibi portaret. Sup ħ ille āplius nō cōside/
rās letāt pniaʒ illā accipit. Quā aquā cū p an
nū q̄sisset: nō illā iueniēs: ad heremitā redijt.
ꝛ lachrymis inundātib⁹ heremite veniā petit
Dūqʒ si lachrimās dolēt: gutta lachrime in vr
ceolū cadēs mox illud ipleuit. Hic iḡt scūs he
remita ē fons ille q̄ sursū ascēdit: ꝛ ascēdē fac̄
in vitā eternā. Iñ btūs Tho. in. iiij. di. xvij.
ar. v. ad. iij. q. rñdēdo ait. Cū a ꝑadisi introi
tu ꝓhibeat̄ q̄s p culpā ꝛ pene reatū: ꝛ talia ipe
dimēta ꝑ ꝯfessionē tollāt̄. ꝯsequens ē: ut aia
ꝯfessiōe saluet̄: ꝛ ad gaudia ꝑueniat ꝑadisi. ad
q̄ ꝑuenire possum⁹ ꝑ grām dñi nr̄i. Iesu xpi.
qui benedictus ꝛ gloriosus regnat in secula se
culorum. Amen.

Feria secunda tertie dominice quadragesi
me sermo in ordine vigesimus.

Epleti sunt oēs

in synogoga ira. Lu. iiij. Plu/
ra dilectissimi añriori s̄mone de
scā ꝯfessiōe ꝯscripsim⁹. nec ut ve
ra fatear cū multi iopinati idies casus occurāt
vno valem⁹ i s̄mone hācipsā enucleare mām
nec vos hortor si vitatē dixero aures beniuo
las tedeat accōmodare: iudeoꝝ ex°. Nā cum
eoꝝ igratitudinē sub vidue tipo Helie tpe ꝛ
Naamā syro tpe Helisei oñderet. qm̄ ut Te
rēti⁹ ait ħ tpe. Obsequiū aicos. vitas odium
ꝑit. oēs ira i synagoga repleti st̄. De sacra igr̄
ꝯfessiōe iteꝝ ħ in s̄moē tractaturi tres glorio/
sas considerationes faciamus. vʒ. Omnium
ꝯfessionē audiētiū debitā cōditionē. Omniū
cōfessionē audientiū exquisitam obligationē.
Omniū peccatorum generalē obseruationeʒ.

Rimo oiuʒ ꝯfessioni audire volenti/
um debitā cōditionē videamus. vbi
tres ꝯclōnes mor̄ solito faciam⁹. Pa
ꝯclo ē ista. Diligēti aio ꝯfessores insistant: ut
ꝓ virib⁹ peccatores a culpa reuocet: ꝛ sufficiē
ter ut id fieri possi iterrogent. Scōa ꝯclusio
Hoc sibi memorie tradāt q̄cūq̄ꝫ ꝯfessiōes au
dire ꝓoptāt: ut debitl circūstātijs pctōres int/

rogēt. Tertia ꝯ° ē ista. Jnuigilēt oēs ꝯfessio
nes ut ꝓ viribꝰ pccā ad mēoriā studeāt ꝛuocarꝫ
De introgatiōibꝰ i ꝯfessiōe fiēdis ꝯ° pma
Ecipe pmā ꝯclōnē ꝛc̄. ut s̄. Ad cuiꝰ de
clarationē tres ingramꝰ ꝟitates. Pª
ē. si ꝯfessiones audire volētibꝰ sit vita
bona necessaria· an sufficiat scia. Scōa ꝟi· an
ad illa sit bona ꝯfessio: qn̄ penitēs solū dicit n̄ vel
sic: ꝛ sacerdos introgat ꝑ singula. Tertia ꝟi.
ē. an liceat sacerdoti specificationē introgarꝫ ꝑ
sone. Qntū ad pmā dico vite bonitas pōt cōsi/
derari dupl̄r: aut quātū ad necessitatē sacramē
ti: aut q̄ztū ad h ut ꝯfitēs dignꝰ efficiatꝫ sacroꝝ
mister. Qntū ad pmū n̄ ē necessaria. qm̄ tā bo
nis q̄z malis sacerdotibꝰ ptās talꝰ ꝯcessa ē. Nō
n. gnālis dispēsator ꝛ gubernator deꝰ vult ut
malitia pticularis ꝑiudicet bono cōi: ut dic̄ bo
na. i. iiij. di. xviiij. Si aūt ꝯsideratꝫ vita bona
q̄ztū ad ſm: tūc dico ꝙ sic pª Pe. iiij. Sic̄ bo
ni dispēsatores m̄ltiformis grē dei. Et h tibi ꝓ
bo ancte rōe. ꝛ ex°. Aucte qdē sic. Augu. de
pe. di. vi. c. i. circa mediū capl̄i. Sacerdos in
qꝫ cui ois offertꝫ pccōr: ꝛ an̄ quē statuitꝫ ois lan
guor. i. mātfestatꝫ i nullo eoꝝ iudicādꝰ sit q̄ in
alio iudicare ē ꝓmptꝰ. Judicās. n. aliū q̄ ē iu
dicādꝰ ꝯdēnat seipsū. Cognoscat igitꝫ se ꝛ pur
get i se qꝺ alius videt sibi offerre. Caueat ut
a se ꝓiecerit qcqd i alio dānosum reperit ꝛc̄. h
ibi. Audi tex. iii. q. vij. c. q sine pccō. Qui si/
ne pccō ē vr̄m ꝑus i illa. s. aia peccatrice lapi/
dē mittat. ad aliena qppe diluēda pccā ibāt. s.
iudei ꝛ sua relīqrāt. Reuocētꝫ itaq̄z intꝰ ad cō
sciam ut ꝑus ꝓpria corrigāt. ꝛ tūc aliena repre
hendāt. hec ibi. Et. c. se. dr̄. Judicet ille de al
terius errore: q nō h̄z qꝺ in seipso ꝯdēnet. Ju
dicet ille q nō agit eadē q̄ i alio putauerit puni
enda. Ne cū de alio iudicat i se ferat sniam. i.
faciat se dignū cōdēnatōe ꝛc̄. h ibi. Et sūt ver
ba Ambrō. suꝑ beati imaculati. Et. c. se. dr̄.
Jn grauibꝰ. i: mortalibꝰ pccis qs positꝰ: dū su
is ꝑmitꝫ aliena n̄ diluit. s. de vite tmio. Cūctꝫ
n. liq̄t: q2 cū is displicet qui ad intercedenduꝫ
mittitꝫ: irati animus ꝓculdubio ad deteriora ꝓ
uocatꝫ. Scriptū qppe ē. s. Prouer. xvi. Victi
me ipioꝝ abbominabiles sūt deo. vota iusto/
rū placabilia. hinc. n. ē qꝺ scriptū ē Gen̄. iiij.
Respexit dn̄s ad Abel ꝛ ad munera eius. ad
Cayn āt ꝛ ad munera eiꝰ n̄ respexit ꝛc̄. h ille.
Et si ꝟba Gre. Eadē ꝟba ponuntꝫ. xiiij. q.
v. c. scriptū qppe ē ꝛc̄. Jdē. c. se qꝺ icipit. po/
stulatꝰ. ꝛ. i. q. i. c. necesse dr̄. Necesse ē ut mū
da sit manꝰ q̄ diluere sordes curat. Nec tacta
q̄z deteriꝰ ingnet. s. q̄ztū i se ē si sordida sequēs
lutū tenet. Scriptū nāq̄z ē. s. Jsa. i. Mūdami
ni q offertis vasa dn̄i. glo. i. subditoꝝ aias. q2
dn̄s i eis sedet. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodono
sor. xxxij. q. v. si Paulꝰ. Et sūt ꝟba Gre. i
registro. Et. i. q. i. c. fertꝫ. circa finē dr̄. Vul/
nerato. n. pastore. q curādis ouibꝰ adhibꝫ me
dicinā. Aut quō ppl̄m orōnis clipeo tuecatꝫ: q
iaculꝫ hostiū sese feriēdū exponit. Aut q̄ ē fru/
ctū de se ꝓducturꝰ est: cuiꝰ graui peste radix infe
cta ē. maior ḡ metuēda ē locis illis calamitas
vbi intcessores ad locū regiminis adducuntꝫ:
qui dei in se magis iracūdiā ꝓuocent quem ꝑ
semetipsos placare debuerant. hec ille. 2° h ꝓ
batꝫ rōe. sicut. n. ꝑ misteriū ꝯfitentis viuificātꝫ
ꝛ illumināt ceci. ita ꝯgruū est ut ꝛ ipse sit illu/
minatꝰ. Jtē ꝛ xpi vicē gerit i tris. ḡ merito iu
stꝰ cē dꝫ. Jtē scā a scis tractare debēt ꝛc̄. 3° ꝓ
batꝫ ex° quō q̄so q̄s i ceno pānū lauabit: sic quo
mō qs in sordibꝰ exn̄s alioꝝ sordes mūdabit.
Jn̄ accipe hāc regulā gnālē. Quicūq̄z ꝯfessio
nes intēdit audire: duo h ꝑmarie hre ꝓcuret
s. sciam cōpetētē: ꝛ vitā honestā. Audi Aug.
de pe. di. vi. Caueat inqt spūalis iudex ut sic̄
nō cōmisit crimē nequicie: ita nō careat munē
scie: oꝫ. n. ꝙ sciat cognoscē qcqd dꝫ iudicare.
Judiciaria nāq̄z potestas h expostulat: ut que
dꝫ iudicare discernat. diligēs igitꝫ inqsitor sub
tilisq̄z inuestigator sapiēter ꝛ q̄si astute interro
get a peccatore: qꝺ forsitan ignorat: l' verecun/
dia velit occultare. h ibi. qr̄ ꝛc̄. Qntū ad 2ꝫ di
cit Guil'. ꝙ illa cōfessio bona est nisi peccator
potiꝰ ꝯfiteri dimitteret. q̄z ore ꝓprio cōfiteretꝫ.
h. n. suꝑbia ē. de pe. di. v. c. i. versus finē. qr̄
ꝛc̄. Qntū ad tertiā dicit Raymūdꝰ ꝙ sic̄ ꝯfitēti
n̄ licet specificare ꝑsonā ita nec sacerdoti inter/
rogare. qr̄ ꝛc̄. Et sic pꝫ pma cōcl'o. qr̄ ꝛc̄.

Quomodo sit interrogandus peccator in
confessione. Conclusio secunda.

Ecipe 2am cōclōnē. vꝫ. Hoc sibi me
morie tradāt qcūq̄z cōfessiones audi/
re peroptāt: ut debitis circūstātijs pec
catores introgent· vbi tres ingramꝰ ꝟi. Pª
ꝟi. ē. qs sit modꝰ 2nādꝰ in introgatiōibꝰ in cō
fessiōe fiendis. 2ª ꝟi. q̄ sūt iste circūstātie intꝫ
rogande. 3ª ꝟi. si vnū pcm̄ vel plura relinq̄
rentꝫ ꝑ obliuionē. quō delebitꝫ illud. Quātum
ad pmā dico ſm btm̄ Tho. in. iiij. di. xix. i ex/

181

positiõe lr̃e i fine. q̃ in introgatiõibus fiẽdis tria seruãda sũt. Primo ut fiat interrogatio de peccatis q̃ cõiter in talib⁹ eiusdẽ cõditiõis habũdare solẽt. Nõ. n. reqrit̃ in milite ut queraẽ de peccatis clericoꝝ aut religiosoꝝ ⁊c̃. Scdo reqrit̃ an ñ fiat explicita introgatio nisi de peccatis q̃ cõit̃ manifesta sũt: ut de supbia: ira: accidia: gula: auaritia: inuidia: ⁊ luxuria. Et de circũstãtijs q̃ trahũt in aliud gen⁹ peccati: ut in luxuriã: an cũ masculo: an ut deb3 ⁊c̃. In alijs autẽ adinuẽtiõib⁹ peccõꝝ ita fiat interrogatio ut. s. si cõmiserit: dicat ⁊ si nõ: ut non adiscat. ⁊ h̃ bñ notẽt ciarmatores ut ita loqnar: q confessiones suis bubulis ⁊ magis vendũt. 3° requrit̃ ut in peccatis carnalib⁹ nimis ad paticulares circũstantias nõ descẽdãt. Qm̃ huiusmõi delectabilia quanto magis in specialt conside-rantur: tanto magis ad cõcupiscẽtiã sunt apta nata mouere: ut dicit phus. iij. ethi. Inde cõtingẽ posset q̃ sacerdos tã sibi q̃3 cõfitẽti nocere t. hec Tho. Quantum ad secũdã dico q̃ hec sunt permaxime circũstantie peccatori in confessione fiende. v3. Quis. quid. vbi. p quos q̃tiens. cur. quomodo. quãdo. Expone quis. s. peccauit an. s. mascul⁹ vel femina: nobil' vl' ig̃bilis: liber vel seruus: sciẽs vel ignorans: iuuenis vel senex. i dignitate vel officio: solutus vel cõiugat⁹: secularis vel claustralis: cleric⁹ vel secularis. cõsanguineus vel extraneus: iudeus vel paganus ⁊ his similib⁹. Secundo quid. i: quid cõmisit: an adulterium. fornicationẽ: homicidium: furtum: ⁊ an publicum vel manifestum. Item an quatriduanum ⁊ fetẽs an recens ⁊c̃. Tertio vbi. i. in quo loco sacro vl' nõ sacro: honesto vel inhonesto, ⁊c̃. Quarto per quos scilicet an socios vel non: an seculares vel clericos: ⁊ cum quibus. ⁊ contra q̃s Quinto quotiens. idest quot vicibus. Quia vulnus iteratum tardius sanatur. de pe. dist. iij. Inanis est penitentia. Sexto cur. i. quali intentione. q: qcq̃d agũt hoĩes intẽtio iudicat oẽs. Itẽ cur. i. an coacte l' spõte. vl' an paupertate. vel cupiditate. vel i aĩo nocẽdi vl' non. Septima ẽ quomõ. i. q̃lit̃ fecit. honeste tñ interroget. Octaua ẽ q̃ñ. i. quo tpe. s. an dieb⁹ festiuis: ⁊ an post pnĩm vel añ. S3 dices q̃ sũt ille circũstãtie trahentes in aliud gen⁹ pcti. Dico q̃ quedã sũt totalr̃ aggreuãtes pcm̃. q̃dam nõ ita aggrauãtes. Totalr̃ aggranãtes sũt De q̃ i his vsib⁹ cõtinẽt̃. Aggrauat ordo. loc⁹ psõa scia tẽp⁹. Etas. cõditio. numer⁹ mora. copia. causa. Est mod⁹ i culpa: status alter. lucta pusilla. Expone sic aggrauat ordo. s. sacer: ut psbyter. diacon⁹ ⁊c̃. Loc⁹ ut sacer vel nõ. Persona. s. piugata l' religiosa. Scia. q: vl' igrãt vel scient. Tẽpus. s. sacrũ. Etas iuuenis l' antiqu⁹. Cõditio ut huus l' liber. Numer⁹. i. q̃t vicib⁹. Mora q̃3tũ. s. stetit in pctõ. Copia. i. q̃3tũ abstulit. Cã. i. q̃re sic fecit. Mod'. i. mãifeste l' occulte. Stat⁹ alit̃. i. si nobilis l' nõ. i dignitate l' nõ. Lucta pusilla. i. pua tẽtatiõe. vel magna stimulat⁹. Circũstãtie ãt nõ aggrauãtes totalr̃ sũt. ut feci sic l' sic. Et ut itelligãs quõ circũstãtie in aliud gen⁹ peccati trahũt: do tibi exemplũ. Hic luxuriauit cũ cõiugata trahis i aliã spẽm. s. in adulteriũ ⁊c̃. Quantũ ad tertiam veritatẽ dico q̃ deus non requirit ab hoĩe ampli⁹ q̃3 possit. Cũ g̃ peccata oblita i hoĩs nõ sint ptãte sufficit deo mẽtẽ offerre. audi Aug. Si a mẽte ingt penitẽtis aliq̃ exciderit: pfitet̃ veritatẽ deo cui generalit̃ dicit̃. Qui nosti occulta cordis opera mea ⁊ delicta mea a te non sũt abscõdita quib⁹ veniã pargiaris. Hec. n: ⁊ veritas cõfitentis quã dil git deus testante ppha. Ecce enim veritatem dilexisti. hec ille. Hoc idem ponit magr̃ in. iiij. di. xxi. q̃re ⁊c̃.

De renocatione peccatorũ ad memoriam i confessione fienda. Conclusio tertia.

Ecipe tertiã cõclõnẽ. v3. Inuigilent oẽs pfessiões ut p virib⁹ pctã studeãt ad memoriã reuocare. Sẽsus isti⁹ cõclusionis ẽ cũ viderit pfessor q̃ peccõr sup aliq̃ pccõ nihil dicit. e⁹tã ipse certã vel pbabilẽ noticiẽ h3: insudare, p viribus d3 ut illud sibi ad memoriã possit reuocare. Pro c⁹ declaratiõe tres pono casus. Prim⁹ casus ẽ. Audit sacerdos in pfessiõe hũc viꝝ ⁊ hãc mulierẽ: ⁊ coꝝ colligit ex vbis q̃ vero ñ copulãt̃ m̃rimonio credẽtib⁹ tñ ipsis totũ nppositũ. ⁊ tpe pfessiõis neutꝝ coꝝ q̃cq̃3 cũ ignorẽt hoc ipsũ dicunt scit tñ sacerdos q̃ stant i pccõ mortali. q̃d hic faciet paupeculus pfessor. Scd's casus ẽ. Hic presbyter curã aiaꝝ hñs quosdã mutos. surdos. cecos. aut furiosos: vel filios sub ei⁹ h3 curã q̃s firmit̃ scit in pxõ mortali esse: quid hic faciet. Si. n. introgat surdũ nõ itelligit. Si mutum loq̃ ñ põt. Si cecũ ille dubitat an sit sacerdos ⁊ sic de alijs. Terti⁹ casus ẽ. Sacerdos petrũ i pfessiõe audit: q cõmisit aliqd̃ grãde scel⁹ notũ clarissime sacerdoti: ⁊ tñ Petr⁹ nõ pfitet̃ ⁊

181

ille ad meōriā r̄ducit. Petrꝰ vo negat qd faci
et sacerdos. Q̄tū ad p̄mū dico ꝙ si id clar̄ no/
tū sit ꝯfiteri: ⁊ de h̄ ꝓbabiles h̄z testiū rōes. il/
lud sup̄iori suo. i. ep̄o· l' alteri p̄ratē h̄nti nūcia
re dꝫ. ⁊ pōt ēt ipsis nūciar̄ ut aut faciāt diuorti
uꝫ: aut ꝙ sil' maneāt sic fr̄ ⁊ sorō. si āt ñ cēte scit
sꝫ tm̄ ꝓbabil'r credit l' suscipiar̄ nec ad sup̄iorē
dꝫ accedē. nec ill' factū ap̄ire. nisi i ill' cōcernēt
crassā igrātiā habūdar̄. Nec rn̄sio ē f̄ꝫ gl. sup
v̄si. Insultēdū de pe. ⁊ re. qr̄ ⁊c̄. Q̄tū ad f̄m
dic̄ Ray. Sacerdos ꝓ virib' studeat ut tales
ad ꝯtritiōꝫ ⁊ merā p̄niaꝫ iducat signis scriptis
⁊ alijs modis qbꝰ pōt. xxij. q. ij. faciat hō ꝓ tpa
li salute bonū qd̄ pōt. Si āt nec signis nec aliq̄
cernit se ꝓficē mō oret tūc ꝓ ipsis dn̄m. Ideꝫ
hortet̄ ut faciāt pochiani: ut. s. dn̄s corda eoꝝ
illuminet: ut ad p̄niaꝫ reducār̄ d̄ ꝯse. di. iiij. c.
solet q̄ri. i fi. Et si nihil omiserit d̄ ꝯtigētibꝰ ⁊c̄
ñ iputabit̄ sibi. di. xliij. Ephesijs. vbi dr̄ ephe
sijs Paulꝰ dic̄. s. Actuū. xx. Mūde sū manꝰ
mee a sāguie oiuꝫ vr̄m. Nō. n. subt̄fugi. i. ne
glexi. q minꝰ. i. ut ñ nūciarē oē ꝯsiliū de vob̄.
Mūdꝰ q̄ a sāguie eoꝝ n eēt si eis ꝯsiliū dei an
nūciare noluisset. Quia cū icrepar̄ deliq̄ntes
noluerit eos, ꝓculdubio tacēdo pastor accidit.
h̄ ibi. Et sū v̄ba Greg. Et. lxxxiij. di. error.
vbi sic dr̄. Error cui nunq̄ꝫ resistit̄ approbar̄.
Et v̄itas cū minime defēsar̄: opp̄mit̄. Negli
gē q̄ppe cū possis· s. sine pccō arguer̄ p̄uersos
nihil aliud ē q̄ꝫ fouē. Nec caret scrupulo socie
tatis occulte· q māifesto facinori desinit obuiar̄
qr̄ ⁊c̄. Ad tertiuꝫ pꝫ ex dictis ꝙ si sacerdos qd̄
potuit fec. t excusar̄ ⁊ absoluat cū. qr pcm̄ qd̄ an
tea nouit: ñ ut iudex ⁊ p̄sona cōis: sꝫ ut p̄sona p̄
uata nouit. Et h̄ itellige si pcm̄ sit occltū. si vo
māifestū ita ꝙ nulla possit tergiuersatōe celari
ñ absoluat. Et ponit̄ casus nōbil'. de cōse. di.
ij. ñ ꝓhibet vbi dr̄ ꝙ si pcm̄ est occultū: ut dicit
gl. ⁊ Petrꝰ publice cōicnē petat: quē certe scit
ñ eē ꝯfessū: ñ dꝫ illi sacerdos eucharistiā dene
gare. secꝰ si pcm̄ publicū eēt. Audite. Nō ꝓ
hibeat inq̄t dispēsator. i. sacerdos pigues ter/
re. i. peccatores diuites i peccatis mēsam dn̄i
māducar̄: sꝫ exactorē moneat timē. i. deū q ex
igit ab eis moneat timere: ut dic̄ glo. hec ibi.
quare ⁊c̄. Et hec sufficiant pro prima parte hu
ius sermonis.

De obligatione confessorum quantū ad ce
lationem confessionis.

Consideratio secunda.

Ecundo loco c̄ iuꝫ ꝯfessi
onē audiētiū exq̄sitā obligatiōeꝫ
videamꝰ. vbi tres ꝯclones sub
iūgamꝰ. vꝫ. Pa ꝯclo ē ista q̄s/
q̄s peccatores i ꝯfessiōe audire itēdit: sūmop̄e
caueat ne aliq̄d sic patefactū cuip̄iā reuelet. 2a
ꝯo est ista. Non sine graui aīe dispendio quis
pōt qd̄ secrete habuit alteri reuelare. 3a ꝯo est
ista. Nullus quātacūq̄ꝫ data licentia dꝫ qd̄ sub
sigillo. confessionis accepit alteri denudare.

Q̄ confessores que audiunt in confessione
celare debent. Conclusio p̄ma

Ecipe p̄mā ꝯclonē ⁊c̄. ut. s̄. Ad cꝰ de
clarationē tres igramꝰ v̄itates. Pa
v̄i. ē ista. vtꝝ ꝓ aliq̄ grādi euitādo p̄i
culo qd̄ h̄itū ē i ꝯfessiōe possit r̄uelari. 2a v̄i. ē
vtꝝ alia q̄ ꝯfessor p̄ter ꝯfessionē scit: sit obliga
tꝰ ñ r̄uelar̄. 3a v̄i. ē abbas l' aliꝰ sup̄ior pcm̄ ali
cꝰ sui iferioris p̄ ꝯfessionē nouit: peccat ne ille
sup̄ior illud pcm̄ ipunitū r̄liquēdo. Q̄tū ad p̄
mā dico ꝙ q̄cūq̄ꝫ casu occurrēti nūq̄ꝫ lꝫ ꝯfessio
nē r̄uelar̄. vbi nō f̄m btm̄ Tho. i. iiij. di. xxi.
ꝙ i sacris eccl'ie illud qd̄ gerit̄ extius signū est
illiꝰ qd̄ gerit̄ interiꝰ. Interiꝰ āt in sacris opar̄
deꝰ. extius āt opar̄ eccl'ie mi[illegible]er i positiōe ma
nuū ⁊c̄. Vn̄ h̄ regula accipit̄ ꝙ sic deꝰ iterius
pcm̄ hois tegit: sic ⁊ sacerdos q eiꝰ vicē gerit i
tris: occultare dꝫ extius. Propterea qd̄cūq̄ꝫ
p̄iculū imineat: siue sit de mr̄imonio int̄ aliq̄s
illicite ꝯhēdo: siue heretico q corrūpet fideles
siue de aliq̄ tp̄ali dāno ⁊c̄. ⁊ illud si p̄ ꝯfessionē
sciar̄: nullo pacto dꝫ illud ꝯfessor r̄uelar̄: sꝫ qd
agēdū ē. Dico ꝙ tales p̄ ꝯfessor admonēat sꝫ
ut desistāt. Et si eēt malū qd̄ ꝯ eccl'iaꝫ iminerꝫ
dꝫ prelato nūciare ut vigilet sup̄ gregē suū v'
huiusmodi. Et si ē malū tp̄ale. utputa ꝓdimē
tū: obuiare dꝫ quātū pōt. ⁊ sup̄iores mō mag'
ppl'i cautos reddē. Ita tm̄ ꝙ cōfessionē nullo
pacto reuelet. Inno. tm̄ i gl. sup̄. c. ois. de pe.
⁊ re. opinionē q̄rūdā ponit dicētiū ꝙ iminēte
aliq̄ an̄dictoꝝ p̄iculoꝝ poterat ꝯfessionē sacer
talibꝰ p̄sonis r̄uelare: q possēt ꝓdesse ⁊ ñ obeē
ut pri l' mr̄i ⁊c̄. E sumūt argumentū. xxij. q.
v. c. h̄ videt̄ dicē. i fine. Et fac̄ multū i[illegible]ter. ad
suū ꝓpositū. vbi ponit̄ casus de iurāte falsū. ⁊
scias certe illū i[illegible]rasse falsū. cui sit illud idicādū
Et rn̄det ibi dicēs: videt̄ nobi ꝙ se a pcci sol/
uat viculo. si idicet talibꝰ q magis ꝓdesse pos/
sent q̄ꝫ obesse piuro: siue cū corrigēo: siue dn̄ꝫ

ꝓ eo placādo: ſi ⁊ ipſe ꝯfeſſiōis ſibi adhibue/
rat medicinā. h ibi. vbi gl. ſi. ait. Qui ḡ dicͭ ta
lib⁹ q pn̄t ꝓdeſſe ⁊ n̄ obeſſe: n̄ dr̄ ꝓdē. ij. q. i. ſi
peccauerit. h gl. Sȝ h opinio ꝑfecto ab oībus
nr̄is iꝓbat̄: ut pȝ ꝑ btm̄ Tho. i. iiij. di. xxi. ⁊
Petrū de tarā taſio: ⁊ ceťos. Et Ludolphus
doctoꝛ qdā eximi⁹ oꝛdis minoꝝ ſuꝑ. iiij ſniarū
di. xxij. q. vl. dicͭ ꝙ ꝯfeſſoꝛ i caſu ēt q moꝛꝭ pi
culū ſacerdoti iminer et: n̄ dȝ q̄uis pacto nec v̄
bo: nec ſigno: nec aliq̄ alio poſſibili mō ꝯfeſſio
nē reuelare. ⁊ ꝑ ꝯn̄s dn̄ poti⁹ moꝛtē eligere q̄ȝ
ꝯfeſſionē reuelare. hec Ludolph⁹. Quis q̄ſo
ſuū pcm̄ ꝯfiteret̄ ſi reuelādū aliq̄ mō ſciret ⁊cͭ.
Qn̄tū ad ſ̄az dico ſ̄ȝ btm̄ Tho. ut. ſ. Si ꝯfeſſō
alio mō q̄ȝ ꝑ ꝯfeſſionē pcm̄ alic⁹ nouit: poterit
illud reuelare ſi placet. tn̄ ꝑꝑ euitādū ſcādaluȝ
q̄ȝtū pōt dȝ abſtinē. vn̄ pono caſū h ꝯfeſſoꝛ au
diuit i ꝯfeſſiōe h pcm̄: qď tn̄ alio mō an̄ ſciuit.
pōt ſacerdos dicē tale pcm̄ mihi notū ē: ſȝ n̄ di
cat illud i ꝯfeſſiōe habuiſſe. Tn̄ ut dictū ē ꝓpt
ſcādalū euitādū oīo taceat: niſi aliq̄ grādis rō
nabil' cā imineret. Cōcoꝛdat Petr⁹ de tarāta
ſio i: iiij. di. ut. ſ. Qn̄tū ad tertiā breuit̄ dico ꝙ
abſq̄ȝ leſiōe ꝯſcie pōt p̄lat⁹ pcm̄ ipunitū relin
q̄re nec vllū tenet̄ adhibē remediū: niſi eo mō
q̄ ad ipſū defertur. dȝ ḡ i foꝛo pn̄iali adhibē re
mediū tm̄: ut monendo eū. Et pōt ēt aliq̄ alia
rōnabili occaſiōe ꝑuar̄ ipſū officio. ita tn̄ ꝙ oīs
ď ꝯfeſſiōe ſuſpitio euitet̄. qr̄ ⁊cͭ. h dicͭ btūſtho.
di. xxij. i. iiij ſniaꝝ. Et h ſufficiant ꝓ p̄nti ꝯ°ᵉ.

Qr̄ grauiter peccat reuelans confeſſionem
⁊ penitentiam eius. Concluſio ſecunda.

Ecipe ſ̄az ꝯclōnē. vȝ. Nō ſine graui
aīe diſpēdio qs pōt qď ſecrete habuit
alteri reuelare. vbi tres inquiramus
v̄i. Pᵃ ē iſta. q̄ ſit pn̄ia reuelātis ꝯfeſſionem
2ᵃ v̄i. eſt iſta. Joānis iudici p̄ſentat̄ alicui⁹
grauis criminis ſuſpitiōe: de quo nulla niſi ꝑ
ꝯfeſſionem noticia haberi pōt. Acceſit̄ ſacer
dos hoc ſciēs. Inſtat minis atq̄ȝ toꝛmētis iu
dex ut ſacerdos illud detegat crimē. patiēt ſuſ
fert ſacerdos. tūc iudex p̄bet ſibi ſacrm̄ ut v̄i
tatē dicat. qd faciet h ſacerdos. 3ᵃ v̄i. eſt iſta:
vtrū qs teneat̄ celare ſecretū ſub ſigillo ꝯfeſſi/
onis dictū: nō tn̄ i cō°eſſ. ōc. Ad p̄mam dico
ꝙ grauis ei pn̄ia iponit̄. Reuelās. n. cōfeſſi/
onē ē ſacramēti violatō. ⁊ oꝛdinē ſacramēti ꝑ
uertit. qm̄ ut dictū ē ſacrm̄ exterius ſignificat.
qď interius gerit̄. Interius aūtē deus crimen
peccatoꝛis celat. ergo qui illud exterius pādit
violatoꝛ erit ſacri. ⁊ ꝑ ꝯn̄s moꝛtaliter peccat.
Inde de pe. ⁊ re. c. oīs. circa ſinē dr̄. Sacer/
dos āt prudenter ingrat peccati circūſtātias. ⁊
paꝝ īfra. Et caueat ne oīo v̄bo vel ſigno aut
alio quouis mō ꝓdat alteri⁹ pcm̄. Sȝ ſi p̄udē
tioꝛi cōſilio indiguerit: illud abſq̄ȝ vlla expreſ
ſione perſone caute requirat. Qm̄ qui pecca/
tū in iudicio pn̄iali ſibi tectū p̄ſumpſerit re/
uelare. nō ſolū a ſacerdotali officio ē deponen
dus. veꝝ ēt ad agēdū arctā pn̄iaȝ i arcto mo/
naſterio ē detrudendus. hec ibi. Et de pe. di.
vi. c. ſacerdos. dicit Gre. Sacerdos ante oīa
caueat ne his qui ei cōfitent̄ peccata ſua alicui
recitet que ei cōfeſſus ē. Nō propinquis. ſ. ſu
is vel confitentis: nō amicis: nō extraneis ne
q̄ȝ qď obſit pro aliquo ſcandalo. Nā ſi hoc fe/
cerit deponat̄: ⁊ oībus diebus vite ſue igno/
minioſus peregrinādo pergat. hec ibi. Dn̄s
āt Hoſti. in gl. ſuꝑ. c. oīs. exponit quō pn̄ia
Greg. intelligēda ſit. Et dicit ſic. Intelligas
pn̄iam Greg. ſ̄m peregrinationē q̄ȝdiu eſt i
pn̄ia tꝑali. puta vſq̄ȝ ſeptēniū vel decēniū vel
plus vel minus ſ̄m ꝙ pn̄ia limitata erit. xxx.
q. i. ſi qs ſacerdos. Quo tꝑe elapſo ē i mona
ſterio detrudēdus: ut ibi perpetuā agat pn̄iaȝ
⁊ ſic vnū ius ſupplet̄ ꝑ aliud. Et hāc pn̄iam i
tellige aſſignari qn̄ de reuelatōe ſufficiēt fue/
rit i iudicio ꝓbatū. Quia ſi nō ꝓbaret̄ nec con
uinceret̄ de crimine tūc ſacerdos arbitrarie pu
niret̄. h Hoſti. i p̄dicta gl. qr̄ ⁊cͭ. Et dicͭ glo.
ſuꝑ dicto. c. oīs. ſuꝑ v̄bo deponēdo. ꝙ oli illa
pn̄ia Gre. ipōebat̄: ſȝ hodie iponit̄ illa q̄ po
nit̄ i dicto. c. oīs. Ad ſ̄az v̄itatē dico ꝙ ſi ſacē
dos n̄ poſſet iniquū iudicē declinare: vl' trāſſe
rēdo ſ̄monē ad aliud. vel alio mō declinare:
credo ꝙ r̄ndē poſſet. nihil ide oīo ſcio. ſ. ut hō
vel nihil ſcio tibi r̄uelādū. Sic dr̄ Mat. xxiiij.
De die āt ⁊ hoꝛa nēo ſcit: neq̄ȝ āgeli i celo: ne
q̄ȝ fili⁹ hoīs: ſubītelligit̄ nobis reuellādū: In
ex̄ de exceſſib⁹ p̄la. c. dilect⁹ fili⁹. dr̄ ꝙ tal' iudex
a tali iq̄ſitōe qeſcē cōpellat̄. vbi dicͭ ſic tex. Di
lect⁹ filius Honoꝛi⁹. iij. cuidā p̄ſbytero car
dinali vicario ſuo ſcribit: q̄tenus rectoꝛes v̄/
bis q cogebāt p̄ſbyteroꝝ reuelādū ſibi de q̄
dā furto: qď fuerat tāq̄ȝ ſacerdoti reuelatū: per
nicioſa coartatōe qeſcē cōpellerent. vbi dicit ſic
tex. Quia ꝑnicioſā eēt p̄dictū p̄ſbyterū ſi/
bi talit̄ credita reuelare: ⁊ cogi ad id qď n̄ rapu
it: exoluēdū diſcretiōi tue mandamus: quate/
n⁹ rectoꝛes coꝛā te cōuenietes iniungas eiſdē

vt a memorati p̄sbyteri sup̱ hoc grauamine ꝯgescāt. h̄ ibi. Et glo. rōnē reddit dicēs ꝙ sacerdos ille illud furtū sciebat ut deus: ⁊ nō ut hō. de offi. or. c. si sacerdos ⁊c̄. Ad tertiā ꝟitatē dico ꝟm btm̄ Tho. i. iiij. di. xxi. ꝙ hō non dȝ d̾ facili aliqd ita recipe. si tñ accipit: tenetur clare acsi i ꝯfessiōe hēret. Et h̄ de iure nāli. h̄ idē dicit Hosti. sup dicto. c. oīs. de pe. ⁊ re. sȝ pono p casū. Petrꝰ certā pecunie quātitatē ñ suā sub sigillo ꝯfessiōis apud me deposuit. fit publica iqsitio qd h̄ ē agēdū. Dico ꝟȝ Guil. ꝙ si qs h̄ mō reuelat sacerdoti qd̾ habuit p furtū: vel alio mō cū pccō: sacerdos tenet̄ celare. Si āt absolute dixerit: vel alio mō sciuerit id esse furtū: dȝ dicē veritatē. Sȝ posito ꝙ nō acceperit illud i ꝯfessiōe: sed sub sigillo ꝯfessiōis sacerdos nō dȝ illud recipe h̄ mō. sed si accipit ⁊ fiat iqsitio p epm̄: vel aliū hñtem sup hoc potestatē: tenet̄ ꝟitatē dicē: qꝛ si sic recepit: de h̄ casu nō cogitauit: vel si cogitasset vl̄ ꝓmisisset seu ēt iurasset nō reuelare: illicitū eēt ꝓmissuȝ ꝟ iuramtū. nec obs̄uādū ē i p̄iudiciū altiꝰ. Secꝰ si iiuste ⁊ p tyrānū igrēt̄. qꝛ tc̄ subt̄fugē dȝ tacēdo l̄ sophisticā°. i. sophistice rn̄dēdo. qr ⁊c̄.

Q de nullius licētia debet quis cōfessiōnē reuelare. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vȝ. Nullꝰ q̄ȝtū cū qȝ data licētia dȝ ꝙ sub sigillo ꝯfessionis accepit alteri reuelar̄. Hic q̄rūtur tres ꝟitates. Pª ē an de licentia ꝯfitētis possit qs ꝯfessionē releuare. Scd̾a ꝟitas. an sacerdos teneat̄ scelar̄ pcm̄ qd̾ absoluē ñ potuit. Tertia ꝟi. an sacerdos teneat̄ celar̄ pcm̄ qd̾ tñ cōfitēs nō curat ut absolute sciat̄. Qtum ad p̄mā quidā videt̄ rn̄dere ꝙ sacerdos potest d̾ licētia cōfitetis pcm̄ i cōfessiōe auditū reuelar̄ dȝ tñ ꝓp posse scādalū vitare: ⁊ nō vti licētia tali vbi scādalū timet̄. Ille āt cui sic reuelat̄ de licētia ꝯfitēdi illud celare tenet̄. Et hi dicūt hāc fuisse intentionē bti Tho. in. iiij. di. xxi. Sȝ ꝯ̄ h̄ arguit̄ sic. Lege nature diuina: ⁊ euāgelica qsqȝ tenet̄ cōfessionē celare. Istā ꝓpositioneȝ cōiter oēs cōcedūt. Sȝ cōfitēs nō sup his legibꝰ dispēsare pōt. qꝛ si par i parē iperiū nō hȝ: a fortiori nec minor i minorē: ut. c. inotuit ex̄ de electiōe. ⁊. xxi. di. c. inferior. ⁊ p ꝯñs nullo mō dȝ qd̾ dr̄ i ꝯfessiōe cupiā reuelari. Itē dictū ē i añcedēti ꝯclōne ꝙ cōfessio exteriꝰ est signū qd̾ fit interiꝰ. Sȝ deꝰ pcm̄ confessū nullo mō reuelat. g̃ nec sacerdos exteriꝰ vllo mō dȝ illud exteriꝰ reuelare. Hāc expōem facit. Rudolphus i. iiij. di. xxi. Et mgr̄ Marcꝰ de ripa i suo q̄dragesimali: illā iseqt̄. ambo fūt ordinis minoꝝ. Sȝ certe miror ꝙ tātus doctor: ⁊ q ēt btm̄ Tho. legit. dicat illū sēsisse. Volui nāqȝ ad lr̄aȝ legē ꝟba eiꝰ: ipse āt ad qōnē dicit sic. Duo sūt ꝓpter q̄ sacerdos tenet̄ pcm̄ occultare. Prio ⁊ p̄ncipalit̄ qꝛ ipsa occultatio ē d̾ eētia sacri. s. inq̄ȝtū scit illud inq̄ȝtū deꝰ cꝰ vicē gerit q̄ȝtū ad ꝯfessionē. Alio mō ꝓpter scādalū vitādū. Pōt āt ꝓnitēs facē ut illud qd̾ sacerdos sciebat ut deꝰ: sciat ēt ut hō. qd̾ facit dū eū licētiat ut hō: ⁊ iō si dicat ñ frāgit sigillū ꝯfessionis. tñ dȝ cauē scādalū i dicēdo ne fractor sigilli p̄dicti reputet̄. Hec sūt ꝟba eiꝰ. dicite q̄so qd itēdit dicē btūs Tho. i his ꝟbis. Pōt ꝯfitēs facē: ut illud qd̾ sacerdos sciebat: ut deꝰ sciat ēt ut hō: nisi ꝙ ille ꝯfitēs ēt illud hd̾ i ꝯfessione dixit: ex̄ ꝯfessionē dicat. ⁊ sic sacerdos aliā via h̄ scit q̄ȝ p ꝯfessionē. ⁊ tūc si vult ꝯfitēs ut illud reuelet hōt sine fractōe sigilli r̄leuare: qꝛ reuelat illud inq̄ȝtū sciuit ut hō. ⁊ nō ut deus. Et ꝙ fuerit ista itētio bti Tho. appet si qs eū i p̄dicta di. ar. iij. legerit. vbi q̄rit si illud qd̾ sacerdos alias sciuit q̄ȝ p ꝯfessionē possit reuelar̄. ⁊ māifeste appet i corpe qōnis recitat̄ quibusdā opiniōibꝰ sibi ñ gratis ꝙ si aliqs aliqd nouit ut hō possit alteri r̄uelare: sȝ tñ pp scādalū euitare dȝ. Sic i ꝓposito. Hec oia dcā sint cū oi supportatōe. Qtū ad ꝟam ꝟitatē breuit̄ dico ꝙ sic: ⁊ rō qꝛ licȝ ab oibꝰ eū absoluē ñ possit. tñ qꝛ oia audit i ꝯfessiōē ut dei vicē gerens manifestū ē ex dictis ꝙ exteriꝰ reuelare nō dȝ qd̾ interius celat deus. Qtū ad tertiā veritatē dico similiter sicut ad primam. ꝙ si peccator nō curat: ꝙ eius peccatū absolute sciatur: debȝ illud dicere sacerdoti ut homo est: ⁊ non tñ in cōfessiōe: qꝛ sic sciret illud ut deus: ⁊ p ꝯñs q̄ȝtūcunqȝ cōfitens ut sciretur nō curaret. nō tamen poterit ipse alteri reuelare. quare ⁊c̄. Et sic patet secunda pars ꝯ̄tiuus sermonis.

De gnāli obs̄uatōe ꝯfessiōis ꝯsideratō ȝª.

Ertio loco Peccatoꝝ gnālē obs̄uationē videamꝰ. vbi tres ꝯclōnes more solito subiungamꝰ vȝ. Pª ꝯclō ē ista. Sicē ifirmitatibꝰ corpis celerit̄ ꝓuidemꝰ. sic ifirmitatibꝰ aīe citiꝰ q̄ȝ possumꝰ debemꝰ ꝓuidē. Scd̾a ꝯclō ē ista Si qd nō negligētia peccator obmiserit: ⁊ nul

lo mō poſſit recoꝛdari: gnālit illud deleat ſuā culpā dicēdo. 3ᵃ ꝯ° ē iſta. lꝫ ꝯfeſſoꝛē optimū i grē debeamꝰ ñ tñ oēs cui voluerit poterit ꝯfiti.

Qñ ſit confitendū. Concluſio ꝑma.

Ecipe ꝑmā ꝯclonē ⁊c. vt. ſ. Ad cuiꝰ
a declaratōem tres ingramꝰ Vi. Pꝛia Vi. ē iſta. An ſubito ⁊ moꝛ vt qs pec cauit ſit ꝯfitēdū. 2ᵃ vtrū iſta ꝯfeſſio debeat eē ſpālis vł gnālis. 3ᵃ Vi. ē: vtꝝ romipete ⁊ ꝑegrini poſſint in via cuilibet ſacerdoti cōfiteri.

Qītū ad ꝑmā notare debemꝰ ꝙ q̄ʒto qs in pctō diutiꝰ manet: tāto ad dinā grāʒ ⁊ glīam ſit iħabilioꝛ ⁊ ꝓteruioꝛ: g̊ ꝑ locū a ꝯ̄rijs q̄ʒto citiꝰ a pctō exibit: tāto ad dinā grāʒ ⁊ glāʒ ſit habilioꝛ ⁊ hūilioꝛ. H aūt ſit ꝑ ꝯfeſſionē. ps. Dixi ꝯfitebor aduerſū me iiuſticiā meā dño: ⁊ tu remiſiſti ipietatē pcti mei. Itē ſalꝰ aie ꝑꝑōderat ſaluti coꝛpis: g̊ ſi q̄ʒtoñꝰ poſſumꝰ coꝛpi ꝓuidemꝰ: aie celerit ꝓuidē debemꝰ. Itē q2 vita nr̄a incerta ē: vt dic̄ Boetiꝰ. Nihil ē in tpe ꝯſtitutū qđ ſue vite ſpaciū poſſit āplecti: g̊ i dubijs ſānctioꝛ ꝑs eligēda ē. Sed quō h ꝯfeſſio ſicda intelligat: an. ſ. de ꝯfeſſiōe i ꝓpoſitoʳ: ⁊ ad tēpꝰ poſtea ab eccl̄a ſtatuto oꝑe adiplēdoʳ an de cōfeſſiōe i fcō. Ita ꝙ cū qs peccauit moꝛ actu cōfiteat: nō ꝑua ē apud doctoꝛū difficultas. Iñ Petrꝰ de tarātaſio i. 4. di. 17. duas ponit opiniones. Pꝛia opinio ſētit ꝓpt rōes adductas h ꝙ data opoꝛtunitate qs cū peccauit ꝯfiteri teneat. Nec decretalis illa oīs. de pe. ⁊ re. excuſa. q2 eccl̄ia itēdit tp̄s arctare ꝓpt hoīuʒ negligētiā ⁊ nō āpliare. Sic eccl̄ia ꝓhibet ne qs vltra annū in excōicatōe ꝑmaneat: nō tñ licētiaʒ ꝓbet i excōicatōe vſqʒ ad hoꝛaʒ illā ꝑmanēdi. Alia opinio dicit ꝙ cū ꝑceptū eccl̄ie ſit affirmatū nō obligat niſi ꝓ loco ⁊ tpe. Eccl̄ia Vo potuit tp̄s determinare: cū ſit ꝑceptū eccl̄e: nō nāe. vñ gnālit nō teneat qs niſi ſemel i āno ſacerdoti ꝯfiteri. Dñs Inno. i glo. ſup. c. oīs. dic̄ ꝑmā opinionē eē ſecurioꝛeʒ. Et btūs Tho. dic̄ ſcdam opi. eē ꝓbabilioꝛē. ſʒ Petrꝰ de tarātaſio q̄ttuoꝛ ponit caſus i qbꝰ teneat hō añ q̄dragesimale tp̄s ſtatū ꝯfiteri. Primꝰ caſus ē i cōione ſacri. vñ ſi qs vellet aut celebꝛare aut cōicare: aut oꝛdinē ſacꝝ recipe dʒ hita opoꝛtunitate ſibi to ꝯfiteri. 2ꝰ caſus ē qñ hō ē in ꝑiculo moꝛtis g̃uatꝰ ifirmitate. ⁊ hos duos caſus ponit etiaʒ btūs Tho. i q̄dā. q. de q̂libet. Et ꝑꝑ hūc ſcđm caſū ſtatuit decretal̄. cū infirmitas. de pe. ⁊ re. vt medici oēs ifirmos ꝑus ſaciāt cōfiteri: dic textū. 3ꝰ caſus ē qñ ꝯſcia ſtati ꝯ̄fitendū dcāret qm̄ qđ ſit ꝯ̄ ꝯſciam. ſ. ꝑcepti vł ꝓhibitiōis edificat ad gehēnā. 28. q. j. §. ex his. ⁊ ſūt verba Aug. Et aliq ſic exponūt vt dicit ibidē glo. oē qđ ſit ꝯ ꝯſciaʒ nō erroneā edificat ad gehēnā. 4ꝰ caſus ē qñ hō ē in dubio: an tpe ſtatuto ab eccl̄ia poterit cōfeſſoꝛē hr̄e idoneū vel copiam vt ſi quis peccauit i aliq pctō de q̄ abſolutio ad papam ꝑtinet: ⁊ nō hʒ copiam penitētiarij pape: teneat illi cōfiteri opoꝛtūitate ſamulāte. beatus tñ Tho. i q̄dā. q. de q̂libet dicit ꝙ laudabile ē ꝙ peccatoꝛ q̄ʒcitiꝰ pōt ſuū pctm̄ cōfiteat. ꝑ accñs aūt dilatio vſqʒ ad tp̄s ab eccl̄ia ſtatutuʒ meritoꝛia eē poſſet: dūmō vltra ānū ñ differet. Et itellige ſi differat vt prudētioꝛi cōfiteat vł deuotius ꝑꝑ ſacꝝ tp̄s. Dñs aūt Bona. i. 4. di. 17. modū quēdā mediū ponit. Sʒ q2 ꝓlixū eēt. ſi vis tu vlterius ſua dicta ponē: vide ibi. Et ſic pʒ ꝑma Vi. Ad ſcdaʒ dico ſm btm̄ Tho. i. 4. di. 17. de his de qbꝰ ē recoꝛdatō: ſpālis reqrit cōfeſſio: qm̄ ſicut in q̂libet pctō ē ſpecialis delectatio ⁊ deoꝛdinatio: ita in q̂libet pctō adhuc vt abſtergat reqrit ſpāl diſplicētia ⁊ oꝛdinatio. Iñ Hoſtien. ait. Nō ē approbāda immo vituꝑanda q̊rūdā capellanoꝝ cōſuetudo: q addūt de pollutiōe putātes ſibi h ſufficē ꝓ cōfeſſiōe. Sed ſeipſos ſeducūt. q2 ad hmōi pctā moꝛtalia reqrit ſpālis cōfeſſio ⁊ ſacrat. h ibi.

Ad tertiā dico ſm Inno. ⁊ Hoſt. ꝙ ſi romipete ⁊ ꝑegrini ꝑerā ⁊ baculū a ꝓꝑis ſacerdotibꝰ acceperit: ſiue aliť de eoꝝ licētia iter arripuerint: ꝓſumēdū eſt ꝙ eis data ſit licētia cōfitendi. Si aūt ſine licētia ꝓꝑij ſacerdotis peregrinant. ab aliq̂ abſolui nō pñt niſi i neceſſitatis articulo. Et idē dicēdū ē de negociatoꝛibꝰ ⁊ viatoꝛibꝰ. Sed ponamꝰ ꝙ qs de licētia ſui ſacerdotis ꝑegrinet: nunqd ꝑegrinꝰ a ſimplici ſacerdote abſolui pōt a pctō. cuiꝰ abſolutioneʒ ſibi epūs reſuauerit. Dic̄ Guilelmꝰ ꝙ ꝑt: ⁊ ꝑmaxie ſi tp̄s gnāl cōionis iſtaret vt i paſca: ſʒ dʒ ei iniūgi vt cū ſui epī ſacerdotē hr̄e potuerit ei denuo ꝯfiteat ab illo pniam ſuſcepturꝰ. h ille. veriꝰ tñ vr̄ ꝙ ſi tanta fuit neceſſitas ꝙ opoꝛtuerit cui potuit cōfiteri: non expedit vt iteruʒ ꝯfiteat vł abſoluat. oʒ tñ ꝙ ſi aliqd ſatiſfaciendū ē ſatiſfaciat. Et ſi ēt ob dcāʒ cāʒ fuiſſet excōicatꝰ: ⁊ ab ipſo ſacerdote fuiſſet abſolutꝰ: ſi poſtea ñ pñtat ſe epo: reicidit i eādē ſniaʒ. vñ ponit h regula gnāl ꝙ abſoluti a ſnia canōis vł hōi cū neq̂unt recurrē ad illū a q̂ iuridice ab

183

ſoluēdi erāt ꝑꝑ ꝑiculū mortꝭ ꝉ aliđ ipedimētū: ſi
ceſſante ꝑiculo ꝉ ipedimēto ſe n̄ pn̄tet illi a q̄ đbe
bāt abſolui: accepturi mādatū eꝰ ⁊ ſatiſfacturi
vt oꝫ ricidūt i eandē ſniaꝫ. Et codēꝰ reicidūt
a ſede aplica ꝉ legatiſ abſolui: qbꝰ iiungiť vt or/
diario ꝉ alti ſe pn̄tent ꝓ pnia: ⁊ ꝙ i iuratis ſati
ſfaciāt: niſi h faciāt q̄ꝫ citiꝰ ꝯmode potint. ex̄ de
excō. coſ. li. 6. ſi vo n̄ fuit nccitaſ nec ab ſoꝉo
valuit.

Q đ pctis oblitꝭ ſuffic ꝯfeſſio gnāꝉ ꝯ. 2.
Ecipe ſcam ꝯcłoeꝫ: vꝫ Si qd nō negligē
tia pctōꝛ obmiſit: ⁊ nullo pacto poſſit re
cordari gnālr illđ deleat ſuā culpā dicēdo. vbi
tres ingramꝰ ve. Pᵃ ē iſta. Que ſūt illa q̄
reddunt ꝯfeſſionē diminutā. 2ᵃ ē iſta. An in
adultꝭ regrať ꝯfeſſio de pctis an̄ babtiſmū. 3ᵃ
eſt. Qualr deleanť pctā quoꝝ nō recordať pec
catoꝛ Ad p̄mā dico ꝙ tria ſūt q̄ reddūt ꝯfeſſio
nē diminutā. ſ. defectꝰ malitie. defectꝰ circūſtā
tie. ⁊ defectꝰ negligētie. Pᵒ defectus malitie
vt puta qn̄ ex ꝓpria malitia aliqđ pctm̄ in ꝯfeſ
ſione relinqtur. Tales. n. minime ꝯfitenť. qꝛ ꝯ
fiteri eſt ſiꝉ fateri. Nō. n. benignitas dei vnuꝫ
pctm̄ ſine altero pcit: de pe. di. 3. ſunt pleſ. vt ē
in pcedēti ſermōe. Idē. c. illđ aut ſi ſcꝫ vbi ſic
dr̄. Si ſcm Aug. inqt arbiť ſue volūtatꝭ nō pōt
inchoare nouā vitā niſi peniteat cū vetis vite:
quō ad nouitatꝭ idulgentiā pueniet q̄ꝫdiu vetu
ſtatē nō depoſuit ⁊c̄. 2ꝰ đfectꝰ dr̄ circūſtātie:
qn̄. ſ. circūſtantie pctm̄ aggrauāteſ: vꝉ in aliud
genꝰ trahētes ex negligētia ꝓpria negligunť:
de quibꝰ ſatis dcm̄ ē ſup̄. Tertiꝰ defectꝰ eſt ne
gligētie: ut cū qs ꝑitū ſacerdotē querere negli
git ꝯ. c. faciēs. de pe. di. vi. c. i. Qui vult inqt
ꝯfiteri pccā ut iueniat grāꝫ querat ſacerdotem
ſcientē ligare ⁊ ſoluē: ꝉ cū qs negligit ipreme/
ditate accedē. Vn̄ Ber. ait. ſūt q ꝯfitendo ſic
fabulā peccatoꝝ ſuoꝝ narrāt hyſtoriā: ⁊ egri
tudies aīe ſue ſine ꝯfuſiōe dinumerāt. ⁊ pene
i. q̄ſi ſine pnia ⁊ doloris affectu ⁊c̄. ⁊ ſic pꝫ pᵃ
vi. Ad ſcam dico ꝙ triplex eſt pctōꝝ ꝯfeſſio.
Vna mtaꝉ q̄ fit deo. ⁊ hec regriť i oibꝰ adultꝭ
baptizādis: ut cōiter omnes volūt. Alia ē cō/
feſſio vocaꝉ q̄ fit hōi ⁊ dei vicario. ⁊ hec nō re
griť an̄ baptiſmū: nec poſt. Tertia ē q̄ fit hōi:
ut ſapiēti cōſiliario ob ꝯſiliū aīe: ⁊ h regriť ex
ꝯgrue: nō ex debito. Hec de intēriōe Petri
de tarātaſio i. iiij. Ad tertiā dico ꝙ ſufficit cō
feſſio gnālis. qꝛ non regrit deꝰ ab hoie niſi qđ
pōt. Vn̄ cū ꝯfiteri pccā oblita non ſit ſpālr in
poteſtate hominis: ſufficit contritio ⁊ ꝯfeſſio
generaꝉ. Et hec ſufficiāt ꝓ p̄ma ꝯcłoe.

Q nō cuilibet aliq ꝯfiteri pn̄t. ꝯᵒ 3ᵃ.
Ecipe tertiā ꝯcłonē vꝫ. Ꝗꝫ ꝯfeſſorē op
a timū inqrere debeamꝰ: nō tn̄ oēs cui
voluerint potuerūt ꝯfiteri. vbi tres i/
gramꝰ vi. Pꝛia ē iſta: cui curiales debeāt cō
fiteri. 2ᵃ cui debeant cōfiteri p̄lati. 3ᵃ eſt cui de
beant confiteri reges. Qtū ad p̄mam dico
ſcm Hoſti. ꝙ papa pōt eligere quemcūqꝫ vult
⁊ ab eo cui papa ſua pctā cōfiteť ligať: ⁊ eo ſu
perioꝛ ē q̄ꝫtū ad h. ex̄ de offi. dele. c. ſane quia.
glo. ſcđa. Cardinaꝉ aūt hn̄s cām legatiōis eo
dē mō pōt quē vult ſibi in ꝯfeſſoreꝫ eligē. ar.
ex̄ de pe. ⁊ re. c. ne ꝓ dilatōe vbi dr̄. Ne ꝓ dila
tōe pnie ꝑiculū imineat aiaꝝ ꝑmittunꝰ epis ⁊
alijs ſuꝑioribꝰ necnō ⁊ iſerioribꝰ p̄latis exem
ptis vt etiā p̄ter ſui ſuꝑioris licētiā ꝓuidū ⁊ di
ſcretū poſſint ſibi eligē ꝯfeſſorē. h ibi. Et ſunt
vba Greg. 9. Si āt dictꝰ cardinaꝉ eſt i curia
dꝫ cōfiteri pape vꝉ penitētiario. Tutiꝰ tn̄ ē ꝙ a
papa licētiā hēat. Capellanꝰ vo ⁊ ceteri curia
les ſi ſūt de familia pape pniario ſuo ꝯfiteanť
⁊ nō alij. Plura h cā breuitatis relinq̄. Ad
ſcaꝫ dico ſcm eūdē ꝙ pr̄iarce archiepi epi ⁊ oes
etiā iſeriores p̄lati exēpti pn̄t ſibi ꝯfeſſorē eli/
gere ꝓuidū. vt pꝫ ex̄ de pe. ⁊ re. c. ne ꝓ dilatōe
Sꝫ nō ſi electꝰ nō hꝫ a maiori excōicatōe ꝑtātē
abſoluēdi vꝉ a caſibꝰ ꝗuioribꝰ: lꝫ qdē ꝯriū di/
xerit. ar. ex̄ de pe. ſi eps li. vj. Alij iſeriores p̄
lati nō pn̄t ſibi eligē niſi de potētia pape: ꝉ ēt ꝓ
prij ſacerdotꝭ. vn̄ abbas vꝉ qlibet p̄laꝰ n̄ eps
nec exēptꝰ dꝫ ꝯfiteri epo. Monaci vo abbati
vꝉ ſcm ſtatuta regule pn̄t ēt ꝯfiteri epo ſi ei ſub
ſint: decanꝰ ꝑpoſitꝰ theſaurariꝰ ⁊ qlibet cano/
nicꝰ ⁊ ſacerdotes ꝑrochiales ⁊ familia epi ꝯfi
teri debēt epo ꝉ alti de licētia eiꝰ. q̄re ⁊c̄. Ad
tertiā vi. dico ſcm eūdē ꝙ ſi rex hꝫ domiciliū p̄n
cipale i aliq̄ ciuitate illi epo ꝯfiteri dꝫ vꝉ ſacer/
doti niſi ſuꝑ h hr̄et ꝑuilegiū. Idē dicendū de
duce marchione ⁊ oibꝰ hn̄tibꝰ iataſ iuriſditōeſ
i diuerſiſ epatibꝰ. Sꝫ ſi hn̄t domicilia i diuerſ
locis ⁊ n̄ appet qđ ſit p̄ncipaliꝰ. pn̄t ꝯfiteri ei i
cuiꝰ ꝑrochia moranť. vꝉ qđ tutiꝰ ē de licēᵃ epi
eligāt. aut ſi loca ſint i diuerſis epatibꝰ. eligāt
de licētia vtriuſqꝫ epi. et h volo tibi ſufficiāt ꝓ
pn̄ti ꝯcłone. Dn̄s igr̄ nr̄ ieſus xps ꝓ nob mō
tuꝰ in cruce: nos oēs reddat ꝑ ſuā grāꝫ imūca
a crimine: ſicqꝫ digna ac plena ꝯtritōe h i via
vti faciat: vt pꝰ egreſſū ab hac vita i glām cele

ktis regni digni suscipiamur: in q̃ cū pr̄e ꝛ sp̄ū
scō viuit ꝛ regn̄t bn̄dict⁹ in scl̄a scl̄oꝝ amē.

Feria tertia tertie dominice de correctione
fraterna sermo vigesimusprim⁹.

Si peccauerit in

te fr̄ tu⁹ vade ꝛ corripe eū īnt̄ te
ꝛ ip̄m solū. Mat. 18. Saluber
rimā his i v̄bis carissimi dn̄s n̄r
ꝛ mgr̄ doctrinā edocet. Ois. n. cadēs idigꝫ sb̄
leuāte. Et tāta cū sit fragilitas n̄ra vt nemo sin̄
crie viuat. j. Jo. j: ꝛ de pe. di. 3. c. septies. ꝛ p
uer. 24. Septies i die cadit iust⁹ ꝛ resurgit. Et
vnusq̄sqꝫ diligē dēat primū sic seip̄m. de pe.
di. 2. c. prios. Jn̄ vnusq̄sqꝫ primuꝫ corrigat
dū cadit. Audi dn̄m. Si peccauerit ꝛc̄. In q
b⁹ sactissimis v̄bis tres ꝯsideratōes faciam⁹ vꝫ
Fraterne correctōis necessariā obligationeꝫ.
Fraterne correctiōis debitam conditionem.
Fraterne correctionis amorosā castigationē.

De obligatōe frn̄e correctōis. ꝯsidera⁹ pͣ
Primo frn̄e correctōis nec̄cariā obliga
tionē videam⁹. vbi tres ꝯclōes pona
m⁹ vꝫ. Pria ꝯ° ē ista. Dulcis ꝛ scā
correctio ē hūane vite multū necessaria. 2ª ꝯ°
ē ista. Difformit̄ iux̄ psonaꝝ diuersaꝝ statū in
primū dirigēda ē atqꝫ exercēda scā correctio.
3ª ꝯ° ē ista. Quisq̄s ille sit a via declināns v̄i
tatis oēs illū corrigāt ꝛ ad vitā reducāt eq̄tatis
Q: ad regulādū vite humane statū necessa
ria ē scā correctio. Cōclusio pͥma.

Ecipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc̄ vt s̄. vbi tres i
gram⁹ v̄i. Pria ē ista. Si correctō ē
act⁹ charitatis. 2ª si sp̄ teneat̄ ad hunc
actū charitatis. 3ª si ē sp̄ pctm̄ obmittē hūc a
ctū charitatis. Q̄tū ad p̄mā dico s̄m beatū
Tho. in. 4. di. 19. q̄ correctio nihil aliud est q̄ꝫ
remediū q̄ddā ꝯ pctm̄ illi⁹ q peccat. Duplex ē
aūt remediū tale. Primū ē ipedire ne prim⁹
n̄r malū faciat. Scdm̄ ē si fec̄ admonē ꝛ pcu
rare vt a malo desistat: ꝛ cui malū irrogatū ē
fiat debita satisfactio. Et qm̄ tā ipedir e maluꝫ
a primo q̄ꝫ pcurare bonū ei⁹: ē act⁹ charitatis
iō correctio ē act⁹ charitatis. Et nō regulā ge
neralē q̄ potior ꝛ sactior charitatis act⁹ ē a prio
remouere piculū aīe ꝛ psone q̄ꝫ oīum bonoꝝ
tpaliū. v̄bi grā. q̄daꝫ iuuit res tuas ab igne.
Certe h̄ bonū ē ꝛ signū magne charitatis. Itē
iste liberauit te a piculo psone ne occidereris
Istud ē signū maioris charitatis. Sꝫ iste libe
rauit te a piculo aīe ne. s. dānareris: q̄d peccādo
mortalit̄ icurrisses. Certe h̄ ē potissimū sig^m
charitatis qm̄ mors h⁹ aīe inumerabiliū corpo
rū mortes excedit: vt dic̄ Aug. 24. q. 3. c. si ha
bes post mediū capl'i. ē. n. aīa p̄ciosior cunctis
opib⁹: ꝛ oīa q̄ desiderant huic nō valēt ꝯpari
oēs. n. taꝫ paganos q̄ꝫ sarracenos q̄ꝫ iudeos
debem⁹ ad finē btitudinis sic nosipsos diligē
ꝛ singul'q̄ad possum⁹ illū pcurare. Jn̄ de pe.
di. 2. c. prios. §. pide. dr̄ sic. Proide sic nos
prios diligim⁹ qm̄ ad bonos mores ꝛ ad eter
nā vitā ꝯsequēdā: sic nob̄ coꝝ saluti ꝯsulim⁹:
qm̄ nos in coꝝ pctis ac picul'. s. tā aīe q̄ꝫ corpis
cogitam⁹. Et sic nob̄ subueniri optarem⁹: ita
eis subuenim⁹. aut si facultas defuerit: volun
tatē subueniēdi tenem⁹. Quapropt primi to
ta dilectio est: vt bonū q̄d tibi iferri vis: vel ꝛ
prio. Illi v̄o plus q̄ꝫ se diligūt deū q p ei⁹ a
more ad tp̄s sue saluti nō parcūt. Seipos tri
bulationib⁹ ac picul' tradūt: nudari facultatib⁹
ppis p̄rie sue exteriores fieri: pentib⁹ ꝛ vxori
b⁹ ac filijs renūciare pati sūt: ꝛ vt totū dicā ip
sā mortē corpis nō solū nō refugiūt: sꝫ etiā li
bent̄ excipiūt: abiētes a corpis sui vita magis
q̄ꝫ a deo vita aīe sue discedē. h̄ ibi. Vides ex
his v̄bis q̄ q̄ꝫtū possum⁹ p salute primi labo
rare debem⁹ q̄d signū magne ē charitatis. au
di Piero. i trāsitu suo. Magnū inq̄t dilectio
nis ē signū hoieꝫ i q̄buscūqꝫ nimis rephēdē:
multū sepe nocꝫ vana hūilitas. nō v̄a hūilitas
ē vitia tacēdo pmittē. Clama ne cesses Isai
as inq̄t: ꝛ q̄si tuba exalta vocē tuā: ꝛ ānūcia po
pulo meo scelera coꝝ. vtinā ꝯ vitia oīs clama
ret creatura. h̄ ille. ꝛ sic pꝫ p̄ma v̄i. Q̄tum
ad s̄am dicit btūs Tho. s̄a s̄e. q. 33. ar. 2. q̄ fi
nis correctiōis frn̄e ē emēda fr̄is. Et s̄m hūc
finē correctio frn̄a nec̄caria ē q̄libet loco ꝛ tpe.
qm̄ defect⁹ cuiuslibet circūstātie nō tollit bonū
v̄tutis s̄m ph̄m. 2. ethicoꝝ. nā si paꝝ discedit̄
a medio nō ē ꝯ virtutē. sed si multuꝫ discedit̄
a suo actu corrūpit̄ v̄t⁹: ꝛ tūc soluꝫ ē obmissio
p̄cepti q̄ dānabil' ē ꝛ pctm̄ mōtale. Tūc dic̄ ip̄e
cū p̄ceptū correctōis frn̄e sit affirmatiuū nō ne
gatiuum. ꝛ p̄ceptū affirmatiuū nō obliget ad
sp̄: sꝫ loco ꝛ tpe: iō trāsgrediēs nō sp̄ mortalit̄
peccat. vn̄ talit̄ ꝛ tali tpe primū corrigē pos
ses q̄ poti⁹ peccares q̄ꝫ mereris. lꝫ. n. bona
sit i se frn̄a correctio n̄ tm̄ bn̄ facta. Sꝫ de h̄ in
s̄a pte sequēti. Q̄tū ad tiā dico s̄ꝫ btm̄ Tho.
vbi. s̄. s. s̄a s̄e. Q: tribus modis pōt obmitti

fraťna correctio. vꝫ. meritorie cū pctō veniali
ꝛ cū pctō mortali. Meritorie cū qs ǒportunuꝫ
tṗs ingrit: vl' cū metuit ne ipsi deťiores fiāt vl'
ad bonā vitā alios ipediāt ꝛ hmōi. 2° pōt ob
mitti cū pctō veniali: qñ .s. timor ꝛ cupiditas
tardiorē facit eū ad corrigēdū delicta fris. Nō
tñ ita ꝙ si ǒstaret ei ꝙ frēꝫ posset a pctō retra/
here: ꝑꝑ tiorē obmitteř: ꝛ cupiditatē q i aio ꝓ
posuit charitatē: vt dič Aug. Tertio mō pt ob
mitti cū pctō mortali. vt cū iudiciū vulgi formi
dať: vl' carnis cruciatio siue ꝑemptio. dū tñ h
sic dñenť i aio ꝙ frīne charitati ꝑponanť. h de
intentiōe bti Tho. vt supra.

Ꝙ difformit' primi corrigēdi sūt ǒclō 2ᵃ.

Ecipe tāři ǒclonē vꝫ. Difformiꝰ iuř
a ꝑsonaꝝ diuer' sū statū in ꝓrimū dirigē
da est atqꝫ exercēda scā correctio. vbi
tres ingramꝰ ꝟi. Pria ē ista. vtꝝ pctā publi
ca ꝛ ꝑuata sint vniformit' corrigēda. 2ᵃ an qrē
debeamꝰ qs cōrigamꝰ. 3ᵃ ꝟi. ē: an q ǒmisit ali
qđ crimē ignorant' mihi tñ notū: sit ꝑ me frna
lit' corrigendꝰ: ꝟbi grā. h ꝑsbyť ꝑcussit petrū
ꝛ inde mortuꝰ ē. nescit tñ hoc ipsū ꝑsbyť: ꝛ sic
nec de celebratione cessat ꝛc̄. Itē vl' scio hunc
nō eē rite ordinatū vl' baptizatū: ꝛ tñ celebrat.
Itē scio aliquē hřē vxorē quā nō pōt: aut tenē
eccřiaꝫ ꝑ symoniā: aut possidē rē alienaꝫ. h tñ
oia pctōri incognita sūt. qđ h faciēdū ē. Ꝙ
tū ad ꝑmā dicēdū ē ꝙ si pctā publica sūt: publi
ce sūt arguēda. audi apřm. j. Thi. 5. peccāteꝫ
s. publice corā oibꝰ argue vt ꝛ ceteri tiorē ha/
beāt. audi Aug. nō tm̄ ingt i pctis publicis ē ei
remediū adhibēdū q peccauit vt melior fiat: sꝫ
ēt vt ꝛ alij i qꝝ noticiā deuenerit nō scādalizēť
audi pulcherrimū tex. di. 45. c. sꝫ illud. vbi dř
Sꝫ illud nō ociose. i. negligent' trāscurrēdū ē
i. obmittēduꝫ: qđ vno pctō ira. s. dei sup oēm
ppřm venit. h qñ accidit. Quō sacerdotes q
ppřo ꝑsūt erga delinquētes beniuoli videri vo
lūt. Et verētes. i. timētes pctōꝝ linguas: ne
forte de eis male loquāť: sacerdotal' seueritat'
i. iusticie imemores: nolūt cōplere qđ scriptū
est. s. j. ad Thi. 5. peccātes. s. publice corā oi/
bꝰ argue vt ꝛ ceťi metū hēant ꝛc̄. h ibi. Idē dř
23. q. 4. c. ita plane. vbi dř circa mediū capři.
Et corā oibꝰ peccātes arguat vt ceteri timeāt
Iñ dř Eccřs. 8. Quia nō ꝓferť cito ǒ impi
os snia: iō filij hoium absqꝫ vllo tiore ꝑpetrāt
mala. Si āt pctā sūt occulta distiguēdū ē: aut
talia pctā nō solū sūt in te. i. ǒ te: sꝫ ēt ǒ alios.

vt si qs occulte tractet quō ciuitas tradať hosti
bꝰ: vl' si qs hētic' occulte fideles a fide retrahat
aut ǒturbet. Et sic sine aliq̄ glosa teneť tal' ad
denūciationē ꝓcedē vt hmōi nocumētū ipedi
ať. Et h duplici ex respcu: tū ex ꝑte coꝝ q pas/
suri sūt: tū ex ꝑte eiꝰ q peccare intēdit ne. s. suū
pctm̄ ǒpleat: vt patuit. s̄. ǒclōe ꝑcedēti. de pe.
di. 2. c. ꝓrios. §. ꝓinde. Sūme. n. ꝟtut' ē so
cios ꝛ pr̄iaꝫ defēsare. 23. q. 3. fortitudo. vbi dř
Fortitudo. s. corpal' q bello tueť a barbar' pa
triā: vl' defēdit isirmos. i. debiles: vl' a latro/
nibꝰ socios plena ē iustitia. h ibi. Et si verba
Ambro. li. de offi. Idē. c. se. vbi dř. Si qs fō
titudinē latronis vel pirate eneruat ꝛ debiles
reddit. ꝓdest ill' sua ifirmitas. Debilitata. n.
mēbra vt pes vl' manꝰ supple fm glo. qbꝰ ꝑus
nō bñ vtebāť a malo ope cessabūt. ꝛ dič gl. ꝙ
itelligiť de famosis latronibꝰ q licite i furca su
spēdūť. sꝫ si nō ē famosius latro tm̄ castigať iu
beť: ꝛ ñ dꝫ tūc vitā vl' mēbꝝ ꝑdē. h gl. Et ꝟ
ba hꝰ tex. si ꝟba Hiero. sup Sophoniā. ꝛ. c.
se. sic dř. Nō isferēda: sꝫ idepellēda iniuria lex
ꝟtutis ē. Qui. n. nō repellit a socio iniuriā si
pōt: tā ē i vitio q̄ꝫ ille q fec̄ ꝛc̄. ꝛ si ꝟba Am/
bro. vt. s̄. ꝛ. c. se. dř Qui ꝑt obuiare ꝛ ꝑturba
re ꝑuersos ꝛ nō fac̄: nihil aliud ē q̄ꝫ fouē ipie/
tatē coꝝ. Nec carꝫ scrupulo societat' occulte
q manifesto facinori desinit obuiare. ꝛ si ꝟba
Anastasij. Lꝫ oia ista capřa itelligāť fm ꝙ cōi
ter exponūť de his qbꝰ ex offō icūbit: qbꝰ ǒces
sū ē vt iusticia ǒfuceť vt occidēt mutilēt ꝛ filia:
vt pꝫ ꝑ totā eādē qōnē. tñ qbuslibet licitū ē no
cturnos ꝛ depplřatores agroꝝ vl' latrones in
public' strat' occidē: vt. §. qñ liceat vnicuiqꝫ
seipm sine iudice vēdē. l. j. Et ēt multū fac̄. c.
fortitudo. supiꝰ alle. Itē licitū ē cuilibet defē/
dēdo se aliū occidē: tñ bñ caueat ne occidat si a
lio mō euadē pt. eř de ho. c. 2. circa fi. vbi dř
sic. Si sine odij meditatiōe te maqꝫ defēdēdo
ꝛ liberādo mēbꝝ diaboli occidisti si aliqd ieiu
nare voluer' bonū ē tibi elřynā fac largiť. Si
ꝑsbř h fecerit ñ depōeť: tñ q̄ꝫdiu viuit pniam
agat. ꝛ. 23. q. 5. cū hō. sic dř. Cū hō ab hoie oc
cidiť nihil disfat vtꝝ fiat nocēdi cupiditate vl' i
iuste aliqd auferēdi: sic̄ fit ab iimico. s. nocēdi
cupiditate l' a latrōe. s. iiuste aliqd auferēdi an
vlciscēdi l' obediēdi ordie sic̄ a iudice sic̄ a car
nifice. i. mīstro l' euadēdi l' sōcciēdi nēcitate si
cut qñ intimiť latro a viatōe. host' a milite ꝛc̄.
h ibi. Ad ꝓpositū igř redeamꝰ. Si igř pctm̄ ē

7

occultū: ⁊ illud cedat ī dānū plurium: ⁊ pma/
xime reipu. sine mora denūciādū ē vt pria vel
ciuitas defēdat: vt pȝ i dicto. c. fortitudo. 23. q
3. Si vo pctm̄ sit occultū: ⁊ illud solū sit i te . i.
ꝯ te: tūc vitatē hȝ qđ dicit xps i pn̄ti euāgelio
Si peccauerit in te fr̄ tuꝰ ⁊c̄. vbi salutifera do/
ctrina edocet ꝙ añ denunciationē ꝑus secreta
admonitio p̄cedat. Nō semel: ſȝ pluries. Cuȝ
āt iā ꝓbabilit̄ cognoscē possumꝰ ꝙ secreta mo
nitio nō valet: ꝓcedēdū ē vlteriꝰ q̄ȝtūcūqȝ pec
catū sit occultū ad testiū īductōeȝ: qui tn̄ testes
possint ꝓdesse ⁊ nō obeē. Nisi forte extiaret
ꝙ ad emēdatōeȝ fr̄is n̄ ꝓficēt: ſȝ exinde detior
fieret. Vlteriꝰ si ex testiū ꝯfusiōe adhuc ille nō
vult emēdari: ⁊c̄ dic̄ xps. dic eccl̄ie. i. p̄lato quē
si nō audierit sit tibi sic̄ Ethnichꝰ ⁊ publicanꝰ. i
nō comedas: nō bibas: nō couersatōeȝ cū illo
hēas. Et h̄ sufficiat q̄ȝtū ad ꝑmā vi. Q̄tuȝ
ad 2am dico ſm btm̄ Tho. 2a 2e. q. 33. ꝙ illa
bn̄ficia q̄ nō debent certe ꝑsone: ſȝ oibꝰ cōiter
siue sint tp̄alia siue sp̄ūalia. nō oȝ nos q̄rē qbꝰ
illa ipēdamꝰ. aliogn efficeremur vite aliene ex
ploratores. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cū fr̄na correctio se ad oēs
extēdat: sic̄ fr̄na dilectio: manifestū ē ꝙ q̄rē nō
debemꝰ qs corrigamꝰ: ſȝ solū q nob occurrūt.
Ex q̊ infert̄ ꝙ nec religiosis claustrū exire licȝ
vt delinquētes corrigāt ⁊c̄. Q̄tū ad 3iā dic̄
Guil. ꝙ si tales laborāt crassa ⁊ supina igran
tia q̄ nō excusat. ⁊ credat̄ ꝙ corrigibiles fiant:
admonēdi sūt. Sȝ si laborāt ig̊rantia ꝓbabili
dicit ꝙ credit nihilominꝰ eis dicēdū eē vitatē
nō q2 ipsi peccāt: ſȝ ꝓpt̄ ꝑiculū ⁊ dānū alienū ⁊
iniuriā scōꝝ. Nā nō rite ordinatꝰ decipit audi
entes. Et q tȝ rē ꝓximi dānificat eū. Nec ⁊ si
milia dico si ē ꝑsona ꝑsuasibil̄: secꝰ si nō: ſȝ po
tiꝰ timeret̄ de scādalo. Tūc. n. suffic̄ si dicā pla
to: nō denūciādo vł accusādo: ſȝ simpl̄r notifi
cādo: si forte remediū ꝯueniēs posset adhibē.
De eo āt quē scit tenē ꝓ vxore quā nō pōt: dic̄
idē: ꝙ si ꝓbare nō pōt: dicēdo agit idiscrete ni
si credat ꝙ audiēs ꝑatꝰ sit i hac ꝑte ꝑitoꝝ ꝯsilio
obedire. Si vo ꝓba e possit ⁊ sciat: tūc dȝ eis
dicē: ⁊ cū supioribꝰ si n̄ credē diuortiū ꝓcurat̄
nisi forte iuicē manē vellēt sic̄ fr̄ ⁊ soror. q̄r ⁊c̄
Q̄ a correctōe fr̄na nullꝰ excipit̄. ꝯclo 3ia.
Ecipe tertiā ꝯcl̄ōnē vȝ. Quisqs ille
sit a via declinās vitatis oēs illū cor/
rigāt ⁊ ad viā reducāt eq̄tatis. Huiꝰ
ꝯcl̄onis sēsus ē ꝙ h̄ p̄ceptū de correctiōe fr̄na
ad oēs se extēdit. Et ad huiꝰ declaratōeȝ btūs

Tho. 2a 2e. vbi. s. dicit ꝙ duplex ē correctio.
Vna q̄ ē actꝰ charitatis: q̄ ad emēdatiōem fr̄is
delinquēt̄ ꝑ simpl cē admonitōeȝ sp̄ālr̄ tēdit
Et h̄ ad oēs charitatē hn̄tes ꝑtinet: siue sit sb
ditꝰ: siue p̄latꝰ. Alia ē correctio q̄ ē actꝰ iusticie
q̄ itēdit̄ bonū cōe qđ n̄ solū ꝑ simplicē admoni
tionē fr̄nā ꝓcurat. ſȝ qn̄qȝ ꝑ pūitōeȝ vt dicet̄ in
fra i 3ia ꝑte huiꝰ ſmonis: ⁊ tal̄ correctio ad p̄/
latos ⁊ ad oēs rēpu. gubernātes spectat. Ad
hoꝝ āt clariorē noticiā tres igramꝰ vi. Pa ē
Ex q̊ oēs ꝓximū corrigē dēnt correctiōe q̄ est
actꝰ charitatis: q̄ro an supiores ꝑ iferiores sint
corrigēdi. 2a vi. ē si n̄ hn̄s charitatē tenet̄ ali
os corrigē. i. vnꝰ q ē i pctō mortali teneat̄ aliū
pctōrē corrigē. 3a vi. ē si qs timēdo ne delin
quēs deterior fiat debeat a correctiōe cessare.
Q̄tū ad ꝑmā pono hāc regulā gnālē ꝙ oēs
supiores maxia cū reuerētia sūt ꝑ iferiores cō
rigēdi. Audi apl̄m. j. ad Thi. 5. Seniorē igt
ne icrepaueris: ſȝ obsecro vt p̄rē. Nō. n. di/
cē dēs vt fieri solet: fratachione: ꝓtachiōe. Et
h̄ itellige vbi ꝑiculū fidei n̄ iminēt: qm̄ tūc pu
blice arguēdi eēnt. Jn̄ Paulꝰ Petꝝ: q2 le/
galia 2uaba publice rephēdit. ad Gal. 2. Cū
āt venisset petrꝰ ātiochiā i faciē ei restiti. i. pu
blice rephēdi. glo. ipe. s. petrꝰ hn̄ de legalibꝰ sē
tiebat: ſȝ alios exº suo ⁊ ꝑ indiscretōeȝ suā i er
rorē ducebat. iō dic̄ Paul. Jn faciē eiꝰ restiti
q2 rephēsibil̄ erat. Et infra si tu iudeꝰ cū sis. s.
natiōe: gnālit̄ ⁊ nō iudaice viuis. s. cibū gētil
um n̄ discernēdo a cibis ſm ritū iudeoꝝ: quō
gētes. i. gētiles cogis. s. tuo exēplo iudaizare
i. legalia ob2uare. glo. Cogebat eos nō docē
tis iperio: ſȝ ꝯuersatōis exēplo. Exm. n. p̄lati
q̊dāmō q̄dā subditi coactio ē. h̄ glo. ⁊ Nicola
us de lira sic ait. Ex his pōt elici tal̄ rō minus
dȝ gētilis q̄ȝ iudeꝰ iudaice viuē: ſȝ petrꝰ iudeꝰ
nō viuebat iudaice: nec viuē dēbat: g̊ minꝰ gē
tiles. i. galate. Et ita redarguēdꝰ erat. Petrꝰ
q suo exº gētiles trahebat ad ritum iudaicū. h̄
Nicolaꝰ de lira. h̄ missa faciamꝰ. Suff̄ ē g̊ hāc
regulā accipe gnālē ꝙ vbi scādalū fidei nō ē:
⁊ aliq ex supioribꝰ delinquāt: sūma cū reuerē
tia ꝑ iferiores corrigēdi sūt. aug. Aug. Pau
lꝰ inqt corrigēdo petꝝ supioribꝰ exm dedit: vt
si aliqn̄ deuiarēt a via: nō ꝯturbēt̄ si a minori
bꝰ rephēdant̄ ⁊c̄. Seniorē g̊ ne icrepaueris: ſȝ
obsecrā vt p̄rē: iuuenes vt fr̄es vetulas vt mr̄es
iuuēculas vt sorores ⁊c̄. Et sic pȝ pa vi. Q̄tū
ad 2aȝ dico ꝙ correctio fr̄na pōt ꝯsiderari: aut

185

tū ad illud qđ ē ei eēntiale: aut q̃ztū ad illud
qđ ē ei de idoneitate: h q̃ztū ad eē eēntiale sic ē
emēdatio fris ⁊ reductio ad viā eq̃tat ⁊ h fū/
dat i recto iudicio rōis. Cū āt p pcm̄ mortale
nō corrūpat bonū nature qn i eo remāeat ali/
qd de recto iudicio rōis sm illud poterit pctōr
aliū corrigē pctō: ē. Et h dic btūs Tho. sa se
q.33.ar.5. Si vo correctio cōsideraẗ q̃ztuz ad
id qđ ē de idoneitate: tūc triplici rōe pctōr indi
gn⁹ reddiẗ alios corrigē. Prio rōe g̃uioris in
iq̃tatis. 2° rōe oñsionis supbe itētōis. 3° rō
ne ,p̄pē cōdēnabilitatis. Prio inq̃z reddiẗ
pctōr idign⁹ alios corrigē rōe g̃uioris iniq̃tat
Forte. n. q aliū corrigit g̃uiori trabe cecaẗ. au
di dn̄m Mat.7. Quid vides festucā fris tui.
trabē āt tuā n̄ ɔsideras. Faciūt ad h capl'a illa
de pe. di. vj. c. j. ⁊. 3. q. 7. q sine pctō. ⁊. c. iudi
cet. ⁊. c. in q̃uib⁹. ⁊. c. postulat⁹. supi⁹ allegata
in pma ɔcl'oe pme ptis smonis pcedētis. 2°
oñdiẗ indign⁹ rōne oñsionis supbe intētiōis
videreẗ. n. aut ex supbia aut iniq̃tate ,pcedē q i
ceco eriñs alios corrigē vellet. audi Criso. su
p Math. In q̂ igt ,pposito putas ex charitate
vt salues ,primū ⁊ nō vt saluares añ teipm. ⁊
infra nūq̃z debes adeo supbiri: vt pctā ,prioꝝ
maiora iudices q̃z tua. audi ⁊ August. in ser/
mone dn̄i in mōte. Cogitemus cū aliquē rep̄/
hēdē nos necessitas cogerit: vtrū tale sit vitiū
qđ nūq̃z hūim⁹: ⁊ tūc cogitem⁹ nos hoīes eē: ⁊
hr̄e potuisse. Vel tale qđ habuim⁹: ⁊ m̄ nō ha
bem⁹: ⁊ tūc tāgat memoriā cōis fragilitas vt il
lā correctionē nō odiū: s; misericordia pcedat
Si āt nos iuenerim⁹ i eodē vitio eē nō obiur
gem⁹: s; ɔtremescam⁹: ⁊ ad eq̃lit penitēdū in
uitem⁹. h ille. 3ª efficiẗ indign⁹ rōne ,p̄pē dā
nabilitatis. ad Ro.2. In q̂ aliū iudicas teipm
ɔdēnas. dic tex. de pe. di vj. c. j. supi⁹ allega/
tū. q̃re ⁊c. Ad tⁱciaz vi. dico sm btm̄ Tho.
vbi. s. arti. 6. q correctio q̃ dicit actū iusticie p
quē intēdiẗ bonū cōe: pp turbationē illi⁹ q cor
ripiẗ nō ē relinquēda. ⁊ rēpu. gubernātes nū
q̃z dare sniaz ɔ ipios timeāt: qm̄ mīstri dei sī.
⁊ rē g̃tā deo ipēdūt. S; correctio inq̃ztuz dicit
actū charitat: cui⁹ finis ē frna emēdatio si spe
raẗ ɔsecutio hui⁹ finis: correctio fiēda ē: si aūt
nō tūc a correctione desistat: qm̄ nullū agēs fru
stra agere intēdit. h de intētione bti Tho. vbi
s. Et sic patet pma pars huius sermonis.

De qualitate ⁊ conditione fraterne corre/
ctionis. Consideratio scd'a.

Ecūdo loco Fraterne correcti/
onis debitā ɔditionē videam⁹.
vbi tres ɔcl'oes faciam⁹ vz. Pª
ɔcl'o ē ista. oīs supior cui ex offi/
cio vl' dignitate incūbit alios corrigē g̃uiū deli
qt si negligit obuiare. 2ª ɔcl'o. Ritū debitūq̃z
modū si meritū voluerim⁹ hr̄e: i correctiōe de
bem⁹ obseruare. 3ª ɔcl'o ē ista. nō est sp illici/
tū correctionis ɔtumeliā ferre i ,primū: cū fi/
nis debit⁹ speraẗ ɔtumelie.

De negligētia supioꝝ q̃ztū ad correctionē
inferioꝝ. Cōclusio pma.

Ecipe pmā ɔcl'onē ⁊c. vt. s. Ad cui⁹
a declarationē tres ingram⁹ vi. Pria
vi. ē ista, vtꝝ eps possit corrigē pnci
pes ⁊ dn̄os scl'ares qñ iusticiā dereliquūt: vel
alio mō errāt. 2ª ē ista. vtꝝ eps possit iudeos
⁊ alios infideles corrigere. 3ª ē ista. vtꝝ supio
res ⁊ q curā reipu. vl' rei familiaris hn̄t mor/
taliẗ peccēt: si circa subditos sint negligentes.
Q̃ztū ad pmā dico dico q q̃libet p̂lat⁹ i aliq̃
loco iudiciariā hn̄s ptātē oēs xpianos cū pec/
cāt corrigē d;: q2 rōe pcti oīs xpian⁹ de foro ef
ficiẗ eccl'e. Hiere. j. Ecce cōstitui te sup gētes
⁊ regna vt euellas ⁊ destruas ⁊ dispdas ⁊ edi
fices ⁊ plātes. Idē ex đ iudicijs. c. nouit. vbi
dr̄ circa mediū capl'i. Eccl'a pōt de mortali pec
cato quēlibet xpianū corripe. Itē ad eccl'iam
spectat suare pacē ⁊ facē obseruare. Itē eccl'a
cogscit de sacri religione. Itē pōt inducē legē
cū ,p ipsa ē: s; teneẗ eā mīme rec pe ɔ se. h ibi.
Propterea nōte q si supiores ⁊ rēpu. guberna
re hn̄tes negligāt i suos subditos admistrare
iusticiā: pōt eps ⁊ q̃libet p̄lat⁹ iurisdictiōnē hn̄s
ɔpellē illos ad iusticiā tenēdā. ⁊ si negligerēt
pōt coꝝ defect⁹ supplē ⁊ de coꝝ subditis iudi
care. ex đ foro ɔpe. c. ex trāsmissa. vbi dr̄. Cā
feudi p dn̄z feudi d; tmiari. Etsi malitiose di
stulerit pōt eccl'astic⁹ iudex tminare. h ibi. ⁊: c
licet. sic dr̄. Nō valēt lr̄e a sede ap̄lica ipetrate
sup reb⁹ ad foꝝ scl'are ptinētib⁹: đ ū ipsi iudi/
ces scl'ares pati sint iusticiā exhibē. S; si g̃ua/
mē intulerint vl' merito suscepti recusati fuerit
si nō iueniẗ supior ad quē hēant recursū: tunc
ad eccl'iasticū iudicē recurraẗ. h ibi. ⁊. c. ex te/
nore sic dr̄. Cause ēt viduaꝝ q ad foꝝ scl'are p
tinēt nō dēt ēt p eccl'asticū iudicē tminari: dū
mō p scl'arē possint suā iusticiā obtinē. Alio/
qn eccl'iastic⁹ poterit eas tminare. h ibi. Et h

idē ponit.33.q.5.c.administratores 7c. Et nō
dico tibi ad lraȝ textū: qꝛ satꝭ ex p̄dcis q̄ diximꝰ
claret. De dn̄o āt nr̄o Nicolao papa qnto: cꝰ
sub tp̄e h̄ q̄dragesimale ꝯposui dū rome cēm
7 ꝓcurator foꝛē ordinis mei: fratꝝ ꝟuoꝝ beate
marie aliq̄ notare decreui ſm Jo.an. Dic̄.n.
ipse q̄ vbi papa iurisditōeȝ tp̄alē nō hȝ legem
tollē n̄ pot q̄ ad foꝝ ciuile: nisi i his i qbꝰ ꝟgit
aie piculū: cū ptātes distincte sint.xcvj.di.cum
ad ꝟbū. vbi circa mediū capl'i rōeȝ reddēs q̄
re ptās ipatoris a ptāte pape disticta sit: 7 ecō
uerso sic dr̄. Et vt xp̄iani ipatores ꝓ et̄na vita
pōtificibꝰ idigerēt: 7 pōtifices ꝓ cursu tp̄aliuȝ
reꝝ tm̄mō ipatoꝝ legibꝰ vterent: q̄tenꝰ spūal'
actio a carnalibꝰ distaret i cursibꝰ 7 clerꝰ mili
tās mime se negotijs scl'aribꝰ iplicaret ac vicis
sim.s.ex alia pte n̄ ille.s.ipator rebꝰ dīnis p̄si
dere videret.i.rebꝰ eccl'asticis vt exponit.3.
q.5.c.suspectis. vt dic̄ gl. intli. q eēt negotijs
scl'aribꝰ ilpicatꝰ. h̄ ibi. Nec ꝓp̄a ꝟba ad lrām
ponūt.di.x.c.qm̄ idē mediator dī 7 hoīuȝ hō
xp̄s iesus 7c. In his āt i qbꝰ piculū aie ꝟgit
n̄ ad vtrūqȝ foꝝ tollit legē vt pȝ i sup̄dc̄o.c.ino
tuit. Et expsse declarat ex̄ de p̄scrip.c.vlt. vbi
sic dr̄. Qm̄ oē qd̄ nō ē ex fide pctm̄ ē. 7 infra.
Nulla valeat absqȝ bona fide p̄scriptio tā ca/
nonica q̄ȝ ciuil'. Quia oi ꝯstitutōi atqȝ ꝯsuetu
dini derogādū ē: q sine pctō mortali n̄ pōt ob
seruari. Vn̄ oȝ q̄ p̄scribit 7 nulliꝰ tp̄is pte con
sciaȝ hēat rei aliene. h̄ ibi. facit ad h̄.c. sup illa
qōne. 7.c. cū ſm aplm̄. de scdis nup. 7 de fo.
ꝯpe.c.vl.li.vj. 7 de sē.ex.c.decreuimꝰ.li.vj.
Nō.n. dedignāt i talibꝰ leges ipatoꝝ sacros
imitari canones. ex̄ de iudicijs.c.cl'ici. vbi dr̄
Cl'ici 7c. de oi crie dȝ clericꝰ corā eccl'astico iu
dice ꝯueniri: nulla lege vl' ꝯsuetudine piudici
um gnānte. h̄ ibi. Et h̄ volo sufficiāt q̄ȝtuȝ ad
p̄mā ꝟitatē. Qr̄tū ad ꝟaȝ ꝟi. dico ſȝ Ray.
q̄ eps 7 qlibet iurisditionē eccl'asticā hn̄s dire
recte iudicare n̄ pōt de his q foris sunt.s. aliq̄s
religionis regulas eis iponēdo: sȝ idirc̄e indi
care pt.s. subtrahēdo xp̄ianos ab eoꝝ cōtone.
ex̄ de iudeis.c. 7 si iudeos. Iteȝ iudicat de eis
dū loquūt ꝯ̄ xp̄m. vt extra de iudeis.c. i non/
null'. i fi. 7 sic de alijs. De ista mā dicet ifra se
ria.vj. ꝑ totū. Ad tiā dico q̄ ḡuit deliquūt:
cū mala ad eoꝝ noticia venerit 7 n̄ corrigunt:
aut an̄qȝ fiāt obuiare desistūt ne fiāt. audi tex.
86.di. facientꝭ. vbi dr̄. Facientis ꝓculdubio cul
pā hȝ; q qd̄ pōt corrigē negligit emēdare. scri
ptū q̄ppe ē.s. Leui.xx. Nō solū q faciūt: sȝ et
q ꝯsentiūt faciētibꝰ pticipes iudicāt. Et libat
dn̄o ꝓsp̄a q ab afflictis pellit aduersa.q.d. eiꝰ
sacrificiū placet deo q ab afflictis remouet pec
cata. Et negligē cū possit deturbare ꝑuersos
nihil aliud ē q̄ȝ fouere: nec caret scrupulo ꝯsē
sionis.i. societatis occulte: q̄ manifesto facnori
desinit obuiare. Et ꝓbat se odisse vitia q ꝯdē/
nat errātes. Nec religt sibi locū deuiādi.i. pec
cādi q nō pepcerit excedēti.i. peccāti. Et p̄imꝰ
innocētie ḡdus ē odisse nephāda. Tres.n. sit
inocētie ḡdꝰ dicit glo. Primꝰ ē malū nō facē.
Scd's faciētibꝰ nō ꝯsētire. Tertiꝰ si pōt peccā
tes corrigere.23.q.4. ita plane. 7.45.di.3. h̄
glo. O rectores ciuitatis quō regunt vr̄e ciui
tates. O plati quō regunt subditi vr̄i. O ciui
tates quō seruāt leges vr̄e mūicipales. Audi
te Isa.59. q̄si i fine. Conuersū ingt ē retrōsū
iudiciuȝ 7 iusticia lōge stetit: qꝛ corruit i platea
ꝟitas 7 equitas nō potuit ingredi. Et facta ē
ꝟitas i obliuione 7c. audi.tex.83.di.c. error
Error cui nō resistit approbat. 7 ꝟitas cū mi
nime defensat apprimit. Negligē q̄ppe cum
possis.s. sine peccato arguere ꝑuersos: nihil
aliud ē q̄ȝ fouē. Nec caret scrupulo.i. suspitio
ne societatis occulte q māifesto facinori desinit
obuiare. h̄ ibi. 7.c. ꝯsētire. dr̄. Consentire vr̄
errāti q ad resecāda q̄ corrigē debēt n̄ occurrit
h̄ ibi. Et h̄ volo sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl'one.

De ꝯditōibꝰ ꝟuādis circa correctōeȝ. ꝯo 2a

Ecipe ꝟaȝ ꝯcl'onē vȝ. Ritū debitūqȝ
a modū si meritū voluerimꝰ hr̄e: in cor
rectiōe debemꝰ ꝟuare. vbi tres ingra
mꝰ ꝟitates. Pria ꝟitas ē. quē modū debent
tenē sup̄iores i corrigēdo iferiores: qm̄ de ife
rioribꝰ ad sup̄iores dcm̄ ē in 3a ꝯcl'one huius
p̄me ptis. 2a ꝟi. ē. quō equales in eq̄lsbꝰ cor/
rectionē exercere debēt. 3a ꝟitas. quō ad se/
ipsū. Qr̄tū ad p̄mā dico q̄ int̄ p̄claras seruā
das ꝯditōes iste ꝑmaxime ꝟuāde sūt vȝ: ꝯside
ratioꝰ charitas: aīositas: mititas: prudētia. Et
discretio. Prio inq̄ȝ reqrit diligēs ꝯsideratō
Nō.n. corrigere dȝ q̄ppiam aliquē nisi bn̄ p̄ꝰ
mꝰ nouerit ꝑsonā deliqsse.xi.q.3. ḡue. Gra
ue ingt ē 7 indecēs vt i re dubia certa det snīa
7 si ꝟba Greg. 7.c. q̄ȝuis. dr̄. Qr̄uis ꝟa sint
q̄dā tn̄ iudici nō sūt credēda nisi certis iudicijs
demōstret. Et sūt ꝟba Aug: 7 Eccl'i.3j. 7 al
allegat ibidē.c. eoꝝ q accusant. An̄qȝ inquit
scruteris nō repͥhēdas. intellige prius: 7 tunc

increpa. añq̃ȝ audias nõ rephẽdas. ⁊.c.ñ solũ ponit re-ula dicẽs. Nõ solũ ille reꝰ ẽ q falsũ ð aliq ꝓbet: sȝ ⁊ his q cito aurẽ criminibꝰ pbȝ: ħ faciũt isti hypocrite igrãtes dure ceruicis. naȝ qð i aio hñ volũt ꝓ iure hri ⁊c. 2° reqrit cha ritas vt nõ ex odio vl' vidicta correctio fiat. 12. q.2.c. frnitas tua. vbi dr. Fr̃nitas tua ex ꝑso na furis pẽsare põt ql'r valeat corrigi. Sũt. n. qdã q hñte subsidia: furtũ ꝑpetrãt. ⁊ sũt alij q in hac re ex inopia deliquũt. vñ necesse ẽ vt q dã dãnis: vt sũt illi supple q sũt soluẽdo. qdaȝ vo vberibꝰ: vt sũt illi supple q sũt nõ soluen do cõrigãt: ⁊ cũ Paulo districtiꝰ agi. Ex cha ritate agẽdũ ẽ ⁊ nõ ex furore ⁊c. Et st verba Gregor. Et idẽ dr: 23.q.5.c. ꝓdest. q̃si circa mediũ capl'i vbi dr. Nihil nocendi cupiditate fiat nihil ihũanit: sȝ oia ꝯsulẽdi charitate. Et paꝝ ifra. ħ solũ bñfit vt vita hoium corrigat ⁊c. ⁊ sũt vba Aug. ꝯcordat. c. ea vidẽa. 23q. 4 ⁊c: 3° reqrit aiositas: vt. s. nõ sit nimis i cor rigẽdo remissus: qr dũ vni ꝑcit indigno ad cõ tagiũ ꝓuocat vniuersos. Facilitas. n. venie i cẽdiũ tribuit deliquẽdi. 23.q.4.c.ẽ iiusta. vbi dr. Est niusta mificordia. i. sũt aliq q iniuste miserent. deniqȝ in lege scriptum ẽ de q̊dã. s. Deut. 19. Nõ mifeberis illiꝰ. Et i li. regũ le gi. s. j. Reg. 15. qr Saul ꝯrit offẽsã: qr miser tus ẽ Agag hostiũ regẽ. s. amelechitaꝝ q ꝓhi buerat diua snia seruari. Ita si qs latronẽ fi lijs depcãtibꝰ motꝰ ⁊ lachrymis ꝯiugis eiꝰ in fletus absoluẽdũ putat: cui adhuc latrocinãdi aspiret effectꝰ: nõne inocẽtes tradet exitio. i. morte q liberat multa exitia cogitãtẽ. q.d. sic. Certe si gladiũ reprimit. s. ipse iudex vincula soluit: laxat exiliũ. Cũ latrocinãdi q̃ põt clemẽ tiori via nõ erripit facultatẽ q volũtatẽ extorq̃ re nõ potuit ⁊c. Et sũt vba Ambrosij. ⁊.c. se. sic dr. Ne amisso iudicio sis paupi in mala cã misericors. Cuiꝰ si parcis: sacello ꝑcutis cor: ⁊ tãto negorẽ reddis quãto iusto sibi fauere vi det. Et sũt vba Aug. i li. psalmoꝝ. 4° req rit mititas vt. s. nõ sit ẽt nimis crudel'. Iusti tia. n. sina misericordia ee nõ dȝ. vt pȝ di. 45. c. lȝ. vbi dr. Lȝ plerũqȝ accidãt sacerdotibꝰ q̃ sũt rephẽdẽda: plus tñ erga corrigẽdos agat beniuolẽtia q̃ȝ seueritas. plꝰ cohortatio. i. am monitio q̃ȝ cõmotio. plꝰ charitas q̃ȝ ptãs. Cũ nemo nrm sine rephẽsiõe aut sine pctõ viuat. Nã si dñs statim pꝰ trinã negationẽ btm̃ pe trũ pceptorẽ nim aplm iudicasset. i. ꝯdẽnassȝ nõ tm̃ ex eo fructũ sic fecit recepisset: qr. s. mul tos ꝯuertit ⁊c. ħ ibi. ⁊.c. disciplina. sic dr. Di sciplina. i. iusticia l' misericordia mlta destruit si vna sine altera teneat. Sȝ circa subditos in esse dȝ rectoribꝰ ⁊ iuste ꝯsulẽs misericordia ⁊ pie seuiẽs disciplina ⁊c. multa exẽpla ibidem adducũt vt de hoie q icidit latrones: exponẽs ꝑ oleũ infusũ in vulneribꝰ misericordiã: ⁊ ꝑ vi nũ iusticiã siue punitõnẽ. Et exm põit de Da uid sic dicẽs. ħ ẽt Dauid ait. Vga tua ⁊ bacu lus tuꝰ ipsa me ꝯsolata sũt. Vga. n. ꝑcutimur baculo sustentamur. Sit g̊ districtio iusticie q̃ feriat. sit ⁊ ꝯsolatio baculi q̃ sustẽtet. Sic itaqȝ amor: sȝ nõ emolliẽs. sit rigor: sȝ nõ exaspans Sit zelus: sȝ imoderate seuiẽs. sit pietas: sȝ nõ plus q̃ȝ expediat parcẽs ⁊c. ⁊ mlta alia po nit ꝓlixe ⁊c. 5° reqrit prudẽtia vt. s. cõside ret q̃litatẽ cris ⁊ ꝑsone. Alio. n. mõ fornicato res. alio mõ fures corrigẽdi sũt. alio mõ secu lares. alio mõ religiosus: sicqȝ de alijs. Facit ad ħ. c. supius ħ allegatũ. 12. q. 2. frnitas tua. de pe. di. 5. c. cõsideret q̃litatẽ cris ⁊c. ⁊ cx de ho. sic dignum. ⁊. 24. q. x. corripiant. vbi dr. Corripiant itaqȝ a ꝓpositis suis subditi corre ctionibꝰ de charitate veniẽtibꝰ ꝓ culpaꝝ diuer sitate diuersis vl' minoribꝰ vl' ãplioribꝰ ⁊c. Et sũt vba Aug. 6° ⁊ vltio reqrit discretio si ne q̃ vtutes sũt vitia: dt dic Petrꝰ rauẽnas vt qñqȝ cũ dilectiõe: qñqȝ cũ aspitate corrigat ꝓ xinꝰ. 24. q. 3. ecclie. vbi dr. Ecclesie cria q̃rũ libet si ipsis crimiosis ꝯfiteri nolẽtibꝰ vñcũqȝ claruerint. i. oibus noti sint: q̃cũqȝ nõ fuerit patiente leui medicamẽto sanata. i. leui admo nitione: velut igni q̊dã pie increpatiõis vrẽda sũt ⁊ curãda. q si nec siquidẽ. i. certe eq̃nimit sustinẽtis ac pie increpantis medela ꝓcesserit vt in eis q̃ȝdiu portati ⁊ salubrit obiurgati cor rigi noluerint: tãq̃ȝ putride corpis ptes debe ret ferro excõicatõis abscidi. Ne sic caro mor bis emortua si abscisa nõ fuerit salutẽ reliq̃ car nis putredis sue cõtagione corrũpit. ita isti q emẽdari despiciũt ⁊ i suo morbo ꝑsist̃ũt: si i oi bꝰ depravatis in scõꝝ societate ꝑmãserint eos exẽplo sue ꝑditõis insiciũt. ħ ibi. q̃re ⁊c. ⁊ sũt vba Prosperi. Qtũ ad tam dico q ad ħ vt eq̃lis eq̃lẽ recte corrigat. ꝑmo reqrit discre ta ãmonitio int te ⁊ ipm solũ. audi Aug. de v bis dñi. Quid ẽ inqt si peccauerit i te fr tuꝰ: ni si si tu scis qr peccauit. Nã si solꝰ nosti q pecca uit i te: ⁊ cũ vis corã oibꝰ arguẽ: nõ es corre

ctor sed ꝓditor. O maledicta his tꝑib⁹ ꝯsuetu
do cū scim⁹ minimū ꝓximū pcm̄: ⁊ adhuc vix
bñ scimus: illud i plateis: apotecis: ⁊ mutuis
collocutiōib⁹ publicam⁹. Et ꝙ celesti⁹ ē crebro
vix credēda somniam⁹. Sȝ ve inqt Isa. xi. q.
iij. q dicitis bonū malū: ⁊ malū bonū ⁊c̄. 2°
reqrit̄ discreta rō. i. ut illū corrigas sui ⁊ ñ tui
amore. iō dr̄. si te audierit lucrat⁹ eris frēȝ tuū
ḡ ꝑꝑ illud fac: dicit Aug. vbi. s̄. ut lucrer̄ illū
Tertio reqrit̄ discreta cōsideratio. audi Cri.
suꝑ Mat. q̄ȝto igt inuerecūdior ⁊ ꝑtinacior fu
erit: tāto nos magis ad medicinā studē oȝ: nō
ad irā ⁊ odiū. Eteni medic⁹ cū viderit morbū
ñ remitti nō desistit. sȝ tūc magis preparat̄ ad
curādū. vide q̄ q̄lit̄ ñ vidic e gr̄a h̄ correctio sit
sȝ emēdatiōis. Et ꝑꝑ h̄ ꝯfessi nō iubet duos
accipe. sȝ qñ ipse corrigē ñ valuerit. Neqȝ tūc
ad cū misit mltudinē. sȝ vnū vl' duos. ⁊ ad h̄
legis testimoniū iducit dicēs. In ore duoꝝ l'
triū stat oē v̄bū. h̄ ille. 4° reqrit̄ discreta ꝯuo
catio: ut ꝯuocet̄ aliqs i corrigēdo si sol' tuis am
monitiōib⁹ noluerit emēdari. ⁊ h̄ innuit̄ i tex.
5° reqrit̄ discreta nūciatio. q̄ꝛ si ñ audierit dic
eccl'ie. qd̄ duob⁹ mōis exponit̄ ſm glo. Vno
mō dic eccl'ie. i. ꝑlato q p̄eest eccl'ie. ⁊ sic. s̄. ex
positū ē. Scd̄o mō dic eccl'e. i. mltitudini. Et
sic exponit Hiero. suꝑ Mat. dicēs. Pono si
nec illos audire voluerit: tūc multis dicēdū ē.
s. amicis q possint ꝓdesse. ⁊ nō obesse: ut dete
statiōi eū hēant: ut q nō potuit pudore saluari
saluet̄ obprobrijs. h̄ ille. 6° reqrit̄ discreta se
ꝑatio. q̄ꝛ si ēt ñ emēdauerit: sit tibi sic ethnic⁹
i. gētilis ⁊ publican⁹. Qd̄ duob⁹ mōis pōt in
telligi. Vno mō ut euitet̄ i ꝯuersatōe sic excōi
cat⁹ ⁊ infidel'. ⁊ h̄ videtur apl'us inuere ſa ad
Thessal'. 3°. Denūciam⁹ āt vobis frēs i noie
dñi nr̄i iesu xp̄i: ut subtrahat̄ vos ab oī fratre
āmbulāte iordiate. Scd̄o mō ut excōicet̄ a sacer
dote. ⁊ h̄ videt̄ dicē tex. 24. q. 3. abi dr̄. Tā sa
cerdotes q̄ȝ reliq fideles sūmā hñt hr̄e curā de
his q ꝑeunt. q̄ten⁹ redargutōe aut corrigāt̄ aut
si icorrigibiles apparcāt ab eccl'ia separēt̄. s. ꝑ
excōicationē. Idē dicit. c. eccl'ie crimina. supi
us allegatū. qr̄ ⁊c̄. Ad t̄tiā v̄i. dico ꝙ hec sola
ad pñs discreta ꝯditio i correctōe suiipsi⁹ ſuā
da ē: ut aliena facta nunq̄ȝ diiudicet peiora q̄ȝ
sua. Nec festucā socij trabē putet: sȝ se cunctis
peiorē arbitret̄ itelligēdo de generib⁹ singulo
rū: ⁊ ñ de singul' generꝝ. Audi pulcherrimum
tex. i. q. i. c. multi. vbi dr̄. Multi seculariū ho
minū cū pl⁹ sacerdotū vitā q̄ȝ suā discutiūt i ma
gnū ꝯtēptiōis diuinoꝝ sacroꝝ crimē icurrūt.
Magna. n. trabe vulneratos habētes oculos
cāqȝ negligētes: festucā tenuem i alioꝝ ꝯspici
unt ocul'. Quā dū icaute festināt euellē: erro
ris i foueā dillabūt. min⁹ q̄dē ꝯsiderātes. ꝙ ñ
eos sacerdotū vita lederet: si ipsi hūilit̄ bonis
sacerdotū āmonitiōib⁹ aurē accōmodarēt. Sed
dū hypocritarū more pl⁹ illoꝝ famā q̄ȝ ꝓpriaȝ
vitā. l' vite negligētias diiudicāt: spernunt scā
monita ⁊ sp̄ūalia dona. vñ fit ut nō solū ab eis
dicta respuāt: sȝ qd̄ deteri⁹ ē diuina ēt misteria
ꝯtēnāt: ut nec corꝑis cōionem aut sāguis dñi
nr̄i iesu xp̄i coꝝ misterio ꝯfectā assumāt: putā
tes hāc. s. cōionē min⁹ eē sāctificatā: si illoꝝ fi
at officio q̊ꝝ vita coꝝ ocul' videt̄ i q̊bil'. i. mala
Heu i q̄ȝ magnū laqueū icidūt: ut dina ⁊ oc
culta misteria plus ab alijs scisicata posse fieri
credāt. Cū vn⁹ idē sp̄ūs sāct⁹ i eccl'ia diffusa ꝑ
totū orbē terrarū icōprehēsibilit̄ ea misteria ⁊
occulte atqȝ iuisibil'r operādo scificet: ⁊ bñdi
cēdo bñdicat. h̄ ibi. Et idē ꝓbat de oib⁹ sacris
vñ v̄sus finē sic dicit: Virt⁹ dina discret⁹ opa
tur i eis. Et dine solūmō ē h̄ v̄i⁹ siuc ꝑtās nō
hūane efficacie ⁊c̄. Qr̄ igr̄ o isensati ppl'i dinā
poti⁹ attēdite v̄tutē: ⁊ vr̄am vitā ꝯsiderate: q̄
scelerib⁹ plena ē ⁊ corrigite vos ipsos. Audite
Isa. c. ꝑ̊ Lauamini inqt ⁊ mūdi estote. aufer
te malū cogitationū vr̄aꝝ ab oculis vr̄is disci
te bñ facē. quiescite agere ꝑuerse ⁊c̄. Et hec volo
sufficiāt ꝓ p̄senti conclusione. qr̄ ⁊c̄.

Q: qñȝ lȝ ꝯtumelia ferre in ꝓximū cōcl'o 3ᵃ
Ecipe tertiā ꝯcl'onē. vȝ. Nō ē sp̄ illici
tū correctiōis cā ꝯtumeliā ferre in ꝓxi
mū: cū finis debitus sperat̄ ꝯtumelie.
vbi tres ingram⁹ v̄itates. Pᵃ v̄i. est ista. qd
ē ꝯtumelia. Scd̄a v̄i. ē. an liceat cā correctio
nis ꝯtēdē. Tertia v̄i. ē. an cā correctiōis lice
at dicē ꝯtumeliā in ꝓximū. Q: tū ad p̄mā dico
ſm btm̄ Tho. ſa. ſe. q. 72. ꝙ ꝯtumelia iportat
dehonorationē alic⁹ ꝑ v̄ba aut facta: ut si dice
rē. Tu es vn⁹ latro. tu es vna meritrix. ⁊ simi
lia. Vbi nō ꝙ ista duo. s. ꝯtumelia ⁊ ꝯuicium
ab inuicē differūt. Nā tūc ꝯuiciū ē cū alicui ꝑ
sone iproperat̄ aliq's defect⁹: siue sit culpe siue
pene. Sȝ ꝯtumelia ē cū alicui iproperat̄ defe
ctus ꝓprie culpe. Vñ si ego dicerem iniuriose
alicui. Tu es claudus vel cecus ꝯuiciū est: sȝ
nō cōtumelia. Si autē dicat ꝙ si fur: nō solum
ꝯuiciū: sȝ ēt cōtumeliā infert in ꝓximū. Sept

187

tamen vnum ꝓ altero ponitur. quare ⁊c.
Quantum ad secundam dico ſm btm̄ Tho.
ſa ſe.q.38.ꝙ contētio pōt cōſiderari trib⁹ mo
dis. Aut.n. importat ipugnationē agnite ve
ritatis ⁊ inordinatū modū. Et sic Ambro. ait
Cōtentio ē ipugnatio agnite veritatis cū cōſi
dētia clamoris. Et h̄ ē pcm̄ mortale. Secūdo
mō ꝯtētio iportat ipugnationē falſitatis cū de
bito mō acrimonie. Et sic ꝯtētio ē laudabilis
Et sic cā correctiōis licet ꝯtēdē: preſertim cuȝ
ſperat̃ fr̄is emēdatio. Tertio mō ꝯtētio ipor/
tat ipugnationē falſitatis: ſȝ nō cū debito mō.
⁊ sic potuerit eē veniale pcm̄: nisi forſan tanta
iordinatio fiat i ꝯtēdēdo ꝙ ex h̄ ſcādalū gene
ret̃. Inde apl̄us cū dixiſſet ad Thim.ij. No
li v̄bis ꝯtendē. imediate ſubdit. At nihil.n.
vtile ē niſi ad ſubuerſionē audiētiū ⁊c. Q̄tuȝ
ad tertiā dico ſȝ btm̄ Tho. ſa ſe.q.lxxij. ꝙ tā
ꝯuiciū q̄ȝ ꝯtumelia ē pcm̄ mortale. Et nō mi/
n⁹ q̄ȝ furtū vel rapina. Null⁹.n. ſi ſane mētis
ē min⁹ honorē ꝓpriū amat q̄ȝ rem tēporalem.
Audi Bernardū i quodā ſermone. Cōuiciū
ingt leuis ē ſermo: ſȝ grauit̃ vulnerat. leuiter
trāſit: ſȝ grauiter v̄rit. leuit̃ animū penetrat: ſȝ
nō leuiter exit. leuit̃ ꝓfert̃: ſȝ nō leuit̃ reuocat̃.
Facile volat. ideo facile charitatē violat. tene
rū mēbrū lingua: attn̄ vix teneri poteſt. Sub/
ſtātia quidē infimū atq̄ȝ exiguum: ſȝ vſu ma
gnū ⁊ validuȝ inuenitur: tenuis ē ⁊ lata. ideo
aptiſſimū ꝓ euacuandis ſordibus inſtrumen
tū. hec ille. Dicit tn̄ beatus Tho. vbi.ſ. ꝙ ſi
qs correctiōis cauſa conuiciū vel contumeliaȝ
ſed ꝑ accidens. Et per conſequēs dicit ꝙ hoc
qn̄q̄ȝ erit peccatum veniale. qn̄q̄ȝ nullū. diſcre
tio tn̄ neceſſaria eſt: ut.ſ. homo moderate ſuis
vtat̃ verbis. Qm̄ adeo graue conuiciū eē poſ
ſet: ꝙ per incautelam prolatū auferret honorē
eius contra quē proferretur: ⁊ tunc poſſet ho
mo peccare mortaliter: etiam ſi dehonoratio/
nem alterius non intenderet. Quādo igitur
quis honeſte ⁊ debito mō correctionis cauſa i
alium contumeliam profert: multum meretur
preſertim cum ſperatur fratris emēdatio. Et
hoc modo diſcipulos in Emaus euntes ſtul/
tos vocauit. Lu. vlt. Et Apoſtolos ad Gal.
iij. galatas inſenſatos dicens. o inſenſate gala
te. Et Iohel.i. Expergeſcimini ebrij omēs q
bibitis vinu in dulcedine. Dicit tn̄ Aug. ꝙ ta
les obiurgatiōes ex magna neceſſitate ſunt ad
hibēde: in qb⁹ nō vis nobis. ſed ut dn̄o inſerui

at inſtam⁹ de hoc ēt beatus Tho. ſa ſe.q.xij.
quare ⁊c. Et hec volo tibi ſufficiāt pro ſecūda
parte huius ſermonis.

De amoroſa caſtigatiōe ꝓximi ꝯſidera⁹ 3ª.

Tertio loco Correcti
onis ſā/
cte amoroſā caſtigationē videa/
m⁹: vbi tres ꝯclōnes faciamus
vȝ. Pª ꝯclō ē iſta. Quiſq̄s ſu/
perior ē ⁊ curā hȝ rei familiaris. ſi nō pōt ver
bis ſuos corrigē iſeriores v̄berib⁹ vtat̃ maxi
ma cū maturitate. 2ª ꝯclō eſt iſta. Lȝ ex zelo
charitatis oēs ꝓximū corrigē teneāt̃: nō tn̄ li/
citū ē oībus illos caſtigare. 3ª conclō eſt iſta.
Nulli tam ſuperiori q̄ȝ inferiori concedit̃ tam
cā correctiōis q̄ȝ alio bono reſpectu verba pro
ferre maledictionis.

Qualiter ſuperiores debent inferiores ca/
ſtigare. Concluſio prima.

Recipe ꝑmā ꝯclōnē ⁊c. ut.ſ. vbi tres
ingram⁹ v̄i. vȝ. Pª v̄i.ē. Si pr̄ pōt
ſine peccato filios v̄berare. 2ª v̄i.
ē. Si dn̄s ſine peccato pōt ſeruū v̄berare. 3ª
v̄i.ē. Si eps̄ pōt ſuos ſubditos ſine peccato
v̄berare. Q̄tū ad ꝑmā dico ſȝ btm̄ Tho. ſa
ſe. di. lxv. ꝙ v̄beratio qn̄ ſit ex charitate ⁊ nō
odio vel vindicta. hȝ rōnē pene infligēde ꝓꝑ
malitiā. Nullus āt alterū punire pōt: niſi i il/
lū habeat ptātem: ⁊ q2 filius ſubdit̃ pr̄i. iō filij
caſtigare debēt a parētibus cū delinquunt. v.
q.v. non oſculat̃. dr̄ nō oſculat̃ ſemper pr̄ fili/
um: ſȝ aliqn̄ caſtigat. ḡ qn̄ caſtigat̃ q diligitur
tūc circa eū pietas exercet̃. hȝ.n. amor plagas
ſuas que dulciores ſūt cū amariſſime inſerunt̃
dulcior.n. ē religioſa caſtigatio q̄ȝ blanda re/
miſſio. vn̄ ait ꝓpha. Dulciora ſt vulnera ami
ci: q̄ȝ volūtaria oſcula inimici. h̄ ibi. Et ſūt v̄
ba Ambro. Si v̄o talis caſtigatio ex aīo iniq̄
⁊ odioſo fieret. tūc eſſet peccatum mortale. Et
ideo cū corrigūt diſcrete corrigant. qr̄ ⁊c. Ad
ſam v̄i. dico ſm btm̄ Tho. ut.ſ. ꝙ dn̄i habēt
etiam poteſtatē caſtigandi eoꝝ ſubditos. ⁊ iō
cum verbis non corriguntur: caſtigent̃. Di/
cit enim phus. x. ethico. ꝙ aliqui ita bone ſunt
conditionis ⁊ nature ꝙ minimo ſuburgatio
nis verbunculo emendatur. quidam v̄o aſi/
nine nature ꝙ ſine verberibus nō corrigūtur
Ideo omnes ad quos ſpectat inferiores corri
gere: cū verbis ſubditos corrigere nō poſſunt
illos corrigāt cū mazatis. facit ad hoc ꝓpoſitū

7

textus ante omnia. di. 35. ꝛ di. 45. cū beatus.
Audi tex. v. q. v. nō ois. Non ois inqt q par
cit amicus ē: neqꝫ ois q verbēat inimicus et
infra. Quis nos pōt amplius amare q̄ꝫ deus
ꝛ tñ nō solū nos docere suauiter. verūetiā sa/
lubriter terrere nō cessat fomētis leuibus qui
bus deus cōsolať: sepe. n. mordacissimū medi
camētū tribulatiōis adiūgit. Exercet fame pa
triarcas. s. Jacob ꝛ filios eius q fame iuerunt
in egyptū. Etiā pios ꝛ religiosos. pplm cōtu
macem penis grauioribus agitat. Nō aufert
ab apostolo. s. Paulo stimulū carnis: tertio
rogatꝰ ut ꝟtutē in ifirmitate pficiat ꝛc̄. h ibi.
Et sūt ꝟba Aug. Et pncipiū huius capl'i po
niť ēt. 23. q. 4. c. nimiū. Et h i tertia rōe textus
ibi: Itē post pauca. Nō oēs q parcit amicꝰ est
ꝛc̄. Ad tertiā ꝟi. dico q nullus eps aliquē su
is manibus ꝟberare dꝫ. di. 76. c. nō licet vbi
dicitur. Non licet epm suis manibus cedere
aliquem. hoc enim alienum a sacerdote eē de
bet. hec ibi. P. test tñ peccantem subijcere ꝟ
beribus per aliū. v. q. v. illiꝰqui. vbi dicitur.
Illiꝰqui aut fide catholica: aut inimicitia suspe
cti sūt. ad pulsationē. i. accusationē epoꝝ non
admittantur. nec illi qui sponte alioꝝ crimina
confitentur: ꝛ ideo replicanda est solicite veri
tas. quam sponte prolatum nullius vox habe
re potest hanc. s. veritatem diuersis crucian/
bus: tamē leuibus dicit glo. elatebris. i. abscō
sionibus suis religiosus tortor exigere debet.
ut dū penis corpora subijciuntur. que gesta sūt
fideliter ꝛ veraciter exquirantur. s. ab eo p iu
dicem. hec ibi. Ex quibus patet q licet episco
po subditum subdere verberibus pe alium: ñ
tamen per laicum: sed per clericum: si verbe/
randus est clericus. Si enim per laicum ꝟbe
raret: ambo. s. eps ꝛ laicus inciderent in cano
nem late snie. extra de sen. excō. vniuersitas.
Et h intellige nisi clericus ꝟberandus esset.
incorrigibilis: quia etiam per laicum posset il
lū ꝟberibus castigare. di. 17. c. nō licuit. i fi.
Et melius extra de sen. excō. ut fraternitati.
Caueat tñ laicus ne ãpliꝰ sua violētia se exten
dat q̄ꝫ defensio vel rebellio exigit clericoꝝ: ut
i eadē di. 17. in fi. vide gl. ꝛ eť de sen. excō. ut
fraternitati tue. vbi sic dr. ut fraternitati tue. ꝛ
infra. plati pñt ꝛ debēt clericos poštq̄ꝫ fuerint
de crimine canonice ꝯdēnati: sub arcta custo/
dia detinere: si sint icorrigibiles. nec monaste
rijs valeāt custodiri. Laici ꝟo citra excōicati

onis sniaꝫ cape clericos ꝛ ad iudiciū trahē pñt
si oꝫ ēt violenť. dū tñ idē faciāt de mādato eo
rū quoꝝ ē corrigere criminosos. dū tñ nō am
plius eoꝝ violētia se extendat: q̄ꝫ defensio vel
rebellio exigit clericoꝝ. h ibi. Et pono tres h
regulas gnales. Primo accipe istā regulā ge
neralē. q nūq̄ꝫ clericꝰ q̄ꝫtūcūqꝫ criminosus ex
istat: tradēdus ē curie seculari: dūmō possit cō
rigi. di. 81. c. dictū ē. nisi ꝯprehēsi sint in crimi
ne falsi. eť de cri. falsi. c. ad falsarioꝝ. vbi dr.
sic. Ad falsarioꝝ. ꝛ ifra. Qui p se vel p alium
vitiū falsitatis lraꝝ pape exercet: cū fautoribꝰ
ꝛ defensoribꝰ suis anathemate feriūť. Clerici
dephēsi de h degradēť: ꝛ ptāti seculari tradāť
puniēdi. Laici ꝟo ꝯuicti grauiť puniāť. h ibi
Et ēt accipe istā aliā regulā gnalē. q vbicūqꝫ
deficit ecclesiastica ptās: sp curriť ad brachiuꝫ
seclare. xi. q. i. petimꝰ ut dignemini ꝛc̄. ꝛ. 23.
q. v. de leguribꝰ atqꝫ veneficis ꝛ histrijs epis
ꝛc̄. ifi. Ligures dicunť q sūt i italia citra padū
ꝛ eť d offi. iudi. ordi. c. . i fi. h idē dr di. 17. c.
nō licuit. i fi. qr ꝛc̄. 3ª regula est ista. q lꝫ epi
ꝛ plati peccātes ꝛ deliquētes subditos ,pprijs
manibꝰ ꝟberare ñ possint: tñ suos de familia
ꝛ qscūqꝫ docerēt ꝛ erudirēt. si cā correctiōis ,p
prijs manibꝰ ēt ex ira pcusserit. nō icidūt in ex
cōicatiōis sniam. h expsse pꝫ eť de sen. excō. c.
cū volūtate ꝛ,pposito malitia distiguiť ꝛc̄. i fi.
c. Nec regrit q i ꝟberādo: discrete tñ actuali
ter de correctiōe cogitet: sꝫ sufficit dicit Guil.
q hūc finē hēat i hitu. Nec distiguo vtꝝ ver
beratꝰ sit i sacris vel nō. qr decretal' cū volūta
te i indistincte loquitur. qñ id cā correctionis fi
at. Et hec sufficiāt pro pñti conclusione.

Q nō oibus castigare licet: Cōcl'o secūda.
Ccipe hāꝫ ꝯcl'onē. vꝫ. Lꝫ ex zelo cha
ritatis oēs ,primū corrigere teneāť nō
licitū tñ ē oibꝰ illos castigare. vbi tres
ponamus veritates. Pª ꝟitē ista. An liceat
nō hñti potestatē: ut iustitia ꝯserueť ꝯprehen
dere furē vel homicidā ꝛ silēs. Scd'a ꝟitas ē
An mgri ꝛ scholaꝝ rectores: clericas ꝛ in sa/
cris ordinibus ꝯstitutos possint sine pctō cor
rectiōis eē illos ꝟberare. Tertia ꝟi. ē An si
ne pctō qs possit detinere clericū: vel i sacris
ordinibus constitutū furē asportantē res suas
Qtū ad pmā pono hāc regulā generalē. Qñ
qꝫ ad aliquē delinquentē corrigere nō ptinet.
quia non est sui iuris: si castigat: grauiter de/
linquit. Et h p plura exēpla declaro: Et p hic

188

hō ex malignitate hūc hoīem occidit. Et cū iu
stitia poscat ꝙ talis ꝑ potestatē ꝯdēnet̃ ad mō
tē: tn̄ homicida ille impune vadit. Et vn̄ exul
eē deberet libere inhabitat ciuitatem. Ecce ꝙ
h̄ iustitia perit. Nulli tn̄ licet ne iustitia periat
absq̄ʒ auc̄te ꝯpredēdē talē: aut vberar̃: aut oc
cidē. Nā lʒ tal' mereat̃ mortē: n̄ tn̄ nisi a debi-
to iudice ꝛ debito mō: ut i auct̃. de iudicijs. §.
sedebūt. col. vi. Nā q iustū dānat. ꝛ q iniustū
sine iuris ordine dānat: vterq̄ʒ mōtalit̃ peccat
Non .n. sufficit bonū agē: sʒ ēt ut bn̄ agat̃: ut
sepe diximꝰ. Deut̃. 16. Iuste qd̓ iustū ē exeq̄-
ris. Sil'r n̄ lʒ zelanti religioso ꝓ iustitia ꝯfuā
da furē capē tenere vel castigare vel vberar̃
q̄ꝛ ad eiꝰ statū nō spectat. Sil'r nec iudici l' dn̄o
vel officiali seculari lʒ religiosū vel clericū de-
liquētē: ne iustitia pereat: iuris ordie pretmis-
so punire vel ꝯdēnare. lʒ ꝑ suū supiorē nō cor
rigat̃. Alit̃ nō eēt corrigē mala: sʒ addē mala
malis. Nā si ipiū ē clericū vel religiosū opari
scelꝰ. Iniquū q̄ʒ ē ꝑ supiorē nō puniri scelus.
Iniq̄ssimū q̄ʒ ē ꝑ illū ad quē nō ꝑtinet castiga
re scelus. Audi dn̄m Deut̃. 23. Nemo mittat
manū i messē alienā. Facit tex. eẍ ď sen. excō.
ut tue fraternitati. i precedēti ꝯcl'one allegatꝰ.
q̄r ꝛc̄. Q̄tū ad ꝭam dico ꝙ mgr̄i oēs vberare
ꝛ castigare pn̄t quoscunq̄ʒ sibi subiectos cā cor
rectionis: ut expresse patet extra de senten ex-
cō. cum volūtate. in fine. nec sniaʒ excō. icurr̄t
ut ibidē pʒ. Sʒ ponamꝰ ꝙ ꝑncipal' mgr̄ repe-
titori precipiat ne clericū pc tiat. ꝛ ille cā corre
ctiōis ꝑcussit: qd erit. Dico ꝙ nō videt̃ ꝙ inci
dat i canonē. qm̄ ꝑncipales mgr̄i bn̄ficiū iur'
auferre nō pn̄t. ꝑ qd̓ ꝯceditur ꝙ q alios docet
corrigere possit: nec dicta decretalis mētionē
facit de ꝑncipalibꝰ aut inferioribꝰ mgr̄is. Di-
citur. n. ibi sic ad l'raʒ. Et hi q obtētu prelatio
nis ꝛ magisterij subditos ꝛ scholares correcti
onis cā: seu aliq̄s de familia: vel ꝓpinquos in
inferiori gradu: ut cā correctionis leuis ꝑcusse
rint: sniaʒ. s. excōicatiōis nō incurrunt: h̄ ibi.
Sʒ ponamꝰ ꝙ tales modū correctiōis excedāt
Dicit dn̄s Hosti. Nisi ex ꝓposito ꝛ aīo irato
mltū excedāt: nō credo ꝙ incidāt i canonē. q̄ꝛ
solūmō dolū ꝓseq̄t̃. vn̄ violentia nō ꝯmittit̃ si
ne dolo. Et h̄ colligit̃ eẍ de sen. ex. c. i. vbi sic
dr̄ sup co. ꝛ īfra. Si clerici iuxta pubēs ānos
se inuicē: l' vnꝰ alteꝝ ꝑcusserit: vel maiores si
leuitate iocosa: vel mgr̄ si scholarē cā disciplie
vel correctiōis ꝑcusserit: nō sūt ad sedē aposto

licā ꝓ absolutōe mittēdi. Nisi odio l' iniuria vl'
idignatiōe: idē scholares se ꝑcusserīt. h̄ ille. ꝛ
h̄ ēt oñdit. c. cū volūtate in ꝑncipio. Et. 17. q.
4. si q̄s suadente. q̄r ꝛc̄. Ad tertiā v̓itatē dicit
Hnil. ꝙ n̄ credit ꝙ icidat i canonē: si res illas
auferret. dū ille asportaret eas: ꝛ anteq̄ʒ ad lo
cū destinatū ꝑueniret. secꝰ si intuallo id fieret.
Multa de iniciētibꝰ manꝰ i clericos vidē po-
tes i Pisanella. excōicatio 2ᵘ ꝑ totum. q̄r ꝛc̄.
Vnusq̄sq̄ʒ igr̄ se emēdare ꝛ corrigē studeat ꝛ
q̄scūq̄ʒ errātes ad viā v̓itat' q̄ʒtū possumꝰ re-
uocemꝰ. q̄ꝛ charitas lata esse ad oēs dʒ. q̄r ꝛc̄.
Q̄ cā correctiōis n̄ lʒ maledicē queq̄ʒ ꝯ3ᵃ.

Ecipe t̄tiā ꝯcl'onē vʒ. Nulli tā supiōi
q̄ʒ iseriori ꝯcedit̃ tā cā correctiōis q̄ʒ
alia bōa respectu v̓ba ꝓferre maledi
ctiōis. Vbi tres ingramꝰ v̓i. vʒ. Pᵃ v̓i. ē ista
Quid sit maledictio. 2ᵃ v̓i. An liceat aliquo
respectu maledicere aliq̄ʒ rē creatā. 3ᵃ v̓i. est
vtꝝ sp̄ sit mortale pcm̄. Q̄tū ad ꝑmā dico ꝭm
btm̄ Tho. ꝭa ꝭe. q. lxvi. ꝙ maledictio ꝭm quā
nūc loq̄mur ē q̄n ꝓnūciat̃ alicui malū: vl' i ꝑcā
do. vl' i optādo. de q̄ Paulus. neq̄ʒ maledici
neq̄ʒ raptores regnū dei possidebūt. i. ad cor.
vi. Et tāto g̃uiꝰ pcm̄ ē: q̄ʒto ꝑsona cui maledi
cimꝰ magis amare debemꝰ ꝛ reuereri. Leuiti
ci: xx. q maledixerit pr̄i l' mr̄i: morte moriatur
Et nō isti duo t̄mini blasphemia ꝛ maledictō
ꝓpe loquēdo a se inuicē differūt. Nā blasphe
mia ē q̄n attribuit̃ deo: qd̓ ei nō ꝯuenit: aut re
mouet̃ ab eo qd̓ ei ꝯuenit: ut alias oñdet̃. Sʒ
maledictio ē q̄n alicui ut deo vl' creature aliqd̓
malū iprecat̃ vl' optat̃. In q̄busdā tn̄ locis. ut
i thuscia idē iportāt. ꝛ h̄ ēt ꝓbat̃ ꝑ decretalem
eẍ de maledic'. c. statuimꝰ. q̄r ꝛc̄ Q̄tū ad ꝭaʒ
dico ꝙ maledicē creature ꝭm btm̄ Tho. ꝭa ꝭe
q. lxxvi. ꝯtigit q̄nq̄ʒ mōis. Vno mō ꝭʒ ꝙ cre
atura ordinat̃ ad hoīeʒ ꝑ modū subiectiōis: q̄ꝛ
s. ꝑ eas subuenit̃ hūane necessitati. ꝛ h̄ mō di-
xit deꝰ hōi. Maledicta t̄ra i ope tuo: ut. s. ꝑ eiꝰ
sterilitatē hō puniret̃. Et sic itelligit̃ qd̓ dicit̃.
Deut̃. viij. Bn̄dicta horrea tua maledictum
horreū tuū. Et sic Dauid ēt maledixit montes
Gelboe. ut expōit Gre. 2° ꝭʒ ꝙ creatura or
dinat̃ ad hoīeʒ ꝑ modū significationis. Et sic
dn̄s maledixit ficulnee in significatione iudee
Math. xi. c. 3° ꝭm ꝙ ordinatur ad hominē ꝑ
modū cōtinētis. s. loci vl' t̄pis. Et sic Iob ma
ledixit nocti in qua natus ē. Iob. iij. Et h̄ ꝑp
culpā originalē. quā nascēdo cōtraxit: ꝛ ꝑp pe

nalitates ide seqntes. ꝛ s3ħ pōt ēt dici. dauid
malediriſſe mōtib⁹ Gelboe. 2. rū. 9. v3 pp po
puli cedē q̄ i eis ɔtigerat. his trib⁹ mōis dicit
btūs Tho. ñ licet creature maledicē: nisi forte
spāli dei ṙuelatōe. 4° mō ɔtigit maledicē cre
aturā iq̄3tū ſt creature dei. ꝛ ħ ē ꝓpe pcm̄ bla
sphemie. 5° pt ɔtigē maledicē ēis inq̄3tū ɔſi
derāt s3 se. ꝛ ħ ē vanū ꝛ ociosū: ꝛ p ɔn̄s illici
tū. hec btūs Tho. ex qb⁹ satꝫ p3 q nllō mō li/
cet dei creaturas maledicē. si igr̄ i sac̄ scriptu/
ra, repiāt aliq̄ maledictōes ille itelligūt s3 vnū
illoꝝ triū añdictoꝝ mōꝝ. vñ qñ dauid dic̄. ma
ledicti q declināt a mādatꝫ tuis. itelligit ñ illis
iprecari malū: s3 dic̄ illos eē maledictos p pe
nā quā bituri ſt pp culpā. vñ cōit qñ gcq̄3 ad/
uersi alicui acciderit: dicē solem⁹ tu es bñ ma/
ledictus. Silr̄ ꝛ sci dicūt benedicti p gl'a3 quā
bituri sūt p grā3. Silr̄ illud dñi. maledicta ter
ra i ope suo. itelligit sic. q: p ei⁹ sterilitatē mul
ta patierꝫ. iō erit maledc̄a tibi. ꝛ sic oēs auc̄tes
intelligi dñt. qr̄ ꝛc̄. Ad tertiā⁹ dico sm beatum
Tho. vbi. s. q aliqñ ē pcm̄ mortale: qñq3 ve
niale. Mortale qñ odio mala volūtate: ꝛ aio
vidicādi iprecat̄ alicui malū vel optat̄: ꝛ tanto
graui⁹ q̄3to psona cui iprecat̄ l' optat̄ malū ma
ioris ē dignitatis. vñ maius pcm̄ ē maledicē
deū q̄3 xpm ꝛ hominē. ꝛ maius xpm q̄3 virgi
nē: ꝛ maius vginē q̄3 alios scōs. Silr̄ i ħ mū
do maius pcm̄: ē maledicē prēm l' matrem q̄3
frēm: ꝛ frēs q̄3 affines alios ꝛc̄. Tūc āt est ve
niale: qñ ex ꝓnitate ꝛ lingue lapsu: vel leui mo
tu: l' ex ludo: l' i premeditate talia vba ꝓfert. ꝛ
rō q: pecā vboꝝ pmarime ex affectu pēsant̄.
Puto tñ ego q valde graue sit veniale: ꝛ per
marie cū i ɔsuetudinē vtit̄. Et forte pp talē ɔ
suetudinē efficiet̄ mortale. ɔtēptus. n. veniali
um: dignū facit pena eīna. de pe. di. i. c. tres ſt
vsi. Est ēt pnia. vbi sic dr̄. Est ēt pnia hūiliū
ꝛ bonoꝝ fideliū pena quottidiana: i q̄ pectora
tendim⁹ dicētes. dimitte nob debita nr̄a. Ne/
q3 ea dimitti nobis volum⁹ q̄ dimissa i baptis/
mo nō dubitam⁹: s3 illa vtiq3 q̄ hūane fragili/
tati q̄3uis pua tñ crebra subrepūt. Que si col/
lecta ɔ̄ nos fuerit: ita nos ḡuabūt: ꝛ opp̄mēt:
sicut vnū aliqđ grande. i. mortale pcm̄. Quid
n. iterest ad naufragiū: vtꝝ vno grādi fluctu
nauis opiat̄ ꝛ obruat̄: an paulati subrepēs aq̄
i sētiā3: ꝛ negligētiā culpā derelictā: atq3 cōtē/
ptā ipleat nauē: atq3 submergat pp hec. s. pecā
venialia: ieiunia. elȳne: ꝛ orōnes iuigilent. i.
vigilāt̄ fiāt. In qb⁹ cū dicim⁹ dimitte nob ꝛc̄
māifestam⁹ nos hr̄e qđ nobis dimittat̄: atq3 l
his vbis hūiliantes aias nr̄as q̄tidianā q̄dā
mō agē pnia3 ñ cessam⁹. h ibi. ꝛ ſt vba aug.
Quare igr̄ cū sine pctīs viuē nō possim⁹. hic
charitate, primū ꝛ nos ipsos moneam⁹ pr sic lu
craturi fratrem nostrum sumus. ꝛ aias nr̄as
a gehenne incendio liberamus: hic per grati
am: ꝛ in futuro p gloriam. Amen.

Feria quarta tertia dominice de conditiōi/
bus filiorum sermo vigesimus secundus.

Ui maledixerit

q Pr̄i l' mr̄i: mōte moriat̄. Mat.
xv. Pauēda cūctis filijs vba ſt
ista. Si. n. dilectissimi precedēti
smōe didicim⁹ q extraneos corrigē cū charita
te tenemur: q̄3to magis parētes ꝛ pmarie fili
os. Et si iferiores suis supiorib⁹ obtpar̄ tenē
tur: quāto magis ꝛ filij. g q maledixerit pr̄i vl'
mr̄i: morte moriat̄. In qb⁹ sacratissimis vbis
tres đ filijs ꝛ pentib⁹ ɔsideratōes faciam⁹ v3.
Filioꝝ diuersā ɔditionē. Filioꝝ diuersā ob
ligationē. Filioꝝ paternā hereditatē.

De diuersa ɔditiōe filioꝝ ɔsideratō pma.

Rimo filioꝝ diuersā ɔditionem. vbi
tres faciam⁹ ɔclōnes. v3. Pa ɔclo ē
ista. Filij carne a pentib⁹ descēdētes
nō oēs sūt legittimi: s3 aliq ſt illegittime gnāti
2a ɔclo ē ista. Portāt sepe filij pentū pcm̄: l3
i psa nō ɔsēserit i coꝝ delictū. 3a ɔ° ē ista: Sic
gl'a filij ē bona ɔceptio ꝛ bñ nasci: ita fili⁹ sapi
ens ē gl'a magna pr̄is.

Q diuersimode filij carnales gnānt̄ ɔ° pa
Ecipe pmā ɔclōnē. ut. s. Ad declara
tionē h⁹ tres ingram⁹ vi. Pa vi. est
ista. Quot modis filij dicūt̄ carnalit̄
gnāri. 2a vi. ē. Qui sunt filii q ꝓprie dicūt̄ le
gitimi. 3a ē An q sunt illegittie nati: possint
aliq̊ mō legittimari. Qn̄tū ad pmā dico q sm
cōit de hac mā loqntes: q̄ttuor ſt mōi gnātiōis
filioꝝ carnaliū. Nā qdā dicunt̄ filij nāles ꝛ le
gittimi. Quidā nāles tm̄. quida3 legittimi tm̄
quidā neutro mō. Qui sint filij legittimi ꝛ nā
les dicet̄ i 2a vi. se. de alijs trib⁹ dicam⁹. Vñ
dico q filij nāles tm̄ ſt oēs q đ soluto ꝛ soluta
q̄ vxor eē posset ɔcipiūt gnānt̄. filij legittimi
tm̄ ut ſt filij: adoptiui. Filij nec legittimi nec
nāles ſt q de adulta' l' icestu nati ſt: l' q ex coitu
dānato p leges nascūt̄. Incestus ē ɔsangui/

neaꝝ: ꝉ affiniū abusus. Istā q̄drupli cē filioꝝ
distictōꝫ tāgit gl. fi. ex̄ q fi. sint le. c. tāta ē mri
monij vis ⁊c̄. Ad ṗaꝫ dico ꝙ illi dicūť filij le⸗
gittimi ⁊ nāles q de vxorib⁹ ꝑcreāť ex ꝟo ⁊ le
gittio mrīmo. ꝉ de mrīmonio qđ legittimū pu
tabať. legittimū āt putať mrīmoniū qn̄ ābo. s.
vir ⁊ mlier publice ī facie eccl'ie bōa fide ꝯiūcti
sī credētes se legittie copl'atos. ēt posito ꝙ vn⁹
eoꝝ sic credēt legittimū putabiť mrīmoniū: q
cūqꝫ igr̄ sic ē ꝑcreat⁹ đ legittio mrīmonio: fili⁹
ē legittim⁹ ⁊ nāl': sꝫ posito ꝙ clādestine ꝯxerit
q̄ vr̄ ibi eē ig̃rātia affectata: aut ēt si ābo ipedi
mētū sciētes publice ꝯxerit: tc̄ filij ꝉ filie q vl' q̄
ex eis gnāť: n̄ sī legitimi ⁊ nāles. ex̄ đ clā. de
spō. c. cū ihibito. §. statuim⁹. vbi dr̄. statuim⁹
ut cū mrīnio fuerit ꝯcta ī eccl'ijs publice p̱ pre
sbyteros ꝑponāť ut ifra legitimū t̄minū p̄fini
tū voluēit legittimū ipedim̄tuꝫ opponat q̄ op
posito intdicat ꝯct⁹ đ ōec appeat qd agēdū. si qs
clādestia mrīmonia iire p̄sūpserit ī g̃du ꝓhibi
to ēt ig̃ratū: ꝉ ēt ī facie eccl'ie ꝯ eccl'iaꝫ intdictū:
si ābo ꝑentes ipedim̄tū sciebant soboles ex h⁹
mōi nuptiis illegittia censeať. h ibi. ⁊ sic pꝫ ṗa
ꝟi. Q̄tū ad t̄tiā dico ꝙ sex mōis ꝯtigit illegit
timū legittiari. Duo sī ṗꝫ canones. alij ꝟo q̄t
tuor ṗꝫ leges. Scđꝫ canones isti duo sī. ṗ°qn̄
solut⁹ đ soluta filios nāles hꝫ: ⁊ postea ꝯhit cū
illa: tc̄ sine aliq lege filij an̄dicti legittimať. sed
n̄ ē sic de spurijs. q. s. ex adultio nati sī: ex̄ q fi.
sint leg. c. ꝯqst⁹. vbi dr̄. ꝯqst⁹ ē nob ⁊ ifra. ꝑ
les an̄ đspōsatōꝫ mrīs nata: ⁊ postea pr̄ e⁹ mrēꝫ
accepit ī vxorē: ad hēditatē pr̄nā legittia repu
tať. h ibi. Idē dr̄ i. c. tāta ē ⁊c̄. Scđo mo pō
legittiari p̱ spālē idulgētiā pape. ex̄. co. c. p̱ ve
nerabilē. vbi dr̄. p̱ venēabilē. ⁊ ifra. q̄ vxorē
tuaꝫ temē sepasti: ⁊ ī ꝯtēptū eccl'ie aliā supidu
xisti: nihil ei obiciēs qđ diuortiū iducēt. Cū ⁊
fides thori sit vnū đ trib⁹ bōis ꝯiugij: n̄ tn̄ ipsi
us violato violat viculū ꝯiugale. ⁊ tā lex cāo⸗
nica q̄ꝫ mosaica sobolē susceptā ex adultio de
testať. n̄ solū a ꝓmotōe ꝉ a successiōe pr̄na ṙpel
lē°: sꝫ ēt negā° eis alim̄ta: petitōꝫ suā ī legittia
tiōe filioꝝ tuoꝝ n̄ duxim⁹ admittēda. h ibi. hi
duo mōi ut dixi ī canonib⁹ repiūť: q̄ttuor āt se
q̄ntes sī ṗꝫ leges. Prim⁹ ē si pr̄ filiū nālē offe
rat curie ipatoꝝ: fiat curial' ut ī auct. qb⁹ mōis
nāles efficiāť legit. §. si qs igr̄. coll'. vij. Itē si
offerat eū curie citat': đ q ⁊ đ c⁹ vicō ē oriūd⁹
ut isti. đ nup. §. vl. 2⁹ ē. si pr̄ decedēs nālē si
cū in testō noiet legittimū hēdē: ⁊ ipse postea
p̄in cicipi offerat testm̄: fiet legittim⁹. 3⁹ mo

d⁹ ē si nll'o filio legittio exnte ipse nāl' fili⁹ scipm̄
offert curie: ut dcm̄ ē ī auct. qb⁹ modis nāles
efficiāť legit. §. i. ⁊. §. si qs igr̄. 4⁹ mod⁹ ē si pr̄
ī istr̄o p̱ publicā manū ꝯfecto ꝉ aliās scriptō ꝉ cū
subscriptōe triū testiū cū filiū noiet. nec nālem
adijciat: ut ī auct. ut lꝫ mrī ⁊ auie. §. ad h coll'.
viij. Spurij ꝟo nō pn̄t legittiari q̄ꝫtū ē p̱ leges
Impatoꝝ tn̄ ꝉ ali⁹ auc̄te ei⁹ aln̄ de g̃ra eos legit
tiat. Sil'r ⁊ papa. qr̄ ⁊c̄. ⁊ sic pꝫ ṗma cōclusio.

De pctis parentū in filios. Conclusio ṗa.

Ccipe ṗaꝫ ꝯclōꝫ vꝫ. Portāt sepe filij
pcm̄ ꝑentū: lꝫ ipse n̄ ꝯsēserit ī eoꝝ deli
ctū: vbi tres ig̃ram⁹ ꝟi. vꝫ. ṗ^a ꝟi. est
ista. vtꝝ filijs noceāt pccā mōtalia ꝑentū q̄ ad
vitā etnā. 2^a ē. vtꝝ filijs pccā ꝑentū noceāt q̄
ad tp̄alia ꝉ corꝑalia. 3^a ē. vtꝝ filij puniāť iuste
ꝓ pctis ꝑētū. Q̄tū ad ṗmā ꝟi. dico ꝙ duplex
ē pena etna. s. pēa sēsus: ⁊ pēa dāni. Si q̄riť
đ pēa dāni: sic dico ꝙ oēs descēdētes ab Adā
nisi a pctō originali laueť: puniūť pēa dāni ꝑ
pcm̄ ṗmoꝝ ꝑentū ut pꝫ đ ꝯse. di. iiij. c. firmissi
me. ⁊. c. regnānte. ⁊. c. nll'a. ⁊ ex̄ de baptismo
c. iij. §. sꝫ adhuc sup ꝟbo. carētia visiōis. si āt
q̄rať đ pēa etna sēsus: tūc dico ꝙ si filij ꝑentū
pccā n̄ sectāť: minie puniūť. Audi tex. di. lvi.
c. vn̄cūqꝫ. vbi dr̄. vn̄cūqꝫ. i. ex q̄cūqꝫ ꝑcreatōe
hoies nascūť: si ꝑentū vitia n̄ sectať. honesti ⁊
salui erīt. s. i vita etna. semē. n. hois ex q̄licūqꝫ
hoie ⁊ ī reatura. i. factura ē. ⁊ eo. s. semie ma
le vtētib⁹ male erit n̄ ipsū aliqn̄ malū erit. h ibi
⁊ sī ꝟba aug. ⁊. c. se. dr̄ sic. nūqꝫ de vitijs eru
bescam⁹. i. ticam⁹ ꝑētū: sꝫ vnū illđ q̄ram⁹ ⁊ sp
āplectamur ꝟtutē: hmōi. s. ꝟtuos⁹ fili⁹ vꝫ. ēt
si alienigenam. s. a fide nobilitate: ꝉ gēte hēat
mrēꝫ ēt si fornicatōe pollutā: ꝉ q̄libꝫ hmōi de⸗
decore sordidatā: nihil tn̄ de ei⁹ aut vilitate sus
cabiť: aut crimie polluεť. s. q̄ ad vitā etnā ⁊c̄.
h ibi. ⁊ sī ꝟba Cris. sup math. ⁊. c. se. dr̄. nas
ci de adultio n̄ ē ei⁹ cl'pa q nasciť: sꝫ illi⁹ q gnāt
⁊c̄. ⁊ de ista mā tāgit g̃ran⁹ vsqꝫ ad finē distin
ctiōis. qr̄ ⁊c̄. Ad ṗaꝫ ꝟi. dico ꝙ pccā ꝑentū in
mlt' tp̄alib⁹ bōis nocēt ut ī ꝓmotiōe sacerdotis
ī hēditate pr̄na: ⁊ mlt' alijs q̄ nōnť. i. q. 4. §.
itē pctō. Vn̄ q ex adultio nascūť nec ad sacer
dotiū ꝓmouēi pn̄t ī bōis ꝑentū. hāc snīaꝫ pōit
g̃ran⁹ ca. di. lvi. audi tex. ex̄ đ elec. c. cū ī cūct'
Nulli⁹ igt ī epm̄ eligať nisi ṗ⁹. xxx. ānū etatis
exigerit: ⁊ de legittio mrīmonio sit nat⁹ vita ⁊
scia ꝯmēdabil' đmōstreť ⁊c̄. h ibi. audi ⁊. c. ṗ
mū ex̄ de filijs p̄sby. filij igt p̄sbyteroꝝ ⁊ cete⸗
ri ex fornicatōe nati ad sacros ordies n̄ ꝓmo⸗

neat̄: nisi aut monachi fiāt: aut i ꝯgregatōe ca/
nonice viuētes. ꝑlationē ꝟo nullaten⁹ hēant
Sꝫ neqꝫ ꝟui: nisi dn̄is suis libertati donet̄. h̄
ibi. qr̄. Sꝫ de h̄ vide gl. i. c. vn̄cūqꝫ. di. lvi.
Ad tertiā dico ꝙ aliquē ꝓ alteri⁹ malitia puni
ri tripl'r fieri pōt. vno mō qn̄ res vni⁹ ē q̊dā/
mō res alteri⁹. Et sic filij s̄m corp⁹ sūt q̊dāmō
qdā res p̄ris. Et ꝟui q̊dāmō qdā res dn̄oꝝ. ⁊
h̄ mō plerūqꝫ ꝯtigit ꝙ filij ex mal' ꝑentib⁹ orti
puniūt̄ pp pccā parētū. quō ille fili⁹ d' q̊ Gre.
ij. dialogoꝝ refert ꝙ fuit a diabolo asportat⁹ in
corꝑe punit⁹ ē. tāqꝫ res q̊dā m̄ris: ut exponit
btūs Tho. ꝟa ꝟe. q. x. arti. i. 2° mō alī ꝓ alte
ro punit̄. qn̄ crimē vni⁹ i alteꝝ deriuat̄. Et h̄
pōt tripl'r accedē. vꝫ. ꝑ imitationē: ꝑ meriti cō
ditionē: ⁊ ꝑ aliqualē ꝯsensū ⁊ dissimulationē.
Prio ꝑ imitationē: ⁊ sic filij imitātes peccata
ꝑentū pp illa puniunt̄: ⁊ ꝟui pp pccā dn̄orum
Scd̄o mō ꝑ meriti ꝯditionē. ⁊ sic pp pccā po
puloꝝ qn̄qꝫ ꝑmittit de⁹ regnare dn̄m sceleratū
Job. xxxiij. c. Qui regnare facit hominē hy
pocritā. i. sceleratū pp pccā ppl'i. 3° ꝑ aliq̄leꝫ
ꝯsensū ⁊ dissimulationē: qn̄ vꝫ: qs malū mal'
ꝓhibē posset: ⁊ nō facit vel dissimulat n̄ vidē
⁊ sic int̄dū boni puniūt̄ cū mal'. q: maloꝝ pccā
nō arguūt l' dissimulāt: ut dic̄ Aug. ꝑ̊ de ciui.
dei ⁊c̄. 3° mō aliqs punit̄ pp pcm̄ alti⁹. qn̄ iui
cē sit vni⁹ loci ⁊ societat̄. ⁊ sic qn̄qꝫ pp pccā ali
q̊ꝝ gnālit̄ totū ppl'm flagellabit ⁊ puniet deus
q̄si oēs sint vnū corp⁹. quō filioꝝ gomorreano
rū gnālit̄ igne cōbussit. qr̄ ⁊c̄. Hec oīa ponit
btūs Tho. ꝟa ꝟe. q. c. viij. ar. i. ⁊ h̄ ēt m̄a diffu
sius tāget̄ feria. 4. dominice sequentis. Et sic
pꝫ ista conclusio.

De ꝑuilegijs filioꝝ legittioꝝ ꝯcl'o tertia.

Ecipe tertiā ꝯcl'onē. vꝫ. Sicut gl'a fi/
lij ē bona cōceptio ⁊ bn̄ nasci: ita fili⁹
sapiens est gloria magna patris. vbi
res ingram⁹ ꝟi.. vꝫ. P^a ꝟi. ē. Quid ꝓdest
filijs eos cē legittimos: vl' sic. q̄ sūt ꝑuilegia fi
lioꝝ legittioꝝ. 2^a ē. an filij legittimi possint ꝑ
uari hereditaria successione. 3^a ꝟi. ē. Quāꝫ
ꝑtātē hn̄t ꝑentes in filios suos. Quātū ad pri
mā dica breuit̄ ꝙ ⁊ si plur ib⁹ gaudeāt ꝑuilegi
is legitīe nati: tria hec sūt precipua. ꝑmū ē di
gnitas xpi. q de legittio m̄rimonio ortus est.
s̄m ē. q: ad prelationē assumi pn̄t. ut pꝫ ex̄ de
elec. c. cū in cūctis. ⁊ ex̄ de filijs p̄sby. c. i. 3^m ē
q: i oībus bonis parētū succedunt: nisi exhere
ditēt̄ aliq̄ de cā: ut stati dicet̄. extra q filij sint le
gittimi. ꝯquest⁹. ⁊. c. tāta. ut. s̄. addiximus con
cl'one ꝑma ⁊c̄. Ad ꝟam dico ꝙ sic. Et in qbus
casibus h̄ liceat plura legi. Monald⁹ i sūma
sua decē ponit casus. c. pat. Dn̄i āt legiste ut
dicūt duodeci cās exheredatiōis ponūt in au/
tentico. ut cuꝫ de appellatione cognoscitur. §.
aliud quoqꝫ ca^m. Aliqui āt solū tres ponunt:
Ego āt clariores ⁊ vtiliores colligā. Prim⁹
igit̄ casus i q̊ filij exhereditarij pn̄t. ē si pat ei⁹
fuit hereticus. q: bona hereticoꝝ ipso iure sūt
eccl'ie cōfiscata. ex̄. de here. cū s̄m. li. vi. 2⁹ ca
sus ē. si pat cōmisit crimē lese maiestatis. ut i
l. qsquis. C. ad legē iuliā maiestatis: vbi pēa
ponit̄ cōfiscationis bonoꝝ ⁊ deportatiōis fili
orū ⁊ vltimi supplicij delinquētiū. 3⁹ casus ē
n̄ pat hꝫ aliquod iūs l' feudū i eccl'ia: qd̄ here/
ditario iure trāsire deberet ad filios. ⁊ ipse in
terfecit: ⁊ mutilauit rectorē l' clericū illi⁹ eccl'ie
tunc ꝑdidit ipso facto oēm dignitatē. ⁊ oē ius
qd̄ in eccl'ia habebat. ⁊ nihil ex ipsis ꝑueniet
vel peruenire potest ad filios. ut pꝫ extra de
penis. c. in quibusdā prouincijs. vbi dr̄ ꝙ ta
les homicide beneficium prorsus amittant: ⁊
de premissis nihil preueniat ad heredes: ⁊ vs
qꝫ ad quartā generationē coꝝ posteritas i col
legiū clericoꝝ nullatenus admittat̄: neqꝫ i do
mibus religiosoꝝ alic⁹ prelatiōis ⁊ honorē si/
ne dispēsatiōe assequāt̄. h̄ ibi. Quart⁹ casus ē
si filius manus iniecerit in parētes. Quintus
ē si eos criminalit̄ accusauerit de cā q̄ nō sit ad
uersus ꝑncipē: l' rēpu. siue dominationē nr̄aꝫ
Sextus qn̄ vite parētū insidiat̄: sicut fecit qui
dā filius Padue me p̄nte. āno. Mcccc. xlvij.
qui ꝓprium patrem venenauit. Septim⁹ est
si vxorē patris vel cōcubinā carnalit̄ cognerit
Octauus ē si ꝓ debito patris vl' ꝑsona iquan
tū potuerit fide iubē noluerit. Non⁹ ē si ꝓhibu
erit patrē facere testm̄. Decim⁹ ē. si ꝑentibus
furiosis vl' amētib⁹ debitā curā n̄ adhibuerit:
l' vitā nō ipēderit. Vndecim⁹. si ꝑentes d' car
cere nō eduxerit. Duodecim⁹ si pr̄ scit filiū he
reticū cē. ex̄. de hēticis. c. excōicam⁹. §. credē
tes. Credētes inqt eoꝝ erroribus hēticos iudi
cam⁹. Et h̄ sufficiāt ꝓ ꝟa ꝟitate. Ad tertiam
dico ꝙ lꝫ magnam hēant ꝑentes i filios ꝑtātē
tn̄ hec ē ꝑcipua ꝙ pat necessitate famis tm̄: s̄ꝫ
leges ciuiles filiū ꝓpriū vēdere pōt. Alias hō
liber obligari n̄ pōt. C. de p̄rib⁹ q filios distra
xerūt. l. ij. ⁊. C. de ꝓcuratorib⁹. l. pat. qr̄ ⁊c̄.
Et hec sufficiāt ꝓ ꝑma parte huius sermonis.

De obligatiõe filiox magĩ i spãli ꝯfide. 2ª.

SEcundo loco filiorũ diuersã obligatiõꝫ videamus. vbi tres ꝯclõnes subiũgamꝰ. vꝫ. pª ꝯclõ ẽ ista. Lꝫ illegitimie natꝰ de iuř cõi ñ possit ordinari: ꝛ ad dignitates eccl'iasticas ꝑmoueri: tñ quãtũ ad seculares dignitates ñ sp dř ꝓhiberi. 2ª ꝯclõ ẽ ista. Quisquis fuerit illegitime natus: tutissima ciꝰ via ẽ religionis ingressus. 3ª cõclõ est. Quisquis fuerit legitime natꝰ. iura volũt vel legitima ei portio de bonis parentũ assignetur.

De dispensatione illegitimox ꝯº prima.

AEcipe ꝑmã ꝯclõnẽ. ut s̃. Ad cꝰ declaratiõꝫ tres igramꝰ ꝙi. vꝫ. Pria ꝙi. ẽ ista. Que sũt cãe q̃re illegitime nati q̃ꝫtũ ad ordies ꝛ eccl'iasticas dignitates dicũř ita reprobari. 2ª ẽ. Quis põt dispẽsare cũ illegitime natis. 3ª ẽ. Utx legitiatꝰ q̊ ad eccl'iasticos actꝰ sit legitiatꝰ q̊ ad seculares. Q̃tũ ad ꝑmã dico ꝙ triplex ẽ ꝑmarie rõ qř illegitime nati ita videř q̃ꝫtũ ad ecclesiasticos ordies ꝛ dignitates reprobari. Pª ẽ dignitas clericalꝭ q vilibꝰ ꝛ ifamibꝰ ꝑsonis ꝯmitti ñ dꝫ. eẋ ꝺ exces. ꝓla. int dilectos i fi. Scđa ẽ pr̃ni crimis detestatio. eẋ ꝺ heř ꝙgẽtꝭ. vbi dř ꝙ bõa hẽticorũ dñt publicari: nec ẽt ab erroribꝰ reuertẽtibꝰ nisi de mĩa vlterius eis ñ reddũř. Ecce ꝙ in detestatione crimis hẽticis q̃ꝫuis reuertẽtibꝰ bona cox ñ reddũř. Tertia cã ẽ pr̃ni sceleris imitatio. Solẽt. n. tales filij pr̃nos imitari errores. di. lvi. si gens anglox. ꝛ sic pꝫ pria ꝙit. Q̃tũ ad ꝺaꝫ ꝙi. dico ꝙ q̃ꝫtũ ad ordies miores ꝛ ad bñficiũ sine cura põt eꝑs dispẽsare. Q̃tũ ꝙo ad ꝑsonatꝰ ꝛ dignitates ñ põt nisi papa. eẋ ꝺ filijs ꝓbsyterox ꝛ alijs illegittie natꝭ. c. is q li vi. Uñ accipe rꝉam gnãlẽ ꝙ si ab eꝑo fcã fuerit dispẽsatio q̊ ad ordies ꝉ bñficiũ eccl'iasticũ tũc dispẽsatõ ñ vltra se extẽdit q̃ꝫ possit eꝑs: ut i eodẽ. c. is q. Si ꝙo a papa: tũc poterit ꝓmoueri ad eccl'iam ꝓrochialẽ: ñ tñ ad ꝑsonatũ vel rectoriã: ad quã ꝑ electionẽ ꝓcedi ꝯsueuit. eẋ ꝺ ꝓbẽ. c. vl. vbi dř. cũ oli. ꝛ ifra. Cũ papa scribit alicui ꝓ bñficio ꝯferẽdo· mãdatũ ñ extẽdiř ad rectoriã ꝉ dignitatẽ. h ibi. Q̃tũ ad tertiam ꝙi. dico ꝙ de h sũ mꝉte opiniões ꝓbabilior tñ videř opinio Inno. q sic dicit. Qui legitimatꝰ fuerit ab aliq̊ ꝑncipe seculari: vel a ciuitate itelligiř legitimatꝰ q̊ ad oẽs actus seculares in tris q̊ legitimãti subsũt: ꝛ ẽt i alijs tris q̊ ad secularia: nisi sint talia q̊ cẽnt i alterius ꝑiudiciũ. Nã nec i alijs tris succedũt ab itestato: qꝛ sic auferẽř bona ab hẽdibus defũcti. Sꝫ talꝭ ñ intellꝭr legitimatus q̊ ad ordies: qꝛ h nõ ẽ de iurisdictiõe laici iudicis. Si ꝙo fuerit ab eꝑo legitimatus inq̃ꝫtũ potuit. s. q̊ ad miores ordines ꝛ bñficia sine cura: tũc ẽt i alia diocesi poterit ad ꝑdicta ꝓmoueri: qꝛ h ẽ de iurisdictiõe eccl'astica. ꝛ i nulliꝰ ꝑiudiciũ. Et mꝉto magꝭ si a papa: sꝫ tñ ñ erit legitimatꝰ q̊ ad actꝰ seclares nisi i tris q pape tẽꝑꝉr subdũt. Hec de intẽtõe Inno. i gl. suꝑ. c. venerabilẽ. eẋ q filij sint legitimi. Et cũ his ꝯcordat Ber. ibidẽ. ꝛ. ff. ꝺ curiõibꝰ. l. spurij. ꝛ. l. gnãliř. §. spurios. dř ꝙ q̃ꝫtũ ad seculares dignitates non sp illegitimi ꝓhibenř. Uidemus. n. his tẽꝑibus spurios q̃ꝫplures dños eẽ ꝛ potẽtissimos i scl'a. qř ꝛc̃.

Q̃ illegitimi debẽt religionẽ intrař ꝯº 2ª

AEcipe ꝺaꝫ ꝯclõnẽ. vꝫ. Quisqs fuerit illegittie natꝰ: tutissima ciꝰ vita ẽ religiõis igressus. Solẽt. n. dilectissimi occulte qdã illegitimi indebite hẽditate pr̃na fruẽtes repiri. Et qm̃ sine ꝑ̃i aĩe ꝛ corꝑis ꝑiculo id fieri ñ ꝯtigit. Ꝓ ea tres igramꝰ ꝙita. Pª ꝙi. ẽ ista. Quid facere debeãt mulieres hmõi filios adultinos gnãntes: q ꝺ bonis mariti idebite nutriũř: ꝛ sepe hereditãt legitiorũ bona. 2ª ꝙi. ẽ. posito ꝙ mř filijs spurijs dicẽt veritatẽ. q̃ro an ipsi mři credẽ obligẽř. 3ª ꝙi. ẽ: posito ꝙ credant: qd mřimi facẽ debeant. Q̃tũ ad ꝑmã dicunt cõiř doctores ꝙ sacerdoti ꝓꝑito: vel eꝑo: vꝉ ẽt vtriqꝫ factũ reuelẽt. Et tũc q h audierũt de ꝯditiõibꝰ spurij diligẽt inquirãř: cauto tñ mõ. Et si illũ timẽtẽ deũ ꝛ spũalẽ iuenerint: tũc corã muliẽ si viderit expedire: ꝑus ab ea recepto iuramẽto ꝙ ñ calũniose aut caudelose ꝓcedat· ꝛ ẽt a spurio ꝙ secrete reseruabit: factũ poterũt reuelare. Si ꝙo ille spurius hõ sit ꝙ verisilꝭr credař ñ acqescẽ dictis matris: vel ꝙ ex tali ꝛ̃uelatiõe grãde scãdalũ hẽret gnãri: tũc iniũgař mulieri ꝙ de rebꝰ suis si q̃s hꝫ: ꝉ i futux habitura sit: viro suo iuř posse satisfaciat: ꝛ doleat ꝺ ꝯmisso ꝑccõ. q gdẽ satisfactio ꝑ iniposită ꝑsonã secrete fiat ꝛ caute nõ reuelãdo viro vxoris ꝑsonã. ꝛ ita mꝉier erit i bono statu. ar. xxij. q. v. c. h videř dicẽ ꝙsus fi. ꝛ eẋ de pe. ꝛ re. officij. vbi dř: sic mꝉieri. quis igrãte marito de adultio ꝓlẽ suscepit: ñ ẽ pnia denegãda: sic nec illi q timẽs ne viri heredi/

tas ad alios deueniret ptū sibi supposuit alie/
nū. Cōpos tñ dʒ ei satisfactio p discretuʒ sacer
dotē iniūgi. Textꝰ sic dicit ad lrām officij. ⁊ in
fra. Significasti q̄ndā mulierē i pnia tibi fuis
se ꝯfessā: q timēs ne deuolnereꝫ viri possessio
ad alios q̄rūdā herbaꝝ succū potauit: ⁊ sic vē
ter eiꝰ itumuit. ⁊ inde q̄uidā se oñdēs sibi ptū
supposuit alienū. Timēsq̄ʒ maritū nō vult fa/
ciꝰ ipsi detegē. q ꝓlē credit sine dubitatōe q̄li
bet eē suā. Qm̄ igiꝫ postulas edoceri vtr ū ei
hac fraude durāte sit pnia iiūgēda. R̄. q sicut
mulieri q̄ igrāte marito de adulterio ꝓlē sus/
cepit q̄ʒuis id viro suo timeat ꝯfiteri ñ ē pnia
denegāda: ita ne illi dʒ pnia denegari. marie
si p alios itelligas alienos ad q̄s timeat posses
sionē viri deuolui: sʒ ꝯpetēs satisfaᵒ p discre/
tū sacerdotē ei dʒ iniūgi. h ibi. Sʒ ponamꝰ q
vir vxoris sit mortuꝰ ⁊ illa i eiꝰ vita nihil de su
p̄dictꝭ fecerit ⁊ vir eiꝰ credēs spuriū esse legiti
mū reliq̄t illū hēdē: l' ad portionē cū alijs legi
timis. qd h faciēdū. Dico q si spuriꝰ sit bone
ꝯscie vt. s̄. mr̄ illi factū narret ordie supiꝰ dc̄o
Etsi crediderit ad vnā religionē se trāsferat l'
ad regionē lōgiquā pgat: ita q de hēditate ni
hil pcipiat. hēditas āt deꝫ viris ab itestato: vl'
hēdibꝰ scriptꝭ: l' qbꝰ v̄isil'r credit q vir religs
set. Etsi h nescit paupibꝰ deꝫ. Si āt spuriꝰ hō
sit q v̄isil'r credit mr̄ nisi nō acgescē dc̄is tūc d
bōis ꝓpris hēdibꝰ supdc̄is ad sūmā q̄ʒtitatē ipi
us hēditatꝭ satisfaciat. l' si nō sint: tm̄ paupibꝰ
xpi dispēset. Si āt ad h faciēda ipotēs eēt ꝓ vi
ribꝰ iuigilet ne hēdes legitimi d'fraudenꝫ. sil'r
si fc̄m sine scādalo reuelare nō posset: vtputa
qꝛ timet occidi l' sil'e tūc sileat: qꝛ minꝰ dānū est
tpaliū bonoꝝ amissio q̄ʒ piculū corpis vl' aie.
Hec snīa satis colligi pōt ex dc̄is Scoti i. 4.
di. 15. ⁊ cōit i h ꝯcordāt oēs. Q̄tū ad ṡaʒ v̄ i
tatē dico ſm Guil. q si mulier ē suspecta de
fallacia ⁊ nō sit bone ꝯscie: ñ teneꝫ ei credē nec
restituē hēditatē: imo ē absolutꝰ tā de pceptis
q̄ʒ de pcipiēdis. Si āt hōestas seie ⁊ alie ꝓba
biles circūstātie faciūt ei ꝓbabilē ꝯsciaʒ ⁊ vult
tutiorē viā eligē nihil vltiꝰ de hēditate pcipiat
De pceptꝭ āt ꝯsūptꝭ dat ꝯsiliū Ray. vt resti/
tuat l' ꝯponat l' remissionē petat. Dic̄ tñ q ad
h ñ ē cogēdꝰ: qꝛ hōe fidei erat possessor. ar. C
de testa. l. neqʒ ꝓfessio. Hosti. tñ ⁊ Ulder. di
cūt simpl'r q ñ teneꝫ de ꝯsūptꝭ q̄ʒdiu fuit hōe/
fidei possessor: sʒ mulier teneꝫ de ꝯsūptꝭ ad va
lorē ptis filij putatiui vt dic̄ Hosti. Et dic̄ ēt

Host. q spuriꝰ ñ teneꝫ mr̄i credē. Si tñ hʒ cō
sciaʒ ipetr et dispēsationē q̄ i h casu satꝭ facile
obtineri dʒ. Et sic pʒ 2ᵃ v̄i. Q̄tū ad itā di
co q si spuriꝰ ē timēs deū ⁊ bone ꝯscie: ⁊ mr̄i
credit. qꝛ cāʒ ꝓbabilē credēdi hʒ tūc tres vie sꝫ
P̄ria ⁊ tutior q religionē igrediaꝫ: ⁊ hēdita
tē cui de iure ꝯtigit reliq̄t. Alia via q ad reg i
onē se trāsferat lōgiquā ita q mortuꝰ arbitreꝫ
⁊ hēditas ad manꝰ pueniat cui dʒ. Alia via q
de h dispēsatōeʒ a papa ingrat. Cōcordat in h
cōiꝫ i hac mā loquētes vbi nō istas duas regu
las. P̄ᵃ q si tal' ingrediaꝫ religionē tūc de iu
re cōi pōt ad oēs ordines ꝓmoueri extra de fi
lijs p̄sbytoꝝ. c. j. videū ꝯclōne ṡa hꝰ p̄nie ptꝭ
textū. ⁊ di. 56. §. j. Religiōis. n. igressus oēʒ
irregularitatē tollit sic̄ ⁊ ingtitudinē pentū. 19
q. vlt. c. nūc aūt. ⁊ illud ponā ꝯclōe sequēti. m̄
ad p̄lationē absq̄ʒ dispēsatiōe ꝓmoueri mime
pn̄t: vt pʒ in. d. c. j. extra de fi. p̄sby. 2ᵃ rl'a ē
si remanēt i sc̄lo nec ad ordies nec ad p̄laturā
sine dispēsatōe ꝓmoueri pn̄t: vt i. d. c. j. Sed
circa eos plerūq̄ʒ adhibeꝫ dispēsatō mag̃ vʒ vt
ordinenꝫ ⁊ i eccl'ijs p̄sint: vt pʒ ēx de fi. p̄sby. c
ex tua pte. vbi dr̄. Ex tua pte ⁊c̄. Si ep̄s auc̄te
ap̄lica dispēsauit cū filijs sacerdotū i pr̄nis ec/
clesijs eisdē sustinēdo lr̄e postea ipetrate dispē
satōe hꝰ ñ poterit irritare. Alij v̄o clerici i ec/
clesijs sine auc̄te pōtificꝭ istituti nō debēt i eis
remanere. h ibi. q̄re ⁊c̄.

De legitia portōe filioꝝ legitioꝝ. ꝯᵒ 3ᵃ.

Ccipe itiā ꝯclōneʒ vʒ. Quisq̄s fuerit
a legitie natꝰ. iura volūt vt legitima ei
portio de bonis pentū assignetur. vbi
tres igramꝰ v̄i. vʒ. P̄ᵃ v̄i. ē ista. an filij le/
gitimi in bonis pr̄nis aliquā legitimā hab cāt
portionē. 2ᵃ v̄i. ē. an filij legitimi religiōeʒ
intrātes p̄ueniꝫ hēditate pr̄na. 3ᵃ v̄i. ē. an fi
lij illegitimi aliq̄ mō pr̄i i hēditate succedant.
Q̄tū ad p̄mā ē nōndū qd sit legitima portō
Et circa h sic distīgue q triplex ē legitima pō
tio. vna q̄ debita ē iure nāe ⁊ h dr̄ debitū subsi
diū bonoꝝ: qd debeꝫ filijs tm̄ q sine cā exhēdi
tari nō pn̄t. C. de inof. testa. l. oimō. ⁊ duabꝰ
legibꝰ seq̄ntibꝰ. ⁊. C. d' iofficiosis donatōibꝰ
cū multis alijs legibꝰ q̄s cā breuitatis obmit
to. Et ista portio ē tal' q si sūt q̄ttuor filij l' ifra
i. pauciores debēt hr̄e inꝫ spos itiā ptē. Si sī
q̄nq̄ʒ l' vltra. i. plures debēt hr̄e medietatē eiꝰ
qd eis debebaꝫ ab itestato. C. de ioffi. testa. au
tētica nouissima. Et h itelligi dʒ debitꝭ d'tractꝭ

191

si qua essent. Et hanc puto portionem illã esse quam fili⁹ ꝓdigus petebat prĩ. Luce. 15 Da mihi portõem subste q̃ me ꝯtingit. Alia dr̃ legitima portio q̃ vocat̃ quarta falcidia. Que habet̃ ⁊ acq̃rit̃ iure institutõis vt cũ extrane⁹ ẽ institut⁹ heres alic⁹ ⁊ illa hereditas ẽ exhausta ꝑ legata: tũc ille istitut⁹ põt sibi detrahẽ quartã partem hereditatis de singul̃ legatis ꝑterq̃ȝ ď legatis ad pias cãs de qb⁹ nihil põt detrahẽ. extra de testa. c. raynaldus. ⁊ C. ad .l. falcidiam. ꝑ totum. 3ª legitima portio dr̃ trebellianica vt cũ qs est institut⁹ heres ⁊ rogat̃ vt alij restituat hereditateȝ. Tal̃ nãq̃ȝ institutus põt retinere q̃rtaȝ ptẽ de tota hereditate. ff. ad trebellianũ. ꝑ totuȝ. Et dr̃ trebellianica a trebelliano hui⁹ legis actore. Et sic pȝ ꝓma ꝟi.

Ad fam dico q̃ filij legitimi ꝑ ingressũ religionis nõ ꝓuãtur hereditate prña: nec parẽtes eos exheredirare pñt: q̃ȝuis dũ laici cẽnt i cãm ingr̃itudinis incidissent. C. de epis. ⁊ clericis. deo nobis. in fi. fac̃ qď dicit̃. 19. q. vlti. c. vlt. vbi dr̃. Nũc ãt cũ monachus cẽt h̄ ipso res suas oẽs obtulisse videat̃: si ꝓus testat⁹ nõ fit. Exinde iudicio eius cessante. i. ipso de reb⁹ suis nõ disponẽte: lege disponit̃: vt si liberos hȝ: in q̃s aut nihil aut min⁹ legitima portione q̃ donãdi titulo ꝯtulerit: eaten⁹ substantie monasterio destinate detrahent̃. ne qd cõtingat circa liberos iniquũ. s. ne habeãt min⁹ legitima. Itẽ ex nouella nõ liceat parẽtibus liberos vel liberis pentes ab hereditate sua repellere monachos factos: q̃ȝuis dũ laici fuerãt in cãm ingratitudinis inciderũt ⁊c̃. h̄ ibi. Ecce ex hoc vltimo ꝟbo q̃ ingr̃itudo abolet̃ ꝑ ingressũ religionis. Silr̃ irregularitas. 56. di. c. j. h̄ ẽt põit glo. sup ꝟbo ingr̃itudis. c. c. vl.

Q̃tũ ad t̃tiã dico q̃ si pr̃ hȝ filios legitimos vl̃ nepotes tũc licet prĩ nãlib⁹ filijs: ⁊ eoꝝ mr̃i dat̃ l̃ relinq̃re vnã vnciã ⁊ ñ vltra vl̃ soli ꝯcubine semiunciã ⁊ nõ vltra. C. de nãlib⁹ liberis l. mr̃e. Si ãt nõ hȝ aliq̃s legitime descẽdẽtes sed ascẽdẽtes tm̃: tũc relicta pte legitima ascẽdẽtib⁹: reliquũ inter filios nãles distrubuere põt. Q̃ si nec ascẽdẽtes nec descẽdẽtes hẽat tũc ei licet filios nãles insolidũ hẽdes istituere Sed posito q̃ pr̃ ei⁹ decederet ab itestato: tũc si nõ supsũt filij legitimi: nec legitia vxor: filij nãles ab itestato succedũt i duab⁹ vncijs ita tñ q̃ si mr̃ supest viril̃ ei portio de ipsis det̃. Spurij aũt ꝑ (illegible) careãt ꝑ leges. C. ď nãlib⁹ liberis aut̃. licet. Epi tñ facere debẽt q̃ vterq̃ȝ pentũ talib⁹ liberis nc̃ia sub mistret ꝯ̃ȝ q̃ suppetũt facultates. extra ď eo q̃ duxit i mr̃i. quã po. ꝑ adul. c. cũ hrent. Et h̄ volo sufficiãt ꝓ ꝟa parte hui⁹ ꝟmonis.

De onere filioꝝ p⁹ mortẽ prĩs. ꝯside° 3ª.

Ertio loco filioꝝ debitã onerationẽ videam⁹. vbi tres ꝯcl̃oes subiũgam⁹ vȝ. Pria ꝯcl̃o ẽ ista Sicut fili⁹ hẽditario iure bõa possidet prĩs: sic ⁊ idẽ fili⁹ debito iur̃ ad oia tenet̃ ꝑsoluẽda debita prĩs. 2ª ꝯcl̃o ẽ ista. ñ sine gui ꝯscie dãno trãsit fili⁹ si negligẽtia differat testm̃ iplere prĩs. 3ª ꝯcl̃o ẽ ista. si qd illicite cumulauit pr̃ dȝ ⁊ fili⁹ q̃cq̃d extorsit reddere: ⁊ culpe satisfacere patris.

Q̃ fili⁹ tenet̃ ad debita prĩs. ꝯcl̃o ꝓma.

Accipe ꝓmã ꝯcl̃onẽ ⁊c̃. vt. s. In hac a ꝯcl̃one aia cara i totũ ordinẽ iã inceptũ nõ ꟑuabo. Plures. n. q̃ȝ tres oȝ ponere ꝟi. Accipe igit̃ sensũ h⁹ ꝯcl̃onis: ⁊ bñ eã filij notẽt oẽs. Sẽsus igit̃ ẽ q̃ filij tenentur ad oia debita prĩs ꝑsoluẽda. Ad c⁹ declarationẽ tria nõnda st̃. Prio nõndũ ẽ q̃ ẽ distinguẽdũ int̃ legata ⁊ debita. Nã debita sine aliq̃ subtractiõe sue legitie fili⁹ soluere dȝ. Sȝ de legatis alit̃ ẽ: q̃ põt ꝓus suã legitimã subtrahẽ: ⁊ de residuo ďbita prĩs soluere: si tot st̃ legata supple q̃ ill̃ solutis legitia nõ remaneret: q̃m̃ i legitia pr̃ filiũ g̃uare ñ potuit. h̄ ẽ snia Hosti. Ray. ⁊ Vlderici. 2° nõndũ q̃ ali⁹ mod⁹ tenẽd⁹ ẽ q̃ñ hereditas nõ sufficit ad ꝑsoluẽda debita ⁊ legata prĩs. Vñ leges ciuiles vno° dicũt. ⁊ alio° lex canonis ⁊ ꝯscie. Leges. n. ciuiles dicũt q̃ q̃ñ hereditas nõ suffic̃: distiguẽdũ ẽ: aut fili⁹ fec̃ iuẽtariũ: aut nõ. Si fec̃ nõ tenet̃ nisi q̃ȝtũ hereditas sufficit. C. ď iure deli. l. scim⁹. S nõ fecit suũ dãnũ. Dãnũ. n. qď qs sua culpa sẽtit sibi iputet. Debet. n. oia debita prĩs soluere. h̄ ꝟm leges ciuiles. Scdm ꝟo iudiciũ ꝯscie diceret̃ q̃ siue fecerit iuẽtariũ siue nõ tenet̃ tãtũ quãtũ hereditas sufficit. Et si filius potẽs cẽt: q̃m̃ q̃cq̃d hȝ h̄ hȝ rõne prĩs q̃ illi dedit cẽ. Ecc̃. 7. Memito q̃ nisi ꝑ illas ñ fuisses tũc fili⁹ i ꝯscia bõ ⁊ charitate dẽret prĩs debita soluẽ ⁊ legata vt ei⁹ aia liberaret̃. Nã vt aplus ait q̃ suoꝝ ⁊ maxie doesticoꝝ curã nõ hȝ. fidẽ negauit: ⁊ ifideli deterior ẽ. Et si h̄ de corpe dr̃: q̃to mag̃ ď aia ꝟificari dȝ. 3° nõndũ ad de-

claratõez eo℞ q̄ dixi de inuẽtario: ꝙ inuẽtariũ cũ
scriptura ꝟz leges dz hẽs ichoare ĩfra.30.dies
a morte testatoris ꝉ postq̄z scit se heredẽ ĩstitutũ
⁊ dz describere ibi oẽs res defũcti sub testib⁹ ⁊
dz illũ ꝑficẽ ĩfra.40.dies ꝉ ĩfra ãnũ si res sint
rẽote. ⁊ tũc ꝟz leges debitorib⁹ ñ teneꝫ vltra id
qđ inuẽtũ fuerit đ hereditate siue fili⁹ sit potẽs si
ue ñ. Si v̄o nõ fecerit inuẽtariũ teneꝫ ĩsolidũ vt
dc̄m ẽ. His mõ sic nõtꝭ n̄ras tres ſ biũgam⁹
igrẽdas q̄. Pᵃ q̄. ẽ.q̄ ordie sit ꝓcedẽdũ in
soluẽdo legata ⁊ debita p̄ris. 2ᵃ q̄. ponam⁹
ꝙ sint plures filij ⁊ qlibet sit heres ꝓ sua ꝑte:
quõ dẽnt ꝯcõdari i soluẽdo đbita p̄ris. 3ᵃ q̄.
ẽ: an fili⁹ ad vota ꝑsoluẽda p̄ris teneaꝫ. Q̄tũ
ad ꝑmã dic̄ Ray. ꝙ si creditõres ⁊ legatarij sil'
vẽiãt: tũc ꝓ creditorib⁹ satisfaciẽdũ ẽ. ſz si sepa
ri vẽiãt libaꝫ heres soluẽdo ꝑ ordinez cuilibet
veniẽti siue creditori: siue legatario dũ ñ fiat i
dolo vꝉ fraude. Verũtñ si legatarij ꝑuẽiũt cre
ditores ⁊ accipiũt legata q̄ h̄re dẽnt vꝉ ẽt poste
riores creditores ꝑuẽiũt ꝑores tũc ꝑores ⁊ po
tiores in iure ꝑueniũt. Et creditores postmo
dũ venientes non debent heredẽ inq̄rere nisi
ei remãserit de hereditate vñ possit ei adhuc sa
tisfacere. Sz hñt tãq̄z potiores ius suũ saluũ ꝯ
legatarios q ꝓ acceperit. silr añriores credito/
res q ꝓ acceperit ꝯ posteriores ius hñt tãq̄z po
tiores i iure. ħ de itẽtõe Ray. dic̄ tñ Vlde. ꝙ
si heres scit credit ꝉ dubitat hereditatẽ vltra de
bita ñ extẽdi: nihil dz legatarijs dare: dõec cre
ditorib⁹ satisfecerit. Et si nihil de hereditate re
manet nihil dz legatarijs. Sz si credit heredi
tatẽ sufficẽ: ⁊ tñ debito℞ q̄ztitatẽ nescit. tũc dz
ꝓ creditorib⁹ satisfacere: ẽt si legatarij ꝑus ꝉ sil'
cũ creditorib⁹ legata petãt. Silr ⁊ de creditori
b⁹ posteriorib⁹ respectu ꝑo℞. Debet.n.ꝓ poti
orib⁹ creditorib⁹ soluẽ. Si ãt heres hũc ordiez
soluẽdo mutaẽrit. s.ꝓ legatarijs ꝉ posteriõib⁹
creditorib⁹ ñ absoluiꝫ hẽs i foro ꝯscie nisi ħ fe
cerit igrant reputãs. s. hereditatẽ ad oia suffi/
cere vel nesciẽs hũc eẽ ꝑoeẽ ꝉ posteriorẽ credi
torẽ. ħ de itẽtõe Vlde. Et nõ duas regulas.

Pᵃ ẽ ꝙ heres añ oia põt deducere expẽsas
funeris: ⁊ ẽt alias q̄s fec̄ i cãs n̄cias heredita
tis siue in funere siue i testõ ꝉ iuẽtario ⁊ hmõi
Et breuit sic̄ qñ debita totã hereditatẽ exhau
riũt heres debeꝫ imunis a lucro: sic ⁊ a ꝗuami
ne. ꝓbaꝫ ħ. C. de iure deli. l. scim⁹. §. etsi ꝑfa
tã. ⁊ q̄nq̄z. §. sequẽtib⁹. 2ᵃ regula ẽ ista ꝙ lz
obligatio testatoris ad heredẽ trãseat q̄ztũ ad
debita vꝉ legata ſm expoez dataꝫ. đ. nõ tñ q̄ztũ
ad ꝑiculũ ꝑiurij: vel ẽt qđlibet aliud qđ ex sua
vi vꝉ forma ñ posset excedere singularẽ ꝑsonã
vt fractio voti vꝉ hmõi. hãc rlaz põit Vlde. ⁊
Host. ⁊ sic pz ꝓᵃ q̄. Q̄tũ ad ꝟaz dico ſm
Ray. ꝙ rlarit teneꝫ qlibet heres ꝓ heredita/
ria ꝑte. C. de actio. here. l. 3. Excipiũꝫ tñ q̄nq̄z
casus. Prim⁹ ẽ si aliqs sit i obligatiõe aliqd
faciẽdi ꝉ ñ faciẽdi. tũc. n. qlibet teneꝫ ĩsolidũ. ff
de vbo. obli. i executõib⁹. §. 2. Et glo. põit ħ
exᵐ dicẽs. Si testator ꝓmisit se aliqđ op⁹ factu
rũ: vꝉ ꝓmisit ꝑ se vꝉ ꝑ suũ heredẽ ñ fieri q̄ mi/
n⁹. i. vi ñ ꝑ fũdũ suũ ire tibi liceat. ħ qlibet he/
redũ in solidũ obligaꝫ. Scđs casus ẽ: si res
q̄ dz restitui i solidũ possideꝫ ab vno. C. đ acq.
heredi. l. 2. ff. ꝯmodati. l. sz mihi. §. heres. 3⁹
casus ẽ i alimẽtꝭ legatꝭ. s. ꝓ volũtate defũcti: ꝉ
iudicis: vel ab vno i solidũ: ꝉ a plurib⁹ ꝓ ꝑtib⁹
designtis petunꝫ. ff. de alimẽ. lega. l. 2. 4⁹ ca
sus ẽ: si testator ab vno heredũ legauerit credi
tori hereditario recõpensandi aio: tunc heres
ille vsq̄z ad quãtitatẽ legati onus debitũ illius
sustinebit. ff. de lega. ij. l. cũ ab vno. 5⁹ ca/
sus ẽ in expẽsa funeris vxoris q̄ nõ tñ astrin
git heredes ꝓ hereditarijs ꝑtib⁹. sed etiã vi℞
ꝓ portõe q̄ ꝑuenit ad cũ de dote vxoris sue vt
puta si ad eũ ꝑuenerit cẽtũ ⁊ i hereditate sit .cc.
ipse vir teneꝫ ꝓ 3ᵃ ⁊ heredes ꝓ duab⁹ ꝑtib⁹. ff.
de religiosis ⁊ sũptib⁹ funerũ q̄tiẽs. ⁊. l. veluti.
ħ oia põit Host. vsi. qd si plures. ⁊ vsi. se. q̄
re ⁊c̄. Ad tiã q̄. dic̄ Ray. ꝙ votũ ꝑegrinã
tiũ nõ põt p̄r filio iniũgẽ nisi ⁊ ipse fili⁹ appro
baret. ex̄ de voto. c. lz. vbi circa finez capl'i sic
diciꝫ. Qui on⁹ voti p̄rni ꝓp̄a volũtate suscepit
nisi ꝑsoluerit p̄rna se reddit success̄ õe idignũ
ħ ibi. Sz dic̄ Ray. ꝙ pecũiariã satisfactõez hñ
põt iniungẽ. ex̄ de vsur. c. tua. vbi sic dr̄. Tua
nos. ⁊ ĩfra. Heredes vsurario℞ eaꝭ sit districti
one ad restitutõz cogẽdi vt illi si viuerẽt cogẽn
tur. ⁊ ex̄ de solutõib⁹. c. j. Sz dñs Host. §. j.
⁊ vtrũ a voto. vr̄ dicẽ ꝙ heres gnãliꝫ si vult ad
ire hẽditatẽ. teneꝫ iplẽ vota p̄ris si vires hẽdi
tatꝭ ħ patiãꝫ maxie si vota p̄ris volũtarie susce
pit vt dc̄m ẽ. Si ãt hẽditatẽ ñ adijt: nõ teneꝫ.
q: nec heres ẽ nisi forte spõte ꝓmisit. Et tũc si
i oi casu itellexit spõte suã obligaꝫ ꝑsonã dz vo
tũ oino iplẽ. Sz si tãq̄z heres ħ ꝓmittebat pẽ
sans hẽditatã adiꝫ: postea mutato ꝯsilio absti
nuit nõ teneꝫ vota adiplẽ. ⁊ sic põt itelligi. c. lz
extra de voto. i fi. Sz qcũq̄z illã hẽditatẽ adie/

192

rit. vota illa adiplē tenet: vt i. d. c. tua. extra d̄ vsuris. Dic tñ Hosti. i gl. sup. c. lz. q̄ q emit tit votū trāsmarinū, p subsidio ire scē: si ipedit morte l' alio ipedimēto: cogend⁹ ē ali ꝯmittē q votū ipleat. Et si nō ꝯmittēt: heres ꝯpelli pt l' vt ipleat votū pris l' expēsas aut subsidiū qd ipse vl' pr̄ vel testator factur⁹ eēt exhibeat. Hō tñ itelligit qñ pr̄ vl' testator vouisset votū trāsmarinū, p subsidio ire scē. sec⁹ si p deuotōe vi dēdi trā scām. tal' n. supueniēte legitimo ipedimēto nō tenet ire nec mittere: q2 subitelligitur si potero. q̄re 7c.

Qr grauit peccāt q testamēta adimplere ꝓcrastinant. Cōclusio ba.

a Ecipe baz ꝯclōnē vz. Nō sine gui cōscie dāno trāsit fili⁹ si negligētia differat testm̄ iplere pris. vbi tres igram⁹ Ai. vz. Pria Ai. ē. an executor test differēs executōez vt res meli⁹ vēdant peccet. 2ª Ai. ē ista. qd agēdū si negligat executōi mādare. 3ª Ai. est. an testator aic detrimētū sētiat ex retardatōe tali. Qītū ad pmā dico bm beatuz Tho. in q̄dā qōne de q̊libet q̄ i mora modici tpis nō vr̄ valde piculū. vñ si p aliqd tps ñ nimis lōgū differat executio testi vt res melius vēdant 7 ampliores el'yne fiāt: laudabile est 7 discretū. Sz si p nōbile tps differat sic cōit fit vt executor poti⁹ sua fcā faciat q̄z defūcti. aut aliq̄ negligētia asinina. Nulli dubiū talē tanto gui⁹ peccare q̄zto psona defūcti magis idiget auxiliari. Et nō q̄ testator pōt iponē penā suo heredi l' suis hēdib⁹ si sue ñ paruerit volūtati vt instituta de lega. §. penul. Ita tñ q̄ testator nihil pcipiat hēdib⁹ p testm̄ qd sit ihonestū l' ridiculosū. ff. de ꝯditi. inser. l. qdā. Et sic pz pª Ai. Ad baz dico q̄ hēdes p epm cogēdi sūt infra ānū testm̄ exple. Et si neglexerit: tūc ipsemet eps exeq̄t extra de testis nos qdē. vbi dr̄ sic. Nos qdē. 7 ifra vltie defūctoꝝ pie volūtates epali decēs ē studio adimpleri. h ibi. Nec obstat si testator intdixerit ne expsse itromittēt. extra de testa. c. tua. vbi dr̄ sic. tua nob 7 ifra. Eps monitōe pmissa pōt 7 dz ꝯpellere executōes testi vt bō decedētꝭ i pios vsus expēdāt bm defūcti volūtatē. h ibi. Sz ponam⁹ casū q̄ plures sint testi executores: 7 vn⁹ coꝝ nō vult exeq testm̄ l' moriat: qd agēdū. Dico q̄ ali⁹ dz executōez iplē nisi testator aliud expsserit. extra de testa. c. religiosus. li. 6. q̄r 7c. Ad itiā dico bm. b. Tho. i q̄dā. q. de q̄lib; q̄ q̄ztū ad meritū el'yne nullū patit defūct⁹ detrimētū ex tali retardatōe. Maxie si q̄ztū i ipso ē cām adhibuit: vt hmōi el'yne cito darent, meritū. n. ex volūtate 7 intētōe. extra de se. excō. c. cū volūtate. i pn. Qītuz Ao ad effectū el'yne patit defectū siue detimentū: ñ q2 vt p hmōi retardatōe paciat sz q2 ei remedium nō adhibet dū suffragia differūtur: qb⁹ plurimū iuuaret. Sil'r nō patit detimētū si r̄stitutio differat quā ipe fieri mādauit. 7 lz tarde 7 in morte: tñ fecit qd potuit vt restitueret. h de itētōe bti Tho. vt. s. Ex his sic nōtis ifero hāc regulā q̄ qcūq3 negligētia asinina testā ꝑcrastinat executōi mandari mortalit peccat 7 dz excōicari. Audi tex. i3. q. 2. c. cl'ici. vbi sic dr̄. Cl'ici l' scl'ares. i. laici q oblatōes pentū aut dōatas. s. i vita: aut testō relictas. s. i morte: retinē pstiterit: aut qd ipsi donauerit eccl'ijs l' monasterijs crediderit auferēdū sic scā synod⁹ ꝯstituit: l' vt necatores paupū q̄usq3 reddant ab eccl'ijs excludāt 7c. h ibi. 7. c. pcedēti dr̄. q oblatiōes defūctoꝝ retinēt 7 eccl'ijs tradē demorant vt ifideles sūt ab eccl'ia abijciēdi. s. p excōicatōez. 7 i fine. c. dic Amico qcq̄z rape furtū ē: eccl'ie Ao fraudare sacrilegiū ē. h ibi. 2° accipe istā regulā gnālē Errigite aures o' pentes 7 q bona paupū possidetis. Querat 7 studeat vnusq̄sq3 aias defūctoꝝ iuuare 7 nō ploret p⁹ mortuū amorē carnalē oñdēdo: 7 pcurās an aia patiat i pēis Audite pulcherrimū tex. i3. q. 2. c. ñ estimem⁹ Nō estimem⁹ igt ad mortuos, p qb⁹ curā gerim⁹: supple puenire aliqd de his q̄ agim⁹: nisi qd ꝓ eis siue altarꝭ siue orōnū siue el'ynaꝝ sacrificijs solēnit supplicam⁹. i. supplicādo agim⁹. Qīuis ñ p qb⁹ fiūt oib⁹ ꝓsint: sz his tm̄ q dū viuūt coopāt vt ꝓsint. sz q2 ñ discernim⁹ q sint: oz ca p regnātis oib⁹ facē vt null⁹ coꝝ ptermittat ad q̊s h bñficia possint 7 debeāt puenire. Meli⁹ n. superūt ista his qb⁹ ñ obsūt vt s. valde bōis. Nec psūt vt. s. valde mal' q̄z eis decīt qb⁹ ꝓsūt: vt. s. sī mediocrit bōi. Diligēti⁹ tñ fac q̄sq3 p nēcarijs. i. ꝯsāguineis q̄ pu t p illo fiat sil'r a suis. Corpi āt hūano qcqd ipedit ñ ē psidiū salutꝭ. s. dfūcti: sz hūanitatꝭ offm̄ bz affectū q̄ nēo vnq̄z carnē suā odio bz. vñ oz vt quā pt p carne. s. sepeliēda, pxi curā gerat: cū ille. s. spūs iñ. i. d' cōpe recesserit q gēbat. s. curā carnis. 7 si h faciūt q carnis r̄surrectōz ñ credūt vt pagāi. s. q̄zto magꝭ dñt facē q credunt vt corpi: sz tñ vt resurrectio 7 i eēnitate māsu

ro: ipe͂sū hmōi offm̄ fit: ꝛ q̊dāmō eidē̄ fidei te/
stioniū: supple fit hmōi offm̄. Q: Vo apō me
moriā martyrū q̄sq3 sepelit: h tm̄ mihi ꝓdesse
vr̄ ō̄fūcto vt ꝯmēdās eū: ēt martyrū p̄ rocinio
affect⁹ ꝓ illo supplicatōis. i. supplicātiū augea
tur. q. d. h ꝓdest sepeliri ecc̄lastica sepultura:
vt dū oram⁹ ꝓ eis ēt sci martyres i q̊ꝝ mēoriā
scā sī sepulcra sac̄ ꝓ ill' intercedāt. h ibi. Et sī V
ba Aug. i li. ō cura agēda ꝓ mortuis. ꝛ ꝙ plo
rare ñ ōeam⁹. audi aliū tex. ibidē. Qui diua
vocatōe ab hac vita recedūt tm̄mō cū psalmis:
ꝛ psallētiū vocib⁹ debēt ad sepulchꝝ deferri.
Sufficiat āt ꝙ i spe resurrectōis xp̄ianoꝝ cor
porib⁹ famulat⁹ diuoꝝ ipēdit cāticoꝝ. Prohi
bet nos apl's lugē defūctos dicēs. s. ad Thes/
sal. 4. De dormiētib⁹ āt nolo vos ꝯtristari; fra
tres ꝛc̄. Et dn̄s ñ Lazaꝝ mortuū fleuit: s3 ad
h⁹ vite erūnas plorauit suscitādū ꝛc̄. h ibi. Et
h sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl'one. q̄re ꝛc̄.

Q: fili⁹ ad oia illicite acq̄sita p̄ris p̄soluēda
tenet. Conclusio tertia.

Ccipe t̄tiā ꝯcl'onē v3. Si q̄d illicite cu
a mulauit pr̄: ō3 ꝛ fili⁹ q̄cq̄d extorsit red
dē: ꝛ culpe satisfacē p̄ris. vbi tres inq
ram⁹ Vi. v3. P̄ria Vi. ē ista. vtꝝ fili⁹ heres
teneat soluē q̄ pr̄ iniuste acq̄siuit ꝛ idebite. 2ª
Vi. ē. posito ꝙ heres sit pupill⁹: an sub p̄textu
pupillaris etat' possit solu° debitoꝝ iferri. 3ª
Vi. ē: an aie ille scire possint q̄ñ debita sua sol
uūt. Q: tū ad p̄mā dico ꝙ alit̄ circa istā mā3
sētiēdū ē ꝓm leges. ꝛ alit̄ ꝓm canones. Leges
n. sic rñdēt ꝙ heres nō tenet soluē de malefi°
testatoris. Vñ si testator acq̄siuit aliq̄d ꝑ male
ficiū: vt ꝑ rapinā l' furtū l' vsuras nō tenet hē̄s
soluē nisi ad ei⁹ man⁹ talia ꝑuenerit. s3 si ad e⁹
man⁹ ꝑuenerit tenet ēt ꝓm leges illas restituē
l' nisi cū testatore fuerit lis ꝯtestata. Sacri Vo
canones asserē vident: ꝙ hē̄s ad oia testator'
debita teneat. siue sit ex ꝯtu vsurario: siue ex
alio q̊cūq3 maleficio. Ex q̊ seq̄t ꝙ hē̄s vsurari
oꝝ raptoꝝ ꝛ oiu3 alioꝝ iniustoꝝ acq̄sitoꝝ te/
net ad restitutōe3 oiu3 taliū ꝑ hē̄ditatē eis reli
ctoꝝ. ꝛ hoc hr̄. 16. q. 6. c. si ep̄m. vbi dr̄ sic. Si
ep̄m qō absit talē culpā ꝯmisisse constiterit: vt
ꝯstet eū nō irrōnabilit. s. q̊ ad cā3 eē depositū
s. q̊ ad eccl'a3: eadē ei⁹ depositio ꝯfirmet: ꝛ oēs
res sue eccl'e q̄ ablate fuerit restituāt: q2 delictū
ꝑsone i dānū eccl'e nō ē ꝯuertēdū. Si āt dr̄: q2
ꝯmitiol⁹ defūct⁹ ē ab hē̄de ei⁹ q̄ ab illo iniuste
oblata sūt: sine excusatōe reddantur. h ibi. Et
glo. sup Vbo reddant. sic dic̄. L3 ad eū nō ꝑ/
uenerit tenet ex maleficio defūcti ꝓm canonē
extra de pigrib⁹. c. 3. vbi dr̄. Si p̄sbyt̄ res ec/
clesie ipigrauerit: ꝛ morte p̄uent⁹ nō liberaue
rit q̄ in p̄rimonio ei⁹ succedit tenet liberare. h
ibi. Et nō solū de p̄sbyteris: s3 ēt de oib⁹ q̄lit/
cūq3 hē̄dib⁹: vt p3 extra de vsuris. c. tua. Vi/
de tex. i p̄ª ꝯcl'oe hui⁹ ptis. ꝛ de rapto. c. i l'ris
tuis. ꝛ de sepul. c. vl. i fi. ꝛ h oia itelligēda sūt
si hē̄ditas suff ciat. Distigue tñ int̄ legata ꝛ de
bita sic i p̄ nōbili p̄ᵉ ꝯcl'ois h⁹ pti'. qr̄ ꝛc̄. Ad
2am Vi. dico ꝓm leges breuit̄ ꙙ ñ: vt. C. ō ac
grē. hē̄di. s. ptextu. Ad t̄tiā dico ꝙ hāc q̄ōnē
mouet Gran⁹. 13. q. 2. i fi. di. vbi dic̄. De mō
tuis ēt q̄rit vtꝝ sciāt q̄ h a viuis gerunt. Isa.
ex ꝑsona ppl'i afflicti ait. s. Isa. 63. Abrahā pr̄
nr̄ nesciuit. Aug. q̊3 i li. de cura agēda ꝓ mor
tuis illud idē testat dicēs: F atēdu3 ē nescire q̄
dē mortuos q̄d h agat. P̄nt Vo audire. i. itel
ligē ab eis q̄ hinc ad eos moriēdo ꝑgūt: nō q̄/
dē oia: s3 q̄ sinūt i. ꝑmittūt a deo. s. ꝛ i istis me
minisse: ꝛ q̄ illos q̄b⁹ h idicāt o3. i. oportunū ē
audir. P̄nt ēt audire ab āgel'q̄ reb⁹ q̄ h agūt
p̄sto sī aliq̄d mortui: qō vnūq̄dq3 illoꝝ audire
debē iudicat. s. de⁹ cui cūcta subiecta sūt. Mul
ti q̊3 ad viuos aliq̊s ex mortuis venire credūt
ꝛ male supple: q2 talia sī fātasmata: vt dic̄ glo.
ꝛ adducit tex. 26. q. 6. ep̄i. h ibi. De hac mā q̄/
re i nr̄o dn̄icali. i sermoe sci Stephani. ꝛ ifra
feria 2a dn̄ice palmaꝝ. qr̄ ꝛc̄. Q: tis igit ꝛ q̄b⁹
obligent filij sat' ex his claret. Iesus bn̄dict⁹
nos illūinet vt ea facē valeam⁹: q̄ cū p̄re ꝛ spū
scō regnat i scl'a gl'osus. Amen.

Feria q̄nta t̄tie dn̄ice q̄dragesime de satisfa
ctione. sermo vigesimustert⁹.

Mperauit febri

ꝛ dimisit illā Luc. 4. Iustū atq3
eq̄ssimū ē dilectissimi vt modū q̄
q̄sq3 seip̄m ectosq3 corrigē dēat:
pēset atq3 exaiet: exaiatūq3 penitēdo ꝛ satisfa/
ciēdo dn̄m ꝑ grām aduocet vt ꝑ ei⁹ aduētū fe/
bris ois discedat: qō mystice inuit i socro Sy
monis petri febricitāte. vñ tenuit dn̄s manus
sup eā: iperauitq3 febri: ꝛ dimisit eā. De satis
factiōe igit petōꝝ tres faciam⁹ ꝯsideratōes v3
Sācte satisfactōis nobilē entitatem.
Sācte satisfactōis sufficiētem quātitatē.
Sācte satisfactōis fructuosā vtilitatē.
De nobili entitate satisfactōis ꝯsidera° p̄ª.

p Rimo scē satisfactōis nobilē entitatē videam⁹. vbi tres ɔclōes subiūgam⁹ vz: Pria ɔclō ē ista. Vera satisfactō ē qdā dei ꝛ hōis vera recōciliatio: si tñ sit ꝓposi tū i futuꝝ cauēdi. 2ᵃ ɔclō ē ista. Vera satisffa ctio ē q̄ ad illud qđ remanet de pctis i sacerdo tū ptāte a deo relarata. 3ᵃ ɔclō ē ista. Vbi ē vera satisfactio: ibi dei charitas ē: ꝛ nulla per ɔñs pcti mortalꝭ aie sordidatio.

Q dū ꝑ peccatis satisfacimus deo recōcilia mur. Cōclusio pria.

a Ecipe pmā ɔclonē ꝛc̄. vt. s. Ad hui⁹ declaratōz tres ingram⁹ vi. vz. Pᵃ vi. ē ista: qd ē satisfactio. 2ᵃ ē: quaz satisfactōez ꝑ pctis facē debem⁹. 3ᵃ vi. ē: si de⁹ remittit i ɔtritōe culpā: ad qd affigtur alia pnia. Ad pmā vi. dico q̄ doctoꝛ subtilꝭ i. 4 di. 15. duas pōit satisfactōis descriptōes. vnā ꝓpam. ꝛ aliam cōem. Cōis ē ista. Satisfactō ē redditio volūtaria equalētis alias indebiti. Dicit p̄ redditio volūtaria: qꝛ si volūtaria non eēt: nō eēt vera satisfactio: sz poti⁹ eēt satispassio 2ᵒ dicit equalētis. i. corrñdētis. s. culpe: sz q̄ sit ista corrñdētia dicā in sequēti vi. 3ᵒ dicit alꝭ indebiti: qm̄ si alꝭ hō ad illud obligaretur: iā nō eēt satisfactio. Vbi grā. p̄cipit ieiunium. 40. de ɔse. di. 3. c. nō lz. ꝛ. c. nō oz. Silr ꝛ ieiunium q̄tuoꝛ tēpoꝝ. 76. di. c. statuimus. Silr ꝛ multa alia. Si. n. q̄dragesime ieiuniū aut aliqđ aliud ab eccl̄ia ꝑ satisfactōe tuoꝝ peccatoꝝ tibi iponeret̄: nō eēt vera satisfactio: qm̄ ad illa oīno seruāda ex ecclꝭie p̄cepto teneris. Jō ḡ dixit alꝭ indebiti. i. q̄ nullo mō vz. nec ex voto aut p̄cepto ad illud obseruādū obligeris. Et ista est diffinitio cōis siue cōit dc̄a ꝭm Scotū. Diffinitio ꝓpa ꝭm eūdē est h̄. Satisfactio ē opatio exterioꝛ laboriosa vꝭ penalꝭ volūtarie assūpta ad puniēdū ɔmissuz a se: ꝛ ad placādū diuā offensā. h̄ Sco⁹. Quattuoꝛ circūstantias in hac descriptōe ponit. Prio dic̄ q̄ ē qdā opatio exterioꝛ: qꝛ satisfactio interioꝛ de pctis ē interioꝛ doloꝛ ꝛ displicētia rōnis: q̄ hōi intrinsec⁹ displicet: ꝛ dolet deū ꝛ ꝓximū offendisse. Dicit ḡ opatio extioꝛ ad drīam cōtritōnis q̄ ē opatio intioꝛ. Scđo dicit laboriosa vel penalꝭ: quia si penalis nō eēt: iā satisfactio nō eēt. Et rō ꝭm Bona. i. 4. di. 15. ē: qꝛ sic peccatoꝛ p̄us iordinat⁹ erat ꝑ culpā postea satisfaciēdo ordinet̄ in penā: ꝛ sic in peccādo hūit delectationē: sic ꝛ i satisfaciendo hēat amaritzationē. 3ᵒ dicit volūtarie assūpta ꝓpꝭ cāᵃ decām quā dixim⁹ in alia descriptione. 4ᵒ dic̄ ad puniendū cōmissum a se: ad drīam laboꝝ quos hō ꝑ tpalib⁹ diuitijs ꝛ honorib⁹ aggredit̄. Tum qꝛ laboriosa ꝛ penalia nō faciūt vel sustinēt ad puniēdū ɔmissū a se: iō talꝭ laboꝛ satisfactio non erit. 5ᵒ dicit ad placāduz diuinā offensā: quia ꝛ dānati puniunt̄ ꝑ pctis ɔmissis a se: nec tñ diuinā placāt offensaz. hec Scot⁹. Ego vo vt talꝭ diffinitio sit ɔpleta satisfactionis sacralꝭ. addo sextā particulā. s. assignata a sacerdote hūte ptātē. qm̄ si non assignaret̄ a sacerdote lz satisfactio eēt: nō tñ sacralis. Assūme ḡ totā descriptōem ꝛ sic dicas. Satisfactio ꝓpe ē opatio extioꝛ laboriosa ꝭ penalꝭ voluntarie assūpta assigta a sacerdote hūte ptātē. Et sic pz pma vi. Qtū ad ꝭam dico q̄ bñ ꝛ diligent aiaduertēdū ē q̄ satisfactio pctōꝝ sit culpis corrñdēs. vñ satisfactio supbie ē hūilitas: accidie pegrinatio: gule ꝛ luxurie abstinētia: ꝛ carnis maceratio: ꝛ aliqñ loci mutatio. di. 8j. c. valet. vbi dr̄. Valet inidū ɔuersis ꝑ aie salute loci mutatio. plerūqz. n. dū mutat̄ locus mutat̄ mētis affect⁹. vñ ɔgruū ē inde etiā corpalit̄ euelli vbi q̄sqz illecebris deseruiuit. Nā loc⁹ vbi p̄ue q̄sqz vixerit i aspc̄u mētꝭ apponit: qđ q̄sqz ibi cogitauit vel gessit. h̄ ibi. Et sūt vba Jsidori. Propterea de pe. di. 5. c. j. dr̄. Cōsiderei q̄litatē crīs i loco: i tpe: in pseuerātia in varietate psone: ꝛ q̄li h̄ fecerit tētatōe ꝛc̄. h̄ ibi. audi Amb. 6. q. j. c. imitare. vbi dr̄. Jmitare Petꝝ itio dicentez. Dñe tu scis: qꝛ amo te. Eteni qꝛ itio negauerat: itio ɔfitet̄. Sz negauit in nocte: ɔfitet̄ in die. Hec āt iō dc̄a sūt vt sciam⁹ neminē iactarꝭ se debē. Nā ꝛ si Petrus lapsus ē q dixit. ꝛ si alij scādalizati fuerit sed nō ego. Quis ali⁹ vē de se p̄sumat. Deniqz ꝛ Dauid: qꝛ dixerat. Ego dixi in habundātia mea: non mouebor i etnū. Eā sibi iactātiā obfuisse ɔfitet̄ dicēs. Auertisti faciē tuaz a me: ꝛ fact⁹ suz ɔturbat⁹. h̄ ille. q̄re ꝛc̄. Qtū ad itiā dico ꝭm Bona. i. 4. di. 15. q̄ cuz pctōꝛ mortalit̄ peccat ad penā gehēne se obligat posito q̄ ɔterat̄: ꝛ ipsuz diuā mīa iustificet: tunc culpā relarat de⁹: ꝛ etne pene reatū q culpe inseꝑabilit̄ adhēt: ita q̄ posita culpa ponit̄ ꝛ ipe reat⁹: ꝛ ea remota remouet̄ ꝛ ipse. Sed qꝛ misericordia non pōt p̄iudicare iusticie: c⁹ ē mala punire. ideo sic deus peccatorē soluit a culpa ꝛ etna pena vt tñ ad aliquātulā tpalē penaz

remanent obligat⁹. Hāc vo tpalem penam
ꝯmisit deus clauigeris suis. i. eccl'ie rectorib⁹
vt ꝑ illos dei volūtas penitētib⁹ inotescat: ⁊ ꝑ
illos tal' pctōrib⁹ assignet̄ pnia: vt sic deo pnci
pali satisfaciāt: deinde eccl'e. Ex qb⁹ vbis sa
tis pꝫ q̄re sit assignāda ⁊ iponēda satisfactio tal'
De hac mā vide. s. feria ꝑa pcedenti ꝑ totum
Et sic pꝫ pma ꝯcl'o.

Quāta sit pctōꝝ satisfactio. Cōcl'o ꝑa.

Ecipe ꝑam ꝯcl'onem vꝫ. Vera satis/
a factio ē q̄ ad illud qd' remanet de pctis
in sacerdotū ptāte a deo relaxata. Ad
cui⁹ declaratōem ⁊ etiā tā pdictoꝝ q̄ꝫ sequētiū
tres ingram⁹ vi. Pria vi. ē ista. An sit aliq̄
deīminata satisfactio cuilibet pctō mortali. 2ª
vi. est. An satisfactio iniūcta pctōri a sacerdo
te minor q̄ꝫ debeat sit va satisfactio. 3ª vi. est
An pctōri publico ꝑuata assigta pnia sit va sa
tisfactio. Q̄tū ad pmam dico q̄ de districta
iusticia canonū cuilibet ꝓ pctō mortali septen/
nis pnia assignat̄: vt pꝫ. 33. q. 2. c. hipsū. ⁊ §.
se. Dicit̄. n. in. c. hipsū. Hocipsū qd' canonū
censura post septē ānos remeare penitentē in
statū pstinū pcepit: nō electione ꝓprij arbitrij
sci pres: sed poti⁹ ex snīa diui iudicij sanxerūt
Nā legit̄ q̄ Maria soror Aaron ꝓphetissa:
dū detractionis vbū aduersū Moysen incur
risset delictū: illico stigmate lepe pcussa ē. Cū/
qꝫ peteret Moyses vt emūdaret̄: pcepit eam
dñs extra castra septē dieb⁹ egredi: ⁊ p⁹ emen
datōem rursus eā in castra dimitti. Maria g̃
soror Aaron ⁊ caro dimittit̄ sacerdotis: q̄ cuꝫ
supbie dedita sordidissimis cogitationū macu
lat̄ ꝯtagijs extra castra septē dieb⁹ h ē ex colle
giū scē eccl'e septē ānis ꝓijciat̄. ⁊ p⁹ emūdatōꝫ
vitioꝝ loci l' pstine dignitatis recipiat meritū ⁊c̄
h ibi. ⁊. §. se. dr̄ sic. Hoc q̄ꝫq̄ꝫ de sacerdotib⁹
videat̄ spālit' dcꝫ. gnālit' tñ de oib⁹ penitētib⁹
oꝫ itelligi ⁊c̄. Et de hac mā plura habent̄ ca/
pl'a di. 50. vt ēt adduc̄ glo. intli. sup. c. hipsū
Ex qb⁹ vbis vides q̄ dies ibi accipiūt̄ ꝓ an/
no. Et rō ē. q̄ñ sic ꝑ pctm̄ septiformem grām
spūs sci amisit: sic ⁊ ꝑ septēnem pniaꝫ eaꝫ aīa
recupet. Ergo de districta snīa canonū ꝓ q̄li/
bet pctō mortali septēnis pnia dꝫ imponi: nisi
adhuc maior. i. minor repiat̄ a canōe expssa sic
illa de publico fornicatore. 82. di. c. ꝑsbyt. Et
sil'r alie pnie a canone assignate. de qbus ad
plenū dixi in dñicali. fmone. 9. arti. 3. Tñ pia
mr̄ eccl'a nr̄am pēsās peccādi fragilitatē ⁊ vi/
te nr̄e breuitatē: pnias arbitrarias fec̄ ⁊ ordi
nauit: q̄ vt dic̄. b. Hiero. de pe. di. .c. mē
surā. plus apud deū valet mortificatio vitioꝝ
q̄ꝫ abstinentia ciboꝝ. audi tex. 26. q. j. c. tēpa.
Tēpora inq̄t penitudinis hita ꝯfessiōe cōsti/
tuenda sūt tuo iudicio: ꝓut diuersoꝝ aīos ꝓ
spexeris eē deuotos. Et sūt vba Leōis. Idē
in. c. mēsurā. Et rō hui⁹ ē: q̄ sic iuriste tenēt
penā scriptā i iudicio criminali ⁊ ꝯtētioso pos
se mutari: a fortiori i iudicio ecclesiastico vbi ē
sūma eq̄tas ⁊ rectitudo cum mīa. Et intellige
pniam arbitrariā eē ꝓ occultis crimib⁹. extra
de pe. ⁊ re. c. 3. gl. 2. sec⁹ i manifestis in q̄bus
iuris statuta seruāt̄. eo. ti. c. j. ⁊. 2. Nec tñ etiā
in occultis pōt totuꝫ tps remittē. 26. q. 7. h sit
positū. in glo. ⁊ adduc̄ glo. tex. 23. q. 4. c. si is
q̄ plat⁹. vbi dr̄ sic. Si is q̄ plat⁹ est debitori do
minico culpā ipune dimittit: nō mediocrit' ꝑ/
fecto offēdit ⁊c̄. h ibi. Et sic pꝫ pma vi. Ad
ꝑam vi. dico ꝑm. b. Tho. in. 4. di. 20. q̄ act⁹
mistri bon⁹ vl' mal⁹ efficaciā sacroꝝ nō diuer
sificat. vñ siue sacerdos discrete se hēat i iniū/
ctiōe pnie: siue nō: nihil q̄ꝫtū ad efficaciā abso
lutōis ⁊ sacri ꝯfessionis diuersificat̄. ⁊ ideo si
debitā pniam nō iniūxit: nec hic. i. in hac vita
ꝑficit̄: in alia vita i purgatorio finiet̄. Nec tñ
credas sacerdotē minorē debito pniam iniū/
gētē sp̄ peccare. tū q̄ non pōt deīminate penē
quātitatē cog̊scere. tū q̄ sepius penitēti mag'
ꝓdest ad aīe sue salutē pnia leuis q̄ꝫ g̃uis. tū
q̄ g̃tius sit ⁊ aīo libētiori. Vnde q̄cūq̄ꝫ mīma
pnia a sacerdote iniūcta sufficit ꝓ absolutōne
peccati: vt dic̄ glo. de pe. di. j. c. mensurā. vñ
sic ad l'ram dic̄ glo. Quid si inique arbitratus
est: ⁊ minorē penā iponat q̄ꝫ debeat: si ē ordi/
nari⁹ ei⁹ iudex siue sacerdos: ⁊ dispēsādi aīo
h facit: suffic̄ illa pnia lꝫ modica ad delēdum
pctm̄. Si ꝑ errorē: ⁊ ab isto pnie credebat̄ pa
tus suffic̄ illa modica pnia ad pctm̄ delēdū: ⁊
oēꝫ alti⁹ vite: dūmō penitēs q̄ eā recipit: susci
pere pat⁹ eēt maiorē si sibi iponēt̄. ar. de pe.
di. j. quē penitet. vsi. si qd'. Si āt cū credebat
impitū i culpa ē: nec releuabit̄ hac sola pnia.
Idē iuris ē si ad aliū iuit nō ad suū iudicē cū
su⁹ sacerdos eēt pitus: q̄ eo casu in culpa fuit
Si āt sacerdos suus non erat pitus: ⁊ iō iuit
ad aliū: q̄ h sibi licet. de pe. di. 5. c. placuit. ⁊ il
le male ē arbitrat⁹: dic vt dixi i ordiario. h ibi
ad l'raꝫ. Dñs tñ Host. sup vs. sacdos. sic dic̄
Sacerdos prudēt sibi ꝯsuluit: si dicat pēitēti

sic. Carissime tu ꝯmisisti tot ⁊ tāta pctā: ⁊ ꝓ q̄ libet sic debēs penitē: sꝫ forte vita tua ad h̄ pa/gēdū ñ extēdēt: iniūgo tibi tm̄ talē pniaꝫ ꝓ oi/b⁹. Cōcedo āt tibi ꝙ q̄cūqꝫ ieris: ⁊ oia bō q̄ fa cis: ⁊ mala q̇ sustines iniūgo tibi i pniaꝫ in re missionē pctōꝝ. Et ꝯcedo tibi ꝙ indulgētie q̄ cōsr danł i eccl̄e dei a q̄cūqꝫ ꝑ tc fiāt: tibi ꝓsint: q2 alit nō ꝓdessent. extra de pe. ⁊ re. c. qd̄ aūt. h̄ Hosti. ⁊ sic pꝫ 2ª Ꝟi. Ad itiā Ꝟi. dico fm̄ Ray. ꝙ nc̄ariū non ē ꝙ singul' pctis assignet pnia. Diligent̄ tm̄ cauēdū ē: ꝙ si pctm̄ publi cū sit h̄ mō: ꝙ nulla tergiuersatiōe celari possit plbica pnia maiorī l' minor q̄ꝫ scripta repiał iponēda ē. nisi ex mag̃ cā dispēsel: extra d̓ pe. ⁊ re. c. q̄situ̇. Si āt sit pctm̄ occultū tūc indistin cte i arbitrio pōił sacerdotis. Vñ si sit vn⁹ peni tēs q maxie i fece luxurie submersus sit illi assi gnet ieiuniū ⁊ carnis marceratōeꝫ: ⁊ sic d̓ alijs. Et sup oia ꝯsidēt ꝯtritōeꝫ penitēns. de pe. di. j. c. mēsurā. vbi dr̄. Mēsurā āt tpis i agenda pnia: idcirco nō satis apte ꝑfigūt canones ꝓ vnoq̄ꝫ crimie vt de singulis dicał q̄lit vnūqd̓ q̄ꝫ emēdatū sit. Sꝫ magis i arbitrio sacerdot̄ itelligētis relinquēdū statuūt. Q2 apud deū nō tā ꝓ tm̄ valet mēsura tpis q̄ꝫ ꝓ q̄zto mensura doloris: nec tm̄ abstinētia ciboꝝ q̄ꝫ mortifica° vitioꝝ. Propt̄ qd̓ tpa pnie fide ⁊ ꝯuersatiōe penitētiū abreuiāda ꝑcipiūt ⁊ ꝓ negligētia ꝓte l ida extimāt. Tñ q̄busdaꝫ culpis modi pnie st iponēdi. h̄ ibi ad lr̄aꝫ. Et sic pꝫ ista ꝯcl'o.

Quō satisfactio ad pcti deletionem ordine/tur. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯcl'onē vꝫ. Ubi ē Ꝟa sa tisfactio ibi dei charitas ē. ⁊ nulla per ꝯñs pcti mortal' aie sordidatio. Sēsus h⁹ ꝯcl'ois ē: ꝙ si q̄s Ꝟe vult de pctis satisfacē: ōrat vt sit i charitate: q2 si i charitate nō eēt neq̄ q̄ꝫ saluaret. j. ad Coꝝ. iꝫ. Si distribuero oēs facultates meas ⁊c̄. Nā vt dic̄ Petr⁹ de tarā tasio .4. di. i5. Ꝟa satisfactō duo icludit. P° culpe deletōꝫ: ⁊ aicitie dei ꝑ pctm̄ amisse resti/tutōeꝫ q̄ sine grā neq̄q̄ꝫ fiet. Ad h⁹ ꝯcl'ois d̓cla ratōꝫ tres igram⁹ Ꝟi. Pª Ꝟi. ē. an possit Ꝟa fieri satisfactio de vno pctō sine alio. 2ª ē: an ꝯfitēs cū ꝓposito ñ cauēdi: ⁊ pniaꝫ faciēs: Ꝟe satisfaciat. 3ª Ꝟi. ē: qd faciet sac̄dos si pctōr dicat se illā pniaꝫ facē ñ posse. sic̄ cōit q̄dā di/cē solēt. Date mihi oēm aliā pniaꝫ excepta ab stinētia. q2 ieiunare ñ possū. Ad pmā dico fm̄ Pet. vbi. s. ꝙ pctā mortalia ex pte ꝯuersi

onis differt: ⁊ ex pte auersiōis ꝯueniūt. O ē. n. pctm̄ mōtale: vt dic̄ Aug. auersio ē ab icōmu tabili bono: ⁊ ꝯuersio ad ꝯmutabile bonum. O ia ḡ pctā i h̄ ꝯueniūt: q2 ab vno ⁊ eodē singl'i summo bono auertūt. Sꝫ q̄ztū ad ꝯuersionē dif ferūt. q2 lꝫ qd̓lꝫ pctm̄ ad bonū ꝯmutabile ꝯuer tał: ñ tm̄ ad vnū tm̄: sꝫ h̄ pctm̄ ad illud ꝯmuta/bile bonū: ⁊ h̄ ad illd̓. Ut luxuria ad delecta tōeꝫ ⁊ voluptatē carnis. Auaritia ad delc̄atōꝫ ⁊ voluptatē pecūie. Supbia ad delc̄atōꝫ ⁊ vo luptatē hōris ⁊ ābitōis: ⁊ sic de alijs. Et dicit b. Aug. ꝙ pctm̄ mag' hꝫ rōeꝫ offēse ex pte a/uersiōis q̄ꝫ ꝯuersiōis. vñ sic ait. Pctm̄ ñ ē ap petit⁹ mala ꝝ rex: sꝫ desertio bonoꝝ. Sꝫ cū sa tisfactio tollat offēsā. ḡ tollit auersionē.. Non tollił āt offēsa q̄ꝫdiu manet i aīa id qd̓ dei ami citie ꝯriū ē. Et ꝑ ꝯñs nūq̄ꝫ potit Ꝟa satisfa° fie ri q̄ꝫdiu manet offēsa d̓i. q̄ꝫdiu āt i aīa ē pctm̄ mortale: tādiu rēanet offēsa dei: ḡ nō potit de vno pctō sine alio Ꝟa satisfa° fieri. audi Aug. de Ꝟa ⁊ falsa pnia. Et pōił d̓ pe. di. 3. c. st plu res. Scio igt dñꝫ inimicū ēē oi crioso. quō ḡ q crimē reſuat: de alio recipe: veniā. Sine amo re dei ꝯseq̄ret veniā: sine q̄ ēt inēiet grām. Et de pe. di. 5. c. frēs. sic dr̄. Frēs vr̄os. i. epos ⁊ ꝑsbyteros āmōem⁹. Ne falsis ꝑnitētijs laicoꝝ aīas decipi: ⁊ i isernū d̓trahi patiāł. Falsā aūt pniaꝫ eē ꝯstat: cū sprct' plꝫ b⁹ de vno solo pnia agił: aut sic agił de vno ꝙ ñ recedał ab alio. vñ scriptū ē. s. Jaco. 2. Qui totā legē ipleuēit offēdat āt i vno: fact⁹ ē oiuꝫ re⁹. s. q̄ztū ad vitā etnā. Sic̄ si oib⁹ pctis eēt iuolut⁹. Ita si i vno tm̄ maneat etne vite ianuā nō itrabit. h̄ ibi. q̄ re ⁊c̄. Et sic pꝫ pª Ꝟi. Ad 2aꝫ dico ꝙ cū pe nitētie iniūcte satisfa° ꝑsupponat culpe deletio nē: pꝫ ꝙ tali cōfitēs nō cōseqtur culpe rēissio nē: ⁊ ꝑ ꝯñs q̄ztūcūq̄ꝫ pēitcat ñ ei valet ad vitā Sꝫ valet tātū quātū ⁊ cetra bō i mortali facta. Elaboret tm̄ sacerdos salutarib⁹ mōitis: illum ad verā pniaꝫ reducē: ⁊ si ñ pt: ñ neget sibi pe nitētiā quā pōt. ex d̓ pe. ⁊ re. c. ꝙ q̄dā. vbi sic dr̄. ꝙ q̄dā. ⁊ ifra. Eoꝝ q cria ꝯfitēł: ⁊ tm̄ asse/rūt se ñ posse abstinē: ꝯfessio ē ręcipiēda lꝫ ñ sit Ꝟa. ⁊ eis d̓ crib° ꝯsiliū dꝫ exhiberi ⁊ crebris ⁊ salubris mōit' ē pnia eis idicēda. h̄ ibi ad lr̄aꝫ qr̄ ⁊c̄. Sꝫ ponam⁹ ꝙ postea ad verā pniam ꝑ ducał: nūq̄d dꝫ oia pctā pma cōfiteri: ⁊ de eis satisfacē. Cōtinenł ꝙ sic. Et rō: q2 i pma cō/fessiōe ñ fuit dimissa culpa. ⁊ si ñ fuit culpa di missa quō potat Ꝟe satisfacē vt grām prome/

ferret. Arbitror tñ q leuior pnia sit iniūgēda:
q̄3 si nullā fecisset. qr ₇c̄. Ad itiā dic̄ dñs Ho
sti. q sacerdos nullaten⁹ pctōrē a se recedē de
speratū relinqt. Qui. n. pniaz denegat: re⁹ est
aiaꝝ. 26. q. 6. c. si pſbyt. vbi dr̄. si pſbyt pniaz
ab negauerit morięti: re⁹ erit aiaꝝ. qr dñs dicit
Quacūq3 hora pctōr ꝯuersus fuerit ad pniaz
vita viuet ₇ non moriet̄. ₇ sūt v̄ba Juliani pa
pe. Quare cōcludam⁹ q sacerdos poti⁹ iponē
d3 ei vnū pr̄ nr̄: l̄ q semel i ebdomada ad eccle
siā vadat: l̄ aliud ēt leuissimū. ₇ insup alia bo/
na q̄ fecerit: aut mala que patient tollerabit: p
pnia iniūgat: q̄3 ill̄ ū abire q̄si desperatū reliq̄t
Tñ q̄3tū pōt sacerdos faciat: ut ad verā pniaz
illū iducat: illi magnitudinē pctōꝝ declarā do
q̄t ₇ quāta bōa amisit: que oia p pniaz recupa
bit. oñdit ēt q̄3tā penam p vno solo pctō Adā
pr̄ nr̄ sustinuit: ₇ quāta p illo xp̄s passus ē pas
sione: ₇ sīl̄ia. Si istis l̄ sīl̄ib⁹ monitis illū ad ve
rā pniaz inducē pōt· bñ gdē. Si āt nō pōt: ta/
lē ei pniaz iponat cū voluntate sua: quā v̄isil̄r
portare possit: ne deteri⁹ ei postea ꝯtigat pniaz
violādo. Ad h̄ tñ p virib⁹ studeat: ut cās exci
dat pctōꝝ. qr s̄m Aug. v̄a satisfactio ē pctōꝝ
cā s excidere: ₇ eaꝝ suggestiōib⁹ aditū non in
dulgere. Hec etiaz dicit Hosti. qr ₇c̄. Et sic
p3 p̄ma pars huius sermonis.

De sufficiēti quātitate satisfactiōis ꝯside°2ª

Ecundo loco San
cte sa
tisfactiōis sufficiētē q̄3titatē vide
am⁹. vbi tres ꝯcl̄ones more soli
to subiūgam⁹. v3. Pª ꝯ° est ista
Debilitas in se ptes āplectit̄ satisfactio: ad q̄s
ōis reducit̄ pnia. 2ª ꝯ°. Quocunq3 i tpe v̄a
pnia dño offerat̄: ēt si ad cumulū pctōꝝ deue/
niret̄: acceptat illā de⁹ ₇ dei grāz pmeret̄. 3ª
ꝯ° ē. Quisq3 flagellis patient castigat⁹: si in
grā sit satisfaci: l3 a sacerdote non iniungatur.
De partib⁹ vere satisfactiōis conc̄lo p̄ma.
Ecipe p̄mā ꝯcl̄onē ut. s̄. vbi tres inq
ram⁹ v̄i. v3. Pª v̄i. ē ista. Que sūt
ptes vere pnie. 2ª v̄i. ē. Quare po
nūt̄ ptes pnie. 3ª v̄i. ē. Que illaꝝ potior ē.
Accipe p̄mā v̄i. s. que sīt ptes vere satisfactiōis
Et breuit̄ dico q tres. s. orō: ieiuniū: ₇ elȳna.
Jeiunio satisfacim⁹ ꝯ̄ luxuriā: orōne ꝯ̄ supbiā
₇ elȳna ꝯ̄ auaritiā. Dico p̄ deo satisfacimus ꝯ̄
luxuriā p ieiuniū. vbi nō q ieiuniū triplex est
s. ieiuniū corpis a cibo māli. ieiuniū afflictiōis
a gaudio tpali. ₇ ieiuniū spūalitatis a pctō mor
tali. Et q̄libet istoꝝ castigādū ē corp⁹. parum
ant nihil. n. valet ieiunare a cibo ₇ nō ieiunar̄
a pctō: ₇ q̄tidiāis tripudijs delectari. Jsa. 18.
Jeiunauim⁹ ₇ ñ aspexisti: hūiliauim⁹ aias no
stras ₇ nescisti. vñ v̄sus. Jeiunat auar⁹: eger
i. ifirm⁹: gula. i. hō gulos⁹ ut auidi⁹ comedat
simiaq3. i. hypocrita: v̄t⁹. i. v̄tuosus. Hic vl
tim⁹ mod⁹ r̄gna celestia capit. vñ cātat Gre.
q corpali ieiunio vitia ꝯpmis: mētē eleuas v̄
tutē largiris ₇ p̄mia ₇c̄. q. n. se a cibis abstinet
₇ p̄ue agūt demōes imitat̄: qb⁹ esca ñ ē: ₇ neq/
tia sp ē. ut Cris. ait sup Mat. 2° dico q orōe
satisfacim° ꝯ̄ supbiaz. ₇ pōt ēt distigui de orōe
q triplex ē. s. vocal̄ tm̄: mental̄ tm̄: ₇ cōposita
Vocal̄ tm̄ est pctōꝝ. p̄s. Popul⁹ h̄ labijs me
honorat cor āt coꝝ lōge ē a me. Mētal̄ tm̄ est
bonoꝝ. p̄s. Meditatio cordis mei i ꝯspcū tuo
sp. 3ª ē pfectoꝝ. p̄s. O r̄onē meā añ ipsū p. d̄
ꝯse. di. v. c. n. mediocrit̄ circa mediū capl̄i ait
Hiero. Nō v̄bis tm̄. s3 corde. s. ēt orād⁹ ē de
us. Quapp melior ē gnq3 psalmoꝝ cātatio cū
cordis puritate ac serenitate ₇ spūali hilaritate
q̄3 toti⁹ psalterij modulatio cū anxietate cordis
atq3 tristitia ₇c̄. h ibi. 3° satisfacim⁹ deo elȳna
ꝯ̄ auaritiā. ₇ h̄ sīl̄r triplex ē. vna ꝯtritiōis q̄ qs
scipsū deo offert. Ecc̄. 30. Miserere aie tue pla
cēs deo. ₇ Ecc̄. iij. Jgnē ardētē extinguit aq̄: ₇
elȳna resistit pctis. audi Aug. d̄ v̄bis dñi. Fa
cē ingt elȳnā ē facē miaz. Si itelligis a teipso
icipe. Quō. n. eris misicors alti: si crudel̄ es
tibi: fac verā elȳnā. audi scripturā dicētē. Mi
serē aie tue placēs deo. mendicat añ te aia tua
redi ad ꝯsciaz tuā qcūq3 male viuis· ₇ tibi iue
nies m̄dicātē aiaz tuā egētē pauperē: ₇ erūno
sā. ₇ forte ñ egētē: s3 egestate mutescentē. 2ª
elȳna dr̄ ꝯpassiōis: q̄ qs alieis tāq3 pprijs ꝯpa
tit̄ calamitatib⁹. Jo. 31. Ab isātia creauit mecū
misatio. 3ª dr̄ auxiliatiōis: q̄ pximis q̄3tū pos
sum⁹ i coꝝ necessitatib⁹ subuenim⁹. Lu. xi. c.
date elȳnā: ₇ ecce oia mūda sīt vob. Audi tex.
d̄ pe. di. i. c. medicia. vbi sic dr̄. Medicia mīe
i. elȳna tollit pctā. Mag̃ hēm⁹ pulchra subsi/
dia qb⁹ pctā nr̄a redimim⁹. l. redimē debem⁹.
Pecuniā hēs. redime pcm̄ tuū pecunia. Nō
venal̄ ē dñs: s3 tuipse venal̄ es. pctis tuis ve
nundat⁹ es. redime te opib⁹ tuis. redime pctā
tua. Vil̄ ē pecūia: s3 pciosa est mīa tua. Elȳna
ingt. s. Thob. 4. a pctō libat crimia. q̄ elȳnis
redimūt̄. h ibi. ₇ sīt v̄ba Amb. ₇ sic p3 pª v̄i.

Ad faz dico q sic in edificio mali qdã sũt ptes
pncipales · ut paries: fũdamẽtũ: τ tectũ respectu
dom⁹. τ qdã ptes remote τ min⁹ pncipales: ut
lapides: lignũ: cemẽtũ τc̃. Sic i edificio spũali
scẽ satisfactiõis aliq sũt ptes pncipales: ut ieiu
niũ: orõ: τ elẏna: τ vigilie: pegrinatiões: disci
plie min⁹ pncipales. Nã oẽs ptes pnie ad illas
tres tãq₃ ad pncipales reducũt. vñ oĩs carnis
maceratio ad ieiunium reducit. Oĩa opa mĩe
ad elẏnã. Oĩa spũalia opa ad orõnẽ. τ sũmit
orõ largo mõ, put ɔphẽdit oẽm actũ ɔtẽplati
uũ i deũ relatũ. Rõ aũt qre pdicta tria ponunt
ptes pncipales satisfactiõis ẽ: vt sic hõ triplr
a deo p pcm̃ extitit iordiat⁹. s. supbia auaritia
luxuria: tãq₃ trib⁹ pncipalib⁹ clpis: ad q̃s oẽs
alie ordinãt. audi Jo. i sua eplã cãonica. Oẽ
qd ẽ i mũdo: aut ẽ ɔcupia carnis: aut ɔcupie
oculoꝝ: aut supbia vite. sic p opposita resõne
tur. Opposita eni oppositis curãt. 32. q. i. cu₃
renũciat. vbi sic dr. Cũ renũciat iprobitati. i.
vicio: stati assistit vt⁹. Egress⁹. n. malitie v
tut᷒ opat igressũ. eodẽq₃ studio q crimẽ exclu
dit: inocẽtia copulat. h ibi. Jõ ɔgrue ɔ luxu/
riã ieiuniũ ordiat: ɔ auaritiã ipa elẏna: ɔ sup/
biã ipa orõ. qr τc̃. Qrtũ ad itiã dic btũs tho.
i. 4. di. 15. q elẏna potiõ ẽ ceteris: qr elẏna duo
pdicta icludit. Et h duplici rõne dicit ipse. p
qr elẏna illũ cui dat ɔstituit τ facit debitorẽ ad
orãdũ ieiunãdũ: τ ad alia bona faciẽdũ, p eo q
elẏnã dedit. 2° qr elẏna pp deũ data ẽ q̃si q/
dã obligatio deo scã. Vñ dic phs. 4. ethicoꝝ
Dona hñt aliqd sile do sactis. Oblatio aũt do
scã vi orõis h₃: qr sic orõ ascẽdit i ɔspectu dei
ps. Fiat orõ mea sicut incensũ i ɔspectu tuo·
sic elẏna. ps. Btũs vir qui itelligit sup ege. τ
pau. i die mala libe. eũ do. Jnq̃ztũ vo elẏna
hõa extiora ad vite ɔsuatõ₃ ordiata sbtrahit q̃
si vtute ɔtinet ieiuniũ q macerat corp⁹. Silr
orõ potior e ieiunio: qr vtualr orõ illud ɔtiet
nã cũ orone τ ai attẽtiõe ad deũ corp⁹ debilitet
τ marceret: vtute ieiuniũ ɔtiet. Nõ bñ istud
dcm: qr vr ɔriari alijs suis qbusdã dictis ifra
dicẽdis. Hec oia st bti Tho. vt. s. Bona. aũt
i. 4. di. 15. ar. 4. in fi. vr dictis bti Tho. ɔcõda
dari. Dic eni sic ad lrã₃. Vnũqdq₃ istoꝝ triũ
s₃ suã ppetatẽ ẽ satisfactoriũ. Tñ gnãlr loqn/
do ddm ẽ q i satisfactõe tria ɔcurrũt. s. vitatio
clpe. τ ɔ hãc maxie valet orõ Augmẽtatõ grẽ
τ ad hãc maxie valet elẏna: qr hõ fac sibi ami
cos q ipetrãt grã₃. Et solutio pene: τ h maxie
ẽ i ieiunio: Et h ẽ ifimũ i satisfactõe. Jsta st p
cise vba ei⁹. Ecce q tã bñs Tho. q₃ Bõa. cõ
cordãt q ieiu^m ẽ ieimũ i gnẽ satisfactiõis. Aliq
vo arguũt oppositũ sic. Jllõ ẽ mag᷒ merito/
riũ τ satisfa^m qd de meliorib⁹ bõis deo offert:
s₃ ieiunio deo offert corp⁹. elẏna res tpales lõ
ge igbiliores a bõis corpis: g ieiu^m ẽ mag᷒ me
ritoriũ τ satissac^m. Audi ad h ppositũ plcher
rimũ tex. d ɔse. di. 5. c. nõ mediocrit. Nõ me
diocrit errat q mag bono prefert mediocre bo
nũ. Nõ ne rõnal hõ dignitatẽ amittit: q l ieiu/
niũ charitati: aut vigilias pfert sẽsus itegritati
ut pp innocẽtiã imoderatã atq₃ idiscretã psal
moꝝ l officioꝝ decãtatõ₃: aut amẽtie: aut tristĩ
tie icurrat notã τc̃. h ibi. Si g nõ mediocre bo
nũ pferẽdũ ẽ mag: ieiuniũ cũ offert corp⁹ ẽ ma
gnũ bonũ: τ elẏna sit mediocre bonũ qr offert
deo res tpales. qr τc̃. Jsta rõ vr satis appens
Ego ãt dico saluo sp iudicio meliori: q cu₃ rõ
formal meriti τ satisfactiõis sit diua charitas.
d pe. di. ij. si. n. pcm̃: post pncipiũ. Jllud op⁹
magis satisfactoriũ erit qd magis erit i charita
te. de pe. di. i. c. mẽsurã. τ p ɔñs ta it elẏna p
põderauit: q̃l fiet i charitate. τ sic de alijs. for
malr igr ad vitatẽ rñdẽo. s. q illoꝝ sit magis
satisfactoriũ. dico q ista tria. s. ieiunium: orõ τ
elẏna pñt ɔpari ad tria. v₃. q̃₃tũ ad formale sa
tisfactiõis l q̃₃tũ ad mãle: aut q̃₃tũ ad effectum
Si q̃₃tũ ad formale satisfactiõis qd ẽ charitas
sic vnũ altr ppõderat. sic siũt charitate. τ iõ nõ
dat de eis alia rla. Si ɔsiderant q̃₃tũ ad mãle
qd ẽ ipsũ extriseũ: nulli dubiũ q mãle orõnis
ẽ bonũ spũale: ut attẽ io mẽtis. τ mãle ieiuniu₃
ẽ bonũ corpale: ut tenuatio corpis. τ mãle elẏ
ne ẽ bonũ tpale. mõ spũale ppõderat bono cor
pali: ut sic. τ bonũ cõpale tpali: ut sic ox salua
toris. Nõ ne pl⁹ q₃ esca τc̃. τ p ɔñs orõ ieiunio
τ ieiuniũ elẏne ppõderabit: ut p₃. Si ve ɔsi/
derãt q ad effectũ. qr elẏna qdãmõ i penivente
effectũ orõnis τ ieianij relĩqt qñ fit i vã charita
te· sic elẏna potior cũctis erit. τ sic itellexit btũs
Tho. Jnde. i. Thim. 4. apostol⁹ ait. Exerce
teipsũ ad pietatẽ. pietas enim ad omnia valet
qr τc̃. Et sic p₃ ista cõclusio.

Q semper penitentia deo grata est si pure
domino offeratur. Conclusio secũda.

Ecipe faz ɔclõe₃. v₃. quocũq₃ tpe ve/
ra pnia dño offerat: ẽt si ad cumulum
pctõꝝ dñcirct· acceptat illã de⁹: τ illã
grãm pmerct. vbi tres ingrami⁹ vi. v₃. P⁹

Vi. ē ista. An sacerdos ad petitioē penitētiuȝ
possit pniaȝ ꝯmutare. 2ª Vi. ē. an pnis assig
ta i extremis satisfaciat ꝓ pctis. 3ª ē. an inferior
rior poss ꝯmutare supioris assignataȝ pctōri
pniaȝ. Ad pmā dicit Ray. ꝙ sic. duȝ tñ h tria
ꝯcurrāt. s. discretio: rōnabilˀ cā. ꝛ circa subdi/
tos suos. alias ñ di. 82. c. pśbyt. Sȝ Guil. ita
distiguit. q2 aut ille a q̊ ꝯmutatio petiˀ pnia est
illemet q iniunxit: aut successor ei9: aut alter q
neutꝝ illoꝝ ē. si illemet ˀl successor nulli dubiū
ꝙ ꝯmutarˀ pōt: illˀ trib9 ꝯditiōib9 resuatˀ. si sit
ali9: tc̄ distigue aut ē supior aut par aut iferior
Si supior. ꝛ sit iudex ordiari9 penitentˀ. sic po
terit ꝯmutare: ꝛ h mō archieps videˀ ēē iudex
ordiari9 q ad foꝝ pniale respectu subditoꝝ sui
suffraganei: q̄ȝuis nō sit iudex q̊ ad foꝝ ꝯtētio
sū: nisi i casib9 expssis a iure. ex̄ de officio iudi/
cis ordiarij. c. pastoralis. Qꝛ āt archieps sit iu
dex ordiari9 ipsi9 subditi i foro pen tentionali
pȝ. q2 ꝑ ꝓuinciā suā pōt lrās remissiōis gnāles
ꝯcede. ex̄ co. ti. c. nr̄o. Certū ē āt ꝙ null9 eps
facē pōt remissionē nisi suis subditis ꝓprijs ꝛ
aliis de volūtate suoꝝ platoꝝ. ex̄ co. i. c. ꝙ āt. ḡ
subditi suffraganeoꝝ subditi st archiepis q̄ȝtū
ad h. Si āt ille cui petiˀ dispēsatio sit par. i. eq̄
lis cū illo q pniaȝ iniūxit: distigue aut isti st ita
pares ꝙ ābo st pniarij eiusdē epi: vˀl ita pares
ꝙ sūt de pari in vna ecclia isolidū curā hn̄tes.
ˀl sūt ita pares ꝙ penitēs hȝ domiciliū sub duo
b9 epis: ita ꝙ ē parrochian9 vtriusqȝ. Quocū
qȝ sint pares: dicas ꝙ aut pnia ab vno iniūcta
fuit publica vel occulta. Si publica tūc secūd9
nō dȝ ꝯmutare pmo irregfito: si cōmode cum
hrc pōt: ne pm9 scādalizetur. Si vero pnia sit
occulta: ˀl ēt solēnis: ꝛ de facili nō pōt pm9 hri:
tūc secūd9 poterit cōmutare ˀl relaxare pniaȝ p/
mi ꝯfessoris: nō obstāte subtilitate iuris q̊ dicit
ꝙ duob9 ꝓcuratorib9 insolidū datis: melior ē
ꝯditio occupātis. q2 illud hȝ locū i cōtētiosa iu
risdictiōe: nō āt volūtaria sic ē i pn̄ti. Sȝ si int
illos ēēt alia ꝑitas: ut ꝙ vterqȝ haberet ꝓrochi
am de ꝑ se. Et quilibet eps diocesim suaȝ de ꝑ
se. Et penitēs se trāsfert de ꝓrochia i ꝓrochiaȝ
ˀl de diocesi in diocesim: poterit secund9 silˀr rela
xār ˀl cōmutare pniaȝ iniūctā a pmo. Non ob
stāte ꝙ dici solet ꝙ pnia vnius epi nō pōt par
eps reuocare. q2 illud hȝ locū i snia excōicatio
nis ꝛ suspēsionis. ꝛ ceteris ad foꝝ cōtētiosum
ꝑtinētib9: nō āt ad pniale. Nō. n. sūt eio siles
volūtaria ꝛ cōtētiosa iurisdictio. Cuȝ iudex nō
possit reuocare sniam: quā tulit q̄ȝuis Iniustā
Sacerdos āt pōt reuocare sententiā quam in/
iūxit. h quantū ad parietatē ꝛ eq̄litatē ꝯfessoꝝ
Si vo illi cui petiˀ dispēsatio sit iferior. Tunc
si pnia iniūcta a supiori ē i tali casu: de q̊ infe/
rior poterat ab initio pniaȝ iniūgē: tūc inferiō
poterit cōmutare ˀl relaxare: nisi superior reser
uauerit sibi cōmutationē ˀl relaxationē. ar. ad
h. di. l. c. accedēs. ꝛ. 33. q. ij. latorē. Et in glo/
sis vtriusqȝ capli. Si vero pnia iniuncta est in
casu reseruato supiori: nō potit inferior ˀl laxa
re ˀl cōmutare pniaȝ pmi absqȝ licētia superio
ris: ˀl illi9 q iniūxit. Nisi vrgeat necessitas: aut
suadeat vtilitas. Piū. n. ē iter ꝑari ꝙ supio: i
hmōi casib9 licētiā ꝯcesserit pniaȝ relaxādi aut
ꝯmutādi. h oia Guil. sȝ non sic distincte ut ego
notaui. qr̄ ꝛc̄. ꝛ sic pȝ pria Vi. Ad fam Vi. di
co breuit ꝙ tāta posset ēē ꝯtritio in extremis ꝙ
satisfaceret ad delēdū oēȝ penā ita ꝙ moriens
stati euolaret. O magne de9 mihi pctōri h be/
nign9 accōmoda. Nō. n. ē abbreuiata manus
dñi ut saluare nequeat: neqȝ aggrauata auris
ei9 ut nō audiat: ut ait Aug. i soliloquijs. ex̄m
latronis. Lu. 23. Si tñ min9 sufficiēs ē ꝯtritio
ˀl pnia: moriēs purgabiˀ igne purgatorij. Au
di Aug. de pe. di. 7. circa si. c. vl. ꝛ si ingt con
uersus vita viuat ꝛ ñ moriaˀ. nō tñ pmittim9
ꝙ euadet oēm penā. Nā pus purgād9 ē igne
purgatorij: q i aliud sc̄lm distulit fructū cō er
siōis. h ibi. Et di. 25. qualis. ait Gre. Qualˀ
hinc qsqȝ egrediˀ: talis i iudicio pn̄taˀ ꝛc̄. hec
ibi. Et. xiij. q. ij. tps. vbi dr̄. Tps q̊d int hois
mortē ꝛ vltimā resurrectiōeȝ interpositū ē: aias
abditis receptaculˀ. i. locis continet. sic que di
gna ē: ˀl requie ˀl erūna: ꝓ eo ꝙ sortita ē. i. fecit
in cāne dū viueret ꝛc̄. h ibi. qr̄ ꝛc̄. Ad terti
am Vi. pȝ ꝑ ea que dicta sunt ad pmam.

Qꝛ flagellis ēt sit satisfactio pctōꝝ ꝯclo 3ª.
Ccipe triā ꝯclonē. vȝ. Quisqs flagel
lis patiēt castigat9 si in grā sit satisfacit
lȝ a sacerdote nō iniūgaˀ. vbi tres ing
ram9 Vi. vȝ. Pª Vi. ē. Quō differūt flagella
bonoꝝ a flagellˀ iniustoꝝ: flagellat9. n. est pha
rao flagellat9 ē Nabuchodonosor. h pniam fe
cit fructuosā: ille vo nō. 23. q. 4. c. Nabucho
donosor. 2ª Vi. an ipatiēs i flagellis satisfa/
ciāt. 3ª Vi. ē. an sit aliqd pcm̄ ꝓ q̊ nec flagellˀ
nec aliquo modo possit satisfieri. Qꝛtū ad pmā
dico ꝙ ista est dr̄ia. quoniā si peccator patiēter
suffert ꝛ deum laudat, distinguo aut ipse est in

charitate: aut nõ. si ē in charitate: tūc sūt meritoria: ꝛ nõ solũ satisfacit ꝓ pctis pteritis: sꝫ ēt cauere facit a futuris: ut dicebat Paulꝰ. Ne magnitu(dine) reuelationũ extollat me ꝛc̄. ꝛ vltra hec sp̄ vltior acqrit grã. qꝛ vtꝰ i infirmitate pficit ut idē ait. Si āt pctõꝛ ñ ē i grã: tūc satisfacit de pctis pteritꝭ de qbꝰ fuit vere ꝯtritꝰ: sꝫ nõ sunt talia flagella meritoria q̃ ad vitā etnā. vñ talia flagella ex̄ charitatē nõ hñt nisi respectũ satisfactõis ꝛ nõ meriti: sꝫ i charitate hñt vtrũqꝫ. Q̄ āt hēant vim satisfactiõis pteritoꝝ pctõꝝ de qbꝰ vere ꝯtritꝰ fuit: nec pniaꝫ fecit: apparet. qm̄ si ille moreret̄. pꝰ talē satisfactiõeꝫ in inferno ꝓ illis nõ puniret̄. qꝛ nõ punit deꝰ bis in idipsuꝫ Et nõ bñ h qđ dixi nũc. qꝛ multũ fac̄ ꝓ ꝯclone tertia sequēti. Flagella āt bonoꝝ augēt. grãꝫ purgāt si qd purgādũ ē: alios iuuāt ꝛ ꝓsũt xp̄i fidelibꝰ in charitate exñtibus. ps. Particeps ego sũ oĩum timētiũ te. qr̄ ꝛc̄. Ad h̄am dico sꝫ btm̄ Tho. in. 4. di. xv. q̄ si flagella fiāt aliquo mõ ipsius patiētis: qđ fit qñ patient supportat̄ ut dicebat Paulꝰ. Libent gloriabõ in infirmitatibus meis: ut inhabitet i me vtus xp̄i. sic dicit q̄ oēs tribulatiões valēt ad rõeꝫ satisfactionis. Si āt patiens ꝑ impatientiā oio dissentiat: sic nõ sũt aliquo mõ patientis sꝫ solũ dei mittentis. Et sic cũ nõ hēant rõeꝫ q̃ debeāt satisfacere ꝓ tali: cũ oio dissentiat: ꝛ dũe instet volũtati: talia flagella: nec rõeꝫ habebũt meriti: nec satisfactiõis. qr̄ ꝛc̄. Ad tertiā breuit̄ dico q̄ in hac vita nulla põt adeo culpa grandis repiri: dũ pctõꝛ de oĩbus doleat: ēt q̄ꝫtũcũqꝫ sero peniteat: que aut h aut in futuro igne purgatorij nõ deleat̄: de pe. di. i. c. nemo. Vide. s̄. ꝓcedēti dñica i vltia ꝯclone due ptis pulcherrimos tex. Sꝫ si qs i pctõ mortali scient mortuꝰ fuerit sine vlla satisfactione cruciabit̄ in etnũ. Audi tex. di. 25. q̃lis. paꝝ post ꝑncipiũ. De qbusdā ingt culpis añ iudiciũ. s. extremũ: purgationis credēdꝰ ē ignis. Pro eo q̄ veritas dic̄. Si qs i spm̄ scm̄ blasphemiā dixit: neqꝫ i h seculo: neqꝫ i futuro remittet̄ ei. In q̃ snia dat̄ intelligi. s. a ꝯrio. sensu: q̃sdā culpas i h seculo: q̃sdā in futuro posse relaxari. Qđ enim de vno negat ꝯñs itellectꝰ pꝫ. qꝛ de qbusdā ꝯcedit ꝛc̄. h ibi. Et glo. sup illo vbo blasphemiā. sic dic̄. Qui peccat ꝑ ipotētiā dr̄ peccare i prēꝫ. qꝛ pr̄i attribuit̄ potētia. Qui peccat ꝑ ignorātiā dr̄ peccare i filiũ. qꝛ filio attribuit̄ scia. Qui ex ꝯtēptu peccat. dr̄ peccare i spm̄ scm̄: ut ille q ē obstinatꝰ in pctõ. ꝛ illud dr̄ irremissibile. i. nõ ita de facili remittit̄ sic ꝓcedētia. hec gl. Nõ tñ q̄ gl. h accipit pcm̄ i spm̄ scm̄ large: sꝫ si accipiat̄ ꝓ cõtemptu finali. i. i pnia finali: tũc sic intelligit̄. Est irremissibile. i. nullā cā remissiõis secum portat. Et sic intelligit̄ h i nr̄a veritate. qr̄ ꝛc̄. Et sic pꝫ secunda ps huius sermonis. qr̄ ꝛc̄.

De vtilitate satisfactiõis cõsideratio 3ª.

Ertio loco Sācte satisfactiõis fructuosā vtilitatē videamꝰ. vbi tres ꝯclones subiũgamꝰ. vꝫ. Pria ꝯclo ē ista. Juuat satisfactio: cõtinet debitũ deo reddit honorē. 2ª ꝯclo ē ista. Purgat satisfactio: nõ valet: estqꝫ sp̄ iterāda 3ª ꝯclo ē ista. Nõ redeunt: valet: atqꝫ satisfactio scā coronat. In his tribꝰ ꝯclonibꝰ. 9. ponũt̄ scē satisfactiõis fructꝰ q̃s seriati videamꝰ.

De tribus ꝑmis sancte satisfactionis fructibus. Conclusio ꝑma.

Capit ꝑmā ꝯclonē. ut. s̄. In qbꝰ verbis tres ꝑmi ponunt̄ scē satisfactiõis fructꝰ. vꝫ. Primꝰ dr̄ iuuatiuꝰ. 2ꝰ dr̄ ꝯtētiuꝰ. 3ꝰ dr̄ redditiuꝰ. Primꝰ inq̄ꝫ fructus iuuatiuꝰ. Solet q̃ri an vnꝰ ꝓ alio vere satisfacē possit. Cui difficultati Petrꝰ de tarantasio i 4. di. 15. sic rñdet: dicēs q̄ duplex ē effectꝰ satisfactiõis. vꝫ. solutio pctõꝝ ꝓcedētiũ. ꝛ excisio pctõꝝ subsequētiũ: sic. s̄. diximꝰ. Satisfactio ē pteritꝭ mala plāgē: ꝛ plāgēda iteꝝ nõ ꝯmittē sꝫ Aug. Quātũ igr̄ ad sꝫ effectum planũ ē q̄ vnꝰ ꝓ alio satisfacē nõ põt. Nam caro vniꝰ ꝑ ieiuniũ alteriꝰ nõ domat̄. Nec ꝑ elynā aut orōnē vniꝰ alt̄ ad sĩlia bona asuescit: nisi ꝑ accñs. Inq̄ꝫtũ qs. s. ꝑ bona q̃ ꝓ alio facit: põt illi grē augmētũ de ꝯgruo ꝓmereri: q̃ facilꝰ assuescet ad bonũ faciēdũ ꝛ malũ vitādũ. sꝫ h subuētio ñ ē ꝑ modũ satisfactiõis: sꝫ ꝑ modũ meriti. Q̄tũ vo ad ꝑmũ actũ q ē solutio debiti ꝓcedētiũ pctõꝝ: ē distiguēdũ. qꝛ aut tal̄ ipotēs ē ꝑ se satisfacē. Et aliꝰ q ē i charitate potit ꝓ eo satisfacere. Exͥᵐ illiꝰ sci pr̄is q sil̄ cũ pctõre deflebat. ꝛ sic paulatine de carta vbi pctā illiꝰ pctõris scripta erāt: clꝑe lauabāt̄. Si vo sit potēs: tũc oꝫ q̄ ipsemet satisfaciat ꝓ seipso põt tñ adiuuari ꝑ alterũ. Ista ē snia ꝓdicti doctoris. Beatus Tho vero dicit q̄ dato ēt q̄ potens sit: poterit aliꝰ ꝓ eo satisfacē: sꝫ ꝑmitēdũ nõ est: nisi defectꝰ rõnalis appeat in peccāte: l̄ corpal̄ ꝑ quem sit impotēs ad sustinēdũ: vel spũalis ꝑ quē nõ

sit,pmpt⁹ ad portādū penā. Hec ē snia Tho. Ego vo satis sufficiēt h̄ scripsi i dn̄icali ſmōe preābulo.iij.ar.iij.c.i. Accipe ſʒ fructū q dr̄ ɔtētiu⁹. Cōtinet.n.scā satisfactio.tres actus si ue opatiōes. Prim⁹ act⁹ ē an̄ baptismū: si ba/ ptizād⁹ ē ad ult⁹. Quia ut dicit Aug. quē non penitet veris vite: nonā vitā inchoare nō pōt Et sic expōit Petr⁹ d' tarātasio: dicēs q pnia an̄ baptismū pōt dupl'r ɔsiderari. Vno⁰ ut sa crm̄. ꝛ sic nō pcedit baptismū. qm̄ baptism⁹ ia/ nua ē oiuʒ sacrox. Alio⁰ pōt ɔsiderari ut vir t⁹. ꝛ tūc distiguēdū ē. qꝛ inq̄ʒtū ē vt⁹ forma/ ta nō regrit. qꝛ si sic eēt: tūc culpa i tali non re mitteret vtute baptismi. ſʒ si ɔsiderat inq̄ʒtū ē vt⁹ iformis. i. q̄dā pcti detestatio q̄ʒuis non sufficiēs cū ppōsito cauēdi: sic i baptizā⁰ regri tur: ut cā remouēs, pbibēs. qꝛ volūtate ṙmanē te ad pcm̄ n̄ eēt hō susceptibil' grē. h̄ ille. Se/ cūd⁹ act⁹ ē p⁹ baptismū: ut qn̄ hō dolet ꝛ satisfa cit de pctis mortalib⁹. Terti⁹ act⁹ ē q fit de ve/ nialib⁹ ꝛ de his trib⁹ mōis dr̄ d' pe. di. i. tres sī vbi sic dr̄. tres sī actiōes pnie. q̄s mecū vr̄a eru ditio ṙcognoscit. Vna ē q nouū hoīeʒ pturit: do/ nec p baptismū salutarē oiuʒ pteritox fiat abo litio pcōx. O is.n.q volūtat̄ sue iā ɔstitut⁹ ē cū accedat ad sacra fideliū: nisi cū pēiteat vetis vite: nouā n̄ pōt ichoare vi ā. Ab hac pnia cū baptizāt soli puuli immunes sī. Modū.n. vti pn̄t libō arbitrio. qb⁹ tn̄ ad ɔsecratiōʒ ṙmissiōʒ qʒ originał pcti, pdest cox fides a qb⁹ offerūt. Alta āt pnia ē: cui actio p totā istā vitā. q̄ i car ne degim⁹ mortali ppetua supplicatiōis hūili tate subeūda ē. Prio qꝛ nēo vitā etnā icorru/ ptibilē i mortalē desiderat: nisi cū vite h⁹ cor/ ruptibil' tpał mortał pēiteat. Nō.n. sic i nouā vitā qsqʒ p scificationē baptismi nascit: ut quē admodum ibi pōit oīa pctā pterita: ita et stati mortalitatē ipsā carnis corruptiōʒqʒ vite dpo nat. 3ᵃ actio ē pnie q, p ill' pctis subeūda ē: q le gis decalog⁹ ɔtinet. de qb⁹ apl's ait. s. ad Ro. i3. si nos diiudicarem⁹ a dn̄o n̄ vtiqʒ iudicare/ mur ꝛc̄. h̄ ibi ꝛc̄. 3⁹ fruct⁹ ē redditiu⁹. i. scā sa tisfa⁰ deo honorē p culpā ablatū reddit. Audi Anselmū li. ij. Cur de⁹ hō. Satisfacē ingt est do honorē debitū reddē. ſʒ qrit an i cq̄li grā ł mior ł maiōi hō ṙpgat. vid' i 3⁰ bōa di. 3i. q. x.

De trib⁹ alijs fructib⁹ satisfactiōis ɔclō 2ᵃ.

Ecipe ſam ɔclōnē. vʒ. Purgat satis factio: nō valet: estqʒ sp iteranda. In q̄ ɔclōne tres alij ponunt satisfactiōis fruct⁹. Prim⁹ dr̄ purgatiu⁹. 2⁹ dr̄ ṙstitutiu⁹. 3⁹ dr̄ iteratiu⁹. Prim⁹ inq̄ʒ dr̄ purgatiuus. vbi nō ſʒ Petrū q pcm̄ mortale duo facit. p⁰ tollit amicitiā. Scdo tollit debituʒ honorē dei g̊ ad verā satisfactionē regrit ut vtrunqʒ resti tuat. s. pctōri ipsa amicitia: ꝛ deo debitus ho/ nor. Q̄ tūcūqʒ g̊ p ɔtritionē ꝛ ɔfessiōnē pctōri dei amicitia restituat: nisi tn̄ satisfaciat nō red dit deo debit⁹ honor. Et p ɔn̄s aut h̄ i purga torio requirit debita satisfactio. ꝛ h̄ et ostendit btūs Tho. i. 4. di. 22. qr̄ ꝛc̄. 2⁹ fruct⁹ dr̄ resti tutiu⁹. vbi accipe regulā gnālē. q qsqs alienū hʒ iniuste: dū nō satisfacit cum pōt: nihil ei sua pnia valet. Audi Aug. i4. q. 6. si res aliēa pp quā pcm̄ ē reddi possit: ꝛ nō reddit pnia non agit: ſʒ simulat. si āt veracit agit: nō remittit pcm̄: nisi restituat ablatū: si ut dixi restitui pōt ꝛc̄. h̄ ibi. vbi notādum ſʒ btm̄ Tho ſa ſe. q. 62. q circa h̄ ē sic distigēdū. aliqn̄. n. datō ita ē ɔ̄ legē dei sic acceptio: ut pʒ in eo q simoniace aliqn̄ dedit. ꝛ tał tenet amittē qd' dedit. vn̄ nō dʒ ei restitutio fieri qꝛ et ipse ɔ̄ legem accepit. Et iō dʒ ipios vsus errogari. Aliqn̄ datio nō ē illicita nec acceptio ex pte datiōis ł acceptōis ſʒ ex pte modi q̄ dat. sic illud qd' dat meretrici q̄ʒuis. n. mod⁹ ꝛ rō qr̄ dat sit illicit⁹. tn̄ non te net ei restituere. Q̄ncūqʒ igr̄ qs aliqd ab aliq̄ p fraudē ł dolū aufert tūc eidē restituē tenetur ꝛ si nō restituit: nō est vera satisfactio. Et iō dr̄ xiiij. q. v. c. elyna. Elyna ingt redēptoris nr̄i oculis illa placet q̄ nō ex illi citis ꝛ iniqtate cō geritis: ſʒ q̄ de reb⁹ ɔcessis ꝛ bn̄ acqsitis ipen/ dit. h̄ ibi. Et sūt vba Grc. ꝛ. c. forte. repben dit quorūdā error. vbi sic dr̄. Forte aliqs co/ gitat ꝛ dicit. Multi sī xp̄iani diuites: auari: cu pidi. Nō hēo pcm̄ si suū ill' abstulero: ꝛ paupi b⁹ dedero. Illi. n. nihil boni agūt. vn̄ mercē/ dē hre potuerit: ſʒ hmōi cogitatio ei diabolica calliditate suggerit. Nā si totū distribueret qd' abstulerat: addit poti⁹ pcm̄ q̄ʒ minuat. h̄ ibi. ꝛ sī vba bti Aug. Et. i6. q. 2. c. visis lr̄is. pax p⁹ mediū capli. sic dr̄. Diuine. n. leges hn̄t ꝛ se/ culares: ut c⁹ ē possessio: ei⁹ fiat institutio ꝛc̄. h̄ ibi. Et. c. mlti. i4. q. v. ṙnouet ali⁹ error. vbi sic dr̄ mlti sine pctō eē putāt: si alienū qd' inter uenerit teneāt: ꝛ dicūt: de⁹ mihi dedi. Cui ha beo reddē. Discāt g̊ pcm̄ ſ ſe eē rapine si qs i uēta nō reddit. h̄ ibi. Et sūt vba bti Hiero. Vera igr̄ satisfactio parit verā restitutionē iacbi tox aliogn ficta erit ꝛc̄. Terti⁹ fruct⁹ dr̄ itera/

nus. vñ regulã accipe gnālē ꝙ tociens dolendū ē de pctīs ⁊ satisfaciēdū. quotiens labit̄ in pctīs. vñ totiēs satisfactō fiat: quotiēs fornicasti: adulterasti ⁊c̄. 6. q. i. c. inita re. i glo. vbi sic dic̄ gl. h̄ videt̄ ꝙ tot pn̄ias faciā: q̄t ꝯmitto fornicatiōes: ⁊ cum eadē muliere. Et q̄si ꝓ diuersis delict̄ sit mihi diuersa idicēda pn̄ia: ut ꝺ pe. di. v. ꝯsideret. ⁊ ꝺ pe. di. i. mēsurā. Itē si pꝰ pmā fornicationem qs penitet: iniūgit̄ ei pn̄ia. ḡ tal̄ melioris ꝯditionis erit si peniteat a pncipio: q̄ȝ si pēitcat postea. Itē si ꝯo accedis ad aliā mliere eq̄le pcm̄ ꝯmittis: sic si ꝯo accideres ad ꝓorē: sȝ ꝓ illo ꝯo pctō qꝺ facis cū altera: noua pn̄ia tibi indicit̄. ḡ ⁊ noua pn̄ia idicēda ē tibi: si ad eādē denuo accedis cū par sit pcm̄. Et h̄ ꝯcedi pōt: lȝ ꝯm leges q sepiꝰ rē cōtractat: nō ꝯmittit̄ diuersa furta. ff. de furtis. ei qui. Hec oia in dicta glo. qr ⁊c̄.

De alijs tribꝰ vltimis fructibꝰ ꝯclo tertia.

Accipe triā ꝯclonē. vȝ. nō redeūt. valet: atq̄ȝ satisfactio sācta coronat. Ubi tres ponūt̄ alij satisfactiōis fructꝰ. vȝ Primꝰ dr̄ nō reditiuꝰ. 2ꝰ dr̄ ꝑfectiuꝰ. 3ꝰ dr̄ coronatiuꝰ. Primꝰ inq̄ȝ fructꝰ dr̄ n̄ reditiuus Hic dilectissimi ē doctoꝝ nō pua difficultas. Petūt. n. doctores: ⁊ tāgit Bñanꝰ de de. di. 4. hāc qōnē: an pꝰ verā ⁊ debitā satisfactionē qs recidiuās: ꝑora pctā redeāt. Et lȝ plura in dn̄icali ꝯmōe septio. ar. i. c. i. nōrim tn̄ ad pn̄s latiꝰ istā mā̄ȝ vētilare decreui. Iō diligēt aduertēdū ē ꝙ circa hoc mlti multa dixerūt. Quidā. n. dicē videnr̄ ea simplr̄: ⁊ q̄ ad culpā: ⁊ q̄ ad reatū: ⁊ q̄ ad penā redire. ꝓbat̄ illꝺ. Mat. 18. Serue neq̄ȝ oē debitū dimisi tibi eo ꝙ rogasti me. Et iratꝰ dn̄s eiꝰ tradidit eū tortoribꝰ donec redderet vniuersuȝ debitū. ⁊ sup h̄ ait. Rabanꝰ. Cōsiderādū ē ꝙ dic̄ vniuersū debitū. q2 n̄ solū pctā q̄ pꝰ baptismū hō egit reputāt̄ ei ad penā: ver̄ etiā pctā originalia q̄ ei i baptismo dimissa sr̄. h̄ ibi. Hec eadeȝ vba Rabāi ponūt̄ de pe. di. 4. §. i. ⁊ btūs Tho. ⁊ Petrꝰ de tarātasio. di. 22. i scriptis suis dicūt. sup dicto vbo Rabāi. Originali noiat i plurali. q2 lȝ sit vnū icēntia: ē tn̄ multiplex i effectu inquātū. s. corrūpit plures aīe vires: ⁊ ad plura pctā iclinat. h̄ ibi. Et gl. h̄ sic dicit. ꝙ dicit i plurali originalia ꝑꝑ diuersos effectꝰ q̄s hȝ i hoībꝰ originale. q2 quosdā inuidos: quosdā auaros: q̄sdā luxuriosos facit. Et alias plures expositiones punit ibidē gl. Itē arguit hꝰ opiniōis obseruato rēs ꝯo sic et auctē Aug. in li. psalmoꝝ: de pe. di. 4. c. si iudas. vbi dr̄ sic. Si iudas tenuisset illud ad qꝺ vocatꝰ ē: nullo mō ad eū vl̄ sua pctā l̄ pentū iniq̄tas ꝑtineret. q2 ḡ nō tenuit adoptionē i familia dei: sȝ iniq̄tatē vetusti generis petiꝰ eligit: redit iniq̄tas patꝝ i ꝯspectu dn̄i: ut in eo ēt ipsa puniret̄. h̄ ibi. Et glo. sup vbo illo. pentū dicit. Parētū. i. pctā ab ipso cōmissa parētes imitādo. Multa circa hāc mā̄ȝ huic opinioni desuiētia capl̄a ponunt̄. que cā breuitatis obmitto. Hāc opinioneȝ carissimi theologi nr̄i cōit reprobāt. Sequeretur. n. ex hac opiniōe ꝙ vnū pcm̄ fornicationis eēt ita graue pcm̄ sic decē hōicidia ꝑcedētia: qꝺ ē incōsonū. Itē quō pñt reuerti eadē nūero pctā: cū semel i totū fuerit i ꝯtritōe ⁊ ꝯfessiōe delata. De ꝑuatōe. n. ad hitū ipossibil̄ ē regressio: ut tota clamat phia. Iō alij dixerūt ꝙ n̄ redeūt simpl̄r q2 h̄ ē ipossibile ut dictū ē: sȝ redeūt q̄ ad equalētiā. q2 q i vno offēdit: factꝰ ē oiuȝ reꝰ. Iacobi. ij. c. ⁊ de pe. di. v. c. Alij dicūt. ꝙ redeūt in q̄ttuor casibꝰ. Primꝰ casus qn̄. vȝ. vnꝰ n̄ vult pcē alteri. Mat. 18. Serue neq̄ȝ ⁊c̄. Scḋs casus. qn̄. s. qs apostataret a fide. 3ꝰ casus si qs spernit facē pn̄iam. Quartꝰ casus qn̄ dolet penituisse. Et ꝙ ita sit oia ꝓbēt̄. Q2 redeūt in ꝑ casu ꝓbat̄. de pe. di. 4. c. dic̄. vbi dr̄. Dicit deus. dimitte ⁊ dimittet̄ tibi. Nā si nō dimiseris reuocabo te: ⁊ q̄cq̄d dimiserā replicabo tibi. h̄ ibi. ⁊ sr̄ vba Aug. Q2 redeāt i 2° casu ꝓbat̄ ꝺ pe. di. 4. c. q̄cūq̄ȝ. vbi dr̄. Quecūq̄ȝ. n. pꝰ baptisma: siue ꝑuitas hētica siue mūdana cupiditas arripiūt: mox oiuȝ ꝓsternet i ima vitioꝝ. h̄ ibi ⁊ sr̄ vba Bede. Q2 āt i 3° casu redeant pȝ. 17. q. 4. si q opes. circa. fi. vbi sic dr̄. Sūt q̄s penituit opes suas dimisisse pauperibꝰ. Sic eos q pn̄iam agūt h̄ solū timē oȝ: ne ipsiꝰ pn̄ie agant pn̄iaȝ. i. de illo dolore quē hn̄t dedisse sua pauperibꝰ: agāt pn̄iaȝ ut dicit gl. h̄ ibi. ⁊ sūt vba Ambro. Q2 āt i q̄rto casu redeāt. s. ꝙ eū peniteat ꝓrio pepcisse. ꝓbat̄. de pe. di. 4. ꝯstat vbi dr̄. Cōstat q2 ⁊ si i nos qdē qꝺ delinq̄t̄ ex cōde nō dimittimꝰ: ⁊ illud rursus exigit̄ qꝺ nobis ꝑ pn̄iaȝ iā dimissuȝ fuisse gaudebamꝰ. h̄ ibi. ⁊ sr̄ vba Bīe. Vñ dat̄ vsuet̄ ff rēs odit: apostata fit: spernitq̄ȝ fateri. penituisse piget. i. alteri pepcisse dolet. ⁊ lȝ ista opinio dn̄o Bōa. i iij. nō placeat. tn̄ certe videt̄ optio roborari sūdamto. Videt̄. n. illꝭ i casibꝰ q̄dā latēs ꝯditōꝝ q̄ fracta frāgitur ⁊ sibi qꝺ accepit. Vñ dici sole

Frāgēti fidē fides frāgaꝛ eidē: ſ3 de h̄ dixi in dn̄icali vbi. s. Pis oib⁹ obmiſſis: q2 iſta ñ ita cōit acceptāꝛ: modernoꝝ theologoꝝ expōem videam⁹. Dicūt ḡ q̄ pctā ñ redeūt q̄3tū ad culpā. q2 iā fuerit totalr̄ i ꝯfeſſiōe ānihilata: nec redeūt q̄ ad penā ſēſus. Planū ē. n. q̄ ſi q̄s nūc ꝯfeſſus: p⁹ ꝯplcā ſibi iniūctā pniam recidiuet ⁊ moriaꝛ: i iferno ñ puniēꝛ etnalr̄ niſi ꝓ recidiuio. ⁊ ſi ꝓ poꝝ pctōꝝ ſufficiētē pniaȝ nō feciſſet: i iferno ꝓ ill̄ tm̄ tpalit puniretꝛ ꝓ reſiduo: q̄ pñiteria expleta: tm̄ i iferno pena etna ſēſus puniretꝛ ꝓ recidiuio. Redeūt āt q̄ ad penā dānı. q2 ſic ex recidiuio illo etnalr̄ dānabiꝛ: ac ſi oibus pctis g̃uat⁹ eēt. q2 ut dictū ē. q̄ i vno offendit factꝰ ē oiu3 re⁹. Verūtm̄ recidiuiū m̄l'ū aggrauatur ꝑꝑ ingratitudinē i quā incurrit ex tali recidiuio. Jn de pe. di. v. c. frēs. circa mediū capl'i ſic dr̄. Vn̄ ſcriptū ē. ſ. Jacobi. ij. Qui totā legē obſeruauerit: offēdat āt i vno: fact⁹ ē oium re⁹. ſ. q̄3tū ad vitā etnā. Sic. n. ſi pctis oibus eēt iuolut⁹: ita ſi i vno tm̄ maneat: etne vite ianuā nō itrabit ⁊ c. h̄ ibi. ⁊ ſt̄ v̄ba Jnno. Et ita ſoluit Bran ca. di. 4. Jſta videꝛ etiā ſentire dn̄s Bona. i. 4. ſniaꝝ. di. 22. qr̄ ⁊ c. Secūd⁹ fruct⁹ dr̄ ꝑfectiu⁹. Nō minorē h̄ ingrūt dilectiſſimi ſacri doctores v̄itatē. Querit. n. beatus Tho. i. 4. di. xv. vtrū ſatiſfactiōe3 iniūctā: ſ3 in mortali pctō expletā: neceſſe ſit iterari. Et huic q̄oni diſtiguē⁹ rn̄det dicēs q̄ aliq̄ ſt ſatiſfactiones ex q̄b⁹ i ſatiſfaciēte remāet aliq̄s effect⁹: et poſtq̄3 act⁹ trāſijt. Sic ex ieiunio manet corꝑis debilitatio. ⁊ ex elr̄ynis largis: ſubē diminutio ſicq̄3 de ſil'ib⁹. Et has nō o3 reiterari. q2 q̄3tu3 ad illud qd̄ de eis manet. ꝑ pniaȝ ſequētē accepte ſiūt. Satiſfactiōes v̄o q̄ ñ reliquūt aliquē effectū i ſatiſfaciēte: poſtq̄3 act⁹ trāſijt reiterāde ſt. ſic p3 i orōne ⁊ ſil'ib⁹. Nā act⁹ iterior q̄ totalit trāſijt: nullo mō viuificaꝛ ꝑ ſequētē pniaȝ. io o3 q̄ reitereꝛ. Hec rn̄ſio ē ſci Tho. Alan⁹ v̄o ⁊ Guil. addūt q̄ tal' teneꝛ ad ſuſcipiēdum pniaȝ ſiue ſatiſfactioȝ: n̄ ñ ē ei iponenda pnia tāta ac ſi nullā feciſſet. q2 ꝑſupponēdū ē q̄ ꝑꝑ talia iniūcta q̄ fecit l3 ex̄ charitatē dn̄s maiore3 ei ꝯtritionē dederit: q̄ ē mag̃ ꝑs ſatiſfactionis. Sūmati ḡ ad dubiu3 iſti dicūt q̄ ſatiſfactiōes i penitēte effectū r̄liquētes: ut ieiuniū ⁊ elr̄ynā: ñ ſt r̄iterāde. q2 q̄3tu3 ad id qd̄ de eis remanet ꝑ pniaȝ ſequētē accepte ſiūt. Satiſfatiōes q̄ effectū ñ r̄liquūt: poſtq̄3 act⁹ trāſit r̄iterāꝛ. Jſta certe dicta videꝛ ipugnare aliq̄b⁹ alijs ſuis dictis.

Nā ut. s. onſū eſt q̄n querebaꝛ q̄ illoꝝ triū magis ſatiſfactorium eēt. dixit btūs Tho: q̄ elr̄ynaꝝ ſium potior erat. q2 virtualiter alia duo ꝯtinet ſilr̄ q̄ orō ieiunio potior erat. q2 orō v̄tualr̄ ieiuniū ꝯtinet. q2 orō ſit cū attētōe itellect⁹ ad deu3. ex q̄ attētōe d̄bilitaꝛ cū corp⁹ maceraꝛ q̄ſi v̄ute ieiuniū ꝯtinet. Jſta ſt v̄ba ei⁹ ad lr̄aȝ. ex q̄b⁹ v̄bis p3 q̄ ex orōne r̄liq̄ꝛ i penitente aliq̄s effect⁹ et poſtq̄3 act⁹ trāſijt. ſ. corꝑiſ d̄bilitatio ⁊ maceratio: ⁊ de fcō ita ē. Maiorē certe ſenties corꝑis debilitatōe3 ex vna hora genuflexiōis i orōne q̄3 ex ieiunio vni⁹ diei. Jtē idē beatus Tho. i. 4. di. 14. q̄rit an oꝑa ſcā i pctō mortali ꝑ ſequētē pniaȝ viuificēꝛ. ⁊ dic̄ q̄ ñ: ⁊ rō q2 nō erāt a charitate elicita nec iꝑata. ⁊ ꝑ ꝯñs ñ poterāt viuificari. ſi ḡ ſic ē ⁊ ita ē i rei v̄itate quō ḡ illud qd̄ remāet i pñitēte de ſatiſfactōe q̄ relīquit effectū i eo ꝑ ſequētē pniaȝ potit viuificari. Ecce ḡ ꝑ ipſū i pñitēte reliq̄ꝛ ex ieiunio corꝑis debilitatio. Jlla ḡ debilitatio ē q̄ddā bonu3: ⁊ tm̄ nūq̄3 fuit a charitate elicitū nec iꝑatū ut ꝑ caſū p3. q2 expleꝛ pnia i pctō mortali: quō ḡ ꝑ ſequētē pniam poſſit viuificari ñ itelligo. Si tu ſcis gaudeaſ. iō ē alia opinio iudicio meo v̄ior v3. Scoti i. 4. xv. Et ponā v̄ba ei⁹ ad lr̄aȝ ait n. ſic. Dico ſine ꝑiudicio q̄ q̄nē v̄e ſemel penitet ⁊ ſuſcipit ſatiſfactōe3 l' pniaȝ ſibi ipoſitā ab eccl'ia claui ñ errāte: q̄3tūcūq̄3 poſtea recidiuet nūq̄3 tenebiꝛ niſi ad illā vnicā ſatiſfactōe3 iplēdā. ⁊ ſi eā ipleat i charitate meli⁹ ē: q2 nō tātu3 ſoluit penā: ſ3 meꝛ: ſ3 ſi ipleat eā voluntarie ⁊ ex̄ charitatē: ſoluit q̄dē penā. ſ3 nō meꝛ grām. Jn ꝑmo ḡ ē ſimplr̄ ſatiſfactio recōciliās ⁊ placās. Jn 2⁰ āt ē ſatiſfactio. q2 voluntaria ē ſ3 nō placās nec recōciliāſ. ⁊ ſeq̄ꝛ ponē⁰ ex^m. Si alicui offēſe i regē corrn̄det ꝑciſe ſ3 leges abſciſio man⁹: Qd̄ ſi ſiat ſat' ſufficet regi: nec ſ3 legē vltiorē penā d3 exigē. ⁊ tm̄ ñ r̄cipit eū i graȝ l' amicitiā. ⁊ ſeq̄ꝛ ſi q̄s p⁹ nouū pcm̄ in q̄ recidiuat moriretꝛ añq̄3 ꝯpleuiſſet totā pniam ſibi iniūctā: puniretꝛ i iferno pena corrn̄dente illi pene q̄ h̄ ſoluta nō fuit. Et p⁹ ꝑps aliq̄d nō puniretꝛ āpli⁹ illa pena: ſic ⁊ moriēs cū mortali ⁊ veniali nō puniretꝛ pena etna ꝓ veniali. Jſta eſt opinio Scoti. Et ſi bn̄ ei⁹ dicta ꝯſidereꝛ: ipſe magnā drīam facit int ſatiſfacē ⁊ mereri graȝ. Nā ſatiſfactio nihil aliud dicit niſi voluntariā pene ſolutionem in hac vita a ſacerdote in remiſſionem pene quam peccator portare ꝓ ſuiſ pctis d3 iuridice iniūctā. Quecunq̄3 ḡ pniam

ipleat: satisfacit mādato ⁊ pene iniūcte. Sȝ hͦ
dria ē: q2 si i grā illā facit: nō solū satisfacit: sȝ
ēt dei meret amicitiā ⁊ grē augmētū: ⁊ prepa
ratione glorie in futuro. Si ex grā ȝ ut i pctō
mortali illā pficit satisfacit qdē: sȝ grāȝ nō me
ret: nec amicitiā dei. imo pseques pctm̄ tollit
ea ipsa quā hēbat grā ⁊ amicitia dei. ⁊ fit ei p/
paratio ad gehēnā: nisi se emēdet. Istud ē fū
damētū tot9 isti9 positiōis. Et facio ego istas
duas rōes p hac opiniōe. Prīa rō ē ista. Pe
nitētia q̄ dat pctōri a pprio sacerdote non pce
dit a iure dīno: sȝ ab auctē ecclīe a xpo relicta
successorib9 suis. de pe. di. i. c. multiplex. post
pncipiū aliquantulū. vbi dr. Mediator dei ⁊
hominū hō dn̄s nr̄ Jesus xps hanc ppositis
ecclīe tradidit ptātē: ut ɔfitētib9 pnie satisfacti
onē darēt.. Et eadē salubri satisfactōe purga
tos ad edificationē sacrox p ianuā recōciliatō
nis admitterēt ⁊c. hͦ ibi. Mō hec ecclē auctas
q̄libet peccatorē ad pniāȝ iniūctā sub pctō mō
tali astrigit pficiēdā. Si g̊ illā ɔtēnis: itex p
iob edictiā mortalit peccas. Et p ɔn̄s quocū
qȝ fit: tenet illā adiplē: ne itex mortalit peccet
⁊ sic satisfacit ecclē. Et qd̄ ē ecclē satisfactū: nō
āpli9 regrit de9. q2 nō punit bis i idipsū. Et p
ɔn̄s acceptat illā de9 q̄ȝtu ȝ ad cassationē pene
tpalis: quā pctōr facē debebat p pctis pus i cō
fessiōe dimissis. Sȝ pcm̄ seques hͦ ipsū peccato
ri talit penitēti facit q̄ nō saluat. Et p satisfa
ctionē illā n̄ liberat ab etna morte: ad quā pp
tale seques pcm̄ obligat. q2 illa satisfactio nō ē
recidiuij: sȝ pctōx pcedētiū. Audi tex. de pe.
di. i. c. multiplex. imediate post vba que nūc
antea diximus. Si qs āt eox p qb9 dn̄o suppli/
cam9 quocūqȝ interēpt9 obstaculo a munē in/
dulgētie pn̄tis excesserit. i. obierit. Et pusq̄ȝ
ad ɔsti: uta remedia. s. pnie puemat tpalē vi/
tā hūana ɔditiōe finierit. Q̄d manēs i corpe:
i. i vita nō recepit: ɔseq̄erut carne nō poterit
⁊c. hͦ ibi. q. d. q i hac vita cōiōne sacrox negle
xit: in alia vita nō recipiet. ⁊ p ɔn̄s etnalit dā
nabit. iȝ. q. 4. tps. Et ɔfirmat ista rō sic. pce/
ptū ecclē nō min9 obligat q̄ȝ pceptū dinū. sȝ p/
ceptū diuinū sp dȝ ipleri: siue hō fit i pctō mor
tali siue nō. g̊ ⁊ preceptū ecclē. Et do exm. acci
pio hͦ preceptū honora patrē tuū ⁊ matrē tuā:
⁊ quero an debeat adipleri ab existēte in pctō
mortali: aut nō. ⁊ planū ē q̄ sic. q2 obediētiam
obsuas mādati. ⁊ sic nō mortalit peccas qd̄ fa
ceres si nō seruares. Silr dico in pnia. Si fa
cis pniam tibi iniūctā ēt i pctō mortali ecclesie
preceptū seruas: ⁊ nō mortalit peccas: qd̄ fa/
ceres si nō seruares. Silr tu votū facis diē v
ginis ieiunare. ⁊ eo tpe inuenis te i pctō mor
tali. si nō ieiunas q2 es i pctō mortali: votum
frāgis ⁊ mortaliter peccas. Et si illa die i pctō
mortali ieiunaueris: nō pp hͦ ieiuniū iterāduȝ
ē. fecisti. n. qd̄ debebas. Silr si pniāȝ iniūctā
facis i pctō mortali ⁊ dānaris: nō reiterat pnia
illa. q2 fecisti qd̄ debebas. ⁊ si i vita illā i pctō psi
cit qn̄ postea ɔfueris: n̄ debes illā postea reite
rare. Itē ecclā pcipit i q̄dragesima ieiunare si
i pctō mortali ieiunas iplesti mādatū. ⁊ fecisti
qd̄ debebas. Nec pp hͦ vnā q̄dragesimā tene
ris reincipe. silr i pposito. Itē tu es sacerdos
⁊ obligaris dicē officiū tuū. ex de cele. mis. c.
i. Si illud i pctō mortali dixisti obiam fecisti:
nec teneris illud reiterare. Silr i pposito. Et
multa alia possent adduci exēpla: sȝ ista suffici
ant p ɔfirmatōe pme rōnis. qr ⁊c. Scd̄a rō ē
ista. sic i pctō mortali accedēs ad baptismū est
baptizat9: nec qn̄ de pctō dolebit. erit rebapti/
ȝād9. q2 caractarē suscepit baptismi. sic q̄cūqȝ
satisfacit i pctō mortali non dȝ itex satisfacere
Dn̄ Ricar. i. 4. querens an ficteaccedens ad
baptismū sit baptizat9: duo dicit. Prīo q̄ est
baptizat9. q2 caractarē baptismi recipit. Scd̄o
dicit q̄ tal n̄ recipit grāȝ. Et sic dicit q̄ fictione
recedēte nō ē baptizād9. sic ad ppositū. Vex
ē q̄ ista rō nō ē Achileis: nō. n. ē similitudo i
ter baptismū ⁊ satisfactionē. q2 in pmo iprimit
caracter: in satisfactiōe āt nō. Prīa rō melior
ē cū sua ɔfirmatōe. Hec sp volui dixisse cum
supportatione tāti doctoris. Posset tn̄ saluari
sic: ⁊ credo q̄ sic itelligat q̄ scūs Tho. itellexit
de satisfactiōe pfecta. vn̄ satisfactio pfecta cum
duo icludat. s. āmonitionē offense: ⁊ dei amici
tie restitutionē: qd̄ sine charitate fieri nō pōt
i. ad Cor. iȝ. Jō tal pnia i pctō mortali fcā: nō
erit pfecta satisfactio. ⁊ p ɔn̄s ut fiat pfecta: rei
terāda ē: ⁊ pmarie illa que post actū nullū effe
ctū relinqt i penitente. Si hͦ valet valeat. Sin
āt tu melius apponas. xps Jesus ille vitatē
ōndat qui est benedictus in secula. Amen.

Feria sexta tertie dn̄ice de iudeis ⁊ ceteris i
fidelibus sermo. 24.

Non coutūtur iu/
dei samaritāis. Jo. 4. Error di
urnus ⁊ aiax xpianox carissimi

hodie de iudeis ⁊ ceteris infidelibꝰ zelꝰ fidei me scribē ꝯpellūt. Jd.n. ꝓrsus cū iudeis his tꝑibꝰ agūt xpiani: acsi cōfres ⁊ ꝑentes eēnt: ⁊ qđ horribilꝰ ē meditari: xpiāi cū mulieribꝰ iudeoꝝ turpit̄ ꝯmiscent̄ in maximū dedecꝰ xp̄iane fidei. Jnde hodie samaritana mirātibꝰ ēt discipul̄. xp̄m q̄dāmō redarguēs dicit. Quō tu iudeꝰ cū sis: bibē a me poss̄s: q̄ sū mulier samaritana. Nō.n. coutūt̄ iudei samaritanis. Jn qbꝰ sac̄issimis ꝟbis tres de iudeis ⁊ ceteris īfidelibꝰ ꝯsideratōes faciamꝰ vȝ.

Judeoꝝ ⁊ infideliū reprobatōem.
Judeoꝝ ⁊ infideliū euitatōem.
Judeoꝝ ⁊ infideliū ꝑticipatiōem.

De iudeoꝝ ⁊ īfideliū reprobatōe. ꝯsiº pª.

p Rio iudeoꝝ ⁊ infideliū reprobatiōeȝ videamꝰ. vbi tres ponamꝰ ꝯcl̄oes vȝ. Pria ꝯcl̄o ē ista. Maior oīuȝ īfidelitatū pestis: ⁊ fidei iesu magis inimica ē heretícoꝝ denegātiū aut sophisticātiū fidē euāgelicā. 2ª ꝯcl̄o ē ista. tāta ē iniq̄tas ⁊ sceiꝰ fidei xp̄i repugn̄re qđ Jude pctm̄ excedit ⁊ oēm desꝑationē. 3ª ꝯcl̄o ē ista. ⁊ si grādis sit īfidelitat̄ error. nullꝰ tm̄ q̄ fidē xp̄i hūit aut hȝ ē ad credēdū cogēdꝰ: sȝ amēis suauibusq̄ȝ ꝟb̄ āmonēdus.

De hēticoꝝ erroribꝰ. Cōclusio ꝓma.

s Ecipe ꝓmā ꝯcl̄onē ⁊c̄. vt.s̄. Ad cꝰ declaratōeȝ tres iq̄ramꝰ ꝟitates vȝ. Pª ꝟi.ē. q̄t modis dr̄ q̄s īfidel̄. 2ª est. q̄t modis dr̄ q̄s hēticꝰ. 3ª ꝟi. est q̄s grauiꝰ i infidelitate peccat: an iudeꝰ: an hēticꝰ. Ad ꝓmā ꝟi. dico ꝙ q̄drupl̄r q̄s pōt dici infidel̄. ꝓ q̄ de deo nullā fidē hȝ: ⁊ sic oēs pagani infideles sȝ. 2º dr̄ īfidel̄ q̄ fidē ꝯ̄riā hȝ: ⁊ h̄ mō iudeꝰ dr̄ īfidel̄. 3º dr̄ īfidel̄ q̄ fidē cōruptā hȝ: ⁊ sic hēticꝰ dr̄ īfidel̄. 4º dr̄ īfidel̄ q̄ fidē mortuā hȝ: ⁊ h̄ mō falsi xp̄iani i mortali pctō existētes sȝ īfideles: q2 nō faciūt qđ ꝓmittūt. Hec sat̄ clara sȝ sȝ q̄rit̄ an īfideles ad q̄s nō ꝑuenit ꝑ̄dicaº apl̄orū excusent̄. Dico breuit̄ ꝙ n̄: q2 oībꝰ datū est viā ꝟitatis posse iuestigare. audi Aug. di. 37 c. vl. ꝟsus fi. Nō.n. inq̄t oīs iq̄rās imunis ē a culpa. Sȝ ille iq̄rās pōt excusari a pena. s. eterna: q̄ q̄ discēt nō iuenit. Jll̄ āt h̄ ignsci nō poterit: q̄ hn̄tes a q̄ discēnt: opaȝ n̄ dederūt. Ad 2am ꝟi. dico ꝙ multis modis q̄s dr̄ hēticus. Prio q̄ falsā de fide iuenit opinionē: vl̄ inuētā seq̄tur .24.q.j.c. hec ē fides papa btissime ⁊c̄. ⁊.q.3.c. hēticꝰ. vbi sic dr̄. Hēticꝰ est q̄ alicuiꝰ tꝑalis ꝯmodi: ⁊ maxie gl̄e: principatusq̄ȝ sui gr̄aȝ: falsas ac nouas opiniōes l̄ gignit vl̄ seq̄t̄. Jlle āt q̄ hmōi hōibꝰ credit h̄ ē imaginatōe q̄dā ꝟitat̄ illusus. h̄ ibi. Et sȝ ꝟba Aug.

2º mō dr̄ hēticꝰ q̄ male sētit de eccl̄e sacris. extra de hēti. c. ad abolēdā. vbi sic dr̄. Ad abolēdā. ⁊ ifra. Quicūq̄ȝ de sacro corꝑis ⁊ sanguis xp̄i baptismate ꝯfessiōe m̄rimōio ⁊ alijs sacris alit̄ sētit ⁊ docet q̄ȝ romana eccl̄a tȝ ⁊ docet. ⁊ q̄ iudicati sȝ ab eccl̄a hētici excōicēt̄. Male āt sētit de sacris vnoº: q2 illa emit l̄ vēdit. j. q. j. q̄sq̄s ꝑ pecuniā. Et de h̄ pulchre i pl̄ibꝰ seq̄ētibꝰ capl̄is dr̄. 3º mō dr̄ hēticꝰ q̄ male interꝓ̄tat̄ ⁊ dinā scripturā exponit. 24.q.3. hēsis vbi paꝝ post ꝓn^m. Hiero. aut. Quicūq̄ȝ igit̄ alit̄ scripturā itelligit q̄ȝ sēsus spūs sc̄i flagitat a q̄ scriptura ē: ⁊ lȝ ab eccl̄a n̄ recesserit: tn̄ hēticus appellari pt̄: q̄ de carnis opibꝰ ē eligēs q̄ peiora sȝ. h̄ ibi. 4º dr̄ hēticꝰ q̄ publice ꝯ̄ catholicā fidē ꝑ̄dicat: ⁊ suū defēdit errorē: vel cōuictꝰ ē vl̄ ꝯfessus errorē suū corā p̄latis ⁊ iudicibꝰ snis: vel ꝑ sniaȝ ē ꝯdēnatꝰ. extra de ꝟbo. sig. c. sup q̄busdā. vbi dr̄. Sup q̄busdā mādatoꝝ. ⁊ ifra. Manifesti dicūt̄ hētici q̄ ꝯ̄ fidē catholicā p̄blice ꝑ̄dicāt: l̄ errorē ꝓfitēt̄ seu defendūt. l̄ corā p̄lat̄ suis deuicti sȝ vl̄ ꝯfessi: vel ab eis snialit̄ ꝯdēnati: q̄rū bona ꝓꝑa ꝯfiscant̄: ⁊ ipsi iuxta legitimas satisfactōes ꝑ̄niunt̄. h̄ ibi.

5º dr̄ hēticꝰ q̄ dubiꝰ ē in fide. extra de hēti. c. j. vbi dr̄. Dubiꝰ i fide infidel̄ ē: neq̄ȝ eis oīno credēdū ē: q̄ fidē ꝟitat̄ ignāt. h̄ ibi. Et rō q2 debemꝰ firmit̄ credē. ex̄ de sū. tri. ⁊ fid. cat. c. firmit̄. Et itellige de eo q̄ detmiate i dubietate ꝑsistit. secꝰ de illo q̄ tentat̄ de fide cū dolore cordis: q̄bꝰ h̄ arbitror eē ad vite etne coronaȝ sicut Paulo stimulꝰ carnis. audi tex. 24.q.3. c. qui in eccl̄a. vbi dr̄. Qui in eccl̄a xp̄i morbidū aliq̄d ꝑ̄uūq̄ȝ sapiūt: si correcti vt sanū rectūq̄ȝ sapiūt resistūt: ⁊ ꝯtūacit̄ sua pestifera ⁊ mortifera dogmata emēdare nolūt: sȝ defēdē ꝑsistūt hētici sūt. h̄ ibi. 6º dr̄ hēticꝰ q̄ aduersus romanā eccl̄am agit ⁊ eiꝰ dignitatē a dn̄o traditā auferre conat̄. 22. di. c. oēs. circa mediuȝ capl̄i vbi sic dr̄. Vn̄ nō dubiū ē. q2 q̄sq̄ȝ cuilibet eccl̄e ius suū detrahit iniusticiā facit. Qui āt romane eccl̄e ꝓuilegiū ab ipso sūmo oīuȝ ecclesiaꝝ capite traditū auferre conat̄: h̄ ꝓculdubio i hēsim labit̄ ⁊c̄. h̄ ibi. 7º dr̄ hēticꝰ: largo tn̄ mō oīs excōicatꝰ. 4.q.j. ꝙ aūt hi. vbi sic dicit̄ paꝝ an̄ medietatē capl̄i. Hēticos aūt dicimꝰ tā eos q̄ oli ab eccl̄a ꝓiecti sūt q̄ȝ q̄ post h̄

⁊

199

anathematizati sūt ⁊c̄. h̄ ibi. Multos ēt ⁊ ali/
os modos Monaldus ī sūma sua nōt. c. hēti
cus. Ista sufficiāt ad pn̄s. Et sic pꝫ 2ª ꝟi. q̄re
⁊c̄. Ad tˀtiā ꝟi. dico tres ponēdo regulas
gnāles. Pria ē ꝙ duo ꝑncipalit̄ ad ꝓpꝛiam
rōnem hētici reqrunt̄ ſm Petꝝ de tarātasio
in. 4. di. 13. Primū dr̄ eē in rōne: ⁊ h̄ dr̄ hē/
sis initiū. Aliud ē in volūtate: ⁊ h̄ dr̄ hēsis cō
plementū. Principiū igit̄ heresis ē in rōne:
vt. s. in his q̄ fidei sūt erret rō. Cōplemētum
ꝟo heresis est in volūtate: vt. s. ꝑtinacit̄ illi ad
hereat falso: ita ꝙ nō tm̄ falsū eliciat qd̄ rō fal/
se dictauit. sed ēt illi falso ꝑtinacit̄ adhereat: vt
veritati declarate nequaq̄ velit assentire. Sic
tpe Iohānis hus ⁊ Hieronymi eiꝰ cōplicis
manifeste perdocuit: q cremari potiꝰ q̄ꝫ ꝟita/
ti assentire maluit ⁊c̄. 2ª regula ē ꝙ quisq̄s
in eisipsis credēdis rebus ad q̄ explicite crede
re non cogit̄ erat hereticꝰ mime censendus ē
Hāc ponit regulā btūs Tho. in. 4. di. 13. Ex
q̄bus seq̄tur ꝙ idem ē iudiciū de opinionibus
doctoꝝ diuersis nondū ab eccl̄a det̄minatis:
vt idē declarat ꝑma pte. q. 32. sic exēplificare
possumus de ꝟginis ꝯceptione. audi nōbileꝫ
tex. 22. q. 2. c. in q̄bꝰ. vbi sic dicit̄. In q̄bꝰ rebꝰ
nihil int̄est ad capescēdū regnū dei vtꝝ credā
tur aut nō. ⁊ vtꝝ vera putent̄: aut falsa. in his
errare. i. aliud ꝓ alio putare non ē arbitrāduꝫ
eē pctm̄. Aut si ē mimū eē atq̄ꝫ leuissimū. hec
ibi. Et sūt ꝟba Aug. Tertia regl̄a ē ista ꝙ
hētici ḡuiori infidelitatis peste sancianr̄ q̄ꝫ mi
seri iudei ex duplici rōne: vt ponit. b. Tho. s̄a
s̄e. q. x. Pria rō ē hec: q̄m iudei nūq̄ꝫ xp̄iane
ꝟitati adheserūt. hētici ꝟo ēt quā susceperūt
suis scelestibꝰ machinationibꝰ ⁊ sophisticatio/
nibꝰ ꝑtinacit̄ ꝯtamināt atq̄ꝫ ꝑuertūt. audi Pe
trū apl̄m. Meliꝰ ē il veritatē nō agnoscē: q̄ꝫ
post agnitā retrorsū verti. 2ª rō ē: q̄ ēt paga/
nis sūt deteriores ꝓpt̄ candē cām. q̄re ⁊c̄. Et
sic patet ista ꝯcl̄o.

Q̄ isidelitas excedit desperatōēꝫ. ꝯcl̄o s̄a.

Ecipe s̄am ꝯcl̄onē vꝫ. Tanta est iniq
a tas ⁊ scelus fidei xp̄i repugnare ꝙ Iu
de pctm̄ excedit ⁊ oēꝫ desperatōēꝫ vbi
tres ingramꝰ ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi. ē. vtrum sp̄ sit
necessariū fidē xp̄i oꝛe ꝯfiteri. 2ª ꝟi. ē ista: que
sūt illa q̄ sunt explicite credenda. 3ª ꝟi. ē. an i/
fidelitas sit grauiꝰ pctm̄ despatōe. Ad ꝑmā
ꝟi. dico ꝙ q̄cūq̄ꝫ loco ⁊ tpe non fatet̄ xp̄ꝫ moꝛ
talit̄ peccat. Et notant̄ dico loco ⁊ tempoꝛe: q̄

vt dic̄. b. Tho. s̄a s̄e. q. 3. ar. 2. Confiteri fidē
ꝑceptū affirmatiuū est. Ideo nec semꝑ nec q̄li
bet in loco. sed tpe ⁊ loco solū de necessitate sa
lutl̄ ē. vide. s̄. feria q̄nta ꝑme dn̄ice ꝯsideratio
ne tertia ꝯcl̄oe ꝑma ꝑ totū. Ad s̄am ꝟi. di/
co ſm. b. Tho. s̄a s̄e. q. 2. Q̄ maioꝛes ad q̄s
ꝑtinet alios erudire de credendis pleniorē te/
nent̄ hr̄e noticiā q̄ꝫ iferioꝛes. Oēs tm̄ gnāliter
fidē explicitā hr̄e debēt de xp̄i mysterijs ꝑma
xime quidem de his q̄ solēnizant̄ in eccl̄ia dei
⁊ publice ꝓponunt̄ sicut de incarnatiōe passio
ne resurrectione ⁊ hmōi. Similiter ⁊ explici/
te mysterium credere trinitatis vt ꝙ deꝰ nr̄ est
pater filius ⁊ sp̄us sanctus. Alias aūt subtili/
tates ingenij quidaꝫ magis vel minꝰ explicite
credere tenent̄ ſm ꝙ vnicuiq̄ꝫ statui congruit
⁊ dignitati. h̄ de intētione bti Tho. vt. s̄. Sꝫ
dic q̄so inq̄t aīa. lꝫ hec intelligā ediscere mihi:
tm̄ pat̄ Amb. q̄dam q̄ in mentē cueniūt ꝑpto
vꝫ. Vtꝝ in angelis an̄ reprobatōēꝫ: ⁊ in hoīe
an̄ rebelllionem ꝟa fuerit fides. 2º q̄ro an
in angelis reprobis ⁊ spiritibꝰ dānatis huma
nis sit ꝟa fides. 3º q̄ro vtꝝ fides in nobis
possit intendi ſm magis ⁊ minꝰ. Difficilia pe
tis ⁊ rē ꝓrsus attētōe dignā: tm̄ vt q̄escas tibi
rn̄dē decreui. Dico igit̄ ad ꝑmū ſm. b. Tho.
s̄a s̄e. q. 5. ꝙ cognitio angeloꝝ an̄ reprobatio
neꝫ. ⁊ hōis an̄ rebellionē: sit̄is non fuit cogni
tioni de diuis: quā habēt bti: quoꝝ visio diuie
eēntie luculentissima ē. Erat ḡ coꝝ ꝯtēplatio
altioꝛ q̄ꝫ nūc nr̄a sit ⁊ iferioꝛ illa btōꝝ. Vn̄ plu
ra poterāt de effectibꝰ diuinisq̄ꝫ mysterijs mani
feste coḡscere q̄ꝫ possit nūc mortal̄ intelligētia
Nō. n. eis deus ita absens erat: vt ab eis ꝑ fi
dem q̄reret̄ sic in nob̄ ꝯtingit q̄m illis ꝑlumē
sapientie magis ꝑsens erat q̄ꝫ nob̄: non tm̄ sic
beatis ob defectum luminis gloꝛie qd̄ reqrit̄
in vera btitudine. Nota tm̄ ꝙ lꝫ in illo coꝝ
statu nulla culpe vel pene eēt obscuritas: tm̄ cū
creature dei essent: obscuritas quedam inerat
nālis sꝫ quā omnis creatura creatoꝛi relata te
nebra est. Et talis obscuritas ad fidei rōnem
sufficit ⁊ idonea est. Item nō ꝙ in obiecto si/
dei aliquid est mālc. ⁊ aliquid ē formalc. Foꝛ
male quidem est ipsa ꝑma veritas supra oēm
cognitionem naturalem creature exn̄s. Ma
teriale autem est cui assentimus ꝑme inheren
do veritati. Nunc ꝟo ad dubium dico ꙗ q̄ꝫ/
um ad formale fidei sic fides in omnibus est
cognitionē de deo habentibus futura beatitu

dine nondum adepta inherendo ꝑme veritatꝭ
Sed quantū ad ea que mālꝭ nobis credenda
ꝓponunꝭ: tūc quedā sūt credita ab vno q̄ cla/
re manifestanꝭ alteri etiā in p̄nti statu. Et ꝭm
h̄ pōt dici ꝙ angeli ꝛ hō an̄ casū q̄dam de diui
nis mysterijs manifesta cognitiōe cog̅uerunt
q̄ nunc nisi credendo nequaq̄ȝ cognoscē vale/
mus. q̄re satis tue difficultati clare est r̄n̄sum.
Ad secūdū dubium dico ꝭm. b. Tho. ꝭa ꝭe
q. 5. ꝙ duplr̄ volūtas intellectū ad assētiend ñ
mouere pōt. vno modo ex ordine ipsi⁹ volun
tatis ad bonū. ꝛ sic credere actus laudabilis ē
Quo q̄dē mō in reprobis spiritib⁹ fides nō ē
qꝛ cū eoꝝ volūtas inordinata sit: nō pōt itelle/
ctum mouē ad assentiēduȝ veritati i ordine ad
aliq̄d bonū. Alio modo pōt mouē intellectuȝ
ad credendum: ita ꝙ intellectus conuincatur
credendū esse his que dicunꝭ. ex^m gratia acce
dit, ꝓpheta hanc in ciuitatem iudicium q̄dd aȝ
predicens esse futurum. ꝛ ꝓ confirmatiōe sua
mortuum suscitauit. Ex hoc q̄dem signo vidē
tis intellectus conuincitur illud futurum cre/
dere iudicium: lȝ iudicium tale nondum vide
retur. Et h̄ modo fides in eis est. Multa. n.
manifesta iudicia conspiciunt: quib⁹ euident i
telligunt eccl̄e doctrina n que ē fides nostra a
deo celit⁹ data: q̄ȝuis res ipsas quas docet ec
clesia minime videant: vtputa deum esse tri/
num ꝛ vnum ꝛ h̄mōi. Ex quibus sequitur ꝙ
demonum fides quodāmodo coacta est ex si/
gnorum euidentia. Jdeo quod credunt nō ad
eorum pertinet laudem: ꝛ per ꝯn̄s etiam seq/
tur ꝙ illa eorum fides non est gratie donum:
sed magis ex ꝑspicacitate intellectus cogūtur
vt credant ꝛ assentiant. Jnde Jacobi. 2. dicit
Demones credunt ꝛ contremiscūt, quare ꝛc̄.
Ad tertium dubium dico ꝭm eundem ibi/
deȝ ꝙ intensio ꝛ remissio alicuius habitus ex
duobus oritur. Aut ex parte obiecti: vtputa qꝛ
obiectum est intensius vel remissius: ideo ha
bitus erit intensior vel remissior. Aut ex par/
te subiecti: vt quia subiectum intensius vel re
missius tale suscipit obiectum. Accipe modo
fidei obiectū: ꝛ distingue. q̄m aliq̄d est materi
ale: ꝛ aliq̄d formale. Formale quideȝ ē ꝟitas
ꝑma vt antea diximꝰ. Mālē ꝟo ē id q̄d cre/
dendum ꝓponiꝭ. Dico ḡ ꝙ habit⁹ fidei q̄ȝtuȝ
ad illud q̄d est formale in ipso non diuersifica
tur: sȝ est vn⁹ in oib⁹. Q̄tū ad mālē āt qs du/
bitat ꝙ vn⁹ intēsius suscipe pōt hibitū vni⁹ cre
dibilis q̄ȝ alter eo ꝙ magis explicite credit il/
lud. Potest tamē ꝛ alit respōderi ꝙ fides po
test esse maior vel minor duplr̄. Vno mō ex ꝑ
te intellectus, ꝓpt maiorem certitudinem ꝛ fir
mitatē. Alio mō ex ꝑte volūtatis ꝓpt maioreȝ
ꝓmptitudinē seu deuotionē vl̄ cōfidentiā. ꝛ
sic intelligi pōt illud Math. 15. Mulier maḡ
est fides tua. Et h̄ sufficiāt ad ꝭam ꝟi. Ad
tertiā ꝟi. dico ꝭm. b. Tho ꝭa ꝭe. q. 20. ꝙ pec
cata illa q̄ virtutib⁹ theologicis opponunꝭ ꝭm
se alijs pctis sūt ḡuiora. Et rō: qꝛ ꝟtutes the
ologice deū h̄n̄t ꝓ obiecto. Et pctā q̄ ill̄ oppo
nunꝭ directe ꝛ ꝑncipalit̄ iportāt auersionem a
deo. V̄n̄ seqꝭ ꝙ illud pctm̄ ḡui⁹ ē q̄d magꝭ ꝛ
ꝑncipalit̄ auertita deo. vn̄ si posset eē ꝯuersio
ad ꝯmutabile bonū: sine dei auersiōe: illa con
uersio non eēt pctm̄. Accipe mō ꝟtutes theo
logicas. s. fidem spem ꝛ charitatē. Jstis trib⁹
tria pctā ꝯrianꝭ. Fidei ꝯriaꝭ ifidelitas. Speí
ꝯriaꝭ desꝑatio. Charitati odiū dei ꝛ ꝓxi. Jn
fidelitas ꝛ odiū dei magis a deo auertūt q̄ȝ de
speratio: ꝛ ꝑ ꝯn̄s ḡuiora pctā sūt ipsa desꝑatio
ne. Et ꝓbo ꝙ magis auertāt. nā ifidelitas ex
hoc ꝓuenit ꝙ hō ipsam dei ꝟitatē non credit.
Odiū ꝓuenit ex h̄ ꝙ volūtas diue bonitati ꝯ̄
trariaꝭ. Desꝑatio ꝓuenit ex hoc ꝙ homo non
sperat de bonitate dei se posse ꝑticipare. Pria
duo ꝭm se diue bonitati ꝛ ꝟitati ꝯrianꝭ: sȝ de
speratio ꝭm ꝙ diua bonitas ē bonum partici
patū a nobis. Modo mai⁹ pctm̄ est nō credē
veritatē dei ꝭm se ꝛ odire deū q̄ȝ non sperare
posse gloriā consequi ab ipso. Nō t̄n̄ ꝙ ista
tria pctā ad iuicē cōpenꝭ q̄ȝtū est ex ꝑte n̄ra: sic
desꝑatio ꝑiculosior est: qꝛ ꝑ spem reuocamur a
malis ꝛ excitamur ꝛ itroducimur ad facienda
bona. Et iō sublato spe effrenate labēmur in
pctis: ꝛ retraheremur a bonis. Et h̄ dic̄ glo.
super illud Prouer. 24. Si desperaueris la
psus in die angustie: minuetur fortitudo tua.
dicit glo. Nihil execrabilius est desperatio/
ne. quare ꝛc̄. Et sic patet conclusio ista scd̄a.
Q̄ nullus qui nunquam fidem Christi su
scepit ad fidem est cogendus.

Conclusio tertia.

a Ccipe t̄tiā ꝯclōnē vȝ. Etsi grādis sit
ifidelitatis error: null⁹ t̄m̄ q̄ fidē xp̄i n̄
hūit aut hȝ ad credēdū ē cogēd⁹: sȝ a/
menis suauibusq̄ȝ ꝟb̄ āmonēd⁹. vbi tres iq̄ra
m⁹ ꝟi. vȝ. P^a ꝟi. ē. an iudei ꝛ alij ifideles
ꝑ munera ꝛ ꝓmissiōes ad fidē sint inducēdi.

2ª ꝟi. ē. an sint vi trahendi vt credāt. 3ª ꝟi.
ē. an cū eis sit disputādū. Q̄tū ad p̄mā di/
co q̄ munera nō sūt ꝑp̄t fidē pollicenda q̄si ex
pacto: q̄ nō infūdit̄ fides: nec dat̄ ex pacto: ſ3
ex mera dei bonitate ⁊ clemētia. Nō igt ap̄ls
ad Titū. Ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos: ſ3 ſm
suā miam saluos nos fec̄. h̄ Ray. Sʒ Guil.
dic̄: q̄ si qs iude⁹ vl̄ ali⁹ ifidel̄ xp̄i vellet fidem
suscipe ⁊ i xp̄ianitate timēt pauptatē icurrē ne
ob h̄ iste pderet̄: posset sibi munera dari ⁊ spō
siōes fieri. ar. 23. q. 4. c. dʒ hō. vbi dr̄. Dʒ hō
diligē ꝑximū tanq̄3 seipm. s. q̄ ad vitā etnā vt
quē potuerit hoiem bn̄ficiētie ꝯsolatōe l̄ ifor/
matōe doctrine: vl̄ discipline correctōe addu/
cat ad colēdū deum. h̄ ibi. Et sunt ꝟba Aug.
Nō tn̄ hāc regulā gnāle: q̄ si qs iudeo vl̄ i
fideli ꝑp̄t captādā beniuolētiā aliqd donat vl̄
ꝓmittit vt. s. ꝯgruētiori mō inducat ad fidem
nō peccat: sed meret̄. Sʒ si donat vt beniuolē
tiā captet acsi xp̄ian⁹ eēt vt ꝯuerset̄. s. cū eo: co
medat bibatq̄3 cū illo: sic̄ nūc q̄3plures faciūt
xp̄iani: manifestū ē q̄ mortalit̄ peccat. Sed d̄
h̄ infra. Sʒ pono ꝑ casū. Est qdam iude⁹ pau
per: ⁊ infra se dicit: si efficiar xp̄ianus: ibo mē
dicādo ⁊ meli⁹ viuam: ⁊ hac intētōe baptismū
petit ⁊ suscipit: est ne hic hac corrupta intentōe
baptizat⁹. Dico de h̄ sic̄ d̄ ficte accedēte ad ba
ptismū. Dico ḡ q̄ baptizatus est: sed non reci
pit grām. iō tm̄ de corrupta intentōe dicē suaʒ
culpā tenet̄. Ad ſcȧm ꝟitatē dico breuit̄ q̄
nullus vi cogendus ē ad fideʒ. qm̄ opa nr̄a iō
deo grata sunt: q̄ volūtarie fiūt. sed ꝟbis blā/
dis ꝓuocandi sūt. audi tex. di. 45. c. q sincera
Qui sincer a ingt intentōe extraneos a xp̄iana
religiōe. i. infideles ad fidē cupiūt rectam ad
ducere: blandimentis debent non aspitatib⁹
studere. s. adducere eos. Ne quoꝝ mētē red/
dita a plano. i. de facili rō poterit ꝓuocare: pel
lat procul aduersus ⁊c̄. hec ibi. Et sunt verba
Greg. Et. c. de iudeis sic dr̄. De iudeis autē
p̄cepti sancta synodus: nemini deiceps ad cre
dendū vim inferre. Cui vult deus miseret̄: ⁊
quē vult indurat. Nō. n. tales iuiti saluādi sī:
sed volūtate: vt integra sit forma iusticie. Sic̄
enim homo ꝓprij arbitrij voluntate serpenti
obediens perijt: sic vocante gratia dei ꝓprie
mentis conuersione quisq̄3 credendo saluat̄.
Ergo non vi: sed liberi arbitrij volūtate vt cō
uertant̄ suadendi sūt: non potius impellendū
⁊c̄. h̄ ibi. Inde ps. Voluntarie ingt sacrifica
bo tibi. Idem in. c. sicut iudei. extra de iude/
is. non pono tex. causa breuitatis. Sed pona/
mus q̄ quis coacta intentione vtputa per mi
nas vel suarum reꝝ ablationem: vel per ver/
bera: vel per aliam coactionem xp̄i baptismuʒ
susceperit: ⁊ postea apostatauerit a fide: qd fa
ciendum. Dico ne nomen domini nostri iesu
christi blasphemet̄: ⁊ fides quā suscepit contē/
ptibilis fiat: ad fidem omnib⁹ modis vt rede
at cogendus ē. Hoc expresse dicit. c. de iude/
is. s̄. allegatū. §. q̄ aūt. Sed pono q̄ quis iu/
deum vi mergat in aqua ⁊ vi baptizet eum: vl̄
alio modo fieret: est ne talis baptizatus. Di/
co q̄ non: quia non suscepit caracterem baptis
mi. ex̄ de bap. c. maiores. ꝟsus finē. vbi sic dr̄
Qui penit⁹ ꝯtradicit: nec rē nec sacr̄ʒ suscipit
q̄ plus est expsse ꝯdicē q̄3 nō ꝯsentire. h̄ ibi.
Hoc idē ponit. b. Tho. ſcȧ ſcȩ. q. x. ar. 8. ⁊c̄.
de h̄ ifra feria tria q̄rte dn̄ice in prima parte.
Ad tciā ꝟi. dico ſm. b. Tho. vt. s̄. q̄ in di
sputatōe fidei duo sunt consideranda. vnū ex
pte disputātis: ⁊ h̄ ē indubitabilitas. alteꝝ ex
pte audiētiū: ⁊ h̄ ē docibilitas. Primū ē indu
bitabilitas. vbi pono hāc regl̄aʒ gnālē q̄ si qs
cū ifidelib⁹ disputat: expiri volēs ꝟitatē tanq̄3
dubi⁹ i fide tūc ꝓculdubio mortalit̄ peccat. ex̄
de hēti. c. j. dubi⁹ i fide: ifidel̄ ē. Si āt dispu/
tat ad ꝯfutādū errores vl̄ exercitiū: tūc qdem
laudabile ē. Et h̄ q̄3tū ad p̄mū qd̄ reqrit̄ in di
sputatōe. ſm qd̄ reqrit̄ ex pte audiētiū ē doci/
bilitas. vbi pono rl̄aʒ talē: q̄ qcūq̄3 cū ifideli/
b⁹ de fide disputāt bn̄ xp̄ianos q sīt p̄ñcta atten
dāt. Nā si audiētes sīt i fide fortes ⁊ bn̄ docti:
nullū ē piculū cū ifidelib⁹ disputare. Si āt sim
plices sīt ⁊ de fide titubātes tūc distiguēdū est.
aut disputātes sūt ꝓpulsati ⁊ a iudeis molesta/
ti. ⁊ ifideles nitūt̄ corrūpe fidē tūc nēce ē q se
fortes ⁊ pitos sētiūt publice disputar̄ siue sint
ibi simplices xp̄iani: siue docti. Fides. n. ⁊ sa
cra scriptura defēdēda ē vsq̄3 ad sāguis effusi
onē. 25. q. j. c. si qdā. vide dn̄ica pª ꝯcl'o ſcȧ ter
tie ptis. Si āt nō molestāt̄: ſ3 solū qdā aiosita
te aggrediūt̄ in disputatōe iudeos vl̄ alios ifi
deles vt ꝟitas tn̄ fidei clareat. si ibi sint simpli
ces xp̄iani valde ꝑfecto piculosū ē cū ifidelib⁹
disputare. iō ꝯsulēdū ē q̄ talib⁹ intīsūt: si argu
mētoꝝ subtilitatē se capē nō posse sētiūt: vt iñ
discedāt ⁊ dent sathane locū q eos alienos a fi
de facē posset. Hec de itētōe eiusdē. q̄re ⁊c̄.
De cuitatōe iudeoꝝ. Cōsideratio 2ª.

SEcundo loco Judeorū ⁊ infideliū ciuitatē videam⁹. vbi tres ꝯclões subiūgam⁹ vȝ. Pª ꝯ° est ista. lȝ cū iudeis ceterisq̄ꝫ infidelibus vt ad fidē ꝯuertant̃ sit aliq̃lit̃ ꝯuersādū: tñ in eoꝝ comestiōib⁹ ⁊ alijs illicitis sit oīno fugiēdi. 2ª ꝯ° est: q̃zuis iudei sint declinādi: nec iudea cū xp̄iano i mr̄imōio copulari possit: tñ int̃ eos sponsalia fieri p̄nt. 3ª ꝯ° ē ista: rectores ⁊ ministrātes in t̃ra iusticiā ḡuit̃ peccāt: si errorib⁹ iudeoꝝ ⁊ falsoꝝ xp̄ianoꝝ cū ipsis indebite ꝯuersātiū: aut dissimulāt: aut puidē nolūt.

Qualit̃ sit phibita ꝯuersatio iudeoꝝ: ꝯ°pª Ecipe p̄mā ꝯclonē ⁊c̃. vt. s̄. vbi tres
a ingram⁹ vi. vȝ. Pª vi. ē ista. A qb⁹ debent se xp̄iani cū iudeis abstinē. 2ª vi. ē: q̄re sit phibitū vt iudeoꝝ ꝯsortia vitent̃. 3ª vi. ē: an iudei ꝯuersi suis a possessiōib⁹ excludant̃. Q̄tū ad p̄mā dico q̄ plura sīt circa iudeos a xp̄ianis p̄marie obseruāda vȝ. Primo debent oēs xp̄iani cū iudeis neq̄ꝫ comedē neq̄ꝫ bibē: neq̄ꝫ ad iuicē ꝯuiuari. 2° nō debēt i eadē domō sil̃ manē. 3° nō debēt cū iudeis in eadē stufa vl̃ balneo lauari. 4° nō debēt i suis infirmitatib⁹ medicos iudeos ad se vocare: nec eoꝝ medicinas recipe. De his q̄ttuor h̄r 28. q. j. c. null⁹. vbi sic dr̃. Null⁹ eoꝝ q i sacro ordine sūt: aut laic⁹: azima eoꝝ. i. cibos mādu cet aut cū eis habitet: aut aliquē eoꝝ in īfirmitatib⁹ suis vocet: aut medicinā ab eis pcipiat: aut cū eis i balneo lauet. Si vo q̄sq̄ꝫ h̄ fecerit si cleric⁹ ē: deponat̃: laic⁹ vo excōicet̃. h ibi. ⁊ c. se. sic dr̃. Oēs deinceps cl̃ici siue laici iudeoꝝ ꝯuiuia vitēt. Nec eos ad ꝯuiuiū q̄sq̄ꝫ excipiat: q̄z cū apud xp̄ianos oīb⁹ cibis nō vtātur indignū atq̄ꝫ sacrilegū. i. maluȝ ē eoꝝ cibos a xp̄ianis sumi ⁊c̃. h ibi. Et q h̄ obseruar̃ negligūt sūt infames. 6. q. j. infames. in p̄n. vbi dr̃ Oēs q xp̄iane legis normā abijciūt: ⁊ statuta ecclesiastica ꝯtēnūt infames sūt ⁊c̃. h ibi. Sed dubitat̃ dic q̄so an sic iudeoꝝ ita ⁊ oīuȝ infideliū a xp̄ianis ꝯuiuia vitari debeāt. Et dico s̄ȝ gl. 23. q. 4. c. infideles. q̄ non ē idē iudicium de iudeis ⁊ ceteris infidelib⁹. q̄re. c. null⁹. ⁊ c. oēs. spālit̃ intelligūt de iudeis. audi. c. infideles. 23. q. 4. Infideles inq̄t nō possum⁹ xp̄o lucrari si colloquiū eoꝝ vitam⁹ ⁊ ꝯuiuiū. vnde ⁊ dn̄s cū publicanis ⁊ pctōrib⁹ mādūcauit ⁊ bibit. In his vo qui int⁹ sunt. i. infidelibus putredo resecāda. h ibi. Et sunt vba Augu. Et. xj. q. 3. ad mēsā. sic dr̃. Ad mensā paganorū quippe si volueris ire: sine vlla phibitione pmittim⁹ ⁊c̃. ⁊ infra. Si qs vos vocauerit ex infidelib⁹ paganos significās: ⁊ vultis ire: oē qd̄ apponit̃ vobis comedite ⁊c̃. h ibi. Et sunt vba Criso. Idē dr̃. 2. q. j. c. multi. q̄re ⁊c̃.

5° xp̄iani pmittē nō debēt vt iudei int̃ eos publica officia habeāt vel exerceāt ne occasionem hēant i xp̄ianos seuiēdi. di. 54. c. nulla officia. vbi sic dr̃. Nulla officia publica iudeis iniūgant̃ p q̄ eis tribuat̃ occasio penā xp̄ianis iferre ⁊c̃. h ibi. Et. 17. q. 4. dr̃. Cōstituit sacrū ꝯciliū vt iudei. i. maiores iudeoꝝ: aut q ex iudeis sūt. i. minores officia publica nullaten⁹ appetāt quia sub hac occasione xp̄ianis iniuriaȝ faciūt ⁊c̃. h ibi. 6° null⁹ xp̄ian⁹ pōt alicui iudeo vl̃ ꝯgregationi eoꝝ ⁊ alioꝝ infideliū aliqd in testō relinq̄re: qd̄ si fecerit ēt post mortē indicat̃ anathema. ex̃ de hēticis. c. si qs ep̄s vbi ēt glo. sic ꝯcludit. q̄ null⁹ dȝ instituere hēticū heredē siue sit ꝯsanguine⁹ siue nō: vt pȝ ibidē in. c. sequēti. text⁹ ḡ iste. s. si qs ep̄us. sic ordinat̃ p glo. q̄ si qs ep̄s instituerit heredes extraneos a ꝯsāguinitate sua: vl̃ ēt instituerit paganos vl̃ hereticos: ēt ꝯsanguineos hēdes post mortem ei anathema dicat̃. h ibi. Aliq tñ dn̄i iuriste dicunt q̄ si xp̄ian⁹ hēret f̄res iudeos ⁊c̃. si legaret aliqd talib⁹ nō ad ditandū. sȝ ad succurrendū extreme vl̃ multū arcte necessitati q̄ nō eēt puniend⁹. 7° pmittere nō debent vt nouas synagogas errigāt: sȝ tñ antiq̄s reficere: dū tñ nec ampliores nec preciosiores solito fecerit. Ritus tamē eoꝝ ⁊ solēnitates q̄s obseruare consueuerunt seruare pmittantur extra de iudeis. c. iudei. vbi dr̃. Judei nouas non errigāt synagogas: veteres hr̄e pmittantur. glo. sup vbo hr̄e. dicit q̄ si corruerint de nouo pn̄t illas edificare in p̄stinuȝ statū: nō tñ vt ampliores fiant. ⁊ allegat. c. ꝯsuluit. ex̃ eo. vbi dic̃ sic tex. ꝯsului. ⁊ isra. Judeos de nouo ꝯstruē synagogas: vbi nō hūerūt: pati nō debes. Veꝝ si antiq̄ corruerīt vl̃ ruinā mināt̃: vt ea reedificēt pōt eq̄nimit̃ tollerari. nō aūt eas exaltēt aut āpliores aut p̄ciosiores faciāt q̄ȝ antea fuisse noscūt̃. q vtiq̄ȝ p mag̃ debēt hr̄e q̄ i veterib⁹ synagogis ⁊ suis obseruātijs tollerātur. h ibi. 8° dn̄i t̃raꝝ iudeos cogē debent talē habitū portare ꝯtinue vt ab alijs discernātur. ex̃ de iudeis. c. nōnull̃. vbi dr̃. In oi xp̄ia

noꝝ ꝓuīcia iudeoꝝ ⁊ sarracenoꝝ hītꝰ i vtroqȝ
sexu publice a ppl'is distīguant̄ ⁊c̄. c. ad lr̄aȝ h̄
ponē. vbi dr̄ sic. In nōnull' ꝓuīcijs a xp̄ianis
iudeos siue sarracenos hītꝰ distīguit diuersi/
tas. Sȝ in qbusdā sic īoleuit ꝯfusio vt nulla
dr̄ia discernat̄. vn̄ ꝯtīgit interdū ꝙ ꝑ errorē xp̄i
ani iudeoꝝ ⁊ sarracenoꝝ: ⁊ iudei seu sarrace
ni xp̄ianoꝝ mulierib' ꝯmiscēt. Ne igit̄ tā dā
nāde ꝯmixtōis excessꝰ ꝑ velamē erroꝝ hmōi
vlteriꝰ excusatōis possit hr̄e diffugiū: statuimꝰ vt
tales vtriusqȝ sexꝰ xp̄ianoꝝ i oī ꝓuīcia ⁊ oī tpe
q̄litate hītꝰ p̄blice ab alijs ppl'is distīguāt̄ ⁊c̄. h̄
ibi. 9ᵒ in die passiōis nō debēt ꝑmitti exire
in publicū: nec fenestras aptas tenē. ēx de iu
deis. c. sup his. vbi dr̄. Quia sup his. ⁊ ifra.
Generālit īdicim' iudeis vt hostia l' fenestras
i die pasceue apta n̄ hēant: sȝ clausa teneāt tota
die. h̄ ibi. ⁊ c. i nōnull'. ifi. dr̄. In dieb' passio
nis dn̄ice n̄ ꝓdeāt iudei i p̄blicū ne crucifixū ꝓ
nob aliq̄tenꝰ blasphemare p̄sumāt. h̄ ibi. xᵒ
nullꝰ iudeꝰ pōt ꝯ xp̄ianos ferre testioniū: sȝ bn̄
cogēdi sī xp̄ianos accipe i testes ꝯ se. ēx de te/
sti. c. iudei. vbi dr̄. Judei siue sarracēi. ⁊ ifra
Testioniū xp̄ianoꝝ aduersus iudeos i oībus
causis cū illi aduersus xp̄ianos testibꝰ suis vti
p̄sumāt: recipiēdū eē cēsemꝰ: ⁊ anathe decre/
uimꝰ feriēdos: qcūqȝ iudeos xp̄ianis voluēit
i hac pte p̄ferre: cū eos xp̄ianis sbiacē oporte/
at: ⁊ ab eis ꝓ sola hūanitate foueri. h̄ ibi ad lit
terā. vn̄ nō ꝙ iudei pn̄t ꝯuēiri corā iudicibus
nr̄is. sȝ n̄ xp̄iani corā seniorib' eoꝝ. Arbitruȝ
pn̄t ēt eligē iudeū cꝰ sn̄iaȝ ordiariꝰ iudex exeq̄t̄
C. de iude. ⁊ .l. iudei romano. In sabbat' tn̄
suis n̄ dēnt ad iudicia trahi: nec ipsi alios tra/
hāt. sīr i alijs eoꝝ festis n̄ dēnt turbari. C. e.
ti. die sabbato. ⁊ ēx de iudeis. c. sīc iudei ⁊c̄.
xjᵒ nullꝰ xp̄ianꝰ obtētu forte pecūie dȝ eoꝝ se
pulchra fodē: l' aliud ꝯuiciū facē. ēx de iudeis.
c. ad h̄. vbi dr̄ ꝙ nullꝰ ꝓ q̄uis mercede iudeo
rū ꝯuitio se exponat: neqȝ cāobstetricādi: l' pue/
ros nutriēdi. Idē dr̄ i. c. j. ⁊ .2. ⁊ c. iudei. ēx
eo. q. c. glo. ēt addūt ibidē. 12ᵒ ⁊ vltio gnā
lit̄ iudei ꝓhibēdi sī facē qcqd i xp̄ianos eēt mā
ꝯuiēdi: ⁊ fidē subuertēdi. Propt̄ea Nico. 4.
i q̄dā ēxuagāti q̄ icipit. O li gnāli. statuit ⁊ ino
uauit ꝙ nullꝰ xp̄ianꝰ arma eqs ferruȝ ligamia
victualia: ⁊ alia q̄cūqȝ mercionia i alexādriaȝ
l' alia loca sarracenoꝝ īre egypti deferre l' mit
tē siue de suis portibꝰ vt eis differāt ēxhibē ve
extrahi ꝑmittē: aut eis al's auxiliū l' fauorē pre

stare p̄sumat. Al's qcūqȝ fuerit ipo fcō sī excōi
cati. Nec pn̄t absolui nisi tn̄ de bonis suis ꝓp
ris i dicte ire sbsidiū ꝯuertēdū exoluerit: q̄ȝtuȝ
ad ptes p̄dcās detulerīt l' miserīt. Et nihilomi/
nꝰ si capiāt̄ fiāt ꝯui capiētiū. Et sīr statuit d' oī
bꝰ reis soldano sbiectis. Et addit ꝙ pter p̄dcās
penas sint ꝑpetuo īfames: ita ꝙ nec testari va
leāt: nec aliqd ex alieno testō ꝑcipe nec ex testō
l' ab itestato succedē: nec ad publica officia ad/
mitti. Et oēs actꝰ legitimi sint eis ꝑpetuo int̄
dc̄i. Et ꝙ postq̄ȝ de h̄ ꝯstiterit dēnt p̄blice de/
nūciari: ⁊ oīa eoꝝ bō ad fiscū deuolui. h̄ oīa in
p̄dcā decretali. Qn̄qȝ tn̄ itelligebat̄ reuocata
ꝑ ꝓemiū sexti. sȝ pꝰ factū sextū infra ānū papa
Bonifaciꝰ inouauit eā i q̄dā ēxuagāti q̄ icipit
Cōtra illos. Postq̄ȝ āt papa Clemēs qntꝰ i
nouauit: ⁊ pape absolutōeȝ pterq̄ȝ i mortis arᵒ
reꝯuauit. i ēxuagāti q̄ icipit. Multa mētis ⁊c̄
Et h̄ sufficiāt ꝓ p̄ª vi. Ad ꝯam vi. s. qr̄ sic
ꝓhibitū ē iudeoꝝ ꝯsortiū. dico ꝙ sīc sani a le/
pro sis si cū eis ꝯuersant̄ ꝯtīgit coīqnari: ita pi
culosissimū ē xp̄ianis cū iudeis ꝯuersari. 28.
q. j. c. sepe maloꝝ. vbi sic dr̄. Sepe maloꝝ cō
sortia ēt bonos cōrūpūt. ⁊ tāto citiꝰ q̄ȝto magis
ad vitia ꝓni sī. Nulla igit̄ vltr̄ cōio sit hebreis
ad fidē xp̄ianā trāslatis cū his q adhuc i veti ri
tu ꝯsistūt ne forte eoꝝ pticipatōe sbuertāt̄. qcū
qȝ ḡ āmō ex his q baptizati sī. i. neophiti ifide
liū ꝯsortia n̄ vitauerit. ⁊ hi. s. neophiti xp̄ianis
donēt̄. s. ad correctōȝ. ⁊ illi. s. iudei p̄blicis cedi
bꝰ. i. flagellis deputēt̄. h̄ ibi. ꝓpt̄ea i. c. ifideles
23. q. 4. i fi. dr̄. In his vbo q itꝰ sī. i. i ifidelibꝰ
puteᵒ resecāda ē. s. ꝑ excōicatōȝ. gl. iterli. j. ouis
morbida eijciat̄ ab ouili. 24. q. 3. resecāde sūt.
vbi dr̄ sic. Resecāde sī putride carnes ⁊ scabi
osa a caul' ouis repellēda: ne tō domꝰ massa ⁊
corpꝰ ⁊ pecora ardeat corrūpat̄ putrescat ⁊ ite/
reat. Arriꝰ i alexādria vna fauilla fuit: sȝ qm̄
n̄ stati oppssus ē orbē flāma pplata ē. h̄ ibi. ⁊
sī vba Hiero. Qn̄qȝ. n. iudeos pūit eccl'a. ēx
de vsur. pꝰ mirabilē ⁊ 28. q. 4. c. ꝯstituit. h̄
nōt glo. sup dc̄o vbo. i his vbo q itꝰ sī. s. alle.
Et tn̄ nōndū ꝯm. b. Tho. sa sc. q. x. ar. 8. ꝙ
si repiant̄ xp̄iani q firmi ⁊ stabiles sint in fide
ita ꝙ ex eoꝝ ꝯuersatōe spat̄ magis ifideliū con
uersio q̄ȝ ecōtra: i licitis ⁊ honestis cū iudeis ⁊
ceteris ifidelibꝰ ꝯuersari ꝓhibēdi n̄ sī. Infirmi
āt ⁊ debiles i fide ꝓhibēdi sī ne pp piculū sub
uersiōis absqȝ mag̃ nēcitate cū talibꝰ ꝯuersent̄
⁊c̄. Ad tiā vi. dico ꝙ nō. ēx de iudeis. c. in

dei fiue sarraceni. vbi dr̄ v̄sus fi. Si q̄ v̄o eo
rū ad fidē xp̄ianā ꝯuerterit: possessiōes hēdi/
tates ⁊ oīa bō ex integro eis exhibeant̄. h ibi.
Ubi gl. dic̄: ꝙ bō infideliū ꝯuersoꝝ sequunt̄
eos nisi sint vsurarie vel de rapina compata.
Hec. n. restituēda sūt vl̄ vēdēda his qb⁹ ac/
cepta sūt: vl̄ hēdib⁹ eoꝝ: q si nō inueniunt̄ po
terint sic ꝯuersis tanq̄ȝ paupib⁹ p ep̄m assigri
⁊c̄. Sȝ dic q̄so. posito ꝙ filij iudeoꝝ ad fidem
ꝯuertant̄: p̄nt sine pctō aliq̄d de bonis pentuȝ
retinē. Dico ꝙ tales sue hēditatis debēt hr̄e
portionē. ex d̄ iudeis. c. iudei. 2. ⁊ h f̄ȝ Hos.
⁊ Ber. itelligit̄ p̄ter fuos eoꝝ: q eos p̄cesse/
rūt i fide· qꝛ illos nō recupabūt. C. de episc. ⁊
cle. ƺo nob. §. is ita. ar. di. 54. c. fr̄nitatē v̄raȝ
Efficiūtur. n. iudeoꝝ fui liberi cū volūt effici
xp̄iani. Dicit tn̄ Ray. ꝙ si xp̄ian⁹ emit fuum
iudeū vel īfidelē ⁊ fiat xp̄ian⁹ nō ꝑpt h efficit̄
liber: sed remanet fuus: qꝛ fuit⁹ introducta ē
ēt d̄ iure dīno. 35. di. c. sexto die bestie st̄ create
⁊ per ius gentiū. di. j. c. ius gentiū. ⁊ a iure ca
nonico ꝯfirmata. 12. q. 2. eccl̄aruȝ fuos. vide
glo. di. j. c. ius gentiū. sup v̄bo seruitutes. qꝛ
ibi adducit duos modos vn̄ inducta sit fuit⁹.
Et tandē dicit ꝙ fuit⁹ inducta ē de iure gētiū:
nō ꝙ eā p̄mo iuenerit: sȝ eā iuētā approbauit
vn̄ si bellū sit iustū q capit̄ sit seruus capiētis.
23. q. 5. c. dicat. ⁊ peccat capt⁹ si recedit a dn̄o
suo. 17. q. 4. c. si qs fuū. sec⁹ si bellū sit iniustū
qꝛ licet ei fugere dū pōt. ff. de captiuis. l. nihil
interest. h dicta glo. Jo. His dictis ꝯcordat
Hoff. ⁊ Host. Et addit Ray. ꝙ vbi de bo/
na ꝯsuetudine n̄ solēt xp̄iani eē fui: cōsulerem
ꝙ dn̄s i remissionē pctōꝝ manumittēt eos vl̄
saltē ꝑ pecūia mēdicata vl̄ fuitio ad tp̄s p̄stito
f̄m arbitriū boni viri i scipsos redimēnt. 12. q.
2. cū redēptoꝛ. vbi sic dr̄. Cū redēptoꝛ nr̄ toti⁹
ꝯditoꝛ creature ad h ꝑpitiat⁹ hūanā voluit car
nē assumē: vt dīnitatis sue gr̄a dirrupto q̄ te/
nebamur captiui vinculo fuitutis· p̄stine nos
restitueret libertati. Salubrit̄ agit̄ si hoīes q̄s
ab initio nā liberos ꝓtulit: ⁊ ius gentiuȝ iugo
substituit fuitutis in ea q̄ nati fuerit manumit/
tentis bn̄ficio libertati reddant̄ ⁊c̄. h ibi. Et
si v̄ba Greg. Et h sane putile est ꝯsiliū dn̄is
venetoꝝ q istos ifideles emunt ⁊ fuos possi/
dēt ⁊c̄. Et h volo tibi sufficiāt ꝑ p̄nti ꝯcl̄oe.

De mr̄imōio iudeoꝝ ⁊ alioꝝ ifideliū ꝯ° 2ª

a Ecipe fam ꝯcl̄oeȝ vȝ. q̄ȝuis iudei sint
declinandi. nec iudea cū xp̄iano mr̄i/
monialit̄ copulari possit: tn̄ poterūt inter eos
sponsalia fieri. Pro cui⁹ declaratiōe volo nō
tem⁹ q̄dā dc̄a dn̄i Bona. ⁊ postea nostras so
litas ingrem⁹ v̄itates. Est igr̄ notādū f̄m
Bona. di. 39. 4. sniaꝝ. ꝙ in veteri testamen
to duo erant mulieꝝ infideliū gn̄a. Quedam
n. erant de t̄ra Canaan quā dn̄s filijs isrl̄ spo
ponderat: ⁊ ꝑpt illius gentis obstinationem
in ifidelitate mādauerat eas occidēdas. Et cū
talibus mr̄imoniū fieri erat ꝓhibitū. vn̄ si qs
de pp̄l'o isrl̄ cū ill' ꝯxisset cū eēt ꝯ p̄ceptū dn̄i: n̄
erat mr̄imoniū. Alie aūt de alijs nationib⁹ ifi
deles erāt: ⁊ cū eis mr̄imoniū fieri nō erat ꝓ/
hibitū: vbi tn̄ lapsus ad idolatriā nō timeret̄.
Et sic Joseph ꝯxit cū muliē egyptiaca. Gen̄.
xlj. Et Moyses cū ethiopissa. Nūeri. 12. Et
f̄m h dȝ intelligi illud Deut. xxj. Si egressus
ad pugnā ⁊c̄. Et rō q̄re nō ꝓhibuit de⁹ istas
⁊ p̄mas sic: f̄m Bona. est duplex. vna qꝛ p̄/
mas iudicauerat de⁹ oēs reas esse mort̄. alia
est qꝛ erant obstiate i malo. In nouo autē te/
stamēto alit̄ ē. qꝛ infidel̄ ē duplex vȝ. aut qꝛ ca
ret fide. aut qꝛ caret fidei sacr̄o. Si cāet f̄ d̄ tn̄
vbi h notū ē: tal̄ disp̄itas ipedit mr̄imoniū: sȝ
nō dirrimit̄ iā ꝯctū: vt si hētic⁹ ꝯhat cū hētica
baptizata. Si āt ifidel̄ sit: qꝛ caret fidei sacr̄o:
vtputa baptismo. si ꝯhit cū ifideli nihil facit ⁊
dirimit iā ꝯctū. Sic g̊ i veti testō mlt⁹ dispari
tas mr̄imonio p̄stabat ipedimētū: nō simpl̄r:
sȝ vbi tiebat̄ piculū: ⁊ dinū adeat iudiciū: ⁊ su
per h additū erat mādatū. Ita i lege noua cul
tus disp̄itas n̄ simpl̄r ipedit mr̄imoniū: sȝ vbi
tiet̄ piculū: ⁊ vbi ē diuersitas sacr̄i: ⁊ ꝓhibitio
eccl̄astici statuti. Hec de itentōe predci docto/
ris i. 4. di. 39. His sic presupposit̄ tres igra
mus v̄i. vȝ. Pria ē ista: an iter iudeos ⁊ ali
os ifideles sit veꝝ mr̄imoniuȝ. 2ª ē: an ifideli
ꝯuerso cū xp̄iano mr̄imonial̄r iūcto reuertēti
ad ifidelitatē sit solutū mr̄imoniū. 3ª ē: an xp̄i
an⁹ possit cū ifideli mr̄imonio copulari. Q
tū ad p̄mā dico f̄m Petꝝ de tarātasio: ⁊ f̄m
cōiter de hac mā loquēies ꝙ int̄ ifideles ē ve
rū mr̄imoniū: inq̄ȝtū ē ordinatū ad bonū ꝓlis
f̄m p̄fectōem nāe: n̄ f̄m p̄fectōȝ gr̄e. Et iō eo
rū mr̄imoniū veꝝ ē: sȝ n̄ p̄fectū: ⁊ ꝑpt h ifide
les carnal̄r cog̃scētes suas n̄ peccāt: si ꝑpt bo
nū ꝓl s: aut pp̄ mr̄imōij fidē q̄ tenēt vxori de
bitū reddē: h faciāt. h eadē snia pōit̄ di. 26. c.
deīn̄ oppōit̄. lōgū ca^m ē p vnā colūnā. nō po
nu ip̄m pp̄ ꝓlixitatē. Sȝ ad h⁹ v̄i. clarioꝛem

202

noticiam pono duos casus. Prio pono q̄
aliq̄s ifideliū mrīmōio copulat⁹ efficiat xpian⁹
potit ne postea cū ꝯiuge sua infideli adhuc sit
manē. R̄ᵒ ad h̄ fm.b. Tho.i.4.di.39. q̄ infi
del ꝯuersus potit cū ifideli manē sub spe ꝯuer
siōis: lȝ si obstiatū viderit recedat. Vn̄ Paul.
j. Cor.7.dic̄. Si qs fr̄ vxorē hn̄s ifidelē siue
nō credētē: si ꝯsētit vxor hitare cū illo: nō di/
mittat eā ⁊c̄. Et dic̄.b. Tho. ibidēȝ q̄ ad h̄ tn̄
nō tenet. Sȝ p̄t dimittē et si psona ifidel vna
cohitare velit sine ꝯtūelia creatoris: sȝ ꝯuerti
tn̄ nō vult. h̄.b. Tho. Nō tn̄ q̄ i decretali q̄ȝto
ex de diuor.⁊.28.q.2.c. vxor.⁊.c.n̄ solū.⁊.c.
si ifidel. h̄ oia ponūt clare. Tres ponūt casus
i qb⁹ ifidel ad fidē ꝯuersus cū ifideli cui mrī/
monio copulat⁹ erat manē n̄ dȝ. Prim⁹ qn̄ ifi
del n̄ ꝯuersus nomē dn̄i blasphēaret. 2⁹ qn̄ p
trahēt ifidelē ꝯuersū ad ifidelitatē. 3⁹ qn̄ cū in
ducēt ad aliqd̄ pctm̄ mortale. vn̄ solēt dari ta/
les vsus. Spnas spnētē: vl blasphēare volē
tē. Vl te credētē scel⁹ ad mortale trahētē. Nā
si absq̄ȝ mora sic vicula rupta pora. Si vo nō
fit aliqs pdc̄oꝝ casuū: ⁊ spat illi⁹ ifidel ꝯuersio
potit ifidel l ꝯuers⁹ cū alio ifideli cui mrīmo/
nialit ē copulat⁹ si placuerit remanē. h̄ colligū
tur ex snia dc̄e decretal q̄ȝto. 2⁹ cas⁹ ē. qd si alt
ifidel q mrīmōialit ē ifideli ꝯuerso copulatus
nolit ad fidē ꝯuerti. nūqd potit ifidel ꝯuersus
alti xpiano coplari mrīmōio. Circa h̄ aia mea
diuerse fuert opiniōes: vt dic̄ Bona. vbi.s.
⁊ dic̄ Bona. q̄ nisi Aug.⁊ Hiero. vba re/
torquant n̄ videt quō ad ꝯcordātiā reduci pos
sint. Btūs igit Hiero. fuit isti⁹ opinionis q̄
ois vita ifideliū pctm̄ eēt ⁊ q̄ mrīmōiū ifideliū
ad veterē hoiēȝ ptinēt. Et q̄r i baptismi laua/
cro vet⁹ expoliat hō cū actib⁹ suis: nouusq̄ȝ in
duit. hic ē q̄ sic pterita pctā isti ifideli ꝯuerso
⁊ baptizato n̄ iputāt nec ꝯputant: sic nec ꝯiu/
gia. Et p ꝯn̄s licitū qdē eēt ifideli ꝯuerso: cuȝ
alio fideli mrīmonio coplari illo adhuc ifideli
viuēte. Et sic fm.b. Hiero. ad casū rn̄detur.
Btūs āt Aug. alit sēsit vȝ. Cōiugia ifideliū
⁊ si meritoria n̄ eēnt: tn̄ culpabilia n̄ erāt: sȝ bo
na ac licita. Et h̄ tplici rōe. Prio q̄r de⁹ mrī/
moniū istituit. 2ᵒ q̄r ius nāle dictat. 3ᵒ q̄r apls
ꝯfirmat. j. ad Cor.7. Si qs fr̄ vxorē hn̄s ⁊c̄.
vbi.s. Et q̄r h̄ licita sūt p baptismū nō delent
Vn̄ dn̄s Bona. ait Aug. recti⁹ sēsisse. pp qd̄
canones cū Aug. sētire pit decreuerūt. Et sic
eccl'a firmat vȝ: q̄ mrīmoniū ꝯtū cū vna ant

baptismū: ⁊ p⁹ baptismū cū alia bigamū fac̄. si
cut expsse dr̄ di.34.c. si qs viduā. h̄ sūt vba dn̄i
Bona. vt.s. Ex his itaq̄ȝ vbis pȝ q̄ viuēte
vxore ifideli: nō p̄t ifidel ꝯuersus alteri fideli
mrīmonio copulari. audi tex.28.q.3.c. acuti⁹
vbi sic dr̄. Acuti⁹ itelligūt q nec cū ordinādus
cē fuert q an̄ baptismū hūerit vnā: ⁊ p⁹ baptis/
mū alterā. In baptismo.n. cria abolent: n̄ se
cūdo ratio ꝯiugij soluit ⁊c̄. ⁊ sunt vba Aug. Et
idē dr̄. §. se. vbi sic dr̄. Itē Innocē. Ruffo ⁊
Eusebio epis macedonie mltis argumētis p/
bat talē bigamū reputari. Q̄r g̃ iste c⁹ cā ipn̄ti
agit an̄ baptismū hūit vnā: ⁊ p⁹ baptismū alte
rā bigam⁹ reputat. Et lȝ vite merito: idustria
scia polleat: i epȝ tn̄ ordiari nō p̄t. h̄ ibi. Ad c⁹
rn̄siōis declaratiōeȝ ē nōndū fm Bona. vbi
s. q̄ i tali casu distiguēdū ē vȝ. aut ifidel vult
cohitare cū ifideli ꝯuerso: aut n̄. Si sic aut vult
cohitare cū blasphemia nois xpi: aut n̄. Si nō
tūc aut itēdit pturbare ⁊ pturbat ad ifidelitatē
aut nō. Si igit vult cohitare sine blasphemia
nois xpi ⁊ sine pturbatōe ꝯuersi ad ifidelitatē
nec ad aliud mortale pctm̄. dic̄ Bona. q̄ n̄ p̄t
alteri mrīmonio copulari illo ifideli viuēte: q̄r
nec iiuriat: nec fac̄ ꝯtūeliā dō: nec mrīmonio:
nec marito: si mulier sit q ifidel ē n̄ ꝯuersus.
Si āt ifidel nō vult cohitare: l si n̄ vult sine cō
tumelia creatoris: l sine ipulsiōe ad ifidelitatē
vl ad aliqd̄ pctm̄ mortale tūc soluit mrīmoniū
⁊ potit alti mrīmonialit copulari. s. fideli. h̄ ē
rn̄sio dn̄i Bona. Guil. tn̄ ⁊ Ray. dicūt q̄ si
tria pdc̄a. s. ꝯtūelia creatoris. iductio ad ifide
litatē: l ad aliqd̄ pctm̄ mortale nō sint ⁊ clara:
potit ifidel ꝯuers⁹ mrīmōio copulari nō expe
ctato iudi⁹ eccl. Si vo illa tria dubia sint: tūc
eps siue eccl'a aliqs ad mulierē mittat q ei⁹ pq̄
rāt volūtatē in casib⁹ pdc̄is. Sȝ vitatē ꝯpit ⁊
nolit qd̄ expedit facē tūc potit vir mrīmōio co
plari. Ista ē bō rn̄sio. Si tn̄ ego h̄ dubito Cū
n. mrīmoniū sit sacrm̄ ⁊ viculū dino iur istitu
tū vn̄ ē q̄ soluit i h̄ cāu mrīmōiū: ⁊ n̄ alia sacra
vn̄ q semel ē baptizat⁹ sp ē baptizat⁹: ⁊ q semel
est ordinat⁹ sp est ordinat⁹. g̃ pisormit vbi fu/
it vex mrīmoniū illud sp erit. Et p ꝯn̄s q̄ȝtū
cūq̄ȝ illa mulier reuerti nolit aut aliqs triū p/
dc̄oꝝ fuerit n̄ erit ille ifidel ꝯuersus absolut⁹
a mrīmonio ⁊ vinculo e⁹: ⁊ p ꝯn̄s n̄ potit mrī
monio alteri fideli coplari. Dico q̄ mrīmoniū
nō ē pure sacrȝ ecclasticū. Nō.n. ꝯfert grā g̃
tū faciēs cū ꝯhit l exercet: ⁊ p ꝯn̄s i ipsi⁹ ꝯtu

29

pcta infuenīūt.32.q.ij.c.cōnubia. qđ i alijs ñ licȝ. Et iō qꝛ graȝ ñ cōfert: ꝛ caractarē nō imp̄ mit: sic̄ facit baptisim⁹ ꝛ ordo. iō dissoluit̄ cā le gittia obstāte. Audi tex.28.q.ij.c. si infidelis vbi sic dr̄. si infidel' descēdit odio xp̄iane fidei discedat. Nō ē.n. frat̄ aut soror subiect⁹ ꝟuitu ti i hmōi. Nō ē.n. pcm̄ dimisso.s. illo pp deū si alij se copulauerit. Cōtumelia qppe creato/ ris soluit illi⁹ m̄rimoniū circa cū q relinq̄t ꝛc̄. h̄ ibi. ꝛ sic pȝ p̄ͣ ꝟi. qr̄ ꝛc̄. Ad ꝟaȝ ꝟi. dico ꝟȝ Bona. ut. s̄. q̄ nō erit solutū m̄rimoniuȝ q̊ ad subaȝ. Et h̄ triplici rōe. Prio rōne euitāde si mulatiōis ꝛ deceptiōis. Possent.n. aliq ifide les ad fidē accedē ꝛ ꝯiuges xp̄ianas accipe: ꝛ postea illas relinquēdo illudē. Jō eis talia faci endi m̄a p̄stet̄ coꝝ m̄rimoniū nō soluit̄ q̄ȝtūcū qȝ ad ifidelitatē relabāt̄. Scđo rōe approbāde ꝟitatꝭ. Nā i xp̄ianis ꝛ fidelib⁹ m̄rimoniuȝ si gnificat isolubilē vnionē xp̄i ꝛ eccl'e. ꝛ p ꝯn̄s illud erit isolubile. Jste due rōes st̄ dn̄i Bōa. Tertia rō ē rōe pfecte fūdatiōis. Nā qꝛ baptis m⁹ ē oiuȝ sacroꝝ fūdam̄tū: ꝛ in ipso ip̄rimit̄ ca ract̄ idelebil': ꝛ p ꝯn̄s durāte fūdam̄to durant oia sacra i eo fūdata. Mrimoniū ē sacrm̄. q̊ erit i q̊cūqȝ idelibile q̄ȝtūcūqȝ ad ifidelitatē dil labat̄. Et h̄ exp̄sse cū alijs ēt dictis i alia ꝟita te oñdit Jnno. in.c. q̄ȝto. ex̄ de diuor. vbi sic ad l'raȝ dr̄. Si alt̄ ifideliū ꝯiugū ad fidē xp̄i cō uertat̄: alt̄o l' nullo mō: vl' nō sine blasphemia xp̄i: l' ut trahat eū ad mortale ei cohitare nolen te: si fidel' ē pōt ad scđa vota cōuolare. Si aūt alt̄ fideliū i hēsim labat̄. ꝛ relinq̄t viuēte alt̄o ad scđas nuptias nō trāsibit. h̄ ibi. qr̄ ꝛc̄. Sȝ ꝯ̄ dices. sic̄ infidel' ꝯuersus ad fidē pōt alteri co pulari: qn̄ alt̄ ꝯiugū facit aliqd i ꝯtumeliā cre atoris: sic ꝛ iste fidel' ad ifidelitatē ꝯuersus: qꝛ facit i cōtumeliā creatoris: poterit alt̄ in fide re manēs alteri m̄rimonio copulari. Dico q̄ nō ē sil'e. qꝛ in p̄ ifideli ad fidē ꝯuerso: licet matri moniū eēt veꝝ: nō t̄n erat ratū ꝛ firmū.28.q. i. Nō ē ratū m̄rimoniū qđ sine deo ē. ait Au/ gu. in 2° āt ad infidelitatē ꝯuerso est ratū. ꝛ iō in p̄ soluit̄. i 2° nō. qr̄ ꝛc̄. ꝛ sic pȝ 2ͣ p̄ncipal' ve ritas hui⁹ ꝯcl'onis. Ad tertiā ꝟi. q̄ pp̄e ē sen sus ꝯcl'onis dico duo. P° q̄ simpl'r ꝛ absolu te fidel' cū ifideli nō p̄nt ꝟo m̄rimonio ꝯpl'ari ꝛ si copulat̄ nō erit m̄rimoniū.28.q.i.§. ex his itaqȝ euidēt colligit̄. ꝛ.c. caue. vbi sic dr̄. Ca ue xp̄iane gētili aut iudeo filiā tuā.s. xp̄ianam tradē ꝛc̄. h̄ ibi. Et.c. se. dr̄ sic. Nō oȝ cū hoib⁹ hēticis.i. infidelib⁹ dicit gl. inr̄misce cōnubia: ꝛ filios vel filias dare: sȝ potius accipe.s. per verba de futuro. si t̄n se p̄fitet̄ xp̄ianos eē futu ros ꝛ catholicos. hec ibi. Et dn̄s Deut.7. ꝛ Exo.32. h̄ ip̄sū p̄hibuit dicēs. Nō accipias vxo rē filijs tuis de filiab⁹ alienigenarū: ne tradu/ cāt eos post deos suos ꝛc̄. h̄ ibi. Scđo dico q̄ sub ꝯditiōe p̄nt spōsalia ꝯ̄hi int̄ fidelē cū infide li. hec āt ē ꝯditio: ut dicēdo si infidelis ꝯuerta tur. p̄ͣ ad Cor.7. Sanctificat̄ mulier infidel' p virū fidelē: h̄ ēt oñdit dictū.c. nō oȝ.28.q. i. in fi. Nō t̄n q̄ postq̄ȝ ꝯuersus ē ad fidē: non sufficit ad coꝝ m̄rimoniū illa p̄missio fcā p̄ sub ꝯditiōe qn̄ ifidelis ꝯuersus ifidel' erat: sȝ idigꝫ nouo ꝯsensu. tū qꝛ illa ꝯditio fuit p ꝟba de fu turo. ut i. d.c. nō oȝ. tū qꝛ nō erat m̄rimonium sȝ spōsalitiū. spōsalia ḡ cū ꝯditiōe sup̄dcā p̄nt fi eri int̄ fidelē cū ifideli. sȝ nō m̄rimoniū. qr̄ ꝛc̄. Et sic pȝ tertia veritas. Cōcor. beat⁹ Tho. ꝛ Petrus de tarantasio. in.4. di.39. qr̄ ꝛc̄.

De negligētia dn̄oꝝ circa errores iudeoꝝ ꝯ°3ͣ

Ccipe tertiā ꝯcl'onē. vȝ. Rectores m̄i strātes in terra iustitiā grauit̄ errāt: si erroꝛib⁹ iudeoꝝ ꝛ falsoꝝ xp̄ianoꝝ cuȝ ipsis idebite ꝯuersantiū: aut dissimulāt: aut p uidē nolūt. vbi tres ingram⁹ ꝟi. vȝ. Prima ꝟi. ē. viꝝ dn̄i terraꝝ possint exactiōes facē in iudeos. 2ͣ ꝟi. ē. an licite possint tenē penas q̄s iudeis p trāsgressiōe legū ꝛ statutoꝝ ifl'ixe rūt. 3ͣ ꝟi. ē ista: q̄ pena debēt cū iudeis idebi te ꝯuersātes puniri. Ad p̄mā dico ꝟm beatuȝ Tho. q̄ q̄ȝuis iudei merito sue culpe ꝟm leges subdāt̄ ꝟuituti: dū ꝛ dn̄i terraꝝ eoꝝ bona oia accipe p̄nt taq̄ȝ sua: ita t̄n q̄ eis vite necessaria nō subtrahāt̄. t̄n ne nomē dn̄i blasphemet̄. h̄ ꝟuare debēt: ut ex actiōib⁹ icōsuetis nullaten⁹ p̄grauēt̄: ad ꝯsuetas t̄n eos cogere possūt sine pctō. Nō t̄n ꝟm gl.23.q.7.c. si q̄ iā pcisi: super ꝟbo. qꝛ illi⁹ ip̄o: q̄ iudei nō possūt spoliari re b⁹ suis: qꝛ n̄ra volūtate suas res tenent. ꝛ dicū tur dn̄i reꝝ suaꝝ. Sarracenos vero bn̄ possu m⁹ spoliare: qꝛ res n̄ras inuitꝭ nobis tenēt.s. terrā scāȝ: sȝ vbi illā dimitterēt: vl' alia dimitte rēt q̄ n̄ra ñ eēnt. eos expoliare nō possem⁹. Et de h̄ plene notāt Jnno. ꝛ hosti. ex̄. de voto.c. q̄ sup his. h̄ ibi. Ad ꝟaȝ ꝟi. dico ꝟȝ btm̄ tho. q̄ iudei cū peccāt: puniēdi sūt pecuniaria pena si expedit: ꝛ tāto graui⁹ q̄ȝto indebite pecuniā extorquent. h̄ t̄n itellige si iudei bona habeant p̄ter vsuras. Si āt nihil haberēt p̄ter bona acq

203

ra sub vsuris dñi terrarum illas penas retinere nõ debẽt: sz in pios conuertere vsus. aut in bonũ cõe ciuitatis ꝛc. Ad itiã Vi. dico. fz Ray. ꝙ si clerici sint: ꝛ admoniti satisfacẽ: ꝛ emẽdari noluerit: dñt ꝑuari officio ꝛ bñficio. Si vo laici. ꝛ h siue sint dñi nolẽtes exequi canonum statuta. siue alij q aliqđ apponũt ipedimẽtuz si admõiti nõ satisfecerint: dñt excõicari. 28. q. i. c. null⁹. vide. s. ꝯclõne. i. h⁹ ꝑe pt. Si vo fuerint iudei l' ifideles ꝛ ꝯfecerit. Tãdiu xpiani ab eorum totali ꝯsortio sub excõicatiõis pena sũt remouẽdi. q̃z diu se nõ emẽdauerit. ut debent ut pz ex de iudeis. c. ꝛ si iudeos. vbi dr sic. Ni si iudei nutrices ꝛ ꝑuiẽtes dimiserint xpianos sub pena excõicatiõis oibus inhibeat xpianis ne cũ eis cõmerciũ aliqđ audeãt exercere. h ibi qr ꝛc. Et h sufficiãt ꝓ ꝑa pte h⁹ ꝑmonis.

Quõ sit pticipãdũ cũ iudeis ꝯsideratio 3ª.

Ertio loco Iudeorũ ꝛ ifideliũ pticipatõz videam⁹. vbi tres cõclõnes subiũgam⁹. vz. Pª ꝯº ẽ ista. Quicũqz pecuniã accipiunt a iudeis diligẽt attẽdãt: an sit iniuste l' iuste: debite l' indebite acqsita. 2ª ꝯº. Lz iniuste iudei ꝛ vsurarie qdã pecuniã ꝛ aliã mũdi subaz cumulẽt: nõ tñ licz bona illorum furtiue l' alio indebito mõ rape. 3ª ꝯº ẽ ista. i bis q̃ ad vite ꝯuersatiõz sit necessaria: nõ peccãt xpiani: debito tñ discretoqz mõ cũ iudeis ꝯuersationem hre.

Quõ sit xpiãis licitũ bõa iudorum accipe ꝯº ꝑª

Ccipe ꝑmã ꝯclõnẽ ꝛc. ut. s. vbi tres Vi. ingram⁹. vz. Pª Vi. est ista. An liceat ꝓ suo labore a iudeis dono vel ꝑcio aliqd accipe. 2ª Vi. An elẏna a iudeis sine pctõ a xpianis acceptari possit. 3ª Vi. ẽ. an aliqs peccet dono l' elẏna l' alio mõ retinendo qđ nouit eẽ illicite acqsitũ. Qñtũ ad ꝑmã dico ꝙ recipere aliqd a iudeis dono vl' ꝑcio põt itelligi dupliciter. aut. n. iudeus quicqd habet ex vsura est. aut alio modo debito: ut industria l' labore. Si ꝑmo modo adhuc distinguendum ẽ. aut recipiens certat de dãno suo vitãdo: aut ꝓ lucro suo captãdo. Si de dãno suo vitando tunc licet accipere: nec sic accipiẽdo peccat: sicut si quis a fure vel raptore dãnificatus est: puta per incendiũ ꝛ huiusmodi: nõ peccaret si recuperaret ab eo damnũ suũ: nisi ipse fur l' raptor nihil haberet nisi qđ esset acqsitũ ex furto vl' rapina: tunc. n. non recipiat: quia sic reciperet in specie res alienas. ut suo damno satisfaceret: si autem facit ꝓ suo lucro captando: manifestum est ꝙ recipere nõ põt. Si ãt habet aliqd preter vsuras: poterit accipere dono vel precio a iudeo pecuniã. Hec rñsio est Guil. ꝛ bti Tho. in quadaz epl'a ad ducissam lothringie. qr ꝛc. Ad ꝑam veritatẽ pono tria notanda. Prio notandũ ꝙ tria sunt in elemosẏna cõsiderãda. s. iustitia: ordo: ꝛ intentio. Iustitia ut. s. elemosẏna de iuste ꝛ licite acquisito fiat. i. q. i. nõ est putanda. vbi dicitur. Non est putanda elemosẏna: etiam si pauperibus dispensetur: qđ ex illicitis rebus acquiritur. Quia q hac intentiõe male accipit: ut bene dispenset: grauatur potius q̃z iuuatur ꝛc. h ibi. Secundo requirit ordo. ut primo sibi: deinde primo tam spũaliter q̃z tpalit' ꝓuideat. De spũali patet. Mat. 7. ꝛ Luce. 6. c. Eijce ꝑmũ trabem de oculo tuo: ꝛ tunc videbis eijcẽ festuca fratris tui. Vide. s. ꝑmõe ꝑcedẽti. de corꝑali ãt pz rõne. qm agẽs ꝑus agit in ptẽ ꝓpinquã q̃z remotã ꝛc. 3º requirit intẽtio: ut. s. fiat dei amore. Hoc ẽ primũ notabile. Scđo nõndũ fz btm Tho. ꝑa ꝑe q. 32. ꝙ aliqd dr illicite acqsitũ tribus modis. Vno mõ qñ id qđ illicite acqritur debet ei a q̃ acqsitũ ẽ. ꝛ hoc siue nõ trãsferat dñium: ut i rapina ꝛ furto: siue trãsferat ut i vsura. lz modern magnã faciãt difficultatẽ: an i vsura trãsferat dñium. ꝛ đ talib⁹ dc btũs Tho. elẏna fieri nõ põt. Alio mõ põt eẽ illicite acqsitũ qđ qs ꝯ iustitiã accepit: nõ tñ dz ei a q̃ accepit reddere. sz tñ iste q dedit ꝯ iustitiã dedit: ꝛ h ꝯ iustitiam accepit: ut in sẏmonia: ꝛ h debet paupib⁹ erogari. nec põt ꝓ se retineri. Alio mõ dr illicite acqsitũ: nõ qr ipsa acqsitio sit illicita: sz illud ex q̃ acqrit ẽ illicitũ: sicut illud qđ meretrix ꝑ artez lupanaris acqrit. Et vocat ꝓꝑe turpe lucrum Lz. n. meretrix ꝯ legem dei faciat exercendo se tali in imũdicia: tñ i eo ꝙ accipit lucrum n facit ꝯ legẽ dei. ꝛ iõ põt illud retinẽ. qr transfertur dñiuz: nec ꝯpetit repetitio. Et de talib⁹ potest elẏna fieri. Et hãc distictiõez approbat Aug. 14. q. v. c. nõ sane. qcqd ab iuito sumit ꝛc. in fine. Tertio nõndũ q̃ztũ ad veritatẽ distinguẽdo. Aut iudei hñt aliqd qđ non sit ex vsuris. ꝛ tũc ꝛ ipsi elẏnas facẽ pñt: ꝛ xpiani accipe sine pctõ. Aut aliqd hñt ex vsuris ẽ. ꝛ tũc distiguẽdũ ẽ. Aut. n. efficiũt nõ soluẽdo ꝛ tũc qui scienter ab eis elẏnã acciperet: mortaliter peccaret. Aut efficiunt soluẽdo. ꝛ sic possunt dare ꝛ ac-

cipere.qꝛ ſic de iure oĩa paupeꝝ ſũt.qꝛ ⁊c̃: Et ẽ expoſitio Guil.qꝛ ⁊c̃. Ad tertiã dico ꝙ nõ. ĩmediate cũ noueris illa ex vſuris ꝗcq̃ſita eſſe debes reportare iudeo a q̃ accepiſti: ſi cũ inue neris. ſi nõ tunc paupibus xpi de conſilio dio ceſani: vel aliorum ꝓborum virorum: vel in vtilitatẽ cõem ciuitatis diſpenſet.qꝛ ⁊c̃

Alius modus retinẽdi iudeoꝝ bona. ꝯ°2ᵃ

Ecipe ṫaz ꝯcl'onem. vz. Lz iniuſte ⁊ vſurarie iudei quidã pecuniã ⁊ aliam mũdi ſubſtãtiã cumulẽt: nõ tñ licz bona coꝝ furtiuo vl' alio idebito mõ rapere. vbi tres ingram⁹ ꝟi. vz. Pꝛĩa ꝟi. eſt. An liceat iudeo vſurario occulte tãtũ accipe: q̃ztũ ipſe il li ꝑ vſuras extorſit. 2ᵃ ꝟi. ẽ. an a iudeo vſura rio aliq̃ bona intentiõe poſſũ occulte bona ſua accipe: vtputa qꝛ vide rẽ de facili ad man⁹ me as ꝑuenire: ⁊ ipſe nũq̃z ſciet q̃s fuerit. ⁊ ego po ſtea aut reſtituã i lis cui⁹ res fuerũt: ſz ꝑdite ꝑ vſuras. aut ẽt paupib⁹ erogabo. 3ᵃ ꝟi. eſt. an liceat alicui ꝓ extrema ſua neceſſitate aliq̃d iudeo vſurario: vel ab alio occulte rapere. ut inde me poſſim ſubuenire neceſſitati. Q̃tum ad ꝑmã dico licet aliqui oppoſitum dixerint ꝙ ꝑꝑ piculũ infamie l'etiã ꝓpe pſone. qm̃ ſi cape ret licite ut latro puniri poſſet. Nulli eni licet ſuũ ſic extortũ ab vſurario occulte ſurripe. Si tñ fecerit: ſatiſface nõ tenet: niſi ſib plus debi to exoluiſſet. Tal'.n lz iuſtũ faciat. ſ. tm̃ accipe q̃ztũ ille deuorauit: non tñ iuſte. Deut. 16. Iu ſte qd iuſtũ ẽ exeq̃ris. qꝛ ⁊c̃. Ad ṡam dico ꝙ a nullo q̃ztũcũq̃z vſurario lz q̃cũq̃z bona intẽtõe bona ſua accipe ipſo neſciẽte l' inuito. Nõ. n. ſt faciẽda mala ut inde eueniãt bona. 14. q. c. fo tc. vbi dr̃. Forte aliq̃s cogitat ⁊ dicit. Multi ſt xpiani diuites: auari: cupidi. Nõ hẽo pctm̃ ſi ſuũ illis abſtulero ⁊ paupib⁹ dedero. vñ qꝛ illi nil boni agũt. mercedẽ hr̃e potero. Sed hmõi cogitatio diabolica caliditate ſuggerit. Maz ſi totũ tribuat qd abſtulit: addit poti⁹ pcm̃ q̃z mi nuat: qꝛ. ſ. aufert ſibi copiã reſtituẽdi. hec ibi. qꝛ ⁊c̃. Ad tertiã dico ꝙ tpe neceſſitatis oĩa ſt cõia. xij. q. i. c. dilectiſſimis. ⁊ di. 47. c. ſic hig ꝑ inſaniã. Et ꝑ ꝯñs cuilibet licitũ erit a q̃cũq̃z tm̃ accipe q̃ztũ ꝓ tunc neceſſitas cogit. qꝛ tunc vtit iure ſuo. de ꝯſe. di. v. c. diſcipulos ſuos. vbi dr̃ ſic. Diſcipulos ſuos cũ ꝑ ſegetes. ſ. alie nas trãſcurrẽdo euellerẽt ſpicas ⁊ ederẽt ipſi us xpi vox inocẽtes vocat: ꝙ ꝓ qꝛ coacti h̃ fe cerunt. h̃ ibi. Sed ſi non ſit extrema neceſſitas tũc nõ erit licitũ. Ceſſãte. n. neceſſitate ceſſat ⁊ id qd ꝑmittebat. i. q. 7. qd ꝓ remedio. vbi ſic dr̃. Qd ꝓ remedio ac neceſſitate tpis ſtatutũ ẽ: cõſtat ꝑmu⁹ nõ fuiſſe. Quod' g̃ neceſſitas ꝓ remedio repit: ceſſante neceſſitate vtiq̃z dz ceſ ſare piter qd vrgebat. Hec eadem verba ad lr̃az ponũt. i. q. i. qd ꝓ neceſſitate tpis ſtatutũ ẽ ceſſante neceſſitate ⁊c̃. ⁊ 9. q. i. c. oꝛdiatiões in fine. qꝛ ⁊c̃. Et ſic patet iſta concluſio.

Q̃ʒ diſcrete cũ iudeis ꝯuerſãtes ñ peccãt ꝯ°3ᵃ

Ecipe tertiã ꝯcl'onẽ. vz. In his q̃ ad vite ꝯſeruationẽ ſt neceſſaria: nõ pec cãt xpiani: debito tñ diſcretoq̃z mõ cũ iudeis hr̃e ꝯuerſationem. vbi tres ingramus ꝟi. vz. Pᵃ ꝟi. ẽ iſta. vtꝛ xpiani poſſint ſerui re iudeis. 2ᵃ ꝟi. ẽ iſta. vtꝛ liceat puulos iu deoꝝ clam accipe: ⁊ illos inuitis parentib⁹ ba ptizare. 3ᵃ ꝟi. ẽ. vtꝛ iudeis liceat que vite ſt neceſſaria vendere. Quantum ad pꝛimũ dico ſm Hoſti. Cum ꝓhibitum ſit ꝙ nullum mã cipium xpianũ iudeo ſeruiat: multo min⁹ l' libe ri xpiani eis ſeruire debent. Vnde accipe re gulã generalẽ ꝙ nullus xpianus aſſidue intra domũ iudei neq̃z tanq̃z famul⁹: l' pediſeq̃: aut obſtitrix: aut nutrix: aut aliq̃ ſuitutis officio cõ morari debent. Et ſi q̃s hoc fecerit. ⁊ ãmoni tus noluerit emẽdari excõicetur. ex̃ de iudeis. c. iudei. 2. vbi dicitur ſic. Excõicent mancipia xpiana: ⁊ qui cũ iudeis in domib⁹ ſuis ꝓ quali bet cauſa habitauerint ⁊c̃. hec ibi. ⁊. c. ad hec dr̃. Nullus ꝓ quauis mercede iudeoꝝ ſerui tio ſe exponat. Neq̃z cauſa obſtetrizandi: vel pueros nutriendi. h̃ ibi. Et c. ⁊ ſi iudeos. in fine dr̃ ſic. Sub pena excõmunicationis om nibus inhibeatur xpianis: ne cum eis ꝯmer tium aliquod audeant exercere. h̃ ibi. q̃re ⁊c̃.

Ad ṡaz ꝟi. dico ꝙ ẽ duplex doctoꝝ opinio. vna ſci Tho. ṡa ṡe. q. x. ar. xij. q; ſimpl'r iude oꝛũ puulos ⁊ quoꝛũcũq̃z ĩfideliũ inuitis pẽti b⁹ baptizare nõ lz: aut occulte ſubtrahẽ. Sed cũ ad ãnos diſcretiõis ꝑuenerit: ẽt inuitis pa rentibus poterũt ſi noluerint baptizari. Et rõ ut dicit in quadã q̃õne de quolibet ẽt qꝛ ſi ante vſũ rõnis fidẽ ſuſciperẽt: de facili pſuaſiõe pa rẽtũ ꝑuerteret. Itẽ ẽt añ rõnis vſũ ṡm rectã iuſtitie regulã debẽt filij ſub cura ẽe parẽtum Hec de intẽtõe bti Tho. Alia opinio ẽ mgri Marci de ripa in quodaz ſuo quadrageſima li in hac feria: quã plures iſequũt moderno ꝝ Cui⁹ ꝟba ſũt hec. Si pueri iudeoꝝ ſũt vſu rõ

nis carẽtes: pũt licite ꝓ pncipes ⁊ barones: ẽt
inuitis parẽtibꝰ ad fidẽ induci: imo esset gran
de bonũ si dñi terraꝝ in suis h̔ facerẽt terris: ⁊
illos defenderẽt: ne ad manꝰ suoꝝ parentũ de
uenirẽt: ⁊ sic multoꝝ eẽt cã salutis. Ad h̔ faci
unt tex. 28. q. i. c. iudeoꝝ. vbi sic dr̄. Judeoꝝ
filios ł filias ne parentũ inuoluant̄ erroribꝰ ab
eoꝝ ꝯsortio separari decreuimꝰ deputatus aut
monasterijs: aut xp̄ianis mulieribꝰ: aut viris
deũ timentibꝰ vt sub eoꝝ ꝯuersatiõe cultuz dei
discant: atq; meliꝰ instituti tã in moribꝰ q̃z in fi
de ꝓficiant. h̔ ibi. Et de consc. di. 4. c. plerisq;.
circa finẽ dr̄ sic. eos ãt quos circũcidunt si filij
eoꝝ sũt a parentũ ꝯsortio separent̄: si s̔ui ꝑ iniu
ria corpis sui liberati tradant̄. h̔ ibi. Ad rõēs
ãt b̄ti Tho. sic posset r̄ñderi. Et p̄mo ad p̄mã
dr̄ q̄d intelligit̄ de illis xp̄ianis qui nõ possent
iudeoꝝ defẽdẽ filios. sic. n. veruz ẽ q̄ꝫ de facili
ad ꝑsuasionez parentũ ꝑuerterẽt̄. Ad s̔am dr̄
q̄ꝫ si filij iudeoꝝ subderẽt̄ cure parentũ s̔m nã
lẽ iustitiã secus eẽt: sed etiã suis vltra hoc sub/
dũt̄ falsis erroribus quos illi pueruli i tenera
etate suscipiẽtes: i posteꝝ difficulĩ corrigerent̄
q2 habitus est qualitas de difficili mobilis per
ph̄m in p̄dicamentis. c. de q̄litate. Et q̄ñ noua
testa capit inueterata sapit. Hec ẽ sñia añdicti
doctoris. Lz hec opinio magr̄i Marci pia vi
deat̄. tñ non ꝯsonat determinatiõi decretoꝝ. vñ
gl. 28. q. i. c. iudeoꝝ. sic dr̄. Quidaz intelligũt
hoc caᵐ q̄ꝫ iudeis auferẽdi sũt ꝑuuli eoꝝ ⁊ ba/
pizãdi s̄z: adulti nequaq̄z. Sz certe sicut nec ad
ulti ita nec ꝑuuli vi trahendi sunt. imo s̔z hoc
in breui nullus esset iudeus. Quõ g̊ reliquie
israhel postea salue fierẽt. Jõ itellige h̔ d̔ filijs
iã xp̄ianis: quos forte parẽtes circũcidere vo/
lebãt. de cõsc. di. 4. c. plerisq;. Et h̔ idẽ ibi lr̄a
innuit. Hec i gl. illa. Et ꝑfecto mihi videt̄ q̄ꝫ
s̄ci viri q̄ ipatoꝝ intimi fuerũt: sic sanctus Sil
uester cũ Constantino Ambrosius cũ Theo/
dosio impatoribꝰ: si hanc ita grandem ut dicit
mgr̄ Marcꝰ vidissent vtilitatẽ: cũ ipatoribus
laborassent: ut lege gnãlẽ de h̔ istituissent: nec
tñ actũ ẽ. Ne forte dicas illos h̔ipsũ ignorasse
cũ circa fidei vtilitatẽ vigiles ꝑmaxime essent
Nõ g̊ credo alia destitisse de cã: nisi q2 sp̄ũs sã
ctꝰ nõ edocuit: q2 ñ oportuit. Sub bono. n. illo
plura forte mala suboriri possent. Et iõ sñiam
glo. magis approbo. ⁊ cõit ita tenet̄. Nõ tñ q̄ꝫ
si vnꝰ ꝑentũ iudeoꝝ ad fidẽ ꝯuertat̄: ipsum se
quũt̄ filij ꝑuuli. ex̄ de ꝯuersiõe ifideliũ. c. fina

li. q̄d icipit ex lr̄is. Sz dic q̄sõ an mulieres le/
uantes pueros possint eos occulte baptizare.
Dico s̔m Guil. q̄ꝫ sine p̄iudicio si i mort̄ arti
culo ꝑuuloꝝ h̔ fieret laudabile eẽt: nec ẽt p̄eñ
alias ãt ñ lz: ne iniuria fieret sacr̄o ꝑ reiteratio
nẽ: si forte ad tp̄s ꝯuerterẽt̄: aut ob aliã rõna
bilẽ cãz ⁊c̃. Ad tertiã Vi. dico q̄ꝫ claꝝ ẽ ex di/
ctis q̄ꝫ i his q̄ ordinãt̄ ad vite necessitatẽ: lz cũ
eis ꝯuersari ⁊ vẽdẽ ⁊ alia vite necessaria ipẽ/
dẽ: dũ tñ oia sint sine dei ꝯtumelia ⁊ fidei sub
uersiõe. q2 sic meliꝰ eẽt eos relinquere mortui
q̄z illos i fidei ꝑuersionẽ ⁊ dei ꝯtumelia iuuar̄
vñ Aug. ait. Vtiliꝰ ẽ mori fame q̄z idolatrijs
vesci. Caueãt igr̄ xp̄iani a iudeoꝝ idebito con
sortio: ⁊ more fideliũ fidel̄r viuãt: ut tãdẽ illis
dicatur. venite benedicte patris mei mei hic ꝑ
grãm: ⁊ in futuro ꝑ glãm. Amen.

Sabbato tertie dñice quadragesime de vir
gine gloriosa sermo. 25. in ordine.

Esus autem Incli
nans
se digito scribebat in trã. Jo. 8.
Principiũ hũane nãe hodierno
die isidiãtibꝰ iudeis: mł̄ier̄ adul
tere qõnẽ ꝓponẽtibꝰ oñdit cũ se iclinãs in trã
scribebat: ut qdã aiũt. terra terrã accusat: s̄z mi
stice glr̄osus deꝰ se icliauit i trã q̄ dedit fructuz
suũ: cuz hũiliãdo se de Vgie carnẽ assũpsit. ad
Phil̄. 2. Qui cũ in forma dei esset: nõ rapinã
arbitratꝰ ẽ eẽ se eq̄lẽ deo: s̄z semetipsũ exinaui/
uit formã s̔ui accipiens in similitudinẽ homi
nũ factꝰ: ⁊ habitu iuuentꝰ ut hõ. Ecce mirabil̄
inclinatio in terrã. i. in carnẽ gloriose virgis.
In quibus sacratissim is verbis tres de glo/
riosa virgine considerationes faciamꝰ. vz.
Gloriose virginis dulcorosam susceptionem
Gloriose virginis mirificam descriptionem
Gloriose virginis debitam similiationem.

De glr̄osa Vgis susceptiõe ꝯsideratio p̄ma.
Eĩ nõ. q̄ꝫ ꝓpria est ista p̄ᵃ ꝑs ꝓ ntitate dñi.
Rimo inq̄z glr̄ose Vgis dulcorosã su
sceptiõz videamꝰ. nã cũ Vbũ etni pr̄is
se vellet s̄cõꝝ patꝝ vocibꝰ iclinare: q̄ q̄
dãmõ tãt̄ clamoribꝰ dicẽtes. vtinã dirũpes ce
lũ ⁊ descẽdẽs vs̄ ad ima tre: aures d̔i obtũdẽ
videbãt̄. descẽdit i trã nr̄az q̄ Vgo glr̄osa est. ⁊
fructũ ꝓtulit amenissimũ. d̔ cꝰ plẽitudie oẽs ac
cepimꝰ grãz. Q̄d ut clare videazꝰ tres ꝯclõẽs
ꝑ ordinẽ ponamꝰ vz. Pᵃ ꝯᵒ ẽ ista. se dũtaxat
verbũ eternũ a pr̄e eternal̄r ꝓcedens declina

ert ĩ trã: ⁊ filiꝰ factꝰ est tã gl osẽ mr̃is. 2ᵃ ꝯᵒ est
ista. Lʒ p̃ris filiꝰ solꝰ ĩ ꝟgie hũanãdꝰ descẽde/
rit. candẽ tñ nãʒ nũero tres ipsas ꝑsonas assu
mere potuisse nihil incõgruit. Tertia ꝯclusio
ẽ ista. Miro certe modo dei filius exercuit: ut
in ꝟgine inclinaret̃ tãtũ quãtũ iclinare potuit
De iclinatõe ꝟbi dei in vterũ ꝟgis ꝯᵒ pᵃ.
Ccipe p̃mã ꝯclõnẽ: ut. s̃. vbi more so
lito tres ingramꝰ ꝟi. vʒ. Pria ꝟi. est
Quare ꝟbũ tm̃ i terrã descẽdit: ⁊ de
ꝟgine solũ hũanari voluit. 2ᵃ ꝟi. ẽ. an q̃ꝛ so
lꝰ icarnatᵒ ẽ dei filiꝰ: a mysterio icarnatiõis ex
cludat̃ pr̃ ⁊ spũs scũs. 3ᵃ ꝟi. est ista Quõ est
possibile cũ ꝑsone dine ñ possint separi ꝙ vna
sine alia potuerit incarnari. Q̃tũ ad p̃mã ꝟi.
dico ꝙ de te o etne fili ñ iniuria meramur. dic
q̃so cur tibi magis decuit hũanitatꝭ depẽdẽtia
Nũqd pr̃i ut tibi ꝯuenit hꝰ opis diligẽtia. Nũ
qd tu magꝭ q̃ʒ pr̃ hoieʒ dilexisti: q ꝑꝑ charita/
tẽ hũasti. Nũqd tu solꝰ ⁊ ñ pr̃ a p̃ncipio hoiem
creasti. Nũqd tu magis q̃ʒ pr̃ sapiẽs ⁊ potens
hũanasti. An pr̃ noluit ⁊ tu voluisti. Si h̃ nõ
qr̃ g̃ solꝰ icarnasti. dico aia cara ꝙ lʒ ista ñ sint
q̃ deducꝭ. vñ fit ꝙ nec ipotẽtia nec aliqd dicto
rũ itervenerit. Ex q̃ hãc pono regulã gnãlẽ ꝙ
lʒ tã pr̃ ⁊ spũs scũs q̃ʒ filiꝰ potuerit incarnari:
ꝯgruũ tñ fuit solũ ꝟbũ hũanari. Et h̃ triplici
rõe ex ꝑte dei: ⁊ triplici rõe ex ꝑte hois ondo:
ut colligit̃ ex s̃nia dñi Bona. i. 3. di. i. Ex ꝑte
dei qdẽ rõe ymaginis. rõe ꝓductiõis siue mãi
festatiõis. ⁊ rõe filiatiõis. Pmo ꝯgruũ fuit ꝟ
bũ hũanari rõe ymaginis. vñ dic̃ sic dñs Bo
na. ut. s̃. Cũ hõ a deo assũpsibil̃ eẽt rõe digni
tatis ymagis: ⁊ filiꝰ sit ymago p̃ris: ꝯgruum
fuit ut ymago ymagini vniret̃. audi Paulũ
ad Hebr̃. p̃. q cũ sit splẽdor gl̃e: ⁊ figura sub e
iꝰ: portãs oĩa ꝟbo ꝟtutis sue ⁊c̃. Tria dicit
h̃ Paulꝰ de filio dei. Pria. n. dicit ꝙ ẽ splẽdõ
glorie. i. fontal̃ radiꝰ i se paternã gloriã mani/
festãs: ut Dionisiꝰ ait. Scd̃o dicit ꝙ est figura
substãtie p̃ris. ⁊ h̃ respectu spũs sci. q̃ꝛ ipse ex
se ⁊ ñ a se spm̃ scm̃ vniꝰ sustãtie cũ p̃re ꝓducit.
Tertio dicit ꝙ ẽ portãs oĩa ꝟbo virtutis sue.
i. ꝑ quẽ oĩa fiũt ⁊ gubernãt̃. Ista al̃s clariꝰ de
clarabo. Cuʒ g̃ filiꝰ figura ⁊ imago sit p̃ris ⁊
tota eiꝰ ẽentiat̃ silitudᵒ ⁊ deus decreuisset fieri ut
ita loq̃r silitudo hois: ꝯgruũ fuit ut q i etnitate
imago ⁊ silitudo p̃ris etni erat: silitudo ⁊ ima
go hois fieret i t̃ra. h̃ sit filiꝰ p̃ris erat. g̃ ꝯgruũ
fuit eũ cũ potiꝰ hũanari. Scd̃a rõ dr̃ manifesta
tiõis. vñ fiat hec rõ. Sicut ad manifestationeʒ
verbi itellectual̃r reqrit̃ ut verbo vel voci vni
at̃ sensibili ⁊ corꝑali: sic ad manifestatõeʒ ꝟbi
eterni p̃ris ẽentialis ⁊ intellectual̃ exigebat̃: ut
verbũ ipsũ vniret̃ nãe corꝑali. Et q̃ʒuis oẽm
nãʒ potuisset sibi vniri ut dicit Scotꝰ: lʒ aliqui
ꝯtriũ sentiãt. tñ q̃ꝛ hũana nã peccauerat: ⁊ ob h̃
ꝑmaxime fiebat hõ. cõgruũ fuit ut hũane nãe
vniret̃. ⁊ hipostatie cõiũgeret̃. Tertia rõ dr̃ fi
liatiõis: cõgruentissime. n. actũ est: ut ea ipsa ꝑ
sona que i etnitate celestis p̃ris dicebat̃ filiꝰ ⁊ i
hũanitate filiꝰ fieret gloriose ꝟginis. Et hanc
rõem tangit mgr̃ in l̃ra. ⁊ Aug. in liᵒ de trini/
tate. Vñ mgr̃ sic ad l̃raʒ ait. Sʒ solꝰ filiꝰ in car
ne missus ẽ: nõ spũs scũs nec pr̃. Qd̃ iõ factũ
ẽ: ut q erat in diuinitate dei filiꝰ: in hũanitate
fieret filius hominis Et subiungit inmediate
vñ posset vna q̃rta rõ formari dicẽs. Nõ pr̃ t
spũs sanctus carnẽ induit: ne alius in diuini/
tate filiꝰ esset: alius in humanitate. ⁊ ne idẽ eẽt
pater ⁊ filiꝰ: si deus pater de hoie nasceretur.
Vnde in ecclesiasticis dogmatibꝰ sic dr̃. Non
pr̃ carnẽ assũpsit neqʒ spũs sanctus: sed filius
tñ ut q erat in diuinitate dei filiꝰ: ipse i hoie fi
et filiꝰ hois: ne filij nomẽ ad alterũ transiret: q
nõ eẽt natiuitate eterna filiꝰ. Hec sunt verba
mgr̃i in l̃ra. di. i. tertij. Nũc vero videamꝰ cõ
gruitatẽ istã ex parte hois. Triplici. n. alia rõ
ne ex parte hois ꝓbat̃ cõgruũ fuisse filiũ ⁊ non
p̃rem nec spm̃ sanctum de virgine humanari.
Prima rõ dr̃ ruinationis. Secunda dr̃ repa
rationis. Et tertia dicit̃ fructificationis. Pri
ma dr̃ ratio ruinationis. vnde arguat̃ sic. Si
cut homo quodãmodo dei similitudinẽ appe/
tẽdo corruit: sic cõgruũ fuit ut ꝑ dei similitudi
nem repararet̃. Verbũ autẽ ẽ similitudo pa/
tris: ut dictũ ẽ. g̃ ⁊c̃. Et hãc rõeʒ ponit Ber.
sup illud Jone. iij. Propter me venit hec tẽ/
pestas. Et silr̃ btũs Anselmꝰ libro cur deꝰ hõ
ait. n. sic Anselmus. Homo ꝓ quo erat oratu
rus: ⁊ diabolus quem erat expugnaturus. fal
sam dei similitudinẽ presũpserat: ⁊ ideo speci
alius aduersus filiũ peccauerũt. quamobrem
ei spãlis vindicta ⁊ idulgẽtia ꝯpetebat. Secũ
da ratio dicitur reparationis. vnde arguatur sic
Sicut ꝑ orationẽ ⁊ supplicationẽ sumus repa
ti: sic ꝑ eũ cui magis orare ⁊ supplicare cõueni
ebat: humanã naturam reparari cõueniebat.
Sʒ filio magis orare ⁊ supplicare q̃ʒ p̃ri ⁊ spi
ritui sancto cõueniebat. Ergo magis per euʒ

humana natura reparari debebat. Audi An
selmū vbi. s̄. Conuenientius inquit est filium
supplicare patri q̄ȝ aliquā aliā ꝑsonam. Ecce
grādis supplicatio. Pater ignosce illis. quia
nesciūt qd faciūt. Tertia rō dr̄ fructificationis
vnde arguaṫ sic. Cum omnes ꝑ deum huma
nandū filij adoptionis fieri debebat: congruū
fuit ut illa persona humanareṫ q̄ filius dei erat
in diuinitate. sed hoc fuit verbum. g̊ verbum
magis incarnari conueniebat. Inde Aug· su
per illud Ro. i. Qui factꝰ ē ex semine Dauid
ſm carnē. Et ponūṫ etiam ista verba a mḡro
di. i. tertij. circa fine secundi capituli. Dei inq̄t
g̊ filius hominis factus est filius. Natus ſm
veritatē nature ex deo dei filius. ⁊ ſm veri ta/
tē nature ex homine hominis filius. ut veritas
geniti nō adoptione: nō appellatiōe: sȝ i vtra/
q̄ȝ natiuitate filij nomē nascēdo haberet. ⁊ eēt
verus deus ⁊ verus hō vnus filius. h̄ ibi. Et
hec sufficiant pro prima veritate. Quantū ad
secundam veritatem dico ꝙ ad hoc respondet
textus de summa trini. ⁊ fi. catho. c. i. coniūcta
glosa super verbo. a tota trinitate. vbi dicitur
ꝙ a mysterio incarnationis nō excluditur pa/
ter nec spiritus sanctꝰ. Textus dicit sic. Et tan
dē vnigenitus dei filius Iesus christus a tota
trinitate cōiter incarnatus ex Maria sꝑ virgi
ne spūs sci coopatiōe cōceptus. Verus hō factꝰ
ex aia rōnali ⁊ humana carne cōpositus: vna
in duabꝰ naturꝫ ꝑsona: viā vite manifestꝰ mō
strauit. Qui cū ſm diuīitatē sit imortalis ⁊ im
passibilis idē ipse ſm humanitatē factꝰ ē passi
bilis ⁊ mortalis. Qui ēt i ligno crucis passus
⁊ mortuꝰ: descēdit ad inferos: tertia die resur/
rexit a mortuis: ⁊ ascēdit i celū. Sȝ descēdit in
aia: ⁊ resurrexit in carne: ⁊ ascēdit parit̄ i vtro
q̄ȝ: venturus in fine seculi: iudicaturꝰ viuos ⁊
mortuos: ⁊ redditurus singulis ſm opa sua:
tā iprobis q̄ȝ electis. Qui oēs cū suis ꝓprijs
resurgēt corporibꝰ q̄ nūc gestāt: ut recipiāt ſm
opa sua. siue bona fuerūt siue mala. Illi cū dia
bolo penā ꝑpetuā: ⁊ isti cū xp̄o glaȝ sempitnā.
Vna vo ē fideliū vniuersalis eccl̄ia ⁊c̄. Pul
cherrimꝰ ē iste tex. Sic cernis ⁊ vides ꝙ in eo
narranṫ oēs articuli fidei. Quare ꝯcludamꝰ:
ꝙ lȝ p̄ris filiꝰ incarnationē tminauerit. i. hūa/
na carne ne solū vestierit: nō tn̄ a mysterio in
carnatiōis certe diue ꝑsone ꝑcidūṫ. Misit nā
q̄ȝ deus p̄r filiū suū ut hūanaret: sȝ n̄ hūanauit
ipse nec hūanari intendēs. ad Gal. 4. Misit
deus filiū suū natū. i. nascēdū sub lege: ut eos
q̄ sub lege erāt redimeret. Io. iij. Sic deꝰ dile
xit mūdū ut vnigenitū suū daret. Spūs sactus
quoq̄ȝ carnē qua vestiri debebat. Vbū disposu
it: ⁊ organizauit: nō tn̄ ipse vestitus est. nec ve
stiri intendebat. Luce. p̄. Spūs scūs supueni
et in te. Sȝ Vbū ⁊ venit ⁊ carnē induit. ⁊ i no
bis manifestꝰ apparuit. Baruch. iij. Post h̄
i terris visus ē: ⁊ cū hoibꝰ ꝯuersatꝰ ē. Io. p̄ V
bū caro factū ē: ⁊ hitauit i nobis. Et hec suffici
ant ꝓ ſa Vi. De hac tn̄ mā multa diximꝰ i nr̄o
dñicali. in dñica p̄ma aduētꝰ: ⁊ in ſmone nati
uitatis dñi. Hic tm̄ ea posuimꝰ q̄ ad nr̄i ꝓposi
tū faciunt. qr̄ ⁊c̄. Q̄tum ad tertiā Vi. dico ꝙ h̄
n̄ dȝ videri tibi incōueniens. Et rō. q̄r lȝ tres
ꝑsone sint vna eēntia: tamē tres ꝑsone sūt tres
subsistētie. Et icarnatio tminaṫ ad subsistētiā
iō vna ꝑsona potuit incarnari sine alia. Et iō
faciamꝰ istā distinctionē ꝙ incarnatio pōt du/
pliciṫ ꝯsiderari. aut. s. quantum ad cāȝ efficien
tē. aut quantum ad cām tminātē. Si p̄mo mō
sic opus incarnatiōis fuit indiuisū. q̄r vna ꝑso
na n̄ efficit icarnatōȝ sine alia. Si ſo mō: tunc
nō ē incōueniēs ꝙ fuerit diuisa. q̄r vna ꝑsona
potuit icarnatōȝ tminare sine alia. ⁊ ita intelli
gūt doctores de hac mā loquētes. qr̄ ⁊c̄. Et h̄
sufficiāt ꝓ ista p̄ma ꝯclone. qr̄ ⁊c̄.

Q: candē naturā numero tres ꝑsone diue
assumere potuissent. Conclusio ſa.

Ccipe ſam ꝯclonē. vȝ. Lȝ p̄ris filius
solus in virgine humanādꝰ descende
rit: candē tn̄ nāȝ nūero tres ipsas ꝑso
nas assumere nihil icōgruit. Ad cꝰ declaratio
nē tres ingramꝰ Vi. vȝ. Pa Vi. ē ista. vtrum
ista ꝓpō sit ꝯcedēda. diua nā assūpsit nāȝ hūa
nā: an debeamꝰ dicē ꝑsona diua assūpsit nām
hūanā. 2a Vi. ē ista. an ista ꝓpō sit ꝯcedēda.
ꝑsona diua assūpsit ꝑsonā hūanā. 3a Vi. ē ia
an ista ꝓpō sit ꝯcedēda. tres ꝑsone diue sil' eā
dē nāȝ nūero potuerīt assumē. Q̄tū ad p̄mam
dico aia mea ꝙ mgr̄ sniaꝝ i. iij. di. v. hāc Vita
tē ꝓprie vētilat. Et tādē ꝯcedit ꝙ iste due ꝓ/
pōnes ꝯcedi pn̄t. vȝ. ꝑsona diua assūpsit nām
hūanā. ⁊ nā diua assūpsit nām hūanā. Nāc iāt
ꝓpōeȝ. ꝑsona diua assūpsit nām hūanā: ꝓbat
ꝑ dictum Aug. li. de fide. ad Pe. c. vi. vbi dr̄
sic. Hic deꝰ hūanā nāȝ in vnitatē ꝑsone susce
pit. q̄ se hūanane ꝑ miaȝ icorrupte Vgis vtex
ex ea nasciturꝰ ipleuit. formā g̊ ſui. i. nāȝ ſui i
suā accepit ille deꝰ ꝑsonā. h̄ mgr̄ i lr̄a. Religt

ğ mgr̃ istã ꝓpõnẽ eẽ catholicã. ꝑsona ꝟbi affũ
ꝑsit nãз hũanã. Scđam ꝟo ꝓpõnẽ. s. nã dina
assũpsit nãз hũanã. dic̃ idẽ mgr̃ valde eẽ diffi
cilẽ. qꝛ i ħ dicit ipse plurimũ doctores dissentir̃
videř. Et dicit ꝙ lз illi doctores q oppositum
isti⁹ ꝓpõis ferũt ꝑclarissimi fuerit: tñ i ħ nõ so
lũ ab alijs doctorib⁹: sз ẽt a seipsis discordare
videř: sic̃ subiecta capľa docẽt. Et iõ ꝯrium te
net mgr̃ ħ: dicẽs ꝙ ista ꝓpõ ẽ ꝯcedẽda. nã di/
na assũpsit nãз humanã. Et arguit sic ut pз ex
lr̃a ibidẽ. Forma dei accipit formã hois. Sed
noie forme dei itelligiř nã dina. Noie forme
hois itelligiř nã hũana. ğ illa ꝓpõ ꝟa. ꝯñe nõ
ꝛ maiorẽ ꝓbat ꝑ Aug. ꝑ. de tri. c. 7. sic dicẽtẽ.
Etiã seipso xp̃s mior fact⁹ ẽ: formã ꝟui accipiẽs
Nec. n. sic accepit formã ꝟui: ut d imitteret for
mã dei: i q erat eq̃lis prĩ: ut i forma dei ꝛ i for/
mã ꝟui: idẽ ipse sit vnigenit⁹ fili⁹ pr̃ is. ħ sũt ver
ba Aug. dicit ğ mgr̃. Si forma dei formã ꝟui
accepit: ꝑfecto nã dina nãз hũanã accepit. mi/
norẽ ꝟo idẽ mgr̃ ꝓbat ꝑ illud dictũ Aug. i li.
de fide ad Petrũ. c. 8. Cũ inqt de xp̃o audis
qꝛ in forma dei erat: oз te agñscẽ sũ mitqз tenẽ i
illo forme noie nãlẽ plenitudinẽ. i. plenã nãm
dinã debẽ itelligi. ħ sũt verba Aug. qr̃ ꝛc̃. Idẽ
ẽt ꝓbat ꝑ dictũ Hilarij i li. xij. de trini. sic di/
cẽtẽ. Esse i forma dei: ñ alia itelligẽtia ẽ q̃з in
dei manẽ nã. ꝛ imediate mgr̃ subiũgit. didici/
sti inqt noie forme itelligẽtiã fieri nãe. ꝛ audi:
sti ꝙ i forma dei formã ꝟui accepit. vñ ꝯsequẽs
ẽ ꝙ nã dina nãm hũanã suscepit. Hec sũt ver
ba mgr̃i. Sз dices pr̃ Ambro. hoc valde du/
biũ est: ꝛ videř expresse cõtra dicta alteri⁹ con
clusionis. Vñ arguo sic. Solũ verbũ carnem
accepit ꝑ dicta oium doctoꝝ: ut cõclusum est ꝑ
ꝑcedentẽ cõclusionẽ. ğ nõ nã dina. añcedẽs
ẽt pз ex cõsilio toletano. ğ ꝛc̃. Dico ꝙ il a di/
ctio exceptiua solũ nõ excludit nãз diuinã. sed
alias personas. s. prẽз ꝛ spm̃ scm̃. Sic ẽt rñdet
mgr̃ in lr̃a. Sз ꝯ inquies: hoc mihi nõ satisfa
cit. Arguo. n. sic. Nã diuina ẽ cõis trib⁹. si ğ
natura dina naturã hũanã assũpsit. sequiř ꝙ q
libet persona sit humana: quod est cõtra dicta.
Dico aia mea ꝙ bene argumẽtũ tuũ cõclude/
ret: si natura dina assũpsisset naturã humanaз
ad vnitatẽ ꝓpriaз. Sз nõ est sic: sed assumpsit
eã solũ ad vnitatẽ ipostaꝟ i supposito filij. Sз
adhuc istab. Arguo. n. sic. inges. si ğ nã dina
nãз hũanã assũpsit. ut dicis: vr̃ seq pr̃ Amb. ꝙ
sic ista ꝯcediř. verbũ caro factũ ẽ. ita ista dз cõ
cedi. nã dina caro facta est. Ad ħ tibi aia mea
mgr̃ i lr̃a rñdet dicẽs. ꝙ ista ñ ẽ ꝑcipua rõ q̃re
ꝟbũ caro factũ ẽ. qꝛ ipsũ ꝟbũ carnẽ humanã
assũpsit: sз qꝛ assũpsit eã i vnitatẽ suppositi ꝓpꝛij
ñ ãt sic nã dina itdem ẽ. qm̃ ñ suscepit eã i vni
tatẽ ꝓpriam: sз i vnitate suppositi verbi. Et iõ
ar^m non ꝯcludit. qr̃ ꝛc̃. ꝛ ħ tibi sit satis ꝓ ꝑma
veritate sufficiãt. Q̃tũ ad ꝟam veritatẽ dico ꝙ
mgr̃ i eadẽ di. 5. tertii ponit alias duas ꝓpõẽs
oio negãdis. vз. istã: nã dina assũpsit ꝑsonaз
hũanã ł ꝑsona dina assũpsit ꝑsonã hũanã. vñ
sic ait i. c. iõ vero. Iõ vero inqt ñ ꝑsonã hois
accepit siue assumpsit. qꝛ caro illa ꝛ aia illa nõ
erãt añ vnita in vnã ꝑsonã quã assũpsit. qm̃ ex
illꝯ ñ ꝯstabat ꝑsona qñ illis vnitũ ẽ verbũ. Nã
sibi iuicẽ sũt vnita sil cũ verbo sũt vnita. Alia tñ
vnione iuicem vnita sũt illa duo. s. aia ꝛ caro. ꝛ
alia vnione verbo vnita sũt. qꝛ alia est vnio aie
illi⁹ ad carnẽ. alia ẽ vnio ꝟbi ad aiaз illã ꝛ car
nẽ. Nõ ğ accepit ꝟbũ dei ꝑsonã hois: sз nãm
qꝛ ñ erat ex carne illa ꝛ aia illa vna cõposita ꝑ
sona: quã ꝟbũ accepit: sз accipiendo vniuit: ꝛ
vniẽdo accepit. ħ ille. Sз mgr̃ i. c. sequẽti qđ
icipit: ħ a qbusdã arguiř sic. ꝑsona ẽ nã rõnał
idiuidua sbstãtia. aia ãt quã ꝟbuз assũpsit est
hõi. ğ ꝟbũ assũpsit ꝑsonã. Dicit mgr̃ ꝙ lз aia
sit ꝑsona. qñ ẽ a corpe seꝑata: sicut ãgelus: nõ
tñ qñ ẽ corpori vnita. Et cũ aia quã ꝟbũ assũ/
ꝑsit nũq̃з fuerit qn alicui rei ꝯiũcta sit: iõ nõ se
quiř ar^m. Sз certe aia mea cara: ħ nõ tenetur
mgr̃ a doctorib⁹. vult. n. ipse ut cernis qꝛ aia
seꝑata sit ꝑsona. ꝛ ħ doctores nõ ꝯcedunt. vñ
scotellus i. 3. sniaꝝ. q. ꝑncipali. dicit. ꝙ de rõ
ne ꝑsone ẽ negatio depẽdẽtie actuał ꝛ aptitu/
dinał. ꝛ iõ. qꝛ aia seꝑata sꝑ hз depẽdẽtiã apti/
tudinalẽ ad corpus. iõ nõ ẽ ꝑsona. ꝛ qꝛ dum ẽ
vnita hз depẽdẽtiã actualẽ ad corp⁹. iõ ẽt non
est ꝑsona. Et qꝛ aia xp̃i sꝑ fuit vnita. iõ nunq̃з
f. i. ꝑsona. In hoc bñ dixit mgr̃. qr̃ ex hoc con
cludiř rñsio: qđ nõ sufficit ad rõnẽ ꝑsone ꝙ sit
nã rõnalis idiuidua substãtia: sз oз ꝙ nõ hẽat
depẽdentiã ad corpus aptitudinalẽ. nec actua
lẽ. Et idem tз Franciscus maronis. di. 23. in
qõe illa. vtꝝ ꝑsona sit ꝟa intẽtio i rñsiõe qõis
Et hãc negationẽ dependentie vocat ipse icõi
cabilitatẽ: qꝛ ꝓprie ista rõ ẽ constitutiua perso
ne. ꝛ ꝓpi ħ persone dine per hãc rõeз perma
xime ꝯstituiř: cũ sint sũme icõicabiles. Et hoc
q̃зtũ ad istud dubium. Vltra dictũ ar^m magr̃
eodẽ. c. adducit aliquas auctes. ut Aug. in

expositõe simboli dicẽtẽ. Vbũ hoiez assũpsisse ⁊ sic de alijs. sꝫ exponit mgr̃ hoiez. i. humanã nãz: ut sit sensus hoiez accepit. i. humanã nãz ⁊ h̃ volo sufficiãt ꝓ pͣ vi. Q̃tum ad tertiam vi. dico ꝙ de h̃ sũt varie opiniões doctorum. Pͥa opi. est Bona. di. i. tertij. vz. ꝙ plures ꝑsone vnã ⁊ eãdẽ nãz numero sil' assumere ñ possint. Nõ qdẽ ꝑꝑ assumẽtis defectũ siue im potẽtiã: sꝫ ꝑꝑ repugnãtiã ꝯdictõis iplicite. Et ꝙ h̃ sit ipossibile sic ꝓbat. q2 aut tal' assũptio ter minat ad vnitatẽ nãe: aut ad vnitatem ꝑsone aut ad vnitatẽ idiuidui. Si ad vnitatẽ nãe. g͛ ex vnitate nãe humane ⁊ diue vna tertia nã re sultaret. ⁊ sic i xp̃o nõ eẽt distictio assumẽtis ⁊ assũpti. ⁊ ꝑ ꝯñs ñ vã assũptio. Si vo ad vni tatẽ ꝑsone seq̃ret ꝙ plures ꝑsone cõicarent in vnã ꝑsonã. ⁊ sic plures ꝑsone eẽnt vna ꝑsona qᷓ iplicat ꝯdictiõz. si ãt ad vnitatẽ idiuidui: cũ tal' vnitas sit ex ꝑte assũpti: ⁊ ñ ex ꝑte assumẽtꝭ seq̃ret ꝙ assũptũ traheret ad se nãz assũpti qᷓ ẽ icõueniẽs. nõ. n. trahit hũanitas ad se diui tatẽ i xp̃o: sꝫ potiꝰ ditas hũanitatẽ. assumere ẽ n. ad se trahẽ: siue ad se sumere. Et ꝑꝑ hanc ꝯ dictõz dicit ꝑfatꝰ doctor ꝙ ipossibile ẽ plures ꝑ sonas eãdẽ nãz nũero assumẽ posse. Et h̃ itel gũ ꝓut icarnatio vbi fac ydeomatũ cõicatõez ꝑ quẽ modũ dr̃. Filiꝰ dei factꝰ ẽ hõ. Sicut oñ dit Anselmꝰ liº. cur deꝰ hõ. c. 9. dicẽs plures ꝑ sone nequnt vnũ ⁊ eũdẽ hoiez assumẽ. Et di cit idẽ doctor ꝙ ꝑꝑ hoc non excludit ois alius mus assũptiõis. q2 cũ intellectꝰ nr̃ multa intelli gere nequeat q deꝰ facẽ põt: qs assere audebit tres ꝑsonas vnã nãz nũero assumere potuisse Ita ꝙ ꝑ grãm efficere potuisset: ut tres ꝑsone vnã sibi nãz ex ꝑte venissent siue suppositassẽt Cũ creatura ois creatori suo obediẽs sit. ⁊ ille tres ꝑsone essent vnꝰ hõ. ⁊ ita tribꝰ ꝑsonis eẽt cõis vna singularis nã hũana assũpta. dato ꝙ nõ eẽt cõis vnitas in vnitate ꝑsone. Et ista in snia ẽ opio ꝑfati doctorꝭ. Alia ẽ opio sci Tho. ꝑte. 3. q. 3. ar. 6. ꝙ lꝫ tres ꝑsone nõ possẽt eãdẽ ipostasiz assumẽ nihil tñ obstat qn possit eãdẽ nãz assumẽ. ⁊ hãc opionẽ inseq̃t. Varro li. 3. q. 4. Et ꝯfirmat eaz sic. Qñqz aliq̃ duo se hñt sic ꝑus ⁊ posteriꝰ nõ oꝫ ꝙ multiplicato posteri ori multiplicet ꝑus: sꝫ nã ⁊ suppositũ se hñt sic ꝑus ⁊ posteriꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs multiplicato supposi to: nõ oꝫ ꝙ ml'tiplicet nã ⁊ ꝑ ꝯñs nihil repugñt ꝙ eadẽ nã possit eẽ i pluribꝰ suppositꝭ siue ꝑso nis. Itẽ sic aia vna nãlit põt esse i pluribꝰ ꝑti

bꝰ corꝑis. ⁊ vnũ corpus supnãlit in pluribus locis: sic multo magis vna nã i pluribꝰ suppo sitis. Itẽ absolutũ nõ distinguit neqz mltipli cat ꝑ respectiuũ. nã ẽ absoluta: suppositũ siue ꝑsona respectiua. g͛ nõ oꝫ multiplicari nãm ꝑꝑ multiplicationẽ ꝑsonaꝝ. qr̃ ⁊c̃. Alia ẽ opinio Scoti: q iudicio meo optia ẽ: q dic̃ sic. ꝙ de in carnatõe possumꝰ loq dupl'r. aut voluimꝰ dicẽ ꝙ eẽntia diua sit formal' terminꝰ icarnationis ⁊ tũc ꝯcedit ꝙ plures ꝑsone possint diua essẽ tia mediãte assumẽ eãdẽ nãz nũero. aut volu mꝰ dicẽ ꝙ ꝓprietas relatiua: siue ipsa ꝑsona sit formal' tminꝰ tal' icarnatiõis. ⁊ tũc dic̃ ipossibi le eẽ: eãdẽ nãz nũero a tribꝰ ꝑsõis assumi pos se. Et rõ ẽ qm̃ oẽ eẽntialit ab aliq̃ l' ab aliqbus depẽdẽs oꝫ ꝙ hẽat vnũ. qᷓ tmiet eẽntialit illã depẽdẽtiã. Sꝫ i illa assũptõe ẽ eẽntial' q̃dã de pẽdẽtia vniꝰ nãe ⁊ ꝑsona vbi total'r detiminat ea. igr̃ eadẽ nã nõ põt total'r a pluribꝰ depẽdẽ ꝑsonis: vl' assumi a pluribꝰ ꝑsonis ꝯñtia nõ. ⁊ maior ꝓbat. qm̃ ipossibile ẽ idẽ creatũ i eodez genere eẽndi hr̃e plures cãs totales a qbꝰ de pẽdeat. Nã h̃ dato: seq̃ret ꝙ aliqd possꝫ eẽ ab aliq̃ ut a cã: ꝯposito l' rmoto nihil minꝰ eẽt: qᷓ ẽ apᷓ oẽs icõueniẽtissimũ. mior vo ꝓbat. Nã ꝑsonalit ꝯcreata tmiat ᷓpendẽtiã nãe i creatu rꝭ. ⁊ ꝑsonalitas icreata tmiat ᷓpẽdẽtiã nãe hu mane. ut pꝫ. g͛ sic ꝑsonalitate creata total'r tmi nãte nãz: illa stãte ñ posset alia ꝑsonalitate tmi nari: sic ꝑsonalitate vniꝰ ꝑsone diue tminante nãz hũanã: illa sic stãte ñ potit alia ꝑsonalitate tmiari. Ista satꝭ nõ sũt itelligẽti. Et nõ istud fũ damẽtũ ꝙ lꝫ nã hũana eẽt i potẽtia obiectiuali añq̃z assumẽt ⁊ ꝑ ꝯñs assũpsibil' a p̃re: tñ nc ᷓ ducta ad actũ i supposito filij: ñ possꝫ aliq̃ mõ a p̃re assũi: cũ ꝑfectissime eiꝰ depẽdẽtia tmiet in supposito filij. ⁊ h̃ fũdamẽtũ mihi magnã fidẽ fac̃ ᷓ h breuit loqt scotellus i. 3. ⁊ bñ vide ibi. Tene tu tñ haꝝ opionũ q tibi gratior ẽ. qr̃ ⁊c̃.

De hũiliatõe vbi i vgine gloriosa. ꝯº 3ª.

Recipe tertiã ꝯclonez. vz. Miro certe mõ dei filiꝰ exercuit: ut i vgie icliaret q̃ztũ iclinari potuit. vbi tres ingramꝰ vi. vz. Pͥa. vi. ẽ ista. Quãta fuit iclinatiõ vbi ctni: qñ ex sua benignitate de vgie carnẽ assũpsit. 2ª vi. ẽ. Quãtꝰ ⁊ q̃lis honor debet a nob̃ vbo dari ꝑꝑ suã tantam charitatẽ. 3ª vi. ẽ. Q̃tã excellẽtiã meruit xp̃s apud deũ ꝑꝑ hoc. q2 carnem nostram assũpsit. Q̃tũ ad pri mã vi. dico ꝙ vbũ de virgie carnẽ assumẽs

triplr̄ se iclinauit. Prio.n.se iclinauit sub an
gelica nā.2° iclinauit se sub humana nā.3° in
clinauit se sub passiōe dura. Prio inq̄z icli
nauit se sub āgelica nā. ps̄. Minuisti cū pau.
ab ang. glā ꝛ ho. coꝛ. cū ꝛ ↄst. cū su. o. ma. tu.
Que v̄ba glo. sic expōit. Minuisti.i. passibi
lē ꝛ moꝛtalē fecisti: paulominꝰ ab angelr̄ q̄ sūt i
mōtales ꝑm nāz. Sz ista minoꝛatio p nāz fuit
postea i magnā glāz p grāz ↄmutata. iō seq̄r:
glā ꝛ hōꝛe coꝛonasti cū. glā. s. i resurrectiōe ꝛ
honoꝛe. s. i pr̄ia. Et ↄstituisti cū.i. exaltasti cū
sup opa manuū tuaꝝ.i. sup rōnalē creaturā su
p celestē.i. angelicā: ꝛ rōnalē creaturā trestrē
i. hūanā. Et sic pz pᵃ iclinaº vz q ꝑm nāz v̄bū
hūanatū minoꝛatū ē ab angelr̄ ꝑm nāz itellige as
sūptā nō assumētē. 2° v̄bū i assumēdo v̄gis
carnē iclinauit se sub hūana nā. audi aplm̄ ad
philr̄. 2. Qui cū i foꝛma dei eēt nō rapinā arbi
tratꝰ ē eē se eq̄lē dō: sz semetipsū exinaniuit foꝛ
mā ꝑui accipiēs: i silitudinē hoīuz factꝰ: ꝛ ha/
bitu iuētꝰ vt hō. Que v̄ba sic Remi. expōit di
cēs. Qui i foꝛma dei eēt.i. in eq̄litate dei pat/
ne deitatis ↄsubālis ꝛ coeq̄lr̄ illi i oibꝰ. Et Au
gu. in lib. de fide ad Petꝝ: vt deducit magr̄
sniaꝝ. di. 5. tertij. exponit sic foꝛmā dei dicēs
Cū audis d' xp̄o q i foꝛma dei erat. oz te ag̃scē
firmiq̄z tenē: i illo foꝛme noīe nāe plenitudi/
nē debē itelligi. Nō rapinā arbitratꝰ est eē se
eq̄lē deo. Remigiꝰ. Rapina ē qn̄ q̄spiā rē ali
enā p violētiā sibi vsurpat q̄ illi nō conuenit.
Et dn̄s iesus: rapinā qdē facēt qn̄ se pr̄i eq̄lē
in oibꝰ fec̄ dicēs. Ego ꝛ pr̄ vnū sumꝰ: nisi in
v̄itate amet filiꝰ dei eq̄lis illi i oibꝰ. Sic ꝛ per
cursoꝛ illiꝰ a scrib̄ ꝛ pharisei̅s ꝛ pplo an xp̄s eēt
introgatꝰ: si dixisset: ego sū: rapinā fecisset: sz
qui nō sū. Dixit.n. plene qd' nō erat ne mētiē
do dicēt qd' nō erat: vt dic̄ Greg. i omelr̄. sup
Mat. Si mō v̄o magnꝰ filiꝰ pditōis eēt ne ra
pinā qdē fec̄: q cū filiꝰ diaboli eēt: dixit ego sū
filiꝰ dei: ego paclitꝰ: ego oia dei. Seq̄r sed se/
metipsū exinaniuit Remigiꝰ. Exinanitio est
qn̄ res mag̃ ꝛ icōphēsibil'i pua ↄphēdit̄ foꝛmu
la. Sic̄ si q̄spiā mūdi artifex totā mūdi machi
nā: oia ēt mīma q̄ in illo sūt i modica cera vel
pictura ↄphēdē voluerū: h̄ exianitio dr̄. Idē
dr̄ de ciuitate vel tēplo vel de alia q̄cūq̄z grādi
re intelligēdū eē. Sic ꝛ v̄bū diuinū cū lucē ha/
bitet inexcessibilē totū sua magnitudine mun
dū implēs: semetipsū exinaniuit.i. q̄si ↄtraxit
vt in pua foꝛmula visibil' appereret. Hiere. 31.
Nouū faciet sup trā: mulier circūdabit v̄rū.
Io. j. Verbū ca. fa. ē ꝛ habi. i nob̄. Et seq̄tur
foꝛmā ꝑui accipiēs.i. i v̄itate hoīem.i. hūanā
nāz suscipiēs. In silitudinē hoīuz factꝰ.i. hō
verꝰ factꝰ ē. pōit̄.n. silitudo p v̄itate. Et hītu
inuētꝰ vt hō. hītꝰ ab hn̄ēdo nomē accepit. q̄ꝛ e
q̄cq̄d alterū hn̄t illiꝰ hītꝰ ē. Remigiꝰ. Multis
modis habitꝰ dr̄. Quidā.n. habitꝰ illū cui ac/
cidit mutat: sz nō mutat̄. vt sapiētia: q̄ de stul/
to sapiētē fac̄: sz nō mutat̄ sapia ipsa. Quidāz
hītꝰ mutat: sz nō mutat̄ vt cibꝰ d' q̄ lāgoꝛe i foci
lamētū coꝛpis mutātur. iuxta illud. ꝛ pāis coꝛ
hoīs ↄfirmet. Quidā ē habitꝰ q̄ nec mutat̄: sz
tn̄ aliā ↄseq̄t̄ foꝛmā. sic̄ vestis q̄ induta aliā foꝛ
mā capit q̄z qn̄ exuta ē ꝛ plicata. Nā siue idua
tur qs veste siue nō: sp vestis nāz vest' ꝑuat lz
foꝛmā mutet. Ita v̄bū pr̄is hoīez assumēs i
hoīe mutatū nō ē neq̄z ipe hō assūptꝰ mutatꝰ ē
i v̄bū. lz aliā foꝛmā accepit hō q̄z ꝑus: qn̄ ma
ioꝛis postea dignitatis fuit q̄z fuerit antea: qꝛ
speciosus foꝛma p filijs hoīuz. In Aug. j. de
trini. c. 7. Nō.n. sic accepit fōmā ꝑui vt dimit
tēt foꝛmā dei i q̄ erat eq̄lr̄ pr̄i: sz vt idē i fōꝛ dei ꝛ
i fōꝛ hoīs filiꝰ vnigenitꝰ eēt pr̄is. h̄ supdc̄a de
mēte Remigij vt. s̄. Ad h̄ ppositū audi tex.
cū xp̄s. de hēti. Cū inq̄t xp̄s pfectꝰ deꝰ ꝛ pfectꝰ
hō sit: mādamꝰ q̄tenꝰ sub anathe̅ inhdicas. ne
qs de cetō audeat dicē xp̄m nō eē aliq̄d ꝑm q
hō. qꝛ sic̄ xp̄s verꝰ ē deꝰ ita verꝰ ē hō ex aia rō
nali ꝛ hūana carne subsistēs. h̄ ibi. Et glo. su
p v̄bo anathemate. dic̄ ḡ q ↄtrariū dic̄ ē excōica/
tꝰ: qꝛ h̄ dicē hēticū ē: ꝛ oēs heretici st̄ excōicati
vt i. c. ad abolēdā. ꝛ. c. excōicamꝰ. de hēti. ꝛc̄.
3° v̄bū diuinū i assumēdo de v̄gine carnē i
clinauit se sub passiōe dira. Isa. 53. Nō est ei
spēs neq̄z decoꝛ ꝛc̄. Hāc auctē sepiꝰ i h̄ ope i
nēies. In aplr̄s vbi. s̄. Hūiliauit igr̄ semetipz
factꝰ obediēs vsq̄z ad moꝛtē. Remi. Pcūs igr̄
ē obediēs pr̄i eꝰ volūtas fuit vt genꝰ hūanū re
dimēt. Et n̄ solū pr̄i. sz ēt mr̄i factꝰ ē obediēs.
Luc̄. 2. ꝛ erat subditꝰ illr̄. Moꝛtē āt cruc̄. Re/
migiꝰ. Iō crucifixerūt eū: qꝛ oibꝰ moꝛtibꝰ cru/
cis moꝛs sceuioꝛ ē pp lōgū cruciatū. Si.n. gla
dio trāsuerberasset eū cito finijssz: l' sic placuit
ei: vt qꝛ p lignū peccauit hō p lignū redimēt̄:
q̄re ꝛc̄. h̄ Remi. Et sic pz pma v̄i. Qrtum
ad ꝑaz v̄i. dico vt colligit̄ de mēte dn̄i Bona.
i. 3. di. 9. q duplex ē pncipalr̄ honoꝛ. s. p se: ꝛ p
accn̄s. honoꝛ p se ē duplex. qdā p se: ꝛ pp se. q
dā p se tn̄. honoꝛ p se ꝛ pp se ē ille q soli dō de

ↄ

bet. Nā sol⁹ de⁹ ē q p se ꝛ ꝓpt se honorād⁹ est.
Et h honor a grecis lata dr̄. ꝛ a latis sic diffinit
Latria ē cult⁹ soli d̄o debit⁹. Vbi ē nōndū fꝫ
Bona. vbi. s̄. ꝙ cult⁹ dei pt̄ tripl'r ꝯsiderari:
s. cōit ꝓpe ꝛ magis ꝓpe. Cult⁹ dei cōit dict⁹ dr̄
act⁹ direct⁹ i deū sub rōe finis. ꝛ sic cult⁹ di cōis
ē oib⁹ ꝟtutib⁹. 2° accipit ꝓpe: ꝛ tūc cl'⁹ dr̄ act⁹
i deū direct⁹ n̄ solū sub rōe finis: sꝫ ēt sub rōne
obi: ꝛ sic cult⁹ ē gd ꝓpuꝫ ꝟtutib⁹ theologicis qꝛ
ꝟtutes theologice hn̄t deū ꝓ obo: vt cōit seti/
unt oēs: ꝛ iō dicūt oib⁹ ꝟtutib⁹ pstātiores. 3°
mō accipit magis ꝓpe ꝛ sic dr̄ cl'⁹ i deū direct⁹
n̄ solū i rōe finis ꝛ obi: sꝫ ēt sub rōe hōris. Et
sic ē ꝓpus adoratōis ipi⁹ latrie. Et sic dic idē
doctor: lata ē qdā spāl vt⁹. Nā sic idolatria n̄
dr̄ qdcūqꝫ pctm̄: sꝫ illud q creatura adorat: sic
latria n̄ dr̄ glꝫ hit⁹ vl' act⁹: sꝫ ille q sol⁹ de⁹ ado/
rat. Et n ōnt dixi act⁹ l' hit⁹: qꝛ latria dicē pōt
cultū intiorē ꝛ extiorē. Cult⁹ intior ꝯsistit i cre
dēdo diligēdo ꝛ spādo: ꝛ sic iprope accipit la
tria. nec vt sic ē ꝟt⁹ cardinal': sꝫ theologica: n̄ tn̄
ab alijs distīcta: sꝫ ꝯsequēs oēs. Cult⁹ extior
ꝯsistit i qdā imolatōe ꝛ sacrificio: ꝛ sic ꝓpe dr̄
latria q nihil alid ē qꝫ fuit⁹ qdā vt expōit sacer
Aug. i li. de tri. ꝛ vt sic ē ꝟt⁹ cardinal' ꝯtēta sb
iusticia q ꝓpe dr̄ religio. Jn̄ Aug. x. d ciui. di
sic ait. Religio ē ꝟt⁹ q colit q ē supioris nāe. in̄
dicē possum⁹ ꝙ latria sic accepta n̄ solū ē i gnē
ꝟtutis tāqꝫ i gnē rēoto: sꝫ ēt i gnē ꝟtutis cardi
nal' sic i gnē subaltno: ꝛ i gnē iusticie tāqꝫ in
gnē ꝓxi. q in gnē ꝟo religiōis tāqꝫ i gnē ꝓxio
Et h colligit de mēte aurelij Aug. li. xj. de ci.
di. c. j. vbi dic ꝙ di cult⁹ qttuor nōib⁹ appellat
s. latria theosolia: siue eusebē: ꝛ h fm grecos.
Pietas ꝛ religio: ꝛ h fm nos: qidē si qd duo
p²: lꝫ i pl⁹ se hēant. Nō tn̄ ꝙ latria ꝛ theosolia
sic differūt. qm̄ latria dic extiorē fuitutē q spe/
ctat ad iusticiā q ē ꝟt⁹ cardinal' sꝫ theosolia dic
fuitutē intiorē q spectat ad ꝟtutes theologicas
Jtē nō ꝙ qn̄ lata ē ipa dilectio l' sapia itelligit
de actu intiori. sꝫ qn̄ dr̄ ꝙ lata ē cl'⁹ itelligit de
actu extiori: sꝫ de h al's. Patet g ꝙ honor q ē
p se ꝛ ꝓpt se debet soli d̄o. 2° honor dr̄ p se ꝛ
n̄ ꝓpt se: ꝛ h honor debet hūane nāe xpi vt ꝟ/
bo vnita ē. Vbi nō ꝙ nā hūana i xpo vnita ꝟ
bo pt̄ tripl'r ꝯsiderari. vno° iqꝫtū sustētificat di
no supposito. 2° iqꝫtū vnita diuinitati tm̄. 3° iqꝫ/
tū creatura scissima tm̄. Si ꝯsiderat p° tc dico
ꝙ cū hūanitas sit a diuo supposito sustētata sit
vn⁹ hōr: qꝛ vna ē ꝑsona xpi: ꝛ vnicū suppositū

vt diximus i sa ꝯcl'oe ꝓcedēti: seqt ꝙ vt sic hūa/
nitas xpi latria dꝫ adorari: qꝛ latria nō debet
ꝑti rōe pt̄is: sꝫ rōe toti⁹. tot⁹ āt xps ē ꝑsona xpi:
g latria adorat hūanitas ei⁹ vt sic ꝯsiderata.
Si ꝟo hūanitas xpi ꝯsiderat vt vnita tm̄: ꝛ n̄
vt supposita. Dixerūt qdā ꝙ ipdulia dꝫ adorari
Alij āt latria: qꝛ nil aliud sonat nām hūanā eē
vnitā qꝫ i supposito diuo esse suppositatā. Si
ꝟo ꝯsiderat 3°: nulli dubiū ꝙ dulia dꝫ ado/
rari. h sētit dn̄s Bona. vt. s̄. Accipe mō fꝫ
mēbꝝ pncipale vꝫ. ꝙ ali⁹ honor dr̄ p accn̄s. i.
qꝛ accidit illi rei vt sic honoret. Et h tripl'r fieri
ꝯtigit qꝫtū ad pn̄s vꝫ. rōe significatōis. rōe pn̄
tatōis. ꝛ rōe ꝯtinētie ꝛ resuatōis. Prio rōe
significatōis: ꝛ h° venerāt sacra: qꝛ significāt
rē sacrā. Nā vt dr̄. 4. snia℞. di. j. Sacrm̄ ē sa
cre rei signū. Honor. n. q debet sacris ē rōe
signati ꝛ n̄ signātis. Et h ꝟitatē hꝫ ēt i sacris
vetis legis. illi. n. adhibebat honor in rōe figu
rati ꝛ significati p illa vt pꝫ p singula discurrē
do. sil'r ꝛ sacris noue legis. Sꝫ dices quō sacra
noue legis dicūt ēt figure cū res noui testi sint
significata ꝛ figurata p sacra antiqꝫ legis. Ad
ueniēte. n. res cessat figura: qre sacra noue le/
gis n̄ dēnt eēnt figure: sꝫ res. Dico breuit ꝙ
sacra noue legis sit res p respcū sacra veteris legis
sꝫ sit future p rspectū ad futurā pr̄iaꝫ. exm̄ de ci
roteca q ē forma man⁹: ꝛ tn̄ n̄ ē man⁹: ꝛ postea
de manu int⁹ posita: qm̄ ibi ē res ꝛ signū ꝛ po
stea de nuda manu. Nuda man⁹ significat sta
tū celestis pr̄ie: vbi oia clarebūt. Man⁹ cirote
cata statū legis grē: i q tmināt vmbre veteris
testi: ꝛ tn̄ figura ē stat⁹ glē. h isinuare vr pau/
lus cū aiebat. Videm⁹ nūc p speculū i enigma
te: tūc facie ad faciē. Cirotecca āt sola q ē fōma
man⁹ tm̄ legis scripte statū tm̄ desigbat. qre ad
ꝓpositū dicam⁹ ꝙ honor q sacris debet ē rōe
significati: ꝛ n̄ rōe significātis. 2° honor p acci
dēs alicui debet rōe pn̄tatōis: ꝛ h° imaginē ꝟ
gis glose crucifixi ꝛ alioꝝ scoꝝ honoram⁹ nō
rōe sui: sꝫ repn̄tati. vn̄ ꝟsus. Virgis itacte cū
veneris añ figurā. Pretereūdo caue ne silcat
aue. Sūt. n. figure he ꝛ imagies adiuēte: aut
pp ꝓteritoꝝ recordatōꝫ. de ꝯse. di. 3. c. venera
biles. Venerabiles igt imagies xpiani n̄ d̄os
appellat: neqꝫ fuiūt eis vt dijs: neqꝫ spēꝫ salu
tis ponūt i eis neqꝫ ab eis expectāt futuꝝ iudi
ciū: sꝫ ad mēoriā ꝛ recordatōꝫ pmitiuoꝝ vene
rāt eas ꝛ adorāt. h ibi. aut pp simplicium erudi
tionē. de ꝯse. di. 3. p latū. vbi dic tex. circa fi.

Nã qd legētib⁹ scriptura. ĝ idiotꝭ pſtat pictu
ra cernentibus. qꝛ ipa in igrates vidēt qđ seq
debeāt in ipſa legūt q lr̄as neſciūt. vnde ꝛ pre
cipue neſcientibus legē ꝓ lectione pictura eſt
ħ ibi. Gregoriꝰ ſereno ep̄o maſſilieſi. aut ꝑꝑ
mētis nr̄e excitationē ꝛ feruorē. vt pōit Bo/
na. vbi. ſ. 3º honor ꝑ accn̄s debeꝭ alicui rōne
continentie ꝛ ꝯſeruatōis: ꝛ hec duo ꝑmaxime
ſūt vt eucharistia ꝛ Vgo glōſa: q veracit xp̄m
ꝯtinent: ſed Vgo tm̄ ſemel: ſꝫ eucharistia qti/
die. de ꝯſecratōe. di. 2. c. q̄tidie. vbi accipe re
gulā gnālēꝫ ꝙ nunq̄ꝫ in ſacro eucharistie ado
res vt deū qđ ocul' cōꝑis cernis: ſed qđ mente
credis qđ cernis ſacrm̄ tm̄ eſt qđ credas vera
res. de ꝯſc. di. 2. c. panis. ꝛ. c. añ bn̄dictōeꝫ. ꝛ
pluribꝰ alijs caplīs: vt deo duce declerabitur
in ebdomada ſācta ꝑ totū. Et ħ ſufficiāt q̄ꝫtuꝫ
ad ſam Vſ. Q̄tū ad tn̄ā Vi. dico breuit ꝙ
ad ħ tibi rn̄det Paulus ad Phil. 2. dicens.
ꝓpt qđ ꝛ deꝰ exaltauit illū: ꝛ dedit illi nomen
qđ eſt ſuꝑ oē nomē: vt in noīe ieſu oē genu fle
ctaꝭ celeſtiūꝫ terreſtriū ꝛ infernoꝝ ꝛ oīs ligua
ꝯfiteaꝭ: qꝛ dn̄s nr̄ ieſus xp̄ſ i gl̄a pr̄is. Ex qbꝰ
qdem Vbis poſtea gnāle ſtatutū in eccl̄a ma/
nauit: vt ħ nomē ieſus ſuꝑ oīa noīa venera/
retur: vt pꝫ de emunitate eccl̄aꝝ. c. docet. li. 6.
de q̂ ad plenū dn̄ica de paſſione dicemꝰ. qr̄ ꝛc̄.
Et ħ ſufficiāt ꝓ ꝑma ꝑte huꝰ ſmonis.

Qualit tota trinitas ſe in Vgine deſcripſe
rit. Cōſideratio ſcd̄a.

Ecundo loco uiri

ginis glorioſe mirificā deſcriptio/
nē videamꝰ. Vbi tres alias ꝯcl'oeſ
ſubiūgamꝰ. Pria ꝯcl'o ē. Glōſus pr̄ cui po/
tētia attribuiꝭ ſic ſe hac Vgine glōſa deſcripſit
vt eā potētiſſimā ad ſingulos iuuādū fecerit.
2ª ꝯcl'o eſt iſta. Glōſus filius cui ſapiētia at/
tribuit: ſic ſe i hac bn̄dicta Vgie deſcripſit: vt
eā ſapiētiſſimā aduocatā fecerit. 3ª ꝯcl'o ē iſta
Spūs ſanctꝰ cui bonitas ꝛ clemētia attribuiꝭ
ſic ſe in hac bn̄dicta Vgine deſcripſit vt eā cle/
mentiſſimā in oēs pctōres fecerit.

Qualit glōſus eiꝰ pr̄ in Vgine glōſa de/
ſcripſerit ſuā potētiā.

Cōcl'o ꝑma.

Ecipe ꝑmā ꝯclōnē ꝛc̄. vt. ſ. Ad cuiꝰ
a declaratōem tres ingramꝰ Vi. vꝫ. Pri
ma Vi. eſt iſta. q̄ ſit potētia dei. 2ª Vi.
eſt iſta. Ad q̄ obiecta ſe extendat iſta potentia
dei. 3ª Vi. eſt: quō in Vgine deſcripta eſt iſta
potentia dei. Q̄tum ad ꝑmā Vi. lꝫ in pce/
denti ſabbato aliq̄ de hac mā dicta ſint ad pn̄ſ
tn̄ qdā e ſcie prato breuit colligamus. Ad cuiꝰ
declaratōem tres regulas gnāles ſubiūgamꝰ
Pria regula ē ꝙ potentia gnālit loquēdo
quedā dr̄ actiua. qdā paſſiua. Potētia actiua
ē ꝑncipiū trāſmutatōis vl' actōis i aliud. Po
tētia paſſiua ē ꝑncipiū trāſmutatōis ꝛ paſſiōis
ab alio. Iſta diuiſio potētie accipiꭍ ab Ar. 5.
methaphiſice. c. de ptāte. Ex q̄ regl'a ſeqꭍ ime
diate ſa regl'a vꝫ. ꝙ cū in deo nullo mō ſit po
tētia paſſiua. i. nullo mō ꝑncipiū paciēdi ab al
tero. qm̄ id ipſectōeꝫ includēt ſatis liquet ꝙ in
deo ſit actiua potētia: que regl'a ſic ꝓbari pōt.
Vnūqđqꝫ q̄ꝫto pſectiꝰ eſt tāto pſectius agit: ꝛ
q̄ꝫto imperfectius ē tāto magis patiꭍ. i. tranſ/
mutari pōt ab agēte. Sꝫ deꝰ ē ens pfectiſſimū
nihil in ſe ipſectōis hn̄s: cū ſit bonū illud quo
maiꝰ. i. pſectius excogitari n̄ pōt: vt Anſelmꝰ
ait. ĝ nullo mō potiſt ab aliq̂ trāſmutari ꝛ pati:
ſed ſolū pſectiſſime agē. O ia iſta ſatis nō ſūt.
ĝ regula nr̄a Va. 3ª regl'a ē iſta ꝙ lꝫ i deo
ſit vna realiꭍ volūtas. tn̄ formalit vl' rōne ſm
q̂ſdā. alia ē volūtas dei abſoluta. ꝛ alia ordina
ta. Ad cuiꝰ declaratōem nō ꝙ varia ē doctorum
opio đ potētia abſoluta ꝛ ordiata. Quidā. n.
ſerūt ꝙ potētia abſoluta nihil aliud ē q̄ꝫ potēª
executiua ſimplr̄ ſūpta q̄ꝫtū ad oīa q̂ qs pt facē
Potētia āt ordiata ē eadē potētia executiua i
hitudie ad regulā recte rōis. Vbi grā. qs i po
tētia abſoluta diceꭍ qn̄ ſimplr̄ aliqd pōt. ſed in
potētia ordinata qn̄. ſ. ſolū aliqd ſm rectā rl'aꝫ
rōnis facē pōt. Iſte ē ꝑmꝰ modus declarandi
qd ſint potētie tales. Alij autē aiūt ꝙ potentia
abſoluta eſt q oīa poſſibilia reſpicit. Sed ordi
nata q̂ ſolū poſſibilia moralit reſpicit. i. inq̄ꝫtū
talia ſūt de ꝯſideratōe moꝝ. Et iſta opinio di
ſtinctionē haꝝ potētiaꝝ a diſtictione obiecto/
rū ſumit vt intuenti pꝫ. obiectū. n. potētie ab/
ſolute ē poſſibile ſimplr̄: ſed obiectū ordinate
potentie ē poſſibile in habitudine moris vl' V
tutis. 3ª opinio ē ꝙ potētia abſoluta eſt añ
determinatōem volūtatis: vt. ſ. ꝯſideraꭍ in illo
ſigno: in q̂ intelligiꭍ ſuā precedē determinatio
nem. Et ipſa eadē potētia dū ſeqtur detmina
tionē ordinata diceꭍ. Nā qn̄ ſimplr̄ nō detmi
naꭍ agēs ad ħ vel ad illud q̄ꝫuis vtrūqꝫ poſſet
tūc dr̄ i potētia abſoluta. ſꝫ qn̄ poſtea idē agēs
ſeqꭍ ſuā determinatōem: qꝛ detminaꭍ ad hoc

nō ad illud: tūc diceř ī potētia iordiata. 4ª āt
opinio expsse logř de potētia absoluta dei. Et
dic̄ ꝙ potētia dei absoluta ē dīna volūtas ab/
solute ꝯsiderata. Potētia ordinata ē eaipa di
na volūtas vt iformata ē pfectōe iusticie legal'
exᵐ ī creaturis. Nā illud diceř absolute aliqd
posse qñ nihil ei absolute repugt̄ qñ illud facē
possit. Sz tūc ordiate pōt qn id qđ facē pōt nō
absolute ꝯsiderař vt sic. s. subest volūtati tm̄:
sz fm ꝙ ordinař ad ordiatōes legis ⁊ statutoꝝ
Ex q̊ seqř ꝙ mlta de potētia absoluta facē pos
sumꝰ: q̄ de ordinata potētia neqmꝰ. pt. n. dn̄s
absolute dānare inocētē: ⁊ saluare nocētē: sed
ordinata potētia neqd: qm̄ dz ī actibꝰ suis fm
leges ⁊ statuta ordiari. Sz ad ꝓpositū ī dō di
na volūtas absolute ꝯsiderata ad oia possibi/
lia diceř potētia absoluta. Sz eadē volūtas vt
ordiata legibꝰ ⁊ ordiatōibꝰ q̄s ipsa instituit dř
ordinata potētia. Ex q̊ seqř ꝙ multa pt de po
tētia absoluta q̄ negāř ab eo de potētia ordina
ta: vt iusto negare vitā etnā. ⁊ reo ipsā ecōtra
rio dare: qđ tm̄ nō pōt de ordiata dei potētia fi
eri. Frācisc̄ꝰ āt marōis'ī flatili sup p̊ sniaꝝ di.
44. q. 6. aliq̄ztulū ista strigēs dic̄ ꝙ sibi dđ vř
ꝙ potētia absoluta nihil aliud sit q̄z dīna potē
tia executiua q̄ztū ad oia q̄ sīt ī eaipsa potētia v
tualit̄ ꝯtēta. Potētia vo ordinata sit eadē po
tētia executiua dei ꝯn̄s actū rōis dīne ꝯnt̄ de
terminatōez dīne volūtatis. Vult dicere h̄ ꝙ
postq̄z itellectꝰ dīnꝰ intuitiue ꝯspexerit ꝙ dīna
volūtas sic determiauit: tūc potētia executiua dī
seqř tale dictamē: ⁊ tūc dř reglata vt sic. ex q̊ se
qř ꝙ qcqd potētia dīna executiua añ talē regu
latōz pōt: illud dř posse de potētia absoluta. vt
āt seqř dictamē tale ⁊ huiuscemodi reglatōez.
potētia tūc ordiata diceř. sic. n. imaginādū est
Nā dīna volūtas q̄ absolute ē respectu oiuz gē
tiū pt determinare se ad h̄ l'ad aliud cū libera sit
⁊ tūc itellectꝰ dīnꝰ ituitiue illa cernēs dic̄ potē
tie executiue sic in dīna volūtate eē ordinatū: ⁊
postea dictat eidē potētie vt talē determiatōz exe
q̄r. Ista ē opio Frācisci. Nec tm̄ ista successiue
fieri: sz ī eodē istāti itelligas. Et sic dř quō tu
ais istas potētias distigui: cū p̄ter tā potētia ab
soluta q̄z ordinata sit ipsa eadē potētia executi
ua. Dic̄ Frācisc̄ꝰ ꝙ potētia ordinata addit ad
potētiā absolutā hītudinē q̄zdā: ⁊ pp illā hītu
dinē ipsa int̄ se q̄ndā distictōez fm rōez hn̄t. ⁊
h̄ volo sufficiāt p p̊ª vi. vide et Frāciscū. q. 5
Q̄tū ad p̄az vi, pono silr tres rlas gnāles
Pria rla ē ꝙ dei potentia ē ifinita. 2ª rla ē ꝙ
deꝰ n̄ se extēdit ad ipossibilia. 3ª rla ē ꝙ deꝰ pt
meliorē facē mūdū q̄z fecerit. Pria rela di/
uersos hz ꝓbādi mōs. oēs tm̄ tā phi q̄z theolo
gi deū ifinitū ponūt: ⁊ hr̄e potētiaz infinitam.
Phs. n. 8. phisicoꝝ. sic ifinitatē dei ꝓbare vř
dicēs: oē qđ mouet motu infinito vř hr̄e potē
tiā infinitā: sz deꝰ mouet motu ifinito. g̊ hz po
tētiā ifinitā. ꝯn̄tia nō cū maiori. minor ē nō ex
doctrinā eiꝰ q̄ pōit motū etnū: ⁊ tp̄s etnū: ⁊ nū
q̄z icepisse. Sz q: h̄ ē ꝯ fidē istā rōz postergēꝰ
Jō alij sic ꝓbāt. deꝰ creat g̊ hz potētiā ifinitā:
ꝯn̄a ꝓbař. q: deꝰ hz potētiā sup extrēa ī ifinitū
distātia: sic̄ sīt ens ⁊ nihil: creādi āt extremū est
nisi il. q: dixit ⁊ fcā sūt ipse mandauit ⁊ creata
sunt. Alij sic ꝓbāt. intellectꝰ sil' infinita intelli/
gēs ē infinitꝰ. intellectꝰ dīnꝰ ē hꝰ ī gº. itē pō q̄ pt
ī duo ē aliq̄zta pō. ⁊ q̄ pt ī. iiij. ē maior. ⁊ sic de
alijs. Exᵐ đ forte portāte pōdꝰ vt duo ⁊ nō am
pliꝰ portař valente: ⁊ đ Platōe portāte vt. iiij.
sicq̄z đ alijs. g̊ pō q̄ pōt in ifinita: ipa erit ī infi/
nita. ⁊ p ꝯn̄s si itellectꝰ dīnus pōt ifinita intelli
gē: potit ⁊ volūtas ifinita facē ⁊ sic đs erit infi/
nite potentie. Itez si đs nō essz infinitꝰ possz eo
aliqd maiꝰ excogitari. sz deo nihil maiꝰ excogi
tari pt. g̊ ⁊c̄. Sctūs Tho. pte pª. q. 7. ar. 1. sic
hanc regulam probat. Forma non recepta in
materia nec possibilis recepi est infinita. sz de
us ē hmōi. g̊ ⁊c̄. Et si dř ꝙ h̄ dato seqreř ꝙ an
gelꝰ eēt ifinitꝰ. dic̄ ipse arti. 2. q. 5. ꝙ āgelꝰ est
infinitꝰ q̄ztū ad iferiꝰ: sz finitꝰ q̄ztū ad supiꝰ. đs
āt ē ifinitꝰ vtroq̄z mō. Sufficiat g̊ oēs ꝯcedē đ
um ifinitū eē ⁊ ifinite potētie. Ex q̊ cōcludunt
oēs ꝙ deꝰ ex q̊ ifinite potētie ē erit oipotēs. ⁊
ꝯfirmat h̄ Ricardꝰ p̊. de tri. dicens. Ad oia q̄
fide tenemꝰ nō deficit rō necessaria: sz deū esse
oipotētē fide tenemꝰ. g̊ circa h̄ nō defic̄ rō ne/
cessaria. Nōndū tm̄ ē ꝙ alr̄ de oipotētia phi. ⁊
alr̄ theologi ꝯsiderāꝰ. naz oipotētia dei duplr̄
ꝯsiderari pt. vno mō mediate. s. inq̄ztū poten
tia dei respicit possibilia oia mediātibꝰ causis
scdis. alioº imediate. iq̄ztū. s. potētia dei respi
cit oia possibilia circūscripta oi cā 2a. Phi āt
ꝯsiderāt đ oi potētia p̊ mō: sz theologi 2o mō.
Et iō dico ꝙ dei oipotētia p̊ mō accepta pt nāli
rōe ꝓbari. silr eiꝰ ifinitas. vnde ꝯcedūt ꝙ deꝰ
ī oia pōt mediātibꝰ causis secūdis. Sz ipoten
tia 2o mō p statu isto ꝓbari non pōt rōne nāli
q: si h̄ esset: h̄ rō potissima eēt. s. q: deꝰ ꝯtinet
oēs cās 2as virtualiter: sz hoc nō valz. qm̄ po

sito ꝙ sol ꝟtualit̄ ɔtinet̄ causalitatē boni3: nō
tn̄ ɔcederēt phi solē posse sine causis s. dis ꝓ
ducē bouē. qr̄ ⁊c̄. Et sic p3 pᵃ regla. Vide tn̄
si placet ff rācisců. di. 43. q. j. qr̄ ⁊c̄. 2ᵃ regu
la. s. ꝙ dei oīpotētia n̄ se extēdat ad ipossibilia
declarat̄ sic. Ubi p̄ nōndū ꝙ ipossibile dr̄ q̄t/
tuor modis v3. simplr̄. ſm qd. p accn̄s. ⁊ ex vi
tmioꝝ repugn̄s. Primū ipossibile dico dr̄
ipossibile simplr̄: ⁊ sic oē illd dr̄ ipossibile qd
nulli cause nec ꝟtuti alicꝰ agēt̄ subijcit̄ vt ens
ꝓhibitū qdcūq3: vt posse facē aliū deū ⁊c̄. 2ᵐ
ipossibile dr̄ ſm qd: ⁊ sic oē illud qd alicui cāe
create n̄ subiacet: s3 bn̄ cāe icreate dr̄ ipossibile
ſm qd: vt mortuos suscitar̄ ꝟginē parē: ⁊ sil̄r a
q̄ l3 causis scdis sint ipossibilia: n̄ tn̄ cāe pᵉ q̄ ē
ipse deꝰ. 3ᵐ ipossibile dr̄ p accn̄s ⁊ sic oē il/
lud qd n̄ ē rōe sui: s3 rōe ɔiūcti n̄ ē possibile cē
i reꝝ nā. dr̄ ipossibile p accn̄s. exᵐ. accipiamꝰ
motū extrīsecū vt deābulatōe3 locutō3 comesti/
onē ⁊ silia. Ista oīa de se possibilia s̄t: tn̄ si vni
unt̄ cū tpe p̄terito nūq3 possibilia s̄t. vn̄ ꝙ deā
bulaᵒ p̄terita nō sit p̄terita. sil̄r ⁊ de alijs silibꝰ
oino ipossibile ē. 4ᵐ ipossibile dr̄ ex vi tmi
noꝝ repugn̄s: ⁊ tūc qn̄cūq3 aliq̄ sic se hn̄t ꝙ qd
libet illoꝝ de se ē possibile: n̄ tn̄ ɔiūcti: imo iui
cē repugnt ⁊ sil̄ stare n̄ pn̄t. illa dicūt̄ ipossibi
lia ex vi tmioꝝ. exᵐ. l3 albū ⁊ nigrū qdl3 seor/
sū sit possibile: n̄ tn̄ ɔiūcti. vn̄ ꝙ vnū ⁊ idē oio
sit albū ⁊ nigꝝ oio ipossibile ē. H̄ si pnotato ad
decl̄atō3 istiꝰ r̄le q̄ttuor pono ɔcl̄oes. tres qdē
negatiuas: ⁊ vnā affirmatiuā. Pᵃ ɔᵒ negati
ua ē ista deꝰ n̄ p̄t facē qd ē ipossibile simplr̄. i.
illud qd nulli cāe nec alicui ꝟtuti agēt̄ subia/
cet tā create q̄3 icreate deꝰ facē n̄ p̄t. ista sat̄ nō
s̄t. Nā qd oio ē ens ꝓhibitū: oio p nullā cā3 fi
eri p̄t. Et si dicet̄ ɔ. Chimera: mōs aureꝰ: ⁊
hmōi s̄t entia ꝓhibita ⁊ tn̄ n̄ repugt qn illa deꝰ
facē possit ⁊ sic facē mōstꝝ. Dico ꝙ mōstra n̄
s̄t oio entia ipossibilia: nec oio entia ꝓhibita: ⁊
p ɔn̄s deꝰ illa facē posset l3 n̄ subijciant̄ causis
scdis ꝓpe. S3 qr facē aliū deū oio ē ens ꝓhi/
bitū: iō oino ipossibile p quācūq3 cā3. 2ᵃ ɔᵒ ne
gatiua ē ista: nullum ipossibile p accn̄s p̄t fieri
possibile p dīnā pōm: vt ꝙ motꝰ p̄teritꝰ n̄ sit p̄
teritꝰ: oio deꝰ facē n̄ pōt. Et nō ꝙ motꝰ p̄teritꝰ
s̄b rōe p̄teriti ē ipossibil̄ p se: ⁊ n̄ p accn̄s: tn̄ dr̄
p accn̄s. qr accidit illi motui siue rōi fōmali eꝰ
ꝙ sit p̄teritꝰ: ⁊ iō dr̄ ipossibile p accn̄s. S3 du
bitat̄ arguo sic: sic̄ p̄teritū deꝰ n̄ p̄t facē n̄ cē p̄te
ritū: qr ē n̄ ens: ita futuꝝ deꝰ n̄ potit facē n̄ futu

rū: cū sit ēt n̄ ens. ⁊ p ɔn̄s oīa nc̄io ⁊ nō ɔtigēt̄
ter aliq̄ eueniēt. Hic p̄t mltiplr̄ rn̄deri. Prio
q: n̄ eodē mō p̄teritū ē nō ens q̄ mō futuꝝ ē n̄
ens. nā qd ē p̄teritū nulloᵒ ē vt p̄teritū ē. s3 fu
tuꝝ ē i suis causis: ⁊ i cē obiectiuo. Vel dicat̄
ꝙ alit̄ se h3 dīna volūtas ad futuꝝ: ⁊ alit̄ ad p̄/
teritū. ad futurū ɔtigēnt̄ se h3: qr ē i bn̄placito
suo ꝙ sit vl̄ nō sit. nō āt sic de p̄terito: qm̄ n̄ ɔti
gent̄ se h3 ad p̄teritū: s3 efficacit̄. ita ꝙ efficacit̄
vult p̄teritū cē p̄teritū. Ista est rn̄sio ff rācisci
43. di. q. j. 3ᵃ ɔᵒ negatiua ē. nullū ipossibile ex
vi tmioꝝ repugn̄s p̄t deꝰ facē cē possibile. p3.
qr illa repugnt ad inuicē. Nā ꝙ nix sit sil̄ alba
⁊ nigra oio deꝰ facē nō p̄t. Itē ꝙ aq̄ sit sil̄ so/
lida ⁊ labil̄ ⁊ sic de alijs oio ē ipossibile. Silr
ꝙ idē sit cecꝰ ⁊ vidēs ⁊c̄. Et si dicet̄ ɔ: ɔria ⁊ p̄
uatiua nō includūt̄ ɔdictionē: cū sint spēs op
positōis ɔrie: vt p3 p phm i postp̄dicamēt̄. s3
q̄ nō icludūt̄ ɔdictionē deꝰ facē p̄t. g̃ ista ɔᵒ fal
sa. Dico aīa mea ꝙ i tuo argumēto ē petiᵒ p̄n
cipij. ē. n. valde dubiū apud doctores an deꝰ
possit facē q̄cūq3 n̄ iplicāt l̄ icludūt ɔdictiōem.
Dico tn̄ ad pn̄s ꝙ si itelligit̄ maior de opposi
tiōe ɔdictoria q̄ ē affirmatio vel negatio: q̄ dr̄
p̄ma dignitas: ꝙ veꝝ ē ꝙ nō includit̄ i ɔrie vl̄
p̄uatiue oppositis: qr illa oppositio maxia est:
⁊ maximū nō icludit̄ i minori ſm oēs phantes
⁊ theologātes. S3 si accipiat̄ ɔdictio ꝓ icōpos
sibilitate q̄dā q̄ ē ex rōnibꝰ formalibꝰ tminoꝝ
tūc dico ꝙ in relatiue oppositis i ɔrijs ⁊ p̄uati
ue opposit̄ inest tal̄ ɔditio. Impossibile ē. n.
ꝙ aliqd gignat seipm̄: qr ipossibile ē idem cē
gnāns ⁊ genitū respectu vniꝰ ⁊ eiusdē: ⁊ h̄ ex
repugnātia tminoꝝ: ⁊ h̄ exᵐ ē de relatiue op/
positis. Idē in ɔrijs ⁊ p̄uatiue oppositis: vt
ɔn̄sū ē. q̄re ⁊c̄. 4ᵃ ɔcl̄o ⁊ affirmatiua ē q̄cq̄d
ē ipossibile ſm qd deꝰ p̄t facē cē possibile. i. qc
qd subest potētie soliꝰ dei q̄3uis n̄ subsit causis
scdis p̄t i cē deduci p potētiā dei. Istā tn̄ ɔcl̄o
nē phi n̄ admitterēt cū negēt deū cē cām ime/
diatā reꝝ: s3 imediatā: qr ait mediātibꝰ causis
scdis. Theologi tn̄ q cām p̄mā ɔsiderāt poten
tissimā. dicūt oīa q̄ n̄ s̄t oio ꝓhibita siue absint
causis scdis: siue n̄: a deo fieri posse: sic̄ i ꝓpo/
sito vt ꝙ ꝟgo pariat: ⁊ n̄ solū pariat: s3 ēt deu3
pariat ⁊c̄. Et h̄ sufficiāt q̄3tū ad ſam regulam
Q̄tū ad tciā r̄la3 v3. ꝙ deꝰ pōt facē mūdu3
meliorē q̄3 fecerit: ē diligent̄ nōndū ꝙ res oēs
create pn̄t duplr̄ ɔsiderari v3. ſm ea3 s̄ba3 vl̄
m caꝝ ordinē. Sbe reꝝ creataꝝ s̄t i q̄nq̄plici

gdu. qdā hñt ēē tm̄. qdā ēē ꝛ viuē. qdā ēē viuē ꝛ sentire. qdā ēē viuē sentire ꝛ itelligē cū fātasmate: qdā ēē viuē sētire ꝛ ītelligē sine fātasmate. exm̄ pmi: vt lapides ꝛ silia. exm̄ scdi: vt plāte. exm̄ trij: vt aialia bruta. exm̄ q̄rti: vt hō. exm̄ qrti: vt āgel⁹. Ordo āt ipaꝝ ē duplex. vn⁹ in q̄ztū ordināꝛ ad deū. ali⁹ in q̄ztū ordināꝛ ad iui cē: vt sic iferiora p supiora regāꝛ: vt oia corpalia p corpa sup celestia: ꝛ oēs aie fm nāz regātur p āgelos. Et nōnī dico fz nāz: qꝛ fm graz plures aie angelos regūt vt pserti credim⁹ de aia vgis ꝛ xpi. His sic nōīs dico q triplex pt formari qō vz. vtꝝ de⁹ possit facē res creatas fm sbaz meliores q̄z fecerit. 2ª qō vtꝝ meliores q̄z fecerit q̄ztū ad ordinē ꝛ depēdētiā quā hñt ad deū. 3ª qō vtꝝ meliores q̄z fecerit q̄ztū ad ordinē quē hñt inꝛ se. Et pt addi 4ª vtꝝ. s. possit vl' potuerit meliori mō facē res creatas q̄z fecerit. Q̄ztū ad pmā qōez fuit q̄rūdā opio vt adducē mgr̄ i lr̄a di. 44. pmi. c. j. q de⁹ non possit neqz potuerit res creatas meliores facē q̄z fecerit. Et h̄ duplici rōe. Pª rō ē: si de⁹ pt vel potuit facē meliores ꝛ n̄ fec̄ seqꝛ q de⁹ fuit inuid⁹: vl' mūd⁹ eēt ipfect⁹: sz qdlibet istoꝝ ē falsū. g̃ ꝛc. ꝯña ꝛ seqla patēt. sz falsitas pbaꝛ. Fal sū. n. ē deū inuidū eē. silr falsū ē mūdū impfectū eē: qꝛ ex ope cogscitꝛ vt⁹ ꝛ sapia opificis. sz p te mud⁹ est ipfect⁹. g̃ vi. upiu ꝛ nō laus opifici reddēdū ē: qđ ē incōueniēs. Itē fo arguūt p dicte opiniōis ex sentētia Aug. in li. 83. qōnū vbi sic ait Aug. De⁹ quē genuit: qm̄ meliorē se gnāre n̄ potuit. nihil. n. ē deo meli⁹: genuit eq̄lē. Si. n. voluit ꝛ n̄ potuit infirm⁹ ē. Si noluit ꝛ potuit inuid⁹ ē. ex q̄ ꝯficiꝛ eq̄lē genuisse filiū. Ā fili arguebāt d̄ creatōne reꝝ. si de⁹ potuit ꝛ noluit inuid⁹ ē. si voluit ꝛ n̄ potuit infirm⁹ est. sz certe ista opinio ab ipso mgr̄o ꝛ ab oīb⁹ cōit doctorib⁹ reprobaꝛ. Et pr̄tim ab Aug. super Geñ. ad lr̄az vt adducē mgr̄ i lr̄a. Et ad rōes breuit dico q nec ibi inuidia ē. qm̄ ꝯriaꝛ charitati: nec illa silitudo valet. Nō. n. de⁹ res meliores fec̄ q̄zuis facē potuisset: eo q ipotens aut inuid⁹ eēt: sz qꝛ q̄ztū ad ordinē vniuersi nō fuit expediēs eas facē meliores. vñ nec silitudo tz qm̄ pr̄ teneꝛ ex charitate filiuz sibi velle gnāre eq̄lē: cū illi eēntiā suā cōicet q̄ ē fūdamētū oīuz pfectionū. F eē. n. oia creata n̄ de sba sua: ꝛ iō potuit creare ꝛ facē pfectiora. Filiū aūt genuit de sba sua. iō genuit eū sibi eq̄lē. qꝛ alr̄ fieri n̄ potuisset: ꝛ p ꝯñs illū genuit pfect̄ssimū: ita

nec pfectiori potuit gnāri. Istud ēt sētit mgr̄ i lr̄a. Q̄ztū ad scdam qōnē dr̄ silr q n̄ pōt meliorari ordo creaturaꝝ i deū p respectū ad ipsuz deū: qz de⁹ ē sūmū bonū nec sumit cremētū sue bonitatis l' decremētū. Sz si ꝯsideraꝛ iste ordo in deū vt ē qdā tēdētia i deū planū ē q meliores potuisset facē. ita q expediti⁹ ꝛ attenti⁹ res dirigēnꝛ i ipsū. Sz iō n̄ fec̄ qꝛ n̄ expediebat ordini vniuersi. Q̄ztū ad tertiā dico q creaturas meliores ptuit facē q̄ztū ad ordinē inꝛ se: sed n̄ fec̄: qꝛ nō fuit expediēs q̄ztū ad ordinē vniuersi. Q̄ztū ad q̄rtā qōnē dico q meliori mō fieri n̄ poterat res create q̄z fecerit q̄ztū ad modū agēdi ipsi⁹: qm̄ n̄ meliori sapia vtute aut meliori diligētia q̄z fecerit facē potuisset. Si vo referaꝛ mod⁹ ad rē quā fec̄ de⁹ nulli dubiu q meliori mō eā facē potuisset. Meli⁹ qppe si hoiez ipeccabilē fecisset hoi extitisset: imo ꝛ certe meliori mō i pr̄ia erit q̄z nūc sit. Sz q̄re hoiez ipeccabilē n̄ fecerit ē: qm̄ n̄ ꝯgruebat vniuerso. nā cū aialia bruta aut entia tm̄ eē hñtia sic fecerit: vt nec peccare nec n̄ peccare possent cū roe carēāt ꝛ lib̄a facultate. Angelos vo speccabiles i istāti creatōis vt vz. pma coꝝ opatio siue bona siue mala ordinareꝛ i eēnū pmiū vl' supplicīū ita q q peccarēt firmarenꝛ i malū: ꝛ q bonū eligerēt firmareꝛ i bonū. ꝯñs fuit vt hōiez peccabilē facēt ꝛ posse p pniaz resurgē. Sz de hac mā ppulchre diximus in scripto nr̄o sup 2º sniaꝝ quē edidim⁹. ꝛ i nr̄o dñicali smone qrto ibi vide si placet. Et h volo sufficiāt p ista pa nr̄a pncipali vitate. Q̄ztū ad tertiā vi. dico q cū i vgine gl'iosa q̄ztū ad suscipiēdā eēni pr̄is potētiā q̄ posset oīb⁹ subuenire nulla eēt repugnātia: manifestū ē ipsa eē potentissimā. Vbi nō q tripl'r vgo scā ē potēs i hac descriptōne eēni pr̄is ad oēs succurrēdoꝝ. Luc. j. Virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. Pmo scā ē potēs ad succurrēdū i vita. 2º in morte. 3º post mortez. Si qspiā amicū hrēt q oēm suā indigētiā subleuaret carispēdēd⁹ eēt: sz q in morte ille carior hñdus pfecto eēt. Sz q in vita i morte ꝛ post mortez h lōge i amicitia ceteros añcellit. Sed paulisp aia mea pcē ingratm⁹ qs hac i vita sit nr̄ vus amic⁹. Si mūdū qri decipit. Si parētes: ꝛ ipsi mortuū associāt tumulo ꝛ abeūt illuz hūatū relinqntes. Et p⁹ mortē qs glo p miso itcedet pctore: o vgo gl'osa: tu i vita: tu i morte tu p⁹ mortē succurrē miseris n̄ desistis: qꝛ potēs es: ꝛ scīm nomen tuū bñficia tria: ab eccl'a

deuoťe deposcit. d. Maria mř gře mř miě: tu
nos ab hoste ꝓtege ⁊ hora mortꝭ suscipe. Pri
mo i vita duo bñficia poscit. Primū ꝓ iustis
ibi. Maria mř gře. 2ᵐ ꝓ pctōrib⁹. ibi. mř mi.
Primū inq̄ꝫ bñficiū ꝓ iustis. ibi. Maria mř
gře⁊ q. d. o. Maria q̄ ē gřaꝝ dinaꝝ reſuatrix
ꝯſua nos i grā q̄ nihil meli⁹: ⁊ quam q hꝫ vt
Aug. ait hꝫ ⁊c̄: ⁊ q ea ñ hꝫ frustra bñť ccťa. 2ᵐ
bñficiū poscit ꝓ pctōrib⁹. ibi. mř miě. q. d. o.
glosa Maria miě mř. i. iesu xpi q̄ ē sūma miā
mř ora ꝓ pctōrib⁹: qꝛ miě roꝛe indigēt refocil
lari. In Ber. deuotissimū audi. Si inqt cri
minū imanitate turbaris: ſi ꝯſciē feditate ꝯfu
sis: ſi iudicij horroꝛe pterrit⁹ ⁊ ſi baratro despa
tōis absoꝛt⁹. Mariā iuoca. Nō recedat a coꝛ
de nō recedat ab oꝛe. Nā ipſa cogitās ñ erras
ipſa rogās nō despas: ipſa sequēs nō deuias:
ipſa tenēte ñ corruis: ipſa ꝓtegēte nō metuis:
ipſa duce ñ fatigaris. Et sic i teipſo potis expi
ri q̄ merito dicať stella marꝭ. hille. 2° eccl'a scā
poscit q̄ tpe mortis vbi igētia ṗlia pctōri paranť
ꝯ hostes victoriā donet. ibi tu nos ab hoste ꝓ
tege. Paul⁹. Nō ē nobis colluctatio aduer
sus carnē ⁊ sāguinē supple tm̄: ſꝫ aduersꝰ pn
cipes ⁊ ptātes: ⁊ aduersus mūdi rectoꝛes tene
braꝝ haꝝ. de pug̃ āt demonū i moꝛte satꝭ dixi
m⁹. s̄. feria. 5. ⁊e dñice in 3ᵃ ꝯᵒᶜ ⁊e ꝯſideratō
nis ad ṗmā ṽitatē vide ibi. 3ᵐ subsidiū q̄
virgo ṗstat ē p⁹ moꝛtē. i. i hoꝛa exit⁹ moꝛtꝭ. ibi
⁊ in hoꝛa moꝛtꝭ suscipe. Sꝫ ñ h̄ nisi moꝛiētib⁹
in grā dať: ⁊ miſos tali hoꝛa relinqt pctōres.
Astat. n. ṽginū regina amenissimo cetu ṽgi
nū comitatu: ⁊ cātātib⁹ angel'aie scē ad padisi
glīaꝫ celerit deportāť. qđ nob oib⁹ gřa sua do
neť. amē. Q̄r aia cara satꝭ h̄ ꝯ° nřa claret. iō
ista sufficiāt. exᵃ ñ posui: qř ea nō bñt.

Quō dinū ṽbū in ṽgine descripsit suā sa
piam. Cōclusio scđa.

a Ecipe ⁊am ꝯclōem vꝫ. Blōsus fili⁹
cui sapia attribuiť: sic se in hac bñdcā
ṽgine descripsit: vt eā sapiētissimam
aduocatā fecerit. Ad c⁹ declōnē tres igramus
ṽitates vꝫ. Pria ṽi. ē ista. qđ ē sapia dei. 2ᵃ
est. ad q̄ extēdit se sapia dei. 3ᵃ ē quō in ṽgine
fuit descripta sapiētia dei. Q̄tū ad ṗmā ṽi
tatē dico q̄ sapiētia dei pōt dupl'r accipi vꝫ: ꝓ
q̄dā habitu pfectōis exñte i itellectu dei. Plu
res. n. pfectiones p modū hitus ponunť in in
tellectu dei: vt scia sapiētia ars ꝯsiliū ⁊ hmōi.
Nā ea tales habitus dicāť pfectōem in nob vt
⁊ in deo ponanť necesse ē. Q̄ ia. n. pfectio q̄
hūanis ē deo attribuiť. ⁊ ab eodē oīs ipfectio
tolliť. ⁊ p ꝯñs sapia in nob cū vna maxia pfe
ctio sit: ab ipſo deo minie tollēda ē. Ið Salo
mon Sap. 7. Optaui inqt ⁊ dat⁹ ē mihi sensꝰ
⁊ iuocaui: ⁊ venit i me spūs sapie. Vñ ad oēs
reges. c. 6. clamat dicēs. Si ḡ delectamini i se
dib⁹ ⁊ sceptris o reges ppl'i: diligite sapiaꝫ ⁊c̄
Preposuit eā. n. cūctꝭ opib⁹: ⁊ nihil oīa valē
ait i ꝯpatōe illi⁹. Et si i scripturꝭ q̄nq̄ꝫ legam⁹
deū mūdi sapiētes reprobasse. pđā. n. iqt dñs
sapiaꝫ sapiētū ⁊ prudētiā prudēnū reprobabo.
j. Coꝛ. j. ⁊. j. Coꝛ. 3. c. Sapia h⁹ mūdi st. stīa
ē apud deū. ⁊ eadē epla. c. j. De⁹ iqt stultā fecē
sapiam h⁹ mūdi. ⁊ hec siles auctēs de sapia ista
ta ⁊ sine timoꝛe di possessa intelliguť: ſꝫ sapia
vera ⁊ cū timoꝛe dei ē ṗlimū cōmodata. Ecc. 9
c. In manu artificū opa laudabūť ⁊ pncipes
ppl'i i sapia ⁊mōis sui. i sēsu. n. senioꝝ ṽbū. q̄
āt i deo sit iste sapie hit⁹ audi Salomo. ꝓu.
3. Dñs iqnt sapia fūdauit terrā ⁊ stabiluit ce
los prudētia: ⁊ ifra. Sapia illi⁹ erupert abissi.
⁊ nubes roꝛe ꝯcresciť. ⁊c̄: Ecc. j. Oīs sapia a
dño deo ē: ⁊ cū illo fuit sp ⁊ ē añ euū ⁊c̄. 2° pōt
ꝯſiderari sapiētia dei ꝓ ipſo filio dei. j. Coꝛ. j.
Judei signa petūt: greci sapientiam querunt.
Nos aūt pđicam⁹ xpm crucifixum. Judeis q
dem scandalum: gentib⁹ aūt stulticiā. Ipis āt
vocatis iudeis atq̄ꝫ grecis: xpm dei virtutem
⁊ dei sapientiā. ⁊ ad Coľ. 2. c. in ipſo sunt oēs
thesauri sapiētie ⁊ sciētie dei absconditi. Et ꝓ
pter h̄ dicit Francisc⁹ maronis di. 6. q. 2. q̄ so
la sapiētia ꝯcurrit elicitiue in ꝓductōe ṽbi. q̄ꝛ
omnis pfectio habitual' coopať sue potētie ad
actū de obo q. s. act⁹ est de tali obiecto. ṽbū aūt
diuinū ē diuina eēntia respcū cuius ē ṽa sapi
ētia: ⁊ p ꝯñs in ꝓductōe ṽbi ꝯcurrit sapia q̄si
vt qdā hit⁹ itellect⁹ dini q̄ ē pnᵐ ꝓductiuū ptī
culare respcū diuini ṽbi. Alij āt hit⁹ dini intel
lect⁹ vt sciētia ꝯsiliū ars nō ꝓpe ꝯcurrūt: qꝛ nō
ꝓpe ptinēt ad memoriā ⁊am: ſꝫ poti⁹ ad intel
ligētiā. Nā scia ꝓpe ē p respectū ad creaturas
⁊ prudētia p respectū ad ꝯtingētia ⁊ ars p re
spectū ad factibilia: ⁊ sic de alijs. Et si allega
reť Aug. q ait q̄ fili⁹ ē ars pris rōnib⁹ omniū
viuētiū plena. Et silr q̄ ṽbū ē scia de scia ⁊ cō
siliū de ꝯsilio ⁊c̄. Oia h̄ dič Frācisc⁹ i elligāť
idēptice: ⁊ ñ in rōe hit⁹ ꝯcurrētꝭ cū pnº ꝓdu
ctiuo totali ipſi⁹ ṽbi qđ ē diuina ipſa memo
ria. Et h̄ tibi sufficiāt ꝓ ista ṗma ṽi. Q̄tū

210

ad l̄ram ꝟbi. ſatis pꝫ ꝙ diuina ſapia ꝓpe ñ ſe ext
dit niſi ad cognitõeꝫ diuine eẽntie. In q̄ cogniti
one iſta tria ꝯcurrũt. ſ. itellectꝰ diuiꝰ i rõe potẽ
tie. eẽntia diuina i rõe obi. ⁊ diuina ſapia i rõe bi/
tꝰ ꝑfectõis: ⁊ q̃rto loco ꝯcurrit ipſa dictio paſſi
ua q̄ ẽ ꝓpe rõ formal̄ ꝯſtitutiua eẽni ꝟbi. Et ad
claratõeꝫ hꝰ mãe ponit Frãciſcꝰ di. 27. q. 2. q̈t
tuoꝛ ꝯcl̄oes. Pᵃ ꝯᵒ ẽ ꝙ ꝟbũ diuinũ ẽ actꝰ i/
telligẽdi diuiꝰ inatꝰ ⁊ ñ elicitꝰ. Nã cũ actꝰ ẽt itel
ligẽdi ſit i pr̃e ⁊ i pr̃e nihil ẽ illicitũ: ſeq̄r ꝙ a/
ctꝰ itelligẽdi ñ erit illicitꝰ. Itẽ oĩs ꝑfeᵒ ſimpl̄r ẽ
diuine eẽntie inata. actꝰ ãt itelligẽdi ẽ ꝑfeᵒ ſim/
pl̄r. g̃ ⁊c̄. 2ᵃ ꝯᵒ ẽ ꝙ ꝟbũ diuinũ ẽ actꝰ itelligẽ
di idẽ ptice ⁊ nõ formalit̄. pꝫ. q2 iſta ꝑdicatio:
ꝟbũ ẽ actꝰ itelligẽdi: ñ ẽ ꝑdicaᵒ i pᵒ. oĩa ãt q̄
formalit̄ ꝑdicãt̄ de aliq̄ ꝑdicãt̄ i pᵒ ⁊c̄. 3ᵃ ꝯᵒ
ẽ iſta: ꝟbũ diuinũ ẽ actꝰ itelligẽdi appꝛopꝛiate ⁊
ñ ꝓpe. qm̄ q̄ de oĩbꝰ ꝑſonis ꝓpe ⁊ vniformit̄ ꝑ
dicãt̄ ñ dicũt̄ ꝓpe de vna ꝑſona. actꝰ ãt itelligẽ
di ꝯuẽit oĩbꝰ ꝑſonis vniformit̄. g̃ ñ ꝓpe vni ꝑ
ſone ꝓtit ꝯuenire. Appꝛopꝛiat̄ ãt ꝟbo: q2 oĩa
q̄ ptinẽt ad itellectũ appꝛopꝛiant̄ filio cũ ꝑ itelle
ctũ filiꝰ ꝓducat̄. ſic ẽt amoꝛ appꝛopꝛiat̄ ſpũi ſcõ
cũ ptineat amoꝛ ad volũtatẽ: q̄ ẽ ꝑncipiũ ꝓdu
ctiuũ ſpũs ſci ſm oẽm theologoꝝ diſciplinaꝫ.

4ᵃ ꝯᵒ ẽ iſta: iſta ꝓꝓꝛietas ſiue appꝛopꝛiaᵒ actꝰ i
telligẽdi ad ꝟbũ ñ ẽ ex ꝓꝓꝛietate ꝓductõis: ſed
ex ꝑte ⁊ rõe emanatõis ſue paſſiue. Nã ſapia
dr̄ appꝛopꝛiata ꝟbo: q2 ipſa ꝯcurrit vt hitꝰ ad ꝓ
ducẽdũ ꝟbũ: ſꝫ actual̄ noticia ſiue actꝰ itelligẽ
di appꝛopꝛiat̄ ꝟbo: q2 emanat ipſuꝫ ꝟbũ ad mo
dũ actual̄ noticie i creaturis: q2 ſic i creaturꝭ ni
hil dr̄ niſi ipſa actual̄ noticia: ſic in diuinis nihil
dr̄ a pr̃e niſi illa actual̄ noticia q̄ ẽ ipſa diuina eſ/
ſẽtia itellecta. ⁊ ꝑ ꝯñs ipa diuina eẽntia itellecta
⁊ dicta ꝑ pr̃em dicit̄ ꝟbũ ſic ẽt nos dicẽ ſole/
mꝰ de ꝟbo nr̃o q̄r ⁊c̄. Q̃tũ ad tertiã ꝟitatem
dico tres regulas gñales. Pᵃ rl̄a eſt iſta:
ꝙ ꝟbũ eẽnũ ſic ſuã i ꝟgīe ſapiaꝫ d̄ſcripſit: qñ
ipſũmet qd̄ ẽ ꝟe filiꝰ dei de ea vẽrã carnẽ aſſũ
pſit vt ſic erat filiꝰ dei in eẽnitate ficretꝰ filiꝰ ꝟ/
ginis i tp̄alitate. 2ᵃ rl̄a ẽ iſta: totũ qd̄ genuit
ꝟgo fuit vna hypoſtaſis duas nãs ſuſtentãs

3ᵃ rl̄a ẽ iſta: q2 ꝟgo ẽ mr̄ ſapie dei. i. filij dei
q̄ ẽ ſapia dei: iõ ſingulare ſapie ꝓuilegiũ obti/
nuit vt int̄ cũctos adaocata pctoꝝ ſingulariſſi
ma exiſtat. Primã rl̄aꝫ clariſſime poſuit Da
maſcenꝰ li. 3. c. 56. vbi ſic ad l̄ram ait. Theo/
toton ãt. i. dei genitricẽ ꝑncipalr̄ ⁊ ꝟe ſcãꝫ ma
riã ꝟginẽ ꝑdicamꝰ. Sic̄. n. deꝰ ꝟus ẽ q̄ ex ipa

atꝰ ẽ: ita ꝟe theototos. i. dei genitrix ẽ q̄ veꝝ
deũ ex ipſa icarnatũ genuit. deũ. n. ex ipſa ani
mꝰ icarnatũ eẽ: ñ vt diuinitate ꝑncipiũ accipien
te ex ipſa: ſed vt dei ꝟbo qd̄ añ ſcl̄a intp̄alit̄ ex
pr̃e genitũ ẽ. ⁊ anarcos. i. ſine ꝑncipio. ⁊ eẽne
i. eẽnalit̄ exiſtit cũ pr̃e ⁊ ſpũ ſcõ i vltimis diebꝰ
ꝑꝑ nr̃aꝫ ſalutẽ i vtro eiꝰ inhitãte: ⁊ ex ipſa itrãſ
mutabilit̄ icarnato nato. Et ifra aliquãtulũ il
lud pauli ꝟbũ ad Gal̄ 4. exponẽs. Miſit de
us filiũ ſuũ natũ ex muliere ſic ait. Nõ. n. di/
xit natũ ꝑ mulierẽ: ſꝫ ex muliere. Significauit
igit̄ diuꝰ apl̄s ꝙ ipſe vnigenitꝰ filiꝰ dei ⁊ deꝰ: q
ex ꝟgine natꝰ ẽ hõ: ⁊ ipſe ẽ q ex ꝟgie natꝰ eſt
filiꝰ dei ⁊ deꝰ. Et ifra dic̄ ꝙ ñ debemꝰ dicẽ vir
ginẽ genitricẽ xp̄o toton. i. xp̄i. qm̄ ſb h̄ voca/
bulo deſtruẽt̄ theototos. i. dei genitrix. Nã h̄
nomẽ xp̄s ꝯuẽit ſolũ filio dei iq̄ꝫ tũ hõ: qm̄ xp̄s
i. vnctꝰ dr̄ ⁊ hũanitas vncta ẽ: qñ ei diuinitꝰ eſt
vnita. Et de h̄ ẽt facͭ idẽ Damaſcenꝰ eo. li. c.
80. ſpãlẽ mẽtionẽ. Et ſic pꝫ pᵃ rl̄a. 2ᵃ rel̄a
ꝓbat̄ ꝑ eũdẽ. Et pᵒ eo. c. 56. dicẽs i ſnĩa. ꝟba
ſua poſtea dicã. q2 mirari poſſꝫ q̄ſpiã: quõ is q
ex ꝟgine naſcit̄ añ ꝟginẽ pexiſtet. Et rñdet
h̄ ſingular̄ myſteriũ eẽ: ⁊ doctrina ſalutarẽ. nã
eoipſo ꝙ dicimꝰ eũ q ex ꝟgie naſcit̄: añ ꝟgīeꝫ
ꝑexiſtẽ nulli dubiũ ꝙ duas i xp̄o nãs affirma
mꝰ. vnã ex pr̃e eẽnã atqꝫ diuinaꝫ. alterã ex mr̄e
tp̄alẽ atqꝫ hũanã. Iſta ſũt g̃ verba eiꝰ ad l̄raꝫ
Qual̄r. n. ex muliere q a te ſecula exiſtit ⁊ hab
eẽntiam: ſi nõ hõ genitꝰ ẽ. filiꝰ. n. hoĩs manife
ſtũ ẽ: qm̄ vnꝰ ẽ q ex dõ pr̃e genitꝰ ẽ: ſꝫ diuinã ſbãꝫ
⁊ anarchon. i. ſine ꝑnᵒ ⁊ i vltis tp̄ibꝰ ex virgine
natꝰ ẽ ſm iceptã ⁊ i tp̄e ſbãꝫ. i. hũanã. Hᵒ. n.
vnã hypoſtaſiꝫ ⁊ duas nãs ⁊ duas gnãtiões ſi
gnificat dñi nr̃i Ihu xp̄i: hĩc. Hᵒ idẽ ⁊ᵒ ꝓbat
eodẽ li. c. 80. ſic dicẽs q̄ſi circa medietatẽ capl̄i
Hypoſtaſiꝫ igit̄ inq̄t genuit ſcã dei genitrix:
i duabus cognita naturis. deitate q̄dem ex pr̃e
intp̄aliter. in vltis ãt in tp̄e ex ſeipſa incarnatã
⁊c̄. Et ibi ꝯcludit ꝙ ſm nãm hunanã paſſus
eſt: crucifixus moꝛtuus ⁊c̄. ipaſſibili manente
eiꝰ diuinitate ⁊c̄. Et ſic pꝫ iſta ſa regula. Ex q
bꝰ oĩbꝰ ſatis tertia regula clareſcit. ex q̃. n. vir
go gl̄oſa ſũmã in vẽtre ꝓpo geſtauit ſapiẽtiã
quã ⁊ Ioãnes i vtero exñs ſenſit ⁊ exultauit.
Luc̄. j. Quid dubij ẽ in ipam ꝟginẽ plenꝰ i
undaſſe. Iñ deuotꝰ Ber. ait. O pctõ ſi ad cõ
pectũ pr̃is accedẽ times: ne liq̄ſcas q̄ſi cera a fa
cie ignis: ſꝫ valde ad mediatricẽ mr̄eꝫ mĩe: ⁊
oñde ei vl̄nꝰ ⁊ vlcẽra ⁊ ipa ꝓ te oñdet filio pectꝰ

ꝛ vbera: filiꝰ pri latꝰ ꝛ vulnera. Pr̄ nõ negabit filio: filias ñ negabit mr̄i: ꝛ mr̄ nõ negabit tibi. h̄ ille. qr̄ ꝛc̄. ꝛ h̄ sufficiãt ꝑ p̄n̄ti conclõne.

Quõ sp̄ũs sc̄ũs in v̄ginẽ gl̄osam suam santissimã clementiã descripsit ↄc̄lõ 3ª.

Ccipe t̄tiã ↄcl̄onẽ. vʒ. Sp̄ũs sãctꝰ cui bonitas ꝛ clemẽtia attribuit̄ sic sc̄ i hac bñdcã v̄gie descripsit: ut eã clemẽtissimã i oẽs pctõꝛes fecerit. vbi tres ingramꝰ v̄i. vʒ. P̄ v̄i. ẽ ista. qd ẽ clem̄tia dei. 2ª ẽ. qñ fuit magl̄ nõ ipsa clem̄tia dei. 3ª ẽ. quõ i v̄gie fuit descripta ipsa clem̄tia dei. Q̄tũ ad p̄mam v̄i. dico q̄ clem̄tia dei p̄taccipi dupl̄r. vnoº ꝑ ipso sp̄ũ sc̄õ q ideptice ꝛ eẽntial̄r ẽ ipsa dei clemẽtia. alioº ꝑ hitu q̄dã pietatl̄ ꝛ clẽm̄tie dei ꝑ r̄spectũ ad creaturas. pº clemẽtia ut ideptice ꝛ eẽntial̄r ꝛ real̄r ↄsiderat̄ ꝑ spũ sc̄õ sic idẽ ẽ realit̄ qd̄ sp̄ũs sc̄ũs. Si 2ºº sic dico q̄ i h̄ ñ hʒ aliã realitatẽ a pr̄e ꝛ filio. qm̄ oia absoluta eq̄l̄r dicũt̄ d̄ tribꝰ diuis ꝑsonis. Sʒ app̄ropate loq̄nẽº clem̄tiã sp̄ũi sc̄õ attribuit̄ sic sapia filio ꝛ potẽtia pr̄i. Jñ Damascenꝰ. li. i. c. x. postq̄ʒ oñdit sp̄m sc̄m̄ eq̄lẽ pr̄i ꝛ filia i oĩpotentia: p̄tãte dñatiõe ꝛc̄. circa medietatẽ capl̄i sic ait. Oia q̄cunq̄ʒ hʒ filios ꝛ sp̄ũs sc̄ũs: ex p̄te hʒ i ipsũ eẽ: ꝛ si pr̄ nõ ẽ: nʒ filius nõ ẽ: nʒ sp̄ũs sc̄ũs ẽ. ꝛ si pr̄ ñ hʒ qd: nʒ filiꝰ: nʒ sp̄ũs sc̄ũs hʒ. ꝛ ꝑꝑ pr̄eʒ. i. eẽ pr̄eʒ filiꝰ ẽ ꝛ sp̄ũs. ꝛ ꝑꝑ pr̄eʒ hʒ filiꝰ ꝛ sp̄ũs sc̄ũs oia q̄cũq̄ʒ hñt: h̄ ẽ q̄ pr̄ hʒ ea p̄t i gnãiõʒ a gnãtõeʒ ꝛ ꝑcessionẽ. Jn hiis. n. solis ipostaticis ꝓp̄etatibꝰ ab iuicẽ differt he sc̄ẽ tres ipostases: nõ s̄ba ꝛc̄. Q̄tũ v̄o ad app̄ropatõʒ dicimꝰ q̄ sp̄ũs sc̄ũs ẽ ipsa clem̄tia. ad Ro. 5. Charitas dei diffusa ẽ i cordibꝰ nr̄is. ꝑ sp̄m̄ sc̄m̄ q datꝰ ẽ nobis Et Jo. 3. Sp̄ũs vbi vult spirat ꝛc̄. ps. Flabit sp̄ũs eiꝰ ꝛc̄. s. diuaꝝ gr̄aꝝ: q̄ oia afflu ẽte sp̄ũs sc̄i bonitatẽ ꝛ clem̄tiã oñdũt. qr̄ ꝛc̄. Q̄tum ad t̄ciã v̄i. dico q̄ lʒ diuĩã clem̄tiã deꝰ i suis creaturis oñderit duo tñ t̄pa st̄ in q̄bꝰ maxia sig̃ siue clem̄tie dedit. Primum t̄ps fuit t̄pe Moysi Sc̄dʒ fuit t̄pe Jesu x̄pi: ꝛ lʒ i vtroq̄ʒ t̄pe mł̄ta sig̃ dederit. vnũ tñ i q̄libʒ p̄reī ceťa oñdit. Accipe t̄ps Moysi. Nõne h̄ fuit maximũ diue clemẽtie signũ qñ ppl̄ʒ isrl̄ d̄ egypto eduxit ꝛ annis. xl. dux eiꝰ fuit. nocte i colũna ignis: die v̄o i colũna nubis int̄ pãdẽs añ eos. ut i Exo. legimꝰ. Sʒ h̄ nihil st̄ ꝑ ↄpatõʒ ad t̄pa x̄pi. qd. n. magis sue clemẽtie signũ claꝝ oñdẽ potuit: q̄ʒ ut sub tunica nr̄a mortali immortalis deus appareret. Jo. 3. sic deus dilexit mundũ ut vnigenitum suum daret. Audi Aug. i3. de trini. Quid eni tã neciũm fuit ad erigendũ sp̄ẽ nostrã: mẽtesq̄ʒ mortaliũ ↄditiõe ipius mortalitatis abiectas: ab imortalitatl̄ desp̄atiõe liberandas q̄ʒ vt demõstraret̄ nobis q̄ʒti nos p̄cẽderet q̄ʒtumq̄ʒ diligeret. h̄ ille. Et sic pʒ ista ve.

Q̄tũ ad t̄ciam ve. dico q̄ lʒ sp̄ũs sc̄ũs v̄gini oẽm gr̄e plenitudinẽ dederit. tñ tres ei sue clemẽtie gr̄as plenissime dedit. pª dr̄ p̄eminẽtie 2ª dr̄ indr̄ie. 3ª dr̄ cõmunicantie. Pria inq̄ʒ dr̄ p̄eminentie. Nã si Virgiliꝰ magnus ille poeta i p̄ eneidos. vt Junonẽ p̄clarã ostẽderet. quodã in loco p̄mi libri eã Diãe ↄpat ꝛ illã eetas deas añcellere ostendit. sic. d. Hec dũ dardanio. Enee miranda v̄r. Duʒ stupet obtuituq̄ʒ heret defixus i vno. Regina ad tẽplũ forma pulcherria Dido. Incessit magna iuuenũ stipãte caterua. Qual̄ ꝛ i Eurote ripl̄ aut ꝑ iuga cinthi. Exercet Diana coros: quã mille secute. Hic atq̄ʒ h̄ glomerant̄ horeades illa pharetrã. Fert hũero: gradiẽsq̄ʒ eas sup̄eminet oẽs. Latone tacitũ p̄tẽtat gaudia pectꝰ. Talis erat Dido talẽ se leta ferebat. Per medios istãs opi regnisq̄ʒ futurl̄ ꝛc̄. Quõ g̊ sp̄s sc̄ũs v̄ginẽ sup̄ oẽs deas. i. sc̄ãs eminentẽ ñ statuet. audi Hiero. i s̄mõe assũptiõis. Nõ ẽ inq̄t locꝰ i mũdo dignior vtero v̄giali: in q̄ dei filiũ Maria suscepit. Nec in cel̄ regali solio q̊ Mariã dei filiꝰ sublimauit ꝛc̄. 2ª gr̄a dr̄ indifferentie. qm̄ v̄go gl̄osa oibꝰ illã iuocãtibus se offert. audi Bernar. i q̊dã s̄mõe. Jlle solꝰ inq̄t o v̄go btã laudes tuas sileat q te fideliter iuocata senserit i suis necessitatibus defuisse. Et qd mirꝝ si iuocata adest: q̊ ẽt nõ vocata p̄resto ẽ. Et ideʒ q̊dã i alio s̄mõe. de plenitudine eiꝰ accipiũt vniuersi egri curatiões tristes ↄsolatõʒ: pctõres veniã: iusti gr̄aʒ ãgeli leticiã filiꝰ hoĩs hũane nãe subaʒ tota trinitas gl̄am. Jta ut nõ sit q se absc̄õdat a calore eius. qr̄ ꝛc̄. 3ª gr̄a dr̄ cõicantie. Ex hac. n. benignitate ꝛ largitate virginis seq̄ũt̄ cõcomitant̄ miracula ꝛ gr̄e infinite. Hic nunciate florentine ciuitatis menia surgant: ꝛ nostro operi h̄ testimonium reddãt. Et si vacet magnas v̄ginis audire coronas. ut virgiliano vocabulo vtar. Ante diẽ clauso cõponet vesper olipo. Sʒ aia mea ipsa experientia testet̄: qd̄ stilo pingẽ non valemus. qr̄ ꝛc̄. ꝛ hec sufficiãt ꝑ p̄esenti ↄcl̄one. Miracula plima extra. p̄dicator ipse inuenias.

De silitudinibꝰ q̄busdã v̄gis ↄsideraᵒ t̄tia.

Ertio loco v̾gis gl'ose debitā simi
latiōez videamus, vbi tres ɔcl'o
nes subiūgam⁹. vz. P^a ɔ°ē ista
nūq̄z fuit: ē aut aliqñ erit tra que
talē ꝓduxerit, ꝓducat aut ꝓducet florē sic gl'o
sa v̾go ꝓduxit xp̄m saluatorē. 2^a ɔ°ē ista. sic
tra hec nāl'r sine debita aratura granū frumēti
ex q̄ hoīs panis ꝑ vita eius: cōficit̃ sic nec hec
gl'osa tra v̾go būdicta q̄ dedit fructū suū panē
angeloꝝ hominū nisi arata ꝛ disposita fuisset:
mūdo ꝓduxisset. 3^a ɔcl'o ē ista Tal' ꝛ tantus
ex ista virginali terra fuit fructus: ut infinitum
mūdo sapo. ē dederit suauiter degustatus.

Q: virgo assimilat̃ terre ꝛ q̄re. cōcl'o p̄ma.
Ecipe p̄mā ɔcl'onē. ut. s̄. vbi tres iq
ram⁹ v̾i. vz. P^a v̾i. ē ista. quāta est
nobilitas tre. 2^a v̾i. ē. qr̃ v̾go Ma
ria assimilat̃ tre. 3^a v̾i. ē. Q: vis ē ille flos q
pullulauit ex hac tra. Q: tū ad p̄mā dico q̧ an
tea vidēda ē distictio tre ꝛ deide ad ꝓpositum
veniem⁹. Q: tū ad p̄mā ptē dico q̧ tra multi-
plicit̃ i scriptura accipi solet. ꝛ ꝑ marie in p̄nti.
6. mōis accipit̃ s. q̄dā. n. ē tra q̄ dr̃ oiuz reꝝ nā
lū tmin⁹. q̄dā ē tra quā pedib⁹ p̄mim. q̄dā ē
tra quā serim⁹. q̄dā ē tra quaz eredim⁹. q̄dā ē
tra quā q̄rim⁹. ꝛ q̄dā ē terra quā spernimus.
Prio inq̄z q̄dā ē tra q̄ est oiuz reꝝ nālium tmi
n⁹. ꝛ h̄ ē mā p̄ma. q̄ ē p̄ma i ɔpositiōe ꝛ vltia
in resolutiōe ut colligit̃ ex doctria p̄mi phicoꝝ
Geñ. i. In p̄ncipio creauit de⁹ celū ꝛ terrā. i.
māz p̄mā. Quā q̄dā veterū chaos appellarūt
ꝑꝑ ɔfusionē oiuz reꝝ icōplete i ipsa existentiū
ꝓpterea. Geñ. i. dicta ē i sui p̄n°. ianis ꝛ va
cua. i. terra siue mā p̄ma i sui p̄n°. nō erat ad-
huc distīcta formis: ꝛ vacua erat ꝑꝑ potentiā.
q̄m erat q̄d exn̄s i pura potētia. 2ª tra ē quaz
pedib⁹ calcam⁹: q̄ cōi vocabulo accipit̃ ꝓ ipso
elemēto terre. Geñ. i. Vocauit de⁹ aridā ter-
rā: ɔgregatiōesq̄z aq̄ꝝ appellauit Maria. Et
ibidē. ꝓtulit terra herbā virētē: ꝛ facientē se-
mē iuxt̃ gen⁹ suū: lignū q̄z faciens fructum s̄m
spēm suā. Et ibidē. Formauit igit̃ de⁹ hoiem
de limo terre. Sz ista trāseamus. 3ª terra est
quā serim⁹ ut caro hūana. Terra es ꝛ in terrā
reuerteris: ait dn̄s. Geñ. 3. donec reuertaris i
trā d' q̄ sūpt⁹ es. ps. Aīa mea sic terra sine. ꝛc̄.
Quarta terra ē quā credim⁹. ꝛ hec ē v̾go glo
riosa. Ysa. 45. Aperiat̃ terra ꝛ germinet sal-
natorē. ꝛ de hac ad p̄ns intendim⁹. Quīta tra
dr̃ quā q̄rim⁹ ꝛ h̄ ē beata vita. ps. Credo vide
re bona dn̄i ꝛc̄. Sexta ꝛ vltima dr̃ infern⁹ ip̄se
Job. x. Terrā misie ꝛ tenebraꝝ: vbi null⁹ or
do sz sēpitern⁹ horror inhitat. qr̃ ꝛc̄. Ad dubi-
um ḡ cū querit̃ quāta ē nobilitas terre. aperte
cernis s̄m diuersitatem acceptionis hui⁹ nōis
terre posse r̄ndere. q̄d tu apte forma ꝛ declara
nūc v̾o ptrāseo: ꝛ ꝑcurro ꝑꝑ tp̄is breuitatē. qr̃
p̄ma v̾i. satis nō. Q: tū ad 2am v̾i. dico q̧ tri
plici rōe v̾go maria assimilat̃ terre. vz. ratiōe
gn̄atiōis siue ꝓductiōis. Secūdo rōe subuen-
tiōis. Et 3° rōe firmatiōis. Primo rōne ꝓdu
ctiōis. q̄m sicut ex terra flores ꝓducūt̃ ꝛ pullu-
lāt amena fragrātia pleni sic ex v̾gie gl'osa flos
q̄ dā oi suauitate plen⁹: sz de h̄ infra i tertia v̾i
tate. 2° dr̃ terra rōe subuētionis. q̄m sic terra
nr̃e cuilibet indigētie subuenit. nā in cibū gra
na frumēti hordei: ꝛ aliaꝝ segetū gnā prestat.
oviculas nutrit: ut de vestimētis nobis ꝓuide
at. ex boū corijs calciamēta: ꝛ sic de alijs dili-
genē parat. Sic ꝛ gl'osa v̾go cibū ꝛ oia i se bo
na ɔtinētē ex sua purissima carne generauit.
vz. xp̄m gloriosū. Jo. 6. Ego sum panis viu⁹
q̄ de celo descēdit. ps. Panē āgeloꝝ māduca
uit hō: oē delectamētū ꝛ suauitatē in se hn̄tem.
3° dr̃ terra rōe firmatiōis. q̄m sic terra stabil'
ꝛ imobilis ē. Ponūt. n. phi hāc maximam q̧
necesse ē celū moueri: ꝛ terraz q̄escē. Sic v̾go
gloriosa terra imobil' ꝛ firma fuit i terre motu
passiōis sui filij dulcissimi fruct⁹ ventris eius
Trepidabāt discipuli oēs: fugiebāt: negabant
ꝛ ipsa sola sequebat̃ ꝛ fidē i pectore s̄uabat ille
saz. Maria āt ɔs̄uabat oia i. c. s. discipuli v̾o
relicto eo. oēs fugierunt. Alr̃ aūt Juramento
suscepto. audact. illum non nouisse affirmauit
Reliq̄ v̾o dubitātes dicebant. Vt didim⁹ ille
Nisi videro i. m. ei⁹. f. c. ꝛc̄. Maria v̾o ut la-
pis. cruci affixa ꝑseuerabat. btūs Aug. Ideo
stabat ut cātat eccl'ia: mr̃ dolorosa iuxt̃ crucē la-
chrymosa dū pēdebat fili⁹. Et q̄d mīꝝ anima
mea. vbi. n. mr̃ stare debebat nisi iuxt̃ lectū filij
sui dilecti morētis. Pēdebat xp̄s i cruce cor-
pore: ꝛ mr̃ erat affixa corde. ꝛ dolores q̄s non
sensit piendo: expecta ē cruci astādo. Cernit in
cruce xp̄s mr̃ez. lachrymis rigātē vultū: trahē
tēq̄z a pectore voces. succrescit mox i xp̄i pecto
re dolo: ꝛ mest⁹ aio xp̄s cū v̾gie plorat. heu rē
grādē aīa audi. Cū genitricez solare xp̄s voce
vellet: tāto intrinseco dolore transfigit̃: q̧ eam
mr̃ez nō vocauit: sz mlierez dicēs. mulier ecce

filius tuꝰ. nomē ꝗppe mr̄is tacet: ne verbi hu iuſcemodi iaculo acriꝰ virgis aīa feriret. Sūt n. aīa cara. ut v̄gilꝰ ait. lachrime reꝝ ⁊ mentē mortalia tangūt. qr̄ ⁊c̄. Qn̄tū ad tertiam v̄i. di co ꝙ flos pullulatus ab hac redolēti terra fuit Jesus dulcissimꝰ q postea fuit oībꝰ fructꝰ ame nissimus ⁊ bn̄dictꝰ. Lu. i. Et bn̄dictus fructꝰ vētris tui. de quo bn̄dicto flore. Jsa. xi. c. ait. Egrediet̄ v̄ga de radice iesse ⁊ flos de radice eiꝰ aſcēdet: ⁊ regeſcet ſup eū ſpūs dn̄i ⁊c̄. Que v̄ba Nicolaꝰ de lira ſup .12. ꝓphetas ſic expo nit. Egrediet̄ v̄ga. i. v̄go Maria: que v̄ga ꝗppe gracil̄ dr̄ ꝑꝑ paupꝑtatē ⁊ hūilitatē: ⁊ flexi bilis ꝑꝑ pietatē. Et flos de radice eiꝰ deſcēdet i. xp̄s q dr̄ flos rōe puritatis: qr̄ nullū peccatū actuale ſeu origial̄e in eo locū habuit. ⁊ fructū ꝓtulit nr̄e ſalutiſ. Dicit tn̄ ipſe ꝙ hebrei v̄rū q̄ʒ exponunt de xp̄o. qm̄ ⁊ xp̄s virga dr̄ ꝑꝑ re giā dignitatē. ⁊ flos ꝑꝑ vite puritatem. Et dr̄ xp̄s aſcēdiſſe de radice Jeſſe. qm̄ xp̄s deſcēdit de Dauid ēt ſm̄ iudeos. Nā pr̄ Dauid dictꝰ ē Jſai ⁊ Jeſſe. vn̄ ſenſus ē iſte. Egrediet̄ vir ga. i. xp̄s de radice Jeſſe. i. de gnatōe Dauid q fuit filiꝰ Jeſſe: ⁊ regeſcet ſup eū ſpūs dn̄i. qr̄ in baptiſmo eiꝰ ſpūs ſcūs in ſpē colūbe appa ruit. ſpūs ſapie. i. dator ſapie. l̄ ſpūs q eſt ſapia ⁊ ſic de alijs donis ibidem enumeratiſ. Et dic̄ idē doctor ꝙ ſeptē dona ſpūs dāt̄ ad ꝑficiēdū ⁊ operādū. ad Ro. 8. Qui ſpū dei agūt̄ hij fi lij dei ſt̄. Et ꝑꝑ h̄ dicit ipſe dona ſpūs ſt̄ i rōne ⁊ volūtate. Rō āt ē duplex. ſ. practica ⁊ ſpecu latiua ⁊ i vtraqʒ iſta duo ꝯſiderāt̄. ſ. apphen ſio v̄itatꝭ: ⁊ iudiciū de v̄itate: apphēſio verita tis ꝑtinet ad inuētionē veritatꝭ: ⁊ iudiciū de ve ritate ad diſcernēdū de veritate. Qn̄tū g̊ ad app hēſionē veritatꝭ ꝑficit̄ rō ſpeculatiua ꝑ donū īcellectꝰ: ⁊ rō practica ꝑ donū ꝯſilij. Ad recte v̄o iudicādū ⁊ d̄ v̄itate diſcernēdū rō ſpecula tiua ꝑficit̄ ꝑ donū ſcie. rō v̄o practica ꝑ donū ſapie. Voluntas vero pōt dupl̄r ꝑfici. ſ. aut q̊ ad ſe: aut q̊ ad alteꝝ. Quo ad alteꝝ ꝑficit̄ ꝑ do nū pietatis. Quo ad ſe ⁊ h̄ dupl̄r: aut q̊ ad ter rorē ꝑiculoꝝ. aut q̊ ad ꝯcupiaʒ io rdinatā dele ctabiliū. q̊ ad p̄mū ꝑficit̄ ꝑ donū fortitudinis. q̊ ad ſecūdū ꝑ donū timoris. Ex qbꝰ dicit ipſe apparet: ꝙ dona ſe extēdūt ad oīa ad q̄ ſe extē dūt virtutes itellectuales ⁊ morales. Jſta aūt dona fuerūt ꝑfectiſſime in aīa xp̄i que fuit ꝑfe ctiſſima in oībꝰ donis ⁊ criſmatibꝰ ſpūs ſci. h̄ oīa t. idē doctor. Si ꝑdicta recte ut decet ꝯſide rāt̄ due difficultates inſurgūt. Pria ē qr̄ dei ſi ue ſpūs ſci dona ſint tm̄ ſepteʒ. Scd̄a an dona ſpūs ſci differāt a virtutibꝰ. qr̄ dixit ꝙ dona ſe extēdūt ad ea ad q̄ ſe virtutes extendūt. Et pōt addi t̄tia. ſ. qs iſtoꝝ habituū ſit ꝑfectior. Qn̄tū ad p̄mā dico ꝙ ſt̄ plures dicēdi mōi. vn̄ ſuffici entia donoꝝ ſpūs ſci accipiat̄. Jn h̄ tn̄ concor dāt oēs: ꝙ ſeptē ſt̄ virtutes: ſeptē dona ſpūs: ⁊ ſeptē btitudīes. Quidā. n. ſufficiētiā dono rū accipiūt a ſeptē pctīs mortalibꝰ dicētes ꝙ iō dona ſt̄ ſeptē. qr̄ pctā mortalia ſūt ſeptē. Nam ſapia ē ꝯ̄ luxuriā: ſcia ꝯ̄ irā: itellectꝰ ꝯ̄ gulā: cō ſiliū ꝯ̄ auariciā: fortitudo ꝯ̄ accidiā: pietas ꝯ̄ i uidiā: timor dei ꝯ̄ ſupbiā. Et iſtiꝰ opionis fuit ēt btūs Gre. i mor: ſʒ alit̄ ordinauit ipſe: ⁊ di cit ꝙ ſapia ē ꝯ̄ ſtulticiā: itellectꝰ ꝯ̄ ebrietatē: ꝯſi liū ꝯ̄ ꝑcipitatiōʒ: fortitudo ꝯ̄ puſillanimitatem ſcia ꝯ̄ igrātiā: pietas ꝯ̄ duriciā: timor ꝯ̄ ſupbi am. Alij āt ſic dn̄t: ꝙ dona ſt̄ qdā hitꝰ ad expe ditiꝰ bn̄ agēdū. Vn̄ virtutes diſponunt ad bn̄ agē: ⁊ dona ad expeditiꝰ bn̄ agē. Jſta ēt ē opi nio Bona. in. 3. di. 34. Accipiat̄ g̊ dona ſpūs aut illa expeditiꝰ mouent circa finē vltimū: aut circa ea q̄ ſt̄ ad finē. Si p̊ h̄ pōt eē dupl̄r: vl̄ ꝑ modū videtꝭ: ⁊ ſic ponit̄ donū itellectꝰ: aut ꝑ modū guſtātꝭ: ⁊ ſic ponit̄ ad donū ſapie. ſi aūt mouēt ꝑ r̄ſpectū ad ea q̄ ſt̄ ad finē. Et h̄ dupl̄r l̄ ē bonū ſuꝑerrogatiōis: l̄ neceſſitatꝭ. Si ſuꝑ errogatiōis h̄ dupl̄r. qr̄ donū ad illud bonum aut ſe hʒ ꝑ modū dirigētis: ⁊ ſic ē donū cōſilij aut ꝑ modū exequētꝭ: ⁊ ſic ē donū pietatis. Si āt donū ē neceſſitatiſ. ⁊ h̄ ē dupl̄r. qr̄ aut donū ē ad bonū ut ad actū itriſecū: ⁊ ſic ē donū ſcie: l̄ extriſecū: ⁊ ſic ē donū fortitudiſ. Accipe ſuffi ciētiā quis mō ſufficiat dona ſeptē eē ⁊ totideʒ eē virtutes. qd̄ oſ̄dit Gre. ſuꝑ Job. Nati ſt̄ ei filij ſeptē ⁊ filie ſeptē. filij ſeptē ait ipſe ſt̄ ſe ptē dona ſpūs. filie ſt̄ ſeptē virtutes. Et ſic pʒ p̄ma dubitatio. Qn̄tū ad ad ſcḋam dubitationem ſūt ēt plures mōi dicēdi. Primꝰ modꝰ ē He retici qlʒ q̄rto. q. 33. q dicit ꝙ virtutes. dona ⁊ btitudīes h̄ mō differūt. qm̄ virtutes mouent hoieʒ ad agēdū mō hūano: dona mō ſuphūa no: ⁊ beatitudines mō inhumano. i. diuino: vei bi grā accipiat̄ iſte habitꝰ virtuoſus q dicit̄ fortitudo. Tūc qn̄ hō ne deū offendat oīa bo na ſua negligit ꝓpter deū: ⁊ mortis ſe pericu lo exponit. h̄ fit mō qdā hūano ⁊ recte ⁊ iuſte iuſtū. n. eſt vt oīa bona minora poſtponantur maioribꝰ bonis. deus āt ē bonū quo maius

excogitari nō pōt. ğ iustū ē ut oia alia bona ne gligamꝰ ꝛ ꝯcul. emꝰ ꝛ oia aduersa supemꝰ ꝛ h̄ sit ꝑ ꝟtutē fortitudis. fortituº. n. est, mediū int. audaciā ꝛ timiditatē. audacia. n. facͭ aggredi tribilia sine discretiōe: ꝛ timiditas facit timē qd nō oꝫ. fortituº facit timē ut oꝫ ꝛ aggr̄di cū rōe i ribilia: qm̄ ꝟo hō ne deū ꝛ iustitiā offendat n̄ ti met mori: imo ꝛ mortē pp deū eligit ꝛ vltra h̄ letaꝛ ꝛ cātādo ad mortē suscipiendā ꝑgit. h̄ ē ꝑ donū fortitudis. sic ð martiribꝰ pꝫ. Ibant. n. apl'i gaudētes ꝯspectu ꝯsilij qm̄ digni hiti sīt, ꝓ noie ihu ꝯtumeliā pati ꝛc̄. qm̄ ꝟo nō solū mor tē elegit ꝛ letāt ad crucē vadit exºbti Andree: sꝫ ēt signis ꝛ alijs mōis ē scipsuꝫ spnēs ita ut i sanꝰ videatͬ qd nō ē hūanū: sꝫ potiꝰ diuinū est. h̄ sit ꝑ btitudinē illā Mat. 5. bti q ꝑsecutōꝫ pati untͬ ꝛc̄. ꝛ Lu. 6. Bti eritꝭ cū vob maledi. ꝛc̄. De qbꝰ Sap. 5. Nos i sēsati vitā illoꝝ existia bamꝰ isaniā ꝛc̄. Virtutes ğ ut ex his dictꝭ ap/ pēt sīt q ad bn̄ agēdū hoieꝫ regulāt mō hūano dona mō suꝑhūano: ꝛ btitudies mō inhūano i. diuino. nā scipsū spnet: ꝛ mūdana ut stercora arbitrari: ꝛ oia aduersa tollerare: ꝛ ad tormēta letāt amare xpi ꝑgē: ꝛ sīlia h̄ potiꝰ diuinū est qꝫ hūanū: ꝛ iō tales diui ꝛ btī appellāt Mat. v. Bti eritꝭ cū maledire. ꝛc̄. 2ꝰ āt modꝰ rn̄dēdi ē dn̄i Bona. l. 3. di. 34. dicētꝭ. q dr̄ia istoꝝ hi tuū sumitͬ a ꝓprijs actibus. Et distiguit ipsos actꝰ dicēs. q qdā actꝰ dn̄tur ꝑmi: qdā medij: ꝛ qdā vltimi fine ꝑfecti. exm intellectꝰ pōt hr̄e tres actꝰ. Primꝰ ē credē. 2ꝰ ē intelligē. ꝛ tertiꝰ est mūdo corde vidē. ꝛ h̄ ē ꝑfectꝰ: ꝛ i. ꝑria tm̄. ꝑm igr̄ distictōꝫ istoꝝ triū actuū accipiūtͬ mlti hitꝰ vn̄ ꝟtutes sīt ad credēdū: dona ad itelligendū btitudies ad mūdo cōde vidēdū. Nā fides ꝟ tꝰ ē. ꝛ iō hꝫ actū ꝑmū q ē credē donū itellectus hꝫ actū sꝫ q ē itelligē. ꝛ btitudies hn̄t actū tītiū q ē puro ꝛ mūdo corde vidē. i ꝑmis actibꝰ po tētie aie rectificātͬ: i scdis expediūtͬ: i tertijs ꝑfi ciūtͬ. Ex q seqtͬ sꝫ ipsū q ꝟtutes i aia sīt ut recti ficētͬ ad bn̄ agēdū; dona ut expediāt: ꝛ btitudi nes ut ꝑficiāt. 3ꝰ modꝰ ē bti Tho. ꝑte ꝑma sc q. 68. ar. i. dicēs q ꝟtutes dn̄tͬ q ꝑficiūt appe titū iq̄ztū a rōe mouetͬ recta dona dn̄tͬ inq̄ztū ꝑ ficiūt appetitū ut mouetͬ a spū scō. Alij āt dn̄t q ꝑ ꝟtutes ꝯtigit ꝑfecte agē ꝑ dona ꝑfectiꝰ. ꝛ ꝑ btitudies expedite. Moderni āl dn̄t q ꝟtutes ꝛ dona sīt idē realr̄ sꝫ differūt rōe. nā plr̄a plitas siue distictio ponēda ē sine necitate: sꝫ ponē di stictōꝫ realē int ista: nulla ē necitas. ğ ꝛc̄. ꝯn̄a nō cū maiori minor āt ꝓbatͬ. qm̄ ad oēꝫ actum hūanū ꝟtutes hūāne sufficiūt sine aliq̄ alio ad uenīete. nā ad oē actū suꝑnālē ꝟtutes theolo gice sufficiūt. ğ nō oꝫ alios hitꝰ realr̄ ab illis di stictos ponē. ꝟtutes igr̄ ꝛ dona distiguūtͬ ꝑm rōꝫ siue ꝑ r̄spectꝰ q̄sdā. qm̄ inq̄ztū ꝑficiūt sub m iordie ad actū sīt ꝟtutes. iq̄ztū ꝟo sīt a deo di/ cūtͬ dona. ꝛ dicūt isti tria illa dona. s. itellectus sapie: ꝛ scie. eē eadē cū istis tribꝰ ꝟtutibꝰ. s. fi de spe ꝛ charitate. alia āt q̄tuor dona idē realr̄ eē cū alijs ꝟtutibꝰ cardialibꝰ. nā donū pietatis r̄ducitͬ ad iustitiā: donū tiorꝭ ad tpantiā donū fortitudis ē ipsa fortituº donū ꝯsilij ē ipsa pru dētia. ꝛ addūt vlteriꝰ q si accipiātͬ tres ꝟtutes tm̄: ꝛ septē dona: hn̄ dr̄ia ē int dona ꝛ ꝟtutes ꝛ ponūt i numeꝝ sīt āt ꝯsiderātͬ dona ut septē ꝛ ꝟtutes ut septē: sic sīt realr̄ idē: differūt tn̄ rōne qr ꝛc̄. Ista volui sic nōre pp itelligentiā istius māe q tibi ḡtior ē nescio. mihi ꝑa multū placet sufficiat tibi q̊ ad sꝫ istā dubitatiōꝫ. Q̄tum ad tītiā dubitatōꝫ dico q isti hitꝰ pn̄t ꝯsiderari tri/ plr̄ aut q̄ztū ad fūdamtū ꝛ originē ipoꝝ. aut q̄ꝫ tū ad actꝰ ꝓꝑos: aut q̄ztū ad actꝰ ꝯn̄tes. si q̄ztū ad fūdamtū: tc̄ cū charitas sit fūdamtū oiuꝫ ꝟ tutū. dico q vna n̄ ē alta dignior. si ꝟo q̄ztū ad actꝰ ꝓꝑos: sic vna est nobilior alta. nā ꝟtutes theologice nobiliores sīt cardialibꝰ qm̄ ipe hn̄t deū imediate ꝓ obō. ꝛ int theologicas charitas oiuꝫ ē ꝑa. si ꝯsiderētͬ q̄ztū ad actꝰ ꝯn̄tes: cū vsus ꝟtutū hēatͬ i statu ipfectiōis: ꝛ vsus donoꝝ ꝓ moueat ad statū ꝑfectiōis: sic dona sīt excellētio ra ꝟtutibꝰ: sic statꝰ ꝓficientiū ē ꝑfectior statu incipientiū. Hec de intentōe dn̄i Bona. i. 3. di. ut. s̄. Et hec sufficiāt ꝓ presenti ꝯclone.

Qualiter virgo fuit disposita ut fructuꝫ sua uissimum xp̄m Iesum ꝓduceret conclo sa.

Ecipe saꝫ ꝯclonē. vꝫ. Sic tra malis sine debita aratura ḡnū frumenti ex q hois panis ꝓ vita eiꝰ ꝯficitͬ: sic nec hec glosa tra bn̄dcā ꝟgo Maria q dedit fructū su um pane āgeloꝝ ꝛ hoiuꝫ: nisi arata ꝛ disposi/ ta fuisset: mūdo ꝓduxisset. vbi tres ingramus ꝟi. vꝫ. Pa ꝟi. est ista. quō fuit ꝟgo disposita ꝛ arata: ut tm̄ fructū dare mundo posset. 2a ꝟi. est ista. qs fuit seminator istiꝰ bn̄dicti grani seminādi i ista glosa tra. 3a ꝟi. est ista. qs fu it fructꝰ colletus ex hac bn̄dcā tra. Q̄tū ad pri mam dico ad pn̄s q triplr̄ h̄ tra. i. ꝟgo glosa fuit arata ꝛ disposita. vꝫ. an̄ ꝯceptionem i ꝯce ptōe: ꝛ post ꝯceptiōeꝫ. Ante quidem ꝯceptio

ne qñ dñs ꝑmos parentes p⁹ pcm̄ ꝯseruauit ī eē
Cōstat. n. ipsos a sue trāsgressiōis initio non
solū mortē: ſʒ destructiōis exterminiū meruisse
qꝛ h̄ bñdicta terra ſm seminalē rōēʒ: siue ſm
corpulētā sb̄aʒ i lūbis Ade erat. de q. s. tra na
sci debebat fruct⁹ salutꝭ. Lu. i. Ipse. n. saluū
faciet ppl̄ʒ suū ꝛc̄. Iō illꝭ idulsit: ꝛ i eē ꝯserua/
uit. Preterea cū hūana nā m̄tiplicaretꝭ ꝛ viā suā
corrupisset oīs caro. diluculo oēʒ carnē non fi
niuit: ſʒ illā i Noe ꝛ alijs ex suis octo p arcam
ꝯſuauit. Et h̄ solū qꝛ virgo ex carne illa nasci
debebat. Deide succedētib⁹ ānis m̄lꝭ cū ppl̄ʒ
hebreū elegisset: q̄ʒuis postea rbellē: tñ illū mi
ris modis pſuauit, ptexit ꝛ gubnauit. Et h̄ iō
qꝛ de ipso descēdē debebat h̄ glosa vgo. Isa.
xi. Egredietꝭ vga ꝛc̄. ut visū ē in alia ꝯclone
pcedēti. Cūqʒ tp̄s appropinq̄sset. ut h̄ bñdicta
tra exiret i actū. i. pcedēt. tūc Ioachiʒ ille vir
scūs: ꝛ Anna illa deuotissima dña dño dispo/
nēte ꝛ copāte fil̄ se m̄rimonialit cogñcētes hāc
glosā trā i eē pduxerūt. ꝛ h̄ pma fuit aratura.
2ª aratura siue dispō fuit i ꝯceptōe qm̄ sic ei/
n⁹ de⁹ disposuit ut i illa ꝯceptōe nulla macꝭa cō
taminaretꝭ. Sap. 7. Cādor lucꝭ eīne ꝛ speculū
sine macula. ꝛ Anselm⁹ i li. de ꝯceptu vgīali.
Decuit igt ut illa puritate h̄ vgo niteret q̄ ma
ior sub celo negt itelligi. 3ª aratꝭa siue dispō fu
i. p⁹ ei⁹ ꝯceptionē: qñ. s. cū tp̄s seminatiōis gñi
it vbi eīni venit: miss⁹ ē āgel⁹ Gabriel ut eaʒ
salutaret: ꝛ plenā grā applicaret. Luc. i. Aue
grā plena ꝛc̄. Q̄tū ad ſaʒ vi. dico ꝙ semiator
dr̄ spūs scūs. Lu. i. Spūs scūs sup. ꝛc̄. Tripli
ci ꝭāt rōe spūs scūs fuit semiator ꝛ ꝑpator: ut se
miaretꝭ i vgie vbū eīnū. vʒ rōe dispōnis: rōe
vnionis: ꝛ rōe scificatiōis. Pº rōe dispōnis.
Cōgruū nāqʒ erat ut amor māʒ ꝑpareret: cū so/
lū pp grādē amorē erga hūanā nāʒ vbū eter
nū deberet semiari. Io. 3. Sic de⁹ dilexit mū/
dū ut vnigenitū suū daret. ꝛ ad Titū. i. Appa
ruit benignitas ꝛ hūanitas saluatorꝭ nr̄i dei: ñ
ex opib⁹ iustitie q̄ fecim⁹ nos: ſʒ ſʒ suā miaʒ sal
nos fecit. Quāobrē ḡ sic amor vbum traxit i
carnē: sic amor q ē i re ipsa spūs scūs: carnē il
lā dispōnē debebat ꝛ semiare. 2º rōe vniōis
Nā cū hūana nā ꝛ dina hypostatice in psonaʒ
vbi vniri debebāt: ꝯgruū fuit ut hāc vnionē
disponeret q approp̄ate ē ipse amor. h̄ āt ē spūs
scūs. ḡ. 3º rōe scificatiōis. Nā cū ille fructus
scīssim⁹ eē debebat. Lu. i. Qd. n. ex te nasce
tur scm̄ vo. ꝛc̄. Cōgruū fuit ut illū semiaret: si/
ue disponeretꝭ: cui approp̄ate scificatio attribuitꝭ
ſʒ h̄ ē spūs scūs. Isa. xi. Requiescet sup eū spūs
dñi ꝛc̄. qr̄ bñ ꝛ ꝯgrue incarnatio attribuitꝭ spūi
scō. De h̄ vide mgr̄m sniaꝝ i. 3. di. 4. c. cū vo.
ꝛ h̄ sufficiāt q̄ʒtū ad ſaʒ vi. Q̄tuʒ ad tiā vi.
dico ꝙ q̄ʒuis infinitos: vt ita dixeri hūana nā
collegerit fructus. tñ tres ad pñs declarem⁹
Prim⁹ fruct⁹ dr̄ pacificatio. 2⁹ dr̄ illumiatio
3⁹ dr̄ sanatō. Accipe pmā ꝛ dr̄ pacificatō. vbi
regula gnāl ponatꝭ tal̄. ꝙ in toto scōꝝ collegio
nulla tā sollicita aduocata ē ad ꝯciliādū: pacifi
cādū ꝛ hūiliādū deū glosū i hūanū gen⁹ turba
tū suis exigētib⁹ culpis: sic glosa ꝛ bñdicta v
go. Iñ Gre. sic d̄ virgie ait. Filioli h̄ pctōꝝ
scala: h̄ mea maxia fiducia: h̄ tota rō spei mee.
qd. n. miꝝ: pōt ne fili⁹ aut rpellē m̄rem: aut su
stinē m̄ris rpulsā. Neutꝝ plane. qd ad mariā
trepidat cur rē hūana fragilitas. nihil i ea au/
stēꝝ. nihil tribile. tota suauis ē: Agite grās ei
q talē mediatricē sua benignissima nomiꝭatō
ne puidit. h̄ ille. 2ª fruct⁹ dr̄ mūdi illumiatio
iō stella marꝭ dr̄. audi deuotū Ber. Dñe Ie
su igt q voluisti ut tua m̄r eēt stella marꝭ p hāc
stellā q̄so illumia tenebras meas ꝛc̄. ꝛ Hier.
d̄ laude vginis sic ait. si diligenti⁹ ispicias nil
speciositatꝭ: nil vtutꝭ: nil splēdorꝭ ꝛ glīe: qd̄ i
ea ñ resplēdeat. Cādor. n. ē lucꝭ eīne: ꝛ specu
lū sine macꝭa: h̄ ille. ꝛ h̄ēt vba de ipsa ponūtꝭ
Sap. 7. 3⁹ fruct⁹ h⁹ bñdicte tre dr̄ sanatio. ex
g̃tijs. n. vgis ꝛ vtutib⁹ q̄si qbusdā medelꝭ oēs
hūane spūales ifirmitates curantꝭ ꝛ sanantur
Per suā nanqʒ hūilitatē supbia expellitꝭ. qꝛ d̄
posuit potētēs de se. ꝛ exal. hu. p suā vgiiatē
luxuria eneruatꝭ. qm̄ ut ferunt sci ex ei⁹ aspectu
tm̄ carnalitas extiguebatꝭ p suā paupratē denu
datꝭ auaritia. qꝛ esurientes iple. bo. ꝛc̄. ꝛ sic de
alijs. Iñ glos Aug. exclamat. Eya igt gnāl
oiuʒ spes dulcꝭ vulneꝝ nostroꝝ medicia nr̄ā
q̊ʒ medē vulnerib⁹ q p⁹ saluatorꝭ lauacꝝ ꝛ ab/
lutōʒ tot abluēda ꝯmisim⁹ qt illicita puocam⁹
qr̄ ꝛc̄. Et h̄ sufficiant q̄ʒtū ad ſam cōclonem.
De meritis xp̄i. Conclusio tertia.
Ccipe tiā ꝯclonē. vʒ. Talꭍ ac tant⁹ ex
ista vgīali tra fuit fructus: ut ifinituʒ
mūdo saporē dederit suauitꝭ degusta/
t⁹. vbi tres igram⁹ vi. vʒ. P vi. ē ista. Cū
vgis fruct⁹ q fuit xp̄s bñdict⁹ sit tñ pfct⁹ ut in
ipso sint oīa dona spūs: ut visū ē ex pcedētib⁹
q̄ritꝭ an i xp̄o fuerit aliqñ timor morꝭ. 2ª vi.
an i xp̄o fuerit verus dolor ꝛ vera passio mor

213

tis. Tertia Vi. Quid utilitatis sit sentia ex his
passiõe mortis. Q̃tũ ad p̃mã Vi. dico q̄ triplex
ẽ timor. vz. timor g̃tuit⁹ timor libidinosus: ⁊ ti
mor rõal. Timor g̃tios⁹ siue gratuit⁹ ẽ triplex.
qdã tior pene: qdã tior offense: ⁊ qdã tior reue
rẽtie. Et q̃ztũ ad h̃ tria timoris gnã sic ad Vi/
tatẽ rñdeam⁹ q̄ pp plenitudinẽ g̃re nõ fuerit i
xp̃o tior pene nec tior offẽse. tior ãt reuerentie
cũ a charitate nõ expellat: s̃z ab ipsa p̃ficiat sa/
ne fuit i xp̃o. Isa. xi. c. r̃plebit eũ sp̃ũ tioris dñi
p̃s. Timor dñi scũs p̃manẽs ⁊c̃. Hec oia satis
clara st̃. Scd̃s tior dr̃ libidinosus. Et h̃ silr h̃z
tria mẽbra. qm̃ qdã dr̃ tior mũdan⁹ qdã hũan⁹
⁊ qdã s̃uil'. Et sic dico ad Vitatẽ q̄ pp plenitu
dinẽ g̃re i xp̃o nõ fuit aliqs p̃dictor̃. nã timor
hũan⁹ ex nimio p̃p̃e vite amore nascit̃. timor
mũdan⁹ ex nimio terrenor̃ amore. ⁊ tior s̃uil'
ex nimia animi pusillanimitate: ⁊ modico dei
amore ortũ duc̃. q̃ cia vt intuẽti p̃z i xp̃o locum
hr̃ nõ p̃nt. Terti tior dr̃ rõal'. i. a rõe p̃ueniẽs
ut vz qñ rõ dicat d̃ aliq̃ timeri oporte. ⁊ h̃ i suo
genere ẽ triplex: qdã p̃ueniẽs rõz: qdã ꝯ rõez
qdã p̃ueniẽs ex rõe. ⁊ h̃ ẽ d̃ q̃ ad p̃ñs itẽdim⁹.
Prim⁹ tior. s. rõez p̃ueniẽs ẽ ipse p̃m⁹ motus
nõ al'r a rõe ꝯsiderat⁹. ⁊ h̃ ẽ pcm̃ veniale. 2⁹
ẽ rõez suffocãs. ⁊ ẽ pcm̃ mortale. 3⁹ ẽ a rõne
recta. ⁊ h̃ ẽ scũs ⁊ bon⁹. Ex h̃ dico q̄ nec p̃m⁹
nec 2⁹ tior fuerũt i xp̃o. qm̃ xp̃s argui nõ p̃ot d̃
pctõ. Io. 8. qs ex vob̃ arguet me ⁊c̃. i. Pe. i.
q pcm̃ nõ fecit ⁊c̃. s̃z 3⁹ timor bene fuit in xp̃o.
Mat. 16. Cepit h̃s pauẽ ⁊ tedẽ ⁊c̃. Nã rõ vi
dẽs instãtẽ mortẽ imaginẽ mortis fec̃ i p̃te sen
sibili: quam sensualitate cog̃scẽte ⁊ admirante
horrere mortẽ cepit ⁊ pauit. Ex q̃ seq̄t q̄ i xp̃o
⁹ nõ s̃uat⁹ fuit ordo nal' itelligẽdi. q. s. p̃ icipit
a p̃te sensibili i rõez 3⁹ d̃ aia. Nec̃e ẽ itelligẽtẽ
fãtasmatã speculari. Et i li. de sensu ⁊ sensato.
Nihil ẽ i intellectu qn p̃us fuerit i sẽsu. ⁊ in p̃
posterior̃. Ois disciplia ⁊ doctria fit ex p̃exñ
ti cognitõe sẽsitiua ut cõit exp̃oit. Est. n. aliud
mod⁹ cog̃scẽdi i nob̃. ⁊ ali⁹ fuit i xp̃o. In nob̃
qdã scia nr̃a cãt a reb⁹ ⁊ p̃ p̃cessu a reb⁹ sẽsibili
b⁹ ad rõz p̃cedim⁹. s̃z in xp̃o inq̃ztũ ẽt de⁹ erat
scia ei⁹ erat cã rer̃. ⁊ p̃ ꝯñs nõ s̃uabat̃ ordo in
telligẽdi sic̃ in nob̃. q̄ rõ p̃uidebat. ⁊ postea sẽ
sualitati oñdebat. ex q̃ postea sẽsualitas tiebat.
tñ in oib⁹ rõni se ꝯmittebat. vñ qñ sensualitas
orauit in orto. p̃r̃ si possibile ⁊c̃. nõ tamen suũ i
plẽ aiuz exposcebat: s̃z aũt subdens se rõni. fiat
volũtas tua. De ista mã vide scm̃ Tho. s̃a s̃e

q̃ 125. ⁊ dñm Boña. in. 3. di. 16. vbi ista collegi
q̄r ⁊c̃. Q̃tum ad s̃az Vi. adduco tibi tex. mg̃ri
sniar̃ in. 3. di. 15. c. 5. vbi sic ait. S̃z q̄ nõ nul
li de suo sẽsu in passiõe hũanitatis xp̃i male sen
sisse iueniũt: asserẽtes silitudinẽ atq̃z imaginẽ
passiõis ⁊ doloris xp̃z hoiez p̃tulisse: s̃z nullũ oi
no dolorẽ l' passionẽ sẽsisse auctoritatũ testimo
nijs eos ꝯuicẽtes: indubitabile faciam⁹ qd̃ su
p̃dixim⁹. p̃pha Isa. dic̃ sic. s. c. 53. Vere lan
gores nr̃os ipse tulit: ⁊ dolores nr̃os ⁊c̃. ⁊ Vi
tas ip̃a in euangelio ait. Tristis ẽ aia mea ⁊c̃.
Vbi ẽt Iesus cepit pauẽ ⁊ tedẽ. p̃pha ẽt ex p̃
sona xp̃i ait. Repleta est mal' aia mea. Qd̃ ex
ponẽs Aug. ait. Nõ vitijs ⁊ pctis: s̃z hũanis
mal'. i. dolorib⁹ repleta fuit aia mea xp̃i qb⁹ ip̃a
ꝯpatit̃ carni. Non. n. dolor corp̃is p̃ot ee sine
aia. dolẽ ãt aia nõ dolẽte corp̃e p̃ot. Nos autẽ
hũane infirmitatis defect⁹ sic ip̃ã carnẽ ac mor
tẽ nõ ꝯditiõis necessitate: s̃z mis̃atõis volũtate
suscepit. h ibi vide. q̄ mltas auctes. ut Amb.
⁊ euãgelistar̃ sui p̃positũ adducit. Ad declara
tiõez tamẽ dictor̃ suor̃ ẽ nõndũ s̃z dñm Bo
na. vbi. s̃. q̄ xp̃i dolor p̃ot dupl'r considerari.
Vno mõ ut p̃cedebat a rõe in sẽsualitatẽ. alio
mõ ecõuerso: s. a sensualitate in rõez: Si p̃ mõ
tũc tal' ordo erat. qm̃ rõ pctor̃ nr̃or̃ multitudi
nẽ p̃uidẽs. Itẽ iudeor̃ ingratitudinez: mr̃is
dolorẽ: ⁊ silia: in volũtate imaginẽ predictor̃
fecit. q̃ facto xp̃s nr̃is miserijs ⁊ p̃ditiõi iudeo
rũ ꝯdoluit. Si vero ꝯsiderat̃ dolor ut a sẽsua/
litate in aiaz p̃cedebat: tunc dico q̄ aia xp̃i p̃ot
ꝯsiderari ut rõ: ⁊ ut nã. Si ut rõ: sic aia corp̃i
nõ cõpatiebat̃: s̃z de ei⁹ passiõe letabat̃. Si aũt
ut nã tũc cũ cuilibet rei nãli oiuz nociuor̃ sit q/
dã timor nãlis insert⁹. ut oñsũ fuit. s̃. feria. 3.
s̃e dñice. Et aia ip̃sa sit corp̃is p̃fectõ: nõ tamẽ
s̃z potẽtias sẽsibiles: s̃z s̃m totã. i. s̃m cõplem
tũ oiuz suar̃ potẽtiar̃: ⁊ ad corp⁹ h̃z nãlẽ incli
nationẽ ⁊ appetitũ ⁊ p̃ ꝯñs delectationẽ l' tristi
ciã. nec̃e erat q̄ aia patiẽte corp̃e pateret̃. ⁊ sic
aia xp̃i ut rõ gaudebat: ⁊ ut nã tristabat̃. gau/
debat qdẽ pp gratuitã ei⁹ ꝯiũctiõz ad diuinita
tẽ: s̃z tristabat̃ pp mutuã quã h̃z cũ corp̃e vni/
bilitatẽ. h̃ de mẽte p̃fati doctoris. q̄r ⁊c̃. Q̃tũ ad
tertiã Vi. dico q̄ h̃ tria nõnda sũt: ut recti⁹ rñ/
dere possim⁹. Prio nõndũ q̄ meritũ dr̃ trib⁹
mõis. Vno⁰ ip̃roprie. 2⁰ p̃p̃e. 3⁰ magis p̃p̃e
Primo mõ ip̃roprie. ut qñ aliqd̃ bonũ de ge/
nere bonor̃ facim⁹: malo tñ aio. ut facẽ elymã
pp p̃õpã: ⁊ sil'e. Meremur. n. aliqd in tali bo

nō q̄zuis sit mala ⁊ nō recta intētōe factū, ⁊ nō
solū famā illā. Mat. 6. amē dico vob: recepe
runt mercedē suā: Sed ēt qñ adeo aliquam p
a cñs recipiunt remunerationē: sic patuit de
Nabuch. ⁊ mltꝭ alijs. 2° meritū dr̄ magis ꝓ
ꝓe: ut cū bonū bona intētōe facim⁹: sȝ sine cha
ritate: ⁊ tūc illꝭ bonis de ꝯgruo meremur: aut
bona tpalia: aut dispōnē ad gr̄aȝ. ⁊ silia. ut. s̄.
ōndim⁹ feria. 5. ꝑe dñice. 3° q̄ddaȝ meritū dr̄
magꝭ ꝓꝓe: ut cū bonū genē bonoꝝ facimus ⁊
bona intētōe: ⁊ in charitate: ⁊ dr̄ meritū condi
gni. nō ꝙ sim⁹ ex opib⁹ nr̄is sufficiētes carper̄
regnū. sȝ dr̄ ꝯdignū pp charitatē. q̄ dat illꝭ vi
atqȝ v̄tutē: ut dixim⁹. s̄. feria. 6. ꝑe dñi cc. 2°
nōndū ꝙ duplex fuit meritū i xp̄o. vnū ex p̄te
sui. aliđ ex p̄te nr̄i. Ex p̄te nr̄i ut dicit mgr̄ i. 3.
di. 8. Meruit xp̄s nob̄ redēptioneȝ a diabolo
a pena. ⁊ a pctō: ⁊ regni reseratiōeȝ: ut amota
ignea rūphea libē pateret introit⁹ ⁊ silia alia bo
na. Ex p̄te v̄o sui dic̄ idē mgr̄ ꝙ xp̄s pp hūili
tatē ⁊ obiaȝ passiōis meruit corpis gl̄ificatiōeȝ
nec id solū: sȝ ēt ipassibilitatē aīe. Aia. n. ipsi⁹
ante mortē erat passibilis: sic caro mortalꝭ sed
post mortē merito hūilitatꝭ ⁊ aia impassibilis
fcā: ē ⁊ caro imortal̄. Ista sūt v̄ba eiusdeȝ. 3°
nōndū ꝙ meritū qđ fuit i xp̄o nō fuit meritū ꝑ
mis duob⁹ mōis accipiēdo meritū: sȝ soluȝ. 3°
mō. s. meritū ꝯdigni. Merebat̄. n. đ ꝯdigno
tā sibi q̄ȝ nob̄ q̄ dcā sūt. Sȝ q̄lit̄ h̄ sit intelligēdū
nō ꝙ mereri de ꝯdigno pōt trib⁹ mōis intelli
gi. Vno° ex idebito facē đbitū. ⁊ h̄ mō nō me
ruit xp̄s q̄ ad se. nā sic ꝓꝓe merer̄ qs qñ p⁹ cul
pe effugationē ⁊ gr̄e ifusionē aliqđ bonū đ ge
nē bonoꝝ fac̄. qđ ut pȝ xp̄o ꝯuenire nō potest
2° mō ex debito facē magꝭ debitū: sic cū ꝓfici
m⁹ de ipfecto ad ꝓfectum: ⁊ de virtute in v̄tu/
tē. ⁊ h̄ mō ēt nō meruit xp̄s. s. ēt q̄ ad se. qm̄ nū
q̄ȝ gr̄aȝ l̄ v̄tutē hūit diminute: sȝ plenus erat.
Jo. i. gr̄a ⁊ v̄itate. i. v̄tute. 3° mereri ex de
bito ē facē id qđ ē debitū vno° facē meritoriuȝ
plu rib⁹ mōis. ⁊ h̄ mod⁹ ꝓꝓe ꝯuenit xp̄o. Nā
cū dign⁹ eēt oī bono nō potuit sibi aliq̄ȝ mere/
ri. ut faceret sibi debitū qđ ꝑus nō erat debitū
nec ēt potuit facē sibi magꝭ debitū: sȝ solum h̄
mō sibi meruit corpis gl̄ificationē: ⁊ aīe ipassi
bilitatē. qm̄ qđ erat sibi debitū vno° fecit debi
tū plurib⁹ mōis. ⁊ h̄ ōndit mgr̄ in l̄ra dicēs. ꝙ
xp̄s nō ꝓfecit sibi q̄ȝtū ad v̄tutē meriti: sȝ q̄ ad
numeꝝ meritoꝝ. plura. n. merita habuit ipas/
sione q̄ȝ in ꝯceptōe. Sȝ q̄ȝtū ad rōeȝ meriti p

respectū ad nos oīb⁹ p̄dictꝭ mōis meruit xp̄s
vnde patiēdo nob̄ magꝭ meruit. q̄r qđ nō erat
nob̄ debitū: fecit nob̄ debitū ⁊ magꝭ debituȝ: ⁊
plurib⁹ mōis debitū. Et sic ex his tribus nōbi
libus pȝ rñsio ad v̄itatē. Sȝ dices p̄r Ambr.
valde dubito in his tribus dictꝭ. rñde mihi ad h̄
dubia. Ego ostendā tibi nullo mō xp̄ȝ mereri
potuisse. Primo sic. Illud nō hȝ rōeȝ merendi
qđ in malū exire nō pōt: sȝ ē detminatū ad bo
nū: sȝ xp̄s ab istāti sue ꝯceptiōis hūit libeꝝ ar
bitriū detminatū ad bonū. g̃ nullo mō mereri
potuit. Ideo dic̄ sapia. Qui potuit trāsgredi
⁊ nō ē trāsgressus: facē malū ⁊ nō fecit: iō sta/
bilita sūt bona illi⁹ in dño ⁊c̄. Itē bti mereri nō
pñt: sȝ xp̄s fuit vere btūs. g̃ ⁊c̄. Itē meriti ra/
dix ⁊ fūdamētū ē ipsa charitas sȝ in xp̄o nunq̄ȝ
aucta fuit. g̃ nec meritū. Possem tibi p̄r plura
argumēta facē: sȝ istis tm̄ mihi rñde. Aia mea
libenter faciā qđ hortaris. Dico ad primuȝ ꝙ
vnā potentiā eē detminatā ad vnū ⁊ nō posse
in aliud exire: pōt dupliciter intelligi: aut pp ne
cessitatē nāe. aut pp plenitudinē gr̄e. Si ꝓpt̄
necessitatē nāe: tūc talis necessitas tollit oēȝ li
bertatem liberi arbitrij: ⁊ sil̄r tollit meriti di/
gnitatē. Si āt illa detminatio ad vnū ē pp ple
nitudinē gr̄e: cū gr̄a stet cuȝ libero arbitrio: ⁊
ñ tollat ab ope ipsā bōitatē morꝭ: cū sit volūta
riū. ⁊ p ꝯñs nec q̄litatē meriti. pȝ ꝙ talꝭ detmi
natō nō tollat meritū. cū āt in xp̄o fuerit hmōi
pȝ ꝙ argumētū tuū non ꝯcludit. Ad s̄m dico
regulā istaȝ gnālem ꝙ qñ qs ē simplr̄ in statu
p̄rie mereri nō pōt. xp̄s āt nō erat simplr̄ i sta
tu p̄rie: ita ꝙ eēt ꝓfect⁹ ꝯphēsor ⁊ nō viator q̄ȝ
diu. n. fuit in carne mortali: viator fuit. ⁊ sȝ h̄
merebat̄. fuit ēt ꝯphēsor. ⁊ s̄m h̄ ꝓcedit argu
mētū tuū. Nā sicut aia xp̄i p coiūctionē sui cū
diuinitate hȝ statū p̄rie ita p coiūctionē sui cū car
ne hȝ statū vie. Ad tertiū argumētū tuū dico
ꝙ duplr̄ ē meritū. s. adeptiōis vite etne: ⁊ me
ritū dimissiōis pene. Meritū ꝑmū ꝯsistit i ra
dice charitatis: sȝ meritū dimissiōis pene duo
fūdamēta requirit. s. charitatē: ⁊ passiōis acerbi
tatē. Xp̄s g̃ nō meruit ꝑmū meritū p opa me/
ritoria sua: q̄ añ oē op⁹ suū ut in instāti ꝯceptō
nis fuit ꝓfecte beat⁹: sȝ bñ meruit s̄m meritū.
s. dimissionē pene nobis ꝓpt̄ sue passiōis acer
bitatem. Et non soluȝ meruit nobis. sȝ ēt sibi
vȝ. corpis sui glorificationē. Nā cū pateret̄ ⁊
nobis mereret̄ antedicta ⁊ in tali passione fa/
ceret op⁹ valde grauissimū. ⁊ p ꝯñs aliqđ etiā

sibi mereri debēt. ⁊ nō possz remunerari q̄ ad
stolā p̄mā. ḡ q̄ztū ad stolā baz ⁊ h̄ ē q̄ztū ad sui
cōpis gsificatōz. P°igr̄ ⁊ p̄ncipl̄r meruit nob̄
ro sibi. qr̄ sat̄ tibi claret mā ista aia cara. Vi/
des igr̄ q̄z recte tra nr̄a dedit fructū suū dulcissi
mū iesū. ad quē vidēdū ⁊ fruēdū: ipse nos sua
scā gr̄a p̄ducat q ē p̄ oia scl̄a bn̄dict⁹. Amen.

Dominica quarta quadragesime de diuia
misericordia sermo in ordine. 26.

Biit Jesus
trāsmare galilee qd̄ ē ty/
beriadis. ⁊ seq̄bat̄ eū multitu°mag̅
Jo. 6. ⁊ si de⁹ cūct̄ i opib⁹ suis mirabil̄r
⁊ glosus cristat: nihil tn̄ tā lipid⁹ tā iocūd⁹ tāq̄z
ɔmēdabili⁹ i ipo r̄perieus sic pietatē atq̄z clem̄
tiā. nā ut v̄a fatear si accurate ⁊ studiose dinā
memierim⁹ bonitatē nūq̄z i ɔferēdis gra:ijs ⁊
bn̄ficijs qb⁹ hūanū gen⁹ plib⁹ misijs stipatū iu
uaret: defessā ɔp:ēus. ecce hodierna ut euāge
lia tradit historia cū galilee mar̄ trāstretaret: ⁊
eū mltitu°mag̅ sequeret̄ nec hr̄ent qd̄ māduca
rēt. ex q̄nq̄z hodeaceis pāib⁹ piscibusq̄z duob⁹
q̄nq̄z milia hoīuz mi̇̄icordit̄ satiauit: nec tamē
aia mea credas vna oēs xp̄z itētōe fuisse secu
tos. qdā. n. qm̄ ifirmi ut curarēt̄ seq̄bat̄. qdaz
ut pascerēt̄. qr̄ paupes. qdā ut viderēt ut curi
osi. qdā ut d̄traherēt: ut scribe ⁊ pharisei. qdaz
ut addiscerēt: ut discipli. vn̄ v̄sus. morb⁹ fig̅
cib⁹ calūia dogma fuerīt. Cāe cur dn̄z turba se
cuta fuit. qm̄ igr̄ mīa dn̄i sup oia opa ei⁹. vn̄ ⁊
Dauid ait. mias dn̄i i et̄ canta. iō i p̄nti s̄mōe
de mīa videam⁹. vbi tres ɔsideratiōes more
solito faciāus. vz. dine mīe ⁊ iustitie nc̄c̄az cō/
ditōz. dine mīe ⁊ iustitie oportunā accōmoda
tōz. dine mīe ⁊ iustitie ɔgruaz associationem.

De necessitate dine iustitie ⁊ mie ɔside° p̄ᵃ
Juie mīe ⁊ iustitie nc̄c̄iaz ɔditōz p̄ vi
deam⁹. vbi tres cōclōnes more solito
pulcherrias ponam⁹. Pᵃ ɔ° est. Jnt̄
tēta q̄ clarescunt dina attributa: mīa ⁊ iustitia
ad mūdi p̄fectōz sīt p̄marie nc̄c̄ia. 2ᵃ ɔ° ē. ⁊ si
in deo tā iustitia q̄z mia sint infinita: tn̄ diuina
mia ē deo magis accōmodata. Tertia cōclo ē
ista. Quis in deo ⁊ in nobis mia ⁊ iustitia re
periat̄: alia tn̄ rōne his duobus participatur.

Q nō dina mia ⁊ iustitia sīt nc̄c̄ia cōclo p̄ᵃ.
Ecipe p̄ma ɔclōnē ⁊c̄. ut. s̄. vbi tres
v̄i. iqram⁹ vz. Pria v̄i. ē ista. vtruz
dina mia sit ad bn̄ r̄gēdū mūdi machi
nā nc̄c̄ia. Scd̄a v̄i. ē ista. vtꝝ ad h̄ ipsū sit ne
cessaria dina iustitia. 3ᵃ v̄i. ē. vtꝝ possit deus
quēpiā p̄nire sine mia. ⁊ econuerso: quēpiā re/
munerar̄ sine iustitia. Quātū ad p̄mā v̄i. vr̄ qd̄
q̄ tāta mia n̄ ē circa pctōres ad bn̄ mundi ma
chinā regēdū nc̄c̄ia. Jstud āt pōt mlt̄ipl̄r p̄ba
ri. ⁊ p̄ sic. Jllud ad bn̄ regēdū nc̄c̄iuz n̄ ē: imo
supfluū, p̄ qd̄ hoies peiores effi:iūt̄ idiētl̄z mīa
dei ē hm̄oi. ḡ ⁊c̄. ɔn̄a nō cū maiori. ⁊ minor p̄
bat̄ aucte. Ecc̄. 8. c. vbi sic ait. qr̄ nō p̄fert̄ cito
ɔ̄ malos sn̄ia. iō filij hoīuz abs̄z vllo tiore p̄pe/
trāt mala. ḡ ⁊c̄. 2° arguit̄ sic. illud ē supfluuz
⁊ vanū p̄ qd̄ dina laus tollit̄. s̄z dina mia ē h⁹i
ḡ ⁊c̄. minor p̄bat̄ p̄ p̄phaz. Ecce. n. igr̄ laudat̄
pctōr i desiderijs aie sue. ⁊ iniqu⁹ bn̄dicit̄: nō
ē de⁹ i ɔspectu ei⁹. inquinate sīt vie illi⁹ i oi tp̄e. ⁊
idē noluit intelligē. ut bn̄ agēt̄ astitit oi vie nō
bone. maliciā āt nō odiuit ⁊c̄. 3° illud est sup
fluū ⁊ r̄secādū qd̄ q̄si i semi desp̄atōz eos iduc̄
s̄z dina mia ē h⁹i: ḡ ⁊c̄. Maior nō. ⁊ minor p̄z
plib⁹ auctib⁹ scōꝝ. ⁊ p̄ audi scm̄ Job. c. 21. qr̄ ḡ
ipij viuūt qr̄ supi⁹ feri. 5. fe dn̄ice. i p̄ma ɔclo
ne h⁹ pt̄ i p̄ncipio. 2° audi Hier. qr̄ dn̄e via
ipioꝝ p̄spat̄ ⁊ bn̄ ē his q opāt̄ malū ⁊c̄. lege to
tā. 3° audi. p̄s. q̄usq̄z pctōres dn̄e q̄usq̄z pccō
res glīabūt̄: effabūt̄ ⁊ loquēt̄ iniqtatē: viduaz
⁊ aduenā interfecerūt: ⁊ pupillos occiderūt. ⁊ di/
xerūt n̄ videbit dn̄s: ⁊ nō itelligit de⁹ Jacob.

4° audi Boe. i. 4. p̄sa. i. d̄ dina p̄uidētia cō
q̄rētē. vbi sic ait. Ea ipsa ē l̄ maria nr̄i doloris
cā. q̄ cū rex oiuz bon⁹ rector cristat. s. de⁹ l̄ eē
oio mala possint: l̄ ipūita p̄tereāt. Qd̄ soluz q̄z
dignū sit admistratōe, p̄fecto ɔsidera. At huic
aliō malū mai⁹ supple adiūgit̄. Nā ip̄āte ⁊ flo
rēte neqtia. v̄t⁹ nō solū p̄mijs caret: verūetiaz
sceleratoꝝ pedib⁹ s̄biecta calcat̄. ⁊ loco faciorū
supplicia luit. i. recipit. Et reuera nō paꝝ ad/
mirādū est q̄ hodierna die tm̄ pctōres suppor
tēt̄ ⁊ p̄spent̄. qr̄ his sat̄ claret hāc dinā patien
tiā ⁊ miaz q̄ztū ad veꝝ mūdi regimē eē potius
nociuā q̄z nc̄c̄ia. Sz aia cara nō sic. Dina. n.
p̄uidētia pessimos viuē finit, ⁊ p̄spat recta rōe
⁊ nc̄c̄ia ad mūdi machinā gubernādaz. Audi
Aug. mal⁹ igt aut iō viuit ut corrigat̄: aut ut p̄
eū bon⁹ exerceat̄. ⁊ Boe. ut. s̄. rp̄o de c⁹ r̄gno
loquimur auctore cogsces. Sēp qdē potētes eē
bonos malos āt obiectos esse sp̄ atq̄z ibecilles
nec sine pena vitia: nec sine p̄mio v̄tutes hoīs
felicia: mal̄ sp̄ ifortūia ɔtingē. h ille. Et bonā
dat scūs Job. ut. s̄. r̄nsionē dicens. Attamen
pctōr ex eo q̄ cēties fac̄ malū: ⁊ p̄ patientiam a

deo sustentatur: ego cognoui q bñ erit timēti
b⁹ deū q verent̄ faciē ei⁹: q̄si dicat. Si clemen
tissim⁹ de⁹ tā benign⁹ ē i supportando malos
q̄zta erūt bona danda bonis. Certe adeo grā
dia q ocul⁹ nō vidit: nec auris audiuit q̄ p̄pa/
uit de⁹ diligentib⁹ se. Inde ex oībus accipe re
gulā gnālē q vix: imo q̄si ipossibile ē q qs p̄n̄
tib⁹ ꝛ futuris pfruat̄ delitijs. 2. ad Thi. 3. O ēs
q pie volūt viuere in xp̄o Jesu ꝛc̄. Audi enim
apl̄m Petrū. 2. Pe. 2. Nouit eni deus pios
de tentatiōe eripe: iniq̄s vo in die iudicij re
uare cruciandos. Et apl̄s ad Thi. 2. Sobrie
iuste vt pie viuamus i hoc seculo ꝛc̄. De hac
p̄uidentia dei pl̄a diximus dñica ī a q̄dragesi
me: ꝛ feria qnta eiusdē. His ḡ sic hītis pōt re
gula poni q necc̄ia ē ad verā: scāmq3 mūdi gu
bernationē ipa mīa dei. Et pōt p̄bari ratione
auc̄te ꝛ exēplo. Auc̄te qdē3 lege p̄phām. In
plurib⁹ eni sue sn̄ie locis dinā mīam comēdā
tē sup oīa opa dei. Mīa dñi inqt plena ē tra.
ꝛ idē. Mīas dñi ineternū cantabo. ꝛ ide3. Fac
nobiscū mīam p̄pter nomē tuū. ꝛ ide3. Mīa
sua subsequat̄ me oīb⁹ dieb⁹ vite. ꝛ idē. Quē
admodū pr̄ misetur filiorū. misertus ē dñs timē
tib⁹ se. qm̄ ipse cognouit figmentum nr̄m ꝛc̄.
Audi illā scām Judith. 7. c. Peccauim⁹ cum
pr̄ib⁹ nr̄is: iuste egim⁹: iniq̄tatē fecimus: s3 tu
q pius es miserere nobis. Et Hiere. Treñ. 3.
Mīe dñi multe: q2 nō sum⁹ ɔsūpti. Ecce grā
dis mīa. audi apl̄m ad Ro. 8. Qui p̄p̄o filio
nō pepcit ꝛc̄. Jo. 3. Sic deus dilexit mundu3
vt vnigenitū suū daret ꝛc̄. S3 loq̄nt̄ p̄phe. ꝛ
p̄ Moyses. 34. Dñator dei misericors clemēs
ꝛ patiēs. Et deut. 4. Audi vocē dñi. q2 miseri
cors ē dñs. d. t. Et Ecc̄. 18. Quis adijciet: ꝛ e
narrare mīam dñi. Et sap. 15. Tu aūt dñe sua
uis ꝛ vrus es: ꝛ i mīa disponēs oīa. Et Jsa.
55. Derelinq̄t impius viā suā. dic eā. Et. ca.
54. In mīa sempiterna misericors sū deus. d. t.
Et Joel. 2. Cōuertimini ad dñm deū ve. ꝛc̄.
Et Jonas. 4. Scio q2. Et tādem Luc̄. 1. Et
mīa eius a p̄ge. in proge. ti. e. Et. 26. q. 6. c.
his q. Mīe dñi nec mēsuras ponim⁹ nec tpa
diffinim⁹. Jō dicebat. 19. Eūtes discite qd est
mīam volo: ꝛ nō sacrm̄. nō eni ꝛc̄. Secun
do p̄bat̄ eadē r̄l̄a rōne. Illud q̄ sūme laudat̄ ꝛ
bñdicit̄ ꝛ glorificat̄ d's: ē sūme i gubernatione
mūdi necc̄ium mīa dei ē h⁹ i. ḡ ꝛc̄. Maior ē sa
tis nō. qm̄ i bono regimie laudāt̄ singuli re/
gētes. ḡ oīa sūmēda sūt ꝛ necc̄io q̄ faciūt ad di/
uinā laudē. Minor āt ē sat̄ clara vt ex dict̄ p3
q̄re ꝛc̄. 3° p̄batur ex°. s3 d' h̄ tibi nil aliō ad
duco: cū tā i veti q3 i nouo testō: oīa diuine mie
fonte plena sint ꝛ vnū int̄ cetia ex^m hēs singl'r
2. Re. 23. vbi dr̄ q cū extēdisset manū suā āge
lus dñi sup Hierl'3: vt disp̄gēt eā mis̄t⁹ ē dñs
sup' afflictione: ꝛ ait angelo p̄cutiēti. Suffic nc̄
ɔtine manū tuā. Aliudq3 ex^m hēs d' Abrahā
Gen. 18. vide historia3 qm̄ pulchra ē: q̄re ꝛc̄.
Q̄tū ad 3am ve. dico q diuina iusticia ē mul
tū ad mūdi regimē necc̄ia. Et h̄ p̄ auc̄te rōne
ꝛ ex°. Auc̄te qdē p̄ audi. ps. Justus dñs ꝛ iu
sticiā dilexit ꝛc̄. Nā cū d's optim⁹ āt mūdi re/
ctor necc̄e ē vt oīb⁹ iustitiā facet: bonis bōa ma
lis mala tribuēs. Qm̄ vt ait Aug. li. vñ ma/
lū. Justicia ē vtus q̄ sua vnicuiq3 tribuit. In
de. ps. iterū ait. Justitia manet in se. se. Ma/
net qdē in sclm' scl'i iusticia dei. qm̄ nūq̄3 corrū
pi modis qbus hūana corrūpit̄ iustitiā pōt. 11.
q. 3. c. q̄ttuor modis. Vñ vs⁹. Quattuor ista
timor odiū dilectio cēsus. Sepe solēt hoīu3 re
ctos p̄uertē sensus.: sed nō sic in dei iusticia.
Quis eni tā prudēs ꝛ caut⁹: vt dei iusticiā fal
latur. Oīa eni nuda ꝛ apta sūt oculis dei ad
Heb. 4. ꝛ ibidē. Nō ē vlla creatura inuisibil'
i ɔspectu ei⁹. Et p̄uer. 15. In oī loco oculi dñi
ɔtēplātur bonos ꝛ malos. Et p̄pha. Quo
ibo inqt a spū tuo ꝛ q̄ a facie tua fugiā Si ascē
dero i celū tu, illic es: si descēdero i infernum
ades. Celū ꝛ īfernū tāq3 duo extrēa ponit: vt
oīa alia cōprehēdat intmedia: ꝛ quia hoīꝫ int/
medioꝫ nullū secreti⁹ corde. Jō idē p̄pha ait
Ipse nouit abscō dita cordis. Math. 9. ꝛ Lu
ce. 11. Jesus aūt itelligēs cogitatiōes coꝝ ꝛc̄.
1. Cor. 2. Nemo nouit ea q̄ sūt hoīs: nisi spūs
hoīs q i ip̄o ē. Hiere. 17. Prauū ē cor hoīs
ꝛ iscrutabile qs cognoscet illud. q̄si dicat null⁹
nisi de⁹ ꝛ ipe hō p̄ticularis respectu sui. Bñ
igr̄ dcm̄ ē. iusticia ei⁹ manet i se. se. 2° h̄ nr̄a
r̄l̄a p̄bat̄ rōne sic. Justicia i hūanis ē qd p̄fe/
ctissimū ꝛ necc̄iu3 in reb⁹ gubernādis: ꝛ diuinis
ɔsuadis. ḡ sūme ponēda ꝛ necc̄ia ē i guberna
tiōe dei p3 ɔñā. qm̄ qcqd p̄fectiōis ē i hūanis
a diuinis ñ e negādū. Añs āt h⁹ ɔñe p̄bat̄ per
Aug. plib⁹ i loc̄. Et p̄ti audi cū. 2. de ciui. di
Oēs inqt sapiētes i h̄ ɔuenerūt q absq3 iusti
cia regnari nō pōt. Et idē. 8. d' ciui. dei. Qui
sit inqt regna absq3 iusticia. nisi magna latroci
nia. Et ponit ex^m d' diomede pirata. vide. ibi
audi Tuliū. 2. de of. Tāta ē iusticie vt⁹ vt illi

q maleficio ꝛ scelē potiūt sine vlla ciꝰ ꝑticula
viuere nō possint. Nā ꝛ ꝑncipes latronū nisi
eqli ī ꝑdā diuidat' aut relinqt: aut inficiet a su
is. audi Amb. 2. ď of. Justicia impia ꝯfirmat
iiusticia vo dissoluit. nec mir. Audi aīa mea
pulcherrimū dcm̄ Cipani ď. 12. abusionibꝰ mū
di. abusiōe. 9. pař pꝰ ꝑnm. Qm̄ ingt iusticia
regis exaltat soliū. ꝛ i vitate solidant guber
nacula pplož. Justicia vo regis ē neminem
iiuste ꝑ potētiā oppͥmē: sine ꝑsonař acceptio
ne int virū ꝛ ꝓximū suū iuste iudicar. adue/
nis ꝛ pupillis ꝛ viduis defensorē eē: cohibere
furta: adulteria punire: iniqs ñ exaltare: ipu/
dicos ꝛ histriōes nō nutrire: ipios ď tra ꝑdē
pricidas ꝛ praue viuētes viuē nō sinē eccl'ias
defēdere. paupes alimonijs alere: iustos sup
regni negocia ꝯstituere senes ꝛ sapiētes ꝛ so/
brios ꝯsiliatores hr̄e magož ꝛ ariolož phito
nissařqꝫ nō intēdē· iracūdiā suā differre: pri
am fortit ꝛ iuste ꝯ aduersarios defendē: ꝑ oia
i deo ꝯf. dere: ꝓsꝑitatibꝰ animū nō eleuare cū
cta aduersa patient tollerare: fidē catholicā in
deū hr̄e filios suos nō sinere ipie agē: certꝭ ho
ris orōni insistē: añ horas ꝯgruas cibos ñ gu
stare. Ve eni tre: cꝰ rex puer ē: ꝛ cuiꝰ ꝑncipes
mane comedūt. Hec regni ꝓsꝑitatē i ꝑñti fa
ciūt. ꝛ regē ad celestia regna meliora ꝑducunt
h ille. Et alia pl'a ď scā iusticia ꝯcludit: q̄re ꝛc̄.

3ꝰ h r'la ꝓbat exꝰ. Vis tu aia mea cernē q̄ꝫ
tū dina iusticia necia sit. accedat i mediū olim
iocūdissima ꝛ potētissima Roma. Quid eniꝫ
adeo Romanā potētiā ꝑ tras: mareqꝫ disten
dere fec nisi h scā iusticia: ꝛ q̄ꝫ diu ipm comita
ti sūt: tādiu potētissime claruerūt. At vbi frige
facta ē. ꝛ tandē ꝓrsus liq̄facta: ruina tm̄ Ro/
manā potētiā fat ꝛ ꝑdicat. Lege Valerium ꝛ
stupendos decerpes iusticie flores. Quidam
eni Luciꝰ brutus. vt i. 5. li. refert duos filios
suos ferro ꝑcutti iussit. i. decapitari eo q ꝯ li/
bertatē Romanā hostē reipublice. s. Targni
um suꝑbū ꝛ tirānū: quē brutꝰ sua prudētia ex
pulerat reitroduci ꝓcurabāt. vñ dic sic Vale
riꝰ ad lrām. Luciꝰ brutꝰ gl'ia par Romlo. q: il
le: s. Romulꝰ vrbē h. s. Luciꝰ libertatē ꝯdidit
filios dñationē Targnij a se expulsā reducen
tes: sūmū ipiū obtinēs. i. exñs ꝓcōsul idē Lu
ciꝰ ꝯprehēsos ꝓ qꝫ tribunali. s. sedēs vgis ce
sos. s. eosdē filios suos: ꝛ ad palū religatos se
curi ꝑcuti iussit. i. decapitari fecit. Exuit prēm
ꝛ ꝯsulē agēt. Pulchrū certe nobile: q̄si dicat
maluit expoliari pietate prña: q̄ꝫ facere ꝯ liber
tatē Romanā: orbusqꝫ viuere q̄ꝫ publice vin
dicte deesse maluit. h ille. Et. c. seqnti ponit ď
q̊dā alio noie Cassiꝰ: q filiū hēbat tribunū qui
vt i offō tribunatꝰ ppl'i beniuolētia captaret ꝯ
senatū ꝛ Romanā nobilitatē ꝯplacuit pplo ď
diuisione agrož: ꝛ ꝯpleto offō dictꝰ Cassiꝰ oc
cidi ꝓpriū filiū ꝓcurauit: q' ꝯ nobilitatē Ro/
manā fecerat. Et. c. se. ponit ď q̊dā noie gaiꝰ
maniliꝰ torq̄tꝰ. q filiū hñs i macedonia. Obti
nuerat eni is filiꝰ eiꝰ dictā ꝓuinciā ꝛ facta q̄rela
ꝑ macedōes ad senatū ꝓꝑ filij iudex effectꝰ ē:
ꝛ cū i cā furti ď q̄ accusabat reū iuenisset: cū bā
niuit. i. i exiliū relegauit: qď filiꝰ cernēs nocte
seqnti se suspēdit. vñ dic sic valeriꝰ circa medi
um illiꝰ. c. Cū sillanū filiū meū: sic eni appella
bat: pecūias a socijs accepisse ꝓbatū mihi sit:
ꝛ republica cū e domo mea idignū iudico: ꝓ/
tinꝰ ꝯspectu meo abit iubeo. Tā tristi prī snia
ꝑcussus Sillanꝰ lucē vlteriꝰ ītueri n̄ sustinu/
it: suspēdioqꝫ se ꝓxia nocte ꝯsūpsit ꝛc̄. ꝛ vnū
certe mirabile int cetā ponit i. 6. li. Dic eni sic
q q̊dā Zalcuchus noie cū legē statuisset i vrbe
locrēsiū q qcūqꝫ ď adulrio ꝯuicerct: ābobꝰ lu
minibꝰ ꝑuaret: ꝛ filiꝰ eiꝰ i dānatū crimē icide/
ret sniam dedit vt pena añdcā ꝑ'etteret: ꝛ cuꝫ
a ciuibꝰ: totoqꝫ pplo ꝓ ciꝰ filij venia petet. tan
dē vt ꝛ pplo ꝛ iusticie satisfaceret: sibi vnū ꝛ fi
lio alter ū oculū erui iussit. vñ dr sic Valerius
Zalcuchꝰ vrbe locrēsiū a se saluberrimis atqꝫ
vtilissimis legibꝰ munita: cū filiꝰ eiꝰ adulrij cri
mine dānatꝰ ſm ius ab ipso ꝯstitutū vtroqꝫ o
culo carere dēret: ac tota ciuitas i honorē prīs
necitē pene adolescētl'o ꝑmitteret aliq̄diu rpu
pugnauit. ad vltimū ꝑcibꝰ ppl'i victꝰ: suo ꝑus
deinde filij ocl'o eruto: vsū vtriqꝫ vidēdi reli/
qt. Ita debitū supplicij modū legi reddidit e/
qtatis admirabili tpamēto se int misicordem
prēm: ꝛ iustū legislatorē ꝑtitus. h ille. Multa
alia exēpla adducere possemꝰ: ſꝫ ista sufficiant
ad pñs. Qr ꝯcludamꝰ q si i optie regēdis ciui
tatibꝰ iusticiā ꝑmaxie oēs coluerūt: qs illā a re
gi regū eq̄ssimo ꝛ iustissimo aufferre molietur

Et tū ad tertiā vi. dico lꝫ ď h ad plenū dice
mꝰ i tria ꝯsideratōe: q ď potētia absoluta sim
plicit id facere posset: cū nulli sit obligatꝰ: ſꝫ h
potētia ordiara ñ pateret. Nūq̄ꝫ eni nia pati
tur sibi abeē iusticiā: nec eꝯ: sed de h inferiꝰ

De maxima patientia dei: ꝛ quare tm̄ sup/
portant peccatores. Conclusio. 2.

a Ecipe tam conclusionē vȝ. Etsi ī deo tā iu
sticia q̄ȝ mīa sint īfinita: tñ dīna mīa ē
deo magis accōmodata. Ubi tres inq̄
ramꝰ vi. vȝ. Prima ve. ē ista. qđ istoꝝ attri/
butoꝝ ē đo magis accomodatū: iusticia an mīa
2ª ve. ē ista. qđ istoꝝ ē magis infinitū: an iusti
cia an mīa. 3ª ve. Si deꝰ ē sūme iustꝰ: q̄re tm̄
supportat pc̄ores. Q̄tū ad pmā ve. dico ꝙ
mīa ē magis accōmodata deo q̄ȝ iusticia. et h̄
pbo auct͠e: rōne: exēplo. Auct͠e. i. ecclesie.
Vñ sic eccl̄ia vtplurimū pc̄oꝝ ppl̄i cōmissoꝝ
veniā petit. d. Deus cui ꝓpriū ē miȝeri semꝑ
ꝛ pcere: Jñ sit vt nūq̄ȝ ꝓ pc̄orib⁹ penitere vo
lētib⁹ iusticiā: sȝ mīam clamet. d. Pat͛ de cel͛
deus. m. n. Filij rēptor. m. d. m. n. Spūs scē
deꝰ. m. Semꝑ eni mīam petit: q̄si mīa sit deo
qđ ꝓpriū. Punire aūt ext͛neū ꝛ alienum. audi
Sap. 15. c. Tu deus inq̄t nr̄ suauis ꝛ verꝰ es
Et. ps. Tu aūt dñe deus miȝator ꝛc̄. Jñ Jo
hel. 3. c. oēs inuitat deus. d. Conuertimini ad
dñm deū vr̄m ꝛc̄. Et Jo. 4. Scio q̄ tu es deꝰ
clemēs ꝛc̄. Et he auctes ad pn̄s sufficiāt. 2°
h̄ nr̄a vi. ꝓbat͛ rōne. Si g° aīa q̄ris q̄re magis
appropat͛ deo mīa q̄ȝ punitio. dico ꝙ h̄ ↄtigit
ad pn̄s triplici rōne vȝ nālis dispōnis rōe ma
gnanīe incliatōis ꝛ rōne expimētal͛ ꝓbatiōis
Prio inq̄ȝ mīa ē magis ꝓpa deo q̄ȝ punitio
rōne nālis dispōnis. Ubi aīa nō ꝙ qñcūq̄ȝ in
aliq̄ subiecto: vl͛ ī aliq̄ mā aliq̄ repit͛ dispō faci/
ēs ꝓ ↄȝuatōe alicuiꝰ forme: durāte eiꝰ dispōne
ꝛ cet͛is ꝑ eiꝰ ↄȝuatōe reqsitis. īpossibile ē illā
formā corrūpi. sic pȝ ī sanitate egritudie ꝛ hꝰ ī
Mō ad ꝓpositū adaptātes q̄ȝtū deȝuire pōt ī
dīnis tal͛ forme ↄȝuatio ī sb̄o sic dicamus. Jn
deo ē nālis q̄daȝ dispositio q̄ inclinat͛ ad dili/
gendū q̄ condidit. qm̄ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti
ait ꝓpha. ꝛ ista iclinatio ē ↄȝuatia mie. sȝ nū/
q̄ȝ deerit tal͛ dispō. g° nūq̄ȝ deerit mīa. ꝛ ꝑ ↄn̄s
sic nālit͛ iclinat͛ deꝰ ad diligendū. ita ꝛ nālit͛ ad
miȝandū. sȝ qñ deꝰ quēpiā pūit. h̄ ñ libēt͛ facit.
nec ꝓp̄e iclinat͛ ad pūiēdū. igr̄ magis ꝓpa ē ei
mīa q̄ȝ iusticia. Jñ audi Jsa. i. c. Heu inquit
deꝰ ↄsolabor ꝛc̄. vbi gl. sic ait. More pij patris
lȝ inimicos plāgit ꝛ pcutit. neq̄ȝ eni iō dolet.
q̄ ipse ab eis offendit. sȝ q̄ violent͛ cogit͛ ali/
quē pdere q̄ vellet oēs saluos fieri. h̄ ibi. 2ª
rō dr̄ magnanīe iclinatiōis. Decet eni p̄ncipē
libalē eē. vt. l. ipalis ī pn̄. C. de nuptijs. ꝛ fac͛
qđ notat in. c. grādi. de supplēda negl͛ia pla/
toꝝ li 6. Et q̄ȝto p̄sona nobilior ē ꝛ ditior tāto
dȝ eē liberalior. ut. l. cū ī plures. §. cū tutor. ff.
de admistratōe tutoꝝ. Si diues daret vnūȝ q̄
ternū: q̄ eēt eiꝰ libalitas: ꝛ sic de de alijs: sed qs
ditior ꝛ nobilior xp̄o nr̄o ꝛc̄. Jtē decet p̄ncipē
piū ꝛ clemtē eē. ait. n. Seneca li. i. de clemtia.
sic. Nullū bonū ex oib⁹ bonis magis q̄ȝ clemē
tia regē ꝛ p̄ncipē decet. ꝛ Tullius. i. de offi. c.
12. Nihil igt͛ laudabiliꝰ magno p̄claro viroq̄ȝ
dignꝰ placabilitate atq̄ȝ clemētia. Et Ambr.
Procul igt͛ ē a magnanimis cupiditas vltiōis
Sȝ qs q̄so p̄clarior: dignior: excellētiorq̄ȝ xp̄o
Jesu nr̄o. Nōne ꝛ plusq̄ȝ Salomō h̄. Mat.
12. Est. n. deꝰ nr̄ rex magnꝰ: potēs: ꝛ dn̄s vni
uerse terre. Malach. i. c. Ego rex magnus dīc
dñe ꝛc̄. ꝛ. ps. 46. qm̄ deꝰ excelsus terribil͛ rex
magnꝰ sup oēm t̄rā. ꝛ. 2. Mach. i. Tu solꝰ es
rex bonꝰ: solꝰ p̄stās ꝛ oīpotēs: ꝛ etnꝰ. Et He
ster. 13. Dñe rex oīpotēs ī dictōe tua cūcta sūt
posita: ꝛ nō est q̄ possit resistē volūtati tue. Et
Ecc̄. i. Vnꝰ ē altissimꝰ creator: oīpotens ꝛ rex
potens ꝛc̄. g° marie deo nr̄o debet͛ pietas atq̄ȝ
clemētia. Jsta ē bōa rō. Tertia rō dr̄ expimē
tal͛ ꝓbatiōis. Nā ꝛ si deꝰ oīa noscat: ut dictū ē
conclusione p̄cedēti. ꝛ ī scia nūq̄ȝ ꝓficiat: imo anq̄ȝ
fiāt cuncta discernit. Multa tñ postq̄ȝ carnem
nr̄am iduit expiētia didicit. q̄ p̄us tali expiētia
igrauerat. vt clare colligit͛ a theologis ꝛ exp̄sse
ponit btūs Tho. p͛te. 3. q. 9. ar. 3. ꝛ. 4. Et iter
ceta q̄ expiētia ī carne didicit. h̄ potissimū fuit
qm̄ vt ꝓpha ait. Cog°uit figmētū nr̄m. recor/
datꝰ ē. i. expiētia didicit. qm̄ puluis sumꝰ: ꝛ iō
magis inclinat͛ ad miȝandū q̄ȝ ad puniēdū. vñ
bonā accipe doctrinā ꝙ sic theorice ꝛ p̄ctice ali
qđ scire possumꝰ. sic ꝛ deꝰ añ icarnationē theo
rice q̄dāmō. sȝ pꝰ practice nr̄am vt ita dicā īfir
mitatē nouit. qm̄ passus ē oēs īfirmitates hū
nas q̄ sue dignitati nō derogabāt. ut dīc mgr̄
i. 3. di 5. ꝛ ꝑ ↄn̄s libētiꝰ cōpatit͛ siue miȝet͛ q̄ȝ
puniat. audi Paulū vas electiōis ad Heb. 2.
c. Debuit inq̄t ꝑ oīa frib⁹ similari. vt miȝicōs
fieret. Et. 4. c. Nō hēmꝰ inq̄t pōtifi. ē ꝛc̄. Et
đđ i. ps. Quō miȝet͛ pr̄ filioꝝ miȝiꝰ ē deꝰ timē
tib⁹ se ꝛc̄. Et sic pȝ nr̄a pn̄s ve. rōne. 3° eān/
dē ꝓbemꝰ exēplo. Apes eñ ī duo in se habent
s. mellificare ꝛ aculeis pungere. Et tñ p̄mum
magis sibi ꝓpium ē q̄ȝ ȝm. Nec aculeis quē/
q̄ȝ feriūt nisi molestent͛. Volāt eni ad flores.
ꝛ đ illis succū colligentes dulcia mella distēn/
dūt. audi Virgiliū ī. i. li. eneidos postq̄ȝ dixit
q̄lit͛ Eneas chartaginem edificā: cernebat. ꝛ

mirabaṫ tā pulcherrima menia i altū leuari:
vbi magalia q̄ndā ēē solebāt. i. domꝰ pastora/
les. multitudinē illā edificantiū: ⁊ diuersis of
ficijs incūbentiū apibꝰ assimilauit. d. Qualis
apes estate noua ꝑ florea rura. Exercet ſb ſo/
le labor: cū gentis adultos. Educūt fetus: aut
cū liquētia mella. Stipāt ⁊ dulci distendūt ne
ctare cellas. Aut onera accipiūt venientiū: aut
agmine facto. Ignauū. i. pigrū fucos pecꝰ a
p̄ſepibus arcent. Feruet opus: redolētq̄ʒ timo
i. illo flore fragrantia mella. O fortunati q̊ruʒ
iā menia surgūt ⁊c̄. Sic ḡ ad ꝓpositū cū apes
duo h̄ faciāt. s. mellificare: ⁊ aculeis pungē: ⁊
ꝑmū ē eis magis ꝓpriū: ⁊ pūgē q̄dāmō extneū
sic deo mellificare. i. misereri magis ꝯpetit q̄ʒ pu
nire: ⁊ nūq̄ʒ punit: nisi molestet. Inde iudicis
Baruch. 6. dr̃. Propť pcā q̄ peccastis an̄ de
um: adducemi i Babiloniā captiui. a Nabu
chodonosor rege Babilonie. Et. 3. Re. 14.
Tradet dn̄s deus isrl̄. ꝓpter pcā Hieroboā:
q peccauit: ⁊ peccare fecit isrl̄. Et breuiť si legi
musꝰ deū nobiscuʒ irasci: ⁊ diuersis nos punire
flagellis: h̄ ē q̄ pcā nr̄a ad deū iusticiā clama/
bāt. Gen̄. 18. Clamor Sodomoꝝ ⁊ Gomō
coꝝ multiplicatꝰ ē: ⁊ pcm̄ coꝝ aggrauatū est
nimis. Et Gen̄. 42. dr̃ q̄ frēs Joseph dixerūt
ad inuicē. Merito h̄ patimur: q̄ peccauimus
i frēm nr̄m: vidētes angustiā anime eius: cū de
ꝓcareť nos: ⁊ nō audiuimꝰ ⁊c̄. Qr̄tū ad se
cundū dico q̄ tā iusticia tā mīa ad fundamētū
ē infinita. nec vt si ē magis iustus q̄ʒ misericors
⁊ eꝯ°: sʒ tn̄ q̄ ad nos lōge ē misericors q̄ʒ seuerꝰ
qm̄ nō ꝯtinet i iramias suas. vt ait ꝓpha. Si/
ue eni i celo siue i tr̄a siue i i nferno siue vbili
bet: certe magis mīa q̄ʒ seueritas relucet. sʒ d̄
h̄ in. 3. pte huiꝰ ſmonis. Qr̄tū ad tertiā ve.
dico aīa mea q̄ si deus mox vt peccauimꝰ pu/
niret: nec nr̄is pctīs cōpatereť expectando pl̄a
icōuenientia seq̄renť. Primū icōueniens
dicereť iracūdie. Nā si subito puniret deꝰ: seq̄
reť q̄ eēt i opibꝰ furiosus: q̄d ē valde icōueni
ens. ꝑcipue i ꝑncipe. Prouer. 16. Melior est
vir patiēs viro forti: ⁊ q̄ dn̄ať aīo suo expug/
natore vrbiū. Quare bn̄ ꝯcludamus deū non
furiosū: sʒ patientē ⁊ oīa supportantē. ps. De
us iudex iustus fortis ⁊ patiēs: nūq̄d irascıť ꝑ
sin. dicēs. q̄si dicat nō. Silis est eni deꝰ cacabo
grādi aque pleno ad quē calefaciendū ⁊ buli
endū signa req̄rūť nō modica: sʒ postq̄ʒ bulire
cepit anteq̄ʒ frigesciat longo manet spacio tpis

Sic ⁊ anq̄ʒ punitiōis bulore quēpiā puniť de
us multa pcōꝝ signa req̄runť: ⁊ cū punire ce/
pit n̄ cito frigescit. ps. Nisi ꝯuersi fueritis gladi
um suum vibrauit ⁊c̄. In quoꝝ ꝑsona Job loq̄ť
19. c. d. Ecce clamabo vir patiēs: ⁊ nēo exau/
diet. vociferabo ⁊ nō ē q̄ exaudiat. Cū eni sup
pcōres dei flagella irruerit: velint ipsi vel nō/
lint. ꝑicula ⁊ mala patienť: sʒ d̄ h̄ sup̄ ſmone
ferie. 5. cineꝝ. vbi d̄ ōroe bonoꝝ ⁊ maloꝝ tra
ctauimꝰ. Scdm incōueniēs diceret iprouī
dētie. Nā si subito puniret deus: seq̄reť q̄ de
us nō eēt ꝓuidēs nec prudēs i opibꝰ suis ꝯn̄s
ē eronicū. ḡ ⁊c̄. Que nanq̄ʒ ꝓuidētia aut pru
dētia i deo ēēt si deꝰ pcōres supportare nesciret:
sʒ i ꝑma ve. huius ꝯclonis dictus ē deꝰ patiēs
⁊ mlťe mīe. Judith. 8. Quia patiēs ē dn̄s in
hoc ipo peniteamꝰ. indulgentiā ei ⁊ cū lachry
mis postulemꝰ. ḡ ⁊c̄. Inde de Ezechia rege
Hierl̄m. 2. Parali. vl. c. diciť q̄ postq̄ʒ malū
fecit in ꝯspectu dn̄i dei sui deꝰ supportauit euʒ.
vn̄ ibi dr̃ sic. Indurauit. i. idurari ꝑmisit cer/
uicē eiꝰ ⁊ cor vt nō ꝯuertereť ad dn̄m deū isra
hel. ⁊ vniuersi ꝑncipes tre ꝑuaricati st̄. ⁊ etiā
ppl̄s iuẍ vniuersas abōīnatōes gētiū. ⁊ pollue
rūt domū dn̄i quā sacrificauerat sibi Hierlin
Mittebat āt dn̄s deꝰ patꝝ suoꝝ de nocte ꝯsur
gēs ⁊ q̄tidie cōmonēs: eo q̄ ꝑcēt pplō suo. At
illi subsanabāt nūcios dei ⁊ ꝑuipēdebāt ſmo/
nes eiꝰ illudebātq̄ʒ ꝓphas donec ascēdēt furor
dn̄i i ppl̄m eiꝰ ⁊ nulla ē curatio. i. nullū reme/
diū. In q̄bꝰ sane vbis satis clare colligē possu
mꝰ q̄ gl̄iosꝰ deꝰ neminē vl̄ ppl̄ʒ vl̄ ciuitatē: vl̄
ꝑsonā ꝑticularē flagellat nisi ꝑ fecerit an̄ satos
Ecce. n. qn̄ ppl̄s Israhelitieꝰ peccabat vt suā
ꝓuidētiā ōn̄dēt ⁊ sollicitudinē eiꝰ deꝰ more
solliciti hoīs se ōn̄dit. dicēs se de nocte ꝯsurgē
⁊ cū maxia diligētia ꝑdicatores mittebat ad eos
vt ꝯuerterēť. at illi subsanabāt eos. ⁊ h̄ cernēs
deꝰ idurare ꝑmittebat cor eoꝝ. ita q̄ nūq̄ʒ pe/
nitētiā ageret nisi qn̄ furor dn̄i veiebat sup eos
⁊ nulla ē curatio ps. Cū occidēt eos q̄rebāt eū
⁊ diluculo veniebāt ad eū: sʒ nl̄la ē curatio. i.
nullū remediū. hūc ēt ordinē ſuauit deꝰ in fla/
gellādo. Italiā tpibꝰ nr̄is. sʒ de h̄ al̄. 3m incō
ueniēs q̄d seq̄reť si deꝰ subito pūiret diceť ma/
gne caretie. Qd̄. n. hōis ꝑuati cēnt xpiani si i
discipulos xpi seuiētes mox extīasſʒ vbi tot
corpa martyꝝ vbi tot relique scōꝝ eēnt. ḡ sup/
portat vt ex maloꝝ iniq̄ ꝑsecutōe i bonos tot ⁊
tā. a bōa colligamꝰ. Si. n. nato xpo Herodē

illū p̄sequentē exīminasset. ſi Iudā ⁊ iudeos et Pilatū oēs xp̄i mortē ꝓcurātes ſubito deꝰ oc cidiſſet: nō eēt tāta xp̄i paſſiōis vtilitas. Silr ſi Petrū negantē. Paulū p̄ſeqntē. latronē i malo pſeuerantē. Matheū i tholonio ſedentē Magdalenā peccatricez: ⁊ ingratus: ⁊ p̄nci pes oēs i xp̄i diſcipulos ſcenētes ſine mora i terimiſſet. vn̄ tāta bōa eccl'ia collegiſſet. Qua re ſupportat malos. vt aliq̄ bona capiamus. Iſta ſatꝭ clara ſūt. ⁊ h̄ volo ſufficiāt ꝓ p̄nti cō.

Quō mia ſit in deo ⁊ in nob. Conclu. 3.

a Ecipe tertiā ꝯcl'onē vz. Quis i deo ⁊ i n nob mia ⁊ iuſticia repiaꝛ. alia tn̄ rō ne ab his duobꝰ pcipiatur. Vbi tres ve. ingramꝰ vz. Pª ve. ē iſta. Si nob erga ꝓximū ē necīa iſta mia. 2ª ve. Que ſūt idu cētia ad miaz. 3ª ē. Quō i deo ⁊ i nob diſtin guaꝛ iſta mia. Qn̄tū ad p̄mā pono tres rl'as Pª rl'a ē iſta. ꝙ ſine mia ad ꝓximū aia ſal uari nō pōt. 2ª rl'a ē iſta. nō in q̄lib3 mia aia ſaluari pōt. 3ª rl'a ē. multe ſūt ſpēs mie.

Accipe p̄mā rl'am. Ad cuiꝰ decla. nōndū p̄ ꝙ mia dupl'r pōt ꝯſiderari: aut ꝓ actu aut ꝓ ha bitu. Pro actu ē ipa actual'ſubuētō. Pro ha bitu ē ipa mental'cōpaſſio. Dū accipiꝛ ꝓ actu ē ꝓp̄e ipa el'ẏna. dū accipiꝛ ꝓ hitu ē ipſa mia. 2º nōndū ꝙ mia inq̄3tū accipiꝛ ꝓ hitu. tunc p̄ ⁊ p̄ncipalit tota rō ipius mie ē defectꝰ alicuius Et h̄ dupl'r ꝯſiderari pt. aut. ſ. vt ꝓpꝰ: aut vt alteriꝰ ⁊ nō vt ꝓp̄us. Si ꝯſideraꝛ defectꝰ altiꝰ vt ꝓpriꝰ: ⁊ ſic d̄ illo defectu dolemꝰ. Inī cetīa eni amicitie ſigna. vt ponit ph̄s. 9. ethi. ē con dolere amico. Qd̄ ⁊ Paulꝰ ad Ro. 12. oñdit d. Gaudē cū gau. ⁊ flē cū flē. Si vo defectꝰ alteriꝰ ꝯſideraꝛ nō vt ꝓpriꝰ tū q2 nos eiuſdem ſpēi ꝯſideramꝰ eē: ⁊ id ipm nob accidē poſſe. alieno ēt ꝯdolemꝰ defectu. Si q vo repianꝛ q ſe oēs fortune ipetꝰ effugiſſe arbitrenꝛ. hi atro ciſſimi ⁊ imaniſſimi ſiūt. Ex ḡ ꝯcludamꝰ ꝙ defectꝰ alienꝰ ſiue vt ꝓp̄us ꝯſideratꝰ. ſiue vt nobis accidē poſſet ē ſp rō miſendi. Hº col ligiꝛ de mēte bti Tho. ſa ſe. q. 30. 3º nōndū ſm eundē ꝙ mia pōt ꝯſiderari ſm ſe. aut per reſpectū ad h̄ntē. Si ſm ſe tūc mia ē maxia v tutū. vn̄ cū mia reſpiciat defectū alteriꝰ: vt di ctū ē: ⁊ cōpatiēdo miam miſo infundiꝛ: ⁊ ſub leuat miſias eiꝰ q̄ ad pōt. ⁊ cū h̄ ſit marie ꝓpri um dei: vt oñdimꝰ. ſeq̄ꝛ ꝙ ipa ē maxia vtutū Si vo q̄3tū ad h̄ntē ꝯſidereꝛ planū ē ꝙ nō eſt maxia vtutū: niſi ille q eā tenuerit ſit oiu3 ma ximꝰ: nullū. ſ. ſe h̄ns: ſicut xp̄s gl'ioſus. Si q̄ꝛ vo ſ. ſe ſuperiorē hūerit: tūc magꝭ. i. melius ē ei ſupiori ꝯiungi q̄3 ſupplē defectū inferioris.

Si vo mia accipiaꝛ ꝓ actu q ꝓp̄e dr el'ẏna: tē tal'actus pt dupl'r ꝯſiderari. vnoº ex pte dantꝭ alioº ex pte recipientꝭ. Ex pte dātꝭ reqriꝛ ſup fluū. Luc. 6. Qd̄ ſupeſt date el'ẏnā. Supfluū āt dr̄ qd̄ vltra ſufficientē ſuſtentationē ſui: ⁊ q̄ rū curā h3 reſtat. Hº aūt ſic ſupfluū idigētibꝰ erogādū ē. Ex pte vo recipiētꝭ reqriꝛ necītaſ Carēre eni necītē nō ē rō q̄re cuipiā el'ẏna dā da ſit. Et itelligo h̄ necītē qn̄ qs ſic idigens ē vt ſine aliq̄ el'ẏna viuē nō poſſit ſic dicit. Am bro. ⁊ poniꝛ i decretꝭ. 86. di. paſce fame moriē tē: ſi nō pauerꝭ occidiſti. S3 d̄ h̄ al's. Iſta eni ponit p̄fatꝰ doctor ſa ſe. q. 32. His ſic notatis pono mō rl'am nr̄am vz: ꝙ ſine mia ad ꝓxi mū aia ſaluari n̄ pōt. Quā rl'am p̄ ꝓbemus d̄ mia vt accipiꝛ ꝓ hitu: ⁊ ꝙ ſine mia hituali hō ſaluari nō poſſit. Audi augu. 9. de ciui. dei vt pōit ēt btūs Tho. ſa ſe. q. 30. Miam eni iqd ē alienē miſie i hūano corde cōpaſſio. Duo di cit p̄ncipalit ꝙ. ſ. mia ē alienē miſie. 2º dīc ꝙ ē q̄dā cōpaſſio ſiue qdā dolor cordis. Dīc eni p̄ alienē miſie. q2 iprop̄e qſ dr̄ miaz ſuiipiꝰ h̄re Et ſi allegaꝛ. Ecc. 30. c. Miſerē aie tue pla cens deo dr̄ ꝙ mia improp̄e accipiꝛ. ꝓp̄e eni3 mia alienā miſiā reſpīc. vt dcm̄ ē. 2º dīc ꝙ ē qdā dolor cordij: ⁊ h̄ pt eē duplex. Aut. ſ. eſt i appetitu ſenſitiuo tm̄. ⁊ ſic ē ēt in beſtijs. Aut vt ē i appetitu itellectiuo a rōne regulatū. ⁊ h̄ ꝓp̄e ē i hoibꝰ. De alienis eni miſijs cū recta tm̄ rōne dolemꝰ: ⁊ h̄ ꝓp̄e ē mia. Ecce ḡ ꝙ ſine iſta cōpaſſiōe ad ꝓximū: nec va charitas nec vtus amor ē: ⁊ ſine charitate ſaluari nō poſſu mꝰ. vt. ſ. plene oñdimꝰ. feria ſexta ſe dñice. ḡ ſine mia ſaluari nō poſſumꝰ. Silr oñdit ꝙ ſi ne mia aia ſaluari nō pōt. vt mia accipiꝛ ꝓ a ctu. Dīc eni ſic btūs Tho. ſa ſe. q. 32. ꝙ ſicut dilectio ꝓximi cadit ſub p̄cepto: ſic ⁊ oia illa ſi ne qbꝰ dilectio ꝓximi nō ꝯſeruaꝛ cadūt ſub p̄ cepto. Mō a ꝓximi dilectionē ptinet nō ſolu3 ei velle bonū: ſ3 etiā illud qd̄ poſſumꝰ bonū ei dē faciamꝰ. i. Io. 3. Nō diligamꝰ vbo ⁊c. ⁊ ſic p3 pª rl'a nr̄a. Scd̄a rl'a ē iſta. nō in q̄l3 mia aia ſaluari pt. Pro cuiꝰ d̄cla. nō aia mea ꝙ q̄ttuor ſūt ad p̄ns ꝯditiōes reqſite ad vera3 ꝓximi miam vz. Pª ꝯditio ē obim̄ mie. Se cūda ꝯditio ē morꝰ mie. Tertia ꝯditio ē execu tio mie. Et q̄rta ꝯditio ē rectitudo mie. Ac

cipe p̄mā ⁊ dico q̄ p̄ª ɔditio vere mie ad pri/
mū ē obm mie. Nā vt dictū ē cū mia sit q̄dam
cōpassio. req̄rit̄ de necc̄itate cui ɔpatiēdū sit. h̄
āt dr̄ obm mie. cui aūt ɔpatiēdū ē: miſiaȝ h̄re
necc̄e ē. Ex h̄ soluit̄ vna q̄ō vȝ. an i pr̄ia celesti
sit mia cū ibi sit pfecta charitas. pȝ eni cū i pa/
tria euacuet̄ oē q̄ð ex pte ē. vt ap̄ls ait. ⁊ mia i
nobis in sua rōne miſiā respiciat: vt i p̄cedē/
ti rl'a oñsū ē: ⁊ i patria nulla miseria sit: vt oēs
ɔcedūt. seq̄t̄ q̄ in pr̄ia nulla mia est. Jn̄ audi
Aurel. Augu. in omel. sup Jo. in omel. 18.
Nemo inq̄t dicturus ē post iudicium in regno
dei: frāge esurienti panē tuū. ⁊ egenos vagosq̄ȝ
duc i domū tuā: q̄ʒ nō inuenies esurientē neq̄ȝ
egentē: nēo tibi dicturus ē: vesti nudū: nā oi/
um tunica imortal' erit: nēo dictur⁹ ē suscipere
pegrinū. nā oēs in pr̄ia sua viuēt: nūc v̄o oēs
pegrini sum⁹: nēo dicet. visita egrū. vbi ē se/
pit̄na sanitas: nēo dicet. sepeli mortuum. vbi
mors moriet̄. Jsta oia pietatis offā i vita et̄na
nec̄ia nō erūt: vbi sola pax erit ⁊ letitia sempit̄
na. h̄ ille. Scd̄a ɔditio v̄e mie ē mot⁹ mie
vt. s. q̄s miſiā pximi cernēs: i ip̄m ɔpatiēdo
moueat̄. Audi Remigiū. Misericors inq̄t dr̄
q̄si miserū h̄ns cor: q̄ʒ vt malū alteri⁹ vt ppuȝ
iudicat: ⁊ de ip̄o tanq̄ȝ d' p̄po dolet. Et in his
malis dolēdis ordo h̄nd⁹ ē: vt d' malo pxi cor
pali mag' q̄ȝ tp̄ali ⁊ d' sp̄ūali mag' q̄ȝ corpali:
⁊ d' aic dānatione sup oia doleam⁹. Nulla p/
fecto miſia maior q̄ȝ i pc̄is viuē. audi Greg.
sup Ezech. Peccātes igit tūc ɔsideram⁹ ampli
us miſos ⁊c̄. Et Aug. li. d' tri. Magna inq̄t
hois miſia ē cū illo nō eē: sine q̄ nō pōt eē ⁊c̄.
Et idē d' v̄bis dn̄i. Qui inq̄t neq̄t vult viuer̄
nōne tāto miserior eē ɔuincit̄: q̄ȝto facili⁹ eius
mala volūtas iplet̄: h̄ ille. Hāc miseriā plora/
uit dn̄s nr̄ sup ciuitatē hierl'm. Luc. 18. Hāc
deflendā eē oñdit. Jnno. d' vtilitate ɔditiōis
h̄uane. Quis inq̄t det oculis meis fontē lacry
marū: ⁊ flēā h̄uane ɔditiōis ingressū: cl'pabilē
h̄uane ɔuersatiōis pgressuȝ: dānabilē h̄uane
cōditiōis egressū. Cōsiderem⁹ cū lachrymis d'
q̄ factus est hō: q̄d faciat hō: q̄d futurus sit hō.
Sane format⁹ ē d' t̄ra: ɔcept⁹ i cl'pa: nat⁹ ad pe
nā. Agit p̄ua q̄ n̄ licet: q̄lȝ offēdit deū: pximū
⁊ seip̄m. Agit turpia q̄ nō decēt: q̄bus polluit
famā p̄sonā ⁊ ɔsciam. Agit vana q̄ nō expedi
unt: q̄b⁹ negligit s̄cr̄a vtilia ⁊ nec̄ia. Fit cib⁹
ignis q̄ sp ardet ⁊ vrit: ⁊ inextiguibilis est: fit
esca vermis q̄ sp rodit: comedit: ⁊ imortalis est
sit massa putredinis q̄ sp fetet: fordet: ⁊ horribi
lis ē: h̄ ille: q̄re ⁊c̄. Tertia ɔditio v̄e mie ē
executio mie. i. q̄n facultas adest op̄e mot⁹ ille
ipleat̄. Nā de nā cuiuslibȝ v̄tutis ē: vt ad su/
os actus iclinet. audi Aug. i lib. de salubrib⁹
documētis. Pudicitia inq̄t pudicos nos facit
iusticia iustos: pietas pios: h̄ūilitas humiles:
māsuetudo māsuetos: mia miſicordes: ⁊ sic d'
alijs. Quarta ɔditio ē rectitudo mie. vt. s.
mia iusticie associet̄: ⁊ rōne regat̄: sȝ de h̄ satis
dc̄m ē feria sexta p̄e dn̄ice in p̄a ɔside. Acci
pe r'am tertiā. vȝ. q̄ multe sūt sp̄ēs mie. Vbi
nō q̄ doct. q̄nq̄ȝ assignāt sp̄ēs mie. vȝ. Pª
sp̄ēs ē dare q̄ð supest. Luc. 6. Date ⁊ dabitur
vobis. 2ª ē cōmodare. Luc. 6. Date mutuū
nihil inde spantes. 3ª ē condonare. Luc. 6.
Dimittite ⁊ dimittet̄ vob̄. 4ª ē cōpati. d' qua
Pau. Jnuicē cōpatiētes ⁊c̄. 5ª ē corrigere
Math. 18. Si peccauerit fr̄ tu⁹ ⁊c̄. vbi glo. ait
h̄ iō ait: ne publice correct⁹ verecūdiā p̄dat: sȝ
d' his āpliori mō aut declaratōe vlteri⁹ nō intē
dim⁹. q̄ʒ lōgi⁹ p̄cederem⁹ q̄ȝ expediret ad p̄ns
⁊ sic pȝ pª vc. Q̄tū ad p̄am vc. dico q̄ tria
sūt iducētia ⁊ mouētia ad miam. Quedā eniȝ
iducūt: q̄dā pbāt ⁊ q̄dā demōstrāt: ⁊ q̄dāmō
cogūt nos ad h̄ndā miaȝ. Dico p̄ q̄ q̄dā nos
iducūt: ⁊ q̄dāmō nos inuitāt ad miam. ⁊ sūt in
triplici dr̄ia. vȝ. mie dignitas: mie nobilitas ⁊
mie exēplaritas. Accipe p̄mā ⁊ dr̄ mie di/
gnitas. Vis eni cognoscē mie dignitatē: attē
de vniuersa opa dei. i nul' pfecto sic laudat̄ si
cut i mia. p̄s. Miſatiōes ei⁹ sup oia opa eius
Et rō q̄m mia q̄dāmō p̄ualet bonitati. dei eni
bonitas bonis tm̄ ē cōicata: sȝ mia ei⁹ tā bonis
q̄ȝ mal'. Math. 5. Solē suū oriri fac̄ ⁊c̄. Dat
eni bona tp̄alia ad vsus nec̄ios dat boa sp̄ūa/
lia. i. v̄tutes i tp̄e p merit' acq̄rēdis ⁊ dat bo/
na et̄nalia sup oē tp̄s p p̄mio et̄no ⁊ vltia re/
tributōe. Quid ē q̄ð nob̄ dare debuit q̄ð nō
dederit. Jsa. 54. Mōtes ⁊ colles cōmouebūt̄.
mia āt ⁊c̄. Si ḡ dn̄s ⁊ creator miſicors ē: cur
s̄uus ⁊ creatura crudel' eē dȝ. audi Leonē pa
pā i s̄mōe d' appitiōe. Mia inq̄t tāta v̄tus est
⁊c̄ Scd̄m ad miam inuitās ē mie nobilitas
Vis mie attendere nobilitatē. Nā mia oleo
cōparat̄: vt eius nobilitas oñdat̄. Exᵐ d' hoie
q̄ incidit i latrones. Et rō ē. q̄m sicut oleū alijs
supnatat liq̄ribus: sic mia cūctis h̄uanis opib⁹
Nulla pfecto hois opa sic eū cōmittant̄: sicut
opa mie: ⁊ sola mia comes ē defunctor̄ vt po

nit augu. in lib. de agenda cura ꝑ mortuis. ⁊ 13. q. 2. c. nõ ẽ negandum. ⁊ mgr̃ in. 4. di. 42. Nõ ẽ ingt negandum aias defunctoꝝ pietate suoꝝ viuentiũ relevari posse. Propterea i. c. visũ. de cõse. di. i. ecclesia statuit i oibus missarũ solẽnis fieri or̃ones ꝑ defunctis. Et rõnez assignat Bñan⁹. d. ꝙ si parẽtes ⁊ amici defũctis desint: ab vna oiuz mr̃e ecclesia fideli supplear̃. Tertiũ inuitãs ad miam ẽ mie exemplaritas. Lege aia mea exempla sctõꝝ. Ecce Martinus clamidẽ diuisit. Laurẽtius ecc̃lie pecuniã pauperib⁹ dedit: nec ignitos carbões ptimuit. Et vt ceťos taceam⁹ xp̃i imitare vestigia q ꝑ nobis redimendis totũ se dedit. vestis lusoribus: carnẽ flagellatorib⁹: pedes ⁊ man⁹ crucifixorib⁹: faciẽ sputis ⁊ velantib⁹: caput corone spinee: os amaritudini: aures blasphemantib⁹: cor lancee: sanguinẽ tre ⁊ cruci: vitã morti: aiam pr̃i. Quid pl̃a: oia suã ꝑ nobis exposuit: ⁊ in se oẽm infirmitatẽ assumẽs: oiuim nr̃m debita psoluit. Isa. 13. Disciplina pacis nr̃e sup eũ: ⁊ liuore eius sanati sum⁹. ꝑmo Cor. 6. Empti eni estis ꝓcio mag̃: nõ qdẽ auro ⁊ argento corruptibili: sed ꝓcioso sanguine Jesu xp̃i. Apoc. vi. Lauit nos a pctĩs nr̃is in sanguine suo: q̃re ⁊c̃. Et sic pz q̃ nos iuuãt ad miam. 2° dixi ꝙ q̃dã alia sũt q̃ ꝓbãt vt miaz faciam⁹. Et h ẽt i triplici gnẽ vz mie cõpatio mie fructificatio: ⁊ mie stupefactio. Mouet qdã: ⁊ ꝓbat nos miam facẽ debẽ mie ꝯpatio. Si eni h in corpe cernim⁹ ꝙ vno mẽbro vulnerato p alterũ mẽbrũ subuenir̃: ⁊ nos sumus inuicẽ mẽbra q̃ iure: q̃ue rõne vn⁹ alti subuenire nõ dz. Audi apl̃m. Alĩ alteri⁹ onera portate: ⁊ sic adiplebitis legẽ xp̃i. Audi Cassiodorũ i q dã epl̃a. Necessitas ingt amicũ ꝓbat. ⁊ intime charitatis ardorẽ: splẽdor exhibite sbuẽtiõis elucidat. h ille. Scd̃m ꝓbans dr̃ mie fructificatio. audi Barbatuz Hiero. in epl̃a ad Nepotianũ: nõ memini iqt me legisse male mortuũ q libent opa pietatis exercuit. habz eni multos intercessores. ⁊ ipossibile ẽ multoꝝ ꝓces nõ exaudiri. h ille. 3m ꝓbãs ẽ mie stupefactio. Nõne q̃so stupẽdũ ẽ vt hões sic crudeles sibiipsis inuicẽ existant cum bruta se inuicẽ iuuent. Cõica enim vt nãles ferũt pentibus iã debilibus: ⁊ antiquis necẽia subministrat ⁊ Pellican⁹ suo rustro pectus vulnerans: sãguine ꝓpo filios nutrit. ⁊ sic de alijs. Tertio dixi ꝙ q̃dã sũt q̃ miam demonstrant. ⁊ q̃dãmõ ad eã cogũt. Et hec sil̃r sũt i triplici gnẽ vz mie ꝓceptũ: mie fundamentũ: mie fomẽtũ. Primũ inq̃ntũ ad miam cogẽs ẽ mie ꝓceptũ Luc. 6. Estote mĩꝑicordes sic̃ ⁊ pr̃ vr̃ celest̃ misericos ẽ. Et ď actu mie. aud i. Thob. 4. c. Ex substantia tua elimosynam fac. si multum tibi fuerit habundanter tribue. si vero modicum etiam illud modicũ impartiri stude. Secundum cogens est misericordie fũdamentuz vide maximũ fundamẽtũ: si mie gr̃am ꝓrimo negauerim⁹: dine nobis mie viscera negabũtur. audi Aug. i ꝑmõe dñi i mõte. Beati ingt illi q subueniunt miseris: qm̃ eis repẽdir̃ ut p misꝑicordẽ dñm ď mĩꝑia liberer̃. Nã ⁊ idipsũ ⁊ sil̃r alie auctoritates idem sonãtes. Dis sic vr̃ iustũ: ut a potẽtiori iuuari vult. adiuuet iferiorẽ in q̃ ẽ ipse potẽtior. Tertiũ cogẽs ẽ mie fomẽtũ. Audi Senecã i epl̃is suis. Qui i calamitosos misericors ẽ: sui meminit. i. sue necessitat̃ memor ẽ. Et idẽ. Clemẽtia inquit alieno sãguini tãq̃z suo parcit: ⁊ sit hois eẽ hoiez nõ pdẽ. Et Aug. sup epl̃az ad Bal. Nihil igt ad miaz sic icliat q̃z ꝓpi picli cogitatio. ⁊ idẽ ď spũ ⁊ aia. Jugi igt mediatõe aiuz nr̃z exerceam⁹: ⁊ ꝯsiderem⁹ mĩꝑias ⁊ calamitates nr̃as labores ⁊ dolores: lugẽtes. n. i hãc vitã intrauim⁹ cum labore viuim⁹: cũ dolore morimur ⁊ nõ recrituri sum⁹. h ille. Quar̃ relinqm⁹ ꝙ fũdamẽtũ ad ꝯpatiẽdũ alienis malĩ ẽ speculum miserie nr̃e: l' i q̃ fuim⁹ l' sum⁹: l' eẽ possemus Et h sufficiãt ꝑ ꝑa vi. Q̃tũ ad tertiã vi. aliq̃ ꝓus nõnda sũt. Prio ẽ nõndũ ꝑz Bona. in. 4. di. 46. ꝙ mia i nob duo ꝓncipal̃r iportat. s. effluxũ bonitatis i alteꝝ: ⁊ alienis mĩꝑis ꝯpassionẽ q̃zdã. Effũdẽ bonitatẽ i alteꝝ h ꝑfectiõis ẽ. Cõpati alienis mĩꝑis ipꝑfectiõis ẽ. h dic̃ ille doctor. Scd̃o nõndũ ꝙ mia i nob põt triplicit̃ accipi. vz. aut ꝑ ipsa sẽsitiua passiõe. que rõni obedire: aut passiõe sẽsitiua non subiecta rõni aut ꝑ passione ꝑsitiua ut subc̃a rõni. Si accipitur ꝑ mõ: sic mia nec virtus nec vitiũ ẽ de se. q2 tal̃ motus nã est ⁊ ad vtrunq̃z indifferens. Si ꝑo mõ: sic mia vitiũ ẽ. Nã si qs maleficijs miaz faceret: ⁊ ꝯpaterer̃ sic ut iusticiã desererz ꝓrsus tal̃ mia vitiũ eẽt. cũ dñs Exo. 23. dicat. Paupis nõ misereberis i iudicio. Si ꝑo accipiar̃ 3° mõ: sic ꝓpe ẽ virt⁹: ⁊ sic itelligir̃ illud Mat. 12. Miaz volo ⁊ nõ sacrificiũ. i. potius q̃z sacrificiũ. Et Mat. 5. Beati misericordes qm̃ ⁊c̃. sil̃r alie auc̃tes idem sonãtes. Dis sic

notatis apparet quõ mia in nob fit: ꝫ nõ quõ in deo ꝓpterea dico ꝙ cũ oẽ dicẽs pfectionẽ ꝫ in creaturis sit ponẽdũ i deo. vt sepissime oñ / dim⁹. ꝛ mia inq̃ꝫtũ dicit efluxũ bonitatꝭ i alte/ rũ dicit pfectionẽ: ꝛ ꝭm ꝙ dicit ꝯpassionẽ siue dolorẽ ꝺ alienis misꝭijs dic̃ ipfectionẽ. mani/ festũ ẽ ꝙ mia i deo solũ erit ꝭm pmũ respectũ ꝛ nõ ꝭm aliũ: in creaturis aũt vtroqꝫ mõ. Et iõ q̃nqꝫ doc. diffiniũt miam tm̃ vt ẽ in creatu/ ris. Sic ꝛ Greg. 20. li. mora accipe vr̃: dum dicit ꝙ mia a misꝭo corde dicta ẽ. Claꝝ eni est ꝙ de⁹ cor miseꝝ neq̃qꝫ hr̃e pt. qm̃ vt ponitur 7. ethi. Gaudet ipe de⁹ simplici ꝛ purissima delectatiõe. Dicit̃ g̊ ds misericors. qꝛ misꝭias nr̃as lauat ꝛ abstergit. ps. Qui ꝓpitiat̃ oib⁹ iniqtatibus tuis ꝛc̃. Sꝫ dices h pr̃ Amb. isur git vna maxia difficultas. Videt̃ eni ex h con cludi posse ꝙ dina bõitas ꝛ dina mia sint eius dẽ rõnis. h aũt falsũ. g̊ illud ex q̊ seqt̃ ꝙ ẽ ipsa doctrina tua. ꝙ aũt sequat̃ probo. Nã p te di/ uina mĩa ñ dicit aliud nisi affluxũ bonitatꝭ in alterũ. h aũt ẽ ꝺ rõne bonitatꝭ qm̃ bonũ est sui ipsius cõicatiuũ g̊ ꝛc̃. ꝙ aũt h sit falsuꝫ probo. qm̃ q̃cũqꝫ sũt eiusdẽ rõnis sũt eiusdẽ ambitus sꝫ mia ꝛ bonitas nõ sũt eiusdẽ ãbit⁹. qm̃ boni tas dina cõicat̃ oibus creaturis. nõ ãt mia: qꝛ nõ in lapidib⁹ piscibus ꝛ h⁹i. prope eni creatu re rõnales capaces dine mĩe sunt. Nã cũ mia miseriam respiciat: ꝛ mia sit ꝯ̃ria feliciati. ꝛ fe licitas nõ possit eẽ nisi rõnabili creaturarũ. se/ qt̃ ꝙ nec mia eẽ pt nisi respectu earũdẽ. Quid dicis ad h pr̃ Amb. Mia mea tibi dico ꝙ q̃ꝫ/ uis dina mia sit dina bonitas: nõ tñ eꝯ̃. addit eni mia q̃dã ad dinã bonitatẽ. Vbi nõ ꝭm be atũ tho. in. 4. di. 46. ꝙ dina mia differt a diua bonitate i trib⁹. ꝛ ipse postea addi t q̃rtum.

P° differt in t̃mino. qm̃ dina mia respic̃ ter/ minũ a q̊ sꝫ dina bonitas terminũ ad quem. Nã mia respicit remotionẽ defectus: ꝛ p ꝯñs facit ꝺ deficiente pfectũ qꝺ ẽ propꝫ ipsius dei sꝫ bonitas respicit cõicationẽ pfectiõs: qꝛ bo/ nũ ẽ suipius cõicatiuũ: ꝛ sic solũmõ respic̃ ter minũ ad quẽ. Ista dr̃ia iudicio meo nõ ẽ suffi ciẽs. qꝛ tã i cõicatione bonitatis q̃ꝫ i remotiõe defectus ꝯsiderat̃ t̃min⁹ a q̊ ꝛ termin⁹ ad queꝫ Jõ accipiam⁹ aliã dr̃iam: q̃ ẽ ꝙ dina mia ꝓpe loq̄ndo ptinet ad dinã ꝓuidentiã: q̃ cõicat bo na sua creaturis rõnabilib⁹ tm̃. cũ ipe tm̃ sint felicitatis capaces: sꝫ bonitas respicit dinã ꝓ/ uidentiã ꝓut cõicat sua bona oibus creaturis

3ª dr̃ia ẽ: qꝛ mia assimilatiõꝫ q̃ndã iportat ꝓ uidentis ad eũ cui ꝓuidet̃ inq̃ꝫtũ ꝓuidẽs alte ri⁹ miseriã reputat q̃si suã: ꝛ sic mia nõ põt eẽ nisi i creatura q̃ aliene miserie estimationẽ hꝫ ꝛ h solũ ẽ rõnalis. Bonitas aũt iportat cõica/ tionẽ simplicit̃: ꝛ p ꝯñs cuilibet creature boni tas cõicãri pt: nõ sic aũt mia. 4ª d ia quã ad dit doctor ẽ. qꝛ mia remouet debitũ ab eo cui ꝓuidet̃. Nõ enim dr̃ dari misericord it cuipiã qꝺ ei debet̃: sꝫ bonitas nõ remouet debiti rati onẽ ãb eo cui aliqd dat̃. vñ bonitas se hꝫ cõit ad largitionẽ iusticie ꝛ mĩe: q̃re ꝛc̃.

De accõmodatiõe dine mĩe. Consi. 2.

s Ecundo loco diuine miseri cordie opportunã accõmodatio nẽ videam⁹: Vbi tres ꝯclões subiungim⁹ vꝫ. Pª ꝯclõ ẽ ista si accurate studioseqꝫ dinã meminerim⁹ boni tatẽ. h eẽ p̃cipuũ ꝛ qd singulare colligem⁹: ꝙ etn⁹ pr̃ vt nobis succurreret iã miseris: filiuꝫ suũ vnigenitũ mittẽ dignatus sit. 2ª ꝯclõ est ista. q̃ꝫuis geometre mẽsurẽt imẽsitatẽ: ꝛ aris metrici ꝯsiderẽt numerositatẽ: null⁹ tñ dyame trũ cõmẽsurantẽ: ꝛ numerũ numerantẽ dinã qb⁹ posset det̃minar̃ imẽsitatẽ potuit reperire 3ª ꝯclõ ẽ ista. si q̊ ꝺ dei mia scripte st̃ reuol/ uem⁹. dignã oi lauꝺ eã ipaꝫ dinã miaꝫ r̃pιem⁹

Quanta fuerit mia dei p̃ris in mittendo fi lium suum. Conclusio. i.

a Ecipe pmã ꝯclõnẽ vꝫ. vt. s̃. vbi tres ingram⁹ ve. vꝫ. Pª ve. est ista. an de⁹ potuisset alit̃ p miaꝫ iuuare hũanã nãꝫ q̃ꝫ ei hypostatice se viuẽdo. 2ª ve. q̃re ñ potat hõ p se satisfacere: sic̃ p seipm peccaue/ rat: 3ª ve. ẽ ista. an de⁹ potat assumẽ oãꝫ hu manã alio mõ q̃ꝫ ꝺ gñe Ade. Q̃tũ ad pmã ve. dico ꝙ hui⁹ intẽtiõis ẽ mgr̃ i. 3. disti. 20. ꝛ Hugo li. i. pte octaua. ca. x. ꝛ cõit oẽs ꝙ deo cui⁹ ptãti cũcta subiacẽt: nullus fideliũ ig̊rare dꝫ aliũ modũ fuisse possibilẽ. audi Vba mgr̃i ut. s̃. c. t. Dñs aũt Bona. vt. s̃. hãc ꝯgruen tiã ostendit tã ex pte dei q̃ꝫ ex pte nr̃a. Ex par te dei sic. Nulla ratio psuadet vt de⁹ suo voto ꝛ intentione frustretur: qm̃ deus ꝛ nã nihil a/ gunt frustra. ex p̊. de celo ꝛ mundo. sed de⁹ iõ hoiem fecit vt eo frueretur cuncta enim ꝓpter hoiem fecit hoiem aũt ꝓpter se: vt refert au/ gu. sꝫ nũqꝫ ad h puenisset hõ q̃ꝫdiu in ruine statu pmansisset. g̊ decentissimũ fuit vt iuua/

ret. ⁊ ex h̄ pōt. īferri correlarie dcm̄ qδdaȝ bti Ansel. li° cur de⁹ hō. s. q̄ opa dei de necessitate eueniūt necitate supple ꝑuādi imutibilitatē diuine dispōnis. 2° h̄ idem, ꝓbo ex pte hūane nāe nā nisi nā hūana repata fuisset tot⁹ mūdi ordo frustrat⁹ eēt. ꝓbo. nā n̄ repato hoie. hō ad suū finē nō ꝑuenisset: vt pȝ i alia rōe. ⁊ si ip̄e nō ꝑuenisset. ğ nec ea q̄ ordināt ad ipsū. ſȝ cūcta creatā ordinant ad ipsū. ğ ⁊ oia suo fine frustrata eēnt. ꝓpterea imaginādū ē q̄ hūana nā oi miseria plena ab imis dinā miaȝ iplorabat. ⁊ supplicit postulabat: vt sibi man⁹ clementissimas porrigēt adiutrices dina mia misie nr̄e voces audiebat ⁊ eā misicordit attēdebat: ⁊ alia ex pte dina iusticia satisfactōȝ poscebat. ⁊ sic diuina mia vna ex pte iusticiā: ⁊ alia ex pte miseriam nr̄aȝ clamorib⁹ instātē audiēs ⁊ ꝯsiderās mēte reuoluebat: quō dine iusticie satisfaceret: ⁊ hūanā nāȝ 'tunare posset. ⁊ q̄si sic argumētans dicebat. hō dȝ satisfacē ſȝ neqt fili⁹ dī v̄bū eternū pōt: ſȝ nō dȝ qd faciā vniā v̄bū carni ⁊ oia recte fiēt. ⁊ sic se ad dinā iusticiā voluēs pacē petēs allocuta ē. Faciā o iusticia scā qδ regris ⁊ tibi misere hūane nāe subsidiū dabo. ⁊ sic vt p̄s. ait. Mia ⁊ vitas. i. iusticia osculate sūt. ⁊ pacē facē. inde Paul⁹ ad Gal. 4. Cū venit plenitudo tpis misit de⁹ filiū suū natū ⁊c̄. Audi pulcherrimū dcm̄ mgr̄i. vt. s̄. in eodē. c. i. Quid. n. mētes nr̄as tm̄ erigit: ⁊ ab imortalitatis desperatiōe liberat q̄ȝ q̄ tātos nos fecit vt dei fili⁹ imutabilit̄ bon⁹ i se manēs qδ erat dignat⁹ nr̄ȝ i re ꝯsortiū mala nr̄a moriēdo perferret. h̄ ille. ſȝ de h̄ ēt feria 6ª dn̄ice de passiōe q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ꝑaȝ vi. videt̄ qdā dixisse: ſȝ n̄ recte q̄ nullū ē icōueniēs: q̄ nā hūana ꝑ seipsam satisfacē potuisset: tm̄ voluit de⁹ vt icarnādo ip̄e ⁊ satisfaciēdo ꝓ nā hūana grādē amorē suū erga ipsā ondēt. Et possibilitatē hāc sic on̄dūt. Nā sic ꝓ pctō mortali ⁊ si ifinitū sit ꝑ nosipsos satisfacim⁹ sic ⁊ ꝓ pctō suo poterāt p̄mi pētes ꝑ seipsos satisfacē. Itē cū nō sit ab breuiata man⁹ dn̄i ad oia possibilia: vr̄ satis h̄ fuisse possibile deū alterꝫ hoieȝ nō existē i lūbis. Ade ꝑaȝ corpulētā t̄aȝ creare potuisse vtputa ex tra sic p̄mū hoieȝ fecit. ⁊ h̄ nulla labe pollutus exn̄s potuisset, ꝓ gnē hūano satisfacē. o aia mea saluti tue erige aures: h̄ tota salus tua. hic oīs spes tua: h̄ ver⁹ amor tu⁹. Sit sp̄ bn̄dictus de⁹ ⁊ glīosus q intelligētiā taiē hoib⁹ dedit. volo aia mea ꝯcedē q̄ ista fatet̄. Et volo q̄ xp̄us fuerit pura creatura: ⁊ purior oi creatura possibili. ⁊ volo q̄ satisfacerit vti fecit negare non poteris q̄ humana creatura xp̄o obligata non sit. Tūc sic hūana nā redempta ꝑ xp̄ȝ erat xp̄o obligata: ſȝ q̄ȝto grā ⁊ bn̄ficiū maiora sūt ex pte dātis: tāto maior insurgit obligatō ex pte recipiētis vt ꝑ b. Tho. pȝ 2ª 2ᵉ. q. 106. ar. 2. Cuȝ āt bn̄ficiū redēptōis sit mai⁹ bn̄ficio creationis seqt̄ q̄ hūana nā mag̃ obligata erat pp̄ bn̄ficiū redēptōis q̄ȝ creatōis: ſȝ a xp̄o hūit bn̄ficiū redēptōis: a deo āt bn̄ficiū creatiōis. ğ magis erat obligata xp̄o pure creature q̄ȝ deo purissimo creatori h̄ āt absonū ē: tū hēticis tū infidelibus cūctis: ⁊ oi, ꝓsus rōi ꝯriū vt creatura magis alti creature q̄ȝ creatori sit, obligata. ğ necesse fuit vt redēptor creator eēt ⁊ creatura sil' vt, iq̄ȝtū de⁹ posset inq̄ȝtū creatura debēt. inde audi Hug. li. 2. de sacris. Qui creauit inqt te ille redemit te ne amorē tuū diuideres pti tribuēs creatori ⁊ pti tribuēs redēptori. hec ille. Sit bn̄dict⁹ de⁹. audi Ber. Si totū igt debeo ꝓ me facto qd debeo ꝓ me refacto. Itē addo istā rōnē q̄re hō ꝓ seipso satisfacē nō potat: vt s. q̄ȝ, ꝓ sua pte satisfecisset. dubitare. n. qdā solent dicētes q̄re nō potat vnusq̄sq̄ȝ ꝓ sua pte satisfacē vt tu tua ego mea ⁊ sic de alijs. Propterea dico q̄ rō q̄re h̄ fieri nō potuit ē qm̄ satisfactio q̄ȝ q̄sq̄ȝ pticularit̄ exsoluit respicit satisfaciētē vt ꝑsonā pticularē: ſȝ pctm̄ origiale cuȝ sit depuatio nāe respicit ꝓpagatōȝ ⁊ nām cōeȝ. Quare ꝯcludam⁹ q̄ oportebat vnū hoieȝ assignari i q̄ ēt tota nā, cōis eēt h̄ āt sol⁹ potuit eē xp̄s de⁹ ⁊ hō. ⁊ ꝑ ꝯn̄s sic i Adā tota nā cō'erat corrūpēda ita ⁊ i vno hoie xp̄o erat saluāda. ⁊ ꝑ ꝯn̄s sic i Adā oēs mortui sum⁹ ita i xp̄o oēs sum⁹ viuificati. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad itiā vi. dico q̄ mgr̄ sniaꝝ in. 3. di. 12. c. 2. hāc rōnē tāgit sic ad lr̄am dicēs. Solet ēt q̄ri vtꝝ aliū hoieȝ q̄ȝ de gnē illi⁹ Adā de⁹ assumē potuit. Ad qδ sane dici pōt ipsū ⁊ aliā aiaȝ ⁊ aliā carnē potuisse assumē: q̄ ex grā tm̄ assūpta ē illa aia ⁊ cara a v̄bo dei vt. n. ait Aug. s. 13. de trini. c. 33. In rebus ꝑ tēp⁹ ortis illa sūma grā ē q̄ hō i vnitate ꝑsone coiūct⁹ ē deo. Potuit igit̄ de⁹ ⁊ aliā animā ⁊ aliā carnē assumē ⁊ carnē vtiq̄ȝ aliunde q̄ȝ de gnē Adā. vn̄ Aug. 13. de trinita. c. s. 38. Poterat de⁹ vtiq̄ȝ hoieȝ aliūde suscipe i q̄ eēt mediator dei ⁊ hoiuȝ nō de gnē illi⁹ Adam q pctō suo obligauit gen⁹ hūanū: sic ipsū quē p̄ creauit nō de gnē alic⁹ creauit. Poterat ğ vel

fe vl' alio q̄ vellet mō creare vnū aliunde: de q̄
vinceret victor ḋonis.i.diabol⁹. Sȝ meli⁹ iu/
dicauit de ipso qḋ victū fuerat gnē assumē ho/
minē p quē hoīs vicēt iimicū ₇c̄.h ille. Ex q/
bus ḋbis pȝ quō possit rō formari: ₇ dicat̃ sic
Illud qḋ ex mera grā fit: pōt alteri fieri: sȝ h q̄
de⁹ de gnē Ade hoīez assumpserit ex mea dei
grā ē ḡ ₇ potuit aliī fieri ꝯñā nō cū maiori mi/
nor aūt ꝓbat̃ ex dcis Aug. adductꝭ in lr̃a. q̄re
₇c̄. Ex qb⁹ tres sequūt̃ ḋitates. Pria ḋi.
ē q̄ absolute loquēdo potuit de⁹ assumē q̄ȝlibȝ
nām: vt hoīs asini: lapidis ₇ h⁹i. pȝ. qm̄ q̄ as/
sūpserit hūanā nām fuit ex grā. ḡ absolute aliā
vnire sibi poterat. Ista tm̄ ḋitas aliqb⁹ ābigua
ē: inibi tm̄ sic videt̃. 2ª ḋi. ē q̄ lȝ oēȝ aliam
sibi nām vnire potuit tm̄ cōgruēti⁹ fuit: vt hu/
manā assumeret: pȝ ex dictꝭ. 3ª ḋi. est q̄ lȝ
absolute nām hūanā in sexu muliebri assumē
potuisset ꝯgruēti⁹ tm̄ fuit vt in sexu virili assu/
meret̃. ₇ ꝓbat̃ h ḋitas p Aug. li. q. 83. q. xj.
sic dicentē. Hoīs liberatio in vtroqȝ sexu de/
buit apparē. ḡ qr̄ vir̃ oppo᷑tebat suscipe: quia
sexus hono᷑abilior ē: ꝯñs ē vt feminei sexus
liberatio hic apparēt. qr̄ ille vir de femia ē hec
ille. Et hec sufficiāt ꝓ p̄nti cōclōne.

De imēsitate diuine mīe. Conclusio scḋa.

Ecipe h̄aȝ ꝯclōnē. vȝ. Quis geome/
a tre mēsurēt imēsitatē: ₇ arismetrici cō
siderēt nūcrositatē: null⁹ tm̄ dyametrū
cōmēsurātē: ₇ nūcr̃ nūerātē: diuinā qb⁹ posset
determiare imēsitatē potuit rep̄ire. vbi tres inq̄
ram⁹ ḋi. Pria ḋi. ē ista. Que sūt sig diuie
mīe. 2ª ḋi. ē. Qui sūt effect⁹ diuine mīe. 3ª
ḋi. ē. An sit aliqḋ pctm̄ tam grāde q̄ȝ dei mīa
tolli nō possit. Iste tres ḋi. ꝑ oꝑtie declarāt di
uine mīe imēsitatē. Accipe ꝑma ḋi. ₇ breui
ter. dico q̄ lȝ multi sint diuine mīe respect⁹ ad ꝑ/
sens tm̄ q̄tuo᷑ sig ponam⁹: q̄ in q̄tuor actib⁹ xp̄i
Iesu crucifixi oñdūt̃. Primū sigm̄ dr̃ grate
expectatōis. Scḋm dr̃ gratiose amplexiōis.
3m̄ dr̃ amorose pacificationis. 4m̄ dr̃ ignite
dilectōis. Primū inq̄ȝ signū dr̃ grate expe/
ctatiōis. Isa. 30. Expectat dñs mi᷑eat̃ nr̃i. nō
enī benign⁹ de⁹ ad execūtōȝ suie currit: nō fe/
stinat irasci: sustinet dissimulat. ₇ spectat. audi
deuotū Ber. Mag̃ iqt mīa dñi oī expectatōe
plena. Nō. n. āgelū peccātē expectauit: sȝ pci/
pitauit de celo hoīeȝ ḋo peccātē nō dserit. hūc
ā expectat sustinet ānis plurimis. ₇ vsq̄ȝ ad se/
nectā ₇ seniū de⁹. Nolo. n. iqt de⁹ morte pctō/
ris: sȝ mag' vt ꝯuertat̃ ₇ viuat. O iudei. vbi
tāta mīa dei vobis ostēsa. Quadraginta eniȝ
ānis p⁹ xp̄i passionē expectati estꝭ. ₇ noluistꝭ
audi Iesū de te hierusalē cōq̄rētē. Hierusalē
hierusalē q̄ occidis ꝓphas ₇ lapidas eos q ad
te missi sūt q̄tiēs volui te ꝯgregare quēadmo/
dū gallina cōgregat pullos suos sub alis. ₇ no
luisti. Et tu ciuitas potentissima. N. qd facis
an igras ad patiētiā dei ad p̄niaȝ te adducē. vt
apl's ait ad Ro. 2. Sȝ ve: ve: ve: tibi si idura/
ueris ꝰ petrā. Tu inqt Pau. thesaurisas tibi
irā in die ire ꝭm duritiā tuā ₇ ipenitēs cor tuū
₇ Valeri⁹. Lēto. n. ḡdu ad vindictā sui diua
ꝓcedit ira tarditatēq̄ȝ supplicij ḡuitatē ꝯpēsat
An diuitias bōitatis ei⁹ ꝯtēnis. ait apl's. audi
ꝓpham. Cū accepo tēp⁹ ego iusticias iudica/
bo ₇c̄. Hec āt grādis patiētia dei oñdit̃ in pe
dū xp̄i crucifixiōe. Scḋm sigm̄ dr̃ grōse āplē
xatōis: qḋ oñdit̃ p h q̄ xp̄s man⁹ in cruce ex/
pādit q̄si tali sig dicere videat̃ illḋ Mat. xj. c.
Venite filioli mei. venite ad me: ₇ ego reficiā
vos. audi grōsā acceptatōȝ saluatoris. Hier.
3. Tu fornicata es cū amatorib⁹ mltis tm̄ reuer
tere: reuertere. ₇ ego inspiciā te. Et bñ dic̄ for
nicata qm̄ cū deo sit ₇ xp̄o ihu desp̄ōsata in fide
aliū p̄ter deū amās fornicaria effecta ē. o pp̄le
stulte. N. auerte auerte auerte retrorsū abi. sȝ
timeo q̄ orādū ē ne fiat ne illḋ dcm̄ ꝓuer. i. c.
de te itelligat̃. Vocaui ₇ renuistis. expādi ma
nus meas ₇ ñ fuit q aspiceret despexistis oē cō
siliū meū ₇ icrepatiōes meas neglexistꝭ. Ego
in interitu vr̃o ridēdo. ₇ subsanabo vos: cum
vobis qḋ timebatꝭ aduenerit cū irruerit repē/
tina calamitas. ₇ interi⁹ q̄si tēpestas igruerit.
Qñ veniet sup vos tribulatio ₇ āgustia: tunc
iuocabūt me ₇ nō exaudiā manē ꝯsurgēt ₇ nō
iueniēt. me ₇c̄. 3m̄ sigm̄ dr̃ amorose pacifica
tiōis. Et h in h mirabili actu oñdis. cū xp̄us i
cruce pēdēs caput iclinatū a dextris hȝ. ₇ ocul'
respicit a p̄te sinistra. vbi cōit ē pctōꝝ loc⁹ q̄si
p h sigm̄ dicere velit. Venite o pctōres venite
ad p̄adisū. ecce pedib⁹ affixis cruci māib⁹ expā
sis expecto. ₇ capur iclino vt faciā pacē. Inde
aīa philocapta clamat. O sculet̃ me osculo oris
sui: qr̄ meliora sūt vbera ei⁹ vino fragrātia vn
guētis optimis. dic vt tibi grā spirat. 4m̄ si/
gnū dr̃ ignite dilectōis: qḋ in latere xp̄i aperto
oñdit̃: vt q̄si p h oñdat q̄ nulle mīe ianua clau
dit̃. Jo. 7. Iā die festo mediāte stabat Ihs ₇
clamabat voce mag̃. Si qs sitit: veniat ad me

26

⁊ bibat. ſ3 audi Hiere. 2. Dereliq̄rūt fontem aq̄ viue ⁊ fecerūt ſibi ciſternas diſſipatas. i. cō cupiſcētias ⁊ īiq̄tates ſuas aīaſ diſſipantes que aquā diuine grē ꝯtinere nō valēt. de oībꝰ his q̄/tuor ſignis Aug. audi. Inſpice vulnera pēdē tis ſāguinē morietīs p̄ciū redimētis: cicatrices reſurgētis. Caput h3 iclinatū ad oſculādū ma/nus extēſas ad āplexādū pedes affixos ad expe ctādū: latꝰ apertū ad diligēdū totū corpꝰ expoſitū ad redimēdū. Hec q̄3ta ſint cogitate hi ī ſtatera cordis vr̄i appēdite. vt totꝰ ꝑ vobis figat in corde: q totꝰ ꝑ vobis fixus ē in cruce. Inde ⁊ glioſus Amb. li. de fuga ſeculi. Xp̄s inq̄t me lius locutꝰ ē in ſanguie ſuo q̄3 abel. Ille enim vidictā clamauit: iſte indul ētiā ille pctm̄ fr̄is accuſat h pctm̄ mūdi remiſit. ille ꝑdit crimē: h ī deterit. h ic. Audi ⁊ deuotū Ber. Dulcedo inq̄t tua xp̄e lapidē Stephano: Laurētio cra/ticulā: ꝓpe pellis ſubtractionē Bartholo. dul corauit. ⁊ idē. Sup oia te mihi amabilē reddit o bone ihū calix paſſiōis tue opꝰ redēptōis nr̄e h ille. Et ſic p3 pⁱma Vi. Q̄tū ad ſa3 Vi. di/co q q̄tuor ſūt p̄cipue diuine mīe occulti effectus

Primꝰ q̄ñ oñdit miſereri: nec tñ miſet. Se cūdus q̄ñ oñdit miſeri ⁊ miſet. 3ꝰ q̄ñ ñ oñdit miſeri ⁊ miſet 4ꝰ q̄ñ nec oñdit miſeri nec mi ſeret. Accipe pⁱmā vt q̄ñ deꝰ oñdit miſeri nec tñ miſet. Et hūc effectū in obſtinatis in pctis oñdit bona mūdi multiplicās de qbꝰ ſatis dixi ximus in pⁱma ꝯcōne pⁱme ptis hꝰ ſmōis. ⁊ fe ria. 5ᵃ 2ᵉ dñice ē vide ibi. 2ꝰ effectꝰ ē q̄ñ oñdit miſereri ⁊ miſeret. ⁊ hunc effectū opat bonos ētin tp̄alibꝰ ⁊ trāſitorijs bonis ꝓſperando. ſic legimꝰ de ſcō Job. q cū in ſuis tribulatiōibꝰ a deo iudicaret derelictꝰ: ⁊ ab amicis ⁊ coniuge ſubſanaret. tandē a deo liberatꝰ bona oia illiꝰ in decuplo auxit ⁊ cōſeruauit. ⁊ ſic in opulētia fideliter viuēs ſuos dies in pace finiuit. Job ꝑ totū. Silr ⁊ Ioſeph a fratribꝰ ſuis Iſmahe litiſ vēditꝰ a dño liberatꝰ feliciſſimꝰ fuit. Gen. 37. ⁊. 45. Silr ⁊ Dauid plurimas poſt Saul inſidias a dño liberatꝰ feliciter regnū Iſrl' re/cupauit. ⁊ ſic de alijs. 3ꝰ effectꝰ ē q̄ñ ñ oñdit miſeri ⁊ miſet. ⁊ hūc effectū opat tribulando bonos. vñ Greg. Mala q̄ nos h pmūt: aciꝰ ad deū ire cgpellūt. S3 de h ēt dixīmꝰ feria 5ᵃ 2ᵉ dñice ē. 4ꝰ effectꝰ eſt q̄ñ nec oñdit miſeri: nec miſet. ⁊ hūc effectū opat maloſ in hac vita flagellando. Exēᵐ de Pharaone: de q̄ ponit pulcherrimꝰ tex. in decretis. 23. q. 4. c. Nabu chedonoſor. vbi ſic dr̄. Nabuchodonoſor ꝑ pnitentiā meruit fructuoſā: Nā pꝰ inumeras pietates flagellatꝰ penituit regnū qđ amiſerat rurſus accepit. Pharao āt hiſdē flagellis eeſꝰ durior affectꝰ pijt ⁊c. qr̄ ſupiꝰ feria 5ᵃ 2ᵉ dñice ī pⁱma ꝯcōe 2ᵉ ptis. ⁊ h ſufficiant ꝓ 2ᵃ Vitate

Q̄tū ad tertiā Vi. dico q̄ indubitāt nullū ē tā grāde ſcelus qđ p diuinā miaz idulgeri non poſſit: qđ ꝓbat auctē rōne. ⁊ exēplo. Auct: gdē Introgāti. n. Petꝰ dñm q̄tiēs peccabit ī me frat meꝰ dimittā ei vſq3 ſepties. rñdit ipſe dñs. Nō dico tibi vſq3 ſepties: ſ3 vſq3 ſeptua/geſies ſeptiēs. vbi numerꝰ finitꝰ ꝑ infinito de/ſcribit vt cōit doctores exponūt. Itē audi. 2. Criſo. de repatōe lapſi ſic dicētē. Nūq̄3 inq̄t ſpnit deꝰ pniaz ſi ei ſincere ⁊ ſimplr offerat. et ſi ad ſūmū qs pueniat maloꝝ: ⁊ inde tñ velit re uerti ſuſcipit eū libēt. ⁊ āplectit deꝰ. Itē. 3. au di Aug. li. de eccl'iaſticis dogmatibꝰ. Pñia in qt aboleri pctā idubitāt credimꝰ etiā in vltimo vite ſpū ſi admiſſoꝝ peniteat. Alie ſunt ad hoc auctates: ſ3 iſte ſufficiāt ad pñs. 2° hec Vi. ꝓ bat rōne ſic. Propriū nūq̄3 derelinq̄t id cuiꝰ ē ꝓpriū: ſ3 miſeri ⁊ pcere eſt ꝓpriū dei. vt. ē. oñdimꝰ. ḡ nunq̄3 poterit a deo ſepari. ⁊ p ꝯñs ſemp miſet. ⁊ nullū eſt adeo grande pctm̄ qđ mīa ſua nō ſupet. Maior. n. eſt mīa ſua q̄3 mi ſeria nr̄a. Inde p̄s. ait. Qui redimit đ iteritu vitam tuam q redimit omnes iniquitates tuas ꝗ ꝓpi. om. ini. t. qui ſanat om. iſirmi. tuas etc̄.

3° hec Vi. ꝓ3 exemplo. Nullū. n. tam in vete/ri q̄3 nouo teſtō repies humiliter ⁊ vere miam poſtulaſſe ⁊ non impetraſſe. Singula pcurre: cernes hanc veri. vide in lib. Reg. de Dauid de Achab de Ezechia ⁊ alijs multis. Sed inq̄ es pater Ambroſi. hic nō modicū dubitamus. Plures. n. legimꝰ miam poſtulaſſe: ⁊ mime illā ꝯſecutos ee: ſic p3 de antiocho. 2. Mach. 9. c. vbi dr̄. Orabat ſcelestꝰ deū a q̄ nō erat miam ꝯſecuturꝰ. Et de reprob. Sap. 5. dr̄. Dicēt in ter ſe pniam agentes ⁊ p anguſtia ſpūs gemen tes: hi ſūt qs ali. ha. in deri. ⁊ i ſi. improperij ⁊c. Et Iſi. de ordine creaturaꝝ ait. q̄ angeli mali n ō penituerunt: ⁊ ſi penituiſſent veniam mi/nime inueniſſent. Et Math. 12. dr̄ q̄ ē aliqđ pctm̄ qđ nō remitit nec ī h ſeclo nec ī futuro. Et ne exēᵃ de lōge petamꝰ de Iuda exemplu3 claꝝ hemꝰ q reportatis trigīta argēteis dicens. Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū mime in ſua pñia miam adiuenit. Hilareſcas aia mea nec

220

dubites de his adductꝭ exēplis. qm̄ regula dei
gn̄alis ē. Quacūqȝ hora ingemuerit pctōr nō
recordabor iniqtatū illiꝰ. ⁊ scūs Tho. in. 3. pte
q. 86. ar. i. dic̄ ꝙ nō ē tā gue aut enorme pctm̄
in hac vita: qd̓ ꝑ pn̄iam deleri nō possit ⁊ op/
positū tenē hēticū ē. Ad quoꝝ intelligētiā nōᷓ ꝑ
ꝙ ad h̄ vt mīam qs ↄseq̄t de pctis regrit̄ pͦ ꝓ/
positū fidei. vt. s. credat deū sibi ꝓpiciū fieri.
qꝛ sine fide ipossibile ē placē deo. 2ͦ regrit̄ ꝓ
positū spei: vt. s. speret ꝙ tāta ē mīa dei: vt nul
lo pctō excedi possit. Aug. Qui gaudet in spe
tenebit ⁊ rē: q āt spē nō hȝ: ad rē nō poterit ꝑ/
uenire. 3ͦ regrit̄ ꝓpositū charitatꝭ: vt. s. amo
re dei ⁊ charitate ⁊ ñ penaꝝ tiore peniteat. qm̄
ꝑfecta charitas foras mittit tiorē. 4ͦ regrit̄ i
posteꝝ ꝓpositū cauēdi. ↄfitēdi: ⁊ satisfaciēdi.

5ͦ regrit̄ vt data opportunitate tpis: qd̓ pro
posuit ope adipleat. Ex qbꝰ oibꝰ aīa hāc ↄclō/
nē collige: ꝙ si oīuȝ nrm mēbra vterēt̄ in lin
guis. ⁊ silr̄ arena maris: ⁊ stelle celi: ⁊ arboꝝ
frondes ⁊ oia creata in te aīa peccatrice pctā
oia eē dicerēt. ⁊ ita eēt de facto. ⁊ tūc si sponte
illis ↄditōibꝰ ꝟuatis ad bn̄dictū ihm currēs ciꝰ
mīam postulaueris: nō dubites filia: qn te cer
te āplexabit̄. ⁊ brachijs suis stringet: ⁊ oia illa
pctā tua dimittet. O magne deꝰ o exuiscerate
amor. o miser pctōr: cur nō tollis lectū tuuȝ. i.
sarcinā pctōꝝ tuoꝝ: ⁊ nō ꝓperas. leua indire
ctū oculos tuos. ⁊ vide vbi nūc ꝓstrata sis. ⁊
ꝓ solutōe eoꝝ q̄ in oppositū adducta sūt ē sciē/
dū ꝙ adeo mīaȝ petē ⁊ pn̄iam facē pōt duplr̄
intelligi. aut. n. pctōr mīam clamat pp alicuiꝰ
pene inflicte vl̄ infligēde lesionē. aut pp diuie
maiestatis offense ↄsideratōȝ. Primo mō plēs
in sacrꝭ codicibꝰ legimꝰ mīaȝ postulasse nec tn̄
illā assecutos eē. sic de anthiocho ⁊ alijs q̄s s̄
adduximꝰ. Dolēt. n. dānati de eoꝝ pctis. do/
lēt ⁊ demōes ⁊ silēs: sȝ nō pp dei offensā: sed
ꝓpter eoꝝ penas. Quare satis liquet quō ve/
ritas nostras intelligat̄.

De laude dīne mīe. Cōclusio tertia.

Ecipe tr̄iā ↄclōnē. vȝ. Si ca q̄ d̓ dīna
a mīa scripta sōt reuoluamꝰ digna oī lau
de cāipsā dīnā grāȝ repiens. vbi tres
ingramꝰ ꝟi. vȝ. Prima ꝟi. ē. Quotuplex
ē mīa dei. Scd̓a ꝟi. ē ista. Quotuplex est
laus mīe dei. Tertia ꝟi. ē. an pietas diffe/
rat a mīa dei. Qntū ad pmā ꝟi. dico d̓i mīa
octo respectꝰ hȝ. vȝ. Primꝰ respectꝰ dr̄ ino/
cēs. Luc. 6. Dimittite ⁊ di. vo. Math. 6. Di
mitte nob̄ d̓bita nr̄a ⁊c̄. de q̄ ꝟbo vide s̄ feria
5ᵃ cineꝝ. Scd̓s respectꝰ dr̄ penā relaxans.
Luc. 7. Mulier remittūt̄ tibi pctā tua. Ter
tius respectꝰ dr̄ corripiēs. Sap. 12. Cū de no/
bis iudicat̄ speramꝰ mīam tuā. Quartus re
spectꝰ dr̄ iterdecēs. ad Hebre. 7. Interpel/
lat ꝓ nobis apud patrē ⁊c̄. Ob quā cām ēt in
cruce ꝓ iimicis orauit. Quintꝰ respectꝰ dicit̄
subueniēs. Eccl̄. 35. Speciosa mīa dei in tpe
tribulatōis. ⁊. ps. Trāsiuimꝰ ꝑ ignē ⁊c̄. Se
xtus respectꝰ dr̄ reuocās. ꝓuer. i. Vocaui ⁊ re
nuistis ⁊c̄. 7ꝰ dr̄ expectāt. Isa. 30. Expectat
dn̄s vt misereat̄ nr̄i. 8ꝰ dr̄ dissimulās ⁊ beni
gne acceptās. Hiere. 3. Tu fornicata es cum
amatoribꝰ multis ⁊c̄. Multa ad hoc dicenda
essent: sȝ ista sufficiāt ad pn̄s. Qntū ad scdam
ꝟi. dico ꝙ multiplex posset describi dīne mīe
laus. Sȝ ad pn̄s tres declaremꝰ. Pria laus
dr̄ recreatiōis. vbi hāc regulā accipe ꝙ sic deꝰ
ex sua infinita bonitate mūdū creauit: sic ex sua
infinita mīa recreauit. Pars pma pȝ ex diffi/
nitōe boni. qm̄ bonū suiipsiꝰ ē cōicatiuū. vt dic̄
Aug. in liͦ de nā boni. ⁊ Boe. 3. de ↄso. i me
tro. o q ꝑpetua. vbi sic ait. Quē nō externe pe
pulerūt fingē cāe. Mā fluctuātis: opꝰ verum
insita sūmi. Forma boni liuore carēs tu cūcta
supno. Ducis ab exēplo pulchrū pulcherrimꝰ
ipse. mūdū mēte gerēs silīqȝ imagine formās
Perfectasqȝ iubes. ꝑfectū absoluē ptes. Tu
numeris elemēta ligas: vt frigora flāmis ari/
da cōueniāt liquidis ne purior ignis. Euolet
⁊ mersas deducant pondera terras ⁊c̄. Scd̓a
ps ꝓbat̄ ꝑ aplm ad Thi. 2. fm suā mīam sal/
uos nos fecit. ⁊ Hiere. 31. In charitate inqt
ꝑpetua dilexi te ⁊c̄. Et tāta charitate qdē attra
xit vt nō solū de celo in trā descēderit: sȝ nr̄as
miserias sumēs: vēdi voluit ⁊ flagellari atqȝ
mori. Zach. xj. Apphēderūt mercedē meā tri
ginta argēteos ⁊c̄. Sȝ de h̄ pluries diximus.
Scd̓a laus dr̄ opponis. Nā cū eīnꝰ pr̄ hūanā
nām ferire iusticia vellet filiꝰ eiꝰ q̄si qōdā patrꝭ
brachiū se opposuit: ⁊ qnqȝ i ptibus corpis ob
eiꝰ amorē extitit vulneratꝰ. Isa. 52. Parauit
dn̄s bra biū suū in oculis oīum gētiū ⁊c̄. 3ᵃ
laus dr̄ retributōis. Facit. n. oibꝰ misericor/
dibꝰ deū debitorē. ꝓuer. xij. Feneratur dn̄o qui
miseret̄ paupis. Et hec sufficiāt ꝓ sca veritate.

Quātū ad trā ꝟi. dico ꝙ mīa ⁊ pietas sūt
eadē ꝟtus sȝ in h̄ differūt: qꝛ mīa ē in affectu
⁊ pietas in effectu. vn̄ phs sic mīam in se dif/

finit. mĩa ē ꝟt⁹ p quã mouet aim⁹ sup calami/tate afflictoꝝ. Pietas ãt ē triplex. pma ē theo/sebia. Et ē theosebia cult⁹ dei. sʒ Aug. 2ª pie/tas dr op⁹ cõpassiõis q̃ misiã pxi subleuam⁹. ad Thi. 4. Exerce teipsũ ad pietatē. 3ª pie/tas ē veneratio siue obsequũ siue bñficiũ pẽtib⁹ d'bitũ. Et hãc sic d'scribit phs. Pietas ē p quã sãguie iũctis ꝛ pr̃ie beniuolis offĩn diligẽs tri/buit cult⁹. sʒ d' h aliaſ. ꝛ h suffi. p 2ª pte h⁹ ser.

De amorosa societate iusticie ꝛ misericordie.

Consideratio tertia.

Ertio loco diuie mĩe ꝛ iu/sticie amorosã
t associatõʒ videam⁹. vbi tres ꝯclo/nes more solito sbiũgam⁹. vʒ. Pri/ma ꝯclo ē ista. tãta ē ꝯfr̃nitas diuie mĩe ꝛ iusti^c vt se i oib⁹ d'i opib⁹ sp associẽt. 2ª ꝯ° ē ista. nõ solũ i h mũdo vbi pctõres i mise/ria viuũt: sʒ ꝛ i celꝰ vbi nlla misia ē suã miam de⁹ expãdit ita vt oẽs ex ea pticipẽt. 3ª ꝯ° ē. ꝛ si i misiã maxia ꝛ irrecupabili oẽs dãnati ꝛ sps reprobi viuãt tñ ꝛ ipi de diuia mĩa pticipant.

Q d' in omnib⁹ operib⁹ dei mĩa ꝛ iusticia se semper associant. Cõclusio pma.

Ccipe pmã ꝯclonẽ. vʒ. vt. s. vbi tres
a igram⁹ ꝟi. vʒ. Pria ꝟi. ē ista. viꝝ i oi ope dei associata sint diuia iusticia ꝛ mĩa. 2ª ꝟi. ē quõ dei iusticia ꝛ diuia associate sint. 3ª ꝟi. ē qd' istoꝝ i opib⁹ dei pncipali⁹ ē.

Qtũ ad pmã ꝟi. dico tres regulas gnãles. Pria regła ē ista. In oib⁹ opib⁹ q̃ spectãt ad regimẽ mũdi sũme mĩa ꝛ ꝟitas debẽt repiri. audi pûer. 20. Mĩa ꝛ ꝟitas custodiũt regem ꝟitaſ. i. iusticia vt cõit expõit. ꝛ de h ppulchre tãgit Grãn⁹. 45. di. c. disciplina. ꝛ q̃si p totaʒ distictõʒ. audi. c. disciplina. Disciplina igt vł mĩa destruit si vna sine alt'a teneat. sʒ circa sb ditos iesse dʒ rectorib⁹ ꝛ iuste ꝯsulẽs mĩa ꝛ pie seuiẽs disciplia ꝛc̃. ꝛ mlta exẽpla ibide ponũt vt de hoie q icidit i latrões exponẽdo p oleuʒ mĩaʒ ꝛ p vinũ iusticiã. Itẽ põit exẽplũ d' Da/uid vbi sic dic̃ tex. hic ẽt Dauid ait. ꝟga tua ꝛ bacul⁹ tu⁹ ipsa me ꝯsolata sũt. Virga. n. pcuti/mur, baculo sustẽtamur. Sit g̊ districtio iusti/cie q̃ feriat sit ꝛ ꝯsolatio baculi q̃ sustẽtat: sit ita qʒ amor: sʒ nõ emoliẽs sit vigor sʒ nõ exaspãs sit zelus: sʒ nõ imoderate seuiẽs. sit pietas sed nõ pluſ q̃ʒ expediat pcẽs ꝛc̃. Et plura alia ibi/dẽ plixe ponũt. Audi ꝛ aliũ tex. pulcherrimũ ibidẽ. Q is q iuste iudicat staterã. i. examẽ in manu gestat. ꝛ in vtroqʒ penso iusticiã ꝛ mĩaʒ portat. i. portare dʒ. Sʒ p iusticiã reddit pcti/s siniaʒ. s. dãnatõis. ꝛ p mĩaʒ pcti tẽpat penã vt iusto libramĩe q̃dã p eq̃tatẽ corrigat q̃dã ꝟo p miserationẽ idulgeat ꝛc̃. h ibi. 2ª regła ē ista. q̃ q̃cũqʒ ꝟtutes i nob sũt i deo hñt exẽplar. pʒ qm̃ cũ ꝟtutes sint q̃dã bona. ꝛ oĩa bona sũt in deo. g̊ oẽs ꝟtutes erũt i deo. 3ª regła ē ista. Necesse ē vt i oib⁹ dei opib⁹ sint associate iste due domicelle. s. mĩa ꝛ iusticia. Et rõ. vt etiaʒ ponit. b. Tho. in. 4. di. 46. ē ista. Q m̃ nõ ma/gis differt i deo iusticia ꝛ mĩa q̃ʒ potẽtia. bõi/tas ꝛ sapia: sʒ oẽ op⁹ sapie ē op⁹ bõitatꝭ. g̊ vi/det q̃ op⁹ mĩe sit op⁹ iusticie. ꝛ eꝯ. Hic tñ fm Scotistas eẽt aliq̃ difficultas: sʒ omittam⁹ ad pñs. itẽ cũ mĩa ꝛ iusticia maxie sint nećie i opi/b⁹ regimi s mũdi. ꝛ sint due ꝟtutes ꝛ oẽs ꝟ/tutes bõe sint ꝛ oẽ bonũ sit i deo neċe ē illas eẽ i deo. ide audi Aug. d' ꝯcordãtia euãgelistaꝝ De⁹ igt q res hũanas curat iuste ꝛ misicordit curat. vt nec pcludat mĩa iusticiam nec iusticia mĩaʒ excludat. q̃re satꝭ pʒ pma ꝟi. Qtũ ad 2aʒ ꝟi. quõ. s. iusticia ꝛ mĩa i oib⁹ dei opibus repiãt duos tm̃ mõs exponẽdi ad pñs ponaʒ vnũ do. Bonauẽ. i. 4. di. 46. ar. 2. q. 2. Aliũ b. Tho. ca. di. i. 4. suo. mod⁹ Bona. talꝰ ē dic̃ n. sic. Tã mĩa q̃ʒ iusticia diuia tripłr ꝯsiderari pñt. s. cõit ppe: ꝛ magꝭ ppe. ꝛ p de iusticia di/cam⁹. iusticia. n. cõit accepta ē q̃dã diuie bõita/tis ꝯcedẽtia. ppe ē i retributõe pmioꝝ q̃dã li/beralitas. Magꝭ ãt ppe ē i punitõe maloꝝ q̃/dã seueritas. Silr d' mĩa dicam⁹. nã mĩa cõit dcã ē diuie bõitatꝭ q̃dã affluẽtia. ppe ē in sup/errogatõe pmioꝝ q̃dã benignitas. magꝭ ppe ē in subleuatõe miseriaꝝ ꝛ maloꝝ q̃dã pietas. Accipe ista sʒ coꝝ mõs cõpãdo. Vñ accipe pmũ modũ iusticie ꝛ pmũ modũ mĩe. s. p diuie bõitatꝭ ꝯcedẽtiã q ē pm⁹ mod⁹ iusticie. ꝛ diuie bõitatꝭ affluẽtiã q ē pm⁹ mod⁹ mĩe. ꝛ tũc dic̃ q̃ sʒ istos mõs i oi ope dei sũt iusticia ꝛ mĩa: qm̃ nihil de⁹ ex affluẽti sua bõitate fac̃: qd' ẽt nõ fit sʒ ꝯcedẽtiã sue bõitatꝭ. ꝛ p ꝯñs qd'cũqʒ illud eẽt nisi diceret bõitatẽ nũq̃ʒ facẽt. vñ lʒ ex afflu/enti bõitate posset de⁹ ipiũ ꝛ nephãdissimũ ho/minẽ iustificare ꝛ glificare. tñ nũq̃ʒ faciet: qm̃ nõ decet suã bõitatẽ. Accipe sʒ modũ. s: boni/tatẽ dei i superrogatõe bonoꝝ ꝛ pmioꝝ: ꝛ li/bertatẽ i retributõe pmioꝝ pʒ q̃ sp ista cõcur/rũt i oib⁹ opib⁹ dei. Nã si de⁹ cuipiã bona ꝛ p/mĩa n̄ retribuit nisi merẽti. ꝛ s id ẽt qd' meruit

221

ad Ro. 8. Nō sūt ꝯdigne passiones hꝰ sc̄li ad
futurā gl'iā. Jo si illa tribuit ꝯ̄ meritū tribuit.
vt p3. Accipe 3ᵐ modū. s. dinā pietatē in sub
leuationē miŝiaꝝ ꝛ maloꝝ ꝛ scucritatē in pu/
nitōe maloꝝ. p3 ēt ꝙ dina mia ꝛ iusticia se sp
sic associāt qm̄ nūq3 deꝰ ita seuere ꝑūit qn aliqd
pene dbitū relaxet vl' minuat vt dicet i ꝓcloni
hꝰ sequētibꝰ. Ex his dcis do. Bona. colligit
ꝑfectꝰ sēsus istiꝰ dubitat. v3 ꝙ ꝓ3 ꝑmū modū iu
sticia ꝛ mia sūt i oi oꝑe dei s3 ꝓ3 modū ꝓ3 tm̄ sē
in oꝑe retributōis bonoꝝ ꝛ ꝓ3 3ᵐ modū sūt tm̄
in retributōis penaꝝ ꝛ suppliciꝝ. al'r tn̄ ꝛ al'r
Jnq̄3tū. n. retribuit hoi qd meruit: tūc ē iusti/
cia q̄ tribuit vnicuiq3 qd suū ē. iq̄3tū vo retri/
buit ꝯ̄ id qd meruit vt in retributōe bonoꝝ vl'
īfra id qd meruit vt i retributōe suppliciꝝ: sic
ē diuina mia. Hec de intētōe ꝑfati doctoris.
Scūs vo Tho. in 4ᵒ vt. s. in oi oꝑe dei dinam
miā3 ꝛ iusticiā ꝯcurrē sic oñdit: dicēs ꝙ oꝑa/
tio dei ē q̄si qdā mediū int deū oꝑātē. ꝛ ipsu3
oꝑatū. Q ē āt mediū aliq mō ꝑticipat de extre/
mis. ꝛ iō in oi oꝑe dei o3 aliqd inueniri ex ꝑte
ipsiꝰ dei oꝑāt ꝛ aliqd ex ꝑte oꝑanti ad qd ipsa
oꝑatio dei termiāt. Ex ꝑte igit oꝑāt exigit vt
sit suꝑhabūdātia i collatōe bnficioꝝ. ꝛ i dimi/
nutōe penaꝝ cū ipse deꝰ sit excellētissimꝰ oꝑa/
tor. Et i hac suꝑhabūdātia collatiōis bonoꝝ ꝛ
diminutōe penaꝝ ꝯsistit dina mia. Ex ꝑte aūt
oꝑāt reqrit receptio. vt. s. recipiat id qd deus
ex tali suꝑhabūdātia ꝑstat. hec āt receptio fit ꝓ3
ꝓportionē recipiētis. i. ꝓ3 qd ē dispositꝰ ꝑ me
ritū ita illā collocatō3 suscipiat. ꝛ i h̄ apparet di
uina iusticia. ꝛ ita dic̄ ipe app3 ꝙ in oi oꝑe dei
aliqd mie ꝛ aliqd iusticie reluceat. Nec mie iu
sticia repugt. nec eꝯ̄ qm̄ mia nō ē laudabil' nisi
sit ꝓ3 rōnē rectā: q̄ ē regl'a iusticie siue ꝓ3 ordi/
nē sapie i dinis. Nec mia iusticie repugt. q2
elargiri aliqd ꝯ̄ debitū de bōis: vl' circa dbitu3
de mal' nō ē ꝯ̄ iusticiā. s3 ꝑter iusticiā. ꝛ iō nec
imēsitas mie excludit iusticiā a dino oꝑe: nec
imēsitas iusticie mia3. Jste ē modꝰ ꝑfati docto
ris. s3 ꝯ̄ inges pr̄ Amb. ego volo oñdē aliqd
eē opꝰ i q̄ tm̄ ē vnū ꝑdcōꝝ. ꝛ ꝑ h̄ p3 i oꝑe crea
tiōis. Nā iusticia ꝑsupponit dbitū ꝛ mia ꝑsup
ponit miŝiā: s3 creatio nihil ꝑsupponit. g ꝛc̄.
2ᵒ p3 in punitōe alteriꝰ qn̄ vnꝰ ꝑ alteriꝰ cri/
mine punit. p3 ꝙ h̄ nō ē debitū. q2 talis n̄ me/
ret. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ibi iusticia nō ē. vn̄ ponit pulchra
regl'a in. c. cogscētes de ꝯstōnibꝰ q̄ tal' ē. Re3
q̄ culpa caret i dānū vocari nō ꝯuenit. ꝛ gl. su
ꝑ vbo culpa dic̄ sic. Qd ē legitie fcm̄ penā nō
meret. C. de adul. l. graccꝰ. cū pctā suos dbeāt
tenē auctores. C. de pe. l. scissimꝰ ꝛ ex̄ de his q̄
fiūt a maiori ꝑte capl'i. c. q̄siuit. ꝛ pulchre ibi de
h̄. g qn̄ aliqs ꝑ alteriꝰ pctō ꝑūit nulla vr̄ ibi eē
iusticia. Et h̄ ꝯfirmari pōt exēplo. Nā dauid
peccauit ꝛ ppl'us pūitꝰ ē. 2. R. vl. ꝛ sil'r ꝑ pctō
Cayn maledictꝰ ē Canaan. Gen. 9. ꝛc̄. Jte3
pctō israhelitaꝝ archa dn̄i Philisteis tradita
ē. itē pctō Achan plebs i māibꝰ Josue tradita
ē. Josue. 7. itē pctō heli ppl's i māu philistioꝝ
corruit. i. R. 4. in ꝑnᵒ ꝛc̄. hec nōnt. i. q. 4. §.
itē pctō. Jtē arguit sic. vbi nullū meritū ꝑces/
sit ibi nulla iusticia ē: s3 in oꝑe iustificatōis ipij
nullū meritū ꝑcessit. g ꝛc̄. Jtē q̄ ē iusticia ista.
qm̄ Jacob ꝛ Esau añq3 nati essent. aut aliqd
boni vl' mali egissent vnꝰ ad gl'iā aliꝰ ad penā
electꝰ ē. Jtē q̄ iusticia ē ista: vt q̄3to qs fuerit me
lior tāto magl' bonis tꝑalibꝰ caret. ꝛ q̄3to peior
tāto gl'iosior. Job. 21. Quare g ipij viuūt ꝛc̄.
Quid dicā de puerl' decedētibꝰ sine baptismo
q acerrime dine visiōis pēa plectūt vt sepe oñ
sū ē. Sil'r ꝛ q̄ iusticia si sine merito baptizati ꝛ
moriētes ad celū volāt. ꝛ ꝓpha decātat. Non
ꝓm pctā nr̄a ꝛc̄. Ergo ibi nō ē iusticia. ꝛ glosa
suꝑ illud. ps. Ex vsuris ꝛ iniqtate ꝛc̄ dic̄ sic.
Plus erit deꝰ in penis q̄3 comissū sit i culpis
ergo ibi nec iusticia ne mia. ꝛ Jsa. 40. c. dic̄.
Preterea ꝙ in aliqbꝰ operibꝰ nō sit mia: sed
sola iusticia: p3 Apoc. 18. Quantū glorificauit
se ꝛc̄. Plures al's habeo rōnes: s3 istis respō
deas ad pn̄s. Reuera ista optima sūt aia mea:
ꝛ nō parua indigent attentiōe. Et iō aia pono
in regulas q̄sdam: quibꝰ inspectꝰ aio rouolues
tu apte oium rn̄siones. Prima regula est ista
ꝙ dina iusticia qn̄q3 ꝯsistit in retributōe meri
toꝝ qn̄q3 in dine bonitatis cōcedentia. Jsta re
gula pat3 ex dictis ꝯ̄ in mō exponēdi dn̄i Bo/
nauē. Ex qua sequit ꝙ in creatōe nō relucet iu
sticia ꝓm retributionē meritoꝝ: s3 ꝓm cōcedē/
tiā dine bonitatis. Nam iustū ē ꝛ vnaq̄q3 res
sic in creatione sua se haberet: sic̄ dine bonita/
tis cōcedebat: ꝛ in dina sapia ꝑordinatū erta/
bat. Sil'r dicat ꝙ in oꝑe creatōis fuerit diuina
mia: vt mia dic̄ dine bonitatis affluētiā: vt p3
intuenti. Scda regula est ista. ꝙ l3 qs pu/
niat sine culpa nō tn̄ sine cā. Et h̄ expsse pōit
glo. suꝑdcā in solutōe q̄ōnis adducēs. c. reno
uantes. 22. di. ꝛ ex̄ de ꝑuilegijs. c. antiq. Jsta
regula istiꝰ glo. duo ꝑncipaliter dic̄. Primū ē

ꝙ sine culpa vel sine cā nemo puniēd⁹ ē. Cō/cordat huic pti alia glo. in. c. antiq̄ eꝫ de ꝑuile/gijs. ⁊ dcm̄. c. renouātes. 22. dis. ⁊ ē hodie tex. in. c. sine culpa. de re. iur. li. 6. vn̄ accipiat hec doctrina. si cessat cā ⁊ culpa nulla iuridice dꝫ i poni pena. vt pꝫ in iurib⁹ allegatis ꝑ glo. supi⁹ allegatā sup. c. cognoscētes. Et h̄ idē nōt Inno. in. c. q̄ in eccliaꝝ: eꝫ de ꝯstōnib⁹. Scd̄m qd̄ ꝑncipalr̄ pōit hac regl̄a nr̄a ē ꝙ sine culpa pōt aliqs puniri: nō tn̄ sine cā: pꝫ in iurib⁹ ꝑ dcām glo. allegatis. ⁊ ꝯcordat Bar. i. l. fi. C. si ꝯ ius vl' vtilitatē publicā ⁊ in. l. si ꝯ legē. C. de iure reipublice. li. xj. ⁊ in. l. omnes populi. ff. de iu sticia ⁊ iure. ⁊ Inno. ⁊ Jo. an. in. c. in nr̄a de iiurijs ⁊ dāno dato. ⁊ angel⁹ in. l. bn̄ a zenone C. de q̄drieni ꝑscriptōe. ⁊ glo. ꝑ Bal. in ꝓhe mio digestoꝝ in ꝑn°. Has ꝯcordātias posui vt cernas aīa mea q̄ꝫ recta sit iusticia dei: vt. s. nemine sine cā puniat. Ex qb⁹ pꝫ rn̄sio ad mlt̄ta exēpla supi⁹ adducta si bn̄ cernis. 3ª regl̄a est ista ꝙ lꝫ i iustificatōe impij nullū meritū ꝑ/cedat tn̄ ꝯcurrit dina iusticia · vt iusticia accipit ꝓ ꝯdecētia dine bōitatis. ⁊ ēt ꝯ exhibitōꝫ pro missi: vt dic̄ glo. sup illud. ps. Vt iustificeris in ꝯmōib⁹ tuis. Justū qppe ē postq̄ꝫ de⁹ ꝓmi/sit peccātib⁹ q̄cūqꝫ hora veniā petētib⁹ se veniā largiturū: vt illud seruet. Et sic pꝫ rn̄sio ad id ē qd̄ dicebat de iustificatōe pctōris. 4ª regl̄a ista ꝙ pena est mēsura culpe. Hec regl̄a pꝫ in c. sanc. ⁊. 2. de offō delegati: ⁊ in. c. sic̄ dignuꝫ eꝫ de homicidio. Nō pono tex. ad lr̄am ꝓpter breuitatē. tn̄ ita sonāt. vt dixi. Ex q̄ regula seq̄t istud correlariū ꝙ p⁹ q̄ꝫ pena ē mensura culpe seq̄t ꝙ si qs dꝫ puniri: ꝓ mō culpe puniat vt ꝓ culpa leuissima: leuissime puniat. vt. l. sciaꝫ. § q cū. ff. ad. l. aql. Et ꝓ leui culpa leuiter pūiat vt. l. calore. ff. de re iudicata. ⁊. l. q edes. ff. de incendio ⁊ naufragio. ⁊ in. c. cū dilect⁹. de ac/cusatiōib⁹. Et vbi exigit lata culpa nō punitur ex leui vel leuissima. vt nōt in. l. si qs nō dicaꝫ rēpe. C. de epis ⁊ clericis. ꝑ Cinū ⁊ Bal. Et in. l. i. C. de siccarijs. ⁊ ꝑ Bar. l. i. ff. de legi/bus. ⁊ pleni⁹ in repetione legis. ꝙ nerua. ff. de positi. ⁊ in. l. i. ff. si qs testō iussus fuerit. Qua re regl̄ariter tenēdū est ꝙ ꝯ q̄ꝫtitatē culpe dꝫ eē plagaꝝ mod⁹. ⁊ h̄ est qd̄ dr̄ Apoc. 18. Q̄tū glorificauit se ⁊c̄. Qd̄ btus Tho. in. 4. di. 46 sic exponit. dicens ꝙ ista duo. s. tn̄ ⁊ q̄ꝫtū non dicūt neqꝫ importāt ibi eq̄litatē q̄ꝫtitatis sed ꝓ portōis. ⁊ dic̄ ꝙ pene ꝓportio ad culpā pōt du

pliciter attēdi. aut in gnāli. s. aut in spāli. In gnāli sic intelligit. vt q peccauit puniat: ⁊ qui multū peccauit multū puniat. In spāli. ⁊ h̄ du plicit. aut accipiēdo ꝓportionē pene ad culpaꝫ ꝯm debitū culpe absolute: aut ꝑsupposita miti/gatione dine mie. q̄ aliqd sꝑ de pena dimittit. Mō ad ꝓpositū dic̄ ipse doctor ꝙ ꝑ̄ ⁊ 2° modo nūq̄ꝫ de⁹ punit citra cōdignū. q2 sꝑ multū pec/cantes multū punit. nec aliqd de pene taxatōe q̄ p⁹ dine mie mitigationē remanet: relaxat si ue dimittit. Quātū ad ꝯꝫ modū sꝑ punit qs citra ꝯdignū. q2. s. nō tm̄ pūit qs q̄ꝫtū ꝑ culpā meruit. Ista rn̄sio ⁊ modificatio videt bona: tn̄ ipse ponit aliū modū. ⁊ dic̄ ꝙ ista eq̄litas ꝓ portionabilitatis nō ē q̄ꝫtitatis: ⁊ nō ē attendē da ꝯm ꝓportionē pene ad culpā: sꝫ ꝯꝫ ꝓportiō nē duoꝝ peccantiū ad duas penas. vt. s. q pl⁹ peccauit plus puniat. ⁊ ꝯm qd̄ excedit in pctō sic excedat in pena. Et sic intelligēde sūnt oēs auc̄tes q̄ vident eq̄litatē culpe ⁊ pene demon/strare. Hec sūt ꝟba ei⁹ ⁊ dic̄ hūc dicendi mo/dū eē veriorē. Mihi multū placet in practica ali⁹ mod⁹. Ex his apparet respōsio ad auc̄tē. Apoc. supi⁹ allegatā. Ad auc̄tes ꝟo q̄ dicunt duplicare penā. dic̄ btūs Tho. ibidē ꝙ illa du plicatio nō intelligit ꝯm excessū pene ad culpā in duplo: sꝫ ꝙ hō in duob⁹ puniet. s. in aīa ⁊ i corpe. Et illud glo. pl⁹ exigit in penis q̄ꝫ ꝯmis sū sit in culpis: dic̄ ipse ꝙ intelligit q̄ꝫtū ad tpis durationē. qm̄ ꝓ delectatōe mōmētanea pena īfliget etna. Que āt iusticia sit h̄. vt ꝓ pctō mo mētaneo pena det etna pluries ostēdim⁹. ⁊ sic ex his pꝫ rn̄sio ad auc̄tes in oppositū adductas Et ꝯsilr̄ alie sicqꝫ adducerent: exponant. ad illd̄ de pueris sine baptismo decedētib⁹ pꝫ q nō sit sine cā. Vel dic ꝯm btm̄ Tho. ꝙ ēt illis fit mia cū nō solū pctō originali debeat pena carentie visiōis dei: sꝫ etiā nāe ꝓprie ānihilatio. satis ḡ cis ē ꝙ ꝯuāt in esse. Quid aūt melius sit: an non esse: an esse ⁊ esse in penis: dicetur conclu sione tertia sequēti. Quare anima cara claret ꝙ misericordia ⁊ iusticia in omnib⁹ dei opib⁹ inueniuntur. quare ⁊c̄.

Q ⁊ in celo ēt mia expādit Cōcl'o secūda.

Cape ꝯaꝫ ꝯcl'onē vꝫ. nō solū i h̄ mū/

a do vbi pctōres i miꝯia viuūt sꝫ ēt i cel' vbi nulla miꝯia ē suā miaꝫ de⁹ expan dit ita vt oēs ex ea ꝑticipēt. Vbi tres iqram⁹ ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi. ē ista. an de⁹ iuste posset dā nare Petrꝫ. 2ª ꝟi. est. vn̄ sumit sūma iusti/

cia dei: silr ꝛ sūma mīa ei⁹. 3ª ꝟi. ē. Qualr
i celo sit mīa dei cū ibi nulla sit misia. Qtuz
ad pmā ꝟi. distiguē oz ƌ duplici potētia ƌi vt
cōit doctores distiguē solēt vz ꝙ duplex ē po/
tētia dei. s. absoluta ꝛ respectiua. potētia dei ab
soluta respicit res absolu vt. s. hñt eē a deo tm̄
Potētia respectia res creata respicit sƺ ordinē
quē vnicuiqʒ rei sƺ eaꝝ ɔcedētiā ididit. Ex h
seqꝛ ꝙ licz de⁹ possit ƌ potētia absoluta dānare
Petꝝ nō tm̄ de potētia ordiata. Sic. n. ordia
uit vt q bti sūt ppetuo salnēꝛ. Et licz ēt de potē
tia absoluta h facē posset tm̄ de eadē potētia nū
q̄ʒ id faciet: qꝛ diceret suā bonitatē bonis mala
etnaliter dare. Et licz i vita pñti h faciat: h tm̄
sit ad vtilitatē ipsoꝝ testāte Greg. mala q̄ nos
h pmūt citi⁹ ad deū ire cōpellūt. q̄re ꝛc̄. Qtū
ad 2aʒ ꝟi. dico ꝙ iō de⁹ dr̄ sūme iust⁹ qꝛ nullū
malū relingt ipūitū. Math. 12. Amē dico vob
ꝙ de oi ꝟbo qƌ locuti fuerit hoies sup trā: in
die iudicij reddēt rōnē ꝛ si de ꝟo gd g̊ de scō.
Silr dr̄ sūme misicors: qꝛ nullū bonū relingt
irremūeratū vt Aug. ait. ꝛ Cassiodor⁹ i eplis
suis. Irremūeratū nō religꝛ qƌ teste ɔscial au
daꝛ. ꝛ idē Equū qppe ē vt vnicuiqʒ pficiat la
bor su⁹: ꝛ sic expēdēdo cogscit incōmoda: ita
cū reb⁹ pfectis ɔseqꝛ augmēta. Ad hoꝝ decla
rationē ē nōndū ꝛ bñ ꝙ q̄dā ꝟtutes sūt q̄ꝝ p/
fectio p accessū ad sūmū attēdiꝛ cuiusmodi est
charitas ꝛ q̄dā sūt q̄ꝝ pfectio attēdiꝛ p accessum
ad mediū: vt iusticia ꝛ mīa. vñ nō sūme iustus
diceꝛ p excessū seueritatis ꝛ recessū a mīa: sed p
recessū ab iiusticia. Silr nō diceꝛ sūme miseri
cors p recessū ab oi inflictōe pene: sƺ qꝛ tm̄ mi
sereꝛ q̄ztū vnicuiqʒ ɔueniēs ē: silr ꝛ tm̄ punit.
Ex h seqꝛ quō in iustificatiōe pctōris mīa ꝛ iu
sticia se habeāt. Duo. n. sūt in pctōre. s. offēsa
ipsa ꝛ reat⁹ ad penā etnā. Mia remittit penā
etnā: ꝛ iusticia illā cōmutat in penā tpalē: vt
sic mīa ꝛ iusticia iuicē i iustificatōe pctōris am
plexēꝛ. Et exēm̄ accipe possum⁹ de baptismo.
qm̄ baptism⁹ lʒ libereꝛ a pena etna: nō tm̄ a pe
na tpali: qꝛ mlte penalitates tā i corpe q̄ʒ i aīa
p⁹ baptismū patimur vt pʒ i ītuēti. sic ad ppo/
sitū. h ēt ponit do. Bonauen. i. 4. di. 46. q̄re
ꝛc̄. Qtū ad 3iā ꝟi. dicūt q dā ꝙ i celo nō est
mīa aliqb⁹ rōib⁹ moti tū qꝛ mīa miseriā psup/
ponit. vt ex pcedētib⁹. pʒ. In celo āt nulla mi
eria ē: qꝛ ibi neqʒ luct⁹ nʒ clamor ꝛc̄. ꝛ abster/
get de⁹ oēʒ lachrymā ab oculis scōꝝ. g̊ ꝛc̄. Itē
ꝛ glo. sup illƌ Leuit. 25. Sabbatū requietiōis

ē. dic̄ sic. In futo cessabūt mādata euāgelica:
sƺ int illa potissimū mādatū ē de mīa. Mat. 5.
bti misicordes ꝛc̄. ꝛ estote misicordes ꝛc̄. g̊ ibi
nulla erit mīa. itē ꝛ Aug. i li. de charitate. tol/
le ingt misos ꝛ cessabūt opa mīe. Et plres sūt
ad h auctes. q̄re ꝛc̄. Sƺ reuera aīa mea i celo ē
maria mīa. sƺ distingue qm̄ duplex ē mīa vna
relaxās l̄ dispēsās circa pena vl̄ culpā: alia con
seruās. vñ lʒ in celo nulla sit mīa relaxās cul/
pā vl̄ dispēsās penā. qꝛ null⁹ ibi incircūcis⁹ vl̄
imūd⁹. Isa. 3. tm̄ ibi ē sūma mīa ɔseruans. qm̄
nisi de⁹ de sua ifinita clemētia btōs ꝛ angelos
ɔseruaret, i eē sua nā ꝛ nihilū tēderet: vt cōit di/
cūt Aug. ꝛ ceti sci. vñ Damas. O ē ingt crea/
bile ꝟtibile ē ad sui nā ad nō eē ɔuertibile. q̄/
re ꝛc̄. Et ista sufficiāt p pñti cōclusione.

Qƌ i inferno ē ēt mīa dei. Cōclo tertia.

a Ccipe tertiā ɔclōnē. vz. ꝙ si in miseria
maxia ꝛ irrecupabili oēs dānati ꝛ spi/
ritus reprobi viuāt: ipsi tm̄ ēt de diuia
mīa pticipāt. vbi tres ingram⁹ ꝟi. vz. Pria
ꝟi. ē ista. vtꝝ tāta debeat eē mīa vt tādē stati
to tpe oēs saluari ƌbeāt: tā hoies q̄ʒ demōes.
2ª ꝟi. ē ista. Qui sūt illi q in inferno dei mi
sericordiā cōseqꝛ. 3ª ꝟi. ē ista. Qƌ dānatis
meli⁹ eēt: an nō eē: an eē ꝛ eē in penis. Qtū
ad pmā ꝟi. dic̄ Aug. 21. ƌ ci. dei ꝙ Origenes
isti⁹ opiniōis fuit: vt oēs dānati ēt cōnumera/
tis demōib⁹ in fine mūdi p diuā mīam salua/
renꝛ. Et de h vis tua aia mea aliq̄s venenosis
simas ꝛ erītiales audire rōnes. Arguiꝛ. enim
sic. Sap. 11. dr̄ misereris oiuz dñe. ꝛ nihil odi
sti coꝝ q̄ fecisti. Sƺ int oia cōnūerāꝛ ēt demo/
nes ꝛ dānati oēs. g̊ ꝛ illoꝝ miserebiꝛ de⁹. itez
Ansel. li. cur de⁹ hō. sic ait: Nō ē iustū vt de⁹
creaturā rōalē quā ad btitudinē fecit oino pire
finat: sƺ int rōalē creaturā cōnūerāꝛ dānati. g̊
illos in eternū pire nō sinet. itē Geñ. 6. diciꝛ
Nō permanebit spūs me⁹ in eternū. qꝛ caro ē
sƺ spūs dei vt ibidē glo: dic̄ accipiꝛ p indigna
tione. Indignatio āt dei ꝛ penā quā infligit vi
denꝛ idē eē. g̊ si spūs nō pmanebit. i. indigtio
dei in hoie in etnū nec pena silr. Itē si chari/
tas scōs i via manet vt p eoꝝ orēt inimicis: a
fortiori ꝛ in celo. vbi ē cōsūmata charitas p dā
natis orabūt ꝛ cū eoꝝ orōnes nō debeāt vane
aut casse cēseri videꝛ ꝙ soꝛtiēꝛ salu atōes effe/
ctū ꝛ p ɔñs dānati in fine saluabūꝛ. Et h innuit
ps. cū ait. Nūgd i ira cōtinebit mīas suas q̄si
dicat nō. Ira aūt dei punitio ei⁹ ē. g̊ ꝛc̄. Et dƌ

ım.ps.hoies ꝛ iumēta saluab dñe.ħ expōit O
rigenes.s.hoies.i.rōnales creaturas ꝛ iumē
ta.i.demones.Alr̄e alie sr̄ ad ħ auctes ext̄ō
te p ꝓphanos hēticos:q̄s cā bre.omitto. Tu
vo aia mea doctrinā accipe salutarē ꝙ i infer
no nulla ē redēptio.Et ħ tibi ꝓbo aucte: rōe
ꝛ exᵒ. Aucte qdē.audi p̄ d̄ demōibꝰ apoc.
20.Diabolꝰ inqt q seducebat eos missus ē in
stagnū ignis ꝛ sulphuris vbi bestia ꝛ pseudo ꝓ
phe.cruciabūt͛ die ac nocte i scl'a.s.Sed per ħ
scl'a scl'oꝝ in scriptura solet etnitas designari:
ḡ ꝛc̄. Itez ꝛ Mathei.25.dr̄.Ite maledicti in
ignē etnū q patus ē diabolo ꝛ angel'eiꝰ.Itez
ꝛ Damascenꝰ ait.Hoc ē hoibꝰ mors qd̄ āge
lis cāus:sȝ āgeli pꝰ casū irrecupabiles fuerūt:
ḡ ꝛ hoies silr̄ pꝰ mortē.Auctes plꝭs adduxius
s.feria ſa pme dñice q̄dragesime i 3ᵃ ꝯsidera
tiōe: vide ibi si placet. 2ᵒ ħ vi.ꝓbat͛ rōe.Nā
si i fine oēs saluarēt͛ seq̄ret͛ ꝙ oēs possent ad
libitū offēdē deū:ꝛ mūdo gaudē:ꝛ postea vel
let l' nollet d̄s saluaret eos.Quis ille tā amēs
q nō libent ħ:ꝛ i celo gaudēt qd̄ tn̄ ipossi e vt
aiūt sci:qm̄ ꝙ ħ ventrē ꝛ illic mētē iplcamus
oio ipossi e.Itē arguit͛ sic.Sicꝑ ꝯuersionē
ad bonū angeli boni effecti st̄.ita p auersionē
a bono qd̄ ē ipse d̄s āgeli mali sci st̄. si ḡ mi͛a
maloꝝ angeloꝝ aliqñ tminabit͛ ꝛ finiet͛ ꝑ te:ḡ
ꝛ felicitas ꝛ btitudo bonoꝝ aliqñ finiet ꝛ tmi
nabit͛:qd̄ erroneū ē dicē.Silr̄ ꝛ pt formari rō
d̄ alijs dānatis. 3ᵒ ħ vi.ꝓbat͛ exᵒ dic vt placȝ
qm̄ exēpla pl'a st̄:ex qbꝰ seq̄t͛ ꝙ nō oium mi͛e
bit͛ d̄s:sȝ tm̄ eoꝝ q̄s dignos mi͛eri dina iusti
cia noscet.Vel dicat͛ s̄m btm̄ Tho.ꝙ illa di/
stributio mi͛eris oium intelligit͛ ꝓ gnibꝰ sin/
guloꝝ:ꝛ nō ꝓ singul' generꝝ:vt sit sensꝰ.Mi
seris oium.i.d̄ statu vie:q2 iudeoꝝ gētilium
ꝛc̄ mi͛tus ē d̄s:sȝ ñ oium:vt pȝ deiñ Ansel/
mi intelligit͛ d̄ nā rōnali absolute:vt sit sensus
De nā angeloꝝ ꝛ d̄ nā hoium mortalit̄ nō est
iustū.neqȝ dine bonitatis dignū ꝑire.Vñ nec
oēs āgeli:nec oēs hoies dānati st̄:ꝛ ꝑ ꝯñs ni
hil ꝓhibet aliqd̄ eoꝝ dānari:ꝛ aliqd̄ saluari:ꝛ
i his q saluāt͛ iplet͛ dina volūtas nām rōnalez
creās ad btitudis finē.Illud āt deīn Beñ.in
telligit͛ d̄ hoie s̄m genꝰ suū:vñ indignatio illa
ablata fuit ꝑ xp̄i passionē ad Col'.3.Pacifi/
cās p sanguinē crucis sue q̄ i cel'ꝛ q̄ i tris.Et ꝑ
ꝯñs seq̄t͛ ꝙ hi q i hac pace scā ꝑxp̄m manē per
pc̄m neglexerūt:iuste debeāt i etna pena cruci
ari.De orōnibꝰ āt scōꝝ dn̄t Aug.21.d̄ ci.dei.

ꝛ Greg.25.moꝝ.ꝛ in.4.dialogoꝝ ꝙ sc̄ti in
hac vita mortali:iō ꝓ inimicis orant vt ꝯuer
tant͛:qm̄ q̄ȝdiu viuūt ad cōuersionē hīlitant͛:
sȝ ñ sic d̄ dānatis iō ꝓ eis nō orāt.Et certe si ita
sci d̄ coꝝ iimicis certificarēt͛ ꝙ pisciti eēnt vti/
qȝ ꝓ ill' nō orarēt:q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ſaȝ ve.
dico ꝙ mlt̄a ħ qdā dixerūt.Nā si q̄rimꝰ q st̄ hi
q debeāt i iferno dei hr̄e miaȝ.Quidā rn̄dēt
dicētes ꝙ oēs baptizati:ꝛ illd̄ mltipl'r ꝓbāt. ꝑ
ꝑ Mar.vl.Qui crediderit ꝛ baptizatꝰ fuerit
saluꝰ erit.sȝ oēs xp̄iani sūt hꝰi:ḡ oēs salui erūt
Itē Jo.6.Qui manducat meā carnē ꝛ bibit
meū sāguinē hȝ vitā etnā:sȝ oēs xp̄iani hᵒ ci/
bo coicāt.ḡ oēs finalr̄ saluabūt͛.ista sufficiant.
sȝ rn̄era ñ sic aia mea.audi apl'ȝ.i.Cor.6.iniq
regnū dei nō possidebūt.ꝛ.2.Pe.2.dr̄ meliꝰ
erat eis viā vitatis ñ agsc̄ē q̄ȝ oꝰ agnitā retro/
ire.Sȝ illi q fidē xp̄i ñ cogñcit etnalr̄ puniēt͛
ḡ ꝛ hi mali xp̄iani.iō Jaco.i.c.dr̄ Fides sine
opibꝰ mortua ē ꝛ Mat.7.nō ois q dixerit mi
hi dñe dñe itrabit i regᵐ celoꝝ sȝ q fecerit vo/
lūtatē pris mei q i cel' ē ipse itrabit i regᵐ celo
rū ꝛ in mltis locis legimꝰ ꝙ finaliter in fide ꝑ
manētes a pena etna nō erunt imunes:nisi ꝛ
ab alijs criminibus reperiat͛ absoluti.Et ad
auctem p̄mā in opposi ū dr̄ ꝙ intelligit͛ de fi/
de iformata:in q̄ oēs q iuēti fuerit finalit̄ sal/
uabunt͛:sed tali fidei non solū opponit͛ infide
litatis error:sȝ ēt pc̄m mortale.Silr̄ ſa auctas
intelligitur de spiritualit̄ ēt non corporalit̄ mā
ducantibus:qm̄ q mālit̄er vel corporaliter tm̄
sūmit:ꝛ nō spiritualit̄:iudiciū sibi mādncat ꝛ
bibit:vt dic̄ apl's.i.ad Cor.xi.c.Alij āt dixe
rūt ꝙ nō oēs xp̄iani:sȝ solū illi q miam i alijs
oñderūt finalit̄ saluabūt͛.Et sic ꝓbāt.Jac.2.
Judiciū iqt siñ mia fiet illi q ñ fec̄ miaȝ ḡ a ꝯ
rio sēsu q fecerit miaȝ ipe ꝛ miaȝ ꝯseq̄t͛.Itē ꝛ
mat.25.Nō dānāt͛ nisi ñ faciētes miaȝ.d.Esu
riui ꝛc̄.Itē Mat.6.dimitte nobis debita nr̄a
sic̄ ꝛ nos dimittimꝰ ꝛc̄.Itē alibi.dimittite ꝛ di
mittet͛ vobis.Itē gl.sup illd̄.i.ad Thi.4.pi.
tas ad oia valet.dic̄ O is sūma disciplinc xp̄ia
ne i mīa ꝛ pietate ē quā aliqs seq̄ns si lubricuȝ
carnis patit͛:sine dubio vapulabit:ñ tn̄ ꝑibit.
Si qs āt solū exercitiū corꝑis hūerit:ꝑhēnes
penas patiet͛.ħ ibi.Ex qbꝰ vħ pȝ ꝙ si q ad pie
tatē se exercent ꝛ i pctis carnalibꝰ viuerēt:nō
dānarēt͛ tm̄ i ꝑpetuū.sȝ neqȝ iste modꝰ dicēdi ē
verꝰ.audi apl'ȝ.i.Cor.6.Neqȝ fornicarij ne
qȝ adulti regnū dei possidebūt.Sȝ multi exer

cẽtes ſc i opib⁹ mĩc: talẽ vitam trahunt: ğ ⁊c̃.
Itẽ Jac. 2. Quicũqȝ legẽ ſuauerit: offẽderit
āt i vno: ſcũs ẽ oium re⁹ ğ q̃ȝuis opa mĩc fa/
ceret: ⁊ i alijs offẽdẽt: nõ pp̄ h̄ ab etna morte
libaret̃. Itẽ ſine charitate nẽo ſaluari p̄t. Iſta
ẽ cõis oium theologoꝝ ſchola: ſȝ ſi qs opa mĩc
facẽt: ⁊ i alijs mortalib⁹ re⁹ eẽt: planũ ẽ cũ eter
nalit̃ mori: qm̃ aia q̃ peccauerit ip̄a morietur.
Ezech. 18. Propẽa dico ad p̄mã auc̃tem ꝙ
oẽs illi mĩaȝ ꝯſeq̃nt̃ q ordiate mĩaȝ ipendunt
ordiate āt ñ ipendũt q ſeip̃os i miſ̃ando negli
gũt. Iõ aug. ait. Facẽ elyam ẽ facẽ mĩaȝ: ſi i
telligı̃s a te icipe ⁊c̃. Ad aliã dr̃ ꝙ nõ ſolũ ſiet ď
opib⁹ mĩc examinatio ⁊ ſn̄iatio: ſȝ de h̄ vide
s̄. feria ſa p̄me dñice. Ad illud glo. dico ꝙ in
telligı̃t ď lubrico pc̃i venial' qđ p̄ opa mĩe p̄ot
lauari. Et ſi itelligit̃ ď mortali: tũc dȝ intelligi
ꝙ opa mĩe diſponũt ad pniam: q̃ mediãte pc̃i
tens nõ moriet̃ incĩnũ. Cõcordãt Aug. vbi
s̄. ⁊ btũs Tho. i. 4. ⁊ cõiter oẽs. Iõ Xpa opi.
ẽ ꝙ ſoli xp̄iani ſine pcõ mortali moriẽtes a pe
nis iferni totalit̃ liberabãt̃ i pp̄etuũ: q̃re ⁊c̃.
Qr̃tũ ad tr̃iã Xi. dico gnãlit̃: cũ eẽ ſit nobiliſſi
mũ qd i nã ⁊ dãnati ſint i reꝝ nã: meli⁹ ẽ ip̃os
eẽ ⁊ eẽ i pẽis q̃ȝ ſimpl'r nõ eẽ. Et i h̄ vt dicũt
doc. app̄et i dãnat̃ mĩa dei: qm̃ cũ pp̄ eoꝝ pcã
deberẽt extenuari. i. ãnihilari ip̃os pp̄ ſuã ifi
nitã clemẽtiã i eẽ ꝯſuat. Sȝ dicẽs ꝯ. Nã xp̄s
ď Juda dixit. Meli⁹ erat ei ſi nat⁹ nõ fuiſſet. ⁊
Apoc̃. 9. dr̃. In dieb⁹ ill' deſiderabunt hoies
mortẽ: ⁊ fugiet ab eis. Itẽ ſi i mũdo vt miſ̃iã
fugiũt mortẽ clamãt. Vñ boe. i. ď ꝯſo. Heu
heu q̃ȝ ſurda miſ̃os auertit̃ aure. Et flẽtes o/
culos claudẽ ſeeua negat: a fortiori ⁊ damnati
mortẽ appetẽ dñt: ⁊ p̄ ꝯñs nõ eẽ. Caripendo
aia mea te iſta q̃re: q: pulcherria h̄ accipies.
Qr̃tũ ad p̄mã auc̃tẽ tres ſt̃ mõi rñdendi. p̄⁹
mod⁹ ẽ. Meli⁹ erat illi ⁊c̃. ſic expone: q: meli
us ẽ nõ offendẽ deũ ⁊ nõ eẽ: q̃ȝ offerẽdũ deũ ⁊
eẽ: ⁊ p̄ ꝯñs q̃ſq̃ȝ dẽret poti⁹ eligẽ ñ eẽ q̃ȝ offẽ/
dẽ deũ ⁊ eẽ. Meli⁹ igit̃ fuiſſet Jude nõ eẽ q̃ȝ
q̃ȝ fuiſſe: ⁊ ſui dñi p̄ditorẽ extitiſſe. Et ſȝ hũc
ſenſũ p̄ot exponi illud Job. Vtinã ꝯſũpt⁹ eẽȝ
ne ocul⁹ me⁹ vidẽt. i. maluiſſȝ ñ fuiſſe q̃ȝ deuȝ
offendẽ. Siqȝ ď auc̃tib⁹ ſilib⁹ aiũt. Ali⁹ mo/
d⁹ dicẽdi ẽ ꝙ nõ eẽ ſimpl'r ſumptũ ñ ẽ malum
ad h̄ in argm̃ p̄ot deduci. c. cũ acceſſiſſent ex̃ ď
ꝯſtitutiõib⁹. vbi agit̃ ď dignitate p̄miceriatuſ
quã qdã ipetrauit a ſede ap̄lica iãq̃ȝ vacãtẽ cũ
tñ cap̄lm ſtatutũ feciſſet: ⁊ ab eadẽ ſede ap̄lica
ꝯfirmatũ fuiſſȝ ꝙ p̄miceriat⁹ dignitas i eccl'a
Tulenenſi vlteri⁹ nõ eẽt. Vbi colligũt docto.
iſtud notabile qđ nõ ẽ vacare nõ p̄ot. Cũ ğ ta
lis dignitas ſublata eẽt: vacare nõ potat. Va
catio eni p̄ſupponit eẽ: ⁊ iõ qđ nõ ẽ nõ vacat:
ex̃ ď deſpon. ipub. c. ad diſſoluendã. ⁊ ď eccle
ſijs edificandis. c. ad audientiã. Sic ad p̄po
ſitũ qđ nõ ẽ malũ eẽ nõ p̄ot. Sȝ eẽ p̄us ⁊ po/
ſtea ñ eẽ h̄ malũ ẽ: q: p̄uat̃ optio bono. Quã
ob rẽ aiũt ꝙ meli⁹ erat Jude nõ fuiſſe ſimpl'r
ſȝ poſtq̃ȝ fuit: pȝ ꝙ nõ erat illi meli⁹ nõ eſſe: ſi
eni ſimpl'r nõ fuiſſet: nec bonũ nec malũ paſ/
ſus eẽt. Sȝ iſte mod⁹ mihi nõ placet. Nã qñ
aliq̃ duo ꝯp̄ant̃: oȝ ꝙ i aliq̃ cõp̄ent̃ ſm magis
vel min⁹ vl' ſil'e: ſic pȝ ď duob⁹ albis: ſi āt vnũ
eẽt albũ ⁊ alteꝝ nõ: pȝ ꝙ i albedine cõp̄ari nõ
p̄ñt. Sic ad p̄poſitũ qđ nõ ẽ ſimpl'r ñ ẽ bonũ
neqȝ malũ: bonũ eni vel malũ p̄ſupponit eſſe
Quõ ğ fiet ꝯp̄atio ad ñ eẽ ſimpl'r: ⁊ ad eẽ i pe
nis: cũ eſſe in penis aliqd de bonitate habeat
nõ eẽ aũt ſimpl'r nullã: ğ adinuicẽ cõp̄ari non
p̄ñt. Iſta rõ ſumit̃ a ſil'i a frãciſco maronis in
p̄logo p̄mi ſn̄iaruȝ. q. 3. §. his ſuppoſitis ⁊c̃.
Iõ dico ſic ſaluo iudicio meliori: ꝙ p̄dicta V
ba attendẽda ſũt: dicũt eni. Melius illi erat ſi
natus nõ fuiſſet. Si natus dicit ⁊ nõ ſimpl'r ſi
nõ fuiſſet: qm̃ ſi natus nõ fuiſſet: ⁊ in vĩo ma
tris extinctus: aia eius ad limbũ vel ſinũ pue
roꝝ: ⁊ nõ ad penas infernales portata fuiſſet
Tene qđ tibi placet. Pro alijs auc̃tatib⁹ ⁊ rõ
nib⁹ q̃ fieri poſſent: p̄bãtes meli⁹ eẽ rẽ nõ eẽ:
q̃ȝ eẽ in penis: ẽ notandũ ſm btm̃ Tho. i. 4.
di. 50. ꝙ nõ eẽ p̄ot dupl'r ꝯſiderari. Vno mõ
ſm ſe ⁊ ſimpl'r ⁊ abſolute: ⁊ ſic ñ p̄ot eẽ appeti
bile: cũ nulla habeat boni rõnem: ſed ſi pura
p̄uatio. Alio mõ nõ eẽ p̄ot accipi p̄ut ẽ quid
ablatiuũ ⁊ remotiuũ pene vel mali vel alteri⁹
nocumẽti: ⁊ h̄ mõ nõ eſſe accipit rõnem boni
Nã carẽ malo q̃ddã bonũ ẽ: vt dicit phus. 5.
ethi. Et ſm hũc modũ meli⁹ ẽ dãnat̃ nõ eẽ q̃ȝ
miſeros eẽ. Vñ gl. ſup̄ illud Hiere. 16. Ma
ledicta dies in q̃ natus ſũ ait. Melius ẽ nõ eẽ
q̃ȝ male eẽ: ⁊ p̄ ꝯñs dãnati h̄ mõ ⁊ q̃cũq̃ȝ miſ̃i
volũtate deliberatiua eligẽ p̄ñt nõ eẽ: q̃re con
cludi correlarie p̄ot ꝙ nõ eẽ nõ ẽ eligibile p̄ ſe
ſȝ p̄ accñs: ⁊ ſic patet iſta veritas. Et p̄ ꝯñs to
ta iſta mã de mĩa. Ille ğ nobis miſereat̃ q no
bis hec ſcribendi dedit facultatẽ hic p̄ grãm ⁊
in futuro per gloriam. Amen.

Feria ſa quarte dñice quadrageſime ď ho

nore ecclesiarum: ⁊ de honore earū a fidelibꝰ impenso: ſmo in ordine. 27.

Domus mea do

D mus orōnis vocabit̄. Marci. xi. Qūta sit dei mia supiori ſmōe satꝭ vidimꝰ merito hodierno die vidēdū ē q̄ i loco ꝯgruētius accōmodatiusq̄ȝ dina ipa mia possit repiri. Et dn̄s ait. Domꝰ mea domꝰ orōnis vocabit̄. ſ. ille locꝰ vbi aptiꝰ atq̄ȝ faciliꝰ dei mia repit̄. Sȝ heu miſe Italie ꝓch dolor nō pax. Hodie eni qđ deo dedicādū eēt: ipio sathane ꝯsecramꝰ. An cernūs ſcelestissimū i ribalda italia: vt ita loq̄r errorē ſb orū. Eccle eni ſcē dei: ⁊ tēpla sacrata deo hodie ꝓstibula ⁊ lupinaria fiūt. Inde dn̄s hodie clamat. Domꝰ mea domꝰ orōnis vo. In quibus vobis tres pulcherrimas consideratiōes faciamus vȝ.

Ecclesiarū dei debitā honorationem.
Ecclesiarū dei singularem roborationem.
Ecclesiarū dei vituperosā calūniationē.

De gl'iosa eccliaꝝ dei honoratiōe. Cōsi. i.

E Cclesiarū dei debitā honoratiōnē vidamꝰ i ꝑmis. Vbi tres ꝯclōnes more solito subiūgamꝰ. ꝑa ꝯclo ē ista. Et si gl'osus deꝰ sit vbiq̄ȝ: singulari tn̄ mō ē i dei tēplo. 2a ꝯclo ē ista. Etsi deꝰ possit in oi loco orari: singularit̄ tn̄ in eccl'a dȝ deꝑcari. 3a cōclusio ē ista. Et si deus vbiq̄ȝ debeat venerari in ecclesia: tn̄ eius honor dȝ obſuari.

Qđ deus sit vbiq̄ȝ ⁊ quō. ꝯclusio prima

A Ccipe ꝑmā ꝯclusionē ⁊c̄. vt. s̄. Vbi tres ingramꝰ veri. ꝑa ve. ē ista. Cū ds̄ sibi celū ēpirreū i sedē elegerit: q̄ritur an alibi sit: an tn̄ i celo. 2a ve. ē ista. quō cū ds̄ sit vbiq̄ȝ singularit̄ hēat eē i eccl'ia xpiana. 3a ve. ē. Quare eccl'ia xpianoꝝ precipue dr̄ domꝰ dei. Qūtū ad ꝑmā ver. dico q̄ ista ve. ingrit̄ a mgr̄o sniaꝝ i. i. di. 37. ⁊ cōīt̄ doc. exponētes mgr̄m i eadē di. hāc difficultatē tāgūt. Ad cuiꝰ decla. q̄ttuor pūcta ad pn̄s igramꝰ ꝑꝰ pūctus ē si ds̄ ē vbiq̄ȝ. 2ꝰ pūctꝰ qd sit illđ ꝑ qđ formalr̄ ds̄ ē vbiq̄ȝ. 3ꝰ pūctus ē an sit ꝓpriū dei eē vbiq̄ȝ. 4ꝰ pūctus qbꝰ mōis ds̄ sit vbiq̄ȝ. Ista q̄ttuor pūcta q̄rit Scotellꝰ in eadē distin. Qūtū ad ꝑmū dico q̄ vtpl'imū oēs doc. theologi ꝯcordit̄ aiunt q̄ ds̄ ē vbiq̄ȝ. Et h̄ dicit mgr̄ i lr̄a i. c. cū nā dina. ⁊ c. fateamur Sed quō ꝓbari h̄ veri. possit diuersi sūt ꝓbādi modi. Btūs Tho. pte. i. q. 8. art. i. sic arguit. O ē agens oȝ eē coniunctū ei in qđ agit sȝ deus agit imediate i oibus rebꝰ: ḡ ꝑ ꝯn̄s ē in oibꝰ rebꝰ: si sic ē vbiq̄ȝ. Maior pȝ ex pho 7. phisi. vbi ꝓbat̄ q̄ mouēs ⁊ motū sīt simul. Minor ꝓbat̄: q2 creature sūt ꝓꝑus effectus dei: ⁊ q2 creature imediate cōſuant̄ a deo, quē admodū lumē i aere ꝯſuat̄ a sole. Sȝ certe ista via nō vr̄ sufficiēs: q̄m nō oȝ q̄ oē agēs sit ꝑsentialit̄ cōiunctū patienti. Nā sol agit̄ in visceribꝰ tre: ⁊ tn̄ ei p̄ntialit̄ nō ꝯiungit̄. Itē rō vr̄ bona ⁊ sufficiēs: q̄ q̄ȝto agēs fortiꝰ ⁊ virtuosius ē: tāto pōt agere i magis distās. Producē eni pōt sol vīnē: ⁊ tn̄ lōgior ē vīmis alijs rebꝰ inferioribꝰ. Sed ds̄ ē fortissimū ⁊ potentissimū agēs: ḡ poterit in qđcunq̄ȝ distans Et ponamus q̄ illa rō sit bona: tn̄ q2 Arꝫ. nō ibi cā ponit: nisi vt veri. hēat agentibꝰ nālibꝰ Et cū deus sit agens ꝑ volūtatē ⁊ nō nāle: sequit̄ q̄ nō oȝ ipm eē cōiunctū effectui siue creature. Alius ē āt modus ꝓbandi ꝑ viā imēsitatis vel illuminatiōis. Nā oē qđ ē limitatū ⁊ detiminatū i vno loco ⁊ nō in alio dr̄ iperfectū: sȝ si ds̄ nō eēt vbiq̄ȝ: sȝ limitatꝰ in vno loco eēt ipſectus qđ ē absurdū ḡ ⁊c̄. Et ꝑ ꝯn̄s ꝯcludūt isti q̄ sic ds̄ ē ifinitus intēsiue ita extēsiue nō q̄ hēat ptē ex ptē: sȝ q̄ pōt existē in ifinitis locis. Sed ne longiꝰ q̄ȝ expedit ꝓcedaȝ solū appono modos declarandi: oppositiōes āt vide in frācisco. di. vt. s̄. ⁊ Scotellū. Alij dn̄t si deus nō eēt vbiq̄ȝ possēt cōmutari đ loco ad locū. qđ ē ꝯ ius ⁊ rōnē. Vn̄ Boe. đ cōso. li. 3. O q ꝑpetua mūdū rōe gubernas trarū celiq̄ȝ sator: q tp̄s ab euo. Ire iubes stabil'q̄ȝ manēs das cūcta moueri. Et ꝑ plura ne vagemur accipe dcm̄ Scoti. Dicit eni ipe q̄ ista ꝯclo. ſ. deū eē vbiq̄ȝ ē credita: sȝ si aliq̄ rō ꝓbabil' ē vt ait ē rō mgr̄i sniarū: vt. s̄. q sic arguit. Deꝰ aut nusq̄ȝ ē aut alicubi: sic ⁊ alicubi nō aut vbiq̄ȝ. Nō ꝑ mō vt pȝ: nec ſo mō: q̄m ñ eēt maior rō q̄re eēt h̄ q̄ȝ ibi q̄r ⁊c̄. Et q2 iste modꝰ placet tu tn̄ teneas q̄ tibi gratū ē. Iō dico q̄ ad itelligēdū silitudinē q̄ndā đ aia accipiamꝰ: Aiūt eni phi q̄ aia ē tota i toto. ⁊ tota in q̄libet pte: ⁊ h̄ q̄ ad ꝑfectionē aie ad ipm cōpꝰ Sic ⁊ ds̄ ꝑ p̄niam ē vbiq̄ȝ totꝰ i q̄lȝ pte mūdi Inde Aug. sup. ps. ⁊ allegat̄ a mgr̄o in. c. ꝑ dcō fateat̄ ⁊c̄. Ad vbū inq̄t ptinet nō eē i pte sȝ vbiq̄ȝ eē ꝑ seipȝ. Hec. n. sapia dei q̄ attigit a fine vsq̄ȝ ad fi. fortit̄: nō tn̄ locali motu sed i

mobilitate sui: velut si moles aliq̄ saxea aliquē
locū īpleat: dr̄ ꝙ attingit finē illi⁹ loci vsq₃ ad
finē: cū tñ alteꝝ nō deserat alteꝝ occupādo: ñ
ḡ h₃ motū localē ꝟbū illud ⁊ sapīa illa solida
ē ⁊ vbiq₃: ħ ille. Ex p̄dictis īnotescit igt mgr̄
ꝙ de⁹ ita ē vbiq₃ ꝑ eēntiā ꝙ nec spaciosa ma/
gnitudie diffūdit̄. nec vllo def̄to loco aliū oc/
cupat: q̄re ⁊c̄. Et sic p₃ p̄m⁹ pūct⁹. Scd̄us
pūct⁹ ē q̄ sit rō eēndi q̄re d̄s sit vbiq₃. Et ħ di/
co l₃ alij modi dicēdi reperiant̄ ꝙ rō eēndi in
deo vbiq₃ ē sua infinitas. Et ꝓbat̄ sic. Illud
ē rō eēndi deū vbiq₃ q̄ posito d̄s ē vbiq₃: ⁊ q̄
remoto de⁹ ñ eēt vbiq₃. S₃ posita simplicitatē
⁊ infinitate dei d̄s ē vbiq₃: ⁊ ea remota ꝓnō: ḡ
rō eēndi deū vbiq₃ ē sua infinitas. Maioꝛ ꝓ
bat̄ ꝑ augu lib. d̄ q̄ntitate aīe: vbi ait ꝙ sicut se
h₃ aīa ad corp⁹: ita se h₃ ad vniuersū p̄ter ħ ꝙ
ñō informat. S₃ aīa ē tota in toto: ⁊ tota in q̄li
bet ꝑte: vt dcm̄ ē: ⁊ ħ nō ꝓp̄t aliud nisi ꝓpter
suā simplicitatē ⁊ suā vnitatē. vnitas aūt dei ē
sua infinitas: ḡ ⁊c̄. Franciscus tñ maronis vt
s̄. ⁊ iudicio meo bonū dcm̄ ē: dicit ꝙ d̄s nō est
formalit̄ vbiq₃ ꝑ aliq̄d qd̄ sit formalit̄ i eo: sed
ꝑ aliq̄d qd̄ ē formalit̄ in creatura. Nā illd̄ qd̄
ē formalit̄ in deo ē etnū: s₃ deū eē vbiq₃ nō est
etnū: qꝛ añ creationē mūdi non erat vbiq₃: qꝛ
null⁹ locus nec creatura erat i q̄bus realr̄ eēt:
ꝑ ħ ḡ dr̄ d̄s formalit̄ eē vbiq₃ ꝑ respectū quē/
dā p̄ntialitatꝭ ad deū. Vñ sicut d̄s realit̄ dicit̄
creās ⁊ agens ꝑ respectū q ē formalit̄ i creatu
ra: ita dr̄ eē vbiq₃ ꝑ respectū p̄ntialitatꝭ q ē for
malit̄ i creatura. Et s₃ ħ dr̄ d̄s nūc eē i hac re
nouit̄ facta in q̄ p̄us nō erat realit̄ ꝑ mutatiōꝫ
rei ⁊ nō dei. Ista est subtil' imaginatio. Ali⁹
āt mod⁹ ē Scotelli: q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad t̄tiū pū
ctū dico ꝙ tres sīt modi gnāles: s̄m q̄s d̄s ē in
oībus creaturis v₃ ꝑ p̄ntiā₃ ⁊ indistantiā. per
potentiā ⁊ virtutē: ⁊ 3° loco ꝑ eēntiā. Per p̄/
sentiā ⁊ indistantiā ē vbiq₃ d̄s ꝑ intellectū: q̄
mediāte ꝯsiderat cūcta: ⁊ suis queq₃ oꝛdib⁹ di
sponit. Per potētiā ⁊ ꝟtutē ē vbiq₃ dū oēs
creaturas ꝓducit ⁊ ꝯs̄uat ꝑ volūtatē. Per es
sentiā āt ē vbiq₃ dū illabit̄ i oībus creaturis.
Vñ dicam⁹ sic. De⁹ ꝑ p̄ntiā ē vbiq₃ ꝓp̄t itel/
lectū ⁊ ꝑꝑ volūtatē ē vbiq₃ ꝑ potentiā₃ ⁊ ꝓp̄t
illapsū ē vbiq₃ ꝑ eēntiā. Nā ꝓpꝛiū dei est per
eēntiā illabi cuilibet creature. Q̄tū ad q̄r/
tū pūctum dico ꝙ ꝓpꝛiū dei ē eē vbiq₃. Audi
amb. lib. d̄ spū scō. Spūs inq̄ scūs in oīb⁹ et
vbiq₃ sꝑ ē: qd̄ vtiq₃ deitati ⁊ dītati ē ꝓpꝛium.
Itē ꝓpꝛiū deo ē eē infinitū: s₃ d̄s ē vbiq₃ ꝓ/
pter infinitatē ⁊ suā simplicitatē ḡ erit ei ꝓpꝛi
um eē vbiq₃. Ista tñ rō nō ꝯuincit vt p₃. Et
facit eā Scotell⁹: q̄re ⁊c̄. s₃ dices. Si d̄s ē vbi
q₃: ḡ i soꝛdib⁹ ē: ꝯcedo. In soꝛdib⁹ ē d̄s pater
Ambꝛo. Est inq̄₃. S₃ ħ nō vr̄ stare posse q̄m
nō video si i soꝛdib⁹ ē d̄s q̄n ⁊ soꝛdidari ñ pos
sit: an ḡ soꝛdidatā sūmā puritatē dicem⁹. Ab
sit aīa mea. Hāc q̄ōnē mouet mgr̄ in l̄ra. i. c.
solet ēt q̄ri. di. vt. s̄. Et dicit hāc q̄ōnē nō esse
dignā r̄n̄sionē: cū ⁊ spūs creati soꝛdib⁹ coꝛpis
ēt leꝓsi vel q̄₃tūcūq₃ polluti ingnari ñ pos/
sint: sol q̄₃ radios suos sine sui pollutiōe effū/
dit suꝑ loca ⁊ coꝛpa nō solū mūda: s₃ ēt imun/
da ac soꝛdibus fetētia. Nō ē igit̄ mirādū si es
sētia dīna oīo simplex ⁊ icōmutabilis oīa re/
plet loca: ⁊ oīb⁹ creaturꝭ eēntialr̄ inest: nec tñ
cuiusq₃ rei soꝛdib⁹ contaminet̄ vel ꝯtingat: q̄
re ⁊c̄. Quare'sarꝭ p₃ ꝙ d̄s ē vbiq₃ ⁊ quō.
Q̄tū ad s̄am ve. breuit̄ dico ꝙ l₃ ħ ꝟitas sat'
clare exēplo aīe oñdi pōt. Vñ l₃ aīa sit tota in
toto: ⁊ tota in q̄libet ꝑte: vt ē oñsū in p̄ma ve.
tñ s̄m aliā ⁊ aliā opationē nobilissimā ē i vna
ꝑte coꝛpis ꝙ nō i alia. Vñ cōiter tenet̄ ꝙ aīa
s̄m hāc nobilissimā opationē q ē intelligē sit i
cerebꝛo. s̄m aliā opationē vtputa viuē sit i coꝛ
de: ⁊ sic d̄ alijs opationib⁹. Sic ⁊ bn̄dict⁹ d̄s
l₃ ex sua ifinitate ⁊ simplicitate sit vbiq₃: vt oñ
sū ē in p̄cedenti ꝟi. tñ s₃ tres nobilissimas o/
pationes ē in trib⁹ locis. Vñ ꝑ glorificationē
ē in celo ēpirreo. Inq̄t eni ipse. Celū mihi se
des ē. Per grām ⁊ iustificationē ē i aīa iusti
q̄ ait. Qui manet i me ⁊ ego i eo. Et ē i eccl'ia
catholica ꝑ singularē venerationē₃: vt dicet̄ in
seq̄nti ꝟi. Q̄tū ad tertiā ve. dico ꝙ triplici
rōne eccl'ia catholica dr̄ dom⁹ dei: vt ꝓp̄t eter
nalē electionē: ꝑꝑ salutiferā cognitionē: ⁊ ꝑꝑ
documētalē eruditionē. p̄ q̄libet eccl'ia catho
lica dr̄ dom⁹ dei ꝑꝑ et̄nalē electiōꝫ. Ad cuius
decla. sī aliq̄ nō. p̄ notādū ē ex. glo. i. c. cum
clerici. d̄ ꝟ. sig. ꝙ ħ nomē eccl'ia varias h₃ si
gnificatōes. Q̄ñq₃ eccl'a designat tñ ep̄m: vt
7. q. i. c. scit. Q̄ñq₃ viros eccl'asticos: vt. 63.
di. c. i. Q̄ñq₃ restrigit̄ ad canonicos matricꝭ
eccl'ie. vt. 63. di. §. vl. ⁊. q. i. c. antiq̄s. ⁊ dcō. c.
cū clerici. d̄ ꝟbo. sig. Q̄ñq₃ designat quālib₃
eccl'iam ꝓuīcie: vt in. c. cū super. d̄ vsu palij.
Q̄ñq₃ ꝯgregationē fideliū d̄ ꝯse. di. i. eccl'ia.
⁊ sic sumit̄. 3. q. 4. c. ēgeldrudā. ⁊. c. pe. d̄ sē.
ex. ħ o ia in dcā gl'. 2° nō. s̄m papiā ꝙ vrbs

dr̃ hitaculū vni⁹ ppl'i ꝛ orbis domiciliū toti⁹ ge
neris hūani: ꝛ dom⁹ dr̃ hitaculū vni⁹ familie.
His sic notatꝭ pȝ ex q̄ xpiani dicūt solū d' fami
lia dei. Luc. 12. Fidel' s̄uus ꝛ prudēs quē con
stituit dns sup familiā suā. Et dom⁹ sit hitacu
lū vni⁹ familie: vt notauim⁹ necē ē vt eccl'a xpi
ana sit marie loc⁹ dei: ꝛ toti⁹ xpiani ordis. pa
ralī. 7. Maiestas dn̄i iplevit domū dn̄i. Sed
quō hitet de⁹ i ipsa: dicet̄ i s̄a ꝯside. i 3ᵃ ꝯclu.
ps. Elegit eam i hitatiōe sibi. 2° eccl'a xpia/
na dr̃ dom⁹ dei pp salutiferā cognitionē. Vi/
de eccl'e xpiane maximā dignitatē: qm̄ ex̄ eam
nūq̄ȝ inuenit̄: nec recte cognoscit̄ deus. Et ita
fit vt q extra eccl'iā deū igrūt: idē pditionē coꝝ
iueniāt: vn̄ salutē reportare se sperāt. Jn̄. 1. q.
1. c. teneam⁹ frēs vnitatē dr̃ q̄ ex̄ vnitatē eccl'e
xpiane nullū op⁹ valet ad salutē. Et 24 q. 1. c.
qꝛ ex sola dr̃ q̄ ex̄ ecclesiā null⁹ saluat̄: ꝛ. c. qui
cathedrā .93 di. dr̃. Qui cathedraȝ petri sup
quā fūdata ē eccl'ia deꝑit: i eccl'a se cē nō ꝯfidat
O iudei mis'i qd tāto tpe dormitatꝭ: o infide/
les ceti: vbi vr̄a sal⁹: vtinā h̄ mea vox diffūde
ret̄ p orbē. Qui nō itrat p hostiū. i. ecclesiam
catholicā fur ē ꝛ latro: ꝛ p ꝯn̄s tanq̄ȝ latro et/
nalit̄ suspēdēd⁹. Due eni h̄ pmarie sūt necia
ad salutē fides. s. ꝛ baptism⁹. Audi tex d' con
se. di. 4. c. necīum ē. Necīum ingt ē visibile
sacr̄m aq ad ablutionē visibil' corpis: sic necia
ē doctrina iuisibil' fidei ad sacrificationē iuisi/
bil' aie: h̄ ibi. Et sūt v̄ba aug. sup Jo. 3ᵃ rō
ē pp documētalē eruditionē. Nā ꝛ xps Jhs
ecclesiā sibi i domū elegisse exēplo docuit cum
hierl'm ibat: eccl'iā q̄ȝ p̄mūȝ visitabat. Luc. 2.
Jnuenerūt illū i tēplo. Vbi criso. ait. Prop/
ium erat boni filij: vt veniēs. Hierl'm p̄. Oc
curret ad domū pr̄is. Et pp h̄ xps ipe māda/
tū dedit. d. Querite p̄mū regnū dei. i. ecclesiā
Et Math. 13. Qui fecerit ꝛ docuerit sic hoies
magn⁹ vocabit̄ i r̄gno celoꝝ. i. i eccl'ia. Et vi
de mirabilē disciplinā. Nā cū mr̄ Jhu ꝛ Jo
seph q̄sissent xpm int̄ cognatos ꝛ notos: illū i
tēplo mirifice honoratū int̄ doc. sedentē inue
nerūt. Jnt̄ cognatos ꝛ notos illū q̄rūt nec in
ueniūt i tēplo q̄rūt: ꝛ illū reperiūt. Diuersimo
de eni q̄rit̄ xps. Querūt eni eū mali: ꝛ q̄runt
boni. Mali qdē q̄rūt: sȝ nō i v̄itate: sȝ tm̄ vo
ce ꝛ signis. Jsa. 18. Me eteni d' die i diē q̄rūt
ꝛ scire vias meas volūt q̄si gēs q iusticiā fece/
rit: ꝛ iudiciū dn̄i sui nō dereliq̄rit ꝛc̄. Et Jsa.
59. Ppl's h̄ labijs me honorat: coꝛ āt coꝝ lō

ge ē a me. ꝛ Jo. 78. Querit̄ꝭ me ꝛ n̄ iuenietꝭ
ꝛ i pctō vr̄ō moriemi. Judas xpm q̄siuit vt
tradēt: iudei vt crucifigerēt. Pilat⁹ vt dimit/
teret. Herodes vt pdēt: ꝛ mali oēs vt seipos
decipiāt. Boni aūt xpm q̄rūt spū. Math. 7.
Querite ꝛ inuenietꝭ: ois eni q petit accipit: ꝛ
q q̄rit inuenit: ꝛ pulsāti aperiet̄. Jn̄. ps. Jnq
reres ait dn̄m nō deficiēt oi bono. Aliq enim
eū q̄rūt de bonis loquor: vt gl'iā etnā habeant
ps. Vnā petij a dn̄o hāc regrā ꝛc̄. Et idem.
Querite ait faciē ei⁹ sp. Aliq vt bona: aliqua
inferiora recipiāt. Luc. 6. Ois turba q̄rebat
eū tangē: qꝛ v̄tus d' illo exibat: ꝛ sanabat oēs
ꝛc̄. Et hec sufficiāt q̄ȝtū ad istā p̄mā ꝯclusionē

Que in ecclesia xpiana p̄cipue orōnes fiē/
de sunt. Conclusio secunda.

Ecipe s̄am ꝯcl'onē vȝ: Etsi d's i oi lo
a co possit orari: singularit̄ tm̄ i eccl'ia dȝ
deprecari. Vbi tres inquiram⁹ veri.
vȝ. Pria ve. ē ista. Quare oȝ q̄ deū oremus
3ᵃ ve. Quare magis in eccl'ia q̄ȝ alibi deuȝ
oram⁹. Q̄tū ad p̄mā dico q̄ iō deū oram⁹:
vt ipetrem⁹ qd' ab etno disposuit. Sed d' hoc
vide superi⁹: s̄mone. 2. p totū. Q̄tū ad s̄aȝ
ve. dico q̄ vox nō ē i orōne necia ꝓpt̄ effectū
orōnis: sȝ pp affectū orōis. Vn̄ ipsa voce hu
mili excitat̄ i deuotionē affectus: vt dic̄ btūs
Tho. s̄a s̄e. q. 83. Et si aliq auc̄tates iueniant̄
q̄ nō voce: sȝ corde orandū isinuēt: itelligant̄
q̄ȝtū ad effectū orōis: ꝛ nō affectū orātis. Audi
Cassiodoꝝ sup misere. Magna igt voce cla
mat ille ad dn̄m: q q̄ȝuis lingua taceat: bonis
tm̄ opib⁹ icessant̄ clamat. Et Criso. sup Ma
the. Nō voce ingt clamorosa pulsand⁹ ē deus
sȝ ꝯscia recta placand⁹: qꝛ nō ē vocꝭ sed cordꝭ
auditor. Sȝ d' h̄ ēt i pdicto s̄mone s̄o pl'a dixi
m⁹: q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad s̄am ve. dico q̄ triplici
d' cā i eccl'ia fideli p̄cipue orād⁹ ē d's vȝ pp gra
tiorē ipetrationē: pp pctōꝝ remissionē: ꝛ ꝓpt̄
dei gr̄e ꝯsecutionē. Priō pp gratiorē ipe/
trationē. Facili⁹ eni i eccl'ia orātes ipetram⁹
Audi pulchrā auc̄tē. 2. Paral'. 7. Locut⁹ eni
sic fuit dn̄s Salomō. Si clauso celū ꝛ pluuia
nō fluxerit: mādauero ꝛ p̄cepo locuste vt de/
uoret t̄rā: ꝛ miso pestilentiā i ppl'm. Couer/
sus āt ppl's me⁹ sup quē iuocatū ē nomē meū
dep̄catus me fuerit: ꝛ exq̄sierit faciē meam: ꝛ
egerit p̄niam a vijs suis pessimis: ego exaudiā
d' celo ꝛ propiti⁹ ero pctis coꝝ: ꝛ sanabo t̄ram
coꝝ: oculi mei erūt apti ꝛ aures mee erecte ad

225

orōnē ei⁹ q oraūerit ī domo ista. Elegi eni et
sātificaui locū istū: vt sit nomē meū ibi ī sēpit/
nū ⁊c̄. 2° ꝓpt peccōꝝ remissionē. Reſuāt. n.
ī eccl'ia xp̄iana īdulgētie qb⁹ cl'paꝝ nr̄aꝝ ma/
cule ⁊ pene debite abstergūt. Duplex eni ꝓ
pc̄ō assignat pena. s. tpalis ⁊ etna. ꝺ pe. di. i. c.
si pcīn Dauid. Et ꝺ pe. ⁊ re. c. ꝙ āt. Sȝ ꝑ cō.
tritionē pc̄a etna dimittit: ⁊ pc̄a tpalis ꝑ satis
factionē relaxat: Vix āt ī hac vita satisfacere
possum⁹ ꝺ pc̄is: ⁊ iō ī eccl'ia ꝺ thesauro passiōis
xp̄i ꝺ marie īdulgētie reponūt: vt de eis pc̄is
nr̄is: ⁊ non deo pia mr̄ eccl'ia satisfaciat. Vis
vidē ad q̄ztā pene obligatōe obligemur: audi
tex. de pe. c. i. vbi dr̄ ca q̄ freq̄nti p̄uaricatione
iterāt. freq̄nti sn̄ia pena ꝯdēnent: h ibi. Ex q̂
seqt̄ q' delictū pluries ꝑpetratū n̄ pt vnica pe
na absolui tāq̄ȝ vna vice tm̄ eēt ꝑpetratū. vn̄
q̊tiē s peccat qs: totiēs puniat. Fallit tm̄ ī plu/
rib⁹ casib⁹. p̊ qn̄ pene nō recipiūt reiteratio/
nē: q: tūc vna pena sufficēt ꝓ oib⁹ pc̄is: vt pu
ta si īfrigēt pena mortis: vl' pena ſuitut ⁊c̄.
Sȝ ꝺ h al's. Hoc solū accipiam⁹ ꝙ q̊tiēs pec
cauim⁹ ī hac vita: totiēs pena assignāda ē. Et
pc̄ā manifesta nō dn̄t occulta pena purgari. ꝺ
pe. ⁊ re. c. i. Ecclesia igr̄ pia mr̄ subuenit īdi
gētie nr̄e ꝺ thesauro īdulgētiarū. ġ ꝓpt h p̊ci
pue eccl'a orōnis loc⁹ ē. 3° ī eccl'a magis oran
d⁹ ē ds ꝓpter dei grē ꝯsecutionē. s. faciliorem
vn̄ ī collecta dedicatiōis dr̄. Quisqs h tēplū be
neficia petitur⁹ igredit: cūcta se ipetrasse letet
ps. In ecclesijs benedicite dn̄m: q̄re ⁊c̄.

Qui in ecclesijs summe honor ⁊ honestas
ſuari dn̄t. Conclusio tertia.

Ecipe itiā ꝯclōnē vȝ. Et si ds vbiq̄ȝ
a debeat venerari: tn̄ ī eccl'ia ei⁹ honor
dȝ ſuari. Vbi tres ingramus ve. vȝ.
p̊ᵃ ve. ē ista. Qua ꝺ cā sic stricte p̄cipit: vt
eccl'e tm̄ venerēt. 2ᵃ ve. ē ista. Que sūt reue
rētie ille qb⁹ oȝ eccl'as venerari. 3ᵃ ve. ē ista
Quā vilitatē reportam⁹ qn̄ honor debit⁹ eccle
sijs reſuat. Quātū ad p̊mā dico ꝙ īnt cetera
tres sūt p̊cipue cāe q̄re eccl'ias debem⁹ venera
ri: vȝ exēplaris maioꝝ imitatio: scōꝝ scissima
ꝯsecratio: ⁊ dinoꝝ offōꝝ deuota auditio. p̊ᵃ
rō dr̄ exemplaris maioꝝ imitatio. Et añ oia
mea ꝯsidera q̄ztā reuerentiā xp̄s Ihūs tēplis
exhibebat. Nā ibi p̄dicabat: ibi orabat: ibi mi
racl'a freq̄nti⁹ faciebat. Et deniq̄ȝ ad nr̄a in/
flāmanda corda ꝯ tēpla ī honorātes potius q̄ȝ
ꝯ suos crucifixores īsurgebat. Nec ꝑ alio sce

lē corrigēdo legim⁹ xp̄m posuisse manū nisi ꝯ
deū ī suis tēplis dehonorātes: vt pȝ Mat. 21.
Io. 2. ⁊ ī euāgelio hodierno. Hic ⁊ btūs Am
bro. sui doc. Ihū doctrinā imitat⁹. Theodosi
um īpatorē supbe locū sacerdotū occupātē de
eccl'ia expulit: ⁊ hūilr cū itrare mādauit: quod
tn̄ hodiernis tpib⁹ eēt alienū. Fac ad h. c. in
memoria. di. 21. Et sic de alijs exemplis: vide
pulcherria exēpla. s. feria 5ᵃ ꝑe dn̄ice pte itia:
ꝯclōne ſa. 2ᵃ rō dr̄ scōꝝ scissima ꝯsecratio.
Volo aia mea ꝙ attēdas cū q̄zta scitate dei tē/
pla ꝯsecrant. p̊ nāq̄ȝ solēnis missa cātat. de
ꝯse. di. i. c. 2. vbi dic̄ tex. Oēs basilice cū mis/
sa dn̄t sp ꝯsecrari ⁊c̄. Et tāta ē dignitas h⁹ cō
secratiōis vt oi die fieri possit: tā. s. dn̄icis q̄ȝ fe
riatis: vt in. c. tua nos. ꝺ ꝯsecra. ec. vel altaris
vbi dic̄ sic tex. tua nos frnitas. Et. Io. Ingsi
tōi tuc talit rn̄dem⁹ ꝙ ī diocesi tua licȝ tibi eccle
sijs dedicationē ipendē: tā ī dieb⁹ dn̄icis q̄ȝ p̊
uatis: h ibi. Vbi glo. sup vbo p̊uatis sic dicit.
Quolibet g die pn̄t fieri ꝯsecrationes eccl'iaꝝ
siue altariū. Virgines ēt ꝑꝑ necitatē dieb⁹ p̊/
natis velū sacrū accipe pn̄t. 20. q. i. c. deuotis.
q: necitas nō hȝ legē: de ꝯse. dist. i. c. sic. ⁊ sic
magna necitas h īducit vt ibi dr̄. Et ꝺ re. iu.
c. qꝺ nō ē. Ordies vo sacri n̄ ꝯferūt nisi cer
tis dieb⁹ vt pȝ ꝺ tpib⁹ ordinationū. c. i. ⁊. 2. ⁊
75. di. c. vl. Et crisma certo tpe ꝯficit: de cō/
se. di. 4. c. oi tpe. Q ꝺ ī supficie ꝯdicit sȝ expo
nat oi tpe. i. oī anno añ pasca certo die. Et q:
ista certis tpib⁹ ꝯferūt: dubitauit an idē eēt de
ꝯse. ec. h ibi. Et nō ꝙ epi n̄ ꝯsecrāt nisi dieb⁹
dn̄icis. 75. di. c. i. Et die ꝯsecrationis nō pn̄t
ordines ꝯferre: vt pȝ ī. c. ꝙ sic. ꝺ elec. Dico ġ
ꝙ dignitas eccl'e p̊ ōn̄dit ī h ꝙ ꝯsecrari nō pt
sine solēni celebratiōe misse. vt ī. d. c. 2. ꝺ ꝯse.
di. i. ⁊ notat ī. c. de fabrica vo eccl'e ī fi. eadeȝ
di. 2° ei⁹ nobilitas ōn̄dit: q: null⁹ nisi ep̄s ec
clesias ꝯsecrare pō: vt pȝ ꝺ ꝯse. di. i. c. nemo
Nēo ingt ecclesias edificet añq̄ȝ ciuitatis ep̄us
veniet: ⁊ ibidē crucē figat publice: ⁊ atriū desi
gnet. s. 30. passus ī circuitu vel. 40. Et añ dis/
finiat q edificare vult q̂ ad lūinaria ⁊ custodiā
⁊ stipēdia custodū sufficiūt ōn̄ia donatōe. i. fir
mata ꝑ publicū instruᵐ sic domū edificet. Et
postq̄ȝ ꝯsecratū fuerit atriū eccl'e eiusdē aq̄ scā
ꝯspgat h ibi. Ex qb⁹ vbis accipe hāc rl'am ꝙ
sine cōsensu epi ꝑ nullū ēt exēplū eccl'a edifica
ri pt vt pȝ ꝺ p̊ui. c. cū oli. ꝑꝑ qōnesi gl. Nō ꝙ
eccl'a. Et ꝺ ꝯse. di. i. c. ꝺ locoꝝ. ī glo. Et ꝙ ēt

alle q fec eccl'iã ꝯsecrari· vel altare dotẽ facẽ te/
neat. vt dic. c. nẽo. fat' clare i. c. cũ fic. ꝺ ꝯsc.
ec. vel altar': vbi dic sic tex. Cũ sic ex relatiõe
capl'i ordiẽsis nob i notuit eoꝝ feceris ecclesiã
ꝯsecrari. Et ĩfra. Cũ nõ sit eccl'ia nisi de dote
ꝓuisũ fuerit ꝯsecrãda: eo liberali⁹ ad dotãdũ
p̄dictã ecclesiã apire man⁹ mnnificẽtie tue de
bes: q̃ ad h̃ forti⁹ tanq̃ʒ ex debito iã tener' hec
ibi. Et sũt v̾ba honorij t̾tij scripta regie Vn/
garie. 3° dignitas eccl'e oñdit̾ i h̃ ꝙ ep̃s ꝯse/
crãs ecclesiã: trib⁹ vicib⁹ circuit eã: ⁊ i q̃lʒ cir
cuitione ep̃s ad ianuã eccl'e q̃ clausa tenet̾: cuʒ
baculo pastorali pcutit. d. Attollite portas. p.
v. ⁊c̃. Triplex circuit⁹ dei v̾bi hũanati ꝓ salu
te nr̃a triplicẽ circuitũ oñdit. p⁹ eni circuitus
fuit qñ ꝺ celo i mũdũ venit. Jo. i. Verbũ caro
fcm̃ ẽ ⁊c̃. 2⁹ qñ ꝺ mũdo ascẽdit ad celũ. Luc.
vl. Videntib⁹ ill' eleuat⁹ ẽ. Et 3⁹ i fine scl'i erit
qñ iteꝝ ꝺ celo i mũdũ veniet vt iudicet mũdũ
Percussio ãt baculi cordis illũinationẽ oñdit
Cant. 5. Aperi mihi soror mea ⁊c̃. Apoc. 3.
Sto ad hostiũ ⁊ pulso. Quare ꝯcludamus ꝙ
pp ecclesiaꝝ scissimã ꝯsecrationẽ ipe plĩmuʒ
venerãde sũt. 3ª rõ dr̃ dinoꝝ offoꝝ deuota
auditio. Nã q̃tidie i p̄dict' ecclesijs septẽ ho
re canonice dicũt̾. Quare ãt tales hore dicant̾
dico breuit̾ ꝙ h̃ ẽ i memoriã septẽ nõbiliũ reꝝ
gestaꝝ i xp̃i passiõe. p̃ nãq̃ʒ i hora matu. xp̃s
i domo Anne ⁊ Cayphe mlt̃a obprobria ⁊ du
ra v̾ba sustinuit: ⁊ iõ dinis officijs dedicati: ea
ipsa hora matutinũ decãtãt: vbi laudes ꝺ tãt'
obprobrijs xp̃s psoluũt̾. 2° hora p̃ª xp̃s i cõ
filiũ iu. ducit̾ falsa ꝯ cũ testiª q̃rũt̾: falsis accu.
vicit̾: ⁊ Pilato tradit̾: i c⁹ grãꝝ actõe horaʒ
p̃ decãtam⁹. Hora 3ª Herodi mittit̾: ⁊ ab
ipo cũ suo exercitu sp̃nit̾: ⁊ illus⁹ cũ veste al. ad
Pila. remittit̾ ⁊ clamãtib⁹ iu. Crucifige: cru.
a Pila. flagellat̾: ⁊ iõ i ei⁹ honorẽ hora t̾tiarũ
decãtat̾. Hora 6ª xp̃s ꝯdẽnat̾ cõspuit̾ illu/
dit̾: spis coro. arũdie cedit̾: ⁊ crucẽ baiulãs: ci
uitatẽ egredit̾: felle ⁊ ac. po. cũ scelerat' cõnu
merat̾: plasphẽat̾ irridet̾: sol obtenebratur ⁊
nos i honor̃ ei⁹ tali hora sextã dicim⁹. Hora
9ª m̾reʒ cõsolat̾: clamãs morit̾: velũ tẽ. scidit̾
t̾ra mouet̾: petre scidũt̾: monuª apiũt̾. Ctu.
cõfitet̾: ⁊ ceti r̃uertẽtes pectora pcuciebãt mĩaʒ
postulãtes: ⁊ iõ nonã decãtam⁹. Hora vesp.
lãcea la. ei⁹ pfo. ⁊ ex vulnẽ san. ⁊ aq̃ egredit̾:
⁊ iõ vespe decãtãt̾. Hora cõple. i. sero h̃ oia
fec. p̃ sacrʒ istituit: pedes ap. la. lithco xp̃s exisit

ap̃lis p̄dicat: ꝓ eis p̃reʒ orat: ad locũ ꝓditiõis
ꝓperat: horã sue mor. nũciat trinã orõnẽ fac
san. sudat: ꝺ cruce deponit̾: sepelit̾: ⁊ lapis si/
gnat̾ ⁊ custodit̾· ⁊ nos i hoꝝ mẽoriã horã cõ/
ple. dicim⁹. Que oia ꝓpha spũ cog̊scẽs aie/
bat. Septies i die laudẽ dixi tibi: q̃s horas ẽt
dicẽdas istituit. cx̃ ꝺ cele. mis. c. i. qꝺ icipit p/
sbyt: vbi circa mediũ capl'i sic dr̃: ꝓpha dicẽte
septies i die laudẽ dixi tibi: q septenari⁹ nũer⁹
a nob ip let̾: si matutini p̃ 3ᵉ 6 9 vespe cõple/
rij tpe nr̃e s̾uitut' offã psoluam⁹. Nã ꝺ noct
nis vigilijs ideʒ ipe ꝓpha ait. Media nocte
surgebã ad ꝯfitẽdũ tibi g̃ his tpib⁹ laudes cre
atori nr̃o sup iudicia sue iusticie referam⁹: hec
ibi. Qr̃tũ ad s̾am ve. dico q· triplex ẽ pnci/
pal' reuerẽtia quã sacr' tẽplis ipẽdẽ dẽm⁹: vʒ
hũil' ⁊ scã deuotio: v̾ba ⁊ ꝺbita rẽotio· scã ⁊ ho
nesta locatio. p̃ª inq̃ʒ reuerẽ. dr̃ hũil' ⁊ scã ꝺ
votio. Audi pulcherrimu tex. ꝺ ꝯsc. di. i. ca.
qñ vbi sic dr̃. Qñ ãt stamus frẽs carissimi ad
orõnẽ: iuigilare ⁊ icũbẽ ad p̄ces toto corde de
bem⁹· cogitatio ois carnalis ⁊ secl'ar' abscedat
neq̃q̃ʒ tũc aĩm aliꝺ q̃ʒ id solũ cogitet qꝺ p̄cat̾.
Jõ sacerdo an orõnẽ p̄fatõe p̃missa par fruʒ
mẽtes: dicẽ° sursũ corda: ⁊ dũ rñdet plebs ha
bem⁹ ad dñm: ãmoueat̾ nihil aliꝺ cogitar̃ q̃ʒ
dñm claudat̾ ꝯ aduersaᵐ pect⁹: ⁊ soli deo pate
at. Nec ad se hostẽ dei tpe orõis vẽire patiat̾
h̃ ibi. Audi ⁊ aliud. c. ap̃lica. vbi dr̃ sic ap̃lica
aucte mãdam⁹ dũ sacra euãge. legũt̾ i eccl'a vt
sacerdotes ⁊ ceti oẽs ñ sedẽtes: sʒ venerabilit̾
curui: ⁊ i ꝯspectu euãgelij stãtes: v̾ba ũente
audiãt ⁊ fidelit̾ adorẽt. audi ⁊. c. decet ꝺ imu.
ec. li. 6. vbi dr̃. Couenietes. s. ibidẽ nomẽ il/
lud: qꝺ ẽ sup oẽ nomẽ: a q̊ aliꝺ s h̃ celo nõ est
hoib⁹ datũ: i q̊ saluos credẽtes fieri oportcat
nomẽ: vʒ Jh̃u xp̃i: q saluũ fac ppl'ʒ suũ a pctis
eoꝝ: exhibitõe spãlis reuerẽtie attollãt: ⁊ qꝺ
gnãlit̾ scribit̾. Jn noie ih̃u oẽ genu fle. singl'i
singulariũ i seipis iplẽtes pcipue dũ agũt̾ mis
laꝝ saª mistia gl'osũ illꝺ nomẽ qñcũq̃ʒ reco. it̾
flectãt genua cord' sui: qꝺ capit' iclinatõe teste
tur. h̃ ibi. Ex qb⁹ trib⁹. c. appet ꝙ q̃ʒta hũili/
tate dʒ ẽẽ igressus eccl'e: ⁊ q̃ʒta deuotiõe stat⁹
Et ꝺ h̃ pulchre ẽt no. Jo. an. sup. d. c. decet.
⁊ sup v̾bo teste: dicit q· p exteriora signa in/
dicant̾ interiora. Ad hoc. c. vnũ pnᵐ ꝺ sacra
vnctione li. 6. ⁊. Jnstituta de re. diui. §. galli
narũ s̾m Jo. an. in. deõ. c. decet. Facit ad h̃
ex nõ codicillũ. C. ꝺ codicilijs. ⁊. c. ex studijs

ꝺ̈ ꝯ̄sūp. di. 6. Et sic p; ꝓ̄ᵃ reuerētia q̄ exhibēda
ē ecclesijs xp̄ianoꝝ. Scd̄a reuerētia dr̄ ꝟa et
debita remotio .i. vt oīa diuū cultū ipediētia
remoueant̄: vt accipitres: falcones: canes: ꝛ
hꝰi. Proinde ſm̄ Isido. i eccl̄a oꝛdiati ſt̄ ho
ſtiarij q claues eccl̄e tenēt: vt oīa idebita ꝺ̈ ec/
clesia expellāt: ꝛ debita introducāt. Quo offō
hodie vſus ē dn̄s: cū vēdētes ꝛ emētes eicit ꝺ̈
tēplo ꝓinde hic ꝯsiderēt q; grauiſſ̄ime deum
offēdāt: q arādo ꝑ eccl̄iam diua officia suis ꝓ
cationibꝰ ꝑturbāt. Et qdā q̄ peius ē ꝑ̄us co/
medūt ꝛ bibunt q̄; missā audiāt: ꝛ cū inebꝛiati
fuerint stāt ante poꝛtā eccl̄e ꝯfabulātes: ꝛ cū;
cāpanullā ꝓ eleuatiōe coꝛpis xp̄i audiūt: cum
strepitu ecclesiā intrāt: ꝛ vix diuo sacro viso:
ecclesiā egrediūt̄: putātes se missā audiuisse:
qꝺ̈ nō ē veꝝ ꝺ̈ ꝯse. di. i. c. missas. Inde i legē
da sci Ioh. elȳnarj legit̄ q̄ cū sel̄ missa vellet
celebꝛare ppl̄s id obſuabat q̄ nūc diximꝰ. qꝺ̈
scūs vidēs ꝛ ipē silr̄ exiuit ꝛ i medio ppl̄i sede
re cepit. qbꝰ admirātibꝰ rn̄dit. vbi grex ibi pa
stoꝛ. aut igit̄ eccl̄iā itrate ꝛ itrabo aut sic simul
sedeamꝰ. ꝛ sic edificato ppl̄o missā deuote ce
lebꝛauit. Cōcludamꝰ ḡ q̄ oē ihonestū ꝛ diuū
cultū ipediēs exēplo xp̄i ē remouendū. Inde
Pau. i. Coꝛ. 14. ait. Mulieres i eccl̄ia silētiū
teneāt ꝛ ꝑꝑ honestatē vela debēt habere ſuꝑ
caput vt dicit sctūs Amb. 33. q. 5. c. mlr̄. vbi
dīc tex. Mulier d; velare caput: nō: qꝛ nō est
imago dei: ſ; vt ostendat̄ ſbiecta: ꝛ q̄ ꝑuarica
tio ꝑ illā ichoata ē: h̄ signū d; hr̄e i eccl̄a: ꝓpt̄
reuerētiā epalē. i. sacerdotalē: n̄ hēat caput li/
beꝝ: ſ; velamīe tectū h̄ ibi. Cōcoꝛdat apl̄s. i.
Coꝛ. xi. Mulier igt d; hr̄e velamē ſuꝑ caput
ꝑꝑ āgelos. vbi gl̄. Propt̄ āgelos igt. s. q oꝛā
tibꝰ circūstāt. ps. Illic ꝑ̄ncepſ. i. āgeli ꝯiuncti
psallētibꝰ in med o iuuēculaꝝ timpanistaꝝ. i.
aiaꝝ oꝛātiū: vl̄ ꝑꝑ āgelos q. s. sacro coꝛpis xp̄i
circūstāt: vt p; i. 4 sniaꝝ. di. 13. vl̄ ꝑꝑ āgelos
s. q nobis i custodia dati sūt: vt p; i. 3. sniarū.
di. xi. q̄ āt oīa talia ipedimēta diuū honoꝛem
ab ecclesijs remoueri debeāt ōn̄dit. c. 2. de cu/
stodia eucharistie. ꝛ. c. cū eccl̄a. ꝛ. c. eccl̄a de i/
mu. ec. Capl̄m ꝺ̈ custodia eucharistie dīc sic.
Relig nolumꝰ icoꝛrectū q̄ qdā cl̄ici eccl̄ias sic
expenūt suppellectilibꝰ ꝓ̄pis ꝛ ēt aliēis vt po
tiꝰ domꝰ laice q̄; dei basilice videāt̄: n̄ ꝯsiderā
tes q̄ dn̄s nō sinebat vt vas trāsferret̄ ꝑ tēplū
sūt ꝛ alij q n̄ solū ecclesias dimittūt icultas: ve
rū ēt vasa misterij ꝛ vestimēta mistroꝝ ac pa
las altaris: necnō ꝛ ipsa coꝛpalia tā imūda re
linquūt q̄ inidū aliqbꝰ sūt errori. Que ꝟo ;e
lus non comedit domꝰ dei: firmit̄ ꝓhibemus
ne hꝰi suppellectilia in ecclesijs admittāt̄: nisi
ꝓpter incursus aut icēdia repentina seu alie
cessitates vrgētes ad eas opoꝛteat hr̄e refugi
um: sic tn̄ vt necītate res in loca ꝓ̄stina repoꝛ/
tēt̄. Precipimꝰ q̄; vt oꝛatoꝛia vasa: coꝛpalia:
ꝛ vestimēta ꝑ̄dicta mūda ꝛ nitida ꝯſuentur.
Nimis enī vr̄ absurdū i sacris soꝛdes negli/
gē: q̄ dedecerēt i ꝓphanis: h̄ ibi. Et glo. ſuꝑ
ꝟbo vestimēta dicit. Vestimēta eccl̄ie hone/
sta ꝛ mūda dn̄t eē ꝺ̈ ꝯse. di. i. c. vestimēta ꝛ. c.
cū eccl̄ia. ꝺ̈ imu. eccle. dīc sic. Cū eccl̄ia dei ſ;
euāgelicū ꝟbi. domꝰ oꝛonis eē debeat n̄ spelū/
ca latronū. aut sāguis foꝝ: seculares iudices
cās: vbi ꝺ̈ sanguis effusione ꝛ coꝛporali pena
agit̄: in ecclesijs vl̄ cimiterijs agitare sub ana
themati intꝰiatiōe ꝓhibemꝰ. Absurdū eni;
ē ꝛ crudele iudiciū sāguis exerceri vbi ē tutela
refugij ꝯstituta: h̄ ibi. Glo. i. ſuꝑ. c. relinq. ꝺ̈
custo. eucha. distinguit ꝺ̈ iudicio ecclesiastico
ꝛ seculari: ꝛ dīc q̄ iudiciū eccl̄iasticū ꝑt ꝛ d; in
eccl̄ijs exerceri. vt. 2. q. 2. c. ꝑ̄ceptū: ſ; n̄ secl̄are
vt. d. c. cū eccl̄ia. ꝺ̈ imu. ec. Et. c. eccl̄ia sic dīc
Eccl̄a in q̄ officia diua celebꝛāt̄: l; adhuc n̄ ex
titerit ꝯsecrata: nullo iure ꝑ̄uilegiū imunitatis
adimit̄: qꝛ obſeqis diuis dedicata: nullꝰ ēté/
merarijs ausibꝰ ꝓphanāda. h̄ ibi. Pᵒ vltiᵐ
fac ad ꝓpositū. Et sic p; ꝟa reue. Accipe ter
tiā reuerētiā q̄ dr̄ scā ꝛ honesta locatio vbi ac
cipe istā rl̄am q̄ vnusqsq; i eccl̄ia suū locū te/
nē d;. de ꝯse. di. 2. c. sacerdotū. Vbi circa me
dietatē capituli dr̄. Nulli laicoꝝ liceat in eo lo
co vbi sacerdos: ꝛ reliq clerici ꝯsistūt. qꝺ̈ ꝑ̄sbẏ
terū nūcupat̄: qn̄ missa celebꝛat̄ ꝯsistē: vt libē
ac honoꝛifice possint sacra offā celebꝛari: h̄ ibi
Et h̄ idē p; ꝺ̈ vi. ꝛ ho. cle. c. i. vbi dr̄ sic: vt lai
ci secꝰ altare qn̄ sacra misteria celebꝛāt̄ stare vl̄
sedē int̄ clericos n̄ ꝑ̄sumāt: ſ; ꝑs illa q̄ cā cellis
ab altare diuidit̄ tn̄ psallētibꝰ pateat clericis ad
adoꝛandū ꝟo ꝛ coicādū laicis ꝛ femis sic mos
ē pateat scām scōꝝ: h̄ ibi. ex cōcilio Magūtio
glo. ibidē i fi. dīc: q̄ scā scōꝝ ꝓ cōpe eccl̄e acci
pit̄: siue ꝓ ꝑte maioꝛi eccl̄e vbi stāt laici. Fac
ēt ad h̄. c. ꝑuenit. de ꝯse. di. 2. Sūmite igit̄ o
xp̄iani exᵐ publicāi: q a lōge stās nec ocl̄os su
os audebat leuare ad celū: ꝛ cū eo qsq; dicat.
Propiciꝰ esto. m. p. Q̄tū ad triā ve dico bꝛe
uit̄ q̄ eccl̄as honoꝛātes tria int̄ cetā officia i.

bn̄ficia repoꝛtāt. s pctōꝝ relaxatōꝫ: amicoꝝ cōionē: ⁊ vite bone t̄minationē. Pꝛio inq̄ꝫ repoꝛtāt pctōꝝ remissionē ad min⁹ venialiuꝫ. vn̄ accipe regulā ꝙ nūq̄ꝫ dicis deuote ⁊ in gr̄a or̄onē dn̄icā: qn sp pctā venialia diminuāt̄ ⁊ h̄ q: sine eis viuē nō possum⁹. ꝓbat h⁰. c. ꝓ q̄tidianis de ꝯse. di. 2. 2⁰ repoꝛtāt amicoꝝ cōionē. vbi accipe regulā ꝙ nūq̄ꝫ intras ecclīā cuꝫ deuotōe: ⁊ dic̄ vnū pr̄ nr̄ qn oēs aīc tuoꝝ asfiniū ⁊ amicoꝝ i purgatoꝛio ꝑticipent. Audi Hiero. barbatū d̄ ꝯse. di. 5. nō mediocrit̄ circa finē. Cū igit̄ inqt ꝓ oib⁹ psallim⁹ aiab⁹ vel missa dr̄ nil min⁹ q̄ꝫ si ꝓ vno q̄ꝫ ipoꝝ cantaret̄ accipit̄ ⁊c̄. Inde. ps. ait. Particeps ego sum oiuꝫ timētiū te. 3⁰ repoꝛtāt vite bone t̄minatōnē. vn̄ accipe regulā ꝙ nūq̄ꝫ honoꝛās ecclīas ⁊ dina libēt̄ audiēs. pōt mala moꝛte finire. ⁊ accipe h⁰ exē. Legit̄. n. de q̄dā pr̄e q filiū volēs i curiā cuiusdā reḡ ponē tria h̄ ꝑcepta illi int̄ cetā dedit. Pꝛimū vt singl̄is dieb⁹ ꝓpf̄. s. deuote eccl̄ā itraret. ⁊ septē pr̄ nr̄ ⁊ totidem aue maria dicēt. ⁊ si posset missā audiret. Secūdū ꝑceptū fuit vt a mēdat̄o cauēt oio. Tertiū fuit vt alteri nō faceret qd̄ sibi fieri nō vellet. Sic istructū filiū i curiā reḡ locat. Fuat ille iussa pr̄is: ⁊ ꝓbe: scēq̄ꝫ ꝓficiebat: ita vt ab oib⁹ carus haberet̄. oꝛit̄ i mēte alti⁹ curial̄: ita vt fieri solet iuidia. iuuenē huc obfuat vt i aliq̄ detrahat: ⁊ regi accuset. die nocteq̄ꝫ pēsat q̄ via in odiū reḡ illū ponat. Tādē die q̄dā regine aquā ad man⁹ miñstrās regina annulo extracto de digito vt recti⁹ man⁹ lauaret illū iuueni fuādū dedit. ⁊ ipm in marsupio collocauit diligebat eū regīa sūme ꝟtutib⁹ suis. Inuidus h̄ cernit ad regē festinās: qb⁹ pōt verbis regiū se dic̄ sp optasse honoꝛē. ⁊ tādē ꝑsuadet reginā turpit̄ iuuenē adamare signū ānuli ad duē capite trūcari petat: si i i marsupio n̄ repit̄ credit rex. ꝓ iuuene mittit bursā q̄rit. factū repit moꝛtē coꝛde minat̄ illi. Foꝛnacē ardētē ext̄ ciuitatē parari iubet foꝛnassarioq̄ꝫ ait. quē ad te mittā talia ꝟba ferētē. ꝑfecisti iussa regis ꝓtinus i foꝛnacē ardētē ꝓiice. parāt̄ oia. mittit̄ iuuenis acceleret ipsa iussa vt ꝑficiat reḡ. At cū iā mediū iter ꝑfecisset eccl̄ā q̄ndā repit suas nō dixisse or̄ones memoꝛat̄ illā ingredit̄ anguloq̄ꝫ in vno or̄ones incipit ⁊ deuote. instat interea iuid⁹ vt cū ad foꝛnacē mittat. vt videat si foꝛnaxari⁹ iussa cōpleuit foꝛnax ardet mittit̄ iste ⁊ ingr̄o foꝛnacis ait. Dic̄ rex me⁹ si iussa cōplesti. cui illi. Veni ⁊ vide. Et cū introspexit a magistro ꝑcipitat̄ cōburit̄: ⁊ sic pena cōdigna punit̄ qd̄ eni alteri iiuste pauerat i te iuste ꝑtulit. Finita or̄one accedit iuuenis si rē ꝑfecerat ait. Cui ille. Ita cōsūptū teo inqt accede ⁊ vide Mirat̄ ille factū reuertit̄. ⁊ factuꝫ narrat Mirat̄ rex. Et tādē ꝟitate cōperta iuuenē magis q̄ꝫ antea pamauit. q̄re ⁊c̄. ⁊ sic pꝫ ista cōclusio. Et ita ꝑ oppositū notate. Eiues Si qs violauerit tēplū dei. ⁊ vitupat hec duo illū iseq̄uūt̄. ꝑ. Que oino mala moꝛte ꝑibit vt fuit anthioc⁹ in li⁰ paralepomenon. Aut domus ei⁹ fiet postribuliū: ⁊ vel ei⁹ vxoꝛ: aut filie meretrices efficiūt̄. ⁊ domū isallāt̄ eni vituꝑabiliter. Et hec vult dina iustitia. Vt q domū dei inhonoꝛat dom⁹ ei⁹ ihonoꝛet̄. ⁊ iō dic̄ de⁹ talib⁹ qui honoꝛificauerit me honoꝛificabo eū q āt ꝯtēnūt me. Erūt igbiles. De roboꝛatione ecclesiaꝝ christianoꝝ cōsideratio scd̄a.

Ecundo loco ecclesiarum dei singularē roboꝛationē videamus. vbi tres ꝯclusiōes subiūgam⁹. vꝫ. Pꝛia ꝯclusio ē ista. ⁊si xp̄i ecclīā mltis possit tribulatōib⁹ q̄ssari tn̄ nūq̄ꝫ poterit extenuari. Scd̄a ꝯclusio ē ista. Etsi a multis tyrānis eccl̄ia xp̄i cōculcet̄ nūq̄ꝫ tn̄ sua ꝑuilegia deꝑdūt̄. Tertia ꝯclusio ē ista Quia eccl̄ia xp̄i ē dom⁹ dei demones illam timent: ⁊ fulgiūt a facie dei.

De duratiōe eccl̄ie. Cōclusio ꝑma.

Ecipe ꝑmā ꝯcl̄onē. vꝫ. Etsi xp̄i eccle
a sia mltis tribulatōib⁹ possit q̄ssari: nūq̄ꝫ tn̄ potit extenuari. vbi tres igram⁹ ꝟi. vꝫ. Pꝛia ꝟi. ē i^a. Quō scis ꝑrib⁹ vetis testi eccl̄ia xp̄i fuit demōstrata. 2^a ꝟi. ē ista q̄ꝫtū duratura eccl̄ia xp̄i. 3^a ꝟi. ē ista. Si qs pōt seipsū baptizare ad h̄ vt ingrediat̄ fideꝫ ⁊ eccl̄iā xp̄i. Q̄tū ad ꝑmā ꝟi. dico ꝙ trib⁹ pꝛobatissimis viris i veti testō eccl̄ia xp̄i fuit i figuris demōstrata. ꝑma demōstratio fcā fuit p̄riarche Iacob. Scd̄a scissimo Moysi. Tertia doctissimo Salomōi. Pꝛia p̄riarche Iacob i foꝛma scale. Gen̄. 28. Qui expgefac⁹ erexit ibidē lapidē i titulū ⁊ dixit vere loc⁹ iste scūs ⁊ ego nesciebā nihil aliō ē h̄: nisi dom⁹ dei ⁊ poꝛta celi. In q̄ qdē loco vt dr̄ in historijs scolasticis fuit postea edificata Bethel: q̄ itꝑtat̄ dom⁹ dei. ⁊ postea vocata ē Hierl̄m q interꝑtat̄ visio pacis. Erectio autēꝫ ista lapidis

figura erat q̄ i eodē loco tēplū dñi edificari de
bebat vt p⁹ca fcm̄ ē. Qr āt vocauit locū illū por
ta celi figura erat q̄ ibi passiōis xpi crux erigi
d̄bebat p quā patētes fierēt porte celi. Unde
Hiero. sāguis xpi ianua padisi ē. āgeli descē
dētes ⁊ ascēdētes figurabāt q̄ apta ianua celi
p xpi passionē āgeli ad nos veire d̄bebāt: ⁊ sa
crificā. ib⁹ nob adcē ⁊ orātib⁹ ad deū vota nr̄a
portare. qr̄ ⁊c̄. vide historiā ibi ⁊ lege eū. 2ª
dmōstratō fcā fuit scissimo Moysi. Exo. 40.
c. ⁊ Nū. 7. c. vbi dr̄. fcē Moyses tabernacu/
lū dñi ⁊ scificauit iur̄ exēplū qd̄ ei mōstratū fu
erat i mōte. Exo. 26. Sic facies tabernaculū.
⁊c̄. vide tex. Hº āt totū fcm̄ ē i figurā tabna/
culi xpi qd̄ ecclia ē. in q̄ p sacerdotes ñ carnes
hircoꝝ aut vituloꝝ offerūr̄: s3 ver⁹ de⁹ ⁊ hō. d̄
ɔsc. di. 2. c. sel̄. vide feria. 5. p dñice i ra ɔside
ratōe ɔclōe ra circa finē. 3ª demōstratio fcā
fuit doctissimo Salomōi: qñ ɔstructo templo
p ipsū dñs ad eū ait. Scificaui mihi locū istū.
2. pal̄. 7: vbi nō q̄ hoc tēplū qd̄ Salomō edi/
ficauit fuit i autūno edificatū in. 4. die septem
bris qd̄ postea ,pphanatū ⁊ destructū fuit. per
Nabuzardum. vt. p3. 4. R. 25. ⁊ Hiere. 52.
Fuit āt p⁹ca a Zorobabel sub Dario rege in
ver̄ tpe. s. die. 12. mēsis renouatū: vt p3 Hes
dre. 3. ⁊ 6. c. Et h̄ tēplū postea a supbissimo.
Antiocho rege fuit turpit̄ ,pphanatū. Mach.
i. c. S3 p⁹ca iuda Machabeo purgatio tēpli
fcā ē. s. die. 25. mēsis casleu. i. decēbris. d̄ hac
purificatōe hr̄. i. Mach. 4. c. vbi dr̄. Elegit
iudas sacerdotes sine macula vt mūdarēt san
ctuariū. E isra. Statuit vniuersa ecclia vt age
rent̄ dies dedicatiōis p dies octo cū gaudio.
Enceniauerūt. n. octo dieb⁹. ⁊ Mach. 8. dr̄.
Cū encenia agerēt̄ Hierosolimis. ⁊ Joh. x.
Facta sūt encenia Hierosolimis ⁊ hyēs erat
Encenia. n. dedicatio tēpli ē. ⁊ dr̄ in plali: qr
octo dieb⁹ enceniabāt. i. festū ,ptenebāt. ⁊ nō
q̄ hn̄. 25. die mēsis decēbris Judas purifica
uit tēplū ⁊ altare nouū ɔstruxit. figurabāt. n.
natiuitatē dñi nr̄i Jhu xpi altare nouū ⁊ ho/
stia noua. Dr̄ āt i historijs scolasticis q̄ h̄ tem
plū p⁹ca a Pōpeio extitit violatū. v3. i eo sta
bulādo suos eq̄s. vñ i posteꝝ isortūat⁹ i bellis
fuit q̄re ⁊c̄. Et sic p3 pª Vi. Qr̄tū ad ra3 Vi.
dico q̄ nūq3 eccl̄a xpi pōt tm̄ vexari q̄ totaliter
debeat deficē ⁊ extenuari. Fac ad h̄. c. 3. l pn.
ex̄ de baptismo. ⁊ glo. 2. ibidē capl̄m. sic dicit.
Maiores eccl̄ie cās psenti articulos fidei cō/
tingētes ad Petri sedem referēdas intelligit
q cū qrēti dño quē discipl̄i dicerēt ipsū eē rñdis
se nōbat. Tu es xps fili⁹ dei viui ⁊ p eo dñm
exorasse ne d̄ficiat fides ei⁹: ⁊c̄. Et gl. sup ver
bo deficiat sic dic̄. Ex h̄ ,pbat̄ q̄ eccl̄a ñ pōt eē
nulla. 24. q. i. c. pudēda vbi Aug. h̄ ,pbat. ad
id̄ fac̄. 21. di. §. i. ad fi. Vsi. ego ,p te rogaui vt ñ
deficiat fides tua. h̄ gl. S3 querit̄ q̄re rogauit
dñs ne deficēt fides Petri nūqd ⁊ alij disci/
puli nō credebāt in eū. dico q̄ id̄ de fide Pe.
spāl̄r ait. qr Pe. spāl̄r cū dei filiū asseruit di/
cēs. Tu es xps fili⁹ dei. s3 ɔ̄ h̄ etiā dixi. Na/
tanahel. Jo. i. c. Rabi. tu es fili⁹ dei tu es rex
Jsrl̄. ⁊ Mat. 15 c. q̄ qdā exñtes in naui: dixe
rūt vere fili⁹ dei es. Dico q̄ ɔfessio fidei Pe.
fuit pfecta adhesio sine excitatiōe: alioꝝ āt solū
ex opiniōe. Uel dicam⁹ q̄ alij fatebāt̄ xp̄m fi/
liū adoptiuū ⁊ nō nālē. Petr⁹ aūt nō sic. Vñ
qdē credebāt xp̄m eē filiū dei p adoptionē tm̄
vt hi q eū Elyam. Hieremiā aut vnū ex pro/
phetis eē asserebāt. Jllos eni cogucrāt puros
fuisse hoies s3 tm̄ scōs. Quidā p adoptionē ⁊
vnionē nō tm̄ psonalē distictōz. vt Natanabel
Quidā p nā3 ⁊ psonalē distictō3: ⁊ h̄ ē pfecta
fides: vt Pe. ⁊ id̄ ait xps. sup hāc petrā edifi/
cabo eccliā meā. Quidā āt credebāt q̄ nec p
adoptionē nec aliq mō eēt fili⁹ dei: vt pharisei
vñ ⁊ illū aiebāt in pncipe Belzebub eijcē de/
mōia. q̄re ⁊c̄. hec ēt pōit Frācisc⁹ d̄ Marchia
i qōnib⁹ suis sup Math. Qr̄tū ad tiā Vi. di
co hāc regulā gnālē q̄ null⁹ pōt baptizare se/
ipsū de h̄ ē casus ad lr̄a3 ex̄ de baptismo. c. de/
bitū vbi dic̄ sic tex. Debitū ⁊ isra. Sane itima
sti q̄ qdā iude⁹ in mort̄ articulo ɔstitut⁹: cum
int̄ iudeos tm̄ existeret in aquā seipsū imersit:
dicēdo. ego baptizo me i noie pr̄is: ⁊ filij ⁊ spi
rit⁹ sci. Rñdem⁹ q̄ cū int̄ baptizātē ⁊ baptiza
tū dēat eē distinctō: sic ex Vbis dñi colligit̄ di
cētis apl̄s. Baptizate oēs gētes i noie pr̄is ⁊
filij ⁊ spūs sci. Memorat̄ q̄ iude⁹ ē denuo ab
alio baptizādus vt oñdat̄ q̄ ali⁹ ē q baptizat̄ ⁊
⁊ ali⁹ q baptizat. Ad qd̄ etiā d̄signādū ipe xps
nō a seipso: s3 a Joāne voluit baptizari. Qr̄/
uis si talis ɔtinuo decessisset ad pr̄iā ,ptin⁹ euo
lasset pp fidē sacri: ⁊ si nō pp fidei sacr̄m. Jn
baptismo quippe illa spūalis gnātio celebrat̄.
de qua Vitas ait. Oportet vos nasci denuo.
Quia nisi qs renatus fuerit ex aq̄ ⁊ spū scō ñ
intrabit i regnū celoꝝ: sic q̄ i carnali gnātione
q̄ ,ples ex viro ⁊ femina nascit̄: ali⁹ ē q carnali/

ter gignit: ⁊ ali⁹ q carnalit̄ gignit̄. Sic ⁊ in sa
cramētali gnātiōe q̄ soboles ex aq̄ ⁊ spū scō re
nascit̄: ali⁹ dꝫ eē q spūalit̄ genēt: ⁊ ali⁹ q spūalit̄
generet̄ ⁊c̄. Ex qb⁹ v̄bis triplex rō formať q̄
re qs seipm baptizare n̄ pt. p̄ pp distictōꝫ ba
ptizātis ⁊ baptizati. 2° q: xp̄s h̄ ex° docuit cū
a Joāne voluit baptizari. 3° q: si in gnātiōe
carnali generās ⁊ gētiū reqrūt̄. ḡ ⁊ i gnātiōe
spūali: vt sic vir nō pōt sibi filiū carnalē legiti
mū q̄rere: cui⁹ vxor mr̄ nō sit: ita nec spūalē ni
si vxor eiusdē sit cōmat̄ pentū illi⁹. 30. q. 4. c.
sic h̄ ponit glo. sup v̄bo i carnali. sꝫ an iude⁹
sit saluat⁹. videt̄ dicē tex. ꝙ sic p fidē sacri: ⁊ n̄
pp fidei sacr̄m. Glo. tn̄ ibidē sup v̄bo euo/
lasset ait ꝙ null⁹ expectet ad eccl'iam redire qn̄
peccare nō pōt. de pe. dist. 7. c. vl. q̄re ⁊c̄. Et
hec sufficiāt pro p̄ma cōclusione.

De p̄uilegijs eccl'iaꝝ. Cōclusio secūda.

Ccipe f'aꝫ ɔclōnē. vꝫ. Etsi a mlt̄s tirā
a nis eccl'ia xp̄i ɔculcet̄ nūq̄ꝫ tn̄ sua p̄ui
legia d'pdūt̄. vbi tres iq̄ram⁹ v̄itates
P̄ria v̄i. ē ista. Quid ē p̄uilegiū absolute ⁊
p̄uilegiū eccl'ie. 2ª v̄i. ē. Quotuplex ē p̄uile
giū eccl'e. 3ª v̄i. ē. Quō ⁊ qn̄ tollit̄ p̄uilegiū
Q̄tū ad p̄mā dico ꝙ p̄uilegiū nō ē aliud nisi
p̄uata lex. de v̄bo. sig. c. abbate sacti Siluani
circa mediū. c. Vn̄ ēt p̄uilegiū q̄si p̄uās legeꝫ
dr̄. q: ē ꝓp̄e ɔ̄ ius cōe. vt ibi ⁊. c. p̄uilegia di.
3. p Ber. Ex q̄ seq̄t̄ qd sit p̄uilegiū eccl'ie q: ni
hil alid' ē p̄uilegiū eccl'ie nisi q̄dā p̄uata lex ec/
clesie vl' rex q̄ ptinēt ad eccl'iā. Sꝫ q̄rē qs pos
set: an posset alicui p p̄uilegiū dare id qd' iure
cōi sibi ɔcedit̄. ⁊ dr̄ ꝙ n̄. q: ex q̄ ē ɔ̄ ius cōe nō
ɔcedit p̄uilegiū id qd' ius cōe. ɔ̄riū tn̄ hēt̄ i. c.
i. de rescript̄. vn̄ vni fcm̄ ē p̄uilegiū vt sibi li/
bere licēt appellare qd' ēt de iur̄ cōi cuilibꝫ ɔce
dit̄. vn̄ q̄spiā cū ḡuat̄ pōt libē appellare vt pl'a
iura allegat glo. i. cū dcō. c. i. de rescriptis. Di
co ꝙ p̄uilegiū ꝓp̄e ē p̄uata lex. ⁊ de sua nā est
ꝙ sit ɔ̄ ius cōe. tn̄ pōt etiā p̄uilegiū dari ad for
tificādū ius cōe. Nō tn̄ ꝙ glo. p̄dcā ponit tres
intellectus declaratiuos: qd v̄tutis ⁊ roboris
habeat p̄uilegiū cōcedēs id qd' ius cōe. ꝯtra
glosa ē: ⁊ iō nō pono illā gnāl'r tn̄ dico ꝙ semp
aliq̄d addit sup̄ ius cōe. ⁊ si nihil aliud facit ad
min⁹ tn̄ hoc facit: vt p̄uilegiat⁹ possit tertio ap
pellare. vbi alias sine idulgētia nō posset: vt
in. c. suā. de appellatiōib⁹. ⁊. C. ne liceat i vna
eadēq̄ꝫ cā tertio ꝓuocare in rubro ⁊ nigro. ⁊
intellige: nisi in casib⁹ in qb⁹ qs pp delictū p/
uaret̄ facultate appellādi. de qb⁹ in. §. sūt q̄ꝝ
2. q. 6. ⁊. l. 2. C. q̄ꝝ appellatōes nō recipiant̄
Nā ad illos casus ibi notatos nō vr̄ p̄uilegiū
extēdi: q: p̄nceps nō vr̄ ɔcedē in gnē qd' i spē
nō ɔcessisset: vt i. c. generi. de reg. iur. li. 6. sꝫ
d' ista mā vide doctores in dcō. c. i. d' rescript̄
⁊ Hosti. sup dcā glo. i. Ista sufficiāt q̄ꝫtuꝫ ad
p̄ns. Q̄tū ad f'aꝫ v̄i. dico ꝙ alid' ē p̄uilegiū
psone eccl'iastice: alid' eccl'ie alid' reꝝ eccl'iastica
rū. Priuilegiū psone ē q̄dā p̄uata lex ɔcessa
oīb⁹ psonis eccl'asticis: ⁊ diuersitatē istoꝝ p̄ui
legioꝝ accipim⁹ sꝫ diuersitatē ḡduū psonarū
Quoꝝ oīuꝫ ordinē nūerar̄ lōgū eēt: sꝫ grā ex
empli accipiať h̄ p̄uilegiū: ꝙ nulla psona eccle
siastica tenet̄ aut dꝫ soluē gabellas: talcas: ex/
actiōes: aut collectas: rōne suaꝝ possiōnū do
moꝝ: p̄dioꝝ ⁊c̄. vt pꝫ ex̄. de imūni. eccle. c. q:
nōnulli. li°. 6. Silr̄ nec de reb⁹ q̄s nō cā nego
ciatōis defert vl' deferre facit: vt pꝫ ex̄. d' cēsib⁹
⁊ exactōib⁹. c: q̄ꝫq̄ꝫ. li. 6. O dn̄i terraꝝ q̄lr ista
obfuēt opib⁹ nr̄is vos iudices eritis: ⁊ sic de
alijs. Sꝫ quā penā incurrūt. dic̄. c. nō min⁹.
⁊. c. aduersus ɔsules ex̄ de imūi. eccle. ꝙ oēs
talcas vl' collectas iponētes cl'icis vl' ipoꝝ iu/
risditionē occupātes: si moniti nō desistāt: ex
cōicati sīt cū suis fautorib⁹ ⁊c̄. ⁊ dic̄. c. nō min⁹
ꝙ ꝓp̄e hodii accidit illd' Hiere. dcm̄. p̄nceps
ꝓuinciaꝝ. i. eccl'ia dn̄a mūdi: ita intelligēdū ē:
facta ē sub tributo. sꝫ ista relinq̄m⁹. q: in vanū
scribim⁹ ista. Accipe p̄uilegiū eccl'ie: ⁊ dico ꝙ
silr̄ ē duplex. Et q: directe de eccl'ijs nūc faci/
m⁹ mētionē aliq̄ ⁊ si nō oia p̄uilegia videam⁹
Primū p̄uilegiū i h̄ ordīe ē: ꝙ eccl'ia ex q̄ est
dom⁹ dei dꝫ cū maxia honestate custodiri: ita
ꝙ i ea nulla ihonesta fiāt. audi bonū tex. c. cuꝫ
decorē. de vi. ⁊ ho. cle. vbi sic dr̄. Cū decoreꝫ
dom⁹ dei. ⁊ ifra. Interdū ludi fiūt in ecclesijs
theatrales ⁊ n̄ solū ad ludibrioꝝ spectacula in/
troducūt̄ i ea mōstra laruaꝝ v̄uētiā in aliqb⁹
festiuitatib⁹ diaconi: subdiaconi: p̄sb̄ri: vicissiꝫ
isanie sue ludibria exercere p̄sumūt. Et infra.
Frnitati vr̄e mādam⁹ q̄ten⁹ ne p h⁹ i turpitu/
dinē eccl'ie igner̄ honestas p̄libatā ludibrioꝝ
ɔsuetudinē: vl' poti⁹ corruptelā curetis a vr̄is
eccl'ijs extirpař: h̄ ibi. Inno. 3⁹. vbi nō ꝙ gl.
sup v̄bo mōstra lauaꝝ: dic̄ ꝙ ēt ꝓhibitū ē cā
ludibrij habitu monachali: vel alio religioso
hitu vti. Et ḡuit punit̄ q h° facit: vt i autētica
d' scis epis. §. vl. ⁊ facit in arg^m. C. de epali.
auctē. l. in unc. h̄ ponit glo. Nō tn̄ itelligit gn

deuote repñtanões fieri possint: vt repñtare p̃
sepe dñi. Herodē: magos: ⁊ h⁹i: q̃ poti⁹ indu
cūt ad deuotionē q̃z ad vanitatē: sic in pasca se
pulchꝝ ⁊ alia repñtanẽ ad deuotionē incitādā.
Et q̄ h possint fieri ē argᵐ de ꝯſe. di. 2. c. ſcẽ.
⁊ di. 4. q̄ris circa finē. vñ q̄ōlibꝫ festū signū ē
⁊ repñtatio p̄teritaꝝ reꝝ: vt. 75. di. q̄ die dñi/
co. Hec oia ponit ēt p̄dca glo. sup v̄bo. mon
stra. Et gl. sup v̄bo poti⁹ corruptelā dic̄ q̄ tur
pis ꝯsuetudo poti⁹ dr̄ corruptella q̃z ꝯsuetudo
8. di. mala ꝯsuetudo. ⁊. 28. di. c. ꝯsuetudo est
int̄ nos. ⁊. c. cū venerabil̄. ⁊ ex̄ d̄ excessib⁹ p̄la
toꝝ. c. int̄ dilectos. h glo. Scd̄z p̄uilegiū eccl̄ie
ē q̄ de iur̄ bono null⁹ in eccl̄ia sepeliri dꝫ: nisi
abbates: epi: aut digni p̄ſbri aut ēt fideles laici
Audi tex. 13. q. 2. c. null⁹. Null⁹ inq̄t mortu⁹ i
tra eccl̄iā sepeliat̄ nisi epi aut abbates: aut di/
gni p̄ſbri aut ēt fideles laici: vbi gl. sup v̄bo.
fideles laici. dic̄ sic. Et itelligūt q̄dā fideles lai
cos q. i. miracula faciūt. aliq̄ āt itelligūt d̄ fideli
b⁹ in dignitatib⁹ ꝯstitut̄. sic sūt reges: p̄ncipes
⁊ h⁹i. Sꝫ heu hodiernis corruptelis. vnusq̄ſ/
q̄ꝫ. n. q̄ztūcūq̄ꝫ pctōr nisi in loc̄ eminētiorib⁹ s
xp̄m collocet̄. sepulturas sp̄nit. Dic vt placet
q̄m h sat̄ nō sūt. q̄re ⁊c̄. Tertiū p̄uilegiū ec/
clesie ē: q̄ oēs ꝯfugiētes ad eccl̄iā: siue homici
da siue debitor siue q̄quo alio mō grauat⁹: exce/
ptis q̄busdā casib⁹: sūt oēs salui ⁊ liberi. Po
nit̄ h regula i. c. int̄ alia. de imu. eccl̄iaꝝ. dicā
postea tex. Fallit h regula in q̄busdā casibus.
Prio si ille q ad eccl̄iā ꝯfugit ē public⁹ latro
⁊ q stratas publicas insidijs ⁊ aggressib⁹ obsi
det: vt i. d. c. int̄ alia. 2° si sit nocturn⁹ popu
lator agroꝝ: vt q̄ t̄ nocte agros deuastat vl̄ cō
burit: vt ibidē p̄ꝫ. ⁊ nōt̄ in. c. sic. q eccl̄iā dei d̄
uastat. 17. q. 4. 3° fallit i eo q i eccl̄ia deliq̄t. i.
i eccl̄ia maleficiū vl̄ g̃ue delictū cōmisit: sperās
se ab eccl̄ia defēdi q̄ō sp̄ p̄sumit̄ nisi ꝯtriū p̄bet̄
ex̄ de imu. eccle. c. imunitatē. vbi dicit sic tex.
Jmmunitatē eccl̄iasticā. Et ifra. Nōnulli im
punitatē suoꝝ excessuū p̄ defēsionē eccl̄ie obti/
nere sperātes homicidia ⁊ mutilatiōes mem/
broꝝ in ipsis ecclesijs vl̄ eaꝝ cimiterijs cōmit
tere nō verēt̄ q nisi p̄ eccl̄iā ad quā ꝯfugiūt cre
derēt se defēdi nullaten⁹ fuerāt commissuri. Et
ifra. cū v̄bo i loco in q̄ deliq̄t puniri q̄s d̄beat
⁊ frustra legis auxiliū inuocat q cōmittit in legē
mādam⁹: q̄ten⁹ publice nūciet̄ tales nō debē
munitatatis gaudē p̄uilegio: q̄ faciūt se indi/
nos. h ibi. Et ē pulcher tex. Et de h ēt nōtat
Joānes monaci. de imu. eccle. c. 2. in v̄bo. k
ditionē li. 6. ⁊ Jo. an. eo. ti. c. fi. sup gl. fi. Et
nōt̄ ēt d̄ fo. ꝯpe. c. 2. gl. pe. ⁊. 17. q. 4. ad epos
⁊. c. sc. ⁊. c. fr. Fallit tñ in eo q occidit hoiēꝫ in
eccl̄ia nō isidiose vt nōt. Jnn. d̄ imu. eccle. c.
int̄ alia. 4° fallit i s̄uis. vñ q̄n s̄u⁹ fugēt ad ec
clesiā ⁊ p̄staret̄ a dño de ipunitōe cautio: ⁊ ide
exire nō vellet inuit⁹ expellit̄ ⁊ dño suo reddit̄
vt nōt̄. 17. q. 4. c. q̄ſq̄s. ⁊. c. diffiniuit. ita tñ q̄
nō accedat ad alias domos. 17. q. 4. c. id ꝯsti/
tuim⁹ ⁊ in. d. c. int̄ alia. Oib⁹ āt alijs his sup̄
dictis except̄ gnāl̄r regula dat̄: q̄ cū fugiētes
ad eccl̄iā q̄ztūcūq̄ꝫ criminosi sint saluāt p̄ꝫ hec
regula in supdcō. c. int̄ alia. cū glo. ⁊. c. fi. gl.
fi. 17. q. 4. c. frat. p̄ Jo. ⁊. c. sic antiqu⁹ p̄ Jo.
audi. c. int̄ alia. Jnter alia inq̄t. ⁊ infra. Tuis
q̄ōnib⁹ r̄ndētes sacroꝝ statuta canonū ⁊ tradi
tiōes legum ciuiliū: ita duximus distinguēdū
q̄ fugiēs ad eccl̄iā: aut liber aut s̄u⁹ existit. Si
liber q̄ztūcūq̄ꝫ g̃uia maleficia cōmiserit. al̄s p̄
petrauerit nō ē violēt̄ ab eccl̄ia extrahend⁹: nec
inde dānari dꝫ ad mortē vl̄ ad penā: ſꝫ recto/
res eccl̄iaꝝ sibi obtinē d̄bēt mēbra ⁊ vitā. sup
eo tñ q̄ō fec̄ iniq̄ ē al̄s legitīe puniēd⁹. ⁊ h ve
rū ē nisi public⁹ fuerit latro vl̄ nocturn⁹ popu/
lator agroꝝ q dū itinera freq̄ntata vl̄ publicas
stratas obsidet aggressiōīs insidijs. ab eccl̄ia
extrahi pōt ipunitate nō p̄stita s̄m canonicas
sanctiōes. Si v̄o fuerit s̄u⁹ q ꝯfugerit ad ec/
clesiā postq̄ꝫ de ipunitate sua dñs ei⁹ cleric̄ iu
ramētū p̄stiterit ad s̄uitiū dñi sui redire cōpel
lit̄ ⁊ inuitis aliogn a dño poterit occupari. h ibi.
ad lrāꝫ Jnn. 3. ⁊ de h bn̄ in gl. ⁊ nōre te vo/
lo q̄ hāc imunitatē eccl̄ie siue libertatē hꝫ etiā
ꝯfugiēs ex̄ eccl̄iā p̄ trigīta pass⁹: vt. 17. q. 4. c.
q̄ſq̄s ⁊. c. diffiniuit. Jta tñ q̄ nō accedat ad al̄
domus: vt i p̄dcō. c. diffiniuit. Et solū h imu
nitas trigīta passuū ē cōpetēs eccl̄ijs ⁊ nō ca/
pell̄. vñ capelle q̄ sūt itra ābitū muroꝝ i castr̄
nō hñt hāc libertatē vt i. d. c. q̄ſq̄s. Sed volo
inq̄es pr̄ Ambrosi scire vnā v̄itatē dic q̄so po
nam⁹ q̄ vn⁹ iude⁹ pagan⁹ vl̄ excōicat⁹ ad eccle
siā ꝯfugiat: nūq̄d defēdet̄: Dicūt doctores q̄
de iudeo ⁊ pagano credēdū ē q̄ sic. p̄. l. i. C. d̄
his q ad eccl̄iā ꝯfugiūt. De excōicato āt dubiū
ē. Buil. tñ dic̄ q̄ i dē ē iudiciū. Ego aūt dico
ꝯsuetudinē eē seruādā. Nā dubio exñte tuti/
or via eligēda ē. ex̄ de homi. c. ad audiētiā. cū
glo. Text⁹ eni in fi. sic dic̄ in dubijs semitā de
bemus eligē tutiorē. Et gl. sup v̄bo i dubijs

allegat.c.iuueĩſ ⁊.c.ſignificaſti.⁊.c.pe.co.ti.
qm̃ i iuř dubia ↄcrta ñ pot ferri ſnia.xi.q.3.ḡ/
ue.⁊.30.q.vi.§.vi.vide gl.illã ſi plꝫ.⁊ſi itez
q̃rẽs qs ꝓuidẽ dꝫ ď victu illis ꝯfugiẽtibꝰ dico
ꝙ eccl'ia vt i.d.c.ď ffiniuit.17.ꝑ.q.4.Jo.Et
h ſufficiãt ď ꝓuilegijs eccl'ie. Priuilegiũ autẽ
reꝝ eccl'aſticaꝝ ẽt ẽ mľtiplex ſꝫ h ſolũ ponamꝰ
vꝫ.ꝙ oẽs res eccl'iaſtice dñt ſũma cũ ṙuerẽtia ⁊
hõeſtate cuſtodiri: vt pꝫ.c.2.ď cuſtodia eucha
riſtie.qď ẽ poſuimꝰ in 3ª ꝯcľone hᶜ ꝯſideratio
nis hꝰ ꝑmõis: ſꝫ vnã ṽitatẽ mľtũ neccĩaꝫ h inq
ramꝰ.vꝫ.an oẽs relige q̃ repiũť ſint veneran
de ⁊ i loco honeſto ꝑuãde.dico ꝙ nulla corpa
ſcõꝝ nec aliaꝝ religaꝝ ſũt venerãda niſi ab ec
cleſia ſint approbata.ꝓbať hᵒ ꝑ.c.i.ď reliquijs
⁊ veneratõe ſcõꝝ.vbi dř ſic.audiuimꝰ ꝙ qdã
int vos diabolica fraude decepti hoiẽ q̃ndã i
potatõe ⁊ ebrietate occiſũ q̃ſi ſcm̃ more iſideliũ
venerãť.Cũ vix ꝓ talibꝰ in ebrietatibꝰ ꝑẽptľ
eccl'ia ꝑmittat orare.Dič.n.apľs.Ebrioſi re/
gnũ dei nõ poſſidebũt.Illũ ḡ de cetõ nõ ꝑſu
matiſ colere.cũ ⁊ſi ꝑ eũ miracula fierẽt nõ licẽt
vobis ipſũ ꝓ ſcõ abſqꝫ auctẽ eccl'ie Roma.ve
nerari.Ex qbꝰ ṽbis apparet ꝙ facẽ miracula
nõ ẽ euidẽs ſignũ ſcitatis ⁊ veneratiõis.Vñ
gl.ibiď ſuꝑ ṽbo miracula dič ꝙ miracula qñ
qꝫ ẽtiã fiũt ꝑ malos.i.q.i.teneamꝰ.iõ nõ dꝫ pro
ſcõ teneri qſqs miracula fač:niſi ab eccl'ia Ro
ma.pꝰ fuerit ꝑ legitimos teſtes approbatꝰ: vt
dič ſuꝑ dictꝰ tex.⁊.c.ſe.co.ti.⁊ eř de teſtibꝰ.c.
venerabili.vbi teſtes ſuꝑ vita ⁊ miraculis re
cipiũť.vñ quẽ vita ipa reprobat: reprobať: ⁊
quẽ approbat.approbãdꝰ ẽ.24.q.i.h ẽ fides ⁊
c.qm̃ vetꝰ.⁊.q.2.c.ſane ꝓferť.h iura põit dcã
glo.q̃re ⁊c̃.Et ſi velles aliq̃ de ebrietate videẽ.
lege ꝑdictã gl.q̃re ſatis iſta ꝯcľo nõ.de religijſ
aliq̃ dicemꝰ i ꝯſideratõe 3ª hꝰ ꝑmõis. Circa
ad tertiã ṽi.dico ꝙ gl.ſuꝑ.c.ſuggeſtũ.eř de
decimis ponit qnqꝫ mõs qbꝰ amittiť ꝓuilegiũ
Vñ dič in ſolutõe q̃õnis.ſ.an ꝓuilegia ſint ꝑ
petua ꝙ gnãľr loquẽdo ꝓuilegia ſũt ꝑpetua ⁊
imutabilia: ſꝫ qñ aliqd cãliter ſuꝑuenerit bñ ꝓ
uilegiũ ꝑdiť.Primo cũ qs abutiť ꝓuilegio.xj.
q.3.ꝓuilegiũ ⁊ di.74.c.vbi iſta didiciſti.Itẽ
ꝑꝑ delictũ ciuiũ.25.q.2.c.ita nos.Itẽ ꝓpter
negligẽtiã ſpacij.x.ãnoꝝ.ff.de nũdinis.l.i.
Itẽ ꝑꝑ ꝯtrũ ſcm̃: vt in.c.ꝓ illoꝝ de ꝑbẽdis.
⁊.c.cũ acceſſiſſent.de ꝯſtõibꝰ.⁊.c.ſi de terra
de ꝓuilegijs.Itẽ cũ enorme iudiciũ alij indu/
cũ: vt i.d.c.ſuggeſtũ.ď decimis.vbi ille tex.

in ſũma dič ꝙ ꝓuilegiũ ꝯceſſũ ſuꝑ decimis nõ
ſoluẽdis reuocať ſi incipit eẽ nociuũ.Nã dič
ibi tex ꝙ qñ facta ſũt ꝓuilegia qbuſdã fratribꝰ
de decimis nõ ſoluẽdis abbatie ita erãt pauce
ꝙ ſcãdalũ nõ poterat ſuboriri.ſꝫ poſtqꝫ multi
plicate ſũt: ⁊ nõ ſoluãt decimas multis ſcãda/
lũ oriebať.⁊ iõ q2 alijs ẽ nociuũ tale ꝓuilegiũ.
iõ tolliť.Allegat gl.c.qd ꝑ nouale.eř ď ṽbo
rũ ſig.Jo.an.ſuꝑ.c.ſuggeſtũ.addit aliq̃: ſed
iſta dimittamꝰ.q̃re ex his ſatis claret predicta
concluſio noſtra.

Qualiter ⁊ quare demones eccleſiã xp̃ia/
nam timeant. Concluſio tertia.

Ecipe ẗtiã ꝯcľonẽ vꝫ.Quia eccl'a xp̃ia
a na ẽ domꝰ dei: demões illã fugiũt.⁊ ti
mẽt a facie eiꝰ.vbi tres iq̃ramꝰ ṽita.
vꝫ. Pria ṽi.ẽ iſta.Q̃ne ẽ domꝰ demõis.
Scďa quõ in eccl'ia xp̃iana hitat deꝰ. 3ᵃ ẽ.
Quare demões eccl'iã xp̃ianã timẽt. Circa
ad ꝑmã faciamꝰ iſtã diſtinctõꝫ ꝙ triplex ẽ do/
mus.ſ.hois: ďmõis ⁊ dei. Pria domꝰ diciť
domꝰ hois.ſ.vbi hitãt hoies quã nãles iuene
rũt: vt defendat nos a caumatibꝰ niuis ⁊ alijs
nociuis: vt ph̃s nř ait.Et de hac ãd pñs nõ ẽ
ꝑmo de hac dicebat dñs phariſeo Luč.7.In
traui domũ tuã: ⁊ aquã pedibꝰ meis nõ dedi/
ſti ⁊c̃.Domꝰ demõis ſũt corda maloꝝ.Luč.
xi.Reuertar in domũ meã vñ exiui. Domꝰ
dei mľtiplex ẽ.Primo aĩa cuiuſlibꝫ iuſti qm̃ aĩa
iuſti ſedes ẽ ſapie.ꝑs.Dñe dil.deco.do:tue.
i.dile.me face.deco.do.tuã.⁊.i.Cor.3.tẽplũ
dei ſcm̃ qď eſtis vos.Itẽ celũ empirreũ: Vñ
ait in domo p̃ris mei manſiones mľte ſũt.ꝑs.
Bti q ha.in do.tua.in ſcľa ſcľoꝝ laudabũt te.
Itẽ tertia domꝰ dei ẽ milităs eccl'ia.de q̃ ad ꝑ
ſens vltra ea q̃ dcã ſũt aliq̃ ſubiũgamꝰ.Et ꝑ.
qs fuerit fũdator iſtiꝰ domꝰ.Scďo qs p̃rfami
lias.⁊ 3ᵒ quõ ordiata ẽ. Et ꝑ dico ꝙ fũdator
iſtiꝰ domꝰ ẽ ipe deꝰ.⁊ p̃rfamilias ẽt ipſe deus
q exijt ꝑ mane ꝯducẽ oꝑarios in vineã ſuã: ſꝫ
q̃ľr ſit ordinata videamꝰ ꝑ.fũdamẽtũ iſtiꝰ do/
mꝰ xp̃s ẽ.i.Cor.3.Fudamẽtũ aliud nẽo põt
ponẽ ꝑter id qď poſitũ ẽ.qď ẽ xp̃s ih̃s.Lapi/
des iſtiꝰ fũdamẽti ſũt apľi ad Eph̃.2.Supedi
ficata ẽ fũdamentũ apľoꝝ ⁊ ꝓphaꝝ.⁊ Apoč.
21.Murꝰ ciuitatis hñs fũdamẽta.12.⁊ in ipſis
12.noia.12.apľoꝝ ⁊ agni.i.xp̃i ⁊c̃.Muri ciui
tatis ſũt ceti ſci Apoč.21.Lapides ꝑcioſi oẽs
muri tui: ⁊ turres Hierľꝫ gẽmis edificabũť
Anterior aũt murꝰ ſuũ intelligẽtia ⁊ doctrina

229

discipuloꝝ. Luc. vl. Aꝑuit illis sensū vt intelligerēt scripturas. murꝰ posterior fuerīt p̄riarche ⁊ ꝓphe. Et dicūt posteriores: q2 dū lucē illā que illuiat oēm hoiez veniētē in hūc mūdū aspicē nō poterāt: q̄si ad occidētē plagā positi erāt. Luc. x. Multi reges ⁊ ꝓphe voluerunt vidē. q̄ vos vider̄ ⁊ nō viderūt. Solʒ. n. posterior domꝰ ꝑs ad ꝑtē occidētalē ꝯstrui: ⁊ anterior ad oriētalē: q2 Luc. i. dr̄. Visitauit nos oriēs ex alto. s. xp̄s: q illuiare debebat ap̄los. vn̄ dicebat. cū stetitis an̄ reges ⁊ p̄sides nolite cogitare quō aut qd loq̄mi ⁊c̄. Et alibi. Ego vos elegi de mūdo: vt eatis ⁊ fructū auferatis ⁊ fructꝰ vr̄ maneat. His duobꝰ ꝑietibꝰ muri collaterales ꝯiūcti sūt. Muri collaterales ceti xp̄iani ⁊ oēs in xp̄m credētes sūt. Vn̄ ap̄lus Pe. vno die in hierl̄m tria milia: alioqʒ die q̄nqʒ milia ad fidē xp̄i ꝯuertit. s. dr̄ Act. 2. c. Mar. vl. Eūtes ꝑ vniuersū mūdū ⁊c̄. cōsistit h domꝰ ex q̄ttuor āgulis. i. ex q̄ttuor credentiū generibꝰ vt icipiētiū ꝓficiētiū: ꝑfectoꝝ ⁊ btoꝝ vl' ex q̄ttuor euāgelistis q ecc̄liā ornāt suis gloriosis doctrinis: de qbꝰ tradit doctrinā glo. 9. di. c. vt veteꝝ. sʒ de hᵒ alias. colūne sustētātes hāc domū sūt p̄dicatores. p̄s. Ego firmaui colūnas eiꝰ. Pauimētū domꝰ ē hūilitas: Luc. 17. publicanꝰ a lōge stās ⁊c̄. Hostiū est fides xp̄i siue ipse xp̄s. Jo. x. Ego sū hostiū: ꝑ me si qs itroierit saluabit̄. Fenestre sūt bōa exēpla p̄dicatoꝝ: vn̄ ppl̄is lux fidei igredit̄. Mat. 5. c. Neō accēdit lucernā ⁊ ponit eā sub modio: sʒ sup cādelabruʒ vt luceat oībꝰ hoībꝰ q in domo sūt. Mēsa ē sacra scriptura. p̄s. Parasti in ꝯspectu meo mēsā. ⁊ idē. Quā dulcia faucibꝰ meis eloqa tua sup mel ori meo. Cibꝰ sūt difficilia loca scripture q̄ q̄si fragmēta comedimꝰ vt ista: In p̄ncipio erat v̄bū. ⁊ Verbū caro fc̄m ē: ⁊ sic de alijs. Potꝰ sūt alia loca scripture faciliora. i. Petri. 2. Quasi mō geniti infātes lac ꝯcupiscite. ⁊. i. Cor. 3. Tāq̄ʒ ꝑuulis in xp̄o lac potū dedi vob̄ nō escā. vasa in honorē sūt p̄destinati vasa i cōtumeliā sūt p̄sciti: vt longo ꝓcessu declarauimꝰ s̄ fa dn̄ica. Thalamus fuit vterꝰ v̄ginis. p̄s. Tāq̄ʒ spōsus do. ꝓce. de thal. suo. Lectꝰ ē dulcedo sp̄ūs. Cāti. i. Lectulꝰ nr̄ floribꝰ. Familia sūt oēs iusti. Luc. x. Quis putas ē fidelis fuꝰ ⁊ prudēs quē ꝯstituit dn̄s sup familiā suā. Ecce q̄ʒ bn̄ ordiata ē domus dn̄i. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ⁊aʒ v̄i. dico q habitario dei in ecc̄lia coḡscit̄ ꝑ attributa dei. vn̄ dico q ꝑ potētiā inhitat pr̄: ꝑ sapiam inhitat filius: ⁊ ꝑ clemētiā inhitat sp̄ūs scūs. Per potētiā inhitat pr̄. Quantā potētiā in tēplis suis oñderit pr̄ eternꝰ lege libꝝ Machabeoꝝ. nōne heliodorꝰ q sup negocia reg̃ erat ab Apollonio duce hierl̄m missꝰ: vt pecuniā depositā in tēplo ad regē asportaret: ab eq̊ tribilē hn̄te sessorē calce ꝑcussꝰ ē: ⁊ satellites eiꝰ exterminati. heliodoro. n. volēte intrare tēplū: ⁊ qbusdam iā suis intrat̃ tota lachrymāte hierl̄ʒ: ecce mox equꝰ qdā cū hoīe q̊dā bn̄ armato q angelꝰ erat in medio coꝝ apparuit: calce mō hūc mō illuʒ cōtristās: ad vltimū ꝑcutiēs heliodoꝝ. ⁊ d̄ sella p̄cipitās multa caligine circūfusus. in sella tandē a suis repositꝰ: ⁊ militibꝰ suis q iā intrauerant tēplū ꝑ duos āgelos in forma duorum iuuenū inde expulsis. ad Apolloniā ducē miserabiliter redijt Apolloniꝰ aūt dina v̄tute humo ꝓstratꝰ erat oi spe salut̃ orbatꝰ. Judei āt bn̄dicebāt dn̄m q magnificauerat locū suum ⁊ tēplū. q̄re ⁊c̄. Aliā historiā vide. 2. Mach. 9. Sicqʒ de alijs. Scd̄o hitat in ecc̄lia xp̄iana filius ꝑ eīnā sapiaʒ. Ecce mag̃ sapia. Jo. 6. caro mea v̄e ē cibꝰ ⁊ sanguis meꝰ v̄e ē potꝰ. nōne mag̃ sapia h: vt in hoc sacr̄o fit verꝰ deus: Ezech. 32. Solē nube tegā. Solē. i. xp̄m veꝝ deū. q illuiat oēʒ hoiez veniētē in hūc mūduʒ audi Greg. ⁊ ponūt̄ etiā v̄ba a mgr̄o sniaꝝ. in. 4. di. 13. Quis inqt fideliū ignorare valet in ipa imolatōis hora celos apiri: ⁊ angeloꝝ choros adesse. sūma. s. dīnitatis imis. i. sp̄ebꝰ panis ⁊ vini. ⁊ ima sūmis. s. ꝑ trāsubstātiatōʒ sociari. Sʒ de hoc pleniꝰ dicet̄ in ebdomada scā. Tertio inhabitat sp̄ūs scūs ꝑ sūmā clemētiā. Quot. n. bonis in ecc̄lia ꝑticipamꝰ clemētiā dei: h baptizamur. h pc̄toꝝ remissiōes accipimꝰ h instruimur. h dīna officia celebrāt̄ ⁊c̄. Nec mirꝝ certe si deꝰ in terris vnū sibi p̄cipuū elegit locū. Nā ⁊ res vnā ciuitatē aliaꝝ caput eligūt. silr̄ ⁊ dn̄i ceteri: vt veneti venetias: florentini florētiā ⁊c̄. Silr̄ ⁊ papā vnā ecclesiam p̄ncipalē. vt Romanā. ep̄i ceteri vnā ecc̄liam cathedralē sarraceni vnā moscā i q̄ Machometh adorāt: iudei synagogā. ḡ ⁊ xp̄iani vnū debēt hr̄e locū sp̄alē in quo deū veꝝ adorent: ⁊ in quo sp̄āliter habitet ipse deꝰ. p̄s. Hic habitabo qm̄ elegi eā. Inde antiq ecclesiā tēpluʒ appellarūt. Tēplū. n. fm Papiā dr̄ q̄si tectū amplū: vel tenēs amplū. Cōtinet. n. deū quē celi ⁊ terra ꝯtinere non p̄nt. q̄re ⁊c̄. Q̄tum

27

adꝰ az ꝟi. dico ꝙ eccl'ia xp̄iana demonibꝰ trī
bilis ē ꝓpter tria vz ꝑꝑ tribilē isignationē: ꝓ
pter mirabilē ꝯſuationē: ⁊ ꝑꝑ ſuauē iubila/
tionē. ꝓ inq̄z tribilis ē ſpiritibꝰ reprob eccl'a
xp̄iana ꝑꝑ tribilē iſignitionē. Inſpiciūt enim
demones i xp̄ianoꝝ eccl'ia cruc baculū erectū
q̊ eos xp̄s acrit ꝟberauit. Iſa. 30. Pauebit
aſſur ꝟga ꝑcuſſus. Et. 22. c. in pſona dei ait.
Figā vexillū i loco fideli: ⁊ erit in ſoliū glorie
dei. Inde eccl'ia i dn̄ica ꝺ paſſiōe cātat. Vex/
illa regis ꝓdeūt fulget cruc myſteriū ⁊c̄. 2°
ꝑꝑ mirabilē ꝯſuatōz: ꝯſuaꝝ eni i eis die no/
ctuq̄z xp̄i ſacrm: ſcm̄ criſma: ⁊ alie relique ſcte̅.
Audi tex. c. i. ꝺ cuſtodia eucharíſtie. Statui/
mus inq̄t vt i cūctis eccl'ijs criſma ⁊ euchari:
ſtia ſub fideli cuſtodia clauibꝰ adhibitꝭ ꝯſuen
tur: ne poſſit ad illa temeraria manꝰ extendi
ab aliq̄ horribilia vel neſāda exercēda. Si ve
ro is ad quē ſpectat cuſtodia ea incaute reliq̄/
rit: tribꝰ mēſibꝰ ab offō ſuſpēdaꝝ: ⁊ ſi ꝑ eiꝰ icu
riā aliq̄d nephādū iñ ꝯtigerit grauiori ſbiace
at vltiōi: h ad lrām ibi. Inn. 3. Fac ēt ad hoc
c. ſane ꝺ cele. miſ. vbi dīc ſic tex. Sane cū oli
⁊ infra: ne ꝑꝑ icuriā ſacerdotū diua idig̃tio g̃
tiꝰ exardeſcat diſtricte ꝑcipiēdo mādamꝰ: q̄te
nꝰ a ſacerdotibꝰ eucharíſtia i loco ſingl'ari mū
do ⁊ ſig̃to ſꝑ honorifice collocata deuote ac fi/
delit̄ ꝯſeruet. Sacerdos ꝟo q̄lz frequēt doce
at plebē ſuā: vt cū i celebratōe miſſaꝝ eleuctur
hoſtia ſalutarꝭ ſe reuerēt iclinēt. idē faciāt cuz
eā portat pſbr ad iſirmū. Quā in decenti hitu
ſuꝑ poſito mūdo velamie ferat ⁊ referat māi/
feſte ac honorifice añ pectꝰ cū oia reuerētia ⁊ ti
more ſꝑ luic ꝑcedēte: cū ſit cādor lucis etne vt
ex hº apud oēs fides ⁊ deuotio augeaꝝ. Pre
lati aūt huiꝰ mandati grauiter punire nō diffe
rant tranſgreſſores ſi ⁊ ipſi diuinā ⁊ nr̄am vo
lunt effugere vltionē. h ibi Inno. In glo. ſu
per hº. c. ſane ꝟbo inclinet: ponit que orō di
cēda ſit in tali genu flectiōe: quā nōui. ſ̄. feria
5. cineꝝ in ꝓma ꝯcl'one ſe ꝯſideratōis ad ter/
tiā ꝟitatē vide ibi. Tertio eccleſia xp̄iana
demonibꝰ terribilis ē ꝑꝑ ſuauē iubilationem
Iubilāt. n. āgeli ſil' cū deuote pſallētibꝰ ⁊ orā
tibꝰ. Miere. 30. Vocē trotis audiuimꝰ. vñ ⁊
demōes dicebāt Bartholomeo. Orōnes tue
incēdūt me. q̄re ⁊c̄. Et ſic pz pn̄s ꝯcl'o ⁊ ſcd'a
conſideratio huius ſermonis.

De diuerſis colūnijs que ſanctis tēplis in
feruntur. Conſideratio tertia.

Ertio loco eccl'iaꝝ. dei vituꝑoſā ca
t lūniatōz videamꝰ. vbi tres ꝯcl'o
nes ſubiūgamꝰ. vz. Pria ꝯcl'o
ē iſta. ſic eccl'e xp̄iane oibꝰ alijs
tēplis digniores ſit ita actꝰ ihoneſti i eis ſci in/
decētiores ſit. Scd'a ꝯcl'o ē iſta. ſic actꝰ ihone
ſti i tēplis dei ſci idecētiores ⁊ pleni dedecore
ſit: ita ⁊ pēa turpiori illa ꝑpetrātes plectēdi ſit.
3ª ꝯcl'o ē. ⁊ ſi i oibꝰ eccl'ijs deꝰ offēdi poſſit tū
i Roma. eccl'a qꝺ inhoneſte ſit g̃uiꝰ penſant.
Quid ſit ſacrilegiū: ⁊ quot modis comittiꝝ
Concluſio prima.

Ccipe ꝓmā ꝯcl'onē. vz. Sicut eccl'ie
a xp̄iane oibꝰ alijs tēplis digniores ſūt
ita actꝰ inhoneſti in eis ſci idecētiores
ſūt. Vbi tres ingramꝰ ꝟitates. vz. Prima
ꝟi. ē. Qꝺ ē illud pctm̄ quo eccl'ie dei ꝓpha/
naꝝ ⁊ calūniāꝝ. Scd'a ꝟi. ē iſta. Quot mo
dis poſſūt eccl'ie xp̄iane ꝓphanari. Tertia
ꝟi. eſt iſta. An ponētes ſuas filias in mona/
ſterijs ꝯ carū volūtatē: ⁊ poſtea religionem ⁊
eccleſiā ſcandalizātes peccēt cōtra deū morta
liter. Quātū ad ꝓmā ꝟi. dico ꝙ gnāliter lo
quēdo id q̊ magiſ ſcādalizaꝝ eccl'ia ē ſacrilegiū
vbi de ſacrilegio tractari intēdētes tria pūcta
ingramꝰ. vz. ſacrilegij diffinitionē ſcd'o ſacri
legij diſtinctionē. tertio ſacrilegij iꝓbationē
Accipe ꝓmū: ⁊ q̄riꝝ q̄d ſit ſacrilegiū ꝓpe. Et
dico ſm. b. Tho. in ſūma ꝙ ſacrilegiū vt vis
vocabuli oſtendit dr̄ q̄ſi ſacrū ledēs. Vñ nō.
ꝙ ois res diuino cultui dedicata dr̄ ſacra: ſic̄
⁊ corona regis corona regalis dr̄. Ex q̊ ſeq̄ꝝ
ꝙ quicūq̄z circa rem diuino cultui dedicatam
aliq̄d nō agēdū facit: vel ad aliū vſū q̄z ordia
ta ſit ipudice tractet. ſacrilegiū cōmittit. i. ſacrū
ledit. Vñ correlarie ſeq̄ꝝ ꝙ q̄zto res diuo cul/
tui dedicata erit maioris dignitatis: tanto ab/
utens illa grauiꝰ ſacrilegiū cōmittit. Vñ ſi q̄s
aliq̄d nō agendū faceret in ſacerdotē grauius
peccaret q̄z in diaconē. ⁊ grauiꝰ in diaconē q̄z
ſubdiaconū: ⁊ grauius in ſubdiaconuz q̄z in
clericuz. ⁊ ſic de alijs. Scd'o videamꝰ ſacri
legij diſtinctionē. Et dico breuiter ꝙ tres ſūt
ſacrilegij ſpēs. Vna reſpectu perſone eccleſia
ſtice. ſcd'a reſpectu rerum eccleſiaſticarū ⁊ ter/
tia reſpectu ipſius eccleſie. Reſpectu pſone
ē q̄ñ aliq̄d ſit ihoneſtū vl' nō debitū in pſonas
diuino cultui dedicatas. vt ſi q̄s ꝟberaret cle
ricū: vel monialē raꝑet. 17. q. 4. c. ſi quis ſua

230

dente. vbi dic̄ textꝰ. Si qs suadēter diabolo
hꝰ sacrilegij vitiū vel crimē incurrit ꝙ in cleri
cū vel monachū manꝰ iniecerit violētas ana/
thematis vinculo subiaceat. ꝛ nullꝰ ep̄oꝝ au/
deat illū absoluere: nisi morti vergēte periculo
donec ap̄lico cōspectui p̄ntet: ꝛ eiꝰ mādatū su/
scipiat. hec ibi. Sc̄da sacrilegij spēs ē respe/
ctu reꝝ eccl̄iasticaꝝ. vt cum res sacra vl̄ sacro
vsui deputata in loco sacro: vl̄ ꝓ sacro habito
vsurpat. Et h̄ diuidit in tres gradꝰ: q2 aut au
fert sacrū ꝛ de sacro: aut sacrū de nō sacro aut
nō sacrū de sacro. De his oībꝰ. 17. q. 4. c. qs
ꝛ. c. sacrilegiū. vbi dr̄ sic. Sacrilegiū ē ḡ quēs
cūqꝫ qs sacrū violat: vl̄ auferēs sacrū de sacro
vel sacrū de nō sacro ꝛc̄. 3a spēs sacrilegij ē
respectu loci vt ecclesie vel cimiterij. 17. q. 4.
c. sic. vbi dr̄. Sicut q ecclesiā dei denastat ꝛ eꝰ
p̄dia ꝛ donata spoliat ꝛ inuadit fit sacrilegus:
sic ille q eiꝰ sacerdotes insequit sacrilegꝰ iudicat
ꝛc̄. O Italia sacrilega q̄t q̄tidie tā in p̄sonis
ecclesiasticis: q̄ꝫ in caꝝ rebꝰ ꝛ q̄ꝫ in locis scis
sacrilegia cōmittis: qdā in cimiterijs: qdaꝫ in
ecclesijs: qdā sacristijs. qdā in cāpanili mille i
hōesta cōmittūt: qdā tobaleas ꝛ mātilia furāt
qdā candelas asportāt. ꝛ qđ peiꝰ ē qdā sacco/
māni tabernacula corpis xp̄i absqꝫ vllo timore i
re frangūt qđ ego ꝓprijs oculis vidi dum tp̄e
comitiis ff rācisci saxū ferratū in ꝓuincia mar
chie fuit saccomānatū. vt ita dicā ꝛc̄. Quid di
cam de pingentibꝰ p̄putia in figura v̄ginis ꝛ
oculis euellentibꝰ figure crucifixi. qd de p̄cu/
tientibꝰ saxo vel gladio: qd de pingētibꝰ cru/
ces in āgulis viaꝝ ne mingat. O scelꝰ nephā
dissimū ꝛ infādū facinꝰ. Jnde dr̄. C. nemini
licet. l. i. v̄si. dr̄. Memini. n. licꝫ signū salua/
toris in terra vel in silice vl̄ in marmoribꝰ hu
mi positis insculpē vl̄ ꝓpingere: ne pedibꝰ con
culcet: q aūt in t̄ra posuerit vel positū nō leua
uerit morte mulcet. Et ꝯ h̄ qdā allegāt cōsue/
tudinē qbꝰ dr̄ ꝙ ꝯsuetudo sine v̄itate corru/
ptela ē. 8. di. c. ꝯsuetudo. ꝛ p̄ p̄ñs credo ꝙ hi
qbꝰ h̄ inotescit: ꝛ ex officio malefacta corrigūt
si nō ꝓuiderint mortaliter peccent. qd dicā de
mulieꝝ vanitatibꝰ ꝛ ꝓcatōibꝰ q̄ q̄tidie diebꝰ ꝑ
marie festis ad vitupiū dei ꝛ scōꝝ cōmittunt.
O indemōiati xp̄iani sarraceni maiori cū re/
uerētia suas moscheas honorāt q̄ꝫ xp̄iani ec/
clesias Jesu xp̄i: ꝛ in signū maxime honestat
sarracene velata facie ad coꝝ eccl̄ias pergūt ꝛ
meretricule vt ita loq̄r xp̄iane oi se pōpa ador
nant: vt eccl̄ias paupculi xp̄i horrenda lupa/
naria cōstituāt. O pct̄m vindictā clamās vs/
qꝫ ad celū. audi Jsa. c. 3. Jn die illa. s. iudicij
auferet dñs ornamētū calciamētoꝝ ꝛ armillas
i. ornamēta brachioꝝ ꝛ murenulas. i. ornamē
ta q̄ fuūt circa collū: ꝛ olfactoria. i. istra qbꝰ fert
muscus: ꝛ erit ꝓ suaui odore fetor ꝓ zona fu
niculus: ꝛ ꝓ crispanti crine caluitiū ꝛc̄. Acci
dit. n. semel cuidā sacriste q̄ nocte q̄dā p̄ horā
añq̄ꝫ ad matutinū surgeret in visiōe q̄dā muli
er q̄ de ꝓximo sepulta fuerat a medietate s̄ to
ta cōbusta apparuit. cūqꝫ de hoc miraret vocē
q̄ndā audiuit. Modica ingens reuerētia quā
crinibꝰ suis ecclesijs xp̄i exhibuit tibi illā cōbu
stam ostendit. q̄re ꝛc̄. Propterea dic̄ lex. ff. đ iu
sticia ꝛ iure. l. ex his. in glo. ꝙ multe sūt mulie
res male: bone aūt rare. Et de v̄b. sig. c. forꝰ
§. vl. dr̄ ꝙ mulier sp̄ ē fallax: ꝛ mutabilis. Et
p̄p̄ hoc illud capl̄m dic̄ ꝙ mulieres in cā cri/
minali: vt exponit gl. nō p̄nt eē testes. q̄re ꝛc̄.
Et sic pꝫ secūdꝰ pūctꝰ hꝰ p̄me v̄i. 3o pūctus ē
videre sacrilegij iprobationē. Nā lꝫ sup̄dicti
modi sint sacrilegij ꝓp̄e accepti: sūt tñ quedaꝫ
sacrilegioꝝ gnā nō ita ꝓp̄a. Primo sacrile
giū improp̄e cōmittit q̄n quis trāsgressor ē iu/
ris publici. qđ cōsistit in sacris ordinibꝰ ingr̄a
tibꝰ. vt pꝫ di. i. c. ius publicū. Sc̄do q̄n qs
nescit articulos fidei: p̄cepta: ꝛ ꝓhibitiōes dei
vel negligit. Qđ intelligēdū ē s̄m btm̄ Tho.
se. se. q. 99. q̄n legē dei ipugnat sic hereticꝰ vel
blasphemꝰ q qdē ex eo ꝙ deo nō credit incur/
rit infidelitatis pct̄m ꝛ ex hoc ꝙ diua v̄ba le/
gis p̄uertit sacrilegiū cōmittit ꝛ incurrit. 3o
q̄n publica officia iudeis cōmittit. 17. q. 4. c. cō
stituit. Cōstituit inq̄t textꝰ sacrū cōciliū vt iu/
dei aut qui de iudeis sūt. i. familia ipsoꝝ aut de
iudeis de nouo ad fidē cōuersis officia publi/
ca nullatenꝰ appetāt. Multi sūt alij mōi. sꝫ isti
sufficiāt ad p̄ns: q2 in sequēti v̄itate multa di/
cent. Q̄tū ad 4am v̄i. dico ꝙ multis modis
possūt ꝓphanari dei tēpla: oēs nō reducūtur ad
tres p̄ncipales. Q̄m aut ille ꝓphanationes
sūt in tēpla dei: aut in sibi rebꝰ dedicatis aut in
p̄sonis ecclesie s̄uiētibꝰ. Vñ nota istā distin/
ctionē ꝙ inter res ecclesiasticas p̄mū locū obti
nēt sacra: inter que sūmū sacroꝝ ē eucharistia
Cōtra qđ maximū sacrilegiū inter oēs spēs
sacrilegij est istud: sicut fuit sacrilegiū illiꝰ ru
stici q posuit corpꝰ xp̄i in aluceolo apiū vt apes
vicinas cōgregaret. Post h̄ ē p̄sona pape ꝛ

fic ꝯm diuerſitatem graduū ⁊ ꝑſonarū ſcitatez
Deinde poſt ſacra int̄ res eccleſiaſticas ꝯʒ lo/
cū tenent vaſa ſacra apta ad ſacroꝝ ſuſceptiōʒ
Et imagines ſcōꝝ ⁊ reliqe ſctōꝝ: i qbus quo
dāmō ipſe ꝑſone ſcē venerant̄ vel dehonorāt̄
Tertiū locū obtinent ea que ꝑtinent ad eccl'ie
ornamentū vel miſtroꝝ. Quartū locū tenent
ea q̄ ordinant̄ ad miniſtrorum ſuſtentationez
ſiue mobilia ſiue imobilia ſint. Circa hec oīa
pn̄t cōmitti plura indigna ⁊ inhoneſta. De q
bus oībus aliqua videam᷒. Et ꝓ circa ꝑſo
nas eccleſiaſticas. Scd̄o circa loca ⁊ tēpla
ſacra. Tertio circa res eccleſiaſticas. Qꝛ/
tū ad pᵐ querit̄ an ſꝑ iniiciendo man᷒ in cleri
cos ſacrilegiū cōmittat̄. Scd̄o q̄rit̄ an furā
tes vel accipientes occulte reliqas: vt ſecretio
ri loco ⁊ honoratiori locent̄ ſacrilegiū commit
tāt. Tertio an portantes reliqas alicui᷒ ſci
ad collū mortalit̄ peccēt: ⁊ in crimē ſacrilegij i
currāt. Circa eccl'iam ⁊ loca ſacra q̄rūt̄ iſta
Prio in qb᷒ caſib᷒ eccl'a violat̄: ita ꝙ debe
at recōſecrari. Scd̄o in qbus caſib᷒ violat̄.
vt debeat recōciliari ⁊ non ꝯſecrari. Tertō
an loca vbi pagāoꝝ cōꝑa ſepl'ta fuerūt poſſint
conſecrari. Circa res eccl'ie q̄runt̄ iſta. An
mulieres tangendo tobaleas ⁊ paramenta: ⁊
alia h᷒i vel lauādo: vl' alio mō peccent: ⁊ ſacri
legiū cōmittāt. Scd̄o an res eccleſie vt vaſa
ſacra: palle altarꝫ veſtes ſacerdotū: ⁊ ſil'ia poſ
ſint ꝯuerti in vſus laicoꝝ. Tertio q̄ʒtū pec/
cent hi q bona eccl'ie vſurpant. O ia iſta ſigil/
latim diſcurram᷒: qm̄ ꝑ pulchra ſūt. Qꝛtuʒ
ad ꝑmū dico. ꝙ. c. ſi qs ſuadente. 17. q. 4. ſu/
peri᷒ allegatū nō hʒ vl'r ꝟitatē. Vn̄ regl'a ge/
neral̄ ē ꝙ non ſemꝑ iniiciens man᷒ i clericos
mortalit̄ peccat: nec ſacrilegiū cōmittit. Fallit
enim in multis caſibus: ſed tres ad ꝓn̄s vide
am᷒. Prim᷒ caſus ē i caſu ig̊rantie. Scd̄s in
caſu diſcipline. Terti᷒ in caſu iocoſitatꝫ. pᵃ
in caſu ignorantie: vt ſi ignorabat̄ illū clericū
eē: ⁊ adhuc diſtingue ꝯm Ray. ꝙ aut tal' ig̊/
rantia fuit i ꝑſona aut in q̄litate ⁊ ꝯditiōe per
ſone. Si i ꝑſona tūc non incidit i canonē: nec
incurrit ſacrilegij crimē: do exᵐ: ſortes inten
dit ꝑcuttere platonē: ſed accidit ꝙ ꝑcutit cice/
ronē: ⁊ cicero cleric᷒ ē non incurrit in canonē
ſed h̄ intellige ſi nō diſcernebat ciceronē eſſe
clericū: tn̄ ſi diſcernebat ꝙ cicero eēt cleric᷒ et
nō laic᷒: incidit i canonē: q̄ʒuis nō intenderet
ꝑcuttere ciceronē. Si ꝟo error nō ſit in ꝑſōa

ſʒ i q̄litate ꝟbi gr̄a. Quidā cleric᷒ erat idutus
habitu ſeculari: ⁊ qdā ꝟberauit eū putās ipʒ
eē ſecularē: hic nō incidit in canonē. De h̄ eſt
tex. in. c. ſi ꝟo. el. 2. de ſen. excō. vbi dr̄ ſic. ſi
ꝟo aliqs in clericū nutriētē comā man᷒ iiece/
rit violētas: ꝓpter h̄ nō dʒ ſe aplico ꝑn̄tare cō
ſpectui: nec etiā excōicatiōe notari: dūmō ipm
eē clericū ignorauerit: vel ſi h̄ dubiū fuerit: ⁊
ꝓꝑa manu dūtaxat ꝓſtitit iuramentū ꝙ cū eſſe
clericū ig̊raſſet. Ab eo aūt ſi ꝓſtare noluerit iu
ramentū: q qꝛ violētas man᷒ ꝯſtat eū in cleri
cū iniecisse: ſic ab excōicato: donec ď mandato
ſūmi pontificis abſoluat̄ ꝯuenit abſtineri: hec
ibi. Alex. 3. Vide ď h̄ i piſanella: irregulari/
tas. i. abſol'o. 2. Fallit ꝯo i caſu diſcipline: vt
cū qs diſcipline ⁊ eruditiōis cā: cū diſcretione
tm̄ clericū ꝟberat: ñ incidit i canonē. ex̄ ď ſē.
c. cum volūtate. §. fi. vbi ſic dr̄. Si q ꝟo rōne
officij qď in eccl'a obtinēt: aut etiā clerici ſenio
res zelo deuotiōis pueros vel adoleſcētes in
minorib᷒ ordib᷒ ꝯſtitutos turbātes diuū offi
ciū: ⁊ hi q obtēto ꝓlatiōis ⁊ magiſterij ſubdi/
tos ⁊ ſcholares correctiōis cā leuit̄ forte ꝑcuſ/
ſerint: excōicatiōis ſniam nō icurrāt. Qď de
his etiā ďdm̄ ē q aliq̄s de familia ſua vel ꝓpin
quos inferioꝝ graduū ſil'i mō: vt cohibeant̄ a
ſuis iſolētijs. ⁊ ſcia boniſqʒ morib᷒ informēt̄
duxerint corrigēdos: h̄ ibi. Et glo. ſuꝑ illo ꝟ
bo i minorib᷒ ordib᷒. dicit ſic ad l'ram. Ergo
nō ꝑn̄t ſic ꝯpeſcere ꝯſtitutos i ſacris ordibus
lʒ turbent officia: qꝛ es q̊ ꝑmittit ſpāl'r ď iſtis ď
alijs ꝓhibet: ſic qď ď vno negat̄ ď alio ꝯcedi
tur. 25. di. q̄lis. ⁊ ex̄ ď ꝓſump. c. nōne. Et quia
nobiliora mēbra exceptis grauiorib᷒ culpꝫ ꝟ
berib᷒ ſubiici nō ďn̄t. 45. di. cū btūs. Puniāt̄
g̊ alijs admonitionib᷒: ⁊ ſi ſc nō correxerint:
ꝑn̄t ſuſpēdi ex̄ de ce. miſ. c. dolētes ar. Bern.
⁊ glo. ſuper ꝟbo ꝓlationis: ſic dicit. Si g̊ ꝓla
lati ꝑn̄t corrgere ſubditos: ⁊ ꝑcuttē leuit̄ ſi/
ne metu excōicatiōis cā correctiōis: ⁊ non ex
odio ex̄ eo. ti. c. ex tenore. Leuit̄ eni h̄ facere
ďn̄t: qꝛ leuit̄ caſtigat᷒ reuerentiā exhibet caſti/
gāti. 45. di cū btūs. Et glo. ſuꝑ ꝟbo magiſte
rij: adduc̄ ꝯcordantiā. c. i. ď ſen. excō. Et di/
cit ꝙ modica ⁊ leuis caſtigatio ꝑmiſſa ē docto
ri. ff. ad legē aq. l. 50. i fi. Et dʒ eē doctria ma
giſtri hūilis. de mai. ⁊ obe. c. hūilis vbi pl'es
ꝯcordātias iuenies ad h̄. Et nimia ſeueritas
culpe ꝯnumerat̄. ff. ad. l. aql. l. ꝑceptoris. Et
glo. ſuꝑ ꝟbo de familia dic̄ ſic. Nota ꝙ qs

B

231

familiã suã corrigẽ dꝫ: cũ ei ꝯpetat iure patrie
ptãtis. 23. q. 4. c. duo ista. ꝛ. 45. di. §. Salo/
mõ. ꝛ. c. disciplina. Et q suoꝝ domesticoꝝ cu
rã nõ hꝫ fidẽ negauit. 47. di. §. necesse. ad si/
dẽ. ꝛ. C. de pria ptãte. l. si filius. Et nõ solum
pr̃: sed et ꝓping domesticos suos corrigẽ dñt
C. de emendatione ꝓpinquoꝝ. l. vna. Et ha
bes dicit eadẽ glo. ex h tex. sex casus in qb⁹ lꝫ
corrigẽ ꝛ ꝑcutere clericũ sine excõicatione: vt
q hñt offiñ in ecclesia seniores platus: mgr̃ do
minus domus: ꝛ ꝯsanguinei. Sũt tñ ꝛ alij ca
sus vbi qs nõ incidit in canonem vt si iocosa
leuitate clericũ ꝑcutis: ex̃ eo. c. i. Itẽ si inueni
at eũ cũ mr̃e filia vxore ꝛ sorore. Itẽ si vim vi
repellat incontinenti. ex̃ eo. c. si vo alic⁹. §. 2.
ꝛ. 3. Itẽ cleric⁹ si post trinã correctionẽ nõ se
corrigat. ꝑdit hoc beneficiũ. ex̃ eo. ꝯtingit. ꝛ
c. in audiẽtia. Hec oĩa in glo. ꝑdictis in. c. ꝑ/
dicto cũ volũtate. de sentẽ. exco. Hic potes tu
multã practicã colligẽ si volueris: vt ex dictis
satis cernit̃. Tertio fallit in casu iocositatis.
ex̃ de sen. excõ. c. i. vbi dicit sic tex. Sup vero
eo qđ consiliũ postulasti: ꝛ infra. Qđ si clerici
infra puberes annos se se adinuicẽ: aut vnus
ad alteꝝ ꝑcusserint nõ sunt ad aplĩcã sedẽ mit
tendi: qꝛ eos etas excusat. Nec clerici si sĩ ple
ne etatis: ꝛ non odio vel inuidia vel indigna
tione: sꝫ leuitate iocosa se ad inuicẽ ꝑcuttẽ ꝯti
gat. Nec mgr̃ scholarẽ clericũ intuitu discipli
vel correctiõis ꝑcusserit: qꝛ non põt in ipis in
iectio manuũ violenta notari. Ceterũ si ex o/
dio idẽ scholares vel scholares clerici sese per
cusserint ꝓ sua absolutione dñt ad aplĩcã sedẽ
venire: hec ibi. Alex. 3. Et glo. sup vbo ex/
cusat dicit. Excusat qdem nõ ab excõicatiõe:
sed q̃ ad h ꝙ non sunt mittendi ad curiã ꝓ ab
solutione: vt pꝫ extra eo. c. q̃zuis. ꝛ. c. vlti. Et
multa ponũt in glo. q̃ concordãt cũ supdictis:
q̃re ꝛc̃. Et sic habes ꝑmũ punctũ declaratũ q̃
ad vituperationẽ personarũ eccl̃e. Q̃tũ ad
scdm punctũ qđ ad honorẽ ꝑsonarũ eccl̃ie spe/
ctat vꝫ. An furantes vel occulte religas scõꝝ
accipientes: vt secretiori ꝛ honorabiliori mõ
ꝛ loco consueuerit̃ sacrilegium committant. Et
dico breuiter ꝙ cũ sacrilegiũ fiat qñ accipit̃ sa/
crũ de sacro: vt dictũ ẽ. s. in. c. si qs suadente
17. q. 4. ꝙ tales reliquie transportari non pos
sunt sine lĩia pape: vel epoꝝ vel sancte sinodi
de ꝯse. dist. i. c. corpora. Et quomodo fieri de
beat ibidẽ notat̃. Multotiens enim sancti vi
lissimũ locũ sibi in sepulturã eligunt: ꝛ qñqꝫ si
qs tr̃saferre curauerit: aut transportati ad ꝓ/
priũ locum redeũt: aut se moueri non sinunt.
Exm in ꝓmptu est de beato Philippo nostri
ordinis cum florentini a tuderto noctu aspor/
tarent: infantes clamare ceperunt. Corp⁹ phi
lippi virginis gloriose sui asportatur ꝛc̃.
Ad tertiũ punctum de religis reseruatis in do
mo seculariũ vel portatis ad collũ. Dico scdm
btm̃ Tho. sa sc. q. 96. ꝙ eadẽ ẽ rõ de religis
ꝛ verbis scriptis. Nam si relige portentur ob
maiorẽ scõꝝ fiduciam: non erit illicitũ. Si au
tem circa hoc aliquid vanũ ꝛ superstitiosũ at/
tenderet̃: vtputa ꝙ essent triangulares: ꝛ h⁹i
quod non ꝑtinet ad sanctoꝝ reuerentiã sed su
perstitiosam vanitatẽ erit oĩo illicitũ. Si au
tem queras qđ sit attendendũ in verbis scri/
ptis: ne superstitiosũ qđ fiat: ait idem doctor:
ꝙ ꝑmo cauendũ est qđ scribatur vel ꝓferatur
ne. s. aliquid sit ad inuocationem demonuꝫ ꝑ
tinens: vel falsitatem continens. Scđo ne ca
racteres illis misceant̃. Tertio ne in scriben/
do ponatur superstitio: vt cum calamo tali vl̃
ligetur cũ filio tali: ꝛ die tali: ꝛ similia de qbus
ad plenũ. 26. q. 5. c. non liceat: ꝛ alijs pluribus
capitulis: qꝛ de hac materia ad plenum tractat
ibi Grãnus: q̃re ꝛc̃. Nũc videamus ali/
quas ꝯtumelias q̃ fiunt circa ecclesias dei. Et
ꝑ videam⁹ in qbus casibus ecclesia xp̃iana vi
oletur ita ꝙ debeat reconsecrari. Et dico ꝙ in
tribus casibus reconsecranda ẽ. vꝫ in casu de
structionis partis: in casu destructionis toti⁹
ꝛ in casu dubitationis. Primus igit̃ casus
est in destructione ꝑtis. Vnde posito casu ꝙ
ecclesia combusta sit: ꝛ parietes sint in totum:
vel in maiori parte destructi tunc reconsecran
da ẽ cũ fuerit repata: vt pꝫ de conse. di. i. c. ec
clesijs. Si vo solũ tectũ vel aliq̃ ꝑs consũpta
esset: non dꝫ reconsecrari: extra de con. ec. vl̃
alta. c. ligneis: vbi dicit sic tex. Ligneis edifi/
cijs ecclesie vr̃e casu ꝯsũptis: parietib⁹ ũi il
lesis ac mensa ꝑncipalis altaris in sua extre/
mitate modicã passã facturã. Et infra. Inqsi
tioni tue talit̃ duxim⁹ rñdẽdũ: ꝙ cũ parietes in
sua integritate permanserint: ꝛ tabula altaris
mota vel enormiter lesa non fuerit ob cãm ꝑ/
dictã: nec ecclesia nec altare debet denuo con/
secrari: h ibi. Alex. 3. Et glo. sup vbo ꝑietes
ait sic. Quãdiu ꝑietes integri sũt: nõ ẽ eccl̃ia
reconsecranda. qꝛ in parietibus consecratur

eccl'ia ꝛ nō i tectis: aut ſi ſucceſſiue repati eēnt
ꝺ ꝯſe. di. i. ꝺ fabrica: ꝛ adduc̄ caplm ꝓpoſui/
ſti. ꝛ. c. ex̄ co. ti. ꝛ dic̄ ꝙ ea q̄ dcā ſūt ibi pn̄t di/
ci h. c. i. dic̄ ſic. Ad hec ſi altare motum fuerit
aut ille lapis ſolūmō ſuppoſit⁹ q ſigillū ꝯtine/
tis ē ꝯfractus: aut ēt diminut⁹: dꝫ denuo con
ſecrari. Ppt h ꝟo neq̄q̄ꝫ reiterare ſuā ꝯſe/
cratione̅ eccl'a ꝯſueuit: ſꝫ id qdā canones inue
re videant̄: h ibi. Iſtud caplm rn̄det an eccl'a
debeat recōſecrari: qn̄ ſolū altare vel lapis cō
tinēs ſigillū qꝺ. ſ. fit in ipo lapide i ꝯſecratōe
altaris: erit deſtructū enormit̄ itellige: vt dicit
ēt glo. Et dic̄ h caplm ꝙ nō dꝫ recōſecrari ec
cleſia: ſꝫ altare tm̄ h dic̄ in ſnia h caplm. Vo
lo h notare q̄ ponit glo. i. Exponit eni altare
i. mēſa altaris. Sic eni dic̄ ꝛ exponit̄ ꝺ ꝯſec.
di. i. c. ſi motū. Qm̄ tabula ꝯſecrata ꝺ loco ad
locū mouet̄: nec tm̄ ꝯſecrat̄ ꝺ ꝯſe. di. i. c. cōce/
dim⁹. Et qꝺ dic̄ motū. i. mutatū q̄ ad fōmā. i.
q: formā amiſit pp diminutione̅ vel augmen
tū: cū h ſit forma rei. ar. x. q. 2. §. hiis. ideꝫ ſi
mēſa altaris ſit enormit̄ fracta: q: ꝯſecrādū eſt
altare: vt pꝫ ex̄ eo. ti. c. qꝺ in dubijs. ꝛ. d. c. li/
gneis. Cōſecratio altar' pcipue itelligit̄ i ꝯtū
ctiōe mēſe. ſ. lapidis ſupioris ꝛ ſtructure iferi
oris: ꝛ ita ſi mēſa fuerit mota: vl' aliqs ꝺ lapi/
dib⁹ tāgēs ipam mēſā excratū ē altare: ꝛ debꝫ
iterū cōſecrari. Sꝫ ſi aliqd addat̄ altare n̄ re/
cōſecrat̄: ſꝫ ſacꝝ trahit ad ſe nō ſacꝝ: vt in. d.
c. qꝺ i dubijs. eo. ti. h glo. illa. 1. Hoc āt vlti/
mū dcm̄. ſ. ſacrū trahit ad ſe ꝛc̄. dic̄ Hoſti. ꝙ
hꝫ locū i liq̄rib⁹: ꝛ i hiis q̄ pmixtōe ꝯfūdūt̄ al's
ſec⁹. Plura h dicē poſſem⁹: ſꝫ accipiam⁹ ſm
caſū. 2⁹ cāus i q̄ ē recōſecrāda eccl'a ē in cāu
deſtructiōis toti⁹: vt qn̄ tota eccl'ia vl' maior pſ
deſtructa ē. Sꝫ pone ꝙ hiſdē lapidib⁹ reedifi
caret̄: nūqd r̄cōſecrabit. Dico ꝙ ſic vt ꝺ ꝯſe.
di. i. ꝺ fabrica. Sꝫ pone ꝙ pietes ſucceſſiue re
paret̄: qd ddm erit ne alia eccl'a. Dico ꝙ non
ſꝫ intelligit̄ eadē: ꝛ iō ſuffic̄ ꝙ tm̄ recōcilietur cū
aq̄ exorcizata: ꝛ cū ſolēnitate miſſe. 3⁹ cāus ē
in cāu dubitatiōis: vt qn̄ dubitat̄ an fuerit cō
ſecrata: nec ne: aut qn̄ n̄ appet aliq̄ ꝓbatio ꝺ h
ſꝫ qn̄ pſumit̄ ꝯſecrata. Dico qn̄ ꝺ h appet ali/
q̄ ſcriptura vl' i iſtro donatiōis: vel i li. eccl'ie:
vel in colūna: vel i tabula marmorea: ꝛ h⁹i vl'
ēt ſi appareat vn⁹ teſtis ꝺ viſu vl' auditu. ꝺ cō
ſe. di. i. c. ſolēnitates dedicationū. Et intelli/
gas tales ſemiplenas ꝓbatiōes ſufficē vbi n̄
eēt ꝺ h ꝯtentio p quā tolleret̄ illa ꝓbatio: vt

q: fieret alt'i preiudiciū: vt. c. ꝓpoſuiſti eo. ti.
ꝛ de adul. c. ſignificaſti. q̄re ꝛc̄. Nō ad hoc
gl. ſe. 2° videam⁹ qn̄ eccl'ia recōciliari ꝛ n̄ re
cōſecrari dꝫ. Et h ē i multis caſib⁹. p̄ pp ho
micidiū vel enormē ſanguis effuſione̅ i eccl'a
cōmiſſā. ex̄ ꝺ ꝯſe. ec. vel altaris. c. ꝓpoſuiſti.
qꝺ ēt ſuperi⁹ allegauim⁹: vbi dic̄ ſic tex. Pro
poſuiſti ꝙ venientib⁹ ad eccl'am bti Iaco. ex
diuerſis regiōib⁹ pegrinis ꝛ volētib⁹ ali ſab
alijs p ꝯtētiones vl' rixas altaris ꝺ nocte cu/
ſtodiā vēdicar̄ homicidia ꝯtingūt intdū ꝛ ali
qn̄ vulnera inferūt̄. Et infra. Frat̄nitati tue
breuit̄ rn̄dem⁹ ꝙ manēte eccl'a vl' altari ipa re
cōciliari potit̄ p aquā cū vino ꝛ cinē bn̄dicta.
h ibi. Alex. 3. Et nō ꝙ aq̄ dꝫ bn̄dici p epm: vt
c. aq̄ p epm. ex̄ eo. ti. Volo notem⁹ glo. ibidē
q: fac̄ multū ad ſupdicta. dic̄ eni ſic. Nota ꝙ
eccl'a dꝫ recōſecrari vl' recōciliari p̄ ſi dubitare
tur an ſit cōſecrata. Idē ꝺ altari qꝺ pp dubiū
dꝫ recōſecrari. ꝺ ꝯſe. di. i. eccl'e vel altaria: q:
nō dr̄ iteratū qꝺ neſcit̄ eē fcm̄ ꝺ ꝯſe. di. i. c. ſo
lēnitates. Itē ſi eccl'a eſt exuſta tota: vl' maior
ps dꝫ iteꝝ ꝯſecrari. ꝺ ꝯſe. di. i. eccleſijs ꝛ. c.
ſemel. Si ꝟo tectuꝫ corruit ꝛ parietes ꝛ illeſi
remanent vel etiam modicū de ipſis parieti/
bus deſtructū fuerit non dꝫ ꝓpter hoc conſe/
crari. extra eo. c. ligneis. Et ſi tota eccleſia ſimt̄
deſtructa ē vel maior ps dꝫ cōſecrari ſi ſucceſ
ſiue: ſufficit aſpſio aq̄. de ꝯſe. di. i. c. de fabri/
ca. Pro remotione altaris vel fractura eorū
nō recōſecrat̄ eccl'ia: ſed altare: vt dcm̄ ē i. c.
i. extra eo. ti. Pro ſanguis effuſione ꝛ adul/
t'io dꝫ tm̄ r̄cōciliari: vt pꝫ i. d. c. ꝓpoſuiſti ꝛ ꝺ
adul. c. ſignificaſti: ꝛ extra eo. c. vl. ꝛc̄. vides
q̄ꝫtū h gl. cōfirmet oīa q̄ dcā ſūt: q̄re ꝛc̄. Qua
re ꝯcludam⁹ ꝙ ꝓpter homicidiū vl' ēt enōmē
ſanguis effuſione̅ recōciliāda ē eccl'a: ſed ſi le
uis effuſio fuerit: vt ſi caſus ſanguinis emit/
teret̄ ꝺ narib⁹ vl' ſilē nō ē recōciliāda. Scd's
caſus ē ꝓpt adulteriū vel ſemis effuſione̅ vt
i. d. c. ſignificaſti. extra de adul. Facit ēt dcm̄
c. vl. ex̄. de ꝯſe. ec. vel altaris ꝛc̄. Sed amore
dei anteq̄ꝫ vlteri⁹ ꝓcedam⁹ declara mihi h pr̄
Ambro. an q̄cunqꝫ ſemis effuſio recōciliādā
faciat eccl'am. Dico ꝙ nō. Vn̄ gnālit̄ non dꝫ
reconciliari niſi p adulterio fornicatione ſo/
domia: ꝛ ſilib⁹ inhoneſtis. ꝺ con. di. i. i ec/
cleſijs ꝛ ex̄ eo. ti. i. vn̄ pp pollutioꝫ n̄ ē recōci
liāda: ꝛ ēt p ſupdcis n̄ ē recōciliāda qn̄ ſūt oc
culta: ſꝫ ſolū qn̄ ſūt manifeſta: vt. d. c. ſignifica

fti [extra d' adulteris. Idē dic̄ Jo.an.in.i.c.ex/
tra d' ɔſe.ec.li.6. Sȝ ponam⁹ pꝛ ꝙ qs in loco
ſacro ſuā vxorē carnalit̄ cogſcat: r̄cōciliabit̄ ec
cleſia. Dico ꝙ credo ꝙ ſic: vt tȝ Joā.an. q̄re
ꝛc̄. Terti⁹ caſus ē qn̄ excōicatus fuerit in ec
cleſia ſepultus. de ɔſe.di.i.c.eccl'iam.ꝛ ex̄ eo
dē.c.cōſuluiſti. vbi dicit ſic text⁹. Cōſuluiſti
ꝛ infra. Cimiteria in q̄bus excōicatoꝝ corpa
ſepeliri ɔtingit recōciliāda erūt aſpſione aq̄ ſo
lennit̄ bn̄dicte ſic̄ in dedicatiōib⁹ eccl'aꝝ ɔſue
uit: h̄ ibi. Alex.3. vbi glo.i. ſic ait. Sicut ḡ ec
cleſia recōciliat̄: ita ꝛ cimiteriū cū ſit ɔſecratū:
vt hic pȝ. Et illa corpa ſi diſcerni poterūt ſunt
exhēda: ꝛ extra cimiteriū eijciēda extra de ſe/
pulturis.c ſacris. Et eadē gaudet eccl'a ꝛ ci/
miteriū imunitate.17.q.4. c.ſi qs ɔtumax.ꝛ
c.ſe.ꝛ ita idē iuris ē in acceſſorio ꝛ p̄ncipalit̄:
extra de offō delegati.c.prudentiā.§.vl.cū ſu
is ɔcordātijs hec p̄dicta gl.i. Quart⁹ cāus ē
ſi eccl'ia: ab epō publice excōicato ɔſecrata ſit.
Nā ſm̄ Hoſti. ſi corpus excōicati eccl'iā pol
luit: multomagis vbi ipſa ɔſecratio p os ꝛ ma
nus excōicati pficit̄: q̄re ꝛc̄. Vbi gn̄alit̄ acci/
pe iſtā regulā ꝙ eccl'a ɔſecranda ꝛ recōcilian/
da ē p man⁹ epiſcopi diocesani: vel per alium
de licentia dioceſani: per ſimplices ſacerdotes
non pōt etiam ſi ſit conſuetudo extra d' conſe.
ec. vel altaris.c.aq̄. Dicit tn̄ Inno. ꝙ ex cō/
miſ. dn̄i pape ſacerdotes ſimplices pn̄t eccl'iā
recōciliare: aq̄ tn̄ p̄us p epm̄ benedicta. Et vt
ſcias qd dicit p̄dictū.c.aq̄. audi dicit enim ſic.
Aqua p epm̄ benedicta eccl'iam poſſe recōcili
ari p aliū epm̄ nō negam⁹: p ſacerdotes ſim/
plices de cetero fieri ꝓhibētes nō obſtante con
ſuetudine ꝓuincie Bracharenſi: q̄ dicēda po
ti⁹ ē corruptela: qꝛ lȝ eps cōmittere valeat q̄ iu
riſditiōis exiſtūt q̄ ordis epalis tn̄ ſūt nō pōt i
ferioꝝ gradus clericis demādare. Q̄d' āt mā
dātib⁹ epis ſup recōciliatione ſcm̄ ē hacten⁹ p
eoſdē miſericordit̄ tolleram⁹: hec ibi. Glo.
ponit ɔcordātias d' ɔſuetudine: ꝛ q̄ ſunt illa q̄
ſūt iuriſditiōis ꝛ nō ordis vt iudicare ɔgſcē d'
cauſis: bn̄ficia ɔferre: ꝛ ſilia: q̄ pōt eps p ſim
p licē ſacerdotē opari: vide ibi: magna glo. ē
q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad tertiū punctū circa eccl'ias
vȝ. Vtrū loca ibi ſepulta fuerāt corpa pagano
rū poſſint ɔſecrari. Dico vt ex dictis pȝ ꝙ ſic
dūmō p̄us dcā corpa exhument̄ ꝛ ꝓijciat̄: vt
cadauera canū ꝛ aialiū brutoꝝ extra de ſepul
turis.c.ſacris. vbi dicit ſic tex. Sacris cano
nib⁹ ē inſtitutū: vt q̄bus nō cōicauim⁹ vi/
uis nō comunicem⁹ defūctis: ꝛ vt careāt eccle
ſiaſtica ſepultura q̄ p̄us ab eccl'iaſtica vnitate
p̄ciſi: nec in articulo mortis eccleſie recōciliati
fuerint. Vn̄ ſi ɔtingat interdū ꝙ vel excōica/
toꝝ corpa p violentiā aliq̄ꝝ vel alio caſu in ci
miterio eccleſiaſtico tumulet̄: ſi ab alioꝝ cor/
porib⁹ diſcerni poterūt: exhumari dn̄t: ꝛ ꝓcul
ab eccleſiaſtica ſepultura iactari: ꝙ ſi diſcer/
ni nō poterūt expedire nō credim⁹: vt cuȝ ex/
cōicatoꝝ oſſibus corpa extumulet̄ fidelium.
Cū lȝ nō iuſtis ſepultura nulla vl' vilis: ita i/
pijs tā celebris vel ſpecioſa nō ꝓſit. h̄ ibi. In
no.3. Sȝ ponam⁹ ꝙ an̄ mortē tales excōicati
recōciliari petāt: nec p ipſos ſteterit: ꝛ ita ex/
cōicati moriūtur: qd faciēdū: dic̄ glo.i. ibideȝ
ꝙ abſoluēdi ſūt p⁹ mortē: ꝛ adduc̄.c.a nobis
extra d' ſen.ex. vbi d' hoc.ꝛ.26.q.9.c.q rece/
dūt: Cū p̄dicto v'bo ſpecioſa. ɔcordat.c.aie d'
functoꝝ.13.q.2. Et hec volo ſufficiāt q̄ꝫtū ad
eccl'as. Circa res eccleſie mobiles ꝛ imobi
les: tria alia puncta ſubiungam⁹. Prie.n.
querit̄ an mulieres abluendo vel alit̄ tangen
do res ſacras mortalit̄ peccēt: ꝛ ſacrilegium
cōmittant. Et quantū ad hoc dico tres regu/
las. Prima regula eſt ꝙ res ſacrate vt cor
poralia altariolū: calices ꝛ huiuſmodi nō ſūt
abluende p laicos: nec etiā per mulieres ſan/
ctimoniales: ſed hoc poti⁹ ſpectat ad officium
diaconi cū humilibus miniſtris. de ɔſe.di.i.
c.nemo. Scd̄a regula ē ꝙ aliud ē dicē res
ſacra ꝛ res ſacrata. Res ſacra eſt omnis res
cultui diuino dedicata. Sed res ſacrata ē res
exorciſmo conſecrata: vt calices altarioluȝ: ꝛ
h⁹i. Ois enim res ſacrata eſt ſacra ꝛ nō eɔ°
Ex qua ſequitur tertia regula ꝙ res ſacras
pn̄t mulieres tangere ꝛ tractare: ſicut lauare
camiſas: tobalias: ꝛ h⁹i. Sed bene dicerē ꝙ
cum pannis mulierū nō imiſcerēt ſi poſſibile
eſſet: qm̄ ſacra cū ſacris non bene conueniūt
ꝛ p ɔn̄s relinquunt̄ ꝙ non peccant. Scd̄o q̄/
ritur an vaſa ſacre mantilia ꝛ huiuſmodi poſ
ſint in vſus laicos ſine peccato conuerti. Et
dico ꝙ non: immo dico ꝙ quicunqȝ hoc faci/
unt mortaliter peccant: vt communiter docto
res dicunt. Sed quid agendum quando ſunt
conſumpta ꝛ inutilia eccleſie. Dico debēt cō/
burri: ꝛ cineres in eccleſia reponi.19.q.3. q̄
ſemel.ꝛ.c.qm̄ de conſe.diſt.i.c.alta. Sȝ po
namus ꝙ non ſint conſumpta: ſed reparētur

nunqd debent reconsecrari. Dico q̃ nõ q2 vt
dr̃ in. c. qd̃ in dubijs. ex̃ de ɔse. ec. q̃ sacrũ tra
bit ad se nõ sacrũ. Et lʒ intelligat d̃ nõ liqdis
ꝛ comiscibilibus: vt dicit Hosti. ꝛ ẽt capitulũ
oñdit. d. Non negam⁹ qn oleũ nõ ɔsecratum
ɔsecrato possit oleo cõmisceri: tñ facit ẽt ad ꝓ
positũ: q2 cõiter doc. dicũt q̃ si talia reponarẽt
manente sba: q̃ reiterato consecari non oʒ ẽt
si ptes plures reficiant̃· secus si tota forma si/
mul soluerẽt: q2 tunc reconsecrari dñt. Sʒ
occurrit dubiũ an res sacre vendi possint. di/
cunt doc. q̃ sic: pp necitem: ꝛ h̃ dũ in eadẽ for
ma alteri ecclesie vendat̃: sed qñ penitus con
fracta sunt cuilibet vendi pñt. de consc. dist. i.
c. ligna. Sed ɔ̃ arguo sic relige scõꝝ vẽdi nõ
pñt. ex̃ de re. ꝛ ve. scõꝝ. c. i. ꝛ de cel. mis. c: cũ
marthe. . vl. ꝛ. C: de sacrosan. eccle. l. nemo
Et rõ istoꝝ vt dicit glo. sup. d. c. i. de religis
ꝛ ve. sctõꝝ ẽ ista: q2 res sacra non recipit esti/
mationẽ. ff. de re. diui. sacra loca· §. vl. Et vẽ
ditio no põt eẽ sine precio: vt in tituta de em
ptione ꝛ ven. §. preciũ. ꝛ. ff. co. l. sine precio. g̃
ꝑ ɔñs concludat̃ q̃ spũalia vendi nõ pñt: vel
ẽt spũali annexũ. extra d̃ simo. c. q̃relam. ꝛ de
iurepatronat⁹. c. de iure. imo dicũt docto. q̃ q
spũalia venderet crimen capitale cuʒ simonia
cõmittit. i. q. i. c. q studet. Et iõ dcm̃. c. i. de re
ligis ꝓhibet ne relige vẽdi possint: h̃ dic̃ dctã
glo. Dico q̃ similitudo non tʒ: q2 corpa sctõꝝ
d̃ qbus dicta iura loquunt̃ sunt scã ꝛ scm̃ esti/
mari non põt: vt dcm̃ ẽ. Vestes aũt sacerdo/
tũ pallia mantilia planete non sunt sancta· lʒ
sint sancto cultui dedicata: nec sunt sacrata per
exorcismũ: q̃re ꝛc̃. Circa tertiã difficultateʒ
q̃ inuestiganda ẽ circa res ecclesie. q̃rit q̃ʒ gra
ue sit eoꝝ pcm̃ q bona ecclesie vsurpãt. Heu
aia mea dic q̃so: si tã graue pcm̃ ẽ res ecclesia/
sticas paruʒ venerari ꝛ ipudice ꝛ sine reuerẽ
tia tractare: q̃ʒ grauit̃ delinquent q bona eccl̃e
deuorant ꝛ vsurpant. Audi. c. q rapit. 17. q.
4. Qui rapit inqt pecuniã ꝓxim̃ sui iniqtatẽ
facit· q aũt pecuniã aut res eccl̃e abstulerit sa/
crilegiũ facit. hec ibi Anacletus papa. Idẽ. x.
q. 2. c. scõꝝ patꝝ. ꝛ. c. hanc ɔsuetudinẽ. ꝛ. c. q2
sacerdotes. Audi pulcherrimũ capl̃m: ꝛ sunt
vba barbati Hiero. ad Damascenũ papam
Quia inqt sacerdotes ꝓ ppl̃o orare dñt q̃ruʒ
oblationes ꝛ elemosynas accipiũt: q̃ fronte p̃/
sũmũt̃ laici oblaitones q̃s xp̃iani ꝓ pcis suis
offerunt: vel ipsi comedere: vel alijs ɔcedere

cũ ipsi nõ dẽant ꝓ ppl̃o orare. h ibi. Ind̃ h⁹i
excõicatur hoium gen⁹ ab eccl̃ia. Audi. c. scõ
rũ patrũ superi⁹ allegatũ. Scõꝝ inqt patrũ ca
nonib⁹ cõsona sancientes oblationes d̃ sacra
tissimo altari bti Pe. ꝛ Pau. apl̃i: ꝛ saluato/
ris: ꝛ sancte marie rotunde: aut de alijs eccl̃ia
rũ altarib⁹: siue crucibus a laicis auferri peni
tus interdicim⁹: ꝛ sub distratione anathema/
tis prohibemus ꝛ eccl̃ias a laicis incastellari:
aut in s̃uitutẽ redigi auc̃te apl̃ica ꝓhibemus:
h ibi Calixtus papa. Quid hic dicã de his q
filios hñt: ꝛ aiunt. Volo q̃ iste filius me⁹ effi
ciat̃ clericus. ꝛ induũt illũ hitu clericali: q̃ sub
simulata veste canonicatũ q̃runt: ꝛ sic pl̃imis
annis viuunt d̃ p̃rimonio crucifixi. Cunqʒ tẽ
pus nubendi se offert· aliũ filiũ filiũ minorem
clericũ substituũt: ꝛ sic de gnẽ in gen⁹ oẽs p̃ri
moniũ paupculi deuorãt crucifixi. O p̃donel
o fures: o aiarũ nr̃aꝝ ꝛ pauperũ crassatores:
nõne cernitis eccl̃am dei vos destruere ꝛ ɔsu
mere: quõ ad veniã ꝛ celestẽ patriã festinabi/
tis. Nõ eni remittit̃ pcm̃ nisi restituat̃ ablatũ
extra d̃ vsuris. c. manifestũ. li. 6. Et pnia nõ
agit̃: sʒ simulat̃ si res aliena non restituat̃. 14.
q. 6. c. si res aliena. Sed d̃ h̃ satis ad pñs: q̃/
re ex his nouẽ dubijs tactis satis pʒ veri. Fa
p̃ncipalis huius p̃me ɔcl̃onis tertie ɔsiderati
onis. Q̃tũ ad tertiã vi. dico q̃ sũme peccãt
q coꝝ filias ɔ̃ caꝝ volũtatẽ monacas faciũt vt
expensas nubiles vitent. Hec sũt q̃ eccl̃ias ꝛ
monasteria scãdalizãt· ꝛ alijs p̃bent ex^m delin
quendi. Si qs cer̃te sciret q̃ʒtas de⁹ maledicti
ones minet̃ talib⁹: nõ dico monacas turpiter
ag̃sceret: sʒ nec qdẽ aspiceret nisi facie velata.
Audi q̃ noie p̃dictas vocet eccl̃ia. Veni inqt
spõsa xp̃i: accipe coronã ꝛc̃. Ergo q tales vio
lat xp̃i sponsã rapit· ꝛ ꝑ ɔñs dignus grãdi pe
na: imo maiorẽ q̃ʒ in lege veti: vbi adulta la/
pidabat̃. Et q̃t cria cõmittat h⁹mõi gen⁹ nõ. i
g'o. in. c. vginib⁹. 27. q. i. Et quõ puniat̃ mu
lier pʒ in. c. de filia. ꝛ. c. deuota peccante. eadẽ
cã ꝛ q̃one: quõ aũt puniat̃ vir: ponit̃ i. c. si qs
eps. eadẽ q̃one vbi dr̃ sic. Si qs eps aut p̃sby
ter: aut diaconus: aut lector: aut psalmista: aut
hostiari⁹ cũ muliere scificata deo mechat⁹ fue
rit deponat̃: q2 xp̃i sponsaʒ corrupit. si vo sit
laicus excõicet̃: h ibi. Propterea in. c. i. d̃ re/
ligiosis domib⁹. li. 6. ponit̃ regula gn̄alis q̃
moniales monasterij clausuram exire nõ liceat
nec alij ad illas intrare: nisi cã legitima ꝛ licẽ

ria superioris inueniat. Et q̄ȝ grauit̄ ip̄e pec/
cet ꝑ secularium domos discurrētes: clare pȝ in
ꝓnꝰ dicti capl'i: qꝛ .s. grauit̄ deū ⁊ suā religio/
nē offendūt. Et si cēt ꝯsuetudo ī ꝯ̄rīū: nō va
let cōsuetudo talis. Consuetudo eni q̄ i ꝑicu/
lū aīaꝝ induc̄ ſuari nō dȝ: vt .c.i. de cōsuetu/
dine. lib.6. ⁊ in .c. mala. di.8. Et q̄ȝta honesta
te viuē d'beāt: nō. i clemē .c.2. §.i. d' sta. u mo
Et aliq̄ bona notanꝰ in glo. ibidē. Et nō ꝙ
ēt monacis ⁊ religiosis nō lȝ ꝑ alienas discur
rē domos: vt in .c. placuit. 17.q.i. ⁊ i. c. ma/
gnope. ⁊ i .c. su. spec. ne cl'ici vel monaci .lib.
6. Nā sic piscis sine aq̄ vita caret: ita monacꝰ
sine monasterio: vt dic̄. d.c. placuit. Et rē in/
fandā l'gi .c.i. d' religios domibꝰ. glo.i. i cle/
mē. vbi dr̄ ꝙ monialiū monasteria q̄dā sūt q̄si
ꝓstibula. Et si lōgiꝰ ꝓcedē vellē: mira audire
mꝰ: vide d' h̄. 18.q.2.c. diffinimusꝰ. ⁊ .c. i deci
ma. Et h̄ sufficiant q̄ȝtū ad ꝯcl'onem ꝑmam.

De pena sacrilegij. Conclusio secunda.

Ecipe ſam ꝯcl'onē vȝ. Sic actꝰ ih'oe
a sti in tēplis dei sci i decētissimi ⁊ plēi
dedecore sūt ita ⁊ pēa turpissima illa ꝑ
petrātes plectēdi sūt. Vbi tres ingramꝰ veri.
vȝ. ꝑa ve. ē An pcm̄ sacrilegij sit vnū l' plu/
res. 2 ē. Qua pena plectēdi sit sacrilegij. 3a
ve. ē. Quis ē qꝛ absoluat a sacrilegio. Q̄tū
ad ꝑmā ve. dico ꝙ sacrilegiū nūq̄ȝ cōmitti pōt
qn p'la pcā cōmittanꝰ: ⁊ ad minꝰ duo: Vbi gr̄a
Tu fornicar' i eccl'a: h̄ duplex ē pcm̄ vȝ forni
catio: q̄ in se ē sp ꝑ pcm̄ ē. Vn̄ fornicari nunq̄ȝ lȝ
⁊ ois fornicator si bn̄ficiatꝰ ē: ꝑuādꝰ ē bn̄ficio:
ex̄ d' cohi cle. ⁊ mu .c. si āt cū gl. Et q̄ȝuis ſȝ ci
uiles leges simplex fornicatio crimē nō sit: tn̄
ſm canones crimē ē. 32.q.4.c. nēo. cū gl. Cō
currit ḡ ꝑ fornicatio q̄ ē pcm̄. ⁊ postea ꝯcurrit
irreuerētia: quā exhibes locis ⁊ religis scis ⁊
sic d' alijs. Ob quā cām recolo me consuluisse
nimiā nr̄am fragilitatē attēdēs: ne relige por
tarēt ad collū: ne aliq̄ mō sacrilegiū icurramꝰ
Et hāc nō reg. gn̄alē: ꝙ tāto grauiꝰ ē pcm̄ sa/
crilegij: q̄ȝto res i quā peccaꝰ maiorē obtinet
scītatē. Vn̄ si sacrilegiū ꝯmittaꝰ i ꝑsonā ⁊ i lo
cū sacꝝ grauiꝰ erit i ꝑsonā q̄ȝ i locū sacꝝ: qꝛ scti
tas loci ordinaꝰ ad scītatē ꝑsone. Et sic ēt ꝯꝑā
do ꝑsonas ad ꝑsonas: ⁊ locū ad locū. Si vo
sacrilegiū in alias sacras res cōmittaꝰ: tūc di/
uersos hȝ gradus ſm sacrarū rerū diuersitatē
Int̄ q̄s sūmū gradū obtinēt sacra qbꝰ hō scīfi
caꝰ qrū ꝑcipuū ē eucharistie sacrm̄: qd' cōtinet
ip̄m sacrū xp̄m. Et iō sacrim qd' i ip̄m cōmittiꝰ
grauissimū ē: post h̄ ꝑmum obtinēt locū vasa
ꝯsecrata ad ipoꝝ sacroꝝ susceptionē pꝰ h̄ ima
gines sacre: i qbꝰ q̄dāmō ip̄e ꝑsone scē venerā
tur: deide subsequūꝰ q̄ ꝑtinet ad eccl'e ornamē
tū vel mistroꝝ sustētatiōȝ ordiata sūt: siue sint
mobilia siue imobilia. Quo ordie attēto colli
gē possumꝰ qd' sit sacrilegiū maiꝰ qd' q̄ȝ minus
Et sic pȝ pa ve. Q̄tū ad ſam ve. dico ꝙ tri
plex ē pena sacrilegij .s. ciuil' canonica ⁊ dina.
Ciuil' ē ꝙ ex atroci iuria ꝑsone eccl'e illata ca
pital' sn̄ia erat. C. d' epi. ⁊ cle. l. si qs in h̄ genꝰ
Si vo atrox iuria nō cēt: aut alio mō sacrim
cōmittebaꝰ. tūc arbitrio iudic' cōsiderata q̄lita
te ꝑs ōe loci tpis ⁊ ꝯsuetudis r'linq̄baꝰ ff. ad. l.
iuliā pecu. l. lege. §.i. ⁊ .l. sacrilegij. Pena
ſm canones duplex ē .s. spūalis ⁊ tpalis. Spū
alis ē excōicatiōis gradꝰ. Nā ꝓ sacrilegio in
ꝑso nā eccl'iasticā ē excōicatio maior ip̄so iure
17.q.4.c. si qs suadēte. qd' ēt supeꝛiꝰ ad l'ram
notauimꝰ i ꝑma ꝯcl'one hꝰȝ ptis. Pro rebꝰ
āt eccl'iasticis ē minor excōicatio. Sūt tn̄ aliq̄
casus i qbꝰ ēt cadit maior vt cū qs incēdit vel
frāgit rē eccl'asticā: d' q̄ ē cāus. ex̄ de sen. excō.
c. cōq̄sti. vbi d' qbusdā cōfrigētes eccl'as q̄sdā
regni ep̄atus sic dicit tex. ad l'ram paꝝ pꝰ ꝑnm
Q̄m ingt grauia sūt: nec clauſ dn̄i ocul' ꝑteri/
ri: mādamꝰ q̄tenꝰ si ita ē: memoratos sacrile/
gos excōicatos nūcietis ⁊ faciatis sic excōica/
tos actiꝰ euitari: donec passis iniuriā congrue
satisfaciāt: ⁊ dāna data r'sartiāt: ⁊ cū l'ris v'ris
rei veritatem ꝯtinentibus ap'lico se cōspectui
repn̄tent: h̄ ibi. Clemens 3ꝰ sup q̄.c. glo.i. sic
ait. Ergo vr̄ ex hoc ꝙ ip̄so iure sint excōicati
Qd' veꝝ ē d' violatoribꝰ eccl'aꝝ seu incēdarijs
xi.q.3.c. canonica. ⁊ .17.q.4.c. oēs ecclesie
Alij vo nō sūt excōicati ip̄o iure: sȝ excōicādi
⁊ allegat q̄ dixit sup .c. tua nos. co. ti. vide istā
glo. in fine hꝰ ꝯcl'onis. Si vis scire cāus excō
municatiōis maioris ⁊ minoris: vide in pisa
nella excōicatio ⁊ absoo ⁊c̄. Pena vo canoa
tpalis ē pena pecuniaria. 17.q.4.c. q̄sq̄s vbi
dr̄ sic. Quisq̄s inuentus fuerit reus sacrilegij
ep̄is vel abbatibꝰ: siue ꝑsonis ad q̄s q̄rimo/
nia sacrilegij ꝑuenerint: libras examinati ar/
gēti purissimi. 30. cōponat. Et h̄ intellige ſm
varietatē ꝑsonaꝝ i qbus cōmittiꝰ sacrim vt si
qs subdiaconū occiderit 300. solidos compo
nat: q aūt diaconū. 400. q vo ꝑsbyteꝝ. 500.
Idē in .c.i. si qs in atrio. ⁊ .c. si quis ꝯtumax

27

ꝛ.c.si qs deinceps. In qbꝰ capitulꝭ diuerse po/
nunt pecuniarie pene, q̄ ƀm quãtitatẽ cris lo/
ci ꝑsona ꝛ ꝯsuetudis iponẽde sũt. Idẽ in.c.q
diaconũ: ꝛ.c.q occiderit. Et nõ ꝙ solidꝰ acci/
pit ꝓ ducato.ꝛ.32.ducati vnã librã auri cõpo
nũt. Pena vo dina fuit lep̃: vt p atuit i Dic
3i.ƀuo.Naaman q̃re ꝛc. Q̃tũ ad tiã vi.
dico reglr̃ ꝙ inijẽtes manꝰ violẽtas i clericos
nõ p̃nt nisi a papa absolui: vt i.d.c.si q̃s suadẽ
te.17.q.4. Itẽ ꝛ a legatis ð latere pape mis/
sis ad aliquã ꝓuinciã: vt p3 i.c.ad eminentiã
extra ð sen.excõ. vbi dr̃ sic. Ad eminentiã se/
dis aplice ꝛ ifra. Sic ex pte tua nr̃is ẽ auribꝰ
itimatũ vbi extat dubiũ vtrũ absolutõis bñfici
um assequant q ꝑꝑ iiectionẽ manuũ in clicos
vl' al's religiosas ꝑsonas excõicatiõ3 icurrerũt
ꝛ a legatis cardinalibꝰ q a latẽ Romani põtifi
cis destinant: ꝓ tpe absoluunt cũ hi delegati
mãdaᵐ sup h̃ n̄ oñdãt expssũ. Sup q̃ ita ꝛc vo
lumꝰ obƀuari: vt eos hẽas absq3 oi excõicatio
nis scrupulo absolutos: q̃s ꝯstitit a taliꝰ bñ/
ficiũ absolutiõis adeptos: h ibi. Et gl'. sup vo
bo ꝓ tpe. dic ꝙ istã auctẽ hñt legati a latẽ dñi
pape postq̃3 egressi sũt: vrbẽ quousq3 reuersi
sũt: l3 iurisdictionẽ n̄ hẽant: nisi i ea ꝓuicia q̃ si
bi decreta ẽ. Et iõ lic3 cis ex offõ legatiõis vt i
itinere q̃scũq3 veniẽtes possĩt absoluẽ: l3 ð h̃ n̄
hẽant spãle mãdaᵐ. Et allegat h glo.ad h̃.c.
q̃3uis: ꝛ.c.ea noscit ex̃ eo.ti. Et ꝙ possint ab/
soluere dicti legati excõicatos vñcũq3 veniant
p3 ex̃ ð offi.legati.c excõicatis,i gl. vbi dic sic
ter. Excõicatis ꝓ iiectione manuũ violẽta ec.
Ro.legati q ð ipius latẽ nõ mittũt ex̃ ꝓuinciã
sibi cõmissã: vl' ibidẽ.l.i ꝓuicia si hmõi ma/
nuũ iniectores illuc ꝯtigat accedẽ aliũde ꝛ qui
ecclaꝝ suaꝝ ptextu legatiõis sibi vidicãt digni
tatẽ ẽt subditi q̃3uis in sua ꝓuicia exñtes bñfi
ciũ absolutiõis impãtiri n̄ possũt: nisi ð spãli grã
illiꝰ ꝛ istiꝰ aplîꝰ a sede aplica ꝯcedat h ibi.grc/
9. Effectꝰ istiꝰ capli ẽ ꝙ legati q nõ mittũt ð la
tẽ dũ sũt ex̃ tminos ꝓuicie sibi cõmisse: tales ex
cõicatos absoluẽ n̄ p̃nt: s3 dũ sũt ifra tmios bñ
absoluẽ p̃nt excõicatos hꝰ i exeũtes tñ ꝓ ꝓuin
cia sibi cõmissa: n̄ ãt aliũde accedẽtes. Alij vo
locales: q ex ꝑuilegio eccl'e sue hñt legationẽ3
vt eps Cartuariẽsis ꝛ siles h̃ facẽ n̄ p̃nt nisi ð
spãli mãdato dñi pape. Sup q.c.gl.i.dic. Se
cus si legatꝰ missꝰ fuerit ð latẽ pape: q̃m tales
oẽs p̃nt obsoluẽ in eũdo ꝛ redeundo: q̃m h̃ ex
offõ legatiõis legati ð latẽ lic3. Et adduc.c.su

ꝑdictũ ad eminẽtiã: ꝛ.c.qð trãslationẽ.ð offi.
legati. Mlta circa hãc mãm dicẽda eẽnt: ꝛ est
gl.magna sup.d.c.excõicatis. Adde tñ istð
nõ bile ad dcã ꝙ illi q sũt excõicandi ꝛ n̄ sũt ex
cõicati: ipo iure añ denũciationẽ scãm p̃nt ab/
solui a suo epo. S3 denũciatõe scã siue i gnãli
siue i spãli: n̄ p̃nt absolui nisi p papã. Hoc po
nit.c.tua nos ex̃ ð sen.excõ.ꝛ bñ ibidẽ dic gl.
vide ibi si placet. Tex.dic sic. Tua nos duxit
fratnitas ꝯsulẽdos. Et infra. Fratnitati tue
taliť r̄ñdemꝰ ꝙ nõ solũ hi q i cl'icos temerari/
as manꝰ iniiciũt: s3 ẽt incẽdarij: ex q̃ sũt sunt p
eccl'ie sniam publicati ꝓ absolutionis bñficio
ad sedẽ aplica3 sũt mittẽdi: h ibi. Vbi dic gl.
sup vbo publicati: recitatis q̃rũdã dictis sic.
Nõ credo ꝙ oẽs icẽdarij gnãlit sint ipo iure
excõicati: nisi de icẽdarijs eccl'iaꝝ: cũ ð alijs n̄
inueniã. Et p hãc decretalẽ nõ ꝓbat ꝙ ipo iu
re sint excõicati: s3 illis p̃ excõicatis ab epis pu
blicatione secuta ꝛ denũciatiõe: papa p hãc de
cretalẽ sibi reƀuat coꝝ absolutionem: vt dixi:
alias oẽs incẽ darios epi absoluẽ p̃nt ex̃ eo.c
nup.h dicta glo. Ex q p3 q incendarij sint ab/
soluendi p papam: ꝛ q non.

De nobilitate eccl'e Romane. Cõclu.3.

a Ccipe tiã ꝯclõnẽ v3. Etsi in oibꝰ ec/
clesijs deꝰ offendi possit: tñ in eccle/
sia Romana qð inhoneste fiat grauiꝰ
pensat. Vbi tres ingramꝰ ve.v3. Pria ve.
ẽ ista. Que ecclesia est ꝑncipalis in toto orbe
Scða ve.ẽ. An oẽs eccl'e mũdi habeant.
hanc imunitatẽ: vt effugiẽtes ad ecc'liam libe
rent. Tertia vi.ẽ. Quo tpe fuit ecclesia ro/
mana ꝯstructa. Q̃tũ ad pmã pono tres con
clusiones. Pria ꝯclõ ẽ. Q̃ int oẽs mũdi ec
clesias Romana ecclesia ẽ oiu3 eccl'iaꝝ caput
mr̃ ꝛ mgra. Scða ꝯclõ ẽ. Q̃ Romana ec/
clesia a xp̃o ihu hãc ꝑeminentiam ẽ ꝯsecuta.
Tertia ꝯclõ ẽ. Q̃ qcũq3 dic Romanã sedẽ
nõ eẽ caput oium: vel nõ posse canones ꝯdẽ
ẽ hereticus. Pria ꝯclõ ẽ ista. Q̃ Romana
ecclesia ẽ oium eccl'iaꝝ caput: mr̃ ꝛ mgr̃a. Et
p̃ ꝙ sit caput oñdit Gratianꝰ.22.di.p totũ: et
q̃ pꝰ ipam seq̃nt ibidẽ ẽt notat. Vñ sic petrus
ẽ oium clericoꝝ caput: ita sedes Romana q̃ ẽ
sedes Petri ẽ oium ecclesiaꝝ caput h̃ p3.3.
q.6.c.dudũ. ꝛ ibi p glo.ꝛ.22.di.sacrosã.post
q̃3 eccl'ia Cõstantinopolitana pmũ obtinet lo
cũ eadẽ di.22.c.renouãtes.audi.c. Dudũ du
dũ a scis apl'is successoribusq3 coꝝ antiqs de

234

cretū ē statutis: q̄ hactenus scā ⁊ vniuersal' ec/
clesia tʒ apl'ica: non oportere sine snia Roma
ni pontificis ɔcilia celebrari: vel epm dānari.
Qm̄ scām Romanā eccl'am mr̄em oium ec/
clesiarū cē voluerūt. Et sicut btūs Pe. apl's
p̄mus fuit oium apl'oꝝ: ita ⁊ hec scā eccl'a suo
noie ɔsecrata dn̄o instituēte p̄ma sit ⁊ caput oi
um ecclesiarū: ⁊ ad eā q̄si ad mr̄eʒ ⁊ apicē oēs
maiores ecclesie cā ⁊ iudicia epoꝝ recurrant:
⁊ iuxta sniam eiꝰ t'minū sūmāt: nec ex' Roma
nū qcq̄ʒ ex his decerni debere pontificem ⁊c̄.
Juliꝰ papa orientalibꝰ epis. Glo. sup verbo
voluerūt. dicit. Sic ḡ ɔcilia dederūt p̄matum
Romane eccl'e qd̄ veꝝ ē secūdario: sʒ ip̄e xp̄s
p̄ncipalit'. xi. di. c. q̄ʒuis. 17. disti. htnc ēt. 9. q.
3. c. alioꝝ. ħ glo ibi. Sed d' ħ dicemꝰ i s'a ve.
Hoc ēt dic̄ tex. c. sacrosan. 22. dist. circa fi. vbi
dr̄ sic. Jnt' btōs apl'os q̄dā fuit discretio ptāt̄
⁊ lʒ oēs cēnt apl'i. Petro tn̄ ɔcess'ū ē a dn̄o: ⁊
ipsi voluerūt int' se idip̄m: vt reliqs oibus pre
esset apl'is: ⁊ cephas. i. caput ⁊ p̄ncipatū tenēt
apl'atus. Qui in eādē formā suis successoribꝰ
⁊ reliquis epis tenendā tradider't. Et nō sol' ū
in nouo testō ē hoc ɔstitutū: sʒ ēt in veti. fuit.
Vn̄ scriptū ē Moyses ⁊ Aaron sacerdotibꝰ
eius. i. p̄mi inter eos fuerunt. Et post pauca.
Hec v'o apl'ica sedes caput ⁊ cardo vt p̄fata
tum ē a dn̄o: ⁊ nō ab alio instituta ē. Et sicut
cardine hostiū regit': sic hꝰ scē apl'ice sedis au/
ctoritate oēs eccl'e dn̄o disponēte regūt' ⁊c̄. A/
nacletus papa. Qualit' aūt Moyses ⁊ Aarō
cēnt p̄mi sacerdotes. glo. in p̄dicto. c. sacrosā.
in v'bo Moyses declarat: sic. d. Licʒ Moy
ses ⁊ Aarō p̄mi ⁊ sūmi dicti sint sacerdotes:
tn̄ Moyses fuit maior Aarō in administratiōe
sed non q̄ ad sactiōʒ sacerdotalē: in ħ eni ābe
pes fuerūt. Moyses tn̄ hostias nō offerebat
pp'lo: vt. 36. di. c. si quis vult. ⁊. 88. di. c. de/
creuit. Itē in hoc erat maior Moyses q̄ʒ A/
aron: q2 instruebat eū: ⁊ redarguebat eū tāq̄ʒ
minorē. vt de pe. di. c. 3. int' ħ hircū. ħ glo. ad
ad lr̄am. Et q' eccl'a Romana sit ēt mr̄ ⁊ ma
gistra: pʒ extra de fo. comp. c. fi. vbi circa me
diū dic̄ sic. Quia tn̄ oium ecclaꝝ mr̄ ē eadeʒ ⁊
magistra rite cōpelli potuit ⁊c̄. Q' āt constāti
nopolitana eccl'a sit p̄ma pꝰ Romanā. pʒ di.
22. c. renouātes: vbi dicit sic tex. Renouāt's
sci Constantinopolitani ɔcilij decreta petimꝰ
vt Constantinopolitana sedes si'lia p̄uilegia q̄
iferior Roma hʒ accipiat: nō tn̄ i ecc'lasticꝭ re

bus magnificet' vt illa: sʒ vt ħ s'a pꝰ illā exn̄s
p̄usq̄ʒ Alexandria sedes numeret': deīde An
tiochena: ⁊ postea Hierosolimitana. Hinc
dat' intelligi q' Alexandrina eccl'a d' s'a sit scā
t'tia: ⁊ Antiochena d' t'tia sit scā q̄rta: nisi forte
qs duas ɔtēdat cē scdas. vt Cōstantinopoli
tanā ⁊ Alexandrinā parē sue dignitat' velit lo
cū obtinē. ħ ibi. Archidiaconꝰ sup v'bo iferi
or dic̄ q' ē iferior situ loci nō dignitate. Hoc
statutū fcm̄ fuit i sexta sinodo: alit' tn̄ ordo ista
rū ecclaꝝ ordinabat': vt pʒ i fine dicti cap'li sa
crosan. vbi dr̄ sic. Hac auc'te Alexanᵃ eccl'ia
s'm a pᵃ locū hr̄e cēset'. sʒ postea in Cōstātino
politana sinodo eccl'ia Cōstātinopolitana s'm
ab apl'ica sede locū accepit: ħ ibi: ⁊ postea po/
nit' statutum. c. se. q̄re ⁊c̄. Et sic patet p̄ma re
regula. Scd'a regula ē ista q' Romana ec
clesia a xp̄o Jh̄u hāc primitatē accepit. pʒ ħ re
gula. xi. di. c. in nouo testō: ⁊ p'libꝰ seq̄ntibꝰ ca
pitulis. ⁊. 22. di. c. sacrosan. vbi dr̄ sic. Sacro
sancta Romana eccl'a nō ab apostolica: sʒ ab
ip̄o dn̄o saluatore nr̄o p̄matū obtinuit: sic̄ btō
Petro apl'o dixit. Tu es petrus ⁊c̄. Adhibi/
ta ē societas in eadē Romana vrbe beatissi/
mi Pauli apl'i vasis electiōis: q vno die eo/
dēq̄ʒ tp̄e cū Petro gl'osa morte coronatus est
⁊ ābo scām romanā eccl'am ɔsecrarūt ⁊c̄. Et
ħ idē gn̄alia ɔcilia approbarūt. vt pʒ di. 17. c.
ɔcilia. Nō pono tex. q2 p̄lixꝰ ē. Facit ad ħ. c.
i. d' translatione ep̄i. Et glo. i. ibidē adduc̄ cō
cordātias. c. i nouis. ⁊. c. q̄ʒuis. di.. xi. ⁊ pōit
vnū pulcherimū dcm̄. d. q' i ħ differt imp'iū
a papatu: q2 ip'ator suā iurisditōʒ habʒ a pp'lo
vt instituta. de iure nationū. §. sʒ qd̄ p̄ncipi. ⁊
C. de veteri iur' enucleādo. l. i. §. tum. n. Sʒ
Romane eccl'e iurisditio voce dn̄i tm̄ p̄lata ē.
vt pʒ i. d. c. i. ⁊. xi. dis. c. q̄ʒuis. ħ glo. ibi. ⁊ sic
pʒ s'a regula. Accipe tertiā regulā. vʒ. q Ro/
manā eccl'iā dic̄ nō cē caput oiuʒ eccl'iaꝝ: vel
nō posse canones ɔdere ē hēticꝰ. Hec regula
pʒ. 19. di. c. nulli. i gl. vbi gl. sup v'bo. ɔstra/
tus sic dic̄. Hic vr̄ q' oīs q nō obedit statutis
Romane eccl'ie: sit hēticꝰ. Et varios modos
heresis nōui. 24. q. 3. §. q2 v'o ⁊. c. qdā. sʒ in/
telligas q' hic dr̄. q' q dicit Romanā eccl'iā nō
cē caput nec posse cōdē canones: ille ē hēticus
vt. 22. di. c. i. ⁊. 25. q. i. c. violatores ⁊. q. 2. c. si
qs dogmata. sʒ si q's āt trāsgredit' cꝰ mādata nō
ē p̄pterea hēticꝰ. lʒ peccet. ex' de rescriptis. c. si
qn̄ hec glo. ad lr̄ām. Et notemꝰ solū ad lr̄ām.

c.si qs dogmata. vbi dr sic. Si quis dogmata interdicti mãdata sanctiões vl' decreta, p catholica fide: vl' ecclesiastica fide: vl' ecclesiastica disciplina, p correctiões iminẽtiũ vel futurorũ maloꝝ ab apl'ice sedis psule saluabit, pmulgata cõtemserit: anathema sit h ibi. Et sic pꝫ ista pma Vitas. Quãtũ ad sam Vi. dico q̃ q̃stũ ad immunitatẽ oẽs eccl'ie hãc dignitatẽ hñt. vt cõfugiẽtes ad eas saluentur pter in casib⁹ sup nõtis in sa pte hui⁹ smõis. vñ oẽs homicide ⁊ rei ad ipsas cõfugiẽtes saluant. ⁊ vltra ter. sup⁹ de hac mã notatos duos subiũgam⁹. Et p. ter. 17. q. 4. c. reũ. vbi dicit ter. Reũ ad ecclesiam fugientẽ nẽo abstrahere audeat: neqꝫ inde donare ad penã. s. corpalẽ vel ad mortẽ vt honor eccl'ie seruet. Sꝫ rectores. s. ecclesie pacem ei⁹ ⁊ vitã ⁊ mẽbra obtinere studeãt tñ legitime cõpenat qđcũqꝫ fecit. h ibi. vbi mouet hãc difficultatẽ. Nũqd talis liberat⁹ poterit postea accusari de illo crimie: si nõ põt. ergo crimina manebũt impunita: qđ cẽ non dꝫ er de sen. excõ. vt fame: ⁊ sic puilegiũ ecclesie cẽt multis occasio delinquẽdi. Et soluit dicẽs q̃ qdã dixert, ppter hoc qđ dcm ẽ q̃ ipsi ab oibus accusari pñt: pter illos q pmiserũt indemnitatẽ. Sꝫ dic q̃ h nõ ẽ verꝫ. q: hoc cẽt contra puilegiũ eccl'ie quod est iniustũ vel hereticũ. vt. 22. di. c. ois. Aliqd eni ipetraret eccl'ie ei vitã si postea, p eodẽ crimie decapitãd⁹ cẽt. Dicat g q̃ h ẽ puilegiũ eccl'ie q̃ talis ãmodo nec vitã nec mẽbrũ pdat: sꝫ q̃ alias pecunialit satisfaciat vel si nõ põt suat ei ppetue quẽ lesit: vt. 36. q. i. c. de raptorib⁹ h dcã glo. fm capl'm ad hoc ppositũ vltra sup dcã ẽ. 15. q. 5. c. reos sanguis vbi dr reos sanguis defendat eccl'ia: ne effusione sanguinis. particeps fiat. ⁊ hec sufficiant, p pñti Vitate. Quantũ ad tertiã Vi. dico q̃ Roma p qngentos ãnos p⁹ obsidionẽ troyanã ɔstructa fuit. vt pꝫ. ff. đ postu. l. i. § . casũ in glo. Ad cui⁹ declarationẽ nõ. q̃ Romani ciues sũt oẽs subditi impio. ff. de his q sũt sui vel alieni iuris. l. nã ciuiũ in glo.

Scđo nõ q̃ oẽs Rome habitantes sũt liberi licet alibi cẽnt serui. ff. de sta. ho. l. in vrbe p'glo. Tertio, r. õ q̃ Romana ciuitas ẽ pape nõ imparoris. 23. q. 8. c. igit. in glo. vbi dic sic. Ciuitas Romana ẽ apli ⁊ nõ iparoris. nã imperator ɔcessit ei ciuitatẽ cũ ducatu suo. vt 63. di. c. ego ⁊. 96. di. c. Cõstãtin⁹. Sꝫ imperator ẽ aduocat⁹ ibi. vt er de electiõe. c. venerabilem. hec glo. Quarto nõ q̃ Rome stare ẽ sanũ. 7. q. i. c. q̃liter. in glo. vbi dic sic gl. Potius debuisset eps iste fuisse Romã, p sanitate recuperanda sicut cõis filius. 23. di. c. cõmunis. Et est hic argumẽtũ q̃ Rome est sanum morari. hec glo. Hoc tñ iudicio oiũ est cõtra experientiã cõmunẽ. Quinto nota q̃ Romanã sedẽ illegitie occupãs ẽ expelled⁹ p violentiã. vt. 3. q. i. § . finali vbi fit mẽtio de his qui expulsi sũt a sedibus suis ⁊ q restitui đ bent ⁊ q nõ. ⁊c. Sexto notãdũ q̃ nõ ẽ licitũ aliud docere vl' sentire q̃ꝫ eccl'ia Romana sentiat. 24. q. i. c. rogamus. ⁊. c. sequẽti. vbi dic ter. Rogamus vos dilectissimi fratres vt nõ aliud doceatis neqꝫ sentiatis q̃ꝫ q̃ a btõ Pe. apostolo. ⁊ reliquis apostolis ⁊ prib⁹ accepistis. Ipse enim ẽ caput toti⁹ ecclesie cui ait dom in⁹. tu es Pe. ⁊ sup hãc petrã edificabo ecclesiã meã. Eius. n. sedes pmitus fuit apud nos que postea iubẽte dño Rome translata ẽ quã adiniculãte gratia diua hodierna possidemus die ⁊c. Marcellus vniuersis epis p Antiochiam constitutis. Et rõ dictoꝝ. quia ecclesia a Romana sẽp ab heresi fuit imaculata ca dem di. ⁊. q. c. hec est fides circa fidem. vbi sic dicitur. Item sancta Romana ecclesia q̃ semp imaculata permansit dño, puidente ⁊. b. Petro apostolo opem ferente: in futuro manebit sine vlla hereticoꝝ insolutione atqꝫ firma ⁊ imobilis oi tempore persistet. hec ibi. Propterea decretũ est per cõcilia sacra: q̃ consuetudo Romane ecclesie q̃ꝫtum ad ea que ad finẽ pertinent seruent ab omnib⁹. In alijs Vo nõ oportet: vt notat glo. de sũma trinitate. c. i. sup verbo docuit. li. 6. facit. c. 2. glo. si er de ferijs quare ⁊c. Et hec volo sufficiant pro presenti cõclõne. ⁊ fine hui⁹ sermonis Domus ergo mea dom⁹ orõnis vocabit. hic per grãm ⁊ in futuro per gloriã sempiternã. Amen.

Feria tertia quarte dñice quadragesime de temerario iudicio sermo in ordine. 28.

Nolite iudicare secũdũ faciẽ: sꝫ iustũ iudiciũ iudicate Jo. 7. c. Saluberrimã aliam hodierna die xpi ihu doctrinam hẽm⁹. nã ⁊si suspitões vitarẽ nõ possim⁹ temerarie tñ quẽpiã iudicare nõ debem⁹. Jõ ait. Nolite iudicare sꝫ faciẽ. facies h accipit, p signo exteriori vt sit sensus. Nolite iudicare sꝫ

faciē.i.s3 signa exteriora: supple sp.qm̄ qn̄q3 talia sig̃ bona sūt ⁊ ↄ̄scia mala. Sed qm̄ hodiernis tēporibꝰ hūana negtia ꝓnior ē ad facta alioꝝ q̄3 sua iudicare: vt plures iudices in factis alioꝝ q̄3 notarij repiant̄. Jō in p̄n̄ti s̄mone de temerario iudicio videamꝰ. vbi tres cōsideratiōes more solito faciamꝰ. v3. Qualiter p̄sūptio n̄ra temerarie iudicat circa deū. Qualiter p̄sūptio nostra temerarie iudicat circa seipsum. Qualiter presumptio nostra temerarie iudicat circa proximū.

De temerario iudicio circa deum.

Cōsideratio prima.

q Valiter p̄sūptio n̄ra temerarie iudicet ↄ̄ deū vel circa deū ṗmo videamus. vbi tres ↄ̄cl'ones faciamꝰ. v3. Pria ↄ̄cl'o ē ista. Nōnulli sūt adeo mēte capti: vt de diuina potentia iudicēt valde inordinate. 2ª ↄ̄cl'o ē ista. Nō solū diuā potentiā qdā vsurpant: s3 etiā diuā sapiā falsissime iudicant. 3ª cōcl'o est ista. Quidā sic infatuant̄: vt dei clementiā: qd' oīu3 peiꝰ ē calūnient̄.

De dei potentia: ⁊ quō quidā de ipsa false iudicant. Conclusio prima.

s Ecipe ṗmā ↄ̄cl'onē. v3. vt.s̄. vbi tres ingramꝰ ꝟi. v3. Pria ꝟi. est ista. Quot mōis accipit̄ h̄ nomē potentia siue posse aliqd. 2ª ꝟi. est ista. Quotuplex est potētia dei. 3ª est. Quot mōis errari potest circa potētiā dei. Q̈tū ad ṗmā ꝟi. dico s̄m canonistas: vt nōt̄ ex̄ de rescriptis. c. scisitatus. glo. i. ꝙ potentia siue posse aliqd dicit̄ qnq3 modis. sex aūt ego modos ex ip̄a colligā vn̄ ꝟsus. Posse qdē rebꝰ dant ius nā ptās. Officij meritū qntū diuā volūtas. Hic versus ponit̄ in dicta glo. Et declarat singula mēbra. Nos ꝟo ad practicā descēdētes: dicamꝰ ꝙ potētia quedā dr̄ iuris quedā nāe: quedam ptātis quedā potētia meriti: ⁊ quedā diuine volūtatis. Accipe ṗmā. Primo inq̄3 dicimur aliqd posse de iure. Vn̄ qs dubitat ꝙ ego possum dare aīam meā inimico hūane nāe ꝓ salute vel vtilitate alicuius: nō tn̄ de iure bono. 17.q 7.c. faciat. vbi dicit tex. Faciat hō qcqd pōt ꝓ salute hominū. cū aūt ad id peruentum fuerit: vt tali saluti nisi peccando ↄ̄sulere non possit: iam se existimet homo nō habere quid faciat. hec ibi. Facit ad hoc. c. agatosa. in fi. 27.q.2. Scd'o dr̄ potentia siue aliqd posse natura: vt cū qs est in etate pubertatis dicimꝰ ꝙ pōt gnāre. ex̄ de d'spō. impu. c. puberes. ⁊ c. a nobis. Capitulū puberes. dic̄ sic. Puberes a pube sūt vocati. i. a pudētia corporis nūcupati. q2 hec loca ṗmo lanuginē ducūt. expone sic. q2 hec loca supple que deberēt eē pudica ṗmo lanuginē. i. pilositatē ducut. Quida3 tn̄ ex annis pubertatē existimāt. i. eū esse pubere3 q. 14. annos impleuit: q̄3uis tardissime pubescat. i. signa purbertatis ōn̄dat. Certum est aūt eū puberē eē qui ex habitu corp̄is pubertatē ōn̄dit. ⁊ generare iā pōt. Impuberes sūt que in ān̄is puerilibꝰ pariūt. i. cōcipiūt vel cōcipere possūt. ita expone. hec ibi. Dic̄ tamē btūs Greg in dialogo. ⁊ notat̄. 9. q. 1. in summa ꝙ sufficit ad hoc vt qs pubes dicat̄: vt cōcipiat vel cōcipere possit: etiam si ānos noue3 tm̄ haberet. Volo tn̄ ꝙ hic notemus qd' dicit glo. ibi sup̄ ꝟbo generare. dic̄ eni: sic ꝙ ex hᵒ ꝟbo apparet ꝙ pubertas ex vigore nāli non ex annoꝝ numero: cōprobat̄. Et dic̄ ꝙ hᵒ veꝝ est quo ad matrimoniū cōtrahendū: vt. xi. di. c. de illis. ⁊. c. vbi malitia supplet etatē. vnde si quis etiā cōpleuisset. 14. annū. ⁊ cōcipe non posset: eiꝰ matrimoniū nō teneret vt dicit ibi glo. 2. cōcordās cum glo. 3. cū matrimonij bona tria sūt. s. fides ꝓles: ⁊ sacr̄m. Et sic patet ꝙ matrimoniū ex vbertate tm̄ ↄ̄siderat̄: nō ex numero annoꝝ. S3 pubertas quo ad tutelam vel curā ex numero annoꝝ ↄ̄siderat̄. ⁊ allegat cōcordātias ibidē. q̄ re ⁊c̄. Tertio potentia siue aliqd posse ptāte. sicut Petrus ⁊ successores possūt ptāte a dn̄o sibi tradita ligare ⁊ soluere in celis ⁊ in terra. 21. di. §. i. ar. ꝟsus finem: vbi dicit ꝙ Petrꝰ ꝓ oībꝰ claues regni celorū accepit. De hac potētia q̄ orit̄ ex potestate tradita siue accepta loq̄t̄ tex. extra. de cōsan. ⁊ affi. c. in fi. vbi dicit̄ sic. Ceterū tuā prudentiā volumꝰ nō latere ꝙ nō sūt cause matrimonij tractāde ꝑ quoslibet: s3 ꝑ discretos iudices qui ptātem habēt iudicādi: ⁊ statuta canonum nō ignorent. hec ibi Alex. 3. Et bene de hoc in glo. super verbo ptātem. Duo eni dic̄ ibi glo. exigunt̄ ad cognoscendū ⁊ iudicādu3 in causa matrimoniali. s. sciētia canonum ⁊ ꝙ hēat iurisditionē ordinariā vl' d'legatā ⁊c̄. 4º potētia siue posse dr̄ officia de qua ex̄ de ma. ⁊ obediētia. c. cū iferior. vbi dic̄ sic tex. Cū inferior potiorē soluē neq̄at vl' ligare: s3 potior inferiorē liget reglarit̄ ⁊ absoluat. ⁊ sat' absonū videat̄ vt filiꝰ hēat ptātē in pĝenites ⁊c̄. De hac

etiā potētia logꝫ.di.21.c.inferior. vbi hec ea/
dē sñia habeť. Qꝛ ergo inferior nō pōt absol
uere superiorē· sꝫ econtra est potestas officij.
Unde regulariter qui potest absoluere: pōt li
gare. sed de hoc in glosa. ibi. Quinto dici
tur potentia meriti. de qua.3.qōne.7.§.tria:
vsi. idē testať ibi cuius vita ⁊c̃. Sexta poten
tia dr̃ diuine voluntatis: de qua ḋ pe.di.2.§.
charitas. Et hec volo sufficiant ꝓ pn̄ti veri.
Qn̄tū ad ſam ve.dico ꝙ de dei ptāte possu
mus loqui dupl'r: aut vt ꝯcernit diuinitatē tm̄
aut vt cōcernit diuinitatē vnitā humanitati i
xp̄o. Si accipiať potentia dei vt ꝯcernit diui/
nitatē tm̄: sic dico ꝙ potentia dei dupl'r appel
lať. Aliqñ dr̃ potentia dei ipsa eēntia dei. ps.
Potentiā tuā ⁊ iusticiā tuā de⁹ vsqꝫ in altissi
mis q fecisti magl̃ia. Aliqñ potētia dei accipiať
ꝓ eff ctib⁹ ei. Mat.12.⁊ Luc.7. Quis pōt
dimittere pc̃a nisi sol⁹ de⁹: de pe. di.1. verbuꝫ
Aliqñ accipiť ꝓ manifestatione dei. Mat. vl.
Data ē mihi ptās ois i celo ⁊ in tr̃a. Et h̃ ñ ſꝫ
ꝙ hō: sꝫ ſm ꝙ de⁹. Si vo accipiať potētia vt
ꝯcernit diuinitatē vt i xp̄o sic potētia xp̄i mltipl'r
ōñdiť. p̄rio ꝑ modū sblimatōis. vñ xp̄s ēt ſm
ꝙ hō habuit quādā potētiā sup oēs creaturas
ḋ q̃ Daniel.7.dr̃. Ptās ei⁹ ptās eterna q̃ nō
auferet ⁊ regnū ipsi⁹ qḋ nō corrūpeť. Quā q
dā potētiā in trib⁹ pcipue ōñdit. P̄rio ad pu/
gnādū. Luc.xi.cū fortis armat⁹ custodit atriū
in pace sūt oia q̃ possidet cū āt fortior eo supue
nerit ⁊ vicerit cū ⁊c̃. ps. Dn̄s fortis ⁊ po.do.
potēs in p̄lio. Math.4. vade retro sathanas.
2° ōñdit in miracula faciēdo. Jo.x. Ptātem
hēo ponēdi aiaꝫ meā: ⁊ iterꝝ sumēdi eā.i.mor
tuos suscitare. 3° ad gen⁹ hūanū saluādū. ps.
Excita dn̄e potētiā tuā ⁊ veni vt saluos nos fa
cias. Qm̄ igiť xp̄s tā ſꝫ ꝙ de⁹ q̃ꝫ ſꝫ ꝙ hō potē
tissim⁹ ē: ⁊ nulli⁹ potētior eo. iō sci clamāt vna
nimes ꝙ ois potentia cōicata creaturis a dn̄o
ihu xp̄o ē. ad Ro.13. Qui ptāti resistit dei or/
diatōi resistit. h° idē p3.23.q.1.c.qḋ culpatur.
Jnde xp̄s Pilato rn̄dit. Jo.19. Nō hēres i
me ptātē vllā nisi tibi datū eēt desup. Ex q̃ cō
cludiť ꝙ nō solū boni sꝫ ēt mali eēꝫ ptātē quā
hn̄t i mūdo a deo ⁊ bn̄dcō ei⁹ filio xp̄o ihu acci
piāt. si Herodes in pueros seuit a deo ptāteꝫ
accipit.s. Pilat⁹ ⁊ sūmi sacerdotes in xp̄m a
deo h̃ acceperūt si tyrāni i xp̄i discipl'os ⁊ ceťos
scōs a deo ptātē acceperūt. ⁊ sic de alijs: vt bre
uiter ꝯcludať ꝙ ois ptās a dn̄o deo ē: vt cla/
mat Paulus ad Ro. Nec mirꝝ. qm̄ de⁹ vt ge
neralis puisor bonū vniuersi attēdit: ⁊ nō tm̄
pticulare. Utilis.n.alijs fuit psecutio talis: ⁊
multa sūt inde bona exorta vt alias ōñdimus.
Jn fine tm̄ qd talibus accidat. audi Sap.6.c.
Potētes potēter tormēta patieť. ⁊ Jsa.5.c.
Ue q potētes estis ad bibēdū vinū: ⁊ viri for/
tes ad miscēdā ebrietatē. Luc.1. Deposuit ꝓ
depōet potētes de sede: ⁊ exaltauit hūiles. ps.
Quia liberauit paupē a potēte ⁊ paupē cui ñ
erat adiutor q̃re ⁊c̃. Qn̄tū ad ſ 3 vi. dico ꝙ
⁊si multis mōis false de dīna potētia sētiri pos
sit hos tm̄ ꝯ duos reducūť. vꝫ. aut ad posse facē.
aut nō posse facē. Nā si deū posse peccare iu/
dicarem⁹ qḋ facē nō pōt oio false iudicarem⁹.
Jo.8. Quis ex vobis arguet me de pctō. Et
de pe.di.2.§.vl. Hiero.ait. Sol⁹ inqt de⁹ oi
potēs ē. q cū oia possit h̃ solū nō pōt. h̃ ē pecca
re. Quare āt xp̄s peccare nō possit diceť dn̄ica
sequēti. Ex qb⁹ gnāl'r accipe istā regulā ꝙ deū
facē posse q̃ ꝯdictionē implicāt temerariū iudi
ciū ē. Jmplicare āt ꝯdictōꝫ ē dupl'r aut ex pte
dei: aut ex pte creature. Ex pte dei: vt facē alte
rū deū: aut posse peccare. ⁊ h⁹i. Ex pte creatu
re: qñ repugnātia ē in creatura vt corruptam
vginē facē qḋ de⁹ oio facē nō pōt. audi barba
tū Hiero.32.q.5.c.si Paul⁹. Cū de⁹ igr oia
possit. h̃ solū nō pōt vginē.s. suscitare p⁹ rui/
nā: ⁊ sic de alijs. Sil'r temerariū iudiciū ē: cū
dicim⁹ deū facē nō posse qḋ pōt sic qdā ponen
tes in celū os suū facē solēt dicētes nō pōt facē
de⁹ ꝙ sic fit. ⁊ h⁹i. qḋ gen⁹ blasphemādi deū ē
negatiue.s.qꝛ ei negam⁹ qḋ ꝯuenit. ⁊ sic deuꝫ
plurimū offēdūt. qḋ lōge gui⁹ ē q̃ꝫ tpalē offen
dere maiestatē. ex̃ ḋ heꝛicis.c. vergētis. Sꝫ q
tpalē maiestatē offēdit gui⁹ puniť. ex̃ de male
dicis.c.1.cū glo. Ergo a fortiori guissime pu/
niēdi sūt: qm̄ maiora delicta maiorib⁹ penis
sūt punienda. Jn auctentica. vt fratrum filij.
colla.9. versus fineꝫ. Sꝫ de hoc alias dicem⁹
ad plenum.

Qualiter temerarie iudicamus circa sapiē
tiam dei. Conclusio secūda.

Ecipe ſaꝫ ꝯclonē. vꝫ. Nō solū dinā
a potētiā qdā vsurpāt sꝫ ēt ḋ dina sapia
falsissime iudicāt. vbi tres igram⁹ vi
tates. vꝫ. P̄ria vi.ē. vtꝝ de necitate credē
debeam⁹ q̃ de dina sapia dicūť. Scḋa veri.ē
An errātes circa dinā sapiam solū ꝯ filiū cui
sapia attribuiť peccēt. Tertia vitas est ista.

236

Quot modis de dei sapia temere iudicare pōt

Qātū ad pmā ꝟi. pono tres regulas gnā/
les. vꝫ. Pria regula ē ista. Nullꝰ infidelis:
ꝛ itelligo ifidelē q nūq̄ꝫ fidē xpi ꝓfessus ē: in
uitꝰ credē cōpellēdus ē. Scd̄a regl'a est ista.
Oēs q fidē xpi ꝓfessi sūt credē ꝛ tenē obligāt
sic credit ꝛ tenet scā mr̄ eccl'ia. 3ª regula est
ista in his q articulos fidei nō cōcernūt: nō te/
net qs credē si i suū ꝑiudiciū ꝟgeret. Accipe
pmā regulā. vꝫ. ꝙ nullꝰ iuitꝰ credē cōpellitur.
Ista regl'a pꝫ ex̄ de bap. c. maiores. §. pe. vbi
dr̄ sic ad lrām. Certū id ē religiōi xpiane ꝯriū
vt sꝑ inuitꝰ ꝛ penitꝰ ꝯ̄ dicēs ad recipiēdā ꝛ ob
ꝟuandā xpianitatē aliqs cōpellat ꝛc̄. vbi glo.
sup ꝟbo ꝯriū. dic̄ sic Nullꝰ ad fidē cōpelli dꝫ
iuitꝰ: sꝫ sic libera volūtate perijt: ita libera vo/
lūtate couertat. 4i. di. c. qd̄ de iudeis ꝛ. c. q
sincera. ꝛ. 23. q. 5. c. ad fidē. Et adducit glosa
ista ar. ꝯ̄ se. 33. q. 6. c. i. vbi dr̄ ꝙ Pau. coactꝰ
venit ad fidē. Rn̄det glo. ꝙ illud dino iudi/
cio factū fuit: cuiꝰ factū ad ꝯn̄am trahi non dꝫ
ꝛ spāle in ipso Paulo fuit. Vel dicat sic dicit
glo. ꝙ q̄ꝫuis Paulus xpm ꝑseqret: tn̄ int fla
gella mutatꝰ ē: ꝛ factus ē volens. 23. q. 4. c. di
splicet. ꝟsi. quare Paulꝰ. ꝛ est hec glo. Tam
credi. Sed de ista mā notaui. s̄. feria. 6. tertie
dn̄ice in pma ꝯsideratiōe ꝛ cōclusiōe tertia vi
de ibi. Et nō ꝙ sane dixim in regula hac itel
ligo infidelē q nūq̄ꝫ fidē xpi ꝓfessus ē: ꝑpter
vnū casū vel similē. Vn̄ ponamꝰ ꝙ qs terro/
ribus aut supplicijs violēter attrahat ad fidē
ꝛ ne detrimētū icurrat baptismi suscipit sacrm
ꝛ tn̄ postea liberatꝰ fidē xpi nō seruat: ē ne iste
cogendus. Casus iste ē in supdicto. c. maio/
res eo. §. pe. vbi expssē determinat ꝙ sic. vbi
sic dicit textꝰ. Talis supple q sic baptizatus est
vt positum est in casu: sicut ꝛ is q ficte ad ba/
ptismū accedit: caharacterē suscipit xpianita/
tis impressū. ꝛ ipse tanq̄ꝫ conditionaliter vo/
lens: lꝫ absolute nō velit cogēdus ē ad obser/
uantiā xpiane fidei. Et rōnē assignat. in fine
§. dicēs. Ne nomen dn̄i blasphemet. ꝛ fides
quā susceperūt cōtēptibilis hēat. Et glo. sup
ꝟbo. volēs dic̄. Ex h̄ textu pꝫ ꝙ coactio con/
ditionalis nō ipedit sacrm baptismi: sic nō im
pedit sacrm ordinis. 74. di. c. vbi ista didici/
sti. ꝛ. 45. di. c. de iudeis ꝛc̄. Sꝫ ponamus ꝙ
nūq̄ꝫ fidē xpi ꝓfessus sit tūc nō est cogendus.
Et si cogit: ꝛ tn̄ oino ꝯ̄dicit: nō recipit chara/
cterē vt in codeꝫ. §. in fine. vbi dicit sic. Ille

ꝟo q nūq̄ꝫ ꝯsentit: sꝫ penitꝰ ꝯ̄dixit: nec rē nec
characterē suscipit sacri: qꝛ plꝰ ē expsse ꝯ̄dicē
q̄ꝫ minime cōsentire: sic nec ille notā alicuꝰ rea
tus incurrit: q ꝯ̄dicēs penitꝰ ꝛ reclamās thu/
rificare idolis cogit violēter. h̄ ibi. Sꝫ qd̄ de
amētibꝰ ꝛ dormiētibꝰ q baptizāt. dico ꝙ casꝰ
ē in dcō. c. maiores. §. vl. ꝛ breuit soluit sic:
ꝙ si an̄ cathecumini fuerūt q̄ꝫ demētiā vl' dor
mititionē incurrerēt: ꝛ hūissent ꝓpositū bapti
zandi tūc suscipiūt characterē si baptizāt: cum
obicē baptismꝰ ꝯrie nō iuenit obsistētē. Qui
ꝟo sꝑ iuiti fuerūt ꝛ ꝯ̄dixerūt nō suscipiūt effe
ctū sacri. Vn̄ in tali casu adhuc ꝑsumūt iuiti: ꝛ
nemo ad fidē iuitꝰ cōpellit: vt. s̄. dcm̄ est. q̄re
ꝛc̄. Sic etiā rn̄det glo. ibidē ꝑ h̄ ꝟba q̄ nōui/
mus. Et sic pꝫ pma regnla. ꝟa regula est ista
ꝙ oēs q fidē xpi ꝓfessi sūt tenē ꝛ credē obligāt
sic credit ꝛ tenet scā mr̄ eccl'ia. Hec regula pꝫ
ex̄. de here. c. cū xp̄s in glo. Vbi nō̄ sm ꝑdi/
ctā glo. ꝛ allegat. c. firmiter. ex̄ de sūma trini.
ꝛ fide ca. Qꝛ illd̄ qd̄ credit scā mr̄ eccl'ia sūt ar/
ticuli fidei: ꝛ ad illos indistincte tenēt tā cleri
ci q̄ꝫ laici. Clerici tn̄ magis q legē scrutabilit
scire tenēt: 38. di. c. oēs psallētes. ꝛ. 24. di. c.
qn̄ epus. Et ꝯcludit glo. ꝙ qlibet credē tenet
sm ꝙ credit scā mr̄ eccl'ia ꝛ h̄ sufficit in talibꝰ
articulis: dūmō nil in ꝯ̄riū sentiāt. ex̄ de here.
c. ad abolendā. Etsi qs cōtrariū sentiret ē he/
reticus ꝛ excōicatꝰ vt in dicto. c. ad abolendā.
Nō pono tex. ad lrām quia ꝓlixus ē. Ter
tia regula ē ista ꝙ in his que articulos fidei n̄
cōcernūt: nō tenet qs credere si in suū iudiciū
tvergeret. Pono casū. dic̄ qs Petro audiui
te in eccl'ia cathedrali excōicari: an teneat cre/
dere. Dico ꝙ nō: qꝛ nō dꝫ quis ita facilit oia
credere. vt notat per Jo. 86. di. c. si qs. Vn̄
gl. pe. sup. c. illud de cle. excō. ꝙ fama alicuꝰ
rei ꝑ se nō ꝓbat aliqd. 4. q. 3. c. sepe. Et intel/
lige fama paucoꝝ. ex̄ de accusatiōibꝰ. c. inqui
sitionis. in fi. Vn̄ talis nō tenebat credere: lꝫ
diceret ei ab aliqbꝰ. Et allegat glo. cōcordan/
tijs. xi. q. 3. c. nō solū. ꝛ. c. in cūctis. ꝛ. 23. q. 4.
c. q̄ꝫ magnū. ꝛ. ff. ꝙ cum falso tutore. l. 2. ꝛ. 3.
Intellige tn̄ ꝙ licꝫ a paucis diceret ꝛ signa cla
ra essent cū vnusqsq̄ꝫ in sua cā d̄beat ēē ꝓuidꝰ
ꝛ attētus: tūc teneret credē: ꝛ fama paucorum
tūc ꝓbat q̄ꝫtū ad ipsū. Sed si sig ꝛ ꝟba dubia
eēnt tūc stādū ē regule capl'i. illud ex̄. de cleri.
excōi. supiꝰ allegati: q talis ē ꝙ i dubijs via ē
tutior eligēda. Que etiā regula pꝫ ex̄ d̄ spon/

ſalibus. c. iuuenis. ⁊ extra de homicidio, c. ſi
gnificaſti nobis. Et glo. ſup verbo. in h̄ du/
bio. idem dicit ⁊ allegat cōcordātias. de reg.
iur. c. 2. ⁊ extra. de homici. c. penul. ⁊. c. ad au
dientiam. Unde meli⁹ ē q̄ credat dictis illoꝝ
etſi in ſacris eſt: ⁊ quis dicat q̄ excōicatus ⁊c̄.
q̄zuis dubitet in dictis: tn̄ potius debet abſti/
nere q̄z ſacramēta eccleſiaſtica pertractare. h̄
dicit predictū. c. illud de cle. excom. in lrā. q̄re
⁊c̄. Et ſic patet pͣma veri. Quantū ad ſam
veri. dico q̄ ſicut notat glo. di. 25. c. qualis. q̄
pctm̄ q̊ddā ē in prēm q̊ddā i filiū q̊ddā i ſpm̄
ſcm̄. vbi dicit ſic glo. ſuper vbo. blaſphemia
Qui peccat per impotentiā dicit̄ peccare in pa
trem. q̄z patri attribuit̄ potentia. 25. di. c. qui
epiſcopus. in quo. c. ponūtur examinationes
que fiende ſūt quādo quis debet ordinari ep̄s
⁊ preſertim ſi credit patrē: ⁊ filium: ⁊ ſpiritu3
ſanctū vnum eſſe deū. ⁊ circa humanitatem ſi
credit filium ſolum humanatū ⁊c̄. Qui vo p
ignorantiā dicit̄ peccare in filiū: cui attribuit̄
ſciētia. 38. di. c. ſi iuxta vbi dicit tex. Si iuxta
apl'm Paulū xp̄us dei vtus ⁊ ſapientia eſt:
ignorantia ſcripturarū ignorantia xp̄i eſt. hec
ibi Hiero⁹ in Jſa. Ut quaſi arguat̄ ſic vt dic̄
ibide3 glo. Chriſtus ſciētia eſt. ergo q ign o/
rat ſcientiā ignorat xp̄m: ⁊ intellige de errante
qui contēnit diſcere. Qui vo peccat ex cōtem
ptu dicit̄ peccare in ſpūm ſanctū: cui ſupple at
tribuit̄ charitas ⁊ benignitas: vt ille qui ē ob/
ſtinatus in pctō: ⁊ illud dicit̄ irremiſſibile. i.
nō ita de facili dimittit̄ ſicut p̄cedentia de pe.
di. i. c. penul. Pulchrū verbum ponit̄ de pe.
di. eadem. c. quē penitet vbi dicit̄ ſic. De⁹ eni
q miſericors ⁊ iuſt⁹ ē: ſicut cōſeruat miſericor
diā in iuſtitia: ita ⁊ iuſtitiā in mīa. Opus eni
ē miſericordie peccāti pctā dimittere: ſ3 opor/
tet vt iuſtus iuſte miſereat̄ ⁊c̄. hec ibi. Quare
concludit̄ q̄ ſic̄ enormius ex malitia peccat̄ ita
difficilius ex diuina iuſtitia pctā relaxātur q̄re
⁊c̄. Quantū ad tertiā veri. dico q̄ etſi de di
uina ſapiētia multipliciter male ſentire ⁊ iudi/
care poſſit: tamē tres ad p̄ſens modos pona/
mus. v3. Primus dicit̄ curioſitatis. Se/
cūdus dicit̄ iniquitatis. Terti⁹ dicit̄ maligni/
tatis. Primus modus dicit̄ curioſitatis:
vt quādo diuinā volūtatē in his que opus nō
ſūt ſuperſtitioſe inquiram⁹ dicentes. Namq3
deus ſi p̄uidebat angelos caſuros: ſil'iter ⁊ hu
manā naturā: quare nō creabat eos. impecca
biles. Sil'iter ſi p̄uidet animā dānari quādo
cam in corpore infūdit: quare creat: ⁊ infūdit:
⁊ ſic de alijs. Cōtra quos dicit̄ Prouer. 26.
Ne reſpondeas ſtulto iuxta ſtulticiā ſuam: ne
efficiaris ei ſimilis. reſponde ſtulto ſ3 ſtultitiā
ſuam: ne ſibi ſapiēs eſſe videat̄ ⁊c̄. Scd̄s
modus dicit̄ iniquitatis: vt cum dicim⁹. Aut
deus bene preuidit: aut male. nō male. erg o
bene. Si bene: g̊ impoſſibile eſt diuinā ſapiē
tiā falli: cum tamē non aduertāt q̄ ad pfectio/
nem vniuerſi de neceſſitate requirant̄ nō ſo/
lum cauſe neceſſarie: ſed etiam cōtingentes: ⁊
vtraq3 ſub diuina prouidētia. vt notat beatus
Tho. parte. i. q. 23. Et ad plenum declaraui/
mus dominica ſecūda. Terti⁹ modus dicit̄
malignitatis: vt cum dicim⁹ diuinā ꝓuiden/
tiam nō curare de inferiorib⁹ iſtis: aut ſi curā
habet imperfecte erit vt quare permiteat cre/
bro flagellare inſontes. Non intelligētes q̄ ⁊
ſi deus aliquem puniat ſine culpa: non tn̄ ſine
grandi ⁊ rationabili cauſa: vt dicit glo. c. 2. de
cōſtitutis: vt ſupra oſtēdimus domica p̄ceden
ti in tertia conſideratiōe. p̄s. Judicia dei abyſ
ſus multa. Et adduco exemplū ad hoc notabi
le. Fuit quidā heremita qui ſemel quendam
tranſeūtem mercatorē per nemus vbi ei⁹ erat
heremus a quibuſdam occidi clare vidit: au/
fugit homicidia officiales aſſunt: ⁊ forte fortu
na quendā alium inde tranſeuntē capiūt: liga
tum mittūt ⁊ tandem tormentis victus ſe illū
occidiſſe ꝓteſtatur ad mortem cōdemnatur: ⁊
ſuſpendit̄. Heremita mirat̄ factum: ⁊ deum
iniuſte exiſtimās murmurans deambulabat
Aſtat angelus in forma iuuenis factū turba/
tionis ſciſcitat̄ pandit oīa heremita. pauliſper
de iudicijs dei eū inſtruit ⁊ fodere eum ſubter
furcas fecit: ⁊ ibi cadaueris oſſa reperit: ⁊ an/
gelus ad eum. Uides tu inquit iſtum ſceleſtiſ
ſimū ſuſpenſum virū. Uideo inquit. At an/
gelus ad eum. Jſte hoc in loco hūc quē vides
mortuū interfecit: ⁊ dei iudicia occulta cum h̄
in loco ſuſpendi fecerunt nō ꝓpter quē vidi/
ſti ſuſpenſus eſt: ſ3 propter hūc hic miſerrime
iacentem: ⁊ ſic diſperuit angelus: ⁊ heremita
edificatus ad heremū redijt. q̄re ⁊c̄. Et ideo
Paulus clamabat. O altitudo diuitiarū ſapi
entie ⁊ ſciētie dei q̄3 incōprehenbilia ſūt iudi/
cia eius: ⁊ inueſtigabiles vie eius. Et iſta ſuf
ficiant pro preſenti cōcluſione.

De erroribus circa diuinam clementiam.

Conclusio tertia.

Ccipe tertiā cōclōnē. vz. Quidam sic
a infatuantᷣ vt dei clementiaȝ qȝ oium
mai⁹ est calūnientᷣ. Vbi tres vitates
ingrami⁹. vz. Prima vi. est ista. Quō dei
clementia pueros decedētes sine baptisino pu
niat. Scđa vi. ē. Quō dei clemētia oñdiᷣ
in hoc mūdo circa pctōres. Tertia veri. est
Quot modis error cadere pōt circa dinā cle/
mentiā. Quantū ad pmaȝ vi. dico ꝙ de h
canoniste tractant. de cōse. di. 4. c. 3. cum glo.
⁊. c. regenerāde. cū glo. ⁊ extra de bap. c. 3. §.
sed adhuc. sup vbo carētia visionis. Audi. c.
3. de cōse. di. 4. ⁊ sunt vba Aug. ad Petruȝ
diaconū. Firmissime inquit tene ⁊ nullaten⁹
dubites omnē hoīeȝ qui per cubitū viri ⁊ mu
lieris concipiᷣ cum originali pctō nasci impie
tati subdituȝ mortiqȝ subiectū: ⁊ ob hoc nālit
nasci filium ire: de qua apl's ait. Eram⁹ enim
nā filij ire sicut ⁊ ceteri. A qua null⁹ liberatur
nisi p fidem mediatoris hois Jesu xpi. Fir/
missime tene nō solū hoīes rōne vtētes: verū
etiā paruulos: q siue in vtero matrū viuē inci
piūt ⁊ ibi moriūᷣ siue iā de matrib⁹ nati sine sa
cramēto baptisimi qđ daᷣ in noie patris ⁊ filij
⁊ spūs sancti de hoc seculo trāsierint: sempit/
no igē puniendos. qr ⁊ h pctm̄ ꝓprie actionis
nullū hñt: orgenalis tñ pcti dānationē carnali
cōceptōe l ex natiuitate traxerūt. hec ibi. Sȝ cō
tra vr ꝙ ex vbis istis h⁹i pueri puniāᷣ pena
ignis: qđ vr ꝯ cōem theologoꝝ scolā: q dicūt
eos mitissima pena puniri. Diciᷣ breuiter. ꝙ
Aug. accepit largo mō ignē: vt sit sēsus igne
sempiterno. i. pena sempiterna. qr semp in te
nebris erūt. i. ꝓuati sp visiōe dei. de cōse. di.
4. nulla. Hoc etiā sentit glo. sup dcō. c. firmis
sime. Quod aūt mitissima pena puniāᷣ. s. in
compatiōe ad dānatos ostendit dcm̄. c. rege/
nerante. vbi diciᷣ sic. Regenerāte tm̄mō car/
ne trahiᷣ originale pctm̄. regenerāte autē spū
nō tm̄ originaliū: sȝ etiam volūtarioꝝ sit remis
sio pctōꝝ. Proinde recte dici pōt paruulos si
ne baptisino decedētes in mitissimā oiuȝ futu
ros penā glo. s. respectu aliaꝝ psonaꝝ. ⁊ erit
h pena. qr erūt in tenebris. ⁊ carebūt visione
dei. Et allegat h glo. duas concordātias. s. c.
nulla eadeȝ di. 4. ⁊ extra de bap. c. maiores.
Capitulū nulla diē sic. Nulla pter baptismuȝ
ꝓmittiᷣ infantib⁹ salus. qr infantes si p sacr̄m
qđ ad hoc diuinu⁹ ē institutū: in credentiū nu

merū nō transeant in tenebris manēt. hec ibi
Aug. de baptisino puuloꝝ. Glo. sup vbo.
manent. ait. i. carēt visione dei. Et h ē pena ⁊
ignis afflictio de q habes. s. c. firmissime. ⁊
glo. ⁊. c. maiores. ex de bap. §. sȝ adhuc queri
tur. vbi dr̄ sic ad lrām. Preterea pena origi/
nalis pcti est carētia visiōis dei. ac ualis vero
pena pcti ē gehēne ppetue cruciat⁹. h ibi. Et
glo. sup vbo. carētia visiōis. adducit dcā ca/
pitula p cōcordātijs: vt. c. nulla. c. regenerāte
eadē di. ⁊ tñ sempitna erat illa carētis: vt i. c.
firmissime. ⁊ tñ mitis respectu alioꝝ: ⁊ qȝuis
mitis tñ mors ppetua dr̄. 30. q. i. ad limia bti
Pe. ⁊ glo. Et sic pȝ pma vi. Qn̄tū ad 2am
vi. dico ꝙ dina clemētia sic se hȝ circa pctōres
vt qñcūqȝ mutauerit pctōr vitā mutat de⁹ sen
tentiā: pȝ h de pe. di. i. c. nouit. vbi dr̄ sic. No
uit de⁹ mutare sniam si tu noueris mutare ꝓ/
positū siue delictū. hec Ambro. Et plures ibi
auctes notāᷣ ad ꝓpositū in tex. audi Hiero.
sup Amos. Si agam⁹ pniaȝ ipsū qȝ penitebit
sue snie ꝓmittit ꝓspera si pniam egerim⁹. etsi
negligētia dissoluāᷣ. ⁊ illū penitebit spōsiōis.
ꝓmissaqȝ mutabit. Cui⁹ rei exēplū Samariā
⁊ Hierlm hr̄e possum⁹ qꝝ alij de iminentib⁹
supplicijs liberati sūt alij q patrib⁹ ꝓmissa fue
erāt pdiderūt. Et idē sup Danielē. Qobrem
inqt ꝯsiliū meū placeat tibi: ⁊ pctā tua elynis
redime: ⁊ iniqtates tuas misicordijs paupeꝝ
si forte ignoscat de⁹ delictis tuis. Si predixit
sniam q mutari nō pōt: qdāmō hortaᷣ ad ely
mosinas paupū ⁊ miam vt dei snia pmutteᷣ
Qđ facile soluiᷣ exēplo regis Ezechie quem
Jsa. dixit eē morituꝝ: ⁊ Niniuitaꝝ qb⁹ dcm̄
fuerat. Adhuc qdraginta dies sūt: ⁊ Niniue
subuertetur: ⁊ tñ ad pces Ezechie ⁊ Niniue
de snia cōmutata ē ⁊c. Facit ad hoc multū ad
ꝓpositū. c. importuna. de pe. dis. i. vbi dr̄ sic.
Importuna in euāgelio muliplicitet tādē me
ruit exaudiri. ⁊ clauso cū 2uis hostio media lȝ
nocte ab amico panes amic⁹ accepit. deus ipe
q nulli⁹ intra se supari vir b⁹ pōt publicani p/
cibus vinciᷣ. Niniue ciuitas q pctō corruit fle
tibus stetit. Idem Hiero. Sed cōtra hoc ar/
guit Gratianus eadē di. i. §. ꝙ autem. vbi di
citur. Quod autem oi peccāti auctoritate Am
brosij venia promittiᷣ falsum videᷣ. Quibus/
dā eni venia dnegaᷣ: aut ex magnitudine pec
cati: aut ex gradu officij. Vnde Joānes i epi
stola ait. s. epistola. i. c. 5. in fine. Est peccatuȝ

ad mortem: quis orabit ꝓ eo. Item si sacerdos peccauerit. quis orabit ꝓ eo. Et exponit Gratianus istas ⁊ similes auctoritates: dicēs ꝙ nō semper hꝰi interrogatiōes negationē inferūt sꝫ potius difficultatē vel raritatē notant: vt est illud euangelij. Quis putas est fidelis seruꝰ ⁊ prudēs. Nō eni intelligit negatiue: vt quasi nullꝰ talis sit: sed difficile vel raro. Silr ⁊ h. Quis orabit ꝓ eo: quasi difficulter vel raro exaudiūt tales. De peccato autē ad mortē exponendū est de finali impnia: qꝛ q in carne veniā non ꝓmeruit: nec etiaꝫ post vitā ꝯseqt de pe. di. i. c. multiplex. Et glo. h. §. pōt. sup vbo ad mortem allegat Aug. dicentē: Tanta est labes huiꝰ pcti vt humilitatē pnie subire nō possit. Unde nec xps dicit glo. in passiōe ꝓ talibus orauit: sꝫ ꝓ eis qui ignorāter crucifigebant eū: dicēs Ignosce illis pr: qꝛ nesciunt qd faciūt. s. Luc. 23. c. Que vba xpi etiā ponunt 23. q. i. c. paratꝰ. Ex quibꝰ satis pꝫ ꝙ omnibꝰ pctōribꝰ clemēs est deꝰ exceptis finaliter ipenitētibꝰ. Nā q miam in carne noluit: iustū ē vt nec post vitā hāc mortalē illaꝫ hēat. Et hoc ꝑꝑe est peccatū irremissibile. i. qd nullo mō secum cām remissiōis portat vt theologi oēs exponūt. Sꝫ ad declarationē istiꝰ māe postqꝫ ingressi ipsam sumꝰ ē notādū ꝙ varia fuit doctoꝝ opinio qd eēt illud pctm̄ qd dicimꝰ pctm̄ in spm̄ scm̄. Nā qdā dixerūt ꝙ oē pctm̄ mortale ē pctm̄ in spm̄ scm̄ qꝛ q vnā ꝑsonaꝫ offendit silr ⁊ aliā offendit de pe. di. 3. §. cū g. Cū g igt q criminaliter peccat charitatē nūqꝫ habuisse ꝓbat. Quidā dicūt ꝙ pctm̄ in spm̄ scm̄ spālit ex odio l' malignitate ꝓcedit. Nā spūs scūs ē amor ⁊ benignitas. Quidā dicūt ꝙ ē mētis obstinatio ē aūt mētis obstinatio in pctō obdurare ꝑtinacia: quā impnia cōmitat. Prouenit aūt interdū hꝰ obstinatio ex desperatione: vt cū qs credit suoꝝ magnitudinē delictorum diuā miam excessisse. ⁊ ob hoc de vitijs ascendit ad vitia iuxta illud Cain Gen. 4. Maior ē iniqtas mea qꝫ vt veniā merear. de pe. di. i. §. deniqꝫ vbi dr Cain qꝫ cū ꝑme puaricatōi q s. orta ē int pentes fratricidiū addidisset: silr a dn̄o de culpa reqsitꝰ ē cū dr ei. vbi ē Abel fratꝰ: Sꝫ qꝛ supbꝰ pctm̄ suū ꝯfiteri noluit: sꝫ potius mēdacit negādo fallere dn̄m conatꝰ ē: dicēs. Nūqd custos fris mei sū ego: indignꝰ venia iudicatꝰ ē. Unn̄ in despatōis ꝓfūdū lapsus est dū ait. Maior ē iniqtas mea qꝫ vt veniam merear. Uagus ⁊ profugus exijt a facie dn̄i significans eos qui peccatum suum confiteri dissimulant respectu diuine miserationis indignos haberi. hec ibi. Quandoqꝫ obstinatio ex presumptione prouenit vt si quis securꝰ delinqt tāqꝫ deꝰ nō sit ꝓ tpali flagitio eternuꝫ supplicium daturus. In quo pcti gnē refert Hiero. se Origenē dephēdisse: q post mortē anathematizatꝰ ē 24. q. 2. c. vl. Sꝫ de h vitate sequēti. Quidā dicūt ꝙ pctm̄ in spm̄ scm̄ est inuidētia fraterna: vt cū qs de grā alicui adeo cōcessa inuidet: ne talis sibi ꝑferat. argu. ad h di. 8. c. qui cōtempta. Quidā dicūt ꝙ ē blasphemia in ꝑsonā spūs sci. de ꝯse. di. 4. hi vo heretici. Ultimo aūt: ⁊ hꝰ ē ꝓꝑū pctm̄ in spm̄ scm̄ dico ꝙ ē finalis impnia. Finalis āt ipnia dupliciter ꝯsiderari pōt. s. qꝛ aut hꝫ ꝓpositum nūqꝫ penitere. ⁊ istud ꝓpositū qꝫdiu viuit hō relinquere pōt. ⁊ nō ē irremissibile simplicit. Aut qꝛ cū tali ꝓposito morit: ⁊ hoc non est remissibile: neqꝫ in hoc seculo neqꝫ i futuro. Et ꝓpterea dr pctm̄ ad mortē. Mat. 12. Est peccatū ad mortē qd nō remittit neqꝫ in h seculo neqꝫ in futuro. hec oia tāgit ēt tex. de pe. di. i. c. deꝰ q filis tibi. vsqꝫ ad. §. ex his itaqꝫ appet ⁊ glo. ibi qsi hec oia tāgit. qre ⁊c. Quartuꝫ ad tertiā veri. dico ꝙ licet multisimodis dei clementiā temere iudicare possimus: tres tamen ad presens colligamꝰ. Primꝰ dr irrisiōis.

Secūdus presumptionis. Et tertiꝰ dicit neglectionis. Primꝰ modus dr irrisionis cum qs post grām remissiōis pctōꝝ ad vomitum redit. de pe. di. 3. c. irrisor. ⁊ sūt vba Isidori de sumo bono. Irrisor inquit ⁊ nō penitens est qui adhuc agit quod penitet: nec videtur deum poscere subditus: sed subsanare superbus. Canis reuersus ad vomitū: ⁊ penitēs ad pctm̄. Sed audi qd dicat dn̄s ꝓuer. i. Ego qꝫ in interitu vr̄o ridebo ⁊ subsanabo vos cū ingruerit sup vos calamitas. Et. ps. Qui hitat in celis irridebit eos: ⁊ dn̄s subsanabit eos. Irridere fm Greg. ē ꝯfusionem eternā ꝓ pctis iuste infligē ⁊ subsanare ē eiꝰ tribilē faciē pctōribꝰ ostēdere. Et ridē dei est afflictiōi maloꝝ nolle misereri. 2ꝰ modꝰ dr ꝑsumptiōis. Sūt eni qdā q adeo in diua mia natant: vt cōtinue peccātes sperārēt e lacu peccatoꝝ illa tabula euadere posse. dicētes. Dabit nobis deꝰ lumen in fine vite sicut ⁊ latroni fecit: oremus nos nūc floribus ⁊ gaudeamus

nullū sit ꝓ͂tū qđ non transeat luxuria nr̄a. de pe. di. 3. inter hoc hircū. vbi dr̄ sic. Nō peccare solius dei ē: emēdare sapiētis: sʒ raro inueīs q se corrigat rara ⁊ cōfessio peccati: rara pnīa. Repugnat nā. s. eoꝝ ⁊ verecūdia: q2 obnoxia culpe est oīs caro: ⁊ qsqʒ erubescit pctm̄ cōfiteri: dū magis pnīa q̄ʒ futura cogitat ⁊c̄. Et q dam qđ insanius ē temere fatent̄ in fine seculi: vt dei mīa sūme ostendat̄ oēs saluari debere: de cuius opinione diximus Origenem fuisse qui post morte excōicatus ē. Vn̄ notabilis tex. ad hoc ponit̄. 24. q. 2. c. vl. vbi sic dr̄. Sane profertur a qbusdā q dicūt oportere post mortem hereticos anathematizari: ⁊ seq in hoc doctrinā scōꝝ patꝝ q non solū viuētes hereticos cōdēnauerūt: sed etiā mortuos: sic eos q iniuste dānati sūt reuocauerūt post morte. ⁊ in sacris i. in matriculis dicticis scripserūt: qđ factū est in Joāne ⁊ in Flauiano religiose mēorie episcopis Cōstantinopolitanis ⁊c̄. longus tex. est. In q̊ textu etiā vt ibi dic̄ glo. ꝓbat qnta synodus hereticos post morte excōicari posse. Sʒ dubitat̄. quō inqes mortui excōicari possunt. Nā admonitio sp̄ dʒ ꝓcedē vindictā. 12. q. 2. c. indigne. sʒ mortui nō pn̄t admoneri. g̊ non pn̄t excōicari. Itē absens nō pōt excōicari. 3. q. 9. c. absens. Sʒ mortui sūt absentes. g̊ non pn̄t ⁊c̄. Glo. in. c. penl̄. 24. q. 3. dupl'r soluit. Prima solutio ē istud q̄. s. excōicari post mortem ē spāle in hēticis. Scd̄a solutio ē q̄ satis in vita heretici fuerūt admoniti a canone: ⁊ h̄ sufficit. 23. q. 5. administratores h̄ adducit gl. Tertius modus temere iudicādi dinā bonitatē dr̄ neglectiōis. Sūt. n. quidā oiuʒ ꝑdictoꝝ sibiipsis imaniores q' dicūt oino curā nō eē ponendā nisi in voluptatibus. qm̄ mortuo corpe moritur aīa: q̊ꝝ opinio q̄ʒ sit detestabilis alibi ondemus. ⁊ ista sufficiāt ꝓ ꝑma pte h9 ꝓmōis.

De temeratio iudicio circa seipsū.

Consideratio secunda.

SEcundo loco qualiter ꝓ͂sumptio nr̄a temerarie iudicet circa seipsū videamus. Vbi tres ꝯclōnes subiūgamus. Ad quarū declaratione ē ꝑmo notādū q̄ triplex ē iudiciū hoīs de seipso. Primū iudiciuʒ dr̄ rectū. Scd̄m iustū. Et tertiū dr̄ ꝓ͂sūptuosum. Rectū iudiciū ē cū qs bona ⁊ mala facta sua in ꝯscia ꝓpria examinat. i. Cor. xi. Si nosipsos iudicaremus nō vtiqʒ a dn̄o diiudicaremur. Judiciū iustū est cum mala ꝑ nos cognita ⁊ facta diligēter corrigimus. ps. Feci iudiciū ⁊ iustitiā. Judiciū in descernēdo iustitiā in puniēdo. Judiciū ꝓ͂sumtuosū triplex est s. vanū superstitiosū ⁊ fatuū. Vanū vt cum qs seipsū iustificat: vt phariseus. Superstitiosū qn̄ quis scm̄ ⁊ spūalē iudicat. ⁊ ē de facto. Fatuū qn̄ nō est. sʒ ondit eē. Et iuxta h̄ tria mēbra nr̄as tres bonas ponamus ꝯclones. vʒ

Prima ꝯclo ē ista quisqs de se sentit ⁊ iudicat aliud q̄ʒ in rei vitate sit supstitiosus est ⁊ temerarius iudicator. Scd̄a ꝯclo ē ista. Quisquis ⁊ seipsū iudicat ⁊ alijs iudicari vult q̄ʒ sit vanus ē ⁊ fumo ⁊ vento plenus. Tertia cōclusio est ista. Quisquis alios spernit ⁊ habitu se fingit qđ nō est: superstiosus perfidus ⁊ presumtuosissimus est.

De temerario iudicio supstitioso ꝯclo pª.

a

Ecipe ꝑmā cōclonem. ⁊c̄. vt. s̄. Vbi tres ingramus vitates. Prima vi. est. An sit temerariū iudicium in suis bonis operibus aliquē suā spem ponē. Scd̄a est. An humilitatis cā dicēs se pctōrē temē iudicet de seipso. Tertia vi. ē. An aliquo mō qs pōt iudicare de seipso qđ est. Quantum ad primā vi. dico q̄ nullus ex suis operibus bonis ꝓ͂sumē dʒ se i grā eē stabilitū nec đ illis glīet̄. ⁊ h̄ triplici rōe. vʒ. rōe incertitudis: rōe exēplificatiōis: ⁊ rōne ruinatōis. Prio rōne incertitudis. Incertus est. n. hō an opa illa ex grā ḡtūfaciēte q̊ necīa ē ad salutē ꝓueiat: nam ex vtutibus acquisitis. Ecclīastes. 9. Sūt iusti atqʒ sapiētes ⁊ opa eoꝝ i māu dei: ⁊ tm̄ nescit hō vtꝝ odio vel amore dignus sit: sʒ oia i futuꝝ ꝑuāt̄ incerta eo q̄ vniuersa eq̊ eueniāt iusto ⁊ ipio bono ⁊ malo mūdo ⁊ imūdo imolāti victimas ⁊ sacrificia ꝯtēnēti ⁊c̄. Inde xp̄s discipulis suis dixit. cū h̄ feceritis dicite ꝑui inutiles sumus. Scd̄o rōne exēplificatōis. Interroga Pau. an de seipso ꝯsidēt. audi qd ait. i. Cor. 4. Nihil mihi ꝯscius sū. i. nō hēo ꝯsciaʒ alicuius pcti mortal': sʒ i h̄ iustificatus nō sū. i. ex h̄ nō debeo me iustificare. possēt. n. i me q̊dā pctā latere. iō subdit. q āt me iudicat dn̄s ē. audi pulcherrimū tex. 32. q. 5. c. si Paulus. ⁊ sūt vba Hiero. ad Eustochiū. si Pau. igt vas electōnis ⁊ ꝑparatus i euāgeliū xp̄i h̄ carnis aculeos ⁊ icētiua vitioꝝ corpus suū repmit ⁊ i ꝑuitutē sb ijcit. ⁊ tm̄ aliā legē videt. i. sēsualitatē vl' ꝯcupi

scentiā ī membris suis repugnātē legi mētis
sue. Si p⁹ nuditatē ieiunia: famē: carceres. fla
gella supplicia in se reuersus exclamabat. In
felix ego qs me liberabit ď corpe mortis hui⁹
tu te putas securū eē ⁊c̄. lōgus ter. p colūnam
vnā: q̄si dicat. Noli te iustificare ⁊ ď tribulati/
onib⁹ non ꝯq̄raris. Glo. sup ꝟbo aculeos.
dicit ꝙ aculei sūt ꝑmi motus ď qbus timebat
cadere in scd̄os. Et glo. sup ꝟbo tu te putas
dicit ꝙ h̄ ē arg^m ꝙ paul⁹ fuit ꝟgo: cū fiat com
patio int eum: ⁊ Eustochiū q̄ fuit ꝟgo. 3^a
rō dr̄ ruiatiōis: qm̄ q̄zuis qs iustus sit: ca der̄
tn̄ pōt. Qui enim putat stare videat ne cadat
Et sūt ꝟba Pauli de h̄ ad plenū dixim⁹ dn̄i/
ca ꝑa i ꝑ. ı pte ꝯcl'oe ꝑa ibi: si ď h̄ bōc auctes vi
de ibi. Q̄tū ad ꝑam ve. vr̄ ꝙ sit temerariū iu/
diciū cā hūilitatis se pcōꝝ dicē ⁊ reputari vel/
le. Ait eni Greg. di. 5. c. ad ei⁹ in fi. Bona/
rū ingt mentiū ē: ibi ēt culpas suas cognoscē:
vbi culpa non ē: ⁊ certe h n̄ huic difficultati rn̄
det glo. sup. c. cū hūilitatis cā. 22. q. 2. d. In ge
nere qs dicere pōt se pctōrē esse: q: nemo sine
crie viuit. 25. d istin. §. cris ⁊ recognoscendo
in se cl'pā n̄ peccat: dūmō in h̄ casu credat veꝝ
eē: vt dr̄. 40. disti. c. an̄ oia. ⁊. q. 7. c. queq̄z in
glo. Sed spālit̄ dicēdo aliqď pctm̄ de se cuius
ꝯriū ē verū mortalit̄ peccat. Et obijcit ꝯ h̄ ď sa
cerdotes q dic̄ ⁊ ꝯfitet̄ ď se oia cria ⁊ soluit. d.
ꝙ illud facit in persona eccl'ie. Nullū eni vitiū
ē qď non reperiat̄ i aliq̄ mēbro eccl'ie. Vel dic
ꝑm Augu. ꝙ in vno pcō ml'ta pcā pn̄t notari.
Cū eni qs mortalit̄ peccat cōmittit homicidiū
occidēdo aiam suā: cōmittit furtū q: se subtra
bit deo adulteriū: q: recedit a deo ⁊ fornit̄ cuȝ
diabolo piuriū: q: fidē ꝓmissā i baptismo nō
ꝑuat. Et qn̄ dicit se peccare in oibus vitijs i q
bus miser homo peccare pōt: ibi cōprehendū
tur genera singuloꝝ: ⁊ non singula generum

Tres eni sūt modi peccandi. s. delectatione
consensu ⁊ ope: de pe. di. 2. c. sicut. Quare cō
cludamus ꝙ nunq̄z qs fateri ⁊ in seipso iudi/
care dȝ aliquod pcm̄ qď sit certe nō h̄re. Hanc
cōclusionē exp̄sse potuit dcm̄. c. cuȝ hūilitatis.
22. q. 2. vbi dr̄ sic. Cū humilitatis cā mētiris n̄
eras peccator antequaȝ mentireris mentien/
do effeceris qď euitaueras: Vitas vite non est
nisi ita te dixeris peccatorem: vt etiam eē co/
gnoscas. Veritas autem ipsa est vt quod est
dicas. Nā quō ē humilitas vbi regnat falsi/
tas: h̄ ibi. Aug. ď ꝟbis apl'i. Q̄tū ad terti

am ve. dico ꝙ si hō scit se eē pctōrē: pōt se iudi
care pctōrē: ⁊ si nesciret in quo genere pci suf
ficit ꝙ generalit̄ dicat se peccatorē: sicut dice/
bat Aug. scribens Valeriano epō: ⁊ ponit̄ in
decretis di. 40. c. ante omnia. in fine. vbi dr̄
sic. Quia aūt sit modus supple in isto mūdo:
vl' statu: nec a pueritia nec ab adolescētia mea
didici eo tpe quo discere ceperā: vis mihi fctā
ē merito pctōꝝ meoꝝ ⁊c̄. Si sine pcō mortali
ď facto es: ⁊ ita te cognoscis: ēt h̄ iudicare po
tes: sȝ caue ne labaris: ⁊ ď eo qď tibi ex grā cō
tulit deus ne extollaris. Qm̄ q̄zto qsq̄z maio
ri grā fungit̄: tāto postea peccans graui⁹ pec
cat ď pe. di. 5. c. ꝯsidēt vbi pl'es circūstatie po
nūt̄ aggrauātes pcm̄: ⁊ due ponūt̄ in. c. ho/
mo xp̄ianus. di. 40. vbi dr̄ hō xp̄ianus fortit̄
i. grauius cadit in pcm̄: aut ꝓpter magnitudi
nē pcti: aut ꝓpter altitudinē dignitatis: h̄ ibi
Jo. Criso. Et sic pȝ pn̄s conclusio.

De iudicio vano suiipsis. Conclusio. 2.

a Ccipe ꝑam ꝯcl'onē vȝ. Quisqs ⁊ se/
ipm iudicat: ⁊ ab alijs iudicari vltra
q̄z sit van⁹ ē ⁊ vēto plenus. Vbi tres
ingram⁹ ve. vȝ. ꝑ^a veri. ē. An sit curandū
h̄re boná famā vel an sufficiat bōa ꝯscia ad re
cte viuendū. 2^a ve. Quō vitanda est fama.
3^a ve. ē ista. Quanta mala faciat mala fama
Q̄tū ad ꝑmā ve. dico ꝙ sūmope curanduȝ
ē ď bono noie. Duo eni i h̄ sunt necīa ad recte
viuendū in vita hac. s. bona ꝯscia ꝓpter te: ⁊
bona fama ꝓpter ꝓximū. Audi Aug. xi. q.
3. c. nō sunt audiendi vide. s̄. feria q̄rta cineꝝ
in consideratione tertia ꝯcl'one ꝑma in fi. Et
dic sicut ibi natatum ē ⁊c̄. Q̄tū ad ꝑaȝ ve.
dico ꝙ fama q̄ ꝓpter arrogantiā ⁊ superbiaȝ
q̄rit̄ oio vitanda ē. Vbi nō ꝙ ⁊si plures sint
modi false fame ⁊ glorie vane: tres tn̄ ad pn̄s
discurramus. Primus dicit̄ falsus. Secun/
dus cecus. Tertius fatuus. Primus dr̄ fal
sus: vt cū qs libroꝝ numerosā copiā ⁊ varia/
rū materiaꝝ cōpositionē ad mundi pompam
post se relinquere conat̄: de quoꝝ numerose
on̄dit eē. Ouidius dū in fine lib. metbamor
sic ait. Jamq̄z opus exegi qď nec iouis ira nec
ignis. Nec poterit ferrū: nec edax abolere ve
tustas. Dū volet illa dies que nil nisi corpo/
ris huius. Jus hȝ: incerti mihi spacium fini
at eui. Parte tn̄ meliore mei sup astra phen
nis. Alta ferar: nomēq̄z erit indebile nostrū
Quaq̄z patet domitis Romana potētia tris

E

Ore legar ppři: p q̃ oia sc̄la fama. Si qd hũt
veri vatũ psagia viuã. Eẏc t h̄ i snĩa q̄ tantũ
ac tale opus explcuerat qd nec ignis nec pliuz
nec antiqtas poterit vnq̄z delere: ꝛ iõ mors su
apte veniat: qm̄ puicuro pmo: q: ipa nõ hz im
periũ nisi i corp⁹: pte meliori tñ. i. aia super a/
stra phennis ero: ꝛ si oia mors extenuare pos
set: ad minus fama mea volabit q̄zdiu Roma
na potẽtia viuet: quã incternũ fata viuẽ dixe/
rũt ꝛc̄. Scd̄s modus false fame dr̄ vanus: vt
cũ qs studet relinquere post vitã alta menia ꝛ
multitudinẽ diuitiarũ: de quoꝝ numero erat
ille diues. Luc̄. xii. Aia mea ingens: hẽs mul
ta bona reposita in ãnos plimos: gaude epu
lare ꝛc̄. cui postea dcm̄ ẽ. Stulte ac nocte mo
rieris. Audi Greg. xi. moral'. O ẽs i qtq co/
gitatione trena huic sclo ↄformant p oẽ quod
agũt huic mũdo relinquere sui nois memoriã
volut: alij belloꝝ titulis: vt. s. Cesar ꝛ Pom
pei⁹: alij edificioꝝ mẽib⁹: vt arphasat. s. q glo
riabatur in sua potentissima ciuitate Judith:
alij disertis doctrinaꝝ seculariũ libris instant
cl aborãt: sibiq̄z memorie nomẽ edificant ꝛc̄.
Terti⁹ modus dr̄ fatuus: vt cũ qs oi bono v/
tutũ noie postergato: solũ mũdo placẽ studet:
ꝛ famã popularẽ qrit: ꝛ hoꝝ pessima ↄditõ ẽ
Job. xi. Gaudẽt ad sonitũ organi: ducũt i bo
nis dies suos: ꝛ in pũcto ad inferna descẽdũt
Qz aũt ois fama mũdi ꝛ põpa posterganda sit
ppulchre oñdit Boeti⁹. 2o. d ↄso. psa. 7. vbi
sic ait. Queq̄z sit exilis ꝛ toti⁹ vacua ponderis
sic cõsidera omnẽ trẽ ãbitũ sicuti astrologicis
demõstratoribus accepisti: ad celi spaciũ pũcti
ↄstat obtinere rõnẽ. i. si ad celestis globi ma/
gnitudinẽ ↄferat. nihil spacij prsus hr̄e vide
atur: hui⁹ igit tã exigue i mũdo regionis: q̄r/
ta fere portio ẽ: sicut Ptholemeo pbante di/
dicisti q nobis cognitis aiantib⁹ icolat: huic q̄r
te pti si q̄ztũ maria paludesq̄z pmũt: q̄ztũq̄z si/
siti vasta regio. i. siccitate dcp̄ta distendit: co/
gitatõe subtraxeris: vix angustissima inhitã/
do hoibus area relinqt. In h̄ igit mimo pũ/
cti pũcti qdã circũscripti ac ↄclusi: d pmulgã
da fama: d pferẽdo noie cogitatis: vt qd habe
at amplũ magnificũ gl'ia tã angustijs exiguis
q̄z limitib⁹ arctata. Adde q̄ h̄ ipm breuis ha/
bitaculi septrũ ples incolũ natiões: ligua mo
rib⁹ totius vite rõne distantes: ad q̄s tũ diffi
cultate itinerũ: tũ loqndi diuersitate: tũ com/
mercij isolertia: nõ mõ fama hoiũ singuloꝝ
sz nec vrbium qdẽ puenire q̄at. Etate deniq̄z
Marci Tullij: sic ipe qdam in loco significat
nõdũ caucasũ montez Romane reipublice fa
ma trãscẽderẽt: ꝛ erat tũc adulta ptis ẽt cetisq̄z
locoꝝ gentib⁹ formidolosa. Vides igit q̄z sit
angusta q̄z cõpressa gl'ia quã dilatare ac ppa/
gare laboratis: an vbi fama Romãi nois trã
sire nequit. Romani hois gl'ia pgredieẗ ꝛc̄.
Long⁹ s̄mo ẽ tñ i oĩbus illis v̄bis p se illi⁹
Boeti⁹ oñdit famã mũdanã spnẽdã eẽ. P°
ex treni spacij puitate: qm̄ sicut pũctus ẽ ad ce
li circũferentiã: vt pbat Ptholem⁹ i suo alma
gesti dictiõe pma. c. 6. ꝛ Alpharabi⁹ d differẽ
tijs astroꝝ drĩa ttia: ꝛ d supficie tre tm̄ quar/
ta ps hitabil' ẽ: nec ẽt illa tota hitabil' ẽ: tũ ppẗ
ptes ppinq̄s eqnoctiali ex vna pte vbi ẽ nimi
us calor: tũ ppẗ ptes ppinq̄s polo artico ex p
te boriali: g dicit ipe vanũ ẽ velle famã q̄rere
in tã breui ꝛ angusto spacio. 2° h̄ pbat ppẗ
ipossibilitatẽ diuulgatiõis: tũ ppter diuersita
tẽ linguaꝝ ꝛc̄. 3° ppẗ discordãtiã: q: qd vna
gẽs approbat alia reprobat. 4° ppter mortẽ
q tandẽ oia sternet. 5° ppter animi anxieta/
tẽ: qm̄ tales duas sibi mortes faciũt vnã cor/
poris: ꝛ aliã nois: q: necio ab hoĩum memo/
ria nomẽ ei⁹ pcessu tpis dissoluet. Inde hie
ro. barbat⁹ sup illo v̄bo Mathi. Quid pdest
homini ꝛc̄. sic ait. Si haberes sapiam salo/
monis: pulchritudinẽ Absalõis: fortitudinẽ
Sanpsõis: lõgeuitatẽ Enoch: diuitias Cresi
si: ptãtẽ Octauiani: qd psunt h̄. Cũ tandẽ ca
ro det v̄mib⁹: ꝛ aia demonib⁹ cũ diuite epu/
lone crucianda sine fine. Quare g cũ Paulo
dicam⁹. Nõ nos gl'iari oz in cruce dñi nostri
Jhu xpi: p quẽ mihi mũd⁹ crucifix⁹ est: ꝛ ego
mũdo: q̄re ꝛc̄. Qñtũ ad tertiã ve. dico q̄ vix
enumerari possent mala q ex fama turpi ꝛ in/
honesta generat p eni ꝛ añ oia mala fama an i
mas alioꝝ occidit. xi. q. 3. c. nõ sũt audiẽdi vbi
circa mediũ capl'i sic dr̄. Existimationẽ hoiuz
nõ solũ iprudent: veꝝ ẽt ꝛ crudelit cotẽnẽtes
cũ occidant aias alioꝝ ꝛc̄. h ibi. Facit ad h̄. c.
nolo vt aliqs. xii. q. i. qd adduxim⁹ in pma ve.
hui⁹ ↄclonis. Sz h̄ videndũ occurrit q sint il/
le psone q infames efficiũt. Dico q̄ q̄z plures
vt nõ. 6. q. i. c. infames. ꝛ. 3. q. 7. §. porro. in
glo. vbi pl'a d hac mã ponũt vide ibi: qm̄ lon
ga eẽt mã: si eã tractare vellem⁹. Hoc solum
nõ vt ponit glo. q̄ infamia alia iuris: alia fa/
cti. Facti ẽ qñ qs aggrauat apud bonos ꝛ g/

nes. s. viros: de qua agit. ff. de obsequijs. lib. i. & l. licz. & 8. q. i. sunt plurimi vtputa qñ lesa ẽ fama alicui⁹ ꝓpter scm̃ qđ cõmisit apđ bonos & graues viros. Infamia iuris: & h ẽ qñ ꝓpt aliq̃ cria aliq repellũt ab aliqbus iurib⁹: vt ꝙ nõ sit testis ꝓcurator &c. vide in. d. gl. &c. Et hec volo sufficiant ꝓ pm̃a conclusione.

De iudicio ꝑsumptuoso suiipius. Conclusio tertia.

Ecipe tertiam conclusionem videlz.

a Quisqs alios spnit: & habitũ se fingit qđ non ẽ: supstitiosus: ꝑfidus: & ꝑsumptuosissimus ẽ: vbi tres ingramus veri. vz. Prima veritas est ista: vtrũ simulare se bonũ sit pcm̃. Scđa ve. an simulare & ostendere facere aliqd vltra ꝓprias vires sit peccatũ. Tertia ve. ẽ: qs magis delinqt an simulans: an manifeste peccans. Qñtũ ad pmã ve. dico ꝙ triplex ẽ simulatio qđam circa actũ tm̃: qđã circa habitũ tm̃: & quedã circa vtrũqz.

Circa actũ tm̃: & hoc tripliciter: aut qs simulat actũ q̃z fit: vt mortẽ euitet vel aliud ꝑiculũ aut vt instruat & edificet: aut vt decipiat. Si ꝑmo modo adhuc distingue: aut talis simulationis actus ẽ ꝯrius fidei: aut non. Si non: tunc nõ sp ẽ pcm̃ mortale: & hoc mõ. Dauid simulauit regi Achis se stultũ ee. i. Re. ii. Et đ hoc poeta ait. Stultitiã simulare loco prudẽtia sũma ẽ. Aut ẽ ꝯrius fidei: vtputa cũ qs inter infideles vt mortẽ vel aliud ꝑiculũ euadẽt: se infidelã simulauit: & h sp ẽ pcm̃ mortale. ii. q. i. sãctius. inqt Aug. ẽ fame mori q̃z idolatricis vesci. & xi. q. 3. c. nõ solũ. Nõ solũ abnegat xp̃m q dicit eũ nõ ee xp̃z: sz ille ẽt q cũ sit negat se ee xp̃ianũ. Dñs eni nõ ait Petro. s. Luc. ii. discipulũ meũ te ee negabis. Negauit g̃ xp̃m cũ se negauit ei⁹ ee discipulũ. Quid ãt aliud isto modo negauit: q̃z se xp̃ianũ ee. Timendo mõtẽ carnis tue dabis mortẽ aie tue. Quanta eni vita ẽ ꝯfiteri xp̃m: tãta mors ẽ negare ip̃z &c. Aug. Et glo. mouet istã difficultatẽ. d. Non vr̃ ꝙ negans ore tm̃: & nõ corde re⁹ sit & peccz qm̃ vicia ex corde ꝓcedũt. i5. q. 6. c. i. & de⁹ cor iterrogat. i4. q. 5. c. si qđ in fine. Et rñdet gl. ꝙ his nõ obstantibus talis mortalit peccat: qr nulla ꝯditione đz ad h induci. ii. q. i. ꝑnum. Nã & si nõ vlt negare xp̃m vult: tñ istud ꝓpt qđ negat ip̃m. s. vitã. i5. q. i. c. merito. & c. nolite eadẽ cã. xi. q. 3. dr̃ sic. Nolite timere eos q occidũt corp⁹. s. Mathei. x. Ne forte ꝓpi tiorẽ mortis libere dicatis qđ audistis: nec fiducialit ꝑdicetis oibus qđ in aure. i. in secreto solũ audistis. Sicut g̃ istis vbis ondit: nõ soluz ille ꝓditor ẽ veritatis q transgred ẽs veritatẽ palã ꝓ veritate mendaciũ loqt: sz ẽt q libere nõ ꝓnunciat veritatẽ quã libere ꝓnũciare oz aut nõ libere veritatẽ defendit quã libẽ defendere ꝯuenit: ꝓditor ẽ veritatis &c. Sz đ h alias diximus. Cõclude g̃ ꝙ actus silationis si sit fidei ꝯrius sp ẽ mortale pcm̃. Idẽ tz btũs tho. ꝯa ꝯe. q. 24. Et sic pz pmũ membrũ silatiõis i actu. Aut actus erit silatori⁹: vt illo ꝓximũ instruam⁹: & aliqd misticũ oñdam⁹: & h silatõ sãcta ẽ: vt xp̃s q se finxit longi⁹ ire. Luc. 24. aut simulat vt decipiat: & h ẽ pessimũ. Inde Salomõ ait. Vnusqsqz a ꝓximo suo se custodiat qm̃ oĩs hõ supplantator ẽ: & oĩs fr̃ fraudulent icedit. ps. loquũt pacẽ cũ ꝓximo suo: mala ãt in. c. e. &c. Vt Iude pax q dixit xp̃s. Aue rabi. Scđo mõ silatio põt ee circa hitũ tm̃. Et in hac simulatione inuoluũt mulieres a planta pedis vsqz ad vticẽ. de qb⁹ Amb. & ponit augu. 4. de doctrina xp̃iana. Quẽ iudicẽ inquit vioẽ ingrim⁹ deformitatis tue q̃z te ipsa si pulchra es: qđ abscõderis: si turpis es: cur te formosã metiris. Quid dicã đ mrib⁹ q̃ filias docent i simulatiõib⁹ audaces: vt eas nuptui tradãt: & aliquẽ iuuenẽ decipiãt i ꝑciosa mercãtia: & qđ deteri⁹ & nequs ẽ. cũ đ vxore aliquez iuuenẽ decepint: nec dũ ꝯscia ꝯpungũt: immo putãt magnũ obsequũ se ꝑstare deo: sz đ h als.

Tertio⁰ silato põt ee i actu & i hitu: & hi sũt đ qb⁹ i euãgelio. Mat. 5. dr̃. Extiminãt eni facies suas &c. Et Mat. 7. Attẽdite a falsis ꝓphetis &c. Vñ Bern. Hypocrite inqt hũiles ee volũt sine despectu: paupes sine defectu: bñ vestiti sine solicitudine: bñ vesci sine labõre: alijs adulãtes alijs detrahẽtes: mordaces vt canes: dolosi vt vulpes: supbi vt leões &c. Multa đ eis dic. Et h sufficiãt ꝓ pma veri.

Qñtũ ad ꝯam ve. dico ꝯz btũ tho. ꝯa ꝯe. q. i30. ꝙ sp đ se ꝑsumẽs vltra debitã rõnẽ q̃si ꝯ ordinẽ nãlẽ exñs sine dubio peccat. Vñ si qs op⁹ aggreditur quod sue prefertur virtuti: sine dubio presumptuosus est. Et dicit beatus Tho vt. s. ꝙ ꝑsumere đ seipso põt dupliciẽ ee Aut ꝯm excessum. & ꝯm hoc opponit vtuti magnanimitatis. Et ideo phs. 4. ethi. dic ꝙ presumptuosi ꝓpter exteriorẽ fortunã fiũt despectatores: & iniuriatores alioꝝ: & talis ꝑsũ

ptio sp ē pcm̄. Vñ vocabulū ex se sonat q̄ p̄/
sūptio nihil aliud sit nisi vltra q̄3 vires suppe
tunt aliqd intendere. Scd̄o p̄sumptio pōt cō
siderari s̄m defectū: ⁊ sic ei opponit pusillani
mitas: ⁊ s̄m h̄ dicit btūs Tho. 2a 2e. q. 33. q̄ si
cut p̄sumptuosus ē ɔcedit ꝓportionē sue po/
tentie dū nitit ad maiora q̄3 possit: ita ⁊ pusil/
laminis deficit a ꝓportione sue potētie dū re/
cusat i id tendere qd̄ ē sue potentie cōmēsura
tū: ⁊ iō sic̄ p̄sumptio ē pcm̄: ita pusillanimitas
q̄2 ē ɔ nālē ordinē q̄ vnaq̄q3 res nālit inclinat
ad exequendā actionē sue potētie cōmensura
tā. Et dicit btūs Tho. q̄ iter hec duo vitia. s.
p̄sumptionē ⁊ pusillanimitatē v̄tus media ē
s. magnanimitas. q̄re ⁊c̄. Qtū ad t'tiā v̄i.
dico q̄ duo tex. vidēt sibi p̄ns repugnar. vn⁹
tex. ē. 32. q. 4. c. nemo. vbi circa mediu3 capl'i
dr̄ sic. Tollerabilior ē si lateat culpa q̄3 si cl'pe
vsurpēt auc̄tes. Ali⁹ tex. ē. 12. q. 1. c. certe ego
vbi circa mediū capl'i dr̄. Nolo h̄re hypocri/
tas: malū eni ē q̄s nesciat supple h̄ qd̄ ē ha/
bere hypocritas: malū est cadere a ꝓposito: ⁊
peius ē simulare ꝓpositū. Et post pauca. Si
nō h̄uat foris scitatē dimidi⁹ cecidit: si int⁹ ha
buit simulationē totus cecidit ⁊c̄. Istam ɔrie
tatē l3 glo. in. d. c. certe. sup v̄bo scitatē. breui
ter soluat: clari⁹ tm̄ loquit glo. su p. c. nemo. et
dicit q̄ s̄m diuersos respect⁹ vnū alio dr̄ pec/
care magis. Nā occulte peccās magis peccat
i. ꝑiculosius q̄3 manifeste peccās: q̄2 nemine3
h3 corrigentē. 32. di. c. erubescāt. ⁊. 6. q. 1. c. si
oia. Et facit ꝓ h̄ qd̄ ponit ex̄ de statu mona.
c. 2. vbi dr̄. Ve soli: q si ceciderit nō ē q suble
uet eū. Allegat ibi glo. cōcordātias. 7. q. 1. c.
illud. ⁊. 81. dist. c. in oibus. vbi d' h̄. Sed alio
mō publice peccās dr̄ magis peccare: ⁊ h̄ duo
b⁹ modis. p̄ q̄2 h̄ pessimū est vt q̄s manifeste
peccet: ⁊ adhuc vult rōnibus ⁊ auc̄tib⁹ defen
sari sicut illi q ponūt in. d. c. nemo. 32. q. 4. q
erāt adulterātes: ⁊ tū volebāt rōnib⁹ ⁊ legib⁹
oñdere se nō male facē ɔ q̄s sic dic̄ tex. Nēo
sibi d' legib⁹ hoīum blandiat: oē stuprū adul
teriū ē: nec licet viro q̄ mulieri nō l3. Eadē a
viro q̄ ab vxore debet castimonia ⁊c̄. Secun/
do magis peccat: q̄2 plurib⁹ ex^m peccādi pre/
bet. 11. q. 3. p̄cipue. Itē ē ⁊ t'tius respectus q̄m̄
occulte peccās magis peccat. q̄2 in h̄ vr̄ scient
⁊ nō ex igrantia peccare sed manifeste peccās
p̄sumit ex igrantia ⁊ errore peccare. ff. d' ritu i
pe. l. vl. Hec d' intētione dicte glo. Et sic p3 i
tellectus dictoꝝ tex. ⁊ p ɔñs dicta v̄itas. Et h̄
sufficiant ꝓ p̄nti cōsideratione: q̄re ⁊c̄:

De temerario iudicio circa ꝓximū.

Consideratio tertia.

t

Ertio loco uidea
mus q̄lit p̄sumptio nr̄a temera/
rie iudicet circa ꝓximum. Vbi
tres ɔcl'oes subiūgam⁹. P^a
ɔcl'o ē ista. Q̄ñcūq3 ex dubijs incertis leuib⁹
q̄3 signis ꝓximos nō recte iudicam⁹: temera
rij iudicij i crimē icurrim⁹. 2ª ɔcl'o est ista.
Non solū ex leuibus signis ꝓximū q̄3 i rei ve
ritate sit alit iudicare: s3 ēt ex eisdē p̄sumē alit
q̄3 sit grauit peccare. 3ª ɔcl'o ē ista. Quicūq3
fuerit nebula p̄sumptionis excecatus: sp i iu/
dicare alioꝝ facta est ꝓmptus.

Quomodo facta proximi iudicamus.

Conclusio prima.

a

Ccipe p̄mā ɔcl'onē v3 vt. s. vbi tres
ve. ingram⁹ v3. p^a ve. ē ista. Que
sūt signa ꝑ q̄ q̄s mouet ad alioꝝ fcā iu
dicandū: vel sic. Quot ē fundamētū ꝓpt qd̄
alioꝝ facta iudicam⁹. 2^a ve. ē. An aliq̄ opa
tōes humāe sint sp male. .^a ve. ē. Quot mo
dis alioꝝ facta possum⁹ iudicare. Qtu3 ad
p̄mā ve. dico q̄ q̄ttuor sūt signa siue fūdamēta
ꝑ q̄ ad iudicandū alioꝝ facta mouemur. p^m
signū dr̄ violentū. 2^m dr̄ ꝓbabile. 3^m dr̄ le/
ue. 4^m dr̄ temerarium. Primū dr̄ violē/
tū ita q̄ cogimur ad alios iudicandū: ⁊ h̄ est
q̄n in ꝓximoꝝ facta nullū bonū signum appa
ret. Et pono de hoc tria exempla. p^m ponit
3. rñ. 3. d' illis duabus meretricib⁹: q̄rū vna ꝓ
priū filiū suffocauerat: ⁊ añ regē Salomone3
litigantes. vna earū dixit. Obsecro mi dñe: muli/
er hec ⁊ ego habitam⁹ simul i domo vna: nul
lusq3 ali⁹ nobiscū: ⁊ peperi apud hāc: mortu
usq3 ē fili⁹ huius mulieris hac nocte: dormiēs
q̄ppe oppressit eū: tulitq3 filiū meū d' latē meo
⁊ collocauit i sinu suo: ⁊ suū posuit i sinu meo
Rñdit altera. No ē sic: meus filius viuit ⁊ tu
us mortuus ē. Ecōtrario āt illa dicebat. Di/
xit aūt rex. affer te mihi gladiū: ⁊ diuidite isā/
tem viuū: ⁊ date dimidiam partē vni: ⁊ dimi
dia ꝑtem alteri. Commota q̄ppe sunt viscera
matris: ⁊ dixit. Obsecro mi dñe: date illi isā/
tē viuū: ⁊ nolite interficere illū. Ecōtrario āt
alia dicebat. Nec mihi nec tibi: s3 diuidatur
Respondit āt rex. Date huic infantē viuum

hec eni ē mr̄ ei⁹. Dicite q̄ſo dilectiſſimi: vn̄ ſā/
ctus iſte rex recte iudicauit. Certe q2 hēbat ſi/
gnū violētans ſic d̄ tali meretrice iudicandū:
qm̄ ſi ꝓma infantis mr̄ fuiſſet: nālit̄ viſcera in
diuiſione filij mota fuiſſent. Scd̄z exemplū
ponit ph̄s in lib. d̄ cōmixtione elementorum.
q dicit ꝙ ſi alic⁹ homicida ſup cadauer occiſi ſu
ꝑuenerit: vulnera cadaueris ſanguinolentāt
Et h̄ ph̄i diuerſas aſſignant rōnes: tn̄ theolo
gi diui iudicij ſignū cē aiunt. Inde Gen̄. 4.
de Cain dicit. Vox ſanguinis frīs tui clamat vi
dictā ad me. Manifeſtū eni ſignū ē illū homi
cidā cē: ex q̊ illo ſuꝑueniente vulnera ſangui/
nolentant ⁊ nō altero veniente. Tertiū ex/
emplū ē hoc ponam⁹ ꝙ plures ſint in cenacl̄o
q̊dā: ⁊ vnus coꝝ ciphū ſiue paterā argenteaz
furtim in ſinu ſuo abſcondat: ⁊ dn̄s oēs p̄ſen
tes corā ſe accerſiri iubet qcunq3 inocēs fuerit
leta ꝑmanet ⁊ intrepida fronte. Fur aūt trepi
dat: ora pallent: tremula voce rn̄dent ⁊c̄. Di/
cite q̄ſo: nōne hoc ſignū violentū ē: vt iudicet̄
hic ē latro. Certe ſic. ſil̄r dicam⁹ in alijs. Se
cundū ſignū ſiue fundamentū dr̄ ꝓbabile: vt
qn̄ apparent aliq̄ ſigna boni ⁊ multo pl̄a ma/
li. Exemplū. Eſt iuuenis qdā alacer ⁊ robu/
ſtus: q dicit ſe ieiunare nō poſſe: ꝑfecto h̄ ſunt
ſigna plura mali: vn̄ poſſum⁹ iudicare ꝙ falſū
dicat. Itē ē vnus vſurarius q incōfeſſus vel
nō reſtitutis vſuris morit̄ ſi iudicamus ꝙ eſt
dānatus. ꝓbabile ſignū ē intellige tn̄ ꝙ ad iu
dicandū ꝑ ꝓbabilia ſigna quēpiā. oz vt ſigna
illa ꝑſone ꝯueniant d̄ q̄ iudicas. Si eni pr̄ ſe/
creto in loco cū filia loqueret̄ ⁊ oſcularetur: l3
ſit ꝓbabile ſignū mali in altero nō ꝯiūcto: nō
tn̄ in pr̄e: q2 pr̄i nō ꝓbāt malignitatē vllam:
Et d̄ hoc ponit̄. q. 6. i. c. tanta. pulcherrimuz
exm vbi dici t ſic tex. Tāta neqtia in aures me
as d̄ ſenectute tua ꝑuenit: vt eā niſi adhuc hu
manitus penſarem⁹ fixa iā maledictiōe ferire
mus. Et qdē pene fuerat in te ſnīa iaculanda
ſ3 qm̄ ſimplicitatē tuā cū ſenectute cognouim⁹
interi tacem⁹. Greg. Januario epō. Fuerat
eni Januari⁹ eps Gregorio accuſat⁹ de pctō
carnis: qm̄ ꝓpter ſenectutē int̄ duas iuuencu
las dormiebat. Hec eni erāt ſigna mali: tn̄ q2
ꝑſone nō ꝯueniebant iudicare: malū opus nō
erat. Hec tn̄ a nr̄is ſenib⁹ declinanda ſunt cū
nr̄is tpibus non tales ſanctitate ⁊ ſimplicitate
pollētes reperiant̄. ſ3 poti⁹ cū ſenib⁹ Suſānā
Dan̄. 13. in malicia ſeneſcūt: Tertiū ſignum

dr̄ leue: vt qn̄ multa ſigna boni pauca vo ma
li apparent. Exm. Accidit ad eccl̄iam mulier
cōpoſite ornata: honeſta tn̄ ⁊ v̄tuoſa nec ꝑcat
nec qcq̄3 facit ihoneſti. Hec enim l3 videatur
vana: tn̄ ꝓpter alia ſigna plura bona inhone
ſta iudicanda nō ē. Impudic⁹ eni ocul⁹ ipu/
dici cordis nūcius ē. 32. q. 5. c. nec ſolo. Ergo
a ꝯrio ſenſu pudic⁹ ocul⁹ pudici cordis nūcius
ē. Quartū ſignū3 dr̄ temerariū: vt qn̄ nulla
ſigna mali apparēt: ſ3 oīa boni: ⁊ tn̄ ex inui/
dia aut alia mala intentiōe alioꝝ facta iudica/
mus: dicētes aut ꝓpter ypocriſim: aut alia cā
non bona ea fieri. Exm phariſei murmurāt̄
d̄ Magdalena. Luc̄. 7. ⁊ phariſeoꝝ murmu
rantiū d̄ xp̄o plerūq3 vt euāgelia teſtant̄. De
qbus ait apl̄s ad Cor. x. Neq3 murmurauc/
ritis ſicut qdā coꝝ murmurauerūt: ⁊ ꝑierūt i
exterminatore. Et h⁹ i a cōione ⁊ ſocietate alioꝝ
repelli dn̄t. 90. di. c. alien⁹ vbi dr̄. Alien⁹ ſit a
fratrū. i. xp̄ianoꝝ vnitate q murmurat: ⁊ op⁹
ei⁹ abijciat̄ q murmurās extiterit ⁊ adduc̄ v̄/
ba p̄dicta bti Pauli ⁊c̄. Q̄tū ad ƀam v̄i.
dico ꝙ qdā actus hūani ſūt q d̄ ſe ⁊ ƀm ſe mali
ſūt: ⁊ tanta eoꝝ malicia ē: vt nulla bona intēti
one fieri poſſint: vt ſūt blaſphemia dei ⁊ ſcōꝝ
adulteriū: v̄beratiō pr̄is ⁊ mr̄is ⁊c̄. d̄ h̄ ē ex/
p̄ſſe tex. extra d̄ iureiurā. c. ⁊ ſi xp̄s. i. 3. colū.
vbi dr̄ ſic. Quedā eni ꝓhibent̄: q2 ꝑ ſe mala
ſūt vt furtū adulteriū ⁊ h⁹i: q̄ nō ſūt aliq̄tenus
faciēda. Quedā v̄o ꝓhibet̄ ex cā: q2 nō ꝑ ſe
mala ſūt: ſ3 q2 ſi fiant frequent̄ ⁊ multū ex his
mala ſequūt̄: vt vinū qd̄ ꝑ ſe malū non ē: ⁊ tn̄
ꝓhibet apl̄s. d. Nolite iebriari vino i q̊ eſt lu
xuria: qm̄ ex freq̄nti ⁊ imoderata vini potatio
ne luxuria gnāt̄. Sic ⁊ iuram ꝑ ſe malū nō eſt
cū ſit ꝯfirmatio v̄itatis: ꝓhibet̄ tn̄ ex cā: qm̄
ex freq̄nti iuratōe ꝑiuriū ꝯtingit ſic in eccl̄iaſti
co legit̄. ſ. 23. c. Vir multū iurās replebit̄ iiqta
te. ⁊ n̄ diſcedet a domo e⁹ plaga. ſ. pci mortal̄
⁊c̄. Hoc d̄ iura° ē mā toti⁹ illi⁹. c. q̄re ſufficit
ad ꝓpoſitū nr̄m ꝙ q̄dā ſūt adeo malignantis
nāe: vt nulla bona intētiōe fieri poſſit vt ſu p̄
dicta. Addat̄ his q̊dā mechanice artes: q̊ nū/
q̄3 ſiue ꝑiculo aīe exerceri pn̄t vt ars taxilloꝝ
naiboꝝ arte fu ationū ⁊ h⁹i. Et dic̄ btūs tho.
ƀa ƀe. q. 169. i fi. ar. 2. ꝙ artifices ornamētorū
peccāt iueniēdo aliq̄ ſuꝑflue curioſa ⁊c̄. S3 d̄
h̄ al̄s diffuſi⁹ dicet̄. Aliq ſūt actus hūani q de
ſe ⁊ ƀm ſe ſꝑ ſunt boni: tn̄ fieri pn̄t mali ex intē
tione mala vt mercari ⁊ el̄ynā facē. 88. c. for/

nicari vbi dicit tex. Fornicari sp hoib⁹ nō licz negociari siue mercari aliqñ lz: ꝛ aliqñ non lz qñ ex mala intentiōe supple mercari nō pōt. Vñ accipe rglam ꝙ poni⁹ ē ꝯsideranda cā fcti q̄z ipm fcm̄ ar. 20. q. c. i. in fi. ꝛ. 26. q. 8. c. occidit: ꝛ ex̄ ď accusati. c. cū dilectus. ꝛ. ff. ď furt ꝉ. l. verū. Tex. occidit. dicit circa mediū capituli Nō solū respiciam⁹ ad opa sz tpꝰs: ad cāz ꝛ ad volūtatē ꝛc̄. Cōcordant huic snīe tex. 15. q. 6. c. i. in fi. Nō tm̄ ingt attendēda sūt q̄ fiūt: q̄z/to quoue aio fiāt: ampli⁹ eni de⁹ respicit ad cogitationes ꝛ spōtaneas hominum volūtatesq̄z ad act⁹ q p simplicitatē vel necitatē fiūt: h ibi Alex. papa. Aliq sū tactus hūani q fm se ꝛ i se boni sūt: ꝛ bona intentiōe cōit fiūt: vt seminatio agri: plātatio vinee: arboꝝ ꝛ siꝉia: q actus si a casu aliqbus noceāt nō sūt rephendēdi: ď qbus Aug. 23. q. 5. c. ď occidendis. V'sus fi. vbi dr̄ sic. Absit vt ea q̄ ꝓpter bonū ac licitū facim⁹ aut habem⁹ si qd p h pter nr̄az volūtatē cuiq̄z mali acciderit nob imputet: aliogn nec feramēta domestica vel agrestia sūt hñda: ne qs ex eis vel se vel aliū intimat: nec arbor est plantāda: ne qs se inde suspēdat: nec fenestra facienda: ne p hāc qsq̄z se pcipitet. Et qd plura cōmemorē. Quid ē in vsu hoi bonū ac licitū: vñ non possit pnicies irrogari: q̄si dicat nihil: h ibi. Et glo. sup v'bo bonū dicit ꝙ hic ē argm̄ ꝙ si qs dat opam rei illicite si aliqď malū inde sequat nō ē ei iputandū. vt. 50. di. c. sepe. ꝛ. c. qd a te. ꝛ di. 6. c. testm̄. Nā ds inspectorē cordis: ꝛ nō opis. 15. q. 6. c. i. Cōcordat huic glo. tex. in .4. q. 5. c. si qd inuenisti. ꝛ. c. scriptū: q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad fam ve. di. ꝙ opationes ꝛ acti hūani tribus modis iudicari pñt boni vel mali cū pcō vel sine pcō. Vno⁹ cū qď certū ꝛ euidēs ē: certū ꝛ veꝝ iudicam⁹: similiter qď falsū ē falsū iudicam⁹. Exm̄. Scimus ꝙ blasphemare ē pcm̄. si iudicam⁹ blasphemiūz eē pessimū qd: tūc rectū iudiciū ē. Et si p oppositū iudicares: iudiciū pessimū ē. xi. q. 3. Si qs dixerit iniustū iustū ꝛ iustū iniustū: abhoiabilis ē vterq̄z apud deum: silr q dicit scm̄ nō scm̄: ꝛ rursū nō scm̄ asserit scm̄: vterq̄z abhominabilis ē apud deū. Et glo. sup v'bo abhominabilis: dic̄ ꝙ mortalit peccat. Et ꝯsonat ei qď dic̄ Aug. sup pmā eplam ad Cor. ꝙ errare in rebus ē mortale pcm̄. s. cū putat qs id opus esse bonū qď ē malū vl eꝯ. Nā qlibet adultus tenet scire h eē bonū illud v'o malū h glo. In/de Isa. c. 5. ꝛ ponit. xi. q. 3. clamat alta voce. Ve q dicitis bonū malū ꝛ malū bonū: ponentes tenebras lucē: ꝛ lucē tenebras. Scdo⁹ pñt iudicari hūani actus boni vel mali: cuz id qď ē incertū ꝛ dubiū tanq̄z certū ꝛ clarū iudicamus. Audi Pau. ad Ro. 14. Qui nō manducat: manducātē nō spnat. s. iudicādo ipsuz pctorē eē vel iniustū: ꝛ q māducat nō manducātē nō iudicet. s. tanq̄z hypocritā vel supstitiosū. Vbi accipe vnā rlam gnālez ꝙ qñcunq̄z actus hūani sūt dubij vel icerti sp i meliorē ptē intpretent. ex̄ ď re. iu. c. estote. vbi dicit sic Estote misericordes ꝛc̄. Hoc loco nihil aliď p̄cipi estimo: nisi vt ea facta q̄ dubia st quo aio fiant: i meliore parentē intpretemur. Quod eni scriptū ē ex fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos: ď manifestis dcm̄ ē: q̄ non pñt bono aio fieri: vt stuprū: blasphemia: furta: ebrietates: ꝛ siꝉia ď qbus nobis pmittit iudicare: h ibi Beda i omel. Meli⁹ eni ē vt dic̄ glo. sup v'bo in meliorē: vt valeat res q̄z peat: ex̄ ď v'bo. signi. c. abbate sci Siluestri: ex̄ ď fide instru. c. int dilectos ꝛ plures ꝯcordantias allegat ibi glosa. Ad declarationē istius regule: vz ꝙ i dubijs melius ē sp ps intpretanda. volo notem⁹ expositionē bti Tho. ḟa ḟe. q. 6. ꝛ dic̄ ꝙ i meliorē ptē rē interpretari in rebus dubijs pōt dupliciī fieri: aut ex p̄suppositione: aut ex detinatione. Si ex p̄suppositiōe: tūc sp debem⁹ intpretari peiorē partē: ꝛ ꝙ deteri⁹ ē. ꝛ adhibere remediū ꝓ posse: vel cautū hoiem facē: qm̄ remediū qď ē circa maius malū multomagꝭ erit ꝯ minus. Exm̄. Video aliquod opus qď fieri pōt in malā ptē: ꝛ tm̄ dubiū ē an talis illo respectu id faciat: tunc q2 natura ē magis ꝓcliua ad malū. debeo p̄supponere ꝙ si talis illud faciat illo respectu q̄ fieri potest in malū ꝙ malū sit illud facere: ꝛ sic remediū adhibere si psona corrigibilis ē: Ideo Job. ait. Verebar oia opa mea: ꝛ vidēs psonā ignotā ꝓcliuem ad malū: tollā ante eū qď posset furari: vel vñ posset male agē: nō iudicando. s. determinate ipm eē malū: sz ex p̄suppositione ꝙ eē posset: ꝛ iō remediū adhibebo. Alio⁹ dubia sūt interptanda i meliorē ptē ex determinatione: quoniā qď dubiū ē malū eē: nō detminate iudicādū ē malū: silr qď dubie bonū ē: nō ē detinate iudicandū bonū. Et sic intelligenda ē regula ꝙ dubia semp in meliorē ptē sunt interpretanda. Hec regula ēt ponit ex̄ ď homi. c. ad

audientiam: vbi dicit sic. Ad audientiā apl'a/
tus nři puenit q cū gdā pſbyt volés corriger
quendā ď familia ſua cingulo q̊ cingi ſolebat
ipm ⱴberare téptaſſet: ꝯtingit q cultellus de
vagina q̃ cingulo adherebat elapſus: cū i dor
ſo aliquātulū vulnerauit. Poſtmodū ⱴo cū
ille vulneratus aliq̃ʒdiu vixiſſet ꝛ ꝯualuiſſet a
vulnere grauiori: vt dř infirmitate pcuſſus vi
am ē vniuerſe carnis ingreſſus. Quia vero
vtrū occaſione vulneris deceſſiſſet dubiū habe
tur: vře duxim⁹ diſcretiōi rñdendū: q cū i ꝯdu
bijs ſemitā debeam⁹ eligē tutiorē vos ꝯuenit
iiungē pſbytero memorato vt i ſacris ordib⁹
ſubmiſtret: iniūcta tñ pnīa ꝯgruenti potis cō
cedē vt ſit in minorb⁹ ordinib⁹ ꝯtent⁹. Si ve
ro ex alia ifirmitate ille obierit. potit ſicut erat
ſolitus dina officia miniſtrare. Et glo. ſup ⱴ
bo in dubijs: allegat multas ꝯcordantias: vt
eť ď ſpō. c. iuuenis. ꝛ eť ď homi. c. ſignificaſti
el. pe. c. ꝛ eť ď cle. excō. c. illud. Et ponit iſtaʒ
aliā rľam. Tene certū dimitte incertū: de pe.
di. 2. c. ſi qs poſitus. in fi. ꝛ. ff. de re. iu. l. i am
biguis. Et aliā regulā ſubiungit vʒ q i re du
bia certa nō pōt ferri ſnīa. xi. q. 3. c. graue ē. ꝛ
30. q. vi. §. vi. ꝛc. Hec glo. Sʒ dubitať. Nā
iudiciū dʒ eē ď his q̃ i plurib⁹ accidūt: ſʒ i plu/
rib⁹ accidit q hoies male agunt. Eccleſi. i. c.
Stultoꝝ ifinitus ē numer⁹. i. pcōꝝ. ꝛ Gen.
6. Proni ſunt ſenſus hoīs: ꝛ cūcta cogitatio
ad malū ab adoleſcentia ſua. Ergo qñ aliqđ
ſignum mali apparet in ꝓxio: lʒ ſit dubiū dʒ
poti⁹ in malum q̃ʒ i bonum iudicari ꝛ intpre/
tari. Hic rñdet btūs Tho. ſa ſe. q. 6. ar. 4.
q̃ʒuis ꝓximi dubium factum in bonum inter
ptando freq̄nti⁹ hō fallať: ꝛ accidat in plurib⁹
illud dubiū in malū: tñ nō debem⁹ illud dubiū
determinate iudicare malū: qm̃ meli⁹ ē q hō fre
q̄ntius fallať in bonā opinionē habendo ď ho
mine bono: q̃ʒ q dubia i peiorē ptē interptet
q2 nulla iiuria fit cuipiā malū dubiū interptā/
do bonā bo^m ſʒ bñ dubiū malū certū iudicād ū
malū. Et ſubdit q falſū iudiciū hoīs bñ iudi/
cātis ď malo nō ptinet ad malū ipſi⁹ itellectus
ſic nec ad pfectionē eius ptinet cognoſcer ve
ritatē ſingularium ꝯtingentiū: ſʒ magis h̄ perti
net ad effectū hōis bonū ſʒ charitatē. i. Cor.
13. Charitas nō cogitat malum. ſ. de ꝓximo.
Quare pʒ quō actus hūani iudicāť ſcđo mō.
Accipe tñū modū. ſ. qñ actus hūani pñt iudi/
cari boni vel mali. Et h̄ ē qñ nō ſolū ex dubi/
ſis ꝛ incertis: veꝝ ēt occultis ꝓximos nřos iu
dicam⁹ qđ gen⁹ iudicij ē tollē deo qđ ſuū ē ipe
eni ď occultis iudicare hʒ. di. 32. c. erubeſcant
in fi. vbi dř ſic. De manifeſtis qdē loquimur ſe
cretoꝝ āt cognitor ꝛ iudex ē de⁹: h ibi. Et ad
Heb. 4. c. in fi. O ia nuda ꝛ apta ſūt ocul' ei⁹
Et h̄ tři⁹ mod⁹ ē. Et h̄ volo ſufficiāt ꝓ pñti cō.

De preſumptione peſſima in iudicādo ali
orū facta. Concluſio ſecunda.

Ccipe ſam ꝯclōnē vʒ. Nō ſolū ex le
uib⁹ ſignis ꝓximū q̃ʒ in rei ⱴitate ſit
aliť iudicare: ſʒ ēt ex eiſdē pſūmē aliter
q̃ʒ ſit ē temē iudicare. Vbi tres ve. igramus
vʒ. P^a ve. ē. Vñ ex qb⁹ cauſis iudiciū te/
merariū oriť. 2^a ve. ē. An oēs ſint i pſuppo
nēdi boni. 3^a ve. ē. Q̃to tpe ſtare oʒ anteq̃ʒ
ſcā ꝓximoꝝ nřoꝝ iudicem⁹. Q̃tū ad pmā
ve. dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. 6. q iudiciū te
merariū ꝛ pſumptuoſū oriť ex trib⁹ pmaxime
vʒ ex ꝓpa malicia: ex mala affectiōe: ꝛ ex lon
ga expiētia. Prio ex ꝓpa malicia. Nā cuʒ
qs ex ſe mal⁹ ē ex h̄ q ipe ē ꝯſci⁹ malicie ſue fa
cilit ď aliiſ: vt ipſe ēt ſentit. Eccle. x. Stult⁹. i.
peccator i via āmbulās cū ipe ſit inſipiēs oēs ex
iſtimat iſipiētes auar⁹ oēs iudicat auaros: lu
xurioſus oēs iudicat ſuo vnuſqſq̃ʒ i crie: i q̃
ipſe ē. Ex^m illi⁹ ſurdi q arbitrabať oēs eē ſur
dos ꝛc. Scđo oriť ex mala affectiōe. Diffi
cilť eni ait Criſo. bñ ſentim⁹ ď his q̊s odi/
mus. ps. Tota die iniuſticiā cogitauit lingua
tua: ſic nouacula acuta feciſti dolū dilexiſti ma
liciā ſup benignitatē: iniqtatē magis q̃ʒ loqui
eqtatē. Propterea de⁹ deſtruet te i finē: euel/
let te ꝛ emigrabit te ď tabernaculo tuo: ꝛ radi
cē tuā de tra viuentiū. Nota q̃ſo aia mea iſta
ⱴba ꝓphe. Ait eni p̄ tota die vt innuať q de
his q̊s male ſentim⁹ oī die mala referim⁹. Se
cūdo ait lingua tua cogitauit: cū nō ſit offm̄ li
gue cogitare: ſʒ h̄ ait vt oñdat q̃ʒ cito ď ꝓximo
aliqđ malū in mētē venerit: tā cito detrahēdo
euomūt. Tertio ait ſicut nouacula acuta feci
ſti dolū. Nouacula dř raſoriū qđ ab inouādo
dř: q2 nouacul' barbitōſores hoies q̃ſi iuuenes
reddūt. Ƿili hoīs ſpūales ſama bōa ē quā li
gue detrahētiū eradē conāť. 4° ait dilexi/
ſti maliciā vt oñdať h̄ eē pcm̄ i ſpʒ ſcm̄: q2 ma
licia opponiť bōitati q̃ attribuiť ſpūi ſcō vt. s.
dcm̄ ē i 3^a ꝯclōne pme ꝯſiderationis h⁹ ſmōis
Et ď hac malicia iterū. ps. ait. Os tuū habū
dauit malicia ꝛ lingua. t. c. ď. Sedēs aduerſ⁹

frēm tuū loq̄baris: ⁊ aduersū filiū matris tue
ponebas scandalum ⁊c. 3° oritur temerarium
iudiciū ex lōga experiētia. Inde .2. ethi. dr̄ q᷑ se
nes sī maxīe suspitiosi ⁊ facilit̄ iudicāt: q̄ɀ ali
os defectus pluries sī experti: q̄re ⁊c. Q̄tū ad
secūdam ve. dico q᷑ sacra ꝓximoꝝ q̄ trahi pn̄t ad
bonū ⁊ ad malū sꝑ sī psupponēda poti⁹ bōa q̄ȝ
mala ꝑ r̄lam superi⁹ datā q᷑ dubia sī i meliorē
ꝑtē interpretanda. Nō tñ q᷑ facta cl̄icoꝝ ⁊ deo s̄
uientiū sꝑ accipiēda sī i bonā ꝑtē: vñ glo. i. c.
absit. xi. q. 3. ponit vnū mirabile v̄bū. d. Si
cleric⁹ āplectit̄ mulierē interpretat̄ q᷑ h̄ cā bñdi/
cēdi eā faciat. Et adducit. c. i scripturis. 45.
di. audi. c. Absit inq̄t vt q̄cq̄ȝ sinistrū d̄ his ar
bitremur q aplico gradui succedētes xp̄i cor/
p⁹ ore ꝯficiūt: ꝑ q̄s nos xp̄iani sum⁹ q claues
regni celoꝝ h̄ntes an̄ iudicij diē iudicant ⁊c:
Sȝ itelligēdū h̄ arbitror sic supdiximus q᷑ qn̄
f̄cā i bonā vel i malā ꝑtē accipi pn̄t: tū sꝑ i bo
nū interpretēt̄: qd̄ āt diximⁱ d̄ āplexu. itellige q᷑
determinate ñ dēm⁹ i malū interpretari: sȝ ex sup/
positione vt sic dicat̄. P° magl̄ h̄ȝ rōnē tur/
pis q̄ȝ honesti: ne malū ex h̄ accidē posset vo
lo remediū adhibē oēs ex charitate teneāt̄ ꝓ
ximū corrigē ⁊ reddē d̄ mal̄ cautū ⁊ auisatum
Et s̄m h̄ puto itelligēdū tex. i oppositū addu/
ctū in glo. supdicta sup. c. absit. vbi dic̄ glo. q᷑
canō qñq̄ȝ solā ꝯfabulationē mulieꝝ cū cl̄icis
interpretat̄ i deteriorē ꝑtē. allegat. 27. q. i. c. nec
aliq̄ putet. vbi dicit tex. Nec aliq̄ putet se pos/
se hac excusatiōe defendi q᷑ ispiciāt ꝓbari pos
sit q᷑ v̄go sit cū man⁹ obstetricū ⁊ ocul⁹ sꝑe fal
lat̄: ⁊ si icorrupta reꝑta fuerit ea ꝑte q̄ mlr̄ cē
pōt: potuit tñ ex alia corꝑis ꝑte peccasse q̄ corrū
pi pōt: ⁊ tñ ispici pōt certe ipe ꝯcubit⁹ ipe com
plex⁹ ipa ꝯfabulatio ⁊ oscl̄atio ⁊ ꝯiacētiū duo
rū turpis ⁊ fida dormitio q̄ȝtū. i. multū dede/
coris ⁊ cris ꝯfitent ⁊c. De ꝓbatōe tñ ista quā
faciūt mulieres expiētes an aliq̄ sit v̄go. glo.
ibi plura dic̄ vbi exponit singulas ꝑticulas i l
li⁹ tex. vide ibi si placet. Et h̄ sufficiant ꝓ pn̄ti
ve. Q̄tū ad s̄am ve. dico q᷑ grauī pede a ñ
subito f̄cā ꝓximoꝝ iudicare debem⁹. Fac̄ ad
h̄. c. de⁹ oīpotēs. 2. q. i. De⁹ inq̄t oīpotens vt
nos a p̄cipitande snīe ꝓlatione ꝯpescēt: lȝ oia
nuda ⁊ apta sint ocul̄ ei⁹. Mala tñ Sodome
noluit audita iudicare p̄usq̄ȝ manifeste cog/
sceret q̄ dicebāt̄. Vñ ipe ait. Descendā ⁊ vide
bo vtrū clamorē q venit ad me oꝑe ꝯpleuerit
an nō ē ita vt sciā. De⁹ ops cui nihil ē abscon

ditū: sed oia ei manifesta sūt anteq̄ȝ fiāt. Nō
iō h̄ mala multa ob ꝓlixitatē capl̄i ñ iserui⁹
ꝑ se ingrē dignat⁹: nō q᷑ ea ignoraret. sȝ vt nob
ex̄m daret ne p̄cipites i discutiēdis ⁊ iudican/
dis negocijs eēm⁹. Et ne mala ꝓximoꝝ p̄us
q̄sq̄ȝ p̄sumat credē q̄ȝ ꝓbare. Cui⁹ ex° mone/
mur: ne ad ꝓferendā sniam vnq̄ȝ p̄cipites fi/
mus: aut temē indiligēt̄ q̄ȝ idiscussa q̄quo mō
iudicem⁹: dicēte veritatl̄ voce. s. Mathe. 7.
Nolite iudicare vt nō iudicemini: in q̄ eni iu
dicio iudicaueritis: iudicabimini ⁊ reliq̄. Et
parū infra. Si eni deus oium cognitor So/
domoꝝ mala: q̄rū clamor vsq̄ȝ ad celū ꝑuene
rat: oia sciēs p̄us nec credē nec iudicare vo/
luit q̄ȝ ipe ea cū fidelib⁹ testib⁹ diligent̄ inuesti
gans: qd̄ audierat oꝑe cōprobaret. Nos q su
m⁹ hoīes ⁊ p̄cōres qb⁹ ignota sī occulta iudi:
cia dei h̄ p̄caueētes: nūllū an̄ verā iustāq̄ȝ ꝓba
tionē iudicare aut ꝯdēnare debem⁹ ⁊c. h̄ ibi.
Euaristus papa. Et glo. ibi sup v̄bo p̄us q̄s
q̄ȝ ponit istā r̄lam q᷑ quēlibȝ p̄supponē dēm⁹
eē bonū allegās. c. absit. xi. q. 3. Et ex̄ d̄ p̄sū.
c. dudū. Sed itellige istā p̄sūptionem vl̄ p̄sup
positionē d̄ reb⁹ q̄ pn̄t trahi ad bonū l̄ ad ma
lū: vt dicit glo. super dicto. c. absit: quare ⁊c.

De promptitudine iudicandi alioꝝ facta.

Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯcl̄onē vȝ. Quicūq̄ȝ fue
a rit nebl̄a p̄sūptiōis excecat⁹ sꝑ in iudi/
cando alioꝝ f̄cā ē ꝓinpt⁹. Vbi tres i
gram⁹ ve. vȝ. Pria ve. ē ista. An alioꝝ
facta iudicātes sꝑ mortalit̄ peccent. Secun
ve. ē an istam suspitionē malā de fact. aliorū
vitare possim⁹. Tertia ve. est ista. Quot
mala faciūt q alioꝝ facta iudicare sūt ꝓmpti
Q̄tū ad p̄mam ve. dico q᷑ r̄nsio accipit̄ ex
vno v̄bo posito i. d. c. d̄s ops. 2. q. i. vbi dr̄.
In quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabi
mi. Ex q̄ accipe istā r̄lam q᷑ si illd̄ qd̄ ē i ꝓxi
mo veniale mortale eē iudicas: mortalit̄ pec/
cas: ⁊ si neutrū ē ⁊ neutralit̄ peccas: ad Ro.
8. In q̄ aliū iudicas teipm cōdēnas. Vñ i vi
tl̄ patrū legit̄ d̄ duob⁹ germanis in deserto deo
s̄uientib⁹: q ad tantā mētis puritatē deuene
rūt: vt ad sui libi tū alt̄ alteri⁹ grām viderēt ꝑ
splēdorē quēdā ex̄ refulgentē sup eos. Dūq̄ȝ
die q̄dā ꝑ desertū p̄res visitaret: accidit vt mi/
nor ex eis vidēt vnū ex ill̄ p̄rib⁹ feria sexta co
medētē hora tiāꝝ: ⁊ mox i mēte illū tanquā
ieiunij trāsgressorē iudicauit: qd̄ tūc hēbat̄ vt

ꝑceptū. Reuerſuſqꝫ ad cellā ꝓpriā: interea
fra. er. maioꝛ ſolitū ſuꝑ cella fr̄is ſplendoꝛē nō
videbat. Et eo accerſito ſi aliqd iꝯſcia remoꝛ
dens hr̄et: poſtulauit qm̄ ſolitū lumē vidē nō
poterat. Ille admirās ꝯſciam diſcutiēs nullū
aliud ſe hr̄e aſſeruit q̄ꝫ id qd̓ de ſcō illo viro ſu
ſpicauerat. Cui ille. Male inqt feciſti fr̄ forte
cām legitimā hēbat: vt hora none expectare ñ
poſſet. ille ſuā culpā cōfeſſus: ⁊ ſolitꝰ ſplendoꝛ
rediit. Aliud exēplū de duobꝰ ſocijs bti Phi
lippi ordinis nr̄i: q ſemel dū quādā ſcām muli
erē viſitaſſent: ⁊ recedētibꝰ illis: illa coꝝ iuuē
tutē ꝯſiderās ꝙ ſeruare caſtitatē nō poſſent iu
dicauit. Que cū in oȯne ſolitā dulcedinē nō
haberet dolēs plurimū glorioſā ꝟginē iuoca
bat. Que nocte ſequēti in viſiōe illi tota turba
ta apparēs: ait. Nōne ſufficiēs ſū fr̄es meos i
puritate ſeruare: vñ ſcias hac d̓ cā te ſolita dul
cedine eē ꝑuatā. Que euigilās ingemuit: ⁊ cō
feſſa delictū: in ꝑſtinū ſtatū eſt reſtituta. q̄re ⁊c̄.
Q̄tū ad ꝑam vi. dico ꝙ ſuſpitiōes vitare ñ
poſſumꝰ: q̄ꝛ hoīes ſumꝰ iudicis tñ diffinitiuaſ
qꝫ ſn̄ias cōtinere debemꝰ. Intellige tñ ꝙ du
plex ē ſuſpitio. ſ. velox ⁊ deliberata. Velox ſu
ſpitio eſt ꝑmꝰ motus: ⁊ ꝑmos motꝰ vitare nō
poſſumꝰ: ⁊ venialia ſūt: ſꝫ pꝰ deliberatiōis cō
ſenſū moꝛtalia fiūt. Difficile. n. ē poſſe deter
minare iudicare facta alioꝝ ſine pctō moꝛtali
⁊ h̄ pp diuerſitatē operuꝫ hūanoꝝ. Vñ nō ꝙ
opeꝝ hūanoꝝ q̄dā ſūt q̄ apparēt mala in ꝑnci
pio tñ: aliq̄ in medio: ⁊ aliq̄ in fine: ⁊ iō diffici
le ē de talibꝰ iudicare. Exēplū de his q̄ appa
rent mala in ꝑncipio ⁊ tñ in fine ſūt bona. pat
coꝛrigēs ⁊ ꝟberās filiū: ⁊ de domo expellēs
⁊ filia: vr̄ in ꝑncipio crudelis: tñ q̄ꝛ bono re
ſpectu ⁊ cā legitima id facit: opꝰ illud erat bo
nū. Silr̄ cꝯ. ſi ſolū coꝛrigia caſtigaret ⁊ mode
ſte: actꝰ iſte vr̄ bonꝰ. tñ ſi a caſu gladiꝰ ex vagi
na ad coꝛrigiā pendēte exiuerit: ⁊ illū occide
rit: talis actus malꝰ ē. Silr̄ qs coopꝑit domū: ⁊
ſigna debita appoſuit vt cauerēt trāſeūtes iſte
actus ē bonꝰ. boneſtꝰ: ⁊ nec̄ius qdā tñ incau
te inde trāſiēs occidit̄ iſte actꝰ reddit̄ malꝰ. Si
militer qs in q̄dragesima nō ieiunat. iſte actꝰ
videt̄ malꝰ in ꝑncipio: ſꝫ tñ q̄ꝛ licita cā id facit
actꝰ reddit̄ bonꝰ. Et cꝯ. qs faciet vnā elemo
ſinā: iſte actꝰ videt̄ bonꝰ ſꝫ q̄ꝛ illā facit vt bonꝰ
iudicet̄ aut aliquā paupculā mulierē decipiat
ille actꝰ reddit̄ malꝰ. Exēplū de his q̄ ſūt ma
la in medio. Tu aliqd boni facis ⁊ bona inten
tione: iſte actus ē bonꝰ. tñ in ꝓceſſu tp̄is eris
male ꝯtentꝰ illud bonū feciſſe ille actꝰ mō effi
citur malꝰ: ⁊ poſtea eris ꝯtentꝰ: ille actꝰ efficit̄
bonꝰ. Exemplū de his q̄ mala ſunt in fine: vt
pꝫ de illis q toto tp̄e vite ſue deo ꝑuierūt: ⁊ in
fine male finiūt vt iniq̄ ſe laq̄o ſuſpendūt in ſe
nectute ⁊ tñ in iuuētute boni fuerūt. Auertat
a me ⁊ oībꝰ meis oipotēs deus: ⁊ ab oībꝰ xp̄i
deuotis. Q̄obꝛē his ⁊ ſimilibꝰ ꝑiculoſū eſt de
alienis factis iudicare q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tꝺiaꝫ
ꝟitatem dico ꝙ lꝫ alioꝝ facta iudicantes plu
rima mala faciāt. tria tñ ad pn̄s ponamꝰ. pꝛi
mo q̄ꝛ quodlibet etiā minimū ꝓximi factū ſēꝑ
agēt: ⁊ de feſtuca trabē ſcidūt: ⁊ d̓ pulice equū
Contra quos ait dn̄s Math. 7. Quid vides
feſtucā in oculo fratris tui trabē aūt tuā nō cō
ſideras. hypocrita eijce ꝑmū trabem de oculo
tuo: ⁊ tūc videbis eijcere feſtucā de oculo fr̄is
tui. Verſus Tollere feſtucā ſi vis de fr̄is ocel
lo. Que tua cōturbat nimia tolle trabē. audi
Aug. in ꝑmone dn̄i in mōte. Cogitemꝰ cum
aliquē repꝛhēdere vos nec̄itas coegerit vtrum
tale ſit vitiū qd̓ nūq̄ꝫ hūimꝰ ⁊ tūc cogitemꝰ nos
hoīes eē: ⁊ hr̄e potuiſſe: vel tale qd̓ habuimꝰ
⁊ tñ nō hēmꝰ: ⁊ tūc tāgat memoriā cōis fragi
litas: vt illā coꝛrectionē nō odiū: ſꝫ mīa pꝛece
dat: ſi aūt noſmetipſos inuenerimꝰ in tali eſſe
vitio nō obiurgemꝰ: ſꝫ ꝯtremiſcamꝰ ⁊ ad eq̄lr̄
puniēdū iuitemꝰ. h̄ ille. Scd̓m malū qd̓ faci
unt ē qd̓ ceteris ſpꝛetis ſe ſanctioꝛes ceīs pu
tant. Cōtra q̄s Ber. ait noli eē aliene vite cu
rioſus inq̄ſitoꝛ: nec temerariꝰ iudex. Duo eni
ſūt ꝑiculoſi modi. ſ. i maioꝛibꝰ ⁊ minoꝛibꝰ. In
maioꝛibꝰ: ⁊ h̄ duplr̄. Quia aut maioꝛes iudi
cas eē melioꝛes te: ⁊ tūc iuidꝰes. audi peioꝛes
te ⁊ tūc i ſuꝑbiā cadit. In minoꝛibꝰ ſilr̄ duobꝰ
mōis. Aut. n. minoꝛes iudicas melioꝛeſ te ⁊ ſic
teipſū ꝯfūdis: ⁊ eis in iudeis. Si peioꝛes: tūc
in eoꝝ ꝯtēptū ruis i murmuratōꝫ. Tertium
malū qd̓ faciūt alioꝝ facta iudicātes ē ꝙ pul
uerē alioꝝ defectū ligua mouēt ⁊ illam i ſuis
oculis ſufflāt. xi. q. 3. c. int ꝟba. circa mediuꝫ
capl̄i. Quid inqt aliō detrahētes faciūt: niſi ꝙ
i puluerē ſufflāt. ⁊ in oculos ſuos terrā exci
tant. vt inde puluerē detractōes ꝑflāt. idc ma
gis nihil ꝟitatꝭ videāt ⁊c̄. hec volo ſufficiant
ꝓ pn̄ti mā. nolite ḡ hoīes iudicare ꝑꝫ facie. i.
ꝑꝫ extriſeca dm̄ ſꝫ rectū iudiciū iudicate. vt ⁊ re
cte a dn̄o iudicemi: h̄ in pn̄ti ꝑ grām: ⁊ in futu
ro ꝑ gl̄iā. Amē. finis hꝰ ꝑmonis Rome āno

243

dñi.1453.die.13.febr.⁊ fuit dies carlspriuij.⁊ ƒa ē⁊ fuit q̄dragesima i q̄ pdicaui in ꝯuētu nr̄o ad dei ⁊ gloriose virginis honorē: ⁊ oiuz scõꝝ rome in scõ marcello. ꝓcurator tunc ordinis mei.f. ƒuoꝝ beate maricamen.

Feria quarta dñice q̄dragesime de flagellis dei sermo in ordine.xxix.

Magister quis peccauit hic aut parētes ei⁹ vt cecus nascerek. Jo.9. Singularis.n.hec discipuloꝝ petitio ē qs̄.n.iuste ñ mirarek h⁹ ceci nati occasionē. Ait.n. dñs Ezech.18. Fili⁹ nõ portabit inigtatē prīs: nec pr̄ iniqtatez filij. Et alia ex parte ait dñs Exo.20.c. Ego sū dñs de⁹ tu⁹ fortis ⁊ zelote: visitās iniqtatem patrū in filios vsq3 in tertiā ⁊ quartā generationē eoꝝ qui me oderūt. ⁊ faciēs misericordiā in milia his qui diligūt me: ⁊ custodiūt ꝓcepta mea.⁊c̄. ⁊ Job.17.c. Non peccaui inquit. ⁊ in amaritudinib⁹ morak oculus me⁹: ⁊ tñ non sine cā facit de⁹. ⁊ qcqd facit recte facit. Inde discipuli cām cecitas a magistro ingrūt dicētes.⁊c̄. Ubi tres faciam⁹ ꝯsideratões v3.

Qualiter flagellak hūanū gen⁹ a deo spūaliter. Qualr̄ flagellak hūanū gen⁹ a deo corpali. Qualr̄ flagellak hūanū gen⁹ a deo tpalr̄.

Qualit̄ hūanū gen⁹ flagellak a deo spūalr̄. Consideratio prima.

Primo videam⁹ qualiter humanū genus flagellak a deo spūalr̄. Ubi tres ꝯclones faciam⁹. v3 Prima ꝯclo est ista. In oī flagelloꝝ diuerso gnē flagella spiritualia dicūk excedere. Scda ꝯclo est ista. Quidā sic sūt spūalr̄ flagellati: vt nūq̄3 emendenk: nec videank castigati. Tertia cõclo est ista. Justo dei iudicio sic qdā dicūk spūalr̄ flagellati vt vnū pctm̄ eoꝝ sit alteri⁹ pcti pena.

Que sūt flagella spūalia. Cõclo pma.

Accipe pmā ꝯclonē.⁊c̄. vt.s. Ad cui⁹ declaratonē tres ingramus v̄itates. v3. Prima v̄i. ē ista. Qd istoꝝ duorum per respectū ad aīam h3 magis rõnem mali ⁊ flagelli: an culpa in quā hõ peccando incurrit: an pena quā ꝓ pctõ sustinet. Scda veritas.est. An oē malū ⁊ flagellū spūale qd accidere põt aīe sufficienter diuidak p culpam ⁊ penā: ita q̄ dicak oē malū aīe aut ē culpa aut pena. Tertia veritas ē. An oīa mala culpe sint eq̄lia ⁊ paria ita q̄ vna culpa sit alt̄i eq̄lis.

Quātū ad pmā v̄i. dico s3 btm̄ Tho. in qõnibus de malo q̄ culpa magis h3 rõnē mali q̄3 pena. Et h q̄drupliciter rõne. Primo ratiõe cõtaminationis. Scdo ratione alienationis. Tertio ratiõe euitatõis. Et quarto ratiõe ostensiõis. Primo culpa magis h3 rõnem mali q̄3 pena rõne cõtaminationis. vñ arguit sic pdictus doctor. Q ē qd facit subiectum tale q̄3 illud qd subiectū facere nõ põt tale. Ur sic ⁊ meli⁹. Qñq3 aliqd inest alicui: ⁊ denomiat illud tale. magis est tale q̄3 illud q̄ nõ determinak illud tale. Manifestum est aūt q̄ ex malo culpe qs dr̄ malus: nõ aūt ex malo pene iq̄3tū pena est. ḡ ⁊c̄. Maior nõ ē. Minor ē Dionysij.4. de diuis noib⁹ dicēti. Puniri nõ ē malū: s3 fieri pena dignū. Scda rõ dr̄ alienatõis. Uñ arguik sic. Q̄to aliqd ē mag̃ alienum a deo tanto magis h3 rõnē mali s3 magis alienum a deo est culpa q̄3 pena. ergo magis h3 rõnē mali culpa q̄3 pena. Maior p3. q2 quāto magis qd alienū ē a deo: tanto magis a sūmo bono cū de⁹ sit ipsa eēntia bonitat̃: ⁊ per ꝯñs magis hēbit rõnē mali: cū bonū ⁊ maluz sint opposita. Minor aūt ꝓbak qm̄ deus ē auctor pene: ⁊ nõ culpe. ḡ culpa ē qd deo mag̃ alienū q̄3 pena. Qd aūt de⁹ nõ sit cā culpe: oñdi⁹ s. feria q̄rta cinerꝝ in itia ꝯsideratõe ⁊ ꝯclone pma. vide ibi. Tertia rõ dr̄ euitatiõis: vt arguak sic. Qñcūq3 aliqd euitak ꝓpter aliqd: illud est magis malū q̄3 illud pp qd euitak. Ubi grā. Si euitarek aliqd fiēdū pp hoc. q2 plura inde mala sequūk. manifestū ē q̄ illud est maximū: s3 culpā euitam⁹ pp penā: imo precipit de⁹ eā euitādā. Job.19. Fugite a facie iniqtat̃ qm̄ vltor inigtatis ē gladi⁹. ⁊.i. ad Thi.4.c: Uindex ē dñs de oībus his. ergo ⁊c̄. Et cõfirmak. qm̄ iõ pctm̄ pmū ḡuissimū dicim⁹ per corrñdētiā ⁊ ꝯsideratione ad xp̄i passionem. Treñ.3. Attendite ⁊ videte: si ē dolor similis sic dolor me⁹. Quarta rõ dr̄ oñsiõis. Naz malū culpe ꝯsistit in opari malū aūt pene cõsistit in malū pati: qd aūt patik malū nõ pp hoc oñdik malū: s3 ē q̄si via qdā ad malū: q̄ aūt qs opek malū bñ oñdik mal⁹ Math.7. A fructibus eoꝝ cognoscetis eos. q̄re ⁊c̄. vñ regula gnālis ē q̄ ex eo homo culpabilis ē q2 agit actõe3 nõ ordinatā ad debitū finem. Et hec regula satis est clara si etiā dicti phi. ⁊ phisicoꝝ attēdamus. Ait.n. ph̄s q̄ pctm̄ cõtingit in his q̄ sūt s̄m naturā: ⁊ in his q̄ fiūt s̄m arte3 ⁊ h qm̄ nā

vel ars nō sequūť finem ,ꝓpter quē operātur.
Cꝫ aūt natura vel ars finē nō cōsequať ē quā
do opꝫ ins ꝑ naturā vel artem declinat a mēsu
ra vel regula debite oꝑationis. que qdē in nā
lib⁹ est ipsa nāe inclinatio ꝯn̄s aliquā formaꝫ
in artificialib⁹ ꝟo ex ipsa regula artis. Sic ꝛ
in ,ꝓposito i pctō duo ꝯsiderāda sūt. s. recessus
a regula vľ mēsura ꝛ recessus a fine: ꝛ ꝯtingit
vnū eē sine reliq̄ vtputa recessū a fine. ꝛ nō re
cessū a regula vľ mēsura. Exēplū in nālib⁹ po
sito ꝙ ponať in stomaco aliqd idegestibile : vt
ferrū vel lapis: pꝫ ꝙ erit recessus a fine ꝛ nō a
regula ꝛ mēsura digestōis. Exēplū in artifici
alib⁹. posito ꝙ medic⁹ ꝭm artē det in firmo po
tionē: ꝛ infirm⁹ nō saneť: vt q: morb⁹ incura/
bilis ē: aut q: infirm⁹ aliqd cōtra sanitatē agit
pꝫ ꝙ h̄ ē recessus a fine. s. a sanitate ꝛ nō a re/
gula ꝛ mēsura q̄ mediāte medic⁹ intēdit finem
vn̄ q̄ꝫuis infirm⁹ sanitatē nō ꝯseq̄ť. q: medic⁹
nō decliuauit a regula artis nō erit pctōr medi
cus ipse: Sꝫ posito ꝙ recederet a regula ꝛ mē
sura medicie. ꝛ ifirm⁹ sanitatē ꝯseq̄reť nihilo/
min⁹ medic⁹ peccasset. Ex q̄ pꝫ ꝙ megis ē de
rōne pcti regulā actōis ꝑterire. q̄ꝫ ab actionis
fine deficē: ꝛ sic siue in nā siue in arte siue i mo
rib⁹ de rōe pcti ē dclinare a regula actōis. q̄re
ꝛc̄. vide sic plꝫ btm̄ Tho. in qōnib⁹ de mala. ꝛ
h̄ sufficiāt ,ꝑ ꝑma ꝟitate. Q̄tū ad ꝭam ꝟi.
dico ꝭm eūdē ibidē: ꝙ lꝫ oīa bonū appetāt: vt
pꝫ ꝑ ethicorū tm̄ nā rōnalis spāli q̄dā modo
se hꝫ ad bonū ꝛ ad malū. Et rō. Nā oīs alia
creatura in ꝑticulare bonū nāľr inclinať. So/
la aūt creatura rōnalis bonū apphēdit ꝑ intel
lectū sub rōne cōi: ꝛ moueť ꝑ appetitū in ipsuꝫ
bonū cōe. Et q: malū opponiť bono: ꝛ maluꝫ
culpe ꝛ pene nō repiť ,ꝓpe nisi in rōnali crea/
tura vt pꝫ ꝑ Aug. li. d̄ fide ad Pe. Geminū
inq̄t ē creature rōnalis malū vnū quo volūtas
deficit a sūmo bono. s. culpa alterꝝ q̄ in vita po
niť. s. pena. iō malū creature rōalis sufficiēter
diuidiť in malū culpe ꝛ malū pene. Ex q̄ seq̄ť
ꝙ de rōne culpe ē ꝙ fit ꝭm volūtatē. volūtas
aūt in sola creatura rōnali iueniť. q̄re ꝛc̄. ex
q̄ inferť ꝙ impossibile ē ꝙ idē ꝭm idē sit pena
ꝛ culpa. q: impossibile ē ꝙ idē ꝭm idē sit scdm
volūtatē ꝛ cōtra volūtatē. sꝫ ꝭm diuersa nihil
ꝓhibet idē eē culpā ꝛ penā: sꝫ de hoc in tertia
seq̄ēti ꝯclone. Ad declarationē tm̄ h⁹ ē no
tandū ꝙ ista tria. s. malū. pctm̄: ꝛ culpa se hn̄t
ad inuicē sic mai⁹ cōe ꝛ min⁹ cōe. Nam malū
cōmuni⁹ ē. In quocūqꝫ. n. sit siue subiecto: si
ue in actu ꝑuatio forme aut ordinis aut mēsu
re debite male rōnem hꝫ. sꝫ pctm̄ diciť aliquid
debito ordine aut forma siue mēsura carens ꝛ
ꝭm hoc pōt dici ꝙ tybia curua sit mala tybia :
nō tm̄ pōt dici ꝙ sit pctm̄ nisi forte eo mō loquē
di quo pctm̄ dr̄ effect⁹ pcti: sic ipsa claudicatio
pctm̄ dr̄. Ex quo seq̄ť ꝙ q̄libet act⁹ inordinat⁹
pōt dici pctm̄: vel nāe vel artis vel moris: sed
rōnem culpe nō hꝫ pctm̄: nisi ex eo ꝙ ē volun
tariū. Nulli. n. imputať ad culpā aliq̄s iordia
tus act⁹ nisi ex eo ꝙ ē in ei⁹ ꝑtātē. null⁹. n. bo
nus nec btūs. nō volēs. 3. ethicorꝝ. Et ecōtra
ꝛ sic pꝫ ꝙ pctm̄ in pl⁹ se hꝫ q̄ꝫ culpa lꝫ ꝭꝫ cōem
modū loquēdi theologorꝝ vnū ,ꝓ altero sumať
Et ꝑ hāc distinctionē saluāť diuersi mōi dicē/
di circa māgm istā. q̄re ꝛc̄. Quātū ad tertiam
ꝟi. dico ꝭꝫ eūdē ꝙ opinio stoicorꝝ fuit omnia
pctā paria eē. vn̄ secuta fuit q̄rūdā h̄ticorꝝ pe
stis quedā dicētiū nullā ineq̄litatē eē : nec int̄
pctā nec inter merita. siľr nec int̄ ꝑmia nec int̄
supplicia. stoicorꝝ aūt hoc fundamētū fuit ꝛ rō
q: vnūq̄dq̄ꝫ ideo hꝫ rōnē pcti: q: ē ꝑter rectitu
dinē rōnis esse aūt ꝑter rectitudinē rōnis dic̄
ꝑuationem quādā: ꝑuatio aūt nō videť susci/
pere magis ꝛ min⁹. vn̄ si aliqd sit malū ,ꝓpter
ꝑuationē alicui⁹ nō vr̄ ibi aliq̄ drīa eē q̄litercū
qꝫ ꝑueť dūmō ꝑueť. Quōcūqꝫ g̊ fiat aliqd pre
ter intētionē siue mťū siue q̄rꝝ q̄ꝫtū ad illd̄ nul
la drīa eē videť. Qd̄ certe fūdamētū si intelli/
gať. videť ꝙ tota vis in h̄ ꝯsistat: q̄ľr in his q̄
ꝭm ꝑuationē dicūť possit magis vľ min⁹ repe
riri. Et iō notādū ꝭm eūdē ꝙ ꝑuatio duplex ē
q̄ꝫtū ad ,ꝓpositū spectat. q̄dā. n. ē ꝑuatio pura
quedā nō pura. Priuatio pura est que nihil
sui oppositi relinq̄t: sicut tenebra q̄ nihil lucis
relinq̄t: ꝛ sicut mors que nihil vite relinquit.
Priuatio nō pura est que aliqd sui ꝯrij re/
linq̄t vt egritudo q̄ nō tollit totā sanitatē que ē
illi opposita. quecūqꝫ. n. priuanť aliquo bo no
ꝑma ꝑuatiōe. nō refert quocūqꝫ modo ꝑueňť
vn̄ nō min⁹ mortu⁹ est q̄ vno vulnere interijt
q̄ꝫ q̄ plurib⁹ nec dom⁹ dr̄ min⁹ tenebrosa si can
dela veleť vno velamie q̄ꝫ si plurib⁹: dū tm̄ ꝑ
vnū velamē totalit̄ tenebreť. non sic autem in
his que priuantur aliquo bono per secundaꝫ
priuationem. quia cum in ipsis totaliter illud
bonum non corrūpatur: patet ꝙ illa poterunt
dici magis vel minus priuata vnde vnū cor/
pus diciť magis egrꝫ nūc q̄ꝫ ꝑus sicqꝫ de alijs

Nō ad ꝓpositū cū duo sint gnā pctōꝝ .s. omis
sionis ⁊ trāsgressiōis accipiāt pctā omissiōis.
nō .n. omittere p̄ceptū facit pctm̄ magꝭ vl' mi
nus: sꝫ diuersa dignitas p̄cipiētis: vl' auctas:
aut nec̄itas p̄ceptoꝝ facit omissionē maiorem
vl' minorē. Et do exēplū ponam⁹ q̄ tibi p̄cipiat
vt vadas ad eccl'iā: tu v̄bo nō obedis. In hoc
pctō omissiōis nō attēdit vtꝝ sis ꝓpe eccl'iam
vl' lōge dū ad eccl'iā nō vadas nisi forte p accī
dēs inq̄ꝫtū .s. omissio illa rōe alicui⁹ adiūcti g̃/
uior eēt: vtputa q² recipet maiorē vel minorē
cōtēptū: sꝫ g̃uitas h⁹ omissiōis attēdit penes p̄
cipiētis dignitatē ⁊c̄. Sil'r q̄ꝫuis p̄cepta om't
tant nō tn̄ sequit q̄ pctā illa omissiōis sint pa/
ria. q² precepta disparia sūt: vel habent diffe/
rentiā p̄cipientiū s̄m ptātē vel dignitatē vel ēt
p̄ceptoꝝ necessitatē. ⁊ sic pꝫ in quo cōstat gra/
uitas pcti omissionis. Accipiant mō pctā trās
gressionis .s. qn̄ gd nō fiendū fit. ⁊ tūc dico q̄
pctm̄ trāsgressionis cōsistit in deformitate ali/
cui⁹ actus que'gdē deformitas nō tollit totum
rōnis ordinē. sꝫ aliqd eius: vt si qs comedit q̄
non debet: vel qn̄ nō debet. pōt'tn̄ in eo h⁹ re/
ctitudinis remanere: q² comedit vbi debet vl'
simile. ⁊ per ꝯn̄s actu remanēte ita deforma/
to nō pōt totaliter rōnis ꝓportio tolli. vn̄ phs
in 4° ethicoꝝ ait q̄ si malū sit integrū impor/
tabile fit ⁊ seipsū destruit. quare igit ꝯcluda/
mus q̄ sicut nō ois corpis deformitas equalis
ē: sꝫ alia maior: ⁊ alia minor s̄m q̄ p̄uat pluri
bus ad decorē ptibus. ita nō ois spūalis defor
mitas vel iordinatio act⁹ ē eq̄lis: sꝫ q̄dā maior
⁊ q̄dā minor: ⁊ p ꝯn̄s oia pctā paria nō sit vt illi
insinuare vident. Sꝫ dices pater Ambr. dic
queso quō intelligit illud Jacobi apl'i. Qui i
vno offendit factus ē oiuꝫ reus. Hieronim⁹
eni super eccl'iastē hoc v̄bū exponēs. vꝫ. qui
in vno offendit multa bona pdit. ait sic. q vni
subiacet merito oib⁹ subiacet. g̃ nō videtur q̄
vnū pctm̄ sit altero mai⁹. ⁊ ꝯfirmat rōnib⁹ ar
guo. n. sic. Sicut mors corpis vna nō ē ma/
ior alia: sic nec mors anime vna dꝫ eē maior
alia infirmitas aūt aie est pctm̄ mortale. g̃ ⁊c̄.
Itē vnū i nfinitū nō ē mai⁹ alio q̄dlibꝫ pctm̄ ē
infinitū. g̃ ⁊c̄. Itē si vnuꝫ pctm̄ alio grauius
eēt seq̄ret q̄ aliq̄d pctm̄ eēt simpl'r malū. sic si
duo alba cōparet i albedie: seqt q̄ repiret ali
qd albissimū. sꝫ nihil ē adeo simpl'r maluꝫ q̄d
careat oi bono. g̃ nullū pctm̄ erit mai⁹ altero.
⁊ p ꝯn̄s oia pctā paria. Rn̄de mihi ad hec pr̄

Ambro. ero cōtēta inq̄t aīa. Faciā libēter aīa
mea. Et p̄mo dico q̄ auctoritas illa Jacobi n̄
cōcludit q̄ sint paria: sꝫ on̄dit q̄ qui in vno of
fendit: ita pene eterne reatū incurrit sicut si in
oib⁹ offenderet nō tn̄ seqt q̄ in oib⁹ offendat
vel equaliter cū in q̄libet trāsgressiōe p̄cepti sit
alia ⁊ alia deordinatio volūtatis. De hac mā
etiā alias supra tetigiꝫ⁹. quare ⁊c̄. Sil'r ⁊ illud
Hieronimi intelligēdū est. Ad illud de mor
te dr̄ q̄ pctm̄ nō ē eēntialiter mors aie sꝫ effe/
ctiue. pctm̄ .n. eēntialiter ⁊ ꝓpe ē act⁹ deformis
vl' iordinat⁹: vt dcm̄ ē. ⁊ iō nō seqt arg^m. Ad
aliō dr̄ q̄ q̄dlꝫ pctm̄ eēntialit est finitū: lꝫ hēat
aliquā hitudinē ad bonū ifinitū. Ad aliud dr̄
q̄ i p̄uatiuis aliqd nō dr̄ magꝭ vl' min⁹ tale p
accessū tminū sꝫ magꝭ p recessū. vn̄ ad h̄ q̄ ali
qd dicat magꝭ vl' min⁹ malū nō reqrit q̄ ali/
qd sit simpl'r malū sꝫ aliqd sit simpl'r bonū ali
cui⁹ recessu magꝭ vl' min⁹ mēsuret malitia il/
lius q̄re ⁊c̄. hec ēt tāgit scūs Tho. i q̄onib⁹ de
pctō q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma ꝯclusione.

De obstinatione quorundā peccatorum.

Cōclusio secunda.

Ecipe s̄am ꝯcl'onē. vꝫ. Quidā sūt sic
a simpl'r flagellati vt nūq̄ꝫ emendēt nec
vnq̄ꝫ videant castigati. Vbi tres inq
ram⁹ v̄itates. vꝫ. Pria v̄i. ē quō volūtas
efficit obstinata. Scda v̄i. ē q̄r sūt spēs ob/
stinatiōis. Tertia v̄i. ē q̄re peccare ex mali/
tia dr̄ peccare iu spm̄ scm̄. Q̄tū ad p̄mā v̄e.
pono tres regulas. Prima regula ē ista. q̄
volūtas ē de sui nā libera. Scda est. q̄ lꝫ sic
libera poterit tn̄ vinculari. Tertia est. q̄ volū
tati solum imputat meritū vel demeritū. Acci
pe p̄mā regulam. vꝫ. ⁊c̄. Audi dn̄m illā ꝓbā
tem. Gen̄. 4. Subter te erit appetit⁹ tu⁹: ⁊ tu
dn̄aberis illi⁹. vbi nō s̄m mgr̄m s̄a. di. xx. c.
ē aūt libertas. q̄ triplex ē libertas .s. coactiōis
pcti ⁊ misie. libertas coactōis ē qn̄ qs cogi nō
pōt: ⁊ h̄ mō volūtas sp libera ē .s. taꝫ an̄ pctm̄
q̄ꝫ post pctm̄. Audi Ber. in quodā sermone
Quare inq̄t peccas. q² nescis gd facias: absit
q² cogeris vt facias: absit: sꝫ q² plꝫ vt sic faci/
as. Libertas aūt pcti ē qua qs est imin⁹ a cul
pa. de qua. 2. Cor. 3. Vbi spūs dn̄i: ibi liber/
tas. Et rō hui⁹ ē: qm̄ sicut pctm̄ seruitutē indu
cit. Jo. 8. c. qui facit pctm̄ seru⁹ est pcti. ita di
uia grā libertatē. 32. q. 2. c. Cū renūciat vbi sic
dicit. Cū renūciat iprobitati .i. vitio statiꝫ assi
stitur virtus. Egressus enim malitie v̄tutis

opaṫ ingressū eodēq3 studio q̊ crimē excludiṫ inocētia copulaṫ. h ibi. libertas aūt a miseria ē tm̄ btōꝝ. vbi ē stat⁹ oiu3 bonoꝝ aggregatiōe pfect⁹. ꝛ sic p3 pma regula. 2ᵃ regula ē ꝙ l3 volūtas sit libera. pōt tn̄ vinculari. vbi nō ꝙ tria sut q̊ ligant volūtatē. v3. pctm̄ mortale habit⁹ pcti mortalis: ꝛ ipsa obstinatio. Primū inq̄3 vinculū dr̄ pctm̄ mortale. nā sic in via errans hac ꝛ illac discurrit: sic errās in via dei excecaṫ vt nesciat q̊ vadat. Inde Criso⁹ sub typo nauis. Ambr. sub fouee exēplo Greg. sub typo carceris pctōrē nōnt. audi Criso⁹ sic ingt nauis ei⁹ gubnaculo fracto sub ptāte ventoꝝ remanet: sic ꝛ miser pctōr dei grā amissa tētationū flatib⁹ q̄ssand⁹ relinqṫ. audi Ambr. de libero arbi. Si datū ingt fuit volūtati posse stare ne caderet. nō tn̄ resurgē si caderet. non eni qs ita foueā faciliter exit: sic in eā labitur. audi Greg⁹. sup illud Job. 12. Si incluserit hoie3 null⁹ ē q apiat. vbi sic ait. Q is hō q male agit. qd sibi aliud q̄3 ɔsc̄ie carcerē facit. q̄re ꝛc̄. 2ᵐ vinculū volūtatꝭ dr̄ hit⁹ mortalis pcti. hituatis. n. in malis opib⁹: ad oppositum nā q̊dāmō assuefieri nō pōt. q̊s Ar. 4. ethicorū incōtinētes vocat. q ꝛ si qn̄q3 aliqd̓ bonū desiderū habeāt. ex malo tn̄ habitu se a vitijs continere nō valēt. inde vitiū vt ait Aug. lib. de sacris dr̄ a vinco vincis: eo ꝙ oēm hoiem vincit ꝛ ligat ne id bonū agat qd̓ velit. audi pphetam. Iniqtates mee supgresse sūt caput meū: ꝛ sic onus g̅ue g̅uate sūt sup me. inde. Albertus. 4. ethicoꝝ. dic̄ ꝙ iuuenes ab his pmarie vitijs: in qb⁹ talis etas implicari pōt. vt gula luxuria ꝛ h⁹i cauere debēt ꝛ abstinē. q2 qd̓ noua testa capit inueterata sapit inde Anselmus li° de symbolo ingt. In iuuene tria nōnṫ qb⁹ ad pbitatē vētur⁹ pnosciṫ. h aūt sūt taciturnitas: corpis cōtinētia ꝛ verecūdia. audi ꝛ Ciprianū de. 12. abusiōib⁹. Sic fructus ingt nō iueniṫ in arbore in q̄ p⁹ flos nō appuit: sic i senectute honorē legitimū ɔseq nēo poterit: q in adolescētia discipline alic⁹ excitatōe nō laborauerit. ꝛ pl̓a alia nōnda ibi dic̄. Et his dictis adheret Cassiodor⁹ in q̄dā epl̓a. diuitie inquit senū nō sūt canicies capitis: s3 industrie iuuentutis nec pluriū ānoꝝ circul⁹. s3 laboꝝ pterito rū stipēdijs mētiēde. ꝛ Sap. 4. senect⁹ venerabilis ē nō diuturna neq3 nūero ānoꝝ cōputata. cani. n. sūt sensus hois ꝛ etas senectutis vita imaculata. Et de scd̓o vinculo. 3ᵐ vinculū dr̄ ipsa obstinatio ꝛ h pp̄e in ipsis dānatis ē q̊ꝝ volūtas adeo in pctis obstinata ē: vt solui nō possit. audi Aug. in li. d̓ fide ad Petrū. Tēp⁹ ingt acgrēdi vitā etnā: tm̄ in hac vita hoib⁹ dedit: vbi ꝛ voluit pniam eē fructuosam. iō h pnia fructuosa ē. q2 pōt h hō deposita neqtia bn̄ viuē. ꝛ mutata volūtate fiṫ opera mutare ꝛ ea gerē q̊ deo placēt qd̓ q in hac vita nō fecerit hēbit qdē pniam in futuro seculo de malis suis: ꝛ indulgētiā i ɔspectu dn̄i nō inueniet. Quia ꝛ si ibi erit spūs penitudinis: nll'a tn̄ erit ibi correctio volūtatꝭ. A talibus. n. ita culpabiṫ iniqtas sua: vt nullaten⁹ possit diligi vl̓ desiderari iustitia volūtaſ. n. illoꝝ tal s erit vt hēat in se sp sue malignitatꝭ suppliciū nūq̄3 tn̄ possit recipe bonitatꝭ affectū. Et sic illi q cū xpo regnabūt nullaſ i se male volūtatꝭ reliqas hēbūt: ita illi q erūt i supplicio ignis eterni cū diabolo ꝛ angelis ei⁹ deputati sic nullā hēbūt vlteri⁹ reqē: sic nullaten⁹ bonā poterūt hr̄e volūtatē: ꝛ sic cohēdib⁹ xpi dabiṫ pfectio grē ad eternā gloriā: ita ɔsortib⁹ diaboli donabit ipa malignitas penā. qn̄ exteriorib⁹ deputati tenebris: nullo vlteri⁹ illustrabūṫ interiori lumie ꝟitatis. h ille. Ista eadē ꝟba ponit magr̄. in 4. di. vl. c. h oriṫ qō. Et btūs Tho. 2ᵃ2ᵉ. q. 13 ar. q̄re ꝛc̄. Et sic p3 ₂a regula. Accipe tertiam regulā. v3. ꝙ soli volūtati iputaṫ meritum vl̓ demeritū. vbi nō ꝙ si actiōes sint suppositoꝝ. 2° de aia: tn̄ q2 suppositi nobilissima ps ē aia ꝛ nobilissima aia ps sit volūtas: ꝛ ad ipsā ptineat applicare alias aie ꝛ corpis vires ad operādū pp finē: vt dic̄ etiā Tho. pma ₂a. q. 16. necesse ē ꝙ illi iputenṫ opatiōes bone ꝛ male vn̄ si recte applicuit opatōes ad finē. tunc mereṫ. si aūt male tūc demereṫ de hac ēt mā diximus feria. 4. ₂e dn̄ice. q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ₂a3 ꝟi. dico ₂m Aug. de. 12. abusiōib⁹. ꝙ tres sūt obstinatoꝝ spēs. Pria spēs ē coꝝ q correctiōe pficiāt. ₂a coꝝ q ex cōmonitōe deteriores fiūt. 3ᵃ coꝝ q emēdationē pmittūt: s3 n̄ faciūt Ex correctōe manasses fact⁹ ē melior. Nabal ex cōminatōe fact⁹ ē deterior. h ille. Nos aūt ad hoꝝ declarationē de ₂a tm̄ exēplū sumētes d̓ obstinatōe Pharaōis aliq̄ videam⁹. Missō. n. moyse ad Pharaonē p dn̄m ꝛ pmo sig̃ virge in serpētē ꝟse dato: ꝛ man⁹ leprose: vt p3 Exo. 4. ꝛ. 7. capl̓is. nec dei ppl̓m liberum abire pmitteret: decē plagis dn̄s Pharaonē flagellauit. Prima plaga dr̄ rubens vnda.

245

Ero.7.dixit dñs ad Moysen: Tolle iugū tu
um: ⁊ extēde manū tuā sup aq̄s egypti: ⁊ sup
riuos eoꝝ ⁊ fluuios: ⁊ paludes: ⁊ oēs lacus
aq̄ꝝ ⁊ vtāt in sanguinē: ⁊ sit cruor in oi terra
egypti tā in ligneis vasis q̄ȝ in saxeis. Fece/
rūtqȝ ita Moyses ⁊ Aaron sic p̄cepat eis dñs
⁊ eleuās vgā pcussit aquā fluis corā Pha/
raone ⁊ fuis eiꝰ q̄ vsc sūt in sanguinē ⁊ pisces
q erāt in fluie mortui sūt. cōputruitqȝ fluuiꝰ ⁊
nō potuerūt egypti bibere aquam fluis: ⁊ fuit
sanguis in tota t̄ra egypti. hec fuit p̄ma plaga
Scd̄a plaga dr̄ ranaꝝ copia. Exo.8.dixit
dñs ad Moysen. Extēde manū tuā sup fluui
os ⁊ sup riuos ⁊ paludes: ⁊ educ ranas super
terrā egypti ⁊ ascēderūt rane opuerūtqȝ terrā
egypti. ⁊ infra vocauit aūt. Pharao Moy/
sen ⁊ Aaron ⁊ dixit eis. Orate dñm vt ause/
rat a me ranas ⁊ ppl'o meo: ⁊ dimittā ppl'm vt
sacrificet dño. Feceritqȝ Moyses iuxta verbuȝ
Pharaonis ⁊ orauit ad dñm. ⁊ deleuit ranas
vidēs aūt Pharao ꝙ data cēt reges: indura
uit cor suū. ⁊ nō audiuit eos: sic p̄cepat dñs. ⁊
hec fuit s̄a plaga. 3ª plaga dr̄ cynifes tristes
Exo.iteꝝ.8.c.dixit dñs ad Moysen. Loq̄re
ad Aaron. Extēde vgā tuā ⁊ pcute puluerē
terre: ⁊ sint cynifes in vniuersa terra egypti.
Feceruntqȝ ita. ⁊ extēdit Aaron manū vgā te/
nens: pcussitqȝ puluerē terre ⁊ fuerūt cynifes
in hoibꝰ ⁊ iumētis. Ois puluis terre vsus ē
in cynifes p totā terrā egypti. Fecerūtqȝ silr
malefici incātatiōibꝰ suis: vt educerēt cynifes
⁊ nō poterāt: ⁊ dixerūt malefici ad Pharao/
nē. digitꝰ dei ē iste. Induratūqȝ ē cor Phara
onis ⁊c̄. Sūt āt cinifes musce valde exiles ⁊c̄.
Et hec fuit tertia plaga. 4ª dr̄ musca nocen
tior p̄mis. Exo.ibidē dixit dñs ad Moysen
Cōsurge diluculo ⁊ sta corā Pharaone: ⁊ di
ces. hec dic̄ dñs. dimitte ppl'm vt sacrificet mi
hi: ꝙ si nō dimiseris eū. Ecce ego imittā in te
⁊ in suos tuos ⁊ i ppl'm tuū: ⁊ in domos tuas
oē genus muscaꝝ: ⁊ implebūt oēs domꝰ egy/
ptioꝝ muscis diuersi generis. ⁊ infra. ⁊ venit
musca ḡuissima in domos Pharaonis ⁊ ser
uoꝝ eiꝰ: ⁊ in oēm terrā egypti: corruptaqȝ est
terra ab hꝰ i muscis ⁊c̄. 5ª plaga dr̄ pecudū
strages. Exo.9.dixit dñs ad Moysen. In/
gredere ad Pharaonē ⁊ loq̄re ad eū. hec dic̄
dñs deꝰ hebreoꝝ. Dimitte ppl'm meū vt sacri
ficet mihi. qđ si adhuc renuis ⁊ detines eos ec
ce manus mea erū sup agros tuos: ⁊ sup eq̄s
asinos ⁊ camelos ⁊ oues ⁊ boues pestis ḡuis
valde. ⁊ infra. Mortuaqȝ sī oia aiantia egypti
orū. de aialibꝰ vo filioꝝ isrl' nihil oino perijt
⁊ misit Pharao ad videndū: nec erat quicq̄ȝ
mortuū ď his q̄ possidebat isrl' ingrauatūqȝ ē cor
Pharaonis: nec dimisit eos ⁊c̄. 6ª plaga
dr̄ vesicarū tumor. Exo.ibidem dixit dñs ad
Moysen. ⁊ Aaron. Tollite manꝰ plenas ci/
neris de camino: ⁊ spergite eū corā Pharao/
ne in celū: ⁊ fecerūt ita: ⁊ facta sūt vlcera vesica
rū turgentiū in hoibꝰ ⁊ iumētis. indurauitqȝ
cor Pharaonis: nec audiuit eos ⁊c̄. 7ª pla
ga dr̄ grādo magna. Exo.ibidē.dixit dñs ad
Moysen ⁊ Aaron. Mane ꝯsurge ⁊ ista corā
Pharonē: ⁊ dicēs ad eū. Adhuc retines po
pulū meū ⁊ nō vis eū dimittere. En pluā hac
ipsa hora, cras grandinē multā nimis: q̄lis nō
fuit in egypto a die q̄ fūdata ē vsqȝ ad p̄ns tp̄s
⁊ infra. Extēditqȝ Moyses vgā i celū ⁊ dñs
dedit tonitrua ⁊ grādinē ac discurrētia fulgu
ra sup t̄rā: ⁊ pcussit grādo in oi t̄ra egypti cū/
cta q̄ fuerūt in agris ab hoie vsqȝ ad iumētū.
Misit Pharao ⁊ vocauit Moysen ⁊ Aarō
dicēs ad eos. pecaui ēt nūc dñs iustꝰ ē ⁊ ego ⁊
ppl's meꝰ impij. orate dñȝ vt desināt tonitrua: ⁊
grādo ⁊ dimittā vos. ⁊ ait Moyses. cū egres
sus fuero ď vrbe extēdā palmas meas ad dñȝ
⁊ cessabūt tōitrua ⁊ grādo nō erit: vt scias q̄r
dñi ē t̄ra: qđ ⁊ fcm̄ ē ⁊ iduratū ē cor pharaōis
nec dimisit ppl'm dñi ⁊c̄. 8ª plaga dr̄ bruchꝰ
nocēs. Exo.x.di.do.ad Moysen. Ingredē
ad pharaonē ego. n. iduraui cor eiꝰ ⁊ suoꝝ eꝰ
vt faciā sig̃ mea h̄ i eo. ⁊ ifra. Introierūt ergo
Moyses ⁊ Aarō ad pharaonē: ⁊ dixerūt ad eū
h̄ dic̄ dñs deꝰ hebreoꝝ. vsq̄ȝ q̄ nō vis subijci mi
hi dimitte pplȝ meū vt sacrificet mihi. Sin aūt
⁊ resistꝭ ⁊ nō vis eū dimittē. ecce ego itroducā
cras locustas i fines tuos q̄ opiāt sup̄ficiē terre
vt comedat qđ residuū fuerit grādini qđ silr fa
cnū ē: sȝ cepit rogare Pharao vt oraret ⁊c̄. ⁊
sic fcm̄ ē. vñ nec vna locustaꝝ remāsit sup t̄rā
⁊c̄. ⁊ iduratū ē cor pharaōis nec dimisit. 9ª
plaga dr̄ sol obscuritas. Exo.ibidē.di.do.ad
Moysen. Extēde manū tuā i celū ⁊ sint tene/
bre sup t̄rā egypti tā dēsi vt palpari q̄ant. ⁊ ita
fcm̄ ē: ⁊ idurauit ⁊c̄. Dixitqȝ Pharao ad eū
Recede a me ⁊ caue ne vltra videas faciē meā
Quocūqȝ die apparueris mihi morieris. Rñ
dit Moyses. ita fiat vt locutꝰ es: nec videbo
vltra faciē tuā ⁊c̄. Decia plaga dr̄ pestꝭ mag̃

Exo.ibidē di. dñs.ad Moysen. Adhuc vna plaga tāgā pharaonē ꝛ egyptū: ꝛ pꝰ hec dimittet vos ꝛ exire cōpellet. media nocte igrediar egyptū ꝛ morieť oē ꝑmogenitū i tra egyptioꝝ a ꝑgenito pharaōis q sedet i solio suo vsqꝫ ad ꝑgenitū ancille sue q̄ ē ad molē. ꝛ oia ꝑgenita iumētoꝝ. critqꝫ clamor magnꝰ i tra egypti q̄lis nec ātea fuit nec pꝰ ea futurꝰ ē. ꝛ ita fcm̄ est. tūc pharao tiore ppl'i ꝑtritꝰ dei ppl'm abire permisit. Et ꝓfecti sūt filij isrl' ď ramasse i saroch sexcēta fere milia peditū viroꝝ absqꝫ ꝑuulis ꝛ mulieribꝰ ꝛ vulgꝰ ꝓmiscui gnīs inūerabilis cū eis ascēdit. ꝛ mutatū ē cor Pharaōis ꝛ seruoꝝ eiꝰ. ꝛ dixerťqd volumꝰ faceē vt dimitteremus isrl' ne ꝟuiret nobis. ꝛ sic recedētibꝰ filijs isrl' ꝯgregauit exercitū: ꝛ ꝑsecutꝰ est ppl'm dei vsqꝫ ad mare rubꝝ in q̊ tādē submersꝰ ē ꝛ hec fuit decia plaga q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad tῖā ꝟi. ē ꝑ. notādū ſꝫ.b. Tho. in qōibꝰ de pctō. vt ēt pōit phs 4° ethicoꝝ ꝙ qdā dixerťnullū voluntarie malū fieri. i. ex malicia peccare ꝯ̄ q̄s phos ait. Irrōnabile qppe ē dicē quēpiā velle adultiuꝫ cōmittē ꝛ nō velle iiustū dici. nā volūtariū dř: nō solū id i q̊ volūtas ꝑ ꝛ ꝑ se fic̄ i finē ferť: sed ēt si ferať i id qď ē ad finē nā ifirmꝰ exēpli grā nō solū vult sanitatē ꝛ volūtarie i illā ferť: ſꝫ ēt i medicinā tāq̄ꝫ in id qď ē ad finē. vñ ꝛ voluntarie illā potat: quā al' mīme sumēt: ꝛ silr mercator merces volūtarie ꝓijcit i mare vt vitam ꝟuet q̄s al' mīme ꝓijceret. silr si q̄s voluntarie aliq̊ appetibili inordiate frueret. ꝛ dicēt se nō velle deformitatē q̊ illi cōiūcta ē incurrē: oīno nō ē recte itelligibile q̄re necē ē dicē si volūtarie q̄s elegit delectatōꝫ carnis ꝙ ēt velit deformitatē illi cōiūctā q̄ꝫuis ꝑ delectatōꝫ intēdat: ꝛ scďario deformitatē. ꝛ de h̄ exēplū etiā ponit Aug. in ſmōe dñi i mōte. de eo q ꝑꝑ ācille cuiusdā amorē volūtariā sustinet dñi ꝟuitutē. Sꝫ h̄ distinguit btūs Tho. dicēs: ꝙ aut talis volūtarie eligēs talē inordiatā delectatōꝫ: aut scit talē deformitatē illi cōiūctā cē: aut nō. Si non tūc ex igrātia dř peccare. si āt scit tūc dř ex malicia peccare. Ferť aūt volūtas in illā delectationē ꝛ deformitatē illi cōiūctā q̄nqꝫ ex aliq̄ passione. ꝛ tūc dř ex infirmitate peccare q̄nqꝫ ex habitu ꝛ ꝯsuetudie. ꝛ tūc cū talis hitꝰ sit q̄si ei ꝟanā. ꝛ sic ex ꝓpō motu ferť in illud ē ꝓꝑe peccare ex electōe ꝛ industria. ꝛ ex certa scia ꝛ ꝓꝑa malicia. ꝛ ꝑ ꝯñs pꝫ qd sit ex ꝓꝑa malicia peccare. Ex q seqť ꝙ in peccāte ex ꝓꝑa malicia: ñ solū cōcurrit ipsa potētia volūtatis. ſꝫ etiā hitꝰ q interiꝰ iclinat ꝑ modū cuiusdā nāe: vt pꝫ in itelligēti. Hoc sic notato ad ꝟitatē nostrā veniamꝰ ad quā lōgo ꝓcessu btūs Tho. vt. s̄. sic rñdet dicēs ꝙ de mā hac doctores multipliciť locuti sūt doctores qdā sci q añ Augustinū fuerūt: vt Hilariꝰ. Amb. Hieroꝰ. ꝛ Crisoꝰ. dixerūt pctm̄ i spm̄ scm̄ cē. cū q̄s spm̄ scm̄ blasphemat siue spūs scūs eētialr accipiať ꝓu t tota trinitas dici pōt spūs scūs siue ꝑsonaliť ꝓut ē tῖa i trinitate ꝑsona ꝛ hoc satis euāgelio cōsonare videť. vñ h̄ qō sumit originē. nā cū pharisei dixerūt xpm in ꝑncipe Belzebub eijcē ďmoia: ꝛ diuitatē xpi ꝛ spm̄ scm̄ ꝑ quē xps opabať basphemabāt: ꝑncipi demonioꝝ attribuētes qď xpi ꝟtuti aut diuitati atribuē iure debebāt. Ex quo seqť ꝙ ſm hoc qcūqꝫ blasphemarent spm̄ scm̄ aliqd. s. attribuētes diuitati: aut remouētes qď incōuenit l' ꝯuenit: in spm̄ scōꝝ peccarēt. Sꝫ ꝯ̄ hoc obijcit Aug. in li. ď ꝟbis dñi: dicēs ꝙ cū pctm̄ i spm̄ scm̄ nō remittať nēc i h̄ sclo neqꝫ i fuťo ōř saluatoris. Mat. 12. seqreť ꝙ qcūqꝫ diuitatē blasphemarēt remissionē i h̄ sclo nūq̄ꝫ hrē possēt. ꝯñs fl'ꝫ ē qm̄ tā iudeis q̄ꝫ pagāis ꝛ hēticis xpi diuitatē blasphēantibꝰ ñ ďnegať baptis. i q̊ fit remissio pctōꝝ. de ꝯse. di. 4. c. regnānte. iō aure. iste doctor pcꝫ spm̄ i scm̄ ŕstrigē vř ad eos tm̄ q pꝰ agnitā ꝟitatē ꝛ sacroꝝ susceptōꝫ: spm̄ scm̄ ñ solū ꝟbo balsphemātes: vt ifidelis ſꝫ ēt vl' corde iuidētes ꝟitati ꝛ grē q ē a spū scō: vl' ēt ope ipugnātes. nec obstat ꝙ pharisei qbꝰ dñs talia loquebať infideles erāt nōdū fidei sacrīs ibuti. qm̄ dñs eos in spm̄ scm̄ peccare nō intēdebat ońdere: sed manebat ne blasphemādo vti solebāt q̄nqꝫ ad gradū irremissibilis pcti ꝑuenirēt. Sꝫ ꝯ̄ hāc sniaꝫ obijcē vř iď Aug. in li. de ꝟbis dñi: dicens ꝙ dñs nō ait ꝙ qcūqꝫ blasphemauerit in spm̄ scm̄ nō accipiat pctōꝝ remissionē in baptismo. ſꝫ ꝙ nō fiet ei remissio neqꝫ in hoc seculo neqꝫ in futuro q̄cūqꝫ mō ꝛ ꝑ ꝯñs hoc pctm̄ nō magis ad baptizatos q̄ꝫ ad alios ꝑtinere vř. Cū tñ nulli penitēti venia denegeť. ꝛ iō in libro retractationū ꝑdictā sniam retractat: dicēs ꝙ tūc solū impugnator agnite ꝟitatis ꝛ inuidens f'rne gratie dř peccare in spm̄ scm̄ qñ. s. in hoc ꝑseuerat vsqꝫ ad mortē. Sꝫ de h̄ ſmoe ꝑcedenti in tertia cōclōne prime cōsideratiōis quare ꝛc̄. Et sic patet scďa cōclusio.

Qualr vnū pctm̄ sit pēa aliꝰ pcti. Cōclo 3ª

Ecipe tertiã ↄcl'onẽ. vʒ. Justo dei iu
dicio sic qdã dicunt̃ spãl'r flagellati: vt
vnũ pctm̃ eoꝝ sit alteri⁹ pẽa pcti. Ubi
tres ingram⁹ ꝺitates. vʒ. Prima ẽ ista. quõ
pctm̃ põt eẽ pena pcti. 2ª ꝺitas ẽ. an idẽ pos
sit eẽ pctm̃ ⁊ pena pcti. 3ª ꝺitas. q̃re de⁹ rue
re in peccatis sinit. Q̃tũ ad pmã ꝺi. dico ẜm
btm̃ Tho. in qõnib⁹ de malo ꝙ pctm̃ ẽ puniti/
uum alteri⁹ peccati dupliciter. s. intrinsece ⁊
extrinsece. Intrinsece p penam criminis ⁊ re
morsũ ↄsc̃ie de qua pena Aug. liº cõfessi. Jus
sisti inquit dñe vt pena sibi sit ois. anim⁹ inor
dinat⁹. Et h̃ remorsus nũq̃ʒ extinguit̃ durãte
pctõ mortali. Jsa. vl. Uermis eoꝝ nõ moriet̃
⁊c̃. Sic. n. diña iustitia exigit: vt ait Aug⁹ in
enchi. vt nec etiã vno momẽto tpis sit dede/
cus pcti sine decore iustitie. ps̃. Appone inqt
iniqtatẽ sup iniqtatẽ eoꝝ ⁊ nõ intrẽt in iusticiã
tuã. i. pmitte vt p supueniẽtẽ iniqtatẽ p̃cedẽs
iniqtas puniat̃. Alio mõ põt eẽ pena extrinse
ce vt sit sensus ꝙ oẽs exteriores pene qb⁹ hũa
nũ gen⁹ q̃tidie atterit̃: ex pctõ vl' nr̃o vl' parẽ/
tũ ortũ hñt: quẽ sensũ ponit Aug. 22. de ci. dei.
Hiere. 5. Iniqtates nr̃e declinauerũt hoc: ⁊
pctã nr̃a ꝓhibuerũt bonũ a nobis. Magr̃ tñ
sniaꝝ. 2. di. 36. p totũ hãc mãm inuestigat: ⁊
ponit duas opiniões. Prima opinio dicit
ꝙ pctm̃ nõ ẽ pena pcti eẽntialiter siue ẜʒ illud
qd̾ ẽ: sʒ ẽ pena rõne illi⁹ qd̾ cõmittit̃ vl' cõseqt̃
sic infamia ẽ vindicta pcti occulti: nõ rõe trãs/
gressionis. s. ne ꝓximo tuo detrahas: sʒ rõne
illi⁹ qd̾ ↄseqt̃. s. diffamatio quã de⁹ infligit ꝓ
pctõ occulto vel põt dici ꝙ qd̾libet pctm̃ sit pe/
na p̃cedentis culpe rõne lesionis quã infert ⁊
ita pctm̃ eẽntialiter ẽ culpa ⁊ cãliter pena pcti
Jste ẽ pm⁹ mod⁹ dicẽdi. Sʒ qr ẜm hũc mo/
dũ pctm̃ posset etiã dici pena sui ipsi⁹ cũ ois pec
cans seipsũ ledat qd̾ vr̃ cõueniẽs. Jõ dat̃ ali⁹
modus a mgr̃o: ⁊ dic̃ ꝙ pctm̃ non solũ ẽ pena
cãliter ⁊ extrinsece: sʒ etiã eẽntialiter ⁊ intrin/
sece. Nã pẽa duo dic̃. s. dãnu ⁊ malũ qd̾ isert ⁊
ordinẽ ad p̃cedẽs meritũ. Ex q̃ seqt̃ ꝙ pctm̃ se
quẽs in eo ꝙ pctm̃ ẽ homini nociuũ: ⁊ nõ solũ
nocet: sʒ facit hoiem mereri: vt a deo pmittat̃
in aliud labi ⁊ ẜm istud meritũ dr̃ pena pcti p
cedentis. Apoc̃. vl. Justũ ẽ vt q in sordib⁹ ẽ
sordescat adhuc. Etsi diceres inqt mgr̃ quõ ẽ
possibile ꝙ pctm̃ sit pena. nã de rõe pene ẽ ꝙ
sit inuolũtaria: ⁊ de rõne peccati est ꝙ sit volũ
tariũ. Jsta videt̃ implicare ↄdictionẽ. Ma
gister, r̃nderet dupliciter. Primo negãdo ꝙ
de rõne pene sit ꝙ sit inuolũtaria: sʒ sufficit ꝙ
sit ↄ cõmodũ nature. Uel põt dici ꝙ peccatũ
põt dupliciter ↄsiderari. Uno mõ inq̃ʒtuʒ dic̃
ad ordinationẽ quãdã a rectitudine ⁊ iusticia.
Alio mõ inq̃ʒtũ ordinat̃ ad culpã p̃cedẽtẽ de
merito cõgrui. pmo mõ ẽ ꝓp̃e pctm̃. 2º modo
pena pcti. Uñ mgr̃ sic ait. Justo iudicio de⁹
cor pctõris obnubilat: vt p̃cedẽtis pcti merito
in aliud ruat siue cadat. Et idẽ sentit Ansel.
dicẽs Facit de⁹ quosdã peccare in qb⁹ ẽt alia
pctã p̃cesserũt: vt iusto iudicio mereãt̃ in dete/
rius ire. Jtẽ ⁊ Greg. Peccatũ inquit qd̾ per
pniam nõ delet̃ mox i aliud trahit. Et hec suf
ficiãt ꝓ pma ꝺitate. Q̃tũ ad ẜam ꝺi. dico
breuiter ꝙ pctm̃ inq̃ʒtũ est quedaʒ inordinata
actio hʒ rõnẽ culpe: sʒ ẜm ꝙ agẽs incurrit de/
bite opationis impedimẽtũ: hʒ rõnẽ pene. ex
q̃ seqt̃ ꝙ idẽ põt eẽ pena ⁊ culpa: sʒ nõ ẜm idẽ
vt pʒ. Jsta ẽ cõis snia theologoꝝ ⁊ ponit can
dem r̃nsionẽ btũs Tho. in q̃dã qõne d̾ malo.
Q̃tũ ad tertiaʒ ꝺi. dico breuiter ꝙ iõ ruere
pctõres in alia pctã sinit: aut ad eoꝝ dãnatio/
nẽ: aut ad saluationẽ tũc ad eoꝝ ẽ dãnationeʒ
cũ incorrigibiles sũt. sic de Pharaone supra
diximꝰ. ⁊ de Antiocho: ⁊ alijs plurib⁹ cerni/
mus tam in nouo q̃ʒ veteri testõ. Tũc ad eoꝝ
est salutẽ cum corrigibiles eos cernit de⁹. Nã
plurimos ruere in pctã grauissima permisit q
ardentiores sũt per pniam ad grãm reuocati.
Salubrius. n. Petrus sibi displicuit quãdo
fleuit: q̃ʒ sui ipsi placuerit qñ xp̃m negauit. Si
militer dicere possum⁹ de Magdalena ⁊c̃. ⁊
hec sufficiant ꝓ p̃nti ↄsideratiõe.

De flagellis corporalibus, ⁊ eoruʒ origine
⁊ differentia. Consideratio scd̾a.

Ecundo loco qual'r huma
num gen⁹ corporaliter flagellet̃
videamus. Ubi tres cõcl'ones
subiũgam⁹. vʒ. Pria ↄcl'o ẽ. si
cut h̃ nr̃o misero corpe carnalit̃ multis modis
deũ offendim⁹ sic ⁊ i ipo iusto dei iudicio pesti
lentie morbo multipl'r atterimur. Secunda
ↄcl'o ẽ ista. Etsi flagella corpis nociua videãt̃
multe tñ exinde vtilitates gnãnt̃. Tertia cõ
cl'o. Etsi plerũq̃ʒ corpaliter vitia corporis pu/
niant̃ nõ tñ recta ↄña semp est: vt oẽs sic fla/
gellati peccatores iudicentur.

De flagellis epidimiaꝝ. Cõcl'o prima.

Ecipe ꝑmā ꝯclonē vʒ vt s̄. Ubi tres
ingramus ve. vʒ. Prima ve. ē ista
Quot sunt flagellorum ꝑncipia gene
ra. Secunda ve. ē ista: vñ generant ⁊ oriū
tur pestilentie. Tertia ve. ē ista: quot sunt re
media ꝯ pestilentiā. Q̄tū ad ꝑmā ve. dico
ꝙ sicut sūt tria ꝑncipalia pcā: ita sūt tria ꝑnci/
palia flagella. Primū pcm̄ supbia ē. Se/
cūdū auaritia ē. Tertiū luxuria: vide ď h. s̄.
feria secūda ꝑme dñice in ꝑma ꝯclone prime
ꝯsideratiōis in ꝑma ve. Q̄tū ad scḋam veri
tatē dico ad p̄ns ꝙ pestis ex tribus causis acci
dere solet: vʒ ex cōiunctione planetarū: ex di/
uina voluntate: ⁊ ex aeris ꝯtaminatiōe. Pͦ
inq̄ʒ pestis ꝯtingere solet ex planetarū ꝯiūctio
ne. Ubi nota ꝙ septē sūt planete siue erratice
stelle: q planete suū celū pticlarit̄ hñt: p qḋ suū
glʒ eoꝝ cursū fac̄: hi sūt plāete. ꝑͦ luna. 2ͦ mer
curiꝰ. 3ͦ venꝰ. 4ͦ sol. 5. mars. 6ͦ iupit̄. ⁊ 7ͦ sa
turnꝰ. Altior istis ē octaua spera: vbi sūt oīa
sidera fixa: ⁊ cū ista sidera p̄stantissima corpa
sint: ⁊ superiora inferiora regāt: nec̄e ē vt cor
pora illa suas iñuētias hēant ⁊ ꝟtutes qbꝰ i h
inferiora corpa influāt. Hanc expsse sniam ēt
oñdit btūs Tho. ꝑma ptc. q. iiʒ. ar. 3. ⁊. 4. ⁊
6. dicūt ǵ huiꝰ scie iuentores ꝙ qñcūqʒ saturnꝰ
cū marte: ⁊ ēt ioue ꝯiungit̄: nisi dīna volūtas
impediat: nec̄e ē vt h effectus q pestis dr̄ sub/
sequat̄. Et h ē ꝑma cā. Scḋa cā dr̄ diuina
volūtas: ⁊ h ē ꝓpe cā q̄re tot annis hanc mi
serā Italiā hac plaga flagellauit: nā cernēs de
us cā in luxurie fece imbrodiatā: iratus a deo
vt q̄si diceret: penitet me hoiem redimisse ab
annis dñi. 1448. vsqʒ ad q̄nquagesimū ⁊ vl/
tra: dira q̄dā peste flagellauit. audi Nauū pro/
phetā. c. 3. ad te dicentē. Ve ciuitati sanguinū
i. carnaliū lasciuiarū: ⁊ sequit̄. Corruēt i cor/
pororibus suis ꝓpter multitudiuē fornicatio
nū: ⁊ tm̄ nihil aut parū conuersa ē Italia a vi/
is suis pessimis: imo q̄dā duriores more pha
raonis effecti sūt. Apoc̄. 16. Estuauerunt inq̄t
hoies estu magno: ⁊ blasphemauerūt nomen
dñi habentis ptātē sup has plagas ⁊c̄. Inde
dñs habentis ptātem sup has plagas ⁊c̄. inde
dñs Numeri. 13. ait. Usqʒquo detrahet mihi
ois populus iste: ⁊ seq̄t̄. Feriā igit̄ eos pesti/
lentia atqʒ ꝯsumā. Et q̄dā vice vt dr̄. i. Pa/
ral. 21. Misit dñs pestilentiā in isrl̄: ⁊ cecide/
rūt ď israhel. 70. milia viroꝝ. O Italia audi
dñʒ Hiere. 29. Persēq̄r eos i gladio ⁊ fame
⁊ pestilentia: ⁊ dabo eos in vexationem. Et
Ezech. 5. c. Pestilentia fames ⁊ sanguis trā
sibu p te: ⁊ gladiū inducā sup te: ⁊. c. 12. idem
ait. Relinquā ex eis viros paucos a gladio a
fame: ⁊ pestilentia: vt enarrēt oia scelera eoꝝ
i gentibus. Et. 28. c. Immittā ei pestilentiā ⁊
sanguinē in plateis eiꝰ ⁊c̄. Et qñ hec cā cōcur/
rit: pax valēt sidera. Hiere. x. A signis celi
nolite timere: sic̄ gētes q̊ timēt: qm̄ dñs misit
pestē i isrl̄. O maledicta luxuria. Audi Gre
go: lib. moral̄. Ex q̊ inq̄t luxuria mentē alicu
ius occupauerit: vix eū bona desideria cogita
re ꝑmittit: sʒ q̄d agendū. Audi dñm. 2. pal̄. 7.
c. Si clauso inq̄t celū: ⁊ pluuia nō fluxerit mā
dauero ⁊ p̄cepero locuste vt deuoret t̄rā: ⁊ mi
sero pestilentiā i pplm meū. Conuersus autē
ppl̄s meus sup quē iuocatū ē nomē meū: dep̄
catus me fuerit: ⁊ exq̄sierit faciē meā: ⁊ egerit
pniam a vijs suis pessimis: exaudiā ď celo. ⁊
ꝓpitiꝰero pctis eoꝝ: ⁊ sanabo terrā eoꝝ: ocu
liqʒ mei erīt apti: ⁊ aures mee erecte ad orōnē
eiꝰ ⁊c̄. Tertia cā pestis ē aeris ꝯtaminatio.
nā cū aer sit elementū valde alt̄abile ⁊ putrefa
ctibile: ⁊ nos aialia spirantia simꝰ. siḿqʒ ⁊ alia
aialia pulmonē hñtia: vñ nō hr̄e pulmonē est
cā q̄re aial nō respirat. dicit Arꝫ. 2. poste. nec̄e
ē vt aer, ille putrefactus attractus intiora cor/
rūpat: ⁊ q̄ aliq̄ corpa magis aliq̄ minꝰ dicunt̄
disposita: iō aliq̄ moriūt̄ ⁊ aliq̄ non: q̄re ⁊c̄.
Q̄tū ad tertiā ve. dico ꝙ tria sūt remedia sin/
gularissima ꝯ pestē. Primū ē fuga. Scḋʒ est
rectificatio aeris. Tertiū ē rectificatio corpoꝝ
Remediū ꝑmū ꝯ pestē dr̄ fuga. Et nō ꝙ hic
loq̄mur de remedijs nālibus: qm̄ supnāle re
mediū ē eē i grā xpi. Et sp ꝯtritionē ⁊ ꝯfessio
nē purgare. Sap. 16. c. Neqʒ herba. s. zedua
ria: aut tremētilla: neqʒ malagma sanauit il/
los: sʒ tuꝰ smo dñe q sanat oia. ps. Misit ver
bū suū: ⁊ sanauit eos ⁊c̄. Nālit̄ ǵ loq̄ndo dico
ꝙ sunt supdicta tria remedia. Primū ē fuga
vt. s. cū pestis incipit. vt hoies fugiant ad loca
sana: in q̄bus nondū fuerit pestis nec apparet
vel ad loca sana i q̄bus p plures mēses pestis
cessauerit. Ista tm̄ fuga sit anteq̄ʒ aliq̄ mō sint
infecti. nā si in eis eēt aliq̄ apparēs macula vl̄
ēt occulta ab infectis acq̄sita vel aere infecto. i
possibile ē ꝙ tal̄ dispō ducat̄ ad actū q̄ʒtūcūqʒ
fugerint ad loca sana: fugiāt ǵ stati cū icipit pe
stis: ⁊ cū fugerit ꝯsortiū plimoꝝ euitēt: ⁊ spā
lit illoꝝ q sil̄r fugerūt ad dicta loca sana ne for

D

te fit inter eos aliqs q̊dãmõ maculatus occꝰre
q alios infıcẽ possit· Sed ponamꝰ ꝙ talis fu
ga sit ıpossibilꝰ sicͦ accidẽ solet tūc ẽ ꝑm remedi
um.s.aeris rectificatio. Potest ãt aer rectifi/
cari duobꝰ modis:aut vlr aut particulariter.
Vniuersaliꝰ h̃ mõ vt pluribꝰ diebꝰ accẽdatur
ignis mane ⁊ sero. Et ꝙ ista rectificatio sit bo
na:apparet ꝺ mẽte Galieni i libello ꝺ como
ditatibꝰ tiriace sic dicẽtis. Quo circa laudo mi
rabilissimũ ypocratẽ qñ pestilentiã illã q̃ ꝺ po
enia ad Elinos attinxit nõ aliꝰ curauit nisi ꝟ
tens aerẽ ⁊ alterãs ꝑcipiẽs ne attraherecꝰ per
respirationẽ aer sic ıfectus. Jussit eni in qua/
libet ciuitate accẽdi ignẽ nõ simplicẽ mãm ig/
nis hñtẽ:ꝫ flores ⁊ ꝟba odorabilissima ꝯsule/
bat eẽ cibũ ignis:⁊ ısup infundẽs pigmẽtoꝝ
pinguissima ⁊ odorem bonũ habentia: vt ita
parum aerem respirarent hominem ad eoꝝ
liberationẽ. Et renera hoc oium medicorum
saluberrimũ remediũ ẽ: vt nõ solũ hiemali tpe
veꝝ ẽt estiuo ignis clarꝰ flãme fiat:⁊ ille maxie
q̃ʒtũ ad faciẽ hois appropiq̃nt:laudo ẽt vt hũi
a bona memoria mgr̃i artiũ ⁊ medicie ꝑclaris
simi doctoris mgr̃i Antonij cermisoni ꝙ mũ
denꝰ strate a fimo rebusqꝫ alijs aerẽ ıficienti
bus q̃ʒtũ ẽ possibile. Et hec q̃ʒtũ ad rectifica/
tionẽ in gñali. Nũc ꝟo ponamꝰ rectificatiõꝫ
aeris ı spãli: vbi talẽ regulã ponamꝰ:ꝙ qcun
qꝫ i domibꝰ eoꝝ tpe pestis particularꝰ ꝯuer/
sanꝰ. ꝑ ⁊ ante oia mane ⁊ sero cũ itur ad gerꝰ
soporẽ ignis modo q̊ s in eoꝝ cameris accen
darꝰ:optimũ qdẽ ẽ vt igni su ꝑponanꝰ thus:
lignũ:aloes:gari sili:mastix:trementina:ci/
pressus:iuniperũ:laurus: ⁊ hꝰi bonũ odorẽꝫ
habentia. Itẽ aceto aut solo aut ꝑmixto a qua
rosata camphora: vel ẽt aqua simplici camere
ꝑfundanꝰ. 2ͦ camere i estate spãliꝰ i locis de
cliuibꝰ ⁊ depssis:⁊ ab ipressione celesti remo/
tissimis eliganꝰ:⁊ fenestre a ꝑte septẽtriona/
li eliganꝰ: ⁊ ẽt orientali:q: bonꝰ aspectus est.
3ͦ cõficiatꝰ istud pomũ artificiale: ⁊ certe i h̃
plures ꝑitissimos medicos fideliꝰ rogaui ꝓsi/
diũ gratũ ꝑstari:quoꝝ h̃ snia ẽ. Recipe stora
cis calamite.ʒ.i.ligni aloes.ʒ.i.s.laudani spi
ce.ʒ.i.s.galange:nucis muscate.ʒ.4.s.ma/
sticis.ʒ.1s.ambre crude.ʒ.s. gariofiloꝝ.ʒ.2.
s.macis.ʒ.i.s.ꝯfice storacẽ:laudanũ: ⁊ ma/
sticẽ cũ modico olei ꝺ spica. Deinde tere i mõ
tario cũ pistello calido: ⁊ ꝓijce sup eos pulue
res calidos.s.ligni aloes aspice galange ⁊ ga

riofiloꝝ ⁊ macis:⁊ misce cũ eis:pꝰ h̃ fũde suꝑ
eos glutinis albotin.i.tremẽtine gũmi ara/
bici q̃ʒtũ sufficit:⁊ misce cõterendo. Deinde
malasa cũ ambra dissoluta cũ modico olei mã
ardini malã fatione multa. vltio ꝟo aroma/
tiʒenꝰ cũ.ʒ.s.musci ⁊ cãphore ⁊ aqua rosata
⁊ fiat pomũ qꝺ portetꝰ in manibꝰ ⁊ assidue o/
doretꝰ:⁊ hec q̃ʒtũ ad scꝺm remediũ. Tertiũ
remediũ dꝛ rectificatio coporũ ⁊ h̃ fit dupliciꝰ
vno mõ ꝑ debitũ vite regimẽ. alioͦ ꝑ debitaꝫ
euacuationẽ. Q̃tũ ad ꝑmũ nota rꝰlam ꝟm
eosdẽ ꝙ debitũ regimẽ dꝫ ad siccitatẽ ⁊ frigi/
ditatẽ qꝺ possibile ẽ declinare:oiaqꝫ hñtctan
tia cibaria declinare: vt pisces oẽs fructꝰ dul/
ces ⁊ recẽtes ꝑter acetosas. silꝰr ⁊ carnes hu
midas vt porcoꝝ agnoꝝ castroꝝ ⁊ oium aui
um aq̃ticarũ vtanꝰ carnibꝰ his vt sunt pullus
gallina iuuẽcis vitelli hedi lepores caprioli tur
di ꝑdices fassani auicule mẽtes hitantes. Et
he carnes cũ aceto aut agresta aut succo limo
nũ aut succo granatoꝝ aut arantij ꝯdiantur.
Laudaturqꝫ magis tpe tali acetũ bonum q̃ʒ a
cria:qm̃ acria nõ sic a corruptione ꝑꝰuãt nec
sic proficuũ a nociuo diuidũt:nec sic humorũ
nec spirituũ inflãmationẽ extinguũt. Cũ tem
peramẽto tñ visitenꝰ ⁊ ꝑdicte carnes comedã
tur potius asse q̃ʒ elixe ꝯdianꝰ ẽt cũ mirtho vꝰl
sumach pete aromatarios. Fercula ã: sint lẽ/
ticule cũ aceto ꝯdite,ꝑtulaca cucurbita iactnca
ꝑꝑata cũ aceto vel agresta:cappares cũ aceto
optimi sunt. A ꝯfectionibꝰ ꝺ melle abstinẽdũ
ẽ nisi in casu ⁊ generaliꝰ oia dulcia sũt vitãda
Potꝰ ãt sit vinũ bonũ nõ dulce:q: pessimũ ẽ
⁊ ꝑmisceatꝰ aqua frigida. Itẽ potus aque fri
gide ꝑmixte cũ aceto vel agresta: vel succo g̃
natoꝝ:silꝰr pꝰlimi sirupi acetosi mꝰlta aq̃ ꝑmixti
ab auctoribꝰ medicie laudanꝰ. Nota tñ ꝙ qñ
diximꝰ vinũ eẽ bonũ ñ itelligas potẽtẽ ⁊ vino
sũ: vt sũt maluaticũ cretẽse varnatia ⁊ silꝰia:qm̃
talia nociua st:ꝫ itellige bonũ.i.boni odoris
⁊ coloris ⁊ nõ putrefactũ. A coitu oino absti/
nendũ ẽ. ⁊ a balneo aq̃ calide. Itẽ cauẽdũ est
a laborꝰ nimio:⁊ a mora i sole. Itẽ neqꝫ famesꝰ
neqꝫ sitis tollerãda ẽ. Et sic pꝫ ꝑa rectificatio
corpoꝝ. Scꝺo corpa rectificãtꝰ ꝑ euacuatiõꝫ
Vbi nota ꝙ medicine q̃ his tpibus danꝰ:que
dã sũt corpus euacuãtes a mꝰltitudine humoꝝ
⁊ qdã corpus alterãtes ⁊ ꝓhibẽtes humores
a corruptione ⁊ venenositate. Euacuantes in
duplici dꝛa sunt:qdã eni sensibiliꝰ euacuãt: vt

29

flobotomia: farmantia ꝛ gargarisma: ꝛ filia
q̄daꝫ insensibilr̄: vt fricatōes pectiatōes ꝛ hꝰi
Qītum.ad pmas ꝯsiliū pitoꝝ in arte hac est:
vt corpa calida humida ꝛ sanguinea: ꝛ q̄ sunt
caloris viuidi: ꝛ precītim iuuenes ꝛ qui vtunᷣ
carnibus ꝛ vino sepe flobotomia vtaᷣ plus vel
minus ſm replettonē ꝛ sanguis multitudieꝫ:
ꝛ etatis ꝯditionē; ꝛ rō est qꝛ corpa talia maiōi
subiacēt piculo cetis paribꝰ: qm̄ coꝝ humōes
putredini magꝭ pati sunt. Itē sepe vtanᷣ eua/
cuatiōes p farmātiā cū pillulis q̄ statī describē
tur. Alia vero corpora q̄ nō sunt talis cōplexi
onis nec etatis nec regimis flobotomia n̄ vtā
tur: ſꝫ euacuatione vtāᷣ singulis diebꝰ: aut sal
tem ď tītio in tīiū cū hmōi pillulis: q̄ a doctori/
bus oibus p̄ cetis farmātijs i pſuatione a pe
stilētia maxie cōmēdanᷣ. Descriptio h̄ ē. Re
cipe aloes fulcultrini ptes duas croci mirre an̄
ptē vnā incorporēᷣ cū pauco vino albo odori
fero: ꝛ formenᷣ pillule: de qbus corpora robu
sta ꝛ repleta assumāt. ʒ. i. minus ꝟo repleta ꝛ
solubilia facile assumant. ʒ. ſ. aut tertiā. Hec
pilllule humiditates extneas euacuant: ꝛ a pu
trefactione humores bonos pſuant. Euacua
tis autē supfluitatibus pme digestiōis ꝛ scďe
ꝓuocenᷣ sternutationes tres vel q̄ttuor cum
puluere elebori piretri ꝛ cubebaruꝫ an̄. ʒ. ſ. ꝛ
misceanᷣ. Item fiant gargarismata omni ma
ne ꝛ post dormitionē diurnā ꝯsuctis dormire
de die cū aqua frigida ꝛ aceto pmixta: p nares
autē attrahaᷣ aq̄ rosata cum pauco aceto: ꝛ cā/
phora pmixta. Et h̄ ď euacuationibꝰ sensibili
bus. Euacuationes ꝟo insensibiles sūt frica
tiones q̄ fieri dn̄t p totū corpꝰ ꝛ maxie ad dor
sū ꝛ brachia an̄q̄ꝫ de lecto surgant. Pectinati
ones lōge fiāt postq̄ꝫ surrexerint: ꝛ supfluita/
tes deposuerint. Et hec de medicinis corpus
alterantibꝰ ꝛ euacuantibꝰ. medicine ꝟo alte/
rātes ꝛ a corruptione pſuantes sunt: sicᷣ tyria
ca magna andromaci: q̄ nō dꝫ eē recēs nec ve
tusta sed mediocris. Iuuenilis recens ē vsq̄ꝫ
ap tres annos. pꝰ ꝟo triginta annos vetusta
dr̄: ꝛ de hac quisq̄ꝫ sepe sūmat. De vsu autem
tyriace inᷣ alios auctores inqt Galienꝰ ꝙ qui
cūq̄ꝫ hac āthidota sepe vtiᷣ: pestilētie piculū fu
git: ꝛ i libello ď tyriaca ad Pāphilū asie p̄nci
pē intitulato: multas ď tyriaca ꝯ pestilētiā lau
des describit. Similiᷣ ꝛ Auicenna in suo de
ꝟtutibus cardinalibꝰ tyriacā plurimū ꝯ pestē
cōmendat. Nota tn̄ ꝙ nō ē sumenda tpe ma

gni caloris: ꝛ si necessitas cōpelleret ꝛ sumer
tur sūmatur cū succo arātij: aut cum vino gra
natoꝝ dosᷣ ciꝰ sit. ʒ. i. l. ʒ. i. ſ. Et h̄ sufficiāt q̄ꝫ
tum ad hanc ve. quā puto notandū: qm̄ illaꝫ
approbatissimā summi medici aiunt: ꝛ vt tra
diderunt rescripsi. Oremus tn̄ bn̄dictū Ihe
sum ꝛ eius dulcissimam matrem omnesq̄ꝫ ci
ues celestes: vt talibꝰ nō indigeamꝰ: q̄re ꝛc̄.

Q flagella vtilia sint. Conclusio scďa.

Ceipe ſam ꝯclōnē vꝫ. Et si flagella
a corpibꝰ nociua videāᷣ: mlᷣte tn̄ ex ide
vtilitates generanᷣ. Ubi tres ingra/
mus ve. Prima ve. ē ista. Un̄ oriūᷣ infir
mitates corporales. Scďa ve. an impatien
tes mereantur aliquid apud deū in suis infir
mitatibꝰ Tertia ve. ē ista. Quot sunt bōa
que consequnᷣ pacientes in suis infirmitati/
bus. Qītū ad pmam lꝫ phisici in p̄ncipijs
egritudinū ostendēdis pᷣimū elaborēt: tn̄ ſm
verā theologorum doctrina dicimꝰ potissimaꝫ
cāim corporaliū infirmitatū aie eē egritudineꝫ
facit. c. cū infirmitas. de pe: ꝛ re. vbi dr̄. cum
infirmitas corpalis nō nunq̄ꝫ. i. aliqn̄ ex pcō
ꝓueniat dicēte dn̄o languido. vade ꝛ amplꝰ
noli peccare: ne deteriꝰ tibi ꝯtingat ꝛc̄. Et re
cte dicit aliqn̄ siue nōnūq̄ꝫ: qm̄ non sp infirmi
tas corporalis ex pcō ꝓuenit: sed ex pluribus
occultis iudicijs. 7. q. i. cuꝫ percussio. vbi dr̄
cū percussio venit: an ꝓ vindicta: an ꝓ purga
tione aie i h̄ dei iudiciū igrat ꝛc̄. ſꝫ ď h̄ ꝯside
ratōe seqnti: Relingt ġ ꝓ ꝯclōne ꝙ infirmi/
tatꝭ corporalᷣ potissima causa ē infirmitas aie
ꝛ ꝓpterea i eodē. c: dr̄: vt cessāte cā cesset effe
ctus qď ē vulgatū ꝓuerbiū: ꝛ poniᷣ i. c. cum
cessāte. ex ď appella. Un̄ nō. doctrina colligiᷣ
ꝙ ad sanitatē corporis recuperādā: p̄ sanitas
aie iducēda ē: ꝛ rō on̄diᷣ i. d. c. cū infirmitas
i fi. vbi dr̄. Ceteꝝ cū aia sit mlᷣto pciosior cor/
pori sub iuterminatiōe anathematꝭ ꝓhibēus
ne qs medicoꝝ ꝓ corpali salute aliqd egro sua
deat qď i piculū aie ꝯuertaᷣ: h̄ ibi. Et h̄ eadē
rō. ſ. ꝙ aia ē p̄ciosior corpe hr̄ ēt. i2. q. i. c. p̄ci/
pimꝰ. ꝛ. 23. q. 4. c. si hēs. ꝛ. C. ď sa. san. ec. l.
sācimꝰ. i fi. Et dicᷣ Inno. h̄ ꝙ h̄ statutū nulla
p̄t ꝯria ꝯsuetudi tolli: cū ꝯcernat aie salutē: ꝛ
p ꝯn̄s trāsgressor mortaliᷣ peccat vt i. c. illud
ď maio. ꝛ obe. Et ad h̄ facit. c. solite benigni
tatꝭ affectu ď maio. ꝛ obe. vbi sic dr̄ i ſa col.
Nō negamꝰ qn impator p̄cellat i tpalibꝰ illos
dūtaxat q ab eo recipiūt tpalia: ſꝫ i spūalibꝰ p ō

248

tifex antecellit q̄ tāto sūt tꝑalibus digniora q̄ȝ
to alia preferꝫ corpori ⁊c̄. h ibi. Et h sufficiāt ꝓ
ꝑma veritate. Q̄tū ad ẜam ve. lȝ d̄ h ̄s di/
xerimus breuit tm̄ istā sniaȝ ponit btūs Tho.
⁊ cōit oēs q̄ tribulationes dū sūt aliqd patiē/
tēs meriti rōnē hn̄t: nō āt si nō hn̄t: vide de h
̄s. Q̄tū ad tertiā ve. dico q̄ lȝ viri patiētes
plēs colligāt ex ifirmitatibꝰ coꝝ fructus tamē
tres ad pn̄s describamꝰ. Primꝰ eni fructꝰ
dr̄ aīe ꝑseruatio de pe. di. i. dicis. documentū
habeꝫ: qd̓ nocet corpi iuuat spūm: ⁊ q̄ iuuet ibi
dē ondit. Egritudo inqt carnis pctm̄ expellit
i. a pcō ꝑseruat. Audi pulchrū dcm̄ Hug. li. d̓
aīa. Quosdā inqt ꝑsciēs d̓s multa peccarꝫ pos
se: flagellat eos infirmitate corpis ne peccent:
vt eis vtilius sit frangi laboribꝰ ad salutē q̄ȝ re
manere icolumes ad dānationē. Et Greg.
vt pȝ de pe. dis. i. si pcm̄. Dauid in fi. sic ait.
Ab electis eni suis iniqtatū maculas studȝ tē
porali afflictione tergere q̄s i eis i ppetuū nō
vult videre: h ille. Scd̓s fructꝰ dr̄ ꝯſuatio
q̄ infirmitas hoīem in dei grā ꝯſuat. 2. Cor.
.12. audi Paulū. Libenꝫ inqt gloriabor in in
firmitatibꝰ meis: vt inhitet i me v̓tus xp̄i: et
ibi. nā v̓tus i ifirmitate ꝑficiꝫ. Tertiꝰ fructꝰ
dr̄ expurgatio. Audi aug. lib. d̓ decē cordis.
Melior inqt ē modica amaritudo in faucibꝰ:
q̄ȝ eternū tormentū i visceribꝰ: q̄ si dulcia q̄ri
mus necc̄ ē vt amara tolleremꝰ. audi ⁊ bern.
Passiones inqt huiꝰ tpis nō solū nō sūt ꝯdi/
gne ad p̄mia q̄ expectamꝰ se nec ad purganda
pcā q̄ cōmisimus: nec ad cōpensanda bn̄ficia
q̄ recepimꝰ: nec ēt ad redimēdas penas quas
meruimꝰ h ille. Hec sufficiant ad pn̄s: qm̄ ēt
in seqntibus aliqua subiungemꝰ: q̄re ⁊c̄.

Quod non oēs corporalit flagellati dicen
di sunt peccatores. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā cōclusionē vȝ. Et si ple/
a rūqȝ vitia carnis ifirmitatibꝰ puniāꝫ
recta tm̄ ꝯn̄a sp ista nō ē. Istos aut il/
los cernimꝰ corpalit flagellari: g̊ oēs pctōres
dn̄t iudicari. Vbi tres ingramꝰ ve. vȝ. Pa
ve. ē q̄tuplex ē tribulatoꝝ genꝰ. Scd̓a ve. ē
an d̓ oibus q̄ accidūt sit reddēda rō. Tertia
ve. ē q̄re potius corpalit flagellenꝫ hōi q̄ȝ ma
li. Q̄tū ad p̄mā ve. dico q̄ mgr ⁊ doctor nr̄
oēs nos ad iuitās ad ꝑsecutiōes ⁊ passiones
plimas tollerandas ait. Math. 16. Qui vult
venire post me abneget semetipm: ⁊ tollat cru
cē suā ⁊ seqꝫ me. Sup q̄ v̓bo, h ē diligent no
tandū q̄ q̄drupler ē hoīum genꝰ xp̄i crucem
portātiū. qdā eni illā portāt inuolūtarie: qdaȝ
ipatienꝫ: qdā patienꝫ: sȝ ꝯdigne: qdā pacienꝫ
sȝ inocenꝫ. Quidā dico crucē xp̄i portāt: sȝ
iuolūtarie: ⁊ hi i Simone cironeo figurāꝫ. vn̄
⁊ illū angariauerūt: vt tolleret crucē eiꝰ vt aiūt
euangeliste oēs: ⁊ hi sūt incipiētes q delectati
onibꝰ mūdi offuscati deuij a tremite recto: cō
scie stimulis crebrisqȝ angelicis ⁊ diuinis lustra
tionibꝰ cōmoti quodāmō angarianꝫ vt christi
crucē tollant. audi Gre. in pastorali. Via in
qt dei inchoantibꝰ angusta ē: ⁊ ꝑfecte iā viuē
tibus lata. Et dura sūt q̄ ꝯ vsū spūalit aīo pro
ponimꝰ: ⁊ tm̄ onus dei leue est: postq̄ȝ h ferre
ceperimꝰ. h ille. Mat. 16. Iugū eni meū sua
ue ē: ⁊ onus meū leue. Quidam scd̓o loco
xp̄i crucē ferūt ipatienꝫ: affines latroni ꝑuer/
so: ⁊ hi pctōres oēs sūt deū in coꝝ infirmitati
bus blasphemantes. ps. Acuerūt linguas su
as sicut ẜpentes ⁊c̄. ⁊ idē posuerūt in celo os
suū. s. deū ⁊ scōs blasphemando: ⁊ ligua coꝝ
trāsiuit in t̄ra. s. diē ⁊ horā maledicendo: d̓ q̄/
rū ꝑuersa ꝯditione ⁊ culpa. audi Augu. sup
illud Mat. 26. blasphemauit. Nō minus iqt
peccāt q xp̄m blasphemant regnantē in celꝭ q̄ȝ
q crucifixerūt cū ambulāt ē i t̄ris ⁊c̄. Qui/
dā crucē ferūt patienꝫ: sȝ ꝯdigne: vt latro bo
nus: ⁊ hi sūt oēs ꝓficiētes. audi Greg. in li.
mora. Flagella inqt bonoꝝ: aut vitia ꝑpetra/
ta purgāt: aut q̄ poterūt ꝑpetrari futura deuī
tāt. Quarto qdā fuerūt patienꝫ ⁊ inobenꝫ
xp̄o affines effecti: ⁊ hi oes ꝑfecti sūt. audi hie
ro. Quis inqt sine patia coronatus ē: ⁊ parū
infra. Ecce abel iustus a frē Cain iniq̄ occidi
tur. Isaac ab Ismahele filio ancille ꝑsecutōȝ
patiꝫ. Ioseph. inocēs i lacū mittiꝫ: ⁊ a fribꝰ ne
qter vēdiꝫ. Moyses ꝓfugꝰ ⁊ ꝑegrinꝰ i aliena
t̄ra moraꝫ. Dauid ꝑsecutionē a Saul iuidia
stimulāte grauaꝫ ⁊c̄. ⁊ plures tā noui q̄ȝ vete
ris testi enūerat hꝰ i flagella inocēt tollerasse:
q̄re ⁊c̄. Et sic pȝ ꝑma ve. Q̄tū ad ẜam ve.
dico q̄ hāc difficultatē tangit glo. in. c. si qn̄ d̓
rescrip. sup v̓bo rōnabilē cām. i fine. vbi sic
ait. De oibus rō reddi dȝ si pōt: sed qn̄qȝ pi/
potentiā alꝭ ꝯtingit: vt. l. nō oium. ff. d̓ legi.
23. q. 4. c. nabuchodonosor: aut q̄ non intest
nr̄a qualiscūqȝ sit rō illa: vt. 23. q. 4. c. d̓ tirijs
⁊ dicto. c. nabuchodonosor. Nos v̓bo ꝑdicta
v̓ba glo. pōderātes: ita d̓ mēte doct. decreta
lium dicimꝰ. Primo q̄ d̓ his q̄ ad diuinā

ſpectãt pciſc volũtatẽ cãc rõ reddẽda nõ ẽ vt i
d.c.nabuchodonoſoꝛ.in glo.alleg. 2° nõ co
gimur reddere rõnẽ d̾ his q̃ i ṗncipis volũta
te:ſʒ ſufficit ꝓ rõne volũtas:vt.l.2.ff.d̾ ꝯſti/
tutionib⁹ ṗn.ꝛ ita loquiť lex.nõ oium.ff.de
legib⁹:vñ h̄ regula ſumiť ꝙ ſuꝑioꝛ q̃ʒtũ ad ea
q̃ ad ſuũ offm̃ ſpectant põt ſine cã ꝑcipe.vanũ
eni ẽ ꝛ ridiculũ dicẽ ſuperioꝛẽ ſine cãe redditi
onc ꝑcipe nõ poſſe vt diĉ Jnno.i.c.ad aures
d̾ tꝑibus oꝛdinandoꝝ. 3° dicim⁹ ꝙ d̾ his q̃ i
ingenio vel rõne nãli ꝯſiſtũt.rõ reddenda ẽ:
ꝛ ſic intelligiť capl'm ſi qñ d̾ reſcrip.vbi alex.
3.ſic epõ rauenẽſi ſcribit.d.Si qñ aliq̃ tue fra
ĩnitati dirigim⁹ q̃ aium tuuʒ exaſꝑare videnť
turbari nõ debes:ꝛ infra.Qualitatẽ negocij
q̃ tibi ſcribiť diligenť ꝯſiderãs:aut mãdatum
nr̃m diligenť ad impleas:aut ꝑ lr̃as tuas:q̃re
adiplere nõ poſſis rõnabilẽ cãm ꝓ̃tendas:qꝛ
pacienť ſuſtinebim⁹.ſi nõ feceris qd̾ ꝑua nob̄
fuerat iſinuatiõe ſuggeſtũ:h̄ ibi.Ecce quõ his
v̾bis papa oñdit reddendã cẽ rõnẽ.ſ.d̾ his
q̃ ingenio vel rõne nãli cõpꝛehendũť:ita cõit
doc.exponũt dcm̃.c.ſi qñ.d̾ reſcrip.Vñ exẽ/
pli cã ponam⁹ ꝙ q̃rať q̃re introducta ẽ vſuca
pio.rõ i ꝓmptu ẽ.ſ.ne dina ſint i icerto:vt.l.
i.ff.d̾ vſucapio.Cõſiſtit eni rõ h̄ i rõne nãli.
Sed ſi q̃rať q̃re ꝑ̃fixũ fuit triennũ:ꝛ nõ mai⁹
vel minus tꝑs:certe h̄ rõ reddi non põt:qꝛ in
ṗncipis ꝯſtitit volũtate.ad h̄ lex.i.§.pueritiã
ff.d̾ poſtulando.Sic d̾ oibus ſiľib⁹ intelligen
dũ ẽ.Et h̄ ſufficiãt ꝓ pñti ve. Q̃tũ ad tciaʒ
ve.dixim⁹ plura i h̄ ope.rõnẽ tñ Gregoꝛij i
lib.moraľ.audi.Pena ingt introgat ſi quis
getẽ v̾acit amat.Nã vt Jſido.d̾ ſũmo bono
ait.Jn ꝓſꝑitate incerta amicitia ẽ:qm̃ in ꝓſꝑi
tate tm̃ diligiť:neſciť an ꝑſona:an ꝓſꝑitas di
ligať.Et Bern.ait.Egritudines coꝛpoꝝ ex
ꝑimenta ſũt mentiũ:ꝛ.ps.Qui ſeminãt ingt i
lachꝛymis i exul.me.ꝛ recte ſeminant ait:qm̃
ſemẽ lʒ i ſe parue ſit q̃ʒtitatis.V̾tute tñ ſoľ ad/
iutũ i magnã videm⁹ creſcẽ plantã:ſic ꝛ egri/
tudo ꝛ alia q̃uis tribuatio:lʒ i ſe breuis ꝛ tran
ſitoꝛia ſit:V̾tute tñ ſolis ſp̃ualis q xp̄s ẽ i arbo
rẽ grãdẽ creſcẽs:celũ ſcandẽ facit.Audi apľʒ
ad Coꝛ.4.c.qd̾ ingt i pñti nob̄ momentaneũ
ẽ ꝛ leue tribulatiõis nr̃e:ſuꝑ modũ etne glo/
rie pond⁹ opať i nobis:qd̾ ꝛ xp̄s diſcipuľ edo
cuit.Jo.16.d.Mund⁹ gaudebit:vos v̾o cõ
triſtabimini:ſʒ triſticia vr̃a v̾teť in gaudium
Et Mat.5.Beati ingt q ꝑſecutionẽ paciun
tur ꝓpť iuſticiã:qm̃ iꝑoꝝ ẽ regnũ ce.q̃re ꝛc̃.
Et hec ſufficiant ꝓ pñti concluſione.

De flagellis tꝑalibus. Conſideratio.3.

t Ertio loco quali/
ter hũanũ gen⁹ tꝑaliť flagelletuꝛ
videam⁹.Vbi tres moꝛe ſolito
ꝯcľones ſubiungam⁹ vʒ.Pᵃ
ꝯcľo ẽ iſta.Siĉ coꝛꝑaliť peccãteſ deus iuſto iu
dicio coꝛꝑaliť flagellat ita:ꝛ tꝑalib⁹ abutẽtes:
tꝑaliť guerris.ſ.ꝛ ſpolijs iuſtiſſime caſtigat.
Scd̾a ꝯcľo ẽ iſta.Nõ ẽ icõueniẽs dino iudi/
cio vt filij puniãť ꝓpter pctã ꝑentũ. Tertia
ꝯcľo ẽ iſta.Juſtos ſcõſqʒ dei amicos debem⁹
deuote oꝛare:vt talib⁹ tꝑalibus deũ depcẽtur
vt nos pcõꝛes ceſſet flagellare.

De guerris ꝛ depopulationib⁹.Cõclu.i.

a Ccipe ṗmã ꝯcľonẽ vʒ.Siĉ coꝛꝑaliť
peccãtes ꝛc̃.Vbi tres ingram⁹ veri.
vʒ.Pᵃ ve.ẽ iſta.Quõ tꝑalib⁹ reb⁹
abutẽtes iuſto iudicio caſtigenť. Scd̾a ve.ẽ
iſta.Quare de⁹ tancã ſtipendarijs tribuit ptã
tẽ. Tertia ve.ẽ iſta.An dñi adinuicẽ bellã/
tes moꝛtaliť peccẽt. Q̃tũ ad ṗmaʒ ve.dico
ꝙ ꝛ ſi generaliť oẽs tꝑalib⁹ abutẽtes guerrꝭ ꝛ
ſubuerſionib⁹ alijſqʒ tꝑalib⁹ telis caſtiget:tñ i
ter oẽs hãc miſã Jtaliã in ſtipendarioꝝ ma/
nus annis iã plurimis letabiliť tradidit.Ad
cui⁹ ve.declarationẽ ẽ ſciendũ ꝙ ſũm⁹ miſi/
coꝛs de⁹ multis iã ſeculis hãc miſerã Jtaliam
cernẽs in tot tantiſqʒ vanitatib⁹ obꝛutã:vt in
balcijs zoꝛnctis trãpalis cãpanulis ꝛ h⁹ i quo
fit vt plurimũ offendať:ꝛ maxie i tẽplis ꝛ die
b⁹ ſacris nõ ꝯtinuit tñ in ira miãs ſuas:ſʒ cũ
plures ſue v̾itatis buccinatoꝛes vanitatũ oi/
um caterua exploꝛantes:ꝛ eoꝝ ſcis ꝑ̃dicatiõi
bus a mentib⁹ excecatis extirpãtes:ꝛ ad verã
honeſtatẽ v̾bis ꝛ factꝭ iuitãtes ꝑ hãc ipſã miſe
rimã Jtaliã ſeminauit:ſʒ cũ v̾bis nõ ꝓficẽt:
ꝛ ſubſanari ꝑ̃uos ei⁹ cernẽt ꝓceſſit dñs ad v̾
bera:ꝛ ea ipſa i ꝑte vbi maioꝛes reꝑit vanita/
tes:habundanti⁹ guerrarũ multiplicauit acer
bitates.O infelices ppľi vbi h̄ ſũt pulſanť ꝛ
obaudiũt:expergiſcũť ꝛ obdoꝛmiũt.Jſa.28.
Manda remanda:manda remanda:expecta
reexpecta:modicum ibi modicũ ibi.i.nullum
apparet penitudis ſignum.O ciuitas M.o
ppľe ſuꝑbe.o gẽs ſine fide audi ꝛ erige aureſ
ad Jſa.v̾ba.47.Audi ingt h̄ delicta hitans
ꝯfident:qꝛ dicis coꝛde tuo ego ſũ:ꝛ nõ ẽ ꝑter

me amplius: non sedebo vidua: ⁊ ignora/
bo sterilitatẽ: venit tibi duo hec subito in die
vna sterilitas ⁊ viduitas: vniuersa veniẽt su
ꝑ te ꝑꝑ multitudinẽ maleficioꝝ tuoꝝ: ⁊ ꝑꝑ du
riciã incãtatoꝝ tuoꝝ vehemẽtẽ: ⁊ fiduciã ha/
buisti in malicia tua ⁊ dixisti. Non ẽ q̄ videat
me: sapia tua ⁊ scia tua hec decipit te. Et dixi
sti ĩ corde tuo: ego sũ: ⁊ pter me nõ ẽ alia. Ve
niet sup te malũ ⁊ nescies ortũ eiꝰ: irruet. sup
te calamitas quã nõ potis expiare: vẽiet sup
te repẽte miſia quã nescis: sta cũ incãtatoribꝰ
tuis: ⁊ cũ multitudĩe maleficioꝝ tuoꝝ: ĩ q̄bus
laborasti ab adolescẽtia tua: si forte q̄d ꝓsint ti
bi: aut siꝰ potis fieri fortior ⁊c̄. O Isa. tãta ne
sup nos ĩ ufa ꝓnũcias: ſʒ huic nõ tm̄ o ciuitas
supba credas. audi ⁊ Mich. c. 5. Auferã in/
grꝰ eq̄s tuos ď medio tui: ⁊ dispdã q̄drigas tu
as: ⁊ pdã ciuitates tre tue: ⁊ destruã oẽs mu/
nitiões tuas ⁊c̄. Nõ credas ꝓphe. audi dñm
deut. 27. ꝯminãtẽ tibi ꝑ Moysẽ scm̄: ⁊ dei fi
dũ amicũ. Mittet sup te dñs famẽ ⁊ esuriem
⁊c̄. vide s̄. Q̄tũ ad ᵽam ve. pono regulaꝫ
hãc generalẽ: ꝙ nũq̄ʒ stipẽdarij ⁊ saccomãni
tm̄ ĩ hac miſa Italia ꝑualuissẽt: nisi dei iusto
iudicio iuuarenꝭ. nã nr̄is exigẽtibꝰ culpis fi/
unt: vt ita dicã: mãegoldi ⁊ boya ď dio. apoc̄.
9. data ẽ illis clauis putei abissi. i. ptãs claudẽ
di abissũ. i. ĩfernũ: q2. s. sũt dñi ĩfernoꝝ spũuꝫ
obediũt eni eis oĩum tartaroꝝ agmia ⁊ ascẽ/
dit fumꝰ putei sic̄ fumꝰ fornacis magne: q2. s.
oĩa cõburũt. Et obscuratꝰ ẽ sol ⁊ aer. i. ꝑꝑ eo
rũ pcã exceeanꝭ italici ne iudicia dei añ oculoſ
cernãt: vt aeriꝰ in illis ruãt. Et ď fumo putei
i. ď ptãte ꝯcessa exierũt locuste ĩ terrã. i. hoies
armati: ⁊ data ẽ illꝰ ptãs sic̄ hñt scorpiões tre.
Tria eni scorpio facit: vʒ brachijs stringit: ꝓli
gua lingitꝰ ⁊ cauda pungit: sic ⁊ hꝰi hoiuꝫ ge
nꝰ bona tꝑalia stringũt ⁊ asportãt: ligua ligũt
adulãdo te defendẽ spõdẽtes: ſʒ cauda pigũt:
q2 nulla ĩ eis repiꝭ fidelitas: adinuicẽ cõedũt
⁊ bibũt ⁊ aiũt: tu ab illa pte: ego ab alia. ⁊ sic
miſa Italia multis iã tꝑoꝝ curriculꝰ dilania/
ta iacet. audi Hiere. c. 5. Hec dic̄ dñs exer.
Ecce ego adducã sup vos gentẽ robustã: gẽ
tẽ iniquã: gẽtẽ cuiꝰ igrabitis linguã: nec itelli
ges q̄d loq̄nꝭ. Pharetra eiꝰ q̄si sepulchrũ pa/
tẽs vniuersi fortes: ⁊ cõedet segetes tuas: ⁊ pa
nẽ tuũ deuorabit: filios tuos ⁊ filias tuas: co/
medet gregẽ tuũ ⁊ armẽta tua: ⁊ cõedet vineã
tuã ⁊ ficũ tuã: ⁊ ꝯteret vrbes tuas munitas in

q̄bus tu hẽs fiduciã gladio. verũtñ in diebus
illis ait dñs nõ faciam vos in ꝯsumationẽ: sup
ple si pniãꝫ egeritiſ. Luc̄. 15. Qui se hũiliat ⁊c̄.
Audi ergo dñm ad te dicentẽ. O miſa Italia
Iohelꝭ. i. Expgiscimĩ ebrij ⁊ flete ⁊ vlulate oẽs
qui bibitis vinũ in dulcedĩe: qm̄ ꝑijt. i. ꝑibit de
ore vr̄o. gens. n. ascendit sup terram meã for/
tis ⁊ inumerabilis. Dẽtes eius vt dentes leo
nis: hec est gens equestris: ⁊ molares eiꝰ vt ca
tuli leonis: hec est gens pedestrꝭ: posuit. i. po
net vineã meam. i. ciuitatẽ istã in deſtum: ⁊ fi
cũ meũ. i. delitiositatẽ põpaꝝ decorticauit. i. ex
poliauit ⁊c̄. Vtinã ait dñs ꝑ Isa. o italia si at
tendisses ad mãdata mea: q̄ supple certe facilia
sũt. Math. xi. Iugũ. n. meũ suaue ẽ. Et ꝑs.
Si pplꝰs iq̄t meꝰ audisset me ⁊c̄. Et ysa. x. No
li inq̄t timẽ pplꝰe meus hitator syon ab assur.
syon: n. intꝑretaꝭ custodiẽs mandatũ ⁊c̄. Et h̄
sufficiãt ꝓ ᵽa vi. Q̄tũ ad ᵽtiã ve. lʒ sup̄ dixeri/
mꝰ de mã ista feria. 3. ꝑme dñice in. 3. ꝯclõe ꝑ
me ꝯside. ad pñs tñ dicimꝰ ᵽm. be. Th. 2. 2. q.
40. ꝙ tria req̄rũꝭ ad licitũ ⁊ iustũ bellũ. vʒ ꝑn
cipis auctas: iusta cã: ⁊ recta intẽtio. Pᵒ iq̄ʒ
req̄riꝭ pncipis au. vel aliꝰ dñationis bellũ indi
centis: qm̄ pnata ꝑsona bellũ ꝯ inimicũ mouẽ
nõ põt. ſʒ ꝑ citatiõꝫ ĩ iudicio põt se ꝯtra inimi/
cũ suũ ďfendẽ ⁊ rẽ suã petẽ. Et qm̄ ꝑ iudicẽ iu
uari nõ põt sufficit ei suoꝝ dñoꝝ auctas. 2ᵒ req
riꝭ cã iusta vt. s. ex cã rõnabili bellũ moueaꝭ cõ
tra inimicũ. 23. q. 3. c. doꝰ nr̄. ⁊ si verba Aug.
sup iosue: vbi dr̄ sic. Doꝰ nr̄ iubet ad Io. na
ue ꝯstituat sibi retrorsũ ĩsidias. i. ĩsidiãtes bel
latores ad ĩsidiandũ hostibꝰ hic admonẽur h̄
iniuste ñ fieri ab eis q̄ iustũ bellũ gerũt. Et paꝝ
ifra. iusta bella diffiniri solẽt q̄ vlciscunꝭ iiuri
as: sic gẽs vlꝰ ciuitas bello petẽda est: q̄ vlꝰ vin/
dicare neglexerit q̄ď a suis iꝑrobe scm̄ ẽ: ᵽ red
dere q̄ď ꝑ iiuriã ablatũ ẽ h̄ ille. Tertio req̄riꝭ
intentio recta: Recta aũt intentio ẽ: q2. s. inten
diꝭ vt vl bonũ ꝓmoueaꝭ vel vt malũ euiteꝭ. vñ
bellũ ex odio vel vt turpis expleaꝭ cupiditas:
vel hꝰi: ceteris neq̄q̄ʒ fieri lʒ: sed tantũ aio ser
uande iusticie vt decet ⁊ ꝓpter ꝓximorũ op/
pressorum charitatem. Ex his tribus ꝯditio
onibus tres infero ve. vʒ. Pᵃ veri. ẽ ꝙ si
ꝑnceps indixerit bellũ ex cã legitĩa ꝯ hostes ⁊
aio defendere rẽ publicã nõ peccat: si vo cãꝫ
legitimã figat lꝰ malo id aio faciat ꝓculdubio
peccat mortaliꝭ. ſbditi tñ h̄ igrãtes igrãtia. s.
q̄ pñt vĩsilꝰr excusari: si recta intẽtõe bellent a

mortali culpa excusant.23.q.i.c.qd culpat in
si.⁊ sũt vba Aug.ↄ̃ manicheos vbi sic dr. Vir
iust⁹ si forte ẽt sub hoie sacrilego militet recte
ꝑt illo iubẽte bellare: eiusdẽ pacis ordinẽ ser
uãs: qꝛ sibi iubet: vl’ ñ ẽe ↄ̃ dei ꝓceptũ: certũ ẽ
vel vtrũ sit: certũ nõ ẽ: ita vt fortasse reũ faciat
regẽ iniqtatis ĩpandi. Innocẽtẽ aũt militẽ ostẽ
dit ordo ꝯuiẽdi: h ibi. Scda vi.ẽ ꝙ qñcũqꝫ
bellãtes iussu dñi: ⁊ si cã igret’ si recta tñ iten
tiõe mouent: vt pacis acqrẽde ⁊ reipublice cõ
ꝯuãde sp merẽt.23.q.i.eo.c.qd culpat: ⁊ sũt
vba Aug. vbi s. Ordo inqt ille nat’ mortaliũ
paci accõmodat⁹: h poscit: vt suscitandi belli
auctas atqꝫ ↄ̃siliũ penes ꝑnceps sit: exeqndi
ãt iussa bellicã misteriũ dẽant paci salutiqꝫ cõi
h ibi circa mediũ capl’i. Tertia ve.ẽ ꝙ acqrẽ
tes spolia i bello iusto ñ tenẽt restõni: ex q̃ seq
tur ꝙ si bellũ sit iiustũ: ⁊ notũ sit iiustũ ẽe qcqd
ex spolijs recepũt restituẽ sb pene dãnationis
eterne tenet: nec eos excusat obediẽtia ꝑncipis
qꝛ oꝫ deo mag’ obedire q̃ꝫ hoib⁹: sec⁹ ãt in du
biis vbi.s.dubitat an illd bellũ licitũ sit. nam
ꝓpt dñi obediẽtiã excusat: lꝫ dñs male ꝑcipiẽ
do peccauerit: vt pꝫ expsse i.d.c.qd cl’pat i fi.
Et hec tibi anima sufficiant pro presenti con
conclusione.

De pena filiorum. Conclusio secunda.

Ecipe ꝯam ↄclõnẽ vꝫ. Nõ ẽ icõueniẽ/
a ens diuo iudicio. vt filij puniãt ꝓpt
pcã pẽtũ: vbi tres inqram⁹ veri. vꝫ.
Pa ve.ẽ ista. vtrũ pcã pẽtũ ⁊ ꝓrioꝝ ori/
ginalit i posteros trãscãt. 2a ve. est vtrũ filij
iuste pũiãt: vl’ pũiri possit ꝑꝑ pcã pẽtũ. 3a
ve.ẽ ista: qt sit cãe ꝓpter q̃s qs puniri ⁊ flagel
lari põt. Qtũ ad ꝑmã ve. dico ꝙ lꝫ h mã a
doctorib⁹ nrĩs vẽtilet: ⁊ d ea mgr snĩaꝝ.dist.
2i.secũdi vsqꝫ ad disti.30.describẽ conetur: ⁊
plura plures posteris i doctrinã relinqrint tñ
ad p̃ns q̃dã dcã bti Tho.in.q.d.ꝓcõ mihi ꝑ/
fecto gratissima notare dcreui. Est g nõndm
ꝯm eũdẽ ꝑ ꝙ gnãns vniuocũ nãm sue spẽi
cõicat gnãto. h pꝫ.2.d aia vbi dr. Naliss’muꝫ
eni opũ q̃cũqꝫ nõ sit orbata: neqꝫ gnãtionem
spontaneã hñtia ẽ gnãre sibi alteꝝ quale ipsuꝫ
ẽ: vt hõ hoiem: planta plantã. Et notant dr
generãs vniuocũ ꝑꝑ equoca: qꝛ talia nõ gene
rãt ꝑ se: sꝫ ꝑ accñs: vt colligit a cõmẽtatore ibi
dẽ cõmento.33. Vbi nota ꝯm cõiõnẽ ꝑhoꝝ
doctrinã ꝙ dupliciť sũmit generatio. vno mõ
ex aliena mã ⁊ extrĩseca sba sic ignis ex cõbu
stibili gnãt ignẽ: ⁊ d hac nõ itelligit hec. Alio
modo ex ꝓpria materia ⁊ intrinseca sba vtu
te aie ita ꝙ vtute aie illa materia subitãtia fi/
at semẽ generationis. Et hoc pot ẽe trib⁹ mo
dis. Vno° vt accipiatur ista generatio ꝓpa
gatione illius materie per motum localem: ⁊
ꝯm hunc modum coitus potest dici genera/
tio. Alio modo potest accipi ꝑ dispone ꝓpĩ
qori: sic illa q̃ fit in matrice: Ali° ꝑ aie itro
ductione: ⁊ ista ꝓprie dr gnãtio. Et i q̃libꝫ
hoꝝ modoꝝ ↄcurrit vtus vegitatia. ꝑ nãqꝫ
vegitatiua p̃ris sꝑat supfluũ alimẽti: ⁊ ipsuꝫ
collocat i detminato loco. 2° vegitatiua mr̃is
cũ adiutorio q̃litatũ ⁊ vtutũ exñtiũ i semine: ⁊
tño itroductio seqt forme: sꝫ ista ꝓmittam⁹: h
posui ad clariorẽ notitiã generãtis vniuoci. ex
q̃ seqt ꝙ generãs vniuocũ ẽ: qñ generãs ⁊ ge
nitũ sũt silia i spẽ: ⁊ generãs equocũ qñ dissimi
lia sũt d vniuocis g intelligẽdũ ẽ h. 2° nõ ꝯꝫ
eunde btm̃ Tho. ibidẽ ꝙ generãs vniuocu si
cut cõicat gnãto suã spẽm: ut hõ hoi: plãta plã
te: sic cõicat illi oia accñia q̃ ↄ̃sequũt spẽꝫ. Vñ
sic hõ gnãt hoiẽꝫ: ita risibil’ risibilẽ. Et si repi
atur hõ fortis nãe.i.ꝙ vi⁹ gnãntis sit potẽs ⁊
vigorosa gnãbit hoiem silẽm ñ solũ i spẽ: sꝫ ẽt
q̃ꝫtũ ad q̃litates corpis: vt alb⁹ hõ albũ gnãbit
hoiẽꝫ: ⁊ magn⁹ magnũ: ⁊ sic d alijs: vt freqñ
ter ↄtigit. Et notãt dixi q̃ꝫtũ ad q̃litates cõpis
qꝛ generãs ñ cõicat genito q̃litates aie: nõ eni
grãmatic⁹ grãmaticũ: aut phisic⁹ gnãt phisicũ
⁊ sic d alijs. His sic notatis accipiat ꝑ stat⁹ ꝑ/
rũ pẽtũ i statu inocẽtie. Fuit eni i ꝑmordio cõ
ditiõis hũane gratũ q̃ddã donũ ꝑ hoi diuini
tus datũ: nõ rõne ꝑsõe sue tñ: sꝫ rõe toti⁹ hũa
ne nãe ab eo deriuãde: qd donũ iusticia origi
nal’ dicebat: q̃ q̃dẽ vtus seu iusticia ñ solũ in
aia itellectiua fũdebat: sꝫ diffũdebat i vtutes
sẽsitiuas: ita ꝙ nõ solũ vires aie iferiores rõi
obediebãt.i.pti supiori: sꝫ ẽt oẽs vires cõpis
eidẽ subijciebant: vt qcq̃ꝫ nec vellẽt aut exq/
rerẽt qd rõni supiori derogasset. O felix iste
stat⁹. Ex q̃ seqt ꝙ h iusticia origial’ duplici rõ
ne trãsisset i posteros. ꝑ qꝛ h donũ ex dei mu
nẽ nãe hois seqbat: lꝫ nõ ex ordie nãe. 2° qꝛ
trãsibat vsqꝫ ad corpis vires: qd ꝑ gnãtionẽ
traducit: vñ si adã i statu inocẽtie filios gnãs
set iusticia illa repta i carne i ipos vtiqꝫ descẽ/
disset. Ex q̃ sit’r ꝑ pcm̃ dono illo sublato rõna
bilit actũ ẽ: vt ⁊ pcm̃ coꝝ trãscat in posteros.
Nõ ad ꝓpositũ nr̃e ve. dico ꝙ nullum pec/

catū mortale siue veniale inq̄ʒtū respicit ꝑsonā tm̄ ⁊ nō nām descēdit i posteros: qm̄ nullum pcm̄ actuale vt res / ic ꝑsonā tm̄ deriuat i corpus: ꝫ solū subiectiue ē i aia: sic ⁊ grā dei gratū faciēs: ⁊ ꝑ ꝯñs cū aia nō generet a generāte: sed creet a deo: solū corp⁹ gnābit ⁊ accnā q̄ ꝯsequūt corp⁹. Nō ē g̊ siliitudo cōpando pcm̄ ꝑrū pentū ad nos ⁊ pcm̄ pentū nr̄oꝝ ad nos nā dū ꝑmi pentes peccarūt: totā humanā nāʒ corruperūt donū gratuitū subtrahentes. pctā āt actualia pentū alioꝝ sua tm̄ sūt: ⁊ sibi tantuʒ gratiā tollūt: ⁊ nō posteris. Possent aūt imitatione pentū dici trāsire i posteros. aut ꝑ assiduā ꝯuersationē filioꝝ cū pentib⁹ ipsis quare ⁊c̄. Et sic pʒ ista ve. Q̄tū ad s̄am ve: dico ꝙ aliquē puniri ꝓ pcō pentū pōt dupl'r intelligi: aut de pena dīna: aut d̄ pena hūana. Si d̄ pena dīna: ⁊ h̄ duob⁹ modis: aut d̄ pena etna aut d̄ pena tꝑali: si d̄ pena etna dico hāc rl'am gnālē ꝙ filij nunq̄ʒ puniūt ꝓ pctis pentū nisi illa imitauerit: h̄ sonat ipe deus. Ezech. 18. Sicut aia pr̄is: ita aia filij mea ē. fili⁹ nō portabit inigtatē pr̄is. nec pr̄ inigtatē filij. Hoc idē pʒ d̄ ꝯse. di. 4. c. q̄ris. ꝑ longū ꝓcessū ondit. ⁊. de pe. di. 4. §. pc. vbi dr̄ sic. Cū ita puniant ne cogitent ꝙ ꝓ veterib⁹ pcis pctis patrū puniā eos: q nūc. i. i pn̄ti ꝓ malicijs suis q̄s iuenerūt circūdati st̄ pēa: ⁊ mala coꝝ sicut pūtāt nō pn̄t me latere: ʒ poti⁹ ipe ad inuuentiones apte st̄ corā faciē mea. ⁊c̄. Ibi. n plane ondit vt dicit ibidē gl. filios n̄ ꝓ pentū pctis ʒ ꝓ ꝑ uis a deo puniri: h̄ idē clare i sūma ponit. i. q. iiij. ⁊ xxiiij. q. 3'. d̄ reg. iu. c. n̄ dʒ. li. 6. Si āt loqmur de pena tꝑali: tc̄ aliā rl'am ponam⁹ vʒ ꝙ nō ē iconueniēs: imo crebro ꝯtigit: vt filij puniāt pro pentū pctis: sic ⁊ eꝯ. ꝑꝑ bonā pētū vitā mlt̄a filijs bona ꝯtingūt. Audi Ansel. d̄ ꝯcep. Vgi. c. 28. i fi. Nō nego igt ꝑꝑ merita nr̄oꝝ pētū filijs mlt̄a ⁊ magna bn̄ficia corpis ⁊ aie. s. dispōe ipendi: ⁊ ꝑꝑ pctā pentū filios ⁊ nepotes vsq̄ʒ i t̄tiā ⁊ q̄rtā gnātioēʒ: ⁊ forsitā vltra diuci ꝑ i hac vita tribulatioib⁹ flagellari. h̄ idē ondit do⁹ Exo. 20. Ego sū ingt do⁹ d̄s ⁊c̄. Et vt vetis testi exē^a trāseā ex^m ill̄d Gre. i dialo. accipiam⁹. Scribit. n. filiū q̄ndaʒ deū i brachijs pr̄is deū blasphemantē a diabolo asportatū fuisse. qd̄ btūs Th. 2. 2. q. 108. ar. i. dicit i penā pr̄is accidisse. nā cū fili⁹ sit ꝑʒ corp⁹ aliqd pr̄is i filio pcm̄ pr̄is filiū blasphemare pmittētis pūitionē accepit. aia tm̄ pueri nō dānata fuit cū doli adhuc capax nō heret. Plura ⁊ in dies occurrūt exē^a q̄ cā breuitatis ad pn̄s omittam⁹ Et sic pʒ qd sentiendū sit q̄ʒtū ad penā diuinā. Si vo loq̄mur de pena hūana nulli dubiū ꝙ tam ꝑm leges ciuiles q̄ʒ ꝑm canones filij ꝑꝑ pentū d̄licta puniāt. nā ꝑꝑ crim̄ lese maie. filij pr̄na heriditate priuāt. vt. l. q̄sqs. C. ad. l iuliā maie. vbi pena ponit ꝯfiscatiōis bonorū ⁊ deportatiōis bonoꝝ: ⁊ deportationis filioꝝ: ⁊ vltimi flagitij delinq̄ntiū. sil'r ꝑm canōes filius ex adulterio natus ꝑꝑ dignitatē clericaleʒ n̄ pt sacros ordies promoueri. talis. n. dignitas vilib⁹ ⁊ ifamib⁹ ꝑsonis ꝯmitti nō dʒ. ex d̄ ex ces. pla. c. iter vbi i sū. dr̄ ꝙ ab obtinēda dignitate repellitur vsurari⁹ ⁊ public⁹ alcator q̄r ⁊c̄. Ista sufficiant pro pn̄ti veri. Q̄tum ad tertiam vi. dico ꝙ magister sniarum in. 4. di. 15 plures ponit cās dīne flagellationis. vnd̄ v.

Cur homo torquetur. vt ei meritū cumuletur
Cur homo torquetur ne fast⁹ ei dominetur.
Cur homo torquetur. vt penis corripiatur.
Cur homo torquetur vt christus glorificetur.
Cur homo torquetur. vt dupliciter cruciettur.
Cur homo torquetur vt citius premietur.

Propt primū flagellat⁹ ē Job. Thobias: et q̄ʒ plures alij. ꝑꝑ scūm flagellat⁹ ē paul⁹. vnd̄ ⁊ ipse ait. Ne magnitudo reuelationū extollat me etc̄. Et ꝑꝑ hanc cām arbitror filios paruulos sodomoꝝ cū pr̄ibus coꝝ igne extictos esse. nam si vixissent pentū fuissent pcta secuti ⁊ ita eternaliter damnati. cōsulens g° deus saluti ipoꝝ tꝑaliter puniti sūt ne et̄naliter dānarent. Sic ēt in depopulatōibus hodiernis in filios insontes cōtingit: q̄ꝝ exēplis tota lombardia clamat. Inde ponit tex. i. q. iiij. c. ecclesia. §. itē pctō vbi int̄ multa ibi notata d̄ flagellis dr̄ sic ad lr̄am. Item puuli sodomoruʒ cum pr̄no scelere pierūt: sed hoc igne pena illis diminuta est: quibus successio paterni sceleris est adepta. i. maior pena q̄ʒ meruissent: si vixissent imitando patnum scelus: hec ibi. Propter tertium italia flagellatur. Propter quartū exemplū est in ꝑsenti ceco nato. Propter quintum herodes ⁊ pharao puniti sunt. Propter vltimum omnes dei seruitores firmiter laborantes a mundo: carne et diabolo diuersis penis et tribulationibus molestantur. quare et c̄. Et ista sufficiant pro pn̄ti cōcl'one

De flagellis bonorum. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ɔclonē. vʒ. Iustos scōs/
a qʒ dei amicos debem⁹ deuote orare vt talib⁹ tpib⁹ depcent deū vt nos cesset flagellare. Vbi tres ingram⁹ ḋi. Prima ḋi. est ista. an mali sp sint a bonis tollerandi. 2ª ḋi. ē ista. an sp appetit⁹ vindicte sit pctm̄ mortale. 3ª ḋi. est ista. an sci vnq̄ʒ ḋ iiurijs vindictā fecerint. Qtū ad pmā dico ſʒ b̄m Tho. ſa ſe. q. 108. q̄ mali sp a bonis tolleran di sūt: in eo q̄ ab eis iiurias ,ppas patiēter su/ stinēt ſm q̄ oʒ. Hoc etiā dcm̄ ,pbat p glo. sup illud Cant. 2. Sicut liliū inter spinas vbi sic dr̄ nō fuit q bon⁹ malos tollerare non potuit. Et notāter dr̄ ,ppas iiurias: q: de iiurias tollera re nō debem⁹. audi Criso. sup Math. In in iurijs ,pprijs eē quēpiā patiētē: laudabile est: Iniurias āt dei dissimulare nimis ē ipiū audi bonū tex. 23. q. 3. c. si ea. vbi dr̄. Si ea qb⁹ de⁹ offendit: insequi vel vlcisci differrim⁹ ad irascē dū vtiqʒ diuinitatis patiētiā ,puocam⁹ τ idē ʒ. c. ea vindicta. Et ,ppter hanc cāʒ de⁹ ipse multū delectat in correctiōe maloꝝ: vt in. c. si q̄s ca/ dē cā. τ q̄ōe. τ bona regula ponit eadē cā q̄ōe qnta in. c. nō ē. τ in. c. q malos. q̄ q̄cūqʒ iuste malos occidit dei mīster ē. audi tex. q malos τ sūt ḃba Hiero. sup Ezech. Qui malos igt pcutit i eo q mali sūt. τ hʒ cāin intdcōis. i. po/ testatē vt occidat pessimos dei mīster ē. Illḋ tñ oēs iusticiā mīstrātes diligēt attēdāt: vt. s. pessimos corrigāt τ iudicēt sine aīo vīdicādi. In nllo. n. pncipe vindcā laudabil' ē. ḋ postu latōe platoꝝ. c. i. sup ḃbo vlcisci. i gl. vbi gl. ponit hec ḃba ad lrāʒ. Vñ dcm̄ est de cesare. Qui vicis sp: vt vict' pcere possis. Parcere ,pstrat' sit nobilis ira leōis. tu q̄ʒ fac sile: q̄sq̄s dñaris i orbe. h ibi. Regulā igit i hac ḋitate accipiam⁹ q̄ ,ppas iiurias vt ,ppas nūq̄ʒ vin/ dicare debem⁹. Sʒ dices o pr̄ Amb. dic mihi Iste mihi tāta dāna itulit: τ qs ,p me vindica bit. Queris a me h aīa mea. audi Pau. i. ad Ro. 12. Da mihi vīdictā τ ego retribuā dicit dñs. τ pma ad Thi. 4. vindex ē dñs de oībus his. τ hec volo sufficiāt ,p pma ḋi. Quātū ad ſam dico ſm btm̄ Tho. vbi s̄. q̄ si intētio vindicātis vl' vindictā appetētis: vl' malū im precantis ,pncipaliter ferat in malū alterius de q̄. s. vindictā sūmit: vel appetit: vl' impcat τ in hac ipsa intētiōe psistat: cū hoc ad odiū ptieat τ charitati repugnet: claꝝ est q̄ talis mortalit peccat. si ḃo ei⁹ intētio in aliqd bonū proximi ferat: vtputa ad emēdationē vl' peccātis corre ctionē τ ad iusticie ɔseruationē τ ad dei hono rem τ silib⁹ alijs circūstātijs potērit: tūc vindi cta fieri τ optari. Sʒ de hoc clare in sequēti ve ritate. Quantū ad tertiam ḋitatē dico q̄ sic Audiui voces scōꝝ Apoc. 6. Vidi sub altare dei aīas interfectoꝝ ,ppter ḃbū dei τ pp testio/ niū qḋ habebāt. τ clamabāt voce magna dicē tes. Vsqʒ quo dñe scūs τ verus nō iudicas τ nō vindicas sanguinē nostꝝ de his q habitāt in terra. i. inter terrenas affectiones. Et date sūt illis singule stole albe. τ dcm̄ ē illis vt reqe scerēt adhuc temp⁹ modicū: donec cōpellātur cōserui coꝝ τ fratres coꝝ q interficiēdi sūt sic̄ illi τc. Ecce his ḃbis audis scōꝝ voces sub altari. i. sub altare que xp̄s ē vindictā instant postulātes. Et vt aliquoꝝ etiaʒ hac in vita ex empla videam⁹ lege. 4. Reg. i. itelliges He liam sup eos q ipsum cape venerāt ignē fecis/ se descendere. Et. 4. Reg. 2. Heliseus pue/ ris. ipsū deridentib⁹ maledixit. vide historias Silr̄. τ Siluester papa eos q ipsū in exiliuʒ destinauerāt excōicauit. 23. q. 4. c. Bulsari⁹ vbi dicit textus. Bulisari⁹ patrici⁹ mihi mā dauit. i. rogauit me ad se venire pacifice ,p q/ busdā ecclesiasticis dispōnib⁹ in pallatiū pnci pis. Et ad pmū τ ſm velū. i. camerā retinuit oēm clerū τ pplm q mecū veniebant. τ nulluʒ pmisit itroire nisi me solū τ Vigiliū diacōnū nr̄m me ḃo vi retēto: τ añ pdictū Patricium deducto miserūt me exiliū: in q̄ sustēto: mō pa ne trbulatiōis τ aq̄ angustie ego tñ nec dimisi nec dimitto ,ppt̄ea offm̄ meū: sʒ cū epīs q̄s cō/ gregare potui eos q talia erga me egert̄ excōi caui. h ibi. Plures alios posset adducē text⁹ τ exēpla ista tñ ad pñs sufficiāt gnālē tñ hāc re gulā pono q̄ q̄ñcūqʒ iiuria ,ppe psone i dei ec clesie τ ,pximi correctōe redūdaret ,pculdubio vīdicare licēt vt i dcis exēplis si pscruteret: li qdissime ɔstabit. Inde ,ps: aiebat. O de⁹ iue niat man⁹ tua. s. vltrix oīb⁹ inimicis tuis. de/ xtera tua iueniat oēs q te oderunt: a q̄ liberet nos ihs xp̄s h p grāʒ τ i futuro p glīā. amen.

Feria 5ª q̄rte dñice ſmo i ordie trigesim⁹.

Ecce defunctus

efferebat fili⁹ vnicus matr' sue Luc. 7. Si pr̄es optimi i supio rib⁹ reꝝ materijs diligēt isuda/ uim⁹ in hac de q̄ ad pñs ſmo hñd⁹ ē tāto atte/

tius imorādū arbitror: q̄zto pēcīis ptimescēda
ē. hic oēs tā diuites q̄z paupes: docti ⁊ ignari
potētes ⁊ ibecilles: ⁊ vniuersa viuentiū gnā fi
nē suū pcipiēt: ⁊ diuersū cognoscēt exitū: testā
te ꝓpha. Quis est hō q viuit ⁊ non videbit
mortem. Audi Bernar. in sermōe de morte.
Quid inqt in rebꝰ humanis certiꝰ morte. qd
hora mortis incertiꝰ: nō miseref cuipiā nō di/
uitias reuererf. nō generi cuiusq3. non moribꝰ
nō ipse deniq3 parcit etati: nisi q2 senibꝰ ē i ia/
nuis: iuuenibꝰ aūt in insidijs. hec ille. Inde i
huiꝰ rei signū ⁊ doctrinā: i hodierno euāgelio
adolescēs mortuꝰ portatꝰ ad tumulū lachrymā
tibus oibꝰ: ⁊ p̄sertim vidua mr̄e: miro q̄dam
mō describitf cū dr̄. ecce defunctꝰ ⁊c̄. In quibꝰ
quidē Vbis de flagellis corporalibꝰ vt sūt in/
firmitates corporis. ⁊ ipsa mors agendū duxi
mus. vbi tres ꝯsiderationes faciamus. v3.
Mortis tremebundam obscuritatem.
Mortis stupendam nunciabilitatem.
Mortis prudentissimā studiositatem.

De tremebunda obscuritate mortis ꝯside
ratio prima.

p Rimo inq3 mortis q̄ ē corpis vltimū
flagellū tremebūdā obscuritatē videa
mus. vbi tres ꝯclōnes more solito fa
ciamus. v3. Prima ꝯclo ē ista. Etsi hoi post
pctm̄ plrime fint inflicte pene ⁊ corpis āgustie
mors tm̄ ē inter oēs acerbissima. Scda ꝯclo
est ista l3 homo semp fuerit mortalis: nūq̄3 tm̄
mortuꝰ fuisset si in eo māsisset iusticia origina
lis. Tertia ꝯclo ē ista. Postq̄3 hō perdidit
sua culpa iusticiā originalē: q̄3tūcūq3 de ligno
vite comedisset: vitam nunq̄3 fuisset cōsecutꝰ
immortalitatem.

De acerbitate mortis. Cōclusio prima.

a Ccipe pmā ꝯclōnē. v3. vt. s̄. vbi tres
ingramꝰ Vi. Prima Vi. ē ista. quotu
plex ē mors. Scda Vi. ē ista quotu/
plex ē figura mortis. Tertia Vi. ē q̄re mors
certa est ⁊ dies mortis incertus. Quantum
ad pmā dico q̄ triplex ē pncipalis mors. v3.
corpalis spūalis ⁊ tpalis. Mors corpalis est
cōiūctoꝝ sepatio. duo aūt maxime cōiūcta sunt
aia ⁊ corpꝰ: q2 aie ⁊ corpis sepatio mors est de
quo apl's ad Hebre. 9. c. ait. Statutū est hoi
semel mori. ⁊ Ecclesiastes. 9. Nemo ē qui sp
viuat. ⁊. c. 2. Morif inqt doctꝰ piter ⁊ indoctꝰ
⁊ idcirco teduit me vite mee vidētē mala vni/
uersa sub sole. ⁊ Ambrosiꝰ in examerō. Nu/
di nascimur oēs nudi morimur nulla discre/
tio inter cadauera mortuoꝝ: nisi forte q2 g̃. iꝰ
fetent diuitū corpa distēta luxuria ⁊c̄. Simili
tudinē aūt hāc intelligas q̄3tū ad corpis disso
lutionē: nō q̄3tū ad aiam ronalē: vt quidā dcū
non timentes asserere videntur: vt alias ōn/
demus. Scda mors dr̄ spūalis qua. s. mori
unf oēs dānati. ps. Mors pctōꝝ pessima. ⁊
ꝓuer. 6. Hō p maliciā occidit aiam suam. ⁊
Ezech. 18. Aia q̄ peccauerit ipsa moriet. in q̄
ne piret hortabaf ꝓpha dicēs. Ne pdas cum
ipijs deꝰ aia3 meā. ⁊ cū viris sāguinū vitā meā
⁊c̄. 3a mors dr̄ tpalis ⁊ hac morte ipōte q̄sq3
religiosꝰ mōachꝰ ⁊ q̄sq3 deo i scā obfuāria mi/
litās mori studeat ⁊ ꝓcuret. O frēs mei. o ve
ri religiosi vosipsos in h̄ mūdo pimite vt ieter
nū viuatis. ⁊ triplici vos gladio pcutite videl3
gladio castitatis ꝯ̄ vitā luxurie: gladio paupta
tis ꝯ̄ vitā auaritie gladio obediētie ꝯ̄ vitā sup
bie vita. n. oiu3 iniq̄ꝝ i istis tribꝰ consistit. i.
Jo. 2. Omne qd̄ est in mūdo. i. in mūdanis
hoibꝰ aut est ꝯcupiscētia carnis ecce vita luxu
rie: aut concupiscentie oculorū. ecce vita aua/
ritie: aut supbie vite. ecce vita supbie. Audite
religiosi mei aplm ad Colo. 3. c. Si cōsurre/
xistis cū xp̄o que sursū sūt querite vbi xp̄s ē in
dextera dei sedēs q̄ sursū sūt sapite nō q̄ super
terrā. Mortui eni estis ⁊ vita vr̄a abscondita
est cū xp̄o. Cū aūt appuerit xp̄s vita vr̄a: tunc
⁊ vos appebitis cū ipso in gl'ia. Mortificate er
go mēbra vestra que sūt sup terrā fornicatiō3
imūdiciā libidinē cōcupiam malā auaritiā q̄ ē
idoloꝝ seruitus ꝓpter que venit ira dei super
filios diffidētie in quibꝰ ⁊ vos ambulastis ali
qn̄ cū viueretis in illis nūc aūt ⁊ vos deponi/
te oia iram indignationē malitiā blasphemā:
turpē sermonē de ore vr̄o ⁊c̄. Durū ꝓfecto q
busdā videf pauptatē sectari ⁊ ꝓpriū nō hr̄e.
Audiāt tm̄ textū in decretali cū ad monasteriū
de statu regulariū. vbi dr̄ sic. Cū ad monaste
riū sublacēse. ⁊ infra. firmiter inhibemus: ne
qs de cetero monacoꝝ lineis camisijs vteref
⁊ infra. Prohibemꝰ quoq3 districte in Vtute
obie sub obtestatiōe diuini iudicij: ne qs mo
nacoꝝ ꝓpriū aliq̄ mō possideat. s3 si qs mona
coꝝ aliquid habet ꝓpriū totū in cōtinenti resi/
gnet. Si Vo post hec ꝓprietatē aliqua3 fuerit
dephensus. s. de facto supple habere regulari
monitione premissa de monasterio expellatur
nec recipiaf vlteriꝰ nisi peniteat s3 monasticā

disciplinã. Et si ꝓꝓetas apud quẽq3 in mõaste
rio inuẽta fuerit i morte ipsa cũ eo i signũ ꝑdi/
tiõis ex monasteriũ i sterglinio subterret: sꝫ ꝙ
b. Greg. narrat in dialogo se fecisse. vñ si qc
q3 fuerit alicui spãlr destinatũ nõ ꝓsumat illud
accipe: sꝫ abbati vel ꝑori: aut cellario assignet
⁊ postea ponit de silẽtio ⁊ mltis alijs pulcher/
rimis ꝯstõnibꝰ: q̃ oia cã breuitatꝭ omitto ⁊ in
fine capl'i sic ꝯcludit. Nec estimet abbas ꝙ su
per hñda ꝓꝑetate possit cũ aliq̃ monacho dispẽ
sare. q2 abdicatio ꝓꝑetatis sic̃ ⁊ custodia casti
tatis adeo ẽ ãnexa regula monachali vt ꝯ̃ ea3
nec sũmꝰ põtifex possit licentiã indulgere. hec
ibi. ⁊ sũt ꝟba Inno. 3. Et glo. ibi sup verbo
expellat. ponit aliũ puniẽdi modũ dicens: vel
põt mitti in arctiꝰ monasterij ne euaget. ⁊ sic
peniteat ⁊ restituat illud. arᵒ. 16. q. 6. c. de la/
psis ⁊. 27. q 1. c. si qs rapuerit. hec gl. Et sup
ꝟbo in morte. glo. dic̃. Secꝰ si in vita: q2 tunc
dꝫ ꝯuerti i vtilitatẽ eccl'e š. de officio ordinari
c. q3to. ⁊. 18. q. 2. c. abbates. Et glo. sup ꝟbo
in sterglinio. dat rõnẽ q̃re h̄ fieri dꝫ ⁊ dic̃ ꝙ iõ
ẽ. q2 decessit in pctõ mortali: vt p3 i. c. mõachi
⁊. c. sup q̃dam canonico de statu regula. Et h̄
duo capl'a et glo. ꝑma allegat q̃n faciũt mltũ
ad ꝓpositũ. Concordãt his capl'is capl'ꝫ placuit
⁊. c. nullꝰ mõachꝰ. 2. q. 7. Nullꝰ inqt mõachꝰ
talia vnq̃3 arripiat: nec secl'aria aut eccl'iastica
negocia ꝑturbare ꝓsumat: q2 mortua ẽ i talibꝰ
vita eoꝝ ⁊c̃. ⁊ sũt ꝟba palagij pape. ⁊ glo. ibi
dic̃ mortuos eẽ q3tũ ad ciuiles actꝰ. ⁊ etiã q3tũ
ad diuos: vt sũt baptizare. sepelire pniã3 dare
⁊ hꝰi. 16. q. 1. c. q ꝟe. sꝫ sꝑ flere debẽt: h̄ glo. cõ
cordãt et his. c. q̃n velia: velia ẽ nomẽ pluriũ
eccl'iaꝝ. vt dic̃ glo. ⁊. c. q2 tua frãnitas. ⁊. c. se.
⁊. c. nolo vt aliqs. ⁊. c. se. ⁊. c. nõ dicatꝭ. vbi di
cit tex. nõ dicatꝭ vos hr̃e aliqd ꝓꝑũ: sꝫ sint vo
bis oia cõia ⁊c̃. ⁊ sũt ꝟba Aug. de cõi vita cle
ricoꝝ. h̄ oia capl'a hñt. 12. q. 1. q̃ cã breuitatꝭ ñ
scribo. Hec q3tũ ad gladiũ pauꝑtatꝭ ꝑtinẽt q̃
oia ꝟa sũt de iure ⁊ regularit. Sup q̃ tñ volo
vt sciat aĩa mea ꝙ monachꝰ ille dr̃ hr̃e ꝓꝑrium
cũ aliqd retinet sine licẽtia sui supioris: vt p3 i
d. c. cũ ad monasteriũ de statu regu. supiꝰ no/
tato. sꝫ q̃n aliqd retinet de licẽtia sui supioris ꝓ
vsu tñ. iã illud nõ dr̃ ꝓꝑũ. ⁊ iõ in huiꝰ rei si
gnũ q̃n morit monachus oia bona illiꝰ repta
ꝯuoluũt ad monasteriũ. quod nõ fieret si illiꝰ
propria fuissent. q̃n aut ad affines. aut sic le/
gasset deuoluta fuissent. Et hoc videt satꝭ oñ
dere dcm̃. c. cũ ad monasteriũ. ibi ꝙ si ꝓꝑrie/
tas ⁊c̃. sꝫ hec subtiliori igenio relinq̃mꝰ. Suf
ficiat q̃ ꝙ religiosi oẽs regulariter viuentes
debẽt ꝯ̃ vitã auaricie se gladio pauꝑtatis occi/
dere. Scd̃s gladiꝰ dr̃ obediẽtia vñ regula
gnãlis accipiat ꝙ qlibet ꝓfessus in religione
ꝓꝑũ arbitriũ in manibꝰ sui supioris ponẽ dꝫ
diuitijs: honoribꝰ atq3 vniuersis mundi deli/
tijs spretis. p3 hec regula in. c. q̃rũdã. in ꝑn.
de electiõe. l. 6. Obediẽtia. n. melior ẽ q̃3 vi/
ctima. de maioritate ⁊ obedientia. c. illud ⁊ ꝑ
ꝯñs nõ obediẽs ꝑlato censet eiꝰ inimicꝰ. dis.
50. §. ecce in glo. vide de h̄. 8. q. 1. c. sciẽdũ. ⁊
hec sufficiãt ꝓ gladio obediẽtie q̃ supbia extin
guit. Tertiꝰ gladiꝰ religiosoꝝ ꝯ̃ vitã luxu/
rie ẽ ipsa castitas. de q̃ Hiero. in q̃dã epl'a ait
quacũq3 ꝟtute polleas: qbuscũq3 opibꝰ niteas
si cingulo castitatis careas: oĩa ꝑ terrã trahis
sꝫ ne sim longior ista dcã sufficiãt q3tũ ad ꝑmã
veritatẽ. Quãtũ ad secũdã dico ꝙ multipli
citer mort ẽ appellãt quidã finẽ cursus: quidã
falcẽ qdã vaporis aut nubis iminu3. ⁊ vt aliq̃
sanctoꝝ dcã colligamꝰ. audi Iob Dies mei
velociores fuerũt cursore. fugierũt ⁊ nõ audie
rũt bonũ. ꝑtrãsierũt q̃si naues poma portãtes
Audi. ps Mane sic̃ herba trãseat: mane flo
reat ⁊ trãseat: vespe decidat induret ⁊ arescat.
qd̃ ⁊ Boe. qnto de ꝯso. ꝓsa. 6. ꝯfirmat dicẽs
Nihil ẽ in tpe ꝯstitutũ qd̃ sue vite iminũ pos/
sit amplecti. tãta ẽ. n. reꝝ subiecta velocitas: vt
nulli rei terminꝰ dari possit. audi apl'ꝫ. Iaco.
c. 4. Quid ẽ vita nr̃a: vapor ad modicũ parẽs
audi illũ moralissimũ Senecã ad Lucillũ epl'a
4. Ex q̃ inqt natꝰ ẽ ad mortẽ duceris. h̄ ⁊ hꝰi
aio ꝟsanda sũt si volumꝰ illã horã placide ex/
pectare: cuiꝰ metꝰ oẽs alias iniqtates facit. h̄ il
le. Et ad eũdẽ epl'a. 24. sic ait. Memini inqt
te illũ locũ aliq̃n tractasse: nõ repẽte nos i mor
tẽ incidẽ: sꝫ minutati3 ꝓcedẽ: q̃tidie morimur
q̃tidie demit aliq̃ ps vite. ⁊ tunc quoq3 cũ cre/
scimus vita decrescit. infantiã amitimꝰ dein
de pueritiã deinde adolescentiã vsq3 ad extre/
mũ. Quicquid trãsijt tpis tpijs hũc ipsũ que3
agimus diẽ cũ morte diuidimꝰ. hec ille. ⁊ hec
sufficiant pro pñti veritate. Quantũ ad t̃tiã
ꝟi. dico ꝙ l3 de hoc plene diximus š s̃mo/
ne. 16. tñ tres rõnes assignabimꝰ. ꝑma rõ dr̃
ꝯtinua ꝓstolatio. Scd̃a dr̃ ꝯtinua obseruatõ
⁊ tertia dr̃ cõtinua meditatio. Prima rõ dr̃
cõtinua ꝓstolatio. audi. Greg. in moꝝ. ad h̄

aũt ꝯditor nr̃ latere nos voluit finẽ nr̃m diem
q̃ʒ nr̃e mortis ẽẽ incognitũ vt dũ sp̄ ignoratur
sp̄ ꝓxim⁹ ẽẽ credat. τ tãto q̃sq̃ʒ sit feruẽtior in
operatione quãto τ incert⁹ ẽ de vocatõe: vt dum
incerti sumus q̃ñ moriamur: sp̄ ad mortẽ pa/
rati venire debeam⁹. hec ille. audi τ Senecã
ad lucillũ. ep̄la. 66. Mors inq̃t oĩuʒ par ẽ p̄ q̃
venit diuersa sũt. mors nulla maior aut minor
ẽ hʒ. n. eũdẽ modũ in oĩb⁹ finisse vitã τc̃. 2ª
rõ dr̃ cõtinua obs̃uatio: audi Aug. in ep̄la q̃/
dam Latet inq̃t vltim⁹ dies: vt obs̃uent oẽs
dies. sero parant remedia cũ morti iminẽt p̄i
cula. h̄ ille. audi τ Senecã ad lucillũ ep̄la. 72.
Nihil meli⁹ eterna lex fecit q̃ʒ ꝙ vnũ introitũ
ad vitã dedit: τ multos exit⁹. Et ibidẽ ingra
rex inq̃t oĩuʒ rõ docet facti varios ẽẽ accessus
finẽ eũdẽ τc̃. 3ª rõ dr̃ ꝯtinua meditatio. au/
di eũdẽ Senecã ep̄la. 114. Nihil inq̃t tibi tam
eque ꝓfuit ad tẽꝑantiã oĩuʒ rerũ q̃ʒ frequens
cogitatio breuis eui: τ h⁹ incerti respicere ad
mortem: τ iõ dic̃ sapiẽs memorare nouissima
tua. τ in eternũ nõ peccabis: an nos p̄res me
liores sum⁹ antiq̃s. Nõ. n. Alex. ceteriq̃ʒ im/
peratores toto suo cũ imꝑio morti ꝑualuert. Sa
lomon. Plato. Aristoteles: Anaxagoras:
Anaximãdros: Pytagoras: Cicero: Sene
ca: Serui⁹: Cato: Iuuenalis: Virgili⁹ τ ce/
teri eloquẽtia florẽtes argumentis mortẽ de/
mulcere nequerũt: nec Mida vir ille ditissi/
mus suis cũ thesauris τ oẽs diuitiaꝝ amato/
res mortẽ decip̄e potuerũt. vbi nũc Sanson:
Aiax Vlixes: Hector: Antenor: Priamus
Paris Hercules: Eneas: Ascani⁹ ceteriq̃ʒ
fortissimi: vbi Absolon iuuenũ pulcherrim⁹:
Pãthasilea Helena ceteręq̃ʒ fortissime muli
eres: vbi potẽtia Octauiani τc̃. Sʒ q̃d antiq̃
trãscurrim⁹: nõnullos q̄ nr̃is seculis claruert
vbi eos rep̄is vbi cernis in fouea i fouea i fo/
uea ossib⁹ v̄mib⁹ τ puluerib⁹ plena. O q̃ʒ bñ
barbat⁹ ille Hiero⁹. in suo trãsitu clamat di/
cẽs vita mũdi nõ vita. sʒ mors vita fallax vita
honusta tristicijs imbecillis τ vmbratica: vita
mẽda. nũc flores τ stati arescis τc̃. τ ĩfra. O
vita plena laqueis q̃t hoĩes mũdo illaq̃as q̃t iã
p̄ te sustinẽt tormẽta ĩfernalia τc̃. Jn̄ Augu. i
q̃dã s̃mõe de morte cuiusdã ph̄i dcm̄ d̄ Cesare
loquẽtis ponit dicẽs. Intuit⁹ sũ cadauer Ce/
saris i sepulchro τ vidi cũ liuido colore ornatũ
putredine circũdatũ τ vẽtrẽ ei⁹ vndiq̃ʒ dirru/
ptũ discurẽtes vidi p̄ corp⁹ cateruas vermiũ τ
duo famelici pascebãt i foueis oculoꝝ. Cri/
nes nõ adherebãt capiti dẽtes patebãt labijs
ꝯsũptis τ dixi vbi Cesar corp⁹ puellaꝝ magni
tudo d̄litiaꝝ m̄ltitudo ditiaꝝ: caterua baronũ
acies militũ canes venaces eq̄ veloces: aues
rapaces thalam⁹ depict⁹ lect⁹ eburne⁹ aureum
atriũ mutatoria vestimẽta diuersa cibaria can
ticũ lire. organoꝝ sonit⁹ odor aromatic⁹. te ve
nerabãt reges timebãt p̄ncipes colebãt orbes.
vbi ẽ tãta potẽtia tã p̄clara magnificẽtia τ rñ/
dit mihi. hec oĩa defecerũt: q̄ deficit i me spũs
me⁹: τ relinquerũt me in sepulchro circũuolu
tum putredine carnis mee. hec ibi.

De mortalitate τ imortalitate hoĩs. ꝯº s̃a.

a Ccipe s̃aʒ ꝯclõnẽ. vʒ. Lʒ hõ sp̄ fue/
rit mortalis nũq̃ʒ tñ mortu⁹ fuisset h̄ i
eo mãsisset iusticia originalis. vbi tres
ingram⁹ v̄i. vʒ. Pria v̄i. ẽ ista. an homo i
statu inocentie erat imortalis. 2ª v̄i. q̃ ẽ illa
iusticia originalis in q̃ hõ in statu innocentie
erat tã regalis. 3ª v̄i. Qualiter hõ effect⁹
est mortalis. Quãtũ ad p̄mã tria notãda po
nam⁹. vʒ. p̄mo notãdũ s̃m btm̄ Tho. prima
p̄te. q. 97. ꝙ aliq̃d dr̃ incorruptibile tripliciter
. s. ex p̄te mãe. τ ex p̄te forme: τ ex p̄te cãe effici
entis. prima ex p̄te mãe. i. eo. ꝙ nõ hʒ mãʒ de
gnẽ molis: τ h̄ mõ de⁹ τ ãgel⁹ dr̃ icorruptibi/
lis. τ si repiret aliq̃d qd̄ h̄ret mãʒ: τ illa nõ ẽẽt
i potẽtia nisi ad vnã formã: illud ẽt ẽẽt incor/
ruptibile: τ sic corp⁹ celeste s̃ʒ suã nãʒ ẽ incor/
ruptibilis. Alio mõ dr̃ icorruptibile s̃ʒ formã
q̄. s. illi inheret aliq̃ forma siue dispõ p̄ quam
illud tale a corruptiõe totalit̃ ꝓhibet: τ s̃ʒ hoc
illud erit icorruptibile s̃m gloriã τ nõ s̃ʒ nãm
Tertio mõ ex p̄te cãe efficiẽtis. τ h̄ mõ i statu
inocẽtie hõ fuisset icorruptibil̃ τ imortalis: q̄
nãe aĩe ĩherebat q̃dã vis sup̄nãl̃r data p̄ quaʒ
poterat corp⁹ ab oĩ corruptiõe p̄seruari q̃ʒdiu
deo subiecta extitisset. Et rõ hui⁹ ẽ: q̃ñ rõna/
lis aĩa corp̄alis mãe ꝓportionẽ excedit: τ ideo
ꝯueniẽs fuit vt in p̄ncipio ei q̃dã v̄tus super
nãliter donaret q̃ posset corp⁹ sup̄ nãm corpa/
lẽ p̄seruari: sʒ de h̄ clare in s̃a v̄i. Et iõ magr̃
sniaꝝ. di. 19. c. solet hic q̃ri. mouet hãc difficul
tatẽ. dicẽs. An imortalitas p̄mi hoĩs in statu
inocẽtie ẽẽt a nã v̄l a grã dei solũ τ tandẽ mul
tis interpositis cõcludit ꝙ fuit a grã dei soluʒ
Dñs aũt Bonauen. in suo secũdo in hac di/
stinctiõe dic̃ ꝙ imortalitas illa poterat dupliciẗ
considerari. s. absolute τ ex suppositione ab/

ſolute duobꝰ mõis: aut nã ipſiꝰ tm̄ cõſiderata: aut nã ipa cũ dono collato. Si ꝯſideratᷣ nã ho minis tm̄. tũc dr̄ ꝙ hõ ſcḋm nãm erat mortal'ꝭ: qm̄ cõpoſitũ ex q̈tuoꝛ elemẽtꝭ ⁊ ꝑ ꝯñs ex ꝯ̄rijs ⁊ ſic coꝛruptibilis. vn̄ i tali inocẽtie ſtatu ſi hõ in puro ſuo nãli eẽ relictꝰ fuiſſet: elemẽta ſe in uicẽ: alteraſſent alteratiõe nõ ſolũ cõſeruatiua ſꝫ etiã coꝛruptiua. Si vo nã ipſa ꝯſideratᷣ vt dotata dono dei: tũc dr̄ cũ tale donũ eẽt illi cõ creatũ ⁊ ꝑ ꝯñs cõnaturale extẽdendo h̄ nomẽ nãle ad id qḋ qs in ꝑncipio ſui eẽ cõſeqᷣ: põt dici ꝙ hõ natura. i. nãliter imoꝛtalis erat: na turaliter. i. ex dono ſibi cõnaturaliter infuſo ſi ue a deo cõceſſo. Et ſic pꝫ ꝑmꝰ modꝰ accipiẽdi moꝛtalitatẽ ⁊ imoꝛtalitẽ. Si aũt imoꝛtalitas ſũ matᷣ. 2° mõ. ſ. ex ꝯditione vel ex ſuppõne: tũc dr̄ ꝙ homo erat moꝛtalis ⁊ imoꝛtalis: moꝛtalis qꝛ poterat moꝛi: imoꝛtalis qꝛ poterat nõ moꝛi: ⁊ ꝓpter h̄ vltimũ vbũ ſubiũgamꝰ nõbile ſcḋm

Nõ ğ ſcḋo vt colligitᷣ de mẽte mgr̄i: vt. s̄. ꝙ duplex ẽ imoꝛtalitas: vna ſcḋm quã qs dr̄ non poſſe moꝛi. alia ſcḋꝫ quã qs dr̄ poſſe nõ moꝛi. vn̄ Scotellꝰ hic dic̄ ꝙ h̄ vbũ põt ⁊ h̄ infinitũ mo ri põt determinare actũ vl' potẽtiã. ſi potentiã tũc ẽ ſenſus ꝙ Adã i ſtatu inocẽtie hẽbat poſ ſe vt illud coꝛpꝰ diſſolueretᷣ. ⁊ hic ſenſus ẽ ve rus ⁊ catholicꝰ vt eũ appꝛobat hic mgr̄ in lr̄ã. Si ãt referũtᷣ ad actũ: tũc ſenſꝰ ꝙ Adã poterat diſſolui in ſtatu inocẽtie ita ꝙ ſil' eẽnt pena coꝛ ruptiõis ⁊ innocẽtia. ⁊ qꝛ iſta repugnãt. ideo h̄ ſenſus ẽ falſus. Ex qbꝰ colligẽ poſſumus ꝙ hõi in ſtatu inocẽtie ꝯueniebat poſſe nõ moꝛi ⁊ in ſtatu glr̄e ei tm̄ ꝯuenit nõ poſſe moꝛi. ⁊ nõ poſſe nõ moꝛi ꝯuenit ei in ſtatu nãe coꝛrupte. Et ꝺ h̄ ẽt põit tex. i decretꝭ. de ꝯſe. di. 5. c. pla cuit vbi dr̄ ſic placuit ꝙ ſi qs dixerit Adã ꝑmũ hoiẽꝫ moꝛtalẽ fcm̄ vt ſiue peccaret ſiue nõ mo reretᷣ i coꝛpe. i: coꝛpalr̄. nõ pcti merito: ſꝫ ne ceſſitate nãe anathẽa ſic ⁊c. 3° nõndũ ꝙ iſta ꝯña nõ. vꝫ. moꝛtale ⁊ imoꝛtale ſũt due differẽ tie oppoſite ſic rõnale ⁊ irrõnale. ſed rõnale ⁊ irrõnale ꝺ eodẽ ſil' r̄ſpectu eiuſdẽ vificari nõ pñt vt pꝫ. ğ nec moꝛtale ⁊ imoꝛtale ⁊ ꝑ ꝯñs fal ſum ẽ ꝙ hõ eẽt moꝛtal' ⁊ imoꝛtalis. Et rõ q̄re iſta ꝯña nõ vꝫ. ẽ qm̄ imoꝛtale qḋ ꝑuat actum ⁊ hitũ bñ oppõitᷣ moꝛtali ſimplr̄: ſꝫ imoꝛtale qḋ ꝑuat actũ ⁊ nõ hitũ nõ opponitᷣ moꝛtali ſcḋꝫ qd vn̄ ſi aliqs eẽt imoꝛtalis actu. tn̄ hitu moꝛi poſ ſet. h̄ eẽt moꝛtale ſcḋm qd: ⁊ ita moꝛtale ⁊ imoꝛ tale ſcḋꝫ qd nõ opponũtᷣ. Et ſi dicẽs pr̄ Ambꝛ.

maioꝛ h̄ gnatᷣ difficultas. dic q̄ſo. dices pr̄ ar guo ſic. ſic̄ ſe hꝫ ſimplr̄ ad ſimplr̄ ita ſcḋꝫ qd ad ſcḋꝫ qd. ſꝫ moꝛtale ſimplr̄ opponitᷣ imoꝛtali ſim pliciter. ğ moꝛtale ſcḋm qd oppõitᷣ imoꝛtali ſcḋm qd. Dico aia mea ꝙ diceres veꝝ ſi moꝛtale ⁊ imoꝛtale ſcḋꝫ qd diceretᷣ de eodẽ eadẽ rõne ⁊ re ſpectu qḋ nõ ẽ i ꝓpoſito nr̄o. Nã hõ erat moꝛ talis ꝑ nãꝫ ⁊ imoꝛtal' ꝑ grãꝫ mõ moꝛtale ꝑ na turã ⁊ imoꝛtale ꝑ grãꝫ nõ opponũtᷣ bñ ãt moꝛ tale ꝑ nãꝫ ⁊ imoꝛtale ꝑ nãꝫ ⁊ moꝛtale ꝑ grãꝫ ⁊ imoꝛtale ꝑ grãꝫ opponũtᷣ: q̄re ⁊c. Et h̄ volo ti bi ſufficiãt ꝓ ꝑma vi. Q̈tũ ad ſcḋaꝫ dico ſcḋm cõeꝫ theologoꝝ ſcholã ꝙ iuſticia' oꝛigial' nõ ẽ alid̄ niſi qdã hitualis q̄litas q̄ a ſolo deo dabatᷣ ⁊ ꝯſeruabatᷣ ꝑ quã appetitꝰ ſenſitiuꝰ ſiue iſerio res aie vires nõ ꝑualebãt rõnẽ nec repugn̄bãt ꝯ̄ dcã rõnis ſupioꝛis. ſi ãt q̄ritᷣ vbi iſta q̄litas ſubiectiue fũdaretᷣ diuerſitas ẽ doctoꝝ. quidã dñt in volũtate: qm̄ volũtas iſtũ hitũ acceperat vt ꝑ ipſã ſenſualitas rõni ſubderetᷣ. Aure. ãt ⁊ alij nõnulli aiũt ꝙ erat ſubiectiue i ſenſualita te. qꝛ Gen̄. 3. dr̄. Erãt nudi ãbo: nec erube ſcebãt. ⁊ Aug. ꝯ̄ iulianũ dic̄ hoiẽꝫ ꝑꝑ pctm̄ ꝑ uatũ eẽ illa obediẽtia q̄ erat i mẽbꝛis eiꝰ. Alij dñt ꝙ ꝑncipalr̄ erat i volũtate. ⁊ ꝯñter in ſen ſualitate. Sꝫ doctoꝛ ſubtilis ꝑmũ mõꝫ dicẽdi inſeqᷣ. Sꝫ q̈mõlꝫ h° fuerit: ſufficit ꝙ iſta oꝛi ginalis iuſticia inerat hoi ꝑuſq̈ꝫ deo rebellis fieret q̄ ꝑuatꝰ ẽ ꝑꝑ pctm̄. Sꝫ dic q̄ſo pr̄ Amb. an iſta iuſticia oꝛiginalis reſtituatᷣ nobis ꝑ ba ptiſmũ. vr̄. n. ꝙ nõ. qꝛ adhuc pꝰ baptiſmũ vi res iſerioꝛes ⁊ ſenſualitas ꝯ̄ rõnẽ militant ad Ro. 7. video aliã legẽ i mẽbrꝭ meiſ repugnã tẽ legi mẽtis mee: ⁊ captiuũ me ducẽtẽ in lege pcti. Dico aia mea ꝙ i baptiſmo reſtituitᷣ iuſti cia oꝛigialis q̈ꝫtũ ad h̄ ꝙ ſupioꝛ ꝑs aie ꝯiũgitᷣ deo ꝑ cꝰ ꝑuatõꝫ ierat culpe reatꝰ ſꝫ nõ reſtituitᷣ q̈ꝫtũ ad h̄ ꝙ vires iſerioꝛes ſubijciãtᷣ rõni ⁊ h̄ ẽ ex defectu ꝯcupie q̄ remanet pꝰ baptiſmũ: ⁊ ſcḋm h̄ dr̄ etiaꝫ ꝙ lꝫ in baptiſmo reſtituatᷣ iuſti cia oꝛiginalis i q̈ꝫtũ ſupioꝛ ꝑs deo cõiũgitᷣ non tn̄ reſtituitᷣ q̈ꝫtũ ad h̄ vt detᷣ aie vtus per quã poſſit ꝯſeruare coꝛpꝰ abſq̈ꝫ coꝛruptiõe. vnde manet pꝰ baptiſmũ nec̄citas moꝛiẽdi ꝑꝑ ꝯcupi ſcẽtiã remanẽtẽ ẽt pꝰ baptiſmũ. q̄ eſt mãle pcti oꝛigialis ſcḋꝫ btm̄ Tho. i 2° ſniaꝝ. ⁊ i qõibꝰ de pctõ. Sꝫ q̄ſo vnũ alid̄ vbũ nõ. n. mihi vr̄ iu ridicũ ꝙ ꝑꝑ pctm̄ Ade ⁊ Eue debẽ tota nã hu mana ꝑuari iſta iuſticia oꝛigiali. nã coꝛrupto i feriori nõ coꝛrũpitᷣ ſuperiꝰ. nõ. n. ſeqᷣ hõ non

253

est ğ aial nõ est: ƺ poti⁹ eƷ: mõ nã hũana ẽ su/
perius ad quãcũqƺ ꝑsonã hũane nãc. q̃re seq̃r
ꝙ ꝑsonalis infectio ipsi⁹ Ade nõ potuit cor/
rũpere totã nãm humanã pctõ originali. Aia
mea hoc argᵐ facit btũs Tho. in dcis q̃õnib⁹
de pctõ. vbi q̃rit an pctm̃ Ade originalit ⁊ se
minaliter descẽdat in posteros. ⁊ q2 ẽ bona rñ
sio. iõ pono cã ad lram. dic̃. n. btũs Tho. ibi/
dẽ. ꝙ lƺ nã humana absolute accepta in pl⁹ se
hẽat q̃ƺ ꝑsona: tñ nã humana tota aut inclusa
in vna ꝑsona: sapit nãƺ ꝑsone. i. includit ifra
limites ꝑsone nec in plus se hƺ: ⁊ q2 nã hũana
sic erat i Adã potuit ipe corrũpe totã: cuƺ oẽs
ab eo semialr descẽdẽtes ipsã hũanã nãƺ acci/
piãt. sic̃ si aliq̃ corrũpet in fõte corrupto deue/
niret ad totũ riuulũ descẽdẽtẽ ex fõte: ⁊ h̃ itelli
ge nisi i aliq̃ seialr d̾scẽdẽte eẽt data aliq̃ p̾ser/
uatio sic̃ tenem⁹ d̾ ꝟgie glosa ƺ verã opionẽ
quã sequor ⁊ sp seq̃r. q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad tertiam
ꝟi. dico ꝙ triplex fuit occasio mortꝭ. s. diuina
lex diabolica inuidia. ⁊ humana inobedientia.
Prima occasio fuit diua lex. Statuit. n. deus
p̃mo, hoi ꝙ si de ligno qd̾ erat in medio ꝑadisi
comederet moreret. Sƺ de h̃ stati mouebo ali
q̃s difficultates. 2ᵃ occasio fuit diabolica inui/
dia. ait. n. Ber. sup illud Jone. 3. Propter
me venit hec tẽpestas ꝙ diabol⁹ vidẽs i diua
eẽntia dũ adhuc angel⁹ eẽt sibi reuelatũ ꝙ ver
bũ hũanari d̾bebat supbiuit. ⁊ vlteri⁹ ꝯspiciẽs
⁊ vidẽs ꝙ illi hũane nãe a ꝟbo assũpte incli/
nari debẽt: ferre nõ valẽs: a deo cũ t̃tia ange/
loꝝ ꝑte rebellauit: ⁊ p⁹ ei⁹ deiectionẽ videns
hoieƺ creatũ: cui antea nouerat inclinari se de
bere tentare illũ ꝓcurauit: ⁊ ide bellũ sũmens
vñ debiliorẽ inspiciebat introitũ mulierẽ tãq̃ƺ
infirmiorẽ aggressus tẽtauit ⁊ deuicit: ⁊ ꝑ illã
virũ supauit. ⁊ sic mors iuasit. Et ƺm h̃ mors
a morsu dici põt: eo ꝙ, morsu ligni vetiti mors
introducta ẽ. ad Ro. 5. c. Per vnũ hominẽ
mors introiuit i orbẽ traꝝ. Ex qb⁹ seq̃r tertia
occasio mortꝭ. s. hũana inobediẽtia vt pƺ intu
enti. Sƺ circa istã mãm q̃ro p̃mo an alia incõ
moda ⁊ mala q̃ q̃tidie patimur sint secuta i pe/
nã pcti originalis. 1° q̃ro q̃re de⁹ mẽtionẽ nõ
fecit de aliq̃ p̃cepto morali: ƺ solũ istud p̃ceptũ
cerimoniale dedit ne. s. comederet de ligno sci
entie boni ⁊ mali. 3° q̃ro q̃re solũ p̃ceptũ cir/
ca actũ gule dedit ⁊ nõ de alijs: cũ aliter etiaƺ
peccare posset q̃ƺ ꝑ esũ pomi. 4° q̃ro an quid
opportuit p̃ceptũ dare vt de alijs arborib⁹ pa/
radisi comederet cũ ad hoc nalr inclinaret: ⁊
etiã ad suã ꝑpetuationẽ esus ligni vite suffice
ret. 5° q̃ro q̃lr hoc sibi p̃cepit an voce sensibi
li: an ꝑ angelũ vel quõ. Volo ꝙ ista q̃nqƺ vi/
deam⁹. Q̃tũ ad p̃mũ dico ƺ. b. Tho. vbi. s.
ꝙ pena q̃dã ẽ taxata: q̃dã cõcomitãs. ꝟbi grã
posito ꝙ iudex ꝓ aliq̃ crimine excecari quẽdã
sentẽtiet certe excecatio pena taxata est a iudice
ꝓ crimine. alia aũt que sequũt excecitate incõ
moda: vt mẽdicare ⁊ h⁹i sũt pene: cõmitãtes
penã taxatã sic ⁊ in ꝓposito. nã hoi i p̃mordio
suo data fuit iusticia originalis: vt dictum est
in p̃cedẽti ꝟitate: ꝑ q̃qã poterat se ab oib⁹ in/
cõmodis q̃ nũc patimur p̾seruare q̃ iusticia p̃/
uatus. taxata pena fuit mors ex q̃ alie pene sũt
inumerabiles cõsecute. q̃re ⁊c̃. Quantũ ad
ƺ dico ꝙ ñ fuit op⁹ hoi mortalia p̃cepta dare:
qm̃ ꝑ nãlem silr ⁊ ꝟtualẽ sue rõni ⁊ volũtatis
necnõ ⁊ sensualitatis rectitudinẽ sufficiẽter in
clinabat ⁊ instruebat. Dedit aũt de⁹ ei h̃ p̃ce/
ptũ cerimõialia ad p̃ñs ꝑꝑ tria. Primo ꝓpt
mai⁹ hois meritũ ⁊ altioris exercitij maiorem
ornatũ vt. s. alti⁹ diue volũtati subiaceret tam
mẽte q̃ƺ corꝑe ⁊ volũtatẽ ꝓp̃ã ꝓ diua i dei ob
sequiũ captiuaret. vñ ğ sic̃ hõ ꝯstitutus erat ex
corꝑe ⁊ itellectu: sic debuit ƺ vtrãqƺ naturam
illũiari itellect⁹ q̃dẽ hitib⁹ cõercatis sensus pre
cepto sensibili: ⁊ sic se totũ itelligẽ potat capti/
uãdũ in obseq̃ũ dei. 2° ꝑꝑ hois inexcusabilẽ
rõnẽ. si. n. grãdẽ rẽ p̃cepisset de⁹ forte excusa/
tionẽ hrẽnt: ƺ q2 rẽ tã modicã p̃cepit: si prece
ptũ negligerẽt: clarissime cernerẽt se excusatõ
nẽ nõ hrẽ. Inde Naamã sirus cũ ad Heli/
seum, ꝓ sanãda lepra accessisset. ⁊ Helise⁹ di/
xisset. Vade ⁊ laua te septies i iordano ⁊ mũ/
daberis. ⁊ deiñ ꝓp̃he subsanasset: dicẽs melio
ra eẽ balnea: egypti ƺui ei⁹ dixerũt ei. Si rem
grãdẽ p̃cepisset tibi, ꝓp̃ha facẽ debuisses: q̃ƺto
magꝭ q2 dixit. Vade ⁊ laua te septies ⁊ mũda
beris q̃si dicẽ vellẽt. ñ hẽs excusatiõis rõnem
sic ⁊ i ꝓposito. 3° ꝑꝑ xp̃i singlarꝭ obediẽtie
triũphationẽ. h̃. n. lignũ figura erat altissimi
mysteriũ crucꝭ vt sic̃ ꝑ trãsgressionẽ ligni ve/
titi hõ vincẽd⁹ ⁊ dei grã p̃uãd⁹ erat: ita ꝑ obe/
diẽtiã ligni crucꝭ recupãd⁹ ⁊ in dei grã restitu
end⁹ erat. Inde tpe passiõis xp̃s cũ amaritudi
nẽ ligni crucis oppositã dulcedini ligni vetiti
añ oculos cernẽt clamare cepit. Pr̃ mi si pos/
sibile ẽ ⁊c̃. vsqƺ fiat volũtas tua. Quantuƺ
ad tertiũ dico ꝙ iõ de esu siue gustu mentionẽ

fecit pceptũ dãdo: vt mistice intelligeret nullũ
corruptibile eligẽdum deo spreto. Solũ.n.se
hoi dedit saporãdũ ⁊ degustãdũ: ⁊ finalit̃ fruẽ
dũ.⁊ nõ aliquã creaturã i gust⁹ cibi vetiti noĩe
de⁹ipe pdocuit oẽʒ creaturã nõ eẽ degustãdã
ipso spreto. Ad q̃rtũ dr̃ ꝙ q̃ʒuis pm⁹ hõ nãli
ter ad esũ alioꝝ lignoꝝ induceret cũ se cibo et
alimẽto indigẽ videret vt vita ei⁹ cõseruaret:
tñ ꝯgruũ fuit de illis facere pceptũ vt comede
ret. vt intelligeret se facillime ab esu ligni veti
ti abstinẽ posse: cũ tantã alioꝝ bonoꝝ fructuũ
copiã comedẽdi hr̃et. Uel põt dici fi opio Au
gu. ⁊a ẽ. s. ꝙ in ligno vite nõ solũ q̃dã veri⁹
vite nãlis erat sʒ etiã occulta q̃dã ⁊ sacr̃alis exi
stẽtia dine ʒtutis ad quã ptingẽ hõ nõ poτat
nisi p spãlẽ reuelationẽ. ⁊ iõ pcepit vt comede
ret de ligno vite: vt maximã ligni ʒtutẽ p spã
lem reuelationẽ itelligeret ⁊c̃. Ad q̃ntũ dr̃
ꝙ ex textu Gen̄. q̃ illoꝝ vl̃ alioꝝ modoꝝ fie/
ret tale pceptũ nõ clarescit: mod⁹ tñ ex omnib⁹
ꝯuenientioꝛ fuisse videt̃ vt sic̃ hõ fuit ex aĩa ⁊
corpe. ⁊ plustrat⁹ luie nãc ⁊ grẽ. ⁊ sub angelo
custodia deputat⁹: ꝙ per angelũ a deo ⁊ p vo
cem sensibilẽ ⁊ intelligibilẽ hoc pceptũ accepit
Sʒ an Adã deũ viderit p eẽntiã ad pñs relin
quam⁹. Nãc si mãʒ ingrederemur. op⁹ esset
vt diuersas doctoꝝ opiniões ponerem⁹. ⁊ lõ/
gius q̃ʒ expedit h nr̃ smo pgrederet̃. Quare
sufficiant tibi aĩa mea h p pñti cõclone.

De esu ⁊ natura ligni vite. Cõclo tertia.

a Ecipe tñiã ꝯclonẽ. vʒ. Postq̃ʒ hõ p/
didit sua culpa iusticiã originalẽ: q̃ʒtũ/
cũqʒ de ligno vite comedisset: vitã nũ
q̃ʒ fuisset ꝯsecut⁹ imortalẽ. vbi tres ingramus
ʒi. vʒ. Prima ʒi. ẽ ista. ad qd fuit op⁹ ad vi
te pmi hois sustẽtatõʒ vltra alioꝝ padisi deli/
ciaꝝ fructuũ comestionẽ ẽt comedẽ d̃ lig vite.
2ª ʒi. ẽ. ponam⁹ ꝙ hõ post pctm̃ de padiso
expulsus nõ cẽt: an p esuʒ ligni vite ppetuari
potuisset. 3ª est. posito ꝙ nõ peccasset: an ob
iisset si de ligno vite nõ comedisset. Quãtuʒ
ad pmã dico ꝙ hõ in statu innocẽtie duos ef/
fectus hẽbat nãles vt dic̃ dñs Bonauẽ. pri/
mus erat humidi radicalis p actioneʒ caloris
nãlis deperditio. Secũd⁹ erat vigoris nãlis
debilitas ex comestiõe ex̃nci pueniẽs. Uñ ex
snĩa Aristotel̃. p. de gnãtiõe qñ aliqd generã
tur ex aliq̃ extraneo alimẽto adiũctũ ei qd̃ pus
erat humido pexistenti: minuit ʒtutẽ actiuaʒ
spũs ʒbi grã. Si aqua misceat̃ vino. nã q̃ʒto
plus aque vino cõmiscet̃: tanto vinum magis
in ʒtute minuit̃ vt tandẽ vinũ aquosuʒ fit: et
eius spũs ⁊ ʒtus amittit̃. Sic etiã a fili est in
sũptione cibi. nã q̃ʒuis p cibum repet̃ humidũ
radicale: nõ tñ in vigore pœis. vñ fit vt fina/
liter soluat̃ ʒtus ille: ex qua seq̃t̃ senect⁹ ⁊ de/
cremẽtũ: ⁊ tãdẽ corpis dissolutio. De⁹ g̃ glori
osus tãq̃ʒ ver⁹ puisor talib⁹ defectib⁹ puidit ⁊
ꝫ pmũ p esũ alioꝝ lignoꝝ padisi subuenibat̃.
Contra sm̃ ʒo per esum ligni vite. habebat
enim lignũ vite ʒtutẽ q̃ndã fortificandi vigo
rem spũs. ⁊ per ꝯñs debilitatẽ ei⁹ restaurans
nec semel tñ comest⁹ id fecisset: sʒ necesse erat
iterata comestio: vt rõ illi tũc tpis psuasisset. ⁊
rõ est. q̃ ʒtus cuiuscũqʒ corpis ẽ finita. ⁊ li/
gnũ illud corporeũ erat: ⁊ per ꝯñs finite ʒtu/
tis quo fit vt semel sũptũ vitã p tpe infinito da
re non posset. seruabat aũt vitã vsqʒ dũ hõ ad
gloriã trãslat⁹ cẽt. q̃re ⁊c̃. Qtũ ad tñiã ʒi.
dicit dñs Bona. di. 19. secundi sui ꝙ ea lege q̃
dina iusticia nõ patit̃ inocentẽ puniri ⁊ mori:
nõ patit̃ etiã malũ impunitũ ptrãsire: ⁊ iõ diui
nũ decretũ fuit ꝙ si hõ dinũ mãdatũ pteriret:
vita corpali puaret̃. vt sic̃ volũtas a deo rece/
deret: sic aĩa in vita corp⁹ deserẽt. Cũ aũt dinũ
decretũ iuiolabile cẽt: hic ẽ q̃ postq̃ʒ hõ pecca
uit q̃ʒtũcũqʒ de ligno vite comedisset nũq̃ʒ eua
dere mortẽ potuisset. Dicere tñ possumus ꝙ
maiorẽ ei vite diuturnitatẽ ꝯtulisset: sʒ ñ vite
intminabilitatẽ. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad tertiã di/
co ꝙ si hõ in statu inocẽtie pdurasset: esũ ligni
vite nũq̃ʒ reliq̃sset cũ illud de⁹ dedisset i mãda
tis. Et dato etiã ꝙ a deo de hoc pceptũ nõ ha/
buisset: cũ pfecte suos cognosceret defectus de
qb⁹ in pma ʒita te hui⁹ ꝯclonis diximus: nã
ipsa ditasset vt de ligno vite accepisset ⁊ come
disset. Et iõ dic̃ mgr̃ sniaꝝ vbi sup. ꝙ posito
ꝙ nõ comedisset oĩno mortu⁹ esset ñ q̃ mors
esset añ pctm̃: sʒ q̃ nõ cõmedisset aut dinũ aut
nature dictamẽ trãsgressus cẽt: ⁊ p ꝯñs mor/
taliter peccasset, ppter qd̃ mortu⁹ esset. Utruʒ
autẽ mors sit pcise pena pcti ad pñs relinqua/
mus. audi g̃ Aug. sup Gen̄. ad lrãm ⁊ alle/
gat̃ a mgr̃o. di. vi. s. c. de hac ʒo hois imor/
talitate ⁊c̃. Caro inq̃t Ade an pctm̃ ita imõtal̃
creata ẽ vt p alimoniã. s. ligni vite cẽt mortis
⁊ doloris exps. sic g̃ imortalis ⁊ corruptibilis
cõdita est caro hois. vt suã imortalitatẽ ⁊ in/
corruptionẽ p obseruãtiã mandatoꝝ dei custo
diret in qb⁹ mãdatis hoc ꝯtinebat: vt de illis

lignis cōcessis mãducaret: ꝛ h̄ supple q̄ʒtū ad
mãdatū nãe: ꝛ ab inidcō abstieret: ꝛ h̄ supple
q̄ʒtū ad mãdatū disciplinē. ꝛ ꝑ hoꝝ ɔcessoruʒ
eduliū imortalitatꝭ dona cōseruaret donec cor
poralibꝰ incremētis ꝑductꝰ ad etatē q̄ cōditori
placeret multiplicata ꝓgenie ipso iubēte sum
meret de ligno vite. q̄ ꝑfecte imortalꝭ factꝰ cibi
alimēta nō vlteriꝰ regreret. h̄ Aug. ex qbꝰ ver
bis satꝭ appet ꝙ caro ꝓmi hoīs imortalitatē i se
habuerit q̄ ꝑ alimōiā ciboꝝ ɔseruaret̄ vsqʒ ad
tp̄s trãslatōis sue i meliꝰ qñ d̄ ligno vite come
deret ꝛ fieret oino imortalis ita vt non posset
mori. hec sūt v̄ba mgr̄i i lr̄a. Et hec sufficiãt
ꝓ presenti materia. quare ꝛc̄.

De stupēdijs nūcijs mortis cōsideratō ꝩa.

Ecundo loco mortꝭ stupē
dã nūciabilitatē videamꝰ. Vbi
tres alias ɔclōnes subiūgamus
q̄ꝝ ꝓª ē ista. Diuersi ꝛ inūerales
iopinati casꝰ q̊s idies pluribꝰ cernimꝰ ɔtingē
ꝓculdubio posteris vidētibꝰ silēʒ mortis euē
tū vident̄ nūciare. 2ª ɔclō ē ista. ifirmitates
corꝑales qbꝰ iuste flagellãt̄ mortē nob̄ nūciãt
vt corrigamur. 3ª ɔclō ē ista misera senectꝰ
quã si diu viuimꝰ nō possumꝰ declinare mortꝭ
falcē q̄ vita nr̄a succidat̄ videt̄ apportare.

De diuersitate fortuitoꝝ. Cōclusio ꝓma.

Ccipe ꝓmã ɔclōnē. vʒ. diuersi ꝛ inūe
a rabiles ꝛc̄. vbi tres iqramꝰ v̄itates
vʒ. Pria v̄i. ē ista. qt sūt diuersi vi
te nostre fines. 2ª v̄i. ē. q̄re deꝰ tot diuersos
mortꝭ finit ɔtigē fines. 3ª v̄i. ē ista. an ma/
lus vite finis sit signū eterne dãnatōis. Q̄ntuʒ
ad ꝓmū dico ꝙ Prosp ad h̄ rñdet dicēs. Fer
ro peste fame vincul' algore calore mille mōis
miseros mors capit vna hoīes faciunt ad hoc
auctes Senece supiꝰ allegate i ꝩa ɔclōne ꝛ 3ª
v̄itate ꝓme ɔsideratōis hꝰ ꝩmonis. Vbi aia
attēde ꝩmōibꝰ meis ꝛ ꝓ regula tene vnūquē/
qʒ. s. in hac vita diuersis ꝛ inūeris ꝑiculis sub
iectū: sʒ h̄ sūmopꝑe cauendū ē: ne si corpꝰ nouo
gnē mortꝭ vitã finiat. aia ad minꝰ i baratrum
ꝑicitet̄ sempit̄nū. audi moralissimū Senecã
ad Lucillū epl'a. 72 Citiꝰ iqt mori aut tardiꝰ
ad rē nō ꝑtinet. bñ ãt mori aut male ad rē ꝑti/
net. bñ ãt mori ē effugē male viuēdi ꝑiculum
itaqʒ effeminatissimã vocē illiꝰ Rhodij exi/
stimo q cū i caueã ɔiectꝰ eēt a tirãno ꝛ tãqʒ fe/
rū aliqd̄ aial aleret̄ suadēti cuidã vt abstineret
a cibo. oia iqt hoī dū viuit sꝑãda sūt ꝛc̄. h̄ ille.
Vis tu aia mea q̊sdã ne dū bonoꝝ veꝝ ēt ma
loꝝ diuersos ꝛ iopiatos dicã fines. Nōne. 3.
Regꝭ. scribit̄ de q̄dã scō viro ꝛ ꝓpha postq̄ʒ
a deo de idolatria Hieroboã correctꝰ ꝛ incre
patus eē domū rediēs a leone extitit strãgula
tus. Nōne Josias inocēs ꝛ dei fidelissimꝰ ꝛ
optimꝰ ꝩuꝰ i egypto a rege ifideli i bello occi/
sus ē. Nōne iuuenis q̄dã vt Greg. refert. 4
li. dialogoꝝ ifirmitate accerrima g̃natꝰ: pꝰ ea
ꝓꝑis mãibꝰ laceratꝰ ꝛ morsibꝰ ꝓprijs dilla/
niatꝰ interijt. Sl'r de q̄dã matrona legimus q̄
cū ꝓꝑū filiū i bello occisū audisset qđ tñ mime
veꝝ erat ꝑ magnitudie doloris die q̄dã domū
veniēs filiū domi recipiens ꝑ gaudio crepuit et
mortua ē. Et vt de sceleratꝭ aliq̄ dicã. Nōne
Antiochꝰ de q̊. 2. Macha. 9. legit̄. qr non po
tuit obtinē qđ voluit ꝑ tristicia ꝛ dolore mor/
tuus ē. Sisara crudelis tirãnꝰ ꝑ manū femine
clauo ꝛ malleo interfectꝰ ē. Judicū. 4. Saul q
crudelit̄ Dauid ꝑsecutꝰ ē ꝓꝑe se gladio inter
emit. i. Reg. 21. Holofernes pessimꝰ ꝑ ma/
nū fr̄is capite ē trūcatꝰ. Judicū. 2. Herodes
de q̊ dr̄ Act. 12. Misit herodes rex manus vt
affligēt q̊sdã de eccl'a ꝛc̄. ab ãgelo dei ꝑcussꝰ ꝛ
ɔsūptꝰ a v̄mibꝰ expirauit vt ibidē dr̄ i fine ca
pituli. Infinita fere possent adduci exēpla: sʒ
ista sufficiãt ad p̄ñs. ex qbꝰ satis pʒ q̄ʒtū ad ꝓ/
positū dcm̄ Senece qđdã in epl'a ad Lucilum
70. in mediū adducē possumꝰ. Nihil inqt me
lius et̄na lex fecit q̄ʒ ꝙ vnū itroitū ad vitã de/
dit ꝛ exitꝰ multos q̄re ꝛc̄. Quãtū ad ꝩaʒ v̄i.
ē notãda q̄dã doctria bti Tho. ꝑte ꝓma. q. 22.
ꝙ oipotēs deꝰ cū sit ciuʒ entiū ꝓuisor g̃nalis
ad ipsiꝰ ꝓuidētiā ꝑtiet vt ꝑmittat q̊sdã defectꝰ
eē ꝛ ɔtingē i ꝑticularibꝰ qbusdã rebꝰ ne bonū
vniuersi ꝑfectū ipediat̄. Si. n. oia mala ipedi
ret deꝰ mlt̄a bona deessent i vniuerso. nō eniʒ
esset patiētia martirū si nō eēt ꝑsecutio tirãno
rū. vñ dic̄ Aug. in Encha. ꝙ nūq̄ʒ deꝰ ꝑmit/
teret aliquē defectū icurrē nisi ex illo bonū ali/
quē effectū eliceret sʒ de h̄ satꝭ diximꝰ s̄ dñica
ꝩa vide ibi. Ex his accipe aia regulã: ꝙ si di/
uersos euētꝰ ꝛ iopinatos aliqbꝰ accidē cernis
tibi itidē ɔtigē posse aīo reuoluas. Errãt. n.
ait Boetiꝰ q oēs ipetꝰ fortune credunt: Audi
Senecã ad Lucillū epl'a. 4. Neminē inqt eo
fortūa ꝓuexit vt nō tm̄ illi minaret̄ q̄ʒtū ꝓmi/
serat: nolli huic trãqllitati ɔfidē. Memento:
mare euertit̄ eodē die vbi lusert̄ nauigia for/

bēt: ⁊ idē epl'a. 74. Hāc imagiēʒ igr aīo tuo ꝓpone ludos facē fortunā: ⁊ in hūc modū nō taliū cetuʒ honores: diuitias: grām excutere. Quoꝝ alia iter diripientiū man⁹ scissa sūt: alia ifida societate diuisa: alia magno detrimēto co rū i q̊s deuenerūt ipensa. Et idē epl'a vi. Inte ri inqt' h morde: h tene. Aduerḟ nō succūbe: letꝭ nō crede: oēʒ fortune lniam in ocul' habe: tanq̄ʒ qcqd pōt facē factura sit: qcqd expectatū est diu leuit credat. ⁊c̄. h sufficiāt ꝓ ista vi.

Q̄tū ad ḟam dico ꝙ malus finis nō est horri/ bili aliq̄ morte finire: sʒ i pctō mortali decedere Audi Isi. de sū. bono li. 2. Illi inqt deploran di sūt in morte q̊s miḟos infern⁹ ex hac vita re cipit: nō quos letificādos celestꝭ aula icludit. h ille. Hic error maxim⁹ orit quorūdā scādalizā tiū seipos cū viros optios ⁊ scōs horribili ⁊ stu pēda morte finire cernūt: eos horribiles iudi cāt pctōres. sʒ errāt nimis cū ḟm Aug. Ma/ la mors dicēda nō sit c⁹ bona vita pcessit. Non ne ⁊ d's pr̄ filiū ꝓpriū ḟm carnē moriendū tur/ pissime morti exposuit. Ex quo ista elegās cō clusio iferri pōt. ꝙ tāta c⁹ mēbra q sunt xp̄i fid' les oēs efficiunt sibi filiora: q̄ʒto horribili⁹ vt ita dicā mortib⁹ vitā finiūt. Qui. n. ꝓprio filio nō pepcit, figmēto nō pcet: vt ait deuot⁹ Bern. Nō. n. baptiste pepcit: sʒ capite ab Herode a grippa truncat⁹ ē. Nō Petro dilecto suo pa stori: sʒ resupin⁹ crucē ascēdit. Nō electo suo ꝑ dicatori paulo: sʒ capite rome truncato vita fi/ niuit: ⁊ sic de alijs. Ergo ꝯcludam⁹ ꝙ bon⁹ ⁊ iustus q̄cunqʒ morte corpali e vita ista migret nō ē reprobatiōis signū. Et exē^m adduco tibi aīa mea valde notabile qd' Robertus ꝑ sue sa pie narrat. Fuit nāqʒ qdam vir in eius studio repentina morte obisse a frībus reptus: ⁊ nō pa rū scādalizat eū aut pctōrem iudicabāt: aut deū nō recte agere circa seruos suos. Cūqʒ sic per horā ꝯferrēt: dū illū tollere vellēt vt lauarēt et sepelirēt: nec a libro quodā vbi digitū extensū tenebat vllo pacto potant remouere: qd' iuuen tes digito demonstrantē uersum istum cérnūt Iust⁹ i q̄cūqʒ hora mortu⁹ fuērit i refrigerio ērit qd' cū legissent edificati ipm honorifice sepelie runt. Iñ barbatus ille Hierony. ad Helio/ doꝝ de hac mā scribēs ait. O si possemus in qt in tale ascendere specular: de quo uniuersā terram sub nostris pedibus cerneremus⁹ iā tibi ostēderem toti⁹ mūdi ruinas: gētes gentibus egna regnis collisa. alios torq̄ri. alios neca/

ri alios obrui fluctibus: alios ad ḟuitutē trahi h nuptias hec planctum illos nasci istos mori alios affluere diuitijs alios mēdicare. ⁊ parū infra. Redeamus igit ad nos ⁊ q̄si e celo de/ scendētes paulisꝑ videam⁹ nr̄a. Sētis ne ob secro te qñ infās qñ puer qñ iuuenis qñ robu ste etatis qñ senex factus sis q̊tidie morimur q̊tidie cōmutamur: ⁊ tñ eternos nos eē cre/ dim⁹ h ille: q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiant pro ꝑma ista conclusione.

Quō ifirmitates mortē nūciēt. Cōcl. 2.

a Ecipe ḟam ꝯclōnē vʒ. Infirmitates corpales qbus iuste flagellamur mortē nobis nūciat vt corrigamur. Vbi tres ingramus ve. vʒ. Pa ve. est ista. An longiore vita q̄ʒ nos viuerēt antiq. 2a ve. ē An mors cū venit acceptanda sit. 3a ve. est Quod ē magis ꝯrium bone morti. Q̄tuʒ ad ꝑmā ve. dico ḟm Nico. d' lir. sup. c. quīto ⁊ sexto Gen. ꝙ ꝓpter sex rōes ātiq longiorē ducebāt vitā q̄ʒ nos. Prio ex bonitate com plexionis ꝑrū parentū. nā cū ipsi fuerint a deo imediate formati: ⁊ p ꝯñs oēs pfecte ꝯplexio nati: ⁊ illa bonitas magis in ꝓpinquos vt fu erūt antiq q̄ʒ in remotos vt sumus nos descē derit p seminalē gnerationē: equū ē vt illi lon giore vita supuenirent. Scd'o ex mō viuēdi tempatissime eni illi viuebāt. nūc āt vt pl'imū itpatissie. Ecc̄. 37. Propt crapulā multi pie/ rūt. Inde dñs ait. Luc. 21. Caue grauent cor da vr̄a crapula ⁊ ebrietate. Tertio ex boni/ tate nutrimēti. añ eni diluuiū meliora fuerūt tre nascentia: ⁊ ideo melioris nutrimenti. Et rō ē hec: qm̄ diluuij inūdatio ex aqs oceani fu it ex magna pte: ⁊ qm̄ salse sunt inducūt steri/ litatē. Quarto ex scia Ade. Adā eni oium nāliū reꝝ pfectā dr̄ habuisse notitiā. ⁊ p ꝯñs herbaꝝ vires ⁊ lapidū ꝟtutes q̄ plurimū fa/ ciūt ꝓ ꝯseruatione vite cognouit ⁊ successores docuit: ⁊ sic ēt posteri vtebant. Quinto ex dīna dispōne vt. s. p longā hoium vitam cito multiplicaret humanū genus. Sexto ex bo no aspectu siderū sup regionē illā. aspect⁹ nā/ qʒ celi multū facit ad vite diuturnitatē. Hec d' intentione pfati doctoris. Ego tñ in hac pte nescio qd dicā: qd ad rē ꝙ illi centū ⁊ vltra su puixerint annis: ⁊ tandeʒ vt nos mortui sint oēs. Audi Senecā ad Lucillū epl'a. 71. Pre nauigauim⁹ inqt Lucilli vitā ⁊ queadmodū i mari vt ait Virgilius nr̄: Terre vrbesqʒ re

E

cedūt sic ī occursū rapidissimi tpis. pmū pueri
tiā abscōdim⁹ deide adolescētiā deide qcqd il
lud ē inť iuuenē ⁊ senē mediū ī vtriusq; cōfi/
nio positū: deide ipos senectutis optimos an
nos nouissime incipit oñdi public⁹ finis gene
ris humani ⁊c̄. Et idē ad eundē epl'a centesi/
ma. Dimidiū ingt vite dormiť adijce labores
luctus picula: ⁊ intelliges nouissima vita mi/
nimū eē qd̓ viuiť. hec ille. Vide ēt d̓ hoc. s. fe
ria qnta scd̓e dñice in scd̓a ɔsideratiōe: q̄r ⁊c̄.
Q̄tū ad s̄am ve. dico ꝙ mors pōt dupl'r cō
siderari. vno modo vt corruptio vite ⁊ puatō
boni nālis: ⁊ vt sic nō h; appetibilitatis rōnē
Et s̄m hoc eadē rōne q̄ hō viuere cupit nāliť
mortē fugit ⁊ euitat: q̄ a pncipio generi aian
tiū oī ē a nā tributu; vt se vitā corpusq; tueať
declinet q̄ nocitura videť. ⁊ q̄ ad viuendū ne
cessaria sūt ingrat ⁊ p; vt ait. Tulli⁹ p̄ d̓ offici/
is. Alio modo pōt ɔsiderari mors vt queda;
ɔditio nature ⁊ ordo dei: ⁊ sic cū venit accep/
tanda ē: qm̄ sic statutū ē hoī semel mori. ⁊ s̄m
hoc intelliguntť plura dcā moralissimi Senc/
ce. audi cū epl'a ad Lucillū. 98. Oia ingt ad
q̄ gemim⁹ ⁊ expauiscim⁹ tributa vite sūt. Et q̄
si stati oia ista in lōga vita sūt: quō in lōga vita
sunt puluis ⁊ lutum ⁊ pluuia. Et epl'a. 83. ait
Mors inter illa qdē ē q̄ mala nō sūt. h; tamē
spēm mali. sui qdem amor ē ⁊ pmanendi ɔs
uandiq; insita voluptas atq; aspnatio disso/
lutionis. q̄ vr̄ nobis multa bona eripe. ⁊ nos
ex hac cui assueuimus reꝝ copia educere illa
ad q̄ transituri sumus. nescim⁹ qualia sūt ⁊ hō
rem⁹ ignota. nālis ēt tenebrarū ē metus in q̄s
aditura mors crediť ⁊c̄. Multa eni de hoc di
cit in hac epl'a. Et idē epl'a. Obiurgamus igt
q̄tidie fatū q̄re ille nō rapiť: q̄re ille in medio
cursu raptus ē: q̄re ille nō rapiť: q̄re senectutē
s tibi ⁊ alijs grauē extendit: vtrum obsecro te
equs iudicas tenē: an tibi pere nām: qd autē
interest q; cito exeas: vñ tibi qñq; exeundū est:
nō vt diu viuam⁹ curandū ē: s; vt satis. nā vt
diu viuas fato opus ē: vt satis aīo. s. opus est
Et hec sufficiant ad pñs q̄zuis ad h̓ ppositu;
multe sint auctes.   Q̄tū ad tertiā ve. dico ꝙ
ɔtriū bone morti ē mortale pcm̄. Nō eni diciť
bene mori q male vixit. male āt vixit q ī mor/
talibus culpis vitā finiuit. Audi eundē Se/
necā ad Lucillū epl'a q̄dam. Ante ingt diem
mortis moriantť vicia: dimitte istas voluptates
turbidas. Nō eni tantū vēture nocēt: s; pteri

te ⁊ recte dr̄ ante diē mortis: qm̄ vt dixit Cesa
rius ⁊ Aug. in s̄mōe inocētū: pcutiť hac aia ad
uersione peccator: vt moriens obliuiscať sui q
dū viueret oblitus ē dei. Istis Vitarib⁹ sic de
ductis exemplo pbare possum⁹ infirmitates
corporales nuncios mortis eē. Isa 38. Egro
tauit Ezechias vsq; ad mortē. ecce ꝙ infirmi
tas nuncius mortis fuit. ⁊ de Lazaro Jo. xi.
dr̄. Dñe ecce quē amas infirmatur: ⁊ sic d̓ ali
i s. Nota tñ ꝙ l; infirmitas mortis sit nunci⁹
non tñ ita necessari⁹ nunci⁹: vt ea posita mors
ipsa ponať: s; ita intellige vt mors nō pōt cui/
p iā nālit ɔtingere siue preuia infirmitate. au/
di tex. 15. q. i. §. vt itaq;. Infirmitas ingt que
ppric carnis dr̄ ē que elementoꝝ seu humoꝝ
ɔcordia pturbata: caro ipsa affligiť: ⁊ tandem
dissoluiť. vide q̄so calamitatē nr̄am. vix enim
qspiam reperiť q non ab vtero matris aliquā
deportet infirmitatē: q̄ tandē grauatus p illa;
perit. qdam illoꝝ infirmitatē qdam colicā qui
dam podagrā qdam ydropisim tussim vel pa
lipsim patiunť. plurimi torquenť dolore capi
tis vel stomaci. ⁊ sic d̓ alijs. vnde q̄zuis medi
cine auctores multa suis in libris remedia scri
pserint: mortis tñ remediū adiuenire nequie/
runt: q̄re ⁊c̄. Hec sufficiant pro pñti ɔclone.
Qd̓ senectus ē nūci⁹ mortis.   Conclu. 3.
Ecipe tertiā ɔclonē v;. Misia sene
a ctus quā si longo viuim⁹ tpe: nō pos/
sumus declinare mortis falcē q̄ vita no
stra succidať vr̄ denunciare. Vbi tres ingra/
mus ve. v;. Prima ve. est ista. q̄ sunt ɔditi
ones misere senectutis. Scd̓a ve. ē ista: ve/
ra ⁊ sancta senectus q̄ztum debet honorari.
Tertia ve. ē. quō senectus ē nuncius mortis
Q̄tū ad pmam dico ꝙ tres sunt pncipales
ɔditiones senectutis naturalis quodāmodo:
v; antecedentes concomitantes ⁊ subsequen
tes. Antecedentes sūt ī triplici gradu. q̄dam
sunt circa intellectum: q̄dam circa memoriam
⁊ voluntatem: ⁊ q̄dam circa omnia corporis
membra. Circa intellectum fit mentis aliena
tio. circa voluntatem ⁊ memoriā fit obliuio. ⁊
non ɔtentatio. ⁊ circa corporis membra fit do
lor. Dico p̊ ꝙ circa intellectū fit mētis aliena
tio. vñ l; intellectus non sit potentia organica
nec organo corpis affixa: vt pat;. 3. d̓ aia. vbi
dicit phs sic ad lr̄am. Dico aūt intellectū quo
opinatur ⁊ itelligit aia nihil eē actu coꝝ q̄ sūt
ante itelligere. vñ neq; misceri ē rōnabile ip;

corpori. Qualis eni aliqs vtiqȝ fiet aut calidꝰ
aut frigidus. si organū aliqđ erit sicut sensiti/
uo. nūc aūt nullū ē. s. calidū aut frigidū ꝛc̃. tm̃
dū homo senescit experientia teste adeo i plribus
debilitaꝛ intellectus: vt plerūqȝ q̄si ad pueriti
am deducaꝛ: sicut đ Alberto magno legimus
q summus fuit phoꝝ: sicqȝ de alijs. Quedam fi
unt circa memoriam ꝛ voluntatē. faciliꝰ eniȝ
senes obliuiscunꝛ: ꝛ cum difficultate contentā
tur: nescientes qd sibi velint: ꝛ vnū quodque
ēt minimū illis impedimentū prestat: satꝭ ista
nota sunt. Tertio loco alique ꝯditiones circa
omnia corporis membra fiunt. deficiūt enim
in senectute crura: vt nedū currere: sȝ nec pas
sim ambulare possint. dētes marcescūt: ꝛ pau
latim cadūt. oculi caliganꝛ ꝛ sepe excecanꝛ. au
res surdescunt. male digerūt ꝑpter calorꝭ nā
lis defectū quo fit vt plurimū frigidi fiant sicut
de Dauid. 3. Reg. i. dr̃. Rex dauid senuerat
habebatqȝ etatis plimos dies. Cunqȝ operi/
reꝛ vestibus: nō calefiebat. vn̄ nec Albase su
namitē cognoscere potuit male insup dormi/
unt ꝑpter frigiditatē ꝛ humorum siccitatem.
Frigescente eni sanguine ꝛ humore siccato ex
nutrimenti paucitate: ad cerebrū pauci vapo/
res ascendūt q fit vt parum dormiant. Quid
plura: dolent i senectute ossa: dolēt nerui. ve/
xanꝛ membra cūcta. hoy: hey clamāt. ps. Su
p lectuȝ doloris eius v̄sasti oēs infirmitates
eius. Et h̄ đ p̄mis. Scđe senū ꝯditiones con
comitantes dicunꝛ. Etsi quodāmodo infinite
sint: tres tamen sunt p̄ncipales. Prima est i
defectu vrine. Scđa in corpore stiptico. Ter
tia i v̄tute augmentatiua ꝛ nutritiua. Pri
ma inquā ē i defectu vrine. Vbi nota ꝙ vesi
ca ē vrine receptaculum ꝑcedens ab epate ꝛ
vrina ē colamentū sanguinis ꝛ alioꝝ humo/
rū q ab epate tanq̄ȝ a fonte i totū corpus ꝑce/
dūt. vn̄ lȝ sit corpi vtilis: multotiēs in senectu
te emitti non pōt: vn̄ corrosio seqtur ꝛ innūe/
rabiles infirmitates ꝛc̃. Scđa ē in corpore
stiptico: magna eni cum difficultate egerūt: ꝛ
vt plurimū stiptici sunt. Tertia ē in augmē
tatiua ꝛ nutritiua. senes enim non crescūt: sȝ
decrescunt: parū nutriūt ꝛ parum generant.
Hec satis nota sūt: q̄re ꝛc̃. Tertie ꝯditiōes
dicunꝛ subseq̄ntes: ꝛ hee etiā sꝛ in triplici gra
du. prima dicitur putredo. secunda cōrosio: ꝛ
tertia vilis estimatio: ꝛ dicunꝛ subsequentes.
s. mortem: qꝛ postq̄ȝ senes in miseria vixerīt:
tandem mors vitam eorum tollit: vnde sequi
tur corporuȝ putrefactio. Job. 25. Homo pu
tredo ꝛ filius putredinis: caterua vermium
corrodentium oritur. Eccle. 10. Cum dormie
rit homo hereditabit bestias ꝛ serpentes: ꝛ tā
dem sequitur vilis estimatio: quoniaȝ nihil vi
lius cadauere hominis. Isa. 33. Interfecti eo
rum proijcientur: ꝛ de cadaueribus eorum
ascendet fetor ꝛc̃. Et sic breuiter senum trā/
currimus conditiones. Sed quia forte senes
hic dicere possent pater Ambrosi nos sic ho
die despectos ostendis ꝙ lapidabitur nostruȝ
quisqȝ. adiuua nos precamur: ideo ad secun
dam veritatem transeamus videlicet: quan/
tum vera senectus sit honoranda. Qtū ad
secundam veritatem dico ꝙ ꝑpter sex ratiōes
senes sunt plurimū honorandi. Primo qꝛ
senes in rebus diuinis sunt doctiores: tuȝ qꝛ
frequentius predicationibus operam dant tū
quia frequentius seruos dei visitant: ꝛ de di/
uinis inquirunt: ꝛ in libris sacris libenter le/
gunt: quod raro in iuuenibus accidit. Se/
cūdo quia sunt in rebus regendis idoniores
Exemplū đ romanis ꝛ đ filio illo q patreȝ se
nem non occidit. Job. 12. In antiqs ē sapien
tia: ꝛ in multo tp̄e prudentia. Tertio qꝛ eo/
rū cōsiliuȝ sanius ē. Inde dn̄s vt Moyses
bn̄ pplm regeret. Numeri. xi. ait ad eū. Cō/
grega mihi. 70. viros đ senioribus isrl̄ quos
tu nosti ꝙ senes populi sunt ac mgr̄i: ꝛ duces
eos ad hostiū tabernaculi federis: faciesqȝ ibi
stare tecū vt descendā ꝛ loquar tibi: ꝛ auferaȝ
de spiritu tuo: tradāqȝ eis vt sustentēt tecum
onꝰ ppl̄i ꝛ non tu solus grauerꝭ ꝛc̃. Quarto
qꝛ puriꝰ viuunt. Sap. 4. Cani enim sunt sen
sus hominis: ꝛ vita senectutis vita īmacula/
ta. Quinto quia compositius loquuntur: ꝛ
ideo iuuenes silentiū tenere dn̄t. Ecc̃. 25. A
dolescēs vir loq̄re i tua cā cum necesse fuerit
si bis interrogatus fueris: caput habeat rn̄/
sum tuū. In multis esto q̄si nescius: ꝛ audi ta
cēs simul ꝛ q̄rens: ꝛ loqui i medio magnato
rum nō p̄sumas: ꝛ vbi sūt senes nō multum
loquaris ꝛc̃. Et Leui. 19. Corā cano capite cō
surge: ꝛ honora p̄sonam senis. Sexto ꝛ vl/
timo sunt honorandi: qꝛ sunt alioꝝ exemplū.
Inde Hiero. in epl̄a ad Nepotianū. Post
q̄ȝ ondit iuuentutē multa bella corpis sustinē
ita đ sensibus ait. Senectus v̄o eoꝝ q adole
scentiā suam honestis artibus instruxerunt:

256

⁊ in lege dñi meditati sūt die ac nocte: etate sit
doctior: vsu tritior: ꝓcessu tpis sapiētior: ⁊ ve
terū studioꝝ dulcissimos fructus metit. vñ ⁊
sapiens ille vir grecie Demostenes cū exple
tis centū ⁊ septē annis: ⁊ seniri cernēt dixisse
ferť se dolere: q̄ tūc egrederet̄ e vita qñ saper̄
icepisset. Plato octuagesimo ⁊ nonagesimo
anno scribēs mortuꝰ ē: ⁊ Socrates nonagin
ta ⁊ nouē annos i docēdi scribendiq̄ȝ labore
cōpleuit ⁊c̄. Ecce q̄ȝ pulchre vita senū addu/
cit nobis i exēplū: q̄re ⁊c̄. Et hec volo suffici/
ant ꝑ pñti ve. Q̄tū ad tertiā ve. solū audi
vnā pulcherrimā Hugonis auctem in libro
de claustro anime. Inter abusiōes seculi hu/
ius sola maior ē senis obstinatio: q morti ꝓxi
mus mortis nō abhorret aduentū: q quasi ad
hostium mundi huius positus foris expectat.
Nec tamen vite presentis attendit egressum:
nec future ꝯsiderat ingressum. Audit nūcios
mortis: ⁊ credere non vult eis. Tres eni sunt
nuncij mortis: casus: infirmitas: ⁊ senectus:
Casus dubia: infirmitas grauia: senectꝰ cer/
ta nūciat. Casus enim nūciat mortē latentem:
infirmitas apparentē: senectus pñtem: ex in/
certitudine mortis timor: ex ifirmitatis graui
tate dolor: ex certitudine senectutis nō obsta/
tio. sed afflictio: ⁊ humilitas sequi deberet: h̄
ille. Et hec sufficiant ad pñs ꝓ ista ꝯclusione

De prudentissima studiositate mortis.

Consideratio tertia.

Ertio mortis pru

t dētissimā studiositatē videamꝰ
Vbi tres ꝯclōnes subiungamꝰ
vȝ. Prima ꝯclo ē ista. Ge/
neralit̄ oēs quos videmꝰ e vita trāsire debe/
mus maxima cū moderatōe deflere. Scd̄a
ꝯclo ē. Q̄ tūcūq̄ȝ qs pericul' mūdi succūbat:
nūq̄ȝ tñ vt euadat mortē ꝓcurare dȝ. Ter
tia ꝯclo ē ista. Illi sūt maxie deflendi qs cer/
tis cog̃scimꝰ signis q̄ in infernū erūt cruciādi

De fletu mortis: Conclusio p̄ma.

Ccipe p̄mā ꝯclōnē vȝ generalit̄ oēs
⁊c̄. Vbi tres ingramꝰ ve. vȝ. Pri
ma ve. ē ista. Quō sine pcō mortuos
nr̄os flere possumꝰ. Scd̄a ve ē ista. Que
sūt remedia vt patiam i morte hr̄e possumus.
Tertia ve. ē ista. An ordinate mortuos flē
do mereamur. Q̄tū ad p̄mā ve. pono tres
regulas. Prima ē ista q̄ multiplex ē fletꝰ

Scd̄a ē q̄ tres ꝯditiōes requirūť in ordinato
fletu. Tertia regulā q̄ sine pctō possumus
mortuos nostros flere. Q̄tū ad p̄mā regu
lā ē notandū q̄ triplex ē p̄ncipalis luctus: qui
dam bonus: qdam malus: qdam indifferens
Fletus bonus ē triplex .s. cōpassionis: iocū/
dationis: ⁊ peregrinationis. Fletus cōpassi/
onis est qñ de more vel aliquo alio ꝓximi in
cōmodo dolemus: ⁊ ex charitate plangimus.
Dauid eniȝ nō solū mortē sui dilectissimi Io
nathe: sed ⁊ Saulis inimicissimi miro modo
defleuit: ⁊ ꝓ ipso ieiunauit: vt .2. Reg. i. legi/
mus. Sacerq̄ȝ Ambrosiꝰ mediolanēsis eps
⁊ eccl'ie doctor cū bonū virū mortuū audiebat
amarissime flebat: tū q2 cū ad p̄miū p̄cesserat:
tū q2 a fidelibus tm̄ sublatū eēt auxiliū. Quid
dicā de xp̄o Ihesu nr̄o q inter medias laudes
Vsus hierl'm ꝓximus passionis asinū super/
sedens lacrymabiliter fleuit. similiter ⁊ i mor
te Lazari fleuit. Audi senē Hiero. in episto/
la ad Tisaliuȝ in q̄ pluribus rōnibus ꝯfortať
eū de morte filie sue int̄ cetā h̄ dicit. Plāe La
zarū mortuū fleuit: sed non tuas lachrymas fu
dit. Resurrectiōis ꝓmissor dolorē docere nō
poterat ne fidē ꝑfidiā faceēt quā docebat. Do/
luit Lazarū nō dormientē: sed resurgenteȝ: ⁊
flebat quē cogebatur ꝓpter saluandos alios
seculo reuocare. Hanc vitā dñs dans inge/
mescebat quā tu doles eē sublatā. Cōtra la/
crymas eiꝰ pugnant lachryme tue: ⁊ amor tu
us amori eiꝰ nō ꝯuenit: h̄ fletus nō hȝ pietateȝ
Ille nolebat redire doloribꝰ quē dilexerat: et
amare credis te cui dolori volebas adhuc pre
stare tormenta. Ceteꝝ si putas cū Lazarū do
luisse: aut nō ꝑmisisset exire q repellere pote/
rat mortē: aut certe nō fleret quē mortuū resu
scitare postmodū habuerat ꝑtātem. vñ appa/
ret solū eū hac d' cā fuisse cōmotū: q2 ad hostilē
vitā carissimū reuocare denuo: ⁊ ꝓpter credi
turos alios: ⁊ confundendos incredulos vr
gebať: hec ibi. Inde ⁊ sctūs Iob. 30. ait. Fle
bam quondā super eo q afflictus erat: ⁊ cōpa
tiebať aīa mea pauperi. Et Hiere. in trēis. c.
2. ait. Defecerūt pre lacrymis oculi mei: ꝯtur
bata sūt viscera mea. effusū ē in tra iecur meū
super ꝯtritionē filie populi mei cū deficeret ꝑ
uulus ⁊ lactans in plateis oppidi. Et sic patȝ
p̄mus luctus bonus. Secundus luctus bo
nus dr̄ iocundationis: ⁊ hic accidit in deside/
rio celestis patrie: ⁊ contemplationis oratiōe:

257

⁊ in dolore pcti. de p̊ audi. ps̄. Sup flumina
babylonis illic sedimus ⁊ fleuimus dū recor/
darent̄ tui syon. De scd̄o audi Grego. super
illud holocaustū tuū pingue fiat. Holocaustū
inqt siccū ē bonū opus qd̄ oronis lachryme n̄
infundūt holocaustū pingue ē: qn̄ ħ qd̄ bene
agitur corde hūili ēt p̲ lachrymas irrigat̄ Et
Aug. lib. d̄ ciui. dei. Quanto igt ē qsq3 sāctiō
tanto eius i orando fletus vberior ⁊c̄. De ter
tio audi Ambro. sup Lucam. Fleuit inquit
Petrus amare vt lachryme lauarent delictū
Tu similit̄ lacrymis dilue culpā nō inenio qd
dixerit: sed q̲ fleuit. Et Bern. de contemptu
mūdi. Felices inqt lachryme q̄s benignā ma
nus ɔditoris absterget: ⁊ bti oculi q in talib⁹
laquefieri elegerūt: q̄3 eleuari in supbiā: q̄3 oē
sublime videre: q̄3 auaritie ⁊ petulantie famu
lari. Et Cassiodorus sup illud fuerūt mihi la
chryme mee sicut panes die ac nocte ait. Fle/
tus ē cib⁹ aiarū corrobo rō sensuū absolo pcō
rum refectio mentiū lauacrū culparum ⁊c̄.
Tertius luctus bonus dr̄ pegrinationis. ps̄.
Heu mihi: q2 incolatus meus ꝓlongatus ē.
⁊ Pau. ad Ro. 7. c. Infelix inqt ego hō: qs
me liberabit de corpe mortis hui⁹ Et talibus
dn̄s ait. Luc̄. 6. Beati q nunc fletis: qm̄ ride
bitis. Et Jo. 16. ait. Amen dico vobis q2 plo
rabitis ⁊ flebitis vos: mūdus aūt gaudebit s3
tristitia vr̄a vtet̄ in gaudiū: q̄re ⁊c̄. Scd̄s
p̄ncipalis luctus dr̄ malus: ⁊ ħ ēt ē triplex. s.
damnatoꝝ despatoꝝ ⁊ hoīum mūdanorum.
Luctus dānatoꝝ describit̄. Mat. 13. Ibi erit
fletus ⁊ stridor dentiū. ⁊ Apoc̄. 18. Plangēt
se sup illā. s. bestiā oēs reges tre: q cū ea forni
cati sunt. ⁊ Sap. 5. Videntes turbabūt̄ timo
re horribili: ⁊ mirabunt̄ in subitatiōe inspate
salutis dicētes intra se pniam agentes ⁊ p̄ an
gustia spūs gementes ⁊c̄. Fletus despatoru3
ē vt Jude Mat. 26. Peccaui tradēs sangui/
nē iustū: ⁊ abiens laq̄o se suspendit. Luctus
mundanoꝝ ē qn̄ diues plorat d̄ amissa pecu/
nia: ⁊ sic d̄ alijs: ⁊ hoc satis practice ōn̄di pōt.
Tertius p̄ncipalis luctus dr̄ indifferens: ⁊
dr̄ indifferens: q2 ex se nec bonus nec mal⁹ ē:
sed ad vtrūq3 flecti pōt: vt si nālit̄ qs doleat d̄
tp̲alibus incōmodis si deū in tali luctu laudat
bon⁹ ē: si non: s3 murmurat ɔ̄ deū ⁊ filia: tum
mal⁹ ē. Et sic p3 p̄ᵃ reg. huius ve. Accipe
tam. v3 q̲ tres ɔditiones reperiūt̄ i ordinato
fletu: v3 ordo debitus: electio sup̲flui: ⁊ ordia
ta supportatio. Primo ordinatio lachryma
rū debita siue debitus ordo lachrymandi. Ec
cle. 38. In mortuū ꝓduc lachrymas: ⁊ quasi
dira passius incipe plorare: cogit nā vt̄ qsq3 d̄
icōmodis doleat. Gen̄. 43. Erūpebāt lachry
me: ⁊ introiens in cubiculū fleuit: ⁊ charitas
flere cogit i dānis ꝓximoꝝ. Ecc̄. 22. Sup mō
tuū plora. deficit eni spūs ei⁹. Audi Senecā3
ad Lucillū epl̄a. 99. Excidūt inqt ēt retinenti
bus lachryme ⁊ aium pfuse leuant. Quid er
go est pmittamus illas: nō impemur: fluant i
q̄3tū affectus eiecerit: non q̄3tū posset inuitatō
Et. 63. ait. Nobis ignosci pōt ꝓlapsis ad la/
chrymas si nō nimie decurrūt: si ipsi illas de/
pressim⁹: nec sicci sint oculi amisso amico nec
fluant lachrymandus est nō plorandus: ħ ille
Scd̄o reqrit̄ superflui eiectio. i. n̄ ita lachry
mas fundam⁹ tanq̄3 despantes. i. Thesa. 4.
c. Non ɔtristemini sicut ⁊ ceti q spem nō hn̄t
Ecc̄. 38. Ne dederis in tristitia cor tuū: s3 re/
pelle eā a te: nō eni conuersio ē ad vitā. ⁊ hu/
ic. s. mortuo nihil proderis. Tertio requirit̄
ordinata supportatio: sed d̄ ħ veritate sc. Et
sic pat3 scd̄a regula huius p̄me ve. Tertia re
gula ē q̲ sine peccato possumus mortuos no/
stros flere: de hoc audi Johem criso. in epl̄a
ad hebreos positum in decretis. 13. q. 3. c. vbi
cūq3. §. hoc aūt. in fi. vbi sic dr̄. Pietatis nā/
q3 affectu ⁊ humanitatis intuitu mortuos lu/
gere non ꝓhibem⁹: sicut nōnullos scōꝝ alio
rū exequijs pias lachrymas impendisse legi/
mus: hec ibi. Et hec sufficiant p̲ prima veri.
Q̄tū ad tam dico q̲ decē sunt p̄ncipalia re
media ad habendā patiam in morte aliquoꝝ
v3. Diue voluntatis inspectio. Diue iustitie
meditatio. Humane necessitatis ɔsideratio.
Fraterne vtilitatis inspectio. Diue dispōnis
aiaduersio. Inutilitat̄ attentio. Proprij int
esse cumulatio. Vtilitatis ꝓp̄e cōsecutio. Re
surrectionis certificatio. Et stultoꝝ confusio.
Ista breuit̄ videamus. Primū inq̄3 reme
dium dr̄ diue voluntatis inspectio. audi Hie
ro. ad Tinasium de morte filie sue consolato/
riam epl̄am scribentem: qd̄ dederat inqt ab/
stulit qui creauerat cōmodauerat vt haberes
q̄3tocunq3 tp̲e voluisset: ⁊ cū vellet rursum au
ferret. nihil abstulit tuū q recipe dignatus est
ꝓpriū Creditū suū decuit recipe creditorem ⁊
nihil aliud decet q̄3 creatori sue gr̄as ager̄ mu
tuanti: sicut Job legimus deuotissimi vocem

257

dicentis dñs dedit dñs abstulit: sicut dño pla/
cuit ita factū ē: sit nomē dñi bñdictū: h ille. au
di ꝛ Cyprianū i decretis. 13. q. 3. c. q̄ꝫ ꝑposte/
rū. vbi dr̄ sic. q̄ꝫ ꝑposterū ē q̄ꝫq̄ꝫ ꝑuersū cum
dei voluntatē fieri postulamꝰ q̄n vocat nos ꝛ
accersit d̾ hoc mūdo: nō stati eius volūtatis i/
perio parcamꝰ ꝛc̄. h ille. audi ꝛ Joan. Criso.
in ep̄la ad hebreos allegatū in decretis' vt. s.
c. imediate sequenti vbi dr̄ sic. Vbicūq̄ꝫ sepe/
liamur dñi ē terra ꝛ plenitudo eius. s. qd̾ oꝫ fi
eri efficiat̄. Lugere aūt ꝛ deplorare ꝛ lamen/
tari eos q de hac vita decedūt ex pusillanimita
te ꝯtingit: h ille. audi ꝛ moralissimū Senecaꝫ
ad Lucillū ep̄la. 101. Quid inq̄t ē stultius: il/
lud vno die factū qd̾ oī die fieri pōt. stat qdem
īminus nobis vt illū fatoꝝ inexorabilis neces/
sitas fixit: sed nemo scit nr̄m q̄ꝫ ꝓpe v̄set ter
minus. sic ḡ formemus aium tanq̄ꝫ ad extrēa
ventū sit: h ille. Et idē ep̄la. 78. Fata inq̄t de
orū fixa sūt ꝛ magna atq̄ꝫ eterna necessitate du/
cuntur. eo ibis quo oīa eunt. Quid tibi noui
ꝛc̄. Scd̾m remediū diuine iusticie meditatio
Ponit̄ enim a beato Dionisio d̾ ecclesiastica
hierarchia. c. 5. Regula q̄dam gnālis ꝙ infe
riora ꝑ sua superiora sursū agant̄. i. ad finē ꝓ
ꝑriū ꝑducant̄. Corpa eni elementata. i. ista cō
pora inferiora ꝑ corpa supcelestia in suū fineꝫ
deducunt̄: vt ait Grego. sup Job. ꝛ poten/
tie rōnales tanq̄ꝫ superiores potentias: aiales
tanq̄ꝫ inferiores in suū finē dirigunt: vt oñdit
btūs Aug. li. de ꝯceptu v̄ginali ꝛ angeli infe
riores ꝑ superiores sursū agunt̄ in deū: vt do
cet beatus Dionysius d̾ angelica hierarchia
ꝑ totū: cū aūt gloriosus deus oībus rebus su
perior sit: necesse ē vt hoīem quē ad finē bea
titudis creauit ad se ꝑ mortē trahat: ꝛ ꝑ ꝯñs
iustū ē vt tal' iusticie ordo ꝯficet̄ q̄re ꝛc̄. Ter
tiū remediū ē necessitatis ꝯsideratio. audi ꝓ/
phetam. Quis inq̄t ē homo q viuit ꝛ nō vi/
debit mortē. audi ꝛ Ambrosi. Quid inq̄t ab/
surdiꝰ q̄ꝫ qd̾ scis oībꝰ eē prescriptū quasi spā/
le deplores: aut qd imprudentius q̄ꝫ qd̾ futu/
rū scis id cū acciderit ferre non posse. audi ꝛ
Senecā ad Lucillū ep̄la. 78. Quid inquit ti
bi noui ē: ad hanc legē natus es: hoc pr̄i tuo
accidit: h matri: hoc maioribus: hoc oībus an
te te: hoc oībus post te ꝛc̄. Quartum reme
diū ē frātne vtilitatis inspectio. Quid eni est
mors nisi finis oīum laborum. audi Hiero.
in ep̄la ad Tirasiū de morte filie sue. Addit̄ i

quit ꝯsolationis alia ꝓuidentia que iacto or/
bitatis. i. mortis occurrat. Plangere debui/
mus a seculo recedentes si seculi inimicitias
ꝯ nos nunc sentiremus ꝛ plangimus dñi be
neficia q nouit infirmitati nostre qd prestetur
Periclitari volebat adhuc q doiet aliquē mo
rientē: ꝛ int̄ fructus vite p̄ñtis videre cupie/
bat miserū laborare talibꝰ ac tantis tempesta/
tibꝰ diaboli: tot corpoꝝ bella. tot seculi clades
euasit. ꝛ lacrymas fundis quasi nescias quot/
tidie qd i teipso patiaris ꝓpter qd̾ dñs ammo
uet ap̄los suos dicens. Si dilexeritis me gau/
debitis vtiq̄ꝫ: q² vado ad p̄rem ꝛc̄. h ille. Hic
de miserijs ꝛ periculis huius seculi dicere po
tes ꝛc̄. Quintū remediū ē dispōnis aiaduer
sio. audi Aureliū Aug. in soliloquijs. Nouit
inq̄t deus q̄ꝫdiu expediat hoī viuē ꝛ q̄n morit̄
d̾ salute corporis mei q̄ꝫdiu qd mihi vtile sit:
nescio: tibi dñe hoc cōmitto. Et Petrꝰ ap̄lus
i. Pe. 2. ait. Omnē sollicitudinē vr̄am ꝓijci
entes in eū: q² ipsi ē cura de vobis. audi ꝛ au
gu. in soliloquijs. Constant̄ inq̄t deo crede:
eiq̄ꝫ te totū cōmitte q̄ꝫtū potes: noli eē q̄si ꝓ/
ꝑus in tua p̄tāte: sed eius clementissimi ꝛ vti
lissimi domini te fauū eē ꝓfitere: ita enim te
adse subleuare non desinet: nihilque tibi eue
nire ꝑmittet: nisi qd̾ tibi ꝓsit etiam si nescias.
audi ꝛ Bern. sup illud q hitat in adiutorio al
tissimi: vigilat inq̄t sup nos indefessus. ꝛ pui
gil ille singularis clementie oculus nō dormit
neq̄ꝫ dormitat q custodit isrl' ꝛc̄: h ille. Sex/
tū remediū dr̄ vtilitatis attentio. O tu q flere
nō cessas. si vsq̄ꝫ ad diē iudicij i fletu ꝑseueres
an mortuū reuocabit ad vitā. Rñde q̄so. audi
Barbatū Hiero. vide inq̄t si dolori dꝫ aliq̄d
ꝯcedi vbi sine remedio pot aius fatigari. h ē
qd̾ Dauid d̾ filio defuncto iam desolatus ait
Nunqd cum potero reuocare: ego magis ad
eū vadā: ille vero non reuertet̄ ad me ꝛc̄.
Septimū remediū dr̄ ꝓprij intēe cumulatio:
inordinate eni flere tā corpi q̄ꝫ aie nocet. pro/
uer. 52. Sicut tinea vestimento ꝛ v̄mis ligno
sic tristicia viri nocet cordi. Et Eccle. 30. Tri
sticiā inq̄t ne d̾s aie tue: ꝛ non affligas temet
ipm i ꝯsilio tuo. Jocūditas cordis h ē vita ho
minis: ꝛ thesaurꝰ sine defectione sanctitat: et
exultatio viri ē lōgeuitas misere aie tue pla/
cēs deo ꝛ ꝯtine ꝛ ꝯgrega cor tuū in sctāte eiꝰ
ꝛ tristiciā lōge expelle a te. multos eni occidit
tristicia: ꝛ nō ē vtilitas in illa. Et Ecc̄. 38. A

tristicia inquit festinat mors ꝛ cooperit ꝟtutē
ꝛ tristicia cordis flectit ceruicē. i. abductiōe ꝑ
manet tristicia: ꝛ ſba iopis ſm cor ciꝰ. Ne de
deris i tristicia cor tuū: ſꝫ repelle eā a te: ꝛ me/
mēto nouissimoꝝ noli obliuisci: neqꝫ eni ē cō
uersio ꝛ a morte resuscitatio: ꝛ huic. s. mortuo
nihil ꝓderis: ꝛ teipm̄ pessimabis. i. pessimuꝫ
facies. Et Pau. 2. ad. Cor. 7. Que inqt ſm
deū tristicia ē pniaꝫ in salutē stabilē operatur
seculi aūt tristicia mortē opat ꝛc̄. Octauuꝫ re
mediū dr̄ vtilitatis ꝓprie ꝯsecutio. audi Hie
ro. nr̄m de paciētia ꝛ fortitudine. ꝯnexa. O ē
inquit gaudiū estimate cū multa habetis i se/
culo obprobria ꝛ aduersitatē: sciētes ꝙ fortitu
do ꝛ patiētia ex ipsis oriūꝛ: patia āt ꝑfectū opꝰ
hꝫ. Probanꝛ āt ꝟtutes i hoīe ꝑ patiam tāqꝫ
auꝝ ꝑ ignē. Qui ceteras hꝫ ꝟtutes sine pati
entia: aurū in vasis fictilibus portat: in sola di
cebat saluator i patia vr̄a possidebitꝭ ani. ve.
fortitudo ꝯnexa ē aīo q patiēs ꝛ fortis ē: secu
re bona sequenꝛ ꝛc̄. Et idē in epl'a d' egrotati
one Blesille sic ait. Abraā tētaꝛ in filio ꝛ fide
lior inueniꝛ. Joseph in egyptum vendiꝛ vt pa
scat prēꝫ ꝛ fratres. Ezechias vicina morte ter
reꝛ: vt fusus in lachrymas. 15. annoꝝ spacio
ꝓcelleꝛ ad vitā. Petrus apl's dn̄i passiōe cō
cutiꝛ: vt amare flens audiat. Pasce oues me
as. Paulꝰ lupus rapax ꝛ Beniamī adolescē
tulus adolesentior extasi excecaꝛ: vt videat: ꝛ
repentino tenebrarū horrore circūdatus dn̄ꝫ
vocat: quē dudū vt hoīem ꝑsequebaꝛ: ita nūc
mea Marcella Blesillā nr̄am videmꝰ ardo/
re febriū per. 30. ferme dies iugit̄ estuare. vt
sciret reijciēdas delicias corꝑis: qd' paulo pꝰ
vermibꝰ exarandū sit ꝛc̄. inde illa tuba mag/
na. Pau. 2. Cor. 12. ait. Ne magnitudo reue
lationū extollat me: datus ē mihi stimulꝰ car/
nis mee angelꝰ sathane q me colaphizet: ꝓpī
qd' ter dn̄ꝫ rogaui vt discedēt a me: ꝛ dixit mi
hi. sufficit tibi gr̄a me. nam ꝟtꝰ in ifirmitate
ꝑficiꝛ: libenꝛ igiꝛ gloriabor i infirmitatibꝰ me
is: ꝛ inhitet in me ꝟtus xp̄i ꝓpter qd' placeo
mihi i ifirmitatibꝰ meis i cōtumelijs in neces/
sitatibꝰ i ꝑsecutionibꝰ in angustijs ꝓ xp̄o ꝛc̄.
Audi ꝛ Senecā ad Lucillū epl'a. 67. cū aliqs
tormēta fortit̄ patiꝛ inqt oībus ꝟtutibꝰ vtitur
fortitudo vna i ꝓmptu sit: vt maxime appeat
patia ceteꝝ illic ē fortitudo: cuiꝰ patia ꝛ ꝑpes/
sio ꝛ tollerātia rami sꝭ. Illic ē prudētia sine q̄
nullū initiꝛ ꝯsiliū: q̄ suadet q̄ effugere nō pos/
sis q̄ꝫ fortissime ferre: illic est ꝯstantia q̄ deijci
loco nō pōt ꝛ ꝓpositū nulla vi extorq̄re dimi
tit ꝛc̄. h' ille. Nonū remediū dr̄ resurrectiōis
certificatio. audi Hiero. ad Theodoram de
morte Licini. Aduersus inqt mortis duriciā
ꝛ crudelissimā necessitatē: h' solatio erigimur
ꝙ i breui reuisuri sumꝰ eos q̄s dolemꝰ obeuē
tes. neqꝫ eni mors ſꝫ dormitio ꝛ sōnꝰ appella
tur. vn̄ ꝛ btūs apl's vetat d' dormientibꝰ ꝯtri/
stari: ꝛ q̄s dormire nouimus suscitare postea
credamꝰ: ꝛ pꝰ digestū soporē vigilare cū scis
ꝛ cū angel' dicere: gl'ia i excelcelsis deo. ꝛ i ter/
pax ꝛc̄. In celo vbi nō ē pcm̄: gl'ia ē ꝛ ꝑpetua
laus: ꝛ indefessa ꝑconia. In tr̄a āt vbi seditio
ꝛ bella atqꝫ discordie: pax impꝛcanda ē: nō in
oībꝰ ſꝫ in his q bone volūtatis sūt: ꝛ saluatio/
nē audiūt apl'icam: gr̄a vobis ꝛ pax a deo pa
tre ꝛ domino Jhesu xp̄o multiplicetur vt i pa
ce fit locus eius ꝛ habitatio eius in syon ꝛc̄. ꝛ
idē ad Tarsiū d' morte filie sue ꝑarū pꝰ ꝑnci/
piū. Resurgere inqt credimꝰ nr̄os ꝛ plangi/
mus qd faceremꝰ si mori tm̄mō ꝑcipet deꝰ:
volūtas eiꝰ vtiqꝫ sola sufficeret ad solatiū: cui
nullū ꝑponere iubemꝰ affectū ꝛc̄. h' ille. ꝛ i fi
ne huius epl'e sic ꝯcludit: nūc aūt ꝯ luctū su/
mēda sūt arma vt spes nr̄a possit hr̄e victoriā
ꝛ adducit tex. apl'i. Nolo vos igr̄are fr̄es de
dormientibꝰ: vt nō ꝯtristemini sicut ꝛ ceteri
q spē nō hn̄t. Si eni credimꝰ ꝙ Jhs mortuꝰ ē
ꝛ r̄surrexit: ita ꝛc̄. hec ille. Audi pulcherrimū
tex. 13. q. 3. habent forsitan illi lōgi doloris iu
stā excusationē q vitam alteram nesciūt: q de
hoc seculo ad melius esse transitū nō ꝯfidunt
Nos āt q hoc credimus ꝛ docemus: cōtrista
ri nimiū de obeuntibus nō debemꝰ: ne ꝙ ma
gis apud alios pietatis ꝫ spēm hoc nobis ma
gis i culpa sit. nā diffidentie quodāmō genus
ē ꝯ hoc: qd' q̄sqꝫ ꝑdicat q̄rere iusticiā amās d' i
cēte apl'o. Nolumus vos ignorare d' dormiē
tibus: vt nō ꝯtristemini sic̄ ceti q spē nō hn̄t.
hec ibi. Et sūt ꝟba Anastasij: q̄re ꝛc̄. Deci
mū remediū dr̄ stultoꝝ ꝯfusio. audi Cipria/
nū in li. de morte. Nō sunt inqt lugendi fr̄es
nr̄i accersione diuina d' seculo liberati cū sciamꝰ
eos nō amitti sed ꝑmitt ꝛ occasionē nō eē dā
dā gentibꝰ vt nos merito reprehendat: q' quos
apud deū viuere dicimꝰ vt extinctos aut perdi/
tos lugeamꝰ. nihil eni ꝓdest ꝑferre ꝟtutē ꝛ
factis destruē ꝟitatē: h' ille. Et sic pꝫ ista ve.
Qn̄tū ad tertiā ꝟi. patet ex dictis i pª ve: Si

eni lugeamus ordinate ⁊ i charitate: nihil ob
stat qn aliq̃ subsequaꝛ merces. Nec te moue/
at ꝙ aliq in veťi testō inordinate luxerunt: nec
tñ obiurgati sūt. 70. eni dieb⁹ filij isrľ mortem
patriarce planxerunt: vt pꝫ Geñ. 50. c. ⁊. 30.
dieb⁹ mortē Moysi. Deut. c. vl. sicqꝫ ď alijs
qm̃ vt aiť Gratian⁹. 25. q. i. Multa i veťi te/
stamēto pmittebanꝛ tãqꝫ iperfectis q̃ tpe grē
nō licent. Inde dñs Luc. 7. vidue cui vnic⁹
filius mortuus fuerat ait. Noli flere: q̃re ⁊c̃.
Et ista sufficiant pro presenti conclusione.

Quod ꝓpter mundi mala mors querēda
non est. Conclusio secunda.

Ecipe sam ꝯclonē vꝫ. Quãtũcunqꝫ
a qs piculis mũdi succũbat: nũq̃ꝫ tñ vt
euadat mortē ꝓcurare dꝫ. Vbi tres i
gramus ve. vꝫ. Prima ve. ē ista. si picula
mundi vincere volumus qd ē qď magis attē
dere debeam⁹. Scďa ve. ē ista. vñ accidit ꝙ
hoīes i tribulationib⁹ desperãt. Tertia ve. ē
an liceat in aliq̃ casu mortē corporis ꝓcurare
Q̃tũ ad pmam ve. pono hanc regulã gnã
lem ꝙ q̃ꝫtũ ad aīe salutē spectat: nō ꝯsiderare
necesse ē q̃les fuerĩmus in sanctitate: sed qua
les erimus. Audi Isido. de sũmo bono. i vi
ta hoīs finis q̃rendus ē: qm̃ deus nō respicit
q̃les antea fuerimus: sꝫ q̃les circa finem vite
erim⁹ ⁊. 25. di. q̃lis. q̃lis inqt vnusqsque hinc
egrediť. talis in iudicio apparebit ⁊c̃. Quid
ꝓfuit Iude aplatus gradũ tenuisse: ⁊ Nico/
lao aduene scãm electionē habuisse ⁊ male fi/
nisse. Nō ğ a bono ope cessandũ ē: lꝫ imune/
ra occurrãt ipedimēta. Thobias eni lꝫ plaga
cecitatis feriret. a timore tñ dñi non recessit.
Thobie. 2. c. Nec Daniel deũ veꝝ adorar̃ re
liqt: q̃ꝫuis Darius rex edictũ in ꝯriũ fecisset
Daniel. 6. Cõstanť Susanna duob⁹ senibus
resistens in ꝓposito sancte castitatis pseuera/
uit. Dañ. 13. Eleazarus ꝓ noīe dñi oīa tormē
ta pseueranť sustinuit. 2. Macha. 6. idē patet
⁊ ď septē fratribus. 2. Macha. 7. c. ⁊ sic ď ali
is. Et diligenť antedicte regule nostre anima
mea attende sensũ. Nō eni eoipso qď diximⁿ
q̃ꝫtũ ad aīe salutē spectat: nō opus eē q̃les fue
rimus in sanctitate: sꝫ q̃les erimus cõsideraŕ
vt p hoc peccandi materia deť: vt dicas possũ
ego aliquo tempis interuallo mũdanis frui
delicijs ⁊ iocis: ⁊ postea finem bonũ facere.
Sũma eni deceptio h̄ ē. Audi Hiero. nostꝝ
ď sero penitentibus. Sed forte inqt qs iterũ
dicit ꝙ vir q toto tpe q̃ vixit male fecit: i mor/
tis articulo accepta pnia a deo veniã obtiebit
Heu q̃ꝫ vana suspicatio ⁊ falsa cogitatio vix
ď centũ milib⁹ hoīum q̃rũ mala sp fuit vita me
reť hr̃e a deo indulgētia vn⁹ vir tot⁹ i pctis ge
nitus ⁊ nutritus: q nec deũ vidit: nec cogno/
uit: nec ď eo audire voluit: nec se peccare co/
gnoscit: nec sit qd sit pnia: nisi forte dormien/
do nouit. Totus adhuc secularib⁹ inodat⁹ ne
gocijs: quē angustia pmit filioꝝ quos deserit
quē isirmitas ꝯterit: quē dolor diuitiarum ⁊
bonoꝝ tpaliũ ꝯcutit: quã acceptã a deo accipi
et pniam: quã nō accipet si adhuc se posse sal/
uari crederet: certe veꝝ ꝯcludã q dũ sanus ē
⁊ iuuenis deũ offendē non formidat in morte
nō merebiť diuinã obtinere indulgentiã. q̃ di
lectissimi pnia quã solũ qs accipit: q̄ se viue/
re ampli⁹ nō posse cernit q si ex infirmitate cõ
ualesceret peior q̃ꝫ pus fieret: h ille. Et sic pꝫ
pma ve. Q̃tũ ad sam ve. lꝫ de hac materia
pluries in hoc opere diximus: tñ ad pñs di
co sm btm̃ Tho. sa se. q. 20. ꝙ desperatio ori
tur ex falsa estimatione. falsa ãt estimatio ē iu
dicare rem aliter esse q̃ꝫ sit: quo fit vt falso reꝫ
iudicãtes in desperationē inducimur. Pro
quo notandũ sm phm. 6. ethico. ꝙ illud qď in
intellectu ē affirmatio vel negatio in appetitu
ē fuga vel persecutio: ⁊ qď in intellectu ē veꝝ
vel falsũ in appetitu est bonũ vel maluꝫ. Ex q̊
sequiť ꝙ omnis motus appetitiuus cõformiť
se habens intellectui falso ē sm se malus ⁊ cõ
formiť se habens intellectui vero est bonus.
Hoc sic notato pono per casũ ꝙ quis mõtaliť
peccet: si intellectus estimat ꝙ peccatorib⁹ dũ
ad pniam redeunt deus veniam largitur: iu/
xta illud. Ezech. 18. c. Nolo mortem peccato/
ris. sed magis vt conuertatur ⁊ viuat: tũc ta
lis intellectus dicitur verus. si aũt estimet de/
um talibus peccatoribus veniã denegare: ta
lis intellectus dicitur falsus. Ex qbus sequiť
talis regula ꝙ sicut motus spei q conformiter
se habet ad estimationē verã est laudabilis ⁊
ꝟtuosus ita motus desperationis qui est illi
oppositus conformiter se habens ad estimati
onē falsam est vitiosus: ⁊ per ꝯñs peccatum.
Sed q̃rit predictus doctor ista falsa estimatio
vnde habet ortum: estimat enim falsum intel
lectus: an q̄ non credit ⁊ est infidel': an quem
Et rñdet ꝙ ista falsa estimatio oriť circa parti
cularia: remanente tñ ꝟa estimatione i vni/

uersali. Pro quo sciendũ ꝙ nõ credere siue i
fidelitas pertinet ad intellectũ ⁊ desperatio ad
vim appetitiuã. Intellect⁹ aũt ẽ vniuersaliũ
⁊ appetit⁹ mouet̃ ad ꝑticularia. Est eni inquit
phs in.3.de aia.in fine mot⁹ appetitiu⁹ ab aia
ad res que in se ꝑticulares sũt. mõ planũ est, ꝙ
cõtingit aliquẽ hr̃e rectã estimationẽ in vl'i: ⁊
circa motũ appetitiuũ nõ recte se hr̃e corrupta
ci⁹ estimatiõe in ꝑticulari. q2 necc̃e ẽ ꝙ ab esti
matione in vl'i ad appetitũ rei ꝑticularis ꝑue/
niat̃ mediante estimatõe in ꝑticulari: vt p3.3.
de aia. Sic̃ a ꝓpõne vl'i nõ infert̃ cõcl'o ꝑticu
laris nisi assumẽdo ꝓpõnẽ particularẽ. Et vt
itelligat̃ quõ põt hr̃i vera estimatio in vl'i: cor/
rupta tñ vera estimatione in ꝑticulari: accipe ex
emplũ. nã ille q fornicat̃ eligit fornicationẽ vt
bonũ sibi vt nunc.i. vt ꝑticulare bonum: ⁊ tñ
vera remanet in eo estimatio in vl'i. s. ꝙ forni/
catio est pctm̃ mortale. ⁊ sic de auaritia ⁊ alijs
pctis: mõ ad ꝓpositũ poterit qs in vl'i hr̃e hãc
verã estimatione. s. ꝙ in ecclesia est remissio
pctõꝝ: ⁊ tñ poterit hr̃e motũ desperatiõis. s. ꝙ
nõ sit speranda venia corrupta intentione cir
ca particularia. Ex quo p3 dicit iste doctor ꝙ
põt cẽ desperatio sine infidelitate sic̃ ⁊ alia pec
cata mortalia. S3 parũ iste pater Ambro. dic
queso qd' istoꝝ est graui⁹ pctm̃: an desperatio:
an infidelitas. Dico ꝙ pctã q opponũt̃ vtuti
bus theologicis sũt ẜm suum gen⁹ alijs pctis
grauiora cũ vtutes theologice deũ habeãt ꝓ
obia: ⁊ pctã per ꝯñs eis opposita auersionem
a deo directe ⁊ ꝑncipaliter importãt. ⁊ ẜm istã
rõnẽ. s. auersiõis a deo oĩs pcti mortalis gra/
uitas cõpensat̃. q2 si posset eẽ cõuersio ad com
mutabile bonũ sine auersiõe a deo q3uis talis
iordiata eẽt: nõ eẽt tñ pctm̃ mortale. Auersio
ergo a deo facit eẽ pctm̃ mortale. si sic sequit̃
ꝙ illud qd' ꝑmo ⁊ per se hãc auersionẽ h3 erit
inter oĩa pctã mortalia grauissimũ. Accipiant̃
mõ ista tria pctã. s. infidelitas: odiũ dei: ⁊ de/
speratio. Infidelitas opponit̃ fidei: odiũ dei
charitati ⁊ desperatio spei. Si igit̃ infidelitas
⁊ desperatio adinuicẽ cõpent̃ ẜm eoꝝ rõnem
specificã sic infidelitas graui⁹ pctm̃ ẽ despera
tione. infidelitas eni ex hoc ꝓuenit ꝙ hõ ipsã
dei vitatẽ nõ credit: desperatio aũt ex h' ꝙ nõ
sperat se bonitatẽ dei ꝑticipare. ⁊ q2 mai⁹ pec/
catũ est nõ credere dei vitatem q3 nõ sperare
cõsequi posse gloriã ab ipõ. q2 infidelitas ꝓpe
ẜm se ẽ ꝯ deũ: ⁊ desperatio nõ nisi ẜm ꝙ ẽ bo

nũ ꝑticipatũ a nobis: iõ ifidelitas graui⁹ pctm̃ ẽ
sil'r ⁊ odium dei graui⁹ ẽ desperatõe. ꝑꝑ eandẽ
cãm. q2 graui⁹ ẽ odire deũ q3 nõ sperare cõse
qui bonitatẽ dei. Si aũt dei fiat cõꝑatio infide
litatis ⁊ desꝑatõis q3tũ ẽ ex ꝑte nr̃a: tũc desꝑa/
tio est pctm̃ graui⁹. nã ꝑꝑ spem gl'ie reuoca/
mur a malis ⁊ ꝓuocamur ad faciẽda bona: ⁊
iõ sublata spe irrefrenate labimur in pctis: ⁊ a
bõis retrahimur nõ sic ãt p' sublationẽ fidei. ⁊
huic snĩe cõcordat glo. suꝑ illud ꝓuer. 24. c. si
desꝑaueris lapsus in die angustie minuet̃ for
titudo tu: vbi sic ait. Nihil ẽ execrabili⁹ desꝑa
tione. Hoc etiã ponit btũs Tho. vbi. s. ⁊ ista
tibi aia sufficiãt ꝓ scd'a vi. Q̃tũ ad tertiam
vi. dico ꝙ nullo mõ l3 sibiipsi ꝓcurare necẽ.
hinc Saul reddit̃ cõdẽnatus. q2 sibiipsi mor/
tem ꝓcurauit. i. R. vl. c. ⁊ Judas. Act. ꝑ. c.
⁊ sic de alijs. Audi tex. 23. q. 4. §. Itẽ h' dici/
mus. vbi sic dr̃. Item hoc dicim⁹: hoc asseri/
mus. hoc modis oib⁹ approbamus. neminẽ
spontaneã mortẽ sibi inferre debere. velut fu/
giẽdo molestias tpales: ne incidat in ꝑpetuas
s. molestias: hec ibi de hoc suꝑ plene nõuim⁹.
feria qnta secũde dñice in tertia ꝯcl'one secũde
ꝑtis. Nota tñ regulã generalẽ. ꝙ l3 non sit
cuiꝑiã concessũ mortem ꝓpriã ꝓcurare ⁊ in/
ferre tñ dum ab alijs infert̃ ꝓpter vitatẽ con
seruandã: ⁊ fidẽ tuendã hilariter oia pericula
⁊ ipsã etiã corꝑis mortẽ aggrediamur. Audi
barbatũ Hieronymũ in exhortatiõe ne perse
cutio timeat̃. Filij inqt dilectissimi accingimi
potẽtia: estote filij potẽtes ⁊ nolite hoꝝ misero
rũ diuitũ q̃ꝝ iam tantã oñdim⁹ ibecillitatem ⁊
miseriã eẽ q3tã nõ diceret ligua potẽtiã formi
dare in oꝑãdo iusticiã. q. n. ꝑꝑ iusticiã ꝑsecu/
tionẽ patit̃ btũs ẽ ⁊ bñ sibi erit ⁊ si morit̃ beati
or ꝑciosa nẽpe ẽ in ꝯspectu dñi mors scõꝝ ei⁹
si cupis vitã tenere cũ xp̃o morte3 noli timere
ꝓ xp̃o. Non enim potes illa sustinere ꝓ xp̃o q
sũt cõdigna ad futurã gloriã que reuelabit̃ cũ
apparuerit gloria nr̃a q sursũ ẽ nõ q suꝑ terrã
Nõ spet mercedẽ q nõ laborat nõ sufficit solũ
xp̃iani nomẽ. xp̃ian⁹ es imitare xp̃m. Frustra
xp̃iani h3 ille nomẽ q diabolũ seqt̃. qnimo xp̃i
anus oino nõ ẽ: s3 antixp̃s: iuxta illud euãgeli
ste Joãnis. audistis q2 antixp̃s venit nũc anti
xp̃i multi facti sũt. Vis g̃ cũ xp̃o regnare cum
xp̃o mala tollera. Si xp̃3 dñm ⁊ regẽ cui ẽ no
mẽ suꝑ oẽ nomẽ opportuit pati: ⁊ ita intrare i
gloriã suã quã fiduciã habem⁹ nos intrare si/

ne labore. O q̄z stulti sumus ꝛ tardi corde ad
credēdū volum⁹ hic gaudē cū seculo: ꝛ postea
cū xp̄o. Dn̄s nud⁹ igredit̄ ꝛ s̄uus supfluitate
honust⁹ vestiū auri ꝛ gēmaꝝ intrabit. Jlle ie/
iun⁹ iste crapula ꝛ luxuria plen⁹ ille i cruce pro
nobis moriēs iste i lecto delicate dormiēs. qd̄
dn̄s nō facit: s̄u⁹ faciet. ꝓmittit de⁹ zebedei fi/
lijs regnū suū si calicē quē bibitur⁹ erat possēt
bibē ꝛ ifra ꝟsus finē seqt̄. nō: n. q̄ dico vobis
ꝟba accepi ab hoie nz ꝑ hoiez didici sz ꝑ euā
geliū suū. itaqz oio oz nos ꝑ mltas tribulatōes
acgrē reg^m dei crāt i via. q ꝑ delitias ꝛ diuitias
ꝑparāt ire. Signū māifeste dānatōis ē i h̄ mū
do sua bn̄placita asseq: ꝛ i mūdo glari oz libēt
gl'iemi i tribulatōib⁹ ꝛ aduersitatib⁹ vr̄is ꝛc̄.
h̄ ille. Et h̄ tibi aia sufficiāt ꝑ pn̄ti ꝯclone.

Qui sūt in morte deflēdi. Cōclusio t̄tia.

Ecipe tertiā ꝯclonē. vz. illi sūt marie
a deflēdi quos certis cog̃scimus signis
ꝙ i infernū erūt cruciādi. Pz ista cō/
clo: qm̄ hō i morte sig̃ ōndit dānatōis. vt spnē
i crucē ꝛ filia certe illa aia ad morte ētnā festi/
nant ꝛ a fine ad quē creata ē discordat. ꝛ ꝑ ꝯn̄s
rōabilr̄ ei⁹ ꝑditio flēda. audi Hiero. nr̄m in
epl'a ꝯsolatoria ad Paulū de morte Blesille
ad h̄. n. iqt nati sum⁹ vt maneam⁹ ētni. Abra
hā: Jsaac: Moyses: Joānes. Paul⁹ vas ele
ctōis. ꝛ sup oia fili⁹ dei morit̄: ꝛ nos idig̃mur
aliquē exire de corꝑe q ad h̄ forsitā rapt⁹ ē ne
malicia mutaret mētē ei⁹ placita. n erit do aia
illi⁹ ꝛ ifra. Reuera si seculare desideriū: ꝛ qd̄
de⁹ auertat delitias h⁹ vite cogitātē mors ima
tura rapuisset plāgēda erat ꝛ oi fōte lachrymā
rū lugēda nūc ꝟo cū ꝓpitio xp̄o an̄ q̄tuor fer/
me mētes ꝛc̄. long⁹ s̄mo ē. q̄re ꝛc̄. Hinc in
gram⁹ tres ꝟi. vz. Pria ꝟi. ē an liceat int̄
rogare moriētē vt reuelet statū suū p⁹ mortē.
2^a ꝟi. ē ponam⁹ ꝙ qs a mortuis resuscitet̄
sacr̄a q̄ habebat p̄us in vita an deleta sint per
mortē: ꝛ ꝑ ꝯn̄s resuscitat⁹ oz ne sacr̄a reitera/
ri. Tertia ꝟi. ē. an religiosus resuscitatus
teneat̄ redire ad religionē. Quātū ad p̄mā
dico s̄m btm̄ Tho. in qdlibet ꝙ nulla inordi/
natio vr̄ si qs regrat a moriēte cognosc̄ē statū
suū post mortē subijciēdo tn̄ hoc diuino iudicio
ſ̄ qs tn̄ h̄ faceret qr dubitaret in fide de statu
f. futuro hesitās ꝓculdubio peccaret. talis. n
inq̄sitio nihil aliud ē q̄z q̄ddā tentare deū. vbi
nō s̄z. b. Tho. s̄a s̄e. q. 77. ar. i. ꝙ tētare deū
st experimētū sumē de aliq̄ re qd̄ fieri pōt duo/
bus modis. f. ꝟbis ꝛ factis. Verbis vt cum
ꝓblema facim⁹. f. vtꝝ hoc possit eē: vel vtrū
h̄ cōtingat ꝛc̄. Et talia ꝓblemata pn̄t adhuc fi
eri duob⁹ modis. f. aut vt sciam⁹ aut vt insidie
mur. si vt sciam⁹ nō ē pctm̄ imo ꝟtus. Nihil
eni pōt ꝑfecte sciri nisi p̄us dubitet̄. ꝛ ois ꝓpō
ꝟe scibilis est p̄mo ꝓpō dubitabilis. iō phus
2° posterioꝝ dic̄ ꝙ qōnes sūt eq̄les nūero his
que ꝟe scim⁹. q̄rim⁹ aūt q̄tuor. f. si ē: qr ē: qd
est: ꝛ ꝓpter qd ē. Si aūt q̄rim⁹ insidiose. f. nō
vt sciam⁹: sz vt calūniem⁹: manifestū ē eē pec
catum. ꝛ hoc mō plerūqz iudei insidiabāt̄ xp̄o
Mat. 22. Licz censūz dari Cesari. an nō. ꝛ de
muliere cōprehēsa in adulterio. Jo. 8. etiā ex
emplū pz. Factis etiā deū tentare dupl'r pos/
sumus. Vno mō vt sciam⁹ ꝛ nām rei cogno/
scam⁹ vt medici ꝛ artifices facere solēt. ꝛ talis
tētatio dn̄ in ꝓximi detrimētū nō redūdet nō
est illicita nec pctm̄. Alio mō vt calūniem⁹ tm̄
ꝛ nō vt sciam⁹ quō iudei signa a xp̄o petebant
dicētes Mat. 12. Magister volum⁹ a te signū
videre. ꝛ hec tentatio pessima ē Mat. 12. Ge
neratio praua ꝛ adultera signū q̄rit ꝛc̄. Qui/
bus sic notatis satis pz qd̄ dixim⁹ in hac veri/
tate. Quātū ad s̄am ꝟi. pono istā regulam
ꝙ ea in qb⁹ cōfert̄ grā morte nō delent̄. Sūt
aūt tria ꝑmarie sacr̄a in qb⁹ grā ꝯfert̄. f. bapti
smus: ꝯfirmatio: ꝛ ordo: mr̄imoniū aūt ꝛ alia
h⁹i nō ꝯferūt grām. hoc pz. 32. q. 7. c. licite di
mittit̄ vxor. in glo. Et iō baptism⁹ ꝯfirmatio
ꝛ ordo ꝑ mortē nō delent̄: ꝛ ꝑ ꝯn̄s nec p⁹ mor
tem reiterāda. de hoc exp̄sse h̄r tex. i. q. i. c. ꝙ
qdā. ꝛ de ꝯse. di. 5. c. dcm̄. ꝛ. c. d̄ hoie. ꝛ nulli
sacramēto faciēda ē iniuria: que fieri dr̄ qn̄ nō
reiterādū reiterat̄ q̄si p̄ma collatio nō value/
rit. de hoc ē tex. i. q. i. c. sacramenta. ꝛ de ꝯse.
di. 4. c. ōndit̄. vbi hec mā bn̄ vētilat̄ vbi paꝝ
p⁹ p̄ncipiū sic ad l'ram dr̄. Jtē sacr̄m baptismi
ē qd̄ hz q baptizat̄ ꝛ sacr̄m dādi baptismū ē qd̄
hz q ordinat̄. sicut eni baptizatus si ab vnitate
recesserit sacr̄m baptismi no amittit: sic etiam
ordinatus si ab vnitate recesserit sacr̄m dandi
baptismū nō amittit: nulli eni sacr̄o faciēda est
iniuria. si discedit a malis vtrūqz ꝑmanet. sic
ergo acceptat̄ baptism⁹ quē nō potuit amittē
qui ab vnitate discesserat: sic acceptandus est
baptismus quē dedit illi qui sacr̄m dandi cum
discesserat nō amiserat ꝛc̄. h̄ ibi. ꝛ sunt verba
Aug. Et rōnē aliā addūt theologi q̄re hec tria
reiterāda nō sūt. qm̄ in quolibz illoꝝ triū col/

latione imp̄mit in aīa character q̄ p̄ mortē ab
aīa separi nō pōt. In alijs aūt sacris nō imp̄/
mit character. ⁊ iō post mortē nō remanēt. ⁊
p̄ ꝯn̄s reiterari pn̄t. gl. āt sup̄ dcō. c. licite. 32.
q. 7. dic̄ aliā rōnē. vꝫ. ꝙ p̄ baptismū imortale
imortali copulat̄. s. aīa deo· sꝫ per mr̄imoniuꝫ
mortale mortali. s. corp⁹ corpori cōiūgit̄: mors
aūt nō hꝫ ptātē in aīa nec in deo: sꝫ bn̄ in cor/
pus: ideo matrimoniū morte dissolnit̄ nō aūt
baptismus. Inde notauit Hugolin⁹ q̄ Laza
rus de q̄ dr̄ i euāgelio sequēti. s. Io. xi. c. P⁹
resuscitationē suā vxorē suā repetere nō potu
isset: nec ecōtra sꝫ si iungi in mr̄imonio voluis
set: opportuisset illos denuo ꝯhere. Et hāc sē
tentiā approbāt cōiter theologi oēs. quare ⁊c̄.
Quātū ad tertiā Vt. dico ꝙ de h̄ sūt diuer
se opiniōes. Quidā dicūt ꝙ sic: ⁊ rō h̄ ē qm̄ q̄
cūqꝫ imateralia ⁊ icorruptibilia vniūt̄ imālib⁹
⁊ icorruptibilib⁹ illa p̄ mortē nō sep̄ant̄: sed p̄
religionē xp̄ianā s̄uoꝝ dei claustraliū aīa vni
tur deo q̄ sūt icorruptibilia ⁊ et̄na q̄ ipsa p̄ mor
tē nō poterūt separari. Ista rō sūmit̄ ex glo.
sup̄. c. licite. 32. q. 7. q̄ ad maiorē: sꝫ minorē ꝓ
bant. vꝫ. ꝙ aīa deo cōiūgat̄: nā aīa q̄ꝫtū ad rō
nalē cōiūgit̄ deo p̄ obiam q̄ꝫtū ad irascibileꝫ p̄
paup̄tatē. ⁊ q̄ꝫtū ad cōcup̄iscibilē p̄ castitatem.
Cū ergo mortuo religiosi corp̄e aīa imortalis
remaneat. sequit̄ ꝙ remaneāt oīa que erant in
ipsis potentijs aīe. ⁊ per ꝯn̄s in rōnali rema/
nebat obedientia ⁊c̄. Ista rō paruꝫ valet. qm̄
non oportet oīa que in vita pn̄ti aīe inserūt p⁹
mortē rep̄iri in ea: qm̄ aliū hꝫ essendi modum
post vitā pn̄tē q̄ꝫ in vita: vt dic̄ btūs Tho. p̄te
i. q. 89. Nec compatio baptismi ⁊ alioꝝ duoꝝ
sacroꝝ. s. cōfirmatiōis ⁊ ordinis ⁊ religionis
valet qm̄ in illis imprimit̄ in aīa character ide
bilis no sic in assūptione habitus religiōis: ⁊
q̄ꝫuis aīa per religionē deo cōiūgat̄ talis tamē
cōiunctio nō est nisi ꝓ statu vie vnde mr̄a sūt
in via quib⁹ aīa iungit̄ deo que tn̄ nō remanēt
in aīa post mortē. sicut pꝫ de fide ⁊ spe ⁊ alijs
multis. Et rō est q: talis cōiūctio nō ordinat̄:
nisi ꝓ statu vie. Iō est alia opinio. vꝫ. ꝙ reli/
giosus resuscitatus nō tenet̄ redire ad religio
nē cum illud votū dūtaxat dū vixerit sic emis/
sū. ⁊ iō absoluit̄ p̄ mortē. Adūt tn̄ ꝙ talis ing̃
tissimus eēt si vellet seculo deseruire redeat g̃
talis ad primam vel etiam regulā artiorē q̄re
⁊c̄. Nos supplices deum exorabimus vt in
resurrectione futura eum videre per gloriam
possimus: ⁊ hic per gratiam. Amen.

Feria sexta quarte dominice de amore ser/
mo trigesimusprimus.

Diligebat autem

d Ihs Marthā ⁊ Mariā sororē
ei⁹ ⁊ Lazaꝝ. Io. xi. c. Quāuis
in opib⁹ dei erga humanā nām
sūmop̄e dei amor clarescat: tn̄ hodierna sancti
euāgelij lectiōe amor qdā p̄ticularis oñdit̄ dū
dr̄ diligebat Ihs ⁊c̄. Et lꝫ multa exordiri pos
sum⁹ tn̄ breuitatis cā in p̄dictis verbis tres de
amore cōsiderationes cōtemplemur. vꝫ amo
ris diui siue xp̄i Iesu feruentissimā cōicatio/
nē. Amoris ꝓprij inutilem fructificationem.
Amoris ꝓximi singularē ordinationē.

De diuino amore ⁊ Iesu dulcissimi dilecti
one. Consideratio p̄ma.

p Rimo diui amoris siue Iesu xp̄i fer/
uentissimā cōicationē videam⁹. Vbi
tres cōclōnes more nr̄o faciam⁹. vꝫ.
Prima ꝯclō ē ista. Lꝫ diuus amor equali
ter in oīb⁹ defūdat̄ sig̃ tn̄ dicti amoris nō eq̄li
ter in oīb⁹ rep̄iūt. Scd̄a cōclō ē ista. Amor
diuin⁹ adeo ē p̄fect⁹: vt amantē trāsformet. ⁊
plures in eo generat effect⁹. Tertia cōclō ē
ista. Diuinus amor lꝫ vndiqꝫ diffundatur in
volūtate tn̄ humana quietat̄.

De diuo amore i se: ⁊ ei⁹ signis. Cōclō p̄a

a Cipe p̄mā ꝯclōnē vꝫ. Lꝫ diu⁹ amor
eq̄lr̄ in oīb⁹ diffūdat̄ signa tn̄ dei amo
ris nō eq̄liter in oīb⁹ rep̄eriunt̄. Vbi
tres inquiram⁹ veritates. vꝫ. Prima Vi.
est an de⁹ oīa eq̄liter diligat. Scd̄a Vi. est
qs ē in hac vita a xp̄o Iesu magis dilect⁹. 3a
Vi. que sūt signa diui amoris. Quantū ad
p̄mā dico ꝙ dei amor ē duplex. nō tn̄ realiter.
sꝫ rōne vel formalr̄ differēs. vꝫ. amor absolu
tus ⁊ amor respectiu⁹. Amor absolut⁹ ē diua
volūtas ꝯformata itellectui diuo pratico. ⁊ tal̄
amor respicit ordinē nāe create absolute ꝓut
a deo ꝯdita ē. ⁊ q: qcq̄d creauit de⁹ bonū est. ⁊
vnūqdq̄ꝫ p̄ticipat nāꝫ boni vt sic. iō de⁹ vt sic
eq̄lr̄ oīa diligit nec i h̄ ē distinctio iudei greci.
xp̄iani: ⁊ sic de alijs. Sap. xi. Oia diligis q̄ st
⁊ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti. Amor respectiuus
respicit ordinē nāe cōformat̄ cū volūtate dei. ⁊
q: nō oēs cōformat̄ cū diua volūtate sic n̄ oēs
eq̄lr̄ amat ipso testante q fecerit ingt volūta/
tem patris mei q in celis est: ipse me⁹ fr̄ mat̄

260

τ forοr ē. hec sńia colligiṫ a Damasceno super
illo ⱱbo apl'i. i. Thi. 2. De⁹ vult oēs hoēs sal
uos fieri. ſʒ inqres pr̄ Amb. iſta sūt mihi valde
dubia. τ volo tibi oñdē ꝙ de⁹ nō amet iſta infe
riora volūtas. n. ei⁹ vileſceret ſi amaret iſta trā
ſitoria ſic̄ itellect⁹ diu⁹ vileſcēt ſi h̄ ſingularia i
telligeret: vt ait Auerrois. Arguo igitur ſic.
Vbicūqʒ nō reperiūṫ ꝯditiōis veri amorꝭ ibi
nō repiṫ ꝑp̄e amor: ſʒ i deo nō repiūṫ ꝯditōes
veri amorꝭ ğ nec ver⁹ amor. ꝯña nō cū maio/
ri. Minor aūt ꝓbaṫ aucṫe Dionyſij de diuis
noib⁹. c. 4. vbi dic̄. Ver⁹ amor amātē ex̄ ſe po
nit. τ eū q̄dā mō i amatū trāſfert ſʒ icōueniēs
ē vt de⁹ ex̄ ſe ſit poſit⁹ τ i alia trāſferaṫ ğ τc̄. itē
amor dei ē etern⁹: ſʒ alia a deo nō ſūt eterna ğ
ſi illa amat nō amat niſi vt i ſeipſo. ſʒ q̄cūqʒ ſūt
in eo nō ſūt alia ab eo. ğ de⁹ nō amat alia a ſe/
ipſo. Iteʒ ſi amat creaturas: aut amat amore
ꝯcupie: aut amicitie. Nō cōcupie. q̄ nullo in
diget vt pſ. ait. Dñi ē terra τc̄. nec amore ami
citie. q̄ talē ad creaturas irrōnales hr̄e nō pōt
ğ nō amat oīa. Itē arguo aucṫe. ait ps. O di/
ſti oēs q opaṫ iniqtatē τc̄. ğ nō oīa amat. Aia
mea bñ dicꝭ tñ r'ſam hāc accipe gnālē ꝙ amor
nr̄ nō ē ſic̄ amor dei. nā volūtas nr̄a nō ē cā bo
nitatis reꝝ: ſʒ ab ea moueṫ ſic̄ ab obiecto. vñ
bonitas rei ſm nām. vl' eſtiata bōitas mouet
volūtatē nr̄am vt alicui bonū velim⁹. ſʒ amor
dei ē cauſans τ fūdās bonitatē in reb⁹. τ ideo
volūtas dei. q̄ oīa bona ſūt: oīa abſolute eq̄l'r
amat. τ iō ad tuā rōnē intellige ſcēm Dionyſij
nihil. n. ē aliđ amātē ex̄ ſe poni τ transferri in
amatū. niſi amato velle bonū: τ ꝑ ꝓuidētiam
ſuā opari ſic̄ τ ſibi τ h̄ ēt cōpetiṫ amore diuino
oib⁹. n. vult abſolute aliqđ bonū: τ ꝓuidētiā
ſuā opaṫ in oib⁹ abſolute. Ad ſcđam tuā rōnē
dico ꝙ lʒ creature nō ſint ētne niſi in deo: tñ q̄
ſic̄ ab ētno nās oiuʒ reꝝ in ꝓp̄o coꝝ gnē τ cō
ditōe coğuit eadē rōe amauit exēplū. Nā nos
ꝑ ſil'tudies reꝝ q̄ i nob̄ ſūt coğſcim⁹ res in ſe/
ipſis exñtes τ cognitas amam⁹ ſic τ de⁹ ꝑ ſil'i/
tudies τ ideas reꝝ coğuit oīa ab ētno: τ vidēs
eaꝝ bonitatē ab ētnō oīa dilexit. Ad tertiam
dico ꝙ de⁹ nō pōt amare creaturas irrōnales
amore amicitie: q̄ amicitia nō pōt hr̄i: niſi ad
rōnales creaturas in qb⁹ ꝯuenit eē reamatio/
nē τ cōicationē i opib⁹ vite. i qb⁹ cōtingit bñ
vl' male euenire ſm fortunā vl' felſcitatē. irrō
ualia aūt reamare nō pñt deū nec hr̄e cōicatōʒ
vite q̄ de⁹ viuit vt pʒ. τ cū amor pfecte diuidaṫ

in amorē amicitie τ ꝯcupie τ de⁹ creaturas nō
amet irrōnales amore amicitie: relinqṫ ꝙ eas
amet amore ꝯcupie nō ꝙ eis idigeat: ſʒ iq̄ʒtū
eas ordinet ad rōnales creaturas τ ad ſeipſuʒ
τ hoc facit ex plenitudie ſue bonitatꝭ. nō indi
gentie. Ad vltimā tuā rōnē dico ꝙ nō ē in/
cōueniēs vnū amare τ odire diuerſis reſpecti
b⁹. Sic. n. ait Aure. Aug. Diligēdi ſt̄ hoies
vt coꝝ nō diligāṫ errores. ſic de⁹ pctōres amat
iq̄ʒtū nā ab ipo ſūt: ſʒ iq̄ʒtū pctōres ab ipſo nō
ſūt: ſʒ ab ipſo deficiūt τ illos odit. Cōtētor igt
aia de hac qōne ſʒ valde dubito de ꝑncipali ve
ritate. vʒ. an eq̄l'r oīa amet. h̄ mihi videṫ ꝙ ñ
amet aliq̄ mō oīa eq̄l'r. Nā Aug: ſuꝑ Ioh. ſic
ait. Oia diligi de⁹ q̄ fecit. τ int̄ eas magis di/
ligit creaturas rōnales τ de illis āpli⁹ que ſūt
mēbra vnigeniti filij ſui. τ ml'to magis vnige
nitū ſuū. h̄ ille. ecce q̄ʒ clare ponit ineq̄litatem
amorꝭ diui. Dico aia mea ꝙ de⁹ nō amat vnū
magis q̄ʒ alteꝝ. i. maiori intēſiōe act⁹ amoris
imo vno τ ſimplici actu volūtatꝭ vno mō ſe ſꝑ
hñtis oīa amat. ſʒ ineq̄l'r intelligiṫ amare quia
mai⁹ bonū vult vni q̄ʒ alteri. vni aūt ſi c vult τ
nō alteri: ſʒ ꝙ repit i illis ꝯformitatē i amore
ſui. τ ſic intelligūṫ aucṫes h̄' oñdētes. vnde h⁰
bonū qđ ē dare vitā ētnā vult dare Petro q̄
repit eū cōformē ſue volūtati. ſ. ſigni τ Ioāni
nō vult dare h̄ bonū q̄ nō repit eū ſic diſpoſi/
tū. τ iō xp̄m deū ſuꝑ oēs creaturas dilexit q̄ ei
maiora bona cōtulit. ſ. nomē ꝙ ē ſuꝑ oē nom̄
itē eē victorē diaboli. Iſa. 9. Fact⁹ ē ꝑncipat⁹
ſuꝑ humeꝝ ei⁹. Itē ꝙ eēt hūanitas in ipo vnī
ta diuitati. τ ſic de alijs. Hec etiā ponit beat⁹
Tho. ꝑma ꝑte ſūme. q. 128. τ duab⁹ qōnibus
ſequentib⁹. Iſta tibi ſufficiāt ꝓ ꝑma veritate.
Quantū ad ſcđam ⱱitatē dico ꝙ q̄tuor ſunt
genera hoiuʒ in hoc mūdo quos de⁹ ꝑmarie
diligit. vʒ. pctōres. τ hi figuranṫ ꝑ Lazarum
ſecūdo incipiētes: τ hi per aplōs. 3⁰ ꝓficientes
τ hi ꝑ Marthā. quarto pfecti. τ hi ꝑ Mariā
deſignanṫ. Primo inquā diligit de⁹ pctō/
res figuratos per Lazaꝝ. Nā Lazar⁹ velatā
habuiſſe faciē deſcribiṫ: ligat⁹ man⁹ τ pedes.
q̄triduan⁹ τ fetēs velatā gdē faciē pctōr hʒ cū
nec deū quē offēdit nec penā quā incurrit: nec
bona q̄ ꝑdit ꝯſiderat ps.. Noluit intelligē vt
bene ageret. Iſa. 6. c. Exceca cor popnli hui⁹
τ aures ei⁹ aggraua. τ oculos ei⁹ claude ne for
te oculis ſuis videāt. τ corde ſuo intelligat: τ
ꝯuertāṫ τ ſanē eos. τ. 59. c. ponit gd inde tali

bus secutū sit: dicēs. Palpauimꝰ sicͭ ceci pa/
rietē: ⁊ q̄si absqꝫ oculis attractauimꝰ. ipegimꝰ
in meridie q̄si in tenebris: ⁊ in caliginosis q̄si
mortui. Et trenoꝝ. 4. c. Errauerūt ceci i pla
teis: polluti sūt sāguine. Jn̄ dn̄s de phariseis
Math. 15. c. dicebat. Sinite illos ceci sūt ⁊ du
ces cecoꝝ. si cecꝰ ceco ducatū p̄stet ambo in fo/
ueā cadūt. audi ap̄lm ad Ephe. 4. Nō ambu
letis iugt sicͭ ⁊ gētes ambulāt in vanitate sen/
sus sui tenebris obscuratū h̄ntes itellectū alie/
nati a via dei p ignorātiā que ē in illis pp ceci
tatē cordis ipsoꝝ q desperātes semetip̄sos tra
diderūt ipudicitie in opatione ōis imūdicie in
auaritiā vos aūt non ita didicistis christū ⁊c̄.
Scd̄o Lazarꝰ ligatus erat manus ⁊ pedes
sic pctōr in oībꝰ opibus bonis. Sap̄. 17. vna
cathena tenebraꝝ oēs colligati erāt. Jn̄ Jsa.
58. ait. Si abstuleris de medio tui cathenā: ⁊
desieris digitū extēdē: ⁊ loq qd̄ nō pdest. cum
effuderis esurienti aiaꝫ tuā: ⁊ aiaꝫ afflictā reple
ueris: orietͭ in tenebris lux tua: ⁊ tenebre tue
erūt sicͭ meridies: ⁊ reqē tibi dabit dn̄s deꝰ tuꝰ
semp ⁊ replebit splēdoribꝰ aiam tuā ⁊ ossa tua
liberabit. ⁊ eris q̄si ortus irriguꝰ: ⁊ sicut fons
aq̄ꝝ cui nō deficiēt aque ⁊c̄. 3º Lazarus q̄/
triduanꝰ erat: ⁊ pctōr q̄triduadꝰ efficitͭ in con/
suetudine pcti. p̄mꝰ. n. dies ē delectatio pecca
ti scd̄s ɔsensus pcti. tertiꝰ opatio pcti. ⁊ q̄rtus
ɔsuetudo. h̄ etiā ē ille lapis q hodie suppositus.
Lazaro describitͭ. vn̄ gl. sup illo v̄bo ⁊ lapis
suppositꝰ erat ei: ait. difficulter surgit quē mo/
les male ɔsuetudinis p̄mit. 4º Lazarꝰ fe/
tens erat q: pctā n̄ra fetēt apud deū ⁊ scōs. ps
Disperierūt in endor sci sūt vt stercꝰ terre en/
dor dicͭ glo. fons gn̄ationis carnalis ē: ⁊ me/
rito facti sūt vt stercꝰ terre: qm̄ carnalibꝰ dediti
nihil aliud q̄ꝫ fecūditatē carnalitatꝭ pducunt
audi. Eccͥ. 9. Nō des ptātē mlͥeri aie tue ne
ingrediatͭ in v̄tute tua ⁊ ɔfūdaris. Ne respi
cias mulierē multiuolā ne forte icidas i laqos
illiꝰ cū saltatrice ne assiduꝰ sis nec audias illā:
ne forte peas i efficacia illiꝰ ne des fornicarijs
aiaꝫ tuā i vllo ne pdas te ⁊ hēditatē tuā. Noli
circūspicē i vicijs ciuitatꝭ ne oberraueris i pla
teis illiꝰ. Auerte faciē tuā a m icre cōpta ⁊ ne
circūspicias spēꝫ alienā pp spēꝫ. n. mlͥeris mlͥ
ti pierūt ⁊ ex h̄ ɔcupia q̄si ignis exardescit. oīs
mlͥer q̄ ē fornicaria q̄si stercꝰ i via ab oībꝰ p̄/
tereūtibꝰ ɔculcabitͭ. spēm mlͥeris aliene mlͥti
admirati sͭ ⁊ reprobi fcī sūt ⁊c̄. Jn̄. 1. Macba.

2. c. dr̄ Vba ciꝰ. s. pctōris stercꝰ ⁊ v̄mis. ho/
die extollitͭ ⁊ cras nō iuenietͭ ⁊c̄. hos igitͭ pctō
res q̄ꝫdiu sūt i mūdo diligit deꝰ diligebat eniꝫ
ait textꝰ hodiernꝰ dn̄s Lazaꝝ. i. pctōrē figura
tū p Lazaꝝ. audi Aug. 4. de trini. Diligͭ in
qt nos dn̄e pctōres ⁊ fetidos ⁊ sepultos ⁊ tātū
diligis vt lachrymeris ⁊ spū turberꝭ ⁊ clames
oēs vt moriaris. iō valida spēs ē mihi i te q̄
sanabis egrotū: viuificabis impiū: suscitabis
educēs sepultū fetidū faciēs redolētē. hec ille.
Vbi nō aia q̄ tribꝰ de causis amat deꝰ pctōres
vꝫ. Propter fragilitatē hūane ɔdicōis. Pro
pter aduersariū n̄re saluatōis. Et pp exhibitio
nē large donatōis. Prio inq̄ꝫ amat deus
pctōres pp fragilitatē hūane cōditiōis. Audi
dn̄m cōpatiētē n̄re fragilitati. Jo. 6. Miserer/
or iugt sup turbā: q: ecce iā triduo sustinēt me
nec h̄nt q̄ mādu cēt. turba hec pctōꝝ multitu/
dinē significat. Triduū hoīs facultates oñdit
s. velle: scire: ⁊ posse q̄ i miseris pctōribꝰ defi
ciūt nisi suppleat pietas creatorꝭ. Quō queso
miser pctōr bonū vellet nisi diuina pietas adiu/
uaret. ad Ro. 8. Nō ē volētis neqꝫ currētis
sꝫ dei miserētis. quō i opꝰ bonꝰ exiret cū sit li/
gatus manꝰ pedesqꝫ. audi Jsa. 41. Ego inqt
dn̄s apphēdēs manū tuā ad coopādū ne time
as. q: ego adiuui te quō insup reuerti ad viaꝫ
dei sciet cū sit velatꝰ faciē. ps. Dn̄s illuiauit ce
cos. ⁊ idē. Nisi q: dn̄s audiuit me: paulominꝰ
hitasset i inferno aia mea ⁊ idē. Quēadmodū
pr̄ miseretͭ filioꝝ misertꝰ ē dn̄s timētibꝰ se. qm̄
ipse cognuit figmentū n̄rm recordatꝰ ē qm̄ pul/
uis sumꝰ ⁊c̄. Scd̄o amat deꝰ pctōres in hac
vita pp aduersariū n̄re saluatōis. p̄. Macha.
4. c. Quō poterimꝰ resistē: dixerūt sci illi ma/
chabei: nisi tu adiuues nos. ⁊ Apoc. 13. Quis
similis bestie. ⁊ quis poterit pugnare ɔ̄ eā. q:
datū ē ei os loquens magna ⁊ blasphemas. ⁊
data est ei ptās in oēm tribū ⁊ pplm ⁊ linguaꝫ
⁊ gentē ⁊c̄. ⁊ Job. 41. Nō ē ptās sup terram
q̄ cōparetͭ ei. ⁊ iō xp̄s fragilitati hūane ex vna
pte ɔpatiēs: ⁊ ex alia ptāte diaboli ɔsiderans
miseretͭ pctōribꝰ ⁊ amat illos. inde Mat. x. c.
dr̄. Conuocatꝭ discipulͥs suis dedit eis ptātē spi/
rituū imūdoꝝ vt eijcerēt eos hec dr̄ Marci.
3. c. vbi dr̄. Dedit ibi ptātē discipulis suis cu
rādi infirmitates: ⁊ eijciēdi demonia. Ter/
amat pctōres pp exhibitionē large donatiōis
Quid. n. q̄so debuit facē xp̄s p pctōribꝰ qd̄ nō
fecerit. Considera natiuitatis horam vsqꝫ ad

viſe terminū. Quid aliud q̄ꝫ penas itollerabi
les īuenies. pſ. Ego i laborib⁹ a iuuētute mea
audi Aug. ꝯ gnqꝫ heſes. Cū eēt igt iimic⁹ pri
recōcilliaui te ꝑ me. Cū iter ſiluas ⁊ mōtes er/
rares: q̄ſiui te humeris meis oppoſui te: labo
raui: ſudaui: caput meū ſpinis oppoſui: man⁹
meas clauis obieci: lācia lat⁹ meū ꝑforauit: vt
iūgerē te mihi ⁊c̄. inde Pau. ad Hebr̄. 2. de
buit igt ꝑ oia frib⁹ ſimilari vt miſericors fieret
Et. c. 4. ait. Nō habem⁹ pontificē q̄ nō poſſit
cōpati ifirmitatib⁹ nr̄is tētatū ꝑ oia ⁊c̄. exēplū
iudicis crudeliſſimi ꝑꝑ' iexꝑiētiā tormentoꝝ.
q̄re ⁊c̄. et ſic pꝫ ꝑmū hoiuꝫ gen⁹ amatoꝝ a xp̄o

Accipe. 2. gen⁹ ⁊ hi ſūt incipiētes in via dei
ambulare ſignificati ꝑ apſlos. Audi qd hodie
dicat dn̄s. Lazar⁹ mortu⁹ eſt ⁊ gaudeo ꝓpter
vos vt credatiſ. ecce iā gaudet dulciſſim⁹ Jcſ⁹
de ſigno qđ ſactur⁹ erat quo ſciebat apſlos ani
mari ad inceptū opus in via dei: Facit eni dſ
cū incipiētib⁹ ſic capitane⁹ cū militib⁹ nouis:
ponit eni illos i armoꝝ pulcherrimis prelijs
vt animent̄. demū cū edocti fuerit atrociſſima
prelia ordinat ⁊ in illis imiſcet: ſic ⁊ de⁹. ꝑmo
eni incipientib⁹ pulcherrima ſcōꝝ. geſta ante
oculos ponit: vt exēplo eoꝝ animet̄ velle po/
ſtea qn̄ expediēs fuerit ꝓ xp̄o mori. Jn̄ Pe.
paratus ſū ingt in carcerē ⁊ in mortē tecuꝫ ire
⁊ alij diſcipuli: eam⁹ inq̄ūt ⁊ moriamur cū eo
ſꝫ de h̄ infra dicem⁹ ⁊c̄. Tertiū gen⁹ amato
rū a xp̄o ſūt ꝓficiētes in Martha figurati. vi
dens eni de⁹ aiam iā i ſuo amore feruētē: iam
circa illā ampli⁹ nō laborat: ſꝫ i illa tm̄ delectat̄
exēplo capitanei milites ſuos iā exꝑtos ⁊ ꝓboſ
ſignis ⁊ clāmorib⁹ excitat cū vo aiati fuerit: ⁊
viriliter eos agē cernit plrimū cōgaudet Luc̄.
15. Gaudiū ē āgelis dei ⁊c̄. 4^m gen⁹ ama/
toꝝ a xp̄o ſūt ꝑfecti: lꝫ rari ſint. ⁊ hi figurāt̄ ꝑ
Mariā d'q̄ꝝ nūero cātādo ⁊ pſallēdo dicebat
apſlos ad Gal̄. 2. c. Viuo aūt iā nō ego viuit
aūt i me xp̄s. inde. c. 4. eadē epſa ait. Si ſpū vi
uim⁹ ſpū ⁊ ābulem⁹ q̄re ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝓ ꝑa
vitate. Q̄rtū ad tn̄ā vi. dico q̄ ſic ſūt q̄tuor
gnā hoiuꝫ q̄s i h̄ mūdo diligit xp̄ſ ita cuilꝫ gn̄i
ſpālia ſig̃ diui amoriſ aſſig̃ri pn̄t. Quatuor. n.
ſūt ſig̃ amoris in pctōrib⁹. ꝑmū ē cognitio pc̄i
ꝭm. detectio vulneris. tn̄ū ſatiſfactio. ⁊ quartū
ſcā ꝯuerſatio. Primū inq̄ꝫ ſignū dr̄ cognitio
pc̄i. audi Senecā ad Lucillū epſa. 28. Jnitiū
igt ſalutſ ē cognitio pc̄i. Egregie mihi Epi/
curus h̄ dixiſſe vr̄ nā q̄ peccare ſe neſcit corrigi
nō vult. deꝑhēdas te oꝫ anq̄ꝫ emēdas. Audi
Aug in ꝓhemio q̄rti de trini. Laudabilior in
gt aim⁹ cui nō ē ifirmitas ꝓꝑa q̄ꝫ q̄ ea nō reſpe
cta menia mūdi viat̄ fideꝝ fūdamēta terraꝝ ⁊
faſtigia celoꝝ ſcrutat̄. h̄ ille. audi ⁊ Greg. 35.
moralis. Q̄to q̄s ingt min⁹ ſe videt tāto mi/
nus ſibi diſplicet. ⁊ q̄ꝫto maior lumē gr̄e reci/
pit: tāto āpli⁹ reꝑhēſibilē ſe eē cog̊ſcit Audi ⁊
Hug. li. ſuo ꝑ d' aia. Fruſtra. n. ait cordis eri
git oculū ad vidēdū q̄ dū nōdū idone⁹ ē ad vi
dendū ſeipſū. Prim⁹. n. ē vt cog̊ſcas iuiſibi/
lia ſpūs tui q̄ꝫ poſſis eē idone⁹ ad cog̊ſcēda in
uiſibilia dei: ⁊ ſi n̄ potes te cog̊ſcē nō ꝑſumas
apꝑhendē ea q̄ ſūt ſ te. Precipuū ⁊ ꝑncipale
ſpeculū ē ad vidēdū deū ai⁹ rōalis iuēiēs ſeip
ſum. Melior es ſi teipſū cog̊ſcas q̄ꝫ ſi te negle
cto curſus fideꝝ vires herbaꝝ ꝯplexiōes ho/
minū nās aialiū celeſtiū hoiuꝫ ⁊ treſtriū ſciam
hr̄es mlt̄i. n. mlt̄a ſciūt ⁊ ſeipſos neſciūt: cū tn̄
ſūma ꝓha ſit cognitio ſui. h̄ ille. 2^m ſig^m amo
ris dei i pctōre ē detectio vulneris: nō eni ſuf/
ficit ſuā nouiſſe ifirmitatē niſi q̄ꝫtoti⁹ poſſibile
fuēit illa medico ſpūali oн̄dat̄: cū oib⁹ circūſtā
tijs opportunis de pe. di. 5. c. conſideret. p̄s.
Qm̄ iiq̄tatē meā ānūciabo ⁊ cogitabo ꝓ pctō
meo. Et idē dixi ꝯfitebor aduerſū me iniuſticiā
meā dn̄o: ⁊ tu remiſiſti ipietatē pc̄i mei. audi
Greg. i paſtorali. Vulnera igt clauſa pl⁹ cru
ciāt. nā cū putredo q̄ i inti⁹ feruet eijcit̄ ad ſalu
tē dolor apit̄. ⁊ Amb. ſup bti imaculati. ceſſat
ingt vidicta dina ſi ꝯfeſſio ꝓcurat hūana ⁊c̄.

3^m ſignū amoris dr̄ ſatiſfactio. ⁊ qd ſit audi
Aug. in ſolilogis. Satiſfactio qd eſt: ē cāſ pec
catoꝝ excidē: ⁊ ſuggeſtiōib⁹ eaꝝ aditū nō idul
gere. ⁊ h̄ ē vnus mod⁹ ꝭꝫ Aug. audi Greg.
in paſtorali. Neq̄q̄ꝫ igt ſatifacim⁹ ſi ab iiq̄tate
ceſſam⁹ niſi voluptates q̄s q̄ꝫ dilexim⁹ ecōrio
oppoſitis lamētis i ſeq̄mur. h̄ ille. ⁊ h̄ eſt alius
mod⁹ ꝭm Greg. audi ⁊ Leonē papā in ꝭmo
ne de ieiunio. O roni ingt ꝓpiciatio dei q̄rit̄.
ieiunia cōcupia carnis extinguit̄ elynis pctā
redimūt̄ ſilq̄ꝫ ꝑ oia dei magno in nob̄ renoua
tur. h̄ ille. Et iſte ē ali⁹ mod⁹ ſatiſfaciēdi ſpāli/
or. 4^m ſignū dr̄ ſcā ꝯuerſatio. qm̄ vt Jſido
rus li. 2. ſolilogoꝝ ait. Scā ꝯuerſatio ꝯfundit
iimicū edificat ꝓximū ⁊ glorificat deum. audi
Senecā ad Lucillū. Nulla ingt res magſ ani
mos iduit honeſtos dubioſq̄ꝫ ⁊ i ꝑuū declina
biles reuocat ad rectū q̄ꝫ bonoꝝ viroꝝ cōuer
ſatio. Paulatim. n. deſcēdit i pectora: ⁊ vim

ꝑceptoꝝ obtinet frequẽter aſpici ſꝫ frequẽt̃ au
diri. ⁊ h̃ ſufficiãt q̃ʒtũ ad ꝑmũ genꝰ. Accipia/
mus ſꝫ vbi nõ ꝙ alia q̃tuoꝛ ſũt ſig̃ qbꝰ vnuſq̃ſ
qʒ i via dei ãbulare icipiẽs cogſcit̃. vʒ. xp̃m oĩ
bus rebꝰ ãnponẽ ſe vilẽ reputare: mũdũ ⁊ ſu/
as diuitias ſpnẽ crucẽ xp̃i i coꝛde retinẽ. Pꝛi
mũ iq̃ʒ ſignũ ẽ xp̃m oĩbꝰ rebꝰ ãnponẽ. ⁊ rõnẽ
aſſ͛ĝt Amb. in q̃dã ſmõe. Oĩa inq̃t habemꝰ
in xp̃o ⁊ oĩa i nob xp̃s. ſi vulnẽ curari deſide/
rasmedicꝰ ẽ ſi febꝛibꝰ eſtuas fons ẽ ſi g̃uaris
iniq̃tate iuſticia ẽ: ſi idiges auxilio. virtus eſt
ſi moꝛtẽ times vita ẽ ſi tenebꝛas fugis lux ẽ: ſi
celũ deſideras via ẽ: ſi cibũ q̃ris alimẽtũ ẽ h̃ ıl
le. Inde ille magnꝰ Pau. ad phi. 3. ait. Oĩa
arbitroꝛ vt ſtercoꝛa vt xp̃m lucrifaciã. Accipe
ſꝫ ſignũ. vʒ. ſe vilẽ reputare. Eccl̃. 3. Q̃to es
magnꝰ hũilia te i oĩbꝰ: ⁊ coꝛã deo iuenies gra
tiã. ps. Vt iumẽtũ factꝰ ſũ apud te. Inde aĩa
clamat ad dñʒ trenoꝝ. i. c. Vide dñe ⁊ ↄſide/
ra: q̃m fc̃a ſũ vilis. ſ. pp amoꝛẽ tuũ. ⁊ Heſter
8. c. Tu ſcis inq̃t dñe iſirmitatẽ ⁊ nc̃citatẽ me
am ꝙ abhominoꝛ ſignũ ſupbie ⁊ gl̃ie mee qḋ
eſt ſup caput meũ in die oſtentatiõis mee. Ac
cipe 3m ſignũ. ſ. mũdũ ⁊ ſuas diuitias ſpernẽ.
audi Hiero: de diuitibꝰ ex ſuis diuitijs gloꝛiã
q̃rẽtibꝰ. vbi ſic ait. ſʒ q̃m mihi nũc de his q in
caducis ſuis diuitijs gloꝛiãt̃: qqʒ q̃dam ſentie
carnis poſtmodũ i cinerẽ reuerſure. nobilita
te potẽtia. ⁊ dignitate vna ⁊ leui ſiqdẽ auriũʒ
q̃rũdã ſtultoꝝ hoiũʒ inſufflatione extollunt̃: ⁊
alios ↄtẽnẽdos depmit ac ſe ob h̃ credũt illaʒ
attingere gloꝛiã quã ſolis hoibꝰ ⁊ mũdi cõtem
ptoꝛibꝰ pius dñs ꝑparauit. ſmo ẽ: qd de his vt
cõuenit diſſerã: ne vos ad celoꝝ regna diuitia
rũ itinere feſtinetis. q̃m facilꝰ ẽ trãſire came/
lũ p foramẽ acus: q̃ʒ diuitẽ intrare in regnum
celoꝝ nõ mea v̾ba ſũt: ſʒ xp̃i. Si hec reuoca/
bilis ẽ ſnĩa iuſtus oĩno deus nõ eſt. Celũ inq̃t
⁊ terra trãſibũt: v̾ba aũt mea nõ trãſibũt. vlu
late vos o miſeri vento inſtabilis foꝛtune no/
biles ⁊ potẽtes: q alios tãq̃ʒ ignobiles cõcul/
catis: qꝛ huiꝰ mũdi vanitatibꝰ honoꝛũq̃ʒ ⁊ fal/
ſarũ dignitatũ fauſtis obcecati cũ vite v̾re bꝛe
uiſſima tela ſuccidet̃ ⁊c̃. Et multa pulchꝛa po
nit q̃lr cũ diuite Epulõe i inferno cruciabũt̃.
Inde ꝓpħa ad diuites clamat diuitie igt ſi af
fluãt nolite coꝛ apponẽ. audi eũdẽ Hiero. in
exhoꝛtatõe de paup̃tate imitãda. Imitatoꝛes i
q̃t paup̃tatis eſtote: vt ſeq̃mini veſtigia eiꝰ qui
cũ in foꝛma dei eẽt poꝛtãs oĩa v̾bo v̾tutis ſue
in cuiꝰ domo ſũt diuitie ⁊ gl̃ia ſemetipſũ exia/
niuit foꝛmã ſui accipiẽs ⁊ paup ⁊ inops fuit.
natꝰ paup ẽ pluſq̃ʒ inops fuit q̃uſq̃ʒ vixit pau
primꝰ moꝛtuꝰ ⁊ ſepultus ẽ. vñ vulpes igt idẽ
foucas hñt: ⁊ volucres celi nidos filiꝰ aũt hoĩs
nõ hʒ vbi caput ſuũ reclinet. Apl̃is ẽt iubet ñ
poꝛtare ſacculũ neq̃ʒ perã ⁊ iuueñi ↄſuluit vẽdẽ
q̃ hẽbat ⁊ paupibꝰ erogare. Si xp̃m deũ cre
ditis. ⁊ nõ falli poſſe cũ creditꝭ ipſũ ſequimini
Impoſſibile ẽ diuitijs affluere ⁊ xp̃m ſeq. nã
negat vt ↄ̃ria miſceãt̃ nõ poſſumꝰ deo ſeruire
⁊ mamõe: aut ipſi in fine decipiũt̃: aut ego fal
loꝛ. qui nõ credũt mihi cũ diuitie ſue trãſierint
in egeſtatem ſentiet. Diues h̃ q̃tidie ſplẽdide
epulabat̃ induꝰ purpura ⁊ biſſo: ſʒ moꝛtuꝰ q
Moyſi ⁊ ꝓphe noluit credere: i toꝛmẽtis po
ſitus ſenſit. Nẽo militãs deo implicet ſe nego
cijs ſecularibꝰ nõ ſaluabit̃ rex p multã poten/
tiã ſuã nec diues i diuitijs ſuis. Nõne diuitijſ
cõiũcta eſt ſupbia. ⁊ vbi ſupbia ẽ ibi peiꝰ nõne
oĩa oꝛiũt̃ mala ex ſupbia tãq̃ʒ vna radice. Cũ
eni diues factꝰ ẽ hõ: ⁊ cũ multiplicata fuẽit glo
ria domꝰ eiꝰ nõne ſupbit: ⁊ cũ ſupbierit. nõne
polluũt̃ vie eiꝰ in oĩ tpe. Et tũc ſedẽs i iſidijs
cũ diuitibꝰ in occulto cogitat vt interficiat inno/
centẽ oculi eiꝰ in pauperẽ reſpiciũt: ⁊ inſidiãt̃
in occulto vt rapiat eũ tãq̃ʒ leo in cubili ſuo ⁊c̃
hec ille. Accipe 4m ſignũ. vʒ. crucẽ xp̃i in
coꝛde tenẽ. Exẽplũ illiꝰ matrone q̃ ad ſepul/
chꝛũ dñi p gaudio moꝛtua ẽ ⁊ tãdẽ in coꝛde eiꝰ
reptũ ẽ l̃ris aureis ſcriptũ Ih̃s amoꝛ meꝰ. itẽ
exẽplũ tyrãni q dũ in pſecutõe xp̃ianoꝝ d̾ eoꝝ
cõſtãtia miraret̃ tandẽ coꝛde xp̃iani cuiuſdam
apto ſculpta inuẽta ẽ crux xp̃i. Et ſic habes q̃
tuoꝛ ſigna incipientiũ. Accipe genꝰ dilecto
rũ a xp̃o. ſ. ꝓficientes. In his q̃tuoꝛ alia ſigna
ſũt diui amoꝛis: tãq̃ʒ. 4. ſagitte coꝝ coꝛ vulne
rãtes. vʒ. augmẽtatio charitas appetitꝰ inten
ſio coꝛdis dulcedo ⁊ mentis transfoꝛmatio.

Pꝛimũ ſignũ amoꝛis tãq̃ʒ ꝑma ſagita vul
nerãs ꝓficientes dr̃ charitatis augmentatio.
vbi accipe iſtã v̾i. ꝙ quãto qs in via dei ꝓficit
tãto magꝭ i eo charitas creſcit. ad Ro. 5. cha
ritas dei diffuſa ẽ in coꝛdibꝰ nr̃is p ſpm̃ ſcm̃ q
datꝰ eſt nobis. ⁊. i. Pe. 4. Añ oĩa charitatem
cõtinuã hñtes: qꝛ charitas opit multitudinem
pctõꝝ. ⁊ ad Phil̃. i. ait. Oꝛo vt charitas ma
gis ac magis habũdet in ſciẽtia ⁊ i oĩ ſenſu: vt
pꝛobetis potioꝛa: vt ſitis ſinceri ⁊ ſine offen/
ſa in diem chꝛiſti: repleti fructu iuſticie per

Jesũ xp̃m in gloriã ꝛ laudẽ dei. Sꝫ quõ charitas augeť. an. s. ꝭm suã ẽẽntiã: an ꝭm suã existentiã. an ꝭm depuratiõnẽ a suo ꝯrio: ꝛ an ꝑ ꝑticipationẽ sui subiecti maiorẽ. magne eẽ difficultatis. Sꝫ vide in cõflatili Francisci maronis. di. 18. q. i. qm̃ pulchre tãgit istã mãꝫ. 2m signũ dr̃ appetitꝰ. s. hñdi charitatẽ affectio. ps Sitiuit aĩa mea ad deũ fontẽ viuũ. Itẽ quemadmodũ desiderat ceruꝰ ad fontes aq̃ꝝ. ita desiderat aĩa mea ad te deꝰ. Sꝫ h̃ q̃ri põt an sit de necessitate ponere charitatẽ creatã in aĩa nostra. vide de h̃ in Frãcisco di. 17. q. i. ꝛ de hac mã notauimꝰ. s̃. feria sexta ꝑe dñice. Accipe tertiũ signũ cordis dulcedo. audi Aug. li. confessionũ. Verꝰ inqt amor nõ sentit amaritudinẽ sꝫ dulcedinẽ: q: soror amoris dulcedo. sicut soror odij ẽ amaritudo. h̃ ille. gustato. n. spũ desipit oĩs caro. Quartũ signũ ẽ mẽtis trãsformatio. nã ꝭm Dionysiũ de diuinis nomibꝰ. Amor diuꝰ ẽ extasim faciẽs q trãsformat amãtẽ in amatũ. audi Aug. sup. ps. Duas inqt ciuitates duo faciũt amores Hierl'm fac̃ amor dei. Babiloniã facit amor seculi. Interoget ꝗ se qsq; qd amet ꝛ inueniet. vñ sit ciuis. h̃ ille. Et hec sufficiãt q̃ ad tertiũ genꝰ. Quarti gnĩs q̃tuor sũt alia signa diuini amoris. vꝫ: cordis liq̃factio. ex̃ corpis sensus subleuatio: ꝯtinua meditatio: ãgelica visitatio. Accipe p̃mũ. s. cordis liq̃factio. Cant. 5. Aĩa mea liq̃facta est: vt dilectꝰ meus locutꝰ est. ꝛ. c. i. ait. Indica mihi quẽ diligit aĩa mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie ꝛc̃. Et. ps. Factũ ẽ cor meũ tãq̃ꝫ cera liquescẽs in medio vẽtris mei. Scdm sigm ẽ extra sensus corpis subleuatio: ꝛ hoc ꝓprie ẽ extasim facẽ. i. raptũ. Raptꝰ aũt ꝭꝫ theologos est eleuatio mẽtis ab eo qd̃ ẽ ꝭm nãm in id qd̃ est s̃ nãm vi vel v̄tutẽ supioris nãe. Primo dicũt ꝙ ẽ q̃dã mẽtis eleuatio: vbi nõ ꝙ tripliciter põt mẽs eleuari a sensibilibꝰ istis. vꝫ. ex infirmitate: ab opatiõe diabolica: ꝛ a v̄tute dei.

Primo ex infirmitate: sic̃ accidit in freneticis ꝛ mẽte captis: ꝛ talis ꝓꝑe nõ ẽ eleuatio: sꝫ a sensu ꝛ intellectu alienatio ꝛ hi q̃nq; v̄a dicũt ꝓpter fantasie inoccupatũ exercitiũ: quo fit vt fideꝝ impssiões facilit̃ suscipiãt a qbꝰ dependent motꝰ corpoꝝ nãles. Scdo põt eleuari ab opatiõe diabolica. põt. n. diabolꝰ pstringẽ sensus hũanos: ꝛ aliq̃ fictiua oñdere itellectui sicut accidit istis strigis q̃ aiunt se iuisse in forma carnis vl' silr cũ dña accursij vl' cubiana: vel q̃uo alio vocabulo noieť. qd̃ sub pcti mortalis pena ẽ ab ecclia ꝓhibitũ credere. 26. q. 5. per totũ. Et talis visio nõ ẽ ꝓprie mẽtis eleuatio sed potiꝰ depssio ꝛ deceptio. Tertio põt eleuari v̄tute diuina ꝛ in tali eleuatõe lꝫ mẽs a sensibus corpis alieneť. ꝛ in cõtẽplatõe rerũ occultarũ eleueť nõ tñ h̃ ẽ ꝯ nãm aĩe: lꝫ sit sup̃ nãm nãle. n. est mẽti hũane diuina ꝛ alta mysteria cõtemplari. Et ꝭm dicẽtes deũ in vita hac posse videri per ẽẽntiam oꝫ dicere q̃tuor cõclusiões

Prima ẽ ꝙ in tali eleuatiõe oꝫ mẽtẽ eleuari a cognitiõe sensitiua. iõ Paulꝰ i raptu suo dicebat siue i corpe siue ex̃ corpꝰ nescio deꝰ sic. Et rõ ẽ q: sensatio ẽ corpoꝝ tm̃: deꝰ aũt ẽ incorporeꝰ. 2a ꝯclo ẽ ꝙ oꝫ mẽtẽ eẽ eleuatã ab oĩ fantasia ꝛ imaginatiõe qm̃ ꝙ ꝑ imaginationẽ videť. ꝑ aliquã spẽm videť sꝫ dei ꝭm suã ẽẽntiam nulla põt eẽ spẽs repñtatiua. 3a cõclo est ꝙ oꝫ ꝙ sit abstracta ꝛ eleuata ab oĩ spẽ intelligibili. q: cũ oĩs spẽs intelligibilis sic creata: ꝛ ꝑ ꝯñs finita nulla talis poterit dei esse representatia. Et posito ꝙ eẽt aliq̃ spẽs creta nulla videť melior q̃ꝫ spẽs suiipsiꝰ aĩe. sꝫ claꝝ ẽ ꝙ ꝑ sũã spẽm deũ nõ videt. ꝗ ꝛc̃. Quarta cõclo ẽ ꝙ lꝫ de lege ordinata deꝰ in carne mortali ꝑ essentiam videri nõ possit: tñ põt de ꝓuilegio spãli fieri. Qꝛ in carne mortali h̃ fieri nõ possit pꝫ Exo. 33. Nõ videbit me hõ ꝛ viuet. ꝛ Jo. i. c. Deũ neõ vidit vnq̃ꝫ. Qꝛ aũt de ꝓuilegio possit. appet in Moysen ꝛ Paulo: ꝓut sentire videť Aug. sup Geñ. ad lrãm. ꝛ in li. de vidẽdo deũ d̃ Moyse hr̃ Nũeri. 12. Ore loq̃r ei ait dñs ad Aarõ ꝛ palã: nõ ꝑ enigmata ꝛ figuras sꝫ clare ꝛ mãifeste hꝰ sinic ẽ btũs Tho. ꝑ te. i. q. 12. ar. 5. i solõne scdi argumẽti dicẽs ꝙ deꝰ pter oẽꝫ ordinẽ mẽtes aliq̃ꝝ in carne viuẽtiũ: sꝫ nõ sensibꝰ corpis vsq; ad visionẽ sue essentie eleuauit ꝛ ista ẽ cõis opio. aliq tñ oppositũ tenẽt ꝑ dcm̃ Dionysij d̃ mistica theologia q indoctos appellat q nosse dñt cũ q opposuit tenebras latibulũ suũ. ꝛ hꝰ opiones fuit Durãdꝰ ꝛ q̃ꝫpl'es asserẽtes ꝙ q̃cũq; mẽs i ꝯtẽplatiõe ꝓfecerit nõ ꝑuenit ad cognitõꝫ dei. Sꝫ d̃ h̃ diximꝰ feria. 5. p̃me dñice. Ista sufficiãt ad pñs. Tertiũ signũ vr̃ ꝯtinua mediatio. s. superioꝝ t̃renoꝝ ꝛ ĩfernoꝝ supiora appetit t̃rena spnit ꝛ ĩferna metuit. ps. Meditatio cordis mei in ꝯspectu tuo sꝑ. sꝫ d̃ h̃ ꝯclone sequenti.

Tertiũ signũ est angelica visitatio: vt pꝫ de Petro in carcere visitatio ꝛ alijs. quare ꝛc̃.

De effectibus diuini amoris. Conc. 2.

Ecipe ſam ꝯclōnē vȝ. Amor diuinus
a adeo ē pfectus vt amātē trāſformet i
amatū. ꝛ plēs in eo gnēt effect⁹. Ubi
tres ingram⁹ ve. vȝ. Pria ve. ē iſta quomō
amor vnit amantē cū amato. Scda ve. quō
amor trāſformat amantē i amatū. Tertia ve
ri. q ſūt effectus q̄s cauſat dei amor in amantē
Q̄tū ad pmā dico q̄ Aug. 8. d̄ tri. pōit hāc
doctrinā. d. Amor ē quaſi iūctura q̄dam duo
aliqua copulās: vel copulare appetens. Duo
āt ſū h amās ꝛ amatū. Ad c⁹ decla. nō q̄ du/
plicit̄ vnit̄ amans cū amato: aut ſm effm̄: aut
ſm affectū. p vnit̄ amās cū amato ſm effm̄:
ꝛ tunc amor reqrit pñtiā amati. Mouet enim
amor amantē ad q̄rendū ꝛ deſiderandū pñtiā
amati: q̄ſi ſibi ꝯuenięt̄: ꝛ ad ſe ptinęt̄. Cāt.
i. Indica mihi quē diligit aīa mea ꝛc̄. Mōne
h experiētia diſcim⁹: cū q̄s amam⁹ abñtes habe
m⁹ d̄ die i diē ſuā pñiam affectam⁹ ꝛ viſos ſū/
ope letamur. certe experior īdies. Audi pulcher
rimū dcm̄ Senece ad Lucillū q̄ freqnt̄ mihi
ſcribis. grās ago. Naȝ q̄ vno° potes te mihi
oñdis: nūq̄ȝ epl̄am tuā recipio vt ñ ptin⁹ vna
ſim⁹. Si imaginatiōes amicoꝝ abñtiū nobis
iocūde ſūt q̄ mēoriā reuocāt: ꝛ deſideriū abſē
tiū falſo atq̄ȝ inani ſolatio leuāt: q̄ȝto iocūdiores
ſūt lr̄e q̄ vera amici abñtis veſtigia veras notas
afferūt. nā qd̄ i ꝯſpectu dulciſſimū ē: id amici
man⁹ epl̄e ipreſſa p̄ſtat agſcē. h ille. Et rō q̄re
amor ſm effectū reqrit pñtiā amati ē vt dicit
phs ſo politice: qm̄ amātes deſiderāt ex duo
b⁹ fieri vnū: ſȝ q2 ex h accidēt aut ābos aut al/
teꝝ corrūpi: q̄runt vnionē q̄ndā q̄ eos decet ꝛ
ꝯuenit: ꝛ h ē ſil̄ ꝯuerſari: ſil̄ colloq ꝛ his ſil̄ia
Et q2 iſta fieri ñ pñt ſine pñtia amatoꝝ: ideo
amor ſm effm̄ reqrit pñtiam amati: nec ſic fie
ri pñt vnū niſi ſint pñtes. Et h ē pp̄us effect⁹
amoris. Jn aug. 4. li. ꝯfeſ. ait quēdā bñ dixiſ
ſe d̄ amico ſuo dimidium aīe. Scdo° amor
vnit amatē cū amato ſm effectū: ꝛ tc̄ tal̄ amor
ñ reqrit pñtiā corpalē: vñ ēt q̄s nūq̄ȝ vidimuſ
mouēur vt diligam⁹ vt dicit Tuli⁹ d̄ amicitia
h mō Pau. ad philip. dicebat eos ſp hr̄e i cō
de: lȝ pñtiā nō hēret. ait eni ſic. Grās ago dō
meo i oī memoria vr̄i ſp i cūct̄ orōib⁹ meis p
oibus voƀ. Cū gaudio dep̄catiōȝ faciens ſup
cōicatiōe vr̄a i euāgelio xpi: ꝛ pria die vſq̄ȝ nc̄
ꝯfidēs h ipm: q2 q cepit i voƀ op⁹ bonū pfici/
et vſq̄ȝ i diē Jhu xpi ſic ē iuſtū h ſētire p oib⁹
voƀ eo q̄ habeā vos i corde ꝛ i vinculis meiſ
ꝛc̄. Q̄tū ad ſam dico q̄ duplex ē trāſforma
tio amātis cū amato. q̄da ē ſm vi apphēſiuaȝ
q̄dā ſȝ vi appetitiuā. vñ aliqñ amatū trāſfert̄
i amātē: ꝛ aliqñ eꝯ°: ꝛ h duob⁹ modis. Acci/
piam⁹ p trāſformationē q̄ amatū trāſformat̄ i
amātē: ꝛ dico q̄ h pt eē aut ſm vi apphenſiuā
aut ſm vim appetitiuā. ſm vi apphēſiuā trāſ
format̄ qñ amatū imorat̄ i apphēſiōe amant̄
ſm vi appetitiuā qñ i affm̄ amāt̄ ē q̄dā ꝯpla
cētia reſpectu amati: vt q2 delectat̄ d̄ eo: vel de
bonis ei⁹. ſiue h ꝯtingat amore amicitie ſiue
ꝯcupie: vt cū q̄s deſiderat alicui bonū pp al/
terū: aut nō pp alteꝝ: ſȝ pp ꝯplacētiā amati in
teri⁹ traditā. Sil̄r amās i amatū trāſfert̄ du/
plicit̄: aut ſm apphēſiuā: aut ſm appetitiuam
Scdm̄ vi apphenſiuā ē qñ amās nō ē ꝯtētus
ſup finali apphēſiōe amati: ſȝ nitit̄ ſingl̄a q̄ ad
amatū itriſec⁹ ptinēt exq̄rē: ꝛ ſic ad intiora ei⁹
igredit̄ ſic d̄ ſpū ſcō dr̄ q ē ds amor. i. Cor. 2.
q̄ ſuant̄ ēt pſūda dei. Scdm̄ vi appetitiuam
ꝛ h duob⁹ modis: aut. ſ. p amorē ꝯcupie: aut
p amorē amicitie. Amor ꝯcupie ñ regeſcit i q̄
cūq̄ȝ extriſeca aut ſupficiali adeptōe vl̄ fruitio
ne amati ſȝ q̄rit amatū pfecte hr̄e q̄ſi ad intima
illi⁹ pueniēs: ꝛ ſic h amore appetitus ꝯcupie
amās dr̄ i amatū trāſformat⁹. Amor āt ami/
citie ſic trāſformat̄ amātē i amatū inq̄ȝtū bōa
oia vel mala reputat ſic ſua: ꝛ volūtatē amici
ſic ſuā vt q̄ſi in ſuo amico videat bona vl̄ ma/
la pati vel affici: ꝛ pp h dr̄. 8. ethi. q̄ amicoruȝ
ē idē velle ꝛ idē nolle: ꝛ i eodē triſtari ꝛ gau/
dere. Exm̄ ponam⁹ ſortes diligit platonē tāto
ac tali effectu: vt ei vellet oē bonū: ꝛ abeſſe oē
malū: q2 cernit ex Sorte m̄lta adipiſci ſibi bo
na: h amor dr̄ pp alteꝝ ꝛ nō pp̄e ē ver⁹ amor
ſȝ dr̄ amor ꝯcupie: qm̄ ꝯcupiſcit bona amico
euenire: q2 vtile etiā ſibi: ſed ſi Sortes diligit
Platonē: q2 appetit ei oē bonū: nō pp aliud:
ſȝ pp quādā interi⁹ amici pfectā cōplacētiā: h
amor ver⁹ ē: ꝛ dr̄ amor amicitie: ſed ēt ifra di
cem⁹ i tria ꝯſideratione: audi Senecā ad lucil
lū epl̄a. 6. vȝ. Jlla inqt vera amicitia ē quā non
ſpes: nō timor: nō vtilitatis ſue cura diuellit:
cū q̄ ꝛ pp quā hoies moriūt̄. ꝛ epl̄a. 3. ait. Si
aliquē amicū exiſtimas: cui nō tm̄ credis q̄ȝtū
tibi: vehemēt̄ erras: ꝛ nō ſatis noſti vim vere
amicitie. Ponit āt ibi vnā pulcherrimā regu
lā. d. Oia cū amico delibera: ſȝ d̄ ipſo p⁹ poſt
amicitiā credēdū ē añ amicitiā iudicādū. Jſti

f

263

vo ꝑposterc officia ꝑmiscent g ꝯ̃ ꝑcepta theo/
phastri: cū amauernt iudicāt: ⁊ nō amāt cum
iudicauerūt: ⁊ infra. Diu delibera an aliqs ti
bi i amicitiā vl're ꝑcipiendū sit: ⁊ cū placuerit
fieri illū toto pectore admitte: tā audact cū co
loqre q̄ʒ tecū. Tu āt ita viue vt nihil tibi ꝯmit
tas nisi qđ ēt cōmittē inimico tuo possis ⁊c̄. h
ille. Qtū ad tertiā ve. dico ꝙ lʒ mlti sint di
uini amoris effecꝰ: tn̄ iuxta septē spūs sci do/
na septē amoris ponamꝰ effectꝰ. pꝰ dr̄ medi
tatiuꝰ. 2ꝰ dr̄ opatiuꝰ. 3ꝰ dr̄ scpatiuꝰ. 4ꝰ dr̄
supatiuꝰ. 5ꝰ dr̄ rutilatiuꝰ. 6ꝰ dr̄ exēplificati/
uus. 7ꝰ dr̄ pseueratiuus. Hos septē affecꝰ
oñdit se hr̄e aia philocapta. cāt. 8. c. vbi sic ait
Pone me vt signaculū iuxta cor tuū: ⁊ vt si/
gnaculū iuxta brachiū tuū: q2 fortis est vt mors
dilectio tua: dura sic isernꝰ emulatio tua: lāpa
des eiꝰ: lāpades ignis atqʒ flāmaꝝ: aq̄ multe
nō potuerūt extinguē charitatē. Accipe igit
pm effectū amoris q dr̄ meditatiuꝰ: q2 ait. Do
mine pone me vt signam iuxta cor tuū: supple
vt đ te amor meꝰ possit meditari qđ significat
signam iux̄ cor: nisi assidua meditatio dei. ps.
Meditatio cordis mei i ꝯspe. tuo sp. h āt fac
spūs scūs i aia p donū sapie. Sapia āt pōt tri
plicit ꝯsiderari: cōit ꝑpe ⁊ magis ꝑpe. Cōit
sapia dicta dic̄ q̄ʒdā cognitiōe diuaꝝ atqʒ hūa
narū reꝝ fʒ Aug. 4. đ tri. vbi ait. Sapiēs di
uina ⁊ hūana rimat: ⁊ fm aplm. Sapiēs ē q
oīa nouit. Sapia ꝑpe dicta ē diuaꝝ reꝝ tantū
cognitiō q̄dā. đ q dr̄. i. Cor. 12. Alij dat p spm̄
sapie. Magis ꝑpe dicta ē cognitio q̄dā dei cū
suaui ⁊ expimētali degustatōe suauitatis dei: ⁊
h actꝰ ptinet ad itellectū: ⁊ ptinet ad effectū. vt
pʒ. nā inchoat i itellectu. s. deū intelligēdo: ⁊
ꝯsumat i affectu. s. degustādo ⁊ saporando: ⁊
sic loqt Ricar. đ scō Victor. d. Amor ē dulce
do saporis itimi: ⁊ q̄ʒto ardentiꝰ amat: tāto su
auiꝰ gustat Et ad hāc sapiaʒ q nihil alđ ē q̄ʒ q̄
dā sapida scia hōtat. pau. ad Col. 3. Que sur
sū sūt sapite: nō q sup trā. Sʒ ꝯ̃ igēs pr Amb.
ait eni ꝑpha. Gustate ⁊ videte qm̄ su. ē do.
Itē ꝑuer. vl. Gustauit ⁊ vidit: qm̄ bona est
negociatio eiꝰ. ⁊. i. rū. 14. dr̄. Vidistis inquit
Jonathas ꝙ illuminati sūt oculi mei eo ꝙ gu
stauimꝰ paululū đ melle isto. Ecce ꝙ sapia ista
pus gustat: deide cognoscit ⁊ intelligit: ⁊ tu
đ icis ꝙ sapia i itellectu ichoat ⁊ i affectu ꝯsū/
mat. gustauit pus Jonathas: ⁊ pus illumia
ti sūt oculi eiꝰ. Dico aia mea ꝙ duplex ē cogni
tio. s. recta ⁊ reflexa: vt ita dicā. Manifestū ē
āt ꝙ gustare nō possumꝰ q̄cq̄ʒ nisi pus pcog/
scat: vt ait Aug. Inuisa diligē possumꝰ inco
gnita neq̄q̄ʒ. pus g oʒ ꝙ cog̊scat diligibile quo
cognito amamꝰ: q̊ amato ⁊ degustato iterum
speculaumr: ⁊ illius bonitatē ꝯsideramꝰ attē/
tius. De pma g cognitōe itelligit qđ superiꝰ
diximꝰ. đ fa aūt intelligūt ptacte auctes. q̄re
⁊c̄. Ait g aia. Pone me dñe vt signaculū iu
xta cor tuū. i. da mihi dñe hūc amorē tuū: vt p
donū sapie meditari possiʒ ⁊ gustare suauitatē
tuā. nā sicut p sigm aliq đ digito vel brachio al
ligatū rei memorā ducimur frequētiorē: sic p
cognitionē altissimaꝝ ⁊ diuaꝝ reꝝ ducimur i
meditationē frequentiorē dei i sua bonitate: ⁊
illā suauiꝰ degustamꝰ: q̄re ⁊c̄. 2° effectꝰ amo/
ris dr̄ opatiuus: q2 aia ait: ⁊ pone me vt sig/
naculū iuxta brachiū tuū: p brachiū eni opꝰ de
signat: q2 amor dei nō est occisus: veniat illa
amorosa Magdalena sollicita i q̄rēdo ama/
tū. audi glo. sup illud Jo. 20. Si tu sustulisti
cū dicito mihi: nō dicit quē: q2 h agē solet i aia
vis amoris: vt quē sp cogitat nullū ignorare
credat: h glo. Nūc āt effectū opat i aia spiritꝰ
sanctꝰ p donū pietatis. Et circa h querit dñs
Bonauē. hāc difficultatē: vt donū pietatis cō
sistat in religiōe respectu dei: an in cōpassiōe
respectu ꝑximi. Et dic̄ ꝙ cū pietas multiplici
ter dicat fm aug. in pnº. x. đ ciui. dei. dr̄ eni
pietas erga deū: erga pentes: ⁊ erga quēcūqʒ
hoiem: oʒ ꝙ pietas fm qđ ordinat erga deuʒ
n̄ sit nomē dñi: sʒ magis sit idē qđ latria. Scđʒ
āt ꝙ ordinat erga pentes nō tʒ rōnē doni· sʒ
potiꝰ ē spēs vtutis iusticie. nā fm ordinem ⁊
regulā iuris nālis vnusqsqʒ piꝰ cē dʒ i pen/
tes marie cū necitas interuenit: ⁊ fm h dicebat
aplus. Qui suoꝝ ⁊ marie domesticoꝝ curā
nō hʒ fidē negauit. Scđm āt ꝙ ordinat erga
quēcūqʒ ꝑximū: sic est vnū đ septē donis. Et
talis pietas ⁊ amor ꝑ loco ⁊ tpe quadruplicit
venit in actum scilicet condelectādo ⁊ congau
dendo. 2° compaciendo. 3° excusādo. ⁊ 4° bo
na tribuēdo. p° ꝯdelectādo ⁊ ꝯgaudēdo. ad
Ro. 12. Gaudē cū gaudētibꝰ: ⁊ tāto magis de
lectat: q̄ʒto magis ꝑximū cernit de deo ardē
tissime philocaptū: ⁊ h ē illa scā charitas q nō
emulat fm aplm. i. Cor. 13. 2° cōpatiēdi. ad
Ro. 12. Flere cū flētibꝰ: ⁊ q̄n̄qʒ adeo ista pie/
tas accēdit vt potiꝰ hō eligēt pati q̄ʒ cōpati. 2.
Cor. 11. Quis infirmat ⁊ ego nō ifirmor. qs

ſcandalizaṫ ⁊ ego nō vroꝛ ⁊c̄. 3° excuſando
exēplo xpi. Luc̄. 23. Pr̄ ignoſce illis: qꝛ neſci
unt qd faciūt. ecce mirā excuſatio. Et rō h⁹ eſt
qꝛ charitas ñ cogitat malū: vt ait apl's. i. Coꝛ.
13. 4° bona tribuēdo. ps. Manus ſuas apu
it inopi ⁊c̄. Et Job. 27. Flebā quōdā ſuper
eo q afflict⁹ erat ⁊ cōpatiebaṫ aia mea paupi:
q̄re ⁊c̄. Accipe triū effectū amoris q dr̄ ſe/
patiu⁹: qꝛ ait aia. Fort' ē vt moꝛs dilectio tua
vide mirabilez dini amoꝛ' effm̄. nā ſic̄ moꝛs
a mūdi hitatiōe, ppinq̊ꝝ dilectiōe: ⁊ terrenoꝝ
dulcedie ſepat trifurcato ictu ſic ⁊ din⁹ amoꝛ
mētē quā igrediṫ ſpat a mūdo pētib⁹: ⁊ oib⁹
tpalib⁹. Jn Greg. i omel'. xi. ait. Forti⁹ ē vt
moꝛs dilectio tua. qꝛ ſic̄ coꝛpus ihumat. ſic ab
amoꝛe tpaliū etna charitas occidit. nā quē pfe
cte abſoꝛbuit ad trena foris d'ſideria velut in/
ſenſibilē reddit. nz ſcūs qs moꝛi p dño potuiſ
ſet niſi p⁹ a trenis d'ſiderijs i mēte moꝛtu⁹ fuiſ
ſet. h ille. h aūt facit ſpūs ſcūs i aia p donū cōſi
lij. vbi nō ꝙ ꝯſiliū dic̄ hitū q expedit ⁊ dirigit
aiaz ad eligēdū ea q̄ pſeq̄nda ſi ⁊ ad vitādū fu
giēda. ⁊ tal' hit⁹ pōt eē duplex. Prio reſpectu
eligibiliū q̄ ſi d' necītate ſalut' ⁊ h pp̄c ē prudē
tia q̄ ad alia dirigit min⁹ excellēt q̄z donū ſcie.
Jn tali qppe electōe hz eligē hō qcqd ſʒ rl'am
iur' nālis prudētia gignit. 2° h hit⁹ pōt eē re
ſpectu agibiliū arduoꝝ ⁊ difficiliū q ſunt necīa
vl' ñ necīa ad ſalutē ⁊ h pp̄e ē donū ꝯſilij ⁊ tc̄
h hit⁹ dirigit aiaz ſʒ rl'am iur' dini. vñ donuz
ꝯſilij pp̄c dirigit i electōz ſeq̄ndoꝝ fugā vitā/
doꝝ ⁊ ſic pz ꝙ prudētia ⁊ ꝯſiliū ſi id' i eēntia ſʒ
ꝯſiliū ſupabūdat prudētiā i vno articl'o. ſ. qꝛ
ci⁹ ē ipare. ſʒ iſta reliq̄m⁹. Suffic̄ ḡ itellīgē ꝙ
ꝯſiliū hz dirigē hoiez i electōz agēdoꝝ pſequē
doꝝ vl' fugiēdoꝝ q̄ ſi ſpāl' arduitat'. ⁊ h ſʒ re
gulā iur' dini. audi ꝯſiliū. Si vis pfect⁹ eē va
de ⁊ vēde oia q̄ hēs ⁊ da paupib⁹. qr̄ ⁊c̄. 4⁹
effect⁹ amor' dr̄ ſupatiu⁹. qꝛ aia ait. Dura ſic̄
infern⁹ emulatō. i. ſtiml'atio tua. Eſt. n. ſtimu
latio dini amoris qd̄dā ardēs deſideriū bñ ſp
opādi. ⁊ nūq̄z tal'r philocaptō qcq̄z appet ince
piſſe boni ſʒ ſp ait miſer qñ icipiā bñ agē. Jſta
ḡ ſtiml'atio iſt d' igēs ⁊ feruēs deſideriū pfecte
opādi dura ē ſic̄ infern⁹ qm̄ ſic̄ infern⁹ nulli p
cit: nec tp̄s ꝯſiderat q̄le ſit vt qꝛ ver aut eſtas
⁊c̄. ſʒ ſp ſiue papā ſiue alios q̊ſcūq̄z voꝛare pa
ratus ē. ſic ⁊ amoꝛ nulli tpi nulli etati nulli p/
fecto ꝯditōi pcit: ſʒ ſp opari bonū facit. Audi
Petrū rauennas in quodā ſermōe. Nihil in

qt duꝝ nl amarū nil' graue nil letale cōputat
ver⁹ amoꝛ: qd' ferrū q̄ vulnera q̄ pēa q̄ moꝛs
amoꝛē pfectū pualēt ſupare. Amoꝛ ipenetra/
bil' loꝛica ē reſpuit iacula: gladiū excutit: picul'
iſultat: moꝛtē irridet ſi amoꝛ ē vicit oia. Hūc
āt effm̄ amoꝛ' o paṫ ſpūs ſcūs i aia p donū foꝛ
titudis. Vbi nō ꝙ foꝛtitudo q̄ ē v'tus moꝛal'
⁊ foꝛtitudo q̄ ē donū dr̄nt ab inuicē. Nā ppe/
ti paſſiones vel ardua aggredi pōt hō dupl'r:
vel pp iuſtitie ⁊ honeſtat' ꝯſūmatōez: ⁊ ſic eſt
v'tus: qꝛ hoc ē de dictamie iur' nāl': vl' pp pfe
ctā imitationē ⁊ ſic ē donū: ⁊ h ē d' dictamine
iuris dini. Nā eni foꝛtitudis q̄ ē v'tus ē pati
enī tollerare aduerſa: ſʒ nā doni ē gaudē pm
te ⁊ expedite aggredi paſſioes: ⁊ ardua cū ſu/
peruenerint libentiſſime tollerare. vñ facit hoc
donū i aduerſitatibuſ iocūdari. Act'. 5. Jbāt
apl'i gaudentes a cōſpectu cōſilij: qm̄. d. h. ſ.
p. n. i. ꝯtu. p. ⁊c̄. Quitus effect⁹ dini amo/
ris dr̄ rutilatiu⁹: qꝛ ait. Lāpades ei⁹ lāpades
ignis. lāpas eni diuini amoꝛis ē coꝛ hūanū: i
q̊ oleū dini amoꝛis ardet. Luc̄. 20. c. Nonne
coꝛ nr̄m ardens erat: ⁊ Jo. 12. Jgnē vēi mit/
tere i trā i cui⁹ miſterium. Leui. 6. c. dr̄. Jg/
nis in altari meo ſp ardebit quē nutriet ſacer
dos: ſubijciens ligna p ſingulos dies: altare
vtiq̄z mens humana ē q̄ſi alta reſ. alta nempe
res ē aia nr̄a ad imaginē ⁊ ſimilitudinem dei
creata. Jn hac ignis dini amoꝛis ſp ardeř dz
quē ſacerdos. i. illuminata rō nutrit ⁊ ꝯſuat ⁊
⁊ ſubijcit ligna cū quotidie bñficia magna ſi/
bi a dina grā collata rememoꝛat. Jn altař vti
q̄z cinis erat qd p cinerē niſi v'a hūilitas deſi
gnaṫ: qꝛ ſicut i cinē ꝯſuaṫ ignis: ſic dei amoꝛ
ꝯſuaṫ in hūilitate ⁊ iuueneſcit. Hūc aūt effm̄
amoꝛis operaṫ i aia ſpūs ſcūs p donū itellect⁹
Ecc̄. 2. Diligite dñm: ⁊. i. c. v. Jllūinat āt do
nū itellect⁹ aiam ſpālit ad tria. ſ. ad cognitiōez
dei ſui ⁊ vniuerſi. p ad cognitōz dei. vbi nō
ꝙ triplicit pōt aia illūinari q̄ ad cogni. dei. ſ. p
ſiplicē aſſenſū: p rōnis admiculū ⁊ p ſiplicem
ꝯtuitū. p̊ p ſimplicē aſſenſū: ⁊ h facit fides.
nā fides ſm Aug. ē credē ꝙ ñ vides. ⁊ Ecc̄.
xi. Dulce lumē ⁊ delectabile ē ⁊c̄. 2° cog̊ſciṫ
p rōnis admiculū: ⁊ h fac̄ donū itellect⁹: c⁹ ē
credita p rōnē itelligē: amoꝛ. n. p h donū illu
minat itellectū dādo ei lucidā ⁊ pfūdā ifinita
rū rōnū ꝯgnitionē: pp q̄ſ deū diligē debem⁹
Jtē illūinat p ea q̄ ſcripta pōit ꝙ de⁹ ſit vn⁹
trin⁹ imēſ⁹ icreat⁹ iimoꝛtal' ⁊c̄. ad Ro. 15. qcū

q₃ scripta sūt ad nr̄am doctrinā scripta sūt. 3°
cognoscit ꝑ simplicē ↄtuitū: ⁊ h̄ ē. 6. btitudo
s. mūdiciā cordꝭ cꝰ ē vidē deū. Mat. 5. bti mū
do corde: qm̄ ipi deū videbūt. 2° h̄ donū illu
minat ad cognitionē sui: ⁊ h̄ q̄ztū ad. 3. s. mirꝫ
abilē ↄditionē. Job. 10. Memēto q̄so q̧ sicut
lutū feceris me ⁊c̄. ⁊ Ecc̄. x. qd supbis tra ⁊
cinis. 2° mirꝫabilē dimissionē. s. bonoꝝ q̄ fa
cere pōt: nō tn̄ voluit: ⁊ ꝑmaxie tp̄s āmissum
audi Senecā ad lucillū. fugit inqt irreꝑabile
tp̄s. vigilandū ē nisi ꝓpemꝰ relinq̄mur: agit̄
nox: agit̄ velox dies: inscij rapimur: oīa i fu/
turū deponimꝰ: ⁊ int̄ ꝑcipitia lēti sumꝰ: ⁊ ifra
Optima qq₃ dies miꝫis mortalibꝰ cui. Pri/
ma fugit: subeūt morī: tristisq₃ senectꝰ. Et la
bor ⁊ dire rapit in clemētia mortꝭ: ⁊ ifra. Qr̄
ꝑma dies q² qd̄ restat icertū ē qr̄ optia: q² iu/
uenes possumꝰ dicē: possumꝰ facilē aīum ⁊ ad
huc tractabilem ad meliora ↄuertē ⁊c̄. Audi
Bern. i ꝫmone q̄dā. Nihil inqt ꝑciosiꝰ tp̄e: ⁊
heu hodie nil viliꝰ iuenit̄ trāseūt dies salutꝭ ⁊
nemo recogitat. Nemo sibi ꝑire diē ⁊ nunq̄₃
redituꝝ curat: s₃ sicut capillꝰ d̄ capite sic nec mo
mentū ꝑibit d̄ tp̄e: h̄ ille. 3° facit cognoscere
mirꝫabilē cōmissionē. s. pccōꝝ. ps. Iniqtatem
meā ego cognosco ⁊c̄. 3° h̄ donū illūinat ad
cognitionē₃ vniuersi ad Ro. 1. Inuisibilia
dei ꝑ ea q̄ fc̄a sūt itellecta cōspiciūtur. Et Job
12. Introga viuentia ⁊ docebūt te: ⁊ volatilia
celi ⁊ īdicabūt tibi. loq̄re tre: ⁊ r̄ndebit ea pi/
sces maris ⁊c̄. S₃ dices nūqd ⁊ ph̄i ista īferi
ora cognouerūt: ⁊ tn̄ deū veꝝ ig̊rauerūt: dico
q̧ ph̄i ista creata tm̄ mālr cognouerūt similes
pueris effecti q̄ i libris ⁊ lr̄is deauratis ⁊ pul
chris: tm̄mō aspectū figūt. d̄ his solūmō admi
rātes: ⁊ ea q̄ ꝑ scripturāt significāt̄ mime per
grētes. Hi eni sūt q̄ dicentes se eē sapientes:
stulti facti sūt: q̄re ⁊c̄. 6ꝰ effectus amoris dici
tur exēplificatiuꝰ: q² subdit̄: atq₃ flāmaꝝ. In
flāmis eni istis splēdores scē edificatōis ⁊ ex
emplificationis intellige. Mat. 5. Sic luceat
lumē vr̄m corā hoibus vt videāt vr̄a bōa opa
⁊c̄. audi Senecā₃ ad Lucillū. Cogita inqt q̄₃
nobis exēpla ꝓsint: ⁊ scies magnoꝝ hoium
memoriā nō minꝰ eē vtilē q̄₃ p̄ntiā: h̄ ille. Au
di Aug. lib. d̄ pastoribꝰ. Fecē eni Aug. lib. d̄
pastoribꝰ. ⁊ lib. d̄ ouibꝰ. ait ḡ sic. Ois q̄ male
viuit i ↄspectu coꝝ qbꝰ ꝑpositꝰ ē q̄ztū i ipo ē oc
cidit: ⁊ forte q̄ imitat̄ morit̄ q̄ nō imitat̄ viuit:
tn̄ q̄ztū ad illū ꝑtinet ābos occidit: hec ille. Au
di Greg. sup Ezech. Qui in occulto inqt bn̄
viuit: s₃ alieno ꝓfectui mime ꝓficit: carbo est
Qui ꝟo i imitatiōe sciratis positus lumē re/
ctitudis ex se multis demōstrat: lāpas ē: q² si
bi ardet: ⁊ alijs luc₃. h̄ ille. Ho° āt faci aīa sp̄s
amoris ꝑ donū scie. carbones eni accēsi alit̄ i
cendūt palleas: alit̄ ligna: alit̄ lapides: alr̄ ꝯfer
rū ⁊c̄. sic amor ꝑ scie donū alr̄ icēdit cor: alr̄ os
alr̄ opus. Mētē nāq₃ ⁊ cor icēdit ꝑ verā co/
gnitionē: os ꝑ discretā locutionē: ⁊ opus per
ↄgruentē ↄuersationē. ꝑ inq₃ donū scie itē/
dit cor humanū: ⁊ illūinat ad verā cognitiōe₃
Hoc eni ē spāle doni scie dirigē i agēdis ⁊ di
cēdis ꝫm exigentiā regule fidei ⁊ imitationis
xp̄i. H₃ eni scie donū rōnes qbꝰ se defēdat ab
ipugnantibꝰ suā fidē: ⁊ nō solū sapit ea q̄ posi/
ta sūt i theologicis libris: verūetiā q̄ scripta sūt
i tota ph̄ia: qbꝰ tanq̄₃ adminicul̄ ad ꝓbādū iu
uat̄ fides. Itē ꝑ h̄ scie donū illūinat mēs: vt
discernat bonū a malo: ⁊ ne malū sub rōe bōi
ītret: ⁊ l₃ ēt ex prudētia aliq̄ talis noticia hēat̄
h̄ ē ex ꝑncipijs iurꝭ nālis scie tn̄ donū ex ꝑnci
pijs lūinose fidei. Itē ꝑ h̄ scie donū scit hō qd
sit ⁊ a q̄ sit: ⁊ ad qd sit. Itē scit ꝓbare q̄ sit vo/
lūtas dei bona: bn̄placēs: ⁊ ꝑfecta: bona q̄ztū
ad statū icipientiū: bn̄placēs q̄ztū ad statū ꝓfi
cientiū ⁊ ꝑfecta q̄ztū ad statū ꝑfectoꝝ. ad Ro.
12. Et sic p₃ q̧ scie donū nō solū dirigit in agē
dis ꝫm exigentiā regule fidei: s₃ ēt dirigit in
ea q̄ sunt fidei tanq̄₃ fūdamēta sue directionis
vt dic̄ ēt dn̄s Bo. i. 3. di. 35. q̄re ⁊c̄. 7ꝰ ⁊ vl
timꝰ effecꝰ amoris i noīe dn̄i dr̄ ꝑseueratiuus
q² subdit̄ aq̄ multe nō potuerūt extinguē chari
tatē. Aqua eni i scriptura sacra mlta signifi/
cat: s₃ h̄ ꝓ tribulatiōe accipit̄. ps. Misit d̄ sū/
mo. s. grām suā: ⁊ eripuit me d̄ aqs multꝭ: et
idē trāsiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquā: ⁊ eduxisti nos i
refrigeriū. i. i trāq̄litatē celestis p̄rie. Fac igr̄
h̄ verꝰ amor: vt nulla mala timeāt̄ ad Ro. 8.
Quis nos sepabit a charitate dei ⁊c̄. dic totū
Aug. Nihil iqt tā durū atq₃ ferreū qd̄ n̄ amo
ris igne vicāt̄. Ho° āt faciti aīa sp̄s amoris ꝑ
donū timoris. ꝑseuerat eni aīa i āndictꝭ bōis
q² timet ne ꝓpter tp̄alia etn̄a ꝑdat. ps. Cogi/
taui vias meas: ⁊ ↄuerti pedes meos i testi/
monia tua. Et Ecc̄. i. Timor dn̄i expellit pctm̄
Quare ↄcludamꝰ cū Pau. ad Gal. 6. Ope
mur bonū dū tp̄s hēmꝰ: vt xp̄s ꝑ amorē i no
bis trāsformetur: ⁊ nos in ip̄m ⁊c̄.

De subiectiuatione amoris. Conclu. 3.

Ꝑcipe tertiā ꝯclōnē vȝ. Diuinꝰ amor
a lȝ vndiqȝ diffundaꝛ: i volūtate tñ hūa
na ꝗetaꝛ. Ubi tres ingramꝰ veri. vȝ
Pria ve. ē. Q̄ ð ē amoris obiectū. 2ª ve.
ē. Q̄ ð ē amoris subiectū. 3ª ve. ē. Utrū i di
lectione ꝛ amore dei sit mēsura ꝛ modꝰ. Q̄
tū ad p̄mam dico ſm btm̄ Tho. i. ſe. q. 27. ꝙ
bonū ē obm amoris: ꝛ ꝑ ꝯn̄s id qð in appe/
titu amorē causat ē bonū. Nā obm cōꝑat ad
potentiā sic cā motꝰ vel actus ip̄ius: ꝛ ꝑ ꝯn̄s il
lud ē cā amoris qð ē obm amoris: obm autē
amoris ē bonū: ḡ cā amoris ē bonū. Et rō est
h̄. q2 amor iportat quandā ꝯnālitatē vel ꝯpla/
centiā amantꝭ ad amatū. eēt aūt ꝯnāle aliqd
alti vl̄ cōplacēs ē quoddā bonum: ꝛ ꝑ ꝯn̄s hȝ
rōnē appetibilitatis. i. ethi. O ia bonū appe/
tūt: ḡ seqꝛ ꝙ tāto magꝭ vel minꝰ bonū moue/
bit potētiā appetitiuā ad amorē: q̄nto magꝭ vl̄
minꝰ inē potētiā ꝛ obm repiꝛ ꝯnālitas ꝛ cō/
placētia. vñ duo hoies silēs se magꝭ amant q̄ȝ
dissiles vnꝰ cātor aliū amat ꝛc̄. Et si dicis cā/
tor amabit scriptorē: q̄ ibi ꝯnālitas: dico ꝙ ibi
attendiꝛ ꝑportōis silitudo. s. h̄ ꝙ vtqȝ hȝ qð
ꝯuēit ei ſȝ suā artē. Et h̄ ē vna potissia rō q̄re
deū sup oia diligē dēmꝰ: q2 magꝭ vnusqsqȝ si
mil̄ ē dō q̄ȝ cātor cātori: scriptor scriptori. fec
enī nos ad imagine ꝛ silitudinē suā. Gen. i.
ꝛ. ps. Signatū ē sup nos lumē vultꝰ tui dn̄e
ꝛc̄. glo. signatū dixit: qm̄ tāq̄ȝ denariꝰ signatꝰ
imagine regꝭ fcūs ē hō ad imaginē dei: q̄ pec
cādo corrūpiꝛ renascēdo signaꝛ: h̄ gl̄. Et cō/
firmaꝛ. nā ex q̄ bonū cāt i volūtate amorē: seq
tur ꝙ vbi ē maiꝰ bonū ibi maior amabilitas:
siue amabilitatꝭ rō: ſȝ dēs ē sūmū bonū: ḡ ꝛc̄.
Nr̄ satꝭ pȝ quō bonū mouet volūtatē ad amo
rē: ꝛ quō ē cā eius: ꝑpterea phs. i. ethi. dicit.
Phi bn̄ ānūciauerūt bonū eē dicētes: qð oia
appetūt. Nec ē istantia ð q̄busdā q appetūt ma
lū: qm̄ malū nō appetūt nisi sub rōne boni in/
q̄ȝtū. s. estimāt illud eē bonū: ꝛ sic itentio eoꝝ
ꝑ se ferꝛ ad bonū: ſȝ ꝑ accn̄s circa malū. Q̄ āt
dicit phs oia bonū appetūt: diē btūs Tho. ibi
dē i expositiōe lr̄e nō ē intelligendū solum ð
hn̄tibus cognitionē q̄ apprehendūt bonū: sed
ēt ð rebꝰ carentibꝰ cognitiōe: q̄ nāli appetitu
tendūt i bonū: nō q̄si cognoscāt bonū: ſȝ q2 ab
aliq̄ cognoscente moueꝛ ad bonū. s. ex ordinatōe
diui intellectꝰ: ad modū q̄ sagitta tēdit ad sigᵐ
ex directiōe sagittantꝭ ip̄am aut tēdē i bonū ē
appetē bonū: q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ſam ve. dico

ſm btm̄ Tho. p̄ma ſe. q. 26. ꝙ subiectū amo/
ris ē appetitꝰ. vñ seqꝛ ꝙ ſm dr̄am appetitus
erit dr̄ia amoris. Ubi nō ꝙ triplex ē appetitꝰ
qdā ꝯn̄s apphensionē alteriꝰ ꝛ nō suā: ꝛ h̄ dr̄
appetitꝰ nālis. q̄libet enim res appetit qð sibi
ſm suā nām ꝯuenit: nō ꝑ ꝑpriā apphensiōeȝ
ſȝ ꝑ apprehensionē istituētꝭ nām. s. itellectꝰ di
uini: vt dictū ē i p̄cedēti ve. i fine. Q̄uidā ap
petitus ē ꝯn̄s apphensionē ip̄sius appetētꝭ ex
necītate: ꝛ nō libero iudicio: ꝛ tal̄ est appetitus
sensitiuꝰ i brutis: q tñ i hoibꝰ aliq̄d ꝑticipat li/
bertatꝭ: inq̄ȝtū. s. obedit rōni. 3ꝰ appetitꝰ est
ꝯn̄s apphensionē appetentꝭ ſm liberū iudiciū
ꝛ talis ē appetitꝰ rōnalis siue intellectiuꝰ q dr̄
volūtas. Scdm̄ igiꝛ diuersitatē hoꝝ appetiti/
uum fūdaꝛ diuersitas amoris: ꝛ amor ē p̄nᵐ
motiuū i amatū hoꝝ appetitiuū. vñ i appetitu
nāli p̄nᵐ huiꝰ motꝰ ē ꝯnālitas appetentꝭ i illud
qð appetit vel intēdit. Et h̄ pōt dici amor nāl̄
vñ dyonisiꝰ. 4. ð diuis noibꝰ. O ibꝰ igt ē pul
chrū ꝛ bonum amabile: cū vnaqueqȝ res hēat
ꝯnālitatē ad id qð ē sibi ꝯueniēs ſm nām. si
cut ip̄a ꝯnālitas corꝑis grauis ad locū mediū
ē ꝑpter grauitatē in ip̄o formalit̄ exn̄tē. Silr̄
cōplacētia alicꝰ boni ē i appetitu sensitio vl̄ rō
nali: ꝛ talis cōplacētia dr̄ amor: vñ cōplacētia
siue amor sēsitiuꝰ ē i appetitu sēsitio ꝯplācētiā
siue amor itellectiuꝰ ē in appetitu itellectiuo: ꝛ
ꝑ ꝯn̄s amor nr̄ erit i volūtate nr̄a sic̄ i sbo. i n̄
Aug. ð vā reli. sic ait. Bona volūtas ē q̄ ap
petitꝰ recte honesteqȝ viuē: ꝛ ad sūmā sapiam
ꝑuenire. Q̄tū ad tertiā ve. videꝛ rn̄dē au/
gu. li. ð diligēdo deū. Et Bern. eo. lib. ꝛ in
lib. ad frēs ð morte dei. Cā diligendi deū aūt
ip̄e deꝰ: ꝛ modꝰ ē sine mō: ḡ ex his vbis appet
ꝙ dilectio dei ē sine mō ꝛ sine mensura. Sed
quō pr̄ Amb: h̄ p̄t eē veꝝ. nā rō boni ꝯsistit i
ordie spē ꝛ mēsura: vt diē idē Aug. ð nā bōi
ſȝ dilectio dei ē qd optimū: ḡ dȝ hr̄e modum ꝛ
mēsurā. ꝛ idē Aug. 4. sup Gen. ad lr̄aȝ dif/
finiēdo qd sit modꝰ diē. Modꝰ est quē vnicuī
qȝ ꝑpa mēsura p̄ficit: ſȝ mēsura volūtatis hūa
ne q̄ ē sbm amoris: vt dctm̄ ē i p̄cedēti ve. est
ip̄a rō: q2 volūtas regulaꝛ a rōne: ḡ oȝ dilectio
nē eē regulatā a rōne. Aia mea tria volo ꝙ h̄
iuestigemꝰ vȝ. p̄ q̄lit itelligūꝛ ista vba deut.
6. c. Diliges dn̄m deū tuū ex tō corde tuo ꝛc̄.
2º volo ꝙ videamꝰ qd sentiūt doc. i ista ve.
3º ꝯcordabimꝰ argª scā. Q̄tū ad p̄mū sūt
aliq notāda ꝛ pulcherria qdē. Prio notan

265

dū ē ꝙ rō itellectꝰ ē duplex. ſ. ſupioꝛ ⁊ inferioꝛ
Supioꝛ tēdit i res imāles ⁊ ethnas. Inferioꝛ
ī res māles ⁊ coꝛruptibiles. h āt duo. ſ. mālia
⁊ imālia cōpanᷣ ad cognitionē h mō: qꝛ via i
uentiōis ꝑ res māles deuenimꝰ i cognitionez
rerū imāliū. via āt iudicij ꝑ imālia iā cognita
ď materialibꝰ iudicamꝰ: ⁊ ẜm rōnes eīnoꝛum
coꝛruptibilia diſponimꝰ. vn̄ hītꝰ cognitionis
ſupioꝝ dr̄ ſapia ⁊ hītus cognitiōis inferioꝝ
dr̄ ſcia vt pȝ ꝑ pħm. 6. ethi. Et nullꝰ iſtoꝝ hi/
tuū mouet hoīem ad fugā vł pſecutionē cū ſint
hītus ſolū ſpeculatiui iclināteſ i ſcire ⁊ non in
opari. 2° nōndū ꝙ appetitꝰ nr̄ ſenſitiuꝰ ad h
vt pti ſupioꝛi aīe ꝯformeᷣ neċe ē ꝙ ꝑ volūta/
tē moueaᷣ: qm̄ ſic ſpa ſupioꝛ ſuo motu iferio/
res mouet: ſic ⁊ volūtas appetitū ſenſitiuū vt
pȝ. 3. ď aīa. vide. s. ď h feria. 4. ẜe dn̄ice. 3°
nō ꝙ ſic ꝓncipia ſpeculabiliū ſī nob māłr idi/
ta: ita ⁊ ꝓncipia opabiliū: qꝛ ſic itellectus nāłr
ferᷣ i iſta ꝓncipia ď q̄lȝ ē ł n̄ ē: ⁊ ď nullo ambo
ſiłᷣ: ita ⁊ nāłr ferᷣ i ꝓncipia opabiliū: q̄ ſī oē bo
nū ē faciendū: ⁊ nullū malū ē opandū. nec co
gnitio actuał taliū ꝓncipioꝝ ē potētia: ẜ ſoluz
hītus acqſitꝰ luie itellectꝰ agētꝭ q̄ꝝ ꝓmꝰ vocaᷣ
itellectus iclinās ad ſciam ⁊ retrahēs ab igrā
tia. Et ſcdo dr̄ ſindēſis cꝰ opatio ē iſtigare ad
bonū: ⁊ retrahē a malo: ⁊ ſic ꝓmꝰ hītꝰ n̄ mo/
uet: ita nec ſcdōs ad fugā ł pſecutōȝ: qꝛ vł ia nō
mouēt nȝ moueᷣ: ſic nec gnānt nec gnānᷣ. ꝑ̊
ď gnātōe. His ſic notatꝭ veniamꝰ ad ꝓ̄cticam
theologicā: ⁊ dico ꝙ gł'ioſus ďs vidēs ꝙ hōi
infra erat a nā cognitio vi ⁊ falſi boni ⁊ mali
⁊ ꝙ a nā hȝ iclinās ad bonū ⁊ retrahēs a ma/
lo: ⁊ ꝙ volūtas mouē hȝ iferioꝛes potētiaſ vo
lēs hoīem rłare vt ad finē tēdēt ad quē crea/
uit illū: dedit rłaȝ talē. ſ. Diliges dn̄m deū tu
uȝ ex tō. c. t. q̄ vba lȝ mł'tos habeāt exponēdi
modos: ē tn̄ ad p̄ns tāq̄ȝ clarioꝛes videamꝰ.
Primꝰ modꝰ ſic exponit: diliges dn̄m. d. t.
ex. t. c. t. ideſt ex volūtate eliciēte ita ꝙ volun/
tas tua nihil eliciat qď ſit diuīe oppoſitū volū/
tati: ⁊ deſignaᷣ h actꝰ i coꝛde: qꝛ ſic coꝛ oiuȝ vi
riū coꝛpis ē ꝓncipale motiuū ſic volūtas vt di
ximꝰ i notabilibꝰ. Et ex tota mēte tua. i. ex vo
lūtate ipante: ita ꝙ volūtas iferioꝛibꝰ potētijs
nihil ipet qď diuīe deroget dignitati: ⁊ h actus
ꝯgrue i mēte ſignaᷣ: qꝛ mēs ab eminēdo dcā
ē: ⁊ volūtas ipās ē oīum viriū aīe regia: ⁊ ex
tota aīa tua ⁊ ex tō foꝛtitudīe tua h ptiet ad oēſ
aīe vires ⁊ coꝛpis: vt ſit ſēſus: ſic te oꝛdines.

vt nulla aīe vtus: aut coꝛpis paſſio deū offen
dat: iſte ē vnꝰ modus. Scda expō ē Aurelij
Auguſtini dicētꝭ ꝙ iſta totalitas: qꝛ dr̄ ex toto
coꝛde ⁊ ex tota mēte ⁊c̄. ałr accipiēda ē ꝓut cō
petit ſtatui p̄ie: ⁊ ałr ꝓut cōpetit ſtatui vie ẜȝ
ꝙ cōpetit ſtatui p̄ie iſta totalitas ſic intelligiᷣ
vt oēs motꝰ aīe totalit̄ i deū vel ad deū referāᷣ
⁊ ẜm h i via p̄ceptū ⁊ rła talis ipleri n̄ p̄t: ⁊ h i
telligit Aug. i li. ď pfectōe iuſticie ⁊ mgr̄ ſnīa
rū i. 3. di. 27. Et ſi dicēs q̄re p̄cipit qď ipleri n̄
p̄t: qs eni i vita hac tm̄ deū diligit: vt nihil de
ſit ꝙ ad talē dilectionē reqriᷣ. Rn̄det Augu.
ꝙ iō p̄cipiᷣ: qꝛ nō recte curriᷣ: ſi q̄ recurrēduȝ
ſit neſciaᷣ. quō āt ſcireᷣ ſi nulł p̄ceptꝭ oñdereᷣ
Itē i p̄cepto affirmatiuo potuit p̄cipi qď n̄ pōt
i via ipleri. nō eni qs teneᷣ p̄ceptū affirmati/
uuȝ ẜuare ſꝑ ⁊ ad ſꝑ: ẜ vt ipleat loco ⁊ tempe
Iñ Bern. Mādata igt ipoſſibilia n̄ fecerunt
trāſgreſſoꝛes: ẜ hūiles. Si āt p̄dicta rła atten
daᷣ ẜm ꝙ cōp etit ſtatui p̄ntis vite: ſic iſta tota
litas itelligiᷣ: vt. ſ. nullꝰ motꝰ ſit i aīa amoꝛi ďi
ꝯriꝰ: ⁊ ꝙ nihil deſit ď cōpetēti ad talē dilectōȝ
q̄ȝtū ſupple hūana fragilitas finit. Et ẜm h p̄t
cē hō pfectus i via i dilectōe dei vt ponit btūſ
Tho. ẜa ẜe. q. 184. ponēs diſtinctionē ď pfe/
cto: quā ponit pħs. 3. ethi. ſ. ꝙ pfectū dupliciᷣ
capi p̄t. Prioꝰ vt dicaᷣ illud cē pfectū: cui ni
hil deeſt ď pfectiōe ſibi poſſibile. Alioꝰ vt ni/
hil ſibi deē ď pfectiōe ſibi cōpetēti: ſic hō medi
ocris ſtature pfecte dr̄ q̄ȝtitatꝭ: q̄ȝuis n̄ hēat q̄ȝ
titatē gigātea. q̄re ⁊c̄. Tertꝰ modꝰ exponen
di ē. ſ. ꝙ affectꝰ humanꝰ ad tria diuidi ⁊ affici
pōt. ꝑ̊ ad res extioꝛes. 2° ad res intioꝛes. 3° ad
reſ ſupioꝛes. ꝑ̊ iq̄ȝ pōt affici ad res extioꝛes
cꝰmōi ſī oia ſenſibilia: ⁊ h affectꝰ i coꝛde ſigna
tur. Eſt eni coꝛ domiciliū vite ⁊ ꝓnᵐ motꝰ ⁊ ſē
ſus aīalis: ⁊ ē oꝛganū iraſcibilis ⁊ cōcupiſcibi
lis. Dicē g̊: diliges dn̄m deū tuū ex tō coꝛde ē
hūanā volūtatē ab oibus ſenſibilibꝰ eleuare i
deū: ita ꝙ nullo affectu ob rē ſenſibilē a diuo
amoꝛe quōlibȝ retardeᷣ: ẜ potiꝰ ꝑ h ſenſibilia
i coꝝ opificē eleueᷣ. exᵒ ꝓ ꝓhc dicētꝭ. In toto
coꝛ de meo exqſiui te. 2° afficiᷣ hō ad res ite
rioꝛes vt ad ꝓpꝛiā vitā ł ad ſeipm: ⁊ tał affe/
ctꝰ i aīa ſignaᷣ. aīa eni ab aīando dcā ē. qꝛ aīat
coꝛpꝰ affectu nāli quē hȝ ad ipm. diligē g̊ deū
ex tota aīa ē reſpectu diui amoꝛis deſpicē et ꝓ
pꝛiā vitā. Jo. 12. Qui amat aīam ſuā. i. vitaȝ
ꝑdet eā. 3° afficiᷣ hō ad res ſupioꝛes: vtpute
ad res itellectuales: ⁊ tał affectꝰ i mēte ſignaᷣ

mēs eni ab eminēdo dcā ē. i mentꝭ ğ noīe su/
ꝑior aīe ps spūalis intelligit̄: qm̄ ipa eminet i
ꝟtutib⁹ spūalib⁹ cognitis: cū sit circa dīna ꝛ e
t̄na vt dcm̄ ē. Diligē ğ deū ex tota mēte ē oia
itelligibilia despicē respectu dini. amorꝭ. Be
atus tñ Greg. i expōne ꝑdictoꝝ ꝟboꝝ dicit
ꝙ ē qdā ꝟboꝝ ꝯculcatio idicātiū dini amoris
excellētiā. sic ēt ꝺ magꝭ dr̄ ꝙ gauisi sī gaudio
magno valde. Nunc videam⁹ q̄ztū ad ꝼm
vz qd circa modū diligēdi deuz sentiāt docto.
Modū eni declaratū ē an ꝺs diligend⁹ sit sine
modo ita ꝙ totum coꝛ tota aīa. tota mens sine
modo diligat deū: an in ista totalitate itelligat̄
mod⁹ ꝛ mēsura ꝛ oꝛdo debit⁹. Dicam⁹ ğ ꝼm
btm̄ Tho. ꝼa ꝼe. q. 26. ꝙ cū mod⁹ nihil aliud i
poꝛtet nisi q̄ndā mensurā siue q̄ndā mensure
detminationē: vt pz ꝑ Aug. vbi. s. detmina
tio āt mēsure sit eēntialit̄ i mensurantē: ꝛ re/
spectiue i re mēsurata ad ipam mensurā: iō in
re q̄ mēsura ē nō pōt aliqd iueniri imodifica/
tū: cū sit alioꝝ mēsura eēntialit̄. In re āt men
surata bñ pōt aliqd repiri imodificatū: vtpu/
ta si res mēsurata excedēt vel deficēt ꝑ respe
ctū ad ipam mensurā. mō ad ꝓpo^m. Mēsu/
ra oium hūanaꝝ actionū ꝛ oium volitionū ē
ipse finis amat⁹. vñ qcqd amam⁹: qcqd volu/
m⁹ hz modū ꝛ mensurā ꝼm ꝓpoꝛtionē finis.
Appetit⁹ āt finis i oib⁹ actib⁹ ē absqz fine ꝛ ter
mino: vt dr̄ ꝑ politice: sz eoꝝ q̄ sūt ad finem ē
aliqs tmin⁹ ꝛ finis. ex^m vt clari⁹ intelligam⁹.
Nā medic⁹ sanitati nullū tminū aut finē po/
nit: sz sp facit eā ꝑfectioꝛē inq̄ztū pōt. his āt q̄
sī ad finē vt medicis: bñ ponit modū ꝛ tminū
qm̄ nō tātā medicinā dat q̄ztā dare pōt: sed so
lū ꝼm ꝓpoꝛtiōez. vñ si excedēt vł deficēt imo
derata eēt. Finis āt oium nr̄aꝝ volitionū est
dilectio dei ꝑ quā imediate attingim⁹ vltimuz
finē: ꝛ iō i dilectiōe dei q̄ est mensura nō pōt
accipi mod⁹: sic sit i re mēsurata. imo q̄zto pl⁹
attingit̄ finis tāto meli⁹ est: ꝛ h̄ ē qd dixit Au
gu. s. ꝙ dilectio dei ē sine mō. ꝛ sic patet ꝼm.
Quātū ad t̄tiū pz ꝙ arg^a i oppo^m sic pñt ꝯcō
dari: sic dicēdo ꝙ act⁹ intioꝛ charitatꝭ nō mē/
surat̄ nec modificat̄: qꝛ ē mensura alioꝝ: sz bñ
act⁹ extioꝛ: qꝛ ad finē ꝛ ꝓpi finē q̄re ꝛc̄.

De amore ꝓprio. Consideratio. 2.

s ECundo loco amorꝭ xpi in
utilē fructificationē videamus
Ubi tres ꝯclones moꝛe solito
subiūgam⁹ videlicet. Prima conclusio est
ista. Post veꝝ ꝛ scm̄ dei amoꝛē: null⁹ verioꝛ
amoꝛ atqz ꝑfectioꝛ q̄z amare seipm. 2ª ꝯclō ē
ista. Etsi amare seipm p⁹ deū ver⁹ sit amoꝛ: tñ
si inoꝛdinat⁹ fuerit: vitiosus erit atqz infructu
osus. 3ª ꝯclō ē ista. Ver⁹ ꝛ ꝑfectus amoꝛ ad
seipz plura añ oculos ponit̄ meditanda in no
stri coꝛpis speculum.

Q̄ p⁹ dei amoꝛē amoꝛ ad seipz ē ꝑm⁹ Cō. i.
a Ecipe ꝑmā ꝯclonē vz. vbi tres ıq̄ra
m⁹ ve. vz. ꝑ^a ve ē ista. qd ē amoꝛ ꝓ/
ꝑus. 2^a ve. ē ista. q̄re amoꝛ dei ē pri
m⁹: ꝛ amoꝛ sui ē scd̄s. 3^a ve. ē q̄ vtilitas ē a/
moꝛis ꝓꝑi. Quātū ad ꝑmā ve. dico ꝙ amoꝛ
ꝓꝑus ē appetē ꝓcurare ꝛ facē ea q̄ ad ꝓꝑium
ꝛ ꝑticulare suiipsi⁹ bonū spectāt. Ad c⁹ decla.
nō ꝙ triplex ē spēs amorꝭ ꝓꝑi vna sine pctō
vēiali ꝛ moꝛtali. alia cū pcō veniali tm̄. 3^a cuz
pcō moꝛtali. P^a spēs ē sine oi pcō ꝓꝑo. s.
tā veniali q̄z moꝛtali: ꝛ h̄ amoꝛ nihil aliud est
q̄z qdā nālis iclinatio cuilibz creature rōnali
a ꝺ eo isita. q̄ vnusqsqz ad bonū sibi ꝯueniēs
ꝛ delectabile ꝓcurādū inclinat̄ ꝑꝑ deum. i. vt
deo tanq̄z suo fine fruat̄. Nā sic i itellectu ē q̄
dā nālis iclinatio q̄ vnusqsqz i sūmā ve. itelli
gendā fert̄ ꝑ metha. Oēs hoies nā scire desi
derāt: ita i volūtate ē qdā nālis inclinatio qua
vnusqsqz i sūmū bonū amandū fert̄ ꝑ ethico.
Oia bonū appetūt: h̄ ğ appetitus amādi seipz
cū sit nālis: ꝛ in his q̄ a nā sūt. neqz laus neqz
vituꝑiū est: ꝛ ꝑ ꝯñs seqt̄ ꝙ i h̄ amoꝛe non erit
pcm̄. vñ. 7. ethico. dīc. Aꝛ. Nō manētibus
nob ad foꝛtes ꝯcupias venia debet̄ malicie āt
nūq̄z. Ex his soluit̄ vna qō q̄ fieri solet vz: q̄
re nō est datū ꝑceptū ꝺ diligendis seipis qꝛ. s.
nālis iclinatio ad nos ipos amādos iclinat.
Et eadēz rōne ꝑentib⁹ nō est datū i mādatis
vt suos filios ament: qm̄ cū filij sint aliqd ꝑ/
entū. s. pr̄is ꝛ mr̄is nāli dilectōe in illos dili/
gendos ferūt̄ filij āt ñ sic: qꝛ ñ ipi parentibus
dederūt: sz ipi a ꝑentib⁹ sbam acceperūt: lz eni
sciāt se ab aliqbus ꝑentib sbam accipisse ꝛ sic
nāliter deberent illos diligere tñ ignoꝛat se ab
his vel ab illis: sed ita credunt vt audiunt vł
ꝓbabilem rationez credendi hñt se ad h̄: vel
ab illo sbam coꝛꝑis accepisse ꝛ iō eis dat̄ pre/
ceptū: vt diligāt ꝑentes suos: sz ꝑentes certe
sciūt hos vel illos suos eē filios: iō nālr i eos
diligēdos ferūt̄: ꝛ ꝑ ꝯñs ñ eis ꝑceptū dat̄ vt fi
lios diligant. Ad ꝓpositū ğ talis appetit⁹ ve/

lendi faciēdi ⁊ ꝓcurandi sibi bonū cū sit nālis nō erit viciosus: ⁊ ꝑ ꝯñs sine oi pcō. Scďa spēs ē q̄ ē cū pcō veniali: vt cū aliq̄ nobisipsis appetim⁹ ꝓcuram⁹ ⁊ facim⁹ nobis vtilia bōa ⁊ honesta ⁊ vite nr̄e necīa: parū tū aut excedim⁹ aut deficim⁹. i. q2 aut talia nobis appetim⁹ ꝓcuram⁹ vel facim⁹ nobis vtilia ⁊c. maiori ď lectatiōe q̄z expediat aut minori diligentia q̄z sit opus: nō tñ cū intentiōe offēdēdi deū nec ꝑximū. Et ad hoꝝ declaratonē accipiam⁹ vnū pulcherrimū nobile phi. 7. ethico. c. q2 āt sunt q̄dā: vbi ponit istā pulchrā distinctionē. d. ꝙ delectabiliū q̄dā sūt delectabilia ꝭm nām. q̄dā nō ꝭm nām: ⁊ eoꝝ q̄ delectabilia sūt ꝭm nām q̄dā sunt delectabilia oi hñti sensū: vtputa dulce qď ē delectabile nāl'r oi hñti gustū. q̄dā aūt delectabilia qbusdā differētijs aialiū tm̄ ⁊ hominū. Alij eni cibi sūt nāl'r delectabiles aialib⁹ comedētib⁹ carnes: alij comedentib⁹ sterc⁹ Sil'r i hoib⁹. nā i hoib⁹ colericis delectabilia sūt nāl'r frigida: q2 tꝑant eoꝝ cōplexiōes. Flegmaticis vo calida ꝓpter eandē rōnē. Eorū vo q̄ sūt delectabilia nō nāl'r q̄dā sūt delectabilia ꝓpter orbitates. i. ꝓpter aliq̄s supuenientes egritudines corꝑales: vel etiā pp tristitias aiales ex qbus trāsmutaꝛ nā ad aliā dispositionē ď oibus dabim⁹ ex^m. q̄dā sūt delectabilia pp malā ꝯsuetudinē q̄ sit q̄si q̄dā nā. Et q̄dā sūt delectabilia pp ꝑnitiosas ⁊ malas nās. Ex^m ď his q̄ sūt inal'r delectabilia pp orbitates. i. pp aliq̄s egritudines: puta ꝓpter maniā q̄dā egritudo ē: vel furiā: alia egritudo ē aut aliqd h⁹i. sicut exēplificat. Ar. i tex. de q̄dā ꝓpter egritudinē manie. q mr̄em sacrificauit ⁊ comedit. ⁊ occidit ꝭuū suū ⁊ cōedit ep ei⁹ Ista eni inal'r delectabilia sunt: sz fiūt delectabilia ꝓpter egritudines. Ex^m de his q̄ innāl'r delectabilia fiūt ex cōsuetudine vt euellē pilos corrodere vngues: comedere carbones: ⁊ terrā ⁊ silia verū ē ꝙ ista etiā pñt accidere ex aliq̄ nāli ꝯplexiōe: quā a pn° acceperūt vel etiā ex aliq̄ intiori egritudine qď idē est ꝙ vna cōsuetudo mala. nā dicit phs hic ꝙ mala cōsuetudo q̄dā egritudo aialis ē. ⁊ sic ista ďlectabilia hñt duo ꝑncipia vz cōplexionez ⁊ cōsuetudinem. siue egritudinem interiorē qď idē ē ꝭm phum hic. Ex^m de his que innāl'r delectabilia sunt ꝓpter ꝑnitiosas ⁊ malas nās. vtputa qñ hoies corruptas hñt ⁊ ꝑuersas corꝑis cōplexiones q̄ sūt bestiales: ꝓpter eni coꝝ malas cōplexiones bestijs assimilaꝛ vt ď q̄dā hoie dr̄ q ventres ꝑgnantiū mulierū scidebat: vt pueros in ventre cōceptos deuoraret. Sil'e ē ď illis q i talib⁹ delectanꝛ q̄libus delectāꝛ hoies qdam siluestres. vñ qdā circa mare ponticū cōmorantes comedūt carnes crudas qdā carnes hūanas: qdā sibi inuicē ad celebranda cōuiuia suos filios accōmodant: ⁊ sil'r dr̄ ď quodā crudelissimo tirāno: q in ipsis cruciatib⁹ hoiuz delectabaꝛ. Qui igiꝛ silib⁹ delectanꝛ corruptas hñt cōplexiones ⁊ bestijs similes sūt. hec oia ex^a ponit phs in lr̄a vbi. s̄. Et nota ꝙ vltimū hoc hoium gen⁹ nō solū affectus sensibiles corruptos hz: sed ēt ꝑuersissimas hz apphensiones ⁊ imaginatiōes. Insequiꝛ eni intellectus sensū corꝑis: iō si corpus ē bestiale. sil'r ⁊ sensus ⁊ si sensus bestialis. sil'r ⁊ intellectus: ⁊ si itellectus bestialis. sil'r ⁊ affectus: qm̄ affectus seqꝛ intellectū ⁊c. Dimittam⁹ nunc delectabilia innālia: ⁊ dicamus ď nālibus: ⁊ ponaꝛ regl'a talis. ꝙ q̄ñcūq̄z nobis aliq̄ bona delectabilia cōcupiscimus ꝓcuramus ⁊ facim⁹ nō vt deū offendam⁹ nec ꝓximū: sz i mō aliq̄liꝛ excedimus tūc ē amor ꝓꝑus cū pcō veniali. de qb⁹ Aug. 25. di. c. vnū orariū expsse ponit. vbi dr̄ q̄tiēs aliqs i cibo vel potu pl⁹ accipit q̄z necce ē: ad minuta pcā nouerit ꝑtinē q̄tiens pl⁹ loqꝛ q̄z expedit vel tacet: q̄tiēs paupē iportune exaspat: q̄tiēs cū sit san⁹ corꝑe alijs ieiunātibus ꝑndere voluerit: aut somno dedit⁹ tardi⁹ ad eccl'iam surgit: q̄tiēs excepto filioꝝ desiderio vxorē suā cognouerit: q̄tiens i carcē positos tardi⁹ inq̄sierit: si discordes ad cōcordiā reuocare neglexerit: ⁊ multa alia que ibi ponūtur ad minuta pcā nouerit ꝑtinē: ⁊ itellige oia ista nisi i cōsuetudinem mittāꝛ: qm̄ cōsuetudo mortalia ea reddit. 22. q. 2. nō est. Nō est inqt ꝯ ꝑceptū dei iurare: sed dū iurādi vsū facim⁹ ꝑiurij crimen icurrim⁹: q̄re ⁊c. Tertia spēs amoris ꝓprij est cū pcō mortali: ⁊ h̄ fit qñ diuinis ⁊ eccl'iasticis pceptis ⁊ admonitiōib⁹ sprētis nr̄am tm̄mō volūtatē adiplē cōtendim⁹. de q̄ apl's. 2. ad Thi. 3. c. ait. Hoc āt scio ꝙ in nouissimis dieb⁹. s. tpe anxpi: istabūt tpa ꝑiculosa: ⁊ erūt hoies seipos amātes cupidi elati supbi blasphemi ꝑentib⁹ ñ obedientes ingrī scelesti sine affectiōe: sine pace: criatores incōtinentes imites: sine benignitate ꝓditores ꝓterui tumidi ceci voluptatū amatores magis q̄z dei hñtes qdez speciez pietatis virtutez āt ei⁹

abnegãtes. ⁊ hos deuita. hec ille. Sedes isti⁹
ꝓprij amoris ē dña carnalitas que sp̄ cōcupi/
scit aduersus spm̄. hec ē illa bestia terribilis ⁊
fortis nimis: dentes ferreos hñs: magnos co
medens atq3 cōminuēs ⁊c̄. pedib⁹ cōculcans
Dañ. 7. c. Terribilis inq̄3 ⁊ fortis ē amor ꝓ/
prius. q2 ascendit vsq3 ad cōtēptū dei. vt dixit
Aug. s̄ q̄ amor sui facit ciuitatē3 babilonis. ⁊
amor dei ciuitatē scām hierusalē. vñ vulgarit̄
mgr̄ Joānes qualglia ordinis mioꝝ in tracta
tu de cōflictu vitioꝝ sic cantat. Nō cura amo/
re ꝓpo che dio sia desprezato: pur chal mon/
do possa hauere alguno honore. Ciaschuno
reputa de saper ꝑuato. Se solo reputa degno
de grā splēdore. Facit hic amor pdere intelle
ctū. ps. Nō cū in honorē eēt nō intellexit ⁊c̄.
⁊ sic de alijs. Inde clamat dñs Joh. 12. Qui
diligit aiam suā pdet eā. Greg. Noli amare
ne pdas. noli amare in hac vita ne perdas in
alia vita ⁊c̄. ⁊ hec sufficiāt ꝓ ꝑma Vi. Qt̄u3
ad 2a3 Vi. dico q̄ amor dei ē ꝑm⁹ q̄m bonū est
obm amoris: vt diximus in ꝑma ꝯsideratiōe: ⁊
in deo ē ois rō boni. g̊ in ipso d3 eē rō mouen
di appetitū ad amādū ipsū bonū: ⁊ sic erit pri/
mus amādus. vbi nō q̄ qñq3 amor fūdat̄ sup
bono delectabili ⁊ vocat̄ amor cōplacētie ⁊ q2
in deo ē ois rō boni delectabilis iō in ipso sū/
me cōplacet ⁊ delectat̄. ibi. n. ē sūma pulchri/
tudo dulcedo saporositas ⁊c̄. Qñq3 amor fū/
dat̄ sup bono vtili. ⁊ hic amor dr̄ ꝯcupie: ⁊ q2
aia in deo repit oēm vtilitatē: iō ipsū sumope
amat. ps. Diligā te dñe fortitudo mea dñs fir
mamētū meū ⁊ refugiū meū ⁊ liberator meus
qñ ait xp̄s discipulis: misi vos sine sacco ⁊ pe
ra: nūqd aliqd defuit vobis: at ille rñderūt ni/
hil. Qñq3 amor fūdat̄ sup bono honesto: ⁊ dr̄
hic amor amicitie. ⁊ q2 aia cernit eē qd hone/
stissimū vt de⁹ amet̄ tāq̄3 creator redēptor gu
bernator: ⁊ glorificator: iō sūmope diligit illū.
Sub hoc triplici bono fūdat̄ ois amor oē eni
qd amat̄: aut iō amat̄. q2 delectabile: aut q2 vti
le. aut q2 honestū: ⁊ iō oportet dare vnū ꝑmu3
bonū delectabile: vnū ꝑmū vtile vnū primum
honestū qd bonū pp se amet̄ ⁊ non pp aliud:
oia aūt alia bona amāt̄ pp ipsū. ⁊ h̄ ē ipse de⁹
q est finis grā cui⁹ oia alia appetūt̄. Facit. n.
phs ꝑ ethicoꝝ volēs ꝓbare q̄ in reb⁹ hūanis
oportet eē aliquē finē optimū hāc rōnē qcūq3
finis ē talis q̄ alia volum⁹ ꝑpter ipsū: ⁊ ipsu3
volum⁹ pp seipsū: ⁊ nō pp aliud. ille finis nō
solū ē bon⁹ · s3 optim⁹ s3 necē ē talē finē eē. g̊
in reb⁹ hūanis ē aliqs finis bon⁹ ⁊ optimus.
maior ē manifesta. q̄m sp finis grā cui⁹ alij fi/
nes querūt̄ ē ꝑncipalior: vt p3 in ꝑn° ꝑmi ethi
coꝝ. Minorē aūt ꝓbat phs p rōnē ducētē ad
īpossibile sic: vn⁹ finis pp aliū desiderat̄: vt ꝓ
bauit in ꝑn° libri. aut g̊ ē deuenire ad aliquē fi
nē q nō desiderat̄ pp aliū finē: aut nō si sic: hr̄
ꝓpositū. si nō g̊ erat ꝓcessus i infinitū: s3 h̄ est
ipossibile. qd ꝓbat sic. si ꝓcedat̄ i infinitū i de
siderio finiū: vt. s. vn⁹ finis desideret̄ pp aliu3
in infinitū. seqt̄ q̄ nūq̄3 hō in desiderio suo de
ueniet ad fines desideratos: ⁊ p ꝯñs frustra
eēt tale desideriū: s3 tale desideriū ē nāle: vt ꝓ
bauit in ꝑn° dicēs: oia bonū appetūt. g̊ deside
riū nāle eēt inane ⁊ frustra h̄ aūt ē ipossibile q2
nāle desideriū nihil aliud ē q̄3 inclinatio qda3
reb⁹ inherēs ex ordinatiōe ꝑmi mouētis: q nō
pōt eē frustra. g̊ ipossibile ē in finib⁹ ꝓcedere
in infinitū: ⁊ sic ē necesse aliquē finē vltimum
ponē p quē oia alia desiderāt̄: ⁊ ipe nō deside
rat̄ pp alia s3 ꝓpter se: ⁊ ita ē necē aliquē finē
eē optimū humanoꝝ actuū. ⁊ si ē optimū necē
ē vt sit sūme delectabile: sūme vtile: ⁊ sūme ho
nestū: ⁊ p ꝯñs sūme appetibile ⁊ sic sūme ama
bile. q̄re satis p3 q̄ ꝑncipalior amor est amor
dei. Quare aūt amor sui sit scd's p3. q̄m p⁹ dei
bonitatē nulla ē nobis magis bona q̄3 bōitas
ꝓpria ⁊ vtilitas ꝓpa. s3 bonū q̄3to magis bo/
nū nobis tāto magis mouet appetitū. q̄re ⁊c̄.
Quantū ad tertiā Vi. dico q̄ satis ex Vbis
apl'i. 2a ad Thi. 3. supi⁹ allegatis pōt p oppo
sitū colligi vtilitas amoris ꝓprij boni ⁊ nō ma
li. v3. q̄ nō sūt cupidi. nō elati non supbi. ⁊c̄. ⁊
vtilitas ꝓprij amoris mali ē illa quā enumerat
ibi. inde Greg. i moralis: ait. Carnales ho/
mines ꝑñtē vitā diligūt. q2 quāta sit eternitat̄
gloria nō attēdūt. ⁊ dū perhēnitatis dulcedi/
nē nō cōsiderāt: cursū stationē lapsū fi mū ha
bitaculū arbitrant̄. hec ille. Et hec sufficiāt ꝓ
prima conclusione.

De iordinatōe amoris. Cōclusio scd'a.

a Ccipe 2a3 ꝯcl'onē. v3. Et si amare se
ipsū p⁹ deū ver⁹ sit amor ⁊ bon⁹. tñ si
erit iordinat⁹ vitiosus erit atq3 infru/
ctuosus. Vbi tres igram⁹ Vitates. v3. Pria
Vi. ē ista. q̄lr pōt hō deordinari circa corp⁹ ꝓ
priū. Scd'a ē. ista. q̄lr pōt hō deordinari cir
ca aia3. Tertia ē ista. q̄lr pōt hō deordinari
in amore circa bona tp̄alia. Qt̄ū ad ꝑmā di/

co q̄ deordinat̃ hō in amore ꝓprio circa corp⁹
ꝓpriū trib⁹ modis ꝑncipaliter. vꝫ. circa orna/
tuꝫ circa gulā: ⁊ circa actū venereū. Primo
circa ornatū. ⁊ circa querūt̃ tria. Prīo an i
exteriori apparatu vestiū possit eē vt⁹ ⁊ vitiū.
Scḋo an in illicito ornatu sit sp̄ mortale pec
catum. Tertio an cōstitutis in dignitate li/
ceat vti p̄ciosiorib⁹ vestib⁹. Quātū ad pri/
mū r̄ndeo ꝑm btm̄ Tho. ſa ſe. q. 169. q̄ in ex/
teriorib⁹ reb⁹ pōt eē pctm̄ imoderātie duplicit̄
Vno mō p cōpatione ad ꝯsuetudinē hoium
cuꝫ qb⁹ viuit̃. Alio mō p cōpatione iordinati
affect⁹. Si ꝑmo mō tunc ponit̃ regula gnālis
q̄ hō ꝑm sui stat⁹ cōditionē ꝑ posse nitat̃ vesti
bus ꝑm ꝯsuetudinē loci ⁊ patrie. Audi Aug.
3. li. cōfessionū. q̄ ingt ꝯ mores hoium sūt fla/
gitia ꝑ moꝝ diuersitate vitāda sūt vt pactū int̄
se ciuitatis ⁊ gētis ꝯsuetudine vel lege firma/
tū nulla ciuis aut pegrini libidie violet̃. Tur
pis ē. n. ois ps vniuerso suo nō ꝯgruēs. hec
ille. Alio mō pōt ꝯsiderari q̄ꝫtū ad inordinatū
affectū vbi alia regula dat̃. vꝫ. q̄ qn̄cūqꝫ qs ex
teriori vtit̃ ornatu siue ſꝫ ꝯsuetudinē eoꝝ cuꝫ
qb⁹ viuit: siue p̄ter eoꝝ ꝯsuetudinē ⁊ hēat mē
tē cōtaminatā: talis ornat⁹ ē vitiosus. Hoc aūt
fieri ꝯtingit dupl̄r. vꝫ. aut p suphabūdantiaꝫ
aut p defectuꝫ. Per suphabūdātiā ⁊ h̄ tripl̄r:
aut supbiat aut vt delitias hēat: aut vt nimiuꝫ
in illis studeat. Prio vt supbiat ⁊ glīā hoiuꝫ
q̄rat. ⁊ h̄ est pctm̄ audi Greg. in omel. de di/
uite Epulone. Sūt ingt nōnulli q cultū subti/
liū p̄ciosarūqꝫ vestiū nō putāt eē pctm̄: qḋ vꝫ
si culpa nō esset neq̄q̄ꝫ ſmo dei tā vigilāter ex
primeret q̄ diues q torq̄bat̃ apud inferos bis/
so ⁊ purpura indut⁹ fuisset. Nemo qppe vesti
mēta p̄cipua ⁊ p̄ciosa. s. excedentia statū ꝓpū
nisi ad inanē gloriā querit. hec ille. ⁊ Inno. ḋ
vtilitate cōditionis humane. Supbus ingt vt
magnific⁹ videat̃ satagit vestiri duplicib⁹: in/
dui mollib⁹ p̄ciosis ornari. Sꝫ qd ē o hō p̄cio
sior ornatus nisi sepulcꝝ foris dealbatū: intus
autē spuricitia hyacintus purpura croc⁹ ⁊ bis
sus in limo putrescūt aurū ⁊ argentū: lapides
ꝗ gēme in luto sordescūt dignitas ⁊ ptās i pul
uere. honor ⁊ gloria mala sedēt in cinere. hec
ille. Scḋo pōt hri appetit⁹ inordinat⁹ p sup
habundātiā vt delitias habeat ⁊ h̄ ē etiā ma/
lum: audi Ber. in ep̄la q̄dā. Mollia ingt in/
dumēta ai mollicie indicāt: nō de tanto cura/
ret̃ corpis cultu nisi ꝑus neglecta fuisset mens
inculta vtutibus: hec ille. Tertio vt nimiū in
illis studeat. ⁊ tunc qn̄ nimia sollicitudo appo
nit̃: q̄ꝫuis nō sit alius mal⁹ finis: talis inordi
natio mala ē. inde Hiero. Si vir igt vl' mu/
lier se ornauerit ⁊ vult⁹ hoiuꝫ ad se ꝓuocauēit
⁊ si nullū ide seq̄t̃ dānū iudiciū tn̄ patiet̃ etnū:
q̄ venenū attulit si fuisset q videt. h̄ ille. audi
Amb. li. ꝑ de Dauid Sāson ingt valid⁹ ⁊ for
tis leonē suffocauit sꝫ amorē suū suffocare nō
potuit vincula soluit hostiū: sꝫ suaꝝ non soluit
nexus cupiditatū messes incendit alienas: sed
vni⁹ ipse mulieris accēsus igniculo messē sue
vtutis amisit. h̄ ille. Quāta āt mala ex iordia
to cultu mulieꝝ q̄tidie oriāt̃ alias dicet̃. Et sic
pꝫ q̄l'r iordinat⁹ cult⁹ q̄ ad suphabūdātiā dicat̃
mai⁹. Ex pte q̄ꝫ defect⁹ pōt dupl'r fieri iordia
tio cult⁹ vestiū ꝑm affectū. Vno° ex negligen/
tia hois q nec studium nec curā aliquā adhi/
bet vt exteriori cultu vtat̃ ꝑm q̄ oꝫ ⁊ h̄ ē vitiū.
vn̄ phs. 7. ethicoꝝ dic̄ q̄ ad mollicie ptinet q̄
qs p terrā vestimētū trahat ne laboret̃ ⁊ fati/
get̃ in eleuādo ipsū. Sūt. n. q̄rūdā hoiuꝫ gnā
adeo spurce viuētes vt porcꝭ siles. ⁊ dn̄t se nō
curare de istis pōpis ⁊c̄. q̄ꝝ ē pessima cōditio
Scḋo mō pōt defectus cōtingere ꝑm affectuꝫ
inq̄ꝫtū talē finē ⁊ abiectū ornatū ordinat ad in
anē gloriā. vn̄ Aug. in ſmone dn̄i in monte.
Nō in solo ingt corpeaꝝ reꝝ nitore atqꝫ pōpa
sꝫ ēt in ipsis sordib⁹ ⁊ lutuosis eē posse iactan
tiā. ⁊ eo piculosior ē q̄ sub noie ſuitutꝭ dei de
cipit. Et idē de cohabitatōe clericoꝝ ⁊ mulieꝝ
grauē ingt inimicū. s. mulierē sortita ē castitas.
cui nō solū resistēdū ē: sꝫ dimisso freno longi⁹
fugiēdū nec eo min⁹ timēde sunt. q̄ religiose
vident̃. q̄ tāto cit⁹ alliciūt. ⁊ sub ptextu pieta/
tis latet visc⁹ libidis. vn̄ b. Tho. vbi. s̄. q̄rēs
an liceat vilib⁹ vti: dic̄ q̄ si h̄ fiat pp iactantiaꝫ
vl' supbiā aut vt se cetis pferat: tūc vitiū supsti
tiōis ē si āt h̄ faciat vt carnē domet. ⁊ spm̄ hu/
miliet tūc ad vtutem tpantie ptinet. ⁊ p̄cipue
his cōpetit vilib⁹ vti q alios vbo ⁊ exēplo ad
pniam hortant̃. sic fuerūt ꝓphete de qb⁹ apl's
ad Hebre. xi. ait. Circuierūt i melotis ⁊ i pel
libus caprinis egentes angustiati afflicti qb⁹
dign⁹ nō erat mūdus. ⁊ glo. sup Math. c. 4.
ait. Qui pniam p̄dicāt habitū pnie p̄tēdāt ⁊c̄.
Et sic pꝫ ꝑmus pūct⁹ ꝑme ꝯsideratōis. Scḋo
querebat̃ an in illicito ornatu sit semper mor/
tale pctm̄. R̄ndeo ꝑm btm̄ Tho. vbi. s̄. q̄ or/
natus cultus in mulieribus viros ad lasciuiā

ꝓuocat. puer. 7. Mulier occurrit illi ornatu
meretricio ꝑꝑata ad capiēdas aīas. ⁊ iō mulie
res q̄ viros nō hn̄t nec intēdūt hr̄e nō pn̄t abs
q3 pctō appetē viroꝝ aſpectib⁹ placē ad cōcupi
ſcedū: q2 h̄ ē dare eis peccādi incēdiū. Si aūt
fiat ex q̄dā leuitate vel ēt ex q̄dā vanitate ꝓpt
q̄ndā iactātiā nō ſp ē pctm̄ mortale: ſ3 qn̄q3 ve
niale. ⁊ eadē rō q̄3tū ad h̄ ē de viris. h̄ dic̄ ille
doctor. S3 q̄3tū h̄ dcn̄ ſit ſane itelligēdū: ⁊ cū
maria maturitate p̄dicādū tuipſe lector exco/
gita: ⁊ iudicio maiorū3 determinādā relinq̄. q̄re
⁊c̄. Q̄rtū ad ttiū dico ſ3 eūdē vbi ſ̄. q̄ ꝯſtitu/
tis in dignitate ⁊ altari miſtrātib⁹ vti p̄cioſiori
bus veſtib⁹ nō ē vitioſū. ſ3 poti⁹ debitū ad ſui
miſterij excellentiā vl̄ diui cult⁹ oñdēdā. ſ3 de
hac mā̄ diximꝰ ſ̄ feria 3ᵃ ſc dn̄ice. De amore
indordinato circa actū gule infra dr̄. ſ. feria 3ᵃ
dn̄ice de paſſiōe in 3ᵃ pte ꝯclone ſa. de amore
inordinato circa actū venereū dicet̄ in eodem
ſmōe i p̄ma pte ꝯclone ſa. q̄re ⁊c̄. iſta ſufficiāt
q̄3tū ad p̄mā vi. Quātū ad ſam vi. dico q̄
q̄3tū ad aīa3 in amore pōt hō deordiari multi/
plic̄r: ſ3 ad pn̄s dico q̄ marie inordiat̄ ꝑ pctm̄
negligētie. vn̄ ſ3 btm̄ Tho. ſa ſc. q. 54. Ne/
gligētia nihil aliō ē q̄3 defect⁹ debite ſollicitudi
nis aliq̄d agēdi qō ſit bonū: vl̄ remouēdi ali/
qd qō ſit malū. ⁊ l3 h̄ poſſit ēt itelligi imo ēt de
facto itelli3at̄ d̄ negligētia ſollicitudis q̄ q̄ſq3
obligat⁹ tenet̄ ad curā alioꝝ: tm̄ ad pn̄s ſolū de
negligētia quā h3 hō circa ſeipſū itelligamus.
Ponat̄ ḡ regula talis p̄ma q̄ qcūq3 ē circa ſa
lutē aīe ſue negligēs adiplē aliqō bonū: talis
iordiatū ſuipſi⁹ h3 amorē. Scd̄a regula ē iſta
qcūq3 ē circa aīe ſue ſalute negligēs euitādi ali
qō malū: ille ſuipſi⁹ inordiatū h3 amorē. Ac
cipe p̄mā regulā. qcūq3 ⁊c̄. dic totā. vbi nō q̄
talis negligētia. ſ. nō adiplēdi aliqō bonū aut
eſt circa bonū legis nāe aut circa bonum legis
ſcripte. negligentia circa bonū legis nāe ē qn̄
qs op⁹ nāe qō de leui facere poſſet in ſalutē aīe
negligit adimplē. exēplū. l3 nūc ieiunare non
obliget̄ tm̄ cerno q̄ ſi ieiunarē ad extinguēda3
libidinē mihi vtile eēt. ⁊ n̄ facio. h̄ dr̄ negligē
tia circa op⁹ nāe. Sil̄r l3 non obligeris media
nocte ſurgere ad matutinū: tm̄ cernis q̄ ſi ſur/
geres tibi multū ad tue aīe deuotionē ⁊ ſalutē
ꝓficeret: ⁊ nō facis. hec ē negligētia circa op⁹
nāe ſil̄r dr̄ de eo q negligit ſumere cibum pro
vita neceſſariū: aut dormire nō vult: ſed vltra
debitū vigilare ⁊c̄. ſimiliter ⁊ de alijs. Se/
cūdo pōt eē negligentia boni nō adimplendi
qō ſit bonū legis ſcripte vt cū negligimus qō
diua nobis p̄cepta mādāt. Idē de p̄ceptis ec
cleſie ad hoc redducūt̄ vota emiſſa: ſ3 de hoc
dicem⁹ in ſequenti vitate. Accipe ſa3 regu
lā. v3. Quicūq3 ⁊c̄. dic totā. Hec negligētia
ſimiliter fieri pōt aut circa bonū nāe: aut circa
bonū legis ſcripte. Circa bonū nāe: vt cū qs
aliqō bonū ſiue ſit corꝑale ſiue tꝑale ſiue ſpūa
le euitare cōtēnit qō certiſſime cernit in nocu/
mentū nāe cōuerti. vt ſūptio cibi: ⁊ ſic de alijs
diſcurras tu ꝑ ſingula. Circa bonū legis ſcri
pte: ⁊ h̄ pōt duob⁹ modis ꝯtingere: aut q2 ne/
gligit bonū cōcernēs p̄ceptū affirmatiuū: aut
negatiuū. Si circa negatiuū vtputa non occi/
des ⁊c̄. tūc ſi homo negligēs fuerit talia ꝓhi/
bere ne fiāt p̄ſertī3 officiales qb⁹ ex officio hoc
icūbit: ꝓculdubio peccāt. vt p3 ex regula de/
creti. 86. di. c. faciētes. ⁊ ex̄ d̄ homicidio. c. ſic
dignū. inde Nūeri. 25. dr̄ q̄ ppl̄s dei ꝯ̄ p̄cce
ptū legis comedit ⁊ bibit cū paganis ⁊ ſethim
q̂s p̄ncipes ppl̄i corrigere neglexerūt. vn̄ ſecu
tū ē vt ppl̄s audaci⁹ comederet ⁊ tādē ppl̄us
nepharie cōmiſcuit̄ cū mulierib⁹ mohabitaꝝ
quē poſtea deū belphegor deū moab adorare
fecerūt. ꝓpter qō p̄cepit dn̄s Moyſi vt p̄nci/
pes ppl̄i quoꝝ negligētia id ſecutū fuerat ꝯtra
orientē in patibulis ſuſpēderēt vt ab oīb⁹ vi/
derent̄. De negligētia correctōis ſat̄ dixim⁹
ſup̄ feria tertia tertie dn̄ice. Scd̄o talis ne/
gligentia pōt fieri circa p̄cepta affirmatiua. vt
cu3 qs negligit honorare parētes ⁊ ſilia. Sed
quero an talis negligentia de q̄ dixim⁹ ſemper
ſit mortale peccatu3. Dico ſm btm̄ Tho. vbi
ſup̄ q̄ in negligētia dupl̄r pōt eē mortale pec/
tum vno mō ex parte eius qō ꝑ negligentiam
p̄termittit̄. alio mō ex pte cauſe. ſi p̄mo modo
⁊ illud ſit de neceſſitate ſalutis ſiue ſit act⁹ ſiue
circūſtantia ſemꝑ talis negligētia erit peccatu3
mortale. ſi ſecundo mō tunc ſi voluntas tm̄ ſit
remiſſa circa ea que dei ſunt vt totaliter a dei
charitate deficiat ⁊ p̄cipue qn̄ facit ex cōtemptu
talis negligentia ſemꝑ etiā erit pctm̄ mortale
Si aūt negligentia cōtigat in p̄termiſſiōe alic⁹
act⁹ vel circūſtantie que nō ſit de nec̄itate ſalu/
tis. nec id ex cōtēptu fiat ſ3 ex alio feruoris de/
fectu q intēdū ipedit̄ ꝑ aliqō veniale. talis ne/
gligētia nō erat pctm̄ mortale. Inde Seneca
ad Lucillū. Turpiſſima inq̄t res ē q̄ ꝑ negli/
gentiā venit. q̄re ⁊c̄. Et ſi pat3 quō hō deor/

268

dinaꝛ circa aiam ꝓpriā. Q̄tū ad tertiā ve/
videam⁹.i.quō deordiaꝛ hō circa res tpales.
Et circa h̄ tria inqram⁹ pūcta. Primo an res
tpales sint sub ptāte humana. Scdo an nimia
sollicitudo circa res tpales sit vitiosa. Tertio
an debeam⁹ expectare vt de⁹ nobis ꝓuideat:
ꝛ sollicitudinē istoꝝ frenoꝝ ꝓstergare. Q̄
tū ad p̄mum dico ſm btm̄ Tho.ſa ſe.q.66. ꝙ
res tpales ꝛ extiores pn̄t triplicit ꝯsiderari.s.
q̄ʒtū ad nām: q̄ʒtū ad gubernationē: ꝛ q̄ʒtum
ad vsū. Q̄tū ad nām nulli mali ptāti subduntꝛ
nisi diuine: cui oia famulanꝛ ꝛ ad nutū obedi
unt.ps. Dn̄i ē tra ꝛ plēitudo ei⁹. Q̄tū ad gu
bernationē nō tm̄ diue: sʒ ēt humane subdun
tur ptāti. Gen̄.i. Dn̄amini piscib⁹ maris ꝛ
volatilib⁹ ꝛ bestijs.vni.t.ꝛc̄. hūc eni ordinē
posuit d̄s vt inferiora p supiora: ꝛ ipfecta p p
fectiora regāꝛ: vt diximus ſmone p̄cedēti. Et
ſm h̄ ph̄s p̄ suo politice ꝓbat ꝙ possessio reꝝ
extioꝝ ē hoi nālis. silr ꝙ nālit aliq sūt ſui ꝛ ali
q dn̄i: qm̄ quecūqʒ ex plurib⁹ ꝯstituta sūt i his
ē aliqs p̄ncipat⁹: ꝛ aliqd subiectū nālit: sʒ ho/
minū multitudo ē ꝯstituta ex plurib⁹: g̊ nāle
ē ꝛ expediēs ꝙ aliqs p̄ncipeꝛ ꝛ aliqs subijciāꝛ
maiorē ꝓbat ph̄s plurib⁹ exēplis vt armonie
ꝛ corpis humani: ꝛ aliorū aialiū. in armonia
eni ē aliq̄ vox q̄ alijs p̄ncipaꝛ: in corpe huma
no aia p̄ncipaꝛ: in aialibus aialia digniora p̄n
cipanꝛ: ꝛ sic d̄ alijs: minorē relinqt ꝓbatā ex
dictis i codē pmo politice. hō eni ē aial politi
cū: ꝛ iō ē nāle: vt ex multis hoibus vna mul/
titudo ꝯstituaꝛ. Jsta relinqm⁹. scd̄o ꝯsiderāꝛ
q̄ʒtū ad actū gubernandi: ꝛ q̄ʒtū ad h̄ dina ꝓ/
uidētia statuit ꝙ vnusq̄sqʒ ꝓprias possessiōes
custodiat: ꝛ vnicuiqʒ liceat ꝓpriū hr̄e tāq̄ʒ hu
mane vite necessariū: ꝛ hoc triplici respectu ꝛ
rōne ordiauit. Primo q꞉ vnusq̄sqʒ ad ꝓcurā
dū mag̃ sollicit⁹ ē qd̄ sibi soli ꝯueīt q̄ʒ ꝙ pluri
bus. 2° q꞉ recti⁹ mūdus disponiꝛ cēt.n. ꝯfu/
sio q̄dā si qlibʒ indistīcte q̄libet ꝓcuraret. 3°
q꞉ hoies pacifice viuūt. expētia.n. didicim⁹ ꝙ
q idistīncte aliqd possideret frequēt irascūꝛ: ꝛ
iurgia nō pua nascūꝛ int eos. 3° res extriores
pn̄t ꝯsiderari q̄ʒtū ad vsū. Et tūc dic̄ ꝓfat⁹ do/
ctor ꝙ nō dʒ hō res extiores hr̄e vt ꝓpas: sed
vt cōes. vt.s. ea de facili i necītatib⁹ cōicet alio
rū. Jnde Hiero. i tractatu mortis. Si vesti/
mētū inqt vel aliqd vltra necītatē possides: ꝛ
paupi idigēti nō subuenis fur es ꝛ latro. Et
Amb. i omel. Nō min⁹ inqt pctm̄ ē insupha/
būdātia paupi nō dare q̄ʒ cū possis ꝛ habun/
dans denegare. Esuriētiū panis ē quē tu de/
tines. Nudoꝝ vestimētū qd̄ recludis. Mise
scroꝝ redēptio ꝛ absolutio ē pecunia quā tu i
terrā defodis ꝛc̄.47.di.c.sicut hi. Et ꝓpter
hāc cām necessitas excusat a furto. extra de fur
tis.c.3.in glo. Necessitas.n. nō hʒ legem. ex
d̄ ꝯsue.c.q̄ʒ10.ꝛ d̄ ꝯse.di.5.c.discipulos i gl.
Sʒ dices ꝗ. Jn delictis inopia nō excusat.12.
q.2.fraternitas.cū glo. sʒ inopia ē q̄dā neces/
sitas. Jtē poti⁹ dʒ homo mori fame q̄ʒ peccare
mortaliter.32.q.4. sic̄ sancti⁹ ꝛ oia mala suf/
ferre.32.q.5.ita ne.ꝛ.22.q.2.faciat. sʒ furari
ē pctm̄ mortale q꞉ ꝯ̄ p̄ceptū dei. g̊.dico ꝙ si est
mag̃ inopia excusat. sʒ illa fuit pua: vt dic̄ gl.
in.d.c.fraternitas. Ad alia dico ꝙ nō ē ꝓpe
furtū. q꞉ in necītate oia sūt cōia. vt pʒ i.d.c.di
scipulos cū glo: sup vbo fame. allegat caplm
sic hi.47.di.q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ſm dubiū dicit
b.Tho.ſa ſe.q.55.ꝙ sollicitudo tpaliū tripli
cit pt cē illicita vno° ex pte ei⁹ de q̊ sollicitamur
vt.s.si tpalia tāq̄ʒ nr̄m finē q̄ram⁹. vn̄ Aug.
in li.de opib⁹ monacoꝝ ait cū dn̄s dic̄. Nolite
solliciti eē ꝛc̄. h̄ dic̄ vt nō ista intueamur ꝛ pp
ista faciāt qcqd i euāgelij p̄dicatōe facē iubenꝛ
Alio° ē illicita pp supfluū studiū qd̄ apponiꝛ
ad tpalia ꝓcuranda: pp qd̄ hō a spūalib⁹ qb⁹
p̄ncipalr̄ inseruire dʒ retrahiꝛ. Et 3° rōe timo
ris supflui. qn̄.s.timem⁹ ne nobis necīa defi/
ciant qd̄ dn̄s Mat. 6. triplr̄ excludit. Nolite
solliciti eē ꝛc̄. ego āt ad hāc difficultatē dico sic
ꝙ iordiata tpaliū sollicitudo circa tria p̄ncipali
ter vsari pōt.s.circa māʒ circa formā ꝛ circa p̄
ciū. Circa māʒ.i.qn̄ mā circa quā vsaꝛ hois
sollicitudo ē idebita sic̄ sollicitudo vēdēdi ta/
xillos tabuleria: ꝛ alia h⁹i. q̊ sine pctō exerceri
nō pn̄t. Circa formā ꝛ h̄ q̄druplicit.i ꝯctu.s.
vsurario i ꝯctu ēptōis ꝛ vēditōis ꝛ i ꝯctu cā/
bioꝝ ꝛ i ꝯctu fideiussiōis. de qb⁹ alr̄s dicemus
circa p̄ciū vt qn̄ res extimaꝛ pl⁹ aut min⁹ q̄ʒ va
leat. p̄ciū āt ē triplex. s.nāle rōnale ꝛ accn̄ale.
Nāle ē qn̄ res valʒ suā nām an nobilitatē. vt
valor gēmaꝝ ꝛ siliū. Rōale ē qd̄ accidit cōpu
tatis expēsis laborib⁹ salarijs.ꝛ h⁹i. Accn̄ale
ē qd̄ hʒ tres ſʒ pn̄tē cursū. Ex qb⁹ seqꝛ ꝙ res
nō sp vendi vel appciari dʒ ſm p̄ciū nāle: quia
sic nūq̄ʒ q̄dā res p̄ciose vēdi possent. vn̄ si mi
nus emāꝛ q̄ʒ valeāt p̄cio nāli nō erraꝛ. nec ſʒ
p̄ciū rōale. qn̄.s.p maria ē penuria ꝛ p̄tie idis
positiōe. sic estis tpib⁹ accidit dn̄is florētinis

ꝓpter obsidionē regꝭ aragonū. 1453. Relinquit
ergo ꝙ res appciari debēt ſm pctū accñale supple
dū nō fiat in fraudē: sic fieri solet qñ hñtes vi/
ctualia tenēt illa abscōsa: ⁊ sic penuria subori⁊
⁊ tūc res cariores fiūt. q̄re ⁊c̄. Quātū ad tertiū
dubiū qdā ignauia pleni dñt nō eē curādū de
istꝭ exterioribꝰ. ⁊ iō paꝝ aut ēt nihil defatigāt. ⁊
h̄ oñdūt ꝑ pl̄es rōnes. Prima rō sumit ex pte
dine ꝓuidētie. dñt. n. deꝰ alijs creaturis sine
eoꝝ studio ꝓuidet. ergo a fortiori ⁊ nobis. Addu
cūt dcm̄ saluatorꝭ Mat. 6. nolite solliciti eē aie
i. vite vr̄e qd mādu cetꝭ aut corpi vr̄o qd indui
mini. nōne aia plusq̄ꝫ esca: ⁊ corpꝰ plusq̄ꝫ ve/
stimētū. Respicite volatilia celi qm̄ neqꝫ serūt
neqꝫ metūt neqꝫ ꝯgregāt in horrea fructꝰ ⁊ pr̄
nr̄ celestꝭ pascit illa. ⁊ de vestimēto qd solliciti
estꝭ. Respicite lilia agri quō crescūt: ⁊ tñ nō se-
rūt neqꝫ nent. Amē dico vob ꝙ nec Salomō
in oi gl̄a sua īuuētꝰ ē sic vnꝰ ex ill'. ⁊ ps. ait Ja
cta cogitatū tuū in dño ⁊ ipse te enutriet. nōne
aiūt illi dñs ppl'm isr'l. 40. an. māna in deserto
pauit. ⁊ paneꝫ subcinericiū ⁊ vas aq̄ Helie ꝑ
āgelū misit vt in fortitudie cibi illiꝰ ambularet
cibū Danieli in lacu leonū exñti. nōne ꝑ aba/
chuc misit. nōne ꝑ colūbā cibauit Paulū pm̄
hēmitā. Magdalenā i deserto. 30, an. nutriuit
uit Katherinā in cathenis nō dereliqt. ⁊ sic de
alijs. Inde ꝯcludit dñs vbi s̄. Scit. n. pr̄ nr̄
qm̄ his opꝰ hētis. ⁊ Luc. 7. dr̄. Si vos cū si/
tis mali nostis bona data dare filijs vr̄is q̄ꝫto
magis pr̄ vr̄ dabit spm̄ bonū petētibꝰ se. 2ª
rō sumit ex nāe restauratiōe sufficiēti. Paucꝭ
eni inqt Boetiꝰ ꝑ. de ꝯso. minimisqꝫ nā ꝯten
ta ē. ⁊ Pau. hñtes inqt alimēta qbꝰ tegamur
his cōtenti simꝰ. ⁊ Salomō id sibi dari dñm
orabat dicēs. Diuitias ⁊ pauptates ne dede
ris mihi: sed tm̄ victui meo tribue nec̄cia. Et
Eccl'. 4. c. Rephēdit istos sollicitos dicēs. cō
siderās repi alia vanitatē. vnꝰ ē ⁊ sꝫ nō hꝫ ⁊ tñ
laborare ñ cessat: nec satiāt ocl'i eiꝰ diuitijs nec
cogitat dicēs cui laboro ⁊ fraudo aiaꝫ meā bo
nis in h̄ certe veꝝ ē ꝓuerbiū ꝙ aliꝰ ē q seminat
⁊ aliꝰ ē q metit. q̄re ⁊c̄. 3ª rō sumit ex m'titu
dine sceleꝝ ꝓcedēte. audi Innoc. de vilitate
ꝯditōis hūane. Radix inqt oiuꝫ maloꝝ ē cupi
ditas. i. inordiata sollicitudo. hec. n sacrilegia
cōmittit furta rapinas exercet ⁊ pdat. bella ge
rit ⁊ homicidia symoniace emit ⁊ vēdit. Iniq
petit ⁊ recepit. iniuste negociāt ⁊ fenerat. In
stat dolis ⁊ iminet fraudibꝰ: dissoluit pactū ⁊
violat iuramētū corrūpit testim̄ ⁊ puertit iudi/
ciū. h̄ ille. ⁊ Origenes i omel'. 19. sup illō Le/
uitꝭ. Deuorauit eos t̄ra ait: an tibi nō videt a
a t̄ra deuorari iste q sp̄ de t̄ra cogitat q sp̄ terre
nos hꝫ affectꝰ ⁊ actꝰ q de t̄ra loqt de t̄ra litigat
terrā desiderat. ⁊ oēꝫ spem suā ponit i terra: q
ad celū nō respicit q futura nō cogitat: q iudi/
ciū dei nō metuit: nec bona ei ꝓmissa desiderat
sꝫ sp̄ p̄ntibꝰ cogitat: ⁊ ad eṫna nō suspirat. Ta
lē cū videris: dic q̄ deuorauit eū terra. h̄ ille.
Sꝫ audi qd de talibꝰ ꝓpħa dicat. Diues cum
dormierit nihil secū affert appiet manꝰ suas ⁊
nihil inueniet. ⁊ idē Dormierūt inqt sōnū suuꝫ
⁊ nihil īuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in māibus
suis. His igit rōibꝰ cōmōitꝭ talibꝰ auctoribus
aiūt ociosi ⁊ accidiosi nō eē fatigādū: sꝫ viuere
in spe dñi. Sꝫ aia mea nō est sic: nec sumꝰ nos
bestijs siles q̄ nec serūt neqꝫ metūt. Aialia eni
certa cū sint detmiata ad vnū deꝰ illis ꝓuidit ꝺ
vestimētis ⁊ armis. dādo eis cornua: vngues
pilos. ⁊ alia hꝰi. Nā aūt rōnalis vt hō cū non
sit determinata ad vnū nō hꝫ determinatū ve
stimētū: nec determinatū cibū: sꝫ deꝰ illi intelle
ctū dedit ꝑ quē diuersas pōt excogitare artes
qbꝰ de vestimētis ⁊ cibis ꝓuidere pōt a circa
illa sollicitari. sꝫ cū sit rōnalis dꝫ talis sollicitu/
do rōnalis eē. Non ergo dñs ꝓhibet sollicitu
dinē rōnalē cū sit pars prudētie. imo si qs qꝺ
arte ⁊ nā habere posset deū expectaret sibi pro
uidentē. ipsum ꝓfecto deū tentaret. sꝫ sollicitu
dinē inordinata ꝓhibet ipse silr ⁊ alie auctes
adducte. Et hoc oñdit xp̄s. Math. 6. c. pꝰ añ
dicta vba dicēs. Querite ergo p̄mū regnum
dei. ⁊ iusticiā eiꝰ: ⁊ hec oia adijcient vobis si
p̄mo querendū est regnū dei. ergo ⁊ secunda/
rio bōa tpalia tāq̄ꝫ qdā āminicula qꝺ ēt oñdit
dñs Math. 6. Panē nr̄m q̄tidianū da nobis
hodie ꝑ panē oia vite nr̄e nec̄cia intelligūt q̄re
⁊c̄. Et ista sufficiāt quātū ad p̄ntē ꝯclusionē.

De conditionibꝰ bonis proprij amoris.

Cōclusio tertia.

a Ccipe tertiam cōcl'onē. vꝫ. verus ⁊ ꝑ
fectus amor ad seipsuꝫ plura ante ocu
los ponit meditanda in cordis nostri
speculū. Vbi tres inqramꝰ veri. vꝫ. Pria
vi. ē ista. quo regulat ꝓpriꝰ amor. Secūda
vi. que sunt sig̃ veri ⁊ ꝑfecti amoris proprij.
Tertia vi. q inducūt ad amorē ꝓpū bonū
veꝝ atqꝫ ꝑfectū. Quātū ad p̄mū dico ꝙ tres
sūt regule qbꝰ hō ordinat circa seipsū. vꝫ. prio

diuina ꝓcepta. 2º diuina ꝯsilia. ⁊ 3º ecclesiasti
ca institutio. Prima inq̃ regula dr̃ diuina p̄
cepta. Math. 19. Si vis ad vitā ingredi ſerua
mādata. Sūt.n. decē ꝓcepta q̃si decē viuendi
regule. Exo. 20. Locutꝰ ē dn̄s cūctos ſmōes
hos. Ego sū dn̄s deꝰ tuus q eduxi te de terra
egypti: ⁊ de domo ſuitutis. Non hēbis deos
alienos corā me: nō facies tibi sculptilie: neq̃
sil'tudinē q̄ in celo ē: neq̃ in t̄ra deorsū: neq̃
eoꝝ q̄ sūt in aq̄s sub t̄ra: nō adorabis ea neq̃
coles. Ego sū dn̄s deꝰ tuꝰ zelotes visitās iniq
tatē patꝝ in filios i tertiā ⁊ q̄rtā gn̄ationē his
q diligūt me ⁊ custodiūt ꝓcepta mea. Nō assu
mes nomē dei tui in vanū. nec.n. hēbit inson
tem dn̄s eū q assūpserit nomē dei sui frustra.
Memēto vt diē sabbati scifices: sex diebꝰ opa
beris ⁊ facies opa tua. septio aūt die sabbatū
dn̄i dei tui ē. nō facies in eo oē opꝰ: tu ⁊ filius
tuꝰ ⁊ filia tua. Sex.n. diebꝰ fecit deꝰ celū ⁊ t̄rā
⁊ mare ⁊ oia q̄ in eis sūt ⁊ requeuit die septimo
Idcirco bn̄dixit dn̄s diem sabbati: ⁊ scificauit
eū. Honora pr̄em tuū ⁊ mr̄em tuā: vt sis lon
geuus sup t̄rā quā dn̄s deꝰ tuꝰ dabit tibi. Nō
occides. Nō mechaberis. Non furtū facies.
Nō loq̄ris ꝯ ꝓximū tuū falsū testimoniū. nō
cōcupisces vxorē ꝓximi tui. Nō desiderabis
domū ꝓximi tui: nō seruū nō ancillā nō bouē
nō asinū: nec oia q̄ illiꝰ sūt ⁊c̄. His decē regu
lis ordinauit vitā ds̄ vniuscuiusq̃ recte viuē
volētis. ⁊ recto amore seipsū amātis. Tria ipso
rū ordināt aīam q̄ ad deū: ⁊ septē q̄ ad ꝓximū
Et ꝑmo declaremꝰ quō ordinet̄ q̄ ad deū. vbi
nota ꝙ triplici respectu creatura rōnalis refer
tur quo ad deū. ꝑmo sub respectu creationis:
q: creatura relatiua dr̄ ad creatorē. ⁊c̄. relatio
intrinsecꝰ adueniēs. q: positis extremis insur
git relatio talis. Scd̄o refertur sub respectu
gubernatiōis: q: deꝰ nō solū creat: sꝫ etiā crea
ta cōseruat ⁊ gubernat. Ois.n. creatura de se
in nihilū tenderet nisi bonitate cōditoris ꝯser
uaret̄: vt dic̄ Aug. in pluribꝰ locis. ⁊ Dama
scenus ait. O ē creabile ꝟtibile ē ad Hebre.
i. Portās oia ꝟbo ꝟtutis sue. ⁊ Greg. 23.
moral'. Quid .n. sumꝰ si ꝯditoris nr̄e ptāte de
serimur. ⁊ infra. Nēo q̄ alicuiꝰ ꝟtutis se exi
stimet etiā cū qd fortiter pōt quē si diuina ꝓtectio
deserat: ibi repēte obruit̄ vbi se valenter stare
gloriat̄. hec ille. Tertio refert̄ sub respectu
glorificatiōis: q: oia que creauit deꝰ creauit ꝓ
pter seipsū. i. ad suā laudē. s. aut imediate: aut
mediate: mediate qd̄ oia nō rōne vtentia. im
mediate ꝟo oia rōne vtentia. Scd̄m igit̄ hos
tres respectus ordinat̄ hō quo ad deū vt recte
viuat. ⁊ sic insurgūt tria ꝑma ꝓcepta. Nam q:
sue sumus creature merito debemꝰ ei cultum
⁊ famulatū. ⁊ ideo dixit. Nō habebis deos ali
enos corā me ⁊c̄. Scd̄o q: deꝰ nos guber
nat ⁊ ꝯseruat merito ei debemꝰ sui nois san
ctificationē: iō ait. Nō assumes nomē dei tui
in vanū. Tertio q: nr̄ ē glorificator merito
debet̄ alicuiꝰ t̄pis dedicatio: iō ait. Memēto
vt diē sabbati sanctifices. Et sic habent̄ tria p̄
cepta. Alijs septē ordinat̄ hō circa proximū ⁊
q̄m deo excepto a quo ꝑncipaliter a bona cun
cta ꝓcedūt: parētes nostri ſm obtinēt gradū
a q̄bus corpꝰ ⁊ bona temporalia suscepimus.
iō ait. honora pr̄em ⁊c̄. Et q: nō sufficit tm̄ ad
bene viuendū ordinari in parētes: sꝫ etiam in
alios ꝓximos: iō alia sex nos in ꝓximos alios
ordināt. duplicit̄ aūt possumꝰ amare ꝓximos
aut nō nocēdo: aut bonū ꝓcurādo. nō nocen
do tripl'r. s. ope ꝟbo ⁊ corde ope tripl'r. s. i ꝑ
sonā ꝓpā cōiūctā: ⁊ rē ꝓpriā. Et iō ne in ꝑso
nā ꝓpriā offendamꝰ ait. Nō occides. ne in ꝑ
sonā cōiūctā: ait. Nō mechaberis. ne in rē ꝓ
priā. ait. Nō furtū facies. Scd̄o ne ore of
fendamꝰ. iō dicit. Nō falsū testimoniū dices.
3º ne corde offendat̄: dant̄ alie due regule.
s. Nō cōcupisces vxorē ꝓximi. ⁊ nō desidera
bis rē eius. Ecce hic decē regulas habes q̄bꝰ
hō regulat̄ in seipso vt bn̄ viuat. Diffusius de
his diximꝰ in nostro dn̄icali sermone. 12. 2ª
regula qua hō circa seipsū regulat̄ diuina cōsilia
dicūt̄. Est.n. ꝯsiliū melioris boni discreta ꝑ
suasio ad qd̄ nullꝰ de necessitate obligat̄ nisi il
lud spōte expsse vel tacite seruare promiserit.
14. q. 1. c. qd̄ nullū vbi dr̄. vbi consiliū dat̄ of
ferentis est arbitriū. vbi ꝓceptū necessitas ser
uientis. ⁊ sunt ꝟba Greg. exēplū ponamꝰ.
nam lꝫ ꝟginitas sub precepto nō cadat: sed
sub cōsilio. 32. q. i. integritas tamē voto emis
so tacite vel expressa de ꝟginitate seruāda ip
sa profecto sub precepto cadit. ⁊ transgressor
mortaliter peccat: sed differenter. Nam solē
niter vouens ⁊ votum frangens triplicit̄ pec
cat. s. in deum quē derisit. in ecclesiam quam
spreuit ⁊ in ꝓximum quē scādalizauit. Cre
bro enim ego ipse vidi quasdā fatuas mulie
res effici bizochas ⁊ mantallatas ⁊ postea ma
ximo certe cū populi scādalo nubūt. credūt.n.

deū nō videre q cuiuslibet religiōis ē pncipale
fundamētū: sz mihi credāt q̄ vider ē dūs de
oib⁹ bis.i.ad Thi.4.c. Dēs.n.h⁹i persone
in mortali pctō viuūt: nec matrimoniū illud te
nent.27.di. vouētib⁹ ꝛ.27.q.i. per totū. Jlle
aūt q simplr vouet deū tm̄ offendit si votū nō
seruat. Nec obstat illud qđ dic̄ btūs Tho. ſa
ſe.q.88.vz.q̄ votū simplex nō min⁹ obligat
q̄z solēne qm̄ illud sic intelligit̄.s.q̄ vtriusq̄z
trāsgressor mortaliter peccat: lz graui⁹ peccet
solēne votum nō seruās q̄z simplex. inde. ps.
Vouete inqt ꝛ reddite. ꝛ Eccl.5. Si qd voui
sti deo ne moreris reddē. displicet.n. si infi/
delis ꝛ stulta pmissio. ifidelis ē qn̄ n̄ ſuat̄ stul
ta quādo aliquid ridiculosū pmittim⁹: vt nō
cōmedere de capite ꝛc̄. Silr̄ dicam⁹ de alijs
bonis que sub pcepto nō cadūt. ꝛ sic pz secūda
regula. Tertia regula ē eccl̄iastica institutio.
Ad bene aūt btēq̄z viuēdū nō solū reqrit̄ ob/
seruātia dinoꝝ pceptoꝝ: ꝛ dinoꝝ cōsilioꝝ: sz
etiā ecclesiasticoꝝ institutoꝝ. Nā si ecclesia p/
cipit, vt in quadragesima ieiunes de ꝯse.di.3.
c.non licet. ꝛ.c. nō oportet necesse ē te ieiuna/
re legitima cā nō obstāte silr̄ pcipit vt ieiunes
q̄tuor tpa. 76.dis.c. statuimus. Item vigilia
aplˀoꝝ illis exceptis q̄ infra pascalia veniūt. ex̄
de obſuatiōe ieiunioꝝ.c. cōsiliū. Jtē vigilias
natiuitatis ꝛ pentecostes.76. di.c. necessario
itē vigiliā assūptōis. ex̄ de obſuatiōe ieiunoꝝ
c.i. ꝛ sic de alijs. Si saluari cupis te oz anima
mea ieiunare. Silr̄ eccl̄ia pcipit vt quolibet
die dn̄ico missa pprij sacerdotis audiat̄ de cō
se.di.i.c. missas. si nō ſuas mortaliter peccas
Jtē eccl̄ia precipit vt semel in āno cōfitearis.
ex̄ de pe. ꝛ re.c. ois vtriusq̄z sexus. aia mea si
nō seruas mortaliter peccas. ꝛ sic de alijs q̄re
cōcludam⁹ quātū ad pmā ꝟitatē q̄ ver⁹ sui/
ipsius aie amor tribus optimis supradictis re
gulis hz ordinari. q̄re ꝛc̄. Quātū ad ſaz ꝟi.
dico ad pn̄s q̄ septē sūt signa veri pprij amo/
ris.s. pudor dolor horror rigor vigor. turbatō
ꝛ discretio. Primū inq̄z signum pfecti pprij
amoris dr̄ pudor. facit hic.n. amor aiam totaz
verecūdā ex suoꝝ pctōꝝ multitudie turpitudi
ne ꝛ ꝗuitate. ps. Jniq̄tates mee supgresse sūt
caput meū. ꝛ sic on⁹ graue grauate sūt sup me
ꝛ hācipsā aiam iste amor cū filio pdigo asso/
ciat exclamare facit. pr̄ peccaui in celū ꝛ coram
te ꝛc̄. Luc.15. Jtē associat cū penitēte manas/
se ꝛ clamat. Peccaui sup numeꝝ arene mari

ꝛ multiplicate sūt iniq̄tates mee. 2. Parali. vl̄
timo. Jtē cū publicano ꝛ clamat. Propitius
esto mihi pctōri. Luc.18. itē cū ppheta ꝛ cla/
mat. Miserere mei ꝛc̄. fuerūt mihi lachryme
mee panes die ac nocte ꝛc̄. silr̄ cū oib⁹ alijs pe
nitentib⁹ vt Maria magdalena ꝛc̄. Hoc ē p
mū signū. Scdm̄ signū dr̄ dolor. dolē eniz
facit hic pprius amor q̄ de deo ꝛ ppria salute
parū aut nihil cogitauit. Bernar. in q̄dā ser/
mone. Trāseūt inqt dies salutis: ꝛ nemo te co
gitat. nemo pire sibi diē cēsebit ꝛ nūq̄z reditu
rū: sz sicut capill⁹ de capite: ita nec momentuz
pibit de tpe. audi ꝛ Hug. de claustro aie. Sic
inqt nullū momētū ē quo hō nō fruat̄ vl̄ vtat̄
dei bonitate ꝛ mīa: sic nullū debet eē momen/
tum quo eū presentē nō hēat in mēoria. q̄ tem
pore de deo nō cogitas. hoc te cōputa pdidisse
hec ille. Jnde Aug. sup eplām Joānis.c.8.
ait. Agnosce eū q ē te ē: vt cognoscāt te q̄ ifra
te sūt. Jdeoq̄z cū Daniel agnouisset ē se deum:
agnouerūt eū infra se leones. hec ille ꝛc̄. 3m
signū dicit̄ horror. facit.n. hic amor horrē cuz
cōsiderat qn̄ sub pctō erat nihil in ea fuisse ps.
Jnflāmatū ē cor meum.s. ad amorē mei. ꝛ re
nes mei.i. sensus mei cōmutati sūt.s. ad hono
rē mei. ꝛ ego ad nihilū r̄dact⁹ sū ꝛ nesciui.s. ali
qd boni in me eē. Jtē horridā aiaz facit dū tā/
tā dei patiētiā ad sua pctā ꝯsiderat. itē offensi/
ones tā crebras. Jtē dinas voces: bonas in
spiratiōes. ꝛc̄. silr̄ considerare facit: ꝛ horret
aia sua tatā negligētiā ꝛ frigiditatē adeo intē/
sam habuisse. ps. Jnfixus sū in limo pfundi
ꝛ nō ē sbā ꝛc̄. Quartū signum dr̄ rigor. facit
eni h amor aiaz rigidā ꝯ corp⁹. ꝛ illud castigat
ꝯ auaritiā ꝛ luxuriā q̄ i mūdo regnāt. Paul⁹
Castigo corp⁹ meū ꝛ in seruitutē redigo.i.ad
Cor.9. Jtē refrenat ꝛ repmit pmos mot⁹ ps.
Btūs q tenet.s. rigorē mētia ꝛ allidit puulos
suo.i. pmos isurgētes mot⁹ ad petrā q̄ ē xp̄s.
puer.12. Qui custodit os suū ꝛ linguā suā cu
stodit ab isidijs aiaz suā. ꝛ Eccl̄.22. Quas da
bit ori meo custodiā ꝛ sup labia mea signaculū
certū vt n̄ cadā ab ipsis ꝛ ligua mea pdat me.
ꝛ. ps. Pone dn̄e custodiā ori meo ꝛ hostiū cir
cūstātie labijs meis hostiū dic ꝛ nō muꝝ vt on̄
dat q̄ ē tps tacēdi ꝛ loq̄ndi. Eccl̄iastes.3. ꝛc̄.
5m signū dr̄ vigor. Reddit.n. aiaz vigoro
sā.i. vigilātē fac̄ circa vires itriores ꝛ extiores
Jnteriores vt circa itellectū. 2. Cor.x. Jn ca
ptiuitatē redigētes oēz itellectū in obsequiū xp̄i

270

Itē circa volūtatē faciēs eā feruētē in amore Cant. 8. Fulcite me florib⁹ q̄r amore langueo
Itē memoriā i diuina spe. ps. Quis spe. in do. ꝛ cōfu. ē. Silr aiaꝫ vigilātē reddit circa ꝟes extriores gust⁹ gdē dei suauitatē degustat ps.
Gustate ꝛ videte q̄m suauis ē dn̄s. audit⁹ in diuinoꝝ attētionē insurgit. ps. Audiā qd loq̄r i me dn̄s de⁹ q̄m ꝛc̄. Odorat⁹ clamat illd̄ Cāt.
p̄. Trahe me p⁹te. currem⁹ in odorē vnguentoꝝ tuoꝝ tact⁹ ait. Mihi ad herē a dn̄o deo bonū ē. ꝛ ponē in deo meo spē meā. Et breuiter iste ver⁹ amor ꝑpri⁹ totā aiam ꝛ totū corpus i ꝑpriā salutē sollicitat. Inde Paul⁹ ad Roma. 12. Obsecro itaqꝫ inq̄t vos frēs p̄ miām dei: vt exhibeatis corpa vestra hostiā viuētēꝫ. scām deo placentē: rōnabile obsequiū vestruꝫ ꝛ nolite ↄformari huic seculo. sꝫ reformamini in nouitate sensus vestri vt ꝑbetis q̄ sit volūtas dei bona ꝛ beneplacens ꝛ pfecta. ꝛ infra. Sollicitudinē nō pigri: spū feruētes dn̄o seruientes spe gaudētes in tribulatiōe patiētes: orōni istātes necītatib⁹ scōꝝ cōicātes: hospitalitatē sectantes bn̄dicite. psequētib⁹ vos bn̄dicite ꝛ nolite maledicē ꝛc̄. Septimū signū est turbatio duplex aia mea turbatio ē sꝫ Greg. in fine decimi q̄nti libri moralis p̄ma turbatō dr̄ vitiosa. Scd̄a dr̄ gratiosa. Prima dr̄ vitiosa. Job. 5. c. Virū stultū interfecit iracundia. ꝛ paruulū occidit inuidia ꝛ adeo hec iracūdia turbatio nequā ē vt hoiem an̄q̄ꝫ occidat stultū ꝛ insanū reddit ꝛ iō Job iracūdō stultū vocat. Impedit. n. aiuꝫ ne possit cernē veruꝫ ait poeta. Audi Greg. li. moral. Quāta sit iq̄t iracūdie culpa pēsare possum⁹: p quā patiētia pdit̄ vt qd que ordine sit agendū oio nesciatur: q̄r nimirū intelligētie lumē subtrahit cum mētē pmouēdo cōfūdit. ꝛ idē ibidē. Per irā inq̄t iusticia relinq̄t. q̄r dū pturbata mēs iudiciū sine rōe exaspat oē qd̄ furor suggerit rectū putat p iraꝫ grā vite socialis amittit̄: q̄r ex q̄ se hūana rōe nō tēpat necē ē vt bestialiter viuat p irā māsuetudo amittit̄: p irā ↄcordia rumpitur p irā lux ꝟitatis amittit̄: q̄r cū mētē iracūdia ↄfusiōis tenebras incutit huic de⁹ radium sue cognitōis abscōdit. h̄ ille. 2ª turbatō dr̄ gratiosa. ps. Irascimi ꝛ nolite peccare. Irascimi inq̄ꝫ vobismetipsis pp pctā vr̄a ꝛ apli⁹ nolite peccare ꝛc̄. 7ᵐ ꝛ vltimū signū dr̄ discretio. q̄m vt Ber. ait. Discretio ꝟtutib⁹ ordinē ponit: modū tribuit: decorē ꝛ ppetuitatē cōfert. Ex q̄ seq̄t̄ ꝙ discretio nō tm̄ ꝟt⁹ est sed ꝟtutū moderatrix ordinatrixq̄ꝫ affectuum. ꝛ morꝫ magistra. Tolle hāc. ꝛ ꝟtus vitiū erit: ipsaqꝫ affectio nālis in pturbatiōeꝫ magis cōuertet̄ exterminiūq̄ꝫ nāc. h̄ dic̄ idē doctor. ꝛ idē sup cantica. In cūctis nobis sp dꝫ pesse discretio: ꝛ q̄si moderādo singulas discernere volūtates: ne opinio verissimilis fallat: ne ↄcipiat ꝟmo ꝟsutus. i. astut⁹ ne qd̄ bonū ē malū: nec qd̄ malū est bonū eē credat̄. hec ille. Et sic pꝫ 2ª ꝟitas. Quātū ad tertiā ꝟi. breuit̄ dico ꝙ tria p̄ncipalr̄ ad seipsū amādū mouent vꝫ. Nobilis aie ↄditio. 2º corpis ꝛ aie stupenda vnio ꝛ 3ᵗⁱᵒ corpis ꝛ aie pfecta gēratio. sꝫ q̄r hec diffusam iuestigationē ingrūt: ad p̄ns nos ad alia trāsferamus. quare ꝛc̄.

De amore ꝑrimoꝝ. Cōsideratio tertia.

t Ertio loco amoris ꝑrimi sīgularē ordinationē. videam⁹. vbi tres cōclōnes subiūgam⁹. vꝫ. Pria cōclō ē ista. Sūmo ardētiq̄ꝫ ꝛ regulato amore filij ꝛ parētes se amēt ꝛ diligant cū feruore. 2ª cōclō. Maritati ꝛ gnālr oēs vxorati debent in amore eē sūmope regulati. 3ª ↄclō. Oēs q̄s ꝑrimos appellam⁹ diligē debem⁹: ꝛ illis q̄ꝫtū possum⁹ recte vniamus.

De ꝟo pentū ꝛ filioꝝ amore. Cōclō p̄ma

a Ccipe p̄mā cōclōnē. vꝫ. vbi tres more solito ꝟitates ingram⁹. vꝫ. Pria ꝟi. est ista. q̄s veras parētes debent habere cōditiones vt filios suos bn̄ ꝛ sine peccato possint amare. Scd̄a ꝟi. q̄s ↄditiōes debēt filij habere vt parētes suos recte dicant̄ amare. Tertia ꝟitas. an filij sp peccēt mortalit̄ si pētib⁹ pcipiētib⁹ nō sp obediāt. Quātum ad p̄mū dico ꝙ tria pmaxime in ꝟo filiorum amore ↄsideranda sunt. vꝫ. scā monitio ꝟtuosa correctio. ꝛ discreta castigatio. Prio inq̄ꝫ cōsideranda est sancta monitio. Est eniꝫ iuuētus tenera tāq̄ꝫ vitis nouiter trāsplantata. q̄ nisi ordine recto dirigat̄ atqꝫ tpe debito putet̄ siluestrē nām induit. Eccl. 7. c. Filij tibi sūt erudi illos ꝛ curua eos a pueritia coꝝ filie tibi sūt serua corp⁹ illaꝝ ꝛ nō ostēdas hilarē faciē tuā ad illas trade filiam ꝛ grāde opus feceris ꝛ homi sensato da illam. o mala merces lōgo tpe in domo tenēda. Audi eūdē sapientissimū Salomonē. Eccl. 42. Filia inq̄t p̄ris abscondita est: vigilia ꝛ sollicitudo sua aufert

sic ſm diuerſitatem graduū ⁊ ꝑſonarū ſcitatez Deinde poſt ſacra int̃ res eccleſiaſticas ſʒ locū tenent vaſa ſacra apta ad ſacrorꝫ ſuſceptiōʒ Et imagines ſcōrꝫ ⁊ reliqe ſcōrꝫ: i qbus quodāmō ipſe ꝑſone ſcē venerant̃ vel dehonorāt̃ Tertiū locū obtinent ea que ptinent ad eccľie ornamentū vel miſtrorꝫ. Quartū locū tenent ea q̃ ordinant̃ ad miniſtrorum ſuſtentationez ſiue mobilia ſiue imobilia ſint. Circa hec oīa pn̄t cōmitti plura indigna ⁊ inhoneſta De qbus oībus aliqua videamꝰ. Et p̊ circa pſonas eccleſiaſticas. Scd̓o circa loca ⁊ tēpla ſacra. Tertio circa res eccleſiaſticas. Q̈tū ad p̄m querit̃ an ſp iniiciendo manꝰ in clericos ſacrilegiū cōmittat̃. Scd̓o q̃rit̃ an furātes vel accipientes occulte reliqas: vt ſecretiori loco ⁊ honoratiori locent̃ ſacrilegiū committāt. Tertio an portantes reliqas alicuiꝰ ſci ad collū mortalit̃ peccēt ⁊ in crimē ſacrilegij incurrāt. Circa eccľiam ⁊ loca ſacra q̃rūt̃ iſta

Prio in qbꝰ caſibꝰ eccľa violat̃: ita ꝙ debeat recōſecrari. Scd̓o in qbus caſibꝰ violat̃. vt debeat recōciliari ⁊ non ꝯſecrari. Tertō an loca vbi pagāorꝫ cōpa ſeplťa fuerūt poſſint conſecrari. Circa res eccľie q̃runt̃ iſta. An mulieres tangendo tobalcas ⁊ paramenta: ⁊ alia hꝰi vel lauādo: vľ alio mō peccent: ⁊ ſacrilegiū cōmittāt. Scd̓o an res eccleſie vt vaſa ſacra: palle altarꝭ veſtes ſacerdotū: ⁊ ſiľia poſſint ꝯuerti in vſus laicorꝫ. Tertio q̃ʒtū peccent hi q bona eccľie vſurpant. O ia iſta ſigillatim diſcurramꝰ: qm̄ ꝑ pulchra ſūt. Q̈tuʒ ad p̄mū dico. ꝙ. c. ſi qs ſuadente. 17. q. 4. ſuperiꝰ allegatū nō hʒ vľr v̓itatē. Vn̄ regľa generaľ ē ꝙ non ſemꝑ iniiciens manꝰ i clericos mortalit̃ peccat: nec ſacrilegiū cōmittit. Fallit enim in multis caſibus: ſed tres ad p̄ns videamꝰ. Primꝰ caſus ē i caſu ig̃rantie. Scd̓s in caſu diſcipline. Tertiꝰ in caſu iocoſitatꝭ. pª in caſu ignorantie: vt ſi ignorabat̃ illū clericū eē: ⁊ adhuc diſtingue ſm Ray. ꝙ aut taľ ig̃rantia fuit i ꝑſona aut in q̃litate ⁊ ꝯditiōe perſone. Si i ꝑſona tūc non incidit i canonē: nec incurrit ſacrilegij crimē: do exᵐ: ſortes intendit ꝑcuttere platonē: ſed accidit ꝙ ꝑcutit ciceronē: ⁊ cicero clericꝰ ē non incurrit in canonē ſed h̓ intellige ſi nō diſcernebat ciceronē eſſe clericū: tn̄ ſi diſcernebat ꝙ cicero eēt clericꝰ et nō laicꝰ: incidit i canonē: q̃ʒuis nō intenderet ꝑcuttere ciceronē. Si v̓o error nō ſit in ꝑſōa ſʒ i q̃litate v̓bi gr̄a. Quidā clericꝰ erat idutus habitu ſeculari: ⁊ qdā v̓berauit eū putās ipʒ eē ſecularē: hic nō incidit in canonē. De h̓ eſt tex. in. c. ſi v̓o. el. 2. de ſen. excō. vbi dr̃ ſic. ſi v̓o aliqs in clericū nutrictē comā manꝰ iiecerit violētas: ꝓpter h̓, nō dʒ ſe apľico p̄ntare cōſpectui: nec etiā excōicatiōe notari: dūmō ipm eē clericū ignorauerit: vel ſi h̓ dubiū fuerit: ⁊ ꝓp̊a manu dūtaxat p̊ſtitit iuramentū ꝙ cū eſſe clericū ig̃raſſet. Ab eo aūt ſi p̄ſtare noluerit iuramentū: q qꝛ violētas manꝰ ꝯſtat eū in clericū inieciſſe: ſić ab excoicato: donec d̓ mandato ſūmi pontificis abſoluat̃ ꝯuenit abſtineri: hec ibi. Alex. 3. Vide d̓ h̓ i piſanella: irregularitas. i. abſoľo. 2. Fallit ſ̓o i caſu diſcipline: vt cū qs diſcipline ⁊ eruditiōis cā: cū diſcretione tm̄ clericū v̓berat: n̄ incidit i canonē. ex̃ d̓ ſē. c. cum volūtate. §. fi. vbi ſic dr̃. Si q v̓o rōne officij qd̓ in eccľa obtinēt: aut etiā clerici ſeniores zelo deuotiōis pueros vel adoleſcētes in minoribꝰ ordibꝰ ꝯſtitutos turbātes diuū officiū: ⁊ hi q obtēto ꝑlatiōis ⁊ magiſterij ſubditos ⁊ ſcholares correctiōis cā leuit̃ forte ꝑcuſſerint: excōicatiōis ſnīam nō icurrāt. Q̈d̓ de his etiā dd̓in ē q aliq̃s de familia ſua vel ꝓpinquos inferiorꝫ graduū ſiľi mō: vt cohibeant̃ a ſuis iſolētijs. ⁊ ſcia boniſqʒ moribꝰ informēt̃ duxerint corrigēdos: h̓ ibi. Et glo. ſuꝑ illo v̓bo i minoribꝰ ordibꝰ. dicit ſic ad lr̃am. Ergo nō p̄nt ſic ꝯpeſcere ꝯſtitutos i ſacris ordibus lʒ turbent officia: qꝛ es q̃ ꝑmittit ſpāľr d̓ iſtis d̓ alijs ꝓhibet: ſić qd̓ d̓ vno negat̃ d̓ alio ꝯcedi tur. 25. di. q̃lis. ⁊ ex̃ d̓ p̊ſump. c. nōne. Et quia nobiliora mēbra exceptis grauioribꝰ culpꝭ v̓beribꝰ ſubijci no d̄nt. 45. di. cū btūs. Puniāt̃ g̊ alijs admonitionibꝰ: ⁊ ſi ſe nō correxerint: p̄nt ſuſpēdi ex̃ de ee. miſ. c. dolētes ar. Bern. ⁊ glo. ſuper v̓bo ꝑlationis: ſic dicit. Si g̊ p̄lati p̄nt corrgere ſubditos: ⁊ ꝑcuttē leuit̃ ſine metu excōicatiōis cā correctiōis: ⁊ non ex odio ex̃ eo. ti. c. ex tenore. Leuit̃ eni h̓ facere d̄nt: qꝛ leuit̃ caſtigatꝰ reuerentiā exhibet caſtigāti. 45. di cū btūs. Et glo. ſuꝑ v̓bo magiſterij: adduć ꝯcordantiā. c. i. d̓ ſen. excō. Et dicit ꝙ modica ⁊ leuis caſtigatio ꝑmiſſa ē doctori. ff. ad legē aq. l. 50. i fi. Et dʒ eē doctria magiſtri hūilis. de mai. ⁊ obe. c. hūilis vbi pľes ꝯcordātias iuenies ad h̓. Et nimia ſeueritas culpe ꝯnumerat̃. ff. ad. l. aql. l. p̄ceptoris. Et glo. ſuꝑ v̓bo de familia dić ſic. Nota ꝙ qs

familiā suā corrigē dꝫ: cū ei ꝯpetat iure patrie
ꝑtātis. 23. q. 4. c. duo ista. ⁊. 45. di. §. Salo/
mō. ⁊. c. disciplina. Et q suoꝝ domesticoꝝ cu
rā nō hꝫ fidē negauit. 47. di. §. necesse. ad fi/
dē. ⁊. C. de pria ptāte. l. si filius. Et nō solum
pr: sed ēt ꝓping domesticos suos corrigē dn̄t
C. de emendatione ꝓpinquoꝝ. l. vna. Et ha
bes dicit eadē glo. ex h̄ tex. sex casus in qb⁹ lꝫ
corrigē ⁊ ꝑcutere clericū sine excōicatione: vt
q h̄n̄t offiṁ in ecclesia seniores ꝑlatus: mgr̄ do
minus domus: ⁊ ꝯsanguinei. Sūt tn̄ ⁊ alij ca
sus vbi qs nō incidit in canonem vt si iocosa
leuitate clericū ꝑcutis: ex̄ eo. c. i. Itē si inueni
at eū cū mr̄e filia vxore ⁊ sorore. Itē si viṁ vi
repellat incontinenti. ex̄ eo. c. si vo alic⁹. §. 2.
⁊. 3. Itē cleric⁹ si post trinā correctionē nō se
corrigat. ꝑdit hoc beneficiū. ex̄ eo. ꝯtingit. ⁊
c. in audiētia. Hec oīa in glo. ꝑdictis in. c. ꝑ/
dicto cū volūtate. de sentē. exco. Hic potes tu
multā practicā colligē si volueris: vt ex dictis
satis cernit̄. Tertio fallit in casu iocositatis.
ex̄ de sen. excō. c. i. vbi dicit sic tex. Sup vero
eo qd̄ consiliū postulasti: ⁊ infra. Q̄d si clerici
infra puberes annos se se adinuicē: aut vnus
ad alteꝝ ꝑcusserint nō sunt ad apl̄icā sedē mit
tendi: qꝛ eos etas excusat. Nec clerici si sīt ple
ne etatis: ⁊ non odio vel inuidia vel indigna
tione: sꝫ leuitate iocosa se ad inuicē ꝑcutiē ꝯti
gat. Nec mgr̄ scholarē clericū intuitu discipli
vel correctiōis ꝑcusserit: qꝛ non pōt in ipis in
iectio manuū violenta notari. Ceterū si ex o/
dio idē scholares vel scholares clerici sese per
cusserint ꝓ sua absolutione dn̄t ad apl̄icā sedē
venire: hec ibi. Alex. 3. Et glo. sup vbo ex/
cusat dicit. Excusat qdem nō ab excōicatiōe:
sed q̄ ad h̄ ꝙ non sunt mittendi ad curiā ꝓ ab
solutione: vt pꝫ extra eo. c. q̄ꝫuis. ⁊. c. vlti. Et
multa ponūt̄ in glo. q̄ concordāt cū sup̄dictis:
q̄re ⁊c̄. Et sic habes ꝑmū punctū declaratū q̄
ad vituperationē personarū eccl̄e. Q̄tū ad
s̄m punctū qd̄ ad honorē ꝑsonarū eccl̄ie spe/
ctat vꝫ. An furantes vel occulte reliqas scōꝝ
accipientes: vt secretiori ⁊ honorabiliori mō
⁊ loco conseruent̄ sacrilegium committant. Et
dico breuiter ꝙ cū sacrilegiū fiat qn̄ accipit̄ sa/
crū de sacro: vt dictū ē. s̄. in. c. si qs suadente
17. q. 4. ꝙ tales reliquie transportari non pos
sunt sine lnia pape: vel epoꝝ vel sancte sinodi
de ꝯse. dist. i. c. corpora. Et quomodo fieri de
beat ibidē notat̄. Multotiens enim sancti vi
lissimū locū sibi in sepulturā eligunt: ⁊ qn̄qꝫ si
qs tr̄ásferre curauerit: aut transportati ad ꝓ/
priū locum redeūt: aut se moueri non sinunt.
Exm̄ in ꝓmptu est de beato Philippo nostri
ordinis cum florentini a tuderto noctu aspor/
tarent: infantes clamare ceperunt. Corp⁹ phi
lippi virginis gloriose sui asportatur ⁊c̄.
Ad tertiū punctum de reliqis reseruatis in do
mo seculariū vel portatis ad collū. Dico s̄m
btm̄ Tho. 2a 2e. q. 96. ꝙ eadē ē rō de reliqis
⁊ verbis scriptis. Nam si reliqe portentur ob
maiorē scōꝝ fiduciam: non erit illicitū. Si au
tem circa hoc aliquid vanū ⁊ superstitiosū at/
tenderet̄: vtputa ꝙ essent triangulares: ⁊ h⁹i
quod non ꝑtinet ad sanctoꝝ reuerentiā sed su
perstitiosam vanitatē erit oīo illicitū. Si au
tem queras qd sit attendendū in verbis scri/
ptis: ne superstitiosū qd fiat: ait idem doctor:
ꝙ ꝑmo cauendū est qd scribatur vel ꝓferatur
ne. s. aliquid sit ad inuocationem demonū ꝑ
tinens: vel falsitatem continens. Scd̄o ne ca
racteres illis misceant̄. Tertio ne in scriben/
do ponatur superstitio: vt cum calamo tali vl̄
ligetur cū filio tali: ⁊ die tali: ⁊ similia de qbus
ad plenū. 26. q. 5. c. non liceat: ⁊ alijs pluribus
capitulis: qꝛ de hac materia ad plenum tractat
ibi Gr̄anus: q̄re ⁊c̄. Nūc videamus ali/
quas ꝯtumelias q̄ fiunt circa ecclesias dei. Et
ꝑ videam⁹ in qbus casibus ecclesia xp̄iana vi
oletur ita ꝙ debeat reconsecrari. Et dico ꝙ in
tribus casibus reconsecranda ē. vꝫ in casu de
structionis partis: in casu destructionis toti⁹:
⁊ in casu dubitationis. Primus igit̄ casus
est in destructione ꝑtis. Vnde posito casu ꝙ
ecclesia combusta sit: ⁊ parietes sint in totum:
vel in maiori parte destructi tunc reconsecran
da ē cū fuerit reꝑata: vt pꝫ de conse. di. i. c. ec
clesijs. Si vo solū tectū vel aliq̄ ꝑs consūpta
esset: non dꝫ reconsecrari: extra de con. ec. vl̄
alta. c. ligneis: vbi dicit sic tex. Ligneis edifi/
cijs ecclesie vr̄e casu ꝯsumptis: parietib⁹ tn̄ il
lesis ac mensa ꝑncipalis altaris in sua extre/
mitate modicā passā facturā. Et infra. Inqsi
tioni tue talr̄ duxim⁹ rn̄dēdū: ꝙ cū parietes in
sua integritate permanserint: ⁊ tabula altaris
mota vel enormiter lesa non fuerit ob cām ꝑ/
dictā: nec ecclesia nec altare debet denuo con/
secrari: h̄ ibi. Alex. 3. Et glo. sup vbo pietes
ait sic. Q̄uādiu pietes integri sūt: nō ē eccl̄ia
reconsecranda. qꝛ in parietibus consecratur

eccl'ia ⁊ nõ i tectis: aut si successiue repati eẽnt ꝺ ꝯse. di. i. ꝺ fabrica: ⁊ adducͭ caplm ꝓposuisti. ⁊. c. ex̃ co. ti. ⁊ dicͭ ꝙ ea q̃ dcã sũt ibi pñt dici h̃. c. i. dicͭ sic. Ad hec si altare motum fuerit aut ille lapis solũmõ supposit⁹ q sigillũ ꝯtinetis ẽ ꝯfractus: aut ẽt diminut⁹: dꝫ denuo consecrari. Ppi h̃ vo neq̃q̃ꝫ reiterare suã ꝯsecratione eccl'a ꝯsueuit: lꝫ id qdã canones inuenire videant̃: h̃ ibi. Istud caplm rñdet an eccl'a debeat recõsecrari: qñ solũ altare vel lapis cõtinẽs sigillũ qꝺ. s. fit in ipo lapide i ꝯsecratõe altaris: erit destructũ enormit̃ itellige: vt dicit ẽt glo. Et dicͭ h̃ caplm ꝙ nõ dꝫ recõsecrari ecclesia: sꝫ altare tm̃ h̃ dicͭ in snia h̃ caplm. Volo h̃ notare q ponit glo. i. Exponit eni altare i. mẽsa altaris. Sic eni dicͭ ⁊ exponit̃ ꝺ ꝯsec. di. i. c. si motũ. Qm̃ tabula ꝯsecrata ꝺ loco ad locũ mouet̃: nec tñ ꝯsecrat̃ ꝺ ꝯse. di. i. c. cõcedim⁹. Et qꝺ dicͭ motũ, i. mutatũ q̃ ad fõmã. i. q: formã amisit pp diminutionẽ vel augmentũ: cũ h̃ sit forma rei. ar. x. q. 2. §. his. ideꝫ si mẽsa altaris sit enormit̃ fracta: q: ꝯsecrãdũ est altare: vt pꝫ ex̃ co. ti. c. qꝺ in dubijs. ⁊. ꝺ. c. lingnis. Cõsecratio altarꝫ pcipue itelligit̃ i ꝯiũctiõe mẽse s. lapidis supioris ⁊ structure iferioris: ⁊ ita si mẽsa fuerit mota: vl' aliqs ꝺ lapidib⁹ tãgẽs ipam mẽsã execratũ ẽ altare: ⁊ debꝫ iterũ cõsecrari. Sꝫ si aliqd addat̃ altare ñ recõsecrat̃: sꝫ sacꝝ trahit ad se nõ sacꝝ: vt in. ꝺ. c. qꝺ i dubijs. co. ti. h̃ glo. illa. i. Hoc ãt vltimũ dcm̃. s. sacrũ trahit ad se ⁊c. dicͭ Hosti. ꝙ hꝫ locũ i liqrib⁹: ⁊ i his q̃ pmixtõe ꝯfũdũt̃ al's sec⁹. Plura h̃ dicẽ possem⁹: sꝫ accipiam⁹ fm casũ. 2⁹ cãus i q̃ ẽ recõsecrãda eccl'a ẽ in cãu destructiõis toti⁹: vt qñ tota eccl'ia vl' maior ps destructa ẽ. Sꝫ pone ꝙ hisdẽ lapidib⁹ reedificaret̃: nũqd r̃cõsecrabit. Dico ꝙ sic vt ꝺ ꝯse. di. i. ꝺ fabrica. Sꝫ pone ꝙ pietes successiue reparet̃: qd dõm erit ne alia eccl'a. Dico ꝙ non sꝫ intelligit̃ eadẽ: ⁊ iõ suffic ꝙ tm̃ recõciliet̃ cũ aq̃ exorcizata: ⁊ cũ solẽnitate misse. 3⁹ cãus ẽ in cãu dubitatiõis: vt qñ dubitat̃ an fuerit cõsecrata: nec ne: aut qñ ñ appet aliq̃ ꝓbatio ꝺ h̃ sꝫ qñ pſumit̃ ꝯsecrata. Dico qñ ꝺ h̃ appet aliq̃ scriptura vl' i istro donatiõis: vel i li. eccl'ie: vel in colũna: vel i tabula marmorea: ⁊ h⁹i vl' ẽt si appareat vn⁹ testis ꝺ visu vl' auditu. ꝺ cõse. di. i. c. solẽnitates dedicationũ. Et intelligas tales semiplenas ꝓbatiões sufficẽ. vbi ñ eẽt ꝺ h̃ ꝯtentio p quã tolleret̃ illa ꝓbatio: vt q: fieret alt̃i preiudiciũ: vt. c. ꝓposuisti co. ti. ⁊ de adul. c. significasti. q̃re ⁊c. Nõ ad hoc gl. se. 2⁰ videam⁹ qñ eccl'ia recõciliari ⁊ ñ recõsecrari dꝫ. Et h̃ ẽ i multis casib⁹. p̃ pp homicidiũ vel enormẽ sanguis effusione i eccl'a cõmissã. ex̃ ꝺ ꝯse. ec. vel altaris. c. ꝓposuisti. qꝺ ẽt superi⁹ allegauim⁹: vbi dicͭ sic ter. Pro posuisti ꝙ venientib⁹ ad eccl'am bti Iaco. ex diuersis regiõib⁹ pegrinis ⁊ volẽtib⁹ ali, sab alijs p ꝯtẽtiones vl' rixas altaris ꝺ nocte custodiã vẽdicar̃ homicidia ꝯtingũt intdũ ⁊ aliqñ vulnera inferũt̃. Et infra. Fraĩnitati tue breuit̃ rñdem⁹ ꝙ manẽte eccl'a vl' altari ipa recõciliari potit̃ p aquã cũ vino ⁊ cinẽ bñdicta. h̃ ibi. Alex. 3. Et nõ ꝙ aq̃ dꝫ bñdici p epm: vt c. aq̃ p epm. ex̃ eo. ti. Volo notem⁹ glõ. ibidẽ q: fac multũ ad supdicta. dicͭ eni sic. Nota ꝙ eccl'a dꝫ recõsecrari vl' recõciliari p̃ si dubitaretur an sit cõsecrata. Idẽ ꝺ altari qꝺ pp dubiũ dꝫ recõsecrari. ꝺ ꝯse. di. i. eccl'e vel altaria: q: nõ dr̃ iteratũ qꝺ nesciẗ eẽ fcm̃ ꝺ ꝯse. di. i. c. solẽnitates. Itẽ si eccl'a est exusta tota: vl' maior ps dꝫ iteꝝ ꝯsecrari. ꝺ ꝯse. di. i. ecclesijs ⁊. c. semel. Si vo tectuꝫ corruit ⁊ parietes ⁊ illesi remanent vel etiam modicũ de ipsis parietibus destructũ fuerit non dꝫ ꝓpter hoc consecrari. extra co. c. lineis. Et si tota ecclesia simil' destructa ẽ vel maior ps dꝫ cõsecrari si successiue: sufficit aspsio aq̃. de ꝯse. di. i. c. de fabrica. Pro remotione altaris vel fractura eorũ nõ recõsecrat̃ eccl'ia: sed altare: vt dcm̃ ẽ i. c. i. extra co. ti. Pro sanguis effusione ⁊ adulterio dꝫ tm̃ r̃cõciliari: vt pꝫ i. ꝺ. c. ꝓposuisti ⁊ ꝺ adul. c. significasti: ⁊ extra co. c. vl. ⁊c. videos q̃ꝫtũ h̃ gl. cõfirmet oia q̃ dcã sũt: q̃re ⁊c. Quare ꝯcludam⁹ ꝙ ꝓpter homicidiũ vl' ẽt enõrmẽ sanguis effusionẽ recõciliãda ẽ eccl'a: sed si leuis effusio fuerit: vt si casus sanguinis emitteret̃ ꝺ narib⁹ vl' sil'e nõ ẽ recõciliãda. Scꝺs casus ẽ ꝓpi adulteriũ vel semis effusionẽ vt i. ꝺ. c. significasti. extra de adul. Facit ẽt dcm̃ c. vl. ex̃. de ꝯse. ec. vel altaris ⁊c. Sed amore dei anteq̃ꝫ vlteri⁹ ꝓcedam⁹ declara mihi h̃ pr̃ Ambro. an q̃cunqꝫ semis effusio recõciliãdã faciat eccl'am. Dico ꝙ nõ. Vñ gnãlit̃ non dꝫ reconciliari nisi p adulterio fornicatione sodomia: ⁊ silibus inhonestis. ꝺ con. di. i. i ecclesijs ⁊ ex̃ co. ti. i. vñ pp pollutioꝫ ñ ẽ recõciliãda: ⁊ ẽt p supdcis ñ ẽ recõciliãda qñ sũt occulta: sꝫ solũ qñ sit manifesta: vt. d. c. significa

ki extra ꝺ adulteris. Idē dic̄ Jo.an.in.i.c.ex/
tra ꝺ ꝯse.ec.li.6. Sꝫ ponam⁹ pr̄ ꝙ qs in loco
sacro suā vxorē carnalit̄ cog̊scat: r̄cōciliabit̄ ec
clesia. Dico ꝙ credo ꝙ sic: vt tꝫ Joā.an. q̄re
τc̄. Terti⁹ casus ē qn̄ excōicatus fuerit in ec
clesia sepultus. de ꝯse.di.i.c.eccl'iam.τ ex̄ eo
dē.c.cōsuluisti. vbi dicit sic text⁹. Cōsuluisti
τ infra. Cimiteria in qbus, excōicatoꝝ.corpa
sepeliri ꝯtingit recōciliāda erūt aspsione aq̄ so
lemnit̄ bn̄dicte sic̄ in dedicatiōib⁹ eccl'aꝝ ꝯsue
uit: h ibi. Alex.3. vbi glo.i.sic ait. Sicut ḡ ec
clesia recōciliat̄: ita τ cimiteriū cū sit ꝯsecratū:
vt hic pꝫ. Et illa corpa si discerni poterūt sunt
exhūeda: τ extra cimiteriū ejicieda extra de se/
pulturis.c sacris. Et eadē gaudet eccl'a τ ci/
miteriū i munitate.17.q.4.c.si qs ꝯtumax.τ
c.se.τ ita idē iuris ē in accessorio τ p̄ncipalit̄:
extra de offō delegati.c.prudentiā.§.vl.cū su
is ꝯcordātijs hec p̄dicta gl.i. Quart⁹ cāus ē
si eccl'ia: ab ep̄o publice excōicato ꝯsecrata sit.
Nā s̄m Hosti. si corpus excōicati eccl'iā pol
luit: multomag̃ vbi ipsa ꝯsecratio p os τ ma
nus excōicati p̄ficit̄: q̄re τc̄. Ubi gn̄alit̄ acci/
pe istā regulā ꝙ eccl'a ꝯsecranda τ recōcilian/
da ē p man⁹ episcopi diocesani: vel per alium
de licentia diocesani: per simplices sacerdotes
non pōt etiam si sit consuetudo extra ꝺ conse.
ec. vel altaris.c.aq̄. Dicit tn̄ Inno.ꝙ ex cō/
mis.dn̄i pape sacerdotes simplices pn̄t eccl'iā
recōciliare: aq̄ tn̄ p̄us p ep̄m benedicta. Et vt
scias qd dicit p̄dictū.c.aq̄.audi dicit enim sic.
Aqua p ep̄m benedicta eccl'iam posse recōcili
ari p aliū ep̄m nō negam⁹: p sacerdotes sim/
plices de cetero fieri ꝓhibētes: nō obstante con
suetudine ꝓuincie Bracharensi: q̄ dicēda po
ti⁹ ē corruptela: qꝛ lꝫ ep̄s cōmittere valeat q̄ iu
risditiōis exist̄ūt q̄ ordis ep̄alis tn̄ sūt nō pōt i
ferioꝝ gradus clericis demādare. Nō āt mā
dātib⁹ ep̄is sup recōciliatione s̄cm̄ ē hacten⁹ p
eosdē misericordit̄ tolleram⁹: hec ibi. Glo.
ponit ꝯcordātias ꝺ ꝯsuetudine: τ q̄ sunt illa q̄
sūt iurisditiōis τ nō ordis vt iudicare ꝯg̊scē ꝺ
causis: bn̄ficia ꝯferre: τ silia: q̄ pōt ep̄s p sim
plicē sacerdotē opari: vide ibi: magna glo. ē
q̄re τc̄. Q̄tū ad tertiū punctū circa eccl'ias
vꝫ. Utrū loca ibi sepulta fuerāt corpa pagano
rū possint ꝯsecrari. Dico vt ex dictis pꝫ ꝙ sic
dūmō p̄us dcā corpa exhumenꝫ τ ꝓijciat̄: vt
cadauera canū τ aialiū brutoꝝ, extra de sepul
turis.c.sacris. vbi dic.t sic tex. Sacris cano

nonib⁹ ē institutū: vt qbus nō cōicauim⁹ vi
uis nō cōmunicem⁹ defūctis: τ vt careāt eccle
siastica sepultura q̄ p̄us ab eccl'iastica vnitate
p̄cisi: nec in articulo mortis ecclesie recōciliati
fuerint. Un̄ si ꝯtingat interdū ꝙ vel excōica/
toꝝ corpa p violentiā aliq̄ꝝ vel alio casu in ci
miterio ecclesiastico tumulēt̄: si ab alioꝝ cor/
porib⁹ discerni poterūt: exhumari dn̄t: τ ꝓcul
ab ecclesiastica sepultura iactari: ꝙ si discer/
ni nō poterūt expedire nō credim⁹: vt cuꝫ ex/
cōicatoꝝ ossibus corpa extumulēt̄ fidelium.
Cū lꝫ nō iustis sepultura nulla vl' vilis: ita i/
pijs tā celebris vel speciosa nō ꝓsit. h ibi. In
no.3. Sꝫ ponam⁹ ꝙ an̄ mortē tales excōicati
recōciliari petāt: nec p ipsos steterit: τ ita ex/
cōicati moriūtur: qd faciēdū: dic̄ glo.i. ibideꝫ
ꝙ absoluēdi sūt p⁹ mortē: τ adduc̄.c.a nobis
extra ꝺ sen.ex. vbi ꝺ hoc.τ.26.q.9.c.q rece/
dūt: Cū p̄dicto v̄bo speciosa. ꝯcordat.c.aie ꝺ
functoꝝ.13.q.2. Et hec volo sufficiāt q̄ꝫtū ad
eccl'as. Circa res ecclesie mobiles τ imobi
les: tria alia puncta subiungam⁹. Prīo.n.
querit̄ an mulieres abluendo vel alit̄ tangen
do res sacras mortalit̄ peccēt: τ sacrilegium
cōmittant. Et quantū ad hoc dico tres regu/
las. Prima regula est ꝙ res sacrate vt cor
poralia altariolū: calices τ huiusmodi nō sūt
abluende p laicos: nec etiā per mulieres san/
ctimoniales: sed hoc poti⁹ spectat ad officium
diaconi cū humilibus ministris. de ꝯse.di.i.
c.nemo. Scd'a regula ē ꝙ aliud ē dicē res
sacra τ res sacrata. Res sacra est omnis res
cultui diuino dedicata. Sed res sacrata ē res
exorcismo consecrata: vt calices altarioluꝫ: τ
h⁹i. Ois enim res sacrata est sacra τ nō eꝯ⁹
Ex qua sequitur tertia regula ꝙ res sacras
pn̄t mulieres tangere τ tractare: sicut lauare
camisas: tobalias: τ h⁹i. Sed bene dicerē ꝙ
cum pannis mulierū nō imiscerēt si possibile
esset: qm̄ sacra cū sacris non bene conueniūt
τ p ꝯn̄s relinquunt̄ ꝙ non peccant. Scd'o q̄/
ritur an vasa sacre mantilia τ huiusmodi pos
sint in vsus laicos sine peccato conuerti. Et
dico ꝙ non: immo dico ꝙ quicunqꝫ hoc faci/
unt mortaliter peccant: vt communiter docto
res dicunt. Sed quid agendum quando sunt
consumpta τ inutilia ecclesie. Dico debēt cō/
burri: τ cineres in ecclesia reponi.19.q.3. q̄
semel.τ.c.qm̄ de conse.dist.i.c.alte. Sꝫ pō
namus ꝙ non sint consumpta: sed repatētur

xerint & duxerint in vxores: quod agunt in remissionem proficiat peccatorum. h ibi. Et qd sit meretrix declarat gl. ha dicens q meretrix dr que multorum libidini pz: vt. 34. di. c. iudici vl que rum publice venal e turpitudo. vt. 32. q. 4. c. meretrices. & que meretrices sint accipiende i vxores declarat glo. vl. dicens q intelligitur de illis que desinunt meretricari. secus de alijs. Sunt enim coplures que poptarent exire turpitudinem si quos inuenirent eas velle accipere in vxores. & de his intelligit tex. vt dicit ista gl. Et nota q ista gl. secunda in pncipio q nulla necessitas excusat meretrices & allegat cocordantias multas qre &c. Et h in nomine Jesu & eius matris suffi ciant pro prima veri. Quantum ad ham verita tatem pono similiter aliqs reglas. Prima regula e ista que nullus necessitari dz contrahere matrimonium. Scda regula matrimonium phibetur inter aliquos lege diuina & inter aliquos lege humana. Tertia regula matrimonium contrahentes scienter in gradu phibito dotem pdunt & donatione pter nuptias & applicatur fisco. Quarta regula marito absente vxor contrahere no dz. nisi certificata de eius morte. Quinta regula maritus pter vxoris sterilitatez ex ancilla filios qrere no pot. nec propter longaz eius absentiaz vel vxoris ifirmitatem alteram cog scere. Sexta regula maritus no debz debone stare vxorem prima nocte post benedictionem cog scere. Septima & vltima regula. oes sunt ve maritati q sunt sani mente & in forma ecclesie contrahunt. nec hnt aliqd contrahendi impedimentum.

Accipe primam rglam vz nullus necessitari dz matrimonium contrahere. pbatur hec regula extra de spon. c. de muliere. cu glo. vbi dicit tex. de muliere. que inuita tradita e viro & detenta. cu inter vim & viz sit dria. & vtrum postea consensus inter cesserit certum nobis nihil inde expressisti vnde tibi possimus rndere. hec sunt vba tex. Vbi gl. sup vbo inter viz dicit. h ideo dicit qz duplex e st vis siue metus. vnus qui cadit in constantez virum. & ille metus excusat. nisi postea cosenti ret extra de spon. impu. c. de illis. Alius e metus bonus siue vis & ille n excusat eo. ti. c. veni ens &. c. consultatioi. hec gl. Et sup vbo certum dicit glo. qz nesciuit papa que violentia fuerit illa & certe no potuit dare rnsum. qz graue est vt i re dubia certa possit dari snia: xi. q. 3. graue. & 30. q. vlti. c. vlti. & in. d. c. veniens de spo. &c. Et sic patet prima regula. Accipe scdam vz matrimonium phibetur inter aliquos lege diuina & inter aliquos lege humana. Hec regula pz ex de resti. spo. lras super verbo diuina lege i glo. vbi dicit glo. dina lege. vt in Leuitico. c. 32. Primo qde pter hoinum raritatem tm duc psone excludebantur a coniugio vt nec filius mrez nec filia prez duceret. sub lege excipit. i. s. matrem nouercam sororem neptem amitam matertera vxorem prs vxorem fratris. sz h recipit determinatio nem. 8. q. i. c. olim puigna filiam priuigni vel priuigne sororem vxoris paucas vo exclusit vt mltiplicarentur hoies. Sub gra vo plime excludun tur vt locum heret continentia & no cnumerat vlterius. Et quo ecclia dispenset in talibus qdibus vide ibi. n. n. visum fuit mihi ad pns tangere vlterius hanc mam. quare &c. Nota tm q matrimonij phibitio hodie. n excedit quartum gradum consanguinitatis & affinitatis de cosang. & affi. c non dz. Et sufficit q vnus sit in qnto gradu a stipite. vt in. c. fi. extra eo. vn si vir distat a stipite qrto gradu. & mulier ex alio late distat qnto licite pnt mrimonialiter copulari. De hac ma vide in pisanella impedimentum p totum & sic patet scda regla. Tertia regula matrimonium contrahentes scienter in gradu phibito dotem pdunt & donationem pp nuptias & aplicatur fisco patet h regula extra dona inter vir & vxorem. c. i. i gl. i. sed melius notat glo. eo. ti. c. & si necesse. Et recte dicimus contrahentes scient qz si ignoranter h esset nihil perdunt vt dicunt dicte glo. & intelligit dictum caplm pmum de dona. int vi. & vxo. dicenti sic tex. Mulieres cu p aliq ca licita a pps viris fuerint separate totam dotem pcipimus sibi reddi. h tex. & glo. i. expones que sit illa legitia ca dicit vt consanguinitatis &c. Quarta regla e marito absente vxor contrahere no debet nisi certificata de viri morte. Hec regula ponitur ex de spo. c. i. pntia vbi dicit tex. In pntia nra qsiuisti quid agendum sit de mulierib q viros suos ca captiuitatis vl pegrinatiois absentes vltra septenium pstolate fuerint nec certificari pnt de vita vel de morte ipsorum licet sup h sollicitudinem ad hibuerint diligentem & p iuuenili etate seu fragilitate carnis nequeunt cotineri petentes alijs matrimonio copulari petitioi tue rndemus q qnicu qz annorum nuero ita remaneant viuentibus viris suis no pnt ad aliorum cosortium canonice conuolare nec auctre ecclesie pmittas contrahere tales donec certum nuncium recipiant de morte virorum. h ibi. gl. tm sup vbo viuentibus dicit sic vbi tm verisimile

273

p̄sumit̄ ꝺ̄ morte ſi mulier nubat excuſat̄. ⁊ vi/
ro reuerſo niſi ſponte redeat stati ad viruȝ est
reuocanda. h̄ glo. vn̄ poſito caſu ꝙ talis muli
er nubat alti. ⁊ vir prim⁹ reuertat̄ reddenda
ē p̄mo. vt expſſe notat̄. 34. q. 2. in ſnia. ⁊ cogē
da eſt; ſi nō vellet. vt ibi notat̄. Accipe qn/
tā vȝ. maritus ꝓpter vxoris ſterilitatē ex ancil
la filios querere non pōt nec ꝑ longā ei⁹ abſn̄ti
am vel vxoris īfirmitatē aliā cognoſcē. Pri
ma pars h⁹ regule patet. 32. q. 4. in ſnia. Se
cūda ꝑs pȝ eadē cā. q. 5. c. ſi vxorē. vbi dicit̄.
Si vxorē q̄s habeat ſterilē ſiue corꝑe deſor/
mē ſiue debilē mēbris vel cecā vel ſurdam vl̄
claudam vel ſiq̄d aliud ſiue morbis vel dolori
bus vel laboribus ꝯfectā: ⁊ q̄cq̄d excepta for/
nicationis cā cogitari pōt vehement̄ horribile
pro ſocietate fideq̄ȝ ſuſtineat. hec Aug. Et ad
de ꝙ poſito ꝙ vir efficiat̄ caſtratus. non prop
ter hoc diſſoluit̄ matrimoniū. eadē cā. q. 7. c.
hi q. vbi. vbi dicit tex. Si qui matrimonium
ſani ꝯtraxerunt: ⁊ vni ex duobus amentia aut fu
ror aut talis infirmitas acceſſerit ob hāc infir
mitatē ꝯiugia taliū ſolui nō p̄nt: ſil̄r eſt ſcien/
dū de his qui ab aduerſarijs excecant̄ vl̄ mem
bris truncant̄: aut a barbaris effecti fuerit: h̄
ibi. Sexta regula eſt: maritus nō dȝ de ho
neſtate p̄ma nocte poſt bn̄dictionē vxorē car/
naliter cognoſcere: pȝ hec regl'a. 30. q. 5. c. ſpō
ſus. vbi dr̄. Sponſus ⁊ ſponſa cum benedi/
cendi ſunt a ſacerdote a ꝑentibus vel a paranim
phis offerant̄ i eccl'ia ſac̄doti: q̄ cū accepint be
nedictionem eadem nocte pro reuerentia be/
nedictionis in virginitate permaneant: h̄ ibi.
Septima regula ſatis patet: ⁊ patet ſecūda
ve. Q̄tū ad tertiā ve. dico ꝙ ſeptē p̄ncipali
ter req̄rūt̄ ad bene vxorari ⁊ maritari videlȝ
Primo voluntas dei. Secundo volūtas
ꝑtis. Tertio cā iuſta. 4° eq̄litas honeſta.
Quinto ꝑentum bonitas. Sexto prudens
honeſtas. Et ſeptīo mutua fidelitas. Prio
inq̄ȝ requiritur voluntas. 28. q. i. c. non eſt.
Non eſt inq̄t Aug. ratū matrimoniū: q̄ꝺ ſi
ne deo eſt: tunc aūt dei interuenit volūtas q̄n̄
ōrōnibus a deo maritus vel vxor ꝓcuratur: q̄
aūt ⁊ incarnationes lenonitiū vxorari querunt
nō dei: ſed diaboli volūtas intermediat. Iteȝ
ſiq̄s occulte nubat non ſ̄uato eccleſie ordine:
ibi diaboli etiā volūtas intercedit. in̄. 30. q. 4.
c. nullus. vbi ſic dr̄. Nullus fidelis cuiuſcūq̄ȝ
ꝯditiōis ſit occulte nuptias faciat: ſȝ bn̄dictiōe
accepta a ſacerdote publice nubat in dn̄o. ideȝ
in. c. nr̄ales. ⁊. c. nullū. §. his oībus auc̄tibus
idē extra de clādeſtia deſpōſatiōe. c. ihibitio.
Cū ihibitio inq̄t copule ꝯiugal' ſit i vltis trib⁹
gradib⁹ reuocata cā i alijs volum⁹ diſtricte ob
ſ̄uari. vn̄ p̄deceſſoꝝ nr̄oꝝ veſtigijs iherendo
clādeſtia ꝯiugia penit⁹ ihibem⁹, ꝓhibētes etiā
ne q̄s ſac̄dos talib⁹ interē p̄ſumat. ⁊c̄. ⁊ poſtea
ponit modū ſ̄uandū. Ubi gl'. ſuꝑ ꝟbo clāde/
ſtina ſic dicit. Clādeſtinū mr̄imoniū dr̄ tribus
modis. Uno° cū nō hn̄tur teſtes. extra eo. c.
q̄ꝺ nob. 2°° cū nō ſit cū ſolēnitate. 30. q. 5. c. al'r
3°° q̄ꝺ ſit ꝯ tenorē h⁹ ꝯſtitutōis ⁊c̄. Et de h̄ eſt
plen⁹ tot⁹ mūd⁹ vt ita loq̄r ⁊c̄. 2° req̄ritur vo
luntas ꝑ is. ſ. mutuus ꝯſenſus. ſȝ de hoc di/
xim⁹ in p̄ma ꝟi. 3° req̄rit̄ cā iuſta. due. n. ſūt
mr̄imonij p̄ncipales cāe ⁊ multe ſc̄darie. Cāe
p̄ncipales ſūt ſuſceptio ſobolis ⁊ vitatio forni
catiōis. 32. q. 2. c. ſic nō oīs. §. his itaq̄ȝ rn̄det̄
vbi dicit ſic textus. His itaq̄ȝ reſpondetur. ꝙ
p̄ria ꝯſtitutio ꝯiugij i ꝑadiſo facta eſt vbi eſſet
imaculatus thorus ⁊ honorabiles nuptie. 2ª
ꝑꝑ illicitū motū elimināduȝ. i. cohercendum:
vel vitandū extra ꝑadiſum facta ē vt īfirmitas
ꝓna i ruinā turpitudis honeſtate exciꝑet̄ con
iugij. vn̄ apl's ſcribēs ad cor. ſ. 6. c. ait. Propt̄
fornicationē vnuſq̄ſq̄ȝ ſuā vxorē ⁊ vnaq̄q̄ȝ ſuū
virū habeat ⁊c̄. Ex q̄bus verbis ſat' apꝑet ꝙ
q̄ n̄ ꝑꝑ p̄dictas cās ſȝ explēde libidis cā iuiceȝ
copulant̄. ꝙ tale mr̄imoniū poti⁹ fornicatio eſt
q̄ȝ mr̄imoniū. Audi tex. 32. q. 4 origo. Origo
inq̄t q̄dem hōeſta erat amor' ſȝ magnitudo ꝺ̄
formis. Nihil āt ītēſt ex q̄ honeſta cā q̄s inſa/
niat. vn̄ ⁊ Sixt⁹ in ſen. Adulter inq̄t ē in ſuā
vxorē amator ardētior. In aliena q̄ppe vxor̄
oīs amor turpis ē ⁊ i ſua nimi⁹ ſapiēs iudicio
i. diſcretiōe dȝ amare ꝯiugē nō affectu. ſ. ex/
plēde libidis nō regnat i eo ipetus voluptat'
nō p̄ceps fert̄ ad coitum. nihil fetidi⁹ eſt q̄ȝ a
mare vxorē q̄ſi adulterā. h̄ ibi. Cāe āt ſc̄darie
plures ſunt. vt pacis reformatio. 32. q. 2. c. ſolȝ
q̄ri. q̄re ⁊c̄. 4° req̄rit̄ honeſta equalitas. vt
fidelis cū fideli. ſȝ de hoc vide ſupra feria. 6. 3
dn̄ice. Itē equalitas etatis. q̄r dat̄ iuuēis ſeni
cuſtodiat illum deus. ſepe. n. tales iſignia por
tant brachij de montono. Item propoſſe ſer/
uetur equalitas fortune. vt diues nō det̄ pau/
peri aut ecōtra. q̄r nūq̄ȝ ibi par ē. Item equali
tas nāe vt pulcher nō accipiat turpē ⁊c̄. In
hui⁹ ſignū de⁹ mulierē de coſta viri creauit vt

equalitas oñderet ꝓptea Adam mox ait h est os ex ossib⁹ meis: ⁊ caro de carne mea. per q̄ v̄ba quidam dicūt tunc institutū eē matrimo-niū: ⁊ aliqui aiunt ꝙ per illa v̄ba Crescite et multiplicamini. 27. q. 2 c. lex dina ⁊ de voto. c. i. li. 6. ⁊ ibi per docto. licz Ber. ꝯdicat extra de frigidis. c. fi. gl. antepe. vñ propria ista sūt v̄ba illi⁹ glo. Et qdā dicunt vt. s. Joā. tan-credus ⁊ Hosti. ꝙ his v̄bis fuit institutū ma-trimoniū. Hoc nūc os ex ossib⁹. ⁊c̄. sꝫ v̄ba il-la prolata sūt ab Adā vt ex̄ ꝺ bigamis. c. debi-tuꝫ. vñ vr̄ verius ꝙ ꝑ illa v̄ba Crescite ⁊ mul-tiplicamini ab ipso dño prolata. Sꝫ certe ꝑma opinio vr̄ verior: vt pꝫ ex̄ de voto. c. vno. li. 6.

Quinto requirit parētū bonitas: qꝛ ore sal-uatoris. Nō pōt arbor bona fructus malos fa-cer̄ ⁊ si qñqꝫ ex malis parētib⁹ bōi filij gnēnt̄ h est ex dei imensa bonitate ⁊ grā: sed heu tpi-bus nr̄is nō parētū bōitas: sꝫ marsupij q̄uitas q̄rit̄ quis hodie puellā bonis ortā natalib⁹: for-mosam v̄tuosā ⁊ pauperē in vxorē accipet ⁊ si qñqꝫ id accidat: nūqꝫ tñ paupcula iuuenis pa-cē hꝫ. semp. n. aiunt: ⁊ quid portasti ⁊c̄. Se-xto reqrit̄ prudēs honestas: ⁊ sup h sūme iui-gilandū est ꝓuer. 19. Domus ⁊ diuitie dant̄ a parētib⁹. a dño aūt vxor bona ⁊ prudens. Et ꝓuer. 31. Fallax inquit ē imago: ⁊ vana ē pul-critudo. Mulier timēs deū ipsa laudabit̄. In-honestus eni ornat⁹ mulieꝝ Salomonem ad idolatriam traxit. 32. q. 4. c. Salomon. vbi dic̄ textus. Salomō qppe imoderato vsu atqꝫ assi-duitate mulierū ad hoc vsqꝫ ꝑductus ē vt tem-plū idolis fabricaret ⁊ qui ꝑus creatori tēplū ꝯ-struxerat assiduitate libidinis ⁊ ꝑfidie subtra-ctus: idolis ꝯstruere tēpla nō timuit: h ibi. Et sūt v̄ba Grego. Septio ⁊ vltio reqrit̄ mu-tua fidelitas. Ubi nota ꝙ tria sūt bona matri-monij. s. fides proles ⁊ sacr̄m: extra q filij sint legittimi. c. per venerabilē. cū glo. sup v̄bo ꝺ tribus bōis ⁊ allegat ꝯcor 27. q. 2. c. ōe itaque ⁊. 32. q. i. c. nō. n. in sola. Fides intelligit̄ quo ad thoꝝ vt nullū adulteriū ꝯmittat̄. vt in. d. c. nō eni ꝓles intelligit̄ generatio filioꝝ. sacr̄m intelligit̄ vt nullū diuortiū fiat. Tria eni sacra signat mr̄imoniū. s. matrimoniū spūale inter xp̄m sponsū ⁊ ecclesiam sponsā ⁊ matrimoniū spūale int̄ xp̄m ⁊ aiam ⁊ inter diuinitatē ⁊ hūa-nitatē. In q̄ztū inter ꝯhētes ē mutu⁹ cōsēsus ꝑma vnio significat̄. s. xp̄i ⁊ ecclesie q̄ꝫ amore ⁊ charitatꝭ ardore xp̄us adamauit in q̄ztuꝫ int̄ eos int̄uenit carnalꝭ copula significat̄ vnio di-uinitatis ⁊ hūanitatis. In q̄ztū int̄ illos debet esse mutuus amor significat̄ vnio a c ⁊ xp̄i per grāꝫ ad ephe. 5. viri diligite vxores vr̄as sic̄ xp̄s dilexit ecclesiaꝫ. Sic̄ g̊ inseꝑabilit̄ vniuit xp̄s sibi ecclesiā ⁊ de⁹ hūanitatē sic ⁊ mr̄imōiuꝫ nūq̄ꝫ dꝫ seꝑari ꝯsumatū. Mat. 19. Quos de⁹ ꝯiūxit hō ñ sepet. ⁊ ꝑ̊ Cor. 2. His q mr̄imonio iūcti sūt ꝑcipio ñ ego. sꝫ dñs vxorē a viro ñ di-scedē. In qb⁹ aūt casib⁹ liceat vxorē dimittē q̊ ad thoꝝ. vide. 32. q. 7. c. licite dimittit̄ vxor ob cām fornicatiōis. ⁊ vide. 28. q. i. c. idolatria. ⁊ ex̄ ꝺ diuor. c. ꝺ illa q̄ viro tex. ñ pono cā breui-tatꝭ.

De gnāli amore. Cōclusio tertia.

Ecipe tiā ꝯclonē vꝫ Oēs q̊s ꝓximos appellam⁹ diligē debem⁹. ⁊ illis nos ipos q̄ztū possum⁹ recte vniam⁹. Ubi tres ingramus ve. vꝫ. Pa vi. ē ista q̊t reqrū-tur ad amorē veꝝ gnālē oium ꝓximoꝝ. 2a ve. est ista. an debeam⁹ diligē dei ⁊ sctōruꝫ re-belles. 3a vi. est ista an teneamur diligere inimicos. Q̄tum ad primā dico ꝙ septē er-ga quēlibet ꝓximū in amore ꝯsiderāda sūt vꝫ pia ꝯpassio. dulcis ꝯgratulatio. trāquilla sup-portatio. benigna ꝯuersatio. humilis honora-tio. cordialis vnio. ⁊ amorosa suiipsius obla-tio. Nō tñ ꝙ iste ꝯditiōes s̄uari dn̄t s̄m ḡduꝫ ꝑsonaꝝ. Accipe ꝑmā ꝯditionē q̄ dr̄ pia cō-passio vt. s. vt ita dolorē de malꝭ alienis in cor-de sētias sicut de tuis ꝓprijs si paciat̄ malum corporale cōpatere aia illi. i. Cor. 12. Si qs pa-tit̄ vnū mēbruꝫ ꝯpatiunt̄ ei oia mēbra. Et ad hebre. x. Uincti ꝯpassi estis. Itē si patit̄ malū tꝑale aia ꝯpatere illi ex°. Neemie. c. 2. q dice-bat. Quare nō mereat vultus me⁹. qꝛ ciuitas dom⁹ sepulchroꝝ pr̄is mei deserta ē ⁊ porte ei⁹ cōbuste sūt igni. O italia gladijs stipēdarioꝝ ꝯsternata q̄nta. ꝯpassione digna es ⁊c̄. Item si ꝓximus tuus patitur malū qꝺ pessimū ē int̄ oia aia ꝯpatere illi. ꝑs. Infirmata ē i paupta-te v̄tus mea. s. ꝓpter cordialē ꝯpassioneꝫ vo-cat aūt h ꝓpha cordialem passionē defectū v̄-tutū. O q̄zta cōpassione nūc dignus ē vniuer-sus mūd⁹ ꝯsiderata in q̊libꝫ statu pauꝑtate di-uine cognitiōis. dilectionis ⁊ timoris ex hac eni cōpassione lacrymatus ē mansuet⁹ agnus Jesus xp̄s. Luc. 19. Uidēs ciuitatē fleuit sup illā. ⁊ nūc vidēs ciuitatē. i. Italiā totā multitu-dine. magnitudie ⁊ turpitudine pēccatoꝝ ob-rutā flet sup illā dicēs. si coguisses ⁊ tu ea q̄ ad

pacē tibi: nūc aūt abscōdita ab oculis tuis. Et
lʒ aīa generalit̄ oībus tuis ꝓximis in suis in/
firmitatibus cōpati dēas: rō tñ nālis dictat: vt
illis magis cōpatiarᷓ q tibi q̄dā forte iungunt
vñ vn⁹ frat vni⁹ religiōis eiusdē religiōis alt̄i
frī cōpati dʒ: silr de frībus carnalib⁹: de mer/
catorib⁹: artificib⁹: ⁊ de alijs silib⁹ discurras.
Scd̄o reqrit̄ ꝯgratulatio: vt. s. sic de eorum
malis tanq̄ʒ ꝓp̄is doluisti: ita d̄ bonis eorun/
dē tanq̄ʒ ꝓp̄is ꝯgratuleris. Si enī audis im
patorē recte mundū gubernare: ⁊ papā sancte
ecclīam regere: dñm vl̄ dñationē tuā iuste rē/
publicā tractare gaudeas aīa mea. ad Ro.
12. Gaudere cū gaudentib⁹: silr mercator de
lucro alteri⁹ mercatoris gaudeat: ⁊ sic de alijs
gradibus ⁊ ꝑsonaꝝ cōditōib⁹ dicendum est.
Sed pr̄ Amb. sufficit tñ corde gaudē aīa nō
lʒ qd agendū dico q̄ ore simul ⁊ ope gaudeas
Ecce Luc. i. qd dr̄. Et audierunt vicini ⁊ co/
gnati ei⁹: ⁊ cōgratulabant̄ ei: q̄r bon⁹ hō d̄ bo/
no thesauro cordis sui ꝓfert bona. Hi gau/
debāt corde ⁊ ore. Sʒ Thobie. xj. audi qd dr̄.
Fecerūt achior ⁊ Naboth cōsobrini Thobie
gaudiū magnū de oībus bonis q̄ circa illum
oñderat de⁹: ⁊ septē dieb⁹ epulantes cū eo leti
ciā maximā oñderunt: hi dilexerūt corde: ore:
⁊ ope. O infelicissima tp̄a nr̄a: ab his tantis
bonis aliena: h̄ ē amor nr̄: hec dilectio nostra
gaudere de ꝓximi scādalo: ⁊ tristari de bono:
tuipsa aīa mea discurrere oīa potes: ⁊ cernes
exꝑientia q̄ nūc audiēdo cōsideras: q̄re ⁊c̄.
3° reqrit̄ trāqlla supportatio: difficilimū qp/
pe ē i cōuersatione humana ꝑua.: aut ēt mag
na scādala nō oriri. Tū ex ignorantia: tum ex
fragilitate: tū ēt ex malitia q̄ i p̄nti seclo regnāt
Ideo ille magnanim⁹ ⁊ ꝟtuosus ē q scit sup/
portare cū prudētia. Alt alteri⁹ inq̄t Pau. ad
Gal. Onera portate: ⁊ sic adiplebitis legē xp̄i
Et ad Ephe. 4. c. Estote inq̄t inuicē benigni
mi̱sicordes: donātes. i. ꝑcentes inuicē: sicut
⁊ de⁹ donauit vobis. i. ꝑ xp̄m vobis pepercit.
O pr̄ Amb. si accepit famā meā quā qui ne/
gligit crudel̄ ē sibiipsi. O. xp̄e ⁊ tu qualr̄ vo
catus es stultus: blasphem⁹: transgressor leg̃
hypocrita: samaritan⁹ ⁊c̄ tñ i cruce pēdēs pe
pcit ⁊ ꝑ ipsis exorauit. Hey pr̄ Amb. depda
ta sūt bonis meis iniuste expoliata. Aīa mea
cerne parūp tuū dilectū xp̄m: q bis vestib⁹ qui
bus ꝯtectū erat illud scīssimū corp⁹ crudeli ra
pina ꝓuatus ē: ⁊ ita sic d̄ vētre mr̄is exiuit fm

Amb. i cruce posit⁹ ē: ⁊ tñ supportauit. Inde
apl̄s ad heb. 9. c. ait. Rapina bonoꝝ v̄roꝝum
cū gaudio suscepistis. Sʒ dices o pr̄ vna pau
ꝑcula vidua illa alia vetula illi ppl̄i ista hospi/
talia ⁊ filia derobāt: vt ita loq̄r. deuorāt ⁊ ma
le tractant: qd ē meli⁹ an petē suū ꝑ vnūquēqʒ
sic molestatū an supportare. Dico aīa q̄ q̄busſ
dā ē ꝑmissū: q̄busdā p̄ceptū petē sua: obligan/
tur nanqʒ petē bona furata ⁊ fraudata oēs ho
spitalarij: ecclīaꝝ rectores: tutores: testōꝝ exe
cutores: ⁊ oēs bona alioꝝ gubernātes. sed su
ꝑuenit pessima in hac Italia mirenda ꝯditio
vt si abbas prior: vl̄ aliq̄s supradictoꝝ res sb
eoꝝ cura assignatas ingrāt: mox iniuriant: in
famant ⁊ insidiant: ⁊ dicūt ē vn⁹ ribald⁹: ⁊ fu/
rat bona monasterij: ⁊c̄. Audi diabolicū dcm
qa bona q̄rit ecclīe: dr̄ q̄ furat ⁊ ē vn⁹ ribaldus
⁊ ego dico tibi q̄ si nō facerēt mortaliter pec/
carent: ⁊ si sua negligentia talia bona ꝑderen/
tur i ꝯscia tenent de suo satisfacē extra d̄ iiurijs
⁊ dāno dato. i. c. si culpa. vbi dic̄ sic tex. Si cl̄
pa tua datū ē dānum vel iniuria irrogata: seu
alijs irrogātib⁹ opē forte tulisti: aut h̄ imꝑitia
tua seu negligētia euenerūt: iure sup his satis
facē te oʒ nec ignorantia te excusat si scire de/
buisti ex facto iniuriā verisimilit̄ posse contin
gere vel iacturā ⁊c̄. tex. iste optie fac̄ ad ꝓposi/
tū vt cernere potes. Cōcordat sufficientissime
glo. ⁊ ītra in. c. sicut. extra de testi. cū suis ꝯ
cordantijs. Nota tamen vt notatur extra d̄ in
iurijs ⁊ damno dato in. c. in nostra. in glo: q̄
damnum quoddam est circa rem ⁊ illud tene
tur restituere qui est auctor damni quoddam
extra rem ⁊ illud nō tenetur restituere. Et q̄r
glo. ista clare dicit pono ꝟba eius. quoddam
inq̄t damnū siue intēē dr̄ cira rē. ꝑputa subtra/
xisse instr̄a qb⁹ possessio ecclīe firmat vel alte/
rius teneris ad illud dānuʒ qd̄ ēt ꝯtingit ꝑꝑ
abñtiā instr̄oꝝ. 12. q. 2. siq̄s de clericis. Quod
dā dr̄ ex̄ rē. puta debui tibi frumētū. ⁊ q̄r non
dedi suo tp̄e familia fame ꝑijt. istud dānuʒ nō
ꝯseq̄ris. sʒ p̄ciū frumēti vl̄ vini. ⁊ allegat vnaʒ
ꝯcordantiā iur̃ ciuil̄. h̄ sūt ꝟba dicte glo. Qr̄
sat̃ pʒ ex dictis q sī hi q obligāt nō suppōtare
qñ bona male tractant. Illis āt ꝑmittit bona
sua petē. q̄ꝝ bona ꝓp̄a sūt. vñ Nic. de lira ait
q̄ i illat̃ dānis ꝑēsanda est iiuria ⁊ offēsa. offē
sa. n. fiti rei corꝑal̄ vl̄ tp̄alis vel ēt sp̄ūalis. vt
fame ablatōe sʒ iiuria fit ꝓp̄e qñ ex dāno illa/
to patia l̄ odiū i mēte iiuriati gn̄at. iiuria g° d̄

necẽitate ſalutꝭ remittẽda ẽ dãnũ ãt ꝓpꝰũ nõ: ſꝫ
iuridice ⁊ ſine pctõ ſatiſfactõꝫ petẽ potẽs. ſi ãt
patiam hẽs ħ pfectõis ẽ nõ necẽitatꝭ. ⁊ his pñ
ti ſmõe ſuademꝰ vt ſupportẽt ⁊ patiam habe
ant q̃re ⁊c̃. 4° req̃riť benigna ꝯuerſatõ. ſ. in
ꝟbis factis ⁊ geſtꝫ. verꝰ. n. ⁊ bonus amor ex
benigno ⁊ amoroſo corde exhĩt gr̃oſiſſima ꝟ
ba. Mat. 12. Ex habũdãtia cordis os loq̃tur.
Itẽ exhĩt benigna ⁊ ſalutifera opa. 2. Cor. 9.
Hilarẽ datorẽ diligit deꝰ. vñ ſꝫ gl. Beñigni
tas nihil aliđ ẽ q̃ꝫ largitaſ q̃dã rex q̃ fieri đbẽt
cũ dulcedie ai q̃ bonitas nũcupať. Itẽ haurit
ex benigno corde benigna geſta i viſu geſtu:
⁊ ſtatu ⁊ oi deniq̃ꝫ motu corpis. ad Ephe. 4.
Eſtote iuicẽ benigni. ſ. i ꝯuerſatiõe vr̃a ⁊ vi/
ta. q̃re ⁊c̃. 5° req̃riť humilis honoratio: vbi
nõ ſꝫ Alex. de ales. in. 3. ꝙ duplex ẽ p̃eminẽ
tia: vna creata ⁊ alia increata. Increata ẽ ipſe
deꝰ i q̃ aia tria ꝯſidera. ſ. potẽtiã ſapiaꝫ ⁊ clem̃
tiã. cũ potẽtia creat. cũ ſapia ꝯſuat. ⁊ cum cle
mentia gubernat. ⁊ iõ ſũme mereť honorari.
Deuť. 6. ⁊ Mat. 4. Dñm deũ tuũ adorabis
⁊ illi ſoli ſuies. 2ª p̃eminẽtia dr̃ creata q̃ cuꝫ
p̃ma pticipat ſꝫ diuerſos hoiuꝫ ſtatꝰ. Aliq̃. n
pticipãt p̃ncipiũ dei. i. rõnẽ p̃ncipiãdi dei. ali
q̃ ſapiaꝫ ⁊ aliq̃ bõitatẽ. hi q̃ pticipãt rõnẽ p̃nci
piãdi ⁊ potẽtiã dei ſũt i triplici dr̃a vꝫ. pr̃eſ cor
pales pr̃es ſpũales ⁊ pr̃es tpales. Pr̃es cor/
pãles vt pẽtes. q̃ nos genuerť. ⁊ hi honore di/
gni ſũt. Exo. 20. honora pr̃eꝫ tuũ ⁊ mr̃eꝫ tuã.
ſꝫ de ħ s̃. diximꝰ i pª ꝯclõne hꝰ ꝯſiderationis.
pr̃es ſpũales ſt oẽs ſac̃dotes. i. thi. 5. preſby/
teri duplici honore digni ſũt. ſũt. n. oiuꝫ fideli
um pr̃es. di. 96. c. q̃s dubitat. de q̃ mã ſatꝭ dixi
mꝰ s̃. feria 3ª ſe dñice. p totũ. Pr̃es tpales ſt
oẽs ciuitatũ rectoreſ ⁊ dñi. i. Pe. 2. Deũ time
te regẽ honorificate p quẽ regimẽ tpale deno/
tať ⁊ ſic pꝫ q̃ pticipãt potẽtiã dei. 2° q̃dẽ ptici
pãt ſapiaꝫ dei ⁊ hi ſt i duplici gradu. Primi
ſũt oẽs ſenes ⁊ hi honore digni ſũt. Leuiť. 19:
Corã cão capite ꝯſurge ⁊ honora pſonã ſenis
Scđi ſũt oẽs ꝓbi ⁊ ſapiẽtes viri. ⁊ hi maximo
honore digni ſt: q̃m oiſ ſapia a dño deo ẽ. ſap
i. c. 3° aliq̃ pticipãt bõitatẽ dei: ⁊ hi ſilr ſũt i du
plici gradu. q̃dã pticipãt illã actu q̃dã hitu. pti
cipant actu oẽs veri ſui dei. pticipãt actu oẽs
mali q̃ q̃ꝫdiu viuũt efficipñt meliores. i. Pet:
2. O ẽs honorate. ⁊ ad Ro. 12. Honore iuicẽ
p̃ueniẽtes q̃re ⁊c̃. 6° ad hũc vex amorẽ req̃riť
cordialis vnio. i. ꝙ q̃ꝫtũ ex te aia ẽ cũ oibꝰ pa/

cẽ ⁊ vnitatẽ retinẽs. ad Ro. 12. Si fieri põt q̃đ
ex vobis ẽ pacẽ cũ hoibꝰ hñtes. ⁊ Marci. 19.
Pacẽ hñte int vos. ⁊ ad Eph. 4. Sollicitĩ ſ
uare vnitatẽ i viculo paciſ. ⁊ Act. 4. Multitu
dinis credẽtiũ erat aia vna ⁊ cor vnũ ⁊c̃. 7°
⁊ vltio i noie dei ⁊ ꝟgis glõſe req̃riť amoroſa
ſuip̃ius oblatio. vt. ſ. aia mea ſp pata ſis orare
⁊ laborare. ⁊ ẽt corpis tui vitã ponẽ vt oẽs xp̃o
iuiſcereť. ⁊ xp̃s i eis vbi nõ ꝙ triplr ꝯtingit ꝓ
ꝓximo vitã ponẽ corpalẽ. p̃ ꝓ eiꝰ vita corpali.
2° ꝓ eiꝰ vita ſpũali. 3° ꝓ eccľa gnãli. Primo ꝓ
eiꝰ vita corpali. ⁊ hoc nõ ẽ de necẽitate p̃cepti
ſꝫ de pfectõe ꝯſilij. nõ. n. dixit dñſ. diliges ꝓxi
mũ tuũ plꝰ q̃ꝫ teip̃m ſꝫ ſicͭ teip̃ꝫ. g° ſi q̃s eligeret
mori ꝓ ꝓxi vita corpali pfectio eẽt ꝯſilij nõ p̃/
cepti. 2° ꝓ eiꝰ vita ſpũali: ⁊ i ħ ẽ diſtiguẽdũ. q̃r
aut mãifeſte piculũ aie ꝓximi vtputa q̃r abne/
gat fidẽ ſi me nõ oppono cũ mãifeſto pericu/
lo tũc de necẽitate ſalutis obligor vitã meaꝫ po
nere corpalẽ ꝓ ſuãda vita ꝓximi ſpũali. aut ñ
iminet piculũ. ⁊ tũc ẽ ꝯſiliũ nõ p̃ceptũ: ⁊ pfecti
onis ⁊ nõ neceſſitatꝭ. Jo. 15. Maiorẽ charita
tẽ nemo hꝫ vt aiam ſuã ponat q̃s ꝓ amicis ſu/
is. 3° ꝓ eccľia genãli. ſicͭ. b. Tho. carturiẽſis ẽ
paſſus hinc btũs amb. Theodoſio ipatori di
xit. Si rapis ſi deuoras. ſi accepis ſuſtineo. ſi
ãt extẽdas manũ ad ſanctuariũ dei me iuẽies
ſacerdotũ. ⁊ poniť. 23. q. 8. c. cõuenior ipſe a cõ
mitibꝰ ⁊c̃. longũ capľm ẽ q̃ſi p colũnas duas:
in quo Ambro. oñdit ꝓ defuſiõe ecclic. ſe oia
icõmoda velle ſubire. q̃re ⁊c̃. de ſa ⁊ tertia ve
ritate vide feria ſexta ſe dñice i ſa ꝯſideratiõe
Gaude igiť ania mea ⁊ tuũ ſup oia ſpõſũ ieſũ
xp̃m ama ⁊ teipſã ⁊ ꝓximos tuos. vt tãdẽ cuꝫ
Lazaro a pctĩ morte reſurgas p gr̃ãm ⁊ cũ eo
dẽ ſpõſo celũ aſcẽdas p gloriã Amen.

Sabbato q̃rte dñice quadrageſime de virgi
ne glorioſa ſermo in ordine. 32.

go ſum lux mun/
di. Jo. 8. Tãta aia mea ẽ vnitaſ
ꝟginis gľioſe ad dulciſſimũ xp̃ꝫ
vt dignitates q̃ xp̃o ꝯueniũt per
nãꝫ ꝟgini ꝯueniãt p gr̃ãꝫ. De dignitatibꝰ lo
quor q̃ nõ ꝯcernũt gnis hũani redẽptoꝫ ⁊ per
ꝯñs ſicͭ hodie xp̃s p nãm ait ego ſũ lux mundi
ſic ꝟgo gľioſa p gr̃ãꝫ dicẽ põt: ego ſũ lux mũ/
di. audi Ber. O Maria inq̃t tu ꝟtutũ a deo
ibi iditax magnificis exẽplis ad imitatõeꝫ tui
nos ꝓuocas: ſicq̃ꝫ nr̃am noctẽ illuias vt qui

vias tuas īsecut⁹ fuĕit nō ambulat ī tenebrꝭ ſꝫ
hēbit lumē vite. ħ ille. Quid q̄ſo nos mihi ob
tenebrati in hui⁹ seculi nocte facerem⁹ ſi tā lu ī
dā lucernā. ſi tā luminoſā colūnā nō hērem⁹.
q̄d. n. tot⁹ valēt mūd⁹ ſi ſolē ñ hrēt audi Ber.
Tolle ħ corpus ſolare qđ mūduꝫ illumiat vbi
dies tolle hāc mariā maris ſtellā q̄d niſi calig̊
inuoluēs ⁊ vmbra mortꝭ ac dēſiſſime tenebre
relinquēt ħ ille. Merito q̊ ait ego ſū lux mun
di. In q̄b⁹ ſacratiſſimis ꝟbis tres đ glo͛ſa ꝟ
gine conſiderationes faciam⁹ vꝫ. Qualit̊ ꝟ
go glo͛ſa ē lux mūdi q̄ꝫtū ad aiam. Qualit̊ eſt
lux mūdi q̄ꝫtū ad corp⁹. Qualit̊ ē lux mūdi q̄ꝫ
tum ad gloriā in corpe ⁊ anima.

De glo͛ſa ꝟginis illumiatione q̄ꝫtū ad aiaꝫ
Conſideratio prima.

Qualit̊ ꝟgo glo͛ſa fit lux mūdi q̄ꝫtum
ad aiam p̄mo loco videam⁹ Vbi tres
ꝯcl͛ones more ſoluto faciam⁹ vꝫ. Pri
ma ꝯcl͛o eſt iſta. Q̄tū ad intellectū ꝟgo glo͛ſa
fuit ꝑfecte illumiata. 2ª ꝯcl͛o ē iſta q̄ꝫtū ad ef
fectū ꝟgo glo͛ſa fuit ꝑfecte iflāmata. 3ª ꝯcl͛o ē
iſta q̄ꝫtū mēoriā ꝟgo glo͛ſa fuit ꝑfcta ſtabilita.
Qualit̊ ꝟgo glo͛ſa fuerit illūiata quo ad in
tellectum. Cōcluſio prima.

Ccipe p̄maꝫ ꝯcl͛onē. vꝫ q̄ꝫtū ad intel/
lectū ꝟgo glo͛ſa fuit ꝑfecte illuminata
vbi tres ingram⁹ ꝟi. vꝫ Prima ꝟi.
eſt q̊t fuerūt res q̄s ꝟgo glo͛ſa intellexit. 2ª
ꝟi. eſt an oia futura ꝟgo glo͛ſa cog̊uerit. 3ª
ꝟi. ē an ꝟgo glo͛ſa ſue btitudinis certa fuerit
ſicut ⁊ ſci in pr͞ia. Quātū ad p̄mā pono oēs
iſtas regulas ⁊ ꝟi. vꝫ. Pr͞ia ꝟi. ē iſta. adeo
etnū ꝟbū q̄ ē ſūma ſapia pr͞is ꝟgis aiaꝫ irra/
diauit. vt nām oēm terre cog̊ſceret. vꝫ quō fu
erit ꝓducta. Quō diuerſoꝝ geneꝝ entia mi/
ro q̊dā mō ꝓducit. Itē ꝑfectiſſime cog̊uit nāꝫ
oium herbaꝝ plantaꝝ fructuū radicū ⁊ floꝝꝫ
oium lapidū gēmaꝝ plaꝝ auri argēti eris plū
bi ⁊ oium metalloꝝ ⁊ breuiter oium terre na/
ſcētiū nāꝫ ꝑfectiſſime cog̊uit. 2ª ꝟi. ē iſta idē
ꝟbum adeo ꝟginis intellectuꝫ irradiauit. vt
oēm aque marꝭ fluminū fontiū torrētū ⁊ oiuꝫ
piſciū ⁊ ſpēs coꝝ ⁊ oium reꝝ in aqua naſcētiū
⁊ de aqua viuentiū nām ꝑfecte cog̊ſceret. 3ª
ꝟi. ē iſta. Idē ꝟbū ſic eam irridiauit vt oēm
aeris nām cog̊ſceret ⁊ q̄ꝫtum rarus eſſet reſ/
pectu aque ⁊ terre ⁊ quantum denſus reſpectu
egnis. Et cog̊uit nām oium ventoꝝ flatuum ⁊
ioꝝ generatōeꝫ ⁊ quā ꝟtuteꝫ hn̄t. Quarta

veri. ē iſta. Idē ꝟbū ſic eā illuminauit vt cog̊
ſceret nām ignis ⁊ eius ſpere. ⁊ eius ambituꝫ
⁊ virtutē eiuſqꝫ ſubtilitatē ⁊ incēdiū. Quita
ꝟi. ē iſta. Idē ꝟbū ſic eā illuminauit vt nām
ꝯditionē ⁊ numeꝝ oium aiaꝝ cog̊ſcēt ⁊ oium
indiuiduoꝝ aiatoꝝ ⁊ q̊t đ oibus viui erāt ⁊ q̊t
mortui quot ſalui ⁊ q̊t dānati. Sexta ꝟi. ē iſta
Idē ꝟbū ſic ꝟginē illuminauit vt nāꝫ orbis
lune orbis mercurij veneris ſolis martis Io
uis ⁊ ſaturni ⁊ ſpiſſitudinē eoꝝ ⁊ influētiā. itē
nām firmamenti ⁊ oium ſtellaꝝ. Itē celi chry
ſtalini celi empirei. ⁊ eoꝝ ꝓꝑeratē ⁊ ꝟtutē ꝑ/
fecte cognoſceret. Septia ꝟi. ē iſta. Idē ꝟbū
ſic ꝟginē illumiauit vt nām ꝟtutē numerū.
⁊ diſtinctionē officiaqꝫ oium angeloꝝ ⁊ archā
geloꝝ p̄ncipatuū ptātū: ꝟtutū dn̄ationum tro
noꝝ cherubin ⁊ ſeraphiꝫ ꝑfecte cognoſceret.
Octaua ꝟi. eſt iſta Idē ꝟbū ſic ꝟginē illu/
minauit. vt ꝑfectiſſime cog̊ſceret trinitatem. ſ.
quō pr͞ ē a ſe. ⁊ quō ꝑ intellectū cū actu dicendi
filiū generet. ⁊ quō ambo ꝑ actū ſpirandi ꝓdu
cāt ſpm̄ ſcm̄. Nona ꝟi. ē iſta Idē ꝟbū ſic ꝟ
ginē illuminauit. vt nām numeruꝫ officia pe/
nas ⁊ cruciat⁹ oium demonū ꝑfecte cognoſce/
ret. item ⁊ quot aias poſſidebāt ī inferno quot
in purgatorio quot in limbo pueroꝝ: quot ī ſi/
nu patrū ⁊ in toto breuit̊ inferno. Decia ꝟi
tas ē iſta. Idem ꝟbū ſic ꝟginē illuminauit
vt oiuꝫ ꝟtutū ⁊ vitioꝝ nām ⁊ grauitatē. ⁊ dif
ferētiā. ⁊ quid eligēdū q̄due fugiēdū eēt ꝑfecte
cog̊ſceret. Et vt ſingula ꝯphendā. hec bn̄dcā
virgo reꝝ oiuꝫ tā ſupioꝝ q̄ꝫ inferioꝝ ⁊ interi
oruꝫ ⁊ extioꝝ perfectā cognitionē hūane nāe
poſſibilē a ſuo dilectiſſimo filio pleniſſime ſu/
ſcepit. O virgo glorioſa q̄ꝫ mirabilia dicta ſūt
de te ciuitas. Nec hoc iniuria pr͞es q̄s. n. hec
⁊ maiora a virgie tanta negabit q̄ eſt mr͞ dei q̄
bus enī te laudib⁹ neſcio q̄ꝛ quē celi capē ñ po
terāt tu ī gremio ꝯtuliſti ait ſcūs ille Grego.
Verūtn̄ aia mea tribus tibi rōib⁹ p̄dictas ꝟi
tates ꝑſuadebo. Prima rō eſt hec ſi in lumie
ſolis multa videntur quo ſine minime viderē
tur. lumē. n. vt dr͞ 2° de aia. facit potētia colo/
res actu colores. i. actu viſibiles. Quid obſtat
ꝙ in lumie Ieſu q̄ ē lumen illuminās oēm ho
minē veniētē ī hūc mundū. Io. i. mr͞ dei oia
ſupdicta cerneret ⁊ videret oēs eniꝫ doctores
nr͞i ꝯcedūt ꝙ ex q̄ ꝟgo incepit eſſe mr͞ dei: ꝙ
fuit finitis illis verbis. Ecce ancilla dn̄i ⁊c⁊
mox in illa oēs gr͞e noſcibiles hūane creature

cũ bñdicto ꝟbo pariter descenderũt. vñ si itel
lectus seraphin cognoscit nãm sui ordinis sil'r
⁊ de alijs. ⁊ supsi nãm celi ⁊ planetaꝝ ⁊ stella
rum aquaꝝ cursus ⁊ nãm cognoscũt aut omẽs
aut aliq̃ qs h̃ a ꝟgie negabit. Lumẽ g° illð sã
ctissimũ diui verbi in q̊ oia reducent in vtero
ꝟginis ꝑsonalit' exñs in gl'iosã ꝟginis aiam
oia ꝑdicta redũdauit. ex q̊ seqꝛ ꝙ recte dicẽ po
terat illð Cãti. 4. Ego dormio ⁊ cor meũ vigi
lat. Scða rõ ẽ ista. De q̊ min⁹ videꝛ inesse ⁊
inest g° de q̊ magis. ſꝫ Joãnes in vẽtre mr̃is
i ꝟtute illi⁹ ꝑclarissimi luis diui ꝟbi ipsiꝫ ver
bũ ꝑcognouit. ⁊ tãq̃ꝫ futurus ei⁹ ꝑcursor in vẽ
tre Elisabeth exultauit. Luc. i. Ergo a fortiõi
ꝟgo gl'iosa que in ventre ꝑdictũ lumẽ realiter
portabat debebat i virtute illius luis oia pre/
dicta cognoscere que multa differẽtia distant
ab ipso verbo. qm̃ omnia illa creatura dei sũt
exceptis illis que diximꝰ in octaua verita. ver
bum aũt creatura nõ est ſꝫ creator. inde Amb
sup Lucã. Vocẽ inqꝛ prius Elisabeth audiuit
ſꝫ Joãnes prior grãm sensit illa nãe ordie au
diuit ille exultauit rõne misterij. illa Marie.
iste dñi sensit aduentũ. h̃ ille. Tertia rõ est
ista. si legimꝰ aliq̃s scõs in coꝝ pueritia mira/
bili lumie ꝑlustratos q̃ꝫto magis potiori mõ
illð ꝯcedemꝰ virgini gl'ose q̃ꝫto effecta est mr̃
dei. legiꝛ n. de btõ Nicolao ꝙ bis i ebdoma/
da ieiunabat. diebꝰ. n. mercurij ⁊ sabbati se/
mel tm̃ mr̃is sugebat mãmas. bñdictus i pue
ritia miracula faciebat. ab ore Amb. in cuna/
bilis apes cantãdo exibãt. ⁊ sic de alijs. quare
nihil obstat qn sue dulcissime mr̃i verbũ etnũ
oẽm cognitionẽ creature possibilẽ ex dono et
spãli grã ꝯcesserit. q̃re ⁊c̃. Et sic pꝫ ꝑma ver.
Q̃tum ad scðam veritatem dico ꝙ virgo glo
riosa oẽm modũ possibilem ad futura cogno
scenda a verbo suscepit. vbi nõ ꝭm Jsidorum
ꝙ septẽ sũt visionũ gnã ꝑ que futura ⁊ alta dei
ministeria cognoscere possimꝰ. Primũ genꝰ
ẽ videẽ ꝑ s. nũ sic ꝑ sõnũ Jacob scalã angelicã
vidit. Gen̄. 28. ⁊ Joseph vidit suũ ꝑncipatũ
Gen̄. 28. vidi solẽ ⁊ lunã ⁊ stellas adorarꝭ me
⁊ Joseph virginis spõsus i sõnis vidit ꝑsecu
tionẽ xp̃i ꝑ Herodẽ. Math. 2. c. Scðꝫ genꝰ
ẽ extasis siue mẽtis raptꝰ. sic pꝫ de Paulo. q
vidit archana dei ⁊c̃. Tertiũ genꝰ dr̃ ꝓpe vi
sio. Gen̄. 15. Factꝰ ẽ sermo dñi ad Abraham
ꝑ visionẽ dicẽs. Noli timere ego ꝓtector tuꝰ
sũ. ⁊ Gen̄. 46. audiuit Jacob dñꝫ ꝑ visionẽ
nocte uocãtẽ se. ⁊ Jsa. i. dr̃. Visio Jsaie pro
phete filij Amos quam vidit super Judam
⁊ Hierusalẽ ⁊ Ezec̃. i. cũ eẽm i medio captio
rũ iuxta fluuiũ chobar apti sũt celi ⁊ vidi visio
nes dei ⁊c̃. Quartũ genꝰ ẽ videẽ ꝑ spũs sãcti
repletionẽ sic ꝑdicatores ⁊ ꝓph̃e futura pred'
cũt. Quintũ genꝰ ẽ videẽ ꝑ nubẽ sic ad moy/
sen ⁊ scm̃ Job pꝰ coꝝ plagas locutus ẽ deus.
Exo. 33. ⁊ Job. 38. Sextũ genꝰ ẽ ꝑ vocẽ de
celo: sic qñ Abrahã audiuit. Ne extẽdas ma
nũ tuã sup pueꝝ. Gen̄. 22. ⁊ tres apl'i in trãsfi
guratiõe audierũt testiᵐ dei. ꝙ. s. xp̃s erat filiꝰ
dei. Mat. 17. Hic ẽ filiꝰ meꝰ dilectꝰ in q̊ mihi
bñ cõplacui ⁊c̃. Septimũ genꝰ ẽ ꝑ ꝑabolam
sic apud Salomonẽ i ꝓuerbijs ⁊ apð balaam
sic idẽ Jsidorꝰ ponit exẽplũ. Hic igiꝛ sic no
tatis cũ virgo gl'iosa magis disposita fuerit ad
susceptõꝫ cuiusq̃ꝫ illuiatiõis q̃ꝫ aliq̃s ꝑdcõꝝ
seqꝛ ꝙ si in ipsis ꝑ ꝑtes fuerit ꝙ i Maria tota
fuerit oiuꝫ illoꝝ mõꝝ ꝑfecta ifusio ⁊ accõmo/
datio q̃re ꝭa veri. pꝫ. Q̃tũ ad tτiã veri. dico
ꝙ sic vbi nõ. tripl'r q̃s de futura btitudine po/
test certificari vꝫ. aut ꝑ ꝓmissionẽ dei ꝯditio/
nalẽ aut ꝑ sig̊ꝝ di noticiã expimẽtalẽ aut ꝑ nu
dã reuelatõꝫ spãlẽ. Prio ꝑ dei ꝓmissionẽ cõ
ditionalẽ ⁊ h̃mõ credo i scriptura sacra multa
diua verba debẽ itelligi vꝫ. sub ꝯditõe: vt. s.
si sic fecerꝭ: si sic ꝑseuẽauerꝭ ⁊ sil'ia. vñ scl' ait
dñs ad Noe. s. añ diluuiũ. erũt dies hois cẽtũ
20. an. ⁊ tñ ñ fueꝛt nisi cẽtũ quõ itelligiꝛ g̊ dom
dei. an deꝰ mẽdax ẽ. absit. ſꝫ sic itelligiꝛ supple
si hõ ꝑseuerauẽit i hac malitia. ſꝫ si eã dimiꝭit:
erũt pl'es si ãt creuerit erũt pauciores. itẽ Jsi.
38. dixit dñs ꝑ Jsaiã Ezechie regi. Dispone
domui tue. q2 morierꝭ tu ⁊ nõ viues: ⁊ tñ non
fuit ita. ſꝫ itelligiꝛ si i tali vita ꝑseuerauẽit. ⁊ q2
ꝟtit faciẽ suã ad ꝑictẽ. ⁊ fleuit dixit dñs ꝑ Jsa
iam. audiui orõnẽ tuã ⁊ vidi lachrymas tuas
ꝓptea adijciam sup dies tuos. 15. an. itẽ Jone
scl' ait dñs. vade i niniuẽ ciuitatẽ magnã. ⁊ ꝑ/
dica ibi ꝟbũ ⁊c̃. ⁊ igressus ciuitatẽ clãmare ce
pit. Adhuc q̃dragita dies ⁊ niniue subuerteꝛ.
⁊ tñ q2 pniaꝫ feceꝛt i ꝑdicatoe Jone nõ fuit. ita
itelligiꝛ g° si ꝑseuerauerit i malo. item ⁊ xp̃s scl'
oibꝰ discipul' ait. Gaudete ⁊ exultate. q2 noia
vr̃a scripta st̃ i cel' ⁊ tñ nomẽ Jude fuit scriptũ
i iferno. itelligiꝛ g° si ꝑseueraueritis i hac voca
tiõe. sil'r ⁊ vita eterna ꝓmittiꝛ oibꝰ xp̃ianis Jo.
3. Nisi q̃s renatus fuerit denuo non intrabit
regnum celoꝝ. ergo a ꝯtrario sensu q̃ renatus

fuerit denuo intrabit i regnū celoꝝ. ⁊ tñ ꝺ ſcō
nō oēs intrāt ǧ intelligiť dictū cū ꝯditiōe. ſ. ſi
bñ fecerit ⁊ pſeuerant in tali fide. ⁊ h̄ mō glibꝫ
ꝺ ſua btitudie certꝰ ē. Mat. x. q pſeuerauerit
vſqꝫ i finē h̄ ſaluꝰ erit. 2º mō qs pōt certifica
ri p ſignoꝝ dei noticiā expimētalē vt qꝛ libent
vba dei audit vł mori ꝓ xp̄o deſiderat. ⁊ ſic ꝺ
alijs de qbꝰ ſignis dixīmꝰ. ſ̄. i ꝼa dñica. 3º
pōt certificari p nudā reuelatiōꝫ ſpālē ⁊ h̄ ſci p
marie hñt in pr̄ia ifundit nāqꝫ i eiꝰ deꝰ ipe lu
mē q̄ddā vt nūq̄ꝫ nō dico dubitatio. ſꝫ nec gdē
qō aut aliq̄ titubatio ꝺ coꝝ btitudie i mētē coꝝ
oriri aut cadē poſſit. ⁊ h̄ modꝰ i via nemi ē cō/
ceſſus niſi ſoli vgini gł'oſe rōe mr̄nitatꝭ. qꝛ. ſ.
erat mr̄ dei ⁊ p ꝯñs magis vnita cū ip̄o deo q̄ꝫ
aliqs btōꝝ. Qꝛ āt vgo ſue btitudis certitudi/
nē hūerit ꝑ mō nō ē dubiū. Qꝛ āt pſectiſſimū
ſignū hūerit pꝫ qm̄ ex q̄ icepit eē mr̄ dei ſic ſe i
gr̄a ꝯfirmatā ſenſit vt nulloº peccaꝛ̄ poſſꝫ ⁊ p
ꝯñs nec a dei gr̄a cadē ⁊ ſic ſe eē ifallibiliť oꝛ/
dinatā ad gł'iā. Et h̄ vltra lumē ſpālē i eā iſu
dit deꝰ vt h̄ certa reuelatiōe cog̊ſcēt. Qꝛ re ꝯclu
damꝰ ſi alicui ſcō h̄ i via ꝯceſſa ſūt aliq̄ pſcā ſig̅
ſalutis illa in ſūmo vgini gł'oſe accōmodabi/
mꝰ. vñ ſi Magdalēa p trigita ānos ſepties i
die ab angeł'a tra leuabaꝛ̄ ꝓfecto ⁊ vgo altiō
ipſa fuit. Et ſi Paulꝰ in extaſiꝫ poſitꝰ alta my
ſteria vidit ſane hec nō ſolū vidit ſꝫ expta eſt ⁊
ſic de alijs. quaꝛ̄ ſatis claret ꝑñs vitas. Et ſic
patet prima concluſio.

Qualiť vgo fuit inflāmata q̊ ad affectum.

Concluſio ſecunda.

a Ccipe ꝼam ꝯcł'onē. vꝫ q̄tū ad affectuꝫ
vgo gł'ioſa fuit pfecte iflāmata. Vbi
tres ingramꝰ vi. vꝫ. Prima vi. eſt
iſta qualiter vgo fuit i affectu i inflammata.
2ª vi. qꝺ ſignū oñdit ꝙ fuit iflāmata. 3ª
vi. ſi aliq̄ res eppoſita potuiſſꝫ repiri ipedieſ
eiꝰ affectū ne tm̄ eēt iflāmata. Qꝛ tū ad ꝑmā
vi. dico ꝙ vgo gł'ioſa hūit in corde ſeptē flā/
mas ꝯ̄ frigiditatē ſeptē mortaliuꝫ pctōꝝ. Eſt
. n. oē frigidiſſimū venenū coꝛ aīe idurās ſup̄
petram. Prima flamma dicitur humiliās.
Scda dr̄ ardēs. 3ª dr̄ ſupportās. 4ª dr̄ de
paupans. Quinta dr̄ ſobriās. 6ª dr̄ ſolli
citās. 7ª ⁊ vltia dr̄ mūdificans. Prima
flāma ē ꝯ̄ ſupbiā. Scda ē ꝯ̄ iuidiā. 3ª eſt
ꝯ̄ iram. Quarta ē ꝯ̄ auaritiā. Quinta ꝯ̄
gulam. Sexta ꝯ̄ accidiā. Et 7ª ꝯ̄ luxuriā
⁊ ad declionē iſtoꝝ nō gd ſit vnūq̄dqꝫ ꝑdicoꝝ
pctōꝝ ꝓut hēs: ſ̄. feria gnta cineꝝ i tertia ꝯſi/
deratiōe ꝯcł'ione ꝼa vbi pulchre de h̊ dicitur.
Quibꝰ ſic notatꝭ. Accipe ꝑmā flāmā q̄ dr̄ hu/
miliās habuit. n. vgo glorioſa ꝓfūdiſſimā hu
militatē ⁊ h̄ ꝯ̄ ſupbiā. Ecce humilitas grādis
ecce ancilla dñi. ⁊c̄. Luc̄. i. c. o Marie ꝓfūda
hūilitas angelꝰ. n. ⁊ nō de minoribus ſed ꝺ ma
ioribuſ eā alloquiť plena gr̄a dr̄ ſubuētio ſpūs
ſancti ꝓmittiť: Maria i mr̄em dei aſſūmitur
Maria iā oībꝰ creatꝭis aī pōiť. Maria iā celi
⁊ tra dña efficiť ⁊ ꝑ his oībꝰ nulla ſupbia ex/
tolliť ſꝫ i oibus mira hūilitate deꝑmiť dicēs:
Ecce ancilla dñi nō dicēs: ecce mr̄ dñi, nō dña
mūdi ſꝫ gd aīs dña cara. ecce ācila dñi. ⁊c̄. Su
p q̊ vbo ait Beda Maria neq̄q̄ꝫ ſe dōis cele
ſtibꝰ q̄ſi h̄ a ſe eēt extulit ſꝫ vt magis ac magis
dōis eēt apta diuis in cuſtodiā hūilitatꝭ mētis
greſſū fixit archāgelo rñdēs. Ecce ancilla dñi
h̄ ille. ꝺ hac hūilitate dixīmꝰ in ſabbato p̄cedē
ti q̄re ⁊c̄. 2ª flāma dr̄ ardēs ⁊ h̄ ē ꝯ̄ inuidiā
Quis q̄ſo vgis ardētē charitatē i deū ⁊ i ꝓxi
mū exꝑinē poſſꝫ. gd q̄ſo tenellā hāc puellā ex/
urgere i mōtanaqꝫ abiꝛ̄ cū feſtinatiōe cogebat
gd labia eiꝰ mouit vt tā dulciť Eliſabet ſaluta/
ret gd illā tribꝰ mēſibꝰ vt in partu eiꝰ deꝼuiret
niſi feruēs i corde eiꝰ charitas igēs amor ⁊ ar
dētiſſimꝰ feruor ait. n. Gre. ꝙ ꝓbatio dilecti
onis exibitio ē opis. 3ª flāma dr̄ ſupportāſ
⁊ h̄ ꝯ̄ irā nā lꝫ paſſio ſui dilectiſſimi filij coꝛ eiꝰ
vulnerauerit. vt Simeō ꝓphauit ⁊ tuā ipſiuſ
aīam ptrāſibit gladius ipſa tñ p odiū nec occi
dit nec p impatiētiam ſauciauit. O mira pa
tiētia Marie ⁊ māſuetudo nō. n. ſolū patiētiſ
ſima fuit dū in eius pñtia ſuꝰ pamatꝰ filiꝰ cru/
cifigeꝛ̄. ſed ēt dū in eiꝰ pñtia vilipēdeꝛ̄. h̄ ꝺ ir/
riſionibꝰ multꝭ Jeſu xp̄i aīa pēſa p̄s. O ēs vi
dētes me deriſerūt me locuti ſūt labijs ⁊ mo/
uerūt caput. Vbi nō ꝙ deriſio ⁊ ſubſanatio ñ
ſūt idē nā deriſio ē actꝰ oris q̊ qs itēdit ꝯfuſio
nē ⁊ erubeſcētiā i aliū iducē. vñ qñ aliq̄ dici/
mꝰ ſiue ore aliq̄ ſigna facimꝰ vt ꝓximū ꝯfūda
mꝰ vt ridēdo vł labia torq̄ndo ⁊ ſilia h̄ irriſio
dr̄. Jñ ꝺriſio a riſu dr̄. Sbſanatio āt ē actꝰ o/
ris cū naſo rugato ⁊ eleuatiōe capitꝭ vt dic̄ gl.
ſup p̄s. Conueniunt iſta duo i fine. qꝛ vterqꝫ
intēdit ꝓximi ꝯfuſionē nō ſolū aūt vgo vidit
filiū ſuū irrideri. ſꝫ ēt ſubſanari hic aūt xp̄s mē
tionē facit de deriſione cum ait. O ēs vidētes
me deriſerūt ſꝫ h̄ locuti ſūt labijs ⁊ mouerunt
caput mētionē facit de ſubſanatione. Et dici

salibus. c. iuuenis. τ extra de homicidio. c. si
gnificasti nobis. Et glo. sup verbo. in hͦ du/
bio. idem dicit τ allegat cócordãtias. de reg.
iur. c. 2. τ extra. de homici. c. penul. τ. c. ad au
dientiam. Unde meli⁹ ē ꝙ credat dictis illoꝝ
etsi in sacris est: τ quis dicat ꝙ excõicatus τc̄.
q̄zuis dubitet in dictis: tm̄ potius debet absti/
nere q̄z sacramēta ecclesiastica pertractare. hͦ
dicit predictū. c. illud de cle. excom. in lrã. q̄re
τc̄. Et sic patet pma veri. Quantū ad sam
veri. dico ꝙ sicut notat glo. di. 25. c. qualis. ꝙ
pctm̄ q̊ddã ē in prēm q̊ddã i filiū q̊ddã i spm̄
scm̄. vbi dicit sic glo. super ꝟbo. blasphemia
Qui peccat per impotentiã dicit̄ peccare in pa
trem. qꝛ patri attribuit̄ potentia. 25. di. c. qui
episcopus. in quo. c. ponūtur examinationes
que fiende sūt quãdo quis debet ordinari eps̄
τ presertim si credit patrē: τ filium: τ spiritū
sanctū vnum esse deū. τ circa humanitatem si
credit filium solum humanatū τc̄. Qui ꝟo p
ignorantiã dicit̄ peccare in filiū: cui attribuit̄
sciētia. 38. di. c. si iuxta vbi dicit tex. Si iuxta
aplm̄ Paulū xp̄us dei ꝟtus τ sapientia est:
ignorantia scripturarū ignorantia xp̄i est. hec
ibi Hiero⁹ in Jsa. Ut quasi arguat̄ sic vt dic̄
ibidē glo. Christus sciētia est. ergo q ignò/
rat scientiã ignorat xp̄m: τ intellige de errante
qui contēnit discere. Qui ꝟo peccat ex cõtem
ptu dicit̄ peccare in spūm sanctū: cui supple at
tribuit̄ charitas τ benignitas: vt ille qui ē ob/
stinatus in pctō: τ illud dicit̄ irremissibile. i.
nõ ita de facili dimittit̄ sicut pcedentia de pe.
di. i. c. penul. Pulchrū verbum ponit̄ de pe.
di. eadem. c. quē penitet vbi dicit̄ sic. De⁹ eni
q̄ misericors τ iust⁹ ē: sicut cõseruat misericor
diã in iustitia: ita τ iustitiã in mĩa. Opus eni
ē misericordie peccãti pctã dimittere: sz opor/
tet vt iustus iuste misereat̄ τc̄. hec ibi. Quare
concludit̄ ꝙ sic̄ enormius ex malitia peccat̄ ita
difficilius ex diuina iustitia pctã relaxãtur q̄re
τc̄. Quantū ad tertiã veri. dico ꝙ etsi de di
uina sapiētia multipliciter male sentire τ iudi/
care possit: tamē tres ad p̄sens modos pona/
mus. vz. Primus dicit̄ curiositatis. Se/
cūdus dicit̄ iniquitatis. Terti⁹ dicit̄ maligni/
tatis. Primus modus dicit̄ curiositatis:
vt quãdo diuinã volūtatē in his que opus nõ
sūt superstitiose inquiram⁹ dicentes. Nanqz
deus si puidebat angelos casuros: siliter τ hu
manã naturã: quare nõ creabat eos. impecca
biles. Siliter si puidet animã dãnari quãdo
eam in corpore infūdit: quare creat: τ infūdit:
τ sic de alijs. Cõtra quos dicit̄ Prouer. 26.
Ne respondeas stulto iuxta stulticiã suam: ne
efficiaris ei similis. responde stulto sz stultitiã
suam: ne sibi sapiēs esse videat̄ τc̄. Scd̄s
modus dicit̄ iniquitatis: vt cum dicim⁹. Aut
deus bene preuidit: aut male. nõ male. ergo
bene. Si bene: q̊ impossibile est diuinã sapiē
tiã falli: cum tamē non aduertãt ꝙ ad pfectio/
nem vniuersi de necessitate requirant̄ nõ so/
lum cause necessarie: sed etiam cõtingentes: τ
vtraqz sub diuina prouidētia. vt notat beatus
Tho. parte. i. q. 23. Et ad plenum declaraui/
mus dominica secūda. Terti⁹ modus dicit̄
malignitatis: vt cum dicim⁹ diuinã puiden/
tiam nõ curare de inferiorib⁹ istis: aut si curã
habet imperfecte erit vt quare permiteat cre/
bro flagellare insontes. Non intelligētes ꝙ τ
si deus aliquem puniat sine culpa: non tm̄ sine
grandi τ rationabili causa: vt dicit glo. c. 2. de
cõstitutis: vt supra ostēdimus domica pceden
ti in tertia consideratiõe. p̄s. Judicia dei abys
sus multa. Et adduco exemplū ad hoc notabi
le. Fuit quidã heremita qui semel quendam
transeūtem mercatorē per nemus vbi ei⁹ erat
heremus a quibusdam occidi clare vidit: au/
fugit homicidia officiales assunt: τ forte fortu
na quendã alium inde transeuntē capiūt: liga
tum mittūt τ tandem tormentis victus se illū
occidisse ꝑtestatur ad mortem cõdemnatur: τ
suspendit̄. Heremita mirat̄ factum: τ deum
iniuste existimãs murmurans deambulabat
Astat angelus in forma iuuenis factū turba/
tionis sciscitat̄ pandit oĩa heremita. paulisper
de iudicijs dei cū instruit τ fodere cum subter
furcas fecit: τ ibi cadaueris ossa reperit: τ an/
gelus ad eum. Vides tu inquit istum scelestis
simū suspensum virū. Video inquit. At an/
gelus ad eum. Jste hoc in loco hūc quē vides
mortuū interfecit: τ dei iudicia occulta cum hͦ
in loco suspendi fecerunt nõ ꝑpter quē vidi/
sti suspensus est: sz propter hūc hic miserrime
iacentem: τ sic disparuit angelus: τ heremita
edificatus ad heremū redijt. q̄re τc̄. Et ideo
Paulus clamabat. O altitudo diuitiarū sapi
entie τ sciētie dei q̄z incõprehenbilia sūt iudi/
cia eius: τ inuestigabiles vie eius. Et ista suf
ficiant pro presenti cõclusione.

De erroribus circa diuinam clementiam.

277

Conclusio tertia.

Ecipe tertiã cõclõnẽ. vz. Quidam sic
a infatuanť vt dei clementiã qȯ oium
maiꝰ est calũnienť. Vbi tres ṽitates
ingramꝰ. vz. Prima ṽi. est ista. Quõ dei
clementia pueros decedẽtes sine baptismo pu
niat. Scđa ṽi. ẽ. Quõ dei clemẽtia oñdiť
in hoc mũdo circa petõres. Tertia veri. est
Quot modis error cadere põt circa diuã cle/
mentiã. Quantũ ad pmaz ṽi. dico ꝙ de h
canoniste tractant. de cõse. di. 4. c. 3. cum glo.
⁊. c. regenerãde. cũ glo. ⁊ extra de bap. c. 3. §.
sed adhuc. sup ṽbo carẽtia visionis. Audi. c.
3. de cõse. di. 4. ⁊ sunt ṽba Aug. ad Petruz
diaconũ. Firmissime inquit tene ⁊ nullatenꝰ
dubites omnẽ hoĩez qui per cubitũ viri ⁊ mu
lieris concipiť cum originali petõ nasci impie
tati subditũ mortiq; subiectũ: ⁊ ob hoc nãlit
nasci filium ire: de qua apľs ait. Eramꝰ enim
nã filij ire sicut ⁊ ceteri. A qua nullꝰ liberatur
nisi ꝑ fidem mediatoris hoĩs Jesu xpi. Fir/
missime tene nõ solũ hoĩes rõne vtẽtes: verũ
etiã paruulos: q siue in vtero matrũ viuẽ inci
piũt ⁊ ibi moriũť siue iã de matribꝰ nati sine sa
cramẽto baptismi qȯ dať in noĩe patris ⁊ filij
⁊ spũs sancti de hoc seculo trãsierint: sempit/
no igẽ puniendos. q2 ⁊ h pctm̃ ꝓprie actionis
nullũ hñt: orgenalis tñ pcti dãnationẽ carnali
cõceptõe ⁊ natiuitate traxerũt. hec ibi. Sz cõ
tra vř ꝙ ex ṽbis istis hꝰi pueri puniãť pena
ignis: qȯ vř ꝯ cõem theologoꝝ scolã: q dicũt
eos mitissima pena puniri. Diciť breuiter. ꝙ
Aug. accepit largo mõ ignẽ: vt sit sẽsus igne
sempiterno. i. pena sempiterna. q2 semp in te
nebris erũt. i. ꝑuati sp visiõe dei. de cõse. di.
4. nulla. Hoc etiã sentit glo. sup dcõ. c. firmis
sime. Quod aũt mitissima pena puniãť. s. in
compatiõe ad dãnatos ostendit dcm̃. c. rege/
nerante. vbi diciť sic. Regenerãte tñmõ car/
ne trahiť originale pctm̃. regenerãte autẽ spũ
nõ tñ originaliũ: sz etiam volũtarioꝝ fit remis
sio petõꝝ. Proinde recte dici põt paruulos si
ne baptismo decedẽtes in mitissimã oiuz futu
ros penã glo. s. respectu aliaꝝ ꝑsonaꝝ. ⁊ erit
h pena. q2 erũt in tenebris. ⁊ carebũt visione
dei. Et allegat h glo. duas concordãtias. s. c.
nulla eadez di. 4. ⁊ extra de bap. c. maiores.
Capitulũ nulla dič sic. Nulla pter baptismuz
ꝓmittiť infantibꝰ salus. q2 infantes si p sacrm̃
qȯ ad hoc diuinitꝰ ẽ institutũ: in credentiũ nu
merũ nõ transeant: in tenebris manẽt. hec ibi
Aug. de baptismo puuloꝝ. Glo. sup ṽbo.
manent. ait. i. carẽt visione dei. Et h ẽ pena ⁊
ignis afflictio de q habes. s. c. firmissime. ⁊
glo. ⁊. c. maiores. ex de bap. §. sz adhuc queri
tur. vbi dř sic ad lrãm. Preterea pena origi/
nalis pcti est carẽtia visiõis dei. ac ualis vero
pena pcti ẽ gehẽne ꝑpetue cruciatꝰ. h ibi. Et
glo. sup ṽbo. carẽtia visiõis. adducit dcã ca/
pitula ꝓ cõcordãtijs: vt. c. nulla. c. regenerãte
eadẽ di. ⁊ tñ sempitna erat illa carẽtia: vt i. c.
firmissime. ⁊ tñ mitis respectu alioꝝ: ⁊ q̃uis
mitis tñ mors ꝑpetua dř. 30. q. i. ad limia btĩ
Pe. ⁊ glo. Et sic pz pma ṽi. Q̃tũ ad scam
ṽi. dico ꝙ diua clemẽtia sic se hz circa petores
vt qñcũq; mutauerit petõr vitã mutat deꝰ sen
tentiã: pz h de pe. di. i. c. nouit. vbi dř sic. No
uit deꝰ mutare sniam si tu noueris mutare ꝓ/
positũ siue delictũ. hec Ambro. Et plures ibi
auctes notãť ad ꝓpositũ in tex. audi Hiero.
sup Amos Si agamꝰ pniaz ipsũ qz penitebit
sue snie ꝓmittit ꝓspera si pniam egerimꝰ. etsi
negligẽtia dissoluãť. ⁊ illũ penitebit spõsiõis.
ꝓmissaq; mutabit. Cuiꝰ rei exẽplũ Samariã
⁊ Hierlm hře possumꝰ qꝛ alij de iminentibꝰ
supplicijs liberati sũt alij q patribꝰ ꝓmissa fue
erãt ꝑdiderũt. Et idẽ sup Danielẽ. Q̃obrem
inqt ꝯsiliũ meũ placeat tibi: ⁊ petã tua elẽmois
redime: ⁊ iniqtates tuas mĩsicordijs paupeꝝ
si forte ignoscat deꝰ delictis tuis. Si predixit
sniam q mutari nõ põt: qdãmõ hortať ad ely
mosinas paupũ ⁊ miam vt dei snia ꝓmittť
Qȯ facile soluiť exẽplo regis Ezechie quem
Jsa. dixit eẽ morituꝝ: ⁊ Niniuitaꝝ qbꝰ dcm̃
fuerat. Adhuc qdraginta dies sũt: ⁊ Niniue
subuertetur: ⁊ tñ ad pces Ezechie ⁊ Niniue
de snia cõmutata ẽ ⁊c. Facit ad hoc multũ ad
ꝓpositũ. c. importuna. de pe. dis. i. vbi dř sic.
Importuna in euãgelio muliplicíter tãdẽ me
ruit exaudiri. ⁊ clauso cũ suis hostio media lz
nocte ab amico panes amicꝰ accepit. deus ipe
q nullꝰ intra se supari virꝰ bꝰ põt publicani ꝑ/
cibus vinciť. Niniue ciuitas q petõ corruit sle
tibus stetit. Idem Hiero Sed cõtra hoc ar/
guit Gratianus eadẽ di. i. §. ꝙ autem. vbi di
citur. Quod autem oĩ peccati auctoritate Am
brosij venia promittiť falsum videť. Quibus/
dã eñi venia dnegať: aut ex magnitudine pec
cati: aut ex gradu officij. Vnde Joãnes i epi
stola ait. s. epistola. i. c. 5. in fine. Est peccatuz

ad mortem: quis orabit ꝓ eo. Item si sacerdos peccauerit. quis orabit ꝓ eo. Et exponit Gratianus istas ⁊ similes auctoritates: dicēs ꝙ nō semper hꝰ interrogatiōes negationē inferūt ſȝ potius difficultatē vel raritatē notant: vt est illud euangelij. Quis putas est fidelis seruꝰ ⁊ prudēs. Nō eni intelligit negatiue: vt quasi nullꝰ talis sit: sed difficile vel raro. Silr ⁊ h. Quis orabit ꝓ eo: quasi difficulter vel raro exaudiūt tales. De peccato autē ad mortē exponendū est de finali impnia: qꝛ q in carne veniā non ꝓmeruit: nec etiā post vitā ꝯseqt de pe. di. i. c. multiplex. Et glo. h. §. pōt. sup vbo ad mortem allegat Aug. dicentē: Tanta est labes huiꝰ pcti vt humilitatē pnie subire nō possit. Unde nec xps dīc glo. in passiōe ꝓ talibus orauit: ſȝ ꝓ eis qui ignorāter crucifigebant eū: dicēs Ignosce illis pr: qꝛ nesciunt qd faciūt. s. Luc. 23. c. Que vba xpi etiā ponunt 23. q. i. c. paratꝰ. Ex quibꝰ satis pȝ ꝙ omnibꝰ pctōribꝰ clemēs est deꝰ exceptis finaliter ipenitētibꝰ. Nā q miam in carne noluit: iustū ē vt nec post vitā hāc mortalē illā hēat. Et hoc ꝓpe est peccatū irremissibile. i. qd nullo mō secum cām remissiōis portat vt theologi oēs exponūt. Sȝ ad declarationē istiꝰ mãe postqȝ ingressi ipsam sumꝰ ē notādū ꝙ varia fuit doctoꝝ opinio qd eēt illud pctm̄ qd dicimꝰ pctm̄ in spm̄ scm̄. Nā qdā dixerūt ꝙ oē pctm̄ mortale ē pctm̄ in spm̄ scm̄ qꝛ q vnā ꝑsonā offendit silr ⁊ aliā offendit de pe. di. 5. §. cū g. Cū g igt q criminaliter peccat charitatē nūqȝ habuisse ꝓbat. Quidā dicūt ꝙ pctm̄ in spm̄ scm̄ spāliter ex odio l' malignitate ꝓcedit. Nā spūs scūs ē amor ⁊ benignitas. Quidā dicūt ꝙ ē mētis obstinatio ē aūt mētis obstinatio in pctō obdurare ꝑtinacia: quā impnia comitat. Prouenit aūt interdū hꝰ obstinatio ex desperatione: vt cū qs credit suoꝝ magnitudinē delictorum diuinā miam excessisse. ⁊ ob hoc de vitijs ascendit ad vitia iuxta illud Cain Gen. 4. Maior ē iniqtas mea qȝ vt veniā merear. de pe. di. i. §. deniqȝ vbi dr Cain qȝ cū ꝑ ine ꝑuaricatōi q. s. orta ē int ꝑentes fratricidiū addidisset: sit a dño de culpa reqsitꝰ ē cū dr ei. vbi ē Abel fr tuꝰ: Sȝ qꝛ supbꝰ pctm̄ suū ꝯfiteri noluit: ſȝ potius mēdacit negādo fallere dñm conatꝰ ē: dicēs. Nūqd custos fris mei sū ego: indignꝰ venia iudicatꝰ ē. Vñ in despatōis ꝓfūdū lapsus est dū ait. Maior ē iniqtas mea qȝ vt veniam merear. Uagus ⁊ ꝓfugus exijt a facie dñi significans eos qui peccatum suum confiteri dissimulant respectu diuine miserationis indignos haberi. hec ibi. Quandoqȝ obstinatio ex presumptione ꝓuenit vt si quis securꝰ delingt tāqȝ deꝰ nō sit ꝓ tꝑali flagitio eternū supplicium daturus. In quo pcti gnē refert Hiero. se Origenē dephēdisse: q post mortē anathematizatꝰ ē 24. q. 2. c. vl. Sȝ de h vitate sequēti. Quidā dicūt ꝙ pctm̄ in spm̄ scm̄ est inuidētia fraterna: vt cū qs de grā alicui adeo ꝯcessa inuidet: ne talis sibi ꝑferat. argu. ad h di. 8. c. qui cōtempta. Quidā dicūt ꝙ ē blasphemia in ꝑsonā spūs sci. de ꝯse. di. 4. hi vo heretici. Ultimo aūt: ⁊ hº ē ꝓpū pctm̄ in spm̄ scm̄ dico ꝙ ē finalis impnia. Finalis āt ipnia dupliciter ꝯsiderari pōt. s. qꝛ aut hȝ ꝓpositum nūqȝ penitere. ⁊ istud ꝓpositū qȝdiu viuit hō relinquere pōt. ⁊ nō ē irremissibile simplicit. Aut qꝛ cū tali ꝓposito morit: ⁊ hoc non est remissibile: neqȝ in hoc seculo neqȝ i futuro. Et ꝓpterea dr pctm̄ ad mortē. Mat. 12. Est peccatū ad mortē qd nō remittit neqȝ in h seculo neqȝ in futuro. hec oia tāgit ēt tex. de pe. di. i. c. deꝰ q filis tibi. vsqȝ ad. §. ex his itaqȝ appet ⁊ glo. ibi qsi hec oia tāgit. qre ⁊c. Quātū ad tertiā veri. dico ꝙ licet multisimodis dei clementiā temere iudicare possimus: tres tamen ad presens colligamꝰ. Primꝰ dr irrisiōis.

Secūdus presumptionis. Et tertiꝰ dicit neglectionis. Primꝰ modus dr irrisionis cum qs post grām remissiōis pctōꝝ ad vomitum redit. de pe. di. 3. c. irrisor. ⁊ sūt vba Isidori de summo bono. Irrisor inquit ⁊ nō penitens est qui adhuc agit quod penitet: nec videtur deum poscere subditus: sed subsanare superbus. Canis reuersus ad vomitū: ⁊ penitēs ad pctm̄. Sed audi qd dicat dñs ꝓuer. i. Ego qȝ in interitu vro ridebo ⁊ subsanabo vos cū ingruerit sup vos calamitas. Et. ps. Qui hitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsanabit eos. Irridere ſm Greg. ē ꝯfusionem eternā ꝓ pctis iuste infligē ⁊ subsanare ē eiꝰ tribilē faciē pctōribꝰ ostēdere. Et ridē dei est afflictiōi maloꝝ nolle misereri. 2ꝰ modꝰ dr ꝑsumptiōis. Sūt eni qdā q adeo in dina mia natant: vt cōtinue peccātes separēt e lacu peccatoꝝ illa tabula euadere posse. dicētes. Dabit nobis deꝰ lumen in fine vite sicut ⁊ latroni fecit: oremus nos nūc floribus ⁊ gaudeamus

nullū sit pratū qd non transeat luxuria nr̄a. de
pe. di. 3. inter hoc hircū. vbi dr̄ sic. Nō pecca/
re soli⁹ dei ē: emēdare sapiētis: sʒ raro iuuēis
q se corrigat rara ꝛ cōfessio peccati: rara pnia.
Repugnat nā. s. eoꝝ ꝛ verecūdia: qꝛ obnoxia
culpe est oīs caro: ꝛ qsqʒ erubescit pctm̄ cōfi/
teri: dū magis pnia q̄ʒ futura cogitat ꝛc̄. Et q
dam qd insani⁹ ē temere fatenᷓ in fine seculi:
vt dei mīa sūme ostendaᷓ oēs saluari debere:
de cui⁹ opinione diximꝰ Origenem fuisse qui
post mortē excōicatus ē. Vn̄ notabilis tex. ad
hoc ponitᷓ. 24. q. 2. c. vl. vbi sic dr̄. Sane pro
fertur a qbusdā q dicūt oportere post mortem
hereticos anathematizari: ꝛ seq in hoc doctri/
nā scōꝝ patꝝ q non solū viuētes hereticos cō
dēnauerūt: sed etiā mortuos: sic eos q iniuste
dānati sūt reuocauerūt post mortē. ꝛ in sacris
i. in matriculis dicticis scripserūt: qd factū est
in Joāne ꝛ in Flauiano religiose mēorie epi
scopis Cōstantinopolitanis ꝛc̄. long⁹ tex. est.
In q̊ textu etiā vt ibi dic̄ glo. ꝓbat qnta syno
dus hereticos post mortē excōicari posse. Sʒ
dubitaᷓ. quō inges mortui excōicari possunt.
Nā admonitio sp̄ dʒ pcedē vindictā. 12. q. 2.
c. indigne. sʒ mortui nō pn̄t admoneri. ḡ non
pn̄t excōicari. Itē absens nō pōt excōicari. 3.
q. 9. c. absens. Sʒ mortui sūt absentes. ḡ non
pn̄t ꝛc̄. Glo. in. c. penlᷓ. 24. q. 3. duplr̄ soluit.
Prima solutio ē istud qꝛ. s. excōicari p⁹ mor/
tem ē spāle in hēticis. Scd̄a solutio ē qꝛ satis
in vita heretici fuerūt admoniti a canone: ꝛ h̄
sufficit. 23. q. 5. administratores h̄ adducit gl.
Terti⁹ modus temere iudicādi dinā bonitatē
dr̄ neglectiōis. Sūt. n. quidā oiuʒ pdictoꝝ fi/
biipsis imaniores q' dicūt oino curā nō ēē po/
nendā nisi in voluptatibus. qm̄ mortuo corpe
moritur aia: q̊ꝝ opinio q̄ʒ sit detestabilis alibi
ōndem⁹. ꝛ ista sufficiāt ꝓ pma pte h⁹ smōis.

De temeratio iudicio circa seipsū.

Consideratio secunda.

f Ecundo loco qua/
liter
psumptio nr̄a temerarie iudicet
circa seipsū videamus. Vbi
tres ɔclōnes subiūgamus. Ad
quarū declarationē ē pmo notādū qꝛ triplex ē
iudiciū hoīs de seipso. Primū iudiciuʒ dr̄
rectū. Scd̄m iustū. Et tertiū dr̄ psūptuo
sum. Rectū iudiciū ē cū qs bona ꝛ mala fa
cta sua in ɔscia ꝓpria examinat. i. Cor. xi. Si
nosipsos iudicarem⁹ nō vtiqʒ a dn̄o diiudica
remur. Judiciū iustū est cum mala p nos co
gnita ꝛ facta diligēter corrigim⁹. ps. Feci iu/
diciū ꝛ iustitiā. Judiciū in descernēdo iustitiā
in puniēdo. Judiciū psumtuosū triplex est
s. vanū superstitiosū ꝛ fatuū. Vanū vt cum
qs seipsū iustificat: vt pharise⁹. Supersti/
tiosū qn̄ quis scm̄ ꝛ spūalē iudicat. ꝛ ē de facto
Fatuū qn̄ nō est. sʒ ōndit eē. Et iuxta h̄ tria
mēbra nr̄as tres bonas ponam⁹ ɔclōnes. vʒ
Prima ɔclō ē ista quisqs de se sentit ꝛ iu/
dicat aliud q̄ʒ in rei ꝟitate sit supstitiosus est ꝛ
temerari⁹ iudicator. Scd̄a ɔclō ē ista. Quis/
quis ꝛ seipsū iudicat ꝛ alijs iudicari vult q̄ʒ sit
vanus ē ꝛ fumo ꝛ vento plen⁹. Tertia cō/
clusio est ista. Quisquis alios spernit ꝛ habi/
tu se fingit qd nō est: superstiosus perfidus ꝛ
presumtuosissimus est.

De temerario iudicio supstitioso ɔclō pª.

a Ccipe pmā cōclonem. ꝛc̄. vt. s̄. Vbi
tres ingram⁹ ꝟitates. Prima ꝟi.
est. An sit temerariū iudicium in suis
bonis operib⁹ aliquē suā spem ponē. Scd̄a
est. An humilitatis cā dicēs se pctōrē temē iu
dicet de seipso. Tertia ꝟi. ē. An aliquo mō
qs pōt iudicare de seipso qd est. Quantum
ad primā ꝟi. dico qꝛ nullus ex suis operibus
bonis psumē dʒ se i grā eē stabiliū nec d illis
glᷓiciᷓ. ꝛ h̄ triplici rōe. vʒ. rōe incertitudis: rōe
exēplificatiōis: ꝛ rōne ruinatōis. Prio rōne
incertitudis. Incert⁹ est. n. hō an opa illa ex
grā gtūfaciēte q̊ necc̄ia ē ad salutē ꝓueiat: nam
ex ꝟtutib⁹ acquisitis. Eccl̄iastes. 9. Sūt iusti
atqʒ sapiētes ꝛ opa coꝝ i māu dei: ꝛ tn̄ nescit
hō vtꝝ odio vel amore dign⁹ sit: sʒ oia i futuꝝ
suāᷓ incerta eo qꝛ vniuersa eq̄ cueniāt iusto ꝛ
ipio bono ꝛ malo mūdo ꝛ imūdo imolāti vi/
ctimas ꝛ sacrificia ɔtēnēti ꝛc̄. Inde xp̄s disci
pulis suis dixit. cū h̄ feceritis dicite sui inutiles
sum⁹. Scd̄o rōne exēplificatōis. Interroga
Pau. an de seipso ɔsidēt. audi qd ait. i. Cor.
4. Nihil mihi ɔsci⁹ sū. i. nō hēo ɔsciaʒ alicui⁹
pcti mortalᷓ: sʒ i h̄ iustificat⁹ nō sū. i. ex h̄ nō de
beo me iustificare. possēt. n. i me q̊dā pctā la/
tere. iō subdit. q āt me iudicat dn̄s ē. audi pul/
cherrimū tex. 32. q. 5. c. si Paulus. ꝛ sūt ꝟba
Hiero. ad Eustochiū. si Pau. igt vas electō
nis ꝛ pparat⁹ i euāgeliū xp̄i h̄ carnis aculeos
ꝛ icētiua vitioꝝ corp⁹ suū repmit ꝛ i suitutē s h̄
ijcit. ꝛ tn̄ aliā legē videt. i. sēsualitatē vlᷓ ɔcupi

Ubi tres ingramꝰ ve. vꝫ. Pria ve. ē ista. de q̄ tribu ſm carnē descendit vgo gl'iosa. Scd'a ve. ē ista. quot fuerūt nobiles a quibus descendit btā vgo. Tertia ve. q̄re Matheus euangelista q istam vgis nobilitatē inter ceteros euangelistas lucidius ostendit. David Abrahe pposuit cum Abrahā pus tpe fuerit q̄ꝫ David. Q̄tū ad pmā dico ꝙ Damascenus. li. 4. c. 6. dicit vginem fuisse de tribu eadē q̄ ꝛ Joseph vir eius. Joseph aūt fuit de tribu David. vñ ait Damascenꝰ. Joseph āt ex dauitica tribu descēdēs ꝛ iustꝰ exñs. h̄ eniꝫ ipm testaẜ diuū euangeliū. nō vtiqꝫ scām vginē ad desponsationē duxisset: nisi ex cuiꝰ sceptro descendisset: h̄ ille. Sed si q̄ris q̄re accepit eā in vxorē Joseph cū esset antiquꝰ: vgo iuuenis. Rñdent theologi vt Damascenus Hugo ꝛ alij: q2 cogebaẜ ex lege vgo vnū ex tribu sua i virū accipe. Vñ lex volebat ꝙ qñ vir decederet sine mascul' relictis filiabus: ne hēditas i aliā tribū descēderet: ꝙ vnꝰ d' eadeꝫ tribu vnā illarū in vxorē accipet. Cū g̊ Joachim pr̄ vgis ꝛ Anna eiꝰ gl'iosa mr̄ aliū filiū vel filiā nō hērent. ad vginē tota trāsiuit hereditas. Et q2 Joseph erat d' eadē tribu ꝛ ppingor virgini quodāmō coactus est eā accipere i vxorē: ꝛ ob h̄ ēt virgo cū Joseph iuit i bethleē ciuitateꝫ David: vt cum eo pfitereẜ. Luc. 2. c. Etsi dicis quō virgo fuit ex semine David. Dico ꝙ Damascenꝰ vt. s̄. hoc oñdit d. sic. Ex cathena Nathan filij David. Leui genuit Melchi ꝛ Panthera. Panther aūt genuit Barpanthera: ita denoiatū hic Barpanther genuit Joachim. Joachiꝫ aūt genuit scām dei genitricē. Ista sūt verba ad litterā damasceni. Quō aūt Joseph fuerit ex tribu David: ipe etiā declarat. d. ꝙ Hely ꝛ Iacob fuerūt fr̄es: ꝛ Hely mortuus ē sine liberis: ꝛ accepit Jacob vxorē eius: ꝛ suscitauit semen fr̄i eiꝰ: ꝛ genuit Joseph. lex eni erat sine semine viro deficiente: huiꝰ frēm defuncti vxoreꝫ mr̄imoniū ducē ꝛ suscitare semē fr̄i. Q d' autē pariebaẜ ſm nām q̄dē scd'i. s. generant' erat ſm legē aūt defuncti: h̄ ille. Et sic pꝫ ꝙ virgo gl'iosa fuit de tribu dauitica ſm carnē q̄re ꝛc̄.

Q̄tū ad sām ve. dico ꝙ ſm doctrinā euangeliste: Mat. 42. nobiles viri extiterūt: vñ sic ait tex. Mat. c. i. O ēs itaqꝫ gnātiōes ab Abrahā vsqꝫ ad David. gnātiones. 14. ꝛ a David vsqꝫ ad trāsmigratione babylonis. gnātiones. 14. ꝛ a transmigretione babylonis vsqꝫ ad xp̄m. s. inclusiue gnātiones. 14. Ex qbꝰ verbis pꝫ ꝙ virgo fuit ſm carnē pmo ex. 14. patriarcis. ꝛ ex. 14. regibus. ꝛ ex. 14. ducibus ꝛ pncipibus. Et tāta fuit hec nobilis parētuꝫ dignitas ꝙ tota notabilitas iudeoꝝ exhausta ē: ꝛ in xp̄o ꝛ Maria gl'iosa mr̄e eiꝰ tminata: ex qua postea ois nobilitas ꝛ dignitas xp̄ianorū ortū sumpsit. Q aūt a iudeis fuerit ablata expiētia pꝫ: qm̄ a xp̄o citra: iudei: neqꝫ pphaẜ neqꝫ duces neqꝫ reges habuerūt. Gen̄. 49. Nō auferet sceptrū d' Juda: ꝛ dux d' femore eiꝰ donec veniat q mittendꝰ ē. Et Dan̄. 19. c. Cū venerit scūs scōꝝ cessabit vnctio vr̄a. Jn̄ Pau. ad heb. 7. Quosdā hebreos xp̄ianos factos legē suare volētes: vt sabbatū custodiri ꝛ circūcidi ꝛc̄. acriꝰ rephendit. d. Trāslato sacerdotio nec̄e est vt legis translatio fiat. Et Aug sup h̄ verbo rōnē assignat. d. q2 eniꝫ simul ꝛ ab eodē ꝛ sub eadē sponsiōe vtraqꝫ data si: ꝛ qd' de vno d'r̄ necesse ē vt de altero itelligaẜ. Et ponunẜ h̄ eadē verba in. c. trāslato de ꝯ tit: in decretali. quoꝝ verboꝝ expositionē posuimꝰ feria tertia ſe dñice: quare ꝛc̄.

Q̄tū ad tertiā ve. dico ꝙ mgr̄ Hugo sup matheū q̄tuor assignat cās. vt ex dict' scōꝝ collegit. Prio vt rectiꝰ ꝛ ꝯuenientiꝰ gnātionibꝰ ordo texeret: q2 sic a radice vltio nominata inchoaẜ. Scd'o q2 David petōr ꝛ Abrahā iustꝰ fuit. ꝛ David facta ē mīa: exq̄ oñdiẜ ꝙ xp̄s ex sola mīa natus est ſm carnē. Ad Titū. i. Apparuit benignitas ꝛ hūanitas saluatoris nr̄i dei: nō ex operibus iusticie q̄ fecimꝰ nos: sed ſm suā miam saluos nos fecit. Hic pōt argm̄ sūmi ꝙ vita actiua significata p David ppoiẜ ꝯtēplatiue significāte p Abrahā ꝛ sil'r ꝙ peccator pponiẜ iusto. Tertio q2 firmiẜ David facta ē pmissio cū iuramento. ps. Jurauit dñs David veritatē ꝛ nō frustrabiẜ cū de fructu vētris tui ponā sup sedē meā: d' fructu vētris tui: ꝛ nō femoribꝰ tuis subtiliẜ ait: vt oñderet xp̄m de muliere nasci sine viro. 4° pp ter regiā dignitatē. Nā David rex eximiꝰ fuit ꝛ ppha: nō aūt sic Abrahā: sꝫ q̄re Matheus ait xp̄m eē filiū David ꝛ Abrahā. ait eni sic. Liber gnātionis Jhesu xp̄i filij David filij Abrahā. Criso. sup Mat: dic̄ h̄ ideo fcm̄ eē vt xp̄i oñdereẜ dignitas. Tres eni dignitates xp̄s hr̄e debebat: q2 debebet eē rex ppheta ꝛ sacerdos: q2 rex noiat eū filiū David

H

279

q² ꝓpheta ⁊ sacerdos vocat cū filiū Abrahe.
Abrahā eni ꝓpheta fuit ⁊ sacerdos: ꝙ fuit ꝓ
pheta pꝫ Gen. 20. Redde vxorē filio suo: q²
ꝓpheta ē: ꝙ aūt sacerdos pꝫ Gen. 22. qñ arie
tem pro filio suo obtulit: q̄re ⁊c̄.

De puritate virginis q̄ꝫtū ad originale pec
catum. Conclusio secunda.

a Ecipe ħam ɔclōnē vꝫ. Sic̄ ꝑma mu
lier fuit creata sine pcō originali: ita ꝟ
go gloriosa fuit in sua gnātione ꝑser/
uata a pena tali. Ubi tres ingramus veri. vꝫ.
Pria ve. est. qd est pcm̄ originale. Scda
ve. quō ɔhit pcm̄ originale. Tertia veri. an
ꝟgo fuerit infecta a culpa tali. Q̄tū ad pri/
mā ve. dico ꝙ de hac mā tā antiq q̄ꝫ moderni
multa scripserūt. Et dimissis opinionib⁹ here
ticoꝝ quas mgr̄ sniarū in. 2. di. 30. c. i. repro/
bat. Et silr̄ dimissis diffinitionibus illis quas
mgr̄ ponit ibidē in. c. sup ē nunc videre: vt ꝙ
pcm̄ originale sit fomes cōcupie. lex membro
rū: languor nature ⁊ tyrānus: solū aliquas fa
mosas opiniones ⁊ modos declarandi videa
mus: ⁊ int̄ oēs tres ꝑncipales videam⁹. ꝑª
ē bti Anselmi in li. de ɔceptu ꝟginali. c. 27.
dicentis sic. Hoc inqt pcm̄ qd originale dico
aliud intelligere nescio i ipsis infantibus: nisi
factā ꝑ iobedientiā Ade iusticie debite nudi/
tatē: ꝑ quā oēs ab eo descēdētes cōcupiscētia
lit̄ geniti efficiūt̄ filij ire: h̄ ille. Ex ista diffiniti
one tria colligunt̄ dcā. Primū est ꝙ pctm̄
originale nō ē aliqd formalit̄ positiuū: sꝫ solū
ꝑuatiuū: q² dicit qd ē iusticie originalis nudi/
tas. Nuditas eni ꝑuatiōꝫ dicit. vñ lꝫ ꝓpt̄ pri/
uationē iusticie i nobis fuerit inordinata ɔcu/
piscentia ⁊ fomes ⁊ appetitus sensitiu⁹: h̄ tñ ñ
ē ꝙ ista sint formalit̄ originale pcm̄: sꝫ iō sūt i
ordinata: q² ꝑuatio iusticie tollit ab ipsis fre/
nū. s. iusticiā originalē ꝑ quā talia moderabāt̄
⁊ rōni subdebant̄. Et sic ꝑuatio illius iusticie
originalis erit pcm̄ originale. Ex quo seqt̄ ħꝫ
correlariū. s. ꝙ pcm̄ originale nō ē ꝑuatio q̄/
liscūqꝫ iusticie: sed iusticie originalis. Ex quo
sequit̄ ꝙ post baptismū ista ꝑuatio originalis
iusticie nō ē pcm̄ originale: q² tollit̄ illud debi
tū ꝑ xp̄i mortē ⁊ grām baptismalē. nō eni su/
mus ampli⁹ debitores illi⁹ iusticie: q² meliorē
hitū recepim⁹: vt ait Pau. Tertiū dictū est
ꝙ ista nuditas nō ē q̄liscūqꝫ: sed nuditas cāta
ta demerito ꝛ ꝑ ibediētiā Ade ꝑ quā priua/
uit se ⁊ suā posteritatē iusticia originali per qd

dcm̄ seqt̄ aliud vꝫ: ꝙ q̄ꝫuis fuerit iusticie origi
nali ꝑuatio ꝓpter coꝝ iobediētiā: nō tñ fuit i
eis pcm̄ originale: q² nō fuit i eis transfusa ꝑ
aliquos. iō qd i nobis dr̄ pctm̄ originale i ipis
fuit pctm̄ actuale. Et sic pꝫ ꝑma discretio: q̄re
⁊c̄. Secundus modus dicendi est Aureoli
dicētis ꝙ pcm̄ originale dupl'r pt ɔsiderari. s.
māl'r ⁊ formalit̄. Materialit̄ sic diffinit: pctm̄
originale ē q̄dā q̄litas morbida in carne siue i
appetitu sensitiuo. ꝑ quā fit q̄dam difficultas
ad bonū: ⁊ iclinatio q̄dā ad malū ⁊ declaratur
exemplo. Nā sicut leprosus gnāt q̄litatē q̄n/
dā infectā i sba gnāti ꝑ quā ē leprosus: sic ex ꝓ
pagatiōe pentū gnāt̄ q̄dā q̄litas infecta i car/
ne gnāti ꝑ quā reddit̄ filius ire. ⁊ qm̄ caro ag
grauata tali pondē ē. iō aīam reddit difficilē
ad bonū: iuxta illud sapientis. Corpus quod
corrūpit̄ aggrauat aīam. Formalit̄ āt pcm̄
originale ħm ipm̄ ē deformitas q̄ fit in actu ꝑ
moꝝ pentū i rōne displicibil' deo ab ipis pen
tib⁹ i oēs posteros suos trāsfusa. Sꝫ ista opi.
cōit̄ nō tenet̄ vt videbit̄ in seqnti ve. Ter/
tius mod⁹ dicendi ⁊ melior oib⁹ iudicio meo
ē ꝙ pcm̄ originale ē carētia iusticie originalis
⁊ reat⁹ aīe. i. obligatio ad penā dāni ꝓueniēs
ex transgressiōe ꝑmoꝝ pentū ⁊ decreto dīno.
sic eni statuit ds̄ vt oēs descēdētes ꝑ carnalē
ɔcubitū obligent̄ ad penā dāni. i. visionis di
uine: sic̄ lex statuit ꝙ spūs ordinari nō possit:
q² talis dignitas vilib⁹ ꝑsonis ɔcedi nō dꝫ ex
d expoli. ꝑla. c. inter dilectos. Ex hac diffiniti
one sequūt̄ duo dicta. Primū ꝙ qcqd repe
rit̄ sub pcō originali ꝓ toto tp̄e illo veꝝ ē di/
cē ꝙ illud ē i ptāte diaboli: pꝫ q² si morit̄ dā/
nat⁹ ē. Scdo seqt̄ ɔfutatio Juliani apostate
arguebat. n. sic. Non peccat ille q nascit̄ non
peccat ille q ɔdidit: ꝑ q̄s igit̄ minas i tot inno
centi ꝑsidia pci fingis ingressū: pꝫ ꝙ istud nō
vꝫ sic̄ pꝫ i spurijs. Q̄r ɔcludit̄ ꝙ pcm̄ origia
le ē carētia illa iusticie origialis ex pcō ꝑrū pē
tū ⁊ decreto dīno ꝓueniēs q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad
ħam ve. oꝫ i ꝑmis aliq̄ nōre. ꝑ ꝙ ɔceptio tri
plicit̄ accipit̄. Uno⁹ ꝓ seminis susceptiōe: iux̄ il/
lud ad heb. xi. Sara steril' i ɔceptu ꝟtutē se/
minis accepit: 2º ꝓ formati corꝑis figuratiōe
⁊ lineatiōe iux̄ illd Sap. 7. In vētre mr̄is fi/
gurat⁹ sū caro. x. mēsiū tp̄e coagulat⁹ i sāguie
ex sanguine hoīs ex delectamēto soni ɔueniē
tis. 3º ꝓ aīa rōnalis infusiōe: iux̄ illd Gen.
35. Dedit dñs ɔceptū Rabecce: ⁊ collidebāt̄ i

vi͛o ci⁹ puuli: ⁊ qm̄ vsq₃ ad horā illā q̄ aīa cor
pori īfundit᷑ nō dr̄ sct⁹ ꝓpe aīatus aut hō ſm
ve. ꝓpe dr̄ ī ipſa hora īfuſiōis hō ↄcipi. Vul
garis tn̄ ſmo ↄceptionē accepit ꝓ ipa ſeminis
ſuſceptione. 2° notandū ꝙ pcm̄ originale nō
iprimit᷑ a deo creāte aīam: q₂ qcqd ds̄ facit eſt
valde bonū. Itē nec a pr̄e gnāte: q₂ nēo dat
qd̄ nō h₃. p r̄ ā t fuit ī babtiſmo ab origiali pur
gatus nec a mr̄e eadē rōe. Itē nec ab āgelo
bono cū ipſi malū facē neſciāt: itē nec a demo
ne cū nō poſſint ↄcurrē ad aīe creationē ⁊ īfu
ſionē. Itē nec a carne ꝓpa ignante: q₂ infectō
corpalis nō agit ī ſpūale coīngnādo teſte ſal/
uatore: nō ꝙ intrat p os coinquinat aīam. Et
Bern. in lib. d͛ ↄceptione aīe ⁊ corpis ſic ait.
Caro p ſe malū neſcit: caro p ſe mortua qeſcit
Ƈōclo g̊ ē ꝙ pcm̄ originale ↄ̄hit᷑ ī ipa vnio
ne aīe ⁊ corpis ex decreto dīno. Nā cum iſta
duo ↄcurrāt ī ↄceptōe hoīs. ſ. aīa ⁊ caro: ⁊ aīa
an̄q₃ vniat᷑ pura ſit: nō ↄ̄hit ſecū maculā tale₃
filr̄ nec mā an̄q₃ illi aīa vniat᷑ nō ē tali macula
īfecta: q₂ mā n̄ ē ſbm pcī q₂ caſu p ſſibili poſi/
to ꝙ aīa ī illa mā nō introduceret᷑: ita ꝙ fieret
abo tus: p₃ ꝙ tal̄ mā nō ſubderet᷑ pene pcī ori
ginalis. ſ. ꝑuatōi viſiōis dīne. Cōtrahit᷑ ergo
ipſa macula ī ꝑ inſtanti ↄceptiōis hoīs: ſ₃ nō
ꝑ q̊cūq₃ ſigno. Diuidit᷑. n. iſtās ↄceptōis p q̄t
tuor ſigna nāe. In ꝑ eni ſigno forma ſbalis
corpis organici generat᷑ an̄ aīe creationē quia
mā ꝑcedit ſuā formā ordine nāe. In ſcd̄o ſi
gno aīa creat᷑ a deo: q₂ dator formarū a q̊ eſt
iſta forma ꝓducit formas ſm diſpōnē mārū:
vt p₃. 2. d͛ aīa. In tertio ſigno aīa corpi vnit᷑
q₂ cuilibet forme ꝑoritate nāe ꝑus ē ſuū cē q̄₃
ſuū incē. In q̄rto ſigno ↄ̄hit᷑ pcm̄ originale:
niſi dīnū decretū fuerit ſublatū gr̄a ſpāli de q̊
decreto ſupius dixim⁹. Inde Bern. in glo.
ſup Exo. ait. Oēs ex carnis delectatiōe ↄce/
pti culpā originalē nobiſcū traxim⁹. Et aug.
in li. d͛ fide ad Petrū. Firmiſſime tene ⁊ nul
laten⁹ dubites hoīēm q p ↄcubitū hoīs ⁊ mu
lieris ↄcipit᷑ cū pcō originali naſci. vide ſab/
bato ꝑme dn̄ice. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad t̄tiā ve. qm̄
due adhuc famoſe opi. d͛ hac mā militāt q̄ru₃
q̄libet initit᷑ optimis fundamentis: iō regem
vnū ⁊ iudicē ↄſtituam⁹: q rōnibus ꝑtiū audi
tis teneat ⁊ diffiniat qd̄ recti⁹ videbit᷑. Illi eni
opinioni ſtandū ē q̄ plrimoꝝ teſtimōio cōꝓro
bat᷑ vt ponūt dn̄i iuriſte ff. d͛ offō q̄ſtoris. l. i.
dū tn̄ alia cōis opi. nō ↄſtaret: q₂ tūc cōi opi.

ſtādū eēt: vt ī. l. athletas. ff. de his q no. īfa. ⁊
l. inter oēs. ff. q ſatiſda. cog. Sed d͛ opi. iſtis
dicet᷑ in ſmone de Magdalena. In hac igit᷑
ve. adducemus ꝑdictarū opinionū rōnes. Et
vnius argumēta ſoluent᷑. Accedāt igit᷑ in
mediū rōnes opinionis dicent̄ ꝟginē ī pcō
originali ↄceptā: ſ₃ tn̄ ſubito ſcificatā: q₂ ſcifi
cauit inqt ꝓpha tabernaculū ſuū altiſſimis.
Pria g̊ rō ē hec. audi ꝓpham. Oēs inqt de
clinauerūt: ſimul iutiles facti ſūt: nō ē q faciat
bonū: nō ē vſq₃ ad vnū. ſ. xp̄m ſm glo. ⁊ per
ↄn̄s ꝟgo aliqn̄ declinauit ⁊ inutilis fuit. Et
apl̄s ad Ro. 3. Oēs peccauerūt ⁊ egēt gr̄a dī
Et Ecc̄. 7. Virū vnū d͛ milib⁹ repi: mlierē
ex oībus nō iueni: vir vnus xp̄us eſt. Et ad
Ephe. 2. Eram⁹ nā filij ire. glo. in hac ira oīs
hō naſcit᷑. Itē ⁊ mgr̄ ſnīaꝝ. in. 3. dī. 3. c. i. ſic
ait. Querit᷑ ēt de carne vbi: an ꝑuſq₃ cōcipe
tur obligata fuerit pcō: ⁊ an talis aſſumpta fu
erit a ꝟbo. Sane dici pōt ⁊ credi o₃ iux̄ ſcōꝝ
atteſtatiōis ↄueniētiā ipa₃ ꝑus pcō fuiſſe ob
noxiā ſic̄ reliqua ꝟginis caro: ſ₃ ſpūs ſcī opa
tione mundata: ita vt ab oī ↄtagione īmunis
vniret᷑ verbo: pena tn̄ nō nc̄citate: ſ₃ volūta/
te aſſumentis remanēte. Mariā q₃ totā ſpūs
ſcūs in eā ꝑueniēs a pcō ꝓrſus purgauit: ⁊ a
fomite ēt pcī liberauit: vel fomitē penit⁹ eua/
cuando vt q̄buſdā placet: vel ſic extenuādo ⁊
debilitādo: vel ei poſtmodū occaſio nullaten⁹
extiterit ⁊c̄. Multe ſūt alie auctes: ſ₃ iſte ſuffi
ciāt. Scd̄a rō eſt iſta. ꝟgo glorioſa fuit per
xp̄i paſſionē redēpta: q₂ incōueniēs eēt ipam
tāto bono fuiſſe ꝑuatā: ſ₃ nō pōt intelligi re/
dēpta ⁊ liberata niſi a pcō: g̊ fuit ↄcepta ī pcō
Itē p tex. mgr̄i allegatū ī Maria p ſpm̄ ſcm̄
ſuperueniētē in ea fomes fuit extincta pcī fo
mes āt ē aut originale pcm̄ aut ſequēs. i. effe
ctus ei⁹ g̊ ⁊c̄. Itē mors ē pena pcī originalis
Ben̄. 2. In qua ūq₃ hora comederitis mōte
moriemini: ſ₃ mortua ꝟgo eſt: g̊ ꝓpter pctm̄
originale ↄciū. Itē ſi an̄ xp̄i paſſionē mortua
ꝟgo fuiſſet cū cetis pr̄ib⁹ ad limbū deſcēdiſ/
ſet: ſ₃ pr̄es ſcī nō ob aliā cām ad limbū deſcen
debāt: niſi ꝓpter pcm̄ originale g̊. Itē caro
ꝟgis fuit idiſtīcta ī lūbis Ade. g̊ erat ſicut ⁊
alij ſubiecta pcō. Tertia rō ē iſta. Sol⁹ xp̄s
fuit ↄceptus ſine pcō originali: ⁊ nihil qd̄ nō
ē xp̄s fuit ſine pcō origiali: ſ₃ Maria ē aliqd
qd̄ nō ē xp̄us: g̊ nō fuit ſine pcō originali. p₃
ↄn̄a. qm̄ ſi ſolus xp̄us ē ſine culpa. p₃ ꝙ nihil

q̄ꝺ nō ē xp̄s est sine culpa: quā gdē exclusiuaʒ
ꝓbant Aug. li. 2. de baptismo puuloꝝ. ⁊ i li.
ꝯ Jullianū hereticū. ⁊ Ambro. sup Lucam: ⁊
Hiero. sup illud. ps. De manu canis vnicaʒ
meā. Et Greg. lib. moral'. ⁊ Anselmus. 4.
sniaꝝ. Et Bern. i ep'la ad canonicos lugdu
nenses ⁊ multi alij: q̄re ⁊c̄. Quarta rō ē di
cē v̄ginē nō ꝯxisse culpā originalē ē h̄eticuʒ
⁊ expresse ꝯ fidē: ḡ nō tenendū neqʒ p̄dicādū
añs ꝓbat: qm̄ dicē talia ē affirmare ꝯ dcā scō
rū q̄ eccl'ia approbauit: vt pʒ. 15. di. c. scā Ro
mana. nā multi sci v̄ginē dixerūt conceptā in
pcō originali: ḡ ⁊c̄. Jnde aug. li. ꝺ fide ad pe
trū sic ait. Petre si quē ꝯ h̄ ptinacē cognoue
ris tanq̄ʒ pestē fuge ⁊ hereticū abijce q̄re ⁊c̄.
Jste rōnes sufficiāt ꝓ p̄ma opione. Nunc
rōnes s̄e opinionis videam⁹. s. eoꝝ q dicunt
v̄ginē nō fuisse ꝯceptā i pcō originali: sʒ p p̄/
uilegiū sp̄ale fuisse p̄suatā. P̄ rō ē ista. do/
mū tuā dn̄e decet scitudo in longitudinē dieꝝ
⁊ q̄ ē hec domus nisi v̄go bn̄dicta. Ecc̄. 24.
Qui creauit me reqeuit in tabernaculo meo.
Et merito dic̄ scitudo: q2 qs ille ē nisi sit min⁹
hōis q domū sordidatā nō fugiat aut qs niti/
dā ⁊ ornatā h̄itare nō studeat. de⁹ ḡ q scissim⁹
ē: quō i verū v̄ginis tanq̄ʒ i ꝓpriū habitacu
lū aliq̄n sedatū: ⁊ a pcō originali deuolutū ha/
bitasset: absit. vt scūs scōꝝ nō nisi sc̄tū volue/
rit ⁊ elegerit habitaculū. Can. 3. Tota p̄lchra
es ⁊ macula nō ē in te. Et Sap. 7. Cādor lu/
cis eīne: ⁊ speculū sine macula. Jtē audi An
selmū de ꝯceptu v̄ginali. Decuit inq̄t virgo
gl'iosa ea puritate niteret: q̄ maior sub celo ne/
q̄t itelligi. Et q̄ maior hac puritate repiri pōt
q̄ʒ ab oī pcō p̄suari. nā si v̄go semel fuisset de
turpata ⁊ postea scificata: nō maior fuisset pu
ritas q̄ possit intelligi: sʒ maior ē ab oī culpa p̄
suari: ⁊ confirmat̄. Nōne p̄stanti⁹ ⁊ nobili⁹ ē
nūq̄ʒ i luto cecidisse: sʒ se a casu p̄suasse: q̄ʒ sel'
cecidisse: ⁊ postea cultello se pfecte mundasse.
qs hoc ignorat p̄stanti⁹ eē. sic ad ꝓpositū i v̄/
gine. Jnde aug. in li. ꝺ nā ⁊ grā: vt etiā ad su
um ꝓpositū adducit mgr̄ in l'ra in. 3. dist. 3. c.
2. Excepta inq̄t scā Maria: ꝺ q̄ ꝓpter honorē
dn̄i nullā ꝓrsus cū ꝺ pcis agit̄: h̄ri volo q̄stio
nē. Jnde eni scimus ꝙ plus grē ei fuit colla/
tū ad vincendū oī ex p̄te pcm̄: q2 ꝯcipe ⁊ pare
re meruit quē cōstat nullū habuisse pcm̄. hac
ḡ v̄gine excepta si oēs sci ⁊ scē ꝯgregari pos
set: ⁊ q̄reret̄ ab eis an pcm̄ haberēt: qd respō/
suros putam⁹: nisi qꝺ Joan. ait. Si dixerim⁹
qm̄ pcm̄ non habem⁹: nosmetipsos seducim⁹
⁊c̄. hec ibi. Jtē audi Hiero. in s̄mone assum
ptionis. Quicqd inq̄t humanis p̄t dici v̄bis
min⁹ ē a laude v̄gis: ⁊ p ꝯñs oē p̄uilegium:
oīsq̄ʒ p̄rogatiua v̄gini ꝯcedi dʒ: qꝺ ⁊ Greg.
ꝯfirmat in ꝓsa. Felix inq̄t nanq̄ʒ es v̄go ma
ria: ⁊ oīa laude dignissima. ⁊ in alia prosa ait
Quib⁹ te laudib⁹ referā, nescio ⁊c̄. Secun/
da rō ē ista. deus aut potuit p̄suare v̄gineʒ a
culpa originali: aut nō. ista patēt p p̄mū p̄n^m
de q̄libet ē vel nō ē: ⁊ ꝺ nullo ābo simul: nō ē
dōm ꝙ nō potuit. Audi sctm̄ Job. 15. c. Quis
potest facē mundū de imūdo ꝯceptū semine:
nōne tu q solus es. Si ḡ potuit aut voluit aut
non: nō ē dicendū ꝙ nō. qm̄ nō eā pfecte dile
xisset: si eā potuisset p̄seruare ⁊ noluisset. si ḡ
potuit ⁊ voluit: ḡ ⁊ fecit: q2 nisi fecisset il'ꝺ vel/
le: ⁊ illa potentia frustra fuissent. sed dices no
luit eā p̄suare q2 nō decuit. Cōtra Sic̄ de
cuit filiū h̄re p̄rem sine mr̄e in celis: ita decuit
cū h̄re mr̄em sine p̄re in terris ḡ sicut in celis
nulla purior ē generatio: ita decuit vt in terris
nulla esset purior: sed si eā nō p̄seruasset non
fuisset purior oī possibili puritate: ḡ ⁊c̄. Ter
tia rō ē ista: qcq̄d ē sub peccato originali ꝓ il/
lo tp̄e ꝓ quo subest: illud ē sub p̄tāte diaboli.
⁊ subiectuʒ pene eīne: sʒ h̄ icongruit mr̄i eīni
dei: ⁊ redēptoris generis hūani: ḡ ⁊c̄. Jnde
Gen̄. 3. dixit dn̄s ad s̄pentē. Jpsa ꝯteret ca/
put tuū. ⁊ Grego. illud exponit ꝺ btā v̄gine
ḡ ⁊c̄. Quarta rō ē ista. ip̄ator ⁊ papa legib⁹
q̄s faciūt nō subdūt̄. ff. ꝺ legi. l. p̄nceps. ⁊. 8.
q. 3. c. cūcta. sʒ v̄go gl'iosa ē sūma imp̄atrix: ḡ
nō debuit subijci legib⁹ quas fecit fili⁹ suus: ⁊
ꝯfirmat̄ q facit legē circa illā pōt dispensare:
sed de⁹ fecit illā legē supius allegatā: ḡ potuit
circa illā dispensare: sʒ nō vr̄ decens vt cum
alio dispensare debuerit q̄ʒ cū gl'iosa ei⁹ mr̄e:
ḡ ⁊c̄. Hec igit̄ aīa mea ē illa colūba bn̄dicta:
nō tangens putredinē aliquā sʒ reuersa ad ve
sperā ramū portauit oliue: qm̄ v̄go nō fuit cō
tamina a. sʒ filiū suū pacis ramum portauit: ⁊
mūdo dedit: vn̄ ⁊ angeli. Gl'ia in excels̄ deo
Et in t̄ra ⁊c̄. cantauerūt. Jtem h̄ ē illa arca a
dilui p̄suata in q̄ humanū gen⁹ ꝯseruatū ē ne
periclitaret. Jtē hec ē v̄ga illa aaron q̄ a morsi
b⁹ s̄pētū Pharaois fuit p̄suata: aīa mea ista
ē purissima colūba quā ꝺs ꝓ honore mr̄nita/
tis sic generari voluit. s̄uauit eni ꝺs ppl'ʒ suū

ſub aqs maris rubri: ⁊ p.40.annos eoꝝ ve/
ſtimenta ⁊ calciamēta illeſa ꝯſuauit: ⁊ hoc ꝑ/
pter dignitatē ppl'i ſui: ⁊ quō mrēm ꝓpaꝫ ab
oī macula nō pſuaſſet ꝓpter dignitatē mrni/
tatis ſue: q̄re ⁊c̄. Q pr̄ Ambro.qd hic facien
dū. Dico aīa q̄ iſta qō aut intelligitur de lege
cōi aut ſpeciali: de lege cōi debuit Vgo cōcipi
i pcō originali: ⁊ ſic ille ꝑme opioiones intelli
gunt: nullā eni legē ſpālē i Vginē ꝯſiderarūt
ſꝫ lege cōem tm̄: ⁊ iō ſm legē cōem locuti ſūt:
nō āt lege ſpālē ꝯſiderarūt: qꝛ forte nō curarīt
cū eēt dubiū: nec adhuc aliqd i oppoſitū hērēt
aut qꝛ ds talib⁹ noluit adhuc tale reuelarī ſecre
tū. voluit eni ds vt tales ſci ꝑus illuminarēt
ad cognoſcendā Vginis ꝯditionē ſm cōeꝫ le
gē ⁊ oñderēt i coꝝ ſcriptis celeberrimā ſpūs
ſci ſcificationē a culpa quā ꝯhere debebat ſm
cōem legē: ſꝫ poſtq̄ꝫ dñs reuelauit grande ſe/
cretū vꝫ q̄ lꝫ veꝝ eēt qd illi ſci dixerūt q̄ vir/
go de cōi lege debuerit eē ſubiecta pcō: tm̄ ipē
voluit ꝓpter filij ſui dignitatē eā ab oī culpa
pſuarē. Inde ꝓpħa ait. Reuelauit dñs con
denſa ⁊ i tēplo ei⁹ oēs dicēt glīaꝫ: qm̄ vt mox
patefacta ē talis bñdicta ꝯceptio i eccl'ia dei fa
cta ē letitia magna ⁊ offm̄ pulcherrimū de ea i
ſtitutū: ⁊ tandē pia ſunt inde miracula ꝯſecu/
ta. Que diuerſi doc. audiētes de hac bñdicta
ꝯceptione pluria notabilia ſcripſerunt qd nob
poſteris legenda relinq̄rūt: vt Alex. de ales.
Nico. d lir. Petrus d cādia Aureolus Sco
tus Franciſc⁹ maronis Guilhelmus Var/
ro ⁊ multi alij: quoꝝ aliq ad plenū ſcripſerūt
ipam nō fuiſſe i originali pcō ꝯceptā: aliq qui
oppoſitū dixerāt · retractauerūt: ⁊ niſi ꝓlixitaſ
me fatigaſſet oīa oñdiſſē ad plenū. His audi
tis vos in hac cā iudices eritis. Ego aūt dico
ipam oīo ab oī culpa fuiſſe imunē. nā cū iura
ptiū obſcura ſūt: reo poti⁹ fauendā ē q̄ꝫ actori
vt ponūt dñi canoniſte de regu. iur. lib.6. Iō
argu^a ⁊ auctes ꝑme opinionis dilucidare in
tēdo: nec qs illis ꝯuincere credat ſimpl'r: ſꝫ tm̄
d cōi lege. vt dictū ē. Propterea p̄ dico q̄
oēs ꝓpōes vl'es ille adducte vel ſil'es q̄ addu
ci poſſent vt q̄ oēs peccauerūt: oēs declinaue
rūt ⁊c̄. q̄ poſite ſunt i ꝑma rōne ꝑme opiniōis
diſtingui debent: qm̄ aut intelligunī d vl'i ſim
plicit̄: aut de vl'i accōmodato: ſicut diſtinguit̄
i p̄ ſniaꝝ. di.46.c.5. Vl'e ſimplicit̄ oīa diſtri
buit: vt iſta oīa q̄ voluit ds fecit i celo ⁊ in tra
Vl'e accōmodatū diſtribuit tm̄ ſm qd: vt hic

ds illūinat oēm hoīem venientē in hūc mūdū
qd intelligit̄ d oib⁹ illūiatis ſm Aug. nō ḡ il/
le vl'es ſimpl'r Ve ſūt: ſꝫ ſm qd vt oēs pecca/
uerūt. q. ſ. ſub tali lege nati ſūt ⁊ nō pſuati. q̄/
re ⁊c̄. 2° dico q̄ Vgo ſūme p xp̄m fuit redē/
pta: quoniam pſuata ē p illam paſſionē: ⁊ ita
pōt dari duplex redēptio. ſ. pſuās ⁊ eleuans
pſuante Vgo redēpta ē: eleuāte oēs ceti: ⁊ p
ꝯñs pꝫ q̄ nō oīs redēptio ē ex culpe cā. 3° di
co q̄ rō cālis nō includit rōnē formalē vt ꝓ/
bat mgr̄ ſniarū in.2.di.31.c.ſi. vbi ponit puer
periū i p̄ ꝯceptu hr̄e rōnē cālē pci original'r ⁊ ñ
formalē ⁊ ſic pōt intelligi. Mariā hūiſſe fomi
tē pci. ſ. in p̄ ꝯceptu q̄ ad legē ꝓpagantiū ſub
q̄ fuit cōcepta: ſꝫ nō hūit fomitē formalit̄ i pri/
mo cōceptu ſemīs cuꝫ caro ꝓpagat̄ nec in fo
cū forma hūani corpis recipit nec i trio: vt in
iſuſiōe aīe. vñ ſm legē ꝓpagātiū tā caro xp̄i
q̄ꝫ Vginis fuit ſbā pcō: vt pꝫ i.3. ſniaꝝ. di.3.
c.i. ſed ſm legē ꝓlis ꝓpagate: nec caro Vgi/
nis: nec xp̄i fuit ſbā pcō. 4° dico q̄ mors nō
ſp ē effectus pci: ſꝫ tm̄ i illis q peccauerūt vl'i
pcis naſcūt̄. vñ ſi xp̄s morte crucis nō vitā fi
iſſet: ſenio deceſſiſſet: ſic ait aug. 2. d baptiſmo
puuloꝝ. Et poſito q̄ ds aliū hoīem d tra for/
maret: nulli dubiū q̄ ſue nāe relictus morirēt
qꝛ oē cōpoſitū ex q̄ttuor element' aliqñ corrū/
pet̄ · v tpꝫ ex p̄ d gnātiōe. imo Adā ipe i ſtatu
inocētie p nām mortal'erat: ſꝫ imortal' p grāꝫ
vt oñſū ē in feria q̄nta p̄cedente q̄re ⁊c̄. 5° di
co q̄ Vgo ſi añ xp̄i paſſionē deceſſiſſet: ad lim
bū iuiſſet: ñ ꝓpter pcm̄ originale: ſꝫ ꝓpt̄ aliud
decretū qd fecerat ds. ſ. vt nullos celos aſcen
dēt ꝑuſqꝫ fili⁹ ei⁹ p mortē crucis ianuas aperi
ret. Hiero. Sāguis xp̄i ianua padiſi ē. Io.
x.c. Nemo aſcēdit i celū niſi q ⁊ deſcendit. fi/
lius hoīs q i celo ē ⁊c̄. 6° dico qꝛ vitare non
poſſum⁹ q̄ Vgis caro nō fuerit i lūbis Ade
⁊ p ꝯñs ab alijs indiſtincta: ſicut ēt ē caro xp̄i
vt dīc mgr̄ vbi. s. Iō ad ſaluādū oīo illā bñ/
dictā carnē dicam⁹ q̄ ds añ ſcl'a pſciēs ⁊ oīno
volēs in carnari in lūbis Ade. q̄ndā carnis
portiunculā d ſtatu inocētie ſue ꝯſuauit quā
poſtea d gnātiōe i gnātiōꝫ deſcendē fec̄ vſqꝫ
ad Mariā. Nā mgr̄ i.3.di.16. Diſtinguens
d q̄drupłici hoīs ſtatu ſ. añ pcm̄ p⁹ pcm̄: ſub
grā ⁊ ſub glīa: ⁊ tandē doc. cōcludūt q̄ Vbuꝫ
de quolibꝫ ſtatu hoīs aſſūpſit: ⁊ p ꝯñs de ſta/
tu innocentie: qd nō fuiſſet ſi oīs caro i lumb
Ade: cōtaminata fuiſſet. Inde aug. ſup illo

Vbo Joan. q de sursū veīt sup oēs ē: ait xp̄m
venisse de sursū. i. de altitudine hūane nature
añ pcm̄. Nec oȝ dicere ꝙ iō dr̄ de altitudie hu
mane nature carnē assumpsisse: q2 de statu in
nocētie: ſȝ simil' statui inocētie: q2 fuit illa caro
anteq̄ȝ assumeret pfecte purgata: ita vt simil'
eēt carni innocētie: sic vr̄ dixisse Bona. in. 3.
di. 3. qm̄ pfectionis maioris ē: ⁊ xp̄o ꝯuenien
tiꝰ: vt illa caro dicat̄ p̄suata vsq̄ȝ ad gnātionez
v̄ginis q̄ȝ ꝙ semel fuerit infecta ⁊ postea pſ/
uata. Et ex his limitat̄ qd̄ dcm̄ ē in tertio nr̄o
dicto h: q̄re ⁊c̄. 6° dico ꝙ exclusiua ē duplex
s. simplex ⁊ accōmodata: siue ſm qd. Siplex
ē ista: solus xp̄s ē sine pcō ꝯceptus de iure ⁊ d̄
facto: sed nō solus de facto: accōmodata ē vt
ista. nemo nouit filiū nisi pr̄ ⁊c̄. pȝ ḡ quō itel/
ligit̄ dicta exclusiua superiꝰ facta. 7° nota ꝙ
lȝ ecclesia approbet dicta sctōꝝ q non sūt retra
ctata: nō tñ in oī sensu quē faciūt. Inde aug.
ad Vincentiū. Hoc genus ingt scripturarūȝ
a canonicis scripturis distinguendū ē. nō eni
ex eis sic testimonia ꝓferūt̄: vt ꝯriū sentire ñ
liceat. s. dcā scōꝝ nō sunt tāte auctīs qn liceat
sentire ꝯriū in his q̄ nō sūt p sacrā doctrinam
detminata. Ista aūt dicta scōꝝ alteriꝰ opiniōis
nō sunt adhuc detminata: licet sint canoniza/
ta. Jō sentire ꝯriū nō ē hereticū: ⁊ ī dubijs be
nignior intpretatio ē facienda. ff. de his q in te
stamēto delegant̄. l. ꝑrime. ⁊ ex̄ d̄ reg. iur. c.
estote. ⁊ si dicis glo. d̄ ꝯse. di. 3. c. i. ⁊. di. 4. c.
2. p Joāne ponūt̄ ꝯceptionē nō eē celebrādā
Dico ꝙ sic itelligūt̄. i. nō ponit̄ neq̄ȝ cōnume
rat̄ int̄ festa celebrāda p annū d̄ qbꝰ dr̄. d̄ cōse.
di. 4. c. i. Et rō q2 nō apparet adhuc exp̄ssa de
tminatio eccl'e: iō nec eos redarguit q nō cele/
brāt: nec eos q celabrāt' q̄re ⁊c̄. Vnū mihi di/
ctū pr̄ Ambro. solue ⁊ teneo opi. cām: scifica
ri psupponit culpā: vt oēs ꝯcedūt: ſȝ v̄go fu/
it scificata: ḡ a culpa: ſȝ nō nisi origiginali: ḡ
⁊c̄. Dico aīa ꝙ fuit scificata ⁊ purgata: non a
pcō qd̄ infuit: ſȝ qd̄ infuisset: nisi p̄suata fuissȝ
ad modū loq̄ndi mgr̄i. 2. sniaꝝ. di. 9. vbi dicit
ꝙ angeli ceciderūt d̄ ordibꝰ: nō ꝙ iessent: sed
in qbꝰ insuissent: si nō rebellassent. Jubilemꝰ
ḡ oēs cū v̄gine gloriosa: ⁊ ei grās psoluamꝰ
vt ipsa ꝓ nobis intcedat ad dilectū suū filium
Amen. Et sic patet tertia veritas.

De contaminatione carnis gloriose virgi
nis. Conclusio. 3.

a Capē tertiā ꝯclōnē vȝ. sic v̄go glo/
riosa fuit in sua gnātōe p̄suata in culpa origi/
nali: sic eiꝰ bñdicta caro ab oī ꝯtagiōe ⁊ corru
ptione carnali. Vbi tres ingramꝰ ve. videlȝ.
Pª ve. ē ista quō ē possibile ꝙ v̄go pariat
⁊ sp virgo remaneat. 2ª ve. ē ista quare Jo/
seph virginē carnalit̄ nō cognouit. cū̄ inter
eos erat verū mr̄imoniū. 3ª ve. q̄re virgo añ
fuit despōsata q̄ȝ de spū scō ꝯciperet. Qtuȝ
ad p̄mā ve. dico ꝙ tres fuerūt secte virginita/
ti glōse virgis detrahētes. Pª ē ebionitaꝝ
dicentiū xp̄m ex semine Joseph fuisse ꝯceptū
⁊ ita virgitati eiꝰ derogāt añ ptū. 2ª secta est
phoꝝ dicētiū ꝙ duo corpa i eodē loco eē ñ pñt
⁊ p ꝯñs xp̄s nō potuit exire de vētre mr̄is in/
tegritate manente. 3ª secta ē Eluidij hētici ꝯ
quē btūs Hiero. libꝝ ꝯposuit ⁊ fuit vnꝰ idio
ta sacerdos: q loq̄citatē facundiā estimās acce
pta mā disputandi a blasphemis glōse matr'
dei incepit. d. eā a Joseph post ptū fuisse co/
gnitā: ⁊ ita p̄mi virginitati mr̄is dei derogāt
añ partū scd̄i i ptu ⁊ tertij pꝰ ptū. Et h maledi
ctus Eluidiꝰ filiꝰ pditiōis: vt suas blasphemi
as colorarēt qbusdā rōnibus ⁊ auctibꝰ ꝓposi
tū ondebat: q̄rū aliquas audiamus ⁊ recte ſm
verā doctrinā soluamꝰ. Et p̄ arguit ex aucte
Mat. i. c. Joseph accepit ꝯiugē suā ⁊ nō co/
ḡuit eā donec pepit filiū suū p̄genitū. Itē idez
Mat. ibidē ait. Cū despōsata esset maria mr̄
Jesu Joseph anteq̄ȝ ꝯuenirēt iuēta ē in vtō
hñs de spū scō. Itē rōe sic arguebat. Priroge
nitꝰ dr̄ respectiue ad secūdos natos. ſȝ xp̄s dr̄
p̄genitus: ḡ respectiue ad secundos natos: ſȝ
virgo alios natos de spū scō nō habuit q̄ȝ xp̄ȝ
ḡ habuit alios ex Joseph. Itē xp̄s hūit frēs:
iuxta illud. Ecce mr̄ tua ⁊ frēs tui foris stant:
ſȝ nō potuit hr̄e fratres nisi ex matrimōio Jo
seph: cū: cū nullibi legat̄ alteri desponsata aut
ꝯiuncta: ḡ ⁊c̄. Sȝ q̄ȝ irrōnabile ⁊ indignum
sit vt benedcm̄ illud vasculū: quē celi ⁊ tra ca
pe nō pñt in se veracit̄ cōtinēs :. postea virili
fuerit ꝯtaminatū semine: vos oēs iudices eri
tis. Primiꝰ ēt q̄ȝ bestialit̄ loquāt̄ satis ē notūȝ
cū oīs scriptura tā noui q̄ȝ vetis testi xp̄m cō/
ceptū d̄ spū scō affirmet. Phi aūt veꝝ dicerēt
si ptꝰ virgis nālis fuisset: ſȝ nō sic: ſȝ fuit mi/
raculosꝰ: ⁊ sup nām: lȝ nō ꝯ nām. Aliq tñ di/
cūt vt dic̄ btūs Tho. in. 4. di. 30. ar. vi. ꝙ xp̄s
nascēs accepit dotē subtilitat' ſȝ dic̄ ipse ꝙ me
lior ē expō p̄ma. Et ꝓ rōnibꝰ Eluidij ē notā/
dū ꝙ ista dictio donec aliq̄n significat tp̄s quo

transfacto fit aliqd: sicut si diceret: nō comedi donec hora tertia eēt sensus ē q̄ hora tṫia trāsacta comedi: aliqñ accipit ꝓ sp̄: vt in. ps. Dixit dñs pr̄ dño meo. s. xp̄o. sede a dextris meis donec ponā inimicos tuos sca. pe. tu. sensꝰ ñ ē q̄ postq̄ inimici xp̄i erūt sub eiꝰ pedibꝰ positi. s. in die iudicij q̄ tūc sedere ad dexterā p̄ris desinet. i ampliꝰ nō sedebit: q̄ xp̄s eternalit̄ sedebit ad dexteram dei patris: accipitur ergo done ꝓ semper. Similis sctū est Gen. 8. Coruus nō ē reuersus donec siccarent aque sup̄ terrā. nō eni postea reuersus ē: silr̄ pona mꝰ exm q̄ tibi donare velle aliqd ⁊ nūq̄ repetere nōne dicerē: teneas illud donec repetam i. sēp. q̄ nūq̄ repetā. ꝓ igit̄ modo ñ itelligit̄ sn̄ctas prima ꝑ Eluidium adducta: s; fo mō

Ad t̄ am autem dico q̄ ista ꝯñā nō valet: anteq̄ ꝯuenirent inuēta est in vtō h̄ns de spū scō: g̃ hostea conuenerūt: sicut nō sequit̄ iste ñ penituit añ morte: g̃ post morte sensus: g̃ est: iste non penituit ante mortem: g̃ a fortiori nec post mortē. Et silr̄ hic si ante nō ꝯuenerunt. g̃ a fortiori nec postea: q̄ cognouit mysterium incarnationis filij dei. Ad rōnem de p̄mogenito. dico q̄ p̄genitus nō dr̄ sp̄ respectiue ad secundos natos: s; aliqñ dr̄ p̄genitus añ quē nullus alius natꝰ ē. al's vnigeniti vim p̄geniture non haberent: nec debuissent in lege offerri. q̄d est fallū. Ad illud de frībus dico: q̄ intelligit̄ fm cognationē: q̄. s. erāt d̄ cadē familia. sic eni Loth ⁊ Abrahā dicunt̄ frēs. Gen. 17. Fratres. s. fm cognationē: q̄re ⁊c̄.

Quartū ad t̄ am ve. dico q̄ doctores diuersas cās assignant. qdam dicūt q̄ ex facie ꝟginis radius vnꝰ splendēs exibat sicut tpe Moysi i monte sinai. vñ ⁊ Joseph se illiꝰ ꝯsortio indignū reputans: voluit occulte dimittē eā nec h̄ ñ incōuenientes. si eni ex locutione quam fecerat Moyses cū ip̄o deo: tantꝰ ex eiꝰ facie splēdor exibat: qd facē debēt in ꝟgine q̄ ip̄m portabat in ventre. Et fm hūc sensū ista p̄dicta ꝟba exponūt: ⁊ nō cognouit eā. s. in facie ꝓpi dictā rationē. Quidā dicūt q̄ nō cognouit eā q̄ vīq̄ ꝟginitatē fouerat: vt expo suimꝰ. s̄. sabbato p̄me dñice. Quidā dicūt q̄ mos iustoꝝ erat nō subito mr̄imoniū ꝯsūmare. s; p̄us per dies aliq̄t orōni istabāt: vt p; Thobie. 4 Tu āt cū accepis eā tribꝰ noctibꝰ orōnibus vacab tertia āt nocte accipies ꝟginē cū timore dñi Silr̄ d̄ Joseph cū iustꝰ eēt arbitrandū ē: ⁊ in

ip̄ā o ne putādū illi fuisse reuelatū q̄ Mariam i ꝟginitate p̄seuaret. q̄ñ idecēs ⁊ i ꝯsonū videbat̄ vt ꝟtꝰ ꝑ voluptatē: castitas ꝑ luxuriā icorruptio ꝑ corruptionē nasceret̄: vt dicit augu. in s̄mone nati. dñi. q̄re ⁊c̄. Quartū ad tertiā ve. dico q̄ btūs Amb. circa h̄ plēs rōnes assignat: q̄rū aliq̄s accipiamꝰ. Pa rō dr̄ euitatio suspitiōis: nā si oppositū actū eēt: rōnabilit̄ dulcissimꝰ Jesus sic̄ illegittimꝰ a iudeis potuisset repudiari: ⁊ nō sic̄ xp̄us ⁊ verꝰ messias acceptari. 2a rō dr̄ dispō ꝓuisiōis. nā cū tāta pueroꝝ strages ꝑ Herodē ascalonitā futura eēt ob quā cām xp̄s i egyptū deportandꝰ erat q̄ oīa deo p̄ñtia erāt: ⁊ ab ip̄o neccio ꝓuidēda: Joseph ab h̄ tanq̄ ꝯgruentissimū mediū elegit: vt dū sponsus eiꝰ fieret oī suspitione semota xp̄m fugare posset: ⁊ alia q̄ mulīebris sexus facē nō poterat: aut nō licēt: ipse ꝑficēt. 3a ratō dr̄ ꝯseruatio integratiōis infamiā eni nō ꝑuā icurrisset ꝟgo: si grauida sine mr̄imonio iuēta eēt. Vñ Amb. Maluit ingt d̄s d̄ sua diuitate q̄ mr̄is d̄ itegritate dubitari. leui. 21. Scortū ⁊ vile ꝓstibulū nō ducet vxorē nec eā q̄ repudiata ē a marito. 4a rō dr̄ mā certificatōis nā sic̄ cicatricū palpatōe mag̃ ꝑ Tho. q̄ ꝑ ceteros de xp̄i resurrectiōe certificant̄. vt Gre. ait plꝰ eni Tho. ifidelitas ꝓfuit q̄ fidelitas discipuloꝝ ⁊c̄. ita de ꝟgis itegritate ⁊ virgitate mag̃ ꝑ Joseph q̄ ꝑ ceteros sumus certificati. Cū eni eā grauidā cernēt ⁊ deficiētibꝰ argumentis qbꝰ foriꝰ argui solet: sola remāebit apd̄ deū diue grē suspitio: vt Criso. ait sup math. añ mag̃ virgis castitati credidit q̄ vētri: plꝰ grē q̄ nāe. 5a rō dr̄ artificiū occultationis: ⁊ ē rō Damasceni lib. 4. c. 6. vbi sic ad lrām ait. Quia eni obseruabat ꝟgines nr̄e salutis iimicꝰ pp̄ Jsaie p̄dicationem. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊c̄. vt decipiat eū q i sapia sp̄ extollit̄. Js q ap p̄hēdit sapiētes i astutia eoꝝ ordinauit: vt in despōsatōe puella Joseph a sacerdotibꝰ traderēt. Despōsatio āt ⁊ custodia virgitatis extit ⁊ obseruantis virgies deceptio: g h̄ despōsatio facta fuit vt hostis hūani gn̄is deciperet̄: ⁊ adeo h̄ bñ dicta icarnatio occulta fuit vt ait Bern. supmissus ē q̄ archangelo Gabrieli excepto q oium rex nūciꝰ extitit: nulli alti p̄usq̄ virgini fuit reuelata. S; btūs Tho. vbi. s̄. mouet istā difficultatē. d. Nōne diabolꝰ sciebat. q̄ illa q̄ Joseph nupta ē ꝟgo erat ⁊ bñ cernē poterat si Joseph illi carnalit̄ cōmiscēt: nō ergo

vr q ꝓpter ei⁹ mrimoniū ꝟginitas occultet. Et rñdet. d. q ꝺ facto diabol⁹ cognitione nāli de ꝟgitate Marie ꝟgis ꝑpendiss3: q̃zuis nupta eēt nisi ꝺs eū a diligēti examiatiōe q̄ circa ipsā erat ꝓhibuiss3. Silr dici pt q miracula ꝟginis potat eā cogscē mrē3 dei cē: nisi dina ꝟtus eū a cogitatōe diligēti retraxiss3. q̃re ⁊c̄. Et h̄ sufficiāt pro presenti ꝯsideratione.

Qualr gl'iosa virgo sit vera lux in anima et corpe in empireo celo. Consideratio tria.

Ertio loco Qualr gloriosa virgo sit vera lux in corpe ⁊ aia videamus. Ubi tres conclōnes more solito subiungam⁹: v3. Pria conclō est ista si vnq̃3 alicui creature data est in celo corona, ꝑfecto virgini gloriose data est sup oia pulcherria. 2ª ꝯclusio est ista. si frui diuia eēntia ⁊ deū vidē facie ad faciē sūma ⁊ optima res ē, ꝑfecto in h̄ virgo gl'iosa suppma est. 3ª con. est ista si pro consolatiōe sanctorū de⁹ relucentia in sua eēntia ipis cōicat: ꝓculdubio virgo gloriosa sup oēs illa considerat.

De corona ꝟginis in celo. Conclu. i.

Cipe pmā cōclōnē. v3 vbi tres inq̄ram⁹ ve. v3. Prima ve. ē ista; q̄ est illa corona qua beati in patria coronātur. Secūda ve. ē ista. si oibus dat ista corona. Tertia ve. quomodo sup omnes virgo gloriosa fuit coronata. Qt̄ū ad pmā3 dico q corona sctōꝝ est aliqd aurec sup additū qꝺ sancti aureolā appellāt. Ad cuius declaratione est pmo sciendū qd est aurea. Scꝺo qd est aureola. Tertio an corona ista det solū bene opantibus. Qt̄ū ad pmū dico q aurea nihil aliud est q̃3 gl'ia sbalis beatoꝝ q̄ in maiestate: bonitate: ⁊ veritate dei fundata est. vñ tres aie dotes resultant. s. clara visio: firma tētio: ⁊ cōsūmata ⁊ pfecta dilectio. Clara visione informat intellectus q̄ in hac vita fide illuminabat. Firma tentiōe q̄ sepe in hac vita informabat memoria. Perfec a dilectiōe volūtas q̄ in hac vita in dilectiōe dei ⁊ ꝓximi tepide mouebat pficit. Clara visio inqt Ricar. ꝺ media villa est qdam habit⁹ luminosus in intellectu quo eleuat ad deū clare videndū: sicuti est p Cor. 15. Videm⁹ nunc p speculū i enig. fa. ad fa. Dilectio pfecta ⁊ ꝯsūmata est diuine bonitatis pfecta fruitio. Fruitio aūt vt idē Ricardus ⁊ coiter oēs aiunt: est sūmo bono clare visio pfecto amore inherere ꝓpter seipm. Uel pōt dici qꝺ est pfectus charitatis habitus q̄ aia fruitur ipo deo. Uñ dicit Ric. in. 4. di. 49. vbi h̄ mā ventilat: q l3 d. ⁹ in gl'ia sit btōꝝ pncipale ob3 nihilomin⁹ rliq̄ vt illi ꝯiūcta videt ad gl'ia3 sbālem ptinere. vñ de pfectione charitatis ē diligere deū pp seipm. ⁊ oēs ꝟtutes illi ꝯnexas. Item humanitatē xp̄i vt illi cōiunctā. Itē oēs btōs inq̃3tum amorosissimo dei amore pleni sit ⁊ vnū corp⁹ collegij a deo ⁊ in deo constricti et colligati. Firma aūt tentio est sempitna securitas iamissibilis dignitatis. Dicit tñ Ric. q firma tentio a duabus precedētibus nō ē distīcta: qꝛ sm Papiā tenere nihil aliud sonat q̃3 habere vel possidē. S3 meli⁹ ē dicē q ꝓpe loq̄ndo firma tētio sit habitus qdā quo itelligētia ⁊ volūtas sūt pfecte secure de tentiōis ꝑpetuitate. Uñ aug. s. ꝺ trini. c. 8. ait. Impossi̊ ē aliquē eē btm̄ nisi sit secur⁹ ꝺ sue btitudis ꝑpetuatiōe Et dicit dñs Bona. in. 4. q isti tres habitus sūt inuicē adeo cōnexi ⁊ cōiuncti: vt qcūq̃3 pfecte videt: pfecte amet: ⁊ pfecte possideat. Et h̄ ꝺ p̊. Qt̄ū ad sm dico sm Ricar. Tho. ⁊ cōiter oēs in. 4. di. 49. q aureola ē qꝺdā gaudiū de opibus a se factis rōne excellentis victorie. nā pugne debet corona. 2. Thi. 2. Nō coronabit nisi q̄ legittime certauerit: g̊ vbi ē specialis ratio certaminis ibi d3 esse specialis corona: sed in aliq̄bus opibus ē spālis ratio certandi: vt videbit in sa veritate: g̊ p alijs aliq̃3 debēt hr̄e coronā: ⁊ hec vocatur aureola.

Qt̄ū ad tertiū dico q solū aū opantibus ⁊ nō tm̄ bene opari opantibus ⁊ volentib⁹. vnde si vnus appetēt mori ꝓ xp̄o ⁊ martyr fieri: sicut de beato Martino legit: ⁊ cū illo bono ꝓposito: ⁊ in gr̄a dei moriret: nō tñ aureola coronaret. S3 inges qꝺ g̊ pmiū dabit tali volūtati. Dico q dabit pmiū qꝺ dr̄ palma. vñ de beato Martino cantat eccl'ia: quē si gladi⁹ psecutoris nō abstulit: palmā tñ martyrij ñ amisit: ⁊ sic p3 pma ve. Qt̄um ad sam dico q tria sūt gnā hoium q̄bus aureola dat siue corona v3: ꝟgines martyres ⁊ doctores: ꝟginib⁹ qꝛ vicerūt carne3: martyrib⁹ qꝛ vicerunt mūdū docto. qꝛ vicerūt diabolū. Quilib3 eni3 hoꝝ i signū victorie xp̄o dona obtulit: ꝟgies carnē ꝓpriā icorruptā ⁊ scām. martyres sustinentiā mortis p acerbā penā. doctores ⁊ pdicatores ⁊ sancti ꝯfessores verā fidei doctrinā ⁊ ppl'oꝝ cōuersione3. Rō igit q̃re ꝟginibus

corona dat̃ ē pp victoriā carnis. qm̃ vbi ē pre
cellēs rō victorie ibi debet̃ aliq̃ spāl̃ corona. sꝫ
ꝑ ꝟginitatē excellēs victoria hr̃ ↄ̃ carnē ↄtra
quā cōtinue bellū gerit̃ · vt pꝫ ad Gal̃. 5. Er
go vincētib⁹ carnē spālis corona debet̃. Nō
tñ ṡm btm̃ Tho. in. 4. di. 49. ꝙ ꝟginitas q̃ꝫ
tm̃ ad suū mãle. s. inq̃ꝫtū nobis nascit̃ a natu
ra. q̃ a natura oēs ꝟgines sum⁹ nō hꝫ meritū
aureole. sꝫ solū q̃ꝫtū ad suū esse formale qd̕ est
ꝓpositū firmū nūq̃ꝫ experiendi delectationes
carnales ꝓpter deū ⁊ h° venit ex munere grē
dei siue illud ꝓpositū fuerit voto firmatū siue
nō. Sꝫ hic ponam⁹ duos casus. ¶Primus
ē iste. vn⁹ vl̕ vna firmiter ꝓposuit̃ ṡuare ꝟgi
nitatē pp deū. sꝫ tñ in ꝓcessu tp̃is peniuuit se il
lū hũisse ꝓpositū. hic morit̃: q̃rit̃ an aureolam
ꝑdat. dic̃ btūs Tho. ꝙ si ↄtrit⁹ ē de malo ꝓpo
sito ⁊ carnis integritas remãserit: aureolā nō
ꝑdit: q̃ ꝟginitas mētis recupari pōt: vt ex/
p̃sse etiā ꝓbat. in. 4. di. 33. Inde Aug. super
p̃s. Quid ꝓdest inq̃t integra caro mēte corru
pta: meli⁹ ē humile ↄiugiū q̃ꝫ supba ꝟginitas
hec ille. Sꝫ ponam⁹ ꝙ carnis ꝟginitatē ꝑdat
nūq̃d posset de⁹ carnis integritatē restituere.
audi btm̃ Hier. ad Eustochiū scribētē. Au/
dacter inq̃t loquar: cū oīa possit de⁹. suscitare
ꝟginē nō pōt post ruinā. valet. n. liberare de
pena: sꝫ nō vult coronare corruptā. h̕ ille. Se/
cūdus casus ē qd de illa pr̃ Ambr. q̃ violēter
oppressa ꝟginitatē carnis amisit nūq̃d coronā
ꝑdit. dico ṡꝫ btm̃ Tho. ⁊ Ricar. in. 4. di. 49.
ꝙ siue ꝓ fide siue ꝓ q̃cūq̃ꝫ alia cā violēter vir
go corrūpit̃. nō ꝑdit̃ aureola: dū tñ ꝓpositum
firmiter maneat: nec illi actui oīno consentiat
q̃ nō pōt corp⁹ corrūpi. s. quo ad meritū vl̕ de
meritū: nisi de cōsensu mētis 32. dis. 5. c. non
pōt ⁊ iō mēte icorrupta durāte carne violēter
corrupta nō ꝑdit̃ meritū 32. q. 5. c. mag̃ timea
mus. Nō tñ ꝙ differētia ē inter corruptā vio
lēter ꝓ fide. ⁊ ꝓ alia cā. qm̃ que ꝓ fide corrū/
pit̃ meritū ei duplex ꝑparat̃. Inde scā Lucia
dixit. Si me inuitā violari feceris mihi casti/
tas duplicabit̃ ad coronā. non ꝙ duas habeat
ꝟginitatis aureolas: sꝫ q̃ duplex p̃miū repor
tabit vnū ꝓ ꝟginitate custodita. aliđ ꝓ iniu/
ria quā ē passa. ⁊ hoc ad gen⁹ martyrij ptine/
bit. si tñ ꝓ alia cā corrūpat̃ meritū ꝟginitatis
nō ꝑdit martyr tñ nō ē: nec coequabit̃ prime
corrupte in mltis donis. Et si dicis o pr̃. ⁊ vi
due q̃ multā carnis tentationē patiūt̃ ⁊ carnē
vincūt qd reportāt. Dic̃ btūs Tho. vbi s̃. q̃c
qd sit de pugna carnis. qm̃ possibile ē viduaꝫ
aliquā mag̃ tētari q̃ꝫ ꝟginē. Certū tñ ē ꝙ ꝑ
fectior est victoria ꝟginū q̃ꝫ viduaꝝ. qm̃ ꝑfe/
ctissimū victorie gen⁹ ē nūq̃ꝫ cecidisse. corona
aūt nō debet̃ pugne: sed victorie de pugna. iō
ꝟginib⁹ corona. i. aureola nō viduis datur.
Quid aūt reportēt. dr̃ ṡꝫ Bona. in. 4. di. vt
s̃. dr̃ portāt sexagesimū. in q̊ nūero sex vicibus
numer⁹ denari⁹ repit̃: vt sex opa oñdāt̃ in qb⁹
vidue ꝟe se exercere debēt. vꝫ. reddē vicē pa
rentib⁹ instare oīonib⁹ filios educare si habēt
paupes hospitio acceptare scōꝝ pedes lauare
⁊ tribulationē sustinentib⁹ subministrare. Hac
tñ nr̃a etate. qm̃ dies mali sūt cū magna prudē
tia talia exercēda sūt. Quanta aūt dignitas sit
cōseruāde castitatis: oñdit̃ in collationib⁹ san
ctorū patrū ꝑmaxime in duob⁹ dictis. ¶Primū
dictū ē. mai⁹ miraculū ē de ꝓpria carne forni/
tem luxurie eradicare q̃ꝫ imūdos spūs de cor
porib⁹ alienis expellere. Scđm pcm̃ ē ma/
ior ꝟtus ⁊ sublimior grā ē in ternā libidineꝫ
carnis extinguē q̃ꝫ neq̃tias demonū extrisec⁹
irruētes signo dñi ac ꝟtutis altissimi potētia
subiugare. hec ibi. E hec dicta sint q̃ꝫtū ad co
ronā ꝟginū. Nunc rōneꝫ videam⁹ quare
martyrib⁹ corona siue aureola deb̃. Vbi notā
dum est ṡm beatū Tho. vbi: s̃. ꝙ sicut pugna
quedā cōtra interiores concupia inest spiritui
ita ⁊ quadā pugna hōi inest contra passiones
illatas exterius. Et sicut victorie carnis debet̃
triūphus ita ⁊ victorie passionū exteri⁹. In/
ter oēs aūt passiones illatas exteri⁹ ꝑcipuū lo
cum mors tenet. sicut inter oēs passiones in/
teriores precipuū locū tenent venereoꝝ cōcu/
piscentie. vt ait Aug. Inter duriora certamia
duriora sūt certamina castitatis. ⁊ ideo sicut ꝓ
victoria passionū interioꝝ carnis debet̃ coro/
na: sic ⁊ ꝓ victoria passionū illatarū exterius:
quaꝝ ꝑcipua ē mors ꝓ gloriosa xp̄i noīe. Tria
eni veꝝ martyrē efficiūt volūtas ꝓmpta: cā iu
sta. s. ꝓ xp̄i fide: ⁊ acerba pena. Math. 16: qui
vult venire p⁹ me abneget semetip̄ suꝫ ⁊ tollat
crucē suaꝫ ⁊ sequat̃ me. Sꝫ h̕ q̃rūt̃ duo pūcta.
p̄mū ē. ponam⁹ ꝙ qs ꝓpt̃ fideꝫ vuln⁹ mortale
accipiat vt supuiuat ē ne martyr dicit beatus
Tho. ꝙ sic sic pꝫ de btā Cecilia q̃ triduo sup/
uixit. ⁊ de multis sanctis q̃ in carcere defuncti
sūt. Sꝫ ponam⁹ ꝙ vuln⁹ nō fuerat mortale: tñ
ex illo ꝓpter negligentiam mortui sunt nūq̃d

aureolã hñt. Quidã dñt q̄ nõ. q: ex eoꝝ incu
ria ⁊ negligẽtia mortui sũt. btũs Tho. dicit q̄
si fuerit negligẽtia q̄ culpã mortalẽ inducãt au
reolã nõ meret̃: sʒ si nõ totalis aut aliq̃lis fue/
rit: q̄ʒtũcũqʒ ꝑuã negligẽtiã habuerint illã nõ
ꝑdũt. vñ q̄rũdã scõꝝ martyria i eccl̃ia celebrãt̃
q̄ in carcere mortui sũt aliq̄b⁹ vulnerib⁹ longe
añ susceptis: sic̃ pʒ de Marcello papa. Vñ ꝓ
regula accipe q̄ si q̄s ꝓ fide xp̄i siue imediate
siue p⁹ aliq̄ vulnẽ ꝑuo vel magno libẽter ⁊ vo
lũtarie suscepto morit̃: ille martyr ẽ: ⁊ aureolã
meret̃. sʒ si infinitas iniurias ⁊ ꝑcussiões ha/
buisset nec tñ mortu⁹ est: nõ ẽ martyr. sic̃ pʒ de
btõ Siluestro de quo nõ solẽnizat eccl̃ia sic̃ de
martyre. q: in pace vitã finiuit: q̄uis ꝓ xp̄o ali
q̄s penas sustinuerit. hec btũs Tho. Idẽ pre
miũ ꝯsequũt̃ q̄ rẽ publicã ab hostiũ impugñtõe
defendũt q̄ xp̄i fidẽ corrũꝑe moliũt̃ ⁊ in tali de
fensiõe moriũt̃. Intellige si sint sine pctõ mor
tali q: martyꝝ pctm̃ mortale non pugñt. vt pʒ.
90. di. c. neqʒ cũ glo. ⁊ .i. q. i. c. vide. ⁊ ibi per
Io. ⁊ h̃ de ħ pũcto. Scd̃s pũct⁹ ẽ q̄d dd̃ de
innocẽtib⁹ xp̄o ꝓ occisis: habuerũt ⁊ ipsi coro
nã. dic̃ btũs Tho. vbi s̃ q̄ q̄dã dixerunt q̄ sic
q: diuina ꝟtute fuit in eis vsus rõis accelerat⁹
sic̃ ⁊ Ioãne baptista adhuc exñti in vtero ma
tris. Aliq̄ dicũt q̄ fuerũt martyres actu ⁊ non
volũtate. distinguũt. n. triplex gen⁹ martyruʒ
vʒ. martyr volũtate tm̃. vt Ioanes euãgelista
oꝑe tantũ: vt inocẽtes. volũtate ⁊ oꝑe vt Ste
phan⁹ ⁊ alij multi. Et hoc videt̃ sentire Ber
nardus q̄ hãc distinctionẽ ponit. Vera tamẽ
opio est q̄ nõ ꝑtingũt ad ꝑfectã rõnẽ martyrij
sʒ aliq̄d martyrij hñt ex h̃ q̄ ꝓ xp̄o passi sũt. ⁊
iõ dic̃ btũs Tho. q̄ sic̃ nõ ꝑfectã rõnẽ marty/
rij hñt. sic ⁊ aureole ꝑfecte rõnẽ nõ hñt: sʒ solũ
s̃m q̄ndã ꝑticipationẽ inq̄ʒ. s. gaudẽt se in xp̄i
obseq̄o occisos fuisse: sic̃ etiã pueri decedẽtes
cũ baptismo aliq̄d gaudiũ habebũt de innocẽ/
tia carnis integritate. ⁊ hec sufficiãt q̄tũ ad co/
ronã scõꝝ martyꝝ. Nũc de scis ꝑdicatorib⁹
rõnẽ videam⁹. vbi nõndũ s̃ʒ btm̃ Tho. vbi s̃
q̄ sic̃ ⁊ victoria carnis ꝑ ꝟginitatẽ ⁊ ex victo/
ria mũdi ꝑ mortẽ: ita ex victoria diaboli ꝑ fidẽ
ꝑdicata meret̃ aureolã. ꝑdicatores. n. nõ solũ
a se diabolũ expellũt ⁊ vincũt: sʒ etiã suis scis
ꝑdicatiõib⁹ ab alijs suꝑare docẽt. Et audi no
tabile ꝟbũ dci doctoris. Nec ẽ dicẽdũ inquit
vt q̄dã aiũt q̄ aureola tm̃ p̄latis debet̃ q̄bus
ex officio ꝑdicare icũbit ⁊ docẽ: sʒ q̄buscũqʒ q̄
licite huic actũ exercẽt nec ipsis ꝑlatis dat̃ nisi
actu ꝑdicẽt: l ʒ ex officio ꝑdicare teneãt̃ q: coro
na nõ debet̃ habitui: sʒ actuali pugne. 2. Thi.
2. Nõ coronabit̃ ⁊c̃. ⁊ in fine h⁹ q̄õis sic ait cũ
dr̃ q̄ doctrine debet̃ aureola: intelligẽdũ ẽ de
doctrina que ẽ de ꝑtinẽtib⁹ ad salutẽ ꝑ q̄uã dia
bolus a corporib⁹ hoiuʒ expugnat̃ sic̃ Paul⁹
ait. 2. Cor. x. Arma militie nr̃e nõ sũt carna/
lia. sʒ spũalia. si q̄s aũt ꝑdicaret ꝑꝑ põpã ⁊ sc̃li
famã: aut ꝓpter dignitates acq̄rẽdas amẽ di/
co vobis recepit mercedẽ suã. q̄re ⁊c̃. ⁊ h̃ suffi
ciant ꝓ scd̃a ꝟi. Quãtũ ad tertiã dico q̄ de
corona ⁊ aureola ꝟginis plures sũt mõi dicẽ
di. Quidã aiunt q̄ ꝟgo gl̃iosa ꝓ ꝟginitatis
ꝑmio nõ hũit aureolã: vt aureola ꝓꝑe accipit̃
q̄m̃ talis corona debet̃ pugnãtib⁹ ꝯ̃ carnem ⁊
vincentib⁹: sʒ ꝟgo gl̃iosa nullã carnis pugnã
hũit: ⁊ ꝑ ꝯñs nec victoriã: sʒ hũit alia ꝑmia vt
mr̃eʒ dei decet. Alij dicũt q̄ l ʒ ꝟgo carnis pu
gnã nõ senserit tñ aliquã pugnã hũit. nõ sensit
aũt illã ex vehemẽtia ꝟtutis ⁊ charitat̃ ꝑ q̄uã
caro rõni subdita erat. ⁊ sic talis pugna quodã
mõ insensibilis erat. Ista opio falsa ẽ: q̄m̃ vir
go imunis ab oi fomitis inclinatiõe fuit. vt te
nẽt cõiter oẽs: ⁊ oñdit mgr̃ in. 3. di. 3. ⁊ ꝑ ꝯñs
in ea nõ fuit talis pugna cũ ois talis ex fomit̃
inclinatõe ꝓueniat vt receptatio q̄ fit a carne si
ne pctõ eẽ nõ possit. vt pʒ ꝑ glosã suꝑ illud. 2.
Cor. 12. dat⁹ ẽ mihi stimul⁹ ⁊c̃. Iõ ẽ ali⁹ mod⁹
dicẽdi q̄ ẽ bti Tho. vt. s̃. q̄ ꝟgo gloriosa pro
prie aureolã hũit: vt in hoc alijs mẽbris eccl̃ie
cõfirmaret̃ in q̄b⁹ inuenit̃ aureola: ⁊ q̄ʒuis nõ
habuerit pugnã ꝓꝑe carnis habuit tñ pugnã
ꝑ tentationẽ hostis q̄ nec etiã ipsuʒ xp̄m reue/
ritus fuit. vt pʒ Math. 4. c. Sʒ certe iudicio
meo nõ saluat rõnẽ aureole ꝓꝑe date in ꝑmiũ
ꝓ ꝟginitate. cũ talis corona debeat̃ ꝓ victo/
ria carnis vt suꝑi⁹ dcm̃ ẽ. Iõ dico q̄ iõ datur
ei aureola ꝓ victoria carnis nõ q̄uã hũit: sʒ ha
buisset nisi scificata ⁊ ab oi culpa ꝑseruata fuis
set. Sil̃e dicẽ possum⁹ de innocẽtib⁹ q̄ eis ꝟe
debet̃ aureola ꝓ victoria volũtaria martyrij:
nõ q̄uã tũc haberẽt cũ carerẽt rõnis vsu sʒ q̄uã
habuissent si vixissent. Dicas tñ vt placʒ. Suf
ficit q̄ si cuipiã gloriosa data ẽ corona q̄ ꝟgo
suꝑ oẽs excellit. fuit nãqʒ ⁊ ẽ coronata corona
ꝟginũ. q: ipsa ẽ regina oiuʒ ꝟginũ. Est coro
nata corona martyꝝ: q: ipsa sũme corꝑe ⁊ mẽ/
te passa ẽ. Est coronata corona ꝑdicatoꝝ. q: in
ipsa sola remãsit filij sui fides. Inde. ps. De

72

ea cātat in spū. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. Et Jo. Apoc. xii. ca. de ait. Mulier amicta sole ꝛ luna sub pedibꝰ eiꝰ. q̄s auctes deo duce in ſmone sue assūptionis exponemꝰ. Et ad hec sufficiant ꝓ presenti conclusione.

De fruitōe v̓ginis in pr̄ia. Cōcl'o sc̄da.

Ecipe ſaz ꝯclonē. vz. si frui dina eētia ꝛ deū vidē facie ad faciem sūma ꝛ optima res ē ꝑfecto in h̄ v̓go gl'iosa

a

supr̄ma ē. vbi tres ingramꝰ v̓i. vz. Prima v̓i. ē ista. vtꝝ v̓go gl'iosa deū intuitiue vidēdo eū cōphēdat. Sc̄da v̓i. vtꝝ inferiores a v̓gine clariꝰ deū videāt vnꝰ altero. s. Tertia v̓i. an v̓go clariꝰ oibꝰ videat. Q̄tuz ad p̄mā dico p̄mo q̄ cōphēdē vt vis vocabuli sonat ē sil' totū p̄hēdere. i. cape. ita q̄ nō sit maior q̄ztitas cōphēsi q̄z cōphēdētis: sic dicimꝰ d̓ cōtētu ꝛ cōtinente. Sc̄do dico q̄ eētia dei ē infinite v̓tutis: alit nō eēt deꝰ. Tertio dico q̄ v̓go q̄zuis eēt mr̄ dei: tn̄ creatura dei est ꝛ finite v̓tutis. Tūc dico ad v̓itatē q̄ cum dei quātitas v̓tutis sit infinite: ꝛ q̓libz intellectus ꝛ oculꝰ corpalis sit finite v̓tutis q̄ gloriosa v̓go lz clarissime vltra oēs: vt videbiť i tertia v̓itate deū videat: tn̄ neq̄q̄z ipsū cōphendit nisi cōprehēdere accipiať largo mō ꝓ ipsa felicitate sicut ait apl's. i. Cor. 9. Sic currite vt cōprehendatis. Vn̄ accipe istam regulā q̄ v̓go gloriosa totā dinā eētiā videt: q2 ipsa ē indiuisibilis. tn̄ nō totaliter. ita tn̄ intellige istud totaliter. nolo. n. dicē q̄ sit aliq̄s modꝰ i deo quē non videat neq̄z q̄ sit aliq̄s modꝰ in intellectu v̓ginis q̄ nō cōuertať ad deuz: sz sic intelligiť q̄ modꝰ q̄ ipsa cōuertiť ad deū cognoscēdū nō est eq̄lis mō quo deꝰ ē cognoscibilis. Vn̄ ergo dico eētia dina nō totaliter videť a v̓gine h̄ aduerbiū totaliter nō dic̄ modū vidētis absolute neq̄z modū absolute rei visē in se: sz modū vidētis ꝑ cōꝑatione ad rē visam: ita q̄ hoc aduerbiū totaliter deťminat ipsā visionē sz q̄ cōꝑať vidēs ad visū: ꝛ h̄ voluit itelligē Aug. in li. de vidēdo deū: cū ait. Dei plenitudinem nō solꝰ oculꝰ corpis: sz nec ipsa mēte q̄sq̄z aliq̄n cōprehēdit. Et Damascenꝰ li. p̄. ait. Incōprehensibilis ē dei substātia his q̄ dine credūt scripture ꝛ fortificať rōne. nā oē qd̓ totalit cōprehēdit aliq̄d ē maiꝰ vel eq̄le illi. sz nullꝰ intellectus creatꝰ ē maior deo: vel eq̄lis ḡ nō potest ipsū totaliter cōphēdere. Et sic pz q̄ visio que

causať ab eētia dina intellectu creato nō mēsurať ſm modū infinitū: q̄ ē ipsiꝰ eētie ſm se sz ſm modū q̄ intellectꝰ ptingit ad hoc q̄ ipsuz ꝑficiať. q̄re ꝛc̄. Et sic pz p̄ma v̓i. Q̄tuz ad ſaz v̓i. dico q̄ sic̄ intellectꝰ possibilis ꝑ intellectū agētē fit cognitiuꝰ reꝝ nāliū cog̊scibiliū: q2 intellectꝰ ē sic q̄dā lumē irradiās intellectum possibilē. vt intelligat res nāles: vt patz. 3. de aīa: ita lumē glorie in pr̄ia suꝑadditū v̓tuti intellectiue irradiat intellectū ad vidēdū dinam eētiā. ꝛ iō cū istud lumē ſm magꝰ ꝛ minꝰ pticipeť a scīs ſm q̄ coꝝ merita p̄cesserūt in vita necē ē vt vnꝰ alio dinā eētiā clariꝰ intueatur. Q̄ aūt in luie glorie dinā eētiā videamꝰ. audi ꝓpham. In luie inq̄t tuo videbimꝰ lumen Q̄ aūt pticipeť ſm magꝰ ꝛ minꝰ audi ep'laz. i. Cor. 15. Sic̄ stella a stella differt a claritate sic erit resurrectio mortuoꝝ. claritas aūt corporꝭ claritatē videbit mentis. ḡ quidā clariꝰ videbūt dinā eētiā. Itē hoīes assuinūt in gloria ſm sortē angeloꝝ qui corruerūt ſm totā theologiam: sz suꝑiores angeli clariꝰ deū vidēt q̄z inferiores ſm Dionysiū de celesti hierarchia ḡ ꝛ hoīes quidā clariꝰ videbūt dinā eētiā tn̄ intellige q̄ nō erit in vno tenebra aliq̄: imo q̓libet clare videbit: ita q̄ modꝰ videndi meus mihi erit clarissimus q̄ possit inesse mihi: ꝛ ita tuus tibi ꝛ sic de alijs. tn̄ cōꝑādo postea lumē glie vt ꝑicipatū ab h̄ ꝛ vt pticipatū ab illo erit tūc disparitas nō ꝓpter defectū obi qd̓ ē dina eētia: nec ꝓpter defectū luis glorie qd̓ q̄zuz ē in se: est maxime latitudinis: sz hoc ꝓuenit ex diuersa dispōne capacitatis hūane q̄ causata est ex diuersa dispōne meritoꝝ. q̄re seq̄ť q̄ illud aduerbiū magꝰ. s. in hac ꝓpōne vnꝰ magis clare videt dinā eētiā: nō deťmināt dinā eētiā. q2 vt sic nō ē dr̄ia: sz deťminat modum ex ꝑte vidētis. Q̄tū ad tertiā v̓i: dico q̄ sic ꝛ h̄ ꝑmarie triplici rōne. Pr̄ia rō dr̄ meritoꝝ vbertas. 2a dr̄ gr̄e fertilitas. Et tertia dr̄ loci sublimitas. Pr̄ia dr̄ meritoꝝ vbertas. vn̄ arguať. Q̄ta sūt oꝑa meritoria tāta dz eē merces. q2 vnusq̄sq̄z suā mercedē accipiet ꝓut gessit in corꝑe suo siue bonū siue malū. ꝛ iō xp̄i discipul' ait. Gaudete ꝛ exl'tate q̄m merces vr̄a copiosa ē i celis. Sap. i. Reddet deꝰ mercedē laboꝝ suoꝝ. ps. Labores manuū tuarū. q2 mādūcabis btūs es ꝛ bn̄ tibi erit. sz v̓go gl'osa ꝑfectiora oꝑa meritoria oibꝰ hūit. ḡ sup oēs fuit ꝑfecte btā. in v̓a aūt btitudine poniť

284

clara visio: vt dixim⁹ in alia ɔclõe. ğ ipa clari⁹
oib⁹ deū videt, pbo nūorē. pl⁹. n. meruit glio
sa ꝟgo in vno solo ɔsensus ɔceptõis filij dei
q̄z oēs creature siue sint āgeli siue hoies. quid
eni ipsi ex suis bonis actib⁹ meruerūt vltra q̄z
gloriā felicitatis etnē ẜm coꝝ diuersos ḡdus:
s꞉z ꝟgo gloriosa in illo solo humillimo ɔsensu
ecce ācilla dn̄i: fiat mihi ẜm ꝟbū tuū meruit ꝑ
matū orbis mūdi dn̄m sceptrū regni plenitudi
nē oiuz grãꝝ oiuz ꝟtutum oiuz donoꝝ oiuz
britudinū oiuz fructuū spūs. Q̄ sit porta celi.
stella maris: mr̄ miīe: ꝛ qđ oia excedit ꝙ eēt mr̄
dei. q̄ ğ rõ ꝙ sup oēs nō debēt pmiari. ꝛᵃ rõ
dr̄ grē fertilitas. vn̄ arguaꝛ sic. Q̄ta fuerit grā
aic in pr̄ia tāta erit luis glie pticipatio. s꞉z ꝟgo
fuit vltra oēs tā in mūdo q̄z in pr̄ia plena grā
q̄z ceteris p ptes. in Maria aūt tota se infudit
grē plenitudo. vt Hiero. ait ğ debuit ꝛ debet
ꝟgini dari vltra oēs luis glie plenitudo. ɔn̄a
nō. ꝛ maior pbaꝛ ex dcis in pcedēti ꝟitate qm̄
ita lumē glie infūdiꝛ: sic ē pparatio subiectoꝝ
ꝛc̄. mior pbata ē ğ ꝛc̄. Tūc vltra. Virgini ac
cōmodaꝛ luis glie plenitudo sup oēs creatu/
ras. ğ seqꝛ ꝙ ēt vltra oēs creaturas clari⁹ deū
videat. ꝛ ipo fruaꝛ pfecti⁹. p꞉z ɔn̄a qꝛ ista clare
cerniꝛ de⁹ sic accōmodaꝛ lumē glie ꝛ p hoc di/
xim⁹ in pcedēti ꝟitate ꝙ vnus scūs clari⁹ alio
deū videt. Tertia rõ dr̄ loci sublimitas. di/
cimus. n. ex snia bti Dionysij de angelica hie
rarchia ꝙ q̄zto vnus angel⁹ ꝛ vna aia altiori
fungiꝛ loco: tāto clari⁹ deū videat: s꞉z ꝟgo glo
riosa altior ē oib⁹. qꝛ exaltata ē sup choros an
geloꝝ ad celestia regna cātat eccl̄ia. ğ ipsa cla/
rius deū videt. audi btm̄ Hiero. qd de ꝟgie
dicat. Eleuaꝛ inqt sup oēs choros angeloꝝ vt
possit spēm vultūq꞉z vidē saluatoris quē ama/
uerat cupierat ex toto desiderio cordis. Audi
Aureliū Aug. Marie inqt aia claritate fruiꝛ
xpi ꝛ gliosis ei⁹ ɔspectib⁹ sp pn̄s. sp cōspiciens
sp vidē sitiēs iestimabiliꝛ pasciꝛ ꝛc̄. audi ꝛ glo
riosu Bernardū. Profūdissimā inqt diue sa
pientie vltra q̄z credi valeat penetrauit abissū
ꝛ q̄ztū sine psonali vnione creature ɔditō pa/
tiꝛ. luci illi inaccessibili videꝛ imersa. h ille q̄re
ꝛc̄. Et hec sufficiāt p pn̄ti ɔcl̄one.

De ɔsideratōe ideaꝝ. Cōclusio tertia.

Ecipe tertiā ɔcl̄onē. v꞉z. si p ɔsolatōe
scōꝝ de⁹ relucētia i sua eēntia ipsis cō
municat: pculdubio ꝟgo gliosa sup
oēs illa ɔsiderat. vbi tres ingram⁹ ꝟi. videl꞉z

Pria ꝟi. ē vtꝝ ꝟgo nūc in pr̄ia extra se aia
ꝛ corpe videat deū oculis corpis sic videt ocu
lis spūalib⁹. Scd̄a ꝟi. ē: an ꝟgo gliosa vi/
dendo deū videat oia relucētia in eo. Tertia
ꝟi. ē. an ꝟgo reuelet aliqb⁹ de inferiorib⁹ spi
ritib⁹ q̄ in eēntia dina cernit. Q̄tū ad primā
ꝟi. dico ꝙ p se ꝛ imediata: nec ꝟgo nec aliqs
scūs deū oculis corpis vidē pōt. Et h pbo sic
nā si a sensu remoueaꝛ id qđ ɔuenit sensui in/
q̄ztū sensus nō erat sensus. Et silr̄ si a visu re/
moueaꝛ id ẜm qđ ē visus nō erit ampli⁹ visus
cū ğ sensus inq̄ztū sensus pticipat sensibilia cō
munia p se vt magnitudinē motū nūeꝝ ꝛc̄. vt
p꞉z 2ᵒ de aia. Et sensus visus inq̄ztū talis sen/
sus pticipat colorē ipossibile ē ꝙ sensus ptici/
pat aliqd qđ nō ē magnū: nec vis⁹ pticipat ali
qd qđ nō ē coloratū: s꞉z i pr̄ia ē idē visus ꝛ idē
sensus qđ h in via. l꞉z pfectiori mō tn̄ ẜ꞉z eandē
rōnē formalē. ğ in pr̄ia deū p se nec ocul⁹ cor/
poris. nec aliqs sensus corpis deū videt. Vir
go āt gliosa h꞉z in pr̄ia idē corp⁹ qđ hūit in mū
do. ğ ipsa deū p se vidē nō pōt. Pōt tn̄ videri
de⁹ oculis corpeis p accn̄s. vidē. n. p accn̄s ē
vidē aliqd qđ ē cōiūctū ei qđ est p se visibile sic
dicim⁹ video hoiez viuē. qꝛ video corp⁹ qđ est
sensibile p se moueri. ꝛ sic aiam videm⁹ quia
corp⁹ videm⁹. silr̄ oculi ꝟginis ꝛ alioꝝ scōꝝ
vidēt deū p accn̄s. qꝛ vidēt gliosū xpi corpus
qđ ē sensibile p se sub q̄ est ipsa dinitas qꝛ xp̄s
de⁹ ꝛ hō ē. Ex q̄ seqꝛ ꝙ aia ꝟginis pfecte bti/
ficaꝛ in cōtēplādo dinā eēntiā. ꝛ corp⁹ in cōtē
plando corp⁹ sui dilectissimi filij. Et hac rōne
dixit Aug: deū hoiez scm̄ esse: vt hō intus ꝛ ex
pascua inueniret int⁹ in cōtēplatione creatoris
ex in hūanitate saluatoris. Hec oia etiā ponit
btūs Tho. in snia. in. 4. di. 49. S꞉z ɔ̄ inquies
pr̄ Ambro. audi expsse Job. 19. qd dicat. scio
inqt ꝙ redēptor me⁹ viuit. ꝛ in carne mea vi/
debo deū saluatorē meū ꝛc̄. Item ꝛ ipse de se
ait. 39. c. dicēs. Auditu auris audiui te. nunc
aūt ocul⁹ me⁹ videt te: sed oculus glorificatus
maioris est ꝟtutis q̄z nō glorificat⁹. ergo i pa
tria deū videre poterit. Itē q̄ est differētia cor
poraliū ad incorporalia eadē ē ecōuerso. s꞉z ocu
lus incorpore⁹ corpalia videre pōt. ğ ocul⁹ cor
pore⁹ icorporalia. ꝛ p ɔn̄s deū q̄ ē sūme icorpo
reus. Dico aia mea ꝙ oēs auctes q̄ dicūt deū
vidisse vel videre: intelliguꝛ de oculis spūs ꝛ
nō carnis de qb⁹ oculis loqꝛ aplus ad Eph.
.i. Illuminatos habere oculos cordis vestri.

Ad rōnē dico q̄ silitudo nō tenet q̄ ad oīa. si
enī ocul⁹ corpis hr̄et vim τ dispōnē, ad viden
dū spūalia sic oculis spūalis ad vidēdū corpa/
lia silitudo teneret. sꝫ nō sic ē. qm̄ mālitas ipe/
dit oculū corpalē. sꝫ oculū spūs nō impedit cū
sit spūalis. Forma. n. q̄zto ē magis abstracta
tāto magis ē cognitiōis pncipiū. τ iō qn̄ est in
mā nullo mō pōt eē cognitiōis pncipiū. Ex q̄
pꝫ q̄ mā ē ipedimētū cognitōis. τ pp hoc daṙ
intellect⁹ agēs fꝫ phos vt abstrahat spēs a mā
sensibili. vt pꝫ. 3. de aīa. Q̄obrē ocul⁹ spūal' cū
ab ipso remoueaṙ cognitōis ipedimētū p̄t vi
dere rē corpalē. nō aūt sic oculis corpalis cū p̄/
ticipet de mā pōt vidē rē spūalē. Sufficiat tibi
aīa p ista v̄itate. Q̄tū ad t̄ciam v̄i. dico q̄
btūs Tho. pma pte. q. 12. arti. 8. breuiter hāc
qōnē tangit. Et breuit̄ dic̄. cū oīa q̄ sūt in diua
essentia relucētia nō videāṙ singula p singu/
las silitudines: sꝫ oīa p vnā eēntiā dei: necē ē
vt btī singula sil' videāt τ nō successiue. Et re
uera multi arguūt cōtra istud dcm̄ ondētes q̄
successiue pn̄t aliqua videri. q꞉ si nō certum est
q̄ pirēt reuelatiōes τ illuīationes angelice. τ
multa alia incōuenientia. Propterea egoipse
legens eūdē in. 4. sniaꝝ. di. 49. in hac qōne:
iudicio meo sani⁹ loquiṙ. τ ponā v̄ba eius ad
lrām. Rn̄dēdo igiṙ ad qōnē postq̄ꝫ duo dicta
dixit rn̄det ad ppositū. Primū dcm̄ ē nulli
dubiū q̄ intellect⁹ diu⁹ intelligit oīa q̄ relucēt
in diua eēntia pn̄tia pterita. τ futura. Scd̄m
dcm̄ ē h̄ τ sūt v̄ba ei⁹ ad lrām. Impossibile ē
aūt q̄ aliqs intellect⁹ creatus cognoscat oīa vi/
dendo diuā eēntiā que deus pōt facē. Et ratō
q꞉ q̄zto aliqd̄ pncipiū pfecti⁹ cognosciṙ. tanto
plura sciūṫ in ipso: sicut in vno demōstratiōis
pncipio ille q ē pspicatioris ingenij plura cō/
clusiōes videt q̄ꝫ ali⁹ q ē ingenij tardioris. cū
ḡ quātitas diue potētie attēdaṙ fm̄ ea in q̄ ipa
pōt si aliqs itellect⁹ videt in diua essentia q oīa
de⁹ pōt facē eadē eēt q̄ztitas pfectiōis itelligē/
do q ē q̄ztitas diue potētie in pducēdo effect⁹
τ ita apphēderet diuā eēntiā qd̄ ē impossibile
oī intellectui creato. Illa aūt oīa q de⁹ scit noti
cia visiōis: aliquis intellectus creat⁹ cognoscit
in v̄bo. s aīa xp̄i. vt i. 3. li. di. 14. dcm̄ ē. Mōō
sequiṙ ad ppositū. τ sic ait. sꝫ de alijs vidētib⁹
diuā eēntiā ē duplex opinio. Quidā. n. dicūt
q̄ vidētes diuā eēntiā vident oīa q de⁹ videt
scia visionis: sꝫ h̄ repugnat scōꝝ dcis q ponūt
āgelos aliq̄ igrare: q̄s tn̄ ꝯstat fm̄ fidē omnes
deū p eēntiā vidē. τ iō alij dicūt q̄ alij a xp̄o q̄ꝫ
uis videāt deū p eēntiā nō tn̄ videt oīa q̄ de⁹
videt: eo q̄ eēntiā diuā nō cōphēdūt. nō enim
ē necessariū q̄ sciēs cām sciat oēs affect⁹ eius
nisi cām cōphēdat: q꞉ nō ꝯpetit intellectui crea
to τ iō vnusq̄sq̄ꝫ deū vidētiū p eēntiā tāto plu
ra in ei⁹ eēntiā cōspicit q̄zto clari⁹ diuā eēntiaꝫ
intueṙ. τ ide ē q̄ vn⁹ pōt aliū istruē. τ sic ange
loꝝ scia τ aīaꝝ scāꝝ pōt augeri vsq̄ꝫ ad diē iu
dicij sic τ alia q̄ ad pmiū accn̄ale ptinēt. sꝫ vlte
rius nō pficiet: q꞉ tūc erit vltim⁹ stat⁹ reꝝ. τ in
illo statu possibile erit q̄ oēs oīa cognoscent q̄
de⁹ scia visionis cognoscit. Ista ē rn̄sio ei⁹ ad
lrām. Ecce q̄ꝫ in h̄ vltio v̄bo se modificat: di
cēs q̄ possibile erit in illo statu τc̄. τ nō dic̄ q̄
de facto sic sit. vel erit. Et ponit vnū nōbile v̄
bū in rn̄siōe sc̄di argumēti. dic̄. n. sic exponēs
illā auc̄tatē btī Greg. in. 4. dialo. dicētis. qd
ē qd̄ nō videāt q vidente oīa vident. ex illo v̄
bo Greg. ondiṙ q̄ in illa btā visiōe ē sufficien
tia ad oīa intuēda ex pte diue eēntie q ē mediū
q̄ videṙ p quē de⁹ oīa videt. Sꝫ q̄ nō oīa vide
anṫ. h̄ ē ex defectu intellect⁹ creati q diuā eēn/
tiā nō cōphēdit: Et seqṙ in tertia rn̄siōe aliud
bonū dcm̄ dicēs. Intellect⁹ creat⁹ nō videt di
uinā eēntiā fm̄ modū ipsi⁹ eēntie: sꝫ fꝫ modū
ppriū q finit⁹ est. vn̄ nō oꝫ q̄ ei⁹ efficacia in coḡ
scēdo ex visiōe pdicta amplicṙ in infinitum ad
oīa coḡscēda. h̄ ille. Et ad vltimū argm̄ mira
bilius dic̄ τ clarissime. nescio q̄ pacto qdaꝫ la/
trent ꝯ hūc scm̄ doctorē in h̄ passu. dicit ergo
sic. Nihil phibet dicē q̄ p⁹ diē iudicij quando
gloria angeloꝝ τ hoiuꝫ erit penit⁹ cōsumata q̄
oēs btī sciēt oīa que de⁹ scia visionis nouit ita
tn̄ q̄ nō oēs oīa videbūt in diuina eēntia: sed
aīa xp̄i ibi plene videbūt oīa. sic τ nunc videt
alij aūt videbūt ibi plura vel pauciora fꝫ gdū
q̄ deū cognoscēt. τ sic aīa xp̄i de oīb⁹ q̄ pre alijs
videt in v̄bo oēs alios illuiabit. Apoc. 21. dṙ
q̄ claritas dei illuiat ciuitatem btōꝝ. τ lucerna
ei⁹ est agn⁹. τ silr alij supiores illuiabūt inferi
ores. nō qdē noua illuiatiōe. vt scia angeloꝝ
inferioꝝ augeaṙ cōtinuatōe illuiatiōis sic si in
telligaṙ q̄ sol q̄scēs illuiat aerē. hec ille ad lit/
terā. Quō ḡ veꝝ ē q̄ btūs iste doctor vt qdaꝫ
aiunt dixerit q̄ vidēs eēntiā videt oīa q sūt in
eēntia. hic ondiṫ ꝯriū eū sentire. Sꝫ dicere po
tes in istis suis v̄bis ē implicatio. dicit eni in
vltima ista rn̄sione q̄ btī oīa videbūt post diē
iudicij que de⁹ videt scia visionis τ postea dic̄.

285

ita tñ q̄ nō oēs oīa videbūt in dīna eēntia ista ꝟba implicāt q̄ oēs oīa videbūt ⁊ q̄ non oēs oīa videbūt. Dico q̄ ambe iste ꝓpōnes sūt ꝟe. Sensus p̄me ꝓpōnis ē iste: q̄ oēs oīa videbūt referēdo singula singulis vt q̄ iste ista videbit. ⁊ iste ista alia videbit ⁊ sic de singulis. ḡ oēs oīa videbūt. sic etiam apud vulgares dici solet. oēs hoīes omnia sciūt: sensus ē q̄ iste vnā rem scit: ⁊ iste vnā aliā: ⁊ sic de singulis. ⁊ sic bene sequiṫ q̄ oēs hoīes sciūt omnia. silr scd̄a ꝓpō ꝟa ē. q꞉ nullus intellectus creatus aliquoꝝ scōꝝ pōt scire oīa: vt pꝫ ex ꝟbis eius. Quare satis pꝫ. q̄ gl'osa ꝟgo cū altioꝛ sit oībꝰ alijs creaturis clariꝰ videt dīnā eēntiā. ⁊ per ꝯn̄s plura q̄ꝫ aliq̄s scōꝝ. nō tñ oīa: vt pꝫ ex dictis. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā dico q̄ lꝫ ex dict̄ in fine p̄cedētis ꝟitatis appareat q̄ ꝟgo gl'osa illuiat ⁊ reuellat scis ⁊ etiā āgelis aliq̄ q̄ nouit in dīna eēntia siue in ꝟba. tñ volo adducē vnā optimā rōneꝫ quā facit b. Tho. p̄ma pte q. 104. ar. 4. dicēs. Oēs creature ex dīna bonitate p̄ticipāt vt bonū qd̄ hn̄t in aliā diffūdāt nā de rōne boni est q̄ se alijs cōicet. Et inde ē q̄ agentia nālia sil'itudinē suā alijs tradūt q̄ꝫtum possunt. quāto igiṫ aliqua agentia magis in diuine bonitatis p̄ticipatione cōstituūṫ. tanto magis perfectiones suas nituṫ in alijs trāsfondere quantū possibile est. vnde Petrꝰ mouet eos diuinā q̄ bonitatem p̄ticipant. dicēs. i. Pe. 4. Vnusquisq꞉ sicut accepit gratiam in alerutrū illā administrātes sicut boni dispēsatores multiformis gratatie dei. ergo m'lto magis angeli qui sūt in plenissima participatione bonitatis diuie. quicq̄d adeo p̄cipiūt. subditis impartiūṫ. nō tñ accipiṫ ab inferioribꝰ ita excellenter sicͭ ē in supioribꝰ. ⁊ iō supiores sp̄ remanent in altiori ordine. ⁊ p̄fectā sciaꝫ habentes sicut vnā ⁊ candē rem pleniꝰ intelligit mgr̄ q̄ꝫ discipulus q̄ ab eo addiscit. ⁊ sic intelligiṫ q̄ scientia supioꝝ est cōior. s. quo ad eminētiorem modū intelligendi. Quare ad ꝓpositū nostrū cū gl'osa ꝟgo nō solū aīas scōꝝ: sꝫ etiā angelos excedat in p̄tipatione diuine bonitatis per grām, nō p̄ nām apparet q̄ ipsa nō dꝫ eē auara in cōicando suas p̄fectiōes q̄s accipit a cognitiōe diuine eēntie oībꝰ inferioribꝰ. Bene igiṫ in p̄ncipio nr̄i sermonis dcm̄ est. Ego sū lux mūdi. Ita nobis grām largiaṫ vt eā facit ad faciem in gloria videamus. Amen.

Dn̄ica de passione sermo in ordine. 33.

q Uis ex uobis ar-

guet me d̄ pctō. Si ꝟitatē dico. vobis: q̄re nō creditꝭ mihi Jo. 8 c. Si modū redēptōis nr̄e paulisper aīa mea repetē volumꝰ ꝓfecto cū totū in bellis ⁊ militia fore ꝯstitutū repicmꝰ. nā cū saluatoꝛ nr̄ p̄mū carnē assumēs ī hūc mūdū q̄si p̄egrinꝰ aduētauit illico cū p̄ncipibꝰ ⁊ p̄ditissimis hoībꝰ bella atrocissima hr̄e cepit. ⁊ p̄ totū vite sue decursū cū sceleratissimis ⁊ nepharijs iudeis: cūq꞉ ēt ip̄o demone īfernali ꝓ nr̄a salute d̄certauit. inde hodie euāgelica tradit historia xp̄m insultātibꝰ iudeis vt se veꝝ deū ōn̄deret: ait q̄s ex vobis arguet me de peccato.

In quibus sacratissimis verbis tres considerationes faciamus. vꝫ.

Christi Jesu carnis perfectionē.
Christi Jesu carnis ⁊ aīe incōtaminationē.
Christi Jesu carnis ⁊ anime conditionem.

De p̄fectōe carnis xp̄i. Cōsideratio p̄ma.

c Hristi Jesu p̄ carnis p̄fectōeꝫ videamꝰ. vbi tres ꝯcl'ones more solito ponamꝰ vꝫ. Pria ꝯcl'o ē ista. Tm̄ fuit ⁊ ē nobilis xp̄i caro vt nūq̄ꝫ aliqd̄ idiuiduū hūanū sit vl' erit vl' possibile ē eē nobiliꝰ. Scd̄a cōcl'o ē ista: Sicͭ nulla caro ē p̄fectioꝛ aut possibilis eē ita nulla p̄fectiꝰ ī suo supposito opata est sicͭ eiꝰ gl'osa caro. 3ᵃ ꝯcl'o ē ista. Sicͭ nulla caro p̄fectius opata est: ita ⁊ nulla vnq̄ꝫ gratioꝛ deo ē aut vnq̄ꝫ erit. ⁊ magis honorāda.

De nobilitate carnis xp̄i. Cōcl'o p̄ma.

a Ccipe p̄mā ꝯcl'onē ⁊c̄. vt s̄. vbi tres ingramꝰ ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi. ē ista de q̄ statu hūane nāe erat xp̄i caro. 2ᵃ ꝟi. ē. an tote tres p̄sone dīne potuissēt accipe eandē carnē ⁊ aīaꝫ. i. eādē nāꝫ hūanā. 3ᵃ ꝟi. ē q̄re tm̄ ꝟbū voluit nobilitaṙ istā carnē sibi vniendo hypostatice ⁊ nō ita pr̄ ⁊ sp̄ūs scūs. Q̄tū ad p̄mā dico ꝫ mgr̄m sniaꝝ in. 3. di. 16. c. ⁊ h̄ ē notādū. vbi sic dicͭ tex. Et ē h̄ notādū xp̄ꝫ de oī statu hoīs carnē accepisse q̄ oēs vēit saluare Sūt. n. 4. statꝰ hoīs. Primꝰ an̄ pctm̄. Scd̄s pꝰ pctm̄ ⁊ an̄ grām. Tertiꝰ sub grā. Quartꝰ in gl'ia. De p̄ statu accepit īmunitatem pcti. vn̄ Aug. illd̄ Jo. euāgeli. exponēs q̄ d̄ sursū vēit sup oēs ē dicͭ xp̄m venisse de sursū. i. d̄ altitudine hūane nāe an̄ pctm̄. q꞉ de altitudie illa assūpsit ꝟbū dei hūanā nāꝫ dū nō assūpsit culpā cꝰ assūpsit penā. Sꝫ pēaꝫ assūpsit d̄ ꝭo statu: ⁊

alios defect⁹. De tertio vbo grẽ plenitudinẽ. De q̃rto nõ posse peccare ꝛ dei pfectã cõtẽplationẽ habuit. n. sil' bona q̃dã vie: q̃dã ẽt bona prie sic ꝛ q̃dã mala vie. h ille. de hac altitudie hũane nãe diximꝰ sabbato pcedẽti in fa ꝯside ratiõe. Sꝫ ꝯ vltimũ dcm̃ mgr̃i vbi ait xp̄m fuisse viatorẽ ꝛ cõphensorẽ arguo sic. pena ꝛ glr̃ia repugnãt: ꝛ sil' in eodẽ subiecto eẽ nõ pñt nã beatitudo est statꝰ oĩuꝫ bonoꝝ aggregatõe pfectꝰ. g̃ ibi nulla pena: xp̄s aũt peti penã assũpsit. quõ g̃ erat cõphẽsor siue pfectꝰ btũs. Dico q̄ pena ꝛ gloria in eodẽ fm eãdẽ nãm sil' eẽ nõ pñt. Sꝫ in xp̄o ,ppter duas nãs saluant̃ in ipso illa duo. q̃ñ inq̃ꝫtũ deꝰ pfecte btũs erat cũ semp esset in p̃re. ꝛ p̃r in eo. Sꝫ inq̃ꝫtũ homo nr̃os defectꝰ habebat. q sue nõ derogabãt dignitati. Qd̕ etiã poptime notat̃ glo. in cle. p̄ma de sũma trinitate. sup vbo possibile. Sed ista clariꝰ patebũt in sequẽtibꝰ. Quãtũ ad faꝫ vi. dico q̄ de hac sũt varie opiniones. Pria opio ẽ dñi Bona. in. 3. di. i. q. plr̃es psone nõ pñt vnũ ꝛ eũdẽ hoieꝫ assumẽ nõ pp defectum potẽtie assumẽtis. sꝫ pp repugnãtiã ꝯdictõis implicite. Qd̕ si ,pbat. aut talis assũptio terminaret̃ ad vnitatẽ nãe aut ad vnitatẽ psõe: aut ad vnitatẽ idiuidui. Si ad vnitatẽ nãe. sequit̃ q̄ ex vnitate nãe diue ꝛ hũane ꝯstituit̃ vna tertia nã. ꝛ p ꝯñs in xp̄o nõ esset distictio assumẽtis ꝛ assũpti. ꝛ sic nõ esset vba assumptio: si ad vnitatẽ psone: seq̃t̃ q̄ plures psone cõicantur in vna psona. ꝛ sic plures psone nõ eẽnt plr̃es psone: qd̕ est ꝯdictio. Si ad vnitatẽ indiuidui cũ talis vnitas sit ex pte assũpti ꝛ nõ assumentis: seq̃t̃ q̄ assũptũ traheret assumentẽ ad nãm suã qd̕ est falsũ. Et sequeret̃ q̄ nã diua nõ assumeret nãꝫ hũanã. sꝫ potiꝰ ecõuerso. q2 assumẽ fm vim vocabuli ẽ ad se sumere. Et sic propt hãc ꝯdictionẽ ponit idẽ doctor q̄ ẽ impossibile plr̃es psonas eãdẽ nãm nũero assumẽ. ꝛ intelligit h dcm̃ ,put icarnatio vbo fac ydiomatũ cõicationẽ p quã filiꝰ dei factꝰ ẽ hõ. sic oñdit btũs Anselmꝰ li. cur. deꝰ hõ. c. 9. vbi dic plr̃es psone nequeũt vnũ ꝛ eũdẽ hoieꝫ assumẽ. nec ,ppter h excludit̃ dic idẽ doctor ois aliꝰ modꝰ assũptiõis. q2 cũ multa deꝰ possit facere que intellectꝰ nr̃ neq̃t intelligere. qs audebit asserere q̄ tres psone nequeũt vnũ ꝛ eũdẽ hoieꝫ assumere. Nihil. n. videt̃ ipedire q tres psone p grãm possint illud efficẽ vt sint psone vniꝰ singularis nãe in tpe cũ illa nã sit possibilis ꝛ oio obediẽs respectu cuiuslibet psone in trinitate Sic intelligendo q̄ illa assũptio nõ terminaretur ad vnitatẽ indiuidualẽ ex pte assumẽtis. q2 hoc esset ꝯ iã dcã. sꝫ vult dicere q̄ ille tres psone in vnũ hoieꝫ assumerẽt. essent ille tres psone vnꝰ hõ fm quẽ sensũ veꝝ est q̄ tres psone possent assumere vnũ hoieꝫ in vnitate indiuidui: ita q̄ in illis tribus personis eẽt cõis vnitas singularis nãe assũpte. dato q̄ nõ esset cõmunis vnitas in vnitate psone. ꝛ sic intelligit iste doctor. Alia opinio beati Tho. pte. 3. q. 3. arti. 6. q̄ licet plures psone nõ possint assumẽ eandẽ numero hypostasim. bene tñ pñt assumere eãdem nãm. Et hanc opinionẽ sequitur Guilibelmꝰ varro. li. 3. q. 4. ꝛ ,pbat per hoc q2 natura est prior supposito mõ multiplicato posteriori nõ seq̃t̃ necessario multiplicatio poris: sꝫ suppositũ vt psupponit̃ est posterior nã ergo multiplicato supposito nõ oportet multiplicare nãm. ꝛ sic eadẽ nã põt esse in pluribus suppositis. Itẽ eadẽ aia põt eẽ in pluribꝰ partibus corpis nãliter. ꝛ idem corpꝰ in pluribus locis supnãliter ergo multomagis in pluribꝰ suppositis eadẽ nã. Tertia opinio est Scoti distinguentis ꝛ dicẽtis sic. Ait ponit̃ q̄ eẽntia sit terminꝰ formalis illiꝰ incarnatõis aut ,ppetas relatiua vl' psona. Si essentia tũc concedit q̄ plures psone mediãte eẽntia pñt assumere eãdẽ nãm nũero. Si aũt terminꝰ eiꝰ ẽ ,ppetas relatiua vel persona hoc eẽ nõ põt. Ista sunt valde ardua sꝫ aia cara valde vtilia nec oibus pdicãda. veꝝ dicis p̃r Amb. sꝫ si auditores ita subtilis ingenij nõ eẽnt qd facere debeo. potes aia mea mouẽ hãc difficultatẽ vꝫ. quõ est possibile q̄ deꝰ potuerit vniri carni hũane. sed aduerte si istã vi. inq̃ris ponas eã p p̄ma verita. ꝛ p̄mã quã posuimꝰ ,p fa ponas. Qrtuꝫ g̃ ad vi. hãc dico aia aut tu q̃ris istã possibilitatẽ p fidẽ aut p rões. Si p fidẽ cũ fides nihil ipossibile ponat simplr̃ credẽ oꝫ. fides aut clamat vbũ caro fcm̃ ẽ. g̃ credẽ oꝫ. ꝛ apl's idẽ sonat ad Gal. 4. Cũ venit plenitudo tpis misit deꝰ filiũ suũ natũ. i. nascendũ sub lege: vt eos q sub lege erãt redimeret. Et Jo. 3. Sic deus dilexit mũdũ vt vnigenitũ suũ daret. Ex q̊ g̃ fides xp̄i h ponit possibile candem fidẽ credere simplr̃ ꝯfiteri oꝫ. de hoc tex. di. i. c. i. in pn̊ ꝛ 23. di. c. q eps. Fides ãt nr̃a ẽ q̃ cõtinet̃ i simbolo. 34. q. i. h ẽ fides. Et i simbolo ponit̃ ista possibilitas. ibi. Qui cõceptꝰ ẽ de spũ sancto

natꝰ ex maria ꝟgine ꝙ hāc credē oꝫ. Si āt hāc possibilitatē ex rōe q̄ris. Licꝫ nulla rō nāľ ad h̄ suppetat. qꝛ ꝑter rōnē ē. imo nōnulli qꝛ rōnibus nālibꝰ hoc intelligē nō poterāt diuersi diuersa dixerūt. Quidā aiūt corpꝰ attulisse de celo q̄dā carnē nō eē verā. ſꝫ fantasticā ⁊ siľia. propterea talia dixerūt qꝛ intellectu nāli cōphēdere nō poterāt queādmodū oculꝰ grossꝰ qꝛ rem subtilē nō intueť firmit̄ asserit̄ rē illā nō esse. Possumꝰ tñ aliq̄s ꝑsuasiuas rōnes adducere ꝫ doctrinā doctoꝝ ab ecclā approbatoꝝ. do. Bonauē. in. 3. facͥ has rōnes. oīa illa attribuenda sūt diue potētie q̄ sibi nō d̄rogāt. ſꝫ diuinā nām vniri posse diue potētie nō derogat ꝙ ⁊c̄ mioꝛ ꝓbať. nā diuinā nāꝫ posse vnire humane nihil aliꝺ ē q̄ꝫ diuinā ꝑsonā q̄ fuit hypostasis diuine nāe ab eťno eē hypostasim hūane nāe in tꝑe h̄ aūt nō dic̄ aliquā iꝑfectōꝫ. ſꝫ potiꝰ dignitatē. ꝙ ⁊c̄. ⁊ ꝓbat h̄ ꝑ q̄ndā siľitudinē dicēs. sic deꝰ cū sit bonꝰ ab eťno in nullo diue bōitati sit d̄rogatio dū ē cā bonitatꝭ create in tꝑe. q̄ꝫuis bōitas creata lōge sit iferioꝛ bonitate icreata. Sic cū ꝑsona filiꝫ dei sit hypostasis itellectuaľ ⁊ spūalis ⁊ icreata ab eťno i nullo sibi d̄rogat si sit hypostasis rōnalis creature in tꝑe. Scd̄o arguit sic. Queādmodū deꝰ de nō creante sit creās in tꝑe sola mutatiōe facta ex ꝑte creature sic ꝑsona filiꝫ dei q̄ nō erat hypostasis humāe nāe in actu hꝫ eē eiꝰ hypostasis sola mutatiōe facta ex ꝑte nāe assūpte. 3º sic. Sic̄ deꝰ cū sit in creatura ꝑ eēntiā p̄ñtiā ⁊ potētiā. in nullo tñ d̄pendet a creatura: ſꝫ potiꝰ econuerso creatura ab ip̄o tāq̄ꝫ a cōseruāte ⁊ sustētāte. sic deꝰ cū sit in nā rōnali ꝑ vnionē nō depēdet ab ipsa: sed potiꝰ ecōuerso nā rōalis depēdet ex hypostasi diuina. ⁊ hꝫ sustētificari i illa sic̄ nā sustētificať i ꝑsona. q̄re ⁊c̄. Quidā aliꝫ doctores sic ꝟitatē istā ꝓbāt. Prius pōt separi a suo posteriori. ſꝫ singularitas nāe p̄oꝛ est ꝑsonalitate vel supposito. ꝙ pōt ab eo separi. ⁊ ꝑ ꝯñs ab alio supposito sustētari. qꝺ factū fuit in incarnatōe: qꝛ nā hūana assūpta a ꝟbo fuit absoluta a ꝓprio supposito ⁊ suppositata supposito diuīo. Aliꝫ sic ꝓbāt. Qꝺ pōt creatura facē ⁊ bñ pōt ⁊ creatoꝛ ſꝫ creatura rōnalis. s. suppositū hūanū potest sustētare nām hūanā. ꝙ ⁊ suppositū diuiꝫ h̄ aūt suppositatio fuit in incarnatiōe. q̄re ⁊c̄. ⁊ ne tibi fastidiū generē. alios mōs relinq̄mꝰ. Qm̄ q̄t doctores super 3º sniaꝝ scripserūt tot sūt rōnes. Et multa pulchra ponit btūs Tho. in. 3. ꝑte sūme. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ñti veritate

Quātū ad tiā ꝟi. dico ꝫ dn̄m Bonauē. in. 3. di. i. ꝙ de hac incarnatiōe loq̄ possumus dupľr. s. aut q̄ ad ipsas ꝑsonas diuinas: aut q̄ ad nām hūanā lapsā. Si ꝯsiderať q̄ ad ꝑsonas diuinas: tūc dic̄ ꝙ triplici rōne cōgruit verbum potiꝰ icarnari q̄ꝫ aliquā aliaꝝ ꝑsonaꝝ. Prio qꝛ filiꝰ ē imago p̄ris. Scd̄o qꝛ est ꝟbū p̄ris. Tertio qꝛ ē filiꝰ p̄ris. Pria qꝛ ē imago patris. Nā cū hūana nā esset assūpsibilis a deo rōne dignitatꝭ imaginis. ⁊ nulla alia ꝑsona sit imago p̄ris nisi filiꝰ. ergo cōgruū fuit vt solꝰ filiꝰ iūgereť carni hypostatice. 2º qꝛ filiꝰ ē ꝟbū p̄ris. Nā sic ad māifestationē ꝟbi itellectuaľ oꝫ ꝙ ipsū copuleť ꝟbo vľ voci sensibili: sic ad manifestationē ꝟbi eterni p̄ris congruū fuit vt vnireť carni sensibili. tertio qꝛ erat filiꝰ patris. Et hanc rōnē tangit mgr̄ in. 3. di. i. c. i. vbi sic ait. Qꝺ iō factū est vt q̄ erat in diuinitate dei filiꝰ in hūanitate fieret filiꝰ hoīs. Nō p̄r vľ spūs scūs carnē induit ne aliꝰ in diuinitate filius esset aliꝰ in hūanitate. Et ne idē esset p̄r ⁊ filiꝰ si deꝰ p̄r de hoīe nasceret. inde Aug. li. de ecclesiasticis dogmatibꝰ. nō p̄r carnē assūpsit ne q̄ꝫ spūs scūs. ſꝫ filiꝰ tm̄ vt q̄ erat in diuinitate dei filiꝰ ipse in hoīe fieret filiꝰ hoīs. Ne filiꝫ nomē ad alteꝝ trāsiret q̄ nō esset in trinitate eťna filius h̄ ille. Si āt ꝯsiderať incarnatio q̄ ad nām lapsam: tūc ēt tribꝰ rōnibꝰ ꝓbať ꝙ ꝯgruētiꝰ verbū carnē assūpsit q̄ꝫ p̄r vľ spūs scūs. Prio ex ꝯsideratiōe hoīs lapsi. Scd̄o ex ꝯsideratione mōi repandi. 3º ex ꝯsideratōe fructꝰ repatōis.

Prio ex ꝯsideratōe hoīs lapsi. nā si cōsideramꝰ hoīs lapsus pꝫ ipsū corruisse: qꝛ siľitudinē dei appetiꝫt ⁊ eq̄litatē. vt pꝫ ꝑ mgr̄m in. 2. di. 22. Sꝫ filiꝰ est siľitudo patris ⁊ cui ꝓprie attribuiť eq̄litas. ꝯgruū ꝙ fuit vt inde assumeť repatio. vn̄ hō assūpsit ruine occasionē. Hāc sniam ponit Bernar. sup illud Jone. 3. c. ꝓpter me venit hec tempestas. Ait. n. qꝛ domo presūpserat dei similitudinē dirrecte contra filium peccauit: ideo merito filio ⁊ vindicta ⁊ indulgētia magis cōgruebat. Idē sonat ⁊ btūs Anselmꝰ li. cur deꝰ hō inq̄t ꝓ quo erat oratu rus ⁊ diabolꝰ quē erat expugnaturꝰ. falsā dei similitudinē ꝓsūpserant ⁊ iō spālius aduersū filiū peccauerūt. Scd̄a rō sūmiť ex ꝯsideratiōe mōi repādi. Repati. n. sumꝰ ꝑ obiam mediatoris ⁊ eius supplicationē. Filio aūt magis congruit supplicare ⁊ p̄ri obedire ergo filius

poti⁹ voluit icarnari. hoc ōndit Anselm⁹ vbi s. dicēs. Cōueniēti⁹ sonat filiū supplicare prī q̄z aliā psonā. 3ª nō sumit ex ↄsideratione fructus reparatōis. Ad h̄. n. icarnatio ordinat vt fi m⁹ filij dei. ⁊ cū oē posteri⁹ reducat ad suū prius: ↄgruū fuit v̄bū poti⁹ icarnari q ē p̄m⁹ nāl filī⁹. h̄ ēt ōndit btūs Aug. 3. de tri. vt hō ingt ex deo nascēt. p̄ ex ipso nat⁹ est de⁹. Oportuit n. vt p illū efficerent filij adoptiui q ē fili⁹ nāl q̄re ⁊c̄. Si āt a me aia introgas ⁊ dicas. tu pr̄ Ambrosi h̄d tibi vr̄. q̄re dic mihi poti⁹ v̄bū incarnari voluit q̄z aliq̄ alia p̄ psonarū. Breuit dico q̄ si alia psona carnē assūpsisset plā icōueniētia secuta eēnt. Prio q̄dā trinitatis ↄfusio: dū plēs filij i trinitate dicēnt. 2° q̄r nascēt q̄dā eq̄litatis dinutio: dū duo filij eēnt i trinitate q̄rum vn⁹ hr̄et excellētiorē nobilitatē alio. 3° q̄r ēt nascēt q̄dā oppositorū indistictio: q̄r tūc idē fili⁹ genit⁹ ⁊ nō gēit⁹ dicēt vt p̄z. ⁊ silr̄ multa alia icōueniētia secuta eēnt: iō ↄgruēti⁹ fuit filiū incarnari. q̄re ⁊c̄. ⁊ ista sufficiāt p̄ p̄nti ↄclōe.

De pfectissima operatione carnis xp̄i.

Conclusio secunda.

Ecipe t̄am ↄclōnē v̄z. Sic nulla caro a ē pfectior aut possibil' eē ita pfecti⁹ in suo supposito nulla opata ē sic ei⁹ gloria caro. Vbi tres igram⁹ v̄i. v̄z. Pria v̄i. ē ista. Quis fuit mediū ⁊ mediator ad faciēdum pacē int̄ deū ⁊ hūanā nāz. an. s. xp̄s f̄m q̄ de⁹ an xp̄s f̄m q̄ hō. 2ª v̄i. ē. Que fuit p̄cipua cā isti⁹ icarnatōis. 3ª v̄i. ē. Quare tm̄ distulit incarnari. Q̄tū ad p̄mā dico f̄m Bona. i. 3. di. 19. q̄ aliud ē eē mediū: ⁊ aliud ē eē mediatorem. Mediū. n. dīc cōicātiā cū extrēis mediator āt nō. s̄z dīc officiū recōciliatoris. Si g̊ q̄ris q̄lit xp̄s fuit medi⁹ distiguēdū ē. q̄r aliq̄d eē medium ipliciī ↄtingit. Prio q̄ due nāe cōcurrāt i vnā nām: ita q̄ ex ill' duab⁹ naturis fiat vna t̄tia nā: ⁊ h̄ mō nec xp̄s nec q̄cq̄z aliud medium eē pōt int̄ dinā ⁊ hūanā nām. 2° q̄ due nāe cōcurrāt i vnū sic i vnā psonā: ⁊ h̄ mō xp̄us dr̄ mediū inq̄ztū ipse ē vna psona i duab⁹ nāis. 3° q̄ due p̄p̄etates ↄformes duab⁹ nāis i vnū ↄcurrāt: ⁊ h̄ ēt mō xp̄s ē mediū int̄ nāz dināz ⁊ hūanā. Silr̄. n. duas p̄p̄etates h̄eat. s. mortalitatē ⁊ btitudinē. mortalitate q̄dē cū hōib⁹. btitudie v̄o cū deo ipso cōueniebat. ⁊ sic patet quō xp̄s fuit mediū int̄ hūanā nāz ⁊ dinā. Si āt q̄ris f̄m quā nāz xp̄s fuit mediator. dico q̄ cū mediator dicat offīm recōciliatoris vt dem

Et recōciliator d̄z differre ab his q̄s recōciliat xp̄s nō erit mediator f̄m nāz dinā: q̄r f̄m illā ei fit recōcilia⁹. s̄z f̄m nāz hūanā i q̄ pōt recōciliare f̄m p̄p̄etates diuersas i qb⁹ cōicat cū d̄o ipso ⁊ hoīe. Justiciā. n. hēbat ⁊ inocētiā i q̄ cōueniebat cū ipso deo ⁊ mortalitatē i q̄ ↄueniebat cū hoīe. Et dū mors iusticie ↄiūgit i eodē hō pctōr ⁊ mortal' ↄsideraf cū deo iusto ⁊ inmortali. Jn̄ ait apl's ad Ro. 5. Cū eēm⁹ inimici recōciliati sum⁹ deo p mortē filij ei⁹. q̄ v̄ba mgr̄ sniarū i. 3. di. 19. sic exponit i. c. q solus. vbi sic ait. q̊d nō sic itelligēdū ē q̄ ei nos sic recōciliauerit xp̄s vt icipet amare q̊d oderat sic recōciliaf inimic⁹ inimico vt deinde sint amici q añ se oderāt. s̄z nos iā deo diligēti recōciliati sum⁹. Sz quō diligēti nos deo recōciliati sum⁹. Respōdeo p̄p̄i pctm̄ cū eo hēbam⁹ inimicitias qui hēbat erga nos charitatē: ēt cū inimicicias exercebam⁹ aduersus eū opando iniq̄tatē. Ita g̊ inimici eram⁹ deo sic iusticie sunt inimica pctā ⁊ iō remissis pctīs tales inimicicie finiunt ⁊ recōciliant iusto q̄s ipse iustificat. xp̄s g̊ dr̄ mediator eo q̄ medi⁹ int̄ deū ⁊ hoīes ipsos recōciliat d̄o. Recōciliat. n. dū offēdicl'a hoīuz ab oculis d̄i tollit. i. dū pctā del̄z qb⁹ de⁹ offēdebaf: ⁊ nos inimici ei⁹ eram⁹. h̄ ille. Sz iq̄idē mgr̄ p⁹ p̄dcā v̄ba mouet istā difficultatē. Cū pctā deleat nō solū fili⁹: s̄z ⁊ pr̄ ⁊ sp̄us scūs q̄r deletio nr̄a ē recōciliatio ad deū: q̄re g̊ sol⁹ fili⁹ dr̄ mediator. Ait. n. apl's. j. Cor. 5. deus erat i xp̄o mūdū sibi recōciliās. cū igr̄ recōciliet. q̄re g̊ nō dr̄ mediator. Et r̄ndet q̄ iō pr̄ nō dr̄ mediatō q̄r nō fuit medi⁹ int̄ deū ⁊ hoīem: nec hūit illa sacra q̄ fide ⁊ imitatōe iustificaremur. i. recōciliaremur d̄o. Recōciliauit g̊ nos tota trinitas v̄tutis vsu. s. dū peccata delet: s̄z fili⁹ sol⁹ iplecōe obie in q̄ patrata sūt f̄m hūanaz nām. p q̄ credētes ⁊ imitantes iustificamur. Formalit g̊ ad dub iū dr̄ q̄ ista tria nōia mediator redēptor ⁊ ↄciliator diuersimode de diuinis personis dicūt. Nā iste termin⁹ mediator solū dr̄ d̄ filio dei f̄m hūanitatē ⁊ nō f̄m diuinitatē: q̄r n̄ ē mediator int̄ deū ⁊ deū: q̄r vn⁹ ē de⁹ ⁊ h̄ tangit mgr̄ in. 3. di. 19. c. vnde ⁊ mediator. Redēptor aūt ⁊ cōciliator pōt cōuenire alijs psonis p̄p̄i vsum ptātis. nō aūt p̄p̄i exhibitionē hūilitatis ⁊ obie. Ex q̄ seq̄t q̄ de redēptiōe possum⁹ dupliciī loq: v̄z. q̄ tal' redēptio conueniat xp̄o vt p̄ncipali agenti aut vt p̄ncipali executori. Si vt p̄ncipali agenti: sic redemptio conue

3

287

nit toti trinitati: qm̄ tota simul trinitas p̄ncipa
le agens auctor q̄s fuit redēptiōis: q2 indiuisa
sūt opa trinitatis. Si aūt vt p̄ncipali executori
sic respicit hūanitatē que assūpta ē a solo vbo.
ꝛ sic ꝯpetit soli filio. Sic dicim⁹ q̄ passio attri
buit soli xp̄o: sed opatio vtutis toti trinitati.
grē ꝛc̄. Et ista sufficiant p ista vitate. Q̄tū
ad s̄am vitatē dico q̄ ē diuersa doctoꝝ opio.
btūs Tho. pte. 3. q. j. ar. 3. dic̄ q̄ p̄cipua cā in
carnatōis fuit redēptio hūani gn̄is. Et p ꝯn̄s
ꝯcludit q̄ si hō nō peccasset fili⁹ dei icarnat⁹ nō
fuisset. Et pbat plꝰb⁹ scōꝝ auctrib⁹. Nā p̄o
Ambrosi⁹ de icarnatōe vbi sic ait. Que nāq3
erat cā icarnatōis nisi vt nā q̄ peccauerat redi
mēt. Et gl. sup. j. epl'a Pauli ad Thi. j. vbi
Paul⁹ ait. xp̄s iesus vēit i hūc mūdū pctōres
saluos facē dicit glo. Nulla cā vēiēdi fuit xp̄o
dn̄o nr̄o: nisi pctōres saluos facē tolle vulnera
ꝛ nulla ē cā medicine. ꝛ st vba Aug. sup Jo.
Itē Aug. de vbis dn̄i sic ait. Si hō nō peccas
set de⁹ nō venisset. Et Leo papa i s̄mone. Si
hō ad imaginē ꝛ sil'itudinē dei fact⁹ i suo ho
nore māsisset creator creatura fact⁹ n̄ fuisset. ꝛ
apl's ad Gal. 4. Cū venit plenitudo tpis ꝛc̄
Itē ꝛ idē Aug. magn⁹ igt venit medicus: q2
magn⁹ iacebat egr⁹. Multe alie s̄t auctes ad h̄
s3 iste sufficiāt. Scotiste vo dicūt q̄ p̄cipua in
carnatōis rō ꝛ cā fuit hūane nāe pfectio. nā cū
hō ex duplici s̄ba ꝯponat̄ itellectuali. s. ꝛ sēsua
li: ꝛ s̄m vtrāq3 btificabil' existat: ꝛ nō possit bti
ficari i. diuā vidēdo eēntiā s̄m ptē sēsibilē pp
iproportōe3 vital' imutatōis ad obm ꝯgruu3
fuit aliqd iueniri i. q̄ ps sēsitiua qesceēt vltiate.
h̄ āt ē ipa filij dei vnigeniti assūpta hūanitas.
Quare aūt dei pfecta opa eēnt. ēt si i inocētie
statu p̄mi hoies pstitissēt adhuc vbū hūanas
set: qd ꝛ sētire aureli⁹ Aug. vr̄ i li. d' spū ꝛ aia
ppterea ingt de⁹ scūs hō vt totū hoie3 btificaret
i se vt int⁹ ꝛ ex⁹ pascua iueniret. Ex i carne sal
uatoris. Int⁹ i deitate creatoris. Et ꝯfirmat̄
ex dcō eiusdē. 13. de tri. vbi sic ad l'ram dic̄. qd
n. tā nc̄ariū fuit ad erigēdū spē nr̄am mētesq3
mortaliū ꝯditiōe ipsi⁹ mortalitat' abiectas ab
imortali despatōe liberādas q̄3 vt d'mōstraret
nob q̄3ti nos pendēt de⁹ q̄3tūq3 diligēt. h̄ ibi.
Sz igit ex his vb de⁹ assūpsit hoie3 vt nos ad
sui amorē elicēt: clarꝝ ē q̄ si hoie3 i statu inocē
tie assūpsisset magi' nos ad suā dilectōe3 traxis
set. Et sic hēs aia mea duas famosas opioes.
Ego āt mediāte grā spūsci ꝛ dcis alioꝝ do
ctoꝝ p ꝯcordātia istarū opinionū pono hāc di
stictōe3 q̄ de icarnatōe dupl'r loqui ꝯtigit aut
q̄3tū ad s̄ba3 aut q̄3tū ad effectū passibilitatis.
Si 2⁰⁹ tūc p̄cipua rō icarnatōis fuit redēptio
hūani gn̄is ꝛ sic itelligūt p̄mi. Si p⁰ tunc p̄ci
pua rō fuit pfectio vniuersi ꝛ sic itelligūt scdi.
Quattuor. n. sūt mōi deducēdi hoie3 i eē. s. d'
viro ꝛ muliere vt nūc. Sine viro ꝛ muliere vt
adā. de viro sine muliere vt eua. Restat q̄rt⁹
mod⁹ vt pfecta sint opa dei. s. de muliere sinē
viro: qd' fcm̄ fuit i hac b̄n̄dca icarnatōe. Hāc
distictione3 fēcit dn̄s Bona. i. 3. di. j. q̄re ꝛc̄.
Q̄tū ad tiā vi. dico s̄m Bona. vt s̄ q̄ q̄drū
plici rōe tm̄ distulit icānari v3. vt diuā iustitiā
demōstraret vt hūanā ipotētiā idicaret vt eināa
dispōe3 approbar3: ꝛ vt hūanū amorē accēdēt
O dulcissime de⁹ cur tot ānoꝝ curricula ptrā
sisti: qd tm̄ aures tuas dulcissimas a vocib⁹ scō
rū pr̄u3 decliasti an̄q3 hac nr̄a tūica mōtali vē
stiri velles. Ecce oēs clamāt vt disrūpes celos
ꝛ descēdēs vsq3 ad ima tre. Mitte quē missu
r⁹ es. Cur obaudis. Feci igt de⁹ aia mea vt iu
sticiā meā demōstrarē. nā si mox aut puo i tpe
hūanassē leue pctm̄ p̄moꝝ pentū credidisses:
ꝛ rigorē diue iusticie n̄ itellexisses: sed dū tāta
tpa ptrāsita cernis arguē potes p̄moꝝ pentū
pcti g'uitatē ꝛ diue iusticie rigorē: q̄ nil i vltū
abire pmittit. ps. Iust⁹ do. ꝛ iust: dile. eq. vi.
vult⁹ ei⁹. 2⁰ aia tm̄ distulit vt tuā ipotētiā ꝛ car
nis tue quā isormas oñderē. sat'. n. ꝯuicē po
teras cū tot scōs p̄res ad iferna descēdē cerne
bas. nullā i te aut carne tua potētia eē ad diuā
iusticiā psoluēdā. Et hc dicē potas qd' scribit
2. pali. 2. c. Cū igram⁹ qd agē debeam⁹: h̄ so
lū residui hēm⁹: vt oculos n̄ros figam⁹ ad te.
Nec tū putes talē morā scis p̄rib⁹ fuisse mole
stā: cū diue eēnt volūtati ꝯcordes. ps. Iusti
dn̄i recte letificātes corda. s. scōꝝ patꝝ. 3⁰ tm̄
distuli vt eināa dispōe3 approbare3. oia. n. suū
tēp⁹ hn̄t. cū aūt venit plenitudo tēporis misi fi
liū meū. Et diua dispositio. Mundus. n. i se
to mense. s. martij s̄m cōem opinionē: ꝛ die se
xto fuit ꝯsumat⁹. ergo congruum fuit vt in se
xto mēse: ꝛ sexto die: ꝛ sexta etate repararetur
Prima etas est ab Adā vsq3 ad Noe. scda a
Noe vsq3 ad Abraham. Tertia ab Abrahā3
vsq3 ad Moysē. 4. a Moyse vsq3 ad Dauid
5. a Dauid vsq3 ad xp̄3. 6. a xp̄o vsq3 ad fine3
mūdi: s3 d' h̄ alia dixim⁹: q̄3to tātū distuli icar
nāi. vt te i amorē meū accēderē. nā si vēꝝ ē q̄

nil cariꝰ q̄z qd̄ pctibꝰ ꝯpaꝛ: ꝑfecto vt tātū ac tale bñficiū icarnationis grm̄ hreꝛ: ꝯgruum fuit vt multis precibꝰ ꝯpareꝛ. q̄re ꝛc̄. Et h sufficiant ꝓ p̄nti ꝯclusione.

De adoratione. Conclusio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯclone vz. ꝗ sicut multa ca ro pfectiꝰ opata ē: ita ꝛ nūq̄z aliq̄ cari or dō ē vl̄ fuit vl̄ erit ꝛ magis honorā da. Vbi tres ingrantꝰ Vi. vz. Pria Vi. ē ista O eterne deꝰ postq̄z carnē xp̄a tā carissimā tibi fecisti vt cā tibi vniēdo hō appuisti q̄s grāruz actōes ꝛ honorē tibi ꝓ tāto bñficio facē dēmꝰ 2ª Vitas ē. O etne deꝰ debemꝰ ne carnē tuaz siue hūanitatē eadē adoratiōe adorare sicut tuaz scāz diuītatē. 3ª Vi. ē. ne petim̄ eterne deꝰ ima gines adorare q̄ in eccl̄ia filij tui q̄tidie depin gunꝛ. Dic igiꝛ mihi p̄mū pr̄ scē quō te adora/ bimꝰ ꝛ quē honorē tibi faciemꝰ ꝓ tanto officio Nā Abel te adorauit muneribꝰ. Enoch filiꝰ seth tuū nomē p̄mus vocauit Noe Abrahaz Moyses sacrificijs ꝛ decimis ꝛ alij sci pr̄es sil'r te honorarūt ꝛc̄. Rñdeo ad istā tuā p̄maz Vitatē aīa cara loco dei. Et dico q̄ btūs Tho. 3a p̄e. q. 74. ꝓpt illud Vbū Jo. x. venit hora qn̄ Vi adoratores ꝛc̄. mouet hāc difficultatez. vtꝝ adorat o ꝯsistat i actibꝰ intioribꝰ l' extiori bꝰ. xp̄s. n. ibidē. s. Jo. x. dic̄ q̄ veri adorato/ res adorabūt i spū ꝛ Vitate. ġ n̄ actibꝰ extiori/ bꝰ: s3 tm̄ i spū adorādꝰ est deꝰ. Et Paulus. j. Cor. 14. ait. Orabo spū orabo ꝛ mēte. Itē ar guiꝛ sic. Actꝰ extiores ptinēt ad cognitionē ꝛ motū sensibilē: s3 deꝰ attigi n̄ pōt p actū sēsibi/ lē. ġ nō d3 honorar p actus sensibiles. Et rñ det idē doctor q̄ sic hō ex duplici sb̄a cōponiꝛ n̄ali. s. ꝛ intellectuali sic ꝛ n̄aliꝛ ꝛ spūaliꝛ deuz honoret. n̄aliꝛ cū exteriorib' actibꝰ. spūaliter spū ꝛ mēte. sed h ordine vt qd̄ exteriꝰ facimus ad mentē ꝛ spm̄ referamꝰ. Nā p signa q̄ corp aliꝛ exhibemꝰ aīmꝰ ardētius in deū subleuaꝛ. Cōn̄alis. n. nobis modꝰ ē: vt p sēsibilia ad i/ telligibilia ꝓcedamꝰ. p̄ phisi. Innata ē. n. no bis via ad certiora nob ꝛ intiora nāe ꝓcedē. ꝛ p̄ posterioꝝ ois doctrina ꝛ ois disciplina fit ex p̄existēti cognitōe. s. sēsitiua exponūt doctōes phisici. ꝛ. 3. de aīa. nēe ē itelligentē fātasmata speculari. ꝛ i li. de sēsu. Nihil ē in intellc̄u qn̄ p̄us fuerit i sēsu. ġ p sēsibilia ꝛ p actꝰ extiores manuducimur i spūalē dulcedinē dei: ꝛ cogni tōez: ꝛ spūalē honorē: ꝛ ad oīonē. Et iō q̄ztū ad oīonē ꝛ honorē spūalē nō reqriꝛ aliꝰ locꝰ: nisi mēs ꝛ spūs. S3 q̄ztū ad oīonē ꝛ honorez corpalē reqriꝛ locus corpal' scūs. ps. adorabo ad tēplū scm̄ tuū. locꝰ n. scūs vt eccl̄ia sic ꝛ ce teri motꝰ spūales corpis excitāt spm̄ in ꝯtēpla tione creatoris sic ondimꝰ feria. 5. cinē. Nō tm̄ q̄ honor ꝛ dei cultꝰ vt dicit dn̄s Bona. in 3. di. 9. pōt ꝯsiderari tripl'r. Vno mō vt qdaz actꝰ i deū directꝰ sub rōne vltimi finis. ꝛ sic ta lis honor ē cōis Vtutibꝰ oibus qm̄ omni actu Vtutis honoramꝰ deum. 2° mō vt actꝰ in de/ um directus. non solū in rōne vltimi finis. s3 in rōe subiecti: ꝛ sic tal' honor cōis ē tm̄ tribus Vtutibꝰ theologicl̄. s. fidei spei ꝛ charitati: qm̄ fide ꝛ spe ꝛ caritate deū diligimꝰ ꝛ honoramꝰ 3° vt ē qdā actꝰ i deū directꝰ n̄ solū i rōe finis ꝛ obiecti: s3 i rōe honoris ꝛ sic tal' actꝰ ē spūalis adoratōis latrie q̄ nihil aliud ē nisi cultꝰ soli dō debitꝰ. vn̄ l3 i oi actu Vtuoso relato i deū ho/ noreꝛ deꝰ tm̄ latria vēdicat sibi spālē p̄rogatiuā vt sit cultꝰ ꝛ honor soli dō debitꝰ vt ait Aug. s3 vt clariꝰ aīa mea etno pr̄i honorē q̄lē debeas i pēdē pp tm̄ ac tale bñficiū icarnatōis filij eiꝰ i telligas diligent aīaduerte q̄ ois honor q dō attribui pt: aut ptiet ad diuā potētiā: aut ad di uā sapiaz: aut ad diuā clemētiā. Et iō h tria pū ctā videamꝰ p̄ q̄lē honorē facē dēmꝰ dō pp eiꝰ ifinitā potētiā. 2° q̄lē hōrē pp eiꝰ ifinitā sapiaz 3° q̄lē honorē pp eiꝰ ifinitā clemētiā. Q̄tū ad p̄muū dico q̄ tripl'r honorādꝰ ē adoratōe. s. exo ratōe ꝛ veneratōe. Adoratōe q̄drupl'r. s. iclia tōe mētis: icliatōe capitl̄: genuflexiōe corpis ꝛ totali ꝓstratōe. p̄ adorādꝰ ē mētl̄ icliatōe i figm̄ hūilitatl̄ exº pharisei. Luc. 18. q oculos suos n̄ audebat ad celū leuare: s3 pcutiebat pectꝰ suuz dicēs. ꝓpitiꝰ esto mihi pctōri. In Grego. li. mor. Ille iqt Vaz oīoez dō exhib3 q semētip3 q̄ puluis sit hūil'r v3: q sibi nihil Vtutl̄ tribuit q bona q̄ agit eē de mīa dei agn̄scat. h ille. 2° ad oraꝛ icliatōe capitl̄ qn̄. s. audiꝛ nomē dn̄i nr̄i ie su xp̄i: sic hr̄ de imūitate eccl̄aꝝ. li. 6. c. dec3. ꝟ q̄ dn̄ica sequēti diceꝛ ad plenū. Itē qn̄ dr̄ glia pr̄i l' audiꝛ cātari. 3° gēuflexiōe corpis. s. qn̄ ele uaꝛ corpꝰ xp̄i. gēuflectē. n. dēmꝰ ābo gēua. ad Phi. 2. In noie iesu oē gēu flectaꝛ ꝛc̄. ad dr̄i a3 pape ipatorl̄ ꝛ alioꝝ mgroꝝ. ꝟ ꝯse. di. j. c. qn̄ āt stamꝰ. 4° i tōli corpis ꝓstratōe. ps. adoꝛ mꝰ ꝛ. p. an̄ cū. q° sacri magi xp3 hōrarūt iq̄ztū deū. Mat. 2. c. ꝛ. pce. ado. cū. Sil'r ꝛ xp̄s iq̄ztū hō hōrouit pr̄ez. Mat. 26. ꝓgressus pusillū ꝓ cidit i faciē suā orās ꝛ. d. Pr̄ mi si pos. ē. t. a

me calix iste. Silr ꝛ Petrꝰ xp̄m inq̄ʒtū deuʒ honorauit. Luc. 5. Q̄ŏ cū vidēt Petrꝰ. s. mlʳ titudinē piscium ꝓcidit ad genua iesu dicēs. exi a me dn̄e q꞉ hō pctōꝛ sū. Et de illo q hēbat de mōiū. Ma. 8. scribiṫ. Currit ille hō q hēbat demoniū. ꝛ isra. Is vt vidit iesū ꝓcidit añ il/lū. Luc. 5. c. dr̄ de leproso. Ecce vir plenꝰ lep̄ vidēs iesū ꝛ ꝓcidēs in faciē suā rogabat cū dicēs. dn̄e si vis potes me mūdare. q̄re ꝛc̄. 2° honoraṫ deꝰ q̄ʒtū ad suā potētiā exoratōe. Triplʳr āt diuā potētiā exoramꝰ. s. p̄ oroꝫ depcatiōꝫ ꝛ sacrificatōeꝫ. p̄ oroeꝫ Mat. 9. pr̄ nr̄ ꝛc̄. In q̄ necaria tā corp̄is q̄ʒ aīe postulamus. ps. Vba mea aribꝰ p̄cipe dn̄e: intellige clamorē meū. Intēde voci orōis mee rex meꝰ ꝛ deꝰ meꝰ. Iñ Ber. qn̄ igr̄ fidelʳ ꝛ hūilʳ ꝛ feruēsʳ fuerit orō: celū sine dubio penetrabit. vn̄ certuʒ ē ꝙ vacua redire n̄ possit. h̄ ille. 2° p̄ depcatōeꝫ q̄ fit ꝓ malʳ amouēdis: sic Thobias fec ꝓ plaga cecitatʳ amouēda. ꝛ Sara ꝓ obꝓbrio viroꝝ occisoꝝ. Tho. 3. Et seqṫ ꝙ i illo t̄pe exaudite sūt p̄ces āboꝝ i ꝯspcū glʳe sūmi dei. ps. depcatꝰ sū faciē tuā in toto corde meo: mīꝫ̄ mei ꝛ exaudi me. 3° p̄ sacrificatōꝫ. Sacrificiū. n. dr̄ q̄si sacꝝ faciēs. iter āt oīa sacrificia fcā sacrificiū corp̄is xp̄i ē maxiuꝫ de ꝯse. di. 2. c. nihil i sacrificiis ma ius ee p̄t. vt plene dn̄ica seq̄nti. 3°. honoraṫ d̄s q̄ʒtū ad potētiā veneratiōe. veneratio āt sūme potētie dei oñdiṫ i sacrʳ tēplʳ. Ad venerādū āt deū i sacrʳ locʳ tria p̄maxie req̄rūṫ. s. p°. vt tēplis ipiꝰ maxius exhibeaṫ honoꝛ. q꞉ tota ibi ē trinitas: tota celestʳ curia ꝛc̄. ps. dn̄s i loco scō suo. In cꝰ figura Iacob dū a somno vigilassꝫ ait tribilʳe ē locꝰ iste. Ve nō ē h̄ alid̄ nisi domus dei ꝛ porta celi. Gen̄. 28. 2°. req̄rit mūdicia mistroꝝ. q꞉ scā a scis tractari dn̄t. Audi Aug. plꝰ igr̄ placet deo latratꝰ canū mugitꝰ boū: gronitusq̄ꝫ porcoꝝ q̄ʒ cātꝰ clicoꝝ luxuriātiū. Isa. 1. Lauami: mūdi estote ꝛc̄. 3° req̄riṫ vasoꝝ necarioꝝ decētia vt i appatu vasoꝝ lūinariuꝫ: vestimētoꝝ ꝛ hmōi: q̄ oīa māifestāt ꝛ oñdunt glʳam ꝛ magnificētiā dei. q̄r ꝛc̄. Accipe nc̄ honorē quē d̄o facē dēmꝰ pp̄ eiꝰ ifinitā sapiam. Triplex. n. ē talʳ honoꝛ. s. tioꝛ pudoꝛ ꝛ doloꝛ. Primꝰ ē tioꝛ dei. ps. Initiū sapie ē timoꝛ dn̄i itellectꝰ bonꝰ oibꝰ facietibꝰ eū. Ex h̄ duo bona oriūṫ. s. stupoꝛ diui iudicij ꝛ tremoꝛ etni sup/plicij. de p̄°. oia iudicia eiꝰ i ꝯspcū meo. Et dicit oia: q꞉ ꝯsiderare aiaꝫ spūalē oꝫ iudiciū āgeloꝝ: hūane gnatōis sodome ꝛ gomorre ꝛ filia

In̄ Petrꝰ aplʳs. Si deꝰ āgelis nō pepcit ꝛc̄. Ecc. 17. Cog̃sce iusticias ꝛ iudicia dei vt stu/deas. s. peccare ꝫ diuā sapiaꝫ. de 2°. ps. tioꝛ ꝛ tremoꝛ venerūt sup̄ me ꝛc̄. Mat. 25. Ite maledci ꝛc̄. 2° honoꝛ q debeṫ diue sapie dr̄ pudoꝛ q̄. s. ꝯmissa pctā ꝛ omissa bona pōderamꝰ ꝛ pēsamꝰ. p̄s. cogitaui dies an iq̄s ꝛ ānos etnos i mēte habui. Ex q̄ duo alia bona oriūṫ. s. Vecūdia ꝯmisse culpe ꝛ erubescētia satisfactōis future. de p̄°: exᵐ de magdalena q̄ stās retro ꝛc̄. Luc. 7. de 2°. p̄s. multa fla. pcc. spe. aūt i do: mia circūdabit. 3ꝰ diue sapie honoꝛ dr̄ doloꝛ. s. q ꝯmissa deīgat. ps. Doloꝛ meꝰ ꝛ ge. meꝰ in ꝯspc. t. ē sp̄. Ex q̄ duo bona oriunṫ. s. cōfessio ꝛ satisfactio. de p̄°. p̄s. di. i aducr. me ꝯsi. iiu. meā do. ꝛ tu re. ipi. pcc. mei. de 2° p̄s. Labo/raui i ge. meo: laua. p̄ sin. no. lec. meū: la. me. stratū meū rigabo. ꝛ h̄ de honore qui attribuiṫ deo rōne sue infinite sapiētie. Accipe mō ho/norē q attribuiṫ deo rōne sue ifinite bonitatʳ ꝛ clemētie. Et h̄ silr ē tripler. s. g̃titudo deuotōis ꝓmptitudo dilectiōis: ꝛ recitudo intētionis. Prio est g̃titudo deuotōis. s. circa dei bn̄ficia q nob ing̃tis ꝛ idignis sua dona nō cessat q̄ti die mlʳtiplʳr illargiri. ps. q dat oibꝰ affluenter. Et huic honori. 4. corr̄ndēt opationes quas spūi scō grāꝝ diuaꝝ largitori p̄solue debemꝰ s. grāꝝ actio. s. recog̃scēdo bn̄ficia. ps. Cāta/bo dn̄o q bona tribuit mihi. Et dic bona i plʳi q꞉ deꝰ ipse dat bona t̄palia corp̄alia ꝛ spūalia. Ia. 1. oē datū optimū ꝛ oē donū p̄fectū de sursū ē descēdēs a p̄re lūinū. 2° cordis ꝛ oris bn̄dictio. p̄s. Bn̄dicā dn̄ꝫ i oi t̄pe: sp̄ laus eiꝰ in ore meo. ꝛ Apo. 2. dr̄ de btis. Bn̄dictio ꝛ sapiētia ꝛ grāꝝ actio honoꝛ Vtꝰ ꝛ fortitudo deo nr̄o i sclʳa scloꝝ amē. 3° cordis ꝛ oris magnificatio. p̄s. magnificate dn̄m mecū ꝛ glʳosa virgo ait. Magnificat aia mea dn̄m. 4° bn̄ficioꝝ diuulgatio. exᵐ ceci nati. j. Thi. j. regi sclʳorū imōtali iuisibili ꝛc̄. Et h̄ ē p̄mꝰ honoꝛ. 2ꝰ honoꝛ dr̄ ꝓmptitudo dilectōis. s. circa bēignā g̃titudinē suā q̄ nob pctā idulget. Et huiꝰ di/lectiōis q̄ttuoꝛ sūt sig̃. s. corp̄is flagellatio. ad Gal. 5. Qui xp̄i sūt cārnē suā crucifixerīt cū vitijs ꝛ ꝯcupiscētijs. p̄s. Disciplina tua correxit me i finē: ꝛ disciplina tua ip̄a me docebit. 2° elʳynaꝝ largitio. ps. manꝰ suas apuit inopi ꝛ palmas suas extēdit ad paupes. 3° scōꝝ locorū ꝛ idulgētiaꝝ visitatio: vt ire Romam ꝛc̄. 4° desideriū moriēdi ꝓ xp̄o: exꝰ Pauli dicē

tis. Infelix ego qs me liberabit de corpe mor
tis h⁹. Cupio dissolui ⁊ eē cū xpo. 3ᵒ bonor
dr̄ rectitudo intētōis. Mat. 6. Si ocul⁹ tu⁹. i.
ītētio tua simplex fuerit totū corp⁹ lucidū erit.
Et huic recte ⁊ simplici ītētioni corrn̄dēt q̄rtu
or opatiōes, s. patiētie dei ꝯsideratio q̄. s. tāto
tpe nos ad pniāz expectat ⁊ īuitat cū brachijs
expāsis in cruce. Jn̄ aīa inamorata q̄rit qd sūt
plage iste ī medio manuū tuaꝝ. Zacha. 13. Et
dicet. s. xp̄s his plagat⁹ sū i domo eoꝝ q diligē
bāt me. Plagat⁹. n. ē dulcissim⁹ iesus i mani
b⁹ ⁊ pedib⁹. ps. F oderūt man⁹ meas ⁊ pedes
meos. plagat⁹ in dorso. ps. sup̄ dorsū meū fa/
bricauerūt peccōres. Plagat⁹ ē in latere. Job.
22. vulnerauerūt me lācea ꝯciderūt me vulnere
sup vuln⁹. Et breuit̄ in toto corpe. Jsa. 53. A
plāta pedis vsq3 ad vtice nō ē ī ecta i eo sani/
tas. Et tāti dolores extiterūt vt xp̄s ī cruce cla/
met. Treno. 3. O vos oēs q trāsit̄ p viā attē
dite ⁊ videte si ē dolor sil̄is sic dolor me⁹ ⁊c̄. 2ᵃ
opatio dr̄ i bonis exercitio: qm̄ in bn̄ agendo
sp̄ piculū ē in mora. Greg. i pasto. c. 41. Se/
pe cū oportune q̄ agē possum⁹ nolum⁹: paulo
post cū volum⁹ nō valem⁹. 2. ad Cor. 6. hor/
tamur vos ne ī vacuū grām dei r̄cipiat̄ ⁊c̄. ⁊
ad Gal. 5. dū tp̄s hēm⁹ opemur bonū. 3ᵃ opa
tio est peccōꝝ declinatio. j. Jo. 5. tot⁹ mūd⁹ in
malo ligno posit⁹ ē. 4ᵃ dr̄ eīnoꝝ affectio. ps.
queādmodū desiderat ceru⁹ ad fōtes aq̄rū ita
desiderat aīa mea ad te de⁹. q̄re ⁊c̄: Et ista aīa
tibi sufficiāt p p̄nti vitate. Q̄rtū ad sam vi.
dico s̄m dn̄m Bona. ⁊ Scotellū3 i. 3. di. 9. ꝙ
duplex ē adoratio q̄3tū ad ꝓpositū spectat: q̄dā
ē adoratio p se. q̄dā p accn̄s. Adoratio p accn̄s
fit qnq3 modis. Uno⁰ rōe significatiōis ⁊ sic
adorāt̄ sacra: q̄ sūt signa sacre rei ⁊ vba sancti
euāgelij: q̄ sūt sig̃ scitatis. 2ᵒ rōne imitatōnis
vl̄ repn̄tatōis: ⁊ sic adorāt̄ imagines scōꝝ ⁊ p
serti vgis glose: s3 de h̄ i seq̄nti vitate. 3ᵒ rōe
ꝯtinētie: ⁊ sic adorant̄ spēs i sacro altar̄ ado
ratōe hypdulie. Silr̄ ⁊ vgo maria: q̄ ꝯtiuit
deū vū3 i vtō suo. Silr̄ crux xp̄i i q̄ xp̄s pepē
dit. alie āt cruces q̄ fiūt ī mēoriā3 crucifixi nō
sūt adorāde. 4ᵒ rōe nālis detiminatōis vl̄ com/
plexiōis. ⁊ sic adorāt̄ mēbra scōꝝ ⁊ cadauera
eoꝝ. 5ᵒ rōe ptractōis: ⁊ sic sup oēs adorat̄ vir
go q̄ sepi⁹ ptractauit corp⁹ xp̄i. Itē ⁊ sci sacer/
dotes q eoꝝ manib⁹ glosū xp̄i corp⁹ tractaue/
rūt. Adoratio p se duplex ē: q̄dā p se ⁊ ꝑpt se:
q̄dā p se ⁊ nō ꝑpt se. Adoratio q̄ ē p se ⁊ pp se

dr̄ latria: ⁊ ista soli deo cōpetit ⁊ trinitati: q̄ so
lus de⁹ ē vltim⁹ finis p se ⁊ pp se adorandus.
Adoratio āt p se ⁊ nō pp se ē qn̄ ppt aliquid ei
ꝯiūctū aliq̄d adorat̄ vt xp̄i hūanitas vita vbo.
Que nā pōt tripl̄r accipi pōt. Uno⁰ inq̄3tum
sustentificat̄ supposito diuino. 2⁰⁰ inq̄3tū vni/
ta diuinitati. 3ᵒ inq̄3tum vnita p dona ḡtuita.
Si p̄ mō sic adorat̄ latria. Si scd̄o mō hypdu
lia. Si 3ᵒ dulia q̄ etiā adoratōne adorat̄ q̄libet
scūs ⁊ q̄libet pura alia creatura. Ista distictio
scotelli ē. Alit̄ āt declarat dn̄s Bona. p̄dcām
difficultatē dicēs ꝙ caro xp̄i ⁊ hūanitas pōt di
ci tot⁹ ille hō. iux̄ illud Jo. j. vbū caro scm̄ est
⁊ h̄ mō caro xp̄i ⁊ hūanitas adorat̄ adoratiōe
latrie rōe psone: q̄ ē ūna psona ⁊ nō pl̄es pso
ne. 2⁰⁰ pōt ꝯsiderari vt noiat ipā3 ptē hūa/
nitatis p se: nō vt vnitam ⁊ sic debet̄ ei dulia.
3ᵒ ꝓut noiat ipsā nām creatā vt dinitati vni/
tā: ⁊ tūc debet̄ ei dulia dignior: q̄ hypdulia dr̄
s̄m q̄sdā. Alij tn̄ dicūt ꝙ sic ꝯsiderata vt vnita
dinitati in rōe psone ꝙ latria adorari d3: q̄ la
tria nō debet̄ pti rōe ptis: s3 rōne toti⁹. tot⁹ aūt
xp̄s ē psona xp̄i. S3 forte qs introgabit qd est
latria: dubia: ⁊ hypdulia. R3 h̄ multa dicēda
eēnt. breuit̄ tn̄ dico s̄m Bona. vt. s̄. ꝙ latria
inq̄3tū vt⁹ ē hit⁹ inclinās hoīem ad exhibēn/
dū deo obsequ3 debitū i rōe vl̄is dn̄ij. dulia ē
hit⁹ iclinās ad exhibēdū obsequ3 hoib⁹ ad ho
norē debitū. hypdulia est obsequ3 qd̄ debetur
alijs psonis excellētiorib⁹: vt xp̄o hōi ⁊ vgi/
ni. Ita ꝙ latria soli deo: dulia pure creature:
hypdulia excellēti creature debet̄. Et scias ꝙ
p obsequ3 itelligo seruitutē. vt exponit Aug.
li de tri. Et h̄ sufficiāt p p̄nti vi. Q̄rtū ad iti
am vi. dico ꝙ p̄ma facie vr̄ ꝙ nulla imago vl̄
sculptile adorari dēat. Et p̄ q̄r ꝯ doctrinā ⁊ p̄/
ceptū dei. dicit. n. de⁹. Exo. 20. Nō facies tibi
sculptile neq3 oēm sil̄itudinē. s. dei q qdē ifi/
gurabil̄ ē. Si ḡ aliq̄ dī imago fieri n̄ d3 ḡ nec
adorari. Et ꝯfirmat̄ p Damascenū. c. de ima
ginib⁹. li. 4. vbi sic dr̄. Insipiētie igit̄ sūme ⁊
ipietat̄ ē figurare qd̄ dinū. i. qd̄ dinū ē. Itē3
arguit̄ 2ᵒ sic. Nobilior ē creatura viuēs ⁊ di/
gnior oī creatura nō viuēte: q̄ mag̃ sil̄is ⁊ ꝓ
pingor ē sūme vite q̄ ē ipse de⁹. s3 oīs imago vl̄
pictura l̄ sculpta ē qd n̄ viuū. ḡ igbilior ⁊ indi/
gnior. ⁊ p ꝯn̄s si muscā asinū ⁊ canē n̄ adora/
m⁹: nec p ꝯn̄s imagines adorat̄ dēm⁹. Itē aīa
rōnal̄ ē imago dei: ⁊ tn̄ n̄ adorat̄: ḡ a fortiori
nec imago hois. R⁰ aīa mea his tuis difficul/

tatibꝰ qm̄ fides nr̄a nihil idignū aut male scīn
tāq̄ȝ digm ⁊ bn̄ scm̄ putat. Damascenꝰ. n. vbi
s̄: Et dic̄ Bona. i. ȝ. di. 9. ponūt hāc ꝯclo̅ȝ ꝙ
cuilȝ imagi tal̄ ē exhibendꝰ honoꝛ qlis dēt rei
cꝰ ē imago: vn̄ imagini xp̄i latria reddat̄: ima
gini v̄gis hyꝑdulia: ⁊ imagi alioꝝ scōꝝ dulia
ᵹdi Dama. vbi. s̄. Qm̄ q aduersū nos ꝯq̄rū
tur adoꝛātes ⁊ oꝛantes saluatoꝛis nr̄i ⁊ regine
nr̄e ⁊ dei genitricis imaginē āplꝰ āt ⁊ reliq̄rū
scōꝝ ⁊ mīstroꝝ xp̄i audiāt ꝙ a ꝑnꝰ deꝰ hoēȝ ꝑȝ
ꝓp̄aȝ imaginē fec̄. Cuiꝰ igr̄ gr̄a nos ad īuiceȝ
adoꝛamꝰ nisi ꝙ ꝑm imaginē di̇ sci sumꝰ vt. n.
ait dei foꝛꝰ ⁊ magnꝰ ī diuinis basilijs imagis ho
noꝛ ad ꝓtotipū ꝑueīt. i. exēplar. Prototipū āt
ē qd̄ imaginat̄. ex q̄ qd̄ deriuat̄ fit. h̄ ille. Ad q̄
rū declaratōeȝ nōndū ꝙ imāgies scōꝝ triplici
rōe īuēte sīt. s. ꝑp simpliciū ruditatē ꝑp deuoti
onis tepiditatē: ⁊ ꝑp mēoꝛie labilitatē. P°. ꝓ
pt̄ simpliciū ruditatē: vt. s. simplices q lr̄as ne
sciūt i picturis ⁊ sculpturis tāq̄ȝ i scripturis fi/
dei nr̄e misteria legē possīnt. hāc rōnem tāgit
Dama. vt. s̄. dicēs sic. Qꝛ deꝰ ꝑp viscera mīe
sue ꝑm v̄itatē scūs ē hō ꝓpt̄ nr̄am salutē nō vt
Abꝛahe visus ē in spē hoīs: nō vt ꝓꝑhis: sed
ꝑȝ sb̄aȝ verꝰ factꝰ ē hō: ⁊ ꝑābulauit t̄rā ⁊ cū hōi
bꝰ ꝯuersatꝰ miracula fec̄: crucifixꝰ ē: passus ē:
resurrexit: assūptꝰ ē: ⁊ oīa ꝑm v̄itatē fcā sūt ⁊
visa sūt ab hōibꝰ. Scripta sīt qdē ad memoꝛiā
⁊ doctrinā nr̄aȝ tūc n̄ p̄ntiū vt n̄ vidētes audiē
tes ⁊ credētes pociāur btitudinē dn̄i. qꝛ v̄o n̄
oēs noscūt lr̄as nȝ lectōi vacāt. p̄res excogita
uert̄ velut q̄sdā triūphos i imagibꝰ h̄ scribē. h̄
ille. Hec ēt rō tāgit̄ i decret̄ de ꝯse. di. ȝ. c. ꝑ
latū. vbi dr̄ fi circa mediū capl̄i. Aliud ē. n. pi
cturā adoꝛar̄. aliō ꝑ picture historiā qd̄ sit ado
rādū adisc̄ē. Nā qd̄ legētibꝰ scriptura h̄ idio/
tie p̄stat pictura cernētibꝰ: qꝛ i ipsa ig̃rātes vi/
dēt qd̄ seq̄ dēant. In ipsa legūt q lr̄as nesciūt
vn̄ ⁊ p̄cipue legē nesciētibꝰ ꝓ lectiōe pictura ē
h̄ ibi. Et sīt v̄ba Greg. 2° īuēte sīt imagies ꝓ
pt̄ deuotōis tepiditatē. Excitāt̄. n. ad deuotio
nē mēt̄ xp̄i fideles ꝯsiderātes ex talibꝰ pictu
ris q̄ ⁊ q̄ȝta deꝰ ꝓpt̄ nos fec̄ ⁊c̄. 3° īuēte sīt ꝑp
mēoꝛie labilitatē. his. n. recoꝛdāur ꝑtitoꝝ sic
rōne fiebāt archi triūphales i mēoꝛiā alicꝰ ma
gni viri. Hec rō tāgit̄ i decret̄. de ꝯse. di. ȝ. c
venerabiles vbi dr̄ sic. Venerabiles imagies
xp̄iani n̄ deos appellāt nȝ ꝑuiūt eis vt dijs: nȝ
spē salut̄ ponūt i eis: nȝ ab eis spectāt futurū
iudiciū. Sȝ ad mēoꝛiā ⁊ recoꝛdatōȝ ꝑmitiuoꝝ
venerār̄ eas ⁊ adoꝛāt̄. h̄ ibi. His sic declarat
ad obiecta r̄ndeamꝰ. Et ꝑ° ad ꝑmā rōneȝ ꝙ ꝯ̄
an̄ icarnatōȝ dei imagies fieri ꝓhibitū est: qꝛ
tūc deꝰ ꝑm ꝓp̄ā nām ifigurabil̄ erat. sȝ postea
qn̄ carnē assūpsit figurabil̄ extitit ꝑm ipsā nāȝ
assūptā. Et ꝑm nām diuā itelligit̄ dcm̄ Dam.
ꝙ isipie sūme ⁊ ipietat̄ ē figurare qd̄ diuū ē.
Hic in veti testō n̄ erat assūptꝰ imagis vsus.
Ad ꝑam rōeȝ dico ꝙ creatura viuēs nobilioꝛ
⁊ dignioꝛ ē n̄ viua nobilitate reali: sȝ imagies
⁊ pictur̄ significatōe: qꝛ res ꝑui valoꝛis q̄nȝ rē
optimā r̄p̄ntāt. vn̄ Dam. vbi s̄. Quapropt̄ n̄
ꝑm mētē h̄ntes dn̄i passiōeȝ. i. nō recoꝛdātes
imaginē xp̄i crucifixiōis vidētes ⁊ salutar̄ pas
siōis i remēoꝛatōȝ vēiētes ꝓcedētes adoꝛamꝰ
n̄ mām sȝ imaginatū queadmodū nȝ euāgelij
māȝ nȝ cruc̄ māȝ adoꝛamꝰ: sȝ tipomā. i. figu
ratōȝ. Sil̄r ⁊ dei gēitric̄ imagis n̄ māȝ: sȝ fi/
gurā adoꝛamꝰ. honō. n. q ē ad ipsā ad eū q eū
q ex ipsa icarnatꝰ ē reducit̄. Sil̄r ⁊ scōꝝ certa
mia erigētia nos ad foꝛtitudinē ⁊ imitatōeȝ ⁊
ȝelū v̄tut̄ eoꝝ ⁊ gl̄aȝ dei. honoꝛ q ē ad deuo/
tos ꝯꝑuos dei hȝ demōstratōȝ beniuolētie q̄ ē
ad cōeȝ dn̄atoꝛē ⁊ imagis honoꝛ ad ꝓtotipū. i.
exēplar ꝑueī. h̄ ille. Cū ḡ adoꝛat̄ imago: n̄ ad
oꝛat̄ rōe sue realitat̄: sȝ rōe sui significati. Et
si abijciat̄ creat̄e oēs sīt vestigiū dei: ⁊ tn̄ n̄ ado
rant̄ imagies ⁊ pictur̄ n̄ sīt vestigiū dei: ḡ a foꝛ
tioꝛi n̄ dēnt adoꝛari. Dico ꝙ ꝯn̄a n̄ vȝ: qꝛ oēs
creature itellectui nr̄o ꝑ° rep̄ntāt se: dein̄ deū:
cꝰ sīt vestigiū. n̄ sic āti figur̄ ⁊ pictur̄: qm̄ n̄ ꝑ°
se: sȝ figuratū rep̄ntāt. Inq̄ȝtū. n. res sīt q̄daȝ
res bn̄ se ꝑ° rep̄ntāt: sȝ iq̄ȝtū figure sīt rep̄ntāt.
ꝑ° eū cuiꝰ figure sīt: ⁊ iō ipē adoꝛat̄: n̄ ille. Sil̄r
dr̄ ad illud de aīa qm̄ ꝑ us suaȝ entitatē q̄ȝ dei
imaginē rep̄ntat. ⁊ iō nō ē sil̄e. q̄re ⁊c̄. Et ista
sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯclōe ⁊ ꝑma pte huiꝰ ꝑmonis.

De incōtamiatōe carnis xp̄i. ꝯsidera° 2ª.

Ecūdo loco cri
sti iesu carnis icōtamiationē vi
deamꝰ. Vbi tres ꝯclōes subiū/
gamꝰ vȝ. Pria ꝯclo ē ista. Ta
li ac tāto i sua ꝯceptōe fuit xp̄s iesus ꝑuilegio
decoꝛatꝰ: vt oī plenitudie gr̄e fuerit redimitꝰ.
2ª ꝯ° ē. ⁊ si xp̄s fuerit oī gr̄a decoꝛatꝰ: nunq̄ȝ
fuit tn̄ scificatꝰ. 3° ꝯ° ē. Tāta fuit ipsa gr̄a xp̄s
foꝛtificatꝰ vt nūq̄ȝ ullo vitio fuerit ꝯtaminatꝰ.

De plenitudie gr̄e xp̄i. Cōclo ꝑma.

Capie ꝑmā ꝯclōeȝ vȝ. Vbi tres ingra/

nuꝰ ꝟi. vz. Pria ꝟi. ē. An xp̄s ab instāti sue
ꝯceptōis fuerit oī grā plenꝰ. 2ᵃ ꝟi. ē: an xp̄s ī
ꝟtutibꝰ ⁊ scia ꝓfecerit. 3ᵃ ꝟi. ē: an sic xp̄o ñ ē
datꝰ spūs ad mēsurā ita ñ sit data ei oīpotēᵃ ad
mēsurā. Q̄tū est ꝑᵃ ꝟi. dico sm mgr̄z sniā
rū i. 3. di. 13. c. j. ꝙ sic. vñ dic̄ sic mgr̄ ad lr̄am.
Preterea sciēdū ē xp̄m sm hoīez ab ipsa ꝯcepti
one grē plenitudinē accepisse cui spūs datꝰ est
ñ ad mēsurā: ⁊ ī q̄ plenitudo dīnitatꝭ corpalr̄
hitat: ita ꝟo hitat: vt Aug. ait ad Dardanū ꝙ
oī grā plenꝰ ē. Et ꝯfirmat paꝝ īfra. h̄ ꝑ hiere
mie dc̄z. ⁊ dic̄ sic. vñ rēe hiere. dic̄. Nouū fa
ciet dñs sup̄ trā. mulr̄ circūdabit viꝝ. q̄ ī vīo
ꝟgis ꝑfectꝰ vir extitit ñ solū pp̄ aīaz ⁊ carnē:
s3 ēt pp̄ sapiaz ⁊ grāᷓ q̄ plenꝰ erat. Et pñt addu
ci alie auctes faciētes ad ꝓpositū: audi Jo. c. j.
plenū grē ⁊ ꝟitatꝭ. ⁊ eo. c. de plenitudīe eius
oēs accepimꝰ grāᷓ. Et ad Col. 2. In ipō hitat
oīs ēlenitudo dīnitatꝭ corpalr̄: ⁊ estꝭ ī illo re
pleti ⁊c̄. Ad declatōz tñ istoꝝ ego distiguo ꝙ
ista ꝓposiº. s. grā fuit xp̄o collata ī sūmo h3 du
plicē itellc̄z. s. positiuū ⁊ negatiuū. Intellectꝰ
positiuꝰ ē vt sit sēsꝰ. grā xp̄o collata fuit ī sūmo
i. ꝙ grā xp̄i fuit tāta ꝙ ē maior oī grā possibili
Et h̄ sēsus ē falsꝰ. Nā ponamꝰ h̄. s. ꝙ sit possi
bile ex aliq̄ aliaꝝ dīnaꝝ ꝑsonaꝝ cār̄nē assumēt
certū ē ꝙ possibile ē ꝙ hr̄et grāᷓ eq̄lē aīe xp̄i ⁊
ꝑ ꝯñs grā xp̄i ñ ē maior oī grā possibili q̄m il
la pr̄is icarnati eq̄lr̄ eēt ⁊ ñ minor. Sēsꝰ nega
tiuꝰ ē ꝙ nulla alia grā q̄ ē l̄ fuit l̄ possibilis ē eē
excedit excessu l̄ excedē pōt grāᷓ xp̄i: ⁊ h̄ sēsus
ē verꝰ. Et h̄ ē qd̄ mgr̄ vbi s̄ ait ꝙ tāta grā fuit
collata aīe xp̄i vt maior creari ñ posset. q̄re ⁊c̄.
Q̄tū ad s3 ꝟi. dico ꝙ mgr̄ vbi s̄ dic̄ ꝙ xp̄s
ꝓfcē ī sapia ⁊ alijs ꝟtutibꝰ: nō q̄ ad se: s3 q̄ ad
nos dū. s. nob̄ sapiaz ⁊ grē mūera s3 ꝓcessū eta
tis magꝭ ac magꝭ patefaciebat. vñ Greg. ī q̄
dā omelr̄. ait. Iux̄ hoīs nāz ꝓficiebat sapia nō
ꝙ ipe sapiētior eēt ex pte q̄ a ꝑma ꝯceptōis ho
ra spū sapie plenꝰ ꝑmanebat: s3 ꝙ cādē q̄ ple
nus erat sapiaz ceteris ex tp̄e paulati demostra
bat. ⁊c̄. h̄ ille. Ego āt ad pleniorē istiꝰ māe no
ticiā pono tres ꝯclōnes. Pria ē. ꝙ xp̄s s3 sa
piētiā ⁊ sciaz ⁊ ꝟtutes icreatas ꝓficē ñ potuit
p3 ista ꝯclō q̄r cū xp̄s sit deꝰ s3 ea q̄ dei erāt ꝓ
ficē nō poterat. Scia. n. dei ⁊ alie ꝑfectiōes nec
augeri nec diminui pñt: vt p3 ꝑ sniaꝝ. dis. 39.
Scd̄a ꝯclō ē. ꝙ xp̄s s3 aīaz nō poterat ꝓficē
nec grā nec sapia nec aliq̄bus ꝟtutibꝰ infusus
hec ꝯclō p3 ex ꝑcedēti ꝟitate. Si. n. a ꝑncipio
sue ꝯceptiōis fuit plenꝰ oī gratia ⁊ oī sapia: et
oī virtute: p3 ꝙ sm eā ꝓficē nō potuit. Inde
Pau. In ipo lgt st oēs thesaurisa, ie ⁊ scie dī
absconditi. 3º ꝯclō ē ꝙ ꝙ aīa xp̄i ꝓfcē ⁊ creuit
s3 sciaz acq̄sitā. vbi nō ꝙ ī xp̄o fuit duplex nā.
s. dīna ⁊ hūana: vt3. 3. sē. di. 5. ⁊ ꝑ Dam. li. 3.
⁊ ex ōhētꝭ. c. cū xᵒ. Inq̄ñ igr̄ hō ꝑfectꝰ neēe ē
vt hēat ꝟtutes ⁊ ꝑfectōes ad hoīs rōez spectā
tes. Intellectꝰ āt agēs ē hoīs ꝑfectio: vt3. 3. ō
aīa q̄ neēe hūit eē ī xº. Cū āt lumē itellectꝰ agen
tꝭ a nā ñ ordiēt nisi ad fantasmata illumināda:
s3 cōez phiaz: ⁊ ea ōputare a ꝯditōibꝰ mālibꝰ.
Ergo cū in xº talꝭ ꝟtus eēt: p3 ꝙ sic ī eo ordina
ri ꝯgruebat. Alr̄ aliq̄ ꝑfectio nālis xº defuiss3.
qd̄ ē erroneū. Quar̄ cū ꝑ tale lumē xꝰ nō potuit
s3 sil̄ oīa scire. ḡ successiue. Ista rō ē bti Th. ꝑ
te. 3. q. 9. ar. 3. ⁊. 4. Dñs Boñ. in. 3. di. 13. dic̄
glosādo auctez Amb. dicentꝭ xᵐ ꝓfuisse s3 hu
manū sensuz. ꝙ sensus xp̄i exterior ꝟaciter ꝑfec̄
q̄ztum ad cognitōez expimētalē. Et h̄ vt ī eo ꝓ
baret̄ ꝟitas hūane nāe. Vñ q̄zuis nō poss3 xꝰ
ꝓficē q̄ztū ad cognitiōez simplicꝭ notitie: tñ q̄r
sēsus exterior ad aliq̄d de nouo ꝯuertebat̄ ad qd̄
ꝑus ꝯuersus nō fuerat cognitōe expiētie dr̄ ꝓ
fecisse. h̄ innuit apl̄s ex his xꝰ didicit ex his q̄. p.
ē ob. i. expertus ē. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad 3ᵐ ꝟi: di
co ꝙ mgr̄ sen. in. 3. di. 14. mouet istā difficulta
tē. d. sic. Si ꝟo q̄ritur q̄re xp̄s nō dedit ei ptā
tem faciēdi oīa vt sciā. Rñderi pōt q̄r nālr̄ ca
par est scie: ⁊ iō cognitio data ē ei sine mēsura.
Nō est āt datū ei posse facē oīa q̄ deus facit: ne
oīps ⁊ ꝑ h̄ deus putaret̄. h̄ ille. Vñ l3 deꝰ de pō
absoluta potuisset ꝯferre xp̄o potentiā talē: nō
tñ potuisset illā suscipe xp̄s inq̄ztū creatura. vñ
nō fuit in potētia ex pte dei: sed ex pte xp̄i inq̄z
tum creatura. S3 dices ꝯ Luc. i. dr̄ ꝙ erit ma
gnus ⁊ filiꝰ altissimi vocabit̄. Ista magnitudo
nō pōt eē añ ꝑtum virgis: q̄r añ magnus erat
ḡ dicit btūs Amb. sup̄ Luc. ꝙ illa auctas sic ī
telligitur. erit magnꝰ: q̄r potentiā quā dei filius
nālr̄ habuit hō erat ex pte accepturus. Ecce ꝙ
Amb. expsse dicit ipm inq̄ztuz hō accepisse po
tentiā quā dei filiꝰ nālr̄ hēbat. Hanc difficulta
ti rñdit magr̄ dicens ꝙ illa verba referenda st
ad ꝑsonā verbi. nā cum vna in xp̄o ꝑsona eēt
q̄ inq̄ztuz ꝑsona dei semp̄ ⁊ nālr̄ oīpotentiam
hūit. sed inquātum hoīs nō semp̄ fuit oīps: sed
ex tp̄e. Et sic itelligūt̄ oēs auctes q̄ xp̄z oīpo
tentē dicūt. Et ista sufficiāt pro pᵃ ꝯclōne.

De scitate christi. Conclusio secunda.

Recipe ſam ɔclonē vʒ. Etſi xp̄s fuerit
a oi gr̄a decorat⁹: nūq̄ʒ tn̄ fuit ſcificatus
Ubi tres ingram⁹ ỽi. vʒ. Prima ỽi
tas ē iſtas. vtꝝ xp̄s fuerit vnq̄ʒ ſcificat⁹. 2ª ve
ritas ē iſta. Si aliq̄ pura creatura in hac vita
poſſit adorari vt bona ⁊ ſcā. 3ª ỽitas eſt iſta.
an ſit peccatū ꝑpter deuotionē ⁊ ſcitatem por
tare reliq̄as ſcōꝝ ad collum. Q̄tū ad ꝑmaʒ
pono vnā diſtinctionem quā facit btūs Dio/
niſi⁹ li. de diuis noib⁹. c. 12. ꝙ aliud ē ſcificari
⁊ aliud ſcm̄ eē. Nā ſcm̄ eē dicit negatōnē ois
imūdicie ꝑ oi tpe. vn̄ ſic ibidē ſcitateʒ diffinit.
Scitas ē vt ſꝫ nos diceʒ q̄ ab oi pollutiōe ē li
bā ⁊ ꝑfcā ⁊ ois iuiolata puritas. Scm̄ g̊ ē qd̓
ꝑ nullo inſtāti veꝝ ē dicē ꝙ illud culpe ſit ſub
iectū. Sʒ ſcificari ſiue ſcificatū eē p̄ſupponit a
liq̄n i ſubiecto maculā fuiſſe ⁊ poſtea mādatū
Ex his ſeq̄tur ꝙ cū xp̄s nūq̄ʒ fuerit ſubiectus
pctō: ⁊ ꝑ ɔn̄s nūq̄ʒ ſcificat⁹: ſʒ ſꝑ fuit eſt ⁊ erit
ſcūs. ps. iuſt⁹ dn̄s i oib⁹ vijs ſuis: ⁊ ſcūs i oi/
b⁹ opib⁹ ſuis. Jn̄ Jſa. 6. dic̄ ſcm̄ ſeraphi cla/
mare alta voce. ſcūs: ſcūs: ſcūs: dn̄s de⁹ ſaba/
oth. Ad q̊ꝝ declaratōʒ nō ꝙ ſcificari dupl'r
ɔſiderari pt. vno mō qn̄ ex ſcō ſit ſcm̄. alio mō
qn̄ ex nō ſcō ſit ſcm̄. Prio mō qn̄ ex ſcō ſit ſcʒ
Et h̄ fieri pōt duob⁹ modis. vno mō qn̄ ex mi
n⁹ ſcō ſit magis ſcm̄: ⁊ h̄ mō xp̄s ꝑ diſcipul'ſu
is p̄rem orauit. Jo. 17. c. pr̄ ſcifica eos i ỽita/
te. i. q̄ʒuiſ ſint ſci: mag' ēt ſcificata. Et ſic nūq̄ʒ
xp̄s dr̄ ſcificat⁹: vt. ſ. imediate an̄ h̄ dicar̄ m n⁹
ſcūs: ⁊ imediate p⁹ h̄ magis ſcūs. 2°° ex ſcō
ſit ſcm̄ ſm q̄ʒdā ɔtinuatōʒ ſcitatis: ꝑuata tn̄ q̄/
dā ɔtinuitate ſcitatis. Et h̄ mō pōt dici xp̄s ſci
ficat⁹. Quō itelligir̄ illud Jo. j. quē pr̄ ſcifica
uit ⁊ miſit i mūdū. i. ſm plenitudinē ſcitat' cō
ſecuit. Et illud Jo. 17. ſcifico meipm. i. i ſcita
te ɔſeruo. 2⁹ mod⁹ ſcificatōis ē qn̄ ex nō ſcō ſit
ſcm̄. E h̄ ſil'r ɔtigit duob⁹ mōis. vno mō ꝑua
tiue. alio mō negatiue. Scificari ꝑuatiue ē qn̄
aliqd̓ ſubiectū ē ꝑuatū ſcitate: ⁊ poſtea i eo iſū
dir̄: ſic dc peccāte mortalit̄ ⁊ poſtea ɔtrito ⁊ cō
feſſo: cui ꝑ gr̄aʒ iſūdir̄ ſcitas ſat' pʒ. Et h̄ mō
nūq̄ʒ xp̄s fuit ſcificat⁹: q꞉ ſꝑ xp̄s fuit hō ⁊ ſcūs
hō ⁊ nūq̄ʒ ꝑuat⁹ ſcitate. Scificari negatiue ſit
duob⁹ modis. vno mō: ſi rōne ſcitatis create:
tūc xp̄s pt dici ſcificat⁹. i. ſcūs ſact⁹ hō. Et iteꝝ
ſm hūc ſēſū pōt itellligi ꝑdcā auc̄s quē pr̄ ſcifi
cauit ⁊ miſit i mūdū. ſ. ſcm̄ hoieʒ fec̄ ⁊ miſit in
mūdū. Sʒ rōe ſcitat' icreate· tūc dico ꝙ eodē
mō dr̄ xp̄s fact⁹ ſcūs: quō dr̄ hō fact⁹ ē de⁹: q̄

locutio mīn⁹ falſa ē q̄ʒ iſta: de⁹ fact⁹ ē hō. ſʒ de
h̄ iſra. q̄re ⁊c̄. Et ſic pʒ ꝑª ỽi. Q̄tū ad ſaʒ
ỽi. dico ꝙ aut loq̄mur de creatura viuēte aut
mortua. Si de viuēte dico ꝙ nulla creatura vi
uēs ē adorāda vt ſcā: qm̄ nullus viuēs ſcūs ē
lʒ ſit bon⁹ niſi forte accipiēdo ſcitatē largo mō
vt illud Leui. 19. ſci eſtote qm̄ ego ſcūs ſū. q̄ʒ/
diu: n. qs viuit pctōr ē. j. Jo. j. Si dixerimus
qm̄ pctm̄ n̄ hēm⁹ ⁊c̄. ſcitas āt oʒ ꝑuitat' macu/
lā excludit vt patuit ꝑcedēti ỽitate. Si āt loq̄
mur de creatura viuēte iā ⁊ poſtea mortua tūc
dic̄ Jnno. ꝙ ſi morir̄ aliq̄ ſcā ꝑſona cui⁹ vita ē
tibi nō: potes eā occulte ⁊ n̄ publice venerari n̄
adorare. Et nōni dico occulte: q꞉ publice n̄ li/
cet niſi ſit ab eccl'a canonizata ⁊ approbata. q̄ʒ
uis ēt ille ſcūs miracula facēt: vt pʒ. j. q. j. c. te
neam⁹. vbi ſic dr̄ teneam⁹ vnitatē fres mei pi
vnitatē ēt q ſac̄ miraculū nihil eſt Jn vnitate
erat ppl's iſrl' ⁊ n̄ faciebat miracula. Preti vni
tatē erāt magi pharaonis ⁊ faciebāt ſilia moy
ſi. ppl's iſrl' vt dixi n̄ faciebat miracula. an erāt
ſaluādi apud deū q faciebāt miracula: qq n̄ fa
ciebāt. Petr⁹ apl's reſuſcitauit mortuū. ſimō
mag⁹ fec̄ multa. Erāt qdē xp̄iani q non pote
rāt facē qd̓ faciebat Petr⁹: nēc qd̓ faciebat ſi/
mō: ſʒ tn̄ gaudebāt q꞉ noia eoꝝ ſcripta erāt in
celo. h̄ ibi. Aug. Magi. n. pharaonis mira/
cula fecert̄. ſil'r ⁊ ſimon mag⁹. Quattuor tn̄ re
q̄rūr ad h̄ vt aliqd ſit veꝝ miraculū. Prio vt
nō ex arte: ſʒ ỽtute ſpūs ſci fiat ⁊ ꝑꝑ h̄ miracu
la magoꝝ miracula ỽa nō ſt. 2° vt fiat ſuꝑ nāʒ
q꞉ qd̓ ỽtute nāc ſit n̄ ē miraculū: ⁊ h̄° diabol⁹
ꝑ icātatōes opar̄: q꞉ ipſe iſtictu ſpēt' antiq ml'
ta diabolica fac̄: ⁊ illa ꝑ ỽtutes hbaꝝ: qm̄ oia
nouit: occulte opar̄ effect⁹. 3° vt nō fiat vi ỽ/
boꝝ tm̄: ſʒ merito hois ⁊ gr̄a dei ⁊ ſic trāſba/
tio pāis ⁊ vini n̄ ē ꝑꝑe miraculū: q꞉ i ỽboꝝ ſit
vt Aug. ait. Accedit ỽbū ad elemētū ⁊ ſit ſa/
crm̄. 4° vt ad cōroboratōʒ fidei fiat. Has ɔdi
tōes pōit Hoſ. i ſūma ſua. R. de reli. ⁊ ve. ſā.
Et qm̄ iſta diſcernē n̄ paꝝ difficile ē rēe eccl'ia
ſtatuit nullū corp⁹ a xp̄icol' p̄blice venerari niſi
ſit ſāct⁹ approbat⁹ ab ea ⁊ caōizat⁹. Et ſol⁹ pa/
pa caōizar̄ pt: vt no. Jo. and. de reli. ⁊ ve. ſcō
rū. c. j. li. 6. Et ꝑces fec̄ tal' ſcō vʒ· lʒ papa i ca
nenizatōe erraueit. Et mlta d̓ cāonizatiōe ibi
dē pōit Jo. an. Et h̄ ſuff ciant ꝑ p̄uti ỽitate.
Q̄tū ad tiā dico ꝙ eadē rō ē de religiis ſcōꝝ:
ſic de ỽbis ſcriptis vt dic̄ btūs Tho. ſa ſe. q.
69. Nā ſi portār̄ ex dei fiducia ⁊ ſcōꝝ q̊rū ſut

ñ erit illicitũ. Si ãt circa h̄ attẽdaꝛ aliqđ vanũ ut ꝙ vas sit triãgulare ⁊ hmõi oio erit illicitũ. Et diligẽt aiaduerte: ut clare scias illas eẽ reli gas scõꝝ ab eccl'ia approbatoꝝ: qꝛ si nescires cꝰ sci eẽnt aut an ab eccl'a approbatꝰ i errorẽ fa cilit icurrẽ posses ut. s. portar's r'ligas vniꝰ sus pẽsi aut hois male vite. Sic exp̃sse ē casꝰ ex̃ de reli. ⁊ ve. scõꝝ. c. i. vbi dic̃ sic tex. audiuimꝰ ꝙ q̃dã int vos diabolica fraude decepti: hoiem quẽdã i potatõe ⁊ ebrietate occisũ. q̃si scm̃ mor isideliũ veneraꝛ. cũ vix ꝓ talibꝰ ebrietatibꝰ per emptis eccl'a p̃mittat orare. Dicit. n. apl's. s. i. ad Cor. 6. ebriosi regnũ dei ñ possidebũt. Il/ lud g̃ ñ p̃sũmatis de cetero colere: cũ ⁊ si p̃ eũ miracula fierẽt nõ licẽt vobis ipsũ ꝓ scõ absq3 auc̃te eccl'ie romãe venerari. h ibi. Et gl. sup̃ v̄bo. miracl'a dic̃ sic. qm̃ miracu la ẽt p̃ malos fiũt. i. q. i. c. teneamꝰ. Jõ nõ d3 teneri ꝓ scõ qs qs miracula fac̃: nisi ab eccl'ia romana ꝓus fu erit p̃ legittios testes sup̃ vita ⁊ miracul' appro batꝰ. ut dicit. c. ꝓrimũ. ⁊. s̃. de testibꝰ. c. vene rabili. Quẽ. n. eccl'ia reprobat reprabãdꝰ ē. ⁊ quẽ approbat approbãdꝰ. 24. q. i. hec ē fides ⁊. c. qm̃ vetꝰ. ⁊. q. 2. c. sane profertur hec glo. qr̃ ⁊c̃. ⁊ sic p3 ista p̃ma conclusio.

De inspectabilitate christi. Cõclusio 3ᵃ.

Ccipe tertiã ꝯcl'onẽ. v3. Tãta fuit ipsa gr̃a xp̃s fortificatꝰ ut nũq3 aliq̃ vitio fu erit ꝯtamiatꝰ. Vbi tres igrãns v̄i. v3 Pᵃ v̄i. ē vtrũ deꝰ potuisset l' posset facere creaturã rõalẽ ĩspectabilẽ p̃ nã3. Scđa v̄i. est an ista ꝓpositio sit v̄a deꝰ fcũs ē hõ: ⁊ hõ factꝰ ē deꝰ. Tertia ē. an xp̃s s̃m illã nã3 hũanã qua hõ verꝰ ñ potuerit peccare. Q̃tu3 ad p̃mã dico ꝙ cõit oẽs theologi p̃tẽ negatiuã ꝯcedũt. s. ꝙ nõ. p̃ pp̃ dcm̃ Hiero. i tractatu de filio ꝓdigo dicẽtis ꝙ solꝰ deꝰ ē i quẽ pcm̃ cadẽ nõ põt. Et Anselmꝰ li. cur deꝰ hõ. q̃ ē s hãc qõnẽ dicit de us hoiem ipeccabilẽ facẽ ñ potuit p̃ nã3. qꝛ non potuit ipsũ facẽ deũ. ꝓpriũ. n. dei ē ꝙ nec mu taꝛ nec mutari põt: ut ꝓbat magr̃ p̃ plures au ctoritates li. i. di. 8. audi Jaco. i ep̃l'a canõica/ c. i. apud quẽ nõ ē trãsmutatio neq3 vicissitudi nis obũbratio. Et dauid mutabis ea ⁊ muta/ buꝛ ⁊c̃. Et mgr̃ oiu3 creaturarũ mutabilitate3 oñdẽs sic ad lr̃a3 vbi s̃ ait. nã ãgeli peccauer̃t ⁊ demões facti sũt: q̃ꝝ ē diabolꝰ p̃nceps. Et q nõ peccauerũt peccare potuerũt. Et cuicũq3 rõali creature p̃staꝛ ut peccare nõ possit: h̄ ñ ē nãe ꝓp̃e. s3 dei gr̃e. Et dicit ꝙ de alijs creaturis ⁊

de coꝝ mutat õe tacẽ itẽdit: qm̃ lõgũ eẽt de ill' disputare: qr̃ relinq̃ꝛ ꝙ nulla creatura rõnalis s̃m suã nã3 põt ĩspectabilis eẽ. S3 dices ꝯ p̃r Ambro. arguo sic: sic̃ se h3 corpꝰ ad motũ: ita se h3 volũtas ad velle. S3 deꝰ põt facẽ corpus sp̃ ordinatũ i suo motu. sic̃ p3 de celo. g̃ potiꝰ fa cẽ volũtatẽ sp̃ ordinatã i suo velle. s3 sp̃ eẽ ordi natũ i suo velle ē eẽ ipeccabilẽ. g̃. Jtẽ deꝰ põt facẽ ꝙ aliqd sit sine eo qđ nõ ē de eẽntia eiꝰ: s3 posse peccare nõ ē de eẽntia volũtatis: cũ nõ sit libertas nec p̃s libertatis p̃ Aug. g̃ deꝰ poterit creare ⁊ facẽ creaturã rõnalẽ inpeccabilẽ. Ad p̃mũ aia breuiꝛ tibi dico ꝙ illa sil'itudo in tua aĩ cedẽte nõ t3. qꝛ celũ ꝯpaꝛ ad motũ ñ ut cã lib̃a. s3 volũtas ꝯpaꝛ ad suũ velle ut cã lib̃a. iõ argu mẽtũ non t3. Ad s̃a3 dico ꝙ posse peccare põt accipi ꝓ eo qđ significat: l' ꝓ eo qđ denoiat. si ꝓ eo qđ significat: tũc dicit respectu ad actũ: ⁊ sic ꝓp̃e nõ ē posse: s3 deficẽ: ⁊ sic itelligit aug. ꝙ nõ ē lib̃tas neq3 p̃s lib̃tatis. Si v̄o accipiꝛ ꝓ eo qđ denoiat tũc denoiat ꝓpriũ fũdamẽtũ el' i citiuũ actꝰ: ⁊ ut sic ē lib̃tas. qr̃ ⁊c̃. ⁊ h̄ sufficit ꝓ ista v̄i. Q̃tũ ad s̃a3 v̄i. dico ꝙ sũt diuersi mo di r̃ñdẽdi. s3 duos tm̃ ad p̃ñs dicamꝰ. Primꝰ ē mgr̃i i. 3. di. 6. c. i. vbi q̃rit v̄i. istaꝝ ꝓpõnũ: deꝰ factꝰ ē hõ. filiꝰ dei factꝰ ē filiꝰ hois ⁊c̃. Et re citatis mltis opioĩbꝰ. tãdẽ s̃nia ꝯcludit ꝙ ista ꝓpositio deꝰ factꝰ ē hõ. h3 tres sẽsus. Primꝰ ē. deꝰ factꝰ ē hõ. i. factꝰ ē ut deꝰ eẽt hõ. ⁊ ē sensꝰ verꝰ. qꝛ h̄ factũ ē i icarnatiõe. Scđs sẽsus est deꝰ factꝰ ē hõ. i. deꝰ ē hõ q̃ qdẽ hõ factꝰ ē siue ꝓ ductꝰ. ⁊ h̄ ē ẽt verꝰ. Tertiꝰ sẽsus est. deꝰ factꝰ ē hõ. i. deꝰ fecit semetipsũ hoiem p̃ hũanitatis assũ ptõ3 ⁊ h̄ sẽsus ē magis ꝓpriꝰ. S3 ista ꝓpõ hõ fcũs ē. deꝰ nõ ē v̄a nec 2º nec i 3º sensu. s3 tm̃ i p̃ºnt sit sensus. hõ factꝰ est deꝰ. i. factũ ē ut hõ eẽt deus. Jsta ē s̃nia mgr̃i. Aliꝰ modꝰ r̃ñdẽdi ⁊ clarissimꝰ ē ꝙ si factũ aut determinat deu3 aut hoiem. si determinat subiectũ. s. li deũ sic ꝓpõ est falsa: qꝛ i deo nulla cadit factio. Si determinat p̃ dicatũ. s. li hõ: tũc ꝓpõ ē v̄a. ⁊ ē sẽsus. deus fa ctꝰ ē hõ. i. deꝰ hõ factus ē. ⁊ sic cãtat eccl'ia. Et põt dari alius modus q̄ qñ poniꝛ vna ꝓpõ d̄ 2º adiacẽte: tũc dicit eẽ l' nõ eẽ simpl'r. ut hõ ē l' nõ ē. S3 qñ poniꝛ vna ꝓpõ de 3º adiacẽte: tũc dicit eẽ l' nõ eẽ s̃m qd: ut hõ ē albꝰ l' nõ albꝰ: ñ n. dicit simpl'r hoiem nõ eẽ: s3 ñ eẽ talẽ. i. albũ Sil'r ista ꝓpõ. deus factus ē. ē falsa. qꝛ signifi cat ꝙ deꝰ simpl'r accipiat eẽ: s3 dicẽdo deꝰ factꝰ ē hõ sign: s. caꝛ ꝙ deꝰ accipit tale eẽ. s. eẽ hũanũ

291

q̃r ⁊c̃. Q̃tũ ad t̃tiã ꝟ1. dico q̇ mgr̃i i 3º. di. 12.
c. 3. hãc difficultatẽ q̃rit. vbi sic ait. iõ ñ imeri
to q̃rit̃ vtꝝ ille hõ potuerit peccare l' ñ ẽẽ deus
Si. n. potuit peccare potuit damnari. si potuit
dãnari potuit nõ ẽẽ deꝰ. ḡ si potuit peccare po
tuit nõ ẽẽ deꝰ. qꝛ ẽẽ deũ ⁊ posse velle iĩqtatẽ sil'
ẽẽ nequeũt. h̃ distictõe opꝰ est vtꝝ de ꝑsona. s.
diua agat̃: an de nã. s. hũana. Si. n. de ꝑsona
agit̃: maĩfestũ ẽ q̇ peccare nõ potuit. Si ꝟo d̃
nã: distiguẽdũ ẽ vtꝝ agat̃ de ea ut ꝟbo vnita
an de ea tãq3 ñ vnita ꝟbo. Nõ ẽ ãbiguũ aiã3
illã entẽ vnitã ꝟbo peccare nõ posse. Et sine
ãbiguitate verũ ẽ: eãdẽ si ẽẽt nõ vnita verbo
posse peccare. h̃ sũt ꝟba mgr̃i. Ad q̃ꝝ declara
tionẽ pono duas ꝯclõnes. Prima ꝯclõ ẽ. q̇
aia xp̃i ut vnita ꝟbo peccare non poterat ꝑꝑ
plenitudinẽ gr̃e. Scd̃a ꝯclõ ẽ. aia xp̃i ut vnita
ꝟbo peccare non poterat. qꝛ erat ꝑfecte beata
Et põt addi tertiã q̇ aia xp̃i i puris suis nãli/
bꝰ a ꝟbo derelicta peccare poterat. Q̃tũ ad p̃
mã nõndũ q̇ gr̃a i xp̃o q̃3tũ ad p̃ns spectat ha/
buit tres respectꝰ. s. cõiũctiõis ꝑfectiõis ⁊ effi
ciẽtis. Prio habuit respectũ ꝯiunctiõis. qm̃
xp̃s nõ solũ dilectõe cognitiõe l' fruitõe deo cõ
iũctꝰ erat: s3 hypostatice. ita q̇ aia nõ erat ꝑsõa
s3 ꝟbũ erat hypostasis. i. ꝑsona nãe diue ⁊ hu
mane. q̃ suppositatio nãꝝ s3 btm̃ Tho. ꝑte. 3.
q. 2. ar. 1. ⁊ i. 3º. sniaꝝ. di. 1. ⁊ dñm Bona. ibi
idẽ. silis ẽ suppositatiõi q̃ sit ꝑ insertõ3. Nã si
cut vnꝰ trũcꝰ duos ramos diuersarũ nãꝝ sustẽ
tat insertos. sic diua ꝑsona duas nãs. Et sic
rami illi duarũ nãꝝ duas nõ faciũt arbores: s3
vnã: sic due nãe i vna ꝑsona tãq3 i vno trũco
iserte nõ faciũt plura supposita: s3 vnũ. Et s3
hãc ꝯiũctõ3 xp̃m dicimꝰ ẽẽ deũ. qꝛ vna ẽ i xp̃o
ꝑsona dei ⁊ hoĩs. Scd̃s respectꝰ dr̃ ꝑfectiõis.
Nã sicͭ de rõe forme ẽ ꝑficẽ suũ subiectu3: sic de
ratione gr̃e cũ sit q̃dã forma. plenitudo ãt gr̃e
erat i xp̃o. Jo. 1. plenũ gr̃e. q̃ ipsũ ꝑfecte ꝑficie
bat. ꝑfecta ãt ꝑfectio nõ solũ i positiõe ꝟtutu3
⁊ ꝑfectiõe vsus eaꝝ sistit: s3 ẽt i remotõe oĩs i
ꝑfectiõis actual' ⁊ habitual': q̃ sit ut xp̃s nõ solũ
ꝟtutũ oĩu3 habũdãtia plenꝰ ẽẽt. s3 ẽt ab eo ali
ene erãt oẽs ipfectiones actuales ⁊ hituales.
Tertiꝰ respectꝰ dr̃ efficiẽt'. tãta. n. fuit gr̃e ple/
nitudo i xp̃o, ut ẽt effectiue i alios habundaret
Jo. 1. de plenitudie eiꝰ oẽs accepimꝰ. Ex qbꝰ
p3 q̇ ꝑꝑ p̃mũ gr̃e respectũ xp̃s peccare nõ po/
terat: qꝛ cũ sic ẽẽt deꝰ: ⁊ pcm̃ nihil aliud sit nisi
recessus a deo. ḡ si sic peccare potuisset: seq̃t̃ q̇
a seipso recessisset. Silr̃ ꝑꝑ s̃m respectũ pecca
re nõ poterat. qm̃ ex quo i ipso gratie erat ple/
nitudo seq̃t̃ q̇ ab oi actu ⁊ habitu vitioso erat
alienus. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ solũ erat in actu ⁊ vsu pec
cati p̃uatus: s3 etiã aptitudine ad illud. i. Pe.
1. q pcm̃ nõ fecit: nec inuẽtus ẽ dolor in ore eiꝰ
Jnquãtũ etiã tertio loco plenitudinẽ gratie in
alios effecit peccare nõ poterat. qm̃ si ꝑ gr̃am
nos q parte gr̃e habemꝰ efficimur ipeccabiles
a fortiori ipse i quo ẽ gr̃e plenitudo. Hic q̃dã
hãc gratie plenitudinẽ ꝯsiderãtes aiũt q̃d ho/
ra sexta i cruce pẽdẽs cũ sol retro spatulas xp̃i
existeret vmbrã xp̃i causauit ex parte dextera.
q̃ tante refragãtie fuit latronẽ a ꝑte illa tangẽs
gratiã quandã in eius aia ipressit ut mox in se
reuersus clamaret memẽto mei dñe veneris in
regnũ tuũ. Q̃tũ ad s̃am cõclõnẽ ẽ nõndu3 q̇
tota humana nã in p̃mo instãti ꝯceptõis assũ
pta ẽ a ꝟbo. ⁊ ꝑ ꝯñs vnita ꝟbo s̃m se totã ut
dicit magr̃ in. 3. di. 5. ⁊ iõ aia eius ut sic vnita
erat ꝑfecte beate. beati ãt peccare nõ possunt.
ḡ nec xp̃s. ps. beatus quẽ elegisti ⁊ assũpsisti.
illud relatiuũ quẽ hũanã nã3 refert. Jnde da/
mascenꝰ. li. 3. ait. q̇ xp̃i corpꝰ ⁊ aia q̃si diuinita
tis organa fuerũt. ⁊ iõ sic ea dirigebat ut nullo
mõ peccare possent. Tertia cõclõ p3 ex dictis
mgr̃i: ut. s̃. S3 mgr̃ in. c., q̃dã mouet vnũ du
biũ dicẽs. Quidã tñ ꝑbare conãtur eã etiam:
vnitã ꝟbo posse peccare. qꝛ liberũ arbitrium
h3. ⁊ ita põt flecti i vtrãq3 ꝑtẽ. ⁊ r̃ndet imedia
te dicẽs. Q̇ friuolũ ẽ: cũ ⁊ ãgeli libeꝝ arbitri
um hẽant. ⁊ tñ gr̃a a deo sũt ꝯfirmati ut pecca
re nequeã q̃3to magis ḡ ille hõ cui spũs datꝰ ẽ
sine mẽsura. h̃ ille. Vbi nõ q̇ liberũ arbitriũ
nõ ordinat̃ ad peccãdũ: imo pcm̃ icidit ex defe
ctu eiꝰ. ⁊ iõ peccare nõ specificat potẽtiã liberi
arbitrij. vñ dr̃ h̃: potẽtiã h3 ad peccãdũ. ñ itel
ligit̃ q̇ ꝑꝑ h̃ hẽat libeꝝ arbitriũ: s3 q̇ hẽat ipm
ordinatũ ad peccãdũ: ita ut peccare possit quã
obrẽ sic xp̃s peccare nõ potuit: ita nec hũit po/
tẽtiã ad illud. vide btm̃ Tho. i. 3. di. 12. s3 ꝯ pr̃
Ambro. si xp̃s peccare nõ potuit. ḡ nec mereri
Audi Eccl'. 31. c. q. potuit iq̃t trãsgredi ⁊ nõ ẽ
trãsgressus: facẽ mala ⁊ nõ fecit. iõ stabilita st̃
bona illiꝰ i dño. mgr̃ soluit dicens q̇ h̃ auctas
accipiẽda ẽ s̃m mẽbra: vl' ꝑti de capite ⁊ parti
de mẽbris. de capite illud: nõ ẽ trãsgressus: ñ
fecit malũ. de mẽbris illud: potuit trãsgredi ⁊
facẽ malũ. Jsta sũt ꝟba mgr̃i. Ego ãt dico q̇
duplex ẽ ipotẽtia. s. coactiõis ⁊ euacuationis.

Coactiõis qñ qs cogit ut sic faciat l' ñ faciat. ꝛ
h tollit rõz meriti l' demeriti. vñ si qs coactus
sacrificet nõ demeret: ꝛ silia. Impotētia eua/
cuatiõis ē ab aliq̃ tollūt ĩpfectiões oẽs: ꝛ pfe
ctiões oẽs ĩsūdūt. ꝛ tūc dico cū posse peccare ñ
sit posse sz deficẽ rõnabil'r tollet a xpo pp grẽ
plenitudinẽ. Et q2 sic pfect⁹ erat ꝛ viator: iõ
perfectissime meruit. quare ꝛc̄. Et ista suffici/
ant. pro presenti consideratione.

De cõditiõibus corpis ꝛ aie xpi ɔside⁹. 3.

Unc tertio loco

de ɔditiõibus corpis ꝛ aie xpi vi
deam⁹. vbi tres ɔclõnes ĩbiñga
m⁹ vz. Pª ɔ⁹ ē ista. sic xps ver⁹
hõ fuit: ita veras hoĩs penalitates hũit. 2ª
ꝟi. lz xps pfectus eẽt de⁹ ꝛ hõ: non tñ oia sp
voluit q̃ ipse de⁹. 3ª conclõ ē. lz volūtas xpi
aliqñ a dei volūtate discordaret: nunq̃z tñ ipse
q̃zcūcunqz pateretur turbatus ē aut rebellauit
Pꝫ xps assūpsit penalitates hũanas ɔ⁹pª.

Ccipe pmã ɔclõnẽ. vz. sic xps fuit ve
r⁹ hõ. ita ꝟas hũit hoĩs penalitates.
vbi tres ingram⁹ ꝟi. vz. Pª ꝟi. est
vtꝝ xps fz q hõ oẽs hẽrz dfect⁹ hũanos. 2ª
ꝟi. est. an qñ hũanitas patiebat: dĩnitas q̃ illi
vnita erat aliq̃ mõ patet. 3ª ꝟi. est. an passio
ꝛ christi dolor fuerit fz rõz: an fz sensualitatẽ.
Qꝛtū ad pmã ꝟi. paucis ꝟbis mgr ĩ di. 15. c.
i. rñdet dicẽs. Suscepit āt christus sic veram
nãz hoĩs. ita ꝛ ꝟos defectus hoĩs: sz nõ oẽs.
Assūpsit. n. defect⁹ pene: sz nõ culpe. nec oẽs d
fectus pene: sz eos oẽs q̃s hoĩ cū assumẽ expe
diebat: ꝛ sue dignitati nõ drogabat. ꝛ pbat h
c. se. dicẽs. ñ. n. assūpsit ĩgrãtiã aliqz. cū sit ĩg/
rãtia q̃dã q defect⁹ ē. ꝛ postea successiue ĩ capi
tul' sequẽtib⁹ ɔcludit dicẽs. ꝟos igr hũit defe
ctus sic ꝛ nos: sz nõ eadẽ cã. Nos. n. ex pccõ
origiali hos defectus ɔhimus sic apl's ĩsinuat
dicẽs. corpus qdẽ pp pcm̃ mortuū ē. i. necessi
tatẽ moriẽdi hz ĩ se xps āt ñ ex pccõ hmõi hũit
dfect⁹. q2 sine pccõ ē ɔcept⁹ ꝛ natus ꝛ ĩ t'ris cõ
uersat⁹: sz ex sola volūtate mĩsatiõis de nr̃o ĩ
se trãstulit verã ĩsirmitatẽ. sic sine oĩ ĩsirmita/
te assumẽ potuit sic absqz culpa eadẽ suscepit.
Hec sũt ꝟba ei⁹ ĩ. c. hos āt defectus. ad q̃ꝝ de
claratõz ē nõndū q q̃dã sũt passiones hũane q̃
pncipal'r fluūt ꝛ deriuãt a cãne: ꝛ redundãt ĩ
aiaz. q̃dã q pncipal'r fluūt ab aia ꝛ redundãt ĩ
corp⁹ pme sicut fames sitis ꝛ hmõi: nã has pas
siões sẽtit aia ĩ corpe exñs q̃s sine corpe ñ sẽti
ret: ꝛ iõ fames: sitis ꝛ hmõi, ppe dñtur passio/
nes corpis. passiões āt ab aia fluẽtes ꝛ ĩ corp⁹
redundãtes sũt dolõ ꝛ tristitia gaudiū ꝛ hmõi.
Nã aia ẽt sine corpe tristat dolet ꝛ gaudiū. lz
ẽt q̃sdã dolores sẽtiat p corp⁹ tãq̃z p ĩstrumẽtū
Ita q q̃sdã dolores sẽtit p corp⁹ tãq̃z p ĩstrm
q̃sdã ꝟo ñ. hãc distictõz d passiõib⁹ põit mgr
vbi s̃. c. i. Cū igit xps fuerit ꝟ⁹ hõ supdictas
passiones ꝟissime assūpsit. qr ꝛc̄. De hac mã
vide. s̃. sabbato ĩtic dñice ĩ ĩtia ɔsideratone. sũ
g aia mea aliqñ ɔq̃reris dicẽs. fameo valde.
aut sitio: lū fatigata tota plena sudore: tieo mõ
tẽ ꝛ hmõi. Et xps ait. ego aia h oia pp te susce
pi. audi Aug. li. de cathetizãdis rudib⁹. xps ĩ
qt esuriuit q oẽs pascit. sitiuit p quẽ cãtur oĩs
potus. ꝛ q ē panis esuriẽtiū fõsqz sitientiū ab
itinẽ terrestri fatigatus ē. q se nob viã fec ĩ ce
lū velut ouis obmutuit ꝛ obsurdiuit corã ɔui
tiãtibus p quẽ mutus locutus ē ꝛ surdus au/
diuit. vict⁹ ē q de ĩ firmitatum viculis nos sol
uit. flagellat⁹ ē q oĩuz flagella dolorꝝ ab hoĩuz
corpibus expulit. Crucifixus ē q oẽs suscita
uit. h ille. In Isa. 80. dr. vere lãgores nr̃os
ipse tullit: ꝛ dolores nr̃os ipse portauit ꝛc̄. Et
h sufficiãt p pria ꝟitate. Qꝛtum ad l'az breuit
Damascenus. li. 3. c. d passiõe corpis dñi nr̃i
iesu xpi. rñdet sic ad l'raz dicens. Sciẽdū āt q
deū qdẽ carne passū aimus. i. dicimus deitatẽ
āt carne passã l' deū p carnẽ passū neq̃q̃z. Et d
clarat p exm̃ dicens. Queadmodū. n. in ligno
suplucẽte sole. si securis q̃dã icidit lignū: icisi
bil' ꝛ ipassibil' pmanet sol mlto magis ipassi/
bil' ꝟbi dĩnitas fz hypostasiz vnita carni: car
ne paciẽte pmanet ipassibil'. Et queadmodū si
qs ignito ferro supisūderet aquã. Qd qdẽ na
tū ē pati ab aq: ignẽ dico extiguit. Innocuuz
āt pmanet ferrū. ñ aptū natū ē. n. ab aq corrū/
pi. Mlto plus carne passa: sola ipassibil' dĩni
tas passionẽ ñ suscipit: ꝛ imsepal' ab ipsa pma
nẽs. h ille. Et dicit ĩ fine q lz exẽpla oĩo silia
repiri ñ possint. suffic̄ tñ q̃ztū ad ppositū faci/
unt illa adducẽ. qr ꝛc̄. ꝛ sic pz ista ꝟitas. Qꝛtū
ad ĩtiã ꝟi. dico fz Aug. d ciui. dei q duplex ē
in aia dolor. vnus q ĩest aie fm se. alius ñ fm
se: sz fm corpus resultãs ex vniõe vtriusqz. si
loqmur d dolore p mõ: tūc dico q xps passus
est fz rõez. nulli dubiuz q passus est ꝛ doluit
p pctis nr̃is: ꝛ ille dolor in rõnali voluntate
ex ɔsideratiõe rõnis pcessit scilicet ex ɔsidera

292

tiōe peccoꝝ nroꝝ. ꝑꝑ qđ ſup Hieruſalē fleuit
Jo. 19. Si loqmur de dolore ex carne ꝯueniē
te i aiā; tūc dico ꝙ aia pōt ꝯſiderari ut rō ⁊ ut
nā. ſi ut rō tūc paſſiōes q aie attribuūt delibe/
ratione ꝯſequūt. ⁊ ſic aia xpi ñ patiebat corpi
ei⁹ patiēti. ſ; letabat. qm̄ multū caripēdebat ꝙ
corp⁹ qđ iformabat ꝓ hūani generis ſalute pa
teret. Si āt aia ꝯſiderat ut nā ſit cū habeat nā
le; inclinationē ⁊ appetitū ad corp⁹ ſic ꝑfectio
ad ſuū ꝑfectibile: ſic cōpatiebat carni patienti.
Anima. n. nō ordinat ad corp⁹ ſm potētias
ſenſibiles tm̄: qꝛ h̄ ēt brutis ꝯuenit: ſ; ordinat
ſ; ſe totā: ⁊ ꝑ ꝯñſ ſm oēs potētias ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑꝑ
talē ꝯiūctiō; ⁊ appetitū ad corp⁹ neceſſario h;
ad ipſā delectatiō;: triſtitiā: ꝯpaſſionē ⁊ hmōi
Ex q̊ ſeqt. ꝙ aia xpi ꝯpatiebat corpori ut nā. ⁊
ñ cōpatiebat eidē ut rō. Itē ꝙ gaudiū aie xpi
ut rō erat ꝑꝑ ꝯiūctionē gratuitā cū ipſa diuini
tate: ſ; dolor ꝑꝑ nālem coniunctionem ipſius
cū carne. Hoc ſentit dñs Bonauē. in. 3. di.
16. Et hec ſufficiāt ꝓ ſa cōcluſione.

De diuerſitate volēdi in xp̄o. Conclo ſa.
Ecipe ſa; ꝯclōnē. v;. Lz xp̄s ꝑfectꝰ
eēt de⁹: ñ tm̄ ſꝑ oia voluit q ipſe deus.
vbi tres ingram⁹ dubi. v;. Pᵃ eſt iſta:
vtꝝ i chriſto eēnt plures volūtates ſicut ſūt nāe
plures. 2ᵃ ē iſta. an ſꝑ chriſt⁹ voluerit inq̄;tū
hō oia q̊ voluit de⁹. 3ᵃ ē iſta: an chriſt⁹ ſꝑ iq̄;
tū hō obtinuerit q̄ a deo poſtulauit. Q̄tū ad p̄
mā rñdeo ſ; mgr; ſniaꝝ i. 3. di. 17. c. i. vbi di
cit ſic. q̂circa ābigēdū nō ē diuerſas in chriſto
fuiſſe volūtateſ iux̄ duas nās. ſ. volūtatē dinā
⁊ hūanā. ⁊ hūana volūtas ē effect⁹ rōis l' affe/
ct⁹ ſenſualitatis. ⁊ ali⁹ ē affect⁹ aie ſm rōe; ali⁹
ſ; ſenſualitatē viq; tm̄ dr̄ hūana volūtas. Et i
fra. ideoq; ſicut i nob̄ ē duplex affect⁹. ſ. mētiſ ⁊
ſenſualitatſ: ita i chriſto debuit eē gemin⁹ affe
ct⁹. ⁊ mltis auctoritatib⁹ ꝓbat i capitul' ſequē/
tib⁹ i chriſto fuiſſe duas volūtates. ſ. dinam ⁊
hūanā. Dñs āt Bona. i. 3. di. 17. ſic ꝓdictas
volūtates ordinat. qm̄ affect⁹ volūtatſ dine or
dinat ad actū cognitiōis itellect⁹ dine ⁊ affect⁹
volūtatis hūane ordinat ad actū cognitiōis i
tellect⁹ hūani. Cognitio. n. act⁹ itellect⁹ affectō
act⁹ volūtatis. Hec āt diuerſitas potētiaꝝ ſū
mit ex diuerſitate nāꝝ: ut p; ꝑ dicta. Jñ Da/
maſcen⁹ li. 3. q̊ꝝ iqt ſubſtātia. i. nā ē cadē hoꝝ
volūtas ē eadē: q̊ꝝ vō diuerſa volūtas hoꝝ
diuerſa ſba. ſ; i chriſto fuerūt due diuerſe nāe
ſ. dina ⁊ hūana. g̊ due diuerſe volūtates. ſ. di/

uina ⁊ hūmana. Quidā āt diſtinguūt ꝙ volū
tas pōt tripl'r ꝯſiderari. ſ. ut volūtas: ut potē/
tia: ⁊ ut actus volēdi. vide ſ̄ feria. 4. 2. dñice i
ſa ꝯſideratiōe ꝯclōne pᵃ. Et iſta ſufficiant. q̄;
tū ad iſtā veritatē. Q̄tū ad ſam dico ſm Bo.
ut ſ̄ ꝙ cōformitas volūtatis ad volūtatē i duo
bus cōſiſtit. Jn volito ⁊ in rōe volēdi. Cōfor
mitas i volito ē qñ diuerſe volūtates vnum ⁊
idē volunt. Cōformitas in rōe volendi ē qñ
diuerſe voluntates idē eodē mō volūt: vel al/
tera illarū ſi ē inferior vult illud eo mō q̊ ſupi
or ad ipſā vult eā velle. Cōformitas in volito
nō ē đ neceſſitate: ita ꝙ ſi volūtas ſupior vnū
velit illud de neceſſitate voluntas iferior velle
debeāt. imo qñ vellēt ꝯriū. S; ſufficit ꝯformi
tas i mō volēdi dico g̊ ad ꝓpoſitū ꝙ oēs volū
tates i xp̄o ꝯformes erāt i mō volēdi: l; diſcor
darēt i volito. vnaq̄q;. n. volūtas qđ ſuū erat
volebat. vñ ut dicit Hugo dina voluntas qđ
iuſtū erat voluit. volūtas rōnis iuſtitie ꝯſenſit
⁊ iuſtitiā approbauit. volūtas pietatis ꝯdolu
it miſerie: ⁊ volūtas carnis iuſtitiā hō accuſa/
bat: ſ; penā recuſabat. Nec tm̄ ſeqt ꝙ dato ꝙ
aliud ⁊ aliud vellēt: eſſent iſte voluntates ſimꝑ
pl'r diſcordātes. qꝛ ꝯueniebāt i rōe ⁊ mō volē
di. qm̄ volūtas iferior eo mō volebat quo mō
volūtas ſupior. ſ. volūtas rōis ⁊ volūtas dina
volebat eā velle. Q̄ magr̄ ſniaꝝ i. 3. di. 17. ꝑ
plures auctates oñdit. Audi. Aug. ſup illud
ps. q̊adusq; iuſtitia ꝯuertat: xp̄s igr̄ i paſſiōe
duas expreſſit voluntates in ſe ſm ſuas nās.
Ait enim pr̄ ſi fieri poteſt tranſeat a me calix
iſte. ecce habes hominis volūtatē. Quam cō
tinuo ad dinā dirigēs ait. verūtm̄ nō ſicut ego
volo. ſ; ſicut tu vis. h̄ ille. audi ⁊ Ambro. li. de
tri. Scriptū ē igr̄ pr̄ ſi poſſibile ē trāſfer calicē
hūc a me. vba xpi ſi ſ; quō ⁊ i q̄ forma dicant
aduerte hois ſba; gerit hōis ſūpſit affectū. ñ g̊
q̄ſi de⁹ ſ; q̄ſi hō loqt. Suſcepit qdē volūtatem
nr̄a; mea ē volūtaſ q̄; ſuā dixit cū ait. ñ ſicut ego
volo ſ; ſicut tu. cū āt dixit oia q̊ h; pr̄: mea ſt. qꝛ
nihil excipit ſine dubio: q̄; h; pr̄ eādē ⁊ filius
h; volūtatē. h̄ ille. Audi ⁊ ipſā veritatē Jo. 16.
Nō veni facē volūtatē meā: ſ; voluntatē ei⁹ q
miſit. qr̄. ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝓ p̄nti veritate.
Q̄tū ad triā dubi. dico ꝙ i his q̊ petijt xp̄s volū
tate ſenſualitatis non ſꝑ fuit exaudit⁹. ut p; de
oratiōe ſcā i orto. ſ; q̄ petijt volūtate rōis ſꝑ fu
it exaudit⁹. vñ dicit magr̄ ut ſ̄ ait. Ex affectu
hūano ſenſualitatis qdē nō rōis illud voluit

⁊ petijt: qđ nõ impetrauit. Et ſic qrif ñ rõ ſcie bat ſenſualitatẽ exaudiẽdã nõ eẽ. qr orare ta/ lia ꝑmiſit. Ad hoc rñdet mgr̃ dicẽs. Ad quid ergo petijt: ut mẽbris formã pberet imminente turbatiõe clamãdi ad dñm ⁊ ſubiciendi volũ/ tatẽ ſuã diue voluntati: ut ſi pulſante moleſtia triſtẽt, ꝑ eiuſdẽ amotiõe orent. Si nequeunt vitare dicãt qđ ipſe xp̃s. h ille. Vide ħ ſupra feria. 4. 2. dñice in ƀa cõſideratiõe. quare ⁊c̃. Et hec ſufficiãt ꝑ preſenti cõcluſione.

Q xp̃s nunq̃ꝫ turbatus ẽ. Concluſio ɫtia. Ecipe tertiã ꝯcl'onẽ. vꝫ. Lꝫ voluntas hois xp̄i aliq̃ñ diua volũtate diſcorda ret nũqꝫ tã ipſe q̃ꝫtũcũqꝫ pateref tur/ batus ẽ aut rebellauit. Vbi tres ingram⁹ Ꝟi. vꝫ. Pria eſt iſta vtrũ in xp̄o fuerit rebellio cã nis ad ſpm̃. Scd̃a ẽ vtrũ xp̃s aliq̃ñ fuerit i mẽ te turbatus. Tertia ẽ que fuit in xp̄o turbatio ſpũalis ⁊ itẽſior triſtia q̃ã habuit. Q̃tũ ad p/ mã dico q̄ i xp̄o nõ fuit rebellio carnis ap ſpm̃ Audi magr̃m ſniaꝝ. i. 3. di. 17. c. i. nec tñ i eo caro ꝯ ſpm̃ al's deũ ꝯcupiſcebat. q2 ut ait aug. li. 19. de ciui. dei. c. 4. Nõnullũ ẽ vitiũ cũ ca/ ro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̃. Caro ãt dcã ẽ ꝯcu piſcẽ. q2 ħ ƀm ipſã agit aia. ſic aia ꝑ aurẽ audit ꝑ oculũ videt. Caro. n. nihil niſi ꝑ aiaꝫ ꝯcupi ſcit. Sꝫ ꝯcupiſcẽ dr̃ cũ aia carnali ꝯcupiſcẽtia ſpũi reluctaf. hñs carnalẽ đlectationẽ đ carne ⁊ ad carnẽ aduerſus delectationẽ, quã ſp̃s hꝫ. Ipſi⁹ ãt carnal' ꝯcupiſcẽtia ñ ẽ aia ſola: nec id carne ſola. Ex vtraqꝫ. n. fit. q2 ſine vtroqꝫ de lectatio al'ñ ſẽtif. Tal' g̃ rixa atqꝫ ꝯcitatio i aia xp̄i eẽ ñ potuit. q2 ꝯcupiſcẽcia carnal' ibi eẽ ne quit. ħ ille. Sꝫ de hac mã dicem⁹ i ƀmõe đ ma gdalena ꝯſideratiõe ƀa. qr ⁊c̃. Q̃tũ ad ſecũdã Ꝟi. dico ƀm dñm Bona. di. 15. ⁊ cõit ita ẽ do ctrina ſcõꝝ q̄ turbatio i ira pñt ꝯſiderare. 4. mõis. p⁰ mõ ut dicit effm̃ deteſtatiõis alic⁹ ma li vel apparẽtis mali. Et ħ turbatio ẽ i oibus bonis q turbãf cũ deteſtãf malũ. p̃s. Aia mea turbata ẽ valde: ſꝫ tu dñe vſqꝫ q̃. ⁊ yſai. 21. ho minẽ cũ audieri turbat⁹ ſũꝫ cũ viderẽ. Et dicit idẽ doctor q̄ ħ turbatio i ira potuiſſet ade i ſta tu inno. fuiſſe. Scd̃o mõ ut dicit motũ dete ſtatiõis malicũ q̃dã ꝑturbatõe ⁊ iq̃etatiõe ꝑtis ſẽſual' abſqꝫ aliq̃ ꝑturbatõe mẽt' s ſiue rõnis. Et ħ mõ ꝑturbati ſũt ſci i eoꝝ ꝑſecutiõib⁹ ⁊ tẽ poralibus oppreſſiõib⁹. 2. Cor. i. Sup̃ modũ grauati ſum⁹: ita ut tedet etiaꝫ. nos viuẽ. ⁊ de Helia. iij. rñ. 19. ſcribitur q̄ petiuit aie ſue ut

moref. ⁊ ait ſufficit mihi dñe tolle queſo aiaꝫ meã. neqꝫ. n. melior ſũ q̃ꝫ partes mei. Et hoc mõ pluries turbat⁹ ẽ xp̃s i ſua ꝑſecutiõe ⁊ mõ te. Jo. 13: cũ hec dixiſſet. Jeſus turbat⁹ ẽ ſpũ. ⁊ dixit Amẽ amẽ dico vobis q2 vn⁹ ex vobis me tradet. ⁊ Mat. 26. Aſſũpto petro ⁊ duob⁹ filijs zebedei cepit cõtriſtari ⁊ meſt⁹ eẽ. ⁊ ait il lis. Triſtis ẽ aia mea vſqꝫ ad mortẽ. Et. Jo. 2. iterũ ſcribif. Dixit ieſus. nũc aia mea tur/ bata ẽ. Tertio mõ ut dicit effectũ deteſtationis cũ ꝯmotõe ⁊ ꝑturbatõe nõ ſolũ ꝑtis ſẽſual': ſꝫ ẽt rõnis ad breue tẽp⁹. ⁊ ħ mõ ſepe turbãf ſã cti de qb⁹ Gre. ait q̄ mẽſ turbata ꝑficit ut cla reſcat. Sic ocul⁹ ꝑ colliriũ imiſſuꝫ ad tempus turbaf ut poſtmodũ clarior efficiaf. Quarto mõ accipif turbatio ut dic̃ affectũ deteſtatiõis cũ cõmotõe ſẽſualitatis ⁊ mẽtis ꝑ tp̃s ⁊ animi indignatiõe. ⁊ ħ mõ ẽ pcm̃ mortale q̃ indignã tur ⁊ turbãf oẽs iniq. Mat. 2. c. audiens aũt Herodes rex. turbat⁹ ẽ ⁊ ois hieroſolia cum illo. Vbi Gre. ait. i omelia. Nato. n. rege ce li rex tre turbat⁹ ẽ: q2 nimirũ trena celſitu⁰ cõ/ fũdif cũ celeſtis altitudo apif. Quare ſatis ex his pꝫ reſpõſũ ad Ꝟitatẽ. qr ⁊c̃. Q̃tũ ad terti/ am veritatẽ dico q̄ duplex fuit in xp̄o ſpũalis triſtitia ⁊ dolor. ſ. paſſiõis ꝑprie pene. ⁊ cõpaſ ſionis nr̃e calamitatis. Et q̃ꝫuis magna eſſet cã dolẽdi in ſenſualite ꝑꝑ ſeꝑationẽ aie a car/ ne: ⁊ magna ẽt diſpoſitio eẽt ad dolẽdũ ꝑꝑ cõ plexionẽ corpiſ optimã. In triſticia tñ ⁊ dolo re cõpaſſiõis ãplior erat rõ dolẽdi ꝑꝑ inhono rationẽ ⁊ a deo nr̃aꝫ ſeꝑationẽ maiorqꝫ etiam erat ad dolẽdũ diſpoſitio ꝑꝑ dilectiões habũ/ dãtiã. ƀꝫ. n. q̄ dilectio maior: ſꝫ ħ plage ꝯpaſ ſiõis maiores ſũt. Cũ igif xp̄i ꝯpaſſio oẽs ex/ cellerit ꝯpaſſiões: nec̃e ẽ eã intẽſiſſimã fuiſſe q̃ꝫuis ⁊ paſſio ſua grauiſſima eẽt. Hãc ãt cõ/ paſſionẽ triplici ſigno oſtẽdit vꝫ ſigno ſeꝑatõ nis: lachrimatiõis: ⁊ ꝑteſtatiõis. Prio ſigno ſeꝑatiõis. maluit. n. aiaꝫ ſuã a corpe ſeꝑari q̃ꝫ nos a deo ſeꝑatos eẽ. Scd̃o ſigno lachrimatõ nis: qm̃ fleuit ꝑ pctis nr̃is: nõ tñ ꝑ penis cor/ ꝑalib⁹ ei⁹ ad Heb. 5. clamore valido ⁊ lachry mis offerẽs exaudit⁹ ẽ ꝑ ſua reuerẽtia. ⁊ Lu. 23. Clamãs ieſus voce magna ait: pr̃ in man⁹ tuas ꝯmẽ⁰ ſpm̃ meũ. Et Mat. 27. Jeſus aũt iterũ clamãſ voce magna emiſit ſpm̃. Vbi aia nota q̄. 12. rationib⁹ xp̃s clamauit in cruce.

P⁹ dr̃ rõ ꝑuatiõis. nã cũ ver⁹ de⁹ eẽt ut vidi m⁹ ꝑterita pñtia ⁊ futura oia habebat aũ oẽs

'os. Et iō q2 tot aīas cernebat qꝝ īfinit⁹ ē nu
mer⁹ dānari debē: iō lachrimās clamare cepit
Audi Ambro. Tristi erāt ⁊ tristis appebat ñ
tm̄ pp suā passionē: ſ3 pp nr̄a3 tāte vite pnatio
nē. Et tāta fuit illa pena: q̃3ta ē glīe magnitu°
q̄ puari oēs tales cernebat. 2° clamauit pp ma
gnā obligatō3. tāta. n. doluit q̃3ta erat pēa oi
um dānatoꝝ pteritoꝝ pn̄tiū ⁊ futuroꝝ ab ini
tio mūdi vsq3 ad finē eiusdē: q̊s cernebat esse
dānatos vl' dānādos. trenoꝝ. 3. collocauit me
ī obscuris ⁊ tenebrosis īfra mortuos sēpiť nos
Tertio clamauit pp sepatō3 tāta. n. erat xp̄i pe
na q̃3ta erat multitudo q̂s sciebat rescindēdi a
corpe ecclīe p eoꝝ falsos errores. Nam cū sci
m⁹ oēs iuicē mebra ⁊ xps oiu3 corp⁹ tot dolo
res habuit qd' m̄bra cernebat debē ab eo sepa
ri. 4° clamauit pp martyꝝ psecutiōes. vñ tan
t⁹ i eo dolor fuit qd' cernebat flagella martyrū
⁊ scōꝝ psecutiōes. 5° clamauit pp deformati
onē. tāta. n. fuit ei⁹ pena q̂t aīas xp̄i ānorū cer
nebat deformari ⁊ pdē ymaginē ei⁹ ⁊ ip̄rimi
ymaginē pctis. vñ ppha quō igt. denigrata
ē facies tua sup carbones. 6° clamauit pp of
fensionē. vñ tāta ei⁹ erat pena q̃3tas offēsas fi
eri cernebat deo prī. ps. Circūdederūt me do/
lores mort'. s. ɔsiderādo offensas illatas deo
prī. 7° clamauit pp excecatō3. vñ tāt⁹ fuit eius
dolor q̃3ta cernebat iudeoꝝ cecitatē cū eis tot
⁊ tāta miracl'a bonaq3 fecisset. 8° clamauit pp
discipuloꝝ derelictiō3 vñ tāt⁹ fuit ei⁹ dolō q̃3t⁹
ēat amō quē hēbat ad discipl'os suos q̂s postea
cernebat fidē pdituros ⁊c̄. 9° clamauit ppt
Iude pditionē. 10. clamauit pp omnium de
relictionē. 11° clamauit pp acerbā passionem
Duodecimo clamauit ppter matris sue mu/
tuā passionem. Ista oīa practice exponas: q̃re
⁊c̄. Et sic p3 secundum signum quo ostendit
christus cōpassionem: quam erga nos habuit
ī cruce pēdēs. Tertiū signū dr̄ ptestatiōis: ut
p3 in resurrectiōe Lazari. Jo. xi. Infremuit
⁊ turbauit semetipsū dicēs. vbi posuistis eu3.
⁊ lachrimatus ē Jesus ⁊c̄. Merito igit̄ cum
dulcissim⁹ Jesus p nobis tāta fecerit: ipsum
eē mūdū puꝝ ⁊ nitidū ab oī malitia oportebat
vñ nō iniuria dicē poterāt. q̊s ex vobis argu
et de peccato. quē3 suppliciter exoremus. ut p
hāc suā gloriosā puritatem nos p grām' h̄ pu/
rificet. ⁊ tandē in sācta gl'a sāctificet. amen.

Feria secunda dominice de passione de in
dulgentijs sermo in ordine. 34.

I quis sitit ueni
at ad me ⁊ bibat. Jo. 7. Iā his
vbis glo'sus xps grē sue p'eni/
tudinē de q̄ āticedēti smōe diri/
m⁹ oñdit. Iam nos ad celariū sctm̄ ei⁹ inuitat
qd' scā ecclīa catholica ē: ut bibam⁹ ⁊ sitim exti
guamus. In hoc. n. benedicto cellario idul/
gentiarū infinitā multitudinem posuit: ut q in
hac vita p pctis satisfacere nō sufficim⁹ p idul
gētias iuuaremur. Ait ergo si q̊s sitit. s. hr̄e i
dulgētiā suaꝝ culpaꝝ veniat ad me. i. ad ec/
clesiā meā corde cōtrito ⁊ ɔfessione facta: ⁊ bi
bat. i. imponet effectū idulgētiaꝝ. In quibus
sacratissimis vbis de indulgētijs tres ɔside
rationes faciam⁹. v3.
Indulgētiarū specificationem.
Indulgentiarum deriuationem.
Indulgentiarū fructificationē.

De indulgētiaꝝ specificatione ɔsider° pͣ.
Rimo idulgētiaꝝ specificatiō3 videa
m⁹. vbi tres more solito ɔcl'ones faci
am⁹. v3. Pͣ cōcl'o est ista. Quia vir
in vita de pctis satisfacē possumus: merito in
dulgētie danť ut nos adiuuem⁹. Scd'a cōcl'o
ē. Indulgentie l3 maxime sint vtutis: hn̄t m̄
debitā rōnem sue latitudinis. Tertia ɔcl'o est
L3 indulgentie sint in peccatoꝝ remediū sun3
tm̄ ppriū requirūt actum.

Q3 indulgētie pctōꝝ remedio dāť ɔcl'o pͣ
Ecipe pmā ɔcl'onē v3. Quia vir in
vita de pctis satisfacē possum⁹ merito
idulgēte dāť ut nos adiuuem⁹. Vbi
tres igram⁹ vi. v3. Pͣ vi. ē ista qd ē indul/
gētia. Scd'a ē. an valeat tm̄ i foro ecclīe. Ter
tia ē. quō aīa3 soluūt. Qͣtū ad pmā dn̄s Frā/
cisc⁹ marōis i smōe. qd'cūq3 ligaueris. dic̄ sic
Indulgentia ē remissio pctōꝝ quo ad illa q p⁹
susceptū pnie scrm̄ remanēt de pctis. Ego āt
dico sic. Indulgētia ē pene relaxatio q̃3 q̊s iu
ste p culpis pprijs facē debuisset: de thesauro
eccl'ie ad dīna iusticiā psoluendā sūpta in hac
diffinitōe pōiť aliqd loco gener' ⁊ aliqd loco
drīe. Loco gener'. i: alic⁹ mag' cōis pōiť rela
xatio. q2 oīs idulgētia ē q̄dā relaxatio: ⁊ ñ ecō
uerso. sumēdo pprie idulgētiā. Loco drīe po
niť pene: ad drīam relatiōis culpe q̄ fit p grā3
dei i ɔtritiōe. Et pp h̄ p3 nō satis recte positū
i diffinitiōe primo remissio peccatorum deus
n. effectiue dimittit culpam. de pe. di. i. c. vbū

ſ; gr̃a formalit̃ lauat in ↄtritõe.33.q.3. in ſnia
Itẽ ponit̃ q̃; qs iuſte ⁊c̃.ad d̃ria; penaꝝ iniu
ſte iſtictarũ. Itẽ ponit̃ de theſauro eccl̃ie: ut oñ
dat̃ ꝙ idulgẽtie nõ ſũt ſimpl̃r gratuite ſ; etia;
eccl̃ia ſoluit. Et ſic patet prima veritas. Quã
tum ad ſecũdã veritatẽ dico ſm dominũ Bo
na.in.4.di.20.⁊ beatum Tho. ibidẽ ꝙ quo
rundam opinio fuit ꝙ huiuſmodi indulgẽtie
fiant ſolũ in foro eccleſie ⁊ nõ in foro dei. Nã
ſacri canones ꝓ mortalibus culpis graues et
diuturnas penas taxarũt. ⁊ per vnũ quodcun
q; mortale ſeptẽnariũ vel eo amplius ſm ꝙ ḡ
uius ẽ q̃ pnĩe vix in hac vita fieri pñt: iõ eccl̃a
remediũ indulgẽtiarũ adhibuit: ut oĩſ pnĩa ar
bitraria eẽt. ⁊ de reſiduo qd̃ canones taxarunt
fieret relaxatio p indulgentias. Pr̃ia nãq; fa
cie appet ꝙ opiõ ml̃tũ ꝓbabil̃ ſit. S; in rei vi
tate falſa ẽ i eõ ꝙ nõ vult idulgẽtias efficacia;
remiſſionis habere: niſi in foro eccleſie: ⁊ non
in foro dei. Q̃ enim eccleſia penam relaxaret:
⁊ deus nõ: potius deceptio fidei eẽt q̃; veritas
Et ut dicit beatus Tho. expreſſe militat cõtra
ꝑuilegium Petro datum: ut quod in terra re
mitteret in celo remitteretur. Ideo aiunt pre/
dicti doctores ꝙ indulgẽtie que ab eccleſia dã
tur valent ad relaxationem penarum quã qs
ꝓ culpis ꝓprijs portare meruiſſet etiam in fo
ro dei. Ita ꝙ qd̃ eccleſia donat ꝓ donato ha/
bet: ⁊ ſi partem donat: partem acceptat deus.
Et ꝓbatur hoc per glo. ſuper illud.2.Cor.2.
Nam ⁊ ego qd̃ donaui: ſi quid ꝓpter vos do
naui in perſona xp̃i.glo.ait ac ſi xp̃s donaſſet
ſed xp̃s poterat relaxare abſq; omni ſatiſfacti
one peccati penam. ergo ſimiliter ⁊ Paulus
Et per conſequẽs etiam papa põt cũ nõ ſit mi
noris ptãtis in eccleſia q̃; Paulus. Q̃ autem
xp̃s penam potuerit omnem relaxare ſine ſatiſ
factiõe: p; de muliere adultera. Io.8.c. Et ſi
dicis pater Ambro. Quõ inferior põt abſol/
uere ab eo qd̃ ſuperior ligauit. ex̃ de elec.c.inno
tuit. ſi par in parẽ iperiũ nõ h; : nec inferior
a fortiori ſuperiorẽ: ſ; de abſoluendo a culpa li
gat ad penã tpalẽ: ut dicit Aug. de ſcõ Victo
re q̃ nullus hõ põt abſoluẽ a pena illa aliqd di
mittẽdo. Et ↄfirmat̃.12.di.c.inferior. vbi dr̃
Inferior ſedes potẽ ſoluẽ ñ põt. Dico aĩa ꝙ
accipiẽs idulgẽtias nõ ſimpl̃r abſoluit̃ gr̃: ſ;
dat̃ ei de theſauro eccl̃ie vñ ſatiſfac. d̃ q̃ theſau
ro dicem⁹ i ſa ↄſideratiõe. Q̃tũ ad tiã vi. di
co ſm Bona. vbi.ſ. q̃ ſicut trib⁹ modis bonũ
adipiſci poſſum⁹ ita trib⁹ modis malũ a nobis
amouẽ poſſum⁹. Adipiſci.n.poſſum⁹ bonũ
aut merito ꝓpo gr̃a informato: aut merito xp̃i
aut merito eccl̃ie. Merito ꝓpo prio. cũ bonũ
ḡtuitũ.i.dei gr̃a iformatũ facim⁹. Iſa.3.dici/
te iuſto q̃m bñ q̃m fructũ adiuẽtionũ ſuaꝝ co/
modet. Et ps.93. Reddet illis iniqtates eoꝝ
⁊ i malitia eoꝝ diſpdet eoſ. ⁊ Hier.25. Red
dã eis ſm opa eoꝝ. ⁊ ſm facta manuum ſua/
rum. Et trenoꝝ.i. Reddas eis vicem domi
ne iuxta opa manuũ ſuarũ. ⁊ Ezec.12. Iuxta
vias ei⁹ ⁊ iux̃ adinuẽtiões ei⁹ reddet ei. ⁊ mat.
12. de oĩ vbo ocioſo qd̃ locuti fuerit hoĩes ſup
trã: i die iudicij reddẽt rõ;. ⁊.c.16. Fili⁹ hoĩs
vẽtur⁹ ẽ i gl̃a pr̃is ſui cũ ãgelis ſuis: ⁊ tũc red
det vnicuiq; ſm opa ſua. ⁊.c.20. Voca ope/
rarios ⁊ redde illis mercedẽ ſuã. ⁊ Apoc.22.
Ecce venio cito: ⁊ merces mea mecũ eſt: dare
vnicuiq; ſm opa ſua ⁊c̃. Q̃ ãt merito xp̃i ml̃
ta bona adipiſcamur: null⁹ fideliũ igrat. Io.
i. de plenitudĩe ei⁹ oẽs accepim⁹ gr̃a;. Q̃ aũt
merito eccl̃ie adipiſcãur. audi Aug. li. de pe.
Nẽo põt digne penitẽ quẽ ñ ſuſtineat vnitas
eccl̃ie: Et de pe. di.6. Laboret igt penitẽs ad
vnitatẽ eccl̃ie reuerti. q: niſi peccatori vnitas
eccl̃ie ſuccurrat: ⁊ qd̃ ſibi deeſt ſua opatõe cõ/
pleat. d̃ manib⁹ inimici ñ eripit̃. hibi. Silr̃ ⁊
malũ trib⁹ mõĩs a nob̃ poſſum⁹ amouẽ.ſ. aut
ꝑ meritũ ꝓpriũ aut ꝑ meritũ xp̃i aut ꝑ meritu;
eccl̃ie. Per meritũ ꝓpriũ dei gr̃a iformatũ li
berãur a pẽa etna. Per meritũ xp̃i ab aliq̃; ta
pẽa: ſic i ſacris opat̃ ⁊ clauiũ ptãte: i q̃ dimittit̃
ꝑs pene. Per merita ẽt eccl̃e ḡui a pẽa libera
mur. vñ i iſtis liberatiõib⁹ fit q̃dã ↄmutatio
maioris i min⁹. vñ ꝓ. pẽa etna mutat̃ i pena;
tpalẽ. ⁊ cũ h̃ remittit̃ culpa mortal̃. Scd̃o pẽa
tpal̃ magna ⁊.ſ. vires ad qua; qſq; remanet
obligat⁹ i penã maiorẽ ⁊ virib⁹ nr̃is ↄpetentẽ
ↄmutat̃ ⁊ h̃ i ſacerdotl̃ abſolutõe. de reſiduo
ãt pene ad qd̃ hõ tenet̃ ꝓ ꝓprijs culpis qd̃ ñ fu
it i pnĩa iiũctõ: ſiue iiũctũ ⁊ ñ ſatis actũ. de the
ſauris q̃s xp̃s ei i tris reliqt diue iuſticie ſatiſ/
ſfaciat. Et h̃ ꝓprie indulgẽtia dr̃. Et ſic p; quõ
indulgentie aĩam ſaluãt. q̃r ⁊c̃.

De latitudine indulgẽtiarũ ↄcl̃o ſa.

Ecipe ſa; ↄcl̃õnẽ. v;. Indulgẽtie l;
maxie ſint vtutis hñt tñ debitã rõem
latitudinis. Vbi tres igram⁹ vitates
v;. P. vi.ẽ. an indulgentie ſe extẽdãt ad cu
pã: an ſolum ad penã: an ad vtrũq;. Secũda

vi. ē quā pene idulgētiā reuelēt. Tertia vi.
ē. an idulgētie putatiue hēant aliquā latitudi/
nē. i. an qs idulgētiā cōseqꝉ. vbi dr ꝙ ē talis i
dulgētia ꝉ talis q̄ i vitate ꞇ nō ē ita. Quātuz ad
pmā dico ꝙ indulgētie nō se extēdūt ad culpā
sed ad penā. Vbi nō fm Francis. maronis.
vbi s̄ ꝙ quattuor sūt i pctō ↄsiderāda. s. actualꝭ
culpa q̄ peccator. Jaco. i. cōcupiscētia pit pcm̄
Scd̄o habitualis macula derelicta ex actu pcti
inclinās ad malū. Jo. 8. q facit pcm̄ suus est
pcti. qꝛ. s. seruit malo habitui inclināti ad ma/
lū. Tertio reatus ad penāq remanet actu ma
lo transeunte. de q̊ Lu. 7. ait xp̄s remittuntur
ei pccā multa. Quarto respectus ad diuā offen
sam: q̄ deꝰ odio hꝫ pctōres. Sap. 12. Altissimꝰ
odio habet peccatores. His sic notatis dico
ꝙ indulgētia nō est remissio quātū ad actualē
culpam. qꝛ cū illa sit totaliter in contritiōe ꞇ cō
fessione deleta, amplius abstergi nō potest.
Itē nec ē quantū ad habitualē maculam: qꝛ ꝑ
vniꝰ actū indulgentia acquiriꝉ ꞇ tm̄ habitualis
macula vno actu nō carpiꝉ nec eradicatur: qꝛ
adhuc pronitas ad malū remanet experientia
teste. Itē nec q̄ztū ad diuā offensā: qꝛ cū ante
indulgētia illa sit remissa in actu contritionis
vel ↄfessiōis. ps Dix cōfitebor aduersum me
iniustitiā meā dn̄o. ꞇ tu remisisti ipietatez pcti
mei. ꞇ ꝑ ↄn̄s āpliꝰ remitti nō pōt. Et ↄfirmaꝉ
qꝛ culpā mortalē ꞇ diuā offensā tollit solus de
us. ꞇ de ↄse. di. 4. nēo tollit pccā nisi solꝰ deus
de pe. di. i. c. vbū. ꞇ ꝑ ↄn̄s nō tolliꝉ ꝑ neglige
tiā. Relinqtur ergo ꝙ erit relaxatio pene tm̄.
Ex his tria iferūt documēto. Primū ē ꝙ sic
sacrm̄ pnie directe respicit culpā: ita bn̄ficiuz
indulgētie directe respicit penā. Et sic ꝑ pnie
sacrm̄ deo recōciliamur ꞇ penā recipimꝰ sic. ꝑ
bn̄ficiū indulgentie iam nobis per pniam re/
cōciliatis aliqua pena dimittiꝉ aut totalit eua/
cuaꝉ. Secundū documētū ē ꝙ nulla indulgen
tia directe pōt esse a pena ꞇ a culpa: licet vul/
gus hoc affirmet: qꝛ ut diximꝰ sicut pnia dire/
cte respicit culpā: sic indulgētia adeq̄te respic
penā: Et ꝑꝑ hoc ecclesia nūq̄z vtiꝉ tali forma:
ut. s. dicaꝉ idulgētia dari a pena ꞇ a culpa qm̄
si tali vteretur forma: videreꝉ euacuari sacrm̄
ↄfessiōis. Quod eē nō pōt. s. de necessitate sa
lutis: qꝛ ē ↄ oēm theologicā disciplinam. ꞇ ↄ
c. ois vtriusq̄z sexus. de pe. ꞇ re. Tertiuz do
cumētū ē ꝙ lꝫ in sacramēto penitentie non
fiat absolutio pene: tamen fit quedā pene trās
mutatio: quia cum peccator ante confessionez
obligatus esset ad penam eternam: in cōfessi/
one mutatur in penam temporalem: cuiꝰ pene
iudex ꞇ arbiter est ecclesiasticꝰ sacerdos. ut pꝫ
4. snia x. Sed de hoc vltimo etiam dicetur ve
ritate sequenti. Quantū ad secundam vitatē
dico ꝙ ē duplex reatus ad penā. vnus ad pe/
nā eternā. ad quā obligaꝉ peccator an̄ pniam
Et ad hāc tollendā nō valēt indulgentie ut di
ctū ē. Aliud reatꝰ ē ad penā tpalē que in sacra
mēto ↄfessiōis suscipiꝉ: aut infligiꝉ i purgato
rio si in mūdo nō fuit plene satisfactum. Et ad
hāc se extēdit idulgētia. tollit ergo idulgentia
penā tpalē: vel totā vel saltē ꝑtē ut videbiꝉ in
ferius. Et ↄsuluit Jo. an. i. c. qd̄ āt. ex de pe.
ꞇ re. ꝙ pccōres seruēt idulgētias q̄s accipiunt
i purgatorio: ꞇ i hac vita adipleant pnias sibi
iniūctas. Et huic snie de duplici reatu concor
dat gl. ex. de pe. ꞇ re. dicto. c. qd̄ āt. i vbo pro
fint. circa fi. ꞇ qꝛ gl. bōa ē pono ipsā ad lrām
dic. n. sic. Nā ꝓ oi. s. pctō mortali duplex pēa
debeꝉ. s. tpalꝭ ꞇ etna. de pe. di. i. si pcm̄ Dauid
ꞇ. c. sic pmi. sꝫ ꝑ ↄtritiōz pena etna dimittiꝉ d
pe. di. i. vbū dei. tpalꝭ vo ꝑ satisfactionē: vꝉ i
c. pdicto. si pcm̄. Et ꝓ ista pena q̄litcūq̄z satis
faciat eccꝉie dū tm̄ n̄ dcipiaꝉ. s. qꝛ mior ē ei pnia
imposita q̄z exigat pcti q̄litas suffic. Et abso
lutus ē quē absoluit: ꞇ ligatꝰ ē quē ligat. 24.
q. i. qd̄cūq̄z. sꝫ si iposita ē alicui septē nis pnia
datis septē denarijs: hꝫ septē ānos valituros
sibi ꝑcepto iponētis sibi pniaz. Nūqd ieiuna
re tenet. Rn̄deo ꝙ si i vitate satisfecit eccꝉie
non teneꝉ ex necēitate ieiunare sꝫ ex honestate.
Et si ↄtēpsit peccatꝭ mortali ꝑꝑ ↄtēptum. De
bet. n. sꝑ dolere de pccō. de pe. di. 3. c. ꝓducto
qꝛ nescit an sint ei dimissa pccā. ar. de purgati
one canonica. c. vl. ibi ꞇ simplr fuero ꞇc. cum
suis ↄcordātijs. Et si pōt cōmode adeq̄ri pēa
cū pcedēti culpa saltē dꝫ. vn̄ aplus. s. ad Ro.
7. sic exhibuistis mēbra ꞇc. 47. di. c. oēs hꝰ se
culi: ꞇ punire i se qd̄ deliqt. de pe. di. i. si pcm̄
Et de pe. di. 3. c. pnie ē h glo. Tancredi. In
gl. optia ē: sꝫ i h ꝙ dicit ꝙ idulgētia non opaꝉ
nisi arbitrio sacerdotis iniūgētis pniaz: ut sic
expresse sacerdos dicat ꝙ illi ↄfitēti ꝓficiāt in
dulgētie: ꞇ ꝑ pniaz redimat ꝑ idulgētias i to
tū vꝉ i ꝑtē. Jo. an. h hāc glo. reprobat. Et rō
sua ē. qꝛ ea que posita sunt in thesauro eccꝉie
nō sunt determinate in specie ꝓ aliq̄ reposita
sꝫ cōiter ꝓ oibus. Et talia destruunꝉ fm vo

lūtatē p̄sidētis. ⁊ sic pape pōderaꝛ̄ itentio: vel
illi⁹ q̄ hꝫ ptātē ab eo ꝯcedēdi indulgentias: iō
ꝓderūt tales indulgētie sine ꝯfessoris ꝯcessio
ne. h̄ ille. Sanū tn̄ ꝯsiliū ē q̄ de licētia ꝯfesso/
ris q̄s vtaꝛ̄ indulgētijs ꝯcessis iudicio meo. q̄
re ⁊c̄. Et addit idē Jo. and. q̄ effusio sāguis
xp̄i ē thesaur⁹ posit⁹ i scrinio eccl'e: cui⁹ claues
hꝫ vicari⁹ xp̄i: ⁊ qn̄ vult apit ⁊ cōicat. ḡ non dꝫ
eē i arbitrio ꝯfessoris q̄ꝫtū remissio idulgētia
rū opeꝛ̄. Et dat ꝯsiliū vt dixi in p̄ncipio hui⁹
ꝟitatis q̄ tales indulgētie reseruenꝛ̄ i purga
torio. Et nō redimat penitēs pniam iniūctā p
indulgētias: sꝫ faciat i charitate pniaꝫ iniūctā
Nā ex vno pctō mortali multa sequunꝛ̄ ⁊ iclu
dunꝛ̄: vt i fornicatōe mendacio ⁊ piurio: ⁊ h̄
ꝓpt̄ circūstantias pcti q̄b⁹ pctū sp̄ aggrauātur
vt i. c. oīs. de pe. ⁊ re. q̄re ⁊c̄. Et h̄ sufficiāt ꝓ
pn̄ti ꝟitate. Q̄tū ad itiā ꝟi. dico q̄ est du
plex opinio. Prima dicit q̄ tales indulgētie
valēt ig̃rantib⁹ illas esse fictas. Et h̄ ꝓpt̄ eius
fidē: q̄ꝛ fides ē ianua oīuꝫ indulgētiaꝝ ⁊ oīuꝫ
sacr̄oꝝ eccl'e. ex̄ de p̄sbytero nō baptizato. c. j.
2ª opinio dicit q̄ nō valēt cum sint in dece/
ptionē aiaꝝ. Nō intēdo istā mām vētilare ꝓ
pter quorūdā eccl'as q̄ hmōi indulgētias non
habēt nisi ƀm cōem opinionē vulgi. q̄re ⁊c̄.

De actu ꝓp̄o idulgentiaꝝ. Cōcl'o itia.

Ceipe itiā ꝯcl'onē vꝫ. Lꝫ indulgētie
a sint in pctōꝝ remediū suū: tn̄ ꝓp̄ū re/
grūt actū: Vbi tres ingram⁹ ꝟitates
Quaꝝ p̄ma ē ista. Vtrū indulgētie reqrant
actū an sufficiat sola volūtas. 2ª ꝟi. est an va/
leant indulgētie quas vnus ꝓ alio acc p̄it. 3ª
ꝟi. est. an sit licitū facere indulgētias ꝓ tp̄ali
subsidio. Q̄tum ad p̄mā dixerunt q̄dam q̄
qn̄ q̄s impotens ē ad faciendū illud qd̄ indul
gentie sonant q̄ excusaꝛ̄: ⁊ sufficit ei bona vo/
lūtas. sed ista opinio non ē vera: vnde beat⁹
Tho. in. 4. di. 20. ar. 5. q. 3. dicit q̄ non exn̄te
ꝯditiōe nō ꝯseqtur illud qd̄ sub ꝯditione daꝛ̄:
vn̄ cū indulgētia daꝛ̄ sub hac ꝯditione q̄ aliq̄s
aliqd faciat vel det: si illud nō exerceat idulgē
tiā nō ꝯseqtur. Et dn̄s Bona. i. 4. di. 20. ad
duc̄ hāc rōeꝫ: q̄ꝛ qn̄ ē aliq̄s act⁹ q̄ q̄ ad merituꝫ
respicit volūtatē ⁊ actū: nō sufficit ad illud me
ritū ꝯsequēdū solā volūtatē hr̄e. ꝟbi gr̄a: hoc
mādatū: honora pr̄em ⁊ mr̄em reqrit volunta
tē ⁊ actū. si q̄s solū volūtate honoret n̄ iplet mā
datū: nec ꝯseqꝛ̄ meritū impletionis mandati
Cū aūt idulgētia respiciat volūtatē ⁊ actū: nisi.

alia cōditio apponaꝛ̄: pꝫ q̄ nō sufficit sola volū
tas. Nec seqtur q̄ debeat ibi valere cū alit̄ fa
cere nō pōt. qm̄ paup ē: iō elemosinā dare nō
potest: aut infirmus: iō p̄sonalit̄ accedere non
pōt: qm̄ null⁹ hꝫ arbitriū. s. volūtatē instituē/
tis: ⁊ p ꝯn̄s ei⁹ volūtatē ad aliū sensuꝫ mutare
nō pōt. Si ḡ istituēs dixerit q̄ q̄cūqꝫ ierit l' sic
fecerit ⁊c̄. nō valēt idulgētie nisi sic faciēti ⁊ n̄
volēti tm̄. Et si q̄ris ad qd ḡ valet tal' bona vo
lūtas dicit p̄dictus doctor q̄ valet ad augumē/
tū charitatis: ⁊ p ꝯn̄s cōtritionis ⁊ dimissiōis
pene: sꝫ nō illi⁹ q̄ p indulgētias lꝫ vulgares p̄
dicatores oppositum predicēt. Et beat⁹ Tho.
vbi sup̄ facit hanc rōnem. Remota causa re/
moueꝛ̄ effectus. Si ḡ aliq̄s non facit pro quo
indulgētia daꝛ̄: qd̄ ē indulgētie ca: indulgen/
tia non ꝯseqtur. cōcordant cōiter oēs. Q̄/
tum ad ƀam ꝟi. dico q̄ aliqui dixerunt q̄ sicut
vnus ꝓ alio satisfacere pōt. ita indulgentiam
accipe. pꝫ ꝯn̄a: quia sicut satisfactio ita idulgē/
tie ordinanꝛ̄ ad satisfactionē pctōꝝ. Q̄d tamē
improbāt oēs. Et rōnem assignat btūs Tho.
vbi sup̄ dicēs q̄ ꝓp̄um opus potest q̄s p intē
tioneꝫ cuicunqꝫ voluerit applicare. satisfactio
autem cum sit ꝓprium opus: poterit quis cui
voluerit per intentionem suam applicare ⁊ sic
ꝓ alio satisfacere. Indulgentia autē nō est ꝓ/
prium opus: sed eius qui dat indulgentiā qd̄
opus ipse applicat p intentionē ad hūc vl' illū
q̄ sic fecerit ⁊c̄. ⁊ p ꝯn̄s non pōt q̄s hāc intenti
onem ad alteꝝ trāsferre. Si tn̄ sic fieret indul
gētia: vt p h̄ fac̄: vl' ꝓ q̄ fit: valebit certe indul
gentia. h̄ ille. q̄re ⁊c̄. Q̄tum ad tertiaꝫ dico
ƀm btm̄ Tho. vt. s̄. ar. 3. q. vl. q̄ tp̄alia ad spi
ritualia ordinanꝛ̄: q̄ꝛ ꝓpt̄ sp̄ūalia tp̄alib⁹ vti de
bemus. Et iō ꝓ tp̄alibus simpl'r indulgentia
fieri non potest: sꝫ ꝓ tp̄alib⁹ ordinatis ad sp̄ū
alia. Et ꝓpt̄ hoc patet q̄ nō est simonia: q̄ꝛ nō
daꝛ̄ sp̄ūale ꝓ tp̄ali: sꝫ ꝓ sp̄ūali. Et aliqn̄ ēt daꝛ̄
indulgētia ꝓ sp̄ūali bono sine h̄ medio tp̄aliū
bonoꝝ sic cōit̄ indulgētia daꝛ̄ p̄dicātib⁹ crucē
sic crucē accipiētib⁹. h̄ btūs Tho. Caueant tn̄
p̄dicatores ne idulgētias idiscretas p̄dicēt: vt
pꝫ in clemē. j. de p̄uile. religio. vbi sic dicitur.
Quibus. s. religiosis etiā i ꝟtute scē obedien
tie ⁊ sub interminatione maledictiōis eīne di
strictius inhibemus ne i sermonib⁹ suis eccl'a
rū p̄latis detrahāt: aut ēt retrahāt laicos ab ec
clesiaꝝ suaꝝ frequentia vl' accessu. seu idulgē
tias ꝓnūcient indiscretas ⁊c̄. h̄ ibi. Sꝫ qd dic̄

dum de istis q̄stuarijs q̊ hac illacq̄ discurrunt p̄dicādo indulgētias nescio q̄les. Dico vt ponit in.c.cū ex co.ex̄ de pe.ꝛ re.ꝙ tales nō debent admitti nisi habeant veras lr̄as pape vl̄ diocesani: ꝛ ꝙ nihil ꝓponāt nisi q̄ztū i lr̄is ɔtinet. Dicit.n.sic tex. Cū ex co ꝛ infra. Eleosynaꝝ q̄stores q̄ꝝ qdā se alios mētiendo abusiones nōnullas i sua p̄dicatione ꝓponūt admitti nisi ap̄licas vel diocesani epi lr̄as veras exhibeant ꝓhibemꝰ. Et tūc pter id qđ in ipsis ɔtinet lr̄is nihil pp̄lo ꝓponere pmittant. formaꝫ vo quā cōiter talibꝰ ap̄lica sedes indulget: duximus exp̄mendā ꝛc̄. ponit formā lr̄aꝝ. Ideꝫ ponit in clementinis de pe.ꝛ re.c.abusiōibꝰ. Et ponit ꝓhibitionē ne ipsi p̄dicēt suas idulgētias: sꝫ tm̄ charitatiua subsidia petāt: ꝛ idulgētias si q̄s hn̄t exponāt vbi dicit sic tex. Abusionibꝰ q̄s nōnulli elẏnarum q̄stores i suis ponūt p̄dicationibꝰ ꝛ simplices decipiāt ꝛ auruꝫ subtili ꝛ fallaci potiꝰ igenio extorq̄ant ab eisdē Cū in aiaꝝ tendat piculū ꝛ scādalū plurimoꝝ viā ꝓut ē nobis possibile p̄cludē cupiētes iuxta statutū ɔcilij gn̄alis duximꝰ ꝓhibēdū districte. Ne q̄stores aliq nisi ap̄licas vel diocesani epi lr̄as exhibuerint q̊mōlꝫ admittant nec p̄mittant. Cū solū ipsis cōpetat idulgētias sibi ɔcessas isinuare pp̄lo: ꝛ charitatiua postulare subsidia supplicit ab eodē nullatenꝰ ipsi pp̄lo p̄dicare: nec aliud expone q̄ꝫ qđ i lr̄is ɔtinebit s̄.dcis.lr̄as q̄ꝫ ap̄licas diocesani epi. ne quid fraudis ɔmitti valeat p̄ eosdē: añq̄ꝫ admittāt q̄stores examinent diligent ꝛc̄. Et postea ꝓhibeāt ne idulgētias pp̄lo motu suo ꝓpo de scō ɔcedāt ꝛ ꝙ nō possint dispēsare sup̄ vot̄ nec absoluē a piurijs homicidijs ꝛ alijs pctis ɔfitentes sibi. Nec male ablata icerta data sibi aliquā pecunie q̄ztitate remittere etiā aut q̄rtā ptē ꝛ hmōi de pnijs iniūctis relaxare: nec aiaꝫ vt mēdacit̄ asserūt de purgatorio exhē. nec plenā pctōꝝ remissionē indulgē nec a pena ꝛ a culpa absoluere ꝛc̄. Et si de h̄ hēat p̄uilegia dicit Clemēs ꝙ vult illa oino nulla ꝛ abolita eē ꝛc̄ Et cū quāta hōestate ꝛ modestia elẏnas petē debeāt. ponit dcm̄.c. cū ex co.de pe. ꝛ re. vbi dicit sic tex. Qui āt ad acq̄rēdas elẏnas destinant modesti sint ꝛ discreti nec i tabernis aut locis incōgruis hospitent: nec iutiles faciant aut sūptuosas expensas: cauētes oino ne false religionis habitū gestēt. h̄ ibi. Et h̄ sufficiant ꝑ p̄ini v̄itate ꝛ ɔclusione.

De origine indulgētiaꝝ. Cōsideraꝰ 2ª.

Ecūdo loco indulgentiarum derivationem videamus. Vbi tres cōclusiones faciamꝰ vꝫ. Pria conclusio est ista. tanta ē potētia auc̄tatis ɔcesse a xp̄o pastoribꝰ ecc̄lie in terra: vt nullo modo limitari possit: aut eē per aliquaꝫ creatam potentiam occupata. 2ª ɔc̄lo ē. A superabūdātibꝰ scōꝝ meritis indulgētie robur sūmūt ꝛ fūdamētū. 3ª ɔc̄lo ē: Sicut p̄m ecclesie scē diuersoꝝ statuū ɔditionem indulgētie extēdunt: ita sue ɔcessiōis hn̄t rōem.

De potestate pape. Conclusio p̄ma.

a Ccipe p̄mā ɔc̄lonē vꝫ. Vbi tres inq̄ramus v̄itates vꝫ. Prima v̄i. est ista. Vtꝝ papa possit plēarie ab oi pena animam in hac vita absoluē. 2ª v̄i. est ꝑlati alij vltra papā q̊t indulgētias dare pn̄t. 3ª v̄i. an legatus de latere possit indulgentias concedere sicut ꝛ papa· ꝛ quantū durāt.

Q̄tū ad primam v̄i. ponos tres regulas. Pria ē ista ꝙ auctoritas pape ē illimitata. Scđa regula ē ꝙ quē simpl̄r absoluit immediate si morit ad celos volat. Tertia regula est ꝙ debet esse multum ꝓnus ad m̄iam peccatoribus faciendam. Prima regula pꝫ per glo.i.c.q̄zto.de trāslatiōe epi vbi dr̄ ꝙ hꝫ plenitudinē ptātis de q̄ diximꝰ feria tertia p̄e dn̄ice. Vn̄ tāta ē ista ptās vt que videnť reseruata deo videāť: etiā reseruata vicario eius. Et fallit regula in dissolutione m̄rimonij corporalis: quod dissoluere nō pōt nisi solus deꝰ vt pꝫ in dcō.c.q̄zto.ꝛ.c.int corꝑalia ꝛ sp̄ualia cā cognouimꝰ drīaꝫ i tex.ꝛ glo. Ad q̄tū declaratōeꝫ nōndū ꝙ illa v̄ba Mat.18. Qđcūq̄ꝫ ligaueris ꝛc̄. q̄ꝛ p̄ h̄ ꝙ xp̄s ait.qđcūq̄ꝫ. cū sit vl̄e affirmatiuū nō impedito aliq̄ alio signo. clare oñdiť ꝙ auctoritas btō Petro ɔcessa ē illimitata: dūmodo exerceat illā in cā iusta. vn̄ glo. scđa i.c.n̄ ē voti trāsgressor. vbi de dispēsatōe voti tractať: dic̄ sic. Nō ē securꝰ q̊ ad deū cum q̊ papa dispensat: nisi subsit iusta cā dispēsādi. Et illud qđ dr̄ ꝙ in his q̄ vult papa ē ei ꝓ rōe volūtas instituta de iure nāli.§.sꝫ qđ p̄ncipi. Intelligiť i his q̄ sť iur̄ positiui: nō q̄ sūt iur̄ diuini. fac̄ ad h̄.c.nō ē de voto:ꝛ.c. bone memorie.de ɔfir.vti.vel inuti. Et dicit glo. sup̄ dicto.c.q̄zto.de trāslatōe ꝙ tāta ē ista pape auctoritas vt nemo possit dicē pape. cur ita facis

de pe. ꝛ re. di. 3. §. ex psona. Intellige nisi in
cidat in heresim: ob quā pōt argui ꝛ deponi p
ↄciliū gnāle: vt. 40. di. si papa. Et plura pōit
pdicta glo. de hac pape auctē. Cum ĝ auctori
tas pape sit illimitata: pꝫ ꝙ pōt se extēdere ad
oēm penā: ꝛ ad ptem, put sue placuerit volun
tati. Iñ Hiero. sup vbo illo. tibi dabo claues
regni celoꝝ. ait ꝙ clauis h̄ ē ptās ligādi atqꝫ
soluendi. q̄ dignos dꝫ recipe: ꝛ indignos ex/
cludē a regno dei. Ex q̄ vbo formaꝛ argumē
tum a maiori. Si. n. de⁹ pape ↄcessit qd̓ mai⁹
est. s. excludē aliq̄s a regno dei: a fortiori pōt:
qd̓ min⁹ ē. s. ↄcedē indulgētias q̄ sūmūtur ex
thesauro eccl̓e: c⁹ ipse dispensator est: vt dicit
Petrus de arātasio i. 4. di. 20. Nō dubites
de allegationib⁹ factis: qꝛ oīa vidi i fonte. ꝛ sic
habes pmā regulā. 2ª regula pꝫ ex pª: qm̄
si queꝫ ab omni pena absoluit: nihil obstat qn
volet ad celum imediate: itellige si fuerit cōtri
tus: qꝛ nisi a deo pena etna remittaꝛ. pena tpa
lis p papā nō tolliꝛ: cū vna psupponit alteraꝫ.
q̄re ꝛc̄. Et dicit Goffred⁹ ꝙ decretal̓: ex̄ d̓ pe.
ꝛ re. qd̓ aūt. q dicit ꝙ indulgētie nō valēt nisi
subditis ꝛ ill̓ ad quos coꝝ volūtas se extendit
nō hꝫ locū indulgētijs pape: qꝛ tales indistin
cte oib⁹ psunt. c. cū sit dn̄s omniū in terris ꝛc̄

3ª regula sic pbaꝛ: omnis iudex subordia/
tus dꝫ se volūtati pmi pncipis cōformare: sed
xp̄s ē pm⁹ pnceps: ꝛ papa ei⁹ vicari⁹. extra de
trāslatiōe epi. c. int corpalia. ꝛ de homicidio. c
p hūani. li. 6. ĝ oꝫ ipsum conformari volūta/
ti ꝛ morib⁹ xp̄i. sed xp̄s pmptissim⁹ fuit ad mi
sericordiā: vt pꝫ de adultera. ĝ ꝛc̄. Iñ argue/
bat dn̄s phariseos. Mat. 23. ve inqt vob̄ scri
be ꝛ pharisei hypocrite. q clauditis regnū ce/
loꝝ añ hoies. ipsi āt nō introitis. ꝛ Matt. 2j.
ve vobis scribe ꝛ pharisei q decimat̄ mentaꝫ
ꝛ ciminū: ꝛ reliqstis q̄ grauiora sūt legis iudi/
ciū miām ꝛ fidē ꝛc̄. Et ista sufficiāt p pª vita
te. Q̄tū ad ſam vi. pono istā regulā ꝙ ar/
chiepi pn̄t ↄcedere indulgētias p totā puiciā
suā. ꝛ epi p totā diocesim suaꝫ tm̄. Inferiores
aūt istis nō nisi ex puilegio. Hec regula colli
giꝛ. c. penul. ex̄ de pe. ꝛ re. cū glo. ꝛ clarissime
ista pōit. Vñ abbates ꝛ alij inferiores prelati
q̄ztūcūqꝫ sint exēpti: ꝛ nō ↄgnoscāt aliū supio/
rē nisi romanū pōtificē. nō pn̄t tn̄ hmōi indul
gētias ↄcedē nisi ex spāli puilegio sedis aplice
glosaꝫ ego nō pono ad lrām cā breuitatis: Si
aūt q̄ris q̄t indulgētias pn̄t isti plati ↄcedē sic

sūt pr̄iarca archiepūs vl̓ epūs ꝛ alij plati inferio/
res papa: q indulgētias dare pn̄t. Dico ꝙ me
tā ponit dcm̄. c. cū ex eo. de pe. ꝛ re. dicēs ꝙ in
die dedicatiōis cuiuscūqꝫ eccl̓e basilice: orato/
rij vel altaris vnuꝫ annū indulgētiaꝝ ad plus
ↄcedere pn̄t. In alijs aūt dieb⁹ qbuscūqꝫ vnā
quarātenaꝫ ꝛ nō vltra. Solus aūt papa q ple
nitudinē ptātis hꝫ pōt indulgētias plenarias
ꝛ in q̊cūqꝫ numero sibi placuerit ↄcedē: vt di/
ctū est in precedenti vitate. Dicit. n. sic tex. ad
lrām. Adhuc: qꝛ p indiscretas ꝛ supfluas in/
dulgētias q̄s qdē eccl̓aꝝ plati facē nō vereꝛ: ꝛ
claues ecclesie ↄtēnunꝛ: ꝛ penitential̓ satisfa/
ctio eneruaꝛ. decreuim⁹ vt cum dedicaꝛ basili
ce. Basilica, ppe dr̄ eccl̓a ↄsecrata. ex̄ de religi
osis domib⁹. c. j. nō extendaꝛ indulgentia vl
tra annū: siue ab vno solo: siue a plurib⁹ dedi
cetur. Ac deinde in anniuersario dedicatiōis
tpe. 40. dies de iniunctis penitētijs indulta re
missio non excedat ꝛc̄. h ibi. Et sic pꝫ ista vi.

Q̄tuꝫ ad tertiā dico ꝙ legatus de latere pōt
gnāles indugētias in sua puincia ↄcedē: ꝛ du
rāt ppetuo: etiā postq̄ꝫ fuēt⁹ ē sua legatōe. hoc
hr̄ in. c. vlti. ex̄ de officio legati. ex ter. ꝛ glo.
Tertius. n. dicit sic. Memini dubiū eē volu/
mus qn legatoꝝ apostolice sedis statuta edita
in puincia sibi cōmissa durēt tanq̄ꝫ ppetua: lꝫ
eādē postmoduꝫ sint egressi ꝛc̄. h ibi. Et glo.
mouet difficultatē de indulgētijs ꝛ dic̄. Nun
qd ꝛ indulgētie p eos ↄcesse erunt ppetue. Et
ↄcludit ꝙ sic: qꝛ lꝫ admistratio sit tpal̓: illud tn̄
qd̓ p eū factū ē: ē ppetuū. vñ q facit ↄ̄ incidit in
penā: siqua pena apposita ē. h glo. Et ista suf
ficiāt p pn̄ti ↄclusione.

De thesauro eccl̓e. Conclusio 2ª.

a Ccipe scdam ↄcl̓onem vꝫ. A sup ha/
būdatib⁹ sāctoꝝ meritis. indulgētie
robur sumūt ꝛ fūdamētū. Vbi tres i
quiram⁹ vi. vꝫ. Prima veritas ē ista. Quis
est iste thesaur⁹ eccl̓ie: vñ iste indulgētie sūmū
tur. Scd̓a est. vtrū papa vel ali⁹ platus exi/
stens i pctō mortali possit de thesauro eccl̓e ac
cipē ꝛ dare idulgētias. Tertia ē. an sacer/
dos prochial̓ possit de isto thesauro dare suis
prochianis. Q̄tū ad pmā dico sm̄ cōeꝫ the
ologoꝝ scolā loquentiū in materia indulgētia
rū: ꝙ thesaurus ecclesie vñ indulgētie sumūꝛ:
cui⁹ claues hꝫ sūmus pōtifex: est quadruplex.
vꝫ: meritū supabūdās passiōis xp̄i. Meritū
psūdissimū vgis gloriose. Meritū largissi/

mū sanguinis martyꝝ. Et meritū excellēs castitatis ꝟginum ⁊ austeritatis scōꝝ ꝯfessoꝝ. Primus inq̄ʒ thesaurꝰ ē meritū sup͛abūdās passionis xp̄i. Cū. n. meritū illiꝰ bn̄dci sāguinis esset infiniti suppositi: sufficiens erat ad ifinitos hoīes rēdimēdos: vt dicit Ansel. lib. cur deus homo. ⁊ Hosti. in sūma de remissionibꝰ. §. penul. ⁊ vl. dicit. n. Hosti. Minima gutta sāguis ē sufficiēs ad remissionem oīum pctōꝝ de h̄ thesauro loq̄tur etiaʒ Jo. an. c. qd̄ aūt. ex̄ de pe. ⁊ re. Scd̄s thesaurꝰ ē meritū ꝓfūdissimū ꝟginis glīose. Nam cū nūq̄ʒ fuerit subdita pctīs: ⁊ multas illā legimꝰ tribulatōes ⁊ passiones ptrāsisse: qbꝰ vltra sup͛abūdātem grām fructuosissime ꝓmeruit: merito nos q̄ idigemꝰ ab ipsa plenitudine necessitatē nr̄aʒ accipimꝰ ꝑ manus sūmi pōtificis. Tertius thesaurus ē meritū largissimū sanguis martyrū Nā cū scī martyres ⁊ eoꝝ sanguinis effusiōe ꝓ xp̄o plus meruerunt q̄ʒ ad salutē eoꝝ opus esset: illud plus ponit̄ in scrinio ecclesie: ⁊ de ipso indulgētie conceduntur. Quartꝰ thesaurus est meritum excellens castitatis virginuʒ ⁊ austeritatis scōrum ꝯfessorum. Hoꝝ. n. bn̄dcā societas cū longe multo maiora merita habuerint q̄ʒ eoꝝ saluti fuisset necc̄ariuʒ: de illo pluri reposito i eccl̄a indulgētie sūmūt̄. Ista est sn̄ia vt dixi cōīt̄ oīuʒ theologoꝝ. Et btūs Tho. in 4. di. 2. ar. 3. q. j. dic̄ sic. Rō aūt q̄re idulgētie valere p̄nt ē vnitas corpis mistici: in q̄ multi i opibus pn̄ie superrogauerūt ad mēsuram debitoꝝ suoꝝ: ⁊ multas tribulatōes iniuste sustinuerunt pacient̄ ꝑ q̄s multitudo penaꝝ poterat expiari si eis debet̄. Quoꝝ meritoꝝ tāta ē copia ꝙ oēm penā debitā nūc viuētibꝰ excedūt Et p̄cipue ꝓpt̄ meritū xp̄i: qd̄ ⁊ si in sacmentis opat̄ nō tn̄ efficacia eiꝰ in sacris includit̄. s. vt ex sacro ꝟtutē nō hēat: sʒ sua infinitate efficaciā sacroꝝ excedit. dictuʒ est. s̄. ꝙ vnus ꝓ alio satisfacere pōt. Sācti aūt in qbꝰ sup͛abūdantia opeꝝ satisfactionis iuenit̄ non determinate pro isto q̄ remissiōe indiget hm̄ōi opa fecerūt. alias n. absq̄ʒ oī indulgētia remissionē ꝯseq̄ret̄: sed cōiter ꝓ tota eccl̄a sic̄ ap̄ls dicit se iplere ea q̄ desunt passiōi xp̄i i corpe suo ꝓ eccl̄a ad quā scribit. 2. Coꝝ. j. Et sic p̄dcā merita sūt cōia totiꝰ eccl̄e. Ea aūt q̄ sūt cōia mltitudis aliċ distribuunt̄ singul̄ de mltitudie s̄m arbitriū eius q̄ multitudini p̄est. vn̄ sic̄ aliq̄s ꝯseq̄ret̄ remissionē pene si aliꝰ ꝓ eo satisfecisset: ita ei si satisfactio altiꝰ ꝑ eū q̄ pōt distribuat̄. h̄ sūt ꝟba eiꝰ ad lr̄am. q̄re ⁊c̄. ⁊ sic pʒ ista ꝟi. Q̄tū ad s̄am ꝟi. dico s̄m btm̄ Tho. vt. s̄. ar. 4. q. vlt. ꝙ facere idulgētias ptinet ad iurisditōʒ. ꝑ pctm̄ āt mortale n̄ amittit̄ iurisditio. et iō idulgētie eq̄. valēt si fiāt ab eo q̄ ē in pctō mortali sic̄ si fierēt a ꝟo scissimo. Cū n̄ remittat penas ex vi suorū meritoꝝ: sʒ ex vi meritoꝝ recōditoꝝ i eccl̄a dei. Credo tn̄ ꝙ ḡuit̄ peccēt. Sʒ dices p̄r Ambrosi ꝯ arguo sic. Maiꝰ ē idulgentias facē q̄ʒ recipe: sic̄ agens est nobiliꝰ paciēte. 3. de aīa. sʒ exn̄s i pctō mortali nō ꝯseq̄t̄ idulgētias: ḡ a fortiori q̄ ē in pctō mortali nō pōt illas facē. dico aīa mea ꝙ maiꝰ ē indulgētias facē q̄ʒ recipe q̄ʒtū ad ptātē. Sʒ ē minꝰ q̄ʒtū ad vtilitatē ꝓpꝫ am. ⁊ iō nō seq̄t̄. Et sic pʒ ista ꝟi. Q̄tū ad t̄tiam ꝟitatē dico s̄m eūdē ꝙ cū facē indulgētias seq̄t̄ iurisditiōem: si sacerdotes simplices aliā iurisditionē nō h̄n̄t n̄ p̄nt idulgētias facē Nā lʒ sub se hēant curā multaꝝ aīaꝝ tn̄ nō sūt p̄lati: sʒ q̄si coadiutores p̄latoꝝ suoꝝ. ꝓp̄e aūt p̄lati sūt epī q̄ solꝰ tāq̄ʒ p̄nceps sue diocesis annulū eccl̄e recipit ⁊ portat. Et si q̄rit̄ an q̄ n̄ est sacerdos vt diaconꝰ subdiaconꝰ ⁊c̄. possint indulgētias facē. Dico ꝙ sic si iurisditionem h̄n̄t vl̄ cōmissā sicut legati vl̄ ordinariā sic̄ electi. Nec seq̄tur si tales possunt idulgētias facē ḡ et absoluere: q̄m facē idulgētias seq̄t̄ iurisdictionē. Absoluere aūt clauē ordis. q̄re ⁊c̄. Et ista sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl̄one.

De rōne ꝯcessionis idulgētiaꝝ. ꝯcl̄o 3ª.

Cipe t̄tiā ꝯcl̄onē vʒ. Sic̄ s̄m eccl̄e sācte diuersoꝝ statuū ꝯditōeʒ idulgētie extēdūt̄ ita sue ꝯcessiōis h̄n̄t determinatā rōeʒ. vbi tres ingramꝰ ꝟi. vʒ. Pria ꝟi. est q̄ sūt q̄re indulgētie ꝯcedūt̄. Scd̄a ꝟi. ē. quot cause req̄runt̄ ex pte recipiētis vt sibi valeāt. 3ª ꝟi. est an hō scire possit q̄n̄ sibi valuerint apud deum. Q̄tū ad p̄mam ꝟi. dico ꝙ dn̄i decretaliste in. c. qd̄ aūt. ex̄ de pe. ⁊ re. sup ꝟbo i edificatōibꝰ. colligūt duas eē cās ꝓpt̄ q̄s indulgētie ꝯcedunt̄ vʒ. ꝓpt̄ fabricā eccl̄arum ⁊ alioꝝ pioꝝ locoꝝ. 2º ꝓpt̄ edificationē pontium: quia pontes ꝑmaxime sunt necessarij per totū orbē ꝓpt̄ itinerātes: ⁊ intellige de pōtibꝰ sine qbꝰ itinerātes trāsire n̄ p̄nt. Et q̄ʒuis ponāt istas duas cās: idē tn̄ itelligendū ē i oībꝰ alijs pijs opibꝰ. p̄nt. n. indistīcte ab epīs idulgētie ꝯcedi vt i. c. cū ex eo. ex̄ de pe. ⁊ re. ibi ꝓ qbuslʒ cāis aliq̄tiēs ꝯcedūt̄. idistīcte. n. loq̄t̄ vt

a

pȝ. Et ponunť vba in fi. capli. q̄re ⁊c̄. Et sic
ꝓ oi pio ope idulgētie dari p̄nt. q̄re ⁊c̄. Q̄ꝝ
tū ad sam. vi. dico ꝙ sex sūt cāe q̄ req̄rūť vt idul
gētie valeāt. Prio req̄riť ptās ꝯcedētꝭ vȝ.
vt ꝯferēs indulgētias sit ordinari⁹ in sua dio
cesi. Nā iferior ab ep̄o i diocesi sua nō pōt in/
dulgētias dare: vt i. c. accedētib⁹. ex̄ de exces.
p̄lato. vbi dic̄ sic tex. Accedētib⁹ ad nos de di
uersis mūdi ptibus ep̄oꝝ q̄rel: itellerim⁹ gra
ues ⁊ grādes q̊rūdā abbatū excessus: q suis fi
nib⁹ nō ꝯtenti: man⁹ ad ea q̄ sūt ep̄alis dignita
tis extēdūt de causis m̄rimonialib⁹ cog̃scēdo:
iniūgēdo publicas pnias. ꝯcedēdo et̄ indul/
gētiaꝝ lr̄as. ⁊ silia p̄sumēdo. vn̄ cōtingit int/
dū ꝙ vil̄ sit ep̄al̄ auctoritas apud multos. vo/
lētes igiť i his ⁊ ep̄oꝝ dignitati ⁊ abbatū ꝓui
dere saluti: p̄nti decreto firmiť ꝓhibem⁹ ne qs
abbatū se ad talia p̄sumat extēdē si ꝓp̄ū voluē/
rit p̄iculū euitare. Nisi forte q̄sq̄ȝ coꝝ sp̄ali cō
cessiōe vl̄ alia cā legitima sup hmōi valeat se tu
eri. h ibi. Inno. i gn̄ali ꝯcilio. Itē req̄riť nō
solū ꝙ sit ordiari⁹ i sua diocesi: sȝ et̄ ꝙ cōcedat
indulgētias i sua diocesi: q̄r ex̄ suā diocesim n̄
pōt ligare vl̄ soluē. ex̄ de pe. ⁊ re. c. qd̄ autē.
vbi Alexāder papa terti⁹ i diffinitiua s̄nia illi⁹
capl̄. dic̄ sic. Hic volum⁹ tuā fr̄nitatem tenē
ꝙ cū a non suo iudice ligari null⁹ valeat vl̄ ab
solui remissiones p̄dcās ꝓdesse ill̄ tm̄modo ar
bitramur q̄b⁹ vt ꝓsint ꝓprij iudices specialiť i
dulserit. h ibi. Facit ad h. c. vt aiarū. in fi. de
ꝯstitutōnib⁹. li. 6. facit ſm iuristas. l. extra ter
ritoriū. ff. de iuris. om. iudi. Et sic pȝ p̄ma cā.

2° requiritur hūilitas ⁊ necessitas ex p̄te ac
quirere volētis: vtputa: q̄r ieiunare nō pōt vl̄
iniunctā pniam exeq̄. 3° discretio: vt. s. cum
magna discretōe denť ⁊ a suscipiētib⁹ openť.

4° deuotio ⁊ fides: vt. s. credat accedēs i il
lo loco indulgētiā talē esse: ⁊ ep̄m hr̄e p̄tātem

5° ꝯtritio ⁊ ꝯfessio ex p̄te suscipiētis de ne/
cessitate: ⁊ ex p̄te cōferētis de honestate. 6°
loci n̄citas: ita ꝙ appeat euidēs n̄citas loci: ⁊
nō fiāt ꝓpť amiciciā isti⁹ vl̄ illi⁹. q̄re ⁊c̄. Q̄ꝝ
tū ad itā vi. dico ꝙ hō in hac p̄nti scire nō po
test an sibi idulgētie valuerit: ⁊ q̄ȝtū: nisi fue/
rit ei diui⁹ reuelatū. Et rō q̄r lȝ indulgētie tm̄
sonēt vt mille annos ⁊c̄. sic valebunt ꝓut erit
deuotio p̄nitētis. de ꝯse. di. 4. c. q̄ris. ⁊ di. 5.
c. nō mediocriť. ⁊ de pe. di. j. c. quem penitet.
Quis q̊ ille ē q scire possit mēsurā charitatꝭ i
q̄ ē: ⁊ deuotōis. Quis scire pōt q̄t ānos obti/

neť apud deū, ꝓ p̄ctis. Certe null⁹ nisi fuerit
ei diuinit⁹ reuelatū. q̄re ⁊c̄.

De vtilitate idulgētiaꝝ. Cōsideratio 3ᵃ.

Consequenter de
indulgētiaꝝ vtilitate videamus.
Vbi tres ꝯcl̄oes subiūgam⁹ vȝ.
Pria ꝯ° ē. Quisq̄s rc̄e iceditad
indulgētiaꝝ loca: plurima scā bona reportat.
2ᵃ ꝯcl̄o ē. Q̄uis indulgētie hēant i se ma/
ximā vtilitatē: nō tm̄ oēs accedētes illā repor/
tāt. 3ᵃ ꝯcl̄o ē. cōit vt theologoꝝ ⁊ doctorū
schola tradit indulgentie tm̄ valent sup terrā
⁊ non sub terra.

De m̄ltiplici vtilitate idulgētiaꝝ. ꝯcl̄o p̄ᵃ.

Ecipe p̄mā ꝯcl̄onē vȝ. Quisq̄s recte
a ⁊c̄. Vbi tres inq̄ram⁹ vi. vȝ. Pria
vi. ē: an vltra tenorē lr̄aꝝ indulgētie
deuote accedēs alia bona reportet 2ᵃ vi. est
vtꝝ idulgētie valeāt aliq̄d dāti ⁊ ꝯcedēti. 3ᵃ
vi. ē: vtꝝ valeāt existētib⁹ i monasterio illius
eccl̄e vbi sūt idulgētie: vl̄ alijs i talib⁹ eccl̄ijs re
sidētiā faciētib⁹. Q̄tū ad p̄ᵐ dico ꝙ deuote
⁊ i gr̄a dei accedētes ad loca vbi idulgētie ꝯce
dūť vltra bona q̄ i tenore lr̄aꝝ ꝯtineť q̄ttuor a
lia p̄cipua bn̄ficia reportāt. Primū ē gr̄e au
gmētatio. mereť. n. charitas augeri ait Aug.
qn̄ opa bona iformata fiūt: vn̄ q̄ȝto qs cū ma/
iori fide ⁊ deuotōe aliqd̄ bonū fac̄: tāto magis
charitas augeť. 2. ad Cor. ix. Augebit icremē
ta frugū iusti⁹ vr̄e. 2ᵐ bn̄ficiū ē gl̄ie dilatio
Nā cū idulgētie sine fide hr̄i n̄ possint vt visū
ē ⁊ fidei dēať ꝓ p̄mio clara visio merito fideli t
idulgētias visitātes: gl̄ie clare visiōis mereť
augmētū. p̄s. Adiplebis me i leti. cū vul. tu.
saciabor cū appuerit gl̄a tua. pleni. n. sūt ex gr̄e
habūdātia: ⁊ adipleti ex gl̄e augmētatōe. 3ᵐ
bn̄ficiū dr̄ pene i hac vita remissio. nā cū qd̄lȝ
bonū gr̄a iformatū i hac vita dīne iusticie pro
p̄ctis n̄ris debitū soluat. n̄ce ē vt illa scā opa°
vltra illū numeꝝ idulgētiaꝝ ex gr̄e plenitudi
ne: si aliq̄d residuū fuerit p idulgētias n̄ relaxa
tū: relaxatōem opeť. 4ᵐ bonū dr̄ remissio pe
ne i alia vita. pȝ qm̄ si n̄ plenarie satisfecit p in
dulgētias aut p pniā i hac vita: scā illa opa ad
iuuāt i alia vita. q̄r ⁊c̄. Q̄tū ad s̄ā dico ꝙ
sic. q̄r cū idulgētia ꝓcedat p̄ modū cuiusdā di
spēsatōis: potīt hō i seip̄m illā exercē. vn̄ lȝ hō
iurisdictōis actū nō possit i seipsū exercē: tn̄ eis
q̄ auctē iurisdictōis alijs dāť. pōt et̄ plat⁹ tā in

297

spūalib⁹ q̄ꝫ i tp̄alib⁹ ꝓ seipso vti. Sic pꝫ de sa/
cerdote q̄ alijs eucharistiā dat: q̄ ⁊ ipse vti pōt
Et ita eps pōt sibi accipe suffragia eccl'e q̄ alijs
dispēsat. q̄ꝝ effect⁹ imediat⁹ ē remissio pene p
idulgētias ⁊ n̄ iurisditōis: vn̄ lꝫ idulgētia req
rat hn̄tē iurisditionē vt patuit: nō tn̄ dat p mo
dū iurisditōis: sꝫ p modū cuiusdā dispēsatōis
Et p h̄ pꝫ solutio vni⁹ argumēti qd̄ cōit sit vꝫ.
Sic hō nō pōt seipsū ligare p excōicatōeꝫ: ita
nec soluē p idulgētias. pꝫ q̄ nō valet: q: excōi
catio ꝓfert p modū snīc quā null⁹ i seipꝫ ferre
pōt: eo q̄ i iudicio nemo pōt eē iudex ⁊ re⁹. in
dulgētia āt p modū dispēsatōis: quā hō pōt fa
cē a seipso. q̄re ⁊c̄. h̄ btūs Tho. i. 4. di. 20. ar.
5. q. 6. Q̄tū ad t̄tiā fm eūdē dico q̄ ita ꝯse/
quūt idulgētias sacerdotes ⁊ clici ⁊ religiosi il
li⁹ loci vbi idulgētie ꝯcedūt sic̄ ⁊ remoti: ⁊ q̄ d̄
lōginqs ptib⁹ veniūt. Idē dic̄ dn̄s Bona. in
4. di. 20. Et ponit idē Tho. vnū bonū dc̄ꝫ di
cēs: q̄ p idulgētias nō dimittūt pene q̄ frīb⁹ i
iūgūt i caplo q: i caplo agit foꝝ poti⁹ iudiciale
q̄ꝫ pniale: sꝫ absoluūt a pena iniūcta l' debita ꝓ
pctis i foro pniali. Itē pōit aliud dc̄ꝫ vꝫ q̄ reli
giosi magꝭ merent religionē suā s̄uādo q̄ꝫtū ad
p̄miū vite etne q̄ꝫ idulgētias exgrēdo q̄ꝫuis mi
n⁹ mereāt q̄ꝫtū ad dimiōꝫ pene qd̄ ē min⁹ bo^m
q̄ꝫ p̄miū vite etne. q̄r ⁊c̄. h̄ sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯ^oe.
Q̄ nō oēs idulgētias reportāt. ꝯclo 2^a.
Ecipe s̄am ꝯclonē vꝫ. q̄ꝫuis idulgen
a tie hēant ⁊c̄. Ubi tres igram⁹ dubi. vꝫ
Pria dubi. ē quō itelligūt āni dies ⁊c̄.
q̄ i lr̄is ponūt idulgētiaꝝ. 2^a dubi. ē. q̄ sīt ipedi
mēta idulgētiaꝝ. 3^a dubi. ē an q̄tiēs itur ad i
dulgētiaꝝ locū totiēs indulgētie reportentur.
Q̄tū ad p̄maꝫ dubi. dico q̄ cōiter ponit vna
regula q̄ indulgētie tātū valēt quātū sonant.
Ubi nō q̄ aliqn̄ indulgētie sonāt numeꝝ die
rū: vt qn̄ dr̄. qcūqꝫ ierit ⁊c̄. hēat. 40. dies de i
dulgētia. Aliqn̄ sonāt numeꝝ annoꝝ vt cū di
cit. qcunqꝫ ierit ⁊c̄. habeat duos annos de in
dulgētia. Aliqn̄ sonāt ptē pctōꝝ: vt cū dr̄. qcū
qꝫ ierit l' sic fecerit: hēat suoꝝ pctōꝝ itie vl' q̄r
te ptꝭ remissionē. Aliqn̄ sonāt plenariā remis
sionē: vt cū dr̄. qcūqꝫ ierit vl' sic fecerit hēat su
oꝝ pctōꝝ plenariā remissionē. si idulgētie so/
nāt numeꝝ dieꝝ tūc tal' idulgētia dꝫ sic itelligi
q̄ si alicui eēnt. 40. dies i pnia iniūcti. 40. di/
es de idulgētia ipaꝫ pniaꝫ euacuāt. Ita. n. dr̄
in forma lr̄āꝝ. 40. dies de iniūctis sibi penitē
tijs misericordit relaxam⁹. Si sonāt numeꝝ
ānoꝝ: tūc sil'r itelligēdū ē vt q̄ pniaꝫ i ꝯfessio
ne vni⁹ āni iniūctā vn⁹ ann⁹ idulgētiaꝝ sol/
uit. Et si dr̄ ponam⁹ tāta mihi non fuit assigta
pnia: ut cōit sit. qd dicēdū. Dico q̄ tibi i pur/
gatorio recōpensabit ac si illā fecisses ⁊ tibi in
iuncta fuisset. vnde posito q̄ qs p decenniuꝫ
i purgatorio stare deberet. ⁊ ipse septē annos
de indulgentia in vita habuisset: certe solū p
triennīū in purgatorio puniretur. q: quod se
mel fuit relaxatū āpli⁹ a xp̄o non repetit. alit
sequeret q̄ opinio illa dicēs indulgentias ni
hil valere in foro dei vera esset: quā tamē ōn/
dimus falsam. q: xp̄s ait. qd̄cūqꝫ solueris sup
terrā erit solutū ⁊ i cel'. 24. q. i. c. q̄dcunqꝫ. Si
āt idulgētie pteꝫ pctōꝝ sonāt: tūc tātū valēt ac
si qs pniaꝫ illi⁹ ptis suoꝝ pctōꝝ fecisset. Et si
tal' i grā decedēt: manifestū est q̄ i purgatorio
nisi ꝓ residuo puniret. Si plenariā idulgen
tiā sonāt: claꝝ ē q̄ plenaria ei pena relaxatur
Et si illo istāti moriret absqꝫ additione noue
culpe, ꝓculdubio si fuissꝫ pctōꝝ maxim⁹ ad ce
los euolaret. ⁊ si aliq̄ꝫdiu supuiueret: ⁊ vnuꝫ
vl' duo vl' tria pccā fecisset: ⁊ ꝯtrit⁹ moriret si
ne pnie satisfactiōe: certe: ꝓ illis tm̄ i purgato
rio puniret. Q̄d. n. semel relaxatū ē: ut dixi:
nō repetit. bn̄ ꝓfecto dixit Jesus Petro tibi
dabo claues regni celoꝝ. qd̄ ⁊ d̄ oib⁹ suis suc
cessorib⁹ dubitatē hꝫ. ex̄ d̄ trāslatōe p̄latoꝝ. c. q̄ꝫ
to. vbi paꝝ p⁹ p̄ncipiū dic̄ sic tex. ptātē trāsse/
rēdi pōtifices ita sibi retinuit dn̄s ⁊ magr̄: q̄
soli btō Petro vicario ⁊ p ipsū successorib⁹
suis speciali p̄uilegio p̄buit ⁊ ꝯcessit ⁊c̄. Q̄d.
n. factū ē a papa ut a vicario xp̄i censet factuꝫ
⁊ a deo c⁹ locū tꝫ papa i tris: ut i dicto. c. q̄ꝫto
⁊. c. an̄cedenti: qd̄ incipit. Inf corporalia ⁊c̄.
Q̄tū ad s̄am dico q̄ q̄tuor sūt ipedimēta i
dulgentiarū. Primū dr̄ incredulitas: q: sine
fide ipossibile ē placē deo. Jū Aug. li. de do/
ctria xp̄iana. xp̄s ingt claues eccl'e dedit: vt q
nō credēt i ea sibi dimitti pctā: nō dimitterent
q āt credēt idulgētiā ꝑcipet. 2^m est mortale
pctm̄. Nā vt dc̄ꝫ ē in p̄^a ꝯsideratiōe: idulgē
tia respic̄ penā: ⁊ pena culpā. q̄re seqt q̄ cui n̄
remittit culpa: nec pena. ⁊ p ꝯn̄s nec idulgēti
aꝫ hr̄e pōt. Et fortificat: qm̄ mēbꝝ mortuū ab
alijs mbris viuis ifluētiā hr̄e n̄ pt. exn̄s aūt in
pctō mortali: mbꝝ mortuū ē. g̃ n̄ pōt ifluētiaꝫ
suscipe meritoꝝ mbroꝝ viuoꝝ. Et si dicēs. i
dulgētie dāt vbi ē i mag n̄citas: sꝫ exn̄s i pcto
mortali ē in mag n̄citate sic̄ dicebat ꝓpha. aīa

mea sic ira sine aq̃ tibi. supple qñ ẽ i pctõ mor tali. Dico ꝙ lꝫ sit i mag̃ ncitate: tñ ẽ i mag̃ nõ capacitate: qꝛ nõ ẽ capax diue grẽ ꝑ quã expel lit culpa. ⁊ ꝑ ꝯñs nec dimissiõis pene q̃ fitꝑ i dulgẽtias. 3m ipedimentũ dr̃ ꝑcisio: vt. s. qñ qs ẽ ꝑcisus ab eccl'a: vt ꝑ excõicatõem vl' alioꝰ. Dñi dñi dcretaliste excõicatõꝫ diffiniũt. Excõicatio ẽ a q̃lꝫ legitia cõione fideliũ ⁊ legitio actu sepatio. sꝫ de h̃ dixim⁹ i supiorib⁹ smonibus.

4m ipedimẽtũ ẽ taciturnitas siue ꝯfessiõis defectio. Sic n. lr̃e indulgẽtiaꝝ sonãt Ve pe/nitentib⁹ ⁊ ꝯfessis. qr̃ ⁊c̃. Q̃tũ ad t̃tiã Vi. dico s̃m btm̃ Tho. i. 4. di. 20. ꝙ aliqñ indulgẽtia detminata ẽ ad tps: vt qcũqꝫ vadit ad talẽ locũ vsqꝫ ad tale tps hẽbat tm̃ de idulgẽtia ⁊ tũc in telligit scl' tm̃. Aliqñ ẽ ꝑhẽnis sic in eccl'ia btĩ Petri rome: ⁊ tũc q̃tiẽscũqꝫ vadit totiẽs ꝯseq tur. Et h̃ sufficiant ꝓ ista ꝯcl'one.

Q̃ indulgẽtie tm̃ valent sup t̃rã. ꝯcl'o 3a.

a Ccipe t̃tiã ꝯcl'onẽ vꝫ. Ẽcit theologorũ scola tradit ꝙ idulgẽtie nõ sub t̃ra: sꝫ sup t̃rã valẽt. vbi tres ingram⁹ Vi tates vꝫ. Pria ẽ an indulgẽtie valeãt defũ/ctis i. a ꝙ ꝓ defũctis accipi possint. 2a Vi. ẽ an indulgẽtie se extẽdãt ad forẽses: q. s. ñ st̃ illi⁹ diocesis aut ꝓuicie vbi indulgẽtie date sunt

3a Vi. ẽan xp̃s si iuisset ad idulgẽtiã effectũ idulgẽtiaꝝ hũisset. Q̃tũ ad ꝑmã dico ꝙ due st̃ famose opiones. Pria dic̃ ꝙ nõ se extẽdũt nisi ad viuos tm̃. Et h̃ plrib⁹ rõib⁹ ꝓbat. Pri mo sic: Nullus a suo nõ iudice ligari pt. ex̃ de pe. ⁊ re. qd' ãt. cũ alijs ꝯcordãtijs q̃ posite sint in t̃tia ꝯcl'oe ꝟe ꝯsideratõis h̃. Sꝫ papa ñ ẽ iudex defũctoꝝ. 24. q. j. qd'cũqꝫ ligaueris sup t̃rã g̃ ⁊c̃. Jtẽ cũ par i parẽ ipiũ hr̃e ñ possit. ex̃ de electio. c. inotuit. a fortiori nec minoꝛ i maiorẽ Sꝫ papa ẽ minoꝛ deo lꝫ sit deũ in t̃ris repñtãs ex̃ de trãsla. c. int̃ corꝑalia. ⁊ i. c. q̃ꝫto. ⁊ de⁹ in purgatorio cuilꝫ aĩe penã taxauit. Apo. 18. q̃ꝫ tũ glĩficauit se: ⁊ i delitijs fuit tãto illi dare tor mẽtũ ⁊ luctũ: g̊ ꝑ papã tal' nõ põt ꝑ sniaꝫ reuo cari. Et ꝯfirmat̃ sic. papa ẽ xp̃i vicari⁹ vt i. d. c. q̃ꝫto. ⁊ i clemẽ. pastoral'. i fi. de re iudi. sꝫ vi cari⁹ ñ põt ifringẽ legẽ dñi sui: nec ꝯ ei⁹ factũ vẽire vt allegãt dñi iuriste i. l. si hoĩeꝫ. ff. mã. ⁊. l. formã. C. de offi. pfe. pto. orientis. ⁊ nõ. i c. 2. ⁊. c. de his. de maio. ⁊ obe. li. 6. g̊ nõ potit facẽ ꝯ fcm̃ dei pene taxate i purgatorio. Jtẽ ꝑ qd' indulgẽtie sonãt facẽ ñ pñt: idulgẽtias nõ ꝯsequunt̃: vt ex ꝑcedẽtib⁹ pꝫ: sꝫ mortui id facẽ ñ pñt. ꝓbo qꝛ dr̃ i lr̃is: Ve pẽitẽtib⁹ ⁊ ꝯfessis. q̃ mortui satẽ nõ pñt sic̃ nec alia sacra eis dare possum⁹. g̊ ⁊c̃. Jteꝫ idulgẽtie acqrũt̃ ꝑ modũ meriti. mortui st̃ ex̃ statũ merẽdi. g̊ ⁊c̃. ⁊ hanc opioeꝫ defẽdit dñs F rancisc⁹ maronis ordis mioꝝ i lectura sup decretales firmit̃ credim⁹. ⁊. c. cũ marthe. ⁊ i smõe qm̃. de idulgẽtijs edi dit q icipit. qd'cũqꝫ ligaueris. Multe st̃ adhuc alie rõẽs: sꝫ iste ad pñs sufficiãt. 2a opio dic̃ ꝙ ẽt defũct' ꝓsũt. ⁊ ꝓbãt auc̃te rõe ⁊ ex°. Au ctoritate sic. ait. n. apl's ad Gal. Siue ego si/ue alij apl'i: siue ẽt angel⁹ euãgelizauerit vob aliť q̃ꝫ euãgelizatũ fuerit: anathẽa sit. Si g̊ ex his Vbis paul⁹ sup angelos hꝫ ptãtẽ: qꝛ eos anathematizat. a fortiori ⁊ sup aĩas defũctoꝝ. Auc̃s ãt Pauli ñ ẽ maioꝛ q̃ꝫ alioꝝ sũmoꝝ põ tificũ: g̊ ⁊ ipsi talẽ asctoritatẽ hñt. Rõe ꝓbat sic. nã cũ suffragia ⁊ elemosyne ⁊ orõẽs q̃s ꝓ defũctis dam⁹ aut facim⁹ eis valeãt. 13. q. 2. c. nõ ẽ negãdũ. vbi dic̃. Nõ ẽ negãdũ ingt aĩas defũctoꝝ pietate suoꝝ viuẽtiũ releuari posse. Et h̃ idẽ ꝓbat aureli⁹ Aug. i encheridion. c. 12. Et mgr̃ sniaꝝ i. 4. di. 47. c. 2. g̊ a fortiori si ꝓ aĩab⁹ defũctoꝝ i via laboro eccl'as visitãdo ⁊ idulgẽtias accipiẽdo eis debẽt ille idulgẽtie valẽ. Mai⁹. n. bonũ est lassitudo corꝑis q̃ iti nerãdo causat̃ q̃ꝫ leuis oris flat⁹ orãdo vl' pecũia de marsupio. Et si ista mima ꝓsũt a fortio ri ⁊ maiora ⁊ meliora. Jtẽ ex° ꝓbãt sic. Eccl'a mortuos sepultos i excõicatõe recõciliat. sꝫ excõicatio nõ ẽ in corꝑe: sꝫ i aĩa: g̊ eccl'a hꝫ auctoritatẽ sup illas aĩas. Et sic hẽs aĩa duas opiones. s. ego ãt qd' possũ diuina grã suffragãte qd sit sẽtiẽdũ sbiũgã. vbi aĩa nõ ꝙ tã theologi q̃ꝫ canoniste ꝑ distictõis modũ ꝓcedũt. Et de nũe/ro theologoꝝ dñm Bona. i. 4. di. 20. accipia mus q sic ait. Jndulgẽtia põt duplr̃ ꝯsidera/ri. aut ꝑ modũ suffragij ⁊ adiutorij. aut ꝑ modũ iudicij. Si ꝑmo mõ tũc dic̃ ꝙ cũ aĩe i pur/gatorio existẽtes rõne charitat' i q̃ sũt idonee repiant̃ ⁊ disposite ad recipiẽdũ spũalia bñfi/cia: si qs ꝓ aĩab⁹ suoꝝ defunctoꝝ idulgentias accipiat ⁊ dicat dulcissime iesu meritum qd' habere in has ecclesias visitãdo: ꝑ tuã miam tali aĩe tribue nihil obstat deũ pijssimũ graꝫ orãti ꝯcedẽ si sit in grã. Si ꝯsiderant̃ ꝑ modũ iudicij qd' ꝓꝑe ẽ de rõe idulgẽtie. cũ indulgẽtia sic sũpta dicat aliquã ꝯmutatõeꝫ i penã volũtarie assũptã: qd' defũctis ꝯuenire nõ põt maĩfestũ ẽ sic defũct' idulgẽtias ñ valẽ nec ꝓ eis acci

ßi posse: Dñi aũt decretaliste sic distiguũt. Qz
q̃dã sũt q̃ nõ depẽdẽt a iurisditione: sz ab alio
charitatiuo subsidio vt orõ elẽ°sine sacrificiũ ꝛ
hmõi. Et oĩa talia pñt ꝓficẽ defunctis. ꝛ ad h̄
faciũt oẽs isti tex. 24. q. 2. c. j. et. 13. q. 2. c. tps.
ꝛ. c. aie. ꝛ ð pe. di. 6. §. j. Nõ ẽ. n. rõ q̃re eccl'a
nõ possit hmõi thesauꝝ defũctis dispẽsare: ꝑ/
marie cũ adhuc sint mẽbra corpis mistici ꝑ g̃/
tiã i q̃si. Et feciũt ad h̄ nõta i. c. a nob. el scðo.
eꝝ de sẽ. ex. ꝑ Joan. sup ṽbo. sup trã. vide
eũdẽ in. c. qð aũt. de pe. ꝛ re. sup ṽbo. nõ suo
iudice. Quedã sũt depẽdẽtia a foro ꝛ iurisditio
ne. sicẽ ẽ cõcessio idulgẽtiaꝝ q̃ dari nõ pñt nisi
ab ordinarijs locoꝝ vt a papa vl' legato de la
tere epo archiepo: vt pz in. c. accedẽtib⁹. eꝝ del
excessi. ꝓla. qð posuim⁹. s̃. in 2ª ꝯsideratione.
Et ista defũctis ꝓdesse nõ pñt. s. ꝑ modũ iudi
cij vt dcm̃ ẽ. q̃re ꝛc̃. Et sic pz ista ṽi. Q̃tũ
ad 8am ṽi. dico breuit' q̄ idulgẽtie epoꝝ ꝛ ife
rioꝝ a papa tm̃ subdit' ꝓsũt ꝛ nõ alijs: nisi ad
alioꝝ ꝑsonas volũtas coꝝ accedat. de h̄ ẽ tex.
extra de pe. ꝛ re. i. c. qð aũt. qð. s̃. posuim⁹ in
ītia ꝯ° he ꝯsideratõis. Ex q̃ tertu colligam⁹
tres regulas. Pria ẽ ista: Q̄ sicẽ ptãs iuris
ditõis limitat' ad subditos: vt. l. extra tritoriũ
ff. de iuris. om. iu. ꝛ i. c. vt aiaꝝ. i si. de ꝯstitu
tionib⁹ li. 6. Ita ẽt ptãs fori pnial'. extra ð pe.
ꝛ re. c. oĩs. 2ª regl'a ẽ ista. q̄ sicẽ ptãs fori cõ
tẽtiosi ꝯsistit i. absoluẽdo ꝛ ꝯdẽnãdo: vt in. §.
diffinitiua. 2. q. 7. ꝛ. l. j. ff. de re iudi. ita ꝛ po
testas fori pnial'. 24. q. j. c. qðcũq3. 3ª regl'a
ẽ q̄ idulgẽtie ꝯcesse a diocesanis tm̃ subdit' ꝓ
sũt. ꝛ nõ extraneis alteri⁹ diocesis: nisi ipsi dio
cesani illoꝝ forẽsiũ3 eis licentiã ꝯcederet. Ita
q̄ dicerẽt dam⁹ vob licẽtiã vt indulgẽtias ali
oꝝ locoꝝ accipiat'. Nec oz licẽtiã spãlẽ hrẽ i
li⁹ vl' isti⁹ loci. sz suffic' licẽtia gnãl'. Est tñ h̄ di
ligẽt' nõndũ q̄ de idulgẽtijs posit' ꝛ ordina
tis a legato de latẽ vl' archiepo idẽ sẽtiẽdũ ẽ sicẽ
de idulgẽtijs ordinatis a papa q̃ztũ ad h̄. s. q̄
nõ reqrit' licẽtia epi diocesani vl' sui ꝯfessoris
Et de legato de latẽ ista ẽ rõ: q2 repñtat ꝑsonã
pape: vt i. c. j. de officio legati. li. 6. ꝛ. c. abba
te. de electiõe eodẽ. li. De archiepo ista rõ ẽẽ
põt: q2 ipẽ ẽ maior plat⁹ in sua ꝓuicia: ꝛ ꝑ ꝯñs
subdit⁹ suffraganei epi põt acqrẽ idulgentias
ab archiepo datas sine licẽtia ipsi⁹. q̃re ꝛc̃. Et
h̄ sufficiãt ꝓ pñti ṽitate. Q̃rta ad ītiã ṽi. di/
co breuit' q̄ xp̃s meruisset idulgẽtias ñ sibi sz
nob: cũ idulgẽtia pene absolutõz dicat ꝛ pene
absolutio culpã ꝑsupponat: vt ex dcis pz. In
xp̃o ãt cũ nulla culpa eẽt: nulla ꝑ ꝯñs poterat
eẽ absolutio pene: sz ipẽ ẽ fõs i q̃ oẽs lauãt' pe
ne: ꝛ oẽs sitiẽtes bibũt vt hodie clamãdo ait.
Si qs sitit veniat ad me ꝛ bibat: h̄ ꝑ grãm: ꝛ i
futuro ꝑ gloriam. Amen.

De diuersis abusionib⁹ christianoꝝ feria
tertia dñice de passione. sermo i ordine. 35.

Os ascendite ad

v diẽ festũ hũc: Jo. 7. Tãta. n. ẽ
demonũ neq̃tia ac nocẽdi cupidi
tas: vt q̃cq̃d a deo ꝓ salute aiaꝝ
istitutũ ẽ ꝛ ad ei⁹ honorẽ totũ i obprobriũ diue
dilectõis ꝛ i detrimẽtũ nr̃e salutis conẽt' euer
tẽ. Nos ṽo ꝛ ꝑsertim italici i tãtã ibecillitatez
ꝛ puerilitatẽ deuenim⁹: vt nec diabolo resista
mus: nec ad viã ṽitatis venire curem⁹. Sta
tuit nãq3 de⁹ dies festos celebrãdos: i qb⁹ nil
aliud q̃3 scm̃ agẽdũ voluit. Nos ṽo pctis in/
uoluti cũctos dies festos i pctis expẽdim⁹: et
horribilia ill' i dieb⁹ facinora ꝑpetram⁹ ꝑꝑ qð
Isa. i di ꝑsona. c. j. ꝯq̃rit' dicẽs: calẽdas vr̃as
ꝛ solẽnitates vr̃as odiuit aia mea. ꝛ Amos. 5
O di ꝛ ꝓieci festiuitates vr̃as: ꝛ ñ capiã odorẽ
cetuũ vr̃oꝝ. Heu magna xp̃ianoꝝ confusio.
Judei adhuc tãta cũ diligẽtia sabbatũ custodi
unt lr̃ale ꝛ xp̃icole isẽsati tãta sollertia polluũt
sabbatũ spũale. Trenoꝝ. j. Viderũt eã hostes
ꝛ deriserũt sabbata ei⁹. hic aia cara xp̃s figura
nr̃oꝝ tẽpũ ad pñtẽ sinophegie iudeoꝝ festiui
tatẽ accedẽ noluit i publico vt ondẽt publica i
talib⁹ dieb⁹ pctã ꝯmitti: sz q̃si i occl'to: q2 occl'te
ꝑ grã3 ad bonoꝝ ꝛ iustoꝝ festiuitatẽ ascẽdit.
aũt g̊. vos ascẽdite ꝛc̃. Vbi tres ꝯsideratiões
de abusionib⁹ q̃ in dieb⁹ festis fiũt more solito
faciam⁹ vz. Q̃tũ horribiles abusiões fiãt i
dieb⁹ festis circa opa culpe. Q̃tũ horribiles
abusiones fiãt i talib⁹ dieb⁹ circa opa fortune.
Q̃tum horribiles abusiones fiãt in talibus
diebus circa opa nature.

De abusionib⁹ q̃ fiũt in dieb⁹ festiuis circa
opera culpe. Consideratio ꝑma.

p Rimõ q̃ztum horribiles abusiões fi
ant i dieb⁹ fest' circa opa clpe videã⁹
Et volo aia scias q̄ omnes abusiões
spũales fm̃ tria horrẽda pctã ordinamus de
qb⁹. j. Jo. 2. scribit'. O ẽ qð ẽ i mũdo aut ẽ cõ
cupiscẽtia carnis aut ꝯcupiscẽtia oculoꝝ aut su
ꝑbia vite. Secũdũ q̃ sit ista prima ꝯsideratio.

Supbia iniq̃ q̃ nõ curat ut de⁹ negligat̃ mẽte r ꝛpianoꝝ exerceat. ut i diebus festis magis q̃ȝ alio tpe de⁹ bñdict⁹ cũ vãitatib⁹ offendat̃. 2ᵃ ꝯclõ ẽ. Luxuria ficta dulcedo sic oculos ꝛpia/noꝝ fuscat ut magis in dieb⁹ festis deũ cũ libi/dine offẽdãt. 3ᵃ ꝯclõ ẽ ista. Sitibũda auaritie cupiditas q̃ nũq̃ȝ ꝯtẽtat̃ i auaroꝝ mentib⁹ sic estuat: ut deũ magis in diebus festis offendat

De vanitatibus mulierum. Cõclõ pma.

Eccipe pmã ꝯclõez. vȝ. Supbia iniq̃ ⁊c̃. vbi tres ingram⁹ ꝟi. Pᵃ ꝟi. est. an a supbia nia vitia oriãt̃. 2ᵃ ẽ. an vanitas sit pctm̃ de militia supbie. 3ᵃ an vãitas sp sit pcm̃ mortale. Q̃tũ ad pmã ꝟi. dico ꝃm gl. i. c. nã ꝯcupiscẽtia. ex̃ de ꝯsti. sup ꝟbo oriũtur. q̃ duplex ẽ origo pctõꝝ. s. gnãl̃ ⁊ spãl̃. general̃ origo vñ oia vitia orta sit ex ꝯcupia pmi pent̃ iordiata. qm̃ si iordinate ñ ꝯcupissẽt nec nos peccarẽus. 5. di. c. ad ei⁹ ꝯcubitũ in fi. vñ Gre. Caro nos leta traxit ad culpã afflicta reduxit ad vitã. Ex q̃ qdẽ ꝯcupiscẽtia gnãli orta ẽ i nob ꝯcupia iordiata ⁊ appetit⁹ irregl̃at⁹ vñ septẽ vitia capitula i nob exũt̃ vel oriri pñt: ut supbia. ira. accidia. iuidia. gula. luxuria ⁊ auaricia. Origo spãl̃ pctõꝝ multiplex ẽ. aliqñ. n. cupiditas dr̃ radix oiũ maloꝝ de pe. di. 2. q̃ radix aliqñ dr̃ q̃ auaricia siue amor pecunie ẽ mã oiũ criminũ. ut i aut̃. ut iudices sine q̃quo suffragio. §. cogitatõ. ꝟsi si. collatõr pᵃ: ⁊. 22. di §. his igr̃. ꝃȝ Post. aliqñ dr̃ q̃ ebrietas est fomẽtũ oiũ vitioꝝ. 40. di. c. oñ oia. aliqñ dr̃ q̃ igrãtia ẽ mr̃ oiũ erroꝝ. 38 di. c. igrãtia. ⁊ dicit gl. pdcã q̃ hmõi locutiões ꝯphẽdũt gnã singuloꝝ ⁊ ñ singula geneꝝ. ad hũc sensũ q̃ ñ ẽ aliqd̃ gen⁹ mali qd̃ qñ ñ poss̃t oriri aut ex cupiditate: aut ex auaritia: aut ex ebrietate: aut ex igrãtia: ⁊ sic de alijs. Ex qb⁹ pȝ q̃ supbia ẽ origo spãl̃ q̃dã vñ oia gnã pctõꝝ oriri pñt. Ad c⁹ declaratõȝ ẽ nõndũ ꝃȝ btm̃ Thom. ꝑa ꝑe. q. 14. q̃ supbia ꝃȝ vsu accipit̃ dupl̃r. Vno⁰ ut est dine regl̃e volũtari⁹ qdẽ ꝯtẽpt⁹. qd̃ nihil alid̃ ẽ nisi qdã depuata voluntas: q̃ dinã voluntatẽ ⁊ ei⁹ volũtatẽ adiplẽ ꝯtẽnit. Eccl̃. x. Initium pcti ẽ apostatare deũ. ⁊ sic oẽ pcm̃ nascit̃ ex supbia qm̃ qlȝ mortal̃r peccãs dinã negligit volũtatẽ ⁊ pcepta ei⁹ ꝯtẽnit. ⁊ ꝃȝ h̃ Aug. i li. d̃ nã grã describit pcm̃ dicẽs q̃ pcm̃ ẽ volũtas cõsequẽdi l̃ rtinẽdi qd̃ iusticia vetat. i. velle qd̃ de⁹ ñ vult: ⁊ nolle qd̃ de⁹ vult. Iñ Eccl̃. 29. dr̃. initiũ oĩs pcti supbia ẽ. 2⁰ mõ accipit̃ supbia ꝑut ẽ ꝑꝑe excellẽtie iordinat⁹ appetit⁹. Vbi nõ ꝃȝ btm̃ Tho. ꝑa ꝑe. q. 47. ar. 4. q̃ appetit⁹ pro ꝑꝑe excellẽtie põt ꝯsiderari dupl̃r. Vno mõ ut talis appetit⁹ ꝑꝑe excellẽtie sit regulat⁹ a rõne ut. s. appetat excellẽtia ꝑꝑe ꝑsone: aut suoꝝ tãtũ q̃ȝtũ ꝯuẽit ⁊ ꝟtuti sue ꝯgruit. 2. Cor. x. nos ãt ñ i mẽsũ gl̃abiur: sȝ ꝃȝ mẽsurã q̃ mensus est nobis de⁹. 2⁰ ꝑut talis appetit⁹ excellẽtie ñ ẽ regulatus a rõe qñ. s. appetit dignitatẽ l̃ excellẽtiã suo gdui l̃ ꝯdiuõi ñ ꝯgruentẽ. Et sic supbia põt sic describi. Supbia ẽ qdẽ iordiat⁹ appetit⁹ q̊ qs appetit vl̃ q̃rit alijs ꝑesse l̃ dñari que suo statu ⁊ ꝯditõi nõ ꝯgruũt. Iñ Gre. li. moris. Supboꝝ igr mẽs ẽ sp ad irrogãdũ valida a d tollerãdũ ifirma: ad obediẽdũ pigra ad lascẽdos aliq̃s i portũa: ad ea q̃ facẽ dȝ ⁊ ꝑualȝ ignara. ad ea ãt q̃ facẽ ñ dȝ nec ꝑualet ꝑata. h̃ i eo qd̃ spõte nõ appetit nullis exhortatiõib⁹ flectit̃. Ad h̃ ãt qd̃ latent̃ desiderat q̃rit ut cogat̃. q̃ dũ metuit ex desiderio suo villescẽ optat viȝ i sua volũtate tollerare. h̃ illas. Iñ Aug. 14. de ciuitate ait. Supbia ẽ ꝑuerse celsitudinis appetit⁹. Cõsistit. n. supbia i apppetitu siñ volũtate sic̃ ⁊ cetia pccã. Ex qb⁹ conclarie seqt̃ q̃ appetit⁹ põt ad excellẽtiã iclinari tripl̃r. Vno mõ ut appetat excellẽtiã ad debitũ finẽ ⁊ cũ debitis mõis. ⁊ h̃ ꝑtinet ad ꝟtutẽ magnanimitatis. Aliqñ apppetit⁹ talis defici ⁊ se totalit̃ retrahit ab ope magno ⁊ honorabili sibi ꝓportõnato ⁊ h̃ ꝑtinet ad vitiũ pusillaminitatis. Aliqñ excedit debitã regulã rõis: ut q̃ gl̃iaȝ q̃rit ñ ad debitũ finẽ: nec sibi ꝓportionatã. ⁊ h̃ ꝑtinet ad vitiũ supbie. Nã supbia ut dcm̃ ẽ ñ ẽ aliud q̃ȝ excedẽ mẽsurã ꝑꝑaȝ i appetitu ⁊ excellẽtia Iñ supb⁹ dr̃ q̃si sup id qd̃ ẽ vadẽs. Et sic pȝ q̃ mã s. quã supbia vadit excellẽtia ẽ. sicut pecunia sup quã auaritia ⁊ delectatio venerea sup q̃ȝ luxuria vadit. Hoc ẽt põit btũs Tho. ꝑa ꝑe. q. 102. Sȝ p̃r Ambro. pcor duo mihi pũcta declara. Intellexi. n. qd sit supbia ⁊ q̃l̃r sit origo pccõꝝ. Nũc pmũ mihi declara q̃ȝtũ supbia sit g̃ue pcm̃. 2⁰ q̃t sit ei⁹ spẽs. Et ẽ. vnũ tertiũ. s. an vana gl̃a ⁊ supbia realit̃ distiguãt̃. Cõtentor aia. Ad pmã tuã dubitatiõȝ dico q̃ supbie g̃uitas ex duob⁹ oñdi põt. s. rõne aduersiõis ⁊ acerbe punitiõis. Prio ex rõe aduersiõis. nã lȝ oẽ pcm̃ sit auersio ab icõmutabili bono ⁊ adu̇esio ad cõmutabili bonũ: ut Aug. ait. supbia q̃ȝtũ ad ꝯuersionẽ cõmutabilis boni ñ ẽ maximũ pcm̃ oiũ pccõꝝ. qm̃ supb⁹ ꝑꝑrie ut dcm̃ ẽ

299

inordinate excellētiā appetit qđ n̄ hꝫ maximaꝫ repugnātiā ad bonū v̄tutꝭ. Sꝫ supbia q̄ztum ad euersionē sic hꝫ maximā ḡuitatē. Nā i alijs peccatꝭ hō a deo auertit̄: aut ignorātia aut fragilitate vel pp̄ ꝯcupiscētiā alicꝰ alterius boni: sꝫ supbia se a deo totalit̄ auertit: dū ei subijci nō vult i p̄ceptis eiꝰ. Jn̄ Gre. in li. moꝝ. Tollerabiliꝰ iq̄t deo ē ut infirmitate atq3 ignorantia qs cū hūilitate iaceat q3 cū elatiōe alta ꝯprehēdat. 2° ōndit̄ ex p̄te acerbe punitiōis. Lōgū q̄ppe aīa cēt oēs q pp̄ eoꝝ supbiā corruerunt narrare. tn̄ aliquos ꝓ nr̄a eruditiōe trāscurramꝰ. Habes. n. p̄mo exm̄ luciferi Jsa. 14. quō cecidisti de celo lucifer q mane oriebaris: corruisti i terrā q vulnerabas gētes. q dicebas in corde tuo. i celū ꝯscēdā. sup astra celi exaltabo soliū meū. sedebo i mōte testamēti i lateribꝰ aquilonis. ascēdā sup altitudinē nubiū. ⁊ ero silis altissimo. veꝝ tn̄ ad ifernū detraheris i ꝓfundū laci ⁊c̄. 2° habes exm̄ p̄moꝝ parentuꝫ. vn̄ Aug. sup Gen̄. ad lr̄aꝫ. Nūq3 inq̄t diabolus p̄mos p̄entes deiecisset: nisi p̄us q̄dā elatio in mente coꝝ p̄cessisset. Tertio habes exēplum de edificātibus turrim babel: ut a deo se defenderēt: si deus aq̄s diluuij āplius super terraꝫ iducere vellet vbi ligue ꝯfuse sūt ⁊ opꝰ in conpletū remāsit. Gen̄. xi. Quarto habes exm̄ de Pharaone in mari rubro submerso. Exo. p̄ plura capl̄a. Quito habes de Datan ⁊ Abiron q ex supbia Moysi rebellātes. ⁊ eiꝰ p̄ncipatū ꝯtēnētes terra eos viuos deglutiuit. Numeri. 16. Sexto habes de Roboam filio Salomonis. q dixit. Minimus digitus meꝰ grossior ē dorso p̄ris mei. pp̄ qđ recesserunt ab eo decē tribus: ⁊ aliū sibi regē ꝯstituerūt. s. Hieroboaꝫ. 3. regū. 12. Septimo habes de Senacarib rege assiriorum. de quo. 4. Regꝭ. 19. ⁊ Jsa. 27. dr̄. Supbia tua ascēdet i aures meas ponā ergo circulū i auribus tuis ⁊ frenū in labijs tuis: ⁊ reducā te p̄ via qua venisti. Et seq̄t ꝙ āgelus dn̄i i nocte vna. 18. milia sui exercitꝰ interfecit: ⁊ tandē ipse reuertēs in niniueꝫ ciuitatē t̄rā suā: a filijs suis occisus ē i templo dei sui. Et Nicolaꝰ de lira sup. 12. ꝓphas hūc locū sic exponit. Supbia tua q. s. p̄dicta attribuisti v̄tuti tue: ascēdet in aures meas: q̄si dicat tp̄s ē te puniēdi ⁊ rep̄mēdi. ponā circulū i auribꝰ tuis. s. sicut fecit Bubulis: ut iugo supponāt̄: ⁊ frenū i labijs tuis. s. sic eq̄s idomitis ⁊ reducā te i t̄rā tuā. s. velis nolis. qđ factū ē: ut p3. c. sequēti. Octauo exēplū habes de Nabuchodonosor. Daniel. 3. de quo infra dicet̄. Nono de Holoferne ⁊ exercitu eiꝰ. q ex supbia dixit postq̄3 Achior locutꝰ est collaudās illū pp̄l̄m ⁊ deū suū: ut ōnderet q2 nō ē aliꝰ deus nisi Nabuchodonosor: postq̄3 p̄cusserimꝰ euꝫ q̄si vnū hoieꝫ: tu ēt cū eis gladio iteribis. Judith. 6. Sꝫ tādē āputato eiꝰ capite a Judith decapitatꝰ ē. Decio habes de Amā: q pp̄ eiꝰ superbiaꝫ pati non potat ꝙ Mardocheus cum nō adoraret sic hoies ceti. q tandē suspēsus est i ligno qđ pauerat Mardocheo ꝓ patibulo ⁊ oēs inimici pp̄l̄i iudeoꝝ occisi sūt a iudeis die illo: data licētia sup h̄ ab assuero r̄ge. Hester p̄ totū. Undecimo habes de Antiocho rege. 2. Macha. 6. đ q̄ dr̄ ꝙ Anthiocꝰ supbe locutꝰ ē: audiēs ꝙ exercitꝰ eiꝰ fuerat a iudeis deuictꝰ dicēs se vēturū hierosolimā: ⁊ ꝯgeriē sepulchri eā facturū: sꝫ post modicū tp̄s viscerū dolor eū apprehēdit. ⁊ tantus fetor de eiꝰ corpore scaturiētibꝰ v̄mibꝰ exhibat: ꝙ non poterat euꝫ exercitꝰ tollerare. Duodecio hēs đ Herode q iacobū apl̄m decollari fecit. Actuū. 12. sꝫ diffusius i historijs scolasticꝭ hēt̄. Decietio hēs de pp̄l̄o iudeoꝝ q pp̄ suaꝫ supbiā crebro fuit a dn̄o flagellatus: q adhuc p̄ mūdū dispsi sunt. Et si oiuꝫ antiquoꝝ ⁊ modernoruꝫ volumia discurrē volumꝰ isinita. q̄dāmō ad h̄ exēpla. bn̄t̄. Ex qbꝰ p3 grauitas hꝰ peccati. 2° addaꝫ h̄am dubitationē aīa btūs Gre. 14. li. moruꝫ rn̄det dicēs. Quatuor sūt sp̄ēs qbꝰ omnis tumor arrogātiū demōstrat: ut cū bonū aut a se metipsis h̄re se existimant. Aut si sibi datū desup credūt: ⁊ ꝓ suis meritis se h̄ accipisse putāt aut certe cū iactāt se h̄re qđ nō h̄nt: aut despectē ceteris singularit̄ videri h̄re appetūt qđ h̄nt. h̄ ille. Jnde. p̄s. Dn̄e inq̄t nō ē cor meū exaltatū. s. appetēdo excellētiā iordinate: tanq̄3 mea v̄tute putās h̄re illā: neq3 elati sūt oculi mei: i. vltra modū leuati putās bona meis meritis a te h̄re. Neq3 i magnis. s. magnificando me h̄re qđ n̄ hēbā aut plusq̄3 hēbā. Neq3 i mirabilibꝰ sup me. s. ābulaui alios despiciēdo ⁊ me sup alios extollēdo. Et ut clariꝰ hec itelligamꝰ accipe p̄mā sp̄ēꝫ. s. q̄ supbꝰ se existimat bona q̄ hꝫ a deo nō h̄re. Ubi nō h̄m btūm Tho. h̄a h̄e. q. 162. ⁊ i 2° sniaꝝ. di. 42. ꝙ extimatio rōis du plr̄ corrūpi pōt. s. i vl̄i ⁊ i p̄ticulari. Jnde vl̄i. q̄n bonū qđ vl̄iter hꝫ a deo se n̄ h̄re existimat. Et h̄ p̄tinet ad ifidelitatē: q2 recta fides hꝫ ꝙ a

deo oia bona ꝓcedūt. Jaco.i. Omne datum
optimū ꝛc. 2° corrūpi pōt in particulari. ꝛ h
ꝑꝑ aliq̄z passionē offuscātē rationē ipsā. sicut
qs fornicationē nō eē malū existimat. q2 dele/
ctabilis sibi lz i vli ꝟe iudicet oēz fornicationē
pcm̄ eē. Et h mō ꝯtigit error i oi peccato mor
tali. Ista ĝ existiātio supbi q̄ existimat bona q̄
hz a seipso ñ a deo hr̄e. ē falsa i particulari nō
i vniuersali. bñ. n. scit oia a deo eē: ſ ʒ supb9 ita
se magnificādo extollit ac si bona illa a seipso
habuisset nō a deo. Et h de ꝑma. Accipe ꝭaz
speciem qua superbus bona a deo dicit se ha/
bere: sed sua virtute ꝛ meritis. Inq̄z Pela/
gius incidit cum dixit vitam eternam posse cō
sequi sine gratia dei. Hac vulneratus est na
buchodonosor rex qñ i pallatio suo sedens di
xit. Nōne h ē babilō magna quā edificaui. i.
āpliaui i robore meo. Et hūiliauit illū dñs in
beluā ꝯuertēs q septē ānis ꝯmedit senū. q̄ mu
tatio ñ fuit ꝭz sbaz: ſ ꝭz apparētiā: q2 sic sibi ꝛ
alijs videbaꝶ ut coīꝶ exponit. de q̄ vide. 17. q.
4. c. minor. vbi dicit tex. circa mediū capl'i. sed
ꝛ si de ptāte ꝓsumiꝶ: nabuchodonosor intēde
q ex sua supbia i bouē ē ex hoie cōmutat9 ꝛc.
h ibi. Aug. ad Bonifaciū gl. dicit. In bouē
i. i bouinā mentē. 23. q. 4. nabuchodonosor.
In historijs. n. scholasticis dr̄ ꝙ capite vsz ad
corpis mediū bos ꝛ residuā ut leo videbaꝶ. ꝛ
sic ꝑ illud tp̄s regnū amisit ꝛ ꝑ sa piētes ciuita
tis regebaꝶ. ꝛ ipse deo sic disponēte cū feris in
desertis habitabat: nec ledebaꝶ: vide historiā
Dañ. 3. Et ponit ēt Gre. i moralib9 exm illi9
sci viri q a leone strāgulat9 ē. 3. R. 14. c: ꝛ dicit
Gre. ꝙ qdā occulta supbia mentē ei9 obnubi
lauit suis meritis illa magna opa q̄ faciebat si
bi asscribēs. ob quā cāz dat9 ē Paulo stimul9
carnis. Accipe ꝭtiā spēz. qt. n. i hāc icidūt. aut
ſ hr̄e se ꝓfitētes qd ñ hñt: aut mag' q̄z hēant
h. n. sapiētior. h pulchrior: h ditior: h nobilior
existiat seipsū qd tñ i ꝟitate non est. Cōtra q̄s
Hieronimus ait Nos pulices ꝛ vermiculi
nostrā debem9 sciaz in sciam ꝓfiteri. In hanc
pestē icidit Dauid cū ait. Ego āt dixi i habun
dātia cordis mei nō mouebor i etnū. ꝛ tandez
iactantiā habuisse ꝓfiteꝶ: cū ait Auertisti faciē
tuā a me: ꝛ fact9 sū ꝯturbat9. hoc ponitur. vi.
q. i. imitare. In hāc icidit Petr9 cu ait. Et si
oēs scādalizati fuerit ꝛc. ibidē. Et adeo h pes
sima fera ē ut ꝛ boni ꝛ mali deuorēt: ſz differē
ter quoniam boni cito in seipsos reuertuntur
mali autem vix aut nunq̄z. Inde Grego. in
mor. Solent etiam electi in quibusdam su/
is cogitatiōibus ꝛ actibus superbire. sed quia
electi sunt cunctis diebus superbire nō pñt. q2
ꝑusq̄z vitā finiāt ab elatione ad hūilitatē corda
ꝯmutāt. Impi9 ꝟo cunctis dieb9 supbit. q2 sic
vitā tminat. ut tñ ab elatiōe ñ recedat: circūspi
cit ꝙ tpalit̄ floret i vita carnis fiduciā ponit eā
q̄z diu pmanē existimat quā ad pñs tz. Solida
tur i elatōe anim9. In despectu adduciꝶ ois ꝓ
pinqu9 q̄z ꝓ q̄ztū repētina mors subrepat non
ꝯsiderat ꝛc. Accipe quartā spēz h9. exm habes
pharisei q dicebat. gras tibi ago dñe ꝛc. Lu.
17. Inde Gre. in fine. 34. mor. ait. Supbo
cūcta q̄ ab alijs bñ agūꝶ: displicēt ꝛ sola ei que
ipse vel praue egerit: placēt. Semp aliēa opa
despicit. sp miraꝶ qd facit. q2 qcqd egerit egisse
se singulariꝶ credit. Et cū se in cūctis transcen
dere ceteros estimat: ꝑ lata cogitationum spa
cia secū deābulās: laudes suas tacit9 clamat. h
ille. Exēplū illi9 tyrāni q de oib9 libris in suis
terris reptis fecit eradi versū illuz. Deposuit
potētes de sede. ꝛ tādē cū ad balnea iuisset: ꝛ
i camera expoliatis vestib9 i lecto dormiret an
gel9 dei formā illi9 accipiēs: ꝛ ei9 se vestib9 idu
ens: famulos ꝯuocat. paraꝶ eq. ad ciuitatē per
gūt igrediꝶ pallatiū ut dñs. credūt sic oēs. Eui
gilat dñs. clamat vestib9 suis ñ reptis dñm se
dicit. Irrideꝶ ab oib9. ꝛ vili veste indut9 ciui
tatē igrediꝶ. miraꝶ ꝙ nō agnosciꝶ. pallatiū vi
sitat. famulos noiatim vocat. se dñm dicit. ri/
dēt oēs ei illudūt ꝛ dño quē credebāt factū nar
rāt ꝛ tādē cū sic ꝑ dies aliq̄t illusus mansisset.
dixit angel9 famul'. Vocate ad me illū fatuū q
se dñm facit. ꝛ cū i camerā itroducēs acerrime
repĥēdit. ꝛ sic ei factū narrauit. exuiꝶ vestib9 i
duiꝶ ille: recessit āgel9. ꝛ ille i timore dei dein/
ceps viuēs bñ finiuit ꝛc. Q̄tū ad tertiā tuā du
bitationē dico ꝙ q̄zuis supbia ꝛ vana gl'a idē
eē videāꝶ. ꝑꝑ qd qdā doctores eā vnū cū sup
bia pcm̄ eē posuerūt. Tñ ꝭz Gre. 31. mor. ꝛ
ꝭz Tho. ꝭa ꝭe. q. cij. diuersa sūt ꝛ realiꝶ distin
cta. q2 supbia appetit9 excellētie e: ſz anis gl'a
ipsi9 excellētie manifestatio. Vñ supb9 inordi
nate excellētiā appetit: ꝛ vna gl'osus iinordia
te appetit ꝙ manifesteꝶ. Et q2 null9 excellētiaz
appetit nisi ut alijs manifesteꝶ. iō ipsa ꝑa filia
supbie poniꝶ. qr ꝛc. Et hec sufficiāt q̄ztum ad
ꝑmā ꝟi. Q̄tū ad ꝭam ꝟi. dico ꝙ nulli dubiū
ꝙ vanitas ē de malit. a superbie. Inde Salo

mon ille ditatꝰ opibꝰ ⁊ cūcta q̄ deſideraverat ſū
mo culmie ꝑſtrigēs. oīa cū tādem ꝯſideraſſet
dixiſſe legit. Cū me ꝯvertiſſē ad oīa q̄ fecerāt
manꝰ mee. ⁊ ad labores in qbꝰ fruſtra ſudave
rā: vidi in oībꝰ vanitatē ⁊ afflictōʒ ſpūs. Eſt ḡ
vanitas ſuꝑbie comes: imo origo ſuꝑbie ipſa
Ubi nō ad pñs ꝙ ſex ſi fōtes vñ ſcaturit peſſi
ma ſuꝑbia aq̄. Orit. n. qñqʒ ſuꝑbia ex grā qñ
qʒ ex ſcia. qñqʒ ex corꝑis pulchritudine. qñqʒ
ex vanitate veſtium. qñʒ ex dignitate. qñqʒ ex
ſāguis nobilitate. Accipe ꝑmū fōtem. Scatu
rit. n. qñʒ ſuꝑbia ex grā occaſionalr̄. Ubi nō
ſʒ Bona. in ꝑ ſniaꝝ di. 66. ꝙ aliq̄ oriūt ab ali
quo tripl'r. ſ. aut ſicut a cā: aut ſic̄ a caſu: aut ſiē
ab occaſiōe. Iſta. n. tria a ſe iuicē differunt. ſ.
cā. caſus. ⁊ occaſio. Nā cā ꝑ ſe dicit ꝙ circa il
lud circa qd̄ ponit ſit, ꝓducēs ⁊ itēdēs. Caſus
ꝑuat itentiōʒ: ſed ñ operationē. ſicut pʒ de ſo/
diēte terrā q ꝑter intentionē ſui fodientis iuē
nit theſauꝝ: ut pʒ 2° phiſicoꝝ. Occaſio āt pri/
uat vtrūqʒ. ſ. oꝑationē ⁊ itentionē. ſicut cum
aliqs ex vbo iniurioſo audito aliū ꝑcuſſit ver
bū auditū. fuit occaſio: ñ efficiēs ꝑcuſſiōʒ: nec
cooꝑans efficiēti: ſʒ q̄dāmō afficiēſ. Et h occa
ſio duobꝰ mōis eē pōt. qm̄ quedā hʒ rōʒ actiui
i. quodāmō movet efficientē. ſicut malū exem
plū movet hominē ad ꝑpeccādū. Quedā habet
rōʒ paſſiui: ut illud ex q̄ aliqs ſumit rōeʒ. ſicut
aliqs ex malo alteriꝰ ſe excitat ad faciendū bo/
nū. Et hoc mō grā ē ſuꝑbie occaſio: qꝛ ex ple
nitudine grē ſumit quis mentis elatiōnē ⁊ ſu
ꝑbit. Qui āt de grā ſuꝑbit: crede mihi ꝙ vitā
aīe i mortē cōvertit. Sicut. n. aīa ē vita ⁊ actꝰ
corꝑis 2° de aīa: ſic ipſius aīe vita eſt grā. ad
Gal. 2. In fide vivo filij dei. Et redarguenſ
ſuꝑbiētes ait ad Corint. ſcribens. Quid hēs
qd̄ nō accepiſti. Vitrū. n. lʒ ꝑſpicuū ⁊ diapha
nū de ſe tm̄ radiū ñ gignit: ſʒ accipit a ſole 2° de
aīa. Lumē ē actꝰ diaphani ſʒ ꝙ diaphanum.
Ber. Quis credet pieti ſi ſe dicat radiū ſolis
genuiſſe. Iñ Aug. graʒ diffiniēs dic̄ ꝙ eſt do
nū dei ſine meritis. Et vtutē dicit bonū hitū
mētis quē dñs opat̄ i nob ſine nobis: qꝛ lʒ co
operemus grē l' vtuti motu liberi arbitrij: crea
re tm̄ eā ñ poſſumꝰ nʒ iſūdē. qr̄ ⁊c̄. Scd̄s fons
vñ ſuꝑbia orit ē ſcie lipiditas. Actuū. 26. Di
xit quidā Paul. apoſtolo loquēti regi Agrip
pe ꝙ ipſe nō fuerat incredulus celeſti viſione
⁊ q̄lit his q hieroſolimis i his q erāt damaſci
⁊ ꝑ oēʒ regionē iudee. ānūciaſſet ut pniāʒ age

rent ⁊ cōverterent ad deū. digna pnīa opa fa
cientes ⁊c̄. dixit ille. Inſanis Paule mlt̄e lr̄e
ad inſania ꝫcōvertūt. Non inſanio ingt optie
Feſte: ſʒ vitatiſ ⁊ ſobrietatis vba loquor ⁊c̄.
Inde Iſido. de ſūmo bono. Pleriqʒ ingt ac
cepta ſcia lr̄aꝝ: nō ad dei glaʒ: ſʒ ad ſuā laudē
vtunt: dū de ipſa extollūt: ⁊ ibi peccāt vñ pctā
emēdare debuerūt. hec ille. Sʒ de h ad plenū
diximꝰ prima dñica. ꝯ. qr̄ ⁊c̄. Tertius fons eſt
corꝑis pulchritudo. Prover. 31. Fallax ē grā
⁊ vana ē pulchritudo. mulier timens deū ipſa
laudabit. Et Prover. xi. Circulus aureus
in naribꝰ ſuis mulier pulchra ⁊ fatua. Inde
Hiere. 49. c. ait. Ecce q̄ſi leo aſcēdet pulchri
tudo de ſuꝑbia iordanis ad pulchritudinē ro
buſtā. Nicolaꝰ de lira ſic expōit. Ecce q̄ſi leo
aſcēdet. i. rex babylonis q deſignat noie leo/
nis eo ꝙ habebat ſignū leōis i vexillo. de ſuꝑ
bia iordanis. i. ad ſimilitudinē iordanis intu
meſcētis: q tūc opit terrā tuꝝ poſitā. i. rex babi
lonis veniet cū tanta multitudine: ⁊ poteſtate
ut abſorbiat idumeā. i. gentē idumeoꝝ ſive ci
vitates eoꝝ. qd̄ denotatur ꝑ h qd̄ dicit ad pul
chritudinē robuſtā eo ꝙ pulchre ibi erāt civi/
tates ⁊ fortes. h ille. Hec ē poſitio lr̄alis. Tu
āt expone ſm̄ ſenſū allegoricuʒ ſive moralē ad
ꝓpoſitū tuū. De hac corꝑis pulchritudie dice
tur ſatis vitate ſequēti. Quartꝰ fons vñ ſuꝑ/
bia orit ē ex ꝑcioſitate ⁊ ornatu veſtiū. Unde
Criſo. Si cuitꝰ ꝑcioſaꝝ veſtiū culpabll' nō eēt
nūq̄ʒ dives q purpura ⁊ biſſo induebat apud
inferos torqueret. ⁊ h diximꝰ feria ſexta q̄rte
dñice. Audi Iac. c. v. Agite nūc divites plo
rate in miſerijs vr̄is q̄ advenient vobis divitie
veſtre putrefacte ſunt: ⁊ veſtimēta vr̄a a tine
is comeſta ſunt. Aurū ⁊ argētū vr̄m erugina
vit. ⁊ erugo eoꝝ i teſtimoniū vobis erit. ⁊ mā
ducabit vos ſicut ignis. theſaurizans vobis
irā i noviſſimis diebꝰ. Ecce merces oparioꝝ
q meſſuerūt regiōes vr̄as que fraudata ē a vo
bis clamat. ⁊ clamor eoꝝ i aures dñi ſabaoth
itroivit. Epulati eſtis ſuꝑ terrā: ⁊ in luxurijs
nutriſtis corda vr̄a. i die occiſiōis adduxiſtis ⁊
occidiſtis iuſtū ⁊ ñ reſtitit vobis ⁊c̄. Iñ Ber.
O belua hō q glariſ in veſtibꝰ. nō. n. tibi cō/
creata ē ꝑcioſa veſtis ſʒ aliunde mutuo accep
ta. Lanā habes ab ove: a floribꝰ terre colorē.
A terra linū: ab aīalibus corcū. vñ vivēs ſu
ꝑbis cū inter oīa aīantia pauperior naſcaris.
Nudus ⁊ gemēſ ⁊ ipotēs ⁊ plorās ⁊c̄. Inde

Hiero. Puer igt nat⁹ statī plorat, ppħa cala/
mitatis sue. q. d. qr ꝺ vulua egressus sū.. 5⁹
fons dr̄ preeminētia dignitatis. Audi Amb.
Hec ē cathedra pestilentie. i. amor dn̄andi q̊
aliqs vir nūq̄3 carere potuit. audi Aug. Val
de pauci sūt q nō magis pelīgāt, preesse q̄3 ,pdes
se. Et idē h̄ docuit dn̄s declinare fugiēs ne ra
perer̄ i regē. s. Jo. 6. Spōte tn̄ se obtulit dū q̄
reret̄ ad mōtē. Jo. 18. Sap. 6. Potētes potē
ter tormēta patier̄ ⁊c̄. audi Ber. in quodam
s̄mōe. Potestatis ingt ābitio āgelū āgelica fe
licitate ,puauit. Scie appetit⁹ hominē imortali
tatis gl'ia spoliauit. Nō euācib⁹ deflexerat: tn̄
mādatoꝝ destituerat obliuio: sed ,pmissio ho/
noris ābitio illecebrosa decepit. Et idē Aug.
Quotiēs hōib⁹ preesse desidero· totiens deo
meo preire ꝯtēdo ⁊c̄. Sextus ⁊ vltim⁹ dr̄ no/
bilis pentcla siue sāguis nobilitas. audi nōa
lissimū Senecā. Quid ē igt dn̄s: qd ē seruus
qd ē libertin⁹: hec. n. oīa ex ābitiōe vel iīuria
nata sūt. Nō. n. fecit dn̄s ab initio vnū homi/
nē aureū aliū argēteū: alium luteum: ut primi
dicār̄ nobiles: ⁊ secundi ignobiles: sed oēs ex
vitterra. audi Boe. de ꝯsola. Cunctoꝝ ingt
pr̄ vnus ē. Null⁹ degener extat. Jn̄ Hiero.
i ep'la ad Cellātiā. Nulli te ingt vnq̄3 de gene
ris nobilitate ,pponas: nec obscuriores quasli
bet ex hūili loco nat⁹ te iferiores putes. Nescit
religio nr̄as p̄sonas nec ꝯditiōes hominū. ⁊
discipul' int̄ se q̄rētib⁹ audita xp̄i passiōe: qs in
ter eos videret̄ eē maior: xp̄s idē ait. Princeps
gentiū dn̄ant̄ eoꝝ ⁊c̄. Scis tu aīa mea q̄ ē v̄a
nobilitas. audi Criso. sup Mat. Jlle inquit
clarus: ille sublimis: ille nobilis· ille tūc itegrā
nobilitatē suā putet: si dedignat̄ deseruire vi/
tijs: ⁊ ab eis n̄ separi. Et idē ibidē. Quid. n.
,pdest ei quē sordidāt mores gn̄atio clara aut
qd illi nocet gn̄atio vilis: quē mores adornāt.
Jpse. n. se vacuū a bonis opib⁹ ondit q glār̄ i
pr̄ib⁹. Quid ,pfuit Cam q fuit Noe fili⁹. nō
ne separ⁹ de medio filioꝝ: q s̄3 carnē frat̄ fue/
rat nat⁹ s̄3 animū fact⁹ ē suus: nec familia san
cta potuit defendē ipios mores. Et idē ibidē.
Quid Thim. nocuisse credit̄ q fuit ex pr̄e gē
tili: aut quid nocuit Abrahe q p̄rem habuit.
Tharā latroꝝ deoꝝ cultorē. Nōne separatus a
genere suo posit⁹ ē i caput fideliū: ut iā n̄ dice/
ret̄ fili⁹ peccatoꝝ: s̄3 pr̄ scōꝝ. Nec potuert̄ glo
riā ei⁹ sordidare pr̄ni errores. h̄ ille. Et h̄ suffi
ciūt ,p p̄nti v̄itate. Q̄tū ad tr̄iā v̄i. dico q q̄3

uis ꝺ h̄ ad plenū dictū sit feria sexta q̄rte dn̄ice
ꝯsideratiōe s̄a ⁊ ꝯclone s̄a i pª v̄i. tn̄ qn̄cunq3
qs vestib⁹ vtit̄ ut supbiat: aut carnalit̄ placeat
aspiciētib⁹ ⁊ se ostētet: sp ē pcm̄ mortale. O in
felices mulieres quāta supbia: quāta inuidia
i vos regnat. Felix illa ex vobis q maiori ex/
cessu i dieb⁹ festis bellū ordinat ꝯ deū. Jnsano
studio altera alterā supare i pōpis ⁊ vā tatib⁹
ꝯtēdit. Jsa. iij. Pro eo q eleuate st̄ filie syon
⁊ ābulauerūt extēto collo: ⁊ nutib⁹ oculoꝝ ibāt
⁊ plaudebāt: ⁊ ābulabāt pedib⁹ suis cōposito
gradu icedebāt: declauabit dn̄s verticē filiarū
syon: ⁊ dn̄s crinē eaꝝ nudabit. Jn die illa a u
ferret dn̄s ornamēta calciamētoꝝ ⁊ lunulas ⁊
mitras ⁊ discrimialia: ⁊ pericheldes al's ethi
chelidas· ⁊ murēulas. ⁊ olfactoriola: ⁊ iāures ⁊
ānulos: ⁊ gēmas i frōte pēdētes· ⁊ mutatoria
⁊ palliola: ⁊ linteamina: ⁊ ac⁹: ⁊ specula: ⁊ sin
dones: ⁊ vittas: ⁊ terristra. Et erit pro suaui
odore fetor: ,p suaui zona funicul⁹ ,p crispanti
crine caluiciū. ⁊ ,p fascia pectorali cilitiū. h̄ ibi
Que v̄ba Nicola⁹ ꝺ lira sup. xij. ,ppħas sic ex
ponit. Eleuate st̄ filie syon. s. eleuatōe mētis ⁊
ābulauerūt extēto collo: qꝺ est iudiciū int̄ioris
elatōis. Et nutib⁹ oculoꝝ ibāt. s. ipudice respi
ciēdo. Et plaudebāt. s. dissolute ludendo. Et
ābulabāt. pedib⁹ suis. s. curiose ⁊ lascriue icedē
do: p q̄ ,puocant̄ hoies ad luxuriā. decaluabit
dn̄s v̄ticē filiaꝝ syon auferēdo. s. nāle ornam̄
tū· qr crines dati sūt a nā mulieri i ornamentū
iō subdit: ⁊ dn̄s crinē eaꝝ nudabit. s. declaran
do falsitatē capilloꝝ extraneoꝝ. Jn die illa. s.
diuine punitiōis aufert dn̄s ornamētū calcia.
mētoꝝ qr mulieres sotularib⁹ cariosis vtebāt̄
⁊ lunulas. i. icisiōes factas ad modū lune i so
tularib⁹: ut dicūt qdā. Alij v̄o dicūt q lunule
erāt qdā pue lune auree depēdētes circa collū
⁊ mitras. i. cucufas. ⁊ discrimialia. i. pectines
⁊ ethichelidas q̄ sūt ornamēta brachioꝝ ,pprie
manū. ⁊ murenulas q̄ fiebāt in finibus vesti/
mētoꝝ ꝯtexte ex diuersis colorib⁹. iō vocātur
murenule. ⁊ olfactoria. i. vasa parua argētea
vel aurea vbi reponebāt̄ redulētia ad magis
hoies ,puocādū. Et i aures. i. ornamēta auri
um. ⁊ ānulos. i. ornamēta digitoꝝ. Et gēmas
i frōte pēdētes. Hēbāt. n. serta i qb⁹ erat gē/
me posite pēdētes i fronte. Et matatoria. i. di
uersa vestiū paria. Et palliola. i. exteriora ve/
stimēta. Et linteamina. i. interiora int̄ carnē.
⁊ act⁹ ⁊ speculum instra sūt cū qbus mulieres

aptabāt ornamēta corpis sui. Et syndones.i. subtilia velamina qb⁹ coopertūť humeri i tra illa. ꝛ vittas.i.pepla. ꝛ teristra. Est āt teristrū vestis linea qua vtunť mulieres in estate. Et erit.s.illis mulieribus,p suaui odore fetor ex īfirmitate ꝛ miseria qm̄ ille mulieres de qb⁹ ,p pheta loqť fuerūt ex ipsis multe icarcerate in locis fetidis. Et p zona funicul⁹: q̄ ligāť ut captiue. ꝛ,p crispāti crine caluitiū. qꝛ trahebātur p capillos: ꝛ ita tā ex illo q̄ꝫ ex infirmitatib⁹ capilli cadebāt. Et ,p fascia pectorali ciliciū. Est āt fascia pectoral' vitta tenuis ꝛ delicata. cum q̄ stringūť mām̄ille ne ex sua grossitie turpitudinē ingerāt. O iā.n. ista inflicta sūt mulierib⁹ captiuitatis babilonice. hec Nicola⁹: sꝫ ut ad nr̄as mulieres veniā: q̄ꝫta fatuosa pompa icedāt marie pulchriores. qs dicē ꝛ enarrare sufficit. Quid dicā de mr̄ibus illaꝝ. O ifelices mr̄es q̄ ut filie vr̄e placeāt aspiciētib⁹ cūctꝭ: q̄ꝫta solertia iuigilatis: ut vltra illa formosā q̄ filia/b⁹ vr̄is nā ꝯcessit alia industria vr̄a supadda/tis. Si.n. solito macilētiores sūt: facitis ut cōmedāt. panē ipastatū: ut ita loq̄r cum fumani qd̄ ē q̄ddā semē. Si frōtē puū hn̄t: illas depi/latis. Si pallide sūt: mille fucatiōib⁹ illas pingitis. de ꝯse. di. v. c. fricari: Fricari ē se comētis l' succo palliare seu iniūgē: ut rubicūdior vl' albior videať. Quid multis moror tanq̄ꝫ hec nobi cognita sint. O parentes dementes vos ne i fontes abire finā: iā pp filias vr̄as ad iteritū pditiōis eterne curritis: illas vobiscū tra/hentes. O genitores carnis: ꝛ aiarū vr̄arū ꝛ suaꝝ crassatores. O paupes ipsa gr̄a dei q̄ꝫta affectōe diuitias cumulare studetis: quot furtꝭ quot rapinis: atqꝫ alijs iniustis lucris satagi/tis aliā sbāꝫ ꝯgregare: ut filias vr̄as cuꝫ dotibus āplis alte locetis: nō curantes an nuptui tradanť vsurario: siue raptori ꝛc̄. O paupcu/la vita vr̄a. Hinc o italia te de⁹ cernēs tāta supbia ꝛ vanitate discurrere tot tātisqꝫ seculis guerrꝭ ꝛ epidimijs flagellauit. Nec ad finis aut h⁹ liberi explicit: Circūspicite queso hāc nr̄am lōgobardiā ab hostib⁹ occupatā. q nulli pcēte etati vl' sexui: imo oīa q̄ ad ipietatē spectare videnť exercēt. Ab eis.n. hei vidue polluuntur ỽgines corrūpūť: thori iura frāgunť: oīa adulterijs dehonestāť multoꝝ sāguis innocenter effūdiť: vastāť pdia: depopulāť regiones: dom⁹ fūditus euertunť. Quid plura. Ipē sacre edes ac sumi ac optimi dei tēpla multis i locꝭ facta sūt militū hitacula: ꝛ equoꝝ stabula. heu scel⁹. heu abhōiatio i tēplo dei. Jn̄ p Sopho/c.i. dn̄s ait. Visitabo sup pncipes ꝛ sup filios regis: ꝛ sup oēs q iduti sūt veste pegria. Tūc ꝯparent vestes longiores ꝛ vestientes lutū ꝛ pauperē reliquentes nudū. Tūc marie expā/dūť largaꝝ ꝛ magnaꝝ manichaꝝ ale: ut.s. citius ad infernū volitēt. Hiere.2. Jn alis tuis inent⁹ ē sāguis aiaꝝ paupeꝝ ꝛ inocentū. O si premerenť tales ale q̄ꝫtus sanguis de rapina paupeꝝ ꝛ exuiscecatoꝝ pupilloꝝ ꝛ viduarum inde egredereť. Sꝫ n̄ sic ipij: non sic. Audite o mr̄es Crisostimū i s̄mōe de filijs zebedei sup illo ỽbo. Dic ut isti duo filij mei: vn⁹ sedeat ad dexterā tuā: ali⁹ ad sinistrā tuā i regno tuo Nō sētiebat igt illa sic cetere mr̄es: q̄ corp⁹ suorū natoꝝ amāt: aiaꝫ āt ꝯtēnūt. desiderāt illos valē i seculo isto: ꝛ nō curāt qd sint passuri in alio pditionē illoꝝ cū magis pcio ꝯpant ꝛ sa/lutē illis dono accipere nolūt. Si.n. viderint illos paupes tristāt ꝛ suspirāt. si āt viderit eos peccātes n̄ attristāť: ut ꝯndāt q̄ parentes sunt corpoꝝ n̄ animaꝝ. hec ille. Multa h̄ dicenda essent: sed ista ad presens sufficiāt. qr̄ ꝛc̄.

De luxuria. Conclusio secunda.

Ecipe hanc ꝯclōoē. vꝫ. Luxuria ficta dulcedo: sic xp̄ianoꝝ oculos offuscat: ut magis i dieb⁹ festiuis deū cū cū libidie offendat. vbi tres ingram⁹ ỽita. vꝫ. Pͣ ỽi. est ista. Quid est luxuria .2ͣ est. q̄ꝫtū sit d̄testabile ꝛ graue pcm̄. 3ͣ est. que sīt abusiōes h⁹ pcti. Qr̄tū ad pmā dico s̄ꝫ Hugo. q̄ venus siue luxuria ē illecebrosa voluptas: adulterina iocūditas. q̄ mel hꝫ i ore ꝛ fel i corde: aculeum ỽo i dorso. ꝛ Hiere. i ep̄la. O q̄ꝫ inqt ē acerb⁹ luxurie fruct⁹ amarior felle ꝛ crudelior gla/dio. O mag̃ Troia testiᵐ phibe q̄ pp vni⁹ mulierꝭ fetulētā rabiē d̄structa ꝛ fūdit⁹ euersa ia/ces. Jā seges ē cātat Ouidi⁹ i ep̄lis. vbi troia fuit r̄secādaqꝫ falce. diuidiť āt h̄ pestꝭ i sex spēs s.i. fornicatōꝫ stupꝝ adultiū icestū raptū ꝛ vitium ꝯ nāꝫ. Fornicatio,pp̄e ē illicit⁹ coit⁹ solutarū. Large tn̄ oīs illicit⁹ coit⁹ pōt dici fornicatō Stupꝝ,pp̄e ē illicita ỽginū defloratio. Adulteriū ē alieni thori.i. vxoris violaᵘ. Incest⁹ ē ꝯsāguineaꝝ l' affiniū abusus: aut ēt scimonialiū. Rapt⁹ ē cū puella violent. ꝛ ꝯ ei⁹ l' parentuꝫ voiūtatē educiť: ut corrupta i vxorē habeatur. 36.q.i.c. cū g̃. vel ut etiam habeať in ꝯcubinā ex̄ de rap. cum causam. Vitiū ꝯ nām ē maris

cū mare. vel maris cū femina abusus carnis.
ut qñ mas cū mare. vel mas cū mu liere ī loco
īdebito turpitudinē opāt. Et si q̄ris qd̄ istoꝝ
ē g̃auiꝰ. Dico f̃z btm̄ Th. fa fc. q. 154. ꝙ int̄
oīa grauissimū ē vitiū ꝯ nāz ut ēt oñdit Aug.
de adult̄inis ꝯiugijs. Et rō q̄ trāsgredit̄ il
illd̄ qd̄ f̃z nāz detīminatū ē tāq̄z p̄ncipiū f̃z vsū
venereū. Post h̄ ē icestꝰ qm̄ ē ꝯ reuerētiā q̄z
psonis nobis ꝯiūctis exhibē debemꝰ. Forni
catio simplex mīma ē int̄ spēs luxurie. Adul
teriū g̃uis ē q̄z stupꝛū. q̄ magꝭ abusio fit ꝛ ma
ioꝛ iniuria ī cognoscendo carnalit̄ mulierē al
teriꝰ ptāti subiectā. q̄ztū ad vsū gnātiōis: q̄z co
gnoscēdo mulierē sine ptāti subiectā. vtꝝ aūt
aggrauat̄ pp violētiā. Et iō raptꝰ ꝟginū gra
uioꝛ ē q̄z simplex stupꝛū. ꝛ raptꝰ vxoꝛis q̄z ad/
ulteriū. De dr̄ia istoꝝ pctōꝝ hēmꝰ. 36. q. i. c.
lex illa. §. cū g̃. Et f̃z legistas. §. ad legē iuli.
de adul. sup. ff. q̄r ꝛc̄. Q̄tū ad f̃az ꝟ1. dico ꝙ
detestabilitas hꝰ pcti ex q̄ttuoꝛ fūdamētis oñdi
pōt. vz. Prio q̄ deo multū displicet. 2° q̄ ꝓ
prio subiecto nocet. 3° q̄ ꝓxio damnū infert
4° q̄ diabolo multū placet. Prio dico ꝙ deo
multū displicet. qd̄ ꝓbat̄ triplici rōe. p̄mo rōe
ꝓhibitiōis: rōe punitiōis: ꝛ rōe electiōis. Pri
mo rōe ꝓhibitiōis multiplicit̄ deus luxuriam
ꝓhibuit. p̄. Exo. xx. Nō mechaberis. nomie
mechie oēz luxurie spēz itellige f̃m doctoꝛes.
Et Leui. 19. Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens
Loq̄re filijs isrl̄: ꝛ dices ad eos. Estote sancti
qm̄ ego scūs sū. Et postea circa medium capl̄i
pcm̄ luxurie ꝓhibet. Et melius. Exo. 22. lege
textū. Et tādē circa finē dicit sic. Si doꝛmierit
vir cū vxoꝛe alteriꝰ vtq̄z moriet̄. i. adult̄ ꝛ adul
tera ꝛ auferēs malū de isrl̄. Si puellā ꝟginē
despōderit vir: ꝛ inuenerit eā aliq̄s in ciuitate ꝛ
cōcubuerit cū illa: educes vtrūq̄z ad poꝛtā ciui
tatis illiꝰ ꝛ lapidibꝰ obruent̄. Puella q̄ nō cla
mauit: cū eēt ī ciuitate vir q̄ hūiliauerit vxoꝛē
ꝓximi sui. ꝛ auferes malū de medio tui: Si āt
in agro reperis puellā q̄ despōsata ē. ꝛ apph̄ē/
dēs cōcubuerit cū illa: ipse moriet̄ solꝰ. puella
nihil patiet̄: nec ē rea moꝛtis. qm̄ sicut latro cō
surgit fratrē suū: ꝛ occidit aiaz eiꝰ: ita ꝛ puella
ppessa ē. Sola erit ī agro ꝛ clamauit. ꝛ nullꝰ
affuit q̄ liberare eā. Si inuenerit vir puellā vir
ginē q̄ nō h̄z sponsū. ꝛ apprehendēs ꝯcubue
rit cū ea: ꝛ res ad iudiciū venerit: dabit q̄ doꝛ/
mierit cū puella pr̄i eiꝰ. l. siclos argēti: ꝛ hēbit
eā vxoꝛē. h ibi. Multi s̄t ad h̄ tex. Piere. etiā
iij. arguit foꝛnicātē Iudā dicens. In facilita
te foꝛnicatiōis sue ꝯtaminauerit trā. Itē Eze
chi. 18. Prohibet dñs oēz imūdiciā ꝛ abhomi
natiōnē luxurie. Itē Dan̄. 13. Sacerdotes in
terfecti s̄t q̄ ī ꝯcupisciaz Susāne exarserit ꝛc̄. ꝛ
ī nouo testō Paul̄. ad Coꝛ. 6. ait. Neq̄z forni
carij: neq̄z adulteri: neq̄z turpia facientes re/
gnū dei possidebūt. Et ad Gal̄. 6. Māifesta
s̄t opa carnis q̄ s̄t imūdicia. foꝛnicatio ꝛc̄. ꝛ ad
dit q̄ talia agūt regnū dei ñ ꝯsequet̄. q̄r ꝛc̄. 2°
oñdit̄ ꝙ tale pcm̄ deo displiceat rōe punitiōis
pp h̄. n. pcm̄ deꝰ mūdo deluuiū iduxit: ꝛ dele/
uit oēz carnē octo psonis exceptꝭ. Gen̄. 6. itē
totā pētapoliz igne ꝛ sulphur ꝯsūpsit. Gen̄.
19. Itē Amō pp soꝛoꝛis violētiā ab absalone
fuit ī ꝯuiuio occisus. 3. R. 13. Et ut ista ātiq̄ reli
q̄mꝰ satis q̄ttidiana mala ut pestilentia ꝛ hmōi
qbꝰ deꝰ hāc miserā carnē flagellat idicāt. q̄ztuz
h̄ vitiū detestat̄ deꝰ. Iñ ponit̄ pulcher tex. 32.
q. 7. c. flagitia: vbi dr̄. Flagitia igt̄ q̄ ꝯ nāz sūt
vbiq̄z ac semꝑ repudiēda sūt ac punienda q̄lia
sodomoꝝ fuerūt. Que si oēs gentes facerent co
dē crīs reatu dina lege tenerēt̄ q̄ nō sic fec̄ ho
minē. ut se illo vterent̄ mō violat̄ q̄ppe ipsa so
cietas q̄ cū deo nobis esse d̄z. Cū eadem nā cꝰ
ipse auctoꝛ est libidis ꝑuersitate polluit̄. h ibi.
Aug. li. 3. ꝯfessionū: Audi alium tex. i. c. cle/
rici de exce. pla. vbi dr̄. Clerici ꝛ ifra. Quicū
q̄z illa icōtinentia q̄ ꝯ nām ē pp quā ira dei ve
nit ī filios diffidentie: ꝛ gnq̄z ciuitates igne cō
sūpsit dephēsi fuerit laboꝛare. Si clerici fuerit
deijciāt̄ a clero vel ad agendā pniaz in mona
sterijs detrudāt̄. Si laici excōicatiōi subdāt̄: ꝛ
ī aceto fideliū fiāt penitꝰ alieni. h ibi. Alex. iij.
ꝛ h̄ f̃m canones. Sc̄d̄z ꝟo leges ciuiles capi
te puniri debent: ut in aut. ut nō luxurient̄ ꝯ
nāz. circa fi. col. 6. vbi loq̄t̄ de ciuitatibꝰ h enu
meratis. de qbꝰ etiā habet̄ de pe. di. i. c. f̃z ꝛ cō
tinuo. ꝛ numerāt̄ etiā in glo. sup dicto. c. cleri
ci. ī ꝟbo. gnq̄z. q̄r ꝛc̄. 3° p̄z q̄ztū deus h̄ vitiū
detestet̄ rōe electiōis. qm̄ mr̄ez ñ coꝛruptā: sed
ꝟginē elegit: ꝛ sup oēz creatā potētiā ꝟginē
eā in ꝑtu atq̄z post ꝑtum ꝯuauit. q̄r ꝛc̄. Scd̄o h̄
pcm̄ ꝓꝑe psone nocet. ꝛ h̄ taz ex pte coꝛpis q̄z
ex pte aīe. Ex pte coꝛpis satis notū ē: cū dimi
nuat̄ ps nobilissima substātie. s. sāguis. F it.
n. decisio q̄dē ut phi aiūt ī tali actu ex oībꝰ iun
cturis ꝛ venis ꝛ muscul̄ coꝛpis. Sz ꝙ aīe no
ceat: audi Prouer. 6. Nō ꝯcupiscat pulchritu
dinē mlr̄ieris coꝛ tuū ne decipiaris nutibꝰ illiꝰ

302

Scorti ꝓciũ vix ẽ panis vniꝰ: ꝓciosã aĩaꝫ viri mulier rapit. Et recte dicit: vix vniꝰ ẽ panis qꝛ vnꝰ panis reficẽ põt hoĩeꝫ per .24. horas diei nãl'. vna fornicatio vix sufficit ifelici leccatori ꝑ duas vel tres horas. Et idem .8.c. Mulier occurrit viro iordinatu meretrico ꝓparata ad capiẽdas aĩas. ⁊ Eccl'. 7.c. Inuenio amarioꝛẽ mõte mlierẽ. verioꝛ amarioꝛ mõte ẽ. qm̃ mors nãl' solũ corpꝰ occidit. ⁊ mulier qñqꝫ ⁊ corpus ⁊ aĩaꝫ. Itẽ vna mors vnũ corpꝰ occidit: mulier qñqꝫ corpora parit ⁊ aĩas. Et Prouer. 23. Fouea ꝓfũda ẽ meretrix. ⁊ puteꝰ ãgustꝰ vxor aliena. Et Eccl'. 9.c. Ne des mlieri ptãtẽ aĩe tue: ne ingrediat̃ i ptãtẽ tuã ⁊ ꝯfundaris. Ne respicias mulierẽ multiuolã: ne orte icidas i laqueos illiꝰ. Cũ saltatrice ne assiduꝰ sis: nec audias illã: ne forte pereat i efficacia illiꝰ. Ne des fornicarijs aĩaꝫ tuam i vllo ne ꝑdas te ⁊ aĩaꝫ tuã ⁊ hẽditatẽ. Auerte faciẽ tuã a mulier cõpta: ⁊ ne circũspicias spẽꝫ alienã. ꝑꝑ spẽm. n. mulieris mlti pierũt. ⁊ ex h̃ ꝯcupiscẽtia q̃si ignis exardescit. ⁊ mlta alia de mulieribꝰ ⁊ eas vane aspiciẽtibꝰ dicit. qr̃ ⁊c̃. Ob hãc cãꝫ mirabant̃ discipuli xpi: ꝙ ipse cũ muliere samaritana loqret̃. Jo. 4. Et sic pꝫ quõ nocet luxuria ꝓpe ꝑsone. q̄ ãt noceat substãtie domꝰ tuipse ꝯsidera. In scripturis hẽs exm de filio ꝓdigo q dissipauit oẽꝫ sbaꝫ suã viuẽo luxuriose. Prouer. 29. Qui nutrit scortũ ꝑdet sbaꝫ suam. Et Hiere. 2. Q̃ v. l'scã ẽ nimis iterãs vias tuas ⁊c̃. 3o nocet h̃ pcm̃ ꝓximo ut visum ẽ. qm̃ ãbo luxuriãtes mortal'r peccãt: corpꝰ ꝯsumũt. ꝑiculis se exponũt: ⁊ alijs malũ exm ꝓbẽt. de h̃ diffusiꝰ alibi dicemꝰ. 4o diabolo mltũ placꝫ. Iñ gl. sup Leuit. Cũ de oĩ inqt pctõ gaudeãt demones: ꝓcipue ꝯgaudent fornicatiõi. qr̃ ⁊c̃. ⁊ sic pꝫ 2a ꝟi. Q̃tũ ad tertiã ꝟitatẽ dico ꝙ tres sũt marie abusiõẽs luxurie q̃ siũt ꝑmarie i diebꝰ festis. s. i visu: i ore ⁊ tactu. Prĩo est i visu cũ i eccl'ijs ꝓcãt. qꝛ ipudicꝰ oculꝰ ipudici cõdis nũciꝰ ẽ. 22. q. v. c. nec solo. ps. Auerte oculos tuos ne videãt va. ⁊c̃. Et Gre. Pensanduꝫ ẽ q̃ꝫtũ debemꝰ visũ restrigẽ q mortal'r viuimꝰ qꝛ mr̃ viuẽtiũ ꝑ ocl'os ad mortẽ venit. Quid de porcis luxuriosis q i diebꝰ festibꝰ cũ se i luxuria deuoluũt oĩa verenda ⁊ turpia cũ oĩ ꝓcina ⁊ execrabili ꝯplacẽtia speculant̃. qs. n. dubitat hũc eẽ eff̃eãtũ ⁊ ihõestũ vltra limites mrĩmonij xpiani aspectũ. O ifelices. o ceci. o ibrodiati: qd turpiꝰ q̃ꝫ amare vxorẽ q̃si adulteraꝫ. 32. q. 4. c. origo. ⁊ q. 2. c. pudor. Iñ dñs Mat. v. Si oculꝰ tuꝰ scãdelizat te erue cũ ⁊ ꝓijce abs te. Meliꝰ ẽ. n. tibi cũ vno ocl'o itrare in regnũ dei. i. minꝰ malũ: q̃ꝫ duos ocl'os hñtẽ mitti in gehẽnã ignis. ⁊ meliꝰ ẽ tibi o dña frõtosa te pati ꝟba ⁊ ꝟbera mariti q̃ꝫ vel' ipudicis aspectibꝰ eiꝰ ꝯsẽtire ⁊c̃. Scd'a abhõiatio ẽ i ore: nõ solũ ihonesta ꝟba iuicẽ ꝯmẽtantes: veꝝ ẽt turpissimis oscul' ⁊ lingua se iuicẽ aburẽtes stupore ꝯfũdor dũ hec mẽte reuoluo. vnde btũs Tho. 2a 2e. q. cliiij. ponit vnã regulã: ꝙ qñcũ qꝫ osculũ ãplexꝰ ⁊ tactꝰ manuũ fiunt cã libidis sꝑ ẽ mortale pcm̃. Sꝫ si ñ fiũt libidis ñ ẽ pcm̃. sicẽ ꝯsuetudo i aliqbꝰ ciuitatibꝰ. qr̃ ⁊c̃. Inde Beda sup Paral'. Qui igt meretricẽ osculatur pulsat iferni ianuã. Tertia abhõiatio ẽ ioꝛdiato tactu: ñ solũ circa faciẽ: sꝫ ẽt diuersaꝝ ꝑtium corꝑis loca. ⁊ qd' pudet ẽt dicẽ pudenda i prudẽtissime ꝯtractãt. Sꝫ d' h̃ satis. ⁊ iõ eccl'ia ut hoĩes cauerẽt i diebꝰ ꝑmarie festis talia exercẽ: põit vnũ decretũ. 34. q. 4. c. q̃tiẽscũqꝫ. sic dicẽs. Quotiẽscũqꝫ natal' dñi aut relique festiuitates aduenerit: ñ solũ ab ifideliũ ꝯcubinaꝝ sꝫ ⁊ a ꝓprijs vxoribꝰ abstinete. ⁊ sĩ ꝟba Aug. Et i. c. si cã idẽ ꝯfirmat̃. vbi dr̃ sic. Si cã ꝓcreandoꝝ filioꝝ ducit̃ vxor: ñ mltũ tps videt̃ cõcessũ ad ipsũ vsũ. qꝛ ⁊ dies festi: ⁊ dies ꝓcessionis: ⁊ ipsa ratio ꝯceptꝰ ⁊ partꝰ iuxͣ legẽ cessare vsũ carnis his debẽ tpibꝰ demõstrat. ⁊ sũt ꝟba Ambr. Lex ista quã dicit Leui 12. ⁊ 18. reꝑit. Sꝫ qd dicẽdũ si alt̃ diebꝰ festis debitũ ꝑetit. dico ꝙ peccat mortal'r si libidis cã fac peters. Reddẽs ãt qꝛ sui corꝑis ptãtẽ ñ hꝫ nõ peccat. Faciat tñ q̃ꝫtũ põt sine peccato ne ꝯsẽtiat. q̃rit btũs Tho. 2a 2e. q 24. vtrũ ꝯsẽsꝰ i d'lectationẽ sit pcm̃ mortale: ⁊ dic̃ ꝙ sic. ⁊ all'at Aug. 12. de trini. dicẽtẽ ꝙ ꝑꝑ pcm̃ cogitatiõis ẽt sine voluntate ꝓficiẽdi sꝫ cũ volũtate obiectãdi: totꝰ hõ dãnabit̃ nã ꝙ aliqs i talẽ venereã delectatiõꝫ cõsẽtiat: nihil aliud ẽ q̃ꝫ oñdẽ ꝙ effectꝰ suꝰ ẽ iclinatꝰ ⁊ paratꝰ ad fornicationẽ. ⁊ nõ vnã regulam gnãlẽ 2ꝫ ipsũ ibidẽ ꝙ illa d'lectatio itell'r ee mõtal' qñ morosa ẽ. nõ ãt morosa 2ꝫ diuturnitatẽ tpis sꝫ ex eo ꝙ rõ delibera̅s circa cã imorat̃ nec eã expellit: tenẽs ⁊ libẽt volẽs ea q ut stati attigũt aiuꝫ r̃spui debuerũt. ut dic̃ Aug. 12. de tri. Volo aĩa mea ꝙ ista tibi sufficiãt ꝓ ista ꝯcl'õe.

De auaritia. Conclusio tertia.

Ecipe tertiã ꝯcl'onem. vꝫ. Sitibũda auaritie cupiditas: q nũq̃ꝫ ꝯtentat̃: in

auarorum mentibus sic estuat vt deū magis in diebꝰ festis offendat. vbi tres ingramꝰ ꝟi. vʒ ꝑrima ꝟi. ē ista. quid ē auaritia. 2ᵃ ꝟi. est ista. quot mala facit auaritia. 3ᵃ ē ista. q̄t sunt illi q dānant ꝓpt auaritiam. Quātū ad p̄imū dico ſm Aug. 14. de ciui. dei. Auaritia est im moderata libido. i. amor habēdi. vl' sic. Auaritia ē multa acgrere ⁊ sup ua paupibꝰ nō er rogare. vel sic ſm phm. Auaritia ē gl'e siue q̄ rūlibet reꝝ isatiabil' ⁊ ihonesta cupido. Et dr̄ auarꝰ q̄si auidꝰ auri. Jn̄ Aug: vbi. s̄. Nō ē m gt auaritia auri vitiū: ſʒ hois ꝑuerse amāt' aurū. vbi nō ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. 28. ꝙ iste amor bn̄dici pōt dupl'r ↄsiderari. Vno mō vt tm̄ crescat ꝙ charitati ꝑferat ita ꝙ ꝓpt bn̄das diuinas qs nō curat an sit ↄ̄ dilectōeʒ dei ⁊ ꝓximi: ⁊ quōlʒ lucret' n̄ curat Et iste amor pcm̄ mortale ē. Et de hac logt' Aug. li. de ꝟb dn̄i. Que ē ingt ista auiditas ↄcupiscie cū ⁊ ipe be lue modū hēant. Tūc. n. rapiūt qn̄ esuriūt. ꝑcūt ꝟo pede cū sēserit facietatē. Jnsanabil' ē sola auaritia diuitū. ſꝑ rapit ⁊ nūq̄ʒ satiat'. Nec deū timet: nec hoiem reuereť: nec pri ꝑcit: nec mr̄eʒ cog̊scit: nec fr̄i obtꝑat: nec amico fidē seruat: viduā opp̄mit: pupilluʒ iuadit: liberas in ſuitutē reuocat: testioniū falsū ꝓfert: res mortui occupātur: q̄si ⁊ q faciūt nō moriant'. q ē illa aioꝝ isania: amittē vitā: appetē moriē: acqrere auꝝ: ꝑdē celū ⁊c̄. h̄ ille. Et de h̄ iordiato amore bn̄di itelligūť oia q̄ i hac ↄcl'oe sequent' Sʒ si tal' inordiatꝰ amor bn̄di deū ⁊ ꝓximū nō offēdat: ⁊ res tꝑales amore dei ⁊ ꝓximi n̄ ꝑferat ita ꝙ si certꝰ eēt totū mūdū lucrari cuʒ pctō nō facēt. tal' certe lʒ sit cupidꝰ bn̄di n̄ erit pcm̄ mortale. ⁊ h̄ sufficiāt ꝓ p̄ᵃ ꝟi. Quātū ad ſam dico ꝙ i toto h̄ volumie n̄ scriberēť ↄplete mala q̄ ex auaricia ꝓueniūt: tn̄ aliq nūceremꝰ. Primū malū ē q2 honorē dinū tollit: qd' ē pessimū int' oia. Nā deꝰ cū sit sūme bonꝰ: sūme amādꝰ ē. bonitas. n. cā amoris ē: ⁊ ꝑ ↄn̄s sūma bonitas sūmi amoris. deꝰ āt ē sūmū bonuʒ: ǵ sūme amādꝰ. Et mis auarꝰ vnū obulū amori dino an̄ponit. Jō Eph. 5. dr̄ idoloꝝ ſuitus. Quō n. auare miser deo ſuis: quō amas ſup oia. Audi p̄ceptū dn̄i. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: ex tota aia tua: ⁊ ex tota mēte tua Ex toto corde vt Aug. exponit. i. ex ꝟo itellectu sine errore. Ex tota aia. i. ex tota volūtate sine ↄ̄dictōe. Et ex tota mēte. i. ex tota memoria sine obliuiōe. Nōne mis dinā ordinatōnē ⁊ ordinē nāe ꝑuertis. Celū. n. elemētis: ⁊ elemēta elemētatis ⁊ trenis sūt his iferioribꝰ ꝑponis. ⁊ tu i trena sursū locas ⁊ celū deijcis ad ima Nā docet trā ⁊ q̄ ex ea nascūť trēda pedibꝰ eē ⁊ mis auarꝰ eā ſup caput suū ponis. Jn̄ i p̄mitiua eccl'a q ad xp̄i fidē ↄuertebanť oia vēdentes ad pedes discipuloꝝ p̄ciū ponebāt: vt māifeste onderēt terrena pedibꝰ ↄculdāda eē. Jn̄ tra a tero ter' dr̄: q2 terit' pedibꝰ: vbi spes tua miser auare. Jn la roba frat' Ambrosi. vbi amor tuus. Jn la roba. Et dic q̄so: si videres paupem famelicū nuduʒ ⁊c̄. dares illi de tuo. Timeo ista tꝑa fr' Ambrosi. Res euerse sunt nollē depaupari. Miser quō ꝓximū tuū diligis sic teipsuʒ. audi Aug. Proximū nō diligit q eius necessitati nō succurrit. Et. j. Jo. 3. Qui habuerit ſbāʒ hꝰ mundi: ⁊ fr̄i indigēti n̄ subuenit: quō charitas dei ē i illo. O pr̄ Ambrosi p̄ma charitas incipit a seipso. veꝝ dicis si indiges. Sʒ si ſupabundas. qd de h̄ facis. O miser audi Hiero. Si vestimētuʒ ingt vl' aliqd vltra necessitatē possides: ⁊ paupi indigenti nō subuenis fur es ⁊ latro. audi Amb. in homelia. Nō minꝰ ingt pcm̄ ē in abundātia paupi nō dare q̄ʒ hn̄ti tollere. Et ē bonus textus i decretis. 47. di. c. sic hi sunt. Et ē aliꝰ tex. 86. di. pasce. vbi dic̄. Pasce inquit fame morientē: si non paueris occidisti. Quid ad h̄ dicis insēsate. Timeo ego ne dicat' mihi o pat' Ambrosi. audi Jsa. 56. Oēs i viā suā declinauerunt. vnusq̄sq̄ʒ ad auaritiā suā a sūmo vsq̄ʒ ad nouissimuʒ. audi ⁊ Hiere. 6. c. A minore vsq̄ʒ ad maiorē omnes auaritie student. audi Amos. 9. c. Auaritia i capite oium. Sʒ ve ve q ↄgregat auaritiā domui sue. Abacbuch. 2. Et ibidē: ve q ↄgregat nō sua. Et Luc. 6. ve vobis diuitibꝰ q hētis h̄ ↄsolatōem. ve vobis q saturati estis: quia esurietis. ve q nūc ridetis qm̄ lugebitis ⁊ flebitis. O peiores iuda. Judas. n. xp̄m vēdidit. 30. argēteis Zach. xj. At ipsi tulerūt. 30. argēteos: p̄ciū qd' app̄ciatꝰ suʒ ab eis. Et tu miser auare ꝓ vno denario xp̄m vendis ⁊ tradis. Judas semel xp̄m vendidit tu millies: ve inquit Jsa. c. 5. Qui ↄiūgitis domū ad domū: ⁊ agꝝ agro copulatis vsq̄ʒ ad t'minū loci. Nūgd hitatis vos soli i medio tre vis vidē oēʒ auari a deo dissilitudieʒ. deꝰ. n. oībꝰ rebꝰ creatis ſm eoꝝ eē suā bonitatē cōicat Mat. 5. Solē suū ⁊c̄. Sed maledictꝰ auarus nunq̄ʒ suarum reꝝ quēpiā ꝑticipē facit nisi in

morte: q̄ꝛ alit̄ face nō pōt. Et q̄n̄q̄ȝ ēt celat ⁊ sb
terra abscōdit vt diuitie sue dent̄ antixp̄o i sub
sidiū pugne ꝯ xp̄m: vt manifeste se oñdat non
eē amicuȝ xp̄i sed diaboli ⁊ filioꝝ ei⁹. Job. 5.
Bibent sitiētes diuitias ei⁹: ⁊ edent famelici
messē ei⁹: ip̄m q̄ȝ rapiet armat⁹. Sitiētes sūt
parētes ei⁹: ⁊ famelici oēs heredes iniq diuit̄
morteȝ sitiūt. audi Eccl̄. 4. c. Cōsiderās repi
⁊ aliā vanitatē. vn⁹ ē: ⁊ s̄m nō h̄ȝ: nō filiū nō
frēȝ ⁊ t̄n laborare nō cessat. Nec cogitat dicēs
Cui laboro ⁊ fraudo aiam meā bonis. Inde
Aug. i q̄dā s̄mone. Auar⁹ ingt añq̄ȝ lucret̄ se
ip̄m ꝑdit. ⁊ añq̄ȝ aliq̄d capiat capit̄. Et h̄ de p̊
malo. Secūdū malū ē: q̄ꝛ eccl̄aȝ sp̄nit. eccl̄a
n. q̄sdā festiuitates statuit celebrādas ⁊ scificā
das ⁊ maledicti auari ad tātā insaniā ꝑuenerūt
⁊ diabolus ita eos demētiat ꝙ q̄h nullū existi/
mant lucꝝ: nisi q̄d in festiuitatib⁹ cumulant. i
mo ad extremā pauperiē deuenire se credunt
nisi lucrent in diebus festis. Sepeq̄ȝ vidi bi/
tis hoiem iā decrepitum ⁊ capite tremulū di/
uitijs plenū ꝯsanguineis desolatū pene in ha
bitaculo solū: ⁊ tamē in dieb⁹ festis tantis ex/
ercitijs tot anxietatib⁹: tot sollicitudinib⁹ la/
borare: q̄si videatur sibi deficere mūd⁹. O sto
lidi ⁊ insensati ⁊ aiaꝝ v̄rarum crassatores ⁊c̄.
Sap. 15. Oēs ingt insipiētes ⁊ infelices sup̄
modum anime sue supbi sunt inimici ppl̄i tui
⁊c̄. Tertiū malū ē: q̄ꝛ seip̄m ꝑdit ⁊ infatuat
Eccl̄. 2. Cūcti dies ei⁹ dolorib⁹ ⁊ erūnis ple/
ni st: nec ēt p nocte mente qescit: vis tu auaro
rū audire insaniā. Nōne isan⁹ eēt p nouos so
tulares hn̄s in sinu repositos: ⁊ p loca arida ⁊
spinosa icedēs pedē cū guit lesisset gauisus ē
ꝙ sotulares illesos ꝯuasset. Sic ⁊ auar⁹ oi le
sioni corꝑis ⁊ aie se exponit: vt res suas ꝯser/
uet illesas. Nō. n. ire lōga formidat itinera: n̄
maris ꝑicula: nō corꝑis supplicia. Et tādē ni
hil auar⁹ ē q̄ȝ bursa p̄ncipū: cellariū latronum
rixa potētū: ⁊ sibul⁹ oiuȝ: vt Greg. ait. Pro
uer. 22. Qui calūniat̄ pauꝑem vt augeat diui
tias suas dabit ipse ditiori ⁊ egebit. Nōne sil̄r
stultissim⁹ hoiuȝ eēt q naufragiū patiēs mer/
giq̄ȝ deberet si saccul̄ argenti ⁊ auri adhereret
qb⁹ traheret̄ i ꝓfūdū: ⁊ tabulā sp̄nēt vl̄ remuȝ
in qb⁹ supnataret ⁊ euadēt. Sic miser auarus
in h̄ mūdo ꝓcelloso mari tabulā pnie sp̄nit: ⁊
de remo bonoꝝ opeꝝ ꝑuicurat qb⁹ ꝓmouēt̄
hō q̄si nauigio i vitā etnā. Itē nōne stult⁹ eēt
q vmbrā vidēs hoiēȝ armatū credēt. Sic ⁊ mi

ser auar⁹ sp̄ timet: sp̄ titubat: ⁊ minimā vmbraȝ
furē suspicat̄. Job. 15. Son⁹ terroris sp̄ i auri
b⁹ ei⁹: ⁊ cū pax sit sp̄ isidias suspicat. Vn̄ ꝓpha
recte ait. Diuitie si affluāt nolite cor apponē.
Quartū malū ē: q̄ꝛ ex h̄ pctō m̄lta mala ori
unt̄ vt fraus dol⁹ inimicitie lites mēdacia ꝑiu
ria furta vsure symonie homicidia ⁊c̄. hmōi.
Vn̄ ꝓuer. xj. Qui ꝯfidit ingt i diuitijs: corruet
s. ꝑp multitudinē pctōꝝ. Iusti aūt q̄si virēs fo
liū germinabūt. Vn̄ Eccl̄. 13. dr̄. Bona ē sb̄a
cui nō ē pctm̄ i ꝯscia. Et ꝓuer. 16. Meli⁹ ē cū
iusticia ꝑuū q̄ȝ multi fruct⁹ cū iniqtate. Et ps.
Meli⁹ ē modicū iusto sup diuitias pctōꝝ mlt̄
tas. Quītū ⁊ vltimū ad pn̄s malū ē: q̄ꝛ tan
dem diuitijs sibi ifernū emūt: ⁊ morientes ni/
hil nisi pctā iueniūt. ps. Dormierūt somnū suū
⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in manib⁹
suis. Et Sap. 5. Quid nobis ꝓfuit supbia:
aut q̄d diuitiaꝝ iactātia ꝯtulit nobis. Trāsie/
rūt oia ista tanq̄ȝ vmbra. Vn̄ Apo. 18. dr̄. Ve
ciuitas illa magna q̄ amicta erat bysso ⁊ pur/
pura ⁊ croco ⁊ deaurata ē auro ⁊ lapide p̄cio/
so ⁊ margaritis: q̄m vna hora destitute st tā/
te diuitie. Audi finem tuum auare insensate.
Job. 20. c. Diuitias ingt q̄s deuorauit euomȝ
⁊ de ventre eius extrahet eas de⁹. Et infra.
Reuelabūt celi iniqtateȝ ei⁹: ⁊ tra ꝯsurget ad
uersus eū. aptū erit germē dom⁹ ei⁹: detrahe
tur i die furoris dei. Cōsiliū g̊ sapiētissimi sa/
lomonis accipe. Eccl̄. 5. c. Noli ingt eē anxi⁹
in diuitijs iniustis. nō. n. ꝓderūt i die obducti
onis vidcē. q̄re ⁊c̄. Et ista sufficiāt ꝓ pn̄ti vi.
Q̄tū ad t̄niā dico ꝙ hoꝝ ē multitudo mag̃.
ad pn̄s t̄n aliq̄s nūerem⁹. Primi. n. q dānā
tur si sint fures oēs. Sȝ añq̄ȝ vlti⁹ ꝓcedam⁹ vnā
pōam⁹ regulā gnālē vȝ. ꝙ nūq̄ȝ q̄s penitē nec
absolui vɇ pōt: q p se l̄ p alios dānū ali q̄d sci
ent vl̄ negligētia crassa itulerit: nisi dānifica
to p se l̄ p alios satisfaciat. Pȝ h̄ regl̄a. 14. q.
6. c. si res. vbi dr̄. Si res aliena non restituat̄
pnia nō agit̄: sȝ sīlat̄. ⁊ ꝯfirmat̄ regl̄a p tex. d̄
vsu. c. māifestū. li. 6. Hac rl̄a p̄supposita acci
pe p̄mos q ex aua dānāt̄ vȝ oēs fures. ē. n.
furtū s̄ȝ leges ꝯtrectatio rei aliene mobil̄ ⁊ corꝑal̄
fraudolosa inuito dn̄o lucrifaciēdi gr̄a siue ip̄i⁹
rei siue ēt vs⁹ possessiōis vēdite. ⁊ pōit̄ h̄ diffi⁹
ff. d̄ fur. l. j. i hac diffi⁹ pōit̄ ꝯtrectō: q̄m sine ea
furtū n̄ ē. vn̄ si iterueniat volūtas furādi l̄ vbū
ita ꝙ vba feceri velle h̄ furari l̄ illud ēte n̄ erit
furtū. p solā t̄n volūtatē erit q̄s alti⁹ pceptū trās

greſſor: vt Nō ꝯcupiſces rē ꝓxi tui. Itē dr̄ rei aliene. q2 in re ꝓꝑa ñ ꝯmittit̄ furtū. Intellige niſi qs in rē illā aliqd ius hr̄et: vtputa ſi qs rē ꝓꝑam ꝓ pigre datā furaret̄ fur eēt. ff. de fur. l. ſi res. §. j. ⁊. l. ſi qs rē. in ꝑn. Idē dicit btūs Tho. ſa. ſe. q. 7j. Idē dr̄ mobil' ⁊ corpal': q2 in reb⁹ imobilib⁹ vt i agro domo: vel i rebus corpalib⁹ vt ſūt actiōes ⁊ ſeruitutes nō ꝯmitti tur furtū eo ꝙ talia ꝯtractari nō pōt. Itē dicit̄ fraudoloſa: q2 forte aliqs rē nō ſuā credēt eſſe ſuā: vel ſi erat ſua credēt tñ ꝙ ab eo q ius i eā hēbat accipe poſſet. in talib⁹ nō ꝯmittit̄ furtū ꝫ al's teneatur. Itē ponit̄ iuito dño: q2 ſi cre/ debat dñm ꝑmiſſurū: ⁊ ſubeſt iuſta cā credē/ di nō ꝯmittit furtū. Sec⁹ ſi cā iuſta nō ſubeſt. ff. de fur. l. ſi is q rē. Et dr̄ dñs inuit⁹ etiā ſi vi deat dñs rē auferri q̄ꝫuis ñ ꝯ̄dicat. ff. eo. l. pe nul. Si aūt putat facē inuito dño: ēt tñ dñs vl't furtū qdē facit q̄ꝫtū ad intētōem: ſꝫ non tenet̄ ad reſtitutionē: nec dñs pōt petē obſtante ſibi ſua volūtate. ff. eo. l. int oēs. §. penul. Itē dr̄ lucrifaciēdi grā: q2 ſi qs alienā ancillā rapuerit cā libidinis tñ non ꝯmittit furtū. ff. eodem. l. vež. Idē dr̄ ſiue ipſi⁹ rei ſiue vſus poſſeſſio/ nis: q2 nō ſolū ꝯmittit furtū q rē dñi vult ſibi lucrari: ſꝫ etiā q vult de ipſa re lucri vſū ⁊ poſ ſeſſionē: di. l. c. q ſacrū. ⁊. ff. eo. q iumta. Iſta ponūtur i piſanella ſiue i magiſtrutia. c. furtū

Sed ad declaratōeꝫ iſtož q̄rit̄ qd dicēdum de eo q rē ſuā vel debitū ſuū rehabē nō pōt: vt q2 ipotēs ē cū maiore ꝯtēdere: vel q2 nō pt ſua ꝓbare: aut q2 iuſticia mīme ei i iudicio miſtra tur pōt ne furtine rē ſuā accipe: ⁊ ꝓ debito ſuo ſibiipſi ſatiſfacē. Dicit btūs Tho. ſa ſe. q. 66 ꝙ ſi qs rē ſuā iniuſte detētā furtim accipit pec cat: q2 contra cōem iuſticiā facit dū ſibi vſurpat ſue rei iudiciū iuris ordine ꝑtermiſſo: nō tñ te net̄ rem reſtituere. Si tñ inde aliqd ſcandalū ortū eſt: det opam vt ſedet̄. Sed ſi fecit qd po tuit ꝑ viā iuſticie: nec rē ſuā hr̄e pōt: qd ſi acci pit furti. Dicit Henric⁹ de gandauo: ꝙ qñ ꝑ publicū iudicē qs ꝯpellē nō poſſit aliū ad reſti tutionē tūc ſingulari pſone dr̄ eē ꝯceſſū ⁊ ſic i tali caſu pōt ꝑ ſeipꝫ recupat̄ rē ſuā. Cui⁹ ſn̄ie vr̄ Aug. 14. q. 5. c. nō ſane. vbi dr̄. Nō ſane qcqd ab initio ſumit̄ iniurioſe auferr̄. Nā q2 pleriqꝫ nec medico volūt reddē hōrē ſuū: nec opario mercedē: nec tñ hmōi q ab inuito acci piūt ꝑ iiuriā accipiūt. h ibi. Lꝫ iſta ſaluari po ſint: dico tñ ꝙ facē nō dꝫ: ne mā dicēdi vnicui

q3 furi vel raptori dec̄. Ego nō rapui vl' fura t⁹ ſū: ſꝫ qd mihi debebat̄ immo mihi ſolui. Itē poſſet ex h ſcādalū facilit̄ oriri. Itē piculū iſa/ mie ⁊ forte pſone vl' vite: q2 ſi ꝑ teſtes efficacit̄ ꝓbaret̄ tanq̄ꝫ fur iuſte pūiri pōt. Itē ſi ei ſac/ mētū daret̄: de facili poſſꝫ i piuriū icidē ⁊ ſilia Sūt tñ duo caſ⁹ i qb⁹ pōt ho ſibiipſi ſatiſfacē. Prio ſi ipſi⁹ dñi efficet̄ diſpēſator. 2° qñ res debitoris ad ipſū ꝑ aliā viā licite venit: vt q2 ca ſu aliquā rē illi⁹ iueni. In alijs āt caſib⁹ nō lꝫ ⁊ ſi faciūt ſꝑ peccāt ⁊ pniā facē obligāt̄: nō tñ reſtituere obligātur niſi pl⁹ ſibi cXoluiſſent: vl' aliqd ſcādalū iminēt. Et rō oīuꝫ pdcōž ē q2 ſi ſic retinēt vel ꝯ̄ ſe vel ꝯ̄ ꝓximū puertēt iuſticiā nālē. Cū. ſ. ꝑꝑ rē tpalē poſtponēt rē maiorē. ſ famā. aut ēt ꝓꝑā vitā. q̄r. Scdi q ex auaricia dānant̄ ſt reptores. Rapina āt ē rapt⁹ violēt⁹ rei vl' pſone aīo ꝑpetuo retinēdi vl' ad placitū diſſoluēdi de re rapta: l' de ei⁹ vſu. Hec diffi° pōit̄. 36. q. j. c. ex hac auctē. Per h qd dr̄ pſo ne nō itelligit̄ ꝙ rapt⁹ ſit ſoli⁹ vgis. ſꝫ ēt de vi dua ⁊ ſcimoniali. 36. q. 2. c. raptores. ⁊. c. ſi qs nō dicā rape. Rapina rež ē qñ qs ꝑ violētiā res alienas capit: h dic̄ de ſiccarijs ⁊ ſoldat' ⁊ ſil'ib⁹ pſonis. Sꝫ q̄rit̄ an i ſpōſā ꝓꝑā ꝯmittit̄ rapt⁹. Dico ꝙ ſm leges ciuiles nō diſtinguit̄ vtž violēter qs rapiat iuitā ſpōſā alienā vl' ꝓ ꝑaꝫ ꝯiugatā. C. de raptu vgi. l. raptores. ſm canōes āt nō cadit rapt⁹ i ꝓꝑa ſpōſa. 36. q. j. c lex illa. ⁊ ex̄ de rapto. c. cū cā. nec ēt in alienā vbi cōſenſus ꝑberet̄: vt in. d. c. cū cā. Et de h optime in glo. Non pono tex. cā breuitat'. 2° q̄rit̄ qd eſt graui⁹ peccatū: an furtū: an rapina Dico ſm Tho. ſa ſe. q. 66. ꝙ rapina graui⁹ ē ⁊ h ꝓpt̄ duo que in rapina ⁊ nō in furto ꝯcur rūt. Primo ꝓpter violentiam ⁊ ꝓpt̄ iniuriā q̄ infert̄ pſone cui rapit̄. Sēſuales tñ homies magis verecūdātur de crimie furti q̄ꝫ rapine h ille. Tertij ſūt oēs ſymoniaci. Eſt āt ſymo nia ſtudioſa cupiditas vendendi vl' emendi a liqd ſpūale vel ſpūali annexū. Ponit̄ h diffi/ nitio. j. q. j. c. q ſtudꝫ: Et h ēt mō diffiniūt ipſā theologi i. 4. ſniaž. di. 25. ⁊ btūs Tho. ſa ſa q. 100. Cōmittit̄ aūt triplex ſm glo. j. q. j. c. j. ⁊ ſm Greg. ſuꝑ Iſa. 33. Qui excutit manus ſuas a munē. Mun⁹ āt aut ē a manu aut obſe quio: aut ligua. A manu vt pecunia ⁊ oīs res tpalis ſiue mobilis: ſiue imobilis. j. q. 3. c. to tū. Ab obſeqo ē ſeruit⁹ idebite ipēſa. Mun⁹ a ligua ē fauor. j. q. j. c. ſūt nōnulli. vbi dic̄ te/

304

rius. Sunt nonnulli q̄ nūmorꝫ qdem p̄mia ex
ordiatione nō accipiūt: ⁊ tñ sacros ordies ꝓ hu
mana grā largiunꝭ: atqꝫ de ipa largitate laudis
solūmō retributionē q̄runt. Hi ēt nimirꝫ qd̄ g̃
tis accipiūt grat̄ grām nō tribuūt. h ibi. Sub
munere ab obsequio ꝯprehenditur ois labor in
debite ipensus. Sub munē a lingua ꝯprehen
ditur oē verbū pro indigno ꝓlatum. i. q. i. d̄ or
diationibus. extra de eta. ⁊ quali. c. tuam. i. q.
i. c. latorē ⁊ extra de symonia. c. mandato. ⁊. 8
q. i. c. in scriptur̄. Collige g̃ istā ꝯclōnem q
symonia ꝯmittiꝭ nō solū pecunia: ſ ēt qñ fauō
obsequm vl̄ mun⁹ intuenit: nisi mun⁹ sit puuꝫ
vt in. d. c. si nōnulli. cū glo. ⁊. c. se. Et nō qñ i
tueniunt p̄ces etiā ꝓ cōsanguieis nō ituenit sy
monia si sūt dig ni. pꝫ. 8. q. i. c. Moyses. per
Joan. ⁊. q. 2. in snia. extra de symonia. c. cum
cēnt. Et q̄ꝫtum ad h dōm ē q bñ notanꝭ p gl.
in. c. tuā. de etate. ⁊ q̄li. Et volo notare h v̄ba
h⁹ glo: Dicit. n. sic. Nō. n. p̄ces carnales dꝫ re
spicē ordiator: ſ tm̄ merita ⁊ ꝓuidentiā ordi-
nādi. i. q. i. c. qbusdā. ⁊. 8. q. i. c. Moyses. ⁊
c. si g̃. Et iō nō q cū qs eligiꝭ l' ordiaꝭ: aut suis
p̄cibus iteruenietib⁹: aut alienis h fit. Si suis
dicūt qdaꝫ ⁊ hugolin⁹ cū eis q q̄ꝫtūcūqꝫ sit ido
neus symoniā cōmittit. ar. 8. q. i. c. in scriptu-
ris. ⁊. i. q. 7. sicut is. ⁊. q. i. ordiationes: ⁊ d̄ iu
re p̄ronat⁹. c. p nr̄as. Ideꝫ credo si est idign⁹
s̄m q dic̄ Tancred⁹. Sꝫ si est indign⁹ pōt pre
ces porrigere supiori cū indiget: q̄ tūc nō p̄su
miꝭ ambitiosus: ſ poti⁹ pp vtilitatē vel necessi
tatē: ais pōt dici q symonia esset ar. i. q. i. §. ñ
itaqꝫ. ⁊ de symonia. c. tua. St preces qs pro se
porrigat ambitiose sūt ⁊ illicite. ar. i. q. i. c. nl⁹
Si v̄o h fit p̄cibus alteri⁹ aut p̄ces sūt carnales
aut spūales. Si carnales ⁊ fiant pro idigno. sy
monia cōmittiꝭ. i. q. i. de ordiatorib⁹. q̄ succe-
dūt loco p̄cij. i. q. i. c. si nōnulli. Si pro digno
dūmō supior nō hēat respectū ad p̄ces sed ad
meritū p̄sone licite possunt admitti. vt h in tex
tu. ⁊. i. q. i. qbusdā. Si vero p̄ces sūt spūales
admitti possunt ⁊ nō inducunt symoniā. i. q. i
c. latorē. h ad l̄ram ponunꝭ in glo. Et ē gl. Jo
ānis glosator̄. Sꝫ q̄ ista mā ē multū diffusa
ista sufficiant ad p̄ns. Quarti q pp auaritiā
dānanꝭ sūt oēs vsurarij. Et q̄m ista mā multū
necessaria est. iō tria de vsura videam⁹. vꝫ vsu
re diffinitionē. vsure declarōnem. ⁊ vsure dte
statione. Prio vsure diffinitionē. Et h aia
nō q tanta est hui⁹ vitij prauitas vt oēs doc. d̄

ipsa loquanꝭ. Et p̄mo mgr̄ sniarꝫ in. 3. di. 37
in declaratiōe q̄rti p̄cepti se tabule. s. non fur
tū facies. dicit sic. h etiā vsura ꝓhibeꝭ que sub
rapina contineꝭ. vñ Hiero. vsuras q̄rere aut
fraudare aut rape nihil interest. Cōmoda fra
tri tuo ⁊ accipe qd̄ dedisti: ⁊ nihil supfluū q̄ras
q̄ suphabūdantia in vsura computatur. Est
n. vsura vt ait Aug. s' sup. ps. Nō defecit de
plateis el⁹ vsura ⁊ dolus. Cū qs pl⁹ erigit i in
iuria vl' q̄libet re quā accepit. h mgr̄. Idē dic̄
btūs Hiero. sup Ezech. li. 6. sup illo v̄bo. ⁊
ad vsurā nō accōmodauerit. c. 18. Putant in
qui t quidam vsuram esse tm̄ in pecunia: qd̄ p̄
uidens eccl'a omnis rei aufert suphabūdātiaꝫ
vt plus nō accipiatis q̄ꝫ dedistis. Et ifra. Alij
ꝓ pecunia fenerata solent munuscula diuersi
generis accipe. Et non itelligūt scripturā vsu
ram appellere ⁊ suphabundātiā qcqd illud ē
si ab eo quod dederunt plus acceperunt. Sꝫ q̄
lit ista intelliganꝭ apparebit in sa pte. H° idē
ꝯfirmat btūs Amb. ⁊ pōiꝭ. i4. q. 3. c. pleriqꝫ.
vbi dr̄. Pleriqꝫ refugiētes p̄cepta legis cum
dederint pecuniā negociatorib⁹: nō in pecūia
vsuras exigunt: ſ de mercib⁹ eorꝫ tāq̄ꝫ vsura
rū emolumēta p̄cipiunt. Ideo audiāt qd lex
dicat. Neqꝫ inqt vsuras escarꝫ accipies: neqꝫ
oium rerꝫ. h ille. Sed q̄ sunt pr̄ Amb. ista p̄ce
pta legis. audi Leui. 25. c. Time deum vt vi
uere possit frater tuus apud te. pecuniam tuaꝫ
non dabis ei ad vsuram: ⁊ frugū suphabun-
dantiā non exiges. audi ⁊ Deut. 33. Nō fene
rabis fr̄i tuo ad vsuram pecuniā: nec fruges:
nec q̄ualꝫ aliā rē. Hoc idem ꝯfirmat Aug. ⁊
poniꝭ. i4. q. 3. c. si feneraueris: vbi dr̄. Si fe-
neraueris hōi. i. si mutuo tuā pecuniā dederꝭ
⁊ a q̄ pl⁹ q̄ꝫ dedisti expectas: nō solū pecuniā:
ſ qcqd pl⁹ q̄ꝫ dedisti: siue sit triticū: siue vinuꝫ
siue oleū: siue qd̄cūqꝫ aliud: si pl⁹ q̄ꝫ dedisti ex-
pectas accipe feneratores. ⁊ i h iprobād⁹ ⁊ nō
laudand⁹. h ille. Itē Amb. vbi s̄ ait. Esca vsu
ra ē: vestis vsura ē: ⁊ qd̄cūqꝫ sorti accidit vsu
ra est: ⁊ qd̄cūqꝫ vel ei nomē iponas vsura est
h ille. Hoc idē ꝯfirmatuꝫ ē ex ꝯcilio Agastē
si. i4. q. 3. c. vsura. vt. s. quicqd vltra sortē exi
gitur vsura sit. In. c. tm̄ consuluit. ⁊. c. si. extra
de vsuris. poniꝭ vna alia diffinitio tal'. Vsura
est qcqd sorti accidit intētōe vel pacto p̄ceden-
te. Ex qua due ꝯclusiones sequuntur: Pria
q sola intentio facit hominē vsurariū. Et cō-
firmaꝭ decto saluatoris. Luc. 6. Mutuū dāteſ

nihil inde sperantes. qd intelligit fm glo. et do
ctores in. d. c. ꝯsuluit. cū cā mutui i spe mutui
pncipaliť eradicať. Nā si pncipalit ad mutu
andū moueret ꝓpť charitatē: et tñ credit ꝙ ille
retribuet: nō erit vitiosū neqȝ malū. ar. 56. di. c
qd ꝓderit. et. 67. di. c. in singul. et. 59. dist. c. si
officia. 2ª ꝯclo est ista: ꝙ si qd gtis offerať et
accipiať etiā intētōe pcedēte. dū tñ pmo ex cha
ritate mutuet: non ꝯmittiť vsura. Nā mutuū
dans liberaliť scire pōt debitorē sibi nāliť obli
gari ad antidota. ex de testis. c. cum in officijs
vbi dr. Cū in officijs ingt charitatis p loco ilľ
teneamur obnoxij a qb9 bñficiū nos cogscim9
recepisse etc. vbi glo. sic ait. Donatari9. n. do
natori nāliť ē obligat9 ad antidota. et allegat cō
cordātias. Quare igiť ex dictis ꝯcludam9 gnā
liť ꝙ ois supadditio vltra sortē vsura est: siue
ꝯsistat i pondere: siue in numero: siue in mē/
sura: vt dicit glo. in. d. c. si feneraueris. 14. q.
3. Facit ad h ꝓphe dictū et multū ꝯcordat. qui
iurat ingt ꝓx̄io suo et nō decipit: q pecuniā suā
nō dedit ad vsurā: et munera sup inocētē non
accepit. De hac mā copiosissime tractat Alex.
de ales in. 3. sniaꝝ. di. 37. et btūs Tho. ṡa ṡe
q. 88. Et h sufficiāt ꝓ isto p pūcto. Scd̄us
pūct9 est vidē vsure declaratōez. Q̄m supdcā
nō paruā intelligentiā exigūt: ꝓpulchra qdaȝ
sunt ponenda notāda. Prio nōndū est ꝙ
vsura ꝓphe bȝ esse in ꝯctu mutui. In ꝯctu aūt
mutui duo pncipaliť ꝯcurrunt. Prio ꝙ sit
gratuitus. Luc. 6. Mutuuȝ dātes nihil inde
sperātes. Scd̄o ꝙ si dať aliqd: aut gtis: aut
ex pacto trāsferť dñiū illi9 dati a dante in reci/
pientem. Nā ois volūtaria datio fac̄ trāsferri
dñiam: et cū vsure datio sit qdā volūtas ꝯditi/
onata ideo in ea trāsferť dñiū. Vult. n. aliqs
vltra sortē aliqd dare qȝ mutuū nō accipe. Et
ista ē opinio Guil. et ꝯcordat glo. 14. q. 4. c.
si qs vsurā. 2° nōndū ꝙ sic̄ vsura ꝓphe dcā
bȝ eē solū in ꝯctu mutui: ita se bȝ solū in pecu/
nia. ps. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuraȝ.
Q̄uis in alijs ꝯctib9 et alijs reb9 possint mul
te vsure fieri: sic̄ pȝ. c. cōsuluit. et. c. nauigant
vel eūti ad nūdinas. ex de vsu. etc. Ið Hie/
ro. sup illud Ezech. 18. Ad vsurā nō accom/
modaueris: sic ait. Scd̄m etiā hebraicā vita/
tē cūctaꝝ speꝝ vsura ꝓhibeť. cū tñ dicat ꝓph a
i ps. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā. sub
dens et munera sup inocentē nō accepit. h ille
Qualiť aūt i alijs reb9 qȝ pecunia ꝯmittať: vt

vino gno oleo et silib9: vide i pisanella. c. vsu
ra. 3° nōndū ꝙ q̄dam sunt res que ꝓphe lo/
quendo nullū vsū hñt sic̄ pecunia q ob h iucta
est vt mediū in ꝯmutationib9 quoddā eēt reꝝ
ipsaꝝ q vsū hñt. Et iō ꝓprie pecunia vēdi nō
potest nec emi nec locari nec ꝯduci: sȝ solū mu
tari potest deponi et pmutari. Quedā sūt res
q hñt vsū. sed eaꝝ qdā sūt a qb9 separi pōt vsus
ita ꝙ vsus pt separi ab ipsa re vt dom9 vinea et
hmōi. Et h pñt vēdi emi et locari: et ex locatōe
vtilitas pcipi: vt do vel loco tibi vsum vinee
mee ꝓ tāto etc. silr de domo et silib9. Quedaȝ
sūt quaꝝ vsus separi nō pōt: vt vinū gnū oleū
caseus et silia q vsu ꝯsūmunt. Dic̄. n. beatus
Tho. ṡa ṡe. q. 87. ꝙ si qs in talib9 vsū ab ipsa
re seorsū ꝯputare vellet: certe nām violētaret
vt si qs seorsū vinū ab vsu vini vēdē vellet: pȝ
ꝙ vel vēdēt id qd nō est vel bis eādē rem qd
est iniustū. In talib9 g nō pōt fieri vēditio vel
emptio vel locatio vsū sepando a re. sic pōt in
domo ł agro. Vñ reseruato mihi dñio dom9
possū de vsu ei9 accipe pciū: vt pȝ ex de loca. ꝓ
totum. 5° nōndum ꝙ duplex ē vsura. s. rea
lis et mentalis. Realis ē qñ aliqd mutuať ex
pacto vel cū insinuatione plus accipiēdi ita ꝙ
ille qui mutuat alias non mutuaret nisi certus
esset aliqd lucrari. Mentalis ē qñ mutuať si/
ne pacto vel insinuatiōe plus accipiēdi: tñ itē
tio ei9 adhuc ferť: nec mutuaret nisi speraret
aliqd accipe vltra sortem. Hec. n. sola intētio
hoiem vsurariū facit: vt in. d. c. ꝯsuluit. ex de
vsuris. cū glo. Et adducit. d. c. ꝯsuluit textum
euāgelij. Date mutuū nihil inde sperantes.
Luc. 6. Et si qd vltra sortē accepit restituē ob
ligať: vt i. d. c. ꝯsuluit. cū glo. 2. Vltio no/
tādū ꝙ vsuras soluē nō ē pctm: sȝ accipe sic vt
pȝ ex de iureiur. c. debitores. glo. fi. et. c. j. cū
glo. c. debitores. dicit sic. Debitores ad soluē
das vsuras in qb9 se obligauerāt: cogi nō de
bēt. Si vo de ipsaꝝ solutione iurauerit. s. ipi
debitores cogendi sūt dño reddē iuramētum.
Et cū vsure solute fuerint creditores ad eas re
stituendas sūt ecclesiastica seueritate ꝯpellēdi
h ibi. Et sūt vba Alexā. di. 3. et. c. pmum dic
sic. Q̄ administrationis et ifra. Mandam9 q
ten9 creditores ad iuramēta sup vsuris soluē
dis pstita relaxāda ecclastica districtione coga
tis. h ibi. Et sūt vba Greg. 3. Et glo. expōit
illud vbū iuramēta dicēs. Iuramēta. s. rece
pta a debitorib9 ꝓ soluendis vsuris creditori

bus: que ꝟgūt in p̄iudiciū aīaꝝ ꝙ ad credi/
tores seruari nō pñt: ꝛ iō rōne peccati ꝯpellūt
creditores hmōi iuramēta relaxare: vt de iu/
dicijs. c. nouit. sed q̄ʒtū ad iurantes nō est pec
catū: vñ soluere tenent ꝛc̄. h glo. Sed glo. in
c. debitores. sup ꝟbo cogēdi. arguit ꝙ nō sūt
cogendi. etiā q̄ʒtūcūqʒ iurauerint. tū q: vbi sol
uit indebitū sciēt non repetit. tū q: tal' nō vi
det a iuramēto liberatꝰ: vt. s. soluat vt repe/
tat. ꝛ facit multa argumēta q̄ cā breuitatis ob
mitto. Et tādē dupl'r soluit. Et p̄ dicit sic. Ad
huc dicas ꝙ vsure indebite sūt iure canonico
ꝛ diuino. ꝛ iō solute repeti pñt tanq̄ʒ indebite
Nō obstāte eo qđ dr. Indebitū sciēt solutuʒ
nō repetit. q: h fit metu iuramēti: vnde sibi ñ
p̄iudicat qđ p metū facit. Ista ē p̄ma rñsio.
2° respōdet sic dicēs ꝙ ipse debitor vno iu/
re soluere tenet ꝓpt iuramētū. Sʒ alio iure re
petit: q: indebite soluit: ꝛ sic hʒ debitā actionē
ad repetēdū solutū: sic hʒ actionē aduersꝰ cre/
ditorē vt eū liberet a iuramēto. Et qđ dr cogē
di sūt: intellige cū nō poterāt absolui a iuram̄
to. hec glo. Multa h dicēda essēt: sed cā breui
tatis obmitiamꝰ. Et hec sufficiāt ꝓ scđo pū
cto de mā ista. Tertiꝰ pūctus ē ostēdē dete
statonē ꝛ grauitatē istius peccati. Quādo aūt
tibi anima grauitatē huius peccati ex septē rō
nibꝰ. Septē eñ leges vsuras detestant vʒ. lex
naturalis: lex mosaica: lex ꝓphetica: lex euan
gelica: lex apostolica: lex canonica: ꝛ lex politi
ca. Primo enim vsuras detestatur lex na/
turalis. quoniā ꝯ naturam ē vt pecunia pecu
niam pariat. Si enim pecuniā ad lucranduʒ
hoc modo dare liceret: quāta queso mala sub
sequerent. ad aliud enim hoies non intēde/
rent nisi alit facere nō possent: ꝛ sic agricultu/
ra ꝛ machanice artes deficerent: quo fit vt ca/
ristia ꝛ penuria reꝝ supueniret: ꝛ exinde pau
peres fame perirent. Et esto ꝙ paupes labo/
rare vellent: certe nō possēt. q: instrumēta ne
cessaria hr̄e nō possent ꝓbo. q: ea a seipsis hr̄e
non possent: quia paupes sūt. non a diuitibꝰ.
quia potiꝰ diuites ponere suas pecunias vel/
lent in vsuras q̄ʒ alia instrumenta fienda que
non sunt tanti lucri. Et dato ꝙ i his aliqui ex
penderent: tamen ita cara victualia essent vt
paupes emere nō possent: ꝛ sic fame perirent
Propterea Dauid cū a dño sibi daret vt vnuʒ
ex tribꝰ eligeret: aut. s. septē annis famē pate/
retur in terra sua: aut tribus mensibꝰ ꝑsecuti
oriem hostiū perpeti: aūt tribꝰ mensibꝰ pesti/
lentiam habere. Tandē inquit melius ē mihi
incidere in manus dei q̄ʒ in manꝰ hominum
Et sic pestilentiaʒ q̄ cōis erat diuiti ꝛ pauperi
potiꝰ eligit q̄ʒ famem que tm̄ pauperi cōis erat
vt pʒ. 2. Regū vlti. vbi patet ꝙ in tribꝰ diebꝰ
mortui sunt septuaginta milia virorum ꝛc̄.
Secūda lex est mosaica. audi Exo. 22. Si pe
cuniam inquit mutuam dederis populo meo
pauperi qui habitat tecum: non vrgebis eum
quasi exactor: nec vsuris opprimes eum. au/
di Leui. 25. Si attenuatus fuerit frat tuus ꝛ
infirmus manu: ꝛ susceperis eum quasi adue
nam ꝛ peregrinū: ꝛ vixerit tecum: non accipi
as vsuras ab eo: nec amplius q̄ʒ dedisti. Et i
fra. pecuniam tuam non dabis ei ad vsuram
ꝛ frugū supabundantiam non exiges. audi
Deut. 23. Non fenerabis inquit fratri tuo ad
vsuram pecuniam: nec fruges: nec quamlibet
aliam rem: sed alieno. Alexander de ales i. 3.
di. 37. dicit ꝙ illud non fenerabis ꝛc̄. est pre/
ceptum: sed illud sed alieno est permissum.
Permissum est enim eis propter eorum ma
gnam cupiditatem vsuras ab extraneis acci/
pere. ꝛ precipue ab his qui terram eis debitā
inhabitabant. Sicut dicimus ꝙ eis libellus
repudij fuit permissus propter eorum crude/
litatem. s. ne vxoricidia ꝑpetrarent. Et beatꝰ
Tho. 2a 2e. q. 88. dicit ꝙ ideo permisse sunt
eis vsure. vt mala grauiora vitarentur. Mi
nus eñ malum erat si ꝓpter eoꝝ cupiditateʒ
satiari non possent: ꝙ ab extraneis. s. nō veꝝ
deum colentibꝰ vsuras exigerent q̄ʒ a iudeis
q veꝝ deū colebāt. Et Vldaricꝰ dicit ꝙ tal' ex
actio vsure potiꝰ erat recupatio sue rei q̄ʒ vsu
ra: q: eis tanq̄ʒ verum deum colentibus vni
uerse terre dominum competebat. Et sic pʒ sē
sus illius mosaice legis. Tertia lex vsuras
ꝓhibens est lex ꝓphetica. audi Neemiā. c. 5.
Increpaui optimates ꝛ magistratꝰ: ꝛ dixi eis
vsuras ne singl'ia fratribꝰ vr̄is exigatis. Et i
fra. Centesimaʒ pecunie frumenti vini ꝛ olei
quam exigere solebatis ab eis date ꝓ illis. au
di Dauid. domine quis habitabit in taberna
culo tuo: ꝛ infra. qui pecuniam non dedit ad
vsurā. Et idem p̄cipita domine ꝛ diuide lin/
guas eoꝝ: qm̄ vidi iniquitatē ꝛ contradictiōeʒ
i ciuitate die ac nocte circūdabit eā sup muros
eius iniqtas ꝛ labor in medio eiꝰ ꝛ iniusticia.
ꝛ non defecit de plateis eius vsura ꝛ dolus.

Audi Salomonem. ꝓuer. 28. Qui congre/
gat siue coaceruat diuitias vsuris ⁊ fenore li/
berali: i paupes eas ꝯgregat: q̃si dicat. sic ex
mal lucr̄ ditat̃. ita cito depaupabit̃. audi Eze
chi. 18. Aia que peccauerit ipsa moriet̃. Et vir
si fuerit iustus ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā: ⁊ nu
dū opuerit vestimēto ⁊ ad vsuram nō accom
modauerit: ⁊ ampliꝰ non accepit: hic iustus ē
vita viuet ⁊ non moriet̃. Et. 22. c. ait. vsuraȝ
⁊ supħabundantiam accepisti: ⁊ auare ꝓxios
tuos calumniabaris: meiq̄ȝ oblitus es: ait do
minus deus. Ecce complexi manꝰ meas sup
auariciam tuā quā fecisti: ⁊ sup sāguinē q effu
sus ē in medio tui ⁊c̃. Cōplexit. n. deꝰ manus
vt dic̃ Nicolaꝰ de lira. q̃si hō pre dolore tanto
rum pctōrum. Et tribilit dn̄s vsurarijs in h
caplo ꝯminatur. vide si placet: vide Eccl̃. 20.
Hodie fenerat quis pre inopia ⁊c̃. ⁊. caº. 29.
Multi in cā neqtie n̄ fenerati sūt ⁊c̃. Et Jsa.
24. c. Ecce dn̄s dissipat terrā ⁊c̃. Et multe sū
alie auctoritates q̄ cā breuitatis omitto q̃re ⁊c̃

Quarta lex ē lex euangelica. Luc̃. 6. Mu
tuū date nihil ide sperātes. Et Mat. x. Gra
tis accepistis: gratis date. Satis. n. iesus aua
ritiā detestari ostendit qn̄ cathedras ⁊ mēsas
nūmulariorꝝ euertit. Joh. 2. Jtē de illo diuite
Lu. 12. cui dictū ē i nocte. Stulte hac nocte mo
rieris: ⁊ aiam tuā repetēt a te. ⁊ q̄ parasti cuiꝰ
erunt. Jtē de diuite epulone. Mortuꝰ est di/
ues: ⁊ sepultꝰ ē in inferno. Luc̃. 19. Et Mar.
19. dicit: Faciliꝰ ē camelū p foramē acꝰ trāsire
q̄ȝ diuitē introire in regnum dei. Jn̄ Luc̃. 6.
dn̄s clamat. Ve vobis diuitibꝰ qui habetis
consolatōnem vestram. Ve vobis q saturati
estis. ve vobis q ridetis nunc ⁊c̃. Concordat
his euangelicis dictis optie tex. 47. di. c. om/
nes. vbi dicit tex. Omnes huius seculi dile/
ctores in terrenis rebus fortes sunt. Jn cele/
stibus debiles. Nam ꝓ tpali gloria desuda/
re vsq̄ȝ ad mortē appetūt: ⁊ pro spe perpetua
nec parum quidem in labore subsistunt ꝓ ter
renis lucris quaslibet iniurias tollerant. ⁊ ꝓ
celesti mercede tenuissimi verbi contumelias
ferre recusant. Terreno iudici toto die assiste
re fortes sūt. Jn orone xpo corā dn̄o vniꝰ ho
re momento lassant̃. Sepe nuditatē deiectōeȝ
famē: ꝓ acqrēdis diuitijs atq̄ȝ honoribꝰ tolle
rant: ⁊ earꝝ rerū spe cruciant̃ ad quas adipiscē
das festinār. Supiora aūt laboriose q̄rē tanto
magis dissilant: q̄ȝto magis ea tribui tardiꝰ
putāt. h sibi. Et sūt vba Greg. O maledicti
auari saciabimini vnq̄ȝ certe nō. 47. di. sicut.
vbi dr̃. Sȝ nec sacietas nec finis aderit vnq̄ȝ
cupiditati. ⁊ sūt vba Amb. sup Luc̃. ⁊ rōem
ibidē assignat glo. dicēs q: totꝰ mūdꝰ nec obu
lus vr̃ auaro. 14. q. 4. c. qd dicā. qr ⁊c̃. 5ᵃ
lex ē aplica. audi aplm ad Eph. 4. Hoc igit̃
dico ⁊ testificor in dn̄o: vt iā non ambuletis si
cut ⁊ gētes ambulāt in vanitate sensus sen ob
scuratū hn̄tes intellectū: alienati a via di p igrā
tiam que est in illis ꝓpter cecitateȝ cordis ipso
rū. Qui despantes semetipsos tradiderūt im
pudicitie i opatōem imūdi ie ois in auaritiaȝ
Vos aūt nō ita didicistis xpm ⁊c̃. Et idē. c. 5
Fornicatio ⁊ ois imūdicia aut auariᵃ nec no/
miet̃ i vobis sic̃ decet scōs. Hoc aūt scitote in
telligētes: q: ois fornicator aut imūdꝰ aut aua
rus qđ ē idolorꝝ huiꝰ n̄ hȝ hēditatē i reḡ xpi ⁊
dei. ⁊. j. Thi. vlti. Est āt ingt q̄stus magnus
pietas cū sufficiētia. Nihil. n. itulimꝰ i hūc mū
dum: haud dubiū q: nec auferre qd possumꝰ
hn̄tes aūt alimēta ⁊ qbꝰ tegamur his ꝯtēti si
mus. Nā qui volūt diuites fieri icidūt i tētati
onem ⁊ in laqueū diaboli ⁊ desideria multa iu
tilia ⁊ nociua q̄ mergūt hoies in intitū ⁊ pditi
onem. Radix. n. oiuȝ malorꝝ ē cupiditas quā
qdam appetētes errauerunt a fide ⁊ inseruerūt
se doloribꝰ multis. Tu aūt homo dei h fuge.
⁊c̃. Et pluribꝰ alijs in locis ostendit apls aua
ritiam detestandā eē. qr ⁊c̃. 6ᵃ lex est cano
nica. Et h aia mea plures ad hoc textꝰ hēs.
audi tex. 46. di. c. seditionarios. vbi dicit̃. Se
ditionarios statuimꝰ nunq̄ȝ ordinandos cle/
ricos sic̃ nec vsurarios vl̃ iniuriarꝝ suarꝝ vlto
res. ⁊. c. se. dicitur. Non licȝ fenerari mistris
altaris vel in sacerdotali ordine ꝯstitutis. ⁊. c
finali dr̃. Nec suo nec alieno noie qs clericorū
exercē fenus attendat ⁊c̃. ⁊. 47. di. c. j. dicit̃
Qr̃ aūt fine huiꝰ capli vsurarij ordinari ꝓhi/
bent̃: inde ē q vsurā exercētes cupiditati desˀ
uire ꝓbant̃. Et breuiter p totā illā distictōem
fit magna detestatio vsurarꝝ ꝯ clericos ordia
tos vel ordinandos. Sȝ dices amore dei pat
Amb. Justū est deo seruiētes negocijs scla/
ribus non immisceri. Proba mihi q p legē ca
nonū vsure sint etiā laicis ꝓhibite. Faciam li/
bent anima mea. Dico tibi q diffusiꝰ h ꝓhibi
tio habetur. 14. q. 2. c. j. 2. ⁊. 3. ⁊ p totā q̄onem
fam. Jtē ⁊. 14. q. 4. c. j. p totā q̄oneȝ vsq̄ȝ ad
finem. audi Ambrosium. 14. q. 4. c. si qs vsu

306

ram. Si quis inquit vsuram accipit rapinam
facit vita non viuet. Et Aug. c. qd dicā ibidē
An inqt crudelior ē qui subtrahit aliquid: vel
arripit diuiti: vel q trucidat fenore pauperem
Textus alios non pono ad lrāz: qr maiora vi
dere habemus. Veniāt vsurarij oēs ꝛ audi/
āt vt hos tex. decretaliū. Audiāt ꝑ caplm secū
dū de vsuris. vbi dr sic. Qm̄ nō solū viris ec
clesiasticis: sꝫ etiā qbuslibet alijs periculosū ē
vsurarū lucris intendere: auctoritate pn̄tium
duximus iniungendū vt eos q de possessioni/
bus vel arborib9 quas tenere i pignore noscū
tur: sortem deductis expēsis receperūt: ad ea
pignora restituēda sine vsurarꝫ exactiōe eccla
stica districtione ꝯpellas. h ibi. Et sunt verba
Alexandri tertij. Et idem aiosius ꝯtra vsura
rios insurgendo in concilio lateranensi cōsti
tuit magnam penam vsurarꝫ: vt pꝫ eo. ti. c. qr
in omnibus: vbi dicit. Quia in omnibus fe/
re locis crimē vsurarꝫ inualuit vt multi alijs
negocijs pretermissis quasi licite vsuras exerce
ant: ꝛ qliter vtriusqꝫ testamēti pagina ꝯtēnet
nequaqꝫ attendant. Ideo statuimus vt vsura
rij manifesti: nec ad cōionē admittant altaris
nec xpianā si in h decesserint accipiāt sepultu/
rā: sed nec oblatiōes eorꝫ qsquā accipiat. Qui
aūt accepit aut xpiane tradiderit sepulture: ꝛ q̄
acceperit reddē ꝯpellat: ꝛ donec ad arbitriuꝫ
sui epi satisfaciat ab officij sui maneat executōe
suspēsus. h ibi. Et glo. sup vbo reddē: dicit
cui. Alan9 dicit ꝙ epo loci. Sꝫ poti9 credo illi
q dedit: ꝛ ipse postea restituat illi a q̄ accepit. h
glo. ꝛ idē Alexander in. c. pterea sic statuit di
cens. Preterea parochianis tuis vsuras recipe
interdicas. q si pcere ꝯtēpserint. si clerici sit eos
ab officio bn̄ficioqꝫ suspendas. si laici vsqꝫ ad
digna satisfactōem ipsos vinculo excōicatōis
astrigas. h ille. Et nō solū actualiter vsuras ex/
ercere eccl'ia ꝓhibet: imo ꝛ hr̄e volūtatē oino
vetat: vt pꝫ p Vrbanū tertiū i. c. ꝯsuluit. eo. ti.
Iā certe defessus sū tanta scribere. Sꝫ vt cla
rissime ꝓhibitio vsurarꝫ videat adducantur
tex. sexti decretaliū ꝛ clemētine. Nā Grego.
x. in gnāli ꝯcilio Lugdunēsi expssi9 cum gra
uamine penarꝫ ꝯpescuit vsurariū prauitatē sta
tuens vt nec collegiuꝫ nec aliqua vniuersitas
vel singularis psone cuiuscūqꝫ dignitatis ꝯdi
tionis: vel stat9 existat: alienigenas ꝛ alios n̄
oriūdos de terris ipsorꝫ publice pecuniā fene
brē exercētes aut aut exercē volētes: ad h do
mos in tris suis ꝯducere vl ꝯductas habere
aut alias habitare pmittant: sed oēs hmōi vsu
rarios infra tres menses de terris suis expel
lant nunqꝫ de cetero tales admissuri. Nemo
illis ad fenus exercendū domos locet. vel sub
alio titulo qnocūqꝫ concedat. Qui vo ꝯfece/
rit si persone fuerint ecclesiastice vt sunt patri
arche epi archiepi suspensionis: minores vo
persone singulares excōicationis: si aūt colle
giū seu alia vniuersitas interdicti sniam ipso
facto se nouerint incursuros ꝛc. q̄ ponuntur
in. c. j. de vsuris. li. 6. Et nota ꝙ lꝫ pdictum ca
pitulū primū loquat de alienigenis ꝛ non idi
genis: tamen si indigne crimen ꝯmiserint vsu
rarum: alijs penis ꝯ vsurarios institutis pu
niri debent. Et dicit ibi glo. ꝙ isti alienigene
etiā si ciues eēnt vel incole hꝫ locū pdicta con
stitutio. Est aūt alienigena quasi aliūde geni/
tus. Et idigena qsi inde genitus. Et tādē in
c. qꝫqꝫ de vsuris. eo. libro. statuitur ꝙ testam̄
ta manifestorꝫ vsurariorꝫ q in vita satisfecerit
vel de satisfac endo ꝓ suarꝫ viriū facultate ido
neā cautionē nō prestauerit sint ipso iure nul
la. Et ponūtur multa ꝯ vsurarios i. d. c. qꝫqꝫ
Quid multis moror: nō solū tex. nō decreta/
les: nō decreta: sꝫ etiā clemētine ꝯ vsurarios
expsse loquunt: ꝛ illas ꝓhibēt. Et de h ē no/
tabilis textus in. c. ex graui. de vsuris. vbi dr
sic. Ex graui ad nos insinuatione puenit ꝙ qrū
dā cōitates locoruꝫ in offensa dei ꝛ ꝓximi ꝛ ꝯ
iura diuina pariter ꝛ humana vsurariā quodaꝫ
modo approbātes prauitatē: p statuta sua iu/
ramēto qnqꝫ firmata vsuras exigi ꝛ solui: ne
dū ꝯcedūt: sed ad soluēdū eosdē debitores sci/
ent cōpellūt: ac iuxta ipsorꝫ ꝯtinentiā statutorꝫ
grauia iponendo plerūqꝫ vsuras repetētibus
onera. Alijsqꝫ vtendo sup his diuersis colōib9
ꝛ fraudib9 exqsitis repetitionē ipediunt eorū
dem. Nos igit pnitiosis his ausib9 obuiare
volētes sacro cōcilio approbante statuim9 vt
quicūqꝫ cōitatū ipsarꝫ potestates capitanei re/
ctores consules iudices consiliarij: aut alij q/
uis officiales statuta hmōi de cetero facē: scri/
bere vel dictare aut ꝙ soluant vsure: vel ꝙ so
lute cū repetēt nō restituant: plene ꝛ libere sci
enter iudicare psumpserint sniam excōicatōis
incurrāt. Eādē etiā sniaꝫ incursuri nisi hmōi
statuta hacten9 edita de libris cōitatū ipsarꝫ si
sup h ptātem habuerint infra tres menses de
leuerint: aut si ipsa statuta siue constitutōes ef

fectū eoꝝ hn̄tes quodāmō presūpserit obfua/
re. Et ifra paꝝ. Sane si qs illū errorē incide
rit: ut pertinacit̄ affirmare presumas exercere
vsuras nō eē pc̄m decreuimus cū velut here
ticū puniendū. Locoꝝ nihilomin⁹ ordinarijs
ꝛ heretice prauitati inqsitorib⁹ districtius iniū
gentes: ut ꝯ eos quos ꝺ errore hm̄oi diffama
tos inuenerit aut suspectos: tāq̄ꝫ ꝯ diffamatos
vel suspectos de heresi ꝓcedē nō obmittant. h̄
ibi ad lr̄aꝫ. Et hec sufficiāt quātū ad legē cano
nicā. qr̄ ꝛc̄. Septia ꝛ vltia lex vsurās ꝯdēnās
ē lex politica · nā lꝫ leges ciuiles ꝑmittāt mode
ratas vsuras: ut pꝫ. ff. ꝛ. C. de vsuris. Attn̄
de iure autenticoꝝ. ut autētica de ecclesiasticis
titulis. §. i. ꝓhibet̄ vsure. Ex qua autētica cū
sit de vltimis factis apparet quasi penitere eū
q vsuras prius ꝑmiserat. Et posteriora priori
bus derogant. ff. de legatis. p̄. l. si mihi ꝛ tibi
§. fi. Nec obstat huic opinioni in autentica de
vsura nautica q̄ ē posita i aut̄. de ecclesiasticis
titulis. q̄ ꝑmittit vsurā. qꝛ spālē ē in nautica in
qua ēt iure veteri multa erāt spālia ꝑꝑ ꝑiculū
qꝺ subijcit creditor. Et qꝺ nullo pacto sine sti
pulatiōe debent̄. ut. ff. de nautico fenore. l. ꝑi
culi. ꝛ i eo. l. eos. §. i. Et dn̄s Baldus de ꝑu
sio in p̄ma q sup autēticā. ad h̄. C. de vsu. dic̄
sic Quero nūqd vsure q̄ hodie iure dino ꝓhi
bite sūt · sint precise ꝓhibite an nō. Scd̄ꝫ teno
rē h⁹ autētice mediocriter sūt ꝑmisse. Et dicit
ꝙ ista autētica ē correcta ꝑ ius diuinū. qꝛ in ius
diuinū sit mai⁹ ius. ꝑ ius humanū tolli nō pōt
ꝛ qcqd ē ꝯ ius diuinū est pc̄m. Et sine dubio
lex euāgelica vincit legē Cesaris. qꝛ debēt le/
ges sacros canones imitari: ut in aut̄. ut cleri
ci apud ꝓprios ep̄os. in fine. col. ij. vbi dicit.
Nr̄e leges n̄ dedignāt̄ sacros imitari canōes
vn̄ dine auctes allegāt̄ tanq̄ꝫ leges scripte in
corpore iuris. ut nōt̄ in aut̄. ut iudices sine q̄/
quo suffragio. §. cogitatio. in vbo sacroꝝ elo
quioꝝ. Et h̄ tenet Inno. in. c. qꝛ pleriqꝫ. i si.
ex̄ de emunitate eccl̄iaꝝ. Et arguit dn̄s Bal.
ꝛ dānat opinionē Nicolai de matarellis q di
cebat legē dinā distingui ꝑ humanā. ꝛ sic intē
debat vsuras aliquo mō ꝯcedēdas ꝑ dictā au
ten. que opinio falsa est: ut inqt dn̄s Bal. ꝛ ab
oib⁹ canonistis reprobat̄. Quia qꝺ ex diuina
institutōe ꝓhibitū ē ꝛ dino iudicio: hūana rōe
ꝑmitti non pōt. Et cā ē. qꝛ talis rō n̄ ē rō: sꝫ ab
usio. cū se dine volūtati n̄ ꝯformet. q̄re ex q̄ ita
deo placuit aliā rōnē q̄rere n̄ debem⁹. Istas

leges a meipso n̄ habui: sꝫ a doctorib⁹ famosis
simis ipsas accepi. Nō. n. talib⁹ dedi operā: sꝫ
ab eis inqrēs vitatē: talia ex eoꝝ documētis
accepi ꝛ ista sufficiāt q̄ꝫtū ad p̄ntem mā̃ꝫ. Qui
ti q ꝑꝑ auaritiā pereūt sūt oēs iudices male iu
stitiā mistrantes. ut. s. qn̄ iudices ordinarij id
qꝺ debēt gratis ipendē: venale ꝯstituunt. vbi
nō ꝙ q̄ttuor mōis oē hūanū iudiciū ꝑuertit̄ vꝫ
timore: odio: dilectiōe: ꝛ cēsu. Timore dū me
tu ꝑtātis alic⁹ loq vitatē ꝑtimescim⁹. Cupidi
tate dū ꝑmio aiuꝫ alic⁹ corrūpim⁹. Odio dū ꝯ
quēlibet aduersariū mollimur. Amore dum
amico l̄ ꝓpinq̄ auxiliū p̄stare intēdim⁹. vn̄ v
sus. Quattuor ista timor odiū dilectio census
Sepe solēt hoiuꝫ rectos ꝑuertē sēsus. Et po/
nūt̄ ista. xi. q. iij. c. q̄ttuor modis. Diligēt igit̄
oēs iudices ordinarij attēdāt: ut i ꝯcupiendis
ferēdisq̄ꝫ sententijs deū solū p̄ ocul' hēant. In̄
statutū ē i. c. statutū. §. isup. ꝺ rescript̄. li. vi.
ꝙ iudices delegati caueant ne aliqꝺ enseniū ꝓ
faciēda iustitia accipiāt: nisi eēt ꝑuū ꝛ qꝺ i pau
cis dieb⁹ ꝯsumi posset. ꝛ si accipiūt magnū ad
restitutōꝫ tenēat̄. ꝛ si iniuste iudicauerit: tenēt̄
leso ad oē intesse. Et nō ꝙ h̄ tex. loqt̄ ꝺ iudice
delegato. Sec⁹ de ordiario q hꝫ ordinata stipē
dia. Licet i alijs possit moderate oblata accipe
s. di. c. ꝺ eulogijs. ꝛ ꝭꝫ legistas. ff. de officio p̄
sidis. l. solēt. vn̄ accipe regulā ꝙ qsqs iudex sit
q male iustitiā scient̄ mistrauerit: gui dꝫ ꝑnia
puniri. Si sclaris ē ei ꝑnia tanq̄ꝫ ꝓ g̃uissimo
crie iponi dꝫ. xi. q. iij. c. qcūqꝫ. Si eccl̄iasticus
suspēsus ē ꝑ ānū ab executōe officij. ꝛ si suspē
siōe durāte igessit se dinis efficit̄ irreglaris: a
q̄ n̄ nisi ꝑ papā potiit libari: ut pꝫ ꝺ snia ꝛ re iu
dicata. c. cuꝫ eīnis. li. vi. Et btūs Tho. ꝭa ꝭe.
q. c. dic̄ ꝙ vēdēs q̄cūqꝫ spūalia ad q̄ tenet̄ ex
officio simoniac⁹ ē. argu. ex̄ de simoni. c. nēo.
Sꝫ si ē iudex laic⁹: ꝛ sup re tpali n̄ ē simonia:
sꝫ g̃ue pc̄m. i. q. i. c. iubem⁹. Sꝫ ponam⁹ ꝙ ig̊
rāt iustitiā n̄ recte mistrauerit. si fuit i culpa ut
qꝛ scire debuit se isufficiētē. ꝛ iudicare p̄sūpsit
qꝺ nesciuit. certe i bona ꝯsciā tenet̄ leso ad oē i
teresse. Sꝫ ponam⁹ ꝙ eēt sufficiēs: sꝫ tm̄ negli
git studē ꝛ merita cāꝝ ut debuit inqrē. Dico
ꝙ miti⁹ agēdū ē cū eo q̄ꝫ cū scient̄ male iudicā
te. Bene igr̄ aiaduertāt iudices ne male iudi
cādo ipsi postea a dn̄o Iesu bn̄ iudicet̄. ꝛ q̄ iu
dicāt ꝭꝫ iura ꝛ n̄ ꝭꝫ sēsū suū iudicēt. ut i. c. i. de
ꝯstitutiōib⁹. cū gl. Dicit. n. tex. sic. Canonuꝫ
statuta ab oib⁹ custodiāt̄. ꝛ nēo i actiōib⁹ vl' in

307

iudicijs ecclıasticis suo sensu vtaꝛ. h ibi. ꝫ ista
sufficiāt ad pn̄s. Sextū gen⁹ ꝙ ex auaritia dā/
naꝛ sūt oēs aduocati male aduocātes: ⁊ ꝓcura/
tores male ꝓcurātes. O aduocati dicite mihi
q̄so. Est vn⁹ cui n̄ fauetis: ⁊ vult facē litē cū
tali ꝉ tali: ⁊ vos illi p̄ꝛocinīū dabitis: ⁊ vestris
caute ꝉ iniustū ꝓ iusto obtinebit: tenemini ne le
so ad oē dānū. Certe sic. q2 q cāꝫ dāni dat dam
nū ded isse videꝛ. ex̄ de i. dā. dato. in. c. si cl̄pa.
O aduocate erige aures. Si appellasti i sn̄ia
iuste lata: ⁊ i appellatōe ꝓcedis: teneres ad oē
dānū lesi. Itē si leges falso mō allegasti qbus
iduxisti iudicē ad falsā sn̄iaꝫ dādum. Itē si fal
sos ꝓduxisti testes: ꝉ falsū docuisti dicē testio/
niuꝫ. Itē si ꝑtē docuisti vitatē negare. Ite si
cās ꝓlongas q̄s in breui tpe possis expedire.
Itē ⁊ ꝑꝑ pecuniā ꝉ enseniā a iustitia deuias ⁊
q hꝫ ius dānificaꝛ i tāto. ⁊ breuiꝛ si culpa vr̄a
qs dānificaꝛ: q̄ fine nō eēt dānificat⁹ tenerꝭ ad
oē intesse dānificati. Hoc expsse tꝫ Hosti. de
pe. ⁊ re. §. q̄ pēa. vsi. qd de aduocatꝭ. O pau
ꝑes. o vidue. o pupilli. o. nesciētes loq: q̄liꝛ di
laniati estis i pallarijs istoꝝ iudicū. Audi pul
cherrimū tex. xi. q. iij. paup. vbi dr̄. paup duꝫ
nō hꝫ ꝙ offerat non solū audiri ꝯtēniꝛ: ꝫ ēt ꝯ
vitatē opp̄miꝛ. Cito violaꝛ auro iustitia nul
lāqꝫ re⁹ ꝑtimescit culpā quā redimē nūmis ex
istiat. h ibi. Audi qd dicant isti rabidi canes
Sap. ij. c. O ꝑꝑmam⁹ pauperē iustū: ⁊ n̄ ꝑca
m⁹ vidue nec veterano. nec reuereamur cāos
mlti tpis ⁊c̄. ⁊ p̄s. Vt decipiāt pauperē ⁊ ino
pē: ut trucidēt rectos cōde. Et Job. 34. O ēs
vias dei itelligē noluerūt: ut ꝑuenire facerent
ad eū clamorē egeni: ⁊ audiret vocē paupeꝝ.
Et idē. 24. Subuerterūt ingt paupeꝝ viā op
presserūt ꝑiter māsuetos terre. Agrū nō suuꝫ
demetūt. ⁊ vineā ei⁹ quē vi oppresserūt vinde
miāt. Nudos dimittūt hoies idumēta tollen
tes: qb⁹ nō est operimētū i frigore: q̄s hymbres
mōtiū rigāt. ⁊ nō h̄ntes velamē āplexāt lapi/
des. Vim fecerūt depredātes pupillos: ⁊ vul
gū paupem spoliauerunt nudis ⁊ incedentib⁹
absqꝫ vestitu: ⁊ esurientib⁹ tulerūt spicas. ⁊ mlꝉ
ta alia ibi de eis dicit. Sꝫ ve ait dn̄s Isa. x. c.
q ꝯdiūt leges iniq̄s ⁊ scribentes iniustitiā scri
pserūt ut opp̄merēt i iudicio paupes. ⁊ vim fa
cerēt cāe hūiliū ppl̄i mei. ut essent vidue preda
eoꝝ ⁊ pupillos dirriperēt ⁊c̄. In̄ Ber. ad Eu/
geniū li. p̄. c. 9. ait. Miror nāqꝫ quō religiose
aures tue sustinent hmōi disputatōes aduoca

toꝝ ⁊ pugnas vboꝝ: que magis ad subuersi
onē q̄ꝫ ad iuentionē ꝓficiūt vitas. Nihil. n.
ita absqꝫ labore manifestā facit vitatē sicē bre/
uis ⁊ pura narratio. Precide ḡ linguas vani
loq̄s ⁊ labia dolosa claude. Hi sunt q docue/
rūt liguas suas loq mendaciuꝫ: diserti aduer/
sus iustitiā eruditi ꝓ falsitate. Sapientes sūt
ut faciāt malū: ⁊ loquentes ut ipugnent veruꝫ
hec ille. In̄ Salomō Ecclesiastes. 4. c. Ver/
ti me ad alia ⁊ vidi calumnias que sub sole ge
runꝛ. ⁊ lachrymas innocentum ⁊ ꝯsolatorem
neminē: nec posse resistere eoꝝ violentie cun
ctoꝝ auxilio destiutos: ⁊ laudaui magis mor
tuos q̄ꝫ viuentes. ⁊ feliciorem vtrūqꝫ iudicaui
q nec dū nat⁹ ē: nec vidit mala q̄ sub sole fiunt
Silr̄ dicim⁹ de ꝓcuratorib⁹ ꝙ q i aliq̄ scient vl
ignorātia crassa dn̄m siue c⁹ gr̄a ꝓcurat in ali
quo leserit: teneꝛ ad dānū ad intesse qd̄ sua cul
pa incurrit. Et noie ꝓcuratoris itelligunt do
ctores q̄ddā gnāle nomē se extendens ad oēs
q aliena fcā ⁊ res admistrāt. Nec refert qbus
vbis ꝯstituaꝛ dūmō appareat de itētiōe istitu
entis. ut ē casus in. c. q2 i casus. ⁊. c. petitio ve
stra. ex̄ de ꝓcuratorib⁹. cū gl. Et idē diē gl. ij.
c. dilect⁹. vbi dicit sic glo. Pōt ḡ qs ꝯstituere
gnālē ꝓcuratorē ad oia: tā ad iudicia q̄ꝫ ad ne
gocia. Et diē ꝙ qlibet absens teneꝛ dimittē ꝓ
curatorē. alias ꝓcederet ꝯ absentē. ⁊ allat cō/
cordātias. Mlta d̄ ista mā dici possēt: ꝫ h tm̄
sufficiat ad pn̄s: ut ꝓcuratores oēs diligēt attē
dāt: ne eoꝝ defectu: ut q2 nō ꝯparēt tpe d̄bito
alioqꝫ mō suos dn̄os dānificēt. q2 teneꝛ satis/
facē. q2 q cāꝫ dāni dat ⁊c̄. Septimū q ex auari
tia damnāꝛ sūt oēs falsi notarij. Veni notarie
fecisti nūq̄ꝫ istrumētū vsurariū: aut chartas d̄
duplo vl̄ de triplo. Audite oēs notarij ꝙ qcū
qꝫ talia istrumēta sciēt ꝯficiūt si vsurarij non
restituūt ipsi restituē teneꝛ. Et rō q2 eoꝝ in/
strumētū ē efficax cā ad h ut vsurario tales sol/
uāꝛ vsure. Et itellige si faciūt talia istrumēta ⁊
chartas d̄ duplo nō exp̄mēdo ꝙ fiat ex vsura.
ꝫ tāq̄ꝫ va instr̄a cētī scribūt vbi gr̄a Jo. mu
tuauit. x. titio. ⁊ dicit ꝙ vult viginti ⁊c̄. ⁊ de h
facit chartā. si notari⁹ scient illā facit tꝫ regula
nr̄a. Si vo i charta ꝉ instr̄o eēt expressa facta
mētio de vsura: tūc nō teneꝛ ꝺꝫ Giraldū odo
nēsem. Sꝫ ꝺꝫ Hosti. ipsi sūt ꝑiuri. q2 cū creanꝛ
iurāt se talia nō ꝯfacē instr̄a. Et ꝑ ꝯn̄s de cete
ro publica instr̄a ꝯficē non pn̄t. nec testificari.
extra de testibus. c. ex parte. ⁊. c. vltꝭ. ⁊ vltra

h sit ifames. ut in. c. lz ex q̄dā necessitate eo. ti. ⁊ forti⁹ sit oēs excōicati. ut i. c. ex ḡui supi⁹ allegato. de vsur̄ i clemē. Oēs istas reglas colligat̄ nōri. Pᵃ ꝙ si i exaiatōe testiū n̄ recte scribit̄: vtputa q: pl⁹ l' min⁹ q̄z testes dixerit additis l' minuit̄. vn̄ scriptura vr̄a vitiosa ē ⁊ i dānū alic⁹ tenemini ad r̄stitutōz i solidū leso. 2ᵃ si ꝯ itētiōz testatoris aliq̄ scribit̄ vl' n̄ scribitis 3ᵃ si p̄ce l' pecūia itētōz testatoris mutat. 4ᵃ si facit̄ testm̄ ⁊ n̄ sit sane mēt̄. Et mlte alie regule possēt dari tenemini sp̄ ad satisfaciēdū leso p regulā. q cāz dāni dat ⁊c̄. ff. d' dā. ife. l. nouella. §. si ali⁹. ⁊. §. itē cū eo. ⁊. ff. d' iniuriis. l. n̄ solū. i p̄n.. ⁊. §. cū mādato. Et itellige i oib⁹ dictis qn̄ notari⁹ eēt cā efficax illi⁹ dāni. Ita ꝙ illd' dānū n̄ intueniss; nisi opatōe sua ⁊ scripto suo. Sz nūqd pr̄ Ambro. tenet̄ nōrij restituē denarios q̄s p suo labore accipert p scriptura Dico ꝙ n̄. q: q̄zuis ille labor sit illicit⁹: n̄ tn̄ illicita merces: sic d' eo dicim⁹ qd' dat̄ meretrici q: turpit̄ agit: nō tn̄ turpit̄ accipit. Nā illud ex q̊ notari⁹ lucrat⁹ ē lz sit illicitū. s. act⁹ fraudolēt⁹ ipsa tn̄ acq̄sitio. s. meretricū ⁊ notarioꝝ n̄ ē illicita. Nec ꝯpetit repetitio. de q̊ satis p auctem Aug. 14. q. 5. c. sane. i fi. ⁊. ff. de ꝯditioib⁹ ob turpē cāz. l. i. ⁊. ij. ⁊ q̄si p totū. ⁊ s̄z btm̄ Tho. s̄a s̄e. q. 32. ⁊. 72. qr̄ ⁊c̄. Octauū q ex auaritia dānant̄ sūt oēs officiales terraꝝ q nō recte rēpu. defendūt. Mai⁹ pfecto malū ē rēpu. dānificare q̄z p̄sonā p̄ticularē. q: bonū cōe p̄ponderat bono p̄ticulari. Si ḡ dānū p̄sone p̄ticulari iferēs tenet̄ leso: q̄nto mag̃ rēpu. dānificās. O officiales si mala pōdera iuēit̄ salsas mēsūras ⁊ sil'ia. ⁊ pp aliquā vr̄az p̄uatā vtilitatē penā ꝯtēnit̄ statutoꝝ. ⁊ ille re⁹ n̄ soluit. si scient̄ opat̄ certe dānū isert̄ i repu. ⁊ tenemini si alit̄ n̄ fit satisfactio vosipsi satisfacē. Idē dr̄ de rectorib⁹ q n̄ puniūt s̄z statuta: s̄z arbitrio suo itellige qn̄ statuta penas iponūt: ut q blasphemauerit soluat tm̄ ⁊ sil'ia: ⁊ ptās ⁊ ciuitatis rector nō curat: aut medietatē pene accipit. Sz si statuta ponerēt penas i arbitrio eoꝝ: ⁊ tūc nō peccāt p̄uā l' magnā penā iponētes ⁊ exigētes Antiq. n. viri boni penas istas iuenerūt ⁊ statuerūt ut pena vni⁹ met⁹ eēt mltoꝝ. ut pz d' cohabitatōe clericoꝝ ⁊ mulieꝝ. c. iij. i gl. fi. ⁊ allegat mltas cōcordantias ⁊c̄. Et breuiter quōlibet p officiales respu. dānificat̄ tenēt in foro ꝯscie satisfacē. Nono loco ex auaritia dānant̄ oēs falsificātes mōetas. Vbi nō ꝙ mlt̄ mōis

fraudat̄ ⁊ falsificat̄ moneta. Prio qn̄ minuitur i pōdē vn̄ scādalū in pplis orit̄. Ita ꝙ p̄nceps l' dn̄s q facit fieri illā monetā: vult illā sic diminutā i pōdē expendi acsi legittia eēt. de h ē casus i. c. q̄zto. ex̄ d' iureiurādo. vbi Inno. iij. Illustri regi arogonum scribens in diffinitiōe casus sic dicit. Cōsulum⁹ ⁊ mādam⁹ ut reprobata moneta q̊ a legittio pōdere fuerat d' fraudata alia sub noīe pr̄is tui moneta cudat̄: quā ad legittimū pōd⁹ reducas s̄z eū statū quē tp̄e pr̄is tui habuerit meliorē. Ita ꝙ antiqua moneta q̊ ab illo statu falsificata nō fuerat: cuz ea parti expendat̄. pp qd' dispēdiū vitari poterit ⁊ iuramētū s̄uari ⁊c̄. h ibi. vbi doctores notāt ꝙ rex l' p̄nceps i preiudiciū ppl'i n̄ pōt aliqd statuere sine ipsius ꝯsensu ⁊ sine iusta cā: s̄z si iusta cā eēt: pōt de facto statuere i preiudiciūz populi: ut notatur extra de constitutionibus. c. que in ecclesiarum. Et per Hosti. in summa de penis. super verbo: sed pone ꝙ guerra vbi dicit ꝙ dominus faciendo pacem: non potest remittere damna data ⁊ illata subditis. nisi quando aliter pax fieri non posset. ⁊ expediret populo pacem fieri. hec ille. Facit ad hoc quod notat Inno. de iniurijs. c. olim. Item ex hoc textu colligunt doctores ꝙ moneta minuta i pōdere pōt dici falsa. Itē ꝙ moneta antiq̄ bona māutenenda ⁊ expedēda ē. ex̄ de cēsib⁹. c. oli. ⁊ hn̄t ad h legiste leges suas. Itē falsat̄ moneta qn̄ tōdit̄ ab istis bācherijs vel ab alijs. Itē faciēdo monetas alchimicas ⁊ sl'as Et h ē pessimū gen⁹. Et puniūt̄ tales s̄z leges ciuiles i ꝯfiscatiōe oiuz suoꝝ bonoꝝ: ut i. l. ij. C. de falsa moneta. vbi dr̄ sic. Si q̄s nūmos falsa effusione formauerit: vniuersas ei⁹ facultates fisco nr̄o adijci pcipim⁹ ⁊c̄. Et n̄ solū ꝯfiscāt̄ bona sua: s̄z ⁊ vltio supplicio punit̄. ut C. de salsarijs. l. i. Et cremari hn̄t oēs hmōi falsarij: ut i. l. ij. ibidē. vbi dr̄. Illico. n. dillatōe semota flāmaꝝ exustiōib⁹ mācipet̄. Facit ad h. ff. de falsarijs. l. qcūqz. Et nō solum punit̄ falsari⁹: s̄z ēt ille i c⁹ domo falsa moneta cudit̄: lz h igre t. C. de falsa moneta. l. i. Ista habui a dn̄is iuristis. qr̄ ⁊c̄. Decio loco dānāt̄ falsum testificātes. qd' ē ꝯ legē dn̄i. Exo. xx. Nō loq̄ris ꝯ p̄ximū tuū falsū testimoniū. Et tenet ad oēm satisfactionē dāni p̄ximo illati p ipsūz p regulā. q cāz dāni dat ⁊c̄. supi⁹ allegata. Et n̄ solū dr̄ falsus testis q falsū dicit: s̄z ēt q v̄itatē tacet induct⁹ in testem. xi. q. iij. c. nolite. vnde

308

Origeñ. sup Leuiticū. Si qs ea q̃ vidit i ꝓxi
mi sui delicto vl̃ nō idicat: vl̃ i testimoniū vo
catus nō que vera sūt dixerit: peccatū qđ ꝯmi
sit ille qui celat ipse suscipiet: ⁊ pena cōmisi re
uertetur ad cōscium. hec ille. Hoc etiam poni
tur extra de crimine falsi. c. i. vbi sic dr̃. Falsi/
dictus testis trib⁹ ꝑsonis est obnoxius. ꝑmū
deo cuius presentiam contemnit: deinde iudi
ci quem mentiendo fallit: postremo innocen/
ti quem falso testimonio ledit vterq3 reus est:
⁊ qui veritatem occultat. ⁊ q mendacium dicit
Quia ⁊ ille ꝓdesse non vult: ⁊ iste nocere desi
derat. Et glo. super verbo ledit: dicit q2 in tri
bus offendit: triplex ei pena debet̃. ꝑmo quia
deū offendit septēnis sibi iniungit̃ pnia ꝓ ꝑiu
rio. vi. q. i. c: quicūq3. Quia iudicem delusit i
famabit̃. 22. q. v. c. si quis cōiunctus. ⁊ verbe
ribus castigabit̃. v. q. v. c. illi q. vel cx̃ ordinē
ēt iudicis arbitrio puniet̃ cx̃ de officio delega/
ti. c. de causis iūcta gl. Et quia proximū lesit
iuxta modū lesionis puniet̃. ar. iij. q. ix. c. ni/
bilominus. l3 ibi non loquat̃ de tali pena. h ibi
vñ restituet dāna ⁊ interesse leso: sicut de alijs
supra dictū est. ꝑ regulā. qui cām dāni dat ⁊c̃.
Et aīaduertite oēs testificātes ꝙ tm̃ meram ⁊
purā v̄itatē dicē debetis: nihil de vr̃o adijciē
tes nec velate dicentes: ut p3. 4. q. x. c. pura ⁊
simplex. Et reijciēdi sūt si nō ꝯueniūt de loco
ꝑe ⁊ dic: ⁊ q p̄ntes erāt. ⁊ si variāt coꝝ testio
niū ē iualidū. ut in dicto. c. nihilomin⁹. 3. q. 9.
Et adeo ē ḡue pcm̃ falsū testimoniū: ut q̊tiens
qs i ipm fuerit ꝓlapsus: totiēs xp̄m negat. xi.
q. iij. existimāt. vbi dicit tex. Existimāt qdā in
eo tm̃ deū negari si i ꝑsecutōe qs a gentib⁹ cō/
ꝓbēsus ē: se ꝯfiteri renuit xp̄ianū. Ecce apl̃s
oib⁹ q̄ ꝑuersa sūt facta debēt negari xp̄i sapien
tia ⁊ iustitia v̄itas scitas ⁊ fortitudo. negat̃ ꝑ i
sipiētiā sapiētia. ꝑ iniqtatē iustitia. ꝑ mēdaciū
v̄itas. ꝑ turpitudinē scitas. ꝑ ibecilitatē animi
fortitudo. Quotiēscūq3 vincimur vitijs atq3
pctis: totiēs deū negam⁹ ⁊c̃. h ibi. Ad h gen⁹
reducūt̃ oēs ꝑiurij: siue ꝑ sacrm̃ falsū accipiūt
qđ pcm̃ ē ḡuius hōicidio. ut dicit btūs Tho. i
q̄libet. ⁊ sa se. q. 13. Et pñt assignari tres rōes
Pria quāto maior ē dignitas ꝑsone offēse tā
to ḡuior culpa: s3 maior ē dignitas dei q3 hōis
s3 magis offendit̃ dignitas dei in ꝑiurio q̄3 in
hōicidio. ut p3 ḡ ⁊c̃. minor ē satis rō. q2 magl̃
dirigit̃ ꝯ deū ꝑiuriū q̄3 hōicidiū. ut p3. 2° sic
Strictī⁹ obligāt̃ ꝑcepta ꝑme tabule q3 scđe sꝑ

Jñs peccās ꝯ ꝑcepta ꝑme tabule ḡui⁹ peccat̃.
⁊ rō. q2 mai⁹ bonū ꝯtēnit. S3 ꝑiuriū ē ꝯ ꝑce/
ptū ꝑme tabule. hōicidiū ꝯ preceptū scđe tabule
ḡ ⁊c̃. Tertio sic. ḡuiora sūt pctā spūalia q̄3 cor/
ꝑalia. ꝑiuriū ē pcm̃ spūale. hōicidiū corꝑale. ḡ
⁊c̃. Jsta sufficiāt ad pñs de h. Undecio dāna
tur oēs vsurpātes bona ecclie. x. 17. q. 3. c. oēs
vbi dicit tex. Oēs raptores ecclie atq3 faculta
tū suaꝝ alienatores: a liminib⁹ eiusdē m̄ris
ecclie anathematizam⁹ aplica aucte ꝯpellim⁹
dānatos atq3 sacrilegos eiudicam⁹. Et ñ solū
s3 ēt oēs ꝯsentiētes eis. Quia ñ solū q faciunt
rei iudicāt̃: s3 ēt q faciētib⁹ ꝯsentiūt. Par. n.
pena agētes ⁊ ꝯsētiētes ꝯprehēdit. h ibi. De
hac mā bñ notauim⁹ i feria sa q̄rte dñice i ītia
ꝯsideratiōe ⁊ pria ꝯclōne. vide ibi. Duodeci
mo dānāt̃ oēs emētes ⁊ vēdētes idebite: ut si
rē furatā emis vel vendis. vbi regulā accipe
gnālē: ꝙ si qs rē predatā vel furatā mit. etene
tur ad restitutionē rei empte ⁊ oiu3 fructuū iñ
sequētiū: deductis tm̃ expēsis. ⁊ restituēda est
i bono statu. ex̃ de resti. spol. c. ḡuis. vbi dicit
tex. Grauis nos q̄rela. ⁊ isra. Mādam⁹ q̄te
n⁹ si vobis ꝯstiterit de premissis ꝑdictā archi
epm oblata prenoiati monasteris fratrib⁹ cū i
tegritate restituē: ⁊ dāna plenaria resarcire: ⁊
de illatis iniurijs ꝯpetēt satisfacē ꝯpellatis. ꝓ
uisuri ⁊ nō tm̃ fruct⁹ a nouo ⁊ violento poss̄e ꝑ
ceptos: s3 q̊s si eis preside fuisset licitū: ꝑores
vetēs ꝑcepissent: reddi facias eisdem. h ibi.
Celestin⁹ terti⁹. Ex q̊ p3 ꝙ violēt⁹ possessor ñ
solū tenet̃ ad fruct⁹ ꝑceptos: s3 ēt ad eos q ꝑci
pi potuerit. ⁊ intellige đ possessore malefidei ⁊
doloso. S3 quō p̄t Ambrosi cognoscā rē esse
furtiuā. Dico ꝙ diligēt respicias si sit res q̄ in
ꝯmercio hoiu3 cadē ñ pñt: ut sūt cruces ꝑamē/
ta: thurribila. ⁊ alie res ecclastice. Jtē ꝯside/
ra ꝑsonā q̄ vēdit ⁊ tēp⁹. ut si ē sacoman⁹ ⁊ vē/
dit capras boues tobaleas liteamia ⁊c̃. Jtē si
ē tēp⁹ guerre vl̃ pacis. ⁊ alia sil̃ia oñdūt rē esse
furtiuā. sed de h al̃s. Deciotertio sūt oēs falsi
mercatores. s3 de his i sequenti ꝯsideratione.
Decimoq̄rto damnant̃ legata nō exequētes.
Jñ. 13. q. 2. c. clerici. vbi dr̃. Clerici vl̃ seculares
q oblatiōes defūctoꝝ retinēt: ⁊ ecclie tradere
demorāt̃: ut īfideles ab ecclia se abijciēdi. s. ꝑ
excōicationē. Nā rape qcq̄3 furtū ē. eccliā3 de
fraudare sacrilegiū ē. h ibi. Alibi de h dixim⁹
Decimoquinto loco nouē sūt a^a genera perso
narū que ex auaritia dānant̃. Et ꝯtinēt i his

35

ꝟsibus. Jussio. ꝯsiliū. ꝯsensus. palpo. recur sus. participās: mut⁹. n̄ obstās. nō māifestās Que breuit declarem⁹. Prio oēs iubentes dānū iferri, primo. si ex sua iussiōe dānū secu tū ē ⁊ alr̄ nō fuisset: tenent̄ ad restitutionē i so lidū. Scd̄o ꝯsilium. s. dās ut ꝙ fiat oblatio rei alic⁹ l̄ ꝙ nō fiat eiusdē restitutio. intellige si sit efficax tenet̄ i solidū. Tertio ꝯsensus. i. ꝯsēti ens coopādo. s. ⁊ dānū iferēdo. Et tūc si tātuꝫ coopauit. : ut sine ipso factū nō eēt: tenet̄ i soli dū. Sꝫ si coopauit: tn̄ ēt sine ipso factū eēt: te/ net̄ tn̄ ad illd̄ qd̄ habuit ad h̄. 6. q. i. notū sit: i fine. vbi dr̄. Faciētē ⁊ ꝯsentiētē par pēa ꝯstri git. ⁊. 2. ad Ro. p̊. Agētes ⁊ ꝯsentiētes pari pena puniūt̄. Facit. 17. q. 3. c. oēs supi⁹ allegatū Quarto palpo. i. adulator vl̄ laudans malefa ctorē q̄si strenuū ⁊ ꝓbū. pp qd̄ ille ad iferēduꝫ dānū mouet̄. ⁊ q̄ꝛ talis adulatio qdā ꝯsensus ē. 63. di. c. si inimic⁹. Jdeo tenet̄ i solidū si pn̄ cipalis nō satisfacit. Et de h̄ vitio plen⁹ ē tot⁹ mūdus. Quinto recursus. i. receptatō apud quā ē maloꝝ recursus. ⁊ apud quē res ablate dolose celant̄: ne possit fieri debita restitutio ⁊ ne de malefactorib⁹ possit fieri iustitie ꝯplemē tū. Talis in solidū tenet̄ sicut ipse malefactores xi. q. iij. qui ꝯsentit. Facit tex. ex̄ de furt. c. q cū fure. vbi dixit tex. Qui cū fure partit̄ occi/ dit aiāꝫ suā. Nō fur solū: sed ille reus tenet̄ q furti ꝯscius querēte possessore non indicat. h̄ ibi. Et gl. ait. Qui cū fure partit̄. s. accipiē° vl̄ occultādo. tales. n. tenet̄ de furto. hec glosa. Sexto dr̄ participans. s. in crimine furti vl̄ ra pine in comedēdo: bibēdo de illis vl̄ coopan do. ut sociādo ⁊c̄. Jtē in donis accipiēdo ⁊ si milia. Hoc itellige si sciēt pticipāt. vl̄ ꝫ Ho sti. nisi ꝯsūpta eēnt anq̄ꝫ itelligēt illa de rapia fuisse. C. d̄ rei vēdi. l. certū ē. vide i Pisanel la. c. vsura. Septio dr̄ mut⁹. i. ille q videt fur tū fieri: ⁊ dolose tacet: cū posset ipedire si vel/ let tal̄ tn̄ restituere dānū nō obligat̄: nisi sibi ex officio talia mala ipedire incūberet. di. 86. c. faciētis. ⁊ ex̄ de hōicidio. c. sic dignū. §. illi ēt. Faciētis inqt, pculdubio culpā hꝫ q qd̄ pōt ne gligit emēdare. ⁊ i. §. illi ēt dr̄. Qui potuit ho minē liberare a morte ⁊ n̄ liberauit eū occidit. ⁊ paꝝ ifra. Nec caret scrupulo ꝯsecutiōis oc culte qui māifesto facinori desinit obuiare. Et Prouer. 24. Erue eos q trahūt̄ ad mortē: ⁊ eos q trahūt̄ ad interitū liberare nos cesses. Si tn̄ ex officio nō tenet̄: lꝫ mortalit̄ peccet. si

sine pculo suo ꝟbo nō ipediūt restituere tn̄ n̄ obligat̄. Et ex h̄ seq̄t̄ octau⁹. s. nō obstās. s. q posset obstare ⁊ nō obstat. Jntellige sic̄ dictū ē de muto. Et h̄ maxie hꝫ ꝟitatē i capitaneis gētis armoꝝ ⁊ p̄ncipalib⁹: q obuiare possent ne soldati tanta mala facerēt. ⁊ nō faciūt: tenet̄ ad oia illa dona q̄ illi faciūt. Nono sequit̄ nō manifestans. i. qui scit vbi res furtiua sit. ⁊ nō manifestat maxime si sub iuramēto: vl̄ excōi/ catōis pena: aut p verā obediētiā si regular is ē: fuerit introgatus. q̄ꝛ tūc p iuramētū: excōi/ cationē l̄ obedientiā magis astringit̄ ⁊ negās ꝟitatē: tenet̄ satisfacere ipse. Sed si ꝟbis sim plicibus interroget̄. ⁊ psona sit publica: tenet̄ manifestare. si āt nō sit psona publica. ēt tenet̄ si sine scādalo id fieri possit. ⁊ pmarie tenet̄ re uelare his q pn̄t pdesse ⁊ nō obesse. facit. c. q cū fure. ex̄ de furtis. supi⁹ allegatū. Jbi nō fur solū ⁊c̄. Et sic habes viginti tria genera homi nū q ex auaritia dn̄ant̄. Breui⁹ de hac mā dixi mus q̄ꝫ potuim⁹. Et ista sufficiāt, p p̄ᵃ ꝯside°ᵉ

Qm̄ tū horribiles abusiōes fiāt in dieb⁹ festis circa opera fortune. Cōsideratio secunda.

Merito nunc de ab usionibus que fiunt i dieb⁹ festis circa opa fortune videam⁹. vbi tres ꝯclōnes subiūgam⁹. vꝫ. p̄ᵃ ꝯclō ē ista. Quis mercari sit licitū. tn̄ id fieri i dieb⁹ festis ē graue pcm̄. 2ᵃ ꝯ° ē ista. Et si ne cessitas legē non habeat: aliqua tn̄ opera seru lia facere: illa nō obstante aiam multū grauat Tertia ꝯclō ē ista. Quis liceat interdum cu/ ris humanis solacium interponere: tn̄ in die/ bus festis est graue pcm̄ ludere.

De mercantijs. Conclusio p̄ma.

Ecipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. ut. s̄. vbi tres ingram⁹ ꝟi. vꝫ. Pᵃ ꝟi. ē. vtꝝ mer/ cari sit licitū. 2ᵃ ē. Quot mōis mer/ cātia reddit̄ vitiosa. 3ᵃ ē. Quare i dieb⁹ festis mercari sit illicitū. Quātū ad p̄mā dico ꝙ mer cari in se ē licitū. Et h̄ triplici rōe. Primo ra tione diue ordinatiōis. Nā cū de⁹ sit gn̄alis p uisor: ut dicit btūs Tho. in p̄ma pte sūme: ne/ cesse ē ut sicut minori modo diuersa mēbra de dit q̄ nō eūdē actū hn̄t. sꝫ p vnū alteri subueni tur: sic ⁊ maiori mūdo diuersas ptes ordiauit. q̄ n̄ hꝫ oia vniformit: ⁊ tn̄ p vnā ptē alteri sub uenit̄. Nā hōi diuersa mēbra diuersa habētia officia dedit que tn̄ oia ad vtilitatē totius cor/

309

poris operanť. vñ oculis corpus vide: pedib⁹
gradiť ⁊c̃. Similiter ⁊ toti mũdo quibusdã ci
uitatibus ⁊ regionib⁹ ꝯcessit deus nãz ⁊ cõdi
tionẽ ꝓducẽdi granũ ⁊ nõ vinũ: ⁊ aliqb⁹ econ
tra. Et ꝑ ꝯñs sicut mẽbra nõ hñtia eũdẽ actuz
iuuãt se ad inuicẽ: sic vna ciuitas ⁊ vnus loc⁹
vna re habũdãs ⁊ alia carẽs iuuat illã ⁊ iuua
tur ab ea. h̃ ãt ꝯgruẽtissime fit ꝑ mercãtias. qr
⁊c̃. Scd̃o rõe gñalis fructificatõis. nã ex mer
cãtijs viuũt pauperes: diuites: sani: infirmi:
viri: mulieres: aialia: ⁊ similia. qd̃ satis appa
ret in lanificib⁹. Tertio rõe ecclĩastice ꝯfirma
tiõis. 89. di. c. fornicari. vbi dr̃. Fornicari nũ
q̃z lz mercari aliqñ licet. ⁊ aliqñ non licet. Et
pot addi q̃rta. s. rõne ꝟtualis exercitatiõis. qꝛ
hoies exercitãť i ꝑsona: i igenio ⁊ alijs ꝟtuo
sis actib⁹. vide de h̃. s̃. feria. vi. q̃rte dñice. in
ƀa ꝯsideratõe i ƀa ꝟitate ƀe ꝯclõnis. qꝛ ibi ha
beť satis diffuse. Et hec sufficiant ꝓ pñti ꝟita.
Quantũ ad ƀam ꝟi. dico ꝙ cõiter doctores i
hoc pte ponunt q̃nq̃z modos quibus vitiatur
ois licita mercantia. Prim⁹ ẽ rõe ꝑsone. 88.
di. c. negociatorẽ. vbi dicit tex. Negociatorez
clericũ ex inope diuitem: ex ignobili genera/
⁊ tanq̃z pestem fuge. Et sunt verba Hiero.
Et de hoc satis tractat Aug. in li. questionum
noui ⁊ veteris testi. Idẽ ẽt dr̃ de militibus q
bus ꝑ se negociari nõ licet. C. de mercibus ⁊
mercimonijs. l. milites. Hic caueãt mercato
res ne merceť cũ pecunijs q̃ sũt de bonis eccle
sie ⁊c̃. Secundus modus est ratione loci: ut
cũ fit negociatio in loco diuino cultui mãcipa
to seu dedicato. ut. c. decet domuz dñi. de emu
nitate ecclĩaꝝ. li. vi. eijciẽs. 88 di. c. decet in
ꝟsi. cessent. dicit ꝙ in ecclesia cesset vaniloqa
negociationes: nundine: ac iudicia secularia:
⁊ maxime criminalia. Et de hoc dicit vsq̃z ad
§. ordinarij. Concordat huic sententie clemẽ
tina prima de cele. mis. in qua prohibenť vani
loquia: cantilene: corizatio: ⁊ similia in hone/
sta. qr ⁊c̃. Tertius ratione temporis. s. ferian
di. sed de hoc veritate sequenti. Quartus mo
dus est ratione modi: ut cum exercetur merca
tio cum periurijs ⁊ mendacijs quibus hodie
mercatores habundãt. Iñ Criso. sup Mat.
21. c. de eiectione de templo. ⁊ ponitur. 88. di.
c. eijciens. vbi dicitur. Mercatores sine per/
iurio ⁊ mendacio esse non possunt. Et ideo in
stabilis est eoꝝ substantia. de hoc satis habeť.
22. q. 2. c. homines. ⁊. q. 4. c. trib⁹ modis ca/
dem causa. ⁊ extra de iureiurando. c. ⁊ si xp̃s.
vbi tractatur ⁊ ostenditur qualiter iuramentũ
sit licitum vel illicitum ⁊c̃. Quintus modus ẽ
ratione consortij: ut cum quis carius vendit
res transeuntibus ⁊ peregrinantibus. qd̃ ẽ cõ
tra legem dñi. Exo. xij. c. vbi dicitur. Eadez
lex erit indigne ⁊ colono qui peregrinãť apud
vos. Indigena est indegenitus: ut diximus
in precedenti conclusione in materia de vsur̃.
Iste malus modus vbiq̃z inualuit. Nam cũ
mercatores quẽpiã viderint hincinde inspiciẽ
tẽ cognoscũt eẽ forensem. ⁊ exeuntes de eoruz
apothecis quasi speluncis illum aggrediũtur
dicẽtes qd vis: vis vnũ biretũ: vnã bracã ⁊c̃.
Et tãdẽ illi vẽdũt vnã rẽ. quã si haberent ab
vno idigena iterrogati eẽnt mẽdaciť dixissẽt
illã nõ hr̃e. Iñ. c. i. de emp. ⁊ vẽdi. dr̃ Pla/
cuit. ut p̃sbyteri. i. ep̃i plebes suas admoneãt:
ut ⁊ ipsi hospitales sint, ⁊ ñ cari⁹ vẽdãt trãseũ/
tib⁹ q̃z i mercato vẽdẽ pñt. aliogn ad p̃sbyteꝝ
i. ep̃m trãseũtes h̃ referãt: ut illi⁹ iussu cũ hũa/
nitate sibi vẽdat. h̃ ibi ex ꝯcilio Maguntino.
ꝓpterea btũs Tho. ƀa ƀe. q. 77. ⁊ Scotus in
4. di. 15. q. 2. dicũt ꝙ cari⁹ rẽ vẽdẽ aut vilius
emẽ q̃z valeat ẽ iniustũ ⁊ illicitũ. Et rõ qꝛ em/
ptio ľ vẽditio videť eẽ itroducta ꝓ cõi vtilita/
te. dũ. s. vn⁹ idiget re alteri⁹. ⁊ ecõuerso: ut di
cit phus ꝑ ethicoꝝ. Qd̃ ãt ꝓ cõi vtilitate est in
ductũ nõ dz eẽ magis in grauamẽ vni⁹ q̃z al
teri⁹. ⁊ iõ dz ꝯctus inť eos ƀm quãtitatẽ rei re
stitui. Quãtitas ãt rei q̃ i vsũ hois venit mẽsu
rať ƀm preciũ datũ: ad qd̃ ẽ inuentũ nũmisma
ut pz. v. ethicoꝝ. Et iõ si ꝓciũ excidit q̃ztitatẽ
valoris rei: ľ ecõuerso res excedat ꝑ iũ tolleť
iustitie eq̃litas. Et ꝑ ꝯñs cari⁹ vendẽ ľ vilius
emẽ ẽ illicitũ. Nõ tñ ƀm eosdẽ ꝙ si res q̃ ven
diť cedat i detrimẽtũ vẽditoris vtputa qꝛ mul
tũ re illa idiget: tũc iustũ ẽ ut ñ solũ respiciatur
ad rẽ q̃ vẽdiť. sz ẽt ad oẽ dãnũ vẽditoris. ⁊ ꝑ
ꝯñs poterit plus vẽdẽ q̃z valeat. Sz si ñ mul
tũ dãnũ vẽditor icurrẽt q̃zuis emẽti multum
neccia ⁊ vtiľ taľ res eẽt: ñ põt tñ ex h̃ cari⁹ ven
di q̃z valeat. qñ taľ vtilitas rei ñ ẽ ex ꝯditiõe
rei vẽdẽde: sz emẽtis. nulli ãt lz vẽdẽ qd̃ ñ est
suũ. Tũ honestũ eẽt ut emptor vẽditori aliqd
ꝑꝑ talẽ vtilitatẽ quã cõsequiť liberaliť super/
rogaret. Vide ď hac mã in Pisanella. c. vsu
ra 3° ꝑ totũ. Et h̃ sufficiant ꝓ pñti ꝟi. Q̃rtũ ad
tertiã ꝟi. dico ꝙ ꝑꝑ tria ẽ illicitum mercari in
diebus festis. Primo qꝛ ẽ cõtra p̃ceptũ dñi.

Ero.xx.ꝛ Deut. Memēto ut diē sabbati sci
fices. Sex dieb⁹ opaberis. ꝛ faciēs oīa opa tua
septio āt die sabbatū dñi dei tui ē. Non facies
oē op⁹ in eo: tu ꝛ fili⁹ tu⁹ ꝛ filia tua: suus tuus
ꝛ ancilla tua: iumētū tuū ꝛ aduena q̄ ē itra por
tas tuas. Sex. n. dieb⁹ fecit dñs celū ꝛ terram
mare ꝛ oīa q̄ i eis sūt. septimo āt die requieuit.
Idcirco bñdixit dñs diem sabbati ꝛ scificauit
eū. h ibi. Hugo i expositiōe noui ꝛ veteris te
stamēti dicit ꝙ aliq dicūt ꝙ h pceptū ptim ē ce
rimoniale. ꝛ ptim morale. Morale ē inquātū
vnā diē ebdomadale pcipit scificari. Inquātū
vo precipit septimā diē ē cerimoniale. Et q̄ꝫ
tū ad h cessit ꝛ nō huaꝛ: sꝫ dies dñicus loco ei⁹
accipiꝛ. Mutatū est āt sabbatū in diē dñicū tri
plici rōe. Pria rōe pfecte īminatiōis .2° rōe
mirabil' opatiōis. 3° rōe mystice figuratiōis.
Primo rōe pfecte īminatiōis. Naꝫ añ verbi
dei hūanationē ꝛ in pncipio mūdi: glo͛sus de⁹
opi creatiōis in die sabbati finē dedit: ꝛ io me
rito scificād⁹ ꝛ custodiēd⁹. Postq̄ꝫ āt carnem
hūanā iduit ut hoieꝫ reformaret q̄ p culpā rue
rat op⁹ redēptionis in die dñico pfecit. s. dū re
surrexit. ut dicit Paul⁹. resurrexit pp iustifi-
catione nostrā: ꝛ mortu⁹ ē pp scelera nr̄a. ideo
iustū ē ut h dies scificeꝛ ꝛ bñdicaꝛ. Iō de cōse.
di. iij. c. sabbato. Innocēti⁹ papa ait. Diē dñi
cam ob venerabilē resurrectionē dñi nr̄i iesu
xpi: nō solū i pasca celebram⁹. veꝝ ēt p singu
las ebdomadas ipsius diei ymaginē frequen
tam⁹. In xpo nēpe residet exemplar ꝛ causali
tas resurrectiōis gnāl'. Et iā in ipso sicut i ca-
pite glorificata regescit hūana nā. Et Ioānes
damascen⁹ ait. Celebrem⁹ resurrectiōis diē in
q̄ dñs Iesus vite pnceps ꝛ saluator hos q̄ deū
spūalr colūt i pmissā hereditatē itroduxit sup
ple i spe. Precursor nr̄ itrauit ꝛ resurgens a
mortuis aptis ei celestib⁹ portis in dextera pa
tria corpalr sedet. vbi ꝛ q̄ spūalē legē seruāt in
roibūt. h ille. Ex h pꝫ dr̄ia int' sabbatū ꝛ diem
dñicā. q2 sabbatū bñficiū creatiōis: dñica redē
ptiōis respicit. Et q2 dei eterni vbi bñficiū re
dēptiōis lōge a beneficio creatiōis distat: ideo
maxime colendus dies ille. Nā creādo dixit
ꝛ facta sunt: sed recreādo multa dixit fecit ꝛ su
stinuit. Et hic pꝫ pma rō. Scd̄o rōe mirabilis
opatiōis. Nā die dñico gestū est q̄cq̄d a domi
no insigne ꝯstitutū ē. Inde Leo papa: ꝛ poni
tur. 75. di. c. ꝙ die dñica. in fi. ait. Dñica dies
tātis diuinaꝝ dispēsationū mysterijs est cōse-
crata. ut quicquid a dño insigne ē cōstitutū in
huius diei dignitate fit gestū. Et i hac die mū
dus sūpsit exordiū. In hac per resurrectionē
ꝛ mors interitū ꝛ vita accepit principiū. h ille.
Alias dicemus omnia que in die dñico pfecit
deus. Tertio rōne mystice figuratiōis. Nam
lꝫ sabbatum requiē animaꝝ ꝛ corpoꝝ signifi-
caret vltimā pficiēdā. s. i septima etate. tamen
q2 ab illa p p̄m cecideramus quasi cessauit il-
la mystica figuratio. Quia vo p xp̄i passionē
ꝛ resurrectionē resurrexim⁹ ad statumq̄ꝫ gra-
tie releuati: ipse dies dꝫ sūme venerari in quo
resurreximus. sed hoc fuit in die dñico p xp̄m
resuscitatū. ergo dies dñicus nobis valde ho
norādus colendus ꝛ sanctificandus ē. Inde
p̄ Petri p̄ dr̄. Benedict⁹ deus ꝛ pr̄ dñi nr̄i
Iesu xp̄i: q̄ scdm omnē misericordiā suā regnā
uit nos in spem viuā per resurrectionē. Iesu
xp̄i. h ille. Ex pma Cor. xv. Quomō quidam
dicūt in nobis q̄m resurrectio mortuoꝝ nō est
si āt resurrectio mortuoꝝ non ē: neqꝫ xp̄us re
surrexit. Nunc autē xp̄s resurrexit a mortuis
primitie dormientiū. q̄m quidē per hominem
mors: ꝛ p hominē resurrectio ē mortuorum.
Recte igiꝛ dies dñica nobis celeberrima est ꝛ
multū venerāda. Inde de ꝯse. di. iij. c. sabba
to supi⁹ allegato dr̄. Tal' dies celeberrim⁹ nec
i ipsa die scā aliq̄ opatio agaꝛ: sed tm̄ hymnis
psalmis: ꝛ cāticis spūalibus illa dies trāscaꝛ.
Dicit tñ btūs Tho. sa se. q. cxxij. ꝙ obserua-
tio diei dñice succedit loco sabbati. nō ex vi p̄
cepti: sꝫ ex ꝯstitutiōe eccl'ie ꝛ ꝯsuetudine popu
li xp̄iani. Ideo non est a deo orta ꝓhibitio diei
dñice sicut sabbati. sed quedam opa ꝯcedūtur
que ꝓhibeanꝛ die sabbati. ut decoctio ciborum
ꝛ hmōi. de ꝯse. di. iij. c. peruenit. in fine. hoc
c. ponitur in sequēti ꝯclone. Et etiā i q̄buſdā
operibus ꝓhibitis facilius dispensaꝛ in noua
q̄ꝫ i veteri lege. sicut patet de piscatiōe. i. c. lꝫ.
ex̄ de feris. vbi dicit tex. in sūma. ꝙ in diebus
festis ꝓpter necessitateꝫ licitū ē piscari. Et dat
exemplū de allecib⁹ q̄d gen⁹ ē piscis. Vñ ꝓpe
dicit sic tex. Indulgemus ut liceat prochianis
vr̄is dieb⁹ dñicis ꝛ alijs festis preterq̄ꝫ in maio
rib⁹ anni festiuitatib⁹: si allecia terre se iclina-
uerint coꝝ captiōi incōgruēte necītate intēdē
tia q̄ factā capturam eccl'ijs circūpositis ꝛ xp̄i
paupib⁹ cōgruā faciant portionē. h ibi. Alle-
cia gen⁹ piscis est q̄d raro ꝛ certis dieb⁹ appa-
ret. Ideoqꝫ pp necessitatē facili⁹ indulgeꝛ: sꝫ

310

diebꝰ dñicis captiõi itẽdãt: exceptꝭ festis maio
ribꝰ. ut natiuitatis dñi: epiphanie. pasce: pen/
tecostes. h̄ ḡ ꝛẽt festo assumptiõis ẜm q̄dam
Et sic pꝫ ꝑ° rõ qꝛ in diebꝰ festis mercari nõ lꝫ.
Scðo mercari ñ lꝫ i diebꝰ festis. qꝛ ẽ ꝯ ꝑceptũ
eccl'ie oppositũ facẽ. ut pꝫ ex̄ de ferijs. c. oẽs di
es. vbi dicit tex. Omnes dies dñicos a vespa
in vesperã cũ oi veneratõe decreuimꝰ obserua
ri: ꝛ ab oi illicito ope abstinere: ut mercatũ in
eis minime fiat neqꝫ placit: ũneqꝫ aliq̄s ad mõ
tẽ l'ad penã iudicet. Nec sacra nisi ꝓ pace vl'
alia necessitate prestẽt. h̄ ibi. Concordat huic
c. ꝯquestꝰ. eo ti. ꝛ ipsũ allegat gl. sup dicto. c.
oẽs. De h̄ qð dicit a vespera i vesperã ñ ẜua
tur q̄ꝫtũ ad cãs: imo põt iudex ꝓcedere vſꝫ ad
illã horã q̄ possit ꝑficere qð incũbit añ noctis
tenebras. de offi. delegati. c. ꝯsuluit. ſꝫ q̄ꝫtũ ad
celebrationẽ officioꝝ h̄ dr̄: ut pꝫ i. c. qm̄ i pte.
de ferijs. h̄ dicit gl. i dicto. c. oẽs. Et sic pꝫ ꝙ
dies dñicus icipit ꝛ finita a vespa in vesperã.
Et icipit dies sabbati ꝛ finit in vesperis dñice
2° pꝫ ꝙ i diebꝰ festiuis ñ liceat mercari· litiga
re: l'iurare. nisi iuret ꝓ pace l' alia necessitate.
qꝛ ꝛc̄. 3° mercari nõ licet: qꝛ ẽ ꝯ debitum nãe
Nã cũ hõ ex duplici ſba ꝯstat. s. aia ꝛ corpore:
ꝛ qðlibet eoꝝ suũ debitũ hr̄e debeat iustũ ẽ ut
si sex diebus hebdomade ꝓ corpe opamur ꝙ
ad minꝰ vno die ꝓ aia aliquid faciamꝰ. qꝛ ꝛc̄.
Ad hoꝝ clariorẽ noticiã mouẽt tria dubia. ꝑ
mũ ẽ· an ꝓhibitio superiꝰ fcã i. c. oẽs. ex̄ de fe
rijs. se extẽdat ad alias festiuitates: cũ ibi nõ
fiat mẽtionis de die dñico. 2° an mercari in
diebꝰ festis sit i necessitate licitũ: sicut piscari ꝛ
alia opa necessitatis. qꝛ i dicto. c. nõ ponit nisi
de iuramento: an. s. liceat iurare ꝓ pace ꝛ alia
necessitate. 3° an doctoribꝰ ꝛ scholaribꝰ liceat
i diebꝰ festis studẽ ꝛ scribẽ. Q̄tum ad ꝑmam
dico breuiter ꝙ sic. ꝛ licet in dicto. c. nõ fiat mẽ
tio nisi de dñica: alibi tñ fit mẽtio. ut in. c. con
q̄stus· de ferijs. ꝛ. c. ꝓnũciandũ. de conse. di.
iij. vbi ponũt dies feriãdi: ut natalis dñi sãcti
Stephani ꝛc̄. ponerẽ textũ. ſꝫ cã breuitatis re
linquo. qꝛ ꝛc̄. Quantũ ad ẜam dico ẜm q̄sdaꝫ
ꝙ mercari põt hõ triplici rõe. s. rõe cupiditatꝭ
rõe necessitatis: ꝛ rõe nãlis vtilitatis. Prio
rõe cupiditatis. ꝛ h̄ oĩo ẽ pcm̄ mortale siue in
festis siue nõ. ut pꝫ in tertia ꝯditione ꝑme ꝑtis
huiꝰ ẜmonis. 2° rõe necessitatis. ꝛ tũc si est i
euitabilis necessitas nõ ẽ pcm̄. sicut sunt q̄dã
artifices qui aliud tẽpꝰ ñhñt ire ad nundinas

nisi dies festos: quos alijs diebꝰ oꝫ laborarẽ:
ut sibi ꝛ sue familie victũ quotidianũ acqrant
hĩ dũ tñ missã audiant. ꝛ horã aliquã accipiãt
si possunt ut diuinis vacent: nõ ẽ pcm̄. 3° rõe
cõis vtilitatis. Aliqua. n. sunt vtilitati corpis
deẜuientia: ut emere vendere q̄ sũt necessaria
victui corpis. ꝛ tunc si alijs tpibus emi ñ po/
tuerũt ñ peccãt in emẽdo l' vẽdẽdo ut panẽ vi
nũ. carnes. pisces. ꝛ hmõi. qꝛ ꝛc̄: Quantũ ad
tertiũ dico ꝙ sũt varij mõi rñdendi· Dominꝰ
Joãnes Andre. super dicto. c. oẽs. de ferijs
dicit ꝙ h̄ licitũ: cũ sit opus licitũ. Dñs Anto.
dic̄ ꝙ sit licet forte cã expediẽdi forẽses de lon
ginq̊ veniẽtes: l' nisi cẽt studiũ i sacra pagina
l'alia re spũali. alias dicit vacãdũ cẽ ꝯtẽplatio
ni: ꝛ alijs diuinis officijs. Alia dicũt ꝙ dum
audiant missa ñ ẽ illicitũ leges ꝛ iura studẽ ma
rie cum ipator in ꝓemio. ffoꝝ. statuit studẽtes
sedulo studere. §. aiaduertite. Itẽ cuꝫ leges di
cãtur sacre: ꝛ doctores etiã leguꝫ vocent sacer
dotes. vt pꝫ i eodẽ ꝓemio: videt rõnabile ꝙ
sic ꝑmittit studiũ i sac̄ pagina ẽ diebꝰ festis. sit
etiã ꝑmittat in iure. Sꝫ tñ aduerte ꝙ h̄ ñ fiat
ꝯtẽplatiõe ꝑcij: nisi forte ꝓ expeditiõe forẽsiuꝫ
vl'alia iusta cã seu cã interueniente. Intentõ. n.
doctoꝝ ꝛ studentiuꝫ ꝑncipal' esse dꝫ cultꝰ iusti
tie ꝛ disciplinę: merces autẽ ꝛ ꝑmium ex ꝯñti.
Tutior vr̄ opinio Antonij. q̄re ꝛc̄. Et h̄ suffi
ciãt ꝓ pñti conclusione.

De opibꝰ fortũe i diebꝰ festis ꝓhibitꝭ ꝯ° 2ª.

Ecipe ẜam cõcl'oem vꝫ. Etsi nec̄citas
a lege nõ hẽat: aliq̄ tñ opa ser uilia face/
re illa non obstãte aiam multum ḡuat.
vbi tres ingramꝰ vi. Prima vi. ẽ. vtꝝ necef
sitas non habeat legem. 2ª est vtꝝ necessitas
excuset ab oi opere humano. 3ª est: q̄re non
custodimus sabbatum sic̄ diem dñicũ. Q̄tũ
ad ꝑmam dico ꝙ quedã est lex diuina: quedã
nature: quedam moris: ꝛ quedam ab homie
facta. Modo dico ꝙ contra legem diuinã nec
moris nec nature nulla necessitas vim habet
quia contra istas leges facere est peccare mor
taliter: modo nulla necessitate mortaliter pec/
care debemus: ꝛ per consequens nulla mala
cõsuetudo pctõrem excusat: facit. 25. q. 2. c. ita
nos. ꝛ. C. de epali audi. l. iij. vnde nunq̄ꝫ forni
cari aliq̄ necessitate licet. 88. dist. c. fornicari.
Et ratio: quia est contra legem moris nature
ꝛ dei. Inde glo. i. c. 3. extra de furtis. q̄rit q̄re
mulier propter necessitatẽ famis fornicari nõ

35

potest. τ dicit φ mulier potius oia mala sustie
re dȝ q̃ȝ fornicari: vt.32.q.5.c.ita ne: Et rõ:
quia ē semp peccatuȝ mortale. Sed dices quõ
non licet: quia furari necessitate famis nõ est
pctm̃ mortale: τ tñ deus precipit. Non fur/
tum facies. Dicit glo. ibi φ non ē furtũ: qꝛ ꝓpt
necessitatem bona tꝑalia sũt cõia. nõ aũt sic bo
na corꝑalia.42.di.§.j.τ in.c. qđ aũt.25.q.5.
Et intellige φ illa necessitas qñ oia fiunt cõia
τ furari tũc licȝ dȝ eē magna τ non ꝑua: vt in
d.c.3.ex̃ de fur. in glo. Et an teneant̃ restituē
cũ ad piguiorē fortunã ꝑuenerint. Inno. ibi/
dem notant̃ dicit φ sic: lȝ a pñº excusarent̃. τ
rõ est: qꝛ talis ꝑmissio licita ē ꝓpt necessitateȝ
que facit oia tꝑa cõia: g̃ cessante tali necessitate
cessat illa ꝑmissio. Et si nõ restituerit qñ pote
rit. dicit Inno. ibidem φ ille mortalit̃ peccat.
Et vt clarius hec mã habeat̃ est notandum φ
necessitas ē duplex. s. absoluta τ ex supposito
ne. Necessitas absoluta est qñ nec potuit: nec
poterit alit̃ eē: vt iusta ꝓpositio deº ē. Necessi
tas ex suppositione ē qñ posita aliq̃ re in esse τ
postea alia ad illã seqtur ꝑ modũ ꝯñtis: vt po
sita in ꝟitate ista ꝓpõe. sor. currit: de necessi/
tate ad illã seqtur ꝑ modũ ꝯñtis. g̃ mouet̃. hec
aũt hȝ tria mẽbra. Primo mõ dicit̃ necessari
um sine quo nullo mõ possumº viuere: vt nu
trimẽtũ quo ad vitã corꝑalē. τ sacra eccl'e quo
ad vitã spũalē. 2º mõ dr̃ necessariuȝ sine q̃
possumº viuere. sed nõ bene. τ ꝓp̃e dicit̃ ne/
cessariũ causatiuũ. τ põt eē ista necessitas vr/
gēs τ magna: leuis τ ꝑua. exm. Infirmo ne
cessaria ē medicina τ opº medici: lȝ sine medi
cina qñqȝ hõ sanet̃. 3º modo dr̃ necessariuȝ
coactum τ violentum vt qñ vi cogor aliqd fa
cere: vt in.c. sacris. ex̃ qđ me: cau. vbi dĩc tex.
in sũma φ excõicatus nõ ēst q absolute coactº
cũ excõicato cõicat. secº si coactio fuerit ꝯditio
nal'. τ gl. ibi ꝯcordãtias allegat. His sic nõt̃s
pono aliq̃s regulas faciẽtes ad ꝓpositũ. Pri
ma regl'a ē φ necessitas vim legis hȝ τ dr̃ alte
ra lex. patet h̃ regl'a. j.q.§. si g̃. ꝟsi. ſȝ nõndũ
vbi dicit sic tex. Sȝ nõnduȝ ē φ sacroꝝ alia
sunt necessitatis. alia dignitatis. Quia. n. ne
cessitas nõ hȝ legē: ſȝ ipsa facit sibi legē: illa sa
cr̃a q saluti necessaria sũt: qꝛ iterari nõ pñt: cũ
sint ꝟa auferri vel dimitti nõ debent τc̃. τ de
obs̃. ieiu.c 2. in glo. sup ꝟbo puniẽdos. vbi
dicit sic glo. Et sic necessitas excusat q legē nõ
hȝ. de ꝯse. di. j.c. sicut. τ de ꝯsue.c. q̃ȝto. τ al/
legat etiã.c. vl. eo. ti. τ sic pȝ pma regl'a. 2ª
regula ē ista: φ necessitas legē hũanaȝ tollit et
vincit. τ sic tollit ius positiuũ. Et rõ. qꝛ neces
sitas nõ est sub lege hũana: sed sup̃ legē. Hec
regl'a pȝ de ꝯse. di. 5.c. discipulos. in glo. τ i
c.3. ex̃. de fur. in glo. Vñ si vrgens erit neces
sitas totã legē positiuã tollit: q̃cũqȝ sic illa neces
sitas: siue absoluta: siue ex suppõne. Si auteȝ
sit leuis: delictũ qdē alleuiat: sed nõ tollit. vt ē
casus in.d.c.3. de fur. vbi dĩc sic tex. Si qs ꝑ
necessitatē famis aut nuditatis furatº fuerit ci
baria vesteȝ vl' pecꝰ: peniteat ꝑ ebdomadas
tres: si reddiderit non cogat̃ ieiunare. h̃ ibi. τ
glo. ibi sup ꝟbo peniteat. dicit. Ex eo φ pnia
iponit̃ colligit̃ φ modica fuerit necessitas. Si
n. magna fuisset nõ iponeret̃ pnia. h̃ glo. τ al
legat multa iura: ex qbº sequũtur aliq̃ correla
ria. Primũ ē φ si qs necessitate vrgēte vi
olat ieiuniũ vel q̃dragesimã excusat̃ in totuȝ.
ex̃ de reg. iur. qđ nõ ē lege licitũ necessitas lici
tũ facit. Si aũt sit ꝑua nõ excusat: ſȝ ꝺlictũ alle
uiat. 2m correlariũ ē φ necessitate vrgēte a
iudeis licȝ cibũ sumē. silr̃ ab alijs ifidelibus:
vt nõ. glo. in.c. q̃ȝ sit. glo. penl'. ex̃ de iudeis.
Dĩc. n. ibi tex. Cõcedimº vobis his cibis cũ
modestia τ gr̃aꝝ actiõe seruata tẽpoꝝ q̃litate
ꝑm sãctoēs canonicas vti liceat q vob̃ ab ipꝭ
infidelibº apponũt̃ τc̃. vbi glo. sup ꝟbo ap/
ponũtur. dĩc sic. Quecũqȝ g̃ apponũt̃ vti pñt
nisi dcm̃ sit φ fuerit idol' imolata: vt. j.q.4.§.
vlt. τ.26.q.2.c. si de area. Tũc. n. ē sãctiº mo
ri fame q̃ȝ idolaticis vesci. vt.32.q.4.§. sic san
ctiº. h̃ glo. Ex q̃ pȝ φ tꝑe necessitatis oia q̃ ap
ponũtur nob̃ comestibilia comedē dēmº nisi
sit idol' imolatũ: qꝛ tũc facēt ꝯ legē dei q̃ ꝑcipit
de idolaticis nõ vesci: τ ꝯ legē dei nulla valet
necessitas. vt dictũ est in ꝑncipio huiº ꝟi. q̃re
τc̃. Plura alia correlaria iduci possent. ſȝ lõ
gior cēm. 3ª regl'a ē. φ si pr̃ nõ hȝ vñ viuat
tꝑe famis τ necessitatis põt filiũ ꝓpũ vēdere.
tex. ē i. l. 2. C. de prib' q filios distraxerit. Idē
dĩc glo. τ φ si vēdē eos licet multomagis eos
pigrare licebit. 4ª regl'a ē φ ꝑp ncitatē põt
qs absolui ab excõicatõe a q̃cũqȝ dato φ cessã
te nccitate ñ possit absolui nisi a papa. Ista re
gula pȝ.17.q.4.c. si qs suadēte. τ de ꝯse. di.4
c. scim̃. τ de offi. or.c. pastoral'.§.j. Ista ãt ne/
cessitas itelligit̃: vt i mortis arti. Idē dicimº
de pnia. φ i nccitate pt qs a q̃cũqȝ absolui. ex̃
de fur.c. fures. vbi dicit tex. Fures τ latrões
M

311

ti in furãdo ꝛ depdãdo occidũt: visũ ē ꝓ eis fi
cē orãdũ: sed si ꝯphēsi aut vulnerati p̄sbytero
vel diacono ꝯfessi fuerint cōionē eis nō nega
m⁹. h ibi. ꝛ glo. ibi sup v̄bo: diacono. dicit in
necessitate: etiã laico ď ꝯse. di. 4. c. sem̄. de pe.
di. j. quē penitet. v̄sus fi. ꝛ di. 6. c. j. circa p̄n.
h glo. 5ª reglã ē ꝙ lʒ dictũ sit ꝙ nulla neci/
tas valet ꝯ ius dinũ intelligit̄ vbi nũq̄ʒ repit̄
ꝙ nec in veteri nec i nouo testõ fuerit aliq̄n di
spensatũ. sic̄ de adoratōe alteri⁹ dei. de nō assu
mēdo nomē dei i vanũ. nō mechari ꝛ silib⁹.
Sʒ si repiat̄ dispēsatũ a deo tũc non sp̄ ē pctm̄
facē ꝯtra legē dei: vt pʒ de futu ꝑpe ncitatis
vt. s̄. dixim⁹. Jtē de homicidio ꝑpe necessita/
tis: vt dic̄ glo. d. c. 3. ex̄ de fur. Jtē in multis
alijs vt patebit in sequēti v̄itate. q̄re ꝛc̄. Mul
ta. n. de⁹ ex his q̄ in veteri testõ statuerat mu/
tauit in nouo: vt pʒ extra de ꝯsã. ꝛ affi. c. ñ dʒ.
ꝛ de pe. di. j. c. noui de⁹. ꝛ. 22. q. 4. c. icōmu/
tabil̄. ꝛ iste due ꝯcordãtie allegant̄ in. d. c. nō
dʒ. in glo. 2. Et ista sufficiãt ad p̄ns. Q̄tuʒ
ad ꝭam v̄i. dico ꝙ lʒ dies festi debeant absolu
te celebrari· vt. c. fi. de fer. ꝛ de ꝯse. di. 3. c. ꝓ/
nũciãdũ. ꝛ. l. dies festos. C. de ferijs. ꝛ. l. j. ff.
eo. ti. tm̄ necessitate cogēte nō ē pctm̄ m̄ta opa
absolute ꝓhibita facere: sic̄ dictũ est sup̄ de pis
catione: vt nō. in. c. lʒ. extra de ferijs. Jtē col
ligē granũ vinũ reponere fenũ ꝛ de silib⁹ idē
ē iudiciũ. q̄r ꝛc̄. Q̄tũ ad t̄tiã dico ꝙ lʒ q̄busdã
ꝛ nō sane videat̄ a xp̄ianis ēt sabbatũ obs̄
uari debē cũ ꝛ ipsi deo obligent̄ ꝓpt̄ bñficiuʒ
creatōis: tm̄ ne iudaizare videamur ꝭʒ Host.
in sabbatis marie opari debem⁹. de h ē tex. ď
ꝯse. di. 3. c. ꝑuenit. vbi dic̄ tex. Peruenit ad
me q̄sdã puersi sp̄ũs hoies p̄ua int̄ vos aliq̄ ꝛ
scē fidei aduersa seminasse: ita vt i die sabbati
aliq̄d opari ꝓhiberēt: q̄s q̄d aliud q̄ʒ p̄dicato/
res antixp̄i dixeri: q venies die sabbatũ atq̄ʒ
dñicuʒ ab oi faciet ope custodiri: q̄r. n. se mori
ꝛ resurgē simulat hr̄i vult i veneratōe dñicuʒ
diē: ꝛ q̄r pplm̄ iudaizare ꝯpellit vt exterioreʒ
ritũ legis ꝓuocet ꝛ sibi iudeoꝝ p̄fidiã subdat:
coli vult sabbatũ. h ibi. q̄re ꝛc̄. Et ista sufficiãt
ꝓ p̄nti ꝯclusione. De ludo. Cōclusio tertia.

Ecipe tertiã ꝯclōnē vʒ. Q̄uis liceat i
a terdictũ curis hũanis solaciũ inponē
tm̄ ē graue pctm̄ in dieb⁹ festis ludere
vbi tres ingram⁹ v̄i. vʒ. Pª v̄i. ē ista. Que
sũt solacia licita in dieb⁹ festis accipienda. 2ª
ē q̄r lud⁹ alcaꝝ ꝛ hmōi nō ponit̄ int̄ solacia li
cita. 3ª v̄i. ē ista q̄t sũt abusiones ludi. Q̄/
tũ ad p̄mã dico ꝭm btm̄ Tho. ꝭa ꝭe. q. 168. ꝙ
sic hō indiget corpali refocilatiōe: q̄r q̄tidie la
borare nō p̄t: ita ēt ex pte aie indiget q̄ete ꝛ so
lacio: q̄ď fit p ludifica ꝛ iocosa. Jñ poeta ait.
Jnt̄pone tuis int̄dũ gaudia curis. Et ea qui
dē solacia accipiēda sũt q̄ licita sũt. Licita autē
sũt q̄ dinã maiestatē nō offendũt. Sũt aũt q̄n/
q̄ʒ q̄ solacia illicita faciunt. Primũ q̄ñ in sola/
tio ꝛ tripudio v̄ba turpia ꝛ inhonesta ꝓferũt̄
sic̄ cantilene inhoneste: de q̄b⁹ dr̄. xcij. di. c.
in scã. deũ manib⁹ stimulat qui pplm̄ vocib⁹
delectat. 2° q̄ñ in tripudijs ꝛ solacijs turpia
fiũt ꝛ opant̄: sic̄ sũt larue inhoneste ꝛ hmōi: ꝛ
p̄maxie laruãtes se i habitib⁹ religiosoꝝ. ꝛ de
bēt tales q̄uit p̄uiri ꝭm leges: vt in aut̄. de scis
simis epis̄. §. fi. 3° q̄ñ in solacijs aliq̄ fiunt ꝯ
honorē cōmodũ ꝛ vtilitatē ꝓximi vt stãtes su
pra portas domoꝝ vt faciũt mulieres vl̄ ad ea
rũ fenestras stantes illudentes hũc vel illũ vl̄
illã: q̄ď ē cōtra charitatē. silr̄ iuuenes irriden/
tes paupes vel senes ꝛ religiosos transeũtes
dicētes o dñe ꝛc̄. silr̄ numerantes inuicē. Jtē
euntes ad vineã ꝛ hortũ alioꝝ sine licētia. h ꝛ
silia sũt ꝯ ordineʒ charitatis ꝛ legis nature q̄
ait Qď tibi nō vis fieri alijs nō facito. 4°
q̄ñ solaciuʒ fit tpe non debito· vt tpe auditiōis
misse ꝛ v̄bi dei q̄s venatũ vel piscatũ vadit ꝛ
silia. 5° q̄ñ facere talia solacia p̄sone nō ꝯue
nit. 23. di. c. his igit̄. vbi dr̄. His igit̄ legē pa
trum caueat̄ vt a vulgari. i. laicali vita seclusi a
mũdi voluptatib⁹ se abstineãt: nō spectacul̄: ñ
pōpis intsint: ꝯuiuia publica fugiãt: p̄uata nō
tm̄ pudica: sed ēt sobria colant: vsuris nequa
quam incũbãt: neq̄ʒ turpiũ occupationib⁹ lu/
croꝝ fraudib⁹ cuiusq̄ʒ studium non appetant
amorē pecunie q̄si mãm cũctoꝝ criminũ fugi/
ant: secularia officia negociaq̄ʒ abundãt. i. re
nũciēt: honoris q̄dũ p ambitionē nō suscipiãt
ꝛc̄. Multa alia pulchra ibi vide si placet. Et
loq̄tur de clericis. l̄q̄a fōtiori ꝛ religiosis mi/
nus ꝯuenit. Facit multũ ad ꝓpositũ. c. clerici
de vi. ꝛ hone. cle. vide ipsũ sup̄ feria ꝭa ꝭe dñi
ce in t̄tia ꝯsideratōe ꝯclōe p̄ma i fi. Et pōt ad
di sextũ q̄ď solaciũ fac illicitũ vʒ. q̄ñ fiũt in locis
nō debitis. extra de vi. ꝛ hone. cle. ca. cũ deco
rē. vbi dr̄. Cũ decorē dom⁹ dei. ꝛ infra. Jnt̄/
dũ ludi fiũt in ecclijs theatrales: ꝛ nō soluʒ ad
ludibrioꝝ spectacula itroducũt̄ in eas mōstra
laruaꝝ: veꝝ ēt in aliq̄b⁹ festiuitatib⁹ diaconi:

p̄sbyteri subdiaconi insanie sua ludibria exer/
cere p̄sumūt. ꝛ infra. Frr̄nitati tue mādam⁹ q̄/
ten⁹ nec p hmōi turpitudinē eccl'ie inquinet ho/
nestas: p̄libatā ludibrio⁊ ꝯsuetudinē vel poti
us corruptelā curetis a vr̄is eccl'ijs extirpare.
h ibi. vbi glo. sup v̄bo mōstra larua⁊. sic di/
cit. Prohibitū ē etiā ludibrij vti habitu mo/
nacali vel alio religioso: ꝛ g̃uiter punit̄ q h fa
cit: vt in aut̄. de scissimis epis. §. vlti. Non tū
ꝓhibet̄ h repn̄tare p̄sepe dn̄i: herodē magos
ꝛ q̄lit̄ Rachael plorabat filios suos: ꝛ cetera q̄
tangūt festiuitates illas cū talia poti⁹ inducant
hoīes ad ꝯpūctionē q̄ȝ ad lasciuiā. Et q̄ h pos
sint fieri ē arg. de ꝯse. di. 2. c. semel. ꝛ di. 4. c.
q̄ris. v̄sus finē. Et q̄libet festū ē signū ꝛ re/
pn̄tatio p̄terito⁊. 75. di. c. q̄ dic dn̄ico. h glo.
ibi. Etsi diceret̄: o p̄r Ambrosi ista ꝯsuetudo
ē hic ꝛc̄. Dico q̄ glo. vlti. in. d. c. cū decorem.
tibi rn̄det ꝛ dicit q̄ turpis ꝯsuetudo potius dr̄
corruptela q̄ȝ ꝯsuetudo que citius ē extirpāda
8. di. c. mala ꝯsuetudo. ꝛ extra de ꝯsue. c. cū in
ter vos. ꝛ. c. venerabil̄. ꝛ de exces. prela. c. int̄
dilectos. h glo. q̄r ꝛc̄. Sed ad clariorē noticiā
quero vtr̄ videre ipsa spectacula sit pctm̄ mor
tale. Et h sūt due opiniōes. Pria dicit q̄ sic.
Et ꝓbat p tex. q dic. de ꝯsec. di. j. ꝛ p. c. q ve
natorib⁹. 16. di. tex. q dic. dic̄ sic. q dic solēni p̄
termisso ad spectacula vadit excōicet̄: ſȝ excōi
cat̄ nulli⁹ nisi ꝓ pctō mortali. g̊ talia vidē ē pec
catū mortale. Text⁹. q venatorib⁹. dic̄ sic. vi/
dent hoīes venatores ꝛ delectant̄: ſȝ ve mise/
ris si se nō correxerint. videbūt. n. saluatorē
i iudicio ꝛ ꝯtristabunt̄. h ibi. ꝛ sūt v̄ba Aug.
sup psalteriū. ſȝ ve ſm̄ Hiero. iportat dānati
onē eternā que dat̄ ꝓ pctō mortali tm̄: g̊ talia
vidē ē mortale pctm̄. Alia opinio huic ꝯ̄ria
ē Alberti sup. 4. sniā⁊. vbi dicit q̄ spectacula
siue iuēta sint ad remouēdū tediū: siue ad sola
ciū p̄stādū: q̄ȝuis habeāt vanitatē annexā sup
ple nō ihonestā nō sūt mortalia nisi fiāt tp̄e int̄
dicto vel loco sacro. h ille. Itē vr̄ sētire btūs
Tho. 2a 2e. q. 68. Ego aūt de ꝯsilio peritorū
viro⁊ dico sic. q̄ aut spectacula repn̄tatiua sūt
pia⁊ re⁊: vt adoratio mago⁊ ꝛc̄. ꝛ h ꝛ eo⁊ in
spectio deuota licita sūt: ſȝ oīa vana ꝛ turpia a
talib⁹ resecāda sūt: vt i. c. cū decorē. supi⁹ alle
gato. Aut talia spectacula nō sūt repn̄tatiua pi
a⁊ re⁊. ꝛ tūc distigue. aut talia a iure exp̄sse ꝓ
hibita sī vt torneamēta: duellū. extra de torne.
p totū. ꝛ his silia. vt q̄cūqȝ in q̄b⁹ iminet vite

p̄iculū vel notabilis le[illegible]: ꝛ tūc dico q̄ exer/
citiū ho⁊ sp mortale ē. Inspectio āt nō vr̄ mō
tale nisi qs ita inordiāte afficeret̄ ad aspectū q̄
etiā si ꝓhiberet̄ nō desistēt qn vidē vellet. ꝛ h
intellige de sclarib⁹ tm̄: vt dcm̄ ē s̄. Aut talia
spectacula nō sūt exp̄sse ꝓhibita: tūc si turpia ꝛ
inhonesta multū repn̄tāt ea exercētes mortali
ter peccāt. ꝛ inspectio volūtaria mortale ē: qꝛ
ibi nō ē nisi i turpib⁹ delectatio. tū etiā qꝛ p̄icu
lo tentatōis se exponit ꝛ sic itelligit Aug. s̄. d
vena. Si aūt talia vana ꝛ solaciosa ad solaciū
repn̄tant̄: ꝛ nō fit i opprobriū eccl'e vel cleri vl̄
religiōis: nō ē pctm̄ mortale: vt aspiceret lar/
uas corizātes saltātes currētes ad brauiū i pa/
lestra ꝛ silia: q̄ȝuis i eis sit amissio tp̄is. Pos
set tm̄ ibi esse mortale p accn̄s vt ꝓpt malū sup
ueniēs vel malā intētionē vel dignitatē p̄sone
vt clerici vel religiosi q̄b⁹ ꝓpt scādalū talia as
picē nō lȝ. Vn̄ in. c. nō oportēt. ꝛ. c. se. dicit̄ q̄
nō p̄mittāt laruas an̄ se fieri. h dcā sint saluo
sp iudicio meliori. q̄r ꝛc̄. Et ista sufficiāt ꝓ p̄ª
v̄i. Q̄tū ad 2am v̄i. dico q̄ lud⁹ alea⁊: ta/
xillo⁊ naibo⁊: ꝛ oīs lud⁹ q ini it̄ fortune ē il
licit⁹ ꝛ a lege ꝓhibit⁹: qꝛ ē p̄ncipalit̄ p se pctm̄
auaricie siue rapine. 2° qꝛ ibi fiūt multe de/
ceptōes vt taxilli falsi: vl̄ ēt veri dolose ꝓiecti.
3° qꝛ tal̄ lud⁹ ē cā blasphemia⁊ dei ꝛ v̄gis
gl'iose ꝛ scō⁊ ꝛ multo⁊ alio⁊ mō⁊. Vn̄ ꝓp̄e
talis ludus ponit pctm̄ mortale propter predi
cta. Propter. s. fundamentum ex quo oritur
s. auaricia: ꝛ ꝓpter mala que inde sequuntur
Vnde ludentis intentio ē semper vicere ꝛ so
cium spoliare: quod de se est mortale peccatuȝ
Vnde Guil. querens an sit ludus semp̄ pec
catum mortale: dicit q̄ sic. s. quando ex auari/
tia ludit. quia auaricia est peccatum mortale.
ꝛ per consequens ludus ille. Et ꝓprie ludus
alearum ꝛ similium est ille qui tenetur in ba/
ratarijs in tabernis in lobijs ꝛ locis priuatis
ꝛ domibus etiam proprijs vbi congregantur
lusores ad se inuicem depredandum. Et circa
hec dȝ per ptātes ꝛ ciuitatū rectores magna in
quisitio fieri ꝛ punitio vt patebit v̄itate sequē
ti. Et de h ꝓp̄ loquūtur leges: ꝛ btūs Tho.
2a 2e. q. 32. Sȝ dubitat̄ nūqd pecunia q̄ p̄di/
tur in alea pōt repeti. Hāc dubitatōeȝ mouet
glo. in. c. clerici. de vi. ꝛ ho. cleri. i v̄bo aleas
ꝛ rn̄det dicēs. Dicūt qdā q̄ nō: ſȝ paup̄ib⁹ pe
cunia illa erroganda ē. ar. 14. q. 5. c. nō sane.
ꝛ h fuit opinio Pla. Alij dicūt q̄ possit repeti

312

⁊ meliꝰ. vt. ff. de alea. l. vl. i fi. vbi dr̄ ꝙ si fuꝰ
vl' filiusfa. amisit pr̄i vel dño dabit̄ repetitio.
Unde si qs in alea rem suam vendidit non te
net̄ de euictōe. vt. ff. quaꝝ reꝝ actio non dat̄. l
ij. §. i. ⁊ ista est opi. Berñ. h̄ gl. Theologi m̄
dicunt ꝙ ip̄a scd̄a opinio locum h₃ vbi viuitur
legibus impialibus per quas ⁊ ip̄a opinio pro
batur. vbi v̄o non sic. vel vbi leges abrogate
essent videt̄ valer̄ p̄ma opinio. s. ꝙ debeat pau
pibus erogari. Nam cum ludus sit quedam
expoliatio nō pōt qs per eū licite aliqd retinere
s₃ nec pdenti reddere: q₂ indigꝰ est rehabere.
Q₂ q̄₃tum in se fuit, primū expoliare conabat̄
⁊ iō d₃ paupibus erogari. Nota tm̄ ꝙ si qs lu
serit cū aliq̄ q nō h₃ ptātem alienandi pecuniā
⁊ rebus suis supesse nō pōt: vt sunt pupilli: fi/
lijfamilias: fui religiosi: vxores que nō habēt
res parafrenales ⁊ hmōi. Talis, pfecto d₃ da/
re ⁊ restituere qd̄ a talibus ⁊ silibus psonis vi
cit nō qdem illis q perdiderūt: s₃ tutoribꝰ vl' cu
ratoribꝰ pr̄i. dño: monasterio siue eccl'ie: ⁊ ma/
rito. Hec ponit. b. Tho: s̄c̄e q. 32. ⁊ Ray.
in summa: vide de hac mā in Pisanella. c. ludꝰ
alee. ⁊ h̄ sufficiant pro p̄nti v̄i. Q̄tum ad tē
tiam dico ꝙ multiplex ē abusio ludi. Pria
abusio est male ꝯsuetudis: vñ p₃ ꝙ illa ciuitas
nō sit ciuitas vbi nō est barataria ⁊ eccl'ia dia/
boli que nō est ꝯsuetudo s₃ peruersa corrupte
la: vt dictū ē in fine prime pcedentis v̄itatis.
Ubi sēper h̄ regula menti tenenda est ꝙ ad h̄
vt ꝯsuetudo bona sit o₃ ꝙ sit rōnabilis. ⁊ nō ꝯ̄
legē dei: nec ꝯ̄ legē nāe: ꝯ̄ q̄s nulla ꝯsuetudo
valet vl' statutū. vt. 8. di. q̄ ꝯ̄ mores: ⁊. 32. q. 7
c. flagitia que ꝯ̄ nām sunt ⁊c̄. Jmmo q̄₃to talis
ꝯsuetudo diutiꝰ durat tanto grauiꝰ pctm̄ effici
tur. ex̄ de ꝯsue. c. fi ⁊c̄. vbi. c. finale dicit sic.
Cū tanto sint grauiora pctā q̄₃to diutiꝰ infelicē
aiam detinēt alligatā: nemo sane mentꝭ intelli
git nāli iuri: cꝰ trāsgressio periculū salutꝭ iducit
q̄cunq₃ ꝯsuetudine que dicenda ē in hac parte
v̄ius corruptela posse aliq̄tenꝰ derogari. ⁊c̄.
Et sūt uerba Greg. 9. Et ꝯcordat huic sn̄ie. c
nō d₃. extra de ꝯsan. ⁊ affi. in fi. vbi dr̄. Cum
diuturnitas tp̄ris nō minuat pcc̄m s₃ grauet:
tantoq₃ sint grauiora q̄₃to diutiꝰ infelicē aiam
tenent alligatā. h̄ ibi. Et in. d. c. cū tanto i glo
sup v̄bo rōnabilis. ponit̄ que sit rōnabilis cō
suetudo: sed cā breuitatꝭ alia de ꝯsuetudīe ma
la nō posui. 2ª abusio ludi est rectoꝝ ciuitatū
q tales abhomiatiōes nō tollūt. Silr̄ ⁊ dñi ci/
uitatū q oēs rei sunt oium peccatoꝝ. 88. di. fa
cientꝭ. ⁊ ex̄ de homi. c. sicut dignū. §. illi aute:.
vt notauimus i 3ª ꝯcl'one p̄me ꝯsiderōnis hꝰ
s̄monis in fi. Silr̄ ⁊ oēs epi ⁊ p̄lati ciuitatū q/
bus incūbit cura aiaꝝ. vt i aut. de sanctis epi.
§. iterdicimꝰ. Silr̄ ⁊ pentes q filios nō phibēt
vel nepotes ludere per eadem iura. quare ⁊c̄.
3ª est oium predicatoꝝ qbus dñs p̄cepit vt
ānuncient ppl'o scelera eoꝝ: qui aut timore aut
alia rōne desinūt nō arguere viros siles: qui
certe nō sine graui pctō euadūt. audi Ezech.
3. c. Si dicēte me ad ipiū morieris. non annū
ciaueris ei: neq₃ locutꝰ fuerit vt auertat̄ a via
sua impia ⁊ viuat. ipse ipiꝰ i iniqtate sua mori
etur. ⁊ sanguinē ipsiꝰ de manu tua requiram.
si aūt ānūciaueris ipio: ⁊ ille nō fuerit ꝯuersꝰ
ab ipietate sua ⁊ a via sua ipia. ipse qdē in ini
qtate sua morict̄: tu aūt aia₃ tuā liberasti ⁊c̄.
4ª abusio est oium vēdētiū ementiū accō/
modātiū taxillos tabuleria carticellas ⁊ hmōi
q omnes mortalit̄ peccāt ⁊ pticipes sūt oiu₃ cri
minū q̄ inde pueniūt. p regulam supiꝰ allega
tam: scpiꝰ qui cām dāni dat ⁊c̄. Que. n. ⁊ quā
ta q̄so putaret̄ culpa si quis scient̄ gladium fa/
bricaret vel venderet aut accōmodaret vl' do/
naret: vt p aliquos malos ⁊ sceleratos viros i
nocentes ac iustissimi viri occiderent̄ inique
quanto maius incorpabilit̄ scelꝰ reputandū ē
hmōi operari in tabulerijs ⁊ illis q̄ diximus.
Cū quibus inumerabiles ꝯ̄ deū virgine₃ gl'o
sam ⁊ scōs blasphemie ⁊ ipietates ꝯmittuntur
vt p₃ in pcutiētibꝰ ⁊ vulnerantibꝰ scōꝝ imagi
nes: quoꝝ malis exēplis ⁊ peruerso fine totꝰ
mundus plenꝰ ē. O felix inuentio. o excidiu₃
animaꝝ. ps. Ibunt in adinuentionibꝰ suis. s.
ad infernū quoꝝ nunq̄₃ erit remissio neq₃ in/
dulgētia: ⁊ p ꝯñs nec aie salus tam vēdētibꝰ
q̄₃ emētibꝰ: tam officialibꝰ q̄₃ dñis iraꝝ ⁊ gnā
lit oibꝰ dicta istr̄a i domo h̄ntibꝰ: donec de oi
bꝰ fiat publica pnia: qm̄ manifesta pctā nō sūt
occulta correctiōe purganda: vt dicit tex. extra
de pe. ⁊ re. c. j. ⁊ glo. ibidē dicit. imo q̄ publi/
ce peccant̄ publice corripiant̄. 2. q. j. si pecca/
uerit: ⁊ hec siue grauia siue leuia fuerint vt se
det̄ scādalū. h̄ ibi. Publica aūt hoꝝ pnia ē vt
oēs illa h̄ntes in platea vel i alio publico loco
deportēt: ⁊ officiales ⁊ rectores ciuitatū faciāt
parit illa ꝯburi. alioquin oēs dānati sunt q̄re
⁊c̄. 5ª abusio est eoꝝ qui p talibꝰ exercen/
dis maleficijs domos locant l' cōprestant: qui

oẽs pariter oĩum criminũ q̃ ibi patrant̃ parti
cipes fiũt p̱ dictã regulam: g cãm dãni dat ⁊c̃.
6ᵃ abusio est oĩum inspicientiũ: q oẽs mor
talit̃ peccãt. Naʒ si mortale ẽ fornicãtes duos
aspicere: ⁊ cũ delectatione illa ĩhonesta vidẽ:
quãto magis ludẽtes si qs inspexerit ⁊ cũ dele
ctatõne ĩmorauerit mortalit̃ peccabit: ⁊ tãto g̃
ui⁹ peccabit quãto maioris reputatõis erit. Jñ
oĩb⁹ clericis Innocẽti⁹ terti⁹ in ꝯcilio gñali
mãdauit ⁊ statuit vt nec epĩ luderent: nec ludẽ
tib⁹ astarẽt: vt no. in. c. clerici. de vi. ⁊ ho. cle
ri. vbi sic dr̃. Ad aleas ⁊ taxillos nõ ludant:
nec hmõi ludis intsint. ⁊ glo ibi dicit. h̃ ꝓhibe
tur clericis in tñ ꝙ q publice alcator est repel
litur a ꝓmotõe. extra de excessi. p̃clato. c. int̃
dilectos. nec debent esse inspectores ludorum
hmõi: vt in aut̃. de sanctis. epĩs. §. interdicim⁹
hec ibi. Jñ Thobie. 3. dr̃. Nunq̃ʒ cum luden
tib⁹ miscui me: neqʒ cum his qui ĩ ciuitate am
bulant p̱ticipem me p̃bui. quia supple. Cum
sancto sanctus eris: ⁊ cũ peruerso peruerteris.
q̃re ⁊c̃. Septima ⁊ vltima abusio est coruʒ
qui denarios pignus vel aliq̃d p̃stant vel mu
tuãt vt ludat̃. hi silr̃ omniũ criminũ p̱ticipes fi
unt p̱ eãdẽ regulã. Que oĩa ⁊ alia mala non
essent si tales maledictiõẽs de medio pp̃li xpi
ani tollerent̃: q̃ñ remota cã remouet̃ effect⁹ ꝺ
pe. ⁊ re. c. cũ infirmitas. ⁊ ex̃ de iureiur. c. etsi
xp̃s. ad fi. q̃re ⁊c̃. Et h̃ sufficiãt ꝓ p̃nti ꝯcl'oe ⁊
silr̃ ꝓ ea p̱te simonis.

De abusionib⁹ q̃ fiũt circa opa nãe. ꝯsi° 3ᵃ

Estat nunc tertio

loco quantũ horribiles abusiõẽs
fiãt in dieb⁹ festis circa opa nãe.
vbi tres alias ꝯclões more soli
to subiũgamus vʒ. Pria ꝯcl'o ẽ ista. Sicut q̃
dam opera nature t̃pe legis scripte ne in die/
bus festis fierent ꝓhibita sũt: sic ⁊ spũalit̃ illa
ĩtelligendo ĩ nostris festiuitatib⁹ cauenda fu/
giendaqʒ sũt. 2ᵃ ꝯcl'o lʒ bibere ⁊ comedere
sit opus nature: in dieb⁹ tñ festis tabernas q̃ʒ
tum possumus ⁊ licitũ ẽ debem⁹ fugere. 3ᵃ
ꝯcl'o ẽ ista. q̃ʒuis mẽbra corp̃is hũani sint da/
ta in officiũ nãe: tñ p̱ illa male op̱antes nihil a
liud ẽ q̃ʒ deũ g̃uit offendere.

De opib⁹ nãe ꝓhibitis ĩ dieb⁹ festis. ꝯ° p̃ᵃ.

Ecipe p̃mã ꝯclõnẽ ⁊c̃. vt. s̃. vbi tres
ingram⁹ vi. vʒ. Pᵃ vi. ẽ. que sunt
op̱a nature q̃ in lege scripta ꝓhibita
sũt. 2ᵃ vi. est. quõ illa spũalit̃ apud nos itell
genda sũt. 3ᵃ ẽ: q̃o illoꝝ ĩ dieb⁹ festis magis
fugiendũ est. Quantũ ad p̃mam dico bre/
uit̃ ꝙ nouẽ sũt op̱a nature in lege scripta ꝓhi/
bita vʒ onera portare: ignẽ succendere: vuas
calcar̃: debita repetere: cibos emere: cibos co
quere: ⁊ plus q̃ʒ mille passus ire: ligna colli/
gere: ⁊ opera s̃uilia facere. q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad
s̃am dico ꝙ p̃dicta nouẽ sic breuit̃ spũaliter in
telligenda sũt. Primo in diebus festis one
ra non corporalia: sʒ spũalia portanda nõ sũt.
onera aũt spũalia pc̃ã mortalia sunt. que lʒ sp̱
fugienda sint: p̃cipue tamen in diebus festis
cauenda sunt. ps. Iniq̃tates mee supergresse
sunt caput meũ: ⁊ sicut onus graue grauate st̃
super me. Scd'o ignẽ non debem⁹ succen/
dere: nõ mãlem: spũaleʒ. Ignis spũalis ẽ ira
que s̃m eius diffinitionẽ formalẽ est appetit⁹
vindicte: vt pʒ s̃o de aĩa. vnde lʒ nunq̃ʒ odiũ
ad ꝓximũ habere debeam⁹: p̃cipue tamen in
dieb⁹ dñicis cum audiunt̃ diuina officia ⁊ oro
dñica: dr̃. ibi. dimitte nobis ⁊c̃. relinquendũ
est. quia ait dñs. dimittite ⁊ dimittet̃ vobis. q̃r
nisi parua a nobis fratrib⁹ dimittant̃: magna
vtiqʒ nobis a deo non dimittent̃. vt ait Ber
nardus. 3° non debemus vuas calcare nõ
t̃pales: sed spũales. vue spũales sũt bona spi/
ritualia q̃ tunc calcam⁹: q̃ñ ꝓpter eas bona cõ
p̱alia aut t̃palia ꝓstergam⁹ Prouer. 27. Aĩa
saturata. s. mundanis calcabit fauuʒ. i. spũalia
que dulcia sũt sicut mel ⁊ fauuʒ: vt p̃s ait. 4°
nõ debem⁹ debita repetere. ⁊ lʒ et̃ h̃ de corp̱a
lib⁹ ⁊ t̃palib⁹ intelligat̃: de corp̱alib⁹ vt debi/
tum matrimonium. 33. q. 4. c. quotienscunqʒ
De temp̱alibus vt debitũ creditori debendũ
extra de ferijs. c. omnes dies. ⁊. c. vlti. tamẽ
de debitis spũalibus etiã intelligunt̃. Debita
aũt spũalia sunt dãna spũalia a mal' illata: vt i/
famatio: detractio: ⁊ hmõi: que lʒ teneamur sẽ
per parcere: p̃cipue tamẽ in dieb⁹ festis nõ sũt
ad mẽtẽ reducẽda. Et dicuntur debita: q̃r illi
q̃ infamãt ⁊ detrahũt: tenent̃ illa ab infamatis
p̱ eos tollẽ ⁊ bonã famã reddẽ. Jñ Eccl̃. x. dr̃
Ois iniurie ꝓximi tui ne memineris: ⁊ nihil
agas ĩ opibus iniurie. 5° non debemus ci
bos emẽ: nõ corp̱ales: sʒ spũales. cibi spũales
nõ emẽdi sũt delectatõẽs sensuales. Vñ lʒ sp̱
hõ fugere debeat hmõi: p̃cipue tñ ĩ dieb⁹ festis
vt auertẽ oculos a vanitatib⁹. ps. Auerte ocu
los tuos ne videãt vanitatẽ. Aures ne audi/

ant mūdanas cātilenas. os ne vane loquatꝛ ⁊c̄
ps. Dixi custodiā vias meas: vt nō delinquā
in lingua mea. 6° nō debemꝰ cibos coq̄re:
non corꝑales: sed spūales: q2 ponamꝰ ꝙ illos
emerimꝰ ꝑ aliquē illoꝝ sēsuū: nō tn̄ eos coq̄/
mꝰ. i. i mēte diu teneamꝰ: s3 cito deijciamꝰ. nā
sic̄ cibꝰ coqꝛ i stomaco: ⁊ ꝯuertiꝛ i nām aliti. ex
2° de aīa: sic vane delectatōes diu i mēte reten
te ꝯuertūtꝛ i malā ꝯsuetudinē. Job. 5. Mul
tiplicate sūt ꝑuaricatōes coꝝ: ꝯfortate sūt abu/
siones coꝝ. Jn̄ Ezech. 18. ait. Proijcite a vo
bis oēs ꝑuaricatōes vr̄as in qbꝰ ꝑuaricati estꝭ
⁊ facite vobis cor nouū. 7° nō debemꝰ plꝰ
q̄3 mille passus ire. non. s. hac illac discurren
tes: ⁊ venatū eūtes diuinis sp̄retis officijs. vꝛ
discursus spūalis ē qn̄ aīa ꝑ illicitos actus dis
currit: mō in vnū: mō in alteꝝ pctm̄ labens.
ad quā Hiere. 31. dr̄. Reuertere ꝟgo isrl̄. i.
aīa ꝑdestinata ad fidē: ad ciuitates istas. i. ad
ecclām militantē ⁊ triūphātē3 que ciuitates di
cūtur in nouo ⁊ veteri testō: vsqueqů delicijs
s. carnalit̄ viuēdo: dissolueris filia vaga. s. ꝑ
diuersa vitia. 8° ligna colligere nō dēmꝰ:
nō qdē mālia: sed spūalia: q̄ sūt vanitates mu
lieꝝ q̄ mētes aspicientiū succēdūt. Sap. vlti.
Jgnis in aqua ardebat sup virtutē suā. Per
quā intellige hoīes q in aspectu mulieꝝ mol/
les sūt. ꝓuer. 6. Jgnis abscōdi nō pōt in sinu
nisi ꝯburat vestimita: i. nō i secreto mētis re/
tinetꝛ luxuria nisi ꝯsūmat oīa spūalia bona ⁊c̄.
9° nō debemꝰ opa ꝟuilia facē. opa ꝟuilia fa
cit q q̊q̊ mō deū offendit ḡuit. Leui. 23. Om̄e
opus ꝟuile nō facietis. i. nō ꝑpetrabitis aliqd̓
pctm̄ mōtale. Jo. 8. Qui fac̄ pctm̄ seruꝰ ē pcti
q̄re ⁊c̄. ⁊ sic p3 ista ꝟi. Qr̄tū ad itiā ꝟi. dico
ꝙ l3 ab oībꝰ sup̄dcis in diebꝰ ꝑmaxie festis sū
mope sit cauendū: sup oīa tn̄ sensus corꝑis re
frenādi sūt. vbi nō ꝟm btm̄ Tho. ꝑa ꝟe. q. 168
ꝙ cognitio sensitiua tā in nobis q̄3 in brutꝭ ad
duo ꝑncipalit̄ ordinatꝛ. Vno mō ad corꝑis su
stenta ione: inq̄3tū. s. ꝑ ea hoīes ⁊ alia nociua
oīa vitant ⁊ necāria ad sustentacionē ꝯuertūt
sic̄ hō: ⁊ ouis lupū vidēs fugit: ⁊ silia. Alio°
ordinatꝛ ad cognitionē ꝑcticā vel speculatiua3
ꝟbi grā. Medicꝰ vidēs herbā ordinat illam
ad medicinā: ⁊ hō ꝑ alios corꝑis sensus sētiēs
⁊ vidēs reꝝ creataꝝ pulchritudinē ⁊ virtutē
surgit i laudē creatoris. Vn̄ ex magnitudine
reꝝ dei magnitudo: ex ꝑpetuitate eaꝝ dei eter
nitas ⁊ ex ꝟtute eaꝝ dei ꝑfectio: ⁊ ex pulchri/
tudine eaꝝ dei sapia cogn̄scitꝛ. His sic nōtꝭ ac/
cipe istā reglām gnālē: ꝙ qn̄cūq3 studiū sēsuū
nr̄oꝝ oꝑi adaptamꝰ: vltra illos duos mōs an̄
dictos. s. aut ad necessitatē sustētatōis: aut ad
intelligendā ꝟitatē, ꝓfecto oculos nr̄os. i. sen
sus nr̄os ad vanitatē declinamꝰ. Jn̄ Aug. i
libro ꝯfessionū se peccare fatetꝛ: si canē curren
tē pꝰ leporē aspicēt eo ꝙ hmōi aspectꝰ crebro
ab vtili ꝯsideratōe ⁊ speculatōe distrahē ꝯsue
uit. Nōne q̄so q2 pomū nr̄a ꝑma mr̄ inordia/
te respexit: mortē sibi ⁊ posteris suis intulit.
Gene. 3. Nōne i ꝑma mūdi etate: q2 viderūt
filij dei filias hoīu3 ꝙ eēnt pulchre: eligerūt si
bi vxores ex oībꝰ q̄s viderāt: ⁊ tādē int̄ se tur
pitudinē oꝑantes iratꝰ ē deꝰ. Gen̄. 6. ⁊ dixit.
Delebo hoīe3 quē formaui a facie terre ab ho
mine vsq3 ad aīantia ⁊c̄. ⁊ ita diluuio hoīe3 de
struxit. Nōne Sāson dū in mulierē alienige
nā oculos fixisset ei finalit̄ adherens sibijpsi
mortē intulit deꝰ euulsis oculꝭ ⁊ more asini mo
lā ducēs. Judicū. 16. Nōne Dauid sācꝰ: qa
Bersabee lauātē se i pomerio inordiate aspe
xit adulteriū ⁊ homicidiū ꝯmisit. 2. Reg. xj.
Jtē Amon eiꝰ filiꝰ maior: dū pulchritudine3
ꝓpe aspexisset sororis ⁊ eā adamasset: ⁊ carna
lit̄ coguisset: nēce a frē suo. s. Absolone interfe
ciꝰ ē. 2. Reg. 12. Silr̄ ⁊ senes i ꝯcupiscētiā su/
sāne ardētes: q2 eā in pomerio lauātē viderūt
mōti traditi sūt. Dan̄. 13. Et vt i breuit̄ ꝯcludā
accipe regulā vnā gnālē. ꝙ fere pctā oīa ꝑ por
tā oculoꝝ n̄ recte custoditā igrediūtꝛ: ⁊ sic aīa3
deꝑdantꝛ. Treno. 3. Oculꝰ meꝰ deꝑdatꝰ est
aīam meam. Jn̄ Aug. 32. q. 5. c. nec solo ait.
Nec solo tactu ⁊ affectu: s3 aspectu q̊ qd appe/
titꝛ ⁊ appetit ꝯcupiscētia femiaꝝ. Nec vos di
catis hr̄e aīos pudicos si habetis oculos ipu/
dicos. q2 ipudicꝰ oculꝰ ipudici cordis nūciꝰ est
Et rō q̄re potiꝰ ꝑ oculos q̄3 ꝑ alios sēsus pctā
hn̄t ingressū ē: q2 alioꝝ sensuū obiecta non ita
sūt in ꝓmptu. Citiꝰ. n. visus suo obiecto ꝯiū
gitꝛ q̄3 ceti sensus. Propterea qdā sācꝰ pr̄ cū se
mel a q̊dā romano nobili vt ad eiꝰ domū ꝓ sa
nitate sue vxoris accedē rogaretꝛ: rn̄dit. Non
cures ꝑntiā hr̄e ꝟuoꝝ dei: s3 tm̄ eoꝝ orōes ex
q̄re. Et vos insane mulieres q̊tidie bibigliatꝛ
vt ita loq̄r: nō finitis: in vr̄aꝝ ⁊ suaꝝ aīaꝝ ꝑ/
ditionē. Sceptics. n. mulieris laqueꝰ diaboli ē
q̊ aspicientes capit ⁊ illaq̄at: vt Salomon ait.
Si ḡ aīa oī tpe sup̄dicta ꝑiculosa sūt ⁊ fugien/
da q̄s dubitat ꝙ i diebꝰ festis magis sūt ꝑcauē

da. Jñ de ɔſe. di. j. i dieb⁹ feſtis ſpectacula ꝓ/
hibent in. c q dic. vbi dr̃. q die ſolẽni ꝑtermiſ
ſo ad ſpectacula vadit excõicet. Ex q̃ ſeqt̃ur ꝙ
qui ad talia ſpectacula vadit mortalit̃ peccet. q̃
nullus ꝓpter excõicari dr̃: niſi ꝑ pctõ mortali.
Sed h̃ nõ vr̃ verũ: qm̃ ſpectacula ſiue ad tediũ
remouendũ: ſiue ad ſolaciũ preſtandũ inuẽta
ſunt: ꝛ q̃zuiſ vanitatẽ annexã habeãt: nõ tamẽ
mortalia ſũt: niſi fiãt tꝑe interdicto ꝛ in loco ſa/
cro: vt dicit Albert⁹ i. 4. ſniarũ. ꝛ btũs Tho.
ſa ſc. q. 168. Ego dico in hac pte ꝙ ſi ſpecta/
cula fiãt ꝓpt̃ deuotionẽ ꝛc̃. ſine laruis ꝛ alijs
inhoneſtis: nõ ẽ illicitũ illa videre. Si autez
ad vanitatẽ ꝛ ꝑiculũ corporũ ꝛ aiarũ: vt tornea
menta haſtiludia ꝛ hmõi ſũt a iure oino ꝓhi/
bita: ꝛ talia operantes mortalit̃ peccãt: nõ tñ vi
dere ſꝑ eſt pctm̃ mortale. tũc eñi mortale ẽ qñ
tenaci animo ita ill' afficit: vt ſi etiã ꝓhiberent
oĩno ad videndũ accederent: vt qñ turpis de
lectatio in illis ponit. Si aũt tm̃ ſolatioſe vidẽ
tur ꝛ nõ cũ turpi delectatione: nõ erit mortale
itellige de ſcl'arib⁹ tm̃: q̃ dĩno cultui dedicat̃
illa videre ẽ illicitũ oino: vt patuit in tertia cõ/
cluſione ſe cõſideratõis hui⁹ ſermonis. Sed
dic pr̃ Ambroſi: corea eſt ne ſemꝑ peccatum
mortale. dico ſm Alanũ in. 4. di. 16. ꝙ corea
de ſe malũ nõ eſt: q̃ põt bñ fieri. ſ; triplici cau/
ſa mala erit. p̊ qñ ad ꝓuocandũ libidinẽ ꝛ hu/
iuſmodi fiũt. 2° qñ ꝑſone nõ ɔueniũt: vt cleri
cis ꝛ religioſis. 3° qñ tꝑe indebito vt tꝑe pnie
vel fil'i fiãt. Si aũt ꝓpt̃ honeſtã cãm fiant ꝛ ſu
ꝑdicta nõ intueniãt nõ erit pctm̃ mortale: niſi
forte ꝑ accñs inq̃ztũ qs ſũmit occaſionẽ male
cogitatiõis ꝛ delectationis periculoſa ſũt. au/
di Hiero. in q̃dam homet. Non credo ingt
viro ſi dicit ſe illeſũ euaſiſſe a ſpectacul' talium
cum Dauid ex eo ꝙ vidit Berſabee lauãtẽ ſe
ad libidinẽ ꝓuocat⁹ ẽ. h̃ ille. Et nõ ꝙ illicitas
coreas ducẽtes ſemꝑ mortalit̃ peccãt: vt dicit
Guil. q̃r ꝛc̃. Et h̃ ſufficiãt ꝓ pñti ɔcl'one.

De tabernis. Concluſio ſcda.

Ecipe ſcam ɔcl'onem vz. Lz bibere ꝛ
a comedere ſint opa nãc: in diebus tñ
feſtis tabernã quantũ poſſum⁹ ꝛ ẽ lici
tũ debem⁹ fugere. vbi tres ingram⁹ vbi. vz.
Pª vbi. ẽ iſta. q̃re taberne ſũt inſtitute. 2ª ẽ
quod ẽ graui⁹ pctm̃ ꝙ in tabernis fiat. 3ª ẽ
an ſꝑ ire ad tabernas ſit pctm̃. Q̃tũ ad pri/
mam dico ꝙ taberne prius inuente ſunt ꝓpt̃
forenſes ꝛ trãſeũtes: vt moderate poſſent in
eis comedere ꝛ bibere: ſed hodie taberne fa/
cte ſunt ad bene potandum ꝛ meli⁹ comeden/
dũ inordinate. Circa qd̃ tria puncta q̃ro. Pri
m⁹ pũct⁹ eſt an ſemꝑ bñ comedere ꝛ epulari ꝛ
bñ bibere ſit mortale. 2⁹ pũct⁹ ẽ: an ſacẽ ɔui/
uia ſit mortale. 3⁹ pũctus ẽ: q̃t mala ꝓueniũt
ex indebita ꝛ inordinata comeſtione. Q̃tũ
ad ꝑmum punctũ dico ꝙ bona comedẽ ꝛ bo/
nũ vinũ bibere non eſt pctm̃. ſed inordiate ſic
vnde inordinat⁹ appetit⁹ edendi vel comeden
di pctm̃ mortale facit. vbi nõ ꝙ tal' inordina/
tus appetit⁹ ad tria põt hr̃e reſpectũ. ſ. ad rem
comeſtibilẽ ad comedẽtẽ ꝛ ad effectũ gule. Si
ad rẽ comeſtibilẽ: tunc h̃ põt eẽ duob⁹ modis
q̃ aut appetit nociuã rẽ aut ꝓhibitã. Si noci/
uam ꝛ ſciẽter non dubiũ ꝙ peccat. vñ Aug. i
quadã ep'la. Non põt ingt fieri comeſtio noci
uorũ ſine cupidinis vitio vel voracitatis. Si
ꝓhibitã ſicut carnes ꝛ lacticinia tꝑe q̃dragesi
me quib⁹ veſci nõ licet. de ɔſue. di. 3. c. nõ lz. ꝛ
ꝛ. c. nõ oz. ꝛ 79. di. ſtatuim⁹. mãifeſtũ ẽ ꝙ tal'
appetere eſt pctm̃. ꝛ intellige neceſſitate nõ ob
ſtante vt ſũt infirmi ꝛ ſimiles. ex̃ de obſeruati
one ieiuniorũ. c. ɔſiliũ. §. vlti. vbi dicit. Pre
terea de ill' q i q̃dragesima vel in alijs ieiunijſ
ſolẽnib⁹ ifirmant ꝛ petũt ſibi eſum carniũ in/
dulgeri: rñdemus ꝙ cũ non ſubiaceat legi ne
ceſſitas: deſideriũ infirmorũ cũ vrgens neceſ/
ſitas exigit ſupportare potes ꝛ debes vt mai⁹
in eis periculũ euitet. hec ibi. ꝛ ſunt verba In
nocentij tertij bracharanenſi epo. Et ſic pz ꝑ/
m⁹ reſpect⁹. 2⁹ reſpect⁹ ẽ ad comedẽtẽ: ꝛ tũc
dico ꝙ qnq; modis põt eẽ inordinatio in co/
medẽte: vt ponit btũs Greg. in li. morũ. vñ
dat talis vſus. Propere: laute: nimis ardẽt
ſtudioſe. Prim⁹ mod⁹ dr̃ ꝓpere. i. cũ quis
horã comedẽdi preuenit. vñ Jonathas ſniaz
mortis meruit: q̃ guſtũ mell' ɔſtitutuz tꝑe añ
ceſſerit: vt dicit Greg. ſuꝑ. j. Reg. i 4. ſuꝑ h̃
vbo. Jonathas aũt intinxit ſũmitatẽ virge in
fauo mellis. Jñ Jſa. 15. Ve ingt qui ſurgitis
mane ad ebrietatẽ ſectandã ꝛ potãdũ vſq; ad
veſꝑam ꝛc̃. 2⁹ mod⁹ dr̃ laute: vt cũ quis ni/
mis delicata cibaria querit: vt de filijs iſrl' legi
tur Numeri. xj. Qui flebant ꝓ deſiderio car
niũ. Jñ Greg. ait. De egypto duct⁹ ẽ popu/
lus ꝛ in heremo occubuit q̃ deſpecto mãna ci
bos carniũ petijt q̊s lautiores putauit. Diues
ẽt epulo ɔdẽnat: q̃ quottidie ſplẽdide epula/
bat. Luce. 16. Jñ Seneca. Palatũ tuũ exci/

ret fames: non saporẽs. ꝫ quos dicit Johe.j.
Vlulate oẽs qui bibitis vinum in dulcedine
qm̄ perijt. .i. peribit de ore vro. exm abbatis fa
stiditi euntis ad balnea ꝓ recuperando appe
titu q ꝯphensus a tyrãno ⁊ in carcerem reclu
sus sanatus est comestione sola fabaꝝ. q̄re ⁊c̄.

Tertiꝰ modꝰ dr̄ nimis .s. sumẽdo cibum.
Ezechi.16. Hec fuit iniq̄tas sodome sororis
tue saturitas: panis habũdãtia ⁊ ocium. audi
Greg. Sodoma inq̄t salutẽ ꝑdidit: q2 supbie
vitio mẽsurã moderate refectiõis excessit. Jn̄
Jsa.5. Ve q potentes estis ad bibendũ vinũ
⁊ viri fortes ad miscendã ebrietatẽ ⁊c̄. Jnde
Hiero. Jlla inq̄t pluuia optia ẽ q̄ sensũ descẽ
dit. Subditꝰ autẽ ⁊ nimis p̄ceps imber arua
subuertit: sic ⁊ nimiꝰ cibꝰ nocet. Quartus
modus dicit ardent vt cũ qs auide ⁊ cũ iglu/
uie cibũ sũmit: sic pꝫ de Esau. q p̄ fame se q̄si
morientem reputauit. Gen̄.25. Jn̄ Grego.
Esau inq̄t p̄mogenitoꝝ glãm ꝑdidit: q2 ma/
gno esau desiderij lenticulã ꝯcupiuit. Jn̄ Ec
cle.37. Noli inq̄t eẽ auidꝰ in oi epulatõe tua:
neqꝫ te effũdas sup oẽm escã. Et Bernar. de
mõ sumẽdi cibũ dicit. Ad sanitatẽ corpis q̄ꝫto
cibꝰ honestiꝰ ⁊ ordinatiꝰ ingredit tanto faciliꝰ
⁊ salubrius digerit ⁊c̄. Quintꝰ modus dr̄
studiose .i. cũ qs nimia solertia cibum parat.
Noui.n. quẽdã frem: q qn̄ aliq̄d ꝓ comestio/
ne pabat tãto studio id faciebat ⁊ igluuie ꝙ cẽ
ties spuebat anteq̄ꝫ sinẽ daret. Jn̄ filij heli qui
cãnẽ crudã rapiebãt a pplo vt cã delicate sibi
p̄pararent redarguti sũt.j. Reg.2.c. Jn̄ Gre
go. Ex eo filioꝝ heli culpa suborta ẽ: q2 puer
carnes crudas q̄reret q̄s curatiꝰ exhibet. Au
di Jsidoꝝ. Tota inq̄t die epulas ruminant q
ad explẽdã gulã vespe delicias parãt ⁊c̄. Et h̄
de s̄o respectu. Tertiꝰ respectꝰ ẽ ad effectuꝫ
gule. i. ꝓut tal' inordinatꝰ appetitꝰ ꝓducit ior/
dinatum effectũ gule. Et sic gula tot i se defe/
ctus amplectit q̄t mala ꝓducit. de qbꝰ ifra di/
cet. Et sic pꝫ p̄mus punctus p̄me ꝯsideratõis
Sꝫ an supdicta sint sẽp mortalia: dicit beatus
Tho. s̄a s̄e. q. clxviij. ꝙ talibꝰ ꝓpt vitiũ gule i
hereat taq̄ꝫ fini p quẽ deũ ꝯtẽnit patꝰ ꝯ dei pre
cepta agere vt delectatões hmõi assequtur sic ẽ
mortale pctm̄. Si vo in talibꝰ comestiõibꝰ sit
inordinatio s̄m ea q̄ sunt ad fineꝫ: vt q2 nimis
ꝯcupiscit delectatõeꝫ ciboꝝ: sꝫ n̄ ꝓpt aliq̄d facẽ
ꝯ legẽ dei sic ẽ veniale. q̄r ⁊c̄. Q̄tũ ad s̄um
punctum dico ꝙ ꝯuiuia q̄tuor de causis fieri
pn̄t vꝫ. ꝓpt dei honorẽ: ꝓpt amicitiã. ꝓpter
remunerationem: ꝓpt malignatiõem. Pri
mo fieri pn̄t ꝯuiuia ad dei honorẽ. Luce.14.
Cũ facis prãdiũ aut cenã noli vocare aicos tu
os neqꝫ fratres tuos: neqꝫ vicinos diuites ne
forte ⁊ ipsi te reinuitẽt: ⁊ fiat tibi retributio. sꝫ
cũ facis ꝯuiuium voca paupes cecos debiles
claudos ⁊ btũs eris. q2 nõ hn̄t retribuẽ tibi ⁊c̄
Qm̄ qcũqꝫ potũ dederit vni ex minimis istis
q i me credũt ⁊c̄. ait dñs Mat.x. Sic faciebat
bonꝰ ille thobias. Thob.2.c. Cũ eẽt dies fe/
stus dñi: ⁊ factũ eẽt prãdiũ bonũ i domo tho/
bie: dixit filio suo. Vade ⁊ adhuc aliq̄s de tri/
bu nr̄a timẽtes deũ vt epulent nobiscũ ⁊c̄. 2°
fiũt ꝯuiuia ꝓpt amicitiã ⁊ beniuolẽtiã amico/
rũ aut ꝓpt tractãdã pacẽ ⁊ ꝯcordiã qđ ẽ valde
meritoriũ vt Aug. ait. Et h̄ mõ fec̄ Jsaac cõ
uiuiũ tribꝰ suis inimicꝰ vt dr̄ Gen̄.26. Fec̄ eis
Jsaac ꝯuiuiũ. s. Abimelech ⁊ Ocozath ⁊ Pi
col ⁊ pꝰ cibũ ⁊ potũ surgẽtes mane iurauerũt
sibi mutuo. s. se inuicẽ nõ offendere. Dimi/
sitqꝫ Jsaac cos pacifice i locũ suũ ⁊c̄. 3° ꝓpt
remuneratõem sic Balthasar rex fecit Dan̄.
5.c. vbi dr̄. Balthasar rex fecit grãde ꝯuiuiũ
optimatibꝰ suis mille. vt. s. remũeraret eos in
pte ex bn̄ficijs susceptꝫ ⁊c̄. 4° ꝓpt maligna
tionẽ: vt. s. iuicẽ lasciuiẽt ⁊ vẽtrẽ ipleãt. Pro
uer.23. Noli eẽ in ꝯuiuijs pctõꝝ q carnes cõ
feceruñt ad vescẽdũ ⁊c̄. Vt igit in ꝯuiuijs de/
bita regula ⁊ forma seruet nõ istos v'sus. Sit
timor in dapibꝰ bn̄dictio lectio tp̄s. Sermo
breuis vultꝰ hilaris: ps det egenis. Absint
delitie detractio crapula murmur. Ebrietas
nimiꝰ affectꝰ: ⁊ histrionatꝰ. Finitoqꝫ cibo red
dat grã xp̄o. De p̄ dr̄ Eccl'.9. Viri iusti sint
tibi ꝯuiue ⁊ i tiore dei sit tibi glatio ⁊ i sẽsu sit
tibi cogitatꝰ dei ⁊ ois enarratio tua i p̄ceptꝫ al
tissimi. de 2° exm xp̄i. Bn̄dixit ⁊ fregit. Et ce
tera q̄re i sũmeta de vitijs. Q̄tũ ad tiũ pũ
ctũ dico ꝙ nõ sufficimꝰ mala q̄ ex iordinata co
mestiõe ꝓueniũt nũerare. al' q̄ tñ h̄ ponamus
Prio. n. ex gula perijt genꝰ hũanũ. Gen̄.3.
Jtem filij isrl' carnes desiderãtes i furore dñi
ꝯsũpti sũt. Nũeri.xj. Jtẽ filij Dauid i ꝯuiuio
Absalonis interfecti sũt.2. Reg.24. Jtẽ filij
Job ꝓ qbꝰ ardent orauit pr̄ i ꝯuiuio fr̄is p̄ge
niti a sathan ꝑcussi sũt: ⁊ multa alia ⁊c̄. Jtẽ i no
uo testõ Joãnes bap. i ꝯuiuio a puella saltatri
ce mortẽ accepit. Mat.14. Jtẽ i cena dñi itra
uit sathã i cõde. Judee Jo.13 Jtẽ diues epulo i

īferno sepult⁹ ē. Luce. 16. Et sic de alijs diffusius q̄re i sūma ď vitijs. q̄r ⁊c̄. Et ista sufficiāt q̄ztū ad ꝑmā ꝟitatē. Q̄tū ad 2am. dico ꝙ tria sīt ḡuissima pctā que i tabernis fiūt. vz. ebrietas lud⁹ ⁊ blasphemia. Primū ē ebrietas. Est āt ebrietas ut dicit btūs Tho. 2a 2e. q. cl. imoderat⁹ vsus vini. ⁊ pōt tripliciť fieri. Uno mō q̄ñ ignorať potū imoderatū eē̄ ⁊ iebriare potātē: ⁊ sic pōt eē̄ sine pctō. sicut q̄dam credūt de Noe q̄ñ plātauit vineā ⁊ bibēs vinū iebriat⁹ ē. Scd̄o mō q̄ñ q̄s potū imoderatū esse ꝑcipit nō tñ existimat iebriari posse. ⁊ sic pōt eē̄ pcm̄ veniale. Tertio mō q̄ñ scit potū imoderatū: ⁊ iebriari nō curat. ⁊ tūc ē mortale. Sz ponam⁹ ꝙ vn⁹ ebri⁹ aliq̄ mala ꝯmittat: nūq̄d ꝑꝑ ebrietatē excusabiť. Dicit Ray. ꝙ si sine sua culpa ebrietatē icidit ⁊ oīo fiat mēte alien⁹ excusatur xv. q. i. Sec⁹ si culpa sua: aut nō oīo alienatus fuerit. Sz ď mā ꝑtinēti ad h̄ diceť ꝑmōe sequēti. Nō ꝙ dr̄ī a ē int crapulā ⁊ ebrietatē. Crapula. n. dr̄ q̄ztuz ad supfluitatē ciboꝝ. Jñ crapula q̄si cruda epula dr̄. Ebrietas ꝟo dr̄ q̄ztū ad potū. Jnde ebrietas dr̄ ab e ꝙ ē sine ⁊ brie qđ ē mēsura. inde ebrietas q̄si sine mēsura. ⁊ ꝑ ꝯñs ebri⁹ dr̄ q̄ sine mēsura bibit. Uñ Horati⁹. Fecūdi calices quē ñ fecē disertuz. Hec ponit gl. i. c. crapula. ď vi. ⁊. ho. cleri. ad lr̄az Et dicit Ambro. ꝙ ebrietas ē vile sepulchruz rōnis. Et hec sufficiāt ꝓ pñti ꝟitate. Q̄m de ludo dictū ē s̄. de blasphemia ēt satis ē euidentia in ꝓmptu: ⁊ alibi diffusi⁹ diceť. q̄r ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ gnālr̄ ire ad tabernas siñ necessitate ⁊ debita moderātia ē oīo illicitum ⁊ q̄zto ꝑsona ē ḡuioris etatis ⁊ reputatiōis: tāto magis deforme frequentare tabernas. Jñ clericis ⁊ religiosis ꝑsonis ꝓhibeť ad tabernas ire sine grādi necessitate. in. c. clerici. de vi. ⁊ ho. cleri. vbi dr̄. Et tabernas ꝓrsus euitēt: nisi forte necessitatis cā i itinē ꝯstituti. Cōcordat 64. di. c. clerici. Et ñ solū tabernas declinare dn̄t: sz ēt i domib⁹ coꝝ ľ alioꝝ moderate comedāt ⁊ bibāt. ut i. c. a crapula. de vi. ⁊ hone. cleri. vbi dicit sic tex. A crapula ⁊ ebrietate oēs clerici diligēť abstineāt. vñ vinū sibi tempent Nec ad bibēdū q̄spiā inciteť: cum ebrietas ⁊ mētis iducat exilium: ⁊ libidinis ꝓuocet icendiū. Uñ illū abusū penit⁹ decreuim⁹ abolēdū quo i q̄busdā ꝑtib⁹ ad pot⁹ aq̄les suo mō se obligāt potatores: ⁊ ille iudicio taliū plus laudatur q̄ plures iebriat ⁊ calices fecūdiores exhaurit. Si q̄s āt sup his culpabilē se exhibuerit nisi a supiore ꝯmonit⁹ satisfecerit: ab officio vel beneficio suspēdať. Hec ibi. Jnno. in consilio gnāli: ⁊ sic patet ista ꝯclusio.

Qualiter in diebus festis deum cum mēbris corporis offendimus. Cōclusio tertia.

Ccipe tertiā ꝯcl'onez. vz. Q̄uis mēbra corꝑis hū ani sint data in officiuz nāc: tñ ꝑ illa mala operātes nihil aliud faciūt q̄z deū grauiť offendē. vbi tres inq̄ram⁹ ꝟi. vz. Pria ꝟi. ē ista. q̄t mōis offenditur de⁹ mēte. 2a ē. quot mōis offenditur ore. 3a ē. quot mōis offendiť oꝑe. Q̄tū ad ꝑmaz dico ꝙ gnāliť loquēdo oīa ista sūt peccata cordis. vz. cogitatio. delectatio. ꝯsensus. desideriū mali. voluntas ꝑuersa. infidelitas. indeuotio. ꝑsuptio. desperatio. timor male humilians. amor male inflāmās. suspitio. iniudia ira. odiū timor. ꝟuilis. exultatio i aduersꝭ ꝓximi. ꝯtēpt⁹ paupeꝝ vľ pctōꝝ. ꝑsonaꝝ acceptio ꝑfidia. affect⁹ iordinat⁹ parētū carnaliū. iepta leticia. seculi tristitia. ipatiētia. auaritia. superbia. accidia. ꝑplexitas. obstiatio. malitia. tediū boni. icōstātia pnie. . penitētis dolor. q̄r nō fecit āpli⁹ mala solita. hypocrisis. amor. placēdi timor displicēdi. verecūdia de bono oꝑe. amō ꝓuat⁹. sensus singularis. ābitio dignitatū. vana gl'a de bonis fortune ľ glorie. verecūdia ď pauꝑtate. ꝯtēptus admonitionū. ⁊ appetitus iniuriādi. Jsta sūt peccata cordis quasi capita oium q̄ dependent inordinate a corde. q̄r ⁊c̄. Q̄tū ad 2am dico ꝙ sūt ista. vz. Crebra iuratio. ꝑiuriū. blasphemia. nomen dei irreuerēť noiare. ꝟitatē ipugnare. deū ſpernere. ꝯ deū murmurare. irreuerenť loqui. adulatio. mendaciū. vituperatio. maledictio ifamatio. cōtentio. murmuratio. ipugnatio agnite ꝟitatis. iuidentia fraterne charitatis. seminatio discordie. ꝓditio. falsū testimoniū. malū ꝯsiliū. derisio. ꝯdictio. iobediētia. iuertere ľ irritare bōa scā i ecclesijs placita. ad irā queq̄z ꝓuocare. reꝑhēdere i eo qđ ipse fecit. vaniloquiū. stultiloquiū. multiloquiū. turpiloquiū. scurrilitas. ꝓferre ꝟba iocosa ociosa ⁊ curiosa. iactatio verboꝝ. paliatio pctōꝝ. defensio clamor risus dissolut⁹. cachin⁹. lenonitiū. cāt⁹ vanus cātilenarū seculariū. cāt⁹ diuin⁹ i nota seculari. ꝟba diuina magis frāgere q̄z deuote ꝓnūciare. in iniustitia cā aduocare. bonū spernere. ꝟtutes ď testare. q̄r ⁊c̄. Quantuz ad tertiā dico ꝙ sunt

ista. vꝫ. luxuria. gula. ebrietas. sacrilegiuꝫ. sy
monia. sortilegiū. violatio festiuitatuꝫ. idigne
cōicare. votoꝝ fractio. apostasia. dissolutio in
dino officio. scādalizatio. malo exº ꝓximū cor
rūpe: ledē hominē rebꝰ: i ꝑsona ł i fama: fur/
tū: rapina: vsura: deceptio ludꝰ: vēditio iusti/
tie: tholonea iniusta: auscultare mala: ioculato
ribꝰ donare: necessaria subtrahē sibi ł alijs. su
ꝑflua sūmere: vltra vires ꝯpiā aggredi: ꝯsue
tudo peccādi: simulatio: tenere expensas ad q̄
nō sufficit: ł q̄ sine peccato ñ exercēt: corizare:
nouitatū iuētio: maioribꝰ rebellare: minores
opprimere. delin ꝗre visu: auditu olfactu: gu/
stu ꝛ tactu: osculū: lucta: itinera nociua: ꝛ mā/
datis resistere. Istis adduñt: peccata ommissio
nis ut de deo ñ cogitare. deū ñ timere: deo ḡ/
tias de bñficijs agē ł reddē: bona opa ad deū
ñ referre. de pctis sicꝫ nō dolē ad grāꝫ ꝑcipi
endā nō se ꝑparare: grā accepta ñ vti: ł eā nō
ꝯseruare: ad inspirationē dei se non ꝯuertere
volūtatē suā dine nō ꝯformare: ad horas di/
cēdas ñ attendeř orōnes debitas ommittere ł
negligent ꝑsoluere: ea q̄ tenenť ex voto ł pce/
pto ł officio negligē: ꝯfessionē ꝛ cōionē semel
i āno ad minꝰ ñ petē ł recipe ꝑtes ñ honorare
seipsuꝫ nō cognoscē ꝛ repħēdē: ꝯsciam negli
gere ecclīaꝫ. missas: ꝛ predicatōes fugē: ꝯten
tatiōibꝰ nō resistere: pnias iniunctas ꝯtennē ł
ommittē: ea q̄ stati fienda sit differre: de bonis
ꝓximi nō gaudē de mał eius idem nō dolere
iniurias nō remittere: fidē ꝓxio ñ seruare: bñ
ficijs ꝓximi ñ rñdē: deliquētes nō corriperē: li
tes nō sedare: igrātes nō istruere. afflictos ñ
ꝯsolari: ꝛ admōitiōibꝰ nō acqescē. hec sit capi/
ta oium peccatoꝝ. Et si queris vñ accipiť isto
rū pctōꝝ ordo. Dico ꝙ peccā cordis pñt accipi
ex vbis apostoli ad Gall. v. c. ibi manifesta
sit opa carnis. Scda ad Ro. i. ibi dicentes se
eē sapiētes stulti facti sit: ꝛ mutauerunt icorru
ptibilitatē dei ī similitudineꝫ ymaginis corru/
ptibilis hominū volucrū. q̄drupedū: ꝛ serpen
tū. ꝑꝑ q̄d tradidit eos deꝰ in desideria cordis
eoꝝ. Tertia. ij. ad Thim. iij. ibi hec āt scitote
qꝛ in nouissimis diebꝰ ꝛc̄. Et qm̄ h ꝛ oia que
dicta sit i h ſmone vitiosa magis in diebꝰ festiř
q̄ꝫ alio tpe fiunt. mystice dñs hodie ait. Vos
ascēdite ad diē festū hūc: ego āt nō ascendā. qꝛ
supple istas festiuitates odiui. sꝫ ad festa suoꝝ
dei ascēdit q̄si i occulto ne ipsi inanit extollāť.
Sic ipsū oremꝰ ut descendat per gratiam i cor
da nostra: ut nos tandem ad ipsum ascēdamꝰ
per gloriam. Amen.

Feria quarta dñice de passione d actibus ꝛ
operibus humanis per se ꝛ per respectum ad
voluntatem sermo in ordine. xxxvi.

O pera que ego fa/
cio ipsa testimoniū ꝑhibēt d me
Joānis. x. c. Cū. n. aia cara vo
ces sint eaꝝ q̄ sit i aia passionū no
te: ut dř ꝑ periarmenias: ꝯsequēs satis videť
ut bona vba bone sint voluntatis signa: ut ēt
Mat. xij. Magister nř itendit dicēs: ꝙ bonꝰ
hō de bona cordis sui ꝓfert bona. ꝛ alia hois
opa sint signa boni ł mali hois. Mat. vij. A
fructibꝰ eoꝝ cognoscetis eos: qm̄ valde ꝑ exťi
ora cog̃scūť iteriora. Et ꝑ ꝯñs sꝫ leges dř ꝙ ñ
ē vir bonꝰ q facit aliqd penale. i. dignuꝫ pena
ut. l. si pēdētes. §. fi. ff. de vsufructu. Iñ glo/
sus Jesus ut sue itentiōis ꝛ volūtatis rectitu/
dinē oñderet opeꝝ suoꝝ bonitatē añponit di/
cēs. O pa q̄ ꝛc̄. In qbꝰ sacr̄issimis vbis tres
ꝯsideratiōes faciamꝰ. vꝫ. Actuum ꝛ opeꝝ xpi
q̄ꝫtū ad vo lūtatē dinā in xpo exñtem ꝑfectiōꝫ
Actuum ꝛ operum humanorum testificatōeꝫ
Actuum ꝛ operum humanorum ꝯriationeꝫ.

De actibus xpi quantum ad diuinā volū/
tatem in ipso existentem. Cōsideratio pma.

P Rimo actuū ꝛ opeꝝ xpi q̄ꝫtū ad volū
tatē dinā i ipso exñtem ꝑfectionem. vi
deamꝰ. vbi tres ꝯcłones ponamꝰ: vꝫ
Pria ꝯcło ē ista. Quis dinitas i xpo sub car
ne lateat. nō tñ dinā voluntatē i eo exñtē ipsa
caro hūana coarctat. 2ª ꝯcło ē ista. Sicut di/
na voluntas i xpo sub carne late libera ē: ꝛ ca
ro ipsā ñ arctat: ita ipsa dina volūtas nřam vo
luntatē nō necessitat. 3ª ꝯcło ē ista. Licet nec
dina voluntas necessitetur: nec ipsā nřam vo
luntatem necessitet: tñ qñ diuina voluntas in
xpo aliqd deliberat necesse est ut eueniat.

Q diuina voluntas latens in xpo non ne/
cessitatur a carne. Conclusio prima.

A Ccipe pmā ꝯcłonē ꝛc̄. ut s̄. vbi tres i
gramꝰ vita. vꝫ. Pria vi. ē ista Vtꝝ
dina volūtas exñs in xpo de necessita
tate velit qcqd vult. 2ª vi. ē. vtꝝ qñ xps Je
sus dina voluntate vult illud velle sit cā rei ut
sit. 3ª vi est. An qñ Jesus aliqd diuina vo
luntate vult possumus assignare causam qř sic
vult. Quantū ad pmā dico ꝙ hoc clare intelli

gere nõ possum⁹ nisi ꝑ iferiora iuuemur. Ac
cipe igr̃ hũanã volũtatẽ: ꝛ tũc dico ꝓm beatũ
Tho. p̃ᵃ pte. q. xix. ar. iij. ꝙ volũtas humana
põt duplr̃ ꝯsiderari: aut ꝑ respectũ ad obiectũ
i rõe finis. aut ꝑ respectũ ad ea que sũt ad finem
Et tũc dicit ꝙ volũtas ꝑ respectũ ad obiectũ in
rõe vltimi finis necessitat̃. q2 volũtas nr̃a vult
de necessitate suã beatitudinẽ: sicut ꝛ quelibet
alia potẽtia necessariã habitudinẽ hꝫ ad suũ ꝓ
priũ ꝛ p̃ncipale obiectũ. ut visus ad colorẽ. q2
de ei⁹ rõe ẽ ut i illud itẽdat. Si ãt ꝯsiderat̃ ꝑ
respectũ ad ea q̃ sũt ad finẽ nõ de necessitate il-
la volum⁹ volẽtes finẽ nisi sint talia sine qb⁹
finis nõ eẽ põt. sicut volum⁹ cibũ volẽtes ꝯꝓ
uationẽ vite. ꝛ nauẽ volẽtes trãsfretare. Nõ
sic ex necessitate volum⁹ ea sine qb⁹ finis eẽ po
test: sicut equũ ad ãbulãdũ: q2 sine h̃ possum⁹
ire. ꝛ sic de alijs. Itẽ nõ ꝙ necessitas ẽ duplex
s. absoluta: ꝛ ex suppositõe. Absoluta ẽ qñ alr̃
eẽ ñ põt: nec potuit nec poterit. ꝛ hec dr̃ abso-
luta simplr̃. Alia ẽ absoluta ꝓm qd. ut qñ non
põt alit̃ eẽ: nec poterit: lꝫ potuerit. Et h̃ fit du
ob⁹ mõis. aut q2 p̃dicatũ ẽ i diffinitiõe subiecti
ꝛ sic ista ẽ necessaria. hõ ẽ aial: aut q2 subiectũ
ẽ d̃ rõe p̃dicati. ꝛ sic ista ẽ necessaria. numer⁹
ẽ par l̃ ipar. Necessitas ex suppositõe ẽ suppo
sitio ꝙ ita sit illud tale eẽ necesse ẽ dũ sic est: ut
dũ sortes sedet necesse ẽ ipsũ sedẽ dum sedet.
His sic notatis dico ꝙ dĩna volũtas si ꝯside
rat̃ penes suũ obiectũ. qd̃ ẽ bonitas dĩna q̃ est
finis oĩuꝫ reꝝ. sic de necessitate vult qcqd vlt
q2 de necessitate fert̃ i dĩnã bonitatẽ. Si ãt cõ
siderat̃ ꝑ respectũ ad ea q̃ sũt ad finẽ. s. ꝑ respe-
ctũ ad creaturas q̃ ordinãt̃ ad bonitatẽ dei tã
q̃ꝫ ad ꝓpriũ finẽ: tũc nõ vult ea de necessitate
absoluta. Vñ qñ aliqd extra se vult de⁹: non
iõ vult ut sit mediũ ad ꝯsequẽdũ bonitatẽ suã
tanq̃ꝫ vltimũ suũ: sꝫ vult tanq̃ꝫ aliqd ordina-
tũ ad ꝑticipãdũ suã bonitatẽ ut finẽ vltimũ illi
us rei. vñ nõ ꝓprie illud volitũ mouet ei⁹ vo-
lũtatẽ ut velit: q2 sic esset ipfecta: sꝫ mouet̃ a ꝓ
pria bonitate q̃ facit ut illud velit. vñ sic alia i
telligit itelligẽdo suã essentiã: sic alia a se vult
volẽdo suã bonitatẽ. Põt tñ aliquid velle ex
necessitate suppositõis: ut supposito ꝙ h̃ velit
tũc nõ põt nõ velle. qm̃ mutari ei⁹ volũtas nõ
põt. Ex qb⁹ iferũt̃ aliq̃ corrclaria. Primũ est
ꝙ lꝫ de⁹ ex necessitate velit bonitatẽ suã. nõ tñ
de necessitate vult illa q̃ vult. Et rõ q2 ei⁹ boni
tas põt eẽ sine alijs reb⁹: sꝫ ñ põt eẽ volũta si

ne dĩna bonitate: q̃ ẽ ei⁹ obiectũ. Scd̃m est ꝙ
velle alia a se nõ ẽ dĩne volũtati nãle. q2 sic de
necessitate vellet: nec ẽ ẽt ꝯ suã nãm: sꝫ ẽ volũ
tariũ. Tertiũ ẽ ꝙ si de⁹ ñ vult ex nc̃citate alia
a se h̃ ñ ẽ ex ipfectõe ei⁹: sꝫ ex ifectiõe reꝝ. q2
s. talia tale eẽ hñt ut sine ipsis possit eẽ ꝛ sit bo
nitas dei. Et ꝑ ꝯñs seqt̃ ꝙ si volũtas dei vult
aliqd ex̃ se nõ inclinat̃ ꝑ illud ut illud velit: sed
bonitas dĩna detminat illã ad illud volitũ ad
qd̃ nõ hꝫ nc̃ciaꝫ hitudinẽ. Quartũ ẽ ꝙ lꝫ diui
nũ eẽ ꝛ dĩnũ velle sint idẽ realr̃ tñ nõ ꝓm rõꝫ
formalẽ l̃ modũ itelligẽdi. ꝛ pp̃ h̃ nõ seqt̃ ista
ꝯñia. De⁹ nõ ẽ aliud a se. g̃ non vult alia a se
q2 i h̃ ꝙ dico deũ eẽ nõ iportat̃ aliq̃ hitudo ad
aliqd ex̃ ipsũ: sꝫ dicẽdũ deũ velle h̃ iportat̃ ali-
q̃ hitudo ad id qd̃ vult. ꝛ iõ nõ seqt̃. Quintũ
corrclariũ ꝛ vltimũ ẽ. ꝙ lꝫ dĩnũ itelligẽ alia a
se sit necessariũ: nõ tñ diuinũ velle. Et rõ. q2
scia habet̃ de reb⁹ ꝓꝫ ꝙ sũt i sciẽte. voluntas ãt
ꝯparat̃ ad res volitas ꝓm ꝙ sũt i seipsis. ut dic̃
phus. vi. methaphice. Veꝝ vl̃ falsũ sũt in aia
bonũ ꝛ malũ sũt in rebus. Quia g̃ oĩa alia a
deo ꝓm ꝙ sũt i deo hñt necessariã hitudineꝫ ad
deũ: iõ talia itellect⁹ dĩn⁹ nc̃cio itelligit. Et ca
dẽ ꝓꝫ ꝙ sũt i seipsis ñ hñt nc̃iaꝫ hitudinẽ ad ipsũ
Iõ de⁹ qcũq̃ꝫ scit ex nc̃citate scit: nõ ãt qcunq̃ꝫ
vult de nc̃citate vult. Ista tibi aia mea clario
ri mõ q̃ potui apui. lꝫ sic p̃dict⁹ doctor nõ loq̃t̃
Et hec sufficiãt ꝓ p̃ᵃ Vi: Nõ posui tibi subti
litatẽ scotizãtium. vꝫ. An volũtas necessitari
possit ab obo. qm̃ ista dicta bti Tho. sũt clariora
ad pplꝫ. Qtũ ad ꝓm dico ꝙ diuersus dicendi
mod⁹ repit̃. Quidã dicũt ꝙ sola volũtas ẽ p̃
ma regula oĩuꝫ reꝝ tã necessariaꝝ q̃ꝫ ꝯtigẽtiũ
ad ex̃. Qm̃ ꝓꝫ Aug. de tri. dĩna volũtas ẽ oi-
um q̃ siũt p2ia i sũma cã. ꝛ p̃ma cã ẽ p̃ᵃ regula
g̊ dĩna volũtas eoꝝ q̃ sũt ab ex̃ ẽ p̃ᵃ cã ꝛ p̃ᵃ regu
la. Alij dixerũt ꝙ nõ vr̃ necessariũ dĩnã volũ
tatẽ ꝯcurrẽ tãq̃ꝫ cãm circa ista iferiora. q2 vbi
cũq̃ꝫ ieniũt̃ sufficiẽtes cãe respectu aliq̃ꝝ effe
ctuũ ñ oꝫ ad alias cãs recurrẽ: sꝫ i creaturis re
periũt̃ sufficiẽtes cãe aliquo effectuũ. sic ignis
sufficient ꝯtinet calorẽ: ꝛ sol sol⁹ effect⁹. g̊ non
vr̃ nc̃cio dĩnã volũtatẽ ꝯcurrẽ ad tales effect⁹
Iste modus ẽ hẽtic⁹ ꝛ a doctorib⁹ reprobatus
in p̊ sniaꝝ. di. 44. Ideo oib⁹ alijs dicẽdi mo
dis ommissis dicim⁹ ꝓm btm̃ Tho. vbi s̃. ar.
iiij. ꝛ ꝓm cõit̃ loquẽtes ꝙ de⁹ ẽ ca rerũ ꝑ intel-
lectũ ꝛ voluntatẽ. ꝑ intellectũ quidẽ tanq̃ꝫ ꝯci-
piens. ꝑ voluntatem ãt tanq̃ꝫ determinans. ꝛ

cā se determinat̄ opat̄. Et ideo ꝓpria volūtas
deīminata dei est cā re ꝝ. Et q̄ oium rerū sit
cā dina volūtas ꝓbat̄ aucte rōe ⁊ ex°. Aucte
gdā tā noui q̄z veteris testi. Audi ꝑ Hester.
8.c. Dn̄e inqt de⁹ rex oipotēs. i dictiōe. n. tua
cuncta sunt posita. ⁊ nō est q possit resistere vo
luntati tue. Si decreueris saluare isrl̄ ꝯtinuo
liberabit̄. Tu fecisti celum ⁊ terrā. ⁊ qcqd celi
ambitu ꝯtinet̄: dn̄s oiuz es: ⁊ nō est q resistit
tue maiestati. Cuncta tu nosti ⁊c̄. Audi ⁊ Iu
dith. 8.c. Nō. n. q̄si hō de⁹ sic cōminabitur.
neq̄z sicut filius hoīs ad iracūdiā inflāmabit̄.
iō humiliem⁹ illi aīās nr̄as. ⁊ i spū hūiliato ser
uiētes illi dicam⁹ flentes dn̄o: ut ꝭm volūtatē
suā sic faciat nobiscū misericordiā suā ⁊c̄. Au-
pi Danielē. 4.c. iux̄ voluntatē suā facit tā i v̄
tutib⁹ celi q̄z in hītatorib⁹ terre. ⁊ n̄ ē q resistat
manui eius: ⁊ dicat ei: qr̄ fecisti ⁊c̄. Audi. ps.
67. Pluuiā voluntariā segregabis de⁹ here-
ditati tue: tu vero ꝑfecisti eā. Itē idē. De⁹ aūt
i celo oia quecunq̄z voluit fecit. Iñ illi sci ma
chabei scribētes iudeis q erant ꝑ egyptū sic di
xerūt. 2. Macha. i. Bn̄faciat vobis de⁹ ⁊ me
minerit testi sui qd̄ ad abrahā Isaac ⁊ Iacob
locut⁹ est ꝭuoꝝ suoꝝ fideliū: ⁊ det vobis cor oi
b⁹ ut faciatis ei⁹ voluntatē corde ⁊ aio volenti.
Adapiat cor vr̄m i lege sua ⁊ i p̄ceptis suis: ⁊
faciat pacē. Exaudiat orōnes vr̄as: ⁊ recōliet̄
vobis: nec vos deserat i tpe malo ⁊c̄. H̄ suffici
ant ꝑ veteri testō. Pro nouo testō. Audi pri
mo Aplm ad Phil. ij. c. De⁹ ē q opat̄ in no
bis ⁊ velle ⁊ ꝑficere ꝑ bona voluntate. Et ad
Ro. ix. Nō volentis inqt neq̄z currentis: s̄z
dei miserentis. Et Iacobi p°. Voluntarie. n.
genuit nos v̄bo v̄itatis: ut sim⁹ initiū aliq̊d
creature ei⁹: ⁊ Mat. 6. Fiat voluntas tua sic
i celo ⁊ i terra. Et ut clarissimū tex. intelligas
audi Aug. li. iij. de tri. c. vi. Et allegat̄ a ma
gistro i p̊a di. 65. Volūtas dei ꝑma ⁊ sūma cā
ē oiuz spēꝝ atq̄z motionū. Nihil. n. fit qd̄ nō
de supiori atq̄z itelligibili aula sūmi impatoris
egrediat̄ ꝭm ineffabilē iustitiā. vbi. n. nō opa
tur qd̄ vult dei oipotens sapiētia que ꝑtingit a
fine vsq̄z ad finē fortiter ⁊ disponit oia suauit̄
⁊ nō solū ea que ꝑseuerātia ꝯsuetudinis admi
ratione nō admittunt: s̄z ēt ea que ꝑꝑ raritatē
⁊ insolitū euentū mira videnť: ut sūt defectus
luminariū. ⁊ terremotus: ⁊ mēstruosi animā
tium partus: ⁊ his similia: quoꝝ nihil fit nisi
dei voluntate. Itaq̄z nō nisi dei volūtas cā p-
ma ē sanitatis: egritudinis: premioꝝ atq̄z pe
narū ⁊ retributionū. hec igit̄ sola ē vn̄ ortū est
qcqd ē. ⁊ ipsa nō est orta. s̄z eterna. h̄ ille. Et nō
q̄ de⁹ disponit oia fortiter quo ad dānatos in
qbus exercet iustitiā. Et suauiter quo ad saluā
dos qbus exercet suā misericordiā. Itē nō q̄
ꝑdicta auctoritas sic allegat̄ a mgr̄o: ⁊ snia ē
Aug. in. c. 4. 5. ⁊. 6. de tri. Et hec sufficiāt q̄z
tum ad auctoritates. Scd̄o qec v̄itas ꝓbatur
rōe sic. Illud est cā alicuius: quo posito poni
tur illud: ⁊ quo remoto remouet̄ illud: s̄z posi
to velle diuino ponunt̄ res: ⁊ eo remoto non
ponūt̄ res. g̊ diuinū velle ē cā qr̄ res sunt. mi
nor p̄z ꝑ auctorē de causis ꝑma ꝓpōe. vbi ait
q̄ ꝑma cā pl⁹ influit i effectū q̄z secūdaria. In
fluere āt nō ē aliud q̄z dare eē. g̊ de⁹ imediate
cōcurrit ad oēs res. Nec dedit de⁹ v̄tutē agē
di causis secundis tanq̄z sine ipsis agere non
posset. s̄z ut bonitatē sue causalitatis creaturis
cōicaret: ut dicūt oēs doctores nr̄i. qr̄ ⁊c̄. 3ª
h̄ ꝓbat̄ ex° triū pueroꝝ in fornace ardēte. Nā
ibi erat agēs dispositū ad cōburēdū: ⁊ passum
dispositū ad cōburi. vn̄ g̊ illesi hymnū in for-
nace exn̄tes dn̄o decātabāt. Certe nō ꝑꝑ aliud
nisi q̄r subtraxerat eos diuina voluntas. Et
sic fieret i oibus alijs rebus: q̄r ipsa nisi cōcur
reret nihil fieret. qr̄ ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝑ p̄nti
v̄itate. Qtum ad tertiā v̄i. dico ꝭz Aug. 83.
q. ⁊ magristꝝ sniaꝝ. in. 1. di. xlv. q eni. ⁊ btm̄
Tho. ut sup̄. arti. v. q̄ dei volūtas nō h̄z aliaz
cāz. vn̄ licet debeamus si scire volum⁹ effectus
inquirere cās illius: ut p̄z ꝑ posterioꝝ scire est
rē ꝑ cām cognoscere ⁊c̄. Et quattuor sint cāe.
s. mālis: formalis: efficiens: ⁊ finalis. ⁊ vna ꝑ
alterā demōstret̄: ut p̄z ꝑ posterioꝝ: ⁊ secūdo
de aio excepta cā finali: tn̄ vltra illas cās cum
querim⁹ de fine quare sic ē talis finis: vel q̄re
illi⁹ rei talis ē finis ⁊c̄. nullā aliā cāz habemus
nisi diuinā voluntatē que sic statuit ꝑꝑ ordinē
vniuersi. Et si vlterius querere volum⁹ quare
de⁹ sic voluit: nulla ē alia cā nisi ipsa sua ꝓpria
volūtas: q̄r. s. sic placuit ⁊ sic placuit. q̄r sic vo-
luit ⁊ sic voluit: q̄r sic placuit. audi Aug. ut s̄.
Qui inqt querit quare voluit de⁹ mundū facē
cām querit volūtatis dei. Ois āt cā efficiens
maior ē eo qd̄ efficit̄. nihil āt maius ē volunta
te dei. nō g̊ cā querenda ē. h̄ ille. q. 28. Idem
cōfirmat Aug. ꝯ manicheos li. i. paꝝ post ꝑn
cipium. vbi sic ait. Si qui dixerint quid. i. cur
placuit deo facere celū ⁊ terrā: respondenduz

est eis q volūtatē dei desiderāt nosce cās ⁊ vo
lūtatē dei scire querunt: ꝙ voluntas dei oium
que sunt ipsa sit cā. Si.n. hꝫ cāꝫ volūtas ē ali/
quid qđ antecedat voluntateꝫ dei. qđ nephas
est credere. Qui ḡ dicit. quare fecit deꝰ celum
⁊ terrā. Rñdēdū ē q: voluit. voluntas eni dei
cā est celi ⁊ terre. ⁊ iō maior ē voluntas dei q̄ꝫ
celū ⁊ terra. Qui āt dicit q̄re voluit facē celū ⁊
terrā: maiꝰ aliqd querit q̄ꝫ est volūtas dei. Nil
āt maiꝰ inueniri pōt. Conpescat ḡ se hūana te
meritas ⁊ id qđ nō ē nō q̄rat: ne id qđ ē nō in
ueniat. h ille. Et mgr̄ vbi. s̄. ait. Qui.n. eius
cāꝫ q̄rit aliqd maiꝰ ea querit: cū nil maius ipsa
sit. h ille. Faciūt ad hoc auc̄tes ille supra posite
in secunda dñica. 40. ꝯsideratiōe secunda. q̄r
⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ presenti ꝯclōne pma.

Q̄r diuina voluntas humanam voluntatē
non arctat. Conclusio secunda.

Ecipe saꝫ ꝯclōnē. vꝫ. Sicut dīna vo
lūtas i xp̄o sub carne latēs libera est ⁊
caro ipsā nō arctat. ita psa dīna volū/
tas nostrā volūtatē nō necessitat. vbi tres inq
ranꝰ Ꝟitates. vꝫ. Pria Ꝟi. ē ista. Vtrꝫ volū
tas dīna i xp̄o latēs sit cā maloꝝ. 2ª Ꝟi. ē vtrꝫ
possumꝰ cognoscē qñ aliqd ē de eiꝰ volūtate di
uina. 3ª ē. Vtrꝫ dīna volūtas necessitatē ipo
nat. Q̄rtū ad pmā Ꝟi. dico sꝫ magistrū sniaꝝ
in pria di. xlvi. c. ideoqꝫ. ꝙ lꝫ ꝯstet oia bona q̄
fiūt eiꝰ volūtate fieri: q̄ si fieri nollet nullatenus
fierēt. valde tñ dubiū ē an oia mala q̄ fiūt siue
sint tp̄alia: siue corpalia. siue spūalia: eiꝰ volū
tate fiāt: ⁊ eo nolēte nō fiāt. Et circa h sūt aliq̄
notāda. Est igr̄ notādū ꝙ malum ē triplex. s.
malū nāe: ut ꝙ qs cecꝰ l' claudꝰ l' filis nascatur
Scđo malū pene. quo qs punit̄. Tertio malū
culpe q̄ qs reprobat̄. Ex qbꝰ dico tres ꝯclōnes
Pria ꝯclō ē ista. ꝙ deꝰ nō pōt velle malū ab
solute loquēdo de malo sub rōe mali. Et rō q:
illud nō pōt eē a deo volitū qđ ē cͣ rōnem ob
iecti volūtatis: sꝫ malū sub rōe mali ē cͣ rōnē
formalē obiecti volūtatis. igr̄ nō pōt eē a deo
volitū. Vñ dñs Egidiꝰ in p̄ sniaꝝ di. xlvij. ⁊
Dionisiꝰ. 4. de dīnis nōibꝰ aiūt ꝙ q̄cqd volū
tatē mouet: nedū dei sꝫ ēt nr̄am sp ē bonū: vel
simpl'r vel appens. Qm̄ sm phm. iij. de aia.
qđ ē motiuū appetitꝰ nō refert vtrꝫ sit bonum
simpl'r vel bonū appens. Et Dionisiꝰ ut sup̄
ait. Nullus aspiciēs ad malū. s. inq̄ꝫtū maluꝫ
facit id qđ facit. Malū.n. ē cͣ rōeꝫ volūtatis.
Et iō nunq̄ꝫ aliqd mouē voluntatē posset nisi
apprehēderet̄ sub rōe boni. Nisi forte eēt ali/
q's error vl' nesciētia aliq̄ in rōe. Quare cū in
diuino intellectu nō possit cadē error aut nesci
entia. q: sibi repugnat: necesse ē ꝯcedē ꝙ nun
q̄ꝫ aliqđ malū inq̄ꝫtū malū ē a deo volitū: ⁊ ita
malū sm ꝙ malū pter dīnā voluntatē fiet. Se
cunda ꝯclō ē ista. ꝙ malū nāe ⁊ malū pene pōt
deus velle ꝑ accñs. Et rō q: illud pōt eē a deo
volitū ꝑ accñs qđ facit ad maiꝰ bonū vniuersi
sꝫ ex malis vniuerso ꝓuenit maius bonum. ḡ
⁊c̄. minor pꝫ. ⁊ p̄ de malo nāe. q: ex corruptōe
vniꝰ sequit̄ generatio alteriꝰ in vniuerso. 2º
pꝫ q: de malo pene ꝓuenit in vniuerso diuine
bonitatis ⁊ iustitie veneratio. Et h est ꝙ dixit
btūs Tho. pª pte. q. 22. ꝙ deꝰ ē ꝓuisor vniuer
sal': ⁊ sinit aliq̄ mala nāe ⁊ pene fieri. ut guer/
ras ⁊ hmōi. q: hec faciūt ad bonuꝫ vniuersi. ⁊
de h diximꝰ s̄ dñica sa in sa ꝯsideratiōe ꝯclu/
sione pria. Has duas ꝯclōnes ponit ēt i snia
btūs Tho. pma pte. q. xix: ar. ix. in rñsiōe arti
culi sic dicēs. Cū boni' sit rō appetibil': malū āt
opponat̄ bono: i possibile ē ꝙ aliqđ malū inq̄ꝫ
tū malū appetat̄: neqꝫ appetitu nāli· neqꝫ ap/
petitu aiali: neqꝫ appetitu itellectuali qđ ē vo
lūtas. Et ptinet ad pmā ꝯclōnē. deinde seq̄t̄.
Sꝫ al qđ malū ꝑ accñs inq̄ꝫtū. s. illud ꝯseqtur
aliqđ bonū pōt hr̄e rōeꝫ appetibilitatis: sic ap
paret in q̊libet appetitu. Nā agēs nāle inten/
dit p̄uationē l' corruptionē sm formā cui ꝯiun
git̄ p̄uatio alteriꝰ forme: ⁊ gnātio illiꝰ q̄ est cor
ruptio alteriꝰ. Vñ ēt leo occidēs ceruuꝫ inten
dit cibū: cui ꝯiungit̄ occisio aialis. pꝫ ꝙ leo ap
petitu aialis occisionē appetat cerui inq̄ꝫtū cō
seq̄t̄ bonū sibi. s. cibus. ⁊ bonuꝫ illud p̄ eiꝰ mo
uet appetitū. sil'r pꝫ i appetitu rōali. Nā forni
cator intendit delectatiōꝫ cui ꝯiūgit̄ maluꝫ cul
pe. Et h ptinet ad saꝫ ꝯclōnē. Tertia ꝯclō est
vna diffici' rō. vꝫ. Vtrū deꝰ possit velle ꝙ ma
luꝫ culpe fiat. Et hic ē opinio duplex famosa.
s. Hugonis ⁊ mgr̄i sniaꝝ· Hugo.n. dicit ꝙ
malū culpe ē a deo volitū ꝑ accñs. s. inq̄ꝫtuꝫ p
tinet ad decentiā vniuersi. Vñ i pte. 4. c. 22.
suo i li. de sacris dic̄ ꝙ deꝰ pcepit qđ erat bonū
singul': sꝫ pmisit qđ erat bonū vniuersi. ⁊ hoc
apte ēt tꝫ li. i. sniaꝝ. c. v.. Ex q̄ seq̄t̄ ꝙ licet de
us velit malo culpe fieri q: ptinēt ad bonum
vniuersi: nō tñ deꝰ vult ipsa mala. s. inq̄ꝫtū ma
la sit. Alia ē opinio mgr̄i ut s̄. ꝙ malū clpe nec
ꝑ se nec ꝑ accñs ē a deo volitū. Et h ꝓbat ma
gister rōe ⁊ auc̄te. Rōe sic. si.n. deꝰ vult mala

fieri l'eē: faceret vtrūqʒ ea fieri vl' eē: ꝛ ita esset
auctor maloꝝ. Nō ē ãt auctor maloꝝ: ut san/
ctoꝝ ꝓstant auctẽs. nō g̃ ei⁹ voluntate fiunt
mala. Itē si nollet mala fieri: vel vellet nō fie
ri: ꝛ tñ fieret sequeret̃ ꝙ oipotens nō eēt: cum
ei⁹ volūtas hūane volūtatis effectu ipediret̃. g̃
nō ē ɔcedēdū deū velle mala fieri: ne maloꝝ
auctor itelligat̃: nec oʒ eum velle mala nō fieri
ne ipotēs videat̃. Scd'o h̃ ꝓbatur auctoritate
Nā deū oium bonoꝝ eē auctorem euãgelista
Joãnes oñdit dicēs. Oia. s. bona ꝑ ipsū facta
sūt: ꝛ sine ipso factū ē nihil. i. pcm̃. Nō. n. di/
xit ꝑ eū factū eē. l' eo nolēte vl' iuito: sʒ tm̃ sine
eo. i. sine ei⁹ volūtate: qꝛ ñ ei⁹ volūtate fit pcm̃
Nō g̃ d'o volēte l' nolēte: sʒ ñ volēte mala fiūt
qꝛ nō subest d'ne voluntati: ut malum fiat vel
nō fiat. i. nō vult male fieri: nec vult mala nō
fieri. ꝛ sic nec velle dei p̄dicat̃ de eo qd' ē ma
la fieri. qꝛ nec h̃ ē volitū a deo: ꝛ iō neutrū sub
ijcit̃ diuine voluntati. Et pōt fieri vna alia rō
fortificās rōnē mgr̃i sic. voluntas volens ma
lum culpe siue ꝑ se siue ꝑ accñs ē obliq̃ ꝛ torta
sʒ diuina volūtas nullaten⁹ torta est ꝛ obliqua
g̃ nullatenus pōt velle multum culpe siue ꝑ se
siue ꝑ accñs. Et ꝑꝑ hāc rōnē volūtas nr̃a nō
excusat̃ a culpa. qꝛ lʒ fornicationē appetat non
simpl'r: sʒ ꝑ accñs. s. sub rōe boni ut sibi tñ: qꝛ
deordinata ē ꝛ torta: iō peccare dr̃. h̃ ãt nullo
mō deo ɔuenire pōt ut appetat malū fieri siue
velit sub rōne boni. qꝛ q̃ʒuis sic vellet. tñ orta
eēt ꝛ obliqua. qd' tenēdū nō ē. Idē sentit btūs
Tho. in pma pte ut. s̄. Sūt ãt moderni quidā
dicētes ꝙ de⁹ nō vult malū volūtate efficaci: sʒ
vult voluntate ꝑmiss iua. qꝛ ꝑmittit. s. illa fieri
Quo quidem mō intelligit̃ Aug. in enchari/
dion dicens ꝙ malum fieri bonum est. Nec si
nerent̃ mala ab oipotēti bono fieri h̃ esset bo
nū ut ea eēnt: nō. n. h̃ voluit dicē Aug. ꝙ ma
lū culpe habeat rōnē boni aliquo mō. qꝛ ut ait
btūs Tho. vbi. s̄. malū culpe priuat ordinem
ad bonū diuinū. ꝛ ꝑ ɔñs de⁹ nullo mō pōt illd'
velle. Sʒ ideo malū illud dr̃ bonū. qꝛ deus ex
malo bonū elicit: q̃ʒuis malū nō voluerit: sʒ ꝑ
miserit eē l' fieri. Et sic deus ꝑmisit ꝑsecutiōes
xpianoꝝ ꝛ suoꝝ seruoꝝ fieri: que inferentibus
nocebant ꝛ nocent ad aiaꝝ eoꝝ ꝑditionem. ut
alijs h̃ bonū eliceret. s. ipsis sustinentib⁹ qd' ē
dare eis vitā eternā. Quo quidem mō dictuʒ
Apl'i ad Ro. 8. intelligitur. vʒ. Scimus qm̃
diligentibus deū omnia cooperant̃ in bonū. s.

ēt mala q̃ eis inseruīt. Et sic dʒ itelligi ois tex.
sacre scripture vbi dr̃ ꝙ malū ē bonū eē ꝛ silia
Intelligit. n. sic ꝙ ex ꝑmissiōe diuina illi⁹ ma
li: deus ex malo elicit aliqd' bonū. Hoc videt̃
determinatū ēt i decretis. 7. q. i. c. sciscitaris. per
Joãnē. Si qs ãt opinionē mgr̃i tenere vellet
dicere hʒ ꝙ malum culpe nō ꝑtinet ad decen/
tiā vniuersi. ꝛ sique auctẽs id sonare viderēt̃
itelligāt̃ de malo nãe l' pene: ꝛ nō de malo cul/
pe. qr̃ ꝛc. ꝛ hec sufficiãt. Ricardus tñ in p̃ di.
46. declarare conat̃ quō malū fieri sit bonū: ꝛ
dicit ꝙ h̃ dupliciť pōt itelligi: vl' ꝙ illud malū
sit bonū simpl'r. ꝛ h̃ ē ipossibile. qm̃ malū sub
rōe qua formaliť ē malū. i. sub rōne illi⁹ defor
mitatis qua res formal'r ē mala sic malū est ꝓ/
prie deficere: ut Aug. ait. xij. ꝛ. xiij. de ciui. dī
c. vij. Alio mō pōt itelligi malū nō eē bonum
simpl'r: sʒ alicui. ꝛ h̃ pōt eē dupl'r. s. ꝑ se vel ꝑ
accñs. Malū fieri nō ē alicui bonū ꝑ se sʒ per
accñs sic. v ñ qñqʒ tale ē bonū faciēti: ut qñ ex
illo malo qd' ē supbire cognoscit q̃ʒtū malū sit
ꝛ nō attentū eē ad ea q̃ ad aie salutē spectant ꝛ
sic hūilior resurgit: ꝛ in dei seruitio fit seruēti/
or. Aliqñ tale malū nō erit bonū facienti: sʒ ex
illo de⁹ bonū aliqd' elicit: sicut dictū est. Et ₛm
istā expositionē dicat̃ ꝙ malū culpe nō ē de ꝑ/
fectione eēntiali vniuersi: sʒ accñtali tñ ad sen
sū datū. Et h̃ sufficiãt ꝓ pñti vi. Q̃tū ad ₛam
dico ꝙ duplex ē dei volūtas formaliť: vl' rōne
distincta. s. volūtas signi: ꝛ volūtas bñplaciti
Volūtas bñplaciti ē dei volūtas efficax respe
ctu cuiuscūqʒ effectus producibilis l' producti.
Voluntas signi est voluntas dei cuiuscūqʒ ꝓ
ducibilis vel producti nō efficax. Exemplum
de rege. nā qñ conat̃ pro viribus aliqd adim
plere. tūc dr̃ eius volūtas efficax. Si ãt nō co
nat̃ aliqd facere: sʒ vellet h̃ vl' illud fieri: ꝛ dat
leges suas quibus se oñdit sic velle. h̃ dr̃ volū
tas signi. sic ꝛ de voluntate dei. Nam qñ diua
volūtas determinat̃ ad h̃ vl' illud ꝓducibile: tūc
talis volūtas ē beneplaciti. Et d' hac dixim⁹ ꝙ
nō ē inquirenda cā vl' rō qr̃ h̃ facit vl' illud. qꝛ
tali volūtate facit h̃ vl' illud. qꝛ sibi placuit. Et
hāc al'r cognoscere nō possumus. Si loq̃mur
de voluntate signi: sic possumus cognoscē qd
velit deus. Sūt ãt quinqʒ ꝑ que diuā volūta/
tē cognoscim⁹. q̃ ponit mgr̃ i p̃. di. 45. vʒ. pre
ceptū. ꝓhibitio: consilium: ꝑmissio. ꝛ opatio.
Hec tñ qnqʒ nō sūt qnqʒ dei volūtates sed si
gna quinqʒ diuine volūtatis: licet aliquādo in

scriptura dicanť voluntates. ut. ps. ait. Ma/
gna opa dñi exqsita i oẽs volũtates ei⁹. plura
lit dicit volũtates. q2 diuersis mõis ɔcipiť di
uina voluntas. sicut a sili dicim⁹. misericordi
as dñi i etnũ cãtabo: q̃zuis nõ sit nisi vna mi/
sericordia dei. similr̃ dicim⁹ iustitie dñi recte:
q̃zuis nõ sit nisi vna iustitia dei. sed pluralr̃ di
cũť. q2 plures sunt misericordie diue ⁊ iustitie
effect⁹ p q̊s misericordiã diuã ⁊ iustitiã cogno
scim⁹. sic plures dicũť diue volũtatis. q2 pluri
b⁹ mõis ɔcipiť vna diua volũtas. l' ẽt q: pluri
b⁹ signis cognosciť. Prio pceptũ dr̃ dei volũ
tas. i. signũ diue volũtatis. de q̊ itelligiť illud
Math. vi. Fiat volũtas tua sicut i celo ⁊ i ter
ra. i. sicut precepta tua impleňť i cel': ita iplean
tur a nobis in terris. dedit. n. nobis de⁹ decẽ
precepta ut suã volũtatẽ cognoscam⁹ q̃ztum in
ipso ẽ. 2m signũ dr̃ ꝓhibitio. qñ. s. aliqd ꝓhi/
bet ne aliquid faciamus. Et accipitur ꝓhibitõ
largo modo. vnde quõlibet aliqd ꝓhibeat: di
cere possumus dei voluntatem sic eẽ. Aliqñ
enim prohibet deus malum fieri qñ nõ dat po
testatem creature faciendi illud pro semper ita
q nunq̃z talis habet potestatem faciendi illud
malum. Aliquando ꝓhibet nõ dãdo potesta
tem faciendi pro aliquo tempore. aliqñ ꝓhibet
malũ. quia q̃zuis aliquis habeat potestatem fa
ciendi illud: prohib et tamen ne faciat illud vl'
cohibendo voluntatem ne faciat illud: vel vo
luntatem mouendo ad aliquod bonuz opposi
tũ illi malo: vl' tenendo voluntatẽ ne illi malo
cõsentiat: q̃zuis nõ moueatur ad bonuz oppo
situm illi malo. Et sic de aliis mõis quib⁹ de⁹
prohibet ne mala fiant. Nota tamen vnuz bo
num dictum mgr̃i ut supra q q̃zuis deus ali/
quando aliquid precipit: non tamen volunta/
tis sue ẽ ut illud fiat. Nec semp quando aliqd
ꝓhibet sue voluntatis ẽ ut nõ fiat. Precepit
enim deus Abrahe immolare filium suũ: nec
tamen voluit: nec deo precepit ut id fieret: sed
ut Abrahe probaretur fides. ⁊ Mat. 8. Pre
cepit leproso sanato ne cui diceret. ille autẽ pre
dicauit vbiq̃z. intelligens deũ nõ ideo prohi/
buisse quin vellet opus suũ p̄dicari: s3 ut daret
formã hõi laudẽ humanã declinãdi. Tertium
signũ dr̃ cõsilium. ut qñ dñs p suasionẽ aliqd
suadet vel dissuadet. Apoc. iii. Suadeo tibi a
me emere aurũ ignitũ ꝓbatũ ut locuples fias
Et illud si vis pfectus eẽ: vade ⁊ vende oia q̃
habes ⁊ da pauperibus. Nota tamẽ q sub h̃

nomine preceptum: cõtineť affirmatio ⁊ nega
tio. ⁊ ita ꝓhibitio ⁊ consilium. qr̃ ⁊c̃. Quartũ
signũ dr̃ pmissio. De quo Aug. in encharidi
on ait. q deus mala non facit: sed sinit fieri.
Quintũ signum dr̃ opatio. ut qñ ipse aliquod
operať bonum. Vnde deus dr̃ velle mala: q2
sinit illa fieri. bona autem velle: q2 illa opatur
Vnde Aug. ibi ait. Non fit aliquid nisi oipo
tens fieri velit: vel sinendo ut fit vel ipse faciẽ
do. Nec dubitandũ ẽ deum facere bene: etiaz
sinendo fieri quecũq̃z fiunt male. Non. n. hoc
nisi iusto iudicio sinit. Et ꝓfecto bonum est oẽ
quod iustum est. In quibus vbis manifeste
habes dei voluntatem appellari ipsius opatio
nẽ vel pmissionez: cum dicit non fieri aliquid
nisi omnipotens fieri velit. vbi includit bo/
na ⁊ mala omnia que fiunt. ⁊ ne cadẽ rõe itel
ligeremus deum bona ⁊ mala velle: imediate
subdit. vel sinẽdo ut fiat. vel ipse faciẽdo. p h̃
q dicit sinẽdo: mala q̃ fiunt includit. p h̃ q di
cit. vel ipse faciendo: bona que fiunt ostendit.
Mala. n. sinit: s3 nõ facit: ut dictũ ẽ. bona vo
ipse facit. Hec de intẽtiõe magr̃i vbi supra. ⁊
beati Tho. vbi supra. Et hec sufficiant ꝓ pñti
vitate. Quantum ad tertiã vitatem dico sm bea
tum Tho. vbi supra. arti. 8. q diua voluntas
adeo est efficacissima causa ut nõ solum fiant
que fieri vult. s3 etiam eo mõ quo vult. Volu
it autem deus ordinis cõplemẽtum in rebus
ut aliqua fierent necessario: ⁊ aliqua ɔtingen
ter. Illis q̃ voluit ⁊ vult necessario fieri: assi/
gnauit causas necessarias qbus illa de necessi
tate fierent. Illis autẽ que voluit ɔtingenter
fieri. cãs assignauit ɔtingentes qbus illa con
tingenť fierent. Sicut liberum arbitriũ quod
ẽ causa secũda cõcurrens ad salutem nostram
ꝓpter quod nostra salus ɔtingens ẽ. Quia q
fecit te sine te: nõ saluabit te sine te. Contra in
quies pater Ambrosi. Ait enim sic Augu. in
encharidion. Nullus fit saluus nisi quẽ vult
de⁹ saluari. ⁊ ideo rogãd⁹ ẽ ut velit. q2 necesse
ẽ fieri si voluerit. Itẽ arguo rõne. Voluntas
dei nõ põt ipediri. q2 oia quecũq̃z voluit fecit.
g̃ ipse necessitatẽ reb⁹ iponit. Anima mea di
co q p illã auctoritatẽ nõ itelligit Aug. diuaz
voluntatẽ iponere necessitatẽ absolutã in re/
bus creatis. s3 sufficit q iponat necessitatẽ cõ
ditiõalẽ. ut sic dicẽdo. Si deus vult h̃ fieri: de
necessitate fiet. Vñ res talẽ hñt necitatẽ q̃lez
de⁹ vult. s. aut absolutã: aut ɔditiõalẽ tm̃. Et

ſic ñ oīa ſīt neccīa abſolute. ad ſʒ dico ꝙ ex h ꝙ
dine volūtati nihil reſiſtit: ſeqꝛ ꝙ ñ ſolū fiāt ea
q̄ deꝰ vult fieri: ſʒ ēt ſm modū q̄ vlt fieri. ⁊ h ē
ꝯtīgēt l' neccīo. qr̄ ⁊c̄. ⁊ h ſufficiāt ꝓ p̄nti ꝯclōe

De efficaci velle dīne volūtatis. ꝯclō tītia.

Capte tertiā ꝯclōȝ. vȝ. Lȝ nec diuina
volūtas a carne neceſſitet: nec ipſa no
ſtrā volūtatē neceſſitet: tñ qñ dīna vo
lūtas i xp̄o aliqd deliberat neceſſe ē ut eueniat
Ubi tres ingramꝰ ꝟi. vȝ. Pria ꝟi. ē. vtruȝ
dīna voluntas i xp̄o ſit mutabil'. 2ª ē. vtrum
dīna voluntas ſꝑ impleaꝛ. 3ª ē. vtꝝ aliqd bo
nū volitū a deo ꝑ malos poſſit ipleri. Q̄tū ad
p̄mā ꝟi. dico ꝙ dīna voluntas ē oīo imutabi
lis. iuꝛ illud Boetij. O q ꝑpetua mundū rōe
gubernas ⁊c̄. Ubi nō ſʒ btm̄ Tho. pᵃ ꝑte. q.
xix. ar. vij. ꝙ aliud ē mutare volūtatē ⁊ aliud
velle reꝝ aliq̄ȝ mutatōeȝ. Pōt. n. qs eadē vo
luntate imobil'r ꝑmanēte velle ꝙ nūc fiat h: ⁊
ꝙ poſtea ꝯ̄r uȝ fiat. Sȝ tūc voluntas dr̄ muta
ri qñ aliqd inciꝑet velle ꝙ priꝰ nō voluit qd eē
nō pōt niſi ſuppoſita mutatiōe ex ꝑte cognitio
nis. l' circa diſpoſitōeȝ ſubſtātie volentis. cum
abſq̄ȝ mutatiōe eiꝰ eē nō poſſit. Sȝ cum tā ſcia
dei q̄ȝ eiꝰ ſb̄a ſit oīo imutabil': neceſſe ē volun
tatē eiꝰ oīo imutabilē eē. Mutari āt dr̄ ſm va
rietatē cāꝝ ſcd̄aruȝ. vñ aliqñ deꝰ vult aliq̄ fieri
ſm cās ſuꝑiores: q nō vult fieri ſm cās inferi
ores. ſic reſuſcitatio Lazari. Vñ aliqs reſpi-
ciens ad cās iferiores dicē poterat. Lazarꝰ nō
reſurget. ⁊ idē reſpiciens ad cās ſuꝑiores di-
cere poterat. Lazarꝰ reſurget. ⁊ vtrunq̄ȝ deus
vult. ſ. qñ aliqd eſt futuꝝ ſm ans ſuꝑiores· qd
ñ ē futuꝝ ſm cās iferiores. ⁊ ecōuerſo. Et ſm
iſtā diſtictōeȝ verificāt ꝓphāruȝ dicta. Aliqñ
n. deꝰ ꝓnūciabat ꝑ ꝓphas aliqd futuꝝ ſʒ ꝙ cō
tinebaꝛ i ordine cāꝝ iferioꝝ: vtputa ſʒ diſpo
ſitionē nāe vel meritorum qd tñ non fiebat qꝛ
aliꝛ erat i ordine cāe ſuꝑioriſ. Ecce exēpli grā
Iſa. c. 38. Ezechie dixit. Diſpone domui tue
qꝛ morieris tu ⁊ non viues. qd tñ nō euenit.
imo. xv. ſuꝑuixit ānis. ⁊ rō. Quia al'r erat or
dinatū i mēte dīna. Et ſm h dicit Gre. Deꝰ
imutat ſniaȝ: ſʒ nō imutat ꝯſiliū. ſ. voluntatis
ſue. ⁊ ſic de alijs. De h ēt dictum eſt ſuꝑ feria
qnta ſe dñice in ſa ꝯclōne ſe ꝯſideratiōis. vi
de ibi. Antiq tñ imutabilitatē dei oſtēdere vo
lentes diſtinguūt de dīna voluntate. qm̄ q̄daȝ
ē ſigni quedā beneplaciti. Et voluntas bñpla
citi eſt duplex, ſ. añcedens ⁊ ꝯñs. Voluntas
antecedēs ē abſoluta: ⁊ reſpicit nām creatam
abſolute. Volūtas ꝯñs ē determinata: ⁊ reſpi-
cit ꝑſonas ⁊ modos i qbꝰ reperiūꝛ. Voluntas
ſigni diuidiꝛ i qnq̄ȝ. ſ. p̄ceptū. ꝓhibitiōȝ. ꝯſili
um. ꝑmiſſionē. ⁊ oꝑatiōȝ. Et ſic ꝑ hāc diſtin
ctionē ad ꝟitatē rñdēt dicētes ꝙ volūtas dei
añs ſꝑ ē imutabil'. qꝛ oē itriſecū deo eſt imuta
bile. volūtas añs ē h'mōi. g̊ ⁊c̄. 2° dicūt ꝙ vo
luntas ꝯñs ē mutabil': nō ex ꝑte ipſiꝰ dei: ſʒ ex
ꝑte creature quā reſpicit ſm modū i q̄ reperiꝛ
Et ſic deꝰ vult Petrū ſaluare ꝓ aliq̊ nunc. vt
puta qñ ē in grā: quē nō vult ſaluare ꝓ aliquo
alio nunc. vtputa qñ nō ē in grā. Et ꝓpe vo-
luntas dei ꝯñs eſt ꝯditionata voluntas. qꝛ ſic
ſtatuit. ſ. ut dr̄ Math. xix. Si vis ad vitā igre
di ſerua mādata. Ex q̊ ſeqꝛ ſi Petrꝰ ea ſerua
bit. ⁊ ſit i ſtatu grē ꝙ deꝰ vult illū ſaluari. ſi nō
ſeruat vult eū dānari. Et ſic totiēſ volūtas dei
mutabil' erit quotiēs ꝑſona ad culpā mutabiꝛ
⁊ ad grām. quō intelligiꝛ dictum illud. Nouit
deus mutare ſniaȝ ſi tu noueris mutare ꝓpoſi
tum. 3° dicunt ꝙ voluntas ſigni ſimil'r nō ē
imutabil'. ⁊ h nō ꝑ reſpectū ad ipſum deū: ſʒ ꝑ
reſpectū ad creaturā que mutabil' ē. qr̄ ⁊c̄. Iñ
Ioānes gloſator decretoꝝ. 22. q. 4. c. icōmu-
tabil'. dicit vnū bonū dictum. deꝰ ingt ſepe mu
tat que cōmonēdo l' cōminādo dicit: ſʒ nō que
dicit aſſerēdo. vide ibi. Et hec ſufficiāt ꝓ p̄ma
ꝟitate. Q̄tū ad ſam ſolet ꝑ doctores breuiter
rñderi ꝙ voluntas bñplaciti dei ſꝑ ipleꝛ. volū
tas āt ſigni nōpȝ. qꝛ nō ſꝑ eius p̄cepta ꝓhibi
tiōes ⁊ ꝯſilia ſeruamꝰ. Iſte ē vnꝰ modus di-
cendi. Magiſter āt ſniaꝝ in p̄. di. 47. dicit ꝙ
ēt nō ē ſimpl'r verū voluntatē ſigni nō ipleri
ſꝑ. Et dicit ꝙ voluntas ꝑmiſſiua dei ſemꝑ im
pleꝛ. Iſta ſunt ꝟba eiꝰ. Multa. n. fiunt ꝯtra
dei preceptū l' ꝓhibitionē: que tñ nō fiunt preꝛ
eiꝰ ꝑmiſſionē. ipſius nāq̄ȝ ꝑmiſſione oīa fiunt
mala: que tñ preter eius ſempiternā volunta-
tē fiūt: ſʒ nō preter eius ꝑmiſſionē ⁊c̄. Et bre-
uiter in illo. c. ⁊ ſequēti ꝯcludit: ꝙ lȝ multa fi-
ant preꝛ dei volūtatē. nō tñ ꝯ̄ eiꝰ volūtatē. Et
ꝙ volūtas dei abſoluta que nihil ē q̄ȝ ipſemet
i nullo caſſaꝛ: ſʒ ſꝑ ipleꝛ. Nō āt voluntas con
ditionata. ſ. ſigni excepta ꝑmiſſione. qꝛ diuina
nūq̄ȝ fruſtraꝛ ꝑmiſſio. Btūs Tho. i p̄ma par
te: xx. ꝙ̄. arti. vi. notabil'r dicit: ⁊ ponit regulā
gnālē ꝙ volūtas dei ſemꝑ impleꝛ. Ad cuius
euidētiā ponit vnū notabile: i quo ml'tū ſe fū-
dat qñ de dei volūtate: gubernatione ⁊ proui

dentia loquit. Considerandū inqt est q cū ef/
fectus pformet agenti sm suā formā: eadē rō
est i causis agētib9 q in ē causis formalib9. In
causis autē formalib9 tal' ordo est q lz aliquid
possit deficere ab aliq forma pticulari. a forma
tn̄ vl'i neqq3 deficere pōt. ex.m. potest. n. aliqd
deficere a forma hois vel asini ꝛ filium: ita q
pōt esse q non sit hō nec asin9: vt pz in mon/
stris plimis: nō tn̄ pōt deficere a forma vl'i. s.
entis: qr nō pōt esse qn illud tale sit ens. Silr
erit in causis agentib9. pōt. n. aliqd fieri ex or
dinē cāe pticularis agētis. nō aūt ex ordinem
cāe vl'is sub qua oēs cāe pticulares cōprehen
dunt. Nā si aliq cā pticular' deficiat a suo effe
ctu: h̄ ē ,ppt aliquā aliā cāz pticularē īpedientē
q cā pticularis cōtinet sub ordine cāe vl'is: q
tn̄ effect9 nō deficit ab ordie illi9 cāe vl'is. Vn̄
ponam9 q vna cā pticularis nō possit pducē
effectū suū: vt in mōstris pz ,ppt aliquā aliam
cām pticularē ipedietē. illa cā pticularis ipe/
diēs reducet illū effectū in ordine pme cāe vti
q3uis cā pma pcurrēs cū aliqb9 causis pticu/
larib9 ad aliquē effectū: q nō pōt pduci ,ppt a
lias cās pticulares ipedietes: tn̄ illa cā vl'is nō
frustrabit sua intētōe: qr pcurrēs cū ill' causis
scōdis ipedientib9 illas pmas cās scdas pdu
cet intentū suū. Cū igit dīna volūtas sit cā om
niū rex: ipossibile ē diuinā volūtatem suu3 ef
fectum nō pseq. vn̄ qd recedē vr a diuina vo/
luntate sm vnū ordinē relabit in ipsā sm aliū
ordinē. vn̄ pctōr quātū in se ē peccādo a diui/
na volūtate recedit: q tn̄ incidat in ordine3 di/
uine voluntatis: cū p eius iusticiā puniat. Et
alia regla3 subiūgit faciēs ad ,ppositū q vnū
qdq3 sm q ē bonū sic ē volitū a deo. Bonu3
aūt rei ē duplex. s. absolutu3: ꝛ sic vnaqq3 res
positiua bōa ē. aliud ē bonū pditionatū ꝛ sic n̄
ois res positiua bona ē. vn̄ exn̄s i pctō mor/
tali: lz absolute bon9 sit: nō tn̄ pditionate: qr il
le pditionalit bon9 ē q ē in grā dei. Si igit ali
quid pnderat bonū absolute: nulli dubiu3 q
de9 illud bonū oib9 gnāliter vult: ꝛ sic ista vo/
lūtas semp ipletur. ꝛ sic itelligit illud. pma ad
Thi. 2. De9 vult oēs hoies saluos fieri. quia
gnālit q3tū in se est vult oib9 h̄ bonū qd ē vi/
ta etna. Si aūt aliqd bonū pditionalit psidet
nulli dubiū q nō iplet dīna volūtas nisi in ill'
qui in illa pditione sūt: ꝛ sic nō vult oibus da
re vitā etnā: s3 tn̄ ill' q pditionalit boni sūt. s.
qui sūt in grā. Et accipe ex.m. bonū ē. n. hoie3

viuere absolute loquēdo: ꝛ hoiem occidere ē
malū sm absolutā cōsideratione. S3 si addat
circa aliquē hoiem q sit homicida vel viuens
i piculū ꝛ dānū multitudinis sic bonū ē hoie3
illū occidē: ꝛ malū ē ipsū viuē. ponam9 q iu/
dex velit ipsū intfici p sniam: tal' iudex erit iu/
stus ꝛ bonū fac. vn̄ ꝛ si ipse quātū in se ē velit
hoiem quēlibet viuē absolute: nō tn̄ pcomitā
ter vl' pditionalit. s. homicidā. Sic ꝛ de9 abso
lute saluari vult oēs: s3 si repit hōicidā aie sue
illū vult dānari. qre ꝛc. Q tn̄ ad tnā vi. di
co sm mgrm in p sniax di. 48. q bona volū/
tas dei qnq3 p malā hois volūtatē iplet: vt in
crucifixiōe xpi fcm̄ ē quē de9 bona volūtate vo
luit mori: ꝛ iudei eū ipsa volūtate crucifixerūt
voluit. n. deus xpm debere pati s3 nō mala vo
lūtate. Iudei aūt mala volūtate iplcuerūt: vn̄
de9 passionē xpi voluit. sed iudeox actū deor/
dinatū noluit. Sed p inqt mgr. Si. n. de9 vo
luit vt xpus pateret: aut voluit vt paterent a
iudeis: aut nō. Si voluit vt nō pateret a iude
is: ꝛ tūc ab eis passus sit: seqtur q factū sit qd
deus voluit nō fieri. Si vo voluit q a iude/
is pateretur. ergo voluit eum a iudeis occidi
ꝛ sic factum est. Ad quod respondet magister
q simpliciter concedendum est q deus voluit
christum pati ꝛ mori: quia ei9 passio bona fuit
ꝛ causa nostre salutis. Cum vero dicitur si de
us voluit christum a iudeis pati. ergo voluit
eum a iudeis occidi. Hic distinguit magister
dicens. si intelligitur q deus volebat christu3
debere passionem sustinere siue crucifixione3
a iudeis illatā versus est sensus. Si autem in
telligitur sic. voluit deus vt iudei crucifigerēt
eū ꝛ occiderēt: falsus ē sensus. Nō. n. voluit
de9 actionē malā iudeox: sed voluit xpi passio
nē bonā: ꝛ h̄ volūtas p iudeox malā volūtatē
ipleta ē. Vn̄ dici solet. Actio displicuit: passio
grata fuit. audi Aug. i encheridion allegatum a
mgro ibidē. De9 inqt quasdā volūtates suas
vtiq3 bōas iplet p malox hoiu3 volūtates ma
las sic p maliuolos iudeos bona volūtate pris
xps p nob occis9 ē: qd tn̄ bonū fuit vt apl's pe
trus qn̄ id fieri nolebat sathanas ab ipo q occi
sus ē diceret. h̄ ille. Multe. n. volūtates erāt q
xpm pati ꝛ mori volebāt. s. volūtas trinitatis.
volūtas iudeox volūtas Iude: volūtas Pila
ti: volūtas pplox. S3 he oēs dordiato affectu
volebāt excepta trinitatis volūtate. Practicā h̄
bonā facē potes si expt9 es i modis pdicādi.

N

319

Sed nunqd pr̃ Ambrosi ⁊ sci ⁊ boni viri vo/
lebāt xp̄m pati ⁊ mori. Volebāt qdē ⁊ vehe
ment cupierūt ꝓpt̃ hoīs liberatōem ⁊ volūta
tis dei ipletōem. ſ3 nō voluerūt delectatiōe ipi
us afflictiōs. de eodē ḡ dolebāt ⁊ gaudebant.
Letabant̃ qdē ⁊ gaudebāt i volūtate spūali si
ne reformata: q̄ ꝯformis erat diuine voluntati.
Tristabāt̃ i volūtate nālı cui⁹ ē ꝯpati passe car
ni. Quō Petr⁹ xp̄m pati nolebat. ſ. ꝯpassiōe
pietatis vt qdā aiūt. Et sic dicim⁹ volūtatē bo
nā passiōis xp̄i ipletā eē p iudeos. Sic ⁊ de a/
liis bonis volūtatib⁹ ei⁹ vt de passiōib⁹ marty
rū p3 q̄3 xp̄s pati voluit ⁊ volūtas illa p malos
impleta ē. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ prima cō
sideratiōe huius sermōis.

De rectitudīe opeꝝ hūanoꝝ. ꝯsidera° 2ª.

Nunc de rectitu/

dīe hūanoꝝ actuū videam⁹. Ubi
tres ꝯclōes more solito subiūga/
m⁹ v3. Pria ꝯclō ē ista. Tūc act⁹
hūani ⁊ opatiōes rectificant̃: qn̄ volūtas q̄ est
oīu3 fūdamētū erit rectificata. 2ª ꝯ° ē ista. q̄3
uis opatōes hūane a bona volūtate egrederēt̃
nō tñ sufficit h̄ nisi alie circūstātie apponerent̃
3ª ꝯ° ē ista. Etsi hō se p̄scitū eē sciret: nunq̄3 tñ
a bono ope cessare deberet.

Q2 act⁹ hūani ex bōa volūtate rectificāt̃. ꝯ°. 1
Ecipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres
a ingram⁹ Vi. v3. P° ē ista. Quot re
grunt̃ ad rectitudinē itētōis. 2ª ē: vtꝝ
act⁹ ⁊ opatōes hūane sint meritorie sine volun
tate. vel sic. Utꝝ act⁹ hūani possint eē meri/
torii sine volūtate. 3ª Vi. ē ista. vtꝝ volūtas
bona l' mala p seō reputet̃. Q2tū ad p̄mā di
co q ꝗnq3 reqrunt̃ ad rectitudinē intētōis v3
Primū vt nō dñet̃ in ea supbia: vt qcqd agit
qcqd dic̄: qcqd meditat̃: fit cū hūilitate: ⁊ nō ex
supbia ꝓueniat. audi xp̄m Mat. xj. Discite a
me q2 mitis sū ⁊ humil' corde. Jñ Aug. i s̄mōe
ait. Quid ad h̄ rn̄debim⁹ fr̄es vl' quā excusati
onē hr̄e poterim⁹ si tibi aliqs dicat ⁊c̄. Quer̃ i
breuiario i s̄mone plimoꝝ martyꝝ. ⁊ Eccl'. 2
dr̄. Deprime cor tuū. i. deorsū p̄me p hūilitate3
⁊ inclina p hūilitatē. Et rō s̄m Ber. ē: q2 su/
pbia de supnis ⁊ celestib⁹ ad ima p̄cipitat. hūi
litas āt ab imis ad alta leuat. Angel⁹ d̄ celo ad
tartara corruit. hō āt de mūdo ad celū ascēdit.
h̄ ille. Et saluator ait. Qui se hūiliat exaltabit̃
Quid ei q̄so ē tāti meriti vigoris ⁊ dignitatis

i opib⁹ nr̄is vn̄ supbire debeamus. An forte
credim⁹ q mediātib⁹ nr̄is opib⁹ glaꝝ eternā lu/
crari possim⁹. audi Paulū ad Ro. 8. Nō sūt
ↄdigne passiōes h⁹ scli ad futurā glām q̄
reuelabit̃ i nob. audi Criso. i homel'. Quicqd
gesseris paꝝ ē. qcqd feceris min⁹ ē. O mē. n.
mētū breue ē ꝯpatōe donoꝝ. nūera bn̄ficia si
potes. ⁊ tūc ꝯsidera qd merēis. si totū tp̄s vite
h⁹ occupēt obsēqa: laudes teneāt: graꝝ actio/
nes insistāt ñ poteris pēsare qd̄ debes. h̄ ille.

2° reqrit̃ rect⁹ finis: vt. ſ. itēdam⁹ qd̄ opa/
mur i bonū ad rectū finē opari. ad Ro. 3. Nō
sūt faciēda mala vt inde eueniāt bō Vbi gra. Nō
ē ꝯmittēdū adulteriū vt qs a morte corpali liberet̃
Nō est furandu3 diuitib⁹ vt paupib⁹ det̃ nec
piurādū ꝓpt̃ aliqd̄ comodū vel incōmodu3. fa
cere vsuram vt eccl'ie reparent̃. Qui. n. offert
sacrificium de substātia paupis: q̄si victimat fi
lium i ꝯspectu pr̄is. Eccl'. 4. Abhoiabil' nem
pe deo ē impioꝝ oblatio. ꝓuer. xxj. Hostie i
pioꝝ abhoīabiles q̄ offerunt̃ ex scelere. Nul
la ḡ intētione bona fieri mala debēt. Audi ad
ꝓpositū. ⁊ Greg. j. q. j. c. nō ē putāda. Qui
hac intētiōe male accipit vt bn̄ dispēset: ḡ
uat̃ poti⁹ q̄3 iuuet̃. Jdē dicit mgr̄ in. 2. sniarū
di. 40. circa finē. 3° reqrit̃ puritas ꝯsciē. vt
qcqd fit: pura ⁊ scā cōscia. i. sine pctō mortali
fiat. Nā si agens nāle dispositionem in passō
reqrit conuenientē sibi si debet assimilare sibi
passum: q2 actus actiuoꝝ sunt in paciente bn̄
disposito. 2. de aīa. A fortiori si volumus deo
assimilari p grām requirit̃ debita dispositio ⁊
forme contrarie expulsio. Forma autem con/
traria est pctm̄ mortale: ḡ oportet q illud ab a
nima expellat̃. Expellit̃ autem p oppositū ei⁹
quo in aīa introductu3 ē. Est autē introductu3
p ꝯplacētiā ⁊ delectatōem. ḡ expellit̃ p displi/
cētiā ⁊ dolorē ei⁹. Jñ Aug. de pe. di. 3. ait q
pnia est qdā dolētis vindicta puniēs in se qd̄
dolet ꝯmisisse: qd̄ si nō feceris nihil tibi ꝓdest
j. ad Cor. 13. Si liguis hoīu3 loquar ⁊c̄. Et
Ja. 4. Purificate corda vr̄a: miseri estote ⁊
lugete. ⁊ Johe. 2. Scindite corda vr̄a ⁊ non
vestimēta vr̄a ⁊c̄. 4° reqrit̃ honor dei vt qc
qd fit nō ad mūdi pōpā aut lucꝝ: ſ3 ad dei ho/
norē fiat. Quō. n. rectā itētōe3 h3 q iō bn̄ opa
tur vt laudē humanā reportet. Nā bona itētō
iungit opātē ⁊ op⁹ cū suo fine. finis āt nr̄ de⁹ ē
Ergo q ad laudē humanā fac̄: iungit opantē
⁊ op⁹ cu3 non debito fine. audi Aug. s̄ eē de⁹

hoĩeꝫ vt ſũmuꝫ bonũꝫ ĩtelligẽt: ĩtelligẽdo ama
ret: amãdo poſſidẽt: ⁊ poſſidẽdo frueret. ⁊ iõ
ieſ9 q rectiſſim9 erat: iudeos ⁊ phariſeos ꝑſer
tim q cũcta q̃ faciebat ad laudẽ hũanã faciebat
redarguit dicẽs. Mat. 23. Oĩa opa ſua faci
unt vt videant ab hõib9. ⁊ Math. 5. regulaꝫ
dat dicẽs. Tu aũt cũ ieiunas vnge caput tuuꝫ
i. habeas deuotõem ĩ mente tua: ⁊ faciẽ tuã la
ua. i. ꝯſciam purga ab oĩb9 ꝑdictis mal' cogita
tionib9: ne videaris hoĩb9 ieiunãs. i. ne vide
aris appetere meritũ ⁊ ꝑmiũ in h mundo ⁊c̃.

5° regrit ꝑſeuerantia: vt. ſ. intendat ꝑſeue
rare in opib9 bonis. Mat. x. Qui ꝑſeuerauerit
vſqꝫ in finẽ h ſalu9 erit. Et Criſo. Non q
bñ cepit: ſꝫ q bene ꝑſeuerauerit h laudand9 ẽ
Et Iſidor9 de ſũmo bono. Tunc ĩngt placet
deo nr̃a ꝯuerſatio: qñ bonũ qđ inchoam9 ꝑſe
uerãti fine cõplemus. Exm de Iuda ⁊ Nico
lao aduena: quib9 nihil ꝓfuit bñ incepiſſe: qꝛ
nõ ꝑſeuerauerit: ſꝫ male finierit. Iſta ſũt qnqꝫ
q̃ regrunt ad rectitudinẽ bone intẽtõis. Sed
pr̃ Ambroſi vnũ mihi grãde dubiũ ĩ mẽtem
venit. Dicis. n. ꝙ nõ ſit faciẽda mala ꝓpt ali
quã bõnã itẽtõem. Cõtra arguo ſic. Loth. n.
vir ille ſciſſim9 ⁊ deo grat9 in ſubuerſione ſo
dome ⁊ gomõre: ne gomorreani angel' abute
rent duas c9 filias ſtuprandas obtulit: vt pꝫ
14. di. c. qđ ait. Stupꝝ ãt ẽ pctm̃ vt oẽſ ꝯcedũt
⁊ tñ finis ⁊ intẽtio eius bona fuit. qr ⁊c̃. Item
Moyſes dũ dñm cernẽt iratũ ꝯ ppl'm ⁊ eum
vellet ꝓſus deſtruere: ait Moyſes Exo. 32.
Aut pce pplo tuo: aut dele me de li° vite. Ec
ce ꝙ deletio de vite libro malũ ẽ ⁊ itẽtio bona
ſ. vt pcẽt pplo ſuo. Itẽ iudei xp̃m crucifixerit:
⁊ tyrãni ſcõs ei9 trucidarũt: credẽtes obſequꝫ
ſe pſtare deo: g̃ videt ex his ꝙ ñ ſp malũ facẽ
bona tñ intẽtõe ⁊ fine ſit illicitũ. Aia mea bñ
dici. his tñ rñdeo: iudicio ſp ſaluo meliõi. Ad
pmũ ꝙ in Loth duplex fuit volũtas. ſ. delibe
ratõis l' rõnis q̃ voluit angelos ab iniuria ſo
domitaꝝ liberare: ⁊ h bona volũtas ẽ. alia vo
luntas fuit ꝑturbatõis ex ſubreptõe q̃dã ꝓue
niens: q̃ Loth ĩ mẽte decreuit illã remouẽ in
iuriã p duaꝝ filiaꝝ ſtupratõꝫ. ⁊ h ñ oĩo bõa ẽ:
excuſãda tñ qm̃ ſubdita fuit. ⁊ nõ dliberata. qꝛ
ſup hũcipſũ modũ vlteri9 ñ ꝯſiderauit q̃. ſ. mõ
gomorreanos a tali iiuria liberaret. Si ãt hũc
modũ ꝯſideraſſet: ⁊ mẽte decreuiſſet p illã iiu
riã illã tol'ẽ cũ mod9 ſit oĩo illicit9 nõ ẽ dubiuꝫ
ꝙ mortal'r peccaſſet. qđ nõ ẽ aſſerẽdũ in tanto

ſuo dei forte ãt dicam9 illũ venial'r peccaſſe. q̃
re ⁊c̃. Nec ſolu° põit in glo. in. d. c. qđ ait. 14
di. lꝫ nõ ita ordiate: tñ ſnia ẽ iſta de Moyſe ãt
dico ꝙ moyſes nõ itellexit p deleri de libro vi
te gl'iã eĩnã. vt ſit ſenſus poti9 dãna me ĩ eĩnũ
q̃ꝫ iraſcaris ꝓpplo tuo ⁊ ꝑdas. qꝛ aĩe ꝓpe ſalus
cũctis reb9 ꝑponẽda ẽ. 22. q. 2. c. faciat. Faciat
ĩngt hõ ꝓ tꝑali ſalute hoĩuꝫ qđ põt. Sꝫ cuꝫ ad
hoc ventũ fuerit vt tali ſaluti niſi peccãdo con
ſulere nõ poſſit: iã ſe exiſtiet hõ nõ hr̃e qd faci
at. h ille. ⁊ ſũt vba Aug. intellexit ãt Moy
ſes p deleri de libro vite ꝯſolatiões aliq̃s q̃s a
dño h recipe debebat. vt ſit ſenſus: aut aufer
a me ꝯſolationes quas mihi dare in hac vita ĩ
tuo libro vite ſcripſiſti: aut parce pplo tuo. De
duob9. n. malis minus eſt eligendũ. Minus
n. malũ erat Moyſen talib9 in vita ꝯſolationi
bus ꝓuari q̃ꝫ populũ q forte penitẽ poterat.
totaliter delere. Ad illud de iudeis pꝫ rñſum
in tria ꝯclu. h9 ꝑme ptis in fi. q̃re ⁊c̃. Nõ eniꝫ
obſequm ſe preſtare deo credebãt: ſed ꝓ ꝑſinui
diã illũ occiderũt: vt Euãgeliſte narrãt. q̃re ⁊c̃

Qrtum ad ſam ⁊c. dico ꝙ in actib9 hũanis
fine volũtate eſt pccm vel meritũ tripliciter põt ĩ
telligi. Aut ꝙ volũtas circa talẽ actũ oĩno ꝯdi
cat: aut. qꝛ oĩo ignorat qđ facit: aut qꝛ eſt negli
gens cõſiderare circa ipꝫ. Si cõſiderat act9 hu
manus vt ei oĩo voluntas ꝯdicit ⁊ oppõit: tũc
datur regula generalis ꝙ ſi ꝯdicit actui malo:
tunc certe actus ille q̃ꝫuis' in ſe ſit malus' inq̃ꝫ
tum. ſ. includit defor̄mitatẽ quãdam: tñ pp re
pugnantiã volũtatis nõ erit demeritũ. Etſi vo
luntas cõtradic actui bono nõ erit ſimiliter me
ritũ. Nã ad h ꝙ actus ſit meritori9 vel demeri
tori9 oꝫ ꝙ ſit voluntari9: ⁊ nõ ꝙ volũtas ei ꝯdi
cat. Audi Hiero. cõtra Iouinianũ. Liberi ar.
igt nos ꝯdidit ds: nec ad vtutes uel uicia tra
himur. aliogn vbi neceſſitas nec corõa. Audi
Amb. 15. q. 1. nõ eſt. Nõ ẽ ĩngt iuſtũ ꝙ cuiq̃ꝫ
nr̃am aſcribam9 erũnã. i. culpã niſi nr̃e volũ
tati. Nemo nr̃m tenet ad culpã niſi ꝓpria volũ
tate deflexerit. uolũtariũ. n. milite eligit ſibi dſ
uoluntariũ ſuũ diabolus actionat. i. emit uel
ꝓ actionẽ petit. Gen. 4. Dixit do9 ad Caim
Subtꝰ te erit appetit9 tu9 ⁊c̃. ⁊ Ecc. 15: Deus
ab initio ⁊c̃. Si. n. liber hõ nõ eẽt oĩs lex ei im
poſſibilis eẽt: lex ãt ipoſſibilis eẽ nõ dꝫ. đ cõ.
di. 4. eſt ãt lex ubi dr: eſt ãt lex honeſta poſſibil'
ſm naturã. i. ſm nãlem rõem ſꝫ cõſuetudieꝫ
pt̃ic. i. hitãtiũ loco tꝑiq̃ꝫ ꝯueniẽſ. qꝛ. ſ. i aliqb9

locis aliqd statuit̄ qđ alibi nō tenet̄.21.di.c.aū
⁊.c.alr̄. Necessaria q: nō nisi instāte necessita
te đȝ institui.29.di.c.regule: vtilis manifesta
qȝ ne.s.aliqd in obscuritatē in captione ꝯtie/
at.nullo ꝓuato ꝯmodo: sȝ ꝓ cōi vtilitate ciuiuȝ
ꝯscripta h ibi cū expōe glo.sue ibidē: ⁊ multa
alia iconueniētia seq̄rent̄ si hois volūtas libēa
nō eēt: vt alibi ońdimꝰ: q̄re pro regula nr̄a cla
re ꝯcludat̄ ꝙ nullꝰ actꝰ malꝰ hȝ rōem đmeriti
si oio illi volūtas dissentiat ⁊ ꝯ̄dicat. Silr̄ nec
vllus actus bonus est meritoriꝰ: si illi oio volū
tas ꝯ̄trict̄ ⁊ dissentia. Ex qbus sequūt̄ due ve.
Pᵃ est ꝙ si vgo violent̄ stuprēt̄.ita ꝙ oio talī
actui venereo dissentiat ⁊ renuat: certe ń pec/
cat.nec ꝓmiū vginitat̄ ꝑdit.32.q.v.c.nō pōt
Non pōt inqt corpus corrūpi nisi de consensu
ment̄. Et rō: q: nec pcc̄m nec iustitia sine vo/
lūtate ꝑficitur.32.q.5.sicut.n.pcc̄m.vbi sic di
cit tex. Sicut.n.pcc̄m opus sine volūtate nō fa
cit: ita ⁊ iustitia ex ope nō ꝯsumat̄ nisi volun/
tas affuerit. Multi qdem castitati corpe studēt
adulterium aūt ꝯmittunt volūtate: cuȝ dn̄s di/
cat. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiscendū eam
iam mechatꝰ ē i corde suo. gᵒ volūtas sine ope
freq̄ntēr peccat. Ista ē gᵒ gl'iosa ꝯtinētia quaȝ
trāsgredi nō pōt necc̄itas debilitati corpis: sed
quā ꝯplectit̄ volūtas sc̄ti ꝓpositi.h ibi Crisos.
sup Math. Inde btā Lucia Pascasio dixit.
Si me inuitā fecer̄ violari castitas mihi du/
plabit̄.ad coronā. Nō.n.coinqnat̄ corpꝰ nisi
de ꝯsensu ment̄. 2ᵃ vi.ē ꝙ siqs vi thura po
nat: ⁊ vi dijs ⁊ nō deo sacrificet ń peccat. Silr̄
siqs inuitꝰ baptizat̄ nō meret̄: Silr̄ si inuitꝰ ꝓ
xp̄i fide occidat̄ non meretur. qm̄ deus cor in
terrogat.nō manū.32.q.5.c.i.§.i.vbi sic dr̄.
Qꝛ āt pudicitia violent̄ eripi nō possit mltoꝝ
auc̄tibꝰ ꝓbatur. Est.n.pudicitia vtus animi
q̄ violentiā nō sentit. Corpi nāqȝ vis infert̄ nō
aie. Vn̄ q̄ȝuis corpꝰ violent̄ corrūpat̄: si pudi
citia mentis fuet̄ illesam.tm̄ castitas duplicat̄.i
maior reddet̄: sicut btām Luciā fert̄ dixisse pa
casio. Si iuitam me feceris violari castitas mi
hi duplabit̄ ad coronā. De sensibꝰ.n.i.de in
tentionibꝰ ⁊ volūtatibꝰ iudicat deus: h ibi. Et
plres ad h ibi adducunt̄ auc̄tes: q̄s cā breuitat̄
omitto. Et.15.q.6.ponit̄ bonꝰ tex.c.i.i fi.vbi
dr̄. Nō tm̄ attendēda sunt q̄ fiunt q̄ȝtum q̄ aio
fiant. Amplꝰ.n.đs respicit ad cogitatiōes et
spontaneas hoium volūtates: q̄ȝ ad actꝰ q per
simplicitatē vel necessitatē fiunt h ibi Alex.p̄p̄

Vide de h feria.3.q̄rtē đūice in 2ᵃ ꝯ̄ctōe ꝓme
ꝯside.q: bn̄ facit ad ꝓpositum Et nō ꝙ qn̄ dic
mus aliquē cogi itelligimꝰ de coactōe vbi fuit
metus iustꝰ mortis.s.q cadit in ꝯstantē viruȝ.
Et nō.oȝ ꝙ sit coacta volūtas cōditional̄: qm̄ ta
lis nō excusat. Coacta volūtas cōditionalis est
vt siqs tortibꝰ supplicijs ⁊ minis ad dijs sacri
ficandū trahat̄.⁊ ille ne icurreret detrimētum
thurificauit. Hec volūtas coacta pro volūtate
hētur: ⁊ sic itelligunt̄ q̄ dicūt ꝙ coacta volūtas
est volūtas. Sȝ coactio simplr̄ dicta est qn̄ nec
minis nec supplicijs nec mortis ꝑn̄tia qs timet
⁊ imobilis ē: ⁊ tandē vi cogit̄ aliqd facē.tūc ibi
est coacta volūtas: ⁊ talis nō habet̄ pro volun
tate. Bn̄ ponit gl̄.i.c.3.ex̄ de baptis.c.pe.sup
vbo volēs.q̄ sit coacta volūtas ⁊ q̄ nō vide ibi
⁊ nōui aliq̄ dicte glo.in dicta feria.3. q̄re ⁊c̄.
Ex his igit̄ pȝ qn̄ actꝰ humani sint meritorij vl̄
demeritorij volūtate ꝯ̄dicente ⁊ renuente.
Nunc videamꝰ de 2ᵒ respectu: qn̄.s.actꝰ humāi
sint meritorij vel demeritorij volūtate ignorā
te vel nesciēte ita ꝙ ignoret qs illđ qđ agit. Et
tūc ponat̄ talis regula generāl.ꝙ nulli vsu rō/
nis carente iputat̄ actꝰ malꝰ ac detrimētuȝ. nec
actus bonus ad meritū. Et circa hoc querunt̄
tria pulcherria pūcta. Primꝰ punctꝰ est qn̄
in pueris dr̄ eē rōnis vsus. 2ᵘ ē q̄re ḡ pue/
ris valet ad meritū susceptio baptismi nō hn̄t
rōis vsū. 3ᵘ pūctꝰ ē.ponamꝰ ꝙ puer añ rō/
nis vsū aliqđ malū faciat vt hōicidiū furtū ⁊c̄.
nunqd peccat ⁊ puniri đȝ. Et addamꝰ q̄rtū pū
ctū vȝ. An qs demēs furiosus ⁊ ebriꝰ ꝯmit/
tēs aliqđ malū peccet ⁊ iputet̄ ad penā. Qꝛtū
ad ꝓmū pūctū dr̄ ꝙ cōit̄ rōis vsus solet accipi
qn̄ qs ē doli capax. Est āt doli capax cū ē ꝓxi
mꝰ pubertati: vt ońdet̄ i 3ᵒ sequēti pūcto. Pu
bertat̄ āt tps i feia accipit̄ a 12. anno ita ꝙ ciꝰ
pueril̄ etas durat vsqȝ ad.12.ānū.quo finito ē
pubes ⁊ viripotēs. In masculo āt accipit̄ pu
bertas a.14.āno.ita ꝙ ciꝰ pueril̄ etas durat vs
qȝ ad.14.ānū.⁊ i.14.ē pubes. h hr̄ ex̄ de de/
spon.ipu.c.puberes.⁊.20.q.j.c.j.⁊.22.q.5.
c.paruuli.⁊.j.q.j.c.pueri. ⁊ ex̄ de tēpo.or.c.
vlt.nō ē ꝯpos.⁊ ex̄ de delict̄ pueroꝝ.c.2. Et
dic̄ gl.sup vbo pubescē.i.c.j.de delict̄ pue/
roꝝ ꝙ an.14.ānū ꝑsumēdū ē pueros sciam ń
posse cog̃scē. Doctores tm̄ dicūt ꝙ nō ē h sem
ꝑ veꝝ: vt patuit de salomone q in.xj.āno ge/
nuit filiū.vt dic̄ Jo.an.post Hoffre.i.c.fi.đ
co q cog̃uit ꝯsā. vxo. suc. In qbusdā.n.mali

ẽia: ⁊ nã excedit metas suas: vt in .c.a nob.ex
de desp̃o. ipu. ⁊ i.c: puberes. Et dic̃.b. Greg.
q̃ quidã puer noue annoꝝ nutricẽ suã imp̃/
gnauit: vide glo.20.q.j.in sũma. ⁊ dic̃ Ho/
sti.in.d.c.fi.de visu se repisse in q̃dã castro sã
cti Michaelis sicharieñsis diocesis quendam
pueꝝ.xj.vł.12.ãnoꝝ mulierẽ imp̃gnasse. Et
rõ forte ẽ: q̃ aliq̃ñ tãta ẽ malicia in pueris vt
tractent ⁊ nitant facẽ qd̃ adhuc nã nõ patiť.ex
q̃ tractatione assidua accelerať forte i eis vsus
coeundi.ad h̃ fac̃ tex.in.c.iuuenis. ex de spõ.
vbi dicit tex. Juuenis q̃ pueliã nõdũ septẽnẽ
duxit: q̃zuis etas repugnaret: ex hũana tñ fra
gilitate forsan tẽtauit quod implere nõ potuit
⁊c. Sz dic q̃so pr̃ Ambrosi q̃re in mulieribus
accelerať temp⁹ pubertatis. Dico q̃ quesiui ⁊
interrogaui sup̃ h̃ dños legistas: Ipsi mihi d̃
derũt has rõnes. Et p̃ma rõ ẽ: q̃ mala herba
cito crescit. ⁊ hr̃ hec rõ in glo.in.l.2.C.de his
q̃ veniã etatis impetrauerunt. 2ª rõ ẽ: quia ci
tius sagatior eff cit fẽia q̃z masculus. 3ª rõ ẽ
quia femina citi⁹ efficiť viripotens q̃z mascu
lus. Canõiste vo scribẽtes sup̃.c.lras.de desp
pon.ipu.dicũt q̃ rõ est: q̃ citi⁹ calidior efficiť
Et h̃ rõne nãli: p̃bať. q̃ tanq̃z debilior sexus
cõiter min⁹ viuit: q̃ minorẽ calorẽ nãlem hz:
⁊ min⁹ humidi radicał. ⁊ ideo sic̃ citius finit
citius perficiť. sicut apparet in plãtis. q̃re ⁊c.
Et sic p̃z p̃mus pũct⁹. Q̃tũ ad s̃m dico bre
uit q̃ h̃ est ex sp̃ãli munere dei qd̃ nõ d̃z trahi
ad argumẽtũ in oib⁹ carentib⁹ rõnis vsu: q̃
eis h̃ sp̃ãle est: sic̃ ⁊ puulis innocẽtib⁹: q̃ mor
tui p̃ xp̃o sũt ex sp̃ãli p̃uilegio aureola marty/
rij eis data ẽ. Dic de simõe Augustini i festo
eorũdẽ: q̃ ẽ pulcherrim⁹ s̃mo. q̃re ⁊c. Q̃tũ
ad tertiũ pũctũ dico q̃ tunc puer vel puella pec
cat ⁊ puniť p̃ culpa q̃ñ est doli capax. Et tunc
oẽ delictum. s. quando puer ẽ doli capax cadit
in puerũ preter carnis delictum: ita dic̃ gl. fi.
in.c.j.ex de delictis pueroꝝ: ⁊ allegat concor/
dantias. ⁊ mouet ibi questionẽ ⁊ soluit. Sed
difficił est apud iuristas ⁊ decretalistas qñ: q̃ñ
s. puer dicať doli capax. Et q̃zuis gl. p̃ª i.d.c
de delictis pueroꝝ dicat q̃ doli capaces sĩt .7.
annoꝝ. q̃ tales mẽtiri ⁊ dicere veꝝ: ↄfiteri ⁊
negare pñt. Tñ doctores cõiť dicũt q̃ doli ca/
pax est q̃ ẽ p̃xim⁹ pubertati. ⁊ allegant multa
iura: vt tex. i.l. ĩpuberẽ. in p̃n. ff. de fur. ⁊ in/
s.i. de fur. §. penul. ⁊ tex. i.l. excipiũť. ff. ad sil
lcianũ. ⁊ in.l. heredib⁹. in. §. j. ff. de dolo. Et

ita d̃ eẽminauit glo.2.in.c.exhibita. ex de ho/
mi. ⁊ etiã voluit glo. in v̾bo pueroꝝ. i.c.ecce
j.q.j. Et facit etiã tex. in.l. ipunitas. C. d̃ pe.
⁊ institutta de inutilib⁹ stipulatõib⁹. in. §. pen.
⁊ in.l. apud. §. si tutorẽ. ff. de doli excep. ⁊ ali
as cõcor. Sed si q̃riť q̃s sit ille q̃ ẽ p̃ximus
pubertati. dico q̃ circa h̃ habui a dñis legistis
tres famosas opiniones. P̃ria opinio dic̃ q̃
ille est p̃ximus pubertati qui est in medio pu
eritie: ⁊ sic ille q̃ est natus ãnos decẽ cũ dimi/
dio erit p̃ximus pubertati. Et h̃ opi. ẽ glo. in
l.j. in fi. ff. de nouationib⁹. ⁊ insti. de obliga/
tione que ex quasi cõtractu. §. fi. ⁊ insti. de in
utilib⁹ stipulationib⁹. §. j. 2ª opinio dicit q̃
puer diciť p̃xim⁹ pubertati q̃ nunc eã ingres/
sus ẽ: ita q̃ qui hz. i3. annos cũ dimidio ⁊ nõ
ante pubes ẽ. Et h̃ p̃bat p̃ tex. nota. in.l. exci/
piunť. ff. ad silleniãnũ. vbi dic̃ tex. q̃ tũc pũiri
d̃z puer q̃ñ nõ nimis distat a pubertate. Itẽ p̃
aliu tex. nõ. in .l.3. §. fi. ff. de liberis exhiben
dis. qui dicit q̃ tunc puer dr̃ eẽ p̃xim⁹ puber/
tati q̃ nũc eã ingressus ẽ: quẽ tex. vt dicũt dñi
iuriste multũ põderat dñs Bal. Cõiter tamẽ
opinio p̃ma videť verior p̃pt iura superi⁹ al
legata. s. q̃ ad h̃ vt puer puniať de delicto. vñ
p̃xim⁹ pubertati diceť q̃ ẽ in medio sue pueri
tie: ⁊ sic poterit i tali etate puniri de delicto. iu
ra aũt allegata p̃ alia opinione intelliguntť in
ↄtibus. ita exponũt defendentes opinionem
p̃mã. Quare relinqtur q̃ pueri peccantes s̃z
p̃mam opinionẽ pñt puniri cũ habẽt decẽ an
nos cũ dimidio: q̃ tũc ẽ i medio pueritie s̃z
opinionẽ s̃c̃daz nõ pñt puniri añ. i3. annũ cuz
dimidio. 3ª opinio ẽ abbatis siculi dicẽtis
q̃ doli capax diciť q̃ est post septenariũ. i. a se/
ptimo ãno vsq̃z ad. i4. ⁊ illa p̃p̃e vocať pueriť
etas: vt p̃z ex de etate ⁊ q̃litate. c.2. glo. j. ⁊ al
legat ↄcordãtias plures: ⁊ ita in illa etate põt
p̃ delicto puniri. vnde Greg. i dialogo nar/
rat quẽdã puerũ q̃nq̃z annoꝝ p̃pt blasphemiã
fuisse a demone trãsportatum. Sz dubiũ mihi
grãde oriť pr̃ Ambrosi. Ego nõ curo an pu/
er sit igressus nũc eã siue sit i medio: siue sit se
ptẽnis: dic mihi q̃so p̃ q̃b⁹ delict̃ debẽt pũiri:
an pũiũť p̃ q̃cũq̃z. Dixisti. n. s̃. q̃ glo. vl. i.c.
j. de delictis pueroꝝ tenet q̃ pueri puniunť p̃
q̃cũq̃z delicto si sũt doli capaces excepto deli/
cto carnis. Est ne h̃ vliter verũ q̃ pueri doli
capaces excepto delicto carnis pro q̃libet alio
p̃ctõ puniant. Rñdeo tibi aĩa s̃m doctores q̃

qñ dicim⁹ puerũ puniri ꝓ delicto: intelligiᷓ de
delictis q̄ consistunt in faciendo ⁊ ꝯmittendo.
vt in periurio homicidio furto ⁊ hmõi. Sꝫ ꝓ
delictis que consistunt in omittendo seu negli
gendo. vt si omittat ꝯfiteri semel in anno: vel
aliud ad qđ teneᷓ puer: quãtũcũqꝫ doli capax
⁊ ꝓxim⁹ pubertati nõ puniᷓ. tex. ẽ in. l. j. § I
pubes. ff. ad sil[l]enianũ. Et ita confirmat dñs
Bartho. in. d. §. ipubes. facit ad h̄ tex. i. l. 2.
C. si aduersus delictũ. Et rõ hui⁹ est: q2 mai⁹
ẽ delictũ in faciẽdo q̃ꝫ obmittẽdo. vt. l. solet. C
de liberali cã. iũcta. l. 2. cũ glo. sua. C. de libe/
ris ⁊ eoꝝ liberis. Q2 aũt pueri debeant puni
ri si doli capaces sũt ꝓ q̄libet delicto in faciẽdo
i. qñ faciũt aliqđ delictũ: ẽ apud decretalistas
tex. in. c. j. de delictis pueroꝝ. vbi dicit sic tex
Pueris grãdiuscul' pctĩñ nolũt attribuere q/
dam: nisi ab ãnis 14. cum pubescere ceperũt.
qđ merito crederem⁹ si nulla eẽt pctã nisi que
mẽbris genitalib⁹ admittũtur. i. cõmittuntur.
Quis vo audeat affirmare furta mendacia ⁊
piuria nõ eẽ pctã. At his plena est pueril' etas
q̃ꝫuis in eis nõ ita vt i maiorib⁹ puniẽda vide
anᷓ. h̄ ibi Alexander. 3. Ecce ex h̄ tex. iuncta
glo. vlti. ꝯcludiᷓ ꝙ impuberes cũ sint doli ca/
paces delinq̄re pñt in oĩ pctõ p̄terq̃ꝫ i vitio car
nis: ⁊ ita si delinquũt puniunᷓ: lꝫ leui⁹ q̃ꝫ ad/
ulti. Et si dicẽs h̄ vr̃ ꝯtra caplꝫ imediate huic
supradicto sequentẽ. vbi diciᷓ ꝙ in pueris re/
linq solet multũꝫ qđ in alijs ꝓuectioris etatis
hũane leges dicũt seueri⁹ corrigendũ: ita diᷓ
tex. ille ad lrãm. Dico ꝙ glo. ibi sup vbo in/
ultũ. dicit ꝙ h̄ intelligẽdũ ẽ de eo q nõ est doli
capax. vñ expone inultũ. i. nõ pfecte vltũ: vt i
dicto. c. pueris. nũc allegato. ⁊ allegat glo. ibi
multas ꝯcordãtias. Multa h̄ scribẽda occur
rũt. sꝫ ista sufficiãt ꝓ tertio pũcto. Q2tũꝫ ad
quartum pũctum de amentibus furiosis ⁊ de
ebrijs doctores distinguere solẽt: ꝙ aut tales
ex sua culpa inciderũt in amẽtiã furiã ⁊ ebrie/
tatẽ ⁊ tũc mala q̊ faciũt imputanᷓ eis aut non:
⁊ tũc nõ imputanᷓ. Alia ẽ opinio qñã cõit in/
sequũtur oẽs vꝫ ꝙ in talibus ꝑsonis culpa se/
quens nõ imputaᷓ: lꝫ culpa p̄cedens mag' ag
greueᷓ ex mal' que inde sequũtur. vñ si ebri⁹
adulteriũ ꝯmittat ignorans qd faciat nõ impu
taᷓ ei i pctĩñ adulteriũ: sꝫ ebrietas illa aggra/
uaᷓ. Similit si amẽs vel furiosus hoiꝫ inter fi
ciat nõ imputaᷓ homicidiũ: sꝫ pp qđ i amentiã
vel furiã venit aggrauaᷓ ꝓp i homicidiũ se/

quẽs. h̄ opinio poniᷓ. 15. q. j. c. merito q̄riᷓ. §
sꝫ obijciᷓ. circa finẽ. vbi dr̃ sic. Mẽs vo alie/
nata furore cũ sui compos nõ sit eoꝝ q̄ admit
tit reatũ nõ ꝯhit. q2 facultatẽ deliberãdi nõ ha
buit. vñ ⁊ pupillo ⁊ furioso hõi in maleficijs
subueniᷓ vt eis nõ iputeᷓ ad penã: q̄ ex mẽtis
deliberatiõe non ꝓcesserunt. hec ibi. Põt tñ
ad cautelã talib⁹ imponi aliq̃ pena. nõ ꝙ đ fa
cto oporteat. vt. 15. q. i. c. si qs insaniẽs si qs
inq̄t insaniens aliquẽ occiderit. si ad sanã mẽ/
tem ꝑuenerit. leuior pnia imponẽda ẽ. s. q̃ꝫtũꝫ
ad cautelam. ⁊ iudicandus ẽ in eodẽ statu in q̊
fuit ante furiã vel amentiã. ex̃ de bap. c. maio/
res ad finẽ. vnde si quis añ amentiam voluit
⁊ petijt baptizari. ⁊ postea in amẽtia ꝯtradicat
si de p̄ma bona intẽtiõe cõstiterit. dꝫ oio bapti
zari: ⁊ characterẽ suscipit sacri ꝓpter p̄mã bo
nã intentionẽ. q̃re ⁊c̃. Et sic pꝫ rñsio ad p̄dcã
Et p ꝯñs ad scam ptẽ p̄ncipalẽ. vꝫ. qd dicẽdũ
de actib⁹ hũanis qñ volũtas ẽ ignã ⁊ nescit qd
faciat. Tertio loco videam⁹ de 3° respectu
hũanoꝝ actuũ. s. qñ volũtas ẽ negligẽs circa
ipsos. Et tũc dico ꝙ volũtas negligẽs ⁊ cõso
pita circa actũ hũanũ põt dupl'r ꝯsiderari. aut
eni ẽ negligẽs ex certa scia: aut ex certa ig̊ran
tia. Si ex ig̊rãtia tũc ẽt distiguo. q2 aut ẽ igno
rãtia iuris aut fci. Si iuris iteꝝ distiguo. quia
aut ꝑtinet ad ꝑsonã scire illđ ius: aut nõ. si nõ
illa ig̊rãtia excusat. si sic: nõ excusat. i. q. 4. §.
vl. vbi daᷓ hec distictio de ig̊rãtia. ide Pau.
i. ad Thi. i. ait. Miam ꝯsecut⁹ sũ. q2 ig̊rãs fe
ci ⁊ Aug. ait. Illis oio ignosci nõ poterit: q a
q̊ discerẽt copiã hñtes opã nõ dederũt. s. qñ ta
li ꝑsone incũbit legẽ scire. Exẽplũ. Si qs offi
ciũ dinũ dimitteret dũ ẽ in sacris ignorãs se ad
illud dicẽdũ obligatũ: nõ excusaᷓ. q2 oꝫ ⁊ ꝑtiet
ad ipsũ h̄ scire ⁊ dicẽ ex̃ de cel'. mis. c. volẽtes ⁊
di. 37. §. vl. Ad q̊ꝝ declaratõꝫ ẽ sciẽdũ ꝙ al'r
obligat ius nãle al'r ius ciuile: al'r ius diuinuꝫ
al'r ius canonicũ: ⁊ al'r ius morale. Ius dinũ
oẽs doli capaces adultos gnãl'r obligat. cũ sit
lex scripta in cordib⁹ nr̃is. i. q. 4. §. vl. ⁊ recte
dr̃ doli capaces. q2 ⁊ si furiosi ⁊ amẽtes adulti
sint nõ tñ doli capaces. Ius dinũ sic sũt pro/
phetie euãgelia apl'ice doctrine. ⁊ h⁹i. Oẽs p̊
lati ⁊ marie curã aiaꝝ hñtes teneᷓ scire: ⁊ ig/
rãtia ei⁹ mag̊s p̄latos accusat ⁊ q curã aiaꝝ ha
bent sic đ magno pctõ mortali sꝫ Bonauẽ. ⁊
Alex. de ales in 2° sniaꝝ. Simplices vo sa/
cerdotes ⁊ q aiaꝝ ñ hñt. q cũ potuissent adiscẽ

noluerit accusat sic ḋ gñi veniali. Laicos vo ī
nullo accusat qꝛ ad ipsos ñ ptinet dūmō ñ cōtē
nāt. tenēt .n. laici ad noticiā decalogi q coꝝ q
ptinēt ad fidē, put ɔtinēt i symbolo aploꝝ: vt
dic idē Alex. ⁊ igrātia iuris dīni q ad qdā lai/
cos simplr excusat: ⁊ q ad qdā accusat a tāto lʒ
nō a toto. h ēt fʒ eosdē Ius ciuile solos iudi/
ces accusat. vñ i pdcō. §. nōndū dr sic. Ius ci
uile alijs pmittit igrare alijs vo nō. ius canōi
cū ⁊ ɔtinēs morales ɔstōnes ad discernenda
pctā oēs sacēdotes curā aiaꝝ hñtes ⁊ oēs cō/
fessores accusat ⁊ pserti ea q ad absoluēdū ⁊ li
gādū ⁊ suspēdēdū ɔueniūt. q vo curā aiaꝝ ñ
hñt excusat a tāto lʒ nō toto. vñ fʒ q dic Alex.
ḋ ales nō oēs clici tenēt ad noticiā oiuʒ q sunt
i iure canōico lʒ ad noticiā qrūdā teneāt. De
h ēt hr tex. 24. q. i. c. si qs dederit vbi glo. sic
ait. Argm hic elicit q ignorātia iuris ptim ex
cusat: sʒ nō ex toto. Reuelat. n. pniam. sʒ non
absorbet culpā. Silr inuenit dis. 72. c. pluri/
mos. ⁊ di. 28. c. psbyterū. ⁊ di. 8. c. ɔsuetudo.
Itē. 30. q. i. ḋ his. itē di. lij. c. i. ⁊ de ɔsc. di. 4
retulerūt. Hec oia ponit dicta glo. Vltra di/
cta nō regulā gnālē q oēs q fugiūt pdicatōes
⁊ huoꝝ dei bōa ɔsilia si p⁹ea igrāt viā salutis
talis igrātia eos nō excusat: sʒ sūme grauat. i.
Cor. 14. Si qs ignorat igrabit. ⁊ di. 37. q ca
vbi dic tex. Qui ea q dei sūt capiūt. s. fiḋ ⁊ ope
a dño sapiūt. i. approbāt. ⁊ q ea q dei sīt nesciūt
a dño nesciūt. i. reprobāt. Paulo attestāte: q
ait. Si qs igrat igrabit. i. reprobabit. Idem
Qui stult⁹ ē in culpa. s. euitāda necia ad salu/
tē. sapiēs erit in pena sustinēda. s. h ibi. Con
cordat pdict⁹ btūs Tho. 2a 2e. q. 76. Sʒ audi
paulisp pr Amb. dicis. n. q ius nāle oēs ad/
ultos ⁊ doli capaces gnālr obligat. dic mihi.
Filie Loth prēʒ inebriātes vt ex eo cōciperēt
qꝛ totū mūdū subuersū putabāt excusant ne a
pctō pp ignorātiā iuris nālis. qḋ. s. dictat nō
eē succūbēdū pri. Dico q nō excusantur ne a
pctō lʒ mlti diuersis vijs dicē velit. ego āt di/
co q ñ excusāt. de h ē tex. 15. q. i. c. iebriauert
vbi dic tex. Inebriauert Loth filie ei⁹: ⁊ sc ne
sciēti miscuert. quapp culpādus ē qdē nō tm
q̄ʒtū ille incest⁹ sʒ tm q̄ʒtū illa ebrietas meret.
h ibi. Glo. sup vbo nescienti dic sic. Vide t
ḡ q peccat q nesciens ⁊ inebrietate aliqd facit.
vt hic. ⁊ 30. di. c. sexto die. Sʒ dic q Loth nō
erat hic nesciens. Nā eni nō patit q aliquis
nesciens coeat. sʒ dicitur nescius. qꝛ nesciebat

illas eē filias suas. Credebat. n. eē vxorē suā
f ac tex. i. c. i lectū. 34. di. h ibi. Et sup vbo
ñ tātū q̄ʒtū ille icest⁹. gl. dic q h triplr exponit
Quidā sic exponūt: q punit p icestu ⁊ p ebri
etate. Vel alit ñ punit q̄ʒtū icestus meret. s. si
esset ɔmissus ex deliberatōe. Alij dicūt q nul
lo mō punitur p incestu: sed tm p ebrietate. q
ebrietas ē tātum pctm veniale. di. xxv. §. cri/
minis. hec glo. ad lrām. qr ⁊c. Et sic pʒ quali
ter qs peccat ⁊ excusat ex igrātia iuris. Nunc
vo videam⁹ si ignorātia facti excusat a pecca/
to l accusat. Ponam⁹ g q aliqs aliquod malū
faciat: ⁊ volūtas sit negligēs ɔsiderare factum
an talis ignorantia facti excuset. Dico q h di
stinguendū ē sicut ponit di. l. c. de his. ⁊ ex de
homicidio. Joānes. ⁊ c. quidaʒ ut asseris. q
qs i facto qḋ agit aut dabat operā rei licite aut
illicite. Si licite tūc iteꝝ distinguēdū ē. qꝛ aut
adhibuit debitā digētiā: aut nō. Si nō: nō ex/
cusat a peccato. Vt si qs coopiens domū sigm
nō apposuit. ⁊ tegula hominē interfecit. Si ad/
hibuit debitā diligētiā: ⁊ ide malū ɔtingat cer
te nō iputabit ei. ut di. l. c. sepe. ⁊ xv. q. i. c. si
qs nō irat⁹. Vñ ⁊ Jacob excusat q cognouit
Liā q non erat vxor eius loco Rachel vxoris
sue. Caplm sepe sic dicit. Sepe ɔtingit dū qs
opi necessario. i. vtiliꝛ licito insistēs arborē i
ciderit ut aliqs subtus ipsā veniēs deprimat. ⁊
id circo si volūtate l negligētia icidētis arborē
factū ē. ut hōicida pnie oio dʒ submitti. Qḋ si
nō voto sʒ incuria illi⁹: nō hec cū snia ɔtingit
Si. n. dū illi opi necessario fortasse incūbēt: ⁊
iste inspat⁹ occurrēt sub arbore ⁊ sub ipsa op
pressus ē: icisor arboris ñ tenet p hōicida. i. r
q̄ʒ hōicida. h ibi. Si āt dabat operā rei illicite
ut cū qs solaciat in aliq ludo piculoso vñ seq
more l mutilatio. l cū cleric⁹ lapidē l sagittaʒ
ijcit ⁊ hoieʒ interficit: l sāguinē fūdit: tales nō
excusāt a culpa ⁊ a pena. Nā lʒ hōicidium v
aliud malū nō vellet: tm voluit op⁹ illicitū. ⁊
tale malū subsecutū est. di. l. c. clerico. Vñ L
mech qñ Caim interficit putās eum ferā esse
nō excusat a culpa. Et sic pʒ qñ act⁹ hūani sur
pctm cū volūtas ē ignorātia iuris vl facti pec
cat. Silr dicēdū ē de opib⁹ bonis. vñ qñ fit al
qḋ bonū ex ignorātia iuris l facti: nō habetur
meritū illi⁹ boni. qꝛ ibi volūtas ⁊ intētio nō ca
dit actualis vl habitualis. vbi grā. Das pro
elyna vnū ducatū credēs dare solidū vel bolo
nenū: tal tm meret aci solidū vnū dedisseʒ. In

Amb. Nō satis est ingt bñfacere nisi ex bono
fonte .i. ex bona volūtate ꝓficiscat̃. de pe. di. i
volūtas remunerat̃: nō opus. i. volūtas facit
opus remuneratōe dignū. ꝛ. 15. q. i. c. siqs nō
iratus. vbi dr̃. Siqs nō iratus: sed ꝑꝑ discipli
nā palmā alicui dederit: ꝛ casu occiderit: vt fie
ri solet. q̃ꝫtum ad grãm inocens est: qꝛ s. deus
nō punit cū ꝑꝑ tale pcc̃m: qꝛ voluntatē nō op⁹
reqrit. s. principalr̃. Q̃tum āt ad legeꝫ. s. ꝓ
motionis reus ē: qꝛ opa q̃rit lex. Itē si in ꝑse/
cutione virgo fuerit oppressa: lege. s. ꝯsecratio
nis repellit̃: qꝛ opus inspicit nō voluntatē. In
grã aūt q̃si v̓go suscipit̃: qꝛ non opa querit: ſꝫ
voluntatē: h̓ ibi. Et sunt v̓ba Hiero. Et sic
hẽs quō voluntas se hꝫ qñ est negligens circa
opus bonū vel malū. Sed ponamus ꝙ volū
tas nō esset negligens: nec ex ignorantia: sed
ex certa scientia circa op⁹ hūan⁹ versaret̃: tunc
dico ꝙ siqs bonū agit voluntate negligēte non
acqrit meritū. exᵐ datur infideli electio: vt aut
baptizet̃ aut occidet̃ vel perdet bona sua. Is/
te eligit baptizari certe nō meret̃ grãm ꝑꝑ de/
fectum intentiōis. ar. de pe. di. i. c. tres actōes
vbi dr̃ ꝙ ois qui sue volūtatis arbiter est ꝯsti/
tutus nō pōt nouā inchoare vitā nisi cū penite
at veteris vite. ꝛ sunt v̓ba Aug. li. de grã ꝛ li/
bero ar. De opibus aūt malis nō est sic dicen
dum. qm̃ qñ qs ex certa scia malū opat̃: lꝫ vo/
luntas non intēdat illud malū vt demeritoriū
est: lꝫ illd̓ intēdat vt aliqd̓ malū euitet certe nō
excusat̃. Exᵐ qs ꝑiurat ne suā rem ꝑdat nō in
tendens tñ deū offendē: certe talis mortaliter
peccat. Audi Aug. Si diligent̃ ingt inspiciat̃
forte ipm peccare nemo vellet. sed ꝑꝑ aliud qd̓
vult peccat. Oēs qppe hoies q scienter faciūt:
qd̓ nō licꝫ vellent licere: vsqꝫ adeo ipm pecca/
re nemo appetit ꝑꝑ hoc ipm: ſꝫ ꝑꝑ aliud qd̓ ex
eo seqtur: h̓ ille. ꝛ ponitur. 15. q. i. c. merito:
Predica illa nobilissima Lucretia Romana:
q̃ filio Targnij in adulteriū ꝯsensit ne infami
am incurreret: quā fili⁹ Targnij minabat̃: vt
etiā facere solent discoli iuuenes paupculas de
cipientes: nō excusat̃ a peccato cū seipam corā
suis ꝯsanguīeis interfecit. Propterea dat̃ regula
gnãlis ꝙ potius qs dꝫ oia mala sustiere q̃ꝫ cō
sentire pctō. 32. q. 5. c. ita ne q̃re ꝛc̃. Satis ar/
bitror aia mea hāc mat̃ā enucleatā esse. ꝛ id̓ ti
bi ista sufficiāt. Vnū tñ facere volo: qm̃ ꝑdictū
c. ita ne sepius allegaui in supioribus: volo ip
sum ad lrãm recitare. dicit. n. sic. Ita ne ali/
quē polluat aliēa libido metuit̃. Nō polluit si
aliena erit. si āt polluit. s. ꝑ consensū nō aliena
erit. ſꝫ cū pudicitia. s. mētis virtus sit animi co
mitēqꝫ hēat fortitudinē: poti⁹ qlibꝫ mala tolle
rare q̃ꝫ malo ꝯsentire determiat. Nullus aūt
magnanim⁹ ꝛ pudic⁹ i ptāte hꝫ qd de sua car/
ne fiat. sed tñ qd ānuat mentē vel renuat. s. h̓
est in ptāte h̓ ibi. Et ꝯcordat his. c. illa. 15. q. i.
vbi dr̃. Illa cauenda sunt q̃ ex nr̃a volūtate ꝓ/
deunt: delicta iuuētut̃: ꝛ irrōnabiles corpōis
passiones. Quoꝝ igit̃ nos sum⁹ dñi coꝝ ꝑnci
pia. i. cās extius nō ingram⁹: nec deriuem⁹ in
alios. i. nō ascribam⁹ alijs sicut fecit Adā: sed
agnoscam⁹ ea que ꝓprie nr̃a sunt q̃ possumus
nō facere si volum⁹: huius electionē mali poti
us debemus ascribere q̃ꝫ alijs. Idō ēt in iudi/
cijs hmōi voluntarios reos ñ ex necc̃itate. s. ab
soluta cōpulsos culpa astrigit: pena ꝯdēnat.
Neqꝫ. siqs per furorē aliquē inocentē ꝑimat:
obnoxi⁹ ē morti: qnetiā ipius diuc legis oracu
lo. i. rñso. s. Deut. 18. Nūe. pc. ꝛ Josue. 20. i
ꝑn. Si. n. ꝑ iprudentiā itulit necē: accipit ipu
nitat̃ spem: ꝛ refugij facultatē vt possit euadē
h̓ igit̃ de eo qd̓ ꝓprie malū videt̃ dictū ē. Ma/
la. n. nō sunt q̃ nec erie mentē iplicāt nec ꝯsciē
tiā ligant. ꝛc̃. Et sūt v̓ba Aug. in exameron.
His ꝯcordat. c. sacris. qd̓ met⁹ cā. qr̃ ꝛc̃. Et
sic pꝫ h̓a vi. ꝑme ꝯclois ꝑme ꝯsideratōis. Q̃
tū ad ītiā vi. s. vtꝝ volūtas ꝓ fcō reputet̃. di/
co ꝙ archidiacon⁹ sup. c. q bona. 17. q. j. opti
me hanc mãꝫ tāgit. Ex cui⁹ dcis colligā tm̃ q̃
ad ꝑdicatōis ꝓpositū spectāt. q̃ vt clari⁹ habeā
tur videam⁹ sex pūcta vꝫ. Prim⁹ pūct⁹ est an
volūtas bona ꝓ fcō reputet̃ q̊ ad deū. 2⁹ pūct⁹
ē an volūtas bona ꝓ fcō reputet̃ q̊ ad eccl̓aꝫ in
foro ꝯtētioso. 3⁹ pūct⁹ an volūtas bona ꝓ fcō
reputet̃ q̊ ad eccl̓aꝫ i foro pniali. Silr̃ alia tria
pūcta d̓ mala volūtate videam⁹. Prim⁹ ē vtꝝ
mala volūtas ꝓ fcō reputet̃ q̊ ad deum. 2⁹ vtꝝ
quo ad ecclesiam in foro cōtentioso. 3⁹ ē vtrū
quo ad eccl̓am i foro pniali. Q̃tū ad ꝑmuꝫ
s. vtrū bona volūtas ꝓ fcō reputet̃ quo ad de/
um. Et dico aut queris de ꝑterito: aut de pre/
senti: aut de futuro. Si de ꝑterito: dico ꝙ bo/
na voluntas apud deum pro facto non habet̃
Exemplum. voluissꝫ nunc quia senui iuisse
ad iubileū: q̃dragesimas ieiunasse: eccl̓as vi/
sitasse: elemosynas fecisse: ꝛ similia. Certe tal̓
voluntas apud deum ꝓ facto non habetur. i.
non remuneratur acsi fecisset. Similiter si q̃/

ris de futuro: dico ꝙ nec etiam bona volūtas apud deū ꝓ facto reputatᷓ .i. nō remuneratᷓ ac si fecisset. Exᵐ ꝓpono quadragesimā futuraȝ ieiunarᷓ: vl' i pasca vestire vnū ꝑuū dei. tal' volūtas nō hētur ꝓ facto. imo si qđ possumꝰ ōmittimꝰ peccamꝰ. audi Gre. sup Ezec. Qui bona inqt agūt: ⁊ meliora agē ꝓponunt: si ea non agūt ſȝ i bonis priorībꝰ pseuerēt: i cōspectu tm̄ dei ceciderūt. i. mortal'r vl' venial'r peccauerunt ſȝ q̄ȝtitatē boni ꝓpositi qđ ōmittunt. Mortal'r qdē qn̄ ꝓp osuit facē aliqd necessarij ad salutē qm̄ si votū dū pōt nō iplet mortal'r peccat. Venial'r āt qn̄ ꝓponit aliqd facē nō necessariū ad alutē: ut facē talē deuotōeȝ vl' talē: dum tamen snō vouat: ſȝ tm̄ ꝓponat. q: si voueret eēt sic in p̊ casu. q: ꝓpħa ait. Vouete ⁊ reddite dn̄o deo vr̄o oēs q in circuitu eius affertis munera. Et idē. Vota mea dn̄o reddā in ꝯspectu timentium eū. Et idē. Immola deo sacrificiū laudis ⁊ redde altissimo vota tua. Et sic hēs ꝙ volūtas bona apud deū ꝓ facto nō habetᷓ respectu p̄teriti ⁊ futuri. Si qris đ p̄n̄ti: tūc distiguēduȝ ē: aut tal' volūtas pōt iplcri aut nō. Si pōt impleri ⁊ nō ipletᷓ: tūc distigue aut nō ipletᷓ ex negligētia vl' alia cā possibili vitiosa: aut ex ipossibilitate. Si p̊ mō pȝ ꝙ ꝓ fcō non hētᷓ. Exᵐ habeo volūtatē docēdi officiū. ⁊ ex negligentia vl' ex sili nō dico. certe nō habetᷓ ꝓ fcō acsi dixisseȝ 8. di. Nō satis ē bn̄ velle: ſȝ ēt bene facē. Et sīt v̄ba Ambro. i. nō sufficit bona volūtas sine ope dum facultas adest. Si v̄o nō ipletᷓ ex impossibilitate: tūc talis volūtas reputatᷓ ꝓ fcō in genere boni q̄ȝtum ad gl'aȝ ꝯsequēdā: ⁊ ad penā eternā euitādā: ſȝ nō q̄ȝtuȝ ad quātitatē premij accidētal': ut aureole. vl' q̄ȝtuȝ ad euasionem pene tpal' ꝓ pctis suis. exᵐ. Cupio baptizari: cōfiteri: cōicari: ⁊ nō possum. q: aut minister abest: aut aliquid necessarium ad talia sacr̄a non habetᷓ: vl' sil'e. Si morior tal' bona volūtas ꝓ facto habetᷓ quo ad gl'am ⁊ euitationē pene eterne: ſȝ nō tpal' q̄ i purgatorio soluēda ē: nec tm̄ cōitᷓ premij cōsequitᷓ accn̄tal' sicut si ope bonam volnntatē cōpleuisset. Sil'r si qs cupet martyrizari ꝓ xp̄i noīe ⁊ nō haberet moduȝ: valet illa volūtas q̊ ad gl'aȝ essentialē: ſȝ nō q̊ ad aureolā q̄ actui pugne datᷓ ⁊ non volūtati tm̄. ut dictū ē sabbato p̄cedēti iȝ ꝯsideratōe. i. Thi. ij. Nō coronabitᷓ nisi q legitīe certauerit. Sil'r vna bona vetula cupit venire ad eccl' iaȝ n̄raȝ ut accipiat idulgentias a sūmis pōtificibꝰ n̄ris ecclesijs ꝯcessas: ⁊ nō pōt q: ifirma vl' sil'e ꝓfecto tal' volūtas ꝓ facto reputatᷓ q̊ ad acqrendā gr̄aȝ: vl' augmētandā quā hȝ: ſȝ nō quātū ad cōsequēdū idulgētias illas q̄ solū datᷓ accedētibꝰ ⁊ nō tm̄ volentibꝰ nisi ħ i forma lr̄aꝝ ꝯtineretᷓ ut dixīmꝰ feria. ij. p̄n̄tis dn̄ice. ⁊ sic pȝ solo ad p̄mū pūctū. Q̄tū ad ſȝ dico breuitᷓ ꝙ bona volūtas q̊ ad eccl'iaȝ i foro cōtentioso nō hētᷓ ꝓ fcō exᵐ. Joānes fuit excōicatꝰ ⁊ q̄siuit absolui ⁊ n̄ potuit. certe si moritᷓ eccl'iastica carebit sepultura. q: nō valuit illa voluntas q̊ ad eccl'iaȝ: nec orō solēnis ꝓ eo fienda ē donec sit absolutꝰ qđ fieri pōt si eccl'ie p aliq̄ extrīseca signa ꝯstiterit de bona voluntate ⁊ diligenti sollicitudine absolutiōis. Ille tn̄ dānatꝰ nō est. q: deꝰ q ē inspector cordiū bonā voluntatē acceptauit: Nō acceptaret āt eū eccl'ia si aliq̊ mō p signa exteriora de bona volūtate nō ꝯstiterit. q: i foro ꝯtentioso eccl'ia actꝰ extrīsecos tm̄ ꝯsiderat. xv. q. i. c. si qs nō iratꝰ. qr̄ ⁊ c̄. ⁊ sic pȝ scđs punctꝰ. Q̄tū ad tertiū dico ꝙ voluntas ꝓ facto reputatᷓ q̊ ad eccl'iaȝ in foro p̄n̄iali. exᵐ. Est vnꝰ q nūq̄ȝ i vita sua ꝯfessus ē. morte preuentus confessioneȝ petit ⁊ sacr̄a. Interea dū accersitᷓ sacerdos ħ moritᷓ. certe si ꝯstiterit de bona volūtate ⁊ diligentia ꝯfessiōis pe ite eccl'ia eum suscipit: nec carebit eccl'iastica sepultura. Nā eccl'ia oēs q̊s p signa extiora cogscit eē i pctō mortali: ⁊ sic sine aliq̊ sig̊ extioris p̄n̄ie mortuꝰ eē: p̄uatᷓ tecccl'iastica sepultura. ut sūt fures ⁊ latrōes. ex̄ de fur. c. fures. vbi dr̄. Fures ⁊ latrōes si i furā° ⁊ đprędādo occidūtᷓ: visū ē ꝓ eis nō eē orādum gl. q: eos i mortali ꝯstat decessisse. 23. q. v. c. placuit. Itē ⁊ eos q moriūtᷓ i torneamētis ex̄ de torne. c. i. Itē ⁊ raptores. ex̄ de rap. c. sup eo. Non pono capl'a distīcte ad lr̄aȝ breuitatis cā. Iteȝ oēs q seip sos inficiunt. 23. q. v. c. placuit. Et breuitᷓ oēs q̊s i mortali pctō ꝯstat decessisse. 13. q. ij. c. extimemꝰ. ⁊ c. ꝓ obeuntibꝰ. ⁊ ēt oēs q pꝰ mortē ꝯ uicūtᷓ de heresi. Oēs istos pōit gl. in. c. ex pte. el scđo. ex̄ de sepul. Sil'r q̊s ꝯstat aliq̊ sig̊ extiori nō eē mortuū i pctō mortali: ſȝ aliq̊ casu fortuito sine ꝯfessiōe decesserit: eccl'ia scā suo i gremio accipit: nec eccl'iastica p̄uatᷓ a sepultura. ut est casus i. d. c. ex pte. vbi dr̄ sic. Ex pte p̄ntū. M. nob̄ ē īnsinuatū. ꝙ cū nobil' vir dū mala eidē posuisset isidias: ⁊ ipsa gartōnibꝰ q cā rape nitebātᷓ sup quēdā pōtē occurreret: tādē fugiēs manꝰ illoꝝ i am ne. i. fluuiū đ pōte cadēs. fuit cā submersa. q circa mādamꝰ

q̃tenꝰ cũ illa nõ spõte ꝑcipitauerit se de spõte: si
sic̃ supiꝰ ẽ expssũ casu cecidẽit: corpꝰ eiꝰ tradi fa
cit secclr̃iastice sepultur̃. ꝓserti cũ ex hõesta cã fu
gisse noscat̃: ꝛ cui cõicabit̃ viuẽti cõicãdũ sit iã
defũcte. h̃ ibi. ecce ꝙ ex vltio h̃ ꝟbo ꝓsuppõit
iã nõ fuisse illã. M. mortuã i pctõ mortali. q̃r
ꝛc̃. ꝛ sic patẽt tria puncta q̊ ad voluntatẽ bonã
Nũc videamꝰ ad pmũ pũctũ de volũtate mala
Vtꝝ. s. mala volũtas apud deũ ꝓ facto repute
tur. Et dico distiguẽ°. q̃r aut tal' mala volun/
tas ẽ deliberata ad tale malũ: aut nõ. Si ñ: cũ
ad illã nõ accedat ꝯsensus rõis. claꝝ ẽ ꝙ ꝓ fcõ
nõ habebit̃ apud deuz. de pe. di. ij. Nequaq̃z
mentẽ cogitatio nõ imũda maculat cũ pulsat:
si tñ hãc delectationẽ supat. s. ꝑ dissensũ rõis.
Si ãt volũtas ẽ deliberata: tunc dico ꝙ siue sit
de pñti: siue de pterito. siue de futuro: talis vo
luntas apud deũ ꝓ fcõ reputat̃ q̃ztũ ad grauita
tẽ pcti mortal' i gnãli: ꝛ nõ in spãli. i. ita ex illa
mala volũtate ac si ope ꝯsumasset: gehennam
ignis meret̃. non tñ tãta plecteret̃ pena ac si fe
cisset qd̓ male appetijt. Et rõ q̃r cõit̃ actꝰ volũ/
tatis auget inordinationẽ volũtatis: ꝛ sic intel
ligit̃ tex. d̓ pe. di. i. hõicidioꝝ. vbi dr̃ hõicidio
rũ tria sũt gnã. s. odiẽtꝫ: detrahẽtꝫ: ꝛ actualiter
occidẽtꝫ. ꝛ ꝙ coꝝ pena ẽ eq̃l. s. q̊ ad dãnatiõz
q̃r vtqz mortalit̃ peccat: q̃r ꝛc̃. ꝛ sic pz pmꝰ pun
ctꝰ de voluntate mala. Q̃tũ ad s̃z. s. vtꝝ mala
volũtas ꝓ fcõ reputet̃ q̊ ad eccl̃iaz i foro ꝯtẽtio
so. ꝛ dico ꝙ nõ. q̃r nõ dz puniri i foro ꝯtẽtio/
so q sola volũtate peccauit q̊ eccl̃iaz: ac si ẽt ope
ꝛ voluntate peccasset. 33. q. i. c. porro. vbi dr̃ ꝙ
xpiana latentia pccã vindictã non habent. sed
q sola voluntate peccãt deum tm̃ habẽt vltorẽ
ut dr̃ i eo. c. porro. Et q̃r iste tex. est notabilis.
audi qd ad lr̃am dicat. Porro inquit illi quo/
rum pccã humanã noticiã latent: nõ ab eis cõ
fessa: nec ab alijs publicata. si ea ꝯfiteri l'emen
dare noluerint deum quẽ hñt testẽ: ipsi bituri
sũt ꝛ vltorẽ. Et qd eis ꝓdest humanuz iudiciuz
vitare: cũ si i malo suo ꝑseuerẽt ituri sũt i eter
nũ deo retribuente suppliciũ. ꝙ si sui iudices
fiãt: ꝛ veluti sue iniqtatis vltores: h̃. i. in mun
do isto in se voluntariã penaz seuerissime aia
aduersionis exerceãt: tpalibꝰ penis mutabunt
eterna supplicia. Et lachrymis ex ꝟo cordis
ꝯpũctõe fluentibꝰ restringẽt eini ignis incen
dia. h̃ ibi. ꝛ sũt ꝟba Prosperi. Quare ꝯclu/
de ꝙ pccã occulta i iudicio vindicari ñ possũt
q̃r sic ignota sũt. ita ꝓbari nõ possũt. In iudi/
cio ãi ꝓceditur ꝑ allegata ꝛ ꝓbata. ij. q. i. nos
Nos i ngt in queq̃z sñiam ferre nõ possumus
nisi ꝯuictũ aut spõte ꝯfessũ. Qui si non fuerit
ꝯuictꝰ aut ꝯfessus liberati restituẽdꝰ ẽ. ij. q. i.
notũ sit. ꝛ. c. iudex. ꝛ. c. pnates. ꝛ. c. nihil. q̃r
ꝛc̃. Sz dubitat̃. pono ꝙ Jo. habuerit animuz
ꝛ volũtatẽ deflorãdi: M. ꝟginẽ ꝛ ipfecte exi
uit i actũ. puta q̃r locutꝰ ẽ cũ ea ꝛ petijt factũ ꝛc̃
nũqd reputabit̃ ꝓ fcõ. Dico ꝙ Joãnes aut ñ
ꝓsecutꝰ ẽ cũ effectu volũtatẽ illã malã. q̃r eum
penituit. aut q̃r alit̃ facẽ nõ potuit: tñ libenter
illud facẽ ꝓcurauit. si destitit q̃r penituit: nõ re
putat̃ volũtas ꝓ facto. si q̃r alit̃ facẽ nõ potuit:
ꝛ quãtũ i ipso fuit ut adipleret fecit qd̓ potuit:
sic voluntas ꝓfecto habebit ꝛ ab eccl̃ia puniri
dz. Et sic itelligit̃. c. si qs. de pe. di. i. vbi dicit
tex. Si qs qdẽ ꝓpulsatꝰ nõ si. i. ꝟberatus: ve
rũ ꝑ sz manꝰ aduersus eũ leuate. s. sunt ꝛ sepe
territus q̃si vapulaturꝰ: nõ tñ ꝑcussus. s. ẽ in/
iuriaꝝ actione tenet̃. s. q facit h̃. h̃ ibi. Et de h̃
habet̃ lex. C. de furtis. l. qs suo. Ad declara
tionẽ tñ istoꝝ nõnt doc. ꝙ aut pene iponũt̃ ab
hoie: aut a canone. si a canone: tũc ẽ regula ge
neral' ꝙ ꝯsideratur effectꝰ nõ affectꝰ. ꝟbi grã
Jo. decreuit clericũ ꝟberar̃ ꝛ solũmõ insultũ
facit ꝛ eleuat manũ ut ꝑcuciat: nõ tñ clericũ tan
git: nõ ꝑꝑ h̃ pene canonis. s. excõicatõi subde
tur pz. 17. q. 4. c. si qs suadẽte. vbi dr̃. Si quis
suadẽte diabolo hꝰ sacrilegij crimẽ incurrit ꝙ
i clericũ l'i monacũ violentas manꝰ iniecerit:
anathematis vinculo subiaceat. ꝛ nullꝰ epoꝝ
illũ presumat absoluere: nisi mortis vrgẽte ꝑi
culo: donec apostolico pñtet̃ ꝯspectui: ꝛ eiꝰ mã
data suspiciat. h̃ ibi. Ex q̊ seq̃t̃ ꝙ si manꝰ nõ in
iecerit: sz insultũ fecerit: nõ subit̃ tali pene. idẽ
i. c. si aliqs. ex̃ de homi. Si ãt pena iponat̃ ab
hoie: tunc dico ꝙ si male voluntatis apparent
aliq̃ exteriora signa: tunc voluntas ꝛ ai desti/
natio ꝯsiderabit̃. ꝟbi grã. Judex ordinarius
dic̃ excõico te si eligis: ꝛ tu icõtinenti te paras
ad eligẽdũ: q̃zuis ope nõ cõpleueris illã malã
voluntatẽ: nihilominꝰ icidis i canonẽ. ut nõ.
Inno. ex̃. de appel. c. pterea. el secũdo. Et rõ
q̃r volũtas ñ ꝑfecte ꝓducta ad actũ ꝓ facto ha
beat̃ i penis spũalibꝰ datis ab hoie ẽ. q̃r tales
pnie medicie sũt spũales. ij. q. i. c. mlti corrigũt̃
In penis ꝟo ꝯditiõibꝰ iudicialibꝰ secꝰ dicẽdũ
ẽ q̃r i illis ꝯsiderat̃ iuris effectꝰ: nõ affectꝰ l'ai
destinatio. ex̃ de spõ. c. vlti. i ꝟbo conatꝰ i gl.
Et rõ q̃r pene sũt potiꝰ emoliende q̃z exaspande

de pe. di. i. §. pene. qr̃ 7c. ⁊ sic p3 secūd⁹ pūctus
de mala voluntate. Vide gl. in. d. c. vlti. que
tāgit argumēta bona qñ volūtas accipit̃ ꝓ fa/
cto ⁊ qñ nō. s3 argumēta nō soluit. qr̃ 7c. Quātū
ad tertium punctum. s. an mala volūtas ꝓ fcō
reputet̃ q̊ ad ecc̃liam in foro penitentionali: ⁊
dico q̄ nō. Nulli. n. dubiū q̄ nō tāta debetur
pena ꝓ pctō soli⁹ voluntatis quanta deberet̃ ꝓ
fcō ⁊ voluntate. vñ pnīa septenis q̄ ab ecc̃lia ꝓ
crib⁹ mortalib⁹ taxat̃: cōiter iponit̃ ꝓ actib⁹ ex
teriorib⁹: l3 illa mala voluntas sufficiat ad et/
num interitum. de pe. di. i. si cui. vbi dr̃. si cui
ēt nō ꝯtingat facultas cōcūbendi cū ꝯiuge ali
ena: plane tñ aliq̊ mō sit eū cupe: ⁊ si ptās da/
ret̃ eē factuꝝ nō min⁹ re⁹ ē q̄3 si i ipso dep̄hen
deret̃. s. cum effectu. h̄ ibi. vbi glo. ait sic. Re
uera magis re⁹ ē si op⁹ adhibeat̃: s3 h̄ q̊ ad suf
ficientiā eterne interit⁹ accipe. Vel dic nō mi/
n⁹ ē re⁹. i. nihilomin⁹ ē re⁹ q̄3uis ad factu3 nō
ꝑueniat: ñ qn pl⁹ peccet. ut dixi si op⁹ sequat̃ qd̄
p3. q2 ꝓhibitū ē malū volūtatē i op⁹ ꝓducē. h̄
gl. Excipiūt̃ symonia ⁊ vsura. nā cū sola spes
q̄ ē pncipal̃ ad lucrū i mutuo hoīe3 symonia/
cū reddat. ⁊ tal̃ spes icludat volūtatē delibera
tā f̃m Archi. ⁊ cōit̃ oēs doctores hic ē q̄ talis
volūtas i foro pniali ꝓ fcō reputāda ē. Silr̃ d̄
vsuris vtrūq3. n. studiosa volūtate ꝯmittit̃. ex̃
de symo. §. itē ꝯmittit̃. Et si vterq3 ex tali ma
la intentiōe aliqd recipiat i foro penitentionali
ad restitutionē cogēd⁹ ē. Et h̄ q̄ dicim⁹ q̄ vo
lūtas tal̃ ꝓ fcō reputat̃: itelligit̃ q̄3tū ad culpā
nō āt quātū ad aliquā censurā ecclesiasticā l̃ de
positionē. ex̃ de symo. c. vlti. qr̃ 7c. Et h̄ dicta
sufficiāt q̄3tū ad pñtē ṽitatē. ⁊ sic p3 ꝯ° p̄ma.

De circunstantijs que requiruntur ad bo/
nitatē actuum humanorum. Cōclusio f̃a.

Ecipe f̃a3 ꝯcl'o3. v3. Quis opatiōes
humane a bona volūtate egrederent̃.
ñt ñ sufficit h̄ nisi alie circūstātie appo
nāt̃. vbi tres ingram⁹ ṽi. v3. p̄ᵃ ṽi. ē ista q̄tu
plex ē hūanoꝝ actuū bōitas. 2ª ē q̄t circūstātie
regrūt̃ ad bonitatē moralē hūanoꝝ actuū. 3ª ē
an vn⁹ act⁹ hūan⁹ sit melior l̃ peior alto. Quātu3
ad p̄mā ṽitatē dico q̄ hūanoꝝ actuū duplex ē
bonitas s. moralis ⁊ nālis. Bonitas nāl̃ f̃m
btm̄ Tho. p̄ᵃ f̃c. q. 18. est ex bonitate eēndi. ex
quo seq̄t̃ q̄ q̄3tum vnumquodq3 h3 d̄ entitate
nāli: tm̄ h3 d̄ bonitate nāli. Bonu3. n. ⁊ ens
ꝯuertūt̃ p̄ methaphice. Et silr̃ p3 q̄3tū aliqd de
ficit ab entitate nāli: tm̄ deficit a bnoitate nāli.

Ex.ᵐ de carētib⁹ mēbris. ut oculo. naso. manu
⁊ silib⁹ que nō st̄ i spē sua entia ꝑfecta. ⁊ ꝑ ꝯñs
nec ꝑfecte bona bonitate nāli. Moralis boni
tas ē ex ṽtute. Vtus. n. ē quedā bona q̄litas
mētis q̄ recte viuit̃. ut Aug. ait. ⁊ que bonum
reddit h̄ñtē. s. moral̃r. Et diligent̃ nō q̄ qñ di
cim⁹ vnūq̊dq3 tm̄ ē bonū nāl̃r q̄3tū h3 de enti/
tate. intelligim⁹ de entitate ꝯgruētē illi speciei
Nā mōstra q̄ suꝑhabundāt i q̄3titate vocātur
apud p̄hm 2° p̄hicoꝝ pctā i nā. ⁊ p̄ter itētionē
agēt̃ nāl̃ fiūt. ⁊ ꝑ ꝯñs a casu. Necesse. n. ē di
cit p̄hus ibi. q̄ i nā aliq̄ fiāt a casu. vñ sic i arti
ficialib⁹ ꝯtingit aliqñ error ⁊ defect⁹: ita i nāli
b⁹. Nā grāmatic⁹ qñ3 scribit nō recte. ⁊ medi
c⁹ qñq3 potauit potionē nō rectā. Jta ⁊ nā qñ
q3 nō recte ꝓducit. ut qñ fit hō cū duob⁹ capiti
b⁹: ⁊ silr̃ia. Peccata āt ñ st̄ bona. imo mala. g̊
illud dicet̃ bonū nāle ⁊ nō pcm̄ qd̄ h3 q̄3titatē
debitā ⁊ ꝯgruētē illi spēi. Si āt aut min⁹: aut
pl⁹ q̄3 expedit ad talē spēm l̃ idiuiduū q̄3titat. s
habeat nō erit bonū i nā: s3 defect⁹. nec ē ens
bonū nāle: s3 pctm̄ ⁊ malum nāle. Nō tñ f̃m
Burleum in 2° p̄hicoꝝ. c. penl̃. q̄ mōstrum
dupliciter consideratur. v3. Aut ꝓ illo indiui
duo substantie qd̄ ē subiectum illi⁹ dispōis dis
cōueniētis. Aut ut totū illud aggregatū ex idi
uiduo sub̄e ⁊ illa dispōe discōueiēte. Si p̊ mō
tūc nullū mōstꝝ ē pcm̄ in nā: nec fit a casu: qm̄
tale idiuiduū sb̄e ē ꝑ se i gener sb̄e. ⁊ nulla sb̄a
fit a casu. ut p3 ꝑ ꝯmētatorē. 8. p̄hicoꝝ. ⁊. vi.
methaphice. Si 2° mō tc̄ veꝝ ē q̄ mōstᵃ st̄ pctā
i nā ⁊ fiūt a casu. ⁊ f̃3 hec hō mōstruosus ⁊ hō
ñ st̄ i eadē spē: q2 tale aggregatū ñ ē i spē nec i
gnē. ⁊ ꝑ h̄ soluit̃ arᵐ qd̄ cōit̃ fit. v3. Jmpossi/
bile ē q̄ eadē spēs fit a casu ⁊ a nā. ut dic̄ cōmē
tator. 8. p̄hicoꝝ ꝯmēto. 46. s3 hō mōstruosus
ē eiusdē spēi cū hoīe ñ mōstruoso. g̊ sic̄ hō mō
struosus nō fit a nā: s3 a casu: ita nō monstruo
sus: l̃ ecōuerso. Patet q̄ nō st̄ eiusdē spēi: ut
hō mōstruosus accipit̃ ꝓ illo aggregato ex idi
uiduo sub̄e ⁊ illa dispōne incōuenienti. S3 pr̃
Ambrosi isurgit mihi vna grandis dubitatio
Si mōstra nō fiūt a nā: s3 a casu. seq̄t̃ q̄ nā nō
itēdit illa. ⁊ ꝑ ꝯñs vr̃ q̄ nō ꝯtinuabit ꝓductio
nē mōstri. vñ si nā nō itēdit sextū digitū i hoīe
stati fcō q̄nto digito qd̄ ꝓducē itēdit cessaret a
ꝓductōe sexti digiti quē ñ itēdit. p3 ista ꝯña. q2
q̄ fiūt a casu: fiūt p̄ter ītētionē agentis: ut dic̄
idem p̄hus. 2° p̄hicorum. monstra āt fiūt a ca
su ꝑ tc. g̊ nō intenduntur a nā. nō intēduntur

g̊ illa nō ꝓducet. Aīa mea h̄ non obstāte sniā
Arist. ibi ē ꝙ mōstra sī pctā illiꝰ q agit ꝑꝑ finē
sꝫ pcm̄ ⁊ defectꝰ fit ꝑt itētiōꝫ agētis. ⁊ ꝑ ɔn̄s fit
a casu: vn̄ mōstꝝ ꝓꝓe pōt sic describi. Mōstꝝ
ē ens gnātū cū dispōne discōueniēti ⁊ raro in
minori pte: Cāe āt mōstri sī ł paucitas māe: ł
suꝑhabūdātia eiusdē ł qlitas actiua ł passiua ł
malitia ɔtinētis. Cū āt dr̄ si nā nō ꝓducit mō
strū. g̊ n ō itēdit. si nō itendit. g̊ nō ɔtinuabit
eiꝰ ꝓductōꝫ. Dico ꝙ intēdē aliqd ē dupłr. aut
simpłr. aut ꝫm qd. simpłr ꝫm aliqd intēdiꝛ qn̄
agēs ṽtutē actiuā ꝓducendi aliqd: ⁊ illud fre
quēt ꝓducit: ⁊ ut i pluribꝰ: ut sꝑma hois rece
ptū i matrice hꝫ ṽtutē actiuā ꝓducendi hoīem
cū dispōnibꝰ ɔueniētibꝰ. ⁊ talē hoiem ꝓducit
frequēt ⁊ ut i płibꝰ. ⁊ iō talem hoiem simpłr
intēdit. Si āt reꝑiaꝛ agens hn̄s ṽtutē ꝓducti
uā aliꝰ effectꝰ. ⁊ illud raro ꝓducat: ⁊ ut i pau
ciorib illud agens itendit. illū effectūꝫ. s. qd. ⁊
h̄ mō mōstra intēdūꝛ a nā. qm̄ ipsa hꝫ ṽtuteꝫ
actiuā ꝓducēdi illa cū illis dispōnibꝰ disc ōuēi
entibꝰ ⁊ ꝓducit illa raro ⁊ ut i paucioribꝰ. Et
qd̄ sic ꝓduciꝛ a casu ꝓduciꝛ. Vn̄ ꝫm intentiōꝫ
Ari. ibidē: illud ꝓꝓe a nā ꝓduciꝛ: qd̄ frequēt
ut i pluribꝰ ꝓduciꝛ. sed illud ꝓduciꝛ a casu qd̄
raro ⁊ ut i paucioribꝰ fit. qr̄ ⁊c̄. Ex qbꝰ pꝫ quō
entia dicūꝛ bona ł mala ꝫm nām. Bona sunt
que hn̄t de entitate qꝫtū illi spēi ɔgruit. Defe
ctuosa āt ⁊ mala que plus aut minꝰ hn̄t. qr̄ ⁊c̄.
⁊ sic pꝫ pria ṽitas. Qꝛtū ad ꝫm dico ꝙ q̄ttuor
int cetera reqruntꝛ ad bonitatē actꝰ moraꝛ. vꝫ.
obiectū. debitū. circūstātia reqsita. finis bonꝰ
⁊ recta intētio. Prio reqriꝛ obm debituꝫ vbi
accipe regulā: ꝙ sic bonitas rei nālis denoia
tionē capit ⁊ spēꝫ a sua forma: sic bonitas actꝰ
moraꝛ capit denoiationē ⁊ spēꝫ ab obiecto ɔue
niēti: sic motꝰ a tmino. qd̄ bonū qdā vocāt bo
nū ex genere. i. vti re sua. Et ꝑ ɔn̄s sic malū ⁊
defectuosū ē i nā qn̄ nō ɔseqꝛ idiuiduū debitā
formā specificā: sic ē dictū de mōstris: ita opa/
tio hūana erit defectuosa ⁊ mala qn̄ nō attigit
suū obm: nec ē circa illud. Vbi nō ꝙ obꝫ opa
tiōis hūane hꝫ duos respectꝰ. vnū māe ⁊ aliū
forme. Māe inqꝫtū opatiōes hūane ṽsāꝛ cir
ca illud: ⁊ sic dicet mā circa quā ⁊ non ex q̄. qꝛ
mā ex q̄ ē altera ps ɔpositi. ut pꝫ ꝑ phisicorum
Sꝫ mā circa quā ē circa quā ṽsaꝛ actiō. vnde
mā circa quā ṽsatur diues sī pecunie: ⁊ sic de
alijs. Habet ēt respectū forme inqꝫtū opatio
hūana capit denoiatiōꝫ ⁊ specificatiōnē ab ipo

nō āt dat istā denoiatiōꝫ opi ipsū obm inqꝫtuꝫ
ens nāle tm̄. qꝛ sic oia entia nālia bona sī: sꝫ in
qꝫtū ē debite ꝓportionatū huic opatōi ł illi. nō
n. sufficit ꝙ opatio ṽseꝛ circa obm bonū in se
tm̄ ad h̄ ut dicaꝛ opatio bona: sꝫ reqriꝛ ēt ut d̄
bite ⁊ mō reqsito ⁊ ɔgruēti i tali obm dirigaꝛ
ut ēt dic̄ btūs Tho. ꝑa ꝑe. q. 18. ar. v. Ex q̊ pꝫ
furari rē alienā ē pcm̄ mortale. qꝛ nō est circa
māꝫ ꝓpriā: sꝫ alienā. siłr fornicari. ⁊ sic de alijs
Scd̄o reqriꝛ debita circūstātia. Nā lꝫ bonitas
nāł sumaꝛ a ꝓpa forma. ut dictū ē: tn̄ vltra for
mā debitā reqrūꝛ alie debite circūstātie. sic in
bonitate morali non sufficit bonitas obi debiti
tm̄: sꝫ alie circūstātie. vn̄ i bonitate effectus nā
lis reqriritur debita quantitas: qualitas: pro
portio membroꝝ ⁊ similia quorum a aliquid
deficeret: qꝫuis speciē hois haberet: ⁊ cēt hō
tn̄ iꝑfectus hō diceretꝛ. Circunstātie āt reddē
tes actū moralē nō bonū: sunt ordo: locus: ꝑ/
sona: scia. tp̄s ⁊c̄. de quibꝰ diximꝰ dn̄ica 3. qr̄
⁊c̄. hec sentit btūs Tho. vbi. s̄. ar. 4. 3o req/
rit bonꝰ finis. vn̄ Boe. ait. Cuiꝰ finis bonus
ē. ipsū q̂ꝫ bonū ē. ⁊ cꝰ finis malꝰ ē: ipsū q̂ꝫ ma/
lū ē. Nō sufficit g̊ bonū velle ⁊ opari nisi etiāꝫ
bono fine. Nā lꝫ ire ad eccłiaꝫ sit bonum. ⁊ si
milit ire ad p̄dicatiōes: tn̄ si voluntas ordinet
illud ire ad finē malū: ille actꝰ erit malꝰ. ⁊ sic d̄
alijs. Ex q̊ seqꝛ ꝙ ꝓꝓe loquendo actꝰ hūani ca
piunt denominationē mālē ab obiecto exteri/
oris actꝰ. ⁊ formalē capiunt a fine. vn̄. v. ethi
coꝝ phus ait. Qui furaꝛ ut mecheꝛ ꝑ se loquē
do magis mechꝰ q̂ꝫ fur ē. h̄ btūs Tho. vbi. s̄.
ar. vi. Quarto reqriꝛ intentio: ⁊ h̄ q̂ ad meri
tū ł pmiū. Sūt. n. qdā hūane opatiōes que de
se indifferētes sūt. qꝛ nec bene nec male mora
liter sūt nisi ꝓut eis addiꝛ intentio bona ł ma/
la. vł leuare festucā de terra ⁊c̄. Sꝫ quō h̄ ha/
beat intelligi diuersi sūt modi dicēdi: quos ad
pn̄s relinquo. qꝛ mā potius est disputabilis q̂ꝫ
predicabił. Sꝫ si vlteriꝰ vidē intendis lege be
atū Tho. vbi. s̄. ar. ix. ⁊ Pe. de aquila in ꝫo
sni. ij. di. 41. Tn̄ dico ꝙ p̄ncipalis intentio fi
at ꝑꝑ deū: ⁊ secūdario ꝑꝑ alios respectꝰ. Et qꝛ
meritū opatiōis hūane nō pōt eē sine charita
te. i. Cor. xiij. Si liguis hominū loqr ⁊c̄. ad/
dat qntū qd̄ reqrit ad bonitatē hūane opatiōis
ut sit meritoria charitas ⁊ grā dei. sine qua ut
Aug. ait frustra habētꝛ cetera. qr̄ ⁊c̄. ⁊ h̄ dicta
sufficiāt ꝓ pn̄ti 2a ṽi. Qꝛtū ad iiiā dico ꝙ boni
tas actꝰ hūani meritorij mēsuraꝛ ꝫ appropi

q̃tionē ad ſumū bonū. τei⁹ malitia ꝑ ci⁹ diſtan
tiā. Nā ſ꞉ Aug. pcm̄ nihil aliud ē q̃ȝ auerſio
ab icōmutabili bono τ ↄuerſio ad cōmutabile
bonū. Et ꝑ ↄn̄s quāto magis aīa auertit᷑ a ſū
mo τ icōmutabili bono: tāto magis ịficit᷑ me
ritis. Auerſio āt fit ꝑ delectationē: ↄſenſum ꝑ
ſeuerātiā: ịpatientiā: obdurationē: τ finalem ị
penitentiā. Ex quib⁹ ſic practicā habes p̄dicā/
di ſatis dilatare māā potes. placeat tibi ꝙ iſta
ſufficiāt quātum ad p̄ntem ↄclonem.

Q nūq̃ȝ a bn̄ agēdo ceſſandum ē: ↄclō 3ᵉ.
Ecipe tertiā ↄclonēȝ. vȝ. Et ſi hō ſe p̄
ſcitū eē ſcire: nūq̃ȝ tn̄ a bono ope ceſſa
re deberet. vbi tres ingrām⁹ ↄ̃it. vȝ:
Pria ↄ̃i. ē iſta. An ꝑꝑ ſcādaluȝ bn̄ opari ſit
relinqnēdū. 2ᵃ ↄ̃i. ē. an ſꝑ bn̄ opari relinquē
do ſit pcm̄. 3ᵃ ↄ̃i. ē ſi ſcio me p̄ſcitū debeā ſꝑ
bn̄ opari. Q̃tum ad p̄mā patebit ↄ̃itas in q/
buſdā iſra dicēdis. q̄ ut magis pateat aliqua
pūcta videam⁹. Prim⁹ punct⁹ ē. qd ē ſcādalū
2⁹ an bona ſpūalia ſint dimittenda ꝑꝑ ſcādalū
3⁹ an ſacra doctrina ſit dimittēda ꝑꝑ ſcādalū
Et quartus ē an iuſtitia ſit dimittēda ꝑꝑ ſcan
dalum. Q̃tū ad p̄mā nō ꝙ duplex ē ſcādalum
ſ. neceſſariū: activum: τ paſſiuū. Scandalū ne
ceſſarium qd̓ ē de neceſſitate euenire ↄtingit.
Mat. 18. Neceſſe eſt ut ſcādala veniāt. τ Lu
ce. 17. Impoſſibile eſt ut nō veniāt ſcandala.
Iſta āt neceſſitas tripl'r pōt itelligi. Vno mō
ut ſit ſenſus. neceſſe ē: i. nō poteſt nec potuit.
nec poterit alit̃ fieri quin ſcandala oriāt᷑. Et h̄
ſenſus ē falſus. q꞉ in hiis que vitare nō poſſu
m⁹ venia debenda ē. vn̄ Criſo. Nullus ingt
accuſat᷑ cū qs de neceſſitate talis eſt ſicut pȝ de
ceco a nā. 2ᵒ mō pōt itelligi ex q̄dā ſuppoſitō
ne ut ſit ſenſus. neceſſe ē ſcādala oriri data ta/
li ↄditione vl' ſuppoſitōe: τ h̄ ſenſus eſt ver⁹.
Nam ſuppoſito ꝙ qs male viuat: neceſſe ē ut
male finiat. q꞉ ipoſſibile ē male viuē τ bn̄ mo
ri. 3ᵒ mō ut intelligat᷑ neceſſitas quedā vtili/
tatꝭ: ut ſit ſenſuſ. neceſſe ē ut ſcādala veniāt: ut
ꝙ vni nociuū eſt alteri fiat vtile. τ h̄ mō ctiā eſt
ſenſus verus: qm̄ diuina ꝑmiſſione multa ma
la fiunt: que alijs ſūt vtilia. τ ex illis de⁹ bonū
elicit: ut dictū eſt in p̄ma pte huius ſermonis.
Et ſic pȝ qd ē ſcādalū neceſſarium. 2ᵐ ſcāda
lū dr̃ actiuuȝ: qd̓ nihil aliud ē q̃ȝ dictum factuȝ
vl' ſignū quo qs ī mēte turbat᷑. vn̄ ſeqt᷑ ſcanda
lū paſſiuū: qd̓ nihil aliud ē niſi animi ↄmotio
quedā ex dicto l' facto l' ſigno n̄ grato. τ h̄ pōt

fieri ī tribus modis. ſ. igrātia: fragilitate: τ ma
litia. vltimū peſſimū ē: τ in pctōrib⁹ tm̄ eſt. alij
duo mōi ēt bonis ↄuenire poſſunt: ſȝ cuȝ ſint
p̄mi mot⁹: veniale erit: n̄ mortale. τ ſic pȝ p̄m⁹
punct⁹. Q̃tū ad ſ꞉ punctū. ſ. an bona ſpūalia
ſint dimittenda ꝑꝑ ſcādaluȝ: dico ſ꞉m beatum
Tho. ſa ſe. q. 43. ꝙ bona ſpūalia aut ſunt ne
ceſſaria ad ſalutē. τ h̄ nūq̃ȝ ommittēda ſūt ꝑꝑ
ſcādalū: q꞉ nō pn̄t ommitti ſine peccato morta
li. pcm̄ āt mortale nullo reſpectu fieri lȝ. ğ nec
ꝑꝑ ſcādalū vitādū opa ſpūalia ad ſalutē neceſ
ſaria ſūt ommittēda. imo predict⁹ doctor vnū
notabile dictū ponit: ꝙ ēt nullus dȝ vnū pcm̄
veniale ↄmittere: ne alius mortale committat
Et rō ſua ē. q꞉ nō dȝ qs offendere deū parum
ne qs eū offendat multū. Nā ſi liceret veniale
ↄmittere ut mortale vitaret᷑: ſeqt᷑ ꝙ pcm̄ venia
le nō eēt pcm̄. q꞉ ſi licet aliqd illud nō ē pcm̄. τ
ita pcm̄ nō eēt pcm̄. ꝙ ē ↄ̃dictio. Si opa ſpūa
lia nō ꝑtinēt ad ſalutē: diſtingue: aut ſcandalū
orit᷑ in mēte eoꝝ ex ignorātia: aut ex fragilita
te: aut ex malitia. Si bona ſpūalia qs ex mali
tia ſcādalizat᷑: tūc nō ē ceſſandū τ ſic erat ſcan
dalū phariſeoꝝ d̓ qb⁹ xp̄s ait Mat. xv. Sini/
te illos. q꞉ ceci ſunt τ duces cecoꝝ. ſi āt ē ex fra
gilitate aut ignorantia. dicit predict⁹ doctor ꝙ ſuy
perſedendum ē a tali ope bono vl' occulte fiat
quouſq̃ȝ reddita rōe huiuſmodi ſcādalū ceſſet
Et hoc dr̃ ſcandalū puſilloꝝ. Si āt poſtea red
dita rōe adhuc ſcādalū duraret: iā pȝ ꝙ ex ma
litia tunc fieret. nec ē a bono tunc ope ceſſādū
ſed ↄſciam ſuā habeat in teſtē. ij. Cor. i. Glo
ria nr̄a h̄ eſt teſtimoniū ↄſcie nr̄e. xi. q. iij. ſen
ti. Senti ingt quicquid velis d̓ Auguſtino ſo
la me ↄſcia ī oculis dei nō accuſet. Ex his igit᷑
faciam⁹ tres regulas gnāles. Pria ē ꝙ nūq̃ȝ
ꝑꝑ vitādū ſcādalū l' aliud malū: l' ꝑꝑ ↄſequen
dū aliqd̓ bonū ē ōmittēdū aliqd̓ bonū neceſſa
riū ad ſalutē aīe ꝑprie: nec ↄmittendū aliqd ↄ̃
ſalutē eiuſdē. Iſta regula optime pȝ i. c. cū ex
iniūcto. de no. ope. nūci. i tex. τ gl. In tex. eſt
vna ꝑticula q̄ ſic d cit. Opa illa q̄ ſine mortali
pctō ōmitti n̄ pn̄t ꝓ vitādo ſcādalo nō ſt dimit
tēnda: nec ea dn̄t ꝓ ſcādalo ↄmitti: q̄ ſine pctō
mortali ↄmitti nō pn̄t. h̄ ibi. Et gl. allegat mł
tas ↄcordātias. τ ex de his q̄ vi l' me. cā fiunt
c. ſacris. i fi. ēt dr̃ ſic. Pro nullo metu dȝ qs
mortale pcm̄ incurrē. Scda regl'a ē iſta. q̄cū/
q̃ȝ pn̄t ſine pctō ōmitti l' ↄmitti. ꝑꝑ ſcādalū eui
tādū ↄmittēda l' ōmittēda ſt. Patet hec regl'a

325

in.d.c.cū ex iniūcto. vbi post illa ṽba q̄ dixim⁹
imediate ista subdūť. Ab his tn̄ que sine pctō
ꝯmitti pn̄t ꝑit ꝛ dimitti: sic ꝓ scādalo tollēº ces/
sandū ē: ut ēt eis ꝓ vitādo scādalo ē isistēdum
Vn̄ aplus.i.ad Cor.8.c.i fi.supplc. Si scan
dalizať frať nō comedā carnes i etnū. Et dn̄s
i euāgelio.s.Mat.18.ꝯ eos q scādali mā₃ pre
stāt. Ve ingt hōi illi ꝑ quē scādaluz venit. ꝛ l₃
maioꝝ sit scādalū vitādū: vitādū ē ēt scādaluz
pusilloꝝ iuxta testiᵐ ṽitatis. Qui scādalizaue
rit ingt de pusilľ istis q i me credūt. ꝛc̄. h ibi. ħ
idē ꝯfirmat gl.cuz ꝯcordātijs suis ibidē. ꝛ est
gl.penľ. ꝛ idē ꝯfirmat.c.nisi.de renū. Silr ꝛ
gl.ibidē. Tertia regła ē ꝙ si scādalū pusilloꝝ
durat data eis rōe ꝛ cā q̄r illa bona fiāt ꝑꝑ qđ
nō dn̄t scādalizari: tūc illud scādalū nō est āpli
us pusilloꝝ.s₃ iniquoꝝ. ꝛ sic ꝑꝑ eoꝝ scādaluz
nō ōmittāť bona.q̄r ꝛc̄. Ista regła p₃ ex sup/
dictꝭ.q̄r ꝛc̄. ꝛ sic p₃ 2⁹ pūct⁹. Q̄tuz ad 3ᵐ.s.an
sac̄ doctrina sit dimittēda ꝑꝑ scādalū. Rn̄deo
ꝭm btm̄ Tho. vbi.s̄. ꝙ circa doctrinā duo ꝯsi
derāda sūt.s. ṽitas que doceť: ꝛ ipse act⁹ docen
di. Veritas q̄ doceť de necessitate salutis. ꝛ ista
nūq̄₃ ꝑꝑ scādalū ōmitteda ē. ita ꝙ ꝑꝑ vitādu₃
scādalū ꝯ̄rium ꝛ oppositū ṽitatis predicetur
aut doceať. audi Aug.li.de libero arbitrio. si
de ṽitate ingt scādalū sumiť vtili⁹ ꝑmittiť nas
ci scādalū q̄₃ ṽitas relinq̄ť. Que ṽba ponūť
i decretali de reg.iur.c. q scandalizauerit ꝛc̄.
Qui scādalizauerit iqt ꝛc̄. vtili⁹ scādalū nasci
ꝑmittiť q̄₃ ṽitas reliq̄ť. imo poti⁹ oia tollerā/
da sūt: q̄₃ oppositū ṽitatis ꝑdicare aut docē.22.
q.v.ita ne. Facit.c.sacris.de his q̄ vi ľ mc.cā
siūt ꝛ alie ꝯcordātie q̄ ponūť i gl. i.d.c.cuz ex
iniūcto.i ṽbo nō sit ꝓ vitādo scādalo dimittē
da. Nūq̄₃ igr̄ ṽitas rliquēda ē. S₃ act⁹ docē
di cū regrat tp̄s debitū. ꝛ circūstātiū audiētiu₃
idoneitatē: ꝛ debitā dispōem: n̄ erit icōueniēs
ꝓ tpe aliq̄ a ꝑ̄dicatōe cessādum: q̄usq₃ reddita
dispōe audiētiū ꝛ tp̄is idoneitatē: doceꝛ ꝑ̄dica
re possit. Si āt sp̄ taľ idispositio duraret: cum
eēt ꝯ̄ āiaꝝ salutē: nullo pacto a dina doctrina
cessādū eēt. ꝛ gl.i.c.nisi.§.ꝓ gui.sup ṽbo di
stiguēdū. declarat qn̄ ꝑꝑ idispōem audientiu₃
ꝛ tp̄is icōgruitatē ab actu ꝑ̄dicatiōis ꝛ discipli
ne sit cessādū: ꝛ dic̄ ꝙ tūc ē qn̄ mľtitu⁰ peccātiū
eēt in cā: dū tn̄ illa mľtitudo peccātiū nō velit
defendē malū qđ facit.ar.44.di.c.ꝯmesatio/
nes. vbi de h.ꝛ.l.di.c.ut cōstitueret. ꝛ ex̄ de
cleri.exeō.c.latores. vbi dr̄ de mľtitudie pec/

cātiū tp̄e iterdicti. si ṽo defendē voluerit ma
lū qđ facit: ꝛ excusare illud q̄si ex aucte. tūc mľ
titudini peccātiū ꝑcēdū nō ē ꝑꝑ scādalū de pe.
di.vi.c.i.in fi.ar.82.di.c.ꝑlimos ꝛc̄. Et hec
dicta gl.q̄r ꝛc̄. ꝛ sic p₃ 3⁹ pūct⁹.. Q̄tū ad q̄rtu₃
dico ꝙ ꝑ iustitiā duo possum⁹ itelligē aut ipsā
ṽitatē iustitie: aut penā q̄ dať ꝑ iustitiā. Veri
tas iustitie nūq̄₃ defenda est cū ꝑtineat ad aie
salutē. ꝛ h ponit gl.sup̄dicta.i.c.nisi.§.co.de
renū. Si āt ꝑ iustitiā intelľr pena. tunc dr̄ ꝭm
btm̄ Tho. vbi.s̄. ꝙ penaꝝ iflictio i tm̄ h₃ rō₃
iustitie i q̄₃tū ꝑ eas pccā cohibeť. vn̄ si ꝑ iflicti
onē penaꝝ manifestū pľa. ꝛ maiora seq pccā ꝛ
mala: tūc penaꝝ inflictio sub iustitia nō ꝯtineť
ꝛ i h casu a punitōe cessādum ē. h ille. Et huic
dicto ꝯcordat gl.i.c.sane.de tēpo.ordi.sup ṽ
bo mľtitu⁰. vbi dic̄ ꝙ mľti⁰ dispēsatiō₃ obtinet
Et allatꝭ ibi mľtꝭ ꝯcordātijs pōit postea istud
dictū: ꝛ dic̄ sic. Et ita ꝑꝑ scādalū aliqd dimittiť
ipunitū. qđ alias nō ē ōmittēdū. Et itelligē in
illꝭ penis i qb⁹ dispēsari pōt. Quia ius cōe qđ
idispēsabile ē nō ē ōmittēdū ꝑꝑ scādalū. ut di
cit gl.i.c.q scādalizauerit. de reg.iu. s₃ ius cōe
qn̄ dispēsabile ē: tūc ꝑꝑ scādalū recediť a iure
cōi. ut p₃.di.l.c.ut ꝯstitueret. ꝛ.i.q.vl.c. dis
pēsatiōes. ꝛ.c.exigūt. h ponit dicta gl.. ꝛ ē gl.
Ber. ꝛ sic p₃ ꝙ ꝓ vitā⁰ scādalo sepe rigor iusti
tie cessat: l₃ ipsa iustitia nūq̄₃ cessare debeat.q̄r
ꝛc̄. hec sufficiāt ad pn̄s q̄₃tū ad istā ṽi. Q̄tum
ad ꝭam ṽi. dico ꝙ trib⁹ mōis a bono ope sine
pctō cessare possum⁹. v₃. qn̄ nō ē necessarium
qn̄ nō ꝯuenit opāri. ꝛ qn̄ nō h₃ bonū finē. ꝑ̄⁰
qn̄ nō ē nec̄iu₃. nā l₃ hō de nec̄itate salutꝭ tene
ať sp̄ ē pat⁹ velle poti⁹ mori q̄₃ fidē negare cu₃
ꝑiculū iminēt: tn̄ cū ꝑiculū nō iminet a tali bo
no ope cessare nō ē pcm̄. ꝛ sic de alijs. Faciūt
ꝓ h iura supi⁹ allata i ꝑcedēti ṽi. 2⁰ qn̄ opāri
nō ꝯuenit. ṽbi grā. hō hoiem ex malignitate
occidit. ꝛ cū iustitia poscat ꝙ ꝑ ꝑtāte₃ ꝯdēneť
ad mortē: tn̄ ille hōicida ipune vadit: ꝛ cū exul
eē debēt libē ihitat citatē. ecce ꝙ i h iustitia ꝑit
nulli tn̄ l₃ ne iustitia ꝑeat absq₃ auc̄te iterimē ta
lē: nā l₃ mereať ille hōicida mortē: nō tn̄ nisi a
debito iudice ꝛ debito mō occidi d₃. ex̄ de pe.
ꝛ re.c.qđ āt ꝯsuluisti. ꝛ ex̄ đ iudi.c.at si.cleri.
cū glo. nā ꝛ q iustū ꝯdēnat ꝛ iniustū sine iuris
ordie: vtq₃ mortaľr peccat. nō.n. sufficit bonu₃
agē: nisi ēt bn̄ agať. ut dictū ē i precedēti ꝯclō
ne. Silr neq̄q₃ ē iustū ľ licitū dn̄o seculari vel
iudici religiosu₃ vel clericum delinquētem: ne

iu⁊ititia pcat iuris ordie pretmiſſo ꝑuire ꝉ cō/
dēnar: ꝫ ꝑ ſupiorē ſuū n̄ corrigaꝛ. alr n̄ eēt cō
rigē mala: ſꝫ addē mala malꝛ. Nā ſi impiū eſt
clericū ꝉ religioſū opari ſcelꝰ iniquū q̄ꝫ ē ꝑ ſuū
ſupiorē n̄ puniri certe nec inigtate caret talē cō
dēnari ꝑ illū ad quē nō ptinet caſtigarꝛ ſcelus.
Deut. 23. nō mittat falcē i meſſē alienā. vn̄ ꝓ
rl'a poniꝛ gnāli ꝙ cléricꝰ aut r̄ligioſꝰ a iudice ſe
culari deſtrigi aut ↄdēnari: nec ciuilr: nec cri
mialr aliq̄ mō pōt. ut pꝫ de cle. ↄinga. ⁊ cle. li.
vi. Et ſi pſūptuoſ⁹ fuerit iudex ut iudicare p̄
ſūpſerit. puari dꝫ officio iudicādi ij. q. i. c. mꝛ
ti. nec valebit ciꝰ ſnia ↄ̄ ipſos. ut i. d. c. atſi cle
rici. ⁊. c. cu n̄ ob hoie. ex̄. de iudi. Et ſic breuiꝛ
qn̄ n̄ ↄueit ↄditioi pſone h̄ ꝉ illud bonū facē: n̄
peccat ſi deſiſtit. ſꝫ an ſpectat ad ſuos ⁊ ſubdi
tos corrigē dn̄os ſuos ꝉ ſupiores. vide ſ̄ feria
3a 3e dn̄ice. 3o ↄtigit n̄ eē pcm̄ a bono ope. de/
ſiſtē: qn̄ bonū finē nō hꝫ. Vbi gr̄a Vitas vtiqꝫ
ī ſe ſcā ē: ⁊ tn̄ ſepe dicē veꝝ ē valde malū. q̄ ē
tps tacēdi ⁊ tps loq̄ndi. ut dic̄ Eccl'. n̄ tn̄ lꝫ vn
q̄ꝫ dicē mēdaciū. 22. q. 2. ꝑ totū tn̄ occultare Vi
tatē qn̄ꝫ lꝫ. ⁊ n̄ dicē Vitatē qn̄ tps ē malū. Silr
ſcrit vnꝰ predicās idiſcrete ↄ̄ dn̄os ꝑlatos cleri
cos ⁊ hmōi. ⁊ dicta ſua auctibꝰ rōibꝰ ⁊ exēplis
optimis ↄfirmabit: ⁊ Vitatē dicet. ⁊ tn̄ q̄ poti
us ſcādalū q̄ꝫ aliud bonū ↄcitabit: ſi deſiſteret
tali mō dicē Vitatē n̄ peccaret. imo meliꝰ facēt
Vn̄ hiero. fruſtra vitꝛ. i. conari: nihil aliud q̄ꝫ
odiū q̄rē extreme demētie ē. Mltū. n. regruntꝛ
⁊ faciūt circūſtātie ad h̄ ꝙ bonū opꝰ ſit bn̄ factū
ut dictū ē ſ̄. Q̄tū ad tūā Vi. dico ad pn̄s ꝙ q̄ꝫ
uis hō ſciret ſe eē pſcitū ſp bene agē debēt ꝑꝑ
decē rōes. Prio rōe diue ordiatōis. Deꝰ. n.
ut dic̄ btūs Tho. i pa pte. nō ſolū ꝓducit res i
eē ⁊ ad debitū finē: ſꝫ ēt ſic vnūqdqꝫ ordinauit
ut ad finē debitū ꝑ debita media ꝑueniat. Vi
ta āt etna ⁊ dei pfecta fruitio ſm Aug. ē finis
hoīs. g̃ oꝫ ut hominē ſic ordinauerit: ut ad de
bitū hūc finē ꝑ debita media ꝑueniat. Mediū
āt ē bene opari nr̄m. Eccl'. xv. Deꝰ ab initio
ↄſtituit hominē ⁊c̄. g̃ neceſſe eſt ut hō bn̄ agat
ad h̄ ut ad finē iſtū ꝑueniat. vn̄ Petrꝰ in epl'a
ait. Satagite ut ꝑ vr̄a bona opa certā vr̄aꝫ vo
cationē faciatiſ. Sꝫ dices pr̄ Ambro. Jā ego
preſuppoſui ꝙ ego ſcirē me eē preſcitū: quō g̃
potero ꝑ iſta media ꝑuenirꝛ ad iſtū finē. Dico
ꝙ eē preſcitū pōt itelligi duobꝰ modis: aut in
ſenſu ↄpoſito: aut in ſenſu diuiſo. Jn ſēſu cō
poſito dico ꝙ nūq̄ꝫ hō dū viuit ē preſcitus ad

hūc ſenſū: ita ꝙ nullo mō dū viuit poſſit ſalua
ri. q̄ liberi arbitrij nos ↄdidit deꝰ: nec ad Vir/
tutes ꝉ vitia trahimur. q̄ꝫdiu. n. viuit hō nūq̄/
de ſalute ſua deſperandum ē. ut i ſupioribꝰ ſꝫ
mōibꝰ oñdimꝰ. i ſēſu āt diuiſo bn̄ pōt q̄s ſcire
ſe eē pſcitū. ut qn̄ hō ē i pctō mortali pōt bn̄ ſci
re ſi h̄ mō viuit ꝙ dānabiꝛ. tn̄ nō ē ita ligatꝰ ꝙ
nō poſſit ſaluari. g̃ ſi ꝓ aliq̄ tpe ſcis te eē pſciꝰ ū
tn̄ bene fac. q̄ mutabit deꝰ ſniam ſi tu noueris
mutare ꝓpoſitū. ut dictū ē i pa pte hꝰ ſmonis.
Prouer. ij. Si ſapiētiā iuocaueris. ⁊ ſic the
ſauros effoderis illā: tūc itelliges iuſtitiā ⁊ iu
diciū: eq̄tatē ⁊ oēm ſemitā bonā. ⁊. c. iij. Mi
ſericordia ⁊ Vitas nō te deſerat. circunda eas
gutturi tuo. ⁊ deſcribe i tabulꝛ cordis tui: ⁊ in/
uenies gr̄aꝫ ⁊ diſciplinā bonā corā deo ⁊ hōi
bꝰ ⁊c̄. 2o bonū agē debemꝰ rōe maioris alle/
uiationis. diua. n. ſic iuſtitia ordinauit ut q̄ꝫta
fuerit culpa: tāta debeat i alio mūdo aſſignari
pena. Si g̃ h̄ bene agis poſito ēt ꝙ dānari de
beres: mitior certe erit tibi aſſignata pena i in
ferno q̄ꝫ ſi nunq̄ꝫ bene egiſſes. vn̄ h̄ regulariꝛ
tene mēti ꝙ ↄcupiſcia bn̄ faciētis i pctō morta
li nō ē ſic accēſa ſic i nūq̄ꝫ bn̄ faciēte: nec ita g̃
uia ſt pcā benefaciētis in pctō mortali: nec tā
to cū deſpectu dei: ſicut non benefacientis. Et
ꝑ ↄn̄s rōnabiliꝛ ſi vtiqꝫ coꝝ moriꝛ in inferno:
diſpares erūt i pena q̄ꝫtū ad cruciatū: lꝫ vtriꝰ
qꝫ etna ſit. Jſa. v. c. Vermis coꝝ nō moriꝛ
⁊ ignis coꝝ nō extiguet. Et h̄ ēt ponit gl. i. c.
ꝙ qdā. ex̄. de pe. ⁊ re. ⁊ allegat tex. c. vlti. q̄ i
cipit ſi q̄s āt de pe. di. iij. q̄r ⁊c̄. 3o rōe maio/
ris ꝑmiatiōis. vbi nō ꝙ q̄ꝫuis bti eq̄liꝛ pmien
tur q̄ ad gl'aꝫ ſubſtantialē. Mat. xx. Acceperūt
⁊ ipſi ſingulos denarios: tn̄ q̄ ad ↄcomitantia
gl'aꝫ eſſentialē diuerſe ſt̄ māſiōeſ: q̄ ita magne
⁊ ꝑue acq̄runtꝛ ſicut fuerunt merita ꝓpria cum
gr̄a dei. Quis igiꝛ dubitat ꝙ ſi ſint duo pctō/
res ↄuerſi ꝉ ēt iuſti benefacientes i gr̄a vnus
aſperiꝰ alio: ꝙ q magꝭ aſperiaꝫ pniaꝫ ꝉ plura
⁊ maiora bona facit: māſionē clariorē acq̄ret i
pr̄ia. Vn̄ Grc. Sicut electis i hac vita fuit diſ
cretio opeꝝ: ita in alia vita ꝓculdubio erit diſ
poſitio ꝑmioꝝ. Et ſicut h̄ aliꝰ aliū opatōe trāſ
cendit: ita illic aliꝰ aliuꝫ gl'ificatōe precedet. q̄r
⁊c̄. Quarto rōe pfectiōis. vnaq̄qꝫ. n. res hūc
ordinē ſūpſit a nā: ut q̄cq̄d imperfectum eſt in
ſuo genere appetat pfici ꝑ eibi. Oia bonū ap
petūt: ⁊ illiꝰ cā agūt quecūqꝫ agūt ſm nāꝫ. ꝓpte
rea ex doctrina pn̄i philicoꝝ dicimus ꝙ nā

q̄znis vna forma īformata fit: ut eq bois l'asi/
ni: sp tñ i aliā tendit ⁊ appetit. nō pp corrupti
onē forme sub q̄ ē: s; ut magis pfectionet̃. vñ
qñ ē sub forma embriōis vlteri⁹ aliā formā ap
petit: ⁊ sic successiue: ⁊ h̄ appetit⁹ ē rōe pfectiōis
Silr̃ i actib⁹ moralib⁹: cū ꝟtutes bonū faciāt
habentē. q: ꝟt⁹ ē q̄litas mentis bona: q̄ vnus
q̄sq; bon⁹ moralit̃ efficit̃. Jñ a nā cū intellect⁹
ē informat⁹ vna ꝟtute aliā appetit. q: oēs ho
mines nā scire desiderāt. p̄ methaphice. ⁊ per
ɔñs itellect⁹ nō q̄escit sub vna speculatōe: ut p
fectionet̃. q: scia ē pma pfectio itellect⁹ s; com
mētatorē s° d' aia. silr̃ deberet facere hō i ope
rib⁹ bonis. Nā q vnū bonū op⁹ egit q̄scē nō
d; sub illo: s; vlteri⁹ bñ opari: ut ex illis assue
tis ⁊ frequētatis actib⁹ plures ⁊ magni ꝟtuo
si hit⁹ i aia generet̃. p̄s. Sitiuit aia mea ad de
um fontē viuū qñ veniā ⁊ apparebo añ faciē.
dei. Fuerūt mihi lachrȳme mee panes die ac
nocte. ad Gal. vi. Bonū faciētes nō deficia
m⁹. tpe. n. suo metem⁹ nō deficiētes ⁊c̄. Qui
to rōe retributiōis. Nullum. n. grui⁹ int̃ cetera
pctā ingratitudine: cū sit vēt⁹ desiccās fontem
diuine bonitatis. ut Bernar. ait. cū g̊ de⁹ q̄tidie
suoꝝ donoꝝ larga nobis deferat bñficia. Nō
ne igratissim⁹ eēt hō si retribueret ipsi deo ma
la p bonis. p̄s. Quid retribuā dño p oibus q̄
retribuit mihi. audi Criso. i tractatu d' simbo
lo Admoneo vos inqt ut dñm deū sp bñdica
tis. Si veniūt mala: bñdicite ⁊ dissoluēt̃. si p
spa bñdicite ⁊ pseuerabūt. audi Ber. Dāti re
pēdi q̄cq̄; grati⁹ ab accipiēte nō pōt q; si g̃tum
habuit qd' gratis accepit. Nā spiritui grē ɔtu
meliā facit q bñficia dātis grā mēte nō suscipit
h ille. Sexto bñ agēdum ē rōe oppugnatiōis
Qd. n. ē ɔ̄ rōnē hoi s: illud ē ɔ̄ nām hois. ut
dicit btūs Tho. p̄ᵃ sc. q. 7. ar. ij. Sed viuē ɔ̄
rōnē viuē ē sine rōe ⁊ pecudum more. ut dicit
Criso. Quid bestialib⁹ hoie rōnē hñte ⁊ rōne
nō vtente. g̊ viuē sine rōe ē viuē ɔ̄ nām hois.
p̄s. Hō q cū i honore eēt nō itellexit. ɔpatus ē
iumētis insipiētib⁹: ⁊ silis fact⁹ ē illis. Vñ de
Nabuchodonosor dr̃ Dañ. v. c. Eleuatum ē
cor nabuchodonosor. cor ei⁹ cū bestijs positu;
est: ⁊ cum onagris erat hitatio ei⁹. Habitauit
nēpe cū bestijs. q: pcm̄ bestialē hominē rddit
Dañ. 4. Eijciēt te ab hōib⁹ ⁊ cum bestijs ⁊ fe
ris erit hitatio tua ⁊c̄. Septio bñ agēdū ē rōe
nālis inclinatiōis. Vnūquodq;. n. a nā h; ut
declinet nociua, pficuaq; intēdat. Vñ Tulius
p̄ d' officijs. pncipio generi animātiū oi ē a nā
tributū ut se vitā corpusq; tueat̃: declinet q̄ no
citura vident̃: ⁊ que ad viuendum necessaria
sunt inquiret ⁊ paret. Peccatum autē est val
de anime corporiq; nociuum: ut satis p;. qm̄
anima que peccauerit ipsa morietur. Ezechi.
xviij. Ergo peccatum tanq̄; nociuum fugien
dum est: ⁊ bene semp agendum. Jnde Jac.
4. dr̃ Scienti bonum ⁊ nō facienti pcm̄ est illi
Et Paulus ad Ro. xv. c. Volo vos sapien
tes eē in bono ⁊ simplices in malo. Et. c. xij.
Reformamini in nouitate sensus vr̃i: ut pbe
tis q̄ sit volūtas dei boni ⁊ bñplacēs atq; pfe/
cta. ⁊ ifra. Odientes malū ⁊ adherētes bono
⁊c̄. Octauo bñ agēdū ē ut bona tpalia obtine
ant̃ ⁊ obtēta custodiāt̃: ⁊ custodita multiplicēt̃
ut p; de pe. di. 5. cauēdū. ⁊. 22. q. 2. si q̄libet cul
pa. Nō pono aliā practicā qm̄ facile ē. Nono
bñfaciēdum ē ut de⁹ citius illustret cor eius ad
verā pniam. de pe. di. v. c. falsas. Exēpla pl'a
hrē potes. Has duas vltimas rōes ponit gl.
in. c. ꝙ q̄dā;. de pe. ⁊ re. ⁊c̄. Ex̃ de Cornelio
Decimo bene agendum est rōne durationis.
Nullum. n. opus pfectum erit nisi vsq; ad fi/
nē p ducat̃. A simili nulla erit pfecta hominis
opatio sine pseuerātia. Mat. x. Qui pseuera
uerit vsq; i finē hic saluus erit. Jnde Act̃. p̄
dr̃. Erant omnes vnanimiter pseuerātes in
orōe cū mulieribus. ⁊ Maria matre Jesu: ⁊
fratrib⁹ ei⁹. Et Act̃. 2°. dr̃. Erāt āt pseueran
tes i doctrina aploꝝ ⁊ cōione: ⁊ fractiōe panis
⁊ orōnibus ⁊c̄. Vbi nota ꝙ quedā opa huma
na obligāt hominē semp: quedā sepe: queda;
raro. Jlla obligāt actu vel habitu que ad man
datoꝝ dei obseruantiam pertinet. Quoniam
semper actu vel habitu obligatur homo dei i
plere mādata p̄s. Prouidebam dñm in con
spectu meo semp. Jlla obligāt sepe: ut hore ca
nonice ad quas quottidie dicendas obligat̃ q
libet in sacris existens. ex̃ de celebra. mis. c. i.
⁊ allegat ibi dictū pphe. s. Septies i die laudē
dixi tibi ⁊c̄. Jlla obligāt raro: ut ɔfessio ānua
lis ⁊ eucharistia. de pe. ⁊ re. c. ois vtriusq; se
xus. ⁊ auditio misse oi die dñico. de cōse. di. i.
c. missas. qr̃ ⁊c̄. Breuiter ista scribo. q: pra/
ctica satis cōmunis est. Et sic habes decē rōes
quare bene agendum est. ⁊ tota s⁹a pars hui⁹
sermonis satis patet. qr̃ ⁊c̄.

De contrarietate humanorum actuum
Consideratio tertia.

Ertio loco Humanoꝝ actuū contrariationē videamus. vbi tres ɔclōnes subiūgamꝰ vʒ. Pria ɔclō est ista. Sicut bonitas actuū humanorum ex pluribꝰ orit̄: ita eorūdē malicia ex pluribꝰ oppositis cāt̄. 2ª ɔclō est ista. qn̄ opationē hūanā ēē rectā vel nō rectā dubitamꝰ artificio se oportet nos adiuuemꝰ. Tertia ɔclō est ista sicut in actibus humanis erit deordinatio: sic ꝛ ipsorum actuum erit plurificatio.

De malicia humanoꝝ actuū. Cōclō pª.

Ecipe pmā ɔclōnē ꝛc̄. vt. s̄. vbi tres ingramꝰ ꝟi. vʒ. Prima ꝟ. ē. Utrū homo in hac vita a deo possit ēē pfectus vt sp bene agat. 2ª ꝟitas ē. vn̄ est ꝙ vnū peccatū ē grauiꝰ altero. 3ª an ois opatio hūana mala pcedat ex inordinata volūtate. Q̄tū ad pmā pono tres regulas. Pria regula ē ꝙ nō pōt ēē in hac vita aliqs ita pfectus qn sit peccabilis. pʒ p Jo. pma epla. c. j. Si dixerimꝰ qm̄ pctm̄ non habemꝰ nosipsos seducimꝰ ꝛ ꝟitas in nobis nō est. Et ɔfirmat̄ p clemētinā finalē. de hereticis. in glo. sup ꝟbo ipeccabil̄. ꝛ silr̄ in glo. sequenti. 2ª regla ē ista ꝙ n̄ ē ita pfectꝰ qn teneat̄ ieiunare: ꝛ alia pcepta ecclesie obseruare. pʒ hec regla i eadē clemē. in glo. sup ꝟbo ieiunare ꝛ ꝟbo eccle. 3ª regula ē ꝙ nō est ita sanctꝰ in h̄ mūdo qn teneat̄ dicē orōnē dn̄icā. pʒ hec regla in eadē clemē. in glo. sup ꝟbo orare. q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad 2ᵃᵐ dico ꝙ vnū pctm̄ ē grauiꝰ altero multis modis. Primꝰ modus dicit̄ facilitatis. vbi ponat̄ talis regula ꝙ vbicūqʒ est maior resistēdi facultas: ibi maior vt plurimū reddit̄ pcti grauitas. Plus. n. senex in luxuria peccat q̄ʒ iuuenis: qꝛ minꝰ impulsiuū ꝛ maiorē hʒ resistēdi rōnem. Maior tn̄ dʒ iuueni q̄ʒ seni imponi pnia. Quia pnia iuueni nō solū in purgationem pteriti: sʒ etiā in remediū futuri dat̄. Sāguis. n. bulit ꝛ scaturizat i iuuene rephēdus est: ꝛ refrigerandꝰ forti medicina: vt ieiunio ꝛ abstinentia ꝛc̄. qd̄ non ē sic in senibꝰ: iō senex pnia leuiori plectendꝰ ē: grauiꝰ tn̄ in inferno vel purgatorio punier̄. exᵐ de senibꝰ Susāne Dan̄. 13. Silr̄ in senore magꝭ diues peccat q̄ʒ paup eadē rōne: ꝛ sic de alijs. vn̄ Jsidorꝰ de sūmo bono. Quanto qs inqt in supiori ɔstitutus ē loco: tāto in maiori ꝟsatur periculo: ꝛ quāto splēdoris honore celsior quisqʒ ē: tāto delinqt peccator maior ē. Potētes. n. potent̄ tormenta patient̄. h̄ ille. 2ꝰ modꝰ dr̄ affectionis. vn̄ ponit̄ scd̄a regula tal̄ ꝙ tanto grauiꝰ pctm̄ est quāto in se magis hʒ voluntarij rōnē qm̄ pctm̄ iō dr̄ pctm̄: qꝛ volūtariū vt ait Aug. Plus. n. iudei in xp̄i passiōe q̄ʒ pilatꝰ erraret ore saluatoris. Qui tradidit me tibi maiꝰ pctm̄ hʒ vn̄. s̄. ꝛ ponit̄. 15. q. 6. c. si a sacerdotibꝰ. in fine. nō tn̄ inqt attendēda sūt q̄ fiūt quātū quo aīo fiant ꝛc̄. 3ꝰ modus dr̄ rōnis. vbi ponit̄ regla ttia. s. vbicūqʒ ē maior rōnis deordinatio: ibi certe pctm̄ grauius. Tria. n. sūt in aīa bona: vt dr̄ p ethi. s. bona fortune: moris ꝛ nature: ꝛ ɓm horū triū diuersitatē offēdit̄ deꝰ directe vel indirecte. Jn bonis fortune offendit̄ deꝰ multiplicit̄. Prio qn̄ aufert̄ res a pprio eo inuito: vt in furto. Jtē vsurpādo bonū alioꝝ vt viduaꝝ orphanoꝝ pupillorum ꝛ filiū. Jtē tenendo pauperū mercedē: ꝛ sic de alijs de qbꝰ ponit btūs Tho. 2a 2e. q. 71. ꝛ i. l. ciuili. C. de furtis. l. j. ꝛ de his ēt Hugo. li. 3. de sacris. Jn bonis nature offendit̄ deꝰ: vt i homicidio mutilatōe pximi ꝛc̄. ꝛ oi breuit̄ mō q̄ qs inficī pōt: aut i ppa psona ledi vt p venenū vel si'e. ex̄ de homicidio. c. si aliqs. Jn bonis moꝝ offendit̄ deꝰ infamādo: falsū iponendo: detrahēdo: falsam doctrinā semināo ꝛc̄. Ad ppositū dico ꝙ si qs in bonis fortune alterū offendat g̃uiter peccat. sʒ grauiꝰ q in bonis moꝝ: qꝛ dāna moꝝ a dānis reꝝ tpalium lōge distāt: vt Greg. ait. 6. q. j. c. sūt plurimi ꝛc̄. sʒ grauissime in psona ppa. s. in homicidio ꝛc̄.

4ꝰ modus dr̄ corruptionis. vn̄ alia datur regula vʒ. vbicūqʒ est magis corruptionis excessus: ibi grauius imputat̄ pctm̄. vn̄ ꝟsus. Aggrauat ordo locus psona scia tps. Etas cōditio numerus mora copia causa. Est modus in culpa status altus: lucta pusilla: vide. s̄. i dominica 2ª. 5ꝰ modus dr̄ trāsgressionis: vn̄ ponit̄ regla qnta. quāto aliqd diuine bonitati magis opponit̄: tāto pctm̄ grauiꝰ reddit̄. vn̄ lʒ tres psone vna ꝛ eq̄li sint bonitate ēēntialit̄ bone approp̄ate: tn̄ bonitas tertie psone ē attributū ꝛ ppuʒ sps sci. Si qs ignorātia peccat filiū approp̄ate loquēdo offēdit. si qs fragilitate prēm. si quis malicia spm̄ scm̄: ꝛ h̄ vltimuʒ grauius predictis oibꝰ est. Mat. 12. Peccatū blasphemie nō remittitur neqʒ in h̄ sclō neqʒ i futuro: qd̄ q̄lit̄ intelligat̄ in pcedentibꝰ ondimus. De h̄ tractat mgr̄ in scd̄o di. 43. Et no

D

327

tat Joãnes.25.di.c.q̃lis.⁊ de pe.di.j.c.de⁹.
vſqȝ ad.§.ex his itaqȝ.cũ glo.q̃r ⁊c̃. 6⁹ mo
dus dr̃ ꝯpationis. vbi alia daẽ regula ꝙ ĩ eo/
deȝ genere pcĩ ẽ maioritas ⁊ minoritas ſicut
⁊ in diuerſis. vnde pctm̃ luxurie ẽ vnũ pecca/
toꝝ genus ⁊ in h̃ genere g̃ui⁹ ẽ pctm̃ ꝯ natu/
ram: vt Aug. ait ĩ li. de adulterinis ꝯiugijs.
poſt hoc inceſtus qui cõmittitur cum perſonis
coniũctis. ⁊ tanto pctm̃ tale graui⁹ erit: quãto
perſone ſũt magis cõiũcte vl̃ intime. ⁊ hoc de
conſanguineis tam ſpũalib⁹ q̃ȝ corporalibus.
poſt hoc adulteriũ. ⁊ poſt hoc ſtuprũ. ⁊ poſt h̃
ſimplex fornicatio quod eſt minimũ inter om
nia. de alijſqȝ peccatis ſimiliter dicendum eſt.
de luxuria dixim⁹ ſermone p̃cedenti in prima
conſideratione. Septimus ⁊ vltimus mo/
dus ad preſens diciẽ nobilitationis. vbi daẽ a
lia regula. Q̃to nobili⁹ ẽ obiectũ ĩ qd̃ cõmittiẽ
culpa: tanto peccatũ ẽ g̃uius. hec regula eſt ſa
tis clara. Conſideratis dignitatibus ⁊ nobi/
litatibus obiectoꝝ in quibus peccatum cõmit
titur diſcurrẽdo in politia mundana de per/
cutiente ſeruũ ⁊ dominũ. Item in hierarchia
eccleſiaſtica de percutiente clericũ ⁊ ſacerdotẽ
⁊ ſic de alijs. Et h̃ fundaẽ vna rõ quare ꝓ pec
cato mortali aſſignatur in inferno pena infini
ta: qm̃ obiectũ quod offendiẽ ẽ dignitatis infi
nite ⁊c̃. vt al's oñdim⁹. Et hec ſufficiãt ꝓ p̃nti
ꝟitate. Q̃tum ad tertiam dico lȝ deordina
tio volũtatis circa actũ ſit maxima ratio pecca
ti: tamen dico ꝙ aliquc ſunt opatões humane
que de ſe ⁊ ſm ſe male ſunt: vt blaſphemia ꝑ
iuriũ ⁊ hiſſilia. talia. n. nulla bona ĩtẽtõe fieri
poſſunt. Alique ſunt operationes hũane ma/
le de ſe: ſed non ſm ſe: vt furtum ⁊ homicidi/
um: quia lȝ furtum vt furtum ⁊ homicidium
vt a deo ꝓhibitum ſint mala de ſe: tamen non
ſm ſe: quia poſſunt bona intentione fieri: vt
tempore neceſſitatis ⁊ iuſticie vt oſtendimus
ſermone p̃cedenti in p̃ma ꝯſideratione. Aliq̃
aũt ſũt q̃ nõ de ſe nec ſm ſe male ſunt vt opati/
ones indifferentes: ſed fiunt male ex inordia
ta voluntate. de hoc tangit glo. ſup ꝟbo muli
eris oſculum. in cle. ſi. de hereticis. q̃re ⁊c̃. Et
hec ſufficiãt ꝓ p̃ma ꝯc̃lone.

De opationib⁹ dubijs. Cõclo 2ᵃ.

Ecipe ẽam ꝯclonẽ vȝ. Q̃n opationẽ
a eẽ rectã vel non rectã dubitam⁹: arti/
ficioſe oȝ nos adiuuem⁹. vbi tres inq
ram⁹ ꝟi. vȝ. P̃ria ẽ iſta: q̃n in aliq̃ ope dubi
tam⁹ qd̃ remediũ hr̃e debem⁹. 2ᵃ ꝟi. eſt iſta
q̃n duplicitas ẽ in ꝟbis: quã viã tenẽ debea/
mus. 3ᵃ ꝟi. eſt. q̃n mẽs dubia ẽ: qd faciẽdũ
nobis eſt. Q̃tũ ad p̃mã dico ꝙ q̃n in opib⁹
dubitam⁹ tria remedia hr̃e debem⁹ vȝ cõſiliũ:
orõnẽ ⁊ expiẽtiã. Primo ꝯſiliũ peritoꝝ ⁊ ſer
uoꝝ dei ingram⁹. Eccl'.32. Sine conſilio ni/
hil facias: ⁊ poſt factũ non penitebit. vnde cõ
ſiliũ a Tulio 2° rhetoricoꝝ ſic deſcribiẽ. Con/
ſiliũ eſt examinandaꝝ gubernandarũqȝ cãrũ
ſubtilis animi ꝓſpect⁹. Et quale eẽ debeat. au
di Ambr. li. 2° de officijs. Aduertendũ eſt ĩ
quirendis conſilijs ꝙ multũ valet vite ꝓbitas
ꝟtutũ prerogatiua: beniuolẽtie vſus: facilitatis
gratia. Quis. n. in ceno fontẽ requirit: quis de
turbida aqua potũ petet. Itaqȝ vbi luxuria ẽ
vbi intemꝑantia. vbi vitioꝝ confuſio. qs inde
hauriẽdũ ſibi aliqd exiſtimat: qs vtilẽ iudicet
aliene cauſe quẽ vidit iutilẽ vite ſue. Quõ. n.
potero eũ iudicare ꝯſilio ſupiorẽ quem video
morib⁹ inferiorem. Sup me dȝ eẽ cui me con
mittẽ paro. An eũ idoneũ putabo q mihi dat
cõſilium qd̃ non dedit ſibi. ⁊ infra Tal' dȝ eẽ q
ꝯſiliũ dat vt ſeipſũ formã alijs ad exᵐ bonorũ
opuȝ exhibeat ĩ doctrina ⁊ ĩtegritate ⁊c̃. audi
Thob. 4. c. Cõſiliũ ſemꝑ a ſapiẽte ꝑquire. ⁊
Eccl'. 8. Cũ fatuis ñ hẽas ꝯſiliũ. ñ. n. poterũt
diligẽ niſi q̃ eis placẽt. ⁊. c. 37. c. hironice loqẽ
Cũ viro irreligioſo, tracta de ſcitate. ⁊ cũ iniu
ſto de iuſtitia: ⁊ cũ muliere de his q̃ emulaẽ. et
cũ timido de bello. ⁊ cũ negociatore de traiecti
one. i. mercium tranſportatione. Cũ emptiõe
de venditõe. cũ viro liuido de gratijs agendis
cũ impijs de pietate. cũ ihoneſto de ſcitate. ⁊c̃.
Et ſic aĩa vtere ĩ primis ĩ reb⁹ dubijs ſano ⁊ bo
no ꝯſilio. Et de hoc dicem⁹ infra feria. vi. p̃ñ
tis dñice. 2ᵐ remediũ eſt orõnis ſubſidium
Q̃m vt Aug. ait. oratione meli⁹ ſoluũẽ dubia
q̃ȝ inq̃ſitione. Et. 2. Paral'. 2. Cũ ignoram⁹
qd agere debeam⁹: hoc ſolũ reſidui hẽm⁹: vt
oculos nr̃os dirigamus ad te. Multũ. n. va/
let gñalis clamor ⁊ oratio vnius populi cuȝ in
magno diſcrimine eſt: ⁊ ignoret qd eligenduȝ
ſit. Judith. 4. Clamauit oĩs populus inſtãtia
magna: ⁊ humiliauerũt aĩas ſuas ipſi ⁊ mulie
res coꝝ. ⁊ induerunt ſe ſac̃dotes cilicijs: ⁊ in
fantes ꝓſtrauerũt ꝯtra faciẽ tẽpli dñi: ⁊ altare
dñi opierunt cilicio: ⁊ clamauerũt ad dñm iſrl'
vnanimiter ne darenẽ in p̃dam infantes coꝝ:
⁊ vxores in diuiſionẽ: ⁊ ciuitates coꝝ in exer/

minia: τ sancta eoꝝ in pollutionē. Tūc Elia/
chi sacdos dñi magnus circuiuit oēm isrl. lo/
cutusq3 est ad eos dicēs. Scitote qm̄ exauiuit
preces vr̄as: si manentes pseuerauerítis in ie
iunijs τ orōnibus in ꝯspectu dñi q̄re τc̄. 3m
remediū est de expientia siue expectati tpis spa
ciū. Nā vt Seneca ait: marie sunt ꝯria ꝯsilio
festinatio τ ira. velox ꝯsiliū seqtur pnia. Mul
ta qppe efficit tps que pficere nō pōt ingeniuz
aut voluntas aut humana tēpestas. Tps clari
ficat turbatū mare ad maturitatē, pducit fruct9
Q̄m̄ qn̄q3 vult deus nō p angelū seu p alium
modū sed p mediū tpis nos clarificare de eli/
gendis: marie si pseuerauerimus in oratiōe.
Mutato nanq3 tpe cū eo mutant multa: imo τ
oia mutant tpe: vt ait phs. p̄ methau. Eccl. 3
Oia tps habēt: τ suis spacijs transeunt vniuē
sa sub sole. τ ps. Pro hac inqt. s. anima orabit
ois sanctus in tpe opportuno. Et Cantico. 2.
Flores appuerunt in terra nostra: tempus pu
tationis aduenit. q̄re τc̄. Et h sufficiant pro pri
ma veri. Q̄tum ad scd'am veri. dico q qn̄ ē
vboꝝ duplicitas pōt excusari in meliorē pte3
vt dicit glo. vi. τ. vij. in. c. cum dilecti. extra d'
accu. Et duplicitas verboꝝ est qn̄ talia verba
sunt que ad bonū τ an malū pn̄t retorq̄ri vt di
cit predictum. c. cum dilecti. Et allegat p̄dicta
glo. ꝯcordātias: vt. c. estote. extra de reg. iur.
τ. c. vlt. de trāsactōe. τ. ff. de reg. iur. l. sp i du
bijs. h glo. j. Caplm estote sic ait. Estote mi/
sericordes τc̄. Hoc loco nihil aliud nob' pcipi
existio nisi vt facta q̄ dubia sūt q̄ aio fiāt i meli
orem ptē intpretent. Q̄d. n. scriptū ē. Ex fru
ctib9 coꝝ cognoscetis eos. de manifestis dictū
est que nō pssūt bono aio fieri: vt stupꝝ blas/
phemia furta ebrietates: τ his silia: de qb9 no
bis permittit iudicare. hec ibi. Et glo. ibi hoc
in loco exponit dicēs q intelligit de ipsa aucto
ritate q̄ seqtur i codē. c. estote misericordes: τ
dicit q ē illa q̄ dicit: Nolite iudicare τ nō iudi
cabimini. Sensus ḡ est: vt qn̄ act9 hūani du/
bij sūt nō licet iudicare de ill': s3 i meliorē ptē sūt
intpretādi. τ. c. vlti. de trāsact. dicit sic circa fi/
nem. In his vbo sup quib9 ius nō inuenit ex
pssum, pcedas eqtate seruata sp in hūaniorem
ptē declinādo s̄m q psonas causas loca τ tē/
pora videris postulare. h ibi. q̄re τc̄. Q̄tū
tertiā vitatē dico reglam gnālem q sic in du
plicitate vboꝝ sp retorquendū est in meliorē
ptem: sic quando animus pplexus ē: vel vt r
da dubia eēnt sp tutiorem ptem eligere debe/
mus. Patet h regula. ex de homi. c. ad audi
entia3. cū glo. vnde tex. dicit sic. Cū in dubijs
semitam debeam9 eligere tutiorē τc̄. τ gl. ibi
allegat. c. iuuenis. extra de spōsa. τ eo. ti. s. de
homi. c. significasti. τ. c. penul. τ. c. illud. de
cleri. excō. mini. Ergo tene certū τ dimitte in
certū. de pe. di. 4. c. si qs. τ. ff. de reg. iur. l. i
ambiguis. Et i re dubia certa n̄ pōt dari snia.
xj. q. 3. c. q̄ue. τ. 30. q. vl. §. vl. Vn̄ ēt qn̄q3' p
pt ābiguū duplicitatis iponit pnia. extra d' his
q filios occi. c. vlti. h glo. Et isti tex. in glo. al
legati valēt ad mt̄ra dc̄a. videam9 coꝝ lr̄a3 q̄li
ter ait. Caplm iuueni. circa mediū dic̄ sic. Q̄r
i his q̄ dubia si qd' certi9 estiam9 tenē debem9
τ glo. ait. Ex h p3 q i dubijs certi9 ē tenēdū:
de pe. di. 7. c. 2. vbi dr̄. Tene certū τ dimitte i
certū. τ allegat alias ꝯcordātias. c. significasti
lōgū est. snia τ sūmariū ei9 h est: q q̄ ad legē p
motiōis hr̄ pcutiēs p hōicida: de cui9 vulne/
re an fuerit letale vl' nō scire nō pōt: si ab eo p
cussus ab alijs fuerit occisus. Vn̄ tex. in diffi
nitiua pte dicit sic. q si discerni nō pōt ex cui9
ictu interijt. i h dubio tanq3 hōicida d3 hri sa
cerdos. Et si forte homicida nō sit: a sacerdo/
tali tn̄ officio d3 abstinē cū in h casu cessare sit
tuti9 q3 temere celebrare p eo q in altero. s. in
cessādo nullū: i reliq. s. i celebrādo magnū pi/
culū timeat. Et eadē vba dic̄. c. penl'. vbi dic̄
sic. Mādam9 q̄ten9 si de infectiōe cuiusq3 sup
ple pte facta: vt exponit Vincēti9 i illo ꝯflictu
tua ꝯscia te remordet: a misterio altaris absti/
neas reuerent: cū sit ꝯsulti9 in hmōi dubio ab
stinē q3 temē celebrare. h ibi. Et. c. illud. lōgū
ē. vbi circa mediū sic ait. L3 aūt in h nō vide
at oio culpabil' extitisse: q2 tn̄ i dubijs via ē tu
tior eligēda: τ si de lata i eū snia dubitaret: de/
buerat tn̄ poti9 abstinē q3 sacra eccl'iastica ptra
ctare τc̄. h ibi. Alia dimittam9 ad pn̄s. Et sic
h sufficiāt ad pn̄tē vi. q̄re τc̄.

De plurificatōe hūanoꝝ actuū. Cōcl'o 3a.

Ecipe ītiā ꝯcl'oe3 v3. Sic ē i actib9 hūa
a nis erit deordinatio: sic τ ipoꝝ actuu3
erit purifica°. vbi tres igram9 vi. v3
Pa vi. ē an i eadē ꝯordiatōe volūtat' possint
eē duo act9 mali. i. duo pctā. vl' an qlibet act9
mal9 reqrat suā deordinatōe3 volūtat'. 2a vi.
ē. An s̄m deordiatōe3 act9 sit assignāda pena
3a vi. ē. An p actū exteriorē grauet deordia/
tio volūtatis. Q̄tū ad pmam dico q quili/

328

bet actus malus reqrit suā deordinationē duz glibet est diuisus. si aūt est ꝯiunct⁹ cuz alio erit vna deordinatio formal'r: lz sint plura deordinata mal'r. Et vt me itelligas scias aia cara q͛ a nigro sen. in ꝯo di. 42. Mouetur ista difficultas: an actus exterior ꝛ iterior sint duo peccata vel vnū. Et ponit ibi mgr̄ duas opiniões ꝛ ꝯc magis fauet q̄z prime. Doct. aūt vt mām dillucident dicunt q͛ actus interior ꝛ exterior possunt dupl'r ꝯsiderari. vz. aut inq̄ʒtum sūt diuisa: aut inq̄ʒtum sunt ꝯiuncta. Si vt diuisa ꝛ h̄ dupl'r fieri pōt: aut vt diuisa sunt in pluribus aut in vno tm̄. Si vt diuisa in pluribus ita q͛ vt duo sint quoꝝ alter volūtate tm̄ alter ope ꝛ volūtate peccet: nulli dubiū esse q͛ duo pctā sunt. Si aūt vt diuisa in vno tm̄ ita q͛ vnus aliqñ voluntate tm̄: aliqñ volūtate ꝛ ope peccet. : claꝝ est etiā q͛ sunt duo peccata. Si ēt vt ꝯiuncti: dicunt q͛ nō sunt duo peccata formal'r: sed ꝛ rō: q͛ in ipis nō est, nisi vna deordinatio ꝛ vna ꝯuersio ꝛ auersio. Mā voluntas est illa que ꝯtempto bono icōmutabili ad bonū ꝯmutabile se ꝯuertit. Ei ideo cum vna sit prima deordinatio voluntatis actus interioris ꝛ ex[te]rioris erunt tm̄ vnū pecm̄ formal'r. Et notanter dico formaliter. q͛ lz ibi sit vna formalis deordinatio: sunt tm̄ plura deordiata. Nec valz ista ꝯña. sunt plures deordinati actus: ḡ pctā plura ꝛ diuersa. q͛ vt dicit mgr̄ in l'ra: opus exterius nō est pctm̄ nisi der actū interiorē qui solus hz rōnem voluntarij: vt pluries diximus q̄re ꝛc̄. Q̄tum ad scd̄am dubitationez dico vt colligit͛ ex tex. c. vl. de trāsac. ꝛ ex glo. ibidē in v̄bo psonas ꝛ cās. Q͛ in oibus penis inferendis quattuor principalit͛ consideranda sūt vz persona causa locus ꝛ tempus. Primo i q̄z considerāda est persona. ꝛ rō dicit glo. ibidē est ista: q͛ alit͛ ꝑcedit͛ in maiorib⁹: ꝛ alit͛ in minorib⁹. ex̄ de offi. dele. c. sane. el secundo. ꝛ c. pastoralis. ꝛ. 45. di. cū beat⁹. ꝛ. 24. q. j. qui ꝯ. ꝛ ex̄ de symonia. c. per tuas: Cā breuitatis alit͛ capl'a nō pono. 2° ꝯsiderāda ē cā. extra d̄ voto. c. magne. in fi. ꝛ extra de accusationib⁹ cū dilectus. ꝛ. 23. q. vlti. c. occidit. ꝛ. ff. de furt͛ l. veꝝ. ꝛ. xj. q. 7. c. j. in fi. 3° ꝯsiderādus ē locus. arg. extra de rescriptis. c. nōnulli. q͛ cōsuetudo loci attēdi dz. di: 4. c. erit aūt lex. ꝛ. 3j. di. c. añ triēniū. ꝛ. c. aūt. ꝛ extra de cleri. ꝯiu. c. cū olim. 4° considerandū est temp⁹. q͛ ē tēpus tacēdi ꝛ tēpus loquendi. 36. di. §. ecce.

vide ista oīa in p̄dicta glo. dicti. c. vlti. vide ꝯ hac mā in Pisanella. c. pena. q͛ ꝛc̄. Q̄tuz ad tertiā v̄i. dico ꝯm doctores oēs q͛ actus exterior addit⁹ volūtati deordinate aggrauat actū interiorē: vñ lz dicat͛ ore saluatoris: qui viderit mulierē ad ꝯcupiscēdū eā iā mechat⁹ sit i corde suo: tñ si ꝯcupiscit ꝛ actu ꝯplet ꝯcupiscētiam illam aggrauat͛ ille actus interior ex illo actu exteriori. His igit͛ oib⁹ consideratis pz q͛ recte mgr̄ nr̄ dicere poterat. O pa q̄ ego facio ipsa testimoniuz ꝑhibent de me: q͛ in ipso nulla erat deordinatio volūtatis. ꝛ iō nec vlla opatio deordinata. Restat ḡ vt ipse rectissim⁹ nr̄am sua misericordia dirigat voluntatez: vt cum mortalit͛ offendere caueam⁹: h̄ ꝑ grām ꝛ in futuro ꝑ gl'iam. Amen.

Feria qnta de gloriosa Magdalena sermo in ordine. 37.

Lachrymis cepit

rigare pedes ei⁹. Luc. 7. Magne peccatricis aie fōtē lachrymaꝝ hodie ingressuri sum⁹ aia mea. Et vt ꝯmōib⁹ Greg. in hodierna homelia vtar: cogitāti mihi de marie magdalene penitētia: flere magis libet q̄z aliqd loq. Cui⁹ ci vel saxeū pectus ille hui⁹ peccatricis lachryme ad exēplū pnie nō emoliāt: vñ exclamare libz O magnū diuine misericordie vasculū: q̄d diuina fuisti grā repletū. In magnis pctōribus magna diua mīa resplēdet. O vasculū sanctuz ab oib⁹ criminalib⁹ culpis hodie purificatū. Illā. n. mariā eē credim⁹. de qua Marcus septē demonia eiecta fuisse testat͛: ꝑ que septem mortalia cria designant͛. Septē qdē demonia habuit: q͛ septē mortalib⁹ culpis a capite vsq̄z ad pedes plena fuit: ꝛ tñ tātā hodie diuā grāz ex xp̄i pedib⁹ exhausit vt audire meret͛. Mulier remittant͛ tibi pctā tua. Nō. n. eam ꝑp̄o appellauit noīe: sed femina tm̄: qm̄ non correspōdenti opere suo noi sēp vixerat: qm̄ maria illūinata int͛pretat͛: ꝛ ipsa nō vt illuminata: sz vt ceca ꝛ obscura sēp vixerat. Et iō postq̄z illuminata est clarissime vixit: ita vt ei tāq̄z illuminatissime añ illi q̄z discipul⁹ post resurrectionē suā xp̄s apparuerit. Lumē aūt hodie tale a xp̄o qui ē veꝝ lumē accepit. Accepit aūt cū vas suū. i. ꝯsciam suā lachrymis lauare cepit. Habuit aūt aquā cū lachrymis fundēs quam salutarem a xp̄i pedibus exhauriuit, ait

n.textꝰ hodiernꝰ. Lachrymis cepit rigare pedes eiꝰ. Et qꝛ de ipa varie ſũt opiniões vt videbit. tres cca p̄dc̄a v̓ba ↄſideratões faciamꝰ vꝫ
Doctoꝝ ⁊ ſcõꝝ variã in eoꝝ dict̄ opinionē.
Doctoꝝ circa magdalenã variã affirmatões.
Doctoꝝ circa pn̄iaꝫ magdalene ⁊ graꝫ ↄclõz
De dc̄is ⁊ opiniõib' doctoꝝ. ↄſideraᵒ pᵃ.

P Rimo doctoꝝ ⁊ ſcõꝝ variã opinionē videamꝰ. vbi tres ↄclõeſ ſubiũgamꝰ vꝫ. Pria ↄclõ ē iſta. Cõſtitutiões decretoꝝ ſũt ſingularibꝰ opinionibꝰ p̄ferende. 2ᵃ ↄclõ eſt iſta. Nemo dꝫ cē tã dure ceruicis: vt ſuã opinionē alijs opiniõibꝰ anponat. 3ᵃ concluſio ē iſta. Opinio illa ſequēda ē: ac vera iudicatur: que plurium doctorum opinionibus conformatur.

Cõſtitutões decretoꝝ ꝓꝑis ⁊ ſingularibꝰ opinionibꝰ ſũt p̄ferēde. Cõclõ ꝑma.

S Ecipe ꝑmã ↄclonē vꝫ. Cõſtitutiões decretoꝝ ſũt ſingularibꝰ opinionibuſ preferēde. Iſta ↄclõ ē ſũmariũ.c. ne initar̄ prudētie tue. extra de ↄſti. vbi dic̄ tex. Ne initaris prudētie tue. Prudētie ſue innitit̄ q ea q̄ ſibi agēda vel dicēda vident̄ patruꝫ decretis ꝓponit. Et ſũt v̓ba Hiero. in parabolis Salomonis. Ad cuiꝰ declarationē tres ingramꝰ v̓i. vꝫ. Pria v̓i. ē iſta. vtꝝ dc̄a ſanctoꝝ ſint firmit̄ tenenda. 2ᵃ v̓i. ē. vtrũ qñ ſancti in dictis diſcordant liceat oibus tenere qd̓ placet. 3ᵃ v̓i. ē. cum quattuor ſint eccl̄ie doctores .ſ. Hieronymꝰ Gregoriꝰ Auguſtinꝰ ⁊ Ambroſiꝰ: cui illoꝝ ē magis credēdũ. Q̄tũ ad ꝑmaꝫ v̓i. dico ꝙ cõiter regula gn̄alis dat̄ ꝙ dictis ſãctoꝝ patrũ ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ ab eccleſia approbatoꝝ ſtandum ē. Et qui dicunt ꝙ ⁊ ipſi aiũt non poſſunt de temeritate redargui. Unde ⁊ in decretis di.15.c.ſi. dicit̄ ꝙ dicta q̄ttuor doctoꝝ ſũt tante efficacie ꝙ ſeruari debēt vſqꝫ ad vltimũ iota. ⁊ .25.q.j.c. ſũt qdam. dicitur ꝙ dicta eorũdeꝫ defēdere debemꝰ vſqꝫ ad ſanguinis effuſionē. Ubi nota ꝙ qnqꝫ conditiões ꝑncipalit̄ reqrũt̄ ad h̓ vt dicta ſcõꝝ ſint firmit̄ tenēda vꝫ. Prio reqrit̄ ↄcordãtia: ita ꝙ ↄcordēt ⁊ nõ diſcordēt in coruꝫ dictis ⁊ ſic ꝓꝑe intelligit̄ illud.c. finale. di.15. 2ᵒ requirit̄ auctenticatio .i. ꝙ eoꝝ opuſcula ſint ab eccl̄ia auctenticata: vt pꝫ di.9.c. noli. 3ᵒ notificatio i. ꝙ eoꝝ dicta ſint nota: quoniã ſi de eis dubium eēt excuſaret̄ nõ ſeruãs. pꝫ arg.c. paſtoralis. extra de ſi. iſtru. ⁊ .l. cũ ꝓlat̄ .ff. d̓ re iudi. 4ᵃ reqrit̄ nõ retractatio: ita ꝙ eoꝝ dicta ipſemet doctores ſci nõ retractauerit: qꝛ tũc ill̄ ſtãdũ nõ ē. vñ ⁊ Aug. ll. retractationũ mlta ſua dicta retractauit. Põt. n. qs opinionē mutar̄ quã diu tenuiſſet: vt. l. diui frēs. ff. de iure pa. ⁊ .23.q.5.c. vides vt opinor. ⁊ ibi glo. dicit ꝙ Auguſtinꝰ nõ fuit hereticꝰ: qꝛ mutauit opiniones falſas ⁊c̄. 5ᵒ reqrit̄ nõ correctio .i. ꝙ eorum dicta non ſint ꝑ eccl̄am retractata: qꝛ ſi ꝑ eccl̄am correcta ſunt ill̄ ſtandũ nõ ē: vt pꝫ .16. di.c.j. ⁊ .2. ⁊ di.22.c.j. Quare concluditur ꝙ qñ in dictis ſcõꝝ p̄dicta qnqꝫ ſeruant: tũc illis dictis ſtandũ ē: ⁊ ſeruanda ſũt vſqꝫ ad vltimũ iota vt dcm̄ ē. q̄re ⁊c̄. Q̄tũ ad ſcdam v̓i. dico breuit̓ ꝙ quãdo eoꝝ dicta diſcordant ⁊ ſint approbata ab eccl̄a ⁊ nõ retractata: ꝙ cuilibet licet eã que ſibi placet opinionē ſeqꝰ v̓bi grã. De Salomone eſt opinio diuerſa apud doctores. Quidã dicũt ꝙ eſt ſaluatꝰ. quidã ꝙ eſt reprobatꝰ. Auguſtinꝰ. n. aperte dicit ꝙ ſaluatus eſt: vt pꝫ .32.q.4.c. Salomõ. in glo. ⁊ de pe. di.2.c. ſi enim. circa finē. v̓ſi. ſalomõ. Similiter de glorioſa v̓gine tēpe hieronymi fuit maxima dubitatio an eēt ſimul aſſũpta in aia ⁊ in corpe: ⁊ in aia tm̃. Dicit tñ Hoſtiē. ꝙ cõmunis opinio ē nunc ⁊ approbata: ꝙ corpus virginis ſit aſſũptũ in celis: vt pꝫ ꝑ dc̄a Hieronymi in epiſtola ad Paulam ⁊ Euſtochium: ⁊ ꝑ approbationē eccl̄e q̄ tale feſtũ ſolēnizat ⁊ feriandũ ꝓcipit. extra de ferijs.c. ↄq̄ſtus vide Inno. in.c. ne initaris. de ↄſtitutiõibꝰ. qui idem dicit: ⁊ ideo de ipſa a nobis nõ ē aliter tenendum. Sed de Salomone ⁊ alijs opiniõibus ſanctoꝝ doctorum ab eccl̄a approbatoꝝ: donec nõ apparet veritas in ↄ̄trium: licet cuilibet tenē quam vult opinionē. 22.q.2.c. ĩ quibus. In quibꝰ inqt rebꝰ nihil intereſt ad capeſcendum regnum dei: vtrũ credãtur: aut ñ ⁊ vtrum vera putent̄: an falſa. In his errare id ē aliud ꝓ alio putare non eſt arbitrandum eſſe peccatũ: aut ſi ē minimum eſſe atqꝫ leuiſſimum. hec ibi. Propterea beatus Tho. in q̊libet querens hanc queſtionem vtrum ſcolares tenentes ſuoꝝ magiſtrorum diuerſas opiniones a peccato excuſentur: ſic ſoluēdo diſtiguit dicēs: ꝙ opiniones diuerſe doctoꝝ que ad fidem ⁊ bonos mores non pertinent abſqꝫ periculo vtranqꝫ opinionem ſequi poſſunt Hic enim dictum Pauli. ad Ro. 14. veritatem habet vbi dicit: ꝙ vnuſquiſqꝫ in ſuo ſēſu

329

habundat. Et similit̃ illud qđ dicit̃ de ꝯſe. di.
4. ſicut in ſacramentis vbi dicitur. Quot ſũt
capita tot ſunt ſententie. In his vo que ad fi
dem ⁊ bonos mores pertinent nullus excuſa
tur ſi magiſtri ſui opinionem erroneã ſequat̃
nec ignorantia eos excuſat. alioqn qui opinio
nem Arij Noſtorij Sabelij: ⁊ alioꝝ heretico
rum ſecuti ſũt non peccaſſent. In talibꝰ enim
dubijs non eſt de facili preſtandus aſſenſus.
Sed vt dicit Aug. 3. de doctrina xpiana: con
ſulere debet qs regulam fidei quã de ſcriptu
rarum planioribus locis ⁊ eccleſie auctoritate
perceperit. q̃re ⁊c̃. Concordant Monaldus
Guilhelmꝰ Vldericꝰ ⁊ Hoſtieñſis. ⁊ ẽ cõis
doctorum ſnia. Q̃tũ ad tertiam vi. dico ſm
glo. di. 9. in. c. veterum. ꝙ quando q̃ttuor pre
dicti eccleſie doctores diſcordant. Aug. in diſ
putationibꝰ magis fauendũ eſt. Hiero. i trãſ
lationibus ⁊ interpretationibus. ⁊ Grego. i
moralibus. De Ambroſio non facit mentio-
nem. ⁊ dicere poſſumus Ambroſio i iudicijs
magis fauendum eſſe. quare ⁊c̃. Et hec ſuffi-
ciant pro p̃ma concluſione.

Q̃ nullus debet ſuam prudentiam ſup ali-
os extollẽ. Cõcluſio ſecũda.

Ecipe ſcđaꝫ ꝯcl'onem vꝫ. Nemo de-
a bet eſſe tam dure ceruicis vt ſuã opi-
nionem omnibus alijs opinionibus
anteponat. patet iſta concluſio ꝑ ſupradictum
c. ne innitaris. extra de conſtitutionibus. ⁊ fa
cit. c. j. co. ti. Ad cuius declarationem tres in
gramus vitates vꝫ. Prima vi. eſt iſta vtrũ
opinio ⁊ dicta Gratiani ſint ab eccl'ia appro-
bata. 2a eſt cui ſtandum ẽ quando decretum ⁊
decretalis diſcordant. 3a vi. eſt an quis peccet
quando habet vnam opinionem: ⁊ tante ſe re
putationis exiſtimat ꝙ negligit inſtrui ⁊ edo-
ceri ⁊ petere ſcientem: Q̃tum ad p̃mum di
co vt colligit̃ ex dictis Jo. and. in. c. ex parte.
extra de iudi. ⁊. c. debitũ. extra de bigamis. ꝙ
aũt loqmur de dictis Grãni vt ſuis. i. inq̃ꝫtũ
loquitur vt doctor. aut de dictis ſcõꝝ canoniza
torum in ſuo decreto. Si loqmur de ſuis dcis
diſtingue. aut de dictis ſcõrum canonizatorũ
in ſuo decreto. Si loqmur de ſuis dictis: diſti
gue: aut illa dicta ſũt in decretalibus: a ſũmis
põtificibꝰ approbata: aut ſolum remanẽt i vi
tate ſua ſicut ipſe notauit. Si ſũt approbata tũc
dcis Grãni ſtãdũ ẽ. nec vt ſic põt dici opinio
Grãni: ſꝫ pape approbãtis. arg. c. ap'ice. de
prebend. li. 6. ⁊. l. j. §. q̃ oia. C. de veteri iure
enucleãdo. Si aũt loqmur de dcis Grãni vt
ſuis ⁊ vt loqt̃ tanq̃ꝫ mgr̃: tũc dico ꝙ aut dcã eiꝰ
dubia ſũt. ita ꝙ ñ reperit̃ ꝙ ſint approbata ab
eccl'a vl' nõ approbata: ⁊ tñ va ſũt. aut dcã eiꝰ
ꝯſiderãt̃ vt ſua opinio tñ. Si ãt vt ſua opinio
tñ: tũc ſi nõ ẽ ꝯ decretales põt teneri ⁊ nõ te-
neri. Nã i his q̃ mgr̃alit ⁊ vt doctor locutꝰ eſt
ꝯtinue reprobat̃: ſic mgr̃ ſniaꝝ: vt dic̃ Jo. an
vbi. s. Si ãt decretal' cẽt ſuis dcis i oppoſitũ
tũc decretal' tenẽda ẽ: vt idem dic̃. ⁊ Hoſti. i
c. paſtoral'. de decimis dic̃ ꝙ ẽt dcis pape nõ ẽ
ſtãdũ ſi loqt̃ vt mgr̃: q2 eiꝰ opinio nõ arctat: ſic
nec opinio vniꝰ alteriꝰ doctoris. di. 9. c. noli.
⁊. c. neqꝫ. Capl'ꝫ neqꝫ dicit ſic. Neqꝫ q̃rũlibet
diſputatões q̃ꝫuis catholicoꝝ ⁊ laudatoꝝ hõi
nũ velut ſcripturas canonicas hr̃e dẽmꝰ vt no
bis nõ liceat ſalua honorificẽtia q̃ ill' debet̃ ho
mibꝰ aliqd i eoꝝ ſcriptis reprobare aut reſpu
ere: ſi forte iuenerimꝰ ꝙ alit̃ ſenſerit q̃ꝫ vitas
hꝫ diuo adiutorio vel ab alijs itellecta vl' a no
bis. Tal' ego ſũ in ſcriptis alioꝝ q̃les volo eẽ
itellectores meoꝝ. hec ibi. Augu. in epl'a ad
Fortunatũ: ⁊ ponit glo. p̃ma notabile vbum
dicẽs. Nõ eo ipſo ledit̃ fama alicuiꝰ ꝙ expro-
bat̃ teſtimoniũ ſuũ. extra de excep. c. deniqꝫ ħ
glo. Si aũt loqret̃ vt papa tũc eiꝰ opiniõi ẽ ſtã
dũ: ita ꝙ dicẽt ita ſentimꝰ: vt pꝫ in. c. ſiſcitatus
es a nob. extra reſcriptis. vbi dr̃. nos vo ita
ſentimꝰ ꝙ tã de iure q̃ꝫ de facto illa ipotẽtia cẽ
ſeat̃ ⁊c̃. vñ ꝑ illud vbũ ſentimꝰ apparet ꝙ pa
pa loqtur vt papa: ⁊ ſic eiꝰ opinio facit legem
Si aũt dicta Grãni ſũt dubia ita ꝙ nec ab ec-
cleſia approbata nec approbata reperiuntur:
nec ꝯtinẽt dcã ſcõꝝ patrũ: tũc ẽ duplex opinio
vna Jo. an. ⁊ dñi Antonij referẽtiũ eiꝰ dcã ꝙ
decretoꝝ dicta nõ ſũt approbata cũ loqt̃ vt do
ctor ⁊ dicta doctoris nõ arctant vt dictũ ẽ. g̃ nõ
ſũt approbata. Itẽ Grãnꝰ leges ꝯdendi ptã
tem nõ habuit q̃ ſoli p̃ncipi datur: vt extra de
ꝯſti. c. trãſlato. ⁊. l. fi. C. de legibꝰ. ⁊ nõ p̃ſuit̃
ꝯceſſa niſi ꝓbet̃: vt i ꝓemio ſexti. vſi. nos ad
apicẽ. Nam vt qs poſſit reſpõdere de iure oꝫ
vt ſibi ptãs demãdet̃: vt. l. 2. §. penulti. ff. de
origine iuris. Et ad ꝓbãdũ illã hũiſſe ptãtem
regrit̃ ſcriptura: vt. l. j. C. de mãdat' p̃ncipũ.
Itẽ rubrice decreti non ſũt ſilr̃ approbate: vt
no. Jo. an. i ꝓemio ſexti allegãdo ħ dicẽ Jo
annẽ monachi. 3. q. 9. in. c. charte. ⁊ Specu-
latorẽ de diſputationibꝰ ⁊ allegatõibꝰ in fine.

Alia ē opinio multoꝝ modernoꝝ in opposi-
tum vz. ꝙ dc̄a Grāni ingr̄alit dicta: q̄zuis ex
plicite non sint in decretalibꝰ: aut alit̄ ꝑ sedem
aplicā approbata: ꝙ implicite sūt approbata.
Et ꝓ h̄ patet ex auctoritate dcōꝝ qui illū glosa
uerūt: a qbꝰ nō ē absurdū arguere: vt. l. septi
mo mēse. ff. de statu hoiuz. fac q̄ð no. Bar. i
l. j. ff. si certū petat̄. vbi multa de istis legibus
ponit. 2° q꞉ liber decreti i scholꝭ coit̄ legit̄: ꝛ i
iudicijs allegat̄. Ad h̄ ꝓemiū sexti. ꝛ cle. in fi.
Item mutāda nō sunt q̄ lōgā ꝯsuetudinē ꝛ in
terptationē habuerūt: vt in. c. diuturni. 12. di.
ꝛ. l. minime. ff. de legibus. Diuturni mores
vtentiū ꝯsensu approbati legē imitant̄. i. ꝓ le
ge habēdi sūt. h̄ ibi. ꝛ h̄ est bonū argm̄. Istud
fuit seruatū i iudicijs. ḡ ē approbatum ꝛ ꝓ le-
ge habendum: vt instituta de satisdationibus
§. fi. ꝛ. c. ex lr̄is. extra de constitutionibꝰ. Itē
quia non solum decretalis pontificum: sed eti
am leges imperiales decretum imitari nō de
dignantur: vt in aut̄. de monachis. §. fi. ꝛ in
aut̄. vt clerici apud ꝓpos epōs. §. finali. ꝛ in
aut̄. de ecclesiasticis titulis. §. i. Itez ꝛ papa
tollerat librum decreti legi in scholis ꝛ in iudi
cijs allegari. Ideo propter bonum publicuz
videtur ille liber approbatus. Talis enim pa
cientia ꝛ silentium pape pro consensu haberi
debet: vt in. c. continebatur. extra de his que
fiunt a prelato. faciunt notata per Johannem
and. in. c. illud de presumptionibus. ꝛ quod
habetur in. l. 2. ff. de acquirenda possessione.
ꝛ quod notat Baldus in. l. siue possidetis. C
de probationibus. Facit in simili quod notat
Baldus in proemio feudorum circa illum ar
ticulum an liber feudorum sit approbatus ꝛc̄
Et sic ex his concludunt decretum eē appro-
batū. Ego tamen dico ꝙ dicta Gratiani non
vident̄ approbata: nisi aliqui canones faciāt
de eis mentionem: vt est glo. notabilis in. c.
ꝑmo. super verbo contractus. de reb. eccle.
nō alienan. li. vj. posuissem illam ad lr̄am: sz
longa ē. Et sic patet quid dicendū sit de dictis
Gratiani inq̄ztū sunt dicta sua. Si aūt consi-
derent̄ dicta Gratiani inquātū sūt dicta scōꝝ
sic sunt approbata: ꝛ nō inq̄ztū dicta Grāni:
vt pz i. d. c. ne initeris. extra de cōstitu. ar. ad
h̄. l. 2. in ꝑn. ꝛ. §. postea. ff. de orig. iur. Et sic
intelligendū est leges ꝛ decretales seq canōes
s. inq̄ztū sūt dicta sanctoꝝ. Et ꝑmitit̄ legi in
scholis ꝛ allegari inq̄ztū. s. in decreto ꝯtinent̄
dicta scōrum approbata. Sed in his fm opini
onē ꝓpriā loquitur ꝯnunc reprobatur. sicut etiā
dicta magri sen. q̄re satis patz ad ꝑdictam ve
ritatē. q̄re ꝛc̄. Q̄tum ad scðam ve. dico bre
uiter fm Jo. an. vbi. s. ꝙ qn̄ dicta Grāni dis
cordant a decretali: tūc decretali standū est ꝛ et
nō decreto. Sz ponamꝰ ꝙ repiatur diuersitas
inter dicta scōrum approbata ab ecclia ꝛ inter
sūmos pontifices: qbus tunc dictis standuz ē
Dico fm doc. ꝙ in expositione scripturaꝝ stā
pum est dictis scōrum. In decisionibꝰ aūt cau
saꝝ standū est dictis sūmoꝝ pontificū. 20. di. c
i. ꝛ ibi glo. in sūma. Et huic ꝯnsioni adde vnū
granū salis: ꝙ h̄ veꝝ est. s. ꝙ in expōe scriptura
rū standū est dictꝭ scōrum patꝝ: supple nisi tra
ctaret̄ de expositōe sup sacris vel articulꝭ fidei:
q꞉ tunc standū est pape: q꞉ pape ꝛ nō sctis data
fuit ptās interptandi legē dubiā: vt in. c. ꝑ ve
nerabilē. cū q̄ filij sint legitimi. vbi quasi circa
fi. c. dr̄ sic. In qbus cū aliqd fuerit difficile vel
ambiguū ad iudiciū est sedis aplice recurren-
dū. cuiꝰ sniam q̄ supbiens ꝯtempserit obseruare:
mori ꝑcipitur. i. ꝑ excōicationis sniam velut
mortuus a coione fideliū separi. Paulus etiā
vt plenitudinē ptātis exponeret. ad Cor. s. i. c
6. in principio scribens ait. Nescitꝭ qm̄ ange-
los iudicabitꝭ: q̄nto magꝭ secłaria h̄ ibi q̄re ꝛc̄
Q̄tum ad ⁊tiam dico ꝙ qlibz siue sit prelatꝰ
siue nō: tenet̄ tenet̄ ꝛ obligat̄ de his q̄ ignorat
petere ꝛ discē: nō solū a maiore sz ēt a minimo:
dū tn̄ sit eruditꝰ. Q꞉ si cecꝰ ceco ducatū presta-
ret ambo in foueā caderēt: vt dicit saluator nr̄.
In. 38. di. c. nullus dr̄. Nullus episcopꝰ ꝓpt
opprobriū senectutꝭ vel nobilitatē gnīs a ꝑuuł
eruditus ꝛ minimis: siqd forte est vtilitatꝭ ꝛ salu
tis ingrens negligat. Qui cum rebelliter vi-
uit ꝛ discere atqz bona recusat: magis diaboli
membꝝ q̄z christi esse ostendit̄. ꝛ ponꝰ infidel̄
esse monstrat̄. h̄ ibi. Et glo. ibi allꝭat Augum̄.
Audi Augu. Ego senex a iuuene ac collega
nūdum ab anniculo patus sum edoceri. 24. q
3. c. si habes. hec glo. Et idem Aug. di. 37. §.
vltimo. Illis omnino inquit ignosci non pote
rit qui a quo discerent copiam habentes operā
nō dederunt. h̄ ille. q̄re ꝛc̄. Et sic pz predca ꝯo
Que opinio sequenda sit vbi sunt mlt̄e opi
niones. Conclusio tertia.
Cipe ⁊tiam ꝯclōnem. vz. Opinio illa
sequenda ē ac vera iudicatur que plu
rium doctoruz opiniōibus ꝯformat̄. vbi tres

ingram⁹ ꝟitates vz. Pria ꝟi. ē ista. Utrum
multitudo opinionū doctoꝝ pluriū opinioni/
b⁹ paucoꝝ preualeat. 2ᵃ ē. quid tenenduz sit
quando doctores discordant. 3ᵃ ꝟi. ē. an opi
nio antiquoꝝ sit modernoꝝ opinionib⁹ ꝓfe
renda. Quātum ad ꝑmam dico ꝙ ceteris pa
ribus multoꝝ opinio ꝓualere debet opinioni
bus paucorum. arg. ff. de acquir. here. l. cum
quidam. §. quod dicitur. ⁊ ff. de ventre inspi
ciendo. l. j. §. j. Illi. n. opinioni stat̄ que plu/
riū testimonio ꝯprobat̄. ff. de officio questoris
l. j. Et h̄ intellige quando non cōstaret de cōi
lege: quia si constaret de cōmuni lege illi stan
dum esset: vt in. l. athletas. ff. de his qui no/
tantur infamia. ⁊ l. int̄ oēs. ff. qui satisda. co/
gantur. Item ē verū nisi illa cōis opinio no
torie falsa eēt: vl̄ nōbilit̄ ꝯuicatur: vt. l. j. §. s
neqz. C. de veteri iure enucleādo: ⁊ qḋ notat
glo. in. c. 3. extra de ꝯsuetu. vbi glo. sup ꝟbo
q̄ritur. dicit sic. Nō ꝓhibet̄ h̄ qḋ a plurib⁹ in/
grat̄: q: facili⁹ iuenit̄ qḋ a plurib⁹ sapiētib⁹ q̄ri
tur. 20. di. de quib⁹ ⁊. C. de fideicōmis. l. vlti.
ad fi. Et qm̄ illiterati hn̄t aliquādo causaꝝ pe
ritiam. C. de iudi. certi iuris. ⁊ aut. de iudi. §.
q: nō. colla. 6. Sz h̄ solū reprobat̄ h̄ ꝙ eoꝝ rn̄
sum ꝑ sn̄ia teneatur. Et ꝙ ita sit audi tex. ibi/
dem. Ad nr̄am ingt audiētiam noueris ꝑue/
nisse ꝙ in tua diocesi etiā i causis eccl̄asticis cō
suetudo min⁹ rōnabil̄ habeat̄: ꝙ cū aliq̄ causa
tractat̄ ibidē allegatōib⁹ ⁊ q̄relis vtriusqz ꝑtis
auditis a pn̄tibus lr̄atis ⁊ illr̄atis sapiētib⁹ ⁊ i
sipientib⁹ qd iuris sit q̄rit. ⁊ quod illi dictaue/
rint: vel aliq̄s eoꝝ pn̄tium ꝯsilio reqsito ꝓ sen
tentia teneat̄. Nos igit̄ attendentes ꝙ ꝯsue/
tudo q̄ canonicis obuiat institutis nulli⁹ dēat
esse mometi: cū sn̄ia a nō suo iudice lata nullā
obtineat firmitatē: vt i causis eccl̄asticis subie
ctoꝝ tuoꝝ postq̄z tibi de meritis eaꝝ cōstiterit
sn̄iam ꝓferre valeas sicut postulat ordo rōnis
auctoritate tibi pn̄tiū ꝑmissa consuetudine non
obstante concedim⁹ facultatē. h̄ ibi. Ex q̄ tex.
habes h̄ bonum dictum ꝯiuncta glo. ꝙ non ē
malū ꝯferre de merit̄ causaꝝ cū lr̄atis ⁊ illite
ratis: lz nō teneant̄ eoꝝ ꝯsilia sequi. sed dimit
tamus ista. Apparet igit̄ q̄liter opinio mltoꝝ
ꝑfertur opinioni paucoꝝ. q̄re ⁊c. Quātū ad
2ᵃm dico ꝙ tam in iure canonico q̄z ciuili qn̄
repitur doctoꝝ opinio diuersa: decisio spectat
ad papā. Q: decisio iuris canonici ad papam
spectet; pz in. c. sup lr̄is. extra de resriptis. vbi
dr̄. Sup lr̄is que ab aliq̄bus ex malicia ⁊ a nō
nullis ex ignorātia tacita veritate: vel sugge/
sta falsitate impetrant̄ a nobis: diuersas intel
ligim⁹ sentire diuersa. Alijs asserētib⁹ eas de
bere ꝓrsus carere oi cōmodo lr̄aꝝ: cū mēdax
precator debeat carere ipetratis. Alijs ꝟo di
centibus ꝙ ⁊ si forma carere debeāt in lr̄is no
stris exꝑssa: nihilominus iuxta rigorez iuris
sit a delegato iudice in negocio ꝓcedendum.
Nos igitur inter eos ⁊c̄. vbi papa determiat
quid sit tenēdum. Et determinatio ē tal̄ ꝙ ex
ꝑmens falsum vel tacēs verū in rescripto ca/
ret impetratis: s si fecit ꝑ simplicitatē: tūc aut
al̄s nō obtinuisset rescriptū: ⁊ sic etiā caret im
petratis. Aut al̄s obtinuisset ⁊ sic ſm iur̄ or
dinē ꝓcedere dz delegat⁹ nō seruata spāli for
ma rescripti ⁊c̄. Istud est sūmariū hui⁹ tex. lz
alij alit̄ sument. Quōlibet sit pz: ꝙ qn̄ opinio
nes doctorū in iure canonico sūt diuerse ꝙ de
cisio spectat ad papā. Q: aūt in opinionib⁹ le/
gistaꝝ diuersis ēt decisio spectet ad papā: pz
exꝑsse i. c. ꝑ venerabilē. extra q filij sint legiti.
⁊ ꝑsertim si decisio fieret vacāte iperio. arg. c.
licet: de foro ꝯpe. vbi dicit ille tex. ꝙ laic⁹ laicū
sup re ciuili coram iudice ecclesiastico conue/
nire non pōt nisi in defectu iusticie secularis:
vel nisi cōsuetudo h̄ habeat ⁊c̄. In theologia
ꝟo sup his q̄ spectāt ad articulos fidei ⁊ sacra
decisio spectat ad papā qn̄ opiniōes theologo
rū ab eccl̄a approbatoꝝ essent diuerse. In a/
lijs āt standū ē detmiationib⁹ scōꝝ. Et si di/
uersi int̄ se: ⁊ tn̄ nō facit ad fidē nec ad aie sa/
lutē: tūc possum⁹ tenē qḋ volum⁹: sic pz de cō
ceptōe ꝟginis: q̄ adhuc questio decisa non est
ꝑ eccl̄am: vnde papa nō ita faciliter ⁊ leuit̄ re
probat opiniōes doctoꝝ. extra de restitutione
spoliatoꝝ. c. lr̄as tuas. ⁊ de cele. mis. c. cū mar
the. sic duo magni tex. Audi qḋ dicat i. c. lr̄as.
recitatis plurib⁹ opinionib⁹. Nos ingt autē
ad pn̄s nullaten⁹ de ꝑdictis sētētijs reproba/
mus: nec cuiq̄z eaꝝ ex nostra rn̄siōe volumus
aliqḋ preiudicium generari ⁊c̄. Et ista suffici
ant ꝓ pn̄ti ꝟi. Quātū ad 3ᵃm dico ꝙ sunt due
opiniones. Una dicit ꝙ opiōes antiq̄ꝝ poti⁹
q̄z nouorum sequende sunt: ⁊ maxie si illa opi
nio antiquoꝝ diu sustentata ē. ⁊ facit ꝓ h̄ tex.
in. sic viue. 16. q. j. vbi dicit glo. ꝙ scholares
debent intrare cū senioribus: doctoribus: ⁊ ꝙ
seniores doctores ⁊ magni sūt audiēdi. Alia
opinio dicit oppositum. ⁊ facit ꝓ ipsa cle. j. de

37

sūma trini. vbi dr̄ sic. Nos attēdētes gn̄ales
efficaciā mortis xp̄i: qui p̄ baptisma applicat̄
oib⁹ pariter baptizatis: opinionē scḋam que dic̄
tā paruulis q̄ȝ adultis ꝯferri in baptismo iforꝛ
mantē grām ꝛ ꝟtutes: tā̄q̄ȝ ꝓbabiliorē dictis
scōꝝ ac doctoꝝ modernoꝝ theologie mag̃ cō
sonā ꝛ cōcordē: sacro approbāte ꝯcilio dicim⁹
eligendā. hec ibi ad lr̄aȝ. Ego ꝟo dico ꝙ si lo
quant̄ doctores de fide l' ꝑtinentib⁹ ad illā ꝛ sa
lutē aie: illi opinioni magis fauendū est q̄ ma
gis determinatiōib⁹ scōꝝ doctoꝝ ꝛ ecclesie ad
heret. Si āt de alijs reb⁹: tūc illi fauendū ē: q̄
melioribus rōibus ꝛ clariorib⁹ ꝯclōnib⁹ robo
rat̄. ex̄ de ferijs. c. capellanus. vide in hac mā
notata p̄ Hosti. in. c. q̄zto. de trāsla. ꝛ in. c. i.
de sacra vnctione. Et ista sufficiāt ꝓ p̄n̄ti con/
clusione. Et sic patet p̄ria consideratio.

De diuersa doctoꝝ opinione circa peccata
Marie magdalene cōsideratio scḋa.

Secundo doctorū

circa Mariā magdalenā variā
affirmationē videam⁹. vbi tres
ꝯclōnes sbiūgam⁹. vȝ. Pᵃ ꝯ° ē
ista. Tāta cecitate an̄ ꝯuersionē magdalena te
nebat̄: ut oium peccatoꝝ mortaliū tenebris fu
scaret̄. 2ᵃ ꝯ° ē ista. Nihil ꝓhibet oēs ruinan
di occasiōes magdalenā habuisse qbus dr̄ ita
horribilit̄ ꝯ̄ deū ꝓ primum ꝛ seipsā peccasse 3ᵃ
ꝯ° ē ista. Misera magdalena nō solū fuit mē/
tali contaminatione polluta: sed etiā corporali
corruptiōe contaminata.

De peccatis Marie magdalene.

Conclusio prima.

Ccipe p̄mā cōclōnē ꝛc̄. ut. s̄. vbi tres
ingram⁹ ꝟi. vȝ. Pria ē ista. vtꝝ pec
catum bona n̄āc diminuat. 2ᵃ ē ista
vtꝝ pc̄m bona n̄ālia totalit̄ corrumpere possit.
3ᵃ ē. vtꝝ magdalena oia pctā mortalia habu
erit. Q̄tū ad p̄mā dico s̄m btm̄ Tho. in que/
stionib⁹ de malo: ꝙ nullū pc̄m diminuit bona
n̄ālia q̄ztū ad substām. qm̄ ut dicit beat⁹ Dio/
nisius. iiij. de diuinis noib⁹. Bona n̄ālia i de
monib⁹ manent integra: nec diminuta sūt per
pc̄m. minuit āt quātū ad habilitatē: qm̄ vires
aie nō ita sūt in bonū prompte ꝛc̄. Vbi ē notā
dū s̄m ipsū ibidē ꝙ cū diminuere sit quoddaȝ
agere: nō possum⁹ recte intelligere peccatū nā
lia bona, s̄m substām nō diminuere: sȝ s̄m ha
bilitatem: nisi p̄us declaremus quid sit agere

Agēs ḡ duplex ē. s. verū ꝛ abusiuū. Agēs ve
rū ē illud qḋ ꝓprie ꝓducit actū. Agens abusi
uum est quo agens veꝝ actū ꝓducit. Vbi grā
Pictor parietē albū facit. pictor ē agēs verū
q2 ipse ꝓducit hunc effectū. s. pariete albū. Sȝ
q2 ipse pictor albū parietē facit per albedinem
dicemus ꝙ etiā albedo facit parietem album.
ꝛ sic dicetur agens abusiuum. quoniam ipsa
albedo nō facit parietem album: sed illud quo
mediāte pictor hoc facit. Secūdo nota ꝙ agēs
verum duplex est. s. agens per se ꝛ agens per
accidens. Agens per se est qḋ agit propriam
formam. Agens per accidens est qḋ remouet
prohibens. Exᵐ. Sol per se illuminat domū
sed aperiēs fenestram que erat obstaculum lu
minis est agens verum per accidens illi⁹ illu
minationis. Tertio nota ꝙ agens per se agit
duobus modis. s. primo ꝛ principaliter ꝛ secū
dario ꝛ consequenter. Exᵐ. generans fortem
p̄mo ꝛ principaliter dat formam forti. secūda/
rio aūt ꝛ consequenter dat motū ꝛ omnia que
sequuntur ad formam. Quarto nota ꝙ sicut
remouens prohibens, id est obstaculum lumi
nis dicitur agēs verum per accidēs illumina
tiōis domus: ꝛ ipsa remotio obstaculi ē agēs
p̄ accidens abusiuū eiusdem illuminatiōis: ita
ponens obstaculum prohibens illuminationē
est agens verum per accidens ipsius obscuri
tatis: ꝛ ipsum obstaculū quo mediante agens
verū per accidens domum offuscat ꝛ tenebro
sam facit est agens per accidens abusiuū eius/
dem obscuritatis. Quinto nō ꝙ sicut lumen i
aerē a sole diffunditur: ita gratia a deo anime
infundit̄. Et lȝ gratia sit supra naturam aime
tm̄ i nā aie vel cuiuscūq̄ȝ creature rōnalis ē ap
titudo quedā ad grē susceptiōȝ. ꝛ p̄ grām susce
ptā aia ipsa fortificat̄ i debitis actibus. Sexto
nō ꝙ sicut fenestra clausa ē obstaculū ꝓhibēs
lumen ingredi domū: sic pc̄m ē obstaculum ꝓ
hibens ne grā ingrediatur ad aiam. Isa. lix.
Iniqtates vr̄e diuiserūt inter vos ꝛ deū vr̄m
Et rō ē q2 sicut interior aer dom⁹ nō illumina
tur a sole nisi directe respiciat solē. hūc āt dire
ctū aspectū solis obstaculū impositum ipedit.
Ita aia nō pōt illuminari a deo p̄ grē suscepti
onē nisi directe cōuertat̄ i ipsū. Hāc āt ꝯuersi
onē ipedit pc̄m qḋ cōuertit aias in oppositum
Iн̄ bn̄ dixit Aug. ꝙ pc̄m ē auersio ab incōmu
tabili bono: ꝛ cōuersio ad mutabile bonū qḋ.
s. ē ꝯ̄ legem dei. His sic notatis apparet quō

331

pctm̄ minuat aptitudinē nāē aie. Nā obstacu
lū alic⁹ pfectiois aut forme nō solū hoc facit ꝙ
excludit formā vel pfectionem: ſꝫ ēt facit susce
ptiuū illi⁹ pfectiōis vel forme minus aptum vł
habilē ad forme susceptionē. Et vlterius etiaꝫ
ꝑ ꝯñs impedit effectū forme vel pfectōis ī sub
iecto: ⁊ maxime si obstaculū fuerit aliqd actu
vel habitu. vnde māifestū ē ꝙ illud qđ moue
tur vno motu non siłr mouet̄ ꝯ̃rio: ⁊ ēt ē min⁹
aptū vel habile ut motu ꝯ̃rio moueatur. Exᵐ
Q̄đ eni ē calidū nō solū puat̄ forma frigidita
tis. sed etiā minus ē aptū infrigidari: q: diffi-
cilius frigidi impressionē suscipit. Siłr ğ ī ꝓ-
posito pctm̄ cū sit obstaculū gr̃e ut visu ē: nō so
lū excludit grām: ſꝫ ēt aiaꝫ minus habilem vel
aptā facit ad gr̃e susceptionē. ⁊ ꝯñr minuit in
aia aptitudinē vel habilitatē a bono ad grām.
Et cū hmōi habilitas sit quoddā bonū nāe: pꝫ
ꝙ pctm̄ diminuet bona nāe. q: gr̃a nām pficit
q̄ʒtū ad intellectū ⁊ voluntatē. ⁊ q̄ʒtū ad inferi
ores aie ptes obedibiles rōni dico irascibilem
⁊ cōcupiscibilē. Peccatū āt gr̃aꝫ excludendo
⁊ diminuendo hmōi auxilia nāe dicit̄ vulnera
re nām. Unde ignorātia malitia ⁊ hmōi sūt q̄
dā vulnera ꝯsequentia ex pctō. q̃r ⁊c̄. Quantū
ad t̄am dico ꝙ nō ē ꝑua difficultas. Nā si tol
litur ꝑ pcm̄ habilitas ⁊ aptitudo aie ad grām:
cū talis aptitudo sit finita videt̄ ꝙ ꝑ continuaꝫ
diminutionē totałr illa aptitudo deficē possit.
Itē puatio totałr tollit aptitudidē in subiecto.
Exᵐ. Cecus nullo mō ē aptus natus ad vidē
dū. Itē sicut se hꝫ bonū gr̃e ad malum nature
ita se hꝫ malū culpe ad bonū nāe: sed per gr̃aꝫ
excludi pōt totū malū nature. i. fomes q ē icli-
natio ad culpā: ut pꝫ in beatis. Ergo ꝑ maluꝫ
culpe pōt tolli totū bonū nāe qđ ē habilitas ad
grām. Et sic alia plura media fieri posset ad h̄
ꝓpositū. Sꝫ ꝯ̃ q̄ʒdiu manet volūtas: tamdiu
manet voluntas ad bonū: ſꝫ pcm̄ nō tollit nec
anihilat voluntatē: imo in ipsa ꝯsistit. ğ nō po
terit ita multiplicari ꝙ tollat totā habilitatē na
ture ad bonū. Ad cui⁹ declarationē tatā dū t̄m
Tho. vbi. s̄. ꝙ aliquā aptitudinē ⁊ habilitatē
diminui ī aliq̄ subiecto pōt intelligi dupłr. aut
ꝑ subtractionē alic⁹ ptis: aut ꝑ appositionē ali
cui⁹ ꝯ̃rij. Exᵐ p̄mi. Accipiat̄ vnū corp⁹ calidū
in hoc corpore calido ē quedā habilitas ⁊ apti
tudo ad calefaciendū: subtrahat̄ aliq̄ ꝑs illius
caloris per quē tale corp⁹ est habile ad calefaci
endū: pꝫ q̄ʒto magis auferret̄ aliq̄ ꝑs illius ca
loris tanto magis auferet̄ illa aptitudo ad cale
faciendū. Exᵐ secundi. Accipiam⁹ aquā cale-
factā. In ipsa eni est habilitas ⁊ aptitudo que
dam ad infrigidationē: tūc apponāt̄ duo ğdus
caliditatis sup̄ eos quos hꝫ in dicta aqua: certe
minuit̄ talis aptitudo ad infrigidationē. ⁊ sic
si apponāt̄ duo. tres. q̄tuor. ⁊ sic de alijs gra
dib⁹. Patet. n. ꝙ q̄ʒto plures ponūt̄ gradus
caliditatis: tāto illa minuit̄ habilitas. Hi duo
modi q̄ʒuis repiri possint tam ī potentijs acti
uis q̄ʒ ī passiuis: ꝓpꝛ tn̄ p̄m⁹ modus reperit̄ ī
potentijs actiuis. ⁊ secūd⁹ in potētijs passiuis.
His sic notatis dico ꝙ habilitas ⁊ aptitudo q̄
est ꝑ substractionē pōt totałr auferri ablato eo
qđ habilitatē causabat. Qñ v̄o habilitas mi-
nuit̄ ꝑ appositionē ꝯ̃rij: tūc si ꝯ̃riū illud appo
sitū pōt corrūpē subiectum: potit siłr habilitas
illa totałr tolli. qm̄ sbiecto corrupto corrūpit̄ ⁊
accñs exñs ī illo subiecto. Exᵐ. Pōt. n. tātuꝫ
augeri calor ī aq̄ ꝙ corrūpet̄ aq̄: ⁊ ꝑ ꝯñs corrū
pet̄ habilitas aq̄ ad frigefaciēdū q habilitas cō
seq̄bat̄ spēꝫ aque. Si āt ꝑ appositioē ꝯ̃rij quā
tūcūqꝫ multiplicet̄ nō possit subiectū corrumpi
pꝫ ꝙ non corrūpet̄ totałr habilitas exñs in illo
subiecto. Nā q̄ʒdiu manet subiectū tādiu ma-
net nālis aptitudo ꝯñs nāꝫ ⁊ spēꝫ illi⁹ subiecti.
Et ꝑ ꝯñs multiplicato opposito minuet̄: nō tn̄
totalit̄ corrūpet̄ ꝑꝑ ꝑmanentiā talis subiecti ī
quo radicat̄ talis habilitas. Mō ad ꝓpositūꝫ
habilitas nāe rōnalis ad gr̃aꝫ ē sic potētie sus
ceptiue ⁊ nō actiue. Que quidē habilitas non
diminuit̄ ꝑ remotionē ptis sube subiecti: ſꝫ ꝑ
appositionē ꝯ̃rij: qđ nō corrūpit subm̄. Appo
sitio āt ꝯ̃rij ē auersio a deo ⁊ cōuersio ad bonū
qđ ē ꝯ̃ legē dei. Et cū nā rōalis sit icorruptibił
q̄ʒtūcūqꝫ pcm̄ młtiplicet̄: nō corrūpit̄ habilitas
ad bonū gr̃e: łꝫ minuat̄ ꝑ ipsū. Procederet ğ
arg p̄mū si bonū nāe diminueret̄ ꝑ subtractō
nē sic ē dictū. Siłr ⁊ puatio que totałr tollit po
tentiā totałr tollit aptitudinē existentē ī illa po
tentia: ſꝫ nō sic ē in ꝓposito. Cecitas. n. totali
ter corrūpit potentiā: ⁊ ꝑ ꝯñs totałr aptitudinē
ad visionē. Ad aliud dr̃ ꝙ ꝓnitas ad maluꝫ q̄
dr̃ fomes nō consequit̄ nām sicut habilitas ad
bonū: sed consequit̄ corruptionē nature que ē
ex culpa. Et ideo fomes totałr per gratiam tol
li pōt: non autē bonū nature per culpam. Sꝫ
dices: pater Ambrosi vnde est ꝙ in damnatis
totaliter habilitas ad bonū est ablata. ita ꝙ im
possibile est ꝙ disponatur ad bonū gratie. Di

co q̄ hoc nō est ex totali subtractione habilita/
tis naturalis ad bonum: sed ex obstinatiōe vo
luntatis in malo: ⁊ ex imobilitate diuine snie.
Et p ɔñs pȝ q̄ pctm̄ creaturā rōnalē ex̄ statuȝ
nature totaliter nō ponit: ſȝ extra ei⁹ pfectionē
Preterea paupercula magdalena lȝ multitu/
dine peccatoꝝ pmereť: nunq̄ȝ tamē habilitas
⁊ aptitudo ad bonū grē fuit totaliť extincta. si/
miliť ⁊ i alijs peccatorib⁹ viuentib⁹. Nec ē de
peccatoris salute pp hāc habilitatē q̄ȝdiu est in
pnti vita desperandū. qř ⁊c̄. ut sepe ōndimus
Quantū ad tertiā ṽitatem dico q̄ triplici via
ōndo magdalenā oiuȝ peccatoꝝ labe fuisse pol
lutā. s. aucte. ⁊ rōe. ⁊ ex°. Auctas est satis cla
ra Grc. q de ipsa ait. Hāc credim⁹ illam ma/
gdalenā eē: de qua septē demonia p q̄ septem
mortalia pccā designāť eiecta eē Lucas testať
Et textus hodiernus ait. Ecce erat mulier ici
uitate peccatrix. Ubi tria horrendissima ð ipa
paucissimis in verbis ōndit. s. peccatoꝝ magni
tudinē p h̄ aduerbiū ecce: qd̄ est aduerbiū de/
mōstrādi: ac si digito mōstraret eā dicēs. ecce.
illa vana. illa inhonesta. illa luxuriosa mulier:
⁊ inuerecunda. 2° ōndit peccatoꝝ certitudinē
qr̄ dicit in ciuitate: q̄si dicat. tm̄ erat peccatorū
magnitudo eius nota ⁊ certa ut per totaȝ esset
ciuitatē diffamata. Jn̄ phariseus eā dānās in
tra se ait. Si h̄ eēt pphā sciret vtiq̄ȝ que ⁊ q̄lis
ē mulier que eū tāgit: ⁊ imediate subdit: quia
peccatrix ē. O res inuatiōe digna: ut mulier
tā diues: tā nobilis: tā elegans: tā facunda: ad
tantā demētiam deueniret ut publica meretrix
diceret. vñ de ipsa dici pōt illud Jsa. Babilō
dilecta mea posita ē mihi in miraculū babilon
cōfusio gētiū intpretať. 3° ōndit peccatorum
turpitudinē in pdicto ṽbo peccatrix. Nisi. n.
turpissima ⁊ horrendissima illi⁹ pccā fuissent n̄
ita eā aperto vocabulo peccatricē nominasset
Jn̄ Aug. de ipsa ait. Quia. n. hec mulier tur/
pitudinis sue maculas aspexit lauāda ad fontē
misericordie cucurrit. qř ⁊c̄. 2° h̄ idē pt ōndi
rōe sic. Qñcūq̄ȝ aliqd ɔpetit alicui p excellēti/
am: videnť ⁊ minora que cōsequūť illi cōpetē
sed magdalena p excellentiā publica peccatrix
appellabať. ḡ videnť illi cōpetere minora que
ad publicā peccatricē cōsequunť. ois āt inho/
nestas turpitudo. iuerecūdia. ⁊ oia pccā mor/
talia cōsequūť publicā peccatricē. ḡ ⁊ i magda
lena locū habuerōt. vñ sic bñ facietib⁹ oia co/
opāť i bonū: ita male facietib⁹ oia coopanť in
malū. 3° h̄ idē pȝ ex°. Nā ista signa exterio/
ra q̄ xpo hodie exhibuit magdalena. s. stare re
tro: plorare: extergere capillis: vngē vnguē/
to: ⁊ hmōi. qd aliud indicāt q̄ȝ magdalene pec
catoꝝ multitudinē: turpitudinē: ⁊ horribilitatē
Nō. n. tā publicā pniāȝ fecisset: nisi ⁊ publicā
peccatoꝝ multitudinē habuisset. qř ⁊c̄. Et ista
sufficiāt p pnti conclone.

Q: in magdalena fuerunt omnes occasiōes
ruinādi. Conclusio secunda.

Ecipe ſam ɔclonē. vȝ. Nihil phibet
oēs ruinādi occasiōes magdalenā ha
buisse. qb⁹ dř ita horribiliť ɔ deū. pri
mū. ⁊ seipsā peccasse. vbi tres ingram⁹ ṽi. vȝ
Pª ṽi. ē ista. vtꝝ p ɔiecturas possit eē pspi/
cua pbatio. seu pspicue apparē. 2ª ṽi. ē. vtꝝ
ɔtinē a carnalib⁹ actib⁹ sit difficile. 3ª ṽi. est.
vtꝝ qs excuseť ab icōtinētia. qr̄ ē nālis opatio
Q̄tū ad pmā dico q̄ dñi iuriste coit̄ dicūt q̄ p
ɔiecturas dř liqda pbatio vľ pspicue aliqd ap
parē. allegāt. l. luci⁹. §. lucius. ff. de le. ij. ⁊ di
cūt q̄ ɔ istā liqdā pbationē admittiť pbatio in
ɔriū ſȝ Bal. i. l. ɔueticulā. C. ð epis. ⁊ cle. ⁊
addūt q̄ ēt ex pcipuis ɔiecturis dř liqda volū
tas. pbatio. ut pȝ. l. lȝ ipator. ff. de le. i.. ⁊. l.
si. C. de pba. ⁊. l. si qs locuplex. ff. ð māumis/
sis i testō. Siľr dicunt q̄ pbatio psūpta dř liq
da. ut ē gl. nōbiľi. l. si tutor. C. de piculo tuto
rū. qd̄ maxie veꝝ ē in pbatōe doli. ut p glo. ⁊
Ange. i. l. apud celsū. i pn. ff. de exceptiōe do
li. ⁊. l. pulcini⁹. §. adeo. ff. ex qb⁹ cauš i posses
sionē caš. Nō tm̄ q̄ vbi eēt certus modus p/
batiōis assignatus. ut pȝ i. c. cū ɔtingat. ex̄ de
rescriptis. tūc pbatio est ɔiecturis nō suffice/
ret. ar. dicti. c. cū ɔtingat. ⁊ facit textus ɔiūcta
glo. institutia de inutilibus stipulatiōib⁹. §. itē
ṽboꝝ. Ad ppositū ḡ nō q̄. xiiij. sūt pcipue cō
iecture qb⁹ argui pōt oēs mulieres illas sequē
tes couuerse eē necesse. Septē quidē sūt ex par
te mulieꝝ. ⁊ septē ex parte hominuȝ. Prima
cōiectura ruine mulieꝝ dř focatio. i. qñ muli/
er in depilatiōib⁹ ⁊ fucatiōib⁹ delectať ⁊ vtitur
illis assidue. qd̄ est graue pcm̄. de conse. di. v.
c. fricari. vbi dř. Fricari figmentis quo vľ ru
bicūdior vľ cādidior appareat: adulterina falla
cia ē: quali nō dubito ēt ipsos maritos se nol/
le decipi. s. a mulieribus qbus solis sunt pmit
tende femine ornari ſȝ veniā nō fm̄ imperiū
Nā verus ornat⁹ ⁊ maxie xpianoꝝ ⁊ xpiana
rū nō tm̄ nullus fucus mendax: veꝝ nec auri

qdē vestisq3 pompa: s3 moresboni sunt ₇c. h
ibi Aug. 2ª ruine cōiectura est capillos alie/
nos portare sicut hodiernis temporibus mu/
lieres nostre portare solent in balcijs ₇ tricijs
scapillatis: ut ita dicā: ut publice ostendāt sue
impudicitie signum: ₇ damnationis manife/
stū indiciū. O insensate. si darel vobis in pe/
nitentia ut minimū mortui os super caput por
taretis: prorsus penitentiā illā recusaretis: ta/
men ad vanitatem ₇ perditionem vestrā ostē
dendam crines ₇ capillos mortuoꝝ sine timo
re defertis. Isa. iij. Decaluabit dn̄s verticem
filiarū syon: ₇ crinem earum nudabit. ₇ erit ꝑ
sua ui odore fetor: ₇ ꝑ zona funiculus: ₇ ꝑ cri
spanti crine caluicium ₇c. de quo ad plenū di/
ximus feria tertia hui⁹ dominice. Tertia rui/
ne coniectura est cantilenarum captus: q cer/
te nihil aliud ē q̄3 iuuenum trāseuntium ignis
₇ quando etiam filando mulier de suo amoro
so cogitat cantare incipit: ₇ sic etiā se in ignem
q̄ vrit proijcit: quod multum deo displicet: ₇ ḡ
uiter eū offendit: ut. lxij. di. c. in sancta. vbi di
citur. Deum manibus stimulat qui populum
vocibus delectat. de quo diximus in feria qnta
cinerū. Quarta ruina est ipudic⁹ oculus q ni
hil aliud q̄3 ispicientiū ₇ inspectoꝝ ardens lu
xuriosa sagitta. 32. q. v. c. nec solo. Nec solo in
gr'tactu ₇ affectu: s3 aspectu quoq3 appetitur ₇
appetit ꝯcupiscia feminarū. Nec vos dicatis
hr̄e aios pudicos si habetis oculos ipudicos
Impudic⁹. n. ocul⁹ ipudici cordis nūci⁹ est. h
ibi Aug. Et Trenoꝝ. iij. Ocul⁹ me⁹ depda/
t⁹ ē aia3 meā. Quinta ruia ē supbia ₇ pulchri
tudinis reputatio. Isa. c. iij. Eleuate sūt filie sy
on: ₇ ābulauerūt extēto collo. ₇ nutib⁹ oculorū
ibāt ₇ plaudebāt ₇ ābulabāt pedib⁹ suis ₇ con
posito ḡdu icidebāt ₇c. Vide s̄ i dicta feria. 5.
p̄ntis dn̄ice i pª pte. Sexta ruina ē ad loca scā
i dieb⁹ festis: nō deuotiōis: s3 ihōestatis ₇ phi
locaptiōis cā cū grādi dei ₇ scōꝝ ꝯfusiōe libē
ter ₇ sollicite ire. ps. Veloces pedes eoꝝ ad ef
fūdēdū sāguinē: q2. s. aia3 aspiciētiū pit ₇ sua3
occidit. ꝓuer. v. Acuta q̄si gladi⁹ biceps spe/
cies mlr̄is. De h ēt i dicta feria dictū. Et idē
dico de philocaptiōib⁹ q̄ fiūt ad fenestras ₇c.
Septia ruina mulieꝝ ꝯiectura ē cū mulierib⁹
vl' alijs psonis lenonicis sedula ꝯuersatio: cū
n. mlr̄ier ḡtū lenonib⁹ auditū pbet: certe māife/
stū sue ruine ꝯn̄dit piculū. Et iste sūt septē con
iecture ruine mlr̄ieꝝ ex pte ipsaꝝ. Septē alie sūt
ex pte iuuenū. Pria ruine ꝯiectura ē false di
lectōis demōstratio. Incipiunt nāq3 iuuenes
talib⁹ lasciuijs dediti hāc l' illā arare ꝯtam: ₇ si
gnis mēdacib⁹ se hāc l' illā fingūt diligē mulie
rē: s3 tu mlr̄ier esto prudēs: q2 si erl vna bestia
ad barbā hēbis. Sap. xvi. Maloꝝ. s. iuuenū
amatores digni sūt morte: ₇ spem hn̄t i talibus
₇c. Scd̄a ꝯiectura ē fictio honesti vbi. Qm̄
se fingūt vnū vbū honestū ei dicē velle. Sed
tu mlr̄ier fuge nec credas vbis illi⁹. qm̄ ut ps.
ait. Pacē loqr tecū ₇ occulte pōit isidias. Et ꝓ
uer. vi. Simulator iqt ore decipit amicū suu3
₇c. Et idē. xxix. Hō q blādis fictisq3 smōib⁹
loqr amico suo recte expādit grēssib⁹ ei⁹. Ter
tia ꝯiectura ē ficta taciturnitas. Fingūt eni se
factū nemini dicturos: s3 ne credas smōibus
ei⁹: q2 soci⁹ socio facta cōicat. Qm̄ ait Seneca
O ia cū aico delibera: s3 de ipso pus. Et si ēt
secretū apud hoīes teneret ore saluatoris de⁹
facta ₇ dicta nudabit: q2 nihil occultū qd̄ nō re
uelet. Quarta ꝯiectura ē ficta sba. qm̄ fingūt
se diuites: ₇ q̄tidie vestib⁹ ₇ ānulis se ornant
q̄s accipiūt sub vsuris. S3 q facilr credit leuis
ē corde: ut dic Salomō. Q2 te āt idies paupcu
le mlr̄ieres sic decipiāt: tuipse excogita. Quin
ta ꝯiectura est larga ꝓmissio. Mittūt eis bur
sas: bursellos: pectines: manichas: trāpalos.
ut esca decipiāt latentē hamū: ₇ h p mediū ve
tulaꝝ l' pueroꝝ opāt. Et h faciūt: ut q̄s blādis
smōibus cape n̄ pn̄t: saltē munerib⁹ decipiāt.
Qm̄ mlr̄ieres sp auidas cernūt ad amādas las
ciuias. Munera crede mihi placāt deos pit ₇
hoīes. ꝓuer. xix. Diuitie addūt aicos plimos
a paupe āt ₇ hi q̂s hūit sepāt ab eo. Sexta cō
iectura ē ficta accusatio. Iurāt. n. ₇ piurāt illas
accusare ₇ dicē pentib⁹ ₇ affinib⁹ p corp⁹ p san
guinē sic faciā l' sic. diffamabo te p totum: s3 tu
forti aio esto. q̂s. n. bona vita iustificat alioru3
mala dcā ne timeāt: ut diximus feria 4ª cinerū.
Septia ₇ vltia ruine ꝯiectura ē ficta spōsatio.
Figūt. n. ₇ pmittūt illā accipe i vxorē seq3 nul
lā aliā vnq̄3 hr̄e: tūc magis caueas: q2 aut n̄ faci
unt qd̄ ꝓmittūt: aut si faciūt nūq̄3 ēit int eos pax
q2 d' filib⁹ ad filia sp arguūt. sic credidisti ingūt
mihi ₇ fecisti qd̄ volui: sic ₇ alteri facē potuisti.
nūq̄3 int eos nisi discordia manet. qr ₇c. has
igr ꝯiectas si vāitatē magdalene attēderimus
oēs i ea ꝯcludem⁹: ut apparebit i seqnti ꝯclōe
Q̄tū ad sam vitatē dico q ꝯtinē difficile est:
ut ponit glo. ij. cī. de pur. cano. c. vl. vbi glo.

p̄dicta dicit sic. Sine vitio carnis pauci ineniū
tur di. l. c. q: tua. vbi ꝑp̄c sic dr̄ circa finē. qd.
n. ē gn̄i⁹ carnale d̄lictū ↄmittē sine q̄ pauci iue
niūr: aut dei filiū iurādo negar̄ ⁊c̄. Grego. q:
difficile ē ↄtinere: ut dicit h̄ gl. sup v̄bo pauci
allegat. 28. di. c. de his. ⁊. 33. q. v. c. quefiuit.
Nec tn̄ pp hoc dicit ista glo. minus ē delictuꝫ
ij. q. i. c. multi. in fi. ⁊. 32. q. 7. c. flagitia. Et lꝫ
istud sit nāle: nō tn̄ excusat. ff. ad. l. aql. l. si ser
uus seruū. §. fornicari⁹. hec dicta gl. Et h̄ vlt.
facit ꝑ sequēti v̄itate. Jn̄ Criso. sup Mat. ca
stitatē dicit āgelicā v̄tutē eē. O ēs igt v̄tutes
sp̄ūales res sūt āgelice. precipue tn̄ castitas res
angelica ē. Per hāc. n. solū singularit̄ hoīes
angel' silanṫ. ⁊ vinciṫ nā v̄tutib⁹. Et idē Jlla
ingt ē gloriosa ↄtinētia: nō quā ꝑ trāsgredi non
pōt necessitas vel debilitas corpis: sed quā cō
plectiṫ voluntas sancti ꝑpositi ⁊c̄. h̄ ille. Et lꝫ
tā in viris q̄ꝫ in feminis difficile sit castitatem
ꝯuare: difficili⁹ tn̄ ē i mulierib⁹. ut pꝫ. 31. di. c.
i. ꝑ Joannē. ⁊ eadē di. l. c. q: tua. qr̄ ⁊c̄. Qr̄tuꝫ
ad tertiā breuiṫ dico ꝙ non excusaṫ hō de vitio
carnis eo ꝙ dicat ꝙ gnātio sit nāl' dicente pho
2° phicoꝝ. Nāliſſimū. n. opeꝝ vinentiū q̄cūqꝫ
nō sit orbata nꝫ gnātionē spōtaneā h̄ñtia ē gnā
re alteꝝ quale ipsum ē. ut hō hominē. planta
plantam. Qm̄ lꝫ gnāre sit opus na nre: nō tn̄
quēpiā violētās. Vnde si ars nāꝫ corrigit ꝯm
phiam verā: a fortiori ⁊ v̄tutes illā corrigent
Vñ de pho illo c⁹ sil'itudo ostensa est phisono
mo dr̄: ꝙ cum phisonomus dixisset Platonē
vel quidā aiunt ēt de Socrate esse luxuriosuꝫ
⁊ puerorū vastatorē: ⁊ ꝑ discipulos platonis
irrideretṫ qui nouerāt cōtinentiā eius. Plato
talia illis verba respondit. Talem me natura
genuit: sed prudentia fecit me castum: ⁊ studi
um ingeniosuꝫ. Et ꝙ nullus in hoc exenset ur
ostendit Joannes in dicto. c. q: tua. eadeꝫ di.
ut notatū ē in precedēti veritate. qr̄ ⁊c̄. Sꝫ di
ces pater Ambrosi si sūt tot laquei miseris pu
ellis parati ⁊ extenti ut superius in p̄ma huius
conclusionis veritate demonstrasti: que erit tā
prudens puella que castitatem seruare possit.
Que nāqꝫ illa que tot iuuenū prodimenta dis
cernat: heu me miseram: quia mundum vidi.
Ne desperes aīa mea. q̄ttuor. n. singularissi/
ma remedia tibi Aug. i li. de decē cordis adin
uenit. Primū nāqꝫ remediū ē timor dei. qm̄
q timēs deū erit: honestatē ꝯuabit. ⁊ ꝯuata ho
nestate: ꝯuabit ⁊ itegritatē. Nā sicut oppositū

opposito: ita ꝑpositū in ꝑposito. Jnhonestas
n. honestati ↄria ē. ⁊ inhonestas est cā p̄cipitij
ḡ honestas erit cā salutis. Qr̄ autē honestas sit
cā p̄cipitij. audi tex. 32. q. 4. c. salomon. Salo
mon quippe immoderato vsu atqꝫ assiduitate
mulieꝝ ad h̄ vsqꝫ ꝑduct⁹ est ut tēplū idolis fa
bricaret. ⁊ qui prius tēplū ↄstruxerat: assidui/
tate libidinis ⁊ ꝑfidie subtract⁹: idolis ↄstruē
tēpla nō timuit. h̄ ibi. Gre. 2ᵐ remediū ē ti/
mor mundi. s. infamie. qm̄ q negligit ꝑpriam
famā crudelis est ⁊ vna bestia. ut dr̄ in ꝑemio
decretoꝝ sup v̄bo ꝑdiga. ⁊. xi. q. iij. nō sūt au/
diendi. Nō sūt ingt audiendi siue viri: siue fe
mine: qn̄ reprehēdunṫ in aliqua negligentia ꝑ
quā sit ut in malā veniāt suspitionē. vñ suā vi
tā lōge abesse sciunt: ⁊ dicūt corā deo sibi suffi
cere ↄsciam. Estimationē hominū nō solū im
prudent verū etiā crudeliṫ cōtinentes: cū occi
dāt aīas alioꝝ blasphemātium via dei. ⁊ parū
infra. Proinde si qs a crimib⁹ flagitioꝝ atqꝫ
facinoꝝ vitā suā custodit sibi bn̄facit. q̄sqs aūt
ēt famā custodit. i alijs ē misericos. Nobilis
est necessaria vita nr̄a: alijs āt fama nr̄a. h̄ ibi.
Aug. 3ᵐ remediū ē timor pene. antiquus. n.
adultere lapidabāṫ. Leuit. xx. vbi dr̄. Si me
chat⁹ qs fuerit cū vxore ꝑximi sui: ⁊ adulteriū
ꝑpetrauerit cū ↄiuge ꝑximi sui: moriatur me/
chus ⁊ adultera. ⁊ ꝯm canones detrudiṫ i mo
nasterio. ut dicit glo. in. c. tne. ex̄ de ꝑcuratori
bus. vbi dicit sic glo. Per leges veteres pu/
niebaṫ mulier ↄuicta de adulterio ad penā sā/
guis. C. de adul. l. castitati. ⁊ ēt ꝯm legē mosa
icā. 33. q. v. h̄ imago. Hodie v̄o detrudiṫ in
mōasterio. ut i. c. gaudem⁹. de ↄuer. ↄiuga. ⁊
pōt vir vxorē cōuictā de adulterio retinere si
vult ⁊ vxor viꝝ. ut. C. de adul. āt. sꝫ hodie. h̄
gl. vñ pōt vir vxorē suā de adulterio crialiṫ ac
cusare ⁊ ad separationē thori. sꝫ mulier nō ac
cusat viꝝ criaṫr. C. de adul. l. i. Sꝫ ad sep̄atio
nē thori sic. ut lite nō ↄte. c. i. Et ad lucrādum
donationē pp nuptias. ex̄ de dona. inṫ virū ⁊
vxorē. c. plerūqꝫ adulta ēt ꝑdit dotē. ut. d. . c.
plerūqꝫ. vbi dic̄ tex. plerūqꝫ. ⁊ ifra. Si mulier
ob cāꝫ fornicatiōis iudicio eccl'ie aut ꝑp̄a volū
tate a viro recesserit: nec reconciliata postea sit
eidē: dotē l' dotaliciū repetē n̄ valebit. h̄ ibi. ⁊
exponit gl. tres itellect⁹ qd sit dotaliciuꝫ. Pri
m⁹ itellect⁹ ē ꝙ dotaliciū sit donatio pp nupti/
as. sed non placet glo. q: donatio pp nuptias
dꝫ redire ad viruꝫ: sicut dos ad mulierem: ut

333

in.c.vlti.eo.ti.in fi.τ ita nõ posset pdere do/
taliciũ:τ alias post separationẽ: 2ᵘˢ itellectus
subinfert imediate dicẽs:ƺ põt h intelligi cuƺ
mulier lucrat donationẽ l'ptẽ ex pacto: ut i di
cto.c.vlti.eo.ti.τ sic illã donationẽ quã ex pa
cto habuisset l'ptẽ pdere dƺ. 3ᵘˢ intellect' ẽ ut
p dotaliciũ intelligãt res parafrenales ad q̃rũ
restitutionẽ marit' tenet.C.de pactis ꝯuẽ.l.
vlti.h illa gl.ad lrãƺ:ƺ ista relinq̃m'.vides g̃
quãtis penis subdat adultera. Quartũ reme
diũ ẽ ut se a mal' ꝯuersationib' custodiat iuxta
ꝯsiliũ sapiẽtis. Fili si te lactauerint peccatores
ne acqescas eis:τ nõ ãbules cũ eis: pedes.n.
eoꝝ ad malũ currũt:τ festinãt ad effundẽdũ sã
guinẽ. O iuuẽcule mise:τ vos preserti q̃ so/
lute estis:τ nõ habetis q vos regat h ãndicta
q̃tuor specula q̃tidie cõsideretis:τ scẽ τ caste
viuetis. Periculũ ẽ.n.mulierẽ eẽ pulchrã τ
vanã.mai' piculũ cũ ẽ sola.τ sup oia qñ cum
mala societate ꝯuersat:pp quã multi pierunt.
q̃r τc.ps. Cũ scõ scũs eris:τ cũ inocẽte inocẽs
eris:τ cũ puerso puerteris:τ cũ docto doctus
eris:cũ leproso leprosus efficit ꝯuer sans:cuƺ
scabioso dormieris:scabie maculat corp' eius
τc. Et ista sufficiant pro ha conclusione.

Q: Magdalena fuit corpe corrupta ꝯ° 3ᵃ.
Ecipe tertiã ꝯclonẽ.vƺ. Misa Ma
gdalena nõ solũ fuit mẽtali ꝯtamina/
tiõe polluta:sed ẽt corpali corruptione
ꝯtaminata. vbi tres ingram' Vi.vƺ. Pᵃ Vi.
ẽ ista.vtꝝ ex vno τ eodẽ d'licto τ vnico ꝯtextu
ꝯmisso oriãt diuersa cria. 2ᵃ ẽ.vtrũ sola ma/
la fama faciat plenã fidẽ male vite τ cris. 3ᵃ
ẽ.an magdalena publica hodie i euãgelio vo
cata peccatrix fuerit corpe corrupta. Qtũ ad p
maƺ dico breuiter q sic.τ h tibi declaro p exᵐ
Ponat q qs carnal'r cognoscat vxorẽ ꝯsãgui
nei sui nulli dubiũ q h duplex delictũ ꝯmitit
s.adulteriũ τ icest':ut pƺ ex diffinitiõib' eorun
dẽ:ut posuim' feria 3ᵃ p̃ntis dñice. Allegãt ad
h legiste.l.si adulteriũ cum icestu.ff.de adul.
Itẽ posito q vn' carnal'r misceat cũ vna mo/
naca:pƺ q h ad min' triplex delictũ ꝯmitit.s.
adulteriũ q2 est deo desposata. Itẽ icestũ q2 co
gnoscit sposã p̃ris sui.s.dei.vn' ẽ.n.pr̃ vr̃ q ẽ
i celis:ait saluator.τ.xij.q.ij.q abstulerit.vbi
dr̃ Pr̃ nr̃ sine dubio est de' q nos creauit.mr̃
Sponsa ẽ eccl'ia que i baptismo nos regnãuit.
Itẽ ꝯmitit sacrilegium:q2 deo dedicata ẽ τ p
fessa.de h nõ.27.q.i.c.Vgib'.p Joãnẽ. Et
de pena eoꝝ satƺ ponit i.c.si qs eps.τ.c.si qs
rapuerit.eadẽ q̃one τ cã. Nũc a fili tuipsa aia
mea ꝯsidera quãta mala ex ihonesto mulierũ
habitu:locutiõib' vanis:τ filib' oriãt:tã i mẽ
te ipsaꝝ q̃ƺ i mente aspiciẽtiũ.audi Criso.sup
Mat. Quid ẽ igt mlier nisi amicitie inimica:
ieffugabil' pena.necessariũ malũ:nal' tentatio
desiderabilis calamitas:domesticũ piculũ ma
i i:nã boni colore depicta.g̃ si dimittere illã pec
catũ ẽ:tenere ãt viro tormentũ ẽ:necesse est ut
aut dimittẽtes adulteriũ faciam':aut tenẽtes
q̃tidianas pugnas τ amaritudines hẽamus
Et idẽ ser' ingt mlieris icaut' τ mollis ẽ. In/
caut' qdẽ q2 nõ oia q̃ videt aut audit cuƺ sapia
τ rõe ꝯsiderat.moll' ãt q2 facile flectit:l' de ma
lo ad bonũ l' de bono ad malũ.h ille. O mise
mlieres si q̃s'a nã piculosa ẽ vr̃a ꝯditio qd eẽ
dƺ i ill' q̃ õ.piculũ nãle q̃dãmõ fucamẽta capil
los aliẽos l' suos τ alia vãitatƺ,ppc ruie euidẽ
tissima sig̃ supaddũt.audi d' talib' in q̃dã ep'la
hiero.loquẽtẽ. Janua igt.diaboli via iigtatis
scorpiõis pcussio:nociuũqƺ gen' scia ẽ. Cũ p
xiat ut stipula icẽdit ignẽ.flãmigero igne pcu
tit ꝯsciaƺ p iter hitãtis:exuritqƺ fũdamẽta mẽti
uƺ.h ibi. O paupcula magdalẽa q̃t aias tuis
vanis ocul' τ cetis tuis vanitatib' amorƺ sagit
ta vulnerasti:q̃ƺta pccã i teipsa cumulasti. O
pr̃,Amb.iigtates mee supgresse sũt caput me
um τc. Ecce q2 i celũ peccaui nõ audeo leuare
oculos meos ad celũ:terrã,pstrata intueor:q2
terra sũ:τ in terrã ꝯsidero me ꝯuersurã. Sed
oculos mẽtis ad xp̃m Jesũ meũ leuo quẽ amo
quẽ diligo.quẽ tota mẽte ꝯcupisco.q̃r τc. Q̃r/
tũ ad haƺ dico q fama sola ñ fac plenã fidẽ:sed
bñ p̃sũptiõƺ:q̃ p̃sũptio iducit purgatiõeƺ. Nec
dcã paucoꝝ ifamãt:ƺ maiorƺ vl' toti' ptƺ ꝯuici
nie.patẽt h ex̃ de accusa.c.iq̃sitiõis.§ vl.vbi
dr̃ sic. Quesiuisti ẽt qd statui debeat si nihil p
certã sciaƺ:ƺ p famã τ eoꝝ q fuer̃t iq̃siti credu
litatẽ iuratã ꝯtigerit iueniri. Et vtꝝ aliqs sup
eo crimie reputari debeat ifamat':de q̃ ipsum
duo l' tres aut plẽs dixerit ifamatũ:ƺ de ipso
nihil sinistꝝ i publico audiat. Ad qd' ẽ nr̃a r̃ñ
sio q pp famã τ deponentiũ credulitatẽ:dũta
xat h excludit famã alioꝝ p h qd' dic̃ dũtaxat:
ñ erit ad depositiõis sniaƺ,pcedẽdũ:sed ifama
to canonica potit idici purgatio ƺ arbitriũ iu
dicãtis:q pp dcã paucoꝝ cũ ifamatũ reputare
nõ dƺ:cui' apud bonos τ g̃ues lesa opinio nõ
existit.h ibi Inno.3'. In hoc.§.ponunt due

dubitatiões. Pᵃ an sola fama ꝛ testiū creduli
tas plenā fidē faciāt. ꝛ huic rñdet papa ibi. ad
qđ nr̃a ꝛc̄. vbi dic̄ ꝙ ñ: nec dꝫ qs pūiri đ crimi
ne de q̄ ñ ↄstat đ fama ꝛ testiū credulitate. In
dicit tñ illi purgatō ſꝫ arbitriū iudicātꝭ. ꝛᶜ du
bitatio ē an dcā paucoꝝ sint sufficiētes cāe isa/
matōis. ꝛ huic rñdet papa dicēs ꝙ ñ: ſꝫ reqrit
tota ł maior ps vicinie. ibi. q pp dcā. Et h̄ nō
gl. vl. dicēs ꝙ dcā paucoꝝ ñ isamāt: nuc īfa
miā ñ īducūt. vñ plat⁹ pp h̄ nō mouebit ad iq
rēdū. Fama. n. dꝫ eē p villā ł pochiā ad h̄ ut
fiat iqsitio. ut i. c. qlr. co. ti.. ꝛ qrit dcā gl. q di
cāt pauci ex qb⁹ nō pōt oriri isamia. ꝛ dicit sic.
Pauci dñr. xl. ex̄ de cleri. excō. c. latores pñti
ū ꝛ alias ↄcōdātias pōit. ꝛ suā opi. pōit dicēs
Credo ꝙ maior ps vicinie reqrat. q꞉ fama lo
ci reqrit ñ fama aliqꝝ. de p̄sū. c. illud ꝛc̄. h̄ ibi
vult. n. i effcū pdcā gl. ꝙ isamia sufficiēs q̄ req
rit i cā iqsitōis ad h̄ ut sr̃ crim̄ iqri possit dꝫ eē
ad min⁹ penes maiorē ptē ↄuicinie vł loci vbi
viget isamia. ꝛ sic ñ suffic̄ isamia q̄ ē apđ duos
ł tres de ↄuicinia. Circa hāc vltimā ptē dubi
tat qd faciēdū si prochia ñ hꝫ nisi duas ł tres do
mos seu fami lias. Dece st due opi. Jo. đ imo.
dic̄ ꝙ cū ius vniuersitatꝭ remācat i duob⁹ ł tri
b⁹. ut nō. i. c. i. đ elec. vr̄ ꝙ dici possit ꝙ apud
duos ł tres possit tal' isamari. q꞉ soli st i prochia
ꝛ sic sufficiens isamia ad h̄ ut possit iqri. Alia
opi. ē ꝙ qñ st ita pauci i vna prochia ꝙ potit i
famari ap alias prochias. ita ꝙ alij aliaꝝ pro/
chiaꝝ pñt eē testes illi⁹ isamie: q̄ ēt apud eos ē
ꝛ h̄ opi. ē Jo. an. ꝛ do. Ant. al' ant. c. sup eo.
de cēsi. ꝛ. c. sup. de cogna. spi. Nec opi. imolē
sis vr̄ vba cū sit icōpatibile ꝙ apud duos ł tres
sit isamia sufficiēs ad inqsitōꝫ. Nec ob. qđ dic̄
ꝙ ius vniuersitatꝭ remācat in duob⁹ ł trib⁹. q꞉
illud pcedit q̊ ad fauorē vniuersitatꝭ: ꝛ i hīs q̀
ↄpetē pñt vniuersitati. iō h̄ opi. vīō ē tenēda.
ꝛ h̄ sufficiāt p pñti vi. Tu āt potis ex hīs dcis
ↄcludē q̄ꝫta erat isamia magdalene: q꞉ ñ p ma
iorē ptē prochie ł ↄuicinie: ſꝫ p totā citatē erat
diffamata: q꞉ dr̃. Erat mlier i citate peccatrix.
qr̃ ꝛc̄. Qr̃tū ad tīā vi. pono aliqs reglas. pᵃ
rła ē ista ꝙ notoria crimia ñ idiget accusatore.
Hec rła pꝫ. i. c. euidētia. ex̄ đ accu. vbi dic̄ sic
tex. Euidētia patrati scelerꝭ ñ idiget clamore
accusatorꝭ. vbi gl. scel⁹ iqt qđ notoriū ē opis eui
dētiā. ꝛ ē vn⁹ mod⁹ notorij: ut hēs đ coha. cle.
ꝛ mulie. c. vl. Mlta. n. iura clamāt ꝙ notoria
đlicta ñ idigēt pbatōe. Clamat cā. ij. q. v. p to
tū: ꝛ. q. i. ca. cā. c. de māifesta. ꝛ đ purga. cāo.
cū dilectꝭ. gl. v. de ele. c. bone. el p. Clamat. c.
porro. ex̄ đ diuor. gl. i. clamat expsse. c. ad nr̃aꝫ
el 3ᵒ de iureiur. vbi pp̄e dic̄ sic. veꝝ qm̄ ſꝫ tra
ditōes canonicas māifesta. s. delicta accusatōe
ñ idiget: nec i eis ē ordo iudiciari⁹ obſuād⁹ q
dꝫ i alijs obſuari ꝛc̄. Clamat gl. ij. in. d. c. ad
nr̃aꝫ. cū ↄcordātijs. Nō tñ ꝙ notoria accusati
one ñ idigeāt nec pbatōe: tñ i ill' reqrit citatio
ut in. d. gl. c. ad nr̃aꝫ. el 3ᵒ de iureiu. ꝛ ē valde
notabił illa gl. ꝛ p nōbili allegat. Silis gl. ē i
c. cū dilectꝭ filijs. de purga. cano. i vbo idicē
da. ꝛ allat ↄcordātias. ꝛ ē bona gl. de ista mā
satis plene tractāt dñs Anto. ꝛ Jo. de imo. i
c. ad nr̃aꝫ. Nos igr̃ tñ h̄ accipim⁹ q̄ ad nr̃m sa
ciūt ppositū: ꝛ sic pꝫ pᵃ rła. Sa regula ē ista
Snia p ñ suū iudicē lata sic nec ↄfessio seu ali
us pcessus corā eo hit⁹ nulla ē. Pꝫ h̄ i rła ex̄ đ
iudi. c. atsi clerici. cū gl. ꝛ i. c. qđ āt ↄsuluisti. đ
pe. ꝛ re. ꝛ ex̄ de ↄsue. ad nr̃aꝫ. ꝛ i młtis alijs lo
cis. Jñ dñs Deut. 23: Néo igt mittat falcē in
messē alienā. Sufficiēt ēt de h̄ pꝫ ſm ōe pcedē
ti i 3ᵃ ↄclone ſe ↄsideratiōis i 2ᵃ vitate. vide
ibi. In qb⁹ casib⁹ fallat rła ista: vide i gl. fi. c.
ad nr̃aꝫ audiētiā. 3ᵃ rła ē ista. i foro iudiciali
eccłia quēpiā ex sola volūtate iudicar aut ↄdē
nare ñ pōt. Pꝫ ista rła ſm ōe pcedēti i ſa con
cłone ſe ptꝭ i 3ᵃ vi. i vjᵒ pūcto. ꝛ bñ ibi decla
rat: vide ibi. Ex q̄ reliqt ꝙ pcm̄ qđ tm̄ mente
fit a solo deo punit: ut ibi dr̃. 4ᵃ rła ē ꝙ eccle
sia i foro iudiciali nisi crimia notoria sint: ut in
pᵃ rła dictū ē: nō pōt quēpiā ↄdēnare sine ac
cusatore ꝛ alijs ſꝫ iuris ordinē reqsitꝭ. Pꝫ h̄
rła p i. c. i. ꝛ. ij. ex̄ de officio iudicis ordinarij
Caplm pmū dic̄ sic. pniciosā. ꝛ ifra. Habeāt
igr̃ epi singulariū vrbiū i suis diocesib⁹ liberā
ptātē adulteria ꝛ scelera iqrere vlcisci ꝛ iudica
re ſꝫ ꝙ canones cēsēt absq꞉ ipedimēto alic⁹. ꝛ
cū op⁹ fuerit publicū ↄuocēt auxiliū nō ad pre
iudicādū: ſꝫ poti⁹ ad ea q̄ desūt psequēdū. h̄ ibi
Et gl. sup vbo canones circa mediū sic dicit.
Itē ex eo ꝙ h̄ dic̄. inqrē vlcisci ꝛ puniri ſm ꝙ
canones censēt: ē arᵐ ꝙ iudex iudicare dꝫ ſm
allegata ꝛ ſm canones ꝛ leges: ꝛ ñ ſm ↄsciaꝫ
ut expsse dr̃. xi. q. iij. c. sūmope. ꝛ. iij. q. vij. c.
iudicet. ꝛ alias młtas ↄcordātias adducit. Et
arguit ↄ̄ p plura iura. vbi pbat ꝙ iudex pōt iu
dicare ſm ꝙ putat. Et tādē rñdēᵒ ponit duas
rñsiones. ꝛ ſa ibi pꝫ. Prima dicit ꝙ qñ iudex
alr̃ hꝫ in conscia ꝛ alr̃ p pbationes legitimas

ꝯstat ipse dʒ alij iudi.i cāʒ delegare. alia opio dic̄ ⁊ hāc approbat ꝙ lʒ iudex alr̄ hēat in ꝯscia sua q̄ʒ ꝯstat ꝑ allegata dʒ tn̄ iudicare ſʒ ꝙ ē fa cta sibi fides iudicio ꝑ iura dcā sibi ꝓ. ⁊ nō dʒ ꝯsciam sequi: qꝛ nō scit illa tāq̄ʒ iudex: ſʒ tanq̄ʒ deꝰ supple si in cōfessiōe illud sciret vl' tāq̄ʒ ꝑua ta ꝑsona nec peccat nec dr̄ facē ꝯ̄ ꝯsciam. Et ita nec cōdēnando nec absoluēdo seqꝛ ꝯsciam suā. ⁊ ꝙ ita sit ꝓcedendū pʒ. Nā dn̄s oia scie/ bat. ⁊ tn̄ nullū voluit cōdēnare: nisi ꝓbationi bus couincerek. 2.q.i. deꝰ oipotēs. h̄ in. d. gl. Sʒ de h̄ doctores faciūt pulcherrimas inq̄sitō nes. Ista tn̄ est ꝟa snīa que dcā ē. Et de h̄ ēt notant dn̄s Anto. ⁊ Joānes caldrini in. c. pa storal'. §. qꝛ ꝟo de officio delegati. ſʒ hā mām dimittamꝰ. Capl'm ſcdʒ supiꝰ allegatū in ꝓba tione istiꝰ regl'e dic̄ sic. Sacerdos si sciat ꝓ certo aliquē eē reū alicꝰ cris: vl' si confessus fuerit ⁊ emēdare noluerit nisi iudiciario ordie qs pro bare possit nō dʒ eū noiatim arguē: ſʒ indeter minate: sic̄ dixit xp̄s vnꝰ vr̄m me traditurꝰ est Sʒ si ille cui dānū illatū ē petierit iustitiā: pōt excōicare auctorē dāni: lʒ an̄ ei ꝯfessus sit: sed tn̄ nō noiatim pōt eū remouere a cōione: lʒ sci at eū eē reū qꝛ nō vt iudex scit: ſʒ vt deꝰ. sed dʒ eū āmouere ne se ingerat. s. ad cōionē. qꝛ nec xp̄s Judā a cōione remouit h̄ ibi. Ex q̊ tex. pʒ ꝙ si qs scit aliqd̄ crimē vt iudex allegata ⁊ pro bata seq dʒ ⁊ nō ꝯsciam suā. Hoc exp̄sse dicit c. pastoral'. §. qꝛ ꝟo. de officio dlegati. vbi i' sū ma dr̄ ꝙ iudex ordiariꝰ ad mādatū dlegati exe quaꝛ sniam: lʒ scit eā iiustā. Faciat tn̄ ordiariꝰ que nouerit sniam eē iiustā: vt delegatꝰ eū ab illo onere absoluat. si nō possit tūc dic̄ tex. cum ordiario delegati nō cognitio cāe: ſʒ executio tm̄ demādeꝛ ꝙ ordiariꝰ teneꝛ obseq delegato ⁊ si sciat illū sniaʒ iiustā exeq nihilominꝰ teneaꝛ eādē. nisi apud eū possit efficere vt ab h̄ onere ipsū absoluat. h̄ ibi in. d. §. qꝛ ꝟo. ⁊ in ꝟbo ⁊ si sciat ē vna glo. mgr̄al' ⁊ bona ⁊ lōga s̄ quaʒ multa scribūt ꝑ doctores. Accipiamꝰ nos illa q̄ ad nr̄m ꝓpositū sūt. Hec eadē rl'a nr̄a habʒ multa capl'a ꝑ se. fa. q. i. vt. c. nos. c. iudex. c. nihil. c. ꝓmates. c. nos sic dic̄. nos i quēpiam sniaʒ ferre nō possumꝰ nisi ꝯuictū aut spōte cō fessū. capl'ʒ iudex dic̄ sic. iudex criosū discutiēs . i. examians n̄ an̄ sniaʒ ꝓferat q̄ʒ aut reū ipe se ꝯfiteaꝛ aut ꝑ inocētes testes. i. n̄ falsos aut su/ spectos ꝯuicaꝛ. h̄ ibi. ⁊. c. nihil. dic̄ sic. Nihil ꝯ̄ quēlibet accusatū absq̄ʒ legitio ⁊ idoneo ac/ cusatore fiat. Nā dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s Judā furem sciebat: ſʒ qꝛ nō ē accusatꝰ. iō nō ē eiectꝰ. Idē dic̄ breuiꝛ. c. ꝓmates. Faciūt ml'ti tex. ad pro/ positū: ſʒ isti sufficiāt. ⁊ sic pʒ q̄rta rl'a. 4ª rl'a ē ista ꝙ eccl'ia sic scōs pꝰ coꝝ mortē honorat sic̄ in vita xp̄o fuierīt. vt pʒ de ꝯse. di. 5. c. ꝓnūciā dū glo. i. Et qm̄ aliq p̄dicādo xp̄ʒ mūdō circui erūt: vt apl'i aliq ꝓ eiꝰ noie martyres effecti sīt aliq in ꝟgitate aliq in aspa pnīa deo fuierīt. ⁊ salui facti sūt. iō eccl'ia offm̄ vite coꝝ ꝓportio/ natū istituit: vt offm̄ apl'oꝝ martyꝝ ꝟginū vi duaꝝ ⁊ corruptaꝝ ⁊ scōꝝ ꝯfessoꝝ istituit. Nā qꝛ apl's grece latine interp̄taꝛ missus. qm̄ apl'i ꝑ mūdū euāgelizare a xp̄o missi sūt: iō ecclesia in cōi eos solēnizat ⁊ canit in matutinis. ecce ego mitto vos ⁊c̄. De qbꝰ tn̄ in eccl'ia fac̄ offm̄ ꝓp̄ū rōe alicꝰ spāl' ꝓuilegij. vt Petꝰ ꝑꝑ ꝓuile. dignitatꝭ. Paulo q̄ʒuis nō fit de. 12. aplis ꝑꝑ ꝓuilegiū p̄dicatōis ⁊ societatꝭ Petri Joanni ꝑꝑ ꝓuilegiū amoris: seu ꝟgitatis. Andree ꝓ pter ꝓuilegiū crucis quā ita ardēter p̄dicauit ⁊ cōcupiuit. Post hos eccl'ia honorat euāgeli/ stas q nō tm̄ p̄dicauerīt: ſʒ ēt euāgelia scripserīt ⁊ q̄tuor tm̄ sūt. qꝛ Gen̄. 3. dr̄ ꝙ fluuiꝰ q egre/ diebat de loco voluptatꝭ ad irrigādū ꝑadisuʒ diuidiꝛ i q̄tuor capita. s. phison: gion tygrim ⁊ eufratē. fluuiꝰ allegorice scā p̄dicatō ē q̄ d̄ xp̄o ꝓcedit a q̊ gnāl'r ois voluptas emanat. Mat. xj. Veīte ad me oēs q laboratꝭ ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiam vos. p̄s. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis ē dn̄s. ⁊ recte scā p̄dicatio fluuio assimi laꝛ: qꝛ lauat purgat ⁊ fecūdat t̄rā. ps. In oēm ter. exi. so. co. ⁊c̄. diuidiꝛ āt i q̄tuor capita qꝛ lʒ ml'ti euāgelia scripserit. vt Nicodemꝰ ⁊ alij n̄ tn̄ nisi q̄tuor ab eccl'a r̄cepta sūt. ⁊ h̄ triplici rōe ꝑ̊ ꝑꝑ ꝯcordātiā vetis testiꝰ ⁊ noui tāq̄ʒ duoꝝ te stiū fidei xp̄i. nā i veti lege vnꝰ fuit legislator. s. Moyses ⁊ q̄tuor maiores ꝓphe. s. Jsa. Za charias. Ezech. ⁊ Daniel'. ⁊. 12. miores ꝓphe ⁊ ml'ti alij sapiētes: vt Job. dd̄. Salo. Jhs Sirach ⁊c̄. Sil'r i nouo vnꝰ ē legislator. s. xp̄s q̄tuor euangeliste. 12. apl'i. ⁊ alij sapientes. vt Hiero. Greg. Aug. ⁊ Amb. 2° ꝑꝑ figurā rote Aminadab. de q̄ ait aia i cātica. Aia mea turbata ē ꝑꝑ q̄drigas aminadab. Aminadab spōtaneꝰ interp̄taꝛ: ⁊ xp̄m significat q se sponte obtulit. Jsa. 53. Oblatꝰ ē qꝛ voluit ad phil'. 3. Humiliauit semetipsū ⁊c̄. Cuiꝰ q̄driga. i. euāge lica doctria vehiꝛ ꝑ vniuersū mūdū q̄tuor ro/ tis. i. q̄tuor euāgelistꝭ. 3° vt q̄druplicē mortē

õñdat: a q̃ liberati sum⁹ p xp̃m. s. ignorantie: simplicitatis negligẽtie ꝛ malignitatis. Pis n. modis peccam⁹ ꝛ morimur: sꝫ p xp̃i p̃dica/ tionẽ q̃druplicit̃ liberamur. s. p verã xp̃i sciaꝫ sapiaꝫ sollicitudinẽ ꝛ bonitatẽ. q̃re ꝛc̃. Figu/ rãtur ĩ diuersis formis: vt figura doctrine co rum corrñdeat. Joãnes tãq̃ꝫ aqla alti⁹ ceteris itonuit dicẽs. In p̃ncipio erat V̾bũ. Mathe⁹ tanq̃ꝫ hõ: qꝛ de hũanitate xp̃i bñ scripsit. vñ in p̃ncipio ait. Lib gnãtõis iesu xp̃i ꝛc̃. Lucas: qꝛ xp̃i passionẽꝫ lati⁹ declarauit ĩ forma bouis ãbulat. Marc⁹ ĩ forma leonis: qꝛ xp̃i resurre ctionẽ bñ oñdit: ꝛ ei⁹ euãgeliũ ĩ die resurrectõ nis legit̃. Multa circa h̃ dici possẽt: sꝫ trãsca/ m⁹. Post euangelistas honorat eccl̃a marty/ res. Martyr grece latine dr̃ tristis: qꝛ ꝑ xp̃o multas tristicias passi sũt. Et iõ offm̃ martyrũ ordinauit qđ ẽ cõe oĩb⁹: qꝛ oẽs cõit ꝑ xp̃o pas si sũt. Aliqb⁹ ãt officia ꝓp̃a deputauit rõne ali cui⁹ p̃uilegij: vt Laurẽtio Stephano Joãni bap. ꝛ alijs q̃busdã. Post hos honorat ꝯfesso res. i. dei laudatores. lꝫ. n. tã martyres q̃ꝫ vir gines ꝛ oẽs sc̃i possint dici ꝛ sint dei laudato/ res. tñ isti ꝓp̃e ꝯfessores dicũt̃: qꝛ nullo alio⁹ vitã ꝑ xp̃o exuerũt nisi ĩ laudãdo psallẽdo ꝛ de cãtãdo dinas laudes. ꝛ hi sũt ep̃i ꝛ p̃sbyteri ad q̃s sup oẽs dicẽ dinũ offm̃ spectat. ꝛ iõ aliq̃ di cũt̃ ꝯfessores maiores vt ep̃i. aliq̃ minores vt sacerdotes. Post hos sequũt̃ V̾gĩes q̃ vigor̃ castitat̃ ꝛ itegritat̃ carnis secute sũt agnũ q̃cũq̃ꝫ iuit: qꝛ sic xp̃s ĩ aĩa ꝛ ĩ corpe iteger fuit ꝛ castis sim⁹: sic ꝛ V̾gines ꝓpt̃ ei⁹ amorẽ firmo ꝓposi to nũq̃ꝫ expiẽdi delectatõe scarnales secute sũt e dẽptorẽ: ꝛ ita eccl̃a eis offm̃ vite corrñdẽs or/ dinauit ĩ cõi: lꝫ aliqb⁹ ꝑp spãle p̃uilegiũ ĩ spãli offm̃ ordiauerit. Post has seq̃t̃ offm̃ viduaꝝ ꝛ corruptaꝝ q̃ pñiaꝫ d̾ corruptõe corpis faciẽ tes: p quã corruptõeꝫ mẽt̃ recupauerũt xp̃ꝫ se cute sũt ꝛ iõ tale offm̃ p̾i cõicat cũ offõ V̾ginũ: vt pꝫ: ꝛ ñ ĩ totũ: qm̃ ipse V̾gitate mẽt̃ tm̃ xp̃m ĩ sc̃ã castitate secute sũt. qr̃ ꝛc̃. His sic regul̃ de clarat̃ formãt̃ q̃nq̃ꝫ rões q̃re magdalenã dici m⁹ nõ tm̃ mẽte: sꝫ corpe fuisse corruptã. Pria rõ ẽ ista fũdata ĩ p̾ª regl̃a. Crimina notoria ñ indigẽt aliq̃ ꝓbatõe: sꝫ ab oĩb⁹ ꝯcedũt̃. sꝫ mag dalena fuit publica ꝛ notoria peccatrix: qꝛ ait rex hodiern⁹. Erat mulier ĩ ciuitate peccatrix: ꝛ sũt ĩ ciuitate: q̃ ĩ maiori pte: ꝛ p ꝯñs ab oĩb⁹ ẽ cõ cedẽdũ illã fuisse p̃blicã peccatricẽ. Vbi nõ ꝙ aliud ẽ dicẽ mulierẽ eẽ p̃blicã peccatricẽ: ꝛ ali/ ud publicã meretricẽ. Publica meretrix dr̃ q̃ multoꝝ libidini: pꝫ. 54. di. c. vidua ẽ c⁹ ꝛc̃. vbi dic̃ tex. Vidua ẽ c⁹ marit⁹ mortu⁹ ẽ. Eiectrix q̃ a marito viuẽte ꝓijcit̃. meretrix q̃ multoꝝ libi dini pꝫ. h̃ ibi. Hiero. ꝛ ibi p Jo. P̃blica pec catrix ẽ q̃ vni tm̃ publice ꝯsẽtit vl̃ aliqb⁹. ꝛ itel ligo p̃blice qñ nõ curat̃ vt publice sciat̃. Absit vt magdalenã tã nobilẽ tã diuitẽ ꝛ prudẽtissi/ mã dicã p̃blicã mẽtricẽ: vt q̃dã asserũt: sꝫ eã pu blicã peccatricẽ dicim⁹: qꝛ publice vnũ amato rẽ forte ꝛ ñ plẽs hũit cui ad placitũ succũbebat Vel põt ẽt dici mẽtrix c⁹ p̃blice venalẽ turpi/ tudo: vt. 32. q. 4. c. mẽtrices. vbi dic̃ tex. Mẽ trices eẽ ꝛ ad mẽtrices accẽdẽ ꝓhibet dñs q̃ꝛ publice venal̃ ẽ turpitudo. In decalogo autẽ mechie noĩe ñ videt̃ h̃ apte ꝓhibuisse. qm̃ me chia ñ nisi adulteriũ itelligi solet. h̃ ibi Aug. ĩ q̃õnib⁹ deutero. qđ nec de magdalena asserẽ/ dũ ẽ cũ diues eẽt: nec alioꝝ indigẽt mẽcede: q̃ re publica peccatrix ꝛ nõ p̃bl̃ica mẽtrix erat. 2ª rõ ẽ ista. Null⁹ a ñ suo iudice ꝯdẽnãi dꝫ. Ista pꝫ ĩ 2ª regl̃a. sꝫ eccl̃a hodie ꝯdẽnat magdale/ nã p̃blicã peccatricẽ. Ergo aut ẽ ver⁹ iudex: ꝛ sic s̃nia V̾a: aut ñ ꝛ sic eccl̃a peccat s̃niando q̃uã nõ dꝫ: aut mõ q̃ ñ dꝫ qđ ẽ erroneũ dicẽ. 3ª rõ ẽ ista. qui tm̃ volũtate peccauit ñ hꝫ aliũ iudicẽ ni si deũ. g̃ si magdalena tm̃ volũtate carnalit̃ pec casset ꝛ nõ ope: deũ tm̃ hr̃et vltorẽ. sꝫ eccl̃a illã publicã peccatricẽ dãnat. g̃ ñ de carnali corru ptiõe mẽtali: sꝫ corpali itelligit. Ista rõ fũdat̃ ĩ 3ª regl̃a. 4ª rõ ẽ ista. q̃ ñ sũt eccl̃e nota: sꝫ oc culta: ab eccl̃a dãnari publice ñ pñt. itellige in spãli ꝛ ñ ĩ gnãli. In gnãli. n. ꝛ indetminate ꝛ nõ ĩ spãli ꝛ detminare poterit eccl̃a iudicare ꝛ ꝯdẽnare: vt ãmonẽdo ꝛ excõicãdo: vt pꝫ ĩ. d. c. sacerdotes. de offi. iudi. ordi. supi⁹ allegato ĩ 4ª regl̃a. sꝫ eccl̃a magdalenã p̃blicã peccatri cẽ ꝯdẽnat ĩ euãgelio. g̃ d̾ pctõ carnis noto ꝛ ñ ĩgto. Corruptio mẽt̃ ẽ pctm̃ eccl̃e ĩgtũ: g̃ ipsa nõ hꝫ de eo iudicare: sꝫ iudicat eã. g̃ de carnali ĩcõruptõe. ꝛ ꝯfirmat̃ p tex. 32. di. c. erubescãt. si. vbi dr̃ sic. Secretoꝝ aũt cognitor ꝛ iudex ẽ de⁹. h̃ ibi. vbi glo. sic ait. Ex h̃ pꝫ ꝙ eccl̃ia ñ iudicat de occultis. sic. 32. q. 6. xp̃iana. 2. q. 5. ꝯsuluisti. Et ẽ arm̃ ꝑ opiniõe illoꝝ q̃ dicũt occl̃ tũ delictũ ñ irrogat irregularitatẽ: qđ ẽ hodie exp̃ssũ ĩ extrauagãte. de tẽpo. or. c. vl. h̃ glo. c. xp̃iana. dic̃ sic. xp̃iana religio adulteriũ ĩ viro q̃ꝫ sexu pari rõne ꝯdẽnat. Sꝫ viros suos mu lieres ñ facile d̾ adultio accusãt: ꝛ ñhñt latẽtia

P

pctā vidictā. viri āt ꝛc̄. h ibi. Et allegat ibi gl.
c. sup̄dictū. erubescāt. dicēs. Eccl'a nō iudicat
de occultis. ꝛ. c. ꝯsuluisti. dic̄ sic vsus finem.
Spōtanea. n. ꝯfess̄ oē vel testiū approbatione
pblica delicta: hito p ocul' dei timore ꝯmissa si
regimi meo iudicare. O ccl'ia vo ꝛ icognita il
li si relinquēda q sol⁹ nouit corda filioꝝ hoiuz
ꝛc̄. h ibi. Stephan⁹ gnt⁹ magūtino cpo Hu
berto. Quō g eccl'a magdalenā publicā pecca
tricē ꝯdēnabit si solū mēte corrupta fuit. qr ꝛc̄
5ª rō ē ista. Talit eccl'a scōs honorat qlit xpo
fuierūt ꝛ p pctō vitā finierūt. Sz eccl'ia magda
lenā vt corruptā honorat: nō vt vginē: vt pz i
eius officio. ergo ipsa non fuit virgo: sed cor
rupta. Et confirmat ista ratio. A magdalena
septē dēonia eiecta sit vt Greg. ait. Sz p septē
dēonia p eūdē septē mortalia pctā designant.
g ab ipsa septē mortalia pctā eiecta si. Int h se
ptē āt pctā luxuria ē vnū. g ab ea eiectū ē pctm̄
luxurie. sz pctm̄ luxurie n̄ ꝯsistit i sola corrupti
one mētis: sz ēt i corruptiōe carnis. g ipsa fuit
corrupta carne. Q āt luxuria n̄ sit corrup° mē
tis: sz corruptio carnis appet p btm̄ Tho. sa
se. q. cliiij. vbi ꝯnūerat spēs luxurie. q spēs n̄
dicūt corruptōez mētis: sz corpis. vn̄ si qs mte
desiderasset carnalit masculū n̄ dicet: vt sodo
mita. Itē si qs mēte carnalit ꝯsiderassz aliquā
psonā sibi ꝯiūctā certe n̄ ꝯmisissz ppe icestū ni
si q ad deū. ꝛ sic de alijs spēb⁹. sz a magdalēa
eiectū ē pctm̄ luxurie. g n̄ sola mala cogita°: sz
macula turpis act⁹ carnal'. Et ꝯfirmat sic: lig
de ꝯiecture faciūt ligdā pbatōez: vt pz i sa ꝯᵒᵉ
se ꝯsideratōis h⁹ smonis. Sz oēs ꝯiecturas
ruine carnal' hūit paupcula magdalena: g eaz
pblice ruinatā carnalit eccl'a iudicauit: i c⁹ sigᵐ
hodie pharisc⁹ ait. Si h eēt ppha sciret vtiqz q
ꝛ qlis ē mulier q eū tāgit: qr peccatrix ē: n̄ qdē
tm̄ mēte: qr pharisco de ei⁹ mēte n̄ cōstabat: sz
corpe qō erat publicū i ciuitate qr ꝛc̄. Et ita sū
h⁹ opiniōis ꝛ ero donec vitas i ꝯriū n̄ ꝯstabit
magdalenā corpe ꝛ nō tm̄ mēte carnalit fuisse
corruptā. Crede tn̄ sic vl' n̄ sic n̄ ē articul⁹ fidei
nec spectās ad ncītatē salutis. Et h n̄ derogāt
dignitati ei⁹: qr magnis pctōrib⁹ mag relucet
grā dei. ꝛ audiētes eā sic publicā fuisse pecca-
tricē: ꝛ dei graz accepisse ē nob grāde arᵐ spe
rādi i mīa ei⁹. qre ꝛc̄. Et h sufficiāt p 2ª ꝯsiᵒᵉ
De pnia Marie mag. ꝯsi° 3ª.

Ertio doctorum

Circa pniam Marie magdalene ꝛ consecuta
grām mirabilez ꝯclōnē v ꝯcam⁹. vbi tres cō
clusiones subiūgam⁹ vz. Pª ꝯclō ē: sic Ma
ria añ ꝯuersionē fuit ꝯfusio oiuz pctōꝝ: sic in
ꝯuersiōe fuit mirabile speculū dinoꝝ donoꝝ
2ª ꝯclusio ē ista. sicut ꝯuersio pauli in nume-
ro viroꝝ: sic ꝯuersio magdalene est gloriosis
sima in numero mulierū. 3ª ꝯclō ē ista. sicut p
pter peccatoꝝ multitudinē fuit magdalena dei
perfida inimica: sic per pniam facta est christi
vera discipula.

Q magdalena p pniam facta ē dinoꝝ do-
noꝝ speculū. Cōclusio pma.

Ecipe pmā ꝯclōnē vz. sic̄ Maria añ
a ꝯuersionē ꝛc̄. vbi tres ingram⁹ vita
tes vz. Pria vi. ē. quō xps iesus ma
gdalenā ad se vocauit. 2ª vi. quō magdalēa
suā vitā emēdauit. 3ª vi. qs grās magdalena
i lachrymis ad pedes xpi adiuenit. Qtū ad
pmā pono vnā regulā gnālē q ad ꝯuersiōez
pctōris de necessitate reqrit grā dei hūanā pre
ueniēs volūtatē. ps. Misericordia dn̄i preue
niet me. Et Aug. de predestinatōe scōꝝ de⁹
est q iustificat ipm̄ nō preuēt⁹ hūana volūtate:
sed ipse preueniēs humanā volūtatē sua mia.
Tres g grē preuenerūt magdalenā vt se ipsā
cognosceret. vna illustrās ipsā. 2ª iflāmās. 3ª
fortificās. Pª fuit grā illustrās. audi Aug. i
psolodion. c. 5. Si volūtate sua presumat pec
cator mūdari nō pōt nec ex corde cōpungi: qr
nisi dn̄s Petrum aspexisset nunqz pnia du-
ctus amare fleuisset. Tria autē bona causauit
in aia magdalene. h pma grā. s. cognitionem
sui cognitionē culpe: ꝛ cognitōez dīne iusticie
In pma cognitiōe cognuit se eē dei creaturam
ad imaginē ꝛ silitudinē ei⁹ fcāz: rōnalē ꝛ mō
talē: ad dei fruitionē eternā ordinatā. ꝛ h pma
cognitio ē pm⁹ gradus scādendi celuz. Audi
Hugonē li. de aia. frustra inqt cordis erigit
oculū ad vidēdū deū q nondū idone⁹ ē ad vi-
dendū seipsū. Prim⁹. n. ē vt cogscas inuisi-
bilia spūs tui qz possis idone⁹ eē ad cogscēdū
inuisibilia dei: ꝛ si nō potes teipsū cogscē non
presumas apphēdē ea q sūt sup te. precipuū ei
ꝛ pncipale speculū ē ad vidēdū deū aim⁹ rōna
lis inueniēs seipsū. melior es si teipsū cogscas
qz si te neglecto cursus sideꝝ: vires herbarū:
ꝯplexiōes hoiuz. nās aialiū: celestiū oiuz ꝛ ter
restriū sciam haberes. Multi. n. multa sciunt
ꝛ seipsos nesciūt: cū tn̄ sūma phia sic cognitio

ſui. h ille. Jmmediate pꝰ h ſeqꝫ ſm bonū qḋ i
aīa magdalene ex ꝓma grā gn̄atū ē. ſ. cognitō
culpe: in q̄ cognitōe vidit eiꝰ ingratitudinē tā
toꝝ donoꝝ dei. ſ. nāe: qꝛ formoſa. ſana ⁊c̄. ⁊
fortune qꝛ nobiles diues ⁊ bone ꝑentele ⁊c̄. ⁊
ſpūs vt bonū ⁊ ſanū intellectū ⁊c̄. Jtē cogn̄uit i
gratitudinē tante patiētie dei ⁊ miſericordiſſi
me expectatōis eiꝰ. ⁊ i corde ſuo mox cū paulo
ad Ro. 2. exclamare cepit. O miſera magda
lena an igṅras ꝙ paciētia dei ad pn̄iaꝫ te addu
cit. Jtē cogn̄uit multitudinē turpitudinē ⁊ cer
titudinē ſuoꝝ pc̄tōꝝ. ⁊ cū ꝓpha exclamauit in
corde. Miſerere mei deꝰ ſm magnā mīaꝫ tu
am ⁊c̄. dic aliq̄t illoꝝ v̄ſuū: qꝛ ad ꝓpoſitū faci
unt. Nec mirū ſi ſic paupcula magdalēa excla
mat. qm̄ vt Greg. ait i moꝝ. q̄to qs minꝰ ſe
videt tanto minꝰ ſibi diſplicet. ⁊ q̄to maioris
grē lumē ꝑcipit tāto āpliꝰ repḣēſibilē ſe eē co
gn̄ſcit. Jmmediate bonū triū ſeqꝫ. ſ. cognitio di
uine iuſticie i q̄ cogn̄uit ꝙ nil inultū abire ꝑmittit
ſꝫ oibꝰ tribuit ſm opa ſua. ps. Retribuet mi/
hi dn̄s ſm iuſticiā meā: ⁊ ſm puritatē manuū
meaꝝ retribuet mihi. Et ſic paucitatē merito
rū: ⁊ mltitudine pc̄tōꝝ i aīo reuoluēs: ⁊ diſtri
ctū iudicij examē cū ꝓpha clamabat. Dn̄e ne i
furore tuo arguas me: neqꝫ i ira tua corripias
me. Et ſic pꝫ grā pa. 2a grā dr̄ iflāmans. Jl/
lūinatio nāqꝫ itellectu i cognitōe ſuiipſiꝰ ⁊ dei
ſbito igredit̄ dinꝰ amor: volūtatē iflāmās. ps.
Jnflāmatū ē cor meū ⁊ renes mei. i. affectꝰ cō
mutati ſt̄. Et imediate tria bona i volūtate ma
gdalene h grā ipreſſit vꝫ. odiū mūdanoꝝ: deſi
deriū eternoꝝ: affectū dinoꝝ mādatoꝝ. Pri
mo ipreſſit odiū mūdanoꝝ. qꝛ cogn̄uit eoꝝ iſta
bilitatē: piculū ⁊ deceptōeꝫ. Et imediate cepit
lachrymare dicēs. O aīa mea: miſa magda/
lēa qḋ tibi ⁊ huic labili mūdo. Cur tot delitijs
diſſolueris. Cur os ⁊ linguā i tātis offēſiōibꝰ cre
atoris tui coinqnas. Cur tā vano capilloꝝ orna
tu decipis. Cur tot aīas a deo tuo ꝓ celeſti re
gno creatas iaculꝭ oculoꝝ tuoꝝ ificis ⁊ ad tar/
tarea regna ruere facis. Cur corpꝰ tuū corrodē
dū a v̄mibꝰ tāto faſtu ⁊ pōpa deo tuo ifinito
ꝑponis. Cur tu miſa ⁊ miſabilꝭ valde ex nobi
li ꝓgenie orta: corpe tā ſpāoſa: nāli ſapia illuſtra
ta: i tāta turpitudie demerſa es: ⁊ tāqꝫ ſus i vo
lutabro luti i oēꝫ carnis ſpurciciā abſqꝫ rubo
re lapſa es. Quid fruſtra decipis. Bō q̄ dili
gis trāſitoria ſūt. Bona q̄ negligis eterna ſt̄. Jl
la cōia beſtijs. iſta āgelꝭ. iſta terrena. illa celeſtia

Nōne dñm audis. Piere. 3. Tu fornicata es
cū ama. re. m̄ ⁊ e. ſu. te. ⁊c̄. Et imediate poſt h
ſupuenit deſideriū etnoꝝ. ps. Sitiuit aīa mea
ad deū. ⁊c̄. Et h cognouit etnitatem coꝝ: ame/
nitatē inſaciabilitatē. ⁊c̄. Et cū Pau. clamat.
Cupio diſſolui. ⁊c̄. qm̄ vt ait Bern̄. in ſer. cui
xp̄s icipit dulceſcēnere eſt amareſc̄ē mundū ⁊c̄
Poſt h qꝛ ad ſalutē ⁊ dei amicitiā ꝑ viā dinoꝝ
mādatoꝝ ꝑuenit̄. Mat. 9. Si vis ad vitā igre
di ſm. mox in mentē eiꝰ ingredit̄ affectꝰ ſuan
di mādata dei. ⁊ h ꝯſiderauit ꝙ volēti nihil eſt
difficile. Jugū. n. meū. ait xꝰ Mat. xj. ſuaue ē
⁊ o. m. le. ſ. volēti. Cōſiderauit ꝙ ſicut ꝑ viā i
obediētie ſue ꝑditōis cā extitat: ita per obediē
tiā ſalutē obtinet. Cognouit ſe liberꝝ ar. hr̄e.
⁊ cū ꝓpha clamabat. Utinā dirigāt̄ vie m. ad
c. iu. t. Et recte h dicebat. qm̄ vt ait Aug. li. de
grā ⁊ libero ar. ait. c. 24. ⁊ ponit̄ de pe. di. i. c:
tres actōes. O is q ſue volūtatꝭ arbiter eſt ꝯſti
tutꝰ nō pōt nouā inchoare vitā niſi eū veteris vi
te peniteat. h ille. Et ſic pꝫ 2a grā. 3a grā ma
gdalene ꝯuertēs eā fuit grā firmāſ. ſ. in bono
ꝓpoſito. pīca ait tex. hodiernꝰ. ſtāſ. ſ. firma in
bono ꝓpoſito. Et hic tria alia bona ſbſecuta ſt̄
Pmo ſue bone volūtatꝭ ad dñm ꝯmdatio. bo
ne voluntatꝭ accelerata opatio. ⁊ totiꝰ ſue vite
emēdatio. Pmo. n. ſuā voluntatē bonā dn̄o ꝯ
mēdauit. Et ait illḋ Gen̄. 3. Reſpice dn̄e ad
me ſicut reſpexiſti ad Abel ⁊ mu. eiꝰ. Reſpe/
xit. n. dicit tex. dn̄s ad Abel ⁊ mu. eiꝰ: ad Ca
im aūt nō reſpexit. Reſpice dn̄e ad me ſicut re
ſpexiſti ad Gedeonē cui dixiſti Judi. 6. Ua
de in hac fortitudie tua liberabis iſrl̄ de manu
Madiā. Et cum prophā dicebat. Exaudi me
dn̄e qm̄ benigna eſt miſericordia tua: ⁊ ſm mlꝭ
titudinē miſationum tuaꝝ reſpice in me deus
meus. ne elongaueris a me dn̄e in auxiliū me
um reſpice ⁊c̄. 2o huic bono ſubſecuta eſt bo
ne voluntatis accelerata operatio. Quia mox
vt xp̄s predicationi finē dedit ad quam quaſi
vi per quandam bonam vetulam conducta eſt
tota vanitatibus plena. Jn qua predicatione
iſtas predictas gratias accepit: domum cito ꝑ
rexit: ⁊ fractis ampullis ⁊ vaſis fucationuꝫ ſu
arum humili veſte induta ad domum phari/
ſei perrexit ⁊ ſola: vt videbitur in ſe. veritate.
Et ſic tertiū bonū ſubſecutū eſt ſcꝫ totiꝰ vite ſue
emēdatio: qꝛ lachrymis cepit rigare pedes ieſu
xp̄i: vt videbit̄ ne: qꝛ ⁊c̄. Q̄tū ad ſecundaꝫ
veritatēꝫ dico ꝙ finita ꝑdicatione xp̄i domū ꝑ

gēs depositꝭ pōpis hūilib⁹ vestita pānis xpm
ingrē cepit: ⁊ vt audiuit ꝙ i domo pharisei dis
cūbēt: isalutato hospite domū igrediēs ⁊ xpm
discūbētē accedēs: crinib⁹ sparsis stetit retro
sec⁹ pedes ei⁹ ⁊ cepit rigare illos: ⁊ capillꝭ capi
tis sui tgebat illos ⁊ osculabaṫ ⁊ vnguēto vn/
gebat. Septē .n. modis ꝯ septē pctā mortalia
satisfec̄. Prim⁹ mod⁹ fuit fortitudis ꝯ fragili/
tatē ⁊ labilē luxuriā ei⁹: q̄ꝛ dr̄ i euāgelio. stās
s. firma ⁊ fortꝭ, ꝑponēs nūq̄ȝ āpli⁹ labi. ps. Ju
raui ⁊ statui custodire iudicia iusticie tue. 2⁹ dr̄
hūilitatꝭ: ⁊ h̄ ꝯ suā supbiā. q̄ꝛ dr̄. stās retro: ⁊
ꝑ vecūdia mltitudis suoꝝ pctōꝝ cū manasse.
2. Paraľ. vl. dicebat. Nō sū dig̃ vidē altitudi
nē celi ꝑ mlṫ. pctōꝝ meoꝝ. 3⁹ mod⁹ dr̄ ꝓstrati
onis. ⁊ h̄ ꝯ accidiaȝ. Hodie nāq̄ȝ ꝓstrata ad
xp̄i pedes erat: q̄ suis pedib⁹ i bn̄faciēdo acci
diose vixerat: ⁊ deū plurib⁹ modis offēderat.
O bn̄dci ⁊ sci pedes. si mariā hodie q̄ris vbi
es magdalena: ad xp̄i pedes. Et qn̄ mgr̄ tuus
crucifix⁹ ē vbi eras magdalena: ad xp̄i pedes
i cruce affixos. Et qn̄ deposit⁹ de cruce ē vbi
eras: ad xp̄i pedes. Et qn̄ tibi apparuit p⁹ resur
rectionē q̄d magdalena fecisti: ꝓstraui me ad
xp̄i pedes. Et nūc i celo vbi nūc glꝛificata ma/
nes vbi manes. Ad pedes xp̄i fr̄ Amb. mise
ricordiā dei, ꝑ pctōrib⁹ quā egoipsa ꝯsecuta sū
istāt petēs ⁊c̄. 4⁹ mod⁹ dr̄ lauatōis. q̄ꝛ dr̄. ⁊
lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. Et h̄ ꝯ iraȝ
q̄ ei⁹ cor obcecauerat vt n̄ posset discernē verū.
O maria q̄d ploras: q̄ꝛ drn̄ meū offēdi. Et in
passiōe mgr̄i q̄d ploras: q̄ꝛ cū iuuare n̄ possū: q̄
ꝑ me tāta dig̃t⁹ ē pati. Et ad monumentū q̄d
ploras: q̄ꝛ video amorē meū q̄ mea vita ē nūc
ꝑ me vitā spōte dedisse. Et i resurrectōe quid
ploras: ꝑ desiderio spōsi mei iesu resuscitati q̄
me resuscitauit ad vitā. Et nūc magdalena in
celo an ploras: ploro q̄dē. s̄ȝ q̄d ploras: ingr̄titu
dinē xpianoꝝ: q̄ꝛ vterū igū ⁊ n̄ faciē ad dn̄m
meū ⁊ obliuisc̄t mādatoꝝ ei⁹ ⁊c̄. 5⁹ mod⁹ dr sa
tisfactōis. q̄ꝛ dr̄. capillꝭ capitꝭ sui tgebat. ⁊ h̄ ꝯ
auaritiā. Que .n. pp suas faciēdas pōpas pau
ꝑib⁹ sua bō negauit: ⁊ multa iiusta lucē fec̄: vt
suis vanis aīs satisfacēt hodie ad xp̄i ꝓuoluta
pedes: n̄ tm̄ lachrymas pedib⁹ xp̄i dedit. s̄ȝ ca/
pillꝭ capitꝭ tsīt mltꝭ impositꝭ mētalib⁹ spūalib⁹
q̄ȝ vbis q̄ tuipsa aīa excogitare potes ⁊c̄. 6⁹
mod⁹ dr̄ affectōis. q̄ꝛ dr̄. osculabaṫ pedes ei⁹.
⁊ h̄ ꝯ iuidiā. Nā q̄ de alienis honorib⁹ ⁊ bo/
nis iuidia fuit: hodie ad xp̄i pedes ꝓstrata ex
grādi amore osculabaṫ pedes xp̄i. 7⁹ mod⁹ dr̄
vnctōis: q̄ꝛ vnguēto vngebat: ⁊ h̄ ꝯ pctm̄ gu
le: vt q̄ ꝑus gulose vixerat ⁊ sapōrib⁹ ⁊ odori/
b⁹ ⁊ piguedie carnē ipiguauēat: hodie ad xp̄i
pedes ꝓuoluta vnguēto purgaret. q̄r ⁊c̄. O
speculū pctōꝝ oiuȝ. o singulare dec⁹ ⁊ ornamē
tū xpiane religiōis. o fiducia maria ipetrandi
veniā. o doctria scā q̄s te fugiet: q̄s aspnabiṫ:
q̄s n̄ amabit. o pctōres huc accedite. huc festia
te. cū magdalena ad xp̄i pedes vosipsos ꝓster
nite: ⁊ xp̄i misericordes lauate pedes ⁊ mēbris
oib⁹ q̄b⁹ deū offēdistꝭ satisfacite. audite Aug.
li. de pnia. Ad agēdā inq̄t pniaȝ n̄ suffic̄ mo/
res i meli⁹ ꝯmutare ⁊ a malꝭ fcis recedē nisi ēt
d' his q̄ fcā st̄ deo satisfacias per pnie dolorē ꝑ
hūilitatꝭ gemitū: ꝑ ꝯtriti cordis sacrificiū coo
ꝑantib⁹ elꝛynis ⁊c̄. h̄ ille. Et ista sufficiāt ꝓ pn̄
ti vi. Quātū ad tria dico ꝙ ad xp̄i pedes mag
dalēa tria bōa recepit. Prio pctōꝝ rmissiōeȝ
q̄ꝛ remittūṫ tibi pctā tua. ps. Laboraui i gemi
tu meo: lauabo ꝑ singulas noctes lectū meū: la
chrymis meis stratū meū rigabo. Exaudiuit
dn̄s vocē flet⁹ mei. O si nūeraṙ possem⁹: q̄t tā
i veti q̄ȝ i nouo testō lachrymis dei gr̄aȝ ade/
pti st̄, ꝑfecto ⁊ nosipsi sine itmissiōe lachrymas
fūdēm⁹. Filij isrl' pctā sua ⁊ i gr̄titudinē fleue/
rūt: vnanimiṫ coꝝ voces leuātes: ⁊ gr̄aȝ dei i
uenerūt. Judi. 2. c. Ponerē q̄dē ad lr̄aȝ tex. s̄ȝ
lōgior eēȝ q̄ȝ vellē. Itē Ezechias rex iude cū
audisset ꝯminatōes scriptas i li. legꝭ dn̄i ꝓpt
pctā sua: scidit vestimenta sua ⁊ fleuit ⁊ placuit
dn̄o. 4. Reg. 20. ⁊ Jsa. 38. Fleuit Dauid ꝑ
singulas noctes ⁊ de lachrymis lauacꝝ fec̄ vt
ipse testaṫ: ⁊ lachrymas cibū ⁊ potū suū ait. Fu
erūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. vn̄
vsus. Huic lachryme lauacruȝ pāis potusq̄ȝ
fuerūt. Magdalēa q̄ȝtū fleuerit audisti. Petr⁹
recognita trina negatōe fleuit amare. Lu. 22.
⁊ sic d' alijs. Jn̄ Ber. de ꝯtēptu mūdi. O igr̄
felices lachryme q̄s benig̃ man⁹ ꝯditoris ab/
sterget. O bt̄i oculi q̄ i talib⁹ liq̄fieri eligerūt q̄ȝ
auaritie ⁊ petulātie fāulari. h̄. ille. 2ᵃ gr̄a quā
magdalēa ad xp̄i pedes ꝓuolata recepit ē aīe
sue clarificatio: q̄ꝛ sic̄ ātea ꝑ pctm̄ tota tenebro
sa extiterat: sic ꝑ ꝯtritōeȝ ⁊ dei gr̄aȝ pctō expul
so lucidissima remāsit. Jn̄ Criso. sup Mat.
Sic̄ p⁹ vehemētes ibres aer pur⁹ ac mūd⁹ effi
ciṫ: ita p⁹ lachrymaꝝ pluuias ſenitas mētꝭ atq̄ȝ
trāq̄llitas seq̄ṫ. h̄ ille. 3ᵃ gr̄a fuit ad glꝛiam ꝑde
stiatio: q̄ꝛ eā dn̄s ꝑdestiauit ad vitā. Ad Ro.

19. Quos ꝑdestinauit hos ⁊ vocauit: ⁊ q̃s vo
cauit hos ⁊ iustificauit. q̃re ⁊c̃. Et ista sufficiãt
ꝓ presenti ꝯclusione.
Q̃ ꝯuersio Magdalene fuit glo͛ſiſſima ꝯ^o 2^a.
Ecipe ẜam ꝯcl'onem vʒ. Sic̃ ꝯuersio
a Pauli ĩ nũero viroꝝ: sic ꝯuersio ma
gdalene glo͛ſiſſima fuit ĩ nũero mulie
rũ. vbi tres ĩgram⁹ ꝟi. vʒ. Pria ꝟi. ẽ q̃tu/
plex ẽ ꝯuersio. 2^a ꝟi. ẽ an oẽs ꝯuersi cũ ma/
gdalena stẽt ad pedes xp̃i. 3^a ꝟi. ẽ ꝙ hoĩ ꝓ hac
vita ꝯ̃riaẜ ne poſſit ad deũ ꝯuerti. Q̃tũ ad
ꝑmã dico ꝙ triplex ẽ ꝯuersio ꝑncipal'. s. dei iu
sti ⁊ diaboli. P^a ꝯuersio est ꝯuersio dei. vbi
nõ ꝙ aliq̃n de⁹ ꝯuertit hoĩeʒ. aliq̃n ꝯuertiẜ ab
hoĩe. ⁊ aliq̃n ꝯuertiẜ ad hoĩem. ꝯuertit hoĩem
dũ illũ. ꝑ gr̃aʒ iustificat. p̃s. Sup aquã refec^o
nis educauit me: aĩaʒ meã ꝯuertit. Et ibidẽ.
Conuerte nos de⁹ salutar' nr̃: ⁊ auerte irã tuã
a nob. ⁊ h̃ mõ samaritanos xp̃s ꝯuertit q̃n ad
ꝟbũ mulieris exiuerũt ad ipsũ: ⁊ mulieri dice/
bãt. Iã ñ pp loq̃lã tuã credim⁹ tibi. ipsi ei au/
diuim⁹ de ore eius. Io. 4. ⁊ sic de alijs. Aliq̃n
de⁹ ꝯuertiẜ ab hoĩe vt hõ ꝯuertaẜ ad ip̃ʒ. Zac.
p̊. Conuertimi ad me ⁊ ego ꝯuertar ad vos dic̃
dñs. p̃s. Conuertẽ dñe ⁊ eripe aĩaʒ meã. saluũ
me fac pp miĩaʒ tuã. Iñ Niniuite dixerũt Io
ne vlt. Quis scit si ꝯuertaẜ ⁊ ig̃scat de⁹: ⁊ re/
uertaẜ a furore ire sue: ⁊ ñ ꝑibim⁹. ⁊ sic d' alijs
Aliq̃n de⁹ ꝯuertit se ad hoĩeʒ ipsuʒ. s. ꝓuĩẽdo.
Isa. j. Couẽtã manũ meã ad te ⁊ excoquã ad
puꝝ scoriã tuã. Sic ad ꝑmos pentes se ꝯuer/
tit q̃n vocauit eos. Adã vbi es. sic ꝯuertit q̃tti
die italiã flagellãdo: sic plur̃es oñdim⁹. ⁊ sic
pʒ ꝑma ꝯuersio. 2ª ꝯuersio dr̃ conuersio iusti.
Tripl'r ꝯuertiẜ iust⁹. P^o de vitijs ad ꝟtutes
p̃s. Cogitaui vias meas ⁊ ꝯuerti pedes meos
ĩ testĩonia tua. Ezech. 18. Nũq̃d volũtat' mee
ẽ mors ipij dic̃ dñs: ⁊ ñ vt ꝯuertaẜ a vijs suis
⁊ viuat. Sic ad ꝑdicatões apl'oꝝ vna die con
uersi sũt tria milia: ⁊ alia die q̃nqʒ milia: vt ĩ a/
ctib⁹ apl'oꝝ legim⁹. p̃s. Lex dñi ĩma. ꝯuer. a.
testi. dñi fid'le sapiaʒ p̃stãs puul'. E conuerso pec
catores faciũt: q̃m a ꝟtutib⁹ ad vitia ꝯuertunẜ
p̃s. Conuertãẜ oẽs pctõres ĩ ĩfernũ oẽs gẽtes
q̃ obliuiscũẜ deũ. Iñ ait dñs Isa. 30ʒ Conuerti
mi ad me ⁊ salui eritꝭ. ⁊ Tren. vl. Hrl'ʒ hirl'ʒ
ꝯuertẽ dñm deũ tuũ. O ciuitas. N. ꝯuertere
ad dñm deũ tuũ. q̃ nisi ꝯuersi fueritis gladiũ
suũ vibrauit: arcũ suũ tetẽdit ⁊ pauit illũ ⁊c̃. 2°
ꝯuertiẜ iust⁹ ad alios viros bonos ⁊ iustos ꝑ
exhortatões. Lu. 22. Et tu aliq̃n ꝯuersus ꝯfir
ma fr̃es tuos. 3° ꝯuertiẜ ad pctõres ꝑ ꝑdicati
onẽ. Hiere. 3. Vade ⁊ clama ẜmões istos ꝯ̃
aq̃lonẽ ⁊ dices. Reuer̃ ẽ aduer satrix isr̃l' ait
dñs ⁊c̃. 3ª ꝯuersio ẽ ꝯuersio diaboli. Conuer
tiẜ. n. retrorsũ diabol⁹ q̃n videt ñ posse obtinẽ
q̃ð voluit. p̃s. Incouertẽdo ini. me. ret. ĩfir.
⁊ ꝑi. a fa. tua. q̃r ⁊c̃. Et h̃ sufficiãt ꝓ ꝑma ꝟi.
Q̃tũ ad ẜaʒ ꝟi. dico ꝙ ñ. sʒ sic̃ sũt ĩ gr̃a ⁊ in
bono ꝓficiũt: ita apð xp̃ũʒ morãẜ. Sũt. n. tres
g̃d⁹ ꝯuersoꝝ. s. ĩcipiẽtiũ ꝓficiẽtiũ ⁊ ꝑfcoꝝ. In
cipiẽtes ad xp̃i pedes cũ magdalena ꝓ coꝝ cul
pis veniã petũt: ⁊ miĩaʒ clamãt. p̃s. Voce me.
ad do. cla. ⁊ exau. me de mõ. san. suo. ⁊ idem.
Ego cla. q̃m exau. me de⁹: ĩcli. au. tu. mihi: ⁊
exau. ꝟ. mea. ⁊ idẽ. Exaudi do. vo. me. q̃ cla
ma. ad te: miẜ. mei ⁊ exau. me. ⁊ idẽ. Dñe de
us cla. ad te ⁊ sa. me ⁊c̃. 2° ꝓficiẽtes stãt ad
xp̃i man⁹ gr̃aʒ postulãtes vt ꝑseuerẽt dicẽtes.
Cõfirma h̃ de⁹ q̃ð opat⁹ es ĩ nobis a tẽplo scõ
tuo. Iñ Apl's. j. ad Thes. 3. ĩ fine. Vos ãt in
q̃t dñs ml'tiplicet ⁊ habũdare faciat charitateʒ
vr̃aʒ ĩ ĩuicẽ ⁊ ĩ oẽs: queãdmodũ ⁊ nos ĩ vob
ad cõfirmãda corda vr̃a sine q̃rela ĩ scitate añ
deũ ⁊ p̃reʒ nr̃m ĩ aduẽtu dñi iesu cũ oib⁹ scis
ei⁹ amẽ. h̃ ille. 3° ꝑfci stãt ad os xp̃i diuĩã p̃n
tiã postulãtes. s. vt cito ad eũ vidẽdũ valeãt ꝑ
uenire. p̃s. Desideriũ paupũ exaudiuit dñs:
ꝑpatões cordis eoꝝ audiuit auris tua. ⁊ paul⁹
ad Phil'. j. Mihi ĩq̃t viuẽ xp̃s ẽ ⁊ mori lu/
crũ. ⁊ ad eosdẽ. 4. c. ait. De⁹ ãt me⁹ ĩplcat oẽ
desideriũ vr̃m ẜm diuitias suas ĩ gl'a in xp̃o ie
su ⁊c̃. Q̃tũ ad t'tiã ꝟi. dico ꝙ plura sũt ĩpedi
entia ꝯuersionẽ: de q̃b⁹ ad p̃ns trãscam⁹: vnũ
tñ ponẽtes ĩpedim̃tũ. s. ligua d'trahẽs. Hie.
14. moꝝ. Tiore ligue d'trahẽt' ml'ti desistũt a
bono ope q̃ð cepãt. Quidã. n. p̃teritas cl'pas
ꝯmẽorãt. q̃dã dissuadẽt dicẽtes. ha che tãto bẽ
⁊c̃. q̃dã deridẽt vt socij. q̃dã iudicãt dicẽtes eẽ
hipocritã ⁊c̃. Ecce hodie magdalẽa plorãs ñ
solũ a pharisẽo pbl'ica peccatrix iudicaẜ: sʒ et d'
xp̃o murmurat dicẽs sic. Si h̃ eẽt ꝓpha sciret
vtiqʒ ⁊c̃. Hic sci oẽs ⁊ viri boni gaudeãt si d'
se aliq̃ ñ ꝟa dici audiũt: q̃ si arido h̃ faciũt ĩ vi
ridi q̃d fiet. Q̃ta ãt fuerit singl'ar' pnia ⁊ ꝯuer
sio magdalene pʒ in legenda ⁊c̃. Et ista suffici
ant ꝓ p̃nti ꝯclusione.
Q̃ magdalẽa fuit xp̃i ꝑfcã discipula. ꝯ^o 3^a.
Ecipe t'tiã ꝯcl'oeʒ vʒ. Sic̃ ꝓpt' pctõruʒ
a ml'titudinẽ fuit magdalena dei ꝑfida

nimica: sic p pniam facta ē pfectissime xpi dis
cipula. vbi tres ingram⁹ vi. vz. Pria ē. vtrū
magdalene lachrymē sp fuerit i remediū pctō
rū suoꝝ. 2ª ē: quot prerogatiuis ꝛ puilegijs
xps magdalenam decorauit. 3ª ē. quō finita
hac vita glāz eternā ē ꝯsecuta. Qrtū ad pmā
dico q̄ n̄ sp magdalēa fleuit pp sua pctā: sz ali
qn̄ pp h̄ fleuit vt. s. sibi pctā soluēnt. aliqn̄ ex
nāli iclīatōe. aliqn̄ ex mag̊ desiderio ꝛ amore.
Prio vt sua pctā dissoluēnt fleuit: sic hodie.
Vbi nō q̄ ista ab inicē distāt. s. pctm̄ delictū vi
tiū crimē facin⁹ scel⁹ ꝛ flagitiū. Pctm̄ ꝓpe ē
cū fiūt nō fiēda. inde pctm̄ q̄si fugiēs pactum.
Vn̄ dr̄ Leui. 26. Si timētes me i pcepts meis
ābulaueritis ꝛ mādata mea custodieritis ꝛ fece-
ritis ea: dabo vob pluuiā tpib⁹ suis. ꝛ terra gi-
gnet germē suū. ꝛ pomis arbores replebunt.
Comedetis panē vr̄m i saturitate. absqz pa-
uore hitabitis i tra vr̄a. dabitis pacē i finib⁹ vr̄is
dormietis ꝛ n̄ erit q exterreat. Qz si nō timueritis
deū: ꝛ n̄ audieritis me: nec feceritis mādata mea
si spreueritis leges meas: ꝛ iudicia mea ꝯtēpse
ritis: ꝛ n̄ feceritis ea q̄ a me ꝯstituta sūt: ꝛ ad irri
tū ꝓuocetis pactū. ego q̊z h̄ faciā vobis. Visi-
tabo vos velocit' n frigore ꝛ ardore q ꝯficiat
oculos vr̄os ꝛ ꝯsūmat aias vr̄as. Ponā faciē
meā ꝯ̄ vos. fugietis nemine psequēte. Ex qb⁹
pz q̄ pctm̄ n̄ ē nisi fractio pacti. i. facē n̄ fiēda:
Delictū ē p oppositū. i. qn̄ fiēda n̄ fiūt. inde de
lictū q̄si delēs latū. i. pceptū. ps. Latū mādatū
tuū nimis. Audi Greg. i homel. Hō ingt in
ter pctm̄ ꝛ delictū distat: q2 pctm̄ est malū facē.
delictū vo bō derelinqre. 3ᵐ dr̄ vitiū qd̓ idē so
nat qd̓ aiūz vincēs. Vicit aūt aim⁹ ꝯsuetudi
ne peccādi peccādi: vt glo. aūt sup illud Jo. xj
Lapis supposit⁹ erat ei. Difficult' ingt surgit
quē moles male ꝯsuetudis pmit. ꝛ Greg. 5.
moꝝ. Tenēt pue ꝯsuetudies quē semel cepūt
atqz q̊tidie duriores existūt: ꝛ n̄ nisi cū pctōres
vitā finiunt. Crimē dr̄ q̄si mētē cremās ꝛ ē
ꝓpe mala itētio faciēdi malū nō deducta ad ef
fectū. nō qdē pp bonitatē dei pctōris: sz pp bo
nitatē dei peccādi potētiā aut modū subtrahē
tis: q̄ ipo etia cremat mēs pctōris: q2 facē nō
potuit qd̓ pue effectauit. Facin⁹ dr̄ q̄si cenū fa
ciēs: qd̓ ꝓpe ex frequētātib⁹ mal' actib⁹ cāt. vn̄
aia tota vil' ꝛ cenosa efficit. Hiere. 2. Qz vilis
fcā es nimis iterās vias tuas. Scel⁹ idē dr̄
qd̓ i luto sedēs: ꝛ ē ꝓpe qn̄ oi vecūdia postpo
sita n̄ curat de hoium ifamia: qd̓ maxie fuit in
magdalena: qm̄ publice diffamata ē: vt. s̄. oñ
dim⁹. Flagitiū ē q̄si flagrās vitiū. i. estuās
pctm̄: qd̓ ꝓpe ē eē i pctis obstiatū qd̓ pessimū
ē int' oia. h̄ āt oia magdalena i se fuisse aio re-
uoluēs lachrymare ꝛ flere ad xpi pedes vt ista
lauent hodie n̄ qescit. Aliqn̄ magdalena fleuit
ex nāli iclinatōe: vt i morte fris. Jo. xj. Aliqn̄
ex grādi ꝯpassiōe: vt i morte xpi. aliqn̄ ex grā
di gaudio ꝛ desiderio amoris: vt i xpi resurre
ctiōe. In p̊ fletu xps eā consolauit cū audiuit.
Mulier rmittūt tibi pcta tua. In 2º fletu frēz
suscitauit. In 3º ꝯsolauit illā sue mr̄i associan
do. In 4º eā ꝯsolauit p̊ sibi appendo. Jo. 20.
qr̄ ꝛc̄. ꝛ sic pz pª vi. Qrtū ad 2az dico q̄ ista
sūt magdalēe pcipua puilegia. Pᵐ ꝛ spāl' pro
gatiua amoris. Jo. xj. Diligebat iesus mariā
Martā ꝛ Lazarū. iō i resuscitacōe lazari ex te
neritate cordis xps lachrymatē. 2ᵐ ē xpi ad-
uocaº: q2 eā ꝯ̄ lamētātē sororē defēdit. ꝛ fact⁹
ē marie aduocat⁹ q iudex fuerat intpellat⁹. silr
ꝛ i euāgelio hodierno ꝯ̄ murmurātē iudeū ex
cusauit. ibi. Symō hēo tibi aliqd dicē ꝛc̄. 3ᵐ
ē vgis glōse sociaº: q2 p⁹ mortē xpi sp i domo
ei⁹ vgo maria hospitata ē. 4ᵐ ē aplāt⁹ gd⁹:
q2 ipsa vt apli faciebāt pblice pdicauit: ꝛ i mar
silia mltos ꝯuertit. 5ᵐ ē xpi pª appitio vt dcz
ē. 6ᵐ ē septies i die p āgeloꝝ misteriū i aere
eleuatio: vt pz i legēda. 7ᵐ ē p totū mūdum
laudatio: q2 ait. Vbicūqz predicatū fuerit euā
geliū istud i toto mūdo dicet: ꝛ q̄ h̄ fecit i me-
moriā ei⁹. qre ꝛc̄. Qrtū ad tciā dicvt in legē
da ei⁹. Et ista sufficiāt ꝓ pn̄ti smone. Tu igit
glōse iesu xpe da nob grām vt nr̄a pctā defica-
m⁹ ꝛ a te dicē audiam⁹. Veite bn̄dci pr̄is mei
q2 remitunt vob pctā vr̄a amen.

Feria sexta dn̄ice de passiōe de ꝯsilio smo i
ordine trigesimus octauus.

Collegerunt pon
tifices ꝛ pharisei ꝯsiliū ꝛ dicebāt
qd faciem⁹: q2 h̄ hō mlta sig̃ fac.
Jo. xj. Nec sane iniqꝛ est puer
sa ꝯsuetudo vt quē vtuose viuē ꝯspiciūt illi sp
oppugnēt: ꝛ q̊to opa optima ꝯspexerint tāto
duriores fiūt. Indurāt. n. q̄si lapis ꝛ strigūt
vt malleatoris ic⁹. Ecce hodie hi puersi potifi
ces opa optia xpi i coꝝ salutē ꝛ vtilitatē fcā i pe
iorē ptem accipiūt dicētes. Hic hō mlta sig̃ fa
cit: si dimittim⁹ cū sic ꝛc̄. ꝛ tādē i h̄ ꝯsilio xpm
esse reūmortis iudicarūt. Que vt clari⁹ intel-

ligamus tres ↄsideratões faciamꝰ vz:
Consilij bonoꝝ necessariã oportunitatẽ.
Consilij iudeoꝝ iniquã peruersitatẽ.
Cõsilij iudeoꝝ diuinã imperturbabilitatẽ.
De ncītate boni ↄsilij. Cõsideraᵒ pma.

Primo ↄsilij bonoꝝ necessariã oportunitatẽ videamꝰ. vbi tres ↄclões faciamꝰ vz. Pᵃ ↄclo ẽ ista. qꝛ eq̄lit oia scire nõ possumꝰ: a sapiẽtibꝰ ↄsiliũ petere debemꝰ in his q̄ igramꝰ. 2ᵃ ↄclo ẽ ista. lꝫ consiliũ in agendis sit optimum remediũ: nõ tñ sp obligat ad perficiendũ. 3ᵃ conclusio est ista Nihil tam vniuersitati est vtilius q̄ꝫ consiliuꝫ datum sanius.

Qꝫ ↄsiliari est necesse. Cõclo pma.

Accipe pmã ↄclonēꝫ ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres ingramꝰ Xi. vz. Pria Xi. ẽ ista: qd ẽ consiliũ. 2ᵃ ẽ. q̄s ↄditões dꝫ hre ↄsilians. 3ᵃ ẽ. de quibꝰ rebꝰ ẽ ↄsiliũ petẽdũ. Qr̄tũ ad pmã dico ſm Tuliũ in rhetorica q ↄsiliuꝫ est examinandaꝝ gubernandaꝝqꝫ causarum subtilis aĩ ↄspectus. Et in libro de senectute ait. Nõ viribus: non velocitate aut celeritate corpoꝝ res magne geruntᷣ: sed consilio antiquorum atqꝫ scientia: quibus non orbari: sed etiã augeri senectꝰ solet. Vbi nõ q triplex est ↄsiliũ. s. inceternale. particulare. ⁊ gnāle. Cõsiliũ incernale ẽ qd qs i semetipso facit. vbi nota ſm btm̃ Tho. pᵃ ſe. q. 14. q cũ opatões nr̃e sint circa singularia q̄ pp sui variatiõeꝫ icerta atqꝫ dubia sũt: ⁊ i rebꝰ dubijs certa snia dari ñ possit: vt ex p̄cedẽtibꝰ duobꝰ ſmonibꝰ patuit. hinc ẽ q rõ nr̃a q̄ est virtꝰ interior aĩe vt patuit in p ſmõe huiꝰ libri: non põt sine diligenti inq̄sitione iudicium atqꝫ sniaꝫ pferrᷣ. Hec aũt diligẽs inq̄sitio a sapientibus ↄsiliũ dr̄. vñ phus. 3. ethi. ait. Consiliũ est appetitus pconsiliati. ⁊ do exᵐ. In mẽte nr̃a occurrit aliqd agendũ dubiũ: tunc rõ inuestigat si illud est bonũ ł malũ. Et si ẽ bonũ: tunc consiliatᷣ qbꝰ medijs si vtendũ adducẽdo diuersa ex se qbꝰ illd possᷣ t iudicari bonũ vł malũ. Et de h cõsilio dr̄ Ecclĩastici. xxxij. ut exponit Cassianꝰ. Sine consilio nihil facias: ⁊ post factum nõ penitebit. vñ tale cõsiliũ nihil aliud ẽ nisi diligẽs inquisitio aliquaꝝ reꝝ quas quis elegit ut possit puenire ad aliquẽ finẽ. vñ phus. iij. ethi. dicit q consiliũ ⁊ electio pñt dupliciter ad inuicẽ cõparari. Vno mõ quantũ ad mãm. ⁊ sic cõsiliabile ⁊ eligibile idẽ sũt. qm̃ tã cõsiliũ q̄ꝫ electio ẽ de his que operamur pter finem. Alio mõ quãtũ ad ordinẽ vtriusqꝫ. ⁊ tũc dicit ipse q qñ aliquid p consiliũ determinatũ est: nunc p elicitur quasi cõsilio p̄cedẽte electõꝫ. Et rõ qr ↄsilium p̄cedit electõꝫ ẽ ut ibi ait. qꝛ oꝫ q post inq̄sitionẽ ↄsilij sequatᷣ rõis iudiciũ de illis q̄ inuenta sũt p cõsiliũ: ⁊ tũc qd pus elicitᷣ pus ẽ iudicatũ: ⁊ q iudiciũ rõis ſeq̄t inq̄sitionẽ consilij: pꝫ dic ipse. q m̃ vnusq̄sqꝫ ingrẽs cõsiliãdo qualit aliqd debeat opari desinit a cõsiliãdo qñ inq̄sitionẽ suã resoluendo pducit ad id qd ipse põt opari. ⁊ si plura possit opari qñ reducit i añcedẽs. i. i id qd ei p opandõ occurrit. vñ relinqtᷣ q electio psuppõit detminationẽ cõsilij. Et iõ Ar̄. ibi dic̄ q electio est desideriũ ↄsiliabile· qꝛ ex h qd hõ ↄsiliatᷣ puenitᷣ ad iudicandũ ea q̄ sᷣt p cõsiliũ iuenta. qd qdem desideriũ electio est. Nec ista diffinitio electõis est eꝰ ppria: ita q dᷣtur p ptes eiꝰ· sꝫ est sub tipo dicit phs. i. figuralᷣ ⁊ vlis data. sꝫ de h ad pñs relinq̄mꝰ quare ⁊c̄.

2ᵐ cõsiliũ dr̄ pticulare. s. q alt exhibꝫ altĩ: q ex se circa agẽda ↄsulẽ nõ põt. Thob. 4. Cõsiliũ sp a sapiẽte pquire. Sapiẽs dr̄ duplr. s. sapiẽs simplr: ⁊ ſm qd. Sapiẽs ſm qd est q bñ iudicat de fine alicꝰ artis: vel de his q̄ ad illũ finẽ ducũt: ⁊ sic medicᵒ dr̄ sapiẽs q de sanitate et de medicis ↄferentibꝰ ea bñ recteqꝫ iudicat: et sic de alijs artibꝰ: Sapiẽs Xo simplr dr̄ qd vltimo fine totiꝰ vite hũane qui est dᵉs: ⁊ de pducẽtibꝰ ad deũ bñ iudicat. Et qꝛ Thob. ait absolute Cõsiliũ a sapiẽte pquire oñditᷣ q p a p sapiẽte qui est dᵉs ↄsiliũ q̄rendũ ẽ orõnibꝰ ⁊ alijs spiritualibꝰ mõis: deiñ a viris bonis ⁊ doctis in arte illa quã dubitas: vt si de rebꝰ medicialibꝰ dubitas a medico ↄsiliũ q̄re: si d bellicis ab armigeris. ⁊ sic de alijs. silr tu luxuriose si dubitas an luxuria sit pc̄cm: a cõtinente ⁊ nõ luxurioso cõsiliũ pquire. Et tu vsurarie si dubitas an vendere ad tp̄s ⁊ cariꝰ sit pc̄cm a viro timẽte deũ ⁊ docto i his cõsiliũ acciep: ⁊ sic de alijs. Prouer. 16. Cor sapientis erudiet os eiꝰ ⁊c̄. Stultꝰ. n. pctõr nõ põt diligere nisi qd ei plꝫ. Eccł. 3. Sapiẽtis oculi in capite eius: stultus aũt in tenebris ambulat. De ista sapia pctõꝝ diximus in pma dominica. 3ᵐ ↄsiliũ dr̄ generale ⁊ vniuersale: qd in vniuersitatibꝰ ⁊ cõitatibꝰ fieri solet. ⁊ de h dicetᷣ i 3ᵃ ↄclõe seq̄ti Et h sufficiãt q̄ꝫtũ ad pmã Xi· Qr̄tũ ad ſaꝫ Xi. dico q aliqñ sũt ↄditões spectãtes ad ↄsiliũ incernale. ⁊ aliq ad ↄsiliũ particulare. ⁊ aliq

ad ꝯsiliū gnāle. De gnālib⁹ īfra dicet̄ ꝯ°. 3ᵃ. De duob⁹ ꝓmis dico ꝙ qñ hō a seipso īgrēdo de aliq̄ re oꝑabili ꝯsiliū fac̄ q̄lit̄ debeat facē ⁊c̄ tres ꝯditōes hr̄e dȝ. Pᵃ ē vt p° ingrat an illō qđ i mēte venit sit bonū vl' malū. si malū nō ꝗ/ liud ꝯsiliū faciat: ſȝ illud tanq̄ȝ nociuū fugiat. Nā ouis ꝑ existiatiuā. i. ꝑ v̄tutē quādā nālē vi det lupū venientē ⁊ fugit. Si āt illud sit bonū: tūc ingrat media ꝑ q̄ possit ad illud bonū ꝑue nire: ⁊ tūc habit' ill' ꝑ ꝯsiliū ingrat ꝑ qđ illoꝝ meli⁹ possit ad illud bonū ꝑuenire. ista ē ꝓma ꝯsideratio. 2° ꝯsidēt ⁊ ingrat an illud bonū qđ itēdit sit bonū vl' meli⁹ hn̄ti. Aliqd. n. erit bonū: ñ tñ meli⁹ ad itelligēdū. exᵐ. Johānes dubitat an dēat mr̄imoniū ꝯhē: an solut⁹ i scl'a sol⁹ rēanē: ⁊ tūc ipse ingrit si mr̄imoniū eligo tāta sī onera e⁹ ꝙ dīnis ⁊ aīe mee saluti vacar̄ nō ꝑoto. si ero solut⁹ nulli⁹ nisi mei curā hēo ⁊ deo aīcqȝ mee ꝑoto deꝑuir̄. Ex alia ꝑte discur rit ⁊ ait. Sȝ nūqd qñ ero solut⁹ ꝑotero carnis molestias sustinē: ita vt a carnalib⁹ desiderijs ⁊ oꝑib⁹ possim ꝯtinē. h mō stat electō mr̄imo nij l' recusatio. si videt se ꝯtinē posse: ñ nubat: q̄ melior ē sibi r̄ligiōis igress' q̄ȝ vxorari. si āt nō pōt nubat ī noīe iesu xp̄i: q̄ lȝ religio meli⁹ sit bonū q̄ȝ mr̄imoniū absolute: ñ tñ ꝯtinē nō valēti. vñ mr̄imoniū meli⁹ ē illi ⁊ poti⁹ eligen dū: ⁊ sic de alijs. 3° ꝯsidēt ꝙ postq̄ȝ ꝑ ꝯsiliū qđ meli⁹ sibi ē adinuenit: sil'r ⁊ media ꝑ q̄ ad il/ lud bonū possit ꝑuenire: tūc data oꝑortunitate nō tardet illud bonū exeq. Eccl'. 5. c. Ne tar/ des ꝯuerti ad dñm ⁊ ne differas de die in diē. Vñ Aug. li. ꝯfes. de seipso ait. Nō erat qđ rñ derē tibi dicēti mihi: o de⁹ me⁹: surge: qd dor mis: nisi v̄ba sōnolētia ⁊ lēto mō: cras: cras: sine mō: sine paululū. ſȝ illud mō ñ hēbat mo dū. ⁊ illud paululū ibat i lōgū. h ille. Et q̄ȝuis iste tres ꝯditōes dicātur eē ꝯsilij interioris: tñ ꝯueniūt in oīb⁹ ꝯsilijs. Arꝫ. āt. 3. ethicoꝝ idē ponit q̄ ad aliq̄: ⁊ dic̄ ꝙ supposito aliq fine ꝓpt quē hō intēdit aliqd oꝑari: tūc ꝑ cōsiliū tria q̄/ rēda sūt. Pmo q̄ motu: quaue actiōe ad illū fi nem ꝑueniri possit. ⁊ postea ꝑ q̄ instr̄a oȝ ipsū moueri vl' agē ad finē. V̄bi gr̄a. Nō meli⁹ ē ꝑ equū vl' tauꝝ ⁊ sil'a. Poteris. n. ꝯnūerare di uersa instr̄a ꝑ q̄ possit ꝑueniri ad finē alic⁹ oꝑis vl' art'. 2° ꝑ ꝯsiliū ingrēdū ē. Si videt qs ꝙ ꝑ plura media ⁊ istr̄a vl' ꝑ plures actōes ad ad aliquē itētū finē ꝑueniri pōt tūc igrat ꝑ qđ coꝝ meli⁹ ⁊ facili⁹ ꝑueniat̄: ⁊ h ꝑtiet ad iudiciū

in q̄ q̄nq̄ȝ aliq deficiūt hn̄ sc hn̄tes i via inuētōe rū ad finē. 3° reqrit̄ vt si ꝯtigat ꝙ ꝑ vnū so lū instr̄m vl' ꝑ vnū motū vl' vnā actionē optie ꝑueniat̄ ad finē: tūc ꝓcuret̄ q̄lit̄ ꝑ h ad finē ꝑ/ ueniat̄. ⁊ h reqrit̄ ꝯstātia ⁊ sollicitudo circa il lud iuxt̄ dictū ap̄li. Sollicitudine nō pigri sp̄ū sci uētes ⁊c̄. Sed posito ꝙ illud ꝑ qđ ad fineȝ deueniēdū est hr̄i nō possit ita i ꝓmptu ⁊ subi to: tunc ingrendū ē ꝑ qd hr̄i possit. ⁊ sic de i lo queusq̄ȝ ꝑueniat̄ ad cām q̄ ꝯcurrit ꝓma i oꝑā do q̄ est vltia i inuētiōe ꝯsilij. q̄lit̄ h intelligat̄ stati dicet̄. Postq̄ȝ igit̄ ingsitio ꝯsilij ad id qđ ꝓmū oꝑari oȝ ꝑuenit: tūc si illud erit ipossibile hr̄i: discedē oȝ ab illo negocio qđ itēdebamus V̄bi gr̄a. Si ad ꝯsequēdū h vel illđ oȝ me hr̄e pecuniā: nec al' i hr̄i pōt: certe negociū dimittē oȝ. Dicit̄ āt qd ipossibile dupl'r. aut q̄ ſm ꝓ/ priā potētiā ñ pōt hr̄i illud: vt q̄ pauꝑ ē illud hr̄e ñ pōt: q̄m ꝑ pecuniā illud hr̄i itētuȝ. Aut ēt ſm potētiā aicoꝝ hr̄i ñ pōt: vt q̄ ñ solū ille pe cuniā hr̄e ñ pōt: q̄ pauꝑ ē: ſȝ ēt q̄ null⁹ amic⁹ illā ꝯp̄stari aut alio mō dare vult: ⁊ tūc pecūia erit ipossibil' paupi ſm suā ⁊ alioꝝ potētia ad ꝯsequēdū effectū quē intēdit. Et iō q talibus medijs caret si agat ꝑ alia media nūq̄ȝ ꝑueīet ad finē: cū ñ sint cāe ad illū effectū ordiate. Il la. n. q̄ ꝑ aicos nr̄os facim⁹ ꝑ nosipsos facē vi demur: iq̄ȝtū. s. ꝓnᵐ hoꝝ ē i nob ꝓut ipsi itui/ tu nr̄i h faciūt. Si āt appeat ꝙ illud mediū qđ ē iuētū ꝑ ꝯsiliū sit possibile: aut ꝑ nos: aut ꝑ a micos nr̄os: tūc stati ab illo icipiēdū ē oꝑari ⁊ sic illud qđ fuit vltimū i iuētōe ē ꝓmū i oꝑatōe Et rō ē ista vt dic̄ ph's ibi. Nā q̄ q ꝯsiliat̄ vr i quirē ꝑ modū resolutōis cuiusdā. Vñ qd ali/ intēdit qs oꝑari ꝑ ꝯsiliū ingrit cās ꝑ q̄s illud possit. vnde necesse ē vt resoluēdo illū effectuȝ quē intēdit i illas cās oȝ ꝙ ꝓducat̄ ad illđ ꝓᵐ qđ nō ē ampli⁹ resolubile i aliud: ⁊ ab illo ꝯsili ans icipiet oꝑari. Et dat exᵐ i specl'abilib⁹ di/ cēs đ diagrāmata. i. de diffinitōe grāmatice: i q̄ si qs ꝓbare itēdit aliquā ꝯclōnē: oȝ ꝯclōnē resoluē i ꝓnᵃ q̄usq̄ȝ ꝑueniat ad ꝓnᵃ ꝓma ide/ mōstrabilia. oē āt ꝯsiliū q̄dā q̄ō. i. igsitio q̄daȝ ē vt patuit ex dc̄is. Et q̄ ꝯsiliās resolutōe ing rit nc̄e ē ꝙ ei⁹ ingsitio ꝑducat̄ ad illđ qđ ē ꝓᵐ in oꝑatōe. Hec i snia oīa ponit ph's i. 3. ethi/ coꝝ. ibi. Cōsiliamur āt ñ de finib⁹. He. n. cō ditōes Arꝫ. in oīb⁹ ꝯsilijs ſuāde sūt: ⁊ ꝓmari me in duab⁹ ꝓmis. s. i ꝯsilio iternali ⁊ ꝑticula ri. Alie āt sp̄āles ꝯditōes ponēt̄ i ꝯsilio gnāli

qr ⁊c. Q̄tū ad tͣciā ꝟi· dico ꝙ ꝑ oñdimꝰ deqbꝰ
nō ē ꝯsiliū. 2ᵒ de qbꝰ est. Q̄tū ad ꝑmū pono
ples ꝯclones negatiuas: q̄s colligo de mente
Arꝭ.3.ethicoꝝ. ⁊ ꝑ rethoricoꝝ. Pria ꝓpō est
ista. Nihil ē ꝯsiliabile qd̓ ꝯsiliādū petit insipi
ens.s.is q h3 rōm vsū: s3 ꝑuersū vl' isanꝰ q ca
ret total'r ipso. Nā hmōi n̄ recte petūt n3 recte
rn̄dēt. ꝓuer.i. Stulticia q̄ sibi noxia st cupient
⁊ iprudētes odibūt sapia3. Et.c.xv. Labia sa
pi[e]tiū dissemiabūt scia3: cor stultoꝝ dissil'a erit
Preta phs ut.s. hāc q̄ōem inuestigās.s. vtrū
de oibꝰ rebꝰ possimꝰ hr̄e ꝯsiliū. ꝑ rn̄dens dicit
Dicēdū āt forsan ꝯsiliabile n̄ ꝓ q̄ ꝯsiliabit' vti
q3 aliqs isipiēs l' isanꝰ. s3 ꝓ qbꝰ itellectū hn̄s.
hec phs. Et sic p3 ꝑ ꝓpō. Scd̓a ꝓpō est ꝙ nō
ē ꝯsiliū querēdū de rebꝰ eternis.i. de his que
sp sīt ⁊ sine motu. Et h̄ st i duplici dr̄ia. Prio
sunt illa quoꝝ sb̄e motui nō subdunt' sicut sunt
sb̄e sepate ⁊ ipsa mūdi vniuersitas. 2ᵒ sūt illa
que l3 ꝑm eoꝝ cē sint i mā mobili: tn̄ ꝑm rōe3
a mā abstrahūt': ut sūt mathematice. Et ponit
exēplū phs de diametro q̄drati ⁊ costa.i. late/
re eiꝰ. Quis ꝯsiliabit' an diam[e]t' q̄drati sit cō/
mēsurabil' coste. Patet.n. h̄ ad sēsū ꝙ n̄.ecce
lr̄a phi. De etnis āt nullus ꝯsiliabit'. puta de
mūdo diametro l' costa. qm̄ incōmēsurabiles.
h̄ ille. Tertia ꝓpō ē ꝙ de his q̄ subdūt' motui
⁊ tn̄ eoꝝ motꝰ sp ē vniformis: nō ē querēdum
ꝯsiliū. Et h̄ itellige siue vniformitas motꝰ eo
rum sit ex necessitate: ita ꝙ ex nā sua hn̄t ꝙ vni
formit' moueāt'. sic de q̄ nccia i seipsa. siue hec
vniformitas motꝰ sit ꝑ nā3 corpoꝝ mobilium
siue ꝑ aliq̄3 aliā cā3 sepatā. ut sūt sb̄e immāles
mouētes orbes. de qbꝰ i lr̄a exēplificat phs di
cēs sic. S3 neq3 de his q̄ i motu: sp āt ꝑm eadē
fcis: siue ex necessitate: siue nā: l' ꝑꝑ aliq̄3 alia3
cā3: puta sol' ꝯ[ver]sionibꝰ ⁊ ortibꝰ.i. d̓ circularibꝰ
motibꝰ sol' ⁊ ortibꝰ eiꝰ. Et sub istis duabꝰ ꝓpo
sitiōibꝰ ꝯphēdūt' oia nccia siue illa sint necessa
ria simpl'r siue ex suppositione: ⁊ oia q̄ al'r fieri
nō pn̄t. sil'r ⁊ oia possibilia. Nā de his q̄ nccia
aut ipossibilia sūt nō o3 ꝯsiliari. Hoc expresse
pōit Arꝭ. ꝑ rethoricoꝝ.c.7. vbi dic̄ sic. Prio
qdē igr' accipiēdū circa q̄lia bona aut q̄lia ma/
la deliberās ꝯsul. qm̄ n̄ circa oia. s3 q̄cūq3 ꝯtin
git fiēi ⁊ n̄ fieri. Quecunq3 āt ex nccitate: aut
fuūt: aut erunt: aut possibile eē: aut fieri de his
n̄ ē ꝯsiliū. h̄ ille. Quis.n. tā stultꝰ ē q ꝯsiliū pe
teret: an comedē deberet. qm̄ certū h̄ ā ⁊ n̄ du
biū. ⁊ an pisces nascāt' i aq̄. Sil'r quo ad aia3.
Nōne stultissimꝰ eēt q ꝯsiliū peteret: an tpe dī
ꝑcepta obseruare deberet: certū.n. ⁊ necessari
u3 ē ꝙ sic. Mat.xix. Si vis ad vitā igredi ser
ua mādata. Seruare mādata est necessariū ex
suppōtiōe: ut supposito ꝙ vel saluari: tunc ne
cesse ē mādata seruare: ⁊ sic de alijs. Quarta
ꝓpō ē ista ꝙ neq3 de his ꝯsiliādū ē que in mo
tu ꝯsistūt: nō tn̄ sūt necessaria: s3 ut i pluribus
eodē mō fiunt. sicut sunt siccitates que ut fre/
quētiꝰ accidūt i estate. ⁊ hymbres que ut pluri
mū accidūt i hyeme: l3 qn̄q3 al'r cōtingat. Nā
qn̄ aliq̄ ut plurimū sic eueniunt q̄si ut certa sūt
⁊ de certis nō ē cōsilium querēdū. vn̄ phs sic
ait ut.s.s. in.iij. ethi. qm̄ ꝯtinuāt' iste ꝓpōnes
ad inuicē i lr̄a sua. neq3 de his q̄ alias al'r sup
ple euenire ꝯtigit ut i paucioribꝰ: puta siccita/
tibꝰ ⁊ hymbribꝰ. h̄ ille. Quīta ꝓpō ē ista ꝙ ne
q3 ꝯsiliū ē de his q̄ a fortuna fiunt. sicut de re
iuētiōe thesauri. Nā sicut illa q̄ ante diximus
iō nō st ꝯsiliabilia. q2 nō sunt ex ꝑatiōe nr̄a
qm̄ ut videbit' paulopost: q̄cūq3 ꝯsiliabilia sūt
debēt eē inos.i. hr̄e ꝑncipium in nobis: ita ꝙ
possint a nobis fieri l' n̄ fieri. ita q̄ a fortuna fiūt
ex nr̄a ꝑmeditatōe eē nō pn̄t. q2 sunt pt͛ visa
⁊ pt͛ intētiō3 agentis ꝑticularis nō āt vniuer
salis q ē ipse deꝰ. vn̄ phs idē. Neq3 de his q̄ a
fortuna.i. ꝯsiliū nō est de his q̄ a fortuna fiunt
puta thesauri iuētiōe. h̄ ille. idē dicit ꝑ rethori
coꝝ. Sexta ꝓpō ē ꝙ nō solū ꝯsiliū querēdum
nō ē de his q̄ a nā l' fortuna fiūt: s3 ēt nō ē que/
rendū cōsiliū de oibꝰ ꝯpibꝰ hūanis.i. de his q̄
fieri pn̄t a nobis: sicut lacedemonij nō ꝯsiliant
qual'r sipbe qui sūt ab eis valde remoti optime
debeāt ꝯuersari. Et rōnē oīu3 istoꝝ supdicto
rū Arꝭ. assignāt dicens ꝙ nihil eoꝝ q̄ fiūt necessa
ria: l' q̄ st nālia: l' a fortuna: l' que ꝑ alios hoies
fiunt: a nobis fieri pn̄t: ⁊ iō consiliari non o3.
Tex. dicit sic. Neq3 de hūanis oibꝰ.s. ꝯsilian
dū ē: puta q̄lit' Siphe: gens q̄dā hoiu3 ē optie
cōuersēt': nullꝰ lacedemonioꝝ ꝯsiliat'. Nō.n.
fiet vtiq3 eoꝝ ꝑ nos aliqd. h̄ ibi. Septia ꝓpō
ē ꝙ nō est cōsiliādū de his q̄ fieri pn̄t a nobis:
hn̄tibꝰ tn̄ ab arte quādā determinatiōē.i. certū
modū oꝑandi ab arte datū. Exᵐ nō ē cōsilian
dū qualit' lr̄e scribūt'. qm̄ ab arte hn̄t suū deter
minatū modū scribēdi. ⁊ nō pōt alit' fieri ut st
lr̄e. quecunq3 āt alit' fieri nō pōt: p3 ex dictis ꝙ
ꝯsiliabilia nō st.i. de eis nō ē querendū ꝯsiliū
vbi tex. sic dic̄. Et qdē circa certas ⁊ sufficien/
tes disciplinas: nō.n.ē. ꝯsiliū puta de lr̄is: nō

n. dubitam⁹ ꝗliter ſcribēdū: ſ; queçūq; fiunt ꝑ
nos. h ille. Octaua ꝓpō ē ꝙ nō ē ꝯſiliādu; de
his que ꝑ nos rariſſime fiūt. vtputa ſi ē ꝯſiliā
dū ſi pons lapide⁹ ꝑ quē tranſitur⁹ es cadat. q̄
aliꝰ hō nūq; aliqd opareꝰ. Tex. dicit ſic. cōſilia
ri oꝫ ēt in his que ut ſepi⁹. ſ. fiunt. q̄ ſupple de
his que raro veniūt nō ē petēdū ꝯſilium. h ibi
Nono ꝓpō eſt ꝙ nō ē cōſiliādū de rebus par/
uis: ſ; magis q̄ſi nō credentes nobiſipſis ut ſi
m⁹ ſufficientes ad diſcernendum qd opoueat
nos facē. Audi tex. Cōſiliatores āt aſſumim⁹
in magna diſcernentes nobiſipſis veluti non
ſufficientib⁹ dinoſcē. h ille. Decia ꝓpō ē ꝙ nō
ē ꝯſiliū querēdū de fine. Et rō. q̄ i opabilibuſ
finis ē ſicˀ ꝑncipiū. qm̄ ex fine depēdet neceſſi
tas opabiliū: ut pꝫ 2° phi. ⁊ cū cōſilium ſit circa
ea que opari pn̄t a nobis: pꝫ ꝙ i ꝯſilijs finis ꝑ
ſupponēd⁹ ē. Et dicit phs ꝙ de finib⁹ nō cōſili
amur: ſ; de his que ſūt ad finē ſicˀ i ſpeculatiuiſ
nō ingrim⁹ de ꝑncipijs: ſ; de cōclōnibus. O;
n. an̄ oē; demōſtrationē ꝑcognoſcē. q̄ ē ⁊ qd
ē. q̄ eſt ꝑncipiorum ⁊c̄. ut pꝫ ꝑ poſteriorum. Sic ſi
miliꝰ nō oꝫ i opabilib⁹ ingrere ꝑncipia eorum ne
q; de eis ꝯſiliari: ſ; tm̄ de his que ſūt ad finem
Nō. n. ingrit medic⁹ an debeat ſanare iſirmū
ſ; q̄liꝰ ⁊ qb⁹ medijs. nec rethoric⁹ an debeat ꝑ/
ſuadere. q̄ hoc intendit tāq; finē: ſ; ingrit q̄li
ter aut quō ꝑſuadendum ſit. Itē politic⁹. i. re
ctor ciuitatis nō ꝯſiliaꝰ an debeat facē pacē: q̄
ſe hꝫ ad ciuitatē ſicˀ ſanitas ⁊ corp⁹ hōis. qm̄ ſi
cut corpiſ ſanitas i debitā ꝯcordātia hūorum cōſi
ſtit: ſic pax incōuenietia volūtatum. Et ſic bre/
uiꝰ de alijs opantib⁹ q̄rum null⁹ ꝯſiliaꝰ de fine: ſ;
ſolū q̄liꝰ ⁊ quō poſſint ꝑuenire ad illum finem
Tex. ē iſte. Cōſiliamur āt non de finib⁹: ſ; de
his q̄ ad fines. Neq;. n. medic⁹ ꝯſiliaꝰ ſi ſana
bit: neq; rethō perſuadebit: neq; politic⁹ ſi pacē
faciet: neq; reliq̄rum aliqs de fine. ſ. cōſiliabiꝰ. ſ;
ponētes finē aliquē: ⁊ ꝑ que erit itēdūt. ⁊ ſi ꝑ
plura qdē videaꝰ fieri: ꝑ qd facilime ⁊ optie in
tēdūt. Si āt ꝑ vnū ꝓcuraꝰ: q̄liꝰ ꝑ h erit. ⁊ illd
ꝑ qd q̄uſq; vtiq; veniāt ad ꝑmā cā; q̄ i intētōe
vltia ē. h ibi. Iſta vltia v̄ba declarāt cōditio
nes tres vltias q̄s poſuim⁹ in ꝑcedēti v̄itate.
His ꝓpōib⁹ negatiuis ſuppoſitis ⁊ declaratiſ
poniꝰ vna ꝓpō affirmatiua de intentiōe Arū.
vbi. ſ. vꝫ. ꝙ ꝯſiliabile ē cōtigēs qd ē aptū na
tū reduci i nos: c⁹ gnātiōis ꝑncipiū i nobis eſt
Hāc diffinitiō; ꝯſiliabis ponit phs ꝑ rethori
corum. in q̄ diffinitiōe ꝯtigēs poniꝰ loco generiſ
aliē āt ptes loco dr̄ie. Cōtigētiū ḡ ꝯſiliū ē: ⁊ nō
neceſſariorum lꝰ ipoſſibiliū: ⁊ qm̄ cōtingētia multa
ſūt. ⁊ nō circa oia ē cōſiliādū: iō ponūꝰ dr̄ie de
clarātes que cōtingētia ſub ꝯſilio cadūt. Con
tingētia āt quedā ſꝰ a nā. ut caneſcē i ſenectute
⁊ apponē barbā i tpe debito: ⁊ hmōi ſuas cās
hn̄t i nā: ita ꝙ ꝑncipia taliū effectuū ſunt in nā
Sūt ēt cōtingētia que fiunt a fortuna: que ſiꝰr
hn̄t cās ſuas i fortuna. Fortuitorum. n. nō ſum⁹
nos cā niſi ꝑ accn̄s Per hꝰ ḡ qd dicit ꝙ ꝯſilia
bile ē ꝯtigēs qd ē aptū natū reduci i nos. i. qd
hꝫ cā; i nobis excludūꝰ q̄ a fortuna fiunt. qm̄
talia nō reducūꝰ i nos: ſ; i fortunā tāq; in ſua;
cā;. Et ꝑ h qd dicit c⁹ gnātiōis ꝑncipiū in nob
ē. i. in nr̄o ptāte ē ut faciam⁹ illud lꝰ n̄ faciamus
excludūꝰ ea q̄ fiūt a nā i nob. vn̄ caneſcē l; hēat
cā; ſuā i nob: n̄ tm̄ a nobis ſ; a nā. Ex quo ſeqꝰ
ꝙ illa ſolū ſꝰ cōſiliabilia que cadūt ſub nr̄a vo/
lūtate q̄rum nos dn̄i ſum⁹ ut illa faciam⁹ lꝰ n̄ facia;⁹
ita ꝙ ꝯſiliabilia n̄ ſint a nā ſ; a nr̄a volūtate ⁊ li
bero arbitrio nr̄o. Et hec ꝓpe dn̄r opabilia a
nobis. ⁊ de opabilib⁹ a nobis ē hn̄dū cōſilium
itellige que dubitabilia ſꝰ ⁊ nō certa: ut dictum
eſt. Et addit phs. iij. ethi. ibi. Neq; vtiq; ſin
gularia ⁊c̄. vnū bonū v̄bū. dicēs ꝙ dꝫ eē ſta/
tꝰ in ingſitione cōſilij ex pte ſingulariū inſtrorum
qb⁹ vtimur in opatiōib⁹ nr̄is ſicut qbuſdā me
dijs ad ꝑueniēdū ad finē v̄bi gr̄a. Nō ē que
rēdū cōſiliū ſi h qd ꝑponiꝰ ſit panis lꝰ ſi ē coct⁹
lꝰ ꝯfect⁹ ſicˀ oꝫ. q̄ h diſcernit ſenſus. q̄ ſic eēt ꝓ
ceſſus i iſinitū. qd ſub rōe cadit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s neq;
ſub cōſilio. qd ē quedā rōcinatiua ingſitio ut di/
ctū ē. Tex. dicti ſic: Neq; vtiq; ſingularia: pu
ta ſi panis h lꝰ digeſt⁹ ē ut oꝫ: lꝰ fact⁹ ē ut oꝫ. Sē
ſus. n. h ē enunciabilꝰ. Si āt cōſiliabiꝰ ni iſinā
tū veniet. h ibi. Et notāt dicit ſenſus h ē enun
ciabilꝰ: ut oñdat de qb⁹ ſingularib⁹ nō ſit cōſiliū
q̄ nō de illꝰ que apte ⁊ clare cognoſcunꝰ ꝑ ſen/
ſus: ſ; de illis que dubia ſꝰ oꝫ ꝯſiliari. Opera
tiōes. n. nr̄e circa ſingularia ſūt. ut dictum eſt
in ꝑma veritate. ⁊ cōſilium eſt de his que fiūt
vlꝰ fieri pn̄t i nobiſ: ḡ de illis cōſiliandū. Et ſic
pꝫ de quib⁹ ſingularib⁹ loquaꝰ Arū. non eē cō
ſiliū querēdū. Puto ſatis hāc mā; dilucidatā
iō tibi hec ſufficiāt ꝓ pn̄ti cōclōne. qr ⁊c̄.

¶ ꝯſiliū n̄ ſp obligat ad ꝑficiēdū ꝯ° 2ª.

Ecipe ſa; ꝯclōnē. vꝫ. L; cōſiliū agē/
dis ſit optimū remediū: nō tm̄ ſp obli/
gat ad ꝑficiēdū. vbi tres ingram⁹ v̄i/
tates. vꝫ. Pria v̄i. ē. vtrum ſit aliqd conſilium

de necessitate sequēdū. 2ª ē. vtrꝫ a maioribus
tm̄ l' ēt a minorib⁹ sit querēdū ꝯsiliū. 3ª ē. an
cōsiliās recte petēti hēat si alr̄ eueniꝫ q̄ʒ cōsule/
rit. Q̄tū ad pmā dico ꝙ lʒ cōsiliū i nr̄is agen/
dis petē debeam⁹: oñdentes ꝙ nō debeamus
cōfidere i nosipsis. ut dic̄ Ar. iij. ethi. ꝛ prece
dēti ꝟitate declaratū ē: nō tn̄ sp obligamur se
qui illud cōsiliū. Ista ē doctrina decretaliuʒ in
c. cū i veteri. iūcta gl. ex̄ de elec. itē i. c. cū oli. d̄
arbi. iūcta gl. itē i. c. vno. cuʒ gl. ne sede vacā
tē. li. vi. Caplm cū i veteri. i summa dic̄ ꝙ cuʒ
cōsilio aliquoꝝ platuʒ eligē tenet i tractatu ele
ctiōis illoꝝ cōsiliū reqrer debēt: ꝛ cōgruo tpe
rn̄sum expectare. Ex quo tex. cū glo. doctores
eliciunt hāc ꝟitatē ꝙ vbi exigit cōsilium abeo
q nō ē pticeps officij: lʒ i subsidiuʒ possit eē: ꝙ
tūc sufficit ꝯsilium petē ꝛ cōgruo tpe expectare
rn̄suʒ. sʒ tn̄ necessariuʒ illud seq. vn̄ vn⁹ iudex
delegat⁹ si vult aliquē pituʒ ꝯsuler sup aliq cā:
certe pōt: sʒ nō tenet pnūciare ꝑʒ illud cōsiliuʒ
si nō vult. Et recte dr̄ si nō ē pticeps officij. q2
si pticeps eēt opporteret illud cōsilium seq ꝑm
Bar. i. l. i. §. si plures. ff. de exercitoria. mlta
possēt notari circa hāc māʒ ꝑʒ iuristas ꝛ cano/
nistas: tn q2 ista itelligūt poti⁹ i iudicijs q̄ʒ i fo
ro ꝯscie: iō dico ꝙ si ꝯsiliū acceptū sit de cōcer/
nētib⁹ salutē aie oio sequēdū ē. Si āt ad bn̄ eē
ꝛ possit fieri sine scādalo faciēdū ē. ꝛ intellige
sine scādalo sui aut pximi. Quia nō st faciēda
mala ut inde eueniant bona sic̄ dictū feria q̄rta
h⁹ dn̄ice. Vide i. c. nup. gl. ij. ex̄ de sen. excō.
Illa nō dillato breuitatis cā. qr̄ ꝛc̄. Q̄tum ad
scđaʒ dico ꝙ ab oib⁹ querēdū ē ꝯsiliū. q2 qn̄qʒ re
uelat minori qđ nescit maior. ex̄ de cōsue. c. ad
nr̄aʒ. cū. gl. i. ꝛ. ij. Et de h̄ ēt dixim⁹ in ꝑmone
pcedēti ꝯsideratōe pma. in. iij. concłone. ꝛ po
sui ibi ad lr̄aʒ. d. c. ad nr̄aʒ. Cōcordat qđ dixi
m⁹ i. iiij. ꝟitate ante predictā concłonē. qr̄ ꝛc̄.
Q̄tū ad tertiā ꝟi ꝙ qn̄cūqʒ qs alijs cōsiliuʒ p
bet iuxta sua mētis intētionē bonā atqʒ rectaʒ
si alit forte fortuna q̄ʒ cōsultū fuerit eueniet: ēt
si graue ille q ꝯsiliū petijt dānū icurrisset: neq̄
q̄ʒ cōsultori iputabit ad culpā: q2 nulla ē ibi rō
iputādi. Inde. 23. q. v. c. de occidēdis. ꝟsus
finē dr̄ sic. ꝛ sūt ꝟba Aug. Absit ingt ut ea q̄
pp bonū aut licitū faciam⁹ aut habem⁹: siqdem
h̄ pter nr̄am volūtatē cuiq̄ʒ mali acciderit nob
iputet. Alioquin nec ferramenta domestica ꝛ
agrestia st hn̄da ne qs ex se vl' ex eis vl' alterū
interimat: nec arborē ē plātāda ne qs se inde su

spēdat. Et qđ plura cōmemorē: cū ea cōmemo
rādo finire nō possū. Hec ibi. vbi glo. sic ait.
Hic ē ar. ꝙ si aliqs dat operā rei licite ꝙ nō ē
ei iputādū si aliqd ei mali inde seqt. di. l. sepe
q2 de⁹ ispector ē cordis nō opis. xv. q. vi. c. i.
ꝛc̄. h̄ gl. Et p oppositū ponam⁹ ꝙ aliqs ē frau
de l' negligētia. aut iexpientia: iperitia l' inad/
uertētia sua cōsiliū aliqđ dederit cuius vn̄ scā
dalū l' aliud malū secutū sit: pculdubio illi ipu
tabit ad culpā ꝛ satisfactōʒ dāni: ut i. c. si culpa
de iniurijs dāno dato: qđ sic intellige de satis/
factiōe qn̄ illud dānum sine tali consilio nō in
teruenisset. qr̄ ꝛc̄. Et hec sufficiāt ad presens.

Q̄ vniuersitati sit valde vtile cōsiliū ꝯº 3ª.

Ccipe tertiā cōcłoʒ. vʒ. Nihil tā vni/
uersitati ē vtili⁹ sic̄ cōsiliū datū sanius
Certe aia cara vtilitas sani consilij: lʒ
oib⁹ sit pspicua: sūmope tn̄ i vna ciuitate vbi ē
ppl'i multitudo ē nccia. Nōne Salomon bene
rexit: q2 sapiētissimos ꝯsiliarios habuit: q̄ꝝ cō
silia. Roboā fili⁹ eius defūcto pr̄e q2 noluit ꝛ
spreuit bonā sui regni ptē amisit. Silr̄ ꝛ Na/
buchodonosor supbissim⁹ ꝯsiliū hūit cū maiori
b⁹ natu. Iudic̄. 2. c. Romāi q̄ʒ ifideles ꝛ idola
tre suo ꝯsilio totū mūdū suo ipio subegert. Silr̄
ꝛ appl'i qn̄ p fide aliqd itēdebāt oēs conuenie
bāt i vnū. Actꝰ. xv. ꝛ ob hāc cāʒ statuta st ꝯci
lia i eccl'ia dei. Cōcilia. n. gnālia icepunt a tpe
Cōstātini: sʒ spālia a tpe Clemē. xv. di. i. c. i.
cū gl. i. Et q̄ st quior ꝯcilia pͣ nō i. d. c. i. ꝛ. ij.
ꝛ de alijs ꝯcilijs q̊ tpe ꝛ sub q̄ papa quodlibet
coꝝ ē celebratū nō. xvi. di. p totū. Itē i religi
onib⁹ gnālia atqʒ puicialia capl'a istituta sūt ut
p gnālia saluti fideliū: ꝛ p puincialia regionū
augmētatō pcuret. Q ia igit bn̄ regunt bono
cum consilio. vbi tres in gram⁹ veritates. vʒ.
Pª ꝟi. ē ista. Quas conditiones debēt hr̄e
cōsultores circa bonū cōitatis ꝛ regiminis. 2ª
est. de qbus maxime ē cōsiliādū ut cōitas con
seruet. 3ª ē. Quō cognoscere pn̄t cōsiliantes
si res vna dubia sit bona l' mala p statu illius
cōitatis. Q̄atū ad pmā dico ꝙ tria pmaxime
sunt in oib⁹ vniuersitatū cōsilijs obꝑuāda. s.
recta intētio: taciturnitas: ꝛ executio. Pria re
cta intētio/ut. s. ꝓprijs passiōib⁹ nō loquantur
nec psonas hominū considerēt. sʒ tm̄ qđ vtile
cernūt cōitati. Nā talis cōgregatio vocat cōsi
liū q̄si cōsiliū: q2. s. simul mēte sedere debēt. i.
mēte qescere: passiones ai oio vitātes. Inde
Greg. in registro ait. Nullus vr̄m neglecta

vtilitate cōi suo lucro ꝓspiciat. ⁊ Ambr. liᵒ de
officijs. Qui pfecte inqt sapit nescit sua specta
re cōmoda: ꝫ ad illud qđ eternū ē. qđqꝫ deco/
rū atqꝫ honestū: toto affectu intēdit querēs nō
qđ sibi vtile ē: ꝫ qđ oibꝰ. Itē ⁊ leo papa i ser/
mone. Publica inqt pferēda sunt ꝓprijs ⁊ ibi
itelligēda ē pcipua rō vtilitatis vbi iuigilat cu
ra cis. h̄ ille. Hoc idē pꝫ i. c. lꝫ. añ finē. de re/
gularibꝰ. vbi dicit tex. Ne forte angelꝰ satha/
ne in lucis angelū se trāssformet. illa sp regula
inuiolabilit̄ obseruata: ut nulus absqꝫ licentia
romani pōtificis ꝓsumat occasiōe q̄cunqꝫ de/
serrere ꝓsulatuꝫ. qm̄ sicut maius bonū minori
bono pponit̄: ita cōis vtilitas spāli vtilitati pre
fert̄. In hoc casu recte preponit̄ doctrina silē
tio: sollicitudo ꝯtēplatiōi: ⁊ labor quieti. ad qđ
vtiqꝫ designādum vnigenitꝰ dei filius Iesus
xp̄s nō de Rachel ₰m carnē natꝰ ē: ꝫ de Lya
Nec legit̄ eū i domū suā excepisse mariaꝫ: sed
marthā ⁊c̄. Glo. exponit qđ itelligat̄ p rachel
⁊ lyā. ⁊ dicit ꝙ p rachel intelligat̄ vita ꝯtēpla/
tiua: q̄ ipsa formosissima fuit. p lyā āt intelli/
git vitā actiuā que secunda i sobole. ⁊ iō pfer/
pulcritudini rachel. ex̄ de renūci. nisi cum pdē
hec gl. Itē hoc ipsū dicit glo. in vbo vtilitas
⁊ adducit ꝯcordātias. ⁊ exponit ꝙ publica vti
litas pferr̄ puate qm̄ publica nō ipedit puatam
q̄ ordinata charitas a se incipit. 23. q. 5. c. si n̄
lꝫ. ⁊ de pe. di. iij. c. q vult. 19. q. ij. c. due. xiiij.
di. qđ ait. hec glo. Q publica vtilitas sit prefe
renda puate: pꝫ ēt ex̄ de postulatiōe platoꝝ. c.
iij. cu gl. iij. vbi dicit sic glo. sup vbo vtilitatē
cōem. ⁊ ita publica vtilitas prefert̄ puate. 7. q.
i. scias. ⁊ allegat leges ciuiles. ⁊ declrat q̄liter
h̄ sit verū dicēs. Cū i cōi vtilitate puata inclu/
dit̄: sicut fit i platnra. alias q̄libet dꝫ ꝓpriā vti
litatē preferre cōi ar. xix. q. ij. c. due sunt inqt.
⁊. 23. q. v. si nō lꝫ. Sic ġ pꝫ ꝙ publica vtilitas
prefert̄ puate. qr ⁊c̄. Scđo in cōsilijs requirit
taciturnitas: ita ꝙ illud qđ in consilijs dr̄ nec
lr̄is: nec alio mō denudet̄. ꝓuer. xi. Qui fide
lis ē celat amicis cōsiliū. Iñ Valeriꝰ liᵒ ⁊ᵒ ait
Cōsules nr̄e vrbis adeo magna patrie chari/
tate tenebāt̄: ut archana patrum cōscriptorum
multis seculis nemo senatoꝝ enūciauerit. Sꝫ
taciturnitatē optimū ac tutissimū reꝝ admini/
strādaꝝ viculū i ꝯsilijs arbitrātes: nūq̄ꝫ labe
factari. i. maculari l' corrūpi voluert̄. Et idem
q̄ddā exᵐ ponit ꝙ cuꝫ de more romanoꝝ esset
ut possent patres i cōsilios suo cōducere natos
dū paruuli essent. Accidit ꝙ qdā eiꝰ filium par
uulū i cōsilio cōduxit. in quo decretum ē ut qđ
diffinierāt sub scilentio teneret̄. Redeunte āt
illo vna cū pr̄e domū. mr̄ eiꝰ qđ scm̄ dictūqꝫ sit
diligenter inquirit. ille āt ait. sic decretum ē ut
qđ ibi dictū e nulli pāderet̄. At illa adhuc mu
liebri more cupiēs scire qđ dictum esset blādi/
tijs: minis vberibusqꝫ pueꝝ stimulauit. Pu
erulꝰ āt volēs officioso mēdacio mr̄i celare de
cretū ait. Sic decreuerūt ut oēs romani duas
possent tenē vxorem. qđ illa credēs: mox oibꝰ
alijs matronis idicauit. diuulgat̄ p vrbē dies
ꝑuāt ut viros suos i ꝯsilio suo simul possint ꝯ
uenire. Et statuto die adeunt q̄dā caꝝ spetio/
sissime mulieres. sibiqꝫ tāq̄ꝫ iustū poscunt: ut ⁊
ipse duos possint viros hr̄e. cū ⁊ ipsi sic statue
rint ut possit hr̄e duos vxores. Mu āt oēs. ⁊
vn̄ ortū h̄ sit diligēt̄ igrūt. ⁊ facto repto nulluꝫ
deinceps pueruꝫ i cōsilio itrare voluerūt nisi
illū tm̄ q sic artificioso mō mr̄i factū occultaue/
rat ⁊c̄. Tertio reqrit̄ debita executio. ut. s. ordi
narunt exequāt̄. Dicit. n. btūs Tho. ꝑaꝑe. q.
96. ꝙ talia cōsilia si recta sunt ab oibꝰ subditis
obseruāda sunt. Iñ regula gnālis ē ꝙ multa
mala tā corꝑalia q̄ꝫ spūalia in regiminibꝰ acci
dūt. q̄ statuta ⁊ leges municipales sūma cum
maturitate ꝯfecta mime executiōi mādāt̄. Iñ
p machabioꝝ. v. dr̄. ꝙ Iosephus ⁊ Azarias
q̄ nō ꝑuauert̄ ꝯsiliū: ut. s. ꝯ inimicos nō exirēt
ad pliū debellati sunt suo de exercitu duobꝰ mi
libꝰ occisis. Et notāt̄ dixi si talia ꝯsilia ⁊ statu
ta recta sunt. q̄ ut dicit btūs Tho. vbi. s. si re
cta nō sunt: seruāda nō sūt. Qn̄ inges nō sunt
recta pr̄ Ambro. Dico qm̄ sunt aut ꝯ legē dei:
aut ꝯ bonos mores. ⁊ tunc nullo pacto valent
nec obseruāda sūt. ut pꝫ. 8. di. q ꝯ mores. 32.
q. 7. c. flagitia. ⁊ di. 6. §. his ita rn̄det̄. Audi
bonū dictū Aug. di. ix. c. i. Quicūqꝫ legibꝰ im
ꝑatoꝝ q̄ ꝓ dei vitate. s. pcepti l' ꝓhibitiōis de
fendēda ferunt̄: obtēperare nō vult acqri grā
de suppliciū. i. dꝫ acriter puniri. Quicunqꝫ le
gibꝰ iꝑatoꝝ que ꝯ dei volūtatē ferunt̄. obtēpe
rare nō vult: acqrit grande premium. hec ibi.
Et in signū ꝙ imꝑiales leges diue ꝯdicere n̄
debēt ⁊ fidei xp̄i: imꝑator coronā ⁊ vnctioneꝫ
a romano pōtifice accipit iurās nec p se: nec p
suos fidei eccl'ie ꝯrie. ⁊ se totis viribꝰ eccl'iam
defendere pollicet̄. De h̄ est tex. bonꝰ in cle. s.
de iureiur. vbi dr̄ sic. Romani pncipes ortho
doxe fidei ꝓfessores sacrosanctam romanam

eccl'iam cui⁹ caput ē xp̄s redēptor nr̄: ac rōanū
pōtificē eiusdē redēptor̄ vicariuȝ feruore fidei
ꝛ clare deuotiōis prōptitudie venerantes eidē
romano pōtifici a quo approbationeȝ persone
ad impialis celsitudi s apicē assūmēde: necnō
vnctionē ꝯsecrationē ꝛ impij coronā accipiūt
sua submittere capita nō reputauerūt idignuȝ
seqȝ illi ꝛ eidē ecclesie q̄ a grecis impiū transtu
lit i germanos: ꝛ a q̄ ad ceteros coꝝ pncipes
ius ꝛ ptās eligēdi regē i impatorē postmodū
ꝓmouēdū puenit astringē viculo iuramenti
ꝓut tā mos obseruatiōis ātiq̄ nouissimis tpib⁹
renouate: quā formā iuramēti hui⁹ sacr̄ in sta
canonib⁹ manifestant ꝛc̄. Hō iuram ab anti/
qs ipatorib⁹ etiā obseruatū est. Obseruauit illud
rex Otto Lodo. ꝛ alij. Et nouissimis tpibus
anno dn̄i. 1453. ipator Federic⁹ quē vidi ꝓ/
prij s oculis vna cū ipatrice Rome coronatū
De h̄ habet ter. 93. di. c. tibi dn̄o. ꝛ. c. ego lo/
douic⁹. Tibi dn̄o Joāni pape igitur. ego rex
Otto ꝓmittē ꝛ iurare facio p p̄rem filiū ꝛ spm̄
scm̄: ꝛ p h̄ lignū viuifice cruc̄: ꝛ p has reliq/
as scōꝝ: ꝙ si dn̄o pmittēte romā venero scām
Ro. eccl'iaȝ ꝛ te rectorē ipi⁹ exaltabo sm meū
posse: ꝛ nūq̄ȝ vitā aut mēbra: neqȝ ipm hono
rē quē hēs mea volūtate: aut meo ꝯsensu aut
meo ꝯsilio: aut mea exhortatiōe pdes Et i ro
ma nullū placitū: aut ordinatōȝ faciā d' oib⁹ q̄
ad te aut romanos ptinent sine tuo ꝯsilio. Et
qcqd d' t̄ra sci Petri ad nr̄am ptātē puēit red
dā tibi. Cuicūqȝ regnū italicū ꝯmiso iurar̄ fa
ciā illū vt adiutor tui sit ad defendendā terraȝ
sci petri sm suū posse. h̄ ibi. Ista fuit ꝯstitutio
Ottonis ipator̄. Et dic̄ gl'. ꝙ ipiū p⁹ fuit frā
coꝝ. postea theutonicoꝝ suis ꝟtutib⁹. Et. c.
ego lodouic⁹ dic̄ sic. Ego lodouic⁹ roman⁹ ipa
tor augus⁹ statuo ꝛ ꝯcedo p h̄ pactū ꝯfirmatio
nis nr̄e tibi btō Petro principi ꝛ p te vicario
tuo dn̄o Pascali sūmo pōtifici ꝛ successoribus
ei⁹ i ppetuū sic a pdecessoribus nr̄is vsqȝ nūc i
vr̄a ptāte ꝛ dictiōe tenuistis ꝛ disposuistis ciui
tatē rōanā cū ducatu suo: ꝛ suburbāis atqȝ vi
cul' oib⁹ ꝛ territorijs ei⁹ montanis atqȝ mariti
mis: litorib⁹ ꝛ portub⁹ seu cūctis ciuitatib⁹: ca
stell' oppidis: ac vill' i tuscie ptib⁹ ꝛc̄. Et mlta
alia i illa sāctiōe decreuit. qr̄ ꝛc̄. Et ista suffici/
ant ꝓ p̄ᵃ ꝟi. Q̄tū ad 2aȝ dico ꝙ lȝ ꝯsiliatores
sūmope oia ꝓficua reipu. debeāt ingrē. ꝛ noci
ua ꝓ virib⁹ remouē: qnqȝ tm̄ int̄ oia necia sūt.
ut colli' de mēte Arꝝ. p̄ rethoricoꝝ. vȝ. de ꝓuēti

b⁹ de bello ꝛ pace. d' custodia regiōis. de his
isferūt ꝛ ducūt ꝛ de legislatiōe. vn̄ dicit sic ter
Ferc. n. de qb⁹ ꝯsiliāt oes ꝛ circa q̄ ꝓnūciāt d'
liberātes marie qnqȝ existūt nūero entia. Hec
āt st̄ d' ꝓuētib⁹ de bello ꝛ pace de custodia regi
onis. ꝛ de his q̄ isferūt ꝛ dicūt. ꝛ d' legislatōe. h̄
ille. Et sufficiētia istoꝝ qnqȝ sȝ dn̄ȝ Egidiū or
dinis hēmitaꝝ ibidē accipit̄ sic. Q̄m̄ ꝯsiliū nō
ē nisi de bono. ꝛ si qn̄qȝ de malo hēat̄ ꝯsiliū h̄
n̄ ē nisi inq̄ȝtū fugiēdū. Malū āt fugē hȝ aliq̄
mō rōeȝ boni. Quar̄ oȝ distigui ꝯsiliabilia sȝ
distictōȝ bonoꝝ. Bona āt diuidūt̄: q̄m̄ quedā
st̄ intrīseca. ꝛ q̄dā extrinseca: sȝ bona extrīseca
accipiūt̄ tria ꝯsiliabilia. ꝛ sȝ bona itrīseca duo
Cōsiliabilia st̄ ista. ꝓuēt⁹. h̄ nores. libertates
dn̄atiōes ꝛ hmōi. Per bellū. n. itelligunt̄ ꝛ p
pacē honores. libertates ꝛ dn̄ationes. ꝛ cetera
hmōi. q̄ bellū ꝛ pax ad hmōi bona ordināt̄. ꝛ
tertiū est munitio ciuitatis p' quā custodiunt̄ tā
ꝓuēt⁹ q̄ȝ honores ꝛ dignitates. Nā cū ꝯserua
tiuū hēat rōeȝ boni: oȝ de custodia bonoꝝ esse
ꝯsiliū. Cōsiliabilia sȝ bona itrīseca st̄ d uo. i. q̄
isferūt ꝛ ducūt. ꝛ legislatio. Nā cū bona hois q̄
dā sint corpis. q̄dā aie. sȝ bona corpalia ē ꝯsi
liū hn̄dū de alimēto. qd' iō vocat̄ itrīsecū. q̄ ali
mētū ꝯuertit̄ i nāȝ aliti: ut pȝ 2° de aia. sm bo/
na aie ē ꝯsiliū de legislatiōe. Ista qnqȝ st̄ cōia
ꝯsiliabilia: ꝛ ad ipsa oia alia reducunt. De oi
b⁹ aliq̄ videam⁹ sm ph̄m ibidē. Et p̄ videam⁹
quō de ꝓuētib⁹ sit hn̄dū ꝯsiliuȝ. Et dicit ph̄us
ꝙ eos q̄ volūt ꝯsiliari de ꝓuētib⁹: p̄ eos oppor
tebit scire itroit⁹ ciuitatis. ꝛ q̄ st̄ q̄ȝtū ad nume
rū. ꝛ q̄ȝti st̄ q̄ȝtum ad magnitudinē: ita ꝙ si q̄s
itroit⁹ deficit apponat̄. si minor ē augeat̄. his
n. duob⁹ mōis defraudāt̄ ciuitates. q̄ aut non
dat tributari⁹ tributū qb⁹ dȝ: aut si dat non tri
buit q̄ȝtū dȝ. Et docet quō augēt̄ ꝓuēt⁹. ꝛ dicit
ꝙ augent̄ p expēsaꝝ subtractiōȝ. Et ad h̄ faci
endū oȝ nos scire oēs expēsas ciuitatis. ꝛ ita si
alique supflue sunt auferāt̄. ꝛ si que maiores
minores fiāt. Vnde duob⁹ modis aliq̄s pl⁹ ex
pēdit q̄ȝ dȝ. ut q̄ expēdit vbi nō dȝ. ꝛ tūc expē
se ille sūt subtrahēde. Si āt vbi dȝ: m̄ cū mino
rib⁹ expēsis id facere posset. ꝛ tūc expense aufe
rēde nō sūt: sȝ minorande. His. n. mōis dicit
ipse ditāt̄ ciuitates. s. multiplicādo i roit⁹ ꝛ sub
trahēdo expēsas. Sic. n. alie ciuitates dicit lo
cupletate st̄. ḡ ꝛ nos sic faciam⁹. Textus ē iste
Quare de ꝓuētib⁹ q̄dē debētes ꝯsiliari oppō
tebit. vtiq̄ȝ itroit⁹ ciuitatis scire. ꝛ q̄ i q̄ȝti: q̄ten⁹

341

si qͥs deficit approꝛiat᷑. ⁊ si qs mioꝛ augeat᷑. Ad
ducāt ⁊ expēsas ciṫates oēs· qͣten⁹ si q̄ sup̄flue
auferāt᷑. ⁊ si q̄ maioꝛes minoꝛes fiāt. Nō eni
solū apponentes ad exn̄tia ditioꝛes fiūt: sꝫ ēt ⁊
auferētes ab expēsis. Hec āt nō solū ex ea que
circa ꝓpa expiētia ꝯtigit ꝯspicē: sꝫ necessariuꝫ
⁊ iuētoꝝ apud alios scientē cē ad cā q̄ de h̄ de
liberatio. i. nō tm̄ oꝫ nos ꝯspicē ꝙ ita nos effi
ciemur diuites i ꝓprijs: sꝫ ēt videam⁹ ꝙ oēs ci
uitates q̄ ditate sī ⁊ ditāt᷑ hūc ꝑuauerīt modū ⁊
seruāt. Et sic pꝫ q̄lit̄ ꝑm p̄hm ꝯsiliari debem⁹
de ꝓuētib⁹. Et b n̄ alias ciuitates in exēplū ad
ducit. qꝛ expiētia ē reꝝ mḡra. Scd̄o vidēdū ē
q̄lit̄ sit ꝯsiliādū de bello ⁊ pace. sꝫ an̄ oia intelli
gam⁹ nō cē h̄ itelligēdum de bello ⁊ pace ꝓut
hoies illa int̄ se h̄n̄t: sꝫ ut h̄n̄t cū extriīsecis. Nā
sp̄ ciues int̄ se pacē h̄re hebēt. ⁊ h̄ ē finis legis
latoꝛis. Qm̄ sicut medic⁹ de sanitate coꝛpoꝛuꝫ
ꝯsiliū n̄ bꝫ: sꝫ circa ea q̄ sanitatē ꝯferūt: ita nec
ciuitatis rectoꝛ de pace ciuiū ꝯsiliuꝫ ꝯsiliari bꝫ
sꝫ de his que sī ad illā. Vidēdū ḡ q̄lit̄ ꝯsiliari
oꝫ de bello ⁊ pace h̄n̄dis l' n̄ h̄n̄dis cū alijs q nō
sūt sub illo dn̄io. Tripl'r ḡ de eis ꝯsiliādum est
Prio vtꝝ bellū l' pax dēat h̄re cū illo dn̄o vel
ciuitate. Vtrū ciues sint apti ad preliū. Ter
tio quāta ē potentia aliaꝝ ciuitatū que bellaue
runt. Ista tria ponit p̄hus in lr̄a ut videbitis.
Primo ḡ si volumus scire consiliari de pace
⁊ bello: dico ꝙ oꝫ nos scire quāta est potentia
nr̄e ciuitat̄. ⁊ quanta fuit ꝑ preterito. ⁊ quanta
est possibilis foꝛe. i. quanta pōt esse: qn̄ aliqn̄ ci
uitas ꝑ se ⁊ sine auxilio amicoꝝ posset t̄pe bel/
li q̄ꝫ alijs t̄pibus maioꝛeꝫ habere potentiam.
Et vlterius videndum est vtrum sit ista potē
tia militū vel peditū. ⁊ ꝯsideret quanta poten
tia posset euenire ꝑ amicos. Ecce tex. de bello
āt ⁊ pace scire oꝫ potentiā ciuitatis quāta est: ⁊
iā quāta cōtigit foꝛe: ⁊ q̄lis: quedā ⁊ que existit
⁊ que pōt aduenire. h̄ ibi. ⁊ sic pꝫ quō cognos/
cere possum⁹ ⁊ ꝯsiliari ꝑ ꝯsideratione potētie
ciuitatis an debeamus bellare: an pacē facere
Scd̄o si volumus ꝯsiliari de bello ⁊ pace: tūc
oꝫ rimari vtꝝ ciues sint apti ad belluꝫ. vtꝝ. s.
sint aiosi i bellis. ⁊ nō dico solū ꝙ sint animosi
bellare int̄ se: sicut Bononienses. Perusini
Januēses: ⁊ plures alij: sꝫ ēt q̄lit̄ sint animosi
ꝯ alios i bellis ⁊ exp̄ti. ⁊ vlterius considerare
an sit dubi⁹ euēt⁹ vl' nō dubi⁹. ⁊ cum qͥb⁹ vide
rint h̄ēre nō posse honoꝛē· sic bellum fugiant
tanq̄ꝫ coꝝ vituperiū. si āt vidēt honoꝛē cōseq/

posse bellare possunt si expediens fuer̄. Au
di tex. adhuc āt bella que ⁊ q̄lit̄er preliari sunt:
nō solum āt ꝓprie ciuitatis: sꝫ ēt ꝯ aliū hoc nē
cessariū scire. Aut ⁊ ad quos dubius euentus
sit pugnare: quaten⁹q uidē ad melioꝛes paceꝫ
habeāt: ad deterioꝛes āt i ipsis sit pugnare. i. si
illi ꝯ quos bellū intendūt sūt melioꝛes pugna
toꝛes: ⁊ dubiū sit an honoꝛē consequi possent:
tūc pacē cū illis habeāt. si deterioꝛes. s. non ita
aiosi pugnatoꝛes ⁊ sperāt honoꝛē ꝯseq: nec du
bitādi cām h̄n̄t: tunc in ipsis. i. in sua potestate
ē pugnare. Tertio si volum⁹ cōsiliari de bello
oꝫ videre quanta ē potentia aliaꝝ ciuitatū que
bellauerunt: ⁊ tunc videamus an ille potentie
sunt similes: aut dissimiles ꝓprie ciuitat̄ ⁊ po
tentie cum qua bellare intendimus. qm̄ aliqn̄
pl⁹ excedit ciuitas ꝓpria ciuitatē resistentem q̄ꝫ
vincēs ciuitates ciuitatē motā. aliqn̄ āt minus
Et sic ꝑm ꝓpoꝛtionabilitatē que ē int̄ ciuitates
olim bellātes ⁊ ꝓpriā ciuitatē cuꝫ alia de bello
consiliari oꝫ. i. dare cōsilium. Et addit dicens
ꝙ necessarium ē cōsiderare nō solum prelia ꝓ
prie ciuitatis: sꝫ ⁊ ea que alioꝝ. qꝛ de similib⁹ n.
debem⁹ similia iudicare. Tex. ē iste. Et poten
tie vtꝝ similes aut dissimiles. Est. n. ⁊ his ex
cedere ⁊ minoꝛari. Necessariū ē ad h̄ nō solū
tua prelia cōsiderasse: sꝫ ⁊ ea que alioꝝ q̄lit̄ cō
ueniunt. A similib⁹. n. similia fieri nota sunt.
h̄ ibi. Hoc qd̄ de similib⁹ similia sequi natū ē.
est vna ꝓpositio deuulgata ⁊ vna maxima. ex̄
de cōsti. c. trāslato. in fine. qd̄ de vno dr̄ neces
se est ut de altero intelligat᷑. Et gl. ibi ait. qꝛ de
similib⁹ idē ē iudiciū. v. di. ad eius. ⁊. 4. di. c.
deniq̄ꝫ. xvi. q. vl. ⁊ hoc dixim⁹. ⁊. i. q. iij. si qs
obiecerit. ⁊ de transla. c. int̄ coꝛpoꝛalia. ⁊ ex̄ de
rescriptis. c. int̄ ceteras. i fine. vide quāte vir
tutis v̄bū illud ē: ut tāti tex. illud affirmēt. Et
sic pꝫ qualiter sit cōsiliandum de bello ⁊ pace.
Si vellemus ingredi ꝑm canones mā̄ꝫ de bel
lo ⁊ ꝑm iura longus ꝓcessus esset. Sufficiant
hec dicta ꝑm merā p̄hiam. Tertio ad cōsilian
dū de custodia ⁊ munitiōe ciuitatis: ⁊ ad h̄ sci
re oꝫ. Primo multitudinem custodie. vtꝝ. s.
tres quattuoꝛ vel decē sint custodie muniende
Scd̄o spetiē custodie. i. qualē munitionē vo/
lunt hm̄oi custodie. vtꝝ militū peditu̇ꝫ vel na
uiū. Tertio cōsidera loca munitionū. ⁊ vide
que egent custodia ⁊ que nō: ⁊ q̄ magis ⁊ q̄ mi
nus. Et si minoꝛ sit custodia apponat᷑ ⁊ super
na auferat᷑: ⁊ sic loca magis idonea ꝯseruēt᷑.

Audi tex. adhuc aũt de munitiõe regiõis nõ la
tere qualiter custodieť: sʒ multitudinẽ oʒ scire
custodie: ⁊ spẽʒ: ⁊ loca munitionũ. Hoc aũt im
possibile nõ expertũ existẽte regionis. vñ si minor
sit custodia apponať: ⁊ si qua supflua auferať
⁊ loca idonea obseruent magis. h ibi. Quar/
to vidẽdũ ẽ qualiter sit cõsiliãdũ de alimentis
⁊ victualibus ad cõseruãdũ statum ⁊ regimen
ciuitatis. Et dico ẜm phm vbi. s. ꝙ ꝑ cõside/
rãdũ ẽ quãtũ ad alimẽtũ sit necessariũ ciuitati.
Scdo qñtũ alimentũ ciuitas põt habere in se
Tertio quantum ẽ adducibile ꝑ alios. Quar
to quoꝝ inductiõe põt tale alimentum induci.
Et hec bene sciãt cõsiliãtes: ut ad hec ⁊ similia
fiant statuta, put fuerit expediens ciuitati. Et
addit phus ꝙ bene attendant ut stent in pace
cum potentioribus ⁊ cũ illis qui victualia por/
tare possũt. Hic est tex. Adhuc aũt ď alimento
quantus sumptus sit sufficiens ciuitati: ⁊ qnã/
tũ ibidẽ factũ: ⁊ quãtũ adducibile: ⁊ quoꝝ idu
ctiõe indigẽt: ⁊ quoꝝ inductiõe. ut ad hec ⁊ si
milia statuta fiãt. Ad duo. n. necessariũ est ci/
ues cõsiderare sine querela. s. ad potentiores:
⁊ ad eos q ad ista sunt vtiles. ad securitatẽ oĩa
qdẽ hec necessariũ est cõsiderare. h ibi. Quin
to videndum est qualiter sit consiliandum cir
ca legislationeʒ. Et dico ẜm phm ꝙ circa talia
cõsiliari ẽ valde vtile. qꝛ in legibꝰ ẽ salus ciui/
tatis, ⁊ ad hoc faciendum ꝑmo cõsiderare op
portet ea que sunt ciuilitatis ꝓprie. 2° cõsidera
re ea que sunt ciuilitatis alioꝝ. Quantum ad
ꝑmum est notandum ꝙ multe sunt species ci/
uilitatis: ut dr̃. 4. ethicoꝝ. ⁊. 7. politicoꝝ. naʒ
in aliqua ciuitate dominatur vnus: in aliqua
pauci: in aliqua multi. exempla satis nota sunt
expertis: cum dominatur vnus si ẽ bona domi
natio: ⁊ ꝓpter bonũ subditorum illa policia dr̃
regnatiua. si autem sit mala: ⁊ dñans ꝓprium
intendit bonum: non autem illorum quibus
ẽ: tunc dr̃ tirãnydes. Est enĩ h differẽtia inter
tyrannum ⁊ regem. quia rex intendit bonum
subditorum. tyrannus bonus proprium. Si
vo i ciuitate dñanť pauci: ⁊ tales pauci sũt bo
ni. tal' dñatio dr̃ aristocratia: siue ꝑncipatꝰ vir
tutũ. si vo mali: tunc illa policia diceť obligar
hia. Si in ciuitate dñantur multi ⁊ sunt boni
illa policia dr̃ tymocratia. si mali: tũc dr̃ temo/
cratia. Et qꝛ iste ciuitates differũt spẽ: sic nõ sẽ
eadẽ sana homini ⁊ leoni. ⁊ res ñales spẽ dif/
ferẽtes a diuersis ꝑncipijs sumũt originem: ⁊
diuersitate saluãť ⁊ cõseruãť in eẽ: sic iste ciui
tates. cum ciuitas sit aliquo mõ quid naturale
ut ꝓbať ꝑ politicoꝝ: nõ eodẽ mõ habent fieri
⁊ corrumpi. Et quia non possumus bene dare
cõsilia de positiõe legum in aliqua ciuitate: nisi
sciamus qualis sit ciuilitas illius ciuitatis: ⁊ a
qbus habet fieri ⁊ corrumpi talis ciuilitas. Jõ
phs ait ꝙ si volumus eẽ boni ꝯsiliatiui ad ta/
lia: scire nos oʒ qt sũt spẽs ciuilitatis: ⁊ qles le
ges cõferunt vnicuiqʒ ciuilitati. ⁊ a qbꝰ ꝓprijs
ciuilitatibꝰ. ⁊ a qbꝰ ꝯrijs ciuilitati: hmõi ciuili
tates sunt apte nate corrumpi. Et exponit quo
mõ ciuilitates corrumpãtur ꝑ ꝓpria: ⁊ quomõ
ꝑ ꝯria. Declarabimꝰ nunc quid de hoc dicere
velit. audi tex. quo ad istã partẽ. Nõ minimũ
inqt ẽ de legislatiõe audire. In legibus. n. est
salus ciuitatis: quare necessariũ ẽ scire quot sũt
ciuilitatũ spẽs: ⁊ quales ꝯferũt vnicuiqʒ: ⁊ a q
bus corrũpi nate sunt: ⁊ ꝓprijs ciuilitatibus ⁊
ꝯrijs. Dico aũt a ꝓprijs corrumpi. qꝛ excepta
optima ciuilitate: alie oẽs ⁊ remisse ⁊ intẽse cõ
rumpunť. puta temocratia nõ solũ remissa sit
⁊ terminabiť in obligarchia. sʒ intensa valde.
sicut ⁊ aqlitas ⁊ simitas: nõ solũ remisse in me
dium veniũt: sʒ ⁊ valde aqla facta ⁊ sima: ita
disponũt: nasũ ut nʒ nasus videať eẽ. Hec ib
quantum ad ea que cõsiderare debemus quã/
tum ad ciuilitatem nr̃am. Ista mã delatiõe le
gis difficilis ẽ ad pdicãdũ ẜm istã lr̃am: tñ qꝛ
dubium est quõ ciuilitas corrũpa ť a ꝓprijs: ⁊
quõ a ꝯtrarijs: est sciendũ ꝙ q̃ʒto magis vna
ciuilitas assimilať vniuerso: tãta magis est re
cta. qꝛ vniuersum ẽ rectum ⁊ rectissime ordina
tum. Tres aũt ciuilitates ut dictum ẽ. s. in qua
dñatur vnus: in qua dñanť pauci: ⁊ i q̃ dñanť
multi. Istaꝝ ergo ciuilitatum illa rectior erit q̃
magis assimilabiť rectitudini vniuersi. Recti
tudo vniuersi ẽ qꝛ regiť ꝑ vnũ: ut pʒ. xij. meta
phice. vnus ẽ ꝑnceps Ergo ciuilitas q̃ regiť
ꝑ vnũ est magis recta. alie aũt erũt obliq̃. Hec
aũt ẽ differentia inter rectũ ⁊ obliquũ. qꝛ rectuʒ
ꝓpe sumptũ nõ intendiť neqʒ remittiť. Pro/
pterea bñ dictũ ẽ ꝙ recto nihil rectiꝰ obliquuʒ
aũt intendiť ⁊ remittiť. Ex quo seqť ꝙ qñ aliqd
est in sua spẽ ꝑ rectitudinẽ: nõ põt corrũpi ꝑ ꝓ
pria: sʒ bñ ꝑ ꝯtraria. Vnde vna linea recta ꝑ
ꝓpria. i. ꝑ illã rectitudinẽ siue augeať siue mi
nuať. sꝑ erit recta. Non sic aũt in obliquo. qꝛ si
aliquid reponiť in sua specie ꝑ obliquitatẽ po/
erit illa species corrumpi per ꝓpria ⁊ per con

traria. Vbi grã. Accipiant̃ iste due spẽs nasi. aqlinꝰ ⁊ simꝰ. Patet ꝙ isti ponũt̃ i spẽ nasi ꝑ curuitatẽ ⁊ simitatẽ q̃ sᷓt oliq. ⁊ abliquũ ẽ ꝯ̃riuȝ recto. Quõ g̃ pñt corrũpi iste due spẽs. Dico duobꝰ mõis. nã aqlitas ẽ nasi curuitas. curui/
tas ista nasi poterit corrũpi ꝑ ꝓpria. ⁊ ꝑ ꝯ̃ria. Per ꝓpria. q: illa curuitas poterit in tantũ au
geri ꝙ nõ erit species nasi. q: poterit facere rẽ spericã ⁊ circularẽ: que ñ erit forma nasi. Itẽ poterit corrũpi per ꝯ̃ria: vtputa per rectum. q: illa curuitas si rectificet̃: nõ erit ãplius illa spe
cies nasi. Rectitudo autẽ nasi nõ põt tolli nisi vno modo. s. ꝑ ꝯ̃rium. Nam si obliquaret̃ na
sus nõ esset rectus. Per ꝓpria ãt corrũpi non põt. imo q̃ȝto magis rectificet̃ magis recꝰ eet Modo ad ꝓpositũ: cum ciuilitas illa in qua re
gnat vnus sit magis recta dñatio. Alie autem vtputa in qbꝰ aut pauci aut multi dñant̃ sũt ci/
uilitates oblique. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs regnatiua. i. ciuili/
tas vbi regnat vnꝰ poterit tm̃ corrũpi ꝑ vnum ꝑ ꝯ̃riã: ⁊ nõ ꝑ ꝓpria. O ẽs ãt alie pñt intendi ⁊ remitti. Nã quãto magis regnatiua ad vnũ dñm ⁊ ꝓ̃ncipatũ vnũ appropinquat: tanto ma
gis ꝑficit̃. Corrũpi ãt põt ꝑ ꝯ̃rium ut ꝑ addi/
tionẽ obliquitatis. s. multoꝝ vel paucoꝝ. Nã si ciuilitati vbi regnat vnꝰ addat̃ vnꝰ aliꝰ sic cor
rumpet̃ regnatiua: ⁊ fiet obligarchia. i. dñatõ vbi regnãt pauci. Et si augmẽtãt̃ dñi ilius ci
uilitatis: tũc fiet temocratia: que est dñatio in q̃ regnãt multi. Sed ꝑ ꝓp̃a nunq̃ȝ corrumpetur ꝓprium est rectitudo vnitatis. i. vnꝰ q domi/
natur multis. q: vnꝰ solus in ciuitate sine sub
ditis non põt ꝓp̃e dici dñs. q: dñs relatiue dr̃ ad suum ⁊ subditũ. Alie ãt ciuilitates ⁊ ꝑ ꝓp̃a ⁊ ꝑ ꝯ̃ria corrumpi pñt: ut satis pȝ expto. Mõ tu ciuitas. N. attẽde si es i ciuilitate vbi reg̃t vnꝰ: attende ne corrumparis: ut a pancis vel a multis domineris. Si tua ciuilitas ẽ sub dña
tione paucoꝝ: attende ne mlᷓti dñent̃: aut vnꝰ dñs fiat: quia leuiter in tyramidem incurres. Si tua ciuilitas ẽ multoꝝ. ut ẽ venetoꝝ: vi
deas ne corrũparis in multitudĩe vel pau cita
te. Posset. n. tãtũ intẽdi mlᷓtitudo dñoꝝ: aut pauci aũt nulli subditi remanerẽt. Istas g̃ ci/
uilitates in dãdis statutis ⁊ legibꝰ: ad h̃ ut sta
tꝰ ciuitatis ꝯseruet̃. oȝ ꝯsiderare. Scdõ loco si volumꝰ in dãdis legibꝰ bñ ꝯsiderari: oȝ alias ꝯsiderare ciuitates: qles. s. dederint leges: ut ꝑ eas ⁊ nosipsi discamꝰ quales reges ꝓp̃e ciui
tati ꝯponere debeamus. Vñ sicut alioꝝ gesta

valent ad gesta nr̃a: ita ⁊ alioꝝ leges ad leges nostras. Ecce tex. Vtile ãt ad legislatiões nõ solũ attendere que ciuilitati expediũt ex prete/
ritis ꝯsideranti: sed ⁊ eas que apud alios scirꝫ quales qbꝰ congruãt: Quare palã ꝙ ad legis/
lationem quidẽ terre descriptiones sũt vtiles. Hic enim ẽ accipere gentium leges. Ad ciui
lia autem ꝯsilia historia scribentiũ gesta. O ia ãt hec politice: sed nõ rethorice opus est. h̃ ibi Et hec sufficiant ꝓ secunda veritate. Quan/
tum ad tertiam dico ꝙ hanc difficultatem pri: mo rethoricoꝝ. c. ix. diligenter inquirit. ⁊ ꝑ diuersas propositiones ostendit qualiter in re
bus dubijs sit consul ndum. verbi gratia. po
namus ꝙ dubitemus an assumere bellum sit bonũ ł malũ. Certe poterimus certificare mul
tis mõis. Prio mõ ꝑ assignationẽ ꝯ̃rij. ut ar
guat̃ sic. illud ẽ bonũ cꝰ ꝯ̃riũ ẽ malũ. si g̃ bella re ẽ malũ. hr̃e pacẽ erit bonuȝ. Vbi nõ ꝙ ista ꝓpõ: illud ẽ bonũ cꝰ ꝯ̃riũ ẽ malũ: ł ista. si h̃ est bonũ eiꝰ ꝯ̃riũ ẽ malũ. itelligit̃ cũ reduplicatiõe id est quãtũ talia: ut sit sensus. bonum ꝯ̃riatur malo inq̃ȝtũ malũ. Aliqð. n. malũ ẽ cꝰ ẽt con/
trariũ malũ ẽ: sed non inq̃ȝtum tale. Vbi grã. Auaritia. n. est ꝯ̃ria ꝓdigalitati. ⁊ auaritia est mala ⁊ ꝓdigalitas mala. tñ auaritia nõ ẽ mala inquãtum cõtrariat̃ ⁊ opponit̃ ꝓdigalitati: sȝ ꝓut deficit a largitate que ẽ vtꝰ ⁊c̃. ⁊ꝰ modꝰ est ꝑ cõsiderationẽ inimicorum: ut arguat̃ sic. Illud ẽ bonũ cuiꝰ cõtrariũ expedit inimicis: sȝ ponamꝰ ꝙ inimicis nr̃is expediat eẽ timidos manifestũ ẽ ꝙ fortitudo ẽ marie bona ⁊ ꝓficua nobis. Et dicit Ar. ibidẽ ꝙ vniuersalit̃ h̃ ve
rũ ẽ: ut qð volunt inimici: aut in quo q̃ gaudet ꝙ ꝯ̃rium eius nobis bonũ ⁊ ꝓficuum erit. In de bñ dictũ est apud grecos ꝙ gauderet Pri/
amus. Fuit. n. istud prouerbium apud gre/
cos: ꝙ qñ sapiẽtes grecoꝝ ipsis aliqd dissuade
re vellẽt: tanq̃ȝ malũ dicebãt ꝙ si illud facerẽt. Priamus qui erat inimicus eoꝝ gauderet ꝓ
pter qð ꝯ̃rium bonũ videbat̃ eẽ. Et dicit ph̃s ꝙ ista ꝓpõ ẽ vera. s. hoc est malũ inimicis nr̃is g̃ cõtrarium ẽ nobis bonũ. vel ecõuerso hȝ vi
tatẽ ut in pluribꝰ. q: multotiens idem erit bo/
nũ ł malũ tã amicis q̃ȝ inimicis. nã hr̃e iustitiã ⁊ facere expedit tã amicis q̃ȝ inimicis. vñ hic nõ valeret dicta ꝓpositio iustitiã expedit inimi
cos nr̃os hr̃e. g̃ iniuᷓitiã vos hr̃e oȝ. ꝓpterea dici solet ꝙ male ꝯgregant hoies inimicos qñ idem est ꝓficuum vł nociuũ eisdẽ. Similiter si

dicerē deprecare scōs: expedit inimicis nr̄is: vt iuuenī: ğ non deprecare nobis expedit ne iuuemur. certe non valet. imo p̊ in oib⁹. reme dijs ad deū ꝓ auxilio recurrendū ē: ꝛ orōni bus clamādū. Et rō. qm̄ vt dicit apl̄s ad Hebr. 4. Deus nouit oia anteq̄ꝫ fiant: ꝛ nō est vlla creatura inuisibilis i ꝯspectu eius. oia. n. nuda ꝛ apta sūt oculis ei⁹. ꝛ ꝑ ꝯn̄s in dubijs nr̄is recte poterit cōsiliari. Ex^m Judith. c. 4. Clamauit ois ppl̄s ad dn̄m instantia magna ꝛ hum iliauerūt aias suas ipsi ꝛ mulieres corū: ꝛ induerūt se sacerdotes cilicijs: ꝛ infantes ꝓstrauerūt ꝯ faciē tēpli dn̄i: ꝛ altare domini operierūt cilicio: ꝛ clamauerūt ad dn̄m isrl̄ vniformit: ne darenī in pdā infantes eorum: ꝛ vxores in diuisionē: ꝛ ciuitates eoꝝ in exterminiū: ꝛ sancta eoꝝ in pollutionē. tūc Elyachim sacerdos dn̄i magnus circuiuit oēꝫ isrl̄. locutusq̄ꝫ ē ad eos. d.. Scitote qm̄ exaudiuit dn̄s preces vr̄as: si manentes ꝑseuerauerit̄ i ieiūijs ꝛ orōnibus in conspectu dn̄i ꝛc̄. De h̄ vide feria. 4. ꝑcedenti in tertia consideratiōe ꝛc̄. Tertius modus quē ponit Ar. est iste Illud ē bonū vbi superhabundantia non est nec eē pōt. ğ vbi ē vel esse pōt ē malū. ꝑ superhabundantiā intellige qn̄ aliqs h̄ꝫ ali qd plus q̄ꝫ oporteat certe hr̄e plus q̄ꝫ oporteat certe habere plusq̄ꝫ oꝫ malū ē. Quartus mod⁹ est iste. illud videt̄ esse bonū ꝓ quo multa elaborata ꝛ expensa sūt. nā qn̄ ꝓ aliquo elaboram⁹ ꝛ multas expensas facim⁹. vr̄ hr̄e rōnē finis ꝛ finis ē bonus. iō illud erit bonū. Ex quo sequunt̄ multa ꝓuerbia. vt dedit gloriā Priamo: in quo ōndit̄ victoria Troie. ꝓ qua tante expense facte sunt. Itē ꝛ sufferre diuturnū laborē: ꝛ non hr̄e inuentū turpe est. Itē ꝛ in ianuis ē ydria q̄si dicat ꝓ habenda aq̄ nō ē maxime laborandū. q: in ianuis ē ydria. i. ē maxima copia aque. In oib⁹ his ꝓuerbijs ph̄s nil aliud intendit nisi ꝙ qn̄ maximos s̄tinms labores ꝛ expensas: illud ōndit hoc magnuꝫ eē bonū: q: ꝓ re pua nō multū laboram⁹ ꝛc̄. Quintus mod⁹ ē iste. illud ē bonū qđ ml̄ti appetūt: ꝛ apparet certū pugnabile. i. apparet ꝙ ꝓ eo hn̄do hoies pugnare deberēt. ꝛ rō: quia bonū ē qđ oēs appetūt: ꝛ ideo illud qđ multi appetūt vr̄ eē bonū. De istis qnqꝫ modis Verba ph̄i audiam⁹. In dubijs aūt ex his silogismis fiunt cui⁹ ꝯriū malū ꝛ hoc bonū. Et cui⁹ ꝯriū inimicī expedit. puta si tīmidos eē maxie inimicis. palā ꝙ fortitudo maxie ꝓficua ciuibus ꝛ totalit̄ qđ inimici velūt. audi in q̊ gaudēt ꝯriū huic ꝓficuū vr̄. ꝑꝑ qđ bn̄ dictū ē: ꝓfecto. i. certe gauderet Priam⁹: ē aūt nō sꝑ. sed h̄ vt freq̄nt. nihil eni ꝓhibet aliqn̄ eadē expedire ꝯrijs. vn̄ dr̄ ꝙ mala ꝯgregant hoies. qn̄ idē ē nocumentū ambob⁹. Et cuius nō ē supabundantia h̄ bonū. qđcūqꝫ aūt qđ fuerit maius q̄ꝫ oꝫ malū. s. ē. Et cui⁹ grā multa laborata sūt. aut multa sūt expensa. apparēs eni bonū iā ꝛ vt finis. iā qđ tale existimat̄ ꝛ finis ml̄toꝝ. finis aūt bonū. vn̄. s. ꝓuerbia dicta sl̄. dedit gl̄iaꝫ Priamo. ꝛ turpe ꝛ diuturnū sufferre ꝛ ꝓuerbiū. q: in ianuis ydria. Et qđ multi appetūt ꝛ circūpugnabile apparēs. qđ eni oēs appetūt h̄ bonū erat. multi aūt velut oēs videntur. hec ibi. videam⁹ alios modos. Sextus mod⁹ ē iste. illud cui debet̄ laus ē bonū. ğ cui debet̄ vituperiū ē malū. Et rō: q: nullus laudat nisi bonū. Cā āt q̄re solū bona sunt laudabilia ē. q: bona ordinant̄ ad rōnē boni. mala aūt nō. sꝫ dicūt ꝑuationē ordinis. ꝛ q: ordo in finē bonū claudit̄ in laudē. vt pꝫ ex p̊ ethico. iō sola bona sūt laudabilia. ꝛ ōndit quō intelligit̄ ista laus. Et dicit ꝙ p̊ sic pōt argui. illud ē bonū qđ inimici laudant. sil̄r qđ ꝛ ꝑui laudāt nā lꝫ inimici sꝑ odiāt aduersarios suos. ꝛ ꝑui diligāt ꝑua q: q̄lis vnusq̄sqꝫ ē. talis finis vr̄ ei qđ isti laudāt. est tamē bonū: qđ iā velut oēs ꝯsitent̄ eē bonū. sil̄r ꝛ qđ insani laudāt vr̄ esse bonū. sil̄r ꝛ q̊ laudāt prudentes vident̄ eē bona. ꝛ breuiter vult dicere Ar. ꝙ qn̄ aliquid ē ita euidens ab omnibus tam sapientibus q̄ꝫ insipientibus. tam amicis q̄ꝫ inimicis. illđ apparet manifeste esse bonū. q: ab oibus laudat̄ q̄re ꝛc̄. Audi tex. ꝛ laudabile. Nullus enim nō bonū laudat. ꝛ qđ inimici ꝛ ꝑui laudāt velut omnes iā ꝯsitent̄. ꝛ si qđ male passi. i. insani ꝓpter euidentiā eni ꝯsitebunt̄ sicut ꝛ praui quos amici vituperāt. ꝛ boni quos inimici laudāt. h̄ ibi ꝛc̄. Septim⁹ mod⁹ est. illud ē bonū qđ ē eligibile ꝛ possibile. ğ illud qđ ē eligibile ꝛ ipossibile ē malū. vn̄ malū nō h̄ꝫ rationē eligibilitatis. Vn̄ si qn̄qꝫ malū eligamus h̄ nō ē vt malū. sed vt illi ꝯiunc' ū ē aliqđ bonum. Bonū eni mouet appetitū sicut verum mouet intellectū. Et cū ens ꝛ bonū ꝯuertant̄ sequit̄ ꝙ illud qđ nō h̄ꝫ rōneꝫ entis vel saltem possibilis esse non h̄ꝫ rationem boni. ꝛ ꝑ consequens nec rationeꝫ appetibilitatis. ꝛ h⁹i sūt

i.

impossibilia. Aliquas etiã alias ꝓpositiones ibidem A. x. ponit quas nunc breuitatis cau/sa transeamus. q̃re ⁊c̃.

De consilio pessimo iudeoꝝ. Consi. 2.

Secundo loco

iudeorũ ini/quam peruersitatem videamus. Ubi tres ↄclõnes faciamꝰ vz. Pria ↄclõ ẽ ista. Multe fuerũt tpe instantis passionis xp̃i voces: q̃ altis clamori/bus xp̃m petebant ad mortẽ. 2ª ↄclõ ẽ ista. Tanta erat veritas conditionis humane i xp̃o vt de necessitate oporteret ꝙ aliqñ moriretur. 3ª ↄclõ est ista. Quis mors xp̃i fuerit eter/no patri multũ gratissima displicuit: tamen ei mors tam acerbissima.

De multiplicibus clamoribꝰ xp̃m ad mortem petentibus. Conclusio pma.

Primo hãc ↄclõnẽ accipiamꝰ vz Multe sunt ⁊c̃. dic totã ↄclõnẽ. vbi tres inquiramus ve. vz. Prima ve. ẽ. quot fuerũt illi q xp̃m petebant ad mortẽ. 2ª ẽ ista an oẽs volentes ⁊ petentes xp̃i mortez in mõ volendi ↄcordes essent. 3ª ẽ. an omnes pec/carẽt tũc tp̃is xp̃m clamantes ad mortẽ. Quantũ ad p̃mã dico ꝙ decẽ erãt voces tpe instantis passionis xp̃i: ip̃m clamãtes ad mortẽ. Sz ista rũ vocum sola decima vox tepide ⁊ submisse. alie aũt ingentibꝰ clamoribꝰ xp̃m clamabãt ad mortẽ. Pª vox ẽ eterni p̃ris. 2ª ẽ benedicti eiꝰ filij. 3ª e dulcissimi sp̃us sc̃i. 4ª est oium angelorũ. 5ª ẽ oium spiritũ reproboꝝ. 6ª ẽ oium iustorum. 7ª ẽ oium iudeorum. 8ª omniũ elementorũ. 9ª Jude ꝓditoris. xª vox gloriose virginis. Accipe p̃mã vocem vz eterni p̃ris. Clamabat eni p̃r eternus. moria tur filius meus xp̃s. Esdre. c. 3. Moriat̃ quia venit hora eius. Et q̃re sancte p̃r vis tuũ dilectissimũ filiũ mori. An in aliquo tuã maiesta/tem offendit aut tuum vsurpauit honorẽ aut inobediẽs fuit: q̃re p̃r sancte vis filiũ mori an nõ diligis illũ: aut de eo ꝑnicuras. Nõ frater Amb. non me in aliquo offendit: q2 peccm̃ non fecit. nec inuentus ẽ dolus in ore eiꝰ: nõ meuz vsurpauit honorẽ: q2 nõ rapinã arbitratꝰ ẽ se eẽ equalẽ deo. ad Phil. 2. Semp eni me commẽdat ⁊ laudat. Jo. x. Ego honorifico p̃rem meũ: ⁊ vos inhonorastis me. Nõ mihi iobe/diens. imo sp ait. Fiat voluntas tua. Nõ veni facere voluntatẽ meã: sz voluntatẽ eius q misit me. Sũme etiã ip̃m amo: q2 ẽ filius meꝰ dilectꝰ in q̃ mihi bene cõplacui. Mat. 17. Quare g̃ tã fortit̃ clamas p̃r sancte. moriat̃ filiꝰ meus xp̃s. Clamo fr̃ Ambrosi ꝑpter nimiam. i. maximã charitatẽ quã ad humanaz hẽo nãm ne ipsa suo fine frustret̃ a q̃ ꝑ inobedientiã cecidit. Jo. 3. Sic deus dilexit mundũ vt vni/genitũ suũ daret. Nullꝰ eni ẽ q possit facẽ pa/cẽ int̃ me ⁊ humanã nãm. nisi filiꝰ meꝰ quẽ sb tua carne celaui: vt in carne q̃ offendit: patiat̃ ⁊ moriat̃. Inde ap̃ls ad Ephe. 2 c. ait. Vos q aliqñ eratis longe. s. ꝑ culpe inimicitiã: facti estis ꝓpe. i. ꝑ pacẽ verã ⁊ vnitiuã i sanguie xp̃i Ipse ẽ pax nr̃a q fecit vtraqz vnũ ⁊ infra. per crucẽ interficiẽs inimicitias in semetip̃o. Unde accipe hanc r̃lam ꝙ q̃ztũ laborare necesse haberẽt brachia fortissimi pugilis volẽtis celoꝝ sublimitatẽ ad ima inclinare: ⁊ tre ponderositatẽ leuare ad alta: atqz in medio spacio in pacis osculo ↄuenirẽt tm̃. imo magis incõpabilit̃ necesse fuit xp̃m Ihm̃ dei filiũ laborare in hac vita: vt rigorẽ altissimũ pat̃ne iusticie ad ima deflecteret: ⁊ pondꝰ nr̃e grauissime culpe ad alta leuaret. p̃s. Justicia ⁊ pax osculate sũt s. cũ xp̃s i cruce dixit. Pat ignosce illis: q2 nesciũt qd faciũt ⁊c̃. Scd̃a vox est b̃ndicti filij eterni patris. ⁊ qd clamat. Volo mori. p̃s. Clamãs facte sunt rauce fauces mee. Et quar̃ xp̃e vis mori. an licet cupiã ꝓpriã desiderare necem. an tu imũdo piclitari times. aut suis flagitis inodari: q̃re mortẽ clamas: an despatꝰ eos qs tibi nocere põt. Nõne i ditiõe tua cũcta sũt posita: ⁊ nõ ẽ q tue possit resistere voluntati. Hester. 13. c. qd igit̃ mortẽ vocas. Clamo fr̃ Amb: q2 nullo alio ↄgruentiori mõ honor patris mei recuperari: aut humana nã saluari p̃t Nõne equũ ẽ vt q̃ztũ ex culpa humane nãe patrẽ meũ inhonoratũ cerno: tm̃ oi via qua pos/sũ illũ recuperẽ: ⁊ tãto ardenti mõ id faciã q̃z/to amore ⁊ charitate illũ diligo. Honorẽ autẽ pat̃nũ recuperare non possũ nisi ego in carne exñs ꝓ eius amore ihonorationibꝰ ⁊ passionibꝰ diuersis succũbã. Infinituz vsurpauit sibi hũana nã honorẽ peccãdo. infinitã dehonorationẽ ⁊ penã oz humanaz nãm subire ꝓ tanta culpa satisfaciendo. Hũana aũt ip̃a nã h̃ facẽ nõ põt: ⁊ tñ dz. ⁊ ego inq̃ztũ d̃s possũ ⁊ nõ debeo. g̃ verus deꝰ hõ in carne hac intendo inq̃ztũ hõ tradi: peti: ligari: flagellari: cõdenna/ri: ⁊ mori. Inde Basilius in regula monaco

nū loquens ꝺ hoīs reparatiōe sic ait. Hoīem
ſpentis arte deceptū: ⁊ in pcm̄ lapsū: ⁊ p pcm̄
in morte vſqꝫ deuolutū. neq̄q̄ꝫ deus deſpexit.
legē in adiutoriū dedit. pfecit angelos deſtina
uit. ꝓphas conat⁹ malicie ꝯtaminatiōe ſeueri/
tate cōpeſcuit. bonoꝝ deſideria munificētiſſi/
mis repromiſſiōib⁹ ꝓuocauit. ⁊ finē vtriuſqꝫ
vite multis imaginib⁹ pfigurauit. nec cū benefi
cijs ei⁹ eſſemus ingrati. auertere potuim⁹ ⁊ a
nobis excludē miam ei⁹ ſꝫ reuocamur a mor/
te. ⁊ iteꝝ viuificamur p dn̄m Jhm. q ꝓ nobis
vulneratus ē: vt ei⁹ liuore ſanaremur: ⁊ mor
te turpiſſima ꝯdēnat⁹: vt nos ꝓuocaret ad vi
tā: ⁊ diuinitatis ſue tribueret eē pticipes: ⁊ mu/
n⁹ eternitatis nobis indulſit: ⁊ ſup oē q̄d pete
re aut itelligere poſſum⁹ credentib⁹ ⁊ diligēti
b⁹ ſe pparauit: h ille: q̄re ⁊c̄. Tertia vox eſt
ſpūs ſci cū iā vt ex dictis pꝫ: pr̄ filio: nec filius
ſibiipſi ꝓ amore gn̄is hūani pepercit: ⁊ nō ſo
lū bn̄dictus Jhs ꝓ amicis: verūetiā ꝓ inimi
cis aiam. i. vitā ponere nō deſpexit: ſpūs ſcūs
ait. ⁊ ego qdeꝫ q amor ſū patris ⁊ filij. ego vi
culū dilectiōis: ego charitas. nūqd a volūtate
coꝝ diſcors ero: tu pr̄ eine ꝓpter nimiā chari
tatē clamas: moriaꝫ filius me⁹ xp̄s. tu fili bn̄/
dicte clamas. Ecce morior pp gl̄iam vr̄am. i.
Cor. 15. Quia maiorē charitatē nēo habꝫ vt
aiam ſuā ponat qs ꝓ amicis ſuis. Jo. 15. ego
charitas ⁊ amor qd dicā: qd clamabo: certe cla
mabo. Moriaꝫ Jhs vt charitas nr̄a cogſcat
O duri ⁊ indurati ⁊ obdurati filij Adam vt
Bern. ſup cant. ait. Quos nō emollit tanta
benignitas: tanta flāma: tā ingēs ardor amo
ris q ꝓ vilib⁹ ſarcinulis tā p̄ciosas merces expē
dit: h ille. Quarta vox ē oium angeloꝝ: ⁊
vos ſci angeli q i xp̄i natiuitate cātaſtis. Glo
ria i excelſis deo ⁊c̄. ⁊ tā ingēs gaudiū paſtori
bus nūciaſtis: ⁊ i deſto ⁊ paſſione miſtraſtis.
qd dicitis an ⁊ vos hūc paupculū xp̄m ad mor
tē clamatis. Clamam⁹ ⁊ nos moriaꝫ dulciſſi/
m⁹ dn̄s nr̄ Jhs xp̄s: ⁊ q̄re angeli dei tm̄ petis
ꝯcupiſcitis. an ⁊ vos inuidiari illi itēditis aut
q: vobis aliq̄d ipſe malū itulerit. n̄ pr̄ Amb.
ſꝫ q̄re g: q: eternū⁹ decretū eē dei: nō poſſe cō
gruētiori mō nr̄aꝝ ſediū repatio fieri ad col.
i. Pacificans p ſanguinē crucis ei⁹: ſiue q in
celis ſiue q in terris. Quātus aūt debeat eſſe
numer⁹ ſaluandoruꝫ. patuit ſmone. 4. ⁊c̄.
Quita vox ē oium ſpirituū reproboꝝ. O de
mones ⁊ legiones infernales: qd dicitis ꝺ mor
te xp̄i. an ⁊ vos ad mortē clamatis. clamam⁹ q
dē: ſꝫ q̄re. q vobis iñ vtilitas. Satis vtile nobis
erit dāna vitaſſe. nā aias multas nobis tollit cō
uertit ſedentē i tolonco: ⁊ ſup oia Magdale/
nā publicā peccatricē: qꝫ citi⁹ morieꝫ tā citius
mala nr̄a finient. o male ſere. ſi ſciretis q i ſub
illa carne lateat nō ſic clamaretis ad mortē Job
39. Jn oculis ſuis q̄ſi hō capiet leuiatā. pſ. Ego
aūt ſū vermis ⁊ nō hō. Fuit eni crux xp̄i q̄ſi pi
ſcantis bacul⁹ vl arūdo: dcitas q̄ſi ham⁹ ⁊ ca
ro extitit q̄ſi eſca. nā diabol⁹ pſūmēs ꝺ aſtutia
tpe paſſiōis aſcēdit ſup baculū crucis vt atten
te ꝯſideraret: ſi iueniret i xp̄o culpā. ⁊ tandeꝫ
q: in eo hēbat qcq̄ꝫ ſm glo. Thobie. 6. Dum
eſcā hūanitatis degluttire moli⁹ ē: diuinitatis ha
mo extuit cōprehēſus ⁊c̄. Serta vox ē oiuꝫ
iuſtoꝝ. o ſci pr̄es ⁊ vos rn̄dite q̄ſo qd dicitis ꝺ
morte xp̄i. Moriaꝫ ingūt nr̄ dulciſſim⁹ xp̄us.
o bn̄dicti pr̄es q̄re nō defenditis inocētē xp̄m
at illi alti⁹ clamāt. moriaꝫ nr̄ Jhs xp̄s. lꝫ enim
p circūciſionē: ⁊ alia ſacra a pcō originali mū
dati ſim⁹. nō tn̄ i reatu. i. a pena puatiōis viſi
oni s dei: ⁊ h pena p xp̄i paſſionē tolli dꝫ. ego
ait. Jſa. 64. Decies mulies clamaui ad dn̄ꝫ
vtinā dirūperes celos: ⁊ deſcēderes vſqꝫ ad
ima terre. ⁊ Zacha. 9. c. ait. Tu quoqꝫ i ſāgui
ne teſti tui emiſiſti. i. emittes victos ꝺ lacu i q
nō erat aqua. ⁊. pſ. ait. Quotiens egoipſe ꝓ
phetaui. d. Quis aſcendet in montē dn̄i. aut
qs ſtabit in loco ſcō ei⁹: inocēs manib⁹ ⁊ mū
do corde: q tn̄ xp̄s ē ⁊c̄. vſqꝫ ibi dn̄s fortis ⁊
potēs: dn̄s potēs i prelio de q. Luc. xi. dr̄.
Cū fortis armatus ⁊c̄. dictorū. Fortis arma/
tus xp̄s ē: q manu inermi ⁊ affixa cruci debel
lauit areas ptātes. vt Aug. ait. Moriaꝫ: mo
riaꝫ moriaꝫ: q Jhs xp̄s de⁹ nr̄ ⁊c̄. Septia
vox ē oium iudeoꝝ. o iudei qd dicitis. vultis
⁊ vos xp̄ꝫ debē mori. volum⁹. ⁊ q morte. cru
cifige crucifige eū. hem qd eni mali fecit. Cru
cifige crucifige eū. Et q̄re: q: pp ipm tollēt ro
mani locū nr̄m ⁊ gentē. q: ſe regē nr̄m facit.
O miſi nō auditis eū dicentē. regnū meū n̄ eſt
ꝺ h mūdo. o dira ipietas. xp̄s tpale n̄ q̄rit re/
gnū q preſtat etnū nos dicim⁹ oio q moriaꝫ
q: expedit vt vn⁹ hō moriaꝫ ꝓ pplo ut nō tota
ta gēs peat ⁊c̄. 8a vox ē oiuꝫ celoꝝ. nā cū hō
a ſuo fine p cl̄pā dcordiat⁹ eſſet. nece eſt ut oia
creata q: hō eſt q̄dāmō finis. qm̄ pp hoiem
creata ſt. vt Aug. ait etiā iordiata remanerēt
Et hūana nā clamat xp̄ꝫ ad mortē. q: p ipſum

faluāri ⁊ ordinari dꝫ. iō opus ē vt ⁊ nos hoī
defuientes parit͛ clamem⁹ xp̄m ad morte͂ ⁊c͂.
Nona vox ē Iude scariothis. qd dicis tu
o Iuda de tuo boño mg͛ro a q̊ tanta suscepisti
boā. Crucifige: crucifige eū. ⁊ qd tibi mali fe
cit. pdidi ꝓpter ip̄m triginta argenteos. ⁊ iō
q̄ro oportunitate͂ vt eū morti tradā. ⁊ sup eius
barbā recuperabo. 30. argenteos. Hei Iu/
da miser ⁊ miserabilis homūcio: incōpabileꝫ
thesaurū. 30. argenteis postponis. qd tibi iu/
dei magnificū ꝓ xp̄o emēdo dare pn̄t. an hie/
rusale͂ cū samaria tibi sufficeret. certe si celum
angelicāqꝫ nām: mundū ⁊ q̄ mundi sūt spon
derent: nō recōpensarent valori mime ptꝭ xp̄i
q᷑ in ipso sunt oēs thesauri sapie ⁊ scie dei ab
sconditi ⁊c͂. an si ad eius mr͂em gloriosā v͛gi
ne͂ accessisses: ⁊. 30. argenteos postulasses pu
as ꝙ a Magdalena Lazaro ⁊ Martha: q᷑
ditissimi erant: mutuo aut potius dono n̄ ha/
buisset. qd igit͛ clamas ad morte͂: ad morte͂: n̄
facias miser. crucifige eum. O paupcule xp̄e
oēs tuā morte͂ sitiūt: ⁊ ardenti aīo petūt. qd fa
cies. an restat tibi amic⁹. an refugiū aliqd ha/
bes. pr͛ Amb. nō habeo nisi meā dulcissimaꝫ
mr͂em q̄ me genuit: lactauit: ⁊ aluit. Decia
vox ē v͛ginis glose. O dulcissima v͛go vis
ꝙ tuus fili⁹ moriat͛. hem dirā me filij Ambro
si arbitraris mr͂em. Quō filiū sine pctō ⁊ gr͂a
spūs sci genitū: que͂ tantis cū piculis enutriui
ad morte͂ iudicabo. Nōne bn̄dicta v͛go es cō
te͂ta ꝙ humanū gen⁹ p ip̄m saluet͛. sic fili mi.
o mr͂. an nescis sine eius morte id fieri nō pos
se. ita fili mi. scio oīa ista. Luc͂. 2. Maria aute͂
ꝯf͛uabat oīa v͛ba hec. Et q̄re non clamas ad
morte͂. Nō mihi aius fili ad hoc ferri pōt. sed
si ozͣat volūtas dei. Inde Origenes i expo
sitione illi⁹ dicit. Luc͂. 2. c. Et tuā ipsius aiam
ptrāsibit gladi⁹. sic ait. Nulla docet historia be
atā mariā ex hac vita gladij occisione migras
se. px̄ sti cū nō aīa. sed corp⁹ soleat intifici. vn̄
restat intelligi gladiū illud d͛ q̄ dr͛. Et gladius
stabijs ip̄oꝝ. h̄ ē dolore͂ dn̄ice passiōis aiam
ei⁹ ptransisse. q̄ ⁊ si xp̄m. vt puta dei filiū spōte
⁊ ꝓp̄a volūtate mori: ⁊ morte ip̄am nō dubita
ret eē deuictuꝝ: ex sua tn̄ carne ꝓcreatū nō si/
ne doloris affectu potuit videre crucifigi. hec
ille: q̄re ⁊c͂. Q͛tū ad t͛ciam dico ꝙ lꝫ oēs sup̄
dciī xp̄m clamarēt ad morte͂: ⁊ ita ꝯformarēt
in volito: nō tn̄ in rōne volendi. Q̄m alia rōe
voluit pr͛ ⁊ fili⁹ ⁊ s. s. ⁊c͂. si bn̄ supradicta ꝯside

ras videbis rōnibus diuers͛ affectasse. Inde
Aug. in enh. ⁊ allegat͛ a mg͛ro i p̄ di. 48. sic ait
Quasdā voluntates suas vtiqꝫ bonas iplet p
maloꝝ hoīum voluntates malas: sicut p mali
uolos iudeos bona volūtate pr͛is: xp̄s pro no
bis occisus ē: qd tantū bonū fuit vt apl's Pe.
qn̄ id fieri nolebat: sathanas ab eo q occisus ē
diceret͛. h̄ ille. Ex quo soluit͛ q̄stio dicit ibidem
mg͛r qua queri solet utrū uiris scis placere de
buerit ꝙ xp̄s pateret͛ ul͛ occideret͛. Debuit. n.
eis placere intuitu nr͛e redēptionis: sꝫ nō intui
tu ei⁹ cruciat⁹. Voluerūt g͛ ac vehemēter cupie
rūt xp̄m mori pp liberatione͂ hoīs: ⁊ ipletione͂
dine voluntatꝭ: sꝫ nō voluerūt delectatōe ipsi⁹
afflictōis ⁊c͂. De h̄ etiā dixim⁹ feria q̄rta p̄cede͂
ti. q̄re ⁊ c͂. Q͛tum ad t͛tiam pꝫ rn̄sio breuiter
ꝙ tn̄ illi peccauerūt q mala itentiōe ⁊ volūtate
xp̄m ad morte͂ clamauerūt: vt pꝫ ex dictis. Et
ista sufficiant. pro presenti conclusione.

De necessitate mortis christi. Conclusio
secunda.

Ecipe scdam ꝯclonem vꝫ. Tāta erat
v͛itas ꝯditiōis humane in xp̄o: vt de
necessitate opporteret ꝙ aliqn̄ moriret͛
vbi tres inquiramus ve. vꝫ. Prima ve. est
Vn̄ sumpta ē ⁊ sumit͛ ista necessitas moriendi
2ª an xp̄s si non fuisset mortuus ligno cru/
cis: mortuus aliqn̄ fuisset morte naturali. 3ª
Vtꝝ fuerit necesse ꝙ xp̄s haberet oēs nr͂as pe
nalitates. Q͛tuꝫ ad primā dico ꝙ necessitas
moriendi sumit͛ ex tribus. ex cā sbo. ⁊ v͛tute cō
poris. Cā in nobis de necessitate est duplex. s.
culpa prioꝝ pentum: ⁊ ꝯclo nālis. Naꝫ iō de
necessitate sum⁹ morituri: q᷑ pc͂m orgiale ꝯhi
mus: ⁊ q᷑ ex ꝯrijs inuice͂ agentibus ⁊ patienti
bus ꝯpositi sumus. s. igne aqua aere ⁊ terra.
O ē aūt ex q̄ttuor elementꝭ ꝯpositū aliqn̄ corrū
pet͛. vt dr͛ in li. de gn̄atione. Anteq̄ꝫ pc͂m hūa
na nā cōmittēt: mortal͛ qdem erat: ⁊ de necessi
tate moritura ſm nām cōpositā ex ꝯrijs. Sed
illi imortalitate͂ ex gr͂a donauerat de⁹ si in sta/
tu inocentie pdurasset: ⁊ sic tn̄ ex vna cā mor/
tal͛ erat. nūc v͛o ⁊ nccitate nāe ⁊ nccitate culpe
cōtracte neccē est vt moriat͛: ad heb. 9. Statutū
ē hoī se. mori. p̄s Quis ē hō q vi. ⁊ nō vi. mō.
De h̄ ad plenū dixim⁹ feria. 5. q̄rte dn̄ice in p̄/
ma conside. Cā mortis ex subiecto ē duplex. s
ex pte neē: ⁊ ex parte psone. Nam siue consi/
deres naturam humanaꝫ in Platone siue ei⁹
personam. Plato de necessitate moriet͛. p̄s.

Mane sic herba transeat: mane floreat ⁊ trā
seat. vespere decidat: induret ⁊ arescat. Ter
tia cā sumit̄ ex virtute corporis: ⁊ hoc etiā duo
bus modis: aut ex ꝑte nāe: aut ex ꝑte volūta/
tis morimur: ḡ tā ex ꝑte nāe q̄ȝ ex ꝑte volūtat̄
q: velim⁹: nolum⁹: mori nos oȝ: nec aliq̄ v̄/
tus nāe: aut ēt ipsa volūtas morti ꝯ̄dicere po
test: vt pȝ q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ꝟam ve. dico ꝙ ꝺ̄
hoc sunt due famose opiniones. Quidā enim
dicere vident̄ ꝙ xp̄s si morte crucis: aut ꝑ etiaȝ
alia ꝑegrina morte nō obijsset: nāliter mortu
us nequaq̄ȝ fuisset. Primo quia cā mort̄ fu/
it pc̄m. Gen̄. 2. c. In quacūqȝ hora comede/
ritis morte moriemini. Et hoc idē ꝓbat bea
tus Tho. ꝟa ꝟe. q. 164. Sȝ i xp̄o nō fuit aliqd̄
pc̄m: vt pȝ in. 3. di. 16. Ergo si ꝑegrina mor/
te nō obijsset: morte nāli nō obijsset. Itē non
minoris ꝑfectiōis fuit xp̄s q̄ȝ Adā i statu ino
cētie. Sȝ Adā i illo statu imortal̄ erat vt pȝ in
2. sniaꝝ. di. 19. Ergo ⁊ xp̄s a fortiori imortal̄
erat. Et hanc opi. publice tenuit fr̄ Jacob⁹ de
marchia ordinis minoꝝ dū ibi ꝑ q̄dragesima
ꝑ̄dicasset. Quidā aūt oppositū sentiunt: qd̄ sic
ꝓbant. O ē cōpositū ex q̄ttuor elementis̄ infra
sperā actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ aliq̄n corrumpet̄: vt
pȝ ex. 2. ꝺ̄ generatōe. Et rō vt ibi dr̄ ē: q ele/
mēta cū sint inuicē actiua ⁊ passiua: ⁊ dict̄ ele
mentis i corporib⁹ mixt̄ q̄ttuor q̄litates corre/
spondeāt. s. sanguis flegma colera ⁊ melāco/
lia: q colera hȝ q̄litatē ignis sanguis aer̄ fle
gma aque melancolia t̄re. pȝ ꝙ ex actōe ⁊ rea
ctione mutua ipoꝝ fit despatio q̄dā: ⁊ ꝑ ꝯñs
egritudo: ⁊ subseq̄nt̄ mors. Et ꝑ ꝯñs ꝺ̄ neces
sitate tali ex ꝯ̄trijs cōpositū oȝ corrūpi ⁊ mori.
De h̄ ē etiā tex. 15. q. i. c. merito querit̄. §. vt
itaqȝ. vbi sic dr̄. Infirmitas q̄ ꝓpe carnis dr̄
ē q̄ elementoꝝ seu humoꝝ ꝯcordia ꝑturbata
caro ipsa affligit̄: ⁊ tandē ipa dissolnit̄. Tūc
vltra. Cū xp̄s ver⁹ fuerit hō: ⁊ ꝑ ꝯñs ex q̄ttu/
or element̄ cōpositus: necesse erat ipm q̄ȝtuȝ
ex ꝑte nature aliq̄n mori: nō supueniēte aliq̄
gr̄a ꝑ̄seruatiua: q ipm a corruptione ⁊ morte ꝑ̄
seruaret. Secūdo arguūt sic. Cuȝ calor nālis
quottidie agat in humidū radicale: ⁊ restaure
tur per humidū cibale: ex. 2. de aia. sequit̄ ꝙ
vbi reperit̄ talis actio ⁊ instauratio sublato a/
limento: corpus de necessitate interiret nisi eēt
aliqua gr̄a ꝑ̄ſuatiū: sicut fuit in xp̄o tp̄e ieiunij
sui. Mat. 4. c. ⁊ in Helia: ⁊ multis alijs: sed
in xp̄o fuit talis actio ⁊ restauratio: ⁊ ꝑ ꝯñs s̄b

lato cibo mortuus nālit̄ de necessitate eēt. Ho
vr̄ cōfirmare Aug. 2. de baptismo puulorum
vbi expresse ꝯcludit: ꝙ si xp̄s nō fuisset morte
crucis interfectus: senio certe defecisset. Et h̄
ꝓpter conditionē humane nāe quā i veritate
accepat: vt pȝ in. 3. di. 15. Huius opinionis
vr̄ dn̄s Bona. in. 3. di. 16. Et q hec opinio
vr̄ verior: ponā aliqua dicta dn̄i Bona. ibidē
Primū dc̄m ē ꝙ necessitas moriēdi i xp̄o
nō fuit oio silis nr̄e necessitati sȝ aliq̄ mō simi
lis: ⁊ aliq̄ mō dissimilis. Similis q̄deȝ ex ꝑte
nature cōposite: q eius corpus cōpositū erat
ex quattuor elemētis sicut ⁊ nr̄m. Dissimilis
q nō ex ꝑte culpe q nulla in eo erat macula ꝯ̄
cta pci: vn̄ mori necessitaret̄. Itē silis ex ꝑte
nāe: sed dissimilis ex ꝑte ꝑsone. qm̄ ꝟm natu/
rā humanā mortalis erat: nō aūt ꝟm ꝑsonam
q vna ē dei ⁊ hois in xp̄o ꝑsona. Itē similis
q̄ȝtū ad v̄tutē corꝑis nālē: sed dissimilis q̄ȝtū
ad voluntatē: qm̄ velim⁹ nolim⁹ morimur: vt
dictū ē in ꝑ̄ma veritate: sed xp̄s si voluisset nō
obijsset: ⁊ h̄ ē qd̄ dicit mgr̄ in. 3. dist. 16. Xp̄us
necessitatē moriendi non habuit ex necessitate
sue ꝯditionis: q a pcō imunis sȝ ex sola vo/
lūtate accepit de nr̄a infirmitate ponēs taber
naculū suū i sole. i. sub tp̄ali mutabilitate ⁊ la
bore: h̄ ille. Hoc idē dicit Damascen⁹ i. 3. li.
ꝙ etsi passiones in xp̄o ꝟm legē nāe fierēt: nō
tn̄ coacte sȝ volūtarie. 2^m dc̄m ē ꝙ necessitas
moriendi i xp̄o nō fuit ꝯ̄cta: sȝ assūpta. i. ꝙ ve
ritatē hūane carnis assūpsit morti subiectam
ꝺ̄ necessitate: ⁊ h̄ ꝑ ꝓpriā volūtatē: q. s. sic vo
luit illā carnē assūmere ⁊ vnire eā sibi. Jo. x.
Pono aiam meā. i. nō coactus. Isa. 53. Ob
latus ē: q ipse voluit: ⁊ nō aperuit os suum.
Tertiū dc̄m ē ꝙ lȝ in xp̄o ex ꝑte nāe necessi
tas fuerit moriēdi: nō tn̄ sequit̄: ḡ passus ē ve
lit nolit: q illa nā a v̄bo assūpta nō erat ꝯ̄tria
volūtati: nec sequit̄ si necītate nāe xp̄s mortu⁹
ē: ḡ nullū ex tali morte ꝯsecut⁹ ē meritū. ꝯ̄ ma
gistrū i. 3. di. 18. q i tali morte ꝯcurrit sua vo
lūtas: q nō coacte. sȝ volūtarie passus ē. vbi ē
rō merendi. Et pōit ex^m btūs Ansel. ꝺ̄ eo q
se ad opa superrogatiōis obligauit ⁊c̄. 4^m
dc̄m ē ꝙ pc̄m nō ē talis cā mort̄ nisi in gener̄
mortis. In gnē āt nāe ē cōpositio ex ꝯ̄trijs po
nam⁹. n. ꝙ vnū hominē itꝝ de⁹ t̄ra crearet
certe lȝ h̄ eiusdē speciei eēt cū Adā nō tn̄ ab eo
descēdēs ꝑ gnātionē: ⁊ ꝑ ꝯñs nec pctm̄ origi
nale ꝯ̄traxisset: ⁊ tn̄ nisi ꝑ gr̄am ꝯ̄ſuaret̄ ꝺ̄ neces

tate moriet pp cōpositionē ex ɔ̄rijs. Quintum dictū ē q̄ lȝ Adā imortalis eēt in statu innocentie ⁊ xp̄s mortalis esset: nō tñ Adā pfectior xp̄o erat: q̄ꝛ imortalis eius erat p̄ gratiaȝ non p̄ naturam vt patet ex dictis. Et hec sufficiant quantū ad istam veri. Quātū ad tertiaȝ dico q̄ñ querit: vtrū necesse fuerit q̄ xp̄s assūmeret ⁊ haberet oēs nr̄as penalitates: q̄ necessitas pōt sūmi quadrupliciť ȝm q̄ q̄ttuoꝛ sūt genera causaꝝ. s. mālis: formalis: efficiens ⁊ finalis. Dico ḡ q̄ nō fuit in xp̄o aliqua necessitas ex parte forme: sicut dicimus necesse ē calidū p̄ suā formā calefacere: q̄m in xp̄o nl̄la forma erat: ȝm quaȝ d' necessitate oporteret q̄ haberet omnes penalitates nostras. Scd̄o nō fuit in eo necessitas ex parte materie sicut dicimus: necesse est calidū in summo conuerti in ignem: q̄ꝛ in eo non fuit humane nāe corruptio. Tertio nec ȝm causā efficientē ȝm quam dicim⁹ q̄ lapidē forti impulsu p̄iectū necē est moueri: q̄ꝛ nullus de necessitate eum cogit vt nostras assūmeret penalitates. Fuit hoc autē necessariū necessitate finis: vi. s. in illa natura q̄ peccauerat pateret q̄ sine nr̄is penalitatib⁹ fieri nequaq̄ȝ potuisset: vt declarat btūs Anselmus. Et hec sufficiant p̄ p̄nti ɔclōne.

Q̄ mod⁹ passionis xp̄i displiceat eťno patri. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ɔclōnē vȝ. Quis mors
a xp̄i fuerit eťno patri multū gratissima
displicuit tñ ei mors tam acerbissima.

Et lȝ ista conclusio correlarie ex p̄cedentibus sequat: tñ ad clariorē intelligentiā tres ingramus ve. vȝ. Pa ve. est ista. Quot modis iudei pugnauerūt ɔ̄ xp̄m. 2a est. An omnēs in hodierno consilio pugnauerint ɔ̄ xp̄m. 3a est Vtrū omnes ibidem existentes ⁊ consencientes ɔ̄ ip̄m mortalit̄ peccauerint. Quātū ad p̄mā dico q̄ iudei triplici p̄ncipali modo pugnauerūt ɔ̄ xp̄m. s. mendaciter accusando grauiter vulnerando ⁊ crudeliter occidendo.

Primo mendacit̄ accusando. Mat. 26. Sūmi sacerdotes ⁊ oē consiliū q̄rebant falsū testimoniū ɔ̄ Jhm vt eū morti traderent. Contra eni summā veritatē falsū volebāt testimoniū: sed mentita ē iniq̄tas sibi. Math. 14. Eorum testimonia ɔuenientia non erāt. ps. Filij alieni mentiti sunt mihi: alieni q̄dē filij facti sūt iudei: dereliquerūt deū: blasphemauerūt scm̄ isrl' alienati sunt retrorsū: p̄tereuntes eni blasphemabant eū mouentes capita sua. Mentiti sūt aūt ei tripliciť. s. falsa crimina imponendo deitatem abnegando: ⁊ falsa promissa pollicēdo

Primo falsa crimina imponendo: q̄ꝛ nouissime venerunt duo falsi testes: ⁊ dixerunt: hic dixit: possū destruere templum hoc: ⁊ post triduū reedificare illud. Mat. 26. Falsus. n. testis est vt dicit Hieronymus q̄ in eo sensu verba refert quo nō dicunt. Jhesus aūt locutus fuerat d' tēplo cordis sui. vñ dixerat. Soluite templū h̄. isti aūt dixerūt. hic dixit possum destruere templū dei. Jtē xp̄s soluite inquit vos nō ego: sed ego i triduo suscitabo illud. ⁊ isti aiūt reedificabo illud: vt p̄p̄e de tēplo iudaico dixisse videnť. Jtē dicūt mentiendo q̄ ɔ̄dicit cesari: ⁊ q̄ se regē fecit. q̄ꝛ ipse fuit i mōtē q̄ñ turba eū regē facere voluit. Jo. 6. Criso. hic ait. Vnde iudei habetis h̄ demōstrare: an a purpura diademate: curru: an a militib⁹ Nōne sp̄ solus cū duodeci ei⁹ discipulis incedebat. ⁊c̄. Jtē mentiti sunt ei diuitatē eius negando. aiunt enim. Reus ē mortis: q̄ꝛ filium dei se fecit. Audi hic amb. in s̄mone. Audite inquit o iudei: ⁊ diligent̄ discutite q̄d de eius diuinitate sit compertū. Cecis visū surdis auditū: claudis gressū: mutis donauit eloquium Febres abegit. dolores resoluit. demonia eiecit. mortuos suscitauit. ventis ⁊ mari imperauit. Quid ergo iudei de filiatione filij dei cōtra eū causamini: q̄d celestia p̄seq̄mini. Vob eni ɔstare potuit deū esse quē videbatis facientē q̄d nulli⁹ creature v̄tute noueratis fieri potuisse. Jtē mentiti sūt ei falsa pollicendo: dicunt eni q̄ si de cruce descenderet i eū credere vellent. Audi Leonē papā. De quo erroris fonte iudei de quo inuidie lacu talium blasphemiarū venena potastis. q̄s vobis mgr̄ tradidit. q̄ doctrina suasit vt illū regē isrl' filium dei crederetis q̄ se crucifigi nō sineret: aut ɔfixiōe clauorū liberū corpus excuteret: nō hoc vobis legis mysteria nec vlla ɔcinerūt vobis p̄p̄harū ora. Jllud v̄o egistis. Corp⁹ meū dedi percutientibus ⁊ genas meas vellentib⁹. faciem meā non auerti ab increpantib⁹ ⁊ ɔspuentib⁹ i me. ⁊ iterū. Foderūt manus meas ⁊ pedes meos. Nunq̄ȝ legistis q̄ deus descendēt de cruce: sed legistis q̄ regnauit a ligno: h̄ ille. Et Hiero. ait. Quid eni pl⁹ ē viuentē d' cruce descendē: vl' mortuū de sepulchro resurgē resurrexit ⁊ nō credidistis: ⁊ si de cruce descē

deret nõ crederetis: h̃ ille. Et sic p3 quõ iudei
ↄ̃ xp̃m pugnauerũt mentiendo. Scd̃o cõ/
tra eũ pugnauerũt grauit̃ vulnerando. Hie/
re. i3. diceť ei. Que sunt plage iste i medio ma
nuu3 tuarũ: ⁊ dicet. His plagatus sũ i domo
coꝝ. Vulneratus ẽ eni dulcissimus xp̃s vi/
uus. vulneratus est mortuus. viuus clauis.
mortuus lancea. p̃s. Sup dolorẽ vulneꝝ me
oru3 addiderũt. Et Job. i6. Conciderũt me
vulnere sup vulnus: q2 vulnerib⁹ clauoꝝ ad
diderũt lancee vulnus ⁊c̃. Tertio pugna/
uerunt ↄ̃ eũ grauit̃ occidendo. Luce. 20. Hic
est heres venite occidam⁹ eũ. Et in euangelio
hodierno. Si dimittim⁹ eũ sic. Venient roma/
ni: ⁊ tollẽt locũ nr̃m ⁊ gentẽ ⁊c̃. Et hec volo
sufficiant ꝓ ꝑma ve. Q̃tũ ad ꝫam breuiter
p3 ꝙ oẽs in hodierno ↄsilio ↄ̃ xp̃m pugnaue/
runt. sed sup oẽs pugnauit Caiphas cu3 ait.
Vos nescitis qcq̃3 nec cogitatis ⁊c̃. Q̃tu3
ad tertiã dico ꝙ qdam dicere voluerũt ꝙ iudei
ↄdẽnantes xp̃m ad mortẽ ⁊ crucifigentes nõ
mortalit̃ peccauerũt. Et rõ ꝑma ẽ. Quicunq3
dei voluntatẽ facit: non peccat. iudei talia faci
entes fecerũt dei voluntatẽ. g̊ ⁊c̃. minor ẽ no/
ta p dicta in duab⁹ ꝑcedentib⁹ ↄclõnibus. ad
Ro. 8. Qui ꝓꝓo filio suo nõ pepcit. sed pro
nobis oĩbus tradidit illũ: maior clarissima est
q̃re ⁊c̃. Scd̃o sic. Quicũq3 rẽ deo gratam
facit non peccat. Iudei xp̃m occidẽtes rẽ deo
gratã fecerũt: g̊ nõ peccauerũt. Itẽ sic erat ꝓ
phetatũ: g̊ necesse erat id fieri. vbi aũt necessi/
tas ibi nec pc̃m g̊ ⁊c̃. Itẽ ꝓpt̃ hoc venit i mũ
dũ vt patereť. Quare g̊ si sic oportuit fieri: vt
⁊ ip se ait. O portet scripturã iplcri in me. Et
Luc. 24. O portuit xp̃m pati: ⁊ sic intrare in
gloriã suã. miseri illi iudei mortalit̃ peccauer̃t
dãnati sũt. Sed certe aia mea his rõnib⁹ non
obstantib⁹ h̃ ↄclõ sanctissima ẽ ꝙ quõlibet iu
dei: aut aliq alij. vt Pilatus in xp̃i mortẽ ↄsẽ
serũt: grauit̃ peccauerũt. Quonia3 nec vt dei
voluntatẽ: nec vt gratũ deo qcq̃3 facerent: vel
aliqua bona intentõe xp̃m occiderũt vel in ei⁹
mortẽ ↄsenserũt. Sed Judas auaritia iudei
odio ⁊ inuidia christum crarserunt. Sciebat
eni Pilatus qm̃ per inuidiã tradidissent eu3
Crede mihi si vt dei voluntatẽ facerẽt christũ
occidissent vel aliquo illoꝝ respectuũ supradi
ctoꝝ. ꝑfecto nõ peccassent. Nam Abraham
vt dei volũtatem faceret: filiũ voluit imolare.
Geñ. 22. Sed nõ sic miseri iudei fecerunt: vt
dictũ ẽ. Facit ad hoc ꝓpositũ tex. de pe. dist. i.
c. ꝑiculose vbi dr̃ sic. Periculose se decipiunt
q existimant eos tm̃ homicidas eẽ q manibuſ
hominẽ occidũt. ⁊ nõ potius eos p quoꝝ con
siliũ ⁊ fraudẽ ⁊ exhortationẽ homines occidũ
tur. Nã iudei dñm neq̃q3 ꝓprijs manib⁹ inť
fecerũt: sicut scriptũ ẽ. s.. Jo. i9.. Nobis non
licet interficere quẽq̃3: sed tamen illis domini
mors imputať. q2 ipsi cũ lingua interfecerunt
dicẽtes. Crucifige: crucifige eũ. Vnde vnus
euangelista. s. Marcus dicit dñm crucifixum
eẽ hora tertia. alius. s. Joan. hora sexta. q2 iu
dei cum crucifixerũt lingua hora tertia. mili/
tes hora sexta manibus. Qui ergo hoiem tra
didit. interfecit eum dicente dño. Mai⁹ pctm̃
h3 q tradidit me tibi. Vnde psalmista. Filij
hoium dentes eoꝝ arma ⁊ sagitte ⁊ lingua eo
rũ gladius acutuſ. Subijciant g̊ se pnie quoꝝ
ↄsilio sanguis fundiť si veniã ꝓmereri volu
erint. h̃ ibi Aug. q̃re ⁊c̃. Et hec sufficiant pro
presenti consideratione.

De imperturbatione consilij iudeorum.
Consideratio tertia.

t Ertio loco Consilij iu
deorum di
uinam imperturbationẽ videa/
mus. vbi tres conclusiones mo
re solito subiungamus v3. Pri
ma conclusio ẽ ista. Q̃uis humanũ gen⁹ per
dei potentiã misericordiã ⁊ clemẽtiã sine mor
te xp̃i saluare potuisset. decuit tamẽ vt morte
ei⁹ ordo diuine iusticie saluareť. Secũda cõ
clusio ẽ ista. Multas ⁊ graues passiones in/
ius ⁊ ex̃ xp̃s debebat sustinere. ad hoc vt ve/
rus redẽptor possit apparere. Tertia conclu/
sio est ista. Christus Jesus p quẽ oia recte gu
bernanť noluit vt in consilio suo iudei hodie
disturbarentur.

Q̃ decuit humanũ genus per Christi mor
tem saluari. Conclusio prima.

a Ccipe ꝑmã ↄclõnẽ ⁊c̃. vt. s̃. vbi tres
ingram⁹ ve. v3. Pa ve. ẽ ista. q̃re no
luit deus alio mo q̃3 p filij sui mortẽ
humanũ gen⁹ liberare. Scd̃a ẽ. quõ pena ⁊
passio xp̃i humanũ gen⁹ liberauit. Tertia est
ista. q̃re sol⁹ pr̃ dr̃ ꝙ tradidit eũ. vt dictũ ẽ. s̃.
ad Ro. 8. Qui ꝓprio filio nõ pepcit. s3 ꝓ oĩ
bus nobis tradidit illũ. Q̃tũ ad ꝑmã dico
ꝙ l3 alio modo id fieri potuisset. p mortẽ xp̃i
tñ magis decuit. vt no. mgr̃ in. 3. dj. 20. c. i. ⁊

Hugo li.i.pte.8.c.x.τ Augu.i2.de trini.c.
13. Et h marie,ppter tres rões. Pº vt suã
charitatẽ ondẽret. 2º vt nos a terrenis eleua
ret: τ ad se totũ amandũ inuitaret. 3º vt suũ
ingens desideriũ ondẽret. De h ẽt infra dice
m⁹ feria sexta futura. Primo inq̃z vt suã cha
ritatẽ q̃zta ẽ nobis ondẽret. Audi Greg.20.
mor. Cũ posset de⁹ etiã nõ moriẽdo succurrẽ
voluit tñ hoĩbus moriẽdo subuenire: q2 nos
vz. min⁹ amaret: nec vim dilectionis nob̃ on/
deret: nisi h qd a nobis tolleret. ad tp̃s ipse su
stineret. h ille. Inde ait. Jo.15. Maiorẽ cha
ritatẽ nemo hz vt aiam suã ponat qs ,p amicis
suis. Et ad Ro.v.c. Cũ adhuc essem⁹ inimi
ci xp̃s ,p nobis mortuus ẽ. grãdis nẽpe chari
tas ẽ ,p amicis mori: sz maior ,p amicis τ ini
micis. Inde deuotus Bern. ait. O bõe Je
su qd tibi τ morti. Nos debuimus τ tu soluis
nos peccauim⁹: τ tu his opus sine exemplo.
grã sine merito: charitas sine mõ. nec eni gra
ti⁹ nec alti⁹ nec arcti⁹ diua grã potuit cõmẽda
ri. q̃z q dei filius ,p nr̃a instructione assũme/
ret carnẽ: τ ,p nr̃a redẽptiõe ascẽdẽt crucẽ τc̃.
h ille. Scd̃o fuit ɔueniẽnti⁹ xp̃m mori vt nos
a t̃renis eleuaret: τ ad se totũ amãdũ inuitaret
Audi Bern. Sup oĩa te mihi amabilẽ r̃ddit
o bone Jesu calix quẽ bibisti op⁹ redẽptionis
nr̃e. h eni oĩo totũ nr̃m amorẽ tibi vẽdicat. h
nr̃am deuotionẽ blãdi⁹ allicit: iusti⁹ erigit: ar/
cti⁹ stringit: vehementi⁹ afficit. h ille. Ter/
tio vt suũ ingẽs desideriũ ondẽret. Sũmope
eni xp̃s nr̃am salutem desiderauit. ,ppterea in
cruce pendẽs aiebat: sitio. Bern. Ergo bõe
Jesu te pl⁹ cruciat sitis q̃z crux: qd de cruce si-
les: τ de siti clamas. Sitio inq̃t vr̃am fidẽ: si/
tio vr̃am salutẽ: vr̃m gaudiũ: pl⁹ aiarũ vr̃arũ
sal⁹ q̃z corp̃s mei cruciat⁹ me tz vita xp̃i ɔsuebat
τ mors expectabat. hõ ñ ɔuertebat. iõ ipe cru
ciabat: τ dicebat sitio τc̃. Qũtũ ad fam pre/
suppono vnã regulã quã p̃supponit Alanus
d̃ regul' theologie li.3.i ,ppõne.4.s. q satisfa
ctio ,p pcõ sine q̃ hõ nõ potat liberari: debuit
ẽẽ equal' dilecto siue maior. Itẽ debuit ẽẽ p ɔ̃
ria. q2 ɔ̃ria ɔ̃rijs curant. vt viria p virtutes. si
cut ondit btũs Greg. in q̃dã homelya marty
rũ. Hoc p̃supposito accipiam⁹ pcã p̃rũ pentũ
q̃ sũt suphia auaritia τ inobediẽtia τ gula Ad
sanandũ ista oz vt suphia p humilitatẽ. auari
tia p largitatẽ. inobediẽtia p obediẽtiã. gula
p abstinentiã sanaret. τ p ɔ̃ns p regulã datã
oz vt humilitas sit maior aut eq̃lis suphie. lar
gitas maior aut equalis auaritie. τ sic de alijs
duob⁹. Et ideo vt suphia sanaret. humiliauit
semetip̃m. factus obediens vsq̃z ad mortẽ. ad
Phil.2. Semetip̃m exinaniuit. i. ab inuisibi
litatis sue magnitudine se visibilẽ demõstra/
uit: formã s̃ui accipiẽs in similitudinẽ hoĩum fa
ct⁹ τ hitu inuentus vt hõ τc̃. Sz forte dices si
añ xp̃i passionẽ p humile incarnatiõis myste
riũ dei ira placata ẽ. g̃ xp̃s frustra mortuus ẽ.
Itẽ si p xp̃i humilitatẽ suphia p̃rũ pentũ laua
ta ẽ: τ ira dei placata. vr̃ q ianua celi patefieri
etiã deberet. qd̃ tñ factũ nõ ẽ nisi p xp̃i mortẽ
vt pz in.3.di.20. Ad h dubiũ r̃ndet venera/
bil' Linconiẽsis sic.d. Hostiũ regni celestis ex
pcõ p̃mi pentis duob⁹ vectib⁹ nobis clausũ fu
it. p̃m⁹ fuit in ira diuine offense. scd̃s in reatu
pene satisfactorie q̃ ,p pcõ exoluenda erat. Et
τ ideo lz p xp̃i maximã humilitatẽ ira et̃ni pa
tris placaret. q2 tñ aliud remãsit impedimẽtũ
s. reatus satifactorie pene xp̃s bñdictus illud i
arca crucis ,p nob̃ p̃soluit. 2. Petri. 2. Pec/
cata nr̃a ipse ptulit in corpore suo sup lignũ vt
pcis mortui iusticie viuam⁹. Silr̃ vt auaritia
p̃rũ pentũ sanaret xp̃s eius ɔ̃riũ accepit. s. sũ/
mã largitatẽ. auaritia eni τ largitas maxime
a se distant ex.2. ethico. τ ideo q̃ztũ illi peccan
do cupierũt. necesse fuit vt xp̃s tantũ satisfaciẽ
do donaret. Cupierũt aũt dei diuinitatẽ. Ge
ne.3. Eritis sicut dij sciẽtes bonũ τ malũ. g̃
opportebat vt τ diuinitatez nobis donaret. h
autem fecit humanando. q2 verbũ caro factuz
est τ habitauit in nobis. τ in die passionis lar
gissima dona fecit. Anime enim se dedit in ci
bũ τ potũ. d. Accipite τ comedite hoc ẽ corp⁹
meũ. corpus crucifixoribus. dorsũ flagellato/
ribus faciẽ cedentibus τ conspuentibus. ge
nas p̃cutientibus. vestes lusoribus. sanguinẽ
reis. sudorẽ ĩfirmis. lachrymas penitentibus
Simeõi cyreneo crucẽ. discip̃lo mr̃ez. p̃adisũ
latroni. vulnera in remedium. brachia in re/
frigerium. cor in amoris iudicium. spineam
coronã in ornamentũ. vitam τ mortem in ex/
emplum τ vltimo dedit animam patri. Inde
Bern. ait. O bone Jesu q̃z dulcit cum homi
nibus conuersatus es. q̃z magna τ habũdant
cis largius es. q̃z dura τ aspera ,p eis passus
es. dura verba. duriora verbera. τ durissima
crucis tormenta. Nesciui g vt tantum me dili
geret deus. sed plus mihi vilis esse nõ debeo

qui deū ꝓ me crucifigi ꝛ mori cōspicio: q tan/
tum ei placui vt pro me mori eligeret ne me ꝑ
deret ꝛc. hec ille. Siľr vt inobedientia prima
curaretur de⁹ sūmam obedientiā accepit. Ad
Phil. vt. s. Et per ꝯñs per obedientiā cru/
cis inobedientia primoꝝ parentum tolliť ꝛ la
uatur. Luce. 24. Opportuit xp̄m pati ꝛ sic in
trare in gloriam suā. Inde Aug. in li. de vir
ginitate ait. Inspice vulnera pendētis. sāgui
nem moriētis. preciū redimētis cicatrices re/
surgentis. Caput hꝫ inclinatū ad osculanduꝫ
cor apertū ad diligendū, brachia extensa ad am
plerandū totū corp⁹ expositū ad redimēdum.
Hec quāta sint cogitate. hec in statera cordis
vr̄i appēdite: vt tot⁹ vobis figať i corde q tot⁹
ꝓ vobis fix⁹ ē in cruce. hec ille. q̈re ꝛc. Qūtū
ad tertiā dico ꝙ ista traditio nō dr̄ ꝓp̄e de pr̄e
sꝫ appropriate. Quia sic quedā attributa diuina
toti trinitati cōia distinctis appropriant̄ perso/
nis: ita interdū act⁹ exteriores toti trinitati acti
ue cōes attribuūť alicui persone vt spūi sancto
xp̄i cōceptio: verbo ipsa incarnatio: ꝛ pr̄i ipsa
missio. Essētialiter tn̄ ista toti trinitati cōia sūt
vt ex dictis sacre scripture colligim⁹. q̈re ꝛc. ꝛ
ista sufficiant ꝓ p̄nti cōclone.

De passiōib⁹ ꝛ dolorib⁹ xp̄i ihu. Cōclo ḟa.

Eccipe ḟam ꝯclonē. vꝫ. Mlťas ꝛ ḡ/
ues passiōes int⁹ ꝛ ex̄ xp̄s debebat su/
stinere ad h̄ vt ver⁹ redemptor posset
appere. vbi tres igram⁹ ꝟi. vꝫ: Pria ꝟi.
ē ista. Quare passiōes xp̄i q̄s ꝓ nobis susti/
nuit fuerūt ita graues. 2ᵃ ē ista. Que fuerūt
iste tā graues passiōes. 3ᵃ ē ista. vtꝝ sint paſ
siones grauiores. Qūtū ad pͥmā dico ꝙ paſ
siones xp̄i fuerūt ita ḡues ꝓpter q̄tuor. Pᵒ
ꝓpter inferētiū ꝯditōꝫ. 2ᵒ ꝑꝑ pene gn̄alita/
tem. 3ᵒ ꝑꝑ patiētis ꝯplexionē. Et 4ᵒ ꝓpter
suffragij derelictōꝫ. Prio inq̄ꝫ xp̄i passiōes
grauissime fuerūt ꝓpter inferētiū cōditionēꝫ.
Res certe grauis ē ab extraneo pati. grauior
a ꝯsanguineis ꝛ cōpatriota. Itē ḡuis ab inimi
co ḡuior ab amico. p̄s. Si inimic⁹ me⁹ maledi
xisset mihi sustinuissē vtiq̄ꝫ xp̄s aūt a cōpatrio
tis: amicis ꝛ affinib⁹ suis tradit⁹ ē. vt dic̄ Ori
genes sup Math. vn̄ Cāt. i. Filij mr̄is mee
pugnauerūt ꝯ me. Mater xp̄i ḟm carnē ē sy/
nagoga. sꝫ ḟm spūm sancta mater eccl̄ie ē eius
sponsa. Et q: mater ꝛ vxor alicui⁹ sūt adinicē
socrus ꝛ nurus. ideo Math. x. dicebat xp̄us
Veni separe nurū aduersus socꝝ suā. quod i
die passiōis factū ē qn̄ sanguis de eius latere
fluxit quo formata ē ecclesia. ꝛ sic synagoga est
ab ecclesia sꝑata. Inde. p̄s. 38. Amici mei ꝛ
ꝓximi mei aduersū me appropinquauerunt ꝛ
steterūt. Et idē. 88. Elongasti a me amicum
meū ꝛ ꝓximū meuꝫ: ꝛ notos meos a miseria.

Scd̄o penalitates xp̄i ḡues ꝛ acerbe fuerūt
ꝓpter pene generalitatē. Quī a planta pedis
vsq̄ꝫ ad ꝟticē nō est inuenta in eo sanitas. Ca
put erat densitate spinaꝝ perforatū. facies ad
modū latronis velata. man⁹ ꝛ pedes cruci affi
xi. aures plene cōuitijs ꝛ iniurijs blasphemijs/
q̄ꝫ. cor ei⁹ lancea pforatū. os felle ꝛ aceto plenū
totū corpus flagellis cesū, ꝛc. Audi deuotum
Ber. Caput inqt angelicis spiritib⁹ tremebū
dū densitate spinaꝝ pūgiť facies pulchra p̄ fi/
lijs hoiuꝫ sputis iudeoꝝ quinať. oculi lucidio
res sole volanť: ꝛ in morte caligāť. os qd̄ po/
pulos doctrinabat: felle ꝛ aceto potať man⁹ q̄
celos fabricauerūt in cruce extenduntť. pedes
quoꝝ scabellū adorať: clauis in cruce affiguntť
latus lancea perforať. totū corpus crudeliter
verberať. Quid plura. nihil remāsit in eo so
nū nisi ligua vt ꝓ pctōrib⁹ exoraret: ꝛ matrem
discipulo cōmēdaret. hec ille. ꝛ p̄s. Foderunt
man⁹ meas ꝛ pedes meos. dinumerauerunt
oia ossa mea. dederunt in escā meā fel. ꝛ in siti
mea potauerūt me aceto. ꝛ Isa. 65. Expandi
man⁹ meas tota die. s. ab illa hora qua passus
sū vsq̄ꝫ ad vesperā ad populū incredulū. s. iu/
deoꝝ. vel etiā falsoꝝ xp̄ianoꝝ. Expādit ꝑ xp̄s
dulcissim⁹ in cruce pro nobis patrē orando:
dicens. Pater ignosce ꝛc. Itē expādit vt dul
citer nos amplexareť ꝛ pacem cū illo facerem⁹
Itē expandit extra man⁹: vt intus ei⁹ arden/
tissimā charitatē cernerem⁹. audi Christū dul
cissimuꝫ Trenoꝝ. 3. Recordare paupertatis
mee: absintbij ꝛ fellis ꝛc. Tertio penalita
tes xp̄i fuerūt acerbe ꝛ graues ꝓpter patiētis
cōplexionēꝫ. Tota eni xp̄i complexio delicata
erat: ꝛ ideo ois pena illi grauissima. Vn̄ seqť
ꝙ sicut nunq̄ꝫ fuit cōplexio delicatior. ita nec
vlla pena ipsi⁹ grauior. audi Aug. Jacet pro
chdolor extensus ante hoiem de⁹. ꝛ suppliciū
patiť rei. in quo nulli⁹ peccati vestigiū potuit
inueniri. ꝛ Bernar. ait. O vos filie hierusa
lem videte regē Salomonē sanguine cruēta
tum spinis coronatū percussionib⁹ liuidū pur
pura illusum gestis derisū verbis cōtumelio
sum: sputis maculatū non imperio claꝝ. sꝫ ob

347

pro͛brio plenū: in oībꝰ abiectū: ⁊ insup ad cru/
delem morte͂ cōdēnatū. hec ille. Quarto fue
rūt grauissime ꝓpter suffragij subtractōz. nul
lus vnq͂ȝ fuit tā in veteri q͂ȝ in nouo testō q in
suis penalitatibꝰ aliqđ refrigeriū nō habuerit
p̄ter xp̄m. Inde in cruce clamās dicebat. In
te sperauerūt p̄res nr̄i: ⁊ liberasti eos clamaue
rūt a te ⁊ nō sūt ꝯfusi. Tres pueros in camino
ignis illesos ꝯseruasti machabeos ꝯfortasti ⁊
innocētes in passionibꝰ suis aliq̄ mō refrige/
rasti. me aūt in tā crudeli morte oīno reliq̄sti:
⁊ cām q̄rit dicēs. Deus deꝰ meꝰ. vt q̄d dereli
qsti me. vbi Hugo. li. 2. de sacris. p̄te p̄ma. c.
x. ait. Quidā putāt diuinitate͂ in morte a xp̄o re
cessisse. q̄r dicit Amb. Clamat hō separatōe diui/
nitat̄ moriturꝰ. Deitas humanitate͂ tunc inq̄t
deseruit: inq͂ȝtū vȝ p̄tāti inimicoꝝ eā expositā
ad tēpꝰ nō defendit. nō deseruit inq͂ȝtū etiam
tunc ab eaꝰ p maiestatis p̄ntiā nō recessit. dere
liquit illū: sȝ eā nō dereliquit. dereliquit. quia
auxiliū nō cōtulit. nō dereliquit. q̄r presentiaȝ
nō abstulit: subtraxit ꝓtectionem: sȝ nō soluit
vnione͂. h̄ ille. Sed q̄re subtraxisti auxiliū pat
fce͂. audi Isa. liij. Propter scelꝰ pp̄li mei per
cussi eū. Amb. de vita btā h̄ v̄ba pertractans
ait. Percussit p̄r filiū vt alienigena adoptare
tur p̄cussit sole͂: vt nobis eiꝰ lux cōicaret̄. p̄cus
sit celum: vt nobis aperiet̄ p̄cussit pastore͂: vt
grex saluaret̄ p̄cussit agnū. vt lupus caperet̄.
p̄cussit pellicanū: vt sanguine eiꝰ fuso: pullus
eiꝰ viuificaret̄. p̄cussit dn̄m: vt s̄uus redime/
retur p̄cussit rege͂: vt pp̄ls dn̄aret̄. p̄cussit iudi
cem vt reꝰ absolueret̄ ⁊c̄. multas ibi p̄cussiōes
cōnumerat. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ presenti
v̄itate. Quātū ad s̄am v̄itate͂ licet in añce
dentibꝰ aliq̄ diximus: tm̄ ad p̄ns dico ꝙ du/
plex fuit xp̄i penaꝝ diuersitas. quedā exterior
⁊ quedā interior. De penis exterioribꝰ nō lo/
quimur hic: sȝ de interioribꝰ tm̄. vn̄ dico ꝙ q̄n
q͂ȝ fuerūt acerbissime pene xp̄i interiores. vȝ.

Prima dr̄ priuatōis. nā cū xp̄i aīa oīa i v̄bo
cerneret. s. p̄ntia p̄terita ⁊ futura: vt dic̄ Sco/
tus in. 3. di. 14. Tantus in xp̄i corde causatus
est dolor: quanta erat visio oīuȝ quos dānari
cernebat. s. sarracenoꝝ iudeoꝝ hereticoꝝ pa/
ganoꝝ: ⁊ oīuȝ infideliū xp̄ianoꝝ ⁊ latitudo isti
us doloris tāta erat q̄nta erat amenitas ⁊ dul/
cedo paradisi vbi iuuētꝰ sine senectute: satietas
sine fastidio libertas sine s̄uitute pulchritudo
sine deformitate: impassibilitas sine mortalita
te: habūdātia sine indigētia: pax sine turbatio
ne: securitas sine timore: cognitio sine ignorā
tia: gaudiū sine tristicia. sūt. n. hi duodeci fru/
ctus btitudinis: vt alibi oñdimꝰ. Ex quo se/
quit̄ ꝙ tanta p̄mo erat xp̄i interior pena quāta
erat imēsitas btitudinis ⁊ glorie. Inde Am/
bro. Tristis inquit erat ⁊ tristis apparebat nō
tm̄ pp suā passione͂ sȝ pp nr̄aȝ tāte vite p̄uatōȝ

Scd̄a dr̄ acquisitiōis tantus. n. erat in cor/
de xp̄i dolor: q̄ȝta erat cognitio imēsitatis pe/
narū: q̄s tātā dānatoꝝ multitudine͂ habituraȝ
cernebat. vbi nō nisi fletus ⁊ stridor dētiū ⁊c̄.

Tertia dr̄ despōsatōis. ponamꝰ per casū aīa
cara ꝙ sit mulier q̄dā imperatoris soror prudēs
sapiēs diues elegans facūda: ⁊ oī elegātia re/
dimita. Hec amore carnali adamauit iuuene͂
quedā iprudēte͂ ignaꝝ paupere͂. ⁊ oī vitio ple
nū. aufugit h̄ cū viro h̄. ⁊ Romā venit gratia
exēpli. Accidit vt filiꝰ q̄de͂ regis inde trāsituȝ
faciēs: vt visā muliere͂ adamaret: ⁊ petijt eam
an vxor eiꝰ fieri vellet. assentit illa. ille aūt cau
tam illā facit ne ampliꝰ talia faceret spōdet illa
oia se facturā. Accepit illā vestimētis ornat: i
domū triūphāte͂ collocat s̄uis ⁊ āncillis comita
tā: ⁊ sic cautā de honestate pluries faciēs v̄sus
ꝓp̄a remeauit. spōdēs illi in breui ad eā se re/
uersuꝝ. ⁊ cū honore ad p̄tes suas ꝯducturam
interea ista p̄mo adhesit leccatori. ⁊ omia cō/
sūpsit. Redijt iuuenis factū reperit. de illa cō
querit urb em hec ne fides quam dedisti. vbi
tāta v̄tꝰ tua vt ꝓbitas. illa illū spernēs coram
eo leccatore͂ osculat̄ āplexat̄ ⁊ stringit. quātuȝ
q̄so putas istiꝰ magni iuuenis ee͂ dolore͂. Sic
⁊ in ꝓposito xp̄s vnuscuiusq͂ȝ aīaȝ d̄spōsauit i
fide. O see. 2. c. Desponsaui te mihi in fide ⁊ i
baptismo ꝓmittimꝰ cū diabolo nūq͂ȝ adultera
ri. ⁊ renūciamꝰ oībꝰ pōpis eiꝰ. de ꝯse. di. 4. c.
p̄uuli. vbi dic̄ textꝰ. Paruuli fideles recte cre
dut̄ q fide͂ p v̄ba gestantiū quodāmō ꝯfitent̄
⁊ p eoꝝ v̄ba diabolo ⁊ mūdo viuēdo abre/
nūciant. ⁊ hoc fit vi sacri ⁊ diuine gr̄e quā dedit
deꝰ eccl̄ie paruulꝰ aūt qui baptizat si ad annos
rōnales veniens nō crediderit nec ab illicitis
abstiuerit nihil ei ꝓdest qđ paruulꝰ accepit. s.
quātū ad vitā eternā. hec Aug. Erit q̄rit̄ q̄re
oȝ eos tenere ad qđ per alios obligant̄. Dico
ꝙ ꝯueniēs e͂ ꝙ q p aliū liberat̄: p aliū obliget̄
de cōse. di. 4. c. queris a me. hem nobis mise
ris an facimꝰ quasi in p̄te mima qđ ꝓmisimꝰ
Confederamur ꝓfecto cum diabolo. ⁊ xp̄m

quotidie blasphēam⁹: ⁊ ipſū indies luxurijs
⁊ alijs malis opib⁹ ⁊ iniurijs offendim⁹: ⁊ ita
ꝓ denario vno deū perdim⁹: an credis ꝙ hic
ſit magn⁹ dolor ꝑdere tot aīas tāto cū labore re
dēptas. Audi aīa errās benignū ſponſū tuū
Hiere. 3. Tu fornicata es cū amatorib⁹ multis
reuertē tn̄ ⁊ ego ſuſcipiā te. Quarta pena dr̄
pacificatiōis ponam⁹ exᵐ. Eſt vn⁹ magn⁹ po
tenſqȝ dn̄s q maximo cū exercitu caſtramētat⁹
eſt hanc. M. ciuitatē: vt funditus eam euertat ⁊
igne ↄſumat: oēſqȝ in habitātes ſine mīa peri
mat. Interea fili⁹ eius cōpaſſiōe illi⁹ ciuitatis
motus. patrē genu flexo exorat vt miſereatur
pplo illi. O btēta tn̄ cū difficultate pace: ingre
ditur fili⁹ ciuitatē inermis. at ille pplm̄ tremu
lentū alloquit̄: quid facitis miſeri. clamāt oēs
mīa: mīa. mīa. quibus ille. Eritis boni filij ⁊
veraces prīs mei ſeruitores: aiunt vnanimi/
ter: ita: ita: ita. Sic inquit ille cū bn̄dictiōe dei
qd agendū. dicūt. veniat libere pater tu⁹ ſine
comitiua ⁊ accipiat dn̄ium ciuitatis. qb⁹ ille.
Cauete ne faciatis ꝓdimētū. tandē ingredit̄
inermis pr̄. cui obuiā oēs veniētes. clamant.
viua: viua: viua. cūqȝ ad plateaȝ applicuiſſet:
clamat vnaniter pplꝰ: arme. arme. arme. ca/
piūt vtroſqȝ. ⁊ filiū in pn̄tia prīs mēbratī trū
cidarūt. quē hinc putas aīa vtrorūqȝ fuiſſe do
lorē. A ſili eterni⁹ pr̄ mūdū finire decreuerat.
filius ꝓ pplo orat. placat̄ de⁹. tūc ꝓphe clama
re ceperūt. vieni. vieni. ſignore. ⁊ noli tarda/
re. relaxa facinora plebis tue. At cū vēit pleni
tudo tpis miſit de⁹ pater filiū ſuū natū in mū/
dū: vt viuam⁹ per eū. ⁊ tādē intrāte filio dei i
carne ciuitatē hieruſalē. obuiā illi venerūt cū
oliua in ſignū pacis: ⁊ palma in ſignū victorie
⁊ clamabāt. oſanna bn̄dict⁹ q venit in nomie
dn̄i: Et vt filij eterni prīs degeneres ꝓpriū ⁊
legitimū filiū apphēderūt. ⁊ alij palmas in fa/
cieȝ ei⁹ cedentes: alij ſputis ingnātes ⁊c̄. ipſū
in pn̄tia prīs crudeliter in medio duoꝝ latro/
nū occiderūt. ⁊ mortuū relinqrūt. Hic aīa co
gita ſi xp̄s ⁊ pr̄ etern⁹ dolē debebāt. ps. Cir/
cūderūt me dolores mortis. ſ. cōſiderando in
iurias dei multiplices ⁊ iudeoꝝ tam ingenteȝ
ingratitudinē. q̄re ⁊c̄. Accipe vltimā ad pn̄s
penā xp̄i: q dr̄ mutue paſſiōis. Reuera ſupra
dicta ingētē triſticiā in xp̄i corde cauſarūt: ſȝ q̄
lem eū putas hūiſſe dolorē: qn̄ mrēȝ iuxͣ crucē
cernebat lachrymātē ⁊ ſemimortuā. Et tāto
intrinſeco cruciabat̄ dolore vt ampli⁹ ſufferre

nō potuiſſet: ſȝ eā diſcipulo cōmēdauit: dicēs
Ecce mr̄ tua. Sȝ de h̄ ſmone ſequēti. q̄re ⁊c̄.
Qn̄tū ad tertiā dico ꝙ nō ſūt poſſibiles maio
res: ſȝ eq̄les: ſi carnē ſupple aſſumeret paſſibi
lē reliq̄ aliaꝝ pſonaꝝ. qd̄ q̄ȝuis ſit poſſibile vt
in antecedētib⁹ oſ̄ndim⁹: tn̄ nūq̄ȝ fiet: q̄r nō ex/
pedit. Satis. n. pp pctā ꝓpͣ a q̄lib; ꝑ pniam re
ſurgere pōt. vt pȝ Ezech. 18. ⁊ iō nō oȝ aliam
aſſignare aut repire viā. qd̄ nō fuit in primis
parētib⁹: ſȝ coꝝ pctm̄ qd̄ in ipſis mortale fuit
in nobis fuit originale. ⁊ ſic coꝝ pctm̄ non tm̄
ꝓpͣā pſonā: ſȝ etiā totā hūanā nām reſpiciebat
vt deo duce clari⁹ oſ̄ndem⁹ feria ſexta ſequēti.
q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiāt ꝓ pn̄ti cōclōne.

Qꝫ deus noluit diſturbare conſiliū iudeo/
rum. Concluſio tertia.

Ccipe tertiā ↄclōnē. vȝ. Chriſt⁹ ihs
a ꝑ quē oīa recte gubernāt̄ noluit vt in
ↄſilio ſuo iudei hodie diſturbarētur.
vbi tres ingram⁹ dubi. vȝ. Pria dubi. ē iſta. q̄t
ſūt male ↄſiliātes. 2ª eſt. Quare noluit ho/
die h̄ conſiliū diſturbare. 3ª eſt. an iudei alia
ↄſilia ↄ̄ xp̄m fecerit. Qn̄tū ad pmā dico ꝙ mlͭ
ti ſūt male ↄſiliātes. Prio vane ⁊ puerſe mu
lieres. 2º mali ſubditi. 3º puerſi hoīes. 4º
ſapiētes mūdo ⁊ nō deo. 5º cupidi ⁊ auari.
⁊ tot poſſent mltiplicari: q̄t ſūt hoīuȝ artes de
puate ⁊ offia male data. ſȝ iſtoꝝ q̄nqȝ tn̄ de/
prauatū ↄſiliū videaȝ⁹. Prio male ↄſiliāt̄ va
ne ⁊ puerſe ⁊ luxurioſe mulieres. ⁊ lȝ q̄tidia/
na lenocinia vetulaꝝ ꝑ aurē vanaꝝ mulieruȝ
volitēt qd̄ ꝓbatiōe nō idiget: tn̄ vide i teſtō ve
teri q̄ȝta mala pp malaꝝ mulieꝝ ↄſiliū ſecuta
ſūt. Propͭ malū. n. Eua ↄſiliū totū gen⁹ hu
manū perijt. Gen̄. 3. Dn̄a cui Joſep ſuiebat
pſuadebat vt vgitatē ⁊ caſtitatē pdēt. Gen̄.
39. Cōſilio mulieꝝ puerſū ē cor Salomonis:
vt deo ſpreto idolatraret. 3. R. 2. Mat Eze/
chie regis Juda viā ingreſſa dom⁹ Achab i
pulit eū vt male agēt. 2. pal. 22. ⁊ Sāſōi Da
lida pſuaſit vt capillos tōdēt. Judicū. 16. ⁊ ſic
de alijs. In nouo teſtō pp Herodiadis ma/
lū ↄſiliū cū filia ſaltatrix dicēt. quid petā. Joā
nes bap. decollat⁹ ē. Mat. 14. ⁊c̄. Secūdo
male ↄſiliant̄ ſubditi. Inde pplꝰ ↄſulēs A/
arō: vt eis vitulū aureū facēt vt adorēt eū pu
nit⁹ ē. Exo. 32. filij Aaron male ↄſuluerūt re/
gi ſuo: vt dehoneſtaret nūcios Dauid. Et ſic
ortū ē int̄ deōs reges odiū maximū. 2. R. 12.
Et ſi temp⁹ aut licētia duret̄ dicendi: oſ̄ndere

rinã dñoꝝ a suoꝝ subditoꝝ maloꝝ ꝯsilio si/
ue ꝑsuasiõe vt plimũ hr̃e ortũ. qre ₇c̃. 3° ma
le ꝯsulũt puersi hoĩes: sic Balaã ꝯsuluit Ba
laach ꝙ filios dei faceret fornicari ₇ irã dei in/
currere. Numeri. 24. Benadab iniquũ cõsi
liũ dedit Amon: vt violaret Thamar sororez
suã. 2. R. 13. Amici Aman male ꝯsuluerũt vt
parẽt suspẽdiũ Mardocheo in ei⁹ dãnũ. He
ster. 5. itẽ i testõ nouo cũ Barnabas ₇ Pau.
in multo honore eẽnt: qdã ꝑsuaserũt ppl'is vt
eos lapidarẽt. Act. 14. Quõ ẽt mõ puẽsi pha
risei ₇ sacerdotes ꝑsuaserũt ppl'is vt Barrabã
Pilat⁹ dimitteret. ₇ ihm cruce traderet ₇ sic ð
alijs. 4° male cõsulũt sapiẽtes h⁹ mũdi: q̃ꝝ
de⁹ stultã sapiam fecit. ₇ sic Architophel Ab/
saloni puersũ cõsiliũ dedit. 2. R. 16. ₇ tñ eius
ꝯsiliũ ita sanũ putabat: acsi dei nõ hoĩs esset.
Sapientes male ꝯsuluerũt Pharaoni. Isa.
19. Sapiẽtes ₇ rectores ppl'i cõsuluerũt Sede
chie vt Hieremiam occideret. Hiere. 38. Et
hodie ad cõsiliũ Caiphe dicẽtis: Vos nescitis
q̃cq̃z ₇c̃. oẽs dixerũt re⁹ ẽ mortis ₇c̃. 5° ma
le cõsulũt auari ₇ cupidi. Et de hoc ẽ plen⁹ to/
tus mũdus. quo ₇ in laqueo cecidit Judas di
cens. Quid vultis mihi dare ₇c̃. ₇ hec suffici
ant ꝑ pñti vi. Quãtũ ad fam vna tm̃ tibi
rõ sufficiat. Naz cũ vniuscuiusq̃z artificis sit
ꝓpriũ res in suo eẽ ₇ ordine cõseruare. ₇ de⁹
sit sũm⁹ oĩuz artifex cõgruũ fuit vt hoĩem i eẽ
₇ ordine suo cõseruaret in q̃ ipsum creauerat.
Creauit eũ liberꝝ. g̃ ipsũ fm suũ liberꝝ arbitriũ
opari ꝑmittit. Ex q̃ postea de malo de⁹ tanta
bona collegit. q̃re ₇c̃. Quãtũ ad tertiã pla/
nũ ẽ ꝙ plura cõsilia iudei fecerũt ꝯ xp̃m. Et h̃
sufficiãt ꝑ pñti ẜmone. Cõsiliũ g̃ collegerunt
pharisei vt xp̃m occiderẽt: cuius morte sanari
vita nostra debebat: ₇ sic ad paradisũ euolare
hic per grãm. Amen.

Sabbato dñice de passione de Vgine glo/
riosa sermo in ordine trigesimus nonus.

p

Pater clarifica no/
mẽ tuũ. Jo. 12. iã cũ xp̃s sue mor
tis ꝯfinia cerneret q̃dã die in p̃/
sentia discipuloꝝ ₇ turbe ait. aĩa
mea turbata ẽ qd dicã. pr̃ clarifica me. ₇ infra
Pater clarifica nome tuũ. cui pater in vocez
r̃ndit. Et clarificaui ₇ iterꝝ clarificabo. s. in re
surrectõe. Caro. n. xp̃i pp mortalitatẽ: aĩa pp
passibilitatẽ: deitas pp occultationez obscura
videbãt. Sz in resurrectõe caro clarificat ꝑ I
mortalitatẽ: aĩa ipassibilitatẽ. deitas ꝑ claram
manifestatiõe ₇ nudabilitatẽ. ₇ cũ Vgo gl'iosa
sit in hac dilecti filij sui plurimũ passiõe cruciã
da. ₇ mario cũ vitupio a iudeis deridẽda ₇ re
spuẽda ipsa ẽe clamare põt ad p̃rez etnũ. Pr̃
clarifica nom̃ tuũ. cui ₇ ipse r̃ndit. ₇ clarificaui
₇ iterꝝ clarificabo. clarificaui qdẽ i tua ꝯceptio
ne qr ãgel⁹ ad Joachi ait. ecce Anna vxor tua
ꝑiet tibi filiã ₇ vocab' nom̃ ei⁹ Mariã. ₇ clari
ficabo i tua assũptõe. ps. Astitit regia dextris
tuis i vestitu deaurato circũdata varietate De
q̃ Vginis clarificatõe allq̃ in hoc ẜmõe videa
mus. vbi tres ꝯsideratiões faciam⁹. vz.
Qualiter gloriosus pr̃ Vginẽ clarificauit.
Qualiter bñdictus filius matrẽ lucidauit.
Qualiter spũs sanct⁹ Vginẽ perlustrauit.
De clarificatõe Vgis ꝑ p̃rez etnũ ꝯsidẽa° p̃ª

q

Qualiter gloriosus pr̃ Vginẽ clarifica
uit ꝓmo videam⁹. vbi tres cõcl'ones
faciam⁹. vz. Pria Magnã etnus pr̃
Vgini ꝯtulit ptãtẽ: vt ipsa multuz possit apud
etnã maiestatẽ. 2ª est ista. sicut nomẽ ihus ꝑ
eternũ patrẽ multũ fuit clarificatũ: ita nomen
Maria per eũdẽ extitit ꝑlustratũ. 3ª est ista
sicut Jesus fm carnẽ fuit a p̃re dignificat⁹ ita
₇ gl'iosa Vgo fuit fm carnem magnificata.
Quõ etn⁹ pr̃ suã potẽtiã Vgi cõicauit. ꝯ° p̃ª

a

Accipe ꝓmã ꝯcl'onẽ. ₇c̃. vt. s̃. vbi tres
ingram⁹ vi. vz. Pria vi. ẽ. vtꝝ potẽ
tia sit tm̃ attributũ p̃ris. 2ª ẽ. quõ pat
etn⁹ suã potẽtiã cõicauit Vgini gl'iose. 3ª ẽ. q̃/
re illi tantã potẽtiã cõicauit. Quãtũ ad pri/
mã dico ꝙ oẽ qð dr̃ absolute de diuis cõe est ₇
vnũ in trib⁹ ꝑsonis: ₇ solũ illud ẽ ꝓpriũ ꝑsone
qð ad relationẽ originis ꝑtinet. Potẽtia g̃ cũ
sit quid absolutũ nõ pertinens ad relationem
originis erit cõis trib⁹ personis ₇ vnũ i illis.
Inde Athanasius in simbolo. Oĩpotẽs ingt
pr̃: oĩpotẽs filius: oĩpotẽs spũs scũs. ₇ tñ non
tres oĩpotentes. sz vnus oĩpotens. Approp̃a
te tñ sepius diximus aliqd dr̃ de vna ꝑsona qð
nõ dr̃ de altera cũ eadẽ limitatione. ꝓpterea di
cimus ꝙ potẽtia attribuit p̃ri sic sapiẽtia filio
₇ clemẽtia spũi scõ de hac in p̃cedẽtib⁹ sabba
tis dictũ est. q̃re ₇c̃. Quãtũ ad fam dico ꝙ
pr̃ etern⁹ Vgini cõicauit potentiã suã nõ per
essentiaz. sz ꝑ participationẽ. sicut dicimus de
diuinitate: que per participationẽ nõ ꝑ eẽntiã
nobis cõicat. ps. Nõne dixi dij estis ₇ filij ex

cessi oẽs. vñ cõcludamus ꝙ talẽ ꝟgini potẽ-
tiaꝫ siue hic siue in stellifero celo ꝯtulit vt nul
lus aut spũs angelicꝰ: aut humanꝰ tante sit fue
rit ⁊ erit potentie: sicut fuit ⁊ ẽ gloriosa virgo
nõne hec fuit magñ potẽtia in terris: vt ipsa so
la celos aperuerit: ⁊ filiũ dei in terris hũanan
dũ descẽdere fecerit. q̃ꝺ nulli scõꝝ patꝝ ꝯcessũ
ẽ. Aperuit aũt celos qñ ligua sua illa septẽ ver
ba potentissima protulit. Ecce ancilla dñi fiat
mihi ꝺm ꝟbũ tuũ. que fuerũt tante potẽtie vt
ĩ eodẽ instãti deꝰ descenderit: ⁊ carnẽ ⁊ aiaꝫ si
mul in vẽtre suo sumpserit. vt pꝫ in. 3. sniaꝝ
di. 5. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad tertiã dico ꝙ triplici
rõne ad ꝓñs eternꝰ pr̃ tantã ptãtẽ contulit siue
potẽtiã. Primo qꝛ elegerat eã vt esset regina
celi. nam si Salomõ Bersabee mr̃e sue dixit.
Pete mr̃ mea. neqꝫ. n. fas ẽ vt auertã faciem
tuã q̃zto magis etnũ patrẽ decebat: vt nullam
sue potẽtie ꝑcitatẽ oñderet ei quã elegerat esse
reginam celi. ps. Astitit regina a dextris tuis
⁊c̃. 2ᵒ ei tantã potẽtiã cõtulit: qꝛ ꝑ illã grã ꝑ
pctm̃ ꝑdita reinueniri debebat. Luc. i. Inue-
nisti. n. grãm apud dñm. perdiderat. n. illam
antiq̃ mr̃ nr̃a. ⁊ qnqꝫ milibꝰ ⁊ vltra ãnis i ꝑdi
tione ꝑdurauit. sꝫ ꝟgo gl'iosa eã adinuenit cũ
ãgelꝰ dixit ei. Aue grã plena. iuenisti. n. grãꝫ
apud deũ. Ber. iuenisti inq̃t grãꝫ apud deuꝫ
grãꝫ vtiqꝫ quã q̃rebas. 3ᵒ tãtã potẽtiã cõtulit
qꝛ magna xp̃o eiꝰ filio ipsa cõferre debebat. ⁊
adeo mag̃ ꝙ nõ ita grãdia bñficia hũano gnĩ
a ꝓncipio sue creatiõis ꝯtulit deꝰ: deus nãqꝫ
hoieꝫ de limo terre formauit ꝟgo deũ de suis
purissimis sanguinibꝰ: ⁊ eiꝰ purissima caro ꝓ
ualet oibꝰ rebꝰ mũdi. Itẽ deꝰ hoieꝫ ꝺ fructibꝰ
ꝑadisi edu cauit. ⁊ ꝟgo vbere de celo pleno:
cuiꝰ lactis vna gutta ꝓualet oibꝰ lignis paradi
si: fructibusqꝫ cibus totiꝰ mũdi. Itẽ deꝰ hoieꝫ
pollicea induit veste: ⁊ ꝟgo gl'iosa xp̃m suis
pauꝑrimis pãniculis. ⁊ pꝰca tunica in ꝯsuti-
li: q̃ ꝓualet oibꝰ tunicꝭ mũdi. ⁊ sic si discuťẽ vo
lumꝰ multa ãpliora bñficia ꝯtulit ꝟgo xp̃o q̃ꝫ
deꝰ hoi in sue creatiõis ꝓmordio: q̃ vt facere ⁊
impẽdere sine defectu posset: eternꝰ pr̃ sue po
tentie largitꝰ ẽ plenissimã quã decebat ptãtem
q̃re ⁊c̃. ideo in cantico suo ait. qꝛ fecit mihi dñs
magna: qꝛ potẽs est ⁊ sanctum nomen eius.
Et hec sufficiant ꝓ prima ꝯclusione.

De clarificatõe nois Marie cõclõ ꝺa
a Ecipe ꝺam cõclõnẽ. vꝫ. Sicut nomẽ
iesu ⁊c̃. dic totã. vbi tres ingramꝰ ꝟi.
vꝫ. Prima ꝟi. est quãta ẽ dignitas ⁊ virtꝰ
huiꝰ nois Maria. 2ᵃ ẽ an hoc nomẽ sit di-
gnius nomen in oibꝰ creatis. 3ᵃ. an demo-
nes audientes hoc nomen timeant ⁊ fugiant.

Quãtũ ad ꝓmã dico ꝙ sic bñdictũ nomẽ ie
sus ex qnqꝫ lr̃is cõponiť ex maximo mysterio
sic ⁊ nomẽ dulcissimũ Marie. de noie iesu di
cetur ꝺmone sequẽti: Habet igiť Maria qn-
qꝫ lr̃ãs: vt qnqꝫ ꝟtutes Marie ꝓcipue oñdãť
Prima lr̃a dr̃. m. ⁊ ꝟtutẽ fidei in ꝟgine po
tissime oñdit. nã hec lr̃a. m. ex tribꝰ inuicẽ. i.
colligatis cõponiť: vt oñdať ꝟginẽ ꝑfectissi-
mã trinitatis noticiã. ⁊ fidẽ habuisse. vñ sicut
tres. i. inuicẽ colligati vnã lrãm faciunt. s. m.
sic tres ꝑsone diue inuicẽ ꝑ processionẽ ⁊ gnã
tionẽ colligate vnũ deũ oñdũt. Ecce persona-
rum ligatura. pr̃ a nullo est factꝰ nec creatꝰ nec
genitus. filius a patre solo est: nõ factus nec
creatꝰ: sꝫ genitus: spũs scũs a pr̃e ⁊ filio nõ fa
ctus nec creatus nec genitꝰ: sꝫ ꝓcedens. vnus
ergo pater. nõ tres patres. vnꝰ filiꝰ. ⁊ nõ tres
filij. vnꝰ spũs scũs ⁊ nõ tres spũs sci. ⁊ in hac
trinitate nihil ꝓus aut posteriꝰ. s. tpe nihil ma
ius aut minꝰ sꝫ tote tres persone coeterni sibi
sũt ⁊ coequaleſ. Hoc etiã expresse poniť in de
cretali firmiter credimus. de sũma trini. ⁊ fi-
de catholica. Firmiter inq̃t credimus ⁊ sim-
pliciter cõfitemur ꝙ vnus ẽ solus verꝰ deus
eternus ⁊ imẽsus: incõmutabilis: oipotens
incõprehensibilis ⁊ ineffabilis: pater ⁊ filius
⁊ spũs scũs. tres qdeꝫ persone ⁊ vna essentia
substãtia seu natura simplex oino. pr̃ a nullo
filiꝰ a pr̃e solo: ac spũs scũs pariter ab vtroqꝫ
absqꝫ initio: semper ac sine fine: pr̃ generans
filiꝰ nascẽs: spũs scũs ꝓcedens cõsubstãtiales
coequaleſ: cooipotẽteſ. ⁊ coeterni. vnũ vniuer
sorum ꝓncipiũ oium visibiliũ ⁊ inuisibiliũ spi
ritualiũ ⁊ corporaliũ ⁊c̃. Et seq̃ť de creatione
hois ⁊ lapsu ⁊ redẽptiõe eiꝰ ꝑ xp̃m. ⁊ de resur
rectiõe de iudicio ⁊c̃. Et postea ꝙ eccl'ia fideli
um vl'is ẽ vna extra quã nemo saluať. ⁊ de sa
cramẽto eucharistie ⁊ pnie. ⁊ tandẽ ꝯcludit ꝙ
oẽs saluanť in hac fide credẽtes ⁊c̃. Quare
ꝓma lr̃a nois ꝟginis q̃ ẽ. m. ꝟginẽ ꝓncipali
ter ⁊ sumẽ fidẽ habuisse trinitatꝭ oñdit. Pro
pterea dr̃ ꝙ tpe passiõis fides in ipsa sola re-
mansit. Dũ. n. oẽs xp̃m reliq̃ssent: ipsa sola iu
xta crucẽ stabat lachrymosa. vbi pẽdebat filiꝰ
⁊c̃. Scd'a lr̃a est. a. ⁊ significat ꝟtutẽ spei.
Nã sic hec lr̃a ẽ a finistris apta ⁊ capite curuo

⁊ a dextris clausa: sic scā spes ē qua animus a
sinistris. i. a tribulationū pte exñs leto vultu:
capite clino ⁊ hūiliato totū se aptū ondit: ad oia
ꝓ dei amore supplicia pferēda. ⁊ a dextr̄ clau
dit: q2 nullis grāꝝ dei donis extollitur. Audi
Ber. Si mihi p̄mia ꝓmittūt p te obtinenda
sperabo. si insurgūt aduersū me p̄lia. si seuiat
mūd⁹. si fremat malign⁹ si ipsa caro aduersus
spm̄ cōcupiscit in te ego spabo. ⁊ Greg. i mo
ral. Spes in eternitate aiū errigit. ⁊ idcirco nl
la mala q exteri⁹ tollerat sentit. Quāta aūt spe
ṽgo fuerit redimita tu ipsa aia ꝯsidera. an cre
dis ꝙ ei⁹ ai⁹ potuerit vnq̄ȝ aliq̄ aduersitate tur
bari an m̄ltitudine obrui. Certe illi⁹ mētē nū
q̄ȝ aliq̄ mūdi seucritas fauciauit. : aut quis mō
disto: fit. ita vt ṽe dicē posset. Si ꝯsistant ad/
uersū me castra nō timebit cor meū. Tertia
lrā ē. r. q̄ significat ṽtutē charitat̄ qm̄. sic r. du
as tortōes facit: ita charitas ṽa ad dei ⁊ ꝓximi
dilectionē se extēdit. qm̄ in his duob⁹ mādatis
tota lex pēdet ⁊ ꝓphe. audi Greg. in home/
lia sup Jo. cū cūcta sacra eloqa ⁊c̄. q̄re i home
lia aploꝝ. ⁊ dic eā. O charitas ṽginea quāt⁹
tui amor ad deū cuȝ ais. Magnificat aia mea
dn̄ȝ ⁊ exl̄tauit ⁊c̄. o feruētissima charitas q̄ȝta
eras in ea ad ꝓximū. Ecce gd ait. Ex h̄ beatā
me dicēt oēs gnātōes. Quarta lrā ē i. ⁊ signi
ficat rectā hūilitatē ⁊ nō fictā. q2 hūilitas rectū
hoieȝ facit. sic supbia cū reddit obliquū. vnde
Greg. i moral. Tāto fit vnusq̄sq̄ȝ vilior deo
q̄ȝto p̄ciosior sibi. ⁊ tāto p̄ciosior deo q̄ȝto vilior
sibi. ⁊ Hug. de scō Victore. si hō ingt ꝯtinēs
ē: h̄ diabol⁹ nō timet: q2 ipse mulierē nūq̄ȝ co
gnouit. Si ieiunat. h̄ nō timet: q2 ipse nūq̄ȝ ci
bū summit. si vigilat. h̄ nō timet. q2 ipse nūq̄ȝ
dormit. si hūilis ē ⁊ māsuet⁹. h̄ plimū expaue
scit. h̄ ille. Sȝ q̄ȝta fuerit ṽginis hūilitas audi
Quia respexit ingt hūilitatē ācille sue ⁊c̄. De
quo i supiorib⁹ sabbatis diximi⁹. Et rō q̄re de
hūilitate mētionē facit. cū tn̄ ⁊ alias plurimas
hrēt ṽtutes: ē vt dic̄ btūs Grego. in moral.
Qui sine hūilitate ṽtutes ꝯgregat. i ventum
puluerē portat. Quā hūilitatē Ber. excogi/
tās ait. O ṽa hūilitas q̄ deū hoib⁹ pepit: vitā
mortalib⁹ edidit celos inouauit mūdū purifica
uit padisū apuit: ⁊ hoiuȝ aias liberauit. H cā ē
Marie hūilitas scala celestis p quā de⁹ descen
dit ad t̄ras h̄ ille. Quinta ⁊ vltia lrā ē a q ṽtu
tē largitat̄ ondit. q2 sic a lrā apta est manū q̄si
porrigēs a sinistris. vt sic formet a sic ⁊ ṽgo
oib⁹ volētib⁹ eam se p̄bet habūdanter. Audi
Ber. De plenitudie ei⁹ oēs accipiūt captiuus
redēptōȝ eger curatōȝ. trist̄ ꝯsolatōnē: pctōr
veniā iust⁹ grām angel⁹ leticiā totaq̄ȝ trinitas
gloriā. vt nō sit q se abscōdat a calore ei⁹ quare
⁊c̄. Jstas ṽtutes breuiter trāseo: q2 in supiori
bus m̄lta de ṽgine diximi⁹ q̄re ⁊c̄. Qūtū ad
ad ẟaȝ dico ꝙ nullū ē nomē in creaturis pur̄
excellēti⁹ Marie. vn̄ sic in officio ⁊ dignitate
nulla ē creatura maior mr̄e dei: sic decēs ē vt
nullū sit excellēti⁹ nomē noie Marie. Sȝ di/
ces. si tā excellēs ē: q̄re in ānūciatiōe illud an/
gel⁹ tacuit. dic̄ Albert⁹ ordis heremitaꝝ in po
stilla sua sup hūc passum ꝙ h̄ factū fuit triplici
rōne. vȝ. Primo pp ṽginis excellētiā. Ex/
cellētes. n. psonas cū salutam⁹ noie ꝓpo p̄ter
misso dicim⁹. Aue rex. salue pr̄. Sic ⁊ in ꝓpo
sito angel⁹ eā plenitudine grē noiauit. q2 per
grāȝ ⁊ mīam saluos nos fecit: q̄ habūdātissi/
me fuit in ṽgine. iō ait. Aue grā plena. 2°
q2 cū aliqs ad aliqd officiū eligit: noie officij ⁊
nō ꝓprio vocat. vt papa p̄or abbas ⁊c̄. Et iō
q2 ṽgini aduenerat offm̄ plenitudis grē āge
lus ab officio eā vocat. dicēs. Aue grā plena.
3° q2 nō venerat angel⁹ ad eā salutādū tan/
q̄ȝ Mariā: sȝ tāq̄ȝ grā plenā. Ecclesia ṽo ad
didit Maria: dicēs. Aue maria grā plena q2
multis tribulatiōib⁹: tā tpe iudeoꝝ: tā tyrāno
rū: tā hereticoꝝ q̄ssata fuit: vt ondit Aug. is.
de ci. dei. ⁊ q2 Maria interp̄tat amarū mare
iō ecclesia ab ea captādo beniuolentiā vt oret
ꝓ ecclesia dei. ait. Aue maria grā plena. q̄si
dicat. Tu gloriosa ṽgo q̄ amaritudine plena
fuisti tpe passiōis tui dilecti filij: ⁊ tn̄ eras ple/
na grā ora ꝓ nobis fidelib⁹ tuis. amē. Et hec
sufficiant ad p̄sentē ṽitatē. Quātū ad t̄tiaȝ
dico ꝙ duo st̄ noia q̄ marie demōcī tient. s. no
mē Jesus: ⁊ nom̄ Maria. d̄ Jesu dicet̄ ẟmo
ne sequēti. de Maria aūt satis pȝ q2 Gen̄. 3.
in figura dcm̄ ē serpenti: ipsa cōteret caput tuū
q̄re ⁊c̄. Et sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯclone.

¶ De dignitate ṽgis ẟȝ carnē. Cōclō tertia.

Ecipe tertiā ꝯclonē. vȝ. Sic glorios⁹
a Jhs ⁊c̄. dic totā. istā ꝯclonē satis de/
clarauim⁹ in supiorib⁹: iō eā tāq̄ȝ no/
tissimā relinq̄m⁹. Lege si nō piget totā bibliā
a p̄ncipio vsq̄ȝ ad finē. ⁊ certe vt Mat. c. i. in
sinuat ab Abrahā si incepis p̄riarcha vsq̄ȝ ad
Dauid regē ṽginē ex semie. i4. p̄riarcha iue
nies d̄scēdisse. a Dauid vsq̄ȝ ad trāsmigratōȝ

78 39

babilōis.14. fuerūt gnātōes ꝛ.14. reges ꝺ̄ q̄rū gnātōe fuit h̄ regia ꝟgo. a trāsmigratōe āt babilōis vſqꝫ ad mariā fuerūt.14. duces: de q̄z ſilr ſtirpe fuit h̄ bn̄dcā puella. q̄re ꝛc̄. vide ꝺ̄ h̄ ſabbato pcedenti in ſecūda conſideratiōe. Et hec ſufficiant ꝑ p̄ſenti conſideratione.

Qualr̄ fili⁹ mr̄ez pluſtrauerit. ꝯſideratō ſa.

SEcundo loco qualiter bn̄dictus fili⁹ matrē lucidauit videamus. vbi tres ꝯclōnes ſubiungam⁹. vꝫ. Pꝛia ꝯclō ē iſta tanto etn⁹ fili⁹ voluit ꝟginē clarificare vt eā ſibi in matrē placuerit approbare. 2° ꝯclō ē iſta. p⁹ q̄ꝫ fili⁹ dei bn̄dict⁹ ꝟginē ſibi i mr̄ez approbauit: eā ēt ſibi i tēplū ꝯſecrauit. 3ª ꝯclō ē. poſt q̄ꝫ etern⁹ fili⁹ ꝟginē ſic cōſecrauit eā pleniſſima cognitiōe ꝛ ſapientia decorauit.

Qꝫ fili⁹ etn⁹ ꝟginē i mr̄ez elegit. ꝯclō pma.

Ecipe p̄mā cōclōnē. ꝛc̄. vt. ſ. vbi tres breues ꝟitates videam⁹. vꝫ. Pꝛima ꝟi. ē. An in teſtō veteri fuerit demōſtratū q̄ filius de ꝟgine vellet hūanari. 2ª eſt. Quare de ſtatu ꝟginal' voluit incarnari. 3ª eſt. Si ꝟginē in matrē elegit: q̄re ḡ voluit eam maritari. Quantū ad p̄mā dico q̄ ſic. audi Iſa. c. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet filium. ꝛ vocabit̄ nomē eius Emanuel: qꝺ̄ eſt nobiſcū deus. btūs Hiero. ſup Iſa. ſic dic̄ in hoc paſſu. Scīo iudeos opponere ſolere i hebꝛeo ꝟbū alma non virginē ſonare: ſꝫ adoleſcentulā: ꝛ reuera ꝟgo ꝓp̄e betula appellat̄: adoleſcētula vel puella nō alma dr̄. ſꝫ nuara. Quid ē ḡ qꝺ̄ ſignificet alma niſi abſcōditā ꝟginē: qꝛ nō oīs ꝟgo abſcōdita ē ꝛc̄. Et ibi oñdit btūs Hiero. ꝓpham ꝑ alma ꝟginē intellexiſſe. ꝛ hoc ꝓbat ṗ. qꝛ de Rabecca in Geneſi ſcribit̄. vbi dicit textus. ꝛ dixi Dñe de⁹ dñi mei Abꝛahā: ſi tu dirigis viā meā per quam ego ingredioꝛ. Ecce dū ſtetero ſup fontē aque ꝟgo que egrediet̄ vt hauriat aquā: ꝛ dixero ad eā. Da mihi paululū aque ꝛ bibā de ydria tua. r̄ñderit. ꝛ tu bibe ꝛ camelis tuis hauriaꝫ hec erit vxoꝛ quā p̄parauit dñs filio dñi mei In'co. n. loco in quo ait ꝟgo q̄ egredietur vt hauriat aqua: in hebꝛeo ſcriptū ē alma. i. ꝟgo ſecreta nimia diligētia parētū cuſtodita. Ecce ḡ ſm̄ Hiero. q̄ alma ibi pōit̄ ꝑ virgie itē ſo dic̄ ſic Hiero. O ſtēdāt mihi. ſ. iudei. vbi hoc ꝟbo appellent̄ ꝛ nupte: ꝛ iperitiā cōfitebor. h̄ ille. q̄ſi dicat. in teſtō veteri nullibi legit̄ q̄ alma ponat̄ ꝑ corrupta. ḡ dꝫ intelligi ꝑ virgine Itē ſi alma nō accipit̄ ꝑ ꝟgine. q̄re filius dei maritatā aut viduā nō elegit i matrē. Hiero. ibidē. Si nō p̄ſertur nuptis ꝟginitas. i. ſi ibi qñ Iſaias ait. ecce alma: ipſe nō intelligat de ꝟgine. ſpūs ſcūs cur maritatā aut viduaꝫ nō elegit: nā illo tp̄e erat Anna filia Phanuelis de tribu eſſer inſignis pudicitie. ꝛ ſēp vacans ōronib⁹ ꝛ ieiunijs in tēplo dei. ſi conuerſatio tm̄ ꝛ bona opa ꝛ ieiunia abſqꝫ ꝟginitate ſpūs ſci ad ſe meret̄ aduētū potuit ꝛ iſta ēē mr̄ dñi. hec ille. Pꝛeterea ſi alma ꝑ ꝟgine nō intelliget̄: qꝺ̄ nāqꝫ magnū nouū eēt. vt Hiere. 31. c. ait. Nouū faciet dñs ſup terrā. mulier circūdabit virū: ſi mulier corrupta ꝓlem gignat nouū ergo magnū ē: ſi mulier incorrupta generet ꝛ pariat. ꝛ poſt partū ꝟgo permaneat ſicut dicimus de ꝟgine. hāc etiā rationeꝫ facit ibidē Hiero. q̄re ergo pꝫ q̄ ꝟgo in teſtō veteri fuit declarata q̄ eēt mr̄ meſſie. i. xp̄i Ieſu ſaluatoꝛis. quare ꝛc̄. Quātū ad ſaꝫ dico q̄ triplici rōne voluit de ꝟgine naſci: vt diuina voluntas oꝛdinauerat: vide ꝓpham. Ezech. xliiij. Vidit poꝛtā clauſā. lege ibi. Mirabileꝫ viſionē. Et pōt eē p̄ma rō. Pꝛio rōe dignitatis. ſic. n. dine cōgruebat dignitati vt ei⁹ mr̄ ꝟgo eēt. ita q̄ ſicut eo in terris nullus reperit̄ fili⁹ dignioꝛ: ita nulla repit̄ ei⁹ mr̄e p̄ſtantioꝛ. Inde Ber. O ꝟgo inquit ꝟgo ſublimis: p̄ſtātioꝛ cūctis: ſāctioꝛ vniuerſis. o vere lignuꝫ vite qꝺ̄ ſolū fuit dignū poꝛtare fructū ſalut̄: ꝑ te acceſſū habem⁹ ad filiū. o bn̄dicta inuētrix grē. genitrix vite mr̄ ſalutis. per te nos ſuſcipiat qui per te datus eſt nobis. Scꝺ̄o hoc voluit rōne ſimilitudinis: ita q̄ ei⁹ generatio tēpoꝛalis ex mr̄e ſine p̄re eſſet aliquo mō ſimilis gneratiōi eius eterne ex patre ſine matre. ꝛ eſt rō Damaſceni li°. 4. Tertio hoc voluit rōne incōgruitatis. nō. n. phas erat vt violaret̄ integritas ab eo qui venerat ſanare corrupta: vt dicit btūs Ambꝛo. ſuper Lucā. ꝛ pōt addi quarta rō: vt qꝛ hoc voluit rōne perfectionis: qm̄ ſtatus virginitatis eſt nobilioꝛ ꝛ p̄ſtantioꝛ alijs gradib⁹: vt patet in parabola ſemis q̄ aliꝺ̄ fecit fructū trigeſimū: aliud ſexageſimū aliꝺ̄ cēteſimū: ꝑ trigeſimū mr̄imōiū ꝑ ſexageſimū viduit̄ ꝑ cēteſimū ꝟgītas intellr̄ ꝛ ꝑ ꝯñs illa ꝟbo eīno poti⁹ ꝯuēit. qꝛ ꝑfectiſſima illi attribuē ꝺ̄bem⁹ inde Amb. ait. 32. q. i. c. nuptie

350

Nuptie inqt terrā replent: ꝟginitas paradisuz vbi glosa sic ait. Nō ideo hoc dicit: vt sole ꝟgines habeant paradisū: sȝ qꝛ facili⁹. ar. 33. q. 5. q sitit. vel qꝛ ꝟginitas ē soror angeloꝝ. h ille. ꝛ btūs Hiero. sup Isa. c. 7. ondit ꝟginitatē eē pstātiorē alijs statib⁹ qm si nō daꝛ oppositū ꝛ tūc pono p casū ꝙ vna ꝟgo ꝛ vna corrupta baptizenꝛ. tūc si ꝟginitas nō sit pstātior: posito casū ꝙ ambe baptizate moriāꝛ: seqreꝛ ꝙ corrupta equareꝛ in btitudine ꝟgini: qḋ ē ꝯ oēs cū aureola ꝟginib⁹ non corruptis daꝛ. Audi Hiero. si. n. int ꝟginē ꝛ viduā baptizatas nihil interesset: qꝛ baptisma nouū hoiez facit. eadē dit iōe ꝛ scorta ꝛ ꝓstituta si fuerit baptizata ꝟginib⁹ coeqbūꝛ ꝛc. ꝛ sic patȝ ꝑa ꝟi. Qꝛtū ad tertiā ꝟi. qre sabbato pcedēti i ꝑa ꝯsideratōe. Et hec sufficiāt quantū ad pmā cōclusionem.

Q virgo facta est templū dei cōclō ꝑa.

Ecipe ꝑam ꝯclonē. vȝ. Postq̄ȝ fili⁹ dei bndict⁹ ꝟginē sibi i matrē approbauit: eā etiā sibi in tēplū consecrauit vbi tres breues ꝟi. videam⁹. vȝ. Prima est ista. quid est dicere templū. 2ª est. quō virgo fuit dei templū. 3ª ē. Qn fuit facta dei tēplū.

Quātū ad pmā dico ꝙ templū idē est ꝙ tenens amplū. vel dꝛ templū q̄si tectū amplū. ꝛ sic oēs sancti pnt dici templū dei: q̄si tenentes deū amplū ꝛ magnū p grām. i. Cor. 3. Templum dei scm̄ ē qḋ estis vos. ꝛ. i. Cor. 6. An nescitis ꝙ mēbra vestra templū spūs sci qui in vobis est. Item ꝛ corp⁹ xpi dꝛ templū eadem rōne. Jo. 2. Soluite templū hoc: ꝛ in tribus dieb⁹ excitabo illud. Itē templū dicebaꝛ locus vbi sacerdotes ꝛ iudei intrabāt ad orandū. in quo tēplo xps multa fecit. Supauit. n. diabolū: qn cū assūpsit ꝛ portauit sup pinaculū tēpli Math. 4. Assūpsit diabol⁹ xpm in sanctā ciuitatē: ꝛ statuit eum sup pinaculū tēpli. Idem Luc. 4. c. ꝛ Jo. 2. Itē de eo eiecit vendentes ꝛ emētes. Math. 21. Intrauit ihs in templū. ꝛ eiecit oēs emētes ꝛ vēdētes in tēplo. Idez Marci. xi. In hoc tēplo sepe cū iudeis disputauit: vt pȝ Luc. 2. Cū fact⁹ eēt ihs ānoꝝ duodecȝ ꝛc. Itē ꝛ Marci. xi. Cū ambularet ihs in templo accesserunt ad eū sūmi sacerdotes: ꝛ scribe ꝛ seniores: ꝛ dicūt illi. In qua ptāte hoc facis. Item ibi predicabat. Jo. 7. Iā die festo mediāte ascēdit Ihs in tēplū ꝛ docebat. ꝛ. 18. c. Ego sēp docui in synagoga ꝛ in tēplo quo oēs iudei couenerāt: ꝛ in occulto locut⁹ sum nihil. In hoc Judas. 30. argenteos ꝓiecit. Math. 27. Proiectis argēteis in templo recessit. ꝛ abiens laqueo se suspēdit. Item tpe passiōis ei⁹ velū tēpli scissū ē. Math. ibidem Velū tēpli scissū est in duas ptes a sūmo vsqȝ deorsū. ꝛ sic multa alia mysteria xpi facta sūt in tēplo. q̄re ꝛc. E hec sufficiāt ꝓ pma ꝟi. Qꝛtū ad ꝑam ꝟi. dico ꝙ ꝟgo dꝛ dei tēplū: qꝛ dum amplum in vtero portauit. ꝛ ex vtero genuit. Eccꝭ. 34. Qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Sic Isa. c. xi. ꝓphauit: dicēs. egredieꝛ ꝟga de radice iesse: ꝛ flos de radice eius ascēdet q ē xps: ꝟga ꝟgo ē. idē Greg. Scā ꝛ imaculata ꝟginitas qb⁹ te laudib⁹ referā nescio. qꝛ quē celi cape nō poterāt tuo gremio cōtulisti. Malachie. 3. Stati veniet ad templuȝ scm̄ suū. i. ad ꝟginē dnator quē vos queritis ꝛ angel⁹ testi quē vos vultis. ps. Suscepim⁹ deus miām in medio tēpli tui. i. qn carnē assūpsisti in medio vteri ꝟginalis. q̄re ꝛc. Qꝛtū ad tertiā dico ꝙ tunc facta ē templū dei qn fuit plena grā. Luc. i. Aue grā plēa. Et qn spūs scūs eā obūbrauit. Luc. ibidē. Spūs scūs superueniet in te ꝛc. Et qn ꝟbuȝ dei de ea carnem assūpsit. ibidē. Qḋ. n. ex te nasceꝛ scm̄: vocabiꝛ fili⁹ dei. Jo. i. Verbū caro scm̄ ē. Quare āt ꝯcepit de spū scō: diceꝛ in tertia pte sequēti. q̄re ꝛc. Et ista sufficiāt ꝓ secūda cōclusione.

Q virgo fuit illuiata. Conclusio tertia:

Ecipe tertiā ꝯclonē. vȝ. Postq̄ȝ etn⁹ fili⁹ ꝟginē sic ꝯsecrauit eā plenissima cognitōe ꝛ sapia decorauit. Hec ꝯclō plenissime ꝓbaꝛ sabbato pcedenti in pma cōsideratione: ꝛ etiam aliqua ponūꝛ in sabbato cinerum. vide ibi. quare ꝛc.

Qualiter spūs sanctus virginem lucidauit siue clarificauit. Consideratio tertia.

Ertio loco qualiter spiritus sanct⁹ virginem pluſtrauerit videam⁹ vbi tres cōclones subiūgamus vȝ. Prima ꝯclō est ista. Mirabiliter spūs scūs ꝟginē clarificauit: qn ei ꝯ ꝯcupie estū vmbrā ministrauit. Scḋa cōclō ē Mirabilit spūs scūs ꝟginē decorauit: qn illā ꝯ oē pctm̄ fortificauit. Tertia conclō est ista. Mirabilit spūs scūs ꝟginē pluſtrauit qn eā oium donoꝝ suoꝝ dispensatricē ordinauit.

De vmbra quā fecit spūs scūs ꝟgini ꝯtra concupiscentie estum. Conclusio prima.

Ecipe pmā 9clonē vz. Mirabilr ⁊c.
a vbi tres ingram⁹ ve. vz. Pria ve. ē
ista. q̄ fuit illa vmbra q̄ spūs scūs V/
ginē obumbrauit. 2ª ē. Quare potius spūs
scūs q̄z alia duarū psonaꝝ. 3ª ē. Quare non
dr̄ xp̄s fili⁹ spūs sci. Q̄tū ad pmam dico q̄
v mbra illa nihil aliđ fuit q̄z grā sp̄s sci i ipa su
pueniēs: vt i 9ceptione Vbi Vgo nō 9curre
ret cū aliq̄ ardore libidis in q̄ oēs nos 9cipi/
mur: vt dicit Inno. đ vtilitate 9ditiōis hūane
Hoc pz. Luc. i. Nā cū peteret Vgo modū q̄
9cipe debebat filiū dei. angel⁹ illi rn̄dit. Sps
scūs supueniet i te: ⁊ Vtus altissimi obumbra
bit tibi. i. vmbrā faciet 9 libidis estū ⁊ ei⁹ Vtu
te 9ceptus ē vt dicit articul⁹ fidei ⁊ declarar a
mgr̄o. 3. di. 4. ⁊ ponit in decretali. firmit cre
dim⁹ de sūmatrini. vbi dr̄ sic. Et tandē vnige
nit⁹ dei fili⁹ xp̄s Ihs a tota trinitate cōit icar/
nat⁹ ex Maria sp Vgine spūs sci obūbratiōe
9ceptus ver⁹ hō fcūs ex hūana carne ⁊ aia rō
nali cōpositus. vna i duab⁹ natis psona viaz
vite manifest⁹ demōstrauit ⁊c. h ille. Et glosa
sup Vbo a tota trinitate. dicit sic. Hoc iō dic:
q: insepabilia sūt opa trinitatis. đ 9sc. di. 3. c.
vl. in fi. ⁊. 48. q. i. c. si eni neqz. circa pn^m per
mediā colūnā: nec fili⁹ pt a se facē qcq̄z nisi qđ
viderit p̄rem facientē đ 9sc. di. 5. c. saluator. i
fi. Sz dices. Credo pr̄ Amb. q̄ 9cepit đ spū
scō: sz quō: an substātia spūs sci 9uersa ē i car
nē xp̄i: vt q̄si spūs scūs fuerit Vgini p seie. di
co aia mea q̄ aliqđ fieri ex alio pt intelligi du
ob⁹ modis: sicut dicit mgr̄ sniaꝝ vbi. s̄. Vno
mō q̄ fiat ex ei⁹ substātia: sic fili⁹ fit ex substan
tia pr̄is. Alio mō vt fiat ex ei⁹ Vtute: sicut dici
m⁹ q̄ hō fit ex sole. 2. phy. Sol ⁊ hō generāt
hoiem. Cōcept⁹ ē ḡ đ spū scō: nō q̄ spūs sctūs
fuerit Vgini p seie. q: đ suba spūs sci seie pt⁹
Vgo nō accepit: sz 9cept⁹ ē de spū scō: q: p gra
tiā dei ⁊ opatione spūs sci Vbū đ Vgine car/
nē assūpsit. Inde Amb. li. 3. de spū scō ait. c.
5. Qđ ex aliq̄ ē: aut ex suba: aut ex ptāte eius ē
Ex suba sicut fili⁹ q a p̄re. ⁊ spūs scūs q a p̄re
filioqz pcedit. Ex potētia sicut ex deo aia. quō
ḡ ⁊ in vtō Maria habuit de spū sctō: si q̄si ex
suba. ḡ spūs scūs i carnē ⁊ ossa 9uersus ē. nō
vtiqz Si vo q̄si ex opatione ⁊ ptāte ei⁹ Vgo
9cepit: ne qs negabit spm̄ scm̄ dn̄ice incarnati
onis auctorē. h ille. Dn̄s aūt Bona. in. 3. in
hac di. hanc pponē duplr exponit. Vno° vt
dicat Vbū incarnatū mediante spū sctō tanq̄z
vinculo interueniente. ⁊ hic sensus ē falsus:
q: nullo mediante dinā psona carni vnita est
Scđo mō vt mediante spū scō intelligat tā/
q̄z pncipio disponente ⁊ efficiente. ⁊ hic sen/
sus ē verus. q̄re ⁊c. Q̄tū ad sam ve. vide
sabbato tertie dn̄ice ⁊ mgr̄m in. 3. di. 4. Q̄
tū ad tertiā ē rn̄sio sm mgr̄m vbi. s̄. dicit eni
sic ad lr̄am. Nunqđ dicturi sum⁹ p̄rem hois
christi eē spm̄ scm̄ vt de⁹ pr̄ Vbū genuit. spūs
scūs hoiem. ex q̄ vtraqz suba christ⁹ vn⁹ eēt. ⁊
dei pr̄is fili⁹ sm Vbū. ⁊ spūs sci fili⁹ sm hoiez
Q̄ cū spūs scūs tanq̄z pr̄ ei⁹ đ Vgine genuis/
set: qs hoc dicē audebit. cū h ita absurdū sit: vt
nulle valeant aures sustinere. ⁊ tandē 9cludit
q̄ nō oē qđ de aliq̄ nascit ē fili⁹ illi⁹: sicut pilus
sudor ⁊ h⁹ī nascūt de hoie: ⁊ tn̄ nō sūt fili⁹ ho/
minis. quare 9cludamus q̄ verbū sm q̄ hō
natus ē de spū scō. i. virtute spūs scti: q̄re ⁊c.

De fortificatione Vginis. Conclusio. 2ª.

Ecipe sam 9lonē vz. Mirabilit spi
a ritus scūs Vginē decorauit: qn̄ illam
9 oē pcm̄ fortificauit. vbi tres igram⁹
ve. vz. Pria ve. ē. Q̄tus fuit Vginis zel⁹
ad dcū. 2ª ē. Quanta fuit fortitudo Vginis
9 pctā. 3ª est. Q̄ta fuit Vginis 9stantia i pas
sione. Q̄tū ad pmā vt meli⁹ intelligamus.
sciendū q̄ duplex ē zelus. s. zelus dei ⁊ zelus
hois. Zelus dei ē duplex. vnus dulcis ⁊ vn⁹
amar⁹. Zelus dulcis ē amor ⁊ teneritudo illa
dilectiōis qua creator diligit ⁊ zelat creaturaz
suā. Isa. 43. Nunqđ pōt oblinisci mulier in/
fantē suū: vt nō misecat filio vteri sui. ⁊ si illa
oblita fuerit. ego tn̄ nō obliuiscar tui. Et quia
glosus deus magno nos amat amore: iō vo/
care nos ad se nō cessat. Hiere. 3. Tu forni/
cata es cū amatoribus mult: reuertē tn̄ ⁊ ego
suscipiā te. Et Isa. 30. Reuertere reuertē su/
namitis: reuertere reuertere ⁊ intueamur te.
Nos tn̄ puersi filij Vba ei⁹ ponim⁹ p⁹ terguz
puer. i. Vocaui ⁊ renuistis extēdi man⁹ me
as: ⁊ nō fuit q aspiceret ⁊c. Et dn̄s in euange
lio. Hierlm hierlm q̄ occidis pphetas ⁊ lapi
das eos q ad te missi sunt. quotiēs volui 9gre
gare filios tuos quemadmodū gallina 9gre
gat pullos suos sb alis ⁊ noluisti. Zel⁹ amar⁹
ē indignatio ⁊ vindicta dei. Ezech. 5. Cōple
bo furorē meū ⁊ requiescere faciā indignationē
meā in eis: ⁊ 9solabor: ⁊ scient: q: ego dn̄s lo
cutus sū i zelo meo. Et Sopho. i. Effundetur
sanguis eoꝝ sicut hum⁹: ⁊ corpa eoꝝ sic ster/

R

co2a: sz ꝛ argentũ coꝝ ꝛ auꝝ eoꝝ non poteru
liberare eos in die ire dñi. in igne celi ei⁹ deuo
rabit ois terra: qꝛ ↄsumationē cũ festiatiōe fa
ciet. Ubi accipe istã regulã generalē ꝙ vt plu
rimũ oia dei flagella vsqꝫ ad diē iudicij veni/
unt: vt emendem⁹ vitã sceleratã: in q̃ tñ deuz
offendim⁹. ps. Queadmodũ pr̃ miseret filio
rũ: misertus ē dñs timentib⁹ se. puer. 3. Di/
sciplinã dñi fili mi ne abijcias: nec deficias cũ
ab eo corripieris. quē eni diligit: deus corri/
pit: ꝛ quasi pr̃ in filio cõplacet sibi. Et Eccle.
30. Qui diligit filiũ assiduat illi flagella. Et p
uer. vt. s. Quis ē filius quē nõ corripiat pr̃.
Et. ps. Nisi ↄuersi fueritis: gladiũ suũ vibra
bit ꝛc. Et idē Vga tua ꝛ bacul⁹ tuus ipsa me
cõsolata sũt. Et h̃ d̃ p̃ celo. Scd̃s zelus est
zelus hois. Et hic ē triplex. s. bonus malus ꝛ
pessimus. Zelus bonus ē feruor ꝛ accēsio
dilectiõis ꝛ amoris diuini: q̊ accēsus hõ inter
dũ ēt ꝓsilit in vindictã pp honorē dei. 3. Re.
19. Quid hic agis Helia. At ille rñdit. Zelo
zelatus sũ ꝓ dño deo exercituum. Et Ysa. 16.
Zelus dom⁹ tue comedit me: q̊ zelo xp̃s motus
eiecit emētes ꝛ vēdentes de tēplo. Itē h̃ zelo
Joannes baptista iudeos de incrudelitate ar
guebat. Luc. 3. Genimina viperarũ qs vos
docebit fugere a ventura ira: ꝛ iã securis ad
radicē arboris posita ē. Itē ꝛ h̃ ipo zelo argu
ebat Herodē: qꝛ tulerat vxorē Philippi fra
tris sui: ꝛ nõ cessauit vsqꝫ ad capitꝭ truncatio
nez. Itē ꝓpter h̃ Petr⁹ exemit gladiũ. ꝛ pcus
sit auriculã Malchi. Jo. 18. Itē ꝓpt h̃ secui
ebat i Symonē magũ: ꝛ ipm cuz sua pecunia
tradidit pditioni. Act. 8. Itē pp h̃ Paulus
fornicatorē corinthiũ excõicauit. i. cor. 5. Tra
didi h⁹ i hoiem sathane i intitũ carnis: vt sp̃s
salu⁹ fiat i die dñi. Silr̃ ꝛ act. 23. Dixit sũmo
sacerdoti hypocrite pcutiat te de⁹ paries dealba
te. Silr̃ ꝛ sci apl̃i ardētes h⁹ i zelo tyrãnis ꝛ p
secutoribus dicebat. oꝫ deo magis obedire q̃z
hoib⁹. Nõ possum⁹ nõ loq̃ q̃ vidim⁹ ꝛ audiui
m⁹. Act. 5. O pastores eccl̃ie vbi zel⁹ vr̃: vbi
amor Jesu xp̃i: vbi zel⁹ dom⁹ dei: q̃re obmute
scitis. ꝛ ↄ tanta pcã nõ latratꝭ. Ezech. 34. Ue
pastorib⁹ isrl̃ q pascebãt semetipos. Nõne gre
ges a pastorib⁹ pascunt. Lac comedebatꝭ ꝛ la
nis opiebamini: ꝛ qd̃ crassũ erat occidebatis.
gregē aũt meũ nõ pascebatꝭ. Qd̃ infirmũ fuit
nõ cõsolidastis: ꝛ qd̃ egrotũ non sanastis. qd̃
cõfractũ nõ alligastis: ꝛ qd̃ abiectũ ē nõ redu/
xistis: ꝛ qd̃ pierat nõ q̃sistis. Quis g̃ exurget
dño aduersus malignãtes: aut qs stabit secuz
aduersus opantes iniq̃tatē ꝛc. h̃ ille. Scd̃us
zel⁹ ē mal⁹: ꝛ ē inuidia ꝛ emulatio hois. ps.
Noli emulari i malignãtib⁹ ꝛc. Et Sapie. 3.
Nolite zelare mortē in errore vite vr̃e: neqꝫ
acqratꝭ pditionē i opib⁹ manuũ vr̃arũ. qm̃ de
us nõ fecit mortē: nec letat i pditione viuoruz.
Et Ecc. 30. Zelus ꝛ inuidia minuũt dies: et
añ tp̃s senectã adducũt cogitatus. Jñ Pau.
ad Gal. 5. Si mordetis videte ne inuicē ↄsu
mamini. Terti⁹ zelus ē pessimus: ꝛ ē zelus
p irã: qꝛ ira ipedit animũ ne possit cernē verũ
Ad ephe. 4. c. Sol nõ occidat sup iracundiaz
vr̃am. i. nõ pdurabitis in ira vsqꝫ ad occasuz
solis. Hic zelus adeo pessimus ē: vt inde oēs
blasphemie scõꝝ ꝛ scãrũ dei oia odia: inimici
tie rixe cõtentiões hõicidia ꝛ alia inumerabi/
lia mala oriãt. silr̃ ꝛ ois fideliũ psecutio. Act.
5. Exurgēs ãt pnceps sacerdotũ ꝛ q cum illo
erãt. repleti sũt zelo. ꝛ iiecerũt manus i apl̃os
Et Act. 13. Seq̃nti sabbõ pene vniuersa ciui
tas couenit audire vbũ dei. Uidētes aũt tur
bas iudei repleti sũt zelo: ꝛ ↄdicebãt his que a
Paulo dicebant blasphemãtes ꝛc. His sic
declaratꝭ mõ satꝭ clarescē pt ꝙ null⁹ zel⁹ malus
fuit i vgine: nec pessim⁹. sꝫ tñ bon⁹ qm̃ si vn
q̃z scũs dei honorē zelat⁹ ē: ꝓfecto cũ sp̃ũs scũs
plenitudinē suoꝝ donoꝝ i vgine ifuderit vt
oñsũ ē in alijs sabbatꝭ: ꝛ dicet coelone tertia
sc. ipa sup oēs zelata ē: ꝛ feruētior fuit: ita vt
dicē posset. amore lãgueo ꝛc. Qtũ ad fam
ve. dico ꝙ sp̃ũs scũs vgini decez armaturas
sp̃ũales cõtulit: gb⁹ ↄ pcã virilr̃ fuit: vt nũq̃z ēt
a minimo supari posset. Quaꝝ qnqꝫ sũt intrise
ce: ꝛ qnqꝫ extrisece. P̃ᵃ armatura fuit ardē
tissima charitas. Qto aia eni in dei charitate
feruētior: tãto ab ea clp̃a lõgior. Exᵐ de fer/
ro bñ ignito tepido ꝛ frigido muscis volitãti/
b⁹. qm̃ musce sup ferro frigido qescũt. sup te/
pido modicũ: sup ignito nihil. sꝫ fugiũt. Aia
ãt vgis sup oēs i dei charitate iflãmata fuit:
ꝛ iõ nl̃lũ i ea pcm̃ aliqñ qescē potuit ps. Inflã
matũ ē cor meũ ꝛc. Et cant. 2. Introduxit me
rex i cel. vi. ꝛ ordi. i me cha. In q̊ ēt cel. ap. i
ebria. sc. vñ cãtat eccl̃ia. Multo madē reputãt
q̊s sp̃ũs repleuerat. ꝛ iõ p⁹ illã iebriatiõz nũq̃z
pcm̃ mortaleꝫ i eos introitũ hr̃e potuit. sꝫ qꝛ nõ
erãt totalr̃ ebrij aliqñ vēialit peccabãt. i. io. i.
Si dixeri⁹. q. p. n. h. vgo ãt glosa tõ ebria fu

ꝛ iō ī ea nullū hūit aliqđ pc̄cm vigorē vt Aug.
ait. Cū de pc̄is agit nullā ꝛc̄. 2ª armatura ē
mortificata sensualitas. Vnū.n.ad pc̄m nos
inclinās est sensualitas: ꝛ sp aduersus spūꝫ pu
gnat: vt Pau.ait. Caro cōcupiscit ꝛc̄. Sꝫ tā
ta fuit ꝟgini collata: vt oīo consopita eēt: ꝛ ꝑ
ꝯñs ad peccatū stimulare ñ potat. 3ª armatu
ra est singularis mr̄nitas. Tanto.n.ex h̄ bene
ficio mr̄nitatis deo se obligatā cēt nebat: vt ex
ꝑte liberi arbitrij ꝛ rōnis semꝑ ne deū in aliq̄
offenderet assidue iuigilaret. Luc.2. Cōside/
rabat oia verba h̄ ꝯferens in corde suo. Exm
filij impatoris desponsantis virginē paupcu/
lā.ꝛc̄. 4ª armatura erat suppma bonitas.
Vbi accipe regulā generalē ꝙ ꝟgo gloriosa
dormiēdo: vigilādo: eundo: stando: ꝛ qđcūqꝫ
opus faciendo semꝑ dei bonitatē hēbat añ ocu
los. Et ꝑꝑ hoc semꝑ vigilās orat: ne illā in ali
quo offenderet. ꝑs. Statui supra petrā pedes
meos. ꝛ nō sūt ifirmata vestigia mea. 5ª ar
matura est sua ꝯsiderata puitas. Certe aīa ca/
ra si hō ꝯsideraret qualit̄ cōcipit̄ ꝛ generat̄: ꝛ
q̄ꝫdiu alitur in ventre mr̄is nutrimēto: ꝛ ad q̄t
nascat̄ labores: ꝛ ei⁹ nuditatē: aliaqꝫ ex ꝑte diui
na bñficia idies illi ꝯcessa, ꝑfecto caueret a pec
catis: sed stultus nō intelligit hec .i. peccator:
vt Salomō ait certe suā puitatem cū dīnitate ꝯ
ferens cui⁹ mat̄ vere facta est: adeo se deo obli
gatā ꝯcludebat: vt merito cauere deberꝫ: ne in
aliq̄ dīnaꝫ maiestatē offēderet. ꝑs. Oculi mei
semꝑ ad .d. qm̄ ipe euel. de la. pe. me. Non a
laqueo certe quo ipsa aliqñ inciderat: sed a la/
queo in quo incidisset: nisi spūs sc̄tus tantaꝫ ei
grām ꝛ bonā armaturā ꝯtulissꝫ. Hec qnqꝫ ar
mature sunt intiores. Alie aūt qnqꝫ sunt exte/
riores. Pria armatura exterior est, angeli/
ca ꝓtectio. Vnde accipe regulā ꝙ q̄ꝫto qs est
in maiori dignitate: tanto plures angeli ei ad
custodiam dantur: lꝫ vnicuiqꝫ pro ꝑsona ꝑti
culari detur vnus angelus ab ortu ꝯceptionis
sue siue natiuitatis. vt pꝫ in.2° di.xi. Vnđ plu
res angeli dantur pape ad custodiā q̄ꝫ atijs ꝓ
latis. plures impatori q̄ꝫ aliis baronibus. In
cui⁹ signuꝫ: q: xp̄s maior oīum erat multitudo
angelorum gloriā in eius natiuitate decantauit.
Luce.2. Itē ꝛ in pugna facta in prima dñica q̄
dragesime cū demone ꝛ hita victoria dicit tex.
mr̄i. Astiterunt angeli ꝛ mīstrabant ei. Sed
cum nulla maior in creaturis eē possit digni/
tas q̄ꝫ esse reginam celi ꝛ mr̄em dei: con.lu/
dēdū ē ꝟginē mltitudīe āgelorum fuisse comita
tā. ꝑs. Angelis suis de⁹ mādauit đ te vt custo
diāt te i oīb⁹ vijs tuis. 2ª armatura fuit expul
sio dmonū. ꝑs. Cadēt a latē tuo mille. ꝛ decē
milia a dextris tuis: tibi aūt nūqꝫ appropinq̄/
bit. A sinistris cadūt demōes ex odore bōitatꝭ
ꝓpe ꝟgis q: scissima erat. A dextrꝭ ex odore
bōitatꝭ dīnitatꝭ quā nouē mēsib⁹ portauit i vē
tre. 3ª armatura ē ꝟtutū exercitatio. q: ociū ē
pabulū tētationū. inde Ber. Sēꝑ aliqđ facito
vt diabol⁹ te occupatū videat. Et ꝟgo gl̄iosa
panē ociosa nō comedit. Hit⁹ eni gnāt̄ ex fre
quētatis actib⁹ ex 2° ethicorum. Que p⁹ca q̄litas
ē de difficili mobil̄: vt dr̄ i ꝑdicamēto đ q̄lita
te. Et ꝑ ꝯñs q sp i bōis opib⁹ delectat̄ đ difficili
in pc̄m cadit. ꝛ ꝑ oppositū q i malū delectāt̄ đ
facili ruūt. ꝑs. Nō ē de⁹ i ꝯspectu ei⁹ inqnate
sūt vie illi⁹ in oī tp̄e. 4ª armatura ē pc̄torum ab
homiatio nec imerito. qm̄ nāꝫ pc̄ti ꝑfecte cog/
scebat: vt qđ aīaꝫ grā dei ꝓuat mortuū fac̄: sti/
pulā ignis inferni ꝛ filia fac̄. Quis ille insan⁹
ꝯsiliū accipet dicētꝭ. Turri hāc scāde ꝛ ꝓijce
te deorsū. ꝛ tñ q̄ui⁹ pc̄m aīaꝫ ledit. ꝛ iō sūmopere
a pc̄tis declinabat. 5ª ꝛ vltia armatura ē mū
di despectio. ad Phil.3.c. Omia arbitror vt
stercora vt xp̄i lucrifaciā. qđ potissimū fuit in
ꝟgie ꝑꝑ grē plenitudinē. q̄re ꝛc̄. ꝛ h̄ sufficiāt
q̄ꝫtū ad pn̄tē ꝟi. Q̄tū ad tr̄iā dico ꝙ spūs sā
ctus tātā ꝟgini fortitudinē i filij passiōe ꝯtu/
lit: q̄ꝫta possibile ē alicui creature cōicari. q: sic
nulla mr̄ i ꝯcipiēdo gnāndo alēdo ꝛ nutriēdo
filiū fuit ꝟgie gl̄osa ꝑstātior: ita nec i ei⁹ passiō
ne fuit aliq̄ mr̄ amarior. ꝛ ꝓptea ꝟginē gl̄osā
sci plusqꝫ martyrē appellāt. vñ Ber. dū ꝑso/
rat̄ iqt lācea ille tu⁹ ih̄s oiuꝫ qdē: sꝫ spālr tuus
ipsi⁹ aīaꝫ ñ gladi⁹ ptrāsiuit sꝫ tuā. vñ te plusq̄ꝫ
martyrē ꝑdicam⁹. h̄ ille. ꝛ Hiero. q: iqt men
te passa ē plusq̄ꝫ martyr fuit. Alij.n. martyres
lꝫ corꝑe paterēt mēte tñ ꝛ aīo gaudebāt. ꝛ tan
tus i ea fuit h̄ mētalꝭ dolor ꝙ cor ei⁹ crepuisset
nisi eā ꝟt⁹ spūs sc̄i roborasset. xp̄s aūt ei⁹ fili⁹
mortu⁹ ē ex dolore mētis. iō clamās expirauit
sꝫ alios martyres ꝛ xp̄ꝫ relinq̄m⁹. Audi qđ đ
martyrio ꝟgis dicat bon⁹ ille Thobias.x.c.
Flebat ĝ mr̄ eius irremediabilib⁹ lachrymis.
vbi grāde martyriū ꝟgis ex duob⁹ oñdit eē.
vꝫ ex grādi dilectiōe: ꝛ ex magna afflictōe. ꝑ
ꝟgis martyriū fuit magnū ex grādi dilectiōe
q: flebat mr̄ eius. s. ihū xp̄i cru. if. xi. Luc. 19.
Stabat iuxta crucē iesu mater ei⁹ ꝛ soror ma/

tris eiꝰ. Inde Grego. ait. Que eni ardēter diligimꝰ grauiꝰ suspiramꝰ ablata. Q̃tū aūt ꝟgo filiū suū diligeret. tuipsa aīa excogita. 2° ꝟginis martyriū grande fuit ex magna afflictione. q̄ ait irremediabilibꝰ lachrymis. Trenoꝝ p̄. Plorās plorauit in nocte. ꝛ lachryme eiꝰ in maxillis eiꝰ. ꝛ nō ē q̄ ꝯsolet eā ex oībus caris eius ꝛc̄.

De apparenti grāꝝ spūs sancti multitudine in virgine gloriosa. Conclusio tertia

Ecipe tertiā ꝯclōnē vꝫ. Mirabiliter spūs scūs ꝟginē plustrauit: qñ oīum suoꝝ donoꝝ eā dispensatricē ordinauit. vbi tres ingramꝰ ve. vꝫ. Pria ve. An esset i ꝟgine aliqd̄ euidēs signū sue plenitudinis grē. Scd̄a est. an oēs grē spūs sci: ꝛ oīa dona transeāt ꝑ manus Marie. Tertia est. Quare multi ab ipa grām petūt ꝛ nō habent

Q̃tū ad p̄mam dico ꝙ sic. Et int̄ cetera diuine grē signa hoc maximū fuit ꝙ nullus q̄ꝫtūcūqꝫ luxuriosus ꝛ vanus eēt. potuit eā carnalit̄ concupiscere. imo ex eius aspectu luxuriam extinguebat. Et hoc marie ꝓpter q̄ttuor q̄ spūs scūs operabat̄ in ea. Primo q̄ spālc donū ꝟgini spūs scūs ꝯtribuere voluit. vt. s. nullꝰ eā posset carnalit̄ cōcupiscere. Et do tibi exm̄ satis huic mãe ꝯformē. Joannes scortū nutrit ꝛ vxorē hꝫ longe p̄stātiorē ꝛ pulchriorē scorto. ꝛ tñ vxorē videre ñ poterit. ꝛ apparet i li mulierū oīum turpissima. scortū aūt libent̄ videt: ꝛ vr̄ illi oīum mulierū speciosissima. vñ hoc nisi: q̄ in oculis illius scelerati diabolꝰ iprimit sue maledictionis officium: ꝛ vxorē faciat turpissimā ꝛ odiosā. vñ ex opposito arguamꝰ. Si diabolus tante potētie ē vt faciat hoībus vxores turpissimas ꝛ odibiles apparere. A fortiori oīpotens deꝰ potuit tantā bñdictionē ꝟgini marie infundē: vt nullus eā respiciens ad cōcupiscentiā moueret̄ ꝛc̄. Scd̄a rō erat honesta ꝯuersatio. Si qs eni alterā charinā scām haberet añ oculos ꝛ videret illā honestissimā in oībus dictis ꝛ fcīs suis: ꝛ ꝯtemplari ꝛ eleuari a terra eam cernēt: qs ille tam furibundus q̄ illā ad concupiscendū moueret̄ Considera nunc honestatē ꝟginis: ꝛ ꝯclude ꝓpositū. Tertia rō ē scā occultatio. Si eni xp̄s ꝟtute diuina videbat̄ Magdalene hortulanꝰ: ꝛ tamen nō erat. ꝛ discipul' euntibꝰ in Emaus pegrinus. qd̄ tñ nō erat. Quid obstat ꝙ idē xp̄s potuit diuina ꝟtute sic suā p̄ciosissimā mr̄em facere apparere: vt ꝯcupisci inordinate nō posset: q̄re ꝛc̄. Quarta rō ē irradiatio. Ex ꝟginis nanqꝫ oculis: vt sci aiūt claritas q̄dam exibat irradians: vt intuentiū oculos aīosqꝫ ꝯfunderet. adeo vt nullꝰ eā potuit inordinate ꝯcupiscere. Ob quā cām voluit Joseph vir eius occulte dimittere eam vt Bern. ait. Tanqꝫ se indignū suo arbitratus ꝯsortio. Inde Origenes. Si suspitionē i ea nō habebat iustus: quō erat vt imaculatā dimitteret. Jō ḡ dimittē volebat: q̄ magnū i ea sacr̄m eē cognoscebat. cui appropinq̄re se indignū existiabat. hec ille. Et hec sufficiāt q̄ꝫtū ad p̄mā veritatē. Q̃tū ad s̄am dico breuiter ꝙ Hiero. Ber. ꝛ oēs sci clamāt ꝙ nulla gratia descēdit de celis ad terras nisi trāseat ꝑ manꝰ Marie. q̄re ꝛc̄. Q̃tū ad tertiā dico ꝙ defectꝰ ē ex p̄te rogantiū. ꝛ nō rogati: opponimꝰ eniꝫ nubē ne trāseat orō nr̄a. Inde Ber. Solus ille o ꝟgo tuas laudes sileat. q̄ te fideliter inuocatā senserit in aliquo defuisse. q̄re ꝛc̄. praxis ea multa ē: ꝛ poteris impedimēta orōis aliqua ponere. Ecce igit̄ q̄ꝫ recte ꝟgo gl'iosa ꝛ bñdicta a tota sil' fuit trinitate clarificata: quaꝫ ꝑ grām hic ꝛ in futuro per gloriā ingenti claritate fulgentē videre possumꝰ. Amen.

Dñica in ramis palmaꝝ de gloria ꝛ triumpho Jesu xp̄i sermo in ordine. xl.

Osanna filio dauid.

Mathei. 21. c. Lꝫ tanta eēt xp̄i ꝑfectio ꝛ clara noticia: vt ab aliq̄bus añ eiꝰ passionē verꝰ saluator mūdi cog̃sceret̄. tñ s̄ꝫ Bona. in. 3. di. 8. super lrām. Per passionē ꝛ cruceꝫ meruit sui noīe clarificatōꝫ ꝛ exaltationē. Jo. 12. Cū exaltatus fuero a t̄ra oīa trahā ad meipsū. in h̄. n. clarificatio iesu xp̄i ꝯsistit ꝙ cōit̄ oēs nouerūt illū q̄ in hūana carne apparuit eē filiū dei ꝛ xp̄m iesuꝫ. Hinc hodie aīa cara vt se deū glorificādū laudandūqꝫ clare oñderet: appropinquāte tēpore passiōis. ꝛ loco voluit passiōis appropinq̄re. ꝛ iussu eiꝰ ꝑ discipulos asina ꝛ pullo adduct' vetus nouūqꝫ testm̄ significātibꝰ pānis supposit' xp̄s illos ascēdit: ꝛ ꝟsus sic ciuitatē Hierlm multa de regno dei discipulis disserēs venire cepit. Audit h̄ turba ꝛ oīs ppl's illi obuiā venit: tū ꝓp Lazari resuscitationē: tū dīna ispirationē: tū vt cōfūderet̄ in lege periti: tū vt adimpleret̄ Zacharie dcm̄. 9. c. Filia syō. i. o h. ei'ꝫ

ecce rex tuus venit tibi mãsuetus sedẽs super
asinã ⁊ pullũ. Filiã syõ Hierl'm appellat qm̃
sub eã Hierl'm mõti syon: vt q̃si mõs ille ciui
tatẽ ꝓtegere videat̃: sicut mr̃ filiũ. Plima ãt
turba. i. hoium simpliciũ humiliũ pauperũqz
strauerũt vestimenta sua i via. s. ex magna de
uotione. Alij ramos cedebãt d' arborib' ster/
nentes ꝑ viã: ⁊ in manibꝰ portantes in sũme
leticie signũ. Turba ãt ꝑcedebat xp̃m ꝑtim. ⁊
ꝑtim sequebat̃. Pueri ãt: q2 ex ore infantiũ ⁊
lactentiũ ꝑfecisti laudẽ dicit ꝓpha. clamãt vo
cibus altis. O sanna filio dauid: bñdictus q
venit in noie dñi. O sanna eni nomẽ hebreũ
ẽ ex integro ⁊ corrupto ꝯpositũ. s. ex osi ⁊ ãna.
O si eni hebraice latie salua. Et ãna interiectio
obsecrãtis ẽ: sicut pape admirantis: ⁊ atat ex
pauescentis: ⁊ heu dolẽt' ⁊c̃. vt sit sẽsus. Sal
ua nos obsecro. Vñ aia cara tantꝰ puerorum
clamor. vñ illoꝝ v̾boꝝ formatio: nisi a spũ sã
cto. q velut instrã q̃dã dine laudis labia corũ
mouẽs: xp̃m veꝝ cẽ saluatorẽ ꝯfiteri faciebat
Nos v̾o hodie aia cara illis ꝯiungẽtes in tã
tis ꝑiculis ꝯstituti ꝑ it clamemꝰ. Salua nos o
iesu xp̃e fili Dauid. In qbus sacratissimis v̾
bis tres faciamus de honore ⁊ laude iesu xp̃i
consideratiões vz.
Quã sit sublime ⁊ altũ nomen xp̃i.
Quã sit gloriosũ ⁊ magnũ nomen iesu.
Q̃tus debeat̃ honor nomini iesu xp̃i.
De dignitate ⁊ nobilitate huiꝰ nois xp̃us.
Consideratio ꝑma.
Quam sit sublime ⁊ altũ nomẽ xp̃i. ꝑ
q vidcamꝰ: vbi tres cõclões more soli
to faciamus vz. P^a ꝯclõ ẽ ista. Lz
multis noibꝰ verus saluator appellet̃: tñ xp̃us
⁊ ihs ꝓp̃e de saluatore dicũt̃. 2ª ꝯclõ est ista
Nõ sine magno respectu diuinitus ordinat̃: vt
saluator mũdi xp̃us appellaret̃. 3ª ꝯclõ ẽ. q2
xp̃s ẽ mensura oium noium nostre fidelitatis
inde omnes xp̃iani sunt appellati.
Q̃ Jesus xp̃s ꝓp̃e de nr̃o saluatore dicunt̃
Conclusio prima.
Ecipe ꝑmã ꝯclõnẽ ⁊c̃. ut. s̃. vbi tres
s ingramꝰ ve. vz P^a ve. ẽ. Quid so
nat in effectu h̾ nomẽ xp̃s: 2^a ẽ. An
aliq alij a saluatore vocent̃ xp̃i. 3^a ẽ. Que sũt
nota q̃ ꝯueniũt saluatori. Q̃tũ ad ꝑmã di/
co q̃ xp̃us nomẽ grecũ ẽ. Latie ãt sona idẽ q̃
vnctꝰ. qm̃ messias iuisibili vnctõe sp̃s sci vn
gi debat. Jsa. xi. Requiescet sup' eũ sp̃s dñi sp̃s
sapie ⁊ itellectꝰ sp̃s scie ⁊ pietat' sp̃s ꝯsilij ⁊ for
tit' dis: ⁊ r̃plebit eũ dñs sp̃ũ tior' dñi vt vide
bit̃ in ꝑa ꝯclõne se. Messias hebraicũ ẽ grece
soror: latine saluator dr̃. Vbi nota q̃ xp̃s vn/
ctꝰ fuit q̃drupl'r. s. vt sacerdos. vt rex vt scũs
⁊ vt plenꝰ oi grã: Prio iq̃z xp̃s vnctꝰ fuit vt
sacerdos. p̃s. Tu es sacer. i eter. se. or. mel.
Sz Paulus ad Hebr̃. 7. c. mouet hãc q̃õnẽ
dicẽs. Si ꝯsũmatio ꝑ sacerdotiũ leuiticũ erat.
ppl's eni sub illo legẽ accepit qd adhuc necẽiuz
fuit ꝑm ordinẽ melchisedech: aliũ surgẽ sacer
dotẽ. ⁊ nõ ꝑm ordinẽ Aaron. Trãslato. n. sa
cerdotio necẽ ẽ vt ⁊ legis translatio fiat. In q̃
h̾ dicũt̃ de alia tribu ẽ: de q̃ nullꝰ altario presto
fuit. Et rñdet dicẽs. Manifestum ẽ eni q̃ ex
Juda ortus sit dñs nr̃: in q̃ tribu nihil d' sacer
dotibꝰ Moyses locutꝰ ẽ. q̃ supple cu xp̃us sũ
mus deberet cẽ sacerdos recte dr̃ sacerdos ꝑz
ordinẽ melchisedech.. Jsta ẽ vna rñsio. Alia
rñsio ẽ ista ꝑm eũ dicentẽ sic. Amplius adhuc
manifestũ ẽ: si ꝑm silitudinẽ melchisedech. ex
urrexit aliꝰ sacerdos. s. xp̃s q nõ ꝑm legẽ man
dati carnalis: sz ꝑm v̾tutẽ vite insolubilis cõ/
testat̃. qm̃ tu es sacerdos in et̃nũ ꝑz ordinẽ mel
chisedech. Reprobatio qdẽ sit ꝑoris mandati
ꝑꝑ infirmitatẽ eiꝰ. ⁊ iutilitatẽ. Nihil ad ꝑfectũ
adduxit lex. Introductio v̾o melioris ꝑ quaz
ꝓximamꝰ ad deũ ⁊ q̃ztũ ẽ nõ sine iureiurãdo
Alij aũt sine iureiurãdo sacerdotes facti sũt h̾
aũt cũ iureiurãdo ꝑ eũ q dixit ad illũ. Jurauit
dñs ⁊ nõ penitebit eũ tu es sacerdos in eternũ
In tãtũ melioris testi speciosior factꝰ est nunc.
Et alij qdẽ plures facti sũt sacerdotes ꝑm legẽ
Jdcirco q̃ morte ꝓhibẽt̃ ꝑmanẽ. hic ãt eo q̃
manet in et̃nũ sempiternũ hz sacerdotiũ. vñ ⁊
salutare in ꝑpetuũ põt accedẽs ꝑ semetipsũ ad
deũ sꝑ viuẽs ad interpellãdũ ꝓ nobis. Talis
eni decebat vt nobis cẽt põtifex scũs: inocens
ipollutꝰ segregatꝰ a pctõribꝰ ⁊ excelsior celis fa
ctus q nõ hz q̃tidie necẽitatẽ queadmodũ sacer
dotes ꝑus ꝓ suis delict' hostias offerre dein
de ꝓ ppl'o h̾. n. fecit sel' se offerẽdo. hec ille. Si
bñ v̾ba notas subtilis rñsio ẽ. q̃re ⁊c̃. Scd̃o
vnctꝰ fuit tãq̃z rex. Apoc. 19. Habz in femore
suo scriptũ. Rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. Mat. i.
Liber gñatõis iesu xp̃i ⁊c̃. vbi pz q̃ fuit vlti/
mus iudeoꝝ rex. Ben̄. xlviiij. Non auferet̃
sceptꝝ de iuda ⁊ dux de femore eiꝰ donec veni
at q mittẽdus ẽ. Daniel. 9. Cũ venerit sanctꝰ
scõꝝ cessabit vnctio v̾ra ⁊c̃. Tertio vnctꝰ est

vt ſcūs. Act. 3. c. Deꝰ Abrahā. deꝰ Jſaac: deus Jacob: d̾s patꝝ nr̄oꝝ glorificauit ihm quē vos tradidiſtis ⁊ negaſtis añ faciē Pilati iudicāte illo dimitti. Vos aūt ſcm̄ ⁊ iuſtū negaſtis ⁊ petiſtis viꝝ homicidā donari vob̄. Auctorē ꝟo vite interfeciſtis: quē deus ſuſcitauit a mortuis: cuiꝰ nos teſtes ſumꝰ ⁊c̄. Et m̄lta ibi notant̄. 4° fuit vnctꝰ vt plenꝰ oī grā. Jo. 3. Nō eni ad menſurā dat deꝰ ſpm̄: pr̄ diligit filiū: ⁊ oia dedit in manibꝰ eiꝰ. Q̄rtū ad ſcam dico ꝙ multi i ſcriptura ſcā vocati ſūt xp̄i. Et ṗ ſacerdotes oēs. ps. Nolite tāgere xp̄os meos ⁊c̄. Itē ⁊ reges dicūt̄ xp̄i. i. Rc. 24. Propitiꝰ ſit mihi dn̄e deꝰ ne faciā hanc rē dn̄o meo xp̄o dn̄i: vt mittā manū meā i eū: qm̄ xp̄s dn̄i ē. Et fuerūt ꝟba Dauid qn̄ in ſpelūca potuit interficē Saul pſeqntē eū legē hiſtoriā: qꝛ pulchra ē. Vocant̄ āt tā ſacerdotes q̄ʒ reges xp̄i: qꝛ vngebant. Lege Leui. 8. Tulit vnctionis oleū q̄ liniuit tabernaculū cum oi ſuppellectili ſua: qd̉ fundēs ſuꝑ caput Aarō vnxit eū ⁊c̄. Et. i. Reg. 16. Scificauit ⁊ Jſai filios eius: ⁊ vocauit eos ad ſacrificiū. Cūqꝫ igreſſi eēnt vidit Eliab ⁊ ait. Nū corā dn̄o ē xp̄s eiꝰ: dixit dn̄s ad Samuelē. Ne reſpicias vultū eiꝰ: neqꝫ altitudinē ſtature eiꝰ: qm̄ abieci euꝫ. Et poſtea infert̄ d̉ vnctōe Dauid. Et ait dn̄s. ſurꝫ vnge eū: ipſe ē eni. Tulit igit̄ Samuel cornu olei: ⁊ vnxit eū i medio fratꝝ eiꝰ vide hiſtoriā. ⁊. 2. R. 2. dr̄ Veneruntqꝫ viri Juda ⁊ vnxerūt ibi Dauid vt regnaret ſuꝑ domū Juda. ⁊. 2. Re. 5. Venerūt qꝫ ſeniores de iſrl̄ ad regem Ebron: ⁊ pcuſſit cū eis Dauid fedꝰ coram dn̄o vnxerūtqꝫ Dauid i regē ſuꝑ iſrl̄. Et. 3. Re. i. Jmponite Salomonē filiū meū ſuꝑ mulaꝫ meā: ⁊ ducite eū in Gyon: ⁊ vngat eū ibi Sadoch ſacerdos. ⁊ Nathā ꝓpheta in regē ſuꝑ iſrl̄. Et ſequit̄. Sumpſitqꝫ Sadoch ſacerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ vnxit Salomonē ⁊c̄. vide ēt. 4. Re. 9. 3° vocant̄ xp̄i ēt ſancti. Abacbuch. i. Exiſti i ſalutē ppl̄i tui vt ſaluos facias xp̄os meos. Vncti aūt ſūt ab inuiſibili ⁊ ſpūali vnctiōe. i. Jo. 2. Vnctionē quā accepiſtis ab eo maneat i vobis: ⁊ nō neceſſe habebitis vt aliqs doceat vos: ſʒ ſicut vnctio eiꝰ docet vos d̉ oibus: ⁊ verū ē: ⁊ nō ē mendaciū Et ſicut docuit vos: manete in eo: vt cū apparuerit habeamꝰ fiduciā: ⁊ non ꝯfundamur ab eo i aduētu eiꝰ. Et. i. Pe. 2. Vos eſtis genꝰ electū: regale ſacerdotiū: gēs ſcā: ppl̄s acqſiti onis: vt virtutes eius annūcietis: q de tenebris vos vocauit i admirabile lumē ſuum ⁊c̄. ⁊ Jſa. 41. de ſe dicebat. Spūs dn̄i ſuꝑ me eo ꝙ vnxit me ⁊c̄.. Quarto dr̄ xp̄us ſaluator nr̄ de quo infra. vn̄ ſemel interrogans ſaluator diſcipulos ſuos: quē dicūt hoīes eē filium hois. Rn̄dens āt Petrus i ꝑſona oium ait. Tu es xp̄s filius dei viui: vbi duas i xp̄o nās ꝓfitet̄. ſ. humanā cū ait. Tu es xp̄s. i. vnctus Nā ſcm ꝙ hō vnctus ē oleo leticie ṗ ꝑticipibꝰ ſuis. i. ap̄lis ⁊ cetis ſcis: diuinā cū ait filij dei viui. Et dicit viui ad dr̄iam deoꝝ q̊s pagani fingebāt: qꝛ ſimulachra gentiū argentū ⁊ auꝝ opa manuū hoium. Os hn̄t ⁊ nō loquēt̄ ⁊c̄. q̄ ſequunt̄. Jſti ſūt q magis accōmodate dicūtur xp̄i. Alij āt ſi q dicerent̄ xp̄i iꝓprie eēt: q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiāt q̄ʒtū ad ſcaʒ ve. Q̄rtū ad tertiā lʒ ē de hoc dicemꝰ i ſca ꝯſideratōe ſe. Ad pn̄s tm̄ dico ꝙ multa ſūt noia ſaluatoris.

Primū nomē ē ihs. Luc. i. Vocab nomē eiꝰ ihm. Jpe eni ſaluū faciet ppl̄m ſuū a pctis eoꝝ. Itē vocat̄ Emanuel. Jſa. 7. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊. p. f. ⁊. v. n. e. E. Cuius interpretatio ponit̄. Mat. i. qd̉ interp̄tat̄ nobiſcū deꝰ. Sed quō nobiſcū d̾s. ſenſus ē ꝙ deꝰ ē nobiſcū. i. in hoie deꝰ. Audi Baruch. 3. Hic eſt deꝰ vr̄: et nō eſtimabit̄ alius deꝰ p̄ter eū. hic inuenit oēꝫ viā diſciplie: ⁊ tradidit illā Jacob dilecto ſuo ⁊ iſrl̄ puero ſuo. Et poſt h̄ in terris viſus eſt. ⁊ cū hoibus ꝯuerſatus ē. Jo. i. Verbū caro fcm̄ ē ⁊c̄. Itē dr̄ oriēs Zacha. 6. Ecce vir oriēs nomen eius. Et dr̄ oriens qꝛ int̄ denſiſſimas tenebras ortus ſue lucis radiū ſanctis patribus ⁊ ſue eccleſie catholice expādit. ps. Exortū ē in tenebris lumen rectis ⁊c̄. Et Jſa. 6. Surge illuminare Hierlʒ: qꝛ venit lumē tuū ⁊ glo. do. ſuꝑ te or. ē. Et. c. 9. ait. Ppl̄s q ambulabat in tenebris vidit lucē magnā: habitātibus i regione vmbre mortis lux orta ē eis. Itē Pilatus ipoſuit illi aliud nomē. ſ. rex iudeoꝝ. Jo. 19. Erat aūt ⁊ ſuꝑſcriptio ſcripta ſuꝑ eū l̄ris grecis hebraicis ⁊ latinis: hic eſt rex iu. Et Mat. 15. Erat titulꝰ cāe eius inſcriptꝰ rex iudeoꝝ. Jdeo anteq̄ʒ ſniaret illū ait Pilatus iudeis. Ecce rex vr̄. At illi clamabant. Crucifige: crucifige eū: ait ill̄ Pilatꝰ. Regē vr̄m crucifigā. Jo. 19. Iteꝫ Jſa. 9. c. Multa noia ſimul ponit. d. Paruulus natus ē nob ⁊ filius datus ē nobis: cuiꝰ imperiū ſuꝑ humerū eius: ⁊ vocabit̄ nomē eius admirabilis cō

filiarius deus fortis pr̄ futuri seculi: ⁊ p̄nceps pacis. Lz alibi ista noia exposuerimus: tñ ad p̄ns sic exponamꝰ. Fuit eni xp̄s admirabilis qꝛ deus ⁊ hō creatoꝛ ⁊ creatura simul in vnū diues ⁊ paup̱. Qđ antea fuerat inauditū: ⁊ iō admirabil'. Itē mirabil' fuit i miraculoꝝ op̱atione. Luce. 5. Vidimꝰ mirabilia hodie. Itē mirabilis in sua ascensione. Isa. 63. Qui est iste q venit de edon tinctis vestibus đ bosra. Et. ps. Quis est iste rex glorie. Fuit s̄c̄o ꝯsiliariꝰ qꝛ alto dei p̄ris ⁊ suo ꝯsilio op̱atus ē salutis nr̄e mysteriū. Ad Ro xi. O altitudo diuitiarū sapie: ⁊ scie dei. Itē ꝯsiliarius: qꝛ ꝯsilia dedit salutis. Mat. 19. Si vis p̱fectus eē: va ⁊ vende oia q̄ habes: ⁊ da paup̱ibꝰ: ⁊ tu veni sequere me. Apoc. 3. Suadeo tibi emē a me aurū ignitū ꝓbatum vt locuples fias. Fuit tertio deꝰ: qꝛ lz xp̄s verꝰ eēt hō: erat tñ etiā verus deꝰ. Jo. 17. Hec ē vita eťna vt cog̊scant te verū deū: ⁊ quez misisti ihm xp̄m. ⁊ Jo. 9. xp̄s ait. Tu credis in filiū dei: ⁊ qs est dn̄e vt credā in eū. At illi ihs. Et vidisti eū: ⁊ q loq̇ť tecū ipse ē. ⁊ ille ait. Credo dn̄e. Et ꝓcidens adorauit eū: ⁊ fuit iste cecus natus. Fuit q̄rto fortis. Mat. 3. 3. Ego baptizo vos in aqua in pn̄iam. Qui aūt post me venturus ē: fortioꝛ me ē: cuiꝰ nō sū dignus calciamēta portare Luce. xi. Cū fortis armatus custodit atrium suū ⁊c̄. Ecce magna fortitudo. qꝛ manu inermi ⁊ affixa cruce debellauit aereas p̱tātes: vt ait Aug. ⁊ Jo. 12. Nūc p̄nceps huius mundi eijcieť foras. Fr̄ qnto pr̄ futuri seculi. i. p̱ ip̄z habemꝰ futurū seculū. Jo. x. Ego vitā eťnaz do eis: Et Luc. 22. Ego dispono vob̄ sicut disposuit mihi pr̄ regnū: vt edatis ⁊ bibatis in regno meo: ⁊ sedeatis sup̱ thronos iudicātes duodecī tribus isrl'. ⁊ Mat. 25. Venite bn̄dicti patris mei p̱cipite regnū ⁊c̄. Dicit̄ sexto p̄nceps pacis. Ad Ephe. 2. Ipse ē pax nr̄a q fecit vtraqz vnū: q reconcilliauit nos deo ⁊ angelis. In cuius signū in sua natiuitate cantauerunt angeli. Gloria in excelsis deo ⁊c̄. Et post resurrectionē suā anteq̄z celos ascenderet: erat istud mellifluum verbum in oꝛe eius pax vobis: ⁊ in p̱cepto ⁊ testō eā reliquit. Luce. x. In quācunqz domū intraueritis p̄mum dicite. Pax huic domui: ⁊ Jo. 14. Pacē relinquo vobis. pacē meā do vobis ⁊c̄.

Q non sine magno mysterio saluatoꝛ vocatus ē xp̄s. Conclusio secunda.

Ecipe s̄c̄am ꝯcl'onē: vz. Non sine magno respectu diuitus oꝛdinať: vt saluatoꝛ mundi xp̄s vocare: vbi tres inq̇ramꝰ ve. vz. Pͣ ve. ē ista. Quare saluatoꝛ mundi appellatus ⁊ vocatus ē xp̄us. 2ª est. Q̄ta ē v̄tus huius nois xp̄s. 3ª ē. An ista duo noia xp̄us ⁊ iesus sint noia synonima. i. idē importantia. Q̄tū ad p̄mam dico q̄ cū xp̄s dicať vnctus: ⁊ q saluatoꝛ eē debebat necesse erat gr̄a sp̄ūs sc̄i vngi. Quia nō ꝓpť merita nr̄a: sz s̄m suā m̄iam saluos nos fecit. merito p̱ antonomasiā. i. p̱ excellentiā ⁊ sup̱habūdantiā vnctiōis sp̄ūs sc̄i dictus xp̄s ē: qꝛ oēs sc̄i s̄m p̱tem: ipe v̄o s̄m plenitudinē a sp̄ū sc̄ō gr̄am accepit. imo ab ip̄o ceteri gr̄am acceperūt. i. Coꝛ. 15. Gr̄a dei sū id qđ sū: ⁊ gr̄a eius in me vacua nō fuit. Jo. 15. Sine me nihil potestis facere. Isa. 26. O ia bona nr̄a opatꝰ es in nobis Jaco. i. O ē datū optimū ⁊c̄. Jn. i. Plenū gr̄e ⁊ ve. Et rō: qꝛ in oi oꝛdine rerūz ē dať vnū p̄mū qđ sit metrū ⁊ mensura alioꝝ Et iō in oꝛdine vnctoꝝ datur vnꝰ p̄mus. ⁊ h̄ ē xp̄s ihs. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad s̄c̄am dico q̄ sicut gratia in xp̄o rōne suppositi ē infinita. ita v̄tus eius est infinita. Vnde tanta v̄tus in ea ē vt in hoc noie credentibus oia fiant. Audi Petrū Act. 3. c. Argentū ⁊ aurū nō est mihi quod autē habeo hoc tibi do. In noie ihu xp̄i surge ⁊ ambula. ⁊ de Paulo audi. Act. 16. Qn̄ liberauit quandā puellā a sp̄ū vbi dicit̄. Dolens aūt Paulus ⁊ ꝯuersus dixit spritui Precipio tibi in noie ihesu xp̄i exire ab. ea. ⁊ exijt eadē hoꝛa. Et multa alia miracula fecerit in v̄tute nois xp̄i. Mar. vl. In noie meo demonia eijcient ⁊c̄. ⁊ iō Paulus multomag̃ cōualescebat ⁊ ꝯfundebat iudeos affirmans. qm̄ hic ē xp̄s. Act. 9. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiam dico q̄ ista noia noia oio non idē ip̄oꝛtant qm̄ hoc nomē xp̄s dicit humanitatē qa s̄m q̄ hō ⁊ non s̄m q̄ deus vnctus ē. vt ex dict̃ p̄z Jesus autē idem est q̄ saluatoꝛ. vt diceť cōsideratione se. Saluare aūt cōpetit illi s̄m q̄ deus. et non s̄m q̄ hō. ideo vocatus ē xp̄s. Ih̄s i. hō et saluatoꝛ. i. deus. q̄re ⁊c̄.

Q a xp̄o oēs sūt dicti xp̄iani. Concl. 3.

Ecipe tertiā ꝯcl'onē vz. Quia xp̄s ē mensura oium nominū nr̄e fidelitat̃ inde xp̄iani oēs fuerūt appellati. vbi tres inquiramus ve. vz. Pria ve. ē. Qn̄ credentes in xp̄o vocati sunt xp̄iani. 2ª ē q̄t

modis efficit̄ qs xp̄ianus. 3ª ē. Qui sūt boni ⁊ veri xp̄iani. Quātum ad p̄mam dico ꝙ xp̄ianū nomen p̄mū Antiochie ē inuentum. Antea aūt credentes oēs discipuli vocabant̄. Act. xi. Peruenit s̄mo ad aures ecclesie que erat Hierosolimis sup̄ istis: ⁊ miserūt Barnabā vsq3 Antiochiā q̄ ꝓfect⁹ ē Tarsū: vt q̄reret Saulū. quē cum inuenisset p̄duxit Antiochiā: ⁊ annū totū ꝯuersati sūt in eccl'ia: ⁊ docuerūt turbā multā. ita vt cognominarent̄ p̄mū Antiochie discipuli xp̄iani h̄ ibi. Et sic postea deinceps oēs vocati sunt xp̄iani. De h̄ i āñcedentib⁹ etiā dixim⁹. vt reperire poteris i tabula nr̄a: q̄re ⁊c̄. Quātū ad s̄am dico ꝙ duobus modis efficit̄ qs xp̄ianus. s. p̄ baptismū ⁊ p̄ pacientiā ⁊ operationē. Primū p̄ baptismū. Act. 8. vbi ponit̄ qualit̄ Eunuchus cādacis regine factus ē xp̄ianus p̄ Philippū baptizantē eū. vbi dr̄. Aperiēs aūt os suū. s. Philippus euangelizabat illi ih̄m: ⁊ cū irēt p̄ viā venerūt ad quandā aquā. Et ait Eunuchus. Ecce aq̄: qs ꝓhibet me baptizari. Dixit aūt ei Philippus. Si credis ex toto corde tuo: l3 ⁊ r̄ñs ait. Credo: ⁊ iussit stare currū: ⁊ descenderūt vterq3 in aquā ⁊ baptizauit eum ⁊c̄. Et ibidē etiā dr̄. Philippus aūt descēdēs i ciuitate samarie p̄dicabat illis ih̄m. Cū autē credidissent Philippo euangelizanti de regno dei: ⁊ noie Iesu xp̄i baptizant̄ ⁊c̄. Et deni q3 oēs nos xp̄iani sum⁹: q2 baptizati sum⁹ in noie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄ūs sci: s̄m formā traditā a xp̄o. Mar. vl. Baptizātes eos in noie p̄ris ⁊c̄. Scd̄o xp̄iani fiūt p̄ patientiā i aduersitatib⁹ ⁊ opationē bonā. i. Pe. 4. Nemo aūt vr̄m paciat̄ q̄si homicida: aut fur aut maledi⁹: aut alienoꝝ appetitor. Si aūt vt christian⁹ nō erubescat: glorificet aūt deū in isto noie ⁊c̄. Inde xp̄s discipulis dicebat. Luc. xi. Eritis odio oib⁹ hoibus ꝓpter nomē meū. Et hic d̄ ꝑsecutionibus potes dicere xp̄ianoꝝ. ad Hebr. xi. Sci p̄ fidē vicerūt regna: opati sunt iusticiā ⁊c̄. Act. 4. Ibāt apl'i gaudētes a cōspectu cōsilij ⁊c̄. Quātū ad tertiam dico breuit̄ ꝙ xp̄us ostendit Mathei. 7. Qui sint hi veri ⁊ boni xp̄iani dicens. Non omnis q̄ dixerit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoꝝ: sed qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est. ⁊ ibidē ait. A fructibus eorum cognoscetis eos. De hoc vide supra vt in tabula notatur. Et h̄ sufficiant q̄3tum ad primā considerationem

De dignitate ⁊ nobilitate huius nois ih̄s. Consideratio secunda.

Ecundo loco quātū sit gloriosū ⁊ magnū nomen iesu videamus. vbi tres ꝯclones subinngam⁹ v3. Pria ꝯclo ē ista. L3 chrysto plura noia attribuant̄. Ih̄s tm̄ sup̄ oia cōpetit ei excell'ent̄. Scd̄a ꝯclo ē ista. Quāta sit mirabilis nominis iesu altitudo: ondit ⁊ declarat mirabilis ꝯpositio. Tertia ꝯclo ē ista Non fuit hoc nomen Jesus a peccatoribus. adeo depressū qn magis a deo sit sublimatum Q nomē ih̄s super oia nomina conuenit christo. Conclusio p̄ma.

Ecipe p̄mā ꝯclonē v3. Lic3 xp̄o ⁊c̄. dic totā. vbi tres ingram⁹ ve. v3 pª ve. ē ista. Que sūt noia q̄ mag' accōmodant̄ xp̄o 2ª ē ista. Quid interp̄tatur hoc nomē iesus. Tertia ē. Quare h̄ nomē ies⁹ mag' ꝯueniat xp̄o. Quātū ad p̄mā dico ꝙ aliq̄ noia ꝯueniunt xp̄o s̄m ꝙ de⁹: ⁊ aliq̄ s̄m ꝙ hō: inq̄3tū d̄s ifinita ei q̄dāmō noia ꝯueniunt Et rō qm̄ xp̄s inq̄3tū d̄s ē ifinit⁹: iō ⁊ ei ifinita noia accōmodāt̄: q2 p̄ finita explicari n̄ pōt vbi nō ad p̄ñs ꝙ aliq̄ noia xp̄o ꝯueniūt rōne deitat': aliq̄ rōne attributiōis: ⁊ aliq̄ rōne p̄sonalitat'. Ista ei noia ꝯueniūt rōne deitat': vt thethagramatō: qd̄ ē nomē dei magnū: ⁊ rōe sue magnanimitat' iudei i lamina aurea sculptū i frōte pontific' appēdebāt. qd̄ ⁊ Alexan. hierl'm intrās adorauit. Qui cū sup̄ h̄ a suis militib⁹ argueret̄: r̄ñdit: nō hūc: s3 p̄ deu3 illū rep̄ñtatū adoraui. Sic. n. hac nocte sup̄na pietas mihi i visiōe demōstrauit. Et tm̄ sōat hoc nomē thethagramatō qd̄ apud nos p̄nm vite ⁊ mortis. Itē ꝯueit ei h̄ nomē adonai qd̄ idē sonat qd̄ dn̄s. itē h̄ nom̄ otheos: qd̄ idē ē qd̄ de⁹. itē hischiros qd̄ ē idē qd̄ fort'. itē athanatos qd̄ idē ē qd̄ mortal': itē agios qd̄ idē qd̄ sāct⁹: itē sabaoth qd̄ ē idē qd̄ d̄s exercituū: item pātagrathon qd̄ idē ē qd̄ p̄r ꝑfecte disponens itē homosiō qd̄ idē ē qd̄ vni⁹ cēntie: itē kyrieleisō qd̄ idē est qd̄ dn̄e miserere. Hec sūt noia q̄ ꝯueniūt xp̄o rōe deitat'. Rōe v̄o attributionis ista ei noia accōmodāt̄. Et dicūt̄ attributōnis. q2 illi attribuūt̄ rōe quarūdā v̄tutū ⁊ opationū xp̄i. Quidditas. n. s̄m phm̄ p̄ v̄tutē cognoscit̄ v̄t⁹ per opationē: opatio aūt p̄ experientiā. Ex quo sequit̄ ꝙ per exp̄ientiā operum

dei deuenimus in cognitionē virtutū dei: ⁊ ꝑ cognitionē ꝟtutū dei deuenimus ī cognitionē diuine essentie. Nota ḡ ꝙ q̄ttuoꝛ sunt diuine opationes maxime note. ſ. potentie: ſapie: mi ſericoꝛdie. ⁊ iuſticie. Operatio potentie eſt no bis maxime nota in rerū creatione. ps. Oia q̄ cūqꝫ voluit fecit ī celo ⁊ in t̄ra. Ad Ro. 9. Uoluntati eius qs reſiſtit: ⁊ ſm hoc dicimꝰ ꝙ deus ē creatoꝛ: factoꝛ: pncipiuꝫ: ⁊ hꝰi. Et ſm noia potentie dr̄ ſcūꝫ ⁊ terribilis. ps. Sāctū ⁊ terribile nomē eius. Opatio ſapie maxime claret ī mūdi ordinatione ⁊ gubernatiōe. Nō ſolū eni deꝰ ī pncipio creauit celū ⁊ terrā: lucē ⁊ tenebras ſtellas ⁊ planetas aquā aerē igneꝫ ⁊ terrā hoiem aialia angelos arboꝛes: ⁊ alia q̄ bn̄t eē ꝑ eiꝰ potentiā cernimꝰ: ſꝫ etiā talia re cte oꝛdiauit diſtinxit ⁊ gubernauit: gubernat ⁊ gubernabit. vt in Gen̄. i. 2. ⁊. 3. c. Et ꝑ au gu. ibidē ſcribentē. Et ſm noia ſapie dr̄ deus ſapiens illuminatoꝛ cōſeruatoꝛ gubernatoꝛ ⁊ ductoꝛ ⁊ hꝰi. Et ſm noia ſapie dr̄ admirabile nomē eiꝰ. ps. Dn̄e dn̄s nr̄ q̄ꝫ admi. ē no. tuū in vni. ter. Opatio miſericoꝛdie maxie claret in pcōꝝ ſuppoꝛtatiōe. Et ſm h̄ deus dr̄ pater mīe patiēs ſimulans doꝛmiēs ⁊ hꝰi. Et ſm h̄ noia dr̄ amabilis. ps. Gloꝛiabūt ī te oēs qui diligūt ſalutare tuū. Opatio iuſticie maxime claret in pctōꝝ punitione. i. Thimo. 4. Uin dex ē dn̄s d̄ oibus hīs. Et ſm h̄ dr̄ deus vlci ſcens puniēs criminās. Et ſm h̄ noia ē deus foꝛmidabilis. ps. Deus vltionū deꝰ ⁊c̄. Ind̄ Pau. ad Ro. 1. clamabat. Inuiſibilia dei ꝑ ea q̄ facta ſūt intellecta ꝯſpiciunt. Et Iſido. d̄ ſūmo bono. Sicut ars in laudē artificis r̄toꝛ quet: ſic creatoꝛ in ſua creatura laudat. Et ſic pꝫ q̄ noia ꝯueniant deo ex rōne attributionis. 3ꝰ aliq̄ noia ꝯueniūt xp̄o vt deꝰ rōne pſonali tatꝭ. Et h̄ ſūt ꝑmarie pr̄ filius ⁊ ſpūs ſcūs: que ſūt tria noia diuinarū pſonaꝝ. Un̄ pr̄ ſic ē pr̄ ꝙ nō filiꝰ: ⁊ filius ſic ē filius ꝙ non pr̄ ⁊c̄. Et xp̄o ꝯuenit filiꝰ. i. h̄ nomē filius ⁊ non pr̄ nec ſpūs ſctūs. vn̄ Hilariꝰ. 7. d̄ trini. ſup illo ver bo. Io. 6. Sic me miſit viuēs pr̄: ita ego vi uo ꝓpt pr̄em. ſic ait. viuēs deꝰ ex nā viuentis eīna ptāſē. ⁊. 9. d̄ trini. Aug. ait Predicamꝰ ex deo pr̄e eiuſdē gnīs genitā nām nālit in ſe gignētē hūiſſe nāꝫ. h̄ ille. Xp̄s ḡ ē ita filiꝰ dei ꝙ n̄ pr̄. iō ſepiꝰ vt hāc pſonalē diſtictionē oſtē deret. rogabat pr̄em. Io. 22. Pr̄ ſi poſſibile ē ⁊c̄. ⁊ Io. 17. Pr̄ clarifica filiū tuū ⁊c̄. et ſic pꝫ que ſūt noia que cōueniūt xp̄o rōne deitatis. i. inq̄ꝫtū deꝰ. Uideamꝰ mō q̄ noia ei cōueniant rōe hūanitatis. i. inq̄ꝫtū hō. Et dico ꝙ q̄dā ei ꝯueniūt rōe infirmitatꝭ q̄dā rōe placabilitatis q̄dā rōe ſil'itudis ⁊ ꝓpetatꝭ. ⁊ q̄dā rōe tā hūa nitatis q̄ꝫ dinitatis. Scd̄ꝫ paſſibilitatē dr̄ xp̄s moꝛtalis paſſibilis paup medicꝰ infans. ⁊c̄. ⁊ ſic pꝫ tot vocari noibꝰ quot infirmitates nr̄as accepit. vt pꝫ i. 3. ſniaꝝ. di. 15. c. i. et Iſa. liij. Uere langoꝛes nr̄os ipſe tulit ⁊c̄. Scd̄ꝫ pacē ⁊ placabilitatē dr̄ recōciliatoꝛ. vn̄ Bona. i. 3. di. 19. ait. Si querat ſm quā nām debeat dici xp̄s mediatoꝛ cū mediatoꝛ dicat offm̄ recōcilia toꝛis: ⁊ recōciliatoꝛ debeat differre ab his q̄s recōciliat. ⁊ xp̄s ſm nām dinā ſit cui ſit recon ciliatio. manifeſtū eſt ꝙ ſm nām dinā recōci liatoꝛ dici nō pōt. Et cū nulla alia vltra dinā nām ſit in xp̄o q̄ꝫ nā humana. neceſſe ē dicere ꝙ xp̄s ſm nām humanā ē recōciliatoꝛ. Inde Apl's. Recōciliati ſumꝰ per moꝛtē filij eius. Habebat. n. dulciſſimꝰ Ieſus ꝓprietates ali quas quibꝰ cū deo ⁊ hoie cōicabat. ſꝫ iuſtitiaꝫ ⁊ inocētiā cū deo cōueniebat. ⁊ ſm moꝛtalita tē cū hoie. dū ḡ moꝛs iūgit iuſticie in ipſo xp̄o ꝯfederat hō moꝛtal' cū deo iuſto ⁊ imoꝛtali. ⁊ bn̄ nota hanc regulā ꝙ lꝫ tota trinitas pncipa lis fuerit nr̄e redēptiōis actoꝛ: tn̄ ſic executoꝛi ſm humanā aſſūptā nāꝫ cōuenit xp̄o ⁊c̄. Hec de intētione p̄dicti doctoꝛis. Scd̄m ſil'itudinē dr̄ petra lapis angularis rōne eccl'ie q̄ ſup hu meros xp̄i fūdata ē: ſic ſup duriſſimos lapides Itē dr̄ leo. rōne foꝛtitudis. Itē ſol rōe clari tatis. ⁊ ſic de alijs. Rōne vtriuſqꝫ nāe nul lū inter oia noia ſic ei accōmodat ſic iſtud no mē Ieſus. de quo in ſequētibꝰ. ⁊ iſta ſufficiāt ꝓ pn̄ti ꝟi. Q̄tū ad ſcdm ꝟi. dico ꝙ Hiero. in interptatiōibꝰ ſuis dic̄ h̄ ſciſſimū nomē ih̄s q̄druplicē hr̄e ſignificatōꝫ. Dr̄. n. ſalꝰ. ſaluta ris ſalutare ⁊ ſaluatoꝛ. Dr̄. n. nr̄a ſalꝰ. quia in nullo alio noie ſaluati ſumꝰ. Act. 4. Non eſt aliud nomē datū hoibꝰ ſub celo ī q̄ oppoꝛteat ſaluos fieri credētes. ⁊ Io. 17. hec ē vita eter na vt cogſcāt te veꝝ deū ⁊ quē miſiſti Ieſum xp̄m. ps. Dic dn̄s ſalꝰ tua ego ſū. idē Foꝛtitu do mea ⁊ laus mea dn̄s ⁊ factꝰ ē mihi i ſalutē ps. Dn̄i ē ſalꝰ. ⁊ ſup ppl'm tuū bn̄dictio tua. idē. Dediſti mihi ꝓtectiōꝫ ſalutꝭ tue ⁊ dextera tua ſuſcepit me. idē. Dn̄s illuīatio mea ⁊ ſalꝰ mea quē timebo. idē. Intēde i adiutoꝛiū meū dn̄e deꝰ ſalutꝭ mee ⁊ idē. Deꝰ aūt rex nr̄ añ ſcl'a

355

operatus ē salute ī medio t̄re. Et ad Heb. x.
Semel oblat⁹ ad mltoꝝ exhaurienda pctā. 2°
sine pctō appebit expectātib⁹ sc in salutē coꝝ ꝑ
fidē. ⁊ Apoc. 7. Sal⁹ deo nr̄o q̄ sedet sup tro
no ⁊ agno ⁊c. Itē ihs dr̄ salutaris. q꞉ ꝑ mo
dū salutatōis cōcept⁹ ē. Luc. i. Aue grā plena
Itē ꝑ modū salutatiōis a ppl̄is honorabatur.
Math. 9. Ois ppl̄s vidēs ihm stupefact⁹ est
⁊ recurrētes salutauert̄ eū. Itē ꝑ modū saluta
ris fuit a iudeis illusus. Mat. 26. c. Imponūt
Iesu plectētes coronā spineā: ⁊ ceperūt saluta
re eū. Tertio ihs dr̄ saluator. Mat. 2. Ipse
eni saluū faciet ppl̄m suū a pctis coꝝ. ps. Dir
rige me in v̄itate tua: q꞉ tu es de⁹ saluator me⁹
⁊ te sustinui tota die. Isa. 45. Rorate celi de/
sup ⁊ nubes pluāt iustū: apiat̄ t̄ra ⁊ germinet
saluatorē. ⁊ ibidē v̄e tu es de⁹ abscōdit⁹: de⁹
isrl̄ saluator. ⁊ Daniel. 6. Ipse ē liberator atq꞉
saluator faciens mirabilia ⁊ sig̃ in celo ⁊ in t̄ra
q̄ liberauit Danielē de lacu leonū. ⁊ Zacha. 9
Exulta satis filia syō iubila filia hierl̄m. Ecce
rex tu⁹ veniet tibi iustus ⁊ saluator. ⁊ Luc. 2.
Ecce euāgelizo vobis gaudiū magnū. q꞉ nat⁹
ē nobis hodie saluator mūdi: q̄ ē xp̄s dn̄s i ci/
uitate Dauid. ⁊ Io. 4. Ipsi audiuim⁹ ⁊ scim⁹
q꞉ hic ē saluator mūdi. 2 ad Titū ꝑ. Apparuit
grā dei ⁊ saluatorꝭ nr̄i oib⁹ hoib⁹ erudiēs nos
vt abnegātes ipietatē ⁊ secularia desideria: so
brie pie ⁊ iuste viuam⁹ in h̄ seculo expectantes
btām spem ⁊ aduētū magni dei saluatorꝭ nr̄i.
⁊ c. 3. ait. Appuit benignitas ⁊ hūanitas sal/
uatoris nr̄i dei: nō ex opib⁹ iustitie q̄ fecim⁹ sꝫ
ꝑꝫ suā miām saluos nos fecit. ⁊ ad Eph. 3. sal
uatorē expectam⁹ q̄ reformabit corp⁹ hūilitatꝭ
nr̄e cōfiguratū corpi claritatꝭ sue. Alexander
tn̄ de ales. in. 3. dic̄ ꝙ Ihs tripliciter pōt dici
saluator. s. a potētia saluādi ab hitu saluādi. ⁊
ab actu saluandi. Si cōsiderat̄ vt a potētia sal
uandi: tūc dic̄ ꝙ hoc nomē Iesus conuenit ei
ab eterno. Si ab habitu saluādi: tūc cōuenit ei
ex pte: ⁊ ipositū fuit ei ab angelo. Luce. 1. Vo
cabis nomē ei⁹ Iesum: qd̄ vocatū ē ab ange/
lo ꝑusq꞉ in vtero cōciperet̄. Si ab actu saluan
di: sic ꝯuenit ēt ei ex tpe: sꝫ ioppositū ē ei a Io
seph. Mat. 1. Vocabis nomē ei⁹ Iesū. Ipse
eni saluū faciet ppl̄m suū a pctis coꝝ. q̄re ⁊c. ⁊
hec tibi sufficiāt ꝓ p̄nti v̄i. Quātū ad tertiā
v̄i. dico ꝙ magis hoc nomē Iesus conuenit
q꞉ nullū aliud tā diue ⁊ humane nāe dignitatē
ostendit sicut hoc bn̄dictū nomē Ihs. Sed de
hoc in cōclusione sequēti. q̄re ⁊c.

Decōpōne h⁹ nois Ihs. Cōclo secūda

Ecipe t̄am cōclonē. vꝫ. Quāta sit mi
a rabilis nois ihu altitudo: ondit ⁊ de/
clarat ei⁹ mirabilis cōpositio. vbi tres
inquiram⁹ v̄i. vꝫ. Prima v̄i. est ista. Ex
quot syllabis cōponit̄ hoc bn̄dictū nomē ihs.
Scd̄a est. Ex qb⁹ l̄ris cōponat̄. Tertia ē
An aliq alij repiant̄ vocati hoc noie ihs. Quā
tū ad ꝑmam dico ꝙ hoc nomē Iesus hꝫ duas
syllabas: vt ostendat̄ ꝙ in xp̄o sūt due nature.
s. humana ⁊ diua. Diuina ex patre de q̄ natus
est sine matre. Humana ex matre de q̄ natus
e st sine patre. Audi naturā humanā. Verbū
caro factum ē. ⁊ habitauit in nobis. audi nām
diuinā. In p̄ncipio erat verbū. ⁊ verbuꝫ erat
apud deum Item audi naturā humanā. Pa
ter maior me est. audi nām diuam. Ego ⁊ pat
vnum sum⁹. Item audi nām humanā. Tri/
stis ē anima mea vsq꞉ ad mortē. audi naturā
diuam. Potestatē habeo ponendi aiam meā
⁊ iterū sūmēdi eaꝫ. Sicut ergo due syllabe sūt
in vno noie ita due nature supposita\[n\]t̄ in vno
supposito. q꞉ non due ꝑsone. sꝫ vna sub duab⁹
naturis in xp̄o existit. vt patuit supra sabbato
tertie dn̄ice. in ꝑma cōsideratione. Vis tu aia
cara videre magnitudinē huius nomis. ihus
declina illud. O grāmatice: quō declinat̄ ihs
dicit ipse ꝙ Doctrinale dicit. Dat Iesus vm
quarto. v reliquis semper habeto. In nomie
dei declina illud. Ecce. Noiatiuo hic Iesus
Genitiuo huius iesu. Datiuo huic iesu. Ac/
cusatiuo hunc iesū. Vocatiuo o iesu. Ablatio
ab hoc iesu. Tres ergo inflectiones habet. s.
Iesus iesu. ⁊ iesū. Prima finit̄ in. s. 2ª in. u.
tertia in. m. Iunge mō simul litteras has. s.
s. u. m. quid queso sonat. Sum. iesum. i. ego
sū deus. Ie. n. apud hebreos idē sonat quod
de⁹. Ie. igit̄ sum. i. ego sū de⁹. Nulla. n. res
dicere potest sū in veritate ꝓpria: nisi sol⁹ de⁹
quia omne temp⁹ deo presens est. nec in eo p̄/
teritū aut futurum cadit. Successiua eni tem/
pore mensurant̄. quia tēpus est mensura mo
tus. 4. phisicoꝝ. Permanētia aūt mensurāt̄
euo: Quodlibet. n. ꝑtinens siue sit substantia
siue accidēs dūmō a mutatione quacūq꞉ pre/
scindat̄ mēsurat̄ euo. ita ꝙ subm cuī ē cui ter/
nū. vn̄ Boeti⁹ 3° de ꝯsō. O q̄ ꝑpetua mūdū
rōne gubernas. Terraꝝ celiq꞉ sator qui tem/
p⁹ ab euo. Ire iubes. stabilisq꞉ manēs das cū

90

cta moueri. Eternitate vero mēsurant̄ que ñ habēt pncipiū neqȝ finē. Et hec sunt tm̄mo/ do diuina. Inde Boeti⁹ vbi. s̄. Etn̄itas ingt ē interminabilis vite simul: ⁊ semel tota posi tio. Successiua g̊ habuerūt pncipium: ⁊ habe būt finē. pmanentia habuerūt pncipiū: : sȝ nō habebūt finē: vt angeli: ⁊ aie rōnales. Etna aūt ut ipsa diuina nō habuerūt pn^m: neqȝ ha/ bebūt finē. Quar̄ ɔcludam⁹ q̄ successiua dicē nō pn̄t ego sū: cū sint semp in ɔtinuo motu: ⁊ hinc ē q̄ qdā phi dixerūt q̄ nō possum⁹ d̄ ea/ dē aqua nūero currenti bibere ,ppt̄ ɔtinuum fluxū. Inde instās pn̄s ē q̄si ipceptibile. Iteȝ nec pmanentia dicē pn̄t: ego sū: q2 añ istans i ceptionis sue ista ,ppō ego sū fuit falsa. g̊ solū mō dl̄nis psonis ɔuenit hoc vbū sum: q2 sēp de eis verū fuit dicē: ego sū: ⁊ nūq̄ȝ fui vel ero nisi p respectū ad nos. Iñ in exodo legimus. Cū dn̄s Moysen ad Pharaonē mitteret vt dimitteret pplm isrl̄: ait. Illi dicas. Ille q est misit me. Et xp̄s ait. ego sū q sū. Vbū eni sub stantiuū ē: q̄re ⁊c̄. Qntū ad 3am dico q hoc nomē iesus hȝ qnqȝ lr̄as: ex qbus tanq̄ȝ ex qn qȝ ptib⁹ integralib⁹ cōponit: q̄x tres sūt voca les ⁊ due sunt ɔsonantes. vocales sunt. i. e. ⁊ u. ɔsonantes sūt. s. ⁊. m. Vocalis s̄m grām̄a ticos ē q dat sonū de p se. pōt eni eē pfecta ps vni⁹ dictionis: vt ista lr̄a. a. ē pfecta ps h⁹ v/ bi amo. Cōsonans aūt nō reddit sonū d̄ p se: q2 nō pōt sine vocali eē pfecta ps alicuiu⁹ di/ ctionis. sȝ bn̄ iūcta cū vocali. Ista oīa patēt ex ptis i grām̄atica. Quid g̊ significant i h̄ no/ mine ih̄us due ɔsonātes: ⁊ tres vocales. Cer te due ɔsonātes i vno noie significāt hūanita tē xp̄i i vna psona. hūanitas. n. ex aia ⁊ corpe ē: ⁊ xp̄s verā hūit hūanitatē. g̊ verā aiaȝ ⁊ car nē: vt ex̄ d̄ here. c. cū xp̄s. Et rō ē: q2 sicut con sonās nō sonot de p se: ita aia ñ sonat psonaȝ d̄ se: nec corp⁹ psonā d̄ se. Et ēt sic si ɔsonātes simul iungāt ñ sonāt d̄ p se: sȝ bn̄ iūcte cū voca li: ita aia ⁊ caro nō ɔstituerūt vnā psonā i xp̄o q2 tunc fuissent due psone. Sȝ bn̄ iūcte cū pso na dina: tūc ille hō dict⁹ ē vna psona. Nā pso na dina abstulit ab illa cōpositione aie ⁊ cor/ pis viȝ psonalitat̄: q2 sufficiēs erat psona ipa dina sustētare duas in xp̄o nās. s. diuinā ⁊ hu manā. In nob āt psoalitas surgit ex ipsa vni one aie ⁊ corpis: q2 aia nō ē psona p se vt di/ cūt theologi ɔ̄ mgr̄ȝ i. 2. sniax̄. Tres āt voca. i vno noie significāt tres psoas i vna sb̄a quē admodū Abrahā tres vidit ⁊ vnū adorauit. ⁊ Aquilinus ille discipulus clamat. tres sūt q te stimoniū dant in celo: pr̄ vbū. ⁊ spūs scūs. ⁊ hi tres vnū sūt. Et sic q̄l ibet vocalis dat sonū de p se. ita q̄libet psona dat sonū de p se. s. pr̄ fi lius ⁊ spūs scūs psona. n. ē rōnalis sub̄a per se sonās. Quare cōcludam⁹ q̄ ih̄s inquātū de⁹ p se sonat nō aūt inquātū hō. q2 psona dina vi psonalitatis ab hūanitate retinuit vt dictum ē Et nō vlteri⁹ q̄ hoc bn̄dictū nomē Ih̄s habȝ illas easdē lr̄as q̄s hȝ h̄ nomen Iehuuc. qd̄ dicūt iudei nomē ineffabile. vñ nec illud ,pfer tur audēt: sȝ loco illi⁹ scribunt ⁊ proferunt hoc nomē adonai. Reuera illud ē ineffabile: non quidē quātū ad sonū: sȝ quātū ad intellectū: q2 tres ille vocales in vno noie trinitatē psona rū in vna subā designāt. Et tante vtutis ē h⁹ nomē Iehuuc. vt peritissimi asserūt hebreox̄ q̄ si distinguat̄ in tres dictōes: q̄libet illax̄ si/ gnificat idē qd̄ totum Iehuuc. vt si dicat̄. Ie. hu. ue. qd̄libet illox̄ ē nomē dei. Ie. eni ē qd̄ de⁹ sicqȝ de alijs. vt inuat̄ q̄ q̄libet psona dini na sic̄ ⁊ ipsa nā ē vn⁹ de⁹. Media aūt lr̄a. s. e. geminat̄. q2 media tm̄ psona geminū hȝ in di uinitate respectū: qm̄ fili⁹ est a pr̄e: ⁊ ab ipso fil cū pr̄e spūs scūs. O mira ⁊ ,pfūda sapia dei qȝ ppulchre ⁊ subtiliter redemptori nr̄o s̄m duas nās vnū nomē adinuēit. Quis ille tā prudēs qui ab altitudine isti⁹ bn̄dicti nois nō ɔfūdat̄. q̄re ⁊c̄. Quātū ad tertiā vi. dico q̄ tres alij precipue vocati sūt in veteri testō hoc nomine Ih̄s. Prio Iosue q dr̄ ih̄s naue. Eccl̄. 46. Vir fortis in bello Ih̄s naue. Scd̄o dr̄ Ih̄s fili⁹ Iodech. vt pȝ Aggei. 2. Tertio Iesus fili us Sirach. Ecc̄. 46. ⁊ tn̄ isti nō fuerūt tāte di gnitatis sic̄ xp̄s. Sȝ hoc ideo factū ē vt essent figura veri Iesu. Nā Iosue vir fortissimus fuit q filios isrl̄ introduxit extirpatis cananeis in terra ,pmissionis: qd̄ fuit figura fortissimi athlete xp̄i q sua fortitudine ⁊ potentia debel/ lauit aereas ptātes: ⁊ tādē debellato sathana introduxit nos in eternā gl̄iā: vt dcm̄ ē. s̄. q̄ saluator nr̄ ē. Itē iesus filius Iodech fuit sa/ cerdos q edificauit tēplū. Et h̄ in figurā sūmi sacerdotis xp̄i: q semetipsū obtulit. Isa. liij. ob latus ē: q2 voluit. Itē ih̄s Sirach fuit doctor eximi⁹ in figurā veri doctoris iesu xp̄i q sua do ctria totū vniuersū plustrauit. ⁊ h̄ iō q2 adhuc tenell⁹ in medio doctox̄ interrogantē ⁊ rn̄dē/ tē inuenerūt illū parentes ei⁹. Et sic siqui alij

356

repiãtᷣ h̄ noīe vocati: illō figurã dicamꝰ Vi ie-
su xpi. q̃re ⁊c̄. ⁊ hec sufficiãt ꝓ ꝑa cōcl'one.

De sublimatōe hꝰ noīs ihs. Cōcl'ō tertia.

a Ceipe tuã ↄcl'onē. vʒ. Nō fuit h̄ no-
mē ihs a pctōribꝰ adeo depssũ qn ma-
gis adeo sit sublimatũ. vbi tres īgra
mus. Vi. vʒ. Pria Vi. ē ista. Qui sũt illi q
magl̄ nomē iesu xpi subsanauerīt. 2ª ē. Quō
sci illũ honorauerũt. 3ª ē. quō pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūs
scūs illũ exaltauerīt. Qtũ ad ꝑmã dico vt sub
sanatōes iudeoꝝ relinq̄mꝰ qꝛ nũq̃ʒ fuit filiꝰ dei
xps ihs sic subsanatꝰ sicᷣ fit hodie a miſis xpia
nis. Nã si diligēter oēs mũdi statꝰ ↄsiderabi
mus: nō nisi xpi iesu irrisores repicimꝰ heu ꝓ
chdolor: totꝰ mũdus in malo ligno positus ē.
Recessit eni a sacerdotibus iusticia a ꝑncipi-
bus ↄsiliũ a seniorib' fides a ppl'o: amor a pa-
rentibꝰ reuerētia a subditꝭ: charitas a p̄latꝭ: di
sciplina a doctoribꝰ studiũ a scholaribꝰ: religio
a monacis: deuotio a monialibꝰ honestas a iu-
uenibꝰ timor a ſuitoribꝰ: fidelitas a militibus
ↄcordia a ciuibꝰ couicinitas a rusticis Vitas a
mercatoribꝰ largitas a diuitibꝰ patiētia a pau-
peribꝰ castitas a Vginibꝰ timor a viduis: pudi
citia a ↄiugatꝭ. ⁊ tota italia iã corrupta ē ⁊ fe-
tet vsq̃ʒ ad nares dei. de qbꝰ aliq̄ dixim' sup̄ in
ſmone de abusiōibꝰ mũdi. Longior enī q̃ʒ in
stitui ſmo cēt: si oiuʒ ꝑticulariter statꝰ discur-
rere vellē. Nō. n. hodie ē Ve q̄ faciat bonũ ñ
ē vsq̃ʒ ad vnũ. Jsa. i. Dereliquerũt dñʒ bla
sphemauerunt scm̄ isrl' alienati sũt retrorsum
⁊c̄. ad phil'. 2. Oēs q̄ sua sũt q̃rũt nō q̄. ihu xpi
⁊ Hiere. 2. Verterũt ad me tergũ ⁊ nō faciē
⁊ in tpe afflictōis sue dicēt: surge ⁊ libera nos
Et. 32. ait. Verterũt ad me terga ⁊ nō facies
cũ docerē eos diluculo ⁊c̄. ⁊ h̄ sufficiãt ꝓ ꝑma
Vi. Qtũ ad ꝯam dico qꝛ sci q̃tuor mōis ma-
xime nomē ihu venerati sũt. s. iuocatōe cōfes-
sione bñdictōe ⁊ inclinatiōe. Prio iuocatiōe.
Paulꝰ: Oia q̄cũq̃ʒ facitꝭ in Vbo aut in ope i
noīe ihu xpi facite. 2º ↄfessiōe. Pau. Corde
eni crediᷣ ad iusticiã ore aũt ↄfessio fit ad salu
tē. ad phil'. 2. Ois lingua ↄfiteaᷣ. qꝛ dñs no-
ster ihs xps in gl'ia ē dei pr̄is vide s̄ ſmōe. 9.
3º bñdictōe. ps. Sit no. eiꝰ bñdi. in sec. idē
Bñdicã dñm in oi tpe sp laus eiꝰ in ore meo.
idē Benedicã te in vita mea ⁊ in noīe tuo le-
uabo manꝰ meas idē. Cantate dño ⁊ bñdicite
noi eiꝰ ãnũciate de die in diē salutare eiꝰ. 4º
in inclinatōe. ad phil'. 2. In noīe ihu oē genu
flectaᷣ celestiũ terrestriũ. ⁊ infernoꝝ. Sʒ de h̄
ↄsideratiōe sequēti. quare ⁊c̄. Quãtum ad
tertiã dico qꝛ Paulꝰ satis oñdit illud ad phil'.
2. c. Propter qd̄ inqt exaltauit illum ⁊ dedit
illi nomē qd̄ est sup oē nomē. s. hoc nomē ihs
Exaltauit illũ aũt tripliciter. s. quo ad scōs suos
quo ad ecclesiã. ⁊ quo ad gloriã. Sʒ de hoc in
tota ↄsideratōe sequēti. Nō tñ q̄ ʒtũ ad pñs qꝛ
xps exaltatꝰ ē qnq̃ʒ mōis. Primo exaltatꝰ est
in cruce. Jo. 3. Sicᷣ exaltauit Moyses serpē-
tem in heremo: ita exaltari oʒ filiũ hois. Et. c.
xij. Ego si exaltatꝰ fuero a terra oia trahaʒ ad
meipsũ. Scd̄o exaltatꝰ est in resurrectiōe. ad
phil'. ij. Exaltauit illum ⁊ dedit illi nomen ⁊c̄.
Tertio in ascēsiōe. ps. Eleuata ē magnifi-
cētia tua sup celos. Quarto in gētiũ cōuersi
one. ps. Exaltabor in gentibꝰ ⁊ exaltabor i ira
Quito i extrema retributōe. Jsa. lij. Ecce
isrl' ſuus tuꝰ exaltabiᷣ ⁊ eleuabiᷣ. ⁊ erit subli-
mis valde. Mat. 16. Ammō videbitis filium
hois veniētē i nubibꝰ celi ⁊c̄. Et i hac vltima
exaltatōe qdã erũt cũ xpo iesu cãtãtes qdã plo
rãtes. Plorãtes qdē erũt dãnatiōes. Sap. 5.
Dicēt intra se pniam. s. isructuosã agētes: ⁊ p̄
ãgustia spūs gemētes. hi' sũt q̊s aliqñ habuiʒꝰ
i derisũ. ⁊ i silr̄itudinē ipro pij. nos isensati vi-
tã illoꝝ estiabaʒꝰ isaniē. ⁊ finē eoꝝ sine hono-
re. Ecce quō cōputati st̄ int̄ filios dei. ⁊ int̄ scōs
sors illoꝝ ē. Cãtãtes erũt oēs iusti. Jsa. lj. Et
nũc q̄ redēpti st̄ a dño. s. ihu reuerteᷣ. s. ad deũ
a q̊ ꝑ creatōʒ habuerīt eē. ⁊ veniēt i syō. i. in ec
clesiã triũphãtē laudãtes. qꝛ. s. hec ē vita eorũ
laudare deũ. ps. Bti q̄ habitãt i domo tua in
secl'a secl'oꝝ laudabũt te. ⁊ leticia sempitna sup
capita eoꝝ. ad Ro. 8. Nō sũt ↄdigne passio-
nes hꝰ seculi ad futurã gloriã. Jsa. 35. Veni-
ent in syon cũ laude ⁊ leticia sempitna sup ca-
pita eoꝝ gaudiũ ⁊ exultationē obtiebũt. ⁊ seqᷣ
ꝯfugiet dolor ⁊ gemitꝰ dolor. s. ois mali itrin-
seci. ⁊ gemitꝰ. s. ois mali extrinseci. Ego ipse
cōsolabor vos dicᷣ dñs. 2. Cor. i. Pr̄ miarũ ⁊
deus totiꝰ ↄsolatōis. Dupl'r ↄsolãᷣ sci. s. i vi-
dēdo deũ ⁊ xpʒ hoieʒ. Jo. 17. Hec ē vita eter
na: vt cognoscant te verũ deuʒ. ⁊ quē misisti.
Jesum xpm ⁊c̄. Jsta sufficiant.

De honore ihu xpi ⁊ gl'ia. Cōsideratō ꝑma

d E honore et reue
rētia ihu xpi tertō loco videamꝰ
vbi tres alias ↄcl'ōes subiũgamꝰ

vȝ. Nūq̄ȝ fuit iesus in cruce a iudeis tm̄ vitupatus. qn mlto magis fuerit a discipulis exaltat⁹. 2ª ɔclo ē. Nūq̄ȝ fuit iesus a iudeis tm̄ derisus in synagoga ⁊ coꝝ tēplo qn mlto magis in eccl'a xp̄iana sit honorat⁹. 3ª ɔclo ē ista Nūq̄ȝ fuit in mūdo iesus tm̄ spretus· qn multo magis sit in gloria celesti sublimatus.

Qualr a discipulis xp̄s fuit in eoꝝ p̄dicatiōibus ⁊ dictis ⁊ factis exaltat⁹. Cōclo p̄ma.

Ecipe p̄mā ɔclonē ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres

a igram⁹ Vi. vȝ. Pria Vi. ē ista. An crux xp̄i q̄ fuit ei⁹ grāde suppliciū fuerit p nomē iesu aliq̄ mō exaltata. 2ª Vi. ē ista: Quot mōis fuit ih̄s in cruce subsanat⁹. 3ª ē Quō a discipulis fuit iesus exaltat⁹. Uȝtuȝ ad p̄mū dico q̄ ꝓpter iesu nomē crux q̄ erat latronū suppliciū decē modis p̄ncipaliter fuit exaltata: vȝ. In alta ⁊ stupēda figuratōe. In mirabili formatiōe. In ornata decoratōe. In magni mysterij cognitōe. In miraculoꝝ opatōe In predicātiū laudatōe. In singulari impssione. In hostiū deiectōe. in adoratōe. Et i hūili assūptōe. Primo nobilitatē scē crucis ostēdit alta ⁊ stupēda figuratio. Prima .n. ei⁹ figura ab ip̄o initio nascētis mūdi precessit: qñ formauit de⁹ hoiēȝ de limo terre. Quid .n. ipsa statura hūana expāsis manib⁹ ⁊ brachijs oñdebat nisi expsse formā crucis: vt p cā vȝ formā intelligeref reformādus: in q̄ homo fuerat format⁹. Scd̄o figuraf in arca quā trecētoꝝ cubitoꝝ cōposuit: in qua saluata ē hūana nā. Gen̄. 6. Quid .n. iste numer⁹ oñdit nisi signū crucis: qꝛ p̄ma ei⁹ lr̄a tau ē qd̄ fuit sigⁿ crucis: ⁊ per ipsam saluati sum⁹. p̄ma Pe. i. Nō corruptibilib⁹ auro vl' argēto redēpti estis ſȝ p̄cioso sanguine iesu christi agni imaculati. Apoc. i. Lauit nos a pctis nr̄is in sanguine suo. Tertio figuraf p scalā Jacob: p quam angelos ascēdētes ⁊ descendentes ɔspexit: et cui⁹ cacumē celos tāgere videbaf. Gen̄. 28. Per hāc aīe a penis liberate mysterio āgelorū descēdētiū portāf ad celū. Per hāc gl'osus Stephan⁹ ascēdit vidēs celos aptos: cum ait. Dn̄e iesu accipe spm̄ meū. Act. 7. Quarto figuraf i limitōe quā faciebāt filij isrl' i exitu de egypto. nā sup vtrāq̄ȝ postē ⁊ sup limiare domū tingētes sanguie agni pascal' formā cruc' depingebant: p quā liberati sūt ab exterminatore. Exo. 12. Quā si nos sup postē cordis ⁊ oris sup liminare cordis tinxerim⁹ sanguine crucifixi liberabimur ab illo exterminatore q ē malleus vniuerse terre. Quinto figuraf in orone Moysi. Moyse nāq̄ȝ orāte in mōte extensis brachijs ⁊ manib⁹ in formā cruc' vincebat ppl's dei. Exo. 17. Sic ⁊ iesus in cruc' expansis manib⁹ orās: ppl's xp̄ian⁹ victoriā salutis obtinuit. Sexto figuraf in arbore iuniperi sub vmbra cui⁹ Helias sedit. 3. R. 19. Sic ⁊ i oib⁹ tribulatōib⁹ crucis vmbra refrigeriū prestat. Cāt. 2. Sub vmbra illi⁹ quē desiderarerā sedi: ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. O dulcis aīa q̄ in isti⁹ caduci mūdi ardore ardes: ⁊ sudore caloreq̄ȝ honoꝝ tpaliū plena es: ⁊ ꝓpicoꝝ amissionē affligeris. veni sub vmbra h⁹ scissime crucis ⁊ refrigeraberis. Si tribular' crucē hāc respice: ⁊ in ea pendētē ɔsidera: an ipse ꝓ te magis an tu ꝓ ipso magi' patiar' cōputa dolores tuos cū suis. Si onere pctoꝝ g̃uaris sub vmbra hac qesce. ⁊ ne desperes. Ecce in ea pēdēs nō vindictā: ſȝ pacē clamat: dicens pr̄ ignosce ⁊c̄. Quid erras nullū salubrius remediū ligno crucis ⁊c̄. Quid in tātis figuris moror. Breuiter h̄ btā crux ē lapis ille erect⁹ in titulū sup quē nr̄ Jacob .i. Jesus oleum mīe fudit. Gen̄. 28. Hic ē loc⁹ vbi frēs Joseph tinxerūt tunicā ei⁹ in sanguine hedi. Gen̄. 38. Hoc ē lignū missū in aq̄s marath ⁊ dulcorate sūt. Exo. 15. hec ē Vga q̄ pcussa petra dedit aq̄s in habūdātia. Nūeri. 21. Hic est Paul⁹ in q̄ erecte serpēte eneo: oēs q in euȝ aspiciebāt: a morsib⁹ serpētū liberabāf. Nūeri 21. Hec ē cythara in q̄ nr̄ Dauid pulsans malignoꝝ spirituū impet⁹ refrenebat. i. R. 16. ⁊ vlti. Et sic de alijs. Certe aīa tot sūt h⁹ bñdicti ligni figure q' stupore cōfūdor. q̄ ꝓfecto altitudinē ⁊ nobilitatē ei⁹ oñdūt. Et sic pȝ exaltatio.

2ª exaltatio crucis ē in mirabili ei⁹ formatione. Quatuor .n. ligna iesu crucē ɔstruxerit. s. palma cypressus cedr⁹ oliua. vñ Vsus. Quatuor ista ligna cedrus cypressus: oliua. Cū qbus ē palma si crux cōponif alma. Nec sane h⁹ sine magni mysterij significatōe. Palma eni signū victorie ē: q̄ antiq̄ victores coronabāf. Et vbi ē tanta victoria q̄nta ē victoria crucis in q̄ Dauid nr̄. i. Jesus puus ⁊ inermis. Goliath ingētē turba minutū armis potentē deiecit. i. R. 17. Et ad Col. 2. ca. Debellauit aereas ptātes: delēs inq̄ ibi apl's qd̄ aduersus nos erat cyrographū decreti. s. mortis qd̄ erat ɔtriū nobis: ⁊ ipsū tulit de medio affigēs illud

cruci expolians pncipat⁹ ꝛ ptātes ꝛc̄. Cypsius
arbor boni odoris ē. Et certe nō est odor sicut
odor crucis: cuius odore multa corpa scōꝝ qui
dormierāt surrexerūt ꝛ venerūt in scām ciuita
tē ꝛ apparuerūt multis. Mat. 27. Oliua suo
liquore q ceteris supenatat. ꝛ vbi melior liquor
mīa dei: quē samaritan⁹ infudit vulneribus
sauciati. Luc. x. c. Cedr⁹ arbor iputrescibilis
ē. Et crux scā ab oi nos putrefactiōe pseruat.
Act. 5. Filie mūdās corda ipsoꝝ: ꝛ ipsa incor
ruptibilis vsq₃ ad diem iudicij perseuerabit.
Mat. 24. Apparebit signū filij hois i celo ꝛc̄.
De istis q̄tuor lignis notat etiā glo. i cle. i. de
sūma trini. sup ṽbo cruci. q̄re ꝛc̄. 3ª exaltatō
ē in ornata decoratōe. Nūq₃. n. auꝝ argētu₃:
lapides pciosi. ꝛ qcqd in ornatū alicui⁹ rei accō
modari pōt: tn̄ ornare aliqd pn̄t: sic sanguis ꝛ
mēbra xp̄i crucē scām ornauerīt. vn̄ in hymno
cantat eccl'ia. Arbor decora ꝛ fulgida: ornata
regꝭ purpura: electa digno stipite: tā scā mem
bra tāgere purpura regꝭ fuit sāguis xp̄i nudo
xp̄i corpi faciēs vestimētū. purpura. n. i q̄dā
aialis sanguie tingit̄. q̄re ꝛc̄. Quarta exalta
tio est in magni mysterij cognitōe. Si. n. lin
guis hominū loquerer ꝛ angeloꝝ crucis my
steriū exprimere nō valerē. Mirabil' certe fa
cta ē scia ista: ꝯfortata ē ꝛ nō potero ad eā: vti
nā cōprehendere possemus cū oībus scis q̄ sit
istius scē crucis latitudo. longitudo sublimi
tas ꝛ pfundū. Tanta nēpe ē latitudo ei⁹ ut ex
tendat̄ eius charitas vsq₃ ad inimicos dicēte
dn̄o. Math. 5. c. Diligite inimicos vr̄os bn̄
facite his q oderūt vos. Et ipse Ihs expāsis
manib⁹ p inimicis exorauit. d. pr̄ ignosce il
lis. Luc. 23. Tantaq₃ ei⁹ ē longitudo: vt in ei⁹
fide necesse sit pseuerare vsq₃ ad mortē. Ma
thei. x. Qui pseuerauerit vsq₃ i finē: h̄ saluus
erit. Sic ꝛ xp̄s cū dilexisset eos: in finē dilexit
eos. Jo. 13. Sūmitas ei⁹ i celū tāgēs: vt nos
nō terrēa: s₃ celestia doceat amare. ad Col. 3.
Que sursū sūt q̄rite: nō q̄ sup t̄rā. Sic ꝛ xp̄us
volūtatē p̄ris sue ptulit volūtati. d. verūtamē
nō sicut ego volo: s₃ sic tu. Math. 26. Profū
ditas ei⁹ ē pfūdi' as iudicioꝝ dei: vt q̄re hunc
vocat: illū reprobat. vt cū Paulo dicamus ad
Ro. xi. O altitudo diuitiaꝝ sapie ꝛ scie dei q₃
incōprehēsibilia st̄ iudicia ei⁹ ꝛ inuestigabiles
vie ei⁹: q̄re ꝛc̄. 5ª exaltatio ē i miracloꝝ opa
tiōe ps. Exaltabor i gētib⁹: ꝛ exaltabor i tra:
vide miraculū mortui suscitate i inētōe scē cru

cis. 6ª exaltatio ē i pdicātiū laudatōe. Isa. 13.
Sup mōtē caliginosu₃ leuate signū ꝛ exaltate
vocē. i. Cor. i. c. Iudei sig̃ petūt: greci sapia₃
q̄rūt. Nos āt pdicam⁹ xp̄₃ ihm crucifixū iude
is qdē scādalū gētib⁹ āt stultitiā. ipis āt uocatꝭ
iudeis atq₃ grecis xp̄m dei ṽtutē ꝛ dei sapia₃
q₂ qđ stultū ē dei: sapiēti⁹ ē hoib⁹. ꝛ qđ ifirmū
ē dei. forti⁹ ē hoib⁹ ꝛ paꝝ ifra. Infirma mūdi
elegit d̄s: vt fortia q̄q₃ ꝯfūdat: ꝛ q̄ stulta st̄ mū
di eligit d̄s vt ꝯfūdat sapiētes. ꝛ ig̃bilia ꝛ ꝯtē
ptabilia elegit: ꝛ ea q n̄ st̄: vt ea q̄ st̄ destrueret
vt n̄ gliet̄ ois caro i ꝯspectu ei⁹ ꝛc̄. 7ª ē i sin
glari ipressiōe: q₂ signū qđ pus erat latronu₃
iprimit̄ i frōtib⁹ ipatoꝝ: vt n̄ erubescam⁹ eē sb̄
deo i carne crucifixo. ad Gal. vi. Mihi absit
gliari nisi i cruce dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Luc. 12. qui
cū erubuerit corā hoib⁹ erubescet ꝛ ipe cū corā
pr̄e suo. ꝛ pª Pe. 3. Parati sum⁹ reddē rōe₃
oi poscēti d̄ ea q nobis ē fide ꝛ spe ꝛc̄. Octaua
ē in hostiū deiectōe siue spūaliū siue corpaliū.
Dx spūalib⁹ inimicis Criso. ait. Diabol⁹ ti
met crucē in q̄ letale vuln⁹ accepit. ps. Dedi
sti timētib⁹ te signationē vt fugiāt a facie arc⁹
. i. crucꝭ. De inimicis corpalib⁹ p₃ qn̄ dem̄ est.
Cōstātino. Cōstātine i h̄ signū vices. ps. Fac
mecū signū i bono: vt videāt q me oderūt ꝛ cō
fūdāt̄: qm̄ tu dn̄e adiuuisti me ꝛ ꝯsolat⁹ es me
Et xp̄s d̄ diabolo cū d̄ ipo triūphauit. ps. Dn̄s
regnuit a ligno. Isa. 9. Fact⁹ ē pncipat⁹ sup hu
meꝝ ei⁹. Et q̄ i h̄ signo paueāt demōes repit̄
in scripturis: l₃ nō auctēticis. Dormiētē quē
dā iudeū q in casu h̄ signo crucis se signauerat ve
xare nō ē ausus spūs malign⁹. s₃ dixisse legit̄
Uas vacuū ē: s₃ sig̃tū. Nona exaltatō ē ado
ratōis. q₂ adorat̄ qđ p⁹ spernebat̄. s₃ q̄re non
adorat̄ ita asina dr̄ de ꝯse. di. 3. c. crucꝭ. ꝛ q̄ ad
oratōe adoret̄ dixim⁹ in supiorib⁹. Exēplū sci
Andree dic q̄l'r eā adorauit. Decia exaltatō
ē in hūili assūptōe q₂ multi tā viri q₃ femie my
steriū crucis sentiētes: p ipsa mortē elegerūt.
Mat. 16. Qui vult venire p⁹ me abneget se
metipsū ꝛ tollat crucē suā ꝛ sequat̄ me. Per
crucē intellige quācūq₃ aduersitatē quā patiēt
p ei⁹ amore portam⁹. quia: vt Greg. ait. nos
sine ferro martyres eē possum⁹: si patia₃ i aio
tolleram⁹. q̄re ꝛc̄. ꝛ h̄ sufficiāt p pª ṽi. Q̄tū
ad fam ṽi. dico q̄ tuipsa aia mea si gesta pas
siōis ꝯsiderabis ifirmitat̄ q̄dāmō subsanatōes
repies. ps. Subsanauerīt me sbsanatōe. Dice
bāt. n. alios saluos fecit: seipsū saluū facē n̄ pt.

Sed ve vobis miseris iudeis. qm̄ vt ait. ps.
Qui hitat i celis irridebit eos. ⁊ dn̄s subsana
bit eos ꝓuer. i. Ego q̃z i iteritu vr̄o ridebo.
⁊c̄. Qn̄tū ad tn̄a dico vt de ceteris ta eā. Pau
lus gl'iosus ita h̄ nomē iesus magnificit: vt ꝓ
ipo moriēs i ore ihm̄ sp̄ hr̄et. ⁊ q̄t salt⁹ fecit ei⁹
gl'iosū caput tot fontes dina grā scaturierūt vt
pz Rome ad aquā salt⁹. vbi hr̄ eccl'ia triū fon
tiū. Et tm̄ nomē h̄ in vita dilexit: vt ipsū circa
q̄dringentas vices suis in ep'l'is cōmemoret.
In ep'l'a. n. ad Romanos p̄. c. qnq̃z vicibus
cōmēorat: dicēs. Paul⁹ fu⁹ Iesu xp̄i vocat⁹
ap'l's: ⁊ seq̄t ex resurrectiōe mortuoꝝ ihū xp̄i ꝑ
quē accepim⁹ grām ⁊ ap'l'atū ad obediēdū fi/
dei in oib⁹ gētib⁹ in qb⁹ estis ⁊ vos vocati ihū
xp̄i ⁊c̄. Itē Grā vobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊
dn̄o iesu xp̄o. Itē p̄mū grās ago deo meo per
ihm̄ xp̄m ꝓ oib⁹ vobis: q2 fides nr̄a ānūciat̄ i
vniuerso mūdo ⁊ h̄ in. c. i. In 2°. c. semel tm̄
noiat iesum dicēs. In die q̄ iudicabit dn̄s oc/
culta cordiū hoiuz s̄m euāgeliū meū per iesuz
xp̄m. In 3°. c. trib⁹ vicib⁹ cōmemorat: dicēs
Iusticia aūt dei ē ex fide iesu xp̄i sup oēs q cre
dūt in eū. itē. Iustificati p redēptōz q̄ ē in xp̄o
iesu: itē. Vt sit ipse iust⁹ ⁊ iustificās eū q ex fi/
de ē iesu xp̄i. In 4° c. tm̄ semel. Reputabit̄
inquit ad iusticiā credētib⁹ in eū: q suscitauit ie
sum xp̄m a mortuis. In. 5. c. septies. Prio
Iustificati inq̄t ex fide pacē hēam⁹ ad deū per
dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m. itē. Vt qd. n. christ⁹ cū ad
huc infirmi essem⁹ s̄m tēp⁹ ꝓ ipijs mortu⁹ est.
item. Si cū adhuc pctōres essem⁹ s̄m tēp⁹ xp̄s
ꝓ nobis mortu⁹ ē. itē. Multo igit̄ magis iu/
stificati in sanguie ipsi⁹ salui erim⁹ ab ira ꝑ ip/
sum. item. Gloriamur in deo ꝑ dn̄z nr̄m iesū
xp̄m ꝑ quē nūc recōciliationē accepim⁹. Item
grā dei ⁊ donū in grā vni⁹ hois iesu xp̄i i pl'es
habūdauit. itē. Habūdātiā grē ⁊ donationis
accipiētes in vita regnabūt ꝑ vnū ihm̄ christū
itē. Grā regnat ꝑ iusticiā i vitā eternā, ꝑ ihm̄
christū dn̄z nr̄z. In 6°. c. noiat q̄ter. Primo
inq̄t. Quicūq̃z baptizati sum⁹ i xp̄o ihū i mor
te ipsi⁹ baptizati sum⁹. cōsepulti. n. sum⁹ cū illo
ꝑ baptismū i morte: vt quō surrexit xp̄s a mor
tuis ita ⁊ nos i nouitate vite ābulem⁹. itē. Si
aūt mortui sum⁹ cū xp̄o credim⁹: q2 sil' etiā vi/
uem⁹ cū eo. Sciētes q2 xp̄s resurgēs ex mor/
tuis iā nō morit̄. itē. Estimate vos mortuos q
dē ee pctō: viuētes aūt deo in xp̄o iesu. Item
Stipēdia. n. pcti mors. grā aūt dei vita etna i

xp̄o iesu dn̄o nr̄o. In 7°. c. noiat bis. Prio
dicēs. Mortificati estis legi ꝑ corp⁹ xp̄i. itē. In
felix ego hō qs me liberabit de corpe mortis h⁹
grā dei ꝑ ihm̄ christum dn̄m nr̄m. In 8°. ca.
nonies. ⁊ p̄. Nihil inq̄t dānatōis ē his q sūt in
christo iesu q nō s̄m carnē ambulant. itē. Lex
eni spūs vite in christo iesu liberauit me a lege
pcti ⁊ mortis. itē. Si qs spm̄ xp̄i nō hz: hic nō
ē ei⁹. s. christi. Itē si xp̄s in nobis ē corp⁹ qdē
mortuū est ꝓpter pctm̄. spūs Ꝟo viuit ꝓpter
iusticiā. Item. Qz si spūs ei⁹ q suscitauit iesum
habitat in vobis q suscitauit iesū xp̄m a mortu
is viuificabit ⁊ mortalia corpa vr̄a ꝓpter iha
bitantē spm̄ eius in vobis. itē. Ipse. n. spūs
testimoniū reddit spūi nr̄o, q sum⁹ filij dei. Si
aūt filij ⁊ heredes. heredes qdē dei. coheredes
aūt christi. item. Quis accusabit aduersus ele
ctos dei. deus q iustificat. qs est q cōdēnet. ie/
sus christ⁹ qui mortuus est. imo q ⁊ resurre/
xit: qui ē ad dexterā dei: q etiā interpellat pro
nobis. item. Quis nos sepabit a charitate xp̄i
tribulatio ⁊c̄. itē. Cert⁹. n. sū q2 nz mors, nz vi
ta nz āgeli. ⁊c̄. poterit nos separe a charitate dei
q̄ ē in xp̄o iesu dn̄o nr̄o. In. 9. c. ter noiat. ⁊
p̄. Veritatē inq̄t dico i xp̄o ⁊ nō mētior, testi[m]
mihi reddēte ꝯscia mea in spū scō ⁊c̄. itē opta
bam egoipse anathema ee a xp̄o ꝓ frib⁹ meis
itē. Ex qb⁹ xp̄s s̄m carnē qui ē sup oia in sec'la
benedict⁹ In decimo ca° ter noiat. ⁊ p̄. finis
eni legis christ⁹ ad iusticiā oi credēti. itē. Ne
dixeris in corde tuo. qs ascēdet in celū. i. xp̄m
deducere. aut qs ascēdet in abyssū h̄ ē christū
ex mortuis reuocare. itē fides ex auditu: au/
ditus aūt ꝑ Ꝟbū xp̄i. In duodecio semel tm̄
qm̄ in. xj°. c. nō expressit illū. ⁊ dicit sic Mul/
ti vnū corp⁹ sumus in christo: singuli aūt alter
alteri⁹ membra. In decimotertio ca° etiā se/
mel tm̄ dicens. Abijciamus ḡ opa tenebrarū
⁊ induamur arma lucis: sic vt in die honeste
ambulem⁹. Nō in cōmessatiōib⁹ ⁊ ebrietatib⁹
Nō in cubilib⁹ ⁊ ipudicijs. nō in cōtētione ⁊
emulatōe. sz induimini dn̄m nr̄m iesum xp̄m.
In. 14. c. q̄ter tm̄. Primo oēs stabim⁹ an̄
tribunal xp̄i. item noli cibo tuo illū perdē ꝓ q̄
xp̄s mortu⁹ ē. itē qui eni in hoc xp̄s fuit placet
deo. Itē vnusq̄sq̃z ꝓximo suo placeat i bonū
ad edificationē. etenī christ⁹ nō placuit sibi ⁊c̄.
In. 15. ca. xj. vicib⁹ nominat. Et p̄ de⁹ in/
quit patientie ⁊ solatij det vobis idipsū sapere
in alterutrum s̄m iesum xp̄m vt vnanimes

358

vno ore honorificetis deū ⁊ patrē dñi nr̄i iesu
xp̄i ꝓpter qđ suscipite inuicē sic̄ ⁊ xp̄s suscepit
vos. Dico.n.xp̄m iesū mistꝝ fuisse circūcisio
nis ꝓpter ꝟitatē dei ad ꝯfirmādas ꝓmissio-
nes patꝝ. Quattuoꝛ.n.vicibꝰ in hac auc̄te no
minat iesū xp̄m. Itē pp grām q̄ data ē mihi a
deo vt sim mister xp̄i iesu in gentibꝰ. Itē hēo
igit̄ gloriā in xp̄o iesu ad deū. Non.n.audeo
aliqd loq̄ coꝝ: q̄ p me nō efficit xp̄s. In obiaꝫ
gentiū ꝟbo ⁊ factis i ꝟtute signoꝝ: ⁊ ꝓdigio
rū in ꝟtute sp̄ūs s̄ci. ita vt a Hierl'm p circui-
tū vsqꝫ ad illiricū repleuerim euāgeliū xp̄i. sic
aūt h̄ p̄dicaui euāgeliū: nō vbi noiatꝰ ē xp̄s: ne
sup alienū fūdamētū edificarē. In hac auc̄te
etiā q̄ter xp̄m iesū noiat. itē vltio. Scio āt q̄m
veniēs ad vos in habūdātia bn̄dictiōis xp̄i ve
niā. Obsecro ḡ vos frēs p dñm nr̄m iesū xp̄ꝫ
vt adiuuet̄ me. Hic duabꝰ vicibꝰ cū noiat ⁊c̄.
In caᵒ vltio vndecies noiat. Et p̄. Saluta
te p̄scā ⁊ aq̄lā adiutores meos in xp̄o iesu. itē
salutate ephenetū dilectā mihi q̄ ē p̄mitiuꝰ asie
in xp̄o iesu. Itē salutate andronicū ⁊ iuliā co-
gnatos ⁊ cōcaptiuos meos qui sūt nobiles in
ap̄lis: qui ⁊ añ me fuerūt in xp̄o. Itē salutate
vrbanū adiutorē nr̄m in xp̄o iesu. Itē saluta-
te appellen probū in xp̄o. Itē salutāt vos oēs
eccl'ie xp̄i. Itē rogo vos frēs vt obseruet̄ eos
qui dissensiōes ⁊ offendicula p̄ter doctrinam
quā vos didicist̄ faciūt: ⁊ declinate ab illis hꝰi
eni xp̄o dño nō seruiūt: ſꝫ suo ventri. Itē grā
dñi nr̄i iesu xp̄i vobiscū. Iteꝫ grā dñi nr̄i iesu
xp̄i cū oibꝰ vobis. amē. itē ei aūt gl'ia ⁊ honor
q̄ potēs ē vos ꝯformare ſm predicationē iesu
xp̄i. Itē soli sapienti deo p iesū xp̄m cui honor
⁊ gl'ia in secl'a secl'oꝝ. amē. Explicit allegatio
iesu xp̄i in ep̄l'a ad Romanos nūc ad ep̄l'am p̄
mā ad Corinthios trāseamꝰ. In p̄.c. noiat in
16. vicibꝰ. Et p̄ ait. Paulꝰ vocatꝰ ap̄l's xp̄i ie-
su p volūtatē dei. ⁊ Sostenes fr̄ eccl'ie dei que
est corinthij s̄cificatis in xp̄o iesu cū oibꝰ q̄ in-
uocant nomē dñi nr̄i iesu xp̄i grā vobis ⁊ pax
a deo p̄re nr̄o ⁊ dño iesu xp̄o. gratias ago deo
meo in grā dei: q̄ data ē vobis in xp̄o iesu: q̄ꝛ i
oibꝰ diuites facti estis in illo in oi s̄cia ⁊ in oi
ꝟbo sicut testimoniū xp̄i ꝯfirmatū ē in vobis
ita vt nihil desit vobis expectantibꝰ reuelatōꝫ
dñi nr̄i iesu xp̄i: q̄ ⁊ ꝯformabit vos vsqꝫ i finē
sine crimine: in die aduētꝰ dñi nr̄i iesu xp̄i. Fi
delis deꝰ p quē vocati estis in societatē filij eiꝰ
dñi nr̄i iesu xp̄i. Obsecro vos frēs p nomen

dñi nr̄i iesu xp̄i: vt idipsū dicatis oēs: ⁊ nō sint
in vobis scismata ⁊c̄. In hac auc̄te decies xp̄ꝫ
noiat. Itē h̄ aūt dico qđ vnusq̄sqꝫ vr̄m dicit.
Ego q̄dē sū Pauli. ego aūt appollo: ego ꝟō
Cephe: ego aūt xp̄i. Diuisus ē xp̄s. Nūquid
Paulꝰ crucifixꝰ ē ꝓ vobis aut in noie Pau
li baptizati estis. Itē nō.n. misit me xp̄s bapti
zare. ſꝫ euāgelizare. Nō.n. in sapia verbi: vt
nō euacuet̄ crux xp̄i. Itē nos q̄dē predicamꝰ
xp̄m crucifixū. Iudeis q̄dē scādalū: gētibꝰ aūt
stultitiaꝫ: ipsis aūt vocatis iudeis atqꝫ grecis
xp̄m dei virtutē ⁊ dei sapiam. bis bis nomiat
itē vltiō sic ait. Ex ipso āt vos est̄ in xp̄o iesu
⁊c̄. ⁊ h̄ q̄ꝫtū ad p̄mū capl'ꝫ. In ſo capl'o ter tm̄
noiat. ⁊ p̄ ait. ānūcians vobis testimoniū xp̄i
nō.n. iudicaui me aliqd scire inter vos nisi ie-
sum xp̄m ⁊ hūc crucifixū. Et in fine capl'i ait.
Nos āt sensū xp̄i habemus. In t̄tio capl'o ter
noiat. Et p̄ tāq̄ꝫ puulis in xp̄o lac dedi vobis
potū nō escā. itē fūdamētū.n. aliud nemo p̄ōt
ponere p̄ter id qđ positū est qđ ē xp̄s iesus. itē
oia.n. vr̄a sūt: vos aūt xp̄i: xp̄s aūt dei. In 4ᵒ
capl'o. 6. vicibꝰ noiat. Et p̄. sic nos existiet hō
vt mistros xp̄i. ⁊ dispēsatores ministroꝝ dei.
Itē nos stulti pp xp̄m vos āt prudētes i xp̄o
itē nā si decē milia pedagogaꝝ hēatis in xp̄o ē
ſꝫ nō multos p̄res. Nā in xp̄o iesu p euāgeliū
ego vos genui. rogo igit̄ vos imitatores mei
estote. sic̄ ⁊ ego xp̄i. iō misi ad vos Thimoteū
q̄ vos cōmonefaciat vias meas q̄ sūt i xp̄o iesu
sic ⁊ vbiqꝫ i oi eccl'ia doceo. In hac auc̄te q̄ter
noiat. In q̄nto capl'o q̄nq̄es noiat. Et primo
ego q̄dē absens corpe p̄ñs āt sp̄ū: iā iudicaui:
vt p̄ñs eū q̄ sic opatꝰ ē in noie dñi nr̄i iesu xp̄i.
Cōgregatis vobis ⁊ meo sp̄ū cum ꝟtute dñi
nr̄i iesu xp̄i: tradē hꝰi hoieꝫ sathane interitum
carnis vt sp̄ūs saluꝰ sit in die dñi nr̄i iesu xp̄i.
In hac auc̄te ter noiat. itē expurgate vetꝰ fer
mentū: vt sitis noua cōspersio: sic̄ estis azimi
etenī pasca nr̄m imolatꝰ ē xp̄s. In sexto capl'o
ter noiat. ⁊ p̄ iustificati estis in noie dñi nostri
iesu xp̄i ⁊ in sp̄ū dei nr̄i. itē nescit̄ q̄ corpa vr̄a
mēbra sūt xp̄i. Tollēs ḡ mēbra xp̄i faciā mem
bra meretricis. absit. In septio capl'o n̄ noiat
In octauo capl'o ter noiat. ⁊ p̄ nobis vnus est
deꝰ p̄r ex quo oia: ⁊ nos in illo: ⁊ vnꝰ dñs ih̄s
xp̄s p quē oia. ⁊ nos p illū. Itē. ⁊ p̄ibit ifirmꝰ
in tua cōscia frater: ꝓpter quē xp̄s mortuꝰ est
sic aūt peccantes in fratres ⁊ percutiētes con-
scientiā eorum infirmam in christū peccatis.

Quapropter si scandalizat esca fratrē meum non manducabo carnes in etnū: ne frēz meū scandalizez: hec ille. In hac auctē bis nomiat

In nono capitulo quater noiat. Et ꝑmo. Nōne sū liber: nōne sū apl's: nōne xp̄m dn̄m vidi. Itē oia sustinemus ne qđ offendiculum demꝰ euangelio xp̄i. Itē factus tanq̄z sine lege essē: cū sine lege dei nō eēm: sz in lege essem xp̄i: vt lucrifacerē eos q̄ sine lege dei erāt ⁊ factus sū infirmꝰ tanq̄z infirmꝰ: vt infirmos lucrifacerē oia oībus factus sū: vt oēs facerē saluos. Oia aūt facio ꝓpter euangeliū xp̄i: vt ꝑticeps eiꝰ efficiar: h̄ bis noiat. In .x. ca. ter noiat. ⁊ ꝑ̊. Bibebāt aūt đ spitali ꝯsequēti eos petra. petra aūt erat xp̄s. Itē neq̄z tenemus xp̄m: sicut q̄dā eoꝝ tentauerūt: ⁊ a ſpentibꝰ ꝑierūt. Itē calix bn̄dictiōis cui bn̄dicimꝰ nōne cōicatio sanguis xp̄i ē. In .xi. c. quat noiat. ⁊ ꝑ̊. Imitatores mei estote sicut ⁊ ego xp̄i. itē. Volo aūt vos fratres scire ꝙ ois viri caput xp̄us ē. Caput aūt mulieris vir. caput aūt xp̄i deꝰ. itē. Ego aūt accepi a dn̄o qđ ⁊ tradidi vobis. qm̄ dn̄s ih̄s in q̄ nocte tradebatur ⁊c. In .xii. bis tm̄ noiat. ⁊ ꝑ̊. Sicut eni corpus vnū ē: ⁊ mēbra hz multa. oia aūt mēbra corꝑis cū sint multa: vnum corpus sūt: ita ⁊ xp̄s. itē. Vos aūt estis corpus xp̄i: ⁊ mēbra đ mēbro. In .13. ⁊ .14. non noiat. in .15. ca. 14. vicibus noiat. ⁊ ꝑ̊. Tradidi vobis i ꝑmis qđ ⁊ accepi. qm̄ xp̄s mortuus ē ꝓ pctis nr̄is. itē. Si xp̄us predicat quō surrexit a mortuis: quō q̄dam dicūt i vobis. qm̄ resurrectio mortuoꝝ nō ē: neq̄z xp̄s resurrexit. Si aūt xp̄s nō resurrexit: inanis ē ḡ ꝑ̄dicatio nr̄a: inanis ē ⁊ fides nr̄a. inuenimur aūt ⁊ falsi testes dei qm̄ testimoniū diximꝰ aduersus deū. qm̄ suscitauit xp̄m quē nō suscitauit. Nā si mortui nō resurgūt: neq̄z xp̄s surrexit: ꝙ si xp̄s nō resurrexit: vana ē fides nr̄a. ḡ ⁊ q̄ dormierūt in xp̄o ꝑierūt. Si in hac vita tm̄ in xp̄o ſꝑantes sū nꝰ miſabiliores sumꝰ oibus hoibus. Nūc autē surrexit a mortuis ꝑmitie dormientiū. qm̄ q̄dē ꝑ hoiem mors ⁊ ꝑ hoiez resurrectio mortuoꝝ Et sicut in Adā oēs moriunt: ⁊ in xp̄o oēs viuificabunt. vnusq̄sq̄z aūt in suo ordine ꝑmitie xp̄s: deinde hi q̄ sunt xp̄i: q̄ in aduentu eiꝰ crediderūt. In hac auctē duodecies noiat. item Quottidie morior ꝓpter gl'iam vr̄am fratres quā habeo in xp̄o ih̄u dn̄o nr̄o. item. Deo aūt gr̄as q̄ dedit nobis victoriā ꝑ dn̄m ih̄m xp̄m.

In .c. 16. ter noiat. ⁊ ꝑ̊. Si q̄s nō amat dn̄z nr̄m ih̄m xp̄m sit anathema. itē. Gr̄a dn̄i nr̄i iesu xp̄i vobiscū: Charitas mea cū oibus vobis in xp̄o ih̄u dn̄o nr̄o. amē. Explicit prima ep̄la ad Corin. incipit s̄a ad eosdē. In ꝑ̊ eniz c. octies noiat. ⁊ ꝑ̊. Paulus apl's xp̄i iesu ecclesie dei q̄ ē in Corinthia gr̄a vobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊ domino ih̄u xp̄o. bn̄dictus deꝰ ⁊ pr̄ dn̄i nr̄i iesu xp̄i ⁊c. In hac auctē ter noiat itē. Sicut habundant passiones xp̄i in vobis ita ⁊ ꝑ xp̄z habūdat ꝯsolatio vr̄a. ⁊ h̄ noiat bis itē. Gl'ia vr̄a nos sumꝰ sicut ⁊ vos nr̄a in die dn̄i nr̄i iesu xp̄i. itē. Dei eni filiꝰ ih̄s xp̄s q̄ in vobis ꝑ nos ꝑ̄dicatꝰ ē: nō fuit i illo ē ⁊ nō: sed ē in illo fuit. itē. Qui aūt ꝯfirmat nos nobiscū in xp̄o: ⁊ q̄ vnxit nos deꝰ. In .2. c. q̄uat noiat. ⁊ ꝑ̊. Cū venissē troadē ꝑꝑ euangelium xp̄i ⁊c. itē. Deo aūt gr̄as q̄ sp̄ triūphat nos in xp̄o iesu: ⁊ odorē noticie sue manifestat ꝑ nos in oi loco: q2 xp̄i bonus odor sumꝰ in his q̄ salui fiunt ⁊ in his q̄ ꝑiunt. itē. Nō eni sumꝰ sic ꝑl'imi adulterātes v̄bū dei: sz ex sinceritate sz sicut ex deo corā deo in xp̄o loq̄mur. In .3. c. ter noiat. ⁊ ꝑ̊. Qm̄ ep̄la estis xp̄i ministrata a nobis: ⁊ scripta nō attramento: sz sp̄ū dei viui: nō in tabulis lapideis: sz in tabulis cordis carnalibꝰ. Fiduciā aūt talē habemꝰ ꝑ xp̄z ad deū: nō ꝙ sumus sufficiētes cogitare aliq̄d a nobis tanq̄z ex nobis. sz sufficiētia nr̄a ex deo ē. itē. Idip̄m velamē i lectione veteris testi manet nō reuelatū. qm̄ in xp̄o euacuat. In .4. c. octo vicibꝰ noiat. ⁊ ꝑ̊. Deꝰ huiꝰ seculi excecauit mētes infideliū: vt nō fulgeat in eis illuminatio euangelij gl'ie xp̄i q̄ ē imago dei. Nō eni nosmetipsos ꝑ̄dicamꝰ: sz ih̄m xp̄m dn̄z nostrū: vos aūt ſuos vr̄os ꝑ ih̄m. qm̄ deus q̄ de tenebris dixit lucē splendescē: ip̄e illuxit i cordibꝰ nr̄is ad illuminationē sciē claritatis dei i facie ih̄u xp̄i. itē. Sēꝑ mortificationē ih̄u xp̄i i corpe nr̄o circūferētes: ita vt ⁊ vita ih̄u in corpibꝰ nr̄is manifestet. Semꝑ eni nos q̄ viuimꝰ i mortē tradimur ꝑ ih̄z: vt ⁊ vita ih̄u manifestet i carne nr̄a mortali. itē. Propt̄ qđ ⁊ loq̄mur scientes: qm̄ q̄ suscitauit iesū: ⁊ nos cuz iesu suscitabit. In .5. c. nonies noiat. ⁊ ꝑ̊. Oēs nos manifestari oz ante tribunal xp̄i vt recipiat vnusq̄sq̄z ꝑp̄a corꝑis ꝓut gessit siue bonū siue malū. itē. Charitas eniz xp̄i vrget nos existimantes hoc. qm̄ si vnus ꝓ oibꝰ mortuꝰ ē: ḡ oēs mortui sunt: ⁊ ꝓ oibus mortuꝰ est

xp̄s: vt ⁊ q viuūt iā sibi nō viuant: ſꝫ ei q pro
ipsis mortuus ē: ⁊ resurrexit. Jtaqꝫ nos ex h
neminē nouim⁹ ſm carnē: ⁊ si cognouim⁹ ſꝫ
carnē xp̄m: ſꝫ nūc iā non viuim⁹. Si q̄ ḡ i xp̄o
noua creatura: veta trāsierūt ecce facta sūt oīa no
ua. O ia āt ex deo q recōciliauit nos sibi p xp̄ꝫ
⁊ dedit nob mīsteriū recōciliatiōis. qm̄ qdē de
us erat i xp̄o mūdū reconciliās sibi. itē. Pro
xp̄o legatōe fungimur deo exhortante: p nos
obsecram⁹, p xp̄o recōciliamini deo cū q nō no/
uerat pc̄m ⁊c̄. Jn. 6. c. sel' tm̄ noiat. ⁊ p̄ dic̄
Que ꝯuentio xp̄i ad Belial: aut q̄ par fidelis
cū infideli. Jn. 7. c. nō facit mentionē.
Jn. 8. c. bis facit mentionē. ⁊ p̄. Scit' enim
grām dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. qm̄ pp vos egen⁹ factus
ē cū eēt diues itē. Apl̄i eccl'iaꝝ glīe xp̄i ⁊c̄.
Jn. 9. c. bis noiat. ⁊ p̄. Glificātes deū i obe/
diētia ꝯfessiōis vr̄e in euāgelio xp̄i. itē. Ego
Pau. obsecro vos p māsuetudinē ⁊ modestiā
xp̄i: q i facie qdē humilis sū int̄ vos: abn̄s aūt
ꝯfido i vobis. Jn. x. c. sex vicib⁹ noiat. Et
p̄: Jn captiuitatē redigētes oēm intellectū in
obsequū xp̄i. itē. Si qs ꝯfidit sibi xp̄i se eē: h co
gitet iterū apud se: q2 sicut ipse xp̄i ē ita ⁊ nos
Jtē vsqꝫ ad vos. n. puenimus in euangelio
xp̄i nō i imensū gloriantes i alienis laboribus
⁊c̄. Jn. xi. c. septies noiat. ⁊ p̄ despondi eni
vos vni viro ꝟginē castā exhibē xp̄o: itē tico
ne sicut ſpens Euā seduxit astutia sua: ita cō
rūpant sensus vr̄i: ⁊ excidāt a simplicitate q ē
in xp̄o ih̄u dn̄o nr̄o. Nā si, is q venit aliū xp̄m
p̄dicat quē nos nō p̄dicauim⁹: aut aliū sp̄m ac
cipitis: quē nos accepistis: aut aliud euange/
liū qd̄ nō recepistis: recte pateremini. itē ē ꝟi
tas xp̄i i me. qm̄ h gloriatio nō infringet i me
i regiōib⁹ Achaie. itē nā eiusmōi pseudo apl'i
sunt operarij subdoli: trāsfigurātes se in apl'os
xp̄i: ⁊ nō mirū. Jpse eni sathanas transfigura
uit se in angelū lucis. Nō ē g magnū si mini/
stri ei⁹ trāsfigurent in mīstros iusticie: quoꝝ
finis erit ſm opa coꝝ. itē mīstri xp̄i sūt ⁊ ego
⁊ multa narrat picula ⁊ dāna q passus. itē de⁹
⁊ pr̄ dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i scit q ē bn̄dictus i scl'a q̄ n̄
mentior. Jn. xi. c. tribus vicib⁹ noiat. Et p̄
Scio hoiem in xp̄o an̄ ānos. 14. siue in corpe
siue ex corp⁹ ⁊c̄. itē. Libent gl'iabor in infir/
mitatib⁹ meis: vt inhabitet in me ꝟtus xp̄i: p
pter qd̄ placeo mihi in infirmitatib⁹ meis: in
psecutionib⁹: in angustijs p xp̄o. Jn. 13.
ter tm̄ noiat. Et p̄. An experimentū q̄ritis eius

q i me loq̄t xp̄s. itē. Quia xp̄s iesus in vob ē:
nisi forte reprobi estis. item. Grā dn̄i nr̄i iesu
xp̄i sit cū oibus vobis. amē. Explicit ſa ep̄la
ad Corin. Jncipit ep̄la ad Gal. Jn p̄ eni
c. ad Galathas septies noiat. Et p̄. Paulus
apl'us: nō ab hoib⁹: neqꝫ p hoiem: ſꝫ per ih̄m
xp̄m ⁊ deū pr̄em q suscitauit eū a mortuis. ⁊ q
mecū sūt oibus ecclesijs galathe grā vob ⁊ pax
a deo pr̄e ⁊ dn̄o nr̄o ih̄u xp̄o. itē. Miror q sic
tā cito trāsferimi ab eo q vos vocauit in grām
xp̄i in aliud euāgeliū qd̄ nō ē aliud nisi sint ali
q q vos ꝯturbant ⁊ volūt ꝯuertē euangelium
xp̄i. itē. Si adhuc hoibus placerē: xp̄i ſuus n̄
eēm. Notū eni vobis facio euangeliū qd̄ euā
gelizatū ē a me. qm̄ nō ē ſm hoiem. neqꝫ eni
ego ab hoie accepi illud neqꝫ didici: ſꝫ p reue/
lationē iesu xp̄i. itē. Erā āt ignotus facie eccle
sijs iudee q erāt i xp̄o ⁊c̄. Jn. 2. c. octo vici/
bus noiat. ⁊ p̄. Propt̄ subintroductos falsos
fr̄es q subintroierūt explorare libertatē nr̄am
quā habem⁹ in xp̄o iesu. itē. Sciētes q nō iu/
stificat hō ex opibus legis: nisi p fidē ih̄u xp̄i:
⁊ nos in xp̄o iesu credimus vt iustificemur
ex fide xp̄i: ⁊ nō ex opibus legis. ppter qd̄ ex
opibus legis nō iustificabit oīs caro. Q si q
rētes iustificari in xp̄o: inuenti sum⁹ ⁊ ipi pcō
res. nūqd xp̄s pc̄i minister ē: absit. itē. Ego
eni p legē legi mortuus sū: vt deo viuā. xp̄o
ꝯfixus sū cruci. viuo aūt iā nō ego. viuit aūt i
me xp̄s. itē. Si eni p legē iusticia: g xp̄s gra/
tis mortu⁹ ē. Jn. 3. c. nouē vicibus noiat.
⁊ p̄. O insensati galathe q vos fascinauit non
obedire ꝟitati. an̄ quoꝝ oculos xp̄s ih̄s pscri
ptus ē: ⁊ in vobis crucifixus. itē. Xp̄us nos
redemit de maledictiōe legis: factus p nobis
maledict⁹ sicut scriptū ē. Maledict⁹ oīs q pen
det in ligno: vt in gentib⁹ bn̄dictio fieret Ab
rae in xp̄o iesu. i ē. Nō dicit in seminibus q̄si
in multis: ſꝫ q̄si in vno ⁊ semi tuo q ē xp̄s. itē
ꝯclusit scriptura oīa sub pc̄ō vt pmissio ex fi/
de iesu xp̄i daret credentibus. itē. Jtaqꝫ ⁊ lex
pedagog⁹ nr̄ fuit in xp̄o: vt ex fide iustificeēur.
At vbi venit fides iā nō sum⁹ sub pedagogo
O ēs eni filii dei estis p fidē q ē in xp̄o iesu.
Quicūqꝫ eni in xp̄o baptizati estis xp̄ꝫ indui
stis. O ēs eni vos vnū estis in xp̄o iesu. Si
āt vos xp̄i. g Abrae semē estis ſm pmissio/
nē heredes. Et sini. c. h. Jn. 4. c. trib⁹ vi/
cib⁹ noiat. ⁊ p̄. Ja p̄de ꝫ ⁊ tentationē vr̄am in
carne mea nō sp̄reuistis: sed sicut angelū dei

excepistis me sicut ihm xp̄m. itē. Filioli mei:
q̄s iterū p̄turio: donec formet̄ xp̄us in vobis.
itē. Itaqȝ fr̄es nō sumꝰ ancille filij: ſȝ libere: q̄
libertate nos liberauit xp̄s. In. 5. c. q̄nqȝes
noiat. Et p̄. Ecce ego Paulꝰ dico vobis. q̄m
si circūcidamini: xp̄s nihil vobis ꝓderit. item.
Euacuati estis a xp̄o: q in lege iustificamini:
a gr̄a excidistis. Item nā in xp̄o iesu neque
circūcisio aliqd valet: neqȝ preputiū. itē. Di/
co aūt in xp̄o: sp̄ū ābulate ⁊ desideria carnis n̄
p̄ficietis. Caro eni ꝯcupiscit aduersus sp̄m: ⁊
⁊ sp̄ūs aduersus carnē. Hec eni sibi inuicē aduē
sant: vt nō quecūqȝ vult illa faciat. itē. Qui
āt sū t xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ cō
cupiscentijs. In. 6. c. q̄nqȝes noiat. ⁊ p̄. Al
ter alteriꝰ onera portate: ⁊ sic adimplebit legē
xp̄i. itē. Quicūqȝ volūt placere in carne hi co/
gūt vos circūcidi tm̄: vt crucis xp̄i p̄secutionē
nō patiant̄. itē. Mihi aūt absit gloriari nisi in
cruce dn̄i nr̄i iesu xp̄i p quem mihi mundus
crucifixus est. ⁊ ego mundo. In xp̄o eni iesu
neqȝ circūcisio aliquid valet: neqȝ preputium
sed noua creatura. item. Gr̄a dn̄i nr̄i ihu xp̄i
cū sp̄ū vr̄o fr̄es. amen. Explicit ep̄la ad Ga/
lathas. Incipit ep̄la ad Ephesios. In p̄
p̄. c. ep̄le. ad Ephesios nouem vicibꝰ noiat. ⁊
p̄ dicit sic. Paulus ap̄ls xp̄i iesu sanctis oibꝰ
q sunt ephesi ⁊ fidelibus in xp̄o iesu. gr̄a ⁊ pax
vobis a deo p̄re nr̄o: ⁊ dn̄o nr̄o iesu xp̄o. Be
nedictus deus ⁊ p̄r dn̄i nr̄i iesu xp̄i: q bn̄di/
xit nos in omni benedictione sp̄uali in celesti
bus in xp̄o. item. Qui predestinauit vos in
adoptionē filiorum p iesū xp̄m. itē. Proposu
it i eo in dispensatione plenitudis tp̄orum istau
rare oia in xp̄o q in celis ⁊ in terra sunt i ip̄o
Itē vt sumꝰ in laudē glie eiꝰ: q ante sperauimus in xp̄o. Itē ꝓpterea ⁊ ego audiēs fidē
vr̄am: q est i xp̄o iesu: ⁊ dilectionē i oēs scōs
nō cesso gr̄as agens ꝓ uobis memoriā vr̄i fa
ciēs in oronibꝰ meis: vt deus dn̄i nr̄i iesu xp̄i
p̄r glie det vobis sp̄m sapie ⁊ reuelationis in
agnitionē eius illuminatos oculos cordꝭ vr̄i
vt sciatis q sit spes vocationis eiꝰ. Itē quam
opatꝰ ē i xp̄o: suscitans cū a mortuis ⁊c. In
2°. c. 8. vicibꝰ noiat. Et p̄. Deus aūt q diues
est in sua mia pp nimiā charitatē suā qua dile
xit nos: ⁊ cū cēmus mortui pctis ꝯuiuificauit
nos in xp̄o. cuiꝰ gr̄a estis saluati: ⁊ ꝯresuscita/
uit ⁊ ꝯsedere fecit in celestibꝰ in xp̄o ihu: vt ostē
deret in seculꝭ supuenientibꝰ habūdantes diui

tias gr̄e sue in bonitate sup nos in xp̄o ihu. itē
Ipius. n. sumꝰ factura: creati in x° ihu in opi/
bꝰ bonis: q p̄pauit ds vt i illis ābulemꝰ. item.
Qui eratis in illo tp̄e sine xp̄o alienati a ꝯuer/
satione isrl̄. Et seqt̄. Nūc āt in xp̄o ihu vos q
aliqn̄ eratis lōge: facti estꝭ ꝓpe in sanguie xp̄i
item. Ipso sūmo angulari lapide ihu xp̄i in q
⁊c. In. 3°. c. nouē vicibꝰ noiat. Et p̄. Huiꝰ
rei gr̄a ego Paulus vinctꝰ xp̄i ihu ꝓ vobis gē
tibꝰ ⁊c. itē. Prout potestꝭ legētes itelligē pru/
dētiā meā in misterio xp̄i: qd alijs gnātiōibus
nō agnitū filijs hoium sicut nūc reuelatū ē scīs
ap̄lis eiꝰ ⁊ ꝓphis in sp̄ū: eē gentes coheredes
⁊ ꝯcorpales ⁊ ꝯpticipes ꝓmissiōis i x° ihu. itē
Mihi oium sctōrum mimo est data gr̄a h in gen
tibus euāgelizare iuestigabiles diuitias gratie
xp̄i. Et seqt̄. Quā fecit in xp̄o ihu dn̄o nr̄o. itē
Huiꝰ rei gr̄a flecto gēua mea ad p̄rem dn̄i nr̄i
ihu xp̄i ex q ois p̄rnitas in celis ⁊ in t̄ra noiat̄
vt det vob ſm diuitias glie sue v̄tutē corrobo
rari p sp̄m eiꝰ in interiori hoie xp̄m hitare p fi
dē in cordibꝰ vr̄is. itē. Scire ēt supeminētem
scie charitatē xp̄i. itē Ipi sim glia in xp̄o ihesu
in oēs gnātiones seculi seculorum. amen. In
4°. c. sex vicibꝰ noiat. Et p° vnicuiqȝ āt nr̄m da
ta est gr̄a ſm mensurā donatiōis xp̄i. itē De/
dit quosdā qdem ap̄los: q̄sdam aūt ꝓphas: ali
os v̄o euāgelistas: alios aūt pastores ⁊ docto
res in edificationē corpis xp̄i donec occurramꝰ
oēs in vnitatē fidei ⁊ agnitionē filij dei: in virū
p̄fectū i mensurā etatꝭ plenitudis xp̄i. itē. Ve
ritatē aūt faciētes in charitate crescamꝰ in illo
p oia qui est caput xp̄s. itē. Vos aūt nō ita di
dicistꝭ xp̄m. itē. Sic dꝰ in x° donauit vob. In
5°. c. x. vicibus noiat. Et p̄. Ambulate in di/
lectōe sicut ⁊ xp̄s dilexit vos. itē. Hoc āt scitote
intelligentes q ois fornicator aut in. aut aua:
qd ē ido. s. nō hȝ he. in reg xp̄i ⁊ dei. itē. Sur
ge q dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illumiabit
te xp̄s. itē. Gr̄as agētes sp ꝓ oibus in noīe. d.
n. i. xp̄i deo ⁊ p̄ri subiecti iuicē in timore xp̄i.
item. Vir caput est mulierꝭ: sicut xp̄us caput
est eccl̄e. item. Sicut eccl̄ia subiecta est xp̄o:
ita ⁊ mulieres viris suis in oibus. viri diligite
vxores ve. si. ⁊ xp̄s di. ec. ⁊ seipsum tradidit
pro ea. item. Nemo vnqȝ carnem suam odio
hūit: sed nutrit ⁊ fouet eam sicut christꝰ eccl̄iam
item. Sacrm̄ hoc magnū est: ego aūt dico in xp̄o
⁊ in eccl̄ia. In. vj. ca. q̄ter noiat. Et p̄. Ser/
ui obedite dn̄is carnalibus cum timore ⁊ tre/

more ꝛ simplicitate cordis vr̄i: sicut ꝛ xp̄o. nō
ad oculū ſuientes q̄ſi hoib⁹ placētes: ſʒ vt ſui
xp̄i faciētes volūtatē dei ex aīo cū bona volū/
tate. itē. Pax frib⁹ ꝛ charitas cū fide a d̄o pa
tre dn̄o nr̄o iesu xp̄o. gr̄a cū oībus q diligunt
dn̄m nr̄m iesū xp̄m in corruptione. amē. Ex
plicit ep̄la ad eph . Incipit ep̄la ad phil'. In
p̊ q̄.c.16. vicib⁹ noiat. ꝛ p̊ Paul⁹ ꝛ Thimo. ſ
ui iesu xp̄i oib⁹ ſcis in xp̄o iesu q ſūt philippis
ꝛ cū epis ꝛ diaconib⁹. gr̄a vobis. ꝛ pax a deo
pre nr̄o. ꝛ dn̄o iesu xp̄o. itē. Deprecationē fa/
ciēs ſup cōicationē vr̄aʒ i euāgelio xp̄i ꝯfidēs
hoc ip̄m: q꞉ q cepit i vobis op⁹ bonū pficiet vſ
qʒ i diē iesu xp̄i. itē. Testis eni ē mihi d̄s quō
cupiā oēs vos i viſcerib⁹ iesu xp̄i. itē. Vt sitiſ
sinceres ꝛ sine offensa i diē xp̄i: repleti fructu
iusticie p ih̄m xp̄m. itē. Vt vincula mea mani
festa fierēt in xp̄o. itē. Quidā ꝓpter bonā vo
lūtatē xp̄m predicāt. qdā aūt ex ꝯtentiōe xp̄m
annunciāt nō sincere ꝛc̄. Et infra paꝝ. Xp̄s
annūciet. itē. Et subministrationē ſp̄us iesu
xp̄i. itē. Semp magnificabit xp̄s i cōpe meo:
siue p vitā siue p mortē. Mihi eni viuē xp̄us
ē: ꝛ mori lucrū. itē. Desideriū hn̄s dissolui ꝛ
eē cū xp̄o. itē. Et gratulatio vr̄a habūdet i xp̄o
iesu i me. p meū aduentū iterū ad vos. tm̄ di/
gne euāgelio xp̄i ꝯuamini. itē Vob donatū
ē ꝓ xp̄o ꝛc̄. In.2.c. sex vicib⁹ noiat. ꝛ p̊mo
Si q̄ q ꝯsolatio in xp̄o. si qd̓ solaciū charitatꝭ
ꝛc̄. itē. Hoc eni sentite i vobis qd̓ ꝛ in xp̄o ie
su ꝛc̄. itē. Et oīs lingua ꝯfiteat: q꞉ dn̄s nr̄ ie/
sus xp̄s in gl̄ia ē dei pr̄is. itē. Verbū vite cō/
tinētes ad gl̄iā meā i die xp̄i. itē oēs q̄ sua sūt
q̄rūt. nō q̄ iesu xp̄i. itē. Propt opus xp̄i vſqʒ
ad mortē accessit. In.3.c.9. vicib⁹ noiat. ꝛ
p̊. Nos eni sum⁹ circūcisio q ſp̄ū deo ſuim⁹ ꝛ
gl̄iamur in xp̄o iesu: ꝛ nō i carne fiduciā hn̄/
tes. itē. Sʒ q̄ mihi fuerūt lucra hic arbitratus
sū pp xp̄m detrimēta: verūtn̄ existio oīa detri
mentū pp eminentē sciam iesu xp̄i: pp quem
oīa detrimtū feci ꝛ arbitror vt stercora vt xp̄m
lucrifaciā: ꝛ iueniar i illo n̄ hn̄s iusticiā q̄ ex le
ge ē: ſʒ illā q̄ ē ex fide iesu xp̄i. itē. Seq̄r aūt si
ꝯprehēdā i q̄ ꝛ cōprehensus ſū a xp̄o iesu . itē
Ad destinatū ꝓsequor brauiū ſup̄ne vocatio
nis i xp̄o iesu. itē Multi eni āmbulāt q̄s sepe di
cebā vob. nūc āt ꝛ flēs dico inimicos crucꝭ xp̄i
itē. Nr̄a ꝯuersatio i cel'ē. vn̄ expectam⁹ dn̄m
nr̄m iesū xp̄m: q reformabit corp⁹ hūilitatꝭ nr̄e
ꝯfiguratū corpi claritatꝭ sue. In.4.c. q̄ter

noiat. ꝛ p̊. Pax dei q̄ exupat oēʒ sensū custo/
diat corda vr̄a ꝛ intelligētias vr̄as i xp̄o iesu
dn̄o nr̄o. item. Deus me⁹ ipleat desideriū vr̄ʒ
ſm diuitias suas i gl̄ia i xp̄o iesu. itē. Saluta
te oēm scm̄ i xp̄o iesu ꝛc̄. itē. Gr̄a dn̄i dn̄i ih̄u
cū ſp̄ū vr̄o. amē. Explicit ep̄la ad phil'. incipit
ep̄la ad collo. In p̊.n.c 8. vicib⁹ noiat ꝛ p̊
Paul⁹ ap̄ls iesu xp̄i. ꝛ seq̄t. Et fidelib⁹ frib⁹
in xp̄o iesu. gr̄a vob ꝛ pax a deo pr̄e gr̄as agi
m⁹ deo ꝛ p̄ri dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ſp ꝓ vob orātes
audiētes fidē etiā vr̄am in xp̄o iesu. itē. Qui
ē fidelis ꝓ vob mister xp̄i iesu. itē. Adipleo
ea q̄ desūt passionū xp̄i i carne mea ꝛc̄. itē. Qd̓
ē xp̄s i vob ſpes gl̄ie quē nos annūciam⁹ corri
piētes ꝛ docētes in oī sapia vt exhibeam⁹ oēʒ
hoiem pfectū in xp̄o iesu. In.2.c.7. vicib⁹
noiat. ꝛ p̊. In agnitōe mysterij dei pr̄is ꝛ xp̄i
Jesu: in q̄ sunt oēs thesauri sapie ꝛ scie dei ab
scōditi. Itē gaudēs ꝛ videns ordinē vr̄ʒ ꝛ fir
mamētū ei⁹ q ē in xp̄o fidei vr̄e. Sic̄ q̄ accepi/
stis xp̄m iesu dn̄m nr̄m: i ipso āmbulāte radicati
itē. Videte ne q̄s vos seducat p ph̄iaʒ ꝛ ianē
fallaciā ſm traditionē hoiuʒ ſʒ elemēta mūdi
ꝛ nō ſm xp̄m. q꞉ in ipso inhitat oīs plenitudo
diuitatꝭ corpal'r: ꝛ estꝭ in illo repleti q ē caput
oīs p̊ncipat⁹ ꝛ ptātis. In q̄ circūcisi estꝭ circū
cisiōe n̄ māufacta n̄ expoliatōe corpis carnis ſʒ
in circūcisiōe xp̄i. itē. Nēo vos iudicet in cibo
aut in potu aut in pte diei festi: aut neomenie:
aut sabbatoꝝ q̄ sūt vmbra futuroꝝ: corp⁹ autē
xp̄i. itē. Si q̄ mortui estꝭ cū xp̄o ꝛc̄. In 3°.c.
octo vicib⁹ noiat. ꝛ p̊. Si cōsurrexistꝭ cū xp̄o q̄
sursū sūt q̄rite: vbi xp̄s ē in dextera dei sedens
que sursū sūt sapite nō q̄ ſup terrā. Mortui. n.
estis ꝛ vita vr̄a abscōdita ē cū xp̄o in deo. Cū
eni xp̄s apparuerit vita vr̄a: tūc ꝛ vos appare
bitis cū ipso in gl̄ia. itē. Sup h oīa charitateʒ
habete qd̓ ē vinculū pfectōis: ꝛ pax xp̄i exultet
in cordib⁹ vr̄is. itē. Verbū xp̄i habitet i vobiſ
habūdāter. itē. O ē qd̓cūqʒ facitis i ṽbo aut
in ope in noīe dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i facite: gratias a
gentes deo ꝛ p̄ri p ip̄m. itē. Dn̄o iesu xp̄o ſui
te. In.4.c. bis tm̄ noiat. ꝛ p̊. Orātes siml'
ꝛ ꝓ nob: vt dn̄s aperiat nobis hostiū ſmōis
ad loq̄ndū mysteriū xp̄i. itē. Salutat vos epa
phras q ex vob ē ſuus iesu xp̄i. Explicit ep̄la
ad collocē. incipit ep̄la ad thesalonizēses. i.
In p̊mo.c. tribus vicib⁹ noiat. ꝛ p̊. Paulus
ꝛ Siluan⁹ ꝛ Thimothe⁹ eccl'ie thesalonicēsiū
i deo pr̄e ꝛ dn̄o iesu xp̄o. itē. Memores fidei

nr̃e ⁊ laboris ⁊ sustinẽtie dñi nr̃i iesu xp̃i. itẽ: Queꝫ suscitauit ex mortuis ihm. In .2. c. tribus ẽt vicibꝰ noiat. Et p̃. Neqꝫ q̃rentes ab hoibus gloriã neqꝫ a vobis neqꝫ ab alijs cũ possemus vobis oneri eẽ sicut xp̃i apl̃i. item. Vos eni innitatores sci estis fr̃es eccl̃iaꝝ dei q̃ sũt i iudea i xp̃o iesu. itẽ. Que ẽ. n. nr̃a spes aut corona gl̃ie. Nõne vos añ dñm nr̃m ihm xp̃m estis i aduẽtu eiꝰ. In .3. c. tribꝰ ẽt vicibus noiat. ⁊ p̃. Misimus Thimoteũ fr̃em nostrũ ⁊ mistrũ dei in euãgelio xp̃i. Itẽ dñs ihs xp̃s dirigat viã nr̃am ad vos. Itẽ i aduentu dñi nr̃i iesu xp̃i. In .4. c. qnqes noiat. ⁊ p̃. Rogamꝰ ⁊ obsecramꝰ vos i dño ihu. itẽ. Si eni credimꝰ q̄ iesus mortuus ẽ resurrexit: ita ⁊ deꝰ eos q dormierũt p̱ ihm adducet cum eo. itẽ. qm̃ ipse dñs in iussu ⁊ in voce archangeli ⁊ in tuba dei descẽdet de celo: ⁊ mortui qui in xp̃o sunt resurgent p̃mi. itẽ. Simul rapiemur cũ illis obuiã xp̃o in aera. In .5. ⁊ vi. c. q̃ter noiat. Et p̃. Nõ posuit nos deꝰ i irã: sꝫ in acq̄sitionẽ salutis p̱ dñm nr̃m ihm xp̃m. item. Hec ẽ eni volũtas dei i xp̃o iesu i oibꝰ vobis itẽ. In aduentu dñi nr̃i iesu xp̃i itẽ. Gr̃a dñi nr̃i iesu xp̃i vobiscuꝫ. amen. Explicit ep̃la p̃a ad thesalonicẽses. Incipit .2. ep̃la ad eosdẽ

In p̃. c. sex vicibꝰ noiat. ⁊ p̃ Paulꝰ ⁊ Siluanꝰ ⁊ Thimoteꝰ eccl̃ie thesalonicensiũ i deo pr̃e nr̃o ⁊ dño iesu xp̃o. gr̃a vobis ⁊ pax a deo pr̃e nr̃o: ⁊ dño iesu xp̃o. itẽ. In reuelatõe dñi nr̃i iesu xp̃i de celo. itẽ. Qui nõ obediũt euangelio dñi nr̃i iesu xp̃i. itẽ: Vt clarificeť nomẽ dñi nr̃i iesu xp̃i i vobis: ⁊ vos in illo ƒm gr̃aꝫ dei nr̃i ⁊ dñi iesu xp̃i. In .2. c. bis tm̃ noiat ⁊ p̃. Rogamꝰ ãt vos fr̃es p̱ aduentuꝫ dñi nr̃i iesu xp̃i. itẽ. Vocauit vos i euanᵐ nr̃m i acq̄sitione gl̃ie dñi nr̃i iesu xp̃i. itẽ. Ipse aũt dñs iesus xp̃us ⁊ deus pr̃ nr̃ q dilexit nos. ⁊ dedit nobis ↄsolationẽ etnã ⁊ spẽ bonã in gr̃a: exhorteť corda vr̃a ⁊ ↄfirmet in oi tp̱e ⁊ ƒmone bono. In .3. c. qnqꝫ vicibꝰ noiat. Et p̃mo Dñs aũt dirigat corda vr̃a in charitate dei ⁊ sapia xp̃i. Dinunciamꝰ ãt vobis fr̃es in noie dñi nr̃i iesu xp̃i ⁊c̃. Et iterũ circa finẽ eadẽ vba dicit. itẽ. In fine gr̃a dñi nr̃i iesu xp̃i sit cuꝫ oibus vobis amẽ. Explicit ep̃la ƒa ad thesalonicẽses. Incipit ep̃la p̃ma ad Thimoteum

In p̃. c. septies noiat. Et p̃ Paulꝰ apl̃us iesu xp̃i ƒm imperiũ dei saluatoris nr̃i ihu xp̃i spei nr̃i. Thimoteo dilecto filio in fide gr̃a ⁊ mĩa ⁊ pax a deo pr̃e nr̃o ⁊ ihu xp̃o dño nr̃o. itẽ. Gr̃as ago ei q me ↄfortauit in xp̃o iesu. itẽ. Sup̱habũdauit gr̃a dñi nr̃i iesu xp̃i. item. Fidelis ƒmo: ⁊ oi acceptatiõe dignꝰ: q: xp̃us venit in hũc mundũ peccatores saluos facere q̃ꝝ p̃mus ego sũ. Sꝫ iõ mĩam ↄsecutꝰ suꝫ: vt in p̃ oñderet xp̃s oẽm patiam ad informationẽ eoꝝ q credituri sũt illi in vitã etnaꝫ. In ƒo. c. bis tm̃ noiat. ⁊ p̃. Vnꝰ eni deus: vnꝰ mediator dei ⁊ hoiuꝫ hõ xp̃s iesus: q dedit semet ip̃m redẽptionẽ ꝓ oibus. itẽ. Veritatẽ ãt dico in xp̃o iesu. In .3. c. semel tm̃ noiat. ⁊ p̃. Qui bñ ministrauerint: gradũ bonũ sibi acq̄rẽt ⁊ multã fiduciã in fide q̃ ẽ in xp̃o iesu. In 4. c. semel tm̃ noiat vꝫ. Hec ꝓponẽs fr̃ibus bonus eris minister xp̃i iesu. In .5. c. bis tm̃ noiat. ⁊ p̃. Adolescentiores ãt viduas deuita. Cũ eni luxuriate fuerint in xp̃o nubere volũt itẽ. Testor corã deo ⁊ ihu xp̃o. Hic bona dicit de viduis. In .6. c. ter tm̃ noiat. ⁊ p̃. Si qs aliť docet ⁊ nõ acq̄escit sanis ƒmonibꝰ dñi nr̃i ihu xp̃i. sup̱bus ẽ ⁊ nihil sciens. item. Precipio tibi corã deo q viuificat oia in xp̃o iesu. itẽ. Vt ƒues mandatũ sine mala irreprehensibile vsqꝫ in aduentũ dñi nr̃i iesu christi. Explicit p̃ᵃ ep̃la ad Thimoteũ. Incipit scd̃a ep̃la ad eundẽ. In p̃. c. octo vicibꝰ noiat. ⁊ p̃. Paulꝰ apl̃us iesu xp̃i p̱ volũtatẽ dei ƒm ꝓmissionẽ vite q̃ ẽ in xp̃o iesu. Thimoteo carissimo filio. gr̃a ⁊ mĩa ⁊ pax a d̃o pr̃e ⁊ iesu xp̃o dño nr̃o. itẽ. Noli itaqꝫ erubescere testimonium dñi nr̃i iesu xp̃i. itẽ. Vocauit nos vocatione sua scã: nõ ƒm op̱a nr̃a: sꝫ ƒm ꝓpositũ suuꝫ ⁊ gr̃am q̃ data ẽ nobis in xp̃o iesu ante temp̱a secularia. manifesta ẽ aũt nũc p̱ illuminatiõꝫ saluatoris nr̃i iesu xp̃i. itẽ. Formã habe sanoꝝ vboꝝ q̃ a me audisti in fide ⁊ dilectione i xp̃o iesu. In .2. c. qnqꝫ vicibus noiat. ⁊ p̃. Tu ẽ fili mi ↄfortare in gr̃a q̃ ẽ in xp̃o iesu. iteꝫ. Et alios docere labora sicut bonus miles ihu xp̃i Memor esto dñm nr̃m ihm xp̃m surrexisse a mortuis ex seie Dauid ƒm euanᵐ meũ in q̃ laboro vsqꝫ ad vincula q̃si male op̱ans. Sꝫ verbũ dei nõ ẽ alligatũ. iõ oia sustineo p̱p̱ electos vt ⁊ ipsi salutẽ ↄseq̃nť q̃ ẽ i xp̃o ihu cũ gl̃ia celesti. In .3. c. bis noiat. ⁊ p̃. Oẽs q pie volũt viuẽ in xp̃o p̱secutionẽ patienť. Mali aũt hoies ⁊ seductores ꝓficiet in peiꝰ errãtes ⁊ in errorẽ mittẽtes. itẽ. Ab infãtia sacras l̃ras nosti q̄ te pñt instruere ad salutẽ p̱ fidẽ q̃ ẽ in xp̃o

ihu: ꝛ dic̄ ibi bōa ꝺ̓ scripꝛ̄a sacra. In. 4. c. bis tm̄ noiat. ꝛ p̊. Testificoꝛ coꝛā deo ꝛ xpo ie su q̄ iudicaturꝰ ē viuos ꝛ moꝛtuos. itē. Dn̄s nr̄. i. c. cū spū tuo gr̄a vobi. amē. Explic̄ epl̄a ad Thimo. Incipit epl̄a ad Titū. In. i. c. bis tm̄ noiat. ꝛ p̊. Pau. ſuꝰ dei ꝛ apo. ihu xpi ite3. Tito dilecto filio gr̄a a deo pr̄e ꝛ xp̄o iesu sal. nr̄o. In. 2. c. ter tm̄ noiat. ꝛ p̊. Appuit eni gr̄a dei ꝛ sal. nr̄i oibꝰ hoibꝰ ꝛc̄. itē. Expe/ ctātes beatā spē ꝛ aduētū gl̄ie magni dei ꝛ sal ua. nr̄i ihu xpi. itē. Hec loq̄re ꝛ exhoꝛtari in xp̄o. i. d. n. In. 3. c. sel̓ tm̄ noiat. d. Appuit benignitas ꝛ hūanitas sal. nr̄i dei. ñ ex opibꝰ ꝛc̄. ꝛ seq̄ꝛ̄. Quē effudit i nob habūde ꝑ iesum xp̄m sal. nr̄m ꝛc̄. Explic̄ epl̄a ad Titū. Inci/ pit epl̄a ad Philemonē. In. i. c. 8. vicibꝰ noiat. ꝛ p̊. Pau. vinctꝰ ihu xpi ꝛc̄. Gr̄a vob ꝛ pax a deo pr̄e nr̄o ꝛ dn̄o ihu xp̄o. itē. Audi ēs charitatē ꝛ fidē quā hēs i dn̄o iesu. itē. In agnitōe ois opis bōi i xp̄o ihu. itē. Multā fi duciā hn̄s i xp̄o iesu īpādi tibi qđ ad rē ꝑtiet. itē. Nūc āt vinctꝰ xpi iesu. item Refice viscera mea in xp̄o. itē. Salutat te Epaphras ꝯcapti uꝰ meꝰ i xp̄o iesu. Explicit epl̄a ad Philemo nē. Incipit epl̄a ad Heb. In. i. ꝛ. 2. c. nō noiat. Et i. 3. bis tm̄ noiat. ꝛ p̊. Moyses qdē fidel̓ erat i tota domo eiꝰ tāq3 famulꝰ: xp̄s vo tanq̄3 filiꝰ i domo sua: itē. Participes eni xpi effecti sumꝰ. In. 4. c. sel̓ tm̄ noiat. d. Hn̄ tes ḡ pōtificē magnū q̄ penetrauit celos iesu3 xp̄m filiū dei. In. 5. c. sel̓ tm̄ noiat. d. Xp̄s nō semetip̄m clarificauit vt pōtifex fieret ꝛc̄. In. c. 6. ēt tm̄ sel̓ noiat. d. Quapp intermitten tes inchoatiōis xpi ſmonē ꝛc̄. In. 7. ꝛ. 8. capl̓is nō fac̄ mentionē. In. 9. c. ter tantu3 noiat. ꝛ p̊. Xp̄s assistēs pōtifex futuroꝝ bono rū ꝛc̄. itē. Q̄to mag̓ sāguis xpi emūdabit cō sciam nr̄am ab opibꝰ moꝛt̓ ꝛc̄. itē. Xp̄s semel passus ē ad multoꝝ exhaurieda pcā. In. x. c. bis tm̄ noiat. ꝛ p̊. Scificati sumꝰ ꝑ oblatiō3 coꝛp̓ ihu xpi sel̓. i. ē. Hn̄tes itaq3 fr̄es fiduciā i introitū scōꝝ in sanguie xpi. In. xi. c. sel̓ tm̄ noiat. Maioꝛes diuitias estimās thesau/ ro egyptioꝝ iproperiū xpi. In. i2. non facit mētionē. In. i3. c. ter tm̄ noiat. ꝛ p̊. Iesus xp̄s heri ꝛ hodie: ip̄e ꝛ i scl̓a. itē. Deꝰ āt pacis q̄ eduxit ꝺ̓ moꝛtuis pastoꝛē magnū ouiū. d. n. i. x. itē. Quod placeat coꝛā se ꝑ ihm xp̄m: cui laus ꝛ gl̓ia in scla seculoꝛū. Amen.

De honoꝛe q̄ ipēdiꝛ̄ ab eccl̓a ihu xp̄o. Cō. 2.

Ecipe ſam ꝯcl̓onē v3. Nūq̄3 fuit ih̄s
a i synagoga: ꝛ coꝝ tēplo tm̄ derisus:
qn̄ mltō mag̓ i eccl̓ia xp̄iana sit hono ratꝰ. vbi tres igramꝰ ve. v3. Pᵃ ve. ē. qs ē honoꝛ ab eccl̓ia ipēsꝰ nomi magno iesu. 2ᵃ ē. q̄re eccl̓ia noi iesu tm̄ honoꝛē ipēdit ꝛ ñ xp̄o 3ᵃ ē. quā vtilitatē h3 eccl̓ia ꝺ̓ h̓ noie iesu.

Q̄tū ad p̄mā dico q̄ reuerētiā quā iesu exhi/ bēdā docet ꝛ p̄cipit· docet i. c. decet domū dn̄i ꝺ̓ emu. ec. li. i6. vbi dicit sic tex. Decet domū dn̄i scitudo· vt cuiꝰ i pace locꝰ factꝰ ē: eiꝰ cultus sit cū debita veneratōe pacificus. Sit itaq3 ad eccl̓ias hūil̓ ꝛ deuotꝰ igressus. Sit i eis q̄eta cō uersatio: deo grata: ispiciētibꝰ placita. Qui cō siderātes nō solū istruat. s. ꝑ bonū exᵐ: s3 resi ciat. s. ꝑ doctrinā. Cōueniētes ibiꝺ̓ nomē istꝺ̓ qđ ē sup oē nomē: a q̊ aliud sub celo nō ē datū hoibꝰ: i q̄ saluos fieri credētes opoꝛteat. nom̄ v3 iesu xpi q̄ saluū fac̄ ppl̓m suū a pcis coꝝ. eo tn̄ exhibitōe reuerētie spāl̓ attollāt: ꝛ qđ gnāl̓r scribiꝛ̄ vt i noie iesu oē genu fle. singuli singu larit̓ i ip̄is iplētes. Precipue qn̄ agūꝛ̄ missaꝝ sacra mysteria: gl̓iosū illud nomē qn̄cūq3 re/ coliꝛ̄: flectāt genua coꝛdis sui: qđ capit̓ iclina/ tōe testenꝛ̄. Attēdētes i loc̓ eidē intēt̓ p̄coꝛdi is sacra solēnia deuot̓ cauꝛ̄ ꝛ oꝛ̄oibꝰ insistaꝛ̄. Nullꝰ i loc̓ eisdē i q̄bꝰ cū pace ac q̄ete conueīt vota celebꝛari: seditionē excitet ꝛ clamationē moueat ipetū vel ꝯmittat. Cessent i ill̓ vniuer sitatū q̄rūlib3 ꝯsilia ꝯtētiōes ꝛ publica plamē ta. Cessent vana ꝛ mltō foꝛtiꝰ feda ꝛ ꝑphana colloq̄a. Cessent ꝯfabulatiōes quōlib3. Po/ stremo q̄cūq3 alia q̄ dinū pn̄t ꝑturbare offm̄: aut oculos diuine maiestat̓ offendē ab eccl̓ijs ꝑꝛ sus extnea: ne vbi pcōꝝ ē venia postulāda pec candi deꝛ̄ occasio: aut dep̄hendaꝛ̄ pcā ꝯmitti. cessent in ecclesijs carūq3 cimiterijs exercitati ones nundinarū ac ferie cuiuscūq3 tumultus Ois i eis seculariū iudicioꝝ strepitꝰ ꝯq̄escat. Nulla ibi cā ꝑ laicos crial̓ maxie agiteꝛ̄. Sint loca eadē a laicoꝝ cognitionibꝰ aliena. Oꝛdi narij locoꝝ h̓ faciāt obſuari: suadēda suadeāt Inidicta huiꝰ canonis auctē ꝯpescant. Ad h̓ ēt alios in eccl̓ijs ip̄is magis assiduos: ꝛ ad p̄missa idoneos deputando. Nihilominus ꝑ cessus iudiciū seculariū ac spāl̓r ꝑlatē snie i eis dē locis oi roboꝛe carcāi firmitat̓: h̓ ibi ad lit terā. Quattuoꝛ ptes h3 h̓. c. vt dicit glosa. Pᵃ ꝑs ē i q̄ poniꝛ̄ ꝯstitutiōis cā: vsq3 ibi sit itaq3. Scđa ꝑs ē i qua poniꝛ̄ qualit̓ hoies de

deāt in ecclesijs: ꝛ a qbus abstinere: vsq3 ibi. ordinarij. In tertia pte ponit ꝙ ordinarij per se ꝛ p alios hec faciāt obſuari: vsq3 ibi: q Vo In qrta pte ꝯminat penā i ꝯriū facientes ibi q Vo. vsq3 in finē. Tu vo qt sūt hic pagphi. tot facias regulas: ꝛ fm practicā bonā decla/ra ꝛc. Qtū ad pam dico ꝙ iō eccl'ia de iesu expssa ꝛ nō de xpo facit mentionē. qꝛ iesus dr saluatoꝛ qđ e ppriū dei. ps. 44. Ego sū dn̄s ꝛ nō est pter me saluatoꝛ. Xps āt dr vnct⁹: qđ ppe cōuenit hoi: nec iesus dr vnct⁹ inq3tū ds s3 inq3tū hō. Deo āt ppe debet adoratio: nō hoi. Nec xps iq3tū hō deberet adorari latria qꝛ solū talis cult⁹ deo ꝯuenit: vt in supioribus scpe oñdimus. igit eccl'ia recte d iesu facit spā lē mentionē ꝛ nō d xpo: Et l3 vbicūq3 audit noiari h̄ pciosū nomē iesus: debeam⁹ caput cū maxia reuerentia inclinare: h̄ tn̄ pcipue est fiē dū in eccl'ia: pstim cū celebrant missarū solen nia. qꝛ dicit supdictus tex. ꝙ in eccl'ia est pcōꝝ venia postulanda: ꝛ iō nō dn̄t ibi pcā cōmitti. Tres āt sūt rōnes fm dn̄m Joannē an. in su pdicto. c. qre nomē Jesu sup oia alia noia ex/tollit: ꝛ d3 spāli reuerentia attolli v3. ꝛ p̊. ppt ipsius poritatē: qꝛ fuit añ oia. Jo. i. In pn° erat Vbū. 2° pp ipius excellentiā cū sit oipo tēs etern⁹ ꝛ ineffabilis. 3° pp affectionē quā nobis oñdit in creando: pascendo: redimēdo ꝛ nobis grām pparando. Propt q remanet obligatio nō modica i hoie: ꝛ ideo sūme ē colē dus: honorand⁹: vt p3. c. i. de reliquijs ꝛ ve/ne. scōꝝ. vbi d honore aplōꝝ: doctoꝝ: cōfesso rū: ꝛ alioꝝ scōꝝ pulchre declarat in. 6. decre. taliū. iūcto. c. firmit. d sū. tri. ꝛ fi. c. Et tal' ho/noꝛ q debet ei duplex ē. s. interioꝛ ꝛ exterioꝛ. De intioꝛi p3 ibi in tex. cū dicit supdict⁹ textus flecetāt gēna cordis sui. De extioꝛi p3 ibidem. qđ capit' inclinatione testent: qre ꝛc. Qtū ad tertiā dico ꝙ tria pcipue bona eccl'ia sctā ex no mie pcioso iesu reportat. s. benignā intces/sionē: gratā exauditionē: ꝛ audacē pliatione3 p° reportāt fideles ex inuocatiōe ꝛ reuerētia hui⁹ nois iesu benignā intcessionē. pma Jo. i. Aduocatū habem⁹ apud prēm iesū xp3 iustū q intpellat p nobis. Jo. 16. Ego rogabo pa trē p vobis vt ipse vos custodiat. ꝛ Bern. Quis inqt pctōꝝ audeat inuocare deū vltio/nū dn̄m exercituū: vt in veti testō. Nūc ppe ē nom dn̄i Jesu: qđ qcūq3 inuocauerit saluus erit. Act. 5. Nō est datū aliud nomē ꝛc. 2° fructus ē grate exauditiōis. Jo. 16. Si qd pe tieritis prēm in noie meo dabit vobis. Nota istoꝝ Vboꝝ pfundum sensu3. Primo eni dicit si qd. i. aliqd. O ia eni3 terrena certe ni/hil dici pn̄t in cōpatione etne btitudis. q̄ cum ait si qd inuit ꝙ tn̄ vitā etnā ꝛ non ista tpalia petere debem⁹. Et si aliqn̄ tpalia petē possim⁹ h̄ ideo ē: vt possim⁹ illis viuere: ꝛ gloriā sua grā mediante pmereri: vt dicit btūs Thō. sa se. q. 82. Jn̄ Criso. sup Mat. ait. Si petis a deo terrena aut difficile ipetras aut n̄ ipetras quō eni tibi illa pstat nō hn̄ti: q si habes admo net vt cōtēnas. 3° ait. petas. vt innuat bona a deo petenda esse: ꝛ nō ab incantatorib⁹. Jn de. 4. Re. i. de Ochosia rege isrl' dr ꝙ dū su p infirmitate sua deū acharon cōsulendū mi/sisset: dn̄s ait: pp h̄ morict. ꝛ p̊. Paral'. x. c. dū. Mortuus est Saul ppter iniqtates eo ꝙ phitonissā cōsuluerit: nec sperauerit in dn̄o p pter quod interfecit eū dn̄s ꝛ trāstulit eius re gnū ad Dauid filiū Jsai. ꝛ sic d alijs. 3° ait in noie meo. i. in grā. q eni ē in pcō mortali: totus est extra nomen xpi. Inde Ambr. sup bti imaculati. Volare inqt facit orone3 bona vita: ꝛ dat alas pcibus spūales: qbus scōꝝ ad deū vehat orō. Inde Hiero. sup li. 2. Hie/remie ait. Precipitur Hieremie a dn̄o. Tu noli orare p pplo isto: qꝛ nō exaudiā. Ex qui b⁹ dicim⁹ frustra aliquem orare p alio: cū ille nō mereat accipe p q̊ rogat deus: hec ille. 3° ex magno noie Jesu fideles reportāt auda cem pliationem vt exhortat petr⁹ bonus pa/stoꝛ pugnate iqt cū antiq spente. ꝛ Mar. vl. In noie meo demonia eijciēt ꝛc. Et hec suffi/ciant quātū ad pn̄tē cōclusionē.

De honore Jesu in celis. Cōclusio 3tia.

Ecipe tertiā ꝯclonem. v3. Nūq3 fuit a xps Jesus in h̄ mūdo tn̄ spret⁹. quin mlto mag' sit in celesti gl'a sublimat⁹ vbi tres igram⁹ Vi. v3. Pria Vi. ē. Quō xps i celos gl'ios⁹ ascēdit. 2ª ē. quō a scis i cel' ho/norat. 3ª ē. Quō apd prē3 ē exaltat⁹. Qtū ad pmā vt clari⁹ ista mā itelligat oia ista videa m⁹. Et p̄ qlis ascēdit xps i celū. 2° qrte ꝛ ad qd ascēdit. 3° i q̊ ascēdit. 4° qn̄ ascēdit. Et qnto qn̄ vidētib⁹ apl'is. Qtū ad pmā dico breuit ꝙ ascēdit in corpe ꝛ aia sine pctō. ꝛ gl'iosus. i. i/passibilis imortal' ꝛc. Et breuit cū oibus doti b⁹ corpis gl'iosi xps ihs nr̄ ascēdit. ad Phil'. 3. Qui reformabit corp⁹ hūilitatis nr̄e ꝯfigu/

362

ratū corꝑi claritatꝭ sue: nō tñ eodē mō vt dicit btūs Tho. in. 4. di. 49. Qm̄ corpus xp̄i erat gl'iosū ꝑ nām deitatꝭ q̄ illi vniebaꝛ̃. i nob̄ aūt nō sic: vt pꝫ itelligēti. Qrtū ad ꝑm dubiū di co ꝙ mu tiplici rone xp̄s ascendē voluit. p° vt scōs p̄res q̄s de limbo extraxerat in locum eīne pacis adducēt. p̄s. Ascēdēs xp̄s i altum captiuā duxit captiuitatē. i. scōs q captiui deti nebāꝛ̃. 2° vt nob̄ viā salutꝭ ondēt ⁊ locū ꝑaret Micheas. 2. Ascēdit iter pandēs añ eos. ad Heb. x. c. Hn̄tes itaqꝫ fiduciā introitū scōꝝ i sanguine xp̄i. qm̄ vt ait Mat. 24. c. Vbicun qꝫ fuerit co. pꝰ: illic ꝯgregabūꝛ̃ ⁊ agle. 3° vt ꝓ suis redēptis apud p̄rem aduocaret. i. Jo. 2. Si qs peccauerit aduocatū hēmꝰ apd̓ p̄rem ih̄m xp̄ꝫ iustū. ⁊ ip̄e ē ꝓpiciatō ꝓpcis nr̄is: ⁊ ñ ꝓ nr̄is tm̄: sꝫ ēt totiꝰ mūdi ⁊c̄. Ad t'tiū dico ꝙ ascēdit i nube. Act. i. Et nubes suscepit eū ab ocul' eoꝝ. Ad q̄rtuꝫ dico ꝙ q̄dragesima die a sue resurrectiōis die ascendit. Ad qn tū dico ꝙ vidētibꝰ illis ascēdit. Primo vt ascēsiōis ciꝰ testes eēnt. Act. i. Eritis mihi te stes i oī iudea ⁊ samaria: ⁊ vsqꝫ ad vltimū ter re. 2° vt eā seq desiderarēt. Jn̄ stupefacti sta bant admirātes. Act. i. Viri galilei qd statis aspiciētes in celū ⁊c̄. Hec breuit' dixi: q2 satis cōia sūt: q̄re ⁊c̄. Qrtū ad ꝑam ve. dico lege Jo. Apoc. 5. c. alteni. Et vidi ⁊ audiui vocē angeloꝝ multoꝝ i circuitu throni ⁊ aialiū ⁊ se nioꝝ: ⁊ erat nūerus eoꝝ milia miliū dicentiuꝫ voce magna. Dignꝰ ē agnꝰ q occisus ē acci pe v'tutē ⁊ diuitatē ⁊ sap̄iam ⁊ fortitudinē ⁊ honorē ⁊ gl'iam ⁊ bn̄dictionē. Et oēm creatu rā q̄ i celo ē: ⁊ sup t'rā ⁊ subt' terrā ⁊ mare: ⁊ q i eo sūt: oēs audiui dicētes sedēti i throno ⁊ a gno. Bn̄dictio ⁊ honor ⁊ gl'ia ⁊ p̄tās i scl'a se. ⁊. 24. Seniores ceciderūt i facies suas: ⁊ ado rauerūt viuētē ⁊c̄. h ibi. Que sacratissima v' ba al's lōgiori ꝑmone declarabimꝰ. Ad p̄ns tñ nō' ꝙ triplex ē honor ih̄u xp̄o i cel'a scis da tꝰ. Primꝰ dr̄ singularis ꝯtēplatiōis. 2ꝰ sin gularis dilectiōis. 3ꝰ dr̄ singularꝭ honoratio nis. Primꝰ inq̄ꝫ dr̄ singularis ꝯtēplatiōis. Quatuor ꝑ maxie sci i cel' in ih̄u xp̄o ꝯtēplāꝛ̃ s. ꝯonationē. passionē btitudinē ⁊ amorem.

P° ꝯtēplāꝛ̃ donatōꝫ. Quilibꝫ eni scūs etiā minimꝰ i ꝯtēplādo illā scissimā faciē: apte cog̃ cit ꝙ oēs alij bti sil' iūcti ꝓ sua salute ñ tm̄ po suerūt nec ponē possēt q̄ztū ꝓ illo posuit solus xp̄s. Jo. x. Aiamꝫ meā pono ꝓ ouibꝰ meis.

2° ꝯtēplāꝛ̃ illiꝰ bn̄dicte carnis passiōꝫ. vñ gl' bet scūs: vt dixi ēt minimꝰ clare intelligit ꝙ oēs alie creaꝛ̃e ñ portarēt nec portaꝛ̃ potuissēt ꝓ sua redēptiōe tm̄ ac talē dolorē ⁊ penā: q̄ztū ꝓ illo solꝰ portauit ih̄s dulcissimꝰ. Trēoꝝ. i. O vos oēs q trāsitꝭ ꝑ viā: attēdite ⁊ videte si ē dolor sic̄ dolor meꝰ. 3° ꝯtēplanꝛ̃ btitudinē. vñ gli bet scūs ꝑfecte intelligit ꝙ iesus gl'iosus inq̄ꝫ tū hō plus excedit i btitudinē oēs btōs sil' iun ctos q̄ꝫ circūferētia celi minimū centrū suum p̄s. Eleuata ē magnificētia. t. s. c. Ad philip. 2. Propt' qd̓ ⁊ deꝰ exaltauit illū ⁊c̄. 4° cōtē planꝛ̃ sci Jesu ardentissimū amorē. vñ glibet eoꝝ ꝑfecte intelligit ꝙ xp̄s ih̄s plꝰ amauit i vi ta: ⁊ amat in celo illos: q̄ꝫ ip̄i oēs sil' amauerīt aut amēt ip̄m. Et sic pꝫ ꝑmꝰ scōꝝ honor. 2ꝰ dr̄ singl'arꝭ dilectiōis. Tāta. n. ē dilectio scōꝝ tātūsqꝫ amor ad dulcissimū ih̄m ꝙ si ab vna ꝑ te statuēꝛ̃ oīs amor q̄ se iuicē diligūt crea. oēs tā h q̄ꝫ i patria. Jnt' nos ēt ꝯputā° v'gis gl'ose ꝯlectiōꝫ actiuā ⁊ passiuā. i. quā spirat i oēs be atos: ⁊ oēs bti in eā. Ex alia ꝑte statuaꝛ̃ amor vniꝰ minimi sci ad xp̄ꝫ. ꝑfecto sic̄ circūferētia suū excedit cētꝝ: sic ⁊ amor illiꝰ minimi sci oēs illos amores. Ex ꝯtēplatōe āt q̄ttuor p̄dictoꝝ oriꝛ̃ h tātꝰ amor. 3ꝰ honor dr̄ singl'aris hono ratōis. ꝑm. n. Alex. de ales. gloria ab honore differt: q2 ꝓp̄e gl'a ē i se ad alios. honor v'o in se ab alijs. Vñ seq̄ꝛ̃ r'la ista. ꝙ ex gl'a quā bn̄di ctꝰ ih̄s alij s scis i patria cōicat: oriꝛ̃ p̄ostea amō in ip̄sis: ⁊ honor q xp̄o exhibeꝛ̃ ab ip̄sis. Ho nor āt ꝑꝫ eūdē ē ꝓtestatio qdā aliꝰ p̄eminētie i aliq̄ exhibitōe illi q honoraꝛ̃. Quid āt sci xp̄o exhibeāt nōt Jo. Apoc. 7. vidi igt turbā ma gnā quā denumerare nēo potat ex oībꝰ gētibꝰ ⁊ tribubꝰ: ⁊ ꝑplis: ⁊ liguis: stātes añ tronū in ꝯspectu agni: amicti stol' albis: ⁊ palme i mā ibꝰ eoꝝ. ⁊ clamabāt voce magna dicētes. Salꝰ deo nr̄o q sedet sup tronū ⁊ agno. ⁊ oēs āgeli stabāt i circuitu troni ⁊ senioꝝ: ⁊ q̄ttuor aialiū ⁊ ceciderīt i ꝯspectu troni i facie suas. ⁊ adora uerīt eū dicētes. Bn̄dictio: ⁊ claritas: ⁊ sapia ⁊ grāꝝ actio: honor: v'tꝰ. ⁊ fortitudo deo nr̄o i secl'a secl'oꝝ amē. ⁊c̄. Et Jsa. vi. Vidi dn̄m sedētē sup soliū excelsū ⁊ eleuatū. ⁊ plena erat domꝰ a maiestate ei . ⁊ ea q̄ sub ip̄so erāt r'ple bāt tēplū. Seraphin stabat subt' illd̓: ⁊ sex ale vni: ⁊ sex ale alteri duabꝰ velabant faciē eiꝰ. ⁊ duabꝰ velabāt pedes eiꝰ. ⁊ duabꝰ volabāt. Et clamabāt alter ad alteꝝ ⁊ dicebant. Sanctus

ſanctꝰ ſcũs dñs deꝰ exercituũ. plena ẽ oĩs terra glĩa eiꝰ ⁊c̃. hec illa. Pulchra certe aĩa mea viſio Joãnis ẽ: ſʒ hec Jſaie ñ minꝰ: Jlla declarat honorẽ ſcõꝝ: illa honorẽ ãgeloꝝ. q̃zuis ẽt Joãnes de ãgelis faciat mẽtionẽ: nõ tñ ita ꝓfude. itẽ ⁊ Apoc. 4. c. ꝓpulchre hoc etiã declarat. vñ in fine. c. dĩc ſic. Et cũ darẽt illa q̃tuor aĩalia glĩã ⁊ honorẽ: ⁊ bñdictionẽ ſedenti ſuꝑ tronũ viuẽti in ſcl̃a ſcl̃oꝝ ꝓcedebãt. 24. ſeniores añ ſedẽtẽ in trono: ⁊ adorabãt viuẽtẽ i ſecula ſcl̃oꝝ: ⁊ mittebãt coronas ſuas añ tronũ: dicẽtes. Dignꝰ es dñe deꝰ nr̃ accipe glĩã ⁊ honorẽ ⁊ ꝟtutẽ. q: tu creaſti oĩa. ⁊ ꝑꝑ volũtateʒ tuã erãt ⁊ creata ſũt. hec ibi. Et h̃ ſufficiãt q̃ʒtũ ad ꝑaʒ ꝟi. Q̃tũ ad tertiã rñdet Paulꝰ ad Hebre. i. qui cũ ſit ſplẽdor glĩe. ⁊ figura ſube eiꝰ portãs oĩa ꝟbo ꝟtutꝭ ſue: ſedet ad dexterã maieſtatꝭ in excelſis. ſic ⁊ Stephanus glõſus cũ ladiparet vidit cũ. Act. 7. Ecce video inq̃t celos aꝑtos. ⁊ ihm ſtãtẽ a dextris ꝟtutis dei. Sic ⁊ ipſe ihs dixit. Mat. 26. Ammõ videbitis filiũ hoĩs ſedẽtẽ a dextris ꝟtutꝭ dei. Sic ⁊ Luc. 22. ait. Erit filiꝰ hoĩs ſedẽs a dextris ꝟtutis dei. Sic ⁊ illũ q̃rẽ inuitat nos Pau. ad Coll̃. 3. Que ſurſũ ſũt q̃rite vbi xp̃s ẽ i dextra dei ſedẽs ⁊c̃. Vbi nõ ꝙ ſedẽ ad dexterã poſſumus ad hũanã vl̃ diuã nãʒ referre. Si ad humanã: tũc dicẽdũ ẽ ꝑʒ Aug. li. de ſymbolo: ꝙ nõ ſic intelligẽdũ ẽ: vt deꝰ pr̃ hũanitatẽ xp̃i ad ſuã dexterã collocauerit. qm̃ deꝰ mẽbra nõ hʒ: vt dici poſſit cũ hr̃e dextrũ vel ſiniſtrũ: ſʒ methaphoricus ꝑmo ẽ. Nã ſic in dignitatibꝰ hũanis nullꝰ apud regẽ vel dñm ꝑſtãtior ⁊ honoratior dr̃: q̃ʒ q ad eiꝰ dexterã ſedet: ſic vt oñdat xp̃i humanitatẽ ſuꝑ oẽs creaturas eẽ deo gratiorẽ ⁊ ſublimiorẽ: ait ꝙ ẽ ad dexteraʒ ꝟtutis dei pr̃is. vñ eſt ſenſus. xp̃s ieſus ſedet ad dexterã dei. i. illa humanitas ẽ ſic apud deũ exaltata: q̃ʒtũ ſit poſſibile aliquã creaturã exaltari: nec vnq̃ʒ alia ſic exaltabit̃. p̃s. Glĩa ⁊ honore coronaſti eũ dñe. ⁊ cõſtituiſti eũ ſuꝑ oꝑa manuũ tuaꝝ. Si ad diuã nãm referas: tũc ꝑ dexterã intellige eq̃litatẽ. Ne. n. qs crederet dei filiũ ꝓpter humanitatẽ aſſũptã miorẽ eẽ patre ꝑm diuinitatẽ: iõ dr̃ ſedere ad dexterã pr̃is. i. ad eq̃litatẽ pr̃is. Et hec ſufficiãt quãtũ ad p̃ñtem mãm. Et ꝑ ꝯñs nõ imerito nos hodie dulciſſimo Jeſu laudes poſſumꝰ decantare ⁊ eum hortari vt nos hic ſaluet ꝑ gratiaʒ ⁊ in futuro per gloriam. Amen.

Feria ꝑa palmaꝝ de aĩa ꝑmo in ordine. xlj.

Domus impleta ẽ

ex odore vnguẽti. Jo. 12. Tantꝭ vndiq̃ʒ bñdicti ieſu vnguẽtꝭ. i. p̃cioſiſſimis grãꝝ ſuaꝝ odoribꝰ vndiq̃ʒ per aĩe nr̃e partes diffuſis. domꝰ tota. i. aĩa ipſa intꝰ ⁊ extra impleta ẽ ex odore vnguenti: ita vt cũ glorioſo Bernardo dicẽ poſſit currimꝰ in odorẽ vnguẽtoꝝ tuoꝝ. Nobiliſſima. n. forma: nobiliſſimũ reqrit ſubiectuʒ. diuina autẽ grã nobiliſſima forma ẽ. i. Cor. 13. Si linguis hoĩuʒ loq̃r ⁊c̃. g̃ reqrit nobiliſſimũ ſubiectũ. h̃ aũt ẽ ipſa aĩa. vt pʒ in liᵒ de aĩa. liᵒ p̃. Bonoꝝ honorabiliũ ⁊c̃. Vbi dicũt phi q̃ ſcĩa de aĩa excedit oẽs ſciãs nobilitate ſubiecti p̃ter diuã. Jõ ad p̃ñs de aĩa ipſa ꝑmonẽ faciamus. vbi tres ꝯſideratõẽs videamꝰ. videlʒ.
Qualiter a deo aĩa itellectiua ſit ꝑfecte creata.
Qualiter a deo ſit optime cuſtodita.
Qualiter a deo ſit imenſe honorata.

De creatione aĩe. Conſideratio prima.

Qualiter aĩa ſit a deo ꝑfectiſſime creata p̃mo videamꝰ. vbi tres ꝯcl̃ões more ſolito faciamꝰ. vʒ. Prima ꝯᵒ ẽ iſta. Lʒ aĩa rõnalis ſit actꝰ corꝑis hũani: nõ tñ ẽ de potẽtia mãe educta: ſʒ a deo ꝑfecte creata. 2ª ꝯᵒ eſt iſta. Etſi aĩa rõnalis ſit a deo ꝑfecte creata: ẽtñ in p̃ncipio ſui eẽ tãq̃ʒ tabula raſa. 3ª ꝯᵒ ẽ iſta. Etſi aĩa rõnalis ſit corꝑis hũani actꝰ corrupto tñ corꝑe ipſa remanet imortalis.

Q̃ aĩa rõalis ñ educit̃ ð potẽtia mãe. ꝯᵒ pª.

Ecipe p̃mã ꝯcl̃onẽ ⁊c̃. vt. s̃. vbi tres ingramꝰ ꝟi. vʒ. Pria ꝟi. ẽ iſta. vtꝝ aĩa ſit a deo de nihilo facta. 2ª ꝟi. ẽ iſta. An aĩa hẽat eẽ añ corpꝰ vel ſil̃ cũ corpore vel poſt formationẽ corporis. 3ª ꝟi. ẽ. iſta. An deꝰ aĩas mediantibꝰ angelis formet. Q̃tũ ad p̃mã pono tres regulas. vʒ. Pria regula ẽ iſta ꝙ anĩa rõnalis ẽ imãlis ⁊ incorporea. 2ª regula ẽ ꝙ aĩa nõ ẽ de ſubſtãtia dei. 3ª regula ẽ ꝙ aĩa eſt a deo creata de nihilo. Prima regl̃a nõ ſolũ a theologis: ſʒ ẽt a phis expſſe tenet̃. vñ Arꝭ. in tertio de aĩa in p̃. c. ponit q̃tuor ꝯcl̃õẽs: vt pʒ ītuenti tex. Pria ꝯcl̃o ẽ iſta. Jntellectꝰ humanꝰ de ſe ⁊ i actu nullã hʒ ſpeciẽ intelligibilẽ: ſʒ ad quãlibet talẽ ẽ penitꝰ in potentia. 2ª ꝯcl̃o eſt. Jntellectꝰ humanꝰ eſt imãlis ⁊ incorporeus ⁊ immixtus. 3ª concluſio. ẽ. Jntellectꝰ humanus non ẽ aliq̃ vna

determinata nã: ſ; ſolũ h; poſſibilitatẽ recipiẽ
di oẽs formas mãles. Quarta cõclõ ẽ. In/
tellect⁹ human⁹ poſſibilis añ intellectionẽ nul
latenus eſt in actu. Et ſeqꝛ iſta ꝯclõ correlarie
ex tertia. S; alijs õmiſſis ad pñs: qꝛ lectio po
tiuſ q; pdicatio eſſet ſolã ſ'am conclõnẽ breuit
aſſũmam⁹. quã Ar. pbat in ỽbis illis dum
dic. Neceſſe itaq; eſt: qm̃ oĩa intelligit intelle
ctus human⁹: ipſũ immixtũ eſſe ⁊c̃. Que verba
Auerrois eius cõmẽtator in cõmẽto q̃rto ſub
tiliter ⁊ bene exponit. Ergo aũt vt hic breuiſ/
ſime dicã ex dictiſ tã phi q; Auerrois quatuor
colligã rõnes regulã nr̃am pbãtes. Prima
rõ ẽ iſta. ⁊ ſũmit ex pte obiecti determinati: vt
arguaꝛ ſic. Quelibet potentia mãlis h; obie/
ctum determinatũ: ſ; intellect⁹ human⁹ nõ h;
obiectũ determinatũ. ergo nõ ẽ potẽtia mãlis
ꝯña nõ cũ minori ad ſenſũ. Videm⁹. n. ⁊ ex/
perimur ꝙ intellectus tam mãlia q; imãlia in/
telligit. Minor aũt ẽ nõ inductiue. Nã viſus
percipit ſolũ colores: audit⁹ ſolũ ſonos olfact⁹
odores: ⁊ ſic de alijs. q̃re ⁊c̃. 2ª rõ eſt iſta. ⁊
ſũmit ex parte actus cognoſcendi: vt arguaꝛ
ſic. Nulla potẽtia materialis percipit differen
tiam inter vl'e ⁊ particulare. Intellectus hu/
manus huiuſmodi differentiã; percipit. ergo
regula noſtra ỽa. ꝯña nõ cũ minori ad expe/
rientiã. Experimur. n. nos intelligere d'riam
cauſe vel effect⁹ vl'is: ⁊ cauſe vel effectus par/
ticularis. 2º phÿicorꝝ. Sol ⁊ hõ generãt hoĩe;
ſol vt cã vl'is. homo vt cã particularis. Ex q̊
ſeqtur ꝙ ſi intellect⁹ humanus intelligit vni/
uerſale ⁊ particulare: poterit per ꝯñs differen
tiam ponere inter illa. Hoc aũt repugnat om
ni ỽtuti mãli. vt p; per ſingulas materiales
ỽtutes diſcurrẽdo. q̃re ⁊c̃. Et põt cõfirmari
ratio ſic. Nulla potẽtia mãlis cognoſcit ſe aut
ſuos actus. vt p; ex 2º de aĩa. ſ; intellect⁹ hũa/
nus cognoſcit ſe ⁊ actus ſuo. vt experiẽtia in/
dicat. q̃re ⁊c̃. 3ª rõ eſt iſta. Et ſumit ex par
te modi agẽdi vel patiẽdi: vt arguaꝛ ſic. Nul
la ỽtus mãlis dũ a ſuo obiecto patiꝛ: h; reagẽ
di ỽtutẽ in illud. Sed intellect⁹ human⁹ dum
a fantaſmatib⁹ patiꝛ: h; in illa ỽtutẽ reagẽdi
g̊ ⁊c̃. ꝯña nõ cũ maiori inductiue. Minor eſt
Auerrois in dcõ cõmẽto. 4. vbi in ſnĩa dic ꝙ
dũ a fantaſmatib⁹ intellectus poſſibilis moueꝛ
intellect⁹ agens illa mouet. q̃re ⁊c̃. Quarta
rõ ẽ iſta. Et ſũmit ex parte organici ſumiꝛ: vt
arguaꝛ ſic. Oĩs ỽt⁹ mãlis h; inſtr̃m organi/
cũ. Intellect⁹ hũan⁹ h̃ nõ h;. g̊ regula noſtra
ỽa. ꝯña nõ ⁊ maior p; inductiue in oĩb⁹ ſenſi
bus mãlib⁹. Maior aũt pbaꝛ: qꝛ oĩs ỽt⁹ hñs
inſtr̃m organicũ corrũpiꝛ ad corruptionã illi⁹
vt p; ad expiẽtiã. ſ; intellect⁹ hũan⁹ ẽ ingene/
rabilis ⁊ incorruptibilis: vt p; p phm in lr̃a:
dicẽtẽ. ſepaꝛ h̃ ab h̃ tãq; ppetuũ a corruptibili
⁊ etiã diffuſius infra pbabiꝛ. in. 5. cõclõe ſe/
quẽti. g̊ regula nr̃a ỽa. Nolo phiſice aliđ po
nere. ne ſit tibi aĩa tediũ in ſpeculãdo tã excel/
ſa. l; ſi phiam degustares dulcia eſſent h̃ fauci
bus tuis ſup mel ori tuo. Cõtẽtor ingt aĩa pr
Ambro. de regula pma. Accipe igiꝛ aĩa mea
ſ'am regulã. ſ. ꝙ aĩa nõ đ ſubã dei. Fuerũt. n.
qdã vt ait mgr ſniarꝝ in 2º di. 17. q heretice di/
xerũt aĩam eſſe de ſubã dei: pp̃ter id qđ dicit
Gen̄. 2. Inſpirauit in faciẽ ei⁹ ſpiraculũ vite.
fact⁹ ẽ in aĩam viuẽtẽ. S; ſpiratio ẽ p egreſſũ
alicuius ab extrinſeco. ⁊ p ꝯñs q ſpirat aliqd a
ſe emittit. ergo aĩa erit de flatu dei. Flat⁹ dei ẽ
ſubã dei. ergo aĩa ẽ de ſubã dei. Dic tñ magr
eos ſenſũ nõ accipe ſcripturarꝝ. vnde ſenſus p
dictorꝝ ỽborꝝ eſt. Inſufflauit vl' inſpirauit ⁊c̃
. i. aĩa; hoĩs fc̃c q ſpũs ſcũs ẽ. vñ Iſa. Spũs
ingt a facie mea egrediet: ⁊ flat⁹ ego faciã. Et
btũs Tho. in pma pte. q. 88. ar. 1. dic ſic Spi
rare nõ ẽ accipiẽdũ corpalr: ſ; idẽ ẽ deũ inſpi
rare qđ ſpm̃ facẽ. Licet etiã hõ corplr ſpirans
nõ emittit aliqd de ſubã ſua: ſ; de nã extranea
hec ille. S; nõ facit ad ppoſitũ exẽplũ: qm̃ ni/
hil h; de⁹ extraneũ qđ emittat. Nõ ſũt g̊ audiẽ
di: dicit mgr in lr̃a vbi. ſ̃. q putant aĩam eẽ p/
te; dei. qm̃ oẽ qđ ẽ de ſubã dei: nec a ſe nec ab
alio decipi põt: nec ad malũ faciendũ vel patiẽ
dum cõpelli: nec in meli⁹ vel deteri⁹ mutari.
que ſupple oĩa aĩe rõnali cõuenire pñt. Et ſub
iũgit imediate nr̃am tertiã regulã dicẽs. Fla/
tus g̊ q̂ hoĩem aĩauit fact⁹ ẽ a deo: nõ de deo:
nec de aliq mã: ſ; de nihilo. hec ille. Etſi dicis
Sicut corp⁹ humanũ pbaꝛ de terra eẽ: quia i
terrã reuertiꝛ: ſic aĩa diceꝛ eẽ de ſubã dei. quia
ad deũ reuertiꝛ. Dico ꝙ nõ ẽ ſil'itudo. qm̃ cor
pus redigiꝛ in puluerẽ: ⁊ ſic in puluerẽ reuer
ti dr̃ aĩa aũt nõ ſic: ſ; redit ad deũ q̃ztũ ad gctẽ
tm̃. ⁊ nõ reſoluiꝛ in ſubſtãtiã dei. Et dic btũs
Tho. vt. ſ̃. ⁊ coiter dicũt oẽs. ⁊ Aug ſati' cla/
re in li. de duab⁹ aĩab⁹: ꝙ hãc ſtultã doctrinã
ſemiaret Manichei. Et iſta ſufficiãt p regu/
la nr̃a ſcđa. Accipe tertiã regulã. videl;. ꝙ
aĩa rationalis eſt a deo creata de nihilo. Ad

cuiꝰ declaratõʒ ſic dič btũs Tho. vt. ŝ. arti. 2.
Aĩa rõalis nõ pȏt fieri niſi ꝑ creationẽ. qð nõ
ẽ verũ de alijs formis. ⁊ rõ ẽ. qꝛ cũ fieri ſit via
ad eſſe: ſeqꝛ ꝙ ħ mõ alicui cõpetit fieri ſič ei cõ
petit eẽ. Illud aũt dr̃ ꝓꝑe eẽ: qð hʒ ipſũ eẽ q̃ſi
ineſſe ſubſiſtens. ⁊ iõ ſole ſubẽ ꝓꝑe dicũꝛ eſſe
accñtia aũt nõ hñt eẽ ꝑ ſe ſubſiſtẽs: ſʒ ẜʒ ea ali
q̃ dicũꝛ talia. vñ albedo nõ ẽ ens ꝑ ſe: ſʒ ẽ ali/
qd ẜm qð aliqd dr̃ albũ. ⁊ ſic de alijs accñtibꝰ
Propter qð ⁊ phs ait in methaphica. Accñs
nõ ẽ ens niſi qꝛ entis. Et eadẽ rõ eſt de oibus
alijs formis nõ ſubſiſtẽtibꝰ. ⁊ illis ꝓꝑe ꝯuenit
fieri. qꝛ cõpoſita ſubſiſtẽtia fiũt. Aĩa aũt rõalis
eſt forma ſubſiſtẽs. ⁊ ꝑ ꝯñs illi ꝓꝑe cõpetit eẽ
⁊ fieri. Et qꝛ nõ pȏt fieri ex mã p̃iacente. ſ. nec
corꝑali: qꝛ ſic eẽt nãe corporee: nec ſpũali qꝛ ſic
ſpũales ſubẽ inuicẽ trãſmutarenꝛ. neċe ẽ dicẽ
ꝙ nõ fiat niſi ꝑ creationẽ. vñ ħ eſt dr̃ia in gnã
tionẽ ⁊ creationẽ ad ꝑñs. qꝛ agẽs ꝑ motum re
ducit aliqd de potẽtia ad actũ. ſʒ agẽs ſine mo
tu: vt deꝰ nõ reducit de potẽtia ad actũ: ſʒ facit
eſſe actu: qð ẜm nãm ẽ in potẽtia ad eſſe ⁊ hꝰi
deductio ad eẽ dr̃ creatio. Iſta dicta ſũt valde
ſubtibilia ⁊ egent grãdi locutiõe. ſʒ ſuffitiãt ꝓ
pñti regula. inde Damaſcenꝰ in 2° li. c. 13. ſic
ait. Cõdidit hoieʒ deꝰ ex inuiſibili ⁊ viſibili nã
ꝓprijs manibꝰ ẜm imaginẽ ⁊ ſilĩtudinẽ ſuaʒ
Ex terra qdẽ corpꝰ blaſmãs: aĩaʒ aũt rõnalẽ ⁊
intelligibilẽ ꝑ familiarẽ inſufflationẽ dans ei
qð vtiqʒ diuinã imaginẽ dicimꝰ ⁊č. Et infra po
nit pulchrã aie diffinitionẽ dicẽs. Aĩa ẽ ſubã
viuẽs ſimplex ⁊ incorporea: oculis corꝑalibꝰ
ẜm ꝓꝑã nãm inuiſibilis: imortalis rõnalis ⁊
intellectualis: ⁊ infigurabilis: organico vtẽs
corꝑe: ⁊ huic vite: augmẽtatõis ⁊ ſenſus ⁊ ge
neratõis tributa: nõ aliũ hñs ꝑꝑ ſeipſã intelle
ctũ: ſʒ ⁊ ꝑtẽ ſuiipſiꝰ puriſſimã. Sič. n. oculꝰ in
corꝑe ita ẽt i aĩa ẽ intellectꝰ arbitrio libera eſt:
volũtate ꝟtibilis. qm̃ ⁊ creabilis. Q ia hec ex
eiꝰ q cã cõdidit grã ſuſcipiẽs. Ex q̈ ⁊ eẽ ⁊ nãe
ita eẽ ſuſcepit ⁊č. hec ille. ⁊ Augu. li. de ſpũ ⁊
aĩa ait. Rõnalis ſiqdẽ ẽ aĩa nr̃a vt ſciat diſcer
nere inter bonũ ⁊ malũ. Eſt ẽt cõcupiſcibilis
⁊ iraſcibilis vt bonũ amare poſſit ⁊ malũ odi
re. hec ille. Et idẽ ibidẽ. Aĩa inqt nec elemẽtũ
nec ex elementis eſt. ſʒ de nihilo facta. ⁊ ſoli
creatori ſuo cognita. Et q̃re eã creauerit deus
idẽ oñdit in eodeʒ. Ex corꝑe inqt ⁊ aĩa cõſtat
hõ. ⁊ qcqd oculis corꝑis videꝛ: ꝑꝑ corpꝰ ſcm̃
aĩa aũt ꝑꝑ deũ. Aĩa vita corꝑis eſt vita aĩe

deus. hec ille. Sʒ dices. Intelleri pater Am
broſi. aĩam de nihilo factã. Sʒ dic queſo qua/
liter ſit creata. Audi rñſionẽ. Faciamꝰ inquit
deus hoiem ad imaginẽ ⁊ ſilĩtudinẽ noſtram
Que ꝟba q̃lr̃ intelligãꝛ. vide btm̃ Tho. in ꝑ
ma ꝑte. q. xci. ꝑ totũ. ⁊ mgr̃m ſniaꝝ di. 16. ſcðĩ
Et expoſitionẽ magr̃i vide in nr̃o ſcripto ſuꝑ
2° ſniaꝝ. di. 16. Poſuiſſet etiã hic diffuſe illaʒ
materiã. ſʒ cã breuitatis õmiſi. Dicta tñ q̃daʒ
Aug. li. de ſpũ ⁊ aĩa notemus. c. xliij. ⁊. xliiij.
Magna qdẽ ait ſilĩtudo eſt inter aĩam ⁊ deuʒ
Et de eiꝰ intentiõe aliq̃s cõnũeremꝰ. Prima
eni ſilĩtudo ẽ ꝙ ſič deꝰ vita eſt. ita aĩa ẽ vita. ⁊
nõ ſolũ in ſe: ſʒ etiã aliud viuificãs: vt corpꝰ:
2ᵃ ſicut deꝰ creſcentibꝰ creaturis nõ creſcit:
nec decreſcentibꝰ decreſcit: ita aĩa nec minutis
mẽbris diminuiꝛ: nec iiſdem auctis augetur.
3ᵃ eſt ſič filiꝰ a patre generaꝛ. ⁊ ſpũs ſcũs ab
vtroqʒ. ita intellectꝰ a memoria. ⁊ volũtas ab
vtroqʒ ꝓcedit. Et ſicut pr̃ eſt deꝰ filius ẽ deꝰ
ſpũs ſcũs ẽ deꝰ. ⁊ tñ nõ tres dij: ſʒ vnꝰ ẽ deus
Ita intellectꝰ ẽ aĩa: volũtas eſt aĩa: memoria ẽ
aĩa. ⁊ tñ nõ tres aĩe: ſʒ vna eſt aĩa. 4ᵃ ſilĩtudo
eſt ꝙ ſicut deꝰ vnus ſemꝑ vbiqʒ eſt totus oĩa
viuificãs: mouẽs: ⁊ gubernãs: ſic aĩa in ſuo
corꝑe tota eſt. ⁊ tota in q̃libet parte viuificans
mouẽs: ⁊ gubernãs eã. Nec ẽ in maioribus
ſui corꝑis mẽbris maior: nec in minoribꝰ minor
ſʒ in maioribꝰ tota in minoribꝰ tota vt pʒ ex ſen
tentia phi 2° de aĩa. Et ait in corꝑe diuerſa of/
ficia. vt ꝑ oculos videt: ꝑ aures audit ⁊č. Et
ſic aĩa ẽ tota in ſuo corꝑe ẜm eẽ ſuũ: ſicut deus
ẽ in toto mũdo. Nec mirũ. vt Aug. ait. c. xliiij
qꝛ aĩa creata ẽ a deo: vita a vita: ſimplex a ſim
plici: imortalis ab imortali: magna a magno
recta a recto ⁊č. vñ breuit ꝯcludamꝰ ꝙ ſič deꝰ
ſimplex ẽ in nã: ſic ⁊ aĩa. Et ſič deꝰ videt ⁊ nõ
videꝛ ſic ⁊ aĩa ⁊č. idẽ Aug. vt. ŝ. c. xlij. Quis
inqt maior honor eẽ potuit: q̃ʒ vt ad ſilĩtudinẽ
ſui ꝯditoris ꝯdereꝛ. ⁊ eiuſdẽ ꝟtutũ ornamẽtis
ornareꝛ veſtireꝛ qbꝰ ⁊ ꝯditor ⁊č. Et ħ ſufficiãt
ꝓ ꝑma ꝟi. Q̃tũ ad ẜam ꝟi. dico ꝙ qõ pȏt
dupl̃r fieri. vʒ. aut de aĩa Ade aut ð alijs aĩa
bꝰ aut de aĩa. Eue. Si q̃riꝛ de aĩa Ade: dicit
mgr̃ i 2° ſniaꝝ. di. 7. ꝙ int doctos ſcrupuloſa
qõ ẽ. Nã Aug. videꝛ in li. 7. ſuper Ḡeñ. ad
lrãm dicẽ ⁊ approbare aĩam cũ angelis ſine
corꝑe fuiſſe creatã poſtea ꝟo ad corpꝰ acceſſiſ
ſe. Nec cõpulſa ẽ incorꝑari: ſed nãlr̃ illud vo
luit. i. ſic creata fuit vt vellet ſič nãle eſt nobis

velle viuē: male āt velle viuē nō nāe: sꝫ volū/
tatis ē pūe. hec mgr̄. Et videt̄ hec opio ꝓbabi
lis rōe ⁊ auc̄te. Auc̄te qdē. Ben̄. p̊. Nā p̊ ait
deꝰ. faciamꝰ hoīeꝫ ad imaginē ⁊ sil̄itudinē no
strā: qđ intelligit̄ de aīa: vt exponit Aug. ⁊
cōiter oēs: postea dr̄. formauit deꝰ hoīeꝫ de li
mo terre qđ intelligit̄ de corp̄e. vt pꝫ Rōne et
videt̄ ꝓbabilis. p̄mo vt ōnderet̄ eā a corpore
nō dependē: sꝫ p̄ se subsistē posse. 2° vt ōndere
tur cōformitas quam cū angelis hēbat: tn̄ in
capacitate rōis p̄ quā aīa ē imago: tū in btitudi
nis capacitate ad quā angelꝰ ⁊ aīa ordiari hn̄t
⁊ sic de alijs. Alij aūt dicūt aīam p̄mi hoīs in
corp̄e fuisse creatā vt colligi p̄t ex textu. Ben̄.
2. Inspirauit in faciē eiꝰ. i. in corpꝰ spiraculū
vite ⁊ fcūs ē hō in aīam viuētē: accipit̄. n. ibi
facies ꝓ toto corp̄e: vt pꝫ p̄ mgr̄m in lr̄a. vbi.
s̄. Et cōiter doctores hāc s̄aꝫ opinionē tenēt.
Et dicūt Augustinū nō assertiue sꝫ dubitatiue
dixisse. vn̄ btūs Tho. vt. s̄. arti. 4. dicit q̄ lꝫ
aīa sit imortalis per nām: ⁊ s̄ꝫ hoc coueniat cū
angelis: ⁊ sic debuisset creari cū angelis. tn̄ q̄2
ipsa nō facit p̄ se spēm: sꝫ ē p̄s spēi ⁊ est forma
corp̄is magis p̄tinet ad genꝰ aīatoꝝ vt forma
le p̄ncipiū. ⁊ p̄ ꝯn̄s n̄ d̄buit formari an̄ corpꝰ
sꝫ in corp̄e. Mgr̄ tn̄ hic se nō determinat. Et
hec sufficiāt quātū ad creationē Ade. Q̄tuꝫ
ad aīam. E ue mgr̄ sniaꝝ in 2° di. 18. adducit
opinionē quādā erroneā dicētiū q̄ queādmo
dū mulieris corpꝰ de viri corp̄e traductū fuit:
ita ipsiꝰ aīa de viri aīa ꝓpagatā fuisse q̄ tn̄ ma
gister reprobat ex dc̄is Aug. in li. de eccl̄iasti
cis dogmatibꝰ vt videbit̄ hic infra. Q̄tum
aūt ad alias aīas dico q̄ plures fuerūt fantasti
ce opiniōes q̄ꝝ breuiter sniaꝫ videamꝰ. Qui/
dā. n. simpl'r dicūt nullas aīas creari: sꝫ id qđ
in corporibꝰ hūanis aīas dicimꝰ spūs repro/
bos aiunt. Includūt̄. n. in corp̄ibꝰ hūanis an
geli apostate. i. demōes: vt p̄niaꝫ agāt. Et sic
successiue p̄nt in diuersis corp̄ibꝰ ingredi: vt si
nō agāt p̄niaꝫ in vno corp̄e agāt in alio. Isti
tria falsa ponūt. s. demōes p̄ p̄niaꝫ saluandos
eē: ⁊ aīas nō eē ⁊ demōes incarceratos eē in
corp̄ibꝰ humanis. Primū d̄struit xp̄s Mat.
25. Ite maledicti in ignē eternuꝫ: q̄ paratꝰ est
diabolo ⁊ angelis eiꝰ s̄m Mat. xj. Et inuenie
tis requiē aīabꝰ vr̄is. ⁊ 16. c. Quid ꝓdest hoī
si vniuersū mūdū lucret̄: aīe v̄o sue detrimētū
patiat̄: aut quā dabit hō cōmutationē ꝓ aīa
sua. Et mlt̄e sūt auctoritates tā pħoꝝ q̄ꝫ noui ⁊
veteris testi. 3m̄ ēt q̄ꝫ sit erroneū tu ipsa aīa
mea excogita. Stultū q̄ppe ē dicē vt i mēbris
vbi hitat spūs scūs demōes icarcerēt̄. i. Cor.
14. An nescitis q̄ mēbra vr̄a tēplū sūt spūs sci
Alīq aūt aīas creatas eē cōcedūt: sꝫ oēs q̄ fue/
rūt: sūt ⁊ erūt sil̄ fuisse creatas cū angelis: quia
eiusdē nāe sūt. Et addūt q̄ ille aīe ad sugge/
stionē dn̄i tenebraꝝ peccauerūt: ⁊ ob hāc cām
illas in corporibꝰ hūanis esse detrusas tāq̄ꝫ in
carceribꝰ quibusdā vt p̄niam agant: ⁊ cū pur/
gate fuerint ad celestem patriā reuocēt̄. q̄ opi/
nio Manicheoꝝ fuit. Et hoc pōit mgr̄ in lr̄a
vbi. s̄. ⁊ reprobat eā. vt dicet̄ infra. Que for/
te opio fūdat̄ in dcō illo. Ecc̄. 1ꝫ. Qui viuit in
eternū creauit oīa sil̄. qđ veꝝ ē q̄ꝫtū ad dei sciē
tiā. qm̄ deꝰ sil̄ oīa apphendit. ⁊ ita vocat ea que
nō sūt tāq̄ꝫ ea q̄ sūt. Vel intelligit̄ sil̄ oīa creaꝭ
se. s. celū empirreū angelos t̄ps lucē: ⁊ mat̄iaꝫ
q̄tuor elemētoꝝ. Alij dicūt nō sil̄ eas creatas:
sꝫ cōtinuo de nouo eē: sꝫ hoc p̄ traditionem vt
aīa traducat̄ ex anima. sicut caro ex carne. Et
hanc etiam reprobat mgr̄. vt. s̄. quō. n. qđ est
simpl'r simplex pōt ex alio traduci. Aīa ē sim/
pliciter simplex. lꝫ nō simplicissima. ḡ nō potit
ab aīa decidi: cū ēt sit idiuisibilis. audi mgr̄m
vt. s̄. in. c. queādmodū. Catholica inq̄t eccl̄ia
nec sil̄ nec ex traducte factas eē aīas docet. Sꝫ
in corp̄ibꝰ p̄ coitū semīatis atq̄ꝫ formatꝭ isun/
di. ⁊ infūdēdo creari. vn̄ Aug. in eccl̄iasticis
dogmatibꝰ aīas hoīuꝫ nō eē ab initio creatas
inter ceteras intellectuales nās: nec sil̄ creatas
sicut. Origenes fingit dicimꝰ. Neq̄ꝫ cū corpo
ribus per coitum seminari. sicut luciferiani. ⁊
Cirillus. ⁊ quidā latinoꝝ p̄sumptores affir/
māt. Sꝫ dicimꝰ corpꝰ tm̄ per cōiugij copulā se
minari. creationē v̄o aīe solū creatorē nosce
eiusq̄ꝫ iudicio corpꝰ coagulari in vulua ⁊ com
pingi atq̄ꝫ formari. Ac formato iā corp̄e aīam
creari ⁊ infundi vt viuat in vtero hō ex aīa cō
stās ⁊ corp̄e: ⁊ egrediat̄ viuꝰ ex vtero plenus
hūana subā. h̄ ibi. Ex qbꝰ v̄bis app̄et v̄a opi
nio. s. q̄ aīa nō semiat̄: sꝫ formato corp̄e aīa a
deo creat̄ ⁊ creādo infūdit̄ ⁊ infūdendo ꝓdu
cit̄ nō p̄us t̄pe. sꝫ nā. Et hec sufficiāt ꝓ p̄nti.
Vi. Q̄tū ad tertiā dico s̄m btm̄ Tho. vbi. s̄
arti. 3. q̄ opinio quorūdā fuit q̄ angeli s̄m q̄
operāt̄ in v̄tute dei causant aīas rōales. Et hi
dixerūt q̄ v̄ba illa dei dicētis faciamꝰ hoīem
⁊c̄. Dixit deꝰ ad ipsos angelos; vt pꝫ p̄ magi
strū in 2° sniaꝝ. di. 16. qđ tn̄ ē ipossibile. Pro

q2 creatio est solius pͥmi agētis: q2 nullū aliud
agēs pōt agē nullo alio p̄supposito: nisi pͥmuꝫ
agens qđ est ipse de⁹ alia aūt agētia sūt agētia
secūdaria. ⁊ agens s͛m seipsū p̄supponit aliqd
a pͥmo agēte. Qđ aūt ait aliq̄ p̄supposito agit
trāsmutādo. ⁊ ꝑ ꝯn̄s oē agēs citra deum agit
trāsmutādo. creatio aūt nō ē ꝑ trāsmutationē
cū sit de nihilo. ⁊ aīa hēat eē ꝑ creatōꝫ vt visuꝫ
ē. pꝫ ꝙ a nullo alio agēte q̄ꝫ a p̄ potuit suū acci
pere eē. ⁊ h̄ dic̄ btūs Tho. ibidē. 2° h̄ ē im
possibile. q2 dei ⁊ angeloꝝ nō pōt vna eē ima
go. vt dicit Beda. ⁊ allegat in. 2. ⁊. 3. c. di. 16.
mgr̄ sniaꝝ. Et iō vt dic̄ dn̄s Bona. cadē di. i
2ª ē hec q2 imago dic̄ ordinē imediatū ad illđ
cui⁹ ē imago. Impossibile ē aūt aliqd imedia
te ordiari ad deū ⁊ ad angelū. ḡ ipossibile ē p̄/
dicta v̄ba dei dc̄a fuisse ad āgelos. Quare re
linq̄ꝛ ꝙ aīe nec create sūt: nec creabuntur: nec
creāꝛ mediātib⁹ angelis: ſꝫ tm̄ v̄tute dei ime/
diate. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ pͥma ꝯclusiōe.

De intelligētia aīe. Cōclusio secūda.

Ecipe t͛am ꝯclōnē. vꝫ. Etsi aīa rōna
a lis sit a deo ꝑfecte creata: ē tn̄ in pͥnci/
pio sui eē tāq̄ꝫ tabula rasa. vbi tres in
gram⁹ v̄i. vꝫ. Prima v̄i. ē. An aīa intel
lectiua s͛m suū eē nāe sit a deo creata intelligēſ
vel ignorās. 2ª v̄i. ē. vtꝝ intellect⁹ hūanus
impediāꝛ ꝑ ligamētū sensus. 3ª v̄i. est ista
vtꝝ intellect⁹ humanus possit intellīgē futura

Quātū ad pͥmam dico ꝙ tā ph̄i q̄ꝫ theologi
ponūt aīam ſꝫ nām nō hr̄e aliquā spēm intelli
gibilē in actu. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eē intelligibilē. i. poten
tia intelligētē ⁊ nō in actu. Quā v̄itatē ponit
ph̄s in 3° de aīa in. c. i. vbi dicit sic tex. Et hic
ſ. intellect⁹ nihil ē actu coꝝ que sūt an̄ intelligē
Et ꝓbat Auerrois cā sic cōmēto 4° ibidem.
Ita se hꝫ intellect⁹ in gnē formaꝝ speculatiua
rū sic̄ pͥma mā in gnē formaꝝ māliū. Sꝫ pͥma
mā an̄ receptionē formaꝝ māliū totaliter ē in
potētia ⁊ nō in actu. ḡ ⁊ intellect⁹ an̄ receptōēꝫ
spēꝝ intelligibiliū erit totalit͛ i potētia ⁊ nō in
actu: ꝯn̄a nō cū maiori ex suff ciēti sil̄tudine.
Qm̄ sic̄ mā pͥma ē pͥm⁹ grad⁹ in gnē entiū mā
liū. ita intellect⁹ nr̄ in gnē intelligētiaꝝ. Maio
rē v̄o declarat ph̄s p̄ ethicoꝝ. dicēs mām pri
mā nullā formā hr̄e: ſꝫ eē purā potentiā. ⁊ ad
hoc ꝓpositū ponit idē Auerrois bonū dictuꝫ
in cōmēto q̄nto ibidē: dicēs ꝙ diffinitio mālis
intellect⁹ ē ꝙ est illud qđ in potētia ē ad oēs i
tentiōēs formaꝝ nāliū vniuersaliū. ⁊ nō ē in

actu aliqđ entiū an̄q̄ꝫ intelligat ipsā. Ex qbus
v̄bis duo bona dc̄a colligūꝛ. Primū est ꝙ
itellect⁹ nr̄ possibilis tā a sensu interiori q̄ꝫ ex/
teriori differt. qm̄ null⁹ sensus formas vl̄es re
cipit nec vl̄r: nec ꝑ cōceptū vl̄em cog̊scit. 2ᵐ
dcm̄ est ꝙ intellect⁹ nr̄ differt ab alijs intelligē
tijs abstractis qm̄ dato ꝙ alique intelligentie
nūq̄ꝫ intellexissent: nihilomin⁹ haberēt hitus
cognitionis innatos: q2 intelligentie sūt plene
formis: vt dicit auctor in li° de causis. Aut si
nō haberēt spēs vel habit⁹ tales: eēntiam tam̄
haberēt q̄ eēt spēs intelligibilis rep̄ntatiua oī
um inferioꝝ. vt collr̄ de intētiōe Auerrois. i2
methaphisice. Quare ḡ aīa mea nō creauit
nos de⁹ hūiles vel supbos v̄tuosos vl̄ vitio/
sos ſꝫ ad hec sum⁹ nā apti. i. nālit͛ in potentia
⁊ nō in actu: ⁊ hec sufficiāt ꝓ pͥma v̄i. Ad t͛tiā
ad t͛am dico s͛m btm̄ Tho. pͥma pte. q. 82. ar.
8. ꝙ cū modus intelligēdi nr̄ sit ꝑ sensus exte
riores. vt pꝫ ex 3° de aīa. Patꝫ ꝙ si sensus li/
ganꝛ nō poterit eē rectū iudiciū intellect⁹. Et
ꝑꝑ hāc cām in dormiēdo ea q̄ ꝯ̄ licitos mores
ꝯtingūt nō imputāꝛ ad pctm̄. vt Aug. dic̄. i2.
sup Geñ. ad lrām. Et rō h⁹ ē. q2 impediꝛ rō
nis vsus ligamēto sensuū in dormiēdo. Ligā
tur eni sensus in dormiēte ꝑꝑ euaporatōes q̄s
dā in fumositates resolutas: vt dr̄ in li° đ som
no ⁊ vigilia. Et iō s͛m dispōnē h⁹i euaporatio
nū ꝯuenit eē ligamētū sensus mai⁹ vel min⁹.
Qñ. n. mult⁹ fuerit mot⁹ ligaꝛ nō solū sensus
ſꝫ etiā imaginatio. ita vt nulla apparcāt fantas
mata: sic̄ p̄cise accidit in pͥma dormitōe hn̄ po/
tantis ⁊ comedētis. Si aūt p̄dict⁹ vapoꝝ mo/
tus aliquātulū remissior fiat incipiūt apparere
fantasmata: ſꝫ distorta ⁊ inordinata: sic̄ febrici
tantib⁹ accidē solet. Si v̄o adhuc talis mot⁹
magis remittaꝛ: tūc apparēt magis fantasma
ta ordiata. sic̄ accidit in dormiētib⁹ p⁹ digestio
nē: ⁊ in hoib⁹ sobrijs habētib⁹ forte imagiati
uā. Si aūt talis vapor modic⁹ sit. tūc nō soluꝫ
imaginatio libera ē: ſꝫ ipse sensus cōis ex pte
soluiꝛ ita vt hō iudicet dormiēdo ea q̄ vidit sō
nia eē q̄si diiudicās inter res ⁊ reꝝ sil̄i vndi/
nes tn̄ ex alia pte sensus cōis ligat⁹ remanet.
ita ꝙ sp aliq̄ mō decipiꝛ. Propt͛ qđ ligamētū
etiā intellect⁹ a v̄o iudicio reꝝ ipediꝛ. vn̄ sepe
dormiētes sillogizant: q tn̄ expgefacti se in ali
q̄ cernūt defecisse. h̄ de intētōe p̄dicti doctoris
Sꝫ inq̄es pr̄ Amb. tria mihi puncta declara.
Prim⁹ ē. nō bn̄ intellexi quō ligāꝛ isti sen/

365

sijs. ꝛ ꝑ ꝯñs intellect⁹ in dormiendo. dic mihi
modicũ clarius q̃lr ista sõnia gnãnť.   2⁹ ẽ an
sõnia sint p̃sagia ꝛ signa futuroꝝ.   3⁹ ẽ. quõ i
sõnijs peccam⁹. Libẽter faciã aĩa mea. Ad
p̃mũ dico pħm in li° de sõno ꝛ vigilia: ꝙ som
nia fiũt ꝓpter ligamẽtũ sensuũ. qḋ fit in sõno
Sõnus aũt ẜm pħm ibidẽ causať ex ꝓpulsiõe
caloris nãlis ad interiora aĩalis. quo fit vt mẽ
bra exťiora frigida fiãt interiora aũt calida. Et
cõmẽtator ibidẽ dič. Sõn⁹ fit ꝑ recessũ caloris
nãlis a mẽbris exťiorib⁹ ꝛ ꝑ ꝯcursũ ipsi⁹ calo/
ris ad cor. Qḋ nã ad salutẽ aĩalis fecit. vñ ma
gis aĩalia dormiẽdo q̃ȝ vigilãdo nutriũť vt di
cit ibidẽ pħs. In vigilia. n. sensus dissoluũť. ꝛ
ꝛ q̃libȝ suã opatõȝ bñ calor nãlis dispgiť: ꝛ ꝑ
ꝯñs alimẽtũ nõ ita bñ in nãȝ aliti ꝯuertiť. In
sõno aũt oẽs sens⁹ q̇escũt ꝛ q̊dãmõ ligãť: ita vt
suas opatões nõ exerceãt. ꝛ ꝑ ꝯñs calor ad in/
teriora opať h igiť calor ꝛč. Calor nãlis i dor/
miẽte ad intiora se strigẽs: vt cibũ i nãm aliti
resoluat fumositates ascẽdẽ incipiũt: ꝛ vadunt
ad cerebꝝ. ꝛ illis infrigidiťatis descẽdũt: ꝛ tunc
sõnia causanť. ꝓpť qḋ dič pħs ibidẽ ꝙ pueri
ꝑꝑ motũ nimiũ ꝛ vehemẽtẽ calorẽ q in eis est
nõ somniant. si sõni sũt intellige. ꝛ cõmẽtator
dič ibidẽ ꝙ melãcolici marie sommiãt: qm̃ ma
gni caloris nõ sunt. Quapropter euaporato ci
bo infrigidať: ꝛ sõnia inde causanť. Infrigi/
danť aũt iste euaporatões ꝑꝑ frigiditatẽ cere/
bri. q: cerebrũ hoĩs int cetera ẽ frigidi⁹ ꝛ hũi/
dius: q̊ fit vt hõ ẽt magis dormiat q̃ȝ ceťa aĩa/
lia. medietatẽ: n. vite in dormiẽdo expendit. ꝛ
sic pȝ p̃m⁹ pũct⁹. Ad ẜm pũctũ dico ꝙ aut nãli
ter loq volum⁹: aut ẜm fidẽ. Dič. n. Cõmen
tator vt. s̃. ꝙ nũq̃ȝ sõniaui⁹: qn sõniũ aliqḋ no
bis futuꝝ osñdat. Et allegat ibidẽ dcm̃ vulgi
dicẽtis. Sõnia sũt ab ãgelis: dinatões a demo
nibus: ꝓ pħic aũt a deo. Et pħs ẽt codẽ lib°
sentire videť ꝙ sõnia q̇dã p̃sagia sunt. vñ ait.
Sõnia q̇dã sũt futuroꝝ sig̃: q̇dã vo sũt eorum
accña. hec ille. Si aũt ẜm v̓itatẽ ꝛ fidẽ loqua/
mur: dicam⁹ ꝙ cũ sõnia ex cãs nãlib⁹ oriãť ꝛ
futa nr̃a sint i nr̃a ptãte mãifestũ ẽ sõnia nõ eẽ
futuroꝝ p̃sagia. Nõ dico de reuelationib⁹ q̃ in
somnijs fiũt a deo vel ab angelis: q: talia sunt
futuroꝝ presagia: vt pȝ ex dictis sacris. Si ãt
pħm ꝛ cõmẽtatorẽ saluare vellem⁹ eos nõ as/
sentire: sȝ opinatiue dixisse fatẽdũ ẽ. Si aũt as/
sertiue. tunc neganda est doctrina. Etsi q̃nq̃ȝ
eueniat qḋ somniam⁹: hoc iõ fit. q: de his ma

xime somniam⁹ que in mẽoria detinem⁹: vt/
puta q: de illis vltimate cogitauim⁹ aut locuti
sum⁹ ꝛč.   Quãtũ ad ẜm pũctũ cõiter dicunt
doctores ꝙ si cãm nõ dedim⁹ non peccamus.
inde Isidor⁹ li. sniaꝝ ait. Nõ ẽ pctm̃ qñ nolẽ
tes imaginib⁹ nocťnis illudimur: sȝ tũc ẽ pctm̃
si añq̃ȝ illudamur cogitationũ affectib⁹ p̃ueni/
mur. luxurie quippe imagines q̃s in veritate
gessim⁹: sepe dormiẽtib⁹ in aĩo apparẽt. Sed
inoxie sũt si nõ cõcupiscẽdo occurrũt. hec ille.
Et vt istoꝝ somnioꝝ aliquã distinctionẽ habe
amus. nõ dcm̃ Aug. in li. de spũ ꝛ aĩa. c. 29.
Visionũ inquit que sibi videre videť dormiẽ
tes q̃nq̃ȝ sũt gnã. s. oraculũ: visio: somnium in
somniũ fãtasima vel fantasia. Oraculũ ẽ cũ in
somnijs parẽs vľ aliq̃ sãcta grauisq̃ȝ persona
siue sacerdos vľ etiã de⁹ euẽtuꝝ qd vľ nõ euẽ/
turũ faciẽdũ vľ nõ faciẽdũ euitãdũ vľ nõ euitã
dũ denũciat. Visio aũt ẽ cũ q̃s videt qḋ codeȝ
mõ appárauerat euenire. Sõniũ est figuris te
ctũ: ꝛ sine interp̃tatõe itelligi nõ põt. Insõniũ
ẽ qñ id fatigauerat vigilantẽ ingerit se dormi
enti. sicut est cibi cura vľ pot⁹ vľ aliq̃ studia vľ
artes vľ infirmitates. Scḋm nãq̃ȝ studia que
q̃sq̃ȝ exercuit insomniat. ꝛ solitoꝝ actuũ simu/
lacra in p̃ntia impssa apparẽt insomnijs. Iu/
xta ẽt infirmitatũ diuersitates diuersa accidũt
sõnia. Et ẜȝ moꝝ ꝛ hũoꝝ varietates varianť
ꝛ sõnia. Alia. n. vidẽt sanguinei: alia colerici
alia flegmatici: ꝛ alia melancolici. Et illi vidẽt
varia ꝛ rubea isti alba ꝛ nigra ꝛč. Fantasma
ẽ qñ q̃s vix cepit dormire: ꝛ adhuc vigilare se
existimat aspicẽ v̓r irruẽtes in se: vľ passim va
gãtesq̃ȝ formas discrepãtes ꝛ varias letasq̃ȝ ꝛ
turbulẽtes. Qḋ nihil aliḋ ẽ q̃ȝ q̇dã fumositas
a stomaco vľ a corde ad cerebrũ ascẽdẽs ꝛ ibi
viȝ aĩalẽ opprimẽs ꝛč.   Quantũ ad tertiã di.
dico ẜm btm̃ Tho. pte p̃a. q. 84. arti. 4. ꝙ fu
tura duplr̃ cognosci pñt. vno mõ i seipsis alio
mõ in suis causis. In seipsis q̇dẽ futura cog̊/
sci nõ pñt nisi a deo. cui nõ sũt tam ea que sunt
q̃ȝ ea q̇ nõ sũt: sȝ ꝓut sũt in suis causis a nobis
cognosci pñt. ꝛ p̃maxime vt sũt in causis necce/
sarijs. vñ si ex causis necessarijs aliq̃s effectus
de necẽitate seq̃ť in oĩb⁹: tũc futura cognoscenť
ꝑ sciaȝ vt astrologi. Si tales effect⁹ ꝓueniant
ex talib⁹ causis vt in plurib⁹: sȝ nõ in oĩb⁹: tũc
futura scire poterim⁹ ex cõiecturis. q̃re ꝛč. nõ
itelligo te pr̃ Amb. dic clari⁹. Dico ꝙ futura
pñt cognosci duplr̃. vno° i sua cã. ali° i seipsis

Si ĩn sua cã: tũc dico ꝙ futura q̃ ex causis suis de necẽitate ꝓueniũt p certã sciaꝫ cog̃scũt: vt solẽ oriri cras. Futura ṽo q̃ ex causis suis ꝓueniũt: vt ĩ pluribꝰ nõ p certitudinẽ: sꝫ p ꝯiecturã cog̃scũt a nobis. Sĩc medicꝰ infirmi sanitatẽ ꝑcog̃scit. Que ṽo ꝓueniũt ex causis suis ut in paucioribꝰ. penitꝰ sunt ignota: vt causalia ⁊ fortuita. vñ dat antiq̃ regula ꝙ futuroꝝ contingentiũ nõ est determinata ṽitas. Alio mõ futura cognosci pñt in seipsis. ⁊ hoc ẽ ꝓprium dei: siue res eueniãt de necessitate siue vt ĩ pluribꝰ: siue vt in paucioribꝰ: vt fortuita ⁊ causualia: q2 oia deꝰ videt in sua eternitate q̃ est simplex toti tp̃i: ⁊ ipsũ cõcludit. ⁊ dĩna ṽtꝰ fert in oia que agũt per totũ tẽpꝰ. q̃re ⁊c̃. Et h̃ sufficiant tibi ꝓ pñti conclusione.

De imortalitate aie. Conclusio tertia.

a Ecipe tertiã cõclõnẽ. vꝫ. Etsi aia rõnalis sit corpis hũani actus: corrupto tñ corpe ipsa remanet imortalis. vbi tres ingramꝰ ṽi. vꝫ. Prima ṽi. ẽ ista. vtꝝ aia rõnalis cõuenienter corpi hũano vniatur. 2ª ẽ. vtꝝ vniat mediãte aliq̊ accidẽte. 3ª ẽ. vtꝝ corrũpat ad corruptionẽ sui corporis.

Quãtũ ad pmã dico ꝭm btm̃ Tho. ĩ pª pte q. 74. ar. 5. ⁊ in suis q̃õnibꝰ de aia. Qꝛ cũ mã sit ꝓpter formã ⁊ nõ ecõuerso. oꝫ ex pte aie accipere q̃le debeat ẽẽ corpꝰ cui vnit. Et cũ ipsa sit infima in ordine itelligibiliũ subãꝝ sic mã pma ẽ infima ĩ ordie sensibiliũ reꝝ: nõ hꝫ aia rõalis intelligibiles spẽs sibi nãlr inditas qbꝰ in opatõꝫ ꝓpã q̃ ẽ intelligẽ exire possit: sic hñt supiores sube intelligibiles: sꝫ ẽ in potẽtia ad eas: cũ sit tãq̃ꝫ tabula rasa in qua nihil ẽ depictũ: vt dcm̃ ẽ: ⁊ p ꝯñs oꝫ ꝙ spẽs intelligibiles a rebꝰ sensibilibꝰ accipiat mediantibꝰ potẽtijs sensitiuis que sine organis opationes ꝓprias hre nõ pñt. quãobrẽ necesse est aiam humanã corpi vniri. Tũc vltra. si ꝓpter hº aia hũana corpi vnibilis ẽ. q2 indiget accipe spẽs intelligibiles a rebꝰ mediãte sensu: necesse ẽ ꝙ corpus cui aia rõalis vnit tale sit vt possit ẽẽ aptissimũ ad repñtãdũ spẽs sensibiles ex qbꝰ spẽs intelligibiles intellectui resultãt. Et p ꝯñs oꝫ ꝙ tale corpꝰ sit perfectissime dispositũ ad sentiẽdũ. Cũ aũt plures sint sensus: vnꝰ tñ ẽ q̃ ẽ fũdamẽtũ alioꝝ. s. tactus in q̃ ꝑncipaliter tota nã sensitiua cõsistit. vt pꝫ 2º de anĩa. Et expiẽtia hꝰ ẽ. q2 imobilitato hoc sensu: vt in somno accidit oẽs alij sensus non solũ soluũt ab excellẽtia ꝓprioꝝ sensibiliũ. sic visus a rebꝰ multũ fulgidis ⁊ auditꝰ a maximis sonis: sꝫ ẽt ab excellentia ꝭm tactũ: vt a forti calore vel frigore: q̃re si aia ẽ vnibilis corpi optime disposito ad nãm sensitiuã: necesse ẽ vt sit ꝯuenientissimũ organũ sensus tactꝰ. Ad organũ aũt sensus tactus requirit ꝙ sit mediũ inter ꝯ̃ria q̃ sũt calidũ ⁊ humidũ: frigidũ ⁊ siccũ: ⁊ silĩa. quoꝝ est sẽsus tactꝰ apphensiuꝰ. Qꝺ alij sensus non hñt: q2 nullũ organũ sensus hꝫ actu ꝯ̃ria: sꝫ ẽ ĩ potẽtia ad illa vt possit ea recipe: q2 recipiẽs dꝫ ẽẽ denudatũ a recepto: vt pꝫ. 3. ꝺ aia. Organũ eni visus caret oĩ albo ⁊ nigro: ⁊ vlr oĩ gnẽ coloꝝ: ⁊ silr ẽ in auditu ⁊ ĩ olfactu. Hoc ãt ĩ tactu nõ ẽ: q2 tactꝰ ẽ cognoscitiuꝰ coꝝ ex qbꝰ necẽ ẽ ꝯponi corpꝰ aialis. s. caloris ⁊ frigoris: hũidi ⁊ sicci: ⁊ p ꝯñs organũ tactꝰ ĩpossibile ẽ ẽẽ denudatũ oĩo a gnẽ sui sensibil. sꝫ oꝫ ꝙ sit reductũ ad mediũ: ⁊ sic ẽ ĩ potẽtia ad ꝯ̃ria. Vñ regula gnãlis ẽ ꝙ q̃ꝫto organũ tactꝰ magis fuerit reductũ ad mediũ p eq̃litatẽ cõplexionis: tãto ꝑceptibilior erit sensus tactꝰ. ĩ. magis ꝯ̃ria ꝑcipiet. Tũc vltra. si corpꝰ cui aia itellectĩua vniri dꝫ. dꝫ ẽẽ ꝯueniẽtissimũ ad sẽsus tactꝰ necesse ẽ ꝙ tale corpꝰ sit maxie reductũ ad mediũ p eq̃litatẽ cõplexiõis. Hoc aũt ẽ corpꝰ hũanũ. Et rõ ẽ: q2 videmꝰ nãe opationẽ g̃dati ꝑcedẽ a simplicibꝰ elemẽtis cõmiscẽdo ea q̊usq̃ꝫ perueniat ad pfectissimũ cõmixtiois modũ q̃ ẽ in corpe humano. Et ꝓpt h̃ hõ int cetera aialia ẽ melioris tactꝰ. Et int hoies q̃ sũt melioris tactus sunt melioris intellectꝰ. Molles quideꝫ carne aũt phs 2º de aia. aptos natos ad sciẽtiã dicimꝰ. Quare satis notũ ꝙ aia cõuenienter corpi hũano vnit. Sꝫ ꝯ̃ inges pr Amb. Materia dꝫ ꝓportionari sue forme. aia intellectiua ẽ forma incorruptibilis. g̊ non cõueniẽter vnit mãe corruptibili. Itẽ nobilissimo motori debẽt nobilissima instrã. ⁊ optime disposita ⁊ ad eiꝰ opationẽ obia. Aia aũt intellectiua inter motores inferiores est nobilissima ergo ei debet corpꝰ maxie obediẽs. hoc aũt apparet in nobis sic nõ ẽẽ. q2 caro cõcupiscit aduersꝰ spirituũ ⁊ spũs aduersus carnẽ quo fit vt aia non faciat qꝺ vellet bonũ vt apl̃s ait. g̊ ⁊c̃. Itẽ forme simplici debet mã simplex. corpꝰ humanũ nõ ẽ simplex. sꝫ ex quatuor elemẽtis cõpositũ ergo ⁊c̃. Istis tribꝰ argumẽtis respondeas ⁊ contentor pater Ambrosi. Faciã aniã mea Et lꝫ hic multa dicenda essent. breuiter tamẽ

dico ad pmū argᵐ ꝙ opꝰ ē vti exēplo artificiali
Ponamꝰ ꝙ vnꝰ artifex intēdat ex aliq̄ mā ꝓ
ducere aliquā formā: vt faber ex ferro ꝓducē
⁊ fabricare cultellū vel serā. In hac mā ferri
sūt due dispōnes. Prima ē q̄ iste faber elegit
ferrū vt serā faciat: ⁊ hec dr̄ durities. q2 si fer
rum molle eēt nō aptū eēt ad secādum dura.
Alia dispō est in mā que cōseq̄r nām māe: vt
rubiginari vel filē. Et hāc dispōnē nō ɔside/
rat artifex: cū cog̃scat rubiginē ferri cōseq nāz
ferri. Et lꝫ cog̃scat ferrū posse rubiginari: nō
tn̄ illō spernit sꝫ ɔditionē ⁊ dispōnē hꝫ ad opꝰ
qō intēdit ɔgruētē. Sꝫ si posset repiri ferruꝫ
qō n̄ rubiginaret̃. potꝰ eligēt illud: sꝫ q2 hic ē
defectꝰ nāe. iō de hoc nō curat. Sic ad ꝓposi/
tū glīosus deꝰ intēdēs ꝓducē spēm hoīs ⁊ fa/
cere formā q̄ndā spūalē q̄ deberet regē māin
hoīs accepit mām cōueniētissimā ad opatōes
sensitiuas. ⁊ hoc fuit corpꝰ humanū. Nullum
eni corpꝰ ē ita dispositū ad opatōes sensitiuas
vn̄ ipsa aia debebat spēs intelligibiles recipe
⁊ habituari sic̄ corpꝰ humanū. ⁊ p ɔn̄s tanq̄z
cōueniētissimū elegit ad spēm humanā deꝰ ip
se glīosus. Q2 aūt hoc corpꝰ sit corruptibile: vl'
fatigabile: vel hn̄s aliqueꝫ defectū h̄ est ex pte
māe: q2 cū sit cōpositū ex ɔ̄rijs necē ē ipsū ali/
qn̄ corrūpi. Et si dicis. Nōne poterat deꝰ alit̃
facere. rn̄det btūs Tho vbi. s̄. ⁊ bn̄ dicens ꝙ
in instōne nāe nō querit̃ qd deꝰ facē possit. sed
qd habeat nā vt fiat: vt dic̄ Augu. sup Geñ.
ad lrām. i. qd cōueniat nāe reꝝ vt fiat. Nō tn̄
ꝙ in remediū supradcōꝝ defectuū deꝰ ɔtulit iu
sticiā originalē hoī: p quā corpꝰ oio aie subie/
ctū esset: q̄ꝫdiu deo subderet̃. ita ꝙ nec mors:
nec aliqs defectꝰ ipsi corpi accideret: nisi aīa
pus a deo separet̃ qō fcm̄ ē p pctm̄. Quia aia
a deo p pctm̄ recedente mox corpꝰ tali bn̄ficio
puatū ē: ⁊ pdictis dfectibꝰ succubuit. Et sic pꝫ
ad pmū. Ad scdm dico ꝙ pugna q̄ ex ɔ̄rijs
cōcupiscētijs ē in hoīe ꝓuenit ex necītate māe
Nā necesse fuit si hō hrēt sensuꝫ ꝙ sentiret de
lectabilia. ⁊ p ɔn̄s cū cōsequeret̃ cōcupia dele/
ctabiliū: q̄ plerūq̄ꝫ repugnat rōni datū ē tn̄ illi
remediū in statu innocētie: vt dcm̄ ē qō ⁊ per
pctm̄ perdidit. Et sic patꝫ ꝙ corruptibilitas ⁊
alij defectꝰ cōsequūt̃ corpus humanū ex neces
sitate māe: ⁊ maxime post pctm̄. qō ab illo grē
donū subtraxit. Ad tertiū dico ꝙ corpꝰ hūanū
nō potuit esse simplex vt est corpꝰ celeste ꝓpt
impassibilitatē organoꝝ sensus ⁊ pcipue tactꝰ

Nec potuit eē corpus simplex elemētare quia
in elemētis sūt ɔ̄ria in actu. In corpore auteꝫ
humano reductū ad mediū. q2 sic ordo reꝝ ex
poscebat. Vel dicat̃ ꝙ lꝫ aia sit in eēntia sim/
plex est tn̄ in ꝟtute multiplex: ⁊ tāto magis q̄ꝫ
to erit pfectior. Q2obrem etiā reqrit corpus ꝙ
sit dissimiliū ptiū. q2 multas ⁊ dissiles ꝟtutes
hꝫ q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ pma ꝟi. Q2 tn̄
ad 2am ꝟitatē dico fm btm̄ Tho. vbi. s̄. ꝙ si
aia vniret̃ corpori solū vt motor nihil ꝓhibe/
ret. imo magis necessariū esset aliqs dispōes
esse medias in aiam ⁊ corpꝰ. Ex parte quideꝫ
aie necessaria esset potentia per quā moueret
corpus. Et ex parte corporis aliquā habilitas
per quā corpꝰ esset ab aia mobile. Sed si aīa
vniatur corpori vt forma substātialis sic̄ cōiter
tenetur: impossibile est ꝙ aliqua dispō accidē
talis cadat inter aiam ⁊ corpus: vel int̃ quācū
qꝫ formam ⁊ mām suā. Et rō est hec. q2 cū mā
sit in potentia ad oēs actus ordine quodā: oꝫ
ꝙ illud qō est pmū simpliciter in actibus pmo
in mā intelligat̃. Primū autem inter oēs actꝰ
est esse impossibile. ergo ē intelligere mām p/
mam pus esse calidā aut quātā: q̄ꝫ eē in actu
Esse aūt in actu hꝫ mā p formā substātialē que
facit eē simpliciter. vn̄ impossibile ē ꝙ q̄cunq̄ꝫ
dispones accn̄tales peristant in mā an̄ formā
⁊ per ɔn̄s neq̄ꝫ an̄ aiam. vn̄ nō ꝙ inter omnia
esse ē illud qō imediatius ⁊ intimiꝰ conuenit
rebꝰ vt dr̄ in libro de causis. vn̄ oꝫ ꝙ cū mā ha
beat esse actu per formā: ꝙ forma dans eē ma
terie an̄ oia intelligat̃ aduenire māe. ⁊ imedia
tius sibi inesse. Est aūt ꝓpriū forme substātia
lis ꝙ det esse simpliciter. q2 ipsa ē p quā res est
ipꝫ qō est: per formas aūt accn̄tales nō hꝫ esse
simpliciter: sꝫ fm qd puta ē magnū vl' colora/
tū: vel aliqd tale. Ex q̄ seq̄t̃ ꝙ siqua forma ē q̄
nō det eē māe simpliciter: sꝫ adueniat māe iaꝫ
exn̄ti in actu per aliā formā nō erit forma sub/
stātialis. Et per ɔn̄s pꝫ ꝙ inter mām ⁊ formā
subālē nō cadit aliq̄ forma subālis media sicut
quidā posuerūt dicētes ꝙ fm ordinē generuꝫ
quoꝝ vnū sub alio ordinat̃: est ordo diuersarū
formaꝝ in mā. vt si dicamꝰ ꝙ mā fm vnā for/
mā est in actu: ⁊ fm aliā sit corpus: ⁊ fm aliaꝫ
sit aiatū corpus qō si verū esset sequeret̃ ꝙ so/
la pma forma q̄ facere eē substām in actu esset
forma subālis: alie aūt oēs essent forme accn̄/
tales: q2 sola forma subālis est illa que facit hᵒ
aliquid vt cōiter tenet̃. Quare ɔcludit̃ ꝙ ea/

de numero forma sit ꝑ quã res hꝫ eẽ ꝙ sit sub
stantia: ꝙ sit in vltima specie spãlissima: ꝛ i oi
bus intmedꝭs generibus. Sꝫ q̄ ista ꝑdican
da nõ sũt: iõ ista relinquamꝰ. Oporteret eniꝫ
hic q̄rere an plures forme subãles sint in com
posito que est grandis difficultas nondũ det/
minata. Si vis ista videre lege doctorẽ ꝑalle
gatuꝫ ꝛ scribentes circa libꝝ ð aĩa: q̄re ꝛc̃.

Q̄tũ ad tertiã ve. dico ꝙ sicut paucos ꝯtigit
hoies sine naso reꝑiri: ita ꝓfecto paucos iue/
nies sine errore: q̄ ois hõ mendax. Et lꝫ ab
hoibus decipi possis: nõ tñ a Ṽitate: qm̃ Ṽi/
tas ẽ adequatio rei intellecte ad intellectũ. Et
qm̃ pl'imi circa aĩe imortalitatẽ errarũt: vt Ṽi
tas pateat aĩam imortalẽ eẽ triplicit' ꝓbaꝛ̃ ad
pñs intendimꝰ: vꝫ auc̃te rõne ꝛ exº. Auc̃te q
dẽ ꝑ dine scripture. ꝛ ꝑ vetis testi. Audi Ec/
cle. 9. c. Sũt inq̄t iusti atq; sapientes: ꝛ opera
coꝝ in manu dei: ꝛ tñ nescit hõ vtrũ amoꝛ̃ vl'
odio dignꝰ sit: sꝫ oia infutuꝝ ꝑuanꝛ̃ icerta: : eo
ꝙ vniuersa eq̄ eueniant iusto ꝛ ipio: bono et
malo: imolanti victimas ꝛ sacrificia ꝯtẽnenti
sicut bonus: ita ꝛ pctõr: vt ꝑiurus: ita ꝛ q ve/
rũ dicit: hoc ẽ pessimũ int' oia q̄ sub sole fiunt
ꝙ ea cũctis eueniũt. vñ ꝛ corda hoium ipleꝛ̃
malicia: ꝛ ꝯtẽptu in vita sua: ꝛ pꝰ hec ad infe/
ros deduceꝛ̃. Qð nõ põt verificari ð corꝑe
cũ sit corruptibile: sꝫ de aĩa ĝ ꝛc̃. Itẽ Job. 21.
Gaudẽt ad sonitũ organi: ducũt in bonis di
es suos: ꝛ in puncto ad inferna descendũt: qð
de necessitate nõ ð corꝑe: sed ð aĩa intelligi dꝫ
Et dauid. Nisi inq̄t q̄ dñs adiuuit me paulo
minꝰ habitasset in inferno aĩa mea. Inde Ec
cle. vt. s̃. ait. Quãtũcũq; põt manꝰ tua facere
instant' oꝑare: q̄ nec opꝰ: nec rõ: nec scia. nec
sapia valet apud inferos quo tu ꝓꝑeras: h̃ il/
le: pꝫ ð aĩa intelligit: ꝛ nõ de corꝑe. Et idẽ. c.
x. in fine. Si annis inq̄t multis vixerit hõ: ꝛ i
his oibus letus fuerit: meminisse dꝫ tenebrosi
tꝑis ꝛ dieꝝ multoꝝ: q cũ venerint: vanitatis
argueꝛ̃ ꝑterita. Et hec sufficiant ꝓ veti testõ
Auc̃tates noui testi clare sũt. Audi saluatoreꝫ
Mat. x. c. Nolite timere eos q occidũt corpꝰ
aĩam aũt nõ pñt occidere. Et Jo. 5. Proce/
dent q bona fecerũt in resurrectionẽ vite: q ve
ro mala egerũt in resurrectionẽ iudicij: ꝛ ma
thei. 25. c. Ite maledicti in ignẽ eternũ: q parꝰ
ẽ diabolo ꝛ angelis eiꝰ. Et Luc. 16. Mortuꝰ
ẽ diues: ꝛ sepultus ẽ in inferno. Inde glorio
sus Paulus. i. ad Thesa. 4. ait. Fr̃es nolu/
mus vos ignorare de dormientibꝰ: vt nõ cõ.
tristemini sicut ꝛ ceteri q spẽ nõ hñt. Si enim
credimꝰ ꝙ ihs mortuus ẽ ꝛ resurrexit: ita ꝛ de
us q dormieruñt ꝑ Jhm adducet eos cum eo
ꝛc̃: Sed dimittamꝰ q̄so scripturas fidei nostre
ad scriptas paganoꝝ: q̄ꝝ nullꝰ xp̄m vidit ve
niamꝰ. Audi ꝑ Arꝫ. 2. de aĩa. in. c. ille. de itel
lectu agente ꝛc̃. De intellectu inq̄t agente: ꝛ
ꝑspectiua potẽtia: q̄ ẽ intellectus possibilis nihil
adhuc manifestũ ẽ: sed vꝛ̃ genꝰ alterũ aĩe esse:
ꝓpter sui incorporeitatẽ: ꝛ h̃ sup̃ genꝰ intelle/
ctiuoꝝ ꝯtingere: seꝑari vꝛ̃ ab alijs potentijs:
sicut ꝑpetuũ a corruptibili: hec ille. Vbi cõmẽ
tator cõmento. 22 dicit ꝙ ex verbis Arꝫ pꝫ ꝙ
aliq̄ ꝑtes aĩe nõ sunt abstracte a subiecto. imo
generanꝛ̃ cũ subiecto ꝛ corrũpũꝛ̃ eo corrupto.
Intellectus aũt ẽ abstractus a subiecto: ꝛ non
generaꝛ̃ nec corrũpiꝛ̃ cũ illo. Vnde intelligen
tie celi simpl'r sunt abstracte a corꝑe. q̄ nec in/
formant corpus: nec corpori inherẽt. Forme
Ṽo educte de potentia mãe sunt corꝑi simpl'r
ꝯiuncte. s. ꝑ inherentiã ꝛ informationẽ: ꝛ iõ
corrũptibiles sunt. Aĩa aũt intellectiua medio
modo se habet: q̄ aliquo mõ ꝯiungiꝛ̃ corpori
s. ꝑ informationẽ: ꝛ aliquo modo abstrahitur
ab illo. s. ꝑ inherentiã. Hec ẽ bona phia. qd
vult ergo dicere phus: separaꝛ̃ hoc ab h̃ tãq;
ꝑpetuũ a corruptibili: nisi ꝙ ꝛ aĩa corrupto cor
pore remanet incorruptibilis. Itẽ ideꝫ phus
dicit. i. ð aĩa ꝙ intelligere ꝛ considerare corrũ
punꝛ̃ interiori quodã. i. fantasmate ꝯsumpto
ipm̃ aũt intellectuꝫ impossibile. s. corrũpi. Et
paulopost ait. Intellectus aũt diuinũ ꝛ impas
sible ẽ. s. passione corruptiua. Et idẽ. xi. me/
tha. ait. ꝙ si aliqua forma manet tꝑe pꝰ mãm:
illa nõ ẽ nisi aĩa rõnal'. Et exponẽdũ ẽ si ꝓ q̄
Et cõmentator dicit ibidẽ ꝙ aĩa rõnalis ma/
net post mortẽ: ꝛ finis ꝓsperitatis eius erit si
continngaꝛ̃ ꝑ motori. s. deo. Iteꝫ Algazael in
suo tractatu ð nãlibus ait: ꝙ cũ aĩa seꝑata fue/
rit a corꝑe durabit eiꝰ coherentia cũ intelligen
tia agente: ꝛ delectabiꝛ̃ delectatiõe cuius eẽ ex
plicari nõ põt. Quid ẽ hoc dicere nisi qð ocũ/
lus nõ vidit: nec auris audiuit: nec in cor ho/
minis ascendit: quẽ ꝑparauit deꝰ diligentibus
se. Itẽ idẽ Algazael in. 2. sue methaphi. ꝛ tra
ctatu. 2. dicit sic. Aĩa seꝑata a corpore ꝑ mortẽ
ꝑcipit se ꝯtigisse dolorẽ ꝓ ignorantia si fuerit
ignorãs ꝛ mala. Et ꝑcipit se delectasse in sapi
entia si fuerit sapiens ꝛ bona. Quid multis

morior Bonus ⁊ diuinus ille Plato: cui da
ta fuit intelligentia vt q̄si totū. In p̄n°erat v
bū: in suo lib. scriberet. sicut Augu. ꝺ ciui. dei
narrat. Nōne libellū ꝺ aie imortalitate cōpo/
suit. Quo factū ē postea: vt multi pħorū ad cō
fusionē xp̄ianoꝝ dicentiū ꝙ mortuo corꝑe mo
rit aia ⁊c̄. sibiipsis mortē ꝓcurarēt: vt alia vi
ta citius potiref. vn̄ ⁊ Auicēna. 5. metha. sue
sectator Machumeti sic ꝯ legē eiusdē ait. Lex
nr̄a quā dedit Machumetus nr̄ nō solū oñdit
ꝑfectionē felicitatis ⁊ miserie q̄ ē ẜm corp⁹ sed
etiā aliā felicitatē q̄ apprehendif itellectu. Et
Albertus magn⁹ dicit aias hoium p⁹ mortez
ad celos redire ⁊ frui vita et̄na: maxime illas
q̄ iusticiā amauerūt: ſʒ aie date obscuris. i. vi/
tijs ⁊ pctis sunt cōprehense in mūdo iseriori.
Et breuif fere pagani oēs aiam rōnalē dicūt
imortalē. Nunc eadē ꝯclō ꝓbabif rōne. ⁊
p̄ sic. Nullū nālē ē frustra: vt pʒ ꝑ pħm. 3. de
aia. Et ꝑ Themistiū sup̄ ꝓhemium ꝺ aia. Et
ꝑ Auerroim sup̄ p̄n^m metha. Sʒ aia nālr bea
tificari desiderat: vt oēs scripture clamāt. er/
go oʒ ꝙ illud desideriū nō frustref. Frustrare
tur aūt nisi eēt ꝑpetua. qm̄ qꝺ tp̄ale ē vere bea
tū ⁊ felix eē nō pōt. g̊ ⁊c̄. Itē nobiliori rei no/
bilior daf ꝯditio. Sʒ spūs ē nobilior corꝑe: et
tñ aliq̄ corꝑa sunt incorruptibilia. g̊ a fortiori
spūs ⁊ aia. Itē formo aliq̄s rōnes q̄ trahūf
ex dictis Auicenne lib. sua ꝺ aia. Et p̄ arguif
sic. Nulla v̄tus organica siue mālis potentia
ē sui organi cōprehensiua: vt pʒ in potētia vi/
siua: q̄ nō pōt vidē se nec suū organū ⁊ instr̄m
ſʒ aia nr̄a seipam ⁊ oē instr̄m corporeū cōpre/
hendere pōt. Vn̄ pħus in. 3. ꝺ aia ait. ꝙ i his
q̄ sūt sine mā: idē ē intelligens ⁊ intellectū. i.
qꝺ intelligif. g̊ aia ⁊ intellectus nr̄ nō ē orga/
no affixa: ⁊ ꝑ ꝯn̄s imortalis ⁊ corruptibilis.
Itē nulla potētia organica pōt discernē ꝓ/
ꝑriā qualitatē suo instr̄o ꝯnālē: nec ēt aliā sibi
oio silem. sicut appet in sensu tactus: q̄ suā ca/
liditatē n̄ sētit nec etiā alienā sibi oio silez. Eq̄
lif eni calida non sentim⁹: dicit pħus. 2. ꝺ aia.
Sʒ intellectus formas q̄s in se hʒ cognoscit si
cut hitus sciarū ⁊ v̄tutū ⁊ nām coꝝ. g̊ intelle/
ctus nr̄ ē imortalis ⁊ icorruptibilis. Item
nulla potētia organica reflectif sup̄ seipam in
tellect⁹ aūt sic: q2 intelligif se reflexe: vel ꝑ line
am speralē: vt pʒ. 3. ꝺ aia. g̊ ⁊c̄. Et breuif ꝯsi/
derēf ꝯditiōes v̄tutū ⁊ potentiarū mālū: ⁊ vi
debim⁹ aiam intellectiuā longe ab illis distaf.

Et ꝑ ꝯn̄s ꝯcludif ꝙ si intellectus nr̄ hʒ nām
ab illis valde distante ⁊ ꝯriā ꝙ ēt hēbit essen/
tiam valde distantē ⁊ ꝯriā. Sed ille potētie ⁊
v̄tutes māles sunt ẜm nām ⁊ caꝝ cēntiā cor/
ruptibiles: g̊ intellectus erit incorruptibilis ⁊
et̄nus a ꝑte p⁹: q2 a ꝑte an̄ solus de⁹ et̄nus est.
Itē pōt sic argui. Ois forma cuius oꝑatio ē
i mā ⁊ depēdet a mā ē corruptibilis. i. corrum
pif corrupta mā. Sʒ aia nr̄a nō ē i mā subie/
ctiue: nec dependet a mā: ſʒ ē qd a mā separa/
tū: vt pʒ. 3. ꝺ aia. g̊ ipa nō ē corruptilis. Ma/
ior ē manifesta. Nā incisa plāta vel arbor sci/
dif aia vegetatiua illi⁹. Silr corrupto corpo/
re aialis bruti corrumpif eius aia sensitiua: ⁊
sic de alijs.. Et nō ꝓpter aliā cām: nisi q2 sūt
forme educte ꝺ potentia materie. Nō sic autē
aia rōnalis: q2 nō ē corpus nec v̄t⁹ in corꝑe. s.
organica ⁊ educta ꝺ potētia materie. iō ē icor/
ruptibilis. Et lʒ corp⁹ humanū informet: non
tñ illi inheret sicut alie forme māles: iō ē icor/
ruptibilis. Et hoc satis ex° lumis clarescere
pōt. Nā lumē trāsiēs ꝑ vitrū vł crystallū oꝑa
tur i illo ⁊ illuminat illud. qm̄ lumē ē actus di
aphani ẜm qꝺ diaphanū ex. 2. ꝺ aia. quo tamē
fracto lumē in illo exn̄s nō frangif. Et rō: q2
nō dependet a mā crystalli: nec ē subiectiue in
illo: ſʒ ē qd sepatū ab illo ⁊ a sole dependens.
sic ⁊ aia rōnalis a deo solo depēdet. Mlte rō
nes ad h̄ fieri possent: sed iste ad p̄ns sufficiāt
q̄ʒtū ad rōnes nāles. Nūc hoc ēt ꝓbemus
ẜm rōnes supnāles ⁊ theologicas. Et sūmaf
rō a diūa iusticia ⁊c̄. Vide. s. feria. 2. p̄me do
mice i p̄ª ꝯclōne p̄me ꝯsiderationis q̄re ⁊c̄. ⁊
vltra p̄dictas addāf iste due. Vna sūmif a di
uina sapia: alia a diūa potentia. A diūa sapia
sic. Sūma sapia falli nec fallere pōt. ista ē ma
nifesta. Sʒ xp̄s ē sūma sapia. i. Cor. i. Nos
p̄dicam⁹ xp̄m ihm dei v̄tutez ⁊ dei sapiam. ⁊
ad Col. 2. In ipso sūt oēs thesauri sapie ⁊ scie
dei absconditi: g̊ nos fallere nec falli pōt. Ipe
āt i plerisq̄ʒ locis hec oñdit. d. Qui odit aiam
suā i h̄ mūdo in vitā eternā custodit eā. item.
Gaudete ⁊ exultate: qm̄ mer. vr̄a co. ē i celis
itē. Venite bn̄dicti p̄ris mei. itē. Quid ꝓdest
hoi si vniuersū mūdū lucref: aie vo sue detri
mentū patiaf: ⁊ sic ꝺ alijs q̄re ⁊c̄. Scda rō sū
mif a diūa. Nā si de⁹ mūdū de nihilo creauit
i. mām p̄mā: ⁊ ꝑ v̄ba eiusdē i sacro altari fit
trāsubstātiatio sube in subāʒ: qd obstat ꝙ aiaʒ
imortalē facere nō potuerit: maxime cū h̄ eēt

necessariũ ad pfectionẽ vniuersi. Nã sũt q̃dã entia imobilia ꝛ icorruptibilia s.c̃ pmũ celum. Quedam mobilia ꝛ corruptibilia vt plante ꝛ aialia bruta. Et q̃daꝫ mobilia ꝛ icorruptibilia vt octaua spera. Quedã imobilia ꝛ corruptibilia vt terra. O portuit ꝰ dare aliquod mediũ int̃ ista. s. ꝙ ptim sit mobile: ꝛ pti imobile: pti corruptibile: ꝛ pti incorruptibile: ꝛ hic est hõ q̃ ſm corpꝰ ẽ mobil' ꝛ corruptibil': ꝛ q̃ ad aiam ẽ imobil' ꝛ incorruptibil': q̃re ꝛc̃. Tertio h ve. ꝓbaꝛ exͦ. Veniat i mediũ ꝓ aia pueri per Heliã resucitati. 3. Re. 17. Clamauit Helias ad dñm ꝛ dixit. Reuertaꝛ obsecro aia pueri hꝰ i viscera eiꝰ: ꝛ seq̃ꝛ. Reuersa est iteꝝ aia pueri ꝛ reuixit. Veĩa adolescẽs filiꝰ vidue a xpo resuscitatꝰ. Luc̃. 7. Veniat Lazarꝰ q̃ triduanꝰ. Jo. xi. Et sic d' alijs mortuis ẽt p scõs resuscitatis. Quõ h v̓a ee͂nt: si aia rõnal' mortua ee͂t. O xpe q̃re tã acerbissimam sustinuisti mortẽ: pp aiam ingt. Jo. x. Aiam meã pono ꝓ. o. m. Et potis h mysteria passiois trãscurrere. Sed certe si aia mortal' ee͂t: xps grat' mõtuus ee͂t: qd' est inconueniẽs: q̃re ꝛc̃.

Qualr̃ aia sit a dõ pfecte custodita. Cõsi. 2.

S ECundo loco de aie custodia videamus vbi tres ꝯclões subiungamꝰ vꝫ. Pᵃ ꝯclõ ẽ ista. Lꝫ ãgeli sint nobilissime entitatis tm̃. tñ gloriosus deꝰ aias rõnales amat. vt sepe eos ad ipsas mittat. 2ᵃ conclõ ẽ ista. sic deus aias nr̃as magnifacit ꝛ cari pendit: vt singulis ab ortu natiuitatis ãgelos in custodiã dederit. 3ᵃ ꝯͦ ẽ ista. tantã in ipsa custodia aiaꝝ angeli sumũt ad ipas dilectiõꝫ. vt vehementꝛ doleant de earũ pditione.

De missiõe angeloꝝ ad nos. Conclu. i.

A Ccipe pmã cõclõnẽ vꝫ. Lꝫ angeli sint ꝛc̃. vbi tres ingramus ve. vꝫ. Pᵃ ve. ẽ. vtrũ angeli ꝛ aia differant spẽ. 2ᵃ est. an angeli realiꝛ mittanꝛ ad nos: ita ꝙ de celis ad t̃ras descendãt. 3ᵃ ẽ ista an in illa missione dinaꝑ ueniꝛ visione. Qũtũ ad primã ve. pono tres ꝓpõnes v̓as vꝫ. Pᵃ ꝓpositio ẽ ista. angelꝰ ꝛ aia dr̃nt spẽ. 2ᵃ est ista varius modꝰ ẽ doc. quõ angelus ꝛ aia drãnt spẽ. 3ᵃ ẽ. ꝙ angelus est nobilior ſm nãm oĩ aia rõnali Accipe pmã cõclõnẽ vꝫ. angelꝰ ꝛ aia dr̃nt spẽ q̃ sic ꝓbaꝛ. Q̃ñcũqꝫ aliq̃ forme sic se hñt ꝙ aliqd per se cõpetit vni: ꝛ illud ꝯẽ p se r̃pugnat alt̃i: illa dr̃nt spẽ: ſꝫ ãgelꝰ ꝛ aia sꝫ hꝰi. ꝰ ꝛc̃. ꝯña nõ cum maiori: minor ãt ꝓbaꝛ. qm̃ aie p se cõpetit isormare corpꝰ: vt pꝫ. 2. de aia. Angelo ãt hꝰ pm repugnat: vt ꝯcedũt oẽs ꝛ clare pꝫ i. 3. sniaꝝ. di. 8. ꝰ ꝓpõ v̓a. Jtẽ illa q̃ hñt diuersas diffinitões hñt diuersas spẽs q2 sola spẽs diffiniꝛ p Porphiriũ. angelus ꝛ aia st̃ hꝰ ipꝫ: qm̃ angelꝰ ẽ subã itelligibil' creata corpi ñ vnibil'. aia v̓o corpi est vnibil'. ꝰ ꝯña v̓a. Jtẽ q̃zto forma creata ẽ nobilior: tanto in plẽs gradꝰ pfectiõis distinguiꝛ specifice: ſꝫ angeli ꝛ aie st̃ forme nobilissie: ꝰ oꝫ ꝙ specifice distinguanꝛ. q̃re ꝛc̃. Et hãc expsse ꝯclõnẽ ẽt ponit mgr̃ i ſo. di. i. vñ. c. vl. sic ait. Et ex pmissꝭ appet rõnalẽ creaturã i ãgelicã ꝛ hũanã fuisse distictã: q̃ꝝ alta tota ẽ spũalis. i. angelica. alta ex pte corpalis ꝛ ex pte spũalis. l. hũana ꝛc̃ hec ille. Et in c. solet ẽt queri. ibidẽ magr̃ ingrit q̃re voluit deꝰ aiam vniri corpi. Et dicit sic. Solet etiã queri: cũ maior' dignitat' esse uidereꝛ aia si absqꝫ corpe pmansisset cur vnita sit corpi Ad qd' pͦ dicimꝰ: q2 deꝰ voluit: ꝛ voluntat' eꝰ cã q̃renda nõ est. 2ͦ ãt põt dici ꝙ iõ deus voluit eã corpi vnire vt in hũana ꝯditione ostenderet nouum exᵐ btẽ vnionis q̃ est int̃ deuꝫ ꝛ spũm q̃ ũiligiꝛ ex toto corde: ꝛ videꝛ facie ad faciẽ. Putarꝫ. n. creatura se nõ posse vniri creatori suo tãta ꝓpinq̃tate: vt cũ tota mẽte diligeret ꝛ cognoscẽt nisi videt spm̃ q̃ est excellentissima creatura tam infime rei. i. carni q̃ de terra est in tanta dilectione vniri vt nõ valeat arctari ad h vt vellet eã relinq̃re: sicut aplus oñdit. d. Nolumꝰ corpe expoliari: sed supuestiri. ꝓpt qd'. i. ꝓpter quã vnionẽ in nãli affectiõe oñdiꝛ spũm creatũ spũi increato ineffabili amore vniri. Pro exẽplo igitur future societatis que inter deũ ꝛ spũm rõnalem in glorificatiõe eiusdẽ pficienda erat eam corporeis indumẽtis ꝛ terrenis mansionibus copulauit: tuteãqꝫ nãꝫ sec̃ ad vite sensum vegetare: vt sciret hõ: q2 si potuit d's tã disparẽ nãm. s. corpis ꝛ aie i fedatõꝫ vnã ꝛ i amicitiã tantã cõiũgẽ: neq̃q̃ꝫ ei ipossibile fore i futuꝝ rõnabil' creaꝛa hũilitatẽ: lꝫ lõge iferiorẽ. ad sue glorie pticipationẽ sublimare. Quia ꝰ ꝛc̃. h ibi. Et sic patet pma nr̃a cõclõ. Accipe ſam nostrã conclõnẽ videlꝫ Varius modus ẽ doc. quõ angelꝰ ꝛ aia differãt spẽ. Vbi nõ ꝙ q̃dã dixerũt ꝙ rõ huiꝰ distĩctiõis specifice ẽ vnitas ad mãm q̃ cõpetit aie ꝛ nõ vnitas ad mãm q̃ competit angelo. vnd'

368

q2 aīa ē vnibilis ad mām: angelus aūt nō: iō
angelus ⁊ aīa distinguunt̄ specie. Hic mo/
dus vnā maximā includit difficultatē. Videt̄
eni sentire ꝙ materia sit cā distinctionis for/
me: qd̓ cōiter nō tenet̄. Nā forma ē finis mãe
vt p3. 2. phisi. ğ distinctio materie ē ꝓpter di/
stinctionē forme ⁊ nō cõ. Itē mā ẜm ꝙ mā
ē vna numero in oībus compositis naturali/
vt dicit cōmētator ꝑ phisi. Et Burleus expo
nēs dicit ꝙ ē vna nūero ꝑ ꝓuationē distinctio
nis formalis. Ita ꝙ oīa illa dicunt̄ eadē nūe/
ro que sunt eiusdē nature: ⁊ nō sūt forme nec
habentes formas qbus distinguant̄. Ergo
mā nō erit cā distinctionis alicuius forme spe
cifice. Sed istas dubitationes relinquamus.
Sufficit ꝙ isti istius opi. dicūt ꝙ talis distin/
ctio inter angelos ⁊ aīas accipit̄ ꝑ vnionem
ad mām q̄ competit aīe ⁊ nō ꝑ vnionē ad ma
teriā q̄ cōpetit angelo. Et huius opi. fuit dñs
Bona. in. 2. di. 3. Alius modus dicendi est
bti Tho. ⁊ ꝑ maxime in suis q̄stionibꝰ d̓ aīa.
vbi late hanc qōnē mouet: vbi adducit modos
diuersos v3 ꝙ cā huius specifice distinctionis
est diuersitas graduū ꝑfectiōis. Et ponā ver
ba eius ad lrām. Post illos nanq3 diuersos
dicendi modos sic imediate subiūgit. Hic āt
penes qd differant ꝯsiderandū restat. O por
tet aūt in cognitionē subārū intellectualiū ꝑ cō
siderationē subārū mãliū puenire. In sub
stantijs aūt mãlibus diuersus gradus ꝑfecti
onis nāe diuersitatē spēi instituit. Et hoc qdē
faci e p3 si qs ipa gnā subārū mãliū ꝯsideret.
Manifestū ē eni ꝙ corpa mixta supgradiunt̄
ordine ꝑfectiōis elta. Planta aūt corpa mine
ralia: ⁊ aīalia plantas: ⁊ in singulis gnibꝰ ẜm
gradū ꝑfectiōis nãlis diuersitas specieꝝ inue/
nit̄. Nā in elr̄is terra infimū gradū. ignis ve
ro nobilissimū t3. Silr̄ in mineralibus ẜm di
uersos gradus ꝑfectiōis in nā reperit̄ diuersi
tas specierū: ⁊ nobilissimū gradū obtinet auꝝ
In plant̄ ascendit̄ vsq3 ad spēm arboꝝ ꝑfe/
ctaꝝ: ⁊ in aīalibus vsq3 ad spēm: cū tñ qdam
aīalia sint plantis ꝓpinqssima: vt aīalia q̄ ha/
bent tactū solū. Et silr̄ qdā aīalia sint in aīatis
ꝓpinqssima: vt p3 ꝑ phm in lib. de vegetali/
bus ⁊ plantis. Et ꝓpt̄ h̓ phs in. 8. metha. ait
ꝙ spēs rerū nãliū sunt sicut nūeri. qm̄ sic vni/
tas addita vel subtracta spēm variat: ita ⁊ in
spēbus rerū nãliū. Ita ad ꝓpositū in substāti
is imãlibus diuersi gradus ꝑfectiōis nāe fa/
ciūt diuersitatē in specie: s3 q̄3tū ad aliquid dif
ferent se hñt spēs in subijs mãlibꝰ ⁊ imãlibus
Vbi nō ꝙ vbicūq3 ē diuersitas graduū o3 ꝙ
gradꝰ ꝯsiderent̄ ꝑ ordinē ad aliqd̓ vnū ꝑmū.
Vnde in subijs mãlibus diuersuas spērū at/
tendet̄ ẜm diuersitatē graduū ꝑfectiōis ꝑ re/
spectū aliqd̓ ⁊ ꝑnᵐ: vtpote ad mām. Ind̓ ē ꝙ
ꝑme spēs sūt iperfectiores ⁊ posteriores ⁊ ꝑ/
fectiores: ⁊ hoc ꝑ additionē se hñtes ad ꝑmas
Sicut corpa mixta hñt ꝑfectiorē spēm q̄3 sint
spēs elr̄oꝝ. qm̄ corpa mixta hñt in se qcqd hñt
elta: ⁊ adhuc amplius. Et silr̄ ē cōparatio plan
tarū ad mineralia: ⁊ aīalium ad plantas. In
substantijs vero imãlibus ordo diuersoꝝ gra
duū nō attendit̄ ẜm cōparationē ad mām: quia
mām nō hñt: sed ꝑ cōparationē ad ꝑmū agens
qd̓ o3 eē ꝑfectissimū. Et iō ꝑma spēs in eis est
ꝑfectior. q2 ē similior ꝑ agenti. ⁊ scd̓a diminui
tur a perfectione. ⁊ sic deinceps vsq3 ad vlti/
mā eaꝝ. Sūma āt ꝑfectio ꝑmi agentis in hoc
ꝯsistit. ꝙ in vno simplicibꝰ oīmodā bonitatē
⁊ ꝑfectionē. vñ q̄3to aliq̄ subā imãlis fuerit ꝑ
agenti ꝓpinquior. tāto i sui nā simplici hab3
ꝑfectiorē bonitatē: ⁊ minꝰ idiget inherentibus
formis ad sui ꝯpletionem. Et hec qdem gra/
datim ꝓducit̄ vsq3 ad aīam humanā que in eis
tenet vltimū gradū sic mā pᵃ in gnē reꝝ sensi/
biliū. Vñ i sua nā nō h3 ꝑfectōes itelligibiles
s3 tm̄ est in potētia ad itelligibilia sic mā pᵃ ad
formas sensibiles. Et iō ad h̓ vt fiat i actu itel/
ligēs o3 vt acqrat a rebꝰ extiorib⁹ per potētias
ẜsitiuas. E cū opatio sensus extior̄ sit ꝑ orga
nū corpale ⁊ ipa aīa ex ꝯditōe sue nāe h3 ꝙ vni
at corpi o3 ꝙ sit spēi hūane ꝑs nō hñs i se spēm
ꝯpletā: ⁊ sic ꝑ ꝯñs ab angelo differat s3 ꝙ ipa
ē ꝑs spēi hūane ab ipa spē angeli q̄ ñ ē ꝑs alicꝰ
corꝑis. h̓ ille. Et in rñsione ad primū arg. dr̄.
ꝙ cū intelligere aīe sit a fantasmatibꝰ: ⁊ itelli/
gere āgeloꝝ sit ꝑ spēs inatas q̄ ñ sīt eiusdē spēi
cū illis. manifestū est ꝙ aīe ⁊ āgeli differāt spē.
Et ex h̓ ꝓuenit dfa h̓ ꝙ angeli itelligūt sine dis
cursu: aīe aūt cū discursu. Itē angelꝰ h3 itellec
tū deiformē ẜm Dionysiū: ⁊ oīa videt simplici
aspectu. aīa āt h3 itellectū possibilē acqsitiuū3.
siue collectiuū. iō aīa ⁊ āgelꝰ differūt spē. Sed
scotist̄ hoc vltimū nō placet. Nam si intelliger̄
cū discursu ⁊ sine discursu diuersificat spēm cū
ipsa aīa ꝑncipia prima itelligit sine discursu: ⁊
ꝯclōnes cum discursu seqtur ꝙ aīa differat spē
a seipsa. S3 certe h̓ nihil valet: q2 aīa siue intel

ligat ꝑncipia siue ꝯclones: ipsa intelligit ꝑ spe
cies abstractas a sensibilibus: angeli aũt nõ
sic: qꝛ vt dr̃ in li. ꝺ cauſ. Ois intelligentia est
plena formis: iõ nõ facit ad ꝓpositũ. Et hoc ẽ
vnũ fũdamentũ optimũ ꝓ opi. btĩ Tho. Et si
dr̃ aĩe in patria vident sine discursu sicut ange
li. ḡ in p̃ria nõ dr̃nt spẽ. Dico ꝙ illud intellige
re ẽ supra nãm aĩe: nõ aũt ƀm suã nãm: ⁊ ideo
daꝛ eis in p̃ria lumẽ glorie dãs illã ꝟtutez vt
possint videre ⁊ intelligere deũ sine discursu
non tñ ꝓpter hoc tolliꝛ spẽs eius sicut ignis
in ferro nõ tollit nãm ferri: ⁊ sic pꝫ ꝙ ꝑ h̃ non
habeꝛ ꝓpositũ. Certe si ista opi. bñ intelligaꝛ
videbiꝛ gloriosissima: tñ vt dixi scotistis non
placet. Ideo ipsi sic aiũt ꝙ angelus ⁊ aĩa dr̃nt
spẽ: nõ ꝓpter aliquẽ actũ scd̃m. sed ꝓpꝛ actũ:
ꝑmũ: inq̃ꝫtũ. s. aĩa ẽ talis nã: ⁊ angelus talis
nã. Vnde angelus ⁊ aĩa spẽ dr̃nt ꝑ ꝓprias es
sentias: ⁊ nũero dr̃nt ꝑ suas dr̃as vltimas: ñ
tñ distinguunꝛ sicut spẽs ⁊ spẽs: sꝫ sicut spẽs
⁊ ꝑs ſpẽi. Vbi diligenꝛ notandũ ẽ ꝙ mã vel
forma specifica nõ pñt eẽ cã indiuiduatiõis. ⁊
rõ: qꝛ que sũt de qdditate spẽi nõ constituũt rẽ
in esse indiuidui: sꝫ mã ⁊ forma sunt de qddita
te spẽi. ḡ non ꝯstituũt rẽ in esse indiuidui. ma
ior ẽ nota: minor ꝓbaꝛ ꝑ phm 7. metha. vbi
architectã ꝯmendat q diffinuit ꝑ mãm ⁊ for/
mã. Et hoc etiã innuit cõmen. i ꝓlogo phisi.
vbi spẽi attribuit duplices ꝑtes. s. ƀm fidem ⁊
ƀm imaginationẽ. ꝑ cãs ƀm fidez intelligens
mãm ⁊ formã: ꝑ cãs ƀm imaginationẽ genus
⁊ dr̃iam: qꝛ intellectus facit genus ⁊ dr̃iaz: q̃z
uis ipa sint ꝑtes reales ipsius spẽi. Scd̃us
notandũ ꝙ vnaq̃qꝫ res ẽ indiuidua ⁊ singula
ris ꝑ aliquẽ gradũ entitatis positiuũ ꝑ se deꝛ/
minantẽ nãm specificã ad singularitatẽ q gra
dus cõi noĩe baptizanꝛ dr̃ie idiuiduales: vel
dr̃ie vltime: vel heccitates: vel entitates hipo
tetice: vel qdã gradus incõicabiles ⁊ ꝑncipia
indiuiduationis: vel ꝯtractiua nãe specifice.
Et hoc mõ vocat eos. Alpharabius i logica
sua. vñ habuit Scoti opinio ortũ. Ex qbus se
quiꝛ ꝙ in angelis ẽ qdã modꝰ intrinsecus ƀm
quẽ hic angelus ẽ hoc indiuiduũ: ⁊ non illud
Silr̃ aĩa hꝫ in se gradũ qndã entitatꝭ ƀm quẽ
ipsa ẽ hec ⁊ singularis ꝓpter quẽ h̃ aĩa nõ est
illa. Ex quo appꝫet qualiꝛ angelꝰ non solũ spẽ:
sꝫ etiã nũero differãt: q̃re ꝯᵒ ƀa satis clara.
Vtrũ aũt plr̃es angeli solo numero differẽtes
possint eẽ in eadẽ spẽ: sicꝫ ꝺ aĩabꝰ pꝫ: viꝺ i nr̃o
scripto sup 2ᵒ sen. di. 3. Ista sufficiãt pro p̃nti ꝯ
clone. Accipe itiam. vꝫ ꝙ angelus qlibꝫ est
nobilior ƀm nãm oi aĩa rõnali. vt. s. aĩa est ꝑs
ꝯpositi nãlis. Hãc ꝯclonẽ expsse ꝓbat Aug.
xi. de ci. dei. c. 16. vbi sic ait. Angelica nã quaꝫ
ds ꝯdidit nãe dignitatũ ꝑcellit. Itẽ ⁊ btũs Di
ony. 5. de di. no. hipm ꝯcludit. Itẽ ⁊ Gre. in
mor. sup illo ꝟbo Isa. 14. Tu signaculũ silr̃i/
tudis sic ait. Lꝫ hõ ad silr̃itudinẽ dei factus sit:
in angelo tñ maiꝰ aliqd tribuens nõ cũ ad silr̃i/
tudinẽ ꝯditũ: sꝫ ipm signaculũ silr̃itudis dicit:
vt q̃ subtilꝰ est in nã: ⁊ illa silr̃itudo dei pleniuſ
credaꝛ expressa. Et ꝓbari ẽt põt rõe vt arguaꝛ
sic. Qto aliqd actualꝰ est: tãto ꝑfectiꝰ est: sꝫ an
gelꝰ ẽ actualior aĩa. ḡ ⁊c. maior ẽ nõ mior ꝓba
tur: qꝛ angelꝰ nulloᵒ est mãe vnibilꝛ vt forma. aĩ
ma ãt sic. ⁊ ꝑ ꝯñs aĩa ẽ magꝭ qd potentiale q̃ꝫ
angelus. ⁊ ꝑ ꝯñs minꝰ est actus q̃ꝫ angelus.
Et si dicꝭ aĩa xp̃i ⁊ ꝟgis st̃ nobiliores in p̃ria
oĩbus angelꝛ. Dico ꝙ h̃ ẽ verꝫ sꝫ nõ ꝑ nãꝫ: sed
ꝑ grãm tm̃ q̃re ⁊c. Et h̃ sufficiãt q̃ꝫtuꝫ ad ꝑmã
ꝟi. Qtum ad scd̃aꝫ dico ꝙ cõit de h̃ st̃ due opi
niones: vt plane magr̃ in 2ᵒ sen. di. x. ostẽdit.
Pᵃ opi. dicit ꝙ nõ oẽs angeli mitꝛũꝛ: sꝫ ali/
qd tm̃. Vñ sic magr̃ ad lr̃am ait. Quidã putãt
aliq̃ſ in illa multitudie esse q foras ꝓ offõ exeũt
alios q sꝑ intꝰ assistũt. Sic scriptũ est in Dañ.
milia miliũ ministrabãt ei. ⁊ decies cẽtena milia
assistebãt ei. Itẽ Diony. in hierar. q̃ sacer ꝑn
cipatus dr̃ de platione spũum ait. Supiora il/
la agmia ab ĩtimis nũq̃ꝫ recedũt: qm̃ ea que ꝑ
eminẽt ad vsũ exterioꝛꝭ officij nũq̃ꝫ hñt h̃ ille. Et
sic pꝫ ƀꝫ ꝟba mgr̃i ꝙ ꝑp ꝑdictas duas auctes
hi ꝯcludũt nõ mitti oẽs: sed q̃sdaꝫ. 2ᵃ opini.
dicit ꝙ nihil icõgruit oẽs mitti. Et rõ qꝛ Isa.
6. dr̃ Volauit ad me vnꝰ de ƀaphi. ordo ãt hic
alijs supior est: iõ si de illo ordie vnuſ ad Isa.
mittiꝛ nõ est ãbiguũ qn etiã de alijs mittantur.
Itẽ apl̃s ad Heb. ꝑ ait. Oẽ sunt admĩstrato
rij spũs in. m. m. ḡ ⁊c. Itẽ ꝑsone diue mitũꝛ
qꝛ filiꝰ ⁊ spũs sctũs dicunꝛ mitti. ad Gal. 4ᵒ.
Cũ venit plenitudo tp̃is misit ds filiũ. ⁊c. Et
Io. 15. Cũ venerit paclitꝰ quẽ ego mit. v. a ꝑ.
⁊c. ḡ a fortiori ⁊ angelos oẽſ nõ icõuenit mitti
Item angelus missus ad ꝟginẽ cũ ad maria
nunciãda secreta mittereꝛ ꝯsonũ satꝭ appꝫet vt
de maiorib' cẽt. Certe aĩa cara mgr̃ vr̃ẽ. in hac
q. indeꝛminate trãsit. lꝫ vt mihi videꝛ ƀe magꝭ
faucat opinioĩ q̃ꝫ ꝑme: ⁊ plr̃es ẽt moderni ƀam
approbat opi. B. Tho. ꝑte. i. q. 90. ar. 2. ꝑmã

i nſequiꝛ opi. b. ꝙ fauendū ē Diony. q ait ſu/
pioꝛa illa agmina ⁊c̃. Nihil eniꝫ dicēe ē eſt ita
magnū i miſterijs dinis qḋ ꝑ inferiores ordi
nes exerceri ñ poſſit. vñ Greg. dic̃ ꝙ q ſūma
annūciāt archangeli vocanꝛ. hic ē ꝙ ad mari
am ꝟginē mittiꝛ Gabriel archangel⁹: quare
⁊c̃. Nec obſtat illud Iſa. 6. c. Q̃m vn⁹ ex ſe/
raphin nō fuit. ſꝫ vn⁹ ex minorib⁹: offiñ tñ ex
ercēs ſeraphin. nā ſupiores angeli ſua iferio/
rib⁹ dona cōicāt: ⁊ ꝑ illos tales effect⁹ opantur
Sic igiꝛ vn⁹ de ſeraphin labia Iſaie incendio
purgaſſe dr̃: nō q꞉ h̃ ipſe imediate fecerit: ſed
q꞉ inferior angel⁹ ꝟtute ei⁹ h̃ ipm fecerit. ⁊ iō
ille inferior angel⁹ dictus ē ſeraphin. ſic̃ papa
dr̃ aliquē abſoluere etiā ſi ꝑ aliū bñficiū abſo/
lutiōis ipendat. Si qs tñ vul. ſaluare ꝑdictas
opi. ſic diſtinguē oꝫ: ut colligiꝛ ex ꝟbis mgr̃i
vt. s. in. c. q aūt oēs angelos ⁊c̃. cui etiā diſtin
ctioni fauet btūs Tho. vt. s. Duplex. ē miſ/
ſio. ſ. interior ⁊ exterior. Exterior ē qñ ad nos
realiꝛ deſcēdūt ad aliqḋ miſteriū circa aliqua
corꝑalia exhibēda: ⁊ ſic inferiores angeli mit
tunꝛ tñ. Interior miſſio nihil aliud ē qꝫ illūi
natio qdā ſuperioris angeli ad inferiorē: que
fit ꝑpter nos. Unde ſupmus ordo medios il
luminat ſm ꝙ diuinū cernūt imperiū: ⁊ medij
inferiores. Inferiores aūt ad nos deſcendūt:
⁊ nobis dina myſteria nūciāt: ⁊ rōnib⁹ ordis
ē: vt dic̃ btūs Tho. vt. s. q꞉ dina ꝓuidētia ſic
totū ordinauit vniuerſū: vt iferiora ꝑ ſuperio
ra regāꝛ: nec h̃ ordo vnq̃ꝫ in angel̃ ꝑtermittiꝛ
Hac igiꝛ diſtinctiōe ꝑmiſſa ſic dicam⁹ oēs an
gelos mitti. ſ. aut miſſiōe intiori aut exteriori.
intiori tm̃ ſupmi ⁊ medij: extiori aūt inferiores
tm̃ mitti dicūꝛ. Et ſic cōit doc. circa hanc trāſe
unt difficultatē. Sed dices pꝛ Amb. ſi iferio/
ra ꝑ ſuperiora regunꝛ: necē ē ꝯcedere oēs an
gelos mitti. ꝓbo. Nā ſicut in reb⁹ corꝑalib⁹ ex
dina diſpenſatiōe ab eoꝝ nā recediꝛ: ita etiā in
ſpūalibus fiet. nā ꝙ cec⁹ nat⁹ illūinat⁹ fuerit: ⁊
Lazar⁹ ſuſcitat⁹ abſqꝫ aliq̃ corpoꝝ celeſtiū actō
ne: ſꝫ a deo imediate actū ē. ita etiā in ſpūalib⁹
vr̃ fieri poſſe. vt. ſ. de⁹ ſine aliq̃ mediāte poſſit
aliq̃ nobis reuelare: ⁊ ſilr̃ alíq ſupiores abſqꝫ
inferiorib⁹ angel̃. Dico ꝙ h̃ deo poſſe facere
nō repugnat: tñ h̃ nō facit: q꞉ nō expedit i cor/
ꝑalib⁹ aūt ſi h̃ facit: certe expediēs fuit: aut ad
fidei nr̃e ꝯfirmationē: ad quaꝫ nihil valeret ſi
ꝑtermitteretꝛ angelic⁹ ordo: cū h̃ a nobis ꝑcipi
nō poſſit: tū q꞉ nihil ē tā grande myſteriū qḋ
ꝑ angelos inferiores exerceri nō poſſit vt di/
ctū ē: aut etiā h̃ fit ad maioris gr̃e manifeſtatio
nē. gr̃a eni ſuperior ē ad nām: iō qñqꝫ ad gr̃e
manifeſtationē ꝑmittiꝛ ordo nāe. Ordo autē
gr̃e aliū nō hꝫ ſuperiorē ordinē ꝓpter quē pre
tmitti debeat: ⁊ ordo angeloꝝ accipiꝛ ſm dōa
gr̃arū talis ordo nunq̃ꝫ ꝑmittiꝛ. Et h̃ indicio
meo ē vna bona rñſio: q̃re ⁊c̃. Et hec ſufficiāt
ꝓ pñti vc. Ex qua tres infero ꝯcl'ones. Pa
ꝯ° ē iſta. Quis pſone dine mittanꝛ ad cr̃: nō
tñ vniuoca: ſꝫ equoca ē angeloꝝ miſſio. i. non
eodē mō pſone dine ⁊ angeli mittunꝛ. ꝓbaꝛ:
qm̃ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs ſic mittunꝛ: vt in nō aliud
vbi ſortianꝛ: i q̃ ꝑus nō fuerūt: q꞉ vbiqꝫ ſunt:
cū ſint vnus de⁹. ps. Celū ⁊ trā ego ipleo. itē
Si aſcendero in celū tu illic es: ſi deſcendero
ad infernū ades. Earū igiꝛ diuinarū pſonaꝝ
miſſio nihil aliud niſi nou⁹ mod⁹ eēndi i crea
turis. Uñ filius dr̃ miſſus i carnē: q꞉ nouum
modū eēndi accepit in carne: i q̃ ꝑus non fuit.
Et ſilr̃ ſpūs ſcūs mittiꝛ: q꞉ ꝑ ſcificationē i ali/
q̃ creatura incepit eē in q̃ ꝑus ſic non fuit. An
geli aūt ſic mittunꝛ: ita vt nouū ſortianꝛ vbi in
q̃ ꝑus nō fuerūt. Et rōnē aſſignat btūs Tho.
vbi ſupra. d. ſic. Dei eni ē ꝓpriū eē vbiqꝫ q꞉
cū ſit vlē agens ei⁹ ꝟtus oīa entia attingit: et
iō in oībus ē. Uirtus aūt angeli cū ſit ꝑticula
re agens nō attingit totū vniuerſū: ſꝫ ſicut at/
tingit vnū ꝙ nō aliud ita ē hic ꝙ nō alibi: q̃re
⁊c̃. Scda ꝯ° ē iſta. Quis angeli ſupiores
a deo mitti ad nos poſſint: tñ q꞉ nō expedit ꝑ i
feriores tm̃ circa nos ſua myſteria ipiet. Iſta
ꝯ° ſatis ex dictis pꝫ: ⁊ eā expſſe ponit Greg.
in homel̃. 33. cui⁹ ꝟba etiā refert Diony. que
s. adduxi vꝫ. Supiora illa agmina ⁊c̃. Ter
tia ꝯ° ē hec. Quis deus ꝑ ſe ⁊ imediate poſſit
oīa pficere q̃ rōnē ꝑficiendi hñt. congruū tñ ē
vt ꝑ cāʼs ſcdas opereꝛ: ⁊ ꝑ angelos circa nos
ſua myſteria iplcat. Et inter alias rōnes acci
pe iſtā q̃ ſumiꝛ ex imenſitate charitatis: vt ar/
guaꝛ ſic. Ille modus agendi ⁊ opandi ē con/
gruentiſſim⁹ ex q̃ bonitas ⁊ imēſitas charita/
tis oñdiꝛ: ſꝫ i miſſione angeloꝝ h̃ ꝑcipue oſtē
diꝛ: g̃ ⁊c̃. ꝯña nota cū maiori: minor ꝓbatur.
qm̃ in tali miſſione oñdiꝛ imēſitas charitatis
dei. charitatis angeloꝝ: ⁊ charitatis humane
Dei nāqꝫ qm̃ ſi tā nobiles ſpūs ad nos mit/
mit q̃rū minim⁹ longe ſm nām pſtantior ē qꝫ
aīe oēs: ⁊ q eidē ſūma charitate iunguꝛ ꝓfe
cto grāde amoris ſignū ē nr̃e ſalutiſ. O b quā

etiā cām misit pr̄ eternus suū filiū ꝑn terris: q̄
re ꝛc̄. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ cōit tenetur
ꝙ nō ꝑueꝭ diuina visione. Et rōnem assignat
btūs Tho. vt. s̄. d. ꝙ in nob̄ exterioꝛ occupa/
tio puritatē ipedit ꝯtemplatōis: qn̄ actiōi ſꝫ vi
res insistim⁹: qrū actiōes cū intēdūꝭ: actōes i/
tellectiue ꝟtutꝭ retardanꝭ. Vn̄ aug. i. d̄ trini.
Cōtēplatio inqt est illa spēs q̄ rapit oēm aiam
desiderio sui ꝯditoris: tāto ardētioꝛē q̄ʒto mū
dioꝛē: ꝛ tanto mūdioꝛē q̄ʒto ad spūalia resur/
gētē: ꝛ tāto ad spūalia resurgētē q̄ʒto carnali/
bus desiderijs: ꝛ terrenis affectib⁹ moꝛientē
ħ ille. Inde Greg. in lib: moꝝ sic inqt. An/
geli foꝛis exeūt vt intꝰne ꝯtēplationis gaudijs
nō ꝑueūꝭ. Nec recessus coꝝ ab empirreo ce/
lo indignitatē inducit: aut coꝝ gl̄iam minuit.
Qm̄ vt idē scūs ait: locus empirei celi ad coꝝ
ꝑtinet dignitatē ſm̄ q̄ndā ꝯgruitatē. q̄re ꝛc̄.

De custodia angeloꝛum. Conclusio. 2:

a Ccipe ſam ꝯclōnē vʒ. Sic deus aias
nr̄as magnificat ꝛ caripēdit vt singulꝭ
ab oꝛtu natiuitatis angelos i custodiā
dederit: vbi tres inqram⁹ ve. vʒ. Pa. ve. ē
ista. Vtrū hoies ab angelis custodianꝭ. 2a ē
ista. Qn̄ icipūt āgeloꝝ custodia. 3a ē ista. an
talꝭ custodia ad solū vltimū āgeloꝝ oꝛdinē ꝑti
neat. Q̄tū ad ꝑmā pono aliq̄s ꝑpōnes ve
ras. Pa ē ista. ꝙ in statu p̄ntis vie ē tm̄ cu
stodia angeloꝝ nec̄cia. 2a ꝑpōē ista. nō soluʒ
vn⁹ spēi hūane: ſʒ etiā singuli angeli singulis
hoib⁹ i custodia deputanꝭ. 3a ꝑpō ē ista. an/
geli nō cessant hoies sibi i custodia deditos il
lūiare. 4a ꝑpō est ista. angeli aliqd effectiue
cānt i itellectu custoditi. 5a ꝑpō ē ista. sicut
i itellectu custoditi aliqd cānt: ita ꝛ volūtatem
aliq̄ mō p̄nt imutare. Accipe ꝑmā ꝑpōnē
vʒ q̄ i statu p̄ntꝭ vie ꝛc̄. Hec ꝯo sic ꝑbaꝭ. In
illo statu ē apponēda custodia vbi d̄ aie timeꝭ
ꝑiclitatōe: ſʒ in statu vie ħ tm̄ timeꝭ. g̊ ħ tm̄ est
nec̄cia custodia. ꝯn̄a nō cū maioꝛi: q2 custodia
nō ꝑꝑ aliud daꝭ: nisi ꝑꝑ aie salutē: q̄ tū a mun
do: tū a carne: tū a diabolo ipedire pōt testāte
Io. i sua ep̄la canonica. O ē qd̄ ē i mūdo: aut
est ꝯcupia carnis: aut oculoꝝ aut suꝑbia vite.
In scūs ille Hiero. aiebat. s. Treno. 3. c. O
cul⁹ me⁹ deꝑdatus ē aiam meā. g̊ seqꝭ q̄ mag̃
ē ħ custodia hn̄da. Maioꝛ āt pʒ. qm̄ i ꝑa ꝑꝑ eo
rū firmā tētionem nō p̄t hr̄i timoꝛ d̄ aie ꝑicli/
tatōe. Isa. 50. Nō decidet vltra sol tu⁹ ꝛ luna
tua n̄ minueꝭ. q2 dn̄s erit tibi i lucē sēpitnā: ꝛ
ꝯplebūꝭ dies luct⁹ tui ꝛc̄. p̄s. Replebimur in
bonis. d. t. Itē nec i iferno ē talꝭ tioꝛ. qm̄ iam
ꝑiclitate sūt pauꝑcule ille aie damnatoꝝ. p̄s.
Pones eos vt clibanū ignis i tpe. vul. t. ꝛc̄.
Itē nec in purga° q2 tales in rp̄i gr̄a decessert
ꝛ cū sint ex̄ ꝭminos merēdi lꝭ demerēdi ab ipā
gr̄a nullaten⁹ p̄nt resilire: ꝛ iō null⁹ ꝑiclitatio/
nis timoꝛ. p̄s. Bti q̄ꝝ remis. sūt ini. Beatus
vir cui nō impu. dn̄s pec. g̊ relinqꝭ ꝙ talꝭ tioꝛ
solū ē in p̄nti vita. p̄s. In via hac qua ambu/
labā ꝛc̄. ꝛ iō hic sūma diligentia ꝛ sūma custo
dia nec̄cia ē. Sed ꝯ pr̄ Amb. arguo ꝑ sic. Xp̄s
fuit ꝑfectus viatoꝛ vt oēs ꝯcedūt: g̊ ꝑ te opoꝛ/
tuit eū angelū hr̄e custodē: ſʒ ħ ē incōueniēs:
tū q2 de ꝑiclitatiōe aie ei⁹ nō erat timendū cum
eēt ꝑfecte btā: tū q2 xp̄s lōge nobilioꝛ erat oi/
bus angelis: ꝛ ꝑ ꝯn̄s relinqꝭ ꝙ nō cuilibʒ in
statu vie est angeloꝝ custodia nec̄cia. Itē adā
in statu inocētie erat viatoꝛ: ꝛ tm̄ nō indigebat
āgeloꝝ custodia: q2 i tali statu nullꝭ ſbdebaꝭ si
ue angustiabaꝭ ꝑiculꝭ. g̊ n̄ erat ei nec̄cia custo/
dia. Itē tō rō ꝑ ncipalꝭ q̄re daꝭ āgeloꝝ custo/
dia ē vt illuminēt ad faciēdū oꝑa remūeratio
ne digna ad vitā etnā: ſʒ ꝑsciti oio vt sic sūt a
tali fine exclusi. g̊ nō oʒ vt ab angelꝭ illumineꝭ
ꝛ custodianꝭ. Vn̄ aia mea arguit. tm̄ his nō
obstan. cōclō nr̄a ꝟa ē. Nō eni rō ꝑcisa q̄re
āgeli ad hoium custodiā deputanꝭ ē illūinare
ne in ꝑiculꝭ ruāt: aut vt ad finē vlm ꝑueiāt: sed
ħ rō tm̄ i his ꝟi. hʒ q tuē p̄nt aut saluari. Sūt
eni ꝛ alij plēs āgeloꝝ effect⁹ ꝑ respectū ad cu/
stodiā hoium: lʒ ista sit ꝑncipalꝭ vt diceꝭ infra.
Et ꝑꝑ ħ facile rn̄deꝭ ad arm. Dico eni ꝙ xp̄s
āgelos plēs hūit i obseqū. Mat. 4. Accessert
āgeli ꝛ mistrabāt ei. n̄ āt hūit i custodiā. qm̄
scūs ille hō imediate a ꝟbo regulabaꝭ: ꝛ eius
aia erat ꝑfecte btā: iō n̄ est eadē rō custodie in
xp̄o ꝛ i nob̄. Custodiebāt. n. xp̄m āgeli sci vt
illi mistrarēt ꝛ obedirēt. custodiūt nos vt illūi
nēt ad vitā: ꝛ a ꝑiculꝭ ꝑſuēt. De adā d̄r ꝙ ei
nec̄cia fuit i illa statu angeloꝝ custodia: n̄ ꝑpꝭ
ꝑiculū qd̄ habēt a ꝑte intioꝛi cū intioꝛa oia re/
gulata eēnt ꝛ rōi ſbiecta: ſʒ ꝑꝑ ꝑiculū a ꝑte exti
oꝛi. s. isultatōes d̄mo. q illi statui sūmē iuidert
Itē lʒ bene in tali statu regulatus eēt: tm̄ quia
cadē potat vt postea factū ē: necessaria illi fuit
angeloꝝ custodia. De ꝑscitꝭ aūt dico ꝙ lʒ nō
illumineꝭ q̄ʒtū ad vitā etnā: tm̄ illuminanꝭ ne
in tantꝭ malis ꝛ ꝑcis ruant: sic suadet antiqui
hostis malicia: ꝛ patiꝭ hūana fragilitas. ſʒ de

h ēt dicef in fa ve. tertie ɔclōnis sc. Et sic pʒ p̄ⁱ nr̄a ɔ°. Et btūs Tho. pte. i. q. cxi. ar. 4. eā exp̄sse pōit: ꝛ ad illa arg⁹ r̄ndet vt audisti: q̄/ re ꝛc̄. Accipe fam cōclōnē vʒ. Nō solum ꝛc̄. Hāc ꝑpositionē ponit mgr̄ in. 2. sniaruʒ di. xi. i. c. lōqʒ dici oʒ. Et rō fʒ btm̄ Tho. vbi s̄. c. 2. ē: qꝛ talis custodia nō ē hoibus data si/ ne grandi ꝓuidentia dei: q̄ aliī sc hʒ circa ho/ mines: ꝛ aliter circa alias res corp̄ales. Oēs eni res corp̄ales incorruptibiles sī fm speciēʒ tm̄ ꝛ loq̊r d̄ reb⁹ corp̄alib⁹ q̄ subdunf motui al terationis ꝛ corruptiōis. fm aūt indiuiduū cor ruptibiles sūt. hō aūt nō solū ē icorruptibil' fʒ spēm: sʒ etiā fm indiuiduū. vʒ fm nobilioreʒ ei⁹ pte q̄ ē aia rōnalis. iō dina ꝓuidentia reb⁹ corruptibilib⁹ angelos i custodiā dedit i spē. ita q̄ vn⁹ angel⁹ p̄l' b⁹ indiuiduis eiusdē spēi i custodiā daf. hoi āt daf angel⁹ i custodiā n̄ so lū fm spēm: sʒ etiā singulis hoib⁹ singuli āge li deputanf: sic singuli singulas hn̄t aias rōna les. Et si dic̄ ingt mgr̄ sniaꝝ ibidē: quō h pos sibile ē cū plures sint aie q̄ sūt fuerūt ꝛ erūt q̄ʒ sint angeli. Dicit mgr̄ q̄ lʒ h veꝝ sit: nūq̄ʒ tm̄ sūt tot sil' hoies actualit̄ exn̄tes q̄t sūt angeli bo ni. iō sufficit numer⁹ āgeloꝝ. vt vnusq̄sq̄ʒ an gelū hēat sibi deputatū. vno eni hoie decedē te angel⁹ sibi i custodiā dat⁹ altī assignaf succe dēti. Et nō q̄ lʒ cuilibʒ vn⁹ angel⁹ deputef in q̄ʒtū. s. qlibet ē p̄sona pticularis: tm̄ nō icōuēit eidē hoi p̄l'es angelos deputari: vt dic̄ beatus Tho. vt. s̄. ꝛ h fm dignitatē ꝛ grām dei ma/ iorē vel minorē ab aliq̄ pticipatā sic̄ tuipa aia mea potis p̄sonaruʒ discurrē stat⁹: q̄re ꝛc̄.

Accipe tertiā ɔclōnē vʒ. Angeli ꝛc̄. dic totaʒ Hāc ɔclōnē ponit btūs Tho. pte. i. q. cxi. ar ti. i. ꝛ Dionysi⁹. 4. celestis hierarchie. Et rō fm btm̄ Tho. ibidē ē h. qm̄ ordo dine ꝓuidē tie sic statuit vt actionib⁹ supioꝝ iferiora sub/ dāf. iō sic iferiores angeli a supiorib⁹: sic ho/ mies ab iferiorib⁹ angelis illumināf: vt dcm̄ ē ī fa ve. p̄cedentī ɔclōnis: sʒ differenf. nam angeli sicut illumināf: vt nudā possint accipe reuelatā vi. hoies āt nō: qꝛ n̄ nisi p ɔuersiōeʒ ad fantasmata. Et rō ē: qꝛ cōnālis mod⁹ itelli gendi aie ē p cōuersionē ad fanatasmata: ꝛ iō intelligibilē veritatē sub sl'itudib⁹ rerū sensi/ biliū hoib⁹ angeli ꝓponūt: ꝛ itellectū hūanuʒ iuuāt: ꝛ fortificāt: vt illa rep̄ntata intelligāt: q̄ re ꝛc̄. Accipe q̄rtā cōclōnē vʒ. Angeli ꝛc̄. dic totā. Ad decla. h⁹ nōndū q̄ illa q̄stio. vʒ.

An angeli possint cāri spēm itelligibilē in in tellectu nr̄o: ita q̄ nūc itelligam⁹ aliqd p illūi/ natione angeloꝝ tm̄: qd̄ p̄us n̄ itelligebamus pōt hr̄e duplicē sensū. Vno⁹ vt q̄ram⁹ d̄ ange lis: vt appent nobis i corp̄ib⁹ assūptis. aut de angel' absolute sūptis. Si p̄ mō claꝝ ē q̄ in ill' corp̄ib⁹ apparentib⁹ nouas spēs i sensib⁹ nr̄is cānt: qb⁹ spēb⁹ diuersa postea itelligimus: vt pʒ p totū libꝝ Thobie de angelo Raphaele. Si aūt itelligim⁹ scd̄o mō: sic pono duas con clōnes. s. P̄ᵃ cōclō ē ista q̄ angeli sic abso/ lute sūpti nō pn̄t effectiue cāre spēm i itellectu nr̄o. 2ᵃ cōclō ē. q̄ angeli sic absolute sumpti pn̄t cāre dispositiue spēm i itellectu nr̄o. Pri mā cōclōnē ꝓbo sic. act⁹ actiuoꝝ sūt i patiēte bn̄ dispos to. ex fo d̄ aia. sʒ itellect⁹ nr̄ corpori vnit⁹ nō ē dispos t⁹ imediate spēm itelligibilē ab angelo suscipe: g̊ ꝛc̄. ɔn̄a nō cū maiori: mi nor pʒ ex. 3. d̄ aia. nccē ingt ē p̄hs intelligēte fantasmata speculari: ꝛ in li. d̄ sensu ait. nihil ē i intellectu qn p̄us fuerit in sensu: g̊ itellect⁹ nō pōt imediate spēm itelligibilē suscipe sine fantasmate. ista cōclō ē satis clara. Ex q̄ satis pʒ fals tas opi. Auicēne. 6. nāliū ponentis q̄ aia dū itelligit hʒ spēs ab itelligētia. Ipse. n. ordinē posuit i itelligētijs: ꝛ dixit q̄ vltia itel ligētia ifluebat spēʒ intelligibilē: dū erat actu alis intellectio sup itellectū nr̄m. Et ita sic pi/ lato posuit q̄ p cōiūctionē itellect⁹ nr̄i ad ydeā alicui⁹ rei notitiā illi⁹ rei hēbam⁹. sic Auicē. posuit q̄ p ɔuersionē itellect⁹ nr̄i ad ill ā vlti/ mā itelligētiā reꝝ notitiā hēbam⁹: sʒ d̄ h al's.

Accipe fam ɔclōnē vʒ q̄ angeli ꝛc̄. Ista ɔ° satis pʒ. qm̄ angeli pn̄t mot⁹ sensitiuos qe/ tare: q̄rū cōmotiōe ipedif cognitio nr̄a: ꝛ do ti bi exᵐ. Aq̄ eni mota i ea imagines nō appēt ed min⁹ distincte: q̄ qetata inor distincte appēt ita ēt mot⁹ spirituū hūanoꝝ reꝝ ipediūt cogni tiōeʒ distinctā: q̊ꝝ sedatio distinctā fac̄ cogni/ tionē: cū igr̄ angel⁹ possit illū motū sedare: pʒ q̄ ad distinctā reꝝ cognitionē iuuare poterit. Quid p tanta vagamur. ista sit ɔ° q̄ angel⁹ n̄ pt p se mouere intellectū nr̄m dū ē in vita: nisi mediantib⁹ reb⁹ sensibilib⁹: qꝛ sic itelligere ē hoi ɔnāle. s. intelligere p fantasmata: q̄re ꝛc̄. Ex q̊ pʒ veritas q̄nte cōclōnis. qm̄ imutaf vo lūtatē angeli simplicit̄ nō pn̄t. qm̄ h soli⁹ dei ē angeli aūt excitare pn̄t volūtatē ad aliqd volē dū: vt p̄suadēdo l'ēt cōcitādo passiōes q̄ sī cir ca appetitū sensitiuū: n̄ tm̄ d̄ necitate. qm̄ volū

81

tas libera ẽ. Ex qbꝰ pꝫ quõ ãgeli pñt nr̃os af/
fectꝰ accendere ⁊ cogitatiões immittẽ: qm̃ ꝑ mo
dũ ꝑsuadẽtꝭ vl' sẽsus aliq mõ sensitiuos excitã/
tis nõ tñ effectiue cãntis: q: h̃ ꝓpꝛiũ ẽ soliꝰ dei.
inde Aug. li. de eccl'iasticꝭ dogmatibꝰ. Aciem
inqt aĩe siue intelligẽtie nr̃e ꝓpꝛiũ ẽ pme vita/
tis. ⁊ h̃ vitatẽ hꝫ tã in spiritibꝰ bõis q̃ꝫ malis
vt põit mgr̃ sniaꝝ i 2° di. 8. c. Jllud ẽt ꝯsidera
tiõe dignũ vr̃. de q̃ satꝭ diximꝰ i nr̃o scripto suꝑ
2° sniaꝝ di. eadẽ. q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad 3ᵃᵐ vi. di/
co ꝙ cõis ẽ doctoꝝ snia ãgelos tũc ad hoiuꝫ cu
stodiã deputari qñ natꝰ ẽ hõ imediate. h̃ oñdit
mgr̃ sniaꝝ di. xj. i 2° sniaꝝ. in. c. i. qð incipit:
illð q̃ꝫ sciẽdũ. audi Hiero. suꝑ Mat. suꝑ illo
vbo. Mat. 18. Angeli coꝝ sꝑ vidẽt faciẽ prĩs
Mag̃ iqt ẽ dignitas aiaꝝ: vt vnaq̃qꝫ hẽat ab
oꝛtu natiuitatꝭ in custodiã sui ãgelũ delegatũ.
Et hũc tex. adducit etiã mgr̃ in lr̃a. audi Oꝛi/
genẽ suꝑ libꝝ nũeroꝝ. Adest inqt cuilibꝫ nr̃ꝫ
etiã minimis q sũt in eccl'ia dei ãgelꝰ bonꝰ ãgelꝰ
dñi: q regat: q moneat q gubernet: q ꝓ actibꝰ
nr̃is coꝛrigẽdis ⁊ miſatoibꝰ exposcẽdis q̃tidie
videat faciẽ prĩs q i celis ẽ. h̃ ille. audi ⁊ Ber.
in ẜmõe de ãgelis. Benignꝰ inqt es dñe q nõ
es ꝯtentꝰ nr̃a fragilitate muroꝝ: sꝫ ipsis hoiuꝫ
custodibꝰ ãgelicã custodiã suppõis. h̃ ille. Au
di eũdẽ in ẜmõe q̃dragesime. suꝑ illo vbo. an
gelis suis deꝰ mãdauit ð te ⁊c̃. O q̃ꝫtũ ait tibi
dꝫ h̃ vbũ inferre reuerẽtiã: afferre deuotiõeꝫ
cõferre fiduciã ꝓ pñtia reuerẽtiã: ꝓ beniuolẽ
tia deuotõꝫ: ꝓ custodia fiduciã. Caute g̃ am/
bula vbi sũt angeli vt custodiãt te in oibꝰ vijs
tuis: in q̊uis diuersoꝛio: in q̊uis ãgulo: ãgelo
tuo sꝑ reuerẽtiã habe: ⁊ nõ audeas illo abñte
facẽ qð me pñte facẽ nõ auderes. h̃ ille. Sꝫ di
ces q̃re exñtibꝰ in vẽo nõ daẜ ãgelꝰ ad custodiã
ꝑ̃serti cũ incipiũt aĩa rõnali infoꝛmari. Dicit
btũs Tho. ꝑte pᵃ. q. cxj. ar. 5. ad r̃nsionẽ vlti
mi argumẽti. ꝙ cũ tales sint adhuc aliqd mr̃is
custodiũẜ ab ãgelo mr̃is. Exᵐ fructꝰ suꝑ arbo
rẽ exñtes sũt aliqd arborꝭ. h̃ qs g̃ arboꝛẽ i cu/
stodiã hr̃et: pꝫ ꝙ ẽt fructꝰ illi dãẜ i custodiã. itẽ
dubitaẜ. Cũ. n. ãgeli ad custodiã hoiuꝫ nõ de/
putẽẜ vt illos istruãt ⁊ illuiment: ⁊ pueri mox
vt nati sũt capaces hoꝝ nõ sint: videẜ nõ foꝛe
necẽ illis ãgeloꝝ custodiã assigñri. Dic ꝑ̃dictus
doctoꝛ ꝙ lꝫ ille sit vltimꝰ effectꝰ ãgeloꝝ: tñ sunt
alij effectꝰ ꝑ̃uij vt cauẽ eos q̃s custodiũt a dẽmo
nũ insidijs ⁊ inꝑpinatꝭ alijs casibꝰ ⁊ adhuc ca
uẽda ãgeli i custodiã dãẜ. sꝫ dices. Ponamꝰ

ꝙ aliqs sit ꝯfirmatꝰ i gr̃a ad qd oꝫ ãgeloꝝ cu/
stodia. dico ꝙ nũq̃ꝫ q̃s ẽ sic i grã ꝯfirmatꝰ ð cõi
lege qn ad minꝰ venialr̃ peccet. ꝓuer. 18. Se/
pties in die cadit iustꝰ. vl' ẽt dr̃ ꝙ lꝫ talibꝰ non
dareẜ custodia vt retraherẽẜ a malo tñ dareẜ:
vt ardẽtiꝰ mouẽnẜ ad bonũ. sꝫ qd dicẽdũ ð v
gie. dico ꝙ illi dati sñt ãgeli mľti i custodiã obse
quij: vt mr̃i dei ⁊ regie celi nõ tñ i custodiã ca
uẽdi ꝑicula vl' illuiatõis i bonũ. qm̃ ex plenitu
dine gr̃e vigoꝛabaẜ i bonũ. ⁊ h̃ spãle fuit i ipa
ꝑ̃uilegiũ qð in argᵐ alioꝝ trahi nõ dꝫ. q̃re ⁊c̃.
Q̃tũ ad 3ᵃᵐ dico ẜꝫ b. Tho. ꝑte pᵃ. q. cxj. ar.
3. ꝙ duplex ẽ custodia ãgeloꝝ. s. vl'is ⁊ ꝑticula
ris. Particularꝭ ẽ q̃ singuli ãgeli singul' hoibꝰ
deputãẜ. ⁊ h̃ ad ĩfimuꝫ ꝑtinet oꝛdinẽ ãgeloꝛuꝫ
q̊ꝝ ẜꝫ Greg. ẽ mĩma nũciare. Minimũ ãt in
officijs ãgeloꝝ ẽ ea q̃ ad hoĩs salutẽ ꝑtinẽt ꝓ/
curare. q̃re talis ꝑticularꝭ custodia ad ĩfimũ ꝑ
tinet oꝛdinẽ ãgeloꝝ. vl'is ãt custodia ẽ q̃ aliqð
cõe ⁊ vl'e custodiẜ. ⁊ sic q̃ꝫto agẽs ẽ vl'ius tãto
ẽ supiꝰ. vñ custodia totiꝰ hũane mľtitudis ad
oꝛdinẽ ꝑ̃ncipatũ vl' foꝛte archãgeloꝝ ꝑtinet: q
ꝑ̃ncipes dicũẜ ⁊c̃. itẽ custodia vl'is reꝝ coꝛpea
rũ ꝑtinet ad vtutes. itẽ suꝑ oẽs dẽmões hñt cu
stodiã ꝑtãtes ⁊c̃. ⁊ h̃ sufficiãt ꝓ pñti ꝯclusiõe.

De leticia ⁊ tristitia ãgeloꝝ. Cõcľo tertia.

Ccipe tertiã ꝯcľonẽ. vꝫ. Tãtã in ipsa
a aiaꝝ custodia ãgeli ad ipsas aias hñt
dilectõꝫ vt vehemẽt dolcãt de eaꝝ ꝑdi
tiõe. vbi tres iqramꝰ vi. vꝫ. Pꝛia vi. ẽ. vtꝝ
ãgeli aliqd mereãẜ ꝑꝑ custodiã hoĩs. 2ᵃ vi.
ẽ. vtꝝ dolcãt de ꝑditõe custoditi. 3ᵃ ẽ. vtrum
aliqñ subtrahãẜ ãgeli ne hoĩes custodiãt. Q̃
tũ ad ꝑ̃mã tria pũcta iqramꝰ. vꝫ. Pꝛimꝰ pũ
ctus ẽ: an ãgeli in custodiendo aliqd de nouo
addiscãt qð ꝑ̃us nõ sciuerũt: an sic̃ in coꝝ cõ/
firmatõe accepũt plenitudinẽ charitatꝭ: ita ac/
cepint plenitudinẽ scie. 2ꝰ pũctꝰ ẽ. an cognitõ
ãgeloꝝ sit coꝝ btitudo vl' sue btitudis cã. 3ꝰ
pũctꝰ ẽ. vtꝝ angeli aliqd mereanẜ ꝑꝑ custodiã
hoĩs. Q̃tũ ad ꝑ̃muũ pũctũ dico ꝙ de h̃ fuerũt
due opiones ut ponit mgr̃ in 2° di. xj. Pꝛi/
ma ẽ ꝙ ãgeli pꝰ coꝝ i grã ꝯfirmatõꝫ ita sũt illu
minati vt nullo mõ possint de nouo alicuiꝰ rei
hr̃e noticiã aut in scia ꝓficẽ. Et h̃ motꝰ dictis
scõꝝ qbusdã. ait. n. Jsido. ð sũ. bo. ãgeli i v/
bo dei oia scrutãẜ añq̃ꝫ fiãt. itẽ Greg. i li. dia
logoꝝ. Quid. n. ẽ qð ibi nesciãt vbi sciẽtẽ oia
sciũt. Ex qbꝰ seqẜ ꝙ oia angeli sciãt: ⁊ nihil sit
qð nesciãt. Jtẽ si ãgeli debuerũt aliqd igrare

371

hoc pmarie debuit eē. f. mysteriū icarnatōis:
ſʒ hoc nō igrauerūt, pbo qꝛ Aug. ait. 5. super
Geñ. ad lrām. sic fuit h mysteriū. f. incarna/
tiōis abſcōditū a seculis. i. a seculoꝝ creaturꝭ
vt tñ innotesceēt pncipibꝰ ꝛ ptātibꝰ in celestibꝰ
a pncipio. q̄re ꝛc̄. Alia opinio dic̄ qꝫ q̄tidie vſ
qꝫ ad die iudicij in ſcia pficiēt. ait. n. Iſa. 64.
c. ex psona āgeloꝝ xp̄i aſcēdētis magnificētiā
admirātiū. Quis ē iste q venit d' edon tinctis
vestibꝰ de bosra. edon intp̄tat ſrenꝰ vl' ſāgui/
neꝰ. ꝛ significat mūdū. bosra ē ciuitas: vt dicit
glo. q̄ nec in edon nec in tra pmiſſiōis ſita ē:
ſʒ in moab. vñ ē ciuitaſ moabitaꝝ. itē ꝛ ps. ait
Quis ē iste rex glīe. ex qbꝰ vbis appet qꝫ an
geli mysteriū icarnatōis nō plene cogñerūt. ꝛ
h ēt expſſe pōit b. Hiero. li. 2° ſup eplāſ Pau
li i eplā ad Eph. 3. vbi aplꝰs sic ait. Que sit di
ſpēſatio ſacri. f. incarnatiōis abſcōditi a seclīs
idest oiuʒ ſcloꝝ creaturis in deo: vt innotescat
mltiformis ſapia dei p ecclā pncipibꝰ ꝛ ptātibꝰ
in celestibꝰ. vbi Hiero. in ſnia ait āgelicas di
gnitates p̄fatū mysteriū ad purū ñ intellexiſſe
donec ipleta ē paſſio xp̄i ꝛ aploꝝ p̄dicatio per
gētes dillatata. q̄re ꝛc̄. Et hanc opionē inſeqꝛ
mgr ſniaꝝ. vt. ſ. ponens q̄ndā distinctionem
haymonis dicens sic: attende lectoꝛ qꝛ videnꝛ
diſſentire in hac ſnia illustres doctores. Iōqꝫ
vt ois repugnātia de medio tollaꝛ: p̄dcā vba
haymonē ſequētes ita detmiamꝰ: vt illis an/
gelis q maiorꝭ dignitatꝭ ſūt ꝛ p qꝝ ministeriū
illa nūciata ſūt ex pte cognita a sclīs fuiſſe: vt/
pote familiaribꝰ ꝛ nūcijs. Illis vo q minoris
dignitatꝭ ſūt icognita extitiſſe dicamꝰ vſqꝫquo
ipleta ſūt: ꝛ p ecclīā p̄dicata. ꝛ tūc ab oibꝰ āgelꝭ
pfecte fuerīt cognita. hec ille. Ex qbꝰ pꝫ āgelos
in diuoꝝ mysterioꝝ cognitōe pfeciſſe. Illud
āt Iſidori i alia opiniōe allegatū. Soluit i caº
qbꝰ tñ videꝛ obuiare. ꝛ dic̄ qꝫ Iſido. p illa v/
ba nō oñdit oēs āgelos oia pfecte ſcirē. ꝛ dictū
Greg. dic̄ accipiēdū eē circa ea q̄ ad mysteriū
ciuitatꝭ ꝛ vnitatis ptinēt ſm qꝫ quiſqꝫ btūs dr
ꝛ btūs Tho. pte pª. q. 56. ar. vl. ad rñſionem
ſcdi argumēti dic̄ qꝫ lʒ angeli diuā ſapiaʒ cōtē
plenꝛ: nō tñ eā cōphendūt. ꝛ iō nō oꝫ qꝫ cogno
ſcant qcqd in ea latet. hec pp̄e ſūt vba eiꝰ ad
lrām. Ego hāc mām clare oñdē volens dicta
dñi Bona. ſup 2° ſniaꝝ. di. xi. nōre decreui lʒ
etiā btūs Tho. vt. ſ. hāc quā ſcribaʒ ponat di/
ſtionctionē in aliq̄ pte. dic̄ q̄ dñs Bona. sic qꝫ
co gnitio in angelꝭ duplex ē q̄dā a nā. ꝛ q̄daʒ a
grā. Cognitio a nā duplex: q̄dā nalr inſerta ꝛ
q̄dā p potētiā nalē acq̄ſita. Pria cognitio est
coꝝ q̄ ſūt de pina cōſtitutiōe mūdi. ꝛ ſm hanc
neqꝫ pficiūt: neqꝫ deficiūt: qꝛ a pnºſue creatiō
nis oiuʒ habuerūt creatoꝝ ſpēs nalr inſertas
vt expſſe declaraꝛ di. 3. ſcdi. Scda cognitio est
circa ea q̄ de nouo fiūt. ꝛ ſʒ hāc cōtinue pfece/
rūt ꝛ pficiēt vſqꝫ ad finē sclī. q̄ cognitio nihil
aliud ē niſi q̄dā expimētalis ꝯſideratio siue cō
uerſio ſup his q̄ de nouo fiūt. ꝛ sic pꝫ pᵐ mem
brū iſtiꝰ diuiſiōis. cognitio a grā ſilr ē duplex
f. q̄dā a grā fixa: q̄dā a grā influēte. Grā fixa
ē grā ꝯfirmatōis. Grā influēs ē grā illuiatō
nis q̄ inferiores a ſupioribꝰ illuianꝛ. cognitio
q̄ pueniēs a grā fixa ē viſio eterne lucis: in qua
nec pficiūt nec deficiūt. cognitio vo a grā in/
fluēte ē ipa cognitō reuelatōis ꝛ ñ dr iflūēs co
qꝫ ſp deꝰ influat ꝛ mysteria reuelet: ſʒ qꝛ loco ꝛ
pe hoc facit. ꝛ ſm hāc pficiūt indies. nō quia
aptiꝰ nūc heri vbū videāt: ſʒ qꝛ aliq̄ reuelatio
noua facta ē eis in vbo. qm̄ speculū eternū est
speculū volūtariū. iō est ipſiꝰ intellectꝰ volūta/
rie directiuū. hāc tñ vitatē doctores circa diſ.
tertiā ſcdi ſniaꝝ ſubtilit īueſtigāt: de q̄ ad ple/
nū diximꝰ in nr̄o 2° di. eadē. q̄re ibi ſi placet. h
volo ſufficiāt qꝫtū ad pᵐ pūctū. Quantū ad
ſm pūctū pꝫ qꝫ ſi loq̄mur de cognitōe ve lucꝭ
eterne: qꝫ coꝝ cognitio ē btitudo initiatiue. f. ſed
cōpletiue ē coꝝ amoꝛ in deuʒ. Et sic intelligiꝛ
dcm̄ Pauli ꝛ Aug. qꝫ viſio ē tota merces in/
choatiue: ſʒ fruitio cōpletiue. Nā qꝫtū qs cog
ſcit tm̄ amat ꝛ qꝫtū amas tm̄ es pfecte btūs. iō
aucta cognitio amorē auget: ꝛ amoꝛ auctꝰ bti/
tudinē. ꝛ pp h qꝛ in patria est pfecta viſio. est
pfectꝰ amoꝛ ꝛ p ꝯñs pfecta btitudo. Si aūt lo/
q̄mur de cognitione angeloꝝ circa secundaria
obiecta: apparet qꝫ talis cognitio nō ē coꝝ bti
tudo nec cā. q̄re ꝛc̄. Quātū ad tertiū pūctuʒ
mgr ſniaꝝ diſ. xj. c. Alij aūt dicūt. poſitis pus
duabꝰ opiniōibꝰ. vt pꝫ in. c. pterea. cū ſequen
tibꝰ sic rñdet: dicēs qꝫ āgeli pꝰ coꝝ ꝯfirmatōeʒ
qꝛ coꝝ charitas augeri āpliꝰ nō pōt neq̄q̄ pñt
in meritis pficē. f. qꝫtū ad vim merēdi: ſʒ pro
ficiūt: vſqꝫ ad iudiciū qꝫtū ad nūeꝝ meritoꝝ.
plura. n. fecerūt bona poſtea q̄ʒ tūc. h ille. vis
q̄ merēdi. f. charitas siue ipſa dilectio ex chari
tate nō ē aucta: ſʒ opa tm̄ nec mirꝝ ſi mltiplicāꝛ
opa ſine multiplicatiōe vtutis a q̄ emanare di
cūꝛ. qm̄ ignis vnꝰ ꝛ idē nūero plures calefacit
ꝛ hoc ēt mō dr de meritis xp̄i: vt pꝫ diſ. 18. tīij

sniaꝝ. ꝑut etiã nõuim⁹. s̃. in sabbõ tertie dñi/
ce in cõclõne 3ª tertie ꝯsideratõis. Clarius tñ
dicẽ sic possum⁹ ẽm do. Bona. di. xi. q. vl. su
p 2º sniaꝝ. q̄ meritũ in angelis põt dupľr cõsi
derari: aut q̃ztũ ad p̃miũ ẽentiale. ⁊ sic nõ me/
ret: aut q̃ztũ ad p̃miũ accñtale. ⁊ sic nõ ẽ incon
ueniẽs. Et h̄ ipsum sentit decretalis in. c. cum
marthe. ex̄ de cele. mis. vide. s̃. feria qnta cine
rũ. in p̃ª ꝯclõe h̄e ꝯsideratõis. q̃re ⁊c̃. ⁊ h̄ suffi
ciãt ꝑ p̃ma vi. Q̄tũ ad h̄az vi. q̃rũť tria pũ
cta. Prim⁹ pũct⁹ ẽ. vtꝝ ãgeli gaudeãt de sal/
uatõe custoditi. 2⁹ pũct⁹ ẽ. vtꝝ tristeť de eius
dãnatõe. 3⁹ pũct⁹ ẽ. vtꝝ in hoĩs obstinatione
subtrahať custodie bñficiũ. Q̄tũ ad p̃mum
pũctũ dico h̄z Bona. di. xj. q. pe. sup 2º sniaꝝ
q̄ gaudiũ in angelis põt dupľr ꝯsiderari. s. in
tensiue ⁊ extẽsiue. Intẽsiue duob⁹ mõis. s. aut
circa bonũ increatũ. aut circa bonum creatum
Gaudiũ circa bonũ icreatũ cõsurgit ex p̃mio
essentiali. Gaud p̃ circa bonũ creatũ cõsurgit
ex p̃mio accñtali. Et ẽm h̄ p̃ᵐ mẽbꝝ dr̄ ad du
biũ q̄ angelis de saluatõe custoditi non accre/
scit q̃ztũ ad coꝝ p̃miũ ẽentiale: ita q̄ p saluatõz
custoditi fiant beatiores q̃ztũ ad clarã visionẽ
ꝑfectã dilectõez. ⁊ firmã tentionẽ. Accrescit ãt
gaudiũ intẽsiue q̃ztũ ad p̃miũ accñtale qd̾ me/
reť vsq3 ad diẽ iudicij. vt in p̃cedẽti vitate ẽ
oñsũ. 2ᵐ gaudiũ dr̄ extẽsiuũ: qd̾ nihil aliud ẽ
nisi qñ qs de plurib⁹ gaudet. Et sic rñdẽdũ ẽ
ad pũctũ v3 q̄ angeli nõ gaudẽt de saluatione
custoditi vt q̄ sint aliqd̾ mai⁹ bonũ adepti non
eni⁹ magis bonũ adipiscãť q̃3 añ: s3 gaudent q̃2
plura bona sũt adepti: l3 nõ maiora. quare ⁊c̃.

Quãtũ ad 2ᵐ pũctũ ẽ duplex opinio: vt po
nit dñs Bona. vt. s̃. q. vl. Aliq dixerũt ange
los ex dãnatõe custoditi nullũ incurrẽ dãnum
detrimẽtũ aut gemitũ circa p̃miũ subãle: q̃2 ex
substãtialitate gľie imortales ⁊ ipassibiles sũt:
cõcipiũt tñ gemitũ mĩe. q̃2 cõpatiũť illis. ⁊ põt
h̄ opinio sic fortificari. audi Jsa. 33. c. ãgeli pa
cis amare flebũt. vñ talis formať rõ. Sic ãge
li boni gaudẽt de salute. sic ⁊ debẽt de dãnatio
ne dolere. Itẽ angeli boni ⁊ mali sũt oppositi
s3 mali gaudẽt de dãnatõe custoditi. g̊ ⁊ boni
tristari debẽt. Facit ad h̄ qd̾ dic̃ Origeñ. ho/
meľ. 69. Agũt angeli diẽ festũ letãtes sup his
q refugiẽtes cõsortia d̾monũ p exercitia vtu/
tũ angelicis festinãt sociari cõsortijs. h̄ ille. g̊ p
oppositũ tristari debẽt. Alteri dixerũt ⁊ veri⁹
q̄ ãgeli boni nec detrimẽtũ aliqd̾ gľie: nec ge/
mitũ aut tristitiã sũmũt de dãnatiõe custoditi.
Nõ detrimẽtũ. qm̄ in nullo pñt dãnificari pp
ꝯformitatẽ quã hñt cũ diuina iustitia. Propter
quã cãm dicim⁹ scõs etiã dãnatis nõ cõpati vt
ps. ait. Letabiť iust⁹ cũ viderit vindictã man⁹
suas lauabit i sanguie pctõris. Nec val3 argᵐ
q̄ sic̃ de salute gaudẽt. ita ⁊ de dãnatõe tristari
debẽt. q̃2 gaudẽ ẽ ãgelis a nã insertũ nõ aũt tri
stari dñt. vt dic̃ dñs Bona. vt. s̃. silr̄ nõ val3
argᵐ de malis. qm̄ gaudiũ de ꝑditõe nõ est a
nã coꝝ: s3 ab coꝝ deprauata volũtate. Etsi q̄
auctes aut exẽpla scõꝝ repiãť tristari angelos
asserẽtes ille intelligãť sic q̄ tristãť. i. sig̃ tristi/
tie oñdũt pp nrãm eruditionẽ. q̃2 p alia signa
oñdũt q̄ tristitie cãm hñt si tristitia i eis posset
repiri. Et rõnẽ bonã assig̃t btũs Tho. parte
p̃ma. q. cxj. ar. 7. dicẽs ẽm sniam Aug. q̄ tri
stitia ⁊ dolor ẽ de his q̄ ꝑp̃e volũtati ꝯriantur
Nihil aũt in hac vita accidit qd̾ sit ꝯ ãgelorũ
volũtatẽ cũ sint sp diuine volũtati cõformes. cõ/
cipiũt igiť diuinã eẽ volũtatẽ pp ꝑfectionẽ diuine
iustitie vt reprobi eĩnaliter dãneť. iõ ꝯfirmãť
illi. ⁊ p ꝯñs nõ tristãť. Silr̄ dicať de oib⁹ alijs
dãnis que coꝝ custoditis accidũt diuina volun
tate aut p̃mittẽte aut impante. Si tñ absolute
angelos querem⁹. O angeli sci: ẽ possibile q̄
absolute dãnatoꝝ velitis interitũ. nõne dãna
ri quẽpiã ẽ malũ. ⁊ malũ nõ h3 rõnẽ volũtarij
quõ g̊ vultis ⁊ cõtẽti estis. de coꝝ dãnatõe. di/
cimus pr̄ Amb. q̄ malũ absolute nõ h3 rõnẽ
volũtarij: s3 malũ respectiue h3 rõnẽ boni. ⁊ p
ꝯñs rõnẽ appetibilitatis. Exẽplũ. ꝑijcere mer
ces in mare absolute ẽ malũ: tñ illas ꝑijcẽ vt
vita cõseruet ẽ bonũ. Et iõ ẽm hãc rõnẽ nau
ta elegit illud tãq3 bonũ in ꝑticulari: l3 sit ma/
lũ absolute ⁊ in vlĩ. ⁊ p ꝯñs ꝑiectio talis diceť
volũtaria. Et h̄ colligiť ex snia phi 3º ethicoꝝ
c. de volũtario. Siliter ⁊ in ꝑposito damnari
quẽpiã absolute ẽ malu3: s3 illos damnari: vt
diuina iustitia ꝯduceť ẽ bonũ. ⁊ vt sic h3 rõnẽ ap
petibilitatis ⁊ volũtarij. ꝑpter qd̾ ãgeli volũt
⁊ sci silr̄ oẽs vt. filẽs dãneť. ps. Cõuertãť pec
catores in infernũ. oẽs gẽtes q̄ obliuiscũť deu3
Q̄tũ ad 3ᵐ pũctũ duplex ẽ notabilis rñsio.
Pria ẽ bti Tho. pte p̃ma. q. cxj. ar. 5. dicẽs
q̄ custodia ãgeloꝝ ẽ q̄dã executio diuine ꝑuidẽ
tie circa hoĩes facta. Nulla aũt res q̃ztũcũq3
minima totalr̄ a diuina ꝑuidẽtia subtrahiť: imo
q̃ztũ magis de eẽ ꝑticipat tm̃ subdiť vli ꝑuidẽ
tie cntiũ. dicim⁹ tñ qñq3 deũ hoiez derelinq̃re

372

nec illiꝰ curā hr̄e: inq̄ztū hoīez aliq̄ mala culpe vl' pene pati finit. sicͭ ꝛ xp̄s ait in cruce, pēdēs. Deꝰ deꝰ meꝰ vt qd dereliqsti me. s. in tāta labi ntala: nec auxiliū p̄bēs. Et silr̄ dicimꝰ ꝺ̄ āgelis Nūq̄z. n. hoīez totalr̄ ꝺ̄reliquūt. qm̄ diabolus die noctuq̄z circuit q̄rēs quē deuoꝛet. iō grādi indigemꝰ auxilio. Sz derelinq̄re dicūt inq̄ztū nō impediūt qn aliqd̄ pctm̄ vl' aliquā tribula/ tionē incurrāt s̄m oꝛdinē diuoꝝ iudicioꝝ quō intelligit illd̄ Hiere. lj. vbi ex p̄sona āgeloꝝ dr̄. Curauimꝰ babilonē: ꝛ nō ē curata dereli/ q̄mꝰ eā. Itē ꝛ illud Isa. 5. Auferamꝰ sepē eiꝰ ꝛ erit i ꝯculcatōe. glo. i. āgeloꝝ custodiā. Silr̄ ꝛ alie auctes. h̄ s̄z btm̄ Tho. 2ª r̄n̄sio est dn̄i Bona. in 2º di. xj. ꝙ respectu hoīs duplex est āgeloꝝ custodia. Vna ex p̄te coꝛp̄is: q̄ i' host' repulsiōe ꝯsistit: ne. s. coꝛp̄a opp̄mat. Alia est ex p̄te sp̄ūs ne illū sp̄ūs malignꝰ p̄uertat. Q̄ztū ad p̄mū nūq̄z hoīez vsq̄z ad vite finē dere/ linquūt. qm̄ nō patiūt cū a demone opp̄mi vel occidi nisi alr̄ sn̄ia diui iudicij exposcēt. sic de viris Sare p3. Q̄ztū vo ad custodiā sp̄ūs q̄n s. hoīs obstiatōz cernūt qm̄ frustra illoꝝ ectil/ lustratio a tali se subtrahūt custodia. dic̄ nō p̄di/ ctus doctoꝛ ꝙ ista r̄n̄sio nō ē sufficiēs. iō aliaz adducit dicēs ꝙ āgeloꝝ custodia aut ē respcū bōi ꝯs̄uādi: vl' acgrēdi. vl' augēdi. aut respcū mali deserēdi: vl' euitādi: vl' minuēdi. Et dic̄ ꝙ āgeli obstiatos deserūt q̄ztū ad actū bonum qm̄ frustra eēt actꝰ eoꝝ: s̄z nō q̄ztū ad actū ma/ lū. qm̄ sp̄ hoīez ne labat i pctꝰ retrahunt. Q̄zto eni q̄sq̄z peioꝛ ē tāto ad malū p̄nioꝛ. ꝛ q̄zto p̄ nioꝛ tāto mag' idiget retrahēte. ꝛ hāc custodiā sp̄ hn̄t. qm̄ adhuc obstiatꝰ dū aura potit moꝛta li ꝯuerti pōt ꝛ p ꝯn̄s de eiꝰ salute nō est totalr̄ diffidēdū. Exēplo medici q nemīnē nisi de eꝰ totalr̄ salute desp̄at ꝺ̄reliqt. q̄re ꝛc̄. Q̄ztū ad t̄tiā ꝯsideratōz dico s̄z eūdē ꝙ q̄drupler solet assiḡri angeloꝝ effectꝰ circa aīas q̄s custodiūt Primꝰ ē vt aīa p̄ficiat in bonū grē: ꝛ hūc nō hn̄t circa obstinatos. 2ꝰ vt nō cadat in maluz culpe. ꝛ hūc circa iustos exercēt. 3ꝰ ē vt si ca/ dit postmodū resurgat: ꝛ h̄ in penitētibꝰ opāt 4ꝰ ē ne totiēs aut in tantū malū ruat quotiēs vel q̄ztū aduersariꝰ incitat. Et hūc in oēs tam obstiatos q̄z penitētes: vl' aliq̄ mō ruētes i cul pā exercēt q̄zdiu viuūt in mūdo. q̄re ꝛc̄. Et h̄ sufficiāt quantū ad s̄am p̄n̄tē ꝯsideratiōnē.

Qualiter se habeāt aīe pꝰ coꝛpoꝝ moꝛtē. Consideratio tertia.

Nunc tertio loco

n

q̄lr̄ aīa rōalis sit a deo imēso ho norata videamꝰ. vbi tres ꝯclo/ nes moꝛe solito faciamꝰ v3. Pª ꝯº ē iª. Q̄uis aīa maximā hēat cū coꝛp̄e affi/ nitatē tm̄ pꝰ sui coꝛp̄is coꝛruptōez h3 itelligētie nobilioꝛē dignitatē. 2ª ꝯº ē ista. L3 āgelos s̄z nāz aīabꝰ ipsis dicamꝰ nobilioꝛes tm̄ s̄z grāz ꝛ gl'iā possibile ē aīas eē excellētioꝛes. 3ª ꝯº l3 aīe s̄z grāz ꝛ gl'iā possint i celo ēpirreo exul tāi tm̄ si merēt poterit p̄ diuā iustitiā i eiᵐ cruciāi Qualr̄ aīa pꝰ coꝛp̄is moꝛtē intelligāt ꝯº p̄ª

Ccipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc̄. vt. s̄. vbi tres i

a

gramꝰ dubi. v3. Pr̄ia ē ista. An aīa a coꝛp̄e sep̄ata possit itelligē cū ex sn̄i nā hēat vt itelligat p̄ fātasmata. 2ª dubi. ē ista. an hitꝰ scie acq̄site i hac vita i aīa sep̄ata remācat. 3ª dubi. ē ista. an distātia localis ipediat cogni tionē aīe sep̄ate. Q̄ztū ad p̄mā tria pūcta vi/ deamꝰ. Primꝰ pūctꝰ ē. vtꝝ aīa sep̄ata possit intelligē. 2ꝰ pūctꝰ ē. Posito ꝙ intelligat que rimus an intelligat substātias sep̄atas. 3ꝰ pū ctus ē. An intelligat alia entia nālia. Quātū ad p̄mū dico ꝙ fūdamētū istiꝰ difficultatis ē p̄ pi vnū dcm̄. ph̄i 3º ꝺ̄ aīa. vbi sic ait itelligē coꝛ rumpit interiꝰ quodā coꝛrupto. s3 oīa interio ra hoīs coꝛrūpūt pꝰ moꝛtē. ergo intelligere aīe coꝛrūpet: depēdet. n. intelligē aīe a fantasma tibus: vt p3 p̄ ph̄m ibidē. ꝛ sepe ostēdimꝰ. cū ergo pꝰ moꝛtē coꝛp̄is fantasiari nō possit: quia nō h3 oꝛgana sensus ꝛ imaginatōis. qbꝰ me/ diātibꝰ sp̄ēs māles abstrahūt a rebꝰ. nec val3 si diceret ꝙ itelligit p̄ sp̄ēs p̄us abstractas ꝛ in aīa cōseruatas. qm̄ sic aīe pueroꝝ nihil intelli gerēt pꝰ moꝛtē qd̄ ē incōgruū. q̄re ꝛc̄. Et iō ad clare hāc mām intelligēdū videre opꝰ est qua de cā sensus sūt necessarij ad intelligere ipsius aīe. Q̄obrē aīa nō ꝙ platonici dixerūt ꝙ sen/ sus tales necessarij nō sūt ad aīe intellectionez p̄ se: ita ꝙ ex sensibꝰ causet intelligē: s3 p̄ accn̄s inquātū. s. p̄ sensus aīa nr̄a ad intelligē excita tur ad rememoꝛādū q̄ p̄us nouit. ꝛ q̄ꝝ sciam nālr̄ inditā h3. Posuit. n. Plato sp̄ēs reꝝ se p̄atas subsistētes ꝛ actu itelligibiles q̄s ideas appellauit p̄ quaꝝ p̄ticipationē ꝛ quodāmō in fluxū posuit aīam intelligētē ꝛ scientē eē. ꝛ hac scia añ coꝛpoꝛis vnionē libere poterat vti: s3 per vnionē ad coꝛpus quodāmō vinculat: vt coꝝ que p̄us sciuit reminisci videat, excitabat

ãit quodãmõ ꝑ sensus vt ipoꝝ reminisceret
q̃rũ ꝑus innatã sciam habuit: sic ⁊ in nob ac/
cidit intdũ: vt. s. ex q̃rundã sensibiliũ ĩspectio
ne manifeste reminiscamur aliquoꝝ quoꝝ ob
liti videamur. Sed si hec opi. veritatẽ habẽt
nescio q̃ de cã oportuit aiam vniri corpori: nõ
eni ꝓpter seipam: cũ suã ꝑfectã oꝑationẽ hr̃e
nõ posset: ⁊ tal' vnio poti⁹ ẽ aie nociua q̃ȝ vtil'
Itẽ nec põt dici ꝙ vniat ꝓpter corp⁹: qm̃ aia
nõ ẽ ꝓpter corp⁹: ſȝ corp⁹ ꝑꝑ aiam: sic forma
nõ ẽ ꝑꝑ mãm. ſȝ ↄ⁰: cũ aia sit nobilior corꝑe
Videt etiã ꝙ talis vnio nõ cẽt nãlis: q2 qd̾ alı
cui nãle ẽ nõ ĩpedit ei⁹ oꝑationẽ nãlẽ: si igr̃ tal'
vnio ĩpedit aie itellectiõȝ: vr̃ ꝙ ꝙ ñ sit illi nãl':
ſȝ poti⁹ ↄ̃ ei⁹ nãm. ⁊ per ↄ̃ñs hõ q ↄstituit ĩ cẽ
ꝑ vnionẽ aie ad corp⁹ nõ erit qd nãle: qd̾ ẽ ab
surdũ. Auicẽna alr̃ dixit posuit. n. ipse q̃ndã
itelligẽtiã seꝑatã quã itellectũ vl' intelligentiaȝ
agẽtẽ appellauit a q̃ dixit spẽs intelligibiles ꝑ
quas intelligim⁹ emanare in itellectu nr̃o per
sensus ãt exteriores ⁊ ꝑ oꝑatõȝ sensitiue ꝑtis.
i. imaginatiuã ⁊ alia h⁹i ꝑ̃parabat intellectus
nr̃: vt se ad illã intelligẽtiã agentẽ ↄuerteret:
⁊ ab ea spẽꝝ intelligibilium influentiã accipe
ret. ſȝ hec positio nulli sane mẽtis grata ẽ. Et
iõ õmissis circa hãc mãm erroribus dicam⁹ ſm
ṽitatẽ ꝙ potẽtie sensitiue sũt aie ad intelligẽ/
dũ neccĩe: nõ ꝑ accñs tãq̃ȝ excitãtes vt Plato
posuit: neqȝ vt disponẽtes tm̃: vt ait Auicen
na. ſȝ vt repñtantes aie intellectiue ꝓꝑũ obie
ctũ qd̾ ẽ quidditas rei mãlis ſm btm̃ Tho. vo
lo ꝙ relinquam⁹ diff cultates scotistaꝝ in hac
ꝑte: q2 in hoc loco sniam seqmur eiusdem. Et
q2 difficile ẽ videre quõ aia seꝑata intelligere
possit ſȝ illã positiõeȝ. iõ vide b. Tho. i. q. 87
arti. i. in corꝑe q̃õnis ꝙ nihil oꝑat nisi inq̃ȝtũ
est actu. vñ dat talis regl'a ꝙ mod⁹ oꝑãdi vni
uscuiusqȝ rei cõseqt modũ essendi eiusdẽ. ⁊ q2
aia aliũ hȝ essẽdi modũ cũ corpori vnita ẽ aliũ
qñ qñ ẽ ab eodẽ seꝑata necẽ est vt aliã habeat
intelligẽdi modũ dũ corꝑi vnita ẽ ⁊ aliũ duȝ ẽ
a corꝑe seꝑata. dũ igit corꝑi vnita ẽ ꝑ sẽsibiles
⁊ corꝑeas res intelligit. qm̃ intelligẽtẽ necẽ ẽ
fantasmata speculari 3⁰ de aia. Dũ aũt ẽ a cor
pore seꝑata intelligit ꝑ ↄuersionem ad ea que
sũt simplr̃ itelligibilia. sic ⁊ alie subẽ a corꝑe se
ꝑate ita ꝙ ipsa ñ itelligit ꝑ spẽs inatas: nec ꝑ
spẽs q̃s tũc abstrahit: nec ꝑ spẽs cõsuatas nec
ꝑ ẽentiã suã nec ꝑ ẽentiã rerꝝ intellectaꝝ: sed
ꝑ spẽs ex influẽtia diui luis ꝑticipatas: q̃ꝝ aia
sit ꝑticeps sic ⁊ alie subẽ seꝑate q̃ȝuis inferiorĩ
mõ. vñ cessante ↄuersiõe ad corp⁹ ad supiora
cõuertit. nec tm̃ ꝑꝑ h̃ cognitio h̃ nõ ẽ nãlis: q2
de⁹ auctor nõ ẽ solũ gratuiti luis: ſȝ nãlis. d̾ h̃
ẽt vide. s̃. sabbõ dñice q̃dragesime ↄsideratio
ne. i. in 3ª ↄcl'õe. Et bonũ dcm̃ addit ibidẽ ꝑ/
dict⁹ doctor dicẽs ꝙ sic vniri corꝑi ẽ aie nãle:
⁊ nõ vniri ẽ ꝑter rõnẽ sue nãe: ita ⁊ intelligẽ ꝑ
ↄuersionẽ ad fantasmata ẽ aie nãle ⁊ intelligẽ
sine ↄuersiõe tali ẽ ꝑter nãm ei⁹. Et lȝ simplr̃
itelligẽ sine fãtasmate sit nobili⁹ ⁊ meli⁹ q̃ȝ me
diãtib⁹ illis nõ tm̃ aie vt aia ẽ: q2 ꝑfectior mo/
dus intelligẽdi aie vt aia ẽ itelligẽ ꝑ ↄuersio/
nẽ ad fantasma sic ꝑfectior ei⁹ essendi mod⁹ ẽ
vniri corꝑi. ⁊ ex q̊ pȝ q̃lr̃ ṽba phi. s̃. itelligũt
s. corrũpit intelligẽ iteri⁹ q̊dã corrupto. i. cor/
rupto fãtasmate corrũpit itelligẽ aie. Pȝ qd̾
itelligit ⁊ e itelligẽ aie ꝓꝑo qd̾ ẽ ꝑ ↄuersioneȝ
ad fantasmata: ſȝ nõ de itelligẽ ei⁹ ꝓut ẽ itelli
gentia q̃dã seꝑata qd̾ ẽ intelligẽ sine fantasma
te. Et h̃ ẽ ↄsideratio methaphici ⁊ nõ nãl'. Et
si q̃rit q̃re intelligẽ ꝑ fantasmata ẽ aie nãl'. di/
co ꝙ autor ⁊ rexꝝ oiūȝ ↄditor sic voluit: ⁊ sic or
dinauit: vt aie sic nãlr̃ voluit corꝑib⁹ vt vni/
rent ⁊ essent forme specifice corũdẽ: ita voluit
vt ⁊ eaꝝ intelligẽ a corꝑib⁹ depẽderet ⁊ accipe
rent. ⁊ ꝑꝑ h̃ vocat vltia in ordine intelligẽtia
rũ. ⁊ de⁹ q' oia intelligit ꝑ ẽentẽ suã ẽ itelligen
tiarum ꝑ̃ma q̃re ⁊c̃. ⁊ sic pȝ ꝑ̃m⁹ pũct⁹. Q̃ꝝ/
tũ ad ſm pũctũ dico quantũ ad ea q fides tenet
ꝙ aie seꝑate cog̃scũt subãs seꝑatas. Subẽ eni
seꝑate dicũt ãgeli boni ⁊ demones: in q̊ꝝ so/
cietate deputãt aie seꝑate hoiūȝ bonoꝝ vl' ma
loꝝ ꝓbabile ãt nõ videt ꝙ aie dãnatoꝝ d̾mo
nes ĩg̃rẽt q̊ꝝ societati deputant q ipsis aspe/
ctu terribiles eẽ dicũt. Et multo min⁹ ꝓbabi/
le est qd̾ aie bonoꝝ angelos ignorẽt q̊ꝝ socie/
tate letant. Dũ igit aie vnite sũt corꝑib⁹ nec in
sui vl' alteri⁹ cognitionẽ deuenirẽt nisi inq̃ȝtũ
hñt respectuȝ ad spẽs itelligibiles a fantasma
tib⁹ abstractas vt dcm̃ est ĩ ꝑcedẽti puncto. qñ
aũt sũt a corꝑib⁹ seꝑate aspect⁹ eaꝝ non ordi/
nat ad aliq̃ ĩferiora vt ab eis cognitõȝ accipiãt
vñ vt sic nõ intelligũt ꝑ ↄuersionẽ ad fantas/
mata: ſȝ ad ea que sũt ꝑ itelligibilia. ⁊ aie sic se
ꝑate ꝑtinẽt ad gen⁹ subãꝝ itelligibiliũ lȝ sint ĩ
finite in ordine illo nãlr̃. Est aũt cõe oĩ subẽ in
tellibili cog̊scere essentiã suã ⁊ essentiã aliaruȝ
subaꝝ intelligibiliũ ꝑ intuitionẽ essentie sue ꝓ
ꝑrie: inq̃ȝtũ. s. est in eis alti⁹ subẽ aliq̃ silitudo

cōgſcēdo p hoc q̄ aliquā influētiā ſuam ab ipa
vł ab aliq̄ altiori ſubā recipiūt. Aīa igit̄ ſepata
dirrecte ſuā eſſentiā intuēdo cōgſcet alias ſub
ſtātias ſepatas: ſꝫ influētiā ab eis accipiet vł a
ſupiori cā. ſ. deo: nō tn̄ pfecte eas cōgſcet nāli
cognitōe: cū ſit infima ſubā in ordie intelligi/
biliū: ſꝫ ſeipſas ī uicē aīe nālr cōgſcēt: q: ptici/
pant in eodē mō eſſendi: ⁊ ſilr in eodē mō in/
telligēdi. ⁊ iō de aīab⁹ hn̄t pfectā cognitionem
de āgelis āt ipfecta itelligēdo de cognitōe nāli
q: de cognitōe glīe ē alia rō. Quare ſatis pa/
tet q̄ aīe ſepate ſeipſas p ſuas eēntias cōgſcūt.
āgelos xo p ſilitudies diuit⁹ impſſas. ⁊ hoc
ipfecte qm̄ aīe nāe āgelis iferiores ſūt vt dcm̄
ē. Hec de intētōe btī Tho. pte pᵃ. q. 87. ar.
2. ⁊ i qōib⁹ de aīa. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tīu pūctū
dico ſꝫ eūdē ibidē ar. 3. q̄ aīa ſepata vt dcm̄ ē
intelligit p influētiā ſpēꝝ a ſubijs ſupiorib⁹. ⁊
p ↄn̄s oꝫ q̄ nālr vlr cognoſcat ⁊ in cōfuſo: q:
pdicte ſpēs a ſubijs ſupiorib⁹ infuſe min⁹ vlr
recipiūt ab aīa q̄ꝫ ſint i ipſis ſubijs ſupiorib⁹.
Et rō: q: xt⁹ aīe itellectiue nō ē tāta vt poſſit
illas ſpēs detmiate cognoſcē. Hāc āt cognitō
nē acqrūt aīe ſubito p modū influētie ⁊ n̄ ſuc/
ceſſiue p modū iſtructōis. vt Origenes dixit.
Hec ſūt xba eiuſdē doctoris in qōib⁹ de aīa
in pn̄ti mā. Dicam⁹ ḡ q̄ aīe ſepate nāli cogni
tiōe oīa nālia in vlī cognoſcūt: nō āt ſimplicit̄
vnūqdq̄ꝫ. De cognitōe aūt quā hn̄t aīe ex grā
eſt alia rō. put. ſ. oīa vidēt in xbo ſic̄ ⁊ ſci an
geli. ſꝫ dices pr̄ Amb. ſi aīa ſolū vlr nālia co/
ſcit appet q̄ nālr i pr̄ia nō cognoſcēt aliqd ſin
gulare: ſꝫ h̄ eſt incōueniēs. q: q̄ pōt xt⁹ infe/
rior pōt ⁊ ſupior. ſꝫ ſenſus ſinglaria cognoſcit
⁊ eſt inferior itellectu. ḡ a fortiori aīa. Sꝫ forte
dices q̄ h̄ arguit in aīa cōiūcta corpi. Sū cōtē
ta ingt aīa. ſꝫ tex. euāgelicus Luc̄. 16. de diuite
oñdit q̄ etiā p⁹ corpis mortē ſingularia cogno
ſcit. vnde ait. Hēo. n. hic gnq̄ꝫ frēs ⁊c̄. Dico
aīa mea ſꝫ btm̄ Tho. vt. ſ. ar. 4. ⁊ in pdictis
qōib⁹ de aīa. q̄ necē ē dicē q̄ aīa ſepata ſingu/
laria cognoſcat. nō tn̄ oīa. vn̄ accipe hāc rlam
q̄ aīa ſepata cognoſcit ſingularia qdā q̄ꝝ pus
cognitionē accepit dū corpi vniret̄ aliter nō
recordaret̄ eoꝝ que geſſit in vita. ⁊ p ↄn̄s ab
ipſa piret vermis ↄſcie: qd ē erroneū dicē. vt
infra oſtendet̄. Silr ⁊ cognoſcit quedā ſingu/
laria q̄ꝝ cognitionē poſt ſepationē accepit alr
nō affligeret̄ ab igne ⁊ ab alijs corpalib⁹ penis
que in inferno eē dicūt̄. Et ē rō: q: cū deus ſit

cā oīuꝫ reꝝ p intellectū: neceſſe ē cōcedē q̄ nō
ſolū p ſuū intellectū pducit formas ex qb⁹ ſum
mit̄ rō vlis: ſꝫ etiā ſm formā in mā que eſt cā
indiuiduatōis ſiue pncipiū. Et p ↄn̄s de⁹ per
ſuā artē q̄ oīa fabricat tā vlia q̄ꝫ ſingularia co/
gnoſcit. ⁊ cū de⁹ ſit pmū lumē oīuꝫ intelligibi/
liū eo mō ſpēs reꝝ affluēt i ſubās ſepatas quō
cauſant̄ a deo. ⁊ cū cauſent̄ ⁊ pducāt̄. nō ſolū
ſm formas vlēs: ſꝫ etiā pticulares: eo mō etiā
cognoſcēt̄ ab ipſis: nō tn̄ cognoſcūt̄ p ſpēs pti
culares: ſꝫ p ſpēs vlēs q̄s ideas vocam⁹. que
ſpēs ſūt ſilitudines reꝝ: non ſolū ſm formam
vlem: ſꝫ etiā ſꝫ formā pticularē. Nec ē incon
ueniēs formā q̄ ē factiua rei q̄ꝫuiſ ſit imālis eē
ſilitudinē rei q̄ꝫtū ad ambas illas formas: q:
ſp in aliq̄ altiori ē aliqd vniformis q̄ꝫ ſit i infe/
riorib⁹. Alr tn̄ circa cognitōꝫ ſingulariū ſe ha
bēt āgeli ⁊ aīe ſepate. Nā xtutis intellectiue
efficacia q̄ in āgelis ē vniuerſitati formaꝝ itel/
ligibiliū i eis exiſtētiū pportōata eſt. ⁊ iō āgeli
p h⁹ i formas vlēs cognoſcūt oīa ad q̄ ſe exten
dūt. vn̄ ſic cognoſcūt oēs ſpēs reꝝ nālium ſub
generib⁹ exn̄tes: ita cognoſcunt oīa ſingularia
reꝝ nāliū q̄ ſub illis ſpēb⁹ cōtinēt̄. Efficacia
aūt xtutꝭ intellectiue aīe ſepate nō ē pportio/
nata vlitati formaꝝ infuſaꝝ: ſꝫ magis ē ppor
tionata formis a reb⁹ acceptis: cū nāle ſit aīe
vniri corpi. Et iō aīa ſepata nō cognoſcit oīa
nālia etiā ſꝫ ſpēs determiate ⁊ cōplete: ſꝫ in q̄
dā vlitate ⁊ ↄfuſiōe. ſꝫ tn̄ h⁹ i ſpēs infuſe dter/
minant̄ in ipſa aīa ad cognitōꝫ aliquoꝝ ſingu
lariū ad que aīa hꝫ aliquē ordinē ſpālē. vł icli/
nationē ſic̄ ad ea que patit̄ vel ad ea q̄ afficitur
vel quoꝝ alique impſſiōes vel veſtigia i ea re
manēt. O ē. n. receptū determinat̄ in recipien
te ſꝫ modū recipiētꝭ: ⁊ nō ſꝫ modū rei recepte
ex 3° de aīa. Quare ſatis pꝫ q̄ aīa ſepata intel
ligit ſingularia p ſpēs infuſas. dū aūt ē corpi
cōiūcta intelligit ſingularia reflexe ⁊ nō recto
aſpectu. Et rō ē. qm̄ pncipiū indiuiduatōis re
rū nāliū eſt mā: ſꝫ intellect⁹ nr̄ intelligēda ab/
ſtrahit a cōditionib⁹ mālib⁹. q̄re ⁊c̄. Hec om/
nia ponit btūs Tho. in qōib⁹ de aīa. q̄ xa ſūt
⁊ in eis nō ē aliq̄ difficultates niſi forte circa il
lud qd dic̄ q̄ pncipiū indiuiduatōis ē mā. ſed
hoc intelligit̄ in indiuiduis reꝝ nāliū cōpoſitꝭ
ex mā ⁊ forma. nō aūt de oīb⁹ indiduis. vt pꝫ
de āgelis. Dixim⁹ tn̄ circa h̄ ſupra in pᵃ ↄclōe
h⁹ ſe ↄſideratōis. q̄re ⁊c̄. Tu aīaduerte q̄ pre
dicare intēdis q̄ mlta in hoc ſmōe nouim⁹ po

tius necessaria ad mām dilucidādā q̄z ꝓdican
dā: accipe q̄d placet. Et hec sufficiāt q̄ztū ad ꝓ/
mā ꝟi. Quātū ad ꝯaz ꝟi. tria silr pūcta in
gram⁹. vz. Prim⁹ pūct⁹ ē. vtꝝ aia reminiscat
post mortē coꝝ que gessit in vita. 2⁹ pūct⁹ est
An scia quaz acq̄siuit in vita hac remaneat p⁹
mortē in aia: discurre in diuersis sciētijs. 3⁹
pūct⁹. Quō pueri intelligūt q statim cū egre/
diūt ex vtero moriūt. Quātū ad ꝑmā nihil
aliud ad p̄ns: sz dic sic̄ notauim⁹. s. in sabbō
q̄rte dn̄ice in 3ª ꝯclone ꝯsideratōis ꝑme. Q̄
tū ad ꝯm dico q̄ si volum⁹ ꝯsiderare sciaz q̄ztū
ad ea que hz in potentijs sensitiuis ꝛ organis
affixis: sic̄ est forma cogitatia quā Aꝝ. vocat i
tellectū possibilē: hn̄s determinatū organū in
corpore: s. mediā cellulā capitis vt exponit. cō
mentator in 3° de aia. silr ꝛ de alijs ꝟtutibus
seu virib⁹ sensitiuis. māifestū ē q̄ scia nō erit i
aia sepata. Nō. n. habebit organa aliq̄ vl fan
tasinata aliq̄ sup q̄ cōuertat ꝛ intelligat. quia h
mod⁹ intelligēdi est ꝓꝑi⁹ aie vt vnite corpori
Sz si scia ꝯsiderat quātū ad hitū: p⁹ ea q repo
nit in intellectu possibili: qui ē quedā ꝟt⁹ anie
in q̄ recipiūt oēs spēs intelligibiles ꝯz ē spūa/
le: quē intellectū Aꝝ. 3° de aia locū dic̄ cē spēꝝ
abstractaꝝ. māifestū est q̄ talis scia remanet i
aia sepata. Et rō pōt assignari ex dcō q̄dā quē
ponit Aꝝ. in li° de longitudine ꝛ breuitate vi
te. vbi dr̄ q̄ aliq̄ forma duplr corrumpi pōt. s.
aut per sui subiecti corruptionē. aut p suū ꝯriū
Si corrūpit p suū ꝯriū: tūc corrūpit per se: sic̄
q̄n calidū corrūpit a frigido: vl eꝯ. Si p sui sb
iecti corruptionē: tūc corrūpit p accn̄s. Cū igi
tur scia sit q̄dā forma manifestū est q̄ p sui sub
iecti corruptionē nō tollit: cū subiectū sit icor/
ruptibile. s. aia siue intellect⁹ possibilis: vt oñ/
sum est in p̄cedētib⁹ in hoc ꝯmone. Silr nec p
suū ꝯriū corrūpit: q̄ intentiōi intelligibili ni/
hil est ꝯriū. ꝛ p̄sertim quātū ad simplicē intel/
ligentiā: q̄ aia intelligit ipsū q̄d qd ē. i. quiddi
tatē ꝛ essentiā rei siue diffinitionē. Sz quantū
ad oꝑatōnē qua intellect⁹ nr̄ cōponit ꝛ diuidit
vl etiā rōcinat: sic inueniet ꝯrietas in intelle/
ctu: sic̄ dicim⁹ q̄ falsū in ꝓpōne vl argumēta/
tione ē ꝯriū ꝟo. quō interdū scia in aia corrū
pit. vt cū qs p falsā argumētationē a scia ab/
ducit ꝟitatis. Et iō phs ibidē duos pōit mo
dos qb⁹ scia p se corrūpit. Vno mō p obliuio
nē ex pte memorie. Alio mō p deceptionē ex
pte argumētatōis false. sz h n̄ hz locū i aia sepa
ta. Et sic apparet q̄lr remanet scia in aīa post
mortē. Sz dices quō pr̄ Amb. intelligitur q̄d
Apl's. i. ad Cor. 13. ait. s. scia destruet. dico q̄
intelligit de scia quātū ad actū nō q̄ztū ad hitū
q̄d etiā ipse oñdit ibidē dicēs nūc aūt ex pte co
gnoscim⁹ ꝛc̄. Vel dicat q̄ corrūpet scia q̄ztum
ad ea q̄ hz in potētijs sensitiuis: nō aūt quantū
ad ea q̄ sūt in intellectu possibili. Sed dices dic
mihi an min⁹ bon⁹ sciēs sit in pr̄ia p̄stātio: q̄z
magis bon⁹ nō sciēs sic̄ est hic in vita. dico de
facto q̄ sic: sz tn̄ h q̄si nihil erit p respectum ad
alias p̄rogatiuas q̄s hēbūt magis boni nesciē
tes. ꝛ h sufficiāt q̄ztū ad istū pūctū. Quantū
ad tertiū breuit dico q̄ cū pueri tales nullā acce
perint spēm a sensatis vel sensibilibus: ꝛ ipsa
aia sit tāq̄z tabula rasa in q̄ nihil ē depictuz: vt
supra oñsū ē: nec̄e ē cōcedē aias taliū nullā ha
bere intellectionē nālē: sz coꝝ cognitio tn̄ erit
p spēs ex influētia diui luis coopāte misterio
angeloꝝ. Ita dic̄ btūs Tho. in. 4. di. 5. ꝛ hec
sufficiāt quātū ad ꝯam ꝟi. Q̄tū ad tertiam
tria silr pūcta ingram⁹. vz. Prim⁹ pūct⁹ ē. an
distātia localis impediat aie cognitionē. 2⁹
pūctus ē. An aie sepate sciāt qd agat hic i vi/
ta 3⁹ pūctus ē. An aie dānatoꝝ videāt btōꝝ
aias. Q̄tū ad ꝑmū dico q̄ distantia localis
requirit in aia ad cognitionē q̄n est vnita cor/
pori: q̄ tūc nō intelligit nisi mediātib⁹ spēb⁹ si
ue fantasmatib⁹ a reb⁹ sensibilib⁹ accepti: ꝛ iō
cū sensus reqrāt inter alias ꝯditiōes debitam
distātiā: vt vult phia tota. hic ē q̄ distātia talis
ipedit aie cognitionē. Sz tn̄ ē a corpe sepata n̄
intelligit eo mō: sz p spēs infusas: aut p spēs
reseruatas q̄ nō indigēt organis aut sensibus
Et q̄ diuū lumē quo mediāte influūt spēs in/
telligibiles: in eis eq̄liter se hz ad ꝓpinquū ꝛ
distans: iō distātia localis nō ipediat anie co/
gnitionē. Ita ēt in s̄nia rn̄det btūs Tho. in ꝑª
pte. 87. q. arti. 8. ꝛ in. 4. di. l. q̄re ꝛc̄. Q̄tū
ad ꝯm pūctū dico q̄ aut loq̄mur d̄ cognitione
nāli aut supnāli. Si de nāli. s. que ē p spēs ab.
stractas a reb⁹ sensibilib⁹: tūc dico q̄ cū tal co/
gnitō solū aie vt vnite corpi ꝯueniat: nulla ꝓ
fecto aia sepata q̄ h agūt agnoscit. Si āt d̄ co/
gnitiōe supnāli intelligam⁹ q̄ ē p spēs infusas
a diuo luie: vl p aliū modū q cōpetit aie sepa/
te: māifestū est q̄ cū aie sepate singularia cog/
scant: vt in supiorib⁹ diximus ipsas nō ignorare
qd hic agatur. Aliter tn̄ aie btōꝝ. ꝛ aliter anie
in purgatorio. ꝛ aliter aie in inferno existen/

tes. hec nr̃a facta cogſcũt. Aie. n. btõꝝ ꝑ cōtē/
platione dine eſſentie in q̄ oia fũt relucẽtia no
ſtra fcā ꝯſiderāt. ꝛ h̄ ē ſnia Grego. 12. li° mo/
rū. vbi dic̄ ꝙ cū aie btõꝝ intus dinā claritatē
videant: nullo mō credendū ē ꝙ que fiũt foris
ignorent. Aug⁹ tñ in li. de cura agēda ꝓ mor
tuis: tenet oppoſitū. vbi ſic ait. Neſciũt mor/
tui etiā ſci qd agant viui etiā eoꝝ filij: vt hr̃ in
glo. ſup illo v̄bo. Abrahā neſciuit vos Iſa.
64. ſ3 btũs Tho. ṗma pte. q. 87. arti. 8. dicit
Aug. nō aſſertiue: ſ3 dubitatiue dixiſſe. etſi ēt
aſſertiue diceret: magꝭ tñ Gregorio fauēdu3
eſt ꝑ h̄ ꝙ ait nullo mō ꝛc̄. Et ſic p3 q̄lr aie btõ
rū nr̃a fcā ſciũt. Aie āt purgatorij vł inferni ꝑ
intuitionē dine eētie: qr̄ illā nō vident h̄ qd
agaꝛ̄ ſcire nō pñt. Silr̃ nec ꝑ ſeipſas. qr ſunt a
cōgregatiōe fideliū ſepate. vñ Grego. vt. ŝ.
Mortui inqt vitā in carne viuētiū: p⁹ q̄lr di/
ſponaꝛ̄ neſciũt. qr vita ſpũs lōge eſt a vita car/
nis. ꝛ ſic̄ corporea ꝛ incorporea diuerſa ſũt ge
nere. ita ſũt diſtincta cognitiōe. ꝛ. Aug. vt. ŝ.
Aie inqt defũctoꝝ reb⁹ viuētiū nō interſũt ꝛc̄.
Quare apparet ꝙ ꝑ ſeipſas iſta nō cognoſcũt
Sũt tñ alij diuerſi mōi qb⁹ hec ſcire pñt. Pri
mus mod⁹ ē qñ ex dina ꝑmiſſiōe nobis appa/
rēt: ꝛ tũc ad ꝓpa loca redeũtes q̄ viderũt ꝛ au
dierũt alijs aiab⁹ pñt referre. Diuerſimode
nāq3 apparēt nobis. Aliqñ. n. apparēt ſm ꝙ
corpa aſſũmunt. Sic̄ legiꝛ̄ in. 4. dialogoꝝ. de
aia Paſcaſij: q̄ btō Germano in balneo pro
loco purgatorij ſibi aſſigto appuit. ꝛ dic̄ He/
linādus i cronicis ſuis ꝙ aie defũctoꝝ penas
luctes ſuoꝝ criminū in hitu q̄ ꝑus vitā duxerīt
nobis apparēt frequēter. Et exemplū adducit
cuiuſdā clerici: q p⁹ mortē tunica vel clamide
ſiue pluuiale plūbei coloris indut⁹ Henrico
aurelianēſi epo appuit: illū orās vt ſibi ſuccur
rere dignareꝛ̄: eo ꝙ in magnis eēt tormentis.
cui ille. Quo inqt tā pulchrā cappam hēs ſi in
tormētis viuis. At ille rn̄dit. Cappa hec que
aſpectu pulchra ē ḡuior mihi ē q̄3 turrꝭ pigma
nēſis ſi mihi ſuppoſita eēt. Pulchritudo autē
ei⁹ ſpes ē venie quā in vita ꝑ ꝯfeſſionē ſū cōſe
cutus: ſi tñ ſuccurraꝛ̄ mihi. Certe inqt eps ſuc
currā tibi. Et ſic poſt pauca diſparuit. Silr̃ ꝛ
Petr⁹ damian⁹ de Bñdicto papa iuniore ne
pote maiorꝭ Bñdicti refert: ꝙ p⁹ ei⁹ mortē cui
dā noie Darſus iuꝛ̄ Mediolanū in ſpē aialꝭ
mōſtruoſi appuit. Cuius cauda ꝛ aures aſini
erāt. cetera v̄o vrſi. Cũq3 Darſus ꝑterrit⁹ fu/
gā arriperet clamauit mōſtꝝ. Noli inqt vir ex/
paueſcē. Scito me ſic̄ tu es hoie3 fuiſſe. S3 qr
beſtialiter viri beſtie ſpē3 p⁹ mortē ꝑferre me
rui. At ille. Quiſnā fuiſti. Ego igi ſolo noie
Bñdict⁹ fui: q nuꝑ aplicā ſedē indign⁹ obti/
nui. cui Darſus. Quid hēs retributiōis. cui
ille. Vſq3 ad diē iudicij ꝑ ſquallētia ꝛ ſulphu/
rea loca fetētia ꝛ bulientia vehor. p⁹ v̄o iudi/
cij diē ſilr̃ cū corpe in baratꝝ ſempiternū cruci
andus cā. i. ibo vbi nulla mihi vnq̄3 ſpes ex/
eūdi erit. ꝛ ſic diſparuit. Fuerat. n. teſte Da/
miano hic bñdict⁹: ſ3 poti⁹ maledictus ab ipſo
pontificat⁹ ſui ꝑmordio vſq3 ad vite finē i lu/
xurie ceno conuerſat⁹: ꝛ iō aures ꝛ caudā aſi/
ninas deferebat ꝛc̄. Hec aũt ſimiliaq3 dina ꝑ
miſſiōe fiũt vł ad fidei certitudinē: vel alioru3
exēplū: vł aliq̄ alia rōnabili cā. Diligēt tñ hic
aiaduerte ꝙ angeli boni in ꝑſona animaꝝ cor
porib⁹ cōpetētib⁹ aſſũptis nobis frequēter ap
parēt. q̊ qdē mō credo apparēt in ſōnis i figu
ra xpi. Sicut ꝛ angel⁹ in veteri teſtō loq̄baꝛ̄.
Moyſi in ꝑſona dei. Silr̃ ꝛ angeli mali. Sic̄
d' Samuele q Sauli apparuit ṗ. R. 28. Quē
Aug. diabolū dicit fuiſſe nō Samuelem. ꝛ ſic
p3 ṗmus modus. Aliqñ aie defunctoꝝ facta
noſtra ſciũt ꝑ angeloꝝ reuelationē bonoꝝ ſi
ue etiā maloꝝ. Aliqñ ꝑ aias hic ad illas trāſ/
euntes. Aliqñ ꝑ pene alleuiationē vel etia3 ꝑ
pene emulationē. vñ Greg. in homelia diui
tis ait. Seruaꝛ̄ diuiti ad penā: ꝛ cognitio pau
peris quē deſpexit. ꝛ mēoria fratꝝ q̊s religt vt
ꝛ de viſa glia deſpecti. ꝛ de pena inutiliter ama
toꝝ āpli⁹ torq̄aꝛ̄. hec ille. ꝛ ſilia. De qbus in
tex. ꝛ glo. 13. q. 3. §. de mortuis. ꝛ. c. ſe. vbi dic̄
ſi tex. ad lrā3. De mortuis etiā q̄riꝛ̄. vtrū ſciāt
ea que hic a viuis gerũꝛ̄. Iſaias ex ꝑſona pplī
ſ. ait. Abrahā pater nr̃ neſciuit. Augu. quoq3
in li° de cura agēda ꝓ mortuis: illud idē teſtaꝛ̄
dicēs. Fatendū ē neſcire qde3 mortuos quid
hic agaꝛ̄ dū hic agiꝛ̄. poſtea v̄o poſſũt audire
ab eis q hinc ad eos moriēdo pergũt. Nō qdē
oia: ſ3 que ſinuūꝛ̄ etiā iſti meminiſſe: ꝛ q̄ illos
qb⁹ hec iudicanꝛ̄ o3 audire. Poſſũt ꝛ ab āge/
lis qui reb⁹ q̄ hic agunꝛ̄ preſto ſunt audire ali
quid mortui: qd' vnūquēq3 illoꝝ audire debē
iudicat: cui cũcta ſubiecta ſũt: hec ibi. vbi glo.
ſic ait. ſup v̄bo. vtꝝ ſciāt. Mali inqt neſciūꝛ̄
niſi eis q̄ten⁹ ſcire ꝑmittiꝛ̄. Silr̃ boni q ſunt i
igne purgatorij q adhuc nō fruuntur viſione
dei. vt iſra eo. c. fatēdū. Boni v̄o q iā fruūꝛ̄

visiõe dei sciunt qd hic agaꝛ. iuxta illud Gre
go. Quid ẽ qđ nesciãt q videntem oia vident
Alij dicũt ꝙ boni dicũꝛ scire oia. i. q sũt eis ne
cessaria: hec glo. ibi Joan. Ex qbus pȝ ꝙ co/
gnitiõe nãli nulle aie q̃ hinc aguntꝛ agnoscunt
sed cognitiõe supnãli bti cognoscũt in diua es
sentia: alie aũt aie p alios modos đ qbus dcm̃
ẽ: quare ꝛc̃. Q̃tũ ad tertiũ punctum dico ꝙ
aĩe dãnatoꝝ vsqȝ ad diẽ iudicij videbũt aias
beatoꝝ ꝛ eoꝝ gl'iam in vl'i ꝛ non in particula/
ri. Videbũt eni eos i magna gloria: sȝ nõ i q̃/
li. Que visio potiꝰ ẽ p modũ argumentatiõis
ꝛ cogitationis q̃ȝ visionis. Sicut paupes ex/
tra domũ delectationes comedentiũ cogitant
tñ in pticulari qd comedãt nesciũt. De hꝰ i aũt
visione non letanꝛ: sȝ tristanꝛ. tũ ꝑpter inuidiã
aliene felicitatis: tũ ꝑpter carentiã ꝓꝑe btitu/
dinis. Post iudiciuȝ aũt ira ad ꝓꝑas penas
eoꝝ cogitatio deflecteꝛ ꝙ đ scõꝝ gl'ia nõ pote/
rũt cogitare. Hec rñsio ẽ de intentiõe mgri i
4. di. l. in fine. Et silr btũs Tho. ad hanc dif/
ficultatẽ rñdet: ꝛ ẽ cõis opinio doctorum.

De gloria animarum separatarũ in empy
reo celo. Conclusio secunda.

Ecipe ſam ꝯcl'onȝ. vȝ. Lȝ angelos
a ſm nãm aiabus ipsis dicamꝰ nobilio
res: tñ ſm gr̃am ꝛ gl'iam possibile est
aias esse excellentiores: vbi tres inqramꝰ ve.
vȝ. Pᵃ ve. ẽ ista. Quid sit va btitudo. 2ᵃ
ẽ. In qbus ꝯsistat va aie btitudo. 3ᵃ ẽ. An
corporibꝰ btis deꝛ aliq̃ spãlis btitudo. Q̃tũ
ad ꝑmũ q̃runꝛ plura puncta. Primꝰ pũctus
ẽ. vtrũ deus sit va aĩe btitudo. 2ꝰ pũctꝰ vtrũ
btitudo sit idẽ qđ vita etna. 3ꝰ ẽ. vtrũ in va
btitudine includaꝛ sũma par. 4ꝰ punctꝰ vtrũ
btitudo sit idẽ qđ hr̃e regnũ dei. 5ꝰ punctus
ẽ. an beatitudo vera possit reperiri i bõis cre
atis. 6ꝰ punctus ẽ. an va btitudo possit hr̃i i
hac vita. 7. punctus ẽ. an oẽs appetant ve/
rã btitudinẽ. Q̃tũ ad ꝑmũ dico duas ꝯcl'o
nes vȝ. Pᵃ ꝯᵒ ẽ ista. Deus ẽ ipa sũma bti/
tudo p eẽntiã. 2ᵃ ꝯᵒ ẽ. Aie scẽ ꝛ angeli sancti
ꝛ corpa sancta sunt bti: nõ p eẽntiã sȝ p pticipa
tionẽ. Ad quarũ declarationẽ ẽ notanduȝ ſm
btm̃ Tho. in. 4. di. 49. ꝙ bonũ qđ oia ꝯcupi/
scũt ẽ eẽ: vt pȝ p Boetiũ li. ꝯ đ ꝯso. Ex quo se/
qꝛ ꝙ vltimũ desideriũ ab oibus ẽ esse pfectum
ſm ꝙ ẽ possibile in nã illa. Et p ꝯñs ꝯcludaꝛ
ꝙ oẽ qđ esse ab alio accipit: silr ꝛ pfectionẽ sui
eẽ ab illo hȝ. Et rõ huius ꝯñe ẽ. qm̃ tãto pfe/
ctius eẽ accipit vnũqđqȝ: q̃ȝto veriꝰ ꝯiungitur
essendi ꝑncipio: vñ inferiora corpa ꝑpter lon
ge distare a ꝑmo ꝑnᵒ hñt corruptibile esse: vt
pȝ in. 2. de generatione. Cũ igiꝛ deꝰ a nll'o ha/
beat eẽ: sȝ sit ipm eẽ p essentiã: a nullo accipiet
pfectionẽ: ꝛ p ꝯñs nec btitudinẽ q ẽ statꝰ oĩuȝ
bonoꝝ aggregatõe pfectus: sȝ ipẽmet erit ipsa
sũma pfectio ꝛ btitudo p essentiã. Alia aũt ab
ipo deo q̃ btitudinis capacia sũt: sicut hñt esse
nõ p eẽntiã suã: sȝ p pparticipationẽ: ita habẽt
pfectionẽ ꝛ btitudinẽ: nõ p eẽntiã: sȝ p pticipa
tionẽ. Sȝ ꝯ̃ dices pr̃ Amb. Habeo igiꝛ ex tu
is ꝯcl'onibus ꝙ aia btã nõ ẽ btã p essentiã: sȝ
p participationẽ. ꝯ̃. Quicqd nõ est de essen/
tia hois ẽ accidens eius. Sed btitudo nõ est
đ eẽntia hois: q2 sic ois hõ sp btũs esset: g̃ talꝛ
btitudo in nobis erit accidens. Sed accidens
nõ põt eẽ finis subẽ: cũ suba sit nobilior accidẽ
te. g impossibile ẽ btitudinẽ eẽ aliqd in nobis
Dico h duo dicta. ꝑmũ ẽ ꝙ btitudo ẽ duplex
vna in opatione que. s. ẽ vltima eius pfectio:
ad quã possibile ẽ nos puenire: ꝛ h btitudo ẽ
creata. Alia ẽ in obiectiuo eẽ: p cuiꝰ ꝯiunctio/
nẽ btitudo creata in aia causaꝛ: ꝛ h ẽ beatitu/
do icreata q ẽ ipse deus. ꝑma btitudo ẽ i nob:
ꝛ causaꝛ ab obiecto diuinitatis: vt dictũ. ſa btitu
do ẽ ex̃ nos: q est ipse deus. hec ẽ sũmũ bonũ
simpliciꝛ: illa aũt nõ. 2ᵐ dictũ ẽ ꝙ lȝ oẽ acci/
dẽs inq̃ȝtũ accidẽs sit suba ignobilius: tñ ali/
qđ accidẽs q̃ȝtũ ad alia põt eẽ suba dignius.
Vñ vt formaliꝛ rñdeamꝰ: dicimꝰ ꝙ accidẽs
põt dupliciꝛ cõsiderari. vnoᵒ ſm inherentiam
ad suũ subiectũ: ex q iherẽtia ꝓꝑe dr̃ accidẽs:
ꝛ nõ ẽ p se ens: sȝ entꝭ: vt pȝ. 2. metha. ꝛ vt sic
oẽ accidẽs indigniꝰ ẽ suba. Alio põt ꝯsidera
ri q̃ȝtũ ad aliq̃ q cõpetũt accidẽti ab ex̃: ꝛ tũc ali
qđ accidẽs põt suba nobiliꝰ ꝛ digniꝰ eẽ: vtpu
ta qñ p aliqđ accidẽs suba vniret siue cõiunge
retur alicui nobiliori se. Et h mõ dicimꝰ ꝙ be
atitudo gr̃a ꝛ aliqua hꝰ i sunt aliqd nobiliꝰ aia
cui inherent. Et sic pȝ rñsio ad dubiũ. Pᵒ sȝ
etiã dici ꝙ oẽ accidẽs cõparatũ ad subam cui i
heret hȝ rõnẽ actus: ꝛ suba rõnẽ potẽtie. mo/
do actꝰ nobilior ẽ potentia: ꝛ p cõsequẽs vt sic
accidẽs erit nobiliꝰ aia: q̃re ꝛc̃. Q̃tũ ad ſm
punctũ dico duas ꝓpõnes. Pᵃ ꝓpõ ẽ ꝙ vi
ta põt dupliciꝛ cõsiderari. Vnoᵒ ꝓ ipso eẽ vi/
uentꝭ: sicut. 2. đ aia phs ait: viuere viuentibꝰ
ẽ eẽ. Et sic nõ accipiꝛ h: qm̃ btitudo nr̃a ñ cõ
sistit in eẽndo: sȝ in opando: vt ait idem phus

p̃ ethico. Alio mõ ꝑ motu aliq̃ viuentꝭ: ita ꝙ illud dicaꝛ viuens: qḋ põt seipm mouere ꝺm aliquã actionẽ. Et ꝺm hoc plante dicunꝛ viuẽ ex hoc: qꝛ mouẽt se ꝺm augmentationẽ. ⁊ aia lia dicũꝛ viuere ex h̃: qꝛ mouẽt se ꝺm locũ: ⁊ in q̃ʒtũ mouẽt se ad sentiendũ. Hoies aũt dicunꝛ viuere inq̃ʒtũ se mouere pñt ad intelligendũ ⁊ volendũ: ex q̃ sequiꝛ ꝙ nomẽ vite trãslatũ est ad significandũ opationẽ ad quã aliqs seipm mouet: vñ sic sentire dꝛ vita aialis: ita itelligẽ vita hois. Et ꝺm hunc modũ vnusq̃sq̃ʒ illam opationẽ sibi vitã pmarie r̃putat: cui sũmope intendit: q̃si ad h̃ suũ sit ordinatũ totale cẽ: sic cõit dici solet: iste ducit talẽ vitã. Et h̃ expresse dicit Arꝫ. p̃ ethico. ⁊ vna ᵛᵃ ꝓpõ habeꝛ. s. ꝙ illud ad qḋ vnusq̃sq̃ʒ maxie afficit suã r̃putat vitã. ⁊ sic philosophari vita phi ẽ: ⁊ venatori venari: ⁊ sic ḋ alijs ⁊ breuiꝛ. Illud grã cuius in oi negocio ⁊ arte oia fiunt: ẽ vita illi⁹. Hic ortũ accepit ḋ felicitate opi. diuersa: qꝛ cũ illud cui⁹ grã oia fiũt i aliq̃ arte vel negocio sit vltimus finis: ⁊ hõ ad vltimũ finẽ maxie inclineꝛ ⁊ afficiaꝛ illi: necẽ ẽ ꝙ vite diuersificenꝛ ꝺʒ diuersitatẽ vltimi finis. finis aũt hʒ rõnẽ boni. bonũ aũt in tria diuidiꝛ. s. in vtile: delectabile ⁊ honestũ. quoꝝ duo. s. delectabile ⁊ honestuʒ hñt rõnẽ finis: q̃ꝛ vtrũq̃ʒ appetibile ẽ ꝓpt seipm. honestũ aũt dꝛ bonũ ꝺm rõnẽ: qḋ q̃dẽ hʒ aliquã delectationẽ annexã. vñ delectabile qḋ ꝯ honestũ diuidiꝛ ẽ delectabile ꝺm sensũ. Rõ aũt ẽ ⁊ speculatiua ⁊ practica. Et ꝺm h̃ dicimus ꝙ vita voluptuosa ẽ q̃ finẽ ꝯstituit i voluptate sensus. vita ᵛᵒ ciuilꝭ q̃ finẽ in bono p̃tice rõnis ꝯstituit: vtputa i exercitio ᵛtuosoꝝ opeꝝ. vita aũt ꝯtẽplatiua ẽ q̃ finẽ ꝯstituit i bono rõis speculatiue. s. in ꝯtẽplatiõe ve. Et dĩc idẽ phs ꝙ vitã ⁊ felicitatẽ ponẽtes i voluptatib⁹ ⁊ finẽ eoꝝ circa delectationẽ sensus sunt oio bestiales q̃si talẽ vitã eligẽtes: vt optimã in q̃ pecudes nobiscũ coicãt. Si eni i his hois felicitas ꝯsisteret: pari rõne ⁊ bestie felices cẽ dicerenꝛ cibi fruẽtes delectatiõe ⁊ coitu. sed ista ad pñs relinq̃m⁹ ḋ h̃ eni ad plenũ dꝛ p̃ ethi. ⁊ p̃ polit. Sufficit h̃ intelligere ꝙ vita btã nõ accipit ꝑ cẽ hois viuentis: sʒ ꝑ pfectissima opatione ꝑpter quã ꝯiungiꝛ sũmo bono: vt videbiꝛ isra. Scda ꝓpõ ẽ ista ꝙ eternitas nõ ẽ hoi cõicabilꝭ ita ꝙ sit eius mensura adequata vel alicui⁹ qḋ in ipo ẽ: est tñ hoi cõicabilis ꝺm quandã pticipationẽ: ita ꝙ sicut hõ fit pticeps diuine opationis in videndo deũ: sic fiat pticeps eternitatꝭ qꝛ diuina operatio mensuraꝛ. nã visio dei que poniꝛ esse btitudo hois: vt infra diceꝛ: nõ põt cẽ actio tpe mensurata ꝺm seipaʒ: cũ nõ sit opatio successiua. nec ex pte ipsius vidẽtis: nec ex pte visi: qꝛ vtrũq̃ʒ est ex̃ motũ. ois eni opatio q̃ tpe mensuraꝛ: iõ tali mensura mensuraꝛ: qꝛ ꝯiungiꝛ motui. Quã obrẽ opationes ille q̃ nõ adiungunꝛ motui: sʒ ꝑmino motus nõ mensuranꝛ tpe sʒ instanti. vt pʒ ḋ illuminatione. 2. de aia. Si igiꝛ accipiaꝛ operatio q̃ motũ trãscẽdat ꝑ scõ nõ mensurabiꝛ tpe: sʒ alia mẽsura q̃ est sup̃ tps. Et p ꝯñs clara visio dei nõ mensurabiꝛ tpe: nec ẽt istãti: qḋ est ꝑmin⁹ tpis. Nec ẽt potit mẽsurari. qm̃ euũ ꝓut ab et̃nitate distinguiꝛ ptinet ad creaturas etiã mutabiles ꝺʒ naturã. Visio aũt dei oẽm nãlem creature potẽtiã excedit: cũ ad eã ex puris nãlib⁹ puenire ñ possit: q̃ fit vt lumine glorie indigeat: ⁊ p̃ ꝯñs oʒ vt et̃nitate mensureꝛ. Ex qb⁹ ꝓpõib⁹ pʒ q̃liꝛ visio dei q̃ est pfectissima opatio ẽ ᵛᵃ btitudo ⁊ felicitas ⁊ vita et̃na: q̃re ⁊c̃. Q̃tum ad ꝑ iũ punctũ dico ꝙ cũ dictũ sit in p̃cedenti pũcto ꝙ vita et̃na ẽ ᵛᵃ beatitudo: ⁊ demones ⁊ dãnati vita et̃na etiã potianꝛ: necẽ ẽ vt istud aliḋ supaddaꝛ. In ᵛᵃ btitudine. s. vita et̃na cũ summa pace. Nã tũc vere dicim⁹ hoiem hr̃e pacẽ qñ nihil ẽ in eo qḋ rectũ sue volũtatis ordineʒ pturbet. Silꝛ vnã ciuitatẽ dicim⁹ hr̃e pacẽ qñ int̃ ciues illi⁹ nihil ẽ qḋ intrũpat rectũ ordinẽ ei⁹ q̃ ẽ ex volũtate gubernatoris illi⁹. Q̃ obrẽ oʒ ꝙ opatio in q̃ btitudo ꝯsistit nõ sit aliq̃ mõ ipedita aut pturbata. Qm̃ delectatio q̃ optimã ⁊ pfectã opationẽ cõseq̃ꝛ ex opatione nõ impedita causari hʒ: vt pʒ. 7. ethico. Impedimẽtũ eni aliq̃d pfectiõis ab opatiõe tollit. Quaꝛ sic ꝯcludam⁹ ꝙ ad verã btitudinẽ req̃riꝛ scã pax nõ q̃ sit ipsa eẽntia btitudinis: sʒ sicut remotio q̃dã eoꝝ que verã btitudinẽ possent impedire Et p ꝯñs sicut quisq̃ʒ nãliꝛ verã appetit btitudinẽ: sic etiã nãliter btitudinis ipedimenta refugit: qḋ nihil aliud ẽ nisi pacẽ nãliꝛ affectare Iudic. ps. Posuit fines suos pacẽ. nõ ꝙ pax sit eẽntialiꝛ ⁊ p se ipse finis q̃ ẽ btitudo nr̃a: sʒ qꝛ ẽ q̃si q̃dã ꝓpinquissima dispositio ad fineʒ ⁊ p ꝯñs oia pacẽ desiderant: nõ sicut finẽ: sed tanq̃ʒ id sine quo finis talis hr̃i nõ põt. Et sic finis rerũ ẽ diuersus: ita pax eaꝝ est diuersa. quã doc. sic diuidũt vʒ. Aliq̃ dꝛ pax corporalis aliq̃ dꝛ pax aie rõnalis. aliq̃ dꝛ pax aie ⁊ corpꝭ

aliqua dr̄ par hoīs ꝛ dei. aliq̄ dr̄ par hominuȝ
inter se. aliqua dr̄ par demonis. aliqua dr̄ par
vnius cōitatis ciuitatis vel oppidi. ꝛ aliq̄ dicit̄
par scā celestis: de qbus breuit̄ aliq̄ videamꝰ

Pro quoꝝ fundamento ē sciendū ꝙ talis
diuisio pacis sūmit̄ ex dictis Aug. 19. de ciui.
c. 13. Nā vt ibidē dr̄ par absolute sūmit̄ ꝓ or/
dine quodā quē hn̄t aliq̄ ad inuicē. Et ꝑ ꝯn̄s
quot modis aliq̄ ad finē aliquē ordinant̄: tot
modis dr̄ par. Ex qbus pōt talis diffinitō ge
neral̄ pacis assignari. Par ē trāqllitas q̄dam
ordis aliquoꝝ in finē intentū. Ordo aūt ē pa
riū dispariūqȝ rerū sua cuiqȝ loca tribuens di/
spositio. Accipe g̊ p̄mā pacē: ꝛ sic dr̄. Par
corꝑis ē debita ꝑtiū eius trāqllitas ſm ordinē
quē nā instituit: ita ꝙ oculꝰ suo in debito loco
ponat̄ i corꝑe: ꝛ sic de alijs mēbris. Q̄ð si secꝰ
fieret nō par: sed discordia ꝛ monstrū i corꝑe
eēt: vt pȝ. 2. phisi. Par aīe irrōnalis ē debita
trāqllitas appetitꝰ nālis. Ex q̊ seqt̄ ꝙ vnaque
qȝ res nālit̄ dr̄ pacē hr̄e qn̄ nō ipedit̄ ab iclina
tione nāli quā in suū finē hȝ quē nālit̄ appetit.
Hoc potes exēplificare ꝑ singula. Tertia
par ē viriū corꝑis ꝛ aīe debita tranqllitas ſm
ordinē dictamis rōnis. Et ꝑ ꝯn̄s si appetitus
sensitiuus a rōne discordat: erit int̄ aīam ꝛ cor
pus nō ꝑua discordia. Jō Augusti. vt. s̄. ait
Par aīe rōnalis ē cognitiōis actiōisqȝ ordia
ta ꝯsensio. tūc eni ē cognitiōis recta ꝯsensio.
qn̄ rō recta ē: ꝛ qð rectū ē iudicat. Cōsensio, āt
recte actiōis ē qn̄ actus ē recta rōne regulatus
Ex quo sequit̄ ꝙ volūtas iordinate appetens
ꝛ viribꝰ inferioribꝰ ꝯsentiēs efficit̄ viciosa. vt
Paulꝰ in coꝝ ꝑsōna ad Ro. 7. ait. Ego aūt
carnalis sū venūdatꝰ sub pcō. Q̄ð eni operor
nō itelligo. nō eni qð volo bonū h̄ ago: sȝ qð
nolo malū ꝛc̄. Et ad Gal̄. 5. Caro inqt ꝯcu
pisci t aduersus spm̄: ꝛ spūs aduersus carneȝ
Hec eni sibi inuicē aduersant̄: vt nō q̄cunqȝ
vultis illa faciatis: de quo in superioribꝰ satis
diximꝰ. Quarta par ē aīe ꝛ corꝑis q̄ nihil
aliud ē q̄ȝ qualitatū p̄maꝝ debita dispō faciēs
ꝓ cōſuatione vite corꝑis ꝛ iformatiōis aīe ad
id ipm corpus. Vide feria qnta ꝓe dn̄ice in ꝓa
cōsideratione ꝛ cōclōne ꝓa. Quinta par ē
hoīs ꝛ dei. de q̄ glo. ad Ro. 5. Pacē inqt il/
le hȝ cū deo q aduerſū mandata eiꝰ ꝯria volū
tate nō litigat: q sequit̄ iussa dn̄i ꝛ ad oē p̄ce/
ptū diuinū suū flectit arbitriū: h̄ ibi. Et dicit h̄
glo. ꝙ hanc pacē hr̄e fides facit. Huic paci ꝯ

riat̄ sꝑ par huius mūdi: q̄ sꝑ amicat̄ vicijs: ꝛ
a deo discedit: quā xp̄s nō venit mittē: sȝ tollē:
vt ipse ait. Nō eni veni pacē mittē: sȝ gladiuȝ
p̄s. Zelaui suꝑ iniq̄s pacē pcōꝝ vidēs. Jnde
Cassiodorꝰ suꝑ illud. p̄s. Factus ē i pacē lo/
cꝰ eius. Par inqt v̄a ē hēre cōcordiā cū mo/
ribus: ꝛ litigare cū vitijs. Et Leo papa i quo
dā ſmone. Hec inqt ē v̄a par a dei volūtate
nō diuidi: ꝛ in his q̄ soliꝰ dei sūt delectari. qn̄
eni sensualitas nulla ꝑte resistit volūtati: ꝛ vo
lūtas nulla ꝑte ꝯdicit rōni: tūc ē serenitas mē
tis: ꝛ tūc ē regnū dei: hec ille. Et Greg. nazā
zenus in apologion. Melior igt̄ ē tal̄ pugna:
que deū ꝓximū facit: q̄ȝ par illa que seꝑat a đo
hec ille. Sexta par ē hoīum in se. Joā. 14.
Hoc mandatū do vobis vt diligatis inuicem
Et Mar. x. Pacē habete int̄ vos. Et Luce
x. Jn quācūqȝ domū intraueritis p̄mū dicite
Par huic domui. Et Math. 4. Beati paci
fici: qm̄ filij dei vocabūt̄. Et aplus ad Ro. 12.
Si fieri pōt qð ex vob̄ ē pacē cū hoibus hn̄/
tes. Et ad Ephe. 5. Solliciti ſuare vnitateȝ
i vinculo pacis. Et Augu. vt sup̄. Par ho/
minū inqt ē coꝝ ordinata cōcordia. Et recte:
qm̄ iordinata ciuium cōcordia n̄ par ē: vt pȝ i
partialitatibꝰ ꝛ peccātū multitudine: đ qbus
al̄r. Jnde Grego. i pastorali. Si dei vocāt̄
filij q pacē faciūt: ꝓculdubio sathane filij sunt
q cōfundūt. Jn̄ aug. 2. đ ciui. dei ait. Tale est
bonū pacis vt i rebꝰ creat̄ nihil gratiosius so
leat audiri: nihil delectabiliꝰ cōcupisci: vel in/
utiliꝰ possideri. Et idē đ v̄bis dn̄i. Par iqt
ē serenitas mentis: trāqllitas animi: simplici
tas cordis: vinculū amoris: cōsortiū charita/
tis. h̄ ā q̄ lites tollit: bella cōpescit: iras cōpri/
mit: suꝑbos calcat: hūiles amat: discordes se
dat: inimicos cōciliat: cūct̄ ē placida: nescit ex/
tolli: nescit iflari. hāc q accepit teneat q ꝑdidit
repetat q amisit exqrat. qm̄ q i eadē nō erit in
uēntus a p̄re abdicat̄: a filio exhereditat̄: ꝛ ni/
hilominꝰ a spū scō alienꝰ efficit̄: nec ad hēdita
tē dn̄i potit ꝑuenire q testm̄ pac̄ noluerit obſ
uare. Audi ꝛ dulcissimū Amb. q ꝓ falsitate i
qt relinqt v̄itatē: ꝛ ꝓ cupiditate dirumpit ꝛ
odit pacem: nihil aliud facere vr̄ q̄ȝ lapidare
crucifigere ꝛ occidere xp̄m. Sed iqes hem p̄r
Amb. debeo hāc pacē cū inimicis meis hēre
qd eni dementius q̄ȝ gratū ꝛ beniuolū se ōn/
dere his q nobis lingua corde ꝛ ope die noctu
qȝ insidiant̄. Audi aīa mea sal. tuū. Mat. 5.

Diligite inimicos vr̄os. bñfacite his q oderīt
vos: vt sitis filij pr̄is vr̄i ⁊c̄. De hoc q̄re feria
sexta ꝑe dñice in ꝑa consideratōe: cōclōne ꝑa.
Exᵐ de illis q ob amorē passionis xp̄i iniuri/
as parcūt cōsiderantes xp̄i brachia in cruce ex
tensa: ⁊ clamantis pace: pace: pace: pr̄ eterne
ignosce illis: q2 nesciūt qd faciūt ⁊c̄. Hic mul
ta dici possēt: sed ista ad p̄ñs de hac pace suffi/
ciant. Septima pax dr̄ pax domus: d̄ q̄ au/
gu. xi. d̄. c. 19. d̄ ciui. Pax dom⁹ ē ordinata i/
pandi obediendiq3 cōcordia cohitantiū: de q̄
ap̄lus ad Coll̄. 3. Mulieres subdite estote vi
ris sicut o3 i dño: viri diligite vxores vr̄as: ⁊
nolite amari esse ad illas. Filij obedite pēnti/
bus p oia. h̄ eni placitū est i dño: pr̄es nolite
ad iracundiā ꝓuocare filios vr̄os: vt non pu
sillanimes fiant. Fui obedite p oia dñis carna
libus: nō ad oculū ꝑuientes q̄si hoibus placē
tes: s3 in simplicitate cordis timētes dominu3
Tolle igit̄ discretionē ipandi a superioribus
⁊ discretā ⁊ ordinatā obedientiā ab īferiorib⁹
vni⁹ dom⁹: vni⁹ familie: qd aliud ē dom⁹ illa:
nisi īfern⁹. Octaua pax ē demonii. Apoc̄.
6. Datū est ei vt sūmat pacē d̄ t̄ra. pacē. s. dei
⁊ suā ponat. de hoc al's. Nona pax dr̄ cele/
stis: de q̄ dictū ē in p̄n° hui⁹ puncti. ps. In pa
ce in idipm dor. ⁊ re. Et hec sufficiant q̄3tū ad
p̄ñtē punctū. Q̄tū ad quartū punctum dico
ꝑm btm̄ Tho. in. 4. di. 49. vbi etiā oia ista pū
cta collecta sunt: q nomē regni a regendo sū/
ptū ē: regere aūt ꝓuidentie actus ē: ⁊ ꝑm hoc
hic regnū h3 q sub sua ꝓuidentia aliquos t3.
Ad ꝓuidentiā aūt ptinet res in debitū finem
ordinare: vt dictū ē in ꝑa dñica. In finē autē
ordinant̄ duo. s. ea q̄ distant a fine ꝑm q pdu
cunt̄ ad finē: ⁊ ea q̄ assecuta sūt finē ꝑm q i fi/
nē cōꝑuant̄: ⁊ iō illa pfecte ꝓuidentie subsunt
q̄ i ipso fine collocant̄: ⁊ p ꝯñs illis nihil ab or
dine dīne ꝓuidentie pōt eē alienū. illa āt q̄ a fi
ne distant ꝑm q̄ magis vel min⁹ a fine distāt
sic magis vel minus diuine ꝓuidētie subsunt
ꝓpingssima aūt fini sūt: q̄ sunt in via q̄ duc̄ ad
finē. via aūt hec ē fides p dilectionē op̄ās. ⁊ p
ꝯñs l3 oibus creaturis datū sit: vt p diuinam
ꝓuidentiā dirigant̄ in finē: tñ rōnalib⁹ creatu
ris datū est: vt nobilissimo quodāmō ad fine3
vltimū valeāt ꝑuenire: ⁊ cognoscāt rōne3 illus
ordis ⁊ illius finis. Vñ sicut in ordinante est
q̄dam lex ex qua rectitudo ordinis procedit: sic
in ordinato est q̄dam lex per quā fit vt rectitu/
do ordinis nō defatur. que regula causat ordi
nationē in finē. quā Diony. 22. de diui. no. or
namentū appellat dicens. Regnū est ois finis
⁊ ornat⁹ ⁊ leg̃ ⁊ ordis distributio. Ex q̄ dcō ap
paret q deus oibus creatur̃ p̄dicta distribuit.
⁊ sic regnum accipitur ꝓut significat multitudi
nem a ꝓuidentia gubernatā. ad cu⁹ actum ista
tria requirunt̄. s. finis. ordo ad finē: ⁊ regula or
dinis: q̄ duplex est: vna in ordināte: alia in or
dinato vt dictū est. S3 accipiendo regnū mag̃
stricte: v3. vt illa tria cōicant̄ mō quodā rōnali
bus creatur̃. Et h̄ duob⁹ mois pōt ꝯsiderari
Vno° vt regnū dicat̄ ipsa corꝝ ꝯgregatio. q ui
per fidē ad finē vltimū ambulant. quō ip̄a ec/
clesia militās regnū dici pōt. Alio° pro colle/
gio illorꝝ qui iā fine stabiliti sunt. quō eccl'ia tri
umphās regnū dei dr̄. Ex q̊ sequitur q esse in
regno dei idē est q esse in btitudine. Nec dif/
fert hoc mō regnū dei a btitudine: nisi sicut di
fert bonū cōe totius multitudinis a bono sin/
gulari vnuscuiusq3. 2° sequitur q beatitudo
nō subest dīne ꝓuidentie quasi ad finē ordiata
sed q2 ad ipsā alia ordinant̄. qm̄ nō solum que
ordinantur ad finē: sed etiā ipse finis dīne ꝓ/
uidentie subdunt̄. 3° seqtur q regnū dei im
portat pfectionē in regēte ⁊ i recto. s3 in regē
te sicut in p̄ncipio pfectionis q suā rectitudinē
alijs iponit. in recto āt tanq̄3 i accipiēte ab alio
pfectionē. ⁊ h̄ pp ordinē dīne ꝓuidentie. ⁊ h°
mō scti dicunt hr̄e in pr̄ia regnum. Math. 5.
Beati qui psecutionē patiunt̄ ⁊c̄. Et rō est q2
ipsi etiam a diuina prouidentia accipiunt vt si
bi vel etiā alijs ꝓuidentes fiant: vtputa ꝑm q
ipsis oia alia subiecta erunt: quo fit vt non so/
lum ad regnū dei ꝑueniant: vt exn̄tes sub re/
ge: s3 ēt vt reges sub vno sūmo exn̄te rege. A
poc̄. 5. Fecisti nos deo nostro regnū ⁊ sacer.
⁊ re. su. t̄rā. q̄re ⁊c̄. Q̄tum ad q̄ntum ⁊ sex
tū punctū dico q v̄a btitudo n̄ pōt hr̄e in reb⁹
creatis: nec i p̄ñti vita. ⁊ h̄ pp varias mutabili
tates qb⁹ ⁊ hō ⁊ ois res creata s̄biacet i hac vi
ta. ⁊ iō o3 vt vera beatitudo sit post hāc vitam
Et rōne3 hāc assignat p̄dictus doctor sctūs vt
supra dicens q sicut in rebus nālibus se hab3
motus ad terminū: ita in voluntarijs se hab3
appetitus respectu finis: ⁊ corꝝ q̄ ꝓpt̄ finē ap
petuntur ad cōsecutionē ipsius finis. In re/
bus aute3 naturalibus habito termino cessat
motus respectu illius termini: vt tota phia oñ
dit. Ita similĩ ⁊ voluntas cum hab3 qd̄ q̄rit:

Btitudo igit̃ ꝟa cũ sit finis ad quẽ referũtur
oia desiderabilia: oꝫ ꝙ sit tale bonũ quo habi/
to cessct ois appetitus: qlibꝫ ãt ex nã i bono qđ
adeptus ẽ ꝑmanere desiderat: iõ oꝫ ꝙ beatitu
do ꝑpetuitatẽ habeat ⁊ imobilitatẽ. In rebus
ãt creatis in hac vita h̃ reperiri neqt: q̃re nec
ꝟa beatitudo. De hac tñ ꝑpetuitate ⁊ imobili
tate diuersi diuersa dixerũt: vt ibi ponit sanctꝰ
Tho. Nõ negamꝰ tñ qn aliq̃ btitudis ꝑticipa
tio in hac vita hri possit: ꝫm ꝙ hõ ꝑfectior est
i hõis rõnis speculatiue ꝑncipalit̃: ⁊ in bonis
rõnis ꝑtice scđario: de qua phs ꝑ̊ ethico. ad
plenũ. Btiudinẽ aũt post hanc vitã nec negat
nec affirmat: ut pꝫ intuenti. Ex qbus apparet
quõ intelligit̃ btitudo quã ponit Math. 5. c.
Bti pauperes spũ: ⁊ sic đ alijs beatudibꝰ ibi/
dẽ notatis: Patet ġ ꝙ de btitudine intelligit̃
ꝫm quandã participationẽ. Unde tales btitu
dines nihil aliud sunt q̃ꝫ qdã actus ꝑfectaruꝫ
ꝟtutũ: ꝫm quos actus sumꝰ i quadã ꝑticipatio
ne ⁊ silitudine vere beatitudinis q̃ in alia vita
futura ẽ. Et sic etiã oẽs phi q aliã vitã igno/
rarũt btitudinẽ in rebus creatis posuerũt. Et
maxime ꝑipatetici q felicitatẽ in speculatõe po
suerũt: vt infra in seqnti ꝟitate dicet̃: ⁊ h̃ ꝫm
beatitudinẽ ꝑ quandã ꝑticipationẽ intelliga/
mꝰ. Quare igit̃ ꝯcludamꝰ ꝙ ꝓpter rerũ ꝯti/
nuã mutationẽ in hac vita: nec in rebꝰ creatis
põt ꝟa btitudo repiri. Unñ si daret̃ vnus ꝑfe
ctus in oi scia ⁊ ꝟtute: q̃ precise hoiem in hac
vita btm̃ faciũt: certe ꝓpter incertitudinẽ sue
ꝑfectiõis ꝑfecte beatꝰ dici nõ potit. Plerosq̃ꝫ
eni ꝓbissimos viros vidimꝰ isaniã deuenir̃
⁊ ꝑ ꝯñs nõ fuisse vere felices. Propterea il/
le tubicẽ Paulus clamabat. Nõ habemꝰ hic
manentẽ ciuitatẽ: sꝫ futura inqramꝰ. Uñ Bo
etiꝰ ꝑ̊ de cõso. ait. Quid me felicẽ totiẽs iacta
stis amici. Qui cecidit stabili nõ erat ille gra
du. Et Boetiꝰ idẽ. 2. de cõso. tribus ꝑncipali
bus rõnibus ꝓbat in hoc mũdo hoiem felicẽ
esse nõ posse. Primo rõne defectus: dicẽs
Quis ẽ tã cõposite felicitatis: vt nõ in aliq̃ ꝑ/
te sui status q̃litate rixet̃. Nã diues se felicem
eẽ nõ putat: qꝛ filios nõ habꝫ. Alij filios ⁊ fa/
miliã optimã hñt: sed diuitijs caret. Quidam
lamentant̃ đ socru: qdã đ nouerca: qdã đ ma
rito celotipo: qdaꝫ de infirmitate ⁊c̃. Uñ Isa.
24. Formido inqt fouea ⁊ laqueus sup te: qui
habitator es terre. Dic đ pulicibꝰ muscis ver
mibus ⁊c̃. Inde Iacobonꝰ ita vulgarit̃ dice/
bat. O vita penosa cõtinua bataglia. con quã
ta trauaglia la vita he menata. Scđo rõne
ꝯtrietatis. Unde idẽ Boetiꝰ ibidẽ ait. Quã/
ne felicitatis dulcedo: q̃ꝫ multis amaritudibꝰ
respersa ẽ. Ecc̃. 43. Qui nauigant mare nar
rent ꝑicula eius. Nota de btõ Antonio q mũ
dũ laqueis plenũ vidit. Dix eni hodie aliqd
fit sine pcõ: ⁊ đ q̃tuor nauibꝰ vna perit. 2. cor.
xi. Periculis fluminũ: ꝑicul' latronum ⁊c̃.
Tertio rõne timorositatis. Uñ idẽ Boetius
ibidẽ. Quẽ inqt infelix felicitas vehit: aut scit
aut nescit illã eẽ mutabilẽ. Si nescit q̃ nã btã
sors eẽ põt ignorantie cecitate. Si scit vt metuat
neceẽ: q̃re cõtinuꝰ timor nõ sinit eũ eẽ feliceꝫ.
Et Isidorus de sũmo bono. Qui bona mũdi
diligit: velit vel nolit timoris pene succumbit
Exm̃ cerdonis habitãtis sub scala diuitis: qui
erat pauꝑrimꝰ ⁊ sꝑ cãtabat. ⁊ ꝓiecta ꝑ diuitem
clam pecunia mox cãtũ dimisit ⁊ cogitabat q̃li/
ter expendere posset. Cui diues. Quare inqt
ãplꝰ nõ cãtas. Da pecuniã meã qꝛ illa ẽ cã tui
doloris. cui ille. Recte ais. qꝛ ex quo illã repe/
ri vnã diem felicẽ nõ habui. qr̃ ⁊c̃. Et Gual
fredus in poetria caplo. vij. sic ait. Hoc vnũ
prescire potes ꝙ nulla potestas. Esse morosa
potest: qꝛ res fortuna secundas. Imperat esse
breues. si vis exẽpla: priores Respice fortũas
emarcuit illa prior Florida ꝓsperitas: minos
subuertit athenas. Ilion atrides: magne car/
thagini arces Scipio. sꝫ rome multi fuit alea
fati. Tẽpore versa breui. h̃ ille. Felix igit̃ qui
potuit mutare ruinã: ut ait Lucanꝰ li. ꝑ̊. qđ ꝓ
fecto hri i hac vita ñ põt. qr̃ ⁊c̃. Q̃ñ ad vltimũ
pũctũ ꝑme ꝟitatis dico ꝙ nõ est adeo ꝑua res
a deo creata: q̃ suã btitudinem nõ appetat suo
mõ. Et rõ ꝫꝫ btm̃ Tho. ut. s. ẽ. qm̃ oia q̃cũqꝫ
creata sũt a deo ipso inq̃ꝫtũ bonꝰ ẽ creata sĩ. ut
Aug. ⁊ Dionisiꝰ ⁊ cõit sci aiunt. Bonũ ãt est
obm̃ appetitꝰ ꝫꝫ cõit̃ loquẽtes. Iõ oꝫ ꝙ oia cre
ata ꝫm ipressionẽ a creatore receptã in bonuꝫ
appetẽdũ ꝫm suũ modũ inclinet̃: ita ut in rebꝰ
sit circulatio quedã: ut. s. a bono egrediẽtes in
bonũ iterũ tẽdãt. Uerũtñ ẽ ꝙ ipsa circulatio i
qbusdã creaturis ꝑfecta ẽ: in qbusdã ꝟo re/
manet iꝑfecta. Creature eni ille q̃ sic a diuina
ꝓuidentia ordinate sunt: vt ad illud bonũ a q̃
ꝓcesserũt nõ ꝑtingant: sed solũ ꝫm quandã si
militudinẽ qualẽcũqꝫ. ꝓfecto circulationẽ ꝑfe
ctã nõ hñt: vt sunt oia creata ꝑter hoies ⁊ ãge
los. Angeli ꝟo ⁊ hoies cũ sic ordinent̃ vt ad

ip̄m bonū a quo ꝓcesserūt ptingere possint p
pfectā būt circulationē. Pertingūt aūt p co/
gnitionē ⁊ amorē: ⁊ infra videbit. Quare cō
cludtur ꝙ sicut ois res nālit suū bonū appetit
ita etiā qlibet rōnalis creatura suā btitudinem
appetit. Aliarū aūt creaturarū assecutio sui bo
ni nō ꝓpē btitudo ē: sȝ ꝯm quandā similitudinē
vt pȝ. Sed quō hoc verū ē pr Amb. qm̄ pauci
saluant: tū q: verā btitudinē nō intelligunt: ⁊
iō illā nō appetūt: q: appetitus fert in bonum
cognitū. tū q: verā btitudinē peccādo spnunt
Vn̄ Aug. pcm̄ diffiniens ait: ꝙ pcm̄ nil aliud
ē q̄ȝ spreto icōmutabili bono rebus cōmutabi
libus adherere. Cara aia mea hoc nō ē q: de/
cipiant ⁊ nō intelligant verā btitudinē: vn̄ in
vl'i illā sciūt: sed in particulari ignorant: quia
ignorare volūt. Nolūt eni intelligere vt bene
agant. Audi Augu. Illis oio ignosci nō po/
terit: q a quo discerent copiā hn̄tes: opam nō
dederūt. De qua ignorantia satis dcm̄ ē dn̄ica
pma ⁊ feria q̄rta cinerū. Silr d' pctōrib⁹ dr ꝙ
nō decipiunt in appetendo verā btitudinē: sȝ
i h̄ q: rec cōmutabiles tanq̄ȝ veruȝ appetibile
eligunt: in illis felicitatē ponūt. Quibus Isa.
xi. c. ait. Ve q dicitis bonū malū: ⁊ malū bonū
faciūt tn̄ res cōmutabiles ad verā btitudinem
sicut instrumenta q̄daȝ. vn̄ ⁊ appetere illas lȝ:
vt illis mediantibus tanq̄ȝ instris ad veram
felicitatē pvenire possim⁹: vt dictū ē feria qn/
ta cinerū. Sed ꝯ pr Amb. Si res cōmutabi/
les licȝ appetere tanq̄ȝ q̄dam instra ad btitudi
nē ꝯsequendā: ⁊ media q̄dā: sequeret ꝙ sicut
hō nālit desiderat beatitudineȝ: ita etiā nāliter
desideret oia media: ⁊ instra q faciūt ad illum
finē. Sed ꝯn̄s ē falsū: qm̄ cū mors sit quoddā
tale mediū: vt pȝ in scis martyrib⁹: seq̄ret ꝙ
mors nālit appetibilis eēt: qd' ē oino falsum.
Preterea si oēs nālit beatitudinē desiderant
vt dicis: sequitur ꝙ nulla in tali desiderio erit
merces: q: in his q̄ a nā sūt neqȝ laus neqȝ vi
tuperiū. Itē oēs coit tenent ꝙ ex ꝓpis virib⁹
mereri vitā eternā nō possum⁹ ꝯ Pelagium
h̄ ex ꝓpis virib⁹ nālibus: vt dicis beatitudi/
nē appetim⁹: ḡ ex ꝓpis viribus illā ⁊ mereri
valem⁹: qd' ē absurdū. Aia mea bn̄ arguis tn̄
vo h̄ subtilit intellige. nō. n. necessariū ē: vt si
cut nālit desiderat finis: ita desiderent nāliter
ea q sunt ad finē. nā finē nālit desideram⁹: sed
ea q sūt ad finē nō nālit: sȝ p consiliū diligent
inq̄rimus ⁊ elicim⁹ q̄ magis ad finē illū cose/
quendū faciūt: vt pȝ. 3. ethi. Et plene notaui/
mus feria sexta dn̄ice de passione i p̄ª ꝯsidera
tione. Quod aūt dicis d' morte: dico ꝙ mors
vt p̄uat eē a nullo appetibilis ē: sed inq̄ȝtū cō/
iungit aliquo bono rōnē appetibilitatis hȝ: vt/
puta q: tollit impedimenta ad ꝯsequendā vi/
tā eternā: vel q: carere facit aliq̄ malo: qd' ꝯm
nām cuilibet odiosū ē. Carere eni malo bonū
ē: vt pȝ. 9. ethico. ⁊ p gl. Hiero. sup Hiere.
c. 20. Ob quā cām dicit Aug. li. de libero ar/
bitrio. ꝙ nullus hō pōt velle eē mis: q: misia
iplicat rōnē mali: ⁊ iō nō pōt vt bona desidera
ri. Nullo eni malo misia carere facit: imo ma
lū apponit: ⁊ iō nālit appetibilis nō ē. qd' n̄ hȝ
locū i morte ⁊ alijs silib⁹. Ad illud qd' dicis d'
merito nulli dubiū q̄ȝ nālia bona nō sufficiant
ad vitā etnā merendā. vt pȝ p aplm. i. Cori.
13. Si linguis hominū loq̄r ⁊c. ⁊ ē cōis scōꝝ
schola. iō ex hoc ꝙ appetim⁹ nālit btitudinem
nō meremur: sȝ i h̄ ē meritū in mō volendi.
q: possū eā appetere modo q̄ appetenda nō ē.
Mod⁹ aūt q̄ appetenda ē: est ip̄a grā dei: grā
aūt dei nō ē ex libero arbitrio: vt pȝ feria sexta
cinerū: sed ex solo deo venit volentibus acce/
ptare. Iō ꝓpter h̄ adiunctū i tali appetitu est
rō meriti. Ex quo seq̄t ꝙ qn̄ appetit⁹ rōnalis
ē rectus: tūc meret: ⁊ qn̄ nō ē rectus demeret.
Tūc q̄dē rectus ē qn̄ ibi beatitudinē appetit:
vbi v̄a beatitudo ē: ⁊ mō quo appetenda est.
Tūc v̄o appetitus nō rect⁹ ē ⁊ pversus qn̄ ap
petit btitudinē vbi vere nō ē: aut mō q̄ nō dȝ
i. sine grā dei. In p̄ ē meritū: in 2º nō. Se/
cūdo nō seq̄t ꝙ lȝ ex nāli inclinatiōe voluntas
beat: vt i btitudinē ferat ꝯm cōem rōnē: tn̄ ꝙ
ip̄a i hāc vel illā beatitudinē ferat nō est ex in
clinatione nāe: sȝ p rōnis discretionē: q̄ adiue
nit in hoc vel illo summū bonū hois constare. ⁊
ideo qn̄ aliqs actualit btitudinē appetit: ꝯiun/
gunt ibi duo appetitus. s. appetit⁹ nālis ⁊ ap
petit⁹ rōnalis. Ex pte appetitus nālis sp est re
ctitudo. ⁊ nūq̄ȝ decipit: ⁊ nec gētiles nec aliqs
decipit i appetendo beatitudinē. qn̄ qlibȝ ꝯm
quandā rōnē cōem btitudinē appetit. Sed ex
pte appetitus rōnalis q rōnē seq̄t aliqn̄ est er/
ror: ⁊ aliqn̄ nō: tūc ē error. s. qn̄ ibi btitudineȝ
appetit vbi nō ē: vel vbi ē: sȝ tn̄ mō q̄ nō dȝ: q
ē grā dei. Sȝ nō ē error qn̄ ē p oppositū: sicut
in pcedenti corrolario dcm̄ ē. Tertio seq̄tur
ꝙ ideo in appetitu rōnali ad verā btitudinem
appetendā ponit grā dei: q: ex puris viribus

nõ ē sufficiēs: ⁊ iõ ex munē dei ħ accipit. De
ħ q̃re ad ꝓpositū feria sexta cinex͂ i ħa ↄclone
in fine ⁊ in ħa ↄsideratione. Q̃tum ad ħaꝫ
veritatem alia septem puncta ↄsideranda sūt.
Primus pūctus est. vtrū btitudo ↄsistat in
actibꝰ volūtatis vl' itellectus. Scḋs ē. vtruꝫ
ↄsistat in actibus intellectꝰ practici vl' speculatī
ui. Tertiꝰ ē. vtrū locus empyrei faciat ad ve
rā btitudinē. Quartus ē. vtrū bti deū vide
ant p eēntiā. Quītus ē. vtrū ex puris nālibꝰ
dina eēntia possit videri. Sextus ē. vtrum i
eēntia sci simul oīa videant. i. vno actu. Se
ptimus ⁊ vltimꝰ ē. vtrū i hac vita dina eēntia
videri possit. Q̃tū ad p̄mū dico ꝙ nullꝰ actꝰ
volūtatis aut intelectus ↄcurrit ad btitudinē
verā: nisi ꝓut ↄiungit vltimo fini q ē deꝰ. Et
cum ipsa voluntas non possit vltimo fini ↄiū/
gi: ⁊ in illo q̄etari: nisi ipsa moueaꝛ a fine ipso
primo cognito: q2 inuisa diligere possumꝰ in/
cognita nequaq̃ꝫ: necesse ē vt ⁊ actus intelle/
ctus cōcurrat ad talem q̄etationem. Ex quo se
quitur ꝙ ipsa beatitudo siue ipsa fruitio dei nō
ē ens per se vnū: sed ē q̄d includens dilectio
nē ⁊ cognitionē. Et hoc colligiꝛ ex s̄nia Aug.
x. de trini. Fruimur inq̄t bonis cognitis in q
bus volūtas p se delectata congescit. Vbi va
ↄclō accipiꝛ ꝙ fruitio p̄mo ⁊ iniciatiue est in i/
tellectu: sed cōpletiue est in voluntate. Vn̄ be
atus Tho. ad hanc questionē r̄ndens in fine
notandi sui dicit sic. Vltimus finis hoīs est i
actu intellectus: ⁊ ita beatitudo que est vltimꝰ
finis hoīs in intellectu consistit. tn̄ id qḋ est ex
p̄te voluntatis: quod est quietatio ipsius i finē
quod potest dici delectatio ē q̄si formalis con/
plens rationē beatitudinis: sicut sup̄ueniens
visioni in substantia beatitudinis consistit vt
sic voluntati attribuaꝛ: ⁊ p̄ma btitudo ad fineꝫ
ħm ꝙ assecutionē finis appetit: ⁊ vltima etiā
btitudo ħm qḋ in fine iam assecuto q̄etaꝛ. Ve/
rū est q̄ꝑ ipsa vltima eius dicta aggrauāt dif/
ficultatē quibusdā: sed sinamus ad p̄ns. Dn̄s
Egidius in p̄ s̄niarum. di. i. dicit sic. Frui aūt
dicit actū quo attingiꝛ finis separatus p̄us nō
btus: ⁊ sic fruitio ē actus intellectꝰ: q2 p itelle
ctum p̄us attingiꝛ obiectū beatificū. Aut dicī
actū p quē attingiꝛ finis iā btus. ⁊ sic ē actus
volūtatis. ħ ille. Teneas ḡ tu ꝙ initiatiue frui
tio ē ex p̄te intellectꝰ. Cōpletiue vo ex p̄te vo
lūtatis q̄m ea que sūt p̄ora cognitiōe sūt poste/
riora pfectione. ex. i2° methaphice. Ista ēt po

nit Petrꝰ de aquila ordinis minoꝝ. Cōis tn̄
opinio ponit totalē rōnē btitudinis i itellectu
cōstare: ſꝫ tanq̃ꝫ in aliquo sup̄ueniente ⁊ deco
rāte cōstare in volūtate. Hoc insequiꝛ beatus
Tho. vt. s̄. ⁊ phus in 4° ethi. dicens ꝙ felici/
tas i speculatiōe ↄsistit. Et Jo. xvij. Hec est
vita eṫna vt te cognoscāt veꝝ deū: ⁊ quē misi
sti iesū x̄pm. Sꝫ q sequūꝛ doctrinā minoꝝ di/
cūt sic̄ dictū ē i p̄ncipio. q̄r ⁊c̄. De hoc notauī
aliq̄ sup̄ feria q̄rta ħe dn̄ice in p̄ma ↄclone pri/
me ↄsideratiōis. q̄r ⁊c̄. Q̃tū ad ħm dico ꝙ lꝫ
ħ multa ↄsiderāda cēnt: tn̄ ad p̄ns dico ꝙ btūs
Tho. vt. s̄. dicit ꝙ ↄsistit i actu potius specula
tiuo q̄ꝫ practico. ⁊ nisi q2 cerno mā̄ꝫ pliraꝫ esse
posuisse opiniōes diuersas: ſꝫ nūc ita leuit' trās
eamꝰ. Q̃tū ad tertiū punctū tria vidēda sunt.
Prio quot sunt celi. Scḋo vnde sumiꝛ funda
mētū q̄t sūt plures celi. Tertio ē r̄nsio ad quesi
tū. Quantum ad p̄mū r̄ndeo ꝙ gnālit' ħm di/
uersū modū accipiēdi celū quadruplex est. vꝫ.
Celū māle. celū sp̄uale. celū celeste. ⁊ celū ifer/
nale. Celū māle triplex est. s. Celū empyreuꝫ
sydereū ⁊ aereū. P° ē celū empyreū, Geñ.
p̄. In p̄ncipio creauit deus celū ⁊ terrā. ⁊ Ra
banus de celo ēpyreo exponit: ꝙ celū ħm dn̄ꝫ
Bo. in. 2. di. 2. tres hꝫ ↄditiōes. s. luciditatē
⁊ vniformitatē. 2° imobilitatē. 3° quandaꝫ
sp̄ālē dignitatē. Prio hꝫ luciditatē ⁊ vni/
formitatē q2 ē totū lucidū ⁊ vniforme: nō hn̄s
ab alio corpore luciditatē· cū sit de se lucidissi/
mū. Sol eni lꝫ multis corp̄ibꝰ luciditatē red/
dat: vt lune ⁊ alijs. tn̄ cū sit iferior empyreo ce
lo n̄ pōt vltra suas vires agē. Vn̄ sic ignis cū
p̄uenerit ad orizan: ē stat: nec vltra ꝓgrediꝛ:
⁊ sil'r ħra cū p̄uenerit ad centrū: ita radij sol' eē
firmamentū nō ꝓgrediunꝛ: q2 ē lucerna huiꝰ
visibil' orbis. Qḋ q̄dē celū dicit Damascenꝰ
li. p̄. c. i9. ꝙ creatū fuit sine stellis ⁊ sp̄iforme.
Hoc tn̄ itellige q sic̄ celum decoraꝛ astris: ita
empyreā scīs angel'. iuxta illud. Vbi eras cuꝫ
me laudarēt astra ⁊ iubilarēt oēs filij dei. 2ª
cōditio ē imobilitas: q2 imobil' ē eiꝰ nā. vn̄ sic̄
fluētia dei mouet firmamentū. ita q̄etat celum
empyreū. vn̄ q̄ꝫuis p̄ motori magꝭ appropin/
quet: n̄ tn̄ ħ vt m torꝫ ſꝫ vt stabiliēs ē. 3ª con
ditio ē q̄dā sp̄āl' dignitas. q̄m locꝰ ē scōꝝ oīuꝫ
⁊ sedes magni dei. ob q̄ꝫ cām valde creatori
suo ul'is ē in cēndo· q sūme stabil' ⁊ imutabil'
ē: alia aūt corp̄a deo i cāndo assil'anꝛ: q2 sꝑ ex
coꝝ ifluētia aliq̄d gnāꝛ ⁊ corrumpiꝛ. Ex q̄ seq

378

tur q celū empyreū nō hʒ influentiā aliquā in istis iferiorib⁹: lʒ sit pfectissimū ⁊ nobilissimuʒ corpoꝝ supcelestiū. Et rō est vt dicit pdict⁹ doc torq: celū empyreū solū pp pfectionē vniuersi vt cēt btōꝝ locus creatū est. Nec est ad obsequū hōis in pnti: sed in futuꝝ ipperuū. ⁊ iō recte de us ipm stabile: lucidū ⁊ amenissimū creauit: q: ꝯuenit statui ⁊ qeti btōꝝ. Hec oia de intentiōe pfati doc. quare ⁊c. 2m celū dr firmamentū. Gen. p. Fiant luminaria in firmamento celi De quo magister sen. i 2°. dis. 14. duas opini ones pnnit. Vna opinio dicit q illō firmamē tum est celum stellatum: in quo sydera fixa sūt. cui supposite sunt aque que sunt in aere vel in terra: ⁊ suprapposite sūt alie aq. ps. Qui tegis a quis supiora ei⁹. Et dicit Beda q h firmamē tum factum est ex aqs: ⁊ est de nā aque. nō qui dē fm suā fluxibilitatē ⁊ ponderositatē: lʒ fʒ su am ꝯgelatōeʒ ⁊ soliditatē: sicut dicē solem⁹ q lō ga ꝯgellatiōe aque cristall⁹ efficit. Aug. aūt est alteri⁹ opi.: vt pʒ 2° sup Gen. ad lrām. Et di cit q hoc celū est de natura ignis: de quo dicit omnia luminaria facta esse. vt expresse ostendit magister in lrā: quā lege. Et querens aliam. q stionē. s. vtꝝ hoc firmamentū moueatur vl' stet Et ꝯcludit magr q nō dr firmamentum eo q stet: sed propter firmitatem: q: firmum est non labile. vel q: in ipso prefixus est terminus aqua rum quem transgredi nō possunt. Et siqs etiā dicere vellet q etiā staret: dicit magister q nihil impedit celū stare: ⁊ sydera in eo fixa moueri: ⁊ circuire: h in snia mgr. Vt autē sciās qd te in hac parte oportet tenere animaduerte q opi: phoꝝ: vt in li. de celo ⁊ mundo. ē q vltra qt tuor elementa est quinta essentia. ⁊ qntum cor pus simplex: quod ē ingenerabile ⁊ incorru ptibile ab omni ꝯrietate ⁊ transmutabili mu tatione remotuʒ: ⁊ p ꝯns est alterius nature a quattuor element. Et rō: q: elementa sunt ad inuicē transmutabilia: ⁊ habēt diuersos ⁊ op positos motus nāles: mouet aūt firmamentū orbiculariter: ⁊ sic non mouent ipsa. Sācti autē dicūt q est de natura ignis: aut ipm elementū ignis: cū de natura ignis nullibi sacra habeat auctoritas. Bona. di. 14. in. 2. q. 2. ar. i. ꝯcor dat oēs. Et ait q Aug. ⁊ alij dicētes firmamē tū de natura ignis esse: ignē a natura lucis de nominant. Et q: natura lucis tam in elemēto ignis qʒ in corpore quinto qd dr firmamentū reperitur: ideo aiunt illud de natura ignis eē

non qdem q habeant vnā ⁊ eandē specificaʒ formā: sed q: nām lucis participat fm quādaʒ analogiā: siue fm magis pfectū ⁊ minus pfe ctum. Phi aūt nām ignis a caliditate accipi unt. ⁊ cū ignis ꝯrietatē habeat ⁊ firmamētuʒ a ꝯrietate sit alienū. iō nō est de natura ignis: sed alterius nature. Et dicit idē doctor q tale firmamentū ppter cōuenientiā maximā quaʒ habet cū igne in natura lucis nō erit incōueni ens q dicat ignis. Vn sic nomē aq intelligē celū crystallinū ppter ꝯuenientiā aq ꝯgelate nō tn̄ ē d nā aq. Ita noīe ignis pōt itelligi fir mamentū ppt maximā ꝯueniētiā quā hʒ cū nā luc q repit i igne ⁊ firmamēto. vtrūqʒ. n. illoꝝ est formal'r lucidū. Et ita appet q est ppriē qn tum corpus qd nō est aliq° ex qtuor element. Nec valet si dicat qtuor sunt qlitates pme. g qtuor corpoꝝ pma: qm̄ veꝝ est q qtuor sunt qlitates pme actiue ⁊ passiue fm ꝯrietatem: nō aut simpl'r. quare opinio phorum magis vera Collegi ista breui⁹ qʒ potui: ⁊ sic hēs scdʒ celū 3m celū māle dr aereum. Luc. 18. Volucres celi comederūt illud: sed de h infra hic videbit. Et sic pʒ primū membꝝ diuisionis. Accipe scdm membꝝ. ⁊ dixim⁹ aliqd dici spūale celū. Et h sil'r triplex est. s. sci angeli ⁊ oēs aie btē. 2° oēs apl'i. 3° scriptura scta. P° angeli ⁊ anie btē. ps. Dns i celo sedes ei⁹. ⁊ Sap. Aia iusti sedes ē sapie. 2° apl'i. ps. Celi enar. g: d. 3° sacra scriptura. Isa. 24. Celū vt liber plicabit 3m celum dr celeste. ⁊ est triplex. s. deus pat ps. A sūmo celo egressio ei⁹. Et de⁹ filius. ps Celū celi. Itē ⁊ hūanitas xpi. Isa. 66. Celuʒ mihi sedes ē. 3m celū dr infernale. ⁊ ē similit triplex. s. supbia siue iactātia supboꝝ. Isa. 14. Ascendā i celū ⁊ ero glis altissimo. Item scia hereticoꝝ. ps. Posuerūt in celū os suū. Itē ⁊ malicia pharisoꝝ. Job. i. Ignis de celo ce cidit sup eos ⁊c. O ēs isti nūc nūerati celi dicūt fm qndā silitudinē ⁊ methaphorice. Et iō oi bus omissis d nūero celoꝝ māliū videndū est vt patebit in sequēti puncto. Qtū ad fm pū ctū est notādū: vt ponit btūs Tho i. i. pte. q. 67. arti. 4. q circa numeꝝ celoꝝ int Basiliū ⁊ Criso. fuit nō pua diuersitas. Criso. enim vnū tm̄ celū ponit. Et qd pl'alit i scripta dr. ce li celoꝝ: h ē pp lingue hebree ppetatē. In q cōsuetū ē vt celū pl'alit significet. sic ⁊ i lingua latina mlta habēt noia q carēt singl'ari vt Ve netie Pise Sene ⁊c. Basili⁹ aūt ⁊ Damasce

nus ⁊ cōiter oēs plures ēē celos affirmāt. Sꝫ
btūs Tho. eos cōcordat dicēs ꝙ Crisoꝰ celuꝫ
noīat totū corpꝰ qđ ē suꝑ terrā ⁊ aquā ob quā
cām aues q̄ ꝑ aerē volāt volucres celi dicūtur
Et qꝛ in h̄ corꝑe plures sūt distictiōes. iō plēs
celos alij ponūt ꝓꝑ qđ diligēter ꝯsidera ꝙ ce/
lū tripl'r accipit i scriptura. s. celū ƀꝫ nāꝫ: celum
ƀꝫ ꝑticipatōꝫ: ⁊ celū ƀm methaphorā. celū ƀm
nāꝫ ē aliqđ corpꝰ sublime ⁊ luiosū actu vel po
tētia ⁊ incorruptibile ꝑ nām. Et hꝰ tres sūt spe/
cies. Primū ē total'r lucidū. qđ empyreū ve/
teres nr̄i vocāt. Scđm ē total'r diaphanū: qđ
dicūr celū aqueū vl' cristallinū. Tertiū ꝑti dia/
phanū: ⁊ ꝑtim lucidū actu ⁊ h̄ siderū celū dr̄. ⁊
diuidit in nouē speras stellaꝝ. ⁊ septē speras
planetaꝝ. ⁊ de qbꝰ nihil ad p̄ns. Scđm celum
dr̄ ꝑ ꝑticipatōꝫ. s. alicꝰ ꝓꝑetatis corꝑis celestis. s.
ƀm sublimitatē siue altitudinē ⁊ luiositatem
actu vl' potētia. ⁊ sic totū illud spaciū qđ est ab
aqs vsqꝫ ad orbē lune. Damascenꝰ ponit vnū
celū noīans illđ aerū. ⁊ sic ƀꝫ eū tres sūt celi. s.
sidereū: aereū: ⁊ ēpyreū. Sꝫ qꝛ illđ spaciū duo
ꝯtinet elemēta. s. ignē ⁊ aerē: ⁊ in vtroqꝫ illo
rū ē suꝑior ⁊ inferior regio. Rabanꝰ h̄ in q̄tu
or celos distinxit. Suꝑiorē ignis regionē celū
igneū: ⁊ inferiorē celū olympū noīans ab alti
tudine cuiusdā montis q vocat olympꝰ: vt ēt
Seruiꝰ exponit qđ sit olympꝰ. Suꝑiorē vero
aeris regionē celū ethereū ꝓꝑ inflāmatōꝫ noīa
uit. Inferiorē v̄o regionē celū aerū dixit. q̄re
istos q̄tuor cū tribꝰ p̄cedētibꝰ sūt iūgētes septē
in vniuerso cōnūerabimꝰ celos. Tertiū celum
dr̄ methaphoricū: de q̄ dcm̄ ē in p̄cedēti pūcto
⁊ hec sufficiāt q̄ꝫtū ad ƀm pūctū. Q̄tū ad ter/
tiū qđ fuit tertiū p̄ncipale: dico ꝙ celū ēpyreū
nō facit ad essentiā btitudis: sꝫ ad ꝯgruētiam
vide in h̄ ƀm oē in pᵃ ꝯclone ꝑ ꝯsideratiōis i
3ᵃ v̄itate in fine. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad q̄rtū pūctū
dico ꝙ qdā sic dixerūt ꝙ vnūqđqꝫ cog̊scibile ē
cog̊scibile ƀm qđ ē in actu. ⁊ cū deꝰ sit actꝰ purꝰ
ab oī ꝑmixtione alienꝰ inq̄ꝫtū in se ē maxime
cognoscibilis. Sꝫ qđ ē maxime cognoscibile
in se ab aliq̊ cog̊sci nō poterit infra se ꝓꝑ exces
sū intelligibilis ad intellectū. exᵐ de sole respe
ctu visus q ꝓꝑ excessū lucis a vespilione vide
ri nō pōt. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cōcludūt ꝙ deꝰ ꝓꝑ ciꝰ lucem
inaccessibilē ab intellectu creato ꝑ eēntiā suaꝫ
minime videri pt̄. Sꝫ h̄ valde absurdū dicimꝰ
nā cuꝫ ꝑfecta hoīs btitudo in ꝑfectissima eius
oꝑatōe ꝯsistat: ꝑfectissima aūt eiꝰ oꝑatio ē itel/
ligere: seqt ꝙ si ꝑ eēntiam deū videre nō possit
ꝙ nūq̄ꝫ erit ꝑfecte btūs. aut si ꝑ aliquā spēꝫ vi
deat cū illa sit creata. seqt ꝙ btitudo erit ex bo/
no creato. ⁊ ꝑ ꝯn̄s in alio q̄ꝫ in deo v̄a btitu/
do ꝯsistet. qđ est absurdū dicē cū ipsa sit vltia
creature rōnalis ꝑfectio. vnūqđqꝫ. n. ꝑfectuꝫ
tūc ē qn̄ suo iūgit p̄nᵒ: ⁊ ei tāq̄ꝫ suo vltio iūgit
fini qđ eē nō posset si deꝰ oīo ꝑ eēntiā videri n̄
posset. q̄re ꝯcludit btūs Tho. in. 4. di. 49. lꝫ
ēt de hac mā in p̊ ꝑte. q. 12. arti. p̊. aliq̄lē faciat
mentōꝫ. ꝙ nec̄e ē deū ꝑ eēntiā ab itellectu cre
ato videri nō qdē ꝑ qdditates abstractas a re/
bus vt dixert Alpharabiꝰ ⁊ Auēpacē: volen
tes ꝙ ꝑ abstractōꝫ hꝰ vl' illiꝰ qdditatis ab hac ⁊
ab illa re: ⁊ sic de alijs ⁊ tādē cū n̄ sit ꝓcessus i
i nfinitū ꝑueniet ad sūmā abstractōꝫ qdditatis
cuiuscūqꝫ itelligibilis. ⁊ tūc itelligemꝰ qddita/
tē subē sepate. Sil'r nec ꝑ aliquā ip̄ssiōni ꝺere
lictā a suba sepata i intellectu nostro: vt posuit
Auicēna in sua methaphica dicēs ꝙ subē se/
pate intelligūt a nobis ꝑ intētionē suaꝝ qddi
tatū: que sūt qdā ipsaꝝ silitudines non ab eis
abstracte: qꝛ imāles sūt: sꝫ in nobis ab ipsis i/
p̄resse. nō. n. ꝓmu stare pōt. qꝛ tūc deꝰ ꝑ genus
cognitōis remotissimū cognosceret: ⁊ nō per
aliqd sibi ꝓꝑū: qđ ē cognoscere ꝑ effectū: ⁊ vt
in speculo. Nec ēt 2ᵒ mō: qꝛ tunc in aliq̊ creato
eēt v̄a hoīs btitudo: vt ōnsū est. q̄re oꝫ ꝙ sine
aliq̊ rep̄ntante: sꝫ ꝑ eēntiā ꝓꝑiā deꝰ beatifice
videat. Sꝫ dices pr̄ Amb. tu tuas facis rōes
Sꝫ r̄nde paululū dcis scōꝝ ⁊ qbusdā rōibꝰ fa
ciā. dic vt placꝫ. audi p̊ Criso. suꝑ illđ Jo. p̊.
Deū nēo vidit vnq̄ꝫ. deū igt nēo vnq̄ꝫ vidit:
nec ip̄e ēt celestes eēntie ipsa dico cherubi ⁊ se
raphin deū vnq̄ꝫ videre poterūt. ḡa fortiori:
nec hoīes. Preterea Dionysiꝰ i p̊. c. đ dinis
noībꝰ de deo inqt. Neqꝫ sensus ē: nꝫ fantasia:
neqꝫ opīo: neqꝫ rō: neqꝫ scia. ḡ nullo mō visi/
bilis ē a nobis. Itē arguit idē sic ibidē. Co/
gnitio nō ē nisi existētiū oē aūt exn̄s finitū est
cū sit in aliquo gn̄e determinatū. Deꝰ aūt est i
finitus ⁊ nō exn̄s: sꝫ suꝑ oīa existētia. ergo nec
cognoscibilis: sꝫ suꝑ oīa cognoscibilia ⁊ super
oēm cognitionē. Itē idē in ep̄l'a ad Gayum
monacū ait. ꝙ supposite dei tenebre q̄s habū/
dantiā lucis appellat cooꝑiūt oī lui ⁊ abscō/
dūt omni cognitioni. Et siqs intellexerit se vi
disse deum: nō ipsū: sꝫ aliquid coꝝ que sūt ciꝰ
vidit ergo ⁊c̄. Itē Paulus dixit ꝙ habitat lu
cem inaccessibilē quā nūq̄ꝫ quis hoīum vidit.

379

Preterea arguitᷣ rōe sic. Ex intellectu ⁊ re intellecta fit vnū: vt p3 3° ꝺ aia. S3 ex diua eēntia ⁊ intellectu nr̄o nō pōt fieri vnū. q2 maxie distāt. ğ ⁊c̄. Item infinitū inq̄ztū infinitū est ignotū. 3° phisicoꝝ. s3 deꝰ est infinitꝰ. ğ iq̄ztu3 infinitꝰ est ignotus. Item oē qꝺ recipitᷣ: recipitur s3 modū recipiētis. 3° de aia. Ergo deꝰ finite ⁊ nō infinite cognoscetᷣ. Itē qꝺ videtᷣ p aliqꝺ mediū nō videtᷣ per eēntiam: s3 deus in patria videtᷣ per mediū: q2 per lumē glīe. ergo nō p essentiā. Item qꝺ videtᷣ per essentiā cognoscitur quo ad suū qꝺ quid est: s3 hoc ē impossibile intellectui creato. p3 per Dionysiu3 Damascenū ⁊ alios: qui dicūt q deꝰ non cognoscitᷣ qd est: s3 quid nō ē. ergo ⁊c̄. Itē plꝰ distat deꝰ ab intellectu nr̄o q̄3 intelligibile a sensu: s3 sensus nullo mō pōt videre creaturā spūalem ergo nec intellectꝰ nr̄ diuinā essentiā. Ista sufficiant. rn̄de pater si placet. Subtiliter pfecto aia mea arguis. Ego tn̄ vt meis dictis credas rectius loquar. nō meis: imo determinationi oiu3 sanctoꝝ: habeo etiā auctoritates ⁊ rōnes Audi p aplm pma Cor. 13. Videmꝰ nunc per speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciē: sed hoc est videre per essentiā. Item Jo. 3. Cum apparauerit inquit fil̄es ei erimꝰ: ⁊ videbimꝰ eu3 sicuti est. ergo per essentiā. Et alie plures sūt auctoritates. ⁊ vnā facio rōnē. Nō ē equū sanctorū desiderium frustrari. s3 ipsi dei facie3 videre desiderant. Exo. 33. Ostende mihi temetipsū ait Moyses ad dn̄m. ⁊ ppha Ostende nobis faciē tuā ⁊ salui erimus ⁊c̄. Ergo cōclusio nostra vᵃ. pater Amb. nō curo de rōnibꝰ tuis: s3 ad meas queso rn̄de. faciā anima. Vbi nō vt colligitᷣ ab Augustino liᵒ de vidēdo deū q oēs auctoritates q̄ deū inuisibilem. dicūt per eēntiā tripliciter intelligi pn̄t. Vno modo vt excludatᷣ visio corporalis: qua vnq̄3 deu3 quis videbit aut vidit. Alio mō vt excludatur visio dei per essentiā his qui in hac mortali carne viuūt. Alio mō vt excludatᷣ noticia ⁊ visio cōprehensiōis: que intellectui creato ē impossibilis vt pat3 sabbato quarte dn̄ice quō vt plurimū exponūtur oēs auctoritates. Ad rōnes aūt tuas dico. Ad pmā q in visiōe qua deꝰ videtᷣ per essentiā nō opportet q intellectꝰ noster ⁊ diua essentia fiant vnū simpliciter: s3 solū quantū pertinet ad actum intelligendi. Et licet diua essentia ⁊ intellectꝰ maxime distent secundū essentiā: tn̄ q2 ipsa est purus actꝰ ⁊ maxime intelligibilis: nō incōuenit q ipsa sit quasi formā intellectꝰ creati. Vnaqueq3 eni res est intelligibilis secundū illud qꝺ est in actu: ⁊ nō secūdū illud quod est in potentia. vt p3. 9. methaphisice. Et hec est rō ostensiua huius. qm̄ omnē spēm intelligibilē opportet a mā ⁊ omnibus conditionibꝰ abstrahere. vt p3. 3° ꝺ aia Cum aūt essentia diuina sit purissimꝰ actus vt dictum est: poterit esse forma qua intellectꝰ intelligit: ⁊ hec erit visio beatificans. quare ⁊c̄.

Ad alia3 dicitᷣ vno modo q infinitum s̄m quantitatē est ignotum. ⁊ de hoc loquitᷣ ph̄us non aūt de infinito vtutis. Et si dicitᷣ quōcūq3 accipiatur: finiti ad infinitū nulla est pportio. Dico q si pportio accipiatᷣ p habitudine vnius quātitatis ad alteram secūdū q duplu3 triplum ⁊ equale sunt spēs pportionis: tunc pposito illa habet veritatē. Sed si pportio p qualibet habitudine inter aliqua existente accipiatur: sicut pprie extenditur nomē pportionis. sicut dicimus materiā esse debere pportionatā forme. idest habere debitā habitudinem ad formā: tunc nihil incōuenit finitum esse pportionatū infinito: quō creatura pportionatur deo. i. habitudinē habet ad deū: sicut effectus ad causam: aut potentia ad actū. ⁊ sic intellectus noster est pportionatus ad videndum deū per essentiā. Ad aliam dico q nō opportet q aliquid recipiatᷣ s̄m omnē modū recipientis: s3 s̄m quē recipiens est capax vel disponitur ad capacitatē: sicut est in proposito.

Ad alteram rōne3 dico q mediū est triplex videndi aliquid. s. mediū sub quo. mediū quo ⁊ mediū in quo. Mediū sub quo ē quoddā generale lumē nō determinans visū ad aliqꝺ spāle obiectū. Et sic cū visio sit duplex. s. mālis ⁊ spiritualᷣ. mediū erit duplex. s. materiale ⁊ spūale. Materiale ē lumē de q̄ Aristoteles. 2° de aia. Lumē potentia colores facit actu colores. i. actu visibiles. Spūale ē lumē intellectus agētis. de quo ph̄s 3° de aia dicit q aliꝰ ē intellectꝰ qui dr̄ oia facere. ⁊ hic est intellectus agens. aliꝰ oia fieri. ⁊ hic est intellectꝰ possibilᷣ.

Secūdū mediū dicitᷣ quo ⁊ hoc mō spēs intelligibilis ē mediū intelligēdi. vt p3 3° de aia ⁊ in liᵒ de sensu ⁊ sensato. Tertiū mediū est in quo. sicut speculū est mediū videndi figurā meā. ⁊ videndo imaginē ducimur in noticia3 imaginati: quō effectus ducūt in cognitionem sue cause. Ex quibꝰ patet q diuina essentia nō

visibilis per spēm aliquā sui: cum ipsa sit ma/
xime abstracta. nec spēs talis posset repiri suf
ficiēs cū creatū qd esset. Itē nec tertio mō: qꝛ
per spēs relucentes in dīna eēntia nō ducitur
intellectus in noticiā eiꝰ pfectam: sꝫ cōfusā qđ
nō requirit ad perfectā visionē. Relinqtur ḡ
ꝙ solū hoc erit pmo mō. qꝛ lumē glorie eleua
bit intellectū ad dispōnē talis visiōis. quō itel
ligit illud Io. Videbimꝰ eū sicuti est. i. inq̄ztū
erit possibile ꝛ debituꝫ visioni beatifice. Ex q̄
pꝫ ꝙ si res visibilis mālis videt mediāte me/
dio spēi. hoc ē qꝛ ꝓpter eiꝰ mālitatē nō pōt sen
sui cōiūgi qui spūaliter recepit rē visibilē. deꝰ
aūt cū sit imālis. poterit per eēntiā suā intelle/
ctui creato cōiūgi. ꝛ hec visio dr imediata: quā
Paulus facie ad faciē vocat. Etsi lumē glie
cōcurrat hoc ꝓprie nō ē tāq̄ꝫ mediū ꝙ regrat
inter visū ꝛ rē visam. sꝫ tāq̄ꝫ cōferēs ꝟtutem
vidēti ꝛ intelligenti. Ad aliud dico ꝙ sic ele/
uat per lumē glie. ita cognoscit qd est. Aliter
dr ꝙ illa ꝓpō hꝫ ꝟitatē qn̄ id qđ videt p eēn/
tiam videt ꝺm oēm modū cogniti: sꝫ nō ē: sed
sufficit tm̄ quantū expedit ad btitudinem. Ad
vltimū negat silitudo. Aliter dr ꝙ duplex est
distantia vna ꝺm cōuenientiā in nā: ꝛ hoc mō
magis distat deꝰ ab intellectu creato q̄ꝫ intelli/
gibile creatū a sensu. Alio mō ꝺm ꝓportionē
ꝛ btitudinē: ꝛ tūc ecōuerso: qꝛ sensus nō ē ꝓ/
portionatꝰ ad cognoscēdū qđcūq̄ꝫ imāle: qđ tm̄
cōuenit intellectui. q̄re ꝛc̄. Amore dei ista suf/
ficiāt. defatigor. n. nō parꝫ aīa cara. Contētor
inqt: sꝫ alia ꝓsequere. Q̄rtū ad qntū pūctum
dico ꝺꝫ btm̄ Tho. i. 4. di. 49. lꝫ aliter rn̄deat i
pª pte. q. 12. ar. 4. ꝙ nullꝰ intellectus creatꝰ pōt
videre aut intelligē deū ex suis puris nālibꝰ ꝺꝫ
eēntiā suaꝫ. Et rō ē. qm̄ p nālia dona pueniri
nō pōt ad id qđ in pmiū beatificū dat: sꝫ visio
dei p essentiā dat in premiū btificū. ḡ ad ipsam
pueniri nō pōt p nālia dona: ꝯn̄a nota cū ma
iori. minor pꝫ. Io. 17. Hec est vita eterna vt
cognoscāt te ꝛ quē misisti Iesū xp̄m. ꝛ Io. 14
Si qs diligit me: diliget a pr̄e meo: ꝛ ego ma
nifestabo ei meipsū ḡ ꝛc̄. Itē nā cū grā fortior
est q̄ꝫ nā solū: sꝫ sci in limbo exn̄tes q̄ꝫuis gra
tiā haberēt deū tm̄ nō videbāt per eēntiā. vt pꝫ
Iob. 5. c. Quale gaudiū ē mihi qui i tenebrꝭ
sedeo ꝛ lumē celi nō video. ḡ a fortiori: nec ex
puris nālibus deū quis videre pōt ꝺm eēntiā
Sꝫ si dicis ista ipossibilitas est ne ex parte dei:
aut ex parte intellectus creati. Dicit predictus

doctor ꝙ h̄ ipedimētū n̄ est ex defectu diuine es
sentie: q̄si ipsa nō sit de se intelligibilis in actu
sed est ex pte intellectus creati: cuiꝰ facultas de
tminata est ad ens creatū. Nec valet si dicat:
ꝙ ibi est pn̄s diuia essentia ꝛ intellectꝰ: qꝛ lꝫ ip
sa sit pn̄s: tm̄ nō sic ē pn̄s vt sit tanq̄ꝫ forma in/
telligibilis cuilibꝫ itellectui: sꝫ tm̄ itellectui suf
ficient disposito: qđ no pōt fieri p vires nāles
qm̄ diuina claritas. s. essentie diuine oēm pfe
ctionē ꝛ vim creatā excedit: ꝛ p ꝯn̄s regrit ꝙ
supnālit eleuet ad deū vidēdū p eēntiā: qđ fit
p lumē glie. Nota tm̄ ꝙ alr h̄ defectꝰ in hoīe et
angelo repitur ꝺm sua nālia dona. nā in itelle
ctu angeli nō repitur aliqs defectꝰ ꝺm rōnem
sui generis: sꝫ p ꝯpationē ad intellectū qui est
ex genus suū. s. ad diuinū. nā itellectꝰ angelicꝰ
oēm pfectionē hꝫ: que regrit ad itellectū crea
tū. intellectus aūt icreatus ē̄st extra genꝰ suū:
sed intellectꝰ humanus defectū patit etiā ꝺꝫ rō
nē sui generꝭ: qꝛ in eo est lux itelligibil obum
brata. ꝛ iō nō solū p ꝯpationē ad excellentiaꝫ:
diue essentie: sed ēt p defectū soi lumis ad deū
videndū p eēntiā ex puris naturalibꝰ suis pue
nire nō pot. Et si dicis nunqd est angelo ꝯnā
le vt itelligat deū p silitudinē eiꝰ in ipso ange
lo refulgentē. Dico ꝙ sic. Vn̄ Dionyꝛ. 4. de
di. no. sic ait. Angelus est speculū pure claris
simum suscipiens totā si fas est dicere pulchri
tudinē dei. h̄ ille. Sꝫ tm̄ cognoscere deū p ali/
quā silitudinē creatā nō est cognoscere deū p
essentiā: cū nulla similitudo creata sit ad h̄ suf
ficiēs: q̄re ꝛc̄. Et ista sufficiant q̄ꝫtū ad istū pū
ctuꝫ. Q̄rtum ad sextū pun. dico pluribꝰ mo
dis dicendi ommissis ꝙ videntes deū p essen
tiā ideas ꝛ relucentia in diuina essentia vna
simul visione cernūt. Vb nōndū ꝺm. b. Th.
pte pª. q. 12. ar. 5. ꝙ iō nos nō possumꝰ sic mlt
ta intelligē. i. silr vno actu: qꝛ multa p diuer/
sas spēs itelligimꝰ: diuersāt spēbꝰ nō pōt itel
lectꝰ vnꝰ sil in actu informari ad itelligendū p
eas. sicut nec vnū corpus pōt simul diuersꝭ fi
gurari figuris. vn̄ ꝯuenit ꝙ qn̄ multa vna spē
pn̄t itelligi sil itelligūt: sic diuerse ptes alicꝰ to
tiꝰ si singlr ꝓprijs spēbꝰ itelligāt successiue itel
ligūt ꝛ n̄ sil. Sꝫ cū illa q in eēntia dīna videt n̄
singla p singlas spēs: sꝫ oīa p vnā eēntiā vi/
det. iō sil ꝛ n̄ successiue videt. Ex qbꝰ pꝫ qlr i
telligat illđ phi. 2º top. ꝯueit mlta sꝫ: itelligē
āt vnū. Scīꝰ n. tal ē vnū itelligimꝰ iq̄ꝫtū vna
spē itelligimꝰ lꝫ mlta vna spē itellecta sil itelli/

gl̃r ſic̃ i ſpẽ hoīs itelligim⁹ aīal ⁊ rōale ⁊ i ſpẽ dom⁹ ꝯpletẽ ⁊ tectũ. vñ correlarie ſeqꝛ ꝙ angeli ꝗ̃ztũ ad cognitōz nãlẽ q̃ res ꝑ diuerſas ſpẽs ill̃ inditas cogſcũt id nō ſil̃ ſ; ſucceſſiue ſiet. ⁊ ſic mouẽꝛ ꝭ; itelligẽtiã ꝑ tp̃s: ſ; iq̃ztũ illas i vbo vidẽt ſil̃ ipſaſ cernũt ⁊ nō ſucceſſiue h ſcũs ꝑdi ct⁹ doctor. ⁊ ſic p; ſext⁹ pũct⁹ l; mlt̃a dicenda ſe offerãt. Q̃tũ ad ſeptimũ pũctũ vide feria 5ª ꝑme dñice: ⁊ feria ſexta q̃rte dñice. ibi ſatꝭ cla/ re dcm̃ ẽ. Et breuiꝛ dico ad p̃ns ꝙ in hac p̃nti vita null⁹ pōt deo tã grat⁹ reꝑiri q deũ potuẽit ꝑ eẽntiã videẽ: q̃zuis miraculoſe ⁊ ſuꝑ naturã de Moyſe ⁊ Paulo dicam⁹ deu; ſic egiſſe vt deũ ꝑ eẽntiã viderit. vñ b. Tho. in. 4. di. 49. ſic ait. Cõtingit aliqñ dīna vtute ꝙ aliq̃ res in aliqd miraculoſe ꝑducitꝛ: in qꝺ nullo mō ꝑ ali q̃s diſpōnes ſibi iherẽtes pōt vt ꝙ vgo ꝑiat ꝙ ignis i aq̃ cõburat. ⁊ ſil̃ia. Sil̃r miraculoſe fieri ꝯtigit ꝙ aliqs intellect⁹ creat⁹ nō hñs niſi diſpōneſ vnitas dinã eẽntiã ad vidẽdã eleuet ſic̃ Aug. ſuꝑ Gen̄. ad lrãm. ⁊ i li° de vidẽdo deũ ſenſiſſe videꝛ de Moyſe q fuit mgr̃ iudeo rũ. ⁊ ꝺ Paulo q fuit mgr̃ ⁊ doctor gẽtiũ. Nec tñ ſimpl̃r dei ſũt bti: ſ; tm̃ ꝭ; qd inq̃ztũ. ſ. i actu btõꝝ cõicauerũt. ⁊ poſſum⁹ exẽplificare de cor/ ꝑib⁹. Pōt. n. aliqꝺ corp⁹ in ſtatu g̃uitatꝭ exñs miraculoſe de actu leuitatꝭ ⁊ ipaſſibilitatꝭ ꝑti/ cipare. Sic̃ de Abachuc legiꝛ Dan̄. vi. Et de trib⁹ pueris in fornace ab igne miraculoſe cõſ uatꝭ. Dan̄. 3. nec tñ coꝝ corpa erãt gl̃ioſa. Ea eni q miraculoſe fiũt nō dicũꝛ poſſibilia ꝭ; nã; in q fiũt: ſ; ꝭm vtutẽ faciẽtis tm̃. Nō. n. ꝑpe dicim⁹ ꝙ cec⁹ poſſit fieri vidẽs: ſ; ꝙ de⁹ cecum facẽ vidẽtẽ pōt. Et ſil̃r dico ꝙ nulla creatura i ſtatu vie exñs pōt deũ ꝑ eẽntiã videẽ: ſ; h° pōt facere de⁹. Et h⁹ i due ſũt bone rōnes. Pria rō eſt. q: mod⁹ cognitōis ꝯſeqꝛ modũ nãe. aīa aũt in viro hac mortali h; eẽ vnitũ mãe corꝑa li: vt dcm̃ ẽ in ꝑma ꝯſideratōe h⁹ ꝭmōis. ergo o; ꝙ mod⁹ cognitōis ei⁹ inſeq̃ꝛ entia in mã exi ſtentia. vñ nãliter nō cognoſcit niſi ea que for mã hñt in mã vel que ꝑ alias formas exñtes i mã cognoſci pñt. quō cognoſciꝛ de⁹ vt ꝑmus motor. 8. phiſicoꝝ. De⁹ aũt nō ſic h; formam i mã ſue eẽntie repñtatiuã. Et ſi ꝑ ſpẽs ⁊ alia rũ reꝝ ſil̃itudines cog̃ſciꝛ. talis ꝑfecto cogni/ tio nō ẽ ꝑ eẽntiã: vt etiã ꝓbat btũs Tho. pte ꝑª. q. 12. ar. 2. q̃re ⁊c̃. Scd̃a rō ẽ. q: videre deũ ꝑ eẽntiã poniꝛ vo btitudo aīe rōalis ⁊ fe licitas. g̃ o; ꝙ aīa illi obiecto ꝑ aliquã diſpōnẽ

ſibi inherentẽ iungaꝛ q diſpō lumẽ gl̃ie ẽ: qꝺ nō habeꝛ in vita. Nã hō in ſtatu vie exñs per oẽs diſpōnes q̃s h; nō pōt in aliqd ãpli⁹ niſi ꝙ ꝑ ſpẽs a ſenſu abſtractas intelligat. Fantaſ mata. n. ſũt in intellectu. ſic̃ ſenſibile i ſenſu 3° de aia. De⁹ aũt nō h; ſpẽm ⁊c̃. iō ꝯcl̃o nr̃a va Et ſi aliq̊s ſcõs legam⁹ deũ in hac vita vidiſſe itellige ꝑ ſil̃itudinẽ aliquã creatã: q nō ẽ viſio dei ꝑ eẽntiã. vt dcm̃ ẽ. O Iſa. c. 6. qd ais. vi di i nqt dñm ſedẽtẽ ſuꝑ ſoliũ excelſũ ⁊ eleuatu; ⁊ plena erat oīs terra maieſtate eius. vide ibi. O p̃riarca Iacob qd ais. vidi deũ facie ad fa ciẽ. ⁊ ſalua facta ẽ aīa mea. Et ſil̃r alios addu/ cere potes. q̃ꝝ oīu; viſio de corꝑali ſpẽ in qua appet de⁹ vel etiã angelus loco dei vel de viſi/ one ſpũali qua ſcõꝝ mẽtes etiã in via a vitijs purgate deũ cõtẽplanꝛ: vel de viſione imagi/ naria intelligiꝛ: qꝺ nō ẽ videre deum ꝑ eẽntiã q̃re ⁊c̃. Et ſic p; ꝭa vitas h⁹ ꝭe cõcl̃onis. Sit bñdictus de⁹ ⁊ eius glorioſa mr̃. amẽ. Q̃tũ ad tertiã vi. ſeptẽ puncta ingram⁹. v;. Pri/ mus pũct⁹ eſt. vtꝝ in corꝑib⁹ gl̃ioſis ſint ponẽ de dotes. 2⁹ eſt. an dos quã aīa dat xp̃o Ihu ſpõſa ſuo ſit idẽ qꝺ btitudo. 3⁹ pũctus eſt. an xp̃s ingrediẽs celũ ſuo etno p̃ri aliquã ꝺderit dotẽ. 4⁹ pũct⁹ eſt. an angeli ſũme trinitati dẽt aliquã dotẽ. 5⁹ pũct⁹. vtꝝ tres tm̃ ſint aīe do tes. 6⁹ pũct⁹ ẽ. vtꝝ ſint q̃tuor tñ corpoꝝ btõꝝ dotes. 7⁹ ẽ. q̃zta ẽ delectatio btõꝝ in celo em pyreo. Q̃tũ ad ꝑmũ dico ꝙ dos btõꝝ ad ſili tudinẽ dotis mr̃imonij corꝑalis accipiꝛ. vnde dos i mr̃imōio daꝛ duplici reſpectu. ſ. i ornatũ ⁊ i remediũ onerꝭ mr̃imōij. vñ dos ſic a dñis iuriſtis diffiniꝛ. dos ẽ q daꝛ viro a mr̃iere pro onere qꝺ de mr̃imonio ſuſtinet. q tãdiu durat ſic̃ ⁊ mr̃imōiũ eoq; ſoluto ſoluiꝛ. q: ſine eo eẽ nō pōt. ff. de iure dotiũ. l. 3. ⁊ dic̃ btũs Tho. i 4. di. 49. ꝙ ſolatiũ ⁊ ornamentũ matrimonij ẽ ꝓpũ dotis: ⁊ cõuenit illi ꝑ ſe: ſ; ꝑ accñs ei cõ uenit remouere onus mr̃imonij. ⁊ dat exẽplũ de grã dei. Gr̃a. n. dic̃ ipe ꝑmo ⁊ ꝑ ſe h; facẽ iuſtũ: ſ; ꝑ accñs ei cõuenit ꝙ ꝺ ipio iuſtũ faciat Ex qb⁹ due cõcl̃ones eligũꝛ. v;. Pria cõ/ cluſio eſt. ꝙ dos btõꝝ cõuenit cũ dote mr̃imo/ nij quãtũ ad ea que cõueniũt doti ꝑ ſe. Scd̃a cõcl̃o eſt. ꝙ dos btõꝝ non cõuenit cũ dote ma trimonij quãtũ ad ea que doti cõueniunt ꝑ ac/ cidens. Prima cõcl̃o ſatis clara eſt qm̃ ſic̃ mulier qñ duciꝛ in domum ſponſi datur ſpon ſo dos que matrimonij ornamentum ⁊ decor

sic in spũali mr̃imonio qñ aĩa traducit in spõsi
sui domũ. s. ihũ xp̃i dat sibi dos vt ornamẽtũ
sit ⁊ decor mr̃imonij spũalis. In h̄ m̃ differũt
qm̃ dos mr̃imonij corpalis ẽ de bonis exterio
ribꝰ. dos aũt matrimonij spũalis ẽ de bonis i
teriorib9. ps. O is glĩa ciꝰ filie regis ab intus
⁊c. vñ dos spũalis sic describi põt. Dos spũa
lis est ppetuꝰ aie ⁊ corpis ornatꝰ vite sufficiẽs.
in eterna btitudine iugit pseuerãs quã põit ẽt
btũs Tho.. vt. s̃. Sz ꝯ inges pr̃ Amb. Maz
dos in mr̃imonio corpali dat a muliere: vl̃ ab
aliq̊ loco eiꝰ spõso suo. sz qd dare nos xp̃o spon
so nr̃o possumꝰ. imo ⁊ ipse sponsam accipit ⁊
dotat. Isa. lxj. Induit me vestimẽtis salut̃ q̃
si spõsam ornatã monilibꝰ suis. An ipsũ dice
mus raptorẽ ⁊ aie violatorẽ vt opporteat ei as
signare dotẽ. absit h̄ aĩa mea a spõso tuo. Nõ
eni spõsã accipit nisi ꝯsentiẽtẽ. nõ qdẽ in inho
nestissimo ⁊ turpi actu: sz in m̃ia ⁊ glĩa. Nã ⁊
sm̃ canones nõ dr̃ raptor qñ ei puella cõsentit
ex̃ de rap. c. pe. cũ glo. vbi ponit glo. casũ i ter
minis sic dicẽs. Quidã miles volẽs ꝯhere cũ
puella q̃dã parẽtes eã illi dare nolebãt: tãdem
de cõsensu puelle eã rapuit: ⁊ cũ ea ꝯxit ⁊ car/
naliter eã cognouit: q̊ postea mõasteriũ intra/
uit: miles tãq̃z suã vxorẽ petit: q̊ sine licẽtia sui
post carnalẽ copulã intrare monasteriũ nõ po
tuit. dicebat Ꝟgo ꝙ nõ tenebat ei tãq̃z viro ad
herẽ q: eã rapuerat. ⁊ raptor cũ rapta ꝯhere ñ
põt. Ad hoc rñdet papa ꝙ nõ fuit raptꝰ cũ ipa
cõsenserit. ⁊ pꝰ mr̃imoniũ ꝯctũ ⁊ cõsũmatũ re/
ligionẽ intrare nõ potuit viro inuito: licz ra/
pta fuerit. q̃re si hoc cõstiterit dz ei restitui. hec
glo. ibi ad lr̃ãm. Quare ad ꝓpositũ nõ te aĩa
mea, spõsus dulcissimꝰ xp̃s vnq̃z rapiet si non
cõsenseris: sz si ꝯsentis te libẽter accipiet i vxo
rẽ O see. 2. Despõsaui te mihi in fide: despon
saui te in m̃ia ⁊ miseratiõibꝰ: despõsaui te mi/
hi in sempiternũ ⁊c. ¶Propterea aĩa nõ ꝙ licz
hoc sit verũ de cõi iure: ꝙ dos a sponsa: vel ab
aliq̊ eiꝰ nõie sponso det: qñq̃z tñ cõuenit econ/
uerso. ⁊ hoc pmaxime qñ grãdis ẽ amor spõsi
ad spõsam. ⁊ spõsa paup sit. vñ ⁊ sponsus illã
dotat: quam dic̃ a spõsa accepisse ⁊ cõtentat de
dote. sic ⁊ ꝓposito ex grandi amore sponsi ad
sponsã fidelẽ dat dos a xp̃o: ⁊ cõtentat cuz ad
eiꝰ honorẽ ⁊ gloriã cedat Apoc. 19. c. Gaude
amus ⁊ exultemꝰ ⁊ demꝰ gloriã ei: qm̃ venerit
nuptie agni: ⁊ vxor eiꝰ pparauit se ⁊ datũ ẽ illi
vt coopiat se bissino splẽdẽte ⁊ cãdido. Bissi/
nũ. n. iustificationes sũt scõr. h̄ ibi. q̃re ⁊c. Et
sic p3 pma nr̃a cõclõ. 2ᵒ breuiter p3. qm̃ in fe
lici gloria ⁊ spũali mr̃imonio nõ sũt aliq̊ onera
⁊ p ꝯñs dos btĩs nõ dat in subleuamẽtũ one
ris mr̃imonij. Apoc. 21. Absterget deꝰ oẽz la
chrymã ab oculis eoꝝ ⁊ mors nõ erit vltra ne
q̃z luctꝰ neq̃z clamor neq̃z dolor erit vltra q̊ p/
ma ãbierũt. ⁊ dixit q̊ sedebat in trono. ecce no
ua facio oĩa. q̃re ista sufficiãt ꝓ pmo puncto.
Qñtũ ad sm̃ dico sz btm̃ Tho. vbi. s̃. ꝙ d̃ h̄
duplex ẽ opinio. Quidã. n. aiũt ꝙ dos ⁊ bti/
tudo nõ realiter: sz rõe tm̃ differãt. nã dos re/
spicit spũale mr̃imõiũ: qd̃ ẽ inter xp̃m ⁊ aiaz ñ
ãt btitudo. sz ꝯ dic̃ pdictꝰ doctor btitudo. n. i
optia hoĩs opatõe ꝯsistit q̊ iũgit aiam suo vlti
mo fini: nõ aũt dos. qm̃ dos ẽ hitꝰ l̃ dispositõ
vl̃ alia quecuis q̃litas que ordinat ad hꝰ i pfectã
opationẽ: ita ꝙ dos potiꝰ ad btitudinẽ ordiet
q̃z sit btitudo vel eiꝰ ps. Sz ꝯ inges: nã visio
dei clara. ẽ anie btitudo: vt ex pcedenti Ꝟitate
appet. sz visio ẽ vna dos aie: vt videbit etiam
infra. q̊ ⁊c. Dico ꝙ visio dupl̃r ꝯsiderat. vno
mõ ꝓ ipso actu visiõis. ⁊ sic nõ ẽ dos: sed ipsa
btitudo. Alio mõ ꝓ hitu a q̊ talis opatio elicit
i. ꝓ ipsa glĩe q̃litate q̃ aĩa diuiꝰ illustrat ad deũ
clare videdũ. ⁊ sic ẽ dos ⁊ pncipiũ btitudis nõ
aũt ipa btitudo. Sil̃r ẽt rñdẽdũ de fruitõe: q̊
ꝓ actu accepta ẽ ipa btitudo: sz ꝓ hitu. i. ꝓ di
uina charitate q̃ eleuat ad deũ toto corde dili
gendũ: sic ẽ aie dos. q̃re ⁊c. Qñtũ ad tertium
dico sm̃ eũdẽ ꝙ xp̃o nõ cõpetit hr̃e dotẽ: non
qdẽ ꝓut deꝰ vt mãifestũ ẽ: nec ẽt vt hõ: qm̃ in
ter sponsũ ⁊ spõsam req̃rit distinctio psonarũ
sz xp̃i hoĩs ⁊ xp̃i dei vnã ẽ psona. vt p3 3ᵒ snia
rũ. di. 5. q̊ ibi nõ ẽ dos. nõ q̊ cõueniunt dotes
xp̃o sub rõe dotis. tñ q̊ dotes dicũt ei excellen
tissime cõueniũt. Ex q̊ appet ꝙ hũana nã pp
cõiũctionẽ ad diuã põt dici spõsa dei: cũ nõ sit
ibi psonaꝝ distinctio q̃ de necessitatẽ req̃rit in
ter spõsũ ⁊ sponsã. ⁊ si qñq̃z spõsa dicat: hoc ẽ
pp aliq̃ q̊ spõse accidũt. vt sic spõsa suo sponso
vnit: sic ⁊ hũanitas illa inseparabiliter ẽ vnita
diue psone. Itẽ sic spõsa sponso inferior ẽ ⁊ a
sponso regigit: sic illa hũanitas Ꝟbo iferior ẽ
⁊ a Ꝟbo regit. Et sic p3 ꝙ visio fruitio ⁊ del/
ẽtatio in xp̃o sũt in eo pfectissime: sz nõ sub rõe
dotis nec hñt nomẽ dotis. Qñtuz ad q̃rtũ sil̃r
dico ꝙ angelis ꝓpe nõ ꝯueniũt dotes: cũ ipsi
nõ hẽant rõnẽ sponse. int̃ sponsũ: n. ⁊ spõsam
ẽ nãe ꝯformitas. ⁊ iõ hũana nã dr̃ spõsa xp̃i q:

381

ꝯuenitcū xp̄o in nā assūpta: ⁊ sunt eiusdē spēi
āgeli āt nec ꝫ dinā nec ꝫ hūanā nāʒ dici pn̄t
ꝯformes in nā. ğ nec spōse dei. ⁊ p ꝯn̄s nō cō
perit eis rō dotis. nō sūt ğ sponse dei: sʒ soda/
les spōsi. Ita dicit Origenes sup cantica vbi
q̄tuor psonas distinguit. s. sponsū ⁊ sponsam:
adolescētulas: sponse. ⁊ sodales sponsi. pōt tn̄
vt dic̄ btūs Tho. eis ēt ꝯuenire dos largo mō
⁊ iproꝓe: inq̄ʒtū. s. āgeli pfecte vniūꝛ deo per
amorē ⁊ dilectōʒ. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad qntū ⁊ se/
xtū vide in q̄dragesimali de religiōe edito per
deuotissimū dei ꝓuū scm̄ Bernardinū i ꝓmōi
bus de btitudine ꝺ gl'ia subāli ⁊ cōsubāli. Co
piosissime. n. ibi hec mā ventilaꝛ. ita q̄si vt ni/
hil meli⁹ vide ibi. silr ⁊ de 3° pūcto vide ibidē
in ꝓmōe ꝺ gl'a accn̄tali in 2°. c. p̄me ptꝭ. q̄re ⁊c̄
ista volo sufficiāt q̄ʒtū ad p̄mā 𝔇. ⁊ sic pʒ 2ᵃ ꝯ°

De pena dānatoꝝ. Conclusio tertia:

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vʒ. Lʒ anie ꝓm
grām ⁊ gl'iā possint in celo empyreo
exaltari: tn̄ si mereꝛ: poterunt p dinā
iustitiā in eternū cruciari. vbi tres ingramus
𝔇i. vʒ. Pria 𝔇i. ē ista. an aie p⁹ corpis sepa/
tionē habeāt deīmiata loca. 2ᵃ ē. vtꝝ aie pos
sint aliq̄ mō iuuari. 3ᵃ 𝔇i. ē. vtꝝ aie in infer
no patiāꝛ ab igne corporeo. Quātū ad p̄mā
dico ꝙ sci coiter dicūt ꝙ sic. audi Paulum. 2.
Cor. 5. Si terrena inqt nr̄a habitatio dissolua
tur: domū hēm⁹ nō manufactā ꝯꝓuatā in celis
pp qꝺ ⁊ ipe ad Philꝛ. p̄. clamat. Cupio dissol
ui ⁊ eē cū xp̄o. Ex q̄ 𝔙bo Greg. 4. dialogoꝝ
sic ait. Qui ergo xp̄ʒ in celo eē nō dubitat nec
Pauli aīam esse in celo negat. Et de inferno
dr̄. Luc̄. 16. Mortu⁹ ē diues ⁊ sepult⁹ ē in in/
ferno. Vbi diligēter nō ꝙ q̄ʒuis sube spūales
ꝓm suū eē a corpe nō dependeāt: ipsa tn̄ corpa
lia a deo mediātib⁹ spūalib⁹ gubernāꝛ. vt Au
gu. 3° de trini. ⁊ Greg. in. 4. dialogoꝝ ꝺter/
mināt. ⁊ iō inter subās corpales ⁊ spūales p
ꝯgruētiā quādā quedā cōuenietia ē: que talis
est: vt dignioriб⁹ substātijs spiritualib⁹ dignio
ra corpora deputenꝛ. vn̄ ⁊ phi ꝓm ordinē cor/
porū mobiliū subāꝝ sepataꝝ ordinē posuerūt.
Quāuis ğ aiab⁹ post mortē nō assignenꝛ aliq̄
corpa q̄ꝝ ipsi sint forme, vl' determinati moto/
res determināꝛ tn̄ eis quedā corpalia loca pp
congruentiā quādā. vt. s. ꝓm dignitatis ḡduʒ
in quo sūt: sic ⁊ loca eis deputēꝛ. vn̄ ꝓm ꝙ ma
gis ad p̄mā subām accedūt: ita ⁊ superiora lo/
ca deputenꝛ. ⁊ iō aias que sūt in participatiōe
dinitatis pfecta in celo empyreo eē aiūt. ⁊ que
longe ab hac ipsa pfectione distant in inferno
esse dicūꝛ ꝓm magis ⁊ min⁹. Et ita ꝓm ꝙ aie
se in locis deputatis vidēt: sic eis gaudiū ⁊ me
ror generatur. p̄s. Letabor ⁊ exultabo in te:
psallā nomini tuo altissime. q̄re ⁊c̄. Sʒ dic q̄/
so pr̄ Amb. quot sūt ista loca aiaꝝ post mortē.
Scd'o quero. an aie p⁹ corpis mortē stati euo/
lent ad celū. vl' ad infernū. Tertio q̄ro an pos
sint de p̄dictis locis exire. Dico ad p̄mū ꝙ
aiaꝝ receptacula ꝓm eaꝝ stat⁹ diuersos distin
guūꝛ. Duplex ergo ē stat⁹ aiaꝝ. Vn⁹ ē status
merēdi. ali⁹ accipiēdi mercedē meriti vel de/
meriti. Stat⁹ merendi est hic in via: vt cōiter
teneꝛ Status accipiēdi meritū est p⁹ corporis
vitā. Vnde queadmodū ignis sua nā sursum
tendit nisi impediaꝛ: sic aīa exuta a corpe sua
nā imediate celos petit nisi impediaꝛ. ⁊ hic ha
beꝛ vn⁹ locus q dr̄ celū empyreū. Si aūt ipe/
diaꝛ. ⁊ hoc duob⁹ modis: aut hoc ē ꝓpter de/
fectū psōe: aut nāe. Si psone. Et h̄ duob⁹ mo
dis: aut talis defect⁹ tolli non pōt. ⁊ sic ē infer
nus qui ē locus dānatoꝝ ꝓpter culpā eorum
mortalē: in qua aia reperiꝛ post mortem. Aut
tolli pōt ⁊ purgari. ⁊ tūc ē purgatoriū in q̊ de/
tinenꝛ vt penā luant. Si aūt ē ꝓpter defectum
nāe. ⁊ hoc duob⁹ modis aut ē in finali retribu
tione aut solū ad tēp⁹. Si in finali ⁊ tūc dr̄ lim
bus pueroꝝ. Si ad tēp⁹. aut an̄ xp̄i aduētum
aut p⁹. Si an̄ xp̄i aduētū: ⁊ sic dicebaꝛ ꝫ coīt
loquētes limb⁹ patꝝ in quo sci patres pp hūa
ne nāe reatū q nōdū poterat expiari detinebāꝛ
ne gloriā cōsequereꝛ. Si p⁹ xp̄i aduētū: ⁊ tunc
non ampli⁹ assignaꝛ aie talis loc⁹. Ex q̂ pʒ ꝙ
culpe actuali assignaꝛ duplex loc⁹. s. ifernus ⁊
purgatoriū. Et culpe originali etiaʒ duplex. s.
limb⁹ scōꝝ patꝝ ⁊ limbus pueroꝝ. vn̄ corre/
larie satis cōcludi pōt ꝙ sūt qnqʒ. loca animaꝝ
post hāc vitā. s. padisus. infern⁹. purgatoriuʒ
limb⁹ patꝝ. ⁊ limb⁹ pueroꝝ. Nec valet si ob/
ijciꝛ de padiso terrestri. qm̄ talis loc⁹ nō ē scūs
ꝓ finali merito hois: sʒ poti⁹ ē loc⁹ viatoris. si
militer ⁊ aer caliginosus in q̄ demōes hitare
dicūꝛ vsqʒ ad diē iudicij. In eo. n. nō collocāꝛ
ꝓ finali merito: sʒ magis ad exercitiū nostruʒ
ꝓut coꝝ cōpetit officio. Hec in snia b. Tho.
in. 4. di. 45. Q̄tū ad ꝓm dico ꝫ btm̄ Tho.
vt. s̄. q. sic in corpib⁹ ḡuitas vel leuitas repiꝛ
q̄ ipsa corpa sui sū vl' deorsū ferūꝛ: tāqʒ ad coꝝ
ꝓpria loca: q2 sūt fines ipsoꝝ. ⁊ hoc imediate:

nisi fuerint ipedita: vt dcm̄ ē ita meritū vel demeritū in ipsis aiabꝰ sūt due spūales ꝯditiões gbꝰ aie ad pmiū vl' penā mediate ferūt̃ tanq̄ʒ ad fines ꝓpos suaꝝ actionū nisi aliq̄ mō ipediant̃. Ex q̄ seq̄t̃ ꝙ cū locꝰ aiabꝰ deputet̃ ſʒ cōgruentiā premij vl' pene: statim aie cū a corporibꝰ absoluūt̃: vl' ad infernū tendūt: vl' ad celū euolāt: nisi aliq̄ mō impediāt̃: q̄ fit vt opporteat reatū pꝰ purgari anq̄ʒ euolēt vt auctes scripture canonice māifeste testāt̃. silr ⁊ scōꝝ patrū documēta. Et ꝯriū tenē ē hereticū: vt patʒ 4. dialogoꝝ ⁊ in liº de ecclīasticis dogmatibꝰ q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiū dico ſm eūdē ꝙ anias exire de ꝑadiso vel de inferno pōt itelligi duobus modis. Vnoº simplr̃ vt ꝑadisus vl' infernus eaꝝ āpliꝰ nō sit locꝰ. ⁊ sic nulla aia i ꝑadiso vel inferno deputata inde exibit. vt exp̄sse colligit̃ ex snia q̄rti sniaꝝ. di. 46. Alioº ſm qd. i. ad tēpꝰ. ⁊ tūc aut loq intendimꝰ ſm ordinē nature: aut ſʒ ordinē diue ꝓuidētie. Nā ſʒ Augu. in li. de cura agenda ꝓ mortuis alij sūt limites hūanaꝝ reꝝ. ⁊ alia diuaꝝ sig̃. Alia sunt q̄ nal'r: alia q̄ mirabilit̃ fiūt. Si loq̄mur ſʒ nāe ordinē: sic a locis eiꝰ deputatꝭ nō recedūt. Si scd̄o mō: nihil ꝓhibet aias a suis receptaculis egressas aspectibꝰ hoiuʒ p̄ntari. sic Aug. vt. s̄ de felice martyre narrat: vt etiā in. 4. dialogorū Greg. scūs ondit. Hoc m̄ inter scōs ⁊ dānatos interest: q̄n sci cū volūt viuētibꝰ p̄nt apparere. Sic̄. n. sci in carne viuentes ꝑ donū grē gratis date accipiūt: vt sanitates ⁊ sig̃ ꝑficiant q̄ nō nisi diua v̄tute fiūt nec a carētibꝰ h̄ dono ꝑfici possūt: sic nec incōueniēs est vt ex glorie v̄tute aliq̄ scōꝝ aiabus potestas detur ꝑ quā viuentibꝰ mirabiliter p̄nt apparere cū volunt qd̄ dānati nō possūt nisi aliq̄n interduʒ diuina ꝓuidentia permittūt̃. Hāc exp̄sse sniam ꝯtra Vigilantiū concludit barbatꝰ Hieroꝰ in epl'a quā Vigilātio misit. in qua multos eiusdē cōfutat errores. ⁊ int̄ cetera sic ad l'ram ait. Deꝰ Abrahā: deꝰ Isaac: deꝰ Jacob: n̄ ē deꝰ mortuorū ſʒ viuoruʒ. Si ergo viuūt honeste iuxta te carcere nō includant̃. Ais. n. vl' in sinu Abrahe: vel in loco refrigerij ⁊ subter arā dei aias aplōꝝ ⁊ martyꝝ consodisse: nec posse suis tumulis ⁊ vbi voluerint adesse p̄ntes. tu deo leges ponis: tu apl'is vincula inicijs: vt vsq̄ʒ ad diē iudicij teneāt̃ i custodia nec sint cū dn̄o de gbꝰ scriptū ē. Sequūt̃ agnū q̄cūq̄ʒ ierit si agnꝰ vbiq̄ʒ ē. ḡ ⁊ hi q cū agno sūt vbiq̄ʒ p̄ntes st: cū diabolꝰ ⁊ demōes toto vaget̃ orbi ⁊ celeritate nimia vbiq̄ʒ sint p̄ntes. Martyres pꝰ effusionē sāguis sub ara expone̅t̃ inclusi: ⁊ inde exire nō poterūt ⁊c̄. Ergo supple rediculū ē dic̄e ꝙ aie defūctoꝝ a suis receptaculis nō recedant. Hanc etiam auctē Hiero. adduc̄ b. Tho. in 4. di. 45. ⁊ de hoc Greg. in. 4. dialogoꝝ. vt diximꝰ pl'a ꝑtractat. q̄re ⁊c̄. Et sic pʒ p̄ma v̄i.

Q̄tū ad ſaʒ v̄i. dico ꝙ opio Vigilantij fuit vt Hiero. ꝯ eūi epl'a illi missā ondit ꝙ nos dū viuimꝰ possumꝰ nobis iuicē suffragari. dū aūt mortui sumꝰ nec sci ꝓ nobis q̄cq̄ʒ p̄nt: nec nos ꝓ ipsis. Quā opinionē idē scūs doctor elīminat dicēs. Dicis i libello tuo ꝙ dū viuimꝰ orare mutuo ꝓ nobis possumꝰ: postq̄ʒ āt mortui fuerimꝰ nulliꝰ sit ꝓ alio exaudiēda orō p̄sertim cū martyres vltionē sui sanguis obsecrātes impetrare nequerūt. Si apl'i ⁊ martyres i corporibꝰ cōstituti p̄nt orare ꝓ ceteris q̄n ꝓ se adhuc d̄bēt eē solliciti: q̄ʒtomagis pꝰ coronas ⁊ triunphos. vnꝰ hō Moyses sexcētis milibꝰ armatoꝝ ipetrat a deo veniā. ⁊ Stephanꝰ imitator dn̄i ⁊ p̄mꝰ martyr i xpo veniā ꝑsecutoribꝰ dep̄cat̃. ⁊ postq̄ʒ cū xpo eē ceperūt minꝰ valebunt ⁊c̄. Vera igit̃ snia ē aia mea ꝙ nos dū viuimꝰ ⁊ dū corpe morimur nos iuicē iuuare possumꝰ nisi d̄fecꝰ sit ex ꝑte n̄ra. audi apl'm. 2. Mach. 12. Scā ergo salubris ē cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a pctis soluant̃. audi ⁊ Augustinū in libro de cura agenda ꝓ mortuis. Nō ꝑua inq̄t est vniuerse ecclesie que in hac ꝯsuetudie claret auctoritas: vt p̄cibꝰ sacerdotis q̄ dn̄o deo ad eiꝰ altare fundūt̃. locū suū habeat etiam cōmendatio mortuoꝝ. hec ille. Que quidē ꝯsuetudo ab apl'is inchoauit: vt dicit Damascenꝰ in quodā s̄mōe de suffragijs mortuoꝝ. audi v̄ba eiꝰ Mysterioꝝ inq̄t ꝯscij discipuli saluatoris ⁊ sacri apl'i in tremēdis ⁊ viuificꝭ mysterijs mēoriā fieri coꝝ q fidel'r dormierīt sācxerīt h̄ ille. idē dic̄ Dionysiꝰ d̄ ecclīastica hierarchia c. vlti. ⁊ rō q̄re mortui ꝑ viuos iuuari p̄nt est charitas. vn̄ b. Tho. vt. s̄. sic ait. charitas. n. viuificꝭ corꝑis n̄ finit̃. i. Cor. 13. c. charitas nūq̄ʒ excidit. silr ⁊ mortui i mēorijs hoiuʒ viuūt. ⁊ iō itētio viuētiū ad eos dirigi pōt. q̄re duplici rōe suffragia viuoꝝ mortuis sic viuis ꝓsūt p̄ ꝑꝑ charitatis. vnionē. 2º ꝑꝑ viuoꝝ ad eos directā intētōʒ nō tn̄ sic eis suffragia viuoꝝ valere credēda sūt vt statꝰ coꝝ mutet̃ de miseria in felicitatē ⁊ ecōuerso: ſʒ valent ad diminutio

nẽ pene vl' aliqđ h⁹ i qđ mortui statũ ñ trãsinu
tat. h ille. Ex qb⁹ seq̃ꝛ q̃ aíe defũctoꝝ non sũt
simplr in statu vie: ſʒ quãtũ ad aliqd tñ: iq̃ʒtũ
s. coꝝ ꝓgressus ab vltima retributiõe retar/
daꝛ. ꝛ iõ per nulla opa nr̃a iuuari pñt vt trãs/
mutẽꝛ ad statũ felicitatis vl' miserie: q̃ʒuis q̃n
tũ ad h q̃ ab vltia retributiõe detinẽꝛ: possint
ꝑ viuoꝝ orões iuuari: q꜡ quãtũ ad h i via sẽ.
Scđo seq̃ꝛ q̃ q̃ʒuis cõicatio ciuiliũ opeꝝ eẽ
nõ possit inter viuos ꝛ mortuos: vt ẽt dĩc phs
ꝑ ethicoꝝ. tñ opeꝝ spũaliũ cõicatio q̃ ẽ ꝑ chari
tatẽ ad deũ cui mortuoꝝ spũs viuũt: põt eẽ int
eos. qre ꝛc̃. Sʒ ꝯ pr̃ Amb. audi Dyonisium
in. c. supi⁹ allegato. Sl. n. inquit retributiões
recipiat vnusq̃sq̃ʒ a dĩna iustitia eoꝝ q̃ in pñti
vita bonoꝝ ꝛ maloꝝ ꝑegit: finiũt aũt ẽm hanc
vitã ꝓꝑas opatões q̃ dormiũt: quõ ꝑ quandã
sũm⁹ sacerdos orõnẽ in alterã regẽ transucbet
vltra dignitatẽ ei⁹: hec ille. Ex q̃ auc̃te arguaꝛ
sic. dĩna iustitia vnicuiq̃ʒ tribuit ẽʒ merita ps.
Tu reddes vnicuiq̃ʒ ẽm opera sua. Apoc̃: iʒ.
Opa illoꝝ sequũꝛ illos. g̃ ipossibile ẽ illos no
stris iuuari suffragijs. pʒ ꝯña. q꜡ tũc dĩna iu/
stitia deficẽt. Itẽ apl's ad Gal'. 6. ait. Que se
miauerit hõ hec ꝛ metet. quõ ergo mortui col
ligent alioꝝ semia. Itẽ meritoriũ induit rõnẽ
volũtarij. ps. Volũtarie sacrificabo tibi. quõ
g̃ eis ꝓderũt q̃ nõ sua: ſʒ alioꝝ volũtate opãꝛ.
His tuis argumẽtis aia hãc tene cõclõnẽ: q̃
nulli⁹ opatio alteri valere põt ad statũ glĩe cõ/
sequẽdũ ꝑ modũ meriti. Sors. n. glĩe ẽʒ mẽ/
surã accipientis reddiꝛ. ꝛ ꝑ ꝯñs nulli daꝛ vita
eterna ꝓ meritis alteri⁹. vñ hi q̃ in purgatorio
sũt iã ad vitã etnã dispositi sũt: ꝛ illã ꝑ merita
ꝓpria meruerũt: lʒ aliq̃ mõ ꝓpter suoꝝ pctõꝝ
satisfactionẽ ad illã ascẽdere differãt. vt dĩc b.
Tho. in. 4. di. 45. ꝛ ideo q̃ʒtũ ad hãc retarda
tionẽ per viã intercessiõis ꝛ orõnis nulli du/
biũ q̃ iuuari mortui a viuis pñt. Et rõ q꜡ orõ
nis ipetratio ad dei sũmã libertatẽ ptinet. ꝛ iõ
orõnis ipetratio ad oĩa illa se extẽdẽ põt: q̃ sub/
dunꝛ dĩne ordinate ptãti. Sʒ de h vide i Pi
sanella ca° suffragiũ. ꝛ iõ ad tuũ arg^m rñdens
dico q̃ intelligiꝛ auc̃tas illa de pmio vite etne
qđ ꝑ modũ meriti per aliũ hri nõ põt: ita q̃ vt
ex his q̃ operor pr̃ me⁹ iã defunct⁹ mereri vitã
etnã possit: ſʒ pr̃ me⁹ adhuc viuat: ꝛ viuat pre
cor in etnũ felix: tñ per ea q̃ opor possũ dĩnam
poscere bonitatẽ vt ei pena subleueꝛ: aut mi/
nuaꝛ: q̃ nõ exñte tãdẽ euolabit ad vitã. Btũs

etiã Dionysi⁹ illa v̾ba arguitiue ponit: vt pʒ
ibi. vl' ẽt põt dici q̃ cũ mortui in charitate exi/
stẽtes sint mẽbra ecclĩe: ꝓꝑa opa nr̃a sua fiant
ꝓpter charitat' vnionẽ ꝛ faciẽtis intẽtioneʒ.
Et sic dicẽdũ de volũtario: ꝛ de alijs que huic
nr̃e cõclõni oppugnare videẽꝛ. q̃re ꝛc̃. Sʒ qm̃
h mã' vtilis, ẽ aliq̃ pũcta videam⁹. Prim⁹ pũ/
ctus ẽ q̃t sũt suffragia qb⁹ aíe defũctoꝝ iuuari
pñt. 2⁹ pũct⁹ ẽ. vtꝝ ꝓsint exñtib⁹ in inferno.
3⁹ ẽ. vtꝝ exñtib⁹ in pr̃ia. 4⁹ ẽ. vtꝝ exñtib⁹ in
lymbo. 5⁹ ẽ. vtꝝ ꝓsint faciẽtib⁹. 6⁹ ẽ. vtruʒ
magis ꝓsint illi vl' illis ꝓ qb⁹ fiũt: vl' an oẽs
equaliter de illis bonis participent. q꜡. ps. ait.
Particeps ego sũ oĩuʒ timẽtiũ te. 7⁹ est. an
suffragia que fiũt ꝓ plurib⁹ tantũ dẽ singulis
ꝓsint. 8⁹ ẽ. a qb⁹ facta suffragia ꝓsint. 9⁹
pũct⁹ ẽ. vtꝝ solẽnitates ꝛ funeralia defunctis
ꝓsint. Decim⁹ pũct⁹ ẽ. an indulgẽtie defũct'
ꝓsint. Q̃tũ ad ꝑmũ dico q̃ oĩa opa q̃ ad cha
ritatẽ ptinẽt: ꝛ q̃ꝝ intẽtio faciẽtis se extendere
põt ad illos: illis ꝓsũt ꝛ valẽt ꝑcipue tñ int opa
oĩa tria h sũt. s. orõ: missa. ꝛ elyna. Ieiunium
aũt lʒ sit maxime afflictiuũ faciẽti: nõ tñ transit
vl' transire ꝓꝑe põt ẽm intẽtionẽ faciẽtis ad
alteꝝ: nisi forte extrinsece. s. inq̃ʒtũ est ex cha/
ritate fcm̃. Dicam⁹ g̃ q̃ q̃tuor sũt ꝑcipue opera
suffragioꝝ. s. orõ, missa: elyna. ꝛ ieiuniũ. h po
niꝛ in decretis. iʒ. q. 2. c. aíe. vbi dr̃. aíe defun
ctoꝝ soluũꝛ q̃tuor mõis aut oblatõib⁹ sacerdo/
tũ: aut ꝑcib⁹ scõꝝ q. s. sũt in eccl'ia: aut carorum
el'ynis aut ieiunio cognatoꝝ. ꝛ de h sũt plura
capl'a ibidẽ q̃ cã breuitat' õmitto. Q̃natum
ad ẽʒ videꝛ opio q̃rũdã fuisse q̃ sic moti q̃bus/
dã scõꝝ dict' ꝛ exẽplis. audi Aug. in enchari/
dion allegatũ a mgr̃o in. 4. di. 45. c. 1. Quib⁹
inq̃t ꝓsũt vl' ad h ꝓsũt vt sit plena remissio: vl'
certe vt tollerabilior sit ipse dãnati. h ille. Sed
solũ q̃ sũt in inferno sũt dãnati. g̃ exñtib⁹ in in/
ferno suffragia ꝓsũt. itẽ. 2° Macha. i2. dicitur
Iudas duodecĩ milia dragma argẽti misit hi
erosolimã offerri ibi ꝓ pctis mortuoꝝ. Con/
stat ãt illos mortal'r peccasse ꝯ legẽ agentes: ꝛ
sic imortali decessisse. q̃re ꝛc̃. qd aliđ q̃rim⁹ nõ
ne scũs Machari⁹ caput gẽtilis i heremo ad/
inuenit q̃ ei dixit ꝑ suas ꝛ alioꝝ orões iuuari:
vt ẽt refert Damascen⁹ in ẽmõe suo. itẽ hẽm⁹
de Traiano ex^m ꝑ Greg. orões a penis in
ferni liberato: ſʒ nũq̃d ꝛ nũc h fieri pñt aut nõ
sũt ampli⁹ serui dei: aut nõ ẽ abbreuiata man⁹
dñi vt saluare neq̃at. q̃re ꝛc̃. o stultoꝝ opio nõ

quid ⁊ diuitꝭ in tormētis gutta denegaꝛ aque. Et in īferno dicimus ꝙ nulla ē redēptio: quō queso tolletur pena nisi prius lauata sit culpa quare cum culpa continue maneat in dānatis continue erit eorum pena taxata: ⁊ iō recte ꝓ eis nō orat ecclesia. 13. q. 2. ꝓ obeūtibus: vide ter. s̄. feria q̄nta cineruꝫ. Ad illud qđ dicis de Augustino: dico ꝙ accipit dānatōem large. s. ꝓ q̄cūqꝫ punitiōe. De machabeis dico ꝙ machabei illi in pugna videntes sibi ꝑiculū immīnere de pctō doluerūt: ⁊ ꝑ ꝯñs nō fuerūt dānati. De capite macharij dico ꝙ nō intelligiꝛ ꝙ orāte Machario eoꝝ pena tolleretur: sꝫ q2 illius orōis merito ꝯcedebaꝛ illꝭ vt se mutuo ꝯspicerēt: ⁊ sic dū eoꝝ affectus īplebaꝛ qđdā nō dicā veꝝ: sꝫ fantasticū gaudiū oriebaꝛ: sicut ⁊ dēones cū hoīes peccare faciūt gaudē dicūꝛ: q̄zuis in nullo eoꝝ pena minuaꝛ. sicut ⁊ angeloꝝ glīa in nullo minuiꝛ. q̄zuis nr̄is malꝭ ꝯpatiāꝛ. De Traiano lꝫ sint plures rñsiōes: dico tñ ꝙ alia sunt q̄ lege cōi accidūt: ⁊ alia q̄ ex ꝑuilegio aliq̄bus conceduntur. nō. n. h̄ trahēda sūt ꝓ reglā gnāli. De hac mā vide. s̄. feria q̄rta cineꝝ i vltima ꝯclōne s̄monis. Q̄tū ad tertiū dico ꝙ cū suffragia sint iuuamēta quedā: ⁊ iuuamētū defectū p̄supponat: pꝫ ꝙ vbi nullꝰ ē defectꝰ nullū debeat poni iuuamētū. Sci aūt sunt hmōi. g̃ ⁊c̄. Iniuriā. n. faciꝭ martyri q ꝓ martyre orat. extra de cele. mis. c. cū marthe. vide. s̄. feria q̄nta cineꝝ. Ad 4m dubiū dico ꝙ aīe pueroꝝ in limbo iuuari ñ pñt ꝓpť defectū grē a q̄ ꝑuati sūt pctō p̄mi pentis: ⁊ iō cū sint in statu amplīꝰ acq̄rendi grāꝫ nō posse: merito iuuari nō pñt. Quare oīa p̄dicta dubia in v̄bis paucis ꝯcludamꝰ: vt colligiꝛ de mēte Aug. i encheridion: ⁊ poniꝛ a mgr̄o i. 4. di. 45. ar. j. ⁊. 4. Dicamꝰ g̃ sic. Mortuoꝝ q̄dā sūt baptizati: h̄ q̄dā v̄o nō. Nō baptizatis ecclīe suffragia ñ ꝓsūt cū illi nūq̄ꝫ fuerit vniti. Baptizati aūt q̄dā sūt valde boni: vt glorificati: ⁊ istis nō ꝓsūt suffragia: q2 nō hñt vñ debeamꝰ illꝭ ꝯpati ⁊ misereri. Quidā sūt valde mali vt dānati: ⁊ istis similiꝛ nō ꝓsūt: q2 sic ī vita mortali egerūt vt nō mereanꝛ adiuuari. Aliq̄ sūt mediocriꝛ boni: vt purgātes eoꝝ pctā ⁊ isti iuuari pñt cū ī grā viuāt. De puerꝭ āt ī limbo nullā faciūt mētionē q̄ꝫtū ad h̄: sed dicas vt dcm̄ ē. q̄r ⁊c̄. vide feria q̄rta cineꝝ. Ista ē cōis snīa theologoꝝ. sꝫ dices: ponamꝰ ꝙ suffragia fiāt ꝓ aliq̄bꝰ quibꝰ ꝓdesse nō pñt. Dico ꝙ si certe scimꝰ aliq̄s taies eē: tūc male facimꝰ: cū ꝯ dinā ordinatōem facimꝰ: ⁊ ꝯ statutū ecclīe scē. Si āt ignoramꝰ ⁊ illi saluati sint: tūc q̄dē illꝭ suffragia ñ ꝓsūt: sꝫ q̄dā nō obliganꝛ orare ꝓ suffragāte. Si ā dānati sūt orō tua ī sinu tuo ꝯuerteꝛ: vt ꝓpha ait. q̄re ⁊c̄. Ad q̄ntū dr̄ s̄m btm̄ Tho. vt. s̄. ꝙ suffragia inq̄ꝫtum important rōnem cuiusdaꝫ recōpensatiōis pene que fit in satisfactiōe: sic facienti nō ꝓsunt: ita ꝙ eoꝝ pena nō minuiꝛ si morirenꝛ ⁊ in purgatorio eēnt. Inq̄ꝫtum v̄o sūt q̄dam opa scā ex charitate ꝓcedētia: sic ꝑ modū meriti facientibus ꝓsunt. Inde Damascenus in q̄dam s̄mone ait. Queādmodū vnguēto vel alio oleo sctō circūlinire volēs infirmuꝫ ꝑ ipē liniēs ꝑticipat vnctionē: deinde sic pungit laborātem. Sic ⁊ q̄cūqꝫ ꝓ ꝓximi salute agonizat primū sibi ꝓdest: deinde ꝓximo. Franc. de maronis in lectura sup. c. firmiꝛ. ⁊. c. cum marthe. de cele. mis. sic ait. Suffragia ex charitate facta cū opa sint magne mīe facientibꝰ eternalr ꝓsunt: sed recipiētibꝰ tpaliter tm̄. hec ille.

Q̄tum ad sextū btūs Tho. vt. s̄. duas opi. ponit. Pa opi. est ꝑpositiui ꝙ suffragia nō magis ꝓsunt his pro q̄bus fiunt: sed his q magis dispositi sūt. Exēm de candela q̄ pro diuite accendiꝛ q̄ nō minꝰ ibidē alijs exñtibus ꝓdest q̄ꝫ diuiti. ⁊ forte etiā magꝭ alijs si hēant oculos clariores. Et si obijcereꝛ ꝙ in h̄ ecclīe ordiatio vana eēt: que spālr pro aliq̄bus orat dicebat ꝙ h̄ ad fideliū mētes excitādas ad suffragia istituit. q̄m ꝓmptiores sumꝰ ad spālia q̄ꝫ cōia: ⁊ feruentiꝰ pro ꝓpinq̄s q̄ꝫ pro extraneis oramus. Alij aūt dicūt ꝙ magꝭ valēt his pro q̄bus fiūt. Sꝫ p̄dictus sctūs doc. dic̄ ꝙ vtraqꝫ opinio aliq̄d v̄itatꝭ hꝫ. Nā valor suffragioꝝ ex duobꝰ pēsari pōt. Vnoe ex ꝑte charitatꝭ que facit oīa bona cōia. ⁊ s̄m h̄ veꝝ est ꝙ illis magis ꝓficua sunt q sūt magis charitate pleni: q̄zuis pro eis mīme spālr fiāt. Alioe ex ꝑte itē tōis suffragātꝭ ⁊ sic nulli dubiū ꝙ magis ꝓsunt his pro quibꝰ fiunt. ⁊ ꝓprie ipis valēt ad pene remissionem. ⁊ s̄m h̄ 2a opi. v̄ior ē. Ex q̄ seq̄tur ꝙ suffragia ex ꝑte charitatis valēt q̄ꝫtum ad interiorē letitiā inq̄tum. s. vnus in charitate exñs ꝯsolatur de bonis alterius q̄ꝫtum ad dimiutonē pene. Et ita tanto maiorē letitiā hꝫ q̄ꝫto magis ē in charitate. ⁊ q̄ꝫtum ad hoc suffragia sūt filia lumini māli: vt dictū est. sꝫ inq̄ꝫtum sunt q̄dam satisfactiones ꝑ intentionē facientia applicate ad hūc vel ad illū nō sūt filia lumini: sꝫ magꝭ solu

tioni cuiusdā debiti. Et ſm h nō ē necesse vt
si debitū ꝓ vno soluit ꝙ ex h alioꝝ soluat de/
bitū. Franciscꝰ aūt maronis: vt. s. in. 4. ar. i
mā suffragioꝝ dicit sic: ꝙ aut suffragiū fit idif
ferent ꝓ oibꝰ: sic oro gnālis. ⁊ tunc plꝰ ꝓdest
meliorib. qm̄ hec ē regula distributiue iusti/
cie: vt plꝰ meliori detr: qd videtr sentire Aug.
de cura agēda ꝓ mortuis. Suffragia inqt ꝓ/
sūt ſm qd vnusqſqȝ meruit in hac vita vt ei ꝓ
dessent. Et sic itelligit pma opinio q̄ fuit ppo
sitini ⁊ sequentiū. Aut fit determinate ꝓ aliq vel
aliqbꝰ: ⁊ tūc indubitant illr magis ꝓdest cū oē
meritū alienū dirigatr ſm intētōem merētꝭ vt
dictū ē: sic intelligit opinio Ra. Intētio. n. ē ve
ra circūstātia i oi actu meritorio: vt pȝ i 2° sen.
di. 45. Ad 7m breuitr dico ꝙ bona q̄ fiunt
ꝓ cōi pn̄t duplr ↄsiderari. Vno mō vt bonū
eccl'e vt missa: vl' vt bonū ex charitate ꝓueniēs
⁊ sic tm̄ ꝓdest singulr acsi ꝓ vnoqȝ singulari fie
ret: supple si eq̄lr eēnt dispositi. ſȝ h nō ad pe
ne deletōeȝ: sed q̄ ad gaudiū interiꝰ vt dictū ē.
q̄ mō itelligitr tex. de ↄse. di. 5. nō mediocriter
orat. ⁊ de h in glo. in. c. frnitatē tuā. ex de se/
pulturis. ⁊ in. c. non estimenꝰ. 13. q. 2. cū glo.
Scd'o ↄsiderari pn̄t vt sūt bona fcā p pticula
rē psonā: ⁊ vt satisfactiōes q̄dā p intētionem
satisfacientis trāslate i mortuos: cū intētio eiꝰ
ad q̄ ē illi placet dirigi possit: manifestū est ꝙ
valet tātū quātū ē intētio suffragātis: ⁊ sic mis
sa tātū valebit illi ꝓ quo fit oro. s. ad pene libe
ratōem pale: q2 forte nō itēdit illā ꝓ oibꝰ: sed
ꝓ vno tm̄. Sed dices ponamꝰ ꝙ nūc ego pro
pluribꝰ defūctis celebrē: ⁊ intētio mea fit ꝓ oi
bꝰ: nūqd tātū valebit illa oro cōis: acsi ꝓ vno
quoqȝ diceretr. Dico q̄ȝuis ex pte dei h non sit
difficile cuȝ ita possit absoluere multos sicut ⁊
vnū tm̄ ex pte suffragātis: cuȝ ipsa suffragia ha
beāt rōnē satisfactōis ⁊ sint finite vtutis: nō po
terūt i a multis suffragari sic paucis vel vno
tm̄. Nā si tm̄ duobꝰ vel tribꝰ vl' q̄ttuor ꝓdes/
sent sic vni eadē rōe posset ⁊ ifinitꝭ: ⁊ sic vno
die posset purgatoriū spoliari. pȝ: q2 nō ē maiō
rō de vno q̄ȝ de alio. ⁊ p ↄn̄s suffragiū finitū
valorē hēret ⁊ ifinitū: qd ē icōueniēs. vn̄ lȝ mis
sa sit in se infinite vtutis: ē tm̄ determinati effe/
ctus ad quē illud sacrificiū ordinatr: ⁊ p ↄn̄s n̄.
oȝ ꝙ p vnū sacrificium altaris tota pena eoꝝ q̄
sūt in purgatorio expietr. sic nec vnū sacrm̄ qd
quis ꝓ satisfactiōe in sua vita offert: liberat a
tota satisfactione debita ꝓ peccatis. Vnde cre
bro ꝓ satisfactiōe vniꝰ pcti plures misse a con
fessore iniūgūtur. h dic btūs Tho. i. 4. di 45
Et ē snia Aug. in li. de cura agēda ꝓ mortu/
uis. ⁊ bti Grego. ad Bonifaciū. ⁊ cōiter sic
tenetr ⁊ ↄfirmatr. nā si vnū sacrm̄ ⁊ vnū suffra
giū cōe ꝓ oibꝰ impensū liberarentr aq̄liter oēs
a penis: vana eēt eccl'ie institutio: q̄ suffragia
spālia ordinauit. hic diligentr aīaduertant qui
plures elynas pticularitr suscipiūt ꝓ missis p
ticularitr dicendis. apparet. n. ex dictis ꝙ per
vnā missam cōem ꝓ oibꝰ dictā non satisfaciūt
ꝓ omnibus in purgatorio expectantibꝰ. Sed
nunqd possū dicere i vna missa plures orōes
spāles ⁊ valere. Dicit btūs Tho. ibidē in q̄dā
rn̄sione ꝙ cū ꝓ vno missa dr̄ nō ē incōueniēs
vt orōnes ꝓ alijs etiā fiāt. Naȝ alie orōnes q̄
supaddūt nō iō dicuntr vt satisfactio vniꝰ sacri
ficij ad alios pncipalitr determinetr: sȝ vt orōes
fuse ꝓ ipsis: illr ēt ꝓsint. hec iste doctor. qr ⁊c.
Ad octauū dubiū dr̄ ꝙ quattuor sūt genera
viatoꝝ. Quidā sunt in grā baptismali q nūqȝ
mortalitr peccauerūt. Quidā in grā penitenti
ali: quia post lapsū surrexerūt. Quidā i culpa
mortali: deleto tm̄ pctō originali: cuiusmodi st
fideles sine grā dei. Quidā sūt in culpa mor/
tali actuali ⁊ originali sic infideles oēs q nō st
baptizati. De pmis aūt ⁊ secūdis satis ↄstat ꝙ
eoꝝ suffragia ꝓsunt: cū sint i grā ↄstituti: ⁊ p
ↄn̄s eoꝝ opa deo grata. De q̄rtis ēt pȝ ꝙ nō
valent: q2 infidelibꝰ nihil est mundū: vt dr̄ ad
Titū p̄. c. De tertijs. s. fidelibꝰ baptizatis exn̄ti/
bus in pctō mortali ē difficultas: an. s. eoꝝ suf
fragia ꝓsint. Et quātū ad h btūs Tho. in. 4.
di. 45. sic distinguit dicēs: ꝙ suffragia q per
malos fiūt pn̄t duplr ↄsiderari. s. vt opꝰ opa/
tū: ⁊ vt opꝰ opans. Si vt opꝰ opatū vt nr̄a sa/
crā: ⁊ psertim eucharistia: sic ipsa nō ex opere
opantis: sed ex seipsis siue ex grā dei efficaciā
hn̄t. ⁊ p ↄn̄s p qſcūqȝ mistrentr valent. Si aūt
ↄsiderentr vt opꝰ opans: distingue itex q2 cōsi
derantr: aut vt ē opꝰ eiꝰ. s. ipsiꝰ opantis: ⁊ vt sic
nec sibi nec alteri eiꝰ opatio meritoria eē pōt:
aut vt ē opus vt psone cōis: sicut est sacerdos
dum exequias mortuoruȝ facit in ecclesia: ⁊ q2
talis actus intelligitr fieri noie vel vice cuiꝰ fit
vt dicit Dionysiꝰ in. 13. c. celestis hierarchie.
inde ē ꝙ suffragia tal' sacerdotis q̄ȝuis sit i pec
cato mortali defunctꝰ ꝓsint. Itē pōt ↄsidera/
ri talis operatio vt psone particularis instral'
⁊ tūc ea instrm̄ agat in vtute pncipal' agentis:

ꝑosito ꝙ ꝑncipale agēs sit i statu grē: ⁊ ꝑsona istrumētalis sit in pctō mortal: nihil obstat ꝙ suffragia ꝓdcrūt defūctis. Vñ si aliqs in charitate decedens ꝑcipiat sibi suffragia fieri: vel alius etiā precipiēs illa fieri: ꝓculdubio defūcto ꝓderunt: q̄ꝫuis illi ꝑ quos fiunt sint in peccato mortali. exᵐ: vt si seruus in pctō exñs ex ꝑcepto sui dñi charitatē hñtis aliqđ misericordie ꝯ faciat: pꝫ ꝙ nō obest in h̄ pctm̄ serui vt elẏna deo sit grata: qm̄ ipe nō tāq̄ꝫ ꝓpa ꝑsona sed vt dñi instrm opaꝫ. Nō tñ ꝙ magis ꝓdessent si in charitate fierēt: q: tūc opa illa ex duabꝯ ptibꝯ meritoria essent. Et sic pꝫ ꝙ peccatoris opus q̄ꝫuis nō sit viuū vt est eius. est tñ viuum vt ē alterius. Ista ē sñia ꝑdicti doctoris. regre de h̄. s̄. feria qnta cinerꝫ in 2ᵃ cōsideratione ꝑme ꝯclōnis in 3ᵃ ṽitate. Sꝫ dices quō est possibile pr̄ Ambrosi ꝙ sacerdos celebrās in pctō mortali ꝓsit illis pro quibus celebrat. Jo. 9. Scimꝯ qm̄ deus peccatores non exaudit. Dico ꝙ nō ꝓdest vt bonū ꝑsone: q: sic eiꝯ actꝯ est malꝯ: vt dictū est: sed ꝓdest vt bonum ecclesie ⁊c̄. Q̄tū ad punctū de exequijs mortuoꝝ dico de intentione Aug. de cura agēda ꝓ mortuis ꝙ pompa exequiaꝝ: curatio funeris: ⁊ ꝯditio sepulture magis sunt viuoꝝ solatia q̄ꝫ mortuoꝝ subsidia. eadem ṽba ponit Greg. i. 4. dialogoꝝ. Nōndū tñ ꝙ int̄ errores paganoꝝ h̄ erat vnꝯ. s. ꝙ sepultura ad h̄ inuēta ē vt aie defūctoꝝ qetē acciperēt. Nō. n. credebant aiam quietē posse accipe añq̄ꝫ corpꝯ sepelireꝫ: qđ oino ē ridiculū quoddā. Jñ theologi aiūt ꝙ sepultura innuēta ē ⁊ ꝓpt̄ viuos ⁊ ꝓpt̄ mortuos. ꝓpt̄ viuos qdē ne. s. fetore cadaueꝝ inficeremur: ⁊ tāta turpitudine corpoꝝ cōfūderemur. turpissimū. n. ē hoiem mortuū cernē. Propt̄ mortuos ṽo vt. s. eoꝝ memoria in mētibꝯ habereꝫ fideliū. ⁊ sic ꝓ illꝫ orarēt ⁊c̄. 2ᵒ notādū ꝙ sepultura ƒm Gosfredū qñq̄ꝫ accipiꝫ ꝓ ipso officio qđ ꝓ corporibus sepeliendis ipediꝫ qđ vēdi nō pōt. extra de symonia. c. nō satꝫ. ⁊. i3. q. 2. c. ꝑcipiēdū. ⁊ j. q. j. dictū. Nō pono tex. ad lr̄am ꝓpt̄ breuitatē. Q̄ñq̄ꝫ sepultura dr̄ ipa terra: q̄ sic est de cimiterio: vel fuit ibi aliqs sepultus silr̄ vēdi nō pōt. ff. de rei vēdi. que religiosis. 3ᵒ accipiꝫ ꝓ ipsa tumba marmorea vel lapidea. ⁊ ista vendi potest si in ea nullus sepultꝯ est. alioquin locus factꝯ est religiosus ⁊ vēdi nō potest. i3. q. 2. c. questa. ⁊. c. postq̄ꝫ. 4ᵒ dicitur qñq̄ꝫ ipa t̄ra pura que deputata est ad vsum sepulture: ⁊ h̄ vendi dōt. i3. q. 2. c. aurū. Sꝫ vtrꝫ aliqd possit exigi pro sepultura. vide in. c. sua. ⁊: c. ad aplicam. extra de simonia. h̄ ad pñs dimittamꝯ. Ad ꝓpositū ergo nr̄m dico sic: ꝙ aliud est loqui de sepultura: ⁊ aliud de his q̄ ad ornatum sepulture exhibentur. Sepultura eniꝫ loci sacri mortuo qdem ꝓdest: non ex ipso opere opato: sed magis ex ipso opere opante. Dum. s. vel ipse defunctꝯ vel alius disponēs in vita in loco sacro tumulari patrocinio alicuius sancti eum ꝯmitti: precibus cuius credendum est illum iuuari. Vel etiam patrocinio eorum qui in loco sacro deseruiunt: qui pro timulatis apđ eos frequentius ⁊ specialius orant. Illa anteꝫ que ad ornatum fiunt defunctis qdem prosunt nō qdeꝫ per se: sed per accñs. dum. s. homines inspicientes ad ꝯpassiones excitanꝫ: ⁊ sic pro illis orant. Vel etiam inq̄tum ex sumptibus sepulture paupes fructū accipiunt: vl' ecclesia decoratur. Et ƒm hoc Sapiē. 3. c. sepultura inter ceteras elemosyna ꝯputatur. Et ita soluūtur omnia argumenta in oppofituꝫ. Dicit tñ Augu. ꝑ de ciui. dei: ꝙ propter fidem resurrectionis astruendam sepulture inuente sunt. In h̄ enim testamur curam corporum defunctorum habere tanq̄ꝫ sperantes eorum meliorem vitā.

Ex quibus plures conclusiones siue potius correlaria colligamus. Primum correlarium est ꝙ sumptus funerum qui a parentibus fiunt: si nō propter iactantiam: sed vt inde ecclesia ⁊ paupes subleuentur: prosunt defunctꝫ sicut ⁊ cetera pietatis opera. 2ᵐ correlarium est. ꝙ locus sepulture sacre defunctis prodest: nō per se: sed meritis sanctorum ibidem sepultorum aut suffragioꝝ que ibi fiūt. Hec est sententia Aug. de ciuit dei. lib. primo. 3ᵐ correlarium est ꝙ parentum pompa defunctis non obest: qm̄ pater nō portat iniquitatē filij. Ezech. i8. Posset tñ obesse vt si quis hoc i vita ordiaret: vtputa ꝙ iuxta corpꝯ vniꝯ martyris poneret. posito etiā ꝙ nō fieret. Quartuꝫ correlariuꝫ ē. ꝙ ceremonie ecclesie rōnabiliꝫ sunt ab ecclesia inuēte: vt sūt pulsatio cāpanarū officiorū decātatio: cereorū illūinatio: aque benedicte aspersio: ⁊ thurificatio. Similiꝫ ⁊ alia que ecclesia facere i talibꝯ diebꝯ cōsueuit. Hec eni spūalia designat: vt ostendit Dionysiꝯ de ecclesiastica hierarchia. c. vij. Hec oia satꝫ clara sunt inspiciētibꝯ ⁊ intelligētibꝯ que in pre

cedentib9 notata sunt.q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad vlti/
mū pūctū satis dictū est supra feria 2ª dn̄ice de
passione cōsideratione tertia ꝯclōeq3 vltima.
vide ibi. Cui9 snie ē etiā btūs Tho. in 4º di.
45. Et ista sufficiāt ꝓ pn̄ti dubi. Q̄tū ad tertiā
dubi. nihil aliud ad pn̄s dico. Satis. n. in hoc
aperte diximus: vide in tabula. c. de dānatis.
A quoꝝ consortio liberet nos iesus glo͛sus q
replcat domū cōscientie nostre hic odore vn/
guentorum gratie sue: vt ipso in eterna gloria
potiamur Amen.

Feria dn̄ice in ramis palmaꝝ sermo in or
dine q̄dragesim9 secundus.

Memoriam fecit

mirabiliū suoꝝ misꝫcors ꝛ mi
serator dn̄s. ps̄. Mira altaq3
bn̄ficia sūmā ḡtitudinē exigūt
atq3 tāto altiorē q̄3to de9 ipse
gnob mag̃ ꝯtulit modū ḡtitudis on̄dit i sui ve
ri corpis ꝛ sanguis cōione. Veꝝ. qr tā mira/
bile sacr̄m non creaturarū rerum more cogi/
tandū est: vno sermone enucleari nō pōt. In
his nāq3 reb9 q̄s in hoc corpe ꝯstituti q̄dāmō
cogitamus: non nihil fortasse nostrū valet in
genium. Facile. n. corpori corpalia sētim9: qr
nihil int̄ aiantia atq3 viuētia inueniri pōt: qđ
non alicui nostroꝝ sensuū subiectum sit. Sed
cum de cognitione diuinitatis q̄ tanto i h̄ sacr̄/
mento latet ingrimus: ꝓrsus ois spes pitura
videt̄. Quāobrem cautissime incedēdu3 ē dū
tāte rei ꝓseqmur vestigia. Eya igit̄ aia mea ai
mum tuū auresq3 tuas vt soles erige: mecūq3
ora amātissimū xp̄m glo͛samq3 eius genitricē
vt de tanto ac mirabili sacramēto vtilia q̄da3
in medium ꝓferamus. Aiaduerte saluatoris
clementiam: q vt nos ad se trahēt atq3 ex hōi/
bus deos facē: factus ē homo. Excogita eius
ad nos ardētissimā charitate3: qui cū imortal̄
esset: ꝛ in nullo pati posset: in crucis ara ꝓ no
stra salute sese obtulit deo pr̄i: qđ vt sempiter
na memoria tenerem9 corp9 suū in cibū ꝛ san/
guinē suū in potū nob fidelit̄ reliqt. O clemē
tiā admirabilē atq3 oi laude decorandā. Pri
m9 nanq3 hō esau ligni vetiti de9 fieri voluit.
deus aūt vt hoiem deū faceret ē factus hō. Il
le paradisu3 voluptatis peccato amisit: iste āt
sui regni nos voluit fieri coheredes. Ille nā
q3 inobediētia mortē incurrit: iste aūt vt nos
faceret imortales turpi morte dānari voluit.

Quid multis moror. Memoriā fecit mirabili
um suoꝝ. Mirabile certe ē q corpus dederit
mirabili9 q velatū accidētibus. Aliud eni est
qđ cernit̄ ꝛ aliud qđ credit̄. Cernit̄ tm̄mō pa
nis ꝛ vini spēs: sub qua tot9 ver9 xp̄s credit̄.
Valde mirabile ē q corp9 dederit in cibū qui
plene reficit: vere nutrit: sūmeq3 ipinguat nō
corpus: sed cor non vētrē: sed mētē: non car
nem sed aia3: vt Vrban9 q̄rt9 ait. Nō. n. car/
nes thauroꝝ aut vituloꝝ: vt olim in lege nob
ꝓposui: s3 se veꝝ deū sub spēbus panis ꝛ vi/
ni mirabiliter occultatum. Que vt magis elu
cescant tres in h̄ p̄mo ꝫmone ꝯsideratōes mo
re solito faciam9 v3. Prio corporis ꝛ sāguis
xp̄ in sacr̄o panis ꝛ vini singularē nobilitatē
2º corpis ꝛ sanguis xp̄i in sacr̄o dati singula/
rem figurabilitate3. 3º corpis ꝛ sanguinis xp̄i
mirabilem rn̄sibilitarē.

De nobilitate eucharistie. Cōside° p̄ma.

Primo corpis ꝛ sāguis xp̄i i sacr̄o pa/
nis ꝛ vini nobis dati singularē nobi
litatem videam9 vbi tres ꝯclōes mo/
re solito faciam9 v3. Pria ꝯº ē ista. Int̄ oia
sacr̄a corpis ꝛ sāguis xp̄i sacr̄3 supexcellit vni
uersa. 2ª ꝯº ē ista. in sacr̄o altaris ꝓculdubio
veꝝ corp9 xp̄i ꝛ sanguis ꝯtinet̄. 3ª ꝯclō ā ista
Q̄uis corp9 xp̄i ꝛ sāguis sit sacr̄o velata nihil
tn̄ icōuenit si aliq̄n in forma pueri vel alterius
speciei videatur.

Q̄tū sit nobile sacr̄m eucharistie. ꝯº p̄ma.

Ecipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc̄. vt. s̄. vbi tres
ingram9 dubi. v3. Pria dubi. ē. qđ ē sa/
cr̄m. 2ª dubi. ē: an eucharistia sit vnum
sacr̄3 vl̄ plura. 3ª dubi. ē: an eucharistia sit no/
bil̄ sacr̄m. Q̄tū ad p̄mā dubi. dico q q̄ttuor st
sacr̄i p̄ncipales descriptōes. Prima ē Aug.
x. de ciui. dei. Sacr̄m ingr est inuisibil̄ grē vi/
sibil̄ forma. gb9 verbis magr̄ sniaꝝ in. 4. di.
8. c. nūc qđ sacr̄m sit. duo addit dicēs. vt eius
silr̄itudine3 gerat ꝛ cā existat. Forma. n. illa. i.
spēs panis ꝛ vini visibil̄ similitudinē gerit i/
uisibil̄ grē. i. latentis grē sub accidentibus ill̄
Vn̄ sic oculis corporis nō nisi accidentia pa/
nis ꝛ vini mālis cernimus: ꝛ nō substātiiā cū
ēt vniuscuiusq3 minimi entis subā sit isensibi
lis: s3 tm̄ itelligibil̄: vt tota clamat p̄hia: sic i h̄
sacr̄o sola accidētia cernim9: ꝛ nō carnis sba3
ꝛ sanguis nec diuinitatē. 2ª diffinitio ē eiusdē
magistri in q̄rto di. p̄ma dicēt̄s. Sacr̄m ē sa/
cer rei sigm. Aug. li. de doctina xp̄iana. ꝛ pōit

de ɔſe. di. 2. c. ſignū. declarat qd ſit ſignū: di-
cēs. Signū ē res q̄ pꝫt ſpēꝫ q̄ ingerit ſenſibꝰ
aliqd aliud extra ſe in cognitionē faciēs veni
re. Sicut. n. circulꝰ añ tabernā eſt ſpēs q̄dam
viſibilꝭ vltra ſui cognitionē in noticiā vini de
uenire faciēs: qd tñ vinū tranſeūtibꝰ oīno in-
uiſibile ē. ſic ſub ſpēbꝰ viſibilꝭ panis ꝛ vini ſa
cr̄alis iuiſibilē xp̄i carnē ꝛ ſanguinē honora
mus. Audi. c. panis. de ɔſe. di. 2. Panis in
qt in altari viſitatꝰ. i. cō s añ vba ſacroꝝ. vbi
acceſſit conſecratio: de pane fit caro xp̄i. h̄ ibi.
Audi. c. añ bñdictionē. añ inquit bñdictioneꝫ
alia ſpēs noiaꝝ: poſt ɔſecratōem corpꝰ xp̄i ſi-
gnificaꝝ. Audi. c. nos. n. nos. n. inqt i ſpē pa
nis ꝛ vini quā videmꝰ res iuiſibiles. i. carnē
ꝛ ſāguinē honoramꝰ ꝛc̄. Tertia diffinitō ē eiꝰ
dem Aug. dicētis. Sacr̄m ē illud in q̄ ſub te-
gmēto rerū viſibiliū diuina virtꝰ ſecretꝰ ſalu
tem opaꝝ. Et ſm̄ h̄ tm̄ ſonat ſacr̄m: acſi dica-
mꝰ ſacr̄m eſt ſacrū ſecretū. Et adeo certe ſecre
tū vt niſi ſola fide intelligaꝝ: vt ſit mediū qd-
dā magni meriti: cū n eo nullū cadat experi-
mētū: ſic cantat eccl'a. pſtat fides ſupplemen
tū ſēſuū defectui. Quarta diffinitio ē Hugo
nis de ſcō victore li. ſuo de ſacris. li. p̄ pte. 9.
c. 2. dicētis. Sacrꝫ ē m̄ale elemētū extrinſecꝰ
oculꝭ ſuppoſitū ex inſtitutōe ſignificās: ꝛ ex ſi-
militudine repn̄tans: ꝛ ex ſcificatōe aliquā iui
ſibilē grām conferēs. Et iſta ē ɔpleta diffini
tio ſacri: vt dicit btūs Tho. Prio dicit ꝙ eſt
m̄ale elemētū foris ſenſibiliꝭ ꝓpoſituꝫ vbi dic̄
btūs Tho. in. 4. di. j. ꝙ elemētū ponīꝝ p quā
cūqꝫ re ſenſibili: ſiue ſit elemētū: ſiue elemen
tatum. Vtiꝝ aūt hoc vbo ꝓpter dictū Aug. j.
q. j. dicentis. accedit vbum ad elementū. ꝛ fit
ſacr̄m. detrahe vbuꝫ: qd ē aq̄ niſi aqua. Vbi
nota ꝙ i aliqbus ſacris m̄ale ipſoꝝ ē ſimplex
elemētū: vt in baptiſmo aqua. In aliqbꝰ ē ele
mentatū: vt in eucariſtia panis ꝛ vnctiōe ex
trema olēū: ꝛ ſic de alijs. Scd̄o dicit ex inſtitu
tione ſignificās: qm̄ h̄ ſacr̄m i memoriam ſue
future paſſionis xp̄s in cena iſtituit. Mat. 25
Marci. 14. Luc̄. 22. ꝺ q̄ in ſequētibꝰ. Tertio
dr̄ aliqd ex ſilꝭitudine repn̄tans. Ecce ſimilitu
dinis repn̄tatio: qm̄ ſicut xp̄s i myſterio ſue i-
carnatiōis accepit carnē noſtrā ad dinū ſup-
poſitū: ſic i myſterio huiꝰ cōſecratōis eiꝰ car-
nē in ſpūalē cibū accipimꝰ. Audi Dionyſiuꝫ
de angelica hierarchia circa p̄ncipiū. Sūptio
inqt diuiniſſime eucariſtie imago ē illiꝰ btifi

ce fruitōis q̄ gaudebimur cū illud ꝓpheticū ꝑ
ficieꝝ i nobis. Saciabor cum apparuerit gl'a
tua: ſicut dicit glo. ibidē. Quarto dicit ex ſan-
ctificatione aliquā inuiſibilē grām ɔferēs ſm̄
quā partē ſacr̄m nihil aliud ē q̄ꝫ ſacrās mētē.
Et ſi bn̄ h̄ Hugonis diffinitio pſcruteꝝ: idē
ſonat cū diffinitōe mgr̄i ꝛ Augu. h̄ p̄mo loco
poſita duobꝰ exceptiſ. nā mgr̄ ait. Sacr̄m ē in
uiſibilꝭ grē viſibilꝭ forma. Et Hugo ait. Sa-
cr̄m eſt m̄ale elemētum oculꝭ ſuppoſitū. i. viſi
bilꝭ ꝛ ſenſibilꝭ rei forma. i. ſilꝭitudo ex inſtituti
one ſignificās. i. iuiſibilē grāꝫ. Magiſter di
cit vt imaginē gerat. Et Hugo dicit ex ſilꝭitu
dine repn̄tās: qd idē ē ꝙ imaginē gerē. ꝛ ma
giſter dic̄. ꝛ cā exiſtat. ꝛ Hugo dicit. ex ſcifica
tione inuiſibilē grām conferens: qd idem eſt
In h̄ ergo differūt dicta coꝝ: q: Hugo exp̄ſ
ſit cām ſignificationis. ꝛ dicit ꝙ h̄ eſt ex inſti
tutione. ꝛ cām efficiētie. i. effecꝰ ſacri. ꝛ dicit
ꝙ hoc erat ex ſanctificatione. qr̄ ꝛc̄. Et ſic pꝫ
p̄ᵃ vitas. Q̄tū ad ſcꝫ dico vi. ꝙ xp̄i corpꝰ
ꝛ ſanguis ſūt vnū ſacr̄m ꝛ nō plura. Vbi nō
ꝙ eē vnū pōt intelligi tribꝰ modis. ſ. vnitate
indiuiſibilitatis ſicut punctus ꝛ vnitas. q̄ nec
actu nec potentia pn̄t eēt eē multa. 2° vnitate
ɔtinuabilitatis: ſicut linea pedalꝭ que eſt vna
actu. ꝛ multa i potētia. Tertio vnitate itegra
bilitatis: ſic̄ domus ē vna ꝑ integrtionē ſuarū
partiū: q̄ actu ꝛ potentia ſūt plures. Silr̄ ſor-
tes vnꝰ ē homo ꝑ integrtiōem ſuaꝝ ptiū: ſicqꝫ
de alijs. Modo corpꝰ xp̄i ꝛ ſāguis ſūt vnum
integritate ꝛ vnitate itegr̄tiōis. ꝓbaꝝ: qm̄ h̄ ſa
cramētum ex dina inſtitutōe ad cibatōeꝫ ſpūa
lem deputatū eſt: q̄ figtur ꝑ corꝑalē cibatōem
Et q: cibatio corꝑalis duo reqrit. ſ. cibum ꝛ
potū: iō ex dina inſtitutione ad cibatōem ſpūa
lem aliqd ꝑ modū cibi: ꝛ aliqd ꝑ modū potus
ordinaꝝ. per modū cibi corpꝰ. per modū po-
tus ſanguis xp̄i ē. Ex qbus pꝫ ꝙ qn̄ dr̄ in col
lecta. Purificēt nos q̄ſumꝰ dn̄e ſacramēta q̄
ſumpſimꝰ ꝛc̄. ꝙ illa pluralitas m̄alit ē intelli-
genda. qm̄ in q̄libet ſacr̄o plura m̄alit cōcur-
runt. Corpus ḡ ꝛ ſanguis xp̄i ſūt plura m̄ali
ter: ſꝫ vnū vnitate integrationis. 2° ſequiꝝ
ꝙ totalis cibatio ſpūalis: nec ē per corpus tm̄
nec ꝑ ſanguinē tm̄: ſed ꝑ vtrunqꝫ. 3° ſeqꝝ
ꝙ lꝫ ſint in hoc ſacr̄o due forme. ſ. panis ꝛ vi
ni vt per ſe conſiderantꝝ: tm̄ vnaqueqꝫ illarum
nō corrūdet toti ſacr̄o: ſed vna vni ꝑti: ꝛ alia
alteri: que ſimul vnum ſacramentum faciunt.

385

Quarto seqtur ꝙ lꝫ ista duo non sint vnū
vnitate generis vel speciei. sūt tñ vnū ꝑ relati
onem ad vnaꝫ opationem ex q̄ vnitate sumit̄
vnitas sacramenti. Quinto seqtur ꝙ lꝫ xp̄s
sub vtraqꝫ specie sit: tñ non est quo ad diuer/
sos vsus. Vnde tot⁹ xp̄s ē sub specie panis:
sed quo ad vsū cibi: ⁊ tot⁹ xp̄s ē sub spē vini:
sed quo ad vsum potus: qui duo vsus vnū ci
būspūalē: ⁊ vnū sacrm̄ efficiūt. Et ꝯfirmatur
hec sñia. Quecūqꝫ ordinant̄ ad idē significā
dū ⁊ perficiendū pertinēt ad vnū sacrm̄. sꝫ om
nia que in eucharistia sūt pertinēt ad idem si/
gnificandum seu repñtandū. s. mortem xp̄i: ⁊
idem efficiendū. s. grām ꝑ quam homo corpo
ri mystico incorpat̄: ḡ sunt vnū tñ sacrm̄. Itē
si plura essent seq̄ret̄ ꝙ sacramēta noue legis
plura eēnt q̄ꝫ septē contra determinationē ec/
clesie. de trāsactionib⁹. in. c. veniens. glo. j.
In q̄ glo. ponunt̄ que sunt sacr̄a necessitatis:
⁊ que volūtatis. Et ponit ꝙ qnqꝫ sunt necessi
tatis ⁊ duo voluntatis. s. mr̄imoniū ⁊ ordo: qr
sine his duobus saluari possum⁹. Et glo. ij.
in. c. j. qd̄ incipit. dignū est ⁊c̄. ex̄ de ꝯiugio.
seruorum. oīa septem sacr̄a enumerat. q̄re ⁊c̄.
Idem quantū ad oīa que dicta sunt dicūt btūs
Tho. ⁊ Petr⁹ de tarātasio. i. 4. di. 8. q̄re ⁊c̄.

Q̄tum ad tertiaꝫ veritatē dico ꝙ Alexan/
der papa qnt⁹ a Petro aplo: vt notat̄ de ꝯse.
di. 2. c. nihil. docet ꝙ nullū sit h̄ sacro nobili⁹
vbi sic dicit tex. Nihil in sacrificijs maius esse
pōt q̄ꝫ corpus ⁊ sanguinis xp̄i: nec vlla obla/
tio hac potior est. sed hec oēs p̄cellit: que pura
conscientia dño offerenda ē: ⁊ pura mēte su/
menda: atqꝫ oībus veneranda. Et sic potior
ē ceteris: ita poti⁹ extolli ⁊ venerari dꝫ. h̄ ibi.
Et glo. ibi sup ỽbo. q̄ꝫ corp⁹ xp̄i. dicit. Idest
nullum sacrm̄ dignius ē isto quantū in se est.
Quattuor. n. modis vnū sacrm̄ alio dignius
est. s. rōne efficacie vt baptism⁹. rōne sanctita
tis vt eucharistia. rōne significatōis vt coniu
giū. quidam tñ remouerunt istuꝫ modū. ⁊ rō
ne conferentis vt ꝯfirmatio. h̄ ibi glo. ad lr̄aꝫ
Et btūs Tho. ⁊ Petrus vt. s̄. dicūt ꝙ lꝫ alia
sacramenta causent in aīa sanctitatem mō quo
dam cōi' tñ hoc sacramentum continet totius
sanctitatis auctorē: ⁊ ideo ceteris prestanti⁹ est
⁊ excellentius. vñ de hoc pōt dari iste versus.
Maior in effectu est baptism⁹: corpus in esse
Coniugiū signo maiori crisma ministro. De
h̄. s̄. feria sexta p̄me dñice ꝯclōe 2ᵃ ītie ꝯside/
rationis. Et h̄ sufficiāt ꝑ p̄ma ꝯclōne.

Q̄ verū xp̄i corpus est in sacramento alta/
ris. Conclusio scd̄a.

Ecipe t̄ciam ꝯclōnem vꝫ. In sacr̄o al
a taris lꝫ multi heretici latrauerint: ve/
rum xp̄i corp⁹ ⁊ sanguis dr̄ cōtineri.
vbi tres ingramus ỽi. vꝫ. Prima ỽitas est
Vtrū veruꝫ xp̄i corpus contineatur in altari.
2ᵃ ỽi. est: vtrū contineat̄ f̄m totam suā quā
titatem. 3ᵃ est: vtrum cōtineat̄ tñ caro xp̄i ⁊
non aīa. Q̄tum ad p̄mam dico ꝙ magister
in. 4. di. x. recitata opinione quorundam he/
reticorū dicentium ibi eē corpus xp̄i tñ i signo
⁊ tñ in signo manducari a nobis: occasioneꝫ
sui erroris a verbis xp̄i sūmentes: cum dixit.
Nisi quis mādūcauerit carnē meam ⁊ bibe/
rit sāguinē meū nō habebit vitā eternā: nō in
telligētes dixerūt. Durus ē h̄ sermo: quis po
test eum audire: ⁊ abierūt retrorsū. quibus di
scedentib⁹ duodecim discipulos instruxit qui
remanserāt dicens. Spūs est q viuificat. caro
aūt nihil ꝓdest. verba que locutus suꝫ vobis
spūs ⁊ vita sunt. spiritualiter intelligūe que lo.
cutus sum ⁊c̄. vide in textu vbi plures aucto/
ritates adducūtur. Et declaratis intelligentie
eaꝝ sentimētis: mox in. c. hec ⁊ his similia no
stram quam scripsim⁹ ꝯclōnē ponit: ⁊ confir
mat sermonib⁹ xp̄i qui ait. Accipite hoc ē cor
pus meū. Et similiter alijs auctoritatib⁹ ⁊ ra/
tionib⁹: que legere tuipse potes: que cā breui
tatis omitto. Ad quoꝝ declarationeꝫ audi ỽ/
ba bti Tho. in. 4. di. x. arti. p̄. Sub sacramē
to inquit altaris cōtinetur veꝝ corpus xp̄i qd̄
de virgine traxit. Et contrariū dicere est here
sis: quia derogatur veritati scripture: qua do
minus dicit. Hoc est corp⁹ meū. Idem dicit̄
in. c. omnia quecūqꝫ voluit fecit dominus in
celo ⁊ in terra. de ꝯse. di. 2. Et ratio q̄re opor
tet ꝙ in hoc sacramento christus contineatur
est: quia. s. non ita perfecte nobis xp̄s ꝯiunge
retur si sola illa sacr̄a haberemus in quib⁹ cō/
iungit̄ nobis xp̄s per virtutem suam in sacra
mentis illis participatam. Et iō oportet eē ali
quod sacramentum q̄ xp̄s non participatiue:
sed per suā essentiā contineat̄: vt sit ꝑfecta con
iunctio capitis ad mēbra. Et consequūtur etiā
alie vtilitates sicut ostensio maxie charitatis i
hoc ꝙ seipsum dat nobis in cibum: ⁊ subleua
tio spei ex tam familiari coniunctione ad ipsū:
⁊ maximū meritū fidei in h̄ ꝙ credūt̄ multa in

hoc sacrō quē non solū p̄ter rōnem sunt: ſʒ eti
am ꝯtra sensum: vt apparet. Et multe alie vti
litates que sufficient explicari non possent. h
illc ad lrām. Sʒ dices o pr̄ Ambrosi: certe du
rus est h sermo. Nōne maxia irreuerētia est
vt more pecudū herbā manducātiū xp̄m mā/
ducem⁹. Quid n. imani⁹ q̄ʒ carnē hois mā
ducare ⁊ sanguinē ei⁹ bibere. Nōne ⁊ xp̄s ait
Jo. 6. Caro nō ꝓdest quicq̄ʒ: ḡ nō dʒ esse i h
sacrō vera caro: sed solū sp̄ūalis ꝟtus. De/
mū panis ille prius nō erat xp̄s: ⁊ post ꝯsecra
tionē fact⁹ est xp̄s. ḡ nūc incepit xp̄s esse in ali
quo loco vbi prius nō fuit: qd̓ derogat digni/
tati ei⁹: vel erit in ipso mutatio. O pr̄ Ambro
si quō est i celo ⁊ idē numero i altari. O ia. n.
corpa hūana hn̄t determinata loca: ſʒ termini
cuiuslibet corpis locati sunt simul cū terminis
corpis locantis. ḡ nullū corpus i vno loco po
test esse extra terminos illi⁹ loci. Et ꝯfirmat̄:
q: corp⁹ xp̄i inq̄ʒtū corp⁹ nō hʒ eē in pluribus
locis: q: sic cuilibet corpi ꝯueniret: nec etiā in
quantū vnitū diuinitati: q: vnio tal̄ non ponit
eū ex̄ iminos suos. i. ex̄ limites corpis: ḡ nullo
mō sibi ꝯuenit. q̄r ⁊c̄. Aia mea nihil obstat ꝙ
sp̄ūs malign⁹ varias hereses in mētib⁹ homi
nū fouet: ⁊ totis conat̄ virib⁹ verā fidē obte/
nebrare: ⁊ crebro ꝓrsus eradicare. Recte ar/
guis: ⁊ euidentes tue apparent rōnes. Consi
dera imensā dei largitatē: qui cū corpi nr̄o oē
semen afferēs fructū nobis in cibū dedit: ⁊ ne
aīa fame periret: seipsū i cibū ⁊ potū dedit: nō
carnē: vt in ꝑncipio dixim⁹: ſʒ sp̄m̄ impiguās
nec h irreuerētie aut horribilitati ascribi p̄t:
sed vere charitati. verꝫ id esset qd̓ arguis si xp̄i
gloriosissimū corp⁹ seu corpalis cibus mādu/
caretur: dilaniaret̄ ⁊ dentib⁹ ꝑmeret̄. sed n̄ sic
manducat̄: sed integer sub q̄libet diuisionis p
ticula perseuerat: vt infra dicet̄. Qꝫ aūt ais ca
ro nō ꝓdest quicq̄ʒ: verꝫ dicis si caro corpalit̄
manducaret̄: sed valde ꝓdest sacr̄aliter mādu
cata. Mi. n. q retrorsum abierūt qn̄ xp̄s ait: ca
ro mea vere ē cibus ⁊c̄. intellexerūt vt Aug.
ait: sic esse de xp̄i carne: sicut de ipsa q̄ in cada
uer vertit̄: ⁊ in macello dilaniat̄: nec aīa mea
tibi se in cibū ꝯtulit: quia aliter ꝓuidere tue sa
luti nō posset: sed quia hic ē modus congruē
tissimus: sicut de mō incarnatōis dicim⁹. Ad
aliud̓ dico ꝙ nō sꝑ oʒ id qd̓ nūc est vbi prius
nō fuit: localit̄ esse mutatū: q: pōt aliqd in ipsū
conuerti. cū. n. aer in ignē ꝯuertit̄ non expe/
dit ignē localit̄ esse mutatū: sed tm̄ mutatur mu
tatione gn̄atōis. ⁊ h accidit: quia ignis in illa
conuersione nō est termin⁹ generationis: sed
ꝯpositū ex subā generatōis. s. ex mā ⁊ termi/
no q ē forma itroducta: ex quib⁹ fit totū cōpo/
situ. forma. n. que ē termin⁹ gn̄ationis per se
non generat̄. 7. metaphisice. Gnātur autē p
accidens: q: non ē per se subsistens: sed est in
alio: quo mutato dicit̄ ⁊ ipsa mutari. Corpus
ḡ xp̄i ē in altari vbi pri⁹ nō fuit. ⁊ tm̄ nō localit̄
mutat̄ nec aliq̄ mō: q: panis ꝯuersus ē in ip̄m
ita ꝙ totū corp⁹ est termin⁹ ꝑ se conuersionis
sicut ibi erat forma. nō tm̄ est ens in alio sic for
ma: sed per se subsistens. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō oʒ ꝙ sit
localit̄ mutatū: nec ꝑ se generatū: nec per acci
dens. Ad vltimū dico ꝙ nullū corpus ꝯpa
rat̄ ad locū nisi mediantib⁹ quantitatiuis di/
mensionib⁹. Et ideo tunc corpus ē ꝓprie i lo
co qn̄ dimensiōes eius cōmensurant̄ dimensi
onibus loci. ideo ph̄s ait ꝙ locus est equalis
locato. Corpus ḡ xp̄i nō ē nisi in vno loco. s.
in celo. Sed qn̄ fit panis ꝯuersio i corpus xp̄i
qui panis prius ſm suas dimēsiones in h erat
determinato loco. ⁊ iā panis suba nō exn̄te re
manēt diuina ꝟtute dimensiōes ille: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
loc⁹ ambiens ipsas. ⁊ cū ibi sit verꝫ corpus xp̄i
sub illis. s. dimensionib⁹ quantitatis talis lo/
cus ābiens illas dimensiōes. ad corp⁹ xp̄i or/
dinē imediate nō hʒ: q: nō subiectiue fūdant̄
in corpe xp̄i. Et iō corp⁹ xp̄i non ē ꝓprie i lo/
co ꝑ se loquēdo: sed ē vt in sacrō non solum si
gnificante. sed ꝯtinente verꝫ xp̄i corpus ex vi
ꝟborꝫ. Et sic pʒ ꝙ corp⁹ xp̄i erit i altari. i. i il
lo loco: q: dimēsiones panis i ipsū ꝯuersi ma
nent in loco: sub quib⁹ ipsum corp⁹ latet. Est
ergo ſm ꝓp̄as dimēsiōes in celo empyreo: ſʒ
in plurib⁹ altarib⁹ ⁊ locis ſm dimēsiones re
manentes panis ⁊ vini trāssubstantiati in xp̄i
corpus ⁊ sanguinē. Ad cōfirmationē dico ꝙ
eē in plurib⁹ locis vt ē expositū nō ꝯuenit cor
pori xp̄i vt corpus: neqꝫ vt glorificatū: neqꝫ vt
dinitati vnitū: sed inquantū est termin⁹ ꝯuer
sionis. vn̄ silr̄ accideret de corpore lapidis: si
deus simili mō subam panis in lapidē ꝯuer/
teret. q̄re ⁊c̄. Etsi alique rōnes nāles adduce
rent̄ de situ partiū in loco ⁊ depositionē ⁊ sili
bus: dicas h nō esse ſm nām: sed supra nām.
Et h n̄ nō istas rn̄siōes ⁊ tene mēti: quō xp̄s
est in vno loco tm̄ ſm proprias dimensiones
⁊ in plurib⁹ ſm ꝙ dictū est. q̄re ⁊c̄. Qꝛtum

ad ſam ꝟi. dico tria dicta. Primū eſt ꝙ ſuba
panis que cōuertit in xpi corpꝰ nō hꝫ aliquā
ꝓportionē ſimilitudinis ad quantitatem xpi:
vel ad alia eiꝰ accidentia: ſed tm̄ ad ſubſtātiā
corporis xpi. Et iō cum nihil de pane in corpus
xpi conuertatur niſi ſuba panis. qꝛ nō acciden/
tia eiꝰ cū maneāt vt pꝰus. patet ꝙ cōuerſio illa
terminatur ad ſubam ꝛ nō ad quātitatē vel alia
accidētia corporis xpi: ꝛ ꝑ ꝯñs ex vi ſacri non
eſt in ſacro niſi ſuba corporis xpi. quātitas aūt
eius ē ibi ex cōcomitantia ſicut aia eius. quia
in ꝟbis ſacri nō fit mentio de aia. ꝛ iō ēt ipſa
ex vi ſacri nō ē ibi: ſed ꝑ cōcomitantiā tm̄. ſilr
in ꝓpoſito. Et vt clarius intelligas nota hoc
diligent ꝙ in ſacro altaris aliqua continentur
ex vi ſacri: ꝛ aliqua ex naturali concomitantia
Ex vi ſacri continetur illud ad qḋ conuerſio ter
minatur: ꝛ hoc eſt in hoſtia ſuba corpis xpi ꝛ i ca
lice ſāguis. Iſta. n. i forma ꝟboꝝ oñdit: qꝛ i
vna fit mētio de ſanguine: in alia de corpore
Ex nāli aūt concomitantia ꝛ quaſi ꝑ accidens
continetur illud qḋ per ſe nō eſt terminus cō
uerſionis: ſed ſine quo terminꝰ ꝯuerſiōis eſſe
nō pōt. Ex qbꝰ ſeqtur ꝙ cū aia xpi nō ꝯueniat
vſum huius ſacramenti: qui ē māducare ꝛ bi/
bere ꝛ ꝟba ꝯſecrōis de ea mētionē nō faciāt:
ad ipāꝫ non terminabit ꝯuerſio panis ꝛ vini
ſed ad corpꝰ ꝛ ſanguinē. cū tm̄ corpus ſine aia
viuere nō poſſit: erit ibi aia ex ꝯcomitātia nā
li: ꝛ ꝑ ꝯñs ſi in triduo illo mortis xpi fcā fuiſ/
ſet ꝯuerſio panis ꝛ vini: claꝝ ē ꝙ ibi fuiſſet cor
pus ſine aia. Silr dr̄ de quātitate: qm̄ cū cor/
pus humanū ꝛ organizatum ſine quātitate eē
non poſſit: manifeſtum ē ꝙ i ſacro altaris erit
quātitas corporis xpi. nō ex vi ſacri. ſed ex cō
comitantia nāli. Non vtit tm̄ xps ipſa quātita
te occupando locū: ſicut etiā ſua non vtit cla/
ritate illuminādo aerē: vt dic beatus Tho. in
4. di. x. ꝛ Petrus de tarantaſio ibidē. Et ſic
patet pmū dictū. 2m dictum eſt ꝙ cū quanti
tas xpi nullā habeat habitudinē ad q̄ꝫtitatem
panis: non oꝫ partes corporis xpi i hoſtia ſi/
tuari ſm quātitatē panis. Vñ lꝫ corpꝰ xpi di/
ſtinctas habeat ptes. ꝛ debite ſituatas ſitu nāli:
nō tm̄ eſt aſſignare i dimenſionibꝰ panis vbi
ſingule corpis ptes ſituent ſiue ponant. Nec
tm̄ ſeqtur ꝙ corpꝰ xpi ꝯfuſū ſit: qꝛ partes ordi/
nem habent i ſe nālem. ſed ſm hūc ordīeꝫ cō
paratūr: nē ad dimenſiōes exteriores. Ex q̄ ſe
qtur ꝙ quātitas panis nō applicat quantitati
corpis xpi: qꝛ nec eſt aliq̄ ꝯmenſuratō q̄ꝫtitā/
tis ad quātitatē: qꝛ vt dictū eſt quātitas in ſa
cramēto nō imediate ordinat ad corpus: ſed
ſm cōcomitantiā nālem. 3m dictū ē ꝙ ſicut
illa que nō habent quātitatē poſſunt indiffe/
rent ſub magna ꝛ parua quātitate repiri: ſic
de aia pꝫ: que indifferent repertt in magno
paruoqꝫ corpe: ita illud qḋ in aliquo ꝯtinetur
nō rōne ſue quātitatis poterit indifferent ſub
ꝑua magnaqꝫ quātitate ꝯtineri ſic eſt in ꝓpo
ſito. qr̄ ꝛc̄. Hec in ſnia btūs Tho. vt. s̄. Ex
qbꝰ pꝫ rñſio ad tētiā ꝟitatem.

De formis diuerſis apparentibꝰ in ſacra/
mento. Cōcluſio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯclōeꝫ vꝫ. Quis corpus
xpi ꝛc̄. dic totā. vbi tres ingramꝰ ꝟi.
vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta. Vtrū i ſacro xps
qñqꝫ apparens i ſpecie carnis cruētate: vel in
ſpecie pueri appareat i ꝓpa ſpecie. 2a ꝟi. ē
Pono ꝙ ſacerdoti volēti cōicare appeat ibi i
ſacro ſpēs illa carnis: nunqd debet illā ſūmē
3a ꝟi. ē. Vtrū oculus glorificatus ipſū veꝝ
xpi corpꝰ videre poſſit. Quātū ad pmā dico
ſm btm̄ Tho. in. 4. di. x. ꝙ qñcunqꝫ in ſacro
appet caro vel ſpecies pueri ꝓculdubio veꝝ
xpi corpus ē qḋ ibi apparet. ſed an illa ſpēs ſit
ꝓpa corpis xpi difficile ē iudicare. Quidam
n. aiunt ꝙ ſpēs illa apparēs ē in oculo viden
tis ex diuina virtute cauſata ad ꝯſolatōeꝫ vidē
tis vel alia legitima cā: vtputa ad corrobora/
tionē fidei ꝛc̄. Q̄uo quidē modo nō ab oībꝰ
ſed ab aliqbus tm̄ videbitur: ꝓut diuine pla
cuerit voluntati. Quidam dicūt nihil eſſe icō
ueniens ꝙ talis ſpēs ſit extra viſum illum in
mutans: qꝛ in ptāte corpis gl'oſi eſt: vt ſe oñ/
dat quo modo placet. Beatus Tho. dicit ꝙ
illa non ē ſpēs ꝓpria corpis xpi: ſed acciden/
tibꝰ ꝓpriis circūfundant alia accidentia diuia
virtute ꝓut placet formare ſpēm: vtputa car/
nis vel pueri. Vñ q̄ꝫuis expſſori ſigno videa
tur. nō tm̄ in ꝓpria ſpecie. Ex quibꝰ patet ꝙ qñ
fit talis apparitio nō corrūpūt ſpecies panis
ſed alia circūfundunt diuina virtute. qbꝰ po/
ſtea ablatis remanebit ſpēs panis. Scḋo ſeq
tur ꝙ lꝫ ille ſpecies carnis ꝑ̄ius in ſacro nō eſ
ſent: tm̄ ad fidei corroboratōem ꝛ fideliū deuo
tionē: vt dictū ē ſunt ſupinducte. Tertio ſeq/
tur ꝙ illa ſpēs nō debet adorari adoratiōe la/
trie cū ſit qd nouiter ꝓductū: ꝛ per ꝯñs creatu
ra. qre ꝛc̄. Tu nāin amplia vt placet. qre ꝛc̄.

Quantū ad ſam veritatem dico ꝙ vſus ſacra
mēti debet ꝯueniri cū materia ſacri. vſus aūt
huius ſacramēti ē ut comedat̄ ⁊ bibat̄. ⁊ cum
caro cruētata vł ſpēs illa pueri comeſtioni nō
cōgruat: nō videt̄ rationabile ut ſumatur. Sꝫ
quid tunc faciendū. Dico ꝙ aut ab oībus ſic
videtur: aut ab aliquibus. Si ab aliquibꝰ tunc
ſumatur ab aliquo illoꝝ q eum in ſpecie panis
videt. Si āt ab oibus: tunc nō ſumatur ab ali
quo: ſed in loco ſolenni ꝓ maxima reliquia po
natur. Huius ſnīe eſt btūſ Tho. ut ſupra. Et
ratio huius ē. qꝛ qñ ſic apparet: certe hoc ꝓpo
nitur non ad manducandum: ſed ad venerā-
dum. Sed dices iſt: vera ſunt pater Ambro
ſi quādo alijs apparent huiuſmodi ſpēs. Sed
ſi ſacerdoti celebrāti ⁊ cōicāti iſta apparerent.
nō habet locū iſta reſpōſio. Dico ad hoc ꝙ q-
dā dixerunt ꝙ ſufficit ſpūalis manducatio. qa
hec in paucioribꝰ accidūt: ꝓpter qđ nō ē legis
eccleſie trāſgreſſor: que conſideret ea que ut ī
pluribus accidūt. Quidā autem dicunt ꝙ de-
bet iteꝝ celebrare. ⁊ ſi iterū ſic appareⁱ iterū re
incipiat. ſꝫ hoc mihi nō placet. qꝛ potius eēt cō
fuſio q̄ꝫ deuotio. ut patet. Quantum ad tertiā
dico ꝙ nihil videtur corporali viſu: niſi qꝛ ocu
lus videntis mouetur ab obiecto ſm ſimilitu
dineꝫ coloris in ipſo exiſtem: que qdē ſilr̄tudo
ꝑus ſit in medio: deinde in ſenſu viſus. Cor-
pꝰ āt xpi nō habet ordinē ad ſpēs ſub qbꝰ ē rō
ne quātitatis ſue. ⁊ ideo nō pōt ſilr̄itudo coloꝝ
ſui in aere generare cōtingentes ſpeciesſ. Et ħ
duplici rōe. Primo quia actio corporalis cō-
tactū requirit. cōtactus autē corporalis conſe-
quitur quantitatem. qꝛ nihil aliud eſt q̄ꝫ ꝯiun
ctio terminoꝝ duarum quantitatū. ⁊ quia cor
pus xpi non contingit aerem circunſtantē: iō
non poteſt in ipſo ſui coloris ſimilitudinē ge-
nerare. Secunda ratio eſt. quia color conſeqt̄
quantitatem: cum imediatum eius ſubiectum
ſit ſuperficies. ⁊ quia corpus xpi ad hūc locum
ordinē nō habet ratione ſue quantitatis: iō nec
ratione ſui coloris. Et ideo ſicut nō cōiungit̄
aeri circunſtanti ſm quātitatē: ſic nō aſſimilat
ſibi ipſuꝫ ſui coloris ſimilitudinē aggenerādo
in eo. Ex quibꝰ ſeqtur ꝙ poſito caſu ꝙ oculꝰ
xpi eſſet extra ſpecies ſacramēti ipſe nō videt̄
ſubſtantiam ſuam infra ſpecies contentam ex
nā glorie niſi forte miraculoſe. Propt̄ qđ cō-
cluditur ꝙ oculus glorioſus nō videt xpi cor-
pus in ſacr̄o ſub proprijs ſpeciebꝰ niſi forte mi
raculoſe. Secundo ſequit̄ ꝙ q̄ꝫuis beati nō vi
deāt illud viſione corporali: videt tñ plenaria
viſiōe itellectuali. ꝓpter qđ nō ſequit̄ ꝙ de co
nō habeat fidē ſꝫ plenā cognitionē. ſicut etiaꝫ
in ſabbato quarte dñice dictum ē: ꝙ oculꝰ cor-
poris nō videt eſſentiā dei: ſꝫ oculus mentis:
ut ēt dicit Augu. libro de vidēdo deū. Tertio
ſequitur ꝙ q̄ꝫuis intellectus nr̄ poſſit in via de
cipi ī videndo corpꝰ xpi niſi fides pſtet ſupple
mētū. tñ in gl̄a nullo mō deceptio. cadit: cum
ibi plena ſit cognitio. ⁊ q̄ꝫuis oculo corpis btī
corpꝰ xpi nō videāt: tñ ipſum plene ꝯſpiciunt
oculo mētis. ut dictum ē. Et ita patet ꝙ q̄ꝫuis
corpꝰ xpi ī ſacr̄o ipſis beatis nō ſit viſibile ocu
lo corporali: eſt tñ viſibile oculo intellectuali.
Et ſi dicis nūqd corpꝰ xpi ab āgelis videtur.
Dico ꝙ ſic oculo mētali: ñ qdē accipiēdo ſpēſ
a ſenſibilibꝰ: ſꝫ ꝑ ſpēs inatas q̄ꝫtū ad ea q̄ nāli
cognitiōe itelligūt. vel ꝑ verbū qđ vidēt quā-
tum ad ea que ſupra naturalē coꝝ cognitionē
ſunt. ſicut ſunt oēs articuli fidei. Unde dicit
beatus Tho. ut ſupra ſicut articuli fidei ſūt ſu
pra naturalē cognitionē hominis: ita ⁊ āgelo
rū. ⁊ ꝑ ꝯñs angeli naturali cognitiōe corpus
xpi in ſacr̄o nō vident: ſꝫ ſolum cognitiōe bea
ta. Sꝫ quid de demonibus. Dicit idē doctor
ꝙ nullo mō vident: ſꝫ credūt ⁊ cōtremiſcunt.
Et hec ſufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl̄one.

De figuris corpis xpi ī ſacr̄o ꝯſideraᵒ 2ᵃ.

Ecūdo loco cor-
poris ⁊ ſāguis xpi ī ſacr̄o nobis
dati ſingularē figurationē vide
amꝰ. vbi tres ꝯcl̄ones ſubiūga
mꝰ. vꝫ. Pᵃ ꝯcl̄o ē iſta. Quāto ħ ſacr̄m alijs
ē p̄ſtātius. tāto figure illud ſignificarūt excel-
lētiꝰ. 2ᵃ ꝯcl̄o ē iſta. Lꝫ tēpus grē tēpus dicat̄
veritas: tñ hoc ſacr̄m datū ē rōe magne neceſ
ſitatis. 3ᵃ ꝯcl̄o eſt iſta. Lꝫ deo ſit poſſibile ut
ſubſtantia panis ⁊ vini nō poſſet remanere: ñ
tñ fuiſſet equū nec laudabile ſuſtinē.

Qꝛ ſic hoc ſacr̄m ē alijs excellentius: ita ⁊ ſi
gure illud ſignificarunt excellentius. ꝯcl̄o pᵃ.
Ecipe pmā ꝯcl̄onē. vꝫ. Quāto ħ ſa-
cr̄m ⁊c̄. vbi tres ingramꝰ vi. vꝫ. Pᵃ
vi. ē iſta. Cū tpe vitatis debeat ceſſa
re figura. queritur quare hoc ſacr̄m. dat̄ ſub figu
ra. 2ᵃ vi. ē. vtrū hoc ſacr̄m ī veteri lege fuit
figuratū. 3ᵃ vi. ē. vtrū expreſſiꝰ fuerit hoc ſa
cramētū in lege Moyſi figuratū q̄ꝫ ī lege na-

387

ture. Quantū ad ꝑmā dico ꝙ hoc sacꝛm ē ve/
ritas figuraꝝ antiquaꝝ: ⁊ est figura veritatis
vite beate. vide d̾ hoc feria sexta ꝑme dn̄ice cō
sideratione prima in s̄a conclōne in ꝑ dubio.
Nota tn̄ hic s̄ʒ mgr̄m in quarto di. viij. c. nū/
qd ⁊c̄. ⁊ in. c. cū marthe. de cele. mis. ꝙ in hoc
sacr̄o. aliqd dr̄ sacr̄m: ⁊ aliqd res ⁊ sacramen
tū. ⁊ aliqd res tm̄. Jd qđ est sacr̄m est panis ⁊
vini species. Sacr̄m ⁊ res ē ipsa caro xp̄i ⁊ sā
guis. Res ⁊ nō sacr̄m ē mystica eiꝰ caro. Ac/
cipe ꝑmum. s: id qđ ē sacr̄m tm̄. Panis enim
⁊ vini species sacr̄m ē id est sacre rei signū. qꝛ
preter speciem quā sensibus ingerit aliqd ali/
ud facit in cognitionē venire. Sacr̄m ⁊ res ē
ipsa xp̄i caro ⁊ sanguis. Sacr̄m quidē ē. qꝛ ut
corpus xp̄i ex multis mēbris purissimis ⁊ im
maculatis cōstat. sic societas ecclesiastica ex mł
tis personis a criminali macula liberis ꝯsistit
Jn cuiꝰ signum facta ē arca dn̄i de lignis Se
thin: que sūt imputribilia ⁊ albe spine similia.
Res āt ⁊ nō sacr̄m ē xp̄i mystica caro. i. vnitas
ecclesiastica. i. cetus oīum fideliū. qꝛ sicut ex mł
tis granis conficitur vnus panis: ⁊ ex pluri/
bus racemis vinū confluit: sic ex multis fideli
um ꝑsonis vnitas ecclesiastica cōstat. ad Ro.
xij. ⁊ ad Cor. x. c. Vnꝰ panis ⁊ vnū corpus su
mꝰ oēs q de vno pane ⁊ de vno calice ꝑticipa
mus. Ex quibus sequit̄ ꝙ in hoc sacr̄o duplex
ē res. s. res cōtenta ⁊ significata: altera signifi
cata ⁊ nō contenta. Res contenta ⁊ significa/
ta est ipsa xp̄i caro quā de virgine traxit ⁊ san/
guis quē ꝓ nobis effudit. Res aūt significata
⁊ nō cōtenta ē vnitas ecclesiastica in predesti/
natis: vocatis: iustificatis: ⁊ glorificatis. ut apo
stolus ad Ro. viij. ait. Hec ē illa duplex caro
xp̄i: d̾ qua Hieronimus sup ep̄laꝫ ad Ephe.
libro ꝑmo. super illo verbo. in quo habemus
redēptionē. Dupliciter inquit intelligit̄ caro
xp̄i ⁊ sāguis. Vel illa que crucifixa est ⁊ sepul
ta: ⁊ sanguis q militis lancea effusus est. Vel
ipsa spiritualis ac diuina. de q̄ ipse ait. s. Joā.
vj. Caro mea vere ē cibus. ⁊ nisi māducaue
ritis carnem filij hominis, nō habebitis vitaꝫ
in vobis. h ille. Quantū ad s̄am ꝑita dico ꝙ
tres pulchre figure inter ceteras hoc mirabile
sacramentum precesserūt. vꝫ. Vna figura fu
it tēpore Melchisedech. s. ante legē Moysi.
Due āt alie fuerunt tꝑe legis Moysi. De pri
mo sic loqt̄ magister sententiaꝝ in quarto di.
8. dicēs. Huius enim sacramenti ritū Mel
chisedech ostēdit id est figurauit. s. Gen. 14.
c. vbi panē ⁊ vinū Abrahe obtulit. Vn̄ Am
brosius ait. Jntelligi dat̄ anteriora esse sacr̄a
xp̄ianoꝝ q̄ʒ iudeoꝝ. h ille. Vbi nō ꝙ quando
Abraham fratrē suum Loth de manibus eri
puit inimicoꝝ: qui contra regē Sodomorum
venerāt ⁊c̄. cū victoria rediens capta hostiqꝫ
preda in valle mambre. Melchisedech sacer
dos magnꝰ illi obuiā veniens panē ⁊ vinum
obtulit. Quod certe signū ⁊ figura fuit huius
benedicti sacramēti in memoriā victorie Jesu
xp̄i in ara crucis obtente ꝯtra aereas potesta
tes. Jo. xij. Nūc ꝑnceps huius mūdi eijciet̄
foras ⁊c̄. Secūda figura est manna que pluit
patribꝰ in deserto. Exodi. xvj. De qua etiam
mgr̄ ponit differentiā vbi supra. Et notat̄ ē
de cōse. di. 2. venera. vbi dicit sic textus. Re/
uera mirabile ē ꝙ manna plueret deus patri
bus i deserto: ⁊ quottidiano celi. i. aeris pasce
bāt̄ alimento. Vnde dictū ē. Panē angelo/
rum māducauit homo. sed tamen panē illum
q māducauerūt in deserto mortui sunt. qꝛ sci/
licet indigne sūpserūt oēs: duobꝰ exceptis sci/
licet Caleph ⁊ Josue: ut dicit glosa. Jsta aūt
esca quā accipitis ē panis viuus q de celo de/
scēdit: vite eterne substātiā administrās. ⁊ q/
cūqꝫ hunc panē māducauerit nō morietur in
eternū. Considerat nūc vtrū prestātior sit pa/
nis āgeloꝝ. i. māna: an caro xp̄i. vtiqꝫ corpus
est vite māna illud de celo. hoc super celum. il
lud celū. i. aeris. hoc domini celoꝝ. illud cor/
ruptiōi obnoxiū: si in diē alterū seruabat̄ inue
niebat̄ plenū vermibus. hoc alienū ab omni
corruptiōe semꝑ inuenitur. Et paꝝ infra. For
te adhuc diceres. Aliud video quomō tu mi/
hi dicis ꝙ xp̄i corpus accipiam. Et hoc nobis
adhuc supest ut ꝓbemus. Quātis igr̄ vtimur
exemplis ut ꝓbemus. hoc nō ē qđ natura for
mauit: sʒ benedictio cōsecrauit. Maior nāqꝫ
vis ē benedictiōis q̄ʒ nature. qꝛ benedictione
etiā ipsa natura mutatur. Virgā ꝓiecit Moy
ses ⁊ facta ē serpēs. ⁊ in virge naturā reuer/
tit̄. Vides ergo ꝓphetica gratia bis naturaꝫ
eē mutatā. s. serpentis ⁊ virge. Et multa alia
ibi exēpla ponit ut fluuij ꝯuersi i sāguinem ⁊
ecōuerso. Exo. 7. ⁊ 8. Et de sepatiōe aquarū
in modū muri dū fugerent iudei Pharaonē
Exo. xv. vide si placet: Sʒ de his dicemꝰ infe
rius in tertia cōsideratiōe sequēti in 2ª ꝯclōne
Vbi anima nota ꝙ hoc beneficiū māna d̾ ce

lo inuisibiliter descendebat. cui⁹ forma erat al
ba irrmodū pru ne vel roris: habēs grana in
modū coriandri. signa q̄so aīa vba hec. Per
noctē p̄mo presens status signaẗ. Non enim
status nostre fidei ē sicut lux clara deifice visio
nis sicut in celo: neq3 obscura tenebrositas ei/
ne dānatiōis sicut in inferno: sȝ ē nocturna
lux lunari illumiata splēdoř. Scis. n. aīa mea
ut ex 2° d̓ aīa didicisti lunā parue aut q̄si nulle
de se luciditatis ēē. Sic ⁊ i fidei status nō pfe/
cte ē illuminās: sed sub enigmate hoc presens
sacramentū ostēdēs sub spēb⁹. s. panis ⁊ vini
De celo māna descēdebat in terrā: ⁊ verbum
eterni patris nō ē dedignatū in vterū descēde
re matris. Jo. p̄. c. Verbum caro factum est.
Māna in modū coriādri qd̓ ē stomaci confor
tatiuū descēdit in castris filioꝝ israhel venien
tium in terrā pmissionis. Et hoc benedictum
māna in deserto presentis vite tendētib⁹ nobis
ad terrā pmissionis eterne aie confortatiuum
datur. Propterea viaticū dr̃. q2 viatoris tātū
cibus. Exemplum de Helia fugiente a facie
impijssimi Jezabelis quiescente sub iuniperi
vmbra ⁊ dormiēte. Cui āgelus ait. surge ⁊c̃.
⁊ inuenit subcinericiū panē. ⁊ ābulauit i forti/
tudine cibi illi⁹. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctibus. ⁊c̃. 2°
R. xix. Juniperus pungētia habens folia xp̄i
crucē significat: sub cui⁹ vmbra viator quiescit
a tribulationib⁹ mundi fatigatus. Quia si pas
sio xp̄i ad memoriam reducitur: nihil est qd̓ eq̄
animo non tolleretur. Panis subcinerici⁹ cō
fortans ⁊ confortans corpus xp̄i est sub cinere
amare passiōis decoctus ⁊c̃. moraliza tu ut me
lius scis. Et sic patet secūda figura. quare ⁊c̃.
Tertia figura est agni pascalis. de qua vide su
pra feria sexta prime dominice in tertia cōclu/
sione prime consideratiōis. quare ⁊c̃. Quāuis
pater Ambrosi recte dixeris: tamen dubia ali
qua in mentē veniūt. Primo de figura Mel
chisedech. Nam in hoc sacramento deo aliqd
offertur. Melchisedech nihil deo. sȝ Abrahe
tantū obtulit. ergo figura nō conuenit. Secū/
do de manna arguo sic. Manna omnium sa/
porum habebat suauitatem. hoc sacramētū nō
habet omniū sapoꝝ suauitatem. Probo q2 nō
habet alioꝝ sacramētoꝝ suauitatē3. q2 si sic tūc
alia sacramēta superfluerent. ergo hec figura
huic sacramento non conuenit. Tertio arguo
de agno pascali. hoc sacramentu3 corporis xp̄i
post baptismū datur. sed agnus pascalis transi
tum maris rubri quod baptismum figurabat
precessit. ergo agnus pascalis nō est congrua
figura. Quarto arguo de omnibus simul sic.
Nobilioris rei in lege gratie debet correspon
dere nobilissima figura in lege scripta. Sȝ no
bilissima res ⁊ nobilissimum sacramentū in le
ge gratie est sacramentum corporis ⁊ sanguis
xp̄i. ergo debet habere nobilissimam figuram
in lege veteri. sed ꝯsequens est falsum. Pro/
bo. q2 circūcisio est figura baptismi: ut patet in
q̄rto sniaꝝ di. i. c. queritur autē. in fi. ⁊ habeẗ
de cōse. di. q̄rta. c. apud. vbi diciẗ. Apud nos
valet aqua baptismi. quod apud veteres valu
it circūcisio. sȝ circūcisio est nobilissima figura
Probo. quia circūcisione lauabatur peccatu3
originale: ut est snia cōmunis. In alijs autem
figuris nō. ergo ista potius huic sacramēto de
buit assignari q̄3 aliqua aliarū. qr̃ ⁊c̃. His nō
obstantibus anima veritas nostra manet. Et
ostenda3 fundamentum quare ille tres figure
potissime sūt. Nā aliquid potest esse figura al/
terius quattuor modis. Aut. n. illud figura ē
alicuius: ut signū ⁊ cā eius. ⁊ ꝼm hoc dicimus
ꝙ sanguinis ⁊ aque effusio fuer ūt huius sacra
menti figura. Aut inquantum est figura tantū
⁊ sic fuit oblatio Mechisedech. Aut inquan/
tum est res ⁊ sacramentu3. ⁊ sic fuit agnus pa
scalis. Aut inquantu3 est res tantū. ⁊ hoc mō
manna fuit figura huius sacramēti. Qm̄ sicut
māna habebat omnē suauitatis saporem: sic ⁊
gratia que ē res tantum huius sacramēti hab3
omnē spūalem saporē. Hanc distinctionē sa/
ne intelliges si precedētē veritatē perlegeris.
Ad rationes tuas ergo sic respondemus ꝙ fi
gure hui⁹ sacramēti figurabāt hoc sacramētu3
q̄3tum ad vsum fidelium. q2 vsus huius sacra
menti ē ut offeraẗ populo ad ipsius assumptio
nē: ideo Melchisedech Abrahe panē ⁊ vinū
obtulit. ⁊ nihil obtulit deo. Ad illud de māna
sūt plures respōsiōes. Alij dicunt ꝙ hoc sacra
mētū cōtinet oēm alioꝝ sacramētoꝝ suauitatē
inquantum cōtinet omnis gratie fontē. s. Je/
sum xp̄m: q̄3uis nō ordineẗ eius vsus ad oēs
effectus sacramētalis gratie. Alij dicunt ꝙ cō
tinet oēm suauitatem in reficiendo. q2 hoc so/
lū per modū refectiōis operatur. Alij dicūt ꝙ
cōtinet oium alioꝝ sacroꝝ effectū: inquātū hoc
sacramētum ē pfectio oium alioꝝ habēs. s. in
sūma oia que alia sacra habēt sigillati3. Tene
que placet. De agno dicitur ꝙ si baptismi ⁊

hui⁹ sacri esset tm̄ vna figura argumētū ꝓce/
deret: sed quia habent figuras plures: ideo nō
ē incōueniens aliquā figurā baptismi precedi
ab aliqua figura eucharistie. ut ab aliqua pre/
cedat: sicut precessit agnus pascalis transitum
maris rubri: ⁊ sequit̄ circūcisionē. Ad vltimū
dico ꝙ baptismus cū sit necessitatis quantum
ad effectū ⁊ eucharistia ē necessitatis quantum
ad f. dē eius qđ representat. s. opus nr̄e redem
ptionis: iō oportuit ꝙ baptismo correspondε/
ret. figura quantū ad effectū ⁊ nō eucharistie.
Nō te intelligo pater Ambrosi Erige aures
Scis quid est dicere hoc est necessitatis quātū
ad effectū. hoc ē qꝛ baptismus delet peccatū ori
ginale quo in aīa remanente nō est salus. Et
oportebat in veteri lege ꝙ esset aliqua figura
huic effectui correspōdēs: qđ fuit circūcisio. sa
cramētū āt h̄ nō ē talis necessitatis in oib⁹: ut
patet. ⁊ ideo nō oportuit ꝙ haberet figuras re
mediū prebētes: sꝫ significātes tm̄. qr̄ ⁊c̄. h̄ in
sn̄ia beatus Tho. i q̄rto. di. viij. Ista tibi suf/
ficiāt ꝓ presenti veritate. Q̄tū ad tertiam Vi.
dico ꝙ huius benedicti sacramēti expressior fi
gura fuit oblatio Melchesedech q̄ꝫ figure le/
gis Moysi. ⁊ hoc quātū ad id qđ in hoc sacra
mēto ē signū tm̄. Nō. n. potuit clarior figura
dari. Species. n. panis ⁊ vini i h̄ sacro ut di/
ctū ē sacrm̄ tm̄ e. ⁊ hui⁹ figura optima est obla
tio illa. sꝫ quantū ad id qđ ē res ⁊ sacrm̄ expres
sior fuit figura legis Moysi. quia expressius
xp̄m passum significabāt: ut patet. Ex quibus
seq̄r ꝙ sacerdotiū xp̄i magꝭ cōuenit cū sacerdo
tio Melchisedech q̄ꝫ cū sacerdotio leuitico. qꝛ
magis ad ritū ⁊ signa exteriora conueniunt: ⁊
etiā quantū ad conditiones Melchisedech. đ
quibꝰ Apostolus ad Hebre. vij. loquit̄. In
de ꝓpheta ait. Tu es sacerdos in eternum ɼm
ordinem Melchisedech.

De necessitate huius sacramēti ꝯclo scđa.

Ecipe ɼam ꝯclonē. vꝫ. Lꝫ tēpus gr̄e
tēp⁹ dicat̄ Vitatis: tn̄ hoc sacrm̄ datuꝫ
est ratione magne necessitatis. Vbi
tres ingram⁹ veritates. vꝫ. Prima veritas ē
ista. Que fuit necessitas instituēdi hoc sacrm̄
Secūda ē ista. Quo tp̄e fuit institutū. Tertia
veritas ē. Ex quo hoc sacrm̄ est memoria pas
sionis xp̄i. quare post passionē nō fuit institu/
tū. Quantū ad p̄mā dico ad presens ꝙ tripli/
ci de causa oportuit hoc sacrm̄ institui. vꝫ. ꝓpt̄
diuine prouidentie mirabilē executionē ꝓpter
beneficioꝝ dei debitā recordationem. ⁊ ꝓpter
peccatoꝝ necessariā purgationē. Primo pro
pter diuine ꝓuidentie mirabilē executionem.
Ad diuinā. n. ꝓuidentiā que ē illa ipsa ratio ī
sūmo omniū opifice constituta qua cūcta dispo
nit. ut dicit Boetius in quarto de consolatio/
ne. omnes creaturas in tribus gradibus di/
stinxit. qm̄ aliqua est corporalis tm̄: ut bruta ⁊
oīa sensibilia ⁊ vegetabilia ⁊ tm̄ habentia eē.
Aliqua spiritualis tm̄: ut angelici spūs oēs
Aliqua mixta. s. parti corporalis ⁊ ptim spūal'
ut hō. ɼm quos gradus eadē diuina ꝓuidētia
oib⁹ illis ⁊ presertim viuētibus de coꝝ vita ꝓ
uidit. Angelis. n. ⁊ cuilibet creature spūali ci
bū spūalē oi suauitate plenū tribuit: qđ ē diuā
videre claritatē. ⁊ ea frui. ⁊ i ea quietari in et̄
nū. ps. Satiabor cum apparuerit gl'a tua. Iu
mētis vero alijsqꝫ irrōnalibus aīalib⁹ prepa/
rauit de⁹ virentes herbas ⁊ t̄re fruct⁹. Gen̄.
p̄. Dedi vobis oēm herbā afferentē semē suū
sup terrā ⁊ vniuersa ligna que habēt i semet/
ipsis semētē generis sui: ut sint vobis in escā
⁊ cūctis aīantibus terre omniqꝫ volucri celi. ⁊
vniuersis que mouēt i terra: ⁊ in qb⁹ est aīa vi
uens: ut habeat ad vescendū. Ex quibus ver
bis satis apparet ꝙ diuina ꝓuidētia vnū ⁊ eū
dem brutis ⁊ irrōnalibus cibū simul ⁊ hoī ad
vescēdū tribuit. sed brutis ɼm se tota cibū mā
lē tribuit: qꝛ eoꝝ eē ⁊ quantū ad formā ⁊ quan
tū ad māꝫ ē māle. Est. n. taliū singloꝝ forma
extēsa ad extensionē māe: ⁊ corrūpit̄ corrupta
mā. Homini āt cū sit mixtus ex sub̄a spūali ⁊
corporali: ut patet intuēti: nō nisi ex ꝑte corpo
ris ⁊ materie ꝓuidētia diuina cibum tribuit.
Nō. n. pascit̄ spūs terreno cibo. qr̄ igr̄ necesse
fuit ut de cibo spūali quo aīa rōalis reficeretur
diuina ꝓuidētia homini ꝓuideret. qđ certe fe
cit qn̄ hoc sacrm̄ instituit. Jo. vi. Ego sum pa
nis viuus q de celo descēdi. si quis manduca/
uerit ex hoc pane viuet in eternū. qđ nisi de vi
ta spūali veritatem habet. Lꝫ. n. baptism⁹ vi/
tā aīe spūalē prestet: nullū tn̄ suo ꝑncipio oīs ꝑ
fectiōis ita cōiūgit sicut hoc sacrm̄. Cibus. n.
corporalis in nām aliti cōuertit̄. 2° de aīa. ⁊ 2°
de gnātione. Ex qbus sumus nutrimur. sꝫ iste
cib⁹ spūalis nos in semetipsū cōuertit. Vn̄ ait
Joh. vi. Qui mādu cat carnē meā ⁊ bibit san
guinē meū ⁊c̄. Secūdo hoc sacramētū istituit
ꝑꝑ beneficioꝝ dei debitā r̄cordationē. i. Cor.
xi. Ego. n. accepi a dn̄o quod ⁊ tradidi vobis

qm̄ dn̄s nr̄ Jesus xp̄s in q̄ nocte ⁊c̄. vsq3 ibi. i
mea3 cōmemorationē. audi Eusebiū. de cōsc.
di. ij. c. q2 corpus. quia inqnit assumptū domi
n9 ablaturus erat ab oculis ⁊ illatur9 siderib9.
necessariū erat ut in die cene sacr̄m nob̄ sui cor
poris ⁊ sanguinis ꝯsecraret ut offerreret iugit̄
ꝑ mysteriū qd̄ offerebat̄ semel in preciū. ⁊ pen
nis victima viueret i memoria ⁊ sp̄ pn̄s esset i
gr̄a. h̄ ille. Cōfirmat̄ Eccl̄. xxix. Grām fide/
iussoris tui ne obliuiscaris. dedit. n. aiam suā
ꝓ te. Fideiussit. n. ꝓ nobis xp̄s qñ debitū sol
uit ⁊c̄. Cōcordat. c. q2 morte. de ꝯse. di. ij. vbi
dr̄. Quia morte dn̄i liberati sum9 hui9 memo
res in edēdo ⁊ potādō carnē ⁊ sanguinē que
ꝓ nobis oblata sūt significam9. hec Aug. Cō
cordat ēt cam. q2 semel. ⁊ c. q mādūcat. vbi dr̄
Qui mādūcat me viuet ꝑpter me. Non ergo
timeam9 fratres hunc mādūcare panē: ne for/
te finiamus illū ⁊ postea qd mādūcem9 nō in/
ueniamus. Mādūcāt̄ xp̄s viuit mādūcat9 q2
surrexit ⁊c̄. Tertio ꝑpter pctōꝝ necessariā pur
gationē. Audi Ambrosiū li. de sacramentis.
Iste panis quottidian9 sumit̄ in remediū quot
tidiane infirmitatis. s. pctoꝝ venialiū. De ve
nialib9. n. nō est dubiū hoc sacramentum eoꝝ
eē medicinā cū etiā oratione ⁊ aqua benedicta
venialia deleant̄. De mortalib9 autē dicit glo.
sup verbo illo ambrosij. Qui mādūcauerit h̄
corp9 fiet ei remissio oium pctōꝝ. dicit sic. veni
aliū vel etiā mortaliu3. Ad cui9 declarationem
ē notādū s̄m Ricardū in q̄rto. q̄ triplicit̄ hō i
pctō mortali potest hoc sacramentu3 suscipere.
Quia aut scit se eē in culpa mortali: ⁊ tunc la/
queū sue dānātiōis accipit. i. Cor. xi. Qui mā
ducat ⁊ bibit indigne ⁊c̄. Cōcordāt. c. iudas.
c. q scelerat. ⁊ c. sancta. de quo in sequētib9 di
cet̄. Secūdo aut nō est i peccato mortali: sed ti
met esse aut credit. ⁊ tunc iste cum contra con
scientiam facit que edificat ad gehennam: ma
nifestū ē q̄ discrimini se cōmittit. ideo iudiciu3
sibi mādūcat ⁊ bibit. Et de his duobus mōis
non intelligit predita glo. Tertio aut ē in pec/
cato mortali: ⁊ tamen hoc ignorat. ⁊ tunc si tal̄
ignorātia ex sua negligentia venit. ut q2 nō ꝓ/
meditauit ⁊ recogitauit. aut confessorē idone/
um n̄ quesiuit: vel silia. ⁊ sic ipreparate eucha
ristiam sumit: ꝓculdubio tali iudiciū sibi man
ducat ⁊ bibit. xxxvij. di. §. vltio. Illis omnio
ignosci non poterit: qui a quo discerent copiā
habētes operā nō dederūt. aū Aug. Si āt tal̄
ignorantia venit ex ꝓpria non recordatiōe ta/
men quantum in se est operā dedit: ut memo/
rie mādaret. ꝓculdubio in sumptōe h9 sacram̄
ti benedicti oia lauant̄. Et sic intelligit̄ presēs
glosa. Sed pono casū q̄ talis ad cōmunione3
accedēs interea dū parat̄ sacramentum recolit
vnius peccati mortalis. Cōscientia vna ex ꝑte
timet si surgit ne circunstātes scādalizet. Alia
ex parte timet in tali peccato sumere tātum sa/
cramentū. Hic dicit Scotus q̄ talis conterat̄
⁊ cordialit̄ peniteat cū ꝓposito q̄3tocit9 pote
rit confitendi. Et hac prudenti cautela euadet
homo animi ꝑplexitatē. qr̄ ⁊c̄. Et hec suffici/
ant quātum ad p̄ntem veritatem. Quātu3 ad
s̄am dico q̄ hoc sacramentū die iouis hora cō
pletorij fuisse institutu3. Et recte die iouis. q2
hoc ipso die creauit deus volucres celi ⁊ pisces
maris. Gen̄. ꝑ. Itē virgo gloriosa filiū in tē
plo obtulit. ut ex 3o de trinitate colligit̄. ⁊ h̄ die
xp̄s celos ascēdit: que omnia ad ꝓpositum fa/
ciunt. Qm̄ soli homines cōtēplatiui designati
ꝑ aues s3 Gre. ⁊ penitētes designati ꝑ pisces
in maris amaritudine viuētes: h9 sacramenti
ꝑticipatiōe sunt capaces. Virgo xp̄m mortalē
in teplo obtulit: sacerdos imortalē i sacrificio
offert. Xp̄s celos ascēdit: ⁊ ipse sunt cōicantes
celestes facit. Et hora cōpletorij recte qdē. q2
hac hora videtur mūdum fuisse creatū. q2 pri/
ma dies dominica ꝑ facta ē ex vespere: secūdo
ex mane. Gen̄. ꝑ. ⁊ iō a vespere incipisse pu
tat̄ s̄m Aug. libro de trini. Ite3 hac hora fuit
Christus annunciat9: ut sancti patres tradūt.
In cuius signū eadem horā virgo cū salue re
gina salutat̄. Et ordinis nostri sācti patres cō
stituerūt: ut cadē hora oēs fratres i eccl̄ia con
ueniāt: ⁊ salue regina deuote decātent. Item
hac hora xp̄s tradit9 ē sepulture: nec h̄ vacat a
mysterio: qm̄ sicut vetus testamentū a mundi
creatiōe incipit. ita nouū a xp̄i ānunciatōe. Et
sicut in sua incarnatōe fuit sensibilr̄ demōstra
t9 ita i hac ꝯsecratōe ē sensibilib9 spēb9 degu/
status. ⁊ sicut in hac hora fuit sepultus: ita ⁊ i
hac hora fuit hoc sacramētū institutu3. i. Cor.
xi. Mortē domini annūciabit̄ donec veniat
Ex quib9 sequit̄ ꝑmo q̄ hoc sacramentum an̄
xp̄i aduētū instituti nō erat equū. q2 cū hoc sa/
cramentū verbum incarnatū realiter cōtineat
nō decuit: imo nec potuit an̄ incarnationē insti
tui. Secundo etiā nō decuit q̄ istitueret̄ tēpore
xp̄i alia hora q̄3 die ⁊ hora supradictis. Et rō

quia quando xp̃s presentia corporali cuȝ disci
pulis quottidie conuersabaẗ: non oportuit sui
ipsius dare memoriã. Sȝ quãdo in vltima ho
ra cum apostolis cõuersaturus erat: ⁊ quia da
turus erat hoc sacramẽtũ in specie panis ⁊ vi
ni. ideo in vltima cena illud instituit. Itẽ q2 h̄
sacramentũ est memoriale passionis xp̃i: con/
gruit in vltima hora dari tempore oportuno.
q2 que vltima sunt magis memorie mãdamus
Et hec sufficiant pro p̃nti veritate. Quantum
ad tertiã breuiter dico ꝙ cum hoc sacramentũ
sit summe charitatis signũ: oportuit tũc institui
quãdo maior imprimiẗ affectioi amicoꝝ mẽte
Sed grãdis affectio imprimiẗ quãdo amicus
ab amico recedere intendit. Quos.n. ardẽter
diligimus. grauiter dolemus quãdo recedunt
sic in ꝓposito applica. qr̃ ⁊c̃. T ut supra. Et h̄
sufficiãt ꝑ p̃nti ↄclusione.

De incompossibilitate substantie panis ⁊ carnis vini ⁊ sanguinis. Conclusio tertia.

Ccipe tertiã ↄclõȝ. vȝ. Lȝ deo sit pos/
sibile ⁊c̃. dic totã. vbi tres ingram⁹ vi
tates. vȝ. Pª vi. ẽ. vtꝝ post cõsecra
tiõis vba suba panis remaneat. 2ª est ista.
Vtrum hec ꝓpositio sit vera panis fit corpus
xp̃i. 3ª ẽ ista. vtrũ ista sit vera de pane fit cor
pus xp̃i. Silr̃ de vino ⁊ sanguine. Quantuȝ
ad p̃mã Innocentius de officio misse. pte 3ª.
c. xxvi. tres opiniones ponit. Prima opinio
dicit ꝙ suba panis ⁊ vini remanet: ⁊ ꝙ corpus
xp̃i ⁊ sanguis simul cuȝ suba panis ⁊ vini sub
eisdẽ accñtib⁹ manet. Quã qdẽ opinionem re
ꝓbat mgr̃ i q̈rto. di. xi. ⁊ doctores nr̃i hereti/
cã cã dicunt. esset. n. idolatrie occasio si hostie
veneratio latrie exhiberetur suba panis ibi re
manẽte: nec vlteri⁹ in hac opiniõe intẽdo. qm̃
cã oẽs theologi dãnãt. sufficiãt nobis illorum
br̃e sniaȝ. Scd̃a opinio dicit ꝙ suba panis vel
resoluiẗ in p̃iacentẽ mãȝ: vel totalr̃ anihilatur
solis accidentibus remanentib⁹ ut p̃ns: sub q
bus postea latet verũ xp̃i corpus ⁊ sanguis. ⁊
hãc opinionẽ qdã sustẽtabilẽ dicũt. Sȝ beatus
Tho. in q̈rto. di. xi. eã falsaȝ eẽ oñdit. Et p̃mo
arguit ꝙ nõ possit resolui in preiacentẽ mãm.
qm̃ si h̄ possibile eẽt. h̄ altero istoꝝ modoꝝ fie
ret. Vno mõ ꝙ resolueret in preiacentẽ mãȝ
ita ꝙ eẽt in mã sine oi forma. ⁊ hoc ẽ ipossibile
ẽt p miraculũ fieri. mã. n. ẽ ens potentia: ⁊ for
ma est act⁹ eius. Si g̊ poneret mã eẽ actu sine
forma: poneret actio mã eẽ ⁊ nõ eẽ. qd̓ impli/
cat cõtradictionem. Alio mõ põt intelligi ꝙ re
soluaẗ in mãlia elemẽta. ⁊ hoc nõ. q2 illa mãlia
elemẽta aut remanẽt in eodẽ loco. ⁊ sic erit ali
ud corpus q̈ȝ corpus xp̃i: ⁊ sequiẗ error p̃mus
⁊ p ↄñs illud mãle corpus erit sub dimẽsioni
bus panis. vel nõ essent in eodẽ loco. qd̓ eẽ n̄
põt: q2 tunc illud mãle corpus moueret locali
ter: ⁊ tñ illud nõ sentirem⁹. q2 ẽ impossibile ꝙ
eẽt talis localis mutatio: ⁊ nõ sentireẗ presertĩ
cũ motus localis sit successiuus. ⁊ p ↄñs acq̃si
tio partis post partẽ. quare necesse eẽ. ut illud
mãle elemẽtũ relinqueret p̃us vnaȝ ptẽ hostie
q̈ȝ aliã. qd̓ fieri nõ põt sine sensu. qr̃ ⁊c̃. sed nõ
arguamus nunc. Accipe tertiã opinionem ca
tholicã quidẽ ⁊ approbatã. ⁊ hec diẽ ꝙ suba pa
nis ⁊ vini que antea nõ fuerũt corpus ⁊ sãguis
vbo celesti fit corpus ⁊ sanguis. sȝ de hoc in
sequenti s̄mõe. qr̃ ⁊c̃. Quãtum ad s̄am veri
tatẽ dico ꝙ ista ꝓpõ panis fit corpus xp̃i de vir
tute s̄mõis ẽ falsa. Et rõ ut dicit btũs Tho. in
q̈rto. di. xi. ẽ. q2 oẽ fieri terminaẗ ad factũ esse
sȝ h̄ nũq̈ȝ erit vera. panis est fact⁹ corp⁹ xp̃i. q2
qd̓ factũ ẽ ẽ panis. panis ãt nũq̈ȝ ẽ corp⁹ xp̃i. g̊
⁊c̃. Itẽ qñ dr̃ panis fit corp⁹ xp̃i: imponaẗ vni
tas subiecti. sicut cũ dicim⁹ h̄ albũ fit nigrũ. in
hac ãt ↄuersiõe nõ ẽ vnitas subiecti. ⁊ pp hoc
differt ab alijs mutatiõib⁹. q2 in oib⁹ nãlibus
mutatiõibus subiectũ ẽ cõe. ut pȝ p̃ phisicoruȝ
in hac ãt nõ. q2 tota suba panis: ⁊ partes ei⁹ q̄
sunt mã ⁊ forma cõuertũẗ in corpus xp̃i. h̄ bea
tus Tho. Sȝ ↄ̄ Ambrosius libro de sacramẽ
tis sic ait. Qd̓ erat añ cõsecrationẽ panis sem̃
ẽ p⁹ cõsecrationẽ corp⁹ xp̃i. Et Damascen⁹ sic
ait. xp̃s fecit ea. s. panẽ ⁊ vinũ corp⁹ suũ. pterea
qd̓ cõuertiẗ in aliud fit illud. sȝ suba panis con
uertiẗ in corpus xp̃i. g̊ fit illud. Ad hec tibi aia
mea rñdeo ꝙ vbũ Ambrosij sic exponẽdũ est
qd̓ erat panis ẽ corpus xp̃i. i. qd̓ ẽ sub spẽbus
panis: p̃mo fuit panis ⁊ postea corpus xp̃i: ita
ꝙ sensus sit de suba panis ⁊ nõ de subiecto pa
nis. noie. n. panis intelligiẗ n̄ solũ ei⁹ suba: sȝ
ipsum totũ subiectũ. ⁊ ideo sensus ẽ falsus. Si
militer exponaẗ Damascenus. ⁊ ois ↄsimilis
auctoritas. Ad rõnẽ dico ꝙ longe distãt he ꝓ
positiones a se inuicẽ. s. panis fit corpus xp̃i: ⁊
panis cõuertiẗ in corpus xp̃i. qñ dicim⁹ panis
ↄuertiẗ in corpus: nihil aliud iportaẗ nisi ordo
vnius termini ad aliũ terminũ illius ↄuersio
nis. s. substãtie panis in corp⁹. i hac ãt ꝓpõne
panis fit corp⁹ xp̃i. ẽ sensus ꝙ illud subiectum

qđ dr̃ panis fit corp⁹ xpi. ⁊ h̃ ē falsū: ut p₃ intu
enti. Nō.n. ē vnitas subiecti i hac cōuersiōe:
ut dictū ē supra. qr̃ ⁊c̃. Quātū ad tertiā verita
tē dico q̄ hec dictio de, ꝑprie importat cōsubstā
tialitatem rei. vñ sic dicēdo. de pane fit corpus
xpi est sensus q̄ de suba panis fit corpus xpi. ⁊
hic sensus ē falsus. q̄r de nulla suba fit corpus
xpi. tñ qñq₃ ꝺponit̃, ꝑ ex. ⁊ per ꝯñs sicut aliqñ
hec pōt cōcedi ex pane fit corpus xpi: ita hic de
pane fit corp⁹ xpi. Ubi nota q̄ ista ꝑpō ex qñ/
q₃ importat ordinē terminoꝝ tm̄: absq₃ hoc q̄
iportet subiectū. ut cū dicimus mane fit meri/
dies: sensus ē q̄ post mane fit meridies. ⁊ ꝺm
hoc ista ꝑpō ē incōgrua: panis fit corpus xpi:
ut p₃: ſ₃ ista ex pane fit corpus xpi erit vera: dū
li ex dicat ordinē tmnoꝝ ꝯuersionis adiuicē
⁊ nō ordinem subiecti. q̄r sic esset falsa sicut il/
la de pane fit corpus xpi. qr̃ ⁊c̃. Et ista sufficiāt
ꝑ pñti ꝟitate ⁊ ꝯclōne ₃ hui⁹ ꝯsiderationis
De mirabili ꝯñsiōe corpis xpi ꝯsidera° 3ᵃ.

Ertio loco corporis mirabilē mutabilitatē videa
m⁹. vbi tres more solito ꝯclōnes
subiūgam⁹. v₃. Hec panis i xpi
corp⁹ ⁊ vini i sāguinē benedicta ꝯuersio nō ē
alicui⁹ speciei motus naturalis aliqua muta°ō
2ᵃ ꝯclō est ista. Quis dei opa sint mirabilis/
sima: hec tñ benedicta cōuersio ē super oīa ex/
cellētissima. 3ᵃ ꝯclō est ista. Sicut hec benedi
cta ꝯuersio ē mirabillissima: ita digne gustā/
tibus est fructuosissima.

De ꝯuersiōe panis in corpus xpi ⁊ vini i san
guinē. Cōclusio ꝑma.

Ecipe ꝑmā ꝯclōnē. v₃. Hec panis i
xpi copus ⁊ vini i sāguinē ⁊c̃. dic totā
vbi tres ingram⁹ ꝟitates. v₃. Pria
ꝟi. ē ista. Utrū ista benedicta ꝯuersio sit aliq̄
mutatio de spē mot⁹. 2ᵃ ē ista. Utrꝝ sit subita
mutatio. 3ᵃ ē ista. Quot sūt credēda i hac bñ
dicta ꝯuersiōe. Quantum ad primam pono
hāc ꝯclusionem. v₃. q̄ hec benedicta ꝯuersio
sub nulla mutationum naturalium ꝯtinet̃: ſ₃
ab oībus lōge distat. Ad cuius declarationē₃
est notādū ꝺ₃ btm̄ Tho. i quarto di. xi. ⁊ Pe
trū de Candia in q̄rto. ⁊ cōit oēs q̄ multiplex
ē spēs motus siue mutatiōis nālis. Aliqua.n.
mutatio ē ꝺm quā nihil variat̃ ei⁹ qđ rei ē itri
secū: ſ₃ solū id qđ ē extrisecū. ⁊ hec dr̃ motus si
ue mutatio localis. Aliqua est mutatio in qua
solū id variat̃ qđ inest rei accidētaliter: vtpute
quantitas vel qualitas. ⁊ hec dr̃ augmētatio ꝑ
respectū ad quātitatē. ⁊ alteratio ꝑ respectum
ad qualitatē: que sunt due spēs mutatiōis: ut
ponit. Arꝫ. in postpredicamētis. Aliqua ē mu
tatio que pertingit vsq₃ ad formā substātialem
sicut generatio ⁊ corruptio. generatio est alic⁹
nō entis ad eē ꝑductio. corruptio ē alicui⁹ en/
tis i nō ens mutatio. ⁊ sūt due alie spēs motus
Et recte dixi q̄ he spēs motus pertingūt vsq₃
ad formā substantialē. qm̄ nālis mutatio non
pōt ꝑtingere vsq₃ ad variationē māe. qm̄ talis
mutatio ex suppositiōe māe operat̃. i. in opa/
tione sua mām presuppōit. Sicut qđlib₃ agēs
ꝺm operat̃ suppositis hiis que sibi a ꝑmo agē
te data sūt. ut patet ꝑ phicoꝝ. Ex quo sequitur
q̄ si ē aliqđ agēs qđ ꝑtingat vsq₃ ad variatio/
nē māe. ita q̄ hec materia imediate fiat alia: il
lud nō erit agēs naturale. o₃.n. ꝑncipia ma/
nere ⁊ nō variari: dicit phus ut. s. cū g̊ mā pa
nis fiat corpus xpi. ⁊ mā vini fiat sāguis: ap/
paret q̄ ibi mā nō manet sub vtroq₃ termino
trāsmutatiōis. ⁊ ꝑ ꝯñs talis opatio nō erit so
li⁹ dei. Et cōfirmat̃. nā hec benedicta ꝯuersio
ꝑmo nō ē generatio. qm̄ in generatione gnā/
tū simpliciter accipit eē post nō eē: sed hoc nō
cōuenit huic cōuersioni, ꝑbat̃. nō quidē corp⁹
xpi nec aliquid aliud absolutū: ut patet. g̊ non
est generatio. Similiter nec corruptio. q̄r non
ē ibi aliquid absolutū qđ simplicit̃ corrumpat̃.
Silr̃ nec augmētatio nec diminutio. q̄r corp⁹
xpi nec maius nec minus efficit̃ q₃ ꝑ ē. Item
nec alteratio. q̄r corp⁹ xpi ē corpus ipassibile: ⁊
alterari ē quoddā pati. Itē nec ē mutatio ꝺm
locū q̄r corp⁹ xpi nō localit̃ mutat̃. vñ q₃uis sit
i hostia: nō tñ deserit celū: ut patebit inferi⁹. qr̃
sequit̃ cū nō sint alie spēs mutatiōis. q̄ nō erit
hec aliqua predictaꝝ. Scđo notādū q̄ hec bñ/
dicta conuersio in quattuor ꝯditionib⁹ differt
ab oībus naturalibus ꝯuersionibus. Et ꝑ. q̄r
hec cōuersio pertingit vsq₃ ad materie variati
onē: ut dictū ē. Scđo q̄r in naturalibus muta
tionibus materia est subiectū primu₃: ⁊ ipsius
nihil aliud ē subiectū: ut p₃ ꝑ phicoꝝ: sed hec
ꝯuersio subiectū nō habet. imo ipsa mā panis
mutat̃ ⁊ variat̃: ⁊ fit corp⁹ xpi. Tertio q̄r in nā
libus mutatiōib⁹ totū conuertit̃ in totum: non
āt partes essentiales in partes totius. nā totus
aer cōuertit̃ in aquā: tñ materia aeris nō con/
uertit̃ in aliquid. q̄r eadē mā est subiectu₃ vtri

usq̃z: nec ēt forma cōuertitur: qꝛ illa adueniēte
forma ꝛ introducta in mā̃ alia corrūpit: sed in
hac benedicta cōuersiōe totū cōuertit in totuz
qꝛ panis totus fit corpus xp̄i. silr ꝛ ptes cōuer
tuntur. qꝛ materia panis fit materia corporis
xp̄i. ꝛ forma substantialis panis fit forma que
ē corpus xp̄i. Quarto qꝛ in naturalibus con/
uersionibus tam illud qđ cōuertitur q̃z illud i
quod conuertitur transmtatur. Illud quidem
quod in alterum conuertitur semper trāsmu
tatur corruptiōe. sed illud in quod aliquid nā̃/
liter conuertitur: siquidē erit simplex: tūc trāſ/
mutabitur per generationē. sicut cū aqua ge/
neratur ex aere. Si autem fit conuersio ex ad
ditione ad aliquid preexistens: illud cui addit
tm̄ transmutatur ꝑm augmentuz vel saltē per
restaurationem deperditi: sicut acciditin nutri
mento: sed in hac benedicta conuersiōe illud i
quod fit conuersio erat preexistēs ꝛ ei non ad
ditur. quia illud quod conuertitur cōuertitur
in ipsuz ꝛ ꝑm totū ꝛ ꝑm oēs eius partes essen
tiales. vnde hic illud ad quod conuersio tmia
tur. s. corpus xp̄i nullo modo transmutatur. sz
solum panis qui conuertitur. His sic notatis
satis clara est hec nostra posita conclusio hui⁹
prime veritatis. Quantum ad secundā veri/
tatem dico ꝙ ꝑm sniam phi in multis locis du
plex est principaliter trāsmutatio. s. instātanea
ꝛ successiua. Instantanea est que fit in instāti.
Et huius ꝑm eum quinto phisicoꝝ. due sunt
species. s. gnātio ꝛ corruptio: qm̄ vtraqz ipsa/
rum fit in instanti. Successiua autē est que fit
partibiliter ꝛ successiue ꝛ in tempore. Et causa
tur ut dicit Cōmentator quarto phisicoꝝ ꝛ re
sistentia medij: vel ex resistentia mobilis ꝉ vtri
usqz. Sed qꝛ hec bendicta conuersio nō ē ge/
neratio vel corruptio: ut dictum est in precedē
ti veritate: ideo non potest esse instātanea mu
tatio que fit phisice considerationis. Et cū nō
possit etiam dici mutatio successiua. qꝛ nihil est
quod diuine volūtati cōtradicat aut repugnet
relinquitur ꝙ erit instantaneamutatio theolo/
gice considerationis. Qꝛ autem hec conuersio
dicatur mutatio: patet. quia illud quod imedi
ate post hoc ē tale: ꝛ imediate añ hoc nō fuit ta
le: patet qđ dicitur mutatum. Sz substātia pa/
nis imediate post ꝓlationis verba vim conse
cratiuam habentia ē corpus xp̄i. ꝛ imediate an
te predicta verba non erat corpus xp̄i. ġ ibi est
aliqua mutatio. ꝙ autem fit instantanea ꝓba

tur maioris ỽtutis est potetia increata q̃z cre/
ata: sz sol ꝓducit formaz luminis in medio sci
licet in acre in instanti: ut patet secūdo de ani/
ma per philosophum contra Empedoclem: ꝛ
supra ostensum est in prima dominica. Et ra/
tio ē. qꝛ nihil ē repugnans tali forme presente
sole. ġ a fortiori potentior erit deus in hac be/
nedicta conuersione: cuius nutui omnis sub/
ditur creatura: ut stati fiat substantia panis xp̄i
corp us. Ubi accipe hanc regulam generalez
q⁹ quecūqz deus sine creatura operatur: p̄ser/
tim cum modum naturalem non seruat opera
tur in inbanti. Cum autem hoc modum natu
re nō seruet. quia p̄ncipia nature trāsmutat. s.
materiam panis: quā oportet manere. ut dr̄ p̄
phicoꝝ. seqtur ꝙ hec conuersio subita erit mu
tatio ꝛ nō instantanea. Sed cōtra patet Am/
brosi. impossibile ē esse in eodē instāti aliqd qđ
sit panis ꝛ corpus xp̄i. ergo nō est idē instās i
q̊ fit corpus xp̄i ꝛ panis. sed inter quecunqz in
stātia ē tp̄s mediū: ut pz. vi. phicoꝝ. ġ conuer
sio hec panis in corp⁹ xp̄i erit successiua. ꝛ non
subita. Itē tuipse dicis ꝙ i hac ꝯuersiōe aliqd
ē nūc tale qđ p̄us non fuit: sz vbicūqz ē p̄us ꝛ
posteri⁹ hoc mō ibi erat tp̄s. ꝛ p ꝯn̄s successio.
Itē ex vi verboꝝ fit talis ꝯuersio: vt dicis ꝛ ē
rei ỽitas: sed verba successiue ꝓferuntur ġ ꝛ ē
Aia mea tāgis nō ꝑuā difficultatē: oportēt cer
te multa declarare: qm̄ de h̄ instanti diuersi di
uersa dixerūt. Quidā dicūt ꝙ est vnū instās ꝑz
rē differēs tm̄ rōne. Quidā ꝙ h̄ ꝯuersio nō sb̄
ditur motui celi: ꝛ p ꝯn̄s nec tp̄i. ꝛ sic multi mꝉ
ta ꝯfirmāt. ꝛ int ceteros docto. xp̄i btūs Tho. i
4°. di. xi. ꝑoptime hanc mām tangit: ꝛ p̄dicto
rū dicta ꝯfutat. Iō ei⁹ dicta colligam⁹. Ait. n.
sic. ꝙ in hac bn̄dicta ꝯuersiōe nō est dare vlti/
mū instās: sed bn̄ vltimū tp̄s in q̊ est panis. Et
ponit hāc regulā ꝙ inter tp̄s ꝛ instans nō nc̄io
cadit tp̄s mediuz sicut cadit inter duo istantia.
Et rō est qm̄ phs. 8. phisi. dic̄ ꝙ qn̄ ex albo fit
nigrū: in toto mensurante motū alterationis:
erat albū: sed in vltio instāti illi⁹ tpis est nigrū
ex q̊ sequitur ꝙ nō est dicendū neqz danduz ꝙ
in vltimo toto illo tp̄e fit albū: sed in toto tp̄e p̄
ter vltimū nūc itli⁹ tpis. Et qꝛ añ vltimū nunc
alic⁹ tpis nō est accipe penultimū: sicut nz ante
vltimū linee punctū penultimū. iō nō est acci/
pere vltimū instās in quo erat albū: sed vltimū
tp̄s. Et silr est de alijs mutationibusque sunt
termini motus. sicut generatio ē temin⁹ altatio

nis. Nã cũ ex aere fit ignis: i toto tpe pcedẽti
alterationis erat aer pter vltimũ instans in q̊
ẽ ignis. Et silr est in illuminatiõe respectu mo
tus localis. Mõ ad ppositũ cũ hec bñdicta cõ
uersio sit terminus cuiusdã motus. s. platõis
vboꝝ: in tota tpe pcedẽte erat panis pter vlti
mũ instans i q̃ erat corpus xpi: qr pz rñsio ad
pmũ. Ad aliud dico q ad hanc ꝯuersionez
nõ ptinet nisi illud nũc in q̊ desinit eẽ panis ꝛ i
cipit ee corpus xpi: sz illud pmũ ptinet ad totũ
tps pcedens qd mensurabat totã vboꝝ plati
onẽ q̃ q̊dãmõ hanc efficit ꝯuersionẽ. Nã sicut
dcm̃ ẽ int sbam panis ꝛ sbam corpis xpi nõ ẽ
accipe aliqd mediũ qd magis ppinquũ sit cor
pi xpi q̃z sbe panis. Ad aliud dico q muta
tio hec est in instãti: sz motus pcedens ẽ in tpe
ꝛ dco vba pdicta efficatiã nõ hñt nisi in vltio
instanti. Ista aia mea sunt valde subtilia. acci
pe tñ necesse ẽ hanc doctrinã ppter pfectionẽ
mãe pñtis. qr ꝛc̃. Qntum ad tertiã dico q q̃t
tuor sunt i h sacro credenda. Pº credenduz
ẽ q ex vi vboꝝ ibi sit verũ corp9 xpi: qr vba
ꝯsecrationis de corpe faciunt mentionẽ. Se
cũdo q ibi ẽ sanguis xpi ex concomitãtia ime
diata: qr sanguis imediate disponit corpus ad
vitã. Tertio q ibi ẽ aia ex cõcomitatia ppin
q̃: qr lz aia nõ viuificet nisi sanguie mediãte tñ
qr ẽ forma pficiens corp9: ꝛ ad candẽ nãm p
tinẽs: iõ ipa cõcomitat corpus ex cõcomitãtia
ppinqua. Quarto q ibi ẽ deitas ex cõcomi
tantia remota: qr lz deitas cũ trib9 pcedentibus
vnũ faciat suppositũ: tñ qr nõ ptinet ad candẽ
nãm. iõ cõcomitat pdicta tria ex ꝯcomitãtia re
mota. Silr ꝛ de calice dicat suo mõ: vt q pri/
mo ibi sit sanguis: qr vba cõsecratiõis solũ d
sanguine faciũt mentionẽ. Scdo q ibi sit cor
pus ex cõcomitantia imediata: qr corp9 ẽ ime
diatũ sanguis receptaculum. Tertio q ibi sit
aia ex cõcomitantia ppinq̃: qr ad candẽ nãm
ptinet. Quarto q ibi sit diuinitas ex cõcomi
tantia remota: qr ptinet ad idẽ suppositũ. Ex
his aliqua correlaria ꝯcludam9. Pº enim
ex his dictis seqt q pplus cõicans in die sacto
pasce vel alio tpe: lz vinũ nõ ꝯsecratũ post cor
pis xpi sũptionẽ sũmat: nõ tñ seqt q corp9 sine
sanguine sũmat: qm̃ cõcomitat corp9: vt dctm̃
ẽ. Sed q̃re pr Amb. sacerdotes corpus ꝛ san
guinẽ distinctis modis sũmũt. Certe aia cara
h ideo faciũt: qr cũ xpi locũ i tris teneant. ritũ
xpi in cena datũ cũ sacerdotes instituti sũt suant

qui pmo panẽ in sui veꝝ corp9. deĩ vinũ i sui
sanguis vitatẽ ꝯsecrauit. vñ posito q sacerdos
cõicaret se vt psonã puatã. vtputa in ifirmitate
tũc ei dat sacrm sic ꝛ laicis q̃re ꝛc̃. 2º ex supra
dictis seqt q si btũs Petr9 in triduo mortis xpi
missã celebrassz: cũ in cena silr cũ alijs fuerit sa/
cerdos ordinat9: i hostia p eũ ꝯsecrata duo tñ
credita fuissent. s. corp9 ꝛ dinitas ꝛ nõ aia qr in
triduo ille vere fuit mortu9: ꝛ p ꝯñs illi nõ ꝯco
mitabat. Silr nec sanguis q effusus erat super
trã. corpe in sepulchro ꝛ aia in inferno exñtib9
Et iõ cũ sanguis ꝛ aia nõ sint in corpe nisi p cõ
comitantiã: vt dictũ ẽ: necẽ est ꝯcedẽ q tũc i ho
stia ꝯsecrata p Petꝝ aia ꝛ sanguis nõ fuissent
Quare ãt dinitas ibi tñ cũ corpe credita eẽt: ẽ
qr ipa nũq̃z fuit a corpe xpi sepata: vt ẽ cõis the
ologia. ꝛ iõ ipa ex ꝯcomitãtia ibi fuissz. 3º seq
tur q si btũs Jacob9 qui primo missã ordiauit
in illo triduo celebrasset: in calice nõ fuisset nisi
sanguis. qr nõ corp9 cũ eẽt ab illo in illo triduo
sepatum. similiter nec anima cadem ratione. si
militer nec diuinitas. qr non fuit deitas ita vni
ta sanguini sicut ꝛ carni: qr non remansit cõica
tio idiomatũ que prouenit ex tali vnione. vt ha
betur primo de trinit. Non enim erat verum
dicere sanguine xpi fuso hic vel iste sanguis est
deus: sicut dicim9 de corpe eius deum esse se/
pultum ꝛ non in cruce remãsisse sicut reman/
sit sanguis. Et ratio est qr corpus est pars prin
cipalis hominis ꝛ nõ sanguis. q̃re ꝛc̃. Ista eti
am duo correlaria ponit Franciscus maronis
in sermone corporis christi. s. memoriam fecit
ꝛ cetera. Et sic patet ista conclusio.

Qnta mira res res sit ꝯuersio sacri. Cõ. 2
Ecipe scdam ꝯclonem. vz. Quis dei
opa ꝛc̃. dic totã. vbi tres ingram9 ve.
Prima ve. est ista. Utrum hec be/
nedicta ꝯuersio sit miraculosior oĩbus mirabi
libus dei: 2ª ve. est. Quot sunt mirabilia hu
ius benedicte conuersionis. 3ª ve. est. Quã
tum sit meritum huius benedicte conuersiõis
Qntum ad primum dico q tres sunt pmari
me miraculose. s. creatio mũdi. incarnatio ver
bi dei. ꝛ hec benedicta ꝯuersio. Duo prima iõ
sunt miraculosissima ꝛ mirabiliss.ma. qr dei oĩ
potentia vsq̃z ad variatõem materie pertingit
que in oĩbus nãlibus mutatiõibus debet eẽ su
biectũ ꝛ semp pmanere ꝛ nõ corrumpi cum sit
ingnãbilis ꝛ incorruptibilis p̊ phisicorum. Et
magis miraculosũ. 2 est creatio q̃z hec benedicta

conuersio quantū ad hoc. qm̄ ꝑ creationē sb̄a
⁊ eēncia matie accipit eē simpliciť: sed ꝑ hanc
conuersionē sb̄a matie in altius matie subam
conuertiť: sed īcarnatio miraculosioꝛ ē si mu-
tatio illa consideretur ex ꝑte eius ad qd̄ ē muta-
tio. Quid eni mirabilius q̄z ꝙ deus hō fieret
⁊ hō deus: non ꝙ nā dei i nām hoīs conuer-
teretur: sicut fit in hac bn̄dicta mutatōe panis in
corpus xp̄i: ⁊ vini in sanguinē: sz ꝙ ꝑsona ꝟ-
bi dei q̄ ab eťno fuit hipostasis diuine naťe fcā
sit hipostasis humane naťe in tp̄e. Si autem
hec benedicta conuersio consideretur q̄ztum ad
eius cognitionē nālem: tunc ipsa ē miraculo-
sioꝛ oī alia mutatione. qm̄ intellectus nr̄ consi
derans in hac benedicta mutatione ex aliquo
aliqd fieri preter modum aliarum mutationū
nāliū difficilius illi assentit: q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad
t'ām ve. dico ꝙ nouē sit inť cetera huius bn̄di
cti sacramenti mirabilia vz. celeritatis stabili
tatis sodalitatis subiectiuitatis cōꝑuabilitatis
vnibilitatis incorruptibilitatis conuertibilita
tis ⁊ diuine permiscibilitatis. Accipe ꝑmū
mirabile qd̄ dr̄ celeritatis. Vbi hanc accipe re
gulā ꝙ ꝓlatis a sacerdote sacramenta talibus
ꝟbis: tanta ibi diuīa habeť potentia: vt mox
panis ille eadē ipsa caro xp̄i Jesu: que in ara
crucis extitit imolata efficiatur. Et lz aīa cara de
hoc supra dictū sit in ꝑte: tn̄ ꝑ huius regle nr̄e
fundamento diligent̄ nota ꝙ sacerdos in hoc
conficiendo sacro: nō suis sz ꝟmonibus vtitur
xp̄i. Hoc fundamentū habeť de ꝯse. disti. ii. c.
panis. vbi dicit sic tex. Vbi sacrm̄ conficiť iaz
nō suis ꝟmonibꝰ sacerdos: sz vtiť ꝟmonibus
xp̄i: ḡ ꝟmo xp̄i hoc efficit sacramentū vt sic qd̄
erat ante ꝯsecrationē panis post consecratiōez
xp̄s vere marie filius fiat. Hoc ꝓsupposito
nr̄am regulā tibi ꝓbo auct̄e: rōne ⁊ exemplo
Auct̄e qdem ꝓ decre. extra ď sum. tri. c. fir-
miter credimꝰ. vbi quasi circa finē capl̄i sic ad
lr̄am dr̄ in. §. vna. Vna inqt ē vl̄is fidelium
ecclesia: extra quā nullus oīno saluať: in q̄ ipe
idē sacerdos ē sacrif ciū Jesus xp̄s. Cuiꝰ cor-
pus ⁊ sanguis in sacro altaris sub spēbus pa-
nis ⁊ vini veracit̄ continetur: trāsubstantiať pa
ne in corpus ⁊ vino in sanguinē potestate di-
uina: h ibi. Jtē scd̄o ꝓbaf auct̄e decretoꝝ.
Audi Aug. in. q. i. c. detrahe. Detrahe inqt
ꝟbū ab el'o qd est nisi aqua: accidit ꝟbum ad
el'm ⁊ fit sacrm̄: h ē verbū dei. Et de. ꝯse. disi.
ii. idē ait. Hoc ē inqt qd̄ oībus modis ꝓbare
ꝯtendimꝰ sacrificiū ecclesie ex duobꝰ cōstare: s.
visibili eloꝝ spē: ⁊ inuisibili carne xp̄i ⁊ sāgui
ne: sicut ꝑsona xp̄i constat ex deo ⁊ hoīe. h ille
Jtē Amb. de ꝯse. di. ii. Panem inquit istum
quē sumimus in ministerio: vtiqz illū itelligo
q manu spūs sancti formatus ē i vtō virginis
⁊ in igne passiōis decoctus in ara crucis. Pa
nis eni āgeloꝝ factꝰ ē cibꝰ hoīs. Jgiť magnū
atqz pauendū ē mysteriū: q2 aliud vr̄ ⁊ aliud i
telligiť figura panis ⁊ vini vr̄: ⁊ faciente dn̄o
corpus ⁊ sanguis xp̄i intelligiť hec ille. Jtē
tertio ꝓbatur auct̄e magistri in. 4. dist. xi. c. ꝓ
quod incipit. si aūt queriť. vbi ad lr̄am sic dr̄.
Si autem queriť qualis sit illa cōuersio an for
malis: an subalis: vel alterius generis: diffi-
nire non sufficio: formalē tn̄ nō eē cognosco:
q2 species que ante fuerunt remanent ⁊ sapor
⁊ pondus. Quibusdā vr̄ subalis: dicentibus
sic subam conuerti in subam: vt hec essentialiť
fiat illa. hec ibi. Et declarando subsequenti di
cit sic. Non eadem ratione dr̄ confici corpus
xp̄i ꝟbo celesti ꝙ ipsuz corpus in conceptu ꝟ-
ginis formatū: deinceps formeť: sed q2 sb̄a pa
nis ⁊ vini que antea non fuerunt corpus vl' sā
guis verbo celesti fiat corpus ⁊ sanguis. h ibi
Jtē qd plures auct̄es q̄rimus. Audi xp̄m
Jo. 6. Caro mea vere ē cibus: ⁊ sanguis me
us vere ē potus. q manducat meā carnē ⁊ bi-
bit meū san. ⁊c̄. Jnde Eusebiꝰ ⁊ poniť de cō-
se. di. ii. c. q2 corpus. paꝝ post ꝑnm̄ sic ait. Re-
cedat ergo oē infidelitatis ambiguū: q2 qdem
q auctoꝛ ē muneris ipse ē testis ꝟitatis: quia
ait caro mea ⁊c̄. hec ibi. Scd̄o hec nr̄a regu
la ꝓbaf rōne: ⁊ ꝓ sic. Sūma veritas falli non
pōt: sz xp̄s ē sūma veritas: ergo falli non pōt:
ꝯna nota cū maioꝛi: qm̄ si fallere vel falli possz
iā sūma nō esset. minoꝛ ꝓbaf. Jo. 6. Ego suz
via veritas ⁊ vita: ergo nec fallere nec falli po
test. Sed ipse ꝓꝓo oꝛe ait. Caro mea vera est
cibus ⁊c̄. Jtē scd̄o sic. Ois xp̄ianus ꝙ sa-
crosancta ecclesia catholica sentit sentire obli-
gaf: sed ecclesia hoc sentit: vt patuit in auctori
bus allegatis: ergo ⁊c̄. Et ꝯfirmaf hec minoꝛ
extra de here. c. ad abolendā. vbi dr̄ sic. Ad
abolendā. ⁊ infra. Vniuersos q de sacro cor-
poris ⁊ sanguinis domini nr̄i Jesu xp̄i: vel ď
baptismate seu peccatoꝝ cōfessione: matrimo
nio: vel reliquis ecclesiasticis sacris: aliť sentiř
vel docere non metuerint q̄z sacrosācta roma
na ecclesia predicat ⁊ obseruat. Et gnālit quos-

cuiusqꝫ eadem romana ecclesiā: vel singuli epi
p dioceses suas cum cōcilio clericoꝝ: vł cleri/
ci ipsi sede vacante cū ꝯsilio si oportuerit vici/
noꝝ epoꝝ hereticos indicauerint vinculo p/
petuo anathematis inodamus: ħ ibi vsqꝫ ad
pmū sequentē. §. ğ ex hoc sequit̃ ꝙ alit̃ de hoc
sacro sentiens q̄ꝫ sentiendum sit est hereticus
Tertio arguitur sic. Et est ratio magistri i
4. distinc. x. Si tanta inquit vis est in ſmoni
bus dei vt incipiant que non erant: quāto for
tius mutare potest quod erat. In pncipio eni
mundū ex nulla preiacente materia creauit: ſꝫ
solo verbo: cur ergo non poterit aliquid i ali
ud ꝯuertere. maius eni ē de nihilo aliqd face/
re q̄ꝫ de aliquo aliquid: sed in pma creatione ꝺ
nihilo aliquid fecit: ergo a fortiori panē in car
nē ⁊ vinū in sanguinē poterit cōmutare. Au/
di ꝟba mgr̄i. De tribus inqt operib⁹ mūdi le
git̃: qꝛ ipse dixit ⁊ facta sunt ⁊c̄. Sermo igit̃ q̄
potuit ex nihilo facere qꝺ non erat: nō pōt ea q̄
sunt ad id mutare qꝺ nō erat. Nō eni ē min⁹
dare q̄ꝫ mutare nouas creaturas rebus: ħ ille
⁊ eandē sniam per alia verba in eodem caplo
cōfirmat. Et he rōnes sufficiāt q̄ꝫtū ad pn̄s.
Vis tn̄ aliā bonāꝫ rōnem eiusdeꝫ mgr̄i. audi
qd dicat. Si tm̄ inqt valuit ſmo Helie vt ig/
nē de celo deponeret: non valebit tm̄ ſmo xpi
vt subas mutet. hec ille. Tertio hec nr̄a re/
gula pbat̃ ex⁹. Et p̊ exemplis nālibus. 2°
supnālibus. 3° artificialibus. Tria ad pn̄s
accipe exempla nālia. Primū ē ꝺ calor̃ nā
li. Nā si nā naturata vt loquar more scoti pōt
vnā subam in aliā conuertere q̄ꝫtomagis nā
naturans. Dic qso. Nōne deus aialib⁹ cūctꝭ
ꝟtutē caloris nālis dedit q̄ ꝯtinue in humidū
agit naturale. qꝺ nisi per hūidū cibale restau/
raret: corpus penitus inuret: vt pꝫ. 2. de aia
c. de alimento. Indiget eni qꝺlibet aiale ali/
mēto extrinseco. Accipe igit̃ tu panē ⁊ come
de. Nōne calor nālis illū in carnē ⁊ ossa con/
uertet. Accipe vinū ⁊ bibe: nōne i fili mō tuū
sanguinē mutabit: qs de ħ dubitat: experientia
docet id indies fieri: q̄re ergo id facere posse di
uinā nām negabimus. Itē nōne mirabili na
turali artificio natura ſbam vnius oui vł plu/
riū in diuersam auiū ſbam cōmutat. Itē apes
nōne occulto nature mysterio flores in cere ⁊
mellis nām ꝯuertunt: Itē adde ꝙ nā ex pul/
uere pulices: ⁊ ex sudore aialis diuersa gene/
rat aialia. Ista sufficiant ex pte nāe. Acci/
pe supnaturalia exempla. nōne de⁹ ex virili co/
stā Euā subito formauit. nōne Loth vxorē p/
pter inobedientiā de⁹ i statuā salis conuertit:
⁊ virgā Moyses in serpentē ⁊ co⁹ eadē ꝟtu
te conuertit. Et alia plura possunt adduci exē/
pla que ponit gloriosus Amb. lib. de sacramē
tis. ⁊ notant̃ de conse. di. 2. c. reuera. Tertio
ħ patet exemplo artificiali. nā vitrifex cinereꝫ
alumenqꝫ suū in lucidū notabileqꝫ vitrū mu/
tat. Quāobrē multomagis ſmo xpi panē i su
um corp⁹ ⁊ vinū in sanguinē suuꝫ cōmutabit.
Audi Ecc̄. 8. c. Sermo illius potestate plen⁹
nec dicere ei quisqꝫ potest: quare ita facis. In
de Eusebius ⁊ notat̃ de conse. di. 2. Inuisibi
lis sacerdos. s. xp̄s visibiles creaturas i ſbam
corporis ⁊ sanguinis in ꝟbo suo secreta ptā/
te cōmutat: hec ille. Et hec tibi aia sufficiā: q̄ꝫ
tū admirabile pmū. Accipe ſꝫ mirabile. s.
stabilitatis. Vbi hanc regulā accipe: ꝙ q̄ꝫuis
totū xpi corp⁹ finita a sacerdote debita ꝟboꝝ
forma sit in q̄libet hostia vbicūqꝫ consecrat̃: ⁊
quotiēscūqꝫ: tn̄ n̄ ē sic ibi vt celū deſat. Ad cu
ius decla. tria aia mea nota. Primo enim
nota ꝙ de rōne dei ē ꝙ sit vbiqꝫ: hoc satꝭ in su
perioribus declarauim⁹. Scꝺo nota ꝙ lꝫ de⁹
sit vbiqꝫ. singulari tn̄ modo ē in tribus locis
s. in celo empyreo per glorificationē: in aia iu
sti p grē sanctificationē: ⁊ in ecclesia catholica
p singularē repsentationē. De istis trib⁹ vide
sup̄ feria ſa quarte dn̄ice in pma cōcłone. vbi
bene de hoc. Tertio nota ꝙ xp̄o nō cōpetit
vbiqꝫ eē p ⁊ principalit̃ per humanitatē: sed p
diuinitatem ⁊ concomitanter per humanitatē
qꝛ ex quo verbū factū ē nō fuit instans in quo
eēt xp̄s hō: ⁊ non deus: vt ē snia mgr̄i in. 3. di
stin. 2. in fine. ⁊ oīuꝫ theologoꝝ. Audi mgr̄m
⁊ adducit Aug. li. ꝺ trini. Nō aūt in vtero inqt
ꝟgis pus caro cōcepta est: ⁊ postmodū diui/
nitas venit in carnē: ſꝫ mox vt verbū venit in
vterū ſuata ꝟitate ppie nature factū ē caro:
⁊ pfectus hō. i. in ꝟitate carnis ⁊ aie natus ē
hec ille. Ex quo sequit̃ ꝙ cū illa diuinitas illi
humanitati sit inseperabiliter vnita: ⁊ diuini/
tati cōpetat esse vbiqꝫ: vt oñsū ē ꝙ ⁊ hūanitas
erit vbiqꝫ. Qꝺ vt veri⁹ credas his sic psuppo
sitis probo auctoritate rōne ⁊ exemplo. Au/
ctoritate sic. Audi Origenē sup Mat. Dei i
qt filius veniens in ꝟginē tot⁹ remāsit apud
patrē: vt nō dimidius esset apud eū ⁊ dimidi⁹
apud ꝟginē: sicut ꝟitas quā mente ꝯcipim⁹.

cũ eã dicimus tota remanet apud nos: ꝛ tota
tñ sit in discentẽ: h ille. Sed totus xp̃s est in h
sacr̃o vt ꝟitas in aĩa: vt dicit Franciscus ma
ronis in ſmone corp̃is xp̃i: g ꝛc̃. Sc̃do hoc
baẗ rõne: q̃nto aliqd diuinius ẽ: tanto cõius.
sed natura diuina vnita hũane ẽ qd diuinissi/
mũ: g cõissimũ. q̃re ꝛc̃. Tertio ꝓbaẗ exem/
plo. Nã btũs Amb. in obitu bti Martini in
terfuit ꝛ sepeliuit eũ: nec tñ a Mediolano dis/
cessit. Nec hoc tibi ipossibile videaẗ. qm̃ vnũ
corpus eẽ i plurib⁹ locis nõ est aliud nisi hr̃e
plura vbi simul. qd̃ nõ vr̃ repugnare ꝟitati:
cũ diuersi respectus eiusdẽ rõnis possint simẗ
eẽ in eodẽ fundamento: vt pꝫ ď similitudini/
bus. Itẽ dari põt exemplũ de Heliseo q p̃e
sens fuit qñ Giezi accepit munera a Naam
siro: nec tñ a sua habitatione discessit. 4. Re.
5. Hoc etiã clarius pꝫ in seq̃ntibus mirabili/
bus: q̃re ꝛc̃. Accipe tertiũ mirabile. s. soda
litatis. vbi accipe regulã hanc. Qꝫ gloriosus
xp̃s lꝫ in h sacr̃o oculis corp̃is nõ videaẗ: tñ ñ
ita ibi ẽ vt solus habeaẗ. Ad cui⁹ declarationẽ
sia nota ꝙ cõiter q̃ttuor pulcherrimas societa
tes ad xp̃i sociandũ asserũt in hoc sacramento

Prima est sancta trinitas: qm̃ sicut opa tri
nitatis ab extra sũt indiuisa ꝑ Aug. ď trinitate
ꝛ de cõse. disti. 3. c. oẽs quos legere potui ꝛc̃.
Ita etiã localis p̃ntialitas. ꝑ Amb. de circũci/
sione ꝑsonaꝝ loq̃ntẽ. Secũda societas est
omniũ angelorũ ꝛ oium spirituũ beatorũ. Au
di Greg. in homelia pascali allegatũ a magi/
stro. in. 4. sniaꝝ. Quis inq̃t fideliũ hr̃e dubiuꝫ
possit in ipsa imolationis hora ad sacerdotis
vocẽ celos aperiri: ꝛ in ipo dino misterio an/
geloꝝ choros adesse: sũma ꝛ ima sociari: qua
si dicat nullus. Tertia societas est oium aia
rũ sanctarũ. An tibi aia ambiguũ ẽ ꝙ sctẽ ille
aĩe que xp̃m tp̃e passionis ad crucẽ tanto cum
dolore sociarũt: ꝛ in penarũ tanta amaritudie
in tanto honore ꝛ letitia sui corp̃is glorificati i
hoc benedicto sacr̃o non associent. Quarta
societas ẽ virginis gloriose cũ grandi ꝟginũ
cetu. Apoc̃. 14. Hi sunt q cũ mulieribus non
sunt coinquinati. ꝟgines enim sunt: ꝛ sequũ
tur agnũ quocũqꝫ ierit. Et tu aia mea q̃ntam
facies die veneris ꝓrimi societatẽ: ꝛ die sãcto
pasce hilariter in domo tua suscipe. O inges
pr̃ Amb. totiẽs eleuari vidi hoc dignissimuꝫ
corpus: ꝛ nũqꝫ hãc quã dicis vidi societatem.
Audi silem q̃õnẽ a Petro discipulo. Greg.
eidẽ ꝓpositã. Nunqd inq̃t Grego. in dialo
go: q2 aiam meã nõ vides me exanimẽ eẽ cre
dis: quasi dicat aiam in corpore existere ex acti
bus corporis quos cernim⁹. qm̃ ipsa ẽ q̊ viui
mus mouemur ꝛ intelligim⁹: vt p̃hs ait. 2. de
aia. ꝛ tñ oculis recedentẽ cõspicere nõ possu/
mus. Ergo plures imo oẽs ibi celestes adeẽ
spũs: lꝫ oculis corporis nõ cernam⁹: negare
nõ debem⁹. Nec etiã ď corp̃ibus btis excitan
dũ est. an nescis corp̃a beatifica oẽs quas ha/
buerũt in vita imp̃fectiones ex elemẽtis ñ ha/
bere. Nam dñs Bona. in. 4. di. 49. ait. Cor
pora nostra quattuor suscipiũt ab elementꝭ q̃/
litates. vꝫ. Ab aqua passibilitatẽ: q2 ẽ elemẽ
tũ valde passibile. A terra obscuritatẽ: quia
ẽ elementũ opacissimũ. Ab igne aialitatem:
q2 ẽ elementũ actiuissimũ. i. magne actiuitatis
ꝛ calor naturalis ꝯtinue humidũ radicale re/
soluit. Et ab aere infirmitatẽ: q2 ẽ elementũ
valde corruptibile. Et ideo cũ corp̃ibus beatꝭ
ois conueniẽs p̃fectio attribuatur: necẽ ẽ oẽm
ab eis ip̃fectionem amouere. Qm̃ carẽ malo
bonũ est: vt p̃hs ait in ethicis. ꝛ ꝑ conseques
oꝫ vt ꝯ corruptionẽ detur eis ipassibilitas cõ/
tra obscuritatẽ. claritas ꝯ aialitatẽ: agilitas ꝯ
infirmitatẽ penetrabilitas. Et he sunt quattu
or corpoꝝ beatoꝝ dotes. Audi Pau. i. Cor.
15. Seminaẗ corpus i corruptione: surget in
corruptione: ecce ipassibilitas ꝯ corruptioneꝫ
Seminaẗ in ignobilitate: surget in gloria: ec/
ce claritas ꝯ obscuritatẽ. Seminaẗ in ifirmi/
tate: surget in ꝟtute. ecce penetrabilitas ꝯ in/
firmitatẽ. Seminaẗ corpus aiale: surget corp⁹
spũale: ecce agilitas ꝯ aialitatẽ. Cõcordat his
Aug. 22. de ciui. dei. d. Aberit i corp̃ib⁹ nr̃is
ois deformitas: ꝛ ois tarditas: ꝛ ois corrup/
tio ꝓpt̃ impassibilitatẽ. Has qdẽ q̃ttuor cor/
ꝑũ btõꝝ dotes xp̃s Jesus i mõte thabor disci
pulis in forma claritatis oñdit ſm Alexan. ď
ales. Habet eni lux oẽs illas q̃ttuor cõditio/
nes: vt pꝫ intuenti. Sed dices nũqd talia cor/
ꝑa sole sũt lucidiora. Dico ꝙ sic. Isa. 30. Erit
lux lune sicut lux solis: ꝛ lux solis erit septupli
ciẗ. Sed q̃re nõ vr̃ talis claritas. Dico q2 cla/
ritate sua vtunẗ ad libitũ: quã tũc nobis indi/
gnis nõ oñdũt. vt ẽ cõis theologoꝝ doctrina
q̃re ꝛc̃. Accipe q̃rtũ mirabile qd̃ dr̃ subiecti
uitatis vbi ponaẗ talis regula. Licet accidetꝭ ꝛ
eẽ sit in eẽ. 7. metha. tñ in h sacr̃o ꝟtute dina
efficiẗ vt accidens sit sine sbo. P⁹ pars hui⁹

nostre regule ē clara ex snia Ax. vbi dictū est
Propter quod concludit ꝙ sola suba est ens
simplicit ꝛ ꝑ se stans. accidens autē e ens ſm
qd ꝛ alrī inherens. ob quā cām diffinitōes ac
cidentiū dant ꝑ addimenta: q2 ꝓncipia sbe sūt
etiā ꝓncipia accidentis: q̄re ꝛc̄. Scđa aūt ps
declaratur auc̄te rōne ꝛ exemplo. Auctori
tate qdē. audi Augu. in ſmone corporis xpi.
Accidentia inqt in eodē sine subiecto existunt
vt fides locū habeat dū inuisibile ꝑ visibile sū
mit aliena spē occultatū: ꝛ sensus a deceptiōe i
munes reddant: q đ accn̄tibus iudicāt sibi no
tis. h ille. Concordat tex. in. c. cū marthe. de
cele. mis. post medictatē capli. vbi dr. Dicitur
tm̄ hoc sacrm̄ mysteriū fidei. qm̄ aliud ibi credi
tur q̄ȝ cernat. ꝛ aliđ ibi cernit q̄ȝ credat. Cer/
nit ibi spēs panis ꝛ vini: ꝛ creditur ꝟitas. s.
carnis ꝛ sanguinis xpi: ac ꝟtus vnitat ꝛ cha
ritatis hec ibi. Scđo rōne ꝓbat sic. pl'a hȝ
deus facere q̄ȝ nr intellect⁹ intelligere: sȝ itel/
lectus nr h itelligit: g h ꝛ de⁹ facē pōt. Maior
ē Hillarij i. đ trini. Itē potentia q̄ȝto est spū
alior tanto ē potentior. qm̄ intellectus pl'a facē
pōt q̄ȝ sensus: vt nr̄a phia dicit. Quia intelle/
ctus spūalior ē q̄ȝ sensus. Sȝ potētia dina est
abstractior ꝛ imālior q̄ȝ sensus: g pl'a pōt q̄ȝ in
tellectus: sȝ itellectus h itelligit. g ꝛ deus h fa
cere pōt. Itē si accidētia illa cē̄t i aliq̄ sbo ma
gis ducerēt in cognitionē sui subiecti q̄ȝ corp'
xpi: ꝛ ꝑ ꝯn̄s ad idolatriā. Nec pōt dici ꝙ sint
subiectiue in corpe xpi: q2 tūc determinarēt cor/
pus xpi vt on̄sum ē in 3ª ꝯclōne ꝓme ꝯsidera
tionis. ꝛ h ē falsū. q̄re ꝛc̄. Et si q̄ris q̄re h de⁹
facit. Dico vt fides locū habeat. q2 si h ꝓbari
ꝑ ꝓncipia nālia posset. iaȝ illud scia cēt ꝛ nō fi
des. Salus aūt nr̄a nō sub scia sȝ sub fide est:
vt pȝ ꝑ btm̄ Tho. ſa ſe. q. 2. vbi ꝓbat ꝑ tres
rōnes. q̄re notitiā diuinoꝝ voluit cē sub fide:
q̄re ꝛc̄. Preterea quis q̄so ē ille sensus corpo
ris q subam sensare possit. certe phi tradunt sb
stantiā insensibilē cē. an g q2 sbam nō cernis:
negabis sbam ibi nō cē. A fili si via nāli itelli
gere nō potes accn̄s cē in h sacro sine subiecto
negabis diuinā potentiā q̄ ordinē cuilibet nāe
concessit hoc facere no posse: Tertio h nr̄a
regula pȝ exemplo. Nā in generatione nulli
ex ouo: remanet extrinsecū oui. i. spēs oui: et
tn̄ adhuc nō nato pullo diceres te nō nisi ouuȝ
videre ꝛ nō pullū. A simili remanet i h sacro
spēs illa panis: sba ꝯuertit i aliā sbaȝ: quare
ꝛc̄. Ex his inferūt aliq̄ correlaria. Primū est
ꝙ dina dispositio que aliq̄ ordinat ſm legē cō
munē ēt sibi aliq̄ reſuat pter legē cōeȝ facienda
ꝛ hoc nt ꝓuilegium ꝑticularis grē alicui cōicet
Vn̄ q̄ȝuis accidētia nō possint de lege cōi sta/
re sine subiecto: pn̄t tn̄ de lege spāl' grē: qđ fit i
hoc sacro. Scđo sequit ꝙ de suba rei ad sensū
iudicare nō ꝑtinet: sȝ ad itellectū. cui⁹ obiectuȝ
est ipsum qđ quid est ſm cōmunē opinionem
ꝛ est snia phi. 3º de aia. Tertio sequit ꝙ lȝ in/
tellectus iudicet accn̄s cē i hoc sacro sine sub/
iecto preter oēm nāe cursū: nō tn̄ seqt ꝙ erret:
q2 iuuat fide sicut iuuat ꝛ i alijs q̄ ei⁹ virtutem
nālē excedunt. Multa alia colligi pn̄t: sed ista
sufficiāt ad pn̄s. vide btm̄ Tho. in. 4. di. xij.
Accipe qntū mirabile. s. ꝯseruabilitatis. Vbi
accipe hanc regulam. vȝ. ꝙ lȝ nāliter sit valde
difficile duo corpora cē in eodē loco: in hoc tn̄
sacro nihil icōuenit id fieri virtute dina. Vbi
aia nota ꝙ phia nō ꝯcedit duo corpa simul in
eodē loco cē posse ꝑꝑ ipossibilitatē penetratō
nis corpoꝝ ad aures tn̄ eiusdē nō ꝑtigit: si ali
qđ corp⁹ sit tāte ꝟtut' ut ad libitū sua vtat q̄n/
titate: ꝙ illud cū alio corpe sil' poterit in eodem
loco locari: vt̄ de scō h ē in sacro: ut. s. corpus
verū xpi ꝛ corp⁹ de genere quātitat'. s. ipsa tri
na dimēsio sint i eodē loco. Quidā tn̄ exēplo
h ꝑsuadet de ciato cinerib⁹ pleno ꝛ supfusa aq̄
erunt cineres: ꝛ aqua in eodem ciato: qđ tn̄ tm̄
valet ad ꝓpositū quantum pōt. qr ꝛc̄. Accipe
tertium mirabile. vȝ. vnibilitatis. Vbi accipe
regulam talē. s. ꝙ lȝ in pluribus mundi parti
b⁹ ꝛ ecclesijs simul plures hostie ꝛ calices cōse
crent: vnū tn̄ simul ē corp⁹ xpi in oibus illis ꝛ
ponas exᵐ ut placet. Hec regula ꝓbat auc̄te
rōe ꝛ exēplo. Auc̄te ꝑ sic. audi Malachiaȝ. c.
ꝓ. ad iudeos dicētē. Nō est mihi volūtas in
vobis dic dn̄s: ꝛ mun⁹ nō suscipiā đ māu vr̄a
Ab ortu. n. solis vsq̄ȝ ad occasū magnū est no
mē meū i gētib⁹: ꝛ i oi loco sacrificat ꝛ offert
nōi meo ablatio mūda ꝛc̄. Ecce plura loco ꝛ
vnā mūdā oblationē exꝓmit. Item audi dn̄m
Exodi. xx. c. In oi loco in quo fuerit memo/
ria nominis mei veniā ad te ꝛ benedicā tibi.
Memoria nois dei ē h glosū sacrificiū: qđ in
sui meoriā i oi loco cōficit xpianoꝝ. De h est
bonus tex. de ꝯse. di. 2. c. qd sit circa medietatē
capli. vbi sic dr. Tāta videt cē vnitas e̅ t e in
xpo: ut vnus vbiq̄ȝ sit panis corporis xpi ꝛ
vnus sit calix sāguinis eius. Calix nāq̄ȝ que

393

sacerdos catholicus sacrificat nõ ẽ nisi ille quẽ
dñs apl'is tradidit: q₂ sicut ditas ꝟbi vita ẽ q̀
totũ mundũ implet: ita lꝫ multis locis ꝛ inũe/
rabilibus diebus illud corpus ꝯsecreꝶ: nõ tñ
sunt multa corpa xp̄i: nec multi calices: ſꝫ vnũ
corpus xp̄i: ꝛ vnus sanguis cũ illo qđ sumpsit
in vt̄o virginis: ꝛ qđ dedit apl'is. Diuinitas
eni ꝟbi replet illud qđ vbiqꝫ ẽ: ꝛ iungit ꝛ fac̄
vt sicut ipsa vna ẽ ita corpi xp̄i ꝛ vnũ corpꝰ eiꝰ
sit in ꝟitate ꝛc̄. ħ ibi. Et sunt ꝟba Gregorij
in homelia pascali. Hoc idẽ cõfirmat mgr̄ in
4. di. x. d. Veritas eius. i. diuinitas vbiqꝫ ẽ:
ꝟitas etiã eius. i. verũ corpꝰ in oi altari ẽ vbi
cũqꝫ celebraꝶ. Idẽ pꝫ de cõsc. di. 2. c. inuitat. ꝛ
c. vbi pars. Et idem mgr̄ in. 4. di. xi. sic ait.
Sicut diuitas ꝟbi totũ implet mundũ: ita in
multis locis illud corpꝰ consecraꝶ: nec sunt tñ
multa corpa: ſꝫ vnũ corpꝰ ꝛ vnꝰ sanguis. ħ ille
Et iste auctoritates sufficiant ad p̄ñs. Se/
cũdo hoc ꝓbaꝶ rõne. Nã deꝶ oppositũ: seqꝶ ꝙ
pl'es essent p̄sone ꝟbi: ꝯñs ẽ falsũ: g̊ ꝛc̄. seqla
ꝓbaꝶ: qm̄ iã oẽs ꝯcludũt vnã p̄sonã eẽ i xp̄o:
q̄re seqꝶ ꝙ si multiplicaꝶ suppositũ multiplicaꝶ
ꝛ p̄sona: qđ ẽ falsũ. Scđo arguitur sic. poten/
tior ẽ virtus increata q̄ꝫ virtus creata. ſꝫ vna
virtus creata iam est tota in toto: ꝛ tota in q̄li/
bet parte: vt ostendit phus. 2. de anima. dicẽs
ꝙ est tota in toto ꝛ tota in qualibet parte. ergo
a fortiori virtute dei erit vnum ꝛ idem corpus
in pluribus locis. Tertio hoc patet exẽplo
Et primo de voce vna predicatoris que est in
pluribus auribus. Secundo de vna specie in
pluribus existens oculis distantibus. Tertio
de quodã iudeo nouiꝶ ad fidẽ cõuerso: q cum
semel hac intentione ad ecclesiã accessit vt tot
lapillos in bireto poneret: quot hostias illo die
eleuari cerneret. cũ sic fecisset: tandẽ dum eos
numerare vellet: vnum solũ lapidem ex illis
oibus integratum reperit: q̄re ꝛc̄. Accipe
septimũ mirabile. s. incorruptibilitatis. vbi ac
cipe hanc regulam vꝫ. ꝙ ꝛ si dentibus corpus
xp̄i premaꝶ: ille sum tñ semp̄ reꝶuatur: quam ti
bi probo auctoritate rõne exemplo. audi Au/
gu. Quid inquit hoc sacramento mirabilius.
In ipso nanqꝫ panis ꝛ vinũ in corpus xp̄i: ꝛ
sanguinẽ s̄baliter conuertunꝶ. Ideoqꝫ xp̄us ꝛ
homo manducaꝶ itaqꝫ a fidelibus: sed minime
laceratur. quinimo diuiso sacramento integer
sub qualibet diuisionis particula p̄seueraꝶ ꝛc̄.
Et hec ꝑpulchre tangit magister in. 4. di. 12.

vbi positis pluribus opinionibus de fractiõe
hostie veram ponit opinionem dicẽs. Sed q₂
corpus xp̄i incorruptibile ẽ: sane pōt dici fra/
ctionem illam ꝛ partitionem non in s̄ba cor/
poris: sed in ipsa forma panis sacramentaliꝶ fi
eri: vt ꝟa fractio ꝛ partitio fit ibi: q̄ fit non in
s̄ba: sed in sacramento id est in specie ꝛc̄. lon
gus textus est. Et allegat apl'm. i. ad Cor. x.
Panis inquit quem frangimus: quia forma
panis ibi frangitur. ꝛ in partes diuiditur xp̄s
vero integer manet: ꝛ totus est in singulis p̄ti
bus. Itẽ allegat Aug. s. in ꝟmone quodã de
ꝟbis euangelij: ꝛ poniꝶ de consc. di. 2. c. iui/
tat. ꝛ in glo. super illud Corin. x. Panis quẽ
frangimus. Scđo probatur hoc rõne sic.
Oẽ frangibile est passibile: sed corpus xp̄i est
impassibile cũ sit gloriosum: g̊ ꝛc̄. Et vt intelli
gatur ista specierũ fractio ꝛ nõ corpis xp̄i. No
tandũ ẽ ꝙ sicut dcm̄ est in p̄cedentibꝰ corpꝰ xp̄i
non cõparatur ad sp̄es sub quibus ꝯtineꝶ me
diãtibus suis dimensionibus: imo eius dimẽ
siões sunt ibi q̄si ex ꝯñti vt etiã dic̄ btũs Tho.
in. 4. di. 12. Et ideo q̄cqd ꝯuenit corpi xp̄i me
diantibꝰ dimensionibꝰ suis nõ ꝯuenit ei ꝟm ꝙ
ẽ sub sacr̄o. Cũ ergo diuisio q̄ꝫtitatiua ei ꝯue/
nire nõ possit nisi mediante dimensione ꝓpa
cõstat ꝙ fractis illis sp̄ebus nõ frangiꝶ corpꝰ
xp̄i: ſꝫ ẽ impassibile ꝛ infrangibile: q̄re ꝛc̄.
Tertio ħ ꝓbatur exẽplo. Nã aia ẽ tota i toto:
ꝛ tota in q̄libet p̄te vt dcm̄ est: ꝛ tñ si inciditur
digitꝰ nõ inciditur aia: q̄re ꝛc̄. Accipe octa
uũ mirabile. s. cõuertibilitatis. vbi accipe hãc
regulã ꝙ tanta ẽ huiꝰ sacri ꝟboꝝ ꝟtus: vt q̄ꝫ
uis xp̄s vere comedatur: nõ tñ i s̄bam come/
dẽtis ꝯuertitur sicut de alijs cibis dicimꝰ: vt
pꝫ. 2. de aia. ſꝫ potiꝰ comedẽs i comestũ ꝯuerti
tur p̄ grãm. Hec vr̄ s̄nia Aug. i lib. ꝯfessio/
nũ. Satis hec regula clara ẽ: ex q̄ infertur que
dr̄ia fit inter digne sumẽtẽ ꝛ indigne. De di/
gne sũmentibꝰ veritatẽ hꝫ regula nr̄a. de ꝯsc.
di. 2. c. qd ẽ. Quid ẽ inquit illã mãducare escã
ꝛ illũ bibere potũ: nisi in xp̄o manẽ: ꝛ illũ ma/
nentẽ i se hẽre. De indigne sũmẽtibꝰ dicetur
ĩfra feria 5ᵃ. q̄re ꝛc̄. Accipe nonũ mirabile. s.
diuine ꝑmissibilitatis. vbi accipe hanc r'lam. Lꝫ
veꝝ xp̄i corpꝰ fit i hostia ꝯsecrata tñ si a mure ꝟ
cane ꝟ alio aiali comedereꝶ nõ xp̄s: ſꝫ sp̄es tm̄
sumereꝶ. Hãc r'lam expsse mgr̄ s̄niaꝝ ponit i
4° di. 13. c. solet q̄ri. i fine. vbi sic ait. Illud ẽt
sane pōt dici ꝙ a brutis aialibꝰ corpus xp̄i non

sũunt; etiã si videat̃ qd ergo sũmũt mus vl̃ mã
ducat de⁹ nouit. h̃ ille. Et rõ. q̃re nõ sũmitur a
brutis corp⁹ xp̃i est talis ꝭm btm̃ Tho. in q̃rto
di. 9. qm̃ nulla ẽ ordinatio bruti ad corpus xp̃i
vt. s. possint xp̃o incorꝑari. ⁊ iõ nõ sũmũt irra
tionalia corpus xp̃i nisi ꝑ accñs: inq̃ztũ. s. sum
mũt illud in quo est corp⁹ xp̃i. i. spẽs illaꝝ. Ista
ẽ cõis opinio. Et hec volo suffi ciant ꝓ secũda
veritate. Quãtũ ad tertiaȝ veritatẽ satis pȝ
q̇ est magni meriti tam conficiẽtibus q̃ȝ sum
mentibus. sed de hoc in sequentibus.

De vtilitate corpis xp̃i ⁊ sanguis. Cõcl̃. 3.

Ecipe tertiã ꝯclõnẽ. vȝ. Sicut h̃ bñ-
dicta ꝯuersio ⁊c̃. vbi tres ingramus
ve. vȝ. Prima ve. ẽ. Vtrum hoc
beneditũ sacr̃m ꝓsit btis ad augment glorie.
2ᵃ ve. ẽ. Que est vtilitas sũmentibus digne
in hac vita hoc bñdictuȝ sacr̃m. 3ᵃ ve. ẽ. Si
ꝓ ꝑuulis celebrari debeat hoc benedictũ sacra
mẽtuȝ. Q̃tũ ad p̃mã dico q̇ sacr̃a eccl̃ie nõ
ꝓsunt alicui q nõ sit i statu ꝓficiendi. Quare
cũ scti i p̃ria exñtes nõ sint i h̃ statu: quia sunt i
ꝑfectiõis termino: nõ vr̃ q̇ eis talia sacr̃a pro-
sint. vbi nota ꝭm btm̃ Tho. in. 4. di. 12. ⁊ ꝭm
cõiter loquentes q̇ gloria sctõꝝ ꝯphendit pre
mĩũ eorundẽ. Premiũ aũt est duplex. s. ẽẽnti
ale ⁊ accidentale. Essentiale est qd̓ hȝ de diui
tate. Accidentale qd̓ hñt de quocũq̃ȝ bono cre
ato. Quantũ ergo ad p̃miũ essentiale ꝭm
cõem opi. eorũ gloria minime augeri põt. sed q̃ȝ
tũ ad p̃miũ accidentale vsqȝ ad diẽ iudicij au-
geri põt. aliogn tunc nõ augeret̃ de gloria cor
poris xp̃i. Vnde de oĩbus opibus bonis scis
eis gl̃ia accrescit. Luc. 15. Gaudiũ ẽ angelis
dei ⁊c̃. Et ita de oĩbus q̃ in dei honorẽ fiunt
gaudẽt ⁊ marie de his i q̃bus de eoꝝ gl̃ia deo
gr̃as agimus. vñ simpl̃r loq̃ndo hoc q̃ztuȝ est
ad essentiam glorie hoc sacr̃m gl̃iam nõ auget
sȝ q̃ȝtũ ad accñtale auget. Ista ẽ cõis opinio.
Cõcordat tex. capl̃i cũ marthe. eẋ de cele. mis.
vide f̃rta q̃nta cineꝝ ꝯsideratõe 2ᵃ ꝯclõne ꝑ-
ma: vbi ẽ tex. ad l̃rãm. Etsi allegat̃ Inno. in
collecta vbi dr̃. Profit hec oblatio aĩe famuli
tui leonis ⁊c̃. dr̃ q̇ intelligitur sic: vt profit. s.
vt magis ac magis glorificet̃ i terris. q̃re ⁊c̃.
Quãtũ ad ꝭam v̓itatẽ dico q̇ tria sunt per
maxime bona que digne hoc sacr̃m sumentes
colligũt in hac vita. Primũ dicitur virtutũ
augmentatio. Scdm pcõꝝ venialiũ remissio
Tertiũ est peccatorum mortalium cancellatio

Primũ inq̃ȝ bonuȝ est virtutũ augmẽtatio
Probat̃ dupl̃r. Primo sic. nihil ꝑficit̃ spũa
liter nisi ꝑ augmentũ virtutũ. Sed h̃ bñdictuȝ
sacr̃m virtutẽ hȝ ꝑfectiuã ꝭm Diony. g° effect⁹
ei⁹ est v̓tutũ augmẽtũ. 2° ꝓbatur sic. Effcũs
h⁹ bñdicti sacri ẽ plenitudo gr̃e· sȝ ad plenitudi
nẽ gr̃e ꝑ augm̃tuȝ v̓tutũ ꝑuenit g ⁊c̃. maior ẽ
nõ in orõe canõis. vbi dr̃. Quotq̃t ex hac alta
ris ꝑticipatõe sumpsim⁹ oĩ gr̃a ⁊ bñdictõe r̃ple
amur. Iñ ẽ bon⁹ tex. de ꝯse. di. 2. c. nõ iste. vb
dr̃ sic. Nõ iste ẽ panis q vadit in corp⁹: sȝ p̃ais
vite eterne q aĩe nr̃e sbãm fulcit. Iste panis q̃ti
dian⁹ est. accipe quottidie vt quottidie tibi ꝓsit
sic viue vt quottidie merearis accipe. Et. c. xp̃s
dr̃. Xp̃s panis est de q̃ q mãducat viuit i eter-
nũ. Et. c. credere dr̃ sic. Credere in I hm xp̃ȝ
hoc ẽ mãducare panẽ ⁊ vinũ: q credit ⁊ mãdu
cat iuisibil̃r saginat̃. Glo. saginat̃. s. spũalib⁹
diuinis virtutib⁹ ⁊ donis. ⁊c̃. Vñ ꝓp̃ius h⁹
sacri effect⁹ ẽ ꝯuersio hoĩs in xp̃m teste apl̃o
ad Gal̃. 2. Viuo aũt: iã nõ ego: viui taũt i me
xp̃s. Ad quẽ alij duo effect⁹ subsequũt̃ spiritua
lis quãtitatis in augmentũ virtutũ: ⁊ restaura
tio deꝑditoꝝ in remissionẽ venialiũ: ve reꝑati
oneȝ cuiuslibȝ precedentis defectus vt dicit be
atus Tho. i. 4°. di. 12. Ex q̃bus seq̃tur q̇ p̃il
te bñdictus cibus est aĩe nostre vita: qm̃ sicut ꝑ
cibũ mortiferum mors intrauit orbem terraꝝ:
Gen̄. 3. ca. sic per hunc cibum luciferum vita
restauratur: vt vnde mors oriebatur inde vi-
ta resurgeret. ⁊ qui in ligno vincebat in ligno
quoqȝ vinceretur per Christuȝ dominum no
strum. Io. x. Ego sũ via veritas ⁊ vita. Et. c.
6. Caro mea est cib⁹ ⁊c̃. vbi Crisostomus ait
Prestat se nobis desiderantib⁹ ⁊ palpare ⁊ co
mederẽ ⁊ ãplecti vt v̓ificet̃ snĩa saluatoꝝ. Caro
mea vere ẽ ci. ⁊ sã. m. v. ẽ pot⁹. 2° sequitur q̇
hoc sacr̃m est nostra cuȝ xp̃o incorporatio. Io
6. Qui manducat carnem meam ⁊ bibit sãguĩ
nem meum in me manet ⁊ ego in illo. Qua-
druplíciter enim hoc sacramentum manduca
ri põt. s. sacraliter tm̃. spiritualiter tm̃. vtroqȝ
modo ⁊ neutraliter. Primo q̃dã illud su-
mũt sacraliter tm̃. ⁊ isti sunt de Iude comitiua
vt sunt cum peccato mortali hoc sacr̃m sumen
tes. audi tex. d̓ ꝯse. di. 2. c. sic iudas vbi dr̃. sic
iudas q buccellã tradidit x⁹ ñ malũ accipiẽdo: sȝ
bonũ male accipiẽdo locũ ꝑbuit dia° sic idigne
q̃sq̃ȝ sumẽs corp⁹ xp̃i effic̃ aut q: mal⁹ ẽ malũ fit
aut: q: ñ ad salutẽ accipit nihil accipit corporis

394

tū ꝛ sanguis dñi nihilominus erat in eis qbus
dicebat aplus. Qui mãducat ꝛ bibit indigne
iudiciū sibi manducat ꝛ bibit. Idē in .c. q sce/
lerate. ꝛ oēs ꝓpha hmōi maledic. d. Fiat mē
sa eoꝝ corā ipsis in laqueū in retributionē: ꝛ i
scandalū. Obscurent oculi eoꝝ ne videant: ꝛ
dorsum eoꝝ semꝑ incurua. Effunde sup eos
irā tuā: ꝛ furor ire tue apphendat eos. Fiat hi
tatio eoꝝ desta: ꝛ in tabernaculis suis nō sit q
inhabitet. qm̄ quē tu ꝑcussisti ꝑsecuti sūt: ꝛ su/
per dolorē vulneꝝ meoꝝ addiderūt. Appone
iniqtatē sup iniqtatē eoꝝ: ꝛ nō intrent i iustiti
am tuā. Deleant de libro viuentiū: ꝛ cū iustis
nō scribant: hec ille. In qbus sacratissimis v
bis .xi. maledictōes enumerat supuenientes oi
bus indigne cōicantibus. d' qb⁹ alias. Se
cūdo qdā sūmūt spūalit tm̄. sicut deuote ꝛ sine
mortali culpa missas audiētes: in h̄ sacro fir/
miter credētes. de qbus mgr in .4. di. 9. c. sic
sit. Et sic inqt due sūt res illi⁹ sacri: ita et duo
modi manducandi. vnus sacralis quo boni ꝛ
mali edūt. Alr spūalis q̊ soli boni manducant
vn̄ Aug. Quid ē xp̄m manducare. nō h̄ ē so
lū in sacro corpus ei⁹ accipe. Multi eni indi/
gne accipiūt: s; i ip̄o manere ꝛ hr̄e ip̄m i se ma
nentē. Spūalit eni mãducat q i vnitate xp̄i et
eccl'ie quam sacrm̄ significat manet. Nā q di
scordat: nec carnē xp̄i mãducat. nec sanguinē
bibit: ꝛ si tāte rei sacrm̄ ad iudiciū sui q̊tidie ac
cipiat. Spūalē manducationē Augu. distin/
guens a sacrali ait. vt qd paras dentē ꝛ vētrē
crede ꝛ manducasti. Credē i eū h̄ ē mãducare
panē ꝛ vinū. Qui credit in eū: mãducat eu; h̄
mgr in lr̄a. Hec et snia ponit de ꝯse. di. 2. ca.
vt qd paras. Tertio qdā sūmūt vtroq; mō
vt vere actualit sine pcō mortali cōicantes. ps.
Panē angeloꝝ mãducauit hō oē delectāme/
tū ꝛc. Quarto neutralit vt infideles ꝛ falsi
xp̄iani: q oio spreto dino ꝛ eccl'iastico mãdato
nec missas deuote audiunt: nec vnq̄; ꝯfitent
ꝛ xp̄m sūmūt. d' qb⁹. ps. ait. Deleant de libro
viuentiū: ꝛ cū iustis nō scribant. Tertio se
qr ꝙ hoc sacrm̄ ē nr̄a defensio. Defendit autē
ꝑmarie a trib⁹: carne: diabolo ꝛ mundo. In/
q̄ztū eni hoc sacrm̄ ē signū passiōis xp̄i ꝑ quaz
demones deuicti sūt ē oium spirituū maloru;
fugatiuū. ps. Parasti in cōspectu tuo mensa;
aduersus eos q tri. me. ꝛ idē. Dn̄s illūinatio
tio mea ꝛc. dic aliqt vsus. Scd̄o inq̄ztū in
hoc sacro miscet aq̄ q̊ ē elementū frigidū refri
gerans corpis estū ondit efficacissimū reme/
diū ꝯ carnis incēdia. ps. Sup aquā refectio/
nis educauit me: aiam meā ꝯuertit. s. ad spūa
lia bona. Tertio inq̄ztū h̄ sacrm̄ habitū grē
h; ex q̊ tanq̄; ex singulari medicina mors in/
terior ꝛ exterior supat. apparet ꝙ h̄ sacrm̄ a mi
sero nōs mūdo custodiat. ps. Si ābulauero in
medio vmbre mortis. s. hui⁹ tenebrosi mundi
nō timebo mala: qm̄ tu mecum es. Si igit aia
mea hec ꝛ similia ꝑicula times. accede ad xp̄i
mensā: comede ꝛ bibe: securus accede ait Au
gu. q: panis ē nō venenū. ps. Illic trepidaue
rūt timore: vbi nō erat timor: q̄re ꝛc. Scd̄;
bonū dr venialiū remissio. audi Amb. lib. de
sacris. ꝛ ponit d' ꝯse. di. 2. c. si q̊tiēs. Si q̊tiēs
inqt xp̄i sanguis in remissionē pctoꝝ effundit
debeo sp accipe q sp pecco debeo semꝑ hr̄e me
dicinā. Itē audi augu. ꝛ ponit d' conse. di. 2.
c. vtrū sub figura. Iterat inqt q̊tidie h̄ obla/
tio: l; xp̄s semel sit passus: q: q̊tidie peccamus
pctis sine qbus mortalis infirmitas viuē non
pōt: h̄ ille. Et istas etiā auctes allegat mgr in
4. di. 12. Dicit tm̄ btūs Tho. ibidē ꝙ nō o; sp
oia pcā venialia deleri: s; tm̄ fm mensurā de/
uotionis. posset tm̄ tātus eē feruor: vt etiā oia
delerent. Idē dicit Petr⁹ de tarātasio. Non
eni ē inconueniēs dicit btūs Tho. ꝙ aliq̄ ho/
ra hō sit absq; oi pcō veniali: l; ꝑpter nr̄am
fragilitatē diu durare nō possum⁹. Tertiū
bonū dr pctoꝝ mortaliū cancellatio. Duplicit
eni pcā mortalia delet. s. aut que fuerunt obli/
ta: aut que in animam intrarent: nisi h̄ sacro
muniretur. Nō enim delet scienter reruata:
q: cū vita sit aie: ꝛ ipsa in mortali pcō existens
mortua sit: non poterit illud viuificare. h̄ dicit
btūs Tho. vt. s. q̄re ꝛc. Et ista sufficiant pro
pn̄ti ve. Sed dic pr amb. si ꝑ hoc sacrm̄ veni/
alia dimittuntur: ꝛ hec quotidiana sint videt
omni die cōmunicandum esse. Dicit beatus
Tho. vbi supra ꝙ in recipiente hoc sacramen
tum duo ꝑncipaliter requirunt. s. desiderium
cōiunctionis ad xp̄m: ꝛ hoc facit amor. Se
cūdo reqrit reuerētia sacramenti. ꝛ hec ad do
num timoris pertinet. Si primu; ꝯsideretur
certe incitabitur homo ad quotidianā cōmu/
nionem. Si considerat scd̄m: tunc retrahit.
Et ideo si aliqua experimentalit cognosceret
ex quotidiana frequentatione sūptionis amo
ris augeri feruorē ꝛ reuerentiam nō minui, p
fecto talis quotidie cōicare debēt. Si āt reue

rentiam minui ⁊ feruorem non multū augeri sentiret: interduꝫ abstinere deberet: vt postea cū maiori deuotiōe accederet. Sꝫ quantuꝫ ad hoc vnusquisqꝫ suo iudicio relinquendus est. Frequēter aūt quem pctā mortalia nō grauant cōicet. qm̄ sicut cibo corporali restaurat̄ corpꝰ ita hoc sacramēto restaurat̄ aīa. Vñ opportet q̄ pluries deperdita restauret̄: ne hō a deo totaliter alienet̄. ⁊ hoc est consiliū nō preceptum De cōione semel in anno preceptū est: ſꝫ de h̄ in sermōibꝰ sequētibꝰ. Et accipe regulā Augustini dicēns. Si mens in affectu peccandi ē grauari magis dico eucharistie pceptiōe q̄ꝫ purificari. hec ille. Vñ clamat Paulꝰ. i. Cor. xj Probet aūt seipsū hō. ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. Qui. n. mādūcat ⁊ bibit indigne ⁊c̄. Et hec sufficiāt q̄ꝫtū ad s̄am v̓itatem.

Quātū ad tertiā dico s̄m btm̄ Tho. in q̄rto di. iꝫ. q̄ ꝓ pueris baptizatis missaꝝ solēnia celebrant̄: nō q̄ eis ꝓsint ad alicuiꝰ culpe remissionē: vel glorie augmentationē: ſꝫ ꝓpter viuoꝝ suoꝝ solatiū. ⁊ vt ōñdat̄ tales pueros ad vnitatē corporis mystici ptinere. ⁊ vt etiā cōmendet̄ redēptiōis nr̄e mysteriū: qd̄ in hoc sacro cōmemorat̄: ꝓpter qd̄ hi paruuli sine ꝓprio merito sūt eternā gloriaꝫ cōsecuti. Bene igit̄ xp̄s memoriā fecit mirabiliū suoꝝ: hic per grām ⁊ in futuro per gloriā.

Feria quarta maioris hebdomade d̓ eadē materia sermo in ordine q̄dragesimꝰ tertius.

Ccepit Jesus panē

⁊ gratias agens fregit ⁊ dixit.
a Accipite ⁊ comedite: hoc ē corpꝰ meū. Luc. ij. ⁊ Math. 25. Jam mirabilia huius benedicti sacri percurrimus. Nūc circa ea que ad hoc cōficiendū sacramentū requirūt̄ accedamꝰ: qm̄ diximus q̄ Jesus panem accepit ⁊c̄. Ubi tres considerationes faciamus. videlicet.

De ministrāte hoc sacr̄m debitā requisitionē.
De mā reqsita huius sacri rectā assignationē.
De forma necessaria hꝰ sacri optimā regl̓atōꝫ

De ministerio debite requisito ad ꝯficiēdū corpus dominicū. Consideratio prima.

a Primo de mīstrāte hoc sacr̄m debitaꝫ requisitionē videamꝰ. vbi tres cōclusiones more solito faciamꝰ. vꝫ. Prima ē ista. Nō oīs ꝑsona pōt dñicū corpꝰ cōsecrare. Scd̄a cōclusio ē ista. Quāuis a persona idonea sit consecratū: nō tm̄ ab omnibus pōt rite esse dispensatū. Tertia conclusio est ista. Inter oēs falsos ministros q possūt corpus dñicū ꝯsecrare: hereticos debemꝰ euitare

Que sit ꝑsona idonea ad dñicū corpꝰ consecrandū. Conclusio prima.

a Ccipe p̄mā cōclōnē. vꝫ. Nō oīs ꝑsona ⁊c̄. dic totā. vbi tres inquiramꝰ veritates. vꝫ. Prima ē ista. Quot req̄runt̄ quantū ad essentiā ⁊ bene esse ꝑsone que dꝫ hoc cōficere sacr̄m. 2ᵃ est ista. Utrꝝ simul plures possint eādē hostiā ꝯsecrare. 3ᵃ ē ista Utrum sit licitū ab hac ꝯsecratione abstinere.

Quātū ad primā dico q̄ ad necessitatē aliq̄ ꝯcurrūt ad h̄ ꝯficiēdū sacr̄m: ⁊ aliq̄ ad bñ eē. Que s. sꝫ septē sunt p̄ncipales ꝯditiōes. videlꝫ Prima ꝯditio ē. q̄ ꝑsona ad h̄ sacr̄m ꝯficiendū requisita sit hō. Scd̄a q̄ sit hō masculus. Tertia q̄ sit hō masculus ⁊ catholicus Quarta q̄ catholicꝰ ⁊ rite ordinatꝰ. Quinta q̄ sit ꝑsona nō ꝓhibita. Sexta q̄ sit ieiunꝰ Et septima, q̄ nō sit cū pctōꝝ mortaliū ꝯscia grauatꝰ. Accipe p̄mā ⁊ dico q̄ ad ꝯficiendū hoc sacr̄m requirit̄ q̄ ꝑsona ꝯficiens sit homo ex quo sequit̄ q̄ si belua v̓ba diceret sup̱ debitā māin nō ꝯficeret. Itē ⁊ nullꝰ angelꝰ vl̄ spiritus btūs. Inde exclamat btūs Bernardus O p̄clara ptās vestra o sacerdotes. vos potestis ꝯsecrare corpus ⁊ sanguinē dñi sup omni p̄uilegio ⁊ ptāte. Stupet cor. mirat̄ terra. ꝯtremiscit hō. reueret̄ plurimū angelica celsitudo. Et de h̄ possūt assignari tres rationes.

Prima rō est dina institutio: que solos homines huiꝰ sacri voluit esse ministros. Unde cantat ecclia. Solis p̄sbyteris dereliquit: qbꝰ sic congruit vt sūmant ⁊ dent ceteris. Scd̄a est sacri interp̄tatio. Appellat̄. n. hoc sacramētū viaticū. q̄ oībꝰ viatoribꝰ cibus ē leuissimꝰ q in comedentē nō ꝯuertit̄: ſꝫ ecōuerso: vt dictū ē in p̄cedēti sermōe. ⁊ iō a solis viatoribꝰ ꝯfici ⁊ ministrari debuit: qd̄ nec angelis: nec alijs spiritibꝰ ꝯuenit. Tertia debita sacratio. Ministrū. n. huiꝰ sacri oꝫ eē gradatū. s. in ordinibus sacris. de ꝯse. di. ij. tribꝰ gradibꝰ. angelis aūt h̄ ꝯuenire nō pōt g̊ nec h̄ p̱ ꝯñs ꝯficere sacramētū ⁊c̄. Scd̄o reqrit̄ q̄ iste hō sit masculus. ⁊ p̱ hoc mulieres oēs ab hac excludūt̄ ꝑtāte. Tū q̄ nobilissimū sacr̄m nobilissimum dꝫ hr̄e ministrū. nobilior aūt ē masculus q̄ꝫ femina. Tū q̄ mulier multis ē n̄alibꝰ defectibꝰ

ſubiecta: vt mēſtruo ⁊ hꝰi. tū q2 ſub viri ptāte eam ꝯſtituit deus. Gen̄. 3. Tū q2 characterez ordinis nō ſuſcipiūt: vt patuit. ſ. feria 3ᵃ ſcdē dn̄ice in pma ꝯſideratiōe ꝯclōne 3ᵃ. vide ibi q̄re ⁊c̄. Tertio reqrit̄ ꝙ hic hō maſculꝰ ſit catholicus. ⁊ ꝓpter h̄ heretici ⁊ ſciſmatici excludūt̄. hec tn̄ ꝯditio nō ē necītatis. ſ3 ꝯgruitat̄. Nā hꝰi ſi ſacerdotes ſunt: ⁊ in forma eccleſie ꝯficiūt: certe verꝫ eſt ſacrm̄. qm̄ character indelebilis eſt. cuiꝰ rei ſignū eſt ꝙ redeūtes ad fidē nō iterū ordinant̄. grauiter tn̄ peccāt ſi ꝯficiūt aut miniſtrant. ſūt. n. ab ordinū executione ſuſpenſi. Vn̄ btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 39. dicit ꝙ duplex ē ſpūalis ptās. ſ. ſacr̄alis ⁊ iuriſdictialis. Sacr̄alis ē q̄ ꝑ aliquā ꝯſecrationē ꝯfert̄ ⁊ hec ſcḋm eſſentiā in hoīe manet q̄3diu viuit; ſiue in ſciſma ſiue in hereſi3 labat̄. vſū tn̄ ptātis amittunt: ita ꝙ eis ſua vti ptāte nō lic3. ſi tn̄ vſi fuerint effectū hn̄t in ſacr̄alibꝰ qm̄ i hiſ hō nō opat̄ niſi vt dei inſtrm̄. Ptās aūt iuriſdictialis eſt q̄ ex ſimplici ꝯiūctōe ꝯfert̄: ⁊ iō nō imobilit̄ adheret. ⁊ ꝑ ꝯn̄s in hēticis ⁊ ſciſmaticis nō mācet. vn̄ nec abſoluē nec excōicare nec indulgentias ꝯcedē nec aliqd hꝰi facē pn̄t. ⁊ ſi fecerint nō habebit̄ ꝓ facto nec ꝓ rato: vt p3. 7. q. i. c. nouatianꝰ. S3 qḋ iſtoꝝ grauiꝰ eſt pctm̄: an. ſ. hereſis an ſciſma. dic̄ btūs Tho. vt. ſ. ꝙ ſimpliciter loquēdo hereſis grauiꝰ ē. qm̄ ē pctm̄ ꝯtra deū ipſum ſcḋm ꝙ eſt ſūma ⁊ pma veritas: cui fides innitit̄. Sciſma aūt eſt ꝯtra eccleſiaſticā vnitatem que minus eſt q̄3 ipſe deus. Ex aliqua tn̄ circūſtātia ꝯtingere poteſt ꝙ ſciſmaticus grauius peccaret q̄3 hereticus. ⁊ h̄ ꝓpter maiorē ꝯtemptum vel maius periculum qḋ inducit ⁊ hꝰiꝰ ⁊c̄. Quarto requiritur ꝙ ſit rite ordinatus: ⁊ ex h̄ excludantur non debite ordinati. Indebite ordinari pōt dupliciter: aut ex parte ordinantis. aut ex parte ordinandi vel ordinati. Ex parte ordinantis contingit fieri quinq3 modis. Primo ſi ordinatur a ſimoniaco ſcienter. Secūdo a ſciſmatico etiā ſciēter vl̄ excōicato. Tertio ab heretico. Quarto ab epō nō ſuo. Et q̄nto ab eo q renūciauit. Ex parte ordinādi vel ordinati ꝯtingit ſex modis ſ. furtiue per ſaltū: extra tpa debita in excōicatione: in apoſtaſia: ⁊ bis eūdē ordinē ſuſcipiēdo. Pauliſper aīa patientiā habe: volo eni3 oēs pdictos diſcurrere modos. Ex parte igit̄ ordinantis cōtingit indebite ordinari quādo ordinans ē ſimoniacus. Dupliciter aūt quis ſimoniacus effici pōt. ſ. aut circa ordinē ⁊ dignitatē. aut circa collationē beneficioꝝ ⁊ ſacramētoꝝ. Exēplū pmi: vt ſi eps ſuū emat dignitatē. Exᵐ ſecūdi: vt ſi ꝓ collatiōe bn̄ficioꝝ vel ordinū tm̄ vult vel tm̄. Si eps emit ſuā dignitatē: tunc tu qui ordinatꝰ es ab ipſo: aut h̄ ſciēt̄ feciſti ⁊ volūtarie: aut ſcienter: ſ3 timore qui cadere pōt in cōſtantē viꝝ: aut ignorāter. Si pmū: tunc ordinē recipis: ſ3 exeq nō potes ſine pctō mortali. vn̄ btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 100. dicit ꝙ ſi ſcis epm̄ ſimoniacū eſſe in ordine ſuſcepto ſiue ſit occultus: ſiue notoriꝰ: nullo pacto debes ab eo ordines ſuſcipere: imo potius excōicari te permitte. argu. ad h̄. c. inquiſitioni. ex̄ de ſen. exco. vbi dr̄ ꝙ potius debemus ſniam excoicationis humiliter ſuſtinere: q̄3 ꝑ carnale cōmertium pctm̄ operari mortale. Et glo. ibi allegat ꝯcordantias. ſ. ca. lr̄as. ex̄ de reſti. ſpo. verſus finē: vbi eadē v̄ba ponūt̄. Et ponit hanc regulā dcā glo. ꝙ potius debemꝰ oīa mala pati q̄3 ꝯtra ꝯſciam pctm̄ operari mortale: probat hoc per caᵐ ita ne. 32. q. 5. ⁊ per caᵐ ſacris: extra de his que vi vl̄ metus cauſa fiūt vbi dr̄ ꝙ pro nullo metu debeat quis mortale pctm̄ incurrere. Si v̄o ſcienter ⁊ coacte ꝑ metum qui pōt cadere in cōſtantem virū: tūc ordinem recipit ⁊ executionē ſine aliqua diſpenſatione. i. q. i. c. ꝯſtat multos vim paſſos. Si vero ignoranter: tūc ordinē ſuſcipit: ſ3 nō executionē ſine epi diſpenſatione ⁊ hoc in deteſtationē criminis. i. q. i. c. ſi qui: vbi dr̄. Si qui a ſimoniacis nō ſimoniace ordinati ſūt ſi quidem hoc ꝓbare potuerunt ſe cum ordinant̄ neſciſſe eos ſimoniacos: tūc ꝓ catholicis habeant̄ in eccleſia ab ipſis. ſ. epis: taliū ordinatiōes miſericorditer ſuſtinemus: ſi tn̄ eos laudabiliter vita cōmēdat. Qui v̄o ſciēter a ſimoniacis ꝯſecrari imo execrari permiſerint: eoꝝ ꝯſecratōe3 oīno irritam eſſe decernimꝰ. hec Vrbanꝰ papa. S3 ponamus ꝙ eps ſit ſimoniacꝰ in beneficioꝝ collatione: tūc diſtinguendū ē: vel ē occultus: vel pene occultus vel notoriꝰ. Si occultus: tūc ordinē executionēq3 ab eo accipis: cum talis eps nō ſit ſuſpenſus niſi quo ad ſe ex quo eſt occultus. Si quaſi occultus vl̄ notoriꝰ tūc ſi ſcienter ⁊ voluntarie id facis nō recipis executionē ſine diſpenſatione pape. S3 ſi coacte vel ignoranter executionem ſuſcipis: debet tn̄ ordinandus ab ipſo epo licentiam petere adeundi aliū epm̄: quā ſi noluerit cōcedere

⁊ sic ab ipso ordinari cogat secure ordineris. hec dñs Hosti. Et sic pꝫ p̄mus modus ordinandi quo ad ordinantē nō recte. Accipe sꝫ s. cum quis ordinat̄ a scismatico vel excōicato: ⁊ tūc si scienter ordinaris ordinē suscipis: sed nō executionē sine dispensatione pape lꝫ enim tales psone male faciant ⁊ mortaliter peccent in cōferēdo vl' ministrando sacra tñ ɔfecerint vel cōtulerint erūt v̄a sacra vt dcm̄ ē sup. ⁊ sacit ca[m] dñs declarauit. i. q. i. ⁊ ca[m] non nocet. Ubi dic tex. nō nocet malicia epi ad baptismū infantis neqꝫ ad cōsecrationē ecclesie. quia baptismus dat̄ a deo: nō ab hoie venit. sic ⁊ eucharistia ⁊ oia queccūqꝫ in altari apponūt̄ non ab hoie: sꝫ a deo scificationē accipiūt. h ibi. Et sūt v̄ba Greg. Et de h plura notauim⁹. s. feria tertia 2e dñice. Si v̄o ignorāter h feceris oꝫ in executiōe hr̄e dispēsationē epi ⁊c̄. Accipe tertiū modū. s. cū qs ordiat̄ ab heretico: ⁊ si scienter ⁊ volūtarie: tūc ordinē suscipit: sꝫ executionē nō sine dispēsatiōe pape. si ignorāter: tūc indiget dispensatiōe epi. Tho. 2a 2e. q. 59. Petrus de tarātasio ⁊ Goffredus. Quartus modus est cū ordinat̄ ab epo nō suo. s. sine licentia ꝓprij epi. Et tunc si scienter vl' ignorantia affectata h eps fecerit: tūc p annū a collatione ordinū suspensus ē. ⁊ interiꝫ clerici ei⁹ a vicinis epis poterūt sine eius licētia ordinari. de tempo. ordi. c. eo s. li. 6. Ordinati v̄o executione p̄uant̄. in qua eps poterit dispensare 9. q. 2. c. lugdunēsis parochie clericos ⁊c̄. Si aūt ignorāter hoc sit factū ex parte vtriusqꝫ tūc eps excusat̄: ⁊ ordinati q̄ꝫtū ad executionē epi indigent dispensatione. Quintus mod⁹ cū quis ordinatur ab epo renūciante. Et tunc distingue: aut renūciauit loco ⁊ dignitati: aut loco ⁊ non dignitati. Si primuꝫ: tunc distingue aut ab h⁰ epo suscipisti ordines maiores vl' minores. Si minores: aut hoc fecisti cum licētia tui epi: aut non. si cum licentia. non indiges dispensatione. si sine: tunc epus potest dispensare. deberet tamen de iure cōmuni deponi vt patet. 7. q. i. c. eps in diocesi. ⁊ nona qōe scd'a. c. episcopum. si maiores: tūc si sciēter factuꝫ est indiges dispensatiōe pape: si ignorāter: tūc poterit eps dispensare ni fuerit ignorantia crassa ⁊ supina. ⁊ extra de ordinatis ab epo q renūciauit ca⁰ vnico. Si vero eps renūciauit loco sed non dignitati: tūc si rogetur a proprio epo potest omnes conferre ordines. Sed ordinādi debent ab ipso proprio epo licentiam obtinere: qd' si nō fecerit de iure cōmuni deberent deponi: sed eps pōt dispensare. Et sic pꝫ qualiter quis non rite ordinat̄ quantū est ex parte ordinantis. Nūc videam⁹ ex parte ordinādi vel ordinati. Sex. n. modis pōt quis non debite ordinari. s. furtiue per saltū. ex tempora debita: in excōicatiōe. in apostasia. ⁊ bis eūdem ordinē suscipiendo. Hos siliter cas⁹ aia mea patienter audi. Accipe p̄mū moduꝫ. s. cū quis furtiue ordinat̄. Tripliciter aūt sꝫ dominū Hosti. quis dr̄ furtiue ordinari. Uno⁰ cum quis sine sui ꝓprij epi ɔscia ⁊ sine examinatione ꝓmouet̄. 24. di. c. qñ eps. Ubi dicit̄ quando eps ordinationes facere disponit oēs qui ad sacramēti misteriū accedere volūt feria quarta ante ipsam ordinationē euocādi sūt ad ciuitatem vna cum p̄sbyteris qui eos repsentare debent. ⁊ tūc eps ex latere suo eligere debet sacerdotes alios prudētes viros gnaros id est sciētes diuine legis. ⁊ exercitatos in ecclesiasticis sanctionib⁹ qui ordinādoꝝ vitā genus id est an serui vel liberi: patriā etatem institutionē id est titulū beneficij locū vbi educati sunt: si sint bene litterati: si in lege dei istructi ante oia diligenter inuestigent ⁊c̄. h ibi. Et in hoc casu non prosūt lr̄e archidiaconi. ex̄ de officio archidi. c. significasti. Scd'o ordinatur furtiue si preter ɔsciam epi eodem die recipit minores omnes vel aliquos simul ⁊ subdiaconatū: vel etiam duos sacros simul. ex̄. de eo qui furtiue ordinem suscepit capitulo cū h⁰ ⁊ capitulo innotuit. Tertio quando gradu ōmisso facit saltum ⁊ de hoc statim dicet̄. Dico ergo ꝙ talis furtiue ordinatus: aut suscipit vnū ordinē vel plures. Si vnū tūc eps potest dispensare in susceptis ⁊ suscipiendis. ex̄ eo. ca⁰ p̄. Si plures tūc distingue aut suscepit plures sacros simul aut vnum sacrū cū minorib⁹ Si p̄mo mō tūc eps nō pōt dispensare in receptione sacroꝝ ordinū: sꝫ post susceptos potest dispensare. hec de mente Inno. ⁊ Hostiē. ⁊ Goff. ex̄ de tēpo. ordi. c. dilecto. Si v̄o suscepit simul vnū sacr̄m cū minoribus: sic epus dispensat vt ministrent in minoribus: ⁊ si intrat religioneꝫ dispensat epus vel abbas etiam in alijs. vt pꝫ ex̄ eo. c. vltimo. Secūdus mod⁹ ē indebite ordinari per saltum: vt. s. qn̄ vno ordine pretermisso altiorē ascēdit: ⁊ tunc dico ꝙ talis recipit characterē ordis: tamē de rigo

re iuris debet deponi. Sꝫ distingue aut talis
h° ex igrãtia fecit: tūc ex dispēsatiōe epi poterit
ad ordinem ꝑtermissū ꝓmoueri: ⁊ interim ab
executiōe supioris ordinis erit suspēsus. di. 52
ca° sollicitudo ⁊ ex̃ de clerico ꝓmoto ꝑ saltum
c. vnico. Eodē mō poterit eps dispensare si in
terim ministrauit in illo ordine ꝑtermisso cre
dens ꝙ gdatim vt debebat ꝓmotꝰ eēt vt in. d.
c. 3. Si vo ex ꝓpa malitia ⁊ sciēter fecit: sic in
ordine suscepto pōt ꝑ epm dispēsari: sꝫ nō po/
terit ꝑ epm dispēsari ꝙ vlteriꝰ ascēdat: sꝫ indi/
get dispēsatiōe pape. Et in h̃ ꝯueniūt Hosti.
Inno. ⁊ Guil. de hac mā vide ex̃ de clerico ꝓ
moto ꝑ saltū ꝑ totū. 3° indebite qs ordiat: qñ
extra tpa debita ordinat. Ista eni sūt tempora
debita ad susceptionē ordinū deputata. A se/
ptēnio eni vsqꝫ ad duodecimū annū potest qs
tonsurā ⁊ minores ordines accipere ꝑterqꝫ ac
colitatū: quē tñ post duodecimū annū accipiet
vt pꝫ. 77. dis. in singulis. vide sup feria tertia
secūde dñice in tertia cōclusione pme cōsidera
tionis in secūda vitate. Si igit qs extra tem/
pora ordinatus est. quidā dicunt ꝙ episcopus
pōt dispensare in susceptis nō suscipiendis. q
dam i vtroqꝫ: sꝫ nūc disputare nō licꝫ. Quar
to in excōicatione. s. existendo ⁊ tūc si sciebat se
excōicatū in perpetuo deponēdus ē. Si vero
de facto nō recordabat ꝓ quo excōicatꝰ eēt vel
si factū sciebat: tñ iuris ignarus nesciebat se ex
cōicatū: tūc si sunt seculares archiepi vel epi di
spensare nō possūt absqꝫ mādato sedis aplice
Si vo sunt regulares tūc abbates eorꝫ post
iniunctā pniam paractā poterūt cū eis dispen
sare nisi graue fuerit vl notabile factū. hec oia
patēt. ex̃ de sen. ex. c. cū illoꝝ. longus textꝰ est
ideo non pono ad lrām. Quinto in aposta
sia. Vbi nō ꝙ apostasia ē multiplex. Prima
dr apostasia a fide Ihu xpi ⁊ scē mris ecclesie
qñ. s. qs a xpi fide recedit: ⁊ hic ipso iure est he
reticus ⁊ excōicatus. ex̃ de hereti. c. ad abolen
dam. Tertū notaui in pcedēti smone in tertia
cōsideratōe. Et hi oēs a dignitatibꝰ repellunt
⁊ multis alijs: vt pꝫ de iureiurādo. c. querela
⁊. 6. q. i. infames. ⁊ de cōse. di. 3. c. celebritatē.
Nota tñ bonū vbū sm btm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 24
⁊. 23. q. 4. c. sicut sanctius ꝙ si q interiꝰ sunt fi/
deles: exteriꝰ tñ ꝓpter metū quidā signa infi/
delitatis ondūt: vt reuerentiā idolis ⁊ silia. hi
apostate nō sūt nec heretici: mortaliter tñ pec/
cant qꝫtuscūqꝫ fuerit metus: qꝛ sanctiꝰ ē fame
mori qꝫ idolaticis vesci. vt Aug. ait in illo. c.
sicut sanctiꝰ. vbi dr. Sicut sanctiꝰ ē fame mori
qꝫ idolaticis vesci: ita sanctiꝰ est defūgi. i. mori
sine liberis qꝫ ex illicito cōcubitu stirpē querē
Vndecūqꝫ aūt nascūt hoies si parētum vicia
nō sectent ⁊ deū recte colāt honesti ⁊ salui erūt
Semē. n. hois ex qlicūqꝫ hoie dei creatura ē.
Et ea male vtentibus male erit: nō ipsū aliqñ
malū erit. hec Aug. de bono cōiugali. qre ⁊c.
Scda apostasia ē ab ordine: vt qñ dimittit
corona tōsura vel habitꝰ clericalis. 2. q. 3. c. i.
⁊. 3. ⁊ ex̃ de apostasis capitulo pmo ⁊. 3. Itē
accipiēdo vxorē. ex̃. de clericis cōiugatis. c. ex
ꝑte. Itē cōuertēdo se ad negocia secularia. ex̃
de vita ⁊ hone. cleri. c. ex lris. ex̃. de sen. exco.
c. in audiētia. ⁊. c. perpēdimꝰ. ⁊ hic si ē in sa/
cris dꝫ ab accusatiōe ⁊ testimonio tāqꝫ ifamis
repelli. 3. q. 4. c. btūs. ⁊ caret interim puilegio
clericali: ita ꝙ eū verberās nō incidit in cano
nē. hoc tñ intellige si trina āmonitione facta ꝑ
epm nō se correxerit vel seditionibꝰ vel enor/
mitatibꝰ se immisceat. ex̃. eo. c. i. ⁊ ex̃. de sen. ex/
co. c. cū nō ab hoie. 3ª apostasia ē a religione
vt qñ qs hitū suum temerarie dimittēs ad se/
culare vitā trāsit. Qui si redierit recipit i mo
nasterio ꝓut in regula cōtinet supple si illud
monasteriū regulariter viuit. alit vt districtiꝰ
monasteriū ingrediat cū oibꝰ rebꝰ suis qs ob
tulerat priori monasterio. quo mortuo ad pus
monasteriū redibit. 27. q. i. c. si qua monacaꝝ
⁊. c. si quis rapuerit. ⁊. 16. q. 6. c. de lapsis aūt
sacerdotibꝰ. ⁊. 18. q. i. c. i. Quidam tñ dicūt ꝙ
res simpliciter erūt secūdi mōasterij. Quar
ta apostasia dicit inobedientie: vtputa quādo
quis dei siue canonū siue ecclesie pceptis obe/
dire cōtēnit. qui velut ifamis a testimonio re/
pellitur. ⁊ excōicari debet. 3. q. 4. c. si quis vo
a suo. ⁊. xj. q. 3. c. si aūt vobis epis ⁊ crescēte cō
tumacia debet crescere ⁊ pena. ex̃ vt lite conte
stata. c. qm frequēter. Isti ergo sunt quatuor
modi apostandi. ⁊ dimissis primo ⁊ quarto: d
tertio ⁊ secūdo accipe hanc regulā ꝙ si quis in
talibus apostasijs ordinem suscipit: si ordo sa
cer est: non potest dispensari nisi per papam
ex̃ de appella. c. vltimo. In executione tñ ordi
nū ante rite susceptoꝝ poterit epus dispensa/
re. Si vero ordo susceptus sacer nō sit: tunc
episcopus dispensabit: quia conditor cano/
nis h° sibi non reseruat. Et sic patet conditio
quarta requisita ad ad hoc vt quis sit persona

ydonea ad hoc sacr̄m conficienduꝫ. Accipe
quintā conditionē scilicet ꝙ ꝑsona nō sit ꝓhi/
bita: ex quo oēs excludūt excōicati: suspensi: in
terdicti: degradati: ⁊ irregulares: qui oēs ab
executione sūt suspensi: tñ cum in talibus cha/
racter sit indebilis si conficiūt vere conficiunt
lꝫ mortaliter peccent: vt dicit beatus Tho. in
4. di. 13. Sexta cōditio ē ꝙ sit ieiunus: ita
ꝙ nullū cibū vel liquorē antea sumpserit. 7. q.
1. c. nihil. ⁊ de conse. di. 1. c. sacramēta. ⁊ de cō
se. di. 2. c. liquido. Septima ⁊ vltima cōdi/
tio est ꝙ sit peccati mortalis cōscientia nō gra/
uatus. Unde accipe regulam generalē ꝙ qui
cūqꝫ in peccato mortali scienter ordinem susci/
pit: vel quelibet alia sacramenta ministrat: siue
sit occultum siue manifestum: semꝑ mortaliter
peccat. hanc ponit beatus Tho. in 4° dis. 24.
facit caplm multi sacerdotes dis. 40. ⁊ dis. 95.
c. illud superfluū videmus adiectū. ⁊ 11. q. 3.
c. Audi deniqꝫ apostolū dicentē. nō pono tex.
ad lrām cā breuitatis. Et nota ſm btm̄ Tho.
vt. s. ꝙ sic ordinati vti ordine iam suscepto nō
possunt: qm̄ indigne sacrum pertractāt. neqꝫ
in hoc aliquis pōt dispensare: q: de iure nāli ē
vt homo scā scē pertractet. Et hoc intelligi ne
cessitate nō obstante: q: cum etiā laico cōcedat
licentia baptizādi in necessitatis articulo a for/
tiori huiusmodi personis qua characterem su
sceperunt licet sint in pctō mortali: ⁊ hec volo
sufficiāt q̄ꝫtum ad ꝑmā vitatē. Quātū ad
ſam vitatatē dico ſm btm̄ Tho. in 4° dis. 13.
ꝙ ſm morē quarūdā ecclesiarū sacerdotes qñ
ordinant concelebrant ep̄o: ⁊ hoc ad represen
tādū ꝙ qñ dñs hoc sacr̄m instituit: ⁊ potestatē
discipulis dedit simul cum eis cenauit. Silr̄
ep̄s cum ordinatis presbyteris celebrat. vnde
lꝫ sint plures agentes materialiter: tamē quia
omniū est vna ⁊ eadē intentio erit vna ⁊ eadē
cōsecratio ⁊ nō plures. vñ Inno. ait ꝙ oēs ce
lebrantes debent vnā habere intentionē cōse/
crandi. ⁊ sic erit vna cōsecratio. Alanus h dic̄
ꝙ nō pn̄t plures eadē hostiā cōsecrare ꝓbabi/
lius ē dcm̄ bti Tho. Sꝫ q: de intentōe sit mē/
tio: querit an in cōficiendo hoc sacr̄m sit neces/
saria sacerdotis intentio. Magister sniaꝝ in
4° di. 13. in. ca. solet queri. circa finem dicit ꝙ
etsi sacerdos ꝓpriā intentionē nō haberet: dū
tñ intēdat ea dicere ⁊ agere que ab alijs gerūt
implet mysteriuꝫ. Circa que vba nō quatuor
documēta. Primū ꝙ hoc sacr̄m ꝯficiendū

nō reqrit intentio actualis. qm̄ de9 vt Hiero.
ait nullū obligat ad impossibile. cū aūt in nrā
non sit ptāte cū vba cōsecrationis ꝓferimus
subito ab alia distrahi cogitatiōe ⁊ illā intēde
re: permaxime in his qui circa plura distra/
hunt ⁊ cogitāt: cōsequēs est vt nec subito pos
sint ad illam intēdere cōsecratiōis intentionē.
Secundū documentū est ꝙ nō reqrit intē/
tio habitualis. q: cū illa etiā in dormiēte repiat
sicut ⁊ habit9: sequit ꝙ dormiēs si debitā ha/
beret mām ⁊ vba cōsecrationis diceret de fa/
cto cōficeret. qd̄ cōiter nō conceditur. Tertiū
documentū est ꝙ non reqrit intentio spūalis:
ita ꝙ cōficiens intēdat bonū spūale: ꝓpter qd̄
ſm Dionisiū de ecclesiastica hierarchia ca° 3°
hoc sacramentū est institutū. vñ si sacerdos cō
ficiens aliqd̄ maluꝫ vel bonū tpale intenderet
nihilominus cōficeret. Intentio eni mala ni/
hil nocet sacris: facit caplm intra. c. cum scri/
ptura. c. significastis. ⁊. c. nō q̄les. Caplm in
tra. dicit sic. Intra catholicā ecclesiā in mini/
sterio corpis ⁊ sanguis dñi: nihil a bono ma/
ius nihil a malo min9 ꝑficit sacerdote. q: non
imerito ꝯsecrātis: sꝫ in vbo ꝯficit creatoris ⁊
vtute spūs sci. hec Aug. de corꝑe xpi. Caplm
cū scriptura dicit sic. Cū scriptura testat ꝙ ad
preces hieroboaꝫ ignis de celo descenderit. ⁊
rursus predicante Helya ignis missus ē qui
sacrificia cōsumeret: dat intelligi ꝙ de9 merita
personaꝝ non considerat: sꝫ officia sacerdotis
nō tñ intelligas dicit hic glosa ꝙ exempluꝫ de
Hieroboā ⁊ Helia oñdat ꝙ ipi vl alter ipoꝝ
fuerit malus sacerdos: sꝫ sufficit ꝙ de9 merita
personaꝝ non considerat. hec glo. Capituluꝫ
significastis dicit sic. Significastis insuꝑ ple/
rosqꝫ attendere multos in istis honorib9 eccle
siasticis nō congreuenter viuere sermonibus
⁊ sacramentis que per eos populis ministrāt
O miseros homines qui eos intuendo xp̄m
obliuiscūtur: qui etiam multo ante predixit vt
legi dei ꝑotius obtēperet. q̄ꝫ imitandi videan
tur illi qui ea que dicunt non faciunt ⁊ tradito
rem suum tolleras vsqꝫ in finem etiam euan/
gelizaturū cum ceteris misit Fabianus papa
episcopis orientalibus. Capitulū non quales
dicit sic. Non quales sacerdotes domini sunt
sed quid de dño loquūtur: nobis magnopere
preuidēdū est. nec de vicarijs bti Petri apo/
stoli vobis attendendaꝫ est quid sint: sed qd ꝑ
correctionē ecclesiarum ⁊ quid ꝓ salute vestra

satangãt. hec ibi. Nicolaus papa. De hac mã
diximus supra feria tertia scđe dominice. O
pater Ambrosi tu tuas semper facis rationes
bonas: sed audi Jo. Crisostimũ in decretis.
40. dis. c. multi. Multi inqt sacerdotes ꝛ pau
ci sacerdotes multi nomie ꝛ pauci in opere vi/
dete ergo quõ sedeatis super cathedram. quia
nõ cathedra facit sacerdotem: sed sacerdos ca/
thedram nõ, locus sanctificat hoiem: sꝫ homo
locũ: non omnis est sacerdos sanctus: sed ois
sanctus sacerdos: qui bene sedit super cathe/
dram honorẽ accipit cathedre qui male sedit i
iuriã faciet cathedre. hec ille. Credis pr̃ Am/
brosi tuo Hieronymo. Credo. audi paulisp
qd in sua comunione in trãsitu fatur. Heu in
quit dñe mi qd dicã. Quot hodie sacerdotes
te comedũt in altari⁹ vt carnes pecudum ꝛ vo/
lucrũ: imo pei⁹ nocte mulieꝝ fruũt actu turpis
simo. ꝛ te mãe masticãdo comedũt vbi dñe la
titas: dormis ne an vigilias: est h oblatio quã
elegisti: exaudis preces eoꝝ de celo ꝛ de sede
maiestatis tue. Vere si hoc velles sacrificium
ꝛ libamẽ ꝛ mendax fieres ꝛ peccatoꝝ soci⁹ ꝛc̃
Vere aia mea hi male faciũt. ꝛ certe ad sui pe
nã ꝛ reatũ iteꝝ xpꝫ ihꝫ crucifigũt. vt dic̃ Pau
lo añ Hieronym⁹ ibidẽ. Sꝫ nõ tñ qsqꝫ scõꝝ
populos doctrinauit: eoꝝ sacr̃m si in forma ec
clesie fuerit cõfectũ nõ ẽ sacr̃m. vñ Hierony
mus post v̲ba q̃ nũc ꝓ te adducis oppositum
oñdit dicẽs. h tale ẽ impedimẽtũ sacrificiũ ne
fiat: q̃ꝫq̃ꝫ in se ꝛ nã sui sacrificiũ bonum sit nec
possit violari malis sacerdotib⁹. q: malicia nõ
diiudicat sacrificiũ. vnde huiusmodi sacrificiũ
fit ad sacerdotis piudiciũ ꝛ dãnationẽ. nec ꝓ
quib⁹ fit ꝓdest: imo vt verissime dicã q vitam
sacerdotis cognoscit ꝛ eum pro se celebrare fa
cit fit in eiusdẽ pctõ cõscius: nenõ ꝛ pene parti
ceps. hec Hieronym⁹ ad lr̃am ibidẽ. Quare
ꝯcludam⁹ ꝙ siue intẽtio sacerdotis sit bõa siue
mala nõ preiudicat sacrificio. Quartũ docu
mentũ ꝙ ad hoc confitendũ sacramẽtũ reqrit̃
v̲tualis intẽtio: vt scilicet celebrare intendat.
ꝛ ea intentione moueat̃ vt secundũ ritum ꝛ ec
clesie scẽ ordinationem celebret atqꝫ conficiat
cũ nõ in sui: sed in xpi persona celebret ꝛ mi/
nistret; ꝛ hoc etiã dicit magister vt sup. Sco/
tu in 4° dis. 13. ponit etiam ista quatuor docu
menta: sed textus illa que interposuimus. Et
sufficiant quantũ ad secũdã veritatẽ. Quãtuꝫ
ad tertiam veritatẽ dico s̃m btũ Tho. in 4°

di. 13. quod quidã dixerunt ꝙ qui populũ ha/
bent comissum vel ex obedientia tenent̃ pec/
cant a celebratione cessando. Qui autem huic
vinculo nõ astringunt̃ nõ peccant si non cele/
brant. Sed hec non placet predicto doctori: ꝛ
ait ꝙ cum augent̃ dona. rõnes etiam crescant
donoꝝ: vt grego. ait. Et sacerdotib⁹ nobilis/
sima sit data potestas: nisi illa ad dei honorem
suãqꝫ ꝛ populoꝝ salutẽ vtant̃: negligentie iu/
dicabũt̃ rei. Juxta illud ꝑma Petri 4°. vnus
quisqꝫ grãm quã accepit in alterutrũ illã admi
nistrantes sicut boni administratores mł̃tiformis
grẽ dei. hoc tñ intellige. nisi qs ex speciali
spũs sancti instinctõ se a celebratiõe contineret
sicut in vitis patrũ legit̃ de quodã sancto patre
qui postq̃ꝫ fuit ordinatus nũq̃ꝫ celebrauit. In
de dñs sacerdotibus in mãdatis dedit. hoc fa
cite in meam cõmemorationẽ. hoc idem sentit
predictus doctor in tertia parte. q. 80. Et ad/
dit hoc ꝙ saltem in precipuis festiuitatib⁹ cele/
brare tenent̃. ꝛ maxime in illis diebus in qui/
bus popul⁹ cõmunicare cõsueuit. hec ille. Sꝫ
querit̃ an debeat quotidie missa celebrari. vi/
de in Bartholomeo de pisis. c. missa. vbi di/
cta sancti Thome adducit. Et hec sufficiant ꝓ
prima conclusione.

De dispẽsatiõe eucharistie. Cõcl̃o scđa.

Ecipe secundã conclusionẽ. vꝫ. q̃ꝫuis
a hoc sacramentuꝫ a persona idonea sit
cõsecratũ. nõ tñ ab omnib⁹ potest rite
esse dispẽsatũ. Vbi tres inquiram⁹ veritates
vꝫ. Prima veritas est ista. vtrum laic⁹ pos
sit dispensare corpus christi. Secũda. vtruꝫ
diaconus. Tertia vtrũ mendicantes ꝛ alij
religiosi ꝛc̃. Quãtũ ad primã dico s̃ꝫ beatũ
Tho. in 4° di. 13. q. non. Et ratio: qm̃ sicut in
corpore naturali sunt quedam principalia mẽ
bra per que virtutes ꝛ vite operationes ad vi
te principio ad cetera membra decurrunt: ita
ꝛ in corpore ecclesie sacerdotes alijqꝫ ministri
sunt quasi membra principalia quib⁹ median
tibus sacramenta vite spũalis populo dispen/
sari debent. Laicus ergo quantũcũqꝫ sanctus
sicut nec ordinationẽ: ita nec dispensationem
huius poterit habere sacramẽti. Non eni re/
quiritur soluꝫ sanctitas virtutũ ꝛ morum: sed
etiam sanctitatis sacramentalis; ꝛ ideo in con/
ferente hoc sacramentũ debet vtraqꝫ sanctitas
reperiri. Vnde potest sic formaliter argui. ad
illos spectat eucharistia dispẽsare ad quos spe

ċtat christi esse ministros. ſꝫ huiusmodi nō sūt laici. i. Cor. 4. c. sic nos existimet homo vt ministros christi ⁊c. ergo ad laicos nō pertinet. Concedo inquies pater Ambrosi. ⁊ dignum ⁊ iustum est. vt tam ⁊ tantū nobile sacramentum nobilē ⁊ sacratū habeat ministrū. Sꝫ dic precor: pono ꝙ per casum corpus xp̄i reperiat̄ in terra vel in loco imūdo. ⁊ nō appareat aliquis ministroꝝ: poterit ne laicus illud tangere ⁊ ponere in loco honesto. Dico aīa mea ꝙ sicut ex officio baptismū cōferre cōpetit sacerdoti: tn̄ in casu necessitat̄ si laicus baptizat nō peccat: ita ⁊ tangere corp⁹ xp̄i ex officio cōpetit sacerdoti: ſꝫ in casu necessitatis laicus pōt ⁊ dꝫ corpus xp̄i tangere. etiam si sit peccator. Hoc etiā intēdit btūs Tho. vbi supra. Quantuꝫ ad hanc vitatē vide in Barto. de pisis. c. diaconus. Et de tertia veritate vide in eodem. c. absolutio primo. in secundo casu in clementinis: vt ibi notatur: hoc sic noto ꝓpter breuitatem. quare ⁊c.

De hereticis. Conclusio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnem. vꝫ. Inter oēs falsos ⁊c. Dic totā. vbi tres ingram⁹ vi. vꝫ. Prima vi. ē. qd ē heresis. Secūda vitas est quō debet ingri heresis. Tertia vi. est quō dꝫ puniri. de p̄ma vide supra feria sexta tertie dn̄ice, de scd̄a ⁊ tertia vide Bar. c. heretic⁹ pmo. vbi de hoc. q̄re ⁊c.

De mā hui⁹ sacramēti. Cōsideratio scd̄a

SEcundo loco de mā huius sacramenti videam⁹. Vbi tres cōclusiones more solito subiungam⁹. v. Prima cōclō est ista. Panis triticeus est vā corpis xp̄i in hoc sacro mā atqꝫ debita dispositio. Secūda cōclusio ē vinū de vite aqua mixtū p ministrū ē sanguis xp̄i materia recta ⁊ debitum sacramentum.

Tertia cōclō ē: quantū ad vsum ptinet hui⁹ sacrm̄ nulle alie spēs congruentiores erant ⁊ magis apte omni digne sumenti.

Que sit materia corporis xp̄i in sacro.

Conclusio prima.

Ecipe pmā ꝯclōnē. vꝫ. Panis triticeus ⁊c. dic totā. vbi tres ingram⁹ vitates. vꝫ. Prima vi. ē ista. q mā requirit̄ ad cōficiēdū in sacro veꝝ corporis christi. Scd̄a vi. est. quā qualitatē habere debꝫ iste benedictus panis ad conficiendū corpus xp̄i.

Tertia vi. est. quāta quātitas mãe requiritur ad cōficiēdū corpus xp̄i. Quātū ad primam vi. dico ꝙ mā corpis xp̄i in hoc sacramēto est panis triticeus nullo alio admixtus semini immutanti ei⁹ spēm. hāc vitatē cōiter ponūt oēs doctores exponētes mgr̄m in. 4. di. xj. Et h⁹ ꝓpter quatuor rōnes. Prima ꝓpter diuinam institutionē. Ipse. n. vt cōiter tenet̄ ⁊ declarat btūs Tho. vt. s. in h⁹ pane cōfecit. q̄re ⁊ nos in illo debem⁹ pane cōficē. Scd̄a ꝓpter proportionatū effectū. Nā cū istud sacrꝫ sit panis inpinguās mētē ⁊ nō ventrē: ⁊ aīam nutriēs vt ait Hieronym⁹: ꝯn̄s est vt in pane maioris nutrimēti materialis cōficit̄. Hic autē est panis triticeus: vt patꝫ. Nā si aliū panē aliqn̄ comedimus: hoc nō est quia sit maioris nutrimenti: ſꝫ alia inferiori causa. Tertia est ꝓpter cēem vtilitatē. Cōis. n. panis tritici in vsum cibi ē qꝫ ali⁹ panis cū alius panis ꝓpter necessitatē: fiat. s. ꝓpter defectū tritici. Vn̄ quando nominam⁹ panē simpliciter ⁊ absolute itelligimus de triticeo: sicut qn̄ simpliciter oleū nominam⁹: intelligim⁹ de oliuis: qꝫuis oleū ex multis alijs rebus fiat. Quarta rō est ꝓpter ꝓportionatā similitudinē. Nā cū xp̄s veraciter in h̄ ꝯtineat̄ sacro ꝯgruum est vt alicui speciei panis recte assimilet̄. Cōpauit aūt se deus xp̄s Iesus grano frumenti. Ioannis. 12. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuuꝫ fuerit: ipsum solū manet. Vbi Aug. ait. Ipe dn̄s Iesus erat granū mortificandū ⁊ multiplicandū. mortificandū in fidelitate iudeoꝝ. multiplicandū in fide ppl̄oꝝ: ergo ꝯgruū fuit vt i frumenti pane hoc sacrm̄ conficeretur. Et hac vitate plura sequunt̄ correlaria. Pm̄ est ꝙ lꝫ panis ordeaceus vel alius asper panis magis ondat ⁊ repn̄tet aspitatē xp̄i i passiōe: tn̄ q2 dulcissimi effect⁹ fuit: recti⁹ i pane dulcissimo tritici conficiet̄ h̄ sacrm̄: qd̄ ē memoriale sue sctissime passionis. 2m correlariū est ꝙ lꝫ granum spelete ⁊ farri grano tritici sit valde in accn̄tib⁹ sil'e tn̄ q2 est diuersū spē sꝫ sbām nō erit mā h⁹ sacri. ꝙ aūt sit diuersum specie: pꝫ quoniā vbi vnum vel alterum eorum seminatur alterum pro altero nascetur. Non ergo accipitur sc̄itū do accn̄tium sed substantie. Et hoc dicut btūs Thomas. in. 4. di. xj. ⁊ Petr⁹ de tarātaſio ⁊ communiter omnes. Tertium correlarium est ꝙ lꝫ aliqua grana alterius speciei huic materie misceātur: dum tn̄ non mutetur spēs qd̄

fit qñ est aliud semen predominans vł etiam
qñ esset spēs media: vt qñ est Vtus in vtroqȝ
muscibiliū eq̄lis: nihil refert q̄ztū ad ɔficiēduȝ
hoc sacr̄m. qñcūqȝ .n. nō mutaƚ spēs panis po
terit in illo cōfici. idē btūs Tho. Petr⁹ ⁊ alij

Quartū correlariū est. ꝙ si hostia inciperet
corrūpi q̄zuis eēt tritici panis: ⁊ in illa corru/
ptione spēs panis nō remaneat: ita ꝙ liquefie
ret ⁊ in farimulā cōuerteretƚ certe nō esset ma/
teria debita huius sacr̄i. vnde dicit btūs Tho.
vt supra ꝙ hoc modo cognosciƚ quando spēs
manet: quādo .s. ɔtinuitas nō ē soluta nec alia
accñ̄a omnia ablata. idē dicit Alanus. Sȝ
cōtra inquies pater Ambrosi. Sicut .n. in oī
aqua naturali pōt baptizari: nc. s. ꝓpter māe
defectū quisq̄ȝ a ꝑceptiōe baptismi defraudetƚ
sic ⁊ ois panis debet esse mā̄ huius sacramēti
ne inopia queq̄ȝ excuset. Dico ꝙ nō e simile
quia omnis aqua omni aque est eadē spē ꝭm
ph̄m: ⁊ ideo nō differt in quacūqȝ aqua bapti/
smus fiat: sȝ nō oia grana ex quibus hoc sacr̄ȝ
cōfici solet eiusdē speciei sūt. Et etiā hoc sacra/
mentū nō est tante necessitatis simpliciter q̄ztū
est sacr̄m baptismi: vt patȝ in quarto p doctoꝛ/
res. Sȝ dic pater Ambrosi. nūquid si ex fari/
na tritici ⁊ aq̄ rosea vel h⁹i fiat panis: erit hui⁹
sacramēti mā̄. Hic sūt due opiniones. Pria
dicit ꝙ aqua resoluiƚ ⁊ nō manet in substantia
panis. ⁊ ideo poterit cū ea cōfici. Alij dicūt op
positū: qm̄ partes ꝑncipales panis qui est mā̄
hui⁹ sacramēti sūt aqua naturalis ⁊ farina. Et
ideo si fiat panis cū aqua artificiata nō erit mā̄
h⁹ sacramēti. Et hāc opinionē magis appro/
bat btūs Tho. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ꝭȝ dico ꝙ dū
q̄litas spēm mutet nihil facit impedimēti. Et
ꝓpter h̄ pono vnā regulā gnālē ꝙ pōt confici
tā in fermētato q̄ȝ in azimis: q̄ꝛ oē fermentatū
vel nō fermētatū spēm nō mutat. Item ⁊ tpe
Leonis pape in fermētato legim⁹ eē celebratū
⁊ adhuc a grecis reseruaƚ. nec ꝓpter h̄ eccl̄ia
ritū eoꝝ tollit. Postq̄ȝ tm̄ in azimis eccl̄ia con
fici statuit: cōficiens in fermētato ḡuiter errat
tanq̄ȝ transgressor cōsuetudinis eccl̄ie. Et ad/
dit huic dicto btūs Tho. in tertia pte. q. 84. ꝙ
q̄zuis apud nos cōsuetudo ɔficiēdi in azimis
rōnabilis sit: peccaret tm̄ grec⁹ si in azimis cōfi
ceret tāq̄ȝ trāsgressor sue cōsuetudinis ab ec/
clesia nō derogate. Et si q̄ris q̄re nos in azi/
mis cōficim⁹. Dico q̄ꝛ credim⁹ xp̄m in azimis
celebrasse. Mat. 25. Prima aūt die azimorū
parauerūt pasca: ⁊ tali die erat ꝓhibitū fermē
tū i lege. ⁊ Exo. 12. Dn̄s Moysi ꝑcepit in azi
mis comedi pasca: vt eēt figura pasce in q̄ de/
bebat xp̄s h̄ ɔficē sacr̄m. Itē ⁊ xp̄s fermentū
sp̄ in malā ptē accepit. vñ ait. Attēdite a fermē
to phariseoꝝ q̄d ē hypocrisis. q̄re ⁊c̄. Q̄tuȝ
ad tertiā dico ꝭm btm̄ Tho. vbi s̄. ꝙ quātitas
magna vel parua nihil ad hoc facit tm̄ necesse
est vt mā̄ cōsecrāda sit corā sacerdote. vnde sa
cerdos in domo existens nō posset panē con/
secrare q̄ est in altari neqȝ in foro: sȝ qnātacū/
qȝ sit quātitas panis coram sacerdote ꝓposito
dū illū conficere intendat de facto ɔficit. Hoc
idē btūs Tho. vt. s̄. Et recte dixim⁹ si itendit
cōficere. qm̄ ꝭm Alanū in lib° de missa si aliq̄
hostie remāserūt i altari vel aliq̄ ps ex obliuio
ne: ex q̄ illas ɔsecrare nō intēdit nō erūt cōse/
crate. Et rō ē. q̄ꝛ ꝭm Aug. sine intētiōe nihil
opaƚ in sacr̄o. Et hec sufficiāt ꝓ p̄nti cōcl̄one.

De mā̄ sanguinis in calice. Cōcl̄o scd̄a.

Ex[c]ipe ꝭam ɔcl̄onē. vȝ. vinū de vita
aq̄ mixtū ⁊c̄. vbi tres igram⁹ Vi. vȝ.
Pria ē ista. q̄ ē mā̄ sanguis i h̄ sa/
cramēto. Scd̄a ē. vtrū sine aq̄ posset cōfici
sanguis. Tertia Vi. ē ponam⁹ ꝙ sacerdos
añ ɔsecrationē sanguis perpēdat vinū in ca/
lice nō eē q̄d agendū. Quātū ad p̄mā dico
ꝭm mgr̄m in 4° di. 11. ⁊ oēs scribētes ꝙ vinū
vitis ē ꝓp̄e mā̄ sanguis: q̄ꝛ in eo xp̄s confecit
vt pȝ i euāgelio. Nō bibā de h̄ genimie vitis
⁊c̄. Et q̄ꝛ h̄ solū ꝓp̄e vinū ē ⁊ cōmuni⁹ in po/
tū sūmiƚ. ex h̄ sequūƚ plura correlaria. Pri/
mū ē ꝙ nō pōt ɔfici in aceto. q̄ꝛ vinū ⁊ acetum
spē differūt. sic̄ vinū a mortuo ꝭȝ philosophuȝ
8° methaphisice. Scd̄o seqƚ ꝙ si vinū est in
via fiēdi acetū: tm̄ adhuc nō ē: lȝ ɔficiat sacer/
dos: tm̄ mortal̄r peccat ꝭȝ Alanū ⁊ btm̄ Tho.

Tertio seqƚ ꝙ si vinū ē putridū ⁊ tēdēs ad
corruptōȝ: dū tm̄ vini nāȝ nō ꝑdiderit ɔficiƚ tm̄
nō dȝ sūmi pp̄ irreuerētiā sacr̄i. Et idē dicen/
dū de vino pōtico siue multū acri ꝭȝ eundem.

Quarto seqƚ ꝙ nō pōt cōfici de agresto: q̄ꝛ
lȝ sit i via gnātōis vini nō tm̄ habȝ spēm vini.

Quīto seqƚ ꝙ in musto pōt cōfici: q̄ꝛ cōple/
tā hȝ vini spēȝ. h̄ oia d̄ intētōe doctoꝝ. q̄re ⁊c̄.

Quātū ad ꝭam dico ꝭm Petrū de tarenta
sio. in 4° dis. 11. ⁊ btm̄ Tho. ibidē. ꝙ q̄ztū ad
mām h⁹ sanguinis aliqua sūt de necessitate ali
qua ad bñ eē. De necessitate ē vinū vitis: vt
dcm̄ ē. ad bñ esse est aq̄ nālis illi cōmixta. ⁊ sic

ītelligiť.c.īsacroꝝ:de ꝯse.di.2.vbi dr̄ sic. In
sacrorum oblationibus que intra missaꝝ solē
nia dño offerunt:panis tm̄ ⁊ vinū aq̄ mixtū in
sacrificiū offerant.Nō.n.dꝫ i calice dñi aut vi
nū solū aut aqua sola offerri:sꝫ vtrūqꝫ pmixtū
qꝛ vtrūqꝫ ex latere in passione eiꝰ pfluxisse legiť.
h ibi Alexander papa. Ex q̊ pᵒ seqtur ꝙ aqua
misceť vino ad significandū vnionē ppl'i xpia
ni cū xp̄o.qm̄ aq̄ multe ppl'i multi. Apoc̄.17.
Et de h clare in.c.cū marthe.de cele.mis.vbi
ēt ponit ista auctas. 2ᵒ seqtur ꝙ lꝫ mixtō aq̄
sit ad bn̄ esse:tm̄ g sciens il ā omitteret mor alr̄
peccaret tanq̄ꝫ transgressor ꝯsuetudinis eccl'e
vt btūs Tho.dicit. 3ᵒ sequitur ꝙ oportꝫ vt
tanta apponatur aqua vt in speciem vini tran
seat:⁊ in vinum totaliter conuertatur. 4ᵒ se
quitur ꝙ nō debeat apponi aqua rosea vel ar/
tificialis:si tm̄ apponereť conficereť:qꝛ ita cō
uertereť in vinū sicut aqua naturalis. 5ᵒ seq
tur ꝙ si esset regio aliqua xpianoꝝ vbi nō pos/
set aliquo mō hēri vinū:tunc ꝯsulendus ē pa
pa vt dispensaret vt corpus absqꝫ vino ꝯficere
tur:qꝛ corpus nō sine sanguie vt dictū est in p̄
cedēti smone: Et h sm Alanū. Possent plu
ra alia correlaria adduci:sed ista sufficiant ad
presens. Q̄tum ad tertiā dico sꝫ btm̄ Th.
pte.3.q.83.ꝙ si sacerdos ante ꝯsecrationeꝫ de
hoc perpenderit debet statim apponere ⁊ con
secrare. Si vō post tunc distinguendū est.aut
hoc perpendit ante sumptionem corporis do
mini aut post. Si ante tūc ponat ⁊ reicipiat a
verbis cōsecratōnis sanguis:⁊ sic sanguiem
sūmat. Si vero post:tūc dicit ꝙ debet apponē
aliam hostiā simul cum sanguine consecran/
dam:⁊ in fine iterū sumere hostiā ꝯsecratam
cum sanguine.h iᶜ. Alij tm̄ doctores in hac vl
tima pte variant sed transeamus ad presens.
Et h sufficiant q̄ꝫtum ad scd̓am conclusionē.

De congruitate spēꝝ huiꝰ sacr̄i ꝯcl'o tertia

Ecipe tertiam ꝯcl'onem.vꝫ.q̄ꝫtuꝫ ad
ad vsum ptinet ⁊c̄. Ubi tres ingra/
mus veri. Prima ver.est ista.qua
re in hoc sacr̄o de necessitate requirūť due spēs
s.panis ⁊ vini. 2ᵃ est ista.q̄re potius sub spe
ciebus panis ⁊ vini ⁊ nō sub alijs speciebus.
3ᵃ est.q̄re voluit mādučari ⁊ bibi carnem ⁊
sanguinē. Q̄tū ad pmā colligo ex snīa ma
gr̄i in.4ᵒ.dis.xj.⁊ cōiter scribentiū ꝙ rōe iste
due spēs regruntur:⁊ hoc pmaxime si consi/
derentur tria. Primo si ꝯsideretur vsus hu
ius sacr̄i:qui est mādučatio ⁊ bibitio:⁊ p ꝯñs
debet confici in ea mā que magis huic vsui cō
gruat.⁊ hic est panis ⁊ vinū. 2ᵒ si ꝯsideret
significatio.nam cū significet mortē xp̄i i qua
sepatus fuit sanguis a corpe:merito loco cor
poris offerť panis:loco sanguis offerť vinū.
de ꝯse.di.2.qꝛ morte.vbi dr̄.qꝛ morte dñi li/
berati sumus:hᵒ memores in edendo ⁊ potā
do carnē ⁊ sanguinē que pro nobis oblata sūt
significamus.h ibi Aug. 3ᵒ si ꝯsideretur ef
fectus sacr̄i. Nā cuꝫ ad salutē aie ⁊ corpis su/
mantur iō sub spē panis ad corporis salutem
oñdendam:.⁊ sub spē vini ad salutem anime
illud sumimus. Et hoc tangit magr̄ in lr̄a.d.
Panis:n:ad carnem refertur:vinū ad aiaꝫ
qꝛ vinū opatur sanguinē i quo sedes anime a
phisicis esse dicitur. Jō in duabus spēbus ce
lebratur:vt anime ⁊ carnis susceptio in chri/
sto:⁊ vtriusqꝫ liberatio in nobis esse significe
tur h iᶜ. Et adducit Ambro. que tm̄ sunt ver/
ba glose sumpta forte de originali Ambr.q̄re
⁊c̄. Q̄tum ad scd̓am dico ꝙ sub his spēbus
datur potius q̄ꝫ alijs triplici rōne. Pᵒ prop
ter ꝯgruentiorē habilitatē. Sub nulla.n.spē
tam ex pte magr̄antium q̄ꝫ sūmentium q̄ꝫ pa/
nis ⁊ vini poterat hoc confici sacr̄m:tum om
ni tpe ⁊ omni vt plurimū hītabili xpianoꝝ lo
co tales spēs repiuntur.tum qꝛ meliꝰ honestiꝰ
q̄ꝫ tractari pōt in altari:tum qꝛ ꝯgruentius ab
infirmis sumitur.tuꝫ qꝛ ꝯmodius ꝯseruatur.
custoditur ⁊ portatur:⁊ sic de alijs ꝯmoditati
bus. 2ᵒ propter ꝯgruentiorē significatōem
Nam cū sacr̄m sit sacre rei signū:vt dictuꝫ est
in precedenti smone:necesse est vt in cōgruē
tiori specie ad significandū fieret. Signorum
autē tria sunt genera:qd̓dam naturale vt fu/
mus:qui naturaliter significat ignem. Artifi
ciale:⁊ hoc ita significat sicut placet artifici.
Et est in duplici differentia:quoddam nō con
tinet quod significat vt circulus vini ante ta/
bernam quoddam quod cōtinet qd̓ significat
vt pastillus qui carnes significat ⁊ continet.
Signū sacramentale sm dei impositionē si/
gnificat. Et hoc similiter est in duplici differē
tia.qd̓dam nō continet quod significat:vt sa/
cramēta legalia sicut serpēs eneus erectus in
palo significat.n.xp̄m ⁊ non ꝯtinet euꝫ. Nu
meri.21. Qd̓dam continet qd̓ significat:vt sa
cramēta xp̄i:vt baptismus:⁊ sic de alijs septē
sacramentis q̄ enumerat animus sermōe pre

cedenti. nam baptismus significat anime purgationē: ⁊ ꝯtinet eā: q2 efficit qđ figurat. Silr eucharistia significat xp̄i carnē ⁊ ꝯtinet eam. Math. 26. Accepit ih̄s panē ⁊ bn̄dixit ac fregit. d. accipite ⁊ comedite: hoc est corpus meū panis. n. quē comedim⁹ in carnē nr̄am: ⁊ vinum qđ bibimus in sanguinē nr̄m ꝯuertim⁹ v̄tute naturali: sic ⁊ hic in xp̄i carnē ⁊ sanguinē v̄tute dei. 3° propter singularē ꝓportiōez vnde sicut ex multis granis vnus panis conficitur: ⁊ ex multis racemis vinū ꝯfluit: sic ex multis fidelibus in hoc sacro fit vnum corp⁹ eccl'ie. i. Cori. xi. Vnus panis ⁊ vnum corpus multi sumus omnes qui de vno pane ⁊ vno calice ꝑticipamus. q̄re ⁊c̄. Q̄tum ad tertiam dico breuiter voluit manducari ⁊ bibi: vt vitā spūalem in ipso conferre ostendat. Vnde sicut panis ⁊ vinū corpus sustentat ⁊ fortificat: sic hoc sacramentum animam roborat: ⁊ firmat: sz de hoc dictum est satis. quare ⁊ cetera.

De forma v̄borum huius sacri ꝯside. 3ª.

Nunc tertio loco.

de forma huius sacri videndū est Vbi tres ꝯcl'ones subiūgam⁹ vz Prima ꝯcl'o est ista. Sicut ceteris sacris datur propria forma: ita ⁊ huic sacramento ceteris prestantiori dz aliqua ꝓpria assignari forma. 2ª ꝯcl'o est ista. Et si panis triticeus habeat: tn̄ si abest ꝓpria forma nō cōsecratur. 3ª ꝯcl'o est ista: lz panis ⁊ vinuz faciant vnum integralr sacrm̄: tn̄ forma ꝯficiendi sanguinē differt a forma ꝯficiendi carnē.

Q̄ huic sacro dz assignari ꝓp̄a forma ꝯ°. i. Recipe p̄mā ꝯcl'oem. vz. Sicut ceteris ⁊c̄. dic totā. Vbi tres ingram⁹ ⁊c. vz. Pª ⁊c. est ista. Vtrum huic sacro debeat assignari propria forma. 2ª est ista. An possit sua forma mutari. 3ª est ista. In q̄ lingua fuit primo tradita forma huius sacri.

Quātum ad p̄mam dico q̄ de necessitate huic sacro assignatur debita forma. Et facit hanc rōnem dn̄s Petrus de candia in q̄rto. d. nō minoris ꝑfectiōis est eucharistie sacrm̄ q̄z cetera sacra: sz cetera certam formā quibus conficiuntur habent: sicut forma baptismi est. Ego te baptizo in noīe p̄ris ⁊ f. ⁊. s. s. ⁊ sic de alijs. ergo a fortiori hoc sacrm̄. hec satis clara sunt: ió nō vlterius dicam. Q̄tum ad scđam dico q̄ s̄m magr̄m in. 8. dis. q̄rti. ⁊ per cōtemꝑorane scribentes ⁊ ꝑfectum per Alanū in li. de missa: q̄ nullo mō dz forma mutari. imo si mutaret̄: q̄z uis etiam eundē sensuz h̄re videat̄ nō cōficit: ⁊ silr nō dz aliqd minui: vt dicēdo hoc est meum ⁊c̄. q2 remanet indeterminatū: tn̄ si aliqd adderetur qđ significationē nō mutet nec in errorem inducat: erit ꝯsecratio: vt si dicat̄ hoc enim est corpus meum dilectum vel sanctum. errat. n. talis ⁊ increpandus est: h̄ Alanus.

Q̄tum ad tertiam dico q̄ forma hu⁹ sacramenti primo tradita est in lingua hebrea. tali n. modo ⁊ xp̄s ⁊ ap̄li locuti sunt. 2° tradita est in lingua greca. p2 primo post hebreos greci ad fidem ꝯuersi sunt. vt pz Act. 6. c. de viduis grecorum. 3° in lingua latina. q2 sic eā beatus Petrus apostolorꝫ princeps romāis tradidit. In cuius rei signum xp̄i titulus scriptus in his tribus linguis erat: vt ōnderet̄ ꝑ tres has linguas ad xp̄i fidē primo eē ꝯuertēdas. Inde legim⁹ formā hanc: de qua nunc dicetur in lingua hebrea a Matheo ap̄lo. a Luca in lingua greca. a Marco in lingua latina ee traditā. Ioānes autē de hac forma nihil dixit. vt pz eius dicta ꝯsideranti. quare ⁊ c̄.

Que sit forma corꝑis in hoc sacro ꝯcl'o sa.

Recipe scđam ꝯcl'onem. vz. Et si pāis triticeus ⁊c̄. dic totā. Vbi tres ingramus ⁊c. vz. Prima est ista quib⁹ verbis panis ꝯsecratur in corpus xp̄i. 2ª ē. vtrū ptes illius forme ꝯuenienter ponantur: 3ª est vtrū verba alia que forme tradite a xp̄o supadduntur sint de necessitate sacri. Q̄tuz ad primam dico s̄m magr̄m ⁊ scribētes: ⁊ s̄m cōem ꝯsuetudinē eccl'ie q̄ forma ꝯficiendi corpus xp̄i pōt duobus modis ꝯsiderari. aut vt tradita a xp̄o discipulis. aut vt tradita nob̄ per discipulos. Si p̄ mō dico q̄ hec erat forma hoc est corpus meū. Si scđo°: sic est h̄: h̄ enim est corpus meū. qđ addidit Petrus in maiorem testificatiōem. Et nō est ꝓpter li. n. de sb̄stātia forme: sz tn̄ dz apponi pp̄ vsum eccl'ie sūptum a btō Petro. Ita dicūt doctores nostri Dn̄s Petrus de candia dicit hic duo dicta. Primū est q̄ ꝯuersio panis in xp̄i corpus nō ꝯsistit in bn̄dictiōe: vt dicere v. det̄ Innocen. Imaginat̄. n. ipse q̄ xp̄s cum accepisset panē ⁊ bn̄dixisset mox in signo bn̄dictiōis ꝯuersio panis in xp̄i corpus facta est. ⁊ discipulis consequēter tradidit dicēs. accipite ⁊ comedite ⁊c̄ Quō ingr̄ ꝑfatus dn̄s Petrus hoc stare pōt.

nōne ⁊ alia sacra cum bn̄dictōne fiunt. ⁊ cum
vnicuiqꝫ datur ꝓpria forma: a fortiori. ⁊ huic
2° dicit ꝙ si tm̄ illa verba dicerent̄ sine pre/
cedentibus nihilominus cōficeretur. Et hoc
dicit ꝯtra opinionē Landulphi. q voluit ꝙ si
qs diceret hoc est corpus meū sine, precedenti
bus verbis nihil fieret. Si.n.bene aiaduerti
mus ad verba illa: accepit Jesus panem ⁊c̄.
certe dicit ipse nulla videtur forma clarior ap/
tiorqꝫ ad conficiendū q̄ꝫ illa. hoc est corp⁹ meū
Et si diceres tota illa orō in cōfuso est forma
sacramenti. Dicit dn̄s Petrus hoc stare nō
pōt. q2 alijs sacramentis datur forma certa ⁊ n̄
confusa. ⁊ hoc sacramentū non est ignobilius
illis. ergo huic dabitur certa ⁊ nō confusa for/
ma. ⁊ non est alia clarior q̄ꝫ assignata. q̄re ⁊c̄.
Doctor subtilis dicit ꝙ p hec sola verba. hoc
est corpus meū consecratio fieri nō pōt: quia
illa verba sic sola absolute prolata oñdunt ꝙ ꝯ
ficiens suuꝫ vellet corpus consecrare: sicut et
xp̄s fecit. ⁊ ideo dicit ipse p̄ambula verba sunt
de necessitate: vt innuatur ꝙ sacerdos non in
propria loquatur ꝑsona: sed xp̄i. Si.n.i per/
sona propria loqueretur: sermo ille falsus eēt
Incipiūt aūt p̄ambula verba ibi. vt nobis cō
pus ⁊ sanguis fiat filij tui dn̄i nr̄i nr̄i Jesu xp̄i
q pridie anteq̄ꝫ pateret̄ accepit panem ⁊c̄. vbi
clare sacerdos ostēdit̄ in ꝑsonā xp̄i loqui. h i°.
Btūs Tho. vt supra: dicit ꝙ in h sacro sicut i
alijs duo sunt. s. cōsecratio māe: ⁊ vsus matie
cōsecrate. Consecram⁹.n. primo materiā: de
inde vtimur ea Et hec duo per verba dn̄i ex
primunt̄. In h.n. qd̄ dicit accipite ⁊ māduca
te ex hoc omnes p̄cipitur vsus sacri. In h aūt
qd̄ dic̄t hoc est corp⁹ meū tradit̄ matie cōsecra
tio. Et q2 vsus sacri nō est de essentia sacri: si
cut ⁊ in alijs sō verba que ad vsum ꝑtinēt nō
sunt de forma: sꝫ tm̄ illa que ad cōsecrationem
māe ꝑtinent. s. hoc est corp⁹ meū. Et subdit ꝙ
lꝫ vsus sacri non est de essentia sacri. tm̄ est ad
cōpletum eē ip̄ius: inq̄ꝫtum ꝑtingit ad hoc qd̄
est institutū. Et sō qn̄qꝫ dicunt̄ eē de forma: n̄
solū illa que ꝑtinent ad cōsecrationē: sꝫ ēt illa
que ꝑcipiunt vsum. Et sic loquunt̄ Eusebius
Ambr. ⁊ magr̄ in lr̄a. h i° ad lr̄am. Cōis tam̄
opi. est ꝙ forma sacri sit hoc est corp⁹ meū: vt
pꝫ de cele. mis. c. cū marthe. de cōse. dis. 2. q̄a
corpus. ⁊c̄. accipite. Ex q̄bus pꝫ rn̄sio ad t̄iaꝫ
veri. De h̄a vide btm̄ Tho. in. 4. dis. 8. ar. i.
i vl. q. vbi subtilit̄ de hoc ait. vide ibi si placet

De ꝯtinuatione forme hu⁹ sacri. ꝯclo tertia.
Accipe tertiam conclōnem. Lꝫ panis
⁊ vinum ⁊c̄. dic totā. Vbi tres inqui
ramus veri. vꝫ. Prima est ista q̄
est forma consecratiōis sanguis. 2ª est ista.
vtrum vna forma expectet aliā in cōficiendo.
3ª est ista. vtrum alia verba que dicunt̄ i ca
none misse habeant vim conficiendi. Q̄tuꝫ
ad primā dico ꝙ de hoc sunt due opi. q̄s etiaꝫ
breuiter tangit sctūs Tho. in. 4. dis. 8. arti. 2.
Prima opinio dicit: ꝙ h tm̄ est forma san/
guinis: h est calix sanguis mei: ⁊ hoc vt fōma
vtriusqꝫ cōsecrationis sit consimilis: vt. s. sint
hic ista qnqꝫ verba. vꝫ hoc ꝓnomē hic. scd̄o
hoc verbū substantiuū est. tertio nomē substā
tiuū in recto. s. calix. quarto nomen substanti/
uum in obliquo vt sanguinis. qnto nomē pos
sessiuū in obliquo. s. mei.. Et dicit ꝙ illa ver/
ba que sequuntur. s. noui ⁊ eterni testamenti:
qui pro multis effundetur in remissionē pec/
catorum sunt potius additionis ad tanti sacra
menti virtutē oñdendam q̄ꝫ ad conficiendū.
Et quid ista verba significent sic dicunt. nam
noui testamenti expone. i. noui pacti ⁊ eterni.
q2 ꝓmissis per ipsum nobis facta manet i eter
num dicitur mysteriū fidei: vt. s. per hoc cre/
damus in remissionē peccatoꝝ: q2 lauit nos a
peccatis nostris in sanguine suo. Hec opio
cōiter non tenetur. Sed cōmunis opinio est:
ꝙ hec sit forma sanguinis. hic est calix sanguis
mei noui ⁊ eterni testamenti qui pro vobis et
pro multis effundetur in remissionē peccato/
rum. Hoc ponit beatus Tho. in quarto. Ex
presse est declaratum in. c. cum marthe. de ce/
leb. mis. In quo. c. tres questiones archiepis
copus Lugdunensis pape proposuit. Pri/
ma est de verbis consecrationis calicis. Se/
cunda de mixtione aque ⁊ vini. Tertia est de
orationibus que fiunt in celebratione misse.
De prima dicit sic. quare beatissime pater for
me quam christus dedit in consecrando suum
sanguinem sunt alia verba: presertim cum a
nullo euangelistarum tradita reperiantur.
Non.n. reperitur istud sequēs. s. noui ⁊ eterni
testi: ⁊c̄. ergo videtur ꝙ non debent i canone
alia verba apponi. Respondet papa ꝙ ca/
non non solum illa verba apposuit: sed etiam
ista eleuatis oculis in celum. ⁊ eterni testamē
ti: que tamen nullus euangelistarum posuit.
Et ideo dicit ipse dupliciter potest responderi

Prima responsio est ꝙ multa ab euange/
listis sunt ōmissa: que apl'i verbo vel facto sup
pleuisse legunt: ⁊ exēplificat de Paulo Act.
20. vbi dr̄ sic Memisse nos oportꝫ dn̄i Jesu
q dixit. beatius est magis dare q̄ꝫ accipe h̄ nul
lus q̄ttuor euāgelistaꝝ descripsit. h̄ ibi. Et po
nit ⁊ aliud ex^m etiā pauli. s. i. Cor. 15. c. Et seq
tur post predicta verba. ⁊ dicit sic. Nullus co
rū expressit ꝙ Paul⁹ de xp̄o ad Cor. scribēs
ait. Visus est plusq̄ꝫ q̄ngent' fratribus simul
deinde visus est Jacobo. nouissime vero tan
q̄ꝫ abortiuo visus est ⁊ mihi. h̄ ibi. Et imedia
te de tribus euangelistis exēplificat ostendēs
qualiter vnus circa dicta huius sacramēti qd̄
alter ommisit suppleuit: ⁊ tria ponit exempla
Primū est ꝙ cū isti euāgeliste. s. Matheus:
Marc⁹: ⁊ Lucas: q2 Joānes de hoc siluit di
xerunt: h̄ est corp⁹ meū: vt Math. 25. ⁊ Mā
ci. 14. solus Lucas. 22. c. adiecit: qd̄ pro vobis
tradet'. 2^m ex^m est ꝙ cū Matheus ⁊ Marc⁹
dixerintq pro multis: Lucas dicit q pro vob.
3^m ex^m est ꝙ solus Matheus adiunxit in re
missionē pctōꝝ. Vn̄ textus dicit sic ad lr̄am.
Ipsi etiā euangeliste inter se mutuo suppleuis
se legunt' que ab eoꝝ aliquo vel aliquibus sūt
ōmissa. Unde cū tres euangeliste posuerint:
hoc est corpus meū solus Lucas adiecit: qd̄ ꝓ
vobis tradetur. Et cū Matheus ⁊ Marcus
dicāt pro multis: Lucas dicit pro vobis. Ma
theus aūt: remissionē peccatoꝝ adiūxit. h̄ ibi.
Et sic pꝫ p̄ma rn̄sio. 2° rn̄det ad alia duo ap
posita. s. eleuatis oculis in celum: ⁊ eterni te/
stamenti: dicens ꝙ ex alijs euangelij locis col
ligi possunt. Primo q2 xp̄i ꝯsuetudo erat
q̄n pro miraculis faciendis orabat leuare ocu
los in celuꝫ: vt pꝫ de suscitatione Lazari. Jo.
xj. Ergo a fortiori i hoc maiōi miraculo. Vn
de dicit sic tex. Ceteꝝ ea que adduntur i cano
ne misse possunt ex alijs locis euangelij com
probari. Joannes autem Lazari suscitatiōeꝫ
describens christum Jesum sursum oculos le
uasse: asserit ⁊ dixisse. Pr̄ grās ago tibi quia
audisti me Si tūc igr̄ in celum oculos leuauit
ad p̄rem: cū ad corpus exanime aiam Lazari
reuocabat: ꝓbabilius esse videt' ꝙ tunc oculos
ad p̄rem leuauerit in celum cū panē ⁊ vinū in
corpus ⁊ sanguinē ꝓpriū ꝯmutauit. h̄ ibi 2°
rn̄det quare appositum sit illud eterni: ⁊ dicit
ꝙ iō factū est vt sicut testm̄ vetus ꝓmittebat tē
poralia: vt pꝫ Deut. ꝑ totū. Ita nouū ꝓmittit
etna: vt pꝫ in euangelio Marci. Itēꝫ q2 no
uissimum hominis testamentum morte inter
ueniente fit eternū. ad Heb. 9. ideo hoc testa
mentū nouū dr̄. i. vltimū ⁊ eternū. i. perpetuū
Et circa hanc mām procedit textus. relinquo
scribere ad lr̄am propter prolixitatē. Ex his
pꝫ ꝙ h̄ est forma sanguis: hic est calix sanguis
mei ⁊ c̄. vt diximus in scd̄a opi. Btūs āt Th.
in 4° ponit qualr̄ h⁹ iforma ex verbis euange
licis colligat'. Et dic̄ ꝙ hec ps · h̄ est calix hēt'
Luc. 22. ⁊. i. Cor. xj. Et h̄ ps noui testi habet'
Math. 26. Mar. 14. ⁊ Luc. 22. Hec ps eter
ni ⁊ ista: mysteriū fidei: ex traditiōe quā xp̄s de
dit habet'. que per apl'os ad eccl'am peruenit.
i. Corin. xi. Ego. n. accepi a dn̄o qd̄ ⁊ tradidi
vobis. Nā euāgeliste dicit ipse formas ⁊ ritus
sanctoꝝ tradere non intendebāt: sꝫ solū dn̄i di
cta ⁊ facta narrare. iō non valet arg^m apl'i hāc
formā nō tradiderūt quā tradit eccl'ia. g° nō ē
bona. pꝫ n. ꝙ lꝫ illā nō tradiderint: tm̄ ex eorꝫ
dictis ⁊ factis ab eccl'a colligit'. Et h̄ sufficiant
ꝓ p̄ma veri. Q̄tum ad scd̄aꝫ veri. declaro
p̊. qd dic̄e intēdā dū dico. Quero vtrum vna
forma aliā in ꝯficiendo expectet. Videt'. n. ꝙ
sicut se hꝫ res ad rē: ita se hēat forma ad fōmā
sꝫ res corꝑis nō est sine sanguis: q2 nō ꝯsecra
tur corpus sine sanguine: g° nec forma corꝑis
opabitur sine forma sanguis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s videt' ꝙ
cū dr̄ super hostia: hoc ē corpus meū: ⁊ hic nō
fiat mentio de sanguine: ⁊ corpus viuum sine
sanguine esse non possit: apparet ꝙ non erit
facta consecratio: sed oportebit ꝙ fiat cōsecra/
tio sanguis. Nec opportet ꝙ super hostia fiat
corporis ⁊ sanguinis consecratio: q2 cum h̊ sa
cramentū sit memoria passionis xp̄i: ⁊ in pas
sione sanguis a corpore fuerit seꝑatus oꝫ con
secrationes esse seꝑatas.. Ad hanc igit' ve.
dico s'm beatum Tho. in quarto di. 8. ꝙ opi
nio quorundam fuit ꝙ prima forma suū non
habet effectum: nisi prolata forma secunda. ⁊
econuerso. nec tamen periculose hostia adora
tur ante consecrationē sanguinis: q2 non ado
ratur quod est: sed quod erit. Sed hec opinio
stare non potest: quia forma debet proportio
nari materie. Unde sicut materie sunt distin
cte adinuicem: itā forme diuisim operantur:
quod patet: q2 vtrunqꝫ per se completam si/
gnificationē hꝫ: ⁊ iō dōm ꝙ p̄dicte forme mu/
tuo in opando nō se expectant. Et subdit ꝙ cā
quare diuisim fiunt: est vsus sacramēti qui est

manducatio et bibitio: et quia tam manducatio quam bibitio in cibo et potu consistat: ideo diuisum fi/ unt: quia non simul manducamus et bibimus: et eti am propter signum passionis in qua illa duo separata fue runt. Unde licet ex vi forme corporis non sit sanguis in hostia. similiter nec ex vi forme sanguinis non sit in sanguine corpus: tamen sunt ibi ex naturali concomitantia vt ostensum est in precedenti sermone quare etc. Quantum ad tertiam vc. dico secundum eundem vbi supra quod aliquorum fuit opinio quod si omittatur que supadduntur forme in canone: non erit consecratio; sed hoc non est a doctoribus approbatum. quia enim forme supaddita sunt: non sunt de necessitate sacramenti: sed de solennitate: ideo sine illis con fici pot. grauiter tamen peccat scienter omittens. Et confirmatur: quia non est idem canon misse apud omnes: et secundum diuersa tempora diuersa sunt in canone supaddita: vt ostendit Archidiaconus in rationali di ui. offi. quare etc. Rogemus igitur etc.

Feria quinta maioris hebdomade de eadem materia sermo in ordine. 44.

Accipite et come/

dite hoc est corpus meum. Mathei 26. Luce. 22. et Marci. 14. Jam ad benedictam cenam in qua hoc bndi cti in memoriale xps instituit appropinquimus vbi discipulorum pedes tanta cum humilitate lauit nobis prebens exemplum: vt sicut ipse fecit et nos fa ciamus. Non enim carnes hircorum aut thaurorum: vt olim in lege: sed nobis in hoc sacro proponitur verus deus. Ecce quid ait dominus. accipe etc. In q bus sacratissimis verbis tres more solito con siderationes faciamus videlicet.

Qualiter debeat sacerdos hoc sacramentum ministrare
Qualiter se debeat suscipiens hoc sacramentum preparare.
Qualiter post susceptionem se debeat anima conseruare

Qualiter se debeat habere sacerdos in ministrando corpus xpi. Consideratio prima.

Primo qualiter debeat sacerdos hoc sa/ cramentum ministrare videamus. Ubi tres conclusiones faciamus videlicet. Prima con clusio est ista. Non cuilibet petenti debet sacerdos hoc sacramentum dare: sed diligenti ingrat si recte pos/ sit ille manducare. Secunda conclusio est. Licet hoc sacramentum sit xpi fidelibus dandum: non tamen nisi a proprio sacerdote ministrandum. Tertia conclusio est. Sicut ad sui iudicium et aie reatum hoc sacra mentum indigne sumens manducat: sic et ad perpetua damnationem qui illud indigne ministrant

proculdubio tractant.

Cui sit dandum hoc sacramentum. Conclusio prima.

Accipe primam conclusionem. videlicet. non cuilibet etc. dic totam. Ubi tres ingramus veritates. Prima est ista. vtrum sacerdos dare de/ beat hoc sacramentum illi quem scit esse in mortali peccato. Secunda est vtrum debeat dare statim petenti. Ter tia est vtrum in aliquo casu debeat dari hostia non consecrata pro consecrata. Quantum ad primam dico secundum Ricar. et beatum Tho. in 4o dis. 9. quod si peccatum est omni bus manifestum. et illi non constat quod sit confessus. non debet eis sacerdos dare aliquo modo hoc sacramentum. Et si secus faceret grauiter peccaret. audi do. Mat. 7o. Nolite sanctum dare canibus. habes. n. contra cum legiti/ mam exceptionem quam sibi publice obijcere pot. et intelligitur manifestum: non quod per duas aut tres pro/ bari pot. quia hoc potius dicitur manifestabile quam ma nifestum: sed accipitur manifestum pro notorio iuris vel facti id est per sniam vel confessionem factam in iure aut per rei euidentiam que nulla tergiuersatione celari pot etc. de coha. cle. et mulie. c. vl. Unde accipe docu mentum quod si sacerdos parochianum suum scit esse in culpa quam legitime contra cum probare posset per duos vel tres testes: nec aliter notorium fieri pot vel fieret: si talis eucharistiam publice petat: nullo modo illi eam denegare debet. quoniam hoc nihil aliud esset quam ante probationem criminis penam inferre quod fieri non debet. vt. 2. q. i. c. nos. et c. iudex. et c. nihil. et c. primates. Facit ad hoc. c. non prohibeat. de consec. di. 2. vbi dicitur sic ter. Non prohibeat dispensator pingues terre mensam domini manducare. exactorem .i. petentem moneat timere. hec ibi. Aug. pin/ gues terre glo. exponit. i. diuites in peccatis. id est peccatores. et hoc si occulti sunt. hec glo. Concordat fa/ cit ad hoc. c. sacerdos. ex. de offi. iudi. ordi. Si vero peccatum sit occultum: tunc distingue aut petit in publico aut in secreto. Si in secreto tunc non debet illi ministrare: sed contra cum legitimam exceptionem habes et illum moneat ne publice petat. Si vero petit in publico: cum non habeat legitimam exceptionem contra eam quam illi in publico possit obijcere: non debet ei sacramentum denegare. extra de offi. iudi. ordi. c. si sacerdos. vbi dicitur. si sciat sacerdos pro certo ali quem esse reum alicuius criminis: vel si confessus fuerit et emendare noluerit nisi quis iudicia/ rio ordine hoc probare possit. non debet eum nomina tim arguere. i. monere: sed indeterminate sicut dixit xps vnus vestrum me traditurus est. Sed si ille cui damnum illatum est petierit iustitiam: pot reuocare auctorem damni: licet etiam ei confessus sit. s. i foro

pniali· ſꝫ tñ nõ noiatim põt eũ remouē a cõio
ne lꝫ ſciat eũ eē reũ: qꝛ nõ vt iudex h̄ ſcit: ſꝫ vt
deus: ſꝫ dꝫ euꝫ admonē ne ſe ingerat: qꝛ nec
xp̄s iudã a cõione remouit. h̄ ibi. Augu. dicit
tñ Henricus d̄ gandauo h̄ vꝫ eē qñ qs ē p̄
ſbytero ſubditus. ſecus ē ſi eſt extraneus: qꝛ ꝯ
talē hꝫ legitimã exceptionē. Jnde de ꝯſe. di.
2. c. tribus. ꝑcipit̄ ne extraneis de quoꝝ ꝯſcia
nihil ꝯſtat eucharistia detur. vbi circa finē d̄r
ad lr̄am ſic. Precipimus etiã ne vnq̄ꝫ extra
neo clerico eccleſie ſiue laico de fragmentis ob
lationũ dñi ad menſã ponat̄. vnde ſcis tu qui
paſſim ſanctuarij panes indignis impendis.
vñ noſti ſi a mulieribus mundi ſunt. Sꝫ po
nam⁹ q̄ talis publice petens dicat ſe ꝯfeſſuꝫ ⁊
abſolutũ tenet̄ ne ei ſacerdos prochianus cre
dere. Dicit btūs Tho. in quodã quodlibeto
q̄ in foro iudiciali credit̄ hoi ꝯ ſe ⁊ nõ ꝓ ſe. ⁊
ꝑ ꝯñs dicamus q̄ ſi ſit tale impedimentuꝫ qđ
ad forũ iudiciale ptineat: vt ē excõicatio: nõ te
net̄ ſacerdos ſuo ſubdito credere quē excoica
tum nouit: niſi ei de abſolutione ꝯſtet. Si aũt
ſit impedimentũ quod ad foꝝ pnie ptineat. ſ.
pcm̄ mortale: tenet̄ ei credere ⁊ iniuſte agit ſi
ei eucharistiã denegat. Cõcordat Petr⁹ de ta
rantaſio. ⁊ Hoſt. Et h̄ ſufficiãt ꝓ pñti ve.
Qrtũ ad t̄am dico q̄ aut ille q petit ē pctõꝛ aut
ſuſpectus de crie. ſi pctõꝛ: aut ē occult⁹ aut ma
nifeſtus. Si occultus aut petit in occulto aut i
publico. Si i occulto nõ det illi: ſꝫ dꝫ eũ monē
ne i publico petat: vt dcm̄ ē i pcedenti ve. ⁊ in
publico: det illi: qꝛ ois xp̄ianus ius hꝫ i corp⁹
xp̄i: ⁊ ſi etiã illi nõ daret videret̄ ſacerdos eſſe
ꝓditor cris: nõ correctoꝛ: Si vo ſit manifeſt⁹
mõ q dcm̄ ē: dꝫ ei totalit̄ denegare. Si aũt nõ
ſit pctõꝛ: ſꝫ d̄ crie ſuſpectus. diſtigue q̄ triplex
ē ſuſpitio. ſ. violẽta q ꝓ facto reputat̄. vt ſi iue
niat̄ ſuſpectus cũ ſuſpecta: nud⁹ cũ nuda: ſolus
cũ ſola i eodē lecto: ⁊ pp hãc ſic pp pcm̄ negã
da ē cõio. q̄dã ē ſuſpitio ꝓbabil̄: vt ſi iueniat̄
ſol⁹ cũ ſola loq tpe ⁊ loco ſuſpecto ⁊ freq̄nt̄: ⁊ ꝓ
pter hãc nõ dꝫ denegari: qꝛ pena nõ infligitur
vbi cl̄pa igrat̄. Et h̄ itellige ſi petit i publico: q̄
dã ē ꝑſũptuoſa: q ex leui ꝯiectura ē. ⁊ ſil̄r non
deneget̄ i publico: ſꝫ i occulto. Jdē btūs tho.
vt. s̄. q̄re ⁊c̄. Qrtũ ad tĩã dico ſm btm̄ tho.
vt. s̄. ſ. i. 4. di. 9. q̄ nõ. ꝑ qꝛ i ſacro ve. nõ dꝫ
eē aliq̄ ſictio. 2° qꝛ cũ mãducãs adoret qđ mã
ducat vt dic̄ Aug. daret̄ ei occaſio idolatrãdi.
Vñ pulchra rl̄a ponit̄ ex̄ d̄ cele. miſ. c. d̄ hoie

q̄ ē tal̄ i cãu ꝯſil̄i. Falſa ſt̄ abijciẽda remedia q̄
vers̄ ſt̄ picul̄ grauiora. Vñ ponit̄ ibi vn⁹ cãus d̄
vno ſacerdote q ſciebat ſe eē in pcõ mortali: ⁊
hēbat d̄ neccitate celebrare. tñ ſtimulat⁹ a ꝯſcia
cogitauit pplo ſatiſfacē: ⁊ celebrauit: nec tñ ho
ſtiã nec vinũ ꝯſecrauit. Dic̄ ibi tex. in ſũma q̄
graui⁹ peccat q ſimulat ſe offerre ⁊ nõ ꝯfic̄: q̄ꝫ
q celebrat vel ꝯfic̄ i mortali. Et põit illã rl̄am
quã poſuim⁹ ꝓ fũdamẽto iſti⁹ rñſiõis: ⁊ ſt̄ v
ba Jnno. iij: q̄re ⁊c̄. Sꝫ dic pr̄ Amb. qs gra
ui⁹ peccat. an hõ xp̄ian⁹ cõicãs. an ifidel̄ ſil̄r ter
cõicãs. Dico q̄ q̄ꝫuis ifidelitas ſit grauiſſimũ
pcõꝝ: tñ qꝛ ifidel̄ cõicãs ñ ꝯtẽnit ſimpl̄r xp̄m:
ſꝫ intꝑtatiue: inq̄ꝫtũ. ſ. ñ credit xp̄m eē i ſacr̄o
ex igrãtia q̄dã: q lꝫ nõ excuſet a toto· excuſat tñ
a tãto: iõ nõ tm̄ peccat ſic̄ xp̄ian⁹ male cõicans
Vñ pctõꝛ ifidel̄ idigniorē ad mãducãdũ: ſed
fidel̄ pctõꝛ mag̃ indigne cõicat. nõ eni tm̄ pec
cat i abuſu ifidel̄ ſic̄ fidel̄ i pcõ ſũmẽs. qꝛ igrã
tia ifidelitat̄ : q̄ꝫuis nõ excuſet pcm̄ ſequens a
toto tñ a tãto. exm pꝫ de crucifigẽtib⁹ xp̄m. q ſi
cog̃uiſſent regē gl̄ie nõ crucifixiſſent. i. Cori.
2. h̄ btūs Tho. vt. s̄. q̄re ⁊c̄. Jtē dic pr̄ Amb.
qs mag̃ peccat. an indigne cõicãs. an xp̄m re
alit̄ crucifigẽs. Dico q̄ vtq̄ꝫ i xp̄i ꝑſonã pec
cat. ⁊ vtq̄ꝫ eũ crucifigit. vt dicit Hiero. ⁊ ꝓba
tũ ē i ꝓcedẽti ſmone. tñ qꝛ realit̄ crucifigẽtes ĩ
xp̄i ꝑſona abſolute. ⁊ iſti nõ abſolute. ſed vt in
ſacr̄o. iõ mag̃ crucifigẽtes q̄ꝫ idigne ſũmẽtes
mortalit̄ peccãt. Jtē dic qs pl⁹ peccat ſiue ma
g̃. an idigne cõicãs. an xp̄m in lutũ ꝓijciens
Dico q̄ vtq̄ꝫ xp̄m ĩ lutũ ꝓijcit: h̄ i mãle lutũ.
iſte i ſpũale. tñ qꝛ ꝓijciẽs ĩ lutũ. mãle mag̃ ab
vtit̄ ſacr̄o. ſm q̄ a debito vſu ſacr̄i recedit quo
ab hoie iuſto ſumẽdus ē mag̃ peccat q̄ꝫ man
ducãs pctõꝛ: q̄re ⁊c̄. Et h̄ ſufficiant ꝓ pñti vi.

A qbus ſit hoc ſacr̄m ſũmendũ. Concl̄. 2.

Ecipe t̄am ꝯcl̄onem. vꝫ. Lꝫ h̄ ſacr̄m
⁊c̄. Vbi tres ingram⁹ ve. vꝫ. Pa
vi. ē a quo debem⁹ recipe h̄ ſacr̄m.
2a ve. ē. qs ē ꝓꝑus ſacerdos. 3° ve. ē an a ſa
cerdote malo ſit h̄ ſacr̄m recipiendũ. Qrtuꝫ
ad pmã dico q̄ accipiendũ ē a ꝓꝑo ſacerdote
vel ei⁹ ſupiore ſiue alio de lnia ſua· Vñ accipe
iſtã rl̄am q̄ religioſi q abſq̄ꝫ lnia ſpãli ꝓꝑi ſa
ſacerdot̃ ſolennizãt mrĩmonia: aut miſtrant
ſacr̄a eucharistie ⁊ extreme vnctiõis: ſunt oẽs
excõicati: ⁊ nõ pñt abſolui niſi p papã. ſuffic̄ tñ
lnia prochialis etiã ſi nõdũ ē ſacerdos: ⁊ lnia
illi⁹ vicarij q curã ordinariã eccl̄ie regit. Jtem

sufficit lnia diocesani. vt nōt Jo. et de puile. religiosi q in clemē. vide in Bartt. absolutio i. qre rc. Q̄tū ad fam veri. vide sup̄ dñica tertia q̄dragesime in pma ↄsideratioe cōctone sa. Q̄tū ad tertiā vide. s̄. feria 3ª fe dñice i sa cōsideratiōe cōctone 3ª i sa ve. q̄re rc.

De indigne mistrātib⁹ sacra. Conclu. 3.

a Ecipe tertiā ↄctonē v3. Sic ad sui iudiciū rc. dic totā. Vbi tres ingramus ve. v3. Pª ve. ē an malicia saccdotis noceat subditis. 2ª ē an sacerdos mal⁹ possit celebrādo aliquē pdē. 3ª ve. ē. q̄3ta sit culpa sacerdotis male celebrātis. Q̄tū ad pmā dico fm Jo. i gl. 2. 49. di. c. hic q viciosi sacerdotes subditis suis noēt. vn̄ ñ pñt offerr̄ panē dño nec alior pcā diluere: q₂ i vetitestō corpe viciati repellebāt. r h pbat Greg. p duodeci exēpla ibidē in caº hic eteni scriptura. vbi Jo. istā notauit: q vicia sūt: vt cē cecū: claudū: remissas hñs man⁹: puo naso: r his silia: q̄ vide in illo caº lōgū ē. q̄re rc. Fac optie auctas Hiero: in fmōe pcedēti ↄsideratōe pma i tertia ↄctone r 2ª Vitate in fine: vide ibi. Q̄tū ad fa3 Vi. dico q iā ātiqt⁹ reptū ē q̄sdā sacerdotes adeo a via dei auersos: sicq3 3elo iuidie r odij rācore a rōe discordes vt qñ aliquē viuor pdē volebāt missā p ei⁹ aīa celebrabant q̄r maledictā sectā cū alijs nōnullis maleficijs ptētib⁹ sacrū ↄciliū tolletanū cōdēnauit. vt p3 in caº qcūq3. 26 q. 5. Vbi cōnūerat̄s mltis maleficijs sic tādē dr̄. Pleriq3 ēt sacerdotū sauciati iimicitie dolo missā p rege d̄fūctor pmulgatā fallaci voto p viuis studēt celebrare hoib⁹: vt his p q̄ offert sacrificiū mortis incurrat piculū. Proinde nr̄e elegit vnitat̄s ↄuēt⁹: vt si q̄s deinceps talia ppetrasse fuerit detect⁹ a pprij d̄ponat ordis g̅du. r tū ipe sacerdos q̄3 ēt ille q cū ad talia pagēda icitasse ppēdit exilij ppetui ergastulo relegēt. h ibi. q̄re rc. Q̄tu3 ad tnā Vi. dico q cor clpa g̅uissima ē. r q̄3to altiori fūgūt g̅du tāto idigne mistrātes g̅uius errāt. Nā certe si idigne sumētes ad iudiciu3 sibi māducāt r bibūt pfecto hi septētupliciter errāt r sui dānationē tractāt. inde Jo. Crisostimus ait. Sic corpalis cib⁹ cū ventrē iuenerit a diuersis humorib⁹ occupatū ampli⁹ ledit magis nocet: nullū p̄stat auxiliū ita r spiritual̄ cib⁹ si aliquē repit malignitate pollutū: magis pdit: nō sua nā. s3 accipiētis vitio. Fac adh casū sic Judas. d ↄse. di. 2. qd̄ nōui. s̄. feria. 3. in vi. ↄctone. vide ibi. Fac. c. q discordat. vbi dr̄ Qui discordat a xp̄o nec māducet carnē ei⁹ nec sanguinē bibat: r sciant se tante rei sacr̄m ad iudiciū sue pditiōis quotidie accipe. h ibi. Faciū ēt. c. r sancta. vbi dr̄. Et sancta malis possunt obesse. bonis sunt ad salutē: mal̄ ad iudiciū. vn̄ apl̄s. Qui māducat rc. ñ q₂ illa res mala sit: s3 mal⁹ male accipit qd̄ bonū ē. Nō. n. mala erat buccella q̄ Jude data ē a dño: salutē medic⁹ dedit: s3 ille q₂ indign⁹ erat accepit ad pniciē. Et mala psunt bōis: sic angel⁹ sathane Paulo. p malū. n. fit bonū cū bñ accipit malū. h ibi aug. Fac ēt. c. q scelerate. vbi dr̄. Qui scelerate viuunt i eccl̄ia dei r cōicare nō desinūt putantes cōionem mūdari: discāt nil ad emundationem pficere sibi: dicēte ppha. Quid est q dilectus m ↄfec i domo mea scelera mlta. Nūqd cārnes sctē auferrent a te malitias tuas. Et apl̄us ait. Probet āt seipm hō rc. hec ibi Jsidorus.

De ppatione sumentiū corp⁹ xpi. Cōsi. 2ª.

Ecundo loco Qualiter d̄beat se vnusq̄sq3 ad digne suscipiendū h sacr̄m ppare videamus. Vbi tres ↄclu. sbiūgam⁹ v3. pª ↄº est iª Ex pte diui mādati p prochianos r p̄dicatores d3 pclamari r bāniri vt oēs xpicole doli capaces d̄eant cōicari. 2ª ↄº est sūma cū diligētia se d3 ppare qcūq3 vult digne cōicar̄. 3ª ↄº ē. q̄3uis sit diuū mādatū vt oēs d̄eant cōicari si fuerit tñ aliqd̄ obstaculū licitū potit abstineri

De mandato cōmuniōis. Conclusio pª.

Ecipe pmā ↄclu. rc. Vbi tres igram⁹ Vi. v3. Pª Vi. ē. vtr iª cōio sacri sit d̄ necītate salutis simplr. 2ª ē q tpe ē sumendū h bñdcm sacr3. 3ª ē q die r an iouis scā an i die pasce. Q̄tū ad pmā dico q cōio h⁹ sacri ñ ē d̄ necītate salutis simplr nisi spūalit. ñ aūt corpalit. Est aūt d̄ necītate ex suppositiōe: vtputa supposito d̄ certo eccl̄ie q q̄sq3 scienter trāsgrediēs mortalit peccat. r q ñ sit d̄ necītate simplicit pbo. oē illud sine q̄ pt hri gr̄a ñ est d̄ necītate salutis. sed sine h sacro pt hri: g̃ rc. ↄña nō cū maiori. q₂ gr̄a ē sufficiēs cā gl̄e. minor p3 q₂ h sacr̄m p̄supponit baptismū. Et cōfirmat pueri baptizati gl̄iā ↄsequūt cū gr̄ā quā i baptismo accipiūt r tñ nō māducāt corpalit corp⁹ xpi g̃ rc. ad h fac caᵐ. vt qd pas. d ↄse. di. 2. vt qd pas igr dētē r vētrē crede r māducasti. Credē. n. i cū h ē panē r vinū māducare

q credūt in eū manducat eū: h ibi. Aug. ili. de
remedio pnie. Sed ꝯ pr Amb. nā ď bap/
tismo dr Jo. 3. Nisi qs renatus fuerit ex aq̄ ⁊
spū scō nō pōt intrare in regnū celoꝝ. Et silr
ď corpe xpi dr. Jo. 6. Nisi mādu caueritis car/
nē filij hoīs: ⁊ biberitis ei⁹ sanguinē: nō ha/
bebitis vitā i vobis: s; pmū est de necessitate
salutis. g̊ ⁊ ɦm. Itē p h sacr̄m xpo icorpamur
h; ď necītate salutꝭ oēs tenēur xpo icorpari. de
ꝯse. di. 2. c. q discordat supius allegatū. g̊ ⁊c.
Aīa mea nō mireris q̄ si dixeri. Est etiā snia
bti Tho. in. 4. di. 9. Et ad tuas rōnes ita rñ/
deo q̄ illud Jo. 6. intelligit̄ de mādu catōe spū
ali ⁊ nō corpali. Nec ē silr de baptismo: qꝛ p
baptismū delet̄ pcm̄ originale ⁊ ifundit̄ in aīa
grā p quā pōt eē sal⁹: vt exēplificatū ē de pue/
ris. Per h aūt sacr̄m nō delet̄ pcm̄ originale
qꝛ nō ē ad h a deo istitutu;. Sufficit g̊ mādu/
catio spūalis: vt in. d. c. vt qd paras. Silr ad
ɦm dico q̄ sufficit spūalis icorpatio sine mādu
catiōe sacrali. Q̄tū ad ɦam dico q̄ q̄ttuor fu
erūt tpa in qb⁹ q̄ttuor sūt in ecclīa orta statuta.

Primū tp̄s fuit i pmitiua ecclīa qñ fidei fer
uor i mentib⁹ hoīum bulliebat: ⁊ deuotio sāgui
nis xrī recent̄ effusi feruescebat: q̊ tpe statutu;
atq; decretū in ecclīa fuit: vt oēs fideles in tā
te dilectiōis dīne meōriā, dñicū oī die sūmerēt
sacr̄m. de ꝯse. di. 2. c. pacta. vbi papa Anacle
tus sic ait. pacta ꝯsecratiōe oēs cōicēt q nolu/
erit ecclesiasticꝭ carē lumib⁹. Sic ⁊ aplī statue
rūt: ⁊ scā romana mr̄ ɜ ecclīa: h ille. Dūq; sic
viuerēt feruor pstin⁹ tēpescebat indies: ⁊ sic p
ma dimissa ꝯsuetudine: nō q̊ttidie cōicabāt: ⁊
scm̄ ē ɦm statu ū: vt p; de ꝯse. di. 2. c. q̊ttidie.
vbi dr quottidie eucharistie cōionē accpe: nec
laudo nec vitupo: oīb⁹ tm̄ dieb⁹ dñicis cōican
dū hortor ⁊c. ⁊ h Aug. de ecclīasticꝭ dogmati/
bus. Tertiū tp̄s fuit adhuc deteri⁹: qꝛ ñ oī/
b⁹ dieb⁹ dñicis. s; ter tm̄ i āno statutū ē cōicari
de ꝯse. di. 2. c. ⁊ si nō freq̄nti⁹. vbi papa Fabi
an⁹ ait. ⁊ si nō freq̄nti⁹: saltē ter i āno oēs cōi/
cēt. nisi qs forte maiorib⁹ crimib⁹ ipediatur.
In pasca v; pētecoste ⁊ natale dñi. Et ex cō
cilio agatē. c. di. c. seclares. dr sic. seclares q na
tale pasca ⁊ penthe. nō cōicauerit: catholici ñ
credant̄: nec int̄ catholicos habeāt̄. h ille. Et
idē i. c. oīs hō. dr sic: q̄si i fi. Nec int̄ catholi/
cos cōnumerabit̄ q i istis v; tpib⁹ pasca pen/
thecoste natale dñi, nō cōicauerit: h ibi ex cōci/
lio helibertino. Quartū tp̄s adhuc frigidi⁹

subsecutū ē: i q̊ ad pñs militam⁹ i q̄ Innocen
ti⁹ terti⁹ sic statuit ex̄ ď pe. ⁊ remis. c. oīs. vtri/
usq; sexus. vbi sic dr. Oīs vtriusq; sex⁹ post/
q̄; ad annos discretiōis puenerit: saltē semel
i āno cōfiteat̄ pcā sua sua ꝓpō sacerdoti: ⁊ de
iniūcta sibi pnīa ꝓ vib⁹ studeat adiplere: susci
piēs ad min⁹ in pascate eucharistie sacr̄m. Et
alia q̄ sequūt̄ i seq̄ntib⁹ dicēt̄. Et idē dr in. c. p
sbyteri. di. 88. Qui inqt semel i āno nō cōicat
obdurat̄ icorde. O ifelicissima tpa nr̄a. o cor
da hūana ꝯgelata: qd min⁹ statui potuit q̄; vt
semel in anno i memoriā tāte passiōis xpi fide
les cōicarēt. Ecce nūc pplꝰs xpianus sine fide
sine dilectione: senes sine prudentia: diuites si
ne mīa: pauperes sine hūilitate: iuuenis sine
reuerentia: mlier sine verecūdia: mrīmoniu;
sine cōtinentia: clīci sine honestate: religiosi si
ne regularitate. plati sine diligentia ⁊ sāctitate
mūdū regētes sine iusticia: vt vere dici possit
dñs ꝓspexit sup filios hoīum: vt videat si est
intelligens aut reqrēs deū. oēs declinauerūt
⁊c. Unū solū remediū h; dñs: vt modica hec
fides i cordib⁹ hoīum cōɦuet. f. scōs pdicato/
res: qm̄ certe nisi tale semē nobis dñs reliquis
set: q̄si sodoma fuissem⁹. Et ait dñs ad illos.
Clama: ne cesses: ⁊ q̄si tuba exalta vocē tuā: ⁊
ānūciā pplō meo scelera eoꝝ: ⁊ domui Jacob
pcā eoꝝ. Isa. 58. Et qñ finiet pdicatoꝝ clamō
tūc finis erit seculi. Malach. i. Dñs egredie t
de celo suo ⁊ descēdet ⁊ calcabit sup excelsa ter
re: cōsūmet̄ mōtes subt̄ eū: ⁊ valles scindēt̄ si
cut cera a facie ignis: s;c aq̄ q cōcurrūt in pcepſ
Et. c. 3. ait. Dies veniet dic dñs exer. ⁊ nō re
linq̄t in eis radicē neq; germē. S; h dimitta/
m⁹ cōcedat g̊ am mihi dñs: vt ver⁹ sim eius ⁊
sue genitricis ɦu⁹ atq; pdicator maxim⁹. amē.
q̄re ⁊c. Q̄tū ad tertiā vi. dico q̄ aliqs dies
st ad pñs ď cōsilio ⁊ aliq de necītate. ď cōsilio
sūt oēs dies supdicti in dictꝭ. c. Qui aūt sint di
es ď necītate ē h grādis difficultas. Quidā di
cūt q̄ ē iouis scā. qdā q̄ ē dies pasce in q̄ resur
rexit ⁊ volūt q̄ cōicari die iouis absoluerit mā
datū caplī oīs. ď pe. ⁊ re. Et h pbāt sic. Con
suetudo hodie ē p ecclā q̄ vt plurimū tali die ho
mines cōicēt: q̄ si nō liceret sacerdotes ⁊ sūmē
tes ⁊ plati nō corrigētes peccarēt mortalit̄ cū ñ
ɦuarēt pceptū ecclīe qď obligat ad pcm̄ morta
le. Itē ad ecclesiā ptinet errores corrigē. ⁊ h ñ
corrigit. imo Rome vt plurimū hodie omnes
cōicāt. g̊ ⁊c. Q̄ aūt ecclīa corrigē hēat errores

pz ex̄ ꝺ iudi. c. nouit. vbi i ꝺe̾minatōe cāuſ ar
guit ꝙ ſi dn̄s dixit. Si peccauerit in te fr̄ tuus
ꝛc̄. Quō dicit ibi papa. Illos q ſum⁹ ad regi/
mē vl̄is eccl̄ie ſupna bn̄dictiōe vocati. māda
tū diuinū poſſum⁹ nō exaudire: vt nō ꝓcedam⁹
ſm formā ipius. Itē xp̄s i h̄ die h̄ ſacr̄z iſtitu
it. ḡ ꝛ nos i eodē die debem⁹ i mēoriā illud ſū
mē. Ad h̄ fac̄ tex. de ꝯſe. di. 2. c. In cena vbi
dr̄. In cena dn̄i a qbuſdā ꝑceptio eucharistie
negligit̄ q qm̄ i eadē die ab oib⁹ fidelib⁹ exce/
ptis his qb⁹ ꝑꝑ grauia cr̄ia ihbiitū ē r̄cipe cor
poris ꝛ ſanguis dn̄i ſacr̄a niſi recōciliet̄. h̄ ibi
Soter papa. Alij dicūt ꝙ nō cadit ſub p̄cepto
niſi dies paſce r̄ſurrectiōis. p̄ q2 ſic dic̄. c. ois
de pe. ꝛ remiſ. 2° q2 glo. ſup. d. c. in cena. oñ
dit ꝙ nō ſit p̄ceptū ſz ꝯſiliū. Vn̄ dic̄ ſic ad lr̄az
Sic oli: mō nō ſic: ſz monaci faciūt. Et dicunt
ꝙ illud aduerbiū ad min⁹ i paſcate. poſitū in
d. c. ois. de pe. ꝛ remiſ. nō ē ampliatiuū a p̄te
añ: ſz de̾minat tp̄us a p̄te poſt. ita ꝙ ſit ſenſ⁹
Si hoies trib⁹ nolūt cōicari dieb⁹ i āno: ſicut
iſtituit papa Fabian⁹. ad min⁹ ſemel in anno
cōicent. ſ. in paſca. paſca aūt nō pōt niſi die dn̄i
co celebrari. de ꝯſe. di. 3. c. noſcē. ꝛ. c. celebrita
tē. ꝛ. c. de obſ̄uatione. ḡ non dz niſi die dn̄ico
cōicari. c. noſcere dic̄ ſic. Noſcere vos volu/
mus paſca domini die dn̄ico ānis tp̄ib⁹ cele/
brandū ꝛc̄. c. celebritatē dic̄ ſic. Celebritatē ſci
paſce die dn̄ico agi debere vt p̄deceſſores nr̄i
ſtatuerūt: ꝛ nos illud eadē die ſolēnit̄ celebrari
mādam⁹: q2 nō decet vt a capite mēbra diſcre
pēt aut alit̄ gerāt ꝛc̄. Vn̄ p totū mūdū vbi xp̄i
ana fides ē vno die eodēqz tp̄e celebrandū ē
paſca: vt. c. paſce. ꝛ. c. de obſ̄uatiōe. Paſce i
gr̄ ſolēnitas vno die ꝛ tp̄e celebranda ē. Et. c.
de obſ̄uatione ſic ait. de obſ̄uatione paſce dn̄i
ci ſtatuim⁹ vt vno die ꝛ tp̄e p oēm orbē obſ̄ue
tur. Si ḡ dies paſce nō pōt niſi die dn̄ico cele/
brari p totū orbē: ꝛ p̄dictū. c. Ois vtriuſqz ſe/
xus die paſce cōicandū p̄cipit̄: quō ḡ ſoluit mā
datū q die iouis ſcā cōicat. Nec valēt rōnes al
teri⁹ opi. qm̄ ꝯſuetudo q̄ tollit eccleſie p̄ceptuz
n̄ vr̄ bōa. Et ꝯcedo ꝙ eccl̄ie plati errores cor/
rigere pn̄t. tñ q2 tp̄s cōicandi dare ad papā p̄ti
net: iō q̄s nō corrigit circa illos tacite diſpēſat.
xi. q. 3 q tacet. ꝛ p ꝯn̄s nō ſeq̄t ꝙ dies iouis ſit
i q̄ cōicandū ſit. Nec oz xp̄i oibus opib⁹ cōfor
mari. Nā ſic ipſe circūciſus ē: vt finē circūciſi
oni daret. ita die iouis paſca celebrauit: vt illi
finez iponeret. Ego aūt ſaluo iudicio meliori
dico ꝙ ſi qs cōmoditatē cōicandi hz in paſca: ꝛ
nō cōicat: credo eū nō adipleuiſſe mandatuz.
nec illa ꝑmiſſio tacita locū hz niſi i ſ̄uis famul̄
ꝛ alijs legitime nō valētibus tali die cōicare:
imo forti⁹ dico ꝙ ſi q h̄ die cōicarēt: vt die dn̄i
co laſciuijs ꝛ voluptatib⁹ liberi⁹ vacarēt: non
ſolū mandatū nō iplēt: ſz grauit̄ peccāt ꝛ poti
us grauant̄ q̄z iuuēt̄: vt pz ꝺ cōſe. di. 2. c. q̊ti/
die. vbi ꝯcludit ille tex. ꝛ dicit ſic. Quis quis
pcō mordeat̄: peccandi tñ ꝺ ceto nō hēat volū
tatē: ꝛ cōicaturus ſatiſſaciat lachrymis ꝛ orō
nibus: ꝛ ꝯfidēs de dn̄i miſ̄atione accedat ad
eucharistiā intrepid⁹ ꝛ ſecurus ꝛc̄. Si tñ qs h̄
bono aio faceret: vt. ſ. deuoti⁹ accipet ꝑꝑ tacitā
eccleſie diſpenſationē: credo ꝙ nō peccaret. h̄
dixerim cum ſupportatione.

De diligētia cōicādi ꝛ diſpōne. Cōclu. 2.

Ccipe ſ̄am ꝯcl̄onē. vz. Sūma cū dili
gētia ꝛc̄. dic totā. Vbi tres ingram⁹
ve. vz. P° ve. ē q ſūt illa q̄ ipēdiunt
cōionē. 2ª ve. ē: q ꝑpatio fieri dz añ cōionem
3ª ve. ē. quō cognoſci pōt. an qs fecit bonā p̄
parationē. Qr̄tū ad p̄mā pono iſtā r̄lam ge
neralē ꝙ aliq a cōione ſacri excludunt̄ ex cl̄pa
ꝛ aliq ſine culpa: lz nō ſine cā. Sine culpa ꝛ n̄
ſine cā excludūt̄. p̄ pueri non doli capaces. ſ̄o
furioſi. 3° amētes ꝛ oes gnālit̄ vſu rōnes carē
tes. P° excludūt̄ pueri nō doli capaces. Et
q ſint doli capaces. vide. ſ̄. feria q̄rta dn̄ice de
paſſione in ſ̄a ꝯſideratōe cōcl̄one p̄ma. Et rō
dic̄ btūs Tho. i. 4. di. 9. q̄re excludunt̄ eſt: q2
diſtinguere nō pn̄t int̄ cibū ſpūalē ꝛ corporalē
ꝛ p ꝯn̄s deuotionē hr̄e nō pn̄t. q̄ ſūmope a[illegible]
regrit̄ ſacr̄m. Sz diſcretionē hr̄e incipiētibus
ēt añ p̄fectā etatē: vt decez vel vndeci annoꝝ:
ꝛ ſigna diſcretiōis ꝛ deuotionis appareāt: po
terit dari h̄ benedictū ſacr̄m. Itē qcūqz mādu
cauerit h̄ corp⁹ fiet ei remiſſio pcōꝝ. Augu.
idē in. c. cū oē. ꝛ allegat̄ in glo. ibi. Et dic̄ gl̄.
pctōꝝ. ſ. venialiū ꝛ mortaliū. ſ. oblitoꝝ. Itez
dn̄s Jeſus xp̄s. Jo. 6. dixit. Niſi mūducaue
ritis ꝛc̄. ad h̄ reſpōſū ē. ſ̄. i p° ve. p̄cedētis cō/
clonis. Unde Aug. Boni. ſcribēs ait. Tūc i
qd fideliſſic corpis ꝛ ſāguis p̄ticeps fit ſpūalr̄
qñ i baptiſmo mēbrū corpis xp̄i efficit̄. h̄ ille.
Juxta ḡ iudiciū boni viri tria i pueris p̄ſent̄
p̄ etas. ſ. x. vl̄. xi. an. 2° diſcretio: ꝛ p̄maxie
vt ſciāt diſcernē int̄ panē mālē ꝛ corp⁹ xp̄i. 3°
deuotio q ſignis aliqb⁹ appareat: q̄ ſi recipiunt̄
cōione n̄ p̄uenit̄ nec cogāt̄: ſz inducāt̄. Cōcor.

alex ꝺ ales btūs tho. pe. ꝺtar. ⁊ cōit oēs. 2° ex cludūt sine cl'pa furiosi durāte. s. illa passiōe. si tñ hñt lucida ītualla potunt cōicare: 3° amētes ꝺ qbus sil'r ꝺꝺ ē. 2° aliq excludūt ab hac sacra cōione ex culpa. Ubi nō ꝙ puari cōione ex cul pa pōt itelli duobꝰ mōis. aut ꝑ culpā q̄ iā ifuit. aut q̄ nūc iest. Tūc puat ꝑ culpā q̄ iest qñ ps ē in pctō mor. ꝺ qbꝰ aplꝰ. i. cor. xi. ait. Qui mādu. ⁊ bi. ⁊c̄. Et rō ē: q2 h oblatio cū ꝯscia pura dño offerēda ē. de ꝯser di: 2. c. nihil. In leuit. 2. i fi gura dr̄. Aia polluta q̄ ederit de carnibꝰ hostie pacificoꝝ: q̄ oblata ē dño: ꝑibit ꝺ ppl'is suis. ⁊ q̄ tetigerit imundiciā hoīs vl' iumēti siue oīs rei q̄ polluē pōt: ⁊ comederit ꝺ hꝰ i carnibꝰ iteribit de ppl'is suis. Uñ ab esu agni pascal' oēs imū di leprosi l mē vruosi ⁊ sil'es repellebāt. ḡ a' for tiori ab ēsuitāti sacri repellūt oēs imūdi ⁊ fetidi in pctō mor. erñtes. Et si dicis q̄re i hac sūptōe nō regrit ēt mūdicia corꝑal' cū h sacr̄z sit dignꝰ q̄z esus agni pascal'. Dico ꝙ cū iste cibꝰ ñ sit cor poris: s3 mēt' vt oñdimꝰ in p̄cedētibꝰ mag' i eꝰ sūptōe ꝯsiderēda ē dispō mēt' q̄z corꝑ': ⁊ iō di stignendū ē ꝺ imūditia corꝑali: q2 si sit ꝑpetua siue diuturna ob h abstinē nō d3 a cōiōe tāti sa cri: ne pp corꝑ' imūditiā eie fructꝰ ꝑdat ⁊ sic ac cidit i leprosꝭ ⁊ silibꝰ. Si āt sit tꝑal' ⁊ facile pur gabil' tc pōt ad tp̄s ob reuerētiā tāti sacri a coio ne laudabil'r abstinē: tñ si fuerit mēt' puritas ⁊ deuotio q̄3uis corꝑe vitiatꝰ potit cōionē salubri t accipe: sic p3 ꝺ mulieribꝰ mistruosꝭ. fac ad h. e ad eꝰ di. 5: S3 iqes dic pr̄ Am. an possit lepro sus sacerdos celebrare. dico ꝙ nō pp ppl'i scan dalū: puati tñ potit si nimis ꝺformis nō sit: tñ celebrātibꝰ suis mistrar̄ nō d3. ita dic̄ Unil: Pz ḡ ex q̄ excludūt a cōione ex coꝝ culpa q̄ in est ad pñs illis. Aliq āt excludūt nō ex culpa q̄ ad pñs isitē s3 q̄ iā isuit: Et hi distiguūt. qm̄ ali q excludūt ꝑ breue tp̄s.. aliq ꝑ triēniū aliq ꝑ q̄ dri. vsq3 ad morte aliq vsq3 ad sēpitnū. Dico ꝙ aliq excludūt ꝑ breue tp̄s: vt oēs ꝯfessi ⁊ cō t iti de coꝝ culpis q pñt sumē sacr̄z de ꝯsilio sui sacdot'. vt dr̄ i. d. c. oīs. Et hi sūt oēs publici pctores vt meretrices lenones ⁊ hꝰ. qbus non mox vt ꝯuersi sūt d3 eucharistia dari. Et h pp tria P° vt coꝝ cōuersio an sit vera vl' ficta hēt Multi eni taliū in pnꝰ feruentissimi si⁊ ñ ꝑdurātes ad vomitū redeūt. 2° ne p̄rimi q il los nosūt scandalizēt. qm̄ itima cordis coꝝ videre nō pñt. 3° pp re..uerēti.. tāti sacri: q iu gē ⁊ ꝑfectā ad sui sūptionē regrit dispōnē. Et

notant dixi ad tp̄s vl' ꝑ modicū tp̄s: q2 l3 possit de sui sacerdot' lnia p̄pt dcās rōnes abstinerꝭ duobꝰ vel tribꝰ mensibꝰ: nō tñ vltra ānū liciū ē p̄longare: q2 facēt ꝯ. c. oīs. Et dic̄ Ricar. i 4. di. 9. ꝙ in qbusdā caūbꝰ posset ēt subito illis dari h sacr̄m: vt si instaret mort' ꝑiculū: aut si religionē intrarēt: aut aliq̄ pietas suadet ⁊c̄. 2° aliq excludunt ꝑ trienniū: vt oēs m̄ricide ⁊ p̄ricide. maxie si sunt notorij ⁊. manifesti. 33. q. 2. c. latorē pñtiū: vbi ponit pena m̄ricide v3 vt ꝑ annū eccl'iam nō ingrediat: s3 stet ante fo res eccl'ie orās ⁊ depcās deū: vt a tanto ꝑiculo eripiat: ⁊ cōpleto āno lniam h3 itrādi eccl'iam s3 nō cōicet donec tres fuerint transacti anni. Septē alijs annis stare dēat ne offerrat. ⁊ in his decē annis carnes nō cōedat nec vinū bi bat. except' diebꝰ dñicis ⁊ festis: ⁊ a pasca vs q3 ad pentechostē q̄cūq3 ire voluerit: nullo ve hiculo ducat: s3 pedibꝰ p̄ficiscat arma ñ ferat nisi pugnaturꝰ: ēt ꝯ paganos: ieiunet tribus diebꝰ ꝑ hebdomadā vsq3 ad vespā: ñ d3 tñ a p̄ pa ꝯiuge separi ne fornicationē incurrat. h in snia ponūt i. d. c. latorē. Nō tñ ꝙ si tāta eiꝰ fer uida pnia eēt: vt verisimilit credat ꝙ sit i ꝑfecto statu diuine grē: poterit ep̄s i tp̄e dispensar̄ vt p3 in fine dicti. c. latorē: q̄re ⁊c̄. 3° aliq excludūt ꝑ q̄drienniū: vt sunt hi q ꝑ horridū sacrilegiū eccl'iā scādalizāt: vt si eccl'ias derobassēt: ⁊ ma nꝰ pollutas i sacr' vas iiecissēt: ⁊ tabernaculis corꝑis xp̄i ⁊c̄. hi ad pniam redire volētes ꝑ q̄t tuor ānos cōione puat. vt ponit cāus. i2. q. 2. c. ꝺ viro nephādo. ⁊. c. si qs cl'icꝰ. 4° adā vs q3 ad mortē cōione puat: vt oēs q gladio l' ve neno l' q̄lib3 alio deliberato mō p̄pas vxores inficiūt vt p3. 33. q. 2. admonere. vbi de pnia astulphi agit q p̄p̄ri3 vxorē infecit. non pono tex. breuitat' cā. ⁊ ēt ꝺ pnia vxoricide agit i. c. qcūq3. qꝺ imediate p̄cedit. d. c. admonere. Si tñ tales religionē itrarēt: qꝺ ēt dat eis ꝑ ꝯsiliū i. d. c. admonere poterit: vt ceti de religiōe cōi care: ita dicit. d. c. admonē. P° idē dicendū ē ꝺ monialibꝰ q̄ manifestū ꝯxerūt m̄rionio q̄ nū q̄3 cōicare dñt nisi i fine vite: vel nisi defunctꝰ fuerit cui nupserūt. ⁊ h plāe oñdit i glo. 27. q. i. c. ꝺ filia. Et rō ē: q2 sp ꝑsumit eē i pcō mor tali. credo tñ ꝙ si ab adult'io sepēt: cum debita pnia cōicare pñt. Ad h. c. q̄ xp̄o. ca. q. ⁊ ⁊ cā. vbi dr̄. Que xp̄o sp̄ualit nubūt. si postea pu blice nupserit: nō cap admittēdas eē ad pniā3 nisi hi hꝰ se iiūxāt ꝺ medio recesserit. Si. n.

ꝺ hoib⁹ h rō cuſtodit. vt ꝗcūq̄ꝫ viuēte viro al
teri nupſit: adult̄a hēatur. nec ei agende pnie
lnia ꝯceditur. niſi vn⁹ ꝺ his fuerit defunct⁹ q̄ꝫ
tomagꝭ ꝺ illa tenēda ē q̄ añ ſe ĩmortali ſponſo
ꝯiūxerat: ⁊ poſtea ad nuptias trāſmigrauit h
ibi. Sꝫ q̄re pr̄ maior a iure vxoricidis q̄ꝫ mrī/
cidis aſſignat̄ pnia. Dico ꝙ h fac̄. q̄ꝛ magꝭ in
cliat̄ hō ad vxoricidiū: ⁊ iō maior aſſignat̄ pēa
vt magis caueat. Et lꝫ q̄ ad eccl̄iā leui⁹ puniat̄
mrīcida. ḡui⁹ tñ puniet̄ q̄ ad deū. Inde aug.
li. ꝺ libero arbi. ait. Lex iſta hūana q̄ i regen/
dis ciuitatib⁹ fert̄ multa ꝯcedit ⁊ impunita re
lingt: q̄ p dīnam ꝓuidentiā vindicant̄. h ille.
Ex his duas ꝓpōnes inferam⁹. pᵃ ē ꝙ oib⁹
exn̄tibus i pcō mortali notorio h ſacr̄m negā/
dū ē. etiā in fine vite: cū tales ſint finalit̄ ipe/
tes: q̄bus nō miſ̄ etur de⁹ in h ſeculo neq̄ꝫ in
futuro. 2ᵃ ē iſta. oibus vere penitētib⁹ ⁊ ꝯfeſ
ſis i fine vite h ſacr̄m negādū nō ē. 26. q. 6. c.
ſi pſbyt. ⁊ di. 50. c. penitētes. ex̄ de rapto. c. ſu
ꝑ eo. h eni expſſe dr̄ i hiſ. c. Q̄tū ad ſaꝫ vc.
dico ꝙ p̄ma ꝑpatio dr̄ diligentis īq̄ſitiōis. Tā
ta nēpe aia cara dꝫ eē añ ſūptionē hui⁹ ſacri di
ligēs īnq̄ſitio: vt null⁹ relinquat̄ angel⁹ indi/
ſcuſſus. i. Cor. xi. Probet aūt ⁊c̄. dic totum.
Negligedtib⁹ eni ſuā ꝯſciam diſcutē. nūq̄ꝫ di
gnat̄ de⁹ ſua ſpūalia dona largiri. Tria aūt di
ligent̄ ingrēda ſꝛ ⁊ penſanda. Pᵒ vita to/
ta ꝓpa: vt regimē ſtatū gradū fortunā artē ſo
cietatē tp̄a loca ⁊ ſilia: ⁊ i his pēſet q̄lit̄ ꝓſter/
gatis dīnis p̄ceptis ⁊ eccl̄iaſticis iſtitutis ⁊ vo/
tis deū ſcip̄m ⁊ ꝓximū offēdit. 2ᵒ h oia ma
la ⁊ ſcelera mola ꝯterat ꝯtritiōis: ita ꝙ etiā de
q̄libet minuto doleat vēiali. Hiere. 20. c. Vi
de vias tuas i. ſ. mētis ⁊ hūilitatis: ⁊ ſcito q̄d
feceris curſor icuis. ſ. q̄ tā ipedimēta te ad cōi
orē currꝭ. Nā ſepe de pctis recordari maxi/
mū ē ꝯ pcā remediū. de pe. di. 3. c. Iudas pe/
nituit. 3ᵒ poſtq̄ꝫ ſit trita ꝓpo ſacerdoti ꝯfi/
teātur. de pe. ⁊ re. c. ois. Ex h ex pte ſcē mr̄is
eccl̄ie diſtricte oib⁹ xp̄icolis q̄ ſꝛ doli capaces p̄
cipim⁹. Et ſi q̄s hui⁹ decreti trāſgreſſor fuerit
infraſcripte pene ſubdat̄. Pᵒ ꝓnūciamus
illū excōicatū: ⁊ oēs curā hn̄tes aiaꝝ: illū ꝺ eo
rū eccleſiis expellāt: ſꝫ p̄ illū oportune moneat.
2ᵒ iportune. ſ. interdicendo ſuſpendendo ⁊ cre
ſcente ꝯtumatia excōicent. Audi tex. c. omnis
O is ing̃t vtriuſq̄ꝫ ſexus poſtq̄ꝫ ad annoſ di/
ſcretiōis puenerit: oia ſua pctā ſaltē ſeƚ i anno
fideli ꝯfiteat̄ ꝓpo ſacerdoti: ⁊ iniunctam ſibi

pniam ꝓp̄ijs viribus adiplere ſtudeat: ſuſ/
ciens reuerent̄ ad minus i paſca euchariſtie
ſacr̄m niſi forte de ꝓp̄ij ſacerdotis cōſilio ob
aliquā rōnabilē cām ad tp̄s ab h⁹ i p̄ceptōe du
xerit abſtinēdū. aliogn ab igreſſu eccl̄ie arcea
tur viuēs: ⁊ moriēs eccl̄iaſtica careat ſepultu
ra. Vñ h ſalutare ſtatutū freq̄nt̄ i eccl̄ia publi
cetur ne q̄ſq̄ꝫ ex igrātie cecitate velamē excuſa
tiōis aſſūmat ⁊c̄. Audi. c. ſi q̄s. de ꝯſe. di. ſa.
Si q̄s itrat eccl̄iā dei ⁊ ſacras ſcripturas adit
⁊ ꝓ luxuria ſua auertit ſe a cōione ſacri: ⁊ i ob
ſuandis myſterijs declinat ꝯſtitutā rl̄aꝫ diſci
plie: iſtū talē ꝓiiciēdū ꝺ eccl̄ia catholica eē de/
creuim⁹: dōec pniaꝫ agat ⁊ oñdat fructū pnie
ſue vt poſſit cōiōe p̄cepta idl̄gētiā ꝓmereri ex
his accipe vnā regulā gn̄alē ꝙ q̄ñ q̄s idigne ī
eccleſiaſtica ſepult̄a quōlibꝫ ponit̄ illō erit po
tius ad maiorē dānatiōis penā q̄ꝫ refrigeriū.
pꝫ. 3. q. 2. c. cū ḡuis ⁊. c. q̄b⁹. Etſi ſepulti ſūt ex
humenṫ ſi eoꝝ oſſa diſcerni pñt. ex̄ de ſepultu
ris. c. ſacris ē canonib⁹ inſtitutū. Et eccl̄ia illa
recōciliāda ē ex̄ de ꝯſe. eccl. c. ꝯſuluiſti. ⁊ rō ē
q̄ꝛ deuote ſepulture offm̄ bōe fidei teſtiᵐ ē. 13.
q. i. c. nō eſtimem⁹ añ finē ꝓptea ne clerici ſint
falſi teſtes aie ipenitēti ſancitū ē ne taliū inter
ſint ſepulture. extra ꝺ rap. c. 2. Et q̄ꝛ iſta capi.
ſūt optima. audi ꝑ. c. cū grauia. Cū grauia igt̄
pctā dimiſſa ſūt ⁊ nō deprimūt tūc ꝓdeſt mortu
is ſi in eccl̄ia ſepeliāt̄: q̄ꝛ eoꝝ ꝓximi q̄tiens ad
eadē ſacra loca ꝺuenerint: ſuoꝝ quoq̄ꝫ ſepul/
turā aſpiciunt. recordāt̄: ⁊ ꝓ dn̄o eiſ p̄ces fūdūt
i Nā q̄s pcā grauia dep̄mūt ad maiorē cumu/
ū dānatiōis potiuſq̄ꝫ ad ſaluatōꝫ eoꝝ corpa i
eccl̄ijs ponūtur. h ibi. Greg. audi. c. q̄bus.
Quib⁹ igt̄ pcā dimiſſa ñ ſꝛ ſacrꝭ locꝭ poſtmodū
adiuuari ñ pñt: q̄ꝛ q̄s pcā ḡuiora dep̄mūt: ſi in
ſacꝭ locis ſepeliri ſe faciūt: r̄ſtat vt ꝺ ſua p̄ſūpti
one iudicētur: q̄ten⁹ eos ſacra loca nō liberāt:
ſꝫ cl̄pa temeritatis accuſat. h ibi Aug. audi. c.
ſacris. Sacris igt̄ ē canonib⁹ iſtitutū: vt q̄bus
nō cōicauim⁹ viuis ñ cōicem⁹ defūctis. ⁊ ut ca
reat eccl̄iaſtica ſepl̄tura q̄ p̄⁹ ab eccl̄ſtica vnita
tate p̄ciſi nec i arti⁹ mortꝭ recōciliatiōis fuerūt.
vñ ſi ꝯtigat intdū ꝙ vl̄ excōicatoꝝ corpa ꝑ vi
olētiā aliq̄ꝝ l̄ alio cāu i cimitio eccl̄iaſt⁹ tumu
lēt̄. ſi ab alioꝝ corp̄ib⁹ diſcerni poterīt: exhūari
dēt̄: ⁊ ꝓcl̄ ab eccleᵃ ſepult̄a iactari ꝙ ſi diſcer/
ni ñ poterit expedit̄ ñ credim⁹ vt cū excōicatoꝝ
oſſib⁹ cōpa extumulēt̄ fideliū cū lꝫ ñ obſit iuſtꝭ
ſepl̄tura nl̄l̄a vl̄ vil̄. ita ipijs ñ celebrꝭ l̄. ſpecio

sa nō ꝓsit. h̄ ibi Inno. ttius. c. ↄsuluisti. vide
ī. feria ka quarte dn̄ice in ka ↄsideratōe ↄclu/
sione pͥma. Capl'm sup eo. d' rapto. nō noto ꝓ
pter ꝓlixitatē. ↄcludit tñ illud qđ diximꝰ quar
ꝛc̄. Et sic pꝫ pͣ pparatio. Scđa pparatio dr̄ cha
ritatiue obliuiōis. vbi accipe r'lam q si qs vl't
digne cōicare ꝛ in aliq̄ lesus sit. oīo iniurie ob
liuiscat. ꝛ attēdat qđ ipse fecerit deo. nō qđ illi
fecerit hō: ocl'os claudat: aures sepat: mēoꝛ sit
v̄bi xp̄i. dimitte nobis debita nr̄a sicut ꝛ nos
ꝛc̄. xp̄m sibi exm̄ statuat. q i cruce pendēs: pce
pce clamauit pr̄ scē ꝛc̄. Claudat h̄ bonꝰ xp̄i mi
les. p̄ q̄ztū ad illatas iniurias ꝓpͥum coꝛ. qm̄
q odit frēm suū homicida ē. Jo. 3. ꝛ de pe. di.
i. c. oīs iniqtas. ꝛ iniustitia iudiciū sanguis est
qꝛ lꝫ ope nō inficias. volūtate tñ inficis: 2°
os. ꝛ linguā aperiat erga inimicū. qm̄ vt ait be
atꝰ Tho. ka ke. q. 25. nō loq alt'i nihil aliud q̄ꝫ
qdā rācoꝛ ē. Vn̄ si tuꝰ inimicꝰ tibi veniā petit
tener' ei pcere. vt ex v̄bis tuis bōitatē tue mē
tis agn̄scat: qꝛ voces sīt eaꝝ q̄ sūt i aīa passionū
note p̄ pͥarmenias. 3° te illi hilari vultu oñ/
das. qꝛ fm̄ Hiero. Simulacrū mētis facies
ē. seqre vt nō. sup̄ feria. 6. ke dn̄ice conside. ka
ↄcl'one ka. Et pone exm̄ d' illo cuiꝰ vxoꝛ adulte
rata ē: ꝛ filij interfecti oēs: ꝛ ipse mēbrati si i/
cisus: ꝛ veniat q hec fecē cū gladio cruentato ꝛ
veniā petit amoꝛe passiōis ih̄u xp̄i q̄rit. an de
necitate salutis teneat illi pcē. dico q si illi iiu
riā nō pcit: morit dānatꝰ. Vn̄ dic̄ Augu. q si
sci inimic' suis iiurias nō pepcissēt neq̄q̄ꝫ ad
etnas coꝛonas: sed ad ppetuas penas euolas/
sent. Inde idē ait i smōe sci stephāi. Neō in
gt se seducat q vnū hoiem i h̄ mundo odio hꝫ
qcqđ deo i opibꝰ hoīs obtulit totū pdit h̄ ille.

Tertia pparatio dr̄ cōdigne p̄uatiōis. Vn̄ d'
cōse. di. 2. c. oīs hō. vbi dr̄. O is hō añ sacram
cōione a ꝓpͣ vxoꝛ abstinere dꝫ tribꝰ aut q̄ttu
oꝛ aut septē diebꝰ. h̄ ibi. ꝛ lꝫ gl'. h̄ dicat h̄ eē cō
siliū: ñ pceptū: alij tñ secꝰ dicūt. ut Guil'. d' cre
mōa ep̄s papieñ i. 4. ꝛ i. c. d' eucharistia circa
fi. arti. pͥmi. vbi ait q i crastinū cōicaturus ab
actu mr̄imonij abstinere dꝫ marie pp tria. p̄
qꝛ mēs p talē actū mltū ab or̄oe distrahit. 33.
q. 4. c. sciat'. vbi dr̄. Sciat' fr̄es charissimi q
qcūq̄ꝫ vxoꝛi d'bitū r̄ddit ñ pt vacar oro̅i. 2° qꝛ
mltū distrahit a d'bita r̄ucrētia. 3° qꝛ tal' actꝰ lu
mē itellectꝰ offuscat. h̄ oīa secularibꝰ non sunt
vn̄ pōt fieri argm̄ q si oꝫ a ꝓpͥjs vxoribꝰ ab/
stinē a fornōri ab oīa alia spē luxurie d' pollutōe

nocturna loqt Isi. li. snīaꝝ dicēs. Nō ē pctm̄
qn̄ nolētes imaginibꝰ nocturnis illudimur sꝫ tūc ē
pctm̄ si añq̄ꝫ illudāur cogitatōis affectibꝰ p̄ueni
mur. luxurie qppe imagies q̄s i v̄itate gessiꝫꝰ
sepe doꝛmiētibꝰ i aīo appēt sꝫ inoxie si ñ ↄcu
piscēdo occurrūt. h̄ ille. ꝛ h̄ fūdat tota distictio
quā fac̄ b. Tho. i. 4. di. 9. vide in Bartolo. c.
cōicare. 4ª pparatio dr̄ scē credulitat'. Firmit
eni te credē oꝫ te suscipe veꝝ xp̄i coꝛpꝰ natū de
maria v̄gīe sub accn̄tibꝰ illis q̄ vides occulta
tū. nā qđ vides sacr̄m ē. ꝛ nō coꝛpꝰ xp̄i qđ cre/
dis ē v̄a res. i. veꝝ xp̄i coꝛpꝰ ide Aug. Nihil
rōabiliꝰ q̄ꝫ vt sāguinē sūmaꝫꝰ vt ita v̄itas ñ d'
sit ꝛ ridiculū nullū fiat a pagāis q cruoꝛē occi
si hoīs sūmamꝰ. Ex his inferas aliqs v̄i. vꝫ.
Pͥa v̄i. ē q ñ ē sacr̄ꝫ adoꝛādū sb ↄditiōe: vt
dicēdo adoꝛo si ibi ē coꝛpꝰ xp̄i ꝛ sāguis. suffic̄
eni te scl'i aīo ꝓponē nūq̄ꝫ hostiā vl' calicē ado
rare nisi vt ↄsecrata. adoꝛādo nāq̄ꝫ hac itētiōe
accidē nūq̄ꝫ idolatria pt vt pꝫ d' p̄sb̄ro ñ bapti/
zato. c. ad aplicā. vbi dic̄ gl. q sacerdos ille nō
baptizatꝰ saluatꝰ ē i fide q̄ credebat se baptizatū
Ex q̄ ↄcludit argm̄ q adoꝛādo xp̄ꝫ i fide nō pt
eē idolatria. crede igt Aug. ꝛ māducasti. Sic
ēt eccl'ia decimiat q vnusq̄sq̄ꝫ i fide saluat: nec
dꝫ d'lictū sacerdot' ppl'o igrāti nocē secꝰ si ppl's
id scire vt d'claratū ē i pͥa ↄsideratōe hꝰ smo/
nis ↄcl'ōe 3ª. 2ª v̄i. ē q lꝫ nihil aliđ sensibus
coꝛpis q̄ꝫ spēs panis ꝛ vini sētiat ñ mētiūt tn̄
q dn̄t se vidisse coꝛpꝰ xp̄i i māibꝰ sacerdot' qm̄
i fide vidit sic̄ Moyses dixit se deū i rubꝛo vi
disse: lꝫ nō viderit. 3ª v̄i. ē q nūq̄ꝫ sacerdos
dꝫ ad hostiā icliari nisi ↄsecratōe scā ꝛ h̄ ēt val
de moderate ne videat calicē nōdū ↄsecratum
adoꝛare. Sil'r ppl's ñ adoꝛet añ adoratōꝫ sacer
dot'. 4ª v̄i. ē q qn̄ sacerdos cōicat aliquē in
firmū ꝛ dic̄ credis h̄ eē xp̄ꝫ ihꝫ saluatoꝛē ꝛc̄. q
nūq̄ꝫ hēat r̄spectū ad illđ qđ ocul' videt sil'r nec
i firmꝰ qm̄ idolatraret. sil'r pōt dici qn̄ dr̄ i cōicā
do dn̄e nō sū dignꝰ ꝛc̄. 5ª pparatio ē scē chari/
tatis. vn̄ sic̄ fides itellectū ad cognitōꝫ tāti sacr̄i
illuiat. sic ꝛ charitas affm̄ iflāmat: iō accedēs
ad cōionē fides cū genuflectat. ꝛ scā charitas
os ad apiat ꝛ sumē faciat qꝛ cibꝰ iste nō vadit i
ventrē sꝫ in mētē. vt dic̄ Aug. 6ª pparatio dr̄
deuote oro̅nis. Nā cū sūma mētis eleuatione
accedere ꝛ sumē dꝫ qlibꝫ hoc sacr̄m. Et oro̅ sꝫ
Damas. ē qdā pius mētis affectꝰ tēdēs in deū
iō ↄueniētissima huic sacr̄o. 7ª pparatio dr̄
mētis firmatōis: vt. s. mens ꝓ tūc nihil aliud

cogitet nisi h̄ bñdictū sacr̄m. Et his p̄patōib⁹
obſuatꝭ ꝟe xp̄s i nob erit: ꝛ nos i illo. vtinam
pr̄ Amb. amē amē. Et sic p3 ista ꝟc. Q̄tū
ad tertiā dico ꝙ l3 qs p certitudinē scire ñ pos
sit an sit oio imunis a pcō. i. Cor. 3. Nihil mi
hi ↄſci⁹ sū: s3 i h̄ iustificat⁹ ñ sū. p̄t tñ aliquā hr̄e
ↄiecturā q̄ p̄marie sūt q̄ttuor. p̄ cū qſ deuote ꝟ
ba audit di. Jo. 8. qui ex deo ē ꝟba dei audit
2° cū se p̄mptū ad bñ opandū sētit: q2 vt dicit
Greg. Probatio dilectōis exhibitio ē opis.
3° cū h3 p̄positū i futur̄ abstinēdi a pctis. 4°
cū de p̄teritꝭ dolet. In his eni ꝟa pnia ↄsistit
s̄m Greg. Quisqs igit̄ sic p̄parat⁹ ꝛ bñ dispo
sit⁹ ē: audacť accedat ad mēsā dñi: q2 si ēt mille
miliū mortaliū pctōꝝ hēret oblitoꝝ oia deluc/
rent̄ i h̄ bñdicto assūpto sacro. S3 dic pr̄ Am
brosi si essē i necitate vt ↄfessiō3 facē nō posse:
vt q2 sū añ sacerdotē vt cōicē ꝛ pcm̄ mōtale mi
hi i mētē venit ꝛc̄. Dico ꝙ sufficit ↄtritio cū p
posito ↄfitēdi: ꝙ ꝛ facias q̄3citius potes. Vñ
p r̄la accipe gnāli ꝙ nō sufficit sola ↄtritio ad
cōionē qñ copia sacerdotꝭ hr̄i p̄t q̄ si hr̄i non p̄t
sufficit ↄtritio cū illo p̄posito. ita sentiūt cōiter
oēs. Et hec sufficiant p p̄nti cōclōne.

Añ licitū ē a cōione abstinere.

a

Ccipe tertiā ↄclōnē. v3. q̄3uis sit diui
nū mādatū ꝛc̄. dic totā. vbi tres ingra
mus ꝟi. v3. Pria ꝟi. ē. vt᷑ exn̄s in
pctō mortali sciēt̄ grui⁹ peccet eucharistiā sūmē
do in pasca vt obediat p̄cepto eccl̄ie q̄3 si absti
neat vt alteri p̄cepto obediat. s. Pau. i. Cor.
xj. p̄bet āt seipsū hō. Ambo. n. sūt duo eccl̄ie
p̄cepta. si nō cōicat efficit̄ inobediēs ca⁹ omis
vtriusq3 ser⁹. Si cōicat fac̄ ↄ aliō p̄ceptū p̄bet
āt ꝛc̄. qd h̄ faciēdū. 2ª ē. Jo. ē i pctō mortali ꝛ
nō h3 ↄsciam formatā ꝙ sit in pctō mortali: an
iste peccet cōicādo. 3ª ꝟi. ē. an ille q ē in pctō
mortali peccet nō dico cōicādo: s3 vidēdo cor/
pus xp̄i ab alijs summi ꝛ a sacerdote eleuari.

Q̄tū ad p̄mā dico ꝙ q ē in pctō mortali ꝛ scit
se cē: caueat ꝛ iteꝝ caueat ne h̄ sacr̄m sūmat: q2
ad sui iudiciū ꝛ dānatō3 sūmit. nec fac̄ p̄pe ↄ
p̄ceptū q2 illud p̄cipit̄ penitētib⁹ ꝛ ↄfessis vt dr̄
in. d. c. ois. qō nō faciēs nō trāsgredit̄. Vñ si
etiā ↄfessus cēt ꝛ cōicare nō vellet sine alicui⁹
ↄsilio p3 ꝙ efficit̄ trāsgressor mādati. p̄ceptū g̊
Pauli ē modificatiuū ꝛ declaratiuū p̄mi man
dati. s. capl̄i ois. Vñ accipe regulā si cōicaret
sic exn̄s in pctō mortali magꝭ peccaret neciuua
tur: s3 g̃uat. ꝛ h̄ p̄marie pp tria. Prio pp de

uotionē h⁹ sacri ingr̄ātū sacr̄3 ē. Nā cū p̄ponat̄
in modū cibi. ꝛ cib⁹ nō cōpetat nisi viuēti exn̄s
aūt in pctō mortali vita caret spūali. g̊ si vtit̄ h̄
sacro abutit̄ illo. q2 nō ↄcedit̄ nisi viuēti: vt di
ctū ē. Scd̄o p̄pter rē verā cōtentā i h̄ sacro
que ē scissima oiu3. s. corp⁹ xp̄i: q̄ d3 a scissimis
tractari ꝛ p ↄn̄s imūd⁹ accipiēs abutit̄ h̄ sacro

Tertio p̄pter rē misticā. Significat eni hoc
sacr̄m vnitatē fideliū p charitatē. vñ seq̄t̄ ꝙ q
nō ē in charitate nō ē in xp̄o ꝛ p ↄn̄s suscipiēs
illud abutit̄ eo. Et p̄pter hūc abusū diximꝰ su
perius ꝙ g̃ui⁹ peccat q sciēter illud sūmit i pctō
mortali q̄3 infidelis. Etsi dr̄ medicina d3 dari
infirmis. Luc. 9. Nō egēt q sani sūt medico:
s3 q male hñt hoc sacr̄m ē sūma medicina. g̊ nō
d3 tolli ab infirmis exn̄tib⁹. s. in pctō mortali:
qō sūma infirmitas ē. Dico ꝙ duplex ē me
dicina. q̄dā curās infirmū ꝛ disponēs ad sani
tatē. ꝛ hec tolli nō d3 a q̄cūq3 infirmo. 26. q. 6.
c. si p̄sbyter. di. 50. c. penitētes in fine: vt i pce
denti ↄclōne ē oñsū. hec aūt medicina ē ↄtritō
ↄfessio. ꝛ h⁹ i. q̄dā ē medicina p̄seruās ab ifir/
mitate. ꝛ hec nō dat̄ nisi sanis. ꝛ hec ē euchari
stia scā. q̄re ꝛc̄. Vñ dic̄ btūs Tho. in 4° di. 9.
ꝙ poti⁹ qs susticat excōicatō3 ꝛ oē malū q̄3 ve/
lit eucharistia3 sūmere in pctō mortali. q̄re ꝛc̄.

Quātū ad s̄am dico breuit̄ ꝙ si talis debitā
diligentiā fecit ꝛ nō ampli⁹ recordat̄. q fecit qō
potuit legē adimpleuit: ꝛ nemo ad impossibile
obligat̄ tūc assumat cōione3. q2 fiet ei remissio
oiu3 pctōꝝ. quō intelligit̄ glosa. in. c. añ bñdi
ctionē. super ꝟbo pctōꝝ. de ↄse. dis. 2. de quo
diximus supra feria tertia hui⁹ hebdomade cō
clusione vltima circa finē. Quātū ad tertiā
dico ꝙ l3 scienter imortali cōicans mortal[illegible]r
peccet. nō tñ corp⁹ xp̄i vidēdo. tñ si interdum
p̄pter humilitatē abstineat dic̄ btūs Tho. in
4. di. 9. ꝙ laudandus est. Et Alanus dicit ꝙ
talis modicū videat. ꝛ mox pcct⁹ grauiter pcu
tiat: q̄si se ostendens tali nō cē dignū visione3
heretici tñ arcendi sūt a visione. vt dicit beat⁹
Tho. ibidem. quare ꝛc̄. Et hec sufficiant q̄3tū
ad secūdā considerationē.

De cōseruatiōe cōscie post eucharistie sum/
ptionem. Consideratio tertia.

v

Rimo loco de cōser uatōe ↄscie post hui⁹ sacri sūptionē vi/
dendū ē. vbi tres cōclōnes facia
mus. v3. Prima cōclusio est

ista. Nō sufficit ad salutē studioso cuz ingenio
ꝛ arte grām dei acqrē nisi etiā studeat illā ꝯser
uare. Secūda ꝯclo ē ista. Si qs se imunem
ↄuauerit a pctō nullū pōt ꝑ aiab⁹ defūctoꝝ of/
ferre salubri⁹ sacrm. 3ª ꝯclo ē. vt xpus suos
discipulos in passiōe adiuuare: corp⁹ suū vo/
luit in hac cena illis dare:

De mō ꝯseruādi se in grā p⁹ cōmunionez.

Conclusio prima.

Ecipe pmā ꝯclonē. vz. nō sufficit ꝛc.
a Vbi tres ingram⁹ ḋi. vz. Prima ē
ista qt mala incurit q p⁹ susceptū sacrm
se a pctis nō custodit. Scda ḋi. ē ista. quid
facere debēt qui dubitāt se nō posse abstinere.
Tertia ḋi. qliter facere debem⁹ vt sciamus
nos in grā cōseruare. Qtuz ad pmā dico q
tria pncipaliter incurrit mala qui p⁹ susceptum
sacrm ad vomitū redit. s. puersionis ꝑditiōis
ꝛ ꝯfusionis. Primū dr̄ puersiōis q2 ordinez
debite honestatis puertit. vēturo. n. reuerētiā
pbet. ꝛ dū pn̄s ē iniuriā facit. exēplo iudeoruz
qui in ramis palmaꝝ xpm cū magno suscepe/
rūt honore. ꝛ postea eiecerūt cū maximo dede
core. Audi Isido. de sūmo bo. Irrisor inquit
ꝛc. vide sup feria qrta. pnte dn̄ice ꝯsideratiōe
scda ꝛ cōclone secūda ḋitate. 3. Scdm ē ꝑ
ditionis. tales eni Iude sūt files. dic vt placz.
Tertiū dr̄ cōfusiōis. audi Greg. sup Eze/
chielē. Sicut inqt qui a fide recedit apostata ē
ita qui ad puersū opus qd̄ deseruerat redit oī/
potenti dō absq3 vlla dubitatiōe iudicat. etiaz
si fidem tenere videat. hec ille. Et idē in regi/
stro. Minoris inquit excessus ē veritatē non
cognoscere q3 post agnita retrorsū verti: siue i
agnita ḋitate nō manere. hec ille. quare ꝛc:
Qtum ad fam dico q hoc pertinet ad vitiū
pusillanimitatis. ps. Illic trepidauerūt timo/
re. vbi non erat tior. Est āt pusillanimitas: vt
dicit btūs Tho. 2ª 2ᵉ. q. 133. defectus a ꝓpor̄tio
ne sue potentie dū recusat in id tendere quod ē
sue potentie cōmensuratū. ꝛ est pctm̄ mortale:
q2 est cōtra nālem ordinem, huo vnaqueq3 res
nāliter inclinat ad exequendā actionē sue po/
tentie cōmensuratā. Inde seruus qui ꝓpter ti
morē pusillamitatis pecuniā abscōdit in terra
nec ex ea operatus ē: ore dn̄i dānat in euange
lio. Luc. 9. Et lz sine grā multa facere nō pos
sumus. q2 nō sum⁹ sufficientes aliqd cogitare
ex nobis ꝛc. vt dicit apl's. Tn̄ si volum⁹ possu
mus dei grā adiuti nos a pctis mortalib⁹ pre/
seruare. firmū igit semp habem⁹ ꝓpositū non
peccandi: scē viuam⁹ ꝛ ḋtute hui⁹ sacri pseue/
rabim⁹. qre ꝛc. Qtū ad tertiā breuiter dico
q h̄ fit tripl'r. Primo p vitioꝝ ꝯriā pugnatoz
cū oib⁹ inqt. Seneca pacē hēas cū vitijs bellū
Videt ꝯ luxuriā accipe ieiuniū disciplinā ꝛc.
ad Cor. 9. c. Castigo inqt corp⁹ meū ꝛ in serui
tutē redigo. Cōtra superbiā hūilitatē honesta
tē in vestimētis ꝛc. ꝛ sic de alijs. 2° p maximi
dāni incursionem. vt. s. ꝯsideres, q3 malū ꝛ q3
amaꝝ sit incidē in manū dei viuētis ꝛ eterna/
dānari. exēplū Hieronymi dicētis. Siue co
medā siue bibā ꝛc. 3° p seruoꝝ dei assiduam
ꝯuersatiōz. q2 cū scō scūs eris. 4° p mali stat⁹
ꝯsideratōz. vt. s. ꝯsideres q3 i malo statu rpiat
pdēs grām dei. Exēplū de filio ꝑdigo. Sūt ꝛ
alij modi: sed isti ad presens sufficiāt. qre ꝛc.
Q: hoc sacrm est singulare ꝑ aiab⁹ defun/
ctoꝝ remediū. Cōclusio secūda:

Ecipe secūdā cōclusionē. vz. Si qs se
a imunē ꝛc. Vbi tres ingram⁹ ḋi. vz.
Prima ē ista vtꝝ aie defūctoꝝ pos
sint a viuis iuuari. Scda ē. quot mōis iuua
ri possūt. Tertia ē. quod ē inter oia singl'are
remediū. Qtū ad pmū ē opio qrūdā q post
q3 hinc qs exit: ita accipit i alia vita sic meruit
in hac vita. Adducūt tex. 13. q. 2. c. in pn̄ti. vbi
dr̄ in pn̄ti sc'o scim⁹ siue oronib⁹ siue consilijs
iuicē nos posse adiuuare. Cū aūt an̄ tribunal
venerim⁹ nec Iob nec Daniel nec Noe ro/
gare posse qcq3. s. scim⁹. s3 vnūquēq3 portare
on⁹ suū. h ibi Hiero. Itē ꝯfirmāt p caᵐ qlis.
di. 25. vbi dr̄. Qualis hinc qsq3 exit talis in iu
dicio pn̄tat ꝛc. Certe ista opio ē falsa si simpli
citer intelligit de oib⁹ aib⁹ defūctoꝝ. Et certe
caᵐ in pn̄ti. tā Grān⁹ q3 glosa exponūt q in/
telligit de morietib⁹ in pctō mortali. qb⁹ nulla
suffragia prosūt. Capitulū qualis. exponit glo
sa sua dicēs q intelligit de sūme bonis vl' su/
me malis. q2 neuter iuuari pōt: sūme boni: q2
nō indigēt: sūme mali: q2 iuuari nō merētur.
Illi ergo solū q sunt in purgatorio iuuari pn̄t
vt p3. 13. di. q. 2. c. pro obeūtibus. qd̄ notaui. s
feria qnta cineꝝ cōsideratōe scda ꝛ ꝯclone pri
ma in scda ḋitate. facit caᵐ tēp⁹. cadē cā ꝛ qōe
qre ꝛc. Qtuz ad tertiā dico q sūt quatuor. vt
p3. 13. q. 2. c. aie defūctoꝝ. qd̄ notauim⁹ feria se
cūda hui⁹ hebdomade in cōclusiōe vltimā. vi/
de ibi satis ibi de hac mā dixim⁹. Diffusi⁹ tn̄
hic aliqua tangam⁹. Et dico q decē sūt mō

di quib⁹ aie iuuari possūt in purgatorio. Primus est scoꝝ intercessione. Ciues.n.superni quotidie orāt ꝑ illis quos de ꝑximo cernunt conciues fieri. imo ꝛ āgeli eos sepe visitāt ꝛ cō/fortant Judith.p̄. Descēdit angelus domi ad locū flentiū. Secūdus ē pfectoꝝ vnio: Vñ oia bona que in hac vita a perfectis fiūt cōicāt̄ illis. ps. Particeps ego sū oium timentiū te.

Tertius est meritoꝝ pfectio. vñ Augu. in encharidion. Qui in h̄ sc̄lo meruit adiuuari i alio amplius adiuuat̄ vt si morit̄ pauper ꝛ habeat aliquid in alia vita purganduʒ si orones oblationes vl̄ alia suffragia ꝑ diuite fiāt ꝓde/rūt etiā paupi. Quart⁹ ē missaꝝ celebratio. 13.q.2.temp⁹.§.nō ē negandū. sed de h̄ infra.

Quintus est fideliū oblatio.2.Mat.12. Judas duodecim milia dragmas argēti. ꝛcetera

Tria.n.requirunt̄ vt oblatio sit grata deo. Primo vt offerēs sit sine mortali culpa: talis inqt Greg. inquirēd⁹ ē ad orādū q sit idone⁹ ad placādū. Secūdo vt offerrat bonū ꝛ suum dis.49.c. Sacerdotes. parū post pncipiū. Si offeratis cecū aial ad imolādū. nōne malū est de hoc vide in tabula ca° elemosyna. Tertio vt bona intentione fiat. qr cordis est inspector de⁹. vide in tabula. ca° de⁹.ꝛ.c. intentio. facit cam. D di.24.q i. vbi circa finē dr̄. Nam nō sacrificioꝝ magnitudinē sed offerentiū merita causasq̄ʒ diiudicat. vñ ꝛ vidua q̄ in corbonam duo minuta miserat. oib⁹ a salute prefert̄. quia dñs nō ea que offerūt̄ sed volūtatē respicit of/ferentiū. Hiero. super Amos ꝓphetā. h̄ ille.

Sextus mod⁹ est deuotoꝝ orō. ꝛ pmaxime sacerdotis. vnde Hiero. ad Damasū papam Sacerdotes igr ꝑ oib⁹ orare debēt q̄ꝝ elynas ꝛ oblatōes accipiūt. Septim⁹ ē elynaꝝ largitio. Ecc.7⁹ Paupi porrige manū tuā ꝛ mortuo nō ꝓhibeas grām. 8⁹ ē afflictio ieiunioꝝ vñ si mortui ieiunare i vita vouerāt tn ꝑ eis ieiuna. ad Gal.4.c. Alr alti⁹ onera portare ꝛc̄ 9⁹ modos ē legatoꝝ executō. audi tex. 13.q.2. clerici. vbi dr̄ sic. Clerici vl̄ seclares q oblationes parentū aut donatas. aut in testō relictas retinere pstiterint: aut q̄ ipsi donauerint ecclesijs vel monasterijs crediderint auferendum sicut sinodus sancta cōstituit: velut necatores pauperū quousq̄ʒ reddant ab ecclesijs expellātur ibi ex cōcilio agatēsi. vide supra feria scđa q̄rte dominice consideratiōe tertia conclusiōe pma. Decim⁹ ē debitoꝝ restitutio vide s̄ fe/ria quarta tertio dñice in tertia consideratione Et hec sufficiāt q̄ʒtum ad p̄am ve. Q̄tū ad tertiā dico q̄ inter oia iuuamenta sacrificiū misse pcellit de conse. di.2. Nihil vbi dr̄. Nihil i sacrificijs maius eē pōt q̄ʒ corp⁹ ꝛ sanguis xpi nec vlla oblatio hoc potior ē: sed hec oēs pcel/lit: q̄ pura ꝯscia dño offerenda ē: ꝛ pura mēte sūmenda: atq̄ʒ ab oibus veneranda. Et sic potior ē ceteris. ita poti⁹ extolli ꝛ venerari dʒ: h̄ ibi. Alexander papa qntus. Et q̄ ipso possit aie defunctoꝝ iuuari. audi Aug. in encharidion.13.q.2.c. ips.§.nō ē negandū defunctorū aias pietate suoꝝ viuentiuʒ releuari: cū ꝑ his sacrificiū mediatoris offert̄: vel elyne fiūt i ecclesia ꝛc̄. hec ibi. Inde eccl'ia statuit de ꝯse. di. i.c. visū. vt in oibus missarū solennijs orationes fiant ꝑ defunctis: vt si ꝓximi ꝛ amici de/ficiant in h̄ ecclesia suppleat. vbi dicit sic textus Visū pterea nobis ē vt i oib⁹ missarū solennijs ꝑ defunctorū spiritib⁹ loco cōpetēti: vt in sacrata ecclesia dñm deprecet̄. Sic eni nulla di/es excipit̄ q̄ nō ꝑ viuentib⁹: ꝛ ꝑ qbuslibʒ ne/cessitatib⁹ depcet̄: ita nimirū nulla dies excipi dʒ qn ꝑ aiarū fideliū defūctoꝝ pces dño i mis/sarū solennijs fundant̄. Antiqtus eni hūc morem scā tenet eccl'ia: vt ꝛ missarū solennijs et alijs pcib⁹ dño spūs qescentiū comedet̄. dicente btō Aug. Nō sūt ptermittēde supplicatiōes ꝑ spiritib⁹ mortuoꝝ: q̄s faciēdas ꝑ oibus in xpiana ꝛ i catholica societate laudam⁹ ꝛc̄. h̄ ibi ex cōcilio gabilonensi. Ex qb⁹ vbis sequūtur aliq̄ ve. Pria ē q̄ duplici rōne h̄ sacrm ꝓdest defunctis. s. inq̄ʒtū ē sacrificiū: ꝛ inq̄ʒtuʒ ē sacrm. Inq̄ʒtū eni hʒ rōnē sacrificij signifi/cat passionē xpi d̄ ꝯse. di.2. semel. ꝛ ad Eph. 5. Semetipm obtulit hostiā ꝑ nob deo pr̄i: ꝛ sic hʒ vi satisfactiuā ꝑ pcis. Inq̄ʒtū hʒ ronem sacri: sic ē significatiuū sacre rei. ꝛ p ꝯñs habʒ rationem satisfactionis: ꝛ ad hoc institutū est: vt sit nutrimentū ꝛ auxiliū egenis. Inde dñs ait. Hic est calix sanguinis mei noui ꝛ eterni testi q ꝑ vobis ꝛ ꝑ multis effundet̄ i remissionē peccatoꝝ. Secūda ve. ē q̄ inq̄ʒtū est sa/cramentū: nō solū ꝑ qbus fit: sed etiā ipsis fa/cientibus ꝓdest in remissionē pctōꝝ. pʒ. quia dicit dñs q ꝑ vobis effundet̄. Tertia ve. est q̄ in hoc sacro magis attendit̄ affectus offerētis q̄ʒ vtus sacri. qm̄ cū eius vtus ifinita sit: sufficit semel ꝑ omni pena mūdi. tñ ita non ē: sed opat̄ q̄ʒta est deuotio ꝛ charitas offerentiū

406

⁊ ꝓ qbꝰ offert. inde Greg. i pastorali. Talis
ingt ingrēdus est ad orādū q fit idoneꝰ ad pla/
cādū. q₂ cū is qui displicet ad intercedēdū mit/
titur irati animꝰ ad deteriora ꝓuocat. ⁊ Aug.
Plus valet latratus canū. mugitus bouum.
gronicus porcoꝝ: q₃ cātus clericoꝝ luxuriātiū
hec ille. Adiuua nos Jesu xp̄e in tantis pctis
cōstitutos: vt te digne sūmere ⁊ mīstrare pos/
simus. Amen. Et sic p₃ 2ª cōclusio.

De cena xp̄i. Conclusio tertia.

a Ecipe tertiā ꝯclōnē. v₃. Ut xp̄s suos
discipulos ⁊c̄. dic totā: vbi tres ingra
mus ꝟi. v₃. Pria ꝟi. est. An xp̄s
cōicādo discipulis corpꝰ impassibile dederit.
Scd̄a ꝟi. ē. An xp̄s Jude vere suū corpꝰ
dederit. 3ª ꝟi. ē. An xp̄s seipsū cōicauerit.

Qꝛtū ad p̄mā dico ꝙ duplex ē opinio. Pri
ma ē Hugonis de scō victore ꝙ xp̄s existens
adhuc in carne mortali q̄nq₃ vnā dotem q̄nq₃
aliā legit accepisse. Sicut claritatē in trāsfigu
ratione: subtilitatē in natiuitate: agilitatē am/
bulādo super mare. Et similiter impassibilita
tem q̄n suum corpus dedit in cena. nō ꝙ sim/
pliciter esset impassibile: sed tm̄ ꝝ₃ ꝙ dabatur
in sacrō q₂ māducatione nō ledebat: sicut ꝝ₃ se
etiā erat visibile: s₃ ꝝm ꝙ erat in sacrō erat in/
uisibile ⁊ inpalpabile. Alia opinio dic̄ ꝙ h̄ nō
ē verū. Et rō: q₂ corpꝰ xp̄i ē eiusdem substā/
tie in sacrō ⁊ in specie ꝓpria: l₃ non sit ꝝm q₃/
titatē ⁊ alia exteria: nā in spē ꝓpria ē ꝝm ꝓp̄ā
quātitatē ⁊ q̄litatē. in sacrō aūt nō: q₂ non ha/
bet respectū ꝝm quātitatē ꝓpriā ad sitū partiū
quātitatis in sacrō. vt dictū est feria tertia huiꝰ
hebdomade. passibilitas autem est proprietas
absoluta ipsius corporis. ⁊ per ꝯn̄s cum in ꝓ
pria specie esset passibile sic erat ⁊ in sacrō: Ita
tenet btūs Tho. in 4. di. xj. Etsi dicit glo. sup
illud Math. 17. Trāsfiguratꝰ ē ante eos dic̄
illud corpꝰ qd̄ habuit ꝑ nām xp̄s dedit discipu
lis in cena: nō mortale ⁊ corruptibile. hec glo.
Dico ꝙ intelligit nō mortale ⁊ corruptibile q₂
.s. ꝑ sacralē sumptionē nō patiebat nec corrū/
pebat. Ista opinio cōiter tenet. cū. n. veꝝ cor
pus suū tradiderit. ⁊ illd̄ erat passibile: videt
intētio ꝓpositi. q̄re ⁊c̄. Quātū ad ꝝam dico
ꝙ ē cōis opinio ꝙ xp̄s corpꝰ suū ⁊ sanguinem
Jude etiā dederit. Nā cū xp̄s ait. accipe ex hº
oēs ⁊ comedite. Math. 26. p₃ ꝙ neminem ex
cludit. Et ita ꝯcludūt Aug. Dionysiꝰ ⁊ ceteri
facit caplm. Sicut iudas. de ꝯse. di. 2. in prece
denti ꝝmone inde Dionysius. 3º ecclesiastice
hierarchie ait. Simboloꝝ cōditor partit scis/
sima nō oīmode ei sacre cōcenanti. s. iude. san
ctissima appellat corpꝰ ⁊ sanguinē suū: vt ibi/
dem p₃. Ex quibꝰ seqt ꝙ xp̄s nō cōicauit. Iu
dam q̄n ei buccellam panis dedit. s₃ p̄us eum
cū ceteris cōicauit: s₃ postea vt ꝓditorē ostēde
ret querētibꝰ inter se discipulis: nūqd ego sum
dn̄e: ei buccellā tradidit: ita ꝙ buccella purus
panis fuit. hoc dic̄ glo. sup illud Io. 13. Cui i
tinctū panē ⁊c̄. S₃ dicis Aug. dicit sic. ⁊ po/
nit de ꝯse. di. 2. c. ⁊ sancta. Nō mala erat buc/
cella que data ē Jude a dn̄o. Salutē medicus
dedit: s₃ ille qui indignꝰ erat accepit ad ꝑditio/
nē. que ꝟba nō possūt intelligi de simplici pa
ne: vt dicit btūs Tho. vt. s̄. ꝙ noīe buccelle
corpus xp̄i intelligit. Uel dicit ꝙ si de buccel
la intelligit: sensus ē ꝙ xp̄s illi buccellā dedit
in remediū: vt ipse a ꝓposito malo desisteret:
s₃ ille magis induratꝰ ē. ⁊ iō accepit ad sui per
niciē ⁊ hoc mō intelligit dcm̄ Io. 13. ꝙ pꝰ sum
ptam buccellā sathanas intrauit in cor eiꝰ. q̄re
⁊c̄. Scd̄o sequit ꝙ Judas sit cū alijs sacrā
liter bibit ⁊ nō spūaliter. Un̄ nec remissionē₃
pctōꝝ cōsecutꝰ ē nec in regne patris secū bibit
Et hoc est cōtra opinionē. Cirilli q voluit
ꝙ Judas nō sit sacramētaliter vsus corpe xp̄i.
Tertio sequit ꝙ l₃ xp̄us p̄cipiat Math. 7º
capitulo. Sanctū non debere dari canibus: ꝙ
ipse fuerit trāsgressor sui mādati. qm̄ Judas
l₃ in occulto canis esset: non tm̄ in manifesto
vbi sūmit argumentū coꝝ q̄ diximº in hoc ser
mone in p̄ma ꝯsideratiōe ⁊ cōclusione prima
in ꝟitate p̄ma. q̄re ⁊c̄. Quātū ad tertiā di/
co ꝙ cōiter oēs tenēt ꝙ xp̄s etiā se cōicauit. nā
sicut legitur baptizatus q̄n baptismū instituit.
ita ⁊ se cōicauit cū hoc sacrm̄ ordinauit. Et h̄
expresse ponit glosa sup Ruth. 3. c. Cūq₃ co/
medisset ⁊ bibisset ⁊c̄. Non aūt māducauit vt
aliquē effectū consequeret: s₃ vt alijs mandu/
candi exēplū daret: vt dic̄ btūs Tho. vt supra
Et ꝓpter hoc diuersa fuit doctoꝝ opinio. qdā
dixerūt ꝙ neq₃ sacrāliter neq₃ spiritualiter ⁊ q
dā ꝙ sacramentaliter tantum. Potius. n. hec
manducatio eruditio nostra fuit q₃ aliud intē
deret. Bene ergo ait. accipite ⁊ comedite ⁊c̄.
hic in presenti per gratiam ⁊ in futuro per glo
riam. Amen.

Feria. 6. maioris hebdōade ꝝmo in ordie.
45. de passione dn̄i rubrica. de q̄ nō fient alie

partitiones ⁊ ꝯclusiones: ſ; tm̄ q̄dā notabilia
ponem⁹ q̄bus ordinatis poteris p̄dicator: sti/
lum ad tui libitū paſſionis dn̄i ordinare.

Orior ꝓpter gloriā; vr̄am.

i. Cor. 15. c. Clamāt̄ ih̄s in cru
ce v̄ba ſūt iſta. Qui totū pro tui
amor̄ aīa mea hodie ſe flagellatū
ſentiēs nihil in ſua h̄ns p̄tāte p̄ter parū vocis
q̄m caput ſpinis cōfodiebat̄ man⁹ pedeſq; cō/
fixi: totū corp⁹ flagellatū in cruce erat extēſum
ſolū illa q̄ pōt voce a te aīa mea clamat. Nem
aīa mea ꝓ cui⁹ amore carnē aſſūpſi. ⁊ ſp̄ te tri/
ginta trib⁹ annis cū dimidio querēs maximis
cū laborib⁹ iueni. Nem ꝓ te hodie morior cū
nihil borū fecerim q̄ hodie falſa iudei pfidi ca/
lūnioſe cōpoſuerīt aduerſū me. Ecce hodie aīa
mea habeo caput meū multiplici ſpinaꝝ denſi
tate vſq; ad cerebrū pforatū: ne tuū doleret ca/
put: ne tua vulneraret̄ intētio caligauerūt ocu
li mei: vt tui auerterēt̄ ne viderēt vanitatem.
Aures mee que in celis audiūt ſcūs ſcūs: ho/
die ꝓ te audiūt demonū inſult⁹ clamātes cruci
fige crucifige: ⁊ hoc ne aures tue obtonderent̄
ad clamorē paupis. Facies mea hodie ē ꝓ te
velata: ⁊ ſputiſ inqnata: alaphiſq; percuſſa: vt
tua facies illuiaret̄ ⁊ cōſeruaret̄. Os meū pro
te hodie ē aceto ⁊ amaro felle potatū: vt os tuū
iuſtitiā ⁊ v̄itatē loq̄ret̄. Man⁹ extēſe in cruce
vt tue ad paupes gratioſe extendāt̄. Pedes
cruci habeo affixos: vt tue ad vitā eternā velo
ces ſſicerent̄. Latus lācea pforatū: vt tuū ad
aperias cor oib⁹ te iniuriātib⁹. Nem aīa mea
ꝓ te hodie morior: vt p mortē meā ad vitā ex
urgas a q̄ pctm̄ excidiſti. O dulciſſime ih̄u qd
hic miſer pctōr agam: qd pplō tuo dicā: qb⁹ po
tero animi veſtri ardorē accendere v̄bis. vbi
ſolitā grām poſtulabim⁹ an xp̄s illā dabit qui
oī videt̄ hodie grā ⁊ auxilio deſtitut⁹: dereli/
ctus a p̄re: derelict⁹ a diſcipulis: ꝓdit⁹ a iuda
deriſus a latrone: blaſphemat⁹ a iudeis: ⁊ du/
riſſime extēſus in cruce. O maria iocūda ſtel
la an a te ſolitā grām impetrabim⁹: q̄ te hodie
noie dicā. Nem te video merore cōſūptā. au/
deo te ſanctiſſime vocis mugitum. ſentio te oī
grā deſtitutā. Quid igit̄ agā. tecū o maria la/
chrymas fundā: tecū pect⁹ tondā: tecū ieſū cru
cifixū aſpici. tibi cōpatiar: mecū maria veni. ac
cede doloroſa mr̄ deſolata viducella. proni oēs
cū v̄gie glorioſa an̄ crucē vna voce clamem⁹

Dio te ſalue croce tutta bagnata del ſacto ſan/
gue del dolce ſignore: de membri ſuoi ſei tutta
dornata: ſoſtieni in te xp̄o redēptore. O dolce
croce de oio incoronata. p lo pctō del antiquo
errore ſei per noi ſemp̄ aduocata: denanzi idio
cū pfecto amore che gratia ce preſti cū ſaluatōe
poſſa cōtare la ſua ſcā paſſione. Amē. Nec
mireris q: ita vulgariter ſcripſerim. Clarius
practica ſic oñdit̄. quare ⁊c̄.

Circa igit̄ dn̄i paſſionē aliq̄ ſolū pūcta
declarāda decreuim⁹. qb⁹ declarat̄ po
teris p̄dicator mām iux̄ euāgelioꝝ ſen
tentiā intrare. Sic. n. ſp̄ p̄dicauim⁹. Prim⁹
pūctus ē. an cōgruū fuerit q̄ humana nā repa
raret̄. Scd̄s pūctus ē. Quis fuiſſet cōgruē
tior reparādi mod⁹: an per iuſtitiā q̄rere ſatiſ/
factionē: an per m̄iam facere plenā remiſſio/
nē. Terti⁹ pūctus. Quare nō potuit p purā
creaturā reparari. Quart⁹ pūctus ē. Quare
voluit tam crudeli morte humanā nām repa/
rare. 5⁹ pūctus ē. Quare hodie cāpane non
pulſant̄. 6⁹ ē. Quare hodie altaria denudāt̄
7⁹ ē. Quare matutinū cū clamorib⁹ ⁊ pulſa/
tione ⁊ candelabrū extinctōe p̄ter vnā celebrat̄
8⁹ ē. Quare hodie diſcaltiati crucem adora/
mus. 9⁹ ē q̄ fuit occaſio mortis xp̄i. x⁹ ē. qua
liter xp̄s p̄parauit ſe vt veniret ad paſſionē. ⁊
ſic deinceps ſm̄ q̄ ſequūt̄ euāgelia poteris in
hac mā pūcta cōſiderare. Q̄tū ad p̄mū pūctū
l; hāc cōgruētiā plures oñdant: tm̄ q: p̄ns die ſ
expoſcit vt clara mā prediceт̄. inter ceteros do
ctores dn̄m Bonauen. in 4⁰ diſ. 20. ſcribentē
in mediū adducē decreuim⁹. vbi ipſe hāc con
gruētiā p ſeptē rōnes oſtēdit: q̄ꝝ quatuor ſūt
ex parte dei: ⁊ quatuor ex parte humane nāe
Quatuor p̄rias facit Anſelmus. in li⁰ cur de⁹
hō. Accipe igit̄ p̄mā rōnē ex p̄te dei ⁊ arguat̄
ſic. Nullaten⁹ decet ſūmā ſtabilitatē a ſuo pro
poſito mutari: ſ; de⁹ ab eterno decreuerat ho/
minē debere ſaluari. ḡ indecēs erat q̄ illu; in
tali ſtatu relinq̄ret in q̄ nō poſſet ſaluari ⁊ per
ꝯn̄s p locū a ꝯrijs decēs fuit illū releuari ⁊ re
parari. 2⁰ arguit̄ ſic. Nullaten⁹ decet ſūmā
bonitatē ꝓ vnius hoīs culpa tantam pulcher
rimā priſcoꝝ parētū poſteritatē pmittere eter
naliter dānari: ſ; niſi adiuuata ⁊ reparata eēt
in eternū dānata eēt. ḡ cōgruū fuit ipſā repari
⁊ adiuuari. Tertia rō ē iſta. Nullaten⁹ de/
cet ſūmā ſapiam tā nobilē creaturā pmitte ſuo
fine fruſtrari. ſed niſi repata eſſet ſuo fine fru/

407

strata esset. ergo cōgruū fuit ipsam reparari.
Et cōfirmat hec rō sic. Homo. n. creatus est
vt deū diligeret ꝛ illo frueret. vt dicit Augu.
sic sic. aut hoiem deꝰ ad hunc finē adduxisset:
aut nō. si nō igit frustra creatꝰ est. si sic. cū iam
lapsus esset per pctm̄ necesse erat repari ꝛ ad/
iuuari. 4° arguit sic. Nullatenus decet sū/
mā potestatē suum seruum permittere ab aliq̄
alio iniuste in seruitutē detineri: sꝫ nisi repata
esset sūmi dei q̄ꝫ plures serui fuissent in limbo
a diabolo vinculati atqꝫ in eternum detenti. g̊
congruū fuit humanā nām repari ꝛ adiuuari
iste sunt rōnes ex pte dei. Accipe mō rōnes
ex parte humane nāe. ꝛ arguat sic primo. Di
gnitas hominis tanta erat vt ꝓpter ipsū facta
essent vniuersa: sed homine suo fine frustrata
oia similiter suo fine frustrarent: patꝫ. qm̄ qd̄
suū finē nō attingit frustra est. dīc phs. 2° phi
sicoꝝ. ergo decens fuit vt humana nā repararet
ne totus mūdus frustra esset. 2° arguitur sic
Sicut humana natura peccauit diabolo sug/
gerente: sic cōgruum fuit vt repararet deo re
leuante: ꝛ ista ē rō magistri in lrā. 3° arguit
sic. Calamitas hūana tanta erat vt merito mi
sericordiā postularet. g̊ si decens ē nō obtūde
re aures ad clamorē pauperis: decens erat sū
me pauperrimā humanā nām adiuuari ꝛ re/
parari. quare ꝛc. Sed paulū siste pat Am/
brosi. vna grandis dubitatio mihi in mentem
venit. Nā. n. angelica multo nobilior ē q̄ꝫ hu
mana. g̊ si decuit ꝑ te hūanā nām repari: ma/
gis erat decēs angelicā nām adiuuari. Quid
dicis hic pr. Dico aia mea ꝙ nō ē sic. Nā nā
humana tota pierat. iō magis fuit decēs illam
adiuuari: natura aūt angelica nō tota: sꝫ tertia
pars tm̄ perierat. Item angelica natura dece
pta est ꝛ nullo suggerente peccauit. natura aūt
humana nō sic. ergo magis decuit ipsaꝫ repa/
ri. Inde in Encharidion Aug. ait. Placuit
vniuersitati cōditoris. vt qm̄ nō tota multitudo
angeloꝝ deū deserēdo perierat: in etna dāna/
tiōe remaneret ꝛ hoc tāgit mgr in lrā dis. 2i. 2°
sniaꝝ. c. 2. Itē decēs est vt deꝰ nām in eo eē cō
seruet quo illā creauit. aliogn nō eēt bonꝰ crea
tor nisi esset bonꝰ cōseruator: sꝫ deꝰ sic naturā
angelicā creauit vt status merendi ꝛ tēpꝰ me/
riti angelis esset prefixus vsqꝫ ad primā bonā
operationē vl' malā: iō qꝛ tēpꝰ merēdi ptrāsijt
iō ampliꝰ bonā volūtatē habere nō possūt. hu
manā nāꝫ aūt nō sic creauit: vt pꝫ. qm̄ si semel

peccat nō firmit malo adheret. Et rō ē. qꝛ nā
spūalis sp ē in actu suo. ꝛ iō cū pmꝰ angeloruꝫ
maloꝝ actꝰ fuerit malꝰ: sp hn̄t volūtatē obsti/
natā in malo. inde Aug. in li° de fide ad Pe
trū sic in inqt. Creauit deꝰ āgelos: vt q vellent
ppetuo boni essent. ꝛ q nollēt nūq̄ꝫ dino mūe
re repararent: ꝛ hoc satis apte oñdit Bonauē.
in. 2. di. 7. Habes igit aia mea q̄lr ꝯgruum
fuit hūanā nām repare deberi. q̄re ꝛc. Q̄ntū
ad 2um pūctū dico ꝛm Bonauē. vt. s̄. in pn°
allegatū. qd̄ etiā sūmit ex doctrina bti Ansel/
mi li° cur deꝰ hō: ꝙ magis ꝯgruū fuit vt per
viā iusticie ꝛ ꝑ satisfactionē hūana nā iuuaret
q̄ꝫ ꝑ viā totalis mīe ꝛ plenā donationē. Et hec
cōgruitas ostendit tam ex parte dei q̄ꝫ ex par/
te humane nāe. Ex pte dei arguat primo sic.
Illud magis repationi humane congruit vbi
magis seruat ordo dine iusticie: sꝫ cū culpa pu
nitur magis seruat ordo dine iusticie q̄ꝫ ꝙ re/
linquat totaliter ipunita. g̊ ꝛc. 2° arguit sic.
Illud magis cōgruit repationi humane ꝑ qd̄
magis seruat ordo dine sapie. sꝫ ꝑ satisfactōeꝫ
magis seruat ꝛc. ergo ꝛc. Minor ꝓbat. qm̄
culpa ꝛm diuinā sapiam ordinat ad penā er/
go dine sapie congruit vt humanā culpā ordi
naret ad penam: sed si libere totā penam rela/
xasset. talis ordo nō fuisset. ergo ꝛc. 3° argui
tur sic. Illud magis cōgruit reparatiōi hūane
quo magis seruat honorificētia dine maiesta/
tis: sed sine satisfactione nō reddit honor illi q
offendit: qꝛ inhonoramus deū cū peccamus.
ergo magis cōgruit dine honorificentie vt hu
mana natura per satisfactionē q̄ꝫ per liberam
laxationeꝫ repararet. 4° arguat sic. Vni/
uerse vie dñi mīa ꝛ veritas. i. iusticia: sꝫ libere
culpam relaxando veritas. i. iusticia: nullam
partē i repatiōe hois habuisset. ergo ꝛc. Ex
parte humane nature arguo pmo sic. Sic glo
riosus est vita acquirere eternā per merita q̄ꝫ
sine meritis: ita gloriosius est recōciliari ꝑ sa/
tisfactionē q̄ꝫ sine satisfactione qd̄ si libere do/
nasset factū nō fuisset. q̄re ꝛc. 2° arguat sic.
Sicut homo recedens a deo deū inhonorauit
per culpam: sic congruū fuit vt ad deū rediret
ꝛ deū honoraret per penā. q̄re ꝛc. Et ista suffi
ciant ꝓ presenti pūcto. Quātū ad tertiū di/
co ꝙ nullo modo decuit vt humana nā ꝑ pu/
ram creaturā iuuaret. Et hoc ꝓbo quadrupli
ci rōne. Primo rōne impfectionis. vbi ar
guitur sic. Imperfecta satisfactione requiritur

ꝙ fiat q̃ztū ad iniuriā ⁊ q̃ztū ad dānū qui.n.ꝓ
vno satisfacit ⁊ nō ꝓ altero nō erit vera satisfa/
ctio.ergo si aliqua creatura potuisset satisface/
re: opportuisset vt quo ad iniuriā dei ⁊ dānum
totius vniuersi satisfecisset. cū aūt culpa innifi
ta esset creatura aūt finita: pꝫ ꝙ nō recte satisfa
cere potuisset. Sꝫ dices ⁊ quō hec rō valet.
Nūqd ⁊ qñ nos mortaliter peccamꝰ deū in in/
finitū offendimꝰ ⁊ tñ satisfacimꝰ. nec eternalit
damnamur. Dico ꝙ nō tenet similitudo.qm̄
pctm̄ tuū actuale mortale respicit volūtatis tue
deprauationē tm̄ ⁊ nō istiꝰ vel illiꝰ.q2 filiꝰ non
portabit iniquitatē patris.nec pater iniqtatem
filij. Ezech.18. Pctm̄ aūt p̄mi homis respicit
ordinē totiꝰ humane nāe.q2 ergo pctm̄ actuale
respicit personā singularē: vt ē quoddā indi/
uiduū.recōpensari pōt per vsum gratie grātum
facientis.que respicit ꝑsonā singularē.Depra
uatio aūt humane nāe respicit ꝓpagationeꝫ ⁊
nām coem: ideo ꝓ illo pctō nulla creatura po
terat satisfacere. Preterea dic queso: qd po
terat creatura ꝓ pctō p̄mo deo dare in satisfa/
ctionē: cum quicqd sit pōt ⁊ habet non sufficiat
deo satisfacere ꝓ beneficio creationis. Quid
enim aīa deo dabis qui te ad suā imaginem ⁊
similitudinē fecit. Certe quicqd es totū deo ꝓ
hoc ipso solo debes. inde Bernar.in quodaꝫ
sermone. Considera inqt septem in beneficio
creationis. vꝫ. ꝙ creauit te sine cōmodo suo cū
ps.ait. Bonoꝝ meoꝝ non eges sine merito
tuo.q2 nihil ante promeruit qui penitus nihil
fuit. Cogita qualē te fecit ꝛ̄m corpꝰ egregiam
creaturā: ꝛ̄m aīaꝫ magis egregiā: vtpote ima
ginē creatoris insignē.rōnis participem bti/
tudinis sempiterne capacē.considera ⁊ domi
nationis potestatē. Terror.n.hominis super
cuncta animātia iminere decernit̃. Cōsidera
ergo largitatis administrationē quāta tibi lar
gitus est ad sustentationē: quāta ad eruditōeꝫ
quāta ad ꝯsolationē q̃zta ad correctionē quāta
ad delectatōeꝫ qd inde gratias ages.hec ille.
Alias tres rōnes vide feria 6ª cineꝝ ꝯsidera
tiōe.2.ꝯclōne p̄ma. Ad q̄rtā rōnē adde hoc.
inde Hugo.2.liº de sacris.⁊ Anselmꝰ. vt.s̄.
q creauit te redemit te ne amorē tuū diuideres
ꝑtē creatori ꝑtem tribuens redemptori. Nota
tñ ꝙ ibi ille tres rōes breues sūt.tu vero ad mi
nus ttiā cōposite dicas ⁊ pone casū i t̄mis vt/
puta ponamꝰ ꝙ pura creat̃a satisfacē potuisset
⁊ ponamꝰ ꝙ xp̄s fuerit pura creatura tūc seq̃t

hoc inconueniēs.s.ꝙ creatura hūana magis
erit obligata creature q̃ꝫ creatori. ꝓbat̃ qm̄ ꝛ̄ꝫ
Greg.cū augent̃ dona rōnes ēt crescūt dono
rū: sꝫ accipiamus ista duo dona.s.creationem
⁊ redemptionē: ⁊ q̄ro qd̓ istoꝝ est maius: ⁊ pꝫ
ꝙ redēptio.qm̄ in creatione cū alijs rebꝰ cōue
niemus. Redēptio āt soli hūane nat̃e donata
ē.g̃ maiꝰ donū: ⁊ ꝑ ꝯñs creatura remanet ma
gis obligata ꝓ bñficio redēptiōis q̃ꝫ creatiōis
sꝫ ꝑ te redēpta ē ꝑ purā creaturā: ⁊ creata est a
deo.g̃ magis remanet obligata pure creature
q̃ꝫ deo.nō bñ istā rōnē: q̄re ⁊c̄. Hūana igitur
nā debuit satisfacē: sꝫ nō potuit: deꝰ potuit: sed
nō debuit: g̃ deꝰ factus ē hō: vt inq̃ztū deꝰ pos/
sit: ⁊ inq̃ztū hō debeat: q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad quar
tū punctū dico ꝛ̄m mgr̄ꝫ in.3.di.20.⁊ ꝛ̄m cōit̃
scribentes: ꝙ lꝫ q̃ztū ad deū absolute loquēdo
reparandi humanā nām possibilis alius mo/
dus fuerit: q2 sicut solo nutu mentis ⁊ iperio
volūtatis pōt ⁊ potuit de nihilo aliqd facē: sic
⁊ ꝑ aliū modū: ⁊ aliqd aliud potuit reparare.
tñ mors xp̄i fuit ꝯgruentissima: ⁊ q̃ztū ad hūa
nā nām nec̄ia. Luc.24. O portuit xp̄m pati.⁊
sic intrare i gloriā suā: ⁊ nō solū i aīa oportuit
vt xp̄s morire: vt vitā sua tibi morte donaret
sꝫ etiam oportuit vt acerbissima morte: ita ꝙ a
planta pedis vsqꝫ ad verticē in eo nō reperiret̃
sanitas vitā finiret. Et q̄re pr̄ Amb. Aīa ꝓ/
pter tres rōnes. Prio rōne maioris ꝑfectio
nis. 2º rōne maioris attractiōis. 3º rōne cō
digne sꝑatiōis. Prio rōne maioris ꝑfectio
nis. Cū eni xp̄s plenꝰ eēt grā ⁊ charitate. Jo.
p̄.⁊ pꝫ i.3. sniarū. di.31. seq̃t ꝙ optimū opꝰ cha
ritatis: ⁊ signū hr̄e debebat: q2 ꝓbatio dilectio
nis exhibitio ē opis. optimū aūt charitatis si
gnū: ⁊ opꝰ est ꝓ amico ⁊ dilecto aīam ponē.i.
vitā. Jo.15. Maiorē charitatē nēo hꝫ vt aīaꝫ
i. vitā ponat qs ꝓ amicis suis: sꝫ si ponēt vitam
ꝓ inimicis ⁊ oibꝰ ꝑceret.nōne maiꝰ signū dile/
ctiōis. Mat.5. Si diligitis eos q vos diligunt
quā mercedē hēbitis. O ihu qd̓ signū ōndis tue
dilectiōis aīa i cruce morior. Et ꝓ cuiꝰ amore
Jesu dulcissime: ꝓ inimicis meis. Et q̃ztus est
dolor tuꝰ ⁊ passio tua amor meꝰ: aīa nō ē silis
dolor sicut dolor meꝰ. Et q̄re spōse meꝰ: q2 te
sūme amo: ꝓ te vitā pono: ⁊ sūme patior i cru
ce. Magis eni cernit̃ xp̄i amor ad nos acerbi
tate passiōis q̃ꝫ leuitate. Inde Bern. sup illo
verbo. copiosa apud eū redēptio ait. Copio/
sa qdē: q2 nō gutta sanguinis: sꝫ vnda flumis

per q̄nq; partes corporis emanauit. Scd̄a rō dicitur maioris attractiōis. Cū eni ẜm Augu.3. de tri. verbū eternū inter ceteras rōnes voluerit incarnari vt humanā nām ad suum amorem traberet: sequit̄ ꝙ quanto maiora signa dilectionis ostenderet tanto magis attraheret: sed qd̄ q̄so ardentius signū ostendē potuit q̄ȝ capi ligari spui flagellari nudari in medio duorū latronū crucifigi irrideri blasphēari felle ⁊ aceto potari ⁊c̄. Inde Bern. super omnia inquit te amabileȝ mihi reddit o bone Jesu calix passionis tue: opus redēptiōis nostre. Tertia rō dr̄ condigne superationis: decuit eni xp̄m pro nobis tali morte mori quasi nullus alius potuisset pro illo mori. Si eni leui morte xp̄s obijsset: cum plures sanctos legamus pro ipsius amore acerbissimis succubuisse penis: sequeret̄ quodāmō maior obligatio xp̄i ad sanctos q̄ȝ econtra. Ideo aīa decuit xp̄ȝ tā acerba morte mori. vt nullus ad eā attingere possit: ⁊ ꝑ ꝯn̄s sci xp̄o obligarent̄ ⁊ nō cꝰ. Inde aquilinus ille Joannes aīaruȝ martyriū in visione vidēs ait. Apoc̄.6. Vidi subt̄ altare dei aīas interfectoꝝ ⁊c̄. Altare ē alta res corꝑis xp̄i Jesu crucifixi. alta q̄dē: q2 nullus illi equalis: aut maior in passione. fuit iō subter altare stare describuntur. Inde clamat xp̄s hodie in cruce. O vos q transit̄ ꝑ viā attendite ⁊ videte si ē dolor siĺis sicut dolor meꝰ q̄re ⁊c̄. De hoc etiā diximus feria.6. dn̄ice de passione in.3. ꝯsideratione: q̄re ⁊c̄. Q̄rtum ad q̄ntū punctū dico ꝙ non sine grādi mysterio cāpane hodie nō pulsant̄. qm̄ quatuor hodie spūales cāpane siluerūt. Pria cāpana fuit oīs cōgregatio.12. discipuloꝝ: q̄ꝝ vox ⁊ sonus debebat intonare ꝑ orbē: ⁊ hodie oēs sil̄ tacuerūt. nā ⁊ Petrus qui semel alte intonuit dicēs tu es xp̄s filiꝰ dei viui: hodie sonū perdidit. ⁊ se xp̄m nescire dixit. ⁊ anathematizando negauit. Siĺiter ⁊ ceteri xp̄o relicto oēs fugierūt. ⁊ vna inter eos campana crepuit ⁊ diffusa sūt viscera eius. Scd̄a cāpana fuit vniuersitas oiuȝ creaturaꝝ que deū tripliciter laudāt dei nāq; potentiā ex sua magnificētia ꝑdicant dei sapiam ex eaꝝ ordine. dei bonitatē ex eaꝝ vtilitate. q̄si tribꝰ his vocibꝰ deū magnificant s. sua magnificentia: suo ordine: ⁊ sua bonitate: sed hodie quasi oēs siluerūt. vn̄ Bernar. ad hoc petm̄ tota mūdi machina expauit: ⁊ fere in antiquū chaos redacta sūt vniuersa. vnde visa generali eclypsi. Dionysiū ariopagitā dixisse legimus. aut deus nature patit̄. aut tota mūdi machina destruet̄. Tertia campana fuit xp̄s qui quotidie erat in tēplo docēs ⁊ clamans si quis sitit veniat ad me ⁊ bibat sed hodie septem vt ita dicā botos dedit. ⁊ in septio fracta ē. Primū insonuit v̄sus patrē ⁊ dixit deus meus vt qd̄ dereliquisti me. Scd̄ȝ insonuit matri dixit. mulier ecce filiꝰ tuꝰ. 3m intonuit v̄sus petōres ⁊ dixit. pater ignosce illis quia nesciūt quid faciūt. Quartū versus latronem ⁊ dixit. hodie mecū eris in paradiso. Quintū versus aiam dicens sitio. s. tuā salutem. Sextū versus ꝓphetas ⁊ totū mundum dicens. cōsūmatū est. Et septimū iteꝝ versus patrē dicens. pater in manus tuas ⁊c̄ ⁊ inclinato capite fracta est hec campana bene dicta. Quarta campana est virgo gloriosa: que semel tā dulciter insonuit vt v̄bū eternū in eius vterum descenderet. Luc̄.1. Ecce ancilla ⁊c̄. sed hodie vocem perdidit ⁊ raucauit. Luc̄.2. Tuā ipsiꝰ aiaȝ ꝑtrāsibit gladiꝰ. q̄re ⁊c̄

Quantū ad sextū breuiter dico ꝙ altaria denudant̄: q2 alta res que xp̄i corpus est in cruce nudus extēditur. ps. Diuiserūt sibi vestimēta mea. ⁊ suꝑ vestem meā miserunt sortē ⁊c̄.

Quantū ad septimū dico ꝙ ꝑcussio tabularū ꝑcussiōes quas dulcissimꝰ xp̄s ꝓ te aia mea hac in nocte passus est significāt que ẜm spūaliter loquētes fuerūt numero.6666. Tribꝰ autē diebꝰ pulsamus hoc modo: q2 ꝑ tres horas sol obscurauit ⁊ xp̄i mortem fleuit. vel aliter dicit̄ ꝙ hoc fit tribus diebus vt ostendat̄ ꝙ triplex creature genus xp̄i mortem planxit. s. creatura pure corporalis vt terra, sol ⁊ celi. Scd̄o creatura pure spiritualis. vt angeli. Tertio creatura partim corporalis ⁊ partim spūalis: vt v̄go gloriosa: magdalena ⁊ alie mulieres. Oēs cādele extinguūt̄ vna excepta: q2 fides in oibꝰ extincta ē ꝑterq; in v̄gine sola. Quātū ad octauū pūctū dico ꝙ crucē adoramꝰ in memoriā derisionis ⁊ subsanationis quā xp̄s hodie in ipsa ꝓ nobis pertulit. vn̄ sicut ter anq; crucē ascenderet xp̄us inhonoratus ē. Primo ab herode illū veste alba remitēte ad Pilatum. Secūdo a militibꝰ illū spinea corona coronantibꝰ. Tertio a iudeis illiꝰ super humeros crucē imponētibus ita anima ⁊ nos in eius honorē cruceȝ adoramꝰ. Item sic hodie christus se humiliauit ꝓ nobis vsq; ad mortē

45

morte ante crucis. ad Phil. 2. c. sic et nos hodie infra, prostrati cruce honoramus. Et sicut benedicta christi anima hodie sanctos patres visitavit: ita et nos altaria cum maxima devotione visitamus. etc. Quantum ad nonum dico quod tres fuerunt occasiones mortis christi. s. amor humane nature. invidia iudeorum: et avaritia Jude. Prima fuit amor humane nature: et de hoc dictum est. Inde Aug. Admiremur inquit: gratulemur amemus: laudemus: oremus: quoniam per redemptoris nostri mortem de tenebris ad lucem: de morte ad vitam: de corruptione ad incorruptionem: de exilio ad patriam. de luctu ad gaudium vocati sumus.

2a causa fuit iudeorum invidia et timor. Invidia quia eorum scelera arguebat. Namque hoc tempore Terentius ait. Obsequium amicos: veritas odium parit. Timor. quia christi gratitudinem cernentes in populo timebant: ne eos populos ut sacrilegos lapidaret: et tanto magis invalescebat quanto propter Lazari suscitationem christum undique sequebatur. Inde mox in dominica de passione consilium fecerunt in unum dicentes quid facimus. etc. Iam n. regnum amiserant: et a Romanis Hierusalem regebatur. et pontius Pilatus a Romanis ibi ad regendum novit dominus: sed ut procurator positus est. Luc. 3. Procurante pontio Pilato iudeam: leges tamen iudeorum et sacrificia non perturbabant. Et ideo aiunt. Venient romani putantes nos christum velle facere regem et tollent locum nostrum. i. synagogam et gentem et obiam gentium. Et tunc unus eorum Cayphas nomine respondit dicens. nescitis quicquam etc. Iste Cayphas et Anna ambitione summum sacerdotium emerant a Romanis: ut dicit Criso. nec amplius sacerdotes per unctionem: sed per terrenam potestatem instituebantur: ut verificaretur quod dicitur Dan. 9. Cum venerit sanctus sanctorum cessabit unctio vestra. Et hic post omnes sententia Cayphe approbata decreverunt sub anathemate ne quis auderet christum acceptare. quod si quis faceret extra synagogam eijceretur Inde ps. Astiterunt reges terre et principes convenerunt in unum adversus dominum et adversus christum eius. 3a causa mortis christi fuit avaritia Jude: sed de hoc inferius dum seriem passionis enarrabis quere etc. Quantum ad decimum dico quod dimissis sic, prout nunc iudeis ad christum veniamus qui sciens omnia que ordinata erant super eum eum: quia nondum venerat hora eius secessit in desertum locum per miliare ab Hierusalem: quod dicitur effren: et ita cum discipulis ibi occulte permansit. inchoatus signum cruces in dominica de passione velantur: et hoc usque ad sabbatum palmarum. Dico ergo sabbato. s. ante sex dies pasce venit Jesus Bethaniam que distabat ab hierusalem per miliaria duo. et intravit in domum Symonis leprosi. i. qui leprosus fuerat: sed a christo sanatus: et erat consobrinus Lazari resuscitati. et invitavit Symon christum cum discipulis ad cenam: similiter et Lazarum aliosque quamplures iudeorum. Cumque sic discumberent supervenit Magdalena deferens alabastrum unguenti preciosi et effudit super caput recumbentis christi Sequere modo passionem secundum evangelicos textus. hec omnia mea est. Ego autem hoc in loco solum quosdam subiungam versus totam materiam continentes: videlicet.

Precedente die. s. sabbato ramos qui fuit ante
Pasca dies sex si nos numeremus utrumque.
Bethaniam venit: et Symonis ede comedit
Lazarus hic residet: subvenit Martha Maria
Ungit: sed Judas ut quid perditio dicit.

Hoc totum factum est die sabbati ante ramos palmarum.

Die dominica facta sunt hec. videlicet.

Bethphage mane venit: mittitque duos ad asellam
Insidet. et plorat super urbem. postea templum.
Aruit et ficus prima feria secunda.
Sic bis est dominus ficum vult glosa receptus.
Et bis eiecit vendentes. stabit utrunque
Dona videns dicitque plus paupercula misit
Dicitur ad quosdam parabola de pharisco.
Quos nunque iustos in se conficere vidit.
Vespe Bethaniam rediens ibi nocte manebat
Et cunctus populus ad eum de mane fluebat
Multi credebant: quia multos sanctificabat.
Querunt gentiles si christum cernere possunt.
Tunc Jesu hora venit ut ipse clarificetur.
Sed prius exigitur ut granum mortificetur.
Princeps eijcitur mundi: trahit omnia christus:
Vespere Bethaniam rediens. in fine sequenti:
Hierusalem veniens: querit baptisma Joannis
Unde fuit votumque patris qui filius implet.
Sensus est quod querentibus scribis et phariseis in qua potestate eijceret de templo et predicaret christus respondit: ab eis petens et dicens. in qua potestate Joannem baptizat. et quasi dicat si ipse in potestate dei hoc facit. et ego qui sum filius dei nonne complebo vota patris mei.

Sequere modo versus tuos.

Hic heres. dicuntque malos quod male perdet.
Aut absit: quibus opponit lapidem reprobatum
Mittitur in tenebras nudus
Hic est parabola de nuptijs tunc herodiani
De censu querunt Saducei de muliere

Sed de mandato pharisei verba loquuntur.
Scriba Jesu dicit. iesus hinc viues faciés hec
Hic spoliat homo: pplus suspensus obaudit
Cuius filius est querunt. dicunt pharisei
Dauid que dicunt facietis. et est pater vnus.
Octo neponit. totiens velut ante beauit.
Impleuit mensurā patrū Joiade Zacharias
Filius hic moritur qui dicitur hic barachie
Congregant et volunt in iudicioq; videbunt
Post abscondit se cōmunia signa dat vrbis:
Post euertende: que sunt seditio bella
Est proprium signum cum desolatio fiet.
Judei gentes captiuabuntur in omnes.
Poscite ne fit hiems vel sabbata cuz fugietis
Signa dat aduentus que sol et luna notabunt
Tunc attendite vos ne cuius corda grauētur.
Nemo diem nouit. de binis tollitur vnus.
Conueniūt vbi corpus erit peregreq; pfectus
Janitor vt vigilet dicit: talentaq; tradit.
Rex quoq; mias tradit cū regnū qrere vadit.
Filius aduenit cum quando malos manifeste
Diuidet a iustis opus iproperans charitatis
Hec omnia facta sunt a die dominico in ramis palmarum: vsq; ad diem mercurij et martis. Tu vo noli oēs historias dicere: sztm̄ seq̄re sicut repies signatūp vnā descriptā manuz
Hec facta sunt die mercurij et martis.
Tandem post biduum predicit pasca futuruz
Vendit eum Judas. querit vbi pasca pabunt
Pasca die martis pronunciat esse futurum
Venditur a Juda luce sequente Jesus.
Isti quattuor versus idē sonant i die iouis
Post cum discipulis discumbens ait illis.
In desiderio fuit hoc mihi pasca priusq;.
Pro vobis patiar. surgensq; pedes ibi lauit
Ex vobis vnus me tradet. ve tamen illi.
Querunt nunqd ego. supra pectus recūbēti.
Discipulo dn̄s submissa voce quis esset.
Dixit nam Petrus vt quereret innuit illi.
Egresso Juda se dicit clarificatum.
Postea discipulis corpus cum sanguie tradit
Quo simul est Judas non spiritualiter vsus
Scandala predicit. ter Petrus nocte negabit
Sermonem facit hinc. hic consolando qd ill':
Defuit inquirit. in gethsemani venit. orat
Ter Petrus dormit. sanguis sudat. adestq;
Judas cui dominus ait. ad qd amice venis.
Auriculā sanat. trahiturq; ligatus ad Annā
Caypham. iuuenis fugit. Petrusq; negauit
Petrum respexit dominus: qui postea fleuit.

Hec oia i die iouis. Hec fca sūt i die veneris.
Mane duo surgunt testes. vesteq; sacerdos
Scindit. et eū reum clamant: in eūq; spuētes
Pilato tradunt: et Judas illaqueat se.
Accusant: mortisq; reum non inuenit illum
Pilatus. regnum de mundo non habet isto
Mittitur Herodi. sed in alba veste remissus
De sup inqd habes qcqd potes: vxor ad illuz
Mittit. et inuitus Pilatus tradidit illum.
Induitur rubeis. illuditur angarizatur.
Symon flet super hunc. et duz crucifigit orat
Vestis diuiditur. titulus fit. latro meretur.
Cōmendat matrem: post aer obtenebratur.
Clamat heli: post hec sitio: cui fertur acetum.
Se quoq; commendat patri: sic spiritus exit.
Petre scisse sunt et velum corpora surgunt.
Presentes metuunt. tamē a longe mulieres
Aspiciunt factum. dominus sepelitur.
Custodes ponuntur.
Hec omnia facta sunt die veneris.
Hos si bene noueris versus seriem oēm hui9 sctissime colliges passionis christus Jesus nostra vera salus det nobis sua infinita clementia dona: vt eum feliciter in celo aspiciamus. Et eius gloriosa mater interea oret ante crucis signum suum de carne verum filiū dilectū vt recte viuam9: et vitā eternā repiam9. Amē
De sabbato hoc nihil aliud ad pn̄s: qm̄ factū in eo nihil aliud credim9 q̄z planctū. Sed de doloribus et passiōe vgis sat' i pcedētibus sabbat' cōscripsim9. Pro die resurrectiōis: et duob9 dieb9 seqntib9 pdicare potis de btitudie aie. Require feria. 2. palmar. Ex vide. 3. cōclu. vbi agit. Qualr aia sit a deo honorata et exaltata. Est. n. mā digna illis dieb9. Et si vis vide ēt pmā et scdaz cōcl'. vbi dr de imortalitate aie

Hoc opus diligētissime emēdatum p Reuerendū doctorē sacre theo. magrm Marcū Venetū ordinis fuoz btē Marie. Impssuz q; Venetijs p Gabrielē grassis de Papia. Anno dn̄ice icarnatiōis. 1485. xj. Aprilis.
Si qs ades doctus Ambrosij nomē adorans
Et libros properas velle videre nouos.
Hos eme qs manibus noctuq; dieq; retētis
Ediscas. valeant quid documenta dei.
Et quo predicanda modo sint nomina christi.
Et quo te pariter virgo beata docet.
Cunctaq; preterea. que ad summi culmia celi.
Deducunt: facilem: dantq;: prebentq; viaz

Registrum

a
Incipit
quantum
b
i dictis
inde
c
ra nos
supnaturale
d
operibus
Audi
e
gratia
grat-um
f
Qui etiam
compatur
g
ne lapsi
elementaris
h
h. Si
nerant
i
peccato
coniunctus
k
per translationez
videtur

l
est ordo
xpi
m
Jesus
ð.ꝛ
n
Cor.
erant
o
ginis
lum
p
tius
ipe
q
amiserat
ca altaria
r
vterum
volitio
s
plicis
quare
t
ina virtutum
xpianus
u
tem
do.3°.

x
necessarium
enim
y
lo modo
occultum
z
tas ad
to ipensum
ꝛ
hodie
Secundo
ꝯ
triplx
fito qꝫ
ꝝ
deo
illum
A
in ps.
dicitur
B
sic fin
nunquid
C
scentiã
hec enim
D
Accipe
spectant

E
bentur
ꝛ in dolore
F
De effectibus
accipe
G
somnũ
xerint
H
vbi tres
sub aquis
I
potius
tis. Infelix
K
luntatem
pꝫ. Et
L
aurorum
nihil inde
M
potest
omnes
N
dentia loquitur
tia ꝛ nã
O
Tertio loco
n. textus

P
oñ dat
19. Quos
Q
dicerem
Mane
R
accipe
ecce rex
S
Quapropter
nostre
T
de numero
ligat
V
visione
Beatitudo
X
quid ꝛ
de consc.
Y
nis Nam
nostre
Z
intelligitur
mãducatio
pꝫ extra de
Finis.

